

Activiteitenbesluit milieubeheer;
Staatsblad 2007/415 en bijgewerkt
t/m Staatsblad 2020/400

Deel 1 (van 2)
***Artikelen en voorschriften met
toelichting***

Enige opmerkingen bij dit document

De Staatsbladen die gebruikt worden om dit document te maken worden gedownload van de site www.overheid.nl en worden met instemming van Dick Bronsema, senior medewerker van het team Toezicht, Controle en Handhaving en uitvoeringsregisseur van de gemeente Leek, verwerkt door Roy Gierman. Roy Gierman was tot 1 november 2013 medewerker van team Toezicht, Controle en Handhaving en werkt sindsdien bij de Omgevingsdienst Groningen.

Wetswijzigingen zijn in de regel binnen een half jaar doorgevoerd. Dit product is ontwikkeld vanuit de branche- en aspectcontroleprojecten die in Leek worden uitgevoerd. Dit document is in de eerste plaats voor toezichthouders gemaakt maar blijkt ook bijzonder handig te zijn voor milieuvergunningverleners en personen die meldingen afhandelen.

Het integreren van de 'praktische' informatie (= toelichting op voorschriften) uit de Nota van toelichting bij het oorspronkelijke Activiteitenbesluit en uit de Nota's van toelichting behorend bij wijzigingen van het Activiteitenbesluit, heeft als voordeel dat niet meer door het besluit gebladerd hoeft te worden om inzicht te krijgen in de vraag of er over een bepaald onderwerp een toelichting wordt gegeven.

Door het A4-formaat en door de relatief eenvoudige tekstopmaak zijn de besluiten prettig leesbaar.

Dit document is beschikbaar in Word en is daarnaast beschikbaar als Acrobat-bestand (pdf).

Door middel van 'plakken en knippen' kunnen voorschriften zodoende gemakkelijk in aanschrijvingen worden overgenomen. De tekstverwerkingsfunctie 'zoeken en vervangen' geeft de mogelijkheid om informatie over een specifiek onderwerp snel te vinden (zoeken op trefwoord zonder te vervangen). Met de Acrobat versies zijn de structuren vastgelegd waardoor vervelende verspringing van tekst voorkomen wordt.

Sinds de wijzigingen die op 1 januari 2017 in werking zijn getreden, is dit document voorzien van een 'aanklikbare' inhoudsopgave.

Dit document is te downloaden op de site van Infomil:

<http://www.infomil.nl/onderwerpen/integrale/activiteitenbesluit/menu/overheden-overheden/artikelen/activiteitenbesluit/>

Vanwege de lengte van deze url heeft via tinyurl.com een url-verkleining plaatsgehad:

<http://tinyurl.com/byk4uc5>

INHOUDSOPGAVE

De nota van toelichting uit het oorspronkelijke besluit en uit de daaropvolgende wijzigingsbesluiten zijn, voor zover dit concreet betrekking heeft op artikelen en voorschriften, geïntegreerd in de wetstekst zelf (deel 1). De overgebleven 'algemene delen' uit de nota van toelichting zijn achterin dit document opgenomen (deel 2). Vanwege de totale omvang van deel 1 en deel 2 worden deze in de geprinte uitvoering meestal afzonderlijk ingebonden.

DEEL 1 (van 2)

Artikelen en voorschriften met toelichting

Hoofdstuk 1	Algemeen	3
Afdeling 1.1	Begripsbepalingen, omhangbepaling, reikwijdte en procedurele bepalingen.....	3
	§ 1.1.1 <i>Begripsbepalingen</i>	3
	§ 1.1.1a <i>Omhangbepaling</i>	32
	§ 1.1.2 <i>Reikwijdte en andere procedurele bepalingen</i>	33
Afdeling 1.2	Melding.....	37
Hoofdstuk 2	Algemene regels ten aanzien van alle activiteiten	51
Afdeling 2.1	Zorgplicht	51
Afdeling 2.2	Lozingen	55
Afdeling 2.3	Lucht en geur	59
Afdeling 2.4	Bodem.....	74
Afdeling 2.5	Doelmatig beheer van afvalstoffen	78
Afdeling 2.6	Verduurzaming van het energiegebruik.....	82
Afdeling 2.7	Verkeer en vervoer.....	84
Afdeling 2.8	Geluidhinder	86
Afdeling 2.9	Trillinghinder.....	101
Afdeling 2.11	Oplosmiddelen.....	104
Hoofdstuk 3	Bepalingen met betrekking tot activiteiten, tevens geldend voor inrichtingen type C	111
Afdeling 3.0	Reikwijdte hoofdstuk 3	111
Afdeling 3.1	Afvalwaterbeheer.....	111
	§ 3.1.1 <i>Bodemsanering en proefbronnering</i>	111
	§ 3.1.2 <i>Lozen van grondwater bij ontwatering</i>	114
	§ 3.1.3 <i>Lozen van hemelwater, dat niet afkomstig is van een bodembeschermende voorziening</i> ..	117
	§ 3.1.4 <i>Behandelen van huishoudelijk afvalwater op locatie</i>	117
	§ 3.1.4a <i>Behandeling van stedelijk afvalwater</i>	120
	§ 3.1.5 <i>Lozen van koelwater</i>	126
	§ 3.1.6 <i>Lozen ten gevolge van werkzaamheden aan vaste objecten</i>	128
	§ 3.1.7 <i>Handelingen in een oppervlaktewaterlichaam</i>	128
	§ 3.1.8 <i>Lozen ten gevolge van schoonmaken drinkwaterleidingen</i>	129
	§ 3.1.9 <i>Lozen van afvalwater ten gevolge van calamiteitenoefeningen</i>	130
Afdeling 3.2	Installaties.....	130
	§ 3.2.1 <i>Het in werking hebben van een middelgrote stookinstallatie, gestookt op een standaard brandstof</i>	130
	§ 3.2.2 <i>In werking hebben van een installatie voor het reduceren van aardgasdruk, meten en regelen van aardgashoeveelheid of aardgaskwaliteit</i>	144
	§ 3.2.3 <i>In werking hebben van een windturbine</i>	145
	§ 3.2.3a <i>In werking hebben van een windturbinepark</i>	147
	§ 3.2.4 <i>In werking hebben van een installatie voor het doorvoeren, bufferen of keren van rioolwater</i>	149
	§ 3.2.5 <i>In werking hebben van een natte koeltoren</i>	150
	§ 3.2.6 <i>In werking hebben van een koelinstallatie</i>	150
	§ 3.2.7 <i>In werking hebben van een wisselverwarmingsinstallatie</i>	152
	§ 3.2.8 <i>Installeren en in werking hebben van een gesloten bodemenergiesysteem</i>	152
Afdeling 3.3	Activiteiten met voertuigen, vaartuigen of luchtvaartuigen.....	157
	§ 3.3.1 <i>Afleveren van vloeibare brandstof of gecomprimeerd aardgas aan motorvoertuigen voor het wegverkeer of afleveren van vloeibare brandstof aan spoorvoertuigen</i>	157
	§ 3.3.2 <i>Het uitwendig wassen van en stallen van motorvoertuigen of werktuigen of van spoorvoertuigen</i>	161

	§ 3.3.3	Het demonteren van autowrakken of wrakken van tweewielige motorvoertuigen en daarmee samenhangende activiteiten.....	164
	§ 3.3.4	Bieden van parkeergelegenheid in een parkeergarage.....	165
	§ 3.3.5	Bieden van gelegenheid tot het afmeren van pleziervaartuigen in een jachthaven	166
	§ 3.3.6	Het gebruik van hefschroefvliegtuigen bij ziekenhuizen.....	168
Afdeling 3.4		Opslaan van stoffen of het vullen van gasflessen	169
	§ 3.4.1	Opslaan van propaan	169
	§ 3.4.2	Opslaan in ondergrondse opslag tanks van vloeibare brandstof, afgewerkte olie, bepaalde organische oplosmiddelen of vloeibare bodembedreigende stoffen die geen gevaarlijke stoffen of CMR stoffen zijn.....	170
	§ 3.4.3	Opslaan en overslaan van goederen.....	172
	§ 3.4.4	Vervallen per 01-01-2013 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558	178
	§ 3.4.5	Opslaan van agrarische bedrijfsstoffen	178
	§ 3.4.6	Opslaan van drijfmest en digestaat	180
	§ 3.4.7	Opslaan van vloeibare bijvoedermiddelen	182
	§ 3.4.8	Het vullen van gasflessen met propaan of butaan	182
	§ 3.4.9	Opslaan van gasolie, smeerolie of afgewerkte olie in een bovengrondse opslag tank	183
	§ 3.4.10	Opslaan of bewerken van ontplofbare stoffen of voorwerpen bij defensie-inrichtingen....	184
	§ 3.4.11	Op- en overslaan van verwijderd asbest.....	185
Afdeling 3.5		Agrarische activiteiten	186
	§ 3.5.1	Telen of kweken van gewassen in een kas.....	186
	§ 3.5.2	Telen en kweken van gewassen in een gebouw, anders dan in een kas	198
	§ 3.5.3	Telen van gewassen in de open lucht.....	199
	§ 3.5.4	Waterbehandeling voor agrarische activiteiten.....	207
	§ 3.5.5	Aanmaken of transporteren via vaste leidingen of apparatuur van gewasbeschermingsmiddelen, biociden of bladmeststoffen	209
	§ 3.5.6	Het behandelen van gewassen	209
	§ 3.5.7	Composteren.....	213
	§ 3.5.8	Houden van landbouwhuisdieren in dierenverblijven	215
	§ 3.5.9	Bereiden van brijvoer voor eigen landbouwhuisdieren.....	226
	§ 3.5.10	Kleinschalig vergisten van uitsluitend dierlijke meststoffen.....	227
Afdeling 3.6		Bereiden van voedingsmiddelen.....	230
	§ 3.6.1	Bereiden van voedingsmiddelen	230
	§ 3.6.2	Slachten van dieren, uitsnijden van vlees of vis of bewerken van dierlijke bijproducten ..	232
	§ 3.6.3	Industrieel vervaardigen of bewerken van voedingsmiddelen of dranken.....	233
Afdeling 3.7		Sport en recreatie	239
	§ 3.7.1	Binnenschietsbanen.....	239
	§ 3.7.2	Traditioneel schieten	240
	§ 3.7.3	Bieden van gelegenheid voor het beoefenen van sport in de buitenlucht	241
	§ 3.7.4	Recreatieve visvijvers	241
	§ 3.7.5	Gebruiken van gewasbeschermingsmiddelen op sport- of recreatieterreinen.....	241
Afdeling 3.8		Overige activiteiten.....	242
	§ 3.8.1	Tandheelkunde.....	242
		Paragraaf 3.8.1 vervalt met ingang van 01-01-2021 vanuit Stb. 2019-55	242
	§ 3.8.2	Gemeentelijke milieustraat	242
	§ 3.8.3	Buitenschietsbanen.....	243
	§ 3.8.4	Coaten of lijmen van planten of onderdelen van planten	245
	§ 3.8.5	Fokken, houden of trainen van vogels of zoogdieren.....	245
Hoofdstuk 4		Bepalingen met betrekking tot overige activiteiten geldend voor een inrichting type A of een inrichting type B	247
Afdeling 4.0		Reikwijdte hoofdstuk 4.....	247
Afdeling 4.1		Op- en overslaan van gevaarlijke en andere stoffen en gassen en het vullen van gasflessen	247
	§ 4.1.1	Opslaan van gevaarlijke stoffen, CMR-stoffen of bodembedreigende stoffen in verpakking, niet zijnde vuurwerk, pyrotechnische artikelen voor theatergebruik, andere ontplofbare stoffen, bepaalde organische peroxiden, asbest, gedemonteerde airbags, gordelspanners of vaste kunstmeststoffen.....	247
	§ 4.1.2	Opslaan van vuurwerk, pyrotechnische artikelen voor theatergebruik of andere ontplofbare stoffen	249
	§ 4.1.3	Opslaan van stoffen in opslag tanks	250
	§ 4.1.4	Parkeren van vervoerseenheden met gevaarlijke stoffen.....	252

	§ 4.1.5	<i>Gebruik of opslag van bepaalde organische peroxiden</i>	253
	§ 4.1.6	<i>Vervallen per 01-01-2013 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558</i>	254
	§ 4.1.7	<i>Opslaan van vaste kunstmeststoffen</i>	254
Afdeling 4.2		<i>Vervallen per 01-01-2013 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558</i>	254
Afdeling 4.3		<i>Activiteiten met betrekking tot hout of kurk</i>	254
	§ 4.3.1	<i>Mechanische bewerkingen van hout of kurk dan wel van houten, kurken of houtachtige voorwerpen</i>	254
	§ 4.3.2	<i>Reinigen, coaten of lijmen van hout of kurk dan wel van houten, kurken of houtachtige voorwerpen</i>	255
Afdeling 4.4		<i>Activiteiten met betrekking tot rubber of kunststof</i>	257
	§ 4.4.1	<i>Mechanische bewerkingen van rubber, kunststof of rubber- of kunststofproducten</i>	257
	§ 4.4.2	<i>Reinigen, coaten of lijmen van rubber, kunststof of rubber- of kunststofproducten</i>	258
	§ 4.4.3	<i>Wegen of mengen van rubbercompounds of het verwerken van rubber, thermoplastisch kunststof of polyesterhars</i>	260
Afdeling 4.5		<i>Activiteiten met betrekking tot metaal</i>	261
	§ 4.5.1	<i>Spaanloze, verspanende of thermische bewerking of mechanische eindafwerking van metalen</i>	261
	§ 4.5.2	<i>Lassen van metalen</i>	263
	§ 4.5.3	<i>Solderen van metalen</i>	265
	§ 4.5.4	<i>Stralen van metalen</i>	267
	§ 4.5.5	<i>Reinigen, lijmen of coaten van metalen</i>	268
	§ 4.5.6	<i>Aanbrengen anorganische deklagen op metalen</i>	270
	§ 4.5.7	<i>Beitsen of etsen van metalen</i>	271
	§ 4.5.8	<i>Elektrolytisch of stroomloos aanbrengen van metaallagen op metalen</i>	272
	§ 4.5.9	<i>Drogen van metalen</i>	274
	§ 4.5.10	<i>Aanbrengen van conversielagen op metalen</i>	274
	§ 4.5.11	<i>Thermisch aanbrengen van metaallagen op metalen</i>	275
	§ 4.5.12	<i>Lozen van afvalwater afkomstig van activiteiten in § 4.5.1 tot en met 4.5.11</i>	276
	§ 4.5.13	<i>Smelten en gieten van metalen</i>	279
Afdeling 4.5a		<i>Activiteiten met betrekking tot steen</i>	281
	§ 4.5a.1	<i>Mechanische bewerkingen van steen</i>	282
	§ 4.5a.2	<i>Aanbrengen van lijmen, harsen of coatings op steen</i>	283
	§ 4.5a.3	<i>Chemisch behandelen van steen</i>	284
	§ 4.5a.4	<i>Het vervaardigen van betonmortel</i>	284
	§ 4.5a.5	<i>Het vormgeven van betonproducten</i>	286
	§ 4.5a.6	<i>Het breken van steenachtig materiaal</i>	288
Afdeling 4.6		<i>Activiteiten met betrekking tot motoren, motorvoer- en vaartuigen en andere gemotoriseerde apparaten</i>	288
	§ 4.6.1	<i>Lozen van afvalwater (algemeen)</i>	288
	§ 4.6.2	<i>Vervallen per 01-01-2013 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558</i>	290
	§ 4.6.3	<i>Afleveren van vloeibare brandstoffen aan vaartuigen</i>	290
	§ 4.6.4	<i>Afleveren van vloeibare brandstof of gecompriemd aardgas anders dan aan motorvoertuigen voor het wegverkeer, vaartuigen of spoorvoertuigen</i>	291
	§ 4.6.5	<i>Onderhouden en repareren van motoren, motorvoertuigen en andere gemotoriseerde apparaten en proefdraaien van verbrandingsmotoren</i>	293
	§ 4.6.6	<i>Onderhouden, repareren of afsputten van pleziervaartuigen</i>	295
	§ 4.7.1	<i>Ontwikkelen en afdrukken van fotografisch materiaal</i>	295
	§ 4.7.2	<i>Zeefdrukken</i>	296
	§ 4.7.3	<i>Vellenoffset druktechniek</i>	298
	§ 4.7.3a	<i>Rotatieoffset druktechniek</i>	300
	§ 4.7.3b	<i>Flexodruk of verpakkingsdiepdruk</i>	301
Afdeling 4.7a		<i>Activiteiten met betrekking tot papier, karton, textiel, leer of bont</i>	303
	§ 4.7a.1	<i>Bewerken, lijmen, coaten of lamineren van papier of karton</i>	303
	§ 4.7a.2	<i>Reinigen of wassen van textiel</i>	304
	§ 4.7a.3	<i>Mechanische bewerking of verwerking van textiel</i>	305
	§ 4.7a.4	<i>Lassen van textiel</i>	305
	§ 4.7a.5	<i>Lijmen, coaten of veredelen van textiel, leer of bont</i>	307
Afdeling 4.8		<i>Overige activiteiten</i>	308
	§ 4.8.1	<i>Inwendig reinigen of ontsmetten van transportmiddelen</i>	308
	§ 4.8.2	<i>Vervallen per 01-01-2013 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558</i>	311
	§ 4.8.3	<i>Vervallen per 01-01-2013 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558</i>	311

§ 4.8.4	Vervallen per 01-01-2013 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558	311
§ 4.8.5	Vervallen per 01-01-2013 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558	311
§ 4.8.5a	Vervallen per 01-01-2013 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558	312
§ 4.8.5b	Vervallen per 01-01-2013 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558	312
§ 4.8.6	In werking hebben van een acculader	312
§ 4.8.7	Vervallen per 01-01-2013 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558	312
§ 4.8.8	Vervallen per 01-01-2013 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558	312
§ 4.8.9	In werking hebben van een crematorium of het in gebruik hebben van een strooiveld	312
§ 4.8.10	In werking hebben van een laboratorium of een praktijkruimte	314
Hoofdstuk 5	Industriële emissies	317
Afdeling 5.0	Reikwijdte hoofdstuk 5	317
Afdeling 5.1	Industriële emissies	317
§ 5.1.1	Grote stookinstallatie	317
§ 5.1.2	Afvalverbrandings- of afvalmeeverbrandingsinstallatie	332
§ 5.1.3	Installatie voor de productie van titaandioxide	341
§ 5.1.4	Installatie, als onderdeel van olieraffinaderijen, voor de productie van zwavel	344
§ 5.1.5	Het in werking hebben van een middelgrote stookinstallatie, gestookt op een niet-standaard brandstof	345
§ 5.1.6	Installatie voor de productie van asfalt	349
§ 5.1.7	Installatie voor de op- en overslag van vloeistoffen	350
Afdeling 5.2	Op- en overslag van benzine	351
§ 5.2.1	Opslaginstallaties	352
§ 5.2.2	Overslaginstallaties	352
Afdeling 5.3	Overige installaties	354
§ 5.3.1	LPG-tankstations	354
Hoofdstuk 6	Overgangs- en slotbepalingen	357
§ 6.0	Reikwijdte hoofdstuk 6	357
§ 6.1	Algemeen overgangsrecht	357
§ 6.2	Overgangsrecht energiebesparing; vervallen per 01-01-2013 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558	362
§ 6.3	Overgangsrecht verkeer en vervoer; vervallen per 01-01-2016 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337	362
§ 6.4	Overgangsrecht bodem; vervallen per 01-01-2016 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337	362
§ 6.5	Overgangsrecht geluidhinder; vervallen per 01-01-2016 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337	362
§ 6.6	Overgangsrecht met betrekking tot slibvangputten en olieafscheiders; vervallen per 01-01-2016 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337	362
§ 6.7	Overgangsrecht met betrekking tot het lozen van afvloeiend hemelwater; vervallen per 01-01-2016 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337	362
§ 6.8	Overgangsrecht met betrekking tot het lozen van huishoudelijk afvalwater; vervallen per 01-01-2016 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337	362
§ 6.8a	Overgangsrecht met betrekking tot het behandelen van stedelijk afvalwater; vervallen per 01-01-2016 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337	362
§ 6.9	Overgangsrecht met betrekking tot het in werking hebben van een stookinstallatie, niet zijnde een grote stookinstallatie; vervallen per 01-01-2016 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337	362
§ 6.10	Overgangsrecht met betrekking tot het in werking hebben van een installatie voor het reduceren van aardgasdruk, meten en regelen van aardgashoeveelheid of aardgaskwaliteit; vervallen per 01-01-2016 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337	362
§ 6.10a	Overgangsrecht met betrekking tot het in werking hebben van een windturbine; vervallen per 01-01-2016 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337	362
§ 6.10b	Overgangsrecht met betrekking tot het in werking hebben van een koelinstallatie; vervallen per 01-01-2016 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337	363
§ 6.10c	Overgangsrecht met betrekking tot het in werking hebben van een gesloten bodemenergiesysteem; vervallen per 01-01-2016 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337	363
§ 6.11	Overgangsrecht met betrekking tot het afleveren van vloeibare brandstoffen gecompriemd aardgas aan motorvoertuigen voor het wegverkeer en aan spoorvoertuigen; vervallen per 01-01-2016 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337	363
§ 6.11a	Overgangsrecht met betrekking tot het uitwendig wassen van motorvoertuigen of werktuigen; vervallen per 01-01-2016 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337	363

§ 6.12	Overgangsrecht met betrekking tot het demonteren van autowrakken en daarmee samenhangende activiteiten; vervallen per 01-03-2014 n.a.v. wijzigingsbesluit 2014/20.	363
§ 6.13	Overgangsrecht met betrekking tot de opslag van propaan; vervallen per 01-01-2016 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337	363
§ 6.13a	Overgangsrecht voor het opslaan en overslaan van goederen; vervallen per 01-03-2014 n.a.v. wijzigingsbesluit 2014/20	363
§ 6.13b	Overgangsrecht voor het demonteren van autowrakken en daarmee samenhangende activiteiten; vervallen per 01-01-2013 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558	363
§ 6.13c	Overgangsrecht met betrekking tot het opslaan van agrarische bedrijfsstoffen; vervallen per 01-01-2016 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337	363
§ 6.13d	Overgangsrecht met betrekking tot het opslaan van drijfmest; vervallen per 01-01-2016 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337	363
§ 6.13e	Overgangsrecht met betrekking tot telen of kweken van gewassen in een kas; vervallen per 01-01-2016 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337	363
§ 6.13f	Telen van gewassen in de open lucht; vervallen per 01-01-2016 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337	364
§ 6.13g	Overgangsrecht met betrekking tot de waterbehandeling voor agrarische activiteiten; vervallen per 01-01-2016 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337	364
§ 6.13h	Overgangsrecht met betrekking tot het behandelen van gewassen; vervallen per 01-01-2016 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337	364
§ 6.13i	Overgangsrecht met betrekking tot composteren; vervallen per 01-01-2016 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337	364
§ 6.13j	Overgangsrecht met betrekking tot het houden van landbouwhuisdieren in dierenverblijven; vervallen per 01-01-2016 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337	364
§ 6.13k	Overgangsrecht met betrekking tot het opslaan in ondergrondse opslagtanks van organische oplosmiddelen; vervallen per 01-01-2016 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337	364
§ 6.13l	Overgangsrecht met betrekking tot het bereiden van voedingsmiddelen; vervallen per 01-01-2016 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337	364
§ 6.13m	Overgangsrecht met betrekking tot het slachten van dieren, uitsnijden van vlees of vis, bewerken van dierlijke bijproducten of industrieel vervaardigen of bewerken van voedingsmiddelen of dranken; vervallen per 01-01-2016 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337	364
§ 6.13n	Overgangsrecht tandheelkunde; vervallen per 01-03-2014 n.a.v. wijzigingsbesluit 2014/20	364
§ 6.14	Overgangsrecht met betrekking tot het opslaan van gevaarlijke stoffen in verpakking, niet zijnde vuurwerk, vaste kunstmeststoffen en andere ontplofbare stoffen; vervallen per 01-01-2013 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558	364
§ 6.14a	Opslaan van stoffen in opslagtanks; vervallen per 01-01-2016 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337	364
§ 6.15	Overgangsrecht met betrekking tot het opslaan en overslaan van bulkgoederen en stukgoederen; opschrift vervallen per 01-01-2016 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337	364
§ 6.16	Overgangsrecht met betrekking tot het inwerking hebben van een stookinstallatie; vervallen per 01-04-2010 n.a.v. wijzigingsbesluit 2009/547	364
§ 6.17	Overgangsrecht met betrekking tot het inwerking hebben van een koelinstallatie; vervallen per 01-01-2013 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558	364
§ 6.18	Overgangsrecht met betrekking tot de mechanische bewerkingen van hout of kurk dan wel van houten, kurken of houtachtige voorwerpen; opschrift vervallen per 01-01-2016 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337	365
§ 6.19	Overgangsrecht met betrekking tot het reinigen, coaten en lijmen van hout of kurk dan wel op houten, kurken of houtachtige voorwerpen; opschrift vervallen per 01-01-2016 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337	365
§ 6.20	Overgangsrecht met betrekking tot mechanische bewerkingen van kunststof of kunststofproducten; opschrift vervallen per 01-01-2016 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337	365
§ 6.21	Overgangsrecht met betrekking tot het reinigen, coaten en lijmen van kunststof of kunststofproducten; opschrift vervallen per 01-01-2016 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337	365
§ 6.22	Overgangsrecht met betrekking tot het lozen van afvalwater afkomstig van activiteiten in § 4.5.1 tot en met 4.5.11; vervallen per 01-01-2016 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337	365
§ 6.22a	Overgangsrecht met betrekking tot vormgeven van betonproducten; vervallen per 01-01-2016 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337	365

§ 6.22b	Overgangsrecht met betrekking tot het afleveren van vloeibare brandstoffen aan vaartuigen; vervallen per 01-01-2016 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337.....	365
§ 6.23	Overgangsrecht met betrekking tot het afleveren van vloeibare brandstof of gecompriemd aardgas anders dan aan motorvoertuigen voor het wegverkeer, vaartuigen of spoorvoertuigen; vervallen per 01-01-2016 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337.....	366
§ 6.23a	Overgangsrecht met betrekking tot vellenoffset druktechniek; vervallen per 01-01-2013 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558.....	366
§ 6.23b	Overgangsrecht met betrekking tot het lijmen, coaten en lamineren van papier of karton; vervallen per 01-01-2013 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558.....	366
§ 6.23c	Overgangsrecht met betrekking tot het inwendig reinigen van tanks, tankwagens, vrachtwagens en andere transportmiddelen; vervallen per 01-01-2016 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337.....	366
§ 6.24	Overgangsrecht met betrekking tot het in werking hebben van een laboratorium of praktijkruimte; vervallen per 01-01-2016 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337.....	366
§ 6.25	Overgangsrecht met betrekking tot het vervaardigen en bereiden van voedingsmiddelen; vervallen per 01-01-2013 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558.....	366
§ 6.26	Overgangsrecht met betrekking tot het slachten van dieren en het uitsnijden van vlees en vis; vervallen per 01-01-2013 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558.....	366
§ 6.27	Overgangsrecht met betrekking tot het opslaan van brandbare stoffen; vervallen per 01-01-2013 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558.....	366
§ 6.28	Overgangsrecht met betrekking tot het opslaan van gevaarlijke afvalstoffen; opschrift vervallen per 01-01-2016 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337.....	366
§ 6.29	Slotbepalingen.....	367

BIJLAGE 1	bij het Activiteitenbesluit milieubeheer	1
------------------	---	----------

BIJLAGE 2	Standaard berekeningswijze van de kosteneffectiviteit behorend bij artikel 2.7.....	1
------------------	--	----------

BIJLAGE 3	Stuifklassen behorend bij de artikelen 3.37 en 3.38.....	1
------------------	---	----------

DEEL 2 (van 2)		1
-----------------------------	--	----------

ALGEMENE TOELICHTINGEN BIJ DE DIVERSE NOTA'S VAN TOELICHTING.....		1
--	--	----------

1	Eerste nota van toelichting bij het Activiteitenbesluit milieubeheer (Stb. 2007/415)	7
2	Nota van toelichting bij Staatsblad 2007/472	47
3	Nota van toelichting bij Staatsblad 2007/571	49
4	Nota van toelichting bij Staatsblad 2008/76	51
5	Nota van toelichting bij Staatsblad 2008/160	53
6	Nota van toelichting bij Staatsblad 2008/326	55
7	Nota van toelichting bij Staatsblad 2008/497	57
8	Nota van toelichting bij Staatsblad 2009/389	59
9	Nota van toelichting bij Staatsblad 2009/479	61
10	Nota van toelichting bij Staatsblad 2009/513	69
11	Nota van toelichting bij Staatsblad 2009/535	71
12	Nota van toelichting bij Staatsblad 2009/547	73
13	Nota van toelichting bij Staatsblad 2009/549	75
14	Nota van toelichting bij Staatsblad 2009/605	77
15	Nota van toelichting bij Staatsblad 2010/132	79
16	Nota van toelichting bij Staatsblad 2010/135	81
17	Nota van toelichting bij Staatsblad 2010/144	83
18	Nota van toelichting bij Staatsblad 2010/696	85
19	Nota van toelichting bij Staatsblad 2010/749	87
20	Nota van toelichting bij Staatsblad 2010/781	93

21	Nota van toelichting bij Staatsblad 2011/104	107
22	Nota van toelichting bij Staatsblad 2011/153	109
23	Nota van toelichting bij Staatsblad 2011/192	111
24	Nota van toelichting bij Staatsblad 2011/281	113
25	Nota van toelichting bij Staatsblad 2011/425	119
26	Nota van toelichting bij Staatsblad 2011/552	121
27	Nota van toelichting bij Staatsblad 2011/594	127
28	Nota van toelichting bij Staatsblad 2012/124	129
29	Nota van toelichting bij Staatsblad 2012/127	131
30	Nota van toelichting bij Staatsblad 2012/424	133
31	Nota van toelichting bij Staatsblad 2012/441	135
32	Nota van toelichting bij Staatsblad 2012/552	169
33	Nota van toelichting bij Staatsblad 2012/558	193
34	Nota van toelichting bij Staatsblad 2012/641	211
35	Nota van toelichting bij Staatsblad 2013/112	213
36	Nota van toelichting bij Staatsblad 2013/198	259
37	Nota van toelichting bij Staatsblad 2013/521	263
38	Nota van toelichting bij Staatsblad 2013/546	265
39	Nota van toelichting bij Staatsblad 2014/20	267
40	Nota van toelichting bij Staatsblad 2015/196	275
41	Nota van toelichting bij Staatsblad 2015/337 (4e tranche)	279
42	Nota van toelichting bij Staatsblad 2015/387	317
43	Nota van toelichting bij Staatsblad 2016/231	323
44	Nota van toelichting bij Staatsblad 2016/380	329
45	Nota van toelichting bij Staatsblad 2016/425	335
46	Nota van toelichting bij Staatsblad 2017/305	339
47	Nota van toelichting bij Staatsblad 2017/330	351
48	Nota van toelichting bij Staatsblad 2017/423	365
49	Nota van toelichting bij Staatsblad 2018/135	367
50	Nota van toelichting bij Staatsblad 2019/55	369
51	Nota van toelichting bij Staatsblad 2019/167	379
52	Nota van toelichting bij Staatsblad 2019/170	391
53	Nota van toelichting bij Staatsblad 2019/194	401
54	Nota van toelichting bij Staatsblad 2019/227	407
55	Nota van toelichting bij Staatsblad 2020/197	411
56	Nota van toelichting bij Staatsblad 2020/505	413
57	Nota van toelichting bij Staatsblad 2021/175	417
58	Nota van toelichting bij Staatsblad 2022/181	421
59	Nota van toelichting bij Staatsblad 2022/199	433
60	Nota van toelichting bij Staatsblad 2022/320	439
61	Nota van toelichting bij Staatsblad 2023/111	451

62	Nota van toelichting bij Staatsblad 2023/215	457
63	Nota van toelichting bij Staatsblad 2020/400	459

Activiteitenbesluit milieubeheer (Staatsblad 2007, 415)

Overzicht van wijzigingen

Overgenomen van [overheid.nl](http://wetten.overheid.nl/), zoeken op titel 'Activiteitenbesluit milieubeheer', kiezen voor 'volledige regeling' en dan kiezen voor 'Wetstechnische informatie'.

Datum van inwerkingtreding	Terugwerkende kracht	Betreft	Onstaansbron			Inwerkingtreding	
			Ondertekening	Bekendmaking	Kamerstukken	Ondertekening	Bekendmaking
01-01-2008		Nieuwe regeling	19-10-2007	Stb. 2007, 415		26-11-2007	Stb. 2007, 472
		Wijziging	19-10-2007	Stb. 2007, 415		20-12-2007	Stb. 2007, 571
17-03-2008		Wijziging	19-10-2007	Stb. 2007, 415			Stb. 2008, 76 ¹
01-06-2008		Wijziging	29-04-2008	Stb. 2008, 160		29-04-2008	Stb. 2008, 160
16-09-2008	t/m 01-01-2008 ²	Wijziging	26-07-2008	Stb. 2008, 326		26-07-2008	Stb. 2008, 326
01-12-2009		Wijziging	04-09-2009	Stb. 2009, 389		04-09-2009	Stb. 2009, 389
22-12-2009		Wijziging	02-12-2009	Stb. 2009, 535		10-12-2009	Stb. 2009, 549
01-01-2010		Wijziging	09-11-2009	Stb. 2009, 479		27-11-2009	Stb. 2009, 513
		Wijziging	02-12-2009	Stb. 2009, 535		10-12-2009	Stb. 2009, 549
31-03-2010		Wijziging	18-03-2010	Stb. 2010, 135	32127	18-03-2010 samen met 18-03-2010 samen met 24-03-2010	Stb. 2010, 135 samen met Stb. 2010, 136 samen met Stb. 2010, 137
01-04-2010		Wijziging	07-12-2009	Stb. 2009, 547		15-03-2010	Stb. 2010, 132
04-07-2010		Wijziging	09-12-2009	Stb. 2009, 605		09-12-2009	Stb. 2009, 605
01-10-2010		Wijziging	25-03-2010	Stb. 2010, 144		10-06-2010	Stb. 2010, 231
26-10-2010		Wijziging	13-09-2010	Stb. 2010, 696		13-09-2010	Stb. 2010, 696
01-01-2011		Wijziging	14-10-2010	Stb. 2010, 749		22-12-2010	Stb. 2010, 879
01-01-2011		Wijziging	15-11-2010	Stb. 2010, 781		22-12-2010	Stb. 2010, 879
05-03-2011		Wijziging	11-02-2011	Stb. 2011, 104		03-02-2011	Stb. 2011, 103
28-04-2011		Wijziging	08-04-2011	Stb. 2011, 192		08-04-2011	Stb. 2011, 192
30-06-2011		Wijziging	31-05-2011	Stb. 2011, 281		31-05-2011	Stb. 2011, 281
01-07-2011		Wijziging	16-03-2011	Stb. 2011, 153		09-06-2011	Stb. 2011, 298
16-12-2011		Wijziging	30-11-2011	Stb. 2011, 594		12-12-2011	Stb. 2011, 599
31-12-2011		Wijziging	24-11-2011	Stb. 2011, 552		06-12-2011	Stb. 2011, 598
01-01-2012		Wijziging	08-09-2011	Stb. 2011, 425		08-09-2011	Stb. 2011, 425 ³
24-04-2012		Wijziging	15-03-2012	Stb. 2012, 124		15-03-2012	Stb. 2012, 124
01-07-2012		Wijziging	15-03-2012	Stb. 2012, 127		15-03-2012	Stb. 2012, 127
23-10-2012		Wijziging	11-08-2012	Stb. 2012, 424		11-08-2012	Stb. 2012, 424
01-01-2013		Wijziging	14-09-2012	Stb. 2012, 441		05-12-2012	Stb. 2012, 642
01-01-2013		Wijziging	13-10-2012	Stb. 2012, 552		05-12-2012	Stb. 2012, 642
01-01-2013		Wijziging	31-10-2012	Stb. 2012, 558		05-12-2012	Stb. 2012, 642
01-01-2013		Wijziging	07-12-2012	Stb. 2012, 641		05-12-2012	Stb. 2012, 643
01-07-2013		Wijziging	25-03-2013	Stb. 2013, 112		25-03-2013	Stb. 2013, 112
01-01-2014		Wijziging	15-11-2010	Stb. 2010, 781		29-11-2013	Stb. 2013, 521
01-01-2014		Wijziging	21-05-2013	Stb. 2013, 198		21-05-2013	Stb. 2013, 198
01-03-2014		Wijziging	06-01-2014	Stb. 2014, 20		29-01-2014	Stb. 2014, 82
01-07-2015		Wijziging	20-05-2015	Stb. 2015, 196		20-05-2015	Stb. 2015, 196
01-12-2015		Wijziging	30-09-2015	Stb. 2015, 356		30-09-2015	Stb. 2015, 356
01-12-2015		Wijziging	18-09-2015	Stb. 2015, 337		21-11-2015	Stb. 2015, 450
01-01-2016		Wijziging	18-09-2015	Stb. 2015, 337		18-09-2015	Stb. 2015, 337
01-01-2016		Wijziging	13-10-2015	Stb. 2015, 387		13-10-2015	Stb. 2015, 387
01-01-2016		Wijziging	18-09-2015	Stb. 2015, 337		21-11-2015	Stb. 2015, 450
01-01-2017		Wijziging	18-09-2015	Stb. 2015, 337		18-09-2015	Stb. 2015, 337
01-01-2017		Wijziging	13-06-2016	Stb. 2016, 231		13-06-2016	Stb. 2016, 231
01-01-2017		Wijziging	27-10-2016	Stb. 2016, 425		13-12-2016	Stb. 2016, 539
02-02-2017		Wijziging	12-10-2016	Stb. 2016, 380		23-01-2017	Stb. 2017, 20
01-06-2017		Wijziging	13-06-2016	Stb. 2016, 231		13-06-2016	Stb. 2016, 231
29-11-2017		Wijziging	23-06-2017	Stb. 2017, 305		15-11-2017	Stb. 2017, 449
19-12-2017		Wijziging	19-08-2017	Stb. 2017, 330		19-08-2017	Stb. 2017, 330
01-01-2018		Wijziging	18-09-2015	Stb. 2015, 337		18-09-2015	Stb. 2015, 337
		Wijziging	23-06-2017	Stb. 2017, 305		15-11-2017	Stb. 2017, 449
		Wijziging	24-10-2017	Stb. 2017, 423		15-12-2017	Stb. 2017, 501
01-01-2019		Wijziging	23-06-2017	Stb. 2017, 305		23-06-2017	Stb. 2017, 305
02-05-2019		Wijziging	15-04-2019	Stb. 2019, 167		15-04-2019	Stb. 2019, 167
14-06-2019		Wijziging	15-04-2019	Stb. 2019, 170 met rectificatie in Stb. 2019- 170-nl		22-05-2019	Stb. 2019, 199
01-07-2019	t/m 01-03-2013 ⁴	Wijziging	22-05-2019	Stb. 2019, 194		22-05-2019	Stb. 2019, 194
01-10-2019		Wijziging	14-06-2019	Stb. 2019, 227		14-06-2019	Stb. 2019, 227
01-07-2020		Wijziging	18-06-2020	Stb. 2020, 197		27-05-2020	Stb. 2020, 158
01-01-2021		Wijziging	31-01-2019	Stb. 2019, 55		31-01-2019	Stb. 2019, 55
01-01-2021		Wijziging	04-12-2020	Stb. 2020, 505		04-12-2020	Stb. 2020, 505
01-07-2021		Wijziging	01-04-2021	Stb. 2021, 175		01-04-2021	Stb. 2021, 176
01-06-2022		Wijziging	03-05-2022	Stb. 2022, 199		18-05-2022	Stb. 2022, 200
01-07-2022		Wijziging	03-05-2022	Stb. 2022, 181		03-05-2022	Stb. 2022, 181
21-09-2022		Wijziging	22-08-2022	Stb. 2022, 320		22-08-2022	Stb. 2022, 320
01-07-2023		Wijziging	03-04-2023	Stb. 2023, 111		07-06-2023	Stb. 2023, 194
01-07-2023		Wijziging	19-06-2023	Stb. 2023, 215		19-06-2023	Stb. 2023, 215
01-01-2024		Wijziging	16-09-2020	Stb. 2020, 400		05-04-2023	Stb. 2023, 113
		Intrekking-regeling	16-09-2020	Stb. 2020-400		05-04-2023	Stb. 2023, 113
		Wijziging	19-10-2007	Stb. 2007, 415			
		Wijziging	09-11-2009	Stb. 2009, 479			
		Wijziging	24-06-2010	Stb. 2010, 256			
		Wijziging	14-09-2012	Stb. 2012, 441			

Wijziging	18-09-2015 samen met 26-04-2018	Stb. 2015, 337 samen met Stb. 2018, 135
Wijziging	16-09-2020	Stb. 2020, 400
Nieuwe regeling	19-10-2007 samen met 26-11-2007 samen met 19-11-2008 samen met 27-11-2009 samen met 22-12-2010 samen met 09-06-2011 samen met 09-12-2013	Stb. 2007, 415 samen met Stb. 2007, 472 samen met Stb. 2008, 497 samen met Stb. 2009, 513 samen met Stb. 2010, 879 samen met Stb. 2011, 298 samen met Stb. 2013, 546

- 1 Niet vermeld in het overzicht van wijzigingen van het Activiteitenbesluit op <https://wetten.overheid.nl>
- 2 Heeft betrekking op artikel 6.17
- 3 Niet vermeld in het overzicht van wijzigingen van het Activiteitenbesluit op <https://wetten.overheid.nl>
- 4 Heeft betrekking op artikel 4.74la

Besluit van 19 oktober 2007, houdende algemene regels voor inrichtingen (Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer)

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Op de voordracht van Onze Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer van 29 maart 2007, nr. DJZ2007031290, Directie Juridische Zaken, Afdeling Wetgeving, gedaan mede namens de Staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat;

Gelet op de richtlijn nr. 2003/30/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 8 mei 2003 (PbEU L 123) ter bevordering van het gebruik van biobrandstoffen of andere hernieuwbare brandstoffen in het vervoer, richtlijn nr. 91/271/EEG van de Europese Gemeenschappen van 21 mei 1991 betreffende het stedelijk afvalwater (PbEG L 135), richtlijn 91/689/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 12 december 1991 betreffende gevaarlijke afvalstoffen (PbEG L 377), richtlijn 2000/53/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 11 maart 1999 inzake de beperking van de emissie van vluchtige organische stoffen ten gevolge van het gebruik van organische oplosmiddelen bij bepaalde werkzaamheden en installaties (PbEG L 85), richtlijn 2000/59/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 27 november 2000 betreffende havenontvangstvoorziening en voor scheepsafval en ladingresiduen (PbEG L 332), richtlijn 2000/91/EG van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2002 betreffende de energieprestatie van gebouwen (PbEU 1), richtlijn 2000/60/EG van 23 oktober 2000 tot vaststelling van een kader voor communautaire maatregelen betreffende het waterbeleid (PbEG L 327), richtlijn 2006/11/EG van 15 februari 2006 betreffende de verontreiniging veroorzaakt door bepaalde gevaarlijke stoffen die in het aquatisch milieu van de Gemeenschap worden geloosd (PbEU L 64), richtlijn 80/86/EEG van de Raad van 17 december 1979 betreffende de bescherming van het grondwater tegen verontreiniging veroorzaakt door de lozing van bepaalde gevaarlijke stoffen (PbEG L 20), richtlijn 2006/118/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 12 december 2006 betreffende de bescherming van het grondwater tegen verontreiniging en achteruitgang van de toestand (Pb L 371) en op de artikelen 8.1, tweede lid, 8.40, 8.41 en 8.42 van de Wet milieubeheer, en op de artikelen 2a, eerste en tweede lid, 2b en 2c, van de Wet verontreiniging oppervlaktewateren;

de Raad van State gehoord (advies van 28 juni 2007, nr. W08.07.0082/IV);

gezien het nader rapport van Onze Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer van 15 oktober 2007, nr. DJZ2007098397, Directie Juridische Zaken, Afdeling Wetgeving, uitgebracht mede namens de Staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat;

hebben goedgevonden en verstaan:

Hoofdstuk 1 Algemeen

Afdeling 1.1 Begripsbepalingen, omhangbepaling, reikwijdte en procedurele bepalingen

Artikel 1

- 1 Deze afdeling is van toepassing op degene die een inrichting type A, een inrichting type B of een inrichting type C drijft.
- 2 Het eerste lid is niet van toepassing op de artikelen 1.4, 1.4a en 1.4b.

§ 1.1.1 Begripsbepalingen

Artikel 1.1

- 1 In dit besluit en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

aangewezen oppervlaktewaterlichaam: oppervlaktewaterlichaam dat op grond van artikel 1.7, eerste lid, onderdeel b, is aangewezen;

aardgas: in de natuur voorkomend methaan met maximaal 20 volumeprocent inerte en andere bestanddelen;

Toelichting op begrip 'aardgas' n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/552 De definitie van het begrip aardgas is niet gewijzigd ten opzichte van de LCP-richtlijn. Bij de implementatie van die richtlijn in het Bees A werd een nadere definitie van dit begrip niet nodig geacht, omdat de begrippen «gasvormige brandstoffen» en «aardgas van standaardkwaliteit» zijn gedefinieerd. Deze

definities kent de Richtlijn industriële emissies niet. Gelet op het uitgangspunt om zoveel mogelijk bij de richtlijn aan te sluiten, wordt deze begripsbepaling overgenomen in het Activiteitenbesluit en vervallen de twee genoemde definities. Dit betreft geen inhoudelijke wijziging.

ADR: de op 30 september 1957 te Genève tot stand gekomen Europese Overeenkomst betreffende het internationale vervoer van gevaarlijke stoffen over de weg (Trb. 1959, 171);

afgewerkte olie: afgewerkte olie als bedoeld in artikel 1 van het Besluit inzamelen afvalstoffen;

afleverinstallatie: geheel van één of meer afleverzuilen, bestaande uit pompen, leidingen, meet en regelwerken, schakelaars en vulpistolen omgeven door een omkasting of daarmee direct in verbinding staand, met daaraan gekoppelde leidingen en appendages;

Toelichting op begrip 'afleverinstallatie' n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 De begripsomschrijving van «afleverinstallatie» is aangevuld met de onderdelen van de afleverzuilen, terwijl de tanks en kassa uit de begripsomschrijving zijn vervallen. Hierdoor is het duidelijk dat de afleverinstallatie bestaat uit de afleverzuilen met bijbehorende leidingen en appendages, waarvoor de eisen staan bij de activiteit «afleveren van vloeibare brandstof» in paragraaf 3.3.1. De opslagtank behoort niet tot de afleverinstallatie. De eisen daarvoor staan bij de activiteit «opslaan van vloeibare brandstof» in paragraaf 3.4.2. LPG-afleverinstallatie en aardgas-afleverinstallatie zijn apart gedefinieerd. Ook de kassa en de betaalautomaten behoren niet tot de afleverinstallatie. Het is niet de bedoeling daar eisen aan te stellen.

afvalmeeverbrandingsinstallatie: technische eenheid die in hoofdzaak is bestemd voor de opwekking van energie of de fabricage van materiële producten en waarin afvalstoffen als normale of aanvullende brandstof worden gebruikt, of waarin afvalstoffen thermisch worden behandeld ten behoeve van verwijdering door de verbranding door oxidatie van afvalstoffen alsmede andere thermische behandelingsprocessen voor zover de producten van de behandeling vervolgens worden verbrand;

Toelichting op begrip 'afvalmeeverbrandingsinstallatie' n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/552 De definitie van het begrip «afvalmeeverbrandingsinstallatie» in de Richtlijn industriële emissies (artikel 3, sub 41) valt grotendeels samen met de definitie van het begrip «meeverbrandingsinstallatie» in artikel 1, eerste lid, onder b, van het Bva. Als meeverbranding van afval op zodanige wijze plaatsvindt dat de installatie niet in hoofdzaak bestemd is voor de opwekking van energie of de fabricage van producten, maar voor de thermische behandeling van afval, wordt de installatie beschouwd als een afvalverbrandingsinstallatie. Dit volgt uit artikel 42, eerste lid, vijfde alinea, van de richtlijn. Voorbeelden van thermische behandelingsprocessen zijn pyrolyse, vergassing en plasmaproces voor zover de producten van de behandeling vervolgens worden verbrand.

afvalstoffenlijst: afvalstoffenlijst als bedoeld in artikel 1, eerste lid, van de Regeling Europese afvalstoffenlijst;

Toelichting op begrip 'afvalstoffenlijst' n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/552 De definitie verwijst naar artikel 1, eerste lid, van de Regeling Europese afvalstoffenlijst. Dat artikel verwijst naar een bijlage bij beschikking nr. 2000/532/EG houdende vaststelling van een lijst van afvalstoffen overeenkomstig artikel 1, onder c, van de afvalstoffenrichtlijn (75/442/EEG) en overeenkomstig artikel 1, vierde lid van de richtlijn gevaarlijke afvalstoffen (91/689/EEG). In artikel 1, eerste lid, onder a, van het Bva was de definitie nog geheel uitgeschreven; omwille van eenduidige interpretatie is hier niet meer voor gekozen. Er is overigens geen inhoudelijke wijziging van het begrip ten opzichte van de definitie in het Bva.

afvalverbrandingsinstallatie: technische eenheid die specifiek bestemd is voor de thermische behandeling van afvalstoffen, waarin al dan niet de opgewekte warmte wordt teruggewonnen, door de verbranding door oxidatie van afvalstoffen alsmede andere thermische behandelingsprocessen voor zover de producten van de behandeling vervolgens worden verbrand;

Toelichting op begrip 'afvalverbrandingsinstallatie' n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/552 Het begrip «afvalverbrandingsinstallatie» wordt in artikel 3, sub 40, van de Richtlijn industriële emissies gedefinieerd en is bij de omzetting opnieuw gedefinieerd in het Activiteitenbesluit. De definitie van het begrip in artikel 1, eerste lid, onder a, van het Bva was niet zonder meer overgenomen uit de Afvalverbrandingsrichtlijn (artikel 3, vierde lid van de Afvalverbrandingsrichtlijn). De definitie van «afvalverbrandingsinstallatie» in artikel 1 van de Regeling lozingen afvalwater van rookgasreiniging (RLAR) omvatte hetzelfde begrip met dien verstande dat er verwezen werd naar zuivering van de bij reiniging van rookgassen ontstaan afvalwater. Dit geldt ook voor de definitie van meeverbrandingsinstallatie in die regeling (artikel 1). Het element van zuivering van afvalwater keert – conform de richtlijn – niet terug in de nieuwe definitie. Zie voor voorbeelden van thermische behandelingsprocessen de toelichting bij het begrip afvalmeeverbrandingsinstallatie.

afvalverbrandingsresiduen: vloeibare of vaste afvalstoffen die worden geproduceerd door een afvalverbrandingsinstallatie of afvalmeeverbrandingsinstallatie;

Toelichting op begrip 'afvalverbrandingsresiduen' n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/552 De definitie is opgenomen ter omzetting van het begrip «residu» uit artikel 43 van de richtlijn. Om het begrip «residu» in het kader van afval(mee)verbranding te onderscheiden van andere soorten residuen (ten gevolge van andere processen) is gekozen voor het meer specifieke begrip «afvalverbrandingsresiduen». De term wordt in het meervoud gehanteerd, omdat er bij afval(mee)verbranding sprake is van meer dan één type residu en meer dan één punt in de installatie waar die residuen ontstaan.

afvangrendement: hoeveelheid damp van lichte olie die door een EU-systeem voor dampretour fase-II wordt afgevangen, vergeleken met de hoeveelheid damp van lichte olie die in de atmosfeer zou zijn uitgestoten zonder een dergelijk systeem, uitgedrukt als percentage;

agrarische activiteiten: geheel van activiteiten dat betrekking heeft op gewassen of landbouwhuisdieren voor zover deze geteeld of gekweekt onderscheidenlijk gefokt, gemest, gehouden of verhandeld worden, daaronder mede begrepen agrarisch gemechaniseerd loonwerk zoals het uitvoeren van cultuurtechnische

werken, mestdistributie, grondverzet of soortgelijke dienstverlening;

Toelichting op begrip 'agrarische activiteiten' n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441 De begripsomschrijving van agrarische activiteiten richt zich op het telen of kweken van gewassen en het fokken, mesten, houden of verhandelen van landbouwhuisdieren. Het telen of kweken van gewassen is een veelomvattend begrip. Hieronder valt de open teelt, de teelt onder glas en de teelt in gebouwen. Bij de open teelt gaat het om gewassen die geteeld of gekweekt worden in de grond, maar ook om gewassen die geteeld of gekweekt worden in potten en containers en dergelijke die op de grond staan. De open teelt omvat onder andere de vollegrondsgroententeelt, fruitteelt, bloembollenteelt, vollegrondsbloemisterij, boomkwekerij, maar ook de teelt van griend en riet. Voorbeelden van teelt in gebouwen zijn de witlofstrek en de teelt van eetbare paddenstoelen (champignons) en bijvoorbeeld kiemgroenten (onder andere taugé). De teelt van deze gewassen vindt vaak plaats in speciaal hiervoor ingerichte gebouwen. Ook veredelingsactiviteiten vallen onder het begrip «agrarische activiteiten».

Niet alleen op agrarische bedrijven worden agrarische activiteiten verricht. Ook bij agrarische loonbedrijven, plantsoenendiensten, hoveniersbedrijven, boomchirurgen, cultuurtechnische dienstverlenende bedrijven, grondwerkbedrijven, mestdistributeurs, en inrichtingen voor het opslaan of bewerken van gewassen worden agrarische activiteiten verricht.

Agrarische activiteiten met landbouwhuisdieren omvatten het kweken, fokken, mesten, houden of het verhandelen van dieren.

Dit is overeenkomstig de Wet ammoniak en veehouderij, de Wet geurhinder en veehouderij en het voormalige Besluit landbouw milieubeheer. Landbouwhuisdieren kunnen worden omschreven als dieren die in het kader van de uitoefening van een landbouwbedrijf (een veehouderij) worden gehouden in verband met de productie van bijvoorbeeld melk, vlees, wol, veren of eieren of in verband met het berijden van dieren. Landbouwhuisdieren zijn in ieder geval rundvee, schapen, geiten, varkens, kippen, eenden, pelsdieren, konijnen, parelhoenders, paarden en struisvogels. Ook bijvoorbeeld waterbuffels, lama's en fazanten kunnen landbouwhuisdieren zijn als ze voor productiedoeleinden worden gehouden. Geen landbouwhuisdieren zijn in ieder geval wormen, kokkels, vissen, muizen, cavia's, bijen, siervogels, duiven, katten en honden. Dieren bij een kinderboerderij, dierenweide of zorginstelling worden niet voor productiedoeleinden gehouden, maar deze dieren worden beschouwd als landbouwhuisdieren als de betreffende diertypen «in de regel» voor productiedoeleinden worden gehouden. In de bepalingen in dit wijzigingsbesluit waar agrarische activiteiten worden genoemd, wordt dit vaak aangevuld met de zinsnede «dan wel activiteiten die daarmee verband houden». Onder «activiteiten die daarmee verband houden» worden bijvoorbeeld ook het opslaan van mest of andere agrarische bedrijfsstoffen, het spoelen van gewassen, het reinigen van gebouwen en opstallen en het onderhoud van werktuigen verstaan.

Het begrip «agrarische activiteiten» is ook van belang in verband met het geluidsregime. Inrichtingen waar uitsluitend of in hoofdzaak agrarische activiteiten zoals glastuinbouwactiviteiten worden verricht, kennen eigen geluidsregimes. Het gaat om de inrichtingen die voorheen onder de werking van het Besluit landbouw milieubeheer en het Besluit glastuinbouw vielen en vergelijkbare, grotere, inrichtingen die omgevingsvergunningplichtig waren maar nu onder de werking van het Activiteitenbesluit zijn gebracht.

Toelichting op begrip 'agrarische activiteiten' n.a.v. wijzigingsbesluit 2014/20 De begripsomschrijving van «agrarische activiteiten» is uitgebreid met activiteiten die door de agrarische gemechaniseerde loonbedrijven worden verricht. Deze aanvulling heeft tot doel de onduidelijkheid weg te nemen die is ontstaan over de interpretatie van het begrip «inrichting waar uitsluitend of in hoofdzaak agrarische activiteiten dan wel activiteiten die daarmee verband houden worden verricht» in artikel 2.17, vijfde lid. Op grond van dit artikellid geldt voor bedoelde inrichtingen een specifiek geluidsregime. Het was uitdrukkelijk de bedoeling dat dit geluidsregime, zoals dat ook in het voormalige Besluit landbouw milieubeheer het geval was, eveneens van toepassing zou zijn op inrichtingen die deel uitmaken van een bedrijf waar agrarisch gemechaniseerd loonwerk wordt verricht, zoals loonbedrijven, grondwerkbedrijven, mestdistributeurs, bedrijven die gewassen opslaan of bewerken, bedrijven die cultuurtechnische werken uitvoeren, plantsoenendiensten en hoveniersbedrijven. Bij de begripsomschrijving van «agrarische activiteiten» in combinatie met de redactie van artikel 2.17, vijfde lid, zoals die met de wijziging van het Activiteitenbesluit bij besluit van 14 september 2012 (Stb. 2012, 441) is opgenomen, is het twijfelachtig of agrarisch gemechaniseerd loonwerk beschouwd kan worden als een activiteit die verband houdt met agrarische activiteiten. Door de begripsomschrijving van «agrarische activiteiten» aan te vullen wordt duidelijk dat inrichtingen die deel uitmaken van een bedrijf waar agrarisch gemechaniseerd loonwerk wordt verricht, evenals inrichtingen die deel uitmaken van een akkerbouwbedrijf of veehouderijbedrijf, behoren tot de inrichtingen die bedoeld zijn in artikel 2.17, vijfde lid.

De aanvulling «agrarisch gemechaniseerd loonwerk, zoals cultuurtechnische werken, mestdistributie, grondverzet en soortgelijke dienstverlening» in de begripsomschrijving van agrarische activiteiten is ontleend aan de begripsomschrijving van «gemechaniseerd loonbedrijf» zoals die was opgenomen in artikel 1, eerste lid, onderdeel o, van het voormalige Besluit landbouw milieubeheer.

agrarische bedrijfsstoffen: dierlijke meststoffen die niet verpompbaar zijn, kuilvoer, bijvoedermiddelen die niet verpompbaar zijn, gebruikt substraatmateriaal van plantaardige oorsprong en restmateriaal afkomstig van de teelt van gewassen, voor zover geen sprake is van inerte goederen;

Toelichting op begrip 'agrarische bedrijfsstoffen' n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441 Het begrip «agrarische bedrijfsstoffen» is in het wijzigingsbesluit gedefinieerd, omdat voor verschillende stoffen onder deze gezamenlijke noemer regels gesteld worden, onder andere ten aanzien van geurhinder en bodembescherming. Agrarische bedrijfsstoffen zijn: vaste mest (dierlijke meststoffen die niet verpompbaar zijn), kuilvoer, bijvoedermiddelen die niet verpompbaar zijn, gebruikt substraatmateriaal en restmateriaal afkomstig van de teelt van gewassen. Hout- en snoeiafval wordt niet beschouwd als restmateriaal afkomstig van de teelt van gewassen. Hout- en snoeiafval is geen bodembedreigende stof en veroorzaakt ook geen geurhinder. Zie voor een uitgebreide toelichting de toelichting op paragraaf 3.4.5.

Toelichting artikel 1.1 op begripsomschrijving 'agrarische bedrijfsstoffen' n.a.v. wijzigingsbesluit 2014/20 In de begripsomschrijving van «agrarische bedrijfsstoffen» die vooral bepalend is voor de werkingssfeer van paragraaf 3.4.5 (Opslaan van agrarische bedrijfsstoffen) zijn twee wijzigingen aangebracht om de afstemming met paragraaf 3.4.3 (Opslaan en overslaan van goederen) te verbeteren. Op de eerste plaats is «gebruikt substraatmateriaal» beperkt tot «gebruikt substraatmateriaal van plantaardige oorsprong» omdat de eisen van paragraaf 3.4.5 uitsluitend voor gebruikt substraatmateriaal van plantaardige oorsprong passend blijken te zijn. Door de wijziging is paragraaf 3.4.3 van toepassing op gebruikt substraatmateriaal dat niet van plantaardige oorsprong is. Op de tweede plaats worden «inerte goederen» uitgesloten

zodat ook hiervoor altijd paragraaf 3.4.3 geldt.

ammoniakemissie: emissie van ammoniak, uitgedrukt in kilogram NH₃ per jaar;

~~andere hernieuwbare brandstoffen: andere hernieuwbare brandstoffen als bedoeld in artikel 2, eerste lid, onderdeel e, van richtlijn 2003/30/EG;~~

Toelichting op vervallen van begrip 'andere hernieuwbare brandstoffen' n.a.v. wijzigingsbesluit 2016/380 Zie toelichting op actualisatie van begrip 'biobrandstof'.

assimilatiebelichting: kunstmatige belichting van gewassen, gericht op de bevordering van het groeiproces van gewassen;

Toelichting op begrip 'assimilatiebelichting' n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441 De begripsbepaling van assimilatiebelichting is op twee punten aangepast. Ten eerste is in de definitie van het begrip «assimilatiebelichting» de grens van 20 Watt per vierkante meter, zoals deze nog wel in het voormalige Besluit glastuinbouw was opgenomen, losgelaten. Hiervoor is gekozen vanwege de opkomst van nieuwe belichtingstechnieken (LED-verlichting) waarmee met een lager wattage per vierkante meter evenveel lichtuitstraling kan worden bereikt. Daarnaast bestonden er in de praktijk problemen bij het vaststellen of er sprake was van assimilatiebelichting, omdat het teeltoppervlak moest worden bepaald en onduidelijk was welke onderdelen van de kas moesten worden meegerekend. Deze problemen zijn weggenomen door de aanpassing van de begripsbepaling. Ten tweede is in de begripsbepaling de zinsnede «gericht op de bevordering van het groeiproces» opgenomen. Hiermee is aangegeven dat cyclische belichting (stuurlicht) niet onder het begrip «assimilatiebelichting» valt. Cyclische belichting is namelijk gericht op de bloeibevordering door daglengtebeïnvloeding. Tevens wordt nog opgemerkt dat de overige verlichting zoals pad- en werkverlichting niet onder het begrip «assimilatiebelichting» wordt geschaard.

autodemontagebedrijf: inrichting voor het demonteren van autowrakken;

autowrak:

- 1° bedrijfsauto als bedoeld in de regeling op grond van artikel 21, eerste lid, van de Wegenverkeerswet 1994, met een gewicht van ten hoogste 3500 kilogram,
- 2° personenauto als bedoeld in de regeling op grond van artikel 21, eerste lid, van de Wegenverkeerswet 1994, en
- 3° bromfiets als bedoeld in de regeling op grond van artikel 21, eerste lid, van de Wegenverkeerswet 1994, niet zijnde een voertuig op twee wielen,

die een afvalstof is in de zin van artikel 1.1, eerste lid, van de wet;

Toelichting artikel 1.1 op begripsomschrijving 'autowrak' n.a.v. wijzigingsbesluit 2014/20 In de opmaak van de begripsomschrijving van «autowrak» was de zinsnede «die een afvalstof is in de zin van artikel 1.1, eerste lid, van de wet» enkel van toepassing op het derde onderdeel: «bromfiets als bedoeld in de Regeling voertuigen, niet zijnde een voertuig op twee wielen». Dat is niet de bedoeling. Die zinsnede moet ook terugslaan op het eerste en tweede onderdeel. Met dit onderdeel is deze omissie hersteld.

autowrakkenrichtlijn: richtlijn nr. 2000/53/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 18 september 2000 betreffende autowrakken (PbEG L 269);

axiaalspuit: apparatuur voor het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen in opgaande gewasrijen, waarbij de spuitvloeistof, met luchtondersteuning horizontaal en schuin omhoog verspoten wordt;

B_{s,dan}: geluidbelastingindicator inzake schietgeluid voor de dag, avond en nachtperiode, berekend overeenkomstig de berekeningsmethodiek inzake schietgeluid;

Toelichting op begrip 'B_{s,dan}' n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 Het begrip «B_{s,dan}», staat voor de Beoordeling schietgeluid, dag-avond-nacht. Dit beschrijft de geluidbelasting uitgedrukt als dag-avond-nachtwaarde voor het schieten op buitenschietsbanen.

bedrijfsduurcorrectie: correctie als bedoeld in de Handleiding meten en rekenen industrielawaai, zijnde de logaritmische verhouding tussen de tijdsduur dat de geluidsbron gedurende de beoordelingsstijd in werking is, en de duur van die beoordelingsperiode;

bedrijventerrein: cluster aaneengesloten percelen met overwegend bedrijfsbestemmingen, binnen een in een bestemmingsplan als bedrijventerrein aangewezen gebied, daaronder niet begrepen een gezoneerd industrieterrein;

Toelichting op begrip 'bedrijventerrein' Het begrip bedrijventerrein is opgenomen omdat in artikel 2.17, derde lid, ten aanzien van gevoelige objecten die op een bedrijventerrein zijn gelegen, hogere geluidswaarden zijn vastgesteld. In de definitie van het begrip bedrijventerrein wordt aangesloten bij geldende bestemmingsplannen. Het komt vaak voor dat een bestemmingsplan dat een bedrijventerrein aanduidt, meer bestemmingen omvat dan alleen bedrijfsbestemmingen. Zo kan een natuurgebied of landelijk gebied deel uitmaken van een gebied dat in een bestemmingsplan is begrensd door een grens die een bedrijventerrein aanduidt. Het is niet de bedoeling dat de hogere waarden ook in die gebieden gelden. Anderzijds kan het voorkomen dat er één of enkele percelen zijn met een andere bestemming dan een bedrijfsbestemming, die omsloten zijn door percelen met bedrijfsbestemmingen. Voor dergelijke percelen, bijvoorbeeld een burgerwoning op het bedrijventerrein, zijn de hogere waarden wel van toepassing. Om die reden wordt het begrip beperkt tot een cluster percelen met overwegend bedrijfsbestemmingen. Als een bepaald bedrijventerrein niet onder de definitie valt, bijvoorbeeld omdat nog geen bestemmingsplan is vastgesteld, kan een gemeente desgewenst via een gemeentelijke verordening een andere geluidswaarde vaststellen.

beheerder: beheerder als bedoeld in artikel 1.1. van de Waterwet

beperkt kwetsbaar object: beperkt kwetsbaar object als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onderdeel b, van het Besluit externe veiligheid inrichtingen;

Toelichting op begrip 'beperkt kwetsbare objecten en kwetsbare objecten' In de oude besluiten werden tot dusverre uiteenlopende indelingen naar kwetsbaarheid van objecten gehanteerd, al naar gelang van het type risicobron (LPG-tankstation, opslag van propaan, CPR-15 inrichting). In dit besluit zijn die indelingen zoveel mogelijk geharmoniseerd in de lijn van het Besluit externe veiligheid inrichtingen. Een uitgebreide toelichting op de begrippen kwetsbare objecten en beperkt kwetsbare objecten is opgenomen in de nota van toelichting van het Besluit externe veiligheid inrichtingen.

bijkomend gevaar: een gevaar naast de grootste gevaarseigenschap als bedoeld in het ADR;

bijvoedermiddel: plantaardig restproduct uit de land- en tuinbouw en uit de voedselbereiding en -verwerking, uitgezonderd voedselresten afkomstig van restaurants, cateringfaciliteiten en keukens, met inbegrip van centrale keukens en keukens van huishoudens;

Toelichting op begrip 'bijvoedermiddel' n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441 Hoewel de term «bijproduct» een binnen de branche bekende en veel gebruikte term is, is in dit wijzigingsbesluit gekozen voor het begrip «bijvoedermiddel». De reden hiervoor is om verwarring te voorkomen met de term «dierlijke bijproducten» en de Kaderrichtlijn afvalstoffen. Een bijvoedermiddel is gedefinieerd als een plantaardig restproduct uit de land- en tuinbouw en uit de voedselbereiding. Voedselresten afkomstig van restaurants, cateringfaciliteiten en keukens maken geen onderdeel uit van deze definitie.

Bij veehouderijen kan gebruik worden gemaakt van brijvoer als voermethode. Bij de bereiding van dergelijke diervoeders wordt gebruik gemaakt van droge en of natte bijvoedermiddelen. Deze bijvoedermiddelen zijn zeer uiteenlopend van herkomst en samenstelling. Bijvoedermiddelen zijn vaak afkomstig van de zuivel-, tarwe-, aardappel-, mais-, of bietenproductie. Sommige bijvoedermiddelen worden gefermenteerd of aangezuurd aangeleverd om de houdbaarheid te bevorderen.

Voorbeelden van bijvoedermiddelen zijn:

- bijvoedermiddelen uit de humane industrie (aardappel, zuivel, suiker, enz.);
- producten uit de humane industrie (chips, soep (droog), frites, enz.);
- geteelde landbouwproducten (tarwe, korrelmaïs, enz.);
- producten waarvan de houdbaarheidsdatum is overschreden (bier, chocolade, koekjes, enz.);
- voorbewerkte bijvoedermiddelen van een leverancier.

De bijvoedermiddelen worden in de brijvoerkeuken gemengd met andere diervoedselproducten en soms aangelengd met water. Het aldus ontstane brijvoer wordt aan de dieren gevoerd.

binnenschietbaan: een schietbaan of een combinatie van schietbanen in een gebouw of een deel van een gebouw, zonder open zijden en met een gesloten afdekking;

biobrandstof: biobrandstof als bedoeld in artikel 2, onderdeel i, van Richtlijn 2009/28/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 april 2009 tot bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen en houdende wijziging en intrekking van richtlijn 2001/77/EG en Richtlijn 2003/30/EG (PbEU 2009, L 140);

Toelichting op actualisatie van begrip 'biobrandstof' n.a.v. wijzigingsbesluit 2016/380 Het begrip «biobrandstof» is geactualiseerd. Richtlijn 2003/30/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 8 mei 2003 ter bevordering van het gebruik van biobrandstoffen of andere hernieuwbare brandstoffen in het vervoer (PbEG 2003, L 123) (hierna: richtlijn 2003/30/EG) is ingetrokken met de Richtlijn hernieuwbare energie. Het begrip biobrandstof komt alleen in artikel 3.21 van het Activiteitenbesluit milieubeheer terug. In dat artikel zijn de Richtlijn brandstofkwaliteit en de Richtlijn hernieuwbare energie deels geïmplementeerd. In de Richtlijn hernieuwbare energie staat dezelfde begripsomschrijving voor het begrip biobrandstof als in richtlijn 2003/30/EG. In de Richtlijn brandstofkwaliteit wordt voor een begripsomschrijving van het begrip biobrandstof verwezen naar het begrip biobrandstof in de Richtlijn hernieuwbare energie. Ook is het begrip «andere hernieuwbare brandstoffen» vervallen, omdat dit begrip niet in het Activiteitenbesluit milieubeheer of in de Activiteitenregeling milieubeheer terugkwam.

biocide: biocide als bedoeld in artikel 1, eerste lid, van de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden;

biologische productiemethode: productiemethode als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onderdeel q, van het Landbouwkwaliteitsbesluit 2007;

Toelichting op begrip 'biologische productiemethode' n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441 Onder biologische productiemethode worden alle agrarische activiteiten verstaan die aan het Landbouwkwaliteitsbesluit 2007 voldoen. Blijkens dat besluit moet het gaan om teelten die het SKAL-keurmerk voeren. Op www.skal.nl zijn alle SKAL-gecertificeerde bedrijven te vinden.

biomassa:

- a producten die bestaan uit plantaardig landbouw- of bosbouw materiaal dat gebruikt kan worden als brandstof om de energetische inhoud ervan te benutten;
- b de volgende afvalstoffen:
 - 1° plantaardig afval uit land- of bosbouw;
 - 2° plantaardig afval van de levensmiddelenindustrie, indien de opgewekte warmte wordt teruggewonnen;
 - 3° vezelachtig plantaardig afval afkomstig van de productie van ruwe pulp en van de productie van papier uit pulp, indien het op de plaats van productie wordt meeverbrand en de opgewekte warmte wordt teruggewonnen;
 - 4° kurkafval;
 - 5° houtafval, met uitzondering van houtafval dat ten gevolge van een behandeling met houtbeschermingsmiddelen of door het aanbrengen van een beschermingslaag gehalogeneerde organische verbindingen dan wel zware metalen kan bevatten;

Toelichting op begrip 'biomassa' n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/552 De definitie van biomassa uit artikel 3, sub 31, van de

Richtlijn industriële emissies, wordt overgenomen. Inhoudelijk verschilt deze niet van de definitie uit het Bees A. Tot de brandstoffen die van het begrip «biomassa» zijn uitgesloten behoort onder meer houtafval dat ten gevolge van een behandeling met houtbeschermingsmiddelen of door het aanbrengen van een beschermingslaag gehalogeneerde organische verbindingen of zware metalen kan bevatten (onderdeel 5°). Dit kan aan de orde zijn bij houtafval dat afkomstig is van bouw- of sloofafval. In de context van het Activiteitenbesluit (en eerder het Bees A en het Bva) wordt onder biomassa schone biomassa verstaan; hiervoor gelden bij verbranding de voorschriften voor grote stookinstallaties (paragraaf 5.2), en niet de voorschriften voor afvalverbranding (paragraaf 5.3). Dit moet worden onderscheiden van het gebruik van de term «biomassa» in de energieregeling, bijvoorbeeld ter implementatie van de Richtlijn hernieuwbare energie in de Elektriciteitswet (artikel 1). De term «biomassa» duidt dan een bron van hernieuwbare energie aan («de biologisch afbreekbare fractie van producten, afvalstoffen en residuen»).

bodem: bovenste laag van de aardkorst die begrensd is door het vaste gesteente en het aardoppervlak, bestaande uit minerale deeltjes, organisch materiaal, water, lucht en levende organismen;

Toelichting op begrip 'bodem' n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/552 De definitie is overgenomen uit de Richtlijn industriële emissies en heeft dezelfde betekenis als het begrip «bodem» in artikel 1 van de Wet bodembescherming.

bodembedreigende activiteit: bedrijfsmatige activiteit die gepaard gaat met het gebruik, de productie of de emissie van een bodembedreigende stof;

Toelichting op begrip 'bodembedreigende activiteit' n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/552 De definitie van het begrip «bodembedreigende activiteit» is aangepast zodat deze in lijn is met de activiteiten waarvoor op grond van de Richtlijn industriële emissies een situatierapport moet worden opgesteld. Dit is het geval indien de activiteit gepaard gaat met het gebruik, de productie of de uitstoot van relevante gevaarlijke stoffen (artikel 22, tweede lid, richtlijn). De richtlijn op zichzelf kent het begrip «bodembedreigende activiteit» niet.

bodembedreigende stof: stof die de bodem kan verontreinigen als bedoeld in bijlage 2 van deel 3 van de NRB, en stoffen of mengsels als omschreven in artikel 3 van de EG-verordening indeling, etikettering en verpakking van stoffen en mengsels die de bodem kunnen verontreinigen;

Toelichting op begrip 'bodembedreigende stof' n.a.v. wijzigingsbesluit 2009/479 De definitie van bodembedreigende stof is met dit onderdeel overgeheveld van de Activiteitenregeling naar het Activiteitenbesluit. Dit is nodig, omdat door dit wijzigingsbesluit, in artikel 4.6 de term «bodembedreigende stof» is opgenomen. De definitie verwijst naar de NRB. In de NRB is aangegeven wanneer stoffen bodemverontreinigend zijn. Daartoe is onder meer een indicatieve lijst van stoffen opgenomen.

Toelichting op begrip 'bodembedreigende stof' n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/552 De definitie van «bodembedreigende stof» is uitgebreid zodanig dat hieronder tevens «gevaarlijke stoffen» in de zin van de Richtlijn industriële emissies (artikel 3, onder 18) worden gevat. Bij het begrip «bodembedreigende stof» is nog van belang dat uitsluitend vloeibare of vaste stoffen relevant zijn in verband met verontreiniging van de bodem, gassen niet.

bodembeschermende maatregel: op de gebezigde stoffen en gebruikte bodembeschermende voorziening toegesneden beheermaatregel gericht op reparatie, schoonmaak, onderhoud, actie bij incidenten, bedrijfsinterne controle, inspectie of toezicht, ter voorkoming van immissies in de bodem of herstel van de effecten van zulke immissies op de bodemkwaliteit, waarvan de uitvoering is gewaarborgd;

bodembeschermende voorziening: een vloeistofkerende voorziening, een vloeistofdichte vloer of verharding of een andere doelmatige fysieke voorziening, ter voorkoming van immissies in de bodem;

bodemzijdig vermogen: grootste hoeveelheid energie, uitgedrukt in kW, die het bodemzijdig deel van een gesloten bodemenergiesysteem bij normaal gebruik kan uitwisselen met de bodem;

Toelichting op begrip 'bodemzijdig vermogen' n.a.v. wijzigingsbesluit 2013/112 Hieronder wordt verstaan de grootste hoeveelheid energie, uitgedrukt in kW (kiloWatt), die het ondergrondse (bodemzijdig) deel van een gesloten bodemenergiesysteem bij normaal gebruik via de lussen kan uitwisselen met de bodem. Het vermogen wordt bepaald door de lengte (en daarmee het oppervlak) van de lussen en de gebruikte circulatievloeistof. De toevoeging «bij normaal gebruik» houdt in dat piekvermogens bij versnelde regeneratie met behulp van aangekoppelde installaties, zoals bijvoorbeeld zonnecollectoren, buiten beschouwing blijven. In de praktijk wordt het bodemzijdig vermogen van een gesloten bodemenergiesysteem met een warmtepomp in de ontwerpfasen door de leveranciers bepaald. Dit gebeurt overeenkomstig de NEN 14511 en wordt aangegeven in de fabrieksspecificaties. Indien het ontwerp van een bodemenergiesysteem uitgaat van afwijkende temperaturen waarvan het bijbehorende vermogen niet in de fabrieksspecificaties is weergegeven, moet dit blijken uit een aparte verklaring van de leverancier van het ontwerp. Het bodemzijdig vermogen is gelijk aan het product van de maximale massastroom (kg/sec) in het bodemzijdige circuit (het maximale debiet van de circulatiepomp) maal de dichtheid van de circulatievloeistof, de soortelijke warmte (J/kg•K) van de circulatievloeistof in het bodemzijdige circuit en het maximale temperatuurverschil van de circulatievloeistof voor het passeren van de warmtepomp (in het bodemzijdige circuit) en daarna (in het gebouwzijdige circuit). Voor gesloten bodemenergiesystemen die geen warmtepomp hebben, wordt het bodemzijdig vermogen van een bodemenergiesysteem uit de ontwerpgegevens afgeleid. Dit is het product van de maximale massastroom (kg/sec) in het bodemzijdige circuit (het maximale debiet van de circulatiepomp) maal de dichtheid van de circulatievloeistof, de soortelijke warmte (J/kg•K) van de circulatievloeistof in het bodemzijdige circuit en het maximale temperatuurverschil van de circulatievloeistof voor en na het passeren van de warmtepomp.

bovengrondse opslagtank: opslagtank niet zijnde een ondergrondse opslagtank en niet zijnde een ladingtank van een bunkerstation;

Toelichting op begrip 'bovengrondse opslagtank' n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558 De definitie van bovengrondse opslagtank is gewijzigd. Logischerwijs is dit het complementaire begrip van een ondergrondse opslagtank. Een opslagtank die boven oppervlaktewater is geplaatst (bijvoorbeeld op een schip) valt ook onder dit begrip. Een dergelijke opslagtank zal aan dezelfde eisen moeten voldoen als een tank «op land». Alleen de ladingtanks van een bunkerstation zijn hiervan uitgezonderd omdat hiervoor al eisen gelden op grond van de Binnenvaartwet.

brandcompartiment: brandcompartiment als bedoeld in artikel 1.1, eerste lid, van het Bouwbesluit 2012;
Toelichting op begrip 'brandcompartiment' In artikel 1.1, eerste lid, van het Bouwbesluit 2003 is voor brandcompartiment de volgende definitie opgenomen: een gedeelte van één of meer gebouwen bestemd als maximaal uitbreidingsgebied van brand.

brandstof: vaste, vloeibare of gasvormige brandbare stof;

Toelichting op begrip 'brandstof' n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/552 De definitie van het begrip «brandstof» in artikel 3, sub 24, van de Richtlijn industriële emissies betreft geen inhoudelijke wijziging ten opzichte van het begrip «brandstof» in de IPPC-richtlijn. Het begrip is overgenomen in het Activiteitenbesluit. In het Bees A wordt voor de omschrijving van het begrip «brandstof» verwezen naar de definitie in de Wet inzake de luchtverontreiniging, die inhoudelijk overeenstemt met de bepaling van de Richtlijn industriële emissies.

BTEX: benzeen, toluen, ethylbenzeen en xyleen;

buitenschietsbaan: een schietsbaan of een combinatie van schietsbanen in de buitenlucht of in een gebouw of deel van een gebouw zonder een gesloten afdekking;

Toelichting op begrip 'buitenschietsbaan' n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 Een «buitenschietsbaan» is een schietsbaan of een combinatie van schietsbanen in de buitenlucht of in een gebouw of deel van een gebouw zonder een gesloten afdekking. In het Activiteitenbesluit waren al een definitie en voorschriften opgenomen voor een «binnenschietsbaan». Bij het schieten op buitenschietsbanen zijn de milieuaspecten geluid, bodem en externe veiligheid, relevant.

buitenschietsbaan met beperkte onveilige zone: buitenschietsbaan met zodanige voorzieningen dat de onveilige zone wordt beperkt tot een gebied tussen het wapen en de kogelvang;

Toelichting op begrip 'buitenschietsbaan met beperkte onveilige zone' n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 Een «buitenschietsbaan met beperkte onveilige zone» is een baan waarbij een minimaal oppervlak als onveilige zone blijft bestaan, namelijk het gebied van de baan zelf. Het gaat om het gebied tussen de standplaats van de schutter en de kogelvang.

bunkerstation: drijvend bouwsel dat wegens zijn bestemming in de regel niet wordt verplaatst en dat bestemd of in gebruik is voor de opslag of levering van brandstof voor voortstuwing van schepen;

Toelichting op begrip 'bunkerstation' Voor deze definitie is aangesloten bij de definitie van bunkerstation zoals opgenomen in artikel 1, eerste lid, onderdeel u, van het Binnenschepenbesluit.

coating: mengsel, met inbegrip van alle voor een juist gebruik benodigde organische oplosmiddelen of mengsels, dat wordt gebruikt om op een oppervlak voor een decoratief, beschermend of ander functioneel effect te zorgen;

Toelichting op begrip 'coating' n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/552 Artikel 2, sub 20, van de EG-VOS-richtlijn en in navolging daarvan artikel 1, onderdeel t, van het Oplosmiddelenbesluit omzetting EG-VOS-richtlijn milieubeheer bevatten een feitelijke beschrijving van «coating» als begripsbepaling. Artikel 3, onderdeel 46, van de Richtlijn industriële emissies daarentegen verwijst voor de begripsbepaling van «coating» naar punt 8 van artikel 2 van Richtlijn 2004/42/EG van het Europees Parlement en de Raad van 21 april 2004 inzake de beperking van emissies van vluchtige organische stoffen ten gevolge van het gebruik van organische oplosmiddelen in bepaalde verven en vernissen en producten voor het overspuiten van voertuigen. Die bepaling kent wel een feitelijke omschrijving, die inhoudelijk (zij het niet letterlijk) overeenkomt met de begripsbepaling uit artikel 1 van het Oplosmiddelenbesluit. Er is voor gekozen deze meer inhoudelijke begripsbepaling over te nemen, met een kleine redactionele wijziging. Het begrip «coaten» of «coating» kwam overigens al voor in andere onderdelen van het Activiteitenbesluit (de paragrafen 4.3.2, 4.4.2, 4.5.5 en 4.7.4c) en regeling daarbij (de paragrafen 3.3.4, 4.3.2, 4.4.2 en 4.5.5), zonder dat voorziening is in een begripsbepaling. De nieuw ingevoegde begripsbepaling is ook op deze paragrafen van toepassing. Zie voor de vervanging van de term «preparaat» door «mengsel» de begripsbepalingen inkt, oplosmiddeleninput en kleefstof.

composteren: omzetten van groenafval en hulpstoffen in een product dat geheel of grotendeels bestaat uit een of meer organische afvalstoffen die met behulp van micro-organismen zijn afgebroken en omgezet tot een zodanig stabiel eindproduct dat daarin alleen nog een langzame afbraak van humeuze verbindingen plaatsvindt;

composteringshoop: hoop van groenafval en hulpstoffen, opgezet met als doel dit materiaal te composteren;

concentratiegebied: concentratiegebied als bedoeld in artikel 1 van de Wet geurhinder en veehouderij;

Toelichting op begrip 'concentratiegebied' n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441 Het begrip «concentratiegebied» komt vanwege geurhinder voor in de paragraaf over het houden van landbouwhuisdieren in dierenverblijven. Binnen concentratiegebieden mag de geurbelasting hoger zijn dan in andere gebieden, omdat uit onderzoek blijkt dat de relatie tussen geurbelasting en geurhinder in concentratiegebieden significant verschilt van niet-concentratiegebieden. Geur van landbouwhuisdieren wordt met andere woorden in concentratiegebieden in het algemeen als minder hinderlijk ervaren. De beschrijving van het begrip bevat een verwijzing naar de Wet geurhinder en veehouderij, waarop de voornoemde paragraaf is gestoeld. De Wet geurhinder en veehouderij legt een verbinding met de indeling uit bijlage I bij de Meststoffenwet.

consumentenvuurwerk: consumentenvuurwerk als bedoeld in artikel 1.1.1, eerste lid, van het Vuurwerkbesluit;

CMR-stof: stof of preparaat die volgens bijlage I bij Richtlijn nr. 67/548/EEG geassocieerd is als Kankerverwekkend categorie 1 of 2 of als Mutageen categorie 1 of 2 of als "Voor de voortplanting giftig" categorie 1 of 2;

Toelichting op begrip 'CMR-stof' CMR-stoffen zijn carcinogene, mutagene en reprotoxische stoffen. Het betreft stoffen en preparaten die volgens bijlage I bij Richtlijn nr. 67/548/EEG geassocieerd zijn als Kankerverwekkend categorie 1 of 2 of als Mutageen categorie 1 of 2 of als "voor de voortplanting giftig" categorie 1 of 2. Het handelt dus alleen om producten die het symbool "T" (Giftig) toegekend hebben gekregen. Voor een overzicht van deze stoffen wordt verwezen naar de volgende overzichten van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid:

- SZW-lijst van kankerverwekkende stoffen en processen;
- SZW-lijst van mutagene stoffen;
- Niet-limitatieve lijst van voor de voortplanting giftige stoffen.

damp/lichte olie-verhouding: verhouding tussen het volume bij atmosferische druk van damp van lichte olie die door een EU-systeem voor dampretour fase-II loopt en het volume van de geleverde lichte olie;
damptherugwinningseenheid: installatie voor de terugwinning van benzine uit damp of de omzetting naar elektrische energie of warmte uit damp, met inbegrip van eventuele buffertanksystemen van een terminal;

Toelichting op begrip 'dampretourwinningseenheid' n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 Een «damptherugwinningseenheid» is relevant bij de op- en overslag van benzine. Voordat een tank wordt gevuld met vloeibaar product (benzine) is deze in veel gevallen nog gevuld met een restproduct in de dampfase. Deze damp wordt bij het vullen van de tank verdrongen door het product. Een damptherugwinningseenheid is een technische installatie die deze damp opvangt en terugvoert naar de tank waarbij de damp kan overgaan in de vloeistoffase.

debiet van lichte olie: totale jaarlijkse hoeveelheid lichte olie die uit mobiele tanks aan een inrichting wordt geleverd;

demontagebedrijf voor tweewielige motorvoertuigen: inrichting voor het demonteren van wrakken van tweewielige motorvoertuigen;

diercategorie: diercategorie als bedoeld in de regeling op grond van artikel 1 van de Wet ammoniak en veehouderij;

Toelichting op begrip 'diercategorie' n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441 Deze definitie verwijst naar de Regeling ammoniak en veehouderij. In de bijlage bij die regeling zijn de verschillende diercategorieën opgenomen.

dieren met geuremissiefactor: dieren waarvoor een geuremissiefactor is vastgesteld op grond van artikel 10 van de Wet geurhinder en veehouderij;

dieren zonder geuremissiefactor: dieren waarvoor geen emissiefactor is vastgesteld op grond van artikel 10 van de Wet geurhinder en veehouderij;

dierenverblijf: al dan niet overdekte ruimte waarbinnen landbouwhuisdieren worden gehouden;

Toelichting op begrip 'dierenverblijf' n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441 Deze definitie is nagenoeg gelijk aan de definitie uit de Wet geurhinder en veehouderij. Het enige verschil is dat in plaats van dieren in de definitie van dierenverblijf over landbouwhuisdieren wordt gesproken. Dit vanwege de brede reikwijdte van het Activiteitenbesluit. In dit brede verband zou een dierenverblijf bijvoorbeeld ook een hondenkennel kunnen zijn, hetgeen niet de bedoeling is. Een dierenverblijf bestaat meestal uit het huisvestingssysteem waarin de dieren worden gehouden. Binnen een dierenverblijf kunnen verschillende huisvestingssystemen aanwezig zijn. Een buitenbak bij een paardenhouderij is in beginsel geen dierenverblijf (zie ABRvS nr. 200701237/1 van 15 augustus 2007). Sommige dierenverblijven zijn voorzien van een uitloop. Als kippen in een scharrel- of volièrehuisvesting toegang hebben tot een ruimte buiten, dan is deze ruimte onderdeel van het dierenverblijf. Echter voor de beoordeling van de ammoniakemissie en geuremissie van het huisvestingssysteem wordt deze uitloop alleen meegenomen als de uitloop bijdraagt aan het bruikbare leefoppervlak en daarmee feitelijk het aantal dierplaatsen in de stal vergroot.

dierlijke meststoffen: dierlijke meststoffen als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onderdeel c, van de Meststoffenwet;

dierlijke bijproducten: bijproducten als bedoeld in artikel 2, eerste lid, onder a, van Verordening nr. 1774/2002 van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van gezondheidsvoorschriften inzake niet voor menselijke consumptie bestemde dierlijke bijproducten;

Toelichting op begrip 'dierlijke bijproducten' n.a.v. wijzigingsbesluit 2009/479 Voor het begrip «dierlijke bijproducten» wordt aangesloten bij de definitie van de Europese bijproductenverordening. In de verordening van 3 oktober 2002 luidt de definitie: «hele kadavers of delen van dieren of producten van dierlijke oorsprong zoals bedoeld in de artikelen 4, 5 en 6, die niet voor menselijke consumptie bestemd zijn, met inbegrip van eicellen, embryo's en sperma». De artikelen 4, 5 en 6 van de verordening delen gespecificeerde bijproducten in in verschillende risicocategorieën.

dierplaats: dierplaats als bedoeld in artikel 1, eerste lid, van de Wet ammoniak en veehouderij;

dieselmotor: verbrandingsmotor die werkt volgens de dieselcyclus en die gebruik maakt van compressieontsteking om brandstof te verbranden;

Toelichting op begrip 'dieselmotor' n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/552 De definitie is overgenomen uit artikel 3, sub 35, van de Richtlijn industriële emissies.

diffuse emissie: emissie, in een andere vorm dan vanuit een puntbron, in de lucht, bodem of water, almede in enig product, tenzij anders vermeld in tabel 2.28a;

Toelichting op begrip 'diffuse emissie' n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/552 Artikel 57, onderdeel 3, Richtlijn industriële emissies bevat een definitie van «diffuse emissie» die goeddeels overeenkomt met de begripsbepaling in artikel 2, sub 10, van de EG-VOS-richtlijn en met artikel 1, onderdeel j, van het Oplosmiddelenbesluit omzetting EG-VOS-richtlijn. Omdat de term «diffuse emissie» al elders in het Activiteitenbesluit voorkomt is de definitie niet beperkend toegeschreven op vluchtige organische stoffen. Zie bijvoorbeeld artikel 3.39 van het Activiteitenbesluit en de artikelen 3.55 en 4.60 van de Activiteitenregeling.

digestaat: restproduct dat overblijft na het vergisten van ten minste 50% dierlijke uitwerpselen met als nevenbestanddeel uitsluitend producten die krachtens artikel 5 van het Uitvoeringsbesluit Meststoffenwet zijn aangewezen;

Toelichting op begrip 'digestaat' n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441 Digestaat is gedefinieerd als «stabiel restproduct dat overblijft na het vergisten van ten minste 50% dierlijke uitwerpselen met als nevenbestanddeel uitsluitend producten die

krachtens artikel 5 van het Uitvoeringsbesluit Meststoffenwet zijn aangewezen». Door de eis dat ten minste 50% dierlijke uitwerpselen moet zijn gebruikt bij het vergisten, is het digestaat aan te merken als dierlijke mest in de zin van de Meststoffenwet (bijlage Aa IV, categorie 1, bij de Uitvoeringsregeling Meststoffenwet). Daarmee valt het opslaan van digestaat onder bijlage 1, onderdeel C, onderdeel 7, van het Bor, dat ziet op het opslaan van meststoffen en niet onder onderdeel 28 van dezelfde bijlage (activiteiten met afvalstoffen). Digestaat dat niet aan deze begripsomschrijving voldoet, is aan te merken als afvalstof en valt daarmee onder onderdeel 28 van bijlage 1, onderdeel C, van het Bor. Het vergisten met een lager percentage dan 50% aan dierlijke mest valt onder het verwerken van afvalstoffen en is op grond van het genoemde onderdeel 28 omgevingsvergunningsplichtig.

Toelichting op begrip 'digestaat' n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 In de begripsomschrijving van «digestaat» was opgenomen dat het om een «stabiel product» moest gaan. Het was bedoeld om aan te geven dat de regels voor de opslag in paragraaf 3.4.6 alleen gelden voor de stabiele vorm van digestaat. Met de nieuwe regels voor mestvergistings komt ook niet stabiel digestaat in het besluit voor. De toevoeging «stabiel» in de begripsomschrijving is daarom vervallen.

dioxinen en furanen: 2,3,7,8 -tetrachloordibenzodioxine (tcdd), 1,2,3,7,8 -pentachloordibenzodioxine (pecdd), 1,2,3,4,7,8 -hexachloordibenzodioxine (hxcdd), 1,2,3,6,7,8 -hexachloordibenzodioxine (hxcedd), 1,2,3,7,8,9 -hexachloordibenzodioxine (hxcedd), 1,2,3,4,6,7,8 -heptachloordibenzodioxine (hpcdd), octachloordibenzodioxine (ocdd), 2,3,7,8 -tetrachloordibenzofuraan (tcdf), 2,3,4,7,8 -pentachloordibenzofuraan (pecdf), 1,2,3,7,8 -pentachloordibenzofuraan (pecdf), 1,2,3,4,7,8 -hexachloordibenzofuraan (hxcdf), 1,2,3,6,7,8 -hexachloordibenzofuraan (hxcdf), 1,2,3,7,8,9 -hexachloordibenzofuraan (hxcdf), 2,3,4,6,7,8 -hexachloordibenzofuraan (hxcdf), 1,2,3,4,6,7,8 -heptachloordibenzofuraan (hpcdf), 1,2,3,4,7,8,9 -heptachloordibenzofuraan (hpcdf), of octachloordibenzofuraan (ocdf);

Toelichting op begrip 'dioxinen en furanen' n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/552 De definitie in artikel 3, sub 43, van de Richtlijn industriële emissies verwijst naar deel 2 van Bijlage VI bij de richtlijn. Die bijlage wordt omgezet in de Activiteitenregeling. De definitie in het Activiteitenbesluit omvat een opsomming van de in deel 2 van Bijlage VI bij de richtlijn genoemde stoffen en verwijst omwille van de leesbaarheid en duidelijkheid niet naar het betreffende artikel in de regeling. «Dioxinen en furanen» werd voorheen omschreven in voorschrift 2.15 van de Bijlage bij het Bva.

doelmatig beheer van afvalwater: zodanig beheer van afvalwater dat daarbij rekening wordt gehouden met de voorkeursvolgorde aangegeven in artikel 10.29a van de wet;

donkerteperiode: periode van 1 november tot 1 april van 18.00 tot 24.00 uur en van 1 april tot 1 mei en van 1 september tot 1 november van het tijdstip van een half uur na zonsondergang tot 02.00 uur;

Toelichting op begrip 'donkerteperiode' n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441 Dit begrip is opgenomen vanwege de voorschriften over het gebruik van assimilatiebelichting. De donkerteperiode vangt aan op het tijdstip van de meteorologische zonsondergang plus 45 minuten. Hier is voor gekozen omdat het na zonsondergang nog niet direct donker is. De lichtuitstraling is dan ook minder zichtbaar en naar verwachting ook minder hinderlijk voor mens en natuur. Juist door de koppeling met de meteorologische zonsondergang wordt wel bereikt dat de eisen voor de toepassing van assimilatiebelichting in de winter, wanneer het eerder donker is, op het juiste tijdstip gelden. Gelet op de verschillende seizoenen wordt hiermee overigens een jaargemiddelde donkerteperiode van 6 uur bereikt. Dit is niet anders dan in het voormalige Besluit glastuinbouw. Aansluitend op de donkerteperiode valt de nanacht, deze duurt tot het tijdstip van zonsopgang.

drainagewater: water dat wordt afgevoerd via een stelsel van geperforeerde buizen die in de grond zijn aangebracht;

Toelichting op begrip 'drainagewater' n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441 Drainagewater is omschreven als water dat wordt afgevoerd via een stelsel van geperforeerde buizen die in de grond zijn aangebracht. Het begrip wordt onder andere gebruikt bij het lozen vanuit de grondgebonden teelt in de glastuinbouw, dit met het oog op de daarbij geldende recirculatieverplichting voor het drainagewater. Ook buiten de glastuinbouw vindt op veel plaatsen afvoer van water via drainagebuizen plaats. In die situaties gelden, voor zover niet elders geregeld, de regels voor het lozen van hemelwater en grondwater.

drainwater: voedingswater dat bij substraatteelt niet wordt opgenomen door het gewas;

Toelichting op begrip 'drainwater' n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441 Drainwater is voedingswater dat bij substraatteelt niet wordt opgenomen door het gewas.

driftarme dop: spuitdop, waarvan volgens een bij ministeriële regeling aangewezen testmethode is aangetoond dat deze de drift met ten minste 50% reduceert ten opzichte van de grensdop van de klasse fijn en midden volgens de classificatie van de British Crop Protection Council (931-030-F110 bij 3 bar);

Toelichting op begrip 'driftarme dop' n.a.v. wijzigingsbesluit 2017/305 De bestaande voorschriften over driftreductie schreven (onder meer) het gebruik van een driftarme dop voor. Deze dop reduceert de drift met ten minste 50%, ten opzichte van de referentietechniek. Dit middelvoorschrift wordt zoveel mogelijk vervangen door een scherper doelvoorschrift (75% reductie). Dit doel kan worden bereikt door een dop die een hogere driftreductie bereikt dan de driftreducerende dop of door een combinatie van een driftreducerende dop met andere technieken. De term «drift» is overigens een gangbare landbouwtechnische term die slaat op de ongecontroleerde en ongewenste verplaatsing van gewasbeschermingsmiddelen via de lucht tot buiten het toepassingsgebied, onder invloed van wind.

In lijn met de overige bepalingen over driftreductie wordt in de definitie van driftreducerende dop niet meer verwezen naar specifieke kenmerken maar naar een testmethode waarin onder meer een meetprotocol is opgenomen. Deze testmethode zal bij ministeriële regeling worden aangewezen. De referentietechniek blijft ongewijzigd ten opzichte van de oude definitie van driftarme dop en kan daarom hier worden gehandhaafd.

drijfmest: dierlijke meststoffen die verpompbaar zijn;

Toelichting op begrip 'drijfmest' n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441 Deze begripsomschrijving is gelijk aan die in de Meststoffenwet. In het Besluit landbouw milieubeheer en het Besluit mestbassins milieubeheer werd gebruikgemaakt van het

begrip «dunne mest». Het begrip «drijfmest» sluit beter bij de overige regelgeving. Hiermee is echter geen inhoudelijke wijziging beoogd. Om deze reden is dan ook gekozen voor de term «drijfmest» in plaats van «dunne mest».

dwarstroomspuit: apparatuur voor het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen in opgaande gewasrijen waarbij de spuitvloeistof in de hoogte gelijkmatig en links en rechts symmetrisch wordt verdeeld;

emissiescherm: scherm ter beperking van het verwaaien van spuitvloeistof bij het toepassen van gewasbeschermingsmiddelen of bladmeststoffen;

equivalent geluidsniveau: equivalent geluidsniveau als bedoeld in artikel 1 van de Wet geluidhinder;

etmaalwaarde: de hoogste van de volgende drie waarden:

- a de waarde van het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau ($L_{A,T}$) tussen 07.00 en 19.00 uur (dag);
- b de met 5 dB(A) verhoogde waarde van het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau ($L_{A,T}$) tussen 19.00 en 23.00 uur (avond);
- c de met 10 dB(A) verhoogde waarde van het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau ($L_{A,T}$) tussen 23.00 en 07.00 uur (nacht);

EU-richtlijn industriële emissies: EU-richtlijn industriële emissies als bedoeld in artikel 1.1, eerste lid, van het Besluit omgevingsrecht;

Toelichting op begrip 'EU-richtlijn industriële emissies' n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 Er is een definitie opgenomen van de «EU-richtlijn industriële emissies». Er is voor gekozen om in de begripsomschrijving te verwijzen naar de definitie zoals eerder al was opgenomen in het Bor. In de begripsomschrijving van «oplosmiddeleninstallatie» wordt nu ook het begrip «EU-richtlijn industriële emissies» gebruikt (wijzigingsonderdeel g) en wordt een verduidelijking aangebracht door de installaties te koppelen aan bepaalde activiteiten en processen die in die installaties plaatsvinden.

EU-systeem voor dampretour fase-II: apparatuur als bedoeld in artikel 2, onder 6, van richtlijn nr. 009/126/EG van het Europees Parlement en de Raad van 21 oktober 2009 inzake fase II-benzinedampsterugwinning tijdens het bijtanken van motorvoertuigen in benzinestations (PbEU L 285);

gasdrukmeet- en regelstation categorie A: gasdrukmeet- en regelstation met:

- een ontwerpcapaciteit die kleiner of gelijk aan 650 normaal kubieke meter per uur is met een maximale operationele inlaatzijdige werkdruk die kleiner of gelijk aan 0,1 bar is;
- een ontwerpcapaciteit die kleiner of gelijk aan 10 normaal kubieke meter per uur is met een maximale operationele inlaatzijdige werkdruk die kleiner of gelijk aan 16 bar is;

gasdrukmeet- en regelstation categorie B: gasdrukmeet- en regelstation met een ontwerpcapaciteit die kleiner of gelijk aan 6000 normaal kubieke meter per uur is met een maximale operationele inlaatzijdige werkdruk die kleiner of gelijk aan 16 bar is, niet zijnde een gasdrukmeet- en regelstation categorie A;

gasdrukmeet- en regelstation categorie C: gasdrukmeet- en regelstation met een maximale operationele inlaatzijdige werkdruk die kleiner of gelijk aan 100 bar is, niet zijnde een gasdrukmeet- en regelstation categorie A of gasdrukmeet- en regelstation categorie B;

Toelichting op begrip 'gasdrukmeet- en regelstations' Bij de categorie indeling van de gasdrukmeet- en regelstations is aangesloten bij de indeling zoals deze is opgenomen in de NEN 1059.

gasfles: een verplaatsbare drukhouder met een waterinhoud van niet meer dan 150 liter;

gasmotor: verbrandingsmotor die werkt volgens de ottocyclus en gebruikmaakt van vonkontsteking of, in het geval van dual-fuelmotoren, compressieontsteking om brandstof te verbranden;

Toelichting op begrip 'gasmotor' n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/552 De definitie is overgenomen uit artikel 3, sub 34, van de Richtlijn industriële emissies.

gasturbine: roterende machine die thermische energie in arbeid omzet, in hoofdzaak bestaande uit een compressor, een thermisch toestel waarin brandstof wordt geoxideerd om het werkmedium te verhitten en een turbine en waaronder tevens wordt begrepen een open- of gecombineerde-cyclus gasturbine en een gasturbine in warmtekrachtkoppeling, met of zonder aanvullende verbranding;

Toelichting op begrip 'gasturbine' n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/552 De definitie is overgenomen uit artikel 3, sub 33, van de Richtlijn industriële emissies. Deze begripsbepaling is niet gewijzigd ten opzichte van artikel 2, sub 12, van de LCP-richtlijn. Het Bees A kende een definitie van «gasturbine-installatie». Binnen het begrip gasturbine valt ook een STEG, dat wil zeggen een productie-installatie bestaande uit één of meerdere stoom- en gasturbines, waarbij de warmte uit de gasturbine uitsluitend of in hoofdzaak wordt aangewend voor de productie van stoom, waarmee achtereenvolgens een stoomturbine wordt aangedreven al dan niet met aanvullende verbranding. Dit volgt uit Bijlage V, deel I, onder 5, bij de richtlijn.

Toelichting op begrip 'gasturbine' n.a.v. wijzigingsbesluit 2017/330 In dit geval wijkt de definitie in de richtlijn af van die in de Richtlijn industriële emissies (RIE). Het verschil is gering. De toevoeging aan de RIE-definitie van «waaronder tevens wordt begrepen een open- of gecombineerde-cyclus gasturbine en een gasturbine in warmtekrachtkoppeling, met of zonder aanvullende verbranding» betekent geen inhoudelijke wijziging voor zover er geen significante hoeveelheden verbrandingslucht in de nageschakelde ketel wordt toegevoerd. Wanneer dat wel het geval is, is er geen sprake meer van een gasturbine maar van een ketel en moet de installatie aan de emissie-eisen van een ketel voldoen.

gaszak: flexibele opslagvoorziening voor gassen;

Toelichting op begrip 'gaszak' n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 Voorheen viel een gaszak van meer dan 150 liter onder de definitie van een opslagtank. Dat is niet wenselijk omdat een gaszak niet aan de eisen kan voldoen die gelden voor een

opslagtank. Het toevoegen van een definitie van «gaszak» en het aanpassen van de definitie van «opslagtank», zorgt ervoor dat duidelijk is dat een flexibele opslagvoorziening geen opslagtank is. Dat sluit ook aan bij het gangbare taalgebruik.

geluidsgevoelige ruimte: geluidsgevoelige ruimte als bedoeld in artikel 1 van de Wet geluidhinder;

geluidsniveau: geluidsniveau in dB(A) als bedoeld in artikel 1 van de Wet geluidhinder;

gesloten bodemenergiesysteem: installatie waarmee, zonder grondwater te onttrekken en na gebruik in de bodem terug te brengen, gebruik wordt gemaakt van de bodem voor de levering van warmte of koude ten behoeve van de verwarming of koeling van ruimten in bouwwerken, door middel van een gesloten circuit van leidingen, met inbegrip van een bijbehorende warmtepomp, circulatiepomp en regeneratievoorziening, voor zover aanwezig;

Toelichting op begrip 'gesloten bodemenergiesysteem' n.a.v. wijzigingsbesluit 2013/112 In de begripsomschrijving van gesloten bodemenergiesysteem is aangegeven dat hieronder alleen bodemenergiesystemen worden verstaan, waarmee geen grondwater wordt onttrokken. Op dit punt onderscheiden gesloten bodemenergiesystemen zich van open bodemenergiesystemen. Indien met een bodemenergiesysteem grondwater wordt onttrokken, valt het systeem onder de Waterwet (watervergunning op grond van artikel 6.4, eerste lid, onder b). Er zijn sinds kort ook bodemenergiesystemen op de markt die op gesloten bodemenergiesystemen lijken omdat gebruik wordt gemaakt van een circuit van leidingen, maar waarmee in beperkte mate ook grondwater wordt onttrokken. Dergelijke systemen worden daarom aangemerkt als open bodemenergiesystemen. Onder een gesloten bodemenergiesysteem worden niet alleen de ondergrondse leidingen verstaan, maar, voor zover aanwezig, ook een bijbehorende warmtepomp, circulatiepomp en regeneratievoorziening. De warmtepomp is bedoeld om de temperatuur van het water dat het bodemenergiesysteem levert, op te warmen tot de gewenste temperatuur. In dit besluit heeft met name het voorschrift over het te behalen energierendement betrekking op de warmtepomp. Het energieverbruik van de warmtepomp betreft namelijk een substantieel deel van de hoeveelheid energie die het bodemenergiesysteem levert. Een regeneratievoorziening is bedoeld om de energiebalans te herstellen indien er een te groot warmte- of koudeoverschot is ontstaan. Er wordt dan extra warmte of koude in de bodem gebracht zodat de energiebalans wordt hersteld. Regeneratievoorzieningen kunnen heel divers zijn, bijvoorbeeld zonnepanelen, een koelmachine of een warmwaterketel.

gevaarlijke stoffen: stoffen en voorwerpen, waarvan het vervoer volgens het ADR is verboden of slechts onder daarin opgenomen voorwaarden is toegestaan, dan wel stoffen, materialen en voorwerpen aangeduid in de International Maritime Dangerous Goods Code;

geurgevoelig object: geurgevoelig object als bedoeld in artikel 1 van de Wet geurhinder en veehouderij;

Toelichting artikel 1.1 op definitie 'geurgevoelig object' n.a.v. wijzigingsbesluit 2010/781 Geurgevoelig object: voor de definitie van geurgevoelig object wordt aangesloten bij de Wet geurhinder en veehouderij. Met deze wijziging wordt voor het eerst een geurnorm gesteld die bij een object niet overschreden mag worden. De Wet geluidhinder en de Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) hebben elk hun eigen definitie van de objecten die beschermd moeten worden. Er is voor gekozen de definitie van de Wgv te volgen om in ieder geval voor geur van één definitie uit te gaan.

gevel: gevel als bedoeld in artikel 1 juncto artikel 1b, vierde lid, van de Wet geluidhinder;

Toelichting op begrip 'gevel' n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558 In de begripsomschrijving van «gevel» werd nog verwezen naar artikel 1b, vijfde lid, van de Wet geluidhinder. Met de Invoeringswet geluidproductieplafonds is het vijfde lid echter vernummerd tot het vierde lid. Abusievelijk is de verwijzing in artikel 1.1 van het Activiteitenbesluit echter niet aangepast. Met dit artikel wordt deze omissie hersteld.

gevoelige gebouwen: woningen en gebouwen die op grond van artikel 1 van de Wet geluidhinder worden aangemerkt als andere geluidsgevoelige gebouwen, met uitzondering van die gebouwen behorende bij de betreffende inrichting;

gevoelige objecten: gevoelige gebouwen en gevoelige terreinen;

Toelichting op begrip 'gevoelig object' Het begrip "gevoelig object" is een verzamelnaam voor gevoelige gebouwen en gevoelige terreinen. De begrippen "gevoelige objecten", "gevoelige gebouwen" en "gevoelige terreinen" worden gebruikt om die gebouwen en terreinen aan te wijzen die onder dit besluit beschermd worden ten aanzien van hinder veroorzaakt door onder andere geluid, geur en slagschaduw. Ten aanzien van het voorkomen dan wel zoveel mogelijk beperken van hinder is het wenselijk en ligt het voor de hand dat voor de verschillende aspecten (zoals geluid en geurhinder) van dezelfde te beschermen objecten wordt uitgegaan. Gekozen is daarom om in dit Besluit één definitie voor de te beschermen objecten te hanteren en daarbij aan te sluiten bij de begrippen in de Wet geluidhinder. In een enkel geval waar dit niet mogelijk is gebleken is dit duidelijk in het betreffende artikel weergegeven.

gevoelige terreinen: terreinen die op grond van artikel 1 van de Wet geluidhinder worden aangemerkt als geluidsgevoelige terreinen, met uitzondering van die terreinen behorende bij de betreffende inrichting;

gewasbed: strook beteelde grond die in de breedte wordt begrensd door een strook onbeteelde grond;

gewasbeschermingsmiddel: gewasbeschermingsmiddel als bedoeld in artikel 1, eerste lid, van de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden;

gezoneerd industrieterrein: industrieterrein als bedoeld in artikel 1 van de Wet geluidhinder;

glastuinbouwbedrijf: inrichting die uitsluitend of in hoofdzaak is bestemd voor het in een kas telen van gewassen, met uitzondering van een zodanige inrichting die uitsluitend of in hoofdzaak is bestemd tot het in een kas telen van eetbare paddenstoelen of witlof;

glastuinbouwgebied: cluster aaneengesloten percelen met overwegend glastuinbouwbestemmingen;

Toelichting op begrip 'glastuinbouwgebied' n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441 Dit begrip wordt gebruikt in artikel 2.17. Voor glastuinbouwbedrijven die zijn gelegen in een concentratiegebied voor glastuinbouw gelden andere geluidsvoorschriften dan voor andere inrichtingen. Veelal wordt in bestemmingsplannen gesproken van een glastuinbouwgebied, maar ook andere

benamingen zijn denkbaar. Tot een glastuinbouwgebied behoren ook de bijbehorende wegen, paden, verblijfsgebieden, groenvoorzieningen, water en andere in het gebied voorkomende functies. Hierbij wordt opgemerkt dat wanneer in het gebied een inrichting is gelegen die geen glastuinbouwbedrijf is, op die inrichting niet de geluidswaarden voor een glastuinbouwbedrijf van toepassing zijn, maar de waarden die ook buiten het gebied op de betreffende inrichting van toepassing zouden zijn.

grote stookinstallatie: stookinstallatie met een totaal nominaal thermisch ingangsvermogen van 50 MW of meer, ongeacht het toegepaste brandstoftype;

Toelichting op begrip 'grote stookinstallatie' n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/552 Deze nieuwe begripsbepaling volgt niet rechtstreeks uit de richtlijn. Echter, hoofdstuk III van de richtlijn stelt eisen voor stookinstallaties met een totaal nominaal thermisch ingangsvermogen van 50 MW of meer (artikel 28). Deze stookinstallaties worden in dit besluit aangeduid met de term «grote stookinstallaties», ter onderscheiding van stookinstallaties met een totaal nominaal ingangsvermogen van minder dan 50 MW. Voor laatgenoemde stookinstallaties zijn regels gesteld in het Bems. Deze stookinstallaties worden overigens met een separate wijziging eveneens in het Activiteitenbesluit opgenomen.

helitraumacentrum: een academisch ziekenhuis dat binnen de inrichting beschikt over een voorziening voor het landen en opstijgen van hefschroefvliegtuigen en die voorziening hoofdzakelijk in gebruik heeft voor het regulier vervoeren van een mobiel medisch team;

Toelichting op begrip 'helitraumacentrum' n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 De definitie van «helitraumacentrum» is inhoudelijk ongewijzigd overgenomen uit het Besluit hefschroefvliegtuigen bij ziekenhuizen milieubeheer (oud).

hernieuwbare energie: energie uit hernieuwbare bronnen als bedoeld in artikel 2, onderdeel 1, van de richtlijn (EU) 2018/2001 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2018 ter bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen (PbEU 2018, L 328);

huisvestingssysteem: gedeelte van een dierenverblijf waarin landbouwhuisdieren van één diercategorie op dezelfde wijze worden gehouden;

Toelichting op begrip 'huisvestingssysteem' n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441 De definitie van huisvestingssysteem komt overeen met de definitie daarvan in de Wet ammoniak en veehouderij, de Wet geurhinder en veehouderij en het Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderij. In de Regeling ammoniak en veehouderij worden per diercategorie verschillende huisvestingssystemen onderscheiden. Deze verschillen van elkaar door de emissiearme techniek die wordt toegepast en door andere aspecten die relevant zijn voor de ammoniakemissie, zoals hokoppervlak of emitterend mestoppervlak. Binnen een dierenverblijf kunnen verschillende huisvestingssystemen aanwezig zijn. Vaak zijn namelijk meerdere diercategorieën in een dierenverblijf gehuisvest, zoals bij een zeugenbedrijf (guste en dragende zeugen, kraamzeugen en biggen).

inerte goederen: goederen die geen bodembedreigende stoffen, gevaarlijke stoffen of CMR-stoffen zijn;

Toelichting op begrip 'inerte goederen' n.a.v. wijzigingsbesluit 2010/781 Inerte goederen: inerte goederen zijn hier gedefinieerd als goederen die niet vallen onder de elders in artikel 1.1 gedefinieerde begrippen «bodembedreigende stof», «gevaarlijke stof» of «CMR-stof». Voor een verdere toelichting op dit begrip en de functie ervan wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 3.31.

inkt: mengsel dat bij een drukactiviteit wordt gebruikt om een tekst of afbeelding op een oppervlak af te drukken;

Toelichting op begrippen 'inkt en kleefstof' n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/552 In deze begripsbepalingen is alleen de term «preparaat» vervangen door «mengsel». In de Richtlijn industriële emissies is (consequent) voor deze gewijzigde terminologie gekozen vanwege de terminologie van de EG-verordening registratie, evaluatie en autorisatie van chemische stoffen en de EG-verordening indeling, etikettering en verpakking van stoffen en mengsels. Ook in de Wet milieubeheer is «preparaat» vervangen door «mengsel» (Stb. 2009, 440).

insteek van een oppervlaktewaterlichaam: snijpunt van de raaklijnen van het talud en het horizontale maaiveld;

Toelichting op begrip 'insteek van een oppervlaktewaterlichaam' n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441 De insteek van een oppervlaktewaterlichaam is gedefinieerd als de grens tussen het talud en het perceel, met andere woorden de insteek van het talud. Voor een groot aantal wateren is de insteek van het talud vastgelegd in de legger van het waterschap. Bij het vaststellen van de insteek kunnen zich de volgende situaties voordoen:

- De situatie waarin sprake is van een vaste hellingshoek van het talud en het maaiveld. De insteek is in deze situatie eenduidig te bepalen en zichtbaar als de scherpe knik tussen het talud en het vlakke perceel;
- De situatie waarin geen sprake is van een vaste hellingshoek en een vlak maaiveld (bolle percelen). Bij taluds met een veranderende hellingshoek of bij percelen die minder vlak zijn is de insteek moeilijk exact te bepalen als een vast punt. Dergelijke situaties komen in de praktijk veel voor. Daarbij zal de raaklijn afhankelijk van het (meet)punt dat men op het talud gebruikt verschuiven en op meerdere plaatsen de raaklijn van het maaiveld snijden. Er is dan sprake van een bepaalde zone waarbinnen de insteek zich bevindt. In dergelijke gevallen zal de waterkwaliteitsbeheerder de theoretische insteek binnen deze zone nader moeten bepalen;
- De situatie waarin sprake is van een getrappt talud. Bij dergelijke oevers waarvan onder andere bij zogenaamde plas-dras oevers en plasbermen sprake is wordt voor het vaststellen van de insteek uitgegaan van de hellingshoek van de onderkant van de hoogste tree van het talud.

De onder a tot en met c beschreven situaties zijn in de bijlage bij deze toelichting weergegeven.

Met de komst van de Waterwet is de term «oppervlaktewater» vervangen door de term «oppervlaktewaterlichaam». Deze verandering van terminologie heeft echter geen consequenties voor het bepalen van de insteek. De «insteek van een oppervlaktewaterlichaam» is gelijk aan de in het voormalige Lozingenbesluit open teelt en veehouderij gehanteerde «insteek van oppervlaktewater».

ISO: door de Internationale Organisatie voor Standaardisatie uitgegeven norm;

jachthaven: inrichting voor het bieden van gelegenheid tot het afmeren van pleziervaartuigen;

geluidmaat voor luchtvaartlawaai (rond Schiphol) en voor weg- en railverkeerslawaai. De belangrijkste verschillen met de tot nu toe gehanteerde geluidmaat voor windturbines, $L_{A,rt}$, zijn de integratie van dag-, avond- en nachtwaarden en de vaste middelingstijd van 1 jaar. Ook de L_{night} is gedefinieerd in bovengenoemde Europese richtlijn. Tot nu toe is deze alleen in gebruik bij de luchthaven Schiphol.

L_{night} : de geluidsbelastingsindicator zoals opgenomen in artikel 3, onder i, van richtlijn nr. 2002/49/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 25 juni 2002, inzake de evaluatie en de beheersing van omgevingslawaai;

lak: doorzichtige coating;

Toelichting op begrip 'lak' n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/552 De begripsomschrijving is overgenomen uit artikel 57, achtste lid, van de Richtlijn industriële emissies.

langtijdgemiddeld beoordelingsniveau: ($L_{AR,LT}$) het gemiddelde van de afwisselende niveaus van het ter plaatse optredende geluid, gemeten in een bepaalde periode en vastgesteld en beoordeeld overeenkomstig de Handleiding meten en rekenen industriëlawaai;

lassen van textiel: het door middel van warmteopwekking of warmtetoever aaneenhechten van textiel;

Toelichting op begrip 'lassen van textiel' n.a.v. wijzigingsbesluit 2009/479 Met betrekking tot de definitie van «lassen van textiel» kan worden opgemerkt dat het aanhechten van textiel door middel van lijm of kit in de praktijk ook wel als «lassen» wordt beschouwd. Door het opnemen van de definitie «lassen van textiel» in het eerste lid van artikel 1.1 wordt duidelijk dat in het Activiteitenbesluit alleen het aanhechten van textiel door middel van warmteopwekking of warmtetoever wordt aangemerkt als het «lassen van textiel». De lasverbinding komt tot stand doordat het textiel, na warmteopwekking of warmtetoever (met behulp van een hoogfrequente bron, ultrasone bron, laser, hete lucht en dergelijke), met of zonder hulpstof, aaneenhecht.

lekbak: een voorziening waarvan de bodembeschermende werking door de daarop afgestemde bodembeschermende maatregelen is gewaarborgd, en die zich rondom of onder een bodembedreigende activiteit bevindt en in staat is de bij normale bedrijfsvoering gemorste of wegsplattende vloeistoffen op te vangen;

lozen: het brengen van:

- 1° stoffen als bedoeld in artikel 6.1 van de Waterwet in een oppervlaktewaterlichaam;
- 2° afvalwater of overige vloeistoffen op of in de bodem;
- 3° afvalwater of andere afvalstoffen in een openbaar hemelwaterstelsel;
- 4° afvalwater of andere afvalstoffen in een openbaar ontwateringsstelsel;
- 5° afvalwater of andere afvalstoffen in een openbaar vuilwaterriool;
- 6° afvalwater of andere afvalstoffen in een andere voorziening voor de inzameling en het transport van afvalwater, of
- 7° water of stoffen als bedoeld in artikel 6.1 van de Waterwet met behulp van een werk, niet zijnde een openbaar vuilwaterriool, op een zuiveringstechnisch werk;

Toelichting artikel 1.1 met betrekking tot lozen van afvalwater De besluiten waarin lozing van afvalwater vanuit inrichtingen vóór de inwerkingtreding van dit besluit was geregeld, hanteerden verschillende begripsomschrijvingen. Het begrippenkader in de Wm met betrekking tot afvalwater en de voorzieningen waarin afvalwater wordt geloosd is met de inwerkingtreding van de Wet verankering en bekostiging van gemeentelijke watertaken per 1 januari 2008 aangepast. Daarbij is zoveel mogelijk aangesloten bij begripsomschrijvingen uit Europese regelgeving, met name bij richtlijn nr. 91/271/EEG inzake de behandeling van stedelijk afvalwater. Dit besluit hanteert dit aangepaste begrippenkader, ook voor lozingen die onder de Wvo vallen. In de omschrijving van het begrip lozen worden de verschillende mogelijkheden genoemd om zich van afvalwater te ontdoen. Bij de eerste twee, namelijk het direct brengen in het oppervlaktewater of op of in de bodem, vindt lozing van afvalwater (al dan niet na zuivering) rechtstreeks in het milieuplaats. Bij de overige mogelijkheden wordt geloosd in een voorziening die voor het beheer (zoals inzameling, transport, nuttige toepassing of verwijdering) van afvalwater is bestemd en wordt het afvalwater vervolgens door de beheerder van die voorziening, al dan niet na behandeling, in het milieu gebracht.

Daarbij kan het gaan om verschillende voorzieningen:

- 1 Een openbaar vuilwaterriool, beheerd door of namens de gemeente. Stedelijk afvalwater wordt hiermee ingezameld en naar een zuiveringstechnisch werk getransporteerd. Daarbij kan het zowel gaan om de klassieke grootschalige rioolstelsels, waarmee omvangrijke woongebieden worden gerioleerd, als om kleinschalige voorzieningen, waardoor bijvoorbeeld in het buitengebied het afvalwater van slechts een beperkt aantal lozers naar een kleinschalig zuiveringstechnisch werk wordt getransporteerd. Uit de begripsomschrijvingen van openbaar vuilwaterriool en stedelijk afvalwater in de Wm volgt dat van een openbaar vuilwaterriool slechts sprake is als daardoor huishoudelijk afvalwater wordt ingezameld en getransporteerd, al dan niet in combinatie met afvloeiend hemelwater en bedrijfsafvalwater. Dat is in overeenstemming met de primaire functie van het openbaar vuilwaterriool, namelijk transport van bezinkbare en biologisch afbreekbare stoffen naar zuiveringsinstallaties die primair voor verwijdering van die stoffen zijn ontworpen.
- 2 Een openbaar hemelwaterstelsel, bestemd voor de inzameling en verdere verwerking van afvloeiend hemelwater. Daarbij kan het gaan om riolering; een zelfstandig hemelwaterriool of het hemelwatergedeelte van een verbeterd gescheiden stelsel. Het kan ook gaan om een bovengrondse voorziening voor afvoer en in het milieu terugbrengen van afvloeiend hemelwater, zoals de zogenaamde wadi's. Indien afvloeiend hemelwater wordt ingezameld en getransporteerd door middel van een voorziening, die tevens bestemd is voor inzameling en transport van huishoudelijk afvalwater is er geen sprake van een openbaar hemelwaterstelsel, maar van een openbaar vuilwaterriool. Door de vermenging is het relatief schone afvloeiend hemelwater immers verontreinigd geraakt en moet het verder als vuilwater worden behandeld.
- 3 Een openbaar ontwateringsstelsel bestemd voor de verwerking van grondwater. Een dergelijke voorziening kan in de praktijk worden gecombineerd met een voorziening voor het beheer van afvloeiend hemelwater. Gelet op de in de Wm

gehanteerde begripsomschrijvingen is bij een dergelijke gecombineerde voorziening zowel sprake van een openbaar hemelwaterriool als een openbaar ontwateringsstelsel.

- 4 Een andere voorziening voor de inzameling en het transport van afvalwater. Onder die restcategorie vallen enerzijds stelsels die van overheidswege worden beheerd, maar bestemd zijn voor ander afvalwater dan stedelijk afvalwater, afvloeiend hemelwater of overtollig grondwater. Anderzijds vallen daaronder stelsels die niet door of namens de overheid worden beheerd, maar bijvoorbeeld door een stichting die een terrein beheert waar afvalwater vrijkomt. Veelal zal afvalwater uit dergelijke stelsels uiteindelijk alsnog op een overheidsvoorziening worden geloosd.
- 5 Zuiveringstechnisch werk waaronder zowel wordt verstaan de grootschalige rioolwaterzuiveringsinstallaties als kleinschalige door de overheid beheerde zuiveringstechnische werken die in het buitengebied om redenen van doelmatigheid worden toegepast als alternatief voor aansluiting op het openbaar vuilwaterriool waarmee de bebouwde kom is gerioleerd.
- 6 Een werk, niet zijnde een voorziening voor de inzameling en het transport van afvalwater, dat is aangesloten op een zuiveringstechnisch werk. Hierbij gaat het om riolering, waarmee vanuit inrichtingen rechtstreeks wordt geloosd op een zuiveringstechnisch werk (waaronder ook vallen de bijbehorende transportleidingen).

Voor het reguleren van het lozen in voorzieningen voor het beheer van afvalwater is het van belang, of het in de voorzieningen geloosde afvalwater voordat het in het milieu wordt gebracht wordt gezuiverd in een werk, dat (mede) voor het zuiveren van stedelijk afvalwater is bedoeld. Dit kan een zuiveringstechnisch werk zijn, of een zuiveringsvoorziening die blijkens een vergunning als bedoeld in artikel 1 van de Wvo, mede voor het zuiveren van stedelijk afvalwater is bedoeld (dit kan ook het geval zijn bij industriële zuiveringen, welke qua prestaties niet verschillen van een zuiveringstechnisch werk, en waarin naast het bedrijfsafvalwater ook stedelijk afvalwater van derden wordt gezuiverd). Is dat wel het geval, dan verschillen de eisen voor het lozen voor verschillende parameters van eisen die worden gesteld wanneer het lozen vanuit de voorziening rechtstreeks in het milieu plaatsvindt. Om dit onderscheid te maken wordt in dit besluit de omschrijving "vuilwaterriool" gebruikt. Hieronder vallen naast een openbaar vuilwaterriool ook:

- a een andere voorziening voor de inzameling en het transport van afvalwater die uitkomt op een zuiveringstechnisch werk, of op een zuiveringsvoorziening die blijkens een vergunning als bedoeld in artikel 1, eerste lid van de Wvo, voor het zuiveren van stedelijk afvalwater is bestemd.
- b een werk, niet zijnde een voorziening voor de inzameling en het transport van afvalwater, aangesloten op een zuiveringstechnisch werk.

LPG: mengsel, bestaande uit hoofdzakelijk propaan, propeen, butanen en butenen;

Toelichting op begrip 'LPG' n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 «LPG» is een mengsel dat gasvormig is bij een normale temperatuur en druk en door middel van drukverhoging of temperatuurverlaging vloeibaar kan worden gemaakt.

LPG-afleverinstallatie: reservoir inclusief de leidingen, appendages en toebehoren, de afleverzuilen en het vulpunt van het reservoir;

Toelichting op begrip 'LPG-tankstation' n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 Een «LPG-tankstation» is een inrichting voor het afleveren van LPG aan motorvoertuigen voor het wegverkeer. In paragraaf 5.3.1 zijn bepalingen opgenomen voor LPG-tankstations. Er zijn bemande en onbemande LPG-tankstations. De onbemande LPG-tankstations worden afleverautomaten genoemd.

LPG-tankstation: inrichting voor het afleveren van LPG aan motorvoertuigen voor het wegverkeer;

LPG-tankwagen: voertuig, gebouwd om LPG te vervoeren en uitgerust met één of meer vaste tanks;

Toelichting op begrip 'LPG-tankwagen' n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 Een «LPG-tankwagen» is een voertuig waarmee LPG wordt vervoerd. Voor de werking van paragraaf 5.3.1 zijn de LPG-tankwagens relevant die LPG aanleveren bij LPG-tankstations. Van deze LPG-tankwagens zijn er ongeveer 30 in Nederland.

LQ: Limited Quantities, gelimiteerde hoeveelheden als bedoeld in het ADR;

~~**luchtondersteuning:** voorziening aan de spuitboom van veldspuitapparatuur, waarbij een separate luchtstroom een geforceerde neerwaartse richting van het gewasbeschermingsmiddel creëert;~~

~~**Toelichting op begrip 'luchtondersteuning' n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441** Onder «luchtondersteuning» wordt een voorziening aan een veldspuit (neerwaarts spuiten) verstaan die gebruik maakt van een afzonderlijke luchtstroom. De zogenaamde luchtvloei-stofmengdoppen of spuitapparatuur in de fruitteelt (opwaarts spuiten) vallen niet onder deze definitie.~~
Toelichting op vervallen van begrip 'luchtondersteuning' n.a.v. wijzigingsbesluit 2017/305 Doordat in het besluit niet meer rechtstreeks wordt verwezen naar specifieke technieken kunnen de definities van «luchtondersteuning» en «venturidop» vervallen. Voor zover deze termen van belang zijn om de vereiste driftreductie te bereiken zullen deze terugkomen in de testmethode die in een ministeriele regeling wordt aangewezen.

massastroom: massa van een bepaalde stof of stoffen die per tijdseenheid wordt geëmitteerd, uitgedrukt in massa per tijdseenheid;

maximaal geluidsniveau: (L_{Amax}) maximaal geluidsniveau gemeten in de meterstand 'F' of 'fast', als vastgesteld en beoordeeld overeenkomstig de Handleiding meten en rekenen industrielawaai;

maximale emissiewaarde: maximale emissiewaarde als bedoeld in artikel 1, eerste lid, van de Wet ammoniak en veehouderij;

Toelichting op begrip 'maximale emissiewaarde' n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441 In de Wet ammoniak en veehouderij is als definitie van de «maximale emissiewaarde» opgenomen: ammoniakemissie per dierplaats, die ingevolge een voorschrift gesteld krachtens artikel 8.40 van de Wm bij een diercategorie ten hoogste mag plaatsvinden. In dit wijzigingsbesluit wordt naar die definitie verwezen. Het Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderij is gebaseerd op artikel 8.40 van de Wm. In dit besluit zijn maximale emissiewaarden opgenomen voor huisvestingssystemen van verschillende diercategorieën.

meerjarenafpraak energie-efficiëntie: De op 1 juli 2008 tot stand gekomen meerjarenafpraak energie-efficiëntie (Stcrt. 2018, 50932);

Toelichting op begrip 'meerjarenspraak energie-efficiëntie' n.a.v. wijzigingsbesluit 2019/167 Deze afspraak geldt sinds 2008. In de Staatscourant is ten behoeve van de kenbaarheid van de afspraak de meest recente versie van de afspraak gepubliceerd, waar in het artikel naar wordt verwezen. Partijen die tot deze afspraak zijn toegetreden hebben al afspraken gemaakt over het melden van de energiebesparende maatregelen. Daarom wordt in het nieuwe achtste lid van artikel 2.15 geregeld dat deze partijen, zolang de overeenkomst van kracht is, niet hoeven te rapporteren op grond van artikel 2.15, tweede lid (nieuw).

melkrundvee: melkrundvee als bedoeld in artikel 1, eerste lid, van de Wet ammoniak en veehouderij;

mestbassin: voorziening voor het opslaan van drijfmest, niet zijnde een opslagtank of verpakking;

Toelichting op begrip 'mestbassin' n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441 Een mestbassin is een voorziening bestemd voor het opslaan van drijfmest, niet zijnde een opslagtank of verpakking. Veelal wordt drijfmest opgeslagen in een ondergronds mestbassin, voorzien van een afdekking die als vloer kan fungeren (een mestkelder), foliebassin, mestzak of mestsilo. De voorschriften voor het opslaan in een van deze mestbassins zijn in de op dit wijzigingsbesluit gebaseerde regeling opgenomen. Als opslag van drijfmest plaatsvindt in een verpakking of opslagtank zijn de eisen die gelden voor het opslaan van een bodembedreigende stof in verpakking of een opslagtank van toepassing.

mestkelder: ondergronds mestbassin, voorzien van een afdekking die als vloer kan fungeren en onderdeel is van een dierenverblijf of van een voormalig dierenverblijf;

meststoffen: meststoffen als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onderdeel d, van de Meststoffenwet;

meststoffengroep: aanduiding van de gevaarscategorie van vaste minerale anorganische meststoffen overeenkomstig de indeling van PGS 7;

mobiel medisch team: team bestaande uit in ieder geval een arts en een verpleegkundige, ieder met een specifieke opleiding en ervaring op het gebied van de pre-hospitale spoedeisende medische hulpverlening;

Toelichting op begrip 'mobiel medisch team' n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 Deze definitie is ongewijzigd overgenomen uit het Besluit hefschroefvliegtuigen bij ziekenhuizen milieubeheer (oud).

motorvoertuigen of werktuigen: motorvoertuigen, aanhangers, landbouwwerktuigen en -machines en carrosserieonderdelen;

munitie-QRA: beoordeling van de veiligheidssituatie en het risico van voorgenomen activiteiten in de veiligheidszones van een militaire munitieopslagplaats;

Toelichting op begrip 'Munitie-QRA' n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 De kwantitatieve risicoanalyse die wordt opgesteld over de opslag van munitie wordt aangeduid als «munitie-QRA» (quantitative risk assessment). De munitie-QRA is in opzet anders dan wat binnen het domein van de externe veiligheid onder QRA wordt verstaan. Primair wordt bij een munitie-QRA gewerkt met effectafstanden van een ontploffing. Binnen deze effectafstanden kan eventueel een risicobenadering toegepast worden op inbreuken.

nanacht: periode van 1 november tot 1 april van 24.00 uur tot het tijdstip van zonsopgang en van 1 april tot 1 mei en van 1 september tot 1 november van 02.00 uur tot het tijdstip van zonsopgang;

natte koeltoren: installatie gebruikt voor het, middels een open constructie, afvoeren van overtollige warmte uit productieprocessen en gebouwen door middel van het vernevelen van water;

Toelichting op begrip 'natte koeltorens' n.a.v. wijzigingsbesluit 2009/479 De definitie van «natte koeltorens» houdt in dat het om koeltorens gaat die water in aerosolvorm in de lucht kunnen brengen.

natuurlijk koudemiddel: kooldioxide, ammoniak of koolwaterstoffen niet zijnde een gefluoreerd broeikasgas als bedoeld in Verordening (EU) nr. 517/2014 van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 16 april 2014 dan wel een gereguleerde stof als bedoeld in Verordening (EG) nr. 1005/2009 van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 16 september 2009, voor zover toegepast als koudemiddel;

Toelichting op begrip 'natuurlijk koudemiddel' n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 De definitie van «natuurlijk koudemiddel» was opgenomen in artikel 3.16c en is verplaatst naar artikel 1.1. Deze definitie is verplaatst omdat in de begripsomschrijving van inrichting type A (onderdeel f) sprake is van een synthetisch koudemiddel en de definitie van natuurlijk koudemiddel niet meer alleen relevant is voor paragraaf 3.2.6.

Toelichting op begrip 'natuurlijk koudemiddel' n.a.v. wijzigingsbesluit 2019/194 Met deze wijzigingen is een fout hersteld. Bij vergissing stond in artikel 1.1 in een tweetal begripsomschrijvingen «koolstofdioxide» waar «kooldioxide» bedoeld was.

natuursteen: uit de natuur gewonnen blokken en platen van steen;

NEG: netto explosief gewicht, uitgedrukt als de massa van de explosieve stof of de massa van de explosieve stof in een ontplofbaar voorwerp;

Toelichting op begrip 'NEG' n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 Het «netto explosief gewicht» (NEG) is de maat waarmee de explosieve kracht van verschillende voorwerpen bij elkaar opgeteld kan worden. De totale hoeveelheid netto explosief gewicht is de maat waarmee de effectafstanden van die voorwerpen wordt berekend.

NEN: door de Stichting Nederlands Normalisatie-instituut uitgegeven norm;

NeR: door InfoMil uitgegeven Nederlandse Emissie Richtlijnen lucht;

Toelichting op vervallen van begrip 'NeR' n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 De definitie van «NeR» is vervallen omdat met dit wijzigingsbesluit de inhoud van de NeR, voor zover relevant, is opgenomen in het Activiteitenbesluit. De verwijzingen naar de NeR in andere artikelen zijn ook vervallen.

niet aangewezen oppervlaktewaterlichaam: oppervlaktewaterlichaam dat geen aangewezen

oppervlaktewaterlichaam is;

niet-doorlatende ondergrond: bodembedekkende voorziening waarbij geen uitspoeling plaatsvindt naar de onderliggende bodemlaag;

Nm³: normaal kubieke meter;

Toelichting op begrip 'Nm³' n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 Een «normaal kubieke meter» gas is de hoeveelheid gas die, bij 273,15 Kelvin en 101,3 kilo Pascal en betrokken op droge lucht, een volume van één kubieke meter inneemt. Doordat emissiemetingen herleid worden naar deze standaardomstandigheden zijn metingen met elkaar of in de tijd vergelijkbaar. De temperatuur, druk en aanwezigheid van vocht hebben namelijk invloed op de emissie die gemeten wordt.

noodsignalen: noodsignalen die onder de klasse 1.3 of klasse 1.4 van het ADR vallen;

normaal kubieke meter: afgashoeveelheid bij 273,15 Kelvin en 101,3 kilo Pascal en betrokken op droge lucht;

NRB: Nederlandse Richtlijn Bodembescherming;

Toelichting op begrip 'NRB' n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 In de begripsomschrijving van de «NRB» (Nederlandse Richtlijn Bodembescherming) is «Agentschap NL» vervallen. De richtlijn is in beheer bij Rijkswaterstaat Leefomgeving.

NTA: door de Stichting Nederlandse Normalisatie-instituut uitgegeven Nederlandse Technische Afspraak;

Toelichting op begrip 'NTA' n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 Een «NTA» is een Nederlandse technische afspraak. Het is een snelle route voor het opstellen van specificaties binnen een beperkte kring. Een NTA overbrugt de kloof tussen normen, voornormen, praktijkrichtlijnen die op grond van een brede consensus tot stand komen en specificaties die in beperkte kring door bedrijven, instituten of consortia worden opgesteld. Een NTA kan eventueel doorontwikkeld worden tot een NEN-norm.

odour unit: Europese eenheid voor geurconcentratie volgens NEN-EN 13725;

Toelichting op begrip 'Odeur unit' n.a.v. wijzigingsbesluit 2010/781 Odour unit: Geurconcentraties worden in laboratoria gemeten in Europese odour units volgens NEN-EN 13725:2006 «Lucht – bepaling van de geurconcentratie door dynamische olfactometrie». Voor de geurbelasting is uitgegaan van het gebruikelijke 98-percentiel geurconcentratie. Dat betekent dat de – met een verspreidingsmodel – berekende geurconcentratie gedurende 98 procent van de tijdseenheid niet wordt overschreden (ou_E/m^3 ; P98). In het verleden werden in Nederland geurconcentraties uitgedrukt in geureenheden (ge/m^3). Tussen deze twee grootheden geldt een vaste verhouding: $1 ou_E/m^3 = 2 ge/m^3$.

ondergrondse opslagtank: opslagtank die geheel in de bodem ligt of ingeterpt is;

Toelichting op begrip 'ondergrondse opslagtank' n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558 De definitie van «ondergrondse opslagtank» is afkomstig uit het voormalige Besluit opslaan in ondergrondse tanks 1998 en abusievelijk bij het opgaan van de inhoud van dat besluit in het Activiteitenbesluit niet meegenomen. Het begrip is inmiddels in bijlage I, onderdeel A, bij het BOR opgenomen. Zonder definitie zou de betekenis daarvan niet duidelijk zijn. Een «ingeterpte tank» ligt namelijk niet volledig onder de grond, maar wordt wel altijd aangemerkt als een «ondergrondse tank».

onveilige zone: gebied waarin kogels dan wel hagel afkomstig uit vuurwapens kunnen neerkomen tijdens schieten op een buitenschietsbaan;

Toelichting op begrip 'onveilige zone' n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 De «onveilige zone» is een gebied waarin kogels of hagel of hierdoor veroorzaakte scherven of andere rondvliegende delen kunnen voorkomen. Zoals de naam aangeeft, is dit gebied gevaarlijk voor mensen tijdens het houden van schietoefeningen. Enige menselijke aanwezigheid in deze zone moet dan ook worden voorkomen tijdens het schieten.

open bodemenergiesysteem: installatie waarmee van de bodem gebruik wordt gemaakt voor de levering van warmte of koude ten behoeve van de verwarming of koeling van ruimten in bouwwerken, door grondwater te onttrekken en na gebruik in de bodem terug te brengen, met inbegrip van bijbehorende bronpompen en warmtewisselaar en, voor zover aanwezig, warmtepomp en regeneratievoorziening;

Toelichting op begrip 'open bodemenergiesysteem' n.a.v. wijzigingsbesluit 2013/112 Onder het begrip «open bodemenergiesysteem» worden tevens begrepen de bij de installatie behorende bronpompen en warmtewisselaar en, voor zover aanwezig, warmtepomp en regeneratievoorziening. Hoewel veel bodemenergiesystemen zowel warmte als koude leveren, kan ook sprake zijn van uitsluitend warmte of koude. Daarom is in de begripsomschrijvingen van gesloten bodemenergiesysteem en open bodemenergiesysteem sprake van «warmte of koude». Zo moet bij een melding voor de installatie van een bodemenergiesysteem op grond van artikel 1.10 van het Activiteitenbesluit milieubeheer informatie worden verstrekt over het energierendement dat een bodemenergiesysteem zal behalen bij doelmatig gebruik en goed onderhoud, uitgedrukt als SPF. Bij ministeriële regeling op grond van artikel 1.7, eerste lid, kunnen nadere regels worden gesteld op welke wijze de SPF moet worden bepaald.

oplosmiddelenhergebruik: gebruik van uit een oplosmiddeleninstallatie teruggewonnen organische oplosmiddelen voor elk technisch of commercieel doel, met inbegrip van het gebruik als brandstof maar met uitzondering van het verwijderen van deze teruggewonnen organische oplosmiddelen als afval;

Toelichting op begrip 'oplosmiddelenhergebruik' n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/552 Deze begripsbepaling is ongewijzigd ten opzichte van de eerdere begripsbepaling in artikel 2, sub 26, van de EG-VOS-richtlijn en artikel 1, onderdeel z, van het Oplosmiddelenbesluit. De begripsbepaling wijkt af van artikel 1.1 Wm, waarin ter implementatie van Richtlijn 2008/98/EG van het Europees Parlement en de Raad van 19 november 2008 betreffende afvalstoffen en tot intrekking van een aantal richtlijnen (PbEG L 312) een definitie wordt opgenomen. Deze algemene begripsbepaling ziet op hergebruik van afval(stoffen); deze specifieke begripsbepaling heeft alleen betrekking op het gebruik van teruggewonnen organische oplosmiddelen.

oplosmiddeleninput: de hoeveelheid organische oplosmiddelen en de hoeveelheid daarvan in mengsels die tijdens het uitvoeren van een activiteit worden gebruikt, met inbegrip van de hergebruikte oplosmiddelen, binnen en buiten de installatie, die telkens worden meegerekend wanneer zij worden

gebruikt om de betrokken activiteit uit te oefenen;

Toelichting op begrippen 'oplosmiddeleninput en oplosmiddelenverbruik' n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/552 De begripsomschrijvingen van «input» en «verbruik» zijn ongewijzigd overgenomen uit de EG-VOS-richtlijn en bij de implementatie uit het Oplosmiddelenbesluit omzetting EG-VOS-richtlijn milieubeheer (Stb. 2001, 161). Om de begrippen specifiek te maken is het voorvoegsel «oplosmiddelen» toegevoegd.

oplosmiddeleninstallatie: installatie waarin activiteiten en processen als bedoeld in bijlage VII, deel 1, bij de EU-richtlijn industriële emissies plaatsvinden;

Toelichting op begrip 'oplosmiddeleninstallatie' n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/552 De algemene term «installatie» is ter implementatie van de IPPC-richtlijn in de Wet milieubeheer en de Wabo ofwel «vertaald» als «inrichting» ofwel – ter onderscheiding van dat algemene begrip – als «IPPC-installatie». Voor IPPC-installaties geldt een vergunningplicht. Voor activiteiten waarbij oplosmiddelen worden gebruikt, vereist de richtlijn geen vergunningplicht. Artikel 6 biedt immers het alternatief van de registratie. Van dat alternatief wordt bij implementatie van hoofdstuk V gebruik gemaakt. Ten behoeve van de implementatie wordt ter onderscheiding van de (vergunningplichtige) IPPC-installatie een nieuwe term (specius van het begrip «installatie») geïntroduceerd: de «oplosmiddeleninstallatie». In de begripsomschrijving van «oplosmiddeleninstallatie» is gekozen voor een dynamische verwijzing naar de richtlijn; vergelijk de begripsbepaling «IPPC-installatie» in artikel 1.1 van de Wabo. Met de verwijzing is het niet nodig om Bijlage VII, deel 1, bij de richtlijn in de Nederlandse regelgeving te implementeren.

oplosmiddelenverbruik: de totale input van organische oplosmiddelen per twaalf maanden in een installatie, verminderd met eventuele vluchtige organische stoffen die voor hergebruik worden teruggewonnen;

Toelichting op begrippen 'oplosmiddeleninput en oplosmiddelenverbruik' n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/552 De begripsomschrijvingen van «input» en «verbruik» zijn ongewijzigd overgenomen uit de EG-VOS-richtlijn en bij de implementatie uit het Oplosmiddelenbesluit omzetting EG-VOS-richtlijn milieubeheer (Stb. 2001, 161). Om de begrippen specifiek te maken is het voorvoegsel «oplosmiddelen» toegevoegd.

opslagtank: een vormvaste opslagvoorziening voor gas met een inhoud van ten minste 150 liter of een vormvaste opslagvoorziening voor vloeistof met een inhoud van ten minste 300 liter, uitgezonderd een intermediale bulk container die voldoet aan hoofdstuk 6.5 van het ADR;

Toelichting op begrip 'opslagtank' Opslagtanks kunnen stationair en mobiel zijn. Gezien de omschrijving van “opslag” in de Dikke van Dale (“een voorraad vormen van ...”) is er geen sprake van opslag indien er een chemische reactie of vermenging plaatsvindt. Alleen tanks waarin geen chemische reactie of vermenging plaatsvindt worden daarom beschouwd als opslagtanks. De grenzen van 150 en 300 liter geven het onderscheid tussen een tank en een verpakking. Voor vervoer volgens de ADR is ook een flexibele of stijve verpakking groter dan 300 liter toegestaan. Dit valt onder het begrip intermediale bulk container (IBC) en wordt niet als een tank maar als een verpakking beschouwd. Een IBC die voldoet aan het ADR is te herkennen aan een kenmerk dat conform hoofdstuk 6.5 van het ADR bestaat uit:

- het UN-verpakkingsymbool;
- de code van het type IBC volgens 6.5.1.4 beginnend met de cijfers 11, 13, 21 of 31, daarna een letter A voor staal, B voor aluminium, N voor ander metaal, H voor kunststof (bij combinatieverpakking H en de letter van de buitenverpakking), L voor textiel, M voor papier, G voor karton en C, D en F voor verschillende houtsoorten.
- een hoofdletter X, Y of Z om de verpakkingsgroepen aan te geven;
- de maand en laatste twee cijfers van het jaar van fabricage;
- de staat van toekenning van het kenmerk (aangeduid via het verkeerskenmerk);
- naam of merkteken van de fabrikant;
- de belasting in kilogram waarbij de stapelproef is uitgevoerd; en
- de grootste toelaatbare bruto massa in kilogram.

Het begrip verpakking wordt niet apart gedefinieerd. Daaronder valt in ieder geval een verpakking die voor het vervoer van gevaarlijke stoffen over de weg is toegelaten. Maar ook andere verpakkingen dan verpakkingen die zijn toegelaten voor het vervoer over de weg kunnen voorkomen. Voor alle verpakkingen die worden gebruikt voor gevaarlijke stoffen gelden de voorschriften in paragraaf 4.1.1 van het besluit en de regeling.

Toelichting op begrip 'opslagtank' n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 In de begripsomschrijving van «opslagtank» is opgenomen dat het om een vormvaste voorziening moet gaan. Dat sluit flexibele opslagen (zoals een gas- of mestzak) uit. Deze aanpassing is nodig omdat bij mestvergisting gas wordt opgeslagen in een gaszak, die niet onder de definitie van «opslagtank» moet vallen.

organisch oplosmiddel: vluchtige organische verbinding die wordt gebruikt:

- a om, alleen of in combinatie met andere stoffen en zonder een chemische verandering te ondergaan, grondstoffen, producten of afvalmaterialen op te lossen,
- b als schoonmaakmiddel om verontreinigingen op te lossen,
- c als verdunner,
- d als dispergeermiddel,
- e om de viscositeit aan te passen,
- f om de oppervlaktespanning aan te passen,
- g als weekmaker, of
- h als conserveermiddel;

Toelichting op begrip 'organisch oplosmiddel' n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/552 Het begrip «organisch oplosmiddel» in de Richtlijn industriële emissies heeft een andere redactie dan hetzelfde begrip in de EG-VOS-richtlijn: de diverse doeleinden worden in aparte onderdelen vermeld. Daarom is de definitie in het Activiteitenbesluit redactioneel gewijzigd ten opzichte van

die in het Oplosmiddelenbesluit en is eenzelfde structuur als in artikel 3, sub 46, van de Richtlijn industriële emissies overgenomen. Omdat de omschrijving van «organische verbinding» alleen wordt gebruikt om het begrip organisch oplosmiddel nader toe te lichten is «organische verbinding» niet apart gedefinieerd in het besluit. Onder «organische verbinding» wordt verstaan: een verbinding die ten minste het element koolstof bevat en daarnaast een of meer van de volgende elementen: broom, chloor, fluor, jodium, waterstof, zuurstof, zwavel, fosfor, silicium of stikstof, met uitzondering van koolstofoxiden, anorganische carbonaten en bicarbonaten. Dit komt overeen met de definitie in artikel 3, sub 44, van de richtlijn.

overkapte beddenspuit: apparatuur voor het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen waarbij de spuitdoppen gemonteerd zijn binnen een overkapping, die met uitzondering van de voor- en de achterzijde van de apparatuur, het gewasbed min of meer omsluit en waarbij per gewasbed een eenheid van spuitleiding en overkapping wordt gebruikt;

PAK's: som van naftaleen, anthraceen, fluorantheen, benzo(g,h,i)peryleen, benzo(a)pyreen, benzo(b)fluorantheen, benzo(k)fluorantheen en indeno(1,2,3-cd)pyreen;

PER: tetrachlooretheen;

PGS: Publicatiereeks Gevaarlijke Stoffen;

pleziervaarttuig: schip bestemd of gebruikt voor sport of vrijetijdsbesteding;

pluimvee: dieren behorend tot diercategorieën E1 tot en met E5, F1 tot en met F4, G1, G2 en J1, als bedoeld in de regeling op grond van artikel 1 van de Wet ammoniak en veehouderij;

praktijkruimte: ruimte voor chemisch, natuurkundig of medisch onderwijs waarop de Wet op het hoger onderwijs en het wetenschappelijk onderzoek van toepassing is;

Toelichting op begrip 'praktijkruimte' n.a.v. wijzigingsbesluit 2009/479 Met dit wijzigingsbesluit is de vergunningplicht voor inrichtingen waar praktijkruimten aanwezig zijn voor chemisch, natuurkundig of medisch onderwijs waarop de Wet op het hoger onderwijs en het wetenschappelijk onderzoek van toepassing is, vervallen. Deze praktijkruimten zijn derhalve type B-inrichtingen geworden. Voor het in werking hebben van een praktijkruimte (of laboratorium) zijn in paragraaf 4.8.10 voorschriften opgenomen. Uit de inspraakreacties is gebleken dat onvoldoende duidelijk is, wat verstaan wordt onder «praktijkruimte». Vandaar dat een definitie voor praktijkruimte is toegevoegd.

propaan: product, hoofdzakelijk bestaande uit propaan en propeen, met geringe hoeveelheden ethaan, butanen en butenen, voor zover de dampspanning bij 343 Kelvin (70 graden Celsius) ten hoogste 3100 kilopascal (31 bar) bedraagt;

propeen: zeer licht ontvlambaar tot vloeistof verdicht gas met UN-nummer 1077;

pyrotechnische artikelen voor theatergebruik: pyrotechnische artikelen voor theatergebruik als bedoeld in artikel 1.1.1, eerste lid, van het Vuurwerkbesluit;

raffinaderijbrandstof: vaste, vloeibare of gasvormige brandbare stof, afkomstig uit de destillatie en de omzettingstappen bij de raffinaderij van ruwe olie, met inbegrip van raffinaderijgas, syngas, geraffineerde oliën en petroleumcokes;

Toelichting op begrip 'raffinaderijbrandstof' n.a.v. wijzigingsbesluit 2017/330 Hiervan bestond nog geen definitie.

recirculatie: hergebruik van opgevangen drain- of drainagewater;

recirculatiesysteem: voorziening voor het opvangen en transporteren van drain- of drainagewater, ten behoeve van hergebruik;

referentieniveau: hoogste waarde van de in de onderdelen a en b genoemde niveaus:

- het geluidsniveau, uitgedrukt in dB(A), dat gemeten over een bepaalde periode, gedurende 95% van de tijd wordt overschreden, exclusief de bijdrage van de inrichting zelf;
- het optredende equivalente geluidsniveau (L_{Aeq}), veroorzaakt door wegverkeerbronnen minus 10 dB(A), met dien verstande dat voor de nachtperiode van 23.00 tot 07.00 uur alleen wegverkeerbronnen in rekening mogen worden gebracht met een intensiteit van meer dan 500 motorvoertuigen gedurende die periode;

reflectiescherm: verticale constructie aan apparatuur voor het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen, die een zodanige hoogte en breedte heeft, dat het verwaaien van spuitnevel wordt beperkt;

retourbuis van een gesloten bodemenergiesysteem: de leiding die de circulatievloeistof terug geleidt door de bodem, waardoor warmte of koude wordt afgegeven aan de bodem;

~~richtlijn 2003/30/EG: richtlijn nr. 2003/30/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 8 mei 2003 (PbEU L 123) ter bevordering van het gebruik van biobrandstoffen of andere hernieuwbare brandstoffen in het vervoer;~~

Toelichting op vervallen van begrip 'richtlijn 2003/30/EG' n.a.v. wijzigingsbesluit 2016/380 Zie toelichting op actualisatie van begrip 'biobrandstof'.

richtlijn 94/63/EG: richtlijn 94/63/EG van het Europees Parlement en de Raad van 20 december 1994 betreffende de beheersing van de uitstoot van vluchtige organische stoffen (VOS) als gevolg van de opslag van benzine en de distributie van benzine vanaf terminals naar benzinestations (PbEG 1994 L 365);

Toelichting op begrip 'richtlijn 94/63/EG' n.a.v. wijzigingsbesluit 2016/425 Eerder was deze begripsbepaling te vinden in

hoofdstuk 5. Vanwege het gebruik van het begrip in lager genummerde artikelen van het Activiteitenbesluit is de definitie verplaatst naar hoofdstuk 1 van het besluit. Een kleine wijziging in het begrip maakt dat dit op andere plekken in het besluit overeenkomstig gewijzigd wordt.

richtlijn energie-efficiëntie: Richtlijn 2012/27/EU van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2012 betreffende energie-efficiëntie, tot wijziging van Richtlijnen 2009/125/EG en 2010/30/EU en houdende intrekking van de Richtlijnen 2004/8/EG en 2006/32/EG (PbEU 2012, L 315);

rookzwak kruit: kruit dat onder de klasse 1.3 van het ADR valt;

schoorsteen: structuur met een of meer afgaskanalen voor de afvoer van afgassen met het oog op de emissie ervan in de lucht;

Toelichting op begrip 'schoorsteen' n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/552 Anders dan de LCP-richtlijn geeft de Richtlijn industriële emissies in artikel 3, sub 26, een definitie van schoorsteen. Deze wordt overgenomen.

SPF: Seasonal Performance Factor, waarmee het rendement van een bodemenergiesysteem wordt weergegeven, uitgedrukt als de door het systeem geleverde hoeveelheden warmte en koude per jaar in MWh, gedeeld door het gemeten of berekende energieverbruik van het systeem per jaar in MWh;

spoorvoertuig: voertuig, bestemd voor het verkeer over spoorstaven met inbegrip van de carrosserieonderdelen daarvan;

Toelichting op begrip 'spoorvoertuig' n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558 Het begrip spoorvoertuig heeft een zeer ruime betekenis. Het gaat om alle soorten voertuigen die bestemd zijn voor het verkeer over spoorstaven. Daarbij valt te denken aan treinstellen en locomotieven en aan rijtuigen en wagons, maar ook trams, metro's en lightrail vallen onder het begrip.

spuitbus: niet-hervulbare houder van metaal, glas of kunststof die een samengeperst, vloeibaar gemaakt of opgelost gas bevat, al dan niet met een vloeibare, pasteuze of poedervormige stof, en voorzien van een aftapinrichting die het mogelijk maakt, dat de inhoud wordt uitgestoten in de vorm van een suspensie van vaste of vloeibare deeltjes in een gas, in de vorm van schuim, pasta of poeder of in vloeibare of gasvormige toestand;

spuitdop: uitstroomopening van apparatuur voor het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen die in staat is spuitvloeistof zo te verdelen in druppels dat er op de grond of op het gewas een regelmatige verdeling ontstaat;

spuitgeweer: apparatuur voor het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen bestaande uit een spuitleiding die is voorzien van een spuitdop die met de hand wordt vastgehouden en bediend;

stookinstallatie: technische eenheid waarin brandstoffen worden geoxideerd ten einde de aldus opgewekte warmte te gebruiken;

Toelichting op begrip 'stookinstallatie' n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/552 Ook het begrip «stookinstallatie» is gewijzigd. In de gewijzigde definitie wordt artikel 3, sub 25, van de Richtlijn industriële emissies omgezet. In het Activiteitenbesluit wordt voor de definitie van stookinstallatie verwezen naar het Bems. De definitie uit het Bems is beperkter dan die van de richtlijn, aangezien grote stookinstallaties niet onder het Bems vallen. De definitie van de richtlijn omvat zowel de definitie van het Bems als die van het Bees A. Deze wordt dan ook overgenomen.

Zowel in het Bems als in het Bees A staat in de begripsbepaling van stookinstallatie vermeld dat daartoe eveneens de voorziening voor de reiniging van het afgas behoort. In de uit de richtlijn overgenomen bepaling staat dat niet vermeld. Evenwel gaat de Richtlijn industriële emissies ervan uit dat een voorziening voor de zuivering van het afgas, indien aanwezig, tot de stookinstallatie behoort. In dit verband kan worden verwezen naar bijvoorbeeld artikel 37 van de Richtlijn industriële emissies inzake het uitvallen van de voorziening voor het reinigen van het afgas vanwege een storing. Het aansluiten bij de definitie van de Richtlijn industriële emissies betreft derhalve geen inhoudelijke wijziging. In het kader van consistentie is wel «technisch toestel» vervangen door «technische eenheid», zodat de definitie consistent is met die van «IPPC-installatie» (vaste technische eenheid) en de definities «afvalverbrandingsinstallatie» en «afvalmeeverbrandingsinstallatie» (technische eenheid) en wordt aangesloten bij de technische, organisatorische en functionele eenheid die het begrip inrichting kenmerkt (artikel 1.1, vierde lid, van de Wet milieubeheer).

substraatmateriaal: materiaal, bestemd om te worden gebruikt voor het telen van gewassen los van de ondergrond;

substraatteelt: wijze van telen waarbij gewassen groeien los van de ondergrond;

teeltoppervlak: oppervlak, uitgedrukt in vierkante meter, dat wordt gebruikt voor het telen van gewassen;

teeltvrije zone: strook tussen de insteek van het oppervlaktewaterlichaam en het te telen gewas waarop, behoudens grasland, geen gewas of niet hetzelfde gewas als op de rest van het perceel wordt geteeld;

Toelichting op begrip 'teeltvrije zone' n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441 Onder een «teeltvrije zone» wordt de perceelsstrook tussen de insteek van het talud en het gewas verstaan. Hierop wordt geen gewas geteeld dat op de rest van het perceel staat. Wel is het mogelijk dat op deze zone een gewas wordt geplant dat niet elders op het perceel wordt geteeld. Zo mag op de teeltvrije zone naast een aardappelperceel geen aardappel staan maar kan wel een ander gewas geplant worden. Het andere gewas mag echter niet bespoot worden. De woorden «geteeld worden» houden in, dat de teeltvrije zone ook moet worden aangehouden, wanneer het gewas feitelijk nog niet aanwezig is. De teeltvrije zone wordt op grond van artikel 3.79, derde lid, gemeten in het horizontale vlak vanaf de insteek van het talud tot het midden van de buitenste gewasrij. Dit is in de praktijk de poot- of zaaiafstand, het loof van het gewas kan derhalve gedeeltelijk over de teeltvrije zone hangen. Bij grasland is geen sprake van een niet-beteelde zone, maar impliceert de definitie een «spuitvrije zone (perceelsstrook langs oppervlaktewaterlichamen waarop geen druppelsgewijze toepassing van gewasbeschermingsmiddelen plaatsvindt), die gemeten wordt vanaf de insteek van het talud.

theatervuurwerk: theatervuurwerk als bedoeld in artikel 1.1.1, eerste lid, van het Vuurwerkbesluit;

totaal stikstof: de som van nitraat-, nitriet-, organisch en ammonium stikstof waarvan de emissiemetingen worden uitgevoerd, bedoeld in artikel 2.3;

tunnelspuit: apparatuur voor het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen in een gewasrij waarbij het verwaaien van spuitnevel wordt beperkt door een constructie die de gewasrij geheel of gedeeltelijk omsluit;

tweewielig motorvoertuig: bromfiet als bedoeld in de regeling op grond van artikel 21, eerste lid, van de Wegenverkeerswet 1994, zijnde een voertuig op twee wielen of motorfiet als bedoeld in die regeling;

Toelichting op begrip 'tweewielig motorvoertuig' n.a.v. wijzigingsbesluit 2014/20 Voor de definitie van «tweewielig motorvoertuig» wordt verwezen naar de definitie van «bromfiet» en «motorfiet» in de regeling op grond van artikel 21, eerste lid, van de Wegenverkeerswet 1994. Daarmee is bedoeld artikel 1.1 van de Regeling voertuigen. Bromfietsen met drie of vier wielen vallen niet onder de definitie van «tweewielig motorvoertuig» aangezien bromfietsen met drie of vier wielen al onder de definitie van «autowrak» vallen. Voertuigen die vallen onder de definitie van tweewielig motorvoertuig zijn bijvoorbeeld brommers, motoren met of zonder zijspan en snorfietzen (snorfiet is een variant van de bromfiet en wordt gekenmerkt door een lager haalbare maximumsnelheid van 25 kilometer per uur).

vanggewas: barrière van bomen, struiken of andere gewassen, die het verwaaien van spuitvloeistof bij het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen of bladmeststoffen naar een oppervlaktewaterlichaam beperkt;

vast object: locatiegebonden constructie of gedeelte daarvan;

veehouderij: inrichting voor het kweken, fokken, mesten, houden of verhandelen van landbouwhuisdieren;

Toelichting op begrip 'veehouderij' n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441 Het begrip «veehouderij» is van belang, omdat geurige objecten bij veehouderijen van derden minder bescherming krijgen tegen geurhinder afkomstig van bijvoorbeeld mestopslagen en dierenverblijven. Dit in navolging van de Wet geurhinder en veehouderij.

veldspuitapparatuur: mechanisch voortbewogen apparatuur voor het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen bij de bovengrondse volveldsbehandeling in buitenteelten, die een overwegend neerwaartse uitstroming van de spuitvloeistof bewerkstelligt;

~~**venturidop:** dop die bestaat uit een voorkamer en uitstroomopening waarbij als gevolg van de constructie van de dop door de stromende vloeistof een onderdruk in de voorkamer ontstaat waardoor door een kleine opening in de voorkamer op natuurlijke wijze lucht wordt aangezogen dat zich in de voorkamer vermengt met de vloeistof waardoor grovere druppels ontstaan die verdeeld worden door een uitstroomopening;~~

Toelichting op vervallen van begrip 'venturidop' n.a.v. wijzigingsbesluit 2017/305 Doordat in het besluit niet meer rechtstreeks wordt verwezen naar specifieke technieken kunnen de definities van «luchtondersteuning» en «venturidop» vervallen. Voor zover deze termen van belang zijn om de vereiste driftreductie te bereiken zullen deze terugkomen in de testmethode die in een ministeriele regeling wordt aangewezen.

verblijfsruimten: verblijfsruimten als bedoeld in artikel 1.1, onderdeel d, van het Besluit geluidhinder;

Toelichting artikel 1.1 op begripsomschrijving 'verblijfsruimten' n.a.v. wijzigingsbesluit 2014/20 In de begripsomschrijving van «verblijfsruimten» werd verwezen naar artikel 1.1, onderdeel e, van het Besluit geluidhinder. Dat besluit is op 4 april 2012 (Stb. 2012, 163) gewijzigd, waarbij de onderdelen van dat artikel zijn verletterd. Hierbij is abusievelijk nagelaten de wijziging door te voeren in de begripsomschrijving van «verblijfsruimten» in het Activiteitenbesluit. Deze omissie is met dit onderdeel hersteld.

verdichten: reduceren van het volume bij een gelijkblijvende massa of een gelijkblijvend gewicht;

vergistinggas: gasvormige brandstof, met als hoofdbestanddelen methaan en kooldioxide, dat is ontstaan door vergisting van organisch materiaal;

Toelichting op begrip 'vergistinggas' n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558 Voor de definitie van de term vergistinggas is aangesloten bij de bewoording voor dit type gas uit het BEMS. Voorbeelden van organisch materiaal waarover in de definitie wordt gesproken, zijn gft-afval, mest, rioolslib, actief slib, gestort huisvuil of een mengsel daarvan.

Toelichting op begrip 'vergistinggas' n.a.v. wijzigingsbesluit 2019/194 Met deze wijzigingen is een fout hersteld. Bij vergissing stond in artikel 1.1 in een tweetal begripsomschrijvingen «koolstofdioxide» waar «kooldioxide» bedoeld was.

verkleinen: in kleinere delen opdelen;

verpakkingsgroep: een groep, waarin bepaalde stoffen op grond van hun gevaarlijkheid tijdens het vervoer conform het ADR zijn ingedeeld voor verpakkingsdoeleinden:

1° verpakkingsgroep I: zeer gevaarlijke stoffen;

2° verpakkingsgroep II: gevaarlijke stoffen;

3° verpakkingsgroep III: minder gevaarlijke stoffen;

vervoerseenheden met gevaarlijke stoffen: een voertuig, oplegger of aanhanger met een conform het ADR voor het vervoer van gevaarlijke stoffen toegelaten tank, tankcontainer, tankbatterij, laadketel, laadruiimte of laadvloer waarin gevaarlijke stoffen aanwezig zijn;

verwaarloosbaar bodemrisico: een situatie als bedoeld in de NRB waarin door een goede afstemming van voorzieningen en maatregelen het ontstaan of de toename van verontreiniging van de bodem

gemeten tussen het nul- en eindsituatieonderzoek, bedoeld in artikel 2.11, eerste en derde lid, zo veel mogelijk wordt voorkomen en waarbij herstel van de bodem redelijkerwijs mogelijk is;

vloeibaar bijvoedermiddel: bijvoedermiddel dat verpompbaar is en dat is aan te merken als «inerte goederen» als bedoeld in dit artikel;

vloeibare brandstof: lichte olie, halfzware olie of gasolie als bedoeld in artikel 26 van de Wet op de accijns;

Toelichting op begrip 'vloeibare brandstof' De Wet op de accijns onderscheidt in artikel 26 verschillende soorten minerale olie aan de hand van internationaal vastgestelde UN-codes. De verschillende klassen zijn:

- methaan (bijvoorbeeld aardgas)
- vloeibaar gemaakt petroleumgas (bijvoorbeeld LPG)
- lichte olie (bijvoorbeeld benzine)
- halfzware olie (bijvoorbeeld kerosine en petroleum)
- gasolie (bijvoorbeeld diesel en huisbrandolie)
- zware stookolie.

Het begrip "vloeibare brandstof" wordt zo gedefinieerd dat alleen de klassen van stoffen die vloeibaar zijn bij atmosferische druk en gemiddelde buitentemperaturen er onder vallen, dit zijn lichte olie, halfzware olie en gasolie. Door aan te sluiten bij deze indeling is het onderscheid dat in de tot voor kort geldende besluiten gemaakt werd tussen vloeibare brandstoffen en brandbare vloeistoffen niet meer relevant.

vloeistofdichte vloer of verharding: vloer of verharding direct op de bodem die waarborgt dat geen vloeistof aan de niet met vloeistof belaste zijde van die vloer of verharding kan komen;

vloeistofkerende voorziening: fysieke barrière die in staat is stoffen tijdelijk te keren;

vluchtige organische stof: organische verbinding, alsook de fractie creosoot, die bij 293,15 K een dampspanning van 0,01 kPa of meer heeft of onder specifieke gebruiksomstandigheden een vergelijkbare vluchtigheid heeft;

Toelichting op begrip 'vluchtige organische stof' n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/552 Vanwege de integratie van het Oplosmiddelenbesluit in het Activiteitenbesluit wordt de begripsbepaling voor «vluchtige organische stof» in artikel 1.1 gewijzigd. Zoals reeds vermeld, zijn bij de implementatie in principe de definities van de Richtlijn industriële emissies aangehouden. Het begrip «vluchtige organische stof» en de daarbij behorende begripsomschrijving zijn overgenomen uit de richtlijn (artikel 3, sub 45), ter vervanging van het begrip «vluchtige organische stoffen» in het Activiteitenbesluit. In de oude definitie werd verwezen naar het Oplosmiddelenbesluit omzetting EG-VOS-richtlijn milieubeheer dat met dit besluit wordt ingetrokken (zie artikel VIII, tweede lid). Inhoudelijk ondergaat het begrip geen wijziging. De begripsbepaling in artikel 3, sub 44, van de richtlijn bevat slechts een andere redactie dan de (overigens) identieke begripsbepaling in artikel 2, onderdeel 17, van de EG-VOS-richtlijn.

voedingswater: water dat aan het gewas wordt toegediend en waar eventueel meststoffen aan zijn toegevoegd;

voorziening voor het beheer van afvalwater: een openbaar vuilwaterriool, openbaar hemelwaterstelsel, openbaar ontwateringstelsel, een andere voorziening voor de inzameling en het transport van afvalwater, een zuiveringstechnisch werk of een zuiveringsvoorziening;

vuilwaterriool:

1° een openbaar vuilwaterriool;

2° een andere voorziening voor de inzameling en het transport van stedelijk afvalwater, aangesloten op een zuiveringsvoorziening, die blijkens een vergunning als bedoeld in artikel 6.2 van de Waterwet mede voor het zuiveren van stedelijk afvalwater is bedoeld, of aangesloten op een zuiveringstechnisch werk; of

3° een werk, niet zijnde een voorziening voor de inzameling en het transport van afvalwater, aangesloten op een zuiveringstechnisch werk;

vuurwerk: vuurwerk als bedoeld in artikel 1.1.1, eerste lid, van het Vuurwerkbesluit;

warmtekrachtinstallatie: stookinstallatie, bestemd voor het gelijktijdig opwekken van warmte en kracht waarbij de warmte nuttig wordt aangewend;

werkzame stof: werkzame stof als bedoeld in artikel 18 van de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden;

Toelichting op begrip 'werkzame stof' n.a.v. wijzigingsbesluit 2017/305 De definitie van werkzame stof wordt toegevoegd. Dit zijn de stoffen in de gewasbeschermingsmiddelen die een algemene of specifieke werking hebben tegen schadelijke organismen of planten en daarmee het belangrijkste ingrediënt vormen van een gewasbeschermingsmiddel. De zuiveringsverplichting betreft de werkzame stoffen die bestaan uit organische verbindingen. De term «organisch» sluit aan bij dat begrip in de organische chemie. Het gaat dan om verbindingen die koolstofatomen bevatten, niet bedoeld worden dus bijvoorbeeld micro-organismen, zoals schimmels, of anorganische stoffen, zoals het metaal koper. Het te behalen zuiveringsrendement ziet uitsluitend op de werkzame stoffen in de gewasbeschermingsmiddelen.

windturbine: een apparaat voor het opwekken van elektrisch of thermisch vermogen uit wind;

Toelichting op begrip 'windturbine' n.a.v. wijzigingsbesluit 2010/749 De definitie van «windturbine» is opgenomen om duidelijk te maken dat poldermolens (zoals gebruikt voor peilbeheersing in polders) niet onder te werkingsfeer van dit besluit vallen.

windturbinepark: inrichting, bestaande uit ten minste drie windturbines;

woning: gebouw of gedeelte van een gebouw waar bewoning is toegestaan op grond van het bestemmingsplan, de beheersverordening, bedoeld in artikel 3.38 van de Wet ruimtelijke ordening, of, indien met toepassing van artikel 2.12, eerste lid, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht van het bestemmingsplan of de beheersverordening is afgeweken, de omgevingsvergunning bedoeld in artikel 1.1, eerste lid, van laatstgenoemde wet;

Toelichting op begrip 'woning' n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558 De begripsomschrijving voor het begrip woning wordt aangepast om deze in overeenstemming te brengen met de aanpassingen van de vergelijkbare definitie in de Wet geluidhinder en met de algemene aanpassing met het wetsvoorstel «plattelandswoningen». Hierdoor is niet langer het feitelijk gebruik van een gebouw, maar het planologische regime dat voor dat gebouw geldt bepalend voor de milieubescherming. Zie in dit verband ook de Memorie van Toelichting bij het voorstel van wet houdende wijziging van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en enkele andere wetten om de planologische status van gronden en opstallen bepalend te laten zijn voor de mate van milieubescherming alsmede om de positie van agrarische bedrijfspanden aan te passen (plattelandswoningen) (Kamerstukken II, 2011/12, 33 078, nr. 3, pagina's 6–8 en 17–18).

wrak van een tweewielig motorvoertuig: tweewielig motorvoertuig dat een afvalstof is in de zin van artikel 1.1, eerste lid, van de wet;

Toelichting op begrip 'wrak van een tweewielig motorvoertuig' n.a.v. wijzigingsbesluit 2014/20 De definitie van een «wrak van een tweewielig motorvoertuig» heeft dezelfde basis als de definitie van een «autowrak». Indien een tweewielig motorvoertuig is aan te merken als een afvalstof is sprake van een wrak. Het begrip «afvalstof» is in de Kaderrichtlijn afvalstoffen gedefinieerd als «elke stof of elk voorwerp waarvan de houder zich ontdoet, voornemens is zich te ontdoen of zich moet ontdoen». Deze definitie van «afvalstof» is overgenomen in artikel 1.1 van de Wet milieubeheer.

zeer kwetsbaar gebied: zeer kwetsbaar gebied in de zin van de Wet ammoniak en veehouderij.

ziekenhuis: algemeen, academisch of categoriaal ziekenhuis als bedoeld in categorie 23.1, onderdeel a, onderdeel C van bijlage I bij het Besluit omgevingsrecht;

Toelichting op begrip 'ziekenhuis' n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 Voor het begrip «ziekenhuis» wordt aangesloten bij inrichtingen die zijn genoemd in categorie 23.1, onderdeel a, onderdeel C, van bijlage I, bij het Bor, namelijk algemene, academische of categoriale ziekenhuizen.

zuiveringsvoorziening: werk voor het zuiveren van afvalwater, dat geen zuiveringstechnisch werk is;

zwart kruut: kruut dat onder de klasse 1.1 van het ADR valt.

Algemene toelichting artikel 1.1 op enkele begripsbepalingen n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/552 Ter implementatie van de Richtlijn industriële emissies worden in artikel 1.1 van het Activiteitenbesluit 24 nieuwe begripsbepalingen ingevoegd, voor een belangrijk deel afkomstig uit de EG-VOS-richtlijn. Uitgangspunt bij de implementatie in het Activiteitenbesluit is om zoveel mogelijk aan te sluiten bij de tekst van de Richtlijn industriële emissies. Als gevolg daarvan is het merendeel van de begripsbepalingen één op één overgenomen uit de richtlijn. De definities uit de EG-VOS-richtlijn zijn vereenvoudigd, verduidelijkt en gestroomlijnd met begripsbepalingen uit de IPPC-richtlijn en zo mogelijk ook met de overige in de Richtlijn industriële emissies geïntegreerde richtlijnen. Vanwege deze integratie is het aantal begripsbepalingen dat verband houdt met de regulering van oplosmiddeleninstallaties fors verminderd: van 33 (artikel 2, EG-VOS-richtlijn) naar 13 (artikel 57 Richtlijn industriële emissies). De geïntegreerde begripsbepalingen zijn opgenomen in artikel 3 van de Richtlijn industriële emissies. Dit betreft elf begrippen, waarvan zeven reeds zijn geïmplementeerd in (artikel 1.1 of het systeem van) de Wm (installatie, belangrijke wijziging, exploitant, vergunning, emissie, emissiegrenswaarde, stof). De overige vier geïntegreerde begripsbepalingen (vluchtige organische stof, organisch oplosmiddel –met in begrip van organische verbinding- en coating), voorheen geïmplementeerd in artikel 1, de onderdelen p, q, r en t, van het Oplosmiddelenbesluit omzetting EG-VOS-richtlijn milieubeheer, zijn opgenomen in artikel 1.1 van het Activiteitenbesluit. Enkele begrippen uit de EG-VOS-richtlijn zijn komen te vervallen: kleine installatie, bevoegde autoriteit(en), registratie, gehalogeneerd organisch oplosmiddel, massaastroom, nominale capaciteit, normaal bedrijf, normale omstandigheden, gemiddeld over 24 uur. Het vervallen van de begripsbepaling betekent overigens niet altijd dat het betreffende begrip ook verdwijnt. Zo wordt de mogelijkheid van registratie nog wel uitdrukkelijk genoemd in artikel 4, eerste lid, tweede volzin. Veel oplosmiddelenbedrijven zijn zogenaamde type B-bedrijven, waarvoor een melding volstaat. Het begrip «registratie» komt dus ook in de implementatieregeling niet voor, maar het fenomeen (meldingsplicht in plaats van vergunningplicht) des te meer. Het begrip «massaastroom» is vervallen in de richtlijn, maar blijft wel in het Activiteitenbesluit (artikel 1.1), omdat deze term breder dan voor oplosmiddelen wordt gebruikt. De dertien specifieke begripsbepalingen over oplosmiddelen zijn opgenomen aan het begin van hoofdstuk V van de Richtlijn industriële emissies (artikel 57): bestaande installatie, afgassen, diffuse emissie, totale emissie, mengsel, kleefstof, inkt, lak, verbruik, input, hergebruik, gesloten systeem en opstarten en stilleggen. De in artikel 1.1 Activiteitenbesluit (alfabetisch) ingevoegde begripsbepalingen ter implementatie van de hoofdstukken met betrekking tot grote stookinstallaties, afval(mee)verbrandingsinstallaties, en installaties voor de productie van titaandioxide worden afzonderlijk toegelicht.

- Verder worden in vier begrippen op een andere wijze of plaats omgezet:
- De term «afgassen» is in de context van oplosmiddelen synoniem aan het reeds in de Wet milieubeheer gedefinieerde begrip «emissie». Dat laatste begrip wordt in de implementatieregeling gebruikt. De term «totale emissie» is in de regeling opgenomen bij de bepalingen over de oplosmiddelenboekhouding.
 - De term «bestaande installatie» is in tabel 2.28a van het Activiteitenbesluit opgenomen.
 - De definitie van «gesloten systeem» is verwerkt in artikel 2.29, vijfde lid, sub a, van het Activiteitenbesluit.
 - De term «opstarten en stilleggen» is specifiek voor oplosmiddeleninstallaties gedefinieerd en wordt alleen in artikel 2.31 van het Activiteitenbesluit gebruikt. Vooralsnog wordt volstaan met de artikelsgewijze toelichting van het relevante artikel.

2 In dit besluit en de daarop berustende bepalingen wordt ten aanzien van emissies naar de lucht, verstaan onder:

bron: emissie naar de lucht van een bewerkingseenheid al dan niet voorzien van emissiebeperkende voorzieningen en ongeacht de vraag of die emissie gecombineerd met andere emissies wordt geloosd op één of meer puntbronnen;

ERP: emissierelevante parameter: meetbare of berekenbare grootheid die in directe of indirecte relatie staat met de te beoordelen emissies, onderverdeeld in de categorieën A en B, waarbij categorie A, zo nodig na kalibratie, een kwantitatief beeld geeft van de emissie en categorie B een kwalitatief beeld;

Toelichting op begrip 'ERP' n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 ERP staat voor «emissierelevante parameter». Bij ERP's worden twee categorieën onderscheiden. De categorie A-ERP's geven een kwantitatief beeld van de emissie en kunnen de meting van een component vereenvoudigen of zelfs geheel vervangen. De categorie B-ERP's geven een indruk van de werking van een techniek of proces en daarmee een indicatie van de emissie.

grensmassaastroom: een drempelwaarde per stofklasse, uitgedrukt in gram emissie per uur, waarboven een emissie naar de lucht als relevant beschouwd wordt;

ISO-luchtcondities: temperatuur van 288 Kelvin, een druk van 101,3 kiloPascal en een relatieve vochtigheid van 60 procent;

kosteneffectiviteit: jaarkosten van emissiebeperkende maatregelen gedeeld door de emissiereductie, uitgedrukt in euro per kilogram emissiereductie;

maximaal toelaatbaar risiconiveau: een op basis van wetenschappelijke gegevens afgeleide norm voor een stof die aangeeft bij welke concentratie in lucht:

1° voor ecosystemen geen onomkeerbaar nadelig effect te verwachten is;

2° voor de mens geen onomkeerbaar nadelig effect te verwachten is, of, met betrekking tot genotoxisch carcinogene stoffen, de kans op overlijden kleiner is dan 10^{-6} per jaar;

Toelichting op begrip 'maximaal toelaatbaar risiconiveau' n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 Het «maximaal toelaatbaar risiconiveau» beoogt het ecosysteem en de mens te beschermen tegen langdurige blootstelling aan een stof. Aangenomen wordt dat dit doel wordt bereikt als ten minste 95% van de soorten en processen binnen dat ecosysteem zijn beschermd.

Overschrijding van het maximaal toelaatbaar risico betekent dat mens of ecosysteem onacceptabele, nadelige effecten kunnen ondervinden door de immissie van een stof. De beoordeling van de aard en de effecten van zeer zorgwekkende stoffen vindt plaats door de hoogte van de immissieconcentratie te vergelijken met het maximaal toelaatbaar risiconiveau.

meetmethode: het geheel van monsterneming, monsterbehandeling en analyse ten behoeve van de kwantificering van emissies;

standaardluchtcondities: condities van de lucht bij een temperatuur van 273 K, 101,3 kPa en betrokken op droge lucht;

storingsemisatie: de toename van de vracht van de emissie, uitgedrukt in g/uur, bij het falen van een reinigingstechniek of procesgeïntegreerde maatregel. Deze wordt berekend als het verschil tussen de ongereinigde massaastroom en de massaastroom berekend uit het debiet vermenigvuldigd met de geldende emissieconcentratie;

storingfactor F: de storingsemisatie gedeeld door de grensmassaastroom;

TEQ: toxische equivalentiefactor, te hanteren voor het bepalen van de totale concentratie van dioxinen en furanen;

stofcategorie: clustering van stoffen op basis van vergelijkbare fysische of chemische eigenschappen;

stofklasse: onderverdeling binnen een stofcategorie op basis van vergelijkbare (toxicologische) eigenschappen;

ERS: stofklasse van extreem risicovolle stoffen: persistente, gemakkelijk accumuleerbare en zeer toxische stof;

gA: stofcategorie van gasvormige anorganische stoffen;

gO: stofcategorie van gasvormige organische stoffen, met uitzondering van methaan;

MVP: stofklasse van minimalisatieverplichte stoffen;

puntbron: een gefixeerd punt van gekanaliseerde en daarmee in principe kwantificeerbare emissies naar de lucht;

S: stofcategorie van zwevende deeltjes, uitgedrukt als totaal stof;

sO: stofcategorie van stofvormige organische stoffen;

sA: stofcategorie van stofvormige anorganische stoffen;

ZZS: stofcategorie van zeer zorgwekkende stoffen, onderverdeeld in de stofklassen ERS, MVP1 en MVP2.

Toelichting op begrip 'zeer zorgwekkende stof' n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 Het begrip «zeer zorgwekkende stof» is de stofcategorie met drie klassen, ERS, MVP1 en MVP2, en is een samenvoeging van die drie klassen. Deze drie stofklassen zijn samen de stofcategorie zeer zorgwekkende stof.

Algemene toelichting artikel 1.1 lid 2 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 Het tweede lid dat begripsomschrijvingen geeft van begrippen ten aanzien van emissies naar de lucht is in zijn geheel vervangen. De definities van «bron», «grensmassaastroom»,

«ISO-luchtcondities» en «meetmethode» zijn ongewijzigd.

- 3 Bij ministeriële regeling kunnen, in het belang van de bescherming van het milieu, regels worden gesteld over de aanwijzing van stoffen en de onderverdeling van stofklassen en stofcategorieën als bedoeld in het tweede lid.

Toelichting artikel 1.1, derde lid n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 Het derde lid (nieuw) is ingevoegd. Indien wetenschappelijke of milieuhygiënische kennis er aanleiding toe geeft, kan bij ministeriële regeling de indeling in categorieën en onderliggende klassen worden aangepast. Ook kunnen stoffen in een andere klasse (en daarmee ook in een andere categorie) ingedeeld worden.

- 4 Een wijziging van artikel 3, onder f en i, van richtlijn nr. 2002/49/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 25 juni 2002, inzake de evaluatie en de beheersing van omgevingslawaaï, gaat voor de toepassing van de in het eerste lid gegeven omschrijving van L_{den} en L_{night} gelden met ingang van de dag waarop aan de betrokken wijzigingsrichtlijn uitvoering moet zijn gegeven, tenzij bij ministerieel besluit, dat in de Staatscourant wordt bekendgemaakt, een ander tijdstip wordt vastgesteld.

Algemene toelichting artikel 1.1 en 1.2 In artikel 1.1 zijn de technische begripsbepalingen opgenomen. In artikel 1.2 zijn de meer centrale definities opgenomen.

Algemene toelichting artikel 1.1 op begrippen n.a.v. wijzigingsbesluit 2009/479 Dit artikelonderdeel voegt elf begripsomschrijvingen toe aan artikel 1.1 van het Activiteitenbesluit.

Algemene toelichting artikel 1.1 op begrippen n.a.v. wijzigingsbesluit 2010/781 Dit artikelonderdeel voegt (technische) begripsomschrijvingen toe aan artikel 1.1 van het Activiteitenbesluit. Het gaat om de volgende begrippen: autodemontagebedrijven, autowrakkenrichtlijn, geurgevoelig object, inerte goederen, jachthaven, odour unit, verdichten, verkleinen en voertuig.

Artikel 1.2

In dit besluit en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

bevoegd gezag: bevoegd gezag als bedoeld in artikel 1.1 van de wet, alsmede:

- het bestuursorgaan dat bevoegd zou zijn een omgevingsvergunning voor de betrokken inrichting te verlenen;
- de beheerder, indien het lozen betreft als bedoeld in artikel 6.2 van de Waterwet;
- burgemeester en wethouders, indien het lozen betreft als bedoeld in artikel 10.32 van de wet;
- gedeputeerde staten van de provincie waar het lozen in de bodem plaatsvindt, indien dat lozen plaatsvindt anders dan vanuit een inrichting en geheel of gedeeltelijk plaatsvindt op een diepte van meer dan 10 meter beneden het maaiveld;
- burgemeester en wethouders van de gemeente waar het lozen op of in de bodem plaatsvindt, indien dat lozen plaatsvindt anders dan vanuit een inrichting, niet zijnde lozen in de bodem als bedoeld in onderdeel d;

Toelichting op begrip 'bevoegd gezag' n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441 In de begripsomschrijving van »bevoegd gezag«, onderdelen c, d en e, is aangegeven wie bij lozen buiten inrichtingen bevoegd gezag is voor die lozingsroutes, voor zover het niet uit de desbetreffende wet volgt.

Toelichting onderdeel c

Aan het brengen van afvalwater en andere afvalstoffen in een voorziening voor de inzameling en het transport van afvalwater zijn in dit wijzigingsbesluit regels gesteld op grond van artikel 10.32 van de Wm. Artikel 1.1 van de Wm omschrijft bevoegd gezag als: «bestuursorgaan dat bevoegd is tot het geven van een beschikking of het nemen van een ander besluit». Bij toepassing van algemene regels heeft het geven van een beschikking of het nemen van een ander besluit met name betrekking op het stellen van maatwerkvoorschriften. Artikel 10.32 van de Wm verklaart artikel 8.42 van de Wm van overeenkomstige toepassing op een algemene maatregel van bestuur waarin regels worden gesteld aan het lozen. Artikel 8.42, eerste lid, van de Wm geeft aan dat bij de algemene maatregel van bestuur waarmee regels aan het lozen worden gesteld, tevens de bestuursorganen worden aangegeven die bevoegd zijn maatwerkvoorschriften te stellen. In onderdeel c van de begripsomschrijving van «bevoegd gezag» zijn burgemeester en wethouders als bevoegd gezag aangewezen. Zij zijn dus bevoegd gezag voor het brengen van afvalwater en andere afvalstoffen in een voorziening voor de inzameling en het transport van afvalwater, anders dan vanuit een inrichting.

Toelichting onderdelen d en e

Aan het lozen op of in de bodem zijn in dit wijzigingsbesluit regels gesteld op grond van artikel 6 van de Wbb. Artikel 17, tweede lid, en artikel 65, eerste lid, van de Wbb geven aan dat bij de algemene maatregel van bestuur waarmee regels aan het lozen worden gesteld, tevens de bestuursorganen worden aangegeven, die bevoegd zijn maatwerkvoorschriften (nadere eisen of ontheffingen) te stellen. In onderdeel d van de begripsomschrijving van «bevoegd gezag» zijn gedeputeerde staten van de provincie waar het lozen in de bodem plaatsvindt aangegeven als bevoegd gezag, indien dat lozen geheel of gedeeltelijk plaatsvindt op een diepte van meer dan 10 meter beneden het maaiveld. In onderdeel e van de begripsomschrijving van «bevoegd gezag» zijn burgemeester en wethouders aangewezen voor zover het lozen in de bodem anders dan vanuit een inrichting plaatsvindt op een diepte van minder dan 10 meter.

inrichting type A: een inrichting:

- a waarvoor geen omgevingsvergunning is vereist voor een activiteit als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid onder e, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht;
- b waar, indien binnen een afstand van 50 meter van de grens van de inrichting gevoelige objecten aanwezig zijn, in de periode tussen 19.00 en 7.00 uur gemiddeld vier of minder transportbewegingen, als bedoeld in artikel 1.11, eerste lid, plaatsvinden met motorvoertuigen waarvan de massa van het ledig voertuig vermeerderd met het laadvermogen meer dan 3500 kilogram is;
- c waarbij mede op basis van de aard van de inrichting, niet aannemelijk is dat in enig vertrek van de inrichting het equivalente geluidsniveau (Leq) veroorzaakt door de ten gehore gebrachte muziek in de representatieve bedrijfssituatie, meer bedraagt dan:
 - 1° 70 dB(A), indien dit vertrek in- of aanpandig is gelegen met gevoelige gebouwen;
 - 2° 80 dB(A), indien onderdeel 1° niet van toepassing is;
- d waar in de buitenlucht of op een open terrein van de inrichting geen muziek ten gehore wordt gebracht;
- e waar in de buitenlucht geen oefenterrein voor motorvoertuigen aanwezig is;
- f waar geen koelinstallatie aanwezig is die volgens de gebruiksaanwijzing behoort te zijn gevuld met meer dan 30 kilogram synthetisch koudemiddel;

Toelichting artikel 1.2 op begrip 'koudemiddel' n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 In artikel 1.2 is de begripsomschrijving van «inrichting type A» verduidelijkt in die zin dat het hier alleen om synthetische koudemiddelen gaat. Synthetische koudemiddelen zijn alle koudemiddelen die niet onder de definitie van «natuurlijk koudemiddel» in artikel 1.1 vallen. Voor natuurlijke koudemiddelen gelden andere grenzen. Dat volgt uit artikel 3.16c, eerste lid. Die grenzen gelden voor alle typen inrichtingen.

- g waar geen activiteiten worden verricht met afvalstoffen die van buiten de inrichting afkomstig zijn;
Toelichting artikel 1.2 n.a.v. wijzigingsbesluit 2010/781 Om zeker te zijn dat bij handelingen met afvalstoffen van derden altijd een melding gedaan wordt, is de definitie van een inrichting type A aangepast.
- h waar geen gemotoriseerde modelvliegtuigen, modelvaartuigen of modelvoertuigen in de open lucht worden gebruikt;

Toelichting artikel 1.2 onderdeel h, n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 De begripsomschrijving van «inrichting type A» is met een uitzondering aangevuld: inrichtingen waar geen gemotoriseerde modelvliegtuigen, modelvaartuigen of modelvoertuigen in de open lucht worden gebruikt. Vaak is op modelvliegtreinen het gebruik van modelvliegtuigen de enige activiteit. Nu de vergunningplicht is vervallen en het besluit geen specifieke voorschriften stelt, zouden dergelijke terreinen inrichtingen type A worden. Dat is niet wenselijk omdat het bevoegd gezag dan geen akoestisch onderzoek kan vragen. Dat kan alleen bij inrichtingen type B en C.

- i waarbinnen geen van de bij of krachtens de hoofdstukken 3 en 4 genoemde activiteiten of slechts één of meer van de volgende activiteiten dan wel deelactiviteiten worden verricht:
 - 1° het vervaardigen van voedingsmiddelen voor personen die wonen of werken in de inrichting;
 - 2° het in werking hebben van stookinstallaties met een nominaal thermisch ingangsvermogen tot 1 MWth voor de verwarming van gebouwen of de verwarming van tapwater;
Toelichting artikel 1.2 onderdeel i, 2°, n.a.v. wijzigingsbesluit 2017/330 Om volledig te voldoen aan de registratie-eis uit de richtlijn middelgrote stookinstallaties is de meldingsplicht enigszins verbreed qua werkingsgebied en is de informatie die de melding moet bevatten uitgebreid. Het betreft twee onderdelen.
Ten eerste is de verbreding vormgegeven in artikel 1.2 Activiteitenbesluit milieubeheer door de omschrijving van type A-inrichting aan te passen. Voorheen waren gebouwen met een stookinstallatie voor de verwarming of de verwarming van tapwater onder voorwaarden een type A-inrichting en daardoor niet meldingsplichtig. Met de wijziging van de omschrijving zijn deze gebouwen nu type B, indien de stookinstallatie een vermogen heeft van 1 MW of meer. Het aantal extra meldingen bedraagt naar schatting 70 stookinstallaties per jaar door circa 40 bedrijven.
Ten tweede is de informatie die de melding moet bevatten, opgenomen in bijlage I van de richtlijn. Met het nieuwe artikel 1.21c Activiteitenbesluit milieubeheer wordt aan deze eis voldaan. Daarnaast moeten ook veranderingen aan de stookinstallatie worden gemeld indien deze de toepasselijke emissiegrenswaarden beïnvloeden (artikel 9 van de richtlijn).
 - 3° het bieden van parkeergelegenheid in een parkeergarage voor maximaal 30 personenauto's;
 - 4° het aanwezig hebben van een noodstroomaggregaat dat niet meer dan 50 uren per jaar in werking is;
 - 5° het lozen van huishoudelijk afvalwater in een vuilwaterriool;
 - 6° het lozen van afvloeiend hemelwater dat niet afkomstig is van een bodembeschermende voorziening;
 - 7° het lozen van koelwater anders dan in een vuilwaterriool;
 - 8° het lozen van grondwater bij ontwatering, niet zijnde grondwater als bedoeld in artikel 3.1, eerste lid, op of in de bodem of met een duur van ten hoogste 48 uur;
 - 9° het opslaan in opslagtanks van maximaal 1.000 liter gasolie of biodiesel die valt onder klasse 3 van het ADR zonder bijkomende gevaareigenschappen;

Toelichting artikel 1.2 onderdeel i, onder 9°, 10° en 12° n.a.v. wijzigingsbesluit 2016/425 De wijziging van artikel 1.2 artikel 1.2 onderdeel i, onder 9°, 10° en 12° verwijderd de verwijzing naar NEN-EN 14214 bij de specificatie van biodiesel. Deze verwijzing werd gebruikt voor het vastleggen van de activiteiten waarbij een bedrijf een inrichting type A kan zijn. Achtergrond van NEN-EN 14214 is het vastleggen van kwaliteitscriteria voor vloeibare brandstoffen, ten behoeve van de toepassing daarvan als brandstof. Bij inrichtingen type A gaat het echter niet om het verbranden van biodiesel, maar om het opslaan daarvan. Bij het opslaan is van belang dat de hoeveelheid brandbare vloeistoffen is gemaximeerd, en dat stoffen met andere gevaareigenschappen niet of slechts in zeer beperkte hoeveelheden aanwezig zijn. Voor het vastleggen

- van het begrip biodiesel voor de criteria van een inrichting type A is daarom van belang dat de biodiesel brandbaarheid als enige gevaareigenschap heeft. De onjuiste verwijzing naar NEN-EN 14214 is derhalve vervangen door de categorisering van biodiesel binnen ADR klasse 3 zonder bijkomende gevaareigenschappen.
- 10° het opslaan in opslagtanks van stoffen niet zijnde gevaarlijke stoffen, minerale olie of biodiesel die valt onder klasse 3 van het ADR zonder bijkomende gevaareigenschappen;
- 11° het opslaan van gevaarlijke stoffen als bedoeld in artikel 7.6, tweede lid en derde lid, onder a tot en met d, van het Bouwbesluit 2012;
Toelichting artikel 1.2 onderdeel i, (RG: tot 2015/337 'h') onder 11° n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/124 De verwijzing in artikel 1.2, onderdeel i, onder 11°, in het Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer naar het Besluit brandveilig gebruik bouwwerken is vervangen door een verwijzing naar het Bouwbesluit 2012. Het Besluit brandveilig gebruik bouwwerken is met de inwerkingtreding van het Bouwbesluit 2012 ingetrokken. De inhoudelijke bepalingen van het Besluit brandveilig gebruik bouwwerken zijn opgenomen in het Bouwbesluit 2012.
- 12° het opslaan in verpakking van maximaal 50 liter gasolie of biodiesel die valt onder klasse 3 van het ADR zonder bijkomende gevaareigenschappen;
- 13° het opslaan in verpakking van stoffen, niet zijnde gevaarlijke stoffen;
- 14° het lozen ten gevolge van reinigingswerkzaamheden aan vaste objecten, die periodiek worden uitgevoerd en waarbij uitsluitend vuilafzetting wordt verwijderd;
- 15° het in werking hebben van een acculader;
Toelichting artikel 1.2 onderdeel i, onder 15° n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 Tot slot zijn aan de begripsomschrijving van «inrichting type A», onderdeel i (nieuw), twee activiteiten toegevoegd. Op de eerste plaats «het in werking hebben van een acculader». Het gaat hier om een activiteit die, vergeleken met een aantal andere activiteiten in onderdeel i (nieuw), minder milieubelastend is, maar waardoor de inrichting werd aangemerkt als een inrichting type B. Het is daarom verdedigbaar ook deze activiteit uit te zonderen, zodat een inrichting die deze activiteit uitoefent een inrichting type A is.
- 16° Het op- en overslaan van inerte goederen die niet stuifgevoelig zijn;
Toelichting artikel 1.2 onderdeel i, onder 16° n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 Op de tweede plaats het «op- en overslaan van inerte goederen die niet stuifgevoelig zijn». In paragraaf 3.4.3 (opslaan en overslaan van goederen) worden verschillende soorten goederen onderscheiden. Er gelden vooral voorschriften voor goederen die bodembedreigend of stuifgevoelig (bijlage 3, stuifklassen S1-S4) zijn. Voor het op- en overslaan van inerte niet stuifgevoelige goederen geeft die paragraaf een vrijstelling voor het lozen van regenwater als dat met deze goederen in contact is geweest. Er bleken veel inrichtingen te zijn waar het op- en overslaan van deze goederen de enige activiteit is, die de inrichting een inrichting type B maakte en daarmee meldingsplichtig. Deze wijziging zorgt ervoor dat deze inrichtingen inrichtingen type A zijn. Een melding kan achterwege blijven omdat de milieubelasting van deze activiteit laag is.

Toelichting artikel 1.2 onder 'inrichting type A', onderdeel i (RG: tot 2015/337 'h') n.a.v. wijzigingsbesluit 2009/479 Met de wijziging van subonderdeel 2 in onderdeel i 2° wordt met de toevoeging «of de verwarming van tapwater» een boiler of een geiser bedoeld. Daarnaast zijn door deze wijziging voorraden gevaarlijke stoffen, in de zin van een ADR stof, die bestemd zijn voor eigen gebruik niet langer meldingsplichtig. Een onbedoelde consequentie van de artikelen 4.1 en 1.2 onder inrichting type A onder f was dat zelfs één fles gevaarlijke stof in verpakking, zoals brandspiritus, al gemeld moest worden, ook indien dit voor eigen gebruik werd bewaard. Met dit nieuwe subonderdeel 11 in onderdeel i wordt dit voorkomen.

Toelichting artikel 1.2 op definitie 'inrichting type A' Onder een inrichting type A wordt verstaan een inrichting die, behalve de in de begripsbepaling genoemde activiteiten, geen andere (deel)activiteiten, genoemd in de hoofdstukken 3 en 4 van dit besluit of in de ministeriële regeling, verricht. Wanneer de inrichting geen andere dan de in de begripsbepaling genoemde activiteiten verricht, bestaat de verwachting dat de inrichting dusdanig weinig milieurelevant is dat het niet nodig is dat deze inrichting zich meldt bij het bevoegd gezag. Zie hierover de toelichting bij artikel 1.4. De criteria voor een inrichting type A zijn gebaseerd op de vraag wanneer een inrichting dermate geringe gevolgen voor het milieu heeft dat het bevoegd gezag alleen bij problemen hoeft te controleren en voor oprichting geen beoordeling van het bevoegd gezag nodig is. Dit geldt in het algemeen zodra er een activiteit plaatsvindt waarvoor in hoofdstuk 3 of 4 voorschriften zijn gesteld, behalve als het om een zeer kleinschalige of relatief weinig milieubelastende activiteit gaat. Een belangrijk aandachtspunt naast de activiteiten van hoofdstuk 3 en 4 is het akoestisch onderzoek. Aangezien geluid alleen in hoofdstuk 2 van dit besluit geregeld is, zijn activiteiten waar geluid het enige relevante milieuaspect is, niet opgenomen in hoofdstuk 3 en 4. Om die reden zijn de criteria onder b tot en met d opgenomen. Dit zijn gevallen waarin het bevoegd gezag kan besluiten dat een akoestisch rapport bij de melding gevoegd moet worden. In onderdeel e is daarnaast toegevoegd dat geen koelinstallatie met meer dan 30 kilogram koudemiddel aanwezig mag zijn. Het criterium van 30 kilogram is ontleend aan de Regeling lektheid koelinstallaties die is gebaseerd op het Besluit ozonlaagafbrekende stoffen Wms 2003. De koudemiddelinhoud van een koelinstallatie staat vermeld in de bij die installatie behorende gebruiksaanwijzing. De gebruiksaanwijzing moet bij de installatie aanwezig zijn volgens die regeling. Door de grens van 30 kilogram hoeft er bij simpele koelinstallaties bij slagers, horeca en koelcellen bij instellingen nog niet gemeld te worden maar wel voor grote koelinstallaties in supermarkten, koel- en vriespakhuisen en de procesindustrie. Een akoestisch rapport vooraf kan nodig zijn bij dergelijke grote installaties vanwege de condensators. Er wordt een opsomming gegeven van 1-10 van (deel)activiteiten uit hoofdstuk 3 en 4 die niet hoeven te worden gemeld. Het gaat dan om activiteiten of installaties waarvoor geen of alleen zeer algemene voorschriften gelden. Bij het inwerking hebben van een noodstroomaggregaat is toegevoegd dat dit aggregaat maximaal 50 uur per jaar in bedrijf mag zijn. 50 uur is meer dan voldoende voor stroomopslag en proefruns. Als een inrichting een noodstroomaggregaat langer wil gebruiken, bijvoorbeeld om pieken in het elektriciteitsgebruik te scherpen, is een aanvullende beoordeling door het bevoegd gezag nodig. Aangezien noodstroomaggregaten niet de meest schone, stille en zuinige dieselmotoren bevatten, is in die gevallen een melding nodig zodat het bevoegd gezag kan beoordelen of maatwerkvoorschriften nodig zijn voor het aggregaat. Een noodstroom aggregaat hoeft niet gemeld te worden als in het aggregaat een geïntegreerde opslag van diesel zit.

inrichting type B: een inrichting waarvoor geen omgevingsvergunning is vereist voor een activiteit als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid onder e, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en die geen inrichting type A is;

Toelichting artikel 1.2 op begrip 'inrichting type B' Een inrichting type B betreft een inrichting waarvoor geen vergunning als bedoeld in artikel 8.1 van de wet is vereist. Hieronder vallen de inrichtingen die voorheen volledig vielen onder één van de 8.40-besluiten (oude stijl), die door dit besluit zijn vervallen. Maar ook inrichtingen die bijvoorbeeld activiteiten met betrekking tot metaal verrichten, welke nieuw in dit besluit zijn gereguleerd, zijn een inrichting type B, voor zover ze geen IPPC-inrichtingen zijn en niet genoemd worden in de bijlage bij dit besluit. In de begripsbepaling van inrichting type B is expliciet aangegeven dat een dergelijke inrichting niet ook een inrichting type A of inrichting C kan zijn. Het is derhalve niet mogelijk dat een inrichting tegelijkertijd een inrichting van meerdere types is.

inrichting type C: een inrichting die behoort tot een categorie van inrichtingen die op grond van artikel 1.1, derde lid, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht is aangewezen;

Toelichting artikel 1.2 op begrip 'inrichting type C' a.n.v. wijzigingsbesluit 2011/552 Uit deze wijziging volgt dat tot een «inrichting type C» zoals omschreven in artikel 1.2 ook een vergunningplichtige inrichting behoort waarvan deel uitmaakt een gpbv-installatie die betrekking heeft op het afleveren van lichte olie aan motorvoertuigen. Oorspronkelijk waren inrichtingen met gpbv-installaties uitgesloten van het Activiteitenbesluit. In het onderhavige wijzigingsbesluit is een uitzondering opgenomen. De reden hiervoor is dat de richtlijn van toepassing is op alle inrichtingen die lichte olie afleveren aan motorvoertuigen.

Toelichting artikel 1.2 op begrip 'inrichting type C' n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441 In de begripsomschrijving zijn inrichtingen als «inrichting type C» aangewezen. In onderdeel a van die begripsomschrijving zijn ook IPPC-inrichtingen aangewezen als «inrichting type C» vanwege het aantal dierplaatsen. Dit is de uitbreiding ten opzichte van de oude situatie. Doordat in dit wijzigingsbesluit inrichtingen die vanwege het aantal dierplaatsen een IPPC-inrichting zijn, zijn aangewezen als inrichting type C, zijn hoofdstuk 3 en delen van de hoofdstukken 1, 2 en 6 van het Activiteitenbesluit ook op deze inrichtingen van toepassing. De IPPC-richtlijn verzet zich er niet tegen om onderdelen van een IPPC-inrichting te reguleren door middel van algemene regels. Dit gebeurt nu voor onderdelen die niet of indirect te maken hebben met het houden van grote aantallen landbouwhuisdieren, zoals bepaalde lozingen en het in gebruik hebben van een opslagtank, een mestopslag of luchtwassysteem. De belangrijkste milieuaspecten met betrekking tot het houden van grote aantallen landbouwhuisdieren, namelijk ammoniak en geurhinder, moeten wel in een omgevingsvergunning geregeld worden. Deze onderwerpen zijn in hoofdstuk 3 opgenomen maar de betreffende artikelen zijn echter op grond van artikel 1.4, derde lid, onderdeel a, niet van toepassing op omgevingsvergunningplichtige inrichtingen.

Toelichting artikel 1.2 op begrip 'inrichting type C' n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/552 In artikel 1.2 is de begripsomschrijving van «inrichting type C» zodanig gewijzigd dat daar ook inrichtingen met een IPPC-installatie onder vallen.

Algemene toelichting artikel 1.2 op 'inrichting type A, inrichting type B en inrichting type C' Het begrip inrichting is in artikel 1.1, eerste lid, van de Wet milieubeheer gedefinieerd als elke door de mens bedrijfsmatig of in een omvang alsof zij bedrijfsmatig was, ondernomen bedrijvigheid die binnen een zekere begrenzing pleegt te worden verricht. Om onder de werking van dit besluit te vallen, moet de inrichting behoren tot een in het Inrichtingen- en vergunningenbesluit milieubeheer genoemde categorie. Inrichtingen met een gpbv-installatie (ook wel IPPC-inrichtingen) vallen buiten de reikwijdte van dit besluit (zie voor de relatie tussen dit besluit en de IPPC-richtlijn de algemene toelichting). Op grond van artikel 8.1, eerste lid, van de wet is het verboden een dergelijke inrichting op te richten, te veranderen (of de werking daarvan te veranderen) en in werking te hebben zonder een vergunning. Dit besluit is niet van toepassing op IPPC-inrichtingen. Drie typen inrichtingen vallen onder dit besluit (zie ook de algemene toelichting, paragraaf 3.3). Om te voorkomen dat er onduidelijkheid bestaat over welke voorschriften op welke inrichting van toepassing zijn, is onderscheid gemaakt tussen inrichtingen van het type A, B en C. In artikel 1.4 wordt vervolgens aangegeven aan welke voorschriften degene die een van deze typen inrichtingen drijft dient te voldoen.

maatwerkvoorschrift: voorschrift als bedoeld in artikelen 8.42, eerste lid, en 10.32 van de wet, artikel 17, derde lid, en artikel 65, eerste lid, van de Wet bodembescherming en artikel 6.6, tweede lid, van de Waterwet, inhoudende:

- a een beschikking waarbij het bevoegd gezag aanvullende eisen stelt, dan wel
- b een ontheffing waarbij het bevoegd gezag de daarbij aangewezen bepalingen niet van toepassing verklaart al dan niet onder het stellen van beperkingen of voorwaarden;

Toelichting artikel 1.2 op begrip 'maatwerkvoorschrift' In artikel 8.42 van de Wm is de term “nadere eis” vervangen door het ruimere “voorschriften”. Het kan bij daarbij zowel gaan om nadere voorschriften als in een voorkomend geval om afwijkende voorschriften. Deze voorschriften worden in dit besluit geduid als maatwerkvoorschriften. Om daarmee tot uitdrukking te brengen dat het hierbij gaat om het maatwerk dat noodzakelijk is wanneer gewerkt wordt met algemene regels. In het gros van de gevallen zullen de algemene regels volstaan, echter in het enkele geval dat de algemene regels niet passend zijn zal er de mogelijkheid moeten zijn voor maatwerk. Deze mogelijkheid is dus opgenomen in de vorm van maatwerkvoorschriften. In de definitie bepaling van de term “maatwerkvoorschrift” is tot uitdrukking gebracht dat het hier gaat om de voorschriften als bedoeld in artikel 8.42, eerste lid, van de wet. De maatwerkvoorschriften kunnen twee verschijningsvormen hebben, namelijk een ambtshalve beschikking waarbij het bevoegd gezag aanvullende eisen stelt (onderdeel a) dan wel een ontheffing waarbij het bevoegd gezag de daarbij aangewezen bepalingen niet van toepassing verklaart al dan niet onder het stellen van beperkingen of voorwaarden (onderdeel b). Uit de aard van de bepaling waarin de bevoegdheid tot het stellen van maatwerkvoorschriften is opgenomen wordt duidelijk welke verschijningsvormen het maatwerkvoorschrift in het desbetreffende geval kan hebben. Het stellen van aanvullende eisen kan ook inhouden dat er bij maatwerkvoorschrift een nadere invulling wordt gegeven aan een bepaling, zoals dat het geval is in artikel 2.1, derde lid, waardoor bij maatwerkvoorschrift nadere invulling kan worden gegeven aan de zorgplicht. Ook in artikel 2.11, tweede lid, gaat het om een nadere invulling. Een ander voorbeeld van een maatwerkvoorschrift als bedoeld in onderdeel a is artikel 2.14. In dat artikel is opgenomen dat het bevoegd gezag maatwerkvoorschriften kan stellen met betrekking tot het als grondstof inzetten van een afvalstof zijnde metaal, hout, kunststof of textiel voor het vervaardigen, samenstellen of repareren van producten of onderdelen

daarvan bestaande uit metaal, hout, kunststof of textiel, indien de eigenschappen van de afvalstof afwijken van de gangbare grondstof. Een voorbeeld van een maatwerkvoorschrift als bedoeld in onderdeel b van de begripsomschrijving vormt het maatwerkvoorschrift op grond van het derde lid van artikel 2.2. In dat artikellid is opgenomen dat het bevoegd gezag bij maatwerkvoorschrift kan bepalen dat het eerste en tweede lid van dat artikel niet van toepassing zijn en dat lozen in het oppervlaktewater, op of in de bodem of in een voorziening voor de inzameling en het transport van afvalwater niet zijnde een vuilwaterriool is toegestaan indien het belang van de bescherming van het milieu zich gelet op de samenstelling, hoeveelheid en eigenschappen van het afvalwater daartegen niet verzet. Ook in artikel 2.20, zesde lid, is een maatwerkvoorschrift als bedoeld in onderdeel b opgenomen. Het bevoegd gezag kan, in afwijking van de waarden bedoeld in de artikelen 2.17 en 2.19, bij maatwerkvoorschrift voor bepaalde activiteiten in een inrichting andere waarden vaststellen. In artikel 3.1, zevende lid, is de mogelijkheid opgenomen om maatwerkvoorschriften op te nemen die zowel een maatwerkvoorschrift als bedoeld in onderdeel a als in onderdeel b kunnen inhouden.

wet: de Wet milieubeheer.

Artikel 1.2a Vervallen per 01-01-2013 n.a.v. wijzigingsbesluit 2013/521

Toelichting op vervallen van artikel 1.2a n.a.v. wijzigingsbesluit 2013/521 Met dit besluit vervallen:

- 1 artikel 1.2a van het Activiteitenbesluit milieubeheer waardoor burgemeester en wethouders in plaats van gedeputeerde staten voor een aantal activiteiten met afvalstoffen bevoegd gezag worden:
 - aan wie meldingen moeten worden gedaan en
 - door wie beslissingen op verzoeken om maatwerk en op verzoeken om gelijkwaardige voorzieningen moeten worden genomen;
- 2 artikel 3.3a Besluit omgevingsrecht waardoor de omgevingsvergunning beperkte milieutoets voor activiteiten waarvoor op grond van artikel 2.2a van dat besluit een omgevingsvergunning is vereist als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder i, Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, door burgemeester en wethouders moet worden afgegeven in plaats van door gedeputeerde staten;
- 3 artikel 6.7 Besluit omgevingsrecht waardoor de verplichting van een verklaring van geen bedenkingen voor het milieudeel van de omgevingsvergunning vervalt en
- 4 artikel 6.3, eerste lid, onder d, van het Besluit omgevingsrecht waardoor het advies van gedeputeerde staten voor inrichtingen als bedoeld in artikel 6.7, in gevallen als bedoeld in artikel 3.10, derde lid, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (geen uitgebreide openbare voorbereidingsprocedure van toepassing) niet meer vereist is.

De bevoegdheid tot handhaven gaat tegelijkertijd over naar burgemeester en wethouders.

Omdat de decentrale overheden en het Rijk in de package deal (2009) hebben afgesproken dat de tijdelijke bevoegdheden voor gedeputeerde staten zouden vervallen op het moment waarop er een landsdekkend netwerk van omgevingsdiensten (regionale uitvoeringsdiensten) zou zijn, en deze afspraak nu is nagekomen en de financiële gevolgen ervan zijn besproken, kan volstaan worden met een korte tijdsspanne tussen het tijdstip van publicatie van dit besluit en de inwerkingtreding ervan.

Artikel 1.3

- 1 Met goederen als bedoeld bij of krachtens dit besluit worden gelijkgesteld desbetreffende goederen die rechtmatig zijn vervaardigd of in de handel zijn gebracht in een andere lidstaat van de Europese Unie of in een staat, niet zijnde een lidstaat van de Europese Unie, die partij is bij een tot een douane-unie strekkend Verdrag, dan wel rechtmatig zijn vervaardigd in een staat die partij is bij een tot een vrijhandelszone strekkend Verdrag dat Nederland bindt, en die voldoen aan eisen die een beschermingsniveau bieden dat ten minste gelijkwaardig is aan het niveau dat met de nationale eisen wordt nagestreefd.
- 2 Met keuringsverklaringen als bedoeld bij of krachtens dit besluit worden gelijkgesteld keuringsverklaringen, afgegeven door een onafhankelijke keuringsinstelling in een andere lidstaat van de Europese Unie dan wel in een staat, niet zijnde een lidstaat van de Europese Unie, die partij is bij een daartoe strekkend of mede daartoe strekkend Verdrag dat Nederland bindt, welke verklaring is afgegeven op basis van onderzoeken die een beschermingsniveau bieden dat ten minste gelijkwaardig is aan het niveau dat met de nationale onderzoeken wordt nagestreefd.
- 3 Met beroepseisen als bedoeld bij of krachtens dit besluit worden gelijkgesteld beroepseisen die worden gesteld in een andere lidstaat van de Europese Unie dan wel in een staat, niet zijnde een lidstaat van de Europese Unie, die partij is bij een daartoe strekkend of mede daartoe strekkend Verdrag dat Nederland bindt, en die een beroepsniveau waarborgen dat ten minste gelijkwaardig is aan het niveau dat met de nationale eisen wordt nagestreefd.
- 4 Met een certificaat of accreditatie als bedoeld bij of krachtens dit besluit of in een bij of krachtens dit besluit genoemde niet-publiekrechtelijke regeling, de NRB, voor zover de tekst daarvan ingevolge het bepaalde krachtens artikel 1.7, derde lid, bij de toepassing van dit besluit in acht moet worden genomen, wordt gelijkgesteld een certificaat of accreditatie afgegeven door een daartoe bevoegde instelling in een andere lidstaat van de Europese Unie dan wel in een staat, niet zijnde een lidstaat van de Europese Unie, die partij is bij een daartoe strekkend of mede daartoe strekkend verdrag dat Nederland bindt, op basis van onderzoeken of documenten die een beschermingsniveau bieden dat ten minste gelijkwaardig is aan het niveau dat met de nationale onderzoeken of documenten wordt nagestreefd.

- 5 Met de bij of krachtens dit besluit genoemde niet-publiekrechtelijke regelingen, de NRB, voor zover de tekst daarvan ingevolge het bepaalde krachtens artikel 1.7, derde lid, bij de toepassing van dit besluit in acht moet worden genomen, worden gelijkgesteld regels die zijn vastgesteld en bekendgemaakt in een andere lidstaat van de Europese Unie dan wel in een staat, niet zijnde een lidstaat van de Europese Unie, die partij is bij een daartoe strekkend of mede daartoe strekkend verdrag dat Nederland bindt, en een beschermingsniveau bieden dat ten minste gelijkwaardig is aan het niveau dat met de nationale regels wordt nagestreefd.

Toelichting artikel 1.3 Ten behoeve van het vrij verkeer van goederen en diensten binnen de Europese Unie regelt dit artikel de wederzijdse erkenning van goederen die elders op rechtmatige wijze zijn vervaardigd en in de handel gebracht, en de wederzijdse erkenning van keuringsverklaringen en beroepseisen. Zo is in een aantal voorschriften van dit besluit bepaald dat een onderzoek moet worden uitgevoerd door een gecertificeerde instantie. Mede in het kader van de wederzijdse erkenning van instellingen, is in deze voorschriften ruimte geboden dat het onderzoek wordt uitgevoerd door een ten minste gelijkwaardige instelling, een instelling die aantoonbaar over ten minste gelijkwaardige vaardigheden beschikt, of door een geaccepteerd deskundige. Van de wederzijdse erkenning moet worden onderscheiden het gelijkwaardigheidsbeginsel uit artikel 1.8. Het gelijkwaardigheidsbeginsel beoogt de toepassing van alternatieve middelen mogelijk te maken. De wederzijdse erkenning daarentegen beoogt de ongehinderde toepassing van buiten Nederland vervaardigde producten te garanderen.

Toelichting artikel 1.3 n.a.v. wijzigingsbesluit 2014/20 In het artikel 1.3a werd nog verwezen naar het niet meer bestaande artikel 10.30 van de Wet milieubeheer. Daarom is deze verwijzing vervallen.

In artikel 10.30 van de Wet milieubeheer was een verbod opgenomen om afvalwater in een voorziening voor de inzameling en het transport van afvalwater te brengen. Van dat verbod werden in artikel 1.6, derde lid, vrijstellingen verleend. Dit is nu geregeld in artikel 2.2, eerste lid, onder b. Zie daarover paragraaf 5 van het algemeen deel van de toelichting.

§ 1.1.1a Omhangbepaling

Artikel 1.3a

Dit besluit berust mede op de artikelen 8.42a, 9.2.3.2, 9.5.1 tot en met 9.5.3, 10.2, tweede lid en 10.32 van de wet, de artikelen 6.2, eerste lid, onderdeel b, en tweede lid, onderdeel b, 6.6, 6.7 en 6.12, onderdeel e, van de Waterwet, de artikelen 78, 79 en 80 van de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden, de artikelen 1.1, derde lid, 2.1, eerste lid, onderdeel i, 2.17 en 3.9, derde lid, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, de artikelen 6, 17 en 65 van de Wet bodembescherming en artikel 2, eerste lid, van de Meststoffenwet.

Toelichting artikel 1.3a n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441 De artikelen 3.78 tot en met 3.83 betreffende het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen nabij oppervlaktewaterlichamen, zijn mede gebaseerd op de artikelen 78, 79 en 80 van de Wgb. Deze uitbreiding van de grondslag van het Activiteitenbesluit was nodig vanwege de invoering van voorschriften voor het toepassen van gewasbeschermingsmiddelen nabij oppervlaktewaterlichamen die voorheen in het Lozingenbesluit open teelt en veehouderij waren opgenomen. Met de uitbreiding van de grondslag konden deze voorwaarden in dit wijzigingsbesluit worden overgenomen. De voorschriften met betrekking tot lozingen op of in de bodem buiten de inrichting (artikel 1.6, derde lid) zijn mede gebaseerd op de artikelen 6, 17 en 65 van de Wet bodembescherming en artikel 10.2 Wet milieubeheer. Voorafgaand aan dit wijzigingsbesluit werden deze lozingen geregeld met het Lozingenbesluit bodembescherming, dat de Wet bodembescherming als grondslag had en met dit wijzigingsbesluit wordt ingetrokken.

Toelichting artikel 1.3a n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 Nu met dit wijzigingsbesluit in artikel 2.4 bepalingen ten aanzien van zeer zorgwekkende stoffen zijn opgenomen, komt het Activiteitenbesluit tevens te berusten op de artikelen 9.5.1 tot en met 9.5.3 van de Wm. Tevens is 8.42a van de Wm als basis opgenomen. Dat was abusievelijk eerder niet gedaan. Deze artikelen zijn aan artikel 1.3a zijn toegevoegd.

Toelichting artikel 1.3a n.a.v. wijzigingsbesluit 2016/380 Bij de oorspronkelijke implementatie van artikel 3, derde lid, derde volzin, van de Richtlijn brandstofkwaliteit in het Besluit brandstoffen luchtverontreiniging (Stb. 2011, 192) was reeds aangegeven dat het bepaalde in artikel 3.21, tweede en derde lid, van het Activiteitenbesluit milieubeheer, gebaseerd is op artikel 9.2.3.2 van de Wet milieubeheer. Met dit besluit is dit verduidelijkt in de omhangbepaling 1.3a van het Activiteitenbesluit milieubeheer.

Artikel 1.3b

Hoofdstuk 6 van de Waterwet is mede van toepassing op handelingen waaromtrent regels zijn opgesteld bij of krachtens de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden, voor zover die handelingen plaatsvinden:

- a bij het verrichten van agrarische activiteiten of activiteiten die daarmee verband houden;
- b bij het lozen van koelwater.

Toelichting artikel 1.3b n.a.v. wijzigingsbesluit 2014/20 In artikel 6.12, onderdeel e, van de Waterwet is bepaald dat hoofdstuk 6 van die wet niet van toepassing is op handelingen waaromtrent regels zijn gesteld bij of krachtens de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden, tenzij bij algemene maatregel van bestuur anders wordt bepaald. In artikel 1.3b van het Activiteitenbesluit was van deze mogelijkheid uitsluitend gebruik gemaakt voor agrarische activiteiten. Dat leidt tot de conclusie dat het maatwerkvoorschrift, bedoeld in artikel 3.6, vierde lid, van het Activiteitenbesluit (inzake het lozen van koelwater) niet gebaseerd kon zijn op de Waterwet als het biociden betreft. Dat maatwerkvoorschrift kon dus uitsluitend door het bevoegd gezag op grond van de Wet milieubeheer verleend worden, hetgeen een onwenselijke situatie was, aangezien het een directe lozing in een oppervlaktewaterlichaam betreft waarvoor de waterbeheerder bevoegd gezag is. Door «bij het lozen van koelwater» toe te voegen aan artikel 1.3b is ook het bevoegd gezag op grond van de Waterwet bevoegd dit maatwerkvoorschrift op te leggen.

§ 1.1.2 Reikwijdte en andere procedurele bepalingen

Artikel 1.3c

Een bedrijfswoning, behorend tot of voorheen behorend tot een inrichting waar uitsluitend of in hoofdzaak agrarische activiteiten dan wel activiteiten die daarmee verband houden worden verricht, die op grond van het bestemmingsplan, de beheersverordening of, indien met toepassing van artikel 2.12, eerste lid, van de Wabo van het bestemmingsplan of de beheersverordening is afgeweken, de omgevingsvergunning door een derde bewoond mag worden, wordt met betrekking tot die inrichting voor de toepassing van het bij of krachtens dit besluit bepaalde beschouwd als onderdeel van die inrichting.

Toelichting artikel 1.3c n.a.v. wijzigingsbesluit 2014/20 In aansluiting op de wettelijke voorziening van de Wet plattelandswoningen die op 1 januari 2013 in werking is getreden, wordt nu ook voor inrichtingen die onder het Activiteitenbesluit vallen, geregeld dat een voormalige agrarische bedrijfswoning die bij de inrichting hoorde, kan worden bestemd tot plattelandswoning. Het is een speciale status. De bewoner van een plattelandswoning heeft niet dezelfde milieubescherming als de bewoner van een burgerwoning tegen onder andere geur- en geluidhinder. Het betrokken bedrijf hoeft bij uitbreiding geen rekening te houden met milieugevolgen op dat vlak die zich voordoen voor de bewoners van deze woning.

De Wet plattelandswoningen geeft een voorziening voor de situatie dat er sprake is van een agrarische inrichting met een milieuvergunning op grond van de Wabo. Er zijn evenwel tal van agrarische inrichtingen die inmiddels onder het Activiteitenbesluit vallen. Sinds het Besluit landbouw milieubeheer en het Besluit glastuinbouw op 1 januari 2013 zijn opgegaan in het Activiteitenbesluit is de vergunningplicht opgeheven voor intensieve veehouderijen. Het gevolg is dat voor meer dan 90% van de agrarische bedrijven geen omgevingsvergunning milieu meer nodig is. Het gemis van een plattelandsvoorziening kan zich dus op veel plekken voordoen.

Het zijn met name de geur- en geluidvoorschriften die vragen om deze voorziening. Voor de meeste agrarische bedrijven zou zonder deze voorziening voor de afgesplitste bedrijfswoning een geluidnorm gelden van 45 dB(A) overdag (mobiele bronnen zoals tractoren en landbouwwerktuigen zouden hierin niet meetellen). Voor glastuinbouwbedrijven geldt 50 dB(A). Gezien de ligging zou de kans op een overschrijding al snel aan de orde zijn.

Voor geur gelden bepalingen die de ruimte voor een veehouderijbedrijf al snel kunnen beperken. Een veehouderij mag namelijk niet uitbreiden als een gevoelig object op minder dan 50 meter van het emissiepunt van de stal ligt (artikel 3.116) en als de gevel tot gevel afstand van stal tot afgesplitste bedrijfswoning kleiner is dan 25 meter (artikel 3.119). Deze regels rond het uitbreiden houden in dat er in geen enkele diercategorie mag worden uitgebreid.

Een voorziening voor inrichtingen die onder het Activiteitenbesluit vallen maakt het mogelijk dat een gemeente, ongeacht of er sprake is van een vergunningplicht of niet, voor heel haar agrarisch grondgebied nagaat welk niveau van bescherming passend is.

Artikel 1.4

Een ieder die loost vanuit een inrichting type A, een inrichting type B of een inrichting type C, voldoet voor lozen als bedoeld in artikel 6.1 van de Waterwet, aan de bij of krachtens dit besluit gestelde regels, met uitzondering van afdeling 1.2.

Toelichting artikel 1.4 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558 In dit wijzigingsbesluit wijzigt de reikwijdtebepaling artikel 1.4 van het Activiteitenbesluit. De reikwijdte wordt ingevolge dit wijzigingsbesluit per paragraaf, afdeling of hoofdstuk specifiek geregeld. Dit is een deel van de vereenvoudigingen waarop in het algemene deel van de toelichting is ingegaan.

Artikel 1.4a

Degene die anders dan vanuit een inrichting loost ten gevolge van agrarische activiteiten dan wel activiteiten die daarmee verband houden, voldoet aan de voor dat lozen bij of krachtens dit besluit gestelde regels.

Toelichting artikel 1.4a n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441 In combinatie met de reeds toegelichte begripsbepaling van «agrarische activiteiten» is in dit artikel het toepassingsbereik van het Activiteitenbesluit bepaald voor agrarische activiteiten en daarmee samenhangende activiteiten voor zover die buiten inrichtingen plaatsvinden. Het betreft uitsluitend activiteiten die lozen buiten een inrichting tot gevolg kunnen hebben.

Artikel 1.4b

Degene die nabij een oppervlaktewaterlichaam voor agrarische activiteiten dan wel activiteiten die daarmee verband houden gewasbeschermingsmiddelen en biociden gebruikt, voldoet aan de bij of krachtens dit besluit gestelde regels.

Toelichting artikel 1.4b n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441 In dit artikel is het toepassingsbereik van het Activiteitenbesluit bepaald ten aanzien van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en biociden ten gevolge van agrarische activiteiten en daarmee verband houdende activiteiten, nabij een oppervlaktewaterlichaam. Het geeft aan in hoeverre in dit besluit regels zijn gesteld op grond van de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden. Het betreft de artikelen in het wijzigingsbesluit die zich, naast het lozen als bedoeld in de Waterwet (artikel 1.4a), mede richten op het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen nabij oppervlaktewaterlichamen.

Artikel 1.5

De bij of krachtens de artikelen 3.78 tot en met 3.83 gestelde regels zijn niet van toepassing op het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen, indien op grond van of krachtens artikel 3 van de Plantenziektenwet aan dat gebruik regels zijn gesteld en voor zover die regels niet verenigbaar zijn met de bij of krachtens dit

besluit gestelde regels.

Toelichting artikel 1.5 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441 Bijzondere fytosanitaire omstandigheden kunnen aanleiding geven tot het treffen van maatregelen ingevolge de Plantenziektenwet. Dergelijke maatregelen kunnen afhankelijk van het schadelijke organisme dwingend voortvloeien uit Europese regelgeving. In dit kader richt artikel 3 van de Plantenziektenwet zich op het voorkomen van besmetting, op het bestrijden van een eenmaal geconstateerde aantasting en op het tegengaan van verbreiding van schadelijke organismen. Uit hoofde van artikel 3 van de Plantenziektenwet kunnen maatregelen worden voorgeschreven om de verspreiding van schadelijke organismen tegen te gaan, die afwijken van het bepaalde bij of krachtens de artikelen 3.78 tot en met 3.83. Zo kan bijvoorbeeld het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen op een teeltvrije zone worden voorgeschreven of kan een bepaalde techniek verplicht worden gesteld die afwijkt van de voorschriften in artikel 3.83. Ook kunnen maatregelen worden voorgeschreven om de grond waarin of waarin wordt geteeld te ontsmetten. Het nieuwe artikel 1.5 van dit wijzigingsbesluit bepaalt dat in dergelijke situaties artikel 1.8 van het Activiteitenbesluit over het toepassen van andere gelijkwaardige maatregelen, en de artikelen 3.78 tot en met 3.83 van dit wijzigingsbesluit niet van toepassing zijn.

Het is van belang dat direct betrokken waterbeheerders op de hoogte worden gebracht van maatregelen op grond van artikel 3 van de Plantenziektenwet die in hun beheersgebied tot afwijkingen van de bepalingen van het Activiteitenbesluit leiden. Het bevoegd gezag in het kader van artikel 3 van de Plantenziektenwet zal deze waterbeheerders daarom over het nemen van dergelijke maatregelen informeren.

Artikel 1.5a

In afwijking van de artikelen 1, 1.9b, 1.22, 2.1a, 2.3a, 2.8a, 2.11a, 2.14c, 2.15a, 2.16b, 2.22a, 2.23a, 2.27a, 3, 4 en 5, voldoet degene die een stookinstallatie binnen de Nederlandse exclusieve economische zone in werking heeft, uitsluitend aan de bij of krachtens dit besluit gestelde regels en voorschriften in hoofdstuk 1, met uitzondering van artikel 1.4, en in paragraaf 3.2.1, met uitzondering van de artikelen 3.10k, 3.10n en 3.10o, en in de artikelen 5.43 en 5.44, en in hoofdstuk 6.

Toelichting artikel 1.5a n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558 In artikel 1.5a (nieuw) van het Activiteitenbesluit is bepaald, dat het merendeel van de in het Activiteitenbesluit opgenomen regels niet van toepassing zijn indien het betreft het in werking hebben van een stookinstallatie in de Nederlandse exclusieve zone (EEZ). De aanleiding voor deze bepaling is artikel 3.8 (nieuw). In artikel 3.8 (nieuw) is overeenkomstig artikel 1.2, onder b, van het BEMS, bepaald, dat paragraaf 3.2.1 (nieuw) tevens van toepassing is indien het een stookinstallatie betreft die gelegen is in de EEZ. Artikel 1.5a is opgenomen om te voorkomen dat algemene regels gaan gelden die niet relevant of gewenst zijn voor deze stookinstallaties.

Toelichting artikel 1.5a n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 In artikel 1.5a zijn de artikelen 5.43 en 5.44 opgenomen als uitzondering. Dit houdt in dat degene die een stookinstallatie voor de regeneratie van glycol in werking heeft, aan deze artikelen moet voldoen en niet aan paragraaf 3.2.1.

Artikel 1.5b

De bij of krachtens de artikelen 2.3b en 2.4 gestelde regels zijn niet van toepassing voor zover die regels niet verenigbaar zijn met internationale verdragen.

Toelichting artikel 1.5b n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 In artikel 1.5b (nieuw) is geregeld dat de regels over zeer zorgwekkende stoffen in de artikelen 2.3b en 2.4 niet van toepassing zijn als die regels strijdig zijn met internationale verdragen. De regels van die internationale verdragen, zoals REACH, gaan in die gevallen voor.

Artikel 1.6

1 Vrijstelling wordt verleend van de verboden, bedoeld in artikel 6.2, eerste en tweede lid, van de Waterwet voor:

- a lozen vanuit een inrichting type A of een inrichting type B voor zover aan dat lozen regels zijn gesteld bij of krachtens de artikelen 3.1 tot en met 3.5, 3.5e tot en met 3.5g, 3.6 tot en met 3.6g, 3.10k, 3.31, 3.32, 3.33, 3.34, 3.60 tot en met 3.64, 3.76 tot en met 3.91, 3.101, 3.102, 3.104, 3.105, 3.131, 3.138, 3.150, 3.152, 4.74c, 4.74k, 4.74n, 4.103g en 4.104e;
- b lozen vanuit een inrichting type C, voor zover aan dat het lozen regels zijn gesteld bij of krachtens de artikelen 3.1 tot en met 3.5, 3.5e tot en met 3.5g, 3.6 tot en met 3.6g, 3.10k, 3.31, 3.32, 3.33, 3.34, 3.60 tot en met 3.64, 3.76 tot en met 3.91, 3.101, 3.102, 3.104, 3.105, 3.131, 3.138 en 3.150 en 3.152;

Toelichting artikel 1.6, eerste lid onderdelen a en b, n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 In de opsomming van artikel 1.6, eerste lid, onderdelen a en b, zijn de artikelen opgenomen van nieuwe activiteiten die met dit wijzigingsbesluit zijn toegevoegd aan het Activiteitenbesluit. Het gaat om het lozen in een oppervlaktewaterlichaam ten gevolge van ontgravingen of baggerwerkzaamheden in dat oppervlaktewaterlichaam (artikelen 3.6c en 3.6d (nieuw)), het lozen in een oppervlaktewaterlichaam voor andere werkzaamheden in opdracht van de beheerder van dat oppervlaktewaterlichaam (artikel 3.6e (nieuw)), het lozen ten gevolge van het schoonmaken van drinkwaterleidingen (artikel 3.6f (nieuw)) en het lozen ten gevolge van calamiteitenoefeningen (artikel 3.6g (nieuw)). Voor deze activiteiten is de watervergunningplicht opgeheven en gelden de algemene regels zoals opgenomen met dit wijzigingsbesluit.

- c lozen anders dan vanuit een inrichting afkomstig van agrarische activiteiten dan wel activiteiten die daarmee verband houden voor zover aan dat lozen regels zijn gesteld in de artikelen 3.3, 3.31, 3.32, 3.33, 3.34, 3.60 tot en met 3.64, 3.76 tot en met 3.91, 3.101, 3.102, 3.104, 3.105.

Toelichting artikel 1.6, eerste lid, n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558 Met dit onderdeel is het Activiteitenbesluit zodanig

aangepast, dat lozen op een oppervlaktewaterlichaam ten gevolge van bepaalde activiteiten dat plaats kan vinden vanuit een inrichting behorende tot de betonindustrie, wordt vrijgesteld van de vergunningplicht van artikel 6.2 van de Waterwet. Het betreft het lozen van spoelwater afkomstig van het reinigen van installatieonderdelen, het lozen van afwater dat afkomstig is van het uitwassen van beton, het lozen van afvalwater afkomstig van het inwendig reinigen van transportmiddelen waarin betonmortel is vervoerd. Daarnaast heeft in dit artikel in verband met het verplaatsen van het artikel inzake het spuien van een stoomketel van een stookinstallatie, vernummering plaats gevonden. Ook lozen afkomstig van het vervaardigen of bewerken van voedingsmiddelen of dranken bestemd voor menselijke consumptie wordt ten dele vrijgesteld van de vergunningplicht van artikel 6.2 Waterwet. Aan het te lozen water waarin lozen is toegestaan worden in artikel 3.138 bepaalde kwaliteitseisen gesteld waaronder lozen toegelaten wordt.

- 2 Het lozen, bedoeld in het eerste lid, waarbij niet wordt voldaan aan de bij of krachtens dit besluit gestelde regels en voorschriften is verboden.
- 3 Van het verbod, bedoeld in artikel 10.2, eerste lid, van de wet, wordt vrijstelling verleend voor lozen op of in de bodem anders dan vanuit een inrichting afkomstig van agrarische activiteiten dan wel activiteiten die daarmee verband houden.
- 4 De artikelen van dit besluit zijn, behoudens dit artikellid, niet van toepassing op het in een oppervlaktewaterlichaam:
 - 1° in een werk aanbrengen of houden van bouwstoffen;
 - 2° aanbrengen, verspreiden of tijdelijk opslaan van grond of baggerspecie alsmede het houden van die aangebrachte of tijdelijk opgeslagen grond of baggerspecie;
 - 3° lozen afkomstig van het toepassen van bouwstoffen, grond of baggerspecie, waarop het Besluit bodemkwaliteit van toepassing is.
- 5 Dit besluit is niet van toepassing op lozingen op of in de bodem waaraan regels zijn gesteld krachtens de Mijnbouwwet.

Toelichting artikel 1.6 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441 Artikel 1.6, eerste lid, van het Activiteitenbesluit bepaalde voorafgaand aan dit wijzigingsbesluit voor welke handelingen vrijstelling wordt verleend van het lozingsverbod in de Waterwet. Het tweede lid bepaalde op welke lozingen in het oppervlaktewaterlichaam het Activiteitenbesluit niet van toepassing was.

Met de opname van lozingsvoorschriften voor agrarische activiteiten in het Activiteitenbesluit neemt het aantal lozingen waarvoor vrijstelling wordt verleend toe. In het eerste lid zijn alle vrijstellingen opgenomen van de lozingsverboden van de Waterwet, waarbij deze zijn onderverdeeld naar lozingen vanuit inrichtingen type A of B (onderdeel a), lozingen vanuit inrichtingen type C (onderdeel b) en lozingen anders dan vanuit een inrichting (onderdeel c). De vrijstelling geldt alleen voor handelingen waaraan regels zijn gesteld in de in dit lid genoemde artikelen. Het is verboden te lozen in strijd met de bij of krachtens dit besluit gestelde regels en voorschriften, zoals in het tweede lid is aangegeven. Aangezien bedoeld is vrijstelling te verlenen voor lozen dat plaatsvindt op de wijze zoals in het besluit omschreven en geen mogelijkheid te bieden vergunning aan te vragen voor lozen dat niet op de voorgeschreven wijze plaatsvindt, is in het tweede lid lozen, bedoeld in het eerste lid, waarbij niet wordt voldaan aan de bij of krachtens het besluit gestelde regels, verboden. De mogelijkheid daarvoor alsnog vergunning te vragen is daarmee uitgesloten. Voor lozen dat niet geregeld is in dit besluit blijft de mogelijkheid vergunning te vragen bestaan.

In het derde lid van artikel 1.6 zijn de verboden, bedoeld in artikel 10.2, eerste lid, en artikel 10.30, eerste lid, van de Wm, opgeheven. Dit zijn verboden om afvalstoffen op of in de bodem te brengen en zich van het afvalwater of andere afvalstoffen te ontdoen door deze anders dan vanuit een inrichting, in een voorziening voor de inzameling en het transport van afvalwater te brengen. Het vierde lid is gelijklozend aan het oude tweede lid en bepaalt dat het Activiteitenbesluit niet van toepassing is op daarin genoemde lozingen in een oppervlaktewaterlichaam, die te maken hebben met toepassing van bouwstoffen, grond en bagger.

Er is een nieuw vijfde lid toegevoegd. Dit lid houdt in dat indien op grond van de Mijnbouwwet regels zijn gesteld aan lozingen op of in de bodem, het Activiteitenbesluit niet van toepassing is. Eenzelfde afstemmingsbepaling ten opzichte van de Mijnbouwwet is opgenomen in het Besluit lozen buiten inrichtingen (artikel 1.2, eerste lid, onder f).

Overigens blijft het Besluit lozen buiten inrichtingen relevant voor lozen anders dan vanuit een inrichting wanneer dat lozen niet afkomstig is van agrarische activiteiten, ook wanneer het niet agrarische activiteiten betreft die in de agrarische sector plaatsvinden.

Toelichting artikel 1.6 n.a.v. wijzigingsbesluit 2014/20 De artikelen 4.74k en 4.74n waren abusievelijk niet opgenomen in artikel 1.6, eerste lid, onderdeel a. Met dit onderdeel is deze omissie hersteld.

In artikel 1.6, eerste lid, onderdeel c, was abusievelijk een niet bestaand artikel 3.3a opgenomen. De overige in dit wijzigingsonderdeel opgenomen artikelen betreffen lozingen die nooit plaatsvinden buiten de inrichting ten gevolge van agrarische activiteiten of die daarmee verband houden. Met dit onderdeel zijn deze omissies hersteld.

Artikel 1.6 omvat de vrijstellingen van het verbod tot lozen, bedoeld in artikel 6.2, eerste lid, van de Waterwet. Dit onderdeel omvat een uitbreiding van de vrijstellingen tot lozingen vanuit een zuiveringstechnisch werk voor zover aan dat lozen regels zijn gesteld bij of krachtens de artikelen, genoemd in artikel 1.6, eerste lid. Voor zuiveringstechnische werken gaat het met name om de regels in de met dit wijzigingsbesluit toegevoegde nieuwe artikelen 3.5e tot en met 3.5g. Deze nieuwe artikelen zijn zowel in artikel 1.6, eerste lid, onderdeel a, als onderdeel b, opgenomen omdat zuiveringstechnische werken een inrichting type C kunnen zijn (indien vallend onder de richtlijn industriële emissies) dan wel een inrichting type B (in de overige gevallen). Vrijstelling voor beide categorieën inrichtingen is dus noodzakelijk.

Krachtens artikel 1.6, tweede lid, is het lozen, bedoeld in het eerste lid, waarbij niet wordt voldaan aan de bij of krachtens het Activiteitenbesluit gestelde regels en voorschriften, verboden.

Per abuis was de verwijzing naar artikel 3.32 niet in artikel 1.6, eerste lid, onderdelen a, b en c opgenomen. Met dit onderdeel is deze omissie hersteld.

In artikel 1.6, derde lid, (oud) werd vrijstelling verleend van het verbod (met uitzonderingen) dat in artikel 10.30 van de Wet milieubeheer was gesteld om «agrarisch afvalwater» te lozen in een voorziening voor de inzameling en het transport van afvalwater. Dit verbod is in het onderhavige besluit (met inbegrip van de uitzonderingen) van artikel 10.30 van de Wet milieubeheer overgeheveld naar artikel 2.2 van het Activiteitenbesluit. In verband hiermee is al eerder artikel 10.30 van de Wet milieubeheer

vervallen, evenals de verwijzingen naar artikelen waarin algemene regels zijn gesteld voor lozingen waarvoor een vrijstelling van het verbod van artikel 10.30 gold. Zie daarover paragraaf 5 van het algemeen deel van de toelichting.

Artikel 1.6, derde lid, verleent nu nog slechts vrijstelling van het verbod van artikel 10.2, eerste lid, van de Wet milieubeheer om «agrarisch afvalwater» op of in de bodem te brengen, voor zover de lozing plaatsvindt buiten een inrichting en afkomstig is van een agrarische activiteit of daarmee samenhangende activiteit.

Artikel 1.7

1 Bij ministeriële regeling kunnen:

- a ter bescherming van het milieu regels worden gesteld ter uitwerking van de hoofdstukken 2, 3 en 4;
- b ter uitwerking van de bij of krachtens dit besluit voor het lozen in een oppervlaktewaterlichaam gestelde regels, oppervlaktewaterlichamen worden aangewezen, die met het oog op het lozen geen bijzondere bescherming behoeven.

Toelichting artikel 1.7, eerste lid

Onderdeel a De artikelen 8.40, eerste lid, en 8.42, eerste lid, van de Wet milieubeheer en artikel 2a van de Wet verontreiniging oppervlaktewateren maken het mogelijk om op het niveau van de ministeriële regeling regels te stellen. Het voordeel hiervan is dat, gelet op de korte proceduredtijd, veel sneller wijzigingen kunnen worden doorgevoerd dan in het geval van een algemene maatregel van bestuur. In de ministeriële regeling zal het merendeel van de middelvoorschriften worden opgenomen. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt tussen verplichte en erkende maatregelen (zie paragraaf 6.4 van het algemeen deel van de toelichting). De ministeriële regeling bevat allereerst regels die de voorschriften ten aanzien van de in dit besluit opgenomen activiteiten uitwerken. Hierbij kan worden gedacht aan middelvoorschriften ter uitwerking van de doelvoorschriften uit dit besluit, maar ook een nadere uitwerking van keuringen of de uitvoering van bepaalde in het besluit genoemde maatregelen (onderdeel a). Juist met betrekking tot de middelvoorschriften bestaat de behoefte aan het snel doorvoeren van wijzigingen, bijvoorbeeld wanneer door innovatie nieuwe technieken beschikbaar komen, die als erkende maatregelen kunnen dienen.

Onderdeel b

In onderdeel b is geregeld dat bij ministeriële regeling oppervlaktewateren kunnen worden aangewezen die met het oog op lozingen geen bijzondere bescherming behoeven. Voor dergelijke oppervlaktewateren gelden bij bepaalde lozingen andere regels dan voor oppervlaktewateren, waarvoor juist wel een bijzondere bescherming vereist is.

2 Bij ministeriële regeling kan de verplichting worden opgelegd te voldoen aan maatwerkvoorschriften die nodig zijn ter bescherming van het milieu gesteld door het bevoegd gezag met betrekking tot de regels, bedoeld in het eerste lid, onderdeel a, en kan worden bepaald in welke mate die maatwerkvoorschriften kunnen afwijken van de regels, bedoeld in onderdeel a.

Toelichting artikel 1.7, tweede lid Artikel 8.42 van de wet biedt de grondslag om in de regeling mogelijk te maken dat het bevoegd gezag maatwerkvoorschriften stelt met betrekking tot de in de regeling opgenomen voorschriften ten aanzien van activiteiten. Het gaat hierbij om de mogelijkheid om maatwerkvoorschriften te stellen met betrekking tot de in de ministeriële regeling opgenomen technische voorschriften. Ook hierbij zullen in het overgrote deel van de gevallen de algemene regels voldoende zijn. Maar ook hier kunnen zich bijzondere situaties voordoen waarin dat niet het geval is. Wanneer zo'n situatie zich kan voordoen kan in de ministeriële regeling de bevoegdheid worden opgenomen om bij maatwerkvoorschrift aanvullende voorschriften (beschikking ambtshalve) te stellen dan wel om bij maatwerkvoorschrift een voorschrift niet van toepassing te verklaren (onthefjing te verlenen). Zo worden er in de ministeriële regeling gedetailleerde eisen gesteld in verband met het beperken van geurhinder. Daarnaast kan het bevoegd gezag bij maatwerkvoorschrift eisen stellen aan de situering van de afvoerpijp indien deze situering in verband met de specifieke situatie tot overlast kan leiden. Hoewel het mogelijk is om bij deze maatwerkvoorschriften een voorschrift van de ministeriële regeling niet van toepassing te verklaren, is het niet mogelijk om daarbij regels op te nemen die afwijken van of in strijd zijn met de voorschriften die in dit besluit zijn opgenomen.

3 Bij ministeriële regeling worden regels gesteld omtrent de bij de toepassing van dit besluit in acht te nemen tekst van:

- a de bij of krachtens dit besluit genoemde niet-publiekrechtelijke regelingen, en
- b de NRB.

Toelichting artikel 1.7, derde lid In dit besluit en in de regeling wordt op verschillende plekken verwezen naar niet-publiekrechtelijke regelingen, zoals Publicaties in de publicatiereeks gevaarlijke stoffen (PGS) en NEN-normen. Dergelijke normen blijken in de praktijk geregeld te worden aangepast. In de voorgaande 8.40-besluiten werd in de besluiten aangewezen welke uitgave van toepassing was. Dit had tot gevolg dat de verwijzing in die besluiten geregeld moesten worden aangepast. In dit artikel wordt het mogelijk gemaakt om bij ministeriële regeling aan te geven welke uitgave van dergelijke niet-publiekrechtelijke normen van toepassing is. Ditzelfde geldt voor de NeR en de NRB. Dit zijn geen zuiver niet-publiekrechtelijke normen en worden derhalve expliciet genoemd. De aanpassing van een ministeriële regeling vergt veel minder tijd dan de aanpassing van dit besluit. Op grond van artikel 6.41 is het mogelijk in verband met een wijziging van een niet-publiekrechtelijke regel overgangsrecht op te nemen.

Toelichting artikel 1.7, derde lid n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 In artikel 1.7, derde lid, is onderdeel b (NeR) vervallen. Het derde lid bepaalde dat regels gesteld worden over de bij de toepassing van het Activiteitenbesluit in acht te nemen tekst van onder andere de NeR. Aangezien de NeR, voor zover mogelijk, is verwerkt in het Activiteitenbesluit is deze wettelijke grondslag niet meer nodig.

Toelichting artikel 1.7 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558 In verband met de samenvoeging van de voormalige ministeries van VROM en Verkeer en Waterstaat, is overeenstemming met de minister van Verkeer en Waterstaat niet meer relevant.

Artikel 1.8

Indien bij of krachtens dit besluit is bepaald dat een daarbij aangegeven maatregel ter bescherming van het milieu moet worden toegepast kan een andere maatregel worden toegepast indien het bevoegd gezag heeft beslist dat met die maatregel ten minste een gelijkwaardig niveau van bescherming van het milieu wordt bereikt.

Toelichting artikel 1.8 In dit artikel is het zogenaamde gelijkwaardigheidsbeginsel neergelegd. Het gelijkwaardigheidsbeginsel houdt in dat degene die de inrichting drijft andere, gelijkwaardige maatregelen kan treffen dan de in het besluit of de ministeriële regeling opgenomen verplichte maatregelen. Degene die een andere maatregel wil toepassen, dient dit op grond van artikel 8.40a, tweede lid, van de wet vóór toepassing tijdig te melden aan het bevoegd gezag, onder overlegging van de benodigde gegevens. Daardoor hebben zowel het bevoegd gezag als de ondernemer tijd voor een verantwoorde afweging en keuze van de andere maatregel. Het bevoegd gezag besluit naar aanleiding van de overlegde gegevens of het bedrijf de andere maatregelen mag toepassen. Als criterium voor toestemming geldt dat met de andere maatregel een ten minste gelijkwaardige bescherming van het milieu wordt gerealiseerd, vergeleken met de verplichte maatregel.

Artikel 1.9

Van de beschikking waarbij bij of krachtens dit besluit een maatwerkvoorschrift wordt gesteld, wordt kennisgegeven op de in artikel 12 van de Bekendmakingswet bepaalde wijze.

Toelichting artikel 1.9 Dit artikel betreft een algemene invulling van de in de derde volzin van artikel 8.42, vijfde lid, van de wet opgenomen mogelijkheid om te bepalen dat van de beschikking waarbij het maatwerkvoorschrift wordt gesteld, wordt kennisgegeven in één of meer dag-, nieuws- of huis-aan-huisbladen. De reden voor een algemene invulling van die mogelijkheid ligt in het belang van derdebelanghebbenden om bezwaar te maken tegen een dergelijke beschikking. Om bezwaar te kunnen maken, is bovenal van belang dat kennis kan worden genomen van de beschikking.

Toelichting artikel 1.9 n.a.v. wijzigingsbesluit 2021/175 Categorie II (mededeling of kennisgeving geschiedt op de in artikel 12 van de Bekendmakingswet bepaalde wijze)

De strekking van de wijzigingen is mededeling of kennisgeving te doen geschieden op de in artikel 12 van de Bekendmakingswet bepaalde wijze: mededelingen vinden plaats in de vorm van een volledige publicatie en kennisgevingen in de vorm van een zakelijke weergave van de inhoud in de te onderscheiden officiële publicatiebladen (Staatscourant, provinciaal blad, gemeenteblad, waterschapsblad, etc.)¹ van het openbaar lichaam waartoe het betreffende bestuursorgaan behoort,² onder vermelding van de wijze waarop en de periode waarin de stukken waar de kennisgeving betrekking op heeft voor eenieder ter inzage liggen.

¹ Zie de artikelen 1, eerste lid, en 2, eerste tot en met vijfde lid, van de Bekendmakingswet.

² Vgl. artikel 2, zevende lid, van de Bekendmakingswet.

Artikel 1.9a

Met toepassing van artikel 28, eerste lid, laatste zinsnede, van de Dienstenwet, is paragraaf 4.1.3.3. van de Algemene wet bestuursrecht niet van toepassing op de aanvraag om accreditatie als bedoeld in artikel 3.20, vierde lid, onder a.

Toelichting artikel 1.9a n.a.v. wijzigingsbesluit 2011/552 Aan het slot van afdeling 1.1 (Begripsbepalingen, omhangbepaling, reikwijdte en procedurele bepalingen) is een nieuw artikel opgenomen dat inhoudelijk overeenkomt met de wijziging van artikel 3.20 in het Besluit van 8 september 2011 houdende wijziging van een aantal besluiten ter vastlegging van uitzonderingen op de toepasselijkheid van de positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen ingevolge de Dienstenwet (Stb. 2011/425)

Deze wijziging wordt als volgt toegelicht: De toepassing van *lex silencio positivo* (LSP) is uitgezonderd vanwege de bescherming van de afnemers van keuringsdiensten en het voorkomen van oneerlijke concurrentie onder keuringsinstanties. Deze belangen verzetten zich tegen de toepassing van de LSP. Accreditatie is een cruciaal onderdeel van het rechtsverkeer en dit brengt met zich dat de afnemers van keuringsdiensten er op moeten kunnen vertrouwen dat de beoordeling verbonden aan accreditatie daadwerkelijk heeft plaatsgevonden. De toepassing van de LSP zou betekenen dat deze beoordeling in sommige gevallen toch niet heeft plaatsgevonden, waardoor het vertrouwen in het stelsel van accreditatie fundamenteel wordt geschaad.

Aangezien het niet wenselijk is eenzelfde bepaling op een aantal plaatsen in het Activiteitenbesluit op te nemen, daar waar het aan de orde is bij een activiteit, is ervoor gekozen om de uitzondering van de LSP in afdeling 1.1 op te nemen. In de toekomst kunnen ook andere artikelen waarin accreditatie is geregeld in dat artikel worden uitgezonderd.

Afdeling 1.2 Melding

Artikel 1.9b

Deze afdeling is van toepassing op degene die:

- a een inrichting type B drijft, of
- b een inrichting type C drijft, voor zover deze afdeling betrekking heeft op activiteiten die verricht worden binnen de inrichting waarop hoofdstuk 3 van toepassing is.

Artikel 1.10

- 1 Degene die een inrichting opricht, meldt dit ten minste vier weken voor de oprichting aan het bevoegd gezag.

Toelichting artikel 1.10, eerste lid Op basis van de oude systematiek moesten alle bedrijven die onder algemene regels vielen, zich vier weken voor de aanvang van de activiteiten melden. De melding dient om het bevoegd gezag op de hoogte te stellen van het oprichten of het veranderen van de inrichting (signaleringsfunctie) en zorgt voor bekendheid van gegevens van de inrichting

bij het bevoegd gezag met het oog op handhaving (controlefunctie). Op de melding volgt geen besluit en deze heeft dus niet rechtstreeks rechtsgevolgen. Het niet doen van een melding blijft wel strafbaar op basis van de Wet op de economische delicten. Dit principe blijft grotendeels ook met betrekking tot het dit besluit gelden.

Inrichtingen type A zullen op grond van artikel 1.4 niet meer hoeven te melden. Het betreft hier in beginsel bedrijven waar behalve een of meerdere van de in de begripsbepaling expliciet opgesomde minder milieurelevante activiteiten uit de hoofdstukken 3, 4 geen andere in de hoofdstukken 3 en 4 genoemde activiteiten plaatsvinden. Dit hangt samen met het feit dat het hier minder milieurelevante bedrijven betreft. In het kader van de voorbereiding van de Invoeringswet van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht zal worden bezien op welke wijze het doen van de melding gekoppeld kan worden aan de aanvraag om een omgevingsvergunning op het moment dat er sprake is van samenloop (er moet zowel gemeld worden als een omgevingsvergunning wordt aangevraagd).

Op grond van artikel 2:3, eerste lid, van de Awb is een bestuursorgaan verplicht geschriften tot behandeling waarvan kennelijk een ander bestuursorgaan bevoegd is, onverwijld door te zenden naar dat orgaan, onder gelijktijdige mededeling daarvan aan de afzender. Mocht degene die de inrichting drijft de melding per abuis naar het verkeerde bestuursorgaan zenden dan is deze verplicht deze melding door te zenden naar het bevoegd gezag.

- 2 Het eerste lid is van overeenkomstige toepassing met betrekking tot het veranderen van een inrichting en het veranderen van de werking daarvan. Deze melding is niet vereist, indien eerder een melding overeenkomstig dit artikel is gedaan en door dit veranderen geen afwijking ontstaat van de bij die melding verstrekte gegevens.

Toelichting artikel 1.10, tweede lid n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/424 *Op grond van artikel 1.10, tweede lid, moeten ook veranderingen van een inrichting of de werking daarvan worden gemeld. Deze melding is niet nodig, indien er eerder een melding is gedaan en er geen afwijking ontstaat van de bij die melding verstrekte gegevens. De gegevens die op grond van de artikelen 1.11 tot en met 1.14 zouden moeten worden verstrekt, zijn direct gekoppeld aan de melding van artikel 1.10. Indien de verandering van de inrichting of de werking daarvan leidt tot het op grond van de artikelen 1.11 tot en met 1.14 moeten aanleveren van extra gegevens, dan is er sprake van een afwijking van de bij de eerdere melding verstrekte gegevens en daarmee wordt niet voldaan aan de uitzondering van artikel 1.10, tweede lid. Het zinsdeel «en op grond van de artikelen 1.11, 1.12, 1.13 en 1.14 geen andere gegevens zouden moeten worden verstrekt» is niet nodig om dit te bewerkstelligen en is, mede om verwarring te voorkomen, geschrapt. Artikel 1.13a had ook in deze opsomming opgenomen moeten worden. Dat artikel is met het Besluit lozen buiten inrichtingen op 1 juli 2011 in het Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer opgenomen. Abusievelijk is nagelaten om ook naar dat artikel te verwijzen in artikel 1.10, tweede lid. Voor de in artikel 1.13a genoemde gegevens geldt namelijk hetzelfde als voor de gegevens, bedoeld in de artikelen 1.11, 1.12, 1.13 en 1.14, zoals hiervoor uiteengezet. Nu de verwijzing naar deze artikelen in artikel 1.10, tweede lid, vervalt, leidt het feit dat niet werd verwezen naar artikel 1.13a in artikel 1.10, tweede lid, niet tot verdere aanpassing van dat lid.*

- 3 Bij de melding worden de volgende gegevens verstrekt:

- a het adres en het nummer van de Kamer van Koophandel van de inrichting;
- b de naam en het adres van degene die de inrichting opricht dan wel verandert of de werking daarvan verandert, en, indien dit iemand anders is, van degene die de inrichting drijft of zal drijven;
- c het tijdstip waarop de inrichting of de verandering daarvan in werking zal worden gebracht, dan wel de verandering van de werking daarvan verwezenlijkt zal zijn;
- d de aard en omvang van de activiteiten en processen in de inrichting;
- e de indeling en uitvoering van de inrichting, waarbij de grenzen van het terrein van de inrichting, de ligging en de indeling van de gebouwen, de functie van de te onderscheiden ruimten en de ligging van de bedrijfsriolering en de plaats van de lozingspunten worden aangegeven; en
- f een situatieschets, met een schaal van ten minste 1:10.000 waarop de ligging van de inrichting ten opzichte van de omgeving is aangegeven en die is voorzien van een noordpijl.

Toelichting artikel 1.10, derde lid *Zoals reeds in de oude 8.40-besluiten is bepaald, worden bij de melding de gegevens over de aard en de omvang van de inrichting aangegeven en wordt aangegeven wat de belangrijkste kernelementen van de inrichting zijn, die de inrichting typeren. De gegevens over de indeling en de uitvoering van de inrichting kunnen worden verstrekt door het aanleveren van een plattegrond. De gegevens moeten zodanig zijn dat het bevoegd gezag een goed inzicht krijgt in de aard en omvang van de binnen de inrichting uit te voeren activiteiten en processen. Ook wanneer men van plan is een inrichting uit te breiden of te veranderen is men verplicht dit te melden, zij het niet in alle gevallen. Alleen indien een uitbreiding of verandering leidt tot wijziging van de gegevens waarover het bevoegd gezag op grond van een eerdere melding beschikt, is een dergelijke melding vereist. Zolang er ten opzichte van die gegevens niet verandert behoeven veranderingen of uitbreidingen niet te worden gemeld. De situatieschets is onder andere bedoeld om te bepalen of een akoestisch onderzoek noodzakelijk is. De situatieschets heeft een schaal van ten minste 1:10.000 en is voorzien van een noordpijl. Op de situatieschets zijn de inrichting en de in de omgeving gelegen gebouwen weergegeven. Mits deze voldoende duidelijk is en aan de overige eisen genoemd in het derde lid wordt voldaan, kan hierbij gebruik worden gemaakt van een (raster)tekening.*

Met de controlefunctie van de melding aan de ene kant en de wens om de melding zo eenvoudig mogelijk te maken aan de andere kant, zijn slechts die gegevens vereist die noodzakelijk zijn om een inschatting te krijgen van de aard en omvang van de inrichting en de eventuele belasting op de omgeving. Het scala bedrijven dat onder de werking van dit besluit valt is qua aard en omvang zeer uiteenlopend. Het ligt voor de hand dat kleine weinig gecompliceerde inrichtingen zoals een ambachtelijke warme bakkerij met minder detailinformatie kunnen volstaan om aan de meldingseisen van het derde lid, onderdelen d en e te voldoen dan een meubelfabriek waar tal van activiteiten en industriële bewerkingsprocessen plaatsvinden. In het eerste geval zullen de beschrijving en de plattegrond van de inrichting kort en globaal kunnen zijn. Bij een meubelfabriek zullen de verschillende activiteiten en processen duidelijk worden omschreven waarbij wordt omschreven welke emissies vrijkomen en welke maatregelen hiertegen getroffen worden. De processen en de relevante emissiepunten kunnen op de plattegrond van de

gebouwen worden aangegeven. Met name geluid kan hinder veroorzaken voor de omgeving. Indien achteraf geconstateerd wordt dat de geluidsnorm wordt overschreden, kan de inrichting genoodzaakt zijn om maatregelen te nemen. Bij bedrijven waar het geluidsaspect relevant is voor de omgeving moet onder het omschrijven van de aard en omvang van de activiteiten en processen binnen de inrichting ook worden begrepen het aangeven van de locatie van de relevante geluidsbronnen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan rijroutes van vrachtwagens, de locatie van laden en lossen, de rijroutes van voertuigen binnen de inrichting, de aard, omvang en frequentie van transportactiviteiten en de aard en gebruiksfrequentie van relevante geluidsbronnen. Indien het bevoegd gezag vooraf bekend is met deze informatie, kan een betere inschatting gemaakt worden of aan de geluidsnorm zal worden voldaan of welke maatregelen (vooraf) genomen kunnen worden om overschrijding te voorkomen.

- 4 Het bestuursorgaan dat een melding ontvangt waarvoor een ander bestuursorgaan mede bevoegd gezag is, stuurt onverwijld een kopie van de melding aan dat andere bevoegde gezag. De melding wordt geacht mede bij dat andere bevoegde gezag te zijn gedaan.

Toelichting artikel 1.10, vierde lid Als een melding bij een bestuursorgaan wordt gedaan dat niet bevoegd is, geldt de doorzendplicht van artikel 2:3, eerste lid van de Algemene wet bestuursrecht. Teneinde de lasten voor het bedrijfsleven verder te beperken wordt voorzien in een ICT systeem, waarmee door het bedrijf een melding kan worden uitgevoerd. Teneinde te voorkomen dat het bedrijf meerdere meldingen moet verrichten wordt geregeld dat als een melding wel bij een bevoegd gezag wordt gedaan, deze dient te beoordelen of de melding elementen bevat waarvoor een ander bestuursorgaan bevoegd gezag is. Indien dat het geval is stuurt het bevoegde gezag een kopie naar dat andere bevoegde gezag en wordt die kopie als melding aangemerkt. Voor het bedrijf is daarmee één keer melden voldoende.

Artikel 1.10a

- 1 Degene die voornemens is agrarische activiteiten of activiteiten die daarmee verband houden uit te voeren buiten een inrichting ten gevolge waarvan lozen kan plaatsvinden, meldt het lozen ten minste vier weken voordat daarmee wordt aangevangen aan het bevoegd gezag.
- 2 Het eerste lid is van overeenkomstige toepassing met betrekking tot het veranderen van de activiteiten, bedoeld in dat lid. Een melding is niet vereist indien:
 - a eerder een melding overeenkomstig dit artikel is gedaan en door dit veranderen geen afwijking ontstaat van de bij die melding verstrekte gegevens en de artikelen 1.13 en 1.14 niet verplichten tot het verstrekken van andere gegevens, of
 - b de veranderende activiteiten slechts een wijziging in teelt betreffen en de gegevens omtrent de te telen gewassen en de betreffende percelen op grond van artikel 26 van het Uitvoeringsbesluit Meststoffenwet zijn gemeld aan Onze Minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie.
- 3 Bij de melding worden de volgende gegevens verstrekt:
 - a de naam en het adres van degene die meldt;
 - b de aard en omvang van de activiteiten die worden verricht;
 - c het tijdstip waarop het lozen zal aanvangen en de duur van het lozen, en
 - d de locatie van de percelen van waaraf het lozen plaatsvindt.
- 4 Het bevoegd gezag kan de krachtens artikel 26 van het Uitvoeringsbesluit Meststoffenwet gemelde gegevens gebruiken voor zover noodzakelijk voor het toezicht op de naleving van de bij of krachtens dit besluit gestelde regels.
- 5 Onverminderd het eerste en tweede lid is een melding evenmin vereist voor het lozen als bedoeld in paragraaf 3.1.3.

Toelichting artikel 1.10a n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441 Het nieuwe artikel 1.10a regelt de meldingsplicht voor het lozen als gevolg van agrarische activiteiten voor zover die activiteiten plaatsvinden buiten een inrichting in de zin van de Wet milieubeheer. Agrarisch lozen binnen een inrichting moeten worden gemeld op grond van artikel 1.10 van het Activiteitenbesluit. Iedere lozer, veelal de agrariër, die agrarische activiteiten uitvoert waarbij een lozing kan optreden, moet dit melden aan het bevoegd gezag. Een agrariër die het werk laat uitvoeren door een loonwerker blijft verantwoordelijk voor lozen en daarmee ook voor het melden van de lozing aan het bevoegd gezag. Nieuwe activiteiten moeten ten minste vier weken voor aanvang van het lozen gemeld worden. Veranderingen van lozingen moeten eveneens gemeld worden. Wijzigingen van agrarische activiteiten hoeven uitsluitend gemeld te worden wanneer dit tot verandering van het lozen leidt. Zo zal een teeltwisseling vaak niet gemeld hoeven te worden omdat deze niet leidt tot verandering van het lozen. In het vierde lid is bepaald dat als gegevens over de wisseling van teelten of percelen reeds gemeld zijn bij de Basisregistratie Percelen (BRP), deze ook in het kader van het toezicht en de handhaving van dit wijzigingsbesluit mogen worden gebruikt. Wanneer het bedrijf op naam van een ander komt te staan zal dit, gelet op het eerste lid, wel gemeld moeten worden, aangezien degene die de agrarische activiteiten uitvoert niet langer dezelfde is.

Artikel 1.11

Toelichting artikel 1.11 Een belangrijk aspect waar het bevoegd gezag bij de ontvangst van een melding aandacht aan zal moeten besteden is geluidhinder. In dit artikel wordt dan ook bij een aantal activiteiten bepaald dat bij de melding tevens een akoestisch rapport moet worden ingediend. Het gaat daarbij onder meer om het onder bepaalde omstandigheden ten gehore brengen van muziekgeluid en om transportactiviteiten in de avond- en nachtperiode (tussen 19.00 en 7.00 uur). Met betrekking tot de gevallen waarvoor bij de specifieke bepalingen een verplichting is opgenomen tot het indienen van een akoestisch rapport, leert de ervaring dat doorgaans problemen te verwachten zijn bij toetsing aan de geluidsnormen. Als het bevoegd gezag ook in deze gevallen telkens een apart besluit zou moeten nemen tot het eisen van een akoestisch rapport, zou dit een onevenredige verzwaring van bestuurlijke lasten als gevolg hebben.

- 1 Bij de melding, bedoeld in artikel 1.10, wordt een rapport van een akoestisch onderzoek gevoegd indien tussen 19.00 en 7.00 uur naar verwachting gemiddeld meer dan vier transportbewegingen plaatsvinden met motorvoertuigen waarvan de massa van het ledig voertuig vermeerderd met het laadvermogen meer is dan 3.500 kilogram en binnen een afstand van 50 meter van de grens van de inrichting gevoelige objecten aanwezig zijn. Het gemiddelde als bedoeld in de eerste volzin betreft een gemiddelde gemeten over de periode van een jaar. Voor inrichtingen als bedoeld in artikel 2.17, vijfde en zesde lid, wordt in plaats van «tussen 19.00 en 7.00 uur» gelezen «tussen 19.00 en 6.00 uur». De eerste volzin is niet van toepassing op inrichtingen die uitsluitend of in hoofdzaak bestemd zijn voor de openbare verkoop aan derden van vloeibare brandstof, mengsmering en aardgas voor het wegverkeer en inrichtingen waar uitsluitend of in hoofdzaak horeca-activiteiten plaatsvinden.

Toelichting artikel 1.11, eerste lid Transportbewegingen kunnen geluidhinder veroorzaken. Geluidhinder is met name te verwachten als er transportbewegingen buiten de dagperiode plaatsvinden en er in de nabijheid van de inrichting woningen van derden of andere gevoelige gebouwen of gevoelige terreinen liggen. Op grond van dit lid wordt een rapport van een akoestisch onderzoek bij de melding gevoegd indien er elke dag gemiddeld vier transportbewegingen tussen 19.00 uur en 7.00 uur plaatsvinden. Het gemiddelde wordt over een periode van een jaar gemeten. Dit betekent dat de bepaling met name ziet op transportbedrijven en andere inrichtingen waar veel transportbewegingen met vrachtwagens plaatsvinden, zoals bergingsbedrijven en groothandelondernemingen. Op deze manier wordt zoveel mogelijk recht gedaan aan de oude situatie, waarbij alleen inrichtingen die onder de werking van het Besluit opslag- en transportbedrijven milieubeheer vielen een akoestisch rapport moesten indienen in verband met transportbewegingen. Het is dus niet de bedoeling dat een detailhandelsbedrijf waar eenmaal per dag een leverancier komt een akoestisch rapport moet indienen. Om problemen te voorkomen dienen inrichtingen waar op jaarbasis gemiddeld meer dan vier transportbewegingen per dag in de periode 19.00 tot 7.00 uur plaatsvinden en waarbij binnen een afstand van 50 meter gevoelige objecten zijn gelegen, een akoestisch rapport over te leggen. Met name vrachtwagenbewegingen kunnen geluidsoverlast opleveren. De verplichting een akoestisch onderzoek te overleggen bij de melding geldt daarom alleen als tussen 19.00 en 7.00 uur transportbewegingen met vrachtwagens plaatsvinden. Tankstations zijn uitgesloten van deze bepaling en ook vervoersbewegingen van bezoekers die per vrachtwagen een horecabedrijf bezoeken worden niet meegewogen. Als vanwege een specifieke situatie problemen verwacht worden, kan het bevoegd gezag op grond van het vijfde lid besluiten een akoestisch rapport te vragen. Hetzelfde geldt als bijvoorbeeld problemen worden verwacht vanwege verkeersbewegingen met personenauto's.

Toelichting artikel 1.11 eerste lid n.a.v. wijzigingsbesluit 2009/479 Deze wijziging van het eerste lid verduidelijkt dat de verruimde normstelling geldt voor inrichtingen die zich uitsluitend of in hoofdzaak bezig houden met de openbare verkoop van vloeibare brandstoffen, mengsmering of aardgas aan derden voor motorvoertuigen voor het wegverkeer. De verruimde normstelling geldt dus bijvoorbeeld niet voor een garagebedrijf annex benzinepomp.

- 2 Bij de melding, bedoeld in artikel 1.10, wordt een rapport van een akoestisch onderzoek gevoegd indien het, mede op basis van de aard van de inrichting, aannemelijk is dat:
- a in enig vertrek van de inrichting het equivalente geluidsniveau (L_{Aeq}) veroorzaakt door de ten gehore gebrachte muziek in de representatieve bedrijfssituatie, meer bedraagt dan:
 - 1° 70 dB(A), indien dit vertrek in- of aanpandig is gelegen met gevoelige gebouwen;
 - 2° 80 dB(A), indien onderdeel 1° niet van toepassing is; of
 - b in de buitenlucht of op een open terrein van de inrichting muziek ten gehore zal worden gebracht.
- Toelichting artikel 1.11, tweede lid* Bij inrichtingen waar muziek ten gehore wordt gebracht is de kans op hinder reëel en dient vooraf extra aandacht te worden besteed aan de geluidsaspecten. Het gaat daarbij om inrichtingen waarbij het ten gehore brengen van muziek structureel deel uitmaakt van de bedrijfsvoering en uit de aard van het bedrijf onmisbaar is. Vanzelfsprekend speelt het bronniveau daarbij een belangrijke rol. Het heeft immers weinig zin een akoestisch onderzoek te verlangen indien de akoestische gevolgen nihil zijn, bijvoorbeeld bij het uitsluitend ten gehore brengen van achtergrondmuziek of een incidentele muzikale noot. De akoestische relevantie staat dus centraal. Voor de vraag of aannemelijk is dat het equivalente geluidsniveau binnen de inrichting meer dan 70 respectievelijk 80 dB(A) zal bedragen, wordt uiteraard in eerste instantie afgegaan op hetgeen de inrichtinghouder in de melding aangeeft. Daarnaast speelt de aard van de inrichting een rol. Bij een discotheek of een karaoke-café is het bijvoorbeeld aannemelijk dat het equivalente geluidsniveau in de inrichting meer dan 70, of zelfs 90 dB(A) bedraagt. Voor wat betreft locaties waar in de buitenlucht muziek wordt geproduceerd wordt bijvoorbeeld gedacht aan muziek op terrassen en dergelijke. Ten einde problemen te voorkomen, dienen dergelijke inrichtingen bij de melding een akoestisch rapport te overleggen. Het bevoegd gezag heeft de mogelijkheid om in voorkomende gevallen van deze verplichting af te zien. Het vierde lid maakt het mogelijk dat het bevoegd gezag besluit dat een akoestisch onderzoek niet nodig is indien het aannemelijk is dat de inrichting de waarden van de artikelen 2.17 en 2.19 dan wel artikel 2.20 niet zal overschrijden. Of dat aan de orde is, is ter beoordeling van het bevoegd gezag. Met name de aard en de ligging van de inrichting zullen hiervoor de aanleiding kunnen zijn. Het kan daarbij gaan om locaties waarbij woningen buiten de akoestische invloedssfeer van een inrichting zijn gelegen, zoals afgelegen locaties of gunstig gesitueerde bedrijfsterreinen.
- 3 Bij een melding als bedoeld in artikel 1.10, wordt een rapport van een akoestisch onderzoek gevoegd indien:
- a de melding betrekking heeft op een of meer windturbines;
 - b in de buitenlucht metalen in bulk worden overgeslagen of in de buitenlucht metalen mechanisch worden bewerkt;
 - c de melding betrekking heeft op een inrichting als bedoeld in categorie 27.3 van onderdeel C, van bijlage 1, bij het Besluit omgevingsrecht;

- d airbags of gordelspanners worden geneutraliseerd door deze te ontsteken;
- e de melding betrekking heeft op een inrichting als bedoeld in categorie 11.1, onderdeel b, van onderdeel C, van bijlage 1, bij het Besluit omgevingsrecht, voor zover het een inrichting betreft voor het vervaardigen van betonmortel of betonwaren;
- f de melding betrekking heeft op een binnenschietbaan en de afstand van de binnenschietbaan tot het dichtstbijzijnde gevoelige object kleiner is dan 50 meter, of
- g de melding betrekking heeft op een buitenschietbaan.
- 4 Het bevoegd gezag kan besluiten dat het overleggen van een rapport van een akoestisch onderzoek als bedoeld in het eerste tot en met derde lid niet is vereist, indien aannemelijk is dat aan de waarden, bedoeld in de artikelen 2.17, 2.17a, 2.19, 2.19a, 2.20, 3.14a, 3.160, dan wel de van toepassing zijnde geluidswaarden van de omgevingsvergunning kan worden voldaan.
- Toelichting artikel 1.11, vierde lid* Het bevoegd gezag heeft de mogelijkheid om in voorkomende gevallen van de verplichting tot het overleggen van een akoestisch rapport af te zien. Met name de aard en de ligging van de inrichting kunnen duidelijk maken dat geen overlast te verwachten is, bijvoorbeeld als ook buiten de dagperiode transportbewegingen plaatsvinden, maar er geen woningen van derden in de nabije omgeving zijn gelegen. Het bevoegd gezag kan een inschatting maken aan de hand van bronvermogens en afstanden tot gevoelige objecten. Daarnaast kan aansluiting gezocht worden bij het groene boekje van de VNG en de brochure "Horecalawaai de baas" van de Stichting Bouwresearch Rotterdam.
- 5 Indien er een melding is gedaan als bedoeld in artikel 1.10, eerste of tweede lid, en aannemelijk is dat, in andere gevallen dan die genoemd in het eerste tot en met derde lid, het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau ($L_{AR,LT}$) of het maximaal geluidsniveau (L_{Amax}) veroorzaakt door de in de inrichting aanwezige installaties en toestellen, alsmede door de in de inrichting verrichte werkzaamheden en activiteiten of veroorzaakt door de verandering daarvan, meer bedragen dan de waarden, bedoeld in de artikelen 2.17, 2.19, 2.20, 2.17a dan wel de van toepassing zijnde geluidswaarden van de omgevingsvergunning, kan het bevoegd gezag binnen vier weken na ontvangst van de melding besluiten dat binnen een door het bevoegd gezag gestelde termijn een rapport van een akoestisch onderzoek wordt overgelegd.
- Toelichting artikel 1.11, vijfde lid* Indien uit de meldinggegevens blijkt dat de kans op geluidhinder toch zeer reëel is, maar het indienen van een akoestisch onderzoek niet verplicht is, kan het bevoegd gezag een akoestisch onderzoek eisen. Hiervoor moet het bevoegd gezag aannemelijk maken dat het geluidsniveau en/of het maximale geluidsniveau meer bedraagt dan de waarden bedoeld in de artikelen 2.17, 2.19 dan wel 2.20. Het gaat om gevallen waarin gelet op de te verwachten bronvermogens en afstanden tot gevoelige objecten de normen zullen worden overschreden. Deze beoordeling is afhankelijk van de aard van het bedrijf en de omgeving en kan derhalve het beste op lokaal niveau plaatsvinden. De beslissing van het bevoegd gezag betreft een besluit waartegen bezwaar en beroep openstaan.
- Door het initiatief bij het bevoegd gezag te leggen, waarbij sprake moet zijn van een goede onderbouwing, wordt een drempel opgeworpen voor het vragen van een akoestisch rapport. Alleen in die gevallen waarbij problemen zijn te verwachten bij het voldoen aan de geluidsnormen, kan een akoestisch rapport gevraagd worden. Er zal vanwege deze drempel niet te pas en te onpas van deze bevoegdheid gebruik gemaakt worden, hetgeen van belang is in verband met verlaging van administratieve lasten. In het geval dat een inrichting zich niet gemeld heeft, kan het bevoegd gezag eerst eisen dat alsnog gemeld wordt.*
- 6 Het bevoegd gezag kan binnen vier weken na ontvangst van de melding, bedoeld in artikel 1.10, besluiten dat een rapport van een akoestisch onderzoek wordt overgelegd indien de inrichting is gelegen op een gezoneerd industrieterrein en een rapport van een akoestisch onderzoek noodzakelijk is voor zonebeheer.
- Toelichting artikel 1.11, zesde lid* In sommige gevallen kan het voor zonebeheer noodzakelijk zijn de geluidsproductie van inrichtingen gelegen op een gezoneerd industrieterrein te weten. Dit kan het geval zijn als een inrichting aan de rand van het industrieterrein is gelegen of als een inrichting met de waarden genoemd in artikel 2.17 een onevenredig groot beslag zou leggen op de nog beschikbare geluidsruimte, zonder dat die inrichting de bij deze waarden behorende geluidsruimte daadwerkelijk nodig heeft.
- 7 Uit het rapport van een akoestisch onderzoek blijkt op grond van verrichte geluidsmetingen of geluidsberekeningen of aan de waarden, bedoeld in de artikelen 2.17, 2.17a, 2.19, 2.19a, 2.20, 3.14a, 3.160, dan wel de van toepassing zijnde geluidswaarden van de omgevingsvergunning kan worden voldaan. In het rapport wordt aangegeven welke voorzieningen worden getroffen om te voorkomen dat de in de eerste volzin bedoelde waarden worden overschreden.
- 8 Indien het een inrichting betreft als bedoeld in categorie 11.3, onderdeel c, onder 2° en 3°, van onderdeel C, van bijlage I, bij het Besluit omgevingsrecht geeft het rapport tevens een beschrijving van het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau ($L_{AR,LT}$) veroorzaakt door de inrichting op de zonegrens en op gevoelige objecten binnen de zone op basis waarvan het bevoegd gezag kan beoordelen of aan de geluidsvoorwaarden voor de zone kan worden voldaan.
- Toelichting artikel 1.11, achtste lid n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337* Op grond van artikel 1.11, derde lid, onderdeel c, moet bij de melding van een zuiveringstechnisch werk een akoestisch rapport worden overgelegd. Het achtste lid gaf aan dat dit rapport een beoordeling moest bevatten van het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau op de zonegrens en op geluidgevoelige objecten binnen de zone. Met dit wijzigingsbesluit vervalt de aanwijzing van de zuiveringstechnische werken als categorie

inrichtingen als bedoeld in artikel 41 van de Wet geluidhinder (artikel II, onderdeel D, onder 5). Daarmee komt de zoneringsplicht voor geluid te vervallen, waardoor de extra eis aan het akoestisch rapport zoals omschreven in artikel 1.11, achtste lid, eveneens kan komen te vervallen.

- 9 Het akoestisch onderzoek wordt uitgevoerd overeenkomstig de Handleiding meten en rekenen industrielawaai.
- 10 In afwijking van het negende lid wordt het akoestisch onderzoek voor windturbines, een buitenschietsbaan of een binnenschietsbaan, uitgevoerd overeenkomstig de bij ministeriële regeling te stellen eisen.
- 11 Indien aannemelijk is dat de geluidsniveaus vanwege werkzaamheden en activiteiten bij een inrichting als bedoeld in artikel 2.17, vijfde lid, een significante bijdrage leveren aan de totale geluidsbelasting van de inrichting, kan het bevoegd gezag binnen vier weken na ontvangst van de melding besluiten dat een rapport van een akoestisch onderzoek wordt overgelegd. Het onderzoek richt zich met gebruikmaking van geluidmetingen of geluidberekeningen op de bestaande en te verwachten geluidsniveaus vanwege de werkzaamheden en activiteiten. In het rapport wordt aangegeven welke technische voorzieningen worden getroffen en welke gedragsregels in acht worden genomen om deze geluidsniveaus te beperken.
Toelichting artikel 1.11, elfde lid, n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441 *In artikel 2.17, vijfde lid, is bepaald dat bij het vaststellen van het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau bij agrarische inrichtingen alleen rekening wordt gehouden met vast opgestelde installaties en toestellen. Geluid vanwege werkzaamheden en activiteiten (mobiele bronnen) worden in beginsel buiten beschouwing gelaten. Om aanzienlijke en ongewenste geluidsniveaus vanwege werkzaamheden en activiteiten te kunnen vermijden, is wel de mogelijkheid opgenomen om maatwerkvoorschriften te stellen. In verband daarmee kan op grond van artikel 1.11, veertiende lid, een akoestisch rapport worden gevraagd, als het aannemelijk is dat de geluidsniveaus vanwege werkzaamheden en activiteiten bij een agrarische inrichting een significante bijdrage leveren aan de totale geluidsbelasting van de inrichting. Van een significante bijdrage aan het geluidsniveau is in elk geval sprake als het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau van de mobiele bronnen gelijk is aan of hoger is dan dat van de vast opgestelde bronnen. Gedacht kan worden aan situaties waarin mobiele bronnen gedurende langere tijd per dagdeel in werking zijn of een aanzienlijk bronvermogen hebben. In een akoestisch rapport als bedoeld in artikel 1.11, achtste lid, hoeven voor deze inrichtingen mobiele bronnen niet te worden meegewogen bij het bepalen van het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau.*

Toelichting artikel 1.11 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558 *Op grond van derde lid van artikel 1.11 dienen inrichtingen voor het vervaardigen van betonmortel of betonwaren/-producten bij de melding een akoestisch rapport te voegen. Voor inwerkingtreding van dit besluit bestond op grond van artikel 4.5 van de Regeling omgevingsrecht voor het oprichten, veranderen of in werking hebben van deze inrichtingen reeds de verplichting om een akoestisch rapport bij de aanvraag om een omgevingsvergunning te voegen. Betonmortelcentrales met een capaciteit van 100.000 kg per uur of meer en betonproductenbedrijven voor het vervaardigen van betonwaren/-producten met een capaciteit van 100.000 kg per dag of meer zijn aangewezen als grote lawaaimakers (zie bijlage 1, onderdeel D, eerste lid, onder g, bij het BOR). Verder dienen op grond van het derde lid inrichtingen met een binnenschietsbaan die zich binnen een afstand van 50 meter bevindt van een geluidgevoelig object eveneens bij de melding een akoestisch rapport te voegen. Deze reden hiervoor is dat er in deze situaties een grotere kans is dat grenswaarden worden overschreden. Een onderzoek vooraf waarin aangetoond wordt dat voldaan kan worden aan grenswaarden ligt dan voor hand. Voor de overige situaties wordt een dergelijke last onnodig geacht. Op grond van het achtste lid (nieuw) gelden aanvullende eisen voor het akoestisch rapport voor deze inrichtingen. Een akoestisch rapport dat bij de melding wordt gevoegd voor een inrichting die is aangewezen in onderdeel D van bijlage 1 bij het BOR (waaronder betonbedrijven; zie onderdeel D, onder 1, onder g, van bijlage 1 bij het BOR) dient het materiaal te leveren waarop het bevoegd gezag zijn oordeel kan baseren of het oprichten of veranderen van de inrichting binnen de geluidszone past en of de inrichting in een representatieve bedrijfssituatie aan de geluidsgrenswaarden voor het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau kan voldoen. Op grond van artikel 2.1, eerste lid, onder i, Wabo in samenhang met artikel 2.2a van het BOR is het oprichten of het veranderen van een betonbedrijf die is aangewezen als grote lawaaimaker omgevingsvergunningplichtig. De weigeringsgrond voor deze omgevingsvergunning is opgenomen in artikel 5.13b, derde lid, van het Bor. Het bevoegd gezag betreft het akoestisch rapport dat op grond van dit lid bij de melding dient te worden gevoegd, bij de beoordeling van de aanvraag. Het bevoegd gezag moet op basis van de informatie uit het akoestisch rapport kunnen beoordelen of het oprichten of uitbreiden van het bedrijf binnen de geluidszone past en of het bedrijf in een representatieve bedrijfssituatie aan de geluidsgrenswaarden (voor het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau) kan voldoen. Als de grenswaarden worden overschreden moet de vergunning worden geweigerd, of moeten bij maatwerkvoorschrift op grond van artikel 2.20 aangepaste geluidseisen worden gesteld, zodat aan de normen voor de zone wordt voldaan. In het tiende lid, dat een grondslag geeft om bij ministeriële regeling eisen te stellen aan het akoestisch onderzoek, zijn na windturbines ook binnenschietsbanen toegevoegd. Met deze wijziging is de mogelijkheid geopend om een rekenmethodiek specifiek voor geluid afkomstig van binnenschietsbanen op te nemen.*

Toelichting artikel 1.11 n.a.v. wijzigingsbesluit 2014/20 *In artikel 1.11, vierde lid, was abusievelijk geen verwijzing opgenomen naar artikel 3.14a dat geluidsnormen voor windturbines bevat. Op grond van artikel 1.11, vierde lid kan het bevoegd gezag een uitzondering maken op de verplichting tot het overleggen van een rapport van een akoestisch onderzoek. Ook in relatie tot windturbines zijn er gevallen waarin het bevoegd gezag kan oordelen dat een akoestisch onderzoek niet nodig is, bijvoorbeeld voor een kleine gebouwgebonden windturbine. Omdat het wenselijk is in dat geval de mogelijkheid te hebben af te zien van het akoestisch onderzoek, verwijst artikel 1.11, vierde lid, ook naar artikel 3.14a. Artikel 3.14a geeft een ander soort norm dan de artikelen 2.17, 2.19, 2.20 en 6.12 namelijk de Lden en Lnigt. De verzamelterm voor de geluidsnormen in de artikelen 2.17, 2.19, 2.20, 3.14a en 6.12 is «waarden». Deze term wordt ook in de overige geluidvoorschriften gebruikt. Vandaar dat in de omschrijving in artikel 1.11, vierde lid, nu verwezen wordt naar de «waarden» bedoeld in die artikelen en niet meer naar het «langtijdgemiddeld beoordelingsniveau» en het «maximaal geluidsniveau». Voor de artikelen 2.17, 2.19, 2.20 en 6.12 waarnaar artikel 1.11, vierde lid, verwijst, treedt hiermee geen verschuiving op, omdat de waarden waarop die artikelen betrekking hebben nog steeds het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau en het maximaal geluidsniveau zijn. Per abuis is de wijziging die in artikel 1.11 is doorgevoerd met de wijziging van het Activiteitenbesluit bij besluit van 14 september 2012 (Stb. 2012, 441) in de daarop volgende wijziging bij besluit van 31*

oktober 2012 (Stb. 2012, 558) niet goed overgenomen. De verwijzingen in artikel 1.11, vijfde lid, zijn daarom aangepast.

Toelichting artikel 1.11 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 Op grond van artikel 1.11, derde lid, onderdeel g, (nieuw) dienen drijvers van inrichtingen zijnde een buitenschietsbaan eveneens bij de melding een akoestisch rapport te voegen. De reden hiervoor is dat er een grotere kans is dat grenswaarden worden overschreden. Een onderzoek vooraf waarin wordt aangetoond dat voldaan kan worden aan de grenswaarden ligt dan voor de hand. Aan het tiende lid, dat een grondslag geeft om bij ministeriële regeling eisen te stellen aan het akoestisch onderzoek, zijn naast de windturbines en binnenschietsbanen ook buitenschietsbanen opgenomen. Met deze wijziging is de mogelijkheid geopend om een rekenmethodiek specifiek voor geluid afkomstig van buitenschietsbanen op te nemen.

Artikel 1.12

Indien op grond van artikel 7 van het Besluit uniforme saneringen met een sanering kan worden begonnen nadat vijf werkdagen zijn verstreken vanaf de datum van ontvangst van de melding, bedoeld in artikel 6 van dat besluit, meldt degene die voornemens is te lozen vanuit die bodemsanering als bedoeld in artikel 3.1, tweede, derde en vierde lid, in afwijking van de termijn bedoeld in artikel 1.10, eerste lid, dit ten minste vijf werkdagen voordat met het lozen wordt aangevangen.

Artikel 1.13

Indien het lozen van grondwater bij ontwatering als bedoeld in artikel 3.2, derde, vijfde en zevende lid, langer dan 48 uur doch ten hoogste 8 weken duurt, meldt degene die voornemens is te lozen in afwijking van de termijn bedoeld in artikel 1.10, eerste lid, dit ten minste vijf werkdagen voordat met het lozen wordt aangevangen.

Artikel 1.13a

Bij een melding, als bedoeld in artikel 1.10, wordt, indien de melding betreft het lozen ten gevolge van sloop-, of renovatiewerkzaamheden aan of nieuwbouw van vaste objecten, als bedoeld in artikel 3.6b, tevens een in dat artikel genoemd werkplan gevoegd.

Toelichting artikel 1.13a n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 De terminologie van artikel 1.13a is gelijkgetrokken met die van artikel 3.6b. Voor een toelichting wordt verwezen naar de toelichting op artikel 3.6b.

Artikel 1.14

Bij een melding als bedoeld in artikel 1.10 of artikel 1.10a worden indien sprake is van een lozing van huishoudelijk afvalwater in een oppervlaktewaterlichaam op of in de bodem als bedoeld in artikel 3.4 de volgende gegevens gemeld:

- a het aantal inwonerequivalenten dat wordt geloosd; en
- b de wijze van behandeling van het afvalwater.

Toelichting artikelen 1.12, 1.13 en 1.14 Bij een aantal onder dit besluit gereuleerde lozingen is het gewenst dat het bevoegd gezag tevens over een aantal gegevens met betrekking tot die lozingen beschikt. In deze artikelen is voor lozingen vanuit een bodemsanering of een proefbronnering, voor lozingen van grondwater en voor lozingen van huishoudelijk afvalwater bepaald, welke gegevens bij een melding als bedoeld in artikel 1.10 aan het bevoegd gezag moeten worden gemeld.

Artikel 1.14a

- 1 Bij een melding als bedoeld in artikel 1.10 worden:
 - a indien sprake is van het gericht werken met een biologisch agens die is of wordt ingedeeld in groep 2 in een laboratorium of praktijkruimte als bedoeld in artikel 4.122, de ligging van de ruimten gemeld waar gewerkt wordt met een biologisch agens die is of wordt ingedeeld in groep 2,
 - b indien sprake is van het gericht werken met een biologisch agens, anders dan dat bedoeld onder a, en dat behoort tot een soort die bij ministeriële regeling is aangewezen, gemeld tot welke soort het biologisch agens behoort.
- 2 Voor de groepsindeling, bedoeld in het eerste lid, onder a, wordt aangesloten bij de indeling in risicogroepen van richtlijn nr. 2000/54/EG van het Europees Parlement en de Raad van 18 september 2000 betreffende de bescherming van de werknemers tegen de risico's van blootstelling aan biologische agentia op het werk.

Toelichting artikel 1.14a (nieuw) n.a.v. wijzigingsbesluit 2009/479 Bij de melding ingevolge artikel 1.10, dient op grond van artikel 1.14a, eerste lid, onderdeel a, informatie verstrekt te worden over biologische agentia waarmee gericht wordt gewerkt in een laboratorium of een praktijkruimte als bedoeld in artikel 4.122. Deze plicht tot het verstrekken van informatie geldt ten eerste voor biologische agentia die zijn of worden ingedeeld in groep 2 op grond van de indeling in risicogroepen van richtlijn 2000/54/EG van het Europees Parlement en de Raad van 18 september 2000 betreffende de bescherming van de werknemers tegen de risico's van blootstelling aan biologische agentia op het werk. De informatie die verstrekt dient te worden heeft enkel betrekking op een aanduiding van de ligging van de ruimten waar gericht gewerkt gaat worden met biologische agentia die zijn of worden ingedeeld in groep 2. Hierdoor krijgt het bevoegd gezag zicht op de locaties waar gewerkt wordt met deze

biologische agentia. Deze gegevens hoeven alleen verstrekt te worden bij de melding waarmee voor de eerste maal gemeld wordt dat gericht gewerkt gaat worden met een biologische agens van groep 2. Het doen van een nieuwe melding is dus niet noodzakelijk als in de toekomst gericht wordt gewerkt met een biologisch agens van groep 2, dat tot een andere soort behoort. Daarnaast geldt op grond van artikel 1.14a, eerste lid, onderdeel b, de plicht tot het verstrekken van informatie over biologische agentia die behoren tot een soort die bij ministeriële regeling is aangewezen. Dit betreft de lijst met dierpathogenen die is opgenomen in bijlage 3 van de Activiteitenregeling (zie artikel 1.4). Dit betreft bijvoorbeeld klassieke varkenspest of mond- en klauwzeer. Indien binnen een laboratorium of praktijkruimte in de toekomst gericht wordt gewerkt met andere soorten biologische agentia die zijn aangewezen bij ministeriële regeling dan de soorten die reeds zijn gemeld op basis van het eerste lid, dan dient dit – anders dan bij de biologische agentia die zijn of worden ingedeeld in groep 2 -op grond van het tweede lid van artikel 1.10 te worden gemeld. Opgemerkt dient te worden dat de verplichting tot het verstrekken van informatie op basis van dit artikel enkel betrekking heeft op het gericht werken met biologische agentia. Onder «gericht werken met» wordt verstaan: het vervaardigen, bewerken, verwerken of in voorraad houden. Hieronder vallen ook werkzaamheden als kweken, bewaren, vernietigen of het doen van proeven met biologische agentia.

Artikel 1.15

Degene die een inrichting drijft verstrekt desgevraagd aan het bevoegd gezag binnen de door dat bestuursorgaan gestelde redelijke termijn, voor zover hij daarover beschikt of redelijkerwijs kan beschikken, alle gegevens over stoffen en preparaten en producten waarin stoffen of preparaten zijn verwerkt, die het bevoegd gezag redelijkerwijs nodig heeft voor het stellen van maatwerkvoorschriften.

Toelichting artikel 1.15 In dit artikel is voor degene die de inrichting drijft de verplichting opgenomen om informatie te verstrekken over de stoffen en preparaten en producten waarin stoffen of preparaten zijn verwerkt die het bevoegd gezag redelijkerwijs nodig heeft voor het stellen van maatwerkvoorschriften. Daarbij gaat het niet alleen om informatie over stoffen en preparaten die binnen de inrichting aanwezig zijn, maar ook om informatie over stoffen die vanuit de inrichting worden geëmitteerd naar het milieu. Degene die de inrichting drijft, verstrekt het bevoegd gezag op diens verzoek in elk geval informatie over de stofnaam, de gevaarsaspecten en risico's van de stoffen voor mens en milieu, alsmede de maatregelen die de drijver van de inrichting neemt om deze risico's zo veel mogelijk te beperken. Het is niet de bedoeling dat deze gegevens standaard bij de melding moeten worden gevoegd. Het bevoegd gezag kan deze informatie bij vergunningplichtige inrichtingen bij de aanvraag van de vergunning vragen. Dit is ook beschreven in de circulaire over benodigde gegevens van chemische stoffen (Stcr. 2003, 197). Echter, nu de vergunningplicht in een aantal gevallen vervalt, beschikt het bevoegd gezag langs die weg niet over de informatie die het nodig heeft in verband met het stellen van maatwerkvoorschriften. Derhalve is in dit artikel de genoemde verplichting opgenomen. De mogelijkheid voor het bevoegd gezag om de bovengenoemde informatie op te vragen bij de drijver van de inrichting is met name van belang in die situaties waarin het bedrijf het milieu verontreinigt of gezondheidsklachten of overlast bij omwonenden veroorzaakt. In het kader van het toezicht op de naleving van het besluit kunnen op grond van de Algemene wet bestuursrecht gegevens worden gevraagd.

Artikel 1.16

- 1 Bij een melding als bedoeld in artikel 1.10 worden, indien sprake is van het opslaan, overslaan of verwerken van afvalstoffen die van buiten de inrichting afkomstig zijn, de volgende gegevens gemeld:
 - a de afvalstoffen en de activiteiten met afvalstoffen, bedoeld in onderdeel 28.10, onder 1° tot en met 34° van onderdeel C, bijlage 1, bij het Besluit omgevingsrecht, en
 - b per handeling per afvalstof de maximale opslagcapaciteit en de verwerkingscapaciteit per jaar.

Toelichting artikel 1.16, eerste lid, n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558 Voor een inrichting waar handelingen worden verricht met afvalstoffen die van buiten de inrichting afkomstig zijn, moet bij de melding worden aangegeven welke handelingen dit zijn en om welke soort afvalstoffen het gaat. Dit is een eis uit de Kaderrichtlijn afvalstoffen. In de bijlage bij het BOR staat omschreven in welke gevallen handelingen met afvalstoffen zijn vrijgesteld van een omgevingsvergunning die wordt voorbereid met de uitgebreide procedure. De handelingen en soorten afvalstoffen die gemeld worden, moeten hiermee overeenkomen. In dit wijzigingsbesluit wordt bijlage I van het BOR aangepast. Ingevolge Bijlage I, onderdeel C, categorie 28.10, onder 31° en 32°, zijn -kortgezegd- afvalstoffen voor het vervaardigen van betonmortel of betonwaren en het verbranden van biomassa in een stookinstallatie, niet langer zonder meer vergunningplichtig. Dientengevolge is ook artikel 1.16 aangepast.

- 2 Indien de afvalstoffen, bedoeld in het eerste lid, worden ingezameld bij of worden afgegeven door een andere persoon dan degene die de inrichting drijft, wordt bij de melding een beschrijving gevoegd van de procedures van acceptatie en controle van de ontvangen afvalstoffen als bedoeld in artikel 2.14b.

Toelichting artikel 1.16 n.a.v. wijzigingsbesluit 2010/781 Voor een inrichting waar handelingen worden verricht met afvalstoffen die van buiten de inrichting afkomstig zijn, moet bij de melding worden aangegeven welke handelingen dit zijn en om welke soort afvalstoffen het gaat. Dit is een eis uit de Kaderrichtlijn afvalstoffen. In de bijlage bij het Bor staat omschreven in welke gevallen handelingen met afvalstoffen zijn vrijgesteld van een omgevingsvergunning die wordt voorbereid met de uitgebreide procedure. De handelingen en soorten afvalstoffen die gemeld worden, moeten hiermee overeenkomen. Als de melding elektronisch gedaan wordt via het OLO zal ervoor gezorgd worden dat de betreffende handelingen en afvalstoffen kunnen worden aangevinkt. Voor de handelingen met afvalstoffen die in het Bor zijn vrijgesteld van de vergunningplicht is een overzicht beschikbaar van Eural-categorieën waar de afvalstoffen onder vallen. Bij de elektronische melding zullen deze automatisch toegevoegd worden. Per handeling moet de inrichtinghouder de maximale opslagcapaciteit en de maximale bewerkingscapaciteit (in ton per jaar) aangeven. Deze maxima mogen niet hoger liggen dan de grenzen die gesteld zijn in het Bor. Er gelden extra eisen bij de melding indien afvalstoffen worden ingezameld bij of afgegeven door een ander dan de inrichtinghouder. Dit gaat dus om gevallen waar de inrichtinghouder afvalstoffen overneemt van een ander. Uit het systeem van hoofdstuk 10 van de Wm (met name artikel 10.37) volgt dat een ontdoener bedrijfsafvalstoffen of gevaarlijke afvalstoffen af mag geven aan een inrichting die bevoegd is deze afvalstoffen

nuttig toe te passen of te verwijderen op grond van een omgevingsvergunning of krachtens hoofdstuk 8 van de Wm. Voor inrichtingen die met deze wijziging onder het Activiteitenbesluit komen te vallen en die op dat moment geen omgevingsvergunning meer nodig hebben is er uitsluitend sprake van «bevoegdheid om bedrijfsafvalstoffen nuttig toe te passen krachtens hoofdstuk 8» indien voldaan is aan de voorschriften van het besluit. Dat betekent dat de inrichtinghouder van tevoren aan het bevoegd gezag gemeld moet hebben dat hij afvalstoffen in gaat nemen, dat hij ook procedures voor acceptatie en controle heeft opgesteld en bij de melding heeft gevoegd, en dat hij de noodzakelijke voorzieningen heeft voor opslag van de afvalstoffen. Het bevoegd gezag moet dus altijd op de hoogte worden gesteld voordat een inrichting van start gaat met het innemen van afvalstoffen van derden. Bij die melding moet op grond van het tweede lid ook het bij de inname te hanteren acceptatiebeleid worden gevoegd, zodat het bevoegd gezag tijdig kan vaststellen dat dit beleid aan de eisen van artikel 2.14b voldoet.

Artikel 1.16a

Bij een melding als bedoeld in artikel 1.10 wordt een rapport met de onderbouwing van de gevolgen voor de luchtkwaliteit gevoegd, indien sprake is van een inrichting als bedoeld in categorie 11.1, onderdeel b, van onderdeel C, van bijlage 1, bij het Besluit omgevingsrecht, voor zover het een inrichting betreft voor het vervaardigen van betonmortel of betonwaren.

Toelichting artikel 1.16a n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558 Dit artikel heeft betrekking op «Inrichtingen voor» het vervaardigen van betonmortel of betonwaren of betonproducten als bedoeld in categorie 11.1, onder b, van onderdeel C, bijlage 1, bij het BOR. «Inrichtingen voor» geeft aan dat het hier gaat om inrichtingen die bestemd zijn voor de vervaardiging van betonmortel of betonwaren of betonproducten, ofwel betonmortelbedrijven en betonproductenbedrijven. Deze inrichtingen kunnen «in betekenende mate» bijdragen aan de achtergrondconcentraties voor stikstofdioxide en zwevende deeltjes. Op grond van dit artikel dient de inrichtinghouder bij de melding een onderbouwing te voegen met de gevolgen voor de luchtkwaliteit.

Op grond van artikel 2.1, eerste lid, onder i, van de Wabo jo. artikel 2.2a van het BOR geldt voor het oprichten of veranderen van inrichtingen voor het vervaardigen van betonmortel of betonproducten een omgevingsvergunningplicht. De weigeringsgronden voor deze omgevingsvergunningplicht zijn opgenomen in artikel 5.13b van het Bor. Het bevoegd gezag betreft de onderbouwing die op grond van dit artikel bij de melding dient te worden gevoegd, bij de beoordeling van de aanvraag om de omgevingsvergunning. Op basis van de weigeringsgrond in artikel 5.13b, zevende lid, van het BOR dient de omgevingsvergunning te worden verleend indien aan één van de volgende voorwaarde wordt voldaan:

- a aannemelijk is dat de oprichting of verandering van de inrichting niet in betekenende mate bijdraagt aan de concentraties in de buitenlucht van stikstofdioxide of zwevende deeltjes;
- b aannemelijk is dat de oprichting of verandering van de inrichting niet leidt tot het overschrijden van de in bijlage 2 van de Wet milieubeheer opgenomen grenswaarden voor stikstofdioxide en zwevende deeltjes;
- c aannemelijk is dat de oprichting of verandering van de inrichting ertoe leidt dat (1) de concentratie stof in de lucht per saldo verbeterd of tenminste gelijk blijft, of (2) in beperkte mate toeneemt – maar door een samenhangende maatregel – toch per saldo verbeterd;
- d het project past binnen een project, ontwikkeling of besluit dat is genoemd of beschreven in het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL), dan wel past binnen of in ieder geval niet in strijd is met het NSL.

De onderbouwing die op grond van dit lid bij de melding dient te worden gevoegd, betekent niet dat in alle gevallen een luchtkwaliteitsrapport waarin de resultaten van een verspreidingsberekening voor luchtkwaliteit worden gepresenteerd, bij de melding dient te worden gevoegd. Indien door middel van een kwalitatieve onderbouwing aannemelijk kan worden gemaakt dat sprake is van een bijdrage die niet «in betekenende mate» is, voldoet deze kwalitatieve onderbouwing. Wat onder niet «in betekenende mate» moet worden verstaan volgt uit het Besluit niet in betekenende mate bijdragen (luchtkwaliteitseisen) (Stb. 2007, nr. 440).

Artikel 1.17

- 1 Bij een melding als bedoeld in artikel 1.10, wordt indien sprake is van een zuiveringstechnisch werk, een beschrijving gevoegd hoe invulling wordt gegeven aan het bepaalde bij of krachtens artikel 3.5b en artikel 3.5d.
- 2 Bij een melding als bedoeld in artikel 1.10, wordt indien sprake is van een inrichting voor het vervaardigen of bewerken van voedingsmiddelen of dranken als bedoeld in artikel 3.137, een beschrijving gevoegd hoe invulling wordt gegeven aan artikel 3.140.
- 3 Bij een melding als bedoeld in artikel 1.10, wordt indien sprake is van een inrichting voor de verwerking van polyesterhars, een beschrijving gevoegd hoe invulling wordt gegeven aan het bepaalde bij of krachtens artikel 4.31c.
- 4 Het bevoegd gezag kan binnen vier weken na ontvangst van de melding, bedoeld in het eerste en tweede lid, indien onvoldoende aannemelijk is dat aan artikel 3.5b en artikel 3.5d, respectievelijk artikel 3.140 wordt voldaan, besluiten dat een rapport van een geuronderzoek wordt overgelegd.
- 5 Een geuronderzoek als bedoeld in het vierde lid wordt uitgevoerd overeenkomstig NTA 9065.
Toelichting artikel 1.17, vijfde lid n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 In artikel 1.17, vijfde lid, is de verwijzing naar de versie (2012) van NTA 9065 vervallen. De versie is, zoals gebruikelijk, opgenomen in de Activiteitenregeling.

Toelichting artikel 1.17 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558 Bij de verwerking van polyesterhars wordt styreen geëmitteerd. Styreen heeft een zeer lage geurdrempel. Het is een stof die al bij zeer lage concentraties te ruiken is. De kans op geurhinder is dan ook reëel. Daarom dient vooraf extra aandacht besteed te worden aan de geuraspecten van het verwerken van polyesterhars. Degene die een inrichting voor het verwerken van polyesterhars drijft moet om geurhinder tegen te gaan krachtens artikel 4.31c een

aantal emissiereducerende maatregelen betreffende styreen nemen, tenzij deze niet kosteneffectief of uitvoerbaar zijn, de inrichtinghouder kan aantonen dat de geurhinder beperkt blijft tot een aanvaardbaar niveau, of het mogelijke effect van de styreenemissie beperkt blijft tot een gezonde industrieterrein of bedrijven terrein met minder dan één geurgevoelig object per hectare. In dit onderdeel is voor polyesterharsverwerkende bedrijven de verplichting opgenomen om bij de melding een beschrijving te voegen waaruit moet volgen hoe invulling wordt gegeven aan de verplichting om geurhinder tegen te gaan.

Indien uit de beschrijving of naderhand blijkt, dat ondanks de genomen maatregelen de geurhinder niet aanvaardbaar is, kan het bevoegd gezag maatwerkvoorschriften opstellen. Ook bij het vervaardigen of bewerken van voedingsmiddelen of dranken is er een reële kans op geurhinder. Verder is de systematiek inzake het beoordelen van geuraspecten bij het melden van zuiveringstechnische werken enigszins aangepast. Aangesloten is bij de systematiek die voor het vervaardigen of bewerken van voedingsmiddelen of dranken is opgesteld. Overigens kan er van uitgegaan worden, dat bij oprichting van een zuiveringstechnisch werk waarbij geurgevoelige objecten in de omgeving liggen, standaard een geuronderzoek nodig is om aan te tonen dat aan de artikelen wordt voldaan.

Artikel 1.17a

Bij een melding als bedoeld in artikel 1.10 worden, indien sprake is van de oprichting van een zuiveringstechnisch werk of de wijziging van een bestaand zuiveringstechnisch werk die de lozing van dat werk op een oppervlaktewaterlichaam beïnvloedt, tevens de volgende gegevens gemeld:

- a de ontwerpcapaciteit, uitgedrukt in inwonerequivalenten, en de toename van de ontwerpcapaciteit tussen 1 september 1992 en het tijdstip van de melding,
- b het gemiddelde lozingsdebit in kubieke meter per dag,
- c de maximale hydraulische aanvoer in kubieke meter per uur,
- d de te verwachten concentraties biochemisch zuurstofverbruik, chemisch zuurstofverbruik, onopgeloste stoffen, totaal fosfor en totaal stikstof in het te lozen afvalwater in milligram per liter,
- e de resultaten van een immissietoets van de concentraties totaal fosfor en totaal stikstof, uitgevoerd overeenkomstig een daartoe krachtens artikel 5.4, tweede lid, van het Besluit omgevingsrecht aangewezen BBT-informatiedocument (Handboek immissietoets: toetsing van lozingen op effecten voor het oppervlaktewater), en
- f de te verwerken afvalstoffen die per as van buiten de inrichting worden aangevoerd, de daarbij toe te passen best beschikbare verwerkingstechnieken en het acceptatie- en verwerkingsbeleid.

Toelichting artikel 1.17a n.a.v. wijzigingsbesluit 2014/20 Op basis van artikel 1.17a moet bij een melding informatie worden verstrekt met betrekking tot een lozing van stedelijk afvalwater vanuit een zuiveringstechnisch werk op een oppervlaktewaterlichaam. Op basis van die informatie moet het bevoegd gezag kunnen beoordelen of deze lozing vanuit waterkwaliteitsoogpunt toelaatbaar is en welke grenswaarden aan de betreffende lozing moeten worden gesteld. Dit kunnen zijn de in artikel 3.5e, vierde lid, opgenomen grenswaarden, maar ook lagere of hogere grenswaarden overeenkomstig het zesde, onderscheidenlijk zevende lid. Dit is afhankelijk van de lozingssituatie, de ontwerpcapaciteit (uitgedrukt in inwonerequivalenten op basis van 54 gram biochemisch zuurstofverbruik per dag) en de vraag of het een nieuw dan wel bestaand zuiveringstechnisch werk betreft. Bij een bestaand zuiveringstechnisch werk is het daarbij van belang te weten wat de uitbreiding van de ontwerpcapaciteit is geweest vanaf het peiljaar 1991/1992. Uitbreidingen met meer dan 25% worden beschouwd als nieuwe zuiveringstechnische werken, waarvoor minimaal de in het vierde lid vermelde grenswaarden gelden. Dit geldt ook voor het samenvoegen van zuiveringstechnische werken ongeacht het feit dat de totale hoeveelheid te verwerken stedelijk afvalwater in het verzorgingsgebied gelijk blijft. De nieuwe lozing kan namelijk van invloed zijn op de belasting van het ontvangende oppervlaktewater en aanleiding geven tot het aanscherpen van de lozingsgrenswaarden om tot hetzelfde beschermingsniveau van het ontvangende oppervlaktewater te komen.

De bij de melding verstrekte informatie stelt het bevoegd gezag in staat deze lagere of hogere grenswaarden in maatwerkvoorschriften vast te leggen. Door het doorlopen van de immissietoets wordt voor de parameters totaal fosfor en totaal stikstof inzicht verkregen in de vraag in welke mate de (rest)lozing van het zuiveringstechnisch werk de kwaliteit van het ontvangende oppervlaktewater(lichaam) beïnvloedt. Hierbij wordt getoetst of er geen achteruitgang van de toestandklasse voor de waterkwaliteit zal optreden, dan wel geen verslechtering (indien al in de laagste toestandklasse). Als de gebruikruimte ontoereikend is dan dient de aanvrager bij de verstrekte informatie tevens aan te geven bij welke concentraties fosfor en stikstof in het te lozen afvalwater deze ongewenste lozingssituatie wordt opgeheven. Omdat zuiveringstechnische werken een lange levensduur hebben is het ook verstandig om te kijken naar de mogelijke belemmering van het zogenoemde toekomstig doelbereik (Goed Ecologisch Potentieel) van het waterlichaam ten gevolge van afvalwaterlozing van het zuiveringstechnische werk. De te gebruiken toetsmethode staat beschreven in het «Handboek Immissietoets», eventueel aangevuld met een specifiek watermodel voor het betreffende oppervlaktewaterlichaam. Voor de parameters stikstof en fosfor wordt getoetst op de mate van beïnvloeding van de waterkwaliteit en mogelijke achteruitgang in de vigerende toestandklasse van het ontvangende oppervlaktewaterlichaam ten gevolge van de lozing van het afvalwater vanuit het zuiveringstechnische werk.

Om minder strenge grenswaarden in maatwerkvoorschriften te laten vastleggen, zoals op grond van artikel 3.5e, zevende lid, mogelijk is, zal de aanvrager hiertoe een met redenen onderbouwd verzoek bij het bevoegd gezag moeten indienen. Bij dit verzoek dient de aanvrager informatie te overleggen over de totaalprestatie van alle zuiveringstechnische werken in het beheergebied van de aanvrager, de zuiveringsprestaties van het betrokken zuiveringstechnische werk in de afgelopen jaren en de te verwachten prestaties in de komende periode op basis van een eventuele toename in vuillast. Op basis hiervan en de gebruikruimte vanuit waterkwaliteitsoogpunt zal het bevoegd gezag besluiten of, en zo ja welke hogere grenswaarden in maatwerkvoorschriften worden vastgesteld.

Indien op het zuiveringstechnische werk verwerking van afvalstoffen plaatsvindt, die afkomstig zijn van buiten de inrichting en die per as bij het zuiveringstechnische werk worden aangevoerd, zal het bevoegd gezag moeten kunnen beoordelen of de

voorgestelde wijze van acceptatie van afvalstoffen en de verdere verwerking daarvan conform de beste beschikbare technieken (BBT) worden uitgevoerd en of deze werkwijze resulteert in een vanuit waterkwaliteitsoogpunt toelaatbare lozing. Voor zuiveringstechnische werken betreft het vooral de verwerking van goed biologisch afbreekbare afvalstoffen, omdat voor de verwijdering van andere stoffen dan zuurstofbindende stoffen en nutriënten het zuiveringsproces niet is ontworpen om deze te verwijderen. Voor de eventuele verontreinigingen, die in deze te verwerken afvalstromen aanwezig zijn, zijn maximale hoeveelheden als randvoorwaarden beschreven in het acceptatie- en verwerkingsbeleid.

Artikel 1.18

- 1 Bij een melding als bedoeld in artikel 1.10 worden, indien in de inrichting landbouwhuisdieren worden gehouden in dierenverblijven, tevens de volgende gegevens verstrekt:
 - a per dierenverblijf het aantal landbouwhuisdieren per diercategorie en per huisvestingssysteem, genoemd in de regeling op grond van artikel 1 van de Wet ammoniak en veehouderij;
 - b per dierenverblijf een beschrijving van het ventilatiesysteem;
 - c per dierenverblijf waarin dieren met een geuremissiefactor worden gehouden:
 - 1° de inputgegevens van het verspreidingsmodel V-stacks vergunning, genoemd in de regeling op grond van artikel 10 van de Wet geurhinder en veehouderij;
 - 2° een plattegrondtekening overeenkomstig de beschrijving van de binnen het dierenverblijf toegepaste huisvestingssystemen, waarop de emissiepunten en de ventilatoren met hun diameter zijn aangegeven;
 - 3° een doorsnedetekening overeenkomstig de beschrijving van de binnen het dierenverblijf toegepaste huisvestingssystemen, waarop de goothoogte, de nokhoogte, de emissiepunten en de ventilatoren zijn aangegeven.
- 2 Het eerste lid is niet van toepassing op inrichtingen waar minder dan 10 schapen, 5 paarden, 10 geiten, 25 stuks pluimvee, 25 konijnen en 10 overige landbouwhuisdieren worden gehouden.

Toelichting artikel 1.18 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441 Dit artikel noemt de gegevens die bij een melding moeten worden gevoegd. Dit is van belang vanwege de beoordeling van de uitstoot van geur, ammoniak en fijn stof.

Voor dieren die in de open lucht (in een weiland) worden gehouden hoeft deze informatie niet te worden overgelegd.

De melding moet worden gedaan per dierenverblijf (stal). Bij de eerste melding van een nieuw bedrijf moeten alle dierenverblijven volledig worden gemeld. Bij een wijziging hoeven alleen de dierenverblijven die worden gewijzigd opnieuw gemeld te worden.

Het komt voor dat binnen één dierenverblijf verschillende soorten dieren worden gehouden. Een huisvestingssysteem is gedefinieerd als een gedeelte van een dierenverblijf waar dieren van dezelfde diercategorie op dezelfde wijze worden gehouden. Die huisvestingssystemen krijgen in bijlage 1 van de Regeling ammoniak en veehouderij (Rav) een ammoniakemissiefactor toegekend. Daarbij horen een systeembeschrijving of leaflet en een aanduiding in de vorm van een Rav-code en een uniek identificatienummer (BB of BWL). Bij de melding moet per dierenverblijf worden aangegeven hoeveel dieren er gehouden worden per huisvestingssysteem. Van de toegepaste huisvestingssystemen worden de Rav-code, systeembeschrijving en identificatienummer opgegeven. Van de dierenverblijven wordt bij de melding een beschrijving overgelegd van het ventilatiesysteem. Dat is nodig om te kunnen bepalen of aan de geurvoorschriften wordt voldaan. De beschrijving wordt gegeven per dierenverblijf. Als er binnen een dierenverblijf verschillende huisvestingssystemen worden toegepast, en de ventilatie is niet hetzelfde voor alle huisvestingssystemen, wordt dit in de beschrijving verwerkt. De regels voor geur geven bijzondere eisen voor dieren waarvoor een geuremissiefactor is vastgesteld. Die factoren zijn te vinden in de Regeling geurhinder en veehouderij (Rgv). Voor deze dieren geldt artikel 3.115 en verder. Om te kunnen beoordelen of aan deze eisen wordt voldaan is een verspreidingsberekening nodig voor geur. Bij de melding moet de input van deze verspreidingsberekening worden aangegeven. Dit is in de vorm van een lijst met gegevens, en een tweetal tekeningen waarmee de situatie wordt verduidelijkt. Bij de gevraagde plattegrondtekening (onderdeel c, onder 2°) wordt naast de informatie voor de geurverspreiding ook om informatie gevraagd om te kunnen beoordelen of wordt voldaan aan de systeembeschrijving uit de Rav. Met de zinsnede «overeenkomstig de beschrijving van het huisvestingssysteem» wordt namelijk bedoeld dat de voor een huisvestingssysteem specifieke eisen op de tekening zijn ingetekend. Dit zijn de specifieke eisen die zijn vermeld in de systeembeschrijving bij het betreffende huisvestingssysteem, zoals roostervloeren bij varkens en pluimvee en doorsneden van mest- en waterkanalen. De grootte van de uitstroomopeningen bij bijvoorbeeld luchtwassers moet blijken uit de plattegrondtekening of doorsnedetekening. De uitstroomrichting moet zijn vermeld bij de beschrijving van het ventilatiesysteem. De tekeningen moeten op schaal zijn. Er is niet bepaald welke schaal dit moet zijn, maar vanzelfsprekend moet de schaal dusdanig zijn, dat de gegevens leesbaar zijn, dat maten kunnen worden gemeten en oppervlakten kunnen worden bepaald. Op een kinderboerderij is deze aanwijzing niet van toepassing, en kunnen de aanvullende gegevens bij de melding achterwege blijven.

Toelichting artikel 1.18 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 Met de wijziging van artikel 1.18 komen onder andere dierentuinen onder het Activiteitenbesluit te vallen. Artikel 1.18 geeft de specifieke meldingsvereisten voor veehouderijen. Deze vereisten gelden niet voor kinderboerderijen, hertenkampen, dierentuinen en soortgelijke inrichtingen. Een moeilijk punt is dat dieren van dezelfde diersoort zowel in de agrarische sector als op een kinderboerderij of in een dierentuin gehouden kunnen worden. Om dat onderscheid beter tot zijn recht te laten komen is in het eerste lid opgenomen dat dat lid alleen geldt voor het houden van landbouwhuisdieren. Dit zijn dieren die voor productiedoeleinden in de agrarische sector worden gehouden of gefokt en om paarden in maneges. Doordat het eerste lid expliciet van toepassing is op landbouwhuisdieren is dit artikel niet van toepassing op kinderboerderijen, hertenkampen, dierentuinen en dergelijke. Het tweede lid geeft aan dat bij het houden van kleine aantallen landbouwhuisdieren paragraaf 3.5.8 niet van toepassing is. De oorspronkelijke uitzondering voor kinderboerderijen in het tweede lid is niet meer nodig: dieren op een kinderboerderij zijn geen landbouwhuisdieren en vallen dus niet onder het aangepaste eerste lid.

Artikel 1.19

Bij een melding als bedoeld in artikel 1.10, worden de inputgegevens voor het luchtkwaliteitsmodel ISL3a verstrekt indien sprake is van het in huisvestingssystemen houden van:

- a ten minste 500 en ten hoogste 1.200 vleesrunderen, behorend tot de diercategorieën A4 tot en met A7, genoemd in de regeling op grond van artikel 1 van de Wet ammoniak en veehouderij;
- b ten minste 3.000 stuks pluimvee, voor zover er geen sprake is van een IPPC-installatie;
- c ten minste 900 varkens behorend tot de diercategorieën D1 tot en met D3, genoemd in de regeling op grond van artikel 1 van de Wet ammoniak en veehouderij, voor zover er geen sprake is van een IPPC-installatie;
- d ten minste 1.500 stuks pluimvee behorend tot de diercategorieën E1 tot en met E5, F1 tot en met F4, G1, G2 en J1, genoemd in de regeling op grond van artikel 1 van de Wet ammoniak en veehouderij, 500 gespeende biggen behorend tot de diercategorie D.1.1, genoemd in de regeling op grond van artikel 1 van de Wet ammoniak en veehouderij of 500 landbouwhuisdieren anders dan pluimvee en gespeende biggen indien binnen de inrichting landbouwhuisdieren van meer dan een hoofdcategorie als bedoeld in de regeling op grond van artikel 1 van de Wet ammoniak en veehouderij worden gehouden.

Toelichting artikel 1.19 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441 In artikel 2.2a van het Bor, is als categorie van activiteiten als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onderdeel i, van de Wabo waarvoor een omgevingsvergunning beperkte milieutoets moet worden aangevraagd onder meer aangewezen het houden van bepaalde aantallen landbouwhuisdieren van bepaalde diercategorieën in verband met het aspect fijn stof(PM10). Van de in artikel 2.2a, vijfde lid (nieuw), van het Bor genoemde activiteiten kan niet op voorhand worden aangegeven dat deze niet in betekenende mate bijdragen aan de concentratie fijn stof in de lucht en dat deze geen overschrijding van de grenswaarden veroorzaken. Er is daarom een toetsmoment ingebouwd: de omgevingsvergunning beperkte milieutoets. Om een goede beoordeling uit te kunnen voeren, is voorgeschreven de inputgegevens van het luchtkwaliteitsmodel ISL3a bij de melding te voegen. Bij de aanvraag van de omgevingsvergunning beperkte milieutoets worden vervolgens de gegevens gevoegd, die reeds bij de melding zijn ingediend. Dit wordt geregeld in artikel 6.3 van de Regeling omgevingsrecht.

Op grond van artikel 1.10 van het Activiteitenbesluit wordt enkel de oprichting van een inrichting, het veranderen van de inrichting of het veranderen van de werking van de inrichting gemeld. Artikel 1.19 brengt dan ook het volgende met zich mee. De genoemde aantallen dieren betreffen het totaal aantal te houden landbouwhuisdieren in geval van het oprichten van een veehouderij, maar betreffen in geval van het uitbreiden van de veehouderij enkel het aantal landbouwhuisdieren waarmee de veehouderij wordt uitgebreid. Voor een uitgebreide toelichting op de aanwijzing van de categorie veehouderijen waarvoor vanwege de luchtkwaliteit een omgevingsvergunning beperkte milieutoets moet worden aangevraagd, wordt verwezen naar paragraaf 5.4 van de algemeen deel van de toelichting en de artikelsgewijze toelichting op artikel II, onderdeel A, (wijziging artikel 2.2a Bor).

Artikel 1.20

Bij een melding als bedoeld in artikel 1.10 of artikel 1.10a, worden, voor lozen als bedoeld in de artikelen 3.60, 3.61, 3.76, 3.77, 3.80, 3.83 en 3.105 afkomstig van biologische teelt, gegevens verstrekt waaruit kan worden afgeleid dat sprake is van biologische teelt.

Toelichting artikel 1.20 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441 Om als biologische teler uitgezonderd te worden van de verplichting tot het aanhouden van een teeltvrije zone of om bepaalde afvalwaterstromen onder voorwaarden te mogen lozen in een oppervlaktewaterlichaam, moet de teler, bijvoorbeeld door het overleggen van een bedrijfsaansluitingscertificaat van de Stichting Skal, aantonen dat biologisch wordt geteeld.

Artikel 1.21

Bij een melding als bedoeld in artikel 1.10 wordt, indien sprake is van een lozing in het vuilwaterriool van zuurstofbindende stoffen met een jaargemiddelde vervuilingswaarde van 5.000 inwonerequivalenten of meer, inzicht gegeven in de spreiding van de lozing over het jaar.

Toelichting artikel 1.21 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558 Deze extra melding is ingevoegd in verband met de opname van de grote voedingsmiddelenbedrijven in het Activiteitenbesluit (zie paragraaf 3.6.3). Deze bedrijven lozen vaak dusdanig grote hoeveelheden afvalwater in het vuilwaterriool dat dit directe gevolgen heeft voor de procesvoering van het zuiveringstechnisch werk (RWZI) waar het vuilwaterriool op uitkomt. In beginsel kan het zuiveringstechnisch werk dit afvalwater goed verwerken, maar gezien de omvang van de lozing kan er aanleiding zijn deze lozing nader te reguleren, eventueel bij maatwerkvoorschrift. Om dat te kunnen beoordelen, is voor lozingen met een jaargemiddelde vervuilingswaarde van 5.000 inwonerequivalenten of meer aan zuurstofbindende stoffen, aanvullende informatie nodig over de gemiddelde en de maximale omvang van de lozing per dag. De beheerder van het zuiveringstechnisch werk, meestal het waterschap, kan dan beoordelen of aanvullende maatregelen nodig zijn. Via het bevoegd gezag, meestal de gemeente, kan dat geconcretiseerd worden met een maatwerkvoorschrift.

Artikel 1.21a

- 1 Bij een melding als bedoeld in artikel 1.10 worden, indien sprake is van het installeren van een gesloten bodemenergiesysteem waarop paragraaf 3.2.8 van toepassing is, tevens de volgende gegevens gemeld:
 - a de naam en het adres van degene die boringen of andere werkzaamheden ten behoeve van de installatie uitvoert;
 - b een situatieschets, met een schaal van ten minste 1:1.000 en voorzien van een noordpijl, waarop de ligging van het systeem ten opzichte van de omgeving is aangegeven;
 - c de einddiepte waarop het systeem zal worden geïnstalleerd;

- d de x-y-coördinaten van het middelpunt van het systeem;
 - e een onderbouwing waaruit blijkt dat het in werking hebben van het systeem niet leidt tot zodanige interferentie met een eerder geïnstalleerd bodemenergiesysteem dat het doelmatig functioneren van een van de desbetreffende systemen kan worden geschaad;
 - f het energierendement, uitgedrukt als de SPF, dat het bodemenergiesysteem zal behalen bij voorzien gebruik van het gebouw overeenkomstig de bestemming waarvoor het systeem is ontworpen, blijkend uit een schriftelijke verklaring van de installateur;
 - g het bodemzijdig vermogen van het systeem en de omvang van de behoefte aan warmte en koude waarin het systeem voorziet.
- 2 Bij een melding als bedoeld in artikel 1.10 die werkzaamheden als bedoeld in artikel 3.16p betreft, worden de naam en het adres vermeld van degene die die werkzaamheden verricht.
 - 3 Indien een gesloten bodemenergiesysteem is geïnstalleerd voor het tijdstip van inwerkingtreding van paragraaf 3.2.8 en vanaf dat tijdstip vrijwillig een melding wordt gedaan van het in werking hebben van dat systeem, worden bij de melding de volgende gegevens verstrekt:
 - a de naam en het adres van degene die het systeem in werking heeft;
 - b een beschrijving van de kenmerken van het systeem;
 - c de in het eerste lid, onderdelen b tot en met d, en g, bedoelde gegevens.

Toelichting artikel 1.21a n.a.v. wijzigingsbesluit 2013/112 Indien het voornemen bestaat binnen een inrichting een gesloten bodemenergiesysteem te installeren of te wijzigen, moet hiervan op grond van artikel 1.10 van het Activiteitenbesluit milieubeheer melding worden gedaan aan het bevoegd gezag. Hierbij moet voor het bodemenergiesysteem een beperkt aantal extra gegevens worden gemeld. Deze zijn opgesomd in het nieuwe artikel 1.21a, eerste lid. Er worden weinig extra gegevens gevraagd, om de administratieve lastendruk zo beperkt mogelijk te houden. Een aantal gegevens is nodig ter voorkoming van interferentie met andere bodemenergiesystemen, zoals een kaart waarop de ligging van het bodemenergiesysteem is aangegeven. Er is een kleinere schaal van 1:1.000 (in artikel 1.10 is dit 1:10.000) voorgeschreven, omdat ook de omgeving van de inrichting moet worden aangegeven. Ook de einddiepte waarop het bodemenergiesysteem wordt geïnstalleerd, moet worden gemeld. Onder einddiepte wordt verstaan de grootste diepte die het systeem bereikt. Verder moet worden gemeld wie het systeem installeert en wie de daartoe benodigde boringen uitvoert. Dit houdt verband met het vereiste dat bepaalde werkzaamheden, zoals boringen, volgens het Besluit bodemkwaliteit alleen mogen worden uitgevoerd door een daartoe overeenkomstig het Besluit bodemkwaliteit erkend bedrijf. Wat betreft «de x-y-coördinaten van het middelpunt van het systeem» in onderdeel d hoeven uitsluitend coördinaten van het Rijksdriehoeksstelsel te worden opgegeven. Gegevens over de kenmerken van het bodemenergiesysteem en het tijdstip waarop de installatie zal plaatsvinden, moeten nu al op grond van artikel 1.10, derde lid, onder d, van het Activiteitenbesluit milieubeheer worden verstrekt. Het betreft gegevens over «de aard en omvang van de activiteiten en processen in de inrichting». Hierbij kan worden gedacht aan zaken als het type systeem, de lengte van de bodemlussen van een gesloten bodemenergiesysteem en de circulatievloeistof die wordt gebruikt. Op grond van onderdeel f moeten gegevens worden verstrekt over het energierendement van het ontwerp van het systeem. Bij het energierendement gaat het om de Seasonal Performance Factor (SPF): de geleverde warmte plus koude per jaar in MWh, gedeeld door het gemeten of berekende energieverbruik van het bodemenergiesysteem per jaar in MWh. In onderdeel g is aangegeven dat gegevens moeten worden verstrekt over het bodemzijdig vermogen van het systeem en de omvang van de behoefte aan warmte en koude waarin het systeem voorziet. Voor een doelmatig gebruik van bodemenergie is van groot belang dat het (ontwerp van het) systeem is gedimensioneerd op de omvang van de energiebehoefte waarin het systeem moet voorzien. Ook het type gebouw moet in dit verband worden gemeld.

Er moet voorts een onderbouwing worden gegeven waaruit blijkt dat het in werking hebben van een gesloten bodemenergiesysteem niet leidt tot zodanige interferentie met een eerder geïnstalleerd bodemenergiesysteem dat het doelmatig functioneren van (een van) deze systemen kan worden geschaad. Uiteraard kan alleen rekening worden gehouden met bodemenergiesystemen die redelijkerwijs bekend zijn. Dat zijn in elk geval de bodemenergiesystemen waarvoor een vergunning is verleend dan wel een melding is gedaan. Hiertoe kan bij het bevoegd gezag navraag worden gedaan. Het bevoegd gezag kan dan over die bodemenergiesystemen tevens de gegevens verstrekken die nodig zijn om te kunnen bepalen of er interferentie kan optreden. Daarnaast kan voor alle zekerheid binnen het invloedsgebied van het eigen bodemenergiesysteem vrijwillig bij de burens navraag worden gedaan om zich ervan te vergewissen of daar bodemenergiesystemen aanwezig zijn. Indien dit het geval is, kan hiermee rekening worden gehouden bij de locatiekeuze, zodat interferentie kan worden voorkomen. In veel gevallen zal het mogelijk zijn een oplossing te vinden, omdat met name het invloedsgebied van (kleine) gesloten bodemenergiesystemen zeer beperkt is.

De gegevens hoeven niet te worden gemeld indien zij bij de aanvraag om een Obm zijn verstrekt. Omdat de melding vormvrij is, kan de melding namelijk ook in de vorm van een vergunningaanvraag worden gedaan. Dit geldt voor het installeren van een gesloten bodemenergiesysteem (met een vermogen van 70 kW of meer) of een klein gesloten bodemenergiesysteem (met een vermogen tot 70 kW) in een interferentiegebied. De gegevens die bij de aanvraag om een Obm moeten worden verstrekt, zijn aangewezen bij ministeriële regeling op grond van artikel 4.4, eerste lid, van het Besluit omgevingsrecht. Die regeling wordt aangevuld met de gegevens die moeten worden verstrekt ten behoeve van de vergunning voor het installeren van een bodemenergiesysteem. In het tweede lid is bepaald dat bij een melding van de beëindiging van het in werking hebben van een gesloten bodemenergiesysteem de naam en het adres worden vermeld van degene die de werkzaamheden verricht, die in artikel 3.16p bij de beëindiging zijn voorgeschreven.

In het derde lid is aangegeven welke gegevens bij een vrijwillige melding van een bestaand bodemenergiesysteem ten minste moeten worden verstrekt. Deze vrijwillige melding kan worden gedaan zodat het desbetreffende systeem dan op grond van artikel 3.16m wordt beschermd tegen interferentie, veroorzaakt door andere, na de melding geïnstalleerde bodemenergiesystemen. Hoewel de melding vrijwillig is, worden wel eisen gesteld aan de inhoud van de melding. Er hoeven alleen gegevens te worden verstrekt die nodig zijn om te kunnen bepalen of interferentie kan optreden.

Artikel 1.21b

- 1 Bij een melding als bedoeld in artikel 1.10 wordt een munitie-QRA gevoegd, die voldoet aan de regels, gesteld krachtens artikel 2.6.7, vijfde lid, van het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening, indien sprake is van het binnen een inrichting die in gebruik is bij de Nederlandse of een bondgenootschappelijke krijgsmacht:
- oprichten van een voorziening waarin gevaarlijke stoffen van de ADR klasse 1.1 of 1.2 of meer dan 50 kilogram NEG van klasse 1.3 worden opgeslagen;
 - uitbreiden van de hoeveelheid opgeslagen gevaarlijke stoffen van de ADR klasse 1.1 of 1.2 per opslagvoorziening;
 - uitbreiden van de hoeveelheid opgeslagen gevaarlijke stoffen van de ADR klasse 1.3 per opslagvoorziening, indien na uitbreiding meer dan 50 kilogram NEG van deze klasse aanwezig is;
 - veranderen van de bouwkundige staat van een voorziening waarin gevaarlijke stoffen van de ADR klasse 1.1 of 1.2 of meer dan 50 kilogram NEG van klasse 1.3 wordt opgeslagen.

Toelichting artikel 1.21b n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 In artikel 1.21b (nieuw) is bepaald dat een munitie-QRA bij de melding moet worden gevoegd ten aanzien van het opslaan of bewerken van ontplofbare stoffen en voorwerpen bij de krijgsmacht of een wijziging daarvan in bepaalde gevallen. De melding op grond van het Activiteitenbesluit wordt tegelijkertijd gedaan met de aanvraag om een OBM voor deze activiteit als bedoeld in artikel 2.2a, zevende lid, van het Bor. De munitie-QRA wordt tevens bij de aanvraag voor de OBM betrokken.

Artikel 1.21c

Bij een melding als bedoeld in artikel 1.10 worden, indien sprake van een stookinstallatie met een nominaal thermisch ingangsvermogen van 1 MW of meer en minder dan 50 MW, tevens de volgende gegevens verstrekt:

- het nominaal thermisch ingangsvermogen (MW_{th}) van de stookinstallatie;
- het type stookinstallatie, onderverdeeld in gasmotor, dieselmotor, dual-fuelmotor, gasturbine, ketel, fornuis, droger, luchtverhitter of andere stookinstallatie;
- het type gebruikte brandstoffen en het aandeel ervan, onderverdeeld naar vaste biomassa, andere vaste brandstof, gasolie, andere vloeibare brandstoffen dan gasolie, aardgas, vergistingsgas en andere gasvormige brandstoffen;
- de sector waarin de stookinstallatie werkt of de inrichting waarin zij wordt gebruikt (4-cijferige NACE-code);
- het verwachte aantal jaarlijkse bedrijfsuren van de stookinstallatie en de gemiddelde belasting tijdens gebruik;
- indien het betreft een stookinstallatie als bedoeld in artikel 3.7, tweede lid, onder b, een door de exploitant ondertekende verklaring dat hij de stookinstallatie niet meer dan het in dat lid genoemde aantal uren zal exploiteren.

Toelichting artikel 1.21c (nieuw), n.a.v. wijzigingsbesluit 2017/330 Om volledig te voldoen aan de registratie-eis uit de richtlijn middelgrote stookinstallaties is de meldingsplicht enigszins verbreed qua werkingsgebied en is de informatie die de melding moet bevatten uitgebreid. Het betreft twee onderdelen.

Ten eerste is de verbreding vormgegeven in artikel 1.2 Activiteitenbesluit milieubeheer door de omschrijving van type A-inrichting aan te passen. Voorheen waren gebouwen met een stookinstallatie voor de verwarming of de verwarming van tapwater onder voorwaarden een type A-inrichting en daardoor niet meldingsplichtig. Met de wijziging van de omschrijving zijn deze gebouwen nu type B, indien de stookinstallatie een vermogen heeft van 1 MW of meer. Het aantal extra meldingen bedraagt naar schatting 70 stookinstallaties per jaar door circa 40 bedrijven.

Ten tweede is de informatie die de melding moet bevatten, opgenomen in bijlage I van de richtlijn. Met het nieuwe artikel 1.21c Activiteitenbesluit milieubeheer wordt aan deze eis voldaan. Daarnaast moeten ook veranderingen aan de stookinstallatie worden gemeld indien deze de toepasselijke emissiegrenswaarden beïnvloeden (artikel 9 van de richtlijn).

Hoofdstuk 2 Algemene regels ten aanzien van alle activiteiten

Afdeling 2.1 Zorgplicht

Artikel 2

Deze afdeling is van toepassing op degene die:

- a een inrichting type A of een inrichting B drijft, of
- b een inrichting type C drijft, voor zover deze afdeling betrekking heeft op activiteiten die verricht worden binnen de inrichting waarop hoofdstuk 3 van toepassing is.

Artikel 2.1

- 1 Degene die een inrichting drijft en weet of redelijkerwijs had kunnen weten dat door het in werking zijn dan wel het al dan niet tijdelijk buiten werking stellen van de inrichting nadelige gevolgen voor het milieu ontstaan of kunnen ontstaan, die niet of onvoldoende worden voorkomen of beperkt door naleving van de bij of krachtens dit besluit gestelde regels, voorkomt die gevolgen of beperkt die voor zover voorkomen niet mogelijk is en voor zover dit redelijkerwijs van hem kan worden gevergd.

Toelichting artikel 2.1 eerste lid In paragraaf 6.5 van het algemene deel van de toelichting is reeds uitgebreid op artikel 2.1 ingegaan.

- 2 Onder het voorkomen of beperken van het ontstaan van nadelige gevolgen voor het milieu als bedoeld in het eerste lid wordt verstaan:

- a een doelmatig gebruik van energie;

Toelichting op 'Doelmatig gebruik van energie' Onder een doelmatig gebruik van energie wordt verstaan een gebruik van energie gericht op het waar mogelijk beperken van dat gebruik.

- b het voorkomen dan wel voor zover dat niet mogelijk is het zoveel mogelijk beperken van bodemverontreiniging;
- c het voorkomen dan wel voor zover dat niet mogelijk is het zoveel mogelijk beperken van verontreiniging van het grondwater;
- d het voorkomen dan wel voor zover dat niet mogelijk is het zoveel mogelijk beperken van de verontreiniging van een oppervlaktewaterlichaam;
- e het voorkomen dan wel voor zover dat niet mogelijk is het zoveel mogelijk beperken van luchtverontreiniging;
- f het voorkomen dan wel voor zover dat niet mogelijk is het tot een aanvaardbaar niveau beperken van geluidhinder;
- g het voorkomen dan wel voor zover dat niet mogelijk is het tot een aanvaardbaar niveau beperken van geurhinder;

Toelichting op 'Geurhinder' Geurhinder kan optreden door emissies die ontstaan bij diverse activiteiten die onder dit besluit vallen. Geurhinder is niet volledig te voorkomen. Het beleidsuitgangspunt voor geur, zoals neergelegd in de Nederlandse Emissie Richtlijnen Lucht (NeR) is het bereiken van een acceptabel hinderniveau. Een verdere toelichting op het begrip "acceptabel hinderniveau" is te vinden in de NeR. Voor een aantal branches is in bijzondere regelingen in de NeR een acceptabel hinderniveau vastgelegd in de vorm van een immissienorm voor geur. Een dergelijke immissienorm is niet voor alle emissies en activiteiten beschikbaar. Voor de emissies die vrij kunnen komen bij inrichtingen waarop dit besluit van toepassing is, is dit bijvoorbeeld niet het geval. Om die reden zal de oplossing voor geurproblemen meestal gezocht moeten worden in middelvoorschriften zoals een ontgeuringsinstallatie of een verhoogde schoorsteen.

Bij een aantal activiteiten komt geurhinder zo vaak voor dat structurele aandacht voor geur nodig is. Voor die activiteiten worden in de ministeriële regeling bij dit besluit een aantal voorschriften gesteld met als doel geurhinder te beperken tot een acceptabel niveau. Het gaat dan om rioolgemalen (paragraaf 3.2.4), het reinigen, coaten en lijmen van hout en kruk (paragraaf 4.3.2), het reinigen, coaten en lijmen van kunststof (paragraaf 4.4.2), het reinigen, lijmen en coaten van metalen (paragraaf 4.5.5), het aanbrengen van anorganische deklagen op metalen (paragraaf 4.5.6), parkeergarages (paragraaf 4.6.2), zeedruk (paragraaf 4.7.2) en het bereiden van voedingsmiddelen (paragraaf 4.8.3). Indien nodig is bij deze voorschriften in de regeling een specifieke maatwerkbaarheid opgenomen. Voor die hierboven genoemde activiteiten is het aspect geurhinder (zoals bedoeld in artikel 2.1, tweede lid onderdeel g) in de regeling uitputtend geregeld, en kunnen voor dit aspect geen maatwerkvoorschriften worden opgelegd op grond van artikel 2.1.

Voor wat betreft het repareren van motoren, motorvoertuigen en andere gemotoriseerde apparaten en het proefdraaien van motoren (paragraaf 4.6.5) en het slachten van dieren (paragraaf 4.8.4) worden in de ministeriële regeling ook een aantal voorschriften gesteld met als doel geurhinder te voorkomen. Omdat het in deze gevallen daarnaast nog de behoefte aan maatwerkvoorschriften op grond van de zorgplicht bestaat is er in die paragraaf geen uitputtende regeling opgenomen. Dit blijkt uit de zinsnede "ten minste voldaan aan de bij ministeriële regeling te stellen eisen" in de betreffende artikelen. Een verdere toelichting op de aanpak van geurhinder bij deze activiteiten wordt gegeven bij de ministeriële regeling. Voor de andere activiteiten zijn geen geurvoorschriften opgenomen in de ministeriële regeling. Toch is de kans op geurhinder bij geen enkele activiteit uit te sluiten. Als er bij de andere activiteiten toch sprake is van klachten over geurhinder dan zal van geval tot geval gekeken moeten worden of die klachten gegrond zijn en zo ja, welke maatregelen redelijk zijn. Bij een structurele activiteit die voor geurhinder zorgt, kunnen redelijke maatregelen afgeleid

worden van de aanpak van geur in de regeling – dus aandacht voor afvoerpunt, en – hoogte, en de mogelijkheid van een ongeuringsinstallatie. Bij een activiteit die alleen af en toe uitgevoerd wordt ligt het meer voor de hand afspraken te maken met bedrijven gehinderden, om de hinder op andere manieren aan te pakken, bijvoorbeeld door de activiteit alleen op bepaalde tijdstippen uit te voeren. Dergelijke afspraken kunnen in een maatwerkvoorschrift op grond van artikel 2.1 worden vastgelegd. Voor het opstellen van maatwerkvoorschriften ligt het voor de hand dat gebruik wordt gemaakt van de hindersystematiek voor het bepalen van het acceptabel hinderniveau, zoals beschreven in paragraaf 3.6 van de NeR. Deze systematische aanpak om het acceptabel hinderniveau voor geur te bepalen is geschreven voor meer industriële emissies. In een aantal gevallen zal het bij de bedrijven die onder dit besluit vallen en waarvoor niet als concreet iets geregeld is in de voorschriften van de ministeriële regeling, gaan om kleinschalige emissies die op relatief korte afstand van de bron geurhinder veroorzaken. Bij deze kleinschalige bronnen, incidentele emissies en hinder op korte afstand van de bron in een bebouwde omgeving is het kwantificeren van de geuremissie en immisatie door middel van een geuremissieonderzoek met een verspreidingsberekening niet zo zinvol omdat de resultaten van zo'n onderzoek niet voldoende nauwkeurig zijn. Bij kleinschalige bronnen met hinder op korte afstand ligt het voor de hand om te kijken naar concrete maatregelen die de hinder kunnen verminderen, zonder dat hier uitgebreide kwantitatieve onderzoeken aan ten grondslag liggen.

- h het voorkomen dan wel voor zover dat niet mogelijk is het tot een aanvaardbaar niveau beperken van lichthinder;

Toelichting op 'Lichthinder en de bescherming van de duisternis en het donkere landschap' Onder de zorgplicht met betrekking tot lichthinder valt het voorkomen of zoveel mogelijk beperken van hinderlijke lichtverschijnselen in woon- of slaapvertrekken van woningen als gevolg van lichtinstallaties, toestellen, windturbines, gebouwen of werkzaamheden. Verlichting kan voor omwonenden hinder veroorzaken. Vaak wordt overlast veroorzaakt door schijnwerpers die zijn geplaatst als inbraakpreventie of door lichtbakken voor reclamedoeleinden. Door schijnwerpers of armaturen zorgvuldig af te stellen en te richten kunnen klachten veelal worden verholpen. Naast de intensiteit van directe en indirecte lichtinstraling kan er ook door knipperen, flikkeren of door kleur hinder door verlichting ontstaan. Gezien het feit dat lichthinder een zeer locatiegebonden probleem is, vraagt dit om lokaal maatwerk. In de praktijk blijkt dit ook goed te werken. Knelpunten worden over het algemeen in goed overleg tussen bevoegd gezag en inrichting opgelost. Voor de vaststelling of er sprake is van hinder is geen universele definitie van het begrip "lichthinder" beschikbaar. Wel kunnen de "Algemene Richtlijnen betreffende lichthinder" van de Nederlandse Stichting voor Verlichtingskunde (NSVV) als uitgangspunt worden gehanteerd. De richtlijnen betreffende lichthinder van de NSVV bestaan uit een algemeen deel 1 met grenswaarden voor sportverlichting, en aanvullende delen 2, 3 en 4 voor respectievelijk terreinverlichting, aanstraling gebouwen en reclameverlichting. Andere aanvullingen zijn in voorbereiding bij de Commissie Lichthinder van de NSVV. Aangezien deel 4 niet geheel toepasbaar is voor lichtreclame is hier door de sector een aanvulling op geleverd in het rapport "Onderzoek luminantie ter voorkoming van lichthinder door lichtreclame voor AMvB". Dit rapport is verkrijgbaar bij UNETO-VNI, vakgroep lichtreclame Zoetermeer. Lichthinder kan ook worden beperkt door een gebruiksafpraak tussen gehinderden en de gebruiker van de installatie. Het bevoegd gezag kan zo nodig bij maatwerkvoorschrift een gebruiksafpraak tussen gehinderden en de gebruiker van de installatie vastleggen. Bij de activiteit "het bieden van gelegenheid voor het beoefenen van sport" is in artikel 4.113 een voorschrift opgenomen m.b.t. de tijden waarop verlichting ten behoeve van sportbeoefening op sportterreinen dient te zijn uitgeschakeld. Met dit voorschrift is voor deze activiteit het aspect uitschakelen van de sportverlichting uitputtend geregeld. Dit betekent onder meer dat het bevoegd gezag bij maatwerkvoorschrift geen andere tijden kan opleggen waarop de verlichting uitgeschakeld moet zijn. Wel blijft de zorgplicht van toepassing op de wijze waarop de verlichting wordt uitgevoerd, omdat omtrent dat aspect het besluit geen voorschriften stelt. Onder de zorgplicht valt ook het beschermen van duisternis en het donkere landschap in gebieden die daar door middel van een verordening, bestemmingsplan of beleidsregel voor zijn aangewezen. Indien er een dergelijke beleidsregel, verordening of bestemmingsplan van rijk, provincie of gemeente bestaat, kan het bevoegd gezag door middel van een maatwerkvoorschrift maatregelen of voorzieningen opleggen om de duisternis en het donkere landschap te beschermen. Ook in dit geval kunnen de bovengenoemde NSVV richtlijnen worden gebruikt als richtsnoer. Windturbines kunnen slagschaduw en schittering veroorzaken. Door de juiste coating, frequentie en zo nodig stilstandvoorzieningen kan dit voorkomen of in elk geval beperkt worden tot een aanvaardbaar niveau.

- i het voorkomen dan wel voor zover dat niet mogelijk is het tot een aanvaardbaar niveau beperken van stofhinder;

- j het voorkomen dan wel voor zover dat niet mogelijk is het tot een aanvaardbaar niveau beperken van trillinghinder;

- k het voorkomen dan wel voor zover dat niet mogelijk is het beperken van de nadelige gevolgen voor het milieu van het verkeer van personen en goederen van en naar de inrichting;

Toelichting op 'Nadelige gevolgen voor het milieu van het verkeer van personen en goederen van en naar de inrichting' Op grond van artikel 2.1, tweede lid, onderdeel k, kan het bevoegd gezag ook maatwerkvoorschriften stellen omtrent verkeer en vervoer van bezoekers en goederen. Bezoekersverkeer is het bezoek van klanten of bezoekers - in grote aantallen - aan een inrichting. In veel gevallen is het bestaan van die inrichting gebaseerd op die bezoekersstromen: een bioscoop, een winkel of een theater, vaak ook per auto (doe-het-zelf-centra). Aanpak van dit bezoekersverkeer raakt direct aan het economisch functioneren. Het gaat daarbij om een type vervoer waar de inrichting geen gezag over heeft. Gebleken is dat bij bedrijven met meer dan 500 bezoekers per dag mogelijkheden aanwezig zijn om efficiënte en haalbare maatregelen te treffen. Er wordt beoogd de huidige situatie van de Handreiking PD09 Preventie, 'Wegen naar preventie bij bedrijven' ten aanzien van het aspect bezoekersverkeer ongewijzigd te handhaven. Net als bezoekersverkeer op dezelfde wijze ingevuld zoals dat nu al in de Handreiking PD09 Preventie, 'Wegen naar preventie bij bedrijven' is beschreven. Ten aanzien van de redelijkheid van de maatregel geldt als richtlijn een terugverdientijd van 5 jaar, dan wel hetgeen economisch verantwoord wordt beschouwd in de betreffende sector. De grens van 1.000.000 (eigen) of 2.000.000 (uitbestede) transportkilometers zijn bedoeld om kleine inrichtingen uit te sluiten. Het criterium 'transportkilometers' is vervangbaar door een criterium met een gelijke mate van milieurelevantie als daar in

specifieke situaties aanleiding voor is (bijvoorbeeld omdat het bedrijf geen administratie kan bijhouden van transportkilometers). Verkeer van personen en goederen van en naar de inrichting kan ook indirecte geluidshinder met zich meebrengen. Onder indirecte geluidshinder wordt geluidshinder verstaan die niet wordt veroorzaakt door activiteiten of installaties binnen de inrichting, maar die wel aan de inrichting is toe te rekenen. Bij het stellen van maatwerkvoorschriften ter voorkoming van indirecte geluidshinder vanwege wegverkeer kan de circulaire van 29 februari 1996 van de Minister van VROM, getiteld "Geluidshinder veroorzaakt door het wegverkeer van en naar de inrichting; beoordeling in het kader van de vergunningverlening op basis van de Wet milieubeheer" als hulpmiddel dienen.

- l het voorkomen van risico's voor de omgeving en ongewone voorvallen, dan wel voor zover dat niet mogelijk is het zoveel mogelijk beperken van de risico's voor de omgeving en de kans dat ongewone voorvallen zich voordoen en de gevolgen hiervan;

Toelichting op 'Ongevallen en risico's voor de omgeving' In onderdeel l is opgenomen dat onder het voorkomen of beperken van het ontstaan van nadelige gevolgen voor het milieu mede moet worden verstaan het voorkomen van ongewone ongevallen en risico's voor de omgeving, dan wel het tot een aanvaardbaar niveau beperken van de kans dat ongewone voorvallen en risico's voor de omgeving optreden. Voor wat betreft de term 'ongewoon voorval' wordt hierbij uitgegaan van de invulling die daar op grond van artikel 17.1 van de wet ook aan is gegeven. De strekking van dit onderdeel is dat ongewone voorvallen waarvan op grond van artikel 17.2 van de wet, melding moet worden gedaan, moeten worden voorkomen dan wel dat de kans dat zich een ongewoon voorval voordoet tot een aanvaardbaar niveau wordt beperkt. Activiteiten binnen de inrichting kunnen ook risico's voor de omgeving met zich mee brengen. Zo kan in geval van schieten met hand- of kruisbogen in de buitenlucht en schieten met gas- of luchtdrukwapens binnen de veiligheid van mensen buiten de inrichting in het geding zijn als de projectielen buiten de baan, ruimte of inrichting kunnen komen. Ook de toepassing van natte koeltorens bij onder andere woon- en verblijfsgebouwen kan risico's voor de omgeving met zich meebrengen. Bij niet adequaat beheer van een natte koeltoren bestaat het risico van verspreiding van de legionellabacterie naar de omgeving. Een adequaat beheer van natte koeltorens is ook vereist op grond van de arbeidsomstandighedenwetgeving. In dat kader is ook het Arbo-informatieblad A1-32 Legionella (ISBN 9012099536) opgesteld, waarin gedrags- en beheersregels voor natte koeltorens nader zijn uitgewerkt. Op grond van dit Arbo-informatieblad kan degene die de inrichting drijft verantwoord invulling geven aan zijn zorgplicht, ook daar waar de arbeidsomstandighedenwetgeving formeel niet geldt (vanwege het ontbreken van een relatie werkgever-werknemer). Bij de opstelling van dit besluit is er van uitgegaan dat de drijver van inrichting zijn verantwoordelijkheid voor de veiligheid van personen op verantwoorde wijze invult. Er zijn geen uitgewerkte maatregelen opgenomen ter voorkoming van risico's voor de omgeving. Indien in een incidenteel geval de veiligheid van mensen in het geding komt, kan er op grond van onderdeel l van dit besluit gehandhaafd worden of kunnen er concrete maatwerkvoorschriften worden opgelegd. In al deze gevallen valt ook onder de zorgplicht het zorgen voor voldoende gekwalificeerd personeel. Indien er onvoldoende gekwalificeerd personeel werkzaam is in de inrichting moet men redelijkerwijs begrijpen dat hiermee een risico wordt genomen ten aanzien van het milieu. Uiteraard is het in bepaalde gevallen ook mogelijk om in plaats van zelf gekwalificeerd personeel in dienst te hebben terug te vallen op betrouwbare en professionele dienstverlening. Zo kan het beheer van een natte koeltoren worden uitbesteed aan een installatie- of onderhoudsbedrijf.

- m het zorgen voor een goede staat van onderhoud van de inrichting;

- n de bescherming van de doelmatige werking van de voorzieningen voor het beheer van afvalwater; *Toelichting op 'Lozingen'* In navolging van de voorafgaand aan dit besluit geldende regels voor lozingen in rioolstelsels is er ook in het onderhavige besluit van afgezien om met betrekking tot een aantal parameters doelvoorschriften te stellen die op de totale lozing vanuit een inrichting betrekking hebben, zoals de temperatuur, zuurgraad en sulfaatconcentratie. Voor deze aspecten van het lozen van afvalwater zijn dus in het besluit geen concrete voorschriften uitgewerkt, waardoor de lozing getoetst wordt aan de zorgplichtbepaling.

Bij het lozen in rioolstelsels kunnen nadelige gevolgen voor het milieu optreden indien afvalwater wordt geloosd:

- met een temperatuur die hoger is dan 30°C;
- waarvan de zuurgraad, uitgedrukt in waterstofionenexponent (pH), lager dan 6,5 of hoger dan 10 is;
- waarvan de sulfaatconcentratie hoger is dan 300 milligram per liter (mg/l);
- dat brand- of explosiegevaar kan veroorzaken, of
- dat door een beerput, rottingsput of septictank is geleid.

Bij de inbouw van voorschriften voor lozen op de riolering in de Wm is er in 1996 voor gekozen om deze parameters niet als doelvoorschriften op te nemen. Dit omdat in de praktijk situaties kunnen voorkomen waarbij de duur of de omvang van de lozing zo beperkt is dat van een belemmering van de doelmatige werking van de voorzieningen voor het beheer van afvalwater of nadelige gevolgen voor het oppervlaktewater geen sprake is, ook niet wanneer bedrijfsafvalwater met een of meer van de genoemde kenmerken in een riolering wordt gebracht. Een voorbehandeling van het bedrijfsafvalwater zou in die situaties buitenproportioneel zijn. Deze keuze is in dit besluit overgenomen. Het verdient uiteraard wel aanbeveling om indien een bedrijf afvalwater wil lozen waarbij bij bovengenoemde parameters afgeweken wordt van bij die parameters aangegeven waarden, hierover overleg met het bevoegd gezag te hebben, om zeker te zijn dat het belang van de bescherming van het milieu niet wordt geschaad. Indien in een specifiek geval behoefte zou bestaan om met betrekking tot bovenbedoelde parameters een grens vast te leggen, kan daartoe een maatwerkvoorschrift op grond van het derde lid worden gesteld. Zo kan het wenselijk zijn om een grens te stellen aan het te lozen sulfaatgehalte. In het rioolstelsel kan onder anaërobe omstandigheden uit sulfaat zwavelzuur ontstaan. Dit zwavelzuur tast het beton aan waar het rioolstelsel van is gemaakt, hetgeen de reden is waarom eisen kunnen worden gesteld aan de lozing van sulfaat. Een gangbare norm voor sulfaat is 300 milligram per liter. Vooral oudere betonnen rioolstelsels kunnen door zwavelzuur danig aangetast worden. Bij nieuwere rioolstelsels speelt dit probleem minder omdat het huidige beton waar rioolbuizen van gemaakt worden beter bestand is tegen zwavelzuuraantasting. Rioolbuizen met een levensduur langer dan 50 jaar zijn echter geen uitzondering. Indien in het rioolstelsel geen beton is verwerkt speelt het probleem in het geheel niet. Wel moet bedacht worden dat aantasting op grote afstand van de lozing plaats kan vinden. Het feit dat het rioolstelsel ter plaatse van de lozing bestand is tegen de sulfaatlozing wil niet zeggen dat de lozing ook toelaatbaar is met het oog op het gehele traject

dat het afvalwater moet doorlopen tot de zuivering. In dit besluit is er geen lozingseis opgenomen voor sulfaat. Op grond van artikel 2.1 kan het bevoegde gezag maatwerkvoorschriften stellen voor het lozen van sulfaat indien de bescherming van het riool dat noodzakelijk maakt. Een maatwerkvoorschrift betreffende lozingen kan overigens ook betrekking hebben op de hoeveelheid afvalwater, wanneer met betrekking tot dit aspect geen concrete voorschriften in het besluit zijn uitgewerkt. Maatwerkvoorschriften kunnen zo nodig gebruikt worden om de hoeveelheid afvalwater te reguleren daar waar het geloosde volume afvalwater de doelmatige werking van het openbaar riool of de zuiveringstechnische werken belemmert. Zo kan bijvoorbeeld worden bewerkstelligd dat de lozing van zogeheten dun water op een vuilwaterriool wordt tegengegaan of beperkt. Wanneer een bedrijf bijvoorbeeld een omvangrijke lozing op een openbaar riool met beperkte capaciteit uitvoert kan de doelmatige werking daarvan verstoord worden (rioolwater op straat, overstorten, en dergelijke). Dit probleem is in veel gevallen op te lossen met een lozingsregime, waarbij de omvangrijke lozingen op de daluren plaatsvinden. In de praktijk zal de gemeente dit probleem signaleren en het bedrijf hierop attenderen. Het heeft dan de voorkeur dat in overleg tussen gemeente en bedrijf het lozingsregime wordt aangepast waardoor problemen worden voorkomen. Mocht dit overleg niet slagen, dan is er de mogelijkheid tot het stellen van een maatwerkvoorschrift waarin het lozingsregime concreet is geregeld en waarop ook kan worden gehandhaafd. Ten slotte kan de mogelijkheid om een maatwerkvoorschrift te stellen ook betrekking hebben op de plaats van het lozingspunt. Vooral bij lozingen van afvalwater in het oppervlaktewater of op of in de bodem kan de plaats van de lozing mede bepalend zijn voor de milieuhygiënische gevolgen. Bij het stellen van een maatwerkvoorschrift dient op grond van de Algemene wet bestuursrecht (met name artikel 3:4) de redelijkheid, alsmede proportionaliteit in acht te worden genomen. Ten aanzien van de plaats van het lozen brengt dit bijvoorbeeld met zich mee dat het maatwerkvoorschrift er niet toe mag leiden dat het afvalwater over grote afstand dient te worden getransporteerd.

Een ander voorbeeld waarin de zorgplichtbepaling bij lozingen aan de orde is vormt de problematiek van lozingen bij toepassing van watergedragen verven. Vanwege de gevolgen voor de (volk)gezondheid en het milieu is het gebruik van vluchtige oplosmiddelen in verven en lijmen sterk gereduceerd ten gunste van watergedragen verven. Onder praktijkomstandigheden kan bij gebruik van watergedragen verven in enige mate afvalwater ontstaan. Dit kan zowel zeer kleinschalig aan de orde zijn (bijvoorbeeld in het kader van onderhoud binnen een inrichting), maar ook op grotere schaal, in inrichtingen waar het aanbrengen van verflagen een substantiële activiteit vormt. Bij laatstgenoemde inrichtingen is lozing ongewenst. Watergedragen verven bevatten, in geringe concentraties, diverse toxische componenten, die dus ook in het afvalwater zullen geraken. Bovendien zullen de vaste bestanddelen zich afzetten en sedimenteren in het rioolstelsel. Onder normale omstandigheden zal er weinig tot geen afvalwater ontstaan dat verontreinigd is met verbindingen. Door professionele schilders worden kwasten en rollers over het algemeen niet uitgespoeld voor herhaald gebruik. Aan het eind van de werkdag worden kwasten en rollers luchtdicht verpakt waardoor ze de volgende dag weer voor dezelfde klus gebruikt kunnen worden. Aan het eind van de klus wordt kwast of roller weggegooid omdat de kostprijs van een nieuwe roller of kwast niet opweegt tegen de loonkosten voor het schoonspelen. Wanneer toch dergelijk afvalwater ontstaat, kan met een eenvoudige behandeling dit afvalwater geloosd worden op een vuilwaterriool. Die behandeling bestaat uit flocculatie en vervolgens bezinking of filtratie. Dit kan door het afvalwater te verzamelen in een vat en daar het vlokmiddel, onder goed mengen, aan toe te voegen. Na de reactietijd kan het bovenstaande afvalwater geloosd worden en het slib als afvalstof worden afgevoerd. Van belang hierbij is een juiste dosering van het vlokmiddel aangezien dat ook milieubezwaarlijke stoffen bevat. Bij juiste dosering concentreren deze stoffen zich in het slib. Er is tegenwoordig ook diverse apparatuur op de markt die op basis van dit principe werkt. In het besluit zijn geen grenzen opgenomen ten aanzien van het lozen van afvalwater verontreinigd met watergedragen verven. Wanneer van een dergelijke lozing sprake zou zijn, vormt daarom de zorgplichtbepaling het kader waaraan die lozing zal worden getoetst.

Met nadruk zij gesteld dat daar waar wel in concrete voorschriften is voorzien, de zorgplichtbepaling en de bevoegdheid om op grond van die bepaling maatwerkvoorschriften te stellen niet aan de orde is. Zo is bijvoorbeeld bij een aantal activiteiten bepaald dat afvalwater met minder dan 20 milligram aan olie op een vuilwaterriool kan worden geloosd. Het bevoegd gezag kan dan niet op grond van de zorgplichtbepaling de ondernemer er op aanspreken, dat een nog lager gehalte moet worden bereikt. Ook het stellen van een maatwerkvoorschrift met die strekking is niet mogelijk. Mocht in het afvalwater van de desbetreffende activiteiten naast olie nog een andere verontreinigende stof aanwezig zijn, waarvoor geen doelvoorschrift is opgenomen, dan kan voor die stof wel bij maatwerkvoorschrift een grenswaarde worden gesteld, indien dat met het oog van de bescherming van het milieu noodzakelijk is. Immers, omdat voor die andere stof in het besluit geen grenswaarde is opgenomen, is het lozen daarvan niet uitputtend geregeld.

- o het doelmatig beheer van afvalwater;
- p het doelmatig beheer van afvalstoffen;
- q het beschermen van de duisternis en het donkere landschap in door het bevoegd gezag aangewezen gebieden.

Toelichting artikel 2.1, tweede lid *In het tweede lid staat limitatief opgesomd wat voor de toepassing van het eerste lid moet worden verstaan onder het voorkomen of beperken van het ontstaan van nadelige gevolgen voor het milieu.*

Daarbij worden de nadelige gevolgen voorkomen en voor zover dat niet mogelijk is worden deze zoveel mogelijk beperkt. In het geval van hinder wordt dit voorkomen en voor zover dat niet mogelijk is tot een aanvaardbaar niveau beperkt. Dit verschil komt voort uit het gegeven dat het er bij hinder om gaat om de overlast die deze geeft weg te nemen en er wordt aangesloten bij de formulering zoals deze bijvoorbeeld is opgenomen in de NeR. In het navolgende wordt aan de hand van een aantal voorbeelden de werking van de zorgplichtbepaling nader toegelicht.

- 3 Het eerste en tweede lid, onderdelen b, c, d, n, o en p, zijn van overeenkomstige toepassing op degene die, anders dan vanuit een inrichting, loost ten gevolge van agrarische activiteiten dan wel activiteiten die daarmee verband houden.

Toelichting artikel 2.1, derde lid, n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441 *Artikel 2.1, eerste en tweede lid, zijn van toepassing op inrichtingen. Nu ook lozen buiten inrichtingen ten gevolge van agrarische activiteiten onder het Activiteitenbesluit is gebracht, is ook voor dat lozen opname van een zorgplicht gewenst. Dit gebeurt met het nieuwe derde lid. Het vierde lid (voorheen derde*

lid) biedt de aan de zorgplicht gekoppelde maatwerkbaarheid voor activiteiten, zowel binnen als buiten inrichtingen.

- 4 Het bevoegd gezag kan met betrekking tot de verplichting, bedoeld in het eerste en derde lid, maatwerkvoorschriften stellen voor zover het betreffende aspect bij of krachtens dit besluit niet uitputtend is geregeld. Deze maatwerkvoorschriften kunnen mede inhouden dat de door degene die de inrichting drijft dan wel degene die loost, te verrichten activiteiten worden beschreven alsmede dat metingen, berekeningen of tellingen moeten worden verricht ter bepaling van de mate waarin de inrichting dan wel het lozen, bedoeld in het derde lid, nadelige gevolgen voor het milieu veroorzaakt.
- Toelichting artikel 2.1, vierde lid** *In dit lid is voor het bevoegd gezag de mogelijkheid opgenomen om met betrekking tot het eerste lid maatwerkvoorschriften te stellen. Deze mogelijkheid komt overeen met de mogelijkheid tot het stellen van nadere eisen zoals ook opgenomen in de 8.40-besluiten (bijvoorbeeld in artikel 6, eerste lid, onderdeel b, van het Besluit landbouw milieubeheer). Het gaat hierbij om een invulling van de zorgplicht in specifieke gevallen. In plaats van direct te handhaven op de zorgplicht kan het in specifieke situaties eerder aangewezen zijn dat het bevoegd gezag duidelijk maakt op welke wijze invulling moet worden gegeven aan de zorgplicht in die situatie. Dit schept duidelijkheid voor de degene die de inrichting drijft en kan voorkomen dat handhavend optreden achteraf noodzakelijk is (zie ook paragraaf 6.5 en 6.6 van het algemeen deel van deze toelichting). Indien een aspect al uitputtend is geregeld in het besluit, is het niet mogelijk om nog maatwerkvoorschriften te stellen. Van een uitputtende regeling is sprake indien er ten aanzien van een omschreven situatie of activiteit een limitatieve opsomming is opgenomen met eisen of voorschriften. Daarbij is steeds zo nauwkeurig mogelijk omschreven met betrekking tot welk aspect van de zorgplicht en welke activiteit de regels worden gesteld. Een voorbeeld van een uitputtende regeling is te vinden in artikel 4.16. "Een vulstation voor het vullen van gasflessen voldoet ten behoeve van het voorkomen van risico's voor de omgeving en ongewone voorvallen, dan wel voor zover dat niet mogelijk is het zoveel mogelijk beperken van de risico's voor de omgeving en de kans dat ongewone voorvallen zich voordoen en de gevolgen hiervan aan de bij ministeriële regeling te stellen eisen". De activiteit is in het dit geval het vullen van gasflessen. Het aspect dat hier uitputtend wordt geregeld is het voorkomen van risico's voor de omgeving en ongewone voorvallen, dan wel voor zover dat niet mogelijk is het zoveel mogelijk beperken van de risico's voor de omgeving en de kans dat ongewone voorvallen zich voordoen en de gevolgen hiervan. Hieromtrent kunnen op grond van de zorgplicht dan ook geen maatwerkvoorschriften meer worden vastgesteld. Een voorbeeld van een niet-uitputtende regeling is te vinden in artikel 4.102, eerste lid. "Bij het in het vuilwaterriool lozen van afvalwater afkomstig van het reinigen en wassen van textiel wordt ten minste voldaan aan het tweede en derde lid." Hierbij is het mogelijk dat naast hetgeen is geregeld in het tweede en derde lid op grond van de zorgplicht nog maatwerkvoorschriften worden gesteld ten aanzien van het in het vuilwaterriool lozen van afvalwater afkomstig van die activiteit. Van een uitputtende regeling is in ieder geval sprake wanneer voor een bepaald aspect concrete voorschriften zijn uitgewerkt in de vorm van kwantitatieve doelvoorschriften, dan wel wanneer is bepaald dat met betrekking tot dat aspect bij of krachtens dit besluit aangegeven middelen ter bescherming van het milieu moeten worden toegepast of als erkende maatregel kunnen worden toegepast. De houder van een inrichting heeft aldus de zekerheid dat het bevoegd gezag met betrekking tot het desbetreffende aspect de zorgplichtbepaling niet toe kan passen en dus ook niet kan overgaan tot het stellen van een aan de zorgplichtbepaling gekoppeld maatwerkvoorschrift. Bij concrete voorschriften is het stellen van een maatwerkvoorschrift alleen mogelijk indien het concrete voorschrift zelf die mogelijkheid biedt. Van een uitputtende regeling is eveneens sprake, wanneer dit besluit voor een bepaald aspect weliswaar geen concrete voorschriften bevat, maar wel de mogelijkheid tot het stellen van een op het desbetreffende aspect toegesneden maatwerkvoorschrift biedt. Door deze specifieke mogelijkheid tot maatwerk, is het niet mogelijk om ten aanzien van het betreffende aspect ook nog de maatwerkbaarheid behorende bij de zorgplichtbepaling in te zetten. Indien een aspect nog niet uitputtend is geregeld kan er een maatwerkvoorschrift worden vastgesteld. Het gaat daarbij om maatwerkvoorschriften die passen binnen de verplichting van het eerste lid; dit betekent ook dat maatwerkvoorschriften kunnen worden gesteld indien de nadelige gevolgen voor het milieu niet kunnen worden voorkomen of onvoldoende worden beperkt door de naleving van de bij of krachtens dit besluit gestelde voorschriften. De maatwerkvoorschriften die op grond van dit lid worden gesteld mogen niet afwijken van bepalingen van dit besluit. Het is uitdrukkelijk niet de bedoeling dat maatwerkvoorschriften worden opgesteld wanneer al handhavend wordt opgetreden. Dit opdat wordt voorkomen dat onduidelijk is op welke norm moet worden gehandhaafd, dat er legalisatie achteraf plaatsvindt of handhavend optreden wordt gefrustreerd.*

Afdeling 2.2 Lozingen

Artikel 2.1a

Deze afdeling is van toepassing op degene die:

- a een inrichting type A of een inrichting B drijft, of
- b een inrichting type C drijft, voor zover binnen de inrichting activiteiten worden verricht waarop hoofdstuk 3 van toepassing is.

Toelichting artikel 2.1a, onderdeel b, n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 *Artikel 2.1a, onderdeel b, is verduidelijkt in die zin dat afdeling 2.2 (lozingen) slechts op inrichtingen type C van toepassing is indien deze inrichtingen een of meer activiteiten verrichten die in hoofdstuk 3 zijn geregeld.*

Artikel 2.2

1 Het is verboden:

- a afvalwater te lozen op of in de bodem, tenzij het lozen is toegestaan bij of krachtens de artikelen 2.2b, 3.1 tot en met 3.5, 3.6, 3.6a, 3.6f, 3.6g, 3.10k, 3.16h, 3.23d, 3.24, 3.32 tot en met 3.34, 3.47, 3.60, 3.61, 3.62, 3.77, 3.87, 3.100, 3.102, 3.105, 3.129, 3.131, 3.150, 4.74c, 4.74k, 4.104, 4.104b en

4.104c,

- b afvalwater en andere afvalstoffen te lozen in een voorziening voor de inzameling en het transport van afvalwater niet zijnde een vuilwaterriool, tenzij het lozen is toegestaan bij of krachtens de artikelen 2.2b, 3.1 tot en met 3.3, 3.6, 3.6a, 3.6f, 3.6g, 3.60, 3.61, 3.62, 3.150, 4.74c, 4.74k en 4.104e.

Toelichting artikel 2.2, eerste lid, n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441 Artikel 2.2, eerste lid, bevat een opsomming van artikelen waarin het lozen op of in de bodem en in een voorziening voor de inzameling en het transport van afvalwater niet zijnde een vuilwaterriool, op grond van het Activiteitenbesluit is toegestaan. Die opsomming van artikelen is aangepast aan de opname van regels over lozen vanwege agrarische activiteiten in dit wijzigingsbesluit.

Toelichting artikel 2.2, eerste lid, n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558 In verband met vernummering van artikelen in het Activiteitenbesluit zijn de verwijzingen in artikel 2.2 aangepast.

Toelichting artikel 2.2, eerste lid, n.a.v. wijzigingsbesluit 2013/112 In dit artikel is een verwijzing opgenomen naar artikel 3.16h dat het lozen van boorspoelwater, dat vrijkomt bij de aanleg van een gesloten of open bodemenergiesysteem, op de bodem toestaat. Boorspoelwater betreft oppervlaktewater of leidingwater dat tijdens het boren vermengd kan raken met vrijkomend grondwater, en de daarin voorkomende gronddeeltjes. Ter bevordering van het boorproces worden aan het oppervlaktewater of leidingwater geringe hoeveelheden boorspoeladditieven toegevoegd. Boorspoeladditieven bestaan uit stoffen als bentoniet en polymeren. Bentoniet is een soort zeer fijne klei. Polymeren zijn biologisch afbreekbare stoffen die zuurstofbindend zijn. Gezien de samenstelling en relatief geringe hoeveelheid kan dit afvalwater op de bodem worden geloosd. Het vrijkomende boorspoelwater wordt dan binnen tijdelijke dijkes op de bodem gebracht, waarna het geleidelijk de bodem inzakt. Indien aan het boorspoelwater andere stoffen worden toegevoegd, valt dit onder de zorgplicht. Het is overigens niet gebruikelijk om dit te doen.

Toelichting artikel 2.2, eerste lid, n.a.v. wijzigingsbesluit 2014/20 Met de wijziging van artikel 2.2, eerste lid, van het Activiteitenbesluit wordt een onderscheid gemaakt in het verbod tot het lozen van afvalwater op of in de bodem (onderdeel a) en het lozen van afvalwater en andere afvalstoffen in een voorziening voor de inzameling en het transport van afvalwater niet zijnde een vuilwaterriool (onderdeel b). Hierbij wordt geen onderscheid gemaakt tussen de situaties dat de lozing vanuit de inrichting plaats vindt of daarbuiten. Voor de bescherming van het milieu maakt dit geen verschil. Slechts de aard en samenstelling van het te lozen afvalwater is bepalend voor het antwoord op de vraag of een lozing is toegestaan en onder welke voorwaarden.

Op de lozingsverboden van artikel 2.2, eerste lid, zijn uitzonderingen gemaakt waarbij de lozingen moeten voldoen aan algemene regels die zijn gesteld bij of krachtens het Activiteitenbesluit. Het lozingsverbod voor de overige afvalwaterstromen kan per individueel geval worden opgeheven met een maatwerkvoorschrift op grond van artikel 2.2, derde lid.

Toelichting artikel 2.2, eerste lid onderdelen a en b, n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 In de opsomming van artikel 2.2, eerste lid, onderdelen a en b, zijn de artikelen 3.6f en 3.6g opgenomen waarmee nieuwe activiteiten zijn toegevoegd aan het Activiteitenbesluit. Het gaat over het lozen ten gevolge van het schoonmaken van drinkwaterleidingen (artikel 3.6f (nieuw)) en over het lozen van afvalwater ten gevolge van calamiteitenoefeningen (artikel 3.6g (nieuw)). Voor deze activiteiten is de milieuvergunningplicht opgeheven en gelden de algemene regels zoals opgenomen met dit wijzigingsbesluit.

- 2 In afwijking van het eerste lid, onder a, is lozen op of in de bodem verboden, indien daarbij stoffen zonder doorsijpeling door bodem of ondergrond in het grondwater geraken.
- 3 Het bevoegd gezag kan bij maatwerkvoorschrift bepalen dat het eerste en tweede lid niet van toepassing zijn en dat lozen op of in de bodem of in een voorziening voor de inzameling en het transport van afvalwater niet zijnde een vuilwaterriool is toegestaan indien het belang van de bescherming van het milieu zich gelet op de samenstelling, hoeveelheid en eigenschappen van de lozing daartegen niet verzet.
- 4 Bij maatwerkvoorschrift als bedoeld in het derde lid kunnen voorwaarden worden gesteld met betrekking tot:
 - a de samenstelling, eigenschappen of hoeveelheid van de lozing en het meten en registreren daarvan;
 - b te treffen maatregelen;
 - c de duur van de lozing; en
 - d de plaats van het lozingspunt.
- 5 Het eerste lid, onder a, en het tweede lid zijn niet van toepassing op lozen in de bodem waaraan in een vergunning op grond van artikel 6.4 of artikel 6.5, onderdeel b, van de Waterwet, dan wel een vergunning op grond van een verordening van het waterschap voorschriften zijn gesteld.
- 6 Indien een maatwerkvoorschrift als bedoeld in het derde lid een lozing betreft die aanzienlijke gevolgen voor het milieu kan hebben, is op de voorbereiding van het maatwerkvoorschrift afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing.

Toelichting artikel 2.2 Bij het lozen in het oppervlaktewater, op of in de bodem of in een voorziening voor de inzameling en het transport van afvalwater die geen vuilwaterriool is, is in het eerste lid bepaald dat het lozen slechts is toegestaan, indien dit bij of krachtens de hoofdstukken 3 of 4 expliciet is bepaald. In paragraaf 7.4.2 van het algemeen deel van deze toelichting is de keuze voor deze wijze van reguleren toegelicht. Het tweede lid van artikel 2.2 is ontleend aan artikel 11, derde lid, onderdeel j, van richtlijn 2000/60/EG van 23 oktober 2000 tot vaststelling van een kader voor communautaire maatregelen betreffende het waterbeleid (de Kaderrichtlijn Water) waarin is bepaald dat lidstaten in maatregelenprogramma's een verbod op een rechtstreekse lozing van verontreinigende stoffen in het grondwater moeten opnemen. Een directe lozing van het grondwater is in artikel 2 van de richtlijn omschreven als lozing van verontreinigende stoffen in het grondwater zonder doorsijpeling door bodem of ondergrond. Overeenkomstig de verplichting van de richtlijn bevat het tweede lid van dit artikel een verbod voor een dergelijke lozing in het grondwater. Voorafgaande betekent echter niet dat vanuit de gereguleerde activiteiten in de andere gevallen lozen nooit toelaatbaar

zou kunnen zijn. Om die reden is een bepaling opgenomen die inhoudt dat het bevoegd gezag bij maatwerkvoorschrift lozen kan toestaan, indien het belang van de bescherming van het milieu zich daartegen niet verzet. Pas wanneer een dergelijk maatwerkvoorschrift is gesteld, mag met het lozen worden aangevangen. Aan het lozen kunnen door het bevoegd gezag bij het maatwerkvoorschrift voorwaarden worden gesteld. Voor inrichtingen type A en B geldt de mogelijkheid om bij maatwerkvoorschrift niet expliciet toegestane lozingen alsnog toe te staan voor alle lozingen vanuit die inrichting. Bij inrichting type C beperkt dit zich tot lozingen met betrekking tot activiteiten in hoofdstuk 3 en voor lozingen in oppervlaktewater ook nog tot activiteiten genoemd in paragraaf 4.1.5. Naar verwachting betreft dit een beperkt aantal lozingen. Het bovengenoemde artikel 11, derde lid, van de Kaderrichtlijn Water biedt aan de lidstaten de mogelijkheid om in een aantal in dat artikel genoemde gevallen een rechtstreekse lozing in het grondwater toe te staan. Een dergelijke toestemming kan ook bij maatwerkvoorschrift op grond van het derde lid worden verleend. Wanneer in een specifiek geval het bevoegd gezag, al dan niet op verzoek van de inrichting voornemens zou zijn om bij maatwerkvoorschrift een lozing toe te staan die tot substantiële gevolgen voor het milieu zou kunnen leiden, maar vanuit het oogpunt van de bescherming van het milieu door het bevoegd gezag wel toelaatbaar wordt geacht, dan dient het bevoegd gezag bij de voorbereiding van het maatwerkvoorschrift de openbare voorbereidingsprocedure toe te passen. Hiermee wordt invulling gegeven aan de verplichtingen van het verdrag van Aarhus met betrekking tot de inspraak en rechtsbescherming. In het vijfde lid is bepaald dat het verbod om in de bodem te lozen niet geldt indien aan het lozen voorschriften zijn gesteld in een vergunning op grond van artikel 14 van de Grondwaterwet. Dit kan bijvoorbeeld aan de orde zijn bij koude warmte opslag in de bodem, waarbij grondwater wordt onttrokken en, nadat daaraan warmte is toegevoegd of onttrokken, weer in de bodem wordt gebracht.

Artikel 2.2a

Indien er sprake is van een zodanige combinatie van meerdere activiteiten, dat een scheiding van het afvalwater, afkomstig van die activiteiten, niet doelmatig is, kan het bevoegd gezag, indien het belang van de bescherming van het milieu zich daartegen niet verzet, op verzoek van de aanvrager bij maatwerkvoorschrift aan het lozen voorwaarden stellen, die afwijken van de voorwaarden die aan het lozen als gevolg van een afzonderlijke activiteit bij of krachtens hoofdstuk 3 of 4 zijn gesteld.

Toelichting artikel 2.2a (nieuw) n.a.v. wijzigingsbesluit 2009/479 De overgang van vergunningplicht als uitgangspunt naar algemene regels, waarin regels met betrekking tot het lozen per afzonderlijke activiteit worden gesteld, kan in de praktijk een probleem met zich mee brengen daar waar een aantal activiteiten zo met elkaar is verweven, dat het niet doelmatig is het afvalwater daarvan te scheiden en (waar nodig) afzonderlijk te behandelen. Het kan dan efficiënter zijn de stromen gecombineerd te behandelen. Dit kan aan de orde zijn zowel in bestaande situaties (daar waar afvalwaterstromen zijn samengevoegd met het oog op een efficiënte afvoer of behandeling van de stromen) als in nieuwe situaties. Wanneer de samenvoeging stromen betreft, waarvoor in het Activiteitenbesluit verschillende voorwaarden gelden, was samenvoeging formeel juridisch niet mogelijk, omdat dan niet meer aan de afzonderlijke voorwaarden kon worden getoetst. Het Activiteitenbesluit beschikte nog niet over de mogelijkheid om in een dergelijk geval een gecombineerd voorschrift op te stellen, zoals dat in vergunningen voor een hele inrichting wel mogelijk was. Met artikel 2.2a wordt hierin alsnog voorzien. Voorwaarde is wel, dat het belang van de bescherming van het milieu zich niet tegen een gecombineerde behandeling van de afvalwaterstromen verzet. De samenvoeging van de stromen moet dus niet ten koste gaan van het niveau van milieubescherming. Daarvan zou bijvoorbeeld sprake kunnen zijn, wanneer door samenvoeging een geconcentreerde stroom zodanig zou worden verdund, dat het zuiveringsrendement van de gezamenlijke zuivering lager zou zijn dan bij afzonderlijke zuivering van de stromen.

Artikel 2.2b

- 1 In afwijking van artikel 2.2, eerste lid, is het lozen van spoelwater ten gevolge van het boren ten behoeve van een open bodemenergiesysteem op de bodem toegestaan.
- 2 In afwijking van artikel 2.2, eerste lid, is het lozen van spoelwater ten gevolge van het ontwikkelen en het onderhoud van een open bodemenergiesysteem in een voorziening voor de inzameling en het transport van afvalwater, niet zijnde een vuilwaterriool, toegestaan.
- 3 Het lozen van spoelwater ten gevolge van het ontwikkelen en het onderhoud van een open bodemenergiesysteem vindt slechts dan in een vuilwaterriool plaats, indien lozen als bedoeld in het tweede lid, redelijkerwijs niet mogelijk is.
- 4 In afwijking van artikel 2, onder b, is artikel 2.1 van toepassing op degene die een inrichting type C drijft ten aanzien van het lozen in een voorziening voor de inzameling en het transport van afvalwater op of in de bodem ten gevolge van een open bodemenergiesysteem.

Toelichting artikel 2.2b n.a.v. wijzigingsbesluit 2013/112 Artikel 2.2b bevat een regeling met betrekking tot lozingen van afvalwater ten gevolge van activiteiten ten behoeve van open bodemenergiesystemen. Het betreft geen lozingen in het oppervlaktewater, waarvoor een watervergunning is vereist. Deze bepaling is niet opgenomen in hoofdstuk 3 van het Activiteitenbesluit milieubeheer, omdat de voorschriften in dat hoofdstuk een volledige regeling van de milieu-aspecten van een activiteit beogen te geven. In dit geval gaat echter om een voorschrift dat alleen het aspect lozing ten gevolge van bepaalde activiteiten ten behoeve van open bodemenergiesystemen regelt. De overige milieu-aspecten van open bodemenergiesystemen worden in de watervergunning geregeld en niet in (hoofdstuk 3 van) het Activiteitenbesluit milieubeheer. Met artikel 2.2b, eerste lid, wordt voor open bodemenergiesystemen vrijstelling verleend van het verbod tot lozen op de bodem van spoelwater dat vrijkomt bij het boren. In artikel 3.16h van het Activiteitenbesluit milieubeheer is dit ook voor gesloten bodemenergiesystemen geregeld.

Met artikel 2.2b, tweede lid, wordt voor open bodemenergiesystemen ook vrijstelling verleend van het verbod tot lozen in een hemelwater- of ontwateringstelsel van spoelwater dat vrijkomt bij het ontwikkelen en het onderhoud (in het spraakgebruik onderhoudsspoelwater). Afhankelijk van de grootte van het systeem gaat het bij onderhoudsspoelwater om grotere hoeveelheden te lozen water dan bij spoelwater ten gevolge van het installeren van een bodemenergiesysteem. Het onderhoudsspoelwater bestaat uit

grondwater met de verontreinigende stoffen die op die locatie in het grondwater zitten, zoals chloride, arseen, sulfaat of andere stoffen die aan lozen in het oppervlaktewater in de weg kunnen staan. Daarnaast bevat onderhoudspoelwater relatief veel onopgeloste stoffen in de vorm van gronddeeltjes die uit de put gespoeld zijn. Voor het lozen in het oppervlaktewater zal beoordeeld moeten worden of dit gelet op de samenstelling, chloridegehalte, eventuele andere verontreinigen, zuurstofloosheid en onopgeloste stoffen, milieuhygiënisch tot de mogelijkheden behoort. Deze lozing valt niet onder het Activiteitenbesluit milieubeheer. Hiervoor is een watervergunning vereist. Bij het lozen van het onderhoudspoelwater in een hemelwater- of ontwateringstelsel (schoonwaterriool) spelen dezelfde overwegingen een rol. Uiteindelijk komt het te lozen water via een stelsel in een oppervlaktewaterlichaam. Dit stelsel kan, vanwege de beschikbare capaciteit, beperkingen aan het te lozen debiet stellen.

Bij het lozen van het onderhoudspoelwater in een vuilwaterriool wordt het afvalwater uiteindelijk in het milieu geloosd via een RWZI (rioolwaterzuiveringsinstallatie), waardoor sommige verontreinigingen deels verwijderd zullen worden. Chloride zal niet verwijderd kunnen worden, maar bij de zuivering is wel sprake van verdunning van de verontreiniging. Ook hier kan de capaciteit van het rioolstelsel en eventueel de capaciteit van de RWZI belemmerend zijn. In het overleg rond de watervergunning dat op grond van artikel 6.4, eerste lid, onder b, voor open systemen is vereist, komt tevens de lozingsroute aan de orde. Aan het overleg nemen alle betrokken overheden deel: GS als bevoegd gezag voor de onttrekking en de infiltratie van grondwater op grond van artikel 6.4, eerste lid, onder b, van de Waterwet, de waterbeheerder als belanghebbende bij een eventuele lozing in het oppervlaktewater en B en W als belanghebbende bij een eventuele lozing in een rioolstelsel. Als de lozing plaatsvindt in de bodem of in het oppervlaktewater wordt de lozing geregeld in de watervergunning. Indien op het oppervlaktewater wordt geloosd, is daarvoor een vergunning op grond van artikel 6.2 van de Waterwet vereist, waarop de samenloopregeling van artikel 6.17 van de Waterwet van toepassing is. De waterbeheerder kan de provincie als bevoegd gezag van advies dienen.

Indien wordt gekozen voor lozen in een rioolstelsel, worden in het overleg tevens afspraken gemaakt hoe dat lozen zal plaatsvinden. Er kan bijvoorbeeld een lozingsregime worden afgesproken, waarbij het spoelwater tijdelijk wordt opgeslagen en wordt geloosd op de momenten waarop er in het riool meer capaciteit beschikbaar is. Uitgangspunt is dat alle partijen, inclusief de initiatiefnemer, zich gebonden voelen aan deze afspraken en deze dus ook nakomen. Het wordt daarom niet nuttig geacht om voor lozingen in het hemelwater- of ontwateringstelsel de procedure van een maatwerkvoorschrift op te nemen.

Het lozen in een vuilwaterriool is in beginsel altijd toegestaan. Wel moet hierbij de algemene zorgplicht ingevolge artikel 2.1 van het Activiteitenbesluit milieubeheer in acht worden genomen. Eventueel kan op grond van de zorgplicht gehandhaafd worden of een maatwerkvoorschrift worden gesteld om de voorwaarden voor de lozing in een rioolstelsel te concretiseren. In artikel 2.2b, derde lid, is aangegeven dat lozen van onderhoudspoelwater in een hemelwater- of ontwateringstelsel de voorkeur verdient boven lozen op een vuilwaterriool.

In het vierde lid wordt de zorgplicht van artikel 2.1 van toepassing verklaard. In artikel 1.22 is bepaald dat de zorgplicht alleen van toepassing is op activiteiten binnen een inrichting type C waarop hoofdstuk 3 van het Activiteitenbesluit milieubeheer van toepassing is. Artikel 2.2b staat niet in dat hoofdstuk, maar bevat wel vergelijkbare voorschriften. Het artikel is niet in hoofdstuk 3 opgenomen omdat het uitgangspunt van dat hoofdstuk is dat ten aanzien van de daarin gereguleerde activiteiten een volledig voorschriftenpakket wordt geboden. Dat is niet het geval bij het installeren en in werking hebben van een open bodemenergiesysteem. Naast artikel 2.2b zijn met betrekking tot die activiteit (de meeste) voorschriften namelijk verbonden aan de watervergunning op grond van artikel 6.4, eerste lid, onder b, van de Waterwet. Dit zou betekenen dat de zorgplicht onbedoeld niet van toepassing is op de lozingen in verband met open bodemenergiesystemen die in het Activiteitenbesluit milieubeheer zijn geregeld. Dit is echter wel de bedoeling omdat toepassing van de zorgplicht het mogelijk maakt om de lozingen die in het onderhavige artikel zijn geregeld, toe te staan. Lozingen die onder artikel 2.2b vallen, hoeven niet te worden gemeld. De meldingsplicht van artikel 1.10 van het Activiteitenbesluit milieubeheer heeft geen betrekking op inrichtingen type A. Blijkens de definitie van het begrip inrichting type A in artikel 1.2 van het Activiteitenbesluit milieubeheer zijn dit namelijk inrichtingen waarbinnen geen van de in de hoofdstukken 3 en 4 genoemde activiteiten worden verricht. Voor de lozingen waarop artikel 2.2b betrekking heeft, worden in de hoofdstukken 3 en 4 geen regels gesteld. Daarom geldt hiervoor dus niet de meldingsplicht op grond van artikel 1.10. Voor lozingen op de bodem van spoelwater ten gevolge van het boren ten behoeve van een open bodemenergiesysteem is dit niet nodig, omdat het kleine hoeveelheden betreft. Voor lozingen in een hemelwater- of ontwateringstelsel schoonwater van spoelwater ten gevolge van het ontwikkelen en het onderhoud van een open bodemenergiesysteem, wordt voorafgaande melding beleidsmatig wel wenselijk geacht. Bij het regelen van een meldingsplicht voor deze activiteit bleek dat het Activiteitenbesluit milieubeheer bijzonder ingewikkeld zou worden indien hiervoor een afzonderlijke meldingsregeling zou worden opgenomen. Het regelen van de lozingen in hoofdstuk 3 werd zoals gezegd binnen de systematiek van het Activiteitenbesluit milieubeheer ongewenst geacht. Daarom is uiteindelijk besloten voor alle lozingen waarop artikel 2.2b van toepassing is, van een meldingsplicht af te zien.

Artikel 2.3

1 Emissiemetingen ter controle op de naleving van de emissie-eisen voor het lozen worden uitgevoerd volgens:

- a NEN 6966 of NEN-EN-ISO 17294-2 ten aanzien van arseen, barium, beryllium, boor, cadmium, chroom, cobalt, ijzer, koper, molybdeen, nikkel, lood, seleen, tin, titaan, uranium, vanadium, zilver en zink, waarbij de ontsluiting van de elementen plaats vindt volgens NEN-EN-ISO 15587-1; **Toelichting artikel 2.3, eerste lid onder a. n.a.v. wijzigingsbesluit 2016/425** De verwijzing naar NEN 6961 in artikel 2.3, eerste lid, onder a, vervalt. NEN 6961 bevat regels voor de ontsluiting van elementen bij de analyse van watermonsters op zware metalen en verwijst voor bepalingen in water rechtstreeks naar NEN-EN-ISO 15587-1. Nu artikel 2.3, eerste lid, onder a, ook al naar deze Europese norm verwijst, is het opnemen van NEN 6961 overbodig en onnodig complicerend.
- b NEN-EN-ISO 12846 ten aanzien van kwik;
- c NEN-EN-ISO 14403-1 of NEN-EN-ISO 14403-2 ten aanzien van vrij cyanide in afvalwater;
- d NEN-EN-ISO 15680 ten aanzien van benzeen, toluen, ethylbenzeen, xyleen en naftaleen;
- e NEN 6401 ten aanzien van vluchtige organohalogenenverbindingen;
- f NEN-EN-ISO 6468 ten aanzien van aromatische organohalogenenverbindingen;

- g NEN-EN-ISO 10301 ten aanzien van chlooretheen (vinylchloride), dichloormethaan, tetrachlooretheen (PER), tetrachloormethaan, trichlooretheen, trichloormethaan, 1,1-dichloorethaan, 1,2-dichloorethaan, 1,2-dichlooretheen, cis-1,2-dichlooretheen, trans-1,2-dichlooretheen 1,1,1-trichloorethaan en 1,1,2-trichloorethaan;
 - h NEN 6676 ten aanzien van extraheerbare organohalogenverbindingen;
 - i NEN-EN-ISO 9377-2 ten aanzien van olie;
 - j NEN-EN-ISO 17993 ten aanzien van polycyclische aromatische koolwaterstoffen;
 - k ISO 5815-1/2 of NEN-EN 1899-1/2 ten aanzien van het biochemisch zuurstof verbruik;
 - l NEN 6633 ten aanzien van het chemisch zuurstof verbruik;
 - m NEN-EN-ISO 13395 ten aanzien van nitrietstikstof en nitraatstikstof;
 - n NEN-ISO 5663 of NEN 6646 ten aanzien van organisch stikstof (Kjeldahlstikstof);
 - o NEN 6646, NEN-EN-ISO 11732 of NEN-ISO 15923-1:2013 ten aanzien van ammoniumstikstof;
 - p NEN-ISO 5813 of NEN-EN-ISO 5814 ten aanzien van het zuurstofgehalte;
 - q NEN-EN 872 ten aanzien van onopgeloste stoffen;
 - r NEN-EN-ISO 15681-1 en NEN-EN-ISO 15681-2 ten aanzien van fosfor totaal;
 - s NEN 6414 ten aanzien van temperatuur;
 - t NEN-ISO 11083 ten aanzien van chroom VI.
- 2 De monsternamen ten behoeve van de emissiemetingen ter controle van de naleving van de emissie-eisen voor het lozen wordt uitgevoerd volgens NEN 6600-1 en de conservering van het monster wordt uitgevoerd volgens NEN-EN-ISO 5667-3. Het monster wordt niet gefiltreerd en de onopgeloste stoffen worden meegenomen in de analyse.
- 3 In afwijking van het eerste en tweede lid kunnen andere methoden voor emissiemetingen, monsternamen en conservering worden gebruikt, indien deze gelijkwaardig zijn aan de in die leden genoemde methoden.

Toelichting artikel 2.3 In dit artikel is aangegeven aan welke voorwaarden een emissiemeting moet voldoen indien deze wordt uitgevoerd ter controle van de naleving van emissie-eisen. In het eerste lid is per parameter de bepalingsmethode vastgelegd. In het tweede lid van dit artikel is een norm opgenomen voor de monsternamen en voor de conservering van dat monster. Gezien het feit dat de emissiegrenswaarden die gesteld zijn bij de lozingsactiviteiten betrekking hebben op afvalwater en op het totaal van opgeloste en niet opgeloste stoffen in het afvalwater, is het van belang dat het monster niet gefiltreerd mag worden en dat de stoffen die zich onopgelost in het afvalwater bevinden meegenomen worden in de analyse. Deze voorwaarden moeten in acht worden genomen bij het volgen van de norm voor de monsternamen, de conservering daarvan en de bepalingsmethode. Op grond van het derde lid kan een gelijkwaardige bepalingsmethode worden toegepast; in dat geval is het aan het bevoegd gezag om aan te tonen dat de bepalingsmethode gelijkwaardig is.

Afdeling 2.3 Lucht en geur

Toelichting gewijzigd opschrift afdeling 2.3 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 Afdeling 2.3 wordt opnieuw vastgesteld. De afdeling geeft voorschriften over lucht en geur.

Artikel 2.3a

- 1 Deze afdeling is van toepassing op degene die een inrichting type A, een inrichting type B of een inrichting type C drijft.

Toelichting artikel 2.3a, eerste lid n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 Met deze bepaling is vastgelegd dat afdeling 2.3 geldt voor alle typen inrichtingen. Voor inrichtingen type A en B gelden de bepalingen van deze afdeling voor zover de activiteiten niet uitputtend zijn geregeld in de hoofdstukken 3 of 4 van het Activiteitenbesluit. Voor inrichtingen type C (zonder IPPC-installatie) gelden de bepalingen in plaats van de eisen die voorheen werden gesteld in de vergunning. De eisen in het Activiteitenbesluit zijn van toepassing en hoeven niet in de vergunning opgenomen te worden. Afwijken van de eisen van hoofdstuk 3 is voor inrichtingen type A, B en C alleen mogelijk als het desbetreffende artikel ook de mogelijkheid geeft tot maatwerk. Dit is bijvoorbeeld niet het geval voor paragraaf 3.2.1 (kleine en middelgrote stookinstallaties) waarbij alleen voor IPPC-installaties in specifieke gevallen een mogelijkheid bestaat om af te wijken. Echter, mocht de activiteit niet uitputtend geregeld zijn in hoofdstuk 3, dan stelt afdeling 2.3, als verdere invulling van de zorgplichtbepaling voor inrichtingen type A, emissiegrenswaarden. Daarbij is het overigens niet zo dat altijd door het bevoegd gezag aan de inrichting gevraagd kan worden om aan te tonen dat de grensmassaastroom niet overschreden wordt. Indien de luchtmissies niet relevant zijn, is dit niet aan de orde. Een verdere toelichting op onder meer dit punt is ook te vinden in het Informatiedocument Industriële Emissies waarvan een overzicht van de maatwerkmogelijkheden in het Activiteitenbesluit deel uitmaakt.

- 2 In afwijking van het eerste lid is deze afdeling, met uitzondering van artikel 2.4, tweede lid, niet van toepassing op emissies naar de lucht van een IPPC-installatie indien en voor zover voor de activiteit of het type productieproces BBT-conclusies voor deze emissies zijn vastgesteld op grond van artikel 13, vijfde en zevende lid, van de EU-richtlijn industriële emissies. Indien de BBT-conclusie van toepassing is op een groep van stoffen, geldt de eerste volzin voor alle stoffen die tot die groep van stoffen behoren.
- Toelichting artikel 2.3a, tweede lid n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337* De BBT-conclusies hebben voorrang op de eisen in afdeling 2.3, ook in de situatie dat de BBT-conclusies soepeler zijn dan de eisen in afdeling 2.3. Dit volgt uit een Europees

gelijk speelveld voor de industrie. Deze uitzondering geldt alleen voor de stofemissies naar de lucht, waarvoor BBT-conclusies zijn vastgesteld. In het geval dat de BBT-conclusies in een BREF geen betrekking hebben op de betreffende activiteit of type productieproces kunnen de emissie-eisen in afdeling 2.3 wel van toepassing zijn. Wel geldt in alle gevallen artikel 2.8 voor IPPC-installaties, omdat de BBT-conclusies (nog) onvoldoende basis geven voor een goede monitoring van de luchtmissies. Daarnaast is het minimalisatiebeginsel met betrekking tot zeer zorgwekkende stoffen, vermeld in artikel 2.4, tweede lid, altijd van toepassing op deze installaties. Dit vloeit voort uit de implementatie van de EU-richtlijn industriële emissies. Een uitzondering op artikel 2.3a, tweede lid, is paragraaf 5.1.4 die strengere eisen stelt aan de ontzweveling in clausinstallaties bij raffinaderijen. De reden hiervoor is dat met artikel 5.40 de situatie in de reeds bestaande vergunningen wordt vastgelegd (gecodificeerd).

Toelichting artikel 2.3a, tweede lid n.a.v. wijzigingsbesluit 2016/425 De toepasselijkheid van afdeling 2.3 wordt met deze wijziging van artikel 2.3a verduidelijkt.

In het tweede lid wordt toegevoegd dat indien de BBT-conclusie van toepassing is op een groep van stoffen, het tweede lid geldt voor alle stoffen die tot die groep van stoffen behoren. Reden hiervoor is dat een BBT-conclusie kan gelden voor een emissie van een individuele stof, maar ook voor een emissie van meer stoffen of groep van stoffen. Ook kan een stof een indicator zijn voor andere stoffen. In die gevallen geldt afdeling 2.3 niet voor de stoffen waarop de BBT-conclusie betrekking heeft.

Uit de BBT-conclusie moet in dat geval wel duidelijk blijken dat deze van toepassing is op de individuele stoffen die vallen onder een groep van stoffen of dienen ter indicatie van een andere stof. Een voorbeeld hiervan zijn BREF's met een BBT-conclusie over de beperking van de uitstoot van vluchtige organische stoffen (VOS). Dat is een grote verzameling van individuele stoffen. In dat geval kan het bevoegd gezag de BBT-conclusie voor de VOS ook beschouwen als een BBT-conclusie voor de hieronder vallende individuele stoffen. Alle vluchtige organische stoffen zijn dan uitgezonderd van afdeling 2.3 (met uitzondering van de minimalisatieplicht voor zeer zorgwekkende stoffen).

Een voorbeeld van BBT-conclusies die de individuele stof onvoldoende duidelijk aanwijzen kunnen zijn BREF's met een BBT-conclusie over totaal stof (dust). In totaal stof kunnen ook zware metalen in voorkomen. Als uit de BBT-conclusie niet duidelijk blijkt dat totaal stof als indicator voor zware metalen wordt gebruikt, geldt de BBT-conclusie niet ook voor zware metalen. Voor de emissies van zware metalen geldt in dat geval afdeling 2.3 van het Activiteitenbesluit. Wel is het in dit voorbeeld zo dat technieken om stofemissie te beperken over het algemeen ook emissies van zware metalen beperken. Het is daarom goed denkbaar dat met dezelfde maatregelen het bedrijf voldoet aan zowel de BBT-conclusie voor totaal stof als aan de voorschriften voor zware metalen die volgen uit afdeling 2.3 van het Activiteitenbesluit.

In het tweede lid komt daarnaast de verwijzing naar artikel 2.8 te vervallen, waarmee de uitzondering in dit lid voor IPPC-installaties doorgetrokken wordt naar monitoring. Een deel van de BBT-conclusies geeft onvoldoende basis voor een goede monitoring van luchtmissies. Daarom is in het vierde tranche wijzigingsbesluit de keuze gemaakt om de voorschriften over monitoring in artikel 2.8 te laten gelden voor IPPC-installaties. Reacties uit de praktijk hebben geleid tot heroverweging van deze keuze. De toepassing van artikel 2.8 op IPPC-installaties wordt als systematisch onjuist ervaren, omdat de emissiegrenswaarden van afdeling 2.3 niet gelden voor IPPC-installaties als BBT-conclusies van kracht zijn. Daarnaast hebben het bevoegd gezag en exploitanten in vergunningen op de installaties afgestemde voorschriften over monitoring opgenomen voor de gevallen waarin BBT-conclusies nog onvoldoende basis bieden. Deze voorschriften kunnen afwijken van artikel 2.8. Door het algemene overgangsrecht van het Activiteitenbesluit zouden deze voorschriften op maat na drie jaar vervallen, terwijl er geen inhoudelijke aanleiding voor is. Een voor de hand liggend toetsmoment van deze voorschriften is de vaststelling van nieuwe of herziene BBT-conclusies. Uitkomst daarvan kan overigens nog steeds zijn in aanvulling op of in plaats van BBT-conclusies één of meer controleregimes zoals beschreven in artikel 2.8 in vergunningvoorschriften op te nemen. Deze wijziging kan worden beschouwd als een kleine vereenvoudiging, omdat bestaande vergunningvoorschriften over monitoring blijven gelden en na afloop van de drie jaar overgangsrecht daartoe geen maatwerkbesluit nodig is.

- 3 In afwijking van het eerste lid is artikel 2.5, tweede, derde, vijfde en zevende lid niet van toepassing op emissies van stoffen voor zover in de hoofdstukken 3, 4 en 5 emissie-eisen aan die stoffen zijn gesteld.

Toelichting artikel 2.3a, derde lid n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 In het derde lid is bepaald dat de emissiegrenswaarden in de artikelen 2.5 en 2.6 niet van toepassing zijn op de emissies van stoffen voor zover in hoofdstuk 3 en 4 emissiegrenswaarden zijn gesteld. De emissiegrenswaarden in de hoofdstukken 3 en 4 gaan voor op de emissiegrenswaarden van hoofdstuk 2. Wel is de sommatiebepaling uit artikel 2.5, eerste, vierde en vijfde lid, van toepassing op activiteiten in de hoofdstukken 3 en 4. Ook geldt de vrijstellingsbepaling uit artikel 2.6.

Toelichting artikel 2.3a, derde lid n.a.v. wijzigingsbesluit 2016/425 Het derde lid regelt dat de specifieke eisen voor luchtmissies in de hoofdstukken 3 en 4 voortgaan op de algemene eisen in afdeling 2.3. Eenzelfde afbakening met hoofdstuk 5 ontbrak en is met dit onderdeel gerepareerd.

- 4 In afwijking van het eerste lid is artikel 2.7a, eerste, tweede en vierde lid, niet van toepassing op emissies van geur voor zover in hoofdstuk 3, 4 en 5 eisen aan geurhinder zijn gesteld.

Toelichting artikel 2.3a, vierde lid n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 In het vierde lid is bepaald dat artikel 2.7a, eerste, tweede en vierde lid, niet van toepassing is op de emissies van stoffen voor zover in hoofdstuk 3 en 4 eisen aan geurhinder zijn gesteld. De eisen van de hoofdstukken 3 en 4 over geurhinder gaan voor op de eisen over geurhinder in hoofdstuk 2.

- 5 In afwijking van het eerste lid is artikel 2.8 niet van toepassing op stoffen waarvoor op grond van hoofdstuk 5 een monitoringsbepaling geldt.

Toelichting artikel 2.3a, vijfde lid n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 In het vijfde lid van artikel 2.3a is de relatie tussen afdeling 2.3 en hoofdstuk 5 vastgelegd. Zo zijn in hoofdstuk 5 specifieke monitoringsbepalingen opgenomen voor de activiteiten in de paragrafen 5.1.1 tot en met 5.1.3. Daarmee is artikel 2.8 niet van toepassing op die activiteiten. De paragrafen 5.1.4 tot en met 5.1.6 bevatten geen monitoringsbepaling. In dat geval is de algemene monitoringsbepaling in artikel 2.8 wel van toepassing. Afdeling 2.3 is derhalve van toepassing op activiteiten in hoofdstuk 5, voor zover in dat hoofdstuk niet anders is vermeld.

- 6 In afwijking van het eerste lid zijn de artikelen 2.5, 2.6 en 2.8 niet van toepassing op emissies van vluchtige organische stoffen uit oplosmiddeleninstallaties die vallen onder afdeling 2.11.

Toelichting artikel 2.3a, zesde lid n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 In het zesde lid is de relatie tussen afdeling 2.3 en afdeling

2.11 vastgelegd. Als het om een oplosmiddeleninstallatie gaat dan gelden de voorschriften uit afdeling 2.11. De emissiegrenswaarden, de sommatiebepaling, de vrijstellingsbepaling en de meetvoorschriften gelden dan niet voor deze oplosmiddeleninstallaties. Artikel 2.7 is gekoppeld aan de artikelen 2.5 en 2.6 en geldt daardoor ook niet. Afdeling 2.11 regelt niets over geur. Daarom geldt wel artikel 2.7a voor oplosmiddeleninstallaties die vallen onder afdeling 2.11. Ook geldt artikel 2.4 (zeer zorgwekkende stoffen) voor oplosmiddeleninstallaties.

Toelichting artikel 2.3a, zesde lid n.a.v. wijzigingsbesluit 2016/425 Het zesde lid heeft tot doel samenloop van de afdelingen 2.3 en 2.11 ten aanzien van de emissies en monitoring van vluchtige organische stoffen te voorkomen. Het zesde lid is echter per abuis niet beperkt tot vluchtige organische stoffen, waardoor ten onrechte de voorschriften uit afdeling 2.3 over andere stoffen evenmin gelden.

Artikel 2.3b

1 Voor de toepassing van deze afdeling wordt onder een zeer zorgwekkende stof verstaan: een stof die voldoet aan een of meer van de criteria of voorwaarden, bedoeld in artikel 57 van EG-verordening registratie, evaluatie en autorisatie van chemische stoffen.

2 Bij ministeriële regeling worden regels gesteld over zeer zorgwekkende stoffen.

Toelichting artikel 2.3b n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 De Europese Unie heeft selectiecriteria opgesteld om te bepalen wanneer een stof als een zeer zorgwekkende stof wordt beschouwd. Deze criteria zijn opgenomen in artikel 57 van REACH. Het gaat hierbij om stoffen met de volgende eigenschappen:

- 1) kankerverwekkend,
- 2) mutageen,
- 3) reprotoxisch,
- 4) persistent, bioaccumulerend en toxisch,
- 5) zeer persistent en zeer bioaccumulerend,
- 6) gelijke zorg als de stoffen genoemd onder 1 tot en met 5, zoals hormoonverstorende stoffen.

Ten aanzien van onderdeel 6 kan worden opgemerkt dat in artikel 57f van REACH ook wordt aangegeven dat stoffen met «gelijke zorg» ook als zeer zorgwekkende stof aangemerkt kunnen worden. Dit zijn stoffen met hormoonontregelende eigenschappen. In REACH worden ook stoffen met persistente, bioaccumulerende en toxische eigenschappen of zeer persistente en zeer bioaccumulerende eigenschappen, die niet aan de criteria onder 1 en 5 voldoen, als zeer zorgwekkend aangewezen. Het gaat om stoffen waarvan wetenschappelijke aanwijzingen worden gevonden voor waarschijnlijke ernstige gevolgen voor de gezondheid van de mens of voor het milieu die even zorgwekkend zijn als die van de stoffen die onder 1 tot en met 5 zijn vermeld. Deze stoffen worden per afzonderlijk geval volgens de procedure van artikel 59 van REACH vastgesteld en op de kandidatenlijst geplaatst. In dit artikel wordt aangesloten bij deze criteria. Om te bepalen wanneer aan deze criteria wordt voldaan, wordt zoveel mogelijk aangesloten bij bestaande indelingen in internationale regelingen en verdragen. In de Activiteitenregeling zijn de zeer zorgwekkende stoffen aangewezen en zijn nadere bepalingen opgenomen over de identificatie van een zeer zorgwekkende stof. Om de uitvoering van de voorschriften in afdeling 2.3 te faciliteren, zijn de stoffen die op basis van de genoemde criteria voor de toepassing van deze afdeling in ieder geval als zeer zorgwekkend worden aangemerkt, opgenomen in een niet-limitatieve lijst in de Activiteitenregeling. Met deze lijst wordt aangesloten bij artikel 57 van REACH en de bijlagen uit de hierboven bedoelde wetgeving en verdragen. Ook is de drijver van de inrichting op basis van artikel 1.15 van het Activiteitenbesluit verplicht om de juiste informatie aan te leveren aan het bevoegd gezag. Het is de taak van het bevoegd gezag om de aangeleverde informatie te toetsen.

Artikel 2.4

1 In afwijking van artikel 2.3a, eerste lid, is dit artikel, met uitzondering van het achtste lid, onder b, uitsluitend van toepassing op degene die een inrichting type C drijft.

Toelichting artikel 2.4, eerste lid n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 In artikel 2.4, eerste lid, wordt afgeweken van de reikwijdte van afdeling 2.3 zoals opgenomen in artikel 2.3a. De bepalingen voor de zeer zorgwekkende stoffen zijn uitsluitend van toepassing op inrichtingen type C. Van inrichtingen type A wordt aangenomen dat er geen relevante emissies van zeer zorgwekkende stoffen optreden. Voor inrichtingen type B gelden de bepalingen van de hoofdstukken 3 en 4 waar via het toepassen van de beste beschikbare technieken de emissies zijn geregeld. Voor inrichtingen typen A en B kan bij onvoorziene gevallen gebruik worden gemaakt van de zorgplichtbepaling in artikel 2.1. De algemene zorgplichtbepaling van artikel 2.1 zal voor type A -en type B-inrichtingen slechts relevant zijn als vangnet voor de situatie dat er toch, onvoorziën, op basis van nieuwe informatie die beschikbaar is gekomen, vanuit het oogpunt van milieubescherming ontoelaatbare emissies naar de lucht blijken plaats te vinden van zeer zorgwekkende stoffen. In een dergelijke situatie zijn derhalve niet alle aspecten geregeld en is maatwerk mogelijk. De aard van de zeer zorgwekkende stoffen en ontwikkelingen bij het beschikbaar komen van informatie over zeer zorgwekkende stoffen nopen daartoe. Voor inrichtingen waartoe een IPPC-installatie behoort, gelden de bepalingen in aanvulling op de BBT-conclusies uit de BREF's, voor zover deze niet of onvoldoende gekwantificeerd zijn of op een activiteit of type productieproces geen BBT-conclusies van toepassing zijn. Indien en voor zover er in BBT-conclusies emissieniveaus voor zeer zorgwekkende stoffen zijn vastgesteld, gaan die BBT-conclusies voor. Op dit punt wijkt de regeling voor zeer zorgwekkende stoffen niet af van de regeling voor de overige stoffen. Uit de artikelen 14 en 17 van de EU-richtlijn industriële emissies volgt dat de bevoegde autoriteiten de beste beschikbare technieken moeten bepalen als deze niet in de BBT-conclusies zijn vastgelegd. Waar de beste beschikbare technieken voorheen, met betrekking tot emissies van zeer zorgwekkende stoffen, in overeenstemming met de NeR in vergunningvoorschriften werden vastgelegd, wordt daar nu via algemene regels invulling aan gegeven.

2 Emissies van zeer zorgwekkende stoffen naar de lucht worden zoveel mogelijk voorkomen dan wel, indien dat niet mogelijk is, tot een minimum beperkt.

Toelichting artikel 2.4, tweede lid n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 Stoffen die als zeer zorgwekkende stoffen zijn aangemerkt, zijn zeer gevaarlijk voor mens en milieu. Een zo laag mogelijke concentratie van deze stoffen in de leefomgeving is noodzakelijk

voor de gezondheid van de mens en voor het milieu. De drijver van een inrichting waar deze stoffen worden gebruikt, geproduceerd of geëmitteerd, moet ervoor zorgen dat de uitstoot van deze stoffen tot een minimum wordt beperkt. Wanneer stoffen zeer zorgwekkende stoffen worden dan is men ten aanzien van deze stoffen per direct minimalisatieverplicht. Dit houdt in dat drijvers van inrichtingen meteen moeten gaan nadenken of een dergelijke stof noodzakelijk is voor hun proces (vermijding stof) en of er mogelijkheden zijn om de emissie van de stof te verminderen. Na maximaal 5 jaar moet op grond van het derde lid informatie worden geleverd aan het bevoegd gezag over de mate van emissies en mogelijkheden tot vermijding en reductie van emissie van de zeer zorgwekkende stoffen. Voor inrichtingen type C geldt een inspanningsverplichting om te onderzoeken of, en zo ja, hoe een verdere emissiereductie gerealiseerd kan worden. Dus ook wanneer beste beschikbare technieken zijn toegepast en de immissieconcentratie voor een stof het maximaal toelaatbaar risiconiveau (MTR) niet overschrijdt. Minimalisatie kan op verschillende manieren worden gerealiseerd: door substitutie, door nieuwe reinigingstechnieken of nieuwe productietechnieken, door geoptimaliseerde en duurzame bedrijfsvoering. Door een minimalisatieverplichting in regelgeving op te nemen, wordt ook innovatie bevorderd.

- 3 Degene die een inrichting drijft van waaruit emissies van zeer zorgwekkende stoffen naar de lucht plaatsvinden, overlegt elke vijf jaar informatie aan het bevoegd gezag over:

- a de mate waarin emissies van zeer zorgwekkende stoffen naar de lucht plaatsvinden;
- b de mogelijkheden om emissies van die stoffen te voorkomen dan wel, indien dat niet mogelijk is, te beperken.

Toelichting artikel 2.4, derde lid n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 Met het derde lid wordt een periodieke toetsing van de minimalisatieverplichting beoogd. Een onderzoeksplicht blijft gelden zolang de kwaliteit van het milieu daartoe aanleiding geeft. Onderzoekverplichting en minimalisatieverplichting bestonden al in de NeR. In onderdeel a duiden de woorden «de mate waarin» op een informatieplicht en niet zonder meer op een meetverplichting voor alle zeer zorgwekkende stoffen. Ook als bepaalde emissies theoretisch mogelijk zijn, kan het bedrijf motiveren waarom die emissies niet waarschijnlijk zijn, bijvoorbeeld met behulp van een massabalans.

- 4 In afwijking van het derde lid, kan het bevoegd gezag, indien het belang van de bescherming van het milieu zich daartegen niet verzet, bij maatwerkvoorschrift toestaan dat:

- a aan de informatieverplichting niet hoeft te worden voldaan indien naar het oordeel van het bevoegd gezag de bijdrage van emissies uit de inrichting aan het maximaal toelaatbaar risico, bedoeld in het vijfde lid, verwaarloosbaar is, of
- b de informatieverplichting, rekening houdend met de meest relevante zeer zorgwekkende stoffen, gefaseerd wordt uitgevoerd. Hierbij stelt het bevoegd gezag per stof een redelijke termijn vast waarbinnen die informatie wordt aangeleverd.

Toelichting artikel 2.4, vierde lid n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 Het beleidsstreven voor zeer zorgwekkende stoffen is het verwaarloosbaar risico (VR). Dit is bevestigd in de brief van de Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu aan de Tweede Kamer. Het bevoegd gezag kan besluiten de onderzoeksplicht op te heffen wanneer een inrichting haar activiteiten zodanig heeft ingericht dat de immissiewaarde voor een zeer zorgwekkende stof minder is geworden dan bijvoorbeeld het VR (onderdeel a). In overleg met het bevoegd gezag kan een prioritering in het nemen van de maatregelen naar de aard en omvang van emissies van zeer zorgwekkende stoffen worden ingebracht (onderdeel b). Indien door een inrichting meerdere zeer zorgwekkende stoffen naar de lucht worden uitgestoten, kan het bevoegd gezag, met het oog op de beperking van de administratieve lasten, besluiten dat de aanlevering van de informatie gefaseerd mag plaatsvinden. De drijver van de inrichting moet dan wel een voldoende gemotiveerd voorstel tot fasering aanleveren. Aan het aanleveren van deze informatie gaat ook een onderzoek vooraf, hetgeen ook lasten met zich meebrengt. De aan te leveren informatie kan in een dergelijk geval, naar het oordeel van het bevoegd gezag, in eerste instantie beperkt blijven tot die zeer zorgwekkende stoffen die het meest relevant zijn omdat zij de hoogste overschrijding geven of omdat zij de meest relevante zijn binnen een groep van stoffen met hetzelfde emissiepatroon en emissiegedrag.

- 5 Indien bij activiteiten emissies van zeer zorgwekkende stoffen naar de lucht plaatsvinden, leiden de emissiewaarden van die stoffen, genoemd in artikel 2.5, niet tot overschrijding van het maximaal toelaatbaar risiconiveau van de immissieconcentratie van die stof.

Toelichting artikel 2.4, vijfde lid n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 Het MTR van een bepaalde stof voor lucht beoogt het ecosysteem en de mens te beschermen tegen langdurige blootstelling aan die stof. Aangenomen wordt dat dit doel wordt bereikt als ten minste 95% van de soorten en processen binnen dat ecosysteem zijn beschermd. Het MTR is een immissieconcentratie. Overschrijding van het MTR betekent dat de mens of het ecosysteem onacceptabele nadelige effecten ondervinden door de immissie van een stof. Het begrip MTR wordt in Nederland al jaren gebruikt en is beschreven in de notitie «Omgaan met risico's». Ook voor het bepalen van de bodem- en waterkwaliteit wordt een MTR of een daarop gelijkende norm gebruikt.

- 6 Bij ministeriële regeling worden ten behoeve van de bescherming van het milieu regels gesteld over:

- a het opstellen van de programma's voor het voorkomen dan wel, indien dat niet mogelijk is, beperken van emissies van zeer zorgwekkende stoffen, bedoeld in het derde lid;
- b het maximaal toelaatbaar risiconiveau en de vaststelling daarvan;
- c de bepaling van de immissieconcentratie, bedoeld in het vijfde lid.

Toelichting artikel 2.4, zesde lid n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 Op grond van het zesde lid worden in de Activiteitenregeling regels gesteld ten aanzien van het MTR en de vaststelling daarvan en ten aanzien van de bepaling van de immissieconcentratie. Om te bepalen of een emissie van stoffen door een inrichting leidt tot concentraties die het MTR overschrijden, wordt de immissie van een zeer zorgwekkende stof uit een inrichting bepaald met modelberekeningen dan wel metingen. Voor berekeningen van immissiewaarden wordt aangesloten bij methoden die reeds worden gehanteerd in de Regeling beoordeling luchtkwaliteit 2007.

- 7 Indien voor een van de zeer zorgwekkende stoffen nog geen maximaal toelaatbaar risiconiveau is vastgesteld, is het vijfde lid niet van toepassing op die stof tot het moment waarop de vaststelling plaatsvindt.

Toelichting artikel 2.4, zevende lid n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 Voor een aantal nieuwe zeer zorgwekkende stoffen is nog geen MTR beschikbaar. Die MTR's zullen worden afgeleid via een wetenschappelijke methode en vervolgens in de activiteitenregeling worden opgenomen (op grond van het zesde lid). Tot die tijd is er een vrijstelling om aan het MTR te toetsen. Bedrijven hebben gedurende die tijd de mogelijkheid om, indien nodig, maatwerk op basis van artikel 2.4, achtste lid, aan te vragen.

- 8 Indien de geografische ligging, de plaatselijke milieuomstandigheden of de technische kenmerken van de betrokken installatie daartoe aanleiding geven, kan het bevoegd gezag, als het belang van de bescherming van het milieu en het belang van het voorkomen dan wel voor zover dat niet mogelijk is het zoveel mogelijk beperken van luchtverontreiniging zich daartegen niet verzetten, bij maatwerkvoorschrift voor de stofcategorie ZZS voor zover het betreft:

- a een inrichting type C, emissiegrenswaarden vaststellen die afwijken van de emissiewaarden, bedoeld in het vijfde lid, dan wel afwijken van de emissiewaarden in de tabellen 2.5 en 2.6 of de tijdelijk bij ministeriële regeling vastgestelde waarden als bedoeld in artikel 2.5, zesde lid, dan wel andere eisen stellen;
- b een inrichting type B, eisen stellen aan de situering en uitvoering van het afvoerpunt van emissies;
- c eisen stellen aan de emissies van diffuse bronnen.

Toelichting artikel 2.4, achtste lid n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 Lokale omstandigheden kunnen een reden zijn voor het bevoegd gezag om maatwerk toe te passen in geval van overschrijding van het MTR. De toelichting bij deze bepaling moet worden gelezen in samenhang met de toelichting op artikel 2.7. Daar waar artikel 2.7 rekening houdt met de geografische ligging, de plaatselijke milieuomstandigheden of de technische kenmerken van de betrokken installatie bij het toelaten van maatwerk voor emissiegrenswaarden, werkt artikel 2.4, achtste lid, op een vergelijkbare wijze ten aanzien van immissiewaarden. Het bereiken van een gewenst immissieconcentratieniveau voor een zeer zorgwekkende stof is echter leidend voor het bepalen van emissiegrenswaarden. Een voorbeeld is de situatie waarin andere bronnen dan industriële installaties (bijvoorbeeld scheepvaart of wegverkeer) een substantiële bijdrage leveren aan de achtergrondconcentratie. In een dergelijk geval kan de achtergrondconcentratie dichtbij of zelfs boven het MTR liggen. In dit geval zal het nemen van extra maatregelen door de drijver van de inrichting er niet voor kunnen zorgen dat de immissieconcentratie voor die stof in de lucht onder het MTR komt. Afhankelijk van de lokale omstandigheden kan het bevoegd gezag erop sturen alle puntbronnen in een bepaald gebied aan te pakken, waarbij bij maatwerkvoorschrift een strenge eis wordt opgelegd. Het bevoegd gezag kan ook een puntbron als niet relevant aanmerken ten opzichte van het totaal en ruimte boven het MTR bieden. Het kan gebeuren dat ondanks het toepassen van de beste beschikbare technieken de emissies vanuit de inrichting ertoe leiden dat het MTR wordt overschreden. Eén van de volgende opties is dan mogelijk:

- 1 de drijver van de inrichting geeft expliciet aan hoe het immissieniveau tot onder het vereiste niveau gebracht zal worden, rekening houdend met kosten en baten. In de Leidraad voor emissies van zeer zorgwekkende stoffen naar de lucht is een methodiek van kosten en baten voor zeer zorgwekkende stoffen opgenomen⁵⁹ ;
- 2 het bevoegd gezag geeft in het maatwerkvoorschrift gemotiveerd aan waarom een emissiegrenswaarde wordt opgelegd, waarmee van de MTR (immissie-eis voor zeer zorgwekkende stoffen) wordt afgeweken, of
- 3 de activiteit niet mag plaatsvinden.

De emissiegrenswaarden in artikel 2.5 zijn vooral bedoeld voor zogenaamde gekanaliseerde emissies. Emissies via uitmondingen van afzuigpunten en dergelijke moeten worden gezien als gekanaliseerde emissies (puntbronnen). Voor diffuse stofemissies is een emissiegrenswaarde niet gebruikelijk. Het bevoegd gezag kan daarom op basis van artikel 2.4, achtste lid, in een maatwerkbesluit maatregelen vastleggen om diffuse stofemissies te beperken.

Toelichting artikel 2.4, achtste lid n.a.v. wijzigingsbesluit 2016/425 De maatwerkvoorschrift voor emissies van zeer zorgwekkende stoffen in artikel 2.4 wordt gerepareerd. In artikel 2.4, achtste lid, wordt verduidelijkt dat het bevoegd gezag een soepelere emissie-eis dan die uit artikel 2.5 kan toestaan. Een soepelere emissie-eis dan de emissie-eis uit artikel 2.5 zou alleen mogelijk moeten zijn als de omgeving voldoet aan de luchtkwaliteitseis uit bijlage 2 van de Wet milieubeheer of aan het Maximaal Toelaatbaar Risico.

- 9 Ten aanzien van de technische kenmerken, bedoeld in het achtste lid, wordt onder meer rekening gehouden met een afwijkend emissiepatroon, de kosten en baten en een integrale afweging van de mogelijkheden voor emissiebeperking.

Toelichting artikel 2.4, negende lid n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 Indien maatwerk nodig is op basis van de technische kenmerken van de installatie, in verband met de kosten en baten, zal de drijver van de inrichting informatie moeten aanleveren om maatwerk mogelijk te kunnen maken. De drijver van de inrichting zal dan ook een kosteneffectiviteitsberekening moeten maken, die het bevoegd gezag kan gebruiken als onderbouwing van het maatwerkvoorschrift. Voor de toepassing van de kosten- en batenafweging die rekening houdt met de specifieke risico's die met zeer zorgwekkende stoffen gepaard gaan bij het nemen van maatregelen, zal in de toekomst een handboek worden ontwikkeld voor het bevoegd gezag en de inrichtingen.

- 10 Dit artikel is, met uitzondering van het tweede lid het achtste lid en het negende lid, niet van toepassing op de stoffen genoemd in bijlage 2 bij de Wet milieubeheer.

Toelichting artikel 2.4, tiende lid n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 In de Wm zijn luchtkwaliteitswaarden opgenomen voor fijn stof, benzeen, lood, arseen, cadmium, nikkel en benzo(a)pyreen. De eisen die in artikel 2.4 zijn opgenomen voor een luchtkwaliteitstoets, zijn daarom niet op deze stoffen van toepassing.

Toelichting artikel 2.4, tiende lid n.a.v. wijzigingsbesluit 2016/425 In artikel 2.4, tiende lid, wordt de tekst «onderdeel b» verwijderd. De afwijkingmogelijkheid van het achtste lid geldt namelijk ook voor zeer zorgwekkende stoffen waarvoor in

bijlage 2 van de Wet milieubeheer een luchtkwaliteitseis wordt gesteld.

- 11 De termijn van vijf jaar, genoemd in het derde lid, vangt aan:
 - a op het tijdstip van het van toepassing worden van artikel 2.4. op de inrichting, of
 - b in afwijking van onderdeel a, voor een inrichting waarvoor tot het toepassing worden van artikel 2.4 voor die inrichting in een vergunning een afwijkend tijdstip was vastgelegd, op dat afwijkende tijdstip.

Toelichting artikel 2.4, elfde lid n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 Bij het invoeren van de nieuwe systematiek moet het bedrijfsleven voldoende tijd krijgen om onderzoeken te doen en vervolgens maatregelen te treffen. De aanvang van de termijnen bedoeld in het elfde lid zijn daarop afgestemd.

Artikel 2.5

- 1 Indien de som van de onder normale procesomstandigheden gedurende één uur optredende massastromen van stoffen in de stofcategorieën ZZS, sA en gO naar de lucht binnen eenzelfde stofklasse vanuit alle puntbronnen in de inrichting de in tabel 2.5 opgenomen grensmassaastroom van die stofklasse overschrijdt, is de emissieconcentratie van die stofklasse per puntbron niet hoger dan de in tabel 2.5 opgenomen emissiegrenswaarde behorende bij die stofklasse.
- 2 Voor stofklassen S en sO geldt dat alle bronnen in de inrichting afzonderlijk:
 - a ten hoogste 5 mg/Nm³ emitteren, indien de massaastroom van een stof of de som van de onder normale procesomstandigheden gedurende één uur optredende massastromen van stoffen binnen deze stofklasse vanuit al die puntbronnen, groter of gelijk is aan 200 gram per uur, of
 - b ten hoogste 20 mg/Nm³ emitteren, indien de massaastroom van een stof of de som van de onder normale procesomstandigheden gedurende één uur optredende massastromen van stoffen binnen deze stofklasse vanuit al die puntbronnen, kleiner is dan 200 gram per uur.
- 3 Indien voor een bron geen filterende afscheider kan worden toegepast, emitteert deze bron in afwijking van het tweede lid, onderdeel a, afzonderlijk ten hoogste 20 mg/Nm³.
- 4 Onverminderd het eerste lid is voor de stofcategorieën ZZS, sA en gO in tabel 2.5 een emissiegrenswaarde voor alle bronnen afzonderlijk van toepassing indien:
 - a de gedurende één uur optredende massastromen van stoffen uit een stofklasse genoemd in tabel 2.5 samen met de gedurende hetzelfde uur optredende massastromen van stoffen uit de eerstvolgende hogere stofklasse genoemd in die tabel, vanuit alle puntbronnen in de inrichting de in die tabel genoemde grensmassaastroom van de laatstbedoelde stofklasse overschrijdt. De emissieconcentratie van deze stofklassen per puntbron is in dit geval niet hoger dan de in tabel 2.5 opgenomen emissiegrenswaarde behorende bij de hogere stofklasse;
 - b de gedurende één uur optredende massastromen van afzonderlijke stofklassen binnen één stofcategorie samen vanuit alle puntbronnen in de inrichting de in tabel 2.5 genoemde grensmassaastroom van de hoogste stofklasse genoemd in die tabel van die stofcategorie overschrijdt. De emissieconcentratie van deze stofcategorie per puntbron is in dit geval niet hoger dan de in tabel 2.5 opgenomen emissiegrenswaarde behorende bij de hoogste stofklasse.
- 5 Indien de onder normale procesomstandigheden gedurende één uur optredende massastromen van een stof in de stofcategorie gA naar de lucht vanuit alle puntbronnen in de inrichting de in tabel 2.5 opgenomen grensmassaastroom van die stofklasse overschrijdt, is de emissieconcentratie van die stof per puntbron niet hoger dan de in tabel 2.5 opgenomen emissiegrenswaarde behorende bij die stof.

Toelichting artikel 2.5, vijfde lid (nieuw) n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 De sommatiebepaling in artikel 2.5, eerste en vierde lid, geldt niet voor stoffen in de klasse gA. Het artikellid om dit te regelen ontbreekt echter en wordt bij deze reparatie alsnog toegevoegd als nieuw vijfde lid. De ratio achter een apart artikellid voor stoffen in de klasse gA is dat door grote verschillen in chemische en fysische eigenschappen tussen de verschillende gasvormige stoffen in deze klasse het in de praktijk vaak niet is mogelijk om de emissies van de verschillende stoffen gelijktijdig in dezelfde reinigingsinstallatie af te vangen. Deze stoffen en de noodzakelijke bestrijdingsmaatregelen worden daarom per stof beoordeeld.
- 6 Voor stoffen die in een andere stofklasse of stofcategorie worden ingedeeld kunnen, in afwijking van de waarden genoemd in tabel 2.5 en 2.6, indien het belang van de bescherming van het milieu zich daartegen niet verzet, bij ministeriële regeling voor de betreffende stof tijdelijk andere waarden worden vastgesteld.
- 7 Indien in hoofdstuk 4 of bij ministeriële regeling als bedoeld in het vijfde lid, eisen zijn gesteld aan de emissie van stoffen in de stofcategorie ZZS wordt ten aanzien van de berekeningen in het eerste en vierde lid gerekend met de afwijkende massaastroom en emissiegrenswaarde zoals opgenomen in de betreffende artikelen van hoofdstuk 4 of in de betreffende artikelen van de ministeriële regeling.

Tabel 2.5

Stofcategorie	Stofklasse	Grensmassaastroom		Emissiegrenswaarde	
ZZS	ERS	20	TEQ/jaar	0,1	ng TEQ/Nm ³
	MVP1	0,15	g/uur	0,05	mg/Nm ³
	MVP2	2,5	g/uur	1	mg/Nm ³
sA	sA.1	0,25	g/uur	0,05	mg/Nm ³
	sA.2	2,5	g/uur	0,5	mg/Nm ³
	sA.3	10	g/uur	5	mg/Nm ³
gA	gA.1	2,5	g/uur	0,5	mg/Nm ³
	gA.2	15	g/uur	3	mg/Nm ³
	gA.3	150	g/uur	30	mg/Nm ³
	gA.4	2000	g/uur	50	mg/Nm ³
	gA.5	2000	g/uur	200	mg/Nm ³
gO	gO.1	100	g/uur	20	mg/Nm ³
	gO.2	500	g/uur	50	mg/Nm ³
	gO.3	500	g/uur	100	mg/Nm ³

Toelichting op gewijzigde tabel 2.5 n.a.v. wijzigingsbesluit 2016/425 Tabel 2.5 is opnieuw vastgesteld. De tabel zoals deze luidde voor deze wijziging was niet geheel helder, omdat de eenheid voor ZZS ERS stoffen anders is dan voor de overige emissiegrenswaarden. In de nieuwe versie zijn de eenheden voor de verschillende stoffencategorieën daarom achter de emissiegrenswaarden gezet. Inhoudelijk is de tabel niet gewijzigd.

Toelichting artikel 2.5 en artikel 2.6 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 De artikelen 2.5 en 2.6 zijn voornamelijk tekstueel gewijzigd om beter aan te sluiten bij de terminologie van het Bor. De nota van toelichting bij de totstandkoming van het Activiteitenbesluit (Stb 2007, 415) is voor de uitleg van deze artikelen nog steeds relevant. De kern van die nota van toelichting is, samen met het informatieve deel van de NeR, omschreven naar een hulpmiddel bij het vaststellen van de beste beschikbare technieken: het Informatiedocument Industriële Emissies (IdIE). Dit nieuwe hulpmiddel is te vinden op www.infomil.nl. Verder is er een inhoudelijke wijziging doorgevoerd in artikel 2.5. Om het Activiteitenbesluit in lijn te brengen met de meest recente versie van de NeR zijn de emissiegrenswaarden en de grensmassaastroom van de stofcategorieën S en sO (tweede lid) aan elkaar gelijk gesteld. De stofcategorieën MVP1 en MVP2 blijven bestaan, zij het op basis van geactualiseerde uitgangspunten. Zeer zorgwekkende stoffen worden in principe aangewezen als MVP stoffen. Bij de artikelen 2.5 en 2.6 hoort een stoffenlijst die aangeeft welke stoffen in welke klassen zijn ingedeeld. De stoffenlijst wordt opgenomen in bijlage 12a bij de Activiteitenregeling.

De emissiegrenswaarden gelden voor de emissies zonder extra verdunning met lucht. Dat betekent dat de concentraties in de afgassen worden berekend op basis van alleen de luchtstroom die nodig is voor het reguliere proces. Luchtstromen die ter verdunning, koeling of anderszins met de betreffende afgasstroom worden gemengd dan wel via hetzelfde emissiepunt worden afgevoerd, worden niet meegenomen bij de bepaling van de afgasconcentratie. Als er sprake is van verdunning dan wordt de bepaling van de concentratie in de afgassen hiervoor gecorrigeerd.

De emissiegrenswaarden in artikel 2.5 zijn vooral bedoeld voor zogenaamde gekanaliseerde emissies. Zie verder hetgeen hierover bij de toelichting op artikel 2.4, achtste lid, is opgemerkt.

Artikel 2.5, eerste lid, bevat de sommatiebepaling binnen de klasse. Dit artikel is verduidelijkt en gecorrigeerd. Artikel 2.5, eerste lid, in combinatie met het vierde lid is de sommatiebepaling binnen de categorie. De emissiegrenswaarden uit artikel 2.5 zijn gericht op maatregelen bij puntbronnen. Daarom geldt de sommatiebepaling uit het eerste en vierde lid alleen voor emissies van puntbronnen. Bij de sommatiebepaling wordt de emissiegrenswaarde en grensmassaastroom uit tabel 2.5 toegepast. Voor een aantal stoffen in de categorie ZZS gelden emissiegrenswaarden en grensmassaastromen die afwijken van die in tabel 2.5. Deze stoffen staan in bijlage 12b van de Regeling. Het zesde lid regelt daarom dat voor de sommatiebepaling de emissiegrenswaarden en de grensmassaastroom uit bijlage 12 worden gebruikt in plaats van de waarden uit tabel 2.5.

De sommatiebepaling in artikel 2.5, eerste en vierde lid, geldt niet voor stoffen in de klasse gA. Door grote verschillen in chemische en fysische eigenschappen tussen de verschillende gasvormige stoffen in de klasse gA is het in de praktijk vaak niet mogelijk om de emissies van verschillende stoffen in klasse gA gelijktijdig in dezelfde reinigingsinstallatie af te vangen. Daarom worden deze stoffen en de noodzakelijke bestrijdingsmaatregelen afzonderlijk per stof beoordeeld. Een emissie in de sommatiebepaling is gecorrigeerd. In het eerste lid zijn nu ook de categorieën genoemd waarvoor de sommatiebepaling geldt. Het eerste lid is nu in overeenstemming met de sommatiebepaling binnen de categorie zoals vermeld in het vierde lid.

Het tweede tot en met vierde lid moeten gelezen worden in samenhang met het eerste lid. Het gaat om alle bronnen binnen de inrichting, onder normale procesomstandigheden. Ook hier dienen de beste beschikbare technieken te worden toegepast. Zo kan er in het voorbeeld van stofklasse S niet gekozen worden voor een techniek om op die manier onder de massaastroom te komen zodat minder strenge eisen van toepassing zijn.

Voor de emissiegrenswaarden voor NO_x in artikel 2.5, ingedeeld in klasse gA.5, gaf de NeR een bandbreedte van 50 tot 500 mg/Nm³. In dit wijzigingsbesluit is gekozen voor één algemene eis voor NO_x van 200 mg/Nm³. Deze eis is in alle gevallen technisch haalbaar door toepassing van nageschakelde technieken (selective catalytic reduction (SCR) of selective non catalytic reduction (SNCR)) en in veel gevallen door procesgeïntegreerde maatregelen zoals «low NO_x branders». Daar waar het vanwege de lokale luchtkwaliteit nodig is een strengere eis te stellen kan het bevoegd gezag dat via een maatwerkvoorschrift op grond van artikel 2.7, doen.

De stofcategorie zeer zorgwekkende stoffen bestaat uit de stofklassen ERS, MVP1 en MVP2.

Een stof wordt op basis van extreme toxiciteit, persistentie en bioaccumulatiegedrag gerekend tot de categorie extreem risicovolle stoffen (ERS). Voor extreem risicovolle stoffen geldt dat moet worden gestreefd naar een nulmissie. Op deze stoffen is de minimalisatieverplichting van toepassing (zie ook de toelichting op artikel 2.4). Bij een emissievracht van meer dan 20 mg per jaar geldt een emissie-eis van 0,1 nanogram TEQ/Nm³. De uitwerp wordt uitgedrukt in TEQ, Toxiciteits Equivalenten, zoals bedoeld in artikel 5.19 van het Activiteitenbesluit en artikel 5.19, vijfde lid, van de Activiteitenregeling.

De stofklasse ERS is toegevoegd aan tabel 2.6. De vrijstellingsbepaling is, gezien de extreme toxiciteit, de persistentie en het bioaccumulatiegedrag van de ERS, gelijk aan de grensmassaastroom. De indeling van stoffen in verschillende klassen in de NeR kwam tot nu toe tot stand op basis van de beschikbaarheid van technieken om de emissie te beperken en beperkte

toxiciteitsinformatie. Op basis daarvan werden stoffen ingedeeld in de klasse MVP1, MVP2 of ERS met daarbij behorende emissiegrenzen en grensmassaastroom.

Op basis van gegevens uit REACH, zoals actuele toxiciteitscriteria, zijn nieuwe criteria voor een nieuwe klassenindeling gedefinieerd voor de categorieën MVP1 en MVP2. Hiermee vindt voor een aantal stoffen een verschuiving plaats van bijvoorbeeld categorie gA2 naar MVP2. De categorie ERS is ongewijzigd. De drempelwaarden en de vrijstellingsbepaling uit de NeR zijn op basis van de nieuwe criteria eveneens geactualiseerd. De grensmassaastroom geeft voldoende bescherming om immissiegrenzen te waarborgen.

Indien onder de grensmassaastroom wordt geëmitteerd zal naar verwachting het MTR niet worden overschreden. Zie ook de toelichting op artikel 2.4. Meer informatie over dit onderwerp is te vinden in het RIVM-rapport.

Voor zeer zorgwekkende stoffen waarvan de emissie beneden de grensmassaastroom blijft, bestaat nog steeds een minimalisatieverplichting. Dit houdt in dat gekeken wordt of het gebruik of de uitstoot van de stof kan worden vermeden dan wel of de uitstoot verder omlaag gebracht kan worden. Van de verplichte informatie die het bevoegd gezag hierover elke 5 jaar moet ontvangen kan bij maatwerkvoorschrift op grond van artikel 2.4, door het bevoegd gezag worden afgezien. Zie de toelichting bij 2.4, vierde lid. Het bevoegd gezag kan op basis van geleverde informatie wel een emissiegrenswaarde voorschrijven om zo de minimalisatie vast te leggen.

Emissiegrenswaarden veranderen overigens niet meteen wanneer een stof een zeer zorgwekkende stof wordt. Die waarden worden pas na overleg met de sector, bijvoorbeeld in de Adviesgroep industriële emissies, over de technisch-economische haalbaarheid en na aanpassing van de Activiteitenregeling ingevoerd. Voor anders ingedeelde stoffen, als bedoeld in artikel 2.5, zesde lid, worden nog niet de strengere emissiegrenswaarden voorgeschreven die verbonden zijn aan de stofklasse, maar blijft tot 1 januari 2025 de emissiegrenswaarde behorend bij de oorspronkelijke klasse nog van kracht. Dit is vastgelegd in de Activiteitenregeling. In een bijlage bij de Activiteitenregeling is de lijst van deze stoffen opgenomen.

Artikel 2.6

Indien de massaastroom van een bron op jaarbasis kleiner is dan de in tabel 2.6 genoemde vrijstellingsgrens gelden in afwijking van artikel 2.5 en de emissiegrenswaarden voor stoffen waarvoor in hoofdstuk 4 eisen aan emissies naar de lucht zijn gesteld, de daarin genoemde emissiegrenswaarden niet voor de emissie van die bron.

Tabel 2.6

Stofcategorie	Stofklasse	Vrijstellingsgrens
ZZS	ERS	20 mg TEQ/jaar
	MVP1	0,075 kg/jaar
	MVP2	1.25 kg/jaar
S	S	100 kg/jaar
sO	sO	100 kg/jaar
sA	sA.1	0,125 kg/jaar
	sA.2	1,25 kg/jaar
	sA.3	5 kg/jaar
gA	gA.1	1.25 kg/jaar
	gA.2	7,5 kg/jaar
	gA.3	75 kg/jaar
	gA.4	1000 kg/jaar
	gA.5	1000 kg/jaar
gO	gO.1	50 kg/jaar
	gO.2	250 kg/jaar
	gO.3	250 kg/jaar

Toelichting op gewijzigde tabel 2.6 n.a.v. wijzigingsbesluit 2016/425 Tabel 2.6 is opnieuw vastgesteld. De tabel zoals deze luidde voor deze wijziging was niet geheel helder, omdat de eenheid voor ZZS ERS stoffen anders is dan voor de overige emissiegrenswaarden. In de nieuwe versie zijn de eenheden voor de verschillende stoffencategorieën daarom achter de emissiegrenswaarden gezet. Inhoudelijk is de tabel niet gewijzigd.

Artikel 2.7

1 Indien de geografische ligging, de plaatselijke milieumstandigheden of de technische kenmerken van de betrokken installatie daartoe aanleiding geven, kan het bevoegd gezag de emissiegrenswaarden voor de stofcategorieën S, sO, sA, gA en gO, bedoeld in de artikelen 2.5 en 2.6, met uitzondering van de emissiegrenswaarden voor stoffen waarvoor in de hoofdstukken 3, 4 en 5 eisen aan emissies naar de lucht zijn gesteld, bij maatwerkvoorschrift niet van toepassing verklaren en andere emissiegrenswaarden vaststellen, dan wel andere eisen stellen om luchtverontreiniging te voorkomen dan wel voor zover dat niet mogelijk is zoveel mogelijk te beperken.

Toelichting artikel 2.7, eerste lid n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 In de inrichting dient ten minste de beste beschikbare techniek te worden toegepast (2.14, eerste lid, onderdeel c, onder 1, van de Wabo). De emissiegrenswaarden zoals genoemd in de artikelen 2.5 en 2.6 zijn met de beste beschikbare technieken geassocieerde emissieniveaus. Het bevoegd gezag kan afwijken van de emissiegrenswaarden zoals genoemd in de artikelen 2.5 en 2.6. Afwijken kan door andere emissiegrenswaarden vast te stellen dan wel door de emissiegrenswaarden aan te vullen of te vervangen door gelijkwaardige parameters of gelijkwaardige technische maatregelen die een gelijkwaardig niveau van milieubescherming garanderen. Afwijken is mogelijk met een maatwerkvoorschrift dat goed gemotiveerd moet worden. Daarbij is informatie afkomstig van de inrichting altijd noodzakelijk en de inrichting is dan ook verplicht deze informatie te leveren op grond van art. 1.15. Ook buiten de periode zoals bedoeld in

artikel 1.10 van het Activiteitenbesluit kan het bevoegd gezag informatie opvragen over de emissies van de inrichting. De afwijkingmogelijkheid die dit lid biedt, is beperkt tot de gronden die ook worden genoemd in de EU-richtlijn industriële emissies (en artikel 5.5, zevende lid, van het Bor), namelijk de geografische ligging, de plaatselijke milieuomstandigheden en de technische kenmerken van de installatie. Afwijken met een maatwerkvoorschrift kan leiden tot strengere emissiegrenswaarden, maar ook tot minder strenge grenswaarden. Strengere voorwaarden dan haalbaar met de toepassing van de beste beschikbare technieken moeten gesteld worden als de milieukwaliteitsnormen in het geding zijn. In het geval van minder strenge eisen kan dit alleen het geval zijn als toepassing van de beste beschikbare technieken tot buitensporig hoge kosten zou leiden, als gevolg van de geografische ligging, plaatselijke milieuomstandigheden of technische kenmerken van de betrokken installatie.

Geografische ligging

De geografische ligging biedt de mogelijkheid rekening te houden met verschillen in landschap, klimaat en grondsoorten binnen de Europese Unie. Binnen Nederland zullen er weinig gevallen zijn waarbij de geografische ligging van de inrichting leidt tot een afwijkend niveau van de beste beschikbare technieken. Toch kunnen bijvoorbeeld de beschikbaarheid van water en de mogelijkheid om water te lozen een rol spelen bij het bepalen van de beste beschikbare technieken en de daarbij behorende emissiegrenswaarde.

Plaatselijke milieuomstandigheden

Indien naar de mening van het bevoegd gezag de emissiegrenswaarde strenger moet zijn om de lokale milieukwaliteit te kunnen borgen, dan wordt dit gemotiveerd bij maatwerkvoorschrift gedaan. Zo kan de nabijheid van bebouwing leiden tot een strengere emissienorm om mens en milieu te beschermen. De plaatselijke milieuomstandigheden kunnen geen reden zijn om minder strenge eisen te stellen.

Artikel 2.7, eerste lid, geldt niet voor de stofcategorie ZZS. De afwijkingmogelijkheid voor deze stofcategorie is reeds geregeld in artikel 2.4. De afwijkingmogelijkheid in artikel 2.4 voor zeer zorgwekkende stoffen biedt dezelfde mogelijkheid als artikel 2.7, eerste lid. De afweging voor het opleggen van afwijkende eisen bij zeer zorgwekkende stoffen kan wel strenger uitpakken vanwege de minimalisatieverplichting die geldt voor ZZS.

Hoofdstuk 5 wordt niet genoemd in artikel 2.7, eerste lid. De activiteiten in hoofdstuk 5 zijn namelijk niet integraal geregeld. Indien bij een activiteit in hoofdstuk 5 een emissiegrenswaarde voor een stof staat, dan geldt deze emissiegrenswaarde en niet die van artikel 2.5. Afwijken van een emissiegrenswaarde genoemd bij een activiteit in hoofdstuk 5 is alleen mogelijk als in hoofdstuk 5 bij die activiteit een afwijkingmogelijkheid is geregeld.

Is voor een stof geen emissiegrenswaarde geregeld, dan gelden wel de emissiegrenswaarden uit artikel 2.5. Dit blijkt uit artikel 2.3a, vijfde lid. Voor de emissiegrenswaarden uit artikel 2.5 kan wel gebruik gemaakt worden van de afwijkingmogelijkheid die artikel 2.7 biedt.

De emissiegrenswaarden in artikel 2.5 zijn vooral bedoeld voor zogenaamde gekanaliseerde emissies. Zie verder hetgeen hierover bij de toelichting op artikel 2.4, achtste lid, is opgemerkt.

Diffuse emissies moeten zoveel mogelijk worden beperkt door middel van «good housekeeping» en preventieve maatregelen. De diffuse emissies die niet kunnen worden beperkt, moeten in overeenstemming met de beste beschikbare technieken zoveel mogelijk worden afgevoerd door middel van gerichte afzuiging. De emissies van die afzuiging worden samen met de emissies van af-blaaspunten van de ruimteventilatie beschouwd als puntbronnen. Meer informatie over het minimaliseren van diffuse emissies is vermeld in de volgende publicaties, die te vinden zijn op www.infomil.nl:

- Rapportagereeks MilieuMonitor 15-Meetprotocol voor lekverliezen,
- Rapportagereeks MilieuMonitor 14-Diffuse emissies en emissies bij op- en overslag -,
- Handboek emissiefactoren,
- Factsheets op- en overslag en bewerken.

2 Het bevoegd gezag kan bij maatwerkvoorschrift voor de stofcategorieën S, sO, sA, gA en gO, bedoeld in de artikelen 2.5 en 2.6, eisen stellen aan emissies van diffuse bronnen.

3 Bij maatwerkvoorschriften op grond van het eerste en tweede lid worden in de inrichting ten minste de voor de inrichting in aanmerking komende beste beschikbare technieken toegepast.

Toelichting artikel 2.7, eerste lid, tweede en derde lid n.a.v. wijzigingsbesluit 2016/425 Artikel 2.7 beoogt drie maatwerkmogelijkheden te geven: de mogelijkheid om af te wijken van de emissiegrenswaarden voor luchtmissies uit puntbronnen, de mogelijkheid tot het stellen van eisen aan diffuse emissies en de mogelijkheid tot het stellen van andere eisen om luchtverontreiniging tegen te gaan. Afwijken met een maatwerkvoorschrift kan leiden tot strengere emissiegrenswaarden, maar ook tot minder strenge grenswaarden. Strengere voorwaarden dan haalbaar met de toepassing van BBT moeten gesteld worden als de milieukwaliteitsnormen in het geding zijn. In het geval van minder strenge eisen kan dit alleen het geval zijn als het realiseren van de emissiegrenswaarden uit tabel 2.5 tot buitensporig hoge kosten zou leiden, als gevolg van de geografische ligging, plaatselijke milieuomstandigheden of technische kenmerken van de betrokken installatie. De herschikking van artikel 2.7 verduidelijkt deze drie maatwerkmogelijkheden.

4 Ten aanzien van de technische kenmerken wordt onder meer rekening gehouden met een afwijkend emissiepatroon, kosteneffectiviteit en integrale afweging van de mogelijkheden voor emissiebeperking.

Toelichting artikel 2.7, vierde lid (tweede lid tot Stb. 2016/425) n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337

Technische kenmerken van de installatie

In sommige gevallen kunnen de technische kenmerken van de installatie leiden tot een afwijkende emissiegrenswaarde. Bij het bepalen van de afwijkende emissiegrenswaarden kunnen een afwijkend emissiepatroon, kosteneffectiviteit en een integrale afweging in relatie tot de technische kenmerken van de installatie een rol spelen.

Afwijkend emissiepatroon

In sommige situaties is het emissieverloop dusdanig dat de emissiegrenswaarden in de artikelen 2.5 en 2.6 na toepassing van de beste beschikbare technieken niet haalbaar zijn. In die gevallen kan van deze eisen worden afgeweken en kunnen andere grenswaarden vastgesteld worden. Het is aan de drijver van de inrichting om aan te tonen dat er sprake is van een afwijkende emissiepatroon. Dit afwijkende emissiepatroon is een gevolg van het gekozen product of productieproces, zoals batchgewijze productie. Voor een aantal emissiesituaties zijn er bijzondere bepalingen: de middelingsbepaling en de piekemissiebepaling. Middelingsbepaling: de concentratie-eisen in de artikelen 2.5 en 2.6 zijn van toepassing op de halfuurgemiddelde waarden. Als

emissies zo sterk variëren in de tijd dat het opleggen van algemene eisen voor halfuurgemiddelde concentraties niet realistisch is, kan de emissieconcentratie worden gemiddeld over een langere periode. Dit zal met name kunnen voorkomen bij discontinue, fluctuerende emissies. Een langere middelingsduur dan de emissieduur is niet toegestaan. De maximale toegestane middelingsduur is vier uur.

Piekemissiebepaling: met piekemissies worden incidentele hoge waarden in de halfuurgemiddelde concentraties of in de emissievracht per uur bedoeld.

Er worden drie frequentieniveaus onderscheiden:

- 1 Als in het emissieverloop regelmatig (enkele keren per dag) pieken optreden, is het emissieverloop in te delen als een fluctuerend emissiepatroon. Ter beoordeling van het emissieniveau van de regelmatig optredende pieken kan het middelen over de emissieduur worden gehanteerd (zie middelingsbepaling).*
- 2 Voor pieken die af en toe optreden en een jaarvracht hebben van meer dan 100 maal de grensmassaastroom is ter beoordeling van de emissieconcentratie of emissievracht maatwerk nodig vanwege het bedrijfsspecifieke karakter van deze pieken. Op deze pieken is geen bijzondere bepaling van toepassing.*
- 3 Op pieken die af en toe optreden en een jaarvracht hebben die, naar schatting, lager is dan 100 maal de grensmassaastroom is de piekemissiebepaling van toepassing. Bij het vaststellen van het voorzieningenniveau kunnen deze pieken buiten beschouwing worden gelaten.*

Door de geringe jaarvracht is het opleggen van de algemene concentratie-eisen in het algemeen niet redelijk. Voor deze pieken kunnen wel aangepaste concentratieniveaus en een maximale frequentie van voorkomen worden opgenomen in een maatwerkvoorschrift.

Bij de beoordeling van piekemissies zal rekening moeten worden gehouden met de aard van de bronnen (stoffen met een minimalisatieverplichting) en de eventuele hinder. Zie hiervoor ook de toelichting op artikel 2.4, vierde lid, onderdeel a, als het gaat om zeer zorgwekkende stoffen.

Integrale afweging

Als gevolg van de technische kenmerken van de installatie kan een emissie hoger uitvallen dan de eisen genoemd in de artikelen 2.5 en 2.6 omdat een andere emissie op een veel lager niveau uitkomt dan daar wordt genoemd. Ook afwenteling naar een ander medium zoals water of energieverbruik kan het bevoegd gezag meewegen bij het vaststellen van de emissiegrenswaarden naar de lucht.

Zo kan bij het vaststellen van de emissiegrenswaarde voor stofklasse S bij toepassing van een elektrostatisch filter rekening gehouden worden met het energieverbruik van een dergelijk filter. Indien een reductie van de stofemissie tot onder de normen van de artikelen 2.5 en 2.6 leidt tot een aanzienlijk meerverbruik van energie, kan het bevoegd gezag een andere emissiegrenswaarde opnemen.

Ook kan de combinatie van emissies in een specifiek geval leiden tot een andere techniek dan de techniek waarmee de eisen uit de artikelen 2.5 en 2.6 gehaald kunnen worden. Zo kan bij een combinatie van bijvoorbeeld anorganische gassen en stoffen gekozen worden voor een natte wasser, waarmee beide emissies gereduceerd worden. Het zal echter niet in alle gevallen mogelijk blijken de eis van stofklasse S te halen met behulp van een natte wasser.

Indien er een direct verband is tussen twee of meer emissies binnen de installatie en gemotiveerd kan worden dat, alle emissies en hun effecten in ogenschouw genomen, de leefomgeving er als geheel beter van wordt, ondanks het feit dat de emissiegrenswaarden voor één of meer van de emissies niet voldoen aan de artikelen 2.5 en 2.6, kan het bevoegd gezag een afwijkende emissiegrenswaarde vaststellen. Dit mag in geen geval leiden tot een vermindering van het beschermingsniveau voor de mens of de natuur. Een dergelijke afweging zal derhalve goed gemotiveerd moeten worden, bijvoorbeeld onderbouwd met één van de methoden genoemd in het IdIE.

- 5** Het bevoegd gezag stelt de kosteneffectiviteit van maatregelen vast volgens de rekenmethode in bijlage 2 en de waarden, bedoeld in het zesde tot en met het achtste lid.
- 6** Een maatregel met betrekking tot emissies van stikstofoxiden (NO_x), zwaveldioxide (SO₂), vluchtige organische stoffen (VOS) of totaal stof is in ieder geval kosteneffectief indien de berekende waarde lager is dan de laagste waarde van het afwegingsgebied in tabel 2.7.

Tabel 2.7

	Afwegingsgebied (€/kg)
NO _x	5 - 20
SO ₂	5 - 10
VOS	8 - 15
Stof	8 - 15

- 7** Een maatregel met betrekking tot de emissie van de stoffen, bedoeld in het zesde lid, is niet kosteneffectief indien de berekende waarde hoger is dan de hoogste waarde van het afwegingsgebied in tabel 2.7.
- 8** Indien de berekende kosteneffectiviteit van een maatregel, met betrekking tot de emissie van de stoffen, bedoeld in het zesde lid, binnen het afwegingsgebied van tabel 2.7 ligt, bepaalt het bevoegd gezag bij maatwerkvoorschrift of die maatregel in een individueel geval kosteneffectief is.

Toelichting artikel 2.7, vijfde tot en met achtste lid (derde t/m zesde lid tot Stb. 2016/425) n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 **Kosteneffectiviteit**

Als gevolg van de technische kenmerken van de installatie kan de drijver van inrichting geconfronteerd worden met uitzonderlijke kosten maar ook mogelijke baten als gevolg van het toepassen van de beste beschikbare technieken, die niet meegenomen zijn bij het opstellen van de artikelen 2.5 en 2.6 of bij de BBT-conclusies (hoewel deze maatregelen in beginsel kosteneffectief zijn). Met behulp van de kosteneffectiviteit-methode krijgt men inzicht in de economische haalbaarheid (buitensporig hogere kosten in verhouding tot de milieuvoordelen, in relatie tot de geografische ligging, de plaatselijke

milieuomstandigheden of de technische kenmerken van de betrokken installatie) van een milieumaatregel om mede aan de hand daarvan te kunnen bepalen of een afwijkend BBT-niveau gekozen moet worden. Er is hierbij sprake van uitzonderlijke situaties, zoals ingrijpende bouwkundige aanpassingen binnen de inrichting. In situaties waarbij een installatie volledig nieuw wordt gebouwd (zogenaamde grass root situaties of green field situaties) is er geen ruimte voor het instrument kosteneffectiviteit. Bij het uiteindelijk vaststellen van milieumaatregelen kan kosteneffectiviteit worden gebruikt als één van de mee te wegen technische kenmerken, in samenhang met andere elementen zoals de geografische ligging, plaatselijke milieuomstandigheden of de resultaten van een integrale afweging van de milieu-effecten van de installatie. Het is uitdrukkelijk niet de bedoeling om uitsluitend op basis van een toets van de kosteneffectiviteit te beslissen over het al dan niet nemen van een emissiebeperkende maatregel. Omgekeerd is het echter ook niet de bedoeling de inrichting te vragen een kosteneffectiviteit-berekening te maken als de inrichting kan aantonen dat bijvoorbeeld de technische kenmerken van een installatie toepassing van een specifieke techniek onmogelijk maken.

Op grond van artikel 1.15 moet de drijver van de inrichting informatie aanleveren om maatwerk mogelijk te kunnen maken. In de toelichting bij artikel 2.7, eerste lid, wordt ook op deze verplichting gewezen. De drijver van de inrichting zal dan ook een kosteneffectiviteitsberekening maken die het bevoegd gezag vaststelt (artikel 2.7, derde lid).

Voor de afweging kan een toetsing worden uitgevoerd die is gebaseerd op kostencurves. In een kostencurve is de kosteneffectiviteit weergegeven als functie van de concentratie van de verontreiniging in de ongereinigde afgassen (de ingangconcentratie). Bij een hoge ingangconcentratie werkt een emissiebeperkende maatregel meestal efficiënt omdat er veel verontreiniging wordt afgevangen, waardoor de kosteneffectiviteit gunstig (lage waarde) is. Bij een lage ingangconcentratie is het vaak kostbaar om emissie af te vangen en is de kosteneffectiviteit dus ongunstig (hoge waarde). In één curve kunnen ook de effecten van verschillende maatregelen met een verschillende kostprijs of verschillende efficiëntie worden weergegeven. Volgens deze benadering is een aantal kostencurves opgesteld (Onderzoek kosteneffectiviteit in de NeR). Op basis hiervan zijn bandbreedtes bepaald voor de toetsing van de kosteneffectiviteit (de jaarlijkse kosten gedeeld door de jaarlijkse uitstoot) van emissiebeperkende maatregelen tegen vier luchtvervuilende stoffen: NO_x, SO₂, VOS en stof (zie tabel 2.7 van dit wijzigingsbesluit). Met behulp van het bovengenoemde «onderzoek kosteneffectiviteit in de NeR» is het mogelijk ook kostencurves voor andere dan de vier genoemde stoffen of andere situaties op te stellen.

Artikel 2.7, vierde lid, geeft aan dat maatregelen waarvan de berekende waarde lager is dan de laagste waarde van het afwegingsgebied kosteneffectief zijn. De waarde ligt immers onder het afwegingsgebied. Of de maatregel daadwerkelijk uitgevoerd moet worden, is afhankelijk van andere criteria genoemd in artikel 2.7.

Artikel 2.7, vijfde lid, geeft aan dat maatregelen waarvan de berekende waarde hoger is dan hoogste waarde van het afwegingsgebied niet kosteneffectief zijn. In beginsel is de maatregel te duur, maar is het afhankelijk van de andere criteria (geografische ligging, plaatselijke milieuomstandigheden of de technische kenmerken van de betrokken installatie) die genoemd worden in dit artikel of de maatregel uitgevoerd dient te worden.

Artikel 2.7, zesde lid, bevat het afwegingsgebied van de berekende kosteneffectiviteit. Na weging van de inspraakreacties is er voor gekozen om dit lid aan te passen. In het ontwerpbesluit waren maatregelen waarvan de berekende waarde zich binnen het bereik bevindt, in beginsel kosteneffectief. Er is voor gekozen om dichter bij de oorspronkelijke tekst van de NeR te blijven. Voor maatregelen waarvan de berekende waarde zich binnen het bereik bevindt, zal het bevoegd gezag de kosteneffectiviteit moeten vast stellen, zoals bedoeld in het derde lid. Op grond van artikel 1.15 moet de drijver van de inrichting informatie aanleveren om maatwerk mogelijk te kunnen maken. De drijver van de inrichting zal dan ook een kosteneffectiviteitsberekening maken die het bevoegd gezag vaststelt. In samenspraak met het bedrijf zal het bevoegd gezag bepalen of de maatregel getroffen dient te worden, daarbij in ieder geval rekening houdend met de in artikel 2.7, eerste lid, genoemde elementen.

Naast deze elementen kunnen andere overwegingen een rol spelen bij het al dan niet verlangen van de maatregel, zoals de technische levensduur van de installatie, het gegeven of de drijver van de inrichting voornemens is te verhuizen en de omvang van de vracht. Indien de drijver van de inrichting van mening is dat dergelijke argumenten van toepassing zijn en in dit individuele geval de maatregel niet kosteneffectief is, dan zal hij dit voldoende onderbouwd aan moeten geven bij het verzoek om een maatwerkvoorschrift. Het bevoegd gezag kan niet gedwongen worden een maatwerkvoorschrift op te stellen maar zal dan, gelet op het vermelde in artikel 3.46 van de Algemene wet bestuursrecht, wel voldoende gemotiveerd moeten aangeven hoe de afweging van de kosteneffectiviteit heeft plaatsgevonden.

Overigens dient nogmaals benadrukt te worden dat het instrument kosteneffectiviteit slechts in een beperkt aantal gevallen extra informatie verschaft. In verreweg de meeste gevallen zijn gangbare technieken toepasbaar en kosteneffectief. In gevallen waarin deze technieken niet kosteneffectief blijken, spelen ook andere technische kenmerken, zoals een integrale afweging, maar ook de lokale omstandigheden vaak een rol. De uitkomsten van een kosteneffectiviteitsberekening dienen dan ook altijd in samenhang met de andere elementen van artikel 2.7 bekeken te worden.

Ter illustratie zijn hieronder enkele voorbeelden over kosteneffectiviteit opgenomen. Meer informatie en voorbeelden over kosteneffectiviteit zijn vermeld in het Informatiedocument Industriële Emissies.

Voorbeeld 1: Een inrichting heeft een maatregel om de emissie naar de lucht te beperken doorgerekend. De maatregel lijkt kosteneffectief. Echter, door de maatregel ontstaat een extra afvalwaterstroom die gereinigd moet worden. Door de extra kosten komt de maatregel ruim boven de bovengrens en wordt de luchtmaatregel als niet kosteneffectief (KE) gezien.

Voorbeeld 2: Een inrichting draait nog maar weinig draaiuren per jaar, gedurende een periode van 3 jaar. Daarna stopt de bedrijfsvoering. Totaal zal de inrichting nog ongeveer 15.000 draaiuren maken. De maatregelen geven een reductie van gemiddeld 50 kg NO_x per uur (totale vermeden emissie 750.000 kg per jaar) en kosten 13,5 miljoen euro voor 3 jaar, inclusief bedrijfskosten en rente (=18 euro per kg). Omdat de levensduur beperkt is kan in dit geval kan besloten worden de maatregel niet te nemen.

- 9 Indien een maatwerkvoorschrift, als bedoeld in het eerste lid, wordt vastgesteld kan het bevoegd gezag besluiten dat door degene die de inrichting drijft een rapport van een onderzoek naar de beschikbaarheid van maatregelen wordt overgelegd om te kunnen voldoen aan de artikelen 2.5 en 2.6.

Toelichting artikel 2.7, negende lid (zevende lid tot Stb. 2016/425) n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 Op grond van artikel 1.15 van dit besluit moet de drijver van de inrichting informatie aanleveren, zoals een kosteneffectiviteitsberekening, om maatwerk mogelijk te kunnen maken (zie ook de toelichting bij artikel 2.7, eerste lid) indien het bevoegd gezag hierom verzoekt. Deze

informatie kan worden gebruikt voor het vaststellen of herzien van een maatwerkvoorschrift. Uitgangspunt is dat wordt voldaan aan de eisen in artikel 2.5 en 2.6. Ontwikkelingen in de bedrijfsvoering of in de beste beschikbare technieken kunnen aanleiding zijn voor nieuwe maatregelen en daarmee een herziening van het maatwerkvoorschrift.

- 10 Het bevoegd gezag kan tevens, in het belang van de bescherming van het milieu, maatwerkvoorschriften stellen met betrekking tot het controleren van emissies naar de lucht, bedoeld in de artikelen 2.5 en 2.6, en alle activiteiten waarvoor bij of krachtens de hoofdstukken 3 en 4 eisen aan emissies naar de lucht zijn gesteld indien:
 - a de inrichting een andere maatregel heeft gekozen dan de maatregel die is erkend op grond van de ministeriële regeling, bedoeld in artikel 1.7;
 - b de toegepaste emissiebeperkende techniek in combinatie met de geëmitteerde stoffen leidt tot hoge storinggevoeligheid, er veel onderhoud nodig is dan wel er veel fluctuaties zijn in de aard en grootte van de emissies;
 - c de grootte en aard van de emissies daartoe aanleiding geven, of
 - d de grootte van de emissies die kunnen optreden bij storing aan de emissiebeperkende techniek, daartoe aanleiding geven.
- 11 Het bevoegd gezag kan tevens, in het belang van de bescherming van het milieu, maatwerkvoorschriften stellen met betrekking tot het onderhoud en de controle van een emissiebeperkende techniek die door degene die de inrichting drijft, wordt ingezet om aan de artikelen 2.5, 2.6, 3.26b, 3.38, 3.141, 3.143, 4.21, 4.23, 4.27a, 4.29, 4.31b, 4.33 tot en met 4.35, 4.40 tot en met 4.42, 4.44 tot en met 4.46, 4.50, 4.54, 4.54a, 4.58, 4.60, 4.62, 4.65, 4.68, 4.74b, 4.74f, 4.74j, 4.74s, 4.94, 4.94g, 4.103aa, 4.103d, 4.119 en 4.125 te voldoen indien geen of naar de mening van het bevoegd gezag onvoldoende onderhoud is verricht aan de emissiebeperkende techniek.

Toelichting artikel 2.7, tiende en elfde lid (achtste en negende lid tot Stb. 2016/425) n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 Deze bepalingen waren bij het tot stand komen van het Activiteitenbesluit opgenomen als artikel 2.7, tweede en derde lid. De inhoud van nota van toelichting bij deze eerste versie van het Activiteitenbesluit is op dit punt nog steeds relevant. Bij emissies van minimalisatieverplichte stoffen betekent deze bepaling dat op grond van de aard van de emissies een controleregime overeenkomstig regime 4 van tabel 2.8 kan worden voorgeschreven, zoals dat voorheen op grond van paragraaf 3.7 van de NeR plaatsvond.

Artikel 2.7a

- 1 Indien bij een activiteit emissies naar de lucht plaatsvinden, wordt daarbij geurhinder bij geurgevoelige objecten voorkomen, dan wel voor zover dat niet mogelijk is wordt de geurhinder tot een aanvaardbaar niveau beperkt.
- 2 Het bevoegd gezag kan, indien het redelijk vermoeden bestaat dat niet aan het eerste lid wordt voldaan, besluiten dat een rapport van een geuronderzoek wordt overgelegd. Een geuronderzoek wordt uitgevoerd overeenkomstig de NTA 9065.
- 3 Bij het bepalen van een aanvaardbaar niveau van geurhinder wordt ten minste rekening gehouden met de volgende aspecten:
 - a de bestaande toetsingskaders, waaronder lokaal geurbeleid;
 - b de geurbelasting ter plaatse van geurgevoelige objecten;
 - c de aard, omvang en waardering van de geur die vrijkomt bij de betreffende inrichting;
 - d de historie van de betreffende inrichting en het klachtenpatroon met betrekking geurhinder;
 - e de bestaande en verwachte geurhinder van de betreffende inrichting, en
 - f de kosten en baten van technische voorzieningen en gedragsregels in de inrichting.
- 4 Het bevoegd gezag kan, indien blijkt dat de geurhinder ter plaatse van een of meer geurgevoelige objecten een aanvaardbaar hinderniveau kan overschrijden, bij maatwerkvoorschrift:
 - a geuremissiewaarden vaststellen;
 - b bepalen dat bepaalde geurbelastingen ter plaatse van die objecten niet worden overschreden, of
 - c bepalen dat technische voorzieningen in de inrichting worden aangebracht of gedragsregels in de inrichting in acht worden genomen om de geurhinder tot een aanvaardbaar niveau te beperken.

Toelichting artikel 2.7a n.a.v. wijzigingsbesluit 2019/194 In de praktijk bleek de zinsnede «indien blijkt dat de geurhinder ter plaatse van een of meer geurgevoelige objecten een aanvaardbaar hinderniveau overschrijdt» in de aanhef van artikel 2.7a, vierde lid, tot verwarring te leiden. Deze zinsnede riep bij het bevoegd gezag de vraag op of de maatwerkbevoegdheid ook ingezet kan worden voordat een daadwerkelijk overschrijding van het aanvaardbaar hinderniveau is geconstateerd. Om dit te verduidelijken is de bedoelde zinsnede aangepast. Dit geeft duidelijkheid aan zowel het bevoegd gezag als aan bedrijven. Voor verdere uitleg over de systematiek inzake het stellen van maatwerkvoorschriften wordt verwezen naar paragraaf 5 van deze nota van toelichting waarin naar aanleiding van een ontvangen consultatie reactie de bevoegdheden van het bevoegd gezag op dit punt beschreven worden.

- 5 Indien een maatwerkvoorschrift als bedoeld in het vierde lid wordt vastgesteld, kan het bevoegd gezag

besluiten dat door degene die de inrichting drijft een rapport van een onderzoek naar de beschikbaarheid van technische voorzieningen en gedragsregels wordt overgelegd waaruit blijkt dat aan het eerste lid wordt voldaan.

Toelichting artikel 2.7a n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 Dit artikel regelt het aanvaardbaar niveau van geurhinder. Het bevoegd gezag beoordeelt het aanvaardbaar niveau van geurhinder in de volgende gevallen:

- inrichtingen waar geur relevant is: dat zijn inrichtingen type C, inrichtingen type B waarvoor geur niet uitputtend is geregeld in de hoofdstukken 3 en 4 of inrichtingen type A»;
- beoordeling van gelijkwaardigheid van een alternatieve maatregel op basis van art 1.8 van het Activiteitenbesluit;
- opstellen van maatwerkvoorschriften bij activiteiten in hoofdstuk 3 en 4;

Het algemene beleidsuitgangspunt is het voorkomen en, indien niet mogelijk, het zo veel mogelijk beperken van geurhinder. Dit beleidsuitgangspunt maakt sinds 1995 onderdeel uit van de NeR. De beoordeling welke mate van geurhinder nog aanvaardbaar is, is aan het bevoegd gezag. De drijver van de inrichting geeft informatie over de wijze waarop geurhinder wordt voorkomen dan wel tot een aanvaardbaar niveau wordt beperkt. Indien het bevoegd gezag oordeelt dat de informatie die de drijver van de inrichting levert onvoldoende is om te bepalen of een aanvaardbaar niveau van geurhinder wordt gehaald, dan kan het bevoegd gezag van de drijver van de inrichting een geuronderzoek vragen op grond van het tweede lid. Ook buiten de periode als bedoeld in artikel 1.10

Activiteitenbesluit kan het bevoegd gezag deze informatie opvragen. Dit geuronderzoek voldoet aan de eisen die de NTA 9065 Meten en rekenen geur hieraan stelt.

Beoordeelt het bevoegd gezag de geur als onaanvaardbaar, dan kan het bevoegd gezag hier eisen aan stellen in een maatwerkvoorschrift. Een uitgebreide toelichting op het bepalen van het aanvaardbaar hinderniveau is terug te vinden in de Handleiding geur: bepalen van het aanvaardbaar hinderniveau van industrie en bedrijven (niet veehouderijen) (hierna: Handleiding geur). Het bevoegd gezag kan ten behoeve van het opstellen van dit maatwerk van de drijver van de inrichting een onderzoek naar mogelijke maatregelen vragen (vijfde lid). Artikel 2.7a, derde lid, geeft aan welke aspecten het bevoegd gezag ten minste meeweegt bij het bepalen van het aanvaardbaar niveau van geurhinder. De aspecten genoemd in dit lid zijn gebaseerd op het afwegingsproces bij de hindersystematiek zoals opgenomen in de bovengenoemde Handleiding geur. Dit zijn dezelfde aspecten die tot 2013 waren opgenomen in de NeR. De genoemde aspecten worden meegewogen al naar gelang ze relevant zijn. Zo zal voor een nieuwe inrichting geen «historie van de inrichting» beschikbaar zijn en dus niet meegewogen worden. Er is rekening gehouden met de genoemde aspecten wanneer het bevoegd gezag motiveert waarom een aspect wel of niet is meegenomen. Zo verwijst de activiteit «bereiden van voedingsmiddelen» voor het bepalen van het aanvaardbaar hinderniveau bij maatwerk naar artikel 2.7a, derde lid. Bij horecabedrijven is het bijvoorbeeld niet gebruikelijk om de geurbelasting in kaart te brengen. Het bevoegd gezag heeft rekening gehouden met het aspect «geurbelasting» als het bevoegd gezag motiveert waarom het in kaart brengen van de geurbelasting niet nodig is voor het bepalen van het aanvaardbaar hinderniveau. Ook is deze lijst niet uitputtend. Zo kan het nuttig zijn, als het gaat om een nieuwe inrichting, om informatie op basis van een vergelijkbare inrichting te betrekken bij het bepalen van het aanvaardbaar hinderniveau. De nationale en lokale geurbeleidskaders wegen hierbij zwaar. Dat wil overigens niet zeggen dat de overige aspecten helemaal geen rol meer spelen als dergelijke beleidskaders bestaan. Die overige aspecten kunnen bijvoorbeeld van belang zijn indien het beleidskader geen invulling heeft gegeven aan die aspecten.

a. de bestaande toetsingskaders, waaronder lokaal geurbeleid

In het Activiteitenbesluit wordt met bestaande toetsingskaders het geurbeleid op internationaal of lokaal niveau bedoeld. Dit zijn:

- BREF's en BBT-conclusies (Internationaal niveau)
- Provinciaal en gemeentelijk geurbeleid

Voor IPPC-installaties gelden de BBT-conclusies en BREF's. In deze documenten is over het algemeen weinig aandacht voor geur. Toepassing van de BBT-maatregelen voor luchtmissies zorgt wel vaak voor het wegnemen van een deel van de geurhinder, maar niet altijd. Wanneer het geuraspect niet of onvoldoende terugkomt in de BBT-conclusies bepaalt het bevoegd gezag het aanvaardbaar hinderniveau op basis van de aspecten genoemd in artikel 2.7a, derde lid. Het bevoegd gezag kan deze aspecten nader uitwerken in lokaal geurbeleid. In het Activiteitenbesluit wordt het bevoegd gezag de vrijheid gegeven om lokaal invulling te geven aan het aanvaardbaar hinderniveau voor geur. Het bevoegd gezag heeft dit in een aantal gevallen vastgelegd in lokaal beleid. In dat geval toetst het bevoegd gezag het aanvaardbaar hinderniveau aan het lokale beleid.

b. de geurbelasting ter plaatse van geurgevoelige objecten

Het aanvaardbaar hinderniveau wordt bepaald ter plaatse van geurgevoelige objecten nabij de geurrelevante activiteit. Het Activiteitenbesluit verwijst voor de definitie van het «geurgevoelig object» naar artikel 1 van de Wet geurhinder en veehouderij. Het bevoegd gezag moet deze definitie aanhouden om te bepalen wat een geurgevoelig object is. Wel bepaalt het bevoegd gezag zelf welke mate van geurhinder als aanvaardbaar wordt beschouwd. Het bevoegd gezag kan bijvoorbeeld op een bedrijventerrein een lager niveau van bescherming aanvaardbaar beschouwen dan in een woonwijk. Ook betreft het bevoegd gezag de lokale situatie bij het afwegen van het aanvaardbaar hinderniveau. Zo kan in een gebied waar veel bedrijven bij elkaar staan sprake zijn van cumulatie van geur waardoor de geurbelasting ter plaatse van geurgevoelige objecten onaanvaardbaar is. Het bevoegd gezag kan dan in maatwerkvoorschriften van de individuele inrichting rekening houden met het cumulatie-effect.

c. de aard, omvang en waardering van de geur die vrijkomt bij de betreffende inrichting

Aard, omvang en waardering geven inzicht in de mate van hinder die ervaren wordt. Zo zal de geur van gebakken brood als minder hinderlijk worden ervaren dan de geur van een rioolwaterzuiveringsinstallatie. Inzicht in de aard, omvang en waardering van de geurhinder, ook wel «hedonische waarde» genoemd, kan op een kwalitatieve (belevingsonderzoek, hinderenquête, klachtenregistratie etcetera) of kwantitatieve manier (meetrapport) worden bepaald. De NTA9065 meten en rekenen geur geeft een overzicht van kwalitatieve en kwantitatieve meet- en berekeningsmethoden.

d. de historie van de betreffende inrichting en het klachtenpatroon met betrekking geurhinder

De historie en het klachtenpatroon van de inrichting geven inzicht in mogelijk eerdere knelpunten van geur. Als uit de historie van de inrichting bijvoorbeeld blijkt dat een ontgeuringsinstallatie niet goed wordt onderhouden, dan kunnen hieraan aanvullende eisen worden gesteld.

Geurklachten hoeven nog niet te betekenen dat er sprake is van een onaanvaardbaar hinderniveau. Het bevoegd gezag bepaalt het niveau dat nog als aanvaardbaar wordt beschouwd. Wel geeft het klachtenpatroon inzicht in de mate van hinder die ervaren wordt door de omgeving. Om die reden vormt het klachtenpatroon een aspect dat het bevoegd gezag meeneemt in zijn afweging van het

aanvaardbaar hinderniveau. De Handleiding geur geeft een nadere toelichting op de geurklachten en handhaving.

e. de bestaande en verwachte geurhinder van de betreffende inrichting

Bij het bepalen van het aanvaardbaar hinderniveau weegt het bevoegd gezag de huidige en verwachte hinder af in zijn beoordeling. Indien bij de melding van een nieuwe activiteit bijvoorbeeld bekend is dat in de nabijheid van de nieuwe activiteit een woonwijk wordt gerealiseerd, dan wordt rekening gehouden met de verwachte hinder ter plaatse van de nog te realiseren woonwijk.

f. de kosten en baten van technische voorzieningen en gedragsregels in de inrichting

Als gevolg van de technische of organisatorische maatregelen kan de drijver van de inrichting geconfronteerd worden met uitzonderlijke kosten maar ook mogelijke baten als gevolg van het toepassen van een maatregel. Integrale afweging en kosteneffectiviteit spelen een rol bij het inzichtelijk maken van de kosten en baten. Het bevoegd gezag kan hierbij gebruik maken van de methodiek zoals voorgeschreven in artikel 2.7.

Artikel 2.8

Algemene toelichting artikel 2.8 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 Artikel 2.8 regelt de verplichting om de emissies naar de lucht te bepalen.

- 1 Indien bij ministeriële regeling op grond van artikel 1.7 is bepaald dat daarbij aangegeven maatregelen ter bescherming van het milieu kunnen worden toegepast maar degene die de inrichting drijft op een andere wijze voldoet aan de eisen ten aanzien van emissies naar de lucht van stoffen die bij of krachtens de hoofdstukken 3, 4 of 5 zijn gesteld:
 - a wordt op verzoek van het bevoegd gezag eenmalig aangetoond dat de grensmassastromen zoals bedoeld in artikel 2.5 en in de hoofdstukken 3, 4 of 5 vanwege het in werking zijn van de inrichting, niet overschreden worden, of
 - b wordt op verzoek van het bevoegd gezag, indien één of meer grensmassastromen als bedoeld in de hoofdstukken 3, 4, en 5 worden overschreden, eenmalig aangetoond of wordt voldaan aan de emissie-eisen dan wel een op grond van artikel 2.7, eerste lid, gestelde eis ten aanzien van stoffen waarvoor in de artikelen 3.38, 3.43, 4.21, 4.23, 4.27, 4.29, 4.33 tot en met 4.35, 4.40 tot en met 4.42, 4.44 tot en met 4.46, 4.50, 4.54, 4.54a, 4.58, 4.60, 4.62, 4.65, 4.68, 4.74b, 4.74f, 4.94, 4.94g, 4.103a, 4.103d, 4.119 en 4.125, eisen ten aanzien van emissies naar de lucht zijn gesteld door middel van een emissiemeting, dan wel door middel van een emissieberekening mits dit is goedgekeurd door het bevoegd gezag, met uitzondering van bronnen waarvan is aangetoond dat de massastroom lager is dan de vrijstellingsgrens, bedoeld in artikel 2.6.
- 2 Het eerste lid, onderdelen a en b, is van overeenkomstige toepassing op een verandering van de inrichting indien de verandering naar verwachting zal leiden tot een significante toename van de emissie.
Toelichting artikel 2.8, eerste en tweede lid n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 Wanneer de drijver van de inrichting geen of andere maatregelen dan de in de ministeriële regeling genoemde erkende maatregelen neemt, moet hij eenmalig bepalen of de hoeveelheid van de emissies de grensmassastroom die voor de uitgeworpen stoffen geldt niet overschrijdt. Als ook een emissie-eis geldt, moet op verzoek van het bevoegd gezag worden nagegaan of die eis niet wordt overschreden. Op grond van het tweede lid geldt deze verplichting opnieuw bij veranderingen aan de installatie die naar verwachting zal leiden tot een significante toename van de emissie.
- 3 Indien op grond van artikel 2.5 en artikel 2.6 emissiegrenswaarden gelden dan worden de emissies gecontroleerd op basis van een controleregime als bedoeld in tabel 2.8.

Tabel 2.8

storingsfactor F	Controleregime	Mogelijke controlevormen
$F < 3$	0	ERP's cat. B
$3 < F < 30$	1	Meting eenmalig + ERP's cat. B
$30 < F < 300$	2	Meting 1 x per 3 jaar + ERP's cat. B
$300 < F < 3.000$	3	Meting 1 x per jaar + ERP's cat. B Bij sterke fluctuaties: controleregime 4
$F > 3.000$	4	Continue meting of ERP's cat. A of Meting 2 x per jaar + ERP's cat. B

- 4 De controle van emissies wordt gebaseerd op de grootte van de storingsfactor, bedoeld in tabel 2.8. Het bevoegd gezag kan, indien het belang van de bescherming van het milieu zich daartegen niet verzet, bij maatwerkvoorschrift van de in tabel 2.8 opgenomen controlevormen afwijken.
Toelichting artikel 2.8, derde en vierde lid n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 Het derde lid bepaalt dat de emissies van stoffen waarvoor eisen gelden op grond van artikel 2.5 en artikel 2.6 met een bepaalde regelmaat moeten worden gecontroleerd. Dit controleregime wordt afgeleid van de ernst van mogelijke storingsfactoren. Dit wordt gedaan door de omvang van een mogelijke emissie bij een storing van de emissiebeperkende maatregel om te rekenen naar een storingsfactor. Hierbij zijn de definities van storingsfactoren en storingsfactor in artikel 1.1, tweede lid, (nieuw) van belang. De grootte van de storingsfactor is maatgevend

voor het gewenste controleregime. Hierbij geldt dat het controleregime intensiever wordt naarmate de gevolgen van een storing ernstiger kunnen zijn. De controle van de emissie wordt uitgevoerd door de drijver van de inrichting. De rapportages van deze controle worden, volgens het zevende lid van dit artikel, vastgelegd in een rapport, dat op grond van artikel 1.15 op verzoek beschikbaar is voor het bevoegd gezag. De emissies kunnen worden gecontroleerd via meting van concentraties van de stoffen in de afgassen of op basis van metingen van emissierelevante parameters (ERP's). Aan het uitvoeren van metingen worden op grond van het achtste lid nadere eisen gesteld in de Activiteitenregeling.

5 Voor zover de controlevorm een ERP voorschrijft, toont de drijver van de inrichting aan:

- a welke ERP's dienen om de emissies van een specifieke component te controleren;
- b binnen welke grenzen van de waarden van de ERP's wordt voldaan aan de emissie-eisen.

Toelichting artikel 2.8, vijfde lid n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 Voor zover de controlevorm een ERP voorschrijft moet de drijver van de inrichting kunnen aantonen dat een ERP geschikt is om de emissies te monitoren. De ERP's staan in een bekende relatie tot de concentratie van stoffen in de afgassen. Meer over ERP's is te vinden in het Informatiedocument Industriële Emissies. De drijver geeft ook aan binnen welke grenzen de waarde van de ERP moet blijven. Deze informatie maakt deel uit van het rapport zoals bedoeld in het zevende lid. Dit rapport moet voldoen aan de eisen die op grond van het achtste lid in de Activiteitenregeling worden opgenomen. Uiteraard is vooraf overleg tussen de drijver van de inrichting en het bevoegd gezag zeer raadzaam.

6 De metingen van emissies waarvoor grenswaarden gelden als bedoeld in artikel 2.5 en in de hoofdstukken 3 en 4 worden uitgevoerd door een daartoe geaccrediteerde meetinstantie. Het bevoegd gezag kan, indien het belang van de bescherming van het milieu zich daartegen niet verzet, bij maatwerkvoorschrift hiervan afwijken.

Toelichting artikel 2.8, zesde lid n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 Het zesde lid bepaalt dat metingen door een geaccrediteerde instantie moeten worden uitgevoerd. De accreditatie heeft tot doel om de kwaliteit van de uitgevoerde metingen te bewaken. Door middel van de accreditatie wordt gewaarborgd dat een meetinstantie beschikt over de juiste kennis en instrumenten om de metingen volgens de geldende normen uit te voeren. De accreditatie wordt in Nederland verstrekt door de Raad voor Accreditatie. Een meetinstantie die is geaccrediteerd door een buitenlandse accreditatie-instelling is in Nederland ook toegestaan. Vooral in gevallen waarbij het gaat om grote emissiehoeveelheden of om zeer gevaarlijke stoffen is het van belang dat emissies juist en volgens de geldende normen worden bepaald. Voor veel van de stoffen waarvoor emissie-eisen gelden, zijn inmiddels nationale of internationale meetnormen opgesteld. Deze worden genoemd in de Activiteitenregeling. In gevallen waarin voor een bepaalde component geen meetnorm beschikbaar is en geen specifieke accreditatie mogelijk is, heeft het de voorkeur dat de meetinstantie een accreditatie heeft voor het meten van emissies van vergelijkbare stoffen. In de Nederlandse praktijk worden veel metingen al uitgevoerd door geaccrediteerde meetinstanties. Daarnaast geldt voor activiteiten die onder de EU-richtlijn industriële emissies vallen al de verplichting om emissies te meten volgens de internationale meetnormen. Daarmee gelden voor instanties die deze metingen doen al dezelfde kwaliteitseisen als voor geaccrediteerde instanties. De verwachting is dat de verplichting tot accreditatie niet tot een significante toename van administratieve lasten of van uitvoeringslasten zal leiden.

7 Voor de resultaten van emissiemetingen of controle van ERP's geldt dat:

- a deze worden vastgelegd in een rapport;
- b de resultaten van emissiemetingen worden gerapporteerd bij standaard luchtcondities voor temperatuur en druk, en bij droog afgas;
- c de resultaten van emissiemetingen worden gecorrigeerd voor de meetonzekerheid;
- d emissies van verbrandingsprocessen worden herleid op afgas met een volumegehalte aan zuurstof van:
 - 1° 6 procent, indien het een stookinstallatie met vaste brandstof betreft;
 - 2° 3 procent, indien het een stookinstallatie met een gasvormige of vloeibare brandstof betreft, of
 - 3° het gehalte dat het bevoegd gezag bij maatwerkvoorschrift heeft vastgelegd.
- e het resultaat van afzonderlijke emissiemetingen de emissiegrenswaarde niet mag overschrijden;
Toelichting artikel 2.8, zevende lid onderdeel e n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 Een afzonderlijke meting bestaat standaard uit drie deelmetingen. Dat betekent dat drie monsters worden genomen van de emissies of drie waarden worden bepaald. De resultaten van de deelmetingen worden gemiddeld en dat gemiddelde geldt als het resultaat van de afzonderlijke meting. Dit resultaat wordt gecorrigeerd voor de meetonzekerheid (onderdeel c). Het resultaat van de afzonderlijke meting, na correctie voor de meetonzekerheid, mag de grenswaarde zoals bedoeld in artikel 2.5 of in de hoofdstukken 3 en 4 niet overschrijden. Voor een verdere toelichting over de metingen wordt verwezen naar het IdIE.
- f de daggemiddelde waarde van de emissieconcentratie, bepaald op basis van het resultaat van continu metingen, niet hoger mag zijn dan de emissiegrenswaarde, en
- g geen van de halfuurgemiddelde waarden, als resultaat van continu metingen, hoger mag zijn dan het dubbele van de emissiegrenswaarde.

Toelichting artikel 2.8, zevende lid n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 Het zevende lid stelt eisen aan de resultaten van emissiemetingen of de controle van ERP's. De resultaten moeten vastgelegd worden in een rapport. De resultaten van emissiemetingen worden gerapporteerd bij standaard luchtcondities voor temperatuur en druk, en bij droog afgas. Het resultaat van een emissiemeting heeft een bepaalde meetonzekerheid (onderdeel c). Dit is het gevolg van mogelijke onnauwkeurigheden bij de monsterneming, monsterbehandeling en analyse. De grootte van de meetonzekerheid kan worden ontleend aan de gebruikte meetnorm of kan worden geschat door de instantie die de metingen uitvoert. Bij het toetsen van de gemeten waarde van de emissie aan de grenswaarde wordt de gemeten waarde gecorrigeerd voor de meetonzekerheid. Dit gebeurt door de gemeten waarde te verlagen met de grootte van de meetonzekerheid, voordat wordt getoetst aan de grenswaarde. In de

Activiteitenregeling is opgenomen hoe de meetonzekerheid wordt vastgesteld. Onderdeel d regelt dat emissies van verbrandingsprocessen worden herleid op afgas met een bepaald volumegehalte aan zuurstof. Dit is 6% bij het stoken op vaste brandstoffen en 3% bij het stoken op gasvormige of vloeibare brandstoffen. Het bevoegd gezag kan hiervan gemotiveerd afwijken en in een maatwerkvoorschrift het een afwijkend zuurstofgehalte vastleggen. De onderdelen e, f en g regelen de manier waarop de gemeten concentraties moeten worden getoetst aan de geldende emissiegrenswaarden.

- 8 De metingen, bedoeld in het eerste lid, onder b, en in het vierde lid, met inbegrip van berekeningen en bepalingen van ERP's, de registratie en rapportage van de meting, voldoen, ten behoeve van de bescherming van het milieu, aan de bij ministeriële regeling gestelde eisen.

Artikel 2.8a

Voor een inrichting type C waarvoor onmiddellijk voorafgaand aan het tijdstip van het van toepassing worden van dit besluit of een deel daarvan op een activiteit in die inrichtingen een omgevingsvergunning op grond van artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder e, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht in werking en onherroepelijk was, worden de geurvoorschriften van die vergunning in afwijking van artikel 6.1, eerste lid, na het van toepassing worden van dit besluit of een deel daarvan op een activiteit in die inrichtingen, tot het tijdstip waarop de Omgevingswet in werking treedt aangemerkt als maatwerkvoorschriften, mits de geurvoorschriften van de vergunning vallen binnen de bevoegdheid van het bevoegd gezag tot het stellen van maatwerkvoorschriften en voor zover dit besluit op de inrichting van toepassing is.

Toelichting artikel 2.8a n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 Dit nieuwe artikel bevat het overgangsrecht voor geurvoorschriften uit de vergunning waarvoor nu afdeling 2.3 Lucht en geur gaat gelden. Dit overgangsrecht merkt de vergunningvoorschriften voor geur aan als maatwerkvoorschriften voor zover dit binnen de maatwerkmogelijkheid van afdeling 2.3 Lucht en geur valt. Voor de termijn van vijf jaar is gekozen mede wegens de inhoud van de inspraakreacties op het besluit. Een periode van drie jaar werd door het bevoegd gezag in dit geval te kort geacht voor het omzetten van vergunningvoorschriften in maatwerkvoorschriften. De belastende werking van deze termijn voor de betrokken inrichtingen wordt beperkt geacht. Bestaande bedrijven zullen immers al de maatregelen getroffen hebben om een aanvaardbaar hinderniveau te bereiken.

Toelichting artikel 2.8a en artikel 2.12 tweede lid, n.a.v. wijzigingsbesluit 2020/197 Deze wijzigingen strekken tot implementatie van de artikelen 10, 11 en 22 van de kaderrichtlijn voor zover het gaat om bedrijfsafvalstoffen en gevaarlijke afvalstoffen, niet zijnde huishoudelijke afvalstoffen door middel van een wijziging van artikel 2.12 van het Activiteitenbesluit milieubeheer. Met deze wijziging wordt bewerkstelligd dat rechtstreeks wordt verwezen naar het Landelijk afvalbeheerplan (LAP) om te bepalen in welke gevallen het gescheiden houden van een categorie van afvalstoffen kan worden gevegd. Tot nu toe bevatte dit artikel de regel dat gescheiden houden van een categorie van afvalstoffen niet verplicht was indien dit niet redelijkerwijs kan worden gevegd. In de praktijk werd dit al ingevuld door het beleidskader in het LAP. Daarnaast wordt met onderdeel A een correctie doorgevoerd in artikel 2.8a van het Activiteitenbesluit milieubeheer met betrekking tot de geldingstermijn van het overgangsrecht voor geurvoorschriften. Deze correctie is noodzakelijk door de uitgestelde inwerkingtreding van het stelsel van de Omgevingswet en zorgt ervoor dat het overgangsrecht blijft gelden tot het tijdstip van inwerkingtreding van de Omgevingswet.

Afdeling 2.4 Bodem

Artikel 2.8b

- 1 Deze afdeling is van toepassing op degene die:
 - a een inrichting type A of een inrichting type B drijft of een inrichting type C waartoe een IPPC-installatie behoort, of
 - b een inrichting type C drijft waartoe geen IPPC-installatie behoort, voor zover binnen de inrichting activiteiten worden verricht waarop hoofdstuk 3 van toepassing is.
- 2 Voor zover het betreft een inrichting type C waartoe een IPPC-installatie behoort, is in afwijking van het eerste lid, onder a, artikel 2.11, eerste lid, niet van toepassing.

Toelichting artikel 2.8b n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 Artikel 2.8a is vernummerd tot artikel 2.8b. Artikel 2.8b, eerste lid, onderdeel b, is verduidelijkt in die zin dat afdeling 2.4 (bodem) slechts op inrichtingen type C van toepassing is indien deze inrichtingen een of meer activiteiten verrichten die in hoofdstuk 3 zijn geregeld.

Artikel 2.9

Algemene toelichting artikel 2.9 In dit artikel is bepaald dat bodembeschermende voorzieningen en bodembeschermende maatregelen moeten worden getroffen indien binnen de inrichting een bodembedreigende activiteit wordt uitgevoerd. Deze voorzieningen in combinatie met de daarbij behorende maatregelen moeten leiden tot een zogenoemd verwaarloosbaar bodemrisico. Het verwaarloosbaar bodemrisico is gedefinieerd in artikel 1.1. In paragraaf 7.7.3 van het algemeen deel van deze toelichting wordt hierop nader ingegaan. De term bodembeschermde voorziening is het overkoepelende begrip waaronder alle fysieke voorzieningen vallen, zoals vloeren, verhardingen en lekbakken. Bij bodembeschermende maatregelen gaat het om bijvoorbeeld organisatorische beheermaatregelen. Zie voor verdere uitleg van deze termen paragraaf 7.7.3 van het algemeen deel van deze toelichting. In de ministeriële regeling zal voor de verschillende bedrijfsmatige activiteiten worden aangegeven welke combinaties van voorzieningen en maatregelen leiden tot een verwaarloosbaar bodemrisico en binnen die inrichting getroffen moeten worden zodat aan dit doelvoorschrift wordt voldaan. In artikel 6.10 is overgangsrecht met betrekking tot dit artikel opgenomen.

- 1 Indien in een inrichting een bodembedreigende activiteit wordt verricht worden bodembeschermende

voorzieningen en bodembeschermende maatregelen getroffen waarmee een verwaarloosbaar bodemrisico wordt gerealiseerd.

- 2 De bodembeschermende voorzieningen en bodembeschermende maatregelen voldoen aan de bij ministeriële regeling gestelde eisen in verband met de goede werking van die voorzieningen en maatregelen, en omtrent de controle van die eisen alsmede aan de bij ministeriële regeling gestelde eisen in verband met de mogelijkheid om bodemverontreiniging te kunnen signaleren.
- 3 In de bij ministeriële regeling te bepalen gevallen zendt degene die de inrichting drijft de resultaten van het onderzoek in verband met de mogelijkheid om bodemverontreiniging te kunnen signaleren, bedoeld in het tweede lid, aan het bij die regeling aangegeven bestuursorgaan.

Toelichting artikel 2.9 derde lid (nieuw) n.a.v. wijzigingsbesluit 2009/479 Deze wijziging is het directe gevolg van hetgeen is aangekondigd in de circulaire «Toepassing zorgplicht Wbb bij MTBE- en ETBE verontreinigingen» (Staatscourant van 18 december 2008, nr. 2139, onder andere paragraaf 5). De noodzaak van de wijziging is gelegen in het grote belang van de instandhouding van de strategische grondwatervoorraden voor drinkwater en voor onder meer proceswater in de conserven- en drankenindustrie. Uit monitoringsgegevens van drinkwaterleidingbedrijven is gebleken dat de stoffen Methyl-tert-butylether (MTBE) en de laatste jaren ook Ethyl-tert-butylether (ETBE) in lage concentraties worden aangetroffen in grond- en oppervlaktewater (Bron: onder meer Rapport Kiwa Water Research juni 2008. MTBE en ETBE in Nederlands grondwater). Deze stoffen kunnen een bedreiging opleveren voor de drinkwatervoorziening.

Op grond van de Activiteitenregeling (Staatscourant 16 november 2007, nr. 223 / pagina 11; artikel 2.2, lid 4) worden de grondwaterpeilbuizen die op basis van deze regeling geplaatst dienen te worden ten minste eens per jaar bemonsterd en geanalyseerd. In dit verband worden de grondwatermonsters vanaf 1 februari 2009 ook op aanwezigheid van de stoffen MTBE en ETBE onderzocht. In artikel 2.6 van de Activiteitenregeling is onder meer opgenomen dat de resultaten van de metingen ten minste gedurende drie jaar binnen de inrichting worden bewaard en ter inzage worden gehouden voor het bevoegd gezag of op een door het bevoegd gezag te stellen termijn beschikbaar gesteld. De Activiteitenregeling kent nog geen verplichting om de gegevens over de bodemverontreiniging voor bepaalde stoffen (die een bedreiging kunnen vormen voor de drinkwatervoorziening), zoals deze uit de resultaten van de metingen blijkt, door te zenden aan het bevoegd gezag van het Activiteitenbesluit dan wel de Wbb. Met de toevoeging van dit derde lid aan artikel 2.9 is nu in het besluit een grondslag opgenomen om bij ministeriële regeling te bepalen in welke gevallen bepaalde gegevens voor bepaalde stoffen moeten worden doorgezonden. De wijziging van artikel 2.9 draagt er toe bij dat de verontreiniging van deze stoffen al in een vroeg stadium wordt gesignaleerd bij het bevoegd gezag op grond van de Wbb, zodat in overleg met de drijver van de inrichting tijdig eventuele maatregelen kunnen worden getroffen. «Bevoegd gezag op grond van de Wbb» wil zeggen gedeputeerde staten van de betrokken provincie (artikel 27 Wbb) dan wel burgemeester en wethouders van de betrokken grote dan wel middelgrote gemeente (als bedoeld in artikel 88, eerste en achtste lid, Wbb). In de bovengenoemde circulaire wordt een toelichting gegeven op de verhouding tussen de melding op grond van artikel 27 van de Wbb en de bovengenoemde doorzendplicht. De doorzending van de resultaten van het onderzoek aan het bevoegd gezag op grond van de Wbb is niet bedoeld als melding als bedoeld in artikel 27 van de Wbb. Het bevoegd gezag op grond van de Wbb beoordeelt na ontvangst van de analysegegevens of deze gegevens aanleiding vormen om in overleg te treden met de drijver van de inrichting. Het bevoegd gezag kan vervolgens naar aanleiding van de ontvangst van de resultaten van het onderzoek de drijver verzoeken om een melding op grond van artikel 27 van de Wbb te doen (zie paragraaf 5.3 van de circulaire). De extra administratieve lasten bestaan voornamelijk uit de portokosten van het door de drijver van de inrichting doorzenden van de (van het laboratorium ontvangen) gegevens van deze stoffen naar het betrokken bevoegd gezag, bedoeld in artikel 27 van de Wbb. De analyse komt gewoonlijk slechts éénmaal per jaar voor. De verwachting is dat het om een beperkt aantal inrichtingen gaat waar sprake is van een zodanige overschrijding dat doorzending verplicht is. De extra administratieve lasten zijn hiermee verwaarloosbaar klein.

Artikel 2.9a

- 1 In afwijking van artikel 2.9 kan het bevoegd gezag op aanvraag bij maatwerkvoorschrift bepalen dat een aanvaardbaar bodemrisico wordt gerealiseerd, indien:
 - a voor 1 januari 2008 binnen een inrichting een bodembedreigende activiteit werd uitgevoerd, of
 - b tot het van toepassing worden van dit besluit of een deel daarvan, binnen een inrichting een bodembedreigende activiteit werd uitgevoerd en voor die inrichting een vergunning in werking en onherroepelijk was.
- 2 Een maatwerkvoorschrift als bedoeld in het eerste lid kan slechts worden gesteld indien het realiseren van een verwaarloosbaar bodemrisico redelijkerwijs niet kan worden gevergd en is voldaan aan het derde lid.
- 3 Bij de aanvraag, bedoeld in het eerste lid, wordt een plan van aanpak gevoegd, waarin ten minste is vastgelegd:
 - a de wijze waarop het monitoringssysteem wordt uitgevoerd;
 - b de bodemkwaliteit op dat moment, zoals die is onderzocht en vastgelegd door een persoon of een instelling die daartoe beschikt over een erkenning op grond van het Besluit bodemkwaliteit;
 - c de wijze waarop en de termijn waarbinnen eventueel optredende verontreiniging of aantasting van de bodem wordt hersteld door een persoon of instelling die daartoe beschikt over een erkenning op grond van het Besluit bodemkwaliteit;
 - d de kosten die daarvoor worden geraamd en de wijze waarop hiervoor financiële zekerheid wordt

gesteld.

- 4 Het plan van aanpak, bedoeld in het derde lid, waarmee het bevoegd gezag heeft ingestemd maakt deel uit van het maatwerkvoorschrift.
- 5 Onder een aanvaardbaar bodemrisico als bedoeld in het eerste lid wordt verstaan: een situatie als bedoeld in de NRB waarin een bodemrisico aanvaardbaar is gemaakt middels een monitoringssysteem en door het anticiperen op het beperken en zoveel mogelijk ongedaan maken van eventueel optredende verontreiniging of aantasting van de bodem.
- 6 Het monitoringssysteem als bedoeld in het derde en vijfde lid voldoet aan bijlage 3 van deel 3 van de NRB en wordt uitgevoerd door een persoon of instelling die daartoe beschikt over een erkenning op grond van het Besluit bodemkwaliteit.

Artikel 2.10

- 1 Om een verwaarloosbaar bodemrisico te realiseren voldoet een ondergrondse opslagtank aan de bij ministeriële regeling gestelde eisen in verband met:
 - a de goede werking van die opslagtank;
 - b de mogelijkheid om bodemverontreiniging te kunnen signaleren.
- 2 Een kathodische bescherming voldoet aan de bij ministeriële regeling gestelde eisen in verband met de goede werking van die bescherming.

Toelichting artikel 2.10 Dit artikel geeft een grondslag voor het bij ministeriële regeling stellen van eisen aan ondergrondse tanks. Met het voldoen aan deze eisen wordt een verwaarloosbaar bodemrisico bereikt. Verder kunnen regels worden gesteld met betrekking tot de goede werking van de kathodische bescherming.

Artikel 2.11

Algemene toelichting artikel 2.11 Indien binnen een inrichting een bodembedreigende activiteit wordt uitgevoerd dient er binnen drie maanden na de oprichting van de inrichting een rapport met de resultaten van een bodemonderzoek te worden toegestuurd aan het bevoegd gezag. Een bodembedreigende activiteit is in artikel 1.1 gedefinieerd als een bedrijfsmatige activiteit als bedoeld in paragraaf 3.1 van deel A 3 van de NRB. In principe is het aan de drijver van de inrichting om aan de hand van de NRB te beoordelen of er sprake is van een bodembedreigende activiteit. Aan de hand van de melding die voor de oprichting van de inrichting is gedaan kan ook het bevoegd gezag beoordelen of een bodembedreigende activiteit wordt uitgevoerd. Indien geen bodemrapport is ingediend en het bevoegd gezag zelf tot de conclusie komt dat er sprake is van een bodembedreigende activiteit kan alsnog door middel van het toepassen van een handhavingmiddel worden afgedwongen dat een bodemonderzoek wordt uitgevoerd. Het bevoegd gezag heeft geen beleidsvrijheid om af te zien van het bodemonderzoek indien het gaat om nieuwe inrichtingen. Voor aanvang van de activiteiten in een nieuwe inrichting dient altijd de bodemkwaliteit te zijn vastgesteld. Ook bodemonderzoek na beëindiging van de inrichting moet altijd worden uitgevoerd. Zie verder hiervoor het algemene deel van de Nota van toelichting.

- 1 Indien in de inrichting een bodembedreigende activiteit wordt verricht, wordt uiterlijk binnen drie maanden na oprichting van de inrichting, een rapport met de resultaten van een onderzoek naar de bodemkwaliteit toegestuurd aan het bevoegd gezag.
- 2 Het bevoegd gezag kan maatwerkvoorschriften stellen met betrekking tot het uitvoeren van een onderzoek naar de bodemkwaliteit bij een verandering van de inrichting, indien het gelet op de aard of de mate waarin de inrichting verandert, nodig is de bodemkwaliteit vast te leggen met het oog op een mogelijke aantasting of verontreiniging van de bodem die kan of is ontstaan door een bodembedreigende activiteit.

Toelichting artikel 2.11, tweede lid In het tweede lid is de mogelijkheid opgenomen voor het bevoegd gezag om maatwerkvoorschriften te stellen met betrekking tot een bodemonderzoek indien er sprake is van een verandering van de inrichting. Afhankelijk van de aard van de verandering kan het bevoegd gezag besluiten om wel of geen verplichting op te leggen tot het uitvoeren van bodemonderzoek. Dit onderzoek dient er toe om vast te stellen of de kwaliteit van de bodem moet worden vastgelegd in verband met eventuele toekomstige verontreinigingen of aantastingen. Relevante veranderingen die een bodemonderzoek noodzakelijk kunnen maken zijn bijvoorbeeld wijzigingen in het productieproces, uitbreidingen van de inrichting, verplaatsing van machines waaruit stoffen kunnen lekken en het op een andere plaats binnen de inrichting vullen en legen van vaten of opslaan van vloeibare bodembedreigende stoffen.

- 3 Indien in de inrichting een bodembedreigende activiteit is verricht wordt uiterlijk binnen zes maanden na beëindiging van de inrichting of de IPPC-installatie of na beëindiging van het opslaan van vloeibare brandstof, afgewerkte olie of pekkel in een ondergrondse opslagtank, een rapport met de resultaten van een onderzoek naar de bodemkwaliteit toegezonden aan het bevoegd gezag. In dit rapport wordt ten minste vermeld:
 - a de naam en adres van degene die het onderzoek heeft verricht;
 - b de wijze waarop het onderzoek is verricht;
 - c de aard en de mate van de aangetroffen verontreinigende stoffen en de herkomst daarvan;
 - d de mate waarin de bodemkwaliteit is gewijzigd ten opzichte van de situatie bij de oprichting of de verandering van de inrichting voor zover die situatie is vastgelegd in een rapport;

e de wijze waarop en de mate waarin de bodemkwaliteit wordt hersteld als bedoeld in het vijfde lid.

Toelichting artikel 2.11, derde lid Op grond van het derde lid is het verplicht een bodemonderzoek te verrichten dat tot doel heeft om te bepalen of de bodem als gevolg van de activiteiten binnen de inrichting is verontreinigd of aangetast. Indien uit het onderzoek blijkt dat de bodem is verontreinigd of aangetast dan zal deze moeten worden hersteld (zie het vijfde lid). Over de resultaten van het bodemonderzoek moet uiterlijk binnen zes maanden na beëindiging van de inrichting zijn gerapporteerd aan het bevoegd gezag. In het rapport moeten een aantal gegevens worden opgenomen. Bij de naam van degene die het onderzoek heeft uitgevoerd zal het in de regel gaan om de bedrijfsnaam. De wijze waarop het onderzoek is uitgevoerd zal over het algemeen een weergave bevatten van de beoordelingsrichtlijn en protocollen (van toepassing verklaard in het Besluit uitvoeringskwaliteit bodembeheer) die zijn gevolgd en de gegevens die op grond daarvan moeten worden vastgelegd. Op grond van onderdeel d zal in het rapport moeten worden vastgelegd in hoeverre de bodemkwaliteit is verslechterd ten opzichte van de situatie bij oprichting of verandering van de inrichting. Dat is alleen mogelijk indien bij oprichting of verandering van de inrichting een bodemonderzoek is uitgevoerd en de resultaten daarvan zijn weergegeven in een rapport. Wanneer is gebleken dat de bodem is verontreinigd of aangetast zal in het rapport tevens moeten worden vastgelegd op welke wijze de bodemkwaliteit wordt hersteld en de mate waarin dat plaatsvindt op grond van het vijfde lid.

Toelichting artikel 2.11, derde lid n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/552 Artikel 22 van de Richtlijn industriële emissies («Sluiting van terreinen») over bodemonderzoek bij de start en beëindiging van activiteiten is een nieuwe verplichting; de IPPC-richtlijn kende alleen doelvoorschriften voor bedrijfsbeëindiging (geïmplementeerd in artikel 5.7, eerste lid, onderdeel h, BOR). De nieuwe verplichting sluit aan bij de Nederlandse praktijk. Onderdeel E betreft een toevoeging in het eerste lid van artikel 2.11 van het Activiteitenbesluit ter omzetting van artikel 22, derde lid, tweede alinea, van de Richtlijn industriële emissies. Na definitieve stillegging van een inrichting of een IPPC-installatie die daarvan onderdeel uitmaakt, moet het bedrijf een bodemrapport aan het bevoegd gezag zenden. De voorschriften gelden alleen als de inrichting of de IPPC-installatie een bodembedreigende activiteit uitvoert. Het verrichten van een onderzoek naar de bodemkwaliteit bij beëindiging van de IPPC-installatie houdt geen lastenverzwaring voor bedrijven in, omdat het uitsluitend een vervroeging van het indienen van het moment waarop het eindsituatierapport wordt ingediend betreft, voor dat deel van het terrein waar de IPPC-installatie actief was.

- 4 De onderzoeken en rapporten, bedoeld in het eerste, tweede en derde lid, worden uitgevoerd onderscheidenlijk opgesteld door een persoon of een instelling die daartoe beschikt over een erkenning op grond van het Besluit bodemkwaliteit.

Toelichting artikel 2.11, vierde lid Het vierde lid bepaalt dat de bodemonderzoeken moeten worden uitgevoerd en de bodemrapporten moeten worden opgesteld door een persoon of een instelling die daartoe is erkend op grond van het Besluit bodemkwaliteit.

De bodemonderzoeken zijn alleen gericht op de bodembedreigende stoffen die als gevolg van de activiteiten in de bodem kunnen geraken of daarin terecht kunnen zijn gekomen (achtste lid). Indien in een inrichting bijvoorbeeld geen olie wordt opgeslagen of gebruikt dan hoeft dus ook geen onderzoek te worden verricht naar eventueel aanwezige olieverontreiniging. Daarnaast moet het bodemonderzoek alleen worden uitgevoerd op de plaatsen binnen de inrichting waar bodembedreigende activiteiten zijn of worden uitgevoerd (achtste lid). Daar waar een dergelijke activiteit niet is of wordt uitgevoerd zal namelijk geen sprake zijn van bodemverontreiniging of -aantasting.

Indien uit het bodemonderzoek na beëindiging van de inrichting of na beëindiging van het opslaan van vloeibare brandstof of afgewerkte olie in een ondergrondse opslagtank, blijkt dat de bodem is verontreinigd of aangetast dan moet op grond van het vijfde lid uiterlijk binnen zes maanden de bodemkwaliteit zijn hersteld. In paragraaf 7.7.4 van het algemene deel van deze nota van toelichting is reeds aangegeven dat de procedurebepalingen van de Wet bodembescherming op deze herstelwerkzaamheden niet van toepassing zijn. Indien de bodemkwaliteit bij oprichting of verandering van de inrichting is vastgelegd in een bodemrapport dan dient de bodemkwaliteit te worden hersteld tot de waarden die in dat rapport zijn vermeld. Wanneer de bodemkwaliteit bij oprichting of verandering van de inrichting om wat voor reden dan ook (voorheen was het veelal niet verplicht bodemonderzoek te verrichten of heeft het bevoegd gezag ermee ingestemd dat dergelijk onderzoek niet hoeft te worden uitgevoerd) niet is vastgelegd dan dient herstel plaats te vinden tot de achtergrondwaarden als bedoeld in het Besluit bodemkwaliteit. Tot slot is bepaald dat herstel van de bodemkwaliteit niet verder hoeft te gaan dan met de best beschikbare technieken redelijkerwijs haalbaar is. Hierbij zal per situatie een afweging van belangen moeten plaatsvinden waarbij onder andere financiële, bedrijfseconomische en milieubelangen worden betrokken. In het zesde lid is bepaald dat het herstel van de bodemkwaliteit moet worden uitgevoerd door een persoon of instelling die daartoe is erkend op grond van het Besluit bodemkwaliteit. Gezien de formulering in het vijfde lid gaat het hierbij niet om herstelwerkzaamheden die worden uitgevoerd na een calamiteit waarbij de verontreiniging direct wordt opgeruimd hetgeen ook verplicht is op grond van artikel 13 Wet bodembescherming. In laatstgenoemde situatie zal de drijver van de inrichting dus zelf direct maatregelen kunnen treffen en is hij niet verplicht daartoe een erkende persoon of instelling in te schakelen. Zowel de aanvang als de afronding van de werkzaamheden moeten op grond van het zevende lid door de drijver van de inrichting worden gemeld aan het bevoegd gezag dat daarop zijn toezichtsactiviteiten kan afstemmen.

- 5 Indien uit het rapport, bedoeld in het derde lid, blijkt dat de bodem als gevolg van de activiteiten in de inrichting is aangetast of verontreinigd, draagt degene die de inrichting drijft er zorg voor dat binnen zes maanden na toezending van dat rapport aan het bevoegd gezag de bodemkwaliteit is hersteld tot:

- a de situatie bij oprichting of verandering van de inrichting voor zover die situatie is vastgelegd in een rapport;
- b de achtergrondwaarden als bedoeld in het Besluit bodemkwaliteit indien er geen rapport als bedoeld in onderdeel a beschikbaar is.

Herstel vindt plaats voor zover dat met de beste beschikbare technieken redelijkerwijs haalbaar is.

Toelichting n.a.v. wijzigingsbesluit 2007/472 Artikel 2.11, vijfde lid, onderdeel b, treedt in werking met ingang van het tijdstip waarop het Besluit bodemkwaliteit in werking treedt. In het betreffende onderdeel wordt verwezen naar het laatstgenoemde

besluit en dit kan derhalve eerst inwerking treden op het tijdstip van inwerkingtreding van het Besluit bodemkwaliteit.

Toelichting n.a.v. wijzigingsbesluit 2007/472 *Op grond van artikel 3, vierde lid, van richtlijn 91/689/EEG van de Raad van de Europese gemeenschappen van 12 december 1991 betreffende gevaarlijke afvalstoffen (PbEU L 377) moeten de bepalingen inzake gevaarlijke afvalstoffen worden genotificeerd. Ofschoon de notificatie binnen de daarvoor aangegeven termijn is gedaan, is de betreffende procedure nog niet afgerond. Het zonder afronding van deze procedure in werking laten treden van de betreffende artikelen neemt het risico met zich van niet-toepasselijkheid en niet-handhaafbaarheid van deze artikelen en een inbreukprocedure van de Commissie tegen Nederland. Om dit te voorkomen treden de betreffende bepalingen nog niet in werking. Deze zullen wanneer de notificatie is afgerond door middel van een afzonderlijk inwerkingtredingsbesluit in werking treden.*

- 6 Het herstel van de bodemkwaliteit als bedoeld in het vijfde lid geschiedt door een persoon of een instelling die beschikt over een erkenning op grond van het Besluit bodemkwaliteit.
- 7 Degene die de inrichting drijft meldt de aanvang en de afronding van de werkzaamheden, bedoeld in het vijfde lid, direct aan het bevoegd gezag.
- 8 De onderzoeken, bedoeld in het eerste tot en met derde lid, voldoen aan NEN 5740 en richten zich uitsluitend op de bodembedreigende stoffen die door de werkzaamheden ter plaatse een bedreiging voor de bodemkwaliteit vormen of vormen en op de plaatsen waar bodembedreigende activiteiten plaatsvinden, zullen plaatsvinden dan wel hebben plaatsgevonden.
- 9 Een aanwezige vloestofdichte vloer of verharding wordt ten behoeve van het onderzoek, bedoeld in het eerste lid of tweede lid, niet doorboord of anderszins aangetast.

Toelichting artikel 2.11 negende lid *Volgens het negende lid wordt een aanwezige vloestofdichte vloer of verharding in het kader van het bodemonderzoek niet doorboord of anderszins aangetast. In de praktijk kwam het geregeld voor dat het bevoegde gezag een bodemonderzoek verlangde waarbij het noodzakelijk was door een deugdelijke vloer te boren teneinde bodemonsters te kunnen nemen. Met het negende lid wordt aan die praktijk, die niet in het belang is van de bescherming van de bodem, een einde gemaakt.*

- 10 Bij ministeriële regeling kunnen bodembedreigende activiteiten worden aangewezen waarop dit artikel geheel of gedeeltelijk niet van toepassing is.

Toelichting artikel 2.11, lid 3 en 10, n.a.v. wijzigingsbesluit 2010/781 *Bij ondergrondse opslag van pekels moet in het bodemonderzoek op grond van artikel 2.11 naar de aanwezigheid hiervan gekeken worden. Verder wordt de mogelijkheid opgenomen om in de regeling activiteiten aan te wijzen waarvoor dit artikel geheel of gedeeltelijk niet van toepassing is. Het kan dan bijvoorbeeld gaan om situaties waar het bodemonderzoek waartoe dit artikel verplicht achterwege kan blijven omdat andere regelgeving al tot een bepaald onderzoek van de bodem verplicht. Dit is bijvoorbeeld het geval voor opslag van grond waarop het Besluit bodemkwaliteit van toepassing is.*

Afdeling 2.5 Doelmatig beheer van afvalstoffen

Toelichting gewijzigd opschrift afdeling 2.5 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 *Het opschrift van afdeling 2.5 is gewijzigd. Uit deze wijziging volgt dat de afdeling naast afvalstoffenbeheer ook van toepassing is op de fase voorafgaand aan afvalstoffenbeheer.*

Artikel 2.11a

- 1 Deze afdeling is van toepassing op degene die een inrichting type A of een inrichting type B drijft.
- 2 In afwijking van het eerste lid is artikel 2.12 van toepassing op degene die een inrichting type A, een inrichting type B of een inrichting type C drijft.

Toelichting artikel 2.11a, lid 2 (nieuw) en artikel 2.12, lid 5 (nieuw) n.a.v. wijzigingsbesluit 2019/194 *De mengverboden van artikel 2.12 van het Activiteitenbesluit zijn volgens het huidige artikel 2.11a, alleen van toepassing op type A en B-inrichtingen. Hierdoor moesten de mengverboden voor type C inrichtingen per geaccepteerde afvalstof expliciet in de vergunning worden geregeld en uitgewerkt en kon het bevoegd gezag niet teruggevallen op de algemene verboden uit artikel 2.12 van het Activiteitenbesluit. Door artikel 2.12 ook op inrichtingen type C van toepassing te verklaren, zijn de algemene verboden van artikel 2.12 Activiteitenbesluit nu wel op deze inrichtingen van toepassing. Voor sommige bedrijven is het mengen van ongevaarlijke afvalstoffen met andere ongevaarlijke afvalstoffen op grond van een omgevingsvergunning expliciet toegestaan. Deze gevallen zijn op grond van het nieuw ingevoegde vijfde lid uitgezonderd van het mengverbod in het derde lid van artikel 2.12 van het Activiteitenbesluit. De uitzondering geldt vanzelfsprekend ook voor inrichtingen die in de toekomst een omgevingsvergunning aanvragen voor het mengen van bepaalde ongevaarlijke afvalstoffen met andere ongevaarlijke afvalstoffen. Bij het beoordelen van de aanvraag is het Landelijk afvalbeheerplan het toetsingskader om de menghandeling al dan niet toe te staan. In het Bor is aangegeven voor welke menghandelingen een vergunning nodig is.*

Artikel 2.12

- 1 Onverminderd artikel 10.54a, eerste lid, van de Wet milieubeheer is het verboden voorafgaand aan het afvalstoffenbeheer gevaarlijke afvalstoffen te mengen, daaronder mede begrepen het verdunnen, met andere categorieën van afvalstoffen of met andere stoffen of materialen.

Toelichting artikel 2.12, eerste lid n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 *Op grond van artikel 10.54a, eerste lid, van de Wm is het verboden gevaarlijke afvalstoffen te mengen zonder omgevingsvergunning. Dat verbod geldt voor activiteiten die vallen onder het begrip afvalstoffenbeheer (zie artikel 1.1 van de Wm). Van afvalstoffenbeheer is sprake vanaf de inzameling. Inzameling wordt daarbij beschouwd als een actieve en professionele handeling. In artikel 2.12, eerste lid, is een verbod opgenomen voor het mengen van gevaarlijke afvalstoffen dat van toepassing is op de situaties die niet onder afvalstoffenbeheer vallen. Dit betreft dus de fase voorafgaand aan inzameling. Zo heeft het eerste lid betrekking op handelingen met eigen gevaarlijke afvalstoffen*

binnen de inrichting waar de afvalstoffen zijn ontstaan. Ook op brengpunten, zoals detaillisten waar gevaarlijke afvalstoffen worden ingeleverd zoals verzamelbakken voor batterijen in supermarkten of brengpunten voor oude medicijnen bij de apotheker, is het eerste lid van toepassing. Daarnaast is het lid ook van toepassing op gevaarlijke afvalstoffen die ontstaan door werkzaamheden die een inrichting buiten de eigen inrichting uitvoert en deze afvalstoffen nog niet zijn meegenomen naar een inrichting. Voor de toepassing van het mengverbod in het eerste lid is het van belang om te weten wanneer sprake is van mengen. Er zijn drie vormen van mengen te onderscheiden:

- 1 Het samenvoegen van afvalstoffen die behoren tot verschillende categorieën van afvalstoffen die op grond van artikel 2.12, vijfde lid, zijn aangewezen in de Activiteitenregeling.
- 2 Het samenvoegen van afvalstoffen die behoren tot dezelfde categorie van afvalstoffen in de Activiteitenregeling, maar wel verschillend zijn.
- 3 Het samenvoegen van afvalstoffen met niet-afvalstoffen.

Hierbij is het van belang of sprake is van «verschillende categorieën van afvalstoffen» of «dezelfde categorie van afvalstoffen» zoals genoemd in de eerste en tweede mengvorm. Dit kan worden bepaald aan de hand van de Activiteitenregeling. In de Activiteitenregeling is een lijst opgenomen van verschillende categorieën van afvalstoffen. De lijst van verschillende categorieën van afvalstoffen is erop gericht om aan te geven welke afvalstoffen in principe wel en welke niet mogen worden samengevoegd.

Het mengverbod in het eerste lid is alleen van toepassing op de eerste en derde mengvorm. Bij de eerste mengvorm gaat het om het samenvoegen van afvalstoffen die onder verschillende categorieën van afvalstoffen in de Activiteitenregeling vallen. Zo vallen afgewerkte olie die vrijkomt bij onderhoud aan voorzieningen of installaties en smeervet onder verschillende categorieën van afvalstoffen in de Activiteitenregeling. Omdat beide afvalstoffen in verschillende categorieën van afvalstoffen in de Activiteitenregeling vallen, wordt het samenvoegen ervan als mengen beschouwd. Op grond van het eerste lid, is deze menghandeling verboden.

Bij de derde mengvorm gaat het om het samenvoegen van afvalstoffen met niet-afvalstoffen. Ook dit wordt als mengen beschouwd. Voor gevaarlijke afvalstoffen geldt dat het op grond van het eerste lid, verboden is om gevaarlijke afvalstoffen te mengen met niet-afvalstoffen. Voor het mengen van niet-gevaarlijke afvalstoffen met niet-afvalstoffen geldt geen verbod. Het mengverbod in het eerste lid is niet van toepassing op de tweede mengvorm. Bij de tweede mengvorm gaat het om het samenvoegen van afvalstoffen die onder dezelfde categorie van afvalstoffen in de Activiteitenregeling vallen, maar wel verschillen van elkaar qua aard, samenstelling of concentratie. Het is dus toegestaan om gevaarlijke afvalstoffen die binnen dezelfde categorie van afvalstoffen in de Activiteitenregeling vallen, te mengen. Bijvoorbeeld lege ongereinigde verpakkingen van olie en lege ongereinigde verpakkingen van verf. Beide afvalstoffen vallen binnen dezelfde categorie van afvalstoffen in de Activiteitenregeling, maar verschillen wel van aard. Het mengen hiervan valt niet onder het verbod van het eerste lid.

- 2 Het is verboden afvalstoffen, niet zijnde gevaarlijke afvalstoffen, die binnen de inrichting zijn ontstaan, te mengen met andere categorieën van afvalstoffen, indien het gescheiden houden en gescheiden afgeven gelet op de hoeveelheden en de manier van vrijkomen van deze afvalstoffen en de kosten van het gescheiden houden en gescheiden afgeven op grond van het Landelijk afvalbeheerplan kan worden gevergd.

Toelichting artikel 2.12, tweede lid n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 De verbodsbepaling in dit lid heeft betrekking op eigen, niet-gevaarlijke afvalstoffen die tot verschillende categorieën van afvalstoffen in de Activiteitenregeling behoren. Deze mogen niet worden gemengd als het gescheiden houden redelijkerwijs kan worden gevergd. In hoofdstuk 14 van het Landelijk afvalbeheerplan 2009-2021 is aangegeven hoe kan worden bepaald wanneer sprake is van het «redelijkerwijs gescheiden kunnen houden» van afvalstoffen.

Toelichting artikel 2.8a en artikel 2.12 tweede lid, n.a.v. wijzigingsbesluit 2020/197 Deze wijzigingen strekken tot implementatie van de artikelen 10, 11 en 22 van de kaderrichtlijn voor zover het gaat om bedrijfsafvalstoffen en gevaarlijke afvalstoffen, niet zijnde huishoudelijke afvalstoffen door middel van een wijziging van artikel 2.12 van het Activiteitenbesluit milieubeheer. Met deze wijziging wordt bewerkstelligd dat rechtstreeks wordt verwezen naar het Landelijk afvalbeheerplan (LAP) om te bepalen in welke gevallen het gescheiden houden van een categorie van afvalstoffen kan worden gevergd. Tot nu toe bevatte dit artikel de regel dat gescheiden houden van een categorie van afvalstoffen niet verplicht was indien dit niet redelijkerwijs kan worden gevergd. In de praktijk werd dit al ingevuld door het beleidskader in het LAP. Daarnaast wordt met onderdeel A een correctie doorgevoerd in artikel 2.8a van het Activiteitenbesluit milieubeheer met betrekking tot de geldingstermijn van het overgangsrecht voor geurvoorschriften. Deze correctie is noodzakelijk door de uitgestelde inwerkingtreding van het stelsel van de Omgevingswet en zorgt ervoor dat het overgangsrecht blijft gelden tot het tijdstip van inwerkingtreding van de Omgevingswet.

- 3 Het is verboden afvalstoffen, niet zijnde gevaarlijke afvalstoffen, afkomstig van buiten de inrichting, te mengen met andere categorieën van afvalstoffen.

Toelichting artikel 2.12, derde lid n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 Het mengen van niet-gevaarlijke afvalstoffen van buiten de inrichting en die behoren tot verschillende categorieën van afvalstoffen in de Activiteitenregeling mag in principe niet. Zo is het verboden om verpakkingsglas te mengen met vlakglas omdat deze afvalstoffen in verschillende categorieën van afvalstoffen in de Activiteitenregeling vallen. Er gelden enkele uitzonderingen op het verbod. Een uitzondering betreft het mengen van verschillende niet-gevaarlijke afvalstoffen tot biomassa. Deze uitzondering is opgenomen in artikel 3.10n, tweede lid. Daarnaast is een uitzondering opgenomen in artikel 3.156, tweede lid, dat van toepassing is op gemeentelijke milieustraten ofwel de gemeentelijke afvalbrengstations. Het mengverbod in het derde lid is niet van toepassing op het mengen van niet-gevaarlijke afvalstoffen die onder dezelfde categorie van afvalstoffen in de Activiteitenregeling vallen, maar wel van elkaar verschillen. Bijvoorbeeld het mengen van schoon hout (a-hout) met geverfd hout (b-hout). Deze menghandeling valt niet onder het verbod van het derde lid.

- 4 Het eerste lid is niet van toepassing op het mengen van gevaarlijke afvalstoffen met afvalstoffen, niet zijnde gevaarlijke afvalstoffen, voor zover het mengen bij ministeriële regeling is toegestaan.

Toelichting artikel 2.12, vierde lid n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 In het vierde lid is een uitzondering opgenomen op het

mengverbod van het eerste lid. Het is toegestaan om gevaarlijke afvalstoffen met niet-gevaarlijke afvalstoffen die tot bepaalde verschillende categorieën van afvalstoffen in de Activiteitenregeling behoren, te mengen in het geval nog geen sprake is van afvalstoffenbeheer. In de Activiteitenregeling is aangegeven welke categorieën van afvalstoffen het betreft. Het zijn de categorieën van afvalstoffen in de Activiteitenregeling met hetzelfde nummer maar met een toevoeging A of B. Dit zijn de gevallen waarin de afvalstoffen zowel gevaarlijk als niet-gevaarlijk kunnen zijn, maar waar het zowel vanuit het oogpunt van hoogwaardige verwerking van afval als vanuit het risico op ongewenste wegmenging niet veel bezwaar bestaat tegen het mengen. Brandblussers zijn een voorbeeld. Brandblussers kunnen als gevaarlijke afvalstof of als niet-gevaarlijke afvalstof worden geclassificeerd, afhankelijk van het blusmiddel. Gevaarlijke brandblussers en niet-gevaarlijke brandblussers vallen onder verschillende categorieën van afvalstoffen in de Activiteitenregeling, maar de categorieën hebben wel hetzelfde nummer (en verschillen alleen in de toevoeging, A of B). Het mengen van gevaarlijke brandblussers met niet-gevaarlijke brandblussers is uitgezonderd van het mengverbod van het eerste lid van dit artikel.

- 5 Het derde lid is niet van toepassing voor zover het mengen is toegestaan op grond van een omgevingsvergunning.
- 6 Bij ministeriële regeling worden, voor toepassing van dit artikel, categorieën van afvalstoffen aangewezen.

Artikel 2.13

Degene die de inrichting drijft verwijderd zo vaak als nodig etenswaren, verpakkingen, sport- of spelmaterialen, of andere materialen die uit de inrichting afkomstig zijn of voor de inrichting zijn bestemd binnen een straal van 25 meter van de inrichting.

Toelichting artikel 2.13 In paragraaf 3.4 van het Besluit horeca-, sport- en recreatie-inrichtingen milieubeheer was een bepaling opgenomen die ertoe strekt dat uit de inrichting afkomstig zwerfafval wordt opgeruimd. In het onderhavige besluit is een vergelijkbare bepaling opgenomen. Met dit artikel wordt degene die de inrichting drijft verplicht zwerfafval van welke aard dan ook dat afkomstig is vanuit die inrichting op te ruimen. De straal, waarbinnen de verplichting tot verwijderen geldt, is 25 meter.

Artikel 2.14

Indien binnen een inrichting een afvalstof zijnde metaal, hout, kunststof, textiel, steenachtige materialen of gips als grondstof wordt ingezet voor het vervaardigen, samenstellen of repareren van producten of onderdelen daarvan bestaande uit metaal, hout, kunststof, textiel, steenachtige materialen of gips en de eigenschappen van de afvalstof afwijken van de gangbare grondstof kan het bevoegd gezag maatwerkvoorschriften stellen om nadelige gevolgen voor het milieu die kunnen ontstaan door het afwijken van de eigenschappen, te voorkomen of voor zover dat niet mogelijk is te beperken.

Toelichting artikel 2.14 n.a.v. wijzigingsbesluit 2010/781 Artikel 2.14 bevat een maatwerkmogelijkheid die fungeert als een vangnet bij het toestaan van hergebruik. Deze mogelijkheid wordt uitgebreid, nu steen en gips onder de werkingssfeer van het Activiteitenbesluit worden gebracht.

Artikel 2.14a

- 1 Het is verboden afvalstoffen te verbranden.

Toelichting artikel 2.14a, eerste lid n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 De uitzondering op het verbod van het verbranden van afvalstoffen voor de inzet van biomassa als brandstof van artikel 2.14a, eerste lid, is verplaatst naar artikel 3.10n.

- 2 Het is verboden afvalstoffen op of in de bodem te brengen met het doel ze daar te laten.
- 3 Het tweede lid geldt niet voor het toepassen van bouwstoffen en het toepassen van grond of baggerspecie, waarop het Besluit bodemkwaliteit van toepassing is.
- 4 Het tweede lid geldt niet voor het lozen op of in de bodem.
- 5 Het is verboden afvalstoffen voorafgaand aan nuttige toepassing langer dan drie jaren op te slaan.
- 6 Het is verboden afvalstoffen voorafgaand aan verwijdering langer dan een jaar op te slaan.
- 7 Uiterlijk binnen acht weken na de beëindiging van de inrichting worden de daarin aanwezige afvalstoffen uit de inrichting afgevoerd.
- 8 Het is verboden afvalstoffen te verdichten, tenzij:
 - a het geen gevaarlijke afvalstof betreft en,
 - b het verdichten geen belemmering vormt voor de nascheiding of recycling.

Toelichting artikel 2.14a, achtste lid, n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558 Het is toegestaan om ongevaarlijk restafval dat vrijkomt bij de eigen inrichting te verdichten. Veelal zal dit plaatsvinden in een perscontainer. Hierbij wordt er wel vanuit gegaan dat voordat tot verdichten wordt overgegaan, voldaan is aan artikel 2.12, tweede lid, van het Activiteitenbesluit.

Toelichting artikel 2.14a, achtste lid, n.a.v. wijzigingsbesluit 2014/20 Artikel 2.14a, achtste lid, was beperkt tot afval dat niet van buiten de inrichting afkomstig was. Door de formulering ontstond echter een absoluut verbod op het verdichten van afvalstoffen afkomstig van buiten de inrichting. Dat was strenger dan bedoeld. Met dit onderdeel is deze omissie hersteld. Door deze wijziging geldt ook voor de milieustraat dat deze niet-gevaarlijke afvalstoffen mag verdichten in een perscontainer onder de randvoorwaarde dat dit de nascheiding of recycling niet belemmert.

Toelichting artikel 2.14a n.a.v. wijzigingsbesluit 2010/781 Dit artikel geeft een aantal algemene verboden en een verplichting ten aanzien van afvalstoffen, die voortkomen uit de kaderrichtlijn afvalstoffen. Het verbranden en storten van afvalstoffen is verboden. Overigens volgt uit de bijlage bij het Bor dat «inrichtingen voor het storten of verbranden» – dat zijn inrichtingen die het storten of

verbranden structureel uitvoeren – vergunningplichtig blijven. Voor inrichtingen die onder de werkingssfeer van dit wijzigingsbesluit vallen, is op grond van dit artikel dus het incidenteel storten of verbranden ook verboden. Bouwstoffen, grond of baggerspecie die conform het Besluit bodemkwaliteit worden toegepast, kunnen ook afvalstoffen zijn. Voor deze toepassingen geldt het verbod van het tweede lid niet. Ook geldt het verbod van het tweede lid niet voor het lozen van afvalwater op of in de bodem. Dat lozen is geregeld in artikel 2.2. De maximale bewaartermijnen voor afvalstoffen volgen uit richtlijn nr. 1999/31/EG van de Raad van 26 april 1999 betreffende het storten van afvalstoffen (Pb L 182). Over het algemeen zal bij inrichtingen die onder het Activiteitenbesluit vallen, sprake zijn van opslag voorafgaand aan nuttige toepassing. De richtlijn geeft een maximale termijn van één jaar voor opslag voorafgaand aan verwijdering. Opslag voorafgaand aan verwijdering komt onder dit wijzigingsbesluit alleen voor bij de milieustraat en het Klein Chemisch Afval (KCA)-depot, zie hiervoor de toelichting op artikel 2.14b. Ten slotte is in het zevende lid nog een nazorgvoorschrift toegevoegd voor beëindiging van de inrichting.

Artikel 2.14b

- 1 Indien binnen een inrichting afvalstoffen worden op- of overgeslagen of verwerkt die worden ingezameld bij of afgegeven door een andere persoon dan degene die de inrichting drijft, is binnen de inrichting een actuele beschrijving aanwezig van de procedures van acceptatie en controle van de ontvangen afvalstoffen, die nodig zijn voor een doelmatig beheer van die afvalstoffen.
- 2 De beschrijving, bedoeld in het eerste lid, onderscheidt groepen van afvalstoffen waarvoor vanuit het oogpunt van doelmatig beheer van afvalstoffen verschillende procedures worden gehanteerd en omvat per onderscheiden groep van afvalstoffen in ieder geval de volgende elementen:
 - a het type ontdoener waarvan afvalstoffen worden aangenomen, voor zover dit gevolgen heeft voor de acceptatie en controle;
 - b de eisen die degene die de inrichting drijft, stelt aan de manier waarop de afvalstoffen worden aangeboden;
 - c de manier waarop de afvalstoffen worden gecontroleerd bij ontvangst, en
 - d de manier waarop de afvalstoffen die op een milieuhygiënisch relevante manier afwijken van wat gangbaar is voor de categorie, worden behandeld.
- 3 Degene die de inrichting drijft draagt er zorg voor dat:
 - a de procedures van acceptatie en controle, bedoeld in het eerste lid, binnen de inrichting in acht worden genomen, en
 - b de afvalstoffen binnen de inrichting uitsluitend worden ingenomen voor zover die procedures worden nageleefd.
- 4 Het bevoegd gezag kan in het belang van het doelmatig beheer van afvalstoffen bij maatwerkvoorschrift eisen stellen aan de invulling van de procedures, bedoeld in het eerste lid.

Toelichting artikel 2.14b n.a.v. wijzigingsbesluit 2010/781 Dit artikel geeft aan dat degene die de inrichting drijft voor het op- of overslaan of verwerken van afvalstoffen die afkomstig zijn van een andere persoon, een actuele beschrijving moet hebben van de procedures van acceptatie en controle van de ontvangen afvalstoffen. Dit is een voorwaarde om onder dit besluit afvalstoffen in te mogen nemen – zie ook de toelichting bij artikel 1.16. De precieze invulling van de procedures wordt overgelaten aan de eigen verantwoordelijkheid van de drijver van de inrichting. Wel worden algemene eisen gesteld die zijn ontleend aan hoofdstuk 16 «Aspecten voor vergunningverlening» uit het nieuwe LAP. Het is hierbij niet de bedoeling dat de eisen uit dit hoofdstuk voor het acceptatie- en verwerkingsbeleid en de administratieve organisatie en interne controle worden gehanteerd. In principe moet degene die de inrichting drijft zelf aangeven welke procedures van acceptatie en controle hij hanteert. Daarbij zal hij in ieder geval de volgende zaken, zoals opgenomen in het tweede lid, moeten specificeren:
Hij moet specificeren van welke soort instanties of personen hij afvalstoffen zal accepteren. Dat zullen voor een milieustraat bijvoorbeeld zijn «particulieren voor zover die wonen binnen de gemeentegrens». Dit hoeft alleen te worden gespecificeerd voor zover dit verschil maakt voor de acceptatie en controle. Het gaat dus vooral om de groepen waarvoor degene die de inrichting drijft verschillende voorwaarden hanteert. De drijver van de inrichting geeft aan welke eisen hij stelt aan de manier waarop de stoffen worden aangeboden. Dit omvat bijvoorbeeld de manier waarop de afvalstoffen verpakt moeten zijn. Zo zal asbest in niet-luchtdoorlatend verpakkingsmateriaal moeten worden aangeleverd. Het is uiteraard ook mogelijk dat de drijver van de inrichting geen eisen stelt aan de wijze waarop bepaalde afvalstoffen worden aangeleverd. In dat geval wordt dat aangegeven. Verder geeft hij aan hoe hij de afvalstoffen bij ontvangst controleert. Dat zal vaak een visuele controle zijn. Als hij de ontdoener de afvalstoffen zelf laat sorteren, geeft hij aan hoe hij daarop toeziet. Verder moet degene die de inrichting drijft aangeven hoe hij omgaat met afwijkende afvalstoffen, bijvoorbeeld afvalstoffen die verontreinigd blijken te zijn met olie of teer. Het is de verantwoordelijkheid van de drijver van de inrichting dat de procedures van acceptatie en controle worden nageleefd. Dat betekent in ieder geval dat de procedures bekend moeten zijn bij de medewerkers, en bijvoorbeeld bij de particulieren die hun afvalstoffen afgeven bij de milieustraat of bij jachthavens. Daarnaast is in het derde lid ook opgenomen dat de inrichting alleen afvalstoffen in mag nemen als de procedures worden nageleefd. Het vierde lid biedt het bevoegd gezag de mogelijkheid bij maatwerk een invulling te geven aan de procedures van acceptatie en controle van de ontvangen afvalstoffen. Hierbij blijft voorop staan dat het opstellen en naleven van de procedures primair de verantwoordelijkheid is van de inrichtinghouder. Goede procedures van acceptatie en controle zijn immers een zaak van gezond verstand, waarvoor het meeste draagvlak binnen het bedrijf bestaat als het een «eigen» procedure is. De maatwerkmogelijkheid kan dan ook niet gebruikt worden door het bevoegd gezag om structureel bij alle bedrijven de procedures van acceptatie en controle in te vullen. Als een bedrijf de procedures slecht invult, ligt het meer voor de hand op te treden via handhaving op het derde lid, dan maatwerk te gaan stellen. De maatwerkmogelijkheid kan bijvoorbeeld wel worden ingezet om een met het bedrijf afgesproken extra controle handhaafbaar te maken.

Specifiek KCA-depot

KCA-depots nemen het gevaarlijk afval in dat in kleine hoeveelheden bij huishoudens vrijkomt. De depots zijn doorgaans uitgerust met een sorteerruimte waar het kca wordt ingenomen en geïnspecteerd. In deze ruimte kunnen voorbereidende handelingen plaatsvinden zoals sorteren, overschenken en ompakken. In de sorteerruimte mag geen opslag plaatsvinden. Aan het einde van de dag moet de sorteerruimte leeg zijn. Geadviseerd wordt om aan te sluiten bij de eisen die in het kader van brandveiligheid zijn gesteld. Dit betekent dat de op enig moment in de ruimte aanwezige totale hoeveelheid kca de waarden van categorie 5, onder 5.2, van bijlage 1, onderdeel C, van het Bor niet overschrijdt. Zodra een grotere hoeveelheid van de hierin genoemde stoffen in de sorteerruimte aanwezig is, moeten deze worden overgebracht naar de daarvoor bestemde opslagvoorziening. De opslag van kca is, voor zover sprake is van gevaarlijke stoffen of vloeibare bodembedreigende stoffen in verpakking, geregeld in paragraaf 4.1.1 van het Activiteitenbesluit.

Melding, registratie en rapportage

In principe worden krachtens dit wijzigingsbesluit geen voorschriften gesteld aan de melding, registratie en rapportage van individuele partijen afvalstoffen. Op grond van artikel 10.38 van de Wm moeten de inrichtinghouders de afgifte van afvalstoffen registreren. Op grond van artikel 10.40 van de Wm en de invulling daarvan via het Besluit melden bedrijfsafvalstoffen en gevaarlijke afvalstoffen, moeten de inrichtinghouders bedrijfsafvalstoffen en gevaarlijke afvalstoffen die afkomstig zijn van een andere rechtspersoon melden of registreren. In beide gevallen moeten de gegevens vijf jaar binnen de inrichting worden bewaard. Deze verplichtingen gelden naast het Activiteitenbesluit. Bij het opstellen van besluiten zoals het Activiteitenbesluit is een aantal artikelen op grond van artikel 8.40, derde lid, van de Wm, die aangeven wat voor soort voorschriften in vergunningen gesteld kunnen worden, van overeenkomstige toepassing. Een van die artikelen is artikel 2.22, tweede en derde lid, van de Wabo, op grond waarvan voor afvalstoffen die binnen inrichtingen nuttig worden toegepast of verwijderd, bepaalde registraties kunnen worden voorgeschreven. Wat betreft melding, registratie en rapportage is het uitgangspunt dat de regeling via het Besluit melden bedrijfsafvalstoffen en gevaarlijke afvalstoffen uitputtend is. De aard van de onder het wijzigingsbesluit toegestane afvalstoffen en handelingen daarmee geven geen aanleiding voor aanvullende registratieverplichtingen.

Afdeling 2.6 Verduurzaming van het energiegebruik

Artikel 2.14c

- 1 Deze afdeling is van toepassing op degene die een inrichting type A, een inrichting type B of een inrichting type C drijft.
- 2 In afwijking van het eerste lid is artikel 2.15, negende lid, van toepassing op degene die een inrichting type B of een inrichting type C drijft, voor zover sprake is van een inrichting als bedoeld in de categorieën 1.1, onderdeel c met een vermogen van 50 MW of meer, 1.4, onderdeel a, 1.4, onderdeel b, 1.4, onderdeel c met een vermogen van 50 MW of meer, 1.4, onderdeel d, 2.1 tot en met 2.6, 2.7, onderdelen a tot en met c, k tot en met o en q tot en met s, 3 tot en met 8, 9.1, onderdelen a tot en met e waarbij gebruik wordt gemaakt van een stookinstallatie met een nominaal thermisch ingangsvermogen van 100 kW of meer, 9.1, onderdeel f, 9.4, 10 tot en met 17, 19.1, onderdeel f tot en met i, 19.4, onderdeel b, 21, 22, 23.1, onderdeel a, 24 tot en met 29, van onderdeel C, van bijlage I, bij het Besluit omgevingsrecht.

Toelichting artikel 2.14c, tweede lid, n.a.v. wijzigingsbesluit 2023/215 Dit onderdeel zorgt ervoor dat een omissie in het Besluit van 3 april 2023 tot wijziging van het Activiteitenbesluit milieubeheer en het Besluit omgevingsrecht in verband met de actualisatie van de energiebesparingsplicht en dan specifiek in de aanwijzing van de verschillende categorieën zoals opgenomen in bijlage I bij het Besluit omgevingsrecht, wordt hersteld. In de inwerkingtreding van dit onderdeel is daarom op grond van artikel VI voorzien op 1 juli 2023 nu spoedige reparatie en duidelijkheid voor de diverse partijen gewenst is.

Toelichting artikel 2.14c n.a.v. wijzigingsbesluit 2023/111 Met dit onderdeel wordt de geactualiseerde energiebesparingsplicht ook van toepassing verklaard op inrichtingen type C. Wat te gelden heeft als een inrichting type C is opgenomen in artikel 1.2 van het Activiteitenbesluit. Materieel is dit dezelfde doelgroep als waarop de geactualiseerde energiebesparingsplicht met het wijzigingsbesluit Bal van toepassing is (vergunningplichtige milieubelastende activiteiten). Met de uitbreiding van het toepassingsbereik in artikel 2.14c van het Activiteitenbesluit naar een inrichting type C wordt de doelgroep waarop de geactualiseerde energiebesparingsplicht van toepassing is op materieel dezelfde wijze uitgebreid als met het wijzigingsbesluit Bal. Daarnaast wordt met het tweede lid (nieuw) van artikel 2.14c van het Activiteitenbesluit, de doelgroep afgebakend voor wat betreft de inrichtingen waarop de onderzoeksplicht van toepassing is. Met de afbakening is aansluiting gezocht bij de doelgroep waarvoor de onderzoeksplicht zal gaan gelden op grond van de artikelen 5.15 en 5.15b van het Bal, onder het stelsel van de Omgevingswet. In artikel 5.15b, derde lid, van het Bal is de onderzoeksplicht niet van toepassing verklaard op een milieubelastende activiteit als bedoeld in artikel 3.3a, van het Bal. Op deze milieubelastende activiteiten is de onderzoeksplicht niet van toepassing, omdat voor deze milieubelastende activiteiten de EML voldoende uitputtend is. De onderzoeksplicht is juist bedoeld voor bedrijven en instellingen waarvoor de EML niet afdoende is, vanwege de complexere processen in combinatie met een groter energiegebruik. Met de specifieke opsomming van de type inrichtingen en de verwijzing naar de verschillende categorieën als bedoeld in bijlage I bij het Bor in artikel 2.14c, tweede lid, van het Activiteitenbesluit, wordt aangesloten bij de regelgeving, zoals opgenomen in het Bal.

Artikel 2.15

- 1 Degene die de inrichting drijft neemt alle maatregelen ter verduurzaming van het energiegebruik met een terugverdientijd van vijf jaar of minder, waarbij onder maatregelen ter verduurzaming van het energiegebruik worden verstaan:
 - a energiebesparende maatregelen;
 - b maatregelen voor het jaarlijks produceren van hernieuwbare energie in de inrichting tot ten hoogste

- het jaarlijkse energiegebruik van de energiedrager waarvoor jaarlijks hernieuwbare energie geproduceerd wordt; en
- c maatregelen voor het vervangen van een energiedrager die leiden tot een lagere emissie van kooldioxide.
- 2 Degene die de inrichting drijft rapporteert uiterlijk op 1 december 2023 en daarna eenmaal per vier jaar aan het bevoegd gezag welke maatregelen ter verduurzaming van het energiegebruik zijn getroffen.
- 3 Indien andere maatregelen zijn uitgevoerd dan de maatregelen die bij ministeriële regeling zijn aangewezen, voor zover deze op de inrichting van toepassing zijn, worden deze maatregelen in de rapportage omschreven.
- 4 Het bevoegd gezag kan bij maatwerkvoorschrift een gefaseerde uitvoering van de verplichting, bedoeld in het eerste lid, toestaan waarbij rekening wordt gehouden met de bedrijfseconomische omstandigheden van de inrichting. Hierbij stelt het bevoegd gezag per maatregel een redelijke termijn vast waarbinnen die maatregel moet zijn uitgevoerd.
- 5 Indien aannemelijk is dat niet wordt voldaan aan het eerste lid, kan het bevoegd gezag degene die de inrichting drijft waarvan het energieverbruik in enig kalenderjaar groter is dan 200.000 kilowatt uur aan elektriciteit of groter is dan 75.000 kubieke meter aardgasequivalenten, verplichten om binnen een door het bevoegd gezag te bepalen termijn, onderzoek te verrichten of te laten verrichten waaruit blijkt of aan het eerste lid wordt voldaan. Het onderzoek wordt verricht naar de maatregelen bedoeld in het eerste lid, voor zover deze niet zien op een gebouw of een deel van een gebouw.
- 6 Indien uit het onderzoek, bedoeld in het vijfde lid, blijkt dat niet wordt voldaan aan het eerste lid, neemt degene die de inrichting drijft de in het eerste lid bedoelde maatregelen binnen een door het bevoegd gezag te bepalen redelijke termijn.
- 7 Het eerste en tweede lid zijn niet van toepassing indien:
- a het energiegebruik in de inrichting in enig kalenderjaar kleiner is dan 50.000 kilowatt uur aan elektriciteit en kleiner is dan 25.000 kubieke meter aardgasequivalenten; of
- b als voor het energiegebruik alleen gebruik wordt gemaakt van hernieuwbare energie die wordt geproduceerd binnen de inrichting.
- 8 Onder de in het eerste lid bedoelde maatregelen worden niet verstaan maatregelen voor het gebruik van biomassa voor de productie van elektriciteit en laagwaardige warmte met een temperatuur van ten hoogste 100 °C.
- 9 Degene die een inrichting drijft, waarvan het energiegebruik in enig kalenderjaar groter is dan 10.000.000 kilowatt uur aan elektriciteit of 170.000 kubieke meter aardgasequivalenten:
- a rapporteert overeenkomstig het tweede lid, over de maatregelen ter verduurzaming van het energiegebruik die zien op een gebouw of een deel van een gebouw; en
- b verricht onderzoek naar alle mogelijke maatregelen ter verduurzaming van het energiegebruik gericht op de activiteiten en processen binnen de inrichting met een terugverdientijd van ten hoogste vijf jaar.
- 10 Degene die de inrichting, als bedoeld in het negende lid, drijft, rapporteert uiterlijk op 1 december 2023 en daarna eenmaal per vier jaar aan het bevoegd gezag over de verplichtingen, bedoeld in het negende lid.
- 11 Onder de verplichting, bedoeld in het eerste lid, wordt mede verstaan het doelmatig beheer en onderhoud van de maatregelen ter verduurzaming van het energiegebruik.

Toelichting artikel 2.15 n.a.v. wijzigingsbesluit 2023/111 Met dit onderdeel wordt de bestaande energiebesparingsplicht van artikel 2.15 van het Activiteitenbesluit geactualiseerd. Dit gebeurt door in het eerste lid op te nemen dat er sprake moet zijn van maatregelen ter verduurzaming van het energiegebruik en daarbij op te nemen welke maatregelen hieronder worden verstaan. In het tweede lid van artikel 2.15 van het Activiteitenbesluit wordt de datum waarop uiterlijk de rapportage over de maatregelen ter verduurzaming van het energiegebruik moet zijn gedaan, aangepast van 1 juli 2019 naar 1 december 2023. Dit om beter aan te sluiten bij het moment van indiening van de energie-audit zoals opgenomen in artikel 18 van de Wet uitvoering EU-handelingen energie-efficiëntie.

Het vijfde lid van artikel 2.15 van het Activiteitenbesluit ziet op het onderzoek waartoe het bevoegd gezag degene die de inrichting drijft kan verplichten indien aannemelijk is dat niet wordt voldaan aan de verplichting zoals opgenomen in het eerste lid van artikel 2.15. De toevoeging die met onderhavig wijzigingsbesluit aan dit vijfde lid wordt gedaan, dient ertoe maatregelen die zien op een gebouw of deel van een gebouw uit te sluiten van een dergelijk onderzoek. Voor wat betreft de verplichte gebouwgebonden maatregelen ter verduurzaming van het energiegebruik zijn de maatregelen die zijn opgenomen op de EML uitputtend. Het bevoegd gezag kan de drijver van de inrichting dus niet op grond van dit artikellid verplichten tot een onderzoek dat ook ziet op gebouwgebonden maatregelen. Daarnaast is in het vijfde lid de toevoeging 'aan brandstoffen' na de energiegebruiksgrens komen te vervallen nu ook warmte tot het energiegebruik van een inrichting moet worden gerekend en warmte niet kan worden gekwalificeerd als een brandstof.

Aan het zevende lid wordt naast de ondergrens van het energiegebruik, die eerder al in artikel 2.15 van het Activiteitenbesluit was opgenomen, een tweede situatie toegevoegd waarin de geactualiseerde energiebesparingsplicht en de bijbehorende informatieplicht

niet van toepassing zijn. Dit is het geval wanneer voor het energiegebruik van de inrichting alleen gebruik wordt gemaakt van hernieuwbare energie die wordt geproduceerd binnen de inrichting en er dus geen energie aan het net wordt onttrokken. De energiebesparingsplicht en informatieplicht zijn in een dergelijk geval niet van toepassing, ook niet als het energiegebruik van de inrichting wel boven de in sub a, van het zevende lid, opgenomen ondergrens uitkomt.

Het achtste lid van artikel 2.15 van het Activiteitenbesluit verklaarde de energiebesparingsplicht (eerste lid) en de informatieplicht (tweede lid) niet van toepassing op EU ETS-inrichtingen (verwijzing naar artikel 16.5 van de Wet milieubeheer) en glastuinbouw inrichtingen die deelnemen aan het CO₂-sectorsysteem (verwijzing naar artikel 15.51, eerste lid, van de Wet milieubeheer). Met het vervallen van het achtste lid van artikel 2.15 van het Activiteitenbesluit vervallen ook de uitzonderingen voor deze inrichtingen en is de geactualiseerde energiebesparingsplicht ook van toepassing op EU ETS-inrichtingen en glastuinbouw inrichtingen die deelnemen aan het CO₂-sectorsysteem.

Het negende, tiende en elfde lid van artikel 2.15 van het Activiteitenbesluit komen te vervallen omdat de verschillende uitzonderingen op de informatieplicht van het tweede lid van artikel 2.15 die hierin waren opgenomen niet langer van toepassing zijn.

Met het achtste lid (nieuw) van artikel 2.15 van het Activiteitenbesluit is opgenomen dat maatregelen voor het gebruik van biomassa voor de productie van elektriciteit en laagwaardige warmte met een temperatuur van ten hoogste 100 °C niet onder de verplichte maatregelen ter verduurzaming van het energiegebruik kunnen worden geschaard, zoals opgenomen in het eerste lid van artikel 2.15. Voor de definitie van het begrip biomassa is aangesloten bij het begrip biomassa zoals dat reeds in artikel 1.1 van het Activiteitenbesluit is opgenomen.

Met het negende lid (nieuw) is de onderzoeksplicht voor grote energiegebruikers opgenomen. Dit onderzoek is verplicht voor inrichtingen waarbinnen het energiegebruik in enig kalenderjaar groter is dan 10.000.000 kilowatt uur aan elektriciteit of 170.000 kubieke meter aardgasequivalenten. Voor inrichtingen met een dergelijk energiegebruik is de EML voor activiteiten en processen niet toereikend en dient een onderzoek naar de verplichte verduurzamingsmaatregelen plaats te vinden. Inrichtingen met een dergelijk energiegebruik voldoen aan de informatieplicht, zoals opgenomen in het tweede lid, van artikel 2.15 van het Activiteitenbesluit, door overeenkomstig het tweede lid te rapporteren over de maatregelen ter verduurzaming van het energiegebruik die zien op een gebouw of een deel van een gebouw. In aanvulling daarop verricht degene die een inrichting drijft met een dergelijk energiegebruik een onderzoek naar alle mogelijke maatregelen ter verduurzaming van het energiegebruik gericht op de activiteiten en processen binnen de inrichting met een terugverdientijd van ten hoogste vijf jaar.

In het tiende lid (nieuw) is opgenomen dat, ook op de inrichtingen op wie de onderzoeksplicht van het negende lid van artikel 2.15 van het Activiteitenbesluit van toepassing is, hetzelfde rapportagemoment en bijbehorende cyclus van toepassing is, als is opgenomen in het tweede lid van artikel 2.15.

Met het elfde lid (nieuw) wordt verduidelijkt dat onder de verplichting tot het nemen van alle maatregelen ter verduurzaming van het energiegebruik met een terugverdientijd van vijf jaar of minder, ook wordt verstaan het doelmatig beheer en onderhoud van deze maatregelen.

Afdeling 2.7 Verkeer en vervoer

Artikel 2.15a

Deze afdeling is van toepassing op degene die een inrichting type A of een inrichting type B drijft.

Artikel 2.16

1 Degene die een inrichting drijft, treft ten aanzien van het vervoer van de eigen werknemers van en naar de inrichting de in de ministeriële regeling genoemde maatregelen, waarbij kan worden bepaald dat maatregelen worden getroffen die tezamen ten minste het op grond van die ministeriële regeling benodigde aantal punten behalen.

Toelichting artikel 2.16 begrip werknemers Onder werknemers wordt verstaan 'het totaal van de bij de inrichting behorende fulltime medewerkers, parttime medewerkers en medewerkers in de buitendienst die een dienstverband voor bepaalde of onbepaalde tijd hebben'. Uitgangspunt is dat er een dienstverband dient te zijn. Uitzendkrachten en andere ingehuurd medewerkers hoeven niet te worden meegeteld omdat de invloed van de inrichtingen op deze groep medewerkers gering is. 'Buitendienstmedewerkers' horen wel bij het aantal ingeschreven werknemers. Tot de inrichting worden niet gerekend werknemers die meer dan 80% van de dienstdag vanuit huis opereren.

Toelichting artikel 2.16, eerste lid In het eerste lid is opgenomen dat de inrichting ten aanzien van het vervoer van de eigen werknemers van en naar de inrichting de in de ministeriële regeling genoemde maatregelen treft die tezamen ten minste het op grond van die ministeriële regeling benodigde aantal punten behalen. Op grond van het vierde lid geldt dit niet indien in de inrichting minder dan 50 werknemers werkzaam zijn. De systematiek werkt met een keuzelijst van erkende maatregelen. Degene die de inrichting drijft, kiest zelf de maatregelen waar ze baat bij heeft (of heeft die al gekozen en voldoet daarmee aan de eisen). Het belang voor de inrichting kan liggen in lagere kosten, hogere tevredenheid personeel, betere bereikbaarheid of een beter imago. De systematiek is opgezet vanuit een win-win situatie voor bedrijven en handhaver. Voor alle maatregelen geldt dat ze onderdeel kunnen uitmaken van een normale bedrijfsvoering en dat ze voor een handhaver goed zijn te controleren. Elke maatregel kent een aantal punten dat hoger is naarmate de milieueffectiviteit groter is (minder schadelijke stoffen, minder verbruik brandstoffen, minder geluidhinder en ruimtebeslag). Voorbeelden van maatregelen die hoog scoren zijn: regeling thuiswerken of minder reisdagen, volledige vergoeding openbaarvervoerskosten, leaseauto's in zuinigheidsklassen A en B en 'de beschikking hebben over weinig parkeerplaatsen'. Degene die de inrichting drijft wordt geacht maatregelen te hebben genomen om een aantal punten te halen zoals die voor een gemiddeld bedrijf is vastgelegd. Bedrijven die boven dit gemiddelde scoren hoeven niets extra's te doen. Voor gebieden met een relatief lage belasting van aan de inrichting gebonden verkeer is het te behalen puntenaantal lager (zogenaamd licht regime) dan voor overige gebieden (normaal regime).

Toelichting artikel 2.16, eerste lid n.a.v. wijzigingsbesluit 2007/472 Op grond van artikel 3, vierde lid, van richtlijn 91/689/EEG van de Raad van de Europese gemeenschappen van 12 december 1991 betreffende gevaarlijke afvalstoffen (PbEU L 377) moeten de bepalingen inzake gevaarlijke afvalstoffen worden genotificeerd. Ofschoon de notificatie binnen de daarvoor

aangegeven termijn is gedaan, is de betreffende procedure nog niet afgerond. Het zonder afronding van deze procedure in werking laten treden van de betreffende artikelen neemt het risico met zich van niet-toepasselijkheid en niet-handhaafbaarheid van deze artikelen en een inbreukprocedure van de Commissie tegen Nederland. Om dit te voorkomen treden de betreffende bepalingen nog niet in werking. Deze zullen wanneer de notificatie is afgerond door middel van een afzonderlijk inwerkingtredingsbesluit in werking treden.

- 2 Indien in de inrichting meer dan 500 werknemers werkzaam zijn kan het bevoegd gezag degene die de inrichting drijft verplichten om binnen een door het bevoegd gezag te bepalen termijn onderzoek naar personenvervoer te verrichten of te laten verrichten waaruit blijkt welke aanvullende maatregelen kunnen worden toegepast. Het bevoegd gezag kan naar aanleiding van dat onderzoek bij maatwerkvoorschrift aanvullende maatregelen voorschrijven.

Toelichting artikel 2.16, tweede lid De verwachting is dat circa 1.300 inrichtingen zich boven de grens van 500 medewerkers bevinden. Van deze bedrijven kan worden gevraagd een onderzoek naar personenvervoer te doen. Wat betreft het bedoelde onderzoek kan nog worden opgemerkt dat het bevoegd gezag kan bepalen welke aspecten moeten worden beschouwd. Naar aanleiding van dat onderzoek kan het bevoegd gezag besluiten bij maatwerkvoorschrift aanvullende maatregelen voorschrijven. Bezoekersverkeer en goederenvervoer In artikel 2.16 zijn bezoekersverkeer en goederenvervoer niet opgenomen. Beiden vallen onder de zorgplicht (artikel 2.1) en zijn op dezelfde wijze ingevuld zoals dat nu al in de Handreiking PD09 Preventie, 'Wegen naar preventie bij bedrijven' is beschreven.

Lastendruk

De administratieve lastendruk voor inrichtingen neemt op het onderdeel 'vervoer' met 24% af. In de afname is verdisconteerd dat dit artikel van toepassing is op een grotere groep inrichtingen (de Handreiking gaat uit van een ondergrens van 100 werknemers) en het wegvallen van de onderzoekspllicht en het onderhandelen voor de groep inrichtingen met minder dan 500 werknemers. Bij de afname met 24% dient aangetekend te worden dat deze uitgaat van een praktijk met volledige handhaving. De out-of-pocket kosten, beheerkosten en eventueel terugverdientijd kan per maatregel sterk variëren. Aantoonbaar leveren enkele maatregelen direct financieel voordeel (inzet bedrijfs- / poolauto's), andere leveren beheerkosten op met baten in de sfeer van 'werknemers tevredenheid' ('regeling fiets van de zaak') of 'bereikbaarheid' ('pendeldienst tijdens spits'). Hoe dit voor de niet administratieve onderdelen van de lastendruk uitpakt, zal in de praktijk moeten blijken (afhankelijk van de maatregelen die genomen worden en de situatie bij de bedrijven). Voorgesteld wordt de monitoring op dit punt nationaal op te zetten. In artikel 6.9 is overgangsrecht opgenomen.

- 3 Het bevoegd gezag kan in afwijking van het eerste lid een lager aantal punten dan het in de ministeriële regeling vastgestelde puntenaantal vaststellen indien degene die de inrichting drijft aantoont dat het gezien de aard en ligging van de inrichting op geen enkele manier mogelijk is om het puntenaantal zoals opgenomen in de ministeriële regeling te bereiken.
- 4 Het eerste lid is niet van toepassing indien er in de inrichting minder dan 50 werknemers werkzaam zijn.
- 5 Het eerste tot en met derde lid is niet van toepassing op een glastuinbouwbedrijf.

Toelichting artikel 2.16, vijfde lid, n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441 De regeling in artikel 2.16 van het Activiteitenbesluit beoogt de nadelige gevolgen van vervoersbewegingen rondom de inrichting te verminderen door het treffen van maatregelen. De regeling zal niet van toepassing zijn op glastuinbouwbedrijven. De aanleiding om deze bedrijven uit te zonderen is de motie Koopmans en Snijder-Hazelhoff (Kamerstukken II 2010/11, 29 383, nr. 158), die op 30 juni 2011 door de Tweede Kamer is aangenomen.

Algemene toelichting artikel 2.16 Met artikel 2.16 worden voorschriften voorgesteld om de nadelige gevolgen van vervoersbewegingen te voorkomen. De nadelige gevolgen kunnen bestaan uit onder andere:

- broeikas effect door uitstoot CO₂ bijdrage verkeer: 20%
- luchtverontreiniging door NO_x bijdrage verkeer: 62%
- luchtverontreiniging door CO bijdrage verkeer: 62%
- luchtverontreiniging door VOS (benzeen) bijdrage verkeer: 30%
- luchtverontreiniging door fijn stof bijdrage verkeer: 36%
- geluidhinder;
- congestie.

(Bronnen: www.cbs.nl; 'Emissies van wegverkeer en Nota Verkeersemmissies van VROM)

Afhankelijk van de aard van de inrichting kan deze te maken hebben met één of meerdere vervoersstromen:

- verkeer van de eigen medewerkers (woon-werkverkeer en zakelijk verkeer);
- verkeer van bezoekers;
- transport van goederen.

De drie typen verkeersbewegingen hebben elk een eigen dynamiek en vereisen dan ook elk een specifieke aanpak.

Toelichting artikel 2.16 n.a.v. wijzigingsbesluit 2007/472 In artikel 2.16 is een uitputtende regeling opgenomen betreffende het vervoer van de eigen werknemers van en naar de inrichting. In verband met de oprichting van een Taskforce waarin werkgevers met werknemers en overheden gaan werken aan voorstellen voor het concreet en niet vrijblijvend regelen van vervoermanagement treedt artikel 2.16 niet met ingang van 1 januari 2008 in werking. De uitgestelde inwerkingtreding maakt het mogelijk voor de Taskforce om met adequate voorstellen te komen betreffende het vervoermanagement. Het artikel treedt in beginsel met ingang van 1 januari 2009 in werking. Indien voor de laatstgenoemde datum adequate voorstellen door de Taskforce worden gedaan zal artikel 2.16 vervallen. Tot die tijd is artikel 6.9 van het besluit van toepassing.

Toelichting artikel 2.16 n.a.v. besluit 2013/546 Artikel 2.16 van het Activiteitenbesluit milieubeheer bepaalt dat een werkgever maatregelen moet treffen ten aanzien van het vervoer van de eigen werknemers van en naar de inrichting. Een motie van de Kamerleden van der Ham/Dijksma in 2005 (kamerstukken II 2004/05, 29 800-XII, nr. 30) heeft ertoe geleid dat in het Activiteitenbesluit milieubeheer artikel 2.16 (de zogenaamde puntenregeling) is opgenomen die bedrijven met meer dan vijftig werknemers verplicht maatregelen te treffen op het terrein van het mobiliteitsmanagement rond woon-werkverkeer.

In het verleden is de inwerkingtreding van dit artikel diverse malen uitgesteld. De laatste keer werd de inwerkingtreding bij besluit

van 9 juni 2011 (Stb. 2011, 298) uitgesteld tot 1 januari 2014. Hierbij werd verwezen naar de instelling van de Taskforce Mobiliteitsmanagement en diens opvolger het Platform Slim Werken Slim Reizen. Uiteindelijk is het programma Beter Benutten opgesteld. Uit de eerste resultaten van dit programma blijkt dat de positieve ontwikkelingen op het gebied van mobiliteitsmanagement zich hebben gecontinueerd. Steeds meer werkgevers zijn overgegaan tot het treffen van maatregelen en hebben zo een positieve invloed op de mobiliteit van hun werknemers. De maatregelen komen voort uit eigen drijfveren en doelstellingen van de werkgevers en kennen een structureel karakter. Dit is effectiever dan het geval zou zijn bij een wettelijk opgelegde verplichting (artikel 2.16 van het Activiteitenbesluit milieubeheer).

Het kabinet is dan ook van mening dat artikel 2.16 niet in werking moet treden. Om dat te bereiken moet artikel 2, derde lid, van het besluit van 26 november 2007 (Stb. 2007, 472), te lezen in samenhang met het besluit van 9 juni 2011 (Stb. 2011, 298), waarin is bepaald dat artikel 2.16 met ingang van 1 januari 2014 in werking treedt, met ingang van diezelfde datum vervallen. Artikel 2 van dit Koninklijk Besluit voorziet hierin. Op basis van de evaluatieresultaten van het programma Beter Benutten zal uiterlijk begin 2015 bezien worden of artikel 2.16 van het Activiteitenbesluit milieubeheer moet blijven bestaan of dat dit artikel kan vervallen.

Artikel 2.16a

Tot het tijdstip waarop artikel 2.16 in werking treedt, is artikel 2.1, vierde lid, van toepassing op het vervoer van de eigen werknemers van en naar de inrichting.

Toelichting artikel 2.16a n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 In artikel 2.16a is het overgangsrecht van artikel 6.9 (oud) overgenomen.

Afdeling 2.8 Geluidhinder

Artikel 2.16b

1 Deze afdeling is van toepassing op degene die een inrichting type A of een inrichting type B drijft.

2 Deze afdeling is niet van toepassing op degene die een windturbine in werking heeft.

Toelichting artikel 2.16b n.a.v. wijzigingsbesluit 2022/181 Aan artikel 2.16b van het Activiteitenbesluit is, onder aanduiding van de bestaande tekst als eerste lid, een nieuw tweede lid toegevoegd. Daarmee wordt voorkomen dat de bepalingen van afdeling 2.8 van het Activiteitenbesluit op een windturbine (voor zover sprake is van een inrichting type B, zoals volgt uit artikel 2.16b, eerste lid) van toepassing kan worden. Voor het in werking hebben van een windturbine gelden de specifieke geluidsvoorschriften uit paragraaf 3.2.3, onderscheidenlijk 3.2.3a, van het Activiteitenbesluit. Nieuwe windturbineparken vallen echter niet onder paragraaf 3.2.3a, evenmin als bestaande windturbineparken in geval van wijziging van de omgevingsvergunning of het bestemmingsplan. Er kan sprake zijn van een inrichting type B. Op een inrichting type B, waarvoor in hoofdstuk 3, zoals paragraaf 3.2.3a, geen regels zijn gesteld, zou dan in dit geval afdeling 2.8 van toepassing zijn. De algemene geluidsvoorschriften van afdeling 2.8 zouden dan een kader kunnen vormen voor de verlening van de vergunning of de vaststelling van het bestemmingsplan en daarmee plan-merplichtig worden zonder dat hiervoor een plan-mer heeft plaatsgevonden. Om die reden moeten windturbines van afdeling 2.8 worden uitgezonderd.

Artikel 2.17

Toelichting artikel 2.17 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/196 Het in artikel 2.17, eerste, vierde, vijfde en zesde lid opgenomen langtijdgemiddelde beoordelingsniveau en het maximaal geluidsniveau wordt verhoogd met 5 dB(A). Deze verhoging geldt voor ligplaatsen voor woonschepen die als zodanig voor 1 juli 2012 in een bestemmingsplan zijn opgenomen en voor ligplaatsen die voor 1 juli 2012 waren opgenomen in een gemeentelijke verordening en nadien, maar voor 1 juli 2022, alsnog zijn opgenomen in een bestemmingsplan. Deze uiterste termijn van 1 juli 2022 houdt verband met artikel IV van het Invoeringsbesluit geluidproductieplafonds.7 In dit artikel is bepaald dat artikel 1.2, vierde lid, van het Besluit geluidhinder vervalt met ingang van de dag waarop 10 jaren zijn verstreken na de dag waarop de wijziging van de Wet milieubeheer in verband met de invoering van geluidproductieplafonds en de overheveling van hoofdstuk LX van de Wet geluidhinder naar de Wet milieubeheer (modernisering instrumentarium geluidbeleid, geluidproductieplafond)8 in werking is getreden. Omdat artikel 1.2, vierde lid, Besluit geluidhinder op 1 juli 2022 vervalt, vervalt met ingang van die dag de in dit artikel opgenomen voorziening om te voorkomen dat bestaande ligplaatsen bij een actualisatie of vaststelling van een bestemmingsplan worden aangemerkt als nieuwe ligplaatsen. Met de wijziging van artikel 2.17 van het Activiteitenbesluit wordt hierbij aangesloten.

1 Voor het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau ($L_{AR,LT}$) en het maximaal geluidsniveau (L_{Amax}), veroorzaakt door de in de inrichting aanwezige installaties en toestellen, alsmede door de in de inrichting verrichte werkzaamheden en activiteiten en laad- en losactiviteiten ten behoeve van en in de onmiddellijke nabijheid van de inrichting, geldt dat:

- a de niveaus op de in tabel 2.17a genoemde plaatsen en tijdstippen niet meer bedragen dan de in die tabel aangegeven waarden;

Tabel 2.17a

	07:00 - 19:00 uur	19:00 - 23:00 uur	23:00 - 07:00 uur
$L_{AR,LT}$ op de gevel van gevoelige gebouwen	50 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)
$L_{AR,LT}$ in- en aanpandige gevoelige gebouwen	35 dB(A)	30 dB(A)	25 dB(A)
L_{Amax} op de gevel van gevoelige gebouwen	70 dB(A)	65 dB(A)	60 dB(A)
L_{Amax} in in- en aanpandige gevoelige gebouwen	55 dB(A)	50 dB(A)	45 dB(A)

- b de in de periode tussen 07.00 en 19.00 uur in tabel 2.17a opgenomen maximale geluidsniveaus (L_{Amax}) niet van toepassing zijn op laad- en losactiviteiten;

Toelichting artikel 2.17, eerste lid, onderdeel b De waarden voor de maximale geluidsniveaus zijn in de dagperiode niet van toepassing op laad- en losactiviteiten. In de praktijk blijken overschrijdingen van de maximale geluidsniveaus door

laad- en losactiviteiten gedurende de dagperiode in het algemeen niet tot hinder te leiden. Onder de laad- en losactiviteiten worden tevens aanverwante activiteiten verstaan zoals het slaan van autoportieren en het starten, aanrijden, manoeuvreren en wegrijden van de voertuigen. Laden en lossen buiten de dagperiode leverde vaak problemen op, omdat het lastig bleek om hierbij aan de geldende geluidsnormen te voldoen. Om laden en lossen buiten de dagperiode beter mogelijk te maken, wordt gewerkt aan stillere technieken. Op die manier kan levering buiten de filetijden plaatsvinden en kunnen gemeenten actief beleid voeren met betrekking tot tijden waarop levering bij detailhandel plaatsvindt, teneinde de leefbaarheid van het dorp of de stad te vergroten en ophoud in het verkeer aan het begin en eind van de dagperiode te voorkomen. In 1999 is in dit kader door de ministeries van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, Economische Zaken en Verkeer & Waterstaat het Meerjarenprogramma PIEK opgezet. Dit stimuleert de ontwikkeling en toepassing van technische innovaties en gedrag, die het laden en lossen in de bewoonde omgeving stiller maken. Het programma heeft inmiddels onder andere geleid tot een groot aantal direct toepasbare technische innovaties om die activiteiten stiller te maken. De toepassing van de in het Meerjarenprogramma Piek ontwikkelde nieuwe geluidarme technieken voor vrachtwagens, bestelwagens, aanhangwagens en trailers is gestimuleerd door het Subsidieprogramma piek. Dit in het kader van de Subsidieregeling Milieugerichte Technologie ontwikkelde subsidieprogramma is in 2007 afgerond. Daarnaast is op 24 maart 2006 door het ministerie van VROM een convenant gesloten met tien belangrijke steden, bedrijfsleven en het ministerie van Verkeer en Waterstaat over beperking van de luchtverontreiniging door vrachtauto's in binnensteden. Het convenant 'Stimulering schone vrachtauto's en milieuzonering' past in het voornemen om luchtverontreiniging en geluidhinder in stedelijke gebieden aan te pakken. Het convenant leidt ertoe dat vanaf begin 2007 in de 'milieuzones' (vaak de stadscentra) van de deelnemende gemeenten alleen vrachtwagens worden toegelaten die voldoen aan verscherpte eisen voor de uitstoot van schadelijke uitlaatgassen en fijn stof, op plekken waar dat vanuit milieuoogpunt effectief is. Bovendien kunnen schone en stille vrachtauto's ook voordelen verwachten. Naast de milieuzones nemen gemeenten in overleg met het bedrijfsleven maatregelen voor een slimmere organisatie van de stedelijke distributie, bijvoorbeeld door verbeterde doorstroming voor vrachtverkeer en een effectiever gebruik van de zogenaamde venstertijden voor de bevoorrading.

- c de in tabel 2.17a aangegeven waarden binnen in- of aanpandige gevoelige gebouwen niet gelden indien de gebruiker van deze gevoelige gebouwen geen toestemming geeft voor het in redelijkheid uitvoeren of doen uitvoeren van geluidsmetingen;
- d de in tabel 2.17a aangegeven waarden op de gevel ook gelden bij gevoelige terreinen op de grens van het terrein, met dien verstande dat de waarden in geval van ligplaatsen, bestemd om te worden ingenomen door een woonschip als bedoeld in artikel 1.2, derde lid, onderdeel b, van het Besluit geluidhinder, slechts gelden voor zover deze ligplaatsen als zodanig zijn bestemd op of na 1 juli 2012 en niet daarvoor in een gemeentelijke verordening waren aangewezen om door een woonschip te worden ingenomen;
- e de in tabel 2.17a aangegeven waarden op de gevel, vermeerderd met 5 dB(A), ook gelden op de grens van het terrein in geval van ligplaatsen, bestemd om te worden ingenomen door een woonschip als bedoeld in artikel 1.2, derde lid, onderdeel b, van het Besluit geluidhinder, voor zover deze ligplaatsen:
 - 1° als zodanig zijn bestemd voor 1 juli 2012, of
 - 2° voor 1 juli 2012 in een gemeentelijke verordening waren aangewezen om door een woonschip te worden ingenomen en voor 1 juli 2022 als zodanig zijn bestemd;
- f de waarden in in- en aanpandige gevoelige gebouwen slechts gelden in geluidsgevoelige ruimten en verblijfsruimten; en

Toelichting artikel 2.17, eerste lid, onderdeel e De waarden in woningen gelden in geluidsgevoelige ruimten en de waarden in andere gevoelige gebouwen gelden in verblijfsruimten. Hiermee wordt afgeweken van de oude 8.40 besluiten en aangesloten bij de Handreiking industrielaawaai. Als geluidsgevoelige ruimten worden aangemerkt: een woonkamer, een slaapkamer en een keuken van ten minste 11 m². Verblijfsruimten zijn, gelijk als in het Besluit geluidhinder:

 - leslokalen en theorie(vak)lokalen van onderwijsgebouwen;
 - onderzoeks- en behandelingsruimten en ruimten voor patiëntenhuisvesting, alsmede recreatie- en conversatieruimten van ziekenhuizen en verpleeghuizen;
 - onderzoeks-, behandelings-, recreatie-, en conversatieruimten, alsmede woon- en slaapruiden van verzorgingstehuizen, psychiatrische inrichtingen, medisch centra, poliklinieken, en medische kleuterdagverblijven.

Bedacht moet nog worden dat ook in het krachtens de Woningwet vastgestelde Bouwbesluit 2003 eisen zijn gesteld met betrekking tot de geluidswering van verblijfsruimten in woningen en andere geluidsgevoelige gebouwen.
- g de in tabel 2.17a aangegeven waarden niet gelden op gevoelige objecten die zijn gelegen op een gezoneerd industrieterrein.

Toelichting artikel 2.17, eerste lid Inrichtingen die onder de werking van het besluit vallen verschillen van elkaar, ook in omvang en impact op de omgeving. Dit betekent dat een norm die voor het ene bedrijf passend is, problemen oplevert voor een ander bedrijf. In die gevallen waarbij dit speelt is niet de ruimste, meest vergaande norm voor het grootste bedrijf als standaard opgenomen. Er is gekozen voor een norm waarmee de meeste bedrijven uit de voeten kunnen, waarbij eventueel maatwerk kan worden toegepast voor inrichtingen die meer ruimte nodig hebben.

Zowel voor bestaande als nieuwe bedrijven is in beginsel de voorkeursgrenswaarde van de Wet geluidhinder opgenomen als de standaard geluidsnorm; het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau (L_{AR}, L_T). Voor het buitenniveau betekent dat een etmaalwaarde van 50 dB(A), voor het binnenniveau van in- of aanpandige woningen een etmaalwaarde van 35 dB(A). Voor de toegestane maximale geluidsniveaus zijn waarden gesteld die overeenkomen met de grenzen zoals opgenomen in de voormalige besluiten alsmede de gangbare praktijk bij vergunningverlening. Uitgangspunt daarbij is dat met deze normen doorgaans een

acceptabele geluidskwaliteit in de zin van geluidsbeleving en risico's voor de persoonlijke gezondheid, in de directe omgeving van het bedrijf wordt bereikt. De normen hebben alleen betrekking op de in de inrichting aanwezige toestellen en installaties en in de inrichting verrichte activiteiten en werkzaamheden. Wanneer net buiten het terrein van de inrichting, bijvoorbeeld op de openbare weg in de onmiddellijke nabijheid van het pand, laad- en losactiviteiten plaatsvinden ten behoeve van de inrichting zijn de normen ook hierop van toepassing. Overigens kunnen ter voorkoming van indirecte hinder op grond van artikel 2.1, derde lid, aanvullende maatwerkvoorschriften gesteld worden.

Van aanpandige woningen is sprake als geluidsoverlast kan ontstaan door contactgeluid, dat wil zeggen als geluidsoverdracht plaatsvindt via een constructieve verbinding. Sommige begrippen, zoals gevoelige gebouwen en terreinen, zijn wel gewijzigd. De normen gelden op de gevel van gevoelige objecten. In de definitie van het begrip gevel wordt verwezen naar de Wet geluidhinder. Daarin wordt een gevel zonder te openen delen (een zogenaemde dove gevel) niet als gevel aangemerkt, zodat de waarden uit artikel 2.17 daarop niet van toepassing zijn. Indien het hanteren van de gevel als punt waard de waarden uit artikel 2.17 gelden tot onwenselijke situaties leidt, kan het bevoegd gezag op grond van artikel 2.20, vierde lid, een ander punt vaststellen waar de waarden gelden.

- 2 Indien de inrichting is gelegen op een gezoneerd industrieterrein gelden de waarden van het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau ($L_{AR,LT}$) uit tabel 2.17a ook op een afstand van 50 meter vanaf de grens van de inrichting.

Toelichting artikel 2.17, tweede en vierde lid n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 De voormalige formulering van artikel 2.17, tweede lid, had een ongewenst effect. De formulering leidde ertoe dat bij de combinatie van een inrichting aan de grens van een gezoneerd industrieterrein, met een geluidgevoelig object buiten dat industrieterrein maar op minder dan 50 meter afstand van de grens van die inrichting, het tweede lid niet meer gold. De in het eerste lid in tabel 2.17a genoemde waarden golden dan voor het gebouw of terrein gelegen op minder dan 50 meter afstand, maar ook voor in andere richtingen gelegen objecten, vaak gelegen op veel grotere afstand, bijvoorbeeld aan de andere zijde van het industrieterrein. In die andere richtingen mocht de geluiduitstraling dan veel groter zijn. Dit was een onbedoeld effect. Met het tweede lid was beoogd om de geluiduitstraling in alle richtingen te beperken tot 50 dB(A) etmaalwaarde op 50 meter. Met deze wijziging geldt de aanvullende eis van 50 dB(A) op 50 meter altijd, ongeacht of er een gevoelig object (buiten het industrieterrein) op minder dan 50 meter van de inrichting is gelegen. Hetzelfde ongewenste effect had artikel 2.17, vierde lid, onderdeel d. Ook dat artikel is aangepast zodat de eis van 50 dB(A) op vijftig meter altijd geldt als de inrichting is gelegen op een gezoneerd industrieterrein.

- 3 In afwijking van het eerste lid geldt voor een inrichting die is gelegen op een bedrijventerrein, dat:
- het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau ($L_{AR,LT}$) en het maximaal geluidsniveau (L_{Amax}) op de in tabel 2.17c genoemde plaatsen en tijdstippen niet meer bedragen dan de in die tabel aangegeven waarden;
 - de in de periode tussen 07:00 uur en 19:00 uur in tabel 2.17c opgenomen maximale geluidsniveaus (L_{Amax}) niet van toepassing zijn op laad- en losactiviteiten;
 - de in tabel 2.17c aangegeven waarden binnen in- of aanpandige gevoelige gebouwen niet van toepassing zijn, indien de gebruiker van deze gevoelige gebouwen geen toestemming geeft voor het in redelijkheid uitvoeren of doen uitvoeren van geluidsmetingen;
 - de in tabel 2.17c aangegeven waarden op de gevel ook van toepassing zijn bij gevoelige terreinen op de grens van het terrein;
 - de waarden in in- en aanpandige gevoelige gebouwen slechts gelden in geluidsgevoelige ruimten en verblijfsruimten, en
 - de in tabel 2.17c aangegeven waarden gelden niet op gevoelige objecten die zijn gelegen op een gezoneerd industrieterrein.

Tabel 2.17c

	07.00 - 19.00 uur	19.00 - 23.00 uur	23.00 - 07.00 uur
$L_{AR,LT}$ op de gevel van gevoelige gebouwen op het bedrijventerrein	55 dB(A)	50 dB(A)	45 dB(A)
$L_{AR,LT}$ in in- en aanpandige gevoelige gebouwen op het bedrijventerrein	35 dB(A)	30 dB(A)	25 dB(A)
L_{Amax} op de gevel van gevoelige gebouwen op het bedrijventerrein	75 dB(A)	70 dB(A)	65 dB(A)
L_{Amax} in in- en aanpandige gevoelige gebouwen op het bedrijventerrein	55 dB(A)	50 dB(A)	45 dB(A)

Toelichting artikel 2.17, derde lid Voor inrichtingen die zijn gelegen op bedrijventerreinen gelden op gevoelige gebouwen die op die bedrijventerreinen zijn gelegen hogere waarden dan de standaard etmaalwaarde van 50 dB(A). Hiermee is aangesloten bij de handreiking Industrielawaai en vergunningverlening, waarin wordt geadviseerd om bij vergunningverlening uit te gaan van het ter plaatse heersende referentieniveau.

- 4 In afwijking van het eerste en het tweede lid, geldt voor het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau ($L_{AR,LT}$) en het maximaal geluidsniveau (L_{Amax}), bij een inrichting die uitsluitend of in hoofdzaak bestemd is voor openbare verkoop van vloeibare brandstoffen, mengsmering of aardgas aan derden voor motorvoertuigen voor het wegverkeer, dat:
- de geluidsniveaus op de in tabel 2.17d genoemde plaatsen en tijdstippen niet meer bedragen dan de in die tabel aangegeven waarden;
 - de in de periode tussen 07.00 en 21.00 uur in tabel 2.17d opgenomen maximale geluidsniveaus

(L_{Amax}) niet van toepassing zijn op laad- en losactiviteiten;

Tabel 2.17d

	07:00 - 21:00 uur	21:00 - 07:00 uur
$L_{AR,LT}$ op de gevel van gevoelige gebouwen	50 dB(A)	40 dB(A)
L_{Amax} op de gevel van gevoelige gebouwen	70 dB(A)	60 dB(A)

- c de in tabel 2.17d aangegeven waarden op de gevel ook gelden bij gevoelige terreinen op de grens van het terrein, met dien verstande dat de waarden in geval van ligplaatsen, bestemd om te worden ingenomen door een woonschip als bedoeld in artikel 1.2, derde lid, onderdeel b, van het Besluit geluidhinder, slechts gelden voor zover deze ligplaatsen als zodanig zijn bestemd op of na 1 juli 2012 en niet daarvoor in een gemeentelijke verordening waren aangewezen om door een woonschip te worden ingenomen;
- d de in tabel 2.17d aangegeven waarden op de gevel, vermeerderd met 5 dB(A), ook gelden op de grens van het terrein in geval van ligplaatsen, bestemd om te worden ingenomen door een woonschip als bedoeld in artikel 1.2, derde lid, onderdeel b, van het Besluit geluidhinder, voor zover deze ligplaatsen:
- 1° als zodanig zijn bestemd voor 1 juli 2012, of
- 2° voor 1 juli 2012 in een gemeentelijke verordening waren aangewezen om door een woonschip te worden ingenomen en voor 1 juli 2022 als zodanig zijn bestemd;
- e indien de inrichting is gelegen op een gezoneerd industrieterrein de waarden van het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau ($L_{Ar,LT}$) uit tabel 2.17d ook gelden op een afstand van 50 meter vanaf de grens van de inrichting, en
- Toelichting artikel 2.17, vierde lid onderdeel e Voor inrichtingen voor openbare verkoop van vloeibare brandstof, mengsmearing en aardgas aan derden voor motorvoertuigen voor het wegverkeer die zijn gelegen op een gezoneerd industrieterrein, gelden de normen op 50 meter van de grens van de inrichting, tenzij op kortere afstand een gevoelig object is gelegen.*
- f de in tabel 2.17d aangegeven waarden niet gelden op gevoelige objecten die zijn gelegen op een gezoneerd industrieterrein.

Toelichting artikel 2.17, vierde lid Het Besluit tankstations milieubeheer kende voor tankstations twee perioden per etmaal, in plaats van drie. Van 7.00 tot 21.00 uur gold een etmaalwaarde van 50 dB(A) en van 21.00 tot 7.00 uur van 40 dB(A). Dit is in dit besluit gehandhaafd voor inrichtingen voor openbare verkoop van vloeibare brandstoffen, mengsmearing of aardgas aan derden voor motorvoertuigen voor het wegverkeer.

Toelichting artikel 2.17, tweede en derde lid n.a.v. wijzigingsbesluit 2009/479 Door het tweede lid van artikel 2.17 buiten toepassing te verklaren voor windturbines die zijn gelegen op een gezoneerd industrieterrein, wordt het Activiteitenbesluit in lijn gebracht met artikel 1b, tweede lid, van de Wet geluidhinder. Daar is bepaald dat bij de bepaling van de geluidsbelasting in dB(A) vanwege een industrieterrein het geluid van windturbines welke duurzame energie opwekken buiten beschouwing worden gelaten. Dit vanwege het belang van het opwekken van duurzame energie. Artikel 2.17, tweede lid, is ook een bepaling in verband met zonebeheer. Om te voorkomen dat type A en B-inrichtingen onnodige geluidsruijme van de zone in beslag nemen, is bepaald dat de norm voor inrichtingen op een gezoneerd industrieterrein op een afstand van 50 meter van de inrichting geldt, in plaats van op een gevoelig object (tenzij er op kortere afstand dan 50 meter een gevoelig object is gelegen). In lijn met de Wet geluidhinder wordt nu bepaald dat artikel 2.17, tweede lid, niet van toepassing is op windturbines. Dit heeft als gevolg dat voor deze windturbines de normstelling die is opgenomen in de in artikel 2.17, eerste lid, niet geldt op een afstand van 50 meter van de inrichting, maar op gevoelige objecten.

Onderdeel 3 betreft correcties van onjuiste verwijzingen en de toevoeging van de per abuis onvermeld gelaten uitzondering voor maximale geluidsniveaus in de dagperiode. Het gevolg van deze omissie is dat voor woningen op bedrijventerreinen overdag strengere grenswaarden gelden dan voor woningen buiten bedrijventerreinen. Hierdoor kan het onmogelijk zijn voor vrachtwagens de in- en uitrit van de inrichting te verlaten indien de afstand van de in- en uitrit tot de dichtstbijzijnde woning op het bedrijventerrein klein is. Het is niet de bedoeling geweest dat voor woningen op bedrijventerreinen de laad- en losactiviteiten overdag wel aan de grenswaarden voor de maximale geluidsniveaus getoetst moeten worden terwijl dit niet het geval is voor woningen buiten bedrijventerreinen. Dit zou de bedrijfsvoering onmogelijk maken.

Onderdeel 4: Deze wijziging verduidelijkt dat de verruimde normstelling geldt voor inrichtingen die zich uitsluitend of in hoofdzaak bezig houden met de openbare verkoop van vloeibare brandstoffen, mengsmearing of aardgas aan derden voor motorvoertuigen voor het wegverkeer. De verruimde normstelling geldt dus bijvoorbeeld niet voor een garagebedrijf annex benzinepomp.

- 5 In afwijking van het eerste, tweede en derde lid geldt voor een inrichting waar uitsluitend of in hoofdzaak agrarische activiteiten dan wel activiteiten die daarmee verband houden worden verricht, niet zijnde een glastuinbouwbedrijf dat is gelegen in een glastuinbouwgebied, dat:
- a voor het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau ($L_{Ar,LT}$), veroorzaakt door de vast opgestelde installaties en toestellen, de niveaus op de plaatsen en tijdstippen, genoemd in tabel 2.17e, niet meer bedragen dan de in die tabel aangegeven waarden;

Tabel 2.17e

	06.00 - 19.00 uur	19.00 - 22.00 uur	22.00 - 06.00 uur
$L_{AR,LT}$ op de gevel van gevoelige gebouwen	45 dB(A)	40 dB(A)	35 dB(A)
$L_{AR,LT}$ in in- en aanpandige gevoelige	35 dB(A)	30 dB(A)	25 dB(A)

	06.00 - 19.00 uur	19.00 - 22.00 uur	22.00 - 06.00 uur
gebouwen			

- b voor het maximaal geluidsniveau (L_{Amax}), veroorzaakt door de in de inrichting aanwezige installaties en toestellen, alsmede door de in de inrichting verrichte werkzaamheden en activiteiten en laad- en losactiviteiten ten behoeve van en in de onmiddellijke nabijheid van de inrichting, de niveaus op de plaatsen en tijdstippen, genoemd in tabel 2.17f, niet meer bedragen dan de in die tabel aangegeven waarden;

Tabel 2.17f

	06.00 - 19.00 uur	19.00 - 22.00 uur	22.00 - 06.00 uur
L_{Amax} op de gevel van gevoelige gebouwen	70 dB(A)	65 dB(A)	60 dB(A)
L_{Amax} in in- en aanpandige gevoelige gebouwen	55 dB(A)	50 dB(A)	45 dB(A)

- c de in de periode tussen 06.00 uur en 19.00 uur in tabel 2.17f opgenomen waarden niet van toepassing zijn op laad- en losactiviteiten, alsmede op het in en uit de inrichting rijden van landbouw- of bosbouwtrekkers, motorrijtuigen met beperkte snelheid of mobiele machines;
Toelichting artikel 2.17, vijfde lid, onderdeel c, n.a.v. wijzigingsbesluit 2020/505 In het Activiteitenbesluit milieubeheer is de term «landbouwtractoren» vervangen door de correcte voertuigterm «landbouw- en bosbouwtrekkers» uit de Regeling voertuigen.
- d de in tabel 2.17e en 2.17f aangegeven waarden binnen in- of aanpandige gevoelige gebouwen niet gelden indien de gebruiker van deze gevoelige gebouwen geen toestemming geeft voor het in redelijkheid uitvoeren of doen uitvoeren van geluidmetingen;
- e de in tabel 2.17e en 2.17f aangegeven waarden op de gevel ook gelden bij gevoelige terreinen op de grens van het terrein, met dien verstande dat de waarden in geval van ligplaatsen, bestemd om te worden ingenomen door een woonschip als bedoeld in artikel 1.2, derde lid, onderdeel b, van het Besluit geluidhinder, slechts gelden voor zover deze ligplaatsen als zodanig zijn bestemd op of na 1 juli 2012 en niet daarvoor in een gemeentelijke verordening waren aangewezen om door een woonschip te worden ingenomen;
- f de in tabel 2.17e en 2.17f aangegeven waarden op de gevel, vermeerderd met 5 dB(A), ook gelden op de grens van het terrein in geval van ligplaatsen, bestemd om te worden ingenomen door een woonschip als bedoeld in artikel 1.2, derde lid, onderdeel b, van het Besluit geluidhinder, voor zover deze ligplaatsen:
- 1° als zodanig zijn bestemd voor 1 juli 2012, of
- 2° voor 1 juli 2012 in een gemeentelijke verordening waren aangewezen om door een woonschip te worden ingenomen en voor 1 juli 2022 als zodanig zijn bestemd;
- g de waarden binnen in- en aanpandige gevoelige gebouwen slechts gelden in geluidsgevoelige ruimten en verblijfsruimten, en
- h de in tabel 2.17e en 2.17f aangegeven waarden niet gelden op gevoelige objecten die zijn gelegen op een gezoneerd industrieterrein.

Toelichting artikel 2.17, vijfde lid, n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441 In het vijfde lid zijn waarden opgenomen voor inrichtingen waar uitsluitend of in hoofdzaak agrarische activiteiten dan wel activiteiten die daarmee verband houden worden verricht. Voor de invulling van het begrip «agrarische activiteiten en activiteiten die daarmee verband houden» wordt verwezen naar de toelichting op het begrip «agrarische activiteiten» (onderdeel A, artikel 1.1). In grote lijnen gaat het om de inrichtingen die voor de inwerkingtreding van dit wijzigingsbesluit onder de werking van het voormalige Besluit landbouw milieubeheer vielen en vergelijkbare inrichtingen die voor de inwerkingtreding van dit wijzigingsbesluit vanwege hun omvang omgevingsvergunningsplichtig waren. Daarnaast wordt het regime van toepassing op glastuinbouwbedrijven die niet in een concentratiegebied voor glastuinbouw zijn gelegen. Deze inrichtingen zijn in het landelijk gebied gelegen, waar het landbouw-geluidsregime passend is. Gebleken is dat deze inrichtingen in het algemeen aan de betreffende normen kunnen voldoen. Indien dat voor een specifieke inrichting niet het geval is, bijvoorbeeld omdat er een woning van een derde nabij de inrichting is gelegen, kan het bevoegd gezag op grond van artikel 2.20, eerste lid, bij maatwerkvoorschrift een hogere waarde vaststellen. In navolging van het voormalige Besluit landbouw milieubeheer worden voor de in het vijfde lid genoemde inrichtingen mobiele bronnen niet meegewogen bij het bepalen van het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau. Daarom zijn de waarden in tabel 2.17e, die zien op het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau, alleen van toepassing op de vast opgestelde installaties en toestellen. De waarden voor maximale geluidsniveaus zijn van toepassing op alle bronnen: vast en mobiel. Deze waarden staan in tabel 2.17f.

- 6 In afwijking van het eerste, tweede en derde lid geldt voor een glastuinbouwbedrijf binnen een glastuinbouwgebied dat:

- a voor het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau ($L_{Ar,LT}$) en het maximaal geluidsniveau (L_{Amax}), veroorzaakt door de in de inrichting aanwezige installaties en toestellen, alsmede door de in de inrichting verrichte werkzaamheden en activiteiten en laad- en losactiviteiten ten behoeve van en in

de onmiddellijke nabijheid van de inrichting, de niveaus op de in tabel 2.17g genoemde plaatsen en tijdstippen niet meer bedragen dan de in die tabel aangegeven waarden;

Tabel 2.17g

	06.00 - 19.00 uur	19.00 - 22.00 uur	22.00 - 06.00 uur
L _{AR,LT} op de gevel van gevoelige gebouwen	50 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)
L _{AR,LT} in in- en aanpandige gevoelige gebouwen	35 dB(A)	30 dB(A)	25 dB(A)
L _{Amax} op de gevel van gevoelige gebouwen	70 dB(A)	65 dB(A)	60 dB(A)
L _{Amax} in in- en aanpandige gevoelige gebouwen	55 dB(A)	50 dB(A)	45 dB(A)

- b de in de periode tussen 06.00 uur en 19.00 uur in tabel 2.17g opgenomen maximale geluidsniveaus (L_{Amax}) niet van toepassing zijn op laad- en losactiviteiten;
- c de in tabel 2.17g aangegeven waarden binnen in- of aanpandige gevoelige gebouwen niet gelden indien de gebruiker van deze gevoelige gebouwen geen toestemming geeft voor het in redelijkheid uitvoeren of doen uitvoeren van geluidsmetingen;
- d de in tabel 2.17g aangegeven waarden op de gevel ook gelden bij gevoelige terreinen op de grens van het terrein, met dien verstande dat de waarden in geval van ligplaatsen, bestemd om te worden ingenomen door een woonschip als bedoeld in artikel 1.2, derde lid, onderdeel b, van het Besluit geluidhinder, slechts gelden voor zover deze ligplaatsen als zodanig zijn bestemd op of na 1 juli 2012 en niet daarvoor in een gemeentelijke verordening waren aangewezen om door een woonschip te worden ingenomen;
de in tabel 2.17g aangegeven waarden op de gevel, vermeerderd met 5 dB(A), ook gelden op de grens van het terrein in geval van ligplaatsen, bestemd om te worden ingenomen door een woonschip als bedoeld in artikel 1.2, derde lid, onderdeel b, van het Besluit geluidhinder, voor zover deze ligplaatsen:
1° als zodanig zijn bestemd voor 1 juli 2012, of
2° voor 1 juli 2012 in een gemeentelijke verordening waren aangewezen om door een woonschip te worden ingenomen en voor 1 juli 2022 als zodanig zijn bestemd;
- f de waarden binnen in- en aanpandige gevoelige gebouwen slechts gelden in geluidsgevoelige ruimten en verblijfsruimten, en
- g de in tabel 2.17g aangegeven waarden niet gelden op gevoelige objecten die zijn gelegen op een gezoneerd industrieterrein.

Toelichting artikel 2.17, zesde lid, n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441 Dit artikellid ziet op glastuinbouwbedrijven die zijn gelegen in een concentratiegebied voor glastuinbouw, ofwel een glastuinbouwgebied. Voor die inrichtingen gelden waarden, vergelijkbaar aan die uit het voormalige Besluit glastuinbouw. Voor een toelichting met betrekking tot de vraag wat onder een «glastuinbouwgebied» wordt verstaan, wordt verwezen naar de toelichting daarover (onderdeel A, artikel 1.1).

- 7 De waarden van het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau (L_{Af,LT}) op de gevel van gevoelige gebouwen in de tabellen 2.17e en 2.17g zijn niet van toepassing op inrichtingen die zijn gelegen in een gebied waarvoor bij of krachtens een gemeentelijke verordening regels zijn gesteld. In een dergelijk gebied bedraagt het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau (L_{Af,LT}) niet meer dan de waarden die zijn opgenomen in die gemeentelijke verordening.
- 8 Voor inrichtingen in een gebied als bedoeld in het zevende lid, bedragen de in de verordening vastgelegde waarden ten hoogste 5 dB(A) meer of minder dan de waarden in tabel 2.17e en voor inrichtingen als bedoeld in het zesde lid, bedragen de in de verordening vastgelegde waarden ten hoogste 5 dB(A) meer of minder dan de waarden in tabel 2.17g.
- 9 Bij vaststelling van de waarden, bedoeld in het zevende lid, wordt in ieder geval rekening gehouden met het in het gebied heersende referentieniveau. Indien voor inrichtingen als bedoeld in het zesde lid, waarden worden vastgelegd die hoger zijn dan de waarden in tabel 2.17g, wordt daarmee het in het gebied heersende referentieniveau niet overschreden.

Toelichting artikel 2.17, zevende, achtste en negende lid, n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441 In artikel 2.19 van het Activiteitenbesluit is de gemeentelijke verordening geregeld. Dat artikel is nog niet in werking getreden. In afwachting van de inwerkingtreding van dat artikel, is in het zevende lid voor agrarische inrichtingen de verordeningsmogelijkheid uit het voormalige Besluit landbouw milieubeheer opgenomen. Indien een gemeente op grond van dit artikellid voor een bepaald gebied afwijkende waarden vaststelt, gelden die waarden voor agrarische inrichtingen, waaronder ook glastuinbouwbedrijven vallen, die in dat gebied zijn gelegen. In het Besluit glastuinbouw was eveneens een mogelijkheid opgenomen tot het vaststellen van een gemeentelijke geluidsverordening. Deze mogelijkheid week af van die uit het Besluit landbouw milieubeheer. In plaats van voor glastuinbouwbedrijven de afwijkende mogelijkheid uit het Besluit glastuinbouw voort te zetten, gelden het zevende, achtste en negende lid voor alle agrarische inrichtingen. Om in afwachting van de inwerkingtreding van artikel 2.19 zoveel mogelijk een pas op de plaats te maken, wordt voor glastuinbouwbedrijven in glastuinbouwgebieden in navolging van het voormalige Besluit glastuinbouw het heersende referentieniveau als bovengrens gesteld voor de in de verordening vast te stellen waarden, maar alleen in die gevallen dat de vast te stellen waarden hoger zijn dan de waarden die op grond van artikel 2.17,

vijfde en zesde lid, gelden. Als lagere waarden worden vastgesteld moet er weliswaar rekening gehouden worden met het referentieniveau, maar geldt het referentieniveau nadrukkelijk niet als bovengrens.

Twee voorbeelden ter verduidelijking: In een concentratiegebied voor glastuinbouwbedrijven is het referentieniveau in de nachtperiode 44 dB(A). De geldende waarde op grond van artikel 2.17, zesde lid, is in de nacht 40 dB(A). Het bevoegd gezag wil in een verordening een hogere waarde vaststellen dan de waarde uit het Activiteitenbesluit. Het referentieniveau van 44 dB(A) geldt in dit geval als bovengrens, het bevoegd gezag mag in de verordening een waarde vaststellen van maximaal 44 dB(A) voor de nachtperiode. In een ander concentratiegebied voor glastuinbouw is het referentieniveau in de nachtperiode 30 dB(A). In de verordening mag de gemeente een waarde van bijvoorbeeld 30 of 35 dB(A) vastleggen. Dit is meer dan het referentieniveau, maar in dit geval is dat toegestaan omdat de waarde uit het Activiteitenbesluit hoger is dan de in de verordening vast te stellen waarde. Een waarde boven de 40 dB(A) is niet toegestaan, omdat die waarde boven de op grond van artikel 2.17 geldende waarde én boven het referentieniveau ligt. Wel zou een waarde mogen worden vastgesteld die onder het referentieniveau ligt.

Algemene toelichting artikel 2.17 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441 In artikel 2.17 van het Activiteitenbesluit zijn de geluidswaarden opgenomen waaraan inrichtingen moeten voldoen. Voor de inrichtingen die ook vóór de onderhavige wijziging onder de werking van het Activiteitenbesluit vielen, is in het eerste lid een standaard eenmaalwaarde van 50 dB(A) opgenomen. Zoals in het algemeen deel van deze nota van toelichting gesteld, is deze waarde niet voor alle inrichtingen passend. Voor agrarische inrichtingen zijn daarom twee artikelleden toegevoegd aan artikel 2.17, met daarin geluidswaarden voor glastuinbouwbedrijven in een glastuinbouwgebied (zesde lid) en voor overige agrarische inrichtingen (vijfde lid).

Artikel 2.17a

- 1 De waarden op de gevel van gevoelige gebouwen en op de grens van gevoelige terreinen in tabel 2.17a onderscheidenlijk 2.17g worden met 5 dB(A) verhoogd indien tot het van toepassing worden van artikel 2.17 op een inrichting, op grond van een voorschrift als bedoeld in het derde lid hogere waarden golden.
- 2 Indien in een milieuvergunning die in werking en onherroepelijk was op het tijdstip genoemd in het op de inrichting van toepassing geweest zijnde voorschrift, genoemd in het derde lid, lagere waarden dan de waarden, bedoeld in het eerste lid, waren vastgesteld, zijn die lagere waarden van toepassing.
- 3 De voorschriften, bedoeld in het eerste en tweede lid zijn: voorschrift 1.1.3 van de bijlage van het Besluit opslag- en transportbedrijven milieubeheer, voorschrift 1.1.5 van bijlage 2 van het Besluit detailhandel- en ambachtsbedrijven milieubeheer, voorschrift 1.1.7 van de bijlage van het Besluit horeca-, sport- en recreatie-inrichtingen milieubeheer, voorschrift 1.1.3 van de bijlage van het Besluit bouw- en houtbedrijven milieubeheer, voorschrift 1.1.5 van de bijlage van het Besluit woon- en verblijfsgebouwen milieubeheer, voorschrift 1.1.3 van bijlage 2 van het Besluit voorzieningen- en installaties milieubeheer, voorschrift 1.1.3 van bijlage 1 van het Besluit textielreinigingsbedrijven milieubeheer, voorschrift 1.1.3 van de bijlage van het Besluit inrichtingen voor motorvoertuigen milieubeheer, voorschrift 3.2 van bijlage 2 van het Besluit tankstations milieubeheer, voorschrift 4.2.1 van bijlage 1 van het Besluit tandartspraktijken milieubeheer en voorschrift 1.1.3 van bijlage 2 van het Besluit glastuinbouw.
Toelichting artikel 2.17a, eerste tweede en derde lid n.a.v. wijzigingsbesluit 2019/194 In het eerste, tweede en derde lid van artikel 2.17a werd bij vergissing verwezen naar artikel 2.17, waar bedoeld was naar artikel 2.17a zelf te verwijzen. Deze fout is hersteld.
- 4 Vervallen.
Toelichting artikel 2.17a, vierde lid n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 Artikel 2.17a, vierde lid vervalt met ingang van 1 januari 2016 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337.
- 5 Een gemeentelijke verordening als bedoeld in voorschrift 1.1.2 van de bijlage bij het Besluit landbouw milieubeheer, zoals dat luidde tot 1 januari 2013, berust met ingang van die datum op artikel 2.17, zevende lid.
- 6 Voor inrichtingen waarop tot 1 januari 2008 het Besluit horeca-, sport- en recreatie-inrichtingen milieubeheer, het Besluit detailhandel en ambachtsbedrijven milieubeheer of het Besluit woon- en verblijfsgebouwen milieubeheer van toepassing was, zijn de waarden uit artikel 2.17 niet van toepassing op de gevel van onderscheidenlijk in een dienst- of bedrijfswoning dan wel een woning die deel uitmaakt van een inrichting.

Toelichting artikel 2.17a n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 In artikel 2.17a, eerste tot en met vijfde lid, (nieuw) en in het zesde lid (nieuw) is het overgangsrecht van artikel 6.12 (oud) onderscheidenlijk artikel 6.15 (oud) opgenomen.

Artikel 2.18

- 1 Bij het bepalen van de geluidsniveaus, bedoeld in de artikelen 2.17, 2.17a, 2.19, 2.19a dan wel 2.20, blijft buiten beschouwing:
 - a het stemgeluid van personen op een onverwarmd en onoverdekt terrein, dat onderdeel is van de inrichting, tenzij dit terrein kan worden aangemerkt als een binnenterrein;
Toelichting artikel 2.18, eerste lid onderdeel a Dit onderdeel bevat een verbijzondering van de meet- en rekenregels voor het bepalen van het geluidsniveau van een inrichting. Bij het bepalen van het geluidsniveau wordt buiten beschouwing gelaten het stemgeluid van personen op een onverwarmd en onoverdekt terrein, dat onderdeel is van de inrichting, tenzij dit terrein kan worden aangemerkt als een binnenterrein. Het betrekken van stemgeluid van bezoekers in de beoordeling

van de geluidsnormen is problematisch. Geluid afkomstig van terrassen wordt niet of nauwelijks afgeschermd en kan direct omliggende gevels belasten. Rigide toepassing van de geluidsnormen zou het in veel gevallen onmogelijk maken een terras in gebruik te hebben. De uitsluiting van stemgeluid afkomstig van een buitenterrein geldt feitelijk uitsluitend voor situaties waarbij het buitenterrein aan de straat of een andere openbare ruimte is gelegen. In deze gevallen mag worden aangenomen dat het van bijvoorbeeld het terras afkomstige geluid opgaat in het omgevingsgeluid. Echter indien een buitenterrein omsloten is door bebouwing zal het omgevingsgeluid doorgaans veel lager zijn. Stemgeluid van het terras zal dan eerder leiden tot overlast. De beoordeling van dergelijke situaties dient overeenkomstig artikel 2.17 te geschieden. Met onoverdekt terrein wordt bedoeld een voor publiek toegankelijk onbebouwd deel van de inrichting, dus een buitenterrein zoals een tuin of een terras. Met een overdekking wordt een vaste overdekking bedoeld en niet een zonnescherm of luifel. Verwarmde of overdekte terrassen noden tot een gebruik in alle jaargetijden en moeten overeenkomstig artikel 2.17 worden beoordeeld.

- b het stemgeluid van bezoekers op het open terrein van een inrichting voor sport- of recreatieactiviteiten;

Toelichting artikel 2.18, eerste lid onderdeel b In dit onderdeel wordt bepaald dat bij het bepalen van de geluidsniveaus, bedoeld in de artikelen 2.17, 2.19 en 2.20 buiten beschouwing blijft het stemgeluid van bezoekers op het open terrein van een inrichting voor sport- of recreatieactiviteiten. Het beheersen daarvan is slechts mogelijk door zeer vergaande maatregelen en buitensporige kosten, hetgeen niet gewenst is. Het zou daarbij kunnen gaan om het geheel of gedeeltelijk afschermen of overkappen van open terreinen van aanzienlijke afmetingen. Door het voeren van een juist ruimtelijke ordeningsbeleid is doorgaans te voorkomen dat overlast ontstaat in een omliggende woonomgeving. Nu uitsluitcriteria uit het Besluit horeca-, sport- en recreatie-inrichtingen milieubeheer zijn vervallen, vallen ook grotere inrichtingen voor sport en recreatie, zoals sommige voetbalstadions, onder de werking van dit besluit. Overlast vanwege dergelijke inrichtingen wordt in de regel door gemeenten beperkt op grond van evenementenbeleid en de Algemene Plaatselijke Verordening. Er kan bijvoorbeeld een maximum gesteld worden aan het aantal evenementen per jaar en de tijdsduur per evenement. Ook kunnen maatregelen voorgeschreven worden die tijdens het evenement getroffen moeten worden. Meer dan door stemgeluid van bezoekers wordt overlast doorgaans veroorzaakt door verkeersbewegingen, parkeren en bezoekers buiten de inrichting op weg naar en van het evenement.

- c het geluid ten behoeve van het oproepen tot het belijden van godsdienst of levensovertuiging of het bijwonen van godsdienstige of levensbeschouwelijke bijeenkomsten en lijkplechtigheden, alsmede geluid in verband met het houden van deze bijeenkomsten of plechtigheden;

Toelichting artikel 2.18, eerste lid onderdeel c In de Grondwet is bepaald dat ieder het recht heeft zijn godsdienst of levensovertuiging individueel of in gemeenschap met anderen vrij te belijden. Wel kunnen volgens de Grondwet regels worden gesteld ter bescherming van de gezondheid, in het belang van het verkeer en ter bestrijding of voorkoming van wanordelijkheden. In de Wet openbare manifestaties is aangegeven dat klokgeluid in verband met de godsdienstige, levensbeschouwelijke of lijkplechtigheden is toegestaan en dat de gemeenteraad ter zake regels kan stellen. Het samenstel van beide regelingen wordt geacht het geëigende kader en verdient de voorkeur boven regulering in dit besluit.

- d het geluid van het traditioneel ten gehore brengen van muziek tijdens het hijsen en strijken van de nationale vlag bij zonsopkomst en zonsondergang op militaire inrichtingen;

- e het ten gehore brengen van muziek vanwege het oefenen door militaire muziekcorpsen in de buitenlucht gedurende de dagperiode met een maximum van twee uren per week op militaire inrichtingen;

- f het ten gehore brengen van onversterkte muziek tenzij en voor zover daarvoor bij gemeentelijke verordening regels zijn gesteld;

Toelichting artikel 2.18, eerste lid onderdelen d, e en f Bij het traditioneel ten gehore brengen van muziek tijdens het hijsen en strijken van de nationale vlag bij zonsopkomst en zonsondergang bij militaire inrichtingen en het ten gehore brengen van muziek vanwege het oefenen door militaire muziekcorpsen in de buitenlucht kan soms niet worden voldaan aan de waarden uit de artikelen 2.17, 2.19 dan wel 2.20. Bij het ten gehore brengen van muziekgeluid in de buitenlucht, is het doorgaans niet mogelijk om maatregelen te treffen ter beperking van de geluidsemmissie. Omdat het onwenselijk is deze activiteiten onmogelijk te maken, worden ze bij het bepalen van de geluidsniveaus buiten beschouwing gelaten. Hetzelfde geldt voor het ten gehore brengen van onversterkte muziek. Het kan echter zijn dat de lokale situatie wel om regels ten aanzien van het ten gehore brengen van onversterkte muziek vraagt. De gemeente is daartoe is staat door middel van een gemeentelijke verordening.

- g het traditioneel schieten, bedoeld in paragraaf 3.7.2, tenzij en voor zover daarvoor bij gemeentelijke verordening regels zijn gesteld;

Toelichting artikel 2.18, lid 1 onder g, op 'traditioneel schieten' n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558 Met het vervallen van het begrip en de bijbehorende begripsomschrijving van «traditioneel schieten», is in artikel 2.18 van het Activiteitenbesluit verduidelijkt wat onder traditioneel schieten in dit artikel wordt verstaan.

- h het stemgeluid van kinderen op een onverwarmd of onoverdekt terrein dat onderdeel is van een inrichting voor primair onderwijs, in de periode vanaf een uur voor aanvang van het onderwijs tot een uur na beëindiging van het onderwijs;

- i het stemgeluid van kinderen op een onverwarmd of onoverdekt terrein dat onderdeel is van een instelling voor kinderopvang.

Toelichting artikel 2.18, eerste lid Het eerste lid, onderdelen a en b, komt overeen met die uit de oude Besluiten woon- en verblijfsgebouwen, detailhandel en ambachtsbedrijven en horeca-, sport- en recreatie-inrichtingen, maar is van toepassing op alle inrichtingen waar de betreffende activiteiten plaatsvinden.

- 2 Bij het bepalen van de geluidsniveaus, bedoeld in artikel 2.17, 2.17a dan wel 2.20, wordt voor

muziekgeluid geen bedrijfsduurcorrectie toegepast.

Toelichting artikel 2.18, tweede lid De toepassing van de bedrijfsduurcorrectie bij muziekgeluid is in tegenstelling tot de Handleiding meten en rekenen industrielawaai niet toegestaan. In de handleiding is de correctie geïntroduceerd met het oog op met name continu bedrijven. Toepassing van de bedrijfsduurcorrectie bij muziekgeluid bij bijvoorbeeld horecabedrijven die om 1.00 of 2.00 uur sluiten brengt met zich mee dat het geluidsniveau in de periode van 23.00 uur tot sluitingstijd hoger mag zijn dan in de periode voor 23.00 uur. Omdat dit niet wenselijk is, is toepassing van de bedrijfsduurcorrectie bij muziekgeluid niet toegestaan. In het Besluit horeca-, sport- en recreatie-inrichtingen milieubeheer was een overgangsbepaling opgenomen op grond waarvan in gevallen waarin een inrichting is opgericht voor 1 december 1992, in de nachtperiode wel bedrijfsduurcorrectie mocht worden toegepast voor muziekgeluid, tenzij voor de inrichting op grond van een verleende vergunning het toepassen van bedrijfsduurcorrectie niet was toegestaan. Het geluidsniveau mocht in de nachtperiode gedurende de bedrijfstijd in elk geval niet hoger zijn dan de norm die gold voor de avondperiode. Met bedrijfstijd wordt de periode bedoeld dat de inrichting geopend is. Deze overgangsbepaling was tot 1 december 2002 van toepassing. Met de branche is afgesproken dat de bepaling verlengd zou worden met een periode van vijfjaar, tot 1 december 2007. Deze verlenging is echter nooit in regelgeving vastgelegd. Wel heeft staatssecretaris van Geel op 22 maart 2006 een brief (LMV 2006 245099) gestuurd aan de Regionale Milieudienst West-Brabant en een afschrift daarvan aan de Voorzitter van de Vaste Commissie van VROM, waarin gewezen wordt naar de mogelijkheid een gedoogbesluit te nemen, omdat regelgeving in voorbereiding is waarvan redelijkerwijs verwacht kan worden dat deze de eisen in de overtreden regels op korte termijn zal versoepelen. Gebleken is dat er momenteel nog steeds inrichtingen zijn waarvan redelijkerwijs niet gevergd kan worden dat met onmiddellijke ingang geen bedrijfsduurcorrectie voor muziekgeluid meer wordt toegepast. Voor deze inrichtingen is in artikel 6.14 bepaald dat het bevoegd gezag bij maatwerkvoorschrift kan bepalen dat in de nachtperiode voor muziekgeluid bedrijfsduurcorrectie wordt toegepast. Het geluidsniveau mag daarbij niet hoger zijn dan de norm die voor de avondperiode geldt. Aan de maatwerkbeepaling kan een einddatum gekoppeld worden, bijvoorbeeld het moment dat het bouwwerk waar de inrichting is gevestigd aan onderhoud toe is.

3 Bij het bepalen van het maximaal geluidsniveau (L_{Amax}), bedoeld in artikel 2.17, 2.17a dan wel 2.20, blijft buiten beschouwing het geluid als gevolg van:

- a het komen en gaan van bezoekers bij inrichtingen waar uitsluitend of in hoofdzaak horeca-, sport- en recreatieactiviteiten plaatsvinden;
- b het verrichten in de open lucht van sportactiviteiten of activiteiten die hiermee in nauw verband staan;
- c laad- en losactiviteiten in de periode tussen 19.00 uur en 06.00 uur ten behoeve van de aan- en afvoer van producten bij inrichtingen als bedoeld in artikel 2.17, vijfde en zesde lid, voor zover dat ten hoogste een keer in de genoemde periode plaatsvindt;
- d het verrichten van activiteiten in de periode tussen 19.00 uur en 6.00 uur ten behoeve van het wassen van kasdekken bij inrichtingen als bedoeld in artikel 2.17, vijfde en zesde lid.

Toelichting artikel 2.18, derde lid Het verrichten van sportactiviteiten in de openlucht en het komen en gaan van bezoekers kan gepaard gaan met maximale geluidsniveaus die hoger liggen dan de toegestane maximale geluidsniveaus. Voor inrichtingen waar uitsluitend of in hoofdzaak horeca-, sport- en recreatieactiviteiten worden uitgevoerd worden, evenals op grond van het Besluit horeca-, sport- en recreatieactiviteiten milieubeheer het geval was, ook de maximale geluidsniveaus ten gevolge van het komen en gaan van bezoekers buiten beschouwing gelaten. Onder het geluid door het komen en gaan van bezoekers wordt onder meer begrepen het dichtslaan van autoportieren en het starten en gas geven bij het wegrijden van voertuigen. Redelijkerwijs is het niet mogelijk deze pieken te beheersen op basis van een objectieve normstelling. Om eventuele hinder tegen te gaan of zo veel mogelijk te beperken is op een andere wijze voorzien in beheersing van ongewenste gevolgen. In artikel 2.20, vijfde lid, is bepaald welke maatregelen of voorzieningen kunnen worden getroffen in de sfeer van de bedrijfsvoering en het houden van toezicht.

Toelichting artikel 2.18, derde lid onderdeel c en d, n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441 In het Besluit landbouw milieubeheer en het Besluit glastuinbouw was bepaald dat in de avond- en nachtperiode de maximale geluidsniveaus niet van toepassing waren op groepsvervoer, indien dat eenmaal in die periode plaatsvindt. Onder «groepsvervoer wordt de gebundelde afvoer van geteelde gewassen verstaan, waarbij één vrachtauto meerdere bedrijven aandoet om producten op te halen. Op die manier wordt het aantal transportbewegingen beperkt. et bij agrarische inrichtingen laden en lossen van producten die zich niet lenen voor groepsvervoer, bijvoorbeeld bieten, melk, aardappelen, uien en dieren, vindt ook steeds meer in de avond- en nachtperiode plaats. Daarbij kan niet altijd aan de geldende maximale geluidswaarden worden voldaan. Naar aanleiding van de moties Koopmans en Snijder-Hazelhoff (Kamerstukken II 2010/11, 29 383, nr. 158) en Dijkgraaf en Snijder-Hazelhoff (29 383, nr. 164) is daarom de uitzondering voor toepassing van de maximale geluidswaarden voor laden en lossen in de nachtperiode uitgebreid met andere transporten dan alleen groepsvervoer. De uitzondering geldt voor één transport per aansluitende avond- en nachtperiode. De uitzondering geldt voor het aandrijfgeluid van het motorvoertuig en bijkomende geluiden, zoals het in de wagen plaatsen van de goederen. Een alternatief zou zijn dat de drijver van een agrarische inrichting een verzoek zou indienen voor het toepassen van maatwerk in de vorm van verruiming van de waarden in de avond- en nachtperiode. Om administratieve en bestuurlijke lasten te besparen is daarvoor niet gekozen.

Onderdeel d is toegevoegd naar aanleiding van motie Koopmans en Snijder-Hazelhoff (Kamerstukken II 2010/11, 29 383, nr. 158), die op 30 juni 2011 is aangenomen door de Tweede Kamer en betreft het wassen van kasdekken. In de regel gebeurt dat machinaal. Als de temperatuur het niet toelaat de luchtramen overdag te sluiten, vindt het reinigen van de kasdekken in de avond of nacht plaats. Het is daarbij niet altijd mogelijk om aan de geluidsnormen te voldoen. Om die reden is in dit onderdeel bepaald dat het geluid van activiteiten ten behoeve van het wassen van kasdekken buiten beschouwing wordt gelaten bij het bepalen van de (maximale) geluidsniveaus. Het wassen van kasdekken vindt ongeveer vier keer per jaar plaats en zoveel mogelijk overdag. Het wassen van de kasdekken in de avond- en nachtperiode zal in de praktijk dus beperkt zijn tot een klein aantal keren per jaar.

- 4 De maximale geluidsniveaus (L_{Amax}), bedoeld in artikel 2.17, 2.17a dan wel 2.20, zijn tussen 23.00 en 07.00 uur niet van toepassing ten aanzien van aandrijfgeluid van motorvoertuigen bij laad- en losactiviteiten indien:
- degene die de inrichting drijft aantoonst dat het voor de betreffende inrichting in die periode geldende maximale geluidsniveau (L_{Amax}), niet te bereiken is door het treffen van maatregelen; en
 - het niveau van het aandrijfgeluid op een afstand van 7,5 meter van het motorvoertuig niet hoger is dan 65dB(A).

Toelichting artikel 2.18, vierde lid Uit onderzoek, uitgevoerd in opdracht van de Nederlandse Organisatie Voor Energie en Milieu (2002), naar de geluidemissie van vrachtwagens is gebleken dat een maximaal geluidsniveau van 65 dB(A) (op een meetpunt van 7,5 meter) het laagst haalbare niveau is voor aandrijfgeluid van deze motorvoertuigen. Hierdoor is het niet altijd haalbaar om in de nachtperiode aan het maximale geluidsniveau uit tabel 2.17a te voldoen, namelijk 60 dB(A) op de gevel van gevoelige objecten. Een overschrijding van het maximale geluidsniveau wordt daarom toegestaan, mits de houder van de inrichting aantoonst dat het geluidsniveau van het aandrijfgeluid van de motorvoertuigen niet meer dan 65 dB(A) bedraagt op een afstand van 7,5 meter van het motorvoertuig. Uiteraard moet eerst worden bekeken of mogelijk op andere manieren aan het maximale geluidsniveau uit de tabel kan worden voldaan, bijvoorbeeld het kiezen van een andere route.

Toelichting artikel 2.18, tweede, derde en vierde lid onderdeel a n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/424 In artikel 2.18, tweede, derde en vierde lid, zijn uitzonderingen opgenomen die gelden bij het bepalen van geluidsniveaus. Het tweede lid ziet op bedrijfsduurcorrectie voor muziekgeluid. In het derde en vierde lid is bepaald dat geluid als gevolg van bepaalde bronnen niet wordt meegewogen. In eerste instantie werd in deze artikelen alleen verwezen naar de waarden uit artikel 2.17. De uitzonderingen moeten echter ook van toepassing zijn als door middel van maatwerkvoorschriften op grond van artikel 2.20 andere waarden zijn vastgesteld of indien op grond van de overgangsbepaling in artikel 6.12 andere waarden gelden. Nu niet langer alleen naar de waarden uit artikel 2.17 wordt verwezen, maar ook naar de waarden uit artikel 2.20 of 6.12, is ook de verwijzing in artikel 2.18, vierde lid, naar tabel 2.17a vervangen door een verwijzing in algemene zin naar het geldende maximale geluidsniveau.

- 5 Bij gemeentelijke verordening kunnen ten behoeve van het voorkomen van geluidhinder regels worden gesteld met betrekking tot:
- het ten gehore brengen van onversterkte muziek, en
 - het traditioneel schieten, bedoeld in paragraaf 3.7.2.
- 6 Bij het bepalen van het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau ($L_{Ar,LT}$) blijft het geluid veroorzaakt door het stomen van grond met een installatie van derden buiten beschouwing.
- 7 Degene die een inrichting drijft, waar het stomen van grond plaatsvindt met een installatie van derden, treft maatregelen of voorzieningen die betrekking hebben op:
- de periode waarin het grondstomen plaatsvindt;
 - de locatie waar de installatie wordt opgesteld, en
 - het aanbrengen van geluidreducerende voorzieningen binnen de inrichting.
- 8 Het bevoegd gezag kan ten behoeve van het voorkomen van geluidhinder dan wel voor zover dat niet mogelijk is het tot een aanvaardbaar niveau beperken daarvan, bij maatwerkvoorschrift eisen stellen aan de maatregelen of voorzieningen, bedoeld in het zevende lid.

Toelichting artikel 2.18, zesde tot en met achtste lid n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441 In het nieuwe zesde lid zijn de uitzondering en de maatwerkbaarheid voor het stomen van grond bij derden, uit het voormalige Besluit landbouw milieubeheer en het voormalige Besluit glastuinbouw, voortgezet. Het geluid dat wordt veroorzaakt door het stomen van grond met een installatie van derden wordt buiten beschouwing gelaten bij het bepalen van het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau. In bedrijven waar het systeem van substraatteelt niet wordt toegepast, maar waar in de grond wordt geteld, moet op gezette tijden ontsmetting van de grond plaatsvinden. Dit geschiedt door de grond te stomen. Grondstomen vindt niet vaker dan enkele keren per jaar plaats. De frequentie hangt af van het te telen gewas. Gelet op de frequentie van het grondstomen en het feit dat het een activiteit is die door derden wordt uitgevoerd, kan deze activiteit niet worden beschouwd als een representatieve bedrijfssituatie zoals bedoeld in de «Handleiding meten en rekenen industriëlawaai», uitgave 1999. Daarom blijft bij het bepalen van de langtijdgemiddelde beoordelingsniveaus, bedoeld in artikel 2.17, het door deze activiteit veroorzaakte geluid buiten beschouwing. Het grondstomen wordt in de regel uitgevoerd door gespecialiseerde bedrijven. Deze bedrijven plaatsen tijdelijk een mobiele installatie bij het tuinbouwbedrijf. Als het grondstomen met een eigen ketelinstallatie plaatsvindt, wordt het wel meegerekend bij het bepalen van de langtijdgemiddelde beoordelingsniveaus omdat die installatie vast onderdeel is van de inrichting, vaker kan worden gebruikt en door de drijver van de inrichting zodanig kan worden aangepast dat het geluid gereduceerd wordt. In navolgende tabel wordt – om een indruk te geven – voor enkele gewassen de frequentie van grondstomen aangegeven.

Gewas	Frequentie	Aantal telers
Roos	1x per 3 jaar	100
Trekheester	1x per 2 jaar	10
Lelie	1x per 1,5 jaar	400
Nerine	1x per jaar	30
Iris	1x per jaar	200
Chrysant	1 à 2x per jaar	600
Radis	1x per jaar à 2 jaar	70
Sla	1x per 2 jaar	70

Bron: LTO-Groeiservice (1999)

Omdat het grondstomen dat plaatsvindt door middel van een installatie van derden buiten beschouwing blijft bij het bepalen van de langtijdgemiddelde beoordelingsniveaus, dienen maatregelen of voorzieningen getroffen te worden om de geluidhinder zo veel mogelijk te reduceren. De maatregelen of voorzieningen zijn in het zevende lid omschreven. Op grond van het achtste lid kan het bevoegd gezag maatwerkvoorschriften stellen, waarmee de maatregelen of voorzieningen meer specifiek kunnen worden ingevuld.

- 9 Voor inrichtingen waarop tot 1 januari 2008, het Besluit horeca-, sport- en recreatie-inrichtingen milieubeheer van toepassing was, en waarvoor voor muziekgeluid een bedrijfsduurcorrectie werd toegepast, kan het bevoegd gezag bij maatwerkvoorschrift bepalen dat het tweede lid niet van toepassing is voor de toetsing van geluidsniveaus tussen 23.00 en 07.00 uur.
- 10 Indien op grond van het maatwerkvoorschrift, bedoeld in het negende lid, een bedrijfsduurcorrectie wordt toegepast, is het door de inrichting veroorzaakte geluidsniveau gedurende de bedrijfstijd tussen 23.00 en 07.00 uur niet hoger dan op grond van artikel 2.17 is toegestaan tussen 19.00 en 23.00 uur.

Toelichting artikel 2.18 n.a.v. wijzigingsbesluit 2009/479 Het tweede wijzigingsonderdeel voorziet erin dat bij gemeentelijke verordening ook voor «traditioneel schieten» afwijkende regels over geluidsniveaus kunnen worden gesteld. Deze wijziging volgt op de motie Vietsch (Kamerstukken 2007-2008, 29 383, nr. 90), waarin de regering wordt verzocht om een vrijstelling voor geluid op te nemen voor traditioneel schieten door schutterijen. Daarvoor is het nodig dat deze activiteit onder het Activiteitenbesluit wordt gebracht, aangezien deze activiteit ten tijde van de motie vergunningplichtig was. Met dit wijzigingsbesluit wordt het traditioneel schieten derhalve uit de vergunningplicht gehaald. Hiervoor wordt verwezen naar categorie bb van de bijlage en de toelichting daarbij. In dit artikel wordt een vrijstelling verleend van de algemene geluidsnorm voor traditioneel schieten. Wel is het mogelijk dat gemeenten regels stellen voor deze activiteit in de gemeentelijke verordening ten behoeve van het voorkomen van geluidhinder. Verder wordt met onderdeel h bepaald dat bij het bepalen van de geluidsniveaus, bedoeld in de artikelen 2.17, 2.19, 2.20 en 6.12 van het besluit, het stemgeluid van kinderen op het buitenterrein van een gebouw voor primair onderwijs geheel buiten beschouwing blijft. Vóór deze wijziging was artikel 2.18, eerste lid, onderdeel a, van toepassing op schoolpleinen. Met de onderhavige toevoeging blijft nu, anders dan voorheen, ook het stemgeluid buiten beschouwing indien sprake is van een door bebouwing omsloten «binnenterrein». Een vergelijkbare uitzondering is van toepassing op instellingen voor kinderopvang. Waar het gaat om scholen, wordt door het leggen van een relatie van het stemgeluid van kinderen met de openingstijden van de school benadrukt dat deze bepaling uitsluitend betrekking heeft op stemgeluid in relatie tot schoolse activiteiten, en niet ook van andersoortige activiteiten (verhuur voor) avondcursussen e.d.). Met dit onderdeel wordt derhalve invulling gegeven aan de motie-Vermeij c.s. (Kamerstukken 2008/09, 31 700-XI, nr. 31).

Toelichting artikel 2.18 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 De wijzigingen in artikel 2.18, eerste tot en met vierde lid, houden verband met het verplaatsen van het overgangsrecht van artikel 6.12 (oud) naar artikel 2.17a, eerste tot en met vijfde lid, en artikel 6.16 (oud) naar artikel 2.19a, eerste tot en met derde lid. Het negende en tiende lid (nieuw) bevatten het overgangsrecht dat voorheen was opgenomen in artikel 6.14 (oud). Artikel 6.15 (oud) verwees per abuis naar artikel 2.18 en is daarom niet in artikel 2.18 overgenomen.

Artikel 2.19 (treedt in werking op een nader te bepalen tijdstip)

- 1 Bij gemeentelijke verordening kunnen voorwaarden worden vastgesteld op grond waarvan krachtens de verordening gebieden worden aangewezen waarin de in de verordening opgenomen geluidsnormen gelden die afwijken van de waarden, bedoeld in artikel 2.17 indien de in dat artikel genoemde waarden gelet op de aard van de gebieden niet passend zijn.
Alvorens een gebied wordt aangewezen worden de gevolgen hiervan voor de in die gebieden gelegen inrichtingen, de bewoners van die gebieden en andere belanghebbenden in kaart gebracht.
- 2 In een gebied als bedoeld in het eerste lid bedragen de waarden binnen een geluidsgevoelige ruimte of een verblijfsruimte voor zover deze niet zijn gelegen op een gezoneerd industrieterrein, op de volgende tijdstippen niet meer dan de in tabel 2.19 aangegeven waarden:

Tabel 2.19

	07.00–19.00 uur	19.00–23.00 uur	23.00–07.00 uur
L _{AR,LT}	35 dB(A)	30 dB(A)	25 dB(A)
L _{Amax}	55 dB(A)	50 dB(A)	45 dB(A)

- 3 Bij het bepalen van het maximaal geluidsniveau (L_{Amax}), bedoeld in het tweede lid, blijft buiten beschouwing het geluid als gevolg van:
 - a het komen en gaan van bezoekers bij inrichtingen waar uitsluitend of in hoofdzaak horeca-, sport- en recreatieactiviteiten plaatsvinden;
 - b het verrichten in de open lucht van sportactiviteiten of activiteiten die hiermee in nauw verband staan.
- 4 De in het tweede lid genoemde waarden gelden niet indien de gebruiker van deze gevoelige gebouwen geen toestemming geeft voor het in redelijkheid uitvoeren of doen uitvoeren van geluidsmetingen.
- 5 In een verordening als bedoeld in het eerste lid kan worden bepaald dat het bevoegd gezag ten aanzien van een gebied dat krachtens de verordening is aangewezen overeenkomstig artikel 2.20 maatwerkvoorschriften kan stellen.

Toelichting artikel 2.19 In artikel 2.17 is in overeenstemming met de meeste oude 8.40-besluiten de voorkeursgrenswaarde van de Wet geluidhinder opgenomen als de standaard geluidsnorm L_{AR,LT}. Uitgangspunt daarbij is dat met deze normen doorgaans een

acceptabele geluidskwaliteit in de zin van geluidsbeleving en risico's voor de persoonlijke gezondheid, in de directe omgeving van het bedrijf wordt bereikt. Deze norm is de grootste gemene deler die voor de meeste gebiedstypen passend is. In sommige gevallen zal echter duidelijk zijn dat de norm niet passend is, bijvoorbeeld omdat het omgevingsgeluid aanzienlijk hoger of lager is of de aard en de hoeveelheid van de inrichtingen in het gebied zodanig is dat een andere norm gewenst is. In die gevallen kan op grond van artikel 2.19 in een gemeentelijke verordening een andere norm worden vastgesteld. Gedacht kan worden aan een hogere norm in een horecaconcentratiegebied, of een lagere norm in rustig landelijk gebied. Vanwege de gevolgen voor de in het gebied gelegen inrichtingen dient spaarzaam en zorgvuldig omgegaan te worden met het instrument van de gemeentelijke verordening. Van groot belang is dat bij het vastleggen van gemeentelijk geluidsbeleid een afweging plaatsvindt van de belangen van bewoners, bedrijven en overige belanghebbenden in het betreffende gebied. Het algemene gemeentelijk gebiedsgericht geluidsbeleid komt tot uiting in de verordening. De individuele belangenafweging wordt gemaakt bij het concreet aanwijzen van die gebieden. Voor de in het gebied gelegen inrichtingen betekent dit dat tevens rekening gehouden wordt met het geluidsniveau dat de inrichting voor het in werking treden van de verordening veroorzaakte en mocht veroorzaken. Bij verlaging van de waarden in het gebied hoeven de geldende geluidsniveaus voor die inrichtingen niet zonder meer gehandhaafd te worden, het is immers niet onredelijk dat van individuele burgers of bedrijven inspanningen gevergd worden om een maatschappelijk doel te dienen. Een verlaging van de geluidswaarden in een gebied mag echter niet tot gevolg hebben dat de bedrijfsvoering van een inrichting technisch onmogelijk wordt gemaakt, of onnodig wordt beperkt. Het effectueren van gemeentelijk beleid middels een verordening gebeurt in twee stappen. De eerste stap is het vaststellen van een verordening, waarin het kader van het gemeentelijk beleid wordt vastgelegd. In de verordening worden voorwaarden vastgelegd op grond waarvan krachtens de verordening gebieden worden aangewezen. De gemeente beschrijft daarbij aan welke voorwaarden een gebied moet voldoen om te kunnen worden aangewezen als gebied waarvoor een andere norm geldt. De voorwaarden kunnen gebiedskenmerken betreffen, bijvoorbeeld een bepaalde dichtheid aan woningen of inrichtingen, maar een voorwaarde kan ook een benaming van een bepaald type gebied behelzen, bijvoorbeeld een horecaconcentratiegebied of stiltegebied. In de verordening wordt daarnaast vastgesteld wat de geluidsnorm is die hoort bij gebieden die aan de voorwaarden voldoen. Zo kan in de verordening bepaald worden dat in horecaconcentratiegebieden die krachtens de verordening worden aangewezen een etmaalwaarde geldt van 55 dB(A), of dat in gebieden met minder dan een woning per hectare die krachtens de verordening worden aangewezen een etmaalwaarde geldt van 45 dB(A). De tweede stap ter effectivering van gemeentelijk beleid is het nemen van een concretiserend besluit waarin een bepaald gebied wordt aangewezen als gebied waar de bijbehorende normen uit de verordening daadwerkelijk van toepassing zijn. Het concretiserende besluit is een besluit van algemene strekking, niet zijnde een algemeen verbindend voorschrift, waartegen bezwaar en beroep open staat. Het biedt belanghebbenden de mogelijkheid om een onafhankelijke rechter de besluitvorming te laten toetsen. De mogelijkheid om voor bepaalde gebieden een afwijkende norm vast te stellen was tevens opgenomen in het Besluit horeca-, sport- en recreatie-inrichtingen milieubeheer, het Besluit detailhandel en ambachtsbedrijven milieubeheer en het Besluit glastuinbouw. In het Besluit landbouw wordt aan de gebiedsgerichte benadering vorm gegeven door als algemene norm een etmaalwaarde te stellen van 45 dB(A). De inrichtingen die onder de werking van het Besluit landbouw vallen zijn doorgaans gelegen in een landelijke omgeving, alwaar een etmaalwaarde van 45 dB(A) geleet op de aard van het gebied en het omgevingsgeluid passender is dan een norm van 50 dB(A). Indien het Besluit landbouw te zijner tijd mogelijk wordt samengevoegd met het Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer, zal bekeken worden in hoeverre de etmaalwaarde van 45 dB(A) als standaardnorm voor alle inrichtingen in landelijk gebied kan gelden. Overigens moet primair het ruimtelijke ordeningsinstrument ingezet worden om per deelgebied binnen de gemeente een bepaalde (akoestische) kwaliteit te bereiken. Dit kan bijvoorbeeld door middel van het bestemmingsplan inrichtingen die doorgaans veel geluid produceren te weren uit bepaalde gebieden. Voor het geluidsniveau binnen geluidsgevoelige ruimten van woningen en verblijfsruimten van andere gevoelige gebouwen is ongeacht de hoogte van de buitenwaarden een vast beschermingsniveau vastgelegd in tabel 2.19. Vóór de vaststelling van de verordening dient derhalve te worden nagegaan in hoeverre het geluidsniveau binnen geluidsgevoelige ruimten en verblijfsruimten van gevoelige gebouwen die binnen de akoestische invloedssfeer zijn gelegen, wordt beïnvloed. Met de akoestische invloedssfeer wordt hier bedoeld de geluidsbelasting vanwege de inrichtingen op de gevels van omliggende woningen voor zover dat hoger is dan 50 dB(A). Een verordening mag niet tot gevolg hebben dat de geluidsniveaus uit tabel 2.19 binnen geluidsgevoelige ruimten en verblijfsruimten worden overschreden. In het vijfde lid is geregeld dat in de gemeentelijke verordening bepaald kan worden dat het bevoegd gezag binnen een gebied waarvoor op grond van een verordening een andere norm geldt maatwerkvoorschriften kan stellen.

Toelichting n.a.v. wijzigingsbesluit 2007/472 In artikel 2.19 van het Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer wordt gemeenten de mogelijkheid geboden om in een gemeentelijke verordening een afwijkende geluidsnorm vast te stellen. Artikel 2.19 treedt nog niet in werking omdat de VNG hiervoor een model gemeentelijke verordening gaat opstellen. Pas nadat deze voldoende ontwikkeld is zal artikel 2.19 in werking kunnen treden. Dit zal middels een afzonderlijk inwerkingtredingsbesluit gebeuren. Tot die tijd is artikel 6.16 van het besluit van toepassing.

Artikel 2.19a

- 1 Tot de inwerkingtreding van artikel 2.19 zijn het tweede tot en met vierde lid van toepassing.
- 2 Artikel 2.17 is niet van toepassing op inrichtingen die zijn gelegen in een concentratiegebied voor horeca-inrichtingen of in een concentratiegebied voor detailhandel en ambachtsbedrijven, dat bij of krachtens een verordening als zodanig is aangewezen.
- 3 In een gebied als bedoeld in het tweede lid bedraagt het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau, veroorzaakt door de in de inrichting aanwezige installaties en toestellen, alsmede door de in de inrichting verrichte werkzaamheden en activiteiten, in ieder geval niet meer:
 - a dan de in artikel 2.17 bedoelde waarden op de gevel of, als dat hoger is, het in dat gebied heersende referentieniveau;
 - b dan de in tabel 2.19a aangegeven waarden binnen gevoelige gebouwen.

Tabel 2.19a

	07.00 - 19.00 uur	19.00 - 23.00 uur	23.00 - 07.00 uur
Langtijdgemiddeld beoordelingsniveau ($L_{AR,LT}$)	35 dB(A)	30 dB(A)	25 dB(A)
Maximaal geluidsniveau	55 dB(A)	50 dB(A)	45 dB(A)

- 4 Voor inrichtingen waarop tot 1 januari 2008 het Besluit horeca-, sport- en recreatie-inrichtingen milieubeheer, het Besluit detailhandel en ambachtsbedrijven milieubeheer of het Besluit woon- en verblijfsgebouwen milieubeheer van toepassing was, zijn de waarden uit dit artikel niet van toepassing op de gevel van onderscheidenlijk een dienst- of bedrijfswoning dan wel een woning die deel uitmaakt van een inrichting.

Toelichting artikel 2.19a n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 Artikel 2.19a is een artikel waarin het overgangsrecht van artikel 6.16 (oud) is overgenomen. Gebleken is dat de formulering van artikel 6.16 (oud) tot misverstanden kan leiden. De bedoeling van dit artikel was om inrichtingen gelegen in aangewezen concentratiegebieden wat meer geluidruimte te geven. De mate waarin was met artikel 6.16, derde lid, onderdeel a (oud), afhankelijk gemaakt van het referentieniveau. Een letterlijke toepassing daarvan zou er echter toe leiden dat in die gevallen, waarin het referentieniveau lager is dan de in artikel 2.17 bedoelde waarden, de in het concentratiegebied gelegen inrichtingen juist aan strengere geluideisen moeten voldoen dan reguliere inrichtingen. Dat is niet de bedoeling. Daarom zijn in het nieuwe artikel 2.19a, derde lid, onderdeel a, de in artikel 2.17 bedoelde waarden als ondergrens opgenomen.

Artikel 2.20

- 1 In afwijking van de waarden, bedoeld in de artikelen 2.17, 2.17a, 2.19 dan wel 2.19a, kan het bevoegd gezag bij maatwerkvoorschrift andere waarden voor het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau ($L_{AR,LT}$) en het maximaal geluidsniveau (L_{Amax}) vaststellen.
- 2 Het bevoegd gezag kan slechts hogere waarden vaststellen dan de waarden, bedoeld in de artikelen 2.17, 2.17a, 2.19 dan wel 2.19a, indien binnen geluidsgevoelige ruimten dan wel verblijfsruimten van gevoelige gebouwen, die zijn gelegen binnen de akoestische invloedssfeer van de inrichting, een etmaalwaarde van maximaal 35 dB(A) wordt gewaarborgd.
- 3 De in het tweede lid bedoelde etmaalwaarde is niet van toepassing indien de gebruiker van deze gevoelige gebouwen geen toestemming geeft voor het in redelijkheid uitvoeren of doen uitvoeren van geluidsmetingen.

Toelichting artikel 2.20, eerste tot en met derde lid In dit artikel is de mogelijkheid voor het bevoegd gezag opgenomen om onder voorwaarden in afwijking van de waarden, bedoeld in artikel 2.17, en de waarden, bedoeld in artikel 2.19, andere waarden voor het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau ($L_{AR,LT}$) en het maximaal geluidsniveau (L_{Amax}) vast te stellen. Een gelijkluidend voorschrift was in de oude artikel 8.40-besluiten opgenomen. De afwijkingmogelijkheid geldt niet voor de geluidsniveaus binnen woningen van derden; daarvoor is ongeacht de hoogte van de afwijking van de buitenwaarde een vast beschermingsniveau vastgelegd overeenkomstig de binnenwaarde uit artikel 2.17. Bij toepassing van de afwijkingmogelijkheden dient derhalve te worden nagegaan in hoeverre het geluidsniveau binnen woningen van derden die binnen de akoestische invloedssfeer zijn gelegen, wordt beïnvloed. Met de akoestische invloedssfeer wordt hier bedoeld de geluidsbelasting vanwege de inrichting op de gevels van omliggende woningen voor zover dat hoger is dan 50 dB(A). Uiteenlopende redenen of argumenten kunnen ten grondslag liggen aan de wens, behoefte of noodzaak tot afwijken. In beginsel zal het omgevingsgeluid bepalend kunnen zijn voor de mate van afwijking van de standaard geluidsnorm. De volgende invulling kan dan bijvoorbeeld aan de orde zijn.

- a *Indien het omgevingsgeluid zodanig laag is, dat de in dit voorschrift gestelde standaard geluidsnorm zal leiden tot hinder voor de omgeving, kan een lagere geluidsgrenswaarde aan het bedrijf worden opgelegd. Dit kan zich voordoen in situaties waarbij bedrijven gevestigd zijn in een rustige omgeving zoals bijvoorbeeld een stille woonwijk of landelijk gebied. Bij het in overweging nemen van een lagere geluidsgrenswaarde zal het bevoegd gezag rekening dienen te houden met de rechtszekerheid van gevestigde bedrijven. Alternatieve maatregelen kunnen in de afweging worden betrokken waarbij zonodig aandacht moet worden geschonken aan een evenredige lastenverdeling. Van belang is voorts dat gezien kan worden in hoeverre eventuele maatregelen gefaseerd kunnen worden uitgevoerd. Indien het gaat om een groter gebied, waarin meerdere inrichtingen zijn gelegen, kan ook een gemeentelijke verordening worden vastgesteld.*
- b *Indien het omgevingsgeluid zodanig hoog is dat redelijkerwijs van het bedrijf niet kan worden verlangd de lagere standaard geluidsnorm na te leven en de handhaving van geluidsnorm een onevenredige beperking van de bedrijfsvoering of zelfs sluiting zou kunnen betekenen, terwijl de lokale situatie een soepeler normstelling toelaat. In een dergelijk geval kan de geluidsgrenswaarde worden verhoogd. Dit kan zich voordoen in drukke gebieden zoals stadswinkelcentra of bedrijfsterrainen. Ook in deze gevallen kan het gemeentebestuur ervoor kiezen een gemeentelijke verordening vast te stellen, waarin bepaald wordt dat voor een aangewezen gebied een hogere norm geldt.*
- c *Niet uitsluitend het omgevingsgeluid hoeft maatgevend te zijn om afwijking van de norm te wensen. Ook maatschappelijke ontwikkelingen en de al of niet hierdoor veranderende regelgeving kan daartoe aanleiding vormen. Het kan daarbij voorkomen dat wellicht in specifieke gevallen meer ruimte geboden moet worden.*
- d *Ten slotte kunnen eventueel ook geluidsgrenswaarden boven het omgevingsgeluid worden vastgesteld, bijvoorbeeld indien individuele bedrijfseconomische redenen motief zijn om aan de behoeften van het bedrijfsleven tegemoet te komen, en indien is aangetoond dat maatregelen onvoldoende soelaas bieden. In dergelijke gevallen zal het bevoegd gezag een afweging moeten maken tussen de belangen van het bedrijfsleven en de belangen van de woonomgeving rond de inrichting. Met name kan zich deze problematiek voordoen rond laad- en losactiviteiten en waarbij in specifieke situaties extra geluidruimte moet worden geboden om de bedrijfsvoering niet geheel onmogelijk te maken. In het algemeen moet worden bedacht dat afwijking van het heersende geluidsniveau aanleiding kan zijn voor hinder of het uiten van klachten. Het*

gebruik maken van de mogelijkheid tot afwijking van de standaardnorm vindt plaats op basis van een plaatselijke afweging met inachtneming van bovengenoemde motieven. Omdat voor het onderwerp geluid een vergaande mate van decentralisatie gewenst wordt geacht, is afgezien van het opnemen van een bandbreedte waarbinnen deze afweging kan plaatsvinden. Deze lokale afweging en besluitvorming zijn daarbij overigens gebonden aan de opgebouwde praktijk rond de benadering van het onderwerp geluid. Immers geluid is geen nieuw item maar reeds jarenlang een structureel element in de uitvoeringspraktijk van vergunningverlening, de planologie, de rechtspraak en de handhaving, in technische zin gevoed door uitvoeringsbesluiten, circulaires, richtlijnen en handreikingen.

Voor het omgaan met muziekgeluid geldt het volgende. Het kan voorkomen dat bijzondere geluiden zoals tonale-, impulsachtige- of muziekgeluiden waarneembaar zijn ter plaatse van de ontvanger. Deze waarneembare bijzondere geluiden worden zwaarder beoordeeld dan omgevingseigen en geaccepteerde geluiden. Voor geluiden veroorzaakt door muziek (al dan niet vervormd) wordt ingevolge de Handleiding meten en rekenen industrielawaai bij hoorbaarheid bij de ontvanger een toeslag op de gemeten waarde gerekend van 10 dB. In de praktijk kunnen in een woning hoorbare muziekgeluiden een lager geluidsniveau hebben dan 25 dB(A). Beneden 20 dB(A) zijn geluidsniveaus niet meer te meten omdat de geluidsniveaumeters een fysieke ondergrens hebben van circa 20 dB(A). Indien te verwachten is dat zeer lage niveaus door de inrichting worden veroorzaakt binnen een woning, verdient het aanbeveling om na te gaan welke geluidbelasting reeds heerst, zonder dat de muziek aanstaat. In vele gevallen zal dan blijken dat de in de woning aanwezige apparaten of toestellen (wekkers, klokken, centrale verwarming etc.) al zoveel geluid maken dat muziekgeluiden van de burens worden gemaskeerd. Aangezien de muziekcorrectie alleen wordt toegepast indien muziek hoorbaar is, is het in dergelijke gevallen niet altijd noodzakelijk dat de isolatieberekeningen worden uitgevoerd op de volle 10 dB correctie. Zo kan bijvoorbeeld door verlaging van het zendniveau van een inrichting met muziekgeluid met 5 dB de hoorbaarheid van muziek al volledig teniet worden gedaan door bijvoorbeeld het aanwezige verkeerslawaai in de omgeving; dan vervalt de muziekcorrectie bij de woning.

- 4 Het bevoegd gezag kan maatwerkvoorschriften stellen over de plaats waar de waarden, bedoeld in de artikelen 2.17, 2.17a, 2.19 dan wel 2.19a, voor een inrichting gelden.

Toelichting artikel 2.20, vierde lid Maatwerk als bedoeld in artikel 2.20, vierde lid, kan bijvoorbeeld worden toegepast in gevallen waarbij een inrichting ver van woningen, andere gevoelige gebouwen of gevoelige terreinen is gelegen en daardoor onbeperkt geluid mag produceren. Het bevoegd gezag kan dan bepalen dat de waarden uit tabel 2.17a in plaats van op de gevel van gevoelige objecten gelden op een punt dat dichterbij de inrichting is gelegen. Ook kan het bevoegd gezag kan met deze maatwerkbepaling objecten bescherming bieden die op grond van artikel 2.17 niet beschermd worden. De plaats waarop de geluidsnormen gelden kan bijvoorbeeld worden vastgesteld ter plaatse van een woonboot. Daarnaast kan de bepaling bijvoorbeeld worden gebruikt als de waarden uit artikel 2.17 gelden op een onderdeel van een gevoelig object waar dit niet wenselijk is. Als bijvoorbeeld een woning is uitgebreid met een garage en de gevel van die garage geen dove gevel is, kan het bevoegd gezag bepalen dat de waarden niet gelden op de gevel van de garage maar op een ander deel van de woning, bijvoorbeeld een gevel waarachter een geluidsgoedkope ruimte is gelegen.

- 5 Het bevoegd gezag kan bij maatwerkvoorschrift bepalen welke technische voorzieningen in de inrichting worden aangebracht en welke gedragsregels in acht worden genomen teneinde aan geldende geluidsnormen te voldoen.

Toelichting artikel 2.20, vijfde lid Technische voorzieningen en gedragsregels kunnen bijvoorbeeld betrekking hebben op het gesloten houden van ramen en deuren, het aanbrengen van geluidsdempende wielen onder rijdend materieel in bijvoorbeeld een supermarkt of het aanbrengen van een geluidsbegrenzer op een muziekinstallatie. In het Besluit horeca-, sport- en recreatie-inrichtingen milieubeheer was, naast de mogelijkheid tot het vaststellen van een andere norm of een andere plaats waarop de norm geldt, een limitatieve opsomming opgenomen van de op te leggen nadere eisen. Om te bereiken dat aan de geluidsvoorschriften werd voldaan, konden nadere eisen gesteld worden ten aanzien van:

- het aanbrengen van technische voorzieningen binnen de inrichting;
- de periode van openstelling van de gehele inrichting, een terras, een parkeerterrein of een ander gedeelte van de inrichting;
- de situering van een terras of een parkeerterrein;
- het in acht nemen van gedragsregels die binnen de inrichting in acht moeten worden genomen, waaronder regels ten aanzien van aan- en afrijdend verkeer en komende en gaande bezoekers.

Omdat de maatwerkbepaling in onderhavig besluit niet alleen op horecabedrijven van toepassing is, is voor een algemenere strekking gekozen. De in het Besluit horeca-, sport- en recreatie-inrichtingen milieubeheer genoemde mogelijkheden tot het opleggen van nadere eisen zijn op te vatten als technische voorzieningen en gedragsregels, zodat ten opzichte van de op grond van het Besluit horeca-, sport- en recreatie-inrichtingen milieubeheer bestaande praktijk geen wijziging plaatsvindt.

- 6 In afwijking van de waarden, bedoeld in de artikelen 2.17, 2.17a, 2.19 dan wel 2.19a kan het bevoegd gezag bij maatwerkvoorschrift voor bepaalde activiteiten in een inrichting, anders dan festiviteiten als bedoeld in artikel 2.21, andere waarden voor het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau ($L_{AR,LT}$) en het maximaal geluidsniveau ($L_{A,max}$) vaststellen. Het bevoegd gezag kan daarbij voorschriften vaststellen met betrekking tot de duur van de activiteiten, het treffen van maatregelen, de tijdstippen waarop de activiteiten plaatsvinden of het vooraf melden per keer dat de activiteit plaatsvindt.

Toelichting artikel 2.20, zesde lid In dit lid is bepaald dat het bevoegd gezag voor specifieke activiteiten een ander norm mag vaststellen als maatwerkvoorschrift. Het lid is gebaseerd op paragraaf 5.3 van de handreiking. Hierin worden twee afwijkingsmogelijkheden onderscheiden: regelmatige afwijkingen van de representatieve bedrijfssituatie en afwijkingen in het kader van het 12 dagen criterium (niet-representatieve bedrijfssituaties en afwijkingen in het kader van het 12 dagen criterium). De eerste vorm ziet op activiteiten die met enige regelmaat voorkomen, bijvoorbeeld het eens per week lossen door een meelwagen bij een bakkerij, of het 20 avonden per jaar overwerken bij een houtbewerkingbedrijf. De tweede vorm ziet op bijzondere activiteiten die niet kunnen worden gerekend tot de representatieve bedrijfssituatie. In dit lid wordt het bevoegd gezag de mogelijkheid gegeven om deze afwijkingsmogelijkheden bij maatwerkvoorschrift vast te leggen. Bij het stellen van een maatwerkvoorschrift moet hinder zoveel mogelijk beperkt worden, bijvoorbeeld door niet meer geluidsruiimte te bieden dan

nodig is en door het aantal dagen of dagdelen waarop de activiteit plaatsvindt te beperken. Daarnaast kunnen voorzieningen en gedragsregels worden voorgeschreven. Bij activiteiten waarvan op voorhand niet bekend is wanneer zij zullen plaatsvinden, kan bepaald worden dat de activiteiten vooraf aan het bevoegd gezag gemeld moeten worden. De maatwerkmogelijkheid is niet van toepassing op festiviteiten als bedoeld in artikel 2.21.

- 7 Het bevoegd gezag kan bij maatwerkvoorschrift bepalen welke technische voorzieningen worden aangebracht en welke gedragsregels in acht worden genomen ter beperking van het geluid als gevolg van werkzaamheden en activiteiten bij een inrichting als bedoeld in artikel 2.17, vijfde lid.

Toelichting artikel 2.20, zevende lid, n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441 Op grond van artikel 2.17, vijfde lid, wordt bij agrarische inrichtingen voor de bepaling van het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau alleen het geluid van vast opgestelde installaties en toestellen meegewogen en worden geluidniveaus van werkzaamheden en activiteiten buiten beschouwing gelaten. In voorkomende gevallen kunnen die geluidsbronnen een reële bijdrage leveren aan de totale geluidemissie vanwege de inrichting. Dit kan het geval zijn bij inrichtingen waar grootschalig producten worden opgeslagen, bewerkt of verwerkt. In dergelijke situaties kunnen in redelijkheid met betrekking tot die geluidbronnen maatwerkvoorschriften worden gesteld. Dit kunnen bijvoorbeeld voorschriften zijn ten aanzien van de frequentie of de ten hoogste toegestane gebruiksduur, gedragsvoorschriften, voorzieningen of technische maatregelen aan de bronnen zelf.

- 8 De etmaalwaarde die het bevoegd gezag vaststelt op grond van het eerste lid, is niet lager dan 40 dB(A) voor een inrichting:

- a waarop tot het van toepassing worden van dit artikel op die inrichting, het Besluit opslag- en transportbedrijven milieubeheer, het Besluit detailhandel- en ambachtsbedrijven milieubeheer, het Besluit horeca-, sport- en recreatie-inrichtingen milieubeheer, het Besluit bouw- en houtbedrijven milieubeheer, het Besluit woon- en verblijfsgebouwen milieubeheer, het Besluit textielreinigingsbedrijven milieubeheer, het Besluit jachthavens milieubeheer, het Besluit motorvoertuigen milieubeheer of het Besluit glastuinbouw van toepassing was, en
- b die voor de inwerkingtreding van het in onderdeel a genoemde besluit dat van toepassing was, is opgericht.

- 9 De etmaalwaarde die het bevoegd gezag vaststelt op grond van het eerste lid is niet lager dan 40 dB(A) voor een inrichting waarop tot 1 januari 2008 het Besluit tankstations milieubeheer of het Besluit tandartspraktijken milieubeheer van toepassing was.

Toelichting artikel 2.20 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 Deze wijzigingen in artikel 2.20, eerste tot en met vierde lid, houden verband met het verplaatsen van het overgangsrecht van artikel 6.12 (oud) naar artikel 2.17a, eerste tot en met vijfde lid. In het achtste en negende lid (nieuw) is artikel 6.13 (oud) overgenomen.

Artikel 2.21

- 1 De waarden bedoeld in de artikelen 2.17, 2.17a, 2.19, 2.19a dan wel 2.20 zijn voor zover de naleving van deze normen redelijkerwijs niet kan worden gevergd, niet van toepassing op dagen of dagdelen in verband met de viering van:

- a festiviteiten die bij of krachtens een gemeentelijke verordening zijn aangewezen, in de gebieden in de gemeente waarvoor de verordening geldt;
- b andere festiviteiten die plaatsvinden in de inrichting, waarbij het aantal bij of krachtens een gemeentelijke verordening aan te wijzen dagen of dagdelen per gebied of categorie van inrichtingen kan verschillen en niet meer mag bedragen dan twaalf per kalenderjaar.

Toelichting artikel 2.21, eerste lid Bij het vieren van incidentele festiviteiten en activiteiten met een maatschappelijk belang, kan niet altijd voldaan worden aan de gestelde geluidsvoorschriften. De gemeenteraad kan daarom bij verordening vaststellen dat gedurende bepaalde perioden de geluidsvoorschriften niet gelden. Onderdeel a van dit artikel is van toepassing op de zogenaamde collectieve festiviteiten. In de verordening is daartoe een nadere gebiedsdifferentiatie binnen de gemeente mogelijk. Van deze mogelijkheid kan bijvoorbeeld gebruik worden gemaakt tijdens carnaval, kermis of culturele, sport- en recreatieve manifestaties die een gemeente aangaan. Daarnaast kan bij verordening een aantal dagen of dagdelen worden aangewezen, waarop individuele inrichtingen voor andere festiviteiten, met een meer individueel karakter, een vrijstelling verkrijgen van de geluidsvoorschriften (onderdeel b). Het bij verordening aan te wijzen aantal dagen of dagdelen mag niet meer dan 12 per jaar bedragen. Met dit nieuwe besluit wordt deze mogelijkheid voor festiviteiten ook aan andere inrichtingen dan horeca-, sport- en recreatie-inrichtingen geboden, bijvoorbeeld voor het geven van een personeelsfeest of het houden van een open dag. Bij de toepassing van onderdeel b wordt elke inrichting op zichzelf beschouwd.

Toelichting artikel 2.21 eerste lid n.a.v. wijzigingsbesluit 2009/479 Een gemeente kan op grond van artikel 2.21, eerste lid, onderdeel b, van het Activiteitenbesluit aantallen dagen of dagdelen vaststellen, waarop de geluidswaarden niet van toepassing zijn in verband met de viering van festiviteiten. Daarbij is het mogelijk om per deelgebied van de gemeente of per categorie inrichtingen een ander aantal dagen vast te stellen. Zo kan bijvoorbeeld bepaald worden dat in de binnenstad de waarden gedurende maximaal 2 dagen niet van toepassing zijn en daarbuiten gedurende maximaal 8 dagen. Of dat voor horecabedrijven de waarden gedurende maximaal 6 dagen niet van toepassing zijn en voor overige bedrijven gedurende maximaal 2 dagen. Met het eerste wijzigingsonderdeel wordt verduidelijkt dat het mogelijk is om per categorie inrichtingen en per deelgebied een verschillend aantal dagen of dagdelen vast te stellen.

Toelichting artikel 2.21 eerste lid en artikel 2.22 eerste lid n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 Deze wijzigingen in het eerste lid van de artikelen 2.21 en 2.22 houden verband met het verplaatsen van het overgangsrecht van artikel 6.12 (oud) naar artikel 2.17a, eerste tot en met vijfde lid.

- 2 Bij of krachtens gemeentelijke verordening kunnen voorwaarden worden verbonden aan de festiviteiten ter voorkoming of beperking van geluidhinder.

Toelichting artikel 2.21, tweede lid In het tweede lid is bepaald dat ter voorkoming of beperking van geluidhinder bij of krachtens gemeentelijke verordening voorwaarden kunnen worden gesteld aan de festiviteiten en activiteiten. Hierbij valt te denken aan een geluidsnorm van bijvoorbeeld 10 of 20 dB(A) hoger dan de reguliere norm of de verplichting om bepaalde maatregelen te treffen.

- 3 Een festiviteit als bedoeld in het eerste lid die maximaal een etmaal duurt, maar die zowel voor als na 00.00 uur plaatsvindt, wordt beschouwd als plaatshebbende op één dag.

Artikel 2.22

- 1 Bij het bepalen van het maximaal geluidsniveau (L_{Amax}), bedoeld in de artikelen 2.17, 2.17a, 2.19, 2.19a dan wel 2.20 blijft buiten beschouwing het geluid als gevolg van het uitrukken van motorvoertuigen ten behoeve van ongevallenbestrijding, spoedeisende medische hulpverlening, brandbestrijding en gladheidbestrijding en het vrijmaken van de weg na een ongeval.

Toelichting artikel 2.21 eerste lid en artikel 2.22 eerste lid n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 Deze wijzigingen in het eerste lid van de artikelen 2.21 en 2.22 houden verband met het verplaatsen van het overgangsrecht van artikel 6.12 (oud) naar artikel 2.17a, eerste tot en met vijfde lid.

- 2 Het bevoegd gezag kan maatwerkvoorschriften stellen met betrekking tot het treffen van technische en organisatorische maatregelen ten aanzien van het uitrukken van motorvoertuigen ten behoeve van ongevallenbestrijding, spoedeisende medische hulpverlening, brandbestrijding en gladheidbestrijding en het vrijmaken van de weg na een ongeval, indien dat bijzonder is aangewezen in het belang van het milieu.

Toelichting artikel 2.22 Met dit besluit zijn inrichtingen waarbij motorvoertuigen uitrukken voor ongevallenbestrijding en brandbestrijding onder algemene regels gebracht. Het gaat daarbij om brandweer, politie en ambulances, maar ook om bergingsbedrijven die na een ongeval de weg vrijmaken. Deze hulpdiensten hebben een algemeen maatschappelijk belang. Kenmerkend voor deze diensten is dat zij regelmatig moeten uitrukken en daarbij (op en buiten het terrein van de inrichting) gebruik moeten maken van optische- en geluidssignalering. Het is niet de bedoeling het uitrukken van deze voertuigen onmogelijk te maken doordat voldaan moet worden aan geluidsnormen. Daarom blijft het geluid als gevolg van het uitrukken van deze diensten bij het bepalen van het maximale geluidsniveau buiten beschouwing. Om geluidsoverlast zoveel mogelijk te beperken ligt het voor de hand dat bij de locatiekeuze van een dergelijke inrichting rekening gehouden wordt met de maximale geluidsniveaus die inherent zijn aan deze inrichtingen. Daarnaast kan eraan gedacht worden verkeerssignalen, zoals verkeerslichten, te koppelen aan het uitrukken van de voertuigen, zodat minder gebruik hoeft te worden gemaakt van de geluidssignalering van de voertuigen. Op grond van het tweede lid kan het bevoegd gezag de inrichting technische en organisatorische maatregelen voorschrijven om geluidsoverlast zoveel mogelijk te beperken. Voorbeelden van dergelijke maatregelen zijn het aanpassen van de indeling van het terrein en rijroutes, het inzetten van zo stil mogelijk materieel en het treffen van redelijkerwijs mogelijke voorzieningen aan het bestaande materieel. Het is daarnaast een verantwoordelijkheid van de bestuurder van het voertuig om geen onnodige overlast te veroorzaken.

Toelichting artikel 2.22, eerste en tweede lid, n.a.v. wijzigingsbesluit 2010/781 Strooizout wordt gebruikt voor gladheidbestrijding. Door de toevoeging van «gladheidbestrijding» aan artikel 2.22 worden voertuigen ten behoeve van gladheidbestrijding gelijk behandeld met andere speciale motorvoertuigen, zoals brandweerauto's en ambulances waarvoor speciale regels voor piekgeluid gelden. Daarnaast zullen voor gladheidbestrijding vaak verkeersbewegingen in de avond of nachtperiode plaats vinden. Als er zoveel verkeersbewegingen zijn dat het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau ($L_{A,li}$) aangepast zou moeten worden kan dit op basis van artikel 2.20, zesde lid. Met de in dat betreffende lid geboden maatwerkbaarheid kan het bevoegd gezag andere waarden voor het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau en het maximaal geluidsniveau vaststellen.

Toelichting artikel 2.22 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 Door de toevoeging van «spoedeisende medische hulpverlening» aan artikel 2.22 worden ambulances ten behoeve van medische hulpverlening gelijk behandeld met andere speciale motorvoertuigen, waarvoor speciale regels voor piekgeluiden gelden. Om de formulering van het tweede lid gelijk te trekken met het eerste lid is aan het tweede lid toegevoegd «het vrijmaken van de weg na een ongeval».

Afdeling 2.9 Trillinghinder

Artikel 2.22a

Deze afdeling is van toepassing op degene die een inrichting type A of een inrichting type B drijft.

Artikel 2.23

- 1 Trillingen, veroorzaakt door de tot de inrichting behorende installaties of toestellen alsmede de tot de inrichting toe te rekenen werkzaamheden of andere activiteiten, bedragen in geluidsgevoelige ruimten en verblijfsruimten, met uitzondering van geluidsgevoelige ruimten en verblijfsruimten gelegen op een gezonde industrieterrein, niet meer dan de trillingsterkte, genoemd in tabel 2 van de Meet- en beoordelingsrichtlijn deel B “Hinder voor personen in gebouwen” van de Stichting Bouwresearch Rotterdam, voor de gebouwfunctie wonen.

Toelichting artikel 2.23, eerste lid Het uitgangspunt bij trillinghinder is primair dat continue trillingen niet voelbaar mogen zijn. Continue trillingen worden doorgaans veroorzaakt door stationaire installaties zoals compressoren of koelmachines. Niet alle inrichtingen zullen trillinghinder veroorzaken. Bij trillingshinder valt te denken aan het aan- en afrijden van vrachtwagens

voor het bevoorraden van grotere instellingen. Daarnaast kan bij stans- en ponsactiviteiten, die met name worden toegepast in de metaal-elektrobranche, trillinghinder veroorzaakt worden. Er is een mogelijkheid voor het bevoegd gezag om maatwerk toe te passen indien specifieke situaties daartoe aanleiding geven. Naar verwachting zullen trillingsmetingen slechts sporadisch noodzakelijk zijn omdat de trillingsnormen niet snel overschreden zullen worden. Voor het objectief vaststellen van trillingen kan in beginsel gebruik worden gemaakt van indicatieve meetmethodieken. een gelijklopende bepaling was in bijna alle oude artikel 8.40-besluiten opgenomen. In 2002 heeft de Stichting Bouwresearch een nieuwe richtlijn uitgebracht. Dit is in het artikel verwerkt.

- 2 De waarden gelden niet indien de gebruiker van de geluidsgevoelige ruimten of verblijfsruimten geen toestemming geeft voor het in redelijkheid uitvoeren of doen uitvoeren van trillingmetingen.
Toelichting artikel 2.23, tweede lid De trillingnormen gelden in geluidsgevoelige ruimten en verblijfsruimten. Om te kunnen bepalen wat de trillingsterkte in een gebouw of ruimte is, is het nodig in het gebouw metingen uit te voeren. Als hieraan door de gebruiker van de ruimte geen medewerking wordt verleend is het niet mogelijk de trillingssterkte vast te stellen. De normen zijn in die ruimten niet van toepassing.
- 3 Het bevoegd gezag kan bij maatwerkvoorschrift het eerste lid niet van toepassing verklaren en een andere trillingsterkte toelaten. Deze trillingsterkte is niet lager dan de streefwaarden die zijn gedefinieerd voor de gebouwfunctie wonen in de Meet- en beoordelingsrichtlijn deel B "Hinder voor personen in gebouwen" van de Stichting Bouwresearch Rotterdam.
Toelichting artikel 2.23, derde lid Indien trillingen zoals discontinue, intermitterende of sporadisch voorkomende trillingen (bijvoorbeeld door transportactiviteiten) problemen opleveren, kan het bevoegd gezag de trillingsterkte daarop aanpassen waarbij de streefwaarden uit de Meet- en beoordelingsrichtlijn deel B "Hinder voor personen in gebouwen" van Stichting Bouwresearch Rotterdam als ondergrens gelden. Bij het aanpassen van de maximale trillingssterkte kan het bevoegd gezag aansluiten bij de Handreiking industrielawaai en vergunningverlening en bij de Meet- en beoordelingsrichtlijn deel B "Hinder voor personen in gebouwen" van de Stichting Bouwresearch Rotterdam. In probleemsituaties kan gebruik worden gemaakt van de in de richtlijn voorgeschreven methode. Deze methode geeft naar de thans beschikbare kennis, de beste reproduceerbare resultaten. Naar verwachting wordt in 2007 de Handreiking Industrielawaai gepubliceerd, die in de plaats treedt van de Handreiking industrielawaai en vergunningverlening. Indien nodig wordt dit besluit op nieuwe inzichten uit de Handreiking Industrielawaai aangepast.

Afdeling 2.10 Financiële zekerheid

Algemene toelichting afdeling 2.10 Financiële zekerheid De bepalingen in deze afdeling zijn overgenomen uit het voormalige Besluit tankstations milieubeheer en het voormalige Besluit opslaan ondergrondse tanks 1998.

Artikel 2.23a

Deze afdeling is van toepassing op degene die een inrichting type B of een inrichting type C drijft, voor zover binnen de inrichting vloeibare brandstof of afgewerkte olie in een ondergrondse opslagtank waarop artikel 3.29, eerste lid, van toepassing is, wordt opgeslagen.

Toelichting artikel 2.23a n.a.v. wijzigingsbesluit 2014/20 De reikwijdtebepaling van de afdeling over financiële zekerheid was niet geheel juist. Deze afdeling moet alleen van toepassing zijn indien artikel 3.29, aanhef en onderdeel a of b, van toepassing is. In de formulering van artikel 2.23a was niet aangesloten bij artikel 3.29, waardoor bepaalde inperkingen van dat artikel (tank van metaal of kunststof en een maximale inhoud van 150 kubieke meter) niet doorwerkten in artikel 2.23a. Met dit onderdeel zijn die inperkingen aangebracht. Overigens komt opslag in ondergrondse opslagtanks die niet aan artikel 3.29 voldoen nauwelijks voor.

Toelichting artikel 2.23a n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 In artikel 2.23a is de verwijzing naar artikel 3.29 aangepast vanwege de wijziging van laatstgenoemd artikel.

Artikel 2.24

- 1 Degene die een inrichting drijft waarin vloeibare brandstof of afgewerkte olie in een ondergrondse tank wordt opgeslagen stelt door verzekering of anderszins financiële zekerheid ter dekking van de aansprakelijkheid die voortvloeit uit verontreiniging van de bodem als gevolg van dat opslaan of het drijven van het tankstation. De eerste volzin is niet van toepassing op het Rijk.
- 2 De zekerheid bedraagt € 225.000 per ondergrondse tank. Bij meer dan zes ondergrondse tanks bedraagt de zekerheid in totaal € 1.361.340,65.
- 3 De zekerheid wordt in stand gehouden vanaf het tijdstip waarop het opslaan aanvangt tot vier weken na toezending van een rapport als bedoeld in artikel 2.11, derde lid, aan het bevoegd gezag.
- 4 Indien uit een rapport als bedoeld in artikel 2.11, derde lid, blijkt dat de bodem met vloeibare brandstof of met afgewerkte olie is verontreinigd, wordt, in afwijking van het derde lid, de financiële zekerheid in stand gehouden tot het tijdstip waarop gedeputeerde staten aan degene die opslaat of een tankstation voor het wegverkeer drijft, schriftelijk hebben verklaard dat de door hen nodig geachte maatregelen zijn genomen. Degene die opslaat of een tankstation voor het wegverkeer drijft, kan gedeputeerde staten schriftelijk verzoeken om een verklaring als bedoeld in de eerste volzin.

Gedeputeerde Staten beslissen op het verzoek uiterlijk vier weken nadat het verzoek is verzonden.

Toelichting artikel 2.24 Dit artikel verlangt financiële zekerheid ter dekking van de aansprakelijkheid voor schade tijdens het gebruik van ondergrondse tanks of het drijven van een tankstation voor het wegverkeer. Daaronder valt ook schade die wordt

ontdekt bij beëindiging van het opslaan of het exploiteren van het tankstation. In het algemeen wordt nu reeds de bezitter van een tank of de drijver van een tankstation, in gevallen waarin schade is veroorzaakt, aansprakelijk geacht voor de kosten die samenhangen met deze schade. In het Burgerlijk Wetboek (BW) is een risicoaansprakelijkheid gelegd op de bezitter van een gebrekkige roerende zaak of van een opstal (artikel 6:173 en artikel 6:174 BW). Onder een opstal wordt onder meer een werk verstaan dat rechtstreeks, of via een gebouw of ander werk, duurzaam met de grond is verenigd, zoals een ondergrondse tank. Voorts geldt een risicoaansprakelijkheid voor de bezitter (of de professionele bewaarder) van gevaarlijke stoffen. Wat de vorm van financiële zekerheid betreft wordt de voorkeur gegeven aan een schadeverzekering. Inmiddels zijn de nodige verzekeringspolissen ontworpen op basis waarvan verzekeraars de mogelijkheid van schadeverzekering bieden. De termijn waarvoor zekerheid moet worden gesteld vangt aan op het moment dat het opslaan in een tank of het drijven van het tankstation begint en eindigt op het moment dat bij beëindiging van het opslaan of het drijven uit een bodemonderzoek (eindsituatiebodemonderzoek) is gebleken dat de bodem als gevolg van dat opslaan of het drijven niet is verontreinigd dan wel bij gebleken verontreiniging de gewenste maatregelen zijn getroffen. Zekerheid moet in principe voor alle ondergrondse tanks worden gesteld. Er wordt derhalve geen onderscheid gemaakt tussen tanks in gebruik bij een particulier of een bedrijf. Van het Rijk mag redelijkerwijs worden verwacht dat het zijn financiële verplichtingen zal nakomen om die reden is de verplichting zoals neergelegd in het eerste lid niet van toepassing op het Rijk. Dit doet overigens niets af aan het feit dat het Rijk in voorkomende gevallen aansprakelijk is voor door het Rijk veroorzaakte bodemverontreiniging.

Dit artikel komt overeen met artikel 15 van het Besluit opslaan in ondergrondse tanks 1998 en artikel 8 van het Besluit tankstations milieubeheer. In artikel 15 van het Besluit opslaan in ondergrondse tanks 1998 was het maximale bedrag van de zekerheid €226.8901,08 bij tien of meer ondergrondse tanks. Met het oog op uniformering is in dit besluit de maximale zekerheid € 1.361.340,65 bij zes tanks of meer zoals dat ook was opgenomen in artikel 8 van het Besluit tankstations milieubeheer.

Artikel 2.25

Degene die een inrichting drijft waarin vloeibare brandstof of afgewerkte olie in een ondergrondse tank wordt opgeslagen, legt binnen acht weken nadat hij met deze activiteit is aangevangen aan het bevoegd gezag schriftelijk bewijsstukken over, waaruit blijkt dat:

- a wordt voldaan aan artikel 2.24, eerste en tweede lid;
- b voor zover sprake is van het drijven van een tankstation voor het wegverkeer kan worden voldaan aan artikel 2.24, vierde lid;
- c degene die contractueel instaat voor de financiële dekking van de aansprakelijkheid, bedoeld in artikel 2.24, eerste lid, voor zover sprake is van het drijven van een tankstation voor het wegverkeer, het bevoegd gezag zo spoedig mogelijk schriftelijk in kennis zal stellen van het tijdstip waarop die zekerheid is of zal komen te vervallen, alsmede van de opnemings van uitsluitingen en andere fundamentele wijzigingen in de afgesloten overeenkomst die de gestelde zekerheid inperken; en
- d de persoon, bedoeld in onderdeel b, tot een jaar na de in dat onderdeel bedoelde schriftelijke kennisgeving garant staat voor herstel of vergoeding van schade die is ontstaan tijdens de looptijd van de financiële zekerheid.

***Toelichting artikel 2.25** De verplichting een schriftelijk bewijsstuk te overleggen is in dit artikel opgenomen met het oog op een goede controle op de naleving van de verplichting tot het stellen van financiële zekerheid. Uit het document zelf moet genoegzaam blijken dat aan de verplichting tot het stellen van financiële zekerheid en de daarmee verband houdende voorschriften is voldaan.*

Gedacht moet bijvoorbeeld worden aan de overeenkomst die aan de zekerheid ten grondslag ligt, zoals een verzekeringsovereenkomst, een toelatingsovereenkomst of een Certificaat van deelneming aan het Collectief Financieel Zekerheidsfonds tussen degene die de inrichting drijft en de stichting Collectief Financieel Zekerheidsfonds.

Het bevoegd gezag zal niet alleen moeten beoordelen of de geleverde stukken voldoende bewijskracht bezitten, maar ook of de gestelde zekerheid voldoende garanties biedt. De financiële zekerheid moet met name ook voorzien in situaties dat faillissement dreigt of is uitgesproken en in het geval dat degene die de inrichting drijft niet meer te traceren is.

Indien de financiële zekerheid, bedoeld in artikel 2.24, komt te vervallen anders dan door reguliere bedrijfsbeëindiging, is het van belang dat het bevoegd gezag hiervan zo spoedig mogelijk in kennis wordt gesteld. Te denken valt aan situaties als: eenzijdige opzegging van de overeenkomst die aan de financiële zekerheid ten grondslag ligt, doordat degene die de inrichting drijft niet voldoet aan zijn verplichtingen jegens de garant (zoals de betaling van de premie); situaties waarbij de oorspronkelijke financiële zekerheid vervalt en wordt vervangen door een andere, te weten een wijziging van de vorm van financiële zekerheid of doordat een ander zich garant stelt voor de financiële zekerheid. Samengevat gaat het om al die zaken die de omvang van de gestelde zekerheid verminderen. Hoewel de primaire verplichting om deze situaties aan het bevoegd gezag kenbaar te maken, ligt bij degene die de inrichting drijft, zijn er gevallen denkbaar dat hij deze melding achterwege laat. Dit zou zich bijvoorbeeld kunnen voordoen in het geval dat de overeenkomst strekkende tot het verlenen van financiële zekerheid eenzijdig is opgezegd. Omdat financiële zekerheid onder alle omstandigheden aanwezig moet zijn, is het ook in die gevallen noodzakelijk dat het bevoegd gezag geïnformeerd wordt over wijzigingen met betrekking tot de financiële zekerheid. Voor zover sprake is van het drijven van een tankstation voor het wegverkeer wordt zoals ook in het ingetrokken Besluit tankstations milieubeheer was geregeld de garant (degene die contractueel instaat voor de financiële dekking van de aansprakelijkheid) verplicht het bevoegd gezag te informeren over opzegging van, en de opnemings van uitsluitingen en andere fundamentele wijzigingen in de afgesloten overeenkomst. De kennisgeving hangt voorts samen met de beperkte uitloopekking van een jaar, geregeld in onderdeel d. Indien binnen die periode blijkt dat er sprake is van bodemverontreiniging, dient het bevoegd gezag, of een andere schadelijdende partij, binnen de genoemde periode een verzoek tot herstel of tot betaling van schadevergoeding in te (kunnen) dienen bij de garant. De zekerheidsdekking moet dan in stand worden gehouden tot aan alle voorwaarden voor uitkering is voldaan en naar genoegen van gedeputeerde staten herstelmaatregelen zijn genomen. De termijn waarbinnen dit laatste dient te geschieden is niet bepaald.

Artikel 2.26

Degene die een tankstation voor het wegverkeer drijft, draagt er zorg voor dat de vorm van de financiële zekerheid en de hoedanigheid van degene die contractueel instaat voor de financiële dekking van de aansprakelijkheid, bedoeld in artikel 2.24, eerste lid, niet wordt gewijzigd dan nadat aan het bevoegd gezag een schriftelijk bewijsstuk is overgelegd, waaruit blijkt dat de gewijzigde financiële zekerheid voldoet aan artikel 2.24.

Toelichting artikel 2.26 Om te waarborgen dat de financiële zekerheid voldoende is draagt degene die een tankstation voor het wegverkeer drijft, er zorg voor dat de vorm van de financiële zekerheid en de hoedanigheid van degene die contractueel instaat voor de financiële dekking van de aansprakelijkheid, bedoeld in artikel 2.24, eerste lid, niet wordt gewijzigd dan nadat aan het bevoegd gezag een schriftelijk bewijsstuk is overgelegd, waaruit blijkt dat de gewijzigde financiële zekerheid voldoet aan artikel 2.24.

Artikel 2.27

Burgemeester en wethouders van de gemeenten Amsterdam, 's-Gravenhage, Rotterdam en Utrecht, van gemeenten die zijn aangewezen krachtens artikel 88, negende lid, van de Wet bodembescherming, en een regionaal openbaar bestuur als bedoeld in de Kaderwet bestuur in verandering, treden voor de toepassing van artikel 2.24, vierde lid, in de plaats van gedeputeerde staten. Een regionaal openbaar lichaam als bedoeld in de vorige volzin treedt slechts in de plaats van gedeputeerde staten, indien de in dit artikel bedoelde bevoegdheden bij die algemene maatregel van bestuur zijn overgedragen.

Toelichting artikel 2.27 Artikel 88 van de Wet bodembescherming stelt dat voor de uitvoering van die onderdelen van de wet die betrekking hebben op de sanering van de bodem de burgemeester en wethouders van de vier grote gemeenten en van de andere aangewezen gemeenten en een regionaal bestuur als bedoeld in de Kaderwet bestuur in verandering worden gelijkgesteld met Gedeputeerde Staten.

Afdeling 2.11 Oplosmiddelen

Artikel 2.27a

Deze afdeling is van toepassing op degene die een inrichting type A, een inrichting type B, of een inrichting type C drijft.

Artikel 2.28

Deze afdeling is van toepassing op oplosmiddeleninstallaties die een of meer van de in tabel 2.28a of tabel 2.28b vermelde drempelwaarden bereiken.

Toelichting artikel 2.28 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/552 Hoofdstuk 2 van het Activiteitenbesluit heeft betrekking op algemene regels, die voor de type A-, B- en C-inrichtingen van toepassing kunnen zijn. De in dit hoofdstuk ter implementatie van hoofdstuk V van de Richtlijn industriële emissies nieuw ingevoegde afdeling 2.11 geldt voor alle inrichtingen, al dan niet vergunningplichtig, mits de in de tabel(len) gegeven drempelwaarden worden bereikt. Die drempel wordt gelegd in artikel 2.28. De drempelwaarden in de tabellen 2.28a en 2.28b wijken niet af van de gangbare drempelwaarden uit de bijlagen IIA en IIB bij het Oplosmiddelenbesluit. Tabel 2.28a betreft de implementatie van Deel 2 van Bijlage VII bij de Richtlijn industriële emissies. Tabel 2.28b betreft de implementatie van de tabel opgenomen in Bijlage VII, deel 3, onder punt 3, van die richtlijn. De begrippen in de tabel worden toegelicht in artikel 1.1 en de bijbehorende artikelsgewijze toelichting.

Tabel 2.28a

	Activiteit	Drempelwaarde (voor oplosmiddelenverbruik in ton/jaar)	Emissiegrenswaarde (mg C/Nm ³)	Diffuse-emissiegrenswaarde (percentage oplosmiddeleninput)	Totale emissiegrenswaarde	Bijzondere bepalingen
						In deze tabel wordt onder bestaande oplosmiddeleninstallatie verstaan: oplosmiddeleninstallatie die op 1 april 2002 in werking was. De in deze tabel vermelde emissiegrenswaarden, diffuse-emissiegrenswaarden en totale emissiegrenswaarden worden gemeten bij een temperatuur van 273,15 K en een druk van 101,3 kPa.
1	Heatsetrotatie-offsetdruk	>15 >25	100 20	30% ⁽¹⁾ 30% ⁽¹⁾		⁽¹⁾ Resten oplosmiddelen in eindproduct worden niet als onderdeel van de diffuse emissie beschouwd.
2	Illustratiediepdruk	>25	75	10% ⁽¹⁾		⁽¹⁾ Diffuse-emissiegrenswaarde voor een bestaande oplosmiddeleninstallatie: 15%.
3	Andere rotatiediepdruk, flexografie, rotatiezeefdruk, lamineer- of lakeenheden, rotatiezeefdruk op	>15	100	25%		

	Activiteit	Drempelwaarde (voor oplosmid- delenverbruik in ton/jaar)	Emissie- grenswaarde (mg C/Nm ³)	Diffuse-emissie- grenswaarde (percentage oplos- middeleninput)	Totale emissie- grenswaarde	Bijzondere bepalingen
	textiel/karton Rotatiezeefdruk op textiel/karton	>25 >30	100 100	20% 20%		
4	Oppervlaktereiniging ⁽²⁾	>1 >5	20 ⁽¹⁾ 20 ⁽¹⁾	15% 10%		⁽¹⁾ Emissiegrenswaarde in massa van de verbindingen in mg/ Nm ³ en niet in totale massa koolstof. ⁽²⁾ Met de in artikel 2.30, eerste en derde lid, vermelde stoffen.
5	Overige oppervlaktereiniging	>2	75 ⁽¹⁾	20% ⁽¹⁾		⁽¹⁾ Wanneer wordt aangetoond dat het gemiddelde gehalte aan organische oplosmiddelen van al het in een oplosmiddeleninstallatie gebruikte reinigingsmateriaal niet hoger ligt dan 30 gewichtsprocenten, geldt deze waarden niet voor die oplosmiddeleninstallatie.
6	Coating van voertuigen Overspuiten van voertuigen	<15 >0,5	50 ⁽¹⁾ 50 ⁽¹⁾	25% 25%		⁽¹⁾ Naleving moet worden aangetoond op basis van metingen om de 15 minuten.
7	Bandlakken	>25	50 ⁽¹⁾	5% ⁽²⁾		⁽¹⁾ Voor oplosmiddeleninstallaties die technieken gebruiken waarbij oplosmiddelenhergebruik mogelijk is, geldt een emissiegrenswaarde van 150. ⁽²⁾ Diffuse-emissiegrenswaarde voor een bestaande oplosmiddeleninstallatie: 10%
8	Andere coatingprocessen, waaronder metaal-, kunststof-, textiel- ⁽³⁾ , film- en papiercoating	>5 >15	100 ⁽¹⁾ ⁽⁴⁾ 50/75 ⁽²⁾ ⁽³⁾ ⁽⁴⁾	25% ⁽⁴⁾ 20% ⁽⁴⁾		⁽¹⁾ Deze emissiegrenswaarde geldt voor coating- en droogprocessen waarbij de vrijkomende vluchtige organische stoffen beheerst worden afgevangen en uitgestoten. ⁽²⁾ De eerste emissiegrenswaarde geldt voor droogprocessen, de tweede voor coatingprocessen. ⁽³⁾ Voor oplosmiddeleninstallaties die genitrogeerde oplosmiddelen gebruiken met technieken waarbij oplosmiddelenhergebruik mogelijk is, geldt een gecombineerde grenswaarde voor coating- en droogproces van 150. ⁽⁴⁾ Voor coatingwerk waarbij de vrijkomende vluchtige organische stoffen niet beheerst kunnen worden afgevangen en afgestoten (zoals in de scheepsbouw, en bij schilderen van vliegtuigrompen) kan overeenkomstig artikel 2.29, vijfde lid, van deze waarden worden afgeweken. ⁽⁵⁾ Rotatiezeefdruk op textiel valt onder activiteit nr. 3.
9	Coating van wikkeldraad	>5			10 g/kg ⁽¹⁾ 5 g/kg ⁽¹⁾	⁽¹⁾ Geldt voor oplosmiddeleninstallaties met een gemiddelde draaddiameter ≤ 0,1 mm. ⁽²⁾ Geldt voor alle andere oplosmiddeleninstallaties.
10	Coating van hout	>15 >25	100 ⁽¹⁾ 50/75 ⁽²⁾	25% 20%		⁽¹⁾ Deze emissiegrenswaarde geldt voor coating- en droogprocessen waarbij de vrijkomende vluchtige organische stoffen beheerst worden afgevangen en uitgestoten. ⁽²⁾ De eerste waarde geldt voor droogprocessen, de tweede voor coatingprocessen.
11	Chemisch reinigen				20 g/kg ⁽¹⁾ ⁽²⁾	⁽¹⁾ Uitgedrukt in massa uitgestoten oplosmiddel per kilogram gereinigd en gedroogd product. ⁽²⁾ De in artikel 2.30, tweede lid, vermelde emissiegrenswaarde geldt

	Activiteit	Drempelwaarde (voor oplosmid- delenverbruik in ton/jaar)	Emissie- grenswaarde (mg C/Nm ³)	Diffuse-emissie- grenswaarde (percentage oplos- middeleninput)	Totale emissie- grenswaarde	Bijzondere bepalingen
						niet voor deze sector.
12	Impregneren van hout	>25	100 ⁽¹⁾	45%	11 kg/m ³	⁽¹⁾ De emissiegrenswaarde geldt niet voor impregneren met creosoot.
13	Coating van leer	>10 >25 > 10 ⁽¹⁾			85 g/m ² 75 g/m ² 150 g/m ²	De emissiegrenswaarden zijn uitgedrukt in gram uitgestoten oplosmiddel per vierkante meter vervaardigd product. (1) Voor coating van leer voor meubelen en bepaalde lederen goederen, die worden gebruikt als kleine consumptiegoederen zoals tassen, riemen, portefeuilles enz.
14	Fabricage van schoeisel	>5			25 g per paar	De totale emissiegrenswaarde is uitgedrukt in gram uitgestoten oplosmiddel per vervaardigd paar compleet schoeisel.
15	Lamineren van hout en kunststof	>5			30 g/m ²	
16	Het aanbrengen van een lijmlaag	>5 >15	50 ⁽¹⁾ 50 ⁽¹⁾	25% 20%		⁽¹⁾ Als technieken worden gebruikt waarbij oplosmiddelenhergebruik mogelijk is, geldt een emissiegrenswaarde van 150.
17	Vervaardigen van coatingmengsels, lak, inkt en kleefstoffen	>100 >1000	150 150	5% 3%	5% van de oplosmiddelen input 3% van de oplosmiddelen input	Onder de diffuse-emissiegrenswaarden vallen niet de oplosmiddelen die als bestanddeel van een mengsel in een gesloten container worden verkocht.
18	Bewerking van rubber	>15	20 ⁽¹⁾	25% ⁽²⁾	25% van de oplosmiddelen input	⁽¹⁾ Als technieken worden gebruikt waarbij oplosmiddelenhergebruik mogelijk is, geldt een emissiegrenswaarde van 150. ⁽²⁾ Onder de diffuse-emissiegrenswaarden vallen niet de oplosmiddelen die als bestanddeel van een mengsel in een gesloten container worden verkocht.
19	Extractie van plantaardige oliën en van dierlijke vetten en raffinage van plantaardige oliën dierlijk vet ricinus raapzaad zonnebloemzaad sojabonen (normale maling) sojabonen (witte vlokken) overige zaden en ander plantaardig materiaal	>10			1,5 kg/ton 3,0 kg/ton 1,0 kg/ton 1,0 kg/ton 0,8 kg/ton 1,2 kg/ton 3 kg/ton ⁽¹⁾ 1,5 kg/ton ⁽²⁾ 4 kg/ton ⁽³⁾	⁽¹⁾ De totale emissiegrenswaarden voor oplosmiddeleninstallaties voor de verwerking van losse partijen zaden en ander plantaardig materiaal worden door het bevoegd gezag bij maatwerkvoorschrift gegeven. ⁽²⁾ Geldt voor alle fractioneringsprocessen met uitzondering van ontgommen (het verwijderen van gom uit de olie). ⁽³⁾ Geldt voor ontgommen.
20	Vervaardigen van geneesmiddelen	>50	20 ⁽¹⁾	5% ⁽²⁾ ⁽³⁾	5% van de oplosmiddelen input ⁽⁴⁾	⁽¹⁾ Als technieken worden gebruikt waarbij oplosmiddelenhergebruik mogelijk is, geldt een emissiegrenswaarde van 150. ⁽²⁾ Onder de diffuse-emissiegrenswaarden vallen niet de oplosmiddelen die als bestanddeel van een mengsel in een gesloten container worden verkocht. ⁽³⁾ Diffuse-emissiegrenswaarde bestaande oplosmiddeleninstallatie: 15% ⁽⁴⁾ Totale emissiegrenswaarde bestaande oplosmiddeleninstallatie: 15% van de oplosmiddeleninput

Tabel 2.28b

Activiteit in de voertuig-industrie (drempelwaarde voor oplosmiddelenverbruik in ton/jaar) ⁽¹⁾	Productie ⁽²⁾	Totale emissiegrenswaarde ⁽³⁾	
		Nieuwe oplosmiddeleninstallatie	Bestaande oplosmiddeleninstallatie ⁽⁴⁾
Coating nieuwe auto's (> 15)	> 5000	45 g/m ² of 1,3 kg/auto + 33 g/m ²	60 g/m ² of 1,9 kg/auto + 41 g/m ²
	≤ 5000 zelfdragend of > 3500 met chassis	90 g/m ² of 1,5 kg/auto + 70 g/m ²	90 g/m ² of 1,5 kg/auto + 70 g/m ²
Coating van nieuwe vrachtwagencabines (> 15)	≤ 5000	65 g/m ²	85 g/m ²
	> 5000	55 g/m ²	75 g/m ²
Coating van nieuwe bestelwagens en vrachtwagens (> 15)	≤ 2500	90 g/m ²	120 g/m ²
	> 2500	70 g/m ²	90 g/m ²
Coating van nieuwe bussen (> 15)	≤ 2000	210 g/m ²	290 g/m ²
	> 2000	150 g/m ²	225 g/m ²

⁽¹⁾ Oplosmiddeleninstallaties voor de coating van voertuigen beneden de in deze tabel vermelde drempelwaarden voor het oplosmiddelenverbruik voldoen aan de in tabel 2.28a, onderdeel 6, vermelde eisen voor coating of overspuiten van voertuigen.

⁽²⁾ Geldt voor de jaarlijkse productie van gecoat materiaal.

⁽³⁾ De totale emissiegrenswaarden zijn uitgedrukt in gram uitgestoten oplosmiddel per m² vervaardigd product en in kilogram uitgestoten oplosmiddel per carrosserie.

Het oppervlak van de vermelde producten wordt als volgt gedefinieerd: het berekende oppervlak van het totale elektroforetisch coatingvlak en het oppervlak van delen die eventueel in latere fasen van het coatingproces worden toegevoegd en met dezelfde coating worden bekleed als voor het desbetreffende product wordt gebruikt, of het totale oppervlak van het in de installatie gecoat product.

Het oppervlak van het elektroforetisch coatingvlak wordt berekend met de volgende formule:

$$\frac{(2 \text{ maal gewicht product zonder coating})}{(\text{gemiddelde dikte metaalplaat} \times \text{dichtheid metaalplaat})}$$

Deze methode wordt ook gebruikt voor andere gecoat onderdelen van metaalplaat.

Voor de berekening van het oppervlak van de andere toegevoegde delen of het totale in de installatie gecoat oppervlak wordt gebruikgemaakt van CAD (computergesteund ontwerp) of andere gelijkwaardige methoden.

De totale emissiegrenswaarden hebben betrekking op alle procesfasen die in dezelfde installatie worden uitgevoerd vanaf elektroforetische coating of een ander soort coatingproces tot en met het uiteindelijke in de was zetten en polijsten van de toplaag, alsmede de oplosmiddelen die bij het reinigen van procesapparatuur worden gebruikt, met inbegrip van spuitcabines en andere vaste apparatuur, zowel tijdens als buiten de productiefase.

⁽⁴⁾ In deze tabel wordt onder bestaande oplosmiddeleninstallatie verstaan: een oplosmiddeleninstallatie die op 1 april 2002 in werking was.

Artikel 2.29

1 Bij het in werking hebben van een oplosmiddeleninstallatie worden:

- a de emissiegrenswaarden en de diffuse-emissiegrenswaarden van tabel 2.28a en tabel 2.28b niet overschreden, of
- b de totale emissiegrenswaarden van tabel 2.28a en tabel 2.28b niet overschreden.

2 Het eerste lid is niet van toepassing indien wordt voldaan aan een reductieprogramma waarmee een emissiebeperking wordt bereikt die gelijkwaardig is aan die welke bij toepassing van de in het eerste lid, onder a of b, bedoelde waarden zou zijn bereikt.

Toelichting artikel 2.29, eerste en tweede lid, n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/552 Het eerste lid van artikel 2.29 van het Activiteitenbesluit bevat de één-op-één implementatie van artikel 59, eerste lid, van de Richtlijn industriële emissies met daarin de drie typen emissie-eisen, waaraan een oplosmiddeleninstallatie moet voldoen: een in de tabellen 2.28a en 2.28b aangegeven emissiegrenswaarde en diffuse-emissiegrenswaarde, of een totale emissiegrenswaarde. Voor sommige activiteiten in tabel 2.28a zijn zowel emissiegrenswaarden, diffuse-emissiegrenswaarden als totale emissiegrenswaarden opgenomen. In die gevallen mag het bedrijf kiezen tussen hetzij voldoen aan de combinatie van emissiegrenswaarden en diffuse-emissiegrenswaarden, hetzij voldoen aan de totale emissiegrenswaarden. Als alternatief mag een bedrijf ervoor kiezen een emissiereductieprogramma op te stellen en uit te voeren (tweede lid). Voorwaarde is dat een vergelijkbare emissiereductie wordt bereikt als bij het toepassen van emissiegrenswaarden en diffuse-emissiegrenswaarden, of totale emissiegrenswaarden (art. 59, eerste lid, van de Richtlijn industriële emissies). De bewijslast daarvoor ligt bij de drijver van de inrichting. De richtlijn geeft aanwijzingen voor de inhoud van het reductieprogramma (Bijlage VII, deel 5), maar het mag ook op andere wijze, als maar een vergelijkbare emissiereductie wordt bereikt als bij toepassing van de diverse emissiegrenswaarden. In termen van het Activiteitenbesluit zijn deze aanwijzingen voor het emissiereductieprogramma erkende maatregelen, waarmee het bedrijf in ieder geval voldoet, maar een gelijkwaardige andere maatregel is toegestaan. Het bevoegd gezag hoeft geen besluit te nemen als het bedrijf kiest voor het reductieprogramma. Het is voldoende dat het bevoegd gezag in het kader van toezicht toetst of het reductieprogramma aan de eisen voldoet (Bijlage VII, deel 5) en de oplosmiddelenboekhouding (art. 62 en Bijlage VII, deel 7) controleert waaruit de gelijkwaardige emissiereductie moet blijken. Zowel bij de toepassing van waarden met het oog op het beperken van de emissies als bij de toepassing van een emissiereductieprogramma wordt het instrument van de oplosmiddelenboekhouding gebruikt om de naleving te controleren, soms aangevuld met emissiemetingen. De oplosmiddelenboekhouding wordt geregeld in de implementatieregeling.

3 Indien een bestaande oplosmiddeleninstallatie als bedoeld in artikel 2.28 een verandering als bedoeld in artikel 1.10, tweede lid, of artikel 2.1, eerste lid, onder e, onder 2°, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht ondergaat of na een verandering voor het eerst onder deze afdeling valt, wordt dat deel van de oplosmiddeleninstallatie dat de verandering heeft ondergaan aangemerkt als nieuwe

oplosmiddeleninstallatie. De eerste volzin is niet van toepassing indien de totale emissies van de oplosmiddeleninstallatie niet hoger zijn dan indien het deel dat de verandering heeft ondergaan als een nieuwe oplosmiddeleninstallatie zou zijn aangemerkt.

Toelichting artikel 2.29, derde lid, n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/552 Het besluit maakt een onderscheid tussen nieuwe (na 2 april 2002 in werking genomen) en bestaande (uiterlijk per 2 april 2002 in werking genomen) oplosmiddeleninstallaties. Als een bestaande oplosmiddeleninstallatie een verandering ondergaat die leidt tot andere of grote milieugevolgen is in het geval van inrichtingen type B een melding conform artikel 1.10 vereist en bij vergunningplichtige inrichtingen een veranderingsvergunning (artikel 2.1, eerste lid, onderdeel e, Wabo). Het veranderde of nieuwe deel van de oplosmiddeleninstallatie moet voldoen aan de eisen voor nieuwe oplosmiddeleninstallaties.

- 4 Indien degene die een inrichting drijft waartoe een oplosmiddeleninstallatie behoort, aantoon dat het voldoen aan de diffuse-emissiegrenswaarde technisch en economisch niet haalbaar is voor die oplosmiddeleninstallatie, kan het bevoegd gezag bij maatwerkvoorschrift een andere diffuse-emissiegrenswaarde vaststellen.

Toelichting artikel 2.29, vierde lid, n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/552 Het vierde lid betreft de implementatie van artikel 59, tweede lid, van de Richtlijn industriële emissies, een bepaling die inhoudelijk overeenkomt met artikel 5, derde lid, onderdeel a, tweede en derde volzin, van de EG-VOS-richtlijn en artikel 3, derde lid, van het Oplosmiddelenbesluit. Als een diffuse-emissiegrenswaarde niet haalbaar is, kan het bevoegd gezag bij maatwerkvoorschrift een afwijkende emissiegrenswaarde vaststellen. De afwijking moet uiteraard passen binnen het in artikel 8.42 Wet milieubeheer gestelde over maatwerkvoorschriften dat verwijst naar artikel 2.14 en 2.22 Wabo. In termen van de richtlijn: er mogen geen aanmerkelijke risico's voor de menselijke gezondheid of het milieu worden veroorzaakt, en beste beschikbare technieken moeten worden toegepast. Op degene die de inrichting drijft berust de bewijslast aan te tonen dat diffuse-emissiegrenswaarden niet haalbaar zijn.

- 5 Voor coatingprocessen als bedoeld in tabel 2.28a, onderdeel 8, kan het bevoegd gezag bij maatwerkvoorschrift voor de oplosmiddeleninstallatie andere emissiegrenswaarden of diffuse-emissiegrenswaarden vaststellen dan die welke gelden op grond van het eerste lid, indien:
- de vrijkomende vluchtige organische stoffen niet beheerst kunnen worden afgevangen of uitgestoten, en
 - degene die de inrichting drijft waartoe de oplosmiddeleninstallatie behoort, aantoon dat het voldoen aan de verplichtingen uit het eerste lid technisch en economisch niet haalbaar is.

Toelichting artikel 2.29, vijfde lid, n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/552 Het vijfde lid van artikel 2.29 implementeert artikel 59, derde lid, van de richtlijn (voorheen artikel 5, onder 3, sub a, tweede volzin van de EG-VOS-richtlijn, en destijds geïmplementeerd in artikel 3, derde lid, Oplosmiddelenbesluit). Wanneer de in tabel 2.28a bedoelde «andere coatingsprocessen» niet in een gesloten systeem kunnen worden toegepast, dus de daarbij vrijkomende vluchtige organische oplosmiddelen niet beheerst kunnen worden afgevangen of uitgestoten, kan worden afgeweken van de emissiegrenswaarden, genoemd in de tabel. Degene die de inrichting drijft, dient aan te tonen dat een beheerste, gecontroleerde afvang of uitstoot economisch en technisch niet haalbaar is. Het kan bijvoorbeeld gaan om het coaten van schepen of vliegtuigen. De afwijking kan het opstellen en uitvoeren van een reductieprogramma betreffen of, als het bevoegd gezag daarvoor bij maatwerk toestemming geeft, een andere afwijking. Zo'n andere afwijking dient uiteraard te passen in het wettelijk kader. Zo moet bijvoorbeeld de toepassing van de beste beschikbare technieken gegarandeerd zijn.

Artikel 2.30

- Stoffen of mengsels waaraan een of meer van de gevarenaanduidingen H340, H350, H350i, H360D of H360F is of zijn toegekend of die van deze aanduidingen moeten zijn voorzien wegens hun gehalte aan vluchtige organische stoffen die krachtens de EG-verordening indeling, etikettering en verpakking van stoffen en mengsels als kankerverwekkend, mutageen of giftig voor de voortplanting zijn ingedeeld, worden voor zover mogelijk binnen zo kort mogelijke tijd vervangen door naar hun aard minder schadelijke stoffen of mengsels.
- De emissies van:
 - vluchtige organische stoffen als bedoeld in het eerste lid en
 - gehalogeneerde vluchtige organische stoffen waaraan de gevarenaanduidingen H341 of H351 zijn toegekend, of die van deze aanduidingen moeten zijn voorzien, overschrijden de emissiegrenswaarden van tabel 2.30 niet. De emissiegrenswaarden gelden voor de totale massa van de betrokken stoffen.

Tabel 2.30

Stoffen of mengsels	Massastroom	Emissiegrenswaarde
H340, H350, H350i, H360D of H360F en verplichte etikettering	≥10 g/uur	2 mg/Nm ³
H341 of H351 en verplichte etikettering	≥ 100 g/uur	20 mg/Nm ³

- Een oplosmiddeleninstallatie waarin twee of meer activiteiten worden verricht die elk de drempelwaarden van tabel 2.28a of tabel 2.28b overschrijden, voldoet:
 - ten aanzien van de stoffen of mengsels, genoemd in het eerste of tweede lid, voor elke activiteit

- afzonderlijk aan de in die leden vermelde eisen, en
- b ten aanzien van de andere stoffen of mengsels dan bedoeld onder a:
- 1° voor elke activiteit afzonderlijk aan artikel 2.29, eerste of tweede lid, of
 - 2° aan een waarde voor de totale emissies, die niet hoger is dan bij toepassing van het onder 1° gestelde het geval zou zijn.

Toelichting artikel 2.30 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/552 Artikel 2.30 geeft voorschriften voor organische oplosmiddelen met bepaalde gezondheidsrisico's en implementeert artikel 58 en artikel 59, vijfde en zesde lid van de Richtlijn industriële emissies. Het betreft het voorschrift om bepaalde stoffen of mengsels die van een aanduiding zijn voorzien op grond van de EG-verordening indeling, etikettering en verpakking van stoffen en mengsels, binnen zo kort mogelijke tijd te vervangen door minder schadelijke. Qua terminologie is de bepaling aangepast aan de nieuwe(re) Europese codes voor gevarenaanduiding met betrekking tot de indeling, etikettering en verpakking van stoffen en mengsels. De in artikel 58 genoemde gevarenaanduidingen betreffen «kankerverwerkend», «mutageen» en «giftig voor de voortplanting» en komen overeen met de voorheen genoemde risicozinnen:

H340	R46	Kan genetische schade veroorzaken
H350	R45	Kan kanker veroorzaken
H350i	R49	Kan kanker veroorzaken bij inademing
H360D	R61	Kan het ongeboren kind schaden
H360F	R60	Kan de vruchtbaarheid schaden

Tot de datum van 1 juni 2015 zullen deze aanduidingen («R» en «H») naast elkaar worden gebruikt, overeenkomstig de tekst van artikel 4 van het Oplosmiddelenbesluit, zoals die luidt na het inwerkingtreden op 1 december 2010 van het Besluit van 10 april 2010, houdende wijziging van verschillende algemene maatregelen van bestuur ter uitvoering van de EG-verordening indeling, etikettering en verpakking van stoffen en mengsels (Stb. 2010, 177). Dit besluit bevat ook al het schrappen van de vermelding van de risicozinnen in de tekst van artikel 4 van het Oplosmiddelenbesluit per 1 juni 2015. Omdat het Oplosmiddelenbesluit wordt ingetrokken in verband met de implementatie van hoofdstuk V in het Activiteitenbesluit (Artikel IX, tweede lid), zal die wijziging geen effect sorteren.

Vóór die datum zal evenwel met een separaat wijzigingsbesluit de alsdan in algemene maatregelen van bestuur verouderde aanduiding worden geschrapt en wordt volstaan met de nieuwe aanduiding. Dit wijzigingsbesluit is al aangekondigd in de Nota van Toelichting bij het Besluit van 10 april 2010. Bij dat wijzigingsbesluit zal ook de tekst van artikel 2.30, tweede lid, worden geactualiseerd aan de nieuwe terminologie: de vermelding van risicozinnen zal per 1 juni 2015 komen te vervallen.

Voor deze aangeduide organische oplosmiddelen geldt ingevolge artikel 59, vijfde lid, van de Richtlijn industriële emissies een aparte emissie-eis (voorheen: artikel 5, zevende en achtste lid, van de EG-VOS-richtlijn, geïmplementeerd in artikel 4 Oplosmiddelenbesluit). Deze – inhoudelijk niet gewijzigde – emissie-eis geldt ook wanneer gebruik wordt gemaakt van een reductieprogramma. Voor deze stoffen en mengsels geldt ook dat ze niet als diffuse emissie mogen vrijkomen, tenzij het technisch en economisch niet haalbaar is de emissie beheerst af te vangen en te emitteren (artikel 59, vijfde lid).

Artikel 2.31

Degene die een inrichting drijft waartoe een oplosmiddeleninstallatie behoort, neemt alle passende voorzorgsmaatregelen om de emissies van vluchtige organische stoffen bij het opstarten en stilleggen van de installatie tot een minimum te beperken.

Toelichting artikel 2.31 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/552 Met «opstarten en stilleggen» wordt bedoeld: activiteiten, met uitzondering van regelmatig oscillerende activiteitenfasen, die worden uitgevoerd wanneer een activiteit, een deel van de installatie of een reservoir in of buiten bedrijf wordt gesteld of in of uit de onbelaste toestand wordt gebracht. Aangezien «opstarten en stilleggen» slechts eenmaal (alleen in artikel 2.31) voorkomen, is afgezien van een begripsbepaling. De betekenis is ongewijzigd ten aanzien van de tekst van het Oplosmiddelenbesluit omzetting EG-VOS-richtlijn milieubeheer: het afwijken van het «normale bedrijf» (artikel 1.1, onderdelen ac en af). De termen «opstarten» en «korte stilleggingen» komen voor in artikel 5.7 BOR, in het rijtje van «bijzondere bedrijfsomstandigheden». De betekenissen in het Activiteitenbesluit en het BOR komen met elkaar overeen.

Artikel 2.32

De monitoring van emissies, het opstellen van een reductieprogramma en een oplosmiddelenboekhouding en de emissiemetingen ter controle op de naleving van de emissiegrenswaarden voldoen aan de bij ministeriële regeling gestelde eisen.

Toelichting artikel 2.32 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/552 Dit artikel bevat een delegatiegrondslag om bij ministeriële regeling nadere regels te stellen over emissie-monitoring, het opstellen van een reductieprogramma en een oplosmiddelenboekhouding, alsmede over emissiemetingen ter controle op de naleving van de emissiegrenswaarden. In de regeling zullen de betreffende delen van Bijlage VII bij de Richtlijn industriële emissies worden omgezet. Het betreft deel 5 (reductieprogramma), deel 6 (emissie-monitoring), deel 7 (oplosmiddelenboekhouding) en deel 8 (beoordeling van de conformiteit met de emissiegrenswaarden in afgassen).

Hoofdstuk 3 Bepalingen met betrekking tot activiteiten, tevens geldend voor inrichtingen type C

Algemene toelichting op hoofdstuk 3 Bepalingen met betrekking tot activiteiten, tevens geldend voor inrichtingen type C In dit hoofdstuk staan de voorschriften voor activiteiten die voorheen in het Besluit tandartspraktijken milieubeheer, in bijlage 1 van het Besluit voorzieningen en installaties en in bijlage I van het Besluit tankstations milieubeheer en in de bijlagen van het Besluit opslaan in ondergrondse tanks waren opgenomen. Evenals in die besluiten het geval was, blijven deze voorschriften zowel van toepassing op niet-vergunningplichtige inrichtingen die onder dit besluit vallen (inrichtingen type B), als op vergunningplichtige inrichting en inrichtingen die onder het Besluit landbouw milieubeheer of het Besluit glastuinbouw vallen (oftewel de inrichtingen type C). Ten opzichte van de situatie onder de verschillende oude branchegerichte 8.40-besluiten treedt dus geen verandering op. Nieuw is daarentegen dat de bovenbedoelde voorschriften zijn aangevuld met voorschriften voor een aantal activiteiten met betrekking tot water die bij vele inrichtingen plaatsvinden (lozen van huishoudelijk afvalwater, afvloeiend hemelwater en grondwater).

Algemene toelichting op hoofdstuk 3 n.a.v. wijzigingsbesluit 2009/479 Deze wijzigingen bepalen onder meer het toepassingsgebied van de betreffende paragrafen. Ten onrechte waren in de eerste vijf paragrafen van hoofdstuk 3 de reikwijdtebepalingen ofwel enigszins verborgen opgenomen ofwel in het geheel weggelaten. Door deze onderdelen is in de eerste artikelen van deze paragrafen omschreven op welke activiteiten de paragrafen betrekking hebben. Het Activiteitenbesluit bevat immers geen definitie van de term activiteit.

Algemene toelichting op opschriftwijziging n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441 In het opschrift van de hoofdstukken 3 en 4 vervalt «in inrichtingen». De reden hiervoor is dat als gevolg van dit wijzigingsbesluit het Activiteitenbesluit ook van toepassing is buiten inrichtingen. De beperking tot activiteiten binnen inrichtingen is derhalve vervallen.

Afdeling 3.0 Reikwijdte hoofdstuk 3

Artikel 3

Dit hoofdstuk is van toepassing op degene die:

- een inrichting type A of een inrichting type B drijft, of
- een inrichting type C drijft, met uitzondering van de artikelen 3.113 tot en met 3.121.

Toelichting artikel 3 n.a.v. wijzigingsbesluit 2014/20 Per abuis ontbrak in artikel 3 (de reikwijdtebepaling) de zinsnede «met uitzondering van de artikelen 3.113 tot en met 3.121». Met dit onderdeel is deze omissie hersteld.

Afdeling 3.1 Afvalwaterbeheer

§ 3.1.1 Bodemsanering en proefbronnering

Artikel 3.1

- Deze paragraaf is van toepassing op een saneringsonderzoek en een bodemsanering in de zin van de Wet bodembescherming. Bij het lozen van grondwater vanuit een proefbronnering in het kader van een saneringsonderzoek of vanuit een bodemsanering wordt ten minste voldaan aan het tweede tot en met het negende lid.
- Het lozen in een aangewezen oppervlaktewaterlichaam of in een voorziening voor de inzameling en het transport van afvalwater, niet zijnde een vuilwaterriool, is toegestaan, indien bij het lozen:
 - geen visuele verontreiniging plaatsvindt;
 - het gehalte aan naftaleen in enig steekmonster ten hoogste 0,2 microgram per liter bedraagt;
 - het gehalte aan PAK's in enig steekmonster ten hoogste 1 microgram per liter bedraagt; en
 - in enig steekmonster de emissiewaarden van de in dit artikel opgenomen tabel 3.1a niet worden overschreden.

Tabel 3.1a

stoffen	emissiegrenswaarde
BTEX-som	50 microgram per liter
Vluchtige organohalogenverbindingen uitgedrukt als chloor	20 microgram per liter
Aromatische organohalogenverbindingen	20 microgram per liter
Minerale olie	500 microgram per liter
Cadmium	4 microgram per liter
Kwik	1 microgram per liter
Koper	11 microgram per liter
Nikkel	41 microgram per liter
Lood	53 microgram per liter
Zink	120 microgram per liter
Chroom	24 microgram per liter
Onopgeloste stoffen	50 milligram per liter

- Het lozen, in een niet-aangewezen oppervlaktewaterlichaam, is toegestaan, indien bij het lozen:
 - geen visuele verontreiniging plaatsvindt;
 - het gehalte aan naftaleen in enig steekmonster ten hoogste 0,2 microgram per liter bedraagt;

- c het gehalte aan PAK's in enig steekmonster ten hoogste 1 microgram per liter bedraagt; en
- d in enig steekmonster de emissiewaarden van de in dit artikel opgenomen tabel 3.1b niet worden overschreden.

Tabel 3.1b

stoffen	emissiegrenswaarde
Benzeen	2 microgram per liter
Toluene	7 microgram per liter
Ethylbenzeen	4 microgram per liter
Xyleen	4 microgram per liter
Tetrachlooretheen	3 microgram per liter
Trichlooretheen	20 microgram per liter
1,2-dichlooretheen	20 microgram per liter
1,1,1, -trichloorethaan	20 microgram per liter
Vinylchloride	8 microgram per liter
Som van de vijf hier bovenstaande stoffen	20 microgram per liter
Monochloorbenzeen	7 microgram per liter
Dichloorbenzenen	3 microgram per liter
Trichloorbenzenen	1 microgram per liter
Minerale olie	50 microgram per liter
Cadmium	0,4 microgram per liter
Kwik	0,1 microgram per liter
Koper	1,1 microgram per liter
Nikkel	4,1 microgram per liter
Lood	5,3 microgram per liter
Zink	12 microgram per liter
Chroom	2,4 microgram per liter
Onopgeloste stoffen	20 milligram per liter

- 4 Het lozen op of in de bodem is toegestaan indien het gehalte aan stoffen in enig steekmonster niet meer bedraagt dan de streefwaarden in tabel 1 van de bijlage bij de circulaire bodemsanering per 1 juli 2013. *Toelichting artikel 3.1, vierde lid, n.a.v. wijzigingsbesluit 2014/20 In artikel 3.1, vierde lid, van zowel het Activiteitenbesluit als het Besluit lozen buiten inrichtingen werd abusievelijk verwezen naar de streefwaarden in tabel 1 van de bijlage bij de «circulaire bodemsanering 2009». Deze circulaire is per 1 juli 2013 vervangen door de «circulaire bodemsanering per 1 juli 2013 (Stcrt. 2013, 16675). De streefwaarden in tabel 1 van de bijlage bij de circulaire bodemsanering per 1 juli 2013, zijn ongewijzigd ten opzichte van de streefwaarden zoals opgenomen in tabel 1 van de bijlage bij de circulaire bodemsanering 2009. In het vierde lid wordt naar de circulaire bodemsanering per 1 juli 2013 verwezen.*
- 5 Het lozen, bedoeld in het eerste lid, in een vuilwaterriool is verboden.
- 6 Indien lozen als bedoeld in het eerste lid in een oppervlaktewaterlichaam, op of in de bodem of in een voorziening voor de inzameling en het transport van afvalwater, niet zijnde een vuilwaterriool, redelijkerwijs niet mogelijk is:
 - a is, in afwijking van het vijfde lid, het lozen vanuit een proefbronnering in het vuilwaterriool toegestaan indien het gehalte aan onopgeloste stoffen niet meer bedraagt dan 300 milligram per liter;
 - b kan het bevoegd gezag bij maatwerkvoorschrift het vijfde lid niet van toepassing verklaren en het lozen vanuit een bodemsanering in een vuilwaterriool toestaan, indien het belang van de bescherming van het milieu zich gelet op de samenstelling, hoeveelheid en eigenschappen van het afvalwater niet tegen het lozen in een vuilwaterriool verzet. Artikel 2.2, vierde lid, is van overeenkomstige toepassing.
- 7 Het bevoegd gezag kan bij maatwerkvoorschrift afwijken van:
 - a de gehalten aan naftaleen en PAK's, bedoeld in onderdelen b en c van het tweede en het derde lid, de emissiewaarden, bedoeld in onderdeel d van het tweede en het derde lid en de streefwaarden, bedoeld in het vierde lid, en hogere waarden of gehalten bepalen, indien genoemde waarden of gehalten niet door toepassing van beste beschikbare technieken kunnen worden bereikt en het belang van de bescherming van het milieu zich niet verzet tegen het lozen met een hogere waarde of een hoger gehalte;
 - b de gehalten aan naftaleen en PAK's, bedoeld in onderdelen b en c van het tweede en het derde lid, en lagere waarden bepalen, indien het belang van de bescherming van het milieu tot het stellen van een lagere waarde noodzaakt;
 - c de waarden bedoeld in het tweede lid, onderdeel d, en lagere waarden bepalen indien vanuit een voorziening bedoeld in dat lid geloosd wordt in een niet-aangewezen oppervlaktewaterlichaam, of op of in de bodem en het belang van bescherming van het milieu noodzaakt tot het stellen van een lagere waarde.
- 8 De lagere gehalten, bedoeld in het zevende lid, onderdeel b, worden niet lager vastgesteld dan:

- a de waarden opgenomen in tabel 3.1b, indien geloosd wordt in oppervlaktelichaam;
- b de streefwaarden, bedoeld in het vierde lid, indien geloosd wordt op of in de bodem.

9 Het te lozen grondwater, bedoeld in het eerste lid, kan op een doelmatige wijze worden bemonsterd.

Toelichting artikel 3.1 Bij het reinigen van grond en grondwater kunnen, naast het positieve milieueffect dat de sanering met name met betrekking tot de bodem en het grondwater heeft, ook nadelige gevolgen voor lucht, water en bodem optreden. Om de nadelige gevolgen voor het milieu van bij reinigen van grond en grondwater vrijkomend afvalwater te beperken, zijn in het besluit voorschriften opgenomen met betrekking tot het lozen daarvan. Voor de overige milieuaspecten (te weten andere aspecten dan water, dus bijvoorbeeld lucht of energie) zijn geen voorschriften opgenomen in hoofdstuk 3. Voor zover ook in de op dit besluit gebaseerde regeling geen middelvoorschriften zijn opgenomen, vormt hoofdstuk 2 het kader waaraan de overige nadelige gevolgen voor het milieu moeten worden getoetst. Zo zijn in paragraaf 3.1.1. geen doelvoorschriften opgenomen met betrekking tot de emissies naar de lucht. Deze emissies vinden echter wel plaats, als gevolg van zuivering van verontreinigd water op locatie (bijvoorbeeld in een striptoren), maar ook wanneer afvalwater met daarin vluchtige stoffen op de riolering wordt geloosd. De vluchtige bestanddelen kunnen tijdens het transport in het riool naar de lucht ontsnappen. Afhankelijk van de aard en totale hoeveelheid vluchtige bestanddelen in het grondwater en de plaats waar de emissie optreedt, kunnen zo nodig op grond van artikel 2.1 bij maatwerkvoorschrift maatregelen worden voorgeschreven om de emissies van deze vluchtige bestanddelen naar de lucht te beperken. Bij het opstellen van dit artikel is uitgegaan van de nota van de Commissie Integraal Waterbeheer (CIW) "Vrijkomend grondwater bij bodemsaneringen". Bij bodemsaneringen komt naast vervuilde grond vaak verontreinigd grondwater vrij. De meest voorkomende verontreinigingen in het grondwater zijn benzeen, toluen, ethylbenzeen en xyleen (BTEX), vluchtige gechloroerde koolwaterstoffen (VOCl), olie, en in mindere mate ook polycyclische aromatische koolwaterstoffen (PAK's) en zware metalen. Vaak wordt dit water ter plaatse gezuiverd. Daarbij worden verschillende zuiveringstechnieken toegepast. Een veel toegepaste grondwaterzuiveringstechniek is een striptoren met nabehandeling van de lucht door middel van actieve koolfiltratie. Naast striptorens worden (waterzijdige) actiefkoolfiltratie, biologische technieken (biofilm en bioreactor), olieafscheiders en coagulatie/flocculatietechnieken regelmatig toegepast. De technieken worden vrijwel altijd in combinatie gebruikt. Het afvalwater wordt vervolgens afhankelijk van de locatie, hoeveelheid en samenstelling van het afvalwater in het oppervlaktewater, de bodem of in een rioolstelsel geloosd. Voor lozingen via al deze lozingsroutes zijn in dit besluit regels opgenomen.

Historie

Dit besluit stelt niet alleen regels voor lozingen vanuit bodemsaneringen en proefbronneringen, die nu nog onder de Wm en Wvo-vergunningplicht vallen, maar ook regels voor lozingen, die onder het Lozingenbesluit Wvo bodemsanering en proefbronnering vielen. Dat Wvo-besluit blijft derhalve slechts relevant voor lozingen vanuit bodemsaneringen en proefbronneringen, die geen inrichting in de zin van de Wm zijn. In het in voorbereiding zijnde Besluit algemene regels voor lozingen buiten inrichtingen zullen overeenkomstige voorschriften worden opgenomen waarmee ook de lozingen ten gevolge van saneringen buiten inrichtingen op dezelfde wijze gereguleerd worden. Genoemd Wvo-besluit zal daarmee komen te vervallen. Voorafgaand aan de inwerkingtreding van dit besluit was een deel van de lozingen in een vuilwaterriool algemeen toegestaan op grond van het Lozingenbesluit Wvo bodemsanering en proefbronnering in samenhang met het Besluit voorzieningen en installaties milieubeheer. Met betrekking tot die algemene regeling werden in de praktijk twee bezwaren naar voren gebracht. Vanuit de zijde van de lozers werd de normering in het Wvo-besluit als te streng ervaren. Het Wvo-besluit gaf wel de mogelijkheid om ruimere lozingseisen toe te staan, maar dat kon alleen via een Wvo-vergunning. Vanuit de zijde van de riool- en zuiveringsbeheerders werd als nadeel gezien, dat lozing van dun water op het vuilwaterriool was toegestaan ook in geval er milieuhygiënisch betere opties mogelijk waren. De gekozen regeling waarbij lozing in een vuilwaterriool in beginsel is verboden, maar bij maatwerkvoorschrift kan worden toegestaan, biedt de mogelijkheid om zowel het toestaan van ruimere lozingseisen als het aanwezig zijn van alternatieven per geval te beoordelen. De eerdergenoemde CIW nota en het daarbij, eveneens door de CIW, uitgegeven informatieblad "Integrale afweging lozingsvarianten bij bodemsaneringen" kunnen hiervoor als richtsnoer dienen.

Lozen in oppervlaktewater

Voor lozingen in het oppervlaktewater zijn onderscheidenlijk lozingseisen geformuleerd voor oppervlaktewater dat met het oog op lozingen geen bijzondere bescherming behoeft, en wateren waarbij een bijzondere bescherming wel aan de orde kan zijn. Voor oppervlaktewateren die een bijzondere bescherming behoeven zijn soms aanvullende maatregelen nodig om een significante verslechtering van de waterkwaliteit te voorkomen. In die gevallen zullen bij lozing strengere lozingseisen nodig zijn, hetgeen tot hogere kosten kan leiden. Deze hogere kosten zijn te rechtvaardigen omdat anders een significante verslechtering van de waterkwaliteit optreedt. De in het besluit opgenomen lozingseisen zijn zodanig gekozen, dat deze voor de desbetreffende categorie oppervlaktewateren (wel of geen bijzondere bescherming) te allen tijde een adequate bescherming waarborgen. Afhankelijk van de specifieke situatie zijn echter soms ruimere lozingseisen mogelijk. Het bevoegd gezag heeft daarom met het zevende lid de mogelijkheid om, al dan niet op aanvraag van de lozer, bij maatwerkvoorschrift ruimere lozingseisen te stellen. Het CIW rapport Emissie-immissie, prioritering van bronnen en de immissietoets van juni 2000 kan daarbij als leidraad dienen.

Lozen in de bodem

Ook bij lozing in de bodem is er voor gekozen doelvoorschriften op te nemen die te allen tijde een adequate bescherming van de bodem waarborgen. Gekozen is daarom voor lozingseisen op het niveau van de streefwaarden in de circulaire Streefwaarden- en interventiewaarden bodemsanering. Evenals bij lozen in het oppervlaktewater heeft het bevoegd gezag de mogelijkheid om bij maatwerkvoorschrift ruimere lozingseisen te stellen.

Lozen in rioolstelsels

Voor lozen in rioolstelsels die niet op een rioolwaterzuiveringsinstallatie uitkomen, maar rechtstreeks op het oppervlaktewater of in de bodem (zoals regenwaterriolen en drainagelstelsels) gelden dezelfde voorschriften als bij lozen in oppervlaktewater, dat geen bijzondere bescherming behoeft. Indien het rioolstelsel waarop geloosd wordt direct loost op een oppervlaktewater dat wel bijzondere bescherming behoeft heeft het bevoegd gezag op grond van het zevende lid, onderdeel b, de mogelijkheid om bij maatwerkvoorschrift de lozingseisen van tabel 3.1a aan te scherpen in het belang van de bescherming van de kwaliteit van het

ontvangende oppervlaktewater.

Het lozen van al dan niet gezuiverd grondwater in een vuilwaterriool en vervolgens behandelen daarvan in een zuiveringstechnisch werk (een rioolwaterzuiveringsinstallatie) heeft een aantal nadelen. Zoals hiervoor aangegeven zal in geval van lozing van vluchtige stoffen een groot deel van deze stoffen reeds tijdens het transport in een vuilwaterriool naar de lucht worden geëmitteerd, zodat van zuivering van deze stoffen in de rioolzuiveringsinstallatie nauwelijks sprake zal zijn. Het lozen van bodemsaneringwater op het vuilwaterriool kan daarnaast leiden tot een toename van de overstorten door overbelasting van het rioolstelsel. Ook heeft lozing van dergelijk "dun water" (water met weinig verontreinigingen) een nadelig effect op de werking van de rioolzuiveringsinstallatie. In beginsel is een lozing van bij reiniging van grond en grondwater vrijkomend afvalwater op het vuilwaterriool milieuhygiënisch geen voor de hand liggende optie. In aan aantal situaties kan het echter de enige of de meest doelmatige optie zijn, vanwege onder meer:

- de te grote afstand tot oppervlaktewater of schoonwaterriool, zodat daarop niet geloosd kan worden;
- een te hoge grondwaterstand waardoor bodemlozing niet mogelijk is;
- een beperkte tijdsduur van de lozing, of beperkte vracht aan verontreiniging, waardoor de kosten voor vergaande zuivering niet in verhouding staan tot de milieuwinst die daarmee kan worden bereikt;
- het feit dat voor de in het grondwater aanwezige verontreinigingen de restverontreiniging niet met gangbare technieken kan worden beperkt tot de concentratie-eisen die gelden voor lozing in oppervlaktewater en in de bodem. Dit kan zich vooral voordoen bij metalen en bij naftaleen en overige PAK's.

In het eerdergenoemde CIW-rapport is per te lozen stof een afwegingsmodel ontwikkeld waarmee met name gebaseerd op kosteneffectiviteit, kan worden bepaald in welke situaties lozing op het vuilwaterriool de meest aangewezen route kan zijn. Gelet op het voorgaande is er in het besluit voor gekozen om eventuele lozing in een vuilwaterriool aan een voorafgaande toetsing door de bevoegde instanties te onderwerpen. Indien lozen op oppervlaktewater, op of in de bodem of in een voorziening voor de inzameling en het transport van afvalwater, niet zijnde een vuilwaterriool, redelijkerwijs niet mogelijk is, kan bij maatwerkvoorschrift worden toegestaan om wel op het vuilwaterriool te lozen. De lozer kan het bevoegd gezag verzoeken om een dergelijk maatwerkvoorschrift te stellen. In dit maatwerkvoorschrift worden tevens de lozingseisen ten aanzien van verontreinigingen gesteld, waarbij BBT het uitgangspunt dient te zijn, en kunnen bovendien voorschriften ten aanzien van het te lozen debiet worden gesteld. Omdat lozing van vrijkomend grondwater bij bodemsanering in een vuilwaterriool zowel onder de Wm als de Wvo valt, zullen bevoegde instanties op grond van beide wetten toestemming bij maatwerkvoorschrift moeten verlenen, en zal de aanvraag om een maatwerkvoorschrift dus tot beide instanties moet zijn gericht. De waterbeheerder toetst de aanvraag met het oog op de bescherming van de zuiveringstechnische werken en het oppervlaktewater, de gemeente met het oog op de bescherming van het rioolstelsel en overige milieuaspecten. Van de bevoegde instanties wordt uiteraard verwacht, dat zij de beslissing op deze aanvragen in gezamenlijk overleg nemen. De noodzaak van deze dubbele toestemming zal overigens vervallen bij inwerkingtreding van de wetsvoorstellen voor de Waterwet en de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (zie paragraaf 3.4.1 van het algemene deel van deze toelichting).

Proefbronneringen

Naast regels voor lozing vanuit bodemsaneringen bevat artikel 3.1 ook regels voor lozing vanuit proefbronneringen, die plaatsvinden in kader van een saneringsonderzoek in de zin van de Wbb. Voor lozingen anders dan in een vuilwaterriool komen de regels overeen met regels voor bodemsaneringen. Voor lozing in een vuilwaterriool is geen toestemming bij maatwerkvoorschrift vereist. Het is primair aan de lozer om te beoordelen of de andere lozingsroutes redelijkerwijs mogelijk zijn. Is dat niet zo, dan mag vanuit een proefbronnering in een vuilwaterriool worden geloosd. Aan een lozing vanuit een proefbronnering op een vuilwaterriool wordt slechts een voorschrift gesteld ten aanzien van onopgeloste bestanddelen. Voor het overige vormt de zorgplichtbepaling (artikel 2.1) het kader waaraan de lozing getoetst wordt.

Het lozingsdebiet

Voor de lozingen ten gevolge van bodemsaneringen worden met dit besluit geen eisen gesteld aan het te lozen debiet of hoeveelheid. Gezien de omvang die deze lozingen soms kunnen hebben kan het debiet in bepaalde gevallen wel een probleem vormen, met name bij lozing op een rioolstelsel. In die gevallen biedt de zorgplicht van artikel 2.1 de mogelijkheid om bij maatwerkvoorschrift eisen te stellen aan het te lozen debiet. Dit kan een beperking van het debiet betekenen, maar ook kan gekozen worden voor een lozingsregime, waarbij de lozing vooral plaats vindt in de perioden dat er voor het overige weinig geloosd wordt op dat riool, bijvoorbeeld in de nacht. Een buffervoorziening ter plaatse van de sanering kan dan noodzakelijk zijn. Ter beperking van de overstorten kan ook een begrenzer in de riolering dan wel een vlotter worden opgenomen, die aanvoer van water vanuit de bodemsanering afsluit wanneer bij grote regenval het waterniveau in de riolering boven een bepaalde hoogte uitkomt.

Toelichting artikel 3.1 eerste, tweede en vierde lid n.a.v. wijzigingsbesluit 2009/479 Deze onderdelen voorzien erin dat paragraaf 3.1.1 van toepassing is op een saneringsonderzoek of een bodemsanering in de zin van de Wbb. Hierdoor vallen dergelijke onderzoeken en saneringen volledig onder deze paragraaf. Naast de lozing worden de meeste aspecten in de saneringsplannen op grond van de Wbb geregeld. Verder biedt artikel 2.1 een afdoende vangnet voor geur, geluid en dergelijke. In tabel 3.1a opgenomen onder het tweede lid van artikel 3.1 en in tabel 3.1b opgenomen onder het derde lid van artikel 3.1 werden PAK's per abuis niet gedefinieerd. Dat is met het tweede onderdeel hersteld.

§ 3.1.2 Lozen van grondwater bij ontwatering

Artikel 3.2

- 1 Deze paragraaf is van toepassing op het lozen van grondwater bij ontwatering, niet zijnde:
 - a grondwater vanuit een proefbronnering in het kader van een saneringsonderzoek of vanuit een bodemsanering als bedoeld in artikel 3.1, eerste lid;
 - b drainagewater afkomstig van telen in een kas als bedoeld in artikel 3.70, en
 - c drainagewater als bedoeld in artikel 3.87, negende lid.Bij het lozen wordt ten minste voldaan aan het tweede tot en met tiende lid.

Toelichting artikel 3.2, eerste lid, n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441 Aan het eerste lid zijn twee onderdelen toegevoegd om de afbakening te regelen met drainagewater. Het gaat enerzijds om drainagewater als gevolg van grondgebonden teelt in de glastuinbouw (onderdeel b) en anderzijds om drainagewater als gevolg van substraatteelt van gewassen anders dan in een kas of een gebouw (onderdeel c). Voor dat lozen wordt verwezen naar de specifieke regeling in enerzijds artikel 3.70 en anderzijds artikel 3.87, negende lid (afdeling 3.5). Het lozen van overig drainagewater van agrarische percelen verschilt niet van lozen van drainagewater dat bij andere activiteiten vrijkomt en de regels daarvoor worden daarom niet opgenomen in afdeling 3.5 van het wijzigingsbesluit, waarin regels staan voor agrarische activiteiten. Dat geldt overigens ook voor regels met betrekking tot bijvoorbeeld het lozen van huishoudelijk afvalwater. De regels daarvoor staan in afdeling 3.1 van het Activiteitenbesluit.

- 2 Het lozen op of in de bodem is toegestaan.
- 3 Het lozen in een oppervlaktewaterlichaam is toegestaan indien:
 - a het gehalte onopgeloste stoffen in enig steekmonster ten hoogste 50 milligram per liter bedraagt; en
 - b als gevolg van het lozen geen visuele verontreiniging optreedt.
- 4 Het bevoegd gezag kan met betrekking tot het lozen, bedoeld in het derde lid, bij maatwerkvoorschrift afwijken van:
 - a het gehalte, genoemd in dat lid en een hoger gehalte vaststellen, indien genoemd gehalte niet door toepassing van beste beschikbare technieken kan worden bereikt en het belang van de bescherming van het milieu zich niet tegen het lozen met een hoger gehalte verzet; en
 - b bepalen dat visuele verontreiniging mag optreden, indien visuele verontreiniging niet door toepassing van beste beschikbare technieken kan worden voorkomen en het belang van de bescherming van het milieu zich niet verzet tegen het lozen, waarbij visuele verontreiniging optreedt.
- 5 Het lozen, in een voorziening voor de inzameling en het transport van afvalwater, niet zijnde een vuilwaterriool, is toegestaan indien het gehalte onopgeloste stoffen in enig steekmonster ten hoogste 50 milligram per liter bedraagt en het ijzergehalte in enig steekmonster ten hoogste 5 milligram per liter bedraagt.
- 6 Het bevoegd gezag kan met betrekking tot lozen als bedoeld in het vijfde lid bij maatwerkvoorschrift of verordening als bedoeld in artikel 10.32a van de Wet milieubeheer afwijken van:
 - a de gehalten, bedoeld in dat lid en hogere gehalten vaststellen, indien eerstgenoemde gehalten niet door toepassing van beste beschikbare technieken kunnen worden bereikt en het belang van de bescherming van het milieu zich niet verzet tegen het lozen met een hoger gehalte;
 - b het ijzergehalte, bedoeld in dat lid en een lager ijzergehalte bepalen, indien het belang van bescherming van het milieu tot het stellen van een lager gehalte noodzaakt.
- 7 Het lozen, in een vuilwaterriool is verboden, tenzij:
 - a het lozen ten hoogste 8 weken duurt;
 - b de geloosde hoeveelheid ten hoogste 5 kubieke meter per uur bedraagt; en
 - c het gehalte onopgeloste stoffen in enig steekmonster ten hoogste 300 milligram per liter bedraagt.
- 8 Het bevoegd gezag kan met betrekking tot de tijdsduur en de hoeveelheid, bedoeld in het zevende lid bij maatwerkvoorschrift of bij verordening als bedoeld in artikel 10.32a van de Wet milieubeheer andere waarden stellen.
- 9 Het te lozen grondwater kan op een doelmatige wijze worden bemonsterd.
- 10 De per tijdseenheid geloosde hoeveelheid grondwater kan voor de toepassing van het zevende lid op een doelmatige wijze worden bepaald.

Toelichting artikel 3.2 Dit artikel heeft betrekking op het lozen van grondwater bij ontwatering van gronden. Het gaat daarbij veelal om grondwater dat vrijkomt bij bronneringen en water uit drain- en drainagebuizen. Bij bronneringen wordt het grondwater weggepompt om werkzaamheden in de bodem onder de grondwaterstand te kunnen uitvoeren. Dit kan kleinschalige kortdurende activiteiten betreffen die na een paar uur zijn afgerond, zoals het uitgraven van een boomstronk of een reparatie aan het riool. Het kan echter ook grootschalige projecten betreffen, vooral in de bouw, die tot jaren duren en waar (zeer) grote hoeveelheden grondwater worden weggepompt, zoals bij de ontwatering van een gebied om het bouwrijp te maken. Er zijn ook (bouw)objecten ten behoeve waarvan voortdurend gebronneerd moet worden. Deze activiteiten geven al aan dat bronneringen zowel binnen als buiten inrichtingen in de zin van de Wm kunnen plaatsvinden. Voor zover lozen bij ontwatering vanuit de inrichting plaatsvindt, is op dat lozen onderhavig artikel van toepassing. In het aankomende Besluit lozing afvalwater buiten inrichtingen zal een soortgelijk voorschrift worden opgenomen dat van toepassing is op lozingen die buiten inrichtingen plaatsvinden, waaronder lozingen vanuit de openbare ruimte. Lozingen van grondwater die niet plaatsvinden bij ontwatering vallen niet onder dit artikel. Wanneer binnen inrichtingen grondwater in het proces wordt toegepast (bijvoorbeeld voor het koelen) en vervolgens geloosd, gelden de desbetreffende eisen voor het lozen van proceswater (voorbeeld: koelwater). Ook lozing van brijn van omgekeerde osmose valt niet onder dit artikel. In het besluit zijn met betrekking tot het lozen van grondwater bij ontwatering, niet zijnde verontreinigd grondwater in het kader van een bodemsanering geen doelvoorschriften opgenomen, behoudens de doelvoorschriften voor ijzer, onopgeloste bestanddelen en zuurstof bij sommige lozingsroutes. Daarbij is er van uitgegaan, dat bij het lozen van grondwater bij ontwatering aan dit grondwater geen stoffen worden toegevoegd, en het gehalte aan stoffen ook niet door bewerking toeneemt. Uitzondering hierop kunnen situaties vormen, waarbij het gaat om toevoegingen of bewerkingen om te voldoen aan de voorwaarden van dit artikel. Zo kunnen bijvoorbeeld flocculanten zijn toegevoegd waarmee ijzerzouten zijn verwijderd waardoor voorkomen wordt dat visuele verontreiniging optreedt bij de lozing (zie derde en vierde lid). Over het algemeen kan het grondwater dat lokaal bij ontwatering vrijkomt zonder problemen lokaal in het milieu teruggebracht worden. Het is echter niet uitgesloten dat afhankelijk van

de locatie waar het vrijkomt grondwater in enige mate verontreinigd kan zijn of van nature stoffen bevat, waarvan de lozing bezwaarlijk kan zijn. Veelal is dit lokaal bekend uit gegevens bij het bedrijf zelf of bij de bevoegde instanties. Het behoort tot de verantwoordelijkheid van degene die loost om de hem bekende gegevens over de samenstelling en eventuele verontreiniging van het grondwater te melden op grond van artikel 1.13, onderdeel b. Dit is met name van belang daar waar de samenstelling van het grondwater afwijkt van de in het gebied voorkomende grondwaterkwaliteit. Bij twijfel over de vraag of hiervan sprake zou kunnen zijn is het raadzaam om contact op te nemen met de waterkwaliteitsbeheerder om na te gaan of er in het betreffende gebied nog stoffen in de bodem aanwezig zijn, waarvan lozing tot problemen zou kunnen leiden. Wanneer het bevoegd gezag aan de hand van de gemelde of hem bekende gegevens van oordeel is dat het lozen van grondwater gelet op de samenstelling tot problemen kan leiden, kan op grond van artikel 2.1 een maatwerkvoorschrift worden gesteld waarin maatregelen worden opgenomen die een adequate bescherming van het milieu waarborgen. Ook tijdens het lozen dient de kwaliteit van het grondwater aandacht te hebben. Bij opvallende verandering van het te lozen grondwater (verkleuring of geurontwikkeling) brengt de zorgplicht van artikel 2.1 met zich mee dat de lozing zo mogelijk gestaakt dient te worden en dat overleg met het bevoegd gezag dient plaats te vinden over het treffen van eventuele maatregelen. Het elfde lid biedt overigens aan het bevoegd gezag de mogelijkheid om het te lozen grondwater te bemonsteren. De regeling voor het lozen van grondwater heeft de voorkeursvolgorde voor het beheer van afvalwater, zoals opgenomen in artikel 10.29a van de wet, als uitgangspunt. De verschillende lozingsroutes worden hier achtereenvolgens behandeld.

Lozen op of in de bodem

Schoon grondwater kan zonder probleem geloosd worden op of in de bodem of op het oppervlaktewater. Lozen op of in de bodem heeft daarbij over het algemeen de voorkeur. Het grondwater wordt weer teruggebracht in het compartiment waar het vandaan komt, waardoor de minste verstoring van het milieu plaatsvindt. Het lozen van grondwater op of in de bodem, voor zover dat niet direct in het grondwater plaatsvindt is met het besluit dan ook toegestaan en behoeft niet gemeld te worden. Wanneer lozing direct in het grondwater plaatsvindt, is artikel 2.2 van toepassing, hetgeen inhoudt dat voor het lozen een voorafgaande toestemming bij maatwerkvoorschrift vereist is. Bij gemeentelijke verordening op grond van artikel 10.32a van de wet en bij maatwerkvoorschrift op grond van artikel 2.2 kunnen aan het lozen van grondwater op of in de bodem ook voorwaarden worden gesteld.

Lozen in oppervlaktewater

Lozen in het oppervlaktewater is toegestaan, waarbij met betrekking tot een aantal basisparameters emissiegrenswaarden gelden. Het bevoegd gezag kan bij maatwerkvoorschrift andere waarden vaststellen, en ook emissiegrenswaarden stellen voor in het artikellid niet genoemde stoffen (zie toelichting zorgplicht – niet gereguleerde aspecten). De kwantiteitsaspecten bij lozen in oppervlaktewater vallen niet onder dit besluit. Deze worden gereguleerd op grond van de Wet op de waterhuishouding. Het zesde lid van artikel 3.2 biedt wel de mogelijkheid om bij maatwerkvoorschrift eisen te stellen aan het te lozen debiet, maar dat kan op grond van dit besluit uitsluitend met het oog op de kwaliteit van het ontvangende water. Het gaat dan bijvoorbeeld om grondwater dat van nature veel arseen bevat. Dit te lozen arseen kan een probleem voor de kwaliteit van het ontvangende oppervlaktewater veroorzaken. De hoeveelheid arseen die geloosd wordt moet dan beperkt worden, zodat de kwaliteitsdoelstelling gewaarborgd blijft. De praktische manier om de hoeveelheid te lozen arseen te beperken is om het debiet van de lozing (met bekend arseengehalte) te beperken. Verlaging van het arseengehalte in de lozing zou een omvangrijkere lozing rechtvaardigen. Arseenverwijdering uit het grondwater zal in de praktijk echter vrijwel ondoenlijk zijn gezien de omvang van de lozing (en dus de hoeveelheid te zuiveren grondwater) en de lage concentraties die hier aan de orde zijn. Lozing in oppervlaktewateren die met het oog op het lozen bijzondere bescherming behoeven is in beginsel slechts beperkt toegestaan op grond van dit besluit. De beperking van het vierde lid is echter niet zozeer bedoeld om lozingen in deze wateren te ontmoedigen – het betreft immers lozingen van schoon grondwater – maar om de grotere lozingen aan een individuele toets van het bevoegd gezag te onderwerpen. Het vijfde en zesde lid bieden vervolgens de mogelijkheid om ook de omvangrijke lozingen van grondwater op deze wateren, binnen het gestelde in het maatwerkvoorschrift, toe te staan.

Lozen in een schoonwaterriool

Voorschriften voor lozen in een ontwateringsstelsel of hemelwaterstelsel komen wat het kwaliteitsaspect betreft overeen met de voorschriften voor lozingen in oppervlaktewateren die met het oog op de lozingen geen bijzondere bescherming behoeven, alleen kunnen in dit geval andere emissiegrenswaarden ook bij gemeentelijke verordening worden vastgesteld, naast de mogelijkheid bij maatwerkvoorschrift. In tegenstelling tot bij lozing in het oppervlaktewater kunnen hier, bij maatwerkvoorschrift of verordening, wel kwantiteitseisen gesteld worden. Het kunnen stellen van eisen in een gemeentelijke verordening is mogelijk gelet op artikel 10.32a van de wet. Er is voor gekozen om geen grens aan de geloosde hoeveelheid in het besluit op te nemen, omdat de noodzaak van het stellen van deze eisen sterk lokaal bepaald wordt. Dit is onder andere afhankelijk van het stelsel waarop geloosd wordt. Een rioolstelsel heeft een bepaalde capaciteit en bij een 'verbeterd gescheiden stelsel' zal een belangrijk deel van het op een dergelijk stelsel geloosd grondwater alsnog op de rioolwaterzuiveringsinstallatie aankomen. Dit soort lokale aspecten zullen het maximale lozingsdebiet bepalen.

Lozen in een vuilwaterriool

Conform de voorkeursvolgorde zijn lozingen van grondwater op een vuilwaterriool in beginsel verboden. Lozing van het relatief schone grondwater op het vuilwaterriool veroorzaakt een onnodige hydraulische belasting, die bij een gemengd stelsel bovendien het aantal overstortingen kan doen toenemen. Daarnaast kan een grote hoeveelheid schoon water nadelig zijn voor de doelmatige werking van de zuivering. Vanuit praktische overwegingen wordt in het negende lid van artikel 3.2 wel de mogelijkheid geboden om geringe hoeveelheden grondwater op het vuilwaterriool te lozen. Zoals hiervoor reeds aangegeven kunnen (zeer) kleinschalige en kortdurende activiteiten een hoeveelheid te lozen grondwater veroorzaken. In stedelijk gebied is het vuilwaterriool dan vaak eenvoudiger binnen bereik dan oppervlaktewater, grondwater of zelfs het hemelwaterriool. De inspanningen die dan genomen moeten worden om te voldoen aan de voorkeursvolgorde wegen dan niet op tegen milieuwinst die daarmee wordt bereikt. Vanwege hiervoor genoemde redenen wordt deze hoeveelheid met dit besluit echter wel sterk beperkt. Het tiende lid biedt de gemeente vervolgens weer wel de mogelijkheid om, bij maatwerkvoorschrift of verordening, grotere hoeveelheden grondwater op het vuilwaterriool toe te staan. De lokale omstandigheden (afstand tot oppervlaktewater, mogelijkheid tot bodemlozing, aard van het rioolstelsel, en dergelijke) zijn dan bepalend.

§ 3.1.3 Lozen van hemelwater, dat niet afkomstig is van een bodembeschermende voorziening

Artikel 3.3

- 1 Deze paragraaf is van toepassing op het lozen van afvloeiend hemelwater dat:
 - a niet afkomstig is van een bodembeschermende voorziening,
 - b geen hemelwater is waarop de artikelen 3.33, 3.34, 3.49 en 3.60 van toepassing zijn, of
 - c geen drainagewater is als bedoeld in artikel 3.87, negende lid.
- 2 Het lozen anders dan in een vuilwaterriool is toegestaan.
- 3 Het lozen vindt slechts dan in een vuilwaterriool plaats, indien het lozen op of in de bodem, in een openbaar hemelwaterstelsel of in een oppervlaktewaterlichaam redelijkerwijs niet mogelijk is.
- 4 Gewasbeschermingsmiddelen, waaronder onkruidbestrijdingsmiddelen, worden slechts op half-open en gesloten verhardingen gebruikt, indien:
 - a sprake is van pleksgewijze behandeling door middel van selectieve toepassingstechnieken; en
 - b de kans op neerslag voor een periode van 24 uur na het voorgenomen gebruik niet groter is dan 40% volgens het weerbericht, bedoeld in artikel 3, eerste lid, onderdeel a, van de Wet taken meteorologie en seismologie, voor de desbetreffende regio van het land.
- 5 Gewasbeschermingsmiddelen, waaronder onkruidbestrijdingsmiddelen, worden niet gebruikt in of nabij straatkolken of putten.
- 6 Het derde lid is niet van toepassing op het lozen dat is aangevangen voor het van toepassing worden van het eerste tot en met vijfde lid op de inrichting.
- 7 Het bevoegd gezag kan bij maatwerkvoorschrift bepalen dat het lozen in het vuilwaterriool van afvloeiend hemelwater dat niet afkomstig is van een bodembeschermende voorziening, dat reeds plaatsvond voorafgaand aan het tijdstip, bedoeld in het zesde lid, binnen een in dat maatwerkvoorschrift gestelde termijn wordt gestaakt.

Toelichting artikel 3.3 n.a.v. wijzigingsbesluit 2011/594 Artikel 3.3 heeft betrekking op het lozen van op verhard oppervlak neergekomen hemelwater. Neerslag op verhardingen kan via oppervlakkige afspoeling of via een regenwaterafvoersysteem in het oppervlaktewater terecht komen. Het kan daarbij gaan om halfopen verhardingen, zoals tegels en klinkers, en gesloten verhardingen, zoals asfalt en beton. Indien op verhardingen binnen inrichtingen gebruik gemaakt wordt van gewasbeschermingsmiddelen, waaronder onkruidbestrijdingsmiddelen, moet worden voldaan aan de eisen van het derde en vierde lid van artikel 3.3. Selectieve toepassingstechnieken zijn onder andere sensorgestuurde sproeiapparaten, onkruidbestrijders en spuitlansen.

Gewasbeschermingsmiddelen mogen niet worden toegepast op verhardingen, als binnen 24 uur aanzienlijke kans is op neerslag.

Toelichting artikel 3.3 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441 Artikel 3.3 is bij het Besluit van 30 november 2011, houdende wijziging van het Besluit gewasbeschermingsmiddelen en biociden en enige andere besluiten in verband met de aanwijzing van nationale beoordelingsmethoden voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en enige andere onderwerpen gewijzigd in verband met de implementatie van Richtlijn 2009/128/EG tot vaststelling van een kader voor communautaire actie ter verwezenlijking van een duurzaam gebruik van pesticiden. Bij deze wijziging is abusievelijk de bepaling betreffende de vrijstelling van het verbod op het lozen van hemelwater in de bodem en het hemelwaterriool uit het artikel verwijderd. Met onderhavige wijziging wordt de bepaling weer opgenomen in het tweede lid (nieuw) van artikel 3.3, met een redactionele aanpassing. Ook het derde lid (nieuw) is redactioneel aangepast. Deze redactionele aanpassingen hebben geen inhoudelijke gevolgen.

Toelichting artikel 3.3 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 In artikel 3.3, vierde lid, onderdeel b, wordt ten aanzien van het algemeen weerbericht voortaan verwezen naar de Wet taken meteorologie en seismologie. De Wet op het Koninklijk Nederlands Meteorologisch Instituut is ingetrokken. In het zesde en zevende lid (nieuw) is het overgangsrecht van artikel 6.18 (oud) opgenomen. De formulering van het zesde lid is aangepast om duidelijk te maken dat deze bepaling van toepassing is op zowel het lozen dat plaatsvindt binnen een inrichting als op het lozen dat plaatsvindt via een buis die van de inrichting naar een andere plek loopt, vanwaar het water de bodem, het oppervlaktewater of het riool instroomt.

§ 3.1.4 Behandelen van huishoudelijk afvalwater op locatie

Algemene toelichting op paragraaf 3.1.4 n.a.v. wijzigingsbesluit 2009/479 Paragraaf 3.1.4 is van toepassing op al het lozen van huishoudelijk afvalwater. Bij het lozen in het oppervlaktewater of op of in de bodem wordt het afvalwater voorafgaand aan het lozen behandeld. Bedoeld is aan te geven dat ook de behandeling in de septic tank of de IBA (Individuele Behandeling van Afvalwater, ook wel bekend als riet- of vloeienveld) onder de reikwijdte van deze paragraaf valt.

Artikel 3.4

- 1 Deze paragraaf is van toepassing op het lozen van huishoudelijk afvalwater en het behandelen van dit afvalwater voorafgaand daaraan.
Het lozen van huishoudelijk afvalwater in een oppervlaktewaterlichaam of op of in de bodem is toegestaan indien het lozen plaatsvindt buiten een bebouwde kom of binnen een bebouwde kom van waaruit stedelijk afvalwater wordt geloosd met een vervuilingswaarde van minder dan 2000 inwonerequivalenten en de afstand tot het dichtstbijzijnde vuilwaterriool of een zuiveringstechnisch werk waarop kan worden aangesloten meer bedraagt dan:
 - a 40 meter bij niet meer dan 10 inwonerequivalenten;

- b 100 meter bij meer dan 10 doch minder dan 25 inwonerequivalenten;
- c 600 meter bij 25 doch minder dan 50 inwonerequivalenten;
- d 1500 meter bij 50 doch minder dan 100 inwonerequivalenten; en
- e 3000 meter bij 100 of meer inwonerequivalenten.

Toelichting artikel 3.4, eerste lid onder e. n.a.v. wijzigingsbesluit 2014/20 In artikel 3.4, eerste lid, onder e, waren lozingen met een vervuilingswaarde van 200 inwonerequivalenten of meer bij het lozen in een oppervlaktewaterlichaam vergunningplichtig op grond van de Waterwet en is het lozen op of in de bodem alleen mogelijk met een maatwerkvoorschrift op grond van artikel 2.2. Beoogd was om alle lozingen van huishoudelijk afvalwater onder algemene regels te brengen. Voor deze lozingen buiten de inrichting was dat al geregeld in het Besluit lozen buiten inrichtingen, maar dit was tot nu toe niet doorgevoerd voor deze lozingen vanuit inrichtingen in het Activiteitenbesluit. Deze omissie is met dit onderdeel hersteld.

- 2 De afstand, bedoeld in het eerste lid, wordt berekend:
 - a vanaf de kadastrale grens van het perceel waar het huishoudelijk afvalwater vrijkomt; en
 - b langs de kortste lijn waarlangs de afvoerleidingen zonder overwegende bezwaren kunnen worden aangelegd.
- 3 Indien de afstand, bedoeld in het eerste lid, minder bedraagt dan de afstanden, genoemd in dat lid, kan het bevoegd gezag indien het belang van de bescherming van de bodem of de kwaliteit van een oppervlaktewaterlichaam zich daartegen niet verzet, bij maatwerkvoorschrift het lozen op of in de bodem of in een oppervlaktewaterlichaam toestaan:
 - a voor een door hem vast te stellen termijn, gebaseerd op het nog niet verstreken deel van een afschrijvingstermijn van de bij de aanleg van het vuilwaterriool of het zuiveringstechnisch werk reeds bestaande zuiveringsvoorziening; of
 - b indien voor een deel van het huishoudelijk afvalwater dat vrijkomt binnen de inrichting waarvan de vervuilingswaarde niet groter is dan 3 inwonerequivalenten aansluiting op de bedrijfsriolerings die op een vuilwaterriool is aangesloten niet doelmatig is, waarbij kan worden bepaald dat het afvalwater door een zuiveringsvoorziening wordt geleid.
- 4 In afwijking van het tweede lid, onderdeel a, wordt de afstand tot het dichtstbijzijnde vuilwaterriool of zuiveringstechnisch werk bij voortzetting van het lozen van huishoudelijk afvalwater op of in de bodem dat voor 1 juli 1990 al regelmatig plaatsvond, berekend vanaf het gedeelte van het gebouw dat zich het dichtst bij een vuilwaterriool of een zuiveringstechnisch werk bevindt.
- 5 In afwijking van het tweede lid, onderdeel a, wordt de afstand tot het dichtstbijzijnde vuilwaterriool of zuiveringstechnisch werk bij voortzetting van het lozen van huishoudelijk afvalwater in het oppervlaktewaterlichaam dat voor 1 maart 1997 al plaatsvond, berekend vanaf het gedeelte van het gebouw dat zich het dichtst bij een vuilwaterriool of een zuiveringstechnisch werk bevindt.

Artikel 3.5

- 1 Bij het lozen van huishoudelijk afvalwater op of in de bodem of in een oppervlaktewaterlichaam worden de volgende grenswaarden niet overschreden:

Tabel 3.5

Parameter	een aangewezen oppervlaktewaterlichaam		Lozen in een niet aangewezen oppervlaktewaterlichaam	
	Representatief etmaalmonster	Steekmonster	Representatief etmaalmonster	Steekmonster
Biochemisch zuurstof verbruik	30 milligram per liter	60 milligram per liter	20 milligram per liter	40 milligram per liter
Chemisch zuurstof verbruik	150 milligram per liter	300 milligram per liter	100 milligram per liter	200 milligram per liter
Totaal stikstof			30 milligram per liter	60 milligram per liter
Ammoniumstikstof			2 milligram per liter	4 milligram per liter
Onopgeloste stoffen	30 milligram per liter	60 milligram per liter	30 milligram per liter	60 milligram per liter
Fosfor totaal			3 milligram per liter	6 milligram per liter

- 2 Bij lozen op of in de bodem wordt het huishoudelijk afvalwater op een zodanige wijze geloosd, dat de nadelige gevolgen voor het milieu zo veel mogelijk worden beperkt.
- 3 Het eerste lid is niet van toepassing op een lozing van huishoudelijk afvalwater van minder dan 6 inwonerequivalenten indien het afvalwater is geleid door een zuiveringsvoorziening die voldoet aan bij ministeriële regeling bepaalde eisen.
- 4 Het bevoegd gezag kan, bij lozen in een niet aangewezen oppervlaktewaterlichaam, indien het belang van de bescherming van het milieu daartoe noodzaakt bij maatwerkvoorschrift de eisen bedoeld in het derde lid niet van toepassing verklaren en daarbij bepalen dat het huishoudelijk afvalwater door een

aangegeven zuiveringsvoorziening dient te worden geleid.

5 In afwijking van het eerste lid, kan het bevoegd gezag, indien het belang van de bescherming van het milieu zich daartegen niet verzet, op een daartoe strekkende aanvraag voor een door hem vast te stellen termijn bij maatwerkvoorschrift bepalen dat bij het lozen niet aan de in dat lid genoemde waarden behoefte te worden voldaan. Het bevoegd gezag kan daarbij:

- a andere waarden vaststellen;
- b bepalen dat het huishoudelijk afvalwater door een aangegeven zuiveringsvoorziening dient te worden geleid.

6 Het te lozen huishoudelijk afvalwater kan op een doelmatige wijze worden bemonsterd.

Toelichting artikelen 3.4 en 3.5 Met het wetsvoorstel verankering en bekostiging van gemeentelijke watertaken (zie ook paragraaf 5.3 van het algemene deel van deze toelichting) wordt de definitie van huishoudelijk afvalwater herzien. Voorheen was huishoudelijk afvalwater per definitie afkomstig van particuliere huishoudens. Huishoudelijk afvalwater dat ontstond bij inrichtingen in de zin van de Wm was onderdeel van het bedrijfsafvalwater. Met de genoemde wetswijziging wordt huishoudelijk afvalwater gedefinieerd als "afvalwater dat overwegend afkomstig is van menselijke stofwisseling en huishoudelijke werkzaamheden". Daarmee kan bij elke inrichting huishoudelijk afvalwater ontstaan. In de praktijk zullen er zelfs zeer weinig inrichtingen zijn waar geen huishoudelijk afvalwater ontstaat, want er is altijd wel een toilet, wastafel of gootsteen aanwezig. In de praktijk zijn de meeste inrichtingen aangesloten op de openbare gemeentelijke vuilwaterriolering, en wordt het huishoudelijk afvalwater daarop geloosd. Net als het Besluit lozing afvalwater huishoudens stelt dit besluit voor deze lozingen geen concrete voorschriften; de lozingen mogen derhalve in beginsel zonder beperkingen plaatsvinden. Wel moet op grond van de zorgplichtbepaling, artikel 2.1, voorkomen worden dat lozingen plaatsvinden die de doelmatige werking van de voorzieningen voor het beheer van afvalwater zouden belemmeren of onnodige nadelige gevolgen voor de milieukwaliteit, in casu de kwaliteit van het oppervlaktewater of de bodem, zouden veroorzaken. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de nota van toelichting bij het Besluit lozing afvalwater huishoudens (paragraaf 5.1). De artikelen 3.4 en 3.5 zijn bedoeld voor een beperkt aantal situaties waarbij huishoudelijk afvalwater binnen een inrichting ontstaat en er geen gemeentelijk vuilwaterriool in de directe omgeving aanwezig is. Binnen de in het eerste lid van artikel 3.4 aangegeven afstanden tot de riolering in combinatie met het aantal inwonerequivalenten dat geloosd wordt is het verboden direct in het oppervlaktewater of op of in de bodem te lozen. Aansluiting op de riolering ligt dan voor de hand. Buiten deze afstandsgrenzen dient het huishoudelijk afvalwater gezuiverd te worden alvorens het geloosd mag worden op of in de bodem of in het oppervlaktewater. Het huishoudelijk afvalwater kan ook per as afgevoerd worden naar een inzamelaar. In dat geval dient het afvalwater behandeld te worden als een normale afvalstof waar de afvalstoffenregelgeving onverkort op van toepassing is. De voorwaarden die aan de beperkte directe lozingen van huishoudelijk afvalwater worden gesteld komen in grote lijnen overeen met de hieraan voorafgaande voorwaarden op grond van het Lozingenbesluit bodembescherming (artikel 14) en het Lozingenbesluit Wvo huishoudelijk afvalwater. Voor de grotere lozingen is bij het opstellen van de algemene regels uitgegaan van aanbevelingen zoals die voor vergunningverlening in kader van de Wvo zijn opgesteld. De afstanden in artikel 3.4, eerste lid, zijn de afstanden van het vuilwaterriool of zuiveringstechnisch werk tot de kadastrale grens van het gebouw waar het huishoudelijk afvalwater vrij komt. Ook in de hieraan voorafgaande besluiten werd de afstand op deze wijze bepaald. Voor een aantal lozingen van huishoudelijk afvalwater die reeds (ver) in het verleden plaatsvonden werd op grond van de toen geldende wetgeving de afstand bepaald tot het gedeelte van het gebouw dat het dichtst bij het vuilwaterriool of zuiveringstechnisch werk was gelegen. Voor deze lozingen geldt overgangsrecht. Dit overgangsrecht is ongewijzigd overgenomen uit de voorgaande besluiten: het Lozingenbesluit bodembescherming en het Lozingenbesluit Wvo huishoudelijk afvalwater. Het overgangsrecht is opgenomen in artikel 6.19. In sommige gevallen is hemelsbreed de afstand tot het dichtstbijzijnde vuilwaterriool minder dan genoemd in artikel 3.4, eerste lid, maar is het in de praktijk niet mogelijk daar een afvoerleiding aan te leggen. Bijvoorbeeld omdat dan een watergang gekruist of een dijk doorboord moet worden. Daartoe is in het tweede lid, onderdeel b, opgenomen dat de afstand berekend moet worden langs de lijn waar in de praktijk een afvoerleiding aangelegd kan worden. In een aantal gevallen wordt het rioolstelsel uitgebreid waardoor locaties die aanvankelijk buiten de afstandsgrenzen van het eerste lid van artikel 3.4 waren gelegen binnen die afstandsgrenzen komen. Aansluiting op de riolering is dan volgens dit besluit geboden, terwijl er mogelijk via een adequate voorziening geloosd wordt. Het derde lid, onderdeel a, biedt hier de mogelijkheid om gedurende een vast te stellen termijn lozing via die voorziening toe te staan. Na afschrijving van die voorziening dient dan te worden aangesloten op het vuilwaterriool. Eventueel kan de lozer ook gecompenseerd worden zodat direct wordt aangesloten op de riolering. In de situaties dat een klein deel van het huishoudelijk afvalwater dat vrijkomt binnen de inrichting afkomstig is van een afgelegen lozingspunt op het bedrijfsterrein kan het mogelijk niet doelmatig zijn om dit lozingspunt aan te sluiten op het vuilwaterriool. Hierbij valt te denken aan een toilet of wastafel op een uithoek van het terrein, verafgelegen van de bedrijfsriolering. In het besluit (artikel 3.4, derde lid, onderdeel b) wordt daarom de mogelijkheid geboden om via een maatwerkvoorschrift een afgelegen lozing van minder dan 3 vervuilingseenheden via een andere zuiveringsvoorziening te lozen op het oppervlaktewater of op of in de bodem. In de situaties dat niet wordt aangesloten op de riolering maar direct wordt geloosd in het oppervlaktewater of op of in de bodem worden met artikel 3.5 lozingseisen in de vorm van emissiegrenswaarden gesteld. Hierbij wordt ten aanzien van lozingen in het oppervlaktewater een onderscheid gemaakt tussen lozingen in wateren die wel of geen bijzondere bescherming behoeven met het oog op het lozen. In de ministeriële regeling is aangegeven welke oppervlaktewateren geen bijzondere bescherming behoeven. Aan de hier gestelde lozingseisen ligt het CIW-rapport "Individuele Behandeling van Afvalwater, IBA-systemen" van januari 1999 ten grondslag. Voor lozingen in de bodem worden geen gedetailleerde voorschriften gesteld ten aanzien van de infiltratievoorziening. De bij dit besluit behorende regeling stelt een drietal (algemene) voorwaarden aan deze lozingen. Voor de bescherming van de grondwaterkwaliteit is het van belang dat de lozing niet direct in het grondwater plaatsvindt. Aandacht van het lozingspunt ten opzichte van de grondwaterstand is dus van belang bij de aanleg van de infiltratievoorziening. Daarnaast moet voorkomen worden dat de lozing hinder, bijvoorbeeld in de vorm van stank of aantrekking van ongedierte, veroorzaakt. Maatregelen in deze zin voorkomen ook eventuele nadelige gevolgen voor de volksgezondheid. Voor beperkte lozingen van huishoudelijk afvalwater kan de lozer er, in afwijking van de emissiegrenswaarden op grond van artikel 3.5, voor kiezen te lozen via een septic tank zoals omschreven in de ministeriële regeling. Dit is overeenkomstig de voorschriften voor lozingen van huishoudelijk afvalwater vanuit huishoudens, zoals geregeld met het Besluit lozing afvalwater huishoudens en bijbehorende ministeriële regeling. De in het Besluit lozing afvalwater huishoudens omschreven voorziening, die hier onveranderd is

overgenomen, is geschikt voor lozingen tot en met 5 inwonerequivalenten. Vandaar dat in het derde lid van artikel 3.5 is aangegeven dat lozingen van huishoudelijk afvalwater van minder dan 6 inwonerequivalenten via een dergelijke voorziening gelooft mogen worden. Voor een nadere toelichting ten aanzien van lozingen van huishoudelijk afvalwater via een septic tank wordt verwezen naar de nota van toelichting bij het Besluit lozing afvalwater huishoudens. In sommige gevallen kan het, ondanks de geringe omvang van deze lozingen, gewenst zijn om bij beperkte lozingen van huishoudelijk afvalwater in oppervlaktewateren die met het oog op het lozen bijzondere bescherming behoeven verdergaande maatregelen voor te schrijven dan de in de regeling opgenomen septic tank. Het vierde lid biedt de waterkwaliteitsbeheerder de mogelijkheid om bij maatwerkvoorschrift een zuiveringsvoorziening voor te schrijven die het gewenste beschermingsniveau biedt. Het vijfde lid van artikel 3.5 biedt de mogelijkheid om op aanvraag van de lozer andere voorwaarden te stellen aan de lozing van huishoudelijk afvalwater dan de emissiegrenswaarden van het eerste lid. Dit kan bijvoorbeeld aan de orde zijn bij lozingen van huishoudelijk afvalwater die qua omvang kleiner zijn dan lozingen vanuit een particulier huishouden, bijvoorbeeld omdat de desbetreffende inrichting niet continu is bemand, zodat er ook weinig huishoudelijk afvalwater vrijkomt. In dergelijke gevallen kan ook de zuiveringsvoorziening als bedoeld in het derde lid onnodig groot zijn in relatie tot de omvang van de lozing. Het bevoegd gezag kan dan een kleinere voorziening voorschrijven. Het vaststellen van andere waarden kan bijvoorbeeld aan de orde zijn daar waar de lozing weliswaar groter is dan bij een particulier huishouden, maar waar gelet op de omvang en kwetsbaarheid van het oppervlaktewater waarin gelooft wordt met een minder vergaande behandeling kan worden volstaan. In het verleden zijn in Wvo-vergunningen soms ook lagere waarden dan in tabel 3.5 vergund. Het overgangsrecht biedt de mogelijkheid om deze vergunde situaties voort te zetten.

§ 3.1.4a **Behandeling van stedelijk afvalwater**

Algemene toelichting op paragraaf 3.1.4.a n.a.v. wijzigingsbesluit 2010/781 In Nederland zijn ongeveer 365 communale rioolwaterzuiveringsinstallaties voor de zuivering van stedelijk afvalwater. Op grond van artikel 3.4 van de Wtw worden deze inrichtingen geëxploiteerd door een waterschap dan wel door een rechtspersoon die door het bestuur van het waterschap met die zuivering is belast. In de Wtw zijn deze inrichtingen gedefinieerd als zuiveringstechnisch werk. Aanvankelijk bestond het voornemen om alle aspecten met betrekking tot het zuiveringsproces van stedelijk afvalwater tot de uiteindelijke lozing op het oppervlaktewater onder algemene regels te brengen. Vooralsnog wordt ervan afgezien om de lozing van het behandelde stedelijke afvalwater op te nemen in hoofdstuk 3. Door dit uitstel blijft de vergunningplicht voor de lozing voorlopig nog bestaan. Bij de voorbereiding van dit wijzigingsbesluit bleek er nog onduidelijkheid te bestaan over de noodzaak en mogelijkheden om te komen tot een aanscherping van de beste beschikbare technieken voor de zuiveringstechnische werken, zoals die momenteel in het Lozingenbesluit Wvo stedelijk afvalwater zijn vastgelegd. Ten einde een zorgvuldige afweging te kunnen maken is besloten dit aspect buiten dit wijzigingsbesluit te laten en eerst verder uit te werken. Zuiveringstechnische werken zijn ook omwille van andere criteria vergunningplichtig. Dit betreft slibvergisting en de opslag, en eventuele verdere verwerking, van afvalstoffen afkomstig van buiten de inrichting. Daarnaast zorgt de verplichting tot het opstellen van een milieu-effectrapport voor een zuiveringstechnisch werk met een capaciteit van meer dan 150 000 inwonerequivalenten (ie) voor vergunningplicht. Vaak hebben waterschappen centrale slibvergistingsinstallaties op grotere zuiveringstechnische werken waar ook het zuiverings-slib van andere zuiveringstechnische werken uit het eigen verzorgingsgebied wordt verwerkt. In een aantal gevallen vindt ook verdere verwerking van het slib, zoals slibdroging, plaats. Slibvergisting is vooralsnog een vergunningplichtige activiteit op grond van bijlage 1, onderdeel C, onderdeel 28.10. Handelingen met afvalstoffen, zeker als deze van buiten de inrichting afkomstig zijn, leiden al snel tot IPPC-plicht en daardoor tot vergunningplicht. De IPPC-richtlijn wordt momenteel aangepast, hetgeen gevolgen kan hebben voor zuiveringstechnische werken. Daarom blijft de inname van afvalstoffen afkomstig van buiten de inrichting bij zuiveringstechnische werken vooralsnog vergunningplichtig. Dit betreft inname van slib maar ook de ontvangst van afvalwater dat per as (d.w.z. per vracht- of tankwagen) wordt aangevoerd. In het kader van de Wm moet bedrijfsafvalwater en ingezameld afvalwater beschouwd worden als een normale afvalstof waarop titel 10.6 van de Wm van toepassing is. Afvalwater aangevoerd via het rioolstelsel wordt in de Wm uitgezonderd van titel 10.6 Wm op grond van artikel 10.31 Wm. In de EU-regelgeving valt het onder de EU-richtlijn stedelijk afvalwater (nr. 91/271/EG) en is daardoor uitgezonderd van de IPPC-richtlijn.

Artikel 3.5a

Deze paragraaf is van toepassing op zuiveringstechnische werken, voor zover het de waterlijn betreft met inbegrip van slibindikking en mechanische slibontwatering.

Toelichting artikel 3.5a n.a.v. wijzigingsbesluit 2010/781 Bij een zuiveringstechnisch werk wordt een onderscheid gemaakt tussen de transportleidingen, de waterlijn en de sliblijn. Het stedelijk afvalwater wordt vanuit het gemeentelijk rioolstelsel aangevoerd via transportleidingen. Dat gebeurt onder vrij verval of met persleidingen. De waterlijn bestaat uit de volgende onderdelen. In het ontvangstdeel van het zuiveringstechnisch werk wordt het inkomende stedelijk afvalwater gemonitord. Hier worden ook de grove bestanddelen uit het stedelijk afvalwater verwijderd en door middel van voorbezinking worden andere vaste bestanddelen afgescheiden. Het afvalwater is nu gereed voor het biologische zuiveringsproces, de afgescheiden bestanddelen worden vergist en/of ingedikd of ontwaterd en vervolgens afgevoerd naar de eindverwerker. Aan het afvalwater wordt nu (retour)slib toegevoegd waarna het in de selector of beluchtingstank wordt gebracht. Met inbreng van lucht worden de verontreinigingen biologisch afgebroken onder toename van de hoeveelheid slib. De luchtinbreng is een van de belangrijkste geluidsbronnen bij een zuiveringstechnisch werk, vooral als dit met oppervlaktebeluchters gebeurt. Na de beluchtingstank wordt het behandelde afvalwater afgevoerd naar een bezinktank, waar het slib, secundair slib, wordt afgescheiden. Het gezuiverde water is nu ontdaan van slib en wordt, eventueel met nabehandeling als desinfectie of zandfiltratie, na monitoring gelooft op het oppervlaktewater. Een deel van het slib, het retourslib, wordt teruggevoerd naar de selector of beluchtingstank en blijft daardoor onderdeel van de waterlijn. Het deel van het slib dat niet wordt teruggevoerd, het surplusslib, wordt verder verwerkt in de sliblijn. Het slib dat uit de nabezinktank komt bestaat voor ongeveer 97–99% uit water. In de meeste installaties wordt het slib eerst ingedikd tot een watergehalte van circa 95%, dus een drogestofgehalte (ds) van ongeveer 5%. Daarna wordt het slib mechanisch ontwaterd met zeebandpers, filterpers of centrifuge tot een droge stof gehalte van 20–25%. Het afvalwater dat hierbij vrijkomt, wordt teruggevoerd in het zuiveringsproces. In een aantal gevallen vindt in dit traject ook slibvergisting plaats. Na deze processtappen is het slib geschikt voor verdere verwerking, meestal verbranding. Storten van zuiverings-slib vindt in Nederland niet plaats. De eindverwerking van slib vindt over het algemeen plaats in speciaal daarvoor bestemde inrichtingen en meestal niet bij zuiveringstechnische werken. Slibindikking en de mechanische

ontwatering van het slib met bijbehorende activiteiten vallen onder het Activiteitenbesluit. Slibvergistings is echter een vergunningplichtige activiteit volgens bijlage 1, categorie C (zie de toelichting bij Bijlage 1, onderdeel C, categorie 28.10, onder 3, van het Bor).

Artikel 3.5b

- 1 De geurbelasting als gevolg van een zuiveringstechnisch werk is ter plaatse van geurgevoelige objecten niet meer dan 0,5 odour unit per kubieke meter lucht als 98-percentiel.
- 2 In afwijking van het eerste lid is de geurbelasting als gevolg van een zuiveringstechnisch werk ter plaatse van geurgevoelige objecten gelegen op een gezoneerd industrieterrein, een bedrijventerrein dan wel buiten de bebouwde kom, niet meer dan 1 odour unit per kubieke meter lucht als 98-percentiel.
- 3 Onverminderd het eerste en tweede lid, wordt bij een zuiveringstechnisch werk voldaan aan de bij ministeriële regeling te stellen eisen.
- 4 Het eerste en tweede lid zijn niet van toepassing op een zuiveringstechnisch werk dat is opgericht voor 1 februari 1996 en waarvoor op dat tijdstip een vergunning op grond van artikel 8.1 van de Wet milieubeheer in werking en onherroepelijk was.
- 5 Indien het vierde lid van toepassing is, dan is de geurbelasting als gevolg van een zuiveringstechnisch werk ter plaatse van geurgevoelige objecten ten hoogste 1,5 odour units per kubieke meter lucht als 98-percentiel.
- 6 In afwijking van het vijfde lid is de geurbelasting als gevolg van een zuiveringstechnisch werk ter plaatse van geurgevoelige objecten gelegen op een gezoneerd industrieterrein, een bedrijventerrein dan wel buiten de bebouwde kom ten hoogste 3,5 odour units per kubieke meter lucht als 98-percentiel.
- 7 Voor een zuiveringstechnisch werk waarvoor tot 1 januari 2011 een omgevingsvergunning op grond van artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder e, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, in werking en onherroepelijk was, zijn het eerste, tweede, vijfde en zesde lid niet van toepassing op de geurbelasting ter plaatse van geurgevoelige objecten die op het moment van verlening van de vergunning niet aanwezig waren of in de vergunning niet als geurgevoelig werden beschouwd.
- 8 Bij de verandering van een zuiveringstechnisch werk als bedoeld in het vierde en zevende lid is de geurbelasting ter plaatse van geurgevoelige objecten als gevolg van een zuiveringstechnisch werk niet hoger dan de geurbelasting voorafgaand aan de verandering, tenzij de waarden, bedoeld in het eerste en tweede lid niet worden overschreden.

Toelichting artikel 3.5b n.a.v. wijzigingsbesluit 2010/781 Hoewel in principe alle gevoelige objecten beschermd dienen te worden tegen geurhinder, kunnen wel verschillen in het niveau van bescherming worden gehanteerd. Voor verspreid liggende woningen en woningen op industrieterreinen wordt, in lijn met het geurbeleid zoals vastgelegd in de Bijzondere regeling G3 van de NeR, een lager beschermingsniveau gehanteerd. Met het onderscheid tussen «binnen de bebouwde kom» en «buiten de bebouwde kom» is aangesloten bij de Wet geurhinder en veehouderij en invulling gegeven aan het begrip «verspreid liggende woningen» uit de NeR. De «bebouwde kom» kan worden omschreven als het gebied dat door aaneengesloten bebouwing overwegend een woon- en verblijffunctie heeft en waarin veel mensen per oppervlakte-eenheid ook daadwerkelijk wonen of verblijven. Bij de beoordeling of er sprake is van «binnen de bebouwde kom» zal de aard van de omgeving bepalend zijn, en daarbij is niet van belang de plaats van het verkeersbord of de grenslijn van verkeerstechnische aard. Wel zal er in ieder geval sprake moeten zijn van een structurele samenhang van de bebouwing (bijv. een aaneengesloten woonbebouwing). Verspreid liggende woonbebouwing zal waarschijnlijk geen bebouwde kom in ruimtelijke zin vormen, terwijl kleine kernen dat wel kunnen zijn. Bepalend hiervoor is dus de ruimtelijke structuur. Ten aanzien van industrieterreinen is aangesloten bij de uitgangspunten voor geluidhinder uit het Activiteitenbesluit. Daarbij wordt voor gevoelige gebouwen op gezoneerde industrieterreinen en bedrijfsterreinen een lager beschermingsniveau gehanteerd. Dit betekent dat, behalve voor woningen, ook voor andere gevoelige gebouwen op gezoneerde industrieterreinen en bedrijfsterreinen een lager beschermingsniveau geldt. Een immisiegrenswaarde die (in ge/m^3 of ouE/m^3) in een voorschrift is vastgelegd, kan niet direct door een immissiemeting (concentratiemeting in het veld) worden gecontroleerd. Controle van een dergelijk voorschrift kan alleen via een concentratiemeting aan de bron of een emissieberekening met gebruik van standaard emissiefactoren gevolgd door een verspreidingsberekening. Handhaving van de voorschriften moet gericht zijn op controle van de omvang van de emissie van geur, de omvang van de geurbelasting en op de eventuele aanwezigheid en de goede werking van voorzieningen. Op basis van de meting of berekening van de geuremissie en de verspreiding van deze geur in de omgeving kan men nagaan of bij het dichtstbijzijnde geurgevoelige objecten wordt voldaan aan de geurnormen uit het Activiteitenbesluit. Voor zuiveringstechnische werken kan in de meeste gevallen de emissie berekend worden met behulp van standaard emissiefactoren. De berekeningsmethode wordt beschreven in de toelichting bij artikel 3.4b van de Activiteitenregeling. Wordt bij de dichtstbijzijnde gevoelige objecten voldaan aan de geurnormen, dan hoeven geen aanvullende maatregelen te worden genomen. Wordt er niet aan voldaan, dan moeten maatregelen worden getroffen om de totale geuruitworp voldoende te reduceren. Een overzicht van toe te passen maatregelen is hieronder gegeven. Door de grote verschillen tussen zuiveringen onderling en verschillen in de lokale hindersituatie is niet op voorhand aan te geven welke maatregelen de voorkeur verdienen. Nadere informatie over aard en type van de maatregelen is voorhanden in de STOWA-handleiding (Bedrijfstakonderzoek stankbestrijding op RWZI's, onderzoeksresultaten en handleiding, STOWA, Utrecht, 1994). Met betrekking tot de opslag van slib in slibsilo's moet worden opgemerkt dat bij verlading grote pekemissies kunnen optreden. Deze emissies dienen bij voorkeur aan de bron te worden tegengegaan. De meest effectieve maatregel is het zo kort mogelijk houden van de verblijftijd in de slibsilo. Welke maatregelen daarnaast effectief zijn, is sterk afhankelijk van de lokale situatie.

Gebruikelijke maatregelen: Dit zijn maatregelen die gewoonlijk als eerste worden toegepast.	Minder gebruikelijke maatregelen: Dit zijn maatregelen die wel kunnen worden toegepast maar gezien de omvang en kosten niet als eerste in aanmerking komen.	Ongebruikelijke maatregelen: Dit zijn maatregelen die gezien omvang, kosten en verwacht resultaat normaal gesproken niet in aanmerking komen om te worden toegepast.
<p>Afdekking en luchtbehandeling van de volgende bedrijfsonderdelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ontvangelder - ontvangstvijzels - goten voor onbehandeld afvalwater - verdeelwerken voor onbehandeld afvalwater - roosters - roostergoedcontainers - goten zandvangens - goten voorbezinktanks - beluchte selector <p>- primair slibdikers</p> <p>- mechanische slibontwatering</p> <p>- slibsilo's (luchtbehandeling d.m.v. actief koolfilters en eventueel aanvullend biofilters) *1</p> <p>verkleining van uitwisselend oppervlak:</p> <ul style="list-style-type: none"> - verkleining van overstorthoogte <p>Daarnaast:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dosering van ijzerchloride aan influent <p>Bronmaatregelen slibverlading:</p> <ul style="list-style-type: none"> - beperking slibverblijftijd in een slibsilo *3 	<p>Afdekking en luchtbehandeling van de volgende bedrijfsonderdelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - oppervlakte zandvanger - oppervlakte voorbezinktank - retourslibvijzels - indikers secundair slib - indikers aëroob gestabiliseerd slib - indikers anaëroob gestabiliseerd slib - onbeluchte selector/anaërobe tank <p>verkleining van uitwisselend oppervlak door (drijvende) afdekking zonder luchtbehandeling:</p> <ul style="list-style-type: none"> - voorbezinkingstanks - beluchtingsrotoren / oppervlaktebeluchters - slibcontainers (luchtbehandeling d.m.v. biofilters) *2 <p>Daarnaast:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dosering van waterstofperoxide aan influent - recirculatie van effluent <p>Bronmaatregelen slibverlading:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dosering van uitgestit slib aan het te ontwateren ingedikte slib *4 - co-vergisting van secundair slib, met name in de zomerperiode - mengen van uitgestit slib en secundair surpluslib - bij slibsilo's de voeding van boven en de verlading van onder uitvoeren <p>Transport van ontwaterde slibkoek via gesloten kettingtransportsysteem</p> <p>Niet toepassen van pompen of andere transportmiddelen waarbij het slib sterk versmeert</p>	<p>Afdekken (met of zonder luchtbehandeling) van:</p> <ul style="list-style-type: none"> - beluchtingstank - nabezinkingstanks - effluentgemaal - effluentsloot - voordennitrificatietank <p>Inpandige verlading van slib</p>

*1 Indien gelost wordt in een gesloten transportcontainer, bieden overkappingen die goed aansluiten op de vulopeningen van de transportcontainer de beste garantie dat geuroverlast wordt voorkomen. Overkapping en vrachtwagen moeten goed op elkaar zijn afgestemd.

*2 In de praktijk blijkt dat bij open of afgezeilde containers minder vaak geuroverlast optreedt dan bij slibsilo's. Een belangrijke reden hiervoor is dat bij silo's tijdens de verlading een geuremissiepiek optreedt. Bij opslag in containers wordt een constante hoeveelheid geur per tijdseenheid geëmitteerd. Het is sterk afhankelijk van de lokale situatie (omvang slibopslag en ligging van gevoelige objecten) of dit als hinderlijk wordt ervaren.

*3 Hoe langer de slibverblijftijd in een slibsilo hoe meer geurvorming zal optreden. Het beperken van de verblijftijd is de meest effectieve maatregel om geuroverlast te voorkomen. De optimale verblijftijd is afhankelijk van de lokale situatie. Vanuit geuroogpunt is het het meest wenselijk om het slib dagelijks af te voeren, maar bij kleine hoeveelheden slib, levert het dagelijks afvoeren extra milieubelasting op vanwege de benodigde vervoerbewegingen. Uitgangspunt is een zo kort mogelijke slibverblijftijd, waarbij naar een maximum van 3 dagen gestreefd moet worden.

*4 Dosering van een kleine hoeveelheid uitgestit slib aan aëroob slib kan de geurvorming tijdens slibopslag significant verminderen. Er is echter geen direct verband tussen de slibsamenstelling (aandeel aëroob/uitgestit/primair) en het wel of niet optreden van geurhinder tijdens slibverlading.

Artikel 3.5c

De geurbelasting, bedoeld in artikel 3.5b, eerste, tweede en vijfde tot en met achtste lid, wordt bepaald volgens de bij ministeriële regeling gestelde eisen.

Toelichting artikel 3.5c n.a.v. wijzigingsbesluit 2010/781 De geurbelasting ter plaatse van gevoelige objecten wordt bepaald met behulp van een rekenmethode. De details van deze rekenmethode worden vastgelegd in de Activiteitenregeling. De methode is alleen geschikt voor communale rioolwaterzuiveringsinstallaties en bestaat uit 3 stappen. Tijdens de eerste stap wordt de geuremissie vanuit de rioolwaterzuiveringsinstallatie bepaald. De geuremissie wordt berekend door de emissies van de verschillende procesonderdelen te bepalen met behulp van emissiefactoren en de oppervlaktes van de geurbronnen. De emissiefactoren zijn vastgelegd in de Activiteitenregeling. Tijdens de tweede stap wordt, op basis van de geuremissie, de geurbelasting op een bepaalde afstand van de zuivering bepaald. Tijdens de derde stap wordt getoetst of bij de dichtstbijzijnde gevoelige objecten wordt voldaan aan de voorgeschreven normen voor de geurbelasting.

Toelichting artikel 3.5c n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 De wijziging van artikel 3.5c houdt verband met het verplaatsen van het overgangsrecht van artikel 6.19b, eerste tot en met het vijfde lid (oud), naar artikel 3.5b, vierde tot en met het achtste lid.

Artikel 3.5d

1 In afwijking van artikel 2.9 worden bij het ontwerp, de aanleg en het gebruik van het gedeelte van de waterlijn, vanaf het ontvangstwerk tot de selector of beluchtingstank, alsmede van het gedeelte van het

zuiveringstechnisch werk waar slibontwatering, opslag en leidingwerk met primair slib plaatsvindt, bodembeschermende voorzieningen en bodembeschermende maatregelen getroffen waarmee een aanvaardbaar bodemrisico wordt gerealiseerd.

- 2 De bodembeschermende voorzieningen en bodembeschermende maatregelen, bedoeld in het eerste lid, voldoen aan de bij ministeriële regeling te stellen eisen over de goede werking van die voorzieningen en maatregelen, en over de controle van die eisen alsmede aan de bij ministeriële regeling te stellen eisen over de mogelijkheid om bodemverontreiniging te kunnen signaleren en indien nodig te herstellen.

Toelichting artikel 3.5d n.a.v. wijzigingsbesluit 2010/781 Een deel van de waterlijn bij een zuiveringstechnisch werk is een bodembedreigende bedrijfsmatige activiteit. Dit betreft de influentlijn, het gedeelte van de waterlijn vanaf het ontvangstwerk tot de selector of beluchtingstank. Daarnaast is het gedeelte van de sliblijn met primair slib een bodembedreigende bedrijfsmatige activiteit. Primair slib wordt, bij een aantal zuiveringstechnische werken, afgescheiden in een voorbezinktank, die zich bevindt in de waterlijn voorafgaande aan de selector of beluchtingstank. In de sliblijn wordt het slib, dat bestaat uit primair en overig slib, door indikking, vergisting en ontwatering geconcentreerd tot verpompbaar slib of vergaand ontwaterd tot een slibkoek met 15–35% drogestof. Op het onderdeel van de inrichting waar de slibvergisting plaatsvindt, is het Activiteitenbesluit niet van toepassing, want dat is een vergunningplichtige activiteit. Het deel van de installatie waarin de terugvoer van het retourslib vanuit de nabezinktanks naar de selector of beluchtingstank plaatsvindt, betreft gezuiverd afvalwater waar nog slib in zit, maar is niet bodembedreigend. Op grond van artikel 2.9 moeten bij bodembedreigende bedrijfsmatige activiteiten voorzieningen en maatregelen worden getroffen waarmee een verwaarloosbaar bodemrisico, zoals bedoeld in de NRB, wordt gerealiseerd. Vanwege de uitgestrektheid en de omvang van installaties leidt dit bij zuiveringstechnische werken tot voorzieningen en maatregelen die onevenredig kostbaar en ingrijpend zijn. In plaats van een verwaarloosbaar bodemrisico volgens de NRB te realiseren, wordt bij zuiveringstechnische werken met een afgewogen pakket aan voorzieningen en maatregelen een aanvaardbaar bodemrisico gerealiseerd, waarbij enerzijds de bodem in voldoende mate wordt beschermd en anderzijds geen onevenredige kosten moeten worden gemaakt of onredelijke ingrepen moeten worden gedaan. De volgende overwegingen hebben tot deze voorschriften geleid.

1. De behandeling van het afvalwater vindt plaats in grote betonnen bassins en tanks die onderling zijn verbonden met transportleidingen. Vanwege hun omvang en open karakter kunnen deze niet altijd voldoen aan alle voorwaarden van de vershillende, in beginsel van toepassing zijnde, testmethoden als CUR/PBV-Aanbevelingen 44, 51 en 65. Hierdoor kan de vloeistofdichtheid van de installatie, in de zin van de NRB, niet in alle gevallen worden aangetoond en is een verwaarloosbaar bodemrisico daarmee onbereikbaar.
2. Het stedelijk afvalwater komt, via het riool, verontreinigd aan bij het zuiveringstechnische werk en wordt in de waterlijn gezuiverd, met concentratie van de verontreinigingen in het slib, tot het geschikt is om te lozen op het oppervlaktewater. De zuivering vindt vooral plaats in de selector of de beluchtingstank. In het gedeelte hiervoor, de influentlijn, is sprake van verontreinigd afvalwater; in het gedeelte daarna tot het lozingspunt is het afvalwater niet meer in een dergelijke mate verontreinigd dat daardoor een bodemrisico ontstaat. Het ontstane slib heeft wel bodembedreigende eigenschappen. Het bodemrisico beperkt zich dus tot de influent- en de sliblijn en is «gering» tot «licht verhoogd» in de terminologie van de NRB. De voorgeschreven voorzieningen en maatregelen zijn dus slechts van toepassing op de influent- en de sliblijn.
3. Om de risico's van bodemverontreiniging zoveel mogelijk te beperken biedt het Activiteitenbesluit de mogelijkheid om als alternatief voor een vloeistofdichtheidverklaring volgens CUR/PBV-Aanbevelingen 44 een grondwatermonitorsysteem aan te leggen. Bij nieuwe installaties bestaat dit uit een horizontaal monitorsysteem. Bij bestaande installaties kan een verticaal monitorsysteem, bestaande uit peilbuizen, worden toegepast.

Artikel 3.5e

- 1 Bij het lozen in een oppervlaktewaterlichaam wordt ten minste voldaan aan het tweede tot en met zevende lid.
- 2 Een zuiveringstechnisch werk wordt zodanig ontworpen, gebouwd, geëxploiteerd en onderhouden dat onder alle normale plaatselijke weersomstandigheden de doelmatige werking daarvan is gewaarborgd, ongebruikelijke situaties daarbij buiten beschouwing gelaten.
- 3 De plaats van de lozing en de benedenstroomse afvoer zijn van dien aard dat nadelige gevolgen voor de kwaliteit van het ontvangende oppervlaktewaterlichaam worden voorkomen dan wel voor zover dat niet mogelijk is zoveel mogelijk worden beperkt.
- 4 Stedelijk afvalwater met een vervuilingswaarde van 2.000 inwonerequivalenten of meer ondergaat in een zuiveringstechnisch werk een zodanige behandeling, dat het voorafgaand aan het lozen in een oppervlaktewaterlichaam ten minste voldoet aan de volgende grenswaarden:

Parameters	Grenswaarde in etmaalmonster	Grenswaarde als voortschrijdend jaargemiddelde
Biochemisch zuurstofverbruik (BZV ₅ bij 20 °C) zonder nitrificatie	20 milligram O ₂ per liter	
Chemisch zuurstofverbruik (CZV)	125 milligram O ₂ per liter	
Totale hoeveelheid onopgeloste stoffen	30 milligram per liter	
Totaal fosfor (ontwerpcapaciteit van meer dan 100.000 inwonerequivalenten)		1,0 milligram per liter
Totaal fosfor (ontwerpcapaciteit van 2.000 tot en met 100.000 inwonerequivalenten)		2,0 milligram per liter
Totaal stikstof (ontwerpcapaciteit van 20.000 inwonerequivalenten of meer)		10 milligram per liter

Parameters	Grenswaarde in etmaalmonster	Grenswaarde als voortschrijdend jaargemiddelde
Totaal stikstof (ontwerpcapaciteit van 2.000 tot 20.000 inwonerequivalenten)		15 milligram per liter

- 5 De beoordeling of bij het lozen wordt voldaan aan de grenswaarden, genoemd in het vierde lid, geschiedt overeenkomstig de bij ministeriële regeling gestelde eisen.
- 6 Het bevoegd gezag kan, indien het belang van de bescherming van de kwaliteit van het oppervlaktewaterlichaam daartoe noodzaakt, bij maatwerkvoorschrift lagere grenswaarden vaststellen dan de grenswaarden, genoemd in het vierde lid.
- 7 Het bevoegd gezag kan bij maatwerkvoorschrift op verzoek van het openbaar lichaam of een andere rechtspersoon die krachtens artikel 3.4 van de Waterwet is belast met de zorg voor een zuiveringstechnisch werk, de grenswaarden voor de concentraties totaal fosfor en totaal stikstof, genoemd in het vierde lid, niet van toepassing verklaren en hogere grenswaarden vaststellen dan de grenswaarden, bedoeld in dat lid, indien het percentage van totaal fosfor onderscheidenlijk totaal stikstof dat uit het stedelijk afvalwater wordt verwijderd en dat op de onder de zorg van hetzelfde openbaar lichaam of dezelfde andere rechtspersoon staande gezamenlijke zuiveringstechnische werken wordt aangevoerd, ten minste 75 procent bedraagt en het een zuiveringstechnisch werk betreft:
 - a dat voor 1 september 1992 in bedrijf is genomen en waarvan de ontwerpcapaciteit sinds die datum met niet meer dan 25 procent is uitgebreid, of
 - b met een ontwerpcapaciteit van minder dan 20.000 inwonerequivalenten.

Toelichting artikel 3.5e n.a.v. wijzigingsbesluit 2014/20 Artikel 3.5e heeft betrekking op het brengen van stoffen in oppervlaktewaterlichamen vanuit zuiveringstechnische werken. Het betreft een gedeeltelijke implementatie van de richtlijn stedelijk afvalwater. Andere aspecten van deze richtlijn zijn geïmplementeerd in artikel 2.3 van het Waterbesluit. Krachtens artikel 7 van de richtlijn stedelijk afvalwater moet stedelijk afvalwater dat met behulp van een openbaar vuilwaterriool wordt ingezameld, worden onderworpen aan een toereikende behandeling in een zuiveringstechnisch werk, zodanig dat het ontvangende oppervlaktewaterlichaam na de lozing aan de relevante kwaliteitsdoelen kan voldoen. Een zuiveringstechnisch werk dient zodanig te worden ontworpen, gebouwd, geëxploiteerd en onderhouden dat een doelmatige werking onder normale omstandigheden is gewaarborgd. Dimensionering van de zuiveringstechnische werken vindt in Nederland plaats op basis van de door de Vereniging van Zuiveringbeheerders van de waterschappen opgestelde richtlijnen. Deze zijn dusdanig opgesteld dat een doelmatige werking van de zuiveringstechnische werken onder de Nederlandse (klimatologische) omstandigheden is geborgd.

Ongebruikelijke situaties zijn bijvoorbeeld uitzonderlijke neerslag, onvoorzienbare calamiteiten en voorzienbare voorvallen, waaronder grootschalig onderhoud en bouwactiviteiten op het zuiveringstechnische werk. In dit kader kan ook worden verwezen naar de documentatie ten aanzien van ontwerp en beheer van zuiveringstechnische werken, die door de Stichting Toegepast Onderzoek Waterbeheer (STOWA) in samenwerking met de waterschappen wordt opgesteld. Deze documentatie geeft een goed beeld van de dagelijkse praktijk en de ontwikkeling in de «stand der techniek» van het zuiveringsproces op zuiveringstechnische werken in Nederland.

Het derde lid regelt dat de gevolgen voor het watermilieu minimaal dienen te zijn wanneer een stedelijke afvalwaterstroom, die in een zuiveringstechnisch werk een toereikende behandeling heeft ondergaan, op een oppervlaktewaterlichaam wordt geloosd. Bijlage I, onderdeel B, vijfde lid, bij de richtlijn stedelijk afvalwater wijst in dit kader op de locatiekeuze van het lozingspunt van een zuiveringstechnisch werk. In het Nederlandse waterbeleid is dit verder uitgewerkt binnen het waterkwaliteitsspoor, waarbij de effecten van de lozing op de waterkwaliteit (de toestandklasse) van het oppervlaktewaterlichaam worden beoordeeld. Als toetsmethode wordt de beoordelingsmethodiek zoals beschreven in het «Handboek Immissietoets» (oktober 2011) gebruikt eventueel aangevuld met een specifiek watermodel voor het betreffende oppervlaktewaterlichaam.

Stedelijk afvalwater, dat in een zuiveringstechnisch werk met een ontwerpcapaciteit van 2.000 inwonerequivalenten of meer een behandeling heeft ondergaan, mag op een oppervlaktewaterlichaam worden geloosd als dat ten minste voldoet aan de in artikel 3.5e, vierde lid, opgenomen grenswaarden. De wijze van bemonsteren en analyseren van de watermonsters, alsmede de beoordeling van de meetwaarden (zie ook artikel 3.5g, eerste lid), vindt plaats overeenkomstig enkele nieuwe artikelen in paragraaf 3.1.2 van de Activiteitenregeling, die voor een belangrijk deel overeenkomen met de voormalige bijlage VI bij de Waterregeling of tabel 1 uit het voormalige Lozingenbesluit Wvo stedelijk afvalwater. Voor de parameters Biochemisch zuurstofverbruik (BZV), Chemisch zuurstofverbruik (CZV) en onopgeloste bestanddelen betreft het maximale grenswaarden in enig tijd- of volumeproportioneel etmaalmonster van afvalwater en het maximum aantal toegestane overschrijdingen van een bepaalde grenswaarde per parameter afhankelijk van de ontwerpcapaciteit van een zuiveringstechnisch werk. De grenswaarden voor totaal stikstof en totaal fosfor worden niet berekend per etmaal maar als voortschrijdende jaargemiddelde concentraties. Bij de grenswaarde voor totaal fosfor zijn twee wijzigingen doorgevoerd ten opzichte van bijlage VI van de Waterregeling. In plaats van hele getallen zijn de grenswaarden voor totaal fosfor vastgelegd op 1 decimaal. Hiermee wordt in ieder geval voorkomen dat bij het toetsen van de gemiddelde meetwaarde aan de grenswaarde voor totaal fosfor die meetwaarde sterk wordt vertekend door het toepassen van een afrondingssysteem anders dan de gebruikelijke NEN 1047, blad 2.1. Verder worden de grenswaarden voor totaal fosfor en voor totaal stikstof uitgedrukt als een voortschrijdend jaargemiddelde concentratie. In het verleden werd deze grenswaarde voor totaal fosfor nog uitgedrukt als de voortschrijdend gemiddelde concentratie totaal fosfor in 10 opeenvolgende etmaalmonsters. Voor totaal stikstof was destijds de jaargemiddelde concentratie berekend over één kalenderjaar. Het voortschrijdend jaargemiddelde biedt de mogelijkheid om op elk willekeurig moment te toetsen op de grenswaarde waarbij dus niet meer moet worden gewacht tot het einde van het kalenderjaar. De wijzigingen voor totaal fosfor sluiten beter aan bij de werkingssfeer van de richtlijn stedelijk afvalwater, waardoor «een Nederlandse kop» op EU-regelgeving verdwijnt. Verder wordt hiermee tegemoet gekomen aan de wensen van de waterschappen. Naar verwachting zal dit resulteren in een duurzamere fosforverwijdering met als gevolg minder gebruik van chemicaliën, een lager energieverbruik, een verminderde productie van zuiveringslib en de mogelijkheid om fosfor hieruit terug te

winnen. Tevens biedt deze aanpassing in de grenswaarde van totaal fosfor de waterschappen de mogelijkheid het zuiveringsproces efficiënter te sturen zodat lagere concentraties fosfor in de zomerperiode kunnen worden verkregen. Dit maakt het voor fosfor en stikstof mogelijk seizoensdifferentiatie per zuiveringstechnisch werk toe te passen door lagere zomergemiddelde streefwaarden op te nemen en de daarbij behorende winter/jaar-gemiddelde grenswaarden, waardoor een bijdrage wordt geleverd aan de na te streven ecologische doelen voor het ontvangende oppervlaktewaterlichaam.

Ingevolge het zesde lid kan het bevoegd gezag door het opstellen van maatwerkvoorschriften strengere grenswaarden vaststellen indien de bescherming van de kwaliteit van het ontvangende oppervlaktewaterlichaam daartoe noodzaakt. Dit kunnen lagere concentraties zijn dan de grenswaarden voor de betreffende stoffen. Hierdoor kan de beïnvloeding van het na te streven kwaliteitsdoel van het ontvangende oppervlaktewaterlichaam tot een minimum worden beperkt of afgewenteld op een benedenstrooms waterlichaam worden voorkomen. Ook kunnen grenswaarden voor andere parameters dan genoemd in artikel 3.5e, zoals ammonium-stikstof of ten aanzien van de bacteriologische kwaliteit, worden gesteld maar dat betreft een maatwerkvoorschrift op grond van de zorgplicht (artikel 2.1). Deze kwaliteitsdoelen kunnen voortkomen uit nationaal beleid, maar ook vanuit andere Europese richtlijnen dan de richtlijn stedelijk afvalwater, zoals de Kaderrichtlijn Water of de Zwemwaterrichtlijn.

Op grond van het vierde lid van artikel 5 van de richtlijn stedelijk afvalwater hoeven de in het vierde lid gestelde grenswaarden voor totaal fosfor en totaal stikstof voor afzonderlijke zuiveringstechnische werken in bepaalde gebieden niet te worden toegepast, indien kan worden aangetoond dat het minimumpercentage van de vermindering van de totale vracht voor alle zuiveringstechnische werken in deze gebieden ten minste 75% voor totaal fosfor en ten minste 75% voor totaal stikstof bedraagt. Nederland heeft van deze mogelijkheid gebruik gemaakt door eenzelfde vrijstellingbevoegdheid per overheidslichaam te verstrekken. Destijds is deze 75%-rendementsdispensatie per verzorgingsgebied van een waterschap vastgelegd in het Nederlandse Fosfaat- en Stikstofbesluit en overgenomen in het latere Lozingenbesluit Wvo stedelijk afvalwater en het Waterbesluit. De achterliggende gedachte hierbij was destijds dat door een grotere flexibiliteit en een min of meer gelijke inspanningsverplichting per waterschap, Nederland eerder zou voldoen aan de richtlijn stedelijk afvalwater. Sinds 2007 voldoet elk waterschap aan deze Europese richtlijn.

Het zevende lid biedt het bevoegd gezag de mogelijkheid om bij maatwerkvoorschrift voor de parameters totaal fosfor en totaal stikstof minder strenge grenswaarden op te nemen dan de in het vierde lid gestelde grenswaarden, mits het zuiveringstechnische werk voldoet aan één van de in het zevende lid, onder a en b, genoemde voorwaarden. Deze 75% gebiedsdispensatie-regeling geldt per verzorgingsgebied van een waterschap onder de voorwaarde dat de totale vrachtvermindering voor alle zuiveringstechnische werken in dit gebied ten minste 75% bedraagt. Indien het waterschap van deze regeling gebruik wenst te maken, zal het hiertoe een met redenen onderbouwd verzoek moeten indienen bij het bevoegd gezag voor het laten vastleggen van hogere grenswaarden in een maatwerkvoorschrift. De dagelijkse zuiveringspraktijk voor stedelijk afvalwater in Nederland en die van het betreffende zuiveringstechnische werk alsmede de te verwachten groei in de aanvoer van de vuillast bepalen de hoogte van de te stellen grenswaarden. Om te komen tot in de praktijk bruikbare grenswaarden kan gebruik worden gemaakt van de Lozingseisassistent uit de CIW-nota «Lozingseisen Wvo-vergunningen». Voorwaarde is dat deze lozing met hogere grenswaarden toelaatbaar is vanuit waterkwaliteitsoogpunt en getoetst is aan de beoordelingsystematiek zoals beschreven in het «Handboek Immissietoets» (oktober 2011). Stedelijk afvalwater bevat naast de in het vierde lid vermelde zuurstofbindende stoffen, onopgeloste stoffen, fosfor- en stikstofverbindingen een grote diversiteit aan andere verontreinigende stoffen. De huidige zuiveringstechnische werken zijn primair ontworpen voor het (biologisch) verwijderen van de in het vierde lid vermelde zuurstofbindende stoffen en nutriënten. Andere verontreinigende stoffen liften mee met dit zuiveringsproces en worden afhankelijk van de stoffeigenschappen in meer of mindere mate verwijderd. Bij een zuiveringstechnisch werk dat naast huishoudelijk afvalwater en zuiveringsglib andere afvalstoffen verwerkt, zal dit zodanig in het acceptatie- en verwerkingsbeleid vastgelegd worden dat verwerking van deze afvalstoffen plaatsvindt met de hiervoor vereiste BBT-technieken. Aan deze te verwerken afvalstoffen worden in het acceptatie- en verwerkingsbeleid voorwaarden gesteld wat betreft de hoogte van de daarin aanwezige verontreinigingen.

In oude lozingsvergunningen voor zuiveringstechnische werken werd veelal een monitoringsprogramma opgenomen, waarin de beheerder informatie verstrekke over de aanwezigheid van verontreinigende stoffen in het geloosde effluent. Om de lastendruk te verlagen en vanwege het feit dat deze informatie ook anderszins beschikbaar komt, zoals door Europese E-PRTR rapportages, wordt er in dit besluit van afgezien om een dergelijke monitoringsverplichting op te nemen. Alleen in bijzondere situaties bestaat voor het bevoegd gezag vanuit de algemene zorgplicht de mogelijkheid een monitoringsprogramma te verlangen voor stoffen die een probleem vormen voor de kwaliteit en de gebruiksfuncties van het oppervlaktewaterlichaam. Aan de hand van het verkregen inzicht in het aandeel van het zuiveringstechnisch werk in de belasting zal dit moeten leiden tot aangrijpingsmogelijkheden om het waterkwaliteitsprobleem te reduceren of op te lossen.

Artikel 3.5f

- 1 Voor de toepassing van dit artikel wordt onder «voorzienbare bijzondere bedrijfsomstandigheden bij een zuiveringstechnisch werk» verstaan: andere dan de reguliere bedrijfsomstandigheden, niet zijnde een ongewoon voorval, zoals onderhouds- en reparatiewerkzaamheden, waardoor onderdelen van het zuiveringsproces tijdelijk buiten bedrijf worden gesteld.
- 2 In het geval van voorzienbare bijzondere bedrijfsomstandigheden als bedoeld in het eerste lid die gevolgen kunnen hebben voor de kwaliteit van het na zuivering te lozen afvalwater, kan het bevoegd gezag op verzoek van het openbaar lichaam of een andere rechtspersoon die krachtens artikel 3.4 van de Waterwet is belast met de zorg voor een zuiveringstechnisch werk voor een door hem vast te stellen periode bij maatwerkvoorschrift de grenswaarden, genoemd in artikel 3.5e, vierde, zesde of zevende lid, niet van toepassing verklaren en hogere grenswaarden vaststellen alsmede tijdelijk aanvullende maatregelen voorschrijven om de nadelige gevolgen voor de waterkwaliteit zoveel mogelijk te beperken.
Toelichting artikel 3.5f n.a.v. wijzigingsbesluit 2014/20 In afwijking van de reguliere bedrijfsvoering kunnen zich voorzienbare situaties voordoen die het zuiveringsproces nadelig beïnvloeden en gevolgen hebben voor de kwaliteit van het te lozen afvalwater. Het gaat om andere dan de gebruikelijke bedrijfsomstandigheden zoals grootschalige onderhouds- en reparatiewerkzaamheden, waarbij onderdelen van het zuiveringsproces tijdelijk buiten bedrijf worden gesteld. Het gaat niet om

ongewone voorvallen. In tegenstelling tot andere inrichtingen is het voor een zuiveringstechnisch werk vanwege de acceptatieplicht voor het waterschap doorgaans niet mogelijk de aanvoer van stedelijk afvalwater tijdelijk stop te zetten om grootschalige (onderhouds)werkzaamheden uit te voeren. De beheerder van het zuiveringstechnische werk zal in dergelijke voorzienbare bijzondere bedrijfsomstandigheden voorzorgsmaatregelen moeten treffen om eventuele nadelige gevolgen voor de waterkwaliteit zo beperkt mogelijk te houden. Het bevoegd gezag dient bij mogelijke overschrijding van de gestelde grenswaarden hierover geruime tijd voor deze ongebruikelijke maar voorzienbare situatie te worden geïnformeerd. Hierbij dient informatie te worden gegeven over onder andere de te treffen voorzorgsmaatregelen, de ingeschatte verslechterde waterkwaliteit en de mate van de tijdelijke overschrijding van de gestelde grenswaarden. Het bevoegd gezag kan op basis hiervan bij maatwerkvoorschrift de onder normale omstandigheden geldende grenswaarden tijdelijk niet van toepassing verklaren en hogere grenswaarden vaststellen. Tevens kan het bevoegd gezag bij maatwerkvoorschrift tijdelijk aanvullende maatregelen voorschrijven om de nadelige gevolgen voor de waterkwaliteit te beperken. Voor de aanvraag van een maatwerkvoorschrift op verzoek van de beheerder geldt de reguliere voorbereidingsprocedure van titel 4.1 van de Algemene wet bestuursrecht. Dit betekent dat een verzoek om maatwerk minimaal 8 weken voorafgaand de voorzienbare situatie ingediend moet zijn bij het bevoegd gezag.

Artikel 3.5g

- 1 Het openbaar lichaam of een andere rechtspersoon welke krachtens artikel 3.4 van de Waterwet is belast met de zorg voor een zuiveringstechnisch werk voor de behandeling van stedelijk afvalwater met een vervuilingswaarde van 2.000 inwonerequivalenten of meer bemonstert zowel het inkomende, onbehandelde stedelijk afvalwater als het te lozen gezuiverde stedelijk afvalwater, analyseert de monsters en beoordeelt de resultaten daarvan overeenkomstig de bij ministeriële regeling gestelde eisen.
- 2 Het openbaar lichaam of een andere rechtspersoon als bedoeld in het eerste lid legt binnen vier maanden na afloop van ieder kalenderjaar aan Onze Minister een overzicht over van de onder zijn zorg staande zuiveringstechnische werken en van de resultaten van de bemonstering, analyse en beoordeling, bedoeld in dat lid.

Toelichting artikel 3.5g n.a.v. wijzigingsbesluit 2014/20 Dit artikel geeft de grondslag voor de naleving van artikel 3.5e door het waterschap dat de zorg heeft voor een zuiveringstechnisch werk voor de behandeling van stedelijk afvalwater. Het betreft de implementatie van artikel 15, eerste en vierde lid, van de richtlijn stedelijk afvalwater en komt overeen met het voormalige artikel 6.7, eerste en tweede lid, van het Waterbesluit. De wijze van bemonsteren en het analyseren van de monsters stedelijk afvalwater alsmede de beoordeling van de meetwaarden is vastgelegd in de Activiteitenregeling. De in artikel 15 van de richtlijn stedelijk afvalwater opgenomen controleplicht voor het bevoegd gezag met betrekking tot de lozingen van stedelijk afvalwater uit zuiveringstechnische werken en met de waterlichamen, waarin deze lozingen plaatsvinden, is opgenomen in artikel 2.3 van het Waterbesluit. De overgangsregeling van artikel 6.2 is van toepassing op de lozingen van zuiveringstechnische werken krachtens dit besluit. Dit betekent dat de vergunningvoorschriften die in de lozingsvergunningen op grond van de Wet verontreiniging oppervlaktewateren of artikel 6.2 van de Waterwet van kracht waren ten tijde van de inwerkingtreding van dit besluit gedurende drie jaren daarna worden aangemerkt als maatwerkvoorschriften mits deze vergunningvoorschriften vallen binnen de bevoegdheid van het bevoegd gezag tot het stellen van maatwerkvoorschriften. Na deze overgangsperiode van drie jaren vervallen deze vergunningvoorschriften als maatwerkvoorschrift tenzij het bevoegd gezag deze maatwerkvoorschriften in deze periode opnieuw heeft vastgesteld, al dan niet op verzoek van de beheerder van het zuiveringstechnische werk. Het initiatief voor het opnieuw vastleggen van de vergunningvoorschriften in maatwerkvoorschriften moet komen van het bevoegd gezag bij strengere eisen dan de gestelde grenswaarden in algemene regels, zoals vermeld in artikel 3.5e of conform de zorgplicht, artikel 2.1. Bij ruimere lozingeisen ligt het initiatief voor het opnieuw vastleggen in maatwerkvoorschriften bij de beheerder van het zuiveringstechnische werk. Passen de vergunningvoorschriften niet binnen de bevoegdheid van het bevoegd gezag tot het stellen van maatwerkvoorschriften en zijn deze ruimer (minder streng) dan de algemene regels van artikel 3.5e, dan geldt een overgangsperiode van een half jaar. Na afloop van die periode vervallen deze vergunningvoorschriften, tenzij deze gewijzigd als maatwerkvoorschriften op basis van artikel 3.5e vastgesteld worden. Dit geldt bijvoorbeeld voor de zuiveringstechnische werken, die gebruik maken van de 75%-vrijstellingsregeling en waarbij nog geen (hogere) grenswaarden voor totaal fosfor of totaal stikstof in de huidige lozingsvergunningen zijn vastgelegd. Deze zogenaamde «open lozingsvergunningen» vallen buiten de bevoegdheid tot het stellen van de maatwerkvoorschriften van artikel 3.5e; d.w.z. hoger of lager dan de in artikel 3.5e gestelde grenswaarden voor totaal fosfor of totaal stikstof. In het «Inspectiekader vergunningverlening en handhaving rioolwaterzuiveringsinstallaties» van de voormalige Inspectie Verkeer en Waterstaat worden deze open lozingsvergunningen als ongewenst beschouwd. Binnen een half jaar na het van kracht worden van de algemene regels voor de lozingen van zuiveringstechnische werken krachtens dit besluit zullen dus voor deze zuiveringstechnische werken hogere grenswaarden voor totaal fosfor en totaal stikstof in de vorm van nieuwe maatwerkvoorschriften moeten worden vastgelegd.

§ 3.1.5 Lozen van koelwater

Artikel 3.6

- 1 Deze paragraaf is van toepassing op het lozen van koelwater met een warmtevracht van 50.000 kilojoule of minder per seconde. Bij het lozen wordt ten minste voldaan aan het tweede tot en met het zevende lid. **Toelichting artikel 3.6, eerste lid, n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558** Stookinstallaties binnen een IPPC-inrichting hebben veelal grote koelwaterlozingen tot gevolg. Met de inwerkingtreding van dit besluit gaat Hoofdstuk 3 van het Activiteitenbesluit ook gelden voor IPPC-inrichtingen. Het is evenwel niet gewenst dat voor zeer grote industriële koelwaterlozingen met veel impact op een oppervlaktewaterlichaam algemene regels gaan gelden. Daarom is aan het eerste lid van artikel 3.6 van het Activiteitenbesluit de voorwaarde toegevoegd, dat het moet gaan om een koelwaterlozing met een warmtevracht van 50.000

kilojoule of minder per seconde, alvorens de algemene regels van toepassing zijn. De bovengrens voor koelwaterlozingen is gebaseerd op een inschatting van de ondergrens van de huidige grotere industriële koelwaterlozingen van IPPC-inrichtingen. Uit de door Rijkswaterstaat afgegeven vergunningen blijkt, dat minder dan 20% van de bedrijven verantwoordelijk is voor meer dan 90% van de totale warmtelozing. Deze inrichtingen blijven vergunningplichtig. Er is bewust gekozen om een bovengrens op te nemen in plaats van de IPPC-inrichtingen uit te sluiten. De verschillende bovengrenzen die bestaan tussen algemene regels (met een mogelijkheid tot maatwerk) en de vergunningplicht worden zodoende opgeheven. De bovengrenzen zijn nu nog afhankelijk van de inrichting of installatie. Met de wijziging van het eerste lid van artikel 3.6 van het Activiteitenbesluit, worden de grenzen waaronder koelwaterlozingen gereguleerd worden, scherper en helderder. Kleine lozingen vallen onder het Activiteitenbesluit. Voor lozingen met iets meer impact is het mogelijk maatwerk te stellen. Lozingen met een warmtevracht van meer dan 50.000 Kilojoule per seconde zijn vergunningplichtig. Er is geen specifiek overgangsrecht opgesteld. Er zijn geen inrichtingen bekend, die voorafgaand aan de inwerkingtreding van het voorliggende wijzigingsbesluit wel onder de algemene regels voor het lozen van koelwater vielen, en met de opname van de bovengrens niet meer. Voor inrichtingen die voor wat betreft het lozen van koelwater vergunningplichtig waren en nu onder algemene regels komen te vallen, geldt het algemene overgangsrecht zoals dat is opgenomen in paragraaf 6.1 van het Activiteitenbesluit.

- 2 Het lozen van koelwater waaraan geen chemicaliën zijn toegevoegd in een oppervlaktewaterlichaam of in een voorziening voor de inzameling en het transport van afvalwater niet zijnde een vuilwaterriool, is toegestaan indien de warmtevracht niet meer bedraagt dan:
 - a 1000 Kilojoule per seconde, indien het een aangewezen oppervlaktewaterlichaam betreft;
 - b 10 Kilojoule per seconde, indien het een niet aangewezen oppervlaktewaterlichaam betreft.
- 3 De warmtevracht van een koelwaterlozing wordt berekend als het product van:
 - a het lozingsdebiet van koelwater in kubieke meter per seconde;
 - b het verschil tussen de lozingstemperatuur en de temperatuur van het ontvangende oppervlaktewaterlichaam in graden Celsius;
 - c de warmtecapaciteit van het koelwater hetgeen gelijk is aan 4190 Kilojoule per kubieke meter per graad temperatuursverhoging.
- 4 Het bevoegd gezag kan indien het belang van de bescherming van het milieu zich daartegen niet verzet, bij maatwerkvoorschrift het tweede lid niet van toepassing verklaren en het lozen van koelwater met een hogere warmtevracht dan bedoeld in het tweede lid of waaraan in beperkte mate chemicaliën zijn toegevoegd toestaan.
- 5 Indien het lozen, bedoeld in het tweede lid, een temperatuurstijging zou veroorzaken die tot beperking van de warmtevracht noodzaakt, kan het bevoegd gezag bij maatwerkvoorschrift voor de warmtevracht lagere waarden vaststellen dan bedoeld in het tweede lid.
- 6 Het lozen van koelwater als bedoeld in het tweede lid vindt slechts dan in een vuilwaterriool plaats indien het lozen van dat koelwater in een oppervlaktewaterlichaam of in een voorziening voor de inzameling en het transport van afvalwater niet zijnde een vuilwaterriool redelijkerwijs niet mogelijk is.
- 7 De warmtevracht van een lozing van koelwater kan op een doelmatige wijze worden bepaald, dan wel door degene die de inrichting drijft aannemelijk worden gemaakt.

Toelichting artikel 3.6 Voor de beoordeling van lozingen van koelwater is in CIW-verband (nu het Landelijk Bestuurlijk Overleg Water) een beoordelingssystematiek ontwikkeld om warmtelozingen te beoordelen. Na toepassing van BBT kan hiermee de impact van de warmtelozing in het ontvangende oppervlaktewater worden ingeschat. Dit resulteert in een berekening van de maximaal toegestane warmtevracht.

Met dit besluit worden naar schatting 80% van de koelwaterlozingen afkomstig van activiteiten die onder dit besluit vallen gereguleerd. Voor de overige 20% is lozing met name in de grotere oppervlaktewateren op voorhand niet uit te sluiten, maar blijft een individuele afweging (maatwerk) gewenst. De onttrekking van koelwater uit het oppervlaktewater of uit het grondwater is niet opgenomen in dit besluit. Daarvoor is een vergunning nodig op grond van respectievelijk de Wet op de Waterhuishouding en de Grondwaterwet.

Ondergrens

Uit eenvoudige modelberekeningen is gebleken dat als gevolg van een warmtelozing van maximaal 10 kilojoule per seconde op oppervlaktewater de mengzone waarbinnen de temperatuursverhoging als gevolg van de lozing meer is dan 3 graden Celsius beperkt blijft tot een gebied met een straal van enkele meters. Om die reden wordt het acceptabel geacht om voor koelwaterlozingen een ondergrens te hanteren van 10 kilojoule per seconde.

Ontvangende oppervlaktewater

Bij het lozen in oppervlaktewateren die met het oog op lozingen geen bijzondere bescherming behoeven wordt een warmtevracht van 1000 kilojoule per seconde acceptabel geacht.

Handhaving

Het bevoegd gezag kan met de in artikel 3.6 genoemde rekenregel de warmtevracht berekenen uit meetgegevens en vaststellen of lozing geschiedt binnen de voorwaarden van dit besluit.

Maatwerk

Bij het opstellen van de maximaal toegestane warmtevracht zijn een aantal conservatieve uitgangspunten gehanteerd. Indien de te lozen warmtevracht meer bedraagt dan bij dit besluit is toegestaan kan de lozer een meer gedetailleerde berekening uitvoeren voor een beoordeling van de warmtelozing op maat. In deze berekening kunnen dan de lokale gegevens van het ontvangende oppervlaktewater gebruikt worden en kan er bijvoorbeeld rekening gehouden worden met seizoensinvloeden. Voor het uitvoeren van deze beoordeling van de warmtelozing op maat kan de beoordelingssystematiek voor warmtelozingen worden gehanteerd, die is opgesteld in opdracht van het Nationaal Bestuursakkoord Water. Indien blijkt dat een grotere warmtelozing dan is toegestaan bij dit

besluit acceptabel is, kan het bevoegd gezag na een hiertoe strekkende aanvraag deze met behulp van een maatwerkvoorschrift toestaan.

Chemicaliën

Gangbare behandelingschemicaliën voor koelwater vereisen een individuele afweging. Het gebruik van chemicaliën heeft daarom instemming van het bevoegde gezag. Voor de beschrijving van het effect van de chemicaliën lozing kan een immisietoets uitgevoerd worden.

§ 3.1.6 Lozen ten gevolge van werkzaamheden aan vaste objecten

Artikel 3.6.1

Deze paragraaf is van toepassing op het lozen ten gevolge van reinigingswerkzaamheden, conserveringswerkzaamheden, sloop-, en renovatiewerkzaamheden of andere onderhoudswerkzaamheden aan of nieuwbouw van vaste objecten.

Toelichting artikel 3.6.1 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 *Abusievelijk ontbrak in paragraaf 3.1.6 inzake het lozen ten gevolge van werkzaamheden aan vaste objecten een artikel met het toepassingsbereik van deze paragraaf. Met artikel 3.6.1 is het toepassingsbereik toegevoegd.*

Artikel 3.6a

- 1 Bij het lozen ten gevolge van reinigingswerkzaamheden, conserveringswerkzaamheden of andere onderhoudswerkzaamheden aan vaste objecten wordt ten minste voldaan aan het tweede tot en met het vijfde lid.
- 2 Indien bij de werkzaamheden, bedoeld in het eerste lid, lozen in een oppervlaktewaterlichaam kan plaatsvinden, worden bij ministeriële regeling aangegeven maatregelen getroffen om het in dat oppervlaktewaterlichaam lozen van stoffen, die bij de werkzaamheden worden gebruikt dan wel van het vast object vrijkomen, te voorkomen dan wel, voor zover dat redelijkerwijs niet mogelijk is, zoveel mogelijk te beperken. Indien voorkomen redelijkerwijs niet mogelijk is, is na het treffen van maatregelen bedoeld in de eerste volzin lozen in een oppervlaktewaterlichaam toegestaan.
- 3 Het lozen in een vuilwaterriool is verboden, tenzij het lozen betreft als bedoeld in het vierde lid.
- 4 Bij reinigingswerkzaamheden, die periodiek worden uitgevoerd en waarbij uitsluitend vuilafzetting wordt verwijderd, is het lozen van reinigingswater in een voorziening voor de inzameling en het transport van afvalwater en op of in de bodem toegestaan.
- 5 Het bevoegd gezag kan bij maatwerkvoorschrift afwijken van het derde lid en het lozen ten gevolge van gevelreiniging en graffitiwijdering in een vuilwaterriool toestaan, indien het belang van de bescherming van het milieu zich gelet op de samenstelling, hoeveelheid en eigenschappen van het afvalwater niet tegen het lozen in een vuilwaterriool verzet. Artikel 2.2, vierde lid, is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 3.6b

- 1 Bij het lozen in een oppervlaktewaterlichaam ten gevolge van sloop-, of renovatiewerkzaamheden aan of nieuwbouw van vaste objecten wordt ten minste voldaan aan het tweede en derde lid.
- 2 Het lozen, dat gelet op de locatie van de in het eerste lid bedoelde werkzaamheden redelijkerwijs niet kan worden voorkomen, is toegestaan.
- 3 Bij de werkzaamheden, bedoeld in het eerste lid, worden maatregelen getroffen om het lozen te voorkomen dan wel, voor zover dat niet mogelijk is, zoveel mogelijk te beperken. De maatregelen worden beschreven in een werkplan.

Toelichting artikel 3.6b n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 *De redactie van artikel 3.6b, eerste lid, dat voorschriften geeft voor het lozen in een oppervlaktewaterlichaam ten gevolge van sloop-, renovatie- of nieuwbouwwerken, kon de indruk wekken dat het artikel slechts van toepassing is bij uitbreiding van een al bestaand object en niet bij nieuwbouw. Dat is niet de bedoeling. Met deze wijziging wordt verduidelijkt dat dit artikel ook van toepassing is op nieuwbouw van vaste objecten.*

§ 3.1.7 Handelingen in een oppervlaktewaterlichaam

Toelichting op nieuwe paragraaf 3.1.7 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 *Paragraaf 3.1.7 betreft «handelingen in een oppervlaktewaterlichaam». Baggerwerkzaamheden binnen inrichtingen, zoals bij jachthavens, gemeentelijke havens en visafslagen waren vergunningplichtig, terwijl baggerwerkzaamheden buiten de inrichting zijn geregeld in artikel 3.17 van het Besluit lozen buiten inrichtingen en daarmee onder algemene regels vallen. Met dit wijzigingsbesluit worden ook de baggerwerkzaamheden binnen inrichtingen vrijgesteld van de watervergunningplicht (artikel 3.6d (nieuw)). Hetzelfde geldt voor andere werkzaamheden in het oppervlaktewater, die plaatsvinden door of vanwege de beheerder van dat oppervlaktewater in het kader van het beheer (artikel 3.6e (nieuw)), waarvoor in het Besluit lozen buiten inrichtingen artikel 3.18 is opgenomen. De formulering van de artikelen 3.6d en 3.6e is dan ook ontleend aan de tekst van het Besluit lozen buiten inrichtingen. In het tweede lid van artikel 3.6d ontbreekt alleen het woord «redelijkerwijs» dat in artikel 3.17 van het Besluit lozen buiten inrichtingen wel wordt gebruikt. Hiermee is geen inhoudelijke wijziging beoogd, maar wordt aangesloten bij de formulering die in het Activiteitenbesluit gebruikelijk is. Wellicht ten overvloede*

wordt opgemerkt dat «andere werkzaamheden in het oppervlaktewater» uiteraard niet ziet op de aanleg of het wijzigen van rijkswaterstaatswerken als bedoeld in artikel 5.4 van de Waterwet. Omdat de gevolgen voor de waterkwaliteit op dit moment nog niet helemaal overzien kunnen worden is vooralsnog geen met artikel 3.19 van het Besluit lozen buiten inrichtingen vergelijkbare bepaling opgenomen over lozen in een oppervlaktewaterlichaam ten gevolge van het verplaatsen van algen en bacteriën uit een ander oppervlaktewaterlichaam.

Artikel 3.6c

- 1 Deze paragraaf is van toepassing op ontgravingen of baggerwerkzaamheden in een oppervlaktewaterlichaam.
- 2 Deze paragraaf is tevens van toepassing op andere werkzaamheden in een oppervlaktewaterlichaam indien die plaatsvinden door of vanwege de beheerder in het kader van het beheer van dat oppervlaktewaterlichaam.

Artikel 3.6d

- 1 Het lozen in een oppervlaktewaterlichaam ten gevolge van ontgravingen of baggerwerkzaamheden in dat oppervlaktewaterlichaam is toegestaan.
- 2 Indien bij ontgravingen of baggerwerkzaamheden in een oppervlaktewaterlichaam de kwaliteit van de te baggeren of ontgraven waterbodem een bij ministeriële regeling aan te wijzen interventiewaarde overschrijdt, worden de werkzaamheden uitgevoerd overeenkomstig een werkplan, waarin maatregelen zijn beschreven waarmee het lozen zo veel mogelijk wordt beperkt. Het werkplan bevat in ieder geval de beschrijving van de toe te passen baggertechniek en de bij het gebruik van die techniek gehanteerde werkwijze.

Artikel 3.6e

Het lozen in een oppervlaktewaterlichaam ten gevolge van andere werkzaamheden dan bedoeld in artikel 3.6c, is toegestaan indien die werkzaamheden plaatsvinden door of vanwege de beheerder in het kader van het beheer van dat oppervlaktewaterlichaam.

§ 3.1.8 Lozen ten gevolge van schoonmaken drinkwaterleidingen

Toelichting op nieuwe paragraaf 3.1.8 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 Paragraaf 3.1.8 betreft «lozen ten gevolge van schoonmaken drinkwaterleidingen». In het Besluit lozen buiten inrichtingen is in artikel 3.22 het lozen van schoonmaakwater ten gevolge van het schoonmaken van drinkwaterleidingen geregeld en dat lozen valt daarmee onder algemene regels. In de praktijk is gebleken dat veel van deze lozingen plaatsvinden bij inrichtingen, waarop dat besluit niet van toepassing is, waardoor de voorkeursroute voor lozen vanuit inrichtingen, in het oppervlaktewater, vergunningplichtig was. Door eenzelfde artikel als artikel 3.22 van het Besluit lozen buiten inrichtingen in artikel 3.6f (nieuw) van het Activiteitenbesluit op te nemen vervalt die vergunningplicht. Daarmee wordt tevens verdere invulling gegeven aan het onder algemene regels brengen van dergelijke lozingen die voor het milieu zowel chemisch als ecologisch weinig relevant zijn. Daarnaast zorgt het gelijktrekken van de regels in het Activiteitenbesluit en het Besluit lozen buiten inrichtingen voor uniformering van deze besluiten, waardoor het samengaan van deze besluiten in de toekomst wordt vereenvoudigd. De hoeveelheid afvalwater die vrijkomt bij het schoonmaken en in bedrijf nemen van de voorzieningen voor de opslag, het transport en de distributie van drinkwater is afhankelijk van het betrokken traject in het transport- en distributienet. Het transportnet kenmerkt zich door aanvoerleidingen met een grote diameter die het drinkwater over grote afstanden transporteren. Het distributienet verdeelt de hoofdstroom naar de vele eindgebruikers en kenmerkt zich door de vele vertakkingen en het verloop van grotere naar kleinere diameters. Tegen lozingen van dit afvalwater dat bij het schoonmaken van drinkwaterleidingen vrijkomt, bestaat, voor zover het geen desinfecteermiddelen of andere chemicaliën bevat, geen bezwaar, anders dan dat het geen overlast mag veroorzaken. In dit geval heeft het direct terugvoeren van dit water in het milieu de voorkeur. Het lozen op of in de bodem, in een oppervlaktewaterlichaam of in schoonwaterstelsels wordt daarom zonder beperkingen toegestaan (tweede en derde lid). Het lozen op het vuilwaterriool is minder gewenst omdat de werking van een zuiveringstechnisch werk ongunstig wordt beïnvloed door toevoeging van een relatief grote hoeveelheid schoon water. Dit is alleen een optie als anders lozen in redelijkheid niet mogelijk is (vierde lid). Als er desinfecteermiddelen zijn gebruikt, is overleg met het bevoegd gezag noodzakelijk om de meest geschikte oplossing voor het lozen van afvalwater te vinden. Het bevoegd gezag kan het te lozen afvalwater op grond van het vijfde lid toestaan, indien het belang van de bescherming van het milieu zich daartegen niet verzet.

Artikel 3.6f

- 1 Deze paragraaf is van toepassing op het lozen ten gevolge van het schoonmaken en in gebruik nemen van de middelen voor het opslaan, transporteren en de distribueren van drinkwater of warm tapwater als bedoeld in artikel 1 van de Drinkwaterwet of van huishoudwater als bedoeld in artikel 1 van het Drinkwaterbesluit. Bij het lozen wordt ten minste voldaan aan het tweede tot en met het vijfde lid.
- 2 Het lozen op of in de bodem is toegestaan indien aan het drinkwater, warm tapwater of huishoudwater geen chemicaliën zijn toegevoegd en als gevolg van het lozen geen wateroverlast ontstaat.
- 3 Het lozen in een oppervlaktewaterlichaam of in een voorziening voor de inzameling en het transport van afvalwater, niet zijnde een vuilwaterriool, is toegestaan, indien aan het drinkwater, warm tapwater of huishoudwater geen chemicaliën zijn toegevoegd.

- 4 Het lozen vindt slechts dan in een vuilwaterriool plaats, indien het lozen, bedoeld in het tweede en derde lid, redelijkerwijs niet mogelijk is.
- 5 In afwijking van het tweede en derde lid kan het bevoegd gezag het lozen van afvalwater, bedoeld in het eerste lid, met geringe concentraties chemicaliën bij maatwerkvoorschrift toestaan indien het belang van de bescherming van het milieu zich daartegen niet verzet.

§ 3.1.9 Lozen van afvalwater ten gevolge van calamiteitenoefeningen

Toelichting op nieuwe paragraaf 3.1.9 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 Paragraaf 3.1.9 betreft «lozen van afvalwater ten gevolge van calamiteitenoefeningen». Calamiteitenoefeningen voert een inrichting uit om bij brand of een andere calamiteit de schade tot een minimum te beperken. Het testen van een brandbestrijdingsinstallatie valt binnen het begrip «calamiteitenoefening». Bij een calamiteitenoefening kan afvalwater vrijkomen. Zo zal een oefening om een brand te bestrijden, gepaard kunnen gaan met het gebruik van grote hoeveelheden bluswater, dat tijdens de oefening in de bodem, rioolstelsels of het oppervlaktewaterlichaam stroomt. Om de gevolgen voor het milieu tot een minimum te beperken, wordt daarbij zoveel mogelijk gebruik gemaakt van oefenblusschuimen die geen slecht-afbreekbare organische fluorverbindingen of andere halogeenverbindingen bevatten. Deze oefenblusschuimen hebben vergelijkbare uitvloeieigenschappen als echt blusschuim, maar bevatten niet de schadelijke werkzame stof van blusschuimen. In navolging van artikel 3.24 van het Besluit lozen buiten inrichtingen is in artikel 3.6g nu ook een voorschrift opgenomen voor calamiteitenoefeningen die binnen een inrichting plaatsvinden en is de vergunningplicht opgeheven. De reden hiervoor is tweeledig. Allereerst om vergunningplichtige activiteiten die chemisch en ecologisch minder milieurelevant zijn onder algemene regels te brengen. Dit is in lijn met de beleidsuitgangspunten. Daarnaast zorgt het gelijktrekken van de regels van het Activiteitenbesluit met die van het Besluit lozen buiten inrichtingen voor een uniformering van deze besluiten, waardoor het samengaan van deze besluiten in de toekomst wordt vereenvoudigd. Om de oefeningen niet te belemmeren is het verbod tot lozen helemaal opgeheven, waardoor alleen de zorgplicht van artikel 2.1 Activiteitenbesluit het regulerend kader is. Door betrokken partijen, waterbeheerders, het bevoegd gezag, de brandweer en inrichtingen zal een handreiking worden opgesteld waarmee nadere invulling wordt gegeven aan de zorgplicht. Wellicht ten overvloede wordt opgemerkt dat de meldplicht van artikel 1.10 Activiteitenbesluit ook geldt ten aanzien van deze activiteiten. Bij de oprichting van een bedrijf moet dit lozen worden gemeld. Als dit bij de oprichting niet is gedaan maar voor het eerst oefeningen plaatsvinden is dit een verandering in het lozen die eveneens moet worden gemeld.

Artikel 3.6g

- 1 Deze paragraaf is van toepassing op het lozen van afvalwater dat vrijkomt bij een calamiteitenoefening met uitzondering van inrichtingen voor het oefenen van brandbestrijdingstechnieken als bedoeld in categorie 26 van onderdeel C van bijlage I bij het Besluit omgevingsrecht.
- 2 Het lozen van afvalwater is toegestaan.

Afdeling 3.2 Installaties

§ 3.2.1 Het in werking hebben van een middelgrote stookinstallatie, gestookt op een standaard brandstof

Toelichting op paragraaf 3.2.1 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558 Paragraaf 3.2.1 was voor de inwerkingtreding van dit besluit van toepassing op het in werking hebben van een warmtekrachtinstallatie. Deze paragraaf is vervangen door een paragraaf inzake het in werking hebben van een niet-grote stookinstallatie. De voorschriften in deze nieuwe paragraaf inzake emissie naar de lucht komen grotendeels uit het BEMS. In de nieuwe paragraaf 3.2.1 worden daarnaast ook andere milieueisen gesteld aan het in werking hebben van een niet-grote stookinstallatie. Een warmtekrachtinstallatie is een stookinstallatie. Het is niet wenselijk om op verschillende plekken in het Activiteitenbesluit regelgeving voor stookinstallaties te hebben staan. Ook is geprobeerd de verschillen in de regelgeving voor stookinstallaties te verkleinen. Daarom is de regelgeving voor het in werking hebben van warmtekrachtinstallaties (paragraaf 3.2.1) en noodstroom-aggregaten (paragraaf 4.8.7) onder de voorschriften voor het in werking hebben van niet-grote stookinstallaties gebracht. Met de inwerkingtreding van het besluit houdende de implementatie van de Richtlijn industriële emissies vallen onder het begrip inrichtingen type C voortaan ook alle IPPC-inrichtingen. Dit brengt met zich dat de voorschriften die in paragraaf 3.2.1 zijn opgenomen, ook gelden voor IPPC-inrichtingen. De luchtmissie eisen en de eisen inzake keuring en onderhoud die in het BEMS opgenomen waren, golden al voor IPPC-inrichtingen. Paragraaf 3.2.1 is echter breder dan het BEMS. In de eerste plaats is paragraaf 3.2.1 van toepassing op meer stookinstallaties dan waar het BEMS op van toepassing was. Hier is in de algemene toelichting al kort op ingegaan en zal in dit onderdeel nader worden toegelicht. Het kan dus voorkomen dat bij een IPPC-inrichting een niet-grote stookinstallatie hoort waarop voorheen geen algemene voorschriften golden, maar waarop met de inwerkingtreding van het voorliggende wijzigingsbesluit de voorschriften uit het Activiteitenbesluit gaan gelden. Daarnaast worden in paragraaf 3.2.1 ook andere milieueisen gesteld aan het in werking hebben van een stookinstallatie. Deze eisen golden voor de inwerkingtreding van het besluit niet voor IPPC-inrichtingen. Er is evenwel geen overgangsrecht voor deze nieuwe regels voor IPPC-inrichtingen opgenomen, omdat in de nieuwe voorschriften enkel de bestaande praktijk is vastgelegd. Er wordt van uit gegaan, dat de stookinstallaties die in de nieuwe paragraaf 3.2.1 worden geregeld, altijd naast de IPPC-installatie staan en geen onderdeel vormen van een IPPC-installatie. Dit brengt met zich, dat indien er een wijziging plaatsvindt in een stookinstallatie die in de nieuwe paragraaf 3.2.1 wordt geregeld, dit met een melding bij het bevoegd gezag kan worden afgehandeld. Er is geen vergunningswijziging nodig. Tot aan de inwerkingtreding van het wijzigingsbesluit waarmee de Richtlijn industriële emissies in het Activiteitenbesluit is geïmplementeerd, luidde de begripsomschrijving van het begrip «stookinstallatie» in het Activiteitenbesluit als volgt: «stookinstallatie als bedoeld in het Besluit emissie-eisen middelgrote stookinstallaties». Een stookinstallatie in de zin van BEMS is een ketelinstallatie, gasturbine-installatie, vloeistofmotorinstallatie of een gasmotorinstallatie, inclusief de voor het functioneren van de installatie noodzakelijke voorzieningen (zoals leidingen) en de vaste

voorzieningen voor de reiniging van rookgassen (zoals fakkels en naverbranders). De volgende installaties vielen buiten de werkingssfeer van het BEMS en aldus buiten het begrip stookinstallaties in het Activiteitenbesluit:

- installaties waarin de verbrandingsgassen uitsluitend worden gebruikt voor het drogen of behandelen van producten zoals steenbakkerijen, bakkersovens, cementovens, installaties voor het roosten van ertsen, gras- en groenvoerdrogerijen, asfaltmenginstallaties, pelletiseerinstallaties, glasovens en dergelijke;
- luchtverhitters, bedoeld voor (ruimte)verwarming;
- stookinstallaties waar de warmte wordt overgedragen op thermische olie, waarbij de thermische olie fungeert als medium voor warmtetransport;
- procesfornuizen, zijnde stookinstallaties die in hoofdzaak gebruikt worden voor andere doeleinden dan het verhitten van water of stoom.

In het wijzigingsbesluit waarmee de Richtlijn industriële emissies in het Activiteitenbesluit is geïmplementeerd, is de definitie van het begrip stookinstallatie gewijzigd. Besloten is om ten behoeve van de eenduidigheid voortaan aan te sluiten bij het begrip stookinstallatie uit deze richtlijn. Het nieuwe begrip stookinstallatie is echter breder dan het begrip stookinstallatie in het BEMS. De hierboven genoemde stookinstallaties die voorheen buiten de werkingssfeer van het BEMS en aldus buiten het begrip stookinstallatie in het Activiteitenbesluit vielen, vallen sinds de inwerkingtreding van het besluit houdende de implementatie van de Richtlijn industriële emissies wél onder het begrip stookinstallatie in het Activiteitenbesluit. Er is niet beoogd voertuigen en (mobiele) werktuigen zoals hijskranen, onder de werkingssfeer van het Activiteitenbesluit te brengen.

Zowel in het BEMS als in het Besluit emissie-eisen stookinstallaties milieubeheer A (BEES A) staat in de begripsbepaling van stookinstallatie vermeld dat daartoe eveneens de voor het functioneren van de installatie noodzakelijke voorzieningen (zoals leidingen) en de vaste voorzieningen voor de reiniging van rookgassen behoren. In de uit de Richtlijn industriële emissies overgenomen definitie staat dat niet expliciet vermeld. Echter, ook in de Richtlijn industriële emissies wordt er van uit gegaan dat de noodzakelijke voorzieningen en de voorzieningen voor de zuivering van het afgas, indien aanwezig, tot de stookinstallatie behoren. In dit verband moet worden verwezen naar bijvoorbeeld artikel 37 van de Richtlijn industriële emissies inzake het uitvallen van de voorziening voor het reinigen van het afgas vanwege een storing. Het aansluiten bij de definitie van de Richtlijn industriële emissies betreft op dit punt derhalve geen inhoudelijke wijziging.

Paragraaf 3.2.1 is niet van toepassing op grote stookinstallaties. Wat onder grote stookinstallaties wordt verstaan is gedefinieerd in het Activiteitenbesluit bij de implementatie van de Richtlijn industriële emissies. Het merendeel van de grote stookinstallaties vallen onder hoofdstuk 5 van het Activiteitenbesluit, waarin de Richtlijn industriële emissie grotendeels is geïmplementeerd. Indien de in hoofdstuk 5 opgenomen cumulatiebepaling van toepassing is – inhoudende dat wanneer stookinstallaties die vanwege een te laag nominaal vermogen in principe niet onder hoofdstuk 5 vallen, gecumuleerd worden, hoofdstuk 5 wél van toepassing kan worden – is er voor de toepassing van paragraaf 3.2.1 sprake van een grote stookinstallatie. Grote stookinstallaties die niet in hoofdstuk 5 geregeld zijn, zoals cokesovens, het omzetten van zwavelwaterstof in zwavel of windverhitters van hoogovens, vallen wanneer ze 50 megawatt of groter zijn, ook niet binnen de reikwijdte van deze paragraaf.

Niet-grote stookinstallaties die onder het BEES A vielen, komen met de inwerkingtreding van dit besluit onder artikel 3.2.1 van het Activiteitenbesluit te vallen. Voor deze stookinstallaties is echter overgangsrecht opgenomen in artikel 6.20(nieuw) van het Activiteitenbesluit. Voor niet-grote stookinstallaties die voor 1 april 2010 zijn geplaatst en in gebruik zijn genomen blijft het BEES A gelden. In de toelichting op de artikel 6.20 wordt hier nader op ingegaan.

Paragraaf 3.2.1 is tevens niet van toepassing op andere stookinstallaties die onder hoofdstuk 5.2 van het Activiteitenbesluit vallen. Hierbij moet worden gedacht aan afvalverbrandingsinstallaties of afvalmeeverbrandingsinstallaties. Deze installaties vielen voor de implementatie van de Richtlijn industriële emissies onder het Besluit verbranden afvalstoffen en buiten het BEMS. Dit betreft dan ook geen inhoudelijke wijziging.

Tenslotte volgt categorie 1.4 van Bijlage I, onderdeel C, bij het BOR dat paragraaf 3.2.1 tevens niet van toepassing is, indien in een stookinstallatie groter dan 20 kilowatt iets anders wordt gestookt dan aardgas, propaangas, butaangas, biogas, vloeibare brandstoffen (zijnde lichte olie, halfzware olie of gasolie als bedoeld in artikel 26 van de Wet op de accijns), biodiesel die voldoet aan NEN-EN 14214, houtpellets en biomassa (voor zover het verstoken van biomassa plaatsvindt in stookinstallatie met een thermisch vermogen kleiner dan 15 megawatt). In dat geval geldt immers de vergunningplicht. Dit volgt uit het zesde lid van artikel 3.7. Dit betekent dat indien er sprake is van niet-commerciële brandstoffen, het verstoken daarvan – net als voorheen – vergunningplichtig is. Dit geldt ook voor productresten en voor het stoken van steenkool, bruinkool en turf. In de praktijk zal in de vergunning vaak worden aangesloten bij de emissie-eisen die opgenomen zijn in paragraaf 3.2.1., zoals voorheen vaak bij de emissie-eisen uit het BEMS werd aangesloten. Uit het hier bovenstaande volgt dat paragraaf 3.2.1 in beginsel van toepassing is op niet-mobiele niet-grote stookinstallaties. Echter, niet alle artikelen in paragraaf 3.2.1 zijn onverkort van toepassing op al deze stookinstallaties. In artikel 3.7 is aangegeven, welke artikelen voor welke stookinstallaties gelden.

Artikel 3.7

1 Deze paragraaf is niet van toepassing op:

- a het stoken van brandstoffen in stookinstallaties die ingevolge bijlage I, onderdeel C, categorie 1.4, onder a, van het Besluit omgevingsrecht er toe leiden, dat een inrichting vergunningplichtig is;
- b stookinstallaties waarop paragraaf 5.1.1 van toepassing is;
- c stookinstallaties waarop paragraaf 5.1.2 van toepassing is;
- d stookinstallaties waarop Richtlijn 97/68/EG betrekking heeft en andere mobiele stookinstallaties;
- e technische voorzieningen die bij de voortstuwing van een voertuig, schip of vliegtuig worden gebruikt;
- f in de chemische industrie gebruikte reactoren;
- g windverhitters van hoogovens;
- h terugwinningsinstallaties in installaties voor de productie van pulp.

2 De artikelen 3.10 tot en met 3.10j en 3.10q tot en met 3.10t inzake emissies naar de lucht zijn van

toepassing op het in werking hebben van een stookinstallatie, tenzij het betreft:

- a een stookinstallatie die blijkens een daarvoor aan de inrichting verleende omgevingsvergunning wordt gebruikt voor het onderzoeken, beproeven of demonstreren van experimentele verbrandingstechnieken of van technieken ter bestrijding van de uitworp van zwaveldioxide (SO₂), stikstofoxiden (NO_x) of totaal stof;
 - b een stookinstallatie die ten hoogste 500 uren per jaar in gebruik is, met uitzondering van dieselmotoren die, behoudens de vanuit bedrijfszekerheid noodzakelijke testen, worden gebruikt voor de opwekking van elektriciteit terwijl het openbare net beschikbaar is. Voor zover het een installatie betreft met een nominaal thermisch ingangsvermogen vanaf 1MW waarin een vaste brandstof wordt gestookt, voldoet deze aan een emissiegrenswaarde voor stof van 200 mg/Nm³ indien deze voor 20 december 2018 in gebruik is genomen en voldoet deze aan een emissiegrenswaarde voor stof van 100 mg/Nm³ indien deze op of na 20 december 2018 in gebruik is genomen;
 - c technische voorzieningen voor de zuivering van afgassen door verbranding die niet als autonome stookinstallatie worden geëxploiteerd;
 - d stookinstallaties waar de gasvormige producten van het stookproces worden gebruikt voor het direct verwarmen, drogen of anderzijds behandelen van voorwerpen of materialen;
 - e stookinstallaties waarin de gasvormige producten van het stookproces worden gebruikt voor het direct verwarmen met gas van binnenruimten ter verbetering van de omstandigheden op de arbeidsplaats;
 - f crematoria.
- 3 De artikelen 3.10k, 3.10n en 3.10o inzake het doelmatig beheer van afvalwater, het realiseren van een verwaarloosbaar bodemrisico en het doelmatig beheer van afval, zijn van toepassing op het in werking hebben van een stookinstallatie.
- 4 De artikelen 3.10l en 3.10m inzake een doelmatig gebruik van energie, zijn van toepassing op inrichtingen waarin zich geen broeikasgasinstallaties als bedoeld in artikel 16.1 van de wet bevinden en waarbij het gelijktijdig produceren van elektrische energie en thermische energie door middel van een warmtekrachtinstallatie plaatsvindt, tenzij het een warmtekrachtinstallatie betreft waarin vergistinggas wordt gebruikt.
- 5 Artikel 3.10p inzake keuring en onderhoud van een stookinstallatie is van toepassing op het in werking hebben van een stookinstallatie, tenzij het betreft een stookinstallatie die blijkens een daarvoor aan de inrichting verleende omgevingsvergunning wordt gebruikt voor het onderzoeken, beproeven of demonstreren van experimentele verbrandingstechnieken of van technieken ter bestrijding van de uitworp van zwaveldioxide (SO₂), stikstofoxiden (NO_x) of totaal stof.
- 6 Voor de toepassing van deze paragraaf worden twee of meer stookinstallaties met een nominaal thermisch ingangsvermogen van 1 MWth of meer als één stookinstallatie aangemerkt en worden de vermogens opgeteld indien:
- a de afgassen van die stookinstallaties via één schoorsteen worden afgevoerd, of
 - b de afgassen van die stookinstallaties, met inachtneming van technische en economische factoren, volgens het oordeel van het bevoegd gezag via een gemeenschappelijke schoorsteen kunnen worden uitgestoten.

Indien toepassing wordt gegeven aan onderdeel b, stelt het bevoegd gezag in een maatwerkvoorschrift vast welke stookinstallaties deel uitmaken van het samenstel van stookinstallaties.

Toelichting artikel 3.7, zesde, zevende en achtste lid, artikel 3.9 en 5.44 eerste lid (samentelling, glycolformuizen); n.a.v. wijzigingsbesluit 2017/330 De zogenoemde samentelregel in artikel 4 van de richtlijn middelgrote stookinstallaties houdt in dat een combinatie van twee of meer nieuwe middelgrote stookinstallaties juridisch één middelgrote stookinstallatie zijn, als de afgassen via een gemeenschappelijke schoorsteen worden uitgestoten. Dit geldt ook als er meer schoorstenen zijn, maar één schoorsteen ook had gekund. Optellen betekent dat hun nominaal thermisch ingangsvermogen wordt samengeteld voor de berekening van het totale nominaal thermisch vermogen van de installatie. Het achterliggende doel is voorkomen dat installaties worden opgesplitst om buiten de regelgeving te vallen of onder soepeler eisen. In analogie met de samenstelregel in hoofdstuk 5.1.1 geldt op voorspraak van de bedrijven de samentelregel ook voor bestaande middelgrote stookinstallaties. Voor kleine stookinstallaties met een vermogen lager dan 1 MW geldt de samentelregel niet. Artikel 4 spreekt immers van een samenstel van «twee of meer (...) middelgrote stookinstallaties». Hierdoor wordt voorkomen dat kleinere stookinstallaties die onder Ecodesign vallen en vanuit die regelgeving producteisen hebben met betrekking tot luchtmissies, onder een dubbel emissieregiem komen te vallen.

Het gebruik van paragraaf 5.1.5 voor de implementatie maakte, dat de bepalingen inzake glycolformuizen die in de oude paragraaf 5.1.5 waren opgenomen, een nieuwe plek moesten krijgen. Dit is voor de glycolformuizen die op aardgas worden gestookt artikel 3.9 geworden. Het oude artikel 3.9 is omgezet in de nieuwe leden 7 en 8 van artikel 3.7. De glycolformuizen die op niet-standaard brandstoffen worden gestookt vallen onder de nieuwe artikelen 5.44 en 5.44a.

- 7 Voor zover stookinstallaties onder de werkingssfeer van deze paragraaf vallen, zijn de artikelen 2.5, 2.6, 2.7 en 2.8, derde tot en met achtste lid, niet van toepassing.
- 8 Onverminderd de emissie-eisen in deze paragraaf kan het bevoegd gezag in het belang van de bescherming van het milieu bij maatwerkvoorschrift eisen stellen aan de emissies van een stookinstallatie.

Artikel 3.8

Een stookinstallatie kan gelegen zijn binnen de Nederlandse exclusieve economische zone.

Toelichting artikel 3.8 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558 Overeenkomstig artikel 1.2, onder b, van het BEMS, is paragraaf 3.2.1 tevens van toepassing indien het een stookinstallatie betreft die in de exclusieve economische zone (EEZ) is gelegen, zoals op platforms. De toelichting op artikel 1.2, onder b, van het BEMS over de toepassing van de voorschriften op stookinstallaties in de EEZ geldt ook hier onverkort (Stb. 2010, 547). Daarbij moet worden opgemerkt, dat paragraaf 3.2.1 niet uitsluitend ziet op de emissie-eisen naar de lucht, maar ook andere milieuaspecten regelt en bovendien van toepassing is op meer stookinstallaties (zie onder het kopje Reikwijdte paragraaf 3.2.1. algemeen). Deze voorschriften zijn echter niet van toepassing op het in werking hebben van een stookinstallatie in de EEZ. Dit volgt uit artikel 1.5a (nieuw). Artikel 1.2, onder b, BEMS zou op grond van artikel 6.7, tweede lid, BEMS pas in werking treden op het tijdstip waarop de Wet van 12 mei 2011 tot wijziging van de Wet milieubeheer en diverse aanverwante wetten (verdere invulling van hoofdstuk 9) (Stb. 2011, 269) in werking treedt. In die wet is de wettelijke grondslag neergelegd om bij algemene maatregel van bestuur te bepalen dat die maatregel ook van toepassing is binnen de EEZ. Deze wet zal op 1 januari 2012 in werking treden. Artikel 3.8 (nieuw) van het Activiteitenbesluit kan daarom direct in werking treden.

Artikel 3.9

- 1 Het rookgas van een installatie voor de regeneratie van glycol voldoet aan een emissiegrenswaarde van stikstofoxiden naar de lucht van ten hoogste 80 mg/Nm³.
- 2 Indien de kwaliteit van het aardgas en de technische kenmerken van de in het eerste lid genoemde installatie daartoe aanleiding geven, kan het bevoegd gezag, bij maatwerkvoorschrift een hogere emissiegrenswaarde voor stikstofoxiden dan genoemd in dat lid vaststellen. De emissiegrenswaarde voor stikstofoxiden naar de lucht is in dat geval ten hoogste 150 mg/Nm³ indien het belang van de bescherming van het milieu zich daartegen niet verzet.
- 3 Ten aanzien van de technische kenmerken, bedoeld in het tweede lid, wordt onder meer rekening gehouden met de kosteneffectiviteit, bedoeld in artikel 2.7, vierde tot en met zesde lid, en met de integrale afweging van de mogelijkheden voor emissiebeperking.
- 4 De emissiegrenswaarden genoemd in het eerste en tweede lid zijn tot 1 januari 2019 niet van toepassing op het rookgas van een stookinstallatie voor de regeneratie van glycol die voor 1 januari 2016 in gebruik is genomen.
- 5 Voor installaties als bedoeld in het vierde lid blijven, in afwijking van artikel 6.1, tot 1 januari 2019 de emissiegrenswaarden van de vergunning van toepassing.

Toelichting artikel 3.7, zesde, zevende en achtste lid, artikel 3.9 en 5.44 eerste lid (samentelling, glycolfornuizen); n.a.v. wijzigingsbesluit 2017/330 De zogenoemde samentelregel in artikel 4 van de richtlijn middelgrote stookinstallaties houdt in dat een combinatie van twee of meer nieuwe middelgrote stookinstallaties juridisch één middelgrote stookinstallatie zijn, als de afgassen via een gemeenschappelijke schoorsteen worden uitgestoten. Dit geldt ook als er meer schoorstenen zijn, maar één schoorsteen ook had gekund. Optellen betekent dat hun nominaal thermisch ingangsvermogen wordt samengeteld voor de berekening van het totale nominaal thermisch vermogen van de installatie. Het achterliggende doel is voorkomen dat installaties worden opgesplitst om buiten de regelgeving te vallen of onder soepeler eisen. In analogie met de samentelregel in hoofdstuk 5.1.1 geldt op voorspraak van de bedrijven de samentelregel ook voor bestaande middelgrote stookinstallaties. Voor kleine stookinstallaties met een vermogen lager dan 1 MW geldt de samentelregel niet. Artikel 4 spreekt immers van een samenstel van «twee of meer (...) middelgrote stookinstallaties». Hierdoor wordt voorkomen dat kleinere stookinstallaties die onder Ecodesign vallen en vanuit die regelgeving producteisen hebben met betrekking tot luchtmissies, onder een dubbel emissieregime komen te vallen.

Het gebruik van paragraaf 5.1.5 voor de implementatie maakte, dat de bepalingen inzake glycolfornuizen die in de oude paragraaf 5.1.5 waren opgenomen, een nieuwe plek moesten krijgen. Dit is voor de glycolfornuizen die op aardgas worden gestookt artikel 3.9 geworden. Het oude artikel 3.9 is omgezet in de nieuwe leden 7 en 8 van artikel 3.7. De glycolfornuizen die op niet-standaard brandstoffen worden gestookt vallen onder de nieuwe artikelen 5.44 en 5.44a.

Artikel 3.10

- 1 Het rookgas van een ketelinstallatie met een nominaal thermisch ingangsvermogen vanaf 1 MWth voldoet aan de emissiegrenswaarden, genoemd in tabel 3.10.
- 2 In afwijking van het eerste lid voldoet een ketelinstallatie gestookt op vergistingsgas die voor 20 december 2018 in gebruik is genomen aan een emissiegrenswaarde voor zwaveldioxide (SO₂) van 200 mg/Nm³.
- 3 In afwijking van het eerste en tweede lid voldoet een ketelinstallatie die groter is dan 5 MWth, wordt gestookt op vergistingsgas en die voor 20 december 2018 in gebruik is genomen, vanaf 1 januari 2025

aan een emissiegrenswaarde voor zwaveldioxide (SO₂) van 170 mg/Nm³.

Tabel 3.10

Ketelinstallatie met een nominaal thermisch ingangsvermogen van 1 MWth of meer

Brandstof/vermogen	Stikstofoxiden (NO _x) (mg per normaal kubieke meter)	Zwaveldioxide (SO ₂) (mg per normaal kubieke meter)	Totaal stof (mg per normaal kubieke meter)
Brandstof in vloeibare vorm, met uitzondering van biomassa	120	200	5
Biomassa, voor zover de ketelinstallatie een vermogen van 5 MWth of minder heeft	275	200	20
Biomassa, voor zover de ketelinstallatie een vermogen van meer dan 5 MWth heeft	145	200	5
Vergistinggas	70	100	-
Aardgas	70	-	-
Propaangas, Butaangas	140	-	-

Toelichting artikel 3.10 t/m 3.10f (emissiegrenswaarden); n.a.v. wijzigingsbesluit 2017/330 Zoals ook in het algemeen deel van deze toelichting is beschreven over de inpassing in het Activiteitenbesluit milieubeheer zijn de emissiegrenswaarden voor middelgrote stookinstallaties die op standaard brandstoffen worden gestookt opgenomen in paragraaf 3.2.1, waardoor alle milieuaspecten integraal geregeld zijn. Dit is van belang omdat het in het algemeen gaat om mkb-bedrijven. De emissiegrenswaarden voor middelgrote stookinstallaties die op niet-standaard brandstoffen worden gestookt zijn opgenomen in paragraaf 5.1.5, omdat het hier voornamelijk gaat om bedrijven die reeds vergunningplichtig zijn, waardoor de vergunning de overige milieuaspecten reeds bevat.

Voor het begrip standaardbrandstoffen is aangehaakt bij de brandstoffen waarvoor voor het stoken in een stookinstallatie geen vergunningplicht geldt. Dit is het geval voor:

- aardgas, propaangas, butaangas;
- vloeibare brandstoffen, met dien verstande dat voor zover het biodiesel betreft, het gaat om biodiesel die voldoet aan NEN-EN 14214;
- biomassa, voor zover het verstoken plaatsvindt in stookinstallatie met een thermisch vermogen kleiner dan 15 megawatt, houtpellets, voor zover het geen biomassa betreft en voor zover het verstoken plaatsvindt in stookinstallatie met een thermisch vermogen kleiner dan 15 megawatt;
- vergistinggas als bedoeld in artikel 1.1, eerste lid, van het Activiteitenbesluit milieubeheer.

Toelichting artikel 3.10 n.a.v. wijzigingsbesluit 2017/330 Dit artikel is vrijwel gelijk gebleven. Naast de hierboven vermelde vereenvoudiging met betrekking tot de emissiegrenswaarde voor zwaveldioxide is er een aanscherping toegepast voor vergistinggas op basis van de richtlijn. Hierbij zijn de maximaal toegestane waarden uit de richtlijn en het toegestane termijnen van het overgangsrecht overgenomen. Deze waarden zijn haalbaar met een moderne biologische ontzwaveling.

Artikel 3.10a

- 1 Het rookgas van een stookinstallatie anders dan een ketelinstallatie, zuigermotor, gasturbine of installatie voor de regeneratie van glycol, met een nominaal thermisch ingangsvermogen vanaf 1 MWth voldoet aan de emissiegrenswaarden, genoemd in tabel 3.10a.
- 2 In afwijking van het eerste lid kan het bevoegd gezag voor installaties die voor 20 december 2018 in gebruik zijn genomen, indien de geografische ligging, de plaatselijke milieuomstandigheden of de technische kenmerken van de betrokken installatie daartoe aanleiding geven, bij maatwerkvoorschrift een hogere emissiegrenswaarde vaststellen tot maximaal de in tabel 3.10a tussen haakjes aangegeven waarden.
- 3 In afwijking van het eerste lid gelden de emissiegrenswaarden in dit artikel voor stookinstallaties die voor 20 december 2018 in bedrijf zijn genomen vanaf:
 - a 1 januari 2025 voor stookinstallaties meer dan 5 MWth;
 - b 1 januari 2030 voor stookinstallaties van 1 MWth of meer en 5 MWth of minder.
- 4 In afwijking van het eerste lid en onverminderd het derde lid voldoet een stookinstallatie gestookt op vergistinggas die voor 20 december 2018 in gebruik is genomen aan een emissiegrenswaarde voor zwaveldioxide (SO₂):
 - a van 170 mg/Nm³ voor een stookinstallatie van meer dan 5 MWth;
 - b van 200 mg/Nm³ voor een stookinstallatie van 1 MWth of meer en 5 MWth of minder.

Tabel 3.10a

Stookinstallatie anders dan een ketelinstallatie, zuigermotor, gasturbine of installatie voor de regeneratie van glycol, met een nominaal thermisch ingangsvermogen van 1 MWth of meer

Brandstof/vermogen	Stikstofoxiden (NO _x) (mg per normaal kubieke meter)	Zwavel dioxide (SO ₂) (mg per normaal kubieke meter)	Totaal stof (mg per normaal kubieke meter)
Brandstof in vloeibare vorm, met uitzondering van biomassa	120 (200)	200	5 (20)
Biomassa, voor zover de ketelinstallatie een vermogen van 5 MWth of minder heeft	275 (650)	200	20
Biomassa, voor zover de ketelinstallatie een vermogen van meer dan 5 MWth heeft	145 (650)	200	5
Vergistinggas	80 (250)	100	-
Aardgas	80 (200)	-	-
Propaangas, Butaangas	140 (250)	-	-

Toelichting artikel 3.10 t/m 3.10f (emissiegrenswaarden); n.a.v. wijzigingsbesluit 2017/330 Zoals ook in het algemeen deel van deze toelichting is beschreven over de inpassing in het Activiteitenbesluit milieubeheer zijn de emissiegrenswaarden voor middelgrote stookinstallaties die op standaard brandstoffen worden gestookt opgenomen in paragraaf 3.2.1, waardoor alle milieuaspecten integraal geregeld zijn. Dit is van belang omdat het in het algemeen gaat om mkb-bedrijven. De emissiegrenswaarden voor middelgrote stookinstallaties die op niet-standaard brandstoffen worden gestookt zijn opgenomen in paragraaf 5.1.5, omdat het hier voornamelijk gaat om bedrijven die reeds vergunningplichtig zijn, waardoor de vergunning de overige milieuaspecten reeds bevat.

Voor het begrip standaardbrandstoffen is aangehaakt bij de brandstoffen waarvoor voor het stoken in een stookinstallatie geen vergunningplicht geldt. Dit is het geval voor:

- aardgas, propaangas, butaangas;
- vloeibare brandstoffen, met dien verstande dat voor zover het biodiesel betreft, het gaat om biodiesel die voldoet aan NEN-EN 14214;
- biomassa, voor zover het verstoken plaatsvindt in stookinstallatie met een thermisch vermogen kleiner dan 15 megawatt, houtpellets, voor zover het geen biomassa betreft en voor zover het verstoken plaatsvindt in stookinstallatie met een thermisch vermogen kleiner dan 15 megawatt;
- vergistinggas als bedoeld in artikel 1.1, eerste lid, van het Activiteitenbesluit milieubeheer.

Toelichting artikel 3.10a n.a.v. wijzigingsbesluit 2017/330 Dit is een nieuw artikel voor middelgrote stookinstallaties die voorheen voor de emissiegrenswaarden nog niet onder algemene regels vielen. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om drogers, fornuizen en ovens, voor zover deze indirect gestookt worden.

De emissies van deze stookinstallaties waren voorheen geregeld in het voormalige Bees-A en later in maatwerkvoorschriften. Om zo veel mogelijk beleidsneutraliteit te bereiken is aangehaakt bij de emissiegrenswaarden uit het Bees-A en is daarnaast de mogelijkheid gecreëerd voor het bevoegd gezag om via maatwerk hogere emissiegrenswaarden vast te stellen voor bestaande installaties. Hieraan is een bovengrens gesteld die voor NO_x en SO₂ grotendeels overeenkomt met de eisen die de richtlijn stelt voor bestaande installaties. Voor de eisen ten aanzien van totaal stof is echter niet volledig gebruik gemaakt van de ruimte die de richtlijn biedt. Deze ruimere waarden zijn niet als beste beschikbare techniek te beschouwen. Ook de waarden genoemd in de voetnoten in bijlage II van de richtlijn -met uitzondering van die voor vergistinggas- zijn niet overgenomen vanuit de gedachte dat het niet kwalificeert als beste beschikbare techniek.

In het derde lid van artikel 3.10a is het overgangsrecht opgenomen. Tot de datums genoemd in de onderdelen a en b gelden voor die stookinstallatie de emissiegrenswaarden in eventueel reeds aan de inrichting verbonden maatwerkvoorschriften.

Artikel 3.10b

Het rookgas van een ketelinstallatie met een nominaal thermisch ingangs-vermogen kleiner dan 1MWth voldoet aan de emissiegrenswaarden, genoemd in tabel 3.10b.

Tabel 3.10b

Brandstof/vermogen	Stikstofoxiden (NO _x) (mg per normaal kubieke meter)	Zwavel dioxide (SO ₂) (mg per normaal kubieke meter)	Totaal stof (mg per normaal kubieke meter)
Biomassa of houtpellets	300	200	40
Brandstof in vloeibare vorm, met uitzondering van biomassa, gestookt in een ketelinstallatie van 0,4 MWth of meer	120	200	20
Biomassa, voor zover de ketelinstallatie een vermogen van meer dan 5 MWth heeft	145	200	5
Aardgas, gestookt in een ketelinstallatie van 0,4 MWth of meer	70	-	-

Brandstof/vermogen	Stikstofoxiden (NO _x) (mg per normaal kubieke meter)	Zwavel dioxide (SO ₂) (mg per normaal kubieke meter)	Totaal stof (mg per normaal kubieke meter)
Vergistingsgas, gestookt in een ketelinstallatie van 0,4 MWth of meer	70	200	-
Propaangas, Butaangas, gestookt in een ketelinstallatie van 0,4 MWth of meer	140	-	-

Toelichting artikel 3.10 t/m 3.10f (emissiegrenswaarden); n.a.v. wijzigingsbesluit 2017/330 Zoals ook in het algemeen deel van deze toelichting is beschreven over de inpassing in het Activiteitenbesluit milieubeheer zijn de emissiegrenswaarden voor middelgrote stookinstallaties die op standaard brandstoffen worden gestookt opgenomen in paragraaf 3.2.1, waardoor alle milieuaspecten integraal geregeld zijn. Dit is van belang omdat het in het algemeen gaat om mkb-bedrijven. De emissiegrenswaarden voor middelgrote stookinstallaties die op niet-standaard brandstoffen worden gestookt zijn opgenomen in paragraaf 5.1.5, omdat het hier voornamelijk gaat om bedrijven die reeds vergunningplichtig zijn, waardoor de vergunning de overige milieuaspecten reeds bevat.

Voor het begrip standaardbrandstoffen is aangehaakt bij de brandstoffen waarvoor voor het stoken in een stookinstallatie geen vergunningplicht geldt. Dit is het geval voor:

- aardgas, propaangas, butaangas;
- vloeibare brandstoffen, met dien verstande dat voor zover het biodiesel betreft, het gaat om biodiesel die voldoet aan NEN-EN 14214;
- biomassa, voor zover het verstoken plaatsvindt in stookinstallatie met een thermisch vermogen kleiner dan 15 megawatt, houtpellets, voor zover het geen biomassa betreft en voor zover het verstoken plaatsvindt in stookinstallatie met een thermisch vermogen kleiner dan 15 megawatt;
- vergistingsgas als bedoeld in artikel 1.1, eerste lid, van het Activiteitenbesluit milieubeheer.

Toelichting artikel 3.10b n.a.v. wijzigingsbesluit 2017/330 De voormalige artikelen 3.10a en 3.10 b die beide betrekking hadden op kleine stookinstallaties met een vermogen kleiner dan 1 MWth zijn gecombineerd tot een nieuw artikel 3.10b. Inhoudelijk zijn er geen wijzigingen aangebracht.

Artikel 3.10c

- 1 Bij gelijktijdig gebruik van verschillende soorten brandstof in een stookinstallatie geldt als emissiegrenswaarde voor stikstofoxiden (NO_x), zwavel dioxide (SO₂) en totaal stof, het gewogen gemiddelde van de emissiegrenswaarden die op grond van de artikelen 3.10 tot en met 3.10b voor elk van de brandstoffen afzonderlijk zouden gelden.

Toelichting artikel 3.10c, eerste lid n.a.v. wijzigingsbesluit 2017/330 De wijziging in het eerste lid betreft een technisch-juridische wijziging.

- 2 Het in het eerste lid bedoelde gewogen gemiddelde wordt per tijdseenheid berekend naar het aandeel van elk van de brandstoffen in de energetische inhoud van de toegevoerde brandstoffen.

Artikel 3.10d

- 1 Het rookgas van een gasturbine voldoet aan de emissiegrenswaarden, genoemd in tabel 3.10d.
- 2 In afwijking van het eerste lid kan het bevoegd gezag bij maatwerkvoorschrift een emissiegrenswaarde voor stikstofoxiden van ten hoogste 75 mg/Nm³ vaststellen voor een gasturbine die voor 1 april 2010 is geplaatst of in gebruik is genomen, indien deze gasturbine is uitgerust met een stoom- of waterinjectie.
- 3 In afwijking van het eerste lid voldoet een gasturbine gelegen op een offshore olie- of gaswinningsplatform die voor 1 april 2010 in gebruik is genomen aan een emissiegrenswaarde voor stikstofoxiden van 75 mg/Nm³.

Tabel 3.10d

Brandstof	Stikstofoxiden (NO _x) (mg per normaal kubieke meter)	Zwavel dioxide (SO ₂) (mg per normaal kubieke meter)	Totaal stof (mg per normaal kubieke meter)
Brandstof in vloeibare vorm	50	65	5
Aardgas	50	-	-
Andere gasvormige brandstof	50	15	-

Toelichting artikel 3.10 t/m 3.10f (emissiegrenswaarden); n.a.v. wijzigingsbesluit 2017/330 Zoals ook in het algemeen deel van deze toelichting is beschreven over de inpassing in het Activiteitenbesluit milieubeheer zijn de emissiegrenswaarden voor middelgrote stookinstallaties die op standaard brandstoffen worden gestookt opgenomen in paragraaf 3.2.1, waardoor alle milieuaspecten integraal geregeld zijn. Dit is van belang omdat het in het algemeen gaat om mkb-bedrijven. De emissiegrenswaarden voor middelgrote stookinstallaties die op niet-standaard brandstoffen worden gestookt zijn opgenomen in paragraaf 5.1.5, omdat het hier voornamelijk gaat om bedrijven die reeds vergunningplichtig zijn, waardoor de vergunning de overige milieuaspecten reeds bevat.

Voor het begrip standaardbrandstoffen is aangehaakt bij de brandstoffen waarvoor voor het stoken in een stookinstallatie geen

vergunningplicht geldt. Dit is het geval voor:

- aardgas, propaangas, butaangas;
- vloeibare brandstoffen, met dien verstande dat voor zover het biodiesel betreft, het gaat om biodiesel die voldoet aan NEN-EN 14214;
- biomassa, voor zover het verstoken plaatsvindt in stookinstallatie met een thermisch vermogen kleiner dan 15 megawatt, houtpellets, voor zover het geen biomassa betreft en voor zover het verstoken plaatsvindt in stookinstallatie met een thermisch vermogen kleiner dan 15 megawatt;
- vergistingsgas als bedoeld in artikel 1.1, eerste lid, van het Activiteitenbesluit milieubeheer.

Toelichting artikel 3.10d n.a.v. wijzigingsbesluit 2017/330 In de richtlijn worden de emissiegrenswaarden uitgedrukt bij 15% O₂ (zuurstof). In het Activiteitenbesluit milieubeheer werden voor gasturbines en motoren de emissiegrenswaarden uitgedrukt bij 3% O₂. Aangezien gasturbines op standaardbrandstoffen reeds onder het Activiteitenbesluit milieubeheer vielen is de aanpassing beperkt tot de aanpassing aan de zuurstofpercentages in de richtlijn. Daartoe zijn de emissiegrenswaarden omgerekend naar 15%O₂. Dit resulteert in lagere getallen en lijkt daardoor een aanscherping, maar dat is optisch. Het ambitieniveau voor gasturbines is ongewijzigd gebleven. Wel zijn de waarden afgerond.

Gasturbines op olie- en gaswinningsplatforms in de offshore, die conform toepassing van de best beschikbare techniek worden uitgerust met een DLN-verbrandingskamer (DLN: Dry Low NO_x), voldoen bij aardgasstook normaliter aan de huidige eis van 50 mg/Nm³. Echter door de variërende aardgassamenstelling op een platform garanderen leveranciers slechts 75 mg/Nm³. Daarom is besloten om in artikel 3.10d de emissiegrenswaarde van NO_x voor gasturbines in de offshore te verhogen naar 75 mg/Nm³. Met de verhoging van de NO_x-emissiegrenswaarde is deze meer in lijn gebracht met de eisen die gelden voor bepaalde gasturbines op land. Op land geldt deze eis ook voor middelgrote gasturbines indien deze zijn uitgerust met water- of stoominjectie terwijl deze grenswaarde onder voorwaarden ook geldt voor gasturbines van 50 MWth of meer.

Artikel 3.10e

- 1 Het rookgas van een dieselmotor voldoet aan de emissiegrenswaarden, genoemd in tabel 3.10e.
- 2 In afwijking van het eerste lid voldoet een installatie van meer dan 5 MWth die voor 20 december 2018 in gebruik is genomen tot 1 januari 2025 aan een emissiegrenswaarde voor stof van 20 mg/Nm³.
- 3 In afwijking van het eerste lid voldoet een installatie van meer dan 5 MWth en 20 MWth of minder die voor 20 december 2018 in gebruik is genomen vanaf 1 januari 2025 aan een emissiegrenswaarde voor stof van 20 mg/Nm³.
- 4 In afwijking van het eerste lid kan het bevoegd gezag bij maatwerkvoorschrift een hogere emissiegrenswaarde voor stikstofoxiden vaststellen voor een dieselmotor met een nominaal thermisch ingangsvermogen van minder dan 600 kWth gelegen op een platform dat is gelegen binnen de Nederlandse exclusieve economische zone. De afwijkende emissiegrenswaarde voor stikstofoxiden bedraagt ten hoogste 930 mg/Nm³.
- 5 Degene die een inrichting drijft waartoe een dieselmotor als bedoeld in het vierde lid behoort, legt elke vijf jaar ten behoeve van het maatwerkvoorschrift aan het bevoegd gezag een haalbaarheidsstudie over naar vermindering van de NO_x-emissies door toepassing van emissiebeperkende maatregelen of alternatieve technieken, zoals zonne- en windenergie, gasmotoren en -turbines. Van de haalbaarheidsstudie maakt een kosteneffectiviteitsberekening deel uit.
- 6 In afwijking van het vijfde lid kan het bevoegd gezag bepalen dat kan worden volstaan met een kosteneffectiviteitsberekening indien de resterende levensduur van de installatie daartoe aanleiding geeft.
- 7 Bij de beoordeling van de kosteneffectiviteitsberekening gaat het bevoegd gezag uit van een kosteneffectiviteit als bedoeld in artikel 2.7, vierde tot en met zesde lid.

Tabel 3.10e

Vermogen	Stikstofoxiden (NO _x) (mg per normaal kubieke meter)	Zwavel dioxide (SO ₂) (mg per normaal kubieke meter)	Totaal stof (mg per normaal kubieke meter)
5 MWth of minder	150	65	20
Meer dan 5 MWth	150	65	10

Toelichting artikel 3.10 t/m 3.10f (emissiegrenswaarden); n.a.v. wijzigingsbesluit 2017/330 Zoals ook in het algemeen deel van deze toelichting is beschreven over de inpassing in het Activiteitenbesluit milieubeheer zijn de emissiegrenswaarden voor middelgrote stookinstallaties die op standaard brandstoffen worden gestookt opgenomen in paragraaf 3.2.1, waardoor alle milieuaspecten integraal geregeld zijn. Dit is van belang omdat het in het algemeen gaat om mkb-bedrijven. De emissiegrenswaarden voor middelgrote stookinstallaties die op niet-standaard brandstoffen worden gestookt zijn opgenomen in paragraaf 5.1.5, omdat het hier voornamelijk gaat om bedrijven die reeds vergunningplichtig zijn, waardoor de vergunning de overige milieuaspecten reeds bevat.

Voor het begrip standaardbrandstoffen is aangehaakt bij de brandstoffen waarvoor voor het stoken in een stookinstallatie geen vergunningplicht geldt. Dit is het geval voor:

- aardgas, propaangas, butaangas;
- vloeibare brandstoffen, met dien verstande dat voor zover het biodiesel betreft, het gaat om biodiesel die voldoet aan NEN-EN 14214;

- biomassa, voor zover het verstoken plaatsvindt in stookinstallatie met een thermisch vermogen kleiner dan 15 megawatt, houtpellets, voor zover het geen biomassa betreft en voor zover het verstoken plaatsvindt in stookinstallatie met een thermisch vermogen kleiner dan 15 megawatt;
- vergistingsgas als bedoeld in artikel 1.1, eerste lid, van het Activiteitenbesluit milieubeheer.

Toelichting artikel 3.10e n.a.v. wijzigingsbesluit 2017/330 Hetgeen in de toelichting op **artikel 3.10d** geschreven is over het referentiezuurstofgehalte voor gasturbines, geldt ook voor dieselmotoren.

Artikel 3.10f

- 1 Het rookgas van een gasmotor voldoet aan de emissiegrenswaarden, genoemd in tabel 3.10f.
- 2 In afwijking van het eerste lid voldoet een installatie van minder dan 2,5 MWth, die voor 20 december 2018 in gebruik is genomen en op aardgas wordt gestookt, tot 1 januari 2030 aan een emissiegrenswaarde voor stikstofoxiden (NO_x) van 115 mg/Nm³.
- 3 In afwijking van het eerste lid voldoet een installatie, die voor 20 december 2018 in gebruik is genomen en wordt gestookt op vergistingsgas, aan een emissiegrenswaarde voor zwaveldioxide (SO₂) van 65 mg/Nm³.
- 4 In afwijking van het eerste lid en derde lid voldoet een installatie van 5 MWth of minder, die voor 20 december 2018 in gebruik is genomen en wordt gestookt op vergistingsgas, vanaf 1 januari 2030 aan een emissiegrenswaarde voor zwaveldioxide (SO₂) van 60 mg/Nm³.
- 5 In afwijking van het eerste lid en derde lid voldoet een installatie van meer dan 5 MWth, die voor 20 december 2018 in gebruik is genomen en wordt gestookt op vergistingsgas, vanaf 1 januari 2025 aan een emissiegrenswaarde voor zwaveldioxide (SO₂) van 60 mg/Nm³.
- 6 In afwijking van het eerste lid kan het bevoegd gezag bij maatwerkvoorschrift een hogere emissiegrenswaarde voor onverbrande koolwaterstoffen vaststellen voor een gasmotor met een nominaal thermisch ingangsvermogen van 2,5 MWth of meer, die voor 1 april 2010 is geplaatst of in gebruik is genomen en waarin brandstof anders dan vergistingsgas wordt verbrand, indien met een motorzijdige aanpassing onvoldoende reductie van koolwaterstoffen kan worden bereikt. In het maatwerkvoorschrift wordt een einddatum opgenomen.

Tabel 3.10f

Gasmotor				
Brandstof/vermogen	Stikstofoxiden (NO _x) (mg per normaal kubieke meter)	Zwaveldioxide (SO ₂) (mg per normaal kubieke meter)	Totaal stof (mg per normaal kubieke meter)	onverbrande koolwaterstoffen (C _x H _y) (mg per normaal kubieke meter)
Minder dan 2,5 MWth gestookt op aardgas	95	-	-	-
Minder dan 2,5 MWth, gestookt op propaangas of butaangas	115	-	-	-
2,5 MWth of meer, met uitzondering van vergistingsgas	35	-	-	500
Vergistingsgas ongeacht het vermogen	115	40	-	-

Toelichting artikel 3.10 t/m 3.10f (emissiegrenswaarden); n.a.v. wijzigingsbesluit 2017/330 Zoals ook in het algemeen deel van deze toelichting is beschreven over de inpassing in het Activiteitenbesluit milieubeheer zijn de emissiegrenswaarden voor middelgrote stookinstallaties die op standaard brandstoffen worden gestookt opgenomen in paragraaf 3.2.1, waardoor alle milieuaspecten integraal geregeld zijn. Dit is van belang omdat het in het algemeen gaat om mkb-bedrijven. De emissiegrenswaarden voor middelgrote stookinstallaties die op niet-standaard brandstoffen worden gestookt zijn opgenomen in paragraaf 5.1.5, omdat het hier voornamelijk gaat om bedrijven die reeds vergunningplichtig zijn, waardoor de vergunning de overige milieuaspecten reeds bevat.

Voor het begrip standaardbrandstoffen is aangehaakt bij de brandstoffen waarvoor voor het stoken in een stookinstallatie geen vergunningplicht geldt. Dit is het geval voor:

- aardgas, propaangas, butaangas;
- vloeibare brandstoffen, met dien verstande dat voor zover het biodiesel betreft, het gaat om biodiesel die voldoet aan NEN-EN 14214;
- biomassa, voor zover het verstoken plaatsvindt in stookinstallatie met een thermisch vermogen kleiner dan 15 megawatt, houtpellets, voor zover het geen biomassa betreft en voor zover het verstoken plaatsvindt in stookinstallatie met een thermisch vermogen kleiner dan 15 megawatt;
- vergistingsgas als bedoeld in artikel 1.1, eerste lid, van het Activiteitenbesluit milieubeheer.

Toelichting artikel 3.10f n.a.v. wijzigingsbesluit 2017/330 Hetgeen in de toelichting op **artikel 3.10d** geschreven is over het referentiezuurstofgehalte voor gasturbines geldt ook voor gasmotoren. Daarnaast bevat het artikel een aanscherping voor nieuwe kleinere gasmotoren tot 2,5 MWth op basis van de richtlijn. De emissiegrenswaarden voor zwaveldioxide voor vergistinggas zijn op basis van de richtlijn aangescherpt. De ruimte die de richtlijn biedt via de voetnoten in bijlage II en met betrekking tot de overgangstermijnen zijn benut.

Artikel 3.10g

- 1 Een stookinstallatie waarvan het rookgas vanwege een storing niet voldoet aan de emissiegrenswaarden die op grond van deze paragraaf voor die stookinstallatie gelden, wordt zo spoedig mogelijk opgelost en mag ten hoogste 120 achtereenvolgende uren na het optreden van de storing in gebruik blijven, met een maximum van 120 uur per kalenderjaar.
- 2 Indien een storing als bedoeld in het eerste lid niet binnen 120 uur op een zodanige wijze is opgeheven dat het rookgas van de stookinstallatie weer aan de van toepassing zijnde emissiegrenswaarden voldoet, wordt de stookinstallatie door de drijver van de inrichting buiten bedrijf gesteld.
- 3 Het tweede lid blijft buiten toepassing indien het een stookinstallatie betreft die zich binnen de Nederlandse exclusieve economische zone bevindt, de storing redelijkerwijs niet binnen het in het eerste lid genoemde aantal uren kan worden hersteld en deze omstandigheid voor het verstrijken van dat aantal uren schriftelijk en met opgave van redenen is gemeld bij het Staatstoezicht op de mijnen. Het Staatstoezicht op de mijnen stelt in dat geval een termijn waarbinnen de storing wordt hersteld. De storing wordt zo spoedig mogelijk opgelost. Indien de storing niet wordt hersteld binnen de door het Staatstoezicht op de mijnen gestelde termijn, wordt de betreffende stookinstallatie alsnog buiten bedrijf gesteld.
- 4 Indien een storing samenhangt met de brandstof die in een stookinstallatie wordt verstoekt mag gedurende het aantal uren, genoemd in het eerste lid, een andere brandstof worden gebruikt en blijven de emissiegrenswaarden, die gelden op grond van deze paragraaf, gedurende die uren buiten toepassing.

Artikel 3.10h

Een stookinstallatie die strekt tot vervanging voor ten hoogste zes maanden van een stookinstallatie die buiten bedrijf is gesteld in verband met onderhoud, reparatie of definitieve vervanging en die is afgekoppeld van de brandstoftoevoer of van het stoom- of elektriciteitsnet waaraan zij levert, voldoet ten minste aan de emissiegrenswaarden die gelden voor de buiten bedrijf gestelde stookinstallatie.

Artikel 3.10i

- 1 Voor de berekening van de uitworp van rookgas door een stookinstallatie wordt de massaconcentratie van stikstofoxiden (NO_x), zwaveldioxide (SO_2), totaal stof en onverbrande koolwaterstoffen (C_xH_y , uitgedrukt in C) in het rookgas herleid op rookgas met een volumegehalte aan zuurstof van:
 - a 15 procent, indien het een dieselmotor, gasmotor of gasturbine betreft;
 - b 6 procent, indien het een stookinstallatie met vaste brandstof betreft;
 - c 3 procent, in alle andere gevallen.

Toelichting artikel 3.10i, eerste lid, onder a, b, en c n.a.v. wijzigingsbesluit 2017/330 Hier wordt de wijziging doorgevoerd in de zuurstofpercentages die gelden bij de emissiegrenswaarden voor motoren en gasturbines. Het betreft een technische wijziging, die tot gevolg heeft dat de emissiegrenswaarden voor motoren en turbines zijn aangepast aan dit nieuwe zuurstofpercentage zonder dat het ambitieniveau in de artikelen 3.10d, 3.10e en 3.10f gewijzigd is. Deze wijziging heeft tot gevolg dat er nu meer eenheid in ontstaan binnen het Activiteitenbesluit milieubeheer omdat de emissiegrenswaarden van gasturbines en motoren in hoofdstuk 5 eveneens zijn gebaseerd op 15% O_2 .

- 2 Voor de berekening van de uitworp van rookgas door een stookinstallatie, wordt de massaconcentratie aan stikstofoxiden (NO_x) in het rookgas berekend als massaconcentratie van stikstofdioxide.

Artikel 3.10j

- 1 De concentratie aan stikstofoxiden (NO_x), zwaveldioxide (SO_2), totaal stof en onverbrande koolwaterstoffen (C_xH_y , uitgedrukt in C) in het rookgas dat wordt uitgeworpen door een stookinstallatie waarvoor in deze paragraaf emissiegrenswaarden zijn gesteld, wordt door de drijver van de inrichting bepaald door een meting.
- 2 In afwijking van het eerste lid hoeft geen meting te worden verricht van zwaveldioxide (SO_2), indien het in acht nemen van de emissiegrenswaarden geschiedt door het stoken van brandstof met een bekend zwavelgehalte en de stookinstallatie niet is uitgerust met apparatuur voor het reduceren van de emissie van zwaveldioxide.
- 3 De meting, bedoeld in het eerste lid, waaronder tevens begrepen wordt de berekening, registratie en

rapportage van de meting, voldoet aan de bij ministeriële regeling gestelde eisen.

Toelichting artikel 3.10j n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558 In het eerste lid van artikel 3.10j is geregeld, dat door middel van meting moet worden aangetoond dat aan de emissiegrenswaarden wordt voldaan. Het gaat daarbij ook om de emissiegrenswaarden die in het overgangsrecht zijn opgenomen (artikel 6.20, 6.20a en 6.20b). In het BEMS was reeds geregeld dat met metingen moest worden aangetoond dat de emissiegrenswaarden die in het BEMS waren opgenomen, niet werden overschreden. De voorwaarden waaraan de meting moet voldoen, zijn opgenomen in de Activiteitenregeling. Dat is in artikel 3.10j, derde lid, bepaald. In de Activiteitenregeling zijn de eisen die in het BEMS in hoofdstuk 3, in artikel 2.3.2 en in de Uitvoeringsregeling emissie-eisen middelgrote stookinstallaties milieubeheer stonden, grotendeels in de Activiteitenregeling geplaatst. Overeenkomstig artikel 3.4 van het BEMS is in het derde lid van artikel 3.10j aangegeven, dat in de Activiteitenregeling ook eisen kunnen worden gesteld aan de berekening, registratie en rapportage van de metingen. In het tweede lid van artikel 3.10j is artikel 3.1.3 van het BEMS overgenomen. Aangezien in het daarin genoemde geval geen meting nodig is, zijn de eisen die in de Activiteitenregeling zijn opgenomen inzake metingen ook niet van toepassing op deze groep. Indien in een stookinstallatie Groninger aardgas wordt verstoekt, dan wordt dit geleverd via het reguliere aardgasnet. Er wordt er dan van uit gegaan, dat altijd aan het tweede lid wordt voldaan en dat meting van zwavel dioxide niet hoeft plaats te vinden. Voor vloeibare en vaste brandstoffen geldt doorgaans dat als het zwavelgehalte minder dan 0,1 gewichtsprocent is, de emissie-eis niet wordt overschreden. Hierdoor is het ook in deze situaties niet nodig om een SO₂-meting uit te voeren om aan te tonen dat aan de emissie-eis wordt voldaan. Het tweede lid is op deze situaties van toepassing als de berekening van de SO₂-emissieconcentratie op basis van de brandstofsamenstelling laat zien, dat de emissie-eis niet wordt overschreden. Aangezien de emissiegrenswaarden nu ook gaan gelden voor het in werking hebben van aantal andere stookinstallaties, zoals ketelinstallaties tussen de 1 megawatt en 400 kilowatt, geldt deze bepaling voortaan ook voor deze stookinstallaties. De eisen die gesteld worden aan het meten van de emissiegrenswaarden, gelden aldus niet alleen voor stookinstallaties die reeds onder het BEMS vielen, maar ook voor stookinstallaties waarop de emissiegrenswaarden voor het eerst van toepassing zijn.

Artikel 3.10k

- 1 Het spuien van een stoomketel van een stookinstallatie geschiedt in een geschikte spuitank dan wel in een andere geschikte voorziening die ten behoeve van het doelmatig beheer van afvalwater ten minste voldoet aan de bij ministeriële regeling gestelde eisen.
- 2 Het lozen van spuiwater van een stoomketel of condensaat van rookgassen van een stookinstallatie op of in de bodem of in een oppervlaktewaterlichaam is toegestaan, indien niet in een vuilwaterriool kan worden geloosd.

Toelichting artikel 3.10k tot en met 3.10o n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558 Bij het in werking hebben van een stookinstallatie is niet alleen emissie naar de lucht een belangrijk milieuaspect. Ook andere milieuaspecten zijn van belang. Gedacht moet hierbij worden aan onder meer lozing van spuiwater, geluid afkomstig van de stookinstallatie, geur (met name bij stookinstallaties die op hout branden), externe veiligheid, bodem en, in het geval van het verbranden van biomassa, afval. Voor de milieuaspecten geluid, geur en externe veiligheid bij het in werking hebben van een stookinstallatie zijn in dit wijzigingsbesluit geen specifieke eisen opgenomen. Het merendeel van de stookinstallatie die voor geluidsoverlast kunnen zorgen, leiden er toe dat de inrichting waarin deze installatie staat op grond van Bijlage I, onderdeel C, categorie 1.4, onder c, bij het BOR vergunningplichtig wordt. Voor inrichtingen type C kunnen voorschriften inzake geluid in de vergunning worden gezet. Mocht er sprake zijn van geluidsoverlast bij een stookinstallatie waar geen elektromotoren of verbrandingsmotoren aanwezig zijn met een totaal geïnstalleerd motorisch vermogen van 15 megawatt, dan kan het bevoegd gezag indien nodig op grond van de zorgplicht maatwerkvoorschriften opstellen. De verwachting is dat dit slechts beperkt zal voorkomen. Stookinstallaties kunnen geureffect hebben. De verwachting is echter, dat dit nagenoeg uitsluitend voorkomt bij stookinstallaties die op biomassa – en in het bijzonder hout – branden. Het bevoegd gezag kan ook in dit geval indien nodig op grond van de zorgplicht maatwerkvoorschriften opstellen. Ook kunnen stookinstallaties effect hebben op de externe veiligheid. Voor dit milieuaspect zijn geen specifieke voorschriften opgenomen, omdat met de voorschriften inzake keuring en onderhoud de externe veiligheid van stookinstallaties voldoende geborgd zijn en de opslag van bepaalde brandstoffen reeds is geregeld in het Activiteitenbesluit en -regeling. Daarom zijn de voorschriften betreffende externe veiligheid voor het inwerking hebben van een warmtekrachtinstallatie in inrichtingen type A, B of C komen te vervallen. In verband met de externe veiligheid blijft het maken van een biogas wel vergunningplichtig en is alleen het in werking hebben van een stookinstallatie die op biogas brandt uit de vergunningplicht gehaald. Voor wat betreft het lozen van water is het artikel dat voorheen in artikel 4.19 van het Activiteitenbesluit stond verplaatst naar artikel 3.10k. De voorschriften betreffende de lozing van spuiwater golden al voor het in werking hebben van stookinstallaties als bedoeld in het BEMS in inrichtingen type A of B. De reikwijdte van deze bestaande voorschriften is uitgebreid. Op grond van het derde lid van artikel 3.7 zijn deze voorschriften nu van toepassing op de meeste niet-grote stookinstallaties. Er is geen overgangsrecht voor deze eisen opgenomen, omdat er van uitgegaan wordt, dat in artikel 3.10k enkel de bestaande praktijk is vastgelegd. De eisen die gesteld worden aan het spuien van de stoomketel zijn niet gewijzigd. Het betreft een uitputtende regeling; het is dus voor het bevoegd gezag niet mogelijk om op grond van de zorgplicht maatwerk op te stellen betreffende het lozen van spuiwater. In artikel 3.10n worden voorwaarden gesteld aan het verbranden van biomassa die tevens afval is in een stookinstallatie. Deze activiteit wordt in dit wijzigingsbesluit uit de vergunningplicht gehaald. De in artikel 3.10n opgenomen voorwaarden worden toegelicht in de toelichting bij artikel II, onderdeel G. Indien niet aan de voorwaarden wordt voldaan, is de inrichting op grond van het BOR, Bijlage I, onderdeel C, categorie 28.10, onder 32, een vergunning vereist en is het in een stookinstallatie verbranden van biomassa voor zover het tevens afval is op grond van artikel 3.10n niet toegestaan. Artikel 3.10o betreft een delegatiebepaling. In artikel 3.10o is geregeld dat in de Activiteitenregeling uitputtend verplichte maatregelen worden gesteld ten behoeve de bescherming van de bodem. Deze verplichte maatregelen golden al voor type A, B of C inrichtingen waarin een warmtekrachtinstallatie in werking was of voor A of B inrichtingen waarin een noodstroomaggregaat in werking was. Artikel 3.10o ziet echter op meer dan alleen noodstroomaggregaten en warmtekrachtinstallaties. Op grond van het derde lid van artikel 3.7 zijn deze voorschriften nu van toepassing op het merendeel van de niet-grote stookinstallaties. Er is geen overgangsrecht voor deze eisen opgenomen, omdat er van uitgegaan wordt, dat in de bij of krachtens artikel 3.10o gestelde voorschriften enkel de bestaande praktijk is vastgelegd. In artikel 3.10l en 3.10m inzake energiebesparing bij het in werking hebben

van warmtekrachtinstallaties, zijn de eisen overgenomen die voorafgaand aan de inwerkingtreding van dit besluit in de artikelen 3.9 (oud) en 3.10 (oud) stonden. Er zijn ten opzichte van deze artikelen geen inhoudelijke wijzigingen aangebracht. Artikel 3.10l en 3.10m zijn – net als voor de inwerkingtreding van dit wijzigingsbesluit – enkel van toepassing op bepaalde warmtekrachtinstallaties. Artikel 3.10l, eerste lid, ziet erop toe dat bij gebruik het rendement niet achterblijft bij wat het bij installatie was. Artikel 3.10l, tweede lid, is een vangnetbepaling die warmtevernietiging (bijvoorbeeld ten behoeve van het pieken scheren) anders dan via de noodkoeler uitsluit. In het eerste lid wordt namelijk de noodkoeler wel geregistreerd, maar als er warmte wordt verspild anders dan via de noodkoeler door bijvoorbeeld in de zomer met open ramen de warmtekrachtinstallatie in bedrijf te houden, «ziet» de rendementseis dat warmteverlies niet. Eerder in dit onderdeel is de reikwijdte van artikel 3.10l en 3.10m reeds toegelicht. De eisen die de stookinstallaties worden gesteld ten behoeve van de hierboven besproken milieuaspecten lozen, bodem en verbranden van afval, zijn niet van toepassing op stookinstallaties die gelegen zijn in de exclusieve economische zone (EEZ). Dit volgt uit artikel 1.5a van het Activiteitenbesluit (nieuw). Het is in het geval van platforms immers moeilijk om te voldoen aan de voorschriften die ter bescherming van de bodem zijn opgesteld.

Artikel 3.10l

- 1 Van een warmtekrachtinstallatie is het jaargemiddeld rendement ten minste 65%, berekend volgens de formule: de som van het energetisch rendement van de opwekking van kracht plus tweederde deel van het energetisch rendement van de productie van nuttig aan te wenden warmte.
- 2 In afwijking van het eerste lid haalt een warmtekrachtinstallatie die in gebruik is genomen voor 1 januari 2008 een jaargemiddeld rendement van ten minste 60% berekend volgens de formule, bedoeld in het eerste lid.
- 3 De warmtekrachtinstallatie wordt zodanig in bedrijf gehouden dat de hoeveelheid warmte die nuttig gebruikt wordt zo hoog mogelijk is en de hoeveelheid warmte die ongebruikt aan de omgeving wordt afgegeven zo klein mogelijk is. Onder ongebruikte warmte wordt mede verstaan de warmte die door de noodkoeler wordt afgegeven.

Artikel 3.10m

- 1 Jaarlijks wordt het brandstofverbruik en de geproduceerde elektriciteit van een warmtekrachtinstallatie geregistreerd.
- 2 Indien de warmtekrachtinstallatie is aangesloten op een noodkoeler wordt jaarlijks de hoeveelheid nuttig toegepaste warmte geregistreerd.
- 3 Indien de warmtekrachtinstallatie niet is aangesloten op een noodkoeler wordt het thermisch rendement eenmaal per vier jaar vastgesteld.
- 4 De registraties, bedoeld in het eerste en tweede lid, worden gedurende vijf kalenderjaren na dagtekening bewaard en zijn in de inrichting aanwezig of binnen een termijn die wordt gesteld door het bevoegd gezag voor deze beschikbaar.

Artikel 3.10n

- 1 In afwijking van artikel 2.14a, eerste lid, is het verbranden van biomassa die tevens afvalstof is, met uitzondering van verpakkingshout, toegestaan indien:
 - a het de verbranding in een stookinstallatie met een nominaal thermisch ingangsvermogen van 15 MWth of minder betreft;
 - b het verbranden van de biomassa materiaalhergebruik niet belemmert, en
 - c de vrijkomende warmte nuttig wordt gebruikt.

Toelichting artikel 3.10n, eerste lid n.a.v. wijzigingsbesluit 2019/194 De wijziging van artikel 3.10n, eerste lid, van het Activiteitenbesluit verduidelijkt dat verpakkingshout niet mag worden meeverbrand met het verbranden van biomassa als bedoeld in dit artikel. Verpakkingshout valt onder de definitie van biomassa als bedoeld in artikel 1.1 van het Activiteitenbesluit (onder 5° houtafval). Volgens het Landelijk Afvalbeheerplan 3 moet verpakkingshout worden gerecycled. Dat verpakkingshout daarmee niet mag worden meeverbrand met biomassa volgt al impliciet uit artikel 3.10n, onder b, van het Activiteitenbesluit, op grond waarvan het verbranden van biomassa alleen is toegestaan als dat het materiaalhergebruik niet belemmert. Om eventuele onduidelijkheden daarover weg te nemen, is echter besloten om dit op meer expliciete wijze in het artikel te regelen.

- 2 In afwijking van artikel 2.12, tweede en derde lid, is het toegestaan verschillende categorieën van afvalstoffen, zijnde biomassa, te mengen bij de verbranding van biomassa mits wordt voldaan aan het eerste lid.

Toelichting artikel 3.10n, tweede lid (nieuw) n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 Aan artikel 3.10n is een tweede lid toegevoegd, met daarin de vrijstelling van het verbod van artikel 2.12 op het mengen van afvalstoffen. Het mengen van biomassa die onder verschillende categorieën van afvalstoffen in de Activiteitenregeling valt, is uitgezonderd van het mengverbod in artikel 2.12, tweede en derde lid, als de biomassa vervolgens wordt verbrand onder de aangegeven voorwaarden. Een voorbeeld van biomassa die tot verschillende categorieën van afvalstoffen in de Activiteitenregeling behoort, is biomassa die bestaat uit groenafval en biomassa die bestaat uit schoon hout (a-hout). Het mengen van dit groenafval met het a-hout valt onder de uitzondering van het mengverbod. De opties waar het om gaat bij het mengen van biomassa zijn beperkt, aangezien uit de definitie van biomassa volgt dat biomassa uit een beperkte opsomming van afvalstoffen kan bestaan. Bij het mengen van

biomassa kan het ook gaan om het mengen van niet-gevaarlijke afvalstoffen met niet-afvalstoffen. Bijvoorbeeld het mengen van groenafval met producten die bestaan uit plantaardig landbouw- of bosbouw materiaal. Ook die menghandel is toegestaan aangezien er geen verbod geldt op het mengen van niet-gevaarlijke afvalstoffen met niet-afvalstoffen. Voorafgaand aan deze wijziging stond de vrijstelling van artikel 2.14a, eerste lid, in dat artikellid zelf. Er is voor gekozen de uitzondering bij de specifieke activiteit op te nemen (i.c. artikel 3.10n).

Artikel 3.10o

Een stookinstallatie waarin vloeibare brandstof wordt verbrand, voldoet ten behoeve van het realiseren van een verwaarloosbaar bodemrisico aan de bij ministeriële regeling gestelde eisen.

Artikel 3.10p

Een stookinstallatie voldoet ten behoeve van het veilig functioneren, een optimale verbranding en energiezuinigheid van deze stookinstallatie aan de bij ministeriële regeling inzake keuring en onderhoud gestelde eisen.

Toelichting artikel 3.10p n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558 In dit artikel is bepaald, dat nagenoeg alle stookinstallaties die onder de reikwijdte van paragraaf 3.2.1 (nieuw) vallen, aan de in de Activiteiregeling op te nemen eisen betreffende keuring en onderhoud dienen te voldoen. Voor een deel van deze stookinstallaties golden op grond van de artikelen 4.1 en 5.1 van het BEMS de eisen betreffende keuring en onderhoud al, namelijk voor de gasturbines, gasmotoren, dieselmotoren en ketelinstallaties. Voor het in werking hebben van stookinstallaties als stookinstallatie die warmte overdragen op thermische olie, luchtverhitters, kachels, procesfornuizen en noodstroomvoorzieningen, zijn deze eisen echter nieuw. De verplichte keuring en onderhoud garandeert dat ook deze stookinstallaties regelmatig gekeurd worden op veilig functioneren, optimale verbranding en energiezuinigheid. De eisen die aan keuring en onderhoud worden gesteld, staan in de ministeriële regeling.

Artikel 3.10q

- 1 In afwijking van de artikelen 3.10, 3.10d, 3.10e of 3.10f, voldoet het rookgas van een stookinstallatie die voor 1 april 2010 is geplaatst of in gebruik is genomen, voor zover die zich binnen de Nederlandse exclusieve economische zone bevindt dan wel deel uitmaakt van een inrichting waarin kooldioxide (CO₂), afkomstig van een andere inrichting, wordt ingezet ten behoeve van de bemesting van gewassen teneinde het gebruik van brandstof te verminderen, tot 1 januari 2019 aan de emissiegrenswaarden die op 31 maart 2010 voor die installatie golden ingevolge het Besluit emissie-eisen stookinstallaties milieubeheer B of het Besluit emissie-eisen stookinstallaties milieubeheer A, dan wel aan de daarvan afwijkende emissiegrenswaarden, die voor die stookinstallatie golden op grond van een daarvoor verleende omgevingsvergunning.
- 2 Het rookgas van een stookinstallatie als bedoeld in het eerste lid voldoet met ingang van 1 januari 2019 aan de in de artikelen 3.10, 3.10d, 3.10e of 3.10f bedoelde emissiegrenswaarden.
- 3 Het bevoegd gezag kan bij maatwerkbesluit voor de offshore gasplatforms G16a-A, G16a-B, K2b-A, K12-B, K12-K, K9ab-A en P6A bepalen dat de emissiegrenswaarden in de artikelen 3.10, 3.10d, 3.10e of 3.10f, niet van toepassing zijn, indien degene die de inrichting drijft voor 1 januari 2019 aan het bevoegd gezag schriftelijk kenbaar heeft gemaakt de activiteiten te beëindigen voor 1 januari 2022.
- 4 Op het in werking hebben van een stookinstallatie die voor 1 januari 2014 is geplaatst of in gebruik is genomen en waarop titel 16.3 van de wet van toepassing was, zijn de op grond van de artikelen 3.10 tot en met 3.10j geldende emissiegrenswaarden en meetmethoden voor stikstofoxiden (NO_x) tot 1 januari 2019 niet van toepassing. Het bevoegd gezag kan voor deze stookinstallaties tot deze datum bij maatwerkvoorschrift emissiegrenswaarden en meetmethoden voor stikstofoxiden (NO_x) in het rookgas van de stookinstallatie vaststellen, indien de lokale luchtkwaliteit dat vergt.
- 5 Indien ingevolge het eerste lid de emissiegrenswaarden van het Besluit emissie-eisen stookinstallaties milieubeheer A van toepassing zijn, zijn in afwijking van artikel 3.10p tevens de regels inzake keuring en onderhoud van dat besluit van toepassing.

Toelichting artikel 3.10q n.a.v. wijzigingsbesluit 2017/330 In het derde lid van artikel 3.10q is de mogelijkheid opgenomen voor operators om via een maatwerkbesluit van het bevoegd gezag, in dit geval de minister van Economische Zaken, te verzoeken om toepassing van de zogenoemde end-of-field-life-bepaling voor een platform. Om oneigenlijk gebruik van de bepaling te voorkomen en alle partijen vroegtijdig zekerheid te bieden welke platforms wel en niet in aanmerking komen, zijn de platforms genoemd die in aanmerking kunnen komen voor de end-of-field-life-bepaling. Deze platforms zijn naar voren gekomen in een onderzoek dat door de sector is uitgevoerd in de periode december 2015 tot najaar 2016, als platforms die de benodigde investeringen niet zouden kunnen dragen en anders dus voortijdig zouden moeten sluiten.

Ten behoeve van de handhaafbaarheid van deze bepaling zal het bevoegd gezag, indien daadwerkelijk gebruik gemaakt wordt van de end-of-field-life bepaling, in de mijnbouwmilieuvergunning van het betreffende platform bepalen dat deze uiterlijk op 1 januari 2022 komt te vervallen. In het geval er een nieuw gasveld ontdekt zou worden, waaruit de winning plaats zou kunnen vinden vanaf het betreffende platform, dan kan (enkel voor de winning vanuit dit nieuwe gasveld) een doorstart worden gemaakt nadat de stookinstallaties zijn aangepast aan de geldende emissie-eisen en opnieuw een mijnbouwmilieuvergunning is verleend.

Artikel 3.10r

- 1 In afwijking van artikel 3.10b, voldoet het rookgas van een ketelinstallatie met een nominaal vermogen kleiner dan 1 MWth die voor 1 januari 2013 is geplaatst of in gebruik is genomen, totdat het tweede lid van toepassing wordt, aan de emissiegrenswaarden die tot 1 januari 2013 voor die installatie golden ingevolge het Besluit typekeuring verwarmingstoestellen luchtverontreiniging stikstofoxiden, dan wel aan de daarvan afwijkende emissiegrenswaarden, die voor die stookinstallatie golden ingevolge een daarvoor verleende omgevingsvergunning of ingevolge het derde of vierde lid.
- 2 Het rookgas van een ketelinstallatie als bedoeld in het eerste lid, voldoet aan de in artikel 3.10b genoemde emissiegrenswaarden vanaf het tijdstip dat:
 - a de branders zijn vervangen;
 - b wijzigingen zijn aangebracht die met nieuwbouw van de ketelinstallatie overeenkomen, of
 - c een wijziging wordt doorgevoerd, die leidt tot een toename van emissies van de stoffen, genoemd in artikel 3.10b, met meer dan 10 procent.
- 3 In afwijking van artikel 3.10b en onverminderd het eerste lid, voldoet het rookgas van een ketelinstallatie met een nominaal vermogen tussen 500 kWth en 1 MWth, waarin biomassa wordt verbrand of waarin houtpellets, voor zover het geen biomassa betreft worden verbrand, die in gebruik is genomen tussen 1 januari 2013 en 1 januari 2015, aan een emissiegrenswaarde van 75 mg per normaal kubieke meter voor totaal stof, herleid op rookgas met een volumegehalte aan zuurstof van 6%, totdat aan een van de criteria, bedoeld in het tweede lid, wordt voldaan.
- 4 In afwijking van artikel 3.10b en onverminderd het eerste lid, voldoet het rookgas van een ketelinstallatie met een nominaal vermogen kleiner dan of gelijk aan 500 kWth, waarin biomassa wordt verbrand of waarin houtpellets, voor zover het geen biomassa betreft worden verbrand, die in gebruik is genomen tussen 1 januari 2013 en 1 januari 2015, aan een emissiegrenswaarde van 150 mg per normaal kubieke meter voor normaal stof, herleid op rookgas met een volumegehalte aan zuurstof van 6%, totdat aan een van de criteria, bedoeld in het tweede lid, wordt voldaan.

Artikel 3.10s

Indien aan een stookinstallatie als bedoeld in artikel 3.10q, eerste lid, of artikel 3.10r, eerste lid, voor 1 januari 2019 een wijziging van het nominaal thermisch ingangsvermogen wordt aangebracht die leidt tot een toename van emissies van de stoffen, genoemd in deze paragraaf, met meer dan 10 procent, wordt die wijziging zodanig uitgevoerd dat aan de emissiegrenswaarden, genoemd in de artikelen 3.10, 3.10a, 3.10b, 3.10d, 3.10e of 3.10f wordt voldaan.

Artikel 3.10t

Artikel 3.10c is van overeenkomstige toepassing op het in werking hebben van een stookinstallatie als bedoeld in artikel 3.10q, eerste lid, of artikel 3.10r, eerste lid.

Artikel 3.10u

Degene die de inrichting drijft houdt de perioden voor het opstarten en stilleggen van de stookinstallaties waarop deze paragraaf van toepassing is zo kort mogelijk.

Toelichting artikel 3.10u n.a.v. wijzigingsbesluit 2017/330 De tekst van artikel 3.10u is de implementatie van artikel 7, negende lid, van de richtlijn middelgrote stookinstallaties.

Artikel 3.10v

Onverminderd het gestelde in de artikelen 3.10g en 3.10h neemt, indien de emissiegrenswaarden genoemd in de artikelen 3.10 tot en met 3.10f of in maatwerkvoorschriften niet worden nageleefd, degene die de inrichting drijft de nodige maatregelen om ervoor te zorgen dat die grenswaarden zo spoedig mogelijk weer worden nageleefd. Hij meldt zo spoedig mogelijk aan het bevoegd gezag het niet naleven, de oorzaak ervan en de genomen maatregelen.

Artikel 3.10w Vervallen n.a.v. wijzigingsbesluit 2017/330

Toelichting op vervallen van artikel 3.10w n.a.v. wijzigingsbesluit 2017/330 Het vervallen artikel 3.10w is toegevoegd als nieuw lid aan artikel 3.10f, zesde lid.

§ 3.2.2 In werking hebben van een installatie voor het reduceren van aardgasdruk, meten en regelen van aardgashoeveelheid of aardgaskwaliteit

Artikel 3.11

Deze paragraaf is van toepassing op het in werking hebben van een installatie voor het reduceren van aardgasdruk, meten en regelen van aardgashoeveelheid of aardgaskwaliteit, niet zijnde een gasdrukmeet- en regelstation categorie A, indien:

- a de maximale inlaatzijdige werkdruk maximaal 10.000 kilo Pascal bedraagt;
- b geen expansieturbine aanwezig is;
- c geen drukverhogende installatie aanwezig is;
- d de gastoevoerleiding een diameter van maximaal 50,8 centimeter heeft.

Toelichting artikel 3.11 In dit artikel wordt de werkingssfeer van deze paragraaf beperkt. Dit hoofdstuk is ook van toepassing op inrichtingen type C. Om te voorkomen dat hierdoor de werkingssfeer van deze bepalingen wordt uitgebreid ten aanzien van de bepalingen in het Besluit voorzieningen en installaties milieubeheer zijn hier dezelfde grenzen opgenomen die in dat besluit waren opgenomen. Deze paragraaf is van toepassing op aardgasmeet- en/of regelstations en op aardgasdrukregelinstallaties, die noodzakelijk zijn voor aardgasverbruikstoestellen. In vergelijking met Het Besluit voorzieningen en installaties milieubeheer is het toepassingsgebied verruimd. De algemene regels komen in beginsel te gelden voor alle gasdrukmeet- en regelstations met een inlaatdruk lager dan 100 bar. Het is mogelijk dat een station een zelfstandige inrichting vormt, waar geen andere activiteiten worden verricht. Een gasdrukmeet- en regelstation dat niet boven de grenzen van het Inrichtingen- en vergunningenbesluit uit komt, valt niet onder het regime van de wet en zodoende ook niet onder de werking van dit besluit. Wanneer een dergelijk gasdrukmeet- en regelstation onderdeel uitmaakt van een grotere inrichting die als gevolg van de andere activiteiten in de inrichting, onder het regime van de wet valt, dan is het besluit wel van toepassing op deze installatie. Er zijn echter geen specifieke voorschriften voor deze installatie in dit besluit opgenomen. Uit jurisprudentie (AGRS 26-4-1989, nr. G05.87 130) blijkt dat bij of binnen inrichtingen geplaatste gasdrukregel- en meetstations in bepaalde situaties als aparte inrichtingen moeten worden beschouwd. Het gaat dan vooral om situaties waarin het beheer van het gasdrukregel- en meetstation valt onder het beheer en de verantwoordelijkheid van het aardgastransportbedrijf. Dit besluit is ook op die situaties van toepassing. Het geleiden van gas door gasreinigers (cyclonenfilters) die ervoor zorgen dat het condensaat en/of stof uit gas worden afgevangen, maakt onderdeel uit van het reduceren van aardgasdruk en het meten van de aardgashoeveelheid. Gasbehandeling, bijvoorbeeld het reinigen van gas bij de gasproductie waarbij het gas gereinigd (ontaan van condensaat) wordt door toevoeging van andere stoffen (bijvoorbeeld glycol), valt niet onder deze activiteit. Het aanwezig hebben van meetapparatuur ten behoeve van kwaliteitsmetingen, het met elkaar mengen van twee of meer gassoorten, en het aanwezig hebben van een expansieturbine valt wel onder deze activiteit en derhalve binnen de werkingssfeer van dit besluit.

Toelichting artikel 3.11 n.a.v. wijzigingsbesluit 2009/479 Voor een gasdrukmeet- en regelstation categorie A gelden geen voorschriften. Deze wijziging in de aanhef van artikel 3.11, zorgt ervoor dat dit als ondergrens wordt genomen.

Artikel 3.12

1 Voor inrichtingen waar gasdrukmeet- en regelstations categorie B en C in werking zijn, is een bedrijfsnoodplan of aantoonbaar een veiligheidsbeheerssysteem aanwezig.

Toelichting artikel 3.12, eerste lid, n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558 In artikel 3.12 van het Activiteitenbesluit is geregeld, dat er een bedrijfsnoodplan aanwezig moet zijn bij inrichtingen waar gasdrukmeet- en regelstations categorie B en C in werking zijn. Echter, sommige bedrijven dienen reeds op grond van andere regelgeving (zoals het Besluit Risico's Zware Ongevallen) aan gelijkwaardige eisen te voldoen. Om dubbele regelgeving te voorkomen, is deze wijziging opgenomen.

2 Het bedrijfsnoodplan omvat informatie betreffende:

- a het gebouw, de technische installaties, de locaties van gevaarlijke stoffen en de beschikbare hulpmiddelen;
- b de interne organisatie en taken en verantwoordelijkheden;
- c de actieplannen en maatregelen gebaseerd op alle reëel te achten calamiteiten en incidenten;
- d de interne en externe meldingsstructuur bij calamiteiten en incidenten;
- e het beheer van het bedrijfsnoodplan.

3 Het bedrijfsnoodplan alsmede wijzigingen daarvan wordt toegestuurd aan het bevoegd gezag.

4 Degene die de inrichting als bedoeld in het eerste lid drijft heeft op inzichtelijke wijze binnen de inrichting dan wel binnen een door het bevoegd gezag gestelde termijn, beschikbaar:

- a het algemene beheerssysteem voor milieu- en veiligheidsaspecten waarmee aan de bij of krachtens dit besluit gestelde regels wordt voldaan;
- b onderhoudsschema's en de resultaten van inspecties;
- c een actuele plattegrond en situatietekening van de inrichting.

5 Het bedienend personeel heeft toegang tot:

- a een schema van het aardgasmeet- of regelstation en de toegepaste appendages;
- b een schema van de in- en uitgaande leidingen met hun afsluiters;
- c rapporten van eerdere beproevingen.

6 Met betrekking tot de opstelplaats van een gasdrukmeet- en regelstation ten opzichte van buiten de inrichting gelegen kwetsbare objecten en beperkt kwetsbare objecten, worden de in tabel 3.12

opgenomen afstanden in acht genomen:

Tabel 3.12 veiligheidsafstanden

Categorie-indeling	Opstellingswijze	Kwetsbare objecten	Beperkt kwetsbare objecten
B	Kast	4 meter	2 meter
	(semi-)Ondergronds station	4 meter	2 meter
	Kaststation	6 meter	4 meter
	Open opstelling/vrijstaand gebouw	10 meter	4 meter
C	Alle stations t/m 40 000 normaal kubieke meter per uur aardgas	15 meter	4 meter
	Alle stations boven 40 000 normaal kubieke meter per uur aardgas	25 meter	4 meter

- 7 De in tabel 3.12 genoemde afstanden voor een ondergronds dan wel semi-ondergronds station mogen worden gehalveerd indien het gasvoerende deel geheel ondergronds ligt. Kasten mogen tegen gebouwen worden geplaatst mits wordt voldaan aan de bepalingen van NEN 1059.
- 8 Onverminderd het eerste tot en met zevende lid wordt voldaan aan de bij ministeriële regeling te stellen eisen ten behoeve van het voorkomen van risico's voor de omgeving en ongewone voorvallen, dan wel voor zover dat niet mogelijk is het zoveel mogelijk beperken van de risico's voor de omgeving en de kans dat ongewone voorvallen zich voordoen en de gevolgen hiervan.
- 9 Het zesde lid is niet van toepassing op een gasdrukmeet- en regelstation:
 - a waarop tot 1 januari 2008 het Besluit voorzieningen en installaties milieubeheer van toepassing was, is opgericht voor 1 december 2001 en waarvoor tot laatstgenoemde datum een vergunning in werking en onherroepelijk was, of
 - b dat voor 1 januari 2008 is opgericht en waarvoor tot die datum een vergunning in werking en onherroepelijk was;voor zover de afstanden opgenomen in de vergunning afwijken van de afstanden, bedoeld in tabel 3.12.
- 10 Voor een gasdrukmeet- en regelstation als bedoeld in het negende lid zijn de afstanden opgenomen in de vergunning van toepassing.
- 11 Het bevoegd gezag kan bij maatwerkvoorschrift eisen stellen aan de veiligheid, voor de situatie, bedoeld in het negende lid, voor zover de afstanden opgenomen in de vergunning afwijken van de afstanden, genoemd in het zesde lid, tabel 3.12.

Toelichting artikel 3.12 De in het zevende lid opgenomen norm NEN 1059 waarborgt dat wordt uitgegaan van de laatste stand der techniek van gasdrukregelininstallaties, drukbeheerssystemen, buisleidingen, drukkbeproeving en brandpreventie. In het Besluit voorzieningen en installaties milieubeheer stond de eis dat installaties opgericht na 1 mei 1994 moesten voldoen aan NEN 1059, 1994. Voor installaties opgericht voor 1 mei 1994 werd verwezen naar de eisen zoals gesteld in het Besluit gasdrukmeet- en regelstations Hinderwet. In dit besluit is geen algemene verwijzing naar dergelijke normen opgenomen, maar zijn de voorschriften die betrekking hebben op de bescherming van het milieu opgenomen in dit besluit en daaronder hangende ministeriële regeling. Indien een gasdrukmeet- en regelstation is opgenomen in een regionaal bedrijfsnoodplan, of een bedrijfsnoodplan per rayon en ter informatie aan het bevoegd gezag of de (regionale) brandweer is gestuurd is aan de verplichting informatie beschikbaar te hebben conform NEN 1059 voldaan. Een bedrijfsnoodplan per inrichting is in die gevallen niet vereist. De verplichting voor het opstellen van een bedrijfsnoodplan is opgenomen aangezien een gasdrukregelininstallatie is te beschouwen als secundaire gevaarbron. Dit betekent dat een gasdrukregel- en meetstation milieubelasting kan veroorzaken als gevolg van een incident elders in of buiten de inrichting. De effecten die dan optreden, kunnen effecten hebben buiten de inrichting. Een belangrijk aspect van het bedrijfsnoodplan is dat gegarandeerd moet worden dat de inrichting en de aanwezige installaties te allen tijde goed bereikbaar dienen te zijn.

Toelichting artikel 3.12 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 In artikel 3.12, eerste lid, is de eis dat een noodplan of veiligheidsbeheerssysteem fysiek in de inrichting aanwezig moet zijn, vervallen. In het derde lid is de «regionale brandweer» vervallen en resteert het bevoegd gezag. Toezending van het bedrijfsnoodplan of de wijzigingen daarvan aan het bevoegd gezag wordt voldoende geacht. Het is aan het bevoegd gezag het bedrijfsnoodplan door te sturen naar de voorzitter van de veiligheidsregio. In het vierde lid is de eis dat de onderhoudsschema's periodiek moeten zijn, vervallen. Dat betekent dat men ook voor andere onderhoudsstrategieën kan kiezen, zoals onderhoud dat afhankelijk is van de toestand van de gasdrukmeet- en regelstations. In het negende tot en met elfde lid (nieuw) is het overgangsrecht in artikel 6.21 (oud) opgenomen.

§ 3.2.3 In werking hebben van een windturbine

Artikel 3.13

Deze paragraaf is van toepassing op het in werking hebben van een windturbine die geen deel uitmaakt van een windturbinepark.

Toelichting artikel 3.13 n.a.v. wijzigingsbesluit 2022/181 De reikwijdte van de huidige windturbinebepalingen (paragraaf 3.2.3 van het Activiteitenbesluit) wordt beperkt tot inrichtingen van 1 of 2 windturbines. Voor bestaande windturbineparken (met 3 of meer windturbines) geldt de nieuwe paragraaf 3.2.3a.

Artikel 3.14

- 1 Een windturbine wordt ten minste eenmaal per kalenderjaar beoordeeld op de noodzakelijke beveiligingen, onderhoud en reparaties door een deskundige op het gebied van windturbines.
- 2 Indien wordt geconstateerd of indien het redelijk vermoeden bestaat dat een onderdeel of onderdelen van de windturbine een gebrek bezitten, waardoor de veiligheid voor de omgeving in het geding is, wordt de windturbine onmiddellijk buiten bedrijf gesteld en het bevoegd gezag daaromtrent geïnformeerd. De windturbine wordt eerst weer in bedrijf genomen nadat alle gebreken zijn hersteld.
- 3 Indien een windturbine als gevolg van het in werking treden van een beveiliging buiten bedrijf is gesteld, wordt deze pas weer in werking gesteld nadat de oorzaak van het buiten werking stellen is opgeheven.
- 4 Bij het inwerking hebben van een windturbine worden ten behoeve van het voorkomen of beperken van slagschaduw en lichtschittering de bij ministeriële regeling te stellen maatregelen toegepast.
- 5 Een windturbine voldoet ten behoeve van het voorkomen van risico's voor de omgeving en ongewone voorvallen, dan wel voor zover dat niet mogelijk is het zoveel mogelijk beperken van de risico's voor de omgeving en de kans dat ongewone voorvallen zich voordoen en de gevolgen hiervan aan de bij ministeriële regeling te stellen eisen.

Artikel 3.14a

- 1 Een windturbine of een combinatie van windturbines voldoet ten behoeve van het voorkomen of beperken van geluidhinder aan de norm van ten hoogste 47 dB L_{den} en aan de norm van ten hoogste 41 dB L_{night} op de gevel van gevoelige gebouwen, tenzij deze zijn gelegen op een gezoneerd industrieterrein, en bij gevoelige terreinen op de grens van het terrein.
- 2 Onverminderd het eerste lid kan het bevoegd gezag bij maatwerkvoorschrift teneinde rekening te houden met cumulatie van geluid als gevolg van een andere windturbine of een andere combinatie van windturbines, normen met een lagere waarde vaststellen ten aanzien een van de windturbines of een combinatie van windturbines.
- 3 In afwijking van het eerste lid kan het bevoegd gezag bij maatwerkvoorschrift in verband met bijzondere lokale omstandigheden normen met een andere waarde vaststellen.
Toelichting artikel 3.14a n.a.v. wijzigingsbesluit 2010/749 In het nieuwe artikel 3.14a zijn twee voor windturbines specifieke uniforme normen opgenomen, de L_{den} en de L_{night} . Deze zijn vastgesteld op ten hoogste 47 L_{den} en 41 L_{night} . Het zijn immisnormen, hetgeen betekent dat in een bepaalde situatie de geluidsbelasting van alle windturbines die een bijdrage leveren aan de geluidsbelasting op de gevel van een gevoelig gebouw of op de grens van een gevoelig terrein, gezamenlijk ten hoogste 47 L_{den} en 41 L_{night} is. Op grond van het tweede lid kan het bevoegd gezag maatwerk toepassen in de situatie waarin de geluidsbelasting op de gevel van gevoelige gebouwen of op de grens van gevoelige terreinen overschreden dreigt te worden. In dat geval kan het bevoegd gezag normen met een lagere waarde voorschrijven aan een of meer windturbines die een bijdrage leveren aan de geluidsbelasting ter plaatse. Afhankelijk van de omstandigheden kan de norm zowel aan bestaande windturbines als aan de nieuw te vestigen windturbines opgelegd worden, al vereist het eerste geval wel een extra aandacht bij de motivering. Het bevoegd gezag houdt dus bij voorkeur rekening met de te verwachten ontwikkelingen. De geluidsbelasting van windturbines die voor de inwerkingtreding van dit besluit reeds bestonden, wordt hierbij niet meegerekend.
Het bevoegd gezag kan op grond van het derde lid in een concreet geval een norm met een andere waarde voorschrijven, indien bijzondere lokale omstandigheden daartoe aanleiding geven.
- 4 In verband met een windturbine of een combinatie van windturbines waarvoor tot 1 januari 2011 een vergunning in werking en onherroepelijk was dan wel een melding was gedaan op grond van artikel 1.10, kunnen bij ministeriële regeling maatregelen worden voorgeschreven die ertoe leiden dat binnen een bij die regeling te bepalen termijn aan de norm van ten hoogste 47 dB L_{den} en ten hoogste 41 dB L_{night} op de gevel van gevoelige gebouwen en bij gevoelige terreinen op de grens van het terrein wordt voldaan in die gevallen waarin uit het akoestisch onderzoek, bedoeld in artikel 1.11, negende lid, blijkt dat de geluidsbelasting die waarde overschrijdt.
- 5 Bij de toepassing van het tweede lid wordt geen rekening gehouden met een windturbine of een combinatie van windturbines die behoort tot een andere inrichting waarvoor tot 1 januari 2011 een vergunning in werking en onherroepelijk was dan wel een melding was gedaan op grond van artikel 1.10.

Toelichting artikel 3.14a n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 In artikel 3.14a is de gebruikelijke uitzondering voor woningen op gezoneerde industrieterreinen opgenomen. Deze zijn uitgezonderd van toetsing (zie artikel 2.17).

Artikel 3.15

- 1 De metingen van de geluidemissie ter bepaling van de bronsterkte van een windturbine of een combinatie van windturbines worden uitgevoerd overeenkomstig de bij ministeriële regeling te stellen eisen.
- 2 De drijver van de inrichting registreert de bij ministeriële regeling te bepalen gegevens welke gedurende

vijf kalenderjaren na dagtekening worden bewaard en ter inzage gehouden.

Toelichting artikel 3.15 lid 1 en 2 n.a.v. wijzigingsbesluit 2010/749 Artikel 3.15 (oud) is vervangen door een nieuwe bepaling die inhoudt dat metingen van de geluidemissie ter bepaling van de bronsterkte tijdens het in werking zijn van de windturbine moeten worden uitgevoerd volgens bij de Activiteitenregeling te stellen eisen. Het gaat hier om dezelfde eisen als bedoeld in artikel 1.11, negende lid. Daar betreft het de situatie vóór de ingebruikneming. In de regeling is tevens geregeld welke gegevens de exploitant moet registreren en ter inzage moet houden (ten behoeve van het bevoegd gezag).

Artikel 3.15a

- 1 Het plaatsgebonden risico voor een buiten de inrichting gelegen kwetsbaar object, veroorzaakt door een windturbine of een combinatie van windturbines, is niet hoger dan 10^{-6} per jaar.
- 2 Het plaatsgebonden risico voor een buiten de inrichting gelegen beperkt kwetsbaar object, veroorzaakt door een windturbine of een combinatie van windturbines, is niet hoger dan 10^{-5} per jaar.
- 3 Ten behoeve van het bepalen van het plaatsgebonden risico, bedoeld in het eerste en tweede lid, kunnen bij ministeriële regeling afstanden worden vastgesteld, die minimaal aanwezig moeten zijn tussen een windturbine of een combinatie van windturbines en een buiten de inrichting gelegen kwetsbaar dan wel beperkt kwetsbaar object.
- 4 Indien op grond van het derde lid afstanden zijn vastgesteld, worden die in acht genomen en zijn het eerste en tweede lid niet van toepassing.
- 5 Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld over de berekening van het plaatsgebonden risico.
Toelichting artikel 3.15a n.a.v. wijzigingsbesluit 2010/749 Bij het vaststellen van de afstanden op grond van artikel 3.15a, derde lid, is het van belang dat wanneer afstanden zijn vastgesteld, deze afstanden moeten worden aangehouden en niet in plaats daarvan gerekend mag worden. Soms wijken de vaste afstanden iets af van de berekende waarde PR 10^{-6} en 10^{-5} , omdat de afstanden gebaseerd zijn op gemiddelde situaties. Niet gesteld kan worden dat de afstand in alle gevallen een vertaling is van de specifiek berekende PR 10^{-6} . Voor het bepalen of de berekening van het plaatsgebonden risico wordt op dit moment veelal uitgegaan van het Handboek Risicozonering Windturbines. Hoewel deze methodiek niet is vastgesteld, kan hij worden toegepast om te bepalen of aan artikel 3.15a wordt voldaan. Artikel 3.15a, vijfde lid, maakt het mogelijk om in de toekomst een uniforme methodiek vast te stellen. De mogelijkheid bestaat dat een kwetsbaar of beperkt kwetsbaar object onderdeel uitmaakt van een inrichting waarvan ook een windturbine deel uitmaakt. Bijvoorbeeld een agrarisch bedrijf met woonhuis, waarbij een windturbine wordt geplaatst. Met de formulering «een buiten de inrichting gelegen (beperkt) kwetsbaar object» in het eerste tot en met derde lid, is geregeld dat de waarden voor het plaatsgebonden risico voor die windturbine niet gelden ten opzichte van het betreffende (beperkt) kwetsbare object dat deel uitmaakt van de inrichting waarvan ook de windturbine deel uitmaakt.
- 6 Het eerste tot en met vijfde lid zijn niet van toepassing op een windturbine of een combinatie daarvan waarvoor tot 1 januari 2011 een vergunning in werking en onherroepelijk was dan wel een melding was gedaan op grond van artikel 1.10 ten aanzien van een kwetsbaar onderscheidenlijk beperkt kwetsbaar object, indien het plaatsgebonden risico ten gevolge van die windturbine of een combinatie van windturbines voor het betreffende kwetsbare onderscheidenlijk beperkt kwetsbare object voor 1 januari 2011 groter is dan 10^{-6} onderscheidenlijk 10^{-5} per jaar.

§ 3.2.3a In werking hebben van een windturbinepark

Toelichting § 3.2.3a (nieuw) n.a.v. wijzigingsbesluit 2022/181 Voor windturbineparken (ten minste drie windturbines) worden opnieuw rechtstreeks werkende windturbinebepalingen vastgesteld, die dezelfde inhoud hebben als de huidige windturbinebepalingen. Paragraaf 3.2.3 van het Activiteitenbesluit is in de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van 30 juni 2021 in haar geheel buiten toepassing verklaard, zonder dat daarbij onderscheid tussen de verschillende voorschriften is gemaakt. De bepalingen van de nieuwe paragraaf 3.2.3a zijn slechts van toepassing op bestaande windturbineparken en gelden tijdelijk, tot 1 juli 2025. Deze tijdelijkheid is uitdrukkelijk opgenomen, hoewel de verwachting is dat dit feitelijk niet nodig is, omdat het Activiteitenbesluit op 1 januari 2023, de beoogde inwerkingtredingdatum van de Omgevingswet en daarop gebaseerde uitvoeringsbesluiten, komt te vervallen.

Na wijziging van een omgevingsvergunning of een bestemmingsplan voor deze bestaande windturbineparken zijn de windturbinebepalingen niet (meer) van toepassing (artikel 3.15b, tweede lid). Het gaat hierbij om wijzigingen die betrekking hebben op bestaande windturbineparken die onder de met dit besluit vastgestelde nieuwe rechtstreeks werkende regels vallen, die plaatsvinden of hebben plaatsgevonden na 30 juni 2021. Na de wijziging moeten de omgevingsvergunning en het bestemmingsplan volledig in de benodigde milieubescherming voorzien, dus met inbegrip van de milieuaspecten die in de overbruggingsregeling zijn geregeld.

De bevoegdheid tot het stellen van maatwerkvoorschriften, die in artikel 3.14a, derde lid, van het Activiteitenbesluit voor windturbines in windturbineparken werd geboden, is in het nieuwe artikel 3.15d van dat besluit niet opnieuw opgenomen. Bij het stellen van dat maatwerkvoorschrift zouden de bepalingen in paragraaf 3.2.3a namelijk opnieuw als uitgangspunt dienen en daardoor een kader voor daarop gebaseerde besluitvorming worden.

In het nieuwe tweede lid van artikel 3.15d is bepaald dat een op grond van artikel 3.14a, derde lid, van het besluit eerder gesteld maatwerkvoorschrift van kracht blijft. Uit de uitspraak van 30 juni 2021 van de Afdeling bestuursrechtspraak volgt namelijk dat vergunningen en bestemmingsplannen waarvoor de windturbinebepalingen van het Activiteitenbesluit als uitgangspunt zijn genomen, niet ongeldig zijn geworden. In de nieuwe constellatie zouden de gestelde maatwerkvoorschriften echter geen wettelijke grondslag meer hebben, omdat de mogelijkheid om maatwerkvoorschriften te stellen nu niet meer wordt geboden. Daarom voorziet artikel 3.15d, tweede lid, erin dat deze maatwerkvoorschriften geldig blijven.

Artikel 3.15b

- 1 Deze paragraaf is tot en met 30 juni 2025 van toepassing op het in werking hebben van een windturbine die deel uitmaakt van een windturbinepark waarvoor:
 - a uiterlijk op 30 juni 2021:
 - 1° een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder e of onder i, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht is verleend; en
 - 2° een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder c, van die wet is verleend dan wel een bestemmingsplan als bedoeld in artikel 3.1, eerste lid, van de Wet ruimtelijke ordening, inpassingsplan als bedoeld in artikel 3.26 of 3.28 van die wet of beheersverordening als bedoeld in artikel 3.38 van die wet is vastgesteld, waarin in het windturbinepark wordt voorzien; en
 - b sinds 30 juni 2021 geen wijziging van kracht is geworden in de omgevingsvergunning, bedoeld onder a, onder 1°, of, voor zover dat op het windturbinepark betrekking had, het besluit, bedoeld onder a, onder 2°.
- 2 Deze paragraaf is niet van toepassing op het in werking hebben van een windturbine als bedoeld in het eerste lid, vanaf het tijdstip waarop met betrekking tot de windturbine of het windturbinepark waarvan de windturbine deel uitmaakt, een wijziging van de omgevingsvergunning of het bestemmingsplan van kracht wordt.

Artikel 3.15c

- 1 Een windturbine wordt ten minste eenmaal per kalenderjaar beoordeeld op de noodzakelijke beveiligingen, onderhoud en reparaties door een deskundige op het gebied van windturbines.
- 2 Indien wordt geconstateerd of indien het redelijk vermoeden bestaat dat een onderdeel of onderdelen van de windturbine een gebrek bezitten, waardoor de veiligheid voor de omgeving in het geding is, wordt de windturbine onmiddellijk buiten bedrijf gesteld en het bevoegd gezag daaromtrent geïnformeerd. De windturbine wordt eerst weer in bedrijf genomen nadat alle gebreken zijn hersteld.
- 3 Indien een windturbine als gevolg van het in werking treden van een beveiliging buiten bedrijf is gesteld, wordt deze pas weer in werking gesteld nadat de oorzaak van het buiten werking stellen is opgeheven.
- 4 Bij het inwerking hebben van een windturbine worden ten behoeve van het voorkomen of beperken van slagschaduw en lichtschittering de bij ministeriële regeling te stellen maatregelen toegepast.
- 5 Een windturbine voldoet ten behoeve van het voorkomen van risico's voor de omgeving en ongewone voorvallen, dan wel voor zover dat niet mogelijk is het zoveel mogelijk beperken van de risico's voor de omgeving en de kans dat ongewone voorvallen zich voordoen en de gevolgen hiervan, aan de bij ministeriële regeling te stellen eisen.

Artikel 3.15d

- 1 Een windturbine of een combinatie van windturbines voldoet ten behoeve van het voorkomen of beperken van geluidhinder aan de norm van ten hoogste 47 dB L_{den} en aan de norm van ten hoogste 41 dB L_{night} op de gevel van gevoelige gebouwen, tenzij deze zijn gelegen op een gezondeerd industrieterrein, en bij gevoelige terreinen op de grens van het terrein.
- 2 Als voor een windturbine of een combinatie van windturbines op 30 juni 2022 een maatwerkvoorschrift van kracht was op grond van een besluit krachtens artikel 3.14a, tweede lid, onderscheidenlijk derde lid, waarin normen met een andere waarde voor geluidhinder waren vastgesteld, voldoet de windturbine of combinatie van windturbines aan de normen met die andere waarde.

Toelichting artikel 3.15d n.a.v. wijzigingsbesluit 2022/320 Deze bepaling beoogt enkel een op zichzelf eenvoudige correctie van een onvolledige verwijzing in artikel 3.15d, tweede lid, van het Activiteitenbesluit milieubeheer (hierna: Abm). Het betreft echter een complexe materie die de nodige uitleg vergt om te kunnen worden begrepen. Door de opeenvolging van regelgeving kan de verwijzing namelijk niet meer eenvoudigweg worden aangevuld.

Met artikel 3.15, tweede lid, werd beoogd dat van artikel 3.14a, eerste lid, Abm afwijkende geluidsnormen die zijn vastgesteld bij maatwerkvoorschrift op grond van artikel 3.14a, tweede lid of derde lid, na het tijdstip (1 juli 2022) waarop de reikwijdte van artikel 3.14a is beperkt tot één of twee windturbines die geen deel uitmaken van een windturbinepark, blijven gelden voor een windturbinepark van drie of meer windturbines waarop het nieuwe artikel 3.15d, eerste lid, van toepassing wordt. Als dit niet zou worden geregeld, zouden de geluidsnormen voor windturbineparken komen te vervallen, omdat hiervoor vanaf 1 juli 2022 geen wettelijke grondslag meer bestaat. Dit is een gevolg van het Besluit tijdelijke overbruggingsregeling windturbineparken (Stb. 2022, 181), waarin het toepassingsbereik van artikel 3.14a is beperkt tot één of twee windturbines die geen deel uitmaken van een windturbinepark. Met dat besluit werd gevolg gegeven aan een uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van 30 juni 2021. In die uitspraak oordeelde de Afdeling bestuursrechtspraak dat de windturbinebepalingen die de grondslag voor de maatwerkvoorschriften boden, voor zover het windturbineparken met drie of meer windturbines betreft, buiten toepassing moeten worden gelaten omdat bij het opstellen van die bepalingen geen milieueffectrapportage had plaatsgevonden. Voor een toelichting op

de achtergronden wordt verwezen naar de toelichting bij het Besluit tijdelijke overbruggingsregeling windturbineparken. Er werd in artikel 3.15d Abm per ongeluk alleen verwezen naar de maatwerkvoorschriften op grond van artikel 3.14a, derde lid, waarbij over het hoofd is gezien dat ook op grond van artikel 3.14a, tweede lid, maatwerkvoorschriften konden worden gesteld. In het tweede lid gaat het om geluidnormen die zijn verlaagd met het oog op het optreden van cumulatie van geluidhinder van verschillende windturbines die zich in elkaars omgeving bevinden.

In het derde lid gaat het om geluidnormen die zijn aangepast met het oog op bijzondere lokale omstandigheden die daartoe aanleiding geven.

De blijvende geldigheid van de geluidsnormen die in maatwerkvoorschriften op grond van artikel 3.14a, tweede lid, waren vastgesteld, is vanaf 1 juli 2022 veilig gesteld met een bepaling in de Activiteitenregeling milieubeheer. Daarin is bepaald dat de bij maatwerkvoorschrift vastgestelde geluidsnorm blijft gelden. Artikel 1.7, tweede lid, Abm biedt voor die bepaling de wettelijke grondslag. De situatie die nu is ontstaan, is onoverzichtelijk. Voor de blijvende geldigheid van geluidsnormen is nu voor maatwerkvoorschriften op grond van het tweede, onderscheidenlijk derde lid, van artikel 3.14a een verschillende regeling op een verschillend niveau getroffen.

Daarom wordt in artikel 3.15d nu een nieuwe regeling opgenomen voor alle geluidsnormen die in een maatwerkvoorschrift op grond van artikel 3.14a, tweede lid of derde lid, waren vastgesteld.

Bij de inwerkingtreding van het Besluit tijdelijke overbruggingsregeling windturbineparken zijn de eerdere maatwerkvoorschriften die waren gesteld op grond van artikel 3.14a, tweede lid, van rechtswege komen te vervallen. Artikel 3.14a, tweede lid, bood hiervoor voor zover het windturbineparken van drie of meer windturbines betreft, niet langer een grondslag. Het is niet mogelijk om deze niet meer bestaande maatwerkvoorschriften te laten herleven. Daarom is in artikel 3.15d een rechtstreeks werkende bepaling opgenomen, inhoudende dat voor windturbineparken waarvoor een maatwerkvoorschrift op grond van artikel 3.14a, tweede lid, was gesteld, de geluidsnorm die daarin was vastgelegd, blijft gelden.

De onderling verschillende formulering van de eerdere verwijzing in artikel 3.15d naar maatwerkvoorschriften op grond van het derde lid en de nieuwe verwijzing naar geluidsnormen die waren opgenomen in maatwerkvoorschriften op grond van het tweede lid, is in het nieuwe artikel 3.15d, tweede lid, gelijk getrokken. Dit houdt in dat niet de eerdere maatwerkvoorschriften op grond van artikel 3.14a, tweede lid of derde lid, als zodanig blijven gelden, zoals eerder voor de maatwerkvoorschriften op grond van het derde lid was bepaald, maar dat de in de maatwerkvoorschriften op grond van het tweede lid, onderscheidenlijk derde lid, opgenomen geluidsnormen voor bestaande windturbineparken van drie of meer windturbines in een rechtstreeks werkende algemene regel zijn vastgelegd.

Artikel 3.15e

- 1 De metingen van de geluidemissie ter bepaling van de bronsterkte van een windturbine of een combinatie van windturbines worden uitgevoerd overeenkomstig de bij ministeriële regeling te stellen eisen.
- 2 De drijver van de inrichting registreert de bij ministeriële regeling te bepalen gegevens welke gedurende vijf kalenderjaren na dagtekening worden bewaard en ter inzage gehouden.

Artikel 3.15f

- 1 Het plaatsgebonden risico voor een buiten de inrichting gelegen kwetsbaar object, veroorzaakt door een windturbine of een combinatie van windturbines, is niet hoger dan 10^{-6} per jaar.
- 2 Het plaatsgebonden risico voor een buiten de inrichting gelegen beperkt kwetsbaar object, veroorzaakt door een windturbine of een combinatie van windturbines, is niet hoger dan 10^{-5} per jaar.
- 3 Ten behoeve van het bepalen van het plaatsgebonden risico, bedoeld in het eerste en tweede lid, kunnen bij ministeriële regeling afstanden worden vastgesteld, die minimaal aanwezig moeten zijn tussen een windturbine of een combinatie van windturbines en een buiten de inrichting gelegen kwetsbaar dan wel beperkt kwetsbaar object.
- 4 Indien op grond van het derde lid afstanden zijn vastgesteld, worden die in acht genomen en zijn het eerste en tweede lid niet van toepassing.
- 5 Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld over de berekening van het plaatsgebonden risico.
- 6 Het eerste tot en met vijfde lid zijn niet van toepassing op een windturbine of een combinatie daarvan waarvoor tot 1 januari 2011 een vergunning in werking en onherroepelijk was dan wel een melding was gedaan op grond van artikel 1.10 ten aanzien van een kwetsbaar onderscheidenlijk beperkt kwetsbaar object, indien het plaatsgebonden risico ten gevolge van die windturbine of een combinatie van windturbines voor het betreffende kwetsbare onderscheidenlijk beperkt kwetsbare object voor 1 januari 2011 groter is dan 10^{-6} onderscheidenlijk 10^{-5} per jaar.

§ 3.2.4 In werking hebben van een installatie voor het doorvoeren, bufferen of keren van rioolwater

Artikel 3.16

Bij het in werking hebben van een installatie voor het doorvoeren, bufferen of keren van rioolwater worden ten behoeve van het voorkomen dan wel voor zover dat niet mogelijk is het tot een aanvaardbaar niveau

beperken van geurhinder de bij ministeriële regeling te stellen maatregelen genomen.

§ 3.2.5 In werking hebben van een natte koeltoren

Artikel 3.16a

Deze paragraaf is van toepassing op het in werking hebben van een natte koeltoren die water in aerosolvorm in de lucht kan brengen.

Artikel 3.16b

Bij het in werking hebben van een natte koeltoren wordt ten behoeve van het voorkomen van risico's voor de omgeving en ongewone voorvallen, dan wel voor zover dat niet mogelijk is het zoveel mogelijk beperken van risico's voor de omgeving en de kans dat ongewone voorvallen zich voordoen en de gevolgen hiervan, ten minste voldaan aan de bij ministeriële regeling voorgeschreven maatregelen.

Algemene toelichting artikel 3.16a en artikel 3.16b n.a.v. wijzigingsbesluit 2009/479 In februari 1999 vond in Nederland een grootschalige legionella-uitbraak plaats tijdens de Westfriese Flora te Bovenkarspel. Bron van de uitbraak was een whirlpool die in de belendende consumentenbeurs werd gedemonstreerd. Bij deze uitbraak vielen 32 doden en werden ruim 200 mensen ziek, die daar vaak blijvende gezondheidsklachten aan hebben overgehouden. Naar aanleiding van deze uitbraak heeft legionellapreventie prioriteit gekregen en is voor tal van mogelijke bronnen (zoals douches, whirlpools en natte koeltorens) regelgeving ontwikkeld. Voor de beheersing van de legionellarisico's van natte koeltorens is gekozen voor regulering op basis van de Arbeidsomstandighedenwet (Arbowet). In de zomer van 2006 vond een legionella-uitbraak in Amsterdam plaats (met 3 doden en ruim 30 zieken tot gevolg), die was veroorzaakt door een slecht onderhouden natte koeltoren. Toen bleek dat er situaties zijn waarbij de Arbowet slecht toepasbaar is, bijvoorbeeld als de werknemers geen risico lopen omdat ze met gesloten ramen in het bedrijf werken, terwijl de koeltoren op het dak staat. Als er in zo'n situatie wel een gezondheidsrisico is voor mensen in de omgeving van de koeltoren, is regulering wel zeer wenselijk. Er is toen vastgesteld dat de Wm (mede) van toepassing is op natte koeltorens die een legionellarisico opleveren voor de omgeving. Aanvankelijk gold hiervoor alleen de in de Wm opgenomen zorgplicht. Sinds 1 januari 2008 geldt daarnaast voor inrichtingen die onder de werking van het Activiteitenbesluit vallen, de zorgplicht op grond van het Activiteitenbesluit, met de mogelijkheid om maatwerkvoorschriften te stellen (wat bijvoorbeeld door de gemeente Amsterdam ten aanzien van de legionellarisico's van natte koeltorens voor de omgeving is gedaan). Verschillende malen heeft de minister van VROM aan de Tweede Kamer toegezegd dat bij dit wijzigingsbesluit in het Activiteitenbesluit voorschriften zouden worden opgenomen ter beheersing van legionellarisico's van natte koeltorens. De voorschriften stemmen zoveel mogelijk overeen met de voorschriften vanuit de Arbowet. Daarnaast is er een meldplicht voor nieuwe koeltorens ingevoerd. Natte koeltorens die zowel voor werknemers als voor de omgeving een legionellarisico opleveren, vallen zowel onder de Arbo-regelgeving als onder de Wm. Het is dan ook van belang dat de regels op basis van beide wetten zoveel mogelijk met elkaar in overeenstemming zijn. Bij het formuleren van de voorschriften in dit wijzigingsbesluit en in de wijzigingsregeling waarmee de Activiteitenregeling is gewijzigd, is dan ook zoveel mogelijk aangesloten bij de voorschriften die daaraan gesteld zijn op basis van de Arbowet (artikel 5), de betreffende Arbobeidsregels 4.87a en 4.87b en de risico-indeling volgens het BREF-document voor industriële koelsystemen. In ISO-publicatie 55.3 worden de Arbobeidsregels 4.87a en 4.87b en Arbo-informatieblad nr. 32 vertaald naar praktijkrichtlijnen voor het legionellaveilig ontwerpen, uitvoeren en beheren van natte koeltorens en luchtbevochtigingsystemen die worden gevoed met leidingwater. Er bestaat onzekerheid over het aantal natte koeltorens in Nederland en het aantal dat jaarlijks worden bijgeplaatst. Dit hangt onder meer samen met het feit dat er geen meldplicht voor natte koeltorens bestond en de inventarisatie en registratie van deze koeltorens door gemeenten en provincies in het kader van de Wm pas recent is gestart. Pas na verloop van tijd zal een betrouwbaar inzicht in aantallen gaan ontstaan, onder meer als gevolg van het feit dat gemeenten en provincies de natte koeltorens op steeds grotere schaal gaan inventariseren en registreren en er op termijn een meldplicht wordt ingevoerd. Op basis van gegevens van leveranciers en gegevens die op internet beschikbaar zijn, is er bij het berekenen van de administratieve lasten van uit gegaan dat jaarlijks circa 500 natte koeltorens geplaatst worden. De voorschriften in dit wijzigingsbesluit en de wijzigingsregeling voor natte koeltorens zorgen voor een administratieve lastenverzwaring. Deze administratieve lastenverzwaring wordt veroorzaakt doordat type A-inrichtingen die een natte koeltoren plaatsen een type B-inrichting zijn geworden en daardoor meldingsplichtig zijn. Het melden brengt een administratieve last met zich mee. Daarnaast dient een risicoanalyse opgesteld te worden voor een deel van de bestaande natte koeltorens en voor de te plaatsen natte koeltorens. Voor een deel van de natte koeltorens geldt het opstellen van een risicoanalyse (risico-inventarisatie en -evaluatie) al op basis van de Arbowet. In die gevallen levert regulering op basis van dit wijzigingsbesluit geen (noemenswaardige) administratieve lasten op, omdat de hierin opgenomen voorschriften (vrijwel) overeenkomen met de voorschriften op grond van de Arbowet. Echter voor de inrichtingen die geen risico-inventarisatie en -evaluatie dienen uit te voeren op basis van de arbo-regelgeving, brengt het opstellen van deze risicoanalyse wel administratieve lasten met zich mee. Doordat de voorschriften zijn opgenomen in afdeling 3.2.5 geldt er een meldingsplicht voor nieuw te installeren natte koeltorens en hoeft dit niet met een apart voorschrift geregeld te worden. Een en ander volgt uit artikel 1.10 in samenhang met de artikelen 1.4 en 1.2. Natte koeltorens worden niet genoemd in artikel 1.2 onderdeel f, en zijn derhalve geen type A inrichting. Dat betekent dat een natte koeltoren enkel kan voorkomen bij een type B of een type C-inrichting. De terminologie in artikel 3.16a is ontleend aan de aanhef van Arbobeidsregel 4.87a. Artikel 3.16b bevat de verplichting te voldoen aan nadere voorschriften die bij ministeriële regeling worden gesteld. In die regeling worden nadere voorschriften gesteld aan het in werking hebben van een natte koeltoren. Belangrijke elementen zijn het uitvoeren van een risicoanalyse, op basis waarvan een legionellabeheersplan wordt opgesteld en uitgevoerd.

§ 3.2.6 In werking hebben van een koelinstallatie

Toelichting paragraaf 3.2.6 en 3.2.7 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558 In dit onderdeel wordt paragraaf 4.2.2 (in werking hebben van een koelinstallatie) verplaatst naar paragraaf 3.2.6. Over het verplaatsen van voorschriften voor activiteiten van hoofdstuk 4 naar hoofdstuk 3 is in het algemeen deel al ingegaan. Verder wordt in dit onderdeel een nieuwe paragraaf toegevoegd aan de

afdeling Installaties, namelijk paragraaf 3.2.7 over het in werking hebben van een wisselverwarmingsinstallatie. Dergelijke installaties komen vooral voor binnen inrichtingen voor spoorvoertuigen en op spoorwegemplacements. Er bestaan verschillende methoden om de wissels te verwarmen, waaronder een gasgestookte wisselverwarming, een elektrische wisselverwarming en een wisselverwarmingssysteem bestaande uit een gesloten buizensysteem gevuld met een antivriesmiddel (zoals glycol) of een verwarmde olie.

Paragraaf 3.2.7 heeft uitsluitend betrekking op de wisselverwarmingsinstallaties met vloeibare bodembedreigende stoffen. Voor het in werking hebben van de gasgestookte en de elektrische installaties geldt de zorgplicht, zo nodig kan het bevoegd gezag maatwerkvoorschriften stellen aan het gebruik van deze installaties.

Het in werking hebben van een wisselverwarmingsinstallatie met een vloeibare bodembedreigende stof brengt met zich mee dat er voorzieningen of maatregelen moeten worden getroffen om een verwaarloosbaar bodemrisico te realiseren. Artikel 3.16f bevat de grondslag om nieuwe maatregelen op te nemen in de Activiteitenregeling. Indien de wisselverwarmingsinstallatie wordt uitgevoerd als een gesloten systeem, schrijft de NRB geen voorzieningen voor als een vloeistofkerende of een vloeistofdichte vloer. De bodembeschermende maatregelen bestaan dan vooral uit het waarborgen van de controle, het onderhoud en het beheer van de installatie. Deze lijn van de NRB wordt gevolgd in de Activiteitenregeling.

Artikel 3.16c

Deze paragraaf is van toepassing op het in werking hebben van:

- a een koelinstallatie met een inhoud van ten minste 10 kilogram kooldioxide,
- b een koelinstallatie met een inhoud van ten minste 5 kilogram koolwaterstoffen, of
- c een koelinstallatie met een inhoud van ten minste 10 en ten hoogste 1.500 kilogram ammoniak.

Toelichting artikel 3.16c n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 Het toepassingsbereik van paragraaf 3.2.6 in artikel 3.16c is aangepast. Door de opmars van andere natuurlijke koudemiddelen dan ammoniak zijn de risico's van een andere orde en is de maximale inhoud van de koelinstallatie gekoppeld aan de gebruikte koudemiddelen. Op het stempelplaatje van de koelinstallatie is vermeld hoeveel koelmiddel de installatie bevat.

Artikel 3.16d

- 1 Een koelinstallatie met een natuurlijk koudemiddel voldoet ten behoeve van het voorkomen van risico's voor de omgeving en ongewone voorvallen, dan wel voor zover dat niet mogelijk is het zoveel mogelijk beperken van de risico's voor de omgeving en de kans dat ongewone voorvallen zich voordoen en de gevolgen hiervan, ten minste aan de bij ministeriële regeling gestelde eisen.
- 2 Een koelinstallatie als bedoeld in het eerste lid wordt ten minste eenmaal per kalenderjaar gecontroleerd op het veilig functioneren.
- 3 Een controle als bedoeld in het tweede lid wordt verricht door degene die het onderhoud uitvoert en beschikt over een vakbekwaamheidscertificaat als bedoeld in:
 - a PGS 13 indien het een koelinstallatie met ammoniak als natuurlijk koudemiddel betreft,
 - b NPR 7600 indien het een koelinstallatie met koolwaterstoffen als natuurlijk koudemiddel betreft,
 - c NPR 7601 indien het een koelinstallatie met kooldioxide als natuurlijk koudemiddel betreft.
- 4 Van de controle wordt een rapport opgemaakt dat aan de drijver van de inrichting ter beschikking wordt gesteld.
- 5 In een kunstijsbaan met ammoniak als natuurlijk koudemiddel wordt een indirect koelsysteem als bedoeld in hoofdstuk 2.4 van PGS 13 toegepast.
- 6 Het vijfde lid is niet van toepassing op koelinstallaties bij kunstijsbanen die zijn geïnstalleerd voor 1 januari 2010.

Toelichting artikel 3.16d, eerste en derde lid n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 Het gaat hier om de preventieve controle die jaarlijks moet worden uitgevoerd. Op grond van het Warenwetbesluit drukapparatuur moet een koelinstallatie (en andere stationaire drukapparatuur) volgens internationale normen worden gekeurd voordat de apparatuur in gebruik wordt genomen. Daarnaast moet volgens een bepaalde frequentie een herkeuring worden uitgevoerd. Het Warenwetbesluit drukapparatuur is naast het Activiteitenbesluit van toepassing. Aanvullend hierop geldt op grond van het tweede lid de eis dat de koelinstallatie jaarlijks moet worden gecontroleerd op goed en veilig functioneren en moet preventief onderhoud worden uitgevoerd. Voor koelinstallaties waarbij ammoniak als koelmiddel wordt gebruikt, zijn de voorschriften 8.3.1 tot en met 8.3.5 van PGS 13 relevant. Voor koelinstallaties met koolwaterstoffen zijn de voorschriften 8.3.1 tot en met 8.3.5 van NPR 7600 relevant en voor installaties met kooldioxide de voorschriften 8.3.1 tot en met 8.3.5 van NPR 7601. In de jaarlijkse preventieve controle- en onderhoudsbeurt wordt beoordeeld of de koelinstallatie goed en veilig functioneert en of onderhoud of reparatie nodig is. Op basis van voorschrift 9.2 van de PGS 13, respectievelijk paragraaf 9.2 van de NPR 7600 en paragraaf 9.2 van de NPR 7601 moeten monteurs die aan koelinstallaties werken over aangetoonde kennis en kunde beschikken in de vorm van een certificaat. Deze certificeringsregeling is door de branche (Nederlandse Vereniging van ondernemingen op het gebied van de Koudetechniek en Luchtbehandeling (NVKL) ondergebracht bij een geaccrediteerde certificerende instelling. Door deze geaccrediteerde instelling wordt een register bijgehouden van gecertificeerde personen dat geraadpleegd kan worden (www.certcheck.nl). Het voorgaande betreft de stand van zaken per juli 2012. Een waarborgcommissie en een examencommissie maken onderdeel uit van het certificeringstraject volgens NEN-EN-ISO/IEC-17024. Andere geaccrediteerde certificerende instellingen hebben op basis van deze norm in principe ook de mogelijkheid monteurs te certificeren. In het derde lid is de eis opgenomen dat de preventieve controle alleen mag worden uitgevoerd door monteurs die beschikken over een vakbekwaamheidscertificaat. Het vakbekwaamheidscertificaat is persoonsgebonden. Dergelijke personen krijgen alleen een vakbekwaamheidscertificaat als een certificerende instantie heeft geoordeeld dat de vakbekwaamheid van de persoon getoetst is volgens de norm NEN-EN-ISO/IEC 17024 voor het betreffende natuurlijke koudemiddel. Artikel 4.20, vijfde lid

(oud), dat bepaalde dat als uit de keuring blijkt dat onderhoud nodig is dat onderhoud binnen twee weken na de keuring dient plaats te vinden, is niet goed uitvoerbaar gebleken en om die reden vervallen. Het onderhoud en de reparaties worden altijd in overleg met de eigenaar uitgevoerd. Dit zal altijd zo snel als mogelijk worden uitgevoerd, want een onvoldoende functionerende koelinstallatie leidt tot inkomstenderving voor de eigenaar-gebruiker van de koelinstallatie. Het onderhoudsbedrijf beoordeelt ook op welke termijn de reparatie of het onderhoud moet worden uitgevoerd om de koelinstallatie goed en veilig te laten functioneren. Het is immers niet toegestaan dat het gebruik van een koelinstallatie leidt tot een onnodig veiligheidsrisico. Als uit de jaarlijkse preventieve controle blijkt dat de installatie leidt tot een onnodig veiligheidsrisico, wordt deze (tijdelijk) uit bedrijf genomen. Ook in dat geval zal de reparatie zo spoedig als mogelijk worden uitgevoerd, omdat dit leidt tot inkomstenderving. De combinatie van de eisen voor de jaarlijkse keuring zoals opgenomen in het Activiteitenbesluit en de eisen voor (her)keuring zoals opgenomen in het Warenwetbesluit drukapparatuur vormen gezamenlijk met de verantwoordelijkheid van de eigenaar-gebruiker dat het gebruik van een koelinstallatie nooit mag leiden tot een onnodig risicovolle situatie (op grond van de zorgplicht van artikel 2.1 van het Activiteitenbesluit) een voldoende waarborg voor een veilig gebruik van koelinstallaties. In de Activiteitenregeling is de eis opgenomen dat een logboek van de koelinstallatie aanwezig is. De toezichthouder kan op grond hiervan beoordelen of de verplichte (her)keuringen van het Warenwetbesluit drukapparatuur (als basis voor de kwaliteit van de technische integriteit van de koelinstallatie), het jaarlijks onderhoud en de eventueel noodzakelijke reparaties zijn uitgevoerd. Als de toezichthouder gereede aanwijzingen heeft dat de keuringen en/of reparaties onvoldoende zijn uitgevoerd en sprake is van een reëel veiligheidsrisico, kan hij handhavend optreden. In dergelijke situaties wordt van de toezichthouder verwacht dat wordt samengewerkt met de Inspectie SZW in verband met diens bevoegdheid voor het Warenwetbesluit drukapparatuur en omdat in dergelijke situaties dan ook sprake is van een veiligheidsrisico voor de werknemers.

§ 3.2.7 In werking hebben van een wisselverwarmingsinstallatie

Artikel 3.16e

Deze paragraaf is van toepassing op het in werking hebben van een wisselverwarmingsinstallatie met vloeibare bodembedreigende stoffen.

Artikel 3.16f

Bij het in werking hebben van een wisselverwarmingsinstallatie wordt ten behoeve van het realiseren van een verwaarloosbaar bodemrisico voldaan aan de bij ministeriële regeling gestelde eisen.

§ 3.2.8 Installeren en in werking hebben van een gesloten bodemenergiesysteem

Algemene toelichting op paragraaf 3.2.8 n.a.v. wijzigingsbesluit 2013/112 De inhoudelijke voorschriften voor bodemenergiesystemen zijn gericht op degene die de inrichting drijft. Dit is degene die de feitelijk zeggenschap over de inrichting heeft en in staat is om aan de voorschriften te voldoen.

Artikel 3.16g

Deze paragraaf is van toepassing op het installeren en in werking hebben van een gesloten bodemenergiesysteem.

Toelichting artikel 3.16g n.a.v. wijzigingsbesluit 2013/112 In dit artikel is aangegeven dat de bepalingen in paragraaf 3.2.8 in beginsel alleen betrekking hebben op gesloten bodemenergiesystemen. Alle open bodemenergiesystemen vallen onder de Waterwet.

Artikel 3.16h

Het lozen van spoelwater ten gevolge van het boren ten behoeve van een gesloten bodemenergiesysteem op de bodem is toegestaan.

Toelichting artikel 3.16h n.a.v. wijzigingsbesluit 2013/112 Het lozen op de bodem van spoelwater ten gevolge van boren ten behoeven van een gesloten bodemenergiesysteem kan worden toegestaan. Hierop is uitgebreider ingegaan in paragraaf 5.5.

Artikel 3.16i

- 1 Indien een redelijk vermoeden bestaat dat in een gesloten bodemenergiesysteem lekkage optreedt, wordt het onmiddellijk buiten werking gesteld en wordt de circulatievloeistof daaruit onmiddellijk verwijderd, tenzij water zonder toevoegingen wordt gebruikt.
- 2 Bij het opslaan van circulatievloeistof in een buffertank wordt de druk in het systeem continu gemeten en worden voorzieningen toegepast waarmee drukverlagingen kunnen worden gesignaleerd.

Toelichting artikel 3.16i n.a.v. wijzigingsbesluit 2013/112 Artikel 3.16i vormt een nadere invulling van de algemene verplichting ingevolge artikel 2.9 van het Activiteitenbesluit milieubeheer. Hierin is het volgende bepaald: Indien in een inrichting een bodembedreigende activiteit wordt verricht worden bodembeschermende voorzieningen en bodembeschermende maatregelen getroffen waarmee een verwaarloosbaar bodemrisico wordt gerealiseerd. De begrippen bodembedreigende stof, bodembeschermende voorziening, bodembeschermende maatregel en verwaarloosbaar bodemrisico zijn omschreven in artikel 1.1 van het Activiteitenbesluit milieubeheer. Het gaat bij gesloten bodemenergiesystemen vooral om stoffen die aan de circulatievloeistof (doorgaans water) worden toegevoegd om bevriezing te voorkomen en om schoonmaakmiddelen. Bij het gebruik van verontreinigende stoffen in gesloten bodemenergiesystemen kan verontreiniging optreden op een diepte waarop verwijdering van de verontreiniging niet mogelijk is. Daarom moet de circulatievloeistof bij lekkage uit de buizen moet worden gehaald, tenzij water zonder toevoegingen wordt gebruikt (eerste lid). Deze bepaling is niet alleen van toepassing op bodembedreigende stoffen, omdat

ook andere stoffen bij lekkage de bodem kunnen verontreinigen indien zijn gedurende langere tijd, al dan niet onopgemerkt, in de bodem terecht komen. Het systeem mag pas weer in gebruik worden genomen nadat de lekkage is verholpen. Bij opslag van de circulatievloeistof in een buffertank moet lekdetectie worden toegepast en moet de druk continu worden gemeten (tweede lid). Zonder deze voorzieningen zou het een tijd kunnen duren voordat een lekkage wordt opgemerkt. Bij andere bodemenergiesystemen is een dergelijke voorziening niet nodig, omdat zij bij lekkage minder goed gaan functioneren en de lekkage hierdoor al snel wordt opgemerkt.

Artikel 3.16j

- 1 De temperatuur van de circulatievloeistof in de retourbuis van een gesloten bodemenergiesysteem bedraagt niet minder dan -3°C en niet meer dan 30°C .
- 2 In afwijking van het eerste lid kan het bevoegd gezag in het belang van een doelmatig gebruik van bodemenergie bij maatwerkvoorschrift een hogere temperatuur dan 30°C toestaan, indien het belang van de bescherming van de bodem zich daartegen niet verzet.

Toelichting artikel 3.16j n.a.v. wijzigingsbesluit 2013/112 In een gesloten bodemenergiesysteem kan een iets hogere temperatuur (30°C) worden toegestaan dan in een open bodemenergiesysteem (25°C ; zie de wijziging van het Waterbesluit) omdat de circulatievloeistof niet direct met de bodem in contact komt en het thermische invloedsgebied kleiner is. Anders dan voor open systemen, is er ook een minimumtemperatuur gesteld. Deze bedraagt -3°C . De redenen hiervoor zijn toegelicht in paragraaf 7.2. Het bevoegd gezag kan bij maatwerkvoorschrift een hogere temperatuur toestaan, bijvoorbeeld indien sprake is van pieken. Voor een dergelijk voorschrift kan ook aanleiding bestaan indien uit het lopende onderzoek blijkt dat een hogere temperatuur (onder bepaalde omstandigheden) aanvaardbaar is of indien een bodemenergiesysteem tot een diepte reikt, waar de natuurlijke temperatuur van het grondwater al hoger is.

Artikel 3.16k

- 1 Een gesloten bodemenergiesysteem bereikt uiterlijk vijf jaar na de datum van ingebruikneming een moment waarop geen sprake is van een warmteoverschot en herhaalt dit telkens uiterlijk vijf jaar na het laatste moment waarop die situatie werd bereikt.
- 2 Van een warmteoverschot is sprake indien de hoeveelheid warmte groter is dan de hoeveelheid koude, die, uitgedrukt in MWh, vanaf de datum van ingebruikneming door het systeem aan de bodem zijn toegevoegd.
- 3 Het bevoegd gezag kan in het belang van een doelmatig gebruik van bodemenergie bij maatwerkvoorschrift eisen stellen ter beperking van het koudeoverschot dat het systeem mag veroorzaken.
- 4 In afwijking van het eerste lid kan het bevoegd gezag in het belang van een doelmatig gebruik van bodemenergie bij maatwerkvoorschrift een warmteoverschot toestaan, indien het belang van de bescherming van de bodem zich daartegen niet verzet.

Toelichting artikel 3.16k n.a.v. wijzigingsbesluit 2013/112 Het in werking hebben van een bodemenergiesysteem mag niet leiden tot opwarming van de bodem. Met artikel 3.16k wordt daarom beoogd geleidelijke opwarming van de bodem te voorkomen. 's Zomers wordt alleen warmte aan de bodem toegevoegd en 's winters alleen koude. Het 's zomers opgebouwde warmteoverschot wordt 's winters (grotendeels) ongedaan gemaakt omdat dan koude aan de bodem wordt toegevoegd, en omgekeerd. Omdat in een bodemenergiesysteem nu eens warmte, dan weer koude aan de bodem wordt toegevoegd en de temperatuursomstandigheden ook niet ieder jaar hetzelfde zijn, is er geen sprake van een constante energiebalans.

De hoeveelheid warmte die sinds de ingebruikneming van een gesloten systeem aan de bodem worden toegevoegd, moet eens per vijf jaar gelijk zijn aan de onttrokken hoeveelheid warmte. De periode van vijf jaar begint telkens opnieuw te lopen vanaf het moment dat aan dit vereiste is voldaan, zodat er nooit sprake mag zijn van langere tussenliggende periode dan vijf jaar. Stel dat een systeem op 1 november 2013 in gebruik wordt genomen, dan moet uiterlijk 1 november 2018 aan het vereiste zijn voldaan. Vervolgens moet uiterlijk 1 november 2023 opnieuw aan het vereiste zijn voldaan. Indien dit echter al op 23 april 2025 is gebeurd, dan is het volgende relevante moment 23 april 2030. In het voorgepubliceerde en voorgehangen ontwerpbesluit bedroeg alleen de eerste periode vijf jaar. De volgende perioden waarin aan het vereiste moest worden voldaan, bedroegen toen nog telkens drie jaar. Die perioden zijn tot vijf jaar verlengd teneinde tegemoet te komen aan de motie van de Tweede Kamerleden Wiegman en Van Meppelen Scheppink c.s. Indien de gebruiker of beheerder van het systeem ziet dat een te groot verschil tussen de toegevoegde en onttrokken hoeveelheden warmte aan het ontstaan is en een warmteoverschot dreigt op te treden, kan hij om dit te compenseren extra koude in de bodem brengen met behulp van een regeneratievoorziening. Het bevoegd gezag kan in bijzondere gevallen op grond van artikel 3.16k, derde lid, een maatwerkvoorschrift stellen ter beperking van een koudeoverschot dat het systeem mag opbouwen. Hiervoor kan aanleiding bestaan indien bodemenergiesystemen cumulatief een koudeoverschot veroorzaken, waardoor het risico van bevriezing van de bodem ontstaat en de goede werking van de systemen kan worden verstoord (zie paragraaf 7.3). Hiervoor kan ook aanleiding zijn als door een koudeoverschot het thermische beïnvloedingsgebied zodanig groot wordt dat hierdoor negatieve interferentie met andere bodemenergiesystemen kan gaan optreden. Meestal zullen kleine gesloten bodemenergiesystemen (met een vermogen tot 70 kW) die ten behoeve van verwarming van particuliere woningen worden gebruikt, niet tot opwarming leiden. Bij verwarming wordt namelijk koude in de bodem gebracht. Naar aanleiding van de motie Wiegman-Van Meppelen Scheppink is deze bepaling in het wijzigingsbesluit ook van toepassing verklaard op grote gesloten bodemenergiesystemen (zie paragraaf 7.3). Soms is in woningen ook sprake van koeling. In dat geval zal er echter, over de hele periode gezien, niet snel sprake zijn van opwarming. Van een warmteoverschot kan wel sprake zijn indien een klein bodemenergiesysteem wordt gecombineerd met een zonnecollector. Indien bodemenergiesystemen worden gebruikt ten behoeve van verwarming of koeling van kleine kantoorgebouwen kan eveneens een warmteoverschot ontstaan. De hoeveelheden warmte en koude worden uitgedrukt in Megawattuur (MWh).

Artikel 3.16l

- 1 Het ontwerp van een gesloten bodemenergiesysteem is afgestemd op aard en omvang van de behoefte aan warmte of koude waarin het systeem voorziet.
- 2 Een gesloten bodemenergiesysteem levert het energierendement dat bij een doelmatig gebruik en goed onderhoud kan worden behaald.
- 3 Indien een gesloten bodemenergiesysteem een energierendement levert dat lager is dan in de melding bij de installatie is opgegeven, kan het bevoegd gezag de verplichting opleggen om binnen een daarbij bepaalde termijn onderzoek te verrichten of te laten verrichten waaruit blijkt of wordt voldaan aan het eerste lid, onderscheidenlijk tweede lid.
- 4 Indien uit het onderzoek, bedoeld in het derde lid, blijkt dat niet wordt voldaan aan het eerste lid, onderscheidenlijk tweede lid, kan het bevoegd gezag de verplichting opleggen om binnen een daarbij bepaalde termijn de daarbij aangegeven maatregelen te treffen teneinde te voldoen aan het eerste lid, voor zover dit redelijkerwijs van hem kan worden gevergd, onderscheidenlijk het tweede lid.

Toelichting artikel 3.16l n.a.v. wijzigingsbesluit 2013/112 Het energierendement van een bodemenergiesysteem is voor een doelmatig gebruik van bodemenergie een van de belangrijkste aandachtspunten. Het is op dit moment niet mogelijk om in algemene zin aan te geven welk energierendement een bodemenergiesysteem ten minste moet leveren. Dit is afhankelijk van tal van variabelen en vergt maatwerk. Het bij de melding opgegeven rendement is de referentie om te beoordelen of een bodemenergiesysteem naar behoren functioneert. Artikel 3.16l heeft betrekking op het energierendement dat een bodemenergiesysteem in de gebruiksfase moet behalen. In beginsel kan het systeem dan niet gemakkelijk worden aangepast, bijvoorbeeld indien blijkt dat een te laag rendement een gevolg is van fouten in het ontwerp of bij de installatie. Daarom is vereist dat het rendement moet worden behaald dat het systeem kan leveren bij een doelmatig gebruik en bij goed onderhoud van het systeem. Hierop kan de gebruiker worden aangesproken omdat hij in het gebruik of onderhoud verandering kan brengen zodat het rendement van het systeem wordt verhoogd. De gebruiker kan echter niet worden aangesproken op tekortkomingen in het ontwerp of bij de installatie van het systeem, omdat hij het doorgaans niet in zijn macht heeft hierin veranderingen aan te brengen.

Indien het energierendement dat een bodemenergiesysteem in de praktijk levert, onvoldoende blijkt te zijn, is vaak niet duidelijk wat daarvan de reden is. In een dergelijk geval kan het bevoegd gezag verplichten dat de gebruiker van het systeem een onderzoek laat verrichten om er achter te komen wat de reden van het lage energierendement is. Het is met name de bedoeling om te achterhalen of de reden is gelegen in fouten in het ontwerp of bij de installatie dan wel in een ondoelmatig gebruik of een slecht onderhoud. In het laatste geval kan het bevoegd gezag de gebruiker er op aanspreken dat hij verbetering in de situatie brengt, zodat het energiesysteem voldoende rendement levert. Dit is uiteraard ook in het belang van de gebruiker zelf.

Het tweede en derde lid zijn ontleend aan vergelijkbare bepalingen in artikel 2.15 van het Activiteitenbesluit milieubeheer. Voor een doelmatig gebruik van bodemenergie moet bij voorkeur worden gekeken naar het totaal van het bodemenergiesysteem en het gebouw waaraan het bodemenergiesysteem warmte en koude levert. Het is op dit moment nog niet mogelijk om dit laatste aspect al in de regelgeving mee te nemen, omdat dan onder meer de bestemming van het gebouw, de wijze van gebruik en de aangebrachte voorzieningen moeten worden meegenomen en zich dan een groot aantal situaties kan voordoen. Dit kan vooralsnog niet op eenvoudige wijze worden gereguleerd. Wel kan de eis worden gesteld dat het ontwerp van een bodemenergiesysteem is afgestemd op aard en omvang van de behoefte aan warmte of koude waarin het systeem voorziet. Hiermee kan in elk geval worden tegengegaan dat er bodemenergiesystemen worden geïnstalleerd waarvan het ontwerp al niet past bij de bestemming die een systeem heeft. Indien tijdens het gebruik van het bodemenergiesysteem veranderingen optreden waardoor niet meer aan het eerste lid wordt voldaan, kan op die grond handhavend worden opgetreden. Dit kan dus vooralsnog alleen in uitzonderlijke situaties.

Artikel 3.16m

- 1 Het in werking hebben van een gesloten bodemenergiesysteem leidt niet tot zodanige interferentie met een eerder geïnstalleerd gesloten of open bodemenergiesysteem, dat het doelmatig functioneren van een van de desbetreffende systemen kan worden geschaad.
- 2 Bij de toepassing van het eerste lid wordt rekening gehouden met een eerder geïnstalleerd bodemenergiesysteem, indien:
 - a het een open bodemenergiesysteem betreft waarvoor een vergunning is verleend krachtens artikel 6.4, eerste lid, onder b, van de Waterwet, of dat aan het bevoegd gezag is gemeld krachtens artikel 6.6 van die wet;
 - b het een gesloten bodemenergiesysteem betreft, dat is geïnstalleerd:
 - 1° voor het tijdstip van inwerkingtreding van paragraaf 3.2.8, indien het in werking hebben van het systeem na dat tijdstip aan het bevoegd gezag is gemeld overeenkomstig artikel 1.10 juncto artikel 1.21a, derde lid, dan wel artikel 1.10a, vijfde lid, van het Besluit lozen buiten inrichtingen;
 - 2° na het tijdstip van inwerkingtreding van paragraaf 3.2.8, indien de installatie overeenkomstig artikel 1.10 juncto artikel 1.21a, eerste lid, dan wel artikel 1.10a, eerste lid, van het Besluit lozen buiten inrichtingen aan het bevoegd gezag is gemeld of voor de installatie een omgevingsvergunning is verleend.

Toelichting artikel 3.16m n.a.v. wijzigingsbesluit 2013/112 Het in werking hebben van een bodemenergiesysteem mag niet leiden tot interferentie met een eerder geïnstalleerd bodemenergiesysteem waardoor het doelmatig functioneren van de bodemenergiesystemen kan worden geschaad. Het gaat hierbij niet alleen om het eerder geïnstalleerde systeem, maar eveneens om het nieuw te installeren

stelsel. Ook in het laatste geval is er immers sprake van ondoelmatig gebruik van bodemenergie. Interferentie gaat niet altijd ten koste van het rendement van alle bodemenergiesystemen die interfereren. Indien een nieuw klein gesloten systeem interfereert met een bestaand groot open systeem, wordt alleen de werking van het kleine systeem hierdoor geschaad. Het grote systeem ondervindt hiervan nauwelijks invloed. Wel kan de interferentie die een nieuw groot systeem voor een bestand klein systeem veroorzaakt, reden zijn dat het nieuwe systeem niet mag worden geïnstalleerd. In dat geval kan het kleine systeem de ontwikkeling van bodemenergie in een gebied tegenhouden en het gebied «op slot zetten». Dit is een gevolg van het beginsel «Wie het eerst komt, het eerst pompt». Dit beginsel kan alleen worden doorbroken door het aanwijzen van een interferentiegebied en het opstellen van beleidsregels ten behoeve van vergunningverlening. Hierin kan het bevoegd gezag aangeven dat in bepaalde situaties geen vergunning voor kleine systemen zal worden verleend. Niet elk merkbaar rendementsverlies als gevolg van interferentie moet als schade worden aangemerkt. Hiervan is in elk geval sprake indien het systeem als gevolg van de interferentie niet meer de bij installatie beoogde hoeveelheid warmte of koude kan leveren. Er zijn hiervoor geen precieze criteria te geven. Als vuistregel kan een daling met 1,5°C worden gehanteerd. De bescherming tegen interferentie is beperkt tot bodemenergiesystemen waarvoor een watervergunning of een Obm is verleend en gesloten bodemenergiesystemen die aan het bevoegd gezag zijn gemeld. Dit kan een melding op grond van het Activiteitenbesluit milieubeheer of het Besluit lozen buiten inrichtingen zijn, die betrekking heeft op een nieuw gesloten bodemenergiesysteem maar het kan ook gaan om een vrijwillige melding voor een bestaand gesloten bodemenergiesysteem, overeenkomstig artikel 1.21a, derde lid, van het Activiteitenbesluit milieubeheer.

Het voorschrift beschermt alleen bodemenergiesystemen die bekend zijn, tegen interferentie. Niet alle bestaande bodemenergiesystemen zijn bekend. Open bodemenergiesystemen waarvoor op grond van de Grondwaterwet of de Waterwet een vergunning is verleend, zijn goed te achterhalen. Hiervoor wordt namelijk al een register bijgehouden (het landelijk grondwaterregister (LGR)). Hetzelfde geldt straks voor grote gesloten bodemenergiesystemen en kleine gesloten bodemenergiesystemen binnen interferentiegebieden waarvoor op grond van het Wijzigingsbesluit bodemenergiesystemen het vereiste van een Obm gaat gelden, en voor kleine gesloten systemen buiten interferentiegebieden, waarvoor een melding moet worden gedaan. Niet bekend zijn veel bestaande kleine gesloten bodemenergiesystemen, waarvoor nu geen vergunning- of meldingsplicht geldt. Degene die voornemens is om een bodemenergiesysteem te installeren, doet er daarom verstandig aan binnen het thermische invloedsgebied van zijn systeem navraag te doen bij de bureaus of zij een (klein gesloten) bodemenergiesysteem in werking hebben. Hiermee kan interferentie en dus schade aan de goede werking van bodemenergiesystemen worden voorkomen. In het voorgepubliceerde ontwerpbesluit kon het bevoegd gezag een maatwerkvoorschrift stellen om interferentieproblemen op te lossen die in de gebruiksfase als gevolg van interferentie ontstaan. Deze mogelijkheid is geschrapt. In de meeste gevallen zal dan sprake zijn van overtreding van het verbod op interferentie en kan al handhavend worden opgetreden. Alleen indien sprake is van onbekende bestaande systemen kan dit anders liggen. Uit de reacties op het ontwerpbesluit is gebleken dat onduidelijk is wat het bevoegd gezag in een dergelijk geval in de praktijk kan doen. De verwachting dat in de praktijk niet of nauwelijks gebruik zal worden gemaakt van de mogelijkheid om een maatwerkvoorschrift te stellen, is aanleiding geweest om deze mogelijkheid te schrappen. In de ontwerp- en installatiefase kan het bevoegd gezag beter sturen op het voorkomen van interferentie dan achteraf. Het bevoegd gezag heeft niet zozeer conflictoplossing als taak, maar met name preventie van conflicten. Daartoe worden acties ondernomen. Naar aanleiding van de melding van een nieuw systeem kan het bevoegd gezag nagaan of er aanleiding is om te vrezan voor het optreden van interferentie. Degene die voornemens is moet dit in eerste instantie zelf nagaan en in de melding aangeven. Verder zullen bodemenergiesystemen worden geregistreerd, interferentiegebieden worden aangewezen en is voor het installeren van een bodemenergiesysteem in drukke (interferentie)gebieden een vergunning vereist. Betrokkenen dragen zelf de verantwoordelijkheid om te bekijken hoe problemen die zijn ontstaan, kunnen worden opgelost, met name in gevallen waarin een onbekend bestaand bodemenergiesysteem is betrokken en geen van de betrokkenen een overtreding van een wettelijk voorschrift heeft begaan. Een mogelijkheid is een beperking van de hoeveelheid energie (MWh) die per tijdseenheid door (een van) beide systemen met de bodem wordt uitgewisseld. Hoe meer energie wordt uitgewisseld, des te groter namelijk het thermische invloedsgebied wordt. Hierdoor kunnen thermische invloedsgebieden elkaar overlappen. Er kunnen echter ook andere oorzaken van de problemen zijn, zoals een koudeoverschot, dat ontstaat doordat ten behoeve van verwarming meer warmte aan de bodem wordt onttrokken dan daarin wordt teruggebracht. Door de afwezigheid van een energiebalans kan het thermische invloedsgebied van een systeem groter worden en andere thermische invloedsgebieden gaan overlappen. Omdat de meeste problemen in de installatiefase van een bodemenergiesysteem nog kunnen worden voorkomen, verdient het aanbeveling dat degene die voornemens is een bodemenergiesysteem te installeren, of de installateur namens hem, vooraf bij de bureaus navraag doet of zij een bestaand systeem in werking hebben.

Artikel 3.16n

- 1 Met betrekking tot het in werking hebben van een gesloten bodemenergiesysteem wordt een registratie bijgehouden, die de volgende gegevens bevat:
 - a de temperatuur van de circulatievloeistof in de retourbuis;
 - b de hoeveelheden warmte en koude die vanaf de datum van ingebruikneming aan de bodem zijn toegevoegd, op zodanige wijze dat daaruit de data kunnen worden afgelezen, waarop aan artikel 3.16k is voldaan;
 - c het energierendement dat het systeem jaarlijks vanaf de datum van ingebruikneming heeft geleverd.
- 2 Indien de geregistreerde gegevens, bedoeld in het eerste lid, betrekking hebben op een gesloten bodemenergiesysteem met een bodemzijdig vermogen van 70 kW of meer, worden zij binnen drie maanden na afloop van elk kalenderjaar toegezonden aan het bevoegd gezag.
- 3 Indien de geregistreerde gegevens, bedoeld in het eerste lid, betrekking hebben op een gesloten bodemenergiesysteem met een bodemzijdig vermogen van minder dan 70 kW, worden zij ten minste tien jaar in de richting bewaard en ter inzage gehouden.

Toelichting artikel 3.16n n.a.v. wijzigingsbesluit 2013/112 Er moeten gegevens worden bijgehouden en geregistreerd over de hoeveelheden warmte en koude die door bodemenergiesystemen in de bodem worden gebracht. Dit inzicht heeft de gebruiker of

beheerder van het systeem onder meer nodig om te kunnen zien of hij aan het voorschrift over de energiebalans voldoet (artikel 3.16k). Indien de gebruiker of beheerder van het systeem ziet dat een te groot verschil tussen de toegevoegde hoeveelheden warmte en koude aan het ontstaan is, kan hij dit compenseren door extra koude (in geval van een dreigend warmteoverschot) dan wel warmte (in geval van een dreigend koudeoverschot) in de bodem te brengen. Het bevoegd gezag heeft de gegevens nodig voor het toezicht op de naleving van die voorschriften. De gegevens kunnen achteraf niet meer door het bevoegd gezag zelf worden verkregen en moeten daarom gedurende het gebruik van het bodemenergiesysteem worden bijgehouden. Ter beperking van de administratieve lasten hoeven de geregistreerde gegevens van kleine gesloten bodemenergiesystemen (met een bodemzijdig vermogen van minder dan 70 kW) niet aan het bevoegd gezag te worden toegezonden. Wel moeten deze gegevens ten minste tien jaar in de inrichting worden bewaard en voor de toezichthouder ter inzage worden gehouden. De gegevens over grote gesloten systemen moeten wel jaarlijks aan het bevoegd gezag worden toegezonden.

De periode van tien jaar is zo gekozen dat er ten minste twee perioden onder vallen waarin aan de energiebalans moet zijn voldaan (artikel 3.16k). Hoewel dit vereiste betrekking heeft op de periode vanaf de ingebruikneming van het bodemenergiesysteem, die langer dan tien jaar kan bedragen, hoeven gegevens die ouder zijn dan tien jaar, niet te worden bewaard. Oudere gegevens over de hoeveelheden warmte en koude die vanaf de ingebruikneming van het bodemenergiesysteem aan de bodem zijn toegevoegd, zijn bekend doordat zij in de gegevens van de laatste tien jaar zijn verdisconteerd. Na tien jaar moet van de juistheid van de oudere gegevens worden uitgegaan. De verplichting om ten behoeve van monitoringverplichtingen een warmtemeter te installeren, leidt niet tot extra kosten die uitsluitend worden gemaakt ten behoeve van de naleving van het Wijzigingsbesluit bodemenergiesystemen.

Een warmtemeter is ook nodig om het systeem optimaal te laten functioneren. Zonder een warmtemeter kan het bodemenergiesysteem namelijk niet worden gekoppeld aan het beheersysteem van het gebouw waarvoor het systeem wordt gebruikt. In dat geval kan niet goed worden voldaan aan de vraag naar warmte en koude ten behoeve van het gebouw. Dit heeft een ongunstige invloed op het rendement. Door kennisgebrek en prijsconcurrentie kunnen warmtemeters soms ontbreken.

Een warmtemeter voor een bodemenergiesysteem kost ca € 2500 per stuk excl. btw. Voor een open systeem geldt dat per doublet één warmtemeter nodig is. Voor een gesloten systeem kan met één warmtemeter voor het totaal worden volstaan. Verder moet op grond van onderdeel c ook het energierendement van het bodemenergiesysteem worden bijgehouden en geregistreerd. Dit is nodig met het oog op de toepassing van artikel 3.16l, maar ook om de gebruiker in staat te stellen om de nodige maatregelen te treffen indien het energierendement van het bodemenergiesysteem tegenvalt. In een dergelijk geval kan dit reden zijn om de wijze van gebruik aan te passen of onderhoud aan het systeem te laten verrichten. Indien het lage rendement echter te wijten is aan fouten in het ontwerp of bij de installatie kan hij de installateur of de projectontwikkelaar van wie hij het bodemenergiesysteem heeft gekocht, er op aanspreken. Bij ministeriële regeling op grond van artikel 1.7, eerste lid, van het Activiteitenbesluit kunnen nadere regels worden gesteld op welke wijze gegevens over de energiebalans of het energierendement moeten worden bepaald en op welke wijze de gegevens daarover moeten worden bijgehouden en geregistreerd.

Artikel 3.16a

Het verrichten van werkzaamheden ten behoeve van een gesloten bodemenergiesysteem vindt plaats overeenkomstig de daartoe krachtens het Besluit bodemkwaliteit aangewezen normdocumenten door een persoon of instelling die daartoe beschikt over een erkenning op grond van dat besluit.

Toelichting artikel 3.16a n.a.v. wijzigingsbesluit 2013/112 Bepaalde werkzaamheden die ten behoeve van een bodemenergiesysteem moeten worden verricht, mogen alleen worden uitgevoerd door een bedrijf dat daarvoor over een erkenning beschikt. Dit is geregeld in het Besluit bodemkwaliteit. Het gaat om werkzaamheden voor zover die op grond van dat besluit bij ministeriële regeling zijn aangewezen. Het is de bedoeling dat in het kader van het Besluit bodemkwaliteit naast de al van kracht zijnde BRL SIKB 2100 Mechanisch boren met bijbehorend protocol 2101 Mechanisch boren tevens worden aangewezen een beoordelingsrichtlijn over het ontwerpen, realiseren, beheren en onderhouden van het ondergrondse deel van bodemenergiesystemen (BRL SIKB 11000) en een beoordelingsrichtlijn over het ontwerpen, installeren en beheren van WKO-energiecentrales (BRL KBI 6000). Zo lang deze documenten nog niet zijn vastgesteld, geldt artikel 3.16a uiteraard niet en kunnen voor de daarin te regelen werkzaamheden voorlopig nog alle bedrijven in de arm worden genomen. Wat betreft bodemenergiesystemen kan het gaan om alle handelingen vanaf het ontwerp en de installatie tot en met de buitengebruikstelling en het tussenliggende beheer. Bovendien moet het erkende bedrijf de werkzaamheden uitvoeren overeenkomstig een of meer daartoe opgestelde normdocumenten, die eveneens op grond van het Besluit bodemkwaliteit zijn aangewezen. Voor mechanisch boren bestaat in het kader van het Besluit bodemkwaliteit al sinds enige tijd een erkenningsregeling. Ook voor andere werkzaamheden worden met betrekking tot bodemenergiesystemen een erkenningsregeling en normdocument vastgesteld (zie voor een toelichting paragraaf 7.6). Doordat in het Wijzigingsbesluit bodemenergiesystemen aanvullende bepalingen zijn opgenomen (zoals in artikel 3.16a van het Activiteitenbesluit milieubeheer), draagt ook de eigenaar/gebruiker van het bodemenergiesysteem verantwoordelijkheid dat de werkzaamheden worden verricht door een erkend bedrijf, volgens het normdocument op grond van het Besluit bodemkwaliteit. Het Besluit bodemkwaliteit richt zich niet tot de opdrachtgever of eigenaar/gebruiker van het bodemenergiesysteem, maar uitsluitend tot degene die de werkzaamheden uitvoert. Dit betekent dat de opdrachtgever ook op naleving van de regels kan worden aangesproken wanneer hij er zelf geen schuld aan heeft dat een door hem in de arm genomen bedrijf de werkzaamheden niet overeenkomstig het Besluit bodemkwaliteit heeft verricht. Dit is vooral van belang omdat het bevoegd gezag dan bestuursrechtelijk kan handhaven. In een dergelijk geval moet de opdrachtgever de schade die hij, bijvoorbeeld als gevolg van de toepassing van bestuursdwang heeft geleden, verhalen op het bedrijf dat zich bij de uitvoering van de werkzaamheden niet aan het normdocument heeft gehouden. Toezicht en handhaving raken aldus niet versnipperd tussen verschillende personen die ieder slechts een deel van de verantwoordelijkheid dragen, maar kunnen volledig worden gericht op degene die de werkzaamheden uitvoert of laat uitvoeren. Indien werkzaamheden door een erkend bedrijf niet overeenkomstig het normdocument zijn verricht, kan daarnaast in het kader van de erkenningsregeling op grond van het Besluit bodemkwaliteit ook het bedrijf worden aangesproken.

Artikel 3.16p

Zo spoedig mogelijk na de beëindiging van het in werking hebben van een gesloten bodemenergiesysteem wordt:

- a de circulatievloeistof uit de buizen verwijderd, en
- b het systeem, zonder daarbij het ondergrondse deel te verwijderen, zodanig opgevuld dat de werking van de oorspronkelijke waterscheidende lagen wordt hersteld.

Toelichting artikel 3.16p n.a.v. wijzigingsbesluit 2013/112 Indien een bodemenergiesysteem niet meer in werking is, moet het zo spoedig mogelijk op zodanige wijze buiten gebruik worden gesteld dat het geen risico voor de bodem kan opleveren. Met dit bodemenergiesysteem hoeft dan ook geen rekening meer te worden gehouden bij de toepassing van de bepalingen ter voorkoming van interferentie tussen bodemenergiesystemen. Hierdoor ontstaat er ruimte voor nieuwe bodemenergiesystemen of voor uitbreiding van bestaande bodemenergiesystemen. Allereerst moet aan het bevoegd gezag melding worden gedaan van het voornemen het gebruik te beëindigen. Dit vloeit voort uit de meldingsplicht op grond van artikel 1.10 van het Activiteitenbesluit milieubeheer. Er is dan namelijk sprake van een verandering van (de werking van) de inrichting. De buitengebruikstelling houdt voor gesloten bodemenergiesystemen onder meer in dat de circulatievloeistof uit de buizen wordt verwijderd, zodat zich geen bodemverontreiniging kan voordoen wanneer op den duur lekkages optreden. Buiten gebruik gestelde bodemenergiesystemen mogen niet worden verwijderd, omdat bij de verwijdering beschadiging van de bodem kan optreden, waardoor waterscheidende lagen hun werking verliezen. De werking van een waterscheidende laag moet in de oorspronkelijke toestand worden hersteld. Dit houdt in dat doorboringen en buizen moeten worden gevuld met een afdichtend materiaal.

Artikel 3.16q

Deze paragraaf, met uitzondering van artikel 3.16p, is niet van toepassing op een gesloten bodemenergiesysteem dat is geïnstalleerd voor 1 juli 2013.

Toelichting artikel 3.16q n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 In artikel 3.16q is het overgangsrecht van 6.21d (oud) overgenomen.

Afdeling 3.3 Activiteiten met voertuigen, vaartuigen of luchtvaartuigen

Toelichting gewijzigd opschrift afdeling 3.3 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 Het toepassingsbereik van afdeling 3.3 is uitgebreid met een paragraaf 3.3.6 (nieuw) over het gebruik van traumahelicopters bij ziekenhuizen.

§ 3.3.1 Afleveren van vloeibare brandstof of gecombineerd aardgas aan motorvoertuigen voor het wegverkeer of afleveren van vloeibare brandstof aan spoorvoertuigen

Algemene toelichting afdeling paragraaf 3.3.1 n.a.v. wijzigingsbesluit 2011/552 Paragraaf 3.3.1 heeft een ruimer toepassingsbereik gekregen. De beperking dat het uitsluitend om het afleveren ten behoeve van de openbare verkoop aan motorvoertuigen gaat, is vervallen. In deze paragraaf is nu ook het afleveren van vloeibare brandstof en gecombineerd aardgas aan motorvoertuigen anders dan voor de openbare verkoop (voor eigen gebruik) opgenomen. Het gevolg hiervan is dat de voorschriften over het afleveren aan motorvoertuigen voor eigen gebruik nu in hoofdstuk 3 zijn geregeld. Aangezien hoofdstuk 3 ook van toepassing is op vergunningplichtige inrichtingen, gelden de voorschriften voor de verkoop van deze brandstoffen voor eigen gebruik nu ook voor vergunningplichtige inrichtingen. Het afleveren aan motorvoertuigen voor eigen gebruik was eerder geregeld in paragraaf 4.6.4. en niet van toepassing op vergunningplichtige inrichtingen, omdat hoofdstuk 4 uitsluitend op niet-vergunningplichtige inrichtingen van toepassing is. Deze wijziging was noodzakelijk, omdat de richtlijn geen onderscheid maakt tussen het afleveren van lichte olie voor openbare verkoop en voor eigen gebruik en van toepassing is op alle inrichtingen waar dit afleveren plaatsvindt, zowel vergunningplichtige inrichtingen (inrichtingen type C) als niet vergunningplichtige inrichtingen (inrichtingen type B). Ook is de beperking vervallen dat de paragraaf niet van toepassing is op de aflevering door middel van een pomp die zich onder het vloeistofniveau in de tank bevindt. Onder het voormalige regiem was dit een vergunningplichtige activiteit. Het vervallen van de vergunningplicht voor deze activiteit is geregeld in artikel II. Verder is het begrip «mengsmering» vervallen. «Mengsmering» is een vloeibare brandstof. Aangezien het begrip «vloeibare brandstof» niet vervalt is er inhoudelijk geen sprake van een wijziging. Mengsmering bestaat bovendien voor het grootste deel uit lichte olie en kan derhalve worden aangemerkt als lichte olie. Mengsmering valt ook onder de definitie van «benzine» waarvan de richtlijn uitgaat (benzine als omschreven in artikel 2, onderdeel a, van richtlijn nr. 94/63/EG: «een aardoliederivaat, met of zonder additieven, met een volgens de Reidmethode bepaalde dampdruk van 27,6 kilopascal of meer, dat voor gebruik als brandstof voor motorvoertuigen is bestemd, met uitzondering van vloeibaar petroleumgas (LPG)»). Verder is ter verduidelijking aan het begrip «aardgas» de term «gecombineerd» toegevoegd, om een onderscheid aan te brengen ten opzichte van het afleveren van «vloeibaar gemaakt aardgas» dat vergunningplichtig is en waarop paragraaf 3.3.1 niet van toepassing is.

In het tweede lid van artikel 3.17 is een kleine uitbreiding van de voorschriften opgenomen. Het kan voorkomen dat bij één afleverinstallatie zowel motorvoertuigen voor het wegverkeer als andere gemotoriseerde apparaten (zoals hijskranen of draglines) worden getankt. In dat geval gelden de voorschriften van deze paragraaf ook voor het afleveren aan deze andere apparaten. Dit is om te voorkomen dat afhankelijk van wat er getankt wordt, er gewisseld wordt tussen voorschriften in deze paragraaf en voorschriften in paragraaf 4.6.4 (bij een inrichting type B) of in de vergunning (voor een inrichting type C). Een afleverinstallatie waar uitsluitend andersoortige apparaten worden getankt valt onder paragraaf 4.6.4 (of onder de voorschriften van de vergunning voor een inrichting type C). Tot slot is in het derde lid van artikel 3.17 geregeld dat voor inrichtingen type C waarop het Besluit landbouw milieubeheer van toepassing is of die een glastuinbouwbedrijf type B als bedoeld in het Besluit glastuinbouw zijn, alleen artikel 3.20 van paragraaf 3.3.1 van toepassing is. Met de toekomstige integratie van agrarische activiteiten in het Activiteitenbesluit zullen deze bedrijven onder het Activiteitenbesluit komen te vallen. Tot die tijd is deze regeling nodig, omdat niet geheel is uit te sluiten dat deze bedrijven lichte olie afleveren met een debiet van lichte olie die onder artikel 3.20 valt. Overigens leveren landbouw- en glastuinbouwbedrijven voornamelijk diesel af.

Toelichting paragraaf 3.3.1 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558 De reikwijdte van paragraaf 3.3.1 wordt uitgebreid. De bestaande voorschriften over het afleveren van vloeibare brandstof worden ook van toepassing op het afleveren van vloeibare brandstof ten behoeve van spoorvoertuigen.

Artikel 3.17

- 1 Deze paragraaf is van toepassing op een inrichting voor het afleveren van vloeibare brandstof en gecombineerd aardgas aan motorvoertuigen voor het wegverkeer of het afleveren van vloeibare brandstof aan spoorvoertuigen.
- 2 De voorschriften die bij of krachtens deze paragraaf gesteld worden aan het afleveren van vloeibare brandstof en gecombineerd aardgas aan motorvoertuigen voor het wegverkeer zijn tevens van toepassing op het afleveren van vloeibare brandstof en gecombineerd aardgas anders dan aan motorvoertuigen voor het wegverkeer, indien dit plaats vindt bij een installatie waar ook wordt afgeleverd aan motorvoertuigen voor het wegverkeer.

Toelichting artikel 3.17, tweede lid n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 In artikel 3.17, tweede lid staat abusievelijk «vaartuigen». De paragraaf waar dit artikel in staat gaat over het afleveren van vloeibare brandstof en gecombineerd aardgas aan motorvoertuigen voor het wegverkeer of het afleveren van vloeibare brandstof aan spoorvoertuigen.

Artikel 3.18

- 1 De afleverzuil bij een aardgas-afleverstation voor het afleveren van gecombineerd aardgas aan motorvoertuigen voor het wegverkeer die aardgas als motorbrandstof gebruiken bevindt zich op een afstand van ten minste 10 meter van buiten de inrichting gelegen kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten. Indien per etmaal meer dan 300 personenauto's worden gevuld, bedraagt deze afstand 15 meter. Indien per etmaal meer dan 100 autobussen worden gevuld, bedraagt deze afstand 20 meter. De bufferopslag bevindt zich op een afstand van buiten de inrichting gelegen kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten zoals aangegeven in tabel 3.18.

Tabel 3.18

Waterinhoud bufferopslag	Afstand
Minder dan 3000 liter	10 meter
Vanaf 3000 tot 5000 liter	15 meter
Meer dan 5000 liter	20 meter

Toelichting artikel 3.18 eerste lid, artikel 4.3 tweede lid, artikel 4.4 eerste lid, artikel 4.5 tweede lid en artikel 4.81 eerste lid n.a.v. wijzigingsbesluit 2019/194 Gebleken is dat in een deel van de bepalingen van het Activiteitenbesluit met afstandseisen tot kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten bij vergissing ontbrak dat het hier gaat om een beperkt kwetsbaar respectievelijk kwetsbaar object dat buiten de inrichting is gelegen. Beperkt kwetsbare en kwetsbare objecten die tot de inrichting behoren, worden voor de toepassing van deze bepalingen van het Activiteitenbesluit niet beschouwd als beperkt kwetsbare respectievelijk kwetsbare objecten. Dit komt overeen met de systematiek van de overige – vergelijkbare – bepalingen over dit onderwerp in het Activiteitenbesluit en met het Besluit externe veiligheid inrichtingen.

- 2 Een aardgas-afleverinstallatie voor het afleveren van gecombineerd aardgas aan motorvoertuigen voor het wegverkeer voldoet aan de bij ministeriële regeling te stellen eisen ten behoeve van het voorkomen van risico's voor de omgeving en ongewone voorvallen, dan wel voor zover dat niet mogelijk is het zoveel mogelijk beperken van de risico's voor de omgeving en de kans dat ongewone voorvallen zich voordoen en de gevolgen hiervan.

Artikel 3.19

Het afleveren van vloeibare brandstoffen aan motorvoertuigen voor het wegverkeer of het afleveren van vloeibare brandstof aan spoorvoertuigen voldoet ten behoeve van:

- a het realiseren van een verwaarloosbaar bodemrisico en het voorkomen dan wel voor zover dat niet mogelijk is het zoveel mogelijk beperken van luchtverontreiniging, aan de bij ministeriële regeling te stellen eisen; en
- b het voorkomen van risico's voor de omgeving en ongewone voorvallen, dan wel voor zover dat niet mogelijk is het zoveel mogelijk beperken van de risico's voor de omgeving en de kans dat ongewone voorvallen zich voordoen en de gevolgen hiervan, ten minste aan de bij ministeriële regeling te stellen eisen.

Artikel 3.20

- 1 Het afleveren van lichte olie aan motorvoertuigen voor het wegverkeer vindt plaats via een EU-systeem voor dampretour fase-II, indien:
 - a het debiet van lichte olie meer dan 500 kubieke meter per jaar bedraagt, of
 - b het debiet van lichte olie meer dan 100 kubieke meter per jaar bedraagt en de inrichting is gelegen onder permanent in gebruik zijnde woon- of werkruimten.
- 2 Het eerste lid is niet van toepassing op inrichtingen die uitsluitend in verband met de vervaardiging en aflevering aan nieuwe motorvoertuigen voor het wegverkeer lichte olie afleveren.
- 3 Een EU-systeem voor dampretour fase-II heeft:
 - a een afvangrendement van damp van lichte olie van 85%;

- b een damp/lichte olie-verhouding van ten minste 0,95 en ten hoogste 1,05.
- 4 Een EU-systeem voor dampretour fase-II:
 - a is voorzien van een keurmerk waaruit blijkt dat het is goedgekeurd overeenkomstig de bij ministeriële regeling aangewezen testprocedure voor dampretour fase-II door een keuringsinstantie, welke daartoe door de Raad voor Accreditatie is geaccrediteerd op grond van NEN-EN-ISO/IEC 17020, en
 - b voldoet aan de bij ministeriële regeling gestelde eisen ten behoeve van het voorkomen van risico's voor de omgeving en ongewone voorvallen, dan wel voor zover dat niet mogelijk is het zoveel mogelijk beperken van de risico's voor de omgeving en de kans dat ongewone voorvallen zich voordoen en de gevolgen hiervan.
- 5 Een EU-systeem voor dampretour fase-II wordt ten minste eenmaal per jaar op de goede werking gecontroleerd overeenkomstig de testprocedure, bedoeld in het vierde lid, onder a, door een onafhankelijke inspectie-instelling of ten minste eenmaal per drie jaar wanneer een automatisch bewakingssysteem is geïnstalleerd.
- 6 Een automatisch bewakingssysteem als bedoeld in het vijfde lid is in staat om:
 - a storingen daarin en in het functioneren van het EU-systeem voor dampretour fase-II op te sporen;
 - b deze storingen te melden aan degene die de inrichting drijft, en
 - c de toevoer van lichte olie naar de afleverzuil automatisch te stoppen indien de storing niet binnen zeven dagen is verholpen.
- 7 Indien bij de controle, bedoeld in het vijfde lid, afwijkingen worden geconstateerd, worden deze afwijkingen onverwijld opgeheven.
- 8 Degene die de inrichting drijft, maakt door middel van een uithangbord, sticker of andere melding in de inrichting duidelijk zichtbaar dat een EU-systeem voor dampretour fase-II is geïnstalleerd.
- 9 Het bevoegd gezag kan voor het afleveren van lichte olie aan motorvoertuigen voor het wegverkeer, in de gevallen dat het eerste lid niet van toepassing is, bij maatwerkvoorschrift eisen stellen ten behoeve van:
 - a het voorkomen van geurhinder ten gevolge van het afleveren van lichte olie, of
 - b het beperken van de emissie van benzeen ten gevolge van het afleveren van lichte olie.
- 10 Het eerste lid is niet van toepassing op inrichtingen voor het afleveren van lichte olie aan motorvoertuigen voor het wegverkeer, waarbij het afleveren van lichte olie plaatsvindt met een maximale afleversnelheid van 10 liter per minuut, die zijn opgericht voor 1 januari 2012, tot het moment waarop het geheel van de tanks of pompen en leidingen van de afleverinstallatie, sterk wordt gewijzigd of vernieuwd.
- 11 Het eerste lid is niet van toepassing op inrichtingen voor het afleveren van lichte olie aan motorvoertuigen voor het wegverkeer anders dan ten behoeve van de openbare verkoop, die zijn opgericht voor 1 januari 2012, tot het moment waarop het geheel van de tanks of pompen en leidingen van de afleverinstallatie, sterk wordt gewijzigd of vernieuwd.
- 12 Het tiende en elfde lid zijn met ingang van 1 januari 2019 niet van toepassing op inrichtingen voor het afleveren van lichte olie aan motorvoertuigen voor het wegverkeer met een debiet van lichte olie van meer dan 3.000 kubieke meter per jaar.
- 13 In afwijking van het vijfde lid wordt een systeem voor dampretour fase-II bij een inrichting die is opgericht voor 1 januari 2012 ten minste eenmaal per drie jaar op de goede werking gecontroleerd overeenkomstig de testprocedure, bedoeld in het vierde lid, onderdeel a, tot het moment dat het geheel van de tanks of pompen en leidingen van de afleverinstallatie sterk wordt gewijzigd of vernieuwd.
- 14 Het dertiende lid is met ingang van 1 januari 2019 niet van toepassing op inrichtingen voor het afleveren van lichte olie aan motorvoertuigen voor het wegverkeer met een debiet van lichte olie van meer dan 3.000 kubieke meter per jaar.

Toelichting artikel 3.20 n.a.v. wijzigingsbesluit 2011/552 In artikel 3.20, eerste lid, is geregeld bij welke hoeveelheden aan debiet van lichte olie een inrichting een fase II-systeem moet hebben. Indien het debiet van lichte olie meer dan 500 kubieke meter per jaar is, dan is een dergelijk systeem verplicht. Onderdeel b is nieuw. Bij een debiet van lichte olie tussen de 100 kubieke meter en de 500 kubieke meter per jaar is een fase-II-systeem eveneens verplicht, wanneer de inrichting onder woon- of werkruimten is gelegen. De enige uitzondering die de richtlijn toestaat op de verplichting tot het installeren van een fase-II-systeem zijn benzinstations die uitsluitend worden gebruikt in verband met de vervaardiging en het afleveren van nieuwe motorvoertuigen. De tank van nieuwe motorvoertuigen bevat immers nog geen benzinedamp en deze kan derhalve niet worden afgevangen. Deze uitzondering is opgenomen in het tweede lid.

Het derde lid kent een afwijkend afvangrendement van damp van lichte olie ten opzichte van artikel 3.20, tweede lid (oud), waarin een rendement van 75% was opgenomen. In de praktijk is 85% echter geen verzwarende, omdat er een meetmethode in de NMI-testprocedure is opgenomen waarmee anders wordt gemeten.

In het vierde lid, onderdeel a, is bepaald dat het fase II-systeem als systeem moet zijn goedgekeurd door een geaccrediteerde

keuringsinstantie volgens een procedure die bij ministeriële regeling is aangewezen. Het gaat om de goedkeuring van het systeem als type en niet om die van elk afzonderlijk benzinedamperugwinningssysteem. Die procedure zal dezelfde zijn als in artikel 3.20, derde lid (oud) werd genoemd, namelijk de «Test Procedure voor Damp Retour Systemen in Benzinepompen voor Nederland van het Nederlands Meetinstituut». Er is nu voor gekozen om de testprocedure bij regeling aan te wijzen, omdat deze nationale procedure op enig moment zal worden vervangen door een Europese procedure en omdat een aanpassing van een regeling sneller kan worden doorgevoerd dan van een besluit.

Op grond van het vijfde lid zal de controle van de goede werking van de afzonderlijke systemen jaarlijks worden gecontroleerd door een onafhankelijke inspectie-instelling. Voorheen was dit eenmaal per drie jaar. De richtlijn maakt het mogelijk dat ook de inrichtinghouder zelf of een derde de controle uitvoert. Die mogelijkheden waarborgen echter onvoldoende dat met de controle de vereiste damp/lichte olie-verhouding wordt geconstateerd. Derhalve is ervoor gekozen om de controle uitsluitend door een onafhankelijke inspectie-instelling toe te staan, zoals ook eerder het geval was.

Indien een automatisch bewakingssysteem is geïnstalleerd, kan wel worden volstaan met een controle eenmaal per drie jaar. De verwachting is dat nieuwe inrichtingen vaak zullen worden uitgevoerd met een dergelijk automatisch bewakingssysteem.

In het negende lid is een mogelijkheid opgenomen voor het stellen van maatwerkvoorschriften door het bevoegd gezag voor die gevallen waarin op grond van de voorgaande leden geen verplichting tot het hebben van een fase II-systeem bestaat. Het is dan in ieder geval mogelijk om met maatwerkvoorschriften geurhinder te voorkomen en de emissie van benzeen te beperken.

Artikel 3.20a

- 1 Het in pandig afleveren van lichte olie vindt niet plaats.
- 2 Het eerste lid is niet van toepassing op in pandige afleverinstallaties voor lichte olie die zijn geïnstalleerd voor 1 januari 2012.
- 3 In de gevallen, bedoeld in het tweede lid, waarin het in pandig afleveren van lichte olie is toegestaan, vindt het in pandig afleveren in het belang van het voorkomen van risico's voor de omgeving en ongewone voorvallen, dan wel voor zover dat niet mogelijk is het zoveel mogelijk beperken van de risico's voor de omgeving en de kans dat ongewone voorvallen zich voordoen en de gevolgen hiervan ten minste plaats via een EU-systeem voor dampretour fase-II.
- 4 Op het in pandig afleveren van lichte olie, bedoeld in het derde lid, is artikel 3.20, derde tot en met achtste lid, alsmede de krachtens die leden en krachtens artikel 3.19 gestelde regels van toepassing.

Toelichting artikel 3.20a n.a.v. wijzigingsbesluit 2011/552 In artikel 3.20a is het verbod om in nieuwe situaties in pandig lichte olie af te leveren opgenomen dat voorheen slechts in paragraaf 4.6.4 (afleveren voor eigen gebruik) was opgenomen. In het overgangsrecht (artikel 6.34) voor het afleveren van lichte olie voor eigen gebruik was geregeld dat het in pandig afleveren van lichte olie met behulp van systemen die voor 1 januari 2011 waren geïnstalleerd, uitsluitend mocht plaatsvinden indien er een Stage-II systeem was geïnstalleerd. Nu is ervoor gekozen om dit verbod zowel voor eigen gebruik als voor openbare verkoop in paragraaf 3.3.1 op te nemen. Het in pandig afleveren komt niet vaak voor en is om veiligheidsredenen ongewenst. Voor in pandige afleverinstallaties die voor de inwerkingtreding van artikel 3.20a zijn geïnstalleerd, geldt het verbod op het in pandig afleveren van lichte olie niet (artikel 6.22b). In die gevallen moet wel een fase II-systeem zijn geïnstalleerd.

Artikel 3.21 Vervallen per 01-10-2019 n.a.v. wijzigingsbesluit 2019/227

Toelichting op vervallen van artikel 3.21 n.a.v. wijzigingsbesluit 2019/227 Artikel 3.21 van het Activiteitenbesluit milieubeheer is deels verplaatst en deels komen te vervallen. Het eerste tot en met derde lid van artikel 3.21 van het Activiteitenbesluit milieubeheer is verplaatst naar het nieuwe artikel 2.9, eerste tot en met derde lid, van het Besluit brandstoffen luchtverontreiniging.

Het vierde lid van artikel 3.21 van het Activiteitenbesluit milieubeheer, met de verplichting tot het op ten minste één aanleverpunt aanbieden van een lichte olie (lees: benzine) met maximaal 5% toegevoegde ethanol, is komen te vervallen. Het laten vervallen van deze zogenaamde «protection grade» hangt samen met de invoering van de verplichting tot het aanbieden van benzine met maximaal 10% toegevoegde ethanol (E10), zoals opgenomen in het nieuwe artikel 2.9a van het Besluit brandstoffen luchtverontreiniging.

Het vijfde lid van artikel 3.21 van het Activiteitenbesluit milieubeheer is eveneens komen te vervallen. Dit lid implementeerde destijds artikel 21, eerste lid, van Richtlijn 2009/28/EG⁷, maar deze richtlijn bepaling is vanwege Richtlijn (EU) 2015/1513⁸ inmiddels komen te vervallen.

⁷ Richtlijn 2009/28/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 23 april 2009 ter bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen en houdende wijziging van en intrekking van Richtlijn 2001/77/EG en Richtlijn 2003/30/EG (PbEU 2009, L 140).

⁸ Richtlijn (EU) 2015/1513 van het Europees Parlement en de Raad van 9 september 2015 tot wijziging van Richtlijn 98/70/EG betreffende de kwaliteit van benzine en dieselbrandstof en tot wijziging van Richtlijn 2009/28/EG ter bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen (PbEU L 239).

Artikel 3.22

- 1 Degene die de inrichting drijft neemt de resultaten van de metingen, keuringen en controles, bedoeld in artikel 3.20 op in een installatieboek.
- 2 Het installatieboek bevat tevens:
 - a een plattegrond op een schaal van ten minste één op tweehonderdvijftig aanduidende de uit- en inwendige samenstelling van de inrichting en toebehoren;
 - b alle bewijzen van gecertificeerde of geaccrediteerde aanleg en inspectie die op grond van dit besluit uitgevoerd worden.
- 3 De resultaten van de metingen, keuringen en controles worden in ieder geval tot het beschikbaar zijn van de resultaten van de eerstvolgende meting, keuring dan wel controle, maar ten minste drie jaar

opgenomen in het installatieboek.

- 4 Het installatieboek wordt in de inrichting bewaard of binnen een termijn die wordt gesteld door het bevoegd gezag voor deze beschikbaar.
- 5 Het eerste lid is niet van toepassing op een inrichting voor het afleveren van lichte olie anders dan voor de openbare verkoop.

Toelichting artikel 3.22 n.a.v. wijzigingsbesluit 2011/552 De eisen voor het bewaren van resultaten van keuringen, metingen en controles zijn enigszins gewijzigd. De resultaten hoeven niet binnen de inrichting aanwezig te zijn, mits ze aan het bevoegd gezag beschikbaar kunnen worden gesteld. Hiermee sluit deze bepaling aan op soortgelijke bepalingen elders in het besluit, bijvoorbeeld voor gasdrukmeet- en -regelstations. Dit artikel is wel beperkt tot het afleveren voor de openbare verkoop, omdat anders, vanwege de gewijzigde reikwijdte van de paragraaf, sprake zou zijn van een aanscherping van de regelgeving.

Artikel 3.23

- 1 Bij het in het vuilwaterriool lozen van afvalwater afkomstig van een vloeistofdichte vloer of verharding waarop het afleveren van vloeibare brandstof aan motorvoertuigen voor het wegverkeer of het afleveren van vloeibare brandstof aan spoorvoertuigen plaatsvindt, wordt ten minste voldaan aan het tweede tot en met het vierde lid.
- 2 Het afvalwater wordt geleid door een slibvangput en olieafscheider die voldoen aan en worden gebruikt conform NEN-EN 858-1 en 2.
- 3 Het gehalte aan olie in het afvalwater na de afscheider bedraagt niet meer dan 200 milligram per liter in enig steekmonster.
- 4 Het te lozen afvalwater kan op een doelmatige wijze worden bemonsterd.
- 5 Het tweede lid is niet van toepassing indien voor het van toepassing worden van dit besluit of een deel daarvan op een activiteit in de inrichting een slibvangput en een olieafscheider zijn geplaatst die op de hoeveelheid afvalwater zijn afgestemd.

Toelichting artikel 3.23 Vloeibare brandstof moeten op grond van dit besluit afgeleverd worden boven een vloeistofdichte vloer of verharding. Het afstromende afvalwater van deze verharding wordt door een olieafscheider gecombineerd met een slibvangput geleid. Dit heeft een tweeledig doel. Bij het afleveren van brandstoffen vinden vaak kleinere morsingen van de brandstoffen plaats, dat zich vermengt met het afstromende (hemel)water. De olieafscheider heeft tot doel te voorkomen dat deze olie geloosd wordt. Daarnaast is het altijd mogelijk dat er een calamiteit optreedt waardoor er grotere hoeveelheden brandstof uitstromen. De olieafscheider dient dan als calamiteitenvoorziening. De bulk van die brandstof zal in de afscheider opgevangen worden en zal zich niet verder verspreiden. Naast het voorkomen van milieuverontreiniging wordt daarmee ook het veiligheidsrisico ingeperkt.

§ 3.3.2 Het uitwendig wassen van en stallen van motorvoertuigen of werktuigen of van spoorvoertuigen

Toelichting paragraaf 3.3.2 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558 De reikwijdte van paragraaf 3.3.2 wordt uitgebreid. De bestaande voorschriften over het wassen van motorvoertuigen worden daarmee ook van toepassing op het wassen van spoorvoertuigen of onderdelen daarvan. Onder het wassen van spoorvoertuigen wordt ook het verwijderen van graffiti begrepen. Het verdient de voorkeur om de graffiti te verwijderen in de reguliere wasplaats voor de spoorvoertuigen. Het is echter van belang dat de graffiti zo spoedig mogelijk van het spoorvoertuig wordt verwijderd, omdat daarmee wordt bereikt dat er minder reinigingsmiddelen hoeven te worden gebruikt. Om een snelle reiniging van het spoorvoertuig te waarborgen, kan een mobiele wasinstallatie worden ingezet. Bij het verwijderen van graffiti worden veelal kunststof matten ingezet als opvangvoorziening. De regeling bevat voorschriften om een verwaarloosbaar bodemrisico te realiseren bij het gebruik van een mobiele installatie. De restanten van de gels die worden gebruikt om de graffiti te verwijderen, moeten als vast afval worden afgevoerd. Dit valt onder de zorgplicht. Na een zorgvuldige verwijdering van de gels mag het naspoelwater vervolgens wel worden geloosd in het vuilwaterriool.

Toelichting opschrift 3.3.2 n.a.v. wijzigingsbesluit 2014/20 In het opschrift van paragraaf 3.3.2 is abusievelijk niet het gedefinieerde begrip «motorvoertuigen of werktuigen» opgenomen. Met dit onderdeel is deze omissie hersteld.

Artikel 3.23a

Deze paragraaf is van toepassing op:

- a het uitwendig wassen van motorvoertuigen of werktuigen of van spoorvoertuigen,
- b het verwijderen van graffiti van motorvoertuigen of werktuigen of van spoorvoertuigen, of
- c het stallen en uitwendig wassen van werktuigen waarmee gewasbeschermingsmiddelen zijn toegepast.

Toelichting artikel 3.23a n.a.v. wijzigingsbesluit 2014/20 In afwijking van andere reikwijdtebepalingen werd in artikel 3.23a naar artikelen verwezen. Het artikel is nu in lijn met de overige reikwijdtebepalingen. Voor de categorie «werktuigen waarmee gewasbeschermingsmiddelen zijn toegepast» gelden specifieke voorschriften, die te onderscheiden zijn van die voor spoorvoertuigen, motorvoertuigen of werktuigen. Onderdeel c is derhalve beperkt tot «werktuigen».

Artikel 3.23b

- 1 Bij het in een inrichting uitwendig wassen van motorvoertuigen of werktuigen of van spoorvoertuigen wordt ten behoeve van het realiseren van een verwaarloosbaar bodemrisico voldaan aan de bij ministeriële regeling gestelde eisen.
- 2 Het eerste lid is niet van toepassing, indien:

- a per week ten hoogste een spoorvoertuig of een motorvoertuig of werktuig waarmee geen gewasbeschermingsmiddelen zijn toegepast, uitwendig wordt gewassen, en
 - b per jaar ten hoogste twee werktuigen waarmee gewasbeschermingsmiddelen zijn toegepast, uitwendig worden gewassen.
- 3 Vervallen.
Toelichting artikel 3.23b, derde lid n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 Artikel3.23b, derde lid vervalt met ingang van 1 januari 2016 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337.
- 4 Vervallen.
Toelichting artikel 3.23b, vierde lid n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 Artikel3.23b, vierde lid vervalt met ingang van 1 januari 2016 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337.
- 5 Vervallen.
Toelichting artikel 3.23b, vijfde lid n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 Artikel3.23b, vijfde lid vervalt met ingang van 1 januari 2016 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337.

Toelichting artikel 3.23b n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441 Artikel 3.23b, eerste lid, biedt de grondslag om bij ministeriële regeling bodembeschermende voorzieningen voor te schrijven. Het uitgangspunt is dat het wassen van motorvoertuigen of werktuigen plaatsvindt boven een vloeistofdichte vloer of verharding. Dit is in de op dit wijzigingsbesluit gebaseerde ministeriële regeling vastgelegd. Het wassen van motorvoertuigen of werktuigen waarmee gewasbeschermingsmiddelen zijn toegepast, is geregeld in artikel 3.24. In artikel 3.23b, tweede lid, is een uitzondering gemaakt voor de eis van het eerste lid om te wassen boven een vloeistofdichte vloer of verharding indien maximaal één motorvoertuig of werktuig per week in de inrichting wordt gewassen. Voor die gevallen wordt volstaan met de zorgplicht van artikel 2.1 Activiteitenbesluit. Vanwege de uitbreiding van de reikwijdte van het Activiteitenbesluit is het ook toegestaan om bijvoorbeeld een landbouwmachine of een heftruck in een niet-agrarische inrichting te wassen. Benadrukt moet worden dat deze uitzondering niet geldt voor het wassen van motorvoertuigen of werktuigen waarmee gewasbeschermingsmiddelen zijn toegepast. Bedrijven die op grond van het voormalige Besluit landbouw milieubeheer mochten volstaan met een vloeistofkerende voorziening en die meer dan één motorvoertuig of werktuig per week in de inrichting wassen, hebben op grond in artikel 6.22a tot 1 januari 2016 de gelegenheid om te voldoen aan de nieuwe eis van artikel 3.23b, eerste lid (vloeistofdichte vloer of verharding).

Toelichting artikel 3.23b n.a.v. wijzigingsbesluit 2014/20 In artikel 3.23b, tweede lid, was geregeld dat de eisen ten aanzien van het realiseren van een verwaarloosbaar bodemrisico van het eerste lid (een bodembeschermende voorziening) niet gelden indien «per week ten hoogste een motorvoertuig, werktuig of spoorvoertuig, waarmee geen gewasbeschermingsmiddelen zijn toegepast, uitwendig wordt gewassen». In artikel 3.24 was bepaald dat afvalwater van het «uitwendig wassen van ten hoogste twee motorvoertuigen of werktuigen per jaar» (waarmee wel gewasbeschermingsmiddelen zijn toegepast) op de bodem mocht worden gebracht. Dat betekent dat de bodembeschermende voorziening dan ook niet kan worden voorgeschreven. Daarom is aan het tweede lid van artikel 3.23b de uitzondering toegevoegd dat het eerste lid ook niet geldt indien per jaar ten hoogste twee motorvoertuigen of werktuigen waarmee gewasbeschermingsmiddelen zijn toegepast, uitwendig worden gewassen. Verder is artikel 3.23b, tweede lid, zodanig aangepast dat het niet meer geldt voor spoorvoertuigen. De situatie dat met spoorvoertuigen gewasbeschermingsmiddelen worden toegepast, doet zich immers niet voor.

Toelichting artikel 2.17a, vierde lid, 3.23b, derde tot en met vijfde lid, en 3.30a, de aanduiding «1.» en tweede lid, n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 Met deze onderdelen wordt voorzien in de intrekking van een aantal artikelen waarin tijdelijk overgangsrecht is opgenomen. De intrekking krijgt effect met ingang van het moment waarop het overgangsrecht niet meer geldt. Voor artikelen waarvan het overgangsrecht na 2020 vervalt, is dit niet geregeld. Naar verwachting zal het Activiteitenbesluit dan zijn opgegaan in een besluit op grond van de toekomstige Omgevingswet.

Artikel 3.23c

- 1 Bij het lozen in een vuilwaterriool van afvalwater afkomstig van een bodembeschermende voorziening als gevolg van het uitwendig wassen van motorvoertuigen of werktuigen of van spoorvoertuigen waarmee geen gewasbeschermingsmiddelen zijn toegepast, wordt ten minste voldaan aan het tweede tot en met vierde lid.
- 2 Het afvalwater in enig steekmonster bevat ten hoogste:
 - a 20 milligram olie per liter;
 - b 300 milligram onopgeloste stoffen per liter.
- 3 In afwijking van het tweede lid bedraagt het gehalte aan olie ten hoogste 200 milligram per liter in enig steekmonster, indien het afvalwater voorafgaand aan vermenging met ander afvalwater wordt geleid door een slibvangput en olieafscheider die:
 - a voldoen aan en worden gebruikt conform NEN-EN 858-1 en 2, of
 - b zijn geplaatst voor het van toepassing worden van dit besluit of een deel daarvan op een activiteit in de inrichting en op de hoeveelheid afvalwater zijn afgestemd.
- 4 Het te lozen afvalwater kan op een doelmatige wijze worden bemonsterd.

Toelichting artikel 3.23c n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441 Dit artikel regelt het lozen van afvalwater als gevolg van het wassen van motorvoertuigen of werktuigen waarmee geen gewasbeschermingsmiddelen zijn toegepast dat afkomstig is van een vloeistofdichte vloer of verharding. Lozen in een vuilwaterriool is in die situatie uitsluitend toegestaan indien wordt voldaan aan de eisen van het tweede tot en met het vierde lid. Deze eisen gaan uit van de norm dat bij het lozen van oliehoudend afvalwater ten hoogste 20 milligram olie per liter of ten hoogste 300 milligram onopgeloste stoffen per liter in enig steekmonster aanwezig mag zijn. Op de norm voor olie mag een uitzondering worden gemaakt als het afvalwater geleid wordt

door een olieafscheider en slibvangput die voldoen aan en worden gedimensioneerd, geplaatst, gebruikt en onderhouden overeenkomstig NEN-EN 858-1 en 2. Dit is geregeld in het derde lid.

Toelichting artikel 3.23c n.a.v. wijzigingsbesluit 2014/20 Artikel 3.23c is zodanig hersteld dat de tekst van dat artikel zoals die luidde voor 1 januari 2013 weer geldt. Deze wijziging betreft het gebruik van het begrip «motorvoertuigen en werktuigen».

Artikel 3.23d

- 1 Bij het lozen op of in de bodem of in een vuilwaterriool van afvalwater afkomstig van een bodembeschermende voorziening als gevolg van het uitwendig wassen van werktuigen waarmee gewasbeschermingsmiddelen zijn toegepast, wordt ten minste voldaan aan het tweede tot en met vijfde lid.
- 2 Het afvalwater wordt geleid door een zuiveringsvoorziening waarmee ten minste 95% van de gewasbeschermingsmiddelen wordt verwijderd.
- 3 Bij het lozen op of in de bodem bevat het afvalwater in enig steekmonster ten hoogste 20 milligram olie per liter en wordt het afvalwater gelijkmatig verspreid over een onverharde bodem.
- 4 Bij het lozen in een vuilwaterriool bevat het afvalwater in enig steekmonster ten hoogste:
 - a 200 milligram olie per liter;
 - b 300 milligram onopgeloste stoffen per liter.
- 5 Het te lozen afvalwater kan op een doelmatige wijze worden bemonsterd.

Toelichting artikel 3.23d n.a.v. wijzigingsbesluit 2014/20 Gebleken is dat voor een goede werking van de zuiveringsvoorziening, bedoeld in artikel 3.23d, tweede lid, als voorwaarde moet gelden dat het afvalwater dat erdoor wordt geleid slechts een minimale hoeveelheid olie mag bevatten, zodat in bepaalde gevallen een olieafscheider noodzakelijk is. De voorwaarden daarvoor zijn opgenomen in de Activiteitenregeling.

In artikel 3.23d, derde en vierde lid, zijn de lozingseisen geregeld voor het gezuiverde waswater ten gevolge van het wassen van werktuigen waarmee gewasbeschermingsmiddelen zijn toegepast. Bij lozen in de bodem is dat ten hoogste twintig milligram olie per liter, hetgeen overeenkomt met de BBT. In het algemeen zal hieraan voldaan zijn indien de verplichte zuiveringsvoorziening zoals beschreven in de Activiteitenregeling adequaat wordt bediend. Met de in bepaalde omstandigheden verplichte olieafscheider in combinatie met de biologische zuivering kan aan deze grenswaarde worden voldaan. De olieafscheider is volgens de Activiteitenregeling niet verplicht als het ongezuiverde waswater minder dan twintig milligram olie bevat. Bij lozen in het vuilwaterriool geldt de grenswaarde van ten hoogste tweehonderd milligram olie zoals ook in artikel 3.23c is geregeld bij de toepassing van een olieafscheider. Met de olieafscheider, bedoeld in de Activiteitenregeling, kan altijd aan deze grenswaarde worden voldaan.

Artikel 3.24

Onverminderd artikel 3.23d is het lozen op of in de bodem van afvalwater als gevolg van het uitwendig wassen van motorvoertuigen of werktuigen of van spoorvoertuigen, toegestaan:

- a indien in de inrichting per week ten hoogste een spoorvoertuig, motorvoertuig of werktuig, waarmee geen gewasbeschermingsmiddelen zijn toegepast, uitwendig wordt gewassen,
- b indien in de inrichting per jaar ten hoogste twee werktuigen waarmee gewasbeschermingsmiddelen zijn toegepast, uitwendig worden gewassen, of
- c indien het lozen plaatsvindt als gevolg van het uitwendig wassen van werktuigen waarmee gewasbeschermingsmiddelen zijn toegepast, op een perceel waar de gewasbeschermingsmiddelen zijn toegepast.

Toelichting artikel 3.24 n.a.v. wijzigingsbesluit 2014/20 In artikel 3.24 zijn de lozingen in of op de bodem geregeld voor die gevallen waar geen bodembeschermende voorziening verplicht is gesteld.

Toelichting artikel 3.24 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 Met de toevoeging van «onverminderd» aan artikel 3.24 is duidelijk gemaakt dat artikel 3.23d van toepassing is naast artikel 3.24. Hiermee is een omissie hersteld, maar is geen inhoudelijke wijziging beoogd.

Artikel 3.25

Onverminderd artikel 3.3, worden motorvoertuigen of werktuigen waarmee gewasbeschermingsmiddelen zijn toegepast, op een verhard oppervlak zodanig gestald, dat het te lozen hemelwater niet met de toegepaste gewasbeschermingsmiddelen kan worden verontreinigd.

Toelichting artikel 3.23b n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441 Artikel 3.25 ziet toe op het op een verhard oppervlak stallen van motorvoertuigen of werktuigen waarmee gewasbeschermingsmiddelen zijn toegepast en waardoor hemelwater verontreinigd kan raken. Door bijvoorbeeld het overdekt stallen van de bedoelde motorvoertuigen of werktuigen kan het in een oppervlaktewaterlichaam geraken van verontreinigd hemelwater door afspoeling vanaf verhard oppervlak worden voorkomen. De

bepalingen zien alleen op situaties waarin verontreinigd hemelwater als gevolg van bijvoorbeeld regenval of door het afsputten van verhard oppervlak feitelijk kan afstromen naar een oppervlaktewaterlichaam. Hierdoor is het kortstondig stollen van werktuigen op verharde oppervlakken in principe niet verboden, tenzij sprake is van grove nalatigheid. Een dergelijke grove nalatigheid kan bijvoorbeeld blijken uit het tijdens een stevige regenbui kortstondig stollen van een veldspuit waarvan rechtstreeks gewasbeschermingsmiddelen kunnen afspoelen.

De zorgplichtbepaling uit artikel 2.1 brengt met zich dat degene die de activiteiten uitvoert het verontreinigde hemelwater dat door die activiteiten op verhard oppervlak terecht is gekomen moet opruimen. Op grond van die bepaling moet immers een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten een oppervlaktewaterlichaam kan worden verontreinigd, dergelijk handelen achterwege laten respectievelijk maatregelen nemen om verontreiniging van hemelwater te voorkomen. Artikel 2.1 geeft de handhaver een handvat om op te treden in gevallen waarin verontreinigd hemelwater is blijven liggen, terwijl redelijkerwijs verwacht kan worden dat het verontreinigde hemelwater naar een oppervlaktewaterlichaam zal afstromen.

Toelichting artikel 3.25 n.a.v. wijzigingsbesluit 2014/20 Artikel 3.25 is opgenomen naar het voorbeeld van de voormalige agrarische besluiten. Daarmee is abusievelijk ook de beperking opgenomen dat dit artikel alleen van toepassing is als de gewasbeschermingsmiddelen bij agrarische activiteiten worden toegepast. Dit artikel dient echter in alle gevallen van toepassing te zijn als gewasbeschermingsmiddelen met de motorvoertuigen of werktuigen zijn toegepast. Deze omissie is met dit onderdeel hersteld.

§ 3.3.3 Het demonteren van autowrakken of wrakken van tweewielige motorvoertuigen en daarmee samenhangende activiteiten

Toelichting paragraaf 3.3.3 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558 In dit onderdeel wordt paragraaf 3.4.4 verplaatst naar Afdeling 3.3, Activiteiten met voer- en vaartuigen. Inhoudelijk zijn geen wijzigingen doorgevoerd.

Toelichting paragraaf 3.3.3 n.a.v. wijzigingsbesluit 2014/20 Voor demontagebedrijven van tweewielige motorvoertuigen gold de plicht tot het hebben van een omgevingsvergunning milieu (op grond van artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder e, van de Wabo). Dit in tegenstelling tot autodemontagebedrijven die alleen autowrakken demonteren. Die autodemontagebedrijven hebben geen omgevingsvergunning milieu nodig. Wel geldt voor het demonteren van autowrakken de plicht tot het hebben van een OBM (op grond van artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder i, van de Wabo). Voor autodemontagebedrijven die naast het demonteren van autowrakken ook wrakken van tweewielige motorvoertuigen demonteerden, betekende dit dat zij een omgevingsvergunning milieu nodig hadden voor het demonteren van wrakken van tweewielige motorvoertuigen en een OBM voor het demonteren van autowrakken. Nu de omgevingsvergunning milieu voor het demonteren van wrakken van tweewielige motorvoertuigen is vervallen, geldt voor autodemontagebedrijven die wrakken van tweewielige motorvoertuigen demonteren, geen plicht meer tot het hebben van een omgevingsvergunning milieu. Ook voor inrichtingen als tweewielerszaken betekent het vervallen van de omgevingsvergunning milieu dat zij zonder die vergunning wrakken van tweewielige motorvoertuigen mogen demonteren. Wel geldt voor het demonteren van wrakken van tweewielige motorvoertuigen de plicht tot het hebben van een OBM. Met de wijziging van de artikelen van paragraaf 3.3.3 zijn de meeste regels voor het demonteren van autowrakken ook van toepassing geworden op het demonteren van wrakken van tweewielige motorvoertuigen.

Artikel 3.26

Deze paragraaf is van toepassing op:

- a het demonteren van autowrakken of wrakken van tweewielige motorvoertuigen,
- b het aftappen van vloeistoffen uit autowrakken of wrakken van tweewielige motorvoertuigen,
- c het opslaan van autowrakken of wrakken van tweewielige motorvoertuigen voorafgaand aan het demonteren en het aftappen van vloeistoffen,
- d het opslaan van afvalstoffen die vrijkomen bij het demonteren van autowrakken of wrakken van tweewielige motorvoertuigen en het aftappen van vloeistoffen uit autowrakken of wrakken van tweewielige motorvoertuigen, en
- e het neutraliseren van airbags en gordelspanners.

Toelichting artikel 3.26 n.a.v. wijzigingsbesluit 2014/20 In artikel 3.26 is het toepassingsbereik uitgebreid waardoor paragraaf 3.3.3 ook van toepassing is op het demonteren van wrakken van tweewielige motorvoertuigen en op enkele daarmee samenhangende activiteiten. Verder is in artikel 3.26 een nieuw onderdeel c opgenomen. Dit houdt verband met het volgende. In artikel 3.31 is bepaald dat de paragraaf over op- en overslag van goederen geldt voor zover andere paragrafen niet gelden. Paragraaf 3.3.3 (Het demonteren van autowrakken en daarmee samenhangende activiteiten) wordt in artikel 3.31, tweede lid, onder a, genoemd. De opslag van autowrakken en vloeistoffen bevattende onderdelen zoals versnellingsbakken werd echter niet volledig geregeld in paragraaf 3.3.3. Door het van toepassing verklaren in artikel 3.26, onderdeel c (nieuw), van de paragraaf op «het opslaan van autowrakken of wrakken van tweewielige motorvoertuigen voorafgaand aan het demonteren en het aftappen van vloeistoffen» en door het lozingsvoorschrift in artikel 3.26c en het bodemvoorschrift (artikel 3.27c van de Activiteitenregeling) aan te vullen, is de afstemming tussen beide paragrafen verbeterd. De inhoud van de eisen is overigens ongewijzigd gebleven.

Artikel 3.26a

Bij de activiteiten, bedoeld in artikel 3.26, wordt ten behoeve van:

- a een doelmatig beheer van afvalstoffen;
- b het voorkomen van risico's voor de omgeving en ongewone voorvallen, dan wel voor zover dat niet mogelijk is het zoveel mogelijk beperken van de risico's voor de omgeving en de kans dat ongewone voorvallen zich voordoen en de gevolgen hiervan, en
- c het realiseren van een verwaarloosbaar bodemrisico;

ten minste voldaan aan de bij ministeriële regeling te stellen eisen.

Artikel 3.26b

- 1 Onverminderd artikel 2.5, eerste, vierde en zesde lid, en artikel 2.6 is bij het ontsteken van airbags en gordelspanners de emissieconcentratie van stofklasse S niet meer dan:
 - a 5 milligram per normaal kubieke meter, indien de massastroom van stofklasse S naar de lucht gelijk is aan of groter is dan 200 gram per uur;
 - b 50 milligram per normaal kubieke meter indien de massastroom kleiner is dan 200 gram per uur.
- 2 Bij het ontsteken van airbags en gordelspanners worden ten behoeve van het voorkomen dan wel het beperken van diffuse emissies en het doelmatig verspreiden van emissies naar de buitenlucht, de bij ministeriële regeling voorgeschreven maatregelen toegepast.

Artikel 3.26c

- 1 Bij het in het vuilwaterriool lozen van afvalwater afkomstig van:
 - a het demonteren van autowrakken of wrakken van tweewielige motorvoertuigen,
 - b het voor demontage aanwezig hebben van autowrakken of wrakken van tweewielige motorvoertuigen die vloeistoffen bevatten, of
 - c het opslaan van vloeistof bevattende onderdelen van autowrakken of wrakken van tweewielige motorvoertuigen,wordt ten minste voldaan aan het tweede tot en met vierde lid.
- 2 Het afvalwater bevat in enig steekmonster niet meer dan:
 - a 20 milligram olie per liter;
 - b 300 milligram onopgeloste stoffen per liter.
- 3 In afwijking van het tweede lid bedraagt het gehalte aan olie ten hoogste 200 milligram per liter in enig steekmonster, indien het afvalwater voorafgaand aan vermenging met ander afvalwater wordt geleid door een slibvangput en olieafscheider die:
 - a voldoen aan en worden gebruikt conform NEN-EN 858-1 en 2, of
 - b zijn geplaatst voor het van toepassing worden van dit besluit of een deel daarvan op een activiteit in de inrichting en op de hoeveelheid afvalwater zijn afgestemd.
- 4 Het te lozen afvalwater kan op een doelmatige wijze worden bemonsterd.

Toelichting artikel 3.26c n.a.v. wijzigingsbesluit 2014/20 Het ontstaan van afvalwater vanwege het demonteren van wrakken van tweewielige motorvoertuigen of daarmee samenhangende activiteiten zoals het opslaan van vloeistof bevattende onderdelen zal in principe niet voorkomen als voldaan wordt aan de regels van paragraaf 3.3.3 van de Activiteitenregeling onder meer voor het realiseren van een verwaarloosbaar bodemrisico. Door het treffen van preventieve maatregelen wordt het risico op het lozen van vloeistoffen, die worden afgetapt uit wrakken van tweewielige motorvoertuigen, zoveel mogelijk voorkomen. Desondanks valt niet uit te sluiten dat er vanuit de ruimte waar de wrakken van tweewielige motorvoertuigen worden gedemonteerd oliehoudend afvalwater wordt geloosd, bijvoorbeeld ten gevolge van reinigingswerkzaamheden in de ruimte waar die activiteit plaatsvindt, via kolken en opvanggoten op het gemeentelijk riool. Artikel 3.26c is daarom zodanig gewijzigd dat de regels voor het demonteren van autowrakken ook van toepassing zijn op het demonteren van wrakken van tweewielige motorvoertuigen en daarmee samenhangende activiteiten.

§ 3.3.4 Bieden van parkeergelegenheid in een parkeergarage

Toelichting paragraaf 3.3.4 en 3.3.5 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558 In dit onderdeel worden paragraaf 4.6.2 Bieden van parkeergelegenheid in een parkeergarage en paragraaf 4.8.2 Bieden van gelegenheid tot afmeren van pleziervaartuigen vernummerd tot paragrafen 3.3.4 en 3.3.5 Over het verplaatsen van voorschriften voor activiteiten van hoofdstuk 4 naar hoofdstuk 3 is in het algemeen deel al ingegaan. Artikel 3.26f is overigens afkomstig uit paragraaf 4.6.1 In deze paragraaf werd verwezen naar paragraaf 4.6.2 In verband met het verplaatsen van paragraaf 4.6.2 naar hoofdstuk 3, kon deze verwijzing niet meer in stand worden gelaten en is de betreffende bepaling bij paragraaf 3.3.4 (nieuw) geplaatst.

Artikel 3.26d

Deze paragraaf is van toepassing op een parkeergarage met meer dan 20 parkeerplaatsen.

Artikel 3.26e

- 1 Bij een mechanische ventilatie in een parkeergarage met meer dan 20 parkeerplaatsen wordt ten behoeve van:
 - a het doelmatig verspreiden van emissies;
 - b het voorkomen dan wel beperken van geurhinder, of
 - c het voorkomen dan wel beperken van luchtverontreiniging door benzeen,voldaan aan de bij ministeriële regeling gestelde eisen.

- 2 Het bevoegd gezag kan bij maatwerkvoorschrift eisen stellen ten aanzien van:
 - a de beperking van de emissie van benzeen uit een parkeergarage indien dit nodig is in het belang van de luchtkwaliteit, of
 - b de aanzuigopeningen en uitblaasopeningen van de mechanische ventilatie van een parkeergarage en de uitvoering en het onderhoud van de ventilatoren indien dit nodig is in het belang van de luchtkwaliteit dan wel indien dit nodig is om de geurhinder te voorkomen dan wel voor zover dat niet mogelijk is te beperken.

Artikel 3.26f Vervallen per 01-01-2016 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337

Toelichting op vervallen van artikel 3.26f n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 Artikel 3.26f is vervallen. In dit artikel werden voorschriften gesteld ten aanzien van olie en onopgeloste stoffen in het afvalwater dat vanuit een parkeergarage met meer dan 20 parkeerplaatsen wordt geloosd in het vuilwaterriool. Dit voorschrift is overbodig omdat onder normale omstandigheden het afvalwater uit een parkeergarage geen olie bevat. De in het artikel opgenomen norm van 20 mg olie per liter was daarom te ruim. De eis van 300 mg per liter onopgeloste stoffen die in dit artikel was opgenomen, hoeft niet expliciet te worden opgenomen. In de gangbare praktijk zal deze waarde niet overschreden worden als onopgeloste stoffen bezinken in de rioolkolk. Daarnaast geldt al vanuit de zorgplicht in artikel 2.1 dat de hoeveelheid onopgeloste stoffen in het te lozen afvalwater geen nadelige gevolgen voor het milieu mogen hebben. Bij nader inzien hoeft een expliciete eis voor het lozen van afvalwater vanuit een parkeergarage niet langer te worden opgenomen.

§ 3.3.5 Bieden van gelegenheid tot het afmeren van pleziervaartuigen in een jachthaven

Artikel 3.26g

Deze paragraaf is van toepassing op een jachthaven met meer dan 50 ligplaatsen.

Artikel 3.26h

- 1 Bij het in het vuilwaterriool lozen van ingenomen bilgewater van pleziervaartuigen wordt ten minste voldaan aan het tweede tot en met het vierde lid.
- 2 Het afvalwater bevat in enig steekmonster niet meer dan:
 - a 20 milligram olie per liter;
 - b 300 milligram onopgeloste stoffen per liter.
- 3 In afwijking van het tweede lid bedraagt het gehalte aan olie ten hoogste 200 milligram per liter in enig steekmonster, indien het afvalwater voorafgaand aan vermenging met ander afvalwater wordt geleid door een slibvangput en olieafscheider die:
 - a voldoen aan en worden gebruikt conform NEN-EN 858-1 en 2, of
 - b zijn geplaatst voor het van toepassing worden van dit besluit of een deel daarvan op een activiteit in de inrichting en op de hoeveelheid afvalwater zijn afgestemd.
- 4 Het te lozen afvalwater kan op een doelmatige wijze worden bemonsterd.

Toelichting artikel 3.26h n.a.v. wijzigingsbesluit 2014/20 De eisen voor oliehoudend afvalwater zijn steeds hetzelfde geformuleerd, zoals in artikel 3.26f. In artikel 3.26h is abusievelijk «of» ingevoegd terwijl «en» bedoeld is. Door «of» te vervangen door een puntkomma is het artikel weer gelijklozend met de andere bepalingen over oliehoudend afvalwater.

Artikel 3.26i

- 1 In het belang van het doelmatig beheer van afvalstoffen worden in een jachthaven van gebruikers van de jachthaven in ieder geval de afvalstoffen, genoemd onder a tot en met d, ingenomen.
 - a Indien een jachthaven beschikt over meer dan 50 ligplaatsen en binnen de jachthaven het afleveren van vloeibare brandstoffen aan vaartuigen plaatsvindt, neemt de jachthaven in:
 - 1° afgewerkte olie en smeervet van onderhoud aan pleziervaartuigen, en
 - 2° olie- en vethoudend afval van onderhoud aan pleziervaartuigen.
 - b Indien een jachthaven beschikt over meer dan 50 ligplaatsen en binnen de jachthaven het niet beroepsmatig onderhouden of repareren van pleziervaartuigen plaatsvindt, wordt in de jachthaven tevens ingenomen:
 - 1° afgewerkte olie en smeervet van onderhoud aan pleziervaartuigen;
 - 2° olie- en vethoudend afval van onderhoud aan pleziervaartuigen, en
 - 3° afvalstoffen van reparatie- en onderhoudswerkzaamheden aan pleziervaartuigen, die niet beroepsmatig binnen de jachthaven worden uitgevoerd.
 - c Indien een jachthaven beschikt over meer dan 50 ligplaatsen, daaronder niet begrepen ligplaatsen uitsluitend bestemd voor pleziervaartuigen die geen binnenboordmotor hebben, wordt in de jachthaven tevens bilgewater ingenomen.
 - d Indien een jachthaven beschikt over meer dan 50 ligplaatsen, daaronder niet begrepen ligplaatsen uitsluitend bestemd voor pleziervaartuigen zonder een vaste afsluitbare verblijfsruimte, wordt in de

- jachthaven tevens huishoudelijk afvalwater en de inhoud van chemische toiletten ingenomen.
- 2 Indien twee of meer jachthavens in elkaars onmiddellijke nabijheid zijn gelegen, wordt voldaan aan het eerste lid indien de voorzieningen gemeenschappelijk worden aangebracht en beheerd en daartoe een overeenkomst is gesloten. De overeenkomst wordt ter goedkeuring voorgelegd aan het bevoegd gezag.
 - 3 Indien een jachthaven in de onmiddellijke nabijheid is gelegen van een inrichting waarbinnen uitvoering wordt gegeven aan titel 10.4 van de wet, wordt voldaan aan het eerste lid indien de voorzieningen van die inrichting voldoen aan het eerste lid en gemeenschappelijk worden gebruikt op grond van een overeenkomst tussen de jachthaven en de inrichting. De overeenkomst wordt ter goedkeuring voorgelegd aan het bevoegd gezag.
 - 4 Voor de inzameling, bedoeld in het eerste lid, wordt geen aparte financiële vergoeding gevraagd aan de gebruikers van de inrichting.
 - 5 Indien een jachthaven niet op grond van het eerste lid hoeft te beschikken over een voorziening voor de inzameling van een bepaalde categorie afvalstoffen, wordt binnen de jachthaven duidelijk aangegeven waar de gebruikers van de jachthaven hun afvalstoffen kunnen afgeven.

Artikel 3.26j

- 1 In afwijking van artikel 3.26i, eerste lid, worden de afvalstoffen, genoemd in dat lid, in een jachthaven die gewoonlijk wordt aangedaan door zeegaande pleziervaartuigen ingenomen ongeacht het aantal ligplaatsen in die inrichting.
- 2 Degene die een jachthaven drijft die gewoonlijk wordt aangedaan door zeegaande pleziervaartuigen, maakt bij de inning van het havengeld kenbaar welk aandeel daarvan bestemd is voor het instandhouden van de voorzieningen voor het in ontvangst nemen en verder beheren van afvalstoffen.
- 3 Degene die een jachthaven drijft die gewoonlijk wordt aangedaan door zeegaande pleziervaartuigen, stelt, na overleg met betrokken partijen, eens in de vijf jaar een havenafvalplan op voor de ontvangst en verwerking van afvalstoffen. Binnen veertien dagen na vaststelling van het havenafvalplan wordt het ter goedkeuring voorgelegd aan het bevoegd gezag.
- 4 Bij aanzienlijke veranderingen in de exploitatie van de jachthaven, stelt degene die de jachthaven drijft zo spoedig mogelijk een geactualiseerd havenafvalplan vast. Binnen veertien dagen na vaststelling van dit plan wordt het ter goedkeuring voorgelegd aan het bevoegd gezag.
- 5 Als geen aanzienlijke veranderingen zich voordoen, kan degene die de jachthaven drijft na evaluatie van het havenafvalplan besluiten om het bevoegd gezag te verzoeken de geldigheidsduur van het havenafvalplan te verlengen met een opeenvolgende periode van niet meer dan vijf jaar.
- 6 Degene die een jachthaven drijft kan het bevoegd gezag vragen ontheffing te verlenen van de verplichting om een havenafvalplan op te stellen, indien aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:
 - a de jachthaven wordt uitsluitend aangedaan door pleziervaartuigen en wordt gekenmerkt door schaars of weinig verkeer;
 - b de havenontvangstvoorzieningen zijn geïntegreerd in het afvalverwerkingsstelsel dat ter uitvoering van titel 10.4 van de wet wordt beheerd; en
 - c de informatie over het afvalbeheersysteem wordt beschikbaar gesteld aan de gebruikers van de haven.
- 7 Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat wordt geïnformeerd als een ontheffing op grond van het zesde lid wordt verleend.

Toelichting artikel 3.26j n.a.v. wijzigingsbesluit 2022/199 Door deze wijziging worden de bepalingen van het Activiteitenbesluit milieubeheer die zijn opgenomen ter implementatie van Richtlijn 2000/59/EG aangepast aan de bepalingen van de Richtlijn. De geldigheidsduur van een havenafvalplan wordt gewijzigd naar vijf jaar in plaats van drie jaar. Daarnaast wordt ook de verplichting tot het opstellen van een nieuw plan bij aanzienlijke veranderingen overgenomen. Artikel 5, vierde lid, van de Richtlijn geeft als voorbeelden van aanzienlijke veranderingen: structurele veranderingen in het verkeer naar de haven, de ontwikkeling van nieuwe infrastructuur, wijzigingen in de vraag naar en terbeschikkingstelling van havenontvangstvoorzieningen, en nieuwe technieken om afval aan boord te behandelen. De duur van een havenafvalplan kan worden verlengd als er geen sprake is van aanzienlijke veranderingen.

De gemeente waarbinnen de haven is gelegen is het bevoegd gezag dat het havenafvalplan moet goedkeuren.

Als aan de in het zesde lid opgesomde voorwaarden wordt voldaan, kan degene die een jachthaven drijft ontheffing vragen voor het opstellen van een havenafvalplan. Het bevoegd gezag zal een verzoek tot ontheffing beoordelen. Als een ontheffing wordt verleend wordt dit door degene die de jachthaven drijft aan de Minister van Infrastructuur en Waterstaat (ILT) gemeld. De ILT meldt vervolgens de naam en locatie van de desbetreffende jachthaven aan SafeSeaNet.

Artikel 3.26k

Ten aanzien van een jachthaven die gewoonlijk wordt aangedaan door zeegaande pleziervaartuigen en is aangewezen krachtens artikel 6 van de Wet voorkoming verontreiniging door schepen, zijn de artikelen 3.26i

en 3.26j niet van toepassing.

§ 3.3.6 Het gebruik van hefschroefvliegtuigen bij ziekenhuizen

Artikel 3.26l

- 1 Deze paragraaf is van toepassing op het gebruik van hefschroefvliegtuigen bij ziekenhuizen.
- 2 De artikelen 2.17 tot en met 2.22 zijn niet van toepassing op het gebruik van hefschroefvliegtuigen bij ziekenhuizen.

Toelichting artikel 3.26l n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 De werkingssfeer van afdeling 3.3 is uitgebreid met luchtvaartuigen ten behoeve van de nieuwe paragraaf 3.3.6 over het gebruik van hefschroefvliegtuigen bij ziekenhuizen. Dat komt tot uitdrukking in het opschrift van de afdeling (3.3) en in artikel 3.26l. Deze paragraaf bevat geluids- en gebruiksvoorschriften en is een beleidsneutrale omzetting van de regels uit het Besluit hefschroefvliegtuigen bij ziekenhuizen milieubeheer (oud). Nu de geluidsvoorschriften van deze paragraaf van toepassing zijn, blijven de geluidsvoorschriften van de artikelen 2.17 tot en met 2.22 buiten toepassing.

Artikel 3.26m

Degene die een helitraumacentrum drijft, draagt er zorg voor dat het geluidsvermogensniveau van hefschroefvliegtuigen die door hem worden ingezet voor het vervoer van mobiele medische teams niet hoger is dan 140 dB(A).

Toelichting artikel 3.26m n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 Degene die het helitraumacentrum drijft, zorgt ervoor dat het geluidsvermogensniveau van traumahelikopters die hij inzet voor het vervoer van mobiele medische teams niet hoger is dan 140 dB(A). Dat wil niet zeggen dat een «bezoekende» helikopter ook aan die eis moet voldoen. Door deze eis te stellen wordt bewerkstelligd dat ook inrichtingen, niet zijnde een helitraumacentrum, te maken krijgen met bezoekende traumahelikopters waaraan een beperking is gesteld aan het geluidsvermogensniveau.

Artikel 3.26n

Degene die een ziekenhuis, niet zijnde een helitraumacentrum, drijft, draagt er zorg voor dat zijn voorziening ten behoeve van het landen en opstijgen van hefschroefvliegtuigen uitsluitend door hefschroefvliegtuigen wordt gebruikt indien dit gebruik bijzonder is aangewezen voor:

- a het vervoer van ongevalslachtoffers en zieken die spoedeisende medische zorg behoeven, met inbegrip van apparatuur en begeleidend personeel;
- b het vervoer van pasgeboren kinderen die spoedeisende medische zorg behoeven, met inbegrip van apparatuur en begeleidend personeel;
- c het vervoer van organen of transplantatieteams in het kader van transplantatie;
- d het vervoer van een lid van een mobiel medisch team dat, nadat het mobiel medisch team met een hefschroefvliegtuig op een ongevallenlocatie is ingezet, met een ongevalslachtoffer of zieke die spoedeisende medische zorg behoeft anders dan met een hefschroefvliegtuig naar het ziekenhuis is vervoerd;
- e het verplaatsen van een hefschroefvliegtuig in verband met de opleiding en training van de piloot tot ten hoogste 20 vliegbewegingen per ziekenhuis per kalenderjaar.

Toelichting artikel 3.26n en artikel 3.26o n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 De separate definities van «neonaten» en «patiënten» uit het Besluit hefschroefvliegtuigen bij ziekenhuizen milieubeheer (oud) zijn vervallen. Verder is, net als dat besluit, deze paragraaf alleen van toepassing op de inzet van traumaheli's voor het verlenen van spoedeisende medische zorg. Het spoedeisende karakter is met het opnemen van de begripsomschrijvingen van beide begrippen direct vastgelegd in de artikelen 3.26n en 3.26o. Vanwege de bescherming van het milieu dient de inzet van traumahelikopters bij ziekenhuizen zo beperkt mogelijk te worden gehouden. Dit betekent dat een traumahelikopter uitsluitend mag worden ingezet bij spoedeisende medische hulpverlening, waarbij het gebruik ervan duidelijk is geïndiceerd. Het gebruik van de traumahelikopter ten behoeve van deze spoedeisende medische hulpverlening is niet aan een maximum aantal vliegbewegingen gebonden. Op basis van artikel 3.26o, onderdelen a tot en met d, kunnen traumahelikopters bij een helitraumacentrum uitsluitend worden ingezet ten behoeve van spoedeisende medische hulpverlening, zoals hierboven omschreven, en ten behoeve van het vervoer van mobiele medische teams, met inbegrip van apparatuur naar en van ongevallenlocaties. Bovendien maakt onderdeel e van dit artikel het mogelijk dat de traumahelikopter plaats maakt voor een ander hefschroefvliegtuig dat ongevalslachtoffers, zieken of pasgeboren kinderen met een spoedeisende medische zorgbehoefte, organen of transplantatieteams vervoert. Deze situatie doet zich in de praktijk met een zekere regelmaat voor. In verband met de beperking van de milieudruk is het gewenst dat de traumahelikopter zich uit de directe omgeving van het ziekenhuis verwijderd. Na vertrek van de «vreemde» helikopter moet de traumahelikopter uiteraard weer bij het helitraumacentrum kunnen terugkeren.

Ook hier is het gebruik van traumahelikopters ten behoeve van de spoedeisende hulpverlening en het daaraan direct gerelateerd gebruik niet aan een maximum aantal vliegbewegingen gebonden. Zowel bij vluchten met een directe medische urgentie als bij niet medisch noodzakelijk gebruik van de traumahelikopter zijn de vliegvoorschriften die in het kader van de luchtvaartwetgeving zijn opgesteld van toepassing. Deze vliegvoorschriften hebben met name betrekking op het veilig vliegen en het per locatie voorkomen van vermijdbare hinder. Het ziekenhuis of helitraumacentrum is verantwoordelijk voor het juiste gebruik van de traumahelikopter. Voor zover het over de medische noodzaak van de inzet van de traumahelikopter gaat, zal men zich in de regel laten adviseren door de medische staf. De feitelijke inzet van medisch transport per traumahelikopter wordt in de praktijk bepaald door de Centrale Post Ambulancevervoer op basis van door de ziekenhuizen geaccordeerde inzetprotocollen.

Artikel 3.26o

Degene die een helitraumacentrum drijft, draagt er zorg voor dat zijn voorziening ten behoeve van het landen en opstijgen van hefschroefvliegtuigen uitsluitend door hefschroefvliegtuigen wordt gebruikt indien dit gebruik bijzonder aangewezen is voor:

- a het vervoer van ongevalslachtoffers en zieken die spoedeisende medische zorg behoeven, met inbegrip van apparatuur en begeleidend personeel;
- b het vervoer van pasgeboren kinderen die spoedeisende medische zorg behoeven, met inbegrip van apparatuur en begeleidend personeel;
- c het vervoer van organen of transplantatieteams in het kader van transplantatie;
- d het vervoer van mobiele medische teams, met inbegrip van apparatuur naar en van ongevallenlocaties;
- e het verplaatsen van een hefschroefvliegtuig in verband met de komst van een ander hefschroefvliegtuig dat ongevalslachtoffers, zieken en pasgeboren kinderen die spoedeisende medische zorg behoeven, organen of transplantatieteams vervoert;
- f het verplaatsen van een hefschroefvliegtuig tot ten hoogste 400 vliegbewegingen per helitraumacentrum per kalenderjaar in verband met:
 - 1° onderhoud of reparatie;
 - 2° tankvluchten;
 - 3° opleiding en training van de piloot en van het mobiel medisch team.

Artikel 3.26p

1. Degene die het helitraumacentrum of het ziekenhuis, niet zijnde een helitraumacentrum drijft, registreert met betrekking tot het gebruik van zijn voorziening ten behoeve van het landen en opstijgen van hefschroefvliegtuigen ten minste de volgende gegevens:
 - a de reden voor het gebruik van de voorziening;
 - b de tijd van vertrek;
 - c de tijd van aankomst.
- 2 De registratie wordt binnen twee werkdagen na gebruik van de voorziening bijgewerkt en gedurende ten minste vijf jaar na het vastleggen in de registratie bewaard.

Artikel 3.26q

In afwijking van artikel 3.26m is het degene die op 1 februari 2003 een helitraumacentrum dreef, tot het moment van vervanging van het hefschroefvliegtuig dat op die datum werd ingezet voor het vervoer van mobiele medische teams, toegestaan een hefschroefvliegtuig in te zetten met een geluidsvermogensniveau van ten hoogste 145 dB(A).

Toelichting artikel 3.26q n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 In dit artikel is een overgangsbepaling opgenomen voor helitraumacentra die bestonden op 1 februari 2003 zodat de traumahelikopter niet hoeft te worden vervangen omdat hij een te hoog geluidsvermogensniveau heeft. Deze overgangsbepaling is ongewijzigd ten opzichte van de overgangsbepaling in artikel 7 van het Besluit hefschroefvliegtuigen bij ziekenhuizen milieubeheer (oud).

Afdeling 3.4 Opslaan van stoffen of het vullen van gasflessen

Toelichting op gewijzigd opschrift van afdeling 3.4 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558 De reikwijdte van paragraaf 3.4.2 wordt uitgebreid. Het opschrift van de afdeling is in verband hiermee aangepast.

§ 3.4.1 Opslaan van propaan

Artikel 3.27

Deze paragraaf is van toepassing op inrichtingen waarbij sprake is van het opslaan van propaan indien:

- a het opslaan van propaan geschiedt in opslagtanks elk met een inhoud van maximaal 13 kubieke meter;
- b niet meer dan twee opslagtanks binnen de inrichting aanwezig zijn; en
- c propaan uitsluitend in de gasfase aan een opslagtank wordt onttrokken behoudens het leegmaken van een opslagtank voor verplaatsing.

Toelichting artikel 3.27 In dit artikel wordt de werkingssfeer van deze paragraaf beperkt. Dit hoofdstuk is ook van toepassing op inrichtingen type C. Om te voorkomen dat hierdoor de werkingssfeer van deze bepalingen wordt uitgebreid ten aanzien van de bepalingen in het Besluit voorzieningen en installaties milieubeheer zijn hier dezelfde grenzen opgenomen die in dat besluit waren opgenomen.

Toelichting artikel 3.27 onderdeel a en artikel 3.28 eerste lid n.a.v. wijzigingsbesluit 2010/781 Met deze wijziging van artikel 3.27, onderdeel a, wordt de vergunningplicht voor de ondergrondse opslag van propaan opgeheven. Er zijn geen belemmeringen om de ondergrondse opslag van propaan tot een maximale inhoud van 13.000 liter per tank op grond van het Activiteitenbesluit mogelijk te

maken. Artikel 3.28, eerste lid, is tevens aangepast en geldt nu voor opslagtanks in het algemeen. Ten opzichte van bovengrondse opslag heeft ondergrondse opslag van propaan een aantal belangrijke veiligheidsvoordelen. Voor de ondergrondse opslagtanks gelden dezelfde externe veiligheidsafstanden als voor bovengrondse tanks en zijn veiligheidsvoorschriften, waaronder keurings- en inspectieregimes, geborgd in PGS 19, waar in de wijzigingsregeling ook naar wordt verwezen. Met deze wijziging wordt een belangrijke administratieve en bestuurlijke lastenverlichting gerealiseerd.

Artikel 3.28

- 1 Met betrekking tot de opstelplaats van een opslagtank met propaan, het vulpunt van een opslagtank met propaan en de opstelplaats van de tankwagen worden ten opzichte van buiten de inrichting gelegen kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten, de in tabel 3.28 opgenomen afstanden in acht genomen, waarbij de afstanden gelden van het vulpunt en de opslagtank, gerekend vanaf de aansluitpunten van de leidingen alsmede het bovengrondse deel van de leidingen en de pomp bij de opslagtank:

Tabel 3.28 veiligheidsafstanden

	Bevoorrading tot en met 5 keer per jaar	Bevoorrading meer dan 5 keer per jaar
Opslagtank met propaan tot en met 5 kubieke meter	10 meter	20 meter
Opslagtank met propaan groter dan 5 kubieke meter tot en met 13 kubieke meter	15 meter	25 meter

- 2 Een opslagtank met propaan, het vulpunt van een opslagtank met propaan en de opstelplaats van de tankwagen is gelegen op ten minste de helft van de afstanden, genoemd in tabel 3.28, indien het objecten betreft waar ook een opslagtank met propaan of propeen aanwezig is.
- 3 In afwijking van het eerste lid worden met betrekking tot de opstelplaats van een opslagtank met propaan, het vulpunt van een opslagtank met propaan en de opstelplaats van de tankwagen ten opzichte van gebouwen bestemd voor het verblijf, al dan niet gedurende een gedeelte van de dag, van minderjarigen, ouderen, zieken of gehandicapten, dan wel gebouwen waarin doorgaans grote aantallen personen gedurende een groot gedeelte van de dag aanwezig zijn, de volgende afstanden in acht genomen:
- a bij een opslagtank met propaan tot en met 5 kubieke meter: 25 meter;
 - b bij een opslagtank met propaan van meer dan 5 kubieke meter tot en met 13 kubieke meter: 50 meter.
- 4 Onverminderd het eerste tot en met derde lid, voldoet een opslagtank met propaan alsmede de bijbehorende leidingen en appendages ten behoeve van het voorkomen van risico's voor de omgeving en ongewone voorvallen, dan wel voor zover dat niet mogelijk is het zoveel mogelijk beperken van de risico's voor de omgeving en de kans dat ongewone voorvallen zich voordoen en de gevolgen hiervan, aan de bij ministeriële regeling te stellen eisen.

Toelichting artikel 3.28 De afstanden voor propaanreservoirs ten aanzien van woningen en (beperkt) kwetsbare objecten zijn afwijkend van de afstanden uit het Besluit voorzieningen en installaties milieubeheer. De huidige afstanden zijn gebaseerd op berekeningen van het RIVM. In de tabel is onderscheid gemaakt tussen een bevoorrading van maximaal 5 keer per jaar hetgeen overeenkomt met huishoudelijk gebruik en een bevoorrading van meer dan 5 keer per jaar hetgeen overeenkomt met bedrijfsmatig gebruik. In het derde lid zijn veiligheidsafstanden tot een aantal specifieke kwetsbare objecten opgenomen. Hiermee wordt beoogd te voorkomen dat op korte afstand van een propaanreservoir objecten met grote bevolkingsdichtheden aanwezig zijn.

Alle afstanden zijn kleiner geworden met uitzondering van de afstand voor een opslagtank met propaan groter dan 5 kubieke meter, die vaker dan vijf keer per jaar wordt gevuld. Hiervoor is voor bestaande opslagtanks (van voor het inwerkingtreden van het besluit) een overgangstermijn van drie jaar opgenomen (zie overgangsrecht).

Tevens gelden nu andere afstanden ten opzichte van (beperkt) kwetsbare objecten die zelf ook over een opslagtank met propaan beschikken. Ook hiervoor geldt een overgangstermijn van drie jaar voor bestaande opslagtanks.

§ 3.4.2 Opslaan in ondergrondse opslagtanks van vloeibare brandstof, afgewerkte olie, bepaalde organische oplosmiddelen of vloeibare bodembedreigende stoffen die geen gevaarlijke stoffen of CMR stoffen zijn

Toelichting paragraaf 3.4.2 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558 De uitbreiding van de reikwijdte van de paragraaf ziet in de eerste plaats op enkele veel gebruikte organische stoffen. Het gaat hierbij om stoffen die in de ADR indeling worden geclassificeerd als ADR-klasse 3 (brandbare vloeistoffen). Deze organische stoffen hebben twee gevaarlijke aspecten: ze zijn brandgevaarlijk en bodembedreigend. Er geen andere gevaren aan deze vloeistoffen. In de bepaling wordt uitgegaan van systematische namen. Butanon (of 2-butanon) wordt vaak MEK of methylethylketon genoemd. Ethylethanoaat wordt meestal ethylacetaat genoemd. 4-methyl-2-pentanon wordt meestal methylisobutylketon of MIBK genoemd. 2-Propanol wordt meestal aangeduid als isopropylalcohol of IPA. Propanon (of 2-propanon) tenslotte is de systematische naam van aceton. De werkingssfeer van de bepaling wordt daarnaast uitgebreid met vloeibare bodembedreigende stoffen voor zover dit geen gevaarlijke stoffen of CMR-stoffen zijn. Een voorbeeld van een dergelijke stof is pek. Afdeling 2.10 van het Activiteitenbesluit is niet aangepast. Financiële zekerheid geldt na inwerkingtreding van dit besluit, net zoals voorheen, alleen voor vloeibare brandstof en afgewerkte olie.

Artikel 3.29

- 1 Deze paragraaf is van toepassing op het opslaan in een ondergrondse opslagtank van metaal of kunststof van maximaal 150 kubieke meter van:
 - a vloeibare brandstof;
 - b afgewerkte olie;
 - c butanon;
 - d ethanol;
 - e ethylethanoaat;
 - f 4-methyl-2-pentanon;
 - g 1-propanol;
 - h 2-propanol, of
 - i propanon.
- 2 Deze paragraaf is ook van toepassing op het opslaan van een vloeibare bodembedreigende stof, die geen gevaarlijke stof of CMR-stof is, in een ondergrondse opslagtank van metaal of kunststof of in een betonnen constructie die geheel of gedeeltelijk ondergronds ligt.

Toelichting artikel 3.29 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 De werkingssfeer van paragraaf 3.4.2 is opgenomen in artikel 3.29. De begrenzing van de activiteit in dat artikel is gebaseerd op de grenzen voor vergunningplicht voor de opslag van gevaarlijke stoffen in de categorieën 4.4, onderdelen d en i, en 5.4 onderdeel a, van bijlage I, bij het Bor. De begrenzing van de activiteit in artikel 3.29 wordt echter ook toegepast op vloeibare bodembedreigende stoffen die geen gevaarlijke stoffen zijn. Voor de opslag van deze groep stoffen zijn geen grenzen voor vergunningplicht opgenomen in het Bor. De begrenzing in artikel 3.29 kon op drie manieren een opslagtank met vloeibare bodembedreigende stoffen die geen gevaarlijke stoffen zijn uitsluiten van de werkingssfeer, terwijl er ook geen vergunningplicht ontstond. De eerste manier is dat een opslagtank groter dan 150 kubieke meter met vloeibare bodembedreigende stoffen die geen gevaarlijke stoffen zijn van de werkingssfeer was uitgesloten. De tweede manier is dat een opslagtank met vloeibare bodembedreigende stoffen die geen gevaarlijke stoffen zijn die niet volledig ondergronds is gelegen, was uitgesloten van de werkingssfeer. De derde manier is dat een opslagtank met vloeibare bodembedreigende stoffen die geen gevaarlijke stoffen zijn van een ander materiaal dan metaal of kunststof was uitgesloten van de werkingssfeer. Bij gevaarlijke stoffen geldt dat afwijken van elk van deze drie criteria in principe leidt tot vergunningplicht. Voor vloeibare bodembedreigende stoffen was dit niet het geval. Hierdoor golden voor deze opslagtanks geen specifieke regels en vielen ze terug op de zorgplicht. In de praktijk blijkt voor bijvoorbeeld pek een grote betonnen constructie op de markt te zijn gekomen, die wel verdiept wordt aangelegd, maar niet is ingeterpt. Met deze aanpassing zijn voorschriften voor dat type opslag in deze paragraaf opgenomen.

Artikel 3.30

Bij het in gebruik hebben en bij het beëindigen van het gebruik van een ondergrondse opslagtank of een betonnen constructie als bedoeld in artikel 3.29 die wordt of werd gebruikt voor de opslag van de stoffen, genoemd in dat artikel, wordt ten behoeve van:

- a het realiseren van een verwaarloosbaar bodemrisico;
- b het voorkomen van risico's voor de omgeving en ongewone voorvallen, dan wel voor zover dat niet mogelijk is het zoveel mogelijk beperken van de risico's voor de omgeving en de kans dat ongewone voorvallen zich voordoen en de gevolgen hiervan;
- c het voorkomen dan wel voor zover dat niet mogelijk is het zoveel mogelijk beperken van verontreiniging van het grondwater, of
- d het voorkomen dan wel voor zover dat niet mogelijk is het zoveel mogelijk beperken van luchtverontreiniging,

voldaan aan de bij ministeriële regeling gestelde eisen.

Toelichting artikel 3.30 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 Met de aanvulling van artikel 3.30 geldt de grondslag voor een ministeriële regeling ook voor regels voor een betonnen constructie voor de opslag van vloeibare bodembedreigende stoffen. Voor die constructie zijn ook eisen in de regeling opgenomen. Dat zijn eisen ter bescherming van de bodem en het grondwater. De veiligheidseisen gelden uitsluitend voor gevaarlijke stoffen. Onderdeel d (nieuw) houdt verband met het afleveren van brandstof. Het betreft benzinedamperugwinning (fase I-eis).

Artikel 3.30a

Met betrekking tot het vulpunt van een ondergrondse opslagtank met organische oplosmiddelen of de opstelplaats van een tankwagen met organische oplosmiddelen, wordt ten opzichte van buiten de inrichting gelegen kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten een afstand aangehouden van tenminste 20 meter.

Toelichting artikel 3.30a n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558 Vaak is er een opslagvoorziening van organische oplosmiddelen bij de inrichting. Met betrekking tot externe veiligheid is het voornaamste gevaar dat bij het vullen van de opslagtank of bij het onttrekken uit de opslagtank, brand ontstaat. Organische oplosmiddelen zijn brandbare stoffen, maar zijn niet dusdanig vloeibaar dat het kan leiden tot plasbranden zoals dat bij andere vloeistoffen het geval kan zijn is. Met een afstand van 20 meter ten opzichte van kwetsbare objecten is de beperking van het risico dan ook voldoende geborgd. Aangezien niet alle opslagtanks die op dit moment geïnstalleerd zijn aan de 20-meter eis voldoen, is overgangsrecht opgenomen. Voor bestaande situaties geldt artikel 3.30a tot 1 januari 2016 niet.

Toelichting artikel 3.30a n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 Het tweede lid van artikel 3.30a en de aanduiding '1' (van het eerste lid) vervalt met ingang van 1 januari 2016 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337.

Toelichting artikel 3.30a n.a.v. wijzigingsbesluit 2016/425 Een tekstuele wijziging van artikel 3.30a verduidelijkt dat de afstandseis van 20 meter, die moet worden aangehouden tot het vulpunt en tot de opstelplaats van de tankwagen, alleen geldt voor tankwagens met organische oplosmiddelen en niet voor andere tankwagens.

§ 3.4.3 Opslaan en overslaan van goederen

Algemene toelichting op paragraaf 3.3.6 n.a.v. wijzigingsbesluit 2010/781 Deze paragraaf stelt voorschriften voor de op- en overslag van allerlei goederen. Het gaat hier meestal om bulk- en stukgoederen, waarbij de belangrijkste milieuproblemen stuiven, morsen, afstromen en uitlogen zijn. Afvalstoffen zijn niet uitgezonderd van deze paragraaf; als inerte goederen tevens afvalstoffen zijn is deze paragraaf gewoon van toepassing. Deze paragraaf vervangt de oude paragraaf 4.1.5 Op- en overslag van bulk- en stukgoederen. Daarbij zijn de meeste voorschriften overgezet naar de nieuwe paragraaf. Inhoudelijke verschuivingen zitten vooral in de werkingssfeer, de bepalingen over lozingen en de voorschriften voor bodembescherming in de regeling. In deze toelichting zijn ook delen van de oorspronkelijke artikelsgewijze toelichting verwerkt, zodat het terugzoeken van oude versies zoveel mogelijk kan worden voorkomen.

Artikel 3.31

- 1 Deze paragraaf is van toepassing op het op- en overslaan van inerte goederen.
- 2 Onverminderd het eerste lid is deze paragraaf voor zover het betreft inrichtingen type B van toepassing op het op- en overslaan van goederen, niet zijnde inerte goederen, voor zover dat niet is geregeld in de paragrafen 3.3.3, 3.4.1, 3.4.2, 3.4.5 tot en met 3.4.7, 3.4.11, 4.1.1 tot en met 4.1.4 en 4.1.7.
- 3 Onverminderd het eerste lid is deze paragraaf voor zover het betreft inrichtingen type C van toepassing op:
 - a het op- en overslaan van goederen, niet zijnde inerte goederen, voor zover dat niet is geregeld in de paragrafen 3.3.3, 3.4.1, 3.4.2, 3.4.5 tot en met 3.4.7, 3.4.11, 4.1.1 tot en met 4.1.4 en 4.1.7 bij:
 - 1° een autodemontagebedrijf of een demontagebedrijf voor tweewielige motorvoertuigen;
 - 2° een zuiveringstechnisch werk, of
 - 3° een inrichting waar uitvoering wordt gegeven aan titel 10.4 van de wet;
 - b het lozen in een aangewezen oppervlaktewaterlichaam als gevolg van het op- en overslaan van andere goederen dan inerte goederen.

Toelichting artikel 3.31, tweede en derde lid n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/424 Deze wijziging betreft een verbetering van de leesbaarheid van de tekst van de aanhef van artikel 3.31, tweede en derde lid. Op basis van de oude tekst kon worden gelezen dat de betreffende paragraaf op de gehele inrichting type B dan wel type C van toepassing zou zijn. Dit is niet het geval: de paragraaf is enkel van toepassing op bepaalde activiteiten die worden uitgeoefend binnen de inrichting type B dan wel type C. De wijziging beoogt dit te verduidelijken.

Toelichting artikel 3.31 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 Met de wijziging van artikel 3.31, zijn de voorschriften voor de opslag van asbest in een aparte paragraaf 3.4.11 opgenomen. In artikel 3.31, tweede en derde lid, waarin staat dat de opslagen die niet vallen onder een opgesomde reeks paragrafen, onder paragraaf 3.4.3 vallen, is deze nieuwe paragraaf daarom toegevoegd aan de opsomming.

- 4 Onverminderd het eerste tot en met derde lid is deze paragraaf van toepassing op het zeven van grond met een capaciteit daarvoor van minder dan 100.000 ton per jaar.
- 5 Bij ministeriële regeling worden goederen aangewezen welke in ieder geval worden aangemerkt als inerte goederen.

Toelichting artikel 3.31 n.a.v. wijzigingsbesluit 2010/781

Inerte goederen

De belangrijkste groep goederen die onder deze paragraaf valt zijn inerte goederen. Inerte goederen zijn goederen die niet vallen onder de in artikel 1.1 van het besluit gedefinieerde begrippen «bodembedreigende stof», «gevaarlijke stof» of «CMR-stof». Dat betekent dat inerte goederen in principe de bodem en het oppervlaktewater niet verontreinigen en geen externe veiligheidseffecten zullen veroorzaken. De belangrijkste milieubelasting die sommige inerte goederen wel kunnen veroorzaken komt voort uit stufgevoeligheid. Daarnaast is het niet de bedoeling dat inerte goederen bij op- en overslag in het oppervlaktewater terecht komen. Voor inerte goederen heeft deze paragraaf een brede werkingssfeer. Voor alle inrichtingen (type A, B en C) regelt deze paragraaf de op- en overslag van inerte goederen.

Het aantal voorschriften in deze paragraaf dat van toepassing is op op- en overslag van inerte goederen is zeer beperkt. Het gaat dan alleen om de volgende artikelen:

Artikel 3.32: vangnetbepaling om verspreiding van goederen tegen te gaan;

Artikel 3.33: lozing van afvalwater dat in contact is geweest met inerte goederen.

Indien de inerte goederen stufgevoelig zijn, zijn ook de artikelen 3.37–3.39 van het besluit van toepassing. Dat kan het geval zijn bij grond (met name zand) en sommige bouwmaterialen. Daarbij is van belang op te merken dat de meeste inerte stufgevoelige goederen behoren tot klasse S2, S4 of S5 volgens bijlage 4.6 van de NeR. Slechts bij uitzondering vallen inerte goederen in de meest problematische klassen stufgevoelige goederen, S1 en S3. In de meeste gevallen zal bij inerte goederen dan ook alleen artikel 3.37 van toepassing zijn naast 3.32 en 3.33. Inerte goederen kunnen brandgevaarlijk zijn. Denk bijvoorbeeld aan hout, papier of banden van voertuigen. De brandgevaarlijkheid van goederen die geen gevaarlijke stoffen zijn, wordt geregeld via het Besluit brandveilig gebruik bouwwerken. In dit besluit zijn hieraan geen eisen gesteld.

In de ministeriële regeling worden goederen aangewezen die in ieder geval als inert worden gekarakteriseerd. Deze opsomming is vooral bedoeld ter verduidelijking. Voor niet genoemde goederen zal individueel getoetst moeten worden of deze als inert mogen worden beschouwd.

Andere goederen dan inerte goederen bij inrichtingen type B

Voor inrichtingen type B heeft deze paragraaf een vangnetfunctie. Dat wil zeggen dat in deze paragraaf de voorschriften staan voor op- en overslag van goederen die niet al in andere paragrafen geregeld zijn. De genoemde andere paragrafen regelen:

- 3.3.4: Opslag van propaan in tanks,
- 3.3.5: Opslag van diverse vloeistoffen in ondergrondse tanks,
- 3.3.7: Opslag van gedemonteerde airbags en gordelspanners bij autodemontagebedrijven,
- 4.1.1: Opslag van gevaarlijke stoffen en bodembedreigende stoffen in verpakking niet zijnde vuurwerk, vaste kunstmeststoffen, asbest, gedemonteerde airbags en gordelspanners en andere ontplofbare stoffen,
- 4.1.2: Opslag van vuurwerk en andere ontplofbare stoffen,
- 4.1.3: Opslag stoffen in opslagtanks,
- 4.1.4: Parkeren van vervoerseenheden,
- 4.1.7: opslag van vaste kunstmest.

Goederen die niet inert zijn en niet in een van deze paragrafen vallen zijn vooral bodembedreigende stoffen die geen gevaarlijke stoffen zijn. Het kan dan bijvoorbeeld gaan om autowrakken die gevaarlijke stoffen of voorwerpen bevatten, beschadigde apparaten waaruit vloeistoffen kunnen lekken, goederen die kunnen uitlogen en licht verontreinigde grond en baggerspecie. Voor deze goederen kunnen alle bepalingen in de paragraaf van toepassing zijn. Ook de opslag van asbest is in deze paragraaf opgenomen. Aangezien voor de opslag van asbest dat van buiten de inrichting komt in bijna alle gevallen de uitgebreide omgevingsvergunning vereist blijft, kan asbest bij een inrichting type B alleen voorkomen bij een gemeentelijk inzamelpunt. Ook is het composteren van eigen materiaal voor inrichtingen type B in deze paragraaf opgenomen. Voor composteren wordt net als voor de opslag van vaste mest verwezen naar het besluit landbouw. Dit is een tijdelijke regeling, die komt te vervallen op het moment van samenvoeging met het Besluit landbouw.

Andere goederen dan inerte goederen bij inrichtingen type C

Bij inrichtingen type C is deze paragraaf alleen van toepassing in twee bijzondere situaties.

Ten eerste geldt dat als er sprake is van een autodemontagebedrijf, een zuiveringstechnisch werk of een gemeentelijk inzamelpunt voor afvalstoffen, dat de werkingssfeer van de paragraaf hetzelfde is als voor een inrichting type B, dus ook dan is het een vangnet dat van toepassing is als de andere paragrafen niet van toepassing (zouden) zijn. De reden hiervoor is dat dit soort inrichtingen voor het grootste deel via hoofdstuk 3 geregeld wordt en in die gevallen ook «overige» op- en overslag volledig onder deze paragraaf kan vallen. Ten tweede geldt dat het lozen in een aangewezen oppervlaktewaterlichaam ten gevolge van het op- en overslaan van alle goederen die niet inert zijn, onder deze paragraaf geregeld is. Het gaat in dat geval om meer goederen dan voor een inrichting type B of een autodemontagebedrijf, een zuiveringstechnisch werk, of gemeentelijk inzamelpunt geregeld zijn; in principe valt bijvoorbeeld ook overslag van goederen die bodembedreigend of gevaarlijk zijn dan onder de paragraaf. Gevaarlijke stoffen of CMR-stoffen worden overigens in de regel niet onverpakt in de buitenlucht op- en overgeslagen. Als dit toch gebeurt zijn maatregelen nodig om contact met hemelwater te voorkomen. In dat geval geldt deze paragraaf op grond van de Wtw, en wordt alleen de lozing geregeld. Voor de andere aspecten blijft de omgevingsvergunning milieu of het Besluit landbouw het toetsingskader. De enige artikelen die in dat geval gelden zijn artikel 3.32 en artikel 3.34 en indien er sprake is van een stuifgevoelige goederen die in het oppervlaktewater kunnen raken artikel 3.37.

Toelichting artikel 3.31 n.a.v. wijzigingsbesluit 2014/20 Artikel 3.31, tweede lid, onderdeel b, is vervallen omdat «composteren» een eigen paragraaf (3.5.7 nieuw) heeft gekregen. Per abuis was de reikwijdtebepaling (artikel 3.31, tweede lid) daar niet op aangepast. Dat is met dit onderdeel hersteld. Bij inrichtingen type C is deze paragraaf alleen van toepassing in specifieke situaties, bijvoorbeeld een inrichting type C waarvan een demontagebedrijf voor wrakken van tweewielige motorvoertuigen deel uitmaakt.

Met het toevoegen van «demontagebedrijf voor tweewielige motorvoertuigen» aan artikel 3.31, derde lid, onder a, onder 1°, is het toepassingsbereik van paragraaf 3.4.3 (opslaan en overslaan van goederen) uitgebreid. Dit betekent dat voor een demontagebedrijf voor tweewielige motorvoertuigen die door een vergunningplichtige activiteit (bijvoorbeeld doordat er ook vrachtwagens worden gedemonteerd) als inrichting type C wordt beschouwd, de werkingssfeer van de paragraaf dezelfde is als voor een inrichting type B. De bepaling fungeert daarmee als vangnet dat van toepassing is als de andere paragrafen niet van toepassing (zouden) zijn. De reden hiervoor is dat voor een demontagebedrijf voor tweewielige motorvoertuigen het grootste deel via hoofdstuk 3 is geregeld en in die gevallen ook de «overige» op- en overslag volledig onder deze paragraaf kan vallen.

Toelichting artikel 3.31 en artikel 3.32 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 De artikelen 3.31 en 3.32 zijn aangevuld met het zeven van grond. Inrichtingen voor het breken, malen, zeven of drogen van de genoemde stoffen als bedoeld in artikel 41 van de Wet geluidhinder zijn in onderdeel D, van bijlage I, bij het Bor, aangewezen vanaf een bepaalde capaciteit omdat ze in belangrijke mate geluidhinder kunnen veroorzaken. Onder die capaciteitsdrempel vinden de meeste genoemde activiteiten in Nederland niet plaats. De enige uitzondering is het zeven van zand en grind dat ook kleinschalig plaatsvindt. Dit kan onder de algemene regels vallen, mits daaraan voorschriften worden gesteld. De voorschriften uit de paragraaf 3.4.3 op- en overslag van goederen zijn hiervoor geschikt.

Artikel 3.32

1 Goederen worden in de buitenlucht zodanig op- of overgeslagen dat:

- a zoveel mogelijk wordt voorkomen dat stofverspreiding optreedt die op een afstand van meer dan 2 meter van de bron met het blote oog waarneembaar is;
- b verontreiniging van de omgeving zoveel mogelijk wordt beperkt;
- c zoveel mogelijk wordt voorkomen dat goederen in een oppervlaktewaterlichaam geraken;
- d zoveel mogelijk wordt voorkomen dat goederen in een voorziening voor het beheer van afvalwater geraken.

2 Het eerste lid is van overeenkomstige toepassing op het zeven van grond.

Toelichting artikel 3.32 n.a.v. wijzigingsbesluit 2010/781 Dit artikel is een algemene vangnetbepaling die zegt dat goederen zo moeten worden op- en overgeslagen dat verspreiding door stuiven, morsen of andere ongewenste routes zoveel mogelijk moet

worden beperkt. In onderdeel a is opgenomen dat goederen in de buitenlucht zodanig moeten worden op- of overgeslagen dat op een afstand van 2 meter van de bron de uitstoot van stof met het blote oog niet waarneembaar is. In de ministeriële regeling wordt aangegeven met welke maatregelen in elk geval aan dit artikel wordt voldaan. Dit betreft voorschriften zoals het bevochtigen van de bulkgoederen uit de klassen S2 en S4, het afdekken van de goederen of het aanleggen van windreductieschermen. Voor de overslag worden in een ministeriële regeling maatregelen beschreven zoals een maximale storthoogte van een meter, maatregelen bij storttrechters en maatregelen bij continu mechanisch transport overeenkomstig hetgeen nu in paragraaf 3.8.1 van de NeR is geregeld. Aandachtspunt is op- en overslag van goederen langs oppervlaktewateren. Zo veel mogelijk moet voorkomen worden dat de goederen afvloeien in het oppervlaktewater (bijvoorbeeld zand of grind op de oever). Hetzelfde geldt voor het in de bedrijfsriolering geraken van bulkgoederen omdat daarmee een adequate afvoer van afvloeiend hemelwater zou kunnen worden belemmerd en het hemelwater onnodig wordt vervuild door de opgeslagen bulkgoederen. Bij overslag van en naar schepen moeten ook maatregelen worden genomen om morsen te voorkomen. Al deze maatregelen worden uitgewerkt in de ministeriële regeling.

Toelichting artikel 3.31 en artikel 3.32 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 De artikelen 3.31 en 3.32 zijn aangevuld met het zeven van grond. Inrichtingen voor het breken, malen, zeven of drogen van de genoemde stoffen als bedoeld in artikel 41 van de Wet geluidhinder zijn in onderdeel D, van bijlage I, bij het Bor, aangewezen vanaf een bepaalde capaciteit omdat ze in belangrijke mate geluidhinder kunnen veroorzaken. Onder die capaciteitsdrempel vinden de meeste genoemde activiteiten in Nederland niet plaats. De enige uitzondering is het zeven van zand en grind dat ook kleinschalig plaatsvindt. Dit kan onder de algemene regels vallen, mits daaraan voorschriften worden gesteld. De voorschriften uit de paragraaf 3.4.3 op- en overslag van goederen zijn hiervoor geschikt.

Artikel 3.33

- 1 Het in een voorziening voor de inzameling en het transport van afvalwater, niet zijnde een vuilwaterriool, lozen van afvalwater dat in contact is geweest met inerte goederen, is toegestaan indien het gehalte aan onopgeloste stoffen in enig steekmonster niet meer bedraagt dan 300 milligram per liter.
- 2 Bij het in het oppervlaktewater lozen van afvalwater dat met inerte goederen in contact is geweest, ontstaat geen visuele verontreiniging.
- 3 Het lozen op of in de bodem van afvalwater dat met inerte goederen in contact is geweest, is toegestaan.
- 4 Het in een vuilwaterriool lozen van afvalwater dat in contact is geweest met inerte goederen vindt slechts dan plaats indien het lozen, bedoeld in het eerste tot en met het derde lid, redelijkerwijs niet mogelijk is en het gehalte aan onopgeloste stoffen niet meer bedraagt dan 300 milligram per liter.
- 5 Het te lozen afvalwater, bedoeld in het eerste en vierde lid, kan op een doelmatige wijze worden bemonsterd.
- 6 Indien de opgeslagen inerte goederen worden bevochtigd, wordt afvalwater dat met opgeslagen goederen in contact is geweest, zoveel mogelijk voor dit bevochtigen gebruikt.

Toelichting artikel 3.33 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 Voor de op- en overslag van inerte goederen was het verplicht een bemonsteringsvoorziening te hebben (artikel 3.33, vierde lid, (oud). Uit overleg met het bedrijfsleven uit het Rotterdamse havengebied blijkt dat het aanleggen van dergelijke voorzieningen op bijvoorbeeld pontons of andere werktuigen waarmee de activiteit wordt uitgevoerd, tot onevenredig hoge kosten leidt in verhouding tot de milieurelevantie van de lozing. De lozing heeft namelijk geen invloed op de chemische kwaliteit van het oppervlaktewater. Omdat een troebeling wel invloed kan hebben op de ecologische kwaliteit is de grenswaarde voor onopgeloste stoffen vervangen door het criterium «visuele verontreiniging». In het buitengebied is meestal geen voorziening voor de inzameling of het transport van afvalwater beschikbaar. Voor die gevallen waar wel een dergelijke voorziening aanwezig is, geldt onverkort de eis dat een adequate bemonsteringsvoorziening aanwezig moet zijn (vijfde lid). Vanwege de uniformiteit wordt voor zowel het Activiteitenbesluit als voor het Besluit lozen buiten inrichtingen de eis voor de op- en overslag van inerte goederen gelijk getrokken. Dit betekent dat de bestaande maatwerkbaarheid om voor onopgeloste stoffen een lagere emissiegrenswaarde vast te stellen, komt te vervallen. Lozen op de bodem wordt toegestaan maar de eis dat bemonsterd moet kunnen worden, vervalt in verband hiermee. Bemonstering is enkel voorgeschreven bij lozingen op het schoon- en vuilwaterriool. Door dezelfde eisen te stellen in zowel het Activiteitenbesluit als in het Besluit lozen buiten inrichtingen, wordt het samengaan van deze besluiten in de toekomst vereenvoudigd.

Artikel 3.34

- 1 Bij het lozen van afvalwater afkomstig van het op- en overslaan van goederen, niet zijnde inerte goederen, wordt ten minste voldaan aan het tweede tot en met negende lid.
- 2 Indien opgeslagen goederen als bedoeld in het eerste lid worden bevochtigd, wordt afvalwater dat met die goederen in contact is geweest, zoveel mogelijk voor dit bevochtigen gebruikt.
- 3 Het in een aangewezen oppervlaktewaterlichaam lozen van afvalwater dat in contact is geweest met goederen als bedoeld in het eerste lid waaruit geen vloeibare bodembedreigende stoffen kunnen lekken, is toegestaan indien in enig steekmonster de emissiegrenswaarden, vermeld in tabel 3.34, niet worden overschreden.

Tabel 3.34

Parameter	Emissiegrenswaarde
Chemisch zuurstof verbruik	200 milligram per liter
Som zware metalen (som van arseen, chroom, koper, lood, nikkel en zink)	1 milligram per liter
Minerale olie	20 milligram per liter
PAK's	50 microgram per liter
Extraheerbaar organisch chloor	5 microgram per liter

Parameter	Emissiegrenswaarde
Totaal stikstof	10 milligram per liter
Fosfor	2 milligram per liter

Toelichting tabel 3.34, begrip 'PAK's', n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558 Het Activiteitenbesluit bevat sinds 1 juli 2011 een begripsbepaling voor PAK's. Het is daarom niet langer nodig om in tabel 3.34 van artikel 3.34, derde lid, een opsomming op te nemen. Met onderhavige wijziging worden de opsommingen in de genoemde tabel vervangen door PAK's.

- 4 Het bevoegd gezag kan met betrekking tot het lozen, bedoeld in het derde lid, bij maatwerkvoorschrift hogere emissiegrenswaarden vaststellen, voor zover het belang van de bescherming van het milieu zich daartegen niet verzet.
- 5 Bij het in een aangewezen oppervlaktewaterlichaam lozen van afvalwater dat in contact is geweest met goederen als bedoeld in het eerste lid waaruit geen vloeibare bodembedreigende stoffen kunnen lekken, ontstaat geen visuele verontreiniging.
Toelichting artikel 3.34, vijfde lid n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 In artikel 3.34, vijfde lid, is voor goederen, niet zijnde inerte goederen, een soortgelijke eis opgenomen als in artikel 3.33, tweede lid, voor inerte goederen. De emissiewaarde van ten hoogste 300 milligram per liter is vervangen door een verbod op het ontstaan van visuele verontreiniging. Hiermee kan een optimale reductie van de lasten worden bereikt.
- 6 Het lozen van afvalwater, bedoeld in het derde lid, in een vuilwaterriool is toegestaan indien het gehalte aan onopgeloste stoffen niet meer bedraagt dan 300 milligram per liter.
- 7 Het lozen van afvalwater dat in contact is geweest met goederen als bedoeld in het eerste lid in een vuilwaterriool is toegestaan indien enig steekmonster niet meer bevat dan:
 - a 20 milligram olie per liter;
 - b 300 milligram onopgeloste stoffen per liter.
- 8 In afwijking van het zevende lid bedraagt het gehalte aan olie ten hoogste 200 milligram per liter in enig steekmonster, indien het afvalwater voorafgaand aan vermenging met ander afvalwater wordt geleid door een slibvangput en olieafscheider die:
 - a voldoen aan en worden gebruikt conform NEN-EN 858-1 en 2, of
 - b zijn geplaatst voor het van toepassing worden van dit besluit of een deel daarvan op een activiteit in de inrichting en op de hoeveelheid afvalwater zijn afgestemd.
- 9 Het te lozen afvalwater, bedoeld in het derde tot en met achtste lid, kan op een doelmatige wijze worden bemonsterd.
- 10 Bij ministeriële regeling worden goederen aangewezen die voor de toepassing van deze paragraaf in ieder geval worden aangemerkt als goederen waaruit vloeibare bodembedreigende stoffen kunnen lekken.

Toelichting artikel 3.34 n.a.v. wijzigingsbesluit 2010/781 Bij op- en overslag van andere stoffen dan genoemd in de regeling geeft de regelgeving geen voorkeur voor de lozingsroute, alhoewel ook hier het uitgangspunt van artikel 10.29a Wm opgang doet. Dus bij voorkeur directe lozing. Bij directe lozing op oppervlaktewater dienen de grenswaarden volgens tabel 3.34 als voorwaarden. Niet voor alle goederen zijn alle parameters uit tabel 3.34 relevant. Zo zijn bijvoorbeeld voor agribulk alleen het chemisch zuurstofverbruik, totaal stikstof en fosfor van belang. Bij lozing op het vuilwaterriool mag het te lozen afvalwater niet meer dan 300 milligram per liter onopgeloste bestanddelen bevatten. Voorwaarde is wel dat het vuilwaterriool deze hoeveelheid afvalwater kan verwerken. Dit kan eventueel worden beperkt met een maatwerkvoorschrift op grond van artikel 2.1 van het besluit. Voorstaande geldt niet voor lozing op oppervlaktewateren die met het oog op het lozen bijzondere bescherming behoeven. Lozingen op deze wateren zijn in beginsel verboden, maar kunnen bij een inrichting type B via een vergunning op grond van artikel 6.2, eerste lid, onderdeel a, van de Wtw, alsnog worden toegestaan. Een dergelijke vergunning wordt voorbereid op grond van artikel 6.1b van het Waterbesluit (reguliere procedure). De lozingsnormen van tabel 3.34 kunnen bij maatwerkvoorschrift worden verruimd indien de belang van het bescherming van het milieu zich hiertegen niet verzet. Bij beoordeling van deze verruiming zal moeten worden getoetst of de verruiming de kwaliteitsdoelstellingen voor het ontvangend oppervlaktewater niet verstoren. Ook zal bij verruiming nog steeds BBT toegepast moeten worden voor de lozing. De eis voor onopgeloste stoffen geldt net als in artikel 3.33 voor enig steekmonster. Dat wil zeggen dat alleen in extreme situaties deze concentratie mag worden aangetroffen, bijvoorbeeld bij extreme regenval. Concentraties van ongeveer 100-150 mg/l zijn normaal en daaronder is er in principe geen probleem. Als concentraties worden aangetroffen tussen de 100-150 en 300 kan de handhaver vragen gaan stellen. Overschrijding van de norm van 300 betekent optreden. Net als in artikel 3.33 is er een maatwerkvoorschrift om de norm voor onopgeloste stoffen aan te scherpen. Ook hieraan zal een toetsing aan BBT ten grondslag moeten liggen, net als bij inerte goederen. Ook kan het voorkomen dat de concentratie aan onopgeloste stoffen samenhangt met een andere norm, bijvoorbeeld voor zware metalen (die zich vaak aan onopgeloste bestanddelen binden). In dat geval is het mogelijk voor onopgeloste stoffen een strengere norm bij maatwerk te stellen, als dat nodig is om te voldoen aan de norm voor zware metalen. Het te lozen afvalwater kan in alle gevallen op doelmatige wijze worden bemonsterd. Dit enerzijds ter toetsing aan de grenswaarden genoemd in dit artikel en anderzijds ter controle of voldaan wordt aan de zorgplichtbepaling.

Artikel 3.35

- 1 Het boven een oppervlaktewaterlichaam opslaan van goederen, niet zijnde inerte goederen, vindt niet plaats, tenzij het opslaan benedendeks plaatsvindt op een binnenschip.
- 2 Indien goederen, niet zijnde inerte goederen, boven een oppervlaktewaterlichaam aanwezig zijn, wordt

ten behoeve van het voorkomen dan wel voor zover dat niet mogelijk is het zoveel mogelijk beperken van verontreiniging van een oppervlaktewaterlichaam voldaan aan de bij ministeriële regeling te stellen eisen.

Toelichting artikel 3.35 n.a.v. wijzigingsbesluit 2010/781 *Het is niet wenselijk dat stoffen die het oppervlaktewater kunnen vervuilen vrij boven het oppervlaktewater opgeslagen worden. Om die reden is deze opslag alleen toegestaan als het benedendeks plaats vindt op een schip. Een voorbeeld hiervan is een bunkerstation voor de binnenvaart. De binnenvaartregelgeving stelt eisen waar dergelijke schepen aan moeten voldoen. Laad- en losactiviteiten boven oppervlaktewater (bijvoorbeeld bovendeks en op steigers) zijn wel toegestaan, maar hierbij moeten de maatregelen in de ministeriële regeling worden toegepast ter bescherming van het oppervlaktewater.*

Artikel 3.36

1 Bij het opslaan en overslaan van goederen, niet zijnde inerte goederen, wordt ten behoeve van het realiseren van een verwaarloosbaar bodemrisico, voldaan aan de bij ministeriële regeling te stellen eisen.

2 Bij het opslaan en overslaan van bederfelijke afvalstoffen wordt ten behoeve van het voorkomen dan wel beperken van geurhinder ten minste voldaan aan de bij ministeriële regeling te stellen eisen.

Toelichting artikel 3.36, tweede lid n.a.v. wijzigingsbesluit 2014/20 *Artikel 3.36, tweede lid, geeft een mogelijkheid om bij ministeriële regeling eisen te stellen aan de opslag van bederfelijke afvalstoffen. Tot nu toe is deze bevoegdheid alleen voor groenafval in de ministeriële regeling ingevuld. De formulering van het tweede lid maakte dit tot een zogenaamde uitputtende regeling, waardoor maatwerk op grond van de zorgplicht is uitgesloten. De bedoeling is echter steeds geweest dat dit maatwerk wel mogelijk is voor andere bederfelijke afvalstoffen dan groenafval waarvoor (nog) geen voorschriften gesteld zijn. Om hier recht aan te doen wordt «ten minste» in het artikel ingevoegd, zodat de regeling alsnog niet-uitputtend is.*

3 Bij het opslaan van autowrakken wordt ten behoeve van een doelmatig beheer van afvalstoffen ten minste voldaan aan de bij ministeriële regeling gestelde eisen.

Toelichting artikel 3.36, derde lid n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 *Om ook eisen aan de inrichting voor tussenopslag te kunnen stellen, is met dit wijzigingsonderdeel in artikel 3.36, derde lid (nieuw), de bevoegdheid voor de Minister van Infrastructuur en Milieu opgenomen om over het opslaan van gedemonteerde autowrakken regels te stellen ten behoeve van een doelmatig beheer van afvalstoffen. In artikel 3.27f, vierde lid, van de Activiteitenregeling is bepaald dat een autowrak waarvan bepaalde stoffen, preparaten of producten zijn afgetapt of gedemonteerd, uitsluitend rechtstreeks vanuit het autodemontagebedrijf naar een inrichting, waarin zich een shredderinstallatie bevindt, moet worden afgevoerd. In de Activiteitenregeling wordt nu een uitzondering op deze verplichting opgenomen, waarin wordt bepaald dat een autodemontagebedrijf onder bepaalde voorwaarden een autowrak ook aan een inrichting voor tussenopslag mag afgeven. In de Activiteitenregeling is daarnaast het verbod voor de opslaginrichting opgenomen om demontagehandelingen met betrekking tot de wrakken te verrichten of om handelingen te verrichten waardoor de identiteit of de inhoud van de wrakken onherkenbaar wordt. Tevens zijn in de Activiteitenregeling regels gesteld over het aantal autowrakken dat tijdelijk mag worden opgeslagen.*

Toelichting artikel 3.36 n.a.v. wijzigingsbesluit 2010/781 *Dit is een delegatiebepaling. In de ministeriële regeling wordt nader uitgewerkt welke bodembeschermende voorzieningen vereist zijn en voor welke bederfelijke goederen regels voor geur moeten gelden. «Bederfelijke afvalstoffen» in het tweede lid zijn niet inerte goederen, waarbij geurhinder een rol kan spelen.*

Artikel 3.37

Algemene toelichting 'stuijfoelige goederen' artikelen 3.37 - 3.39 n.a.v. wijzigingsbesluit 2010/781 *In het Besluit opslag- en transportbedrijven milieubeheer was alleen de opslag van zand, grond en grind toegestaan. Voor de opslag van andere stuijfoelige goederen binnen inrichtingen was een vergunning vereist. Daarnaast was een Wvo-vergunning vereist als de opslag plaatsvond in combinatie met een laad- en loswal. In dit besluit is het opslaan en overslaan van bulkgoederen in het algemeen gereguleerd, waardoor de voorheen uitgesloten goederen zoals cement, gips, granen en peulvruchten, kalk, wegzout en zwavel nu onder het besluit vallen. Daarnaast zijn voorschriften gesteld voor de bescherming van het oppervlaktewater bij bulk op- en overslag, waardoor ook de opslag die bij een laad- en loswal plaatsvindt door dit besluit is gereguleerd. De voorschriften voor deze activiteit zijn een doorvertaling van paragraaf 3.8.1 van NeR, aangevuld met eisen ter bescherming van het oppervlaktewater. De betekenis van de klassen S1 tot en met S5 is als volgt:*

S1: sterk stuijfoelig niet bevochtigbaar

S2: sterk stuijfoelig, wel bevochtigbaar

S3: licht stuijfoelig, niet bevochtigbaar

S4: licht stuijfoelig, wel bevochtigbaar

S5: nauwelijks of niet stuijfoelig.

In bijlage 4.6 van de NeR is een lijst opgenomen met de indeling in stuijfoelklassen van de stuijfoelige goederen. Voor stoffen die in de bijlage niet zijn ingedeeld in een bepaalde stuijfoelklasse maakt het bevoegd gezag in overleg met het bedrijf een passende indeling. De lijst is in te zien op <http://www.infomil.nl/onderwerpen/klimaat-lucht/ner/digitale-ner/4-bijlagen/4-6-stuijfoelklassen/>. Voor stoffen die behoren tot stuijfoelklasse S5 zijn in dit besluit en de bijbehorende regeling geen voorschriften gesteld om stuiven tegen te gaan.

1 Bij de volgende windsnelheden vinden afhankelijk van de stuijfoeligheid van de goederen, behorend tot de stuijfoelklassen volgens bijlage 3, geen overslagactiviteiten plaats:

a S1 en S2 bij een windsnelheid groter dan 8 meter per seconde;

b S3 bij een windsnelheid groter dan 14 meter per seconde.

2 Indien degene die de inrichting drijft aantoont dat door het treffen van maatregelen verspreiding en morsing van losse goederen ten gevolge van de weersomstandigheden wordt voorkomen kan het bevoegd gezag bij maatwerkvoorschrift het eerste lid niet van toepassing verklaren en

overslagactiviteiten bij grotere windsnelheden dan aangegeven in het eerste lid onder voorwaarden toestaan. Deze voorwaarden kunnen betrekking hebben op de toe te passen maatregelen om verspreiding of morsing van goederen te voorkomen of op hogere maximale windsnelheden dan genoemd in het eerste lid, waarboven overslag niet meer is toegestaan.

Toelichting artikel 3.37 n.a.v. wijzigingsbesluit 2010/781 Voor stoffen van stuifklasse S1, S2 en S3 mag vanaf bepaalde windsnelheden geen overslag meer plaats vinden. Paragraaf 3.8.1 van de NeR bevat daarnaast ook de eis dat voor klasse S4 en S5 geen overslag plaats vindt bij windsnelheden groter dan 20 meter per seconde (windkracht 8–9). Dit laatste is dermate vanzelfsprekend dat het niet in de voorschriften is opgenomen. In veel vergunningen voor overslagbedrijven, die onder dit besluit gaan vallen, zijn voorschriften opgenomen voor het geval dat tijdens het overslaan de wind toeneemt tot boven de maximale waarden. In die gevallen mag volgens de vergunning de overslag worden voortgezet, op voorwaarde dat extra maatregelen genomen worden tegen stofverspreiding. Om te voorkomen dat deze voorschriften vervallen is een maatwerkmogelijkheid opgenomen. De mogelijkheid voor maatwerk is breed gehouden, maar in het algemeen is het niet de bedoeling dat bij hogere windsnelheden gewerkt wordt, en wordt aanbevolen deze mogelijkheid alleen te gebruiken voor gevallen waarin de wind toeneemt tijdens het overslaan.

Artikel 3.38

- 1 Het opslaan en mengen van goederen behorend tot stuifklassen S1 of S3 van bijlage 3 vindt plaats in gesloten ruimtes.
- 2 Onverminderd artikel 2.5, eerste, vierde en zesde lid, en artikel 2.6 is bij het opslaan, overslaan en mengen van stuifgevoelige goederen in gesloten ruimtes de emissieconcentratie van stofklasse S niet meer dan:
 - a 5 milligram per normaal kubieke meter, indien de massastroom van stofklasse S gelijk is aan of groter is dan 200 gram per uur; en
 - b 50 milligram per normaal kubieke meter indien de massastroom kleiner is dan 200 gram per uur.
- 3 Bij pneumatisch transport van stuifgevoelige goederen behorend tot stuifklasse S1 of S2 van bijlage 3 is de emissie van stofklasse S uit een container, bulktransportwagen of ander transportmiddel niet hoger dan 10 milligram per normaal kubieke meter.

Toelichting artikel 3.38 en 3.39 n.a.v. wijzigingsbesluit 2010/781 De opslag en mengen van de bulkgoederen die behoren tot stuifklassen S1 of S3, en die dus niet bevochtigbaar zijn, moet plaatsvinden in gesloten ruimtes. Voor stoffen behorend tot stuifklasse S1 betekent dit dat zij worden opgeslagen in gesloten containers of volledig afgesloten ruimtes. Onder gesloten ruimtes wordt verstaan opslag in een gebouw of in een silo of gesloten container. Dergelijke ruimtes hebben (uitzonderingen daargelaten) geen ventilatie en zullen daardoor een dermate geringe emissie hebben dat deze altijd onder de in artikel 2.6 of 3.38, tweede lid, genoemde massastroom blijft. Indien er wel sprake is van ventilatie dan moet bij een emissie boven de massastroom een stoffilter worden toegepast. Stoffen behorend tot stuifklasse S3 kunnen worden opgeslagen in een loods met ventilatiesleuven. Zolang er niet geforceerd geventileerd wordt, zal ook hier de emissie niet boven de massastroom uitkomen. Aan de opslag van niet-stuifgevoelige bulkgoederen, zoals bijvoorbeeld stenen, hoeven geen voorschriften te worden gesteld. Het Besluit bouw- en houtbedrijven milieubeheer en het Besluit detailhandel- en ambachtsbedrijven milieubeheer stelden eisen aan de opslag van meel en houtmot. De reikwijdte is uitgebreid ten opzichte van de hiervoor genoemde besluiten, zodat alle opslag waarbij stof vrijkomt is gereguleerd. De voorschriften van deze besluiten waren licht verschillend en zijn nu geüniformeerd. De term «fijnkorrelig» is vervangen door «stuifgevoelig» om aan te sluiten bij de terminologie van de NeR. Voorschriften voor de overvulsigaling, de aarding, beveiliging tegen blikseminslag en het voorkomen van stofexplosies zijn verplicht op grond van de Arbeidsomstandighedenwet 1998 en daarom niet in dit besluit opgenomen. Onder artikel 3.38 vallen ook discontinue stofemissies, zoals het stof dat vrijkomt bij het overslaan (storten) van meel bij een bakkerij. In het algemeen geldt dat de eisen voor stofemissies alleen van toepassing zijn als de grensmassastroom van 200 gram per uur wordt overschreden en er jaarlijks meer dan 100 kilogram stof geëmitteerd wordt (zie artikel 2.6). Bij incidentele emissies zoals die in de bakkerijbranche is vaak lastig te bepalen of deze grenzen overschreden worden. Vanuit het Arbo-convenant grondstofallergie worden in de sector bovendien brongerichte maatregelen genomen om de stofemissies zoveel mogelijk te voorkomen. Bakkerijen die aan dit convenant meewerken stellen een stofbeheersingsplan op. Meer informatie over deze aanpak is te vinden op www.blijmetstofvrij.nl. Het is aannemelijk dat de bakkerijen op deze manier tevens onder de grensmassastroom blijven en derhalve aan dit artikel voldoen. In het derde lid zijn de voorschriften ten aanzien van de stofemissies vanwege het vullen van het transportmiddel zijn verduidelijkt. Deze eisen kunnen soepeler zijn dan voor de opslag, omdat het hier gaat om een incidentele emissie. Pneumatisch transport van hout mot en andere stuifgevoelige goederen komt steeds minder vaak voor. Als een transportwagen pneumatisch gevuld wordt is er op de wagen een afblaaspunt voor de transportlucht. Om emissie van de stuifgevoelige goederen te beperken en te kunnen voldoen aan artikel 3.38 kan er op dat afblaaspunt een stoffilter worden aangebracht. Naast dit artikel blijft de afdeling 2.3 Lucht onverminderd van toepassing, die afdeling is van belang indien er ook vanwege andere activiteiten stof kan vrijkomen.

Artikel 3.39

Bij het opslaan, overslaan en mengen van stuifgevoelige goederen in gesloten ruimtes worden ten behoeve van het voorkomen dan wel beperken van diffuse emissie en om het doelmatig verspreiden van emissies naar de buitenlucht te bevorderen ten minste de bij ministeriële regeling voorgeschreven maatregelen toegepast.

Artikel 3.40 Vervallen per 01-01-2016 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337

Toelichting op vervallen van artikel 3.40 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 Artikel 3.40 is vervallen omdat de voorschriften voor de opslag van asbest in een aparte paragraaf (3.4.11) zijn opgenomen.

§ 3.4.4 Vervallen per 01-01-2013 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558

§ 3.4.5 Opslaan van agrarische bedrijfsstoffen

Artikel 3.45

- 1 Deze paragraaf is van toepassing op het opslaan van agrarische bedrijfsstoffen met een totaal volume van meer dan 3 kubieke meter.
- 2 In afwijking van het eerste lid is deze paragraaf niet van toepassing op het opslaan van dierlijke meststoffen die niet verpompbaar zijn, met een totaal volume van meer dan 600 kubieke meter.

Toelichting artikel 3.45 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441 In deze paragraaf wordt het opslaan van agrarische bedrijfsstoffen dat kan leiden tot bodemverontreiniging, geurhinder of verontreiniging van oppervlaktewaterlichamen geregeld. Onder agrarische bedrijfsstoffen vallen: vaste mest (dierlijke meststoffen die niet verpompbaar zijn), kuilvoer, restmateriaal afkomstig van de teelt van gewassen, bijvoedermiddelen die niet verpompbaar zijn en gebruikt substraatmateriaal.

Vaste mest (dierlijke meststoffen die niet verpompbaar zijn)

Het opslaan van vaste mest maakt vaak deel uit van een inrichting die onder de werkingssfeer van dit wijzigingsbesluit valt. Vaste mest wordt in een aantal gevallen ook op kopakkers van akkerbouwpercelen tijdelijk opgeslagen, voor de aanwending op omringende percelen. Indien het opslaan als zodanig is aan te merken als een inrichting, dus in ieder geval – naast andere vereisten – een omvang heeft van ten minste 10 kubieke meter vaste meststoffen (zie Besluit omgevingsrecht, bijlage 1, onderdeel C, categorie 7.2), is dit wijzigingsbesluit van toepassing op dit opslaan.

Restmateriaal afkomstig van de teelt van gewassen

Ook voor het opslaan van restmateriaal afkomstig van de teelt van gewassen gelden de eisen uit deze paragraaf. Restmateriaal afkomstig van de teelt van gewassen is bijvoorbeeld afkomstig van de teelt van bloembollen, vollegrondsgroente, vaste planten, akkerbouwproducten en fruit. Restmateriaal van de teelt van groente ontstaat onder andere bij het pellen van uien, verwerken van spruitkool, bij langdurige opslag van witte en rode kool in koelcellen (verwijderen buitenste blad als dit door rot is aangetast). Ook afgedragen gewas dat resteert aan het einde van de teelt, nadat de voor consumptie bedoelde delen van het gewas zijn verwijderd, is restmateriaal.

Voor het composteren van groenafval, waaronder restafval afkomstig van de teelt van gewassen, gelden de eisen uit paragraaf 3.5.7. De eisen voor het opslaan zijn strenger dan de eisen voor het composteren omdat bij opslaan een groter risico bestaat op het ontstaan van perssap of percolatiewater. Of er sprake is van opslaan of composteren volgt uit de opgenomen definitie van «composteringshoop». Die houdt in dat een composteringshoop is opgezet met als doel het materiaal te composteren.

Bijvoedermiddelen

Bij veehouderijen kan gebruik worden gemaakt van brijvoer als voermethode. Bij de bereiding van diervoeders wordt gebruik gemaakt van droge en natte bijvoedermiddelen. Er is een uitzondering gemaakt voor vloeibare bijvoedermiddelen, zijnde bijvoedermiddelen die verpompbaar zijn en niet op sleufsilos, maar in tanks of verticale silos worden opgeslagen. Het opslaan van droge en natte, maar niet vloeibare, bijvoedermiddelen valt onder de paragraaf over het opslaan van agrarische bedrijfsstoffen; het opslaan van vloeibare bijvoedermiddelen is in paragraaf 3.4.7 geregeld.

Champost

Champignoncompost, ook wel champost genoemd, wordt gebruikt als teeltsubstraat bij de champignonteelt en bevat vaak een gehalte aan dierlijke meststoffen. Daarom wordt champost gerekend tot dierlijke meststoffen. Voor het opslaan van de champignoncompost zijn daarom de voorschriften voor het opslaan van agrarische bedrijfsstoffen van toepassing.

Veevoeder, graan, zand en grond

Het opslaan van overig veevoeder, graan, zand en grond valt niet onder het opslaan van agrarische bedrijfsstoffen, maar is geregeld in paragraaf 3.4.3. Opslaan en overslaan van goederen. Het opslaan en het mengen van bepaalde bulkgoederen moet inpandig gebeuren. Het gaat om stoffen van stuijklaas S1 en S3 volgens de NeR. Stuijklaas S1 is sterk stuijgevoelig, niet bevochtigbaar. Hieronder vallen bijvoorbeeld diverse soorten meel. Stuijklaas S3 is licht stuijgevoelig, niet bevochtigbaar, bijvoorbeeld graan en sommige zaden. Met betrekking tot de inpandige opslag zijn – naast andere voorschriften – emissieconcentratie-eisen vastgesteld. Deze gelden pas boven bepaalde vrijstellingsgrenzen. Voor stof geldt een vrijstellingsgrens van 100 kilogram per jaar: als de uitstoot lager is, gelden de emissieconcentratie-eisen niet. Naar verwachting zullen de meeste agrarische inrichtingen onder deze vrijstellingsgrens blijven, zodat de emissieconcentratie-eisen niet snel van toepassing zullen zijn. Dit wordt verklaard door het gegeven dat stofemissies alleen vrijkomen bij het laden en lossen, met name in verdrijvingslucht bij het laden van silos, en doordat het laden en lossen relatief weinig voorkomt bij agrarische inrichtingen.

Er zit overigens meestal geen vast filter op de silo, maar naast de blaasleiding zit vaak een ontluchtingsbuis. Deze heeft een grote diameter zodat de lucht er gemakkelijker uit kan. Aan deze ontluchtingsbuis wordt door de chauffeur een filterzak vastgemaakt die de lucht filtert. De filterzak moet tegenwoordig bij de veehouder worden achtergelaten in verband met de kans op besmettingen.

Bulkgoederen van andere stofklassen mogen buiten worden opgeslagen. Het gaat om stofklasse S2 (sterk stuijgevoelig, wel bevochtigbaar, bijvoorbeeld fijn zand), S4 (licht stuijgevoelig, wel bevochtigbaar, bijvoorbeeld grofzand) en S5 (nauwelijks of niet stuijgevoelig, bijvoorbeeld grind). Met betrekking tot opslag die buiten plaatsvindt, is bijvoorbeeld bepaald dat geen opslagactiviteiten mogen plaatsvinden bij bepaalde windsnelheden en aan de doelvoorschriften voldaan kan worden door het door besproeiing vochtig houden van stoffen.

De artikelen uit deze paragraaf met betrekking tot lozen zijn ook van toepassing buiten inrichtingen. Om te voorkomen dat alle kleinschalige (particuliere) opslagen binnen inrichtingen aan bedrijfsmatige eisen zijn gebonden, is het opslaan van agrarische

bedrijfsstoffen met een totaal volume van minder dan 3 kubieke meter uitgesloten van de eisen voor bodemverontreiniging, geurhinder en lozen in een vuilwaterriool of lozen op of in de bodem. Het lozen in een oppervlaktewaterlichaam als gevolg van het opslaan van agrarische bedrijfsstoffen is verboden. Artikel 1.6 van het Activiteitenbesluit stelt deze activiteit niet vrij van het verbod van artikel 6.2, eerste en tweede lid, van de Waterwet.

Artikel 3.46

- 1 Het opslaan van agrarische bedrijfsstoffen vindt plaats op ten minste:
 - a 100 meter afstand tot een geurgevoelig object dat binnen de bebouwde kom is gelegen, of
 - b 50 meter afstand tot een geurgevoelig object dat buiten de bebouwde kom is gelegen.
- 2 Het eerste lid is niet van toepassing op het opslaan van agrarische bedrijfsstoffen, indien de plaats waar deze bedrijfsstoffen zijn opgeslagen, is gelegen binnen een van de afstanden genoemd in dat lid, het opslaan reeds voor 1 januari 2013 plaatsvond en verplaatsing van de opgeslagen bedrijfsstoffen redelijkerwijs niet kan worden gevegd.
- 3 Indien het tweede lid van toepassing is:
 - a treft degene die de inrichting drijft maatregelen of voorzieningen die geurhinder voorkomen of tot een aanvaardbaar risico beperken, en
 - b geeft degene die de inrichting drijft op verzoek van het bevoegd gezag aan welke maatregelen of voorzieningen hij daartoe heeft getroffen of zal treffen.
- 4 Het eerste lid is niet van toepassing op het opslaan van vaste dierlijke meststoffen die niet afkomstig zijn van landbouwhuisdieren. Het opslaan van vaste dierlijke meststoffen die niet afkomstig zijn van landbouwhuisdieren vindt plaats:
 - a in een afgesloten voorziening voor een periode van ten hoogste twee weken, of
 - b op ten minste 50 meter afstand tot een geurgevoelig object.
- 5 In afwijking van het eerste lid vindt het opslaan van kuilvoer plaats op ten minste 25 meter afstand tot een geurgevoelig object.
- 6 Indien de afstand van het opslagen kuilvoer, niet zijnde knolgewassen, wortelgewassen of fruit, tot een geurgevoelig object minder dan 50 meter bedraagt, is het opslagen kuilvoer afgedekt, behoudens de periode dat veevoeder aan de veevoederopslag wordt toegevoegd of onttrokken.
- 7 De afstanden, genoemd in het eerste lid en vierde tot en met zesde lid, worden gemeten vanaf de buitenzijde van het geurgevoelig object tot het dichtstbijzijnde punt van de plaats waar de agrarische bedrijfsstoffen zijn opgeslagen.
- 8 Het bevoegd gezag kan, indien blijkt dat de geurhinder een aanvaardbaar niveau overschrijdt, onverminderd artikel 2.7a, bij maatwerkvoorschrift eisen stellen aan:
 - a de situering van de plaats van de opgeslagen bedrijfsstoffen;
 - b het afdekken van de opgeslagen agrarische bedrijfsstoffen, of
 - c de frequentie van de afvoer van de opgeslagen agrarische bedrijfsstoffen.
- 9 Het eerste lid en vierde tot en met zesde lid zijn niet van toepassing op in plastic folie verpakte veevoederballen.

***Toelichting artikel 3.46 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441** In verband met geurhinder zijn eisen gesteld aan de afstanden van een plaats voor het opslaan voor agrarische bedrijfsstoffen tot geurgevoelige objecten. De afstanden zijn gebaseerd op het voormalige Besluit landbouw milieubeheer. Voor de omschrijving van geurgevoelige objecten is aangesloten bij de Wet geurhinder en veehouderij. Als aan de vereiste afstanden wordt voldaan, maar desondanks geurhinder optreedt, kunnen met maatwerkvoorschriften aanvullende eisen worden gesteld (zesde lid). Deze kunnen uitsluitend betrekking hebben op de situering van de opslagplaats, het afdekken ervan of de frequentie van afvoer. Voor het opslaan dat reeds plaatsvond op het moment van inwerkingtreding van dit wijzigingsbesluit en de opslagplaats op te korte afstand is gelegen van een geurgevoelig object, is overgangsrecht opgenomen, inhoudende dat als verplaatsing redelijkerwijs niet mogelijk is, een dergelijke opslag gehandhaafd kan blijven. In dat geval moeten wel maatregelen worden getroffen om geurhinder te voorkomen of tot een aanvaardbaar niveau te beperken.*

Omdat kinderboerderijen veelal in de bebouwde omgeving zijn gelegen op korte afstand van geurgevoelige objecten, geldt voor kinderboerderijen altijd een afstandseis van 50 meter tot deze objecten. Als niet aan deze afstand kan worden voldaan, dan is opslag toegestaan in een afgesloten voorziening en gedurende maximaal twee weken. Deze eis is overeenkomstig het voormalige Besluit landbouw milieubeheer. Indien agrarische bedrijfsstoffen op een kortere afstand dan 50 meter tot een geurgevoelig object worden opgeslagen en langer dan twee weken worden bewaard kan in het geval van mest de hoeveelheid oplopen waardoor geurhinder te veel toe kan nemen. Ook indien restmateriaal afkomstig van de teelt van gewassen, zoals groenteresten die als diervoeder kunnen dienen, langer dan twee weken wordt bewaard, kan geurhinder door ontstaan. Voor het opslaan van kuilvoer geldt een kortere minimumafstand van 25 meter. Als het opslaan van kuilvoer op een kortere afstand dan 50 meter plaatsvindt, moet de opslag zijn afgedekt, behoudens de periode dat veevoeder aan de veevoederopslag wordt toegevoegd of onttrokken. Dit geldt niet voor het opslaan van knol- of wortelgewassen of fruit. In het voormalige Besluit landbouw milieubeheer was geregeld dat het afdekken alleen noodzakelijk was bij een drogestofgehalte lager dan 60%. Omdat dit moeilijk handhaafbaar is en dergelijke opslagen bijna altijd zijn afgedekt, is deze voorwaarde vervallen.

***Toelichting artikel 3.46 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337** Artikel 3.46, tweede lid, (oud) bevatte een uitzondering voor het opslaan van agrarische bedrijfsstoffen bij kinderboerderijen. Met dit wijzigingsbesluit vervalt de vergunningplicht voor het houden van een*

groot aantal dieren buiten de landbouwsector. Het gaat om hondenkennels, dierentuinen, valkeniers en dergelijke. De uitzondering in het vierde lid (nieuw) geldt voor het opslaan van vaste dierlijke meststoffen van alle niet-landbouwhuisdieren. Landbouwhuisdieren zijn dieren die voor productiedoeleinden in de agrarische sector worden gehouden. Niet-landbouwhuisdieren zijn alle andere dieren, zoals gezelschapsdieren en dierentuindieren. Het vierde lid (nieuw) is hiertoe aangepast. In artikel 3.46, tweede en derde lid (nieuw), is het overgangsrecht van 6.24c (oud) overgenomen.

Artikel 3.47

- 1 Het in een vuilwaterriool lozen van afvalwater afkomstig van het opslaan van kuilvoer en dierlijke meststoffen die niet verpompbaar zijn, is verboden.
- 2 Het bevoegd gezag kan bij maatwerkvoorschrift het eerste lid niet van toepassing verklaren en het lozen toestaan, indien het belang van de bescherming van het milieu zich niet tegen het lozen in een vuilwaterriool verzet. Artikel 2.2, vierde lid, is van overeenkomstige toepassing.
- 3 Het lozen van afvalwater op of in de bodem ten gevolge van het opslaan van agrarische bedrijfsstoffen is toegestaan, indien het afvalwater ten minste gelijkmatig wordt verspreid over de onverharde bodem.

Toelichting artikel 3.47 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441 Het lozen van afvalwater afkomstig van het opslaan van kuilvoer en dierlijke meststoffen uit de opslag van agrarische bedrijfsstoffen op een vuilwaterriool is niet toegestaan. Het lozen van percolaat afkomstig van andere agrarische bedrijfsstoffen op het vuilwaterriool is wel toegestaan. Dit volgt uit de algemene systematiek van het Activiteitenbesluit, zie ook artikel 2.2, eerste lid. Het bevoegd gezag heeft de mogelijkheid om, indien het lozen geen schade aan milieu toebrengt, lozen van afvalwater afkomstig van het opslaan van kuilvoer en dierlijke meststoffen uit het opslaan van agrarische bedrijfsstoffen in het vuilwaterriool via een maatwerkvoorschrift toe te staan. Lozen op of in de bodem, direct of indirect via lozen op de mestkelder, is toegestaan als er sprake is van gelijkmatige verspreiding over de bodem zodat een puntlozing wordt voorkomen. Lozen in een oppervlaktewaterlichaam van het bovengenoemde afvalwater is niet toegestaan.

Artikel 3.48

Bij het opslaan van agrarische bedrijfsstoffen wordt ten behoeve van het realiseren van een verwaarloosbaar bodemrisico alsmede ten behoeve van het voorkomen van de verontreiniging van een oppervlaktewaterlichaam, voldaan aan de bij ministeriële regeling gestelde eisen.

Toelichting artikel 3.48 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441 De eisen voor de bodembeschermende voorzieningen zijn opgenomen in de ministeriële regeling. In deel A3 van de Nederlandse richtlijn bodembescherming (NRB) is een stoffenlijst opgenomen. Deze dient als hulpmiddel voor de bepaling of een stof bodemverontreinigend kan zijn. Deze lijst bevat: bewerkte en onbewerkte vloeibare en pasteuze agrarische producten, zijnde dierlijke, overige organische en kunstmatige meststoffen en kuilvoer. De eisen voor bodembeschermende voorzieningen worden mede gesteld ter voorkoming van verontreiniging door afvloeiing naar een oppervlaktewaterlichaam vanuit de opslag.

Artikel 3.49

Agrarische bedrijfsstoffen worden op onverhard oppervlak:

- a op een afstand van ten minste 5 meter vanaf de insteek van een oppervlaktewaterlichaam opgeslagen, of
- b zodanig opgeslagen dat het te lozen hemelwater niet in contact kan komen met de opgeslagen agrarische bedrijfsstoffen.

Toelichting artikel 3.49 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441 Door het aanhouden van een afstand van ten minste 5 meter tot de insteek van een oppervlaktewaterlichaam of door het toepassen van een andere voorziening waarmee afstroming naar een oppervlaktewaterlichaam wordt tegengegaan, wordt verontreiniging daarvan door afspoeling vanaf onverhard terrein als gevolg van het opslaan van agrarische bedrijfsstoffen tegengegaan. Wat betreft voorzieningen kan worden gedacht aan het gebruiken van een afdekzeil of een grondwal.

§ 3.4.6 Opslaan van drijfmest en digestaat

Artikel 3.50

- 1 Deze paragraaf is van toepassing op het opslaan van drijfmest in een of meer mestbassins met een gezamenlijke oppervlakte van ten hoogste 750 vierkante meter of een gezamenlijke inhoud van ten hoogste 2.500 kubieke meter.
- 2 Deze paragraaf is tevens van toepassing op het opslaan van stabiel digestaat in één of meer mestbassins met een gezamenlijke oppervlakte van ten hoogste 750 vierkante meter of een gezamenlijke inhoud van ten hoogste 2.500 kubieke meter.
- 3 Voor de berekening van de gezamenlijke oppervlakte en de gezamenlijke inhoud, bedoeld in het eerste en tweede lid, worden de inhoud en oppervlakte van mestkelders en ondergrondse mestbassins die zijn voorzien van een afdekking die als vloer kan fungeren en onderdeel zijn van een werktuigberging, opslagvoorziening of erfverharding, niet meegerekend.

Toelichting artikel 3.50 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441 Deze paragraaf is van toepassing op het opslaan van drijfmest alsmede het opslaan van digestaat. Digestaat is een stabiel product, hetgeen betekent dat het moet zijn uitvergist. Digestaat is vergelijkbaar met drijfmest, maar is dunner dan drijfmest en bevat een hoger gehalte aan ammonium. Digestaat kan

daarom zuurder zijn dan drijfmest, maar als aan de bouwtechnische eisen van een mestbassin wordt voldaan, is geborgd dat de toegepaste materialen bestand zijn tegen de inwerking van digestaat. Drijfmest mag zijn vermengd met afvalwater afkomstig van agrarische activiteiten. De voorschriften van deze paragraaf zijn van toepassing op alle mestbassins. Er wordt geen onderscheid meer gemaakt tussen bassins van voor en van na 1 juni 1987. Op grond van het Besluit mestbassins milieubeheer en het Besluit landbouw milieubeheer hoefden mestbassins die tot stand zijn gebracht voor 1 juni 1987 niet te worden afgedekt. Aangezien de referentieperiode van deze mestbassins inmiddels is verlopen, is dit onderscheid in dit wijzigingsbesluit opgeheven. Dat betekent dat ook de mestbassins die voor 1 juni 1987 tot stand zijn gebracht, moeten worden afgedekt. Dit volgt uit de ministeriële regeling behorende bij dit wijzigingsbesluit. Voor bestaande mestbassins zonder afdekking is overigens wel een overgangsbepaling in de regeling opgenomen. Als de gezamenlijke oppervlakte van de mestbassins meer dan 750 vierkante meter of de gezamenlijke inhoud meer dan 2.500 kubieke meter bedraagt, wordt het bedrijf omgevingsvergunningplichtig en zijn de voorschriften uit deze paragraaf niet van toepassing. De ondergrondse mestbassins, ook die niet onder een stal zijn gelegen tellen niet mee bij het bepalen van de gezamenlijke inhoud. Het gaat daarbij niet alleen om mestkelders, maar ook om andere ondergrondse mestbassins, zoals mestbassins gelegen onder een werktuigberging, opslagvoorziening of erfverharding. Het verwerken van mest leidt overigens ook tot de omgevingsvergunningplicht, zie bijlage I, onderdeel C, onderdeel 7.5, van het Bor. Het mengen en roeren van mest wordt niet gezien als verwerken en is geregeld in dit wijzigingsbesluit.

Toelichting artikel 3.50 en artikel 3.52 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 Met het opnemen van de eisen voor mestvergistings is de definitie van digestaat aangepast. Paragraaf 3.4.6 (artikelen 3.50 tot en met 3.52) geeft de regels voor de opslag van stabiel digestaat. De invulling van de term «stabiel» is van de definitie naar de artikelen verplaatst.

Artikel 3.51

- 1 Een mestbassin is gelegen op een afstand van ten minste 100 meter van een geurgevoelig object.
- 2 In afwijking van het eerste lid is een mestbassin gelegen op een afstand van ten minste 50 meter, indien het geurgevoelig object deel uitmaakt van een veehouderij.
- 3 In afwijking van het eerste en tweede lid bedragen de afstanden, genoemd in die leden 50 meter onderscheidenlijk 25 meter, indien de gezamenlijke oppervlakte van de in de inrichting aanwezige bassins minder bedraagt dan 350 vierkante meter.
- 4 Het eerste tot en met derde lid zijn niet van toepassing op een mestbassin dat is opgericht voor 1 januari 2013 en dat op grond van een omgevingsvergunning voor een activiteit als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onderdeel e, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, dan wel op grond van het Besluit landbouw milieubeheer of het Besluit mestbassins milieubeheer op een kleinere afstand is gelegen dan de afstand die zou gelden op grond van het eerste tot en met derde lid, de afstand tot een geurgevoelig object niet is afgenomen en verplaatsing van het mestbassin redelijkerwijs niet kan worden gevergd.
- 5 Indien het vierde lid van toepassing is:
 - a treft degene die de inrichting drijft maatregelen of voorzieningen die geurhinder voorkomen of tot een aanvaardbaar niveau beperken, en
 - b geeft degene die de inrichting drijft op verzoek van het bevoegd gezag aan welke maatregelen of voorzieningen hij daartoe heeft getroffen of zal treffen.
- 6 Een mestbassin is gelegen:
 - a op een afstand van ten minste 150 meter van een zeer kwetsbaar gebied, indien de gezamenlijke oppervlakte van de mestbassins ten hoogste 350 vierkante meter bedraagt, of
 - b op een afstand van ten minste 250 meter van een zeer kwetsbaar gebied, indien de gezamenlijke oppervlakte van de mestbassins ten minste 350 vierkante meter bedraagt.
- 7 Het zesde lid, onderdeel a, is niet van toepassing op:
 - a een mestbassin dat is opgericht voor 1 februari 1991, en
 - b een uitbreiding van een veehouderij die is opgericht voor 1 februari 1991 met een mestbassin, indien de in dat onderdeel genoemde afstand tot een zeer kwetsbaar gebied niet of redelijkerwijs niet in acht kan worden genomen.
- 8 Het zesde lid is niet van toepassing, indien het mestbassin is opgericht in overeenstemming met dat lid en het mestbassin na het tijdstip van oprichting is komen te liggen binnen een van de afstanden van een zeer kwetsbaar gebied, genoemd in dat lid.
- 9 Het bevoegd gezag kan met betrekking tot een geval als bedoeld in het zevende lid, voor zover de bescherming van het milieu zich daartegen niet verzet, bij maatwerkvoorschrift een kleinere afstand tot een zeer kwetsbaar gebied vaststellen.
- 10 De afstanden, genoemd in het eerste tot en met zesde lid, worden gemeten vanaf de buitenzijde van het mestbassin tot de dichtstbijzijnde gevel van een geurgevoelig object dan wel tot de grens van een zeer kwetsbaar gebied.
- 11 Het eerste tot en met tiende lid is niet van toepassing op een mestkelder.
- 12 Het bevoegd gezag kan, indien blijkt dat de geurhinder een aanvaardbaar niveau overschrijdt, onverminderd artikel 2.7a, bij maatwerkvoorschrift eisen stellen aan:
 - a de situering van het mestbassin;

- b het afdekken van het mestbassin, of
- c de frequentie en het tijdstip van de aan- en afvoer van de opgeslagen drijfmest en digestaat.

Toelichting artikel 3.51 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441 In verband met uitstoot van geur en de bescherming tegen geurhinder zijn minimumafstanden opgenomen tot geurgevoelige objecten die moeten worden aangehouden. Deze afstanden zijn overeenkomstig het voormalige Besluit mestbassins milieubeheer. Voor de omschrijving van geurgevoelige objecten is aangesloten bij de Wet geurhinder en veehouderij. Er is overeenkomstig het Besluit mestbassins milieubeheer tevens een afstand opgenomen tot zeer kwetsbare gebieden. In het zesde lid is een uitzondering gemaakt voor mestbassins die nadat ze zijn opgericht op te korte afstand van een zeer kwetsbaar gebied zijn komen te liggen. De afstanden tot geurgevoelige objecten gelden niet voor mestkelders, omdat eisen aan de emissie vanuit mestkelders reeds zijn geregeld via de dieren die in het dierenverblijf zijn gehuisvest. Ondanks dat de afstanden in acht worden genomen, kan toch geuroverlast optreden. Het bevoegd gezag heeft dan de mogelijkheid om aanvullende eisen te stellen met maatwerkvoorschriften. Dit kan alleen voor de situering van het mestbassin, het afdekken ervan en de frequentie en tijdstip van de aan- en afvoer. De maatwerkvoorschriften gelden ook voor mestkelders. Met name het leegpompen van mestkelders kan leiden tot geuroverlast.

Toelichting artikel 3.51 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 In artikel 3.51, vierde en vijfde lid (nieuw), is het overgangsrecht van 6.24d (oud) overgenomen.

Artikel 3.52

Bij het opslaan van drijfmest en stabiel digestaat in een mestbassin wordt ten behoeve van:

- a het voorkomen dan wel voor zover dat niet mogelijk is het zoveel mogelijk beperken van de emissie van ammoniak, of
- b het realiseren van een verwaarloosbaar bodemrisico, voldaan aan de bij ministeriële regeling gestelde eisen.

Toelichting artikel 3.50 en artikel 3.52 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 Met het opnemen van de eisen voor mestvergistings is de definitie van digestaat aangepast. Paragraaf 3.4.6 (artikelen 3.50 tot en met 3.52) geeft de regels voor de opslag van stabiel digestaat. De invulling van de term «stabiel» is van de definitie naar de artikelen verplaatst.

§ 3.4.7 Opslaan van vloeibare bijvoedermiddelen

Artikel 3.53

Deze paragraaf is van toepassing op het opslaan van ten hoogste 1.000 kubieke meter van buiten de inrichting afkomstige vloeibare bijvoedermiddelen.

Toelichting artikel 3.53 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441 In deze paragraaf is het opslaan van vloeibare bijvoedermiddelen geregeld. Het bereiden van brijvoer is geregeld in de artikelen 3.128 en volgende.

Het opslaan van meer dan 1.000 kubieke meter plantaardige bijvoedermiddelen is vergunningplichtig op grond van bijlage 1, onderdeel C, onderdeel 28.10, onder 30, van het Bor. In dergelijke gevallen is deze paragraaf niet van toepassing.

Het opslaan van dierlijke bijproducten leidt niet tot vergunningplicht. Het als diervoer mogen toepassen van dierlijke bijproducten is geregeld in de Bijproductenverordening. Het als diervoer gebruiken van bijvoedermiddelen die niet 100% plantaardig zijn, is in een aantal gevallen toegestaan. In dit besluit is niet geregeld welke dierlijke bijproducten mogen worden toegepast bij de bereiding van brijvoer, omdat dit volgt uit de Bijproductenverordening (=Verordening (EG) Nr. 1774/2002 van het Europees Parlement en de raad van 3 oktober 2002 tot vaststelling van gezondheidsvoorschriften inzake niet voor menselijke consumptie bestemde dierlijke bijvoedermiddelen (PB L 273 van 10.10.2002, blz. 1).

Vloeibare bijvoedermiddelen worden in beginsel niet beschouwd als bodembedreigende stof. Ze worden vanwege de vloeibaarheid opgeslagen in tanks of silo's. Met deze voorziening wordt eenzelfde beschermingsniveau bereikt als bij het opslaan van niet vloeibare bijvoedermiddelen. Voor het opslaan van vloeibare bijvoedermiddelen worden in deze paragraaf daarom geen eisen gesteld aan bodembeschermende voorzieningen. Mocht desondanks sprake zijn van opslag van vloeibare bijvoedermiddelen die op grond van de NRB wel als bodembedreigend moeten worden beschouwd, dan gelden de eisen met betrekking tot het opslaan van bodembedreigende stoffen in bovengrondse tanks van paragraaf 4.1.3. Voor vergunningplichtige inrichtingen moeten de eisen in een vergunningvoorschrift worden opgenomen.

Artikel 3.54

Bij het opslaan van vloeibare bijvoedermiddelen wordt ten behoeve van het voorkomen dan wel voor zover dat niet mogelijk is het tot een aanvaardbaar niveau beperken van geurhinder, voldaan aan de bij ministeriële regeling gestelde eisen.

Toelichting artikel 3.54 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441 Het gebruik van bijvoedermiddelen kan aanleiding geven tot geuroverlast in de omgeving. In de ministeriële regeling zijn eisen opgenomen om geurhinder te beperken dan wel te voorkomen. Dit artikel biedt daartoe de grondslag.

§ 3.4.8 Het vullen van gasflessen met propaan of butaan

Toelichting op paragraaf 3.4.8 en 3.4.9 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558 In dit onderdeel wordt paragraaf 4.1.6 Het vullen van gasflessen met propaan en/of butaan vernummerd tot paragraaf 3.4.8 Over het verplaatsen van voorschriften voor activiteiten van hoofdstuk 4 naar hoofdstuk 3 is in het algemeen deel al ingegaan. Paragraaf 3.4.9 behelst het opslaan van gasolie, smeerolie of afgewerkte olie in een bovengrondse opslagtank. Deze activiteiten waren voor de inwerkingtreding van dit besluit in paragraaf 4.1.3. geregeld, maar zijn overgezet naar hoofdstuk 3. Het tweede lid van artikel 3.54c was eerder opgenomen in artikel 4.13, derde lid, van de Activiteitenregeling milieubeheer. Omdat dit een inperking van de werkingssfeer van de paragraaf is, hoort dit echter in deze

bepaling thuis. Gasolie volgens de Wet op de accijns heet aan de pomp gewoon diesel, maar ook huisbrandolie valt hier bijvoorbeeld onder. In artikel 3.54c, onder a en b worden de voor de opslag van gasolie en afgewerkte olie relevante grenzen voor de vergunningplicht uit BOR, bijlage I, onderdeel C, categorie 5.4, onder b en c weergegeven. De toevoeging «of een opslagtank boven een oppervlaktewaterlichaam» wordt geschrapt, omdat al uit de nieuwe definitie van bovengrondse opslagtank volgt dat ook een opslagtank boven oppervlaktewater onder dit begrip valt.

Artikel 3.54a

Deze paragraaf is van toepassing op het vullen met propaan of butaan van gasflessen met een inhoud van maximaal 12 liter vanuit een gasfles van maximaal 150 liter.

Artikel 3.54b

Een vulstation voor het vullen van gasflessen voldoet ten behoeve van het voorkomen van risico's voor de omgeving en ongewone voorvallen, dan wel voor zover dat niet mogelijk is het zoveel mogelijk beperken van de risico's voor de omgeving en de kans dat ongewone voorvallen zich voordoen en de gevolgen hiervan aan de bij ministeriële regeling gestelde eisen.

§ 3.4.9 Opslaan van gasolie, smeerolie of afgewerkte olie in een bovengrondse opslagtank

Toelichting op paragraaf 3.4.8 en 3.4.9 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558 In dit onderdeel wordt paragraaf 4.1.6 Het vullen van gasflessen met propaan en/of butaan vernummerd tot paragraaf 3.4.8 Over het verplaatsen van voorschriften voor activiteiten van hoofdstuk 4 naar hoofdstuk 3 is in het algemeen deel al ingegaan. Paragraaf 3.4.9 behelst het opslaan van gasolie, smeerolie of afgewerkte olie in een bovengrondse opslagtank. Deze activiteiten waren voor de inwerkingtreding van dit besluit in paragraaf 4.1.3 geregeld, maar zijn overgezet naar hoofdstuk 3. Het tweede lid van artikel 3.54c was eerder opgenomen in artikel 4.13, derde lid, van de Activiteitenregeling milieubeheer. Omdat dit een inperking van de werkingssfeer van de paragraaf is, hoort dit echter in deze bepaling thuis. Gasolie volgens de Wet op de accijns heet aan de pomp gewoon diesel, maar ook huisbrandolie valt hier bijvoorbeeld onder. In artikel 3.54c, onder a en b worden de voor de opslag van gasolie en afgewerkte olie relevante grenzen voor de vergunningplicht uit BOR, bijlage I, onderdeel C, categorie 5.4, onder b en c weergegeven. De toevoeging «of een opslagtank boven een oppervlaktewaterlichaam» wordt geschrapt, omdat al uit de nieuwe definitie van bovengrondse opslagtank volgt dat ook een opslagtank boven oppervlaktewater onder dit begrip valt.

Artikel 3.54c

- 1 Deze paragraaf is van toepassing op het opslaan van gasolie als bedoeld in artikel 26 van de Wet op de accijns, smeerolie of afgewerkte olie in een of meer bovengrondse opslagtanks, voor zover:
 - a de gezamenlijke inhoud van bovengrondse opslagtanks voor gasolie of afgewerkte olie in de buitenlucht ten hoogste 150 kubieke meter is, of
 - b de gezamenlijke inhoud van bovengrondse opslagtanks voor gasolie of afgewerkte olie in pandig ten hoogste 15 kubieke meter per opslagruimte is.

Toelichting artikel 3.54c, tweede lid n.a.v. wijzigingsbesluit 2019/194 Met deze wijziging is de grens waar paragraaf 3.4.9 van het Activiteitenbesluit (Opslaan van gasolie of afgewerkte olie in een bovengrondse opslagtank) van toepassing is, gewijzigd in 15 m³ per opslagruimte. Inrichtingen waar meer dan 15 m³ aan gasolie of afgewerkte olie in pandig wordt opgeslagen in bovengrondse opslagtanks met een gezamenlijke inhoud van ten hoogste 15 m³ per opslagruimte, vallen daarmee onder de voorschriften van paragraaf 3.4.9 van het Activiteitenbesluit. In artikel 3.54c, eerste lid, van het Activiteitenbesluit werd voorheen uitgegaan van de in pandige opslag van ten hoogste 15 m³, zonder dat werd gesproken over opslag per opslagruimte. In categorie 5.4c van bijlage I bij het Bor geldt echter een vergunningplicht bij de in pandige opslag van meer dan 15 m³ gasolie per opslagruimte. Dit zou betekenen dat de in pandige opslag van gasolie in twee tanks van 8 m³ in verschillende opslagruimtes binnen dezelfde inrichting noch onder paragraaf 3.4.9 van het Activiteitenbesluit zou vallen, noch onder de categorie vergunningplichtige inrichtingen van 5.4, onder c, van bijlage I bij het Bor. Volgens de huidige PGS 30 is het niet toegestaan om per brandcompartiment (opslagruimte) meer dan 15 m³ te hebben. Dit komt overeen met de grens die voor het Bor is gehanteerd. Om die reden is dezelfde grens nu ook in het Activiteitenbesluit opgenomen.

- 2 Deze paragraaf is niet van toepassing op bovengrondse opslagtanks die zijn ingebouwd in een installatie.

Artikel 3.54d

Bij het in gebruik hebben en het beëindigen van het gebruik van een bovengrondse opslagtank die wordt dan wel werd gebruikt voor de opslag van gasolie, smeerolie of afgewerkte olie wordt ten behoeve van:

- a het realiseren van een verwaarloosbaar bodemrisico;
 - b het voorkomen van risico's voor de omgeving en ongewone voorvallen, dan wel voor zover dat niet mogelijk is het zoveel mogelijk beperken van de risico's voor de omgeving en de kans dat ongewone voorvallen zich voordoen en de gevolgen hiervan, of
 - c het voorkomen dan wel voor zover dat niet mogelijk is het zoveel mogelijk beperken van verontreiniging van een oppervlaktewaterlichaam,
- voldaan aan de bij ministeriële regeling gestelde eisen.

§ 3.4.10 Opslaan of bewerken van ontplofbare stoffen of voorwerpen bij defensie-inrichtingen

Artikel 3.54e

Deze paragraaf is van toepassing op het opslaan of bewerken van gevaarlijke stoffen van de ADR klasse 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.5 of 1.6 binnen inrichtingen die in gebruik zijn bij de Nederlandse of een bondgenootschappelijke krijgsmacht.

Toelichting artikel 3.54e n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 Artikel 3.54e bevat het toepassingsbereik van paragraaf 3.4.10 die van toepassing is op ontplofbare stoffen en voorwerpen van de ADR klassen 1.1, 1.2, 1.3 of 1.4. Omdat dit stoffen en voorwerpen betreft met een aanzienlijk extern risico zijn de algemene regels van toepassing nadat een OBM is verleend voor de opslag van de ADR klassen 1.1, 1.2 of meer dan 50 kg 1.3. Voor kleinere hoeveelheden van de ADR klasse 1.3 of voor opslag van de ADR klasse 1.4 zijn de minder vergaande regels opgesteld in de regeling op grond van artikel 3.54g, vijfde lid.

Toelichting artikel 3.54e n.a.v. wijzigingsbesluit 2016/425 In de artikelen 3.54e en 3.54g, vijfde lid, stonden ADR-klassen 1.1 tot en met 1.4 genoemd. Deze paragraaf is echter ook van toepassing op explosieven van ADR-klassen 1.5 en 1.6.

Artikel 3.54f

Totdat voor inrichtingen die in gebruik zijn bij de Nederlandse of een bondgenootschappelijke krijgsmacht een omgevingsvergunning voor een categorie van activiteiten als bedoeld in artikel 2.2a, zevende lid, van het Besluit omgevingsrecht, is verleend, wordt voor de toepassing van artikel 3.54g uitgegaan van de munitie-QRA, die is opgesteld volgens de regels, gesteld krachtens artikel 2.6.7 van het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening, en op grond waarvan de op het tijdstip van inwerkingtreding van artikel 3.54g geldende, krachtens artikel 2.6.5 van het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening aangewezen veiligheidszones, zijn berekend.

Toelichting artikel 3.54f n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 Alle munitieopslagen en werkplaatsen van Defensie hebben al een munitie-QRA overgelegd bij de aanvraag om een omgevingsvergunning op grond van artikel 2.1, eerste lid, onder e, van de Wabo. Aangezien de eisen die aan een munitie-QRA zijn gesteld niet wijzigen, blijft de huidige munitie-QRA geldig tot Defensie een wijziging in hoeveelheid of bouwkundige staat aanvraagt en de OBM is verleend.

Artikel 3.54g

- 1 Gevaarlijke stoffen van de ADR klasse 1.1, 1.2 of 1.3 worden binnen inrichtingen die in gebruik zijn bij de Nederlandse of een bondgenootschappelijke krijgsmacht zodanig opgeslagen of bewerkt dat:
 - a de veiligheidszones van de activiteit niet groter zijn dan de veiligheidszones die volgen uit de munitie-QRA;
 - b de hoeveelheid gevaarlijke stoffen van de ADR klasse 1.1, 1.2 of 1.3 per opslagvoorziening niet groter is dan de hoeveelheid die is gebruikt in de munitie-QRA die is ingediend bij de aanvraag voor de laatst verleende omgevingsvergunning voor die activiteit, en
 - c de bouwkundige staat van de voorzieningen waarin gevaarlijke stoffen van de ADR klasse 1.1 of 1.2 of meer dan 50 kilogram NEG van klasse 1.3 worden opgeslagen gelijk is aan de staat waarvan is uitgegaan in de munitie-QRA die is ingediend bij de aanvraag voor de laatst verleende omgevingsvergunning voor die activiteit.
- 2 In of op elke voorziening voor het opslaan of bewerken van gevaarlijke stoffen van de ADR klasse 1.1, 1.2, 1.3 of 1.4 is duidelijk zichtbaar aangegeven welke hoeveelheid NEG per ADR klasse volgens het eerste lid, onderdeel b, aanwezig mag zijn.
- 3 Indien sprake is van het gezamenlijk opslaan van de ADR klassen 1.1, 1.2 of 1.3, is de totale hoeveelheid NEG niet groter dan de maximaal toegestane hoeveelheid van de klasse met de meest dominante effecten, vastgesteld in de munitie-QRA die is ingediend bij de aanvraag voor de laatst verleende omgevingsvergunning voor die activiteit.
- 4 In afwijking van het derde lid is de totale hoeveelheid NEG van een gezamenlijke opslag van de ADR klassen 1.2 en 1.3 niet groter dan de toegestane hoeveelheid van de ADR klasse 1.1, indien de gezamenlijke opslag van de ADR klassen 1.2 en 1.3 kan reageren als ADR klasse 1.1.
- 5 Bij het opslaan of bewerken van gevaarlijke stoffen van de ADR klasse 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.5 of 1.6 binnen inrichtingen die in gebruik zijn bij de Nederlandse of een bondgenootschappelijke krijgsmacht wordt ten behoeve van het voorkomen van risico's voor de omgeving en ongewone voorvallen, dan wel voor zover dat niet mogelijk is het zoveel mogelijk beperken van de risico's voor de omgeving en de kans dat ongewone voorvallen zich voordoen en de gevolgen hiervan, voldaan aan de bij ministeriële regeling gestelde eisen.

Toelichting artikel 3.54g, vijfde lid n.a.v. wijzigingsbesluit 2016/425 In de artikelen 3.54e en 3.54g, vijfde lid, stonden ADR-klassen 1.1 tot en met 1.4 genoemd. Deze paragraaf is echter ook van toepassing op explosieven van ADR-klassen 1.5 en 1.6.

Toelichting artikel 3.54g n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 Het eerste lid heeft tot doel om te voorkomen dat er handelingen worden uitgevoerd of opslagen ontstaan die een groter effect kunnen hebben dan is vastgelegd in de munitie-QRA. Het betreft hier de meest recente munitie-QRA die is gebruikt bij de omgevingsvergunning en die, indien het een OBM is, moet worden toegevoegd aan de melding die is voorgeschreven in het Activiteitenbesluit. Een munitie-QRA bestaat feitelijk uit twee stappen die leiden tot het vaststellen van veiligheidszones. De eerste stap houdt in dat effectafstanden worden berekend op grond van de hoeveelheden ontplofbare stoffen of voorwerpen en het type opslaggebouw (lichte, medium of zware constructie, wel of niet met zand overdekt). In de tweede stap worden eventuele inbreuken binnen deze effectafstanden nader beschouwd op basis van een risicoberekening. Bij de berekening worden slechts de gevaarlijkste soorten ontplofbare stoffen beschouwd, namelijk de ADR klassen 1.1, 1.2 en 1.3. De ADR klassen 1.4, 1.5 en 1.6 worden niet in de munitie-QRA meegenomen. Er zijn diverse typen opslaggebouwen die in NAVO-verband zijn gestandaardiseerd. Om te voorkomen dat door wijzigingen in het gebouw de effectafstanden groter zouden kunnen worden, is in onderdeel c vastgelegd dat de bouwkundige staat van de oplegplaatsen of werkplaatsen gelijk moet blijven aan de gebruikte typering in de munitie-QRA. Uit de munitie-QRA ontstaan maximaal drie veiligheidszones (de A, B en C cirkel). In de A cirkel treden de grootste effecten op, in de C cirkel de minste.

In het tweede lid beoogt voor de gebruikers te allen tijden duidelijk te maken welke hoeveelheden aanwezig mogen zijn. Het derde en vierde lid geven de zogenoemde samenladingsregels aan. Bij het gelijktijdig opslaan van de ADR klassen 1.1, 1.2 en/of 1.3 kunnen effecten optreden die tot grotere effectafstanden leiden dan de afzonderlijke opslag van de genoemde klassen. Om deze grotere effecten uit te sluiten, zijn deze samenladingsregels opgesteld waarbij steeds wordt uitgegaan van het meest dominante effect. Om de omgeving te beschermen tegen de effecten van het opslaan of behandelen van ontplofbare stoffen of voorwerpen zijn op grond van het vijfde lid in de Activiteitenregeling erkende maatregelen opgenomen.

§ 3.4.11 Op- en overslaan van verwijderd asbest

Artikel 3.54h

- 1 Deze paragraaf is van toepassing op het op- en overslaan van verwijderd asbest:
 - a bij een inrichting waar uitvoering wordt gegeven aan titel 10.4 van de wet, of
 - b dat afkomstig is van werkzaamheden die buiten de inrichting zijn verricht door degene die de inrichting drijft, in een hoeveelheid van ten hoogste 50 ton.

- 2 Deze paragraaf is van overeenkomstige toepassing op een verwijderd asbesthoudend product.

Toelichting artikel 3.54h n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 In afdeling 3.4 is een nieuwe paragraaf opgenomen over het op- en overslaan van verwijderd asbest. «Een inrichting waar uitvoering wordt gegeven aan titel 10.4 van de wet» (artikel 3.54h, onderdeel a) is een gemeentelijke milieustraat. De formulering in onderdeel b ziet op asbest bij een asbestverwijderingsbedrijf. De eisen aan het verwijderen zelf staan in het Asbestverwijderingsbesluit en het Arbeidsomstandighedenbesluit. Uit deze eisen volgt dat asbest op de verwijderingslocatie ook uitsluitend in verpakking aanwezig mag zijn. De eisen in deze paragraaf zijn afgeleid van artikel 7 van het Asbestverwijderingsbesluit. In het tweede lid is bepaald dat (net als in artikel 7 van het Asbestverwijderingsbesluit) deze eisen ook gelden voor verwijderde asbesthoudende producten.

Artikel 3.54i

- 1 In het belang van het doelmatig beheer van afvalstoffen wordt bij het op- en overslaan van asbest ten minste voldaan aan het tweede tot en met vierde lid.
- 2 Het op- en overslaan van asbest geeft geen stofverspreiding die met het blote oog waarneembaar is.
- 3 Asbest is uitsluitend aanwezig in een container en verpakt in niet luchtdoorlatend verpakkingsmateriaal van voldoende dikte en sterkte.
- 4 Als de inrichtinghouder asbest van verschillende saneringen samenvoegt in een container, legt hij per container vast van welke saneringen het asbest afkomstig is. De drijver van de inrichting bewaart deze gegevens gedurende ten minste vijf jaar.
- 5 Het vierde lid is niet van toepassing op asbest dat is ingenomen bij een inrichting waar uitvoering wordt gegeven aan titel 10.4 van de wet.

Toelichting artikel 3.54i n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 Het «ten minste» in het eerste lid geeft aan dat dit artikel geen uitputtende regeling is. Voor asbest blijft de algemene zorgplicht als vangnet gelden. Zaken die daaronder vallen zijn dat ervoor gezorgd moet worden dat asbest in verpakking niet rondslingert en zo snel mogelijk in een container wordt gedeponereerd en dat op een locatie waar vaak asbest aanwezig is ook voorzieningen moeten zijn om beschadigde verpakkingen te repareren. Het tweede lid ziet op de gezondheid van mensen: de gezondheidsbedreigende stof van asbest is niet met het blote oog waarneembaar. Het tweede lid gebruikt «zichtbaar stof» als indicatie dat er iets niet in orde is en maatregelen nodig zijn. Bij zichtbaar stof is er namelijk ook onzichtbaar stof.

Het derde lid geeft aan dat asbest alleen in verpakking en in een container aanwezig mag zijn. Er is bewust gekozen voor het brede begrip «aanwezig zijn» zodat duidelijk is dat dit altijd en voor alle op- en overslag geldt. De verpakking en de container die worden genoemd in het derde lid moeten op grond van de REACH-verordening voorzien zijn van een asbestlogo. Er is geen maximale termijn opgenomen voor het opslaan van asbest. Wel geldt het algemene beginsel van artikel 2.14a, dat afvalstoffen voorafgaand aan de verwijdering niet langer dan een jaar mogen worden opgeslagen. In de praktijk is het voor een milieustraat of verwijderingsbedrijf reëel dat er een container staat voor het ingeleverde of meegenomen asbest. Zodra deze container vol is, wordt hij zo snel mogelijk omgewisseld en afgevoerd. Op een saneringslocatie moet het asbest op grond van andere asbestregelgeving binnen twee weken worden afgevoerd.

Het vierde lid verplicht asbestverwijderingsbedrijven bij te houden van welke saneringslocaties het asbest in een specifieke container afkomstig is. Gecertificeerde asbestverwijderingsbedrijven houden conform voorschrift 7.17 van de SC 530 al een register over de

tussenopslag van asbest bij. Dit register is belangrijk voor het ketentoezicht asbest. Door het opnemen van dit voorschrift kan het bevoegd gezag (milieu) ook op dit voorschrift handhaven. De hier gegeven verplichting geldt overigens ook voor de niet gecertificeerde bedrijven.

Op grond van hoofdstuk 10 van de Wm moet de drijver van de inrichting de gegevens bewaren van iedere partij afvalstoffen die uit de inrichting wordt afgevoerd.

De vorm van de registratie wordt bewust in het midden gelaten. De vorm van de registratie is geregeld in het Landelijk Asbestvolgsysteem (LAVS). Hier is een eenduidig verband gelegd met de verplichte registratie bij verwijdering van het asbest, de meldingen bij gemeenten, de meldingen bij het Landelijk Meldpunt Afvalstoffen (LMA) en de stortlocatie. Alle gecertificeerde asbestverwijderingsbedrijven moeten verplicht werken met het LAVS.

Het vijfde lid houdt in dat het vierde lid niet geldt voor een gemeentelijke milieustraat. Bij de gemeentelijke milieustraat moet het acceptatiebeleid (artikel 2.14b) ervoor zorgen dat alle asbest komt van particulieren uit de gemeente.

Afdeling 3.5 Agrarische activiteiten

§ 3.5.1 Telen of kweken van gewassen in een kas

Artikel 3.55

Deze paragraaf is van toepassing op het telen of kweken van gewassen in een kas.

Toelichting artikel 3.55 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441 Doorgaans wordt een kas omschreven als een constructie van hout of metaal, bedekt met glas of kunststof ten behoeve van het telen van gewassen. In de praktijk blijkt dat er verschillende typen bouwwerken worden toegepast waarvan niet altijd duidelijk is of deze ook als kas moeten worden aangemerkt. Daarmee is ook niet altijd duidelijk of de voorschriften voor de glastuinbouw van toepassing zijn. Hieronder is, ook ten behoeve van een eenduidige handhaving, nader toegelicht welke type bouwwerk al dan niet als kas moet worden aangemerkt. Een type bouwwerk dat tot de kassen wordt gerekend, is de cabriokas. Dit is een kas waarvan het kasdek geopend kan worden. Dit type kas wordt voornamelijk gebruikt bij koude teelten.

De volgende typen bouwwerken die niet als kas worden aangemerkt zijn:

- rolkas: verplaatsbare kas om teelt te vervroegen;
- tijdelijke tunnels: plastic bogen die een gedeelte van het jaar aanwezig zijn, doorgaans gebruikt voor vervroeging van de teelt, maar ook ter bescherming tegen weersinvloeden;
- teeltondersteunende voorzieningen: constructies met kunststof bedekking met name ter bescherming van de teelt tegen weersinvloeden, en
- schermhal: constructie met kunststof bedekking met name ter bescherming van de teelt tegen weersinvloeden.

Op deze typen bebouwing zijn de voorschriften van paragraaf 3.5.3 Telen van gewassen in de open lucht, van toepassing. Ook de schuurkas wordt niet gerekend tot de hier bedoelde kassen. Een schuurkas is een lichtdoorlatende constructie die gebruikt wordt voor het broeien van bolbloemen. Dit vindt vaak maar gedurende een beperkte periode van het jaar plaats, waarna de schuurkas gebruikt wordt voor andere activiteiten. Voor het telen of kweken van gewassen in schuurkassen geldt paragraaf 3.5.2 Telen en kweken van gewassen in een gebouw, anders dan een kas.

Artikel 3.56

- 1 Een kas waarin assimilatiebelichting wordt toegepast, is aan de bovenzijde voorzien van een lichtscherminstallatie waarmee ten minste 98% van de lichtuitstraling kan worden gereduceerd.
- 2 Het eerste lid is niet van toepassing op een kas waarin uitsluitend assimilatiebelichting wordt toegepast buiten de donkerteperiode.
- 3 In afwijking van het eerste lid is een kas waarin assimilatiebelichting wordt toegepast tot 1 januari 2017 aan de bovenzijde voorzien van een lichtscherminstallatie waarmee ten minste 95% van de lichtuitstraling kan worden gereduceerd, indien deze lichtscherminstallatie is aangebracht voor 1 januari 2014.
- 4 Het eerste lid is tot 1 januari 2018 niet van toepassing op een kas waarin assimilatiebelichting wordt toegepast en waarbij het technisch of teelttechnisch redelijkerwijs niet kan worden gevergd de bovenzijde te voorzien van een lichtscherminstallatie als bedoeld in dat lid.
- 5 Het eerste en tweede lid zijn tot 1 januari 2021 niet van toepassing op een kas, kleiner dan 2.500 vierkante meter, waarin assimilatiebelichting wordt toegepast.
- 6 Op een kas als bedoeld in het vijfde lid is tot 1 januari 2021 paragraaf 1.5 van de bijlage bij het Besluit landbouw milieubeheer zoals deze luidde tot 1 januari 2013 van toepassing.
- 7 Het eerste en tweede lid zijn tot 1 januari 2018 niet van toepassing op een inrichting waar kunstmatige belichting van gewassen wordt toegepast, gericht op de beïnvloeding van het groeiproces van de gewassen, waarvan het geïnstalleerde elektrische vermogen op 1 januari 2013 minder bedraagt dan 20 Watt per vierkante meter.

Toelichting artikel 3.56 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441 In dit artikel is bepaald dat een kas waarin assimilatiebelichting wordt toegepast aan de bovenzijde moet zijn voorzien van een scherm dat de lichtuitstraling met ten minste 98% kan reduceren. Een lichtscherminstallatie kan bestaan uit één schermdoek, waarmee direct voldoende lichtuitstraling kan worden gereduceerd, maar het is ook mogelijk om een lichtscherminstallatie aan te brengen welke uit verschillende onderdelen of meerdere schermdoeken bestaat. Essentieel is dat met de gehele installatie ten minste 98% van de lichtuitstraling kan worden gereduceerd.

Het komt voor dat telers ervoor kiezen om alleen assimilatiebelichting toe te passen buiten de donkerteperiode. Wanneer er uitsluitend buiten de donkerteperiode, wordt belicht, is het niet noodzakelijk om de voorgeschreven lichtscherminstallatie aan te brengen. Een en ander wordt geregeld in het tweede lid. De producteis voor de nanacht, zoals deze nog wel was opgenomen in het voormalige Besluit glastuinbouw, is vervallen. In de praktijk bleek de producteis voor de nanacht slecht uitvoerbaar en handhaafbaar, met name in combinatie met de mogelijkheid om maatwerkvoorschriften te stellen met betrekking tot de emissie-eis. In overleg met LTO Nederland en de Stichting Natuur en Milieu is daarom gekozen voor het laten vervallen van de producteis voor de nanacht. De emissie-eis blijft overigens wel bestaan, waardoor van meer lichtuitstraling gedurende de nanacht naar verwachting dan ook geen sprake is. Nadrukkelijk wordt opgemerkt dat het voornemen bestaat om de nanacht stapsgewijs uit te faseren. Uiteindelijk zal de situatie ontstaan waarbij de donkerteperiode en de bijbehorende producteis gedurende de gehele nachtperiode zal gelden. Voor meer informatie hierover wordt verwezen naar paragraaf 5.5 van het algemeen deel van deze toelichting.

Artikel 3.57

- 1 Indien assimilatiebelichting met een verlichtingssterkte van ten minste 15.000 lux wordt toegepast, is vanaf het tijdstip van zonsondergang tot het tijdstip van zonsopgang de bovenzijde van de kas op een zodanige wijze afgeschermd dat ten minste 98% van de lichtuitstraling wordt gereduceerd.
- 2 Het bevoegd gezag kan, indien het belang van de bescherming van het milieu zich daartegen niet verzet, bij maatwerkvoorschrift een ander percentage dan het percentage, bedoeld in het eerste lid, vaststellen.
Toelichting artikel 3.57, tweede lid en artikel 3.58, tweede lid n.a.v. wijzigingsbesluit 2017/305 Naar aanleiding van de inspraak op het concept van deze wijziging wordt het mogelijk om bij maatwerkvoorschrift af te wijken van de verplichting om de lichtuitstraling met 98% te reduceren tijdens de donkerteperiode.
- 3 Het eerste en tweede lid zijn tot 1 januari 2021 niet van toepassing op een kas, kleiner dan 2.500 vierkante meter, waarin assimilatiebelichting wordt toegepast.
- 4 Op een kas als bedoeld in het derde lid is tot 1 januari 2021 paragraaf 1.5 van de bijlage bij het Besluit landbouw milieubeheer zoals deze luidde tot 1 januari 2013 van toepassing.
- 5 Het eerste en tweede lid zijn tot 1 januari 2018 niet van toepassing op een inrichting waar kunstmatige belichting van gewassen wordt toegepast, gericht op de beïnvloeding van het groeiproces van de gewassen, waarvan het geïnstalleerde elektrische vermogen op 1 januari 2013 minder bedraagt dan 20 Watt per vierkante meter.

Toelichting artikel 3.57 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441 De emissie-eis genoemd in dit artikel geldt indien de verlichtingssterkte van de assimilatiebelichting 15.000 lux of meer bedraagt. In dat geval wordt de lichtuitstraling vanuit de kas van zonsondergang tot zonsopgang met 98% gereduceerd.

Toelichting artikel 3.57 n.a.v. wijzigingsbesluit 2014/20 Na overleg met het bedrijfsleven en gemeenten is besloten om het bevoegd gezag de mogelijkheid te bieden middels een maatwerkvoorschrift een ander afschermingspercentage buiten de donkerteperiode vast te stellen. Bij de teelt van een beperkt aantal gewassen blijkt het niet altijd mogelijk om het noodzakelijke kasklimaat te realiseren als gedurende de gehele nacht het licht voor ten minste 98% moet worden afgeschermd. Deze mogelijkheid was reeds opgenomen voor situaties waarin er een verlichtingssterkte is van minder dan 15.000 lux. In die situaties kan het bevoegd gezag reeds bij maatwerkvoorschrift afwijken van het voorgeschreven afschermingspercentage in de nanacht, dat bij die verlichtingssterktes ten minste 74% bedraagt. Deze mogelijkheid tot afwijking is nu ook geboden bij verlichtingssterktes van 15.000 lux en meer. Hiermee is uitvoering gegeven aan een motie van de leden Koopmans en Snijder-Hazelhoff (Kamerstukken II 2010/11, 29 383, nr. 158). Deze aanpak past in het beleid dat erop is gericht om gedurende de donkerteperiode de lichtuitstoot zo ver als mogelijk terug te dringen en om daarin enige ruimte te bieden buiten de donkerteperiode, voor zover het behoud van het noodzakelijke kasklimaat daarom vraagt. Op termijn zal de donkerteperiode worden verlengd, waarbij het doel is om deze uiteindelijk uit te breiden tot de gehele periode van zonsondergang tot zonsopkomst. In dit wijzigingsbesluit is de donkerteperiode niet aangepast. De donkerteperiode blijft als volgt: van 18.00 uur tot 24.00 uur (van 1 november tot 1 april) en van een half uur na zonsondergang tot 2.00 uur (van 1 september tot 1 november en van 1 april tot 1 mei).

Artikel 3.58

- 1 Indien assimilatiebelichting met een verlichtingssterkte van minder dan 15.000 lux wordt toegepast, is:
 - a gedurende de donkerteperiode die toepassing niet toegestaan, tenzij de bovenzijde op een zodanige wijze is afgeschermd dat de lichtuitstraling met ten minste 98% wordt gereduceerd, en
 - b gedurende de nanacht die toepassing niet toegestaan, tenzij de bovenzijde op een zodanige wijze is afgeschermd dat de lichtuitstraling met ten minste 74% wordt gereduceerd.
- 2 Het bevoegd gezag kan, indien het belang van de bescherming van het milieu zich daartegen niet verzet, bij maatwerkvoorschrift een ander percentage dan het percentage in het eerste lid, onder a en b, vaststellen.
Toelichting artikel 3.57, tweede lid en artikel 3.58, tweede lid n.a.v. wijzigingsbesluit 2017/305 Naar aanleiding van de inspraak op het concept van deze wijziging wordt het mogelijk om bij maatwerkvoorschrift af te wijken van de verplichting om de lichtuitstraling met 98% te reduceren tijdens de donkerteperiode.
- 3 Het eerste lid, onderdeel b, is tot 1 januari 2018 niet van toepassing op een kas waarin assimilatiebelichting wordt toegepast en waarbij het technisch of teelttechnisch redelijkerwijs niet kan worden gevergd de bovenzijde te voorzien van een lichtscherminstallatie als bedoeld in dat onderdeel.
- 4 In afwijking van het eerste en tweede lid is, indien assimilatiebelichting met een verlichtingssterkte van

minder dan 15.000 lux wordt toegepast, tot 1 januari 2017 gedurende de donkerteperiode die toepassing niet toegestaan, tenzij de bovenzijde op een zodanige wijze is afgeschermd dat de lichtuitstraling met ten minste 95% wordt gereduceerd.

- 5 Het eerste en tweede lid zijn tot 1 januari 2021 niet van toepassing op een kas, kleiner dan 2.500 vierkante meter, waarin assimilatiebelichting wordt toegepast.
- 6 Op een kas als bedoeld in het vijfde lid is tot 1 januari 2021 paragraaf 1.5 van de bijlage bij het Besluit landbouw milieubeheer zoals deze luidde tot 1 januari 2013 van toepassing.
- 7 Het eerste en tweede lid zijn tot 1 januari 2018 niet van toepassing op een inrichting waar kunstmatige belichting van gewassen wordt toegepast, gericht op de beïnvloeding van het groeiproces van de gewassen, waarvan het geïnstalleerde elektrische vermogen op 1 januari 2013 minder bedraagt dan 20 Watt per vierkante meter.

Toelichting artikel 3.58 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441 Dit artikel heeft betrekking op de situatie waarin de assimilatiebelichting een verlichtingssterkte heeft van minder dan 15.000 lux. In dit artikel zijn de emissie-eisen voor de donkerteperiode en de nanacht opgenomen. Voor de donkerteperiode geldt dat nagenoeg al het licht moet worden gereduceerd, doch ten minste voor 98%. Voor de nanacht is een andere regeling voorgeschreven. Deze regeling verschilt ten opzichte van de regeling in het voormalige Besluit glastuinbouw. De kierbreedte van 25% die in het Besluit glastuinbouw nog was opgenomen, bleek in de praktijk niet goed handhaafbaar. Daarom is in dit wijzigingsbesluit voor de nanacht voorgeschreven dat ten minste 74% van al het licht moet worden gereduceerd. De hoeveelheid lichtuitstraling is dan gelijkwaardig aan de lichtuitstraling die kon ontstaan onder de oude regeling. Na uitvoerig overleg met het bedrijfsleven en de gemeenten is besloten om het bevoegd gezag de mogelijkheid te bieden middels een maatwerkvoorschrift een ander afschermingspercentage in de nanacht vast te stellen. Bij de teelt van een beperkt aantal gewassen blijkt het niet altijd mogelijk om het noodzakelijke kasklimaat te realiseren als na de donkerteperiode gedurende de nanacht nog eens 74% moet worden afgeschermd. Om de praktijk de ruimte te bieden zich aan te passen aan de strenger wordende voorschriften wordt hier de mogelijkheid geboden tot maatwerk. Deze mogelijkheid blijft beperkt tot de nanacht. Dit past in de aanpak, waarin de milieubescherming vooral wordt gezocht in een strikte toepassing van een hoog afschermingspercentage in de donkerteperiode, waarbij wordt gestreefd naar een geleidelijke verlenging van die periode en dus een geleidelijke uitfasering van de nanacht. Het tweede lid van artikel 3.58 maakt dit maatwerk mogelijk. Overigens staat dit artikellid ook een hoger afschermingspercentage toe.

Artikel 3.59

Vanaf het tijdstip van zonsondergang tot het tijdstip van zonsopgang is de gevel van een kas waarin assimilatiebelichting wordt toegepast op een zodanige wijze afgeschermd dat de lichtuitstraling op een afstand van ten hoogste 10 meter van die gevel met ten minste 95% wordt gereduceerd en de gebruikte lampen buiten de inrichting niet zichtbaar zijn.

Toelichting artikel 3.59 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441 In het voormalige Besluit glastuinbouw zoals dat luidde voorafgaand aan de inwerkingtreding van dit wijzigingsbesluit was reeds een bepaling opgenomen ten aanzien van de afscherming van de (zij)gevel van een permanente opstand. Deze emissie-eis is ongewijzigd overgenomen in dit artikel. Voor meer informatie hierover wordt verwezen naar paragraaf 6.1 van het algemeen deel van deze toelichting. In het Besluit glastuinbouw was de mogelijkheid tot het stellen van nadere eisen opgenomen. Deze mogelijkheid is na overleg met het bedrijfsleven en de gemeenten geschrapt. Aangezien de wijze van afscherming niet is voorgeschreven in het artikel, bleek er in de praktijk ook geen behoefte aan een maatwerkvoorschrift met betrekking tot de wijze van afschermen.

Algemene toelichting artikel 3.56 tot en met 3.59 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441 De artikelen 3.56 tot en met 3.59 bevatten een uitputtende regeling voor het toepassen van assimilatiebelichting, zowel ten behoeve van het voorkomen van lichthinder als voor zover dat niet mogelijk, het zoveel mogelijk beperken van lichthinder ten behoeve van het beschermen van de duisternis en het donkere landschap. Dit brengt met zich mee dat het voor het bevoegd gezag niet mogelijk is om maatwerkvoorschriften te stellen op grond van de zorgplichtbepaling. Let wel, de paragraaf ziet alleen op de toepassing van assimilatiebelichting. Het toepassen van cyclische belichting of stuurlicht valt niet onder de algemene regels in deze paragraaf. Het bevoegd gezag kan de toepassing van deze belichting wel reguleren met maatwerkvoorschriften op grond van de zorgplichtbepaling. Ook voorschrift 1.5.7 uit het voormalige Besluit glastuinbouw, dat gaat over terrein- en reclameverlichting, valt onder de zorgplicht. Voor een nadere toelichting wordt kortheidshalve verwezen naar de artikelsgewijze toelichting op artikel 2.1 bij het Activiteitenbesluit.

Toelichting artikel 3.59 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 Het tweede lid van artikel 3.59 en de aanduiding '1' (van het eerste lid) vervalt met ingang van 1 januari 2018 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337.

Artikel 3.60

- 1 Bij het lozen uit het hemelwaterafvoersysteem van een kas, wordt ten minste voldaan aan het tweede tot en met vijfde lid.
- 2 Het lozen in een vuilwaterriool is verboden.
- 3 Het lozen anders dan in een vuilwaterriool is toegestaan.
- 4 Indien bij het lozen, bedoeld in het derde lid, een hemelwateropvangvoorziening aanwezig is die volledig is benut, wordt het hemelwater geloosd via een overstortvoorziening, die is aangebracht voorafgaand aan de hemelwateropvangvoorziening.
- 5 Het vierde lid is niet van toepassing, indien:
 - a de opvangvoorziening, bedoeld in dat lid, een inhoud heeft van ten minste 3500 kubieke meter per hectare teeltoppervlak;

- b de kas zodanig is gebouwd dat condenswater niet in het hemelwaterafvoersysteem kan geraken;
- c in de kas gewasbeschermingsmiddelen of biociden zodanig worden toegepast dat ze niet in het hemelwaterafvoersysteem kunnen geraken, of
- d in de kas uitsluitend sprake is van biologische productiemethoden.

Toelichting artikel 3.60 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441 Dit artikel heeft betrekking op het lozen van hemelwater dat afkomstig is van de buitenkant van de kas. Het artikel bouwt voort op voorschrift 9 in samenhang met de voorschriften 1 en 2 van bijlage 3 bij het voormalige Besluit glastuinbouw. Ten opzichte van het Besluit glastuinbouw is de verplichting vervallen om een kleine hemelwateropvangvoorziening aan te leggen bij bedrijven, waar condenswater met gewasbeschermingsmiddelen in het hemelwaterafvoersysteem kan geraken en die ander gietwater gebruiken dan hemelwater uit een hemelwateropvangvoorziening van ten minste 500 kubieke meter per hectare. Over de doelmatigheid van die maatregel in alle situaties bestaan twijfels. In specifieke situaties waar geen hergebruik van hemelwater plaatsvindt en de afvoer van gewasbeschermingsmiddelen met condenswater via het hemelwaterafvoersysteem beperkt moet worden, kan dit op basis van de zorgplicht.

Artikel 3.61

- 1 Bij het lozen van condenswater afkomstig van condensvorming aan de binnenzijde van de kas dat via condensgootjes wordt verzameld, wordt ten minste voldaan aan het tweede en derde lid.
- 2 Het lozen in een vuilwaterriool is verboden, indien in de kas gewasbeschermingsmiddelen of biociden worden toegepast.
- 3 Het lozen anders dan in een vuilwaterriool is toegestaan, indien condenswater afkomstig is van een kas:
 - a waarin geen gewasbeschermingsmiddelen of biociden worden toegepast, of
 - b waarin uitsluitend sprake is van biologische productiemethoden.

Toelichting artikel 3.61 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441 Dit artikel heeft betrekking op het lozen van condenswater dat door condensvorming ontstaat aan de binnenzijde van de kas en via condensgootjes of het hemelwaterafvoersysteem wordt afgevoerd. Het artikel bouwt voort op de voorschriften 1 en 2 van bijlage 3 bij het voormalige Besluit glastuinbouw. Indien condenswater niet geloosd mag worden, kan het (al dan niet via het hemelwaterbassin) als gietwater worden ingezet. Daarmee wordt onnodig lozen van gewasbeschermingsmiddelen voorkomen.

Artikel 3.62

- 1 Bij het lozen van afvalwater afkomstig van het reinigen van de buitenkant van een kas wordt ten minste voldaan aan tweede tot en met vierde lid.
- 2 Het lozen in een vuilwaterriool is verboden.
- 3 Het lozen anders dan in een vuilwaterriool is toegestaan.
- 4 Bij het lozen in een oppervlaktewaterlichaam vindt geen visuele verontreiniging plaats.

Toelichting artikel 3.62 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441 Dit artikel heeft betrekking op het lozen van afvalwater afkomstig van het reinigen van de buitenkant van een kas. Het artikel bouwt voort op de voorschriften 1 en 2 van bijlage 3 bij het voormalige Besluit glastuinbouw. In dat besluit was bepaald dat lozen toegestaan is «mits uitsluitend schermmiddelen en reinigingsmiddelen zijn toegepast die de kwaliteit van het oppervlaktewater niet in gevaar brengen». Deze voorwaarde is in dit wijzigingsbesluit niet expliciet opgenomen. Het niet mogen toepassen van middelen die een oppervlaktewaterlichaam in gevaar brengen volgt al uit de zorgplicht (art. 2.1, tweede lid, onderdeel d). Overeenkomstig hetgeen was bepaald in het Besluit glastuinbouw kunnen de volgende reinigingsmiddelen worden toegepast:

- fluorhoudende middelen
- lineaire quaternaire ammoniumverbindingen en benzalkoniumchloride
- zwakke organische zuren, zoals mierenzuur, citroenzuur, oxaalzuur en azijnzuur, en
- soda.

Wat betreft de schermmiddelen kunnen met name de chroomvrije middelen worden toegepast. Over het algemeen vormen de hier genoemde middelen geen gevaar voor de waterkwaliteit.

Artikel 3.63

- 1 Het in een oppervlaktewaterlichaam lozen van:
 - a spoelwater van filters van een waterdoseringsinstallatie;
 - b afvalwater dat bloemvoorbehandelingsmiddelen uitsluitend op basis van actief chloor bevat;
 - c drainagewater afkomstig van een teelt waarbij gewassen op een bodem groeien die in verbinding staat met de ondergrond;
 - d drainwater;
 - e afvalwater afkomstig van het spuiten of schrobben van vloeren, niet zijnde vloeren van ruimten waar gewasbeschermingsmiddelen of biociden worden aangemaakt;
 - f reinigingswater van leidingen, druppelaars en slangen die onderdeel uitmaken van het systeem waarmee voedingswater aan het gewas wordt toegediend;
 - g condenswater van stoomleidingen en condenswater van verwarmingsketels;
 - h condenswater van warmtekrachtinstallaties, of
 - i afvalwater afkomstig van het bij opkweekbedrijven doorspoelen van substraatblokken die bestemd

zijn voor de opkweek van uitgangsmateriaal;
is toegestaan, indien ten minste:

- 1° het perceel waar het afvalwater vrijkomt niet is aangesloten op een vuilwaterriool of zuiveringstechnisch werk, waarop geloosd kan worden, en de afstand tot het dichtstbijzijnde vuilwaterriool waarop kan worden aangesloten en geloosd, meer dan 40 meter bedraagt, of
- 2° het lozen, bedoeld onder a tot en met j, in een vuilwaterriool, waarop het perceel waar het afvalwater vrijkomt is aangesloten, gelet op de capaciteit van dat vuilwaterriool niet volledig mogelijk is.

Toelichting artikel 3.63, eerste lid n.a.v. wijzigingsbesluit 2014/20 Deze wijziging van artikel 3.63, eerste lid, houdt verband met het aanpassen van de begripsomschrijving van agrarische bedrijfsstoffen. Daarin is «gebruikt substraatmateriaal» beperkt tot «gebruikt substraatmateriaal van plantaardige oorsprong». Als gevolg daarvan geldt paragraaf 3.4.5, waarvan de eisen zijn gericht op het opvangen van uitlek- en percolatiewater en het voorkomen daarvan. Een toestemming voor het lozen van uitlek- en percolatiewater van gebruikt substraatmateriaal op het oppervlaktewater, zoals in artikel 3.63, eerste lid, onder c, stond is daardoor niet meer aan de orde. Dit onderdeel is daarom vervallen.

- 2 De afstand, genoemd in het eerste lid, onderdeel 1°, wordt berekend:
 - a vanaf de kadastrale grens van het perceel waar het afvalwater vrijkomt, en
 - b langs de kortste lijn waarlangs de afvoerleidingen zonder overwegende bezwaren kunnen worden aangelegd.
- 3 In afwijking van het eerste lid, onderdeel 1°, kan het bevoegd gezag bij maatwerkvoorschrift een grotere afstand vaststellen dan de afstand, genoemd in dat onderdeel, waarbij de afstand niet meer dan 10 meter per 0,1 hectare teeltoppervlak bedraagt en wordt berekend overeenkomstig het tweede lid.
- 4 In een geval bedoeld in het eerste lid, onder 2°:
 - a wordt, voorafgaand aan het lozen in een oppervlaktewaterlichaam de afvoercapaciteit van het vuilwaterriool optimaal benut, en
 - b vindt lozen in dat vuilwaterriool plaats in een bij ministeriële regeling aangegeven volgorde.
- 5 Het bevoegd gezag kan bij maatwerkvoorschrift dan wel bij gemeentelijke verordening een andere volgorde bepalen, dan de volgorde aangegeven in de ministeriële regeling, bedoeld in het vierde lid, onderdeel b.
- 6 Het bevoegd gezag kan met betrekking tot het vierde lid, onderdeel a, maatwerkvoorschriften stellen ten aanzien van:
 - a de per tijdseenheid te lozen hoeveelheid;
 - b voorzieningen die gespreide afvoer in het vuilwaterriool mogelijk maken, of
 - c een buffervoorziening met een inhoud van ten hoogste 50 kubieke meter per hectare.
- 7 Indien met toepassing van het eerste lid, het lozen in een oppervlaktewaterlichaam is toegestaan, zijn op dat lozen de artikelen 3.66 en 3.71 van overeenkomstige toepassing.
- 8 In afwijking van het tweede lid, onderdeel a, wordt de afstand tot het dichtstbijzijnde vuilwaterriool of zuiveringstechnisch werk bij voortzetting van het lozen van afvalwater in het oppervlaktewaterlichaam dat voor 1 januari 2013 al plaatsvond, berekend vanaf de plaats waar het afvalwater vrijkomt.

Toelichting artikel 3.63 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441 Dit artikel heeft betrekking op het lozen van afvalwater in een oppervlaktewaterlichaam bij afwezigheid of onvoldoende capaciteit van het vuilwaterriool. Het artikel bouwt voort op de voorschriften 1, 2 en 3 bij bijlage 3 van het voormalige Besluit glastuinbouw. Ten opzichte van dat besluit is voor een aantal stromen de toestemming om in een oppervlaktewaterlichaam te lozen niet opgenomen, omdat die toestemming voor de desbetreffende afvalwaterstroom elders in het besluit voor alle agrarische bedrijven is gegeven. Omdat de verontreinigingsgraad van de verschillende afvalwaterstromen sterk kan verschillen, is het gewenst dat bij onvoldoende capaciteit van het vuilwaterriool eerst de afvalwaterstromen met de meeste verontreiniging worden geloosd. In de ministeriële regeling behorend bij dit wijzigingsbesluit, wordt aangegeven in welke volgorde de afvalwaterstromen geloosd dienen te worden.

Om deze volgorde af te kunnen stemmen op de specifieke situatie van een glastuinbouwgebied is in het vijfde lid de mogelijkheid opgenomen om van die volgorde bij maatwerkvoorschrift of bij verordening af te kunnen wijken. Voor het lozen van condenswater van stoomleidingen en warmtekrachtinstallaties en van condensorwater van stoomleidingen zijn geen eisen ten aanzien van de temperatuur opgenomen. Wat betreft dit aspect vindt toetsing plaats aan de hand van de zorgplichtbepaling. Bij het lozen op oppervlaktewater kunnen nadelige gevolgen voor het milieu optreden indien het te lozen afvalwater een temperatuur heeft meer dan 30 °C. Dit komt overeen met de temperatuureis die in het voormalige Besluit glastuinbouw was opgenomen.

Artikel 3.64

- 1 Indien het op grond van artikel 3.63, eerste lid, is toegestaan drainagewater afkomstig van de teelt waarbij gewassen op materiaal groeien dat in verbinding staat met de ondergrond in een oppervlaktewaterlichaam te lozen vanaf een perceel dat voor 1 november 1994 niet voor glastuinbouwactiviteiten werd gebruikt, kan het bevoegd gezag, indien het belang van de bescherming van het milieu daartoe noodzaakt, in afwijking van artikel 3.63, eerste, derde, zesde of zevende lid, bij

- maatwerkvoorschrift eisen stellen waarmee het lozen wordt voorkomen of verder wordt beperkt, dan met toepassing van dat artikel het geval zou zijn. Artikel 2.2, vierde lid, is van overeenkomstige toepassing.
- 2 Indien het op grond van artikel 3.63, eerste lid, is toegestaan drainwater in een oppervlaktewaterlichaam te lozen vanaf een perceel dat voor 1 november 1994 niet voor het telen of kweken van gewassen in een kas werd gebruikt, kan het bevoegd gezag, indien het belang van de bescherming van het milieu daartoe noodzaakt, in afwijking van artikel 3.63, eerste, derde, zesde of zevende lid, met betrekking tot dat lozen bij maatwerkvoorschrift eisen stellen waarmee het lozen wordt voorkomen of verder wordt beperkt, dan met toepassing van dat artikel het geval zou zijn. Artikel 2.2, vierde lid, is van overeenkomstige toepassing.
 - 3 Voor het lozen in een oppervlaktewaterlichaam van drainagewater afkomstig van de teelt waarbij gewassen op materiaal groeien dat in verbinding staat met de ondergrond vanaf een perceel dat voor 1 november 1994 niet voor glastuinbouwactiviteiten werd gebruikt, waarvoor tot het van toepassing worden van het eerste lid op dat lozen, een vergunning op grond van artikel 1 van de Wet verontreiniging oppervlaktewateren dan wel een vergunning op grond van artikel 6.2 van de Waterwet in werking en onherroepelijk was, worden de voorschriften van die vergunning aangemerkt als maatwerkvoorschriften, mits de voorschriften van die vergunning vallen binnen de bevoegdheid van het bevoegd gezag tot het stellen van maatwerkvoorschriften op grond van het eerste lid.
 - 4 Voor het lozen in een oppervlaktewaterlichaam van drainwater vanaf een perceel dat voor 1 november 1994 niet voor glastuinbouwactiviteiten werd gebruikt, waarvoor tot het van toepassing worden van het tweede lid op dat lozen, een vergunning op grond van artikel 1 van de Wet verontreiniging oppervlaktewateren dan wel een vergunning op grond van artikel 6.2 van de Waterwet in werking en onherroepelijk was, worden de voorschriften van die vergunning aangemerkt als maatwerkvoorschriften, mits de voorschriften van die vergunning vallen binnen de bevoegdheid van het bevoegd gezag tot het stellen van maatwerkvoorschriften op grond van het tweede lid.

Toelichting artikel 3.64 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441 De in dit artikel opgenomen maatwerkvoorschrift eisen komen in de plaats van de vergunningplicht voor «van gras naar glas» situaties. In de praktijk is gebleken dat vergunningplicht een onnodig zwaar instrument is om lozingen in een oppervlaktewaterlichaam in de «van gras naar glas» situaties waar nodig te voorkomen of verdergaand te beperken. De mogelijkheid om bij maatwerkvoorschrift voorschriften te stellen, die tot het voorkomen of beperken van de directe lozing leiden, wordt voldoende geacht.

Artikel 3.64a

- 1 Drainwater, drainagewater of het spoelwater van filters van een waterdoseringsinstallatie, dat gewasbeschermingsmiddelen bevat, wordt voorafgaand aan het lozen door een zuiveringsvoorziening geleid die ten minste 95% van de werkzame stoffen die bestaan uit organische verbindingen, uit het water verwijdert.
- 2 Het eerste lid is niet van toepassing indien het water na de lozing wordt geleid door een zuiveringsvoorziening die, of een zuiveringstechnisch werk dat, ten minste 95% van de werkzame stoffen die bestaan uit organische verbindingen, uit het water verwijdert.
- 3 De werking van de zuiveringsvoorziening of het zuiveringstechnisch werk wordt aangetoond volgens een bij ministeriële regeling aangewezen testmethode.
- 4 De hoeveelheid van het, in het eerste lid bedoelde, water dat wordt geloosd, wordt gemeten en geregistreerd.
- 5 De resultaten van de metingen en registraties worden gedurende vijf jaren bewaard.
- 6 Bij ministeriële regeling kunnen nadere regels worden gesteld over het meten en registreren, bedoeld in het vierde lid.
- 7 Het bevoegd gezag kan bij maatwerkvoorschrift afwijken van het eerste lid voor lozingen van drainagewater, afkomstig van de teelt waarbij gewassen op materiaal groeien dat in verbinding staat met de ondergrond, indien door kwel of inzijgend water het ondoelmatig is om ten minste 95% van de werkzame stoffen, die bestaan uit organische verbindingen, uit het afvalwater te verwijderen.

Toelichting artikel 3.64a (nieuw) n.a.v. wijzigingsbesluit 2017/305 Het nieuwe artikel 3.64a ziet op het lozen vanuit een kas van specifieke afvalwaterstromen die verontreinigd zijn met gewasbeschermingsmiddelen. Deze verplichting is dus niet van toepassing als het te lozen afvalwater geen gewasbeschermingsmiddelen bevat. Minieme achtergrondconcentraties van gewasbeschermingsmiddelen, die bijvoorbeeld ook voorkomen in drink- en regenwater, maken niet dat het afvalwater gezuiverd moet worden. Het betreft drainwater, drainagewater en spoelwater van filters van een waterdoseringsinstallatie (zowel teelt op substraat als teelt in de grond). Drainwater is het voedingswater dat bij de teelt op substraat (teelt los van de grond, bijvoorbeeld op tafels of steenwol) niet wordt opgenomen door het gewas. Drainwater bevat gewasbeschermingsmiddelen en meststoffen en is in beginsel geschikt voor hergebruik als voedingswater. Drainagewater is het water dat door een stelsel van buizen (drainagesysteem) onder het teeltoppervlak wordt afgevoerd. Het water bestaat uit voedingswater dat bij de teelt in de grond niet is opgenomen door het gewas en, afhankelijk van de ligging van het bedrijf, uit bedrijfsvreemd water, afkomstig van kwel of inzijging.

Het Ctgb schrijft in toelatingsbesluiten eveneens de zuivering van afvalwater voor, om te voorkomen dat het gebruik van een specifiek middel leidt tot onaanvaardbare effecten voor het milieu (geen overschrijding toelatingsnormen). In dit besluit wordt een generieke zuiveringsverplichting voorgeschreven, om het aantal overschrijdingen van de waterkwaliteitsnormen te verminderen. Beide verplichtingen gelden naast elkaar. Overigens kan het Ctgb, indien nodig, voor een specifiek middel een hoger percentage zuivering dan in dit ontwerpbesluit voorschrijven.

Op grond van artikel 6.2 van de Waterwet is het verboden om te lozen op oppervlaktewater. In het Activiteitenbesluit milieubeheer is in artikel 3.60 tot en met 3.64, in verbinding gelezen met artikel 1.6, vrijstelling verleend van dit verbod voor lozen vanuit een kas.

De voorkeursvolgorde daarbij is dat eerst de capaciteit van het vuilwaterriool wordt benut (artikel 3.63, eerste lid, onderdeel 1 en 2) en vervolgens op het oppervlaktewater wordt geloosd. In het geval een uitzondering geldt op het verbod, en dus geloosd mag worden op oppervlaktewater of het vuilwaterriool, moet het lozen voldoen aan de overige eisen en voorwaarden die dit besluit aan een lozing stelt. Deze eisen en voorwaarden zijn deels opgenomen in de artikelen 3.60-3.64, deels in de artikelen die daar op volgen.

De zuiveringsverplichting die in dit wijzigingsbesluit wordt toegevoegd, geldt als een aanvullende voorwaarde bij het lozen. Het artikel bevat dus op zichzelf geen uitzondering op het verbod om water te lozen.

Het voorschrift in het eerste lid geldt alleen als er sprake is van een lozing, in de zin van artikel 1.1. Het tweede lid bevat een uitzondering op het eerste lid indien de gewasbeschermingsmiddelen na de lozing uit het water worden gezuiverd. Dit kan zich voordoen als het water op een riool wordt geloosd of op een andere voorziening voor de inzameling en het transport van afvalwater. Voordat het afvalwater vermengd raakt met stedelijk afvalwater in het openbaar vuilwaterriool kan het worden gezuiverd door een particuliere zuiveringsvoorziening. Nadat het afvalwater in het openbaar vuilwaterriool vermengd raakt met stedelijk afvalwater valt het onder de zorgplicht van artikel 3.4 van de Waterwet. Het water kan dan alleen nog door, of onder verantwoordelijkheid van, het waterschap gezuiverd worden. Een voorbeeld hiervan is de geplande zuivering in de afvalwaterzuiveringsinstallatie Nieuwe Waterweg.

Het derde lid schrijft de wijze voor waarop degene die de inrichting drijft, moet aantonen dat zijn lozing voldoet aan het eerste lid. Bij ministeriële regeling wordt een testmethode aangewezen op basis waarvan de zuiveringsvoorziening wordt beoordeeld. Als de zuiveringsvoorziening de vereiste reductie bereikt en de omstandigheden waaronder de techniek wordt ingezet op een representatieve wijze zijn betrokken bij het onderzoek, kan worden aangenomen dat aan het eerste lid wordt voldaan. Hiermee wordt de bewijslast bij de lozer gelegd en worden voorwaarden gesteld aan de wijze waarop hij aan de bewijslast kan voldoen.

Een zorgvuldig gebruik van de zuiveringsvoorziening, met inachtneming van de condities waaronder deze getest is, behoort tot de zorgplicht. Als gevolg daarvan kan zo nodig handhavend worden opgetreden indien een toepasser bijvoorbeeld het water wel door de zuiveringsvoorziening leidt maar deze niet in werking is gesteld.

Het vierde, vijfde en zesde lid van artikel 3.64a bevatten voorwaarden voor het meten en registreren van de hoeveelheid afvalwater die wordt gezuiverd en geloosd. Deze informatie is noodzakelijk om toezicht te kunnen uitoefenen op het juiste gebruik van de zuiveringsinstallatie.

Het zevende lid biedt de mogelijkheid aan het bevoegd gezag om bij maatwerkvoorschrift ontheffing te verlenen in een specifieke omstandigheid. Bij grondgebonden teelt kan door kwel en inzijgend water veel bedrijfsvreemd water in het drainagewater komen. Daardoor wordt de drainagewaterstroom zeer groot en kostbaar om te zuiveren. Wanneer dit effect zodanig optreedt dat het ondoelmatig is om een zuiveringsrendement van 95% te eisen kan van dit voorschrift bij maatwerkvoorschrift door het bevoegd gezag worden afgeweken.

Artikel 3.64b

- 1 Het bevoegd gezag kan bij maatwerkvoorschrift bepalen dat artikel 3.64a, eerste lid, niet van toepassing is indien naar zijn oordeel aannemelijk is dat uiterlijk op 1 januari 2021 het water, bedoeld in artikel 3.64a, eerste lid, wordt geleid door een collectieve zuiveringsvoorziening die of een collectief zuiveringstechnisch werk dat ten minste 95% van de werkzame stoffen die bestaan uit organische verbindingen, uit het water verwijdert.
- 2 Het maatwerkvoorschrift wordt verleend tot de collectieve zuiveringsvoorziening, bedoeld in het eerste lid, is gerealiseerd of tot uiterlijk 1 januari 2021.

Toelichting artikel 3.64b (nieuw) n.a.v. wijzigingsbesluit 2017/305 Artikel 3.64b bevat een overgangsregeling voor de zuiveringsplicht die wordt ingesteld in artikel 3.64a van het besluit. Glastuinbouwbedrijven kunnen ervoor kiezen om de zuivering van het afvalwater gezamenlijk uit te voeren. Er is dan sprake van een collectieve zuivering. Collectieve zuivering kan plaatsvinden voor of na de lozing van het water. Deze collectieve aanpak neemt meer tijd in beslag om te realiseren. Het is aan het bevoegd gezag om te beoordelen welke termijn noodzakelijk is om een collectieve voorziening te realiseren en het maatwerkvoorschrift daar op af te stemmen. Daarom wordt in artikel 3.64b de mogelijkheid geboden om in dergelijke gevallen bij maatwerkvoorschrift een langere overgangstermijn vast te stellen, uiterlijk tot 1 januari 2021.

Artikel 3.65

Onverminderd de artikelen 3.56 tot en met 3.64, wordt bij substraatteelt in een kas voldaan aan de artikelen 3.66 tot en met 3.69.

Artikel 3.66

- 1 Bij het lozen van drainwater wordt ten minste voldaan aan het tweede tot en met het tiende lid.
Toelichting artikel 3.66, eerste lid en artikel 3.71, zesde lid n.a.v. wijzigingsbesluit 2014/20 De lozingen zoals bedoeld in artikel 3.66, eerste lid, en artikel 3.71, zesde lid, kunnen op grond van artikel 3.63, eerste lid, ook in een oppervlaktewaterlichaam plaatsvinden. De onterechte beperking tot lozen in een vuilwaterriool is met dit onderdeel gecorrigeerd.
- 2 Voor de gietwatervoorziening:

- a is een hemelwateropvangvoorziening van ten minste 500 kubieke meter per hectare teeltoppervlak aanwezig en in gebruik, of
 - b wordt water met een natriumgehalte gebruikt dat gelijkwaardig is aan dat van hemelwater.
- 3 Voor het recirculeren van drainwater is een recirculatiesysteem aanwezig en in gebruik.

- 4 De hoeveelheid totaal stikstof in het te lozen drainwater bedraagt in kilogram totaal stikstof per hectare teeltoppervlak per jaar niet meer dan de in tabel 3.66 per categorie van gewassen genoemde waarden:
Tabel 3.66 Maximale hoeveelheid totaal stikstof in het te lozen drainwater in kilogram per hectare teeltoppervlak, per categorie van gewassen, per jaar

Categorie van gewassen	2012, 2013 en 2014	2015, 2016 en 2017	2018, 2019, 2020	2021 en volgende jaren
Categorie 1	25	25	25	12,5
Categorie 2	50	33	25	17
Categorie 3	75	50	38	25
Categorie 4	100	67	50	33
Categorie 5	125	83	67	42
Categorie 6	150	100	75	50
Categorie 7	200	133	100	67
Categorie 8	250	167	125	83
Categorie 9	300	200	150	125

Toelichting artikel 3.66 vierde lid, tabel 3.66 n.a.v. wijzigingsbesluit 2019/194 In artikel 3.66, vierde lid, van het Activiteitenbesluit zijn voor de substraatteelt emissiegrenswaarden opgenomen voor het totaal aan stikstof in het te lozen drainwater. De emissiegrenswaarden zijn uitgedrukt in kilogram totaal stikstof per hectare teeltoppervlak per jaar voor negen categorieën van gewassen. Tot welke categorie een teelt behoort, staat aangegeven in artikel 3.75 van de Activiteitenregeling milieubeheer. De hoeveelheid totaal stikstof wordt berekend door de in een jaar geloosde hoeveelheid drainwater te vermenigvuldigen met het daarin aanwezige gehalte. De emissiegrenswaarden worden stapsgewijs afgebouwd tot een nagenoeg nulmissie in 2027. De stappen omvatten steeds een periode van 3 jaar. In artikel 3.66, vierde lid, waren de eerste 3 stappen opgenomen. Daar is nu een volgende stap aan toegevoegd door de emissiegrenswaarden die gelden vanaf 2021 op te nemen. De emissiegrenswaarden zijn in 2010 ontwikkeld in de Werkgroep emissienormen van de stuurgroep GLAMI, waarin alle betrokken belangenorganisaties waren vertegenwoordigd. De emissiegrenswaarden gelden voor de lozing van drainwater in een vuilwaterriool, maar ook bij het lozen in een oppervlaktewaterlichaam, voor zover dat gelet op artikel 3.63, eerste lid, van het Activiteitenbesluit is toegestaan.

- 5 Bij ministeriële regeling wordt de indeling van gewassen in de categorieën, bedoeld in tabel 3.66, vastgesteld.
- 6 De hoeveelheid totaal stikstof, bedoeld in het vierde lid, wordt berekend door de in een jaar geloosde hoeveelheid drainwater te vermenigvuldigen met het daarin aanwezige gehalte aan nitraatstikstof en ammoniumstikstof. Bij ministeriële regeling kunnen nadere regels worden gesteld over het berekenen van het gehalte aan totaal stikstof.
- 7 Het tweede en derde lid zijn niet van toepassing indien bij het lozen van drainwater de hoeveelheid totaal stikstof, bedoeld in het vierde lid, niet meer bedraagt dan 25 kilogram.
- 8 Het bevoegd gezag kan bij maatwerkvoorschrift het tweede en derde lid niet van toepassing verklaren, indien de maatregelen, bedoeld in die leden niet doelmatig zijn. Artikel 2.2, vierde lid, is van overeenkomstige toepassing.
- 9 Het tweede, derde en vierde lid, zijn niet van toepassing, indien het totale teeltoppervlak binnen de inrichting waarop telen of kweken van gewassen in een kas plaatsvindt, kleiner is dan 2.500 vierkante meter.
- 10 Het te lozen drainwater kan op een doelmatige wijze worden bemonsterd.

Toelichting artikel 3.66 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441 In het tweede en derde lid van dit artikel is de verplichting van goed gietwater en de recirculatieplicht opgenomen voor bedrijven die substraatteelt toepassen. Beide verplichtingen zijn overgenomen uit het voormalige Besluit glastuinbouw. Het vierde tot en met het zesde lid bevatten de uitwerking van de emissienorm, die aanvullend is op de voorafgaand aan de inwerkingtreding van dit wijzigingsbesluit reeds geldende voorschriften in het tweede en derde lid. Deze aanvullende aanpak van de substraatteelt gaat uit van emissienormen per gewasgroep, die stapsgewijs dalen naar «nagenoeg nullozing». De jaarnormen zijn ontwikkeld in de Werkgroep emissienormen van de stuurgroep GLAMI, waarin alle betrokken partijen waren vertegenwoordigd. De methodiek gaat uit van een aantal emissiegroepen om te voorkomen dat er een uitgebreide set met emissienormen ontstaat. De verschillende gewassen zijn ingedeeld in een beperkt aantal emissiegroepen met elk een eigen set emissienormen. Gewassen met een vergelijkbare emissie behoren tot dezelfde emissiegroep. Elke teelt is geplaatst in een van de klassen op basis van de emissie die is bepaald naar aanleiding van de tot 2010 gedane emissiemetingen. In het vijfde lid is er voor gekozen om de indeling van gewassen in emissiegroepen (categorieën van gewassen in tabel 3.66) in de ministeriële regeling op te nemen. Een ministeriële regeling kan sneller worden aangepast dan een algemene maatregel van bestuur. Dit betekent, dat bij introductie van nieuwe gewassen deze snel op de lijst kunnen worden geplaatst, en dat eventuele nieuwe inzichten ook snel verwerkt kunnen worden. De normstelling per emissiegroep is bepaald door het trekken van een lijn tussen die jaarlijkse emissie en het realiseren van een nagenoeg nullozing in 2027. Wat betreft het lijnverloop in de hoogte van de normstelling moet in de periode 2011 tot en met 2018 een flinke inspanning worden geleverd. De emissienorm geldt voor de lozing van drainwater in een vuilwaterriool, maar ook bij het lozen in een oppervlaktewaterlichaam, wanneer dat gelet op artikel 3.63, eerste lid, is toegestaan. De emissienorm is uitgedrukt in kilogram per hectare teeltoppervlak per jaar. De per jaar geloosde hoeveelheid stikstof,

die wordt berekend door de jaarlijks geloosde drainwaterhoeveelheid te vermenigvuldigen met het stikstofgehalte in het drainwater, mag deze norm niet te boven gaan. Drainwater is voedingswater dat bij substraatteelt niet wordt opgenomen door het gewas, en kan vanuit de substraatmat of vanuit de opvangput worden bemonsterd. Deze keuze sluit aan bij de bedrijfsvoering van de teler, die gehalten in drainwater ook om bedrijfsmatige redenen bepaalt. Daardoor leidt de verplichting in beginsel niet tot extra administratieve lasten. De aanpak gaat uit van een relatief constant stikstofgehalte in het drainwater, ervan uitgaande dat voor de teelt een bepaald stikstofgehalte in het voedingswater nodig is. Het is niet in het belang van de teler om te veel of te weinig te geven. Het gehalte in het voedingswater en dus ook in het drainwater is daarom relatief constant. Het bovenstaande betekent dat wanneer de teler zijn stikstofgift conform de goede landbouwpraktijk uitvoert, de daling van de emissie in de aanloop tot 2027 vooral bereikt moet worden door de daling van de geloosde hoeveelheid (hoeveelheid geloosd stikstof = hoeveelheid drainwater x drainwatergehalte; het drainwatergehalte is relatief constant, de hoeveelheid moet dus substantieel dalen).

Zoals hierboven reeds is aangegeven, zijn de emissienormen gebaseerd op de huidige emissies. De huidige emissies zijn vastgesteld op basis van de beschikbare praktijkcijfers. Op basis van het voormalige Besluit glastuinbouw moesten telers de emissiegegevens registreren en op het bedrijf ter inzage voor het bevoegd gezag, beschikbaar houden. De waterschappen hebben zich ingespannen om zoveel mogelijk van deze lozingsgegevens van individuele bedrijven te verzamelen. In 2006 en 2007 hebben de waterschappen bij een groot aantal telers de emissiegegevens opgevraagd. De inspanning van de waterschappen heeft zich gericht op vier omvangrijke teelten, te weten: chrysanthe, komkommer, gerbera en tomaat. Voor de rozenteelt heeft het Hoogheemraadschap Schieland en Krimpenerwaard emissiegegevens verzameld. De opgevraagde gegevens betroffen de registratie van de hoeveelheid toegediend gietwater, de maandelijks of vierwekelijkse registratie van de hoeveelheid geloosd spui- of drainagewater en de analysesresultaten van de kwaliteit van het geloosde spui- of drainagewater (minimaal één keer per kwartaal). Deze gegevens zijn aangevuld met gegevens afkomstig uit een onderzoek dat het RIZA samen met de waterschappen heeft uitgevoerd naar de emissies uit de glastuinbouw (rapport 2005–2007). De gegevens zoals die door de telers zijn doorgegeven zijn geanalyseerd. Registraties die aanleiding gaven tot twijfel over de juistheid zijn buiten beschouwing gelaten. Voor het vaststellen van de getalswaarden van de normen zijn alleen die emissiegegevens gebruikt waarvan de teler een lozing (in kubieke meter/hectare) én een emissie (kilogram/hectare) heeft gerapporteerd. Dit heeft de maximaal mogelijke onderbouwing van de normen op basis van huidige kennis opgeleverd. De ingezamelde emissiegegevens zijn vervolgens gebruikt om de teelten in een klasse te plaatsen.

De aanvangsnorm voor 2013 is op een waarde gesteld zodat 70 procent van de lozende bedrijven daaraan reeds voldoet. Deze norm moet daarom zondermeer als haalbaar worden geacht, maar betekent wel, dat 30 procent van de bedrijven meer aandacht zal moeten geven aan hun bedrijfsvoering om de normen voor 2013 te realiseren. Ofwel: de grote lozers binnen een emissiegroep moeten als eerste de emissies vanuit het bedrijf reduceren. In de periode van 2012–2027 wordt de norm stapsgewijs verlaagd. De normen voor de periode van 2015 tot 2018 zijn reeds in tabel 3.66 opgenomen. Voor de periode na 2018 gelden voorlopig de normen van 2018, maar aan de hand van een evaluatie zullen deze normen worden bijgesteld en zal het besluit daarop worden aangepast. Uit de emissierapportages blijkt dat een deel van de bedrijven de normen van 2018 nu al haalt. Het behalen daarvan wordt redelijkerwijs mogelijk geacht en aldus als invulling van het begrip «beste beschikbare technieken» gezien. De normen van 2013 en 2015 bieden een overgangperiode aan bedrijven die hun bedrijfsvoering meer dan in het verleden het geval was moeten afstemmen op beperking van de lozingen. Het einddoel is om in 2027 een nagenoeg nullozing te bereiken voor stikstof en fosfor. Dit geldt zowel voor de lozing van drainwater in een vuilwaterriool als voor de eventueel dan nog resterende lozingen in een oppervlaktewaterlichaam. Dit doel is conform de gemaakte afspraken in maart 2006 door de partijen in het Doelgroepoverleg Glastuinbouw en Milieu. Het realiseren van deze emissienormen vraagt een flinke inspanning van zowel de sector als de partijen die daarbij betrokken zijn. De normen voor na 2018 zullen op een later moment in het besluit worden opgenomen.

Voor de substraatteelten is gekozen voor sturing op het element stikstof en niet op het element fosfor. De reden hiervoor is dat bij de substraatteelten de meststoffen stikstof en fosfor in vaste verhoudingen worden toegediend aan het gewas. Als op de vermindering van de stikstofemissie wordt gestuurd, gaat de fosforemissie door de vaste mengverhouding in gelijke mate omlaag. Onveranderd blijft dat de fosforemissie jaarlijks door de teler moet worden gemeten en gerapporteerd waardoor het bevoegd gezag inzicht houdt op de voortgang die wordt bereikt. Daarnaast wordt bij de evaluatiemomenten nagegaan of bij het terugdringen van de stikstofemissie, de fosforemissie in gelijke mate wordt gereduceerd of dat de aanpak moet worden bijgesteld.

Het zevende tot en met het negende lid bevatten een aantal uitzonderingen van de verplichtingen genoemd in het tweede, derde en vierde lid. Deze uitzonderingen hebben te maken met de doelmatigheid van de in die leden opgenomen verplichtingen.

Het zevende lid bepaalt, dat een goed gietwater en recirculatie niet verplicht zijn, indien ook zonder deze voorzieningen de vracht aan in het te lozen drainwater aanwezige stikstof per hectare teeltoppervlak per jaar niet meer bedraagt dan 25 kilogram. Het is mogelijk, dat ook bij een hogere vracht de verplichting van goed gietwater en recirculatie niet doelmatig is. Het achtste lid biedt in die situaties de mogelijkheid van deze verplichtingen geheel of gedeeltelijk af te zien, en eventueel een andere, wel doelmatige maatregel te verplichten. Bij kleine bedrijven (bedrijven met een glasoppervlak kleiner dan 2.500 vierkante meter) zal de situatie, dat de verplichting van goed gietwater en recirculatie niet doelmatig is, naar verwachting vaak aan de orde zijn. Om te voorkomen dat in al die gevallen maatwerkvoorschriften moeten worden gesteld, is in het negende lid een uitzondering van deze verplichtingen voor kleine bedrijven opgenomen. De uitzondering heeft ook betrekking op de emissienorm, omdat het bereiken daarvan bij deze kleine bedrijven een naar verhouding hogere inspanning vraagt. Omdat gelet op deze uitzonderingen voor kleine bedrijven geen concrete emissiebeperkende voorschriften gelden, wordt hiervoor teruggevallen op de zorgplicht. Op basis daarvan kan het bevoegd gezag zo nodig maatwerkvoorschriften stellen.

Artikel 3.67

- 1 De volgende gegevens worden gemeten of berekend en geregistreerd:
 - a de hoeveelheid drainwater in kubieke meter die wordt geloosd en de hoeveelheid voedingswater die wordt toegediend;
 - b het gehalte aan nitraatstikstof en ammoniumstikstof en totaal fosfor, natrium en de geleidingswaarde in het drainwater, en
 - c het gewas of de gewassen die worden geteeld, het teeltoppervlak en de teeltperiode per gewas.
- 2 Indien op grond van artikel 3.63, eerste lid, drainwater zowel in het vuilwaterriool als in een

- oppervlaktewaterlichaam wordt geloosd, kan het bevoegd gezag bij maatwerkvoorschrift bepalen dat beide hoeveelheden worden gemeten en geregistreerd overeenkomstig het eerste lid.
- 3 Bij ministeriële regeling kunnen nadere regels worden gesteld over het meten, berekenen en registreren, bedoeld in het eerste lid.
 - 4 De resultaten van de metingen, berekeningen en registraties, bedoeld in het eerste lid, en van de metingen en registraties, bedoeld in het tweede lid, worden gedurende 5 jaren bewaard en op een daartoe strekkend verzoek aan het bevoegd gezag overgelegd.

Artikel 3.68

- 1 Jaarlijks voor 1 mei wordt aan het bevoegd gezag een rapportage met de volgende gegevens overgelegd:
 - a de gegevens, bedoeld in artikel 3.67, eerste en tweede lid, over het aan die datum voorafgaande kalenderjaar;
 - b de maximaal toegestane hoeveelheid totaal stikstof, bedoeld in artikel 3.66, vierde lid, over het aan die datum voorafgaande kalenderjaar, berekend aan de hand van de gegevens, bedoeld in onderdeel a;
 - c de hoeveelheid totaal stikstof, bedoeld in artikel 3.66, vierde lid, over het aan die datum voorafgaande kalenderjaar, berekend aan de hand van de gegevens, bedoeld in onderdeel a, en
 - d de hoeveelheid totaal fosfor in het geloosde drainwater per hectare teeltoppervlak over het aan die datum voorafgaande kalenderjaar, berekend aan de hand van de gegevens, bedoeld in onderdeel a.
- 2 Bij ministeriële regeling worden nadere regels gesteld over de rapportage, bedoeld in het eerste lid.

Artikel 3.69

In afwijking van de artikelen 3.67 en 3.68 kan het bevoegd gezag, indien het meten, berekenen, registreren of rapporteren, bedoeld in die artikelen niet doelmatig zijn, bij maatwerkvoorschrift een andere wijze van meten, berekenen, registreren en rapporteren bepalen.

Algemene toelichting artikelen 3.67, 3.68 en 3.69 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441 Deze artikelen bevatten de meet-, reken-, registratie- en rapportageverplichtingen die samenhangen met het lozen van drainwater voor de substraatteelt. Artikel 3.67 bevat regels met betrekking tot het meten of berekenen en registreren, artikel 3.68 heeft betrekking op de jaarlijkse rapportage door de teler. Bij de wijziging van het voormalige Besluit glastuinbouw in 2009 (Stb. 2009/322) is een rapportageplicht voor de emissies aan stikstof en fosfor opgenomen, die met dit besluit wordt gecontinueerd. Dit zijn de emissiegegevens die de teler jaarlijks in mei (vanaf het jaar 2009) verplicht is te rapporteren aan het bevoegd gezag. Deze gegevens zullen mede worden gebruikt om de normen voor de periode na 2018 definitief vast te stellen zodat ze in het besluit kunnen worden opgenomen.

De emissiegegevens worden door de brancheorganisaties gebruikt om bedrijven onderling te vergelijken en hieruit eventuele mogelijkheden voor emissiebeperking af te leiden. LTO Glaskracht is in samenwerking met LTO Groeiservice een project begonnen voor bedrijfsvergelijking op het gebied van emissies van nutriënten. Het doel hiervan is drieledig: de mogelijkheden voor het verminderen van emissies worden in kaart gebracht, bedrijven tonen elkaar de mogelijkheden voor emissiereductie en de haalbaarheid van de toekomstige normen wordt getoetst. Daarnaast is er een extra doelstelling om de betrouwbaarheid van de registratie te controleren en te verbeteren. De resultaten van dit project zullen worden benut bij het vaststellen van de definitieve normen na 2018. De rapportage van de emissiegegevens loopt via de Uitvoeringsorganisatie glastuinbouw en milieu (UO). De UO heeft een Programma van eisen Emissierapportage opgesteld. Hiermee wordt voor het bevoegd gezag een jaarlijks overzicht gegenereerd van de bedrijven die emissiegegevens hebben aangeleverd. En per bedrijf wordt een overzicht gegeven van de hoeveelheid geloosd spuiwater, de hoeveelheid stikstof en fosfor in het geloosde water en de hoeveelheid stikstof en fosfor die jaarlijks per hectare is geloosd. Uit deze gegevens blijkt, of een bedrijf aan de emissienormen voldoet en kan tevens een overzicht voor de sector worden gegeven. Het meten, berekenen en registreren is verplicht, onafhankelijk van de vraag of er daadwerkelijk drainwater wordt geloosd. Gedurende de perioden dat geen lozen plaatsvindt wordt de geloosde hoeveelheid 0 geregistreerd. De overige vereiste parameters, zoals het gehalte stikstof- en fosforverbindingen in het drainwater, worden wel gemeten.

De verplichtingen met betrekking tot het meten, berekenen en registreren gelden ook voor kleine kassen, waarvoor artikel 3.66 geen uitgewerkte emissiebeperkende maatregelen bevat. Daar waar het lozen structureel niet aan de orde zou zijn, bijvoorbeeld omdat volledige recirculatie mogelijk is of het drainwater naar een verwerker wordt afgevoerd, kan het bevoegd gezag op grond van artikel 3.69 desgevraagd de verplichtingen tot meten en registreren bij maatwerkvoorschrift niet van toepassing verklaren. Artikel 3.69 biedt ook de mogelijkheid om in plaats van de verplichtingen tot het meten, registreren en rapporteren, opgenomen in artikelen 3.67 en 3.68, bij maatwerkvoorschrift een andere wijze van meten, registreren en rapporteren van toepassing verklaren, wanneer dat doelmatiger is. Artikel 3.74 heeft eenzelfde functie als artikel 3.69 bij de grondgebonden teelt. In het voormalige Besluit glastuinbouw was aangegeven, dat de rapportage door een door het bevoegd gezag geaccepteerde deskundige dient te worden beoordeeld op juistheid en volledigheid en dat een bewijs van de beoordeling, afgegeven door of namens degene die de beoordeling heeft uitgevoerd, bij de rapportage wordt gevoegd. Deze verplichting is niet meer opgenomen. De teler wordt in staat geacht zelf de juistheid en volledigheid van de rapportage te kunnen waarborgen. Uiteraard staat het de teler vrij daarbij een deskundige in te schakelen, maar dit is niet langer verplicht.

Artikel 3.70

Onverminderd de artikelen 3.56 tot en met 3.64b wordt bij het telen in een kas, waarbij gewassen op materiaal groeien dat in verbinding staat met de ondergrond, voldaan aan de artikelen 3.71 tot en met 3.74.

Artikel 3.71

- 1 Voor de gietwatervoorziening:
 - a is een hemelwateropvangvoorziening van ten minste 500 kubieke meter per hectare teeltoppervlak aanwezig en in gebruik, of
 - b wordt water gebruikt met een natriumgehalte dat gelijkwaardig is aan dat van hemelwater.
- 2 Het bevoegd gezag kan bij maatwerkvoorschrift het eerste lid niet van toepassing verklaren, indien de maatregelen, bedoeld in dat lid, niet doelmatig zijn. Artikel 2.2, vierde lid, is van overeenkomstige toepassing.
- 3 Bij ministeriële regeling worden per gewas of gewasgroep de maximaal toegestane hoeveelheden aan totaal stikstof en totaal fosfor in kilogram per hectare per jaar vastgesteld.
- 4 De hoeveelheden toe te dienen water en meststoffen zijn afgestemd op de behoefte van het gewas, waarbij rekening is gehouden met de relevante specifieke teeltomstandigheden en waarbij de hoeveelheden, bedoeld in het derde lid, niet worden overschreden.
- 5 Voor het doorspoelen van de grond bij een volgteelt van bladgroentegewassen wordt ten hoogste 3000 kubieke meter water per hectare gestoomde grond gebruikt.
- 6 Bij het lozen van drainagewater geldt ten minste dat:
 - a voor het recirculeren daarvan een recirculatiesysteem aanwezig en in gebruik is, en
 - b het te lozen drainagewater op een doelmatige wijze kan worden bemonsterd.

Toelichting artikel 3.66, eerste lid en artikel 3.71, zesde lid n.a.v. wijzigingsbesluit 2014/20 De lozingen zoals bedoeld in artikel 3.66, eerste lid, en artikel 3.71, zesde lid, kunnen op grond van artikel 3.63, eerste lid, ook in een oppervlaktewaterlichaam plaatsvinden. De onterechte beperking tot lozen in een vuilwaterriool is met dit onderdeel gecorrigeerd.

- 7 In afwijking van het zesde lid, onderdeel a, hoeft geen recirculatiesysteem aanwezig te zijn, indien hergebruik van het drainagewater niet doelmatig is.

- 8 Het eerste lid en het zesde lid, onderdeel a, zijn niet van toepassing indien het totale teeltoppervlak binnen de inrichting waarop telen of kweken van gewassen in een kas plaatsvindt, kleiner is dan 2.500 vierkante meter.

Toelichting artikel 3.71 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441 Dit artikel bevat voorschriften voor de beperking van de emissies vanuit de grondgebonden teelt. Het vierde lid geeft aan dat de watergift en de meststoffengift moeten zijn afgestemd op de behoefte van het gewas. Wat de meststoffengift betreft komt deze verplichting voort uit de Nitraatrichtlijn. Er mag daarbij rekening worden gehouden met relevante specifieke teeltomstandigheden. Hiermee wordt bedoeld dat in gevallen waar intensiever wordt geteeld de meststoffengift hoger mag liggen. De Nitraatrichtlijn verplicht tot het stellen van gebruiksnormen. Deze worden op grond van het derde lid in de ministeriële regeling vastgelegd. Deze normen vormen een plafond waarboven voor alle teelten sprake zal zijn van een bemestingsniveau dat niet in overeenstemming is met de behoefte van het gewas. De waarden zijn vastgesteld aan de hand van de aan de UO gerapporteerde waarden voor het gebruik aan stikstof en fosfor. De emissies hangen direct samen met de watergift. Om emissies te beperken is het van belang dat de watergift is afgestemd op de behoefte van het gewas. Deze verplichting is ook in het vierde lid opgenomen. Ook hier is aangegeven dat de teeltomstandigheden mede bepalend zijn voor de waterbehoefte.

De verplichting van goed gietwater, water met een natriumgehalte dat gelijkwaardig is aan dat van hemelwater, en afstemming van de watergift en de meststoffengift op de behoefte van het gewas geldt onafhankelijk van de vraag of drainagewater wordt geloosd. Immers, bij grondgebonden teelt vindt vanwege de open verbinding met de ondergrond altijd een zekere emissie naar de bodem plaats. Ook wanneer vanwege de hydrologische omstandigheden geen drainage nodig is, is beperking van de emissie gewenst. Het tweede, zevende en achtste lid bevatten een aantal uitzonderingen van de in het artikel opgenomen verplichtingen. Deze uitzonderingen hebben te maken met de doelmatigheid van de verplichtingen.

Het is mogelijk, dat in specifieke gevallen de verplichting van goed gietwater niet doelmatig is. Het tweede lid biedt in die situaties de mogelijkheid van deze verplichting geheel of gedeeltelijk af te zien, en eventueel een andere, wel doelmatige maatregel te verplichten. Het zevende lid bevat een uitzondering op de verplichting van recirculatie van drainagewater, wanneer deze maatregel niet doelmatig is. Anders dan bij goed gietwater is de beoordeling van de doelmatigheid in beginsel aan de teler overgelaten, en heeft dus niet in een maatwerkvoorschrift te worden vastgelegd. Wanneer de teler naar oordeel van het bevoegd gezag onterecht van recirculatie heeft afgezien, zal dit in het kader van toezicht en handhaving aan de orde komen.

Bij grondgebonden teelt, waar het hier over gaat, is de kwaliteit van het drainagewater sterk afhankelijk van de lokale geohydrologische omstandigheden. Zo zal het drainagewater meer of minder vermengd zijn met grondwater vanwege kwel. Dit kan leiden tot sterke verdunning van het drainagewater of verzilting daarvan waardoor het ongeschikt is geworden als gietwater en recirculatie dus niet doelmatig is. De tuinder en het milieu hebben hier een gemeenschappelijk belang. Gietwater van ongeschikte kwaliteit heeft een negatief effect op de productie en veroorzaakt ook grotere emissies van gewasbeschermingsmiddelen en meststoffen. Ook het lozen van drainagewater dat wel geschikt is voor recirculatie is niet in het belang van de teler. Hij loost dan water wat nog bruikbaar is. Stel dat het bevoegd gezag toch vindt dat de teler ten onrechte heeft afgezien van recirculatie, dan is het een kwestie van handhaving door het bevoegd gezag.

Bij kleine bedrijven (bedrijven met een glasoppervlak kleiner dan 2.500 vierkante meter) zal evenals bij de substraatteelt de situatie, dat de verplichting van goed gietwater en recirculatie niet doelmatig is, naar verwachting vaak aan de orde zijn. Om die reden is in het achtste lid een uitzondering gemaakt voor deze verplichtingen voor kleine bedrijven. Omdat gelet op deze uitzonderingen voor kleine bedrijven geen concrete emissiebeperkende voorschriften gelden, wordt hiervoor teruggevallen op de zorgplicht. Op basis daarvan kan het bevoegd gezag zo nodig maatwerkvoorschriften stellen.

Artikel 3.72

- 1 De volgende gegevens ten aanzien van de teelt worden gemeten of berekend en geregistreerd:
 - a de hoeveelheid voedingswater in kubieke meter die wordt toegediend;
 - b de hoeveelheid drainagewater in kubieke meter die wordt hergebruikt;
 - c de hoeveelheid drainagewater in kubieke meter die wordt geloosd;
 - d het gehalte aan nitraatstikstof en ammoniumstikstof en totaal fosfor in het te lozen drainagewater;
 - e per gewas of groep van gewassen met eenzelfde bemestingsniveau, het gehalte aan totaal stikstof en totaal fosfor in de bodem op basis van een representatief grondmonster;
 - f na elk gebruik de hoeveelheid in kilogram per hectare toegediende meststoffen onder vermelding van de samenstelling van de meststof;
 - g het gewas of de gewassen die worden geteeld en het teeltoppervlak per gewas en de teeltperiode, en *Toelichting artikel 3.72, eerste lid onderdeel g. n.a.v. wijzigingsbesluit 2014/20 In artikel 3.72, eerste lid, was de opsomming van de onderdelen a tot en met h, niet als cumulatieve opsomming opgenomen, terwijl dit wel de bedoeling is. Met dit onderdeel is deze omissie hersteld.*
 - h jaarlijks de op 1 januari aanwezige meststoffen onder vermelding van de merknaam zoals die op de verpakking is vermeld, de naam en het adres van de leveranciers en de hoeveelheid, uitgedrukt in kilogrammen of liters.
- 2 Indien op grond van artikel 3.63, eerste lid, drainagewater zowel in het vuilwaterriool als in een oppervlaktewaterlichaam wordt geloosd, kan het bevoegd gezag bij maatwerkvoorschrift bepalen dat beide hoeveelheden worden gemeten en geregistreerd overeenkomstig het eerste lid.
- 3 Bij ministeriële regeling worden nadere regels gesteld over het meten, berekenen en registreren.
- 4 De resultaten van de metingen, berekeningen, en registraties, bedoeld in het eerste lid en van de metingen en registraties, bedoeld in het tweede lid, worden gedurende 5 jaren bewaard en op een daartoe strekkend verzoek aan het bevoegd gezag overgelegd.

Artikel 3.73

- 1 Jaarlijks voor 1 mei wordt aan het bevoegd gezag een rapportage met de volgende gegevens overgelegd:
 - a de gegevens, bedoeld in artikel 3.72, eerste lid, onderdelen c, d en g, en tweede lid, over het aan die datum voorafgaande kalenderjaar;
 - b de berekende hoeveelheid toegediende totaal stikstof en totaal fosfor per vierkante meter over het aan die datum voorafgaande kalenderjaar, uitgaande van de gegevens, geregistreerd op grond van artikel 3.72, eerste lid, onderdelen f en g.
 - c de berekende hoeveelheid totaal stikstof en totaal fosfor in het drainagewater die over het aan die datum voorafgaande kalenderjaar is geloosd, uitgaande van de gegevens die zijn geregistreerd op grond van artikel 3.72, eerste lid, onderdelen c, d en g.
- 2 Bij ministeriële regeling worden nadere regels gesteld over de rapportage.
- 3 Op een daartoe strekkend verzoek van het bevoegd gezag wordt een verantwoording over de hoeveelheid toegediende meststoffen en water, bedoeld in artikel 3.71, vierde lid, overgelegd.
- 4 Het bevoegd gezag kan het met oog op de verantwoording, bedoeld in het derde lid, bij maatwerkvoorschrift aanvullende onderzoeksverplichtingen opleggen ter verantwoording van het meststoffen- en watergebruik.

Toelichting artikelen 3.72 en 3.73 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441 Deze artikelen bevatten de meet-, reken-, registratie- en rapportageverplichtingen die samenhangen met het lozen vanuit de grondgebonden teelt. Op grond van artikel 3.73, derde lid, kan het bevoegd gezag verantwoording vragen over de meststoffengift en de watergift bedoeld in artikel 3.71, vierde lid. Mogelijke invulling van de onderzoeksverplichtingen zal door het platform duurzame glastuinbouw (doelgroepoverleg Glastuinbouw en Milieu (Glami)) ten behoeve van de uitvoeringspraktijk nader worden uitgewerkt. Uitgangspunt is dat glastuinbouwbedrijven met een hoog verbruik aan meststoffen verantwoordelijk zijn dat dit niet leidt tot omvangrijke emissies naar het grondwater en/of naar een oppervlaktewaterlichaam. In het voormalige Besluit glastuinbouw was aangegeven dat de rapportage door een door het bevoegd gezag geaccepteerde deskundige dient te worden beoordeeld op juistheid en volledigheid en dat een bewijs van de beoordeling, afgegeven door of namens degene die de beoordeling heeft uitgevoerd, bij de rapportage wordt gevoegd. Evenals bij de substraatteelt is deze verplichting in dit wijzigingsbesluit niet meer opgenomen.

Artikel 3.74

In afwijking van de artikelen 3.72 en 3.73 kan het bevoegd gezag, indien het meten, berekenen, registreren of rapporteren, bedoeld in die artikelen niet doelmatig is, bij maatwerkvoorschrift een andere wijze van meten, berekenen, registreren of rapporteren bepalen.

Artikel 3.74a

Indien op 1 april 2002 door middel van een systeem van onderbemaling werd gerecirculeerd, en:

- a recirculatie plaatsvindt door middel van een drainagesysteem met verzamelput en afvoer naar een centrale opvang waarin het drainwater wordt verwerkt;
- b een drainagekoker gelegen is op een diepte van ten hoogste 0,25 m boven de gemiddelde grondwaterstand en ten hoogste 1,25 m onder het maaiveld;
- c ten hoogste 10% van de totale hoeveelheid drainwater naar de bodem sijpelt;
- d door een door het bevoegd gezag geaccepteerde deskundige is beoordeeld of aan de in de onderdelen a tot en met c genoemde criteria wordt voldaan en een bewijs van de beoordeling, afgegeven door of namens degene die de beoordeling heeft uitgevoerd, binnen de inrichting wordt bewaard:

wordt het lozen van drainwater in de bodem aangemerkt als het lozen van drainwater waarvoor een maatwerkvoorschrift als bedoeld in artikel 2.2, derde lid, is vastgesteld.

§ 3.5.2 Telen en kweken van gewassen in een gebouw, anders dan in een kas

Artikel 3.75

Deze paragraaf is van toepassing op het telen of kweken van gewassen in een gebouw, anders dan in een kas.

Toelichting artikel 3.75 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441 Deze paragraaf gaat over het lozen als gevolg van de teelt van gewassen in gebouwen, niet zijnde kassen. Onder deze zogenaamde bedekte teelten vallen de witlofstrekkerij, de paddenstoelenteelt, de teelt van gewassen als kiemgroente (bijvoorbeeld taugé), maar ook het broeien van bollen in schuurkassen valt onder de hier opgenomen voorschriften voor bedekte teelten. Het broeien van bollen in kassen valt echter onder de voorschriften in paragraaf 3.5.1, «het telen en kweken van gewassen in een kas» (glastuinbouw).

Artikel 3.76

1 Bij het lozen van afvalwater als gevolg van het telen of kweken van gewassen in een gebouw, anders dan in een kas, wordt ten minste voldaan aan het tweede tot en met vijfde lid.

2 Lozen in een oppervlaktewaterlichaam is toegestaan, indien:

- a het perceel waar het afvalwater vrijkomt niet is aangesloten op een vuilwaterriool, waarop geloosd kan worden en de afstand tot het dichtstbijzijnde vuilwaterriool of zuiveringstechnisch werk waarop kan worden aangesloten en geloosd meer dan 40 meter bedraagt, of
- b het afvalwater afkomstig is van een teelt waarbij geen gewasbeschermingsmiddelen of biociden worden gebruikt, van een ruimte waarin geen gewasbeschermingsmiddelen of biociden worden toegepast of van een ruimte waarin uitsluitend sprake is van biologische productiemethoden, en
- c in het te lozen afvalwater, bedoeld in de onderdelen a en b:
 - 1° het gehalte aan onopgeloste stoffen ten hoogste 100 milligram per liter bedraagt,
 - 2° het gehalte aan chemisch zuurstof verbruik ten hoogste 300 milligram per liter bedraagt, en
 - 3° het gehalte aan biochemisch zuurstof verbruik ten hoogste 60 milligram per liter bedraagt.

Toelichting artikel 3.76, tweede lid n.a.v. wijzigingsbesluit 2014/20 Artikel 3.76, tweede lid, onderdelen a tot en met e, waren abusievelijk cumulatief geformuleerd. Dat wil zeggen dat lozen in een oppervlaktewaterlichaam is toegestaan indien aan alle vijf onderdelen is voldaan. Dat is echter niet de bedoeling. Lozen in een oppervlaktewaterlichaam is toegestaan indien sprake is van de situatie in onderdeel a of b. Indien een van die situaties van toepassing is moet tevens worden voldaan aan onderdeel c. Onderdeel c bevat drie cumulatieve eisen. Met dit onderdeel is deze omissie hersteld.

3 De afstand, genoemd in het tweede lid, onderdeel a, wordt berekend:

- a vanaf de kadastrale grens van het perceel waar het afvalwater vrijkomt, en
- b langs de kortste lijn waarlangs de afvoerleidingen zonder overwegende bezwaren kunnen worden aangelegd.

4 Bij het lozen van afvalwater in een vuilwaterriool, bedraagt het gehalte aan onopgeloste stoffen ten hoogste 300 milligram per liter.

5 Het te lozen afvalwater kan op een doelmatige wijze worden bemonsterd.

6 In afwijking van het derde lid, onderdeel a, wordt de afstand tot het dichtstbijzijnde vuilwaterriool of zuiveringstechnisch werk bij voortzetting van het lozen van afvalwater in het oppervlaktewaterlichaam dat voor 1 januari 2013 al plaatsvond, berekend vanaf de plaats waar het afvalwater vrijkomt.

Toelichting artikel 3.76 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441 Artikel 3.76 heeft betrekking op afvalwater dat ontstaat bij de teelt van gewassen in schuren, gebouwen en schuurkassen. Het gaat met name om afvalwater dat ontstaat bij het reinigen van bakken waarin de gewassen worden geteeld en het reinigen van de teelt- en oogst ruimten. Het lozen van afvalwater afkomstig van het circuleren van proceswater door trekkakken waarin witlofpennen of bollen worden gebroeid, wordt specifiek geregeld in artikel 3.77. Lozen van het in artikel 3.76 bedoelde afvalwater in een oppervlaktewaterlichaam is toegestaan indien het perceel waar het afvalwater vrijkomt niet is aangesloten op een vuilwaterriool en ook niet binnen een afstand van 40 meter aangesloten kan worden op een vuilwaterriool. Verder is het lozen in een oppervlaktewaterlichaam alleen toegestaan indien het gaat om afvalwater afkomstig van een teelt waarbij geen gewasbeschermingsmiddelen of biociden worden gebruikt, sprake is van biologische productiemethoden of afkomstig uit ruimten waarin geen gewasbeschermingsmiddelen of biociden worden gebruikt en indien aan de gestelde eisen ten

aanzien van het gehalte onopgeloste bestanddelen, biochemisch zuurstofverbruik en chemisch zuurstofverbruik wordt voldaan. Bij het lozen in een vuilwaterriool van het betreffende afvalwater wordt alleen een eis gesteld aan het gehalte onopgeloste bestanddelen.

Artikel 3.77

- 1 In afwijking van artikel 3.76 wordt bij het lozen van afvalwater als gevolg van het circuleren van water door trekbakken waarin witlofpennen staan voor de groei van witlofstronken of als gevolg van het broeien van bolgewassen, ten minste voldaan aan het tweede tot en met het zesde lid.
- 2 Het afvalwater wordt hergebruikt totdat het water niet langer geschikt is om als proceswater te worden gebruikt.
- 3 Het lozen van afvalwater in een oppervlaktewaterlichaam is toegestaan, indien:
 - a het afvalwater afkomstig is van een teelt waarbij geen gewasbeschermingsmiddelen of biociden worden gebruikt of het proceswater afkomstig is van uitsluitend biologische productiemethoden, en
 - b het gehalte aan onopgeloste stoffen ten hoogste 100 milligram per liter bedraagt.
- 4 Bij het lozen van afvalwater in een vuilwaterriool bedraagt het gehalte aan onopgeloste stoffen ten hoogste 300 milligram per liter.
- 5 Het lozen van afvalwater op of in de bodem is toegestaan, indien het afvalwater gelijkmatig wordt verspreid over de onverharde bodem.
- 6 Het in een oppervlaktewaterlichaam of een vuilwaterriool te lozen afvalwater kan op een doelmatige wijze worden bemonsterd.

Toelichting artikel 3.77 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441 Artikel 3.77 heeft betrekking op proceswater dat ontstaat als gevolg van het circuleren van water door trekbakken waarin witlofpennen staan ten behoeve van de groei van witlofstronken en afvalwater als gevolg van het circuleren van water bij de broei van bolgewassen. Dit proceswater dient te worden hergebruikt tot het niet langer geschikt is om als proceswater te worden gebruikt. Deze verplichting tot hergebruik geldt zowel voor het lozen in het vuilwaterriool, het lozen op of in de bodem als voor het lozen in een oppervlaktewaterlichaam. Indien hergebruik niet meer mogelijk is, is het lozen op of in de bodem toegestaan op voorwaarde dat het afvalwater gelijkmatig wordt verspreid over het land. Bij het lozen in een vuilwaterriool dient te worden voldaan aan de in het vierde lid opgenomen eis voor onopgeloste bestanddelen. Lozen in een oppervlaktewaterlichaam is alleen toegestaan, indien het gaat om afvalwater afkomstig van een teelt waarbij geen gewasbeschermingsmiddelen of biociden zijn gebruikt of indien sprake is van biologische productiemethoden en indien voldaan wordt aan de in het derde lid opgenomen eis voor onopgeloste bestanddelen.

§ 3.5.3 Telen van gewassen in de open lucht

Artikel 3.78

- 1 De artikelen 3.79 tot en met 3.83 zijn van toepassing op het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen bij de teelt van gewassen in de open lucht.

Toelichting artikel 3.78, eerste lid n.a.v. wijzigingsbesluit 2017/305 Door deze aanpassing worden de artikelen 3.79 tot en met 3.83 van toepassing op het gehele perceel en niet alleen op een zone aan het oppervlaktewater. Deze artikelen dienen zowel het belang van de kwaliteit van het oppervlaktewater als die van het duurzaam gebruik van gewasbeschermingsmiddelen. In de uitvoering van de regelgeving bleek een begrenzing van 14 meter bovendien kunstmatig. Gewasbeschermingsmiddelen worden in de regel met één techniek, op een gelijke wijze aangebracht op het hele perceel. Een afwijkend regime voor een strook van 14 meter langs oppervlaktewater past daar landbouwkundig niet in. Om de regels beter uitvoerbaar en handhaafbaar te maken, geldt de maatregel op het hele perceel.
- 2 De artikelen 3.84, 3.85 en 3.87 zijn van toepassing op het gebruik van meststoffen bij de teelt van gewassen in de open lucht.
- 3 Artikel 3.88 is van toepassing op het telen van gewassen in de open lucht.
- 4 Voor de toepassing van deze paragraaf wordt in uiterwaarden en buitendijkse gebieden onder «oppervlaktewaterlichaam» verstaan: beddingen waarin ten tijde van het lozen een aan het aardoppervlak en de openlucht grenzende watermassa voorkomt.

Toelichting artikel 3.78 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441 Paragraaf 3.5.3 bevat bepalingen ter voorkoming en beperking van de verontreiniging van oppervlaktewaterlichamen bij het toepassen van gewasbeschermingsmiddelen en meststoffen in de open teelt door verwaaiing (drift) of door afspoeling. Deze voorschriften zijn geheel afgeleid van het voormalige Lozingenbesluit open teelt en veehouderij. Het uitgangspunt van het Lozingenbesluit open teelt en veehouderij was het bereiken van een driftbeperking van 85-95% ten opzichte van de gangbare landbouwpraktijk voor de inwerkingtreding van het Lozingenbesluit open teelt en veehouderij. Dit uitgangspunt is overgenomen in dit wijzigingsbesluit. De voorschriften in de artikelen 3.79 tot en met 3.83 zijn beperkt tot de buitenste 14 meter van het perceel langs (alle) oppervlaktewaterlichamen omdat de voorschriften alleen toezien op de bescherming van oppervlaktewaterlichamen. Op basis van onderzoek en ervaringsregels kan er van worden uitgegaan dat bij een bespuiting onder normale omstandigheden met een gangbare veldspuit op een afstand van meer dan 10 à 20 meter van het oppervlaktewaterlichaam niet of nauwelijks sprake is van het verwaaien van gewasbeschermingsmiddelen naar dat oppervlaktewaterlichaam. Destijds is bij het opstellen van het Lozingenbesluit open teelt en veehouderij ook gekeken naar de afstand (gebruikte spuitbreedte) die praktisch hanteerbaar is. Op grond van beide argumenten is toen een zone van 14 meter naast de sloot vastgesteld waarop de voorschriften van toepassing zijn. Deze zone is overgenomen in dit artikel. Onder het begrip «oppervlaktewaterlichaam» vallen volgens de begripsomschrijving in de Waterwet mede «uiterwaarden en buitendijkse gebieden».

Artikel 3.78, vierde lid, beperkt de reikwijdte van paragraaf 3.5.3 wat betreft dit begrip. Dit houdt in dat in uiterwaarden en buitendijkse gebieden onder een oppervlaktewaterlichaam alleen beddingen worden verstaan waarin ten tijde van het lozen water voorkomt. Hiermee wordt voorkomen dat praktisch elke handeling op bedrijven binnen deze gebieden een directe lozing vormt. Lozingen ten gevolge van agrarische activiteiten op percelen of verhard oppervlak in uiterwaarden en buitendijkse gebieden zijn derhalve niet verboden, mits langs de aanwezige waterkolom de emissiebeperkende voorschriften in acht worden genomen.

Artikel 3.78a

- 1 Bij het toepassen van gewasbeschermingsmiddelen bij de teelt van gewassen en op braakliggend land in de open lucht wordt een techniek gebruikt die een driftreductie bereikt van ten minste 75%, ten opzichte van een bij ministeriële regeling aangewezen referentietechniek.
- 2 De driftreductie van de techniek, bedoeld in het eerste lid, wordt aangetoond volgens een bij ministeriële regeling aangewezen testmethode.

Toelichting artikel 3.78a (nieuw) n.a.v. wijzigingsbesluit 2017/305 Er wordt een nieuw artikel 3.78a toegevoegd. In dit artikel wordt een minimaal te bereiken driftreductie voorgeschreven. De driftreductie dient te worden aangetoond door middel van een technische beoordeling conform één van de bij ministeriële regeling aangewezen testmethoden. Daarbij zal tevens een referentietechniek worden aangewezen. Deze referentietechniek verschilt per toepassingsmethode, is technisch van aard en zal daarom in de ministeriële regeling worden uitgewerkt.

Dit voorschrift legt de bewijslast voor het aantonen dat aan de norm wordt voldaan bij de toepasser en normeert deze. Achtergrond hiervan is dat het nagenoeg onmogelijk is om bij gebruik waar te nemen of aan de norm wordt voldaan. Dit wordt veroorzaakt doordat de reductie moet worden bereikt ten opzichte van een referentietechniek en dat de reductie afhankelijk is van veel verschillende factoren (type dop, spuitdruk, spuitboomhoogte etc.). Om onzekerheid bij de toepasser en toezichthoudende instanties te voorkomen wordt voorgeschreven op welke wijze wordt aangetoond dat aan de norm is voldaan.

Een zorgvuldig gebruik van de driftreducerende technieken, met inachtneming van de condities waaronder deze getest zijn, behoort tot de zorgplicht. Wanneer de driftreducerende technieken op een andere manier worden gebruikt, bijvoorbeeld bij een hogere spuitdruk dan gangbaar is, kan immers worden verwacht dat een (te) hoge drift optreedt.

De verplichting om driftreducerende maatregelen te treffen is ook van toepassing bij gebruik van gewasbeschermingsmiddelen op braakliggend land.

Toelichting artikel 3.78a (nieuw), artikel 3.80, artikel 3.80a (nieuw), artikel 3.81 en artikel 3.83 n.a.v. wijzigingsbesluit 2017/305 De wijzigingen in deze onderdelen vormen de gedetailleerde middelvoorschriften over het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen om tot doelvoorschriften. Het doelvoorschrift wordt bovendien aangescherpt tot 75% driftreductie.

Artikel 3.79

- 1 Bij het op een andere wijze dan met behulp van een werk lozen van gewasbeschermingsmiddelen in een oppervlaktewaterlichaam wordt ten minste voldaan aan het tweede tot en met achtste lid.
- 2 Langs een oppervlaktewaterlichaam wordt een teeltvrije zone aangehouden.
- 3 De teeltvrije zone wordt gemeten vanaf de insteek van een oppervlaktewaterlichaam en strekt zich, met uitzondering van de teelt van grasland, uit tot het hart van de buitenste planten van de te telen gewassen.
- 4 In afwijking van het tweede lid hoeft geen teeltvrije zone te worden aangehouden grenzend aan gegraven waterlopen die:
 - a van 1 april tot 1 oktober onder normale omstandigheden geen water bevatten, of
 - b geen water afvoeren ten gevolge van door of namens de beheerder geplaatste stuwen die de waterstand reguleren, voor zover die waterlopen zonder deze stuwen, waterlopen als bedoeld in de aanhef en onderdeel a, zouden zijn.
- 5 Binnen een teeltvrije zone worden geen gewasbeschermingsmiddelen gebruikt met apparatuur voor het druppelsgewijs gebruiken van gewasbeschermingsmiddelen, met uitzondering van pleksgewijze onkruidbestrijding met een afgeschermd spuitdop.
- 6 In afwijking van het vijfde lid is het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen op overhangend loof met een maximale omvang van een halve gewasrij toegestaan, indien geen gebruik wordt gemaakt van naar een oppervlaktewaterlichaam gerichte apparatuur.
- 7 In afwijking van het tweede lid hoeft geen teeltvrije zone te worden aangehouden, aangrenzend aan oppervlaktewaterlichamen, anders dan de oppervlaktewaterlichamen, bedoeld in artikel 3.81, eerste lid:
 - a bij de teelt van appels, peren en overige pit- en steenvruchten van bomen, waarvan de laagste gesteltak op 175 centimeter of hoger uit de stam ontspringt, indien binnen een afstand van ten minste 900 centimeter vanaf de insteek van een oppervlaktewaterlichaam geen gewasbeschermingsmiddelen worden toegepast, of
 - b bij teelt anders dan de teelt van appels, peren en overige pit- en steenvruchten, indien:
 - 1° sprake is van een biologische productiemethode, of
 - 2° gebruik wordt gemaakt van een emissiescherm dat voldoet aan de bij ministeriële regeling gestelde eisen.
- 8 De toepassing van gewasbeschermingsmiddelen op het talud vindt pleksgewijs en driftvrij plaats.

Toelichting artikel 3.79 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441

Teeltvrije zone

Op grond van het tweede lid dient bij het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen langs een oppervlaktewaterlichaam een teeltvrije zone te worden aangehouden. Bij bespuitingen langs oppervlaktewaterlichamen kunnen met de gangbare spuitapparatuur en landbouwpraktijk emissies niet worden voorkomen. Onder gangbare omstandigheden treedt bij een veldspuit pas op een afstand van 10 à 20 meter van een oppervlaktewaterlichaam geen druppeldrift meer op. De hoogte van de spuitboom en de wind zijn sterk bepalend voor de druppeldrift. In combinatie met de voorschriften voor spuitapparatuur in artikel 3.83 wordt met het aanhouden van een teeltvrije zone het meespuiten van sloten voorkomen en de druppeldrift en in mindere mate afspoeling beperkt. Indien deze teeltvrije zone niet wordt aangehouden, mogen geen gewasbeschermingsmiddelen worden gebruikt, waarbij drift of meespuiten kan optreden. Deze lozingen zijn verboden. Vanzelfsprekend hoeft de teeltvrije zone niet te worden aangehouden, indien een teler geen gewasbeschermingsmiddelen toepast.

In theorie kan met een spuitvrije zone (perceelsstrook langs oppervlaktewater waarop geen druppelsgewijze toepassing van gewasbeschermingsmiddelen plaatsvindt) dezelfde driftbeperking als met een teeltvrije zone worden gerealiseerd. In dit wijzigingsbesluit is echter in navolging van het voormalige Lozingenbesluit open teelt en veehouderij een teeltvrije zone voorgeschreven, omdat in de praktijk plagen en ziekten optreden, zoals aardappelziekte, bollenvuur of schurft, waarbij het hele gewas bespoten moet worden.

Op de teeltvrije zone mag, behalve bij grasland, niet hetzelfde gewas als op de rest van het perceel staan. De teeltvrije zone is derhalve niet letterlijk een teeltvrije zone. In de praktijk betekent het bijvoorbeeld een aardappelteeltvrije zone langs een aardappelperceel. Andere gewassen of teelten zijn wel op de teeltvrije zone toegestaan, indien de agrariër kan aantonen dat deze niet bespoten worden. In de boomkwekerij en bollenteelt bestaat al ervaring met het langs de slootkant telen van gewassen of variëteiten die niet bespoten worden. Ook een windsingel (vanggewas), die gangbaar is in de fruitteelt, mag op de teeltvrije zone staan als deze niet bespoten wordt. Een uitzondering hierop zijn de hoogstamfruitboomgaarden. In artikel 3.79, zevende lid, onderdeel a, is bepaald dat voor dit type teelt wel een spuitvrije zone gehanteerd mag worden.

In artikel 1.1 is het begrip «teeltvrije zone» gedefinieerd. In aansluiting daarop wordt in het derde lid van artikel 3.79 aangegeven hoe deze zone gemeten moet worden. Zo wordt in dit lid bepaald dat de teeltvrije zone wordt gemeten in het horizontale vlak vanaf de insteek van het talud tot het midden van de buitenste gewasrij. Dit is in de praktijk de poot- of zaaiafstand. Het loof kan wel gedeeltelijk over de teeltvrije zone hangen. Bij uitzondering geldt voor grasland een spuitvrije zone in plaats van een teeltvrije zone. Deze spuitvrije zone wordt gemeten vanaf de insteek van het talud.

Greppels en droge sloten

Op grond van het vierde lid behoeft langs greppels en droge sloten geen teeltvrije zone te worden aangehouden. De kosten van een teeltvrije zone wegen hier niet op tegen de bescherming van een oppervlaktewaterlichaam gezien de beperkte ontwikkelingsmogelijkheden voor een aquatisch ecosysteem. Door de term «gegraven waterlopen» worden natuurlijke waterlopen, zoals beken die zomers regelmatig droog kunnen staan, niet als greppel of droge sloot beschouwd. In het vierde lid, onderdeel a, worden waterlopen aangeduid die in de periode tussen 1 april en 1 oktober geen water bevatten. Ongeveer 95% van de bespuitingen van de diverse gewassen vindt in deze periode plaats. De woorden «onder normale omstandigheden geen water» houden in dat het incidenteel kan voorkomen dat de greppel of sloot na een hevige of langdurige regenbui gedurende korte tijd (bijvoorbeeld 2 à 3 dagen) water bevat. Een vuistregel is dat een teeltvrije zone moet worden aangehouden, indien er in de periode van 1 april tot 1 oktober water in de sloot staat. Dit geldt ook voor sloten waar het waterpeil is opgezet en die daardoor niet langer droog zijn. Verdiepingen in het perceel, waar gewas in staat, worden niet als oppervlaktewaterlichaam beschouwd.

In het vierde lid, onderdeel b, is bepaald dat ook bij gegraven waterlopen die van 1 april tot 1 oktober wel water kunnen bevatten maar geen water afvoeren als gevolg van door of namens de beheerder geplaatste peilregulerende werken, geen teeltvrije zone aangehouden hoeft te worden. Het gaat hier in principe ook om droge sloten, maar in verband met de verdrogingsproblematiek zijn stuwen geplaatst om het gevallen regenwater niet tot afvoer te laten komen. Hierdoor kan het regenwater ter plaatse infiltreren in de bodem ten gunste van de grondwaterstand en de gewasproductie op de aangrenzende percelen.

Langs droge sloten en greppels zoals bedoeld in het vierde lid, onderdelen a en b, zijn wel de voorschriften uit artikel 3.83 ten aanzien van zorgvuldig spuiten en spuitapparatuur verplicht. Dit brengt met zich mee dat ook langs droge sloten en greppels met kantdoppen en andere driftarme doppen ingesteld op 50 centimeter hoogte gespoten mag worden. Hierdoor wordt de verontreiniging door ophoping in droge sloten en uiteindelijk afwatering naar grotere waterlopen enigszins beperkt.

Spuitverbod op de teeltvrije zone

Op grond van het vijfde lid mogen binnen de teeltvrije zone geen gewasbeschermingsmiddelen worden gespoten. Het toepassen van gewasbeschermingsmiddelen met technieken waarbij geen drift of meespuiten optreedt, bijvoorbeeld het pleksgewijs onkruid bestrijden door het gebruik van een strijkstok met een contactmiddel of het gebruik van granulaat, is wel toegestaan. Met die toedieningstechnieken vindt namelijk geen lozing ten gevolge van drift plaats. Het gebruik van een mankar, die in de bollenteelt gangbaar is, of een vergelijkbare techniek, is eveneens toegestaan. Deze techniek voor het pleksgewijs verspreiden van gewasbeschermingsmiddelen heeft een zodanige overkapping en dermate grove en gelijkmatige druppels dat geen of nagenoeg geen drift plaatsvindt. Ook pleksgewijze onkruidbestrijding met een afgeschermd handspuit is toegestaan. Met deze techniek wordt met behulp van één spuitdop en een afschermkap vlak boven de grond het onkruid bespoten. De ervaring leert dat met deze techniek nagenoeg geen drift plaatsvindt. Door het niet betelen van een zone langs de slootkant kan de onkruiddruk toenemen. Naast maatregelen in de bedrijfsvoering, zoals het inzaaien van gras of een vanggewas, kunnen met de hierboven bedoelde technieken herbiciden op een teeltvrije zone worden gebruikt. Het is eveneens toegestaan om met dezelfde apparatuur de daarvoor toegelaten herbiciden pleksgewijs langs een sloot te gebruiken.

Buitenste gewasrij

Het zesde lid bepaalt dat het (buitenste) loof van een gewas dat over de teeltvrije zone hangt (in afwijking van het vijfde lid) wel bespoten mag worden mits het overhangende loof of gewas niet breder is dan de gangbare breedte van een halve gewasrij. Wanneer het gewas over de hele teeltvrije zone of zelfs over het talud hangt of ligt, mag dit niet bespoten worden. In de praktijk zal de breedte van het gewas of het loof variëren. Een vuistregel is dat aardappelen en fruitbomen ongeveer 75 centimeter horizontaal kunnen uitgroeien, graan en jonge maïs minder dan 10 centimeter en overige gewassen ongeveer 50 centimeter. Deze uitzondering geldt zowel voor het opwaarts spuiten als voor het neerwaarts spuiten. Het overhangend loof of gewas mag niet in de richting van een

oppervlaktewaterlichaam bespoten worden. Met een gangbare veldspuit met kantdoppen wordt neerwaarts gespoten en derhalve niet richting het oppervlaktewaterlichaam gespoten. Bij het opwaarts bespuiten van bijvoorbeeld fruit of laanbomen moet het overhangende loof van de buitenste bomenrij in de richting van het perceel worden bespoten.

Uitzonderingen teeltvrije zone

In een aantal gevallen is sprake van een uitzondering op de plicht tot het aanhouden van een teeltvrije zone. Een uitzondering betreft boomgaarden voor hoogstamfruitbomen. Bij deze boomgaarden is veelal sprake van een historische of landschappelijke waarde. Om te voldoen aan de maatregelpakketten zouden deze bomen gerooid moeten worden aangezien alternatieve emissiebeperkende maatregelen nauwelijks uitvoerbaar zijn. In hoogstamfruitboomgaarden wordt bovendien vrijwel niet gespoten. In het zevende lid, onderdeel a, is daarom bepaald dat voor deze bijzondere vorm van fruitteelt een spuitvrije zone van 9 meter geldt in plaats van een teeltvrije zone. Ook hoeft er geen teeltvrije zone te worden aangehouden bij andere teelten dan de teelt van appels, peren en overige pit- of steenvruchten, indien sprake is van biologische productiemethoden of indien gebruik wordt gemaakt van een emissiescherm. Omdat bij biologische teelt nagenoeg geen synthetische gewasbeschermingsmiddelen worden gebruikt en ook geen kunstmest wordt gebruikt, is de belasting van oppervlaktewaterlichamen aanzienlijk lager dan bij de gangbare teelt. Het gebruik van een emissiescherm is een maatregel ter voorkoming van drift waarbij geen teeltvrije zone aangehouden hoeft te worden. Het emissiescherm dient te voldoen aan de eisen die zijn gesteld in de bij dit wijzigingsbesluit behorende ministeriële regeling.

Toelichting artikel 3.79 n.a.v. wijzigingsbesluit 2014/20 In artikel 3.79 was onbedoeld de toestemming om gewasbeschermingsmiddelen te mogen spuiten op het talud, onder de voorwaarde dat het pleksgewijs en driftvrij gebeurt, niet overgenomen uit het voormalige Lozingenbesluit open teelt en veehouderij. Deze omissie is met het toevoegen van een nieuw achtste lid aan dat artikel met dit onderdeel hersteld. Aangezien de toestemming volgt uit artikel 1.6 is in dit nieuwe lid bepaald op welke wijze het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen dient plaats te vinden.

Artikel 3.80

- 1 De teeltvrije zone, bedoeld in artikel 3.79, tweede lid, bedraagt bij de teelt van aardappelen, uien, bloembollen en bloemknollen, aardbeien, asperges, prei, schorseneren, sla, wortelen, vaste planten, en in neerwaartse richting te bespuiten boomkwekerijgewassen:
 - a ten minste 150 centimeter;
 - b ten minste 100 centimeter, indien een techniek wordt gebruikt waarmee een driftreductie wordt bereikt van ten minste 90%, ten opzichte van een bij ministeriële regeling aangewezen referentietechniek, of
 - c ten minste 50 centimeter, indien gebruik gemaakt wordt van een handmatig aangedreven handgedragen spuit.
- 2 De teeltvrije zone bedraagt bij de teelt van in opwaartse of zijwaartse richting te bespuiten boomkwekerijgewassen ten minste 500 centimeter.
- 3 De teeltvrije zone bedraagt bij de teelt van appels, peren en overige pit- en steenvruchten:
 - a ten minste 450 centimeter, of
 - b ten minste 300 centimeter, indien:
 - 1° een techniek wordt gebruikt waarmee een driftreductie wordt bereikt van ten minste 90%, ten opzichte van een bij ministeriële regeling aangewezen referentietechniek, of
 - 2° een biologische productiemethode wordt toegepast.
- 4 De teeltvrije zone bedraagt bij de teelt van andere gewassen dan de gewassen, genoemd in het eerste tot en met derde lid, ten minste 50 centimeter.
- 5 De driftreductie van een techniek, als bedoeld in het eerste lid, onderdeel b, en het derde lid, onderdeel b, onder 1°, wordt aangetoond volgens een bij ministeriële regeling aangewezen testmethode.

Toelichting artikel 3.80 n.a.v. wijzigingsbesluit 2017/305 Het tweede lid van artikel 3.80 vervalt als gevolg waarvan het verschil in voorschriften tussen bedrijven met bloembollenteelt in beide regio's komt te vervallen. Met het vervallen van het zesde lid van artikel 3.80 wordt de teeltvrije zone voor elk gewas gesteld op ten minste 50 centimeter. Een teeltvrije zone van 25 centimeter is niet meer aan de orde. In het huidige artikel was voor de teelt van appels, peren en overige pit- en steenvruchten, bij een spuitvrije zone van 900 centimeter, het gebruik van driftreducerende technieken niet voorgeschreven. Zoals in het algemeen deel van de toelichting is aangegeven wordt het nu wenselijk geacht om op het hele perceel driftreducerende technieken toe te passen. Daarom is deze categorie komen te vervallen. Als gevolg van de wijzigingen in artikel 3.80 worden in de artikelen 3.81 en 3.85, vijfde lid, enkele verwijzingen aangepast.

Toelichting artikel 3.78a (nieuw), artikel 3.80, artikel 3.80a (nieuw), artikel 3.81 en artikel 3.83 n.a.v. wijzigingsbesluit 2017/305 De wijzigingen in deze onderdelen vormen de gedetailleerde middelvoorschriften over het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen om tot doelvoorschriften. Het doelvoorschrift wordt bovendien aangescherpt tot 75% driftreductie.

Artikel 3.80a

- 1 Tot 1 januari 2021 geldt artikel 3.78a, niet voor de teelt van in opwaartse of zijwaartse richting te bespuiten boomkwekerijgewassen.
- 2 Tot 1 januari 2021 geldt artikel 3.80, derde lid, niet voor de teelt van appels, peren en overige pit- en steenvruchten waarbij een teeltvrije zone van 3 meter wordt gehanteerd, en:

- a langs het oppervlaktewater een vanggewas is geplaatst dat voldoet aan ministeriële eisen;
- b of, gebruik wordt gemaakt van een tunnelspuit.

Toelichting artikel 3.80a (nieuw) n.a.v. wijzigingsbesluit 2017/305 In het nieuwe artikel 3.80a wordt in enkele situaties een overgangstermijn geboden, omdat een eerdere datum voor een aantal bedrijven financieel onevenredig nadelige gevolgen zou hebben. Voor de teelt van hoge laanbomen zijn op dit moment nog onvoldoende technieken beschikbaar die de drift aantoonbaar voldoende reduceren. Met een overgangstermijn tot 2021 kan deze agrarische sector bestaande technieken verder ontwikkelen of nieuwe technieken introduceren en daarvan het driftreducerend effect onderzoeken.

Op grond van de meest recente inzichten reduceert de tunnelspuit, een techniek die wordt toegepast in de fruitteelt, de drift niet met meer dan 90%, maar met ten minste 75%. Een bedrijf dat zich hield aan artikel 3.80, vierde lid, onderdeel c, zou als gevolg van de aanscherping van de driftreducerende maatregelen óf de tunnelspuit niet meer mogen gebruiken, óf zijn teeltvrije zone moeten verbreden door het kappen van een rij fruitbomen. Een overgangstermijn wordt ook geboden voor fruitteeltbedrijven die de drift reduceerden met een teeltvrije zone van 3 meter en een driftreducerende techniek in combinatie met een vanggewas naast oppervlaktewater. Omdat de driftreducerende maatregelen op het gehele perceel moeten worden toegepast, moeten ook deze bedrijven overstappen op andere technieken, of de teeltvrije zone verbreden door het kappen van een rij fruitbomen.

In beide situaties geldt de overgangstermijn tot uiterlijk 1 januari 2021.

Toelichting artikel 3.78a (nieuw), artikel 3.80, artikel 3.80a (nieuw), artikel 3.81 en artikel 3.83 n.a.v. wijzigingsbesluit 2017/305 De wijzigingen in deze onderdelen vormen de gedetailleerde middelvoorschriften over het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen om tot doelvoorschriften. Het doelvoorschrift wordt bovendien aangescherpt tot 75% driftreductie.

Artikel 3.81

- 1 In afwijking van artikel 3.80, eerste, derde lid, onderdelen a en b, en vierde lid, bedraagt de teeltvrije zone langs de oppervlaktewaterlichamen, aangewezen in de bijlage bij artikel 3 van het Uitvoeringsbesluit Meststoffenwet ten minste 500 centimeter.
- 2 In afwijking van artikel 3.80 kan het bevoegd gezag, indien sprake is van een talud dat breder is dan 200 centimeter, bij maatwerkvoorschrift een smallere teeltvrije zone vaststellen.
- 3 In afwijking van artikel 3.80 kan het bevoegd gezag bij het lozen in een niet aangewezen oppervlaktewaterlichaam, indien het belang van de bescherming van het milieu daartoe noodzaakt, bij maatwerkvoorschrift een bredere teeltvrije zone vaststellen.

Toelichting artikel 3.81 n.a.v. wijzigingsbesluit 2017/305

Toelichting artikel 3.78a (nieuw), artikel 3.80, artikel 3.80a (nieuw), artikel 3.81 en artikel 3.83 n.a.v. wijzigingsbesluit 2017/305 De wijzigingen in deze onderdelen vormen de gedetailleerde middelvoorschriften over het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen om tot doelvoorschriften. Het doelvoorschrift wordt bovendien aangescherpt tot 75% driftreductie.

Artikel 3.82

Op braakliggend land worden binnen een afstand van 50 centimeter vanaf de insteek van een oppervlaktewaterlichaam geen gewasbeschermingsmiddelen gebruikt.

Toelichting artikel 3.82 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441 Bij het bestrijden van bijvoorbeeld onkruid op een braakliggend perceel dient een spuitvrije zone van 50 centimeter te worden aangehouden. Omdat hier geen sprake is van de teelt van een gewas betreft het hier een spuitvrije zone.

Artikel 3.83

- 1 Het gebruik van veldspuitapparatuur is verboden, tenzij:
 - a de buitenste in gebruik zijnde spuitdop aan de zijde van het oppervlakte-waterlichaam een kantdop is die aan de zijde van het oppervlaktewaterlichaam een verticale of nagenoeg verticale neerwaartse richting van de spuitvloeistof bewerkstelligt, en
 - b de apparatuur zodanig is ingesteld dat de spuitdoppen zich niet hoger dan 50 cm boven het gewas bevinden.
- 2 Bij het gebruik van veldspuitapparatuur wordt de spuitdruk geregistreerd door een drukregistratievoorziening.
- 3 Bij het op- en zijwaarts spuiten van appels, peren en overige pit- en steenvruchten met een axiaal- of dwarsstroomspruit, waarbij spuitdoppen worden gebruikt die uitsluitend zijn aangewezen voor het gebruik bij een spuitdruk lager dan 5 bar, wordt de spuitdruk geregistreerd door een drukregistratievoorziening.
- 4 Een drukregistratievoorziening als bedoeld in het tweede en derde lid, voldoet aan de bij ministeriële regeling gestelde eisen.
- 5 Het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen is verboden bij een windsnelheid groter dan 5 meter per seconde, gemeten op:
 - a twee meter boven het grondoppervlak bij neerwaartse bespuiting;
 - b of, een meter boven de gemiddelde boomhoogte bij op- en zijwaartse bespuiting;

Toelichting artikel 3.83, vijfde lid onder b, n.a.v. wijzigingsbesluit 2017/423 Dit onderdeel wijzigt artikel 3.83 van het Activiteitenbesluit, zoals dit gewijzigd wordt door het Besluit tot wijziging van het Activiteitenbesluit milieubeheer in

verband met de vermindering van emissies van gewasbeschermingsmiddelen in de glastuinbouw en open teelten. Het betreft het herstel van een verschrijving in de tekst. Aangezien het Besluit tot wijziging van het Activiteitenbesluit net als dit Besluit naar verwachting 1 januari 2018 in werking treedt, wordt voor deze bepaling bij Koninklijk Besluit bepaald dat inwerkingtreding een dag na inwerkingtreding van de wijziging van het Activiteitenbesluit plaatsvindt.

tenzij degene die de gewasbeschermingsmiddelen gebruikt, kan aantonen dat redelijkerwijs niet anders dan door het gebruik van die middelen bij een windsnelheid groter dan 5 meter per seconde een teeltbedreigende situatie kan worden afgewend.

- 6 Het gebruik van een spuitgeweer dat is voorzien van een werveldop of dat gebruik maakt van een werkdruk van 5 bar of meer is verboden.
- 7 Het eerste tot en met vijfde lid is niet van toepassing op het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen met een overkapte beddenspuit.
- 8 Het tweede tot en met vierde lid zijn tot 1 januari 2019 niet van toepassing op veldspuitapparatuur die niet is voorzien van een drukregistratievoorziening als bedoeld in die leden.

Het achtste lid van artikel 3.83 vervalt op 1 januari 2019 n.a.v. wijzigingsbesluit 2017/305.

Toelichting artikel 3.78a (nieuw), artikel 3.80, artikel 3.80a (nieuw), artikel 3.81 en artikel 3.83 n.a.v. wijzigingsbesluit 2017/305

Als gevolg van de overgang van middelvoorschriften naar doelvoorschriften en enkele andere wijzigingen wordt artikel 3.83 ingrijpend gewijzigd. In het eerste lid vervalt de verplichting om een driftreducerende dop te gebruiken. In de plaats daarvan geldt het doelvoorschrift dat in het nieuwe artikel 3.78a is opgenomen. Deze «driftreducerende dop» bereikt op zichzelf niet de vereiste 75% driftreductie. Het gebruik van dit type dop, in combinatie met andere technieken, kan wel de vereiste driftreductie opleveren. De vereisten aan de richting van de spuitdop, in relatie tot het oppervlaktewater en de hoogte van de spuitdop blijven wel relevant en worden daarom opnieuw opgenomen in het eerste lid.

Het tweede tot vierde lid van artikel 3.83 bevat de ongewijzigde verplichting om een drukregistratievoorziening te gebruiken. De eisen aan de drukregistratievoorziening zijn op grond van het oude recht reeds uitgewerkt in artikel 3.91 van de Activiteitenregeling. In het vijfde lid is de wijze van meten van de windsnelheid aangepast. Het meten van de windsnelheid op spuitdophoogte geeft een minder goed beeld van de daadwerkelijke windsnelheid. De voorschriften zijn daarom aangepast. Deze aanpassingen sluiten ook aan bij de wijze van het meten van de windsnelheid in de testmethode voor het bepalen van de driftreductie van spuittechnieken.

Het zesde en zevende lid zijn ongewijzigd ten opzichte van het oude zevende en achtste lid.

Het achtste lid bevat een verlenging van de overgangstermijn voor de verplichting om een drukregistratievoorziening te gebruiken, van 1 januari 2017 naar 1 januari 2019. Een drukregistratievoorziening is noodzakelijk om aan te tonen dat de juiste spuitdruk wordt gehanteerd en dat de spuitapparatuur de drift dus voldoende reduceert. In doelgroepoverleg is vastgesteld dat bewustwording van grote betekenis is om de prikkel tot oneigenlijk gebruik van spuitapparatuur weg te nemen. De vraag of een drukregistratievoorziening voor bepaalde spuitapparatuur niet noodzakelijk of onredelijk is, behoeft nadere uitwerking en kan nu niet worden meegenomen in dit besluit. Afsproken is dat de brancheorganisaties van de agrarische sectoren daarover concrete voorstellen zullen doen. Afspraken zullen worden verankerd in de Delta Aanpak Waterkwaliteit en Zoetwater, zodat uitvoering ervan in beeld blijft. De termijn tot 1 januari 2017 was te kort om deze acties uit te voeren. Om die reden is de datum van inwerkingtreding uitgesteld tot 1 januari 2019.

Toelichting artikel 3.78a (nieuw), artikel 3.80, artikel 3.80a (nieuw), artikel 3.81 en artikel 3.83 n.a.v. wijzigingsbesluit 2017/305

De wijzigingen in deze onderdelen vormen de gedetailleerde middelvoorschriften over het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen om tot doelvoorschriften. Het doelvoorschrift wordt bovendien aangescherpt tot 75% driftreductie.

Artikel 3.84

Bij het op andere wijze dan door middel van een werk lozen van meststoffen in een oppervlaktewaterlichaam als gevolg van het gebruik van meststoffen bij het telen van gewassen in de open lucht, wordt ten minste voldaan aan artikel 3.85.

Artikel 3.85

- 1 Binnen een teeltvrije zone als bedoeld in artikel 3.79, tweede lid, worden geen meststoffen gebruikt.
Toelichting artikel 3.85, eerste lid n.a.v. wijzigingsbesluit 2014/20 In artikel 3.85, eerste lid, is een verwijzing opgenomen naar artikel 3.79, tweede lid, om duidelijk te maken dat het deze teeltvrije zone betreft zoals in artikel 3.79 is geregeld, met daarbij de wijze waarop deze zone moet worden gemeten.
- 2 In afwijking van het eerste lid is het bij de teelt van opwaarts en zijwaarts te bespuiten boomkwekerijgewassen of van appels, peren en overige pitvruchten en steenvruchten, toegestaan binnen een teeltvrije zone meststoffen te gebruiken op een afstand van ten minste 25 centimeter vanaf de insteek van een oppervlaktewaterlichaam, indien binnen die zone geen ander gewas dan gras wordt geteeld.
- 3 In afwijking van het eerste lid en onverminderd het zesde lid is het pleksgewijs bemesten van een vanggewas op de teeltvrije zone op een afstand van ten minste 50 centimeter vanaf de insteek van een oppervlaktewaterlichaam toegestaan, indien het vanggewas voldoet aan de bij ministeriële regeling gestelde eisen.
- 4 Bij het gebruik van korrelvormige of poedervormige meststoffen op de strook gelegen naast de teeltvrije zone wordt direct langs de zone gebruik gemaakt van een voorziening die de verspreiding van die meststoffen richting het oppervlaktewaterlichaam verhindert.

- 5 Bij het gebruik van bladmeststoffen op een strook gelegen naast de teeltvrije zone wordt direct langs de zone:
 - a bij het bemesten van gewassen als bedoeld in artikel 3.80, eerste en vierde lid, gebruik gemaakt van kantdoppen die aan de zijde van het oppervlaktewaterlichaam een verticale of nagenoeg verticale neerwaartse richting van de spuitvloei stof bewerkstelligen en andere driftarme doppen die zich niet hoger dan 50 centimeter boven het gewas of de kale bodem bevinden, of
 - b bij het bemesten van gewassen als bedoeld in artikel 3.80, tweede en derde lid, geen gebruik gemaakt van naar een oppervlaktewaterlichaam gerichte apparatuur.
- 6 Bij het gebruik van bladmeststoffen bij de teelt van een gewas waarbij ingevolge artikel 3.79, zevende lid, aanhef en onderdeel b, onder 2°, geen teeltvrije zone wordt aangehouden, wordt gebruik gemaakt van een emissiescherm, dat voldoet aan de bij ministeriële regeling gestelde eisen.
- 7 Het tweede en derde lid zijn niet van toepassing op het gebruik van meststoffen langs de oppervlaktewaterlichamen, aangewezen in de bijlage bij artikel 3 van het Uitvoeringsbesluit Meststoffenwet.
- 8 Op braakliggend land worden binnen een afstand van 50 centimeter vanaf de insteek van een oppervlaktewaterlichaam geen meststoffen gebruikt.

Toelichting artikel 3.85 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441 Binnen de teeltvrije zone mogen geen meststoffen worden gebruikt (mestvrije zone). Het niet bemesten van de teeltvrije zone geeft in het algemeen een beperkte emissiereductie, die zonder aanvullende kosten voor de teler is in te passen in de bedrijfsvoering. Omdat voor grasland geen teeltvrije zone maar een spuitvrije zone waarop gras mag worden geteeld verplicht is, zijn de afzonderlijke kosten ten gevolge van een verminderde grasopbrengst van alleen de mestvrije zone hoger dan voor andere gewassen. Het betreft overigens alleen het «uitrijden» van meststoffen, uitwerpselen van koeien in de mestvrije zone kunnen vanzelfsprekend niet voorkomen worden. Langs greppels en droge sloten hoeft, gezien artikel 3.79, vierde lid, geen mestvrije zone te worden aangehouden. Gelet op de gehanteerde definitie van greppels en droge sloten zal er naar alle waarschijnlijkheid enige vegetatie voorkomen in greppels en droge sloten. Meststoffen die vanwege het ontbreken van een mestvrije zone onverhoopt toch in greppels en droge sloten terecht komen zullen daarom doorgaans, al of niet gedeeltelijk, worden opgenomen door de aanwezige vegetatie. De kans dat de meststoffen alsnog in een oppervlaktewaterlichaam terecht komen is daardoor beperkt.

Mestvrije zone bij fruit- en boomteelt

In de fruitteelt is sprake van grasbanen naast de buitenste rij fruitbomen. Deze dienen als transportbanen om het geoogste product af te voeren. In het algemeen zullen de grasbanen, indien zij zijn gelegen langs oppervlaktewaterlichamen, samenvallen met de teeltvrije zone van een perceel. Ingevolge artikel 3.85, eerste lid, zou daarmee een bemestingsverbod gelden voor de grasbanen. Vanwege de functie van deze grasbanen is enige bemesting echter noodzakelijk om de grasbanen in goede conditie te houden. Hetzelfde geldt voor de 500 centimeter brede teeltvrije zones in de boomteelt. Gezien de specifieke problematiek van deze teelten is in het tweede lid bepaald dat voor deze teelten de mestvrije zone gelijk is aan de voor grasland geldende mestvrije zone (25 centimeter). Er mag dan in de teeltvrije zone geen sprake zijn van een ander gewas dan gras. In gebieden waar op grond van artikel 3.81, eerste lid, een teeltvrije zone van 500 centimeter moet worden aangehouden geldt onverkort dat de mestvrije zone gelijk is aan de teeltvrije zone.

Handmatig bemesten van vanggewas

Op grond van het derde lid is het handmatig of pleksgewijs bemesten van een vanggewas alleen binnen de eerste 50 centimeter vanaf de slootkant verboden. Op de brede teeltvrije zone van met name kleine percelen met laanbomen worden veelal gewassen geteeld die niet bespoten worden en daardoor als vanggewas kunnen fungeren. Handmatig bemesten is voldoende om deze vanggewassen te telen. Met het derde lid wordt aan deze praktijk tegemoet te komen, zonder dat dit leidt tot een onevenredige belasting van oppervlaktewaterlichamen. Het vanggewas dient te voldoen aan de bij ministeriële regeling gestelde eisen.

Kantstrooi voorziening

Op grond van het vierde lid moet indien korrel- of poedervormige meststoffen worden toegediend langs de teeltvrije zone of een oppervlaktewaterlichaam, een voorziening worden gebruikt die verspreiding van meststoffen richting een oppervlaktewaterlichaam verhindert (zogenaamde kantstrooi voorziening). Deze voorziening moet zodanig zijn afgesteld dat er geen mest in een oppervlaktewaterlichaam wordt gestrooid. De schuinstelling van de voorziening en het uitzetten van de strooischijven draagt hieraan bij. De kantstrooi voorziening is alleen verplicht direct naast de mestvrije zone. In de praktijk is dat de laatste werkgang langs het oppervlaktewaterlichaam.

Bladbemesting

Bij bladbemesting wordt in de fruitteelt en de groenteteelt dezelfde of vergelijkbare apparatuur gebruikt als voor de bespuiting met gewasbeschermingsmiddelen. In de teeltvrije zone mogen geen meststoffen, dus ook geen bladmeststoffen, worden toegepast. Om verwaaien van bladmeststoffen te voorkomen bepaalt het vijfde lid dat bij het bespuiten van gewassen als bedoeld in artikel 3.80, eerste, tweede, zesde en zevende lid, kantdoppen en andere driftarme doppen gebruikt moeten worden. De doppen mogen zich maximaal 50 centimeter boven het gewas of (in het geval er (nog) geen gewas staat) de kale grond bevinden. Het gaat daarbij om doorgaans neerwaarts bespoten gewassen. Bij het bespuiten van in artikel 3.80, derde en vierde lid, bedoelde gewassen, de in hoofdzaak opwaarts bespoten gewassen, mag niet in de richting een oppervlaktewaterlichaam worden gespoten. In het zesde lid is bepaald dat bij gebruik van bladmeststoffen bij de teelt anders dan de teelt van appels, peren en overige pit- en steenvruchten, waarbij in gevolge van artikel 3.79, zevende lid, onderdeel b, onder 2°, geen teeltvrije zone hoeft te worden aangehouden, gebruik gemaakt wordt van een emissiescherm dat voldoet aan de bij ministeriële regeling gestelde eisen.

Mestvrije zone langs aangewezen oppervlaktewaterlichamen (beken)

In gebieden waar op grond van artikel 3.81, eerste lid, een teeltvrije zone van 500 centimeter moet worden aangehouden geldt onverkort dat de mestvrije zone gelijk is aan de teeltvrije zone. Voor een toelichting op de verbrede teeltvrije en mestvrije zone langs aangewezen beken wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 3.81. De 500 centimeter brede bemestingsvrije zone mag ingevolge het zevende lid van artikel 3.85 ook niet pleksgewijs worden bemest.

Artikel 3.86

De artikelen 3.87 en 3.88 zijn van toepassing op substraatteelt van gewassen anders dan in een kas of een gebouw.

Toelichting artikel 3.86 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441 De artikelen 3.87 en 3.88 handelen over de substraatteelt van gewassen in de open lucht. Het betreft de teelt van gewassen in substraat in potten, containers of andere substraathouders, die geplaatst zijn op een doorlatende of niet doorlatende ondergrond of op stellingen of in gotensystemen. De teelt vindt plaats in de buitenlucht waarbij soms gebruik gemaakt wordt van tijdelijke afdekkingen zoals tunnels.

Artikel 3.87

- 1 Bij het lozen van afvalwater in een oppervlaktewaterlichaam, op of in de bodem of in een vuilwaterriool als gevolg van de teelt van gewassen in substraat wordt voldaan aan het tweede tot en met negende lid.
- 2 Het lozen van afvalwater afkomstig van de teelt van gewassen op een niet-doorlatende ondergrond is toegestaan, indien:
 - a bij een teeltoppervlak van ten hoogste 500 vierkante meter bij bemesting uitsluitend gebruik wordt gemaakt van meststoffen die over langere periode de werkzame bestanddelen afgeven.
 - b bij een teeltoppervlak van meer dan 500 vierkante meter:
 - 1° hemelwater en drainwater worden opgevangen in een opvangvoorziening van ten minste 1.200 kubieke meter per hectare teeltoppervlak;
 - 2° het water uit de opvangvoorziening wordt gebruikt als eerste gietwaterbron, en
 - 3° de bedrijfsvoering erop is gericht om na bemesting of bespuiting de eerste 50 kubieke meter hemelwater per hectare teeltoppervlak te allen tijde op te kunnen vangen in de opvangvoorziening.
- 3 In afwijking van het tweede lid, onderdeel b, onder 1°, kan worden volstaan met een opvangvoorziening met een capaciteit van ten minste 500 kubieke meter per hectare teeltoppervlak, indien aanvullend gietwater wordt gebruikt met een natriumgehalte dat gelijkwaardig is aan dat van hemelwater.
- 4 Indien de capaciteit van de opvangvoorziening, bedoeld in het tweede en derde lid, volledig is benut wordt het hemelwater geloosd via een overstortvoorziening, die is aangebracht voorafgaand aan de opvangvoorziening.
- 5 In afwijking van het tweede en derde lid wordt bij de buitenteelt van aardbeienplanten op trayvelden drainwater opgevangen en hergebruikt en is de bedrijfsvoering erop gericht dat na bemesting of bespuiting de eerste 30 kubieke meter hemelwater per hectare teeltoppervlak wordt opgevangen en hergebruikt.
- 6 Bij het lozen van afvalwater als gevolg van de teelt op een doorlatende ondergrond, wordt bij bemesting uitsluitend gebruik gemaakt van meststoffen die over langere periode de werkzame bestanddelen afgeven.
- 7 In afwijking van het zesde lid kan het bevoegd gezag gedurende de perioden dat het gebruik van de in dat lid bedoelde meststoffen redelijkerwijs niet mogelijk is bij de teelt van aardbeienplanten op trayvelden, bij maatwerkvoorschrift het gebruik van andere meststoffen toestaan, indien het aanbrengen van een niet-doorlatende ondergrond redelijkerwijs niet mogelijk is en het belang van de bescherming van het milieu zich daartegen niet verzet.
- 8 In afwijking van het zesde lid is bij de teelt waarbij bemesting plaatsvindt via een druppelsysteem, het gebruik van meststoffen als bedoeld in dat lid, niet verplicht, indien de watergift en de meststoffengift zijn afgestemd op de behoefte van het gewas, waarbij rekening is gehouden met de relevante specifieke teeltomstandigheden.
- 9 Het bevoegd gezag kan bij de teelt op een doorlatende ondergrond, waarbij door middel van een drainagesysteem op een oppervlaktewaterlichaam wordt geloosd, indien de bescherming van het milieu daartoe noodzaakt, bij maatwerkvoorschrift bepalen dat het drainagewater wordt opgevangen en hergebruikt.

Toelichting artikel 3.87 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441 Bij teelt op niet-doorlatende ondergrond gaat het om velden die zijn voorzien van een geheel verharde ondergrond zoals beton, betonplaten en asfalt of van folie. Bij een doorlatende ondergrond wordt geteeld op velden met zogenaamde omkeerbare voorzieningen waarbij al dan niet gebruik wordt gemaakt van anti-worteldoek. Het uitgangspunt is dat zowel bij doorlatende als niet-doorlatende ondergronden geen afspoeling plaatsvindt van meststoffen en gewasbeschermingsmiddelen van de teeltlaag naar oppervlaktewaterlichamen.

Artikel 3.87 handelt niet over de drift van gewasbeschermingsmiddelen. Daarvoor wordt verwezen naar de artikelen 3.79 tot en met 3.83.

Niet-doorlatende ondergrond

De voorschriften ten aanzien van het lozen van afvalwater afkomstig van de teelt in potten containers en andere substraathouders zijn van toepassing op het lozen op of in de bodem of in een oppervlaktewaterlichaam. De voorschriften zijn echter ook van toepassing op het lozen in een vuilwaterriool. De eisen die in het tweede lid worden gesteld aan de teelt op een niet-doorlatende ondergrond zijn van toepassing op velden met een teeltoppervlak groter dan 500 vierkante meter. Bepaald is dat hemelwater en drainwater opgevangen dienen te worden in een opvangvoorziening. De grootte van een opvangvoorziening is vastgesteld op minimaal 1.200 kubieke meter per hectare teeltoppervlak.

Het derde lid bepaalt dat indien gietwater wordt gebruikt met een natriumgehalte dat gelijkwaardig is aan dat van hemelwater, een opvangvoorziening met een capaciteit van ten minste 500 kubieke meter per hectare teeltoppervlak is toegestaan. De reden hiervoor is dat wanneer gietwater met een laag natriumgehalte wordt gebruikt, het gietwater langer gerecirculeerd kan worden omdat het risico op een te hoog natriumgehalte in het gietwater, dat schadelijk is voor het gewas, in dat geval beperkt is.

Verder moet de bedrijfsvoering erop gericht zijn dat na een bemesting of bespuiting de eerste 50 kubieke meter hemelwater per hectare teeltoppervlak te allen tijde opgevangen kan worden in de opvangvoorziening. Met deze eis wordt beoogd te waarborgen dat in geval van een regenbui het eerste afvloeiende water altijd wordt opgevangen. Het is niet toegestaan dat dit zogenaamde «first-flush» hemelwater, in het geval dat de opvangvoorziening vol is, wordt geloosd. Bij langdurige regenval kan de voorziening vol raken. Indien de «first-flush» is opgevangen is volgens het vierde lid het lozen van het overige overtollige hemelwater toegestaan via een overstortvoorziening die voorafgaand aan de opvangvoorziening is aangebracht.

Aardbeienteelt op trayvelden

In het vijfde lid is bepaald dat bij de teelt van aardbeien op trayvelden het drainwater moet worden opgevangen en moet worden hergebruikt binnen het bedrijf. Voor de buitenteelt van aardbeien op trayvelden worden geen eisen gesteld aan de grootte van de opvangvoorziening. Water dat niet verder hergebruikt kan worden kan bijvoorbeeld uitgeregend worden over een andere teelt of groenbemester. Aardbeien staan over het algemeen op niet-doorlatende ondergrond. Om het risico van afstroming van meststoffen en gewasbeschermingsmiddelen naar oppervlaktewaterlichamen te beperken dient na een bemesting of bespuiting de eerste 30 kubieke meter hemelwater per hectare teeltoppervlak te worden opgevangen en hergebruikt.

Gebruik langzaam werkende meststoffen

Om de uitspoeling van meststoffen naar oppervlaktewaterlichamen te beperken is in het zesde lid bepaald dat bij de teelt op een doorlatende ondergrond alleen gebruik gemaakt mag worden van meststoffen die over langere periode de werkzame bestanddelen afgeven (langzaamwerkende meststoffen). Dit geldt ook voor velden met een teeltoppervlak van ten hoogste 500 vierkante meter, zowel voor doorlatende als niet-doorlatende ondergrond. In het zevende lid is hierop een uitzondering gemaakt voor de periode dat gebruik van langzaam werkende meststoffen bij de opkweek van aardbeienplanten op trayvelden niet goed mogelijk is. Bij maatwerkvoorschrift kan het gebruik van andere meststoffen gedurende deze periode worden toegestaan, indien het aanbrengen van een niet-doorlatende ondergrond redelijkerwijs niet mogelijk is en het belang van de bescherming van het milieu zich daartegen niet verzet. In het achtste lid is een uitzondering gemaakt op het gebruik van langzaam werkende meststoffen indien bemesting plaatsvindt met een druppelsysteem. Het negende lid biedt het bevoegd gezag de mogelijkheid om bij problemen met kwaliteit van oppervlaktewaterlichamen als gevolg van uitspoeling van meststoffen of gewasbeschermingsmiddelen via een drainagesysteem op doorlatende velden, bij maatwerkvoorschrift opvang en hergebruik van drainagewater voor te schrijven.

Artikel 3.88

- 1 Bij de teelt van gewassen op stellingen of in een gotensysteem wordt drainwater opgevangen en hergebruikt.
- 2 In afwijking van het eerste lid kan het bevoegd gezag bij maatwerkvoorschrift bepalen dat hergebruik van drainwater niet noodzakelijk is.

Toelichting artikel 3.88 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441 In dit artikel is de teelt gewassen in potten en containers die geplaatst zijn in gotensystemen of op stellingen geregeld. Omdat hier anders dan bij teelt in potten en containers op niet-doorlatende ondergrond aanzienlijk minder hemelwater opgevangen zal worden, zijn voor de teelt op deze systemen geen eisen gesteld ten aanzien van het hebben van een opvangvoorziening. In het eerste lid is wel bepaald dat bij deze teelt op stellingen en gotensystemen drainwater opgevangen en hergebruikt dient te worden. Indien hergebruik binnen de teelt niet mogelijk is kan het water ook worden hergebruikt binnen een andere teelt. Het tweede lid biedt het bevoegd gezag de mogelijkheid om bij maatwerkvoorschrift te bepalen dat hergebruik van drainwater niet noodzakelijk is.

§ 3.5.4 Waterbehandeling voor agrarische activiteiten

Artikel 3.89

Deze paragraaf is van toepassing op de waterbehandeling voor agrarische activiteiten.

Artikel 3.90

- 1 Bij het lozen van het afvalwater afkomstig van het voor de waterbehandeling voor agrarische activiteiten zuiveren van water door omgekeerde osmose of ionenwisselaars, wordt ten minste voldaan aan het tweede tot en met zesde lid.
- 2 Het lozen in een vuilwaterriool is verboden.

- 3 Het bevoegd gezag kan bij maatwerkvoorschrift of bij verordening bepalen dat het tweede lid niet van toepassing is en het lozen in het vuilwaterriool toestaan, indien het belang van de bescherming van het milieu zich niet tegen het lozen in een vuilwaterriool verzet. Artikel 2.2, vierde lid, is van overeenkomstige toepassing.
- 4 Het lozen in een oppervlaktewaterlichaam is toegestaan, indien het gehalte aan:
 - a chloride ten hoogste 200 milligram per liter bedraagt;
 - b ijzer ten hoogste 2 milligram per liter bedraagt.
- 5 Indien het belang van de bescherming van het milieu zich daartegen niet verzet, kan het bevoegd gezag bij maatwerkvoorschrift of bij verordening bepalen dat de gehalten bedoeld in het vierde lid niet van toepassing zijn en kunnen hogere gehalten worden vastgesteld.
- 6 Het te lozen afvalwater kan op een doelmatige wijze worden bemonsterd.
- 7 In afwijking van artikel 6.3, eerste lid, wordt bij een inrichting die per hectare waarop het telen of kweken van gewassen in een kas plaatsvindt beschikt over een hemelwateropvangvoorziening van ten minste 500 kubieke meter, een ontheffing die is verleend voor het in de bodem lozen van afvalwater als gevolg van het voor de waterbehandeling bij de teelt van gewassen zuiveren van water door omgekeerde osmose en die in werking en onherroepelijk was tot 1 januari 2013, tot 1 juli 2022 aangemerkt als maatwerkvoorschrift als bedoeld in artikel 2.2, derde lid.

Toelichting artikel 3.90 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441 Dit artikel heeft betrekking op het lozen van het zoute residuwater (het zogenaamde brijn) dat resteert na het zuiveren van water door omgekeerde osmose en van het spoelwater van ionenwisselaars. Het afvalwater komt vrij bij de bereiding van zoutarm water ten behoeve van de gietwatervoorziening of veedrenking. Voorschrift 2, eerste lid, onder f, van bijlage 3 van het voormalige Besluit glastuinbouw bevatte een toestemming om brijn in een oppervlaktewaterlichaam te lozen, indien het gehalte aan chloride, ijzer, zuurstof en organische stof de kwaliteit van een oppervlaktewaterlichaam niet in gevaar bracht. Gelet op de kenmerken van de lozing (relatief grote volumes vaak op relatief kleine oppervlaktewaterlichamen) bood deze formulering onvoldoende duidelijkheid voor zowel lozer als bevoegd gezag. Dit wijzigingsbesluit bevat daarom een concrete lozings eis voor de meest relevante parameters. De waarden die zijn opgenomen komen overeen met de waarden die in het Besluit glastuinbouw aangaven, wanneer lozing in ieder geval mocht plaatsvinden. Het lozen van beide stromen in het vuilwaterriool is in beginsel verboden. Behandeling van dergelijke stromen in een rioolwaterzuivering is weinig zinvol, omdat zouten daarin niet verwijderd worden, en leidt tot onnodige hydraulische belasting van de zuivering. Wel kan in specifieke situaties lozing in een vuilwaterriool nuttig zijn om de lozing (via het effluent van de rioolwaterzuivering) te verplaatsen. Een beslissing of een lozing in het vuilwaterriool of (met hogere gehalten) in een oppervlaktewaterlichaam aanvaardbaar is, is afhankelijk van de lokale omstandigheden. Daarom is in het vijfde lid voor beide lozingsroutes de mogelijkheid geboden om lozen via een maatwerkvoorschrift of bij verordening toe te staan.

Toelichting artikel 3.90 n.a.v. wijzigingsbesluit 2014/20 Artikel 3.90, eerste lid, was abusievelijk beperkt tot de gietwatervoorziening bij agrarische activiteiten, terwijl het artikel betrekking moet hebben op alle waterbehandelingen waarop paragraaf 3.5.4 betrekking heeft. Dat blijkt ook uit de reikwijdtebepaling van artikel 3.89. Dit gebrek is met dit onderdeel hersteld.

Met het tweede wijzigingsonderdeel vervalt het voorschrift dat in een oppervlaktewaterlichaam mag worden geloosd indien het gehalte organische stof ten hoogste 15 milligram per liter bedraagt. Dat onderdeel was ongewijzigd overgenomen uit het voormalige Lozingenbesluit open teelt en veehouderij. Inmiddels is er geen reden meer om dit voorschrift te handhaven en is het daarom vervallen.

Artikel 3.91

- 1 Het lozen van afvalwater als gevolg van het voor agrarische activiteiten zuiveren van water door het ontijzeren van grondwater in een oppervlaktewaterlichaam is toegestaan, indien ten minste:
 - a het perceel waar het afvalwater vrijkomt niet is aangesloten op een vuilwaterriool waarop geloosd kan worden en de afstand tot het dichtstbijzijnde vuilwaterriool of zuiveringstechnisch werk waarop kan worden aangesloten en geloosd, meer dan 40 meter bedraagt, en
 - b bij het lozen het gehalte aan ijzer in het afvalwater ten hoogste 5 milligram per liter bedraagt.
- 2 De afstand, genoemd in het eerste lid, onderdeel a, wordt berekend:
 - a vanaf de kadastrale grens van het perceel waar het afvalwater vrijkomt, en
 - b langs de kortste lijn waarlangs de afvoerleidingen zonder overwegende bezwaren kunnen worden aangelegd.
- 3 Het te lozen afvalwater kan op een doelmatige wijze worden bemonsterd.
- 4 In afwijking van het tweede lid, onderdeel a, wordt de afstand tot het dichtstbijzijnde vuilwaterriool of zuiveringstechnisch werk bij voortzetting van het lozen van afvalwater in het oppervlaktewaterlichaam dat voor 1 januari 2013 al plaatsvond, berekend vanaf de plaats waar het afvalwater vrijkomt.

Toelichting artikel 3.91 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441 Dit artikel heeft betrekking op het lozen van afvalwater als gevolg van het ontijzeren van grondwater voor de gietwatervoorziening. Het artikel is afgeleid van de voorschriften 1, 2 en 5 van bijlage 3 van het voormalige Besluit glastuinbouw en artikel 9 van het voormalige Lozingenbesluit open teelt en veehouderij.

§ 3.5.5 Aanmaken of transporteren via vaste leidingen of apparatuur van gewasbeschermingsmiddelen, biociden of bladmeststoffen

Artikel 3.92

Deze paragraaf is van toepassing op het voor agrarische activiteiten aanmaken van gewasbeschermingsmiddelen, biociden of bladmeststoffen of het transporteren daarvan via vaste leidingen.

Toelichting artikel 3.92 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441 Deze paragraaf handelt over het aanmaken of transporteren van gewasbeschermingsmiddelen, biociden en bladmeststoffen. Hierbij worden twee situaties onderscheiden. Het aanmaken in een inrichting op een (vaste) locatie en het aanmaken direct in veldspuitapparatuur. Bovendien is er onderscheid tussen het aanmaken in een inrichting om deze elders binnen of buiten de inrichting toe te passen en het transporteren ervan via een vast leidingstelsel in de inrichting.

Artikel 3.93

- 1 Bij het uit een oppervlaktewaterlichaam vullen van apparatuur waarin gewasbeschermingsmiddelen, biociden of bladmeststoffen worden aangemaakt, wordt een voorziening getroffen die terugstroming van het mengsel van gewasbeschermingsmiddelen, biociden of bladmeststoffen en water voorkomt.
- 2 Bij het vullen van apparatuur waarin gewasbeschermingsmiddelen, biociden of bladmeststoffen worden aangemaakt, die niet is opgesteld boven een bodembeschermende voorziening, bevindt de apparatuur zich op een afstand van ten minste twee meter van de insteek van een oppervlaktewaterlichaam.

Toelichting artikel 3.93 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441 Bij het vullen van spuitmachines kunnen met zorgvuldig werken en enkele eenvoudige voorzieningen de meest voorkomende calamiteiten zoals het overlopen van een spuittank, terugvloeiën in de vulleiding en morsingen, die veelal tot een lozen leiden, worden vermeden. In het eerste lid wordt het vullen van een spuitmachine uit een oppervlaktewaterlichaam verboden, indien er geen tussenopslag of terugslagklep in de vulleiding aanwezig is. Met deze voorzieningen is het rechtstreeks uit de spuittank terugvloeiën van de spuitvloeistof niet of nauwelijks mogelijk. In het tweede lid is bepaald dat de spuitapparatuur zich tijdens het vullen op een afstand van ten minste 2 meter van een oppervlaktewaterlichaam moet bevinden. Dit betekent dat veelal niet vanaf een brug of een dam gevuld mag worden. Bij gangbare spuitmachines is de vulleiding normaal gesproken lang genoeg om een dergelijke afstand aan te kunnen houden.

Artikel 3.94

Bij het in een inrichting aanmaken van gewasbeschermingsmiddelen, biociden of bladmeststoffen of het transporteren via vaste leidingen wordt ten behoeve van:

- a het realiseren van een verwaarloosbaar bodemrisico;
- b het voorkomen dan wel voor zover dat niet mogelijk is het zoveel mogelijk beperken van verontreiniging van het grondwater, of
- c het voorkomen van risico's voor de omgeving en ongewone voorvallen, dan wel voor zover dat niet mogelijk is het zoveel mogelijk beperken van de risico's voor de omgeving en de kans dat ongewone voorvallen zich voordoen en de gevolgen hiervan;

ten minste voldaan aan de bij ministeriële regeling gestelde eisen.

Toelichting artikel 3.94 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441 Dit artikel bevat de grondslag om bij ministeriële regeling eisen te stellen om een verwaarloosbaar bodemrisico te realiseren, ter voorkoming van de verontreiniging van grondwater en ter voorkoming van risico's voor de omgeving en ongewone voorvallen. Wat betreft de bodembescherming is de hoofdlijn dat indien in een inrichting gewasbeschermingsmiddelen, biociden of bladmeststoffen worden aangemaakt dit dient te gebeuren op een vaste locatie boven een bodembeschermende voorziening. Voor het bijvullen van (grotere) veldspuitapparatuur kan echter niet altijd in redelijkheid van die vaste locatie gebruik worden gemaakt. Het bijvullen kan bovendien op de locatie plaatsvinden waar de middelen worden toegepast. Deze kan zich op grote afstand van de vaste locatie bevinden. Hoewel bij het vullen substantiële hoeveelheden middelen kunnen worden gemorst, is het (bij-)vullen van grote mobiele spuitapparatuur buiten de inrichting boven een bodembeschermende voorziening vanwege de hoge kosten niet verplicht. Een en ander laat onverlet dat bij voorkeur ook in geval van grotere veldspuitapparatuur zoveel mogelijk van die vaste locatie gebruik wordt gemaakt. Volledigheidshalve wordt erop gewezen dat met een zorgvuldige bedrijfsvoering ter uitvoering van de zorgplicht moet worden voorkomen dat het bijvullen tot milieuverontreiniging leidt.

Artikel 3.95

Het lozen van afvalwater als gevolg van het inwendig reinigen van apparatuur voor het aanmaken van gewasbeschermingsmiddelen of als gevolg van het inwendig reinigen van vaste transportleidingen voor het transport van gewasbeschermingsmiddelen in een vuilwaterriool is verboden.

Toelichting artikel 3.95 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441 Het betreft hier de voortzetting van het verbod van voorschrift 1 van Bijlage 3, onderdeel B het voormalige Besluit glastuinbouw en voorschrift 1.3.7 van het voormalige Besluit landbouw milieubeheer om reinigingswater van apparatuur die bedoeld is voor het aanmaken van gewasbeschermingsmiddelen te lozen in het vuilwaterriool.

§ 3.5.6 Het behandelen van gewassen

Artikel 3.96

De artikelen 3.97 en 3.98 zijn van toepassing op het voor agrarische activiteiten toepassen van gewasbeschermingsmiddelen of biociden in dompelbaden en douche-installaties.

Artikel 3.97

Het lozen van afvalwater uit dompelbaden en douche-installaties waarin gewasbeschermingsmiddelen of biociden zijn toegepast in een vuilwaterriool is verboden.

Artikel 3.98

Bij het toepassen van gewasbeschermingsmiddelen of biociden in dompelbaden en douche-installaties wordt, ten behoeve van het realiseren van een verwaarloosbaar bodemrisico, ten minste voldaan aan de bij ministeriële regeling gestelde eisen.

Algemene toelichting artikelen 3.96 tot en met 3.98 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441 Deze artikelen handelen over het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en biociden in dompelbaden en douche-installaties. In het verleden werd met name gewerkt met dompelbaden. Tegenwoordig vindt ontsmetting ook plaats in zogenaamde douche-installaties. Dit douchen vindt plaats in metalen kasten waarin kisten met te ontsmetten gewassen worden geplaatst. Onder in de kast bevindt zich een voorraadbak met ontsmettingsvloeistof. Na het sluiten van de kast wordt de ontsmettingsvloeistof via een sproeisysteem gelijkmatig over de inhoud van de kist(en) gespreeid. De vloeistof vloeit vervolgens weer terug in de voorraadbak. De eisen die in de ministeriële regeling zijn opgenomen, komen overeen met de eisen voor dompelbaden uit het voormalige Besluit landbouw milieubeheer en het voormalige Besluit glastuinbouw. De hoofdlijn is dat deze dompelbaden en douche-installaties moeten zijn opgesteld boven een bodembeschermende voorziening. Dat geldt ook voor de activiteiten die samenhangen met het dompelen of douchen zoals het uitlekken van gewassen. De grondslag hiervoor staat in artikel 3.98. Vanwege de aanwezigheid van gewasbeschermingsmiddelen in dompelbaden en douche-installaties is de reden dat naast het algemene lozingsverbod in een oppervlaktewaterlichaam en in de bodem ook lozen in het vuilwaterriool verboden is. Dit is geregeld in artikel 3.97. Afvalwater dient te worden afgevoerd conform de eisen van Afdeling 2.5 van het Activiteitenbesluit voor het zich ontdoen van (gevaarlijk) afval.

Artikel 3.99

Artikel 3.100 is van toepassing op het spoelen van fusten en verpakkingsmateriaal waarin gewassen zijn opgeslagen voor agrarische activiteiten.

Artikel 3.100

- 1 Bij het lozen van afvalwater als gevolg van het spoelen van fusten en verpakkingsmateriaal waarin gewassen zijn opgeslagen voor agrarische activiteiten, wordt ten minste voldaan aan het tweede tot en met vijfde lid.
- 2 Bij het lozen van afvalwater in een vuilwaterriool is het gehalte aan onopgeloste stoffen ten hoogste 300 milligram per liter.
- 3 Het lozen van afvalwater op onverharde bodem is toegestaan, indien het perceel waar het afvalwater vrijkomt niet is aangesloten op een vuilwaterriool waarop geloosd kan worden en de afstand tot het dichtstbijzijnde vuilwaterriool of zuiveringstechnisch werk waarop kan worden aangesloten en geloosd meer dan 40 meter bedraagt.
- 4 De afstand, genoemd in het derde lid, wordt berekend:
 - a vanaf de kadastrale grens van het perceel waar het afvalwater vrijkomt, en
 - b langs de kortste lijn waarlangs de afvoerleidingen zonder overwegende bezwaren kunnen worden aangelegd.
- 5 Het te lozen afvalwater kan op een doelmatige wijze worden bemonsterd.

Algemene toelichting artikelen 3.99 en 3.100 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441 Fusten en verpakkingsmiddelen bevatten vaak resten van gewasbeschermingsmiddelen die bij de teelt van de daarin opgeslagen producten, zijn gebruikt. Deze resten kunnen in het water waarmee de fusten worden schoongespoeld terecht komen. Deze verontreiniging is niet zodanig dat lozen in een vuilwaterriool of op of in de bodem zonder meer zou moeten worden verboden. In verband met de eventuele aanwezigheid van aarde die vrijkomt, is voor lozen in het vuilwaterriool het gehalte aan onopgeloste bestanddelen genormeerd.

Artikel 3.101

De artikelen 3.102 en 3.103 zijn van toepassing op het spoelen van gewassen bij agrarische activiteiten.

Toelichting artikel 3.101 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441 Met artikel 3.101 wordt een afbakening bewerkstelligd tussen het spoelen van gewassen bij agrarische activiteiten en andere vormen van (industriële) wassen en spoelen. Bij dit laatste moet worden gedacht aan spoelen van gewassen alvorens deze voor consumptie worden verpakt of als stap in de productie van voedingsmiddelen.

Dergelijk spoelen valt al onder de werking van het Activiteitenbesluit, er zijn echter geen specifieke voorschriften gesteld. Volstaan wordt met de algemene lozings-eisen. De artikelen 3.102 en 3.103 handelen over het spoelen van gewassen als onderdeel van de agrarische bedrijfsvoering en alvorens deze worden vervoerd naar de afnemers. De eisen die aan het lozen worden gesteld, zijn gebaseerd op een samenvoeging van de lozings-eisen van artikel 8 van het voormalige Lozingenbesluit open teelt en veehouderij en voorschrift 7 van bijlage 3 van het voormalige Besluit glastuinbouw. Uitgangspunt is dat gebruik gemaakt wordt van een

spoelsysteem met minimaal twee spoeltrappen en dat het spoelwater zoveel mogelijk wordt hergebruikt door recirculatie in het spoelproces. Indien hergebruik niet (meer) mogelijk is, heeft het lozen in het vuilwaterriool de voorkeur. Pas als lozen in een vuilwaterriool niet mogelijk is, is het toegestaan om naspoelwater te lozen in een oppervlaktewaterlichaam of op of in de bodem. Het is alleen toegestaan om naspoelwater te lozen. Wat betreft de bescherming van de bodem zijn de eisen van paragraaf 2.9 van het voormalige Besluit landbouw milieubeheer overgenomen, met dien verstande dat deze alleen gelden voor het spoelen van bloembollen. Het van toepassingverklaring op andere gewassen dan bloembollen, zoals in het Besluit landbouw milieubeheer het geval was, wordt thans niet meer nodig geacht.

Artikel 3.102

- 1 Bij het lozen van afvalwater afkomstig van het spoelen van gewassen wordt ten minste voldaan aan het tweede tot en met het elfde lid.
- 2 Het spoelproces is onderverdeeld in voorspoelen en naspoelen, waarbij de uitsleep van water uit het voorspoelen zo veel mogelijk wordt voorkomen en de hoeveelheid naspoelwater wordt geminimaliseerd.
- 3 Binnen het spoelproces vindt hergebruik van spoelwater plaats.
- 4 Er wordt uitsluitend naspoelwater geloosd dat niet kan worden benut voor hergebruik.
Toelichting artikel 3.102, tweede tot en met vierde lid n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441 In het tweede tot en met het vierde lid wordt het te doorlopen spoelproces beschreven en wordt hergebruik van spoelwater verplicht gesteld. Er moet gebruikgemaakt worden van een spoelsysteem met minimaal twee trappen. De laatste trap is de naspoeling. Bij de voor- of hoofdspoeling is volledige recirculatie verplicht. Tijdens de recirculatie passeert het spoelwater een bezinkbassin, waar bezinkbare stoffen en verontreinigingen uit het spoelwater worden verwijderd. Naspoelen vindt plaats met gereinigd of schoon water. Dit naspoelwater wordt hergebruikt voor het aanvullen van de voor- of hoofdspoeling. Naspoelwater mag alleen geloosd worden, indien dit niet kan worden hergebruikt.
Hergebruik is in het algemeen mogelijk en leidt tot een grote vermindering van de lozing. Het is echter niet uit te sluiten dat in bepaalde situaties hergebruik niet mogelijk is. Gewezen wordt bijvoorbeeld op bepaalde voorschriften uit de Warenwet op basis waarvan landbouwproducten voor menselijke consumptie gespoeld moeten worden met water van leidingwaterkwaliteit. Voorts is hergebruik soms niet mogelijk vanwege risico's op bacteriegroei en verslechtering van het eindproduct. Het vierde lid bepaalt dat uitsluitend naspoelwater mag worden geloosd «dat niet kan worden benut voor hergebruik». Deze zinsnede geeft aan dat hergebruik niet verplicht is indien de lozer kan aantonen dat hergebruik niet mogelijk is vanwege de bovengenoemde risico's op bacteriegroei en overschrijding van de eisen op grond van de Warenwet. Bovendien kan de lozer op een andere wijze producten reinigen of spoelen mits wordt aangetoond dat de emissiebeperking minimaal gelijkwaardig is aan de in dit artikel voorgeschreven wijze van hergebruik. Artikel 1.8 van het Activiteitenbesluit biedt de mogelijkheid om een gelijkwaardige voorziening toe te staan.
- 5 Bij het lozen in het vuilwaterriool bedraagt het gehalte aan onopgeloste stoffen in enig steekmonster ten hoogste 300 milligram per liter.
- 6 Het lozen van afvalwater in een oppervlaktewaterlichaam is toegestaan, indien:
 - a het perceel waar het afvalwater vrijkomt niet is aangesloten op een vuilwaterriool waarop geloosd kan worden;
 - b de afstand tot het dichtstbijzijnde vuilwaterriool of zuiveringstechnisch werk waarop kan worden aangesloten en geloosd meer dan 40 meter bedraagt, en
 - c het gehalte aan onopgeloste stoffen in enig steekmonster ten hoogste 100 milligram per liter bedraagt.
- 7 De afstand, genoemd in het zesde lid, wordt berekend:
 - a vanaf de kadastrale grens van het perceel waar het afvalwater vrijkomt, en
 - b langs de kortste lijn waarlangs de afvoerleidingen zonder overwegende bezwaren kunnen worden aangelegd.
- 8 Bij het lozen van afvalwater op of in de bodem wordt het naspoelwater gelijkmatig verspreid over de onverharde bodem, waarop de gewassen, bedoeld in het eerste lid, zijn geteeld.
Toelichting artikel 3.102, vijfde en met achtste lid n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441 Wanneer hergebruik van naspoelwater niet (meer) mogelijk is, heeft het lozen in het vuilwaterriool de voorkeur. Indien er binnen een afstand van 40 meter vanaf de plaats waar het te lozen afvalwater ontstaat geen riolering aanwezig is, is lozen in een oppervlaktewaterlichaam of op of in de bodem toegestaan. Bij het lozen in een vuilwaterriool of een oppervlaktewaterlichaam dient voldaan te worden aan de eisen ten aanzien van onopgeloste stoffen. Voorwaarde bij het lozen op of in de bodem is dat het water gelijkmatig wordt verspreid over het land.
- 9 Het tweede, derde en vierde lid, zijn niet van toepassing op het spoelen van:
 - a prei, indien voorafgaand aan het spoelen de vervuiling met de buitenste bladeren van het gewas is verwijderd, of
 - b asperges.
Toelichting artikel 3.102, negende lid n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441 Het negende lid bepaalt dat de plicht tot een onderverdeling van het spoelproces in een voor- en naspoelfase niet geldt voor het spoelen van drooggeschoonde prei en voor het spoelen van asperges. Uit onderzoek is gebleken dat de kwaliteit van het spoelwater van asperges vergelijkbaar is met naspoelwater van de overige gewassen. Bij asperges komt weinig grondtarra vrij. Daarnaast is de hoeveelheid gebruikt water gering en heeft het tevens een functie als koelwater. Het spoelwater is optisch schoon. De aanwezigheid van gewasbeschermingsmiddelen is niet te verwachten aangezien de bespuitingen op de plant plaatsvinden nadat de oogst van

asperges is gestopt en de plant bovengronds uitgroeit.

Bij het droogschonen van prei worden de buitenste bladeren van de prei handmatig verwijderd. Ook de worteldelen worden eerst afgesneden alvorens deze met leiding- of bronwater worden nagespoeld. Dit naspoelwater is de enige afvalwaterstroom. Belangrijk is dat het naspoelwater niet meer in contact komt met het afval uit de droogschoonfase. Bij het nat- en droogschonen van prei blijft de mogelijkheid bestaan dat gewasbeschermingsmiddelen in geringe hoeveelheden in het naspoelwater terechtkomen. Afhankelijk van de effectiviteit van de voorgaande schoning en de eigenschappen van de toegepaste gewasbeschermingsmiddelen kan meer of minder gewasbeschermingsmiddel aanwezig zijn. Uit beschikbare resultaten van bemonsteringen is gebleken dat gewasbeschermingsmiddelen maar in beperkte mate in het naspoelwater aanwezig zijn. Voor de teler is een effectieve schoning belangrijk om een schoon product te kunnen (blijven) leveren. Voor het spoelwater van drooggeschoonde prei en asperges geldt dus geen recirculatieplicht. Voor het te lozen afvalwater gelden dezelfde normen over het gehalte aan onopgeloste stoffen als het te lozen naspoelwater van andere gewassen.

- 10 Indien het lozen van afvalwater plaatsvindt in een niet aangewezen oppervlaktewaterlichaam kan het bevoegd gezag aan het spoelproces bij maatwerkvoorschrift aanvullende eisen stellen, indien de bescherming van het milieu daartoe noodzaakt.

Toelichting artikel 3.102, tiende lid n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441 Het tiende lid biedt het bevoegd gezag de mogelijkheid om in het geval op een niet-aangewezen oppervlaktewaterlichaam wordt geloosd, bij maatwerkvoorschrift eisen te stellen aan het spoelproces. Aldus kunnen, indien daar aanleiding toe is, locatiespecifieke maatwerkvoorschriften worden gesteld ten aanzien van de bescherming van kwetsbare oppervlaktewaterlichamen. Zo kunnen bijvoorbeeld maatwerkvoorschriften worden gesteld aan de mate van verontreiniging van het te lozen naspoelwater en het beperken van de hoeveelheid ingenomen of gebruikt naspoelwater. Door maatwerkvoorschriften te stellen aan bijvoorbeeld het voorkomen van de uitsleep van spoelwater, aan het hergebruik van naspoelwater of aan de bezinking van niet opgeloste stoffen kan de recirculatie binnen het spoelsysteem worden geoptimaliseerd.

- 11 Het te lozen afvalwater kan op een doelmatige wijze worden bemonsterd.

- 12 In afwijking van het zevende lid, onderdeel a, wordt de afstand tot het dichtstbijzijnde vuilwaterriool of zuiveringstechnisch werk bij voortzetting van het lozen van afvalwater in het oppervlaktewaterlichaam dat voor 1 januari 2013 al plaatsvond, berekend vanaf de plaats waar het afvalwater vrijkomt.

Artikel 3.103

Bij het spoelen van bloembollen met een spoelmachine wordt, ten behoeve van het realiseren van een verwaarloosbaar bodemrisico, ten minste voldaan aan de bij ministeriële regeling gestelde eisen.

Toelichting artikel 3.103 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441 Dit artikel biedt de basis voor het bij ministeriële regeling stellen van eisen over de keuze en dimensionering van bodembeschermende voorzieningen. Bloembollen worden in toenemende mate na het rooien gespoeld in een spoelmachine. De bollen worden met aanhangende grond gerooid, om beschadiging van de bollen te voorkomen. Nadien wordt de aanhangende grond door zeven en spoelen verwijderd. Op de bedrijven waar geteeld wordt op zavel- en kleigrond wordt in het merendeel van de gevallen gebruik gemaakt van een spoelinstallatie. Bij de teelt op zandgrond wordt momenteel door een beperkt deel van de bedrijven gebruik gemaakt van een spoelinstallatie. Het gebruikte spoelwater wordt in een spoelbassin opgevangen. In dit bassin bezinkt het meegevoerde slib, terwijl het spoelwater opnieuw gebruikt wordt. De recirculatie beperkt de lozing vanuit de spoelbassins op oppervlaktewaterlichamen. Restanten van gewasbeschermingsmiddelen of biociden in de spoelgrond en aan de bollen komen in het spoelwater terecht. Hierdoor kan onder het spoelbassin een belasting met gewasbeschermingsmiddelen of biociden van bodem en grondwater ontstaan.

Artikel 3.104

Artikel 3.105 is van toepassing op het sorteren van gewassen.

Toelichting artikel 3.104 en artikel 3.105 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 In artikel 3.104 is de reikwijdte van artikel 3.105 uitgebreid met bedrijven die uitsluitend of in hoofdzaak geteelde gewassen van derden sorteren. In artikel 3.105 was al bepaald dat lozen op een oppervlaktewaterlichaam alleen is toegestaan indien het afvalwater afkomstig is van het sorteren van biologisch geteelde gewassen en wordt voldaan aan de eisen voor het gehalte aan onopgeloste bestanddelen, het biochemisch zuurstofverbruik (BZV) en het chemisch zuurstofverbruik (CZV). Verder was al bepaald dat afvalwater afkomstig van sorteren verspreid mag worden over de bodem. Dat wil zeggen over land waar het gewas van afkomstig is of een perceel waar gelijksoortig gewas is geteeld. Daarbij moet, gelet op het lozingsverbod, voorkomen worden dat bij het verspreiden over de bodem het te lozen afvalwater afstroomt naar een oppervlaktewaterlichaam. Lozen in een vuilwaterriool is alleen toegestaan indien de gewassen afkomstig zijn van biologische teelt of, en dat is nieuw met dit wijzigingsbesluit, indien het te lozen afvalwater vooraf wordt geleid door een zuiveringsvoorziening waarmee ten minste 95% van de gewasbeschermingsmiddelen uit het water afkomstig uit de sorteerinstallatie wordt verwijderd. Daarbij geldt de eis van ten hoogste 300 mg/l onopgeloste stoffen. Aan de eis van ten minste 95% zuiveringsrendement wordt in ieder geval voldaan als de zuiveringsvoorziening voldoet aan de eisen die zijn gesteld in de Activiteitenregeling. Deze eisen gelden ook voor de zuiveringsvoorziening, bedoeld in de artikelen 3.23d en 4.104c. Met dit wijzigingsbesluit wordt ook het lozen als gevolg van het sorteren van gewassen die afkomstig zijn van derden geregeld. In artikel 3.105, zesde lid is voor bedrijven die uitsluitend of in hoofdzaak geteelde gewassen van derden sorteren en die lozen op het vuilwaterriool, en ten tijde van het in werking treden van dit wijzigingsbesluit nog niet voldoen aan het vierde lid, een redelijke overgangstermijn opgenomen. Uiterlijk 1 januari 2017 dienen alle bedrijven te voldoen aan het vierde lid, onderdeel b, op grond waarvan lozen in het vuilwaterriool slechts is toegestaan als ten minste 95% van de gewasbeschermingsmiddelen uit het afvalwater wordt verwijderd.

Artikel 3.105

- 1 Bij het lozen van afvalwater afkomstig van het sorteren van gewassen, wordt ten minste voldaan aan het

- tweede tot en met vijfde lid.
- 2 Het lozen van afvalwater in een oppervlaktewaterlichaam is toegestaan, indien:
 - a het afvalwater afkomstig is van het sorteren van uitsluitend biologisch geteelde gewassen;
 - b het gehalte aan onopgeloste stoffen in het te lozen afvalwater ten hoogste 100 milligram per liter bedraagt, en
 - c in het te lozen afvalwater het chemisch zuurstofverbruik ten hoogste 300 milligram per liter en het biologisch zuurstofverbruik ten hoogste 60 milligram per liter bedraagt.
 - 3 Het lozen van afvalwater op of in de bodem is toegestaan, indien het water gelijkmatig wordt verspreid over het land waarop een gewas wordt geteeld dat gelijk of soortgelijk is aan het gewas waarvan het afvalwater afkomstig is.
 - 4 Het lozen van afvalwater in een vuilwaterriool is verboden, tenzij het gehalte aan onopgeloste stoffen in het te lozen afvalwater ten hoogste 300 milligram per liter bedraagt, en:
 - a het afvalwater afkomstig is van het sorteren van uitsluitend biologisch geteelde gewassen, of
 - b het is geleid door een zuiveringsvoorziening waarmee ten minste 95% van de gewasbeschermingsmiddelen wordt verwijderd.
 - 5 Het te lozen afvalwater kan op een doelmatige wijze worden bemonsterd.
 - 6 Vervallen, met ingang van 1 januari 2017 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337.

Algemene toelichting artikel 3.104 en 3.105 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441 Deze artikelen betreffen het sorteren en transporteren van (uitsluitend of in hoofdzaak) eigen geteelde gewassen binnen het bedrijf alvorens deze worden vervoerd naar de afnemers. Het lozen ten gevolge van het spoelen en sorteren van gewassen afkomstig van derden zal worden geregeld met een volgende wijziging van het Activiteitenbesluit. De hier geregelde activiteit komt met name voor bij het sorteren van fruit, maar ook andere gewassen kunnen gesorteerd of getransporteerd worden. Het transporteren vindt onder meer plaats door middel van waterbaden (waterdumpers). Uit onderzoek is gebleken dat het afvalwater dat ontstaat ten gevolge van het sorteren en transporteren van gewassen aanzienlijke hoeveelheden gewasbeschermingsmiddelen kan bevatten. Lozen in een oppervlaktewaterlichaam en in vuilwaterriool is daarom toegestaan indien de gewassen afkomstig zijn van biologische teelt en indien wordt voldaan aan de eisen voor onopgeloste bestanddelen, en voor het lozen in een oppervlaktewaterlichaam tevens aan de eisen voor biochemisch zuurstofverbruik (BZV- en chemisch zuurstofverbruik (CZV)). Afvalwater uit sorteerinstallaties waarin niet biologisch geteelde gewassen worden gesorteerd, mag verspreid worden over de bodem. Dat wil zeggen over land waar het gewas van afkomstig is of een ander perceel waar hetzelfde of een gelijksoortig gewas wordt geteeld. Voorkomen moet worden dat bij het verspreiden over de bodem het te lozen afvalwater afstroomt naar een oppervlaktewaterlichaam. Er wordt onderzoek gedaan naar zuiveringsmethoden om het afvalwater afkomstig van deze activiteit te zuiveren. Indien uit het onderzoek blijkt dat de onderzochte methode geschikt is om het afvalwater in voldoende mate te zuiveren dan zal dit in de toekomst in de regelgeving worden opgenomen.

§ 3.5.7 Composteren

Artikel 3.106

- 1 Deze paragraaf is van toepassing op het composteren van groenafval, dat is ontstaan bij werkzaamheden die buiten de inrichting zijn verricht door degene die de inrichting drijft of dat niet afkomstig is van buiten de inrichting, voor zover geen sprake is van gevaarlijke afvalstoffen, met een volume van ten hoogste 600 kubieke meter.
- 2 De artikelen 3.107 tot en met 3.109 zijn niet van toepassing op het composteren van groenafval, van ten hoogste 3 kubieke meter.

Toelichting artikel 3.106 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441 In dit wijzigingsbesluit is onderscheid gemaakt tussen het composteren en het opslaan van agrarische bedrijfsstoffen, waaronder restmateriaal afkomstig van de teelt van gewassen. Het opslaan van restmateriaal afkomstig van de teelt van gewassen, zonder dat sprake is van een composteringsoop, moet voldoen aan de voorschriften uit paragraaf 3.4.5 Opslaan van agrarische bedrijfsstoffen. In de praktijk zal het restmateriaal dat niet wordt gecomposteerd, niet meer dan twee weken worden opgeslagen, voordat het wordt opgehaald door een verwerker. Voor een opslag korter dan twee weken worden geen bodembeschermende voorzieningen geëist. Door het composteren van eigen groenafval worden kosten van afvoer van het materiaal bespaard en kan het materiaal, na compostering, bijdragen aan de organische bemesting van de grond. Compostering kan echter hinder veroorzaken in de omgeving. Ten eerste kan er geurhinder optreden. Daarnaast kan er nutriëntenrijk water afstromen of uitspoelen naar een oppervlaktewaterlichaam. Ten slotte kunnen er nutriënten uit de composteringsoop lekken, waardoor de bodem wordt belast. Voor het begrip «composteren» is aangesloten bij het voormalige Besluit landbouw milieubeheer en de «Handreiking composteringsoop voor bedrijven met bloembollenteelt 2003» die voornamelijk door de sector zelf is ontwikkeld. De eisen voor het composteren zijn gebaseerd op deze Handreiking. In het Besluit landbouw milieubeheer was een rechtstreekse verwijzing naar dit document opgenomen. Nu is ervoor gekozen om deze eisen voor composteren op te nemen in dit wijzigingsbesluit. Deze paragraaf is van toepassing op het composteren zowel buiten als binnen inrichtingen. Echter, om te voorkomen dat alle particuliere composteringsoopen aan onnodig zware eisen zijn gebonden, zijn composteringsoopen met een capaciteit van ten hoogste 3 kubieke meter uitgesloten van de eisen voor bodemverontreiniging en geurhinder. Dit laat de eisen ter voorkoming van de verontreiniging van oppervlaktewaterlichamen onverlet. Omdat het composteren van materialen geurhinder met zich mee kan brengen, is het opslaan hiervan beperkt tot in totaal 600 kubieke meter. Bij het composteren van een grotere hoeveelheid groenafval is de inrichting omgevingsvergunningplichtig. Dit volgt uit bijlage I, onderdeel C, onderdeel 28.10, onder 28, van het Bor.

Artikel 3.107

- 1 Voor het realiseren van een goede afbraak wordt een composteringshoop ten minste zo vaak omgezet als nodig is om anaërobe afbraak te voorkomen.

Toelichting artikel 3.107, eerste lid, n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441 Dit artikel betreft het waarborgen van een aërobe afbraak in een composteringshoop. Aërobe afbraak is belangrijk voor de goede werking van het composteringsproces. Tijdens de compostering moet de composteringshoop daartoe een aantal keren worden omgezet. Daardoor blijft deze luchtig en wordt de temperatuur tijdens de hittefase in de compostering beheerst en wordt anaërobe afbraak voorkomen. Het omzetten van een composteringshoop moet zo vaak gebeuren als nodig is voor een goede afbraak. Een composteringshoop is opgebouwd uit structuurmateriaal (takken, stobben, houtsnippers), groenmateriaal en hulpstoffen. De structuur moet zodanig open zijn dat lucht in de hoop kan komen, maar niet zo open dat de hoop uitdroogt. In de bloembollenteelt zijn twee wijzen van aanpak in gebruik. Ten eerste kan een relatief grote, platte hoop gemaakt worden (gemiddeld 3–4 meter hoog en 3–4 meter breed), die een paar keer met behulp van een kraan omgezet wordt. Daarnaast kunnen langwerpige hopen (wierzen) gemaakt worden die in het algemeen ongeveer gemiddeld 1,5 meter hoog zijn en aan de basis 2 tot 4 meter breed. Deze worden omgezet met een compostfrees. Dit laatste systeem geeft in het algemeen een snellere omzetting van organisch materiaal dan het eerste. Als er redenen zijn om te twijfelen aan een goede afbraak in de composteringshoop is het mogelijk om via de zorgplichtbepaling maatwerkvoorschriften te stellen. Het is dan bijvoorbeeld mogelijk om eisen te stellen aan de relevante parameters voor het composteringsproces zoals het drogestofgehalte, de temperatuur en de pH.

Het drogestofgehalte is een maat voor de hoeveelheid vocht in de composteringshoop. Voor een goede compostering moet het drogestofgehalte ten minste 30% bedragen. Dit is in het algemeen wel het geval bij compostering van gewasresten van afgestorven gewas, gebruikt stro en pelresten. Wanneer compost alleen uit verse gewasresten bestaat (bijvoorbeeld lelieresten uit de broeierij) zal het drogestofgehalte waarschijnlijk lager dan 30% uitvallen. Er moet dan droger materiaal worden toegevoegd om het drogestofgehalte te verhogen. Het drogestofgehalte is niet eenvoudig te bepalen, maar door met de hand in een monster van het materiaal te knijpen, kan een indicatie worden gekregen van de vochtigheid. Als er met de hand geen vocht uit het materiaal kan worden geknepen, moet de composteringshoop worden bevochtigd (met water of door het toevoegen van groen materiaal). Als er vocht uit het materiaal druipt of bij het knijpen vocht tussen de vingers vandaan komt, is de composteringshoop te nat en moet droog materiaal of hulpstof worden toegevoegd en moet de hoop worden omgezet. De temperatuur en de pH zijn ook indicatoren voor een goede werking van het composteringsproces. Na aanleg van een composteringshoop van vers organisch materiaal loopt in het algemeen de temperatuur op; de «hittefase» begint. Deze fase loopt door tot het gemakkelijk afbreekbare materiaal door micro-organismen is verteerd. De rest van het materiaal wordt langzamer verteerd, waardoor de micro-organismen ook minder warmte produceren dan voorheen. De hoop koelt daardoor af en de «rijpingsfase» begint. In deze fase wordt het materiaal verder omgezet in humusachtige verbindingen. Na de rijpingsfase is de compost «rijp» en kan de compost als organische meststof worden gebruikt. Er zijn verschillende criteria om de rijpheid van compost te bepalen, bijvoorbeeld het zelfverwarmend vermogen. Wanneer de hoop erg nat of structureloos is, erg arm aan nutriënten of aan gemakkelijk afbreekbaar materiaal, kan het zijn dat de hittefase niet op gang komt. Dan verloopt de compostering geheel bij lagere temperatuur. Nadeel hiervan kan zijn dat ziektekiemen uit gewasresten de compostering overleven en dat er minder water verdampt uit de hoop, waardoor de uitspoeling van nutriënten naar de bodem hoger kan uitvallen. Lekwater lekt in het algemeen aan het begin van de hittefase uit de hoop, wanneer bij de afbraak van het organisch materiaal vocht uit het materiaal lekt of door het gewicht van de hoop weggedrukt wordt. Daarnaast kan hemelwater door de hoop percoleren en lekwater opleveren. De temperatuur van een composteringshoop is in het algemeen hoger dan de omgevingstemperatuur (behalve bij het begin en het einde van het composteringsproces). De temperatuur van de composteringshoop is bij een normale bedrijfsvoering niet hoger dan 65 graden en mag nooit warmer worden dan 80 graden. Als de temperatuur hoger blijkt, moet de composteringshoop worden bevochtigd of minder hoog worden gemaakt. De pH van een composteringshoop ligt tussen 5,5 en 8,0. Bij een te lage pH kan kalk worden toegevoegd, bij te hoge pH bladeren of turf. Een hoge pH geeft een ammoniakgeur.

- 2 Een composteringshoop bevat ten hoogste 50% aan hulpstoffen.

Toelichting artikel 3.107, tweede lid, n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441 Veel composterende bedrijven gebruiken dierlijke meststoffen als hulpstof bij het composteringsproces. Deze worden gemengd met plantaardig restmateriaal. De vraag kan rijzen of tijdens het composteringsproces dan sprake is van plantaardig restmateriaal of van vaste mest. Deze vraag is relevant omdat voor beide stoffen verschillende voorschriften gelden. Ingevolge de Meststoffenwet is al sprake van dierlijke mest als in de composteringshoop een zeer kleine hoeveelheid mest zit. In dit wijzigingsbesluit wordt een composteringshoop die maximaal tot vijftig volumepercent dierlijke meststoffen bevat, niet beschouwd als vaste mest. Als een composteringshoop meer dan 50% dierlijke meststoffen bevat, is sprake van vaste mest en moet worden voldaan aan de eisen in paragraaf 3.4.5. Voor het opslaan van compost, het gereed eindproduct van composteren, gelden geen eisen omdat compost wordt geacht niet bodembedreigend te zijn en ook niet te leiden tot geurhinder.

Artikel 3.108

- 1 Het composteren vindt plaats op ten minste:
 - a 100 meter afstand tot een geurgevoelig object, dat binnen de bebouwde kom is gelegen, of
 - b 50 meter afstand tot een geurgevoelig object, dat buiten de bebouwde kom is gelegen.
- 2 De afstanden, genoemd in het eerste lid, worden gemeten vanaf de buitenzijde van het geurgevoelig object tot het dichtstbijzijnde punt van de locatie waar het composteren plaatsvindt.
- 3 Het bevoegd gezag kan, indien blijkt dat de geurhinder een aanvaardbaar niveau overschrijdt, onverminderd artikel 2.7a, bij maatwerkvoorschrift eisen stellen aan:
 - a de situering van de composteringshoop, of
 - b het afdekken van de composteringshoop.

- 4 Het eerste lid is niet van toepassing indien het composteren plaatsvindt binnen een van de afstanden, bedoeld in dat lid, het composteren reeds plaatsvond voor 1 januari 2013 en verplaatsing redelijkerwijs niet kan worden gevergd.
- 5 Indien het vierde lid van toepassing is:
 - a treft degene die de inrichting drijft maatregelen of voorzieningen die geurhinder voorkomen of tot een aanvaardbaar niveau beperken, en
 - b geeft degene die de inrichting drijft, op verzoek van het bevoegd gezag aan welke maatregelen of voorzieningen hij daartoe heeft getroffen of zal treffen.

Toelichting artikel 3.108 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441 In verband met geurhinder worden eisen gesteld aan de afstanden van een composteringshoop tot geurgevoelige objecten. Voor de afstanden is aangesloten bij de afstanden voor het opslaan van agrarische bedrijfsstoffen. Voor de omschrijving van «geurgevoelige objecten» is aangesloten bij de Wet geurhinder en veehouderij. Als aan de vereiste afstanden wordt voldaan maar desondanks geurhinder optreedt, kunnen met maatwerkvoorschriften aanvullende eisen worden gesteld. Deze maatregelen kunnen uitsluitend betrekking hebben op de situering van de composteringshoop (o.a. een grotere afstand of afgeschermd) en het afdekken daarvan. Voor composteringshopen die reeds aanwezig waren op het moment van inwerkingtreding van dit wijzigingsbesluit en op te korte afstand zijn gelegen is een overgangsbepaling opgenomen in artikel 6.24q. Als verplaatsing redelijkerwijs niet mogelijk is, kan een dergelijke opslag gehandhaafd blijven, maar moeten maatregelen worden getroffen om geurhinder te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken.

Toelichting artikel 3.108 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 In artikel 3.108, vierde en vijfde lid (nieuw), is het overgangsrecht van artikel 6.24q (oud) overgenomen.

Artikel 3.109

Bij het composteren wordt, ten behoeve van het realiseren van een verwaarloosbaar bodemrisico, voldaan aan de bij ministeriële regeling gestelde eisen.

Toelichting artikel 3.109 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441 Dit artikel biedt de grondslag om bij ministeriële regeling regels te stellen ten behoeve van het realiseren van een verwaarloosbaar bodemrisico. Onderzoek van het Laboratorium voor Bloembollenonderzoek Lisse (LBO) te Lisse heeft aangetoond dat – naast het afdekken van de composteringshoop met een zuurstofdoorlatende doek – met een beschermingslaag waarin organisch materiaal is verwerkt een zeer aanzienlijke reductie wordt verkregen van de belasting van de bodem met stikstof, fosfaat en kalium. Resten gewasbeschermingsmiddelen of biociden werden niet (of in zeer geringe gehalten) aangetroffen. De bodembelasting met de nutriënten stikstof, fosfaat en kalium onder een composteringshoop per vierkante meter is beperkt.

Artikel 3.110

Een composteringshoop is gelegen op een afstand van ten minste 5 meter vanaf de insteek van een oppervlaktewaterlichaam.

Toelichting artikel 3.110 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441 Een afstand van vijf meter vanaf de insteek van de sloot (het oppervlaktewaterlichaam) beoogt de verontreiniging van een oppervlaktewaterlichaam als gevolg van morsen of incidenteel lekken te voorkomen.

§ 3.5.8 Houden van landbouwhuisdieren in dierenverblijven

Artikel 3.111

1 De artikelen 3.112 tot en met 3.129 zijn van toepassing op het houden van landbouwhuisdieren.

Toelichting artikel 3.111, eerste lid n.a.v. wijzigingsbesluit 2014/20 In artikel 3.111, eerste lid, is de zinsnede «en het bereiden van brijvoer voor landbouwhuisdieren die binnen de inrichting worden gehouden voor zover de verwerkingscapaciteit ten hoogste 4.000 ton per jaar bedraagt voor het bereiden van brijvoer met plantaardige bijvoedermiddelen» vervallen. Bij een verwerkingscapaciteit van plantaardige bijvoedermiddelen van 4.000 ton per jaar of meer is een omgevingsvergunning milieu vereist. De reden om deze grens in artikel 3.111 op te nemen was om in de vergunning eisen te kunnen stellen die afwijken van hetgeen over brijvoer in paragraaf 3.5.8 is geregeld. Consequentie hiervan is echter dat geen van de voorschriften van paragraaf 3.5.8 van toepassing is. Het is echter de bedoeling dat voor inrichtingen type C de artikelen 3.122 tot en met 3.129 wel gelden. Dat volgt uit de reikwijdtebepaling van artikel 3. Bij een grote brijvoerinstallatie (met een verwerkingscapaciteit van 4.000 ton per jaar of meer) zou alleen van artikel 3.128 (dat ging over de brijvoerbereiding) afgeweken moeten kunnen worden. Artikel 3.128 is inmiddels vernummerd tot artikel 3.129b. Aangezien dit artikel geen uitputtende regeling geeft, kan ook met een maatwerkvoorschrift op grond van de zorgplicht (artikel 2.1) van artikel 3.129b (nieuw) van het besluit worden afgeweken. Hiermee is op een andere manier voorzien in de gewenste afwijkingsmogelijkheid en kon de uitzondering voor het bereiden van brijvoer in artikel 3.111 volledig vervallen.

2 De artikelen 3.112 tot en met 3.126 zijn niet van toepassing op inrichtingen waar minder dan 10 schapen, 5 paarden, 10 geiten, 25 stuks pluimvee, 25 konijnen en 10 overige landbouwhuisdieren worden gehouden.

Toelichting artikel 3.111 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441 Dit artikel regelt het toepassingsbereik voor het houden van landbouwhuisdieren en het bereiden van brijvoer voor landbouwhuisdieren. Het opslaan van vloeibare bijvoedermiddelen is geregeld in paragraaf 3.4.7. Een verwerkingscapaciteit van meer dan 4.000 ton per jaar leidt tot vergunningplicht. Dit volgt uit bijlage I, onderdeel C, onderdeel 28.10, onder 30, van het Bor. Ook het bereiden van brijvoer dat niet binnen de eigen inrichting wordt gebruikt, leidt tot de vergunningplicht. Dit betekent dat de voorschriften over het bereiden en verwerken van brijvoer niet van toepassing zijn voor die inrichtingen maar de overige voorschriften van deze paragraaf wel. Het tweede lid geeft het

toepassingsbereik van de rest van paragraaf 3.5.8 aan. Hierin zijn voor de artikelen over geurhinder, verwaarloosbaar bodemrisico en luchtwassystemen (de artikelen 3.115 tot en met 3.126) ondergrenzen opgenomen in de vorm van aantallen dieren. Wanneer de dieraantallen onder deze ondergrenzen blijven, zijn de gevolgen voor het milieu zodanig beperkt dat het stellen van de betreffende voorschriften onevenredig zwaar zou zijn. Daarnaast is bepaald dat de voornoemde artikelen niet van toepassing zijn op kinderboerderijen. Dit vanwege de bijzondere aard van kinderboerderijen. Een groot aantal kinderboerderijen is in een bebouwde omgeving gelegen, waardoor het vaak niet mogelijk is om aan – met name – de afstandseisen te voldoen. Daarnaast is de ligging in bebouwde omgeving vaak niet onwenselijk en is het mogelijk om geurhinder door middel van maatwerk tegen te gaan. Dat kan bijvoorbeeld het geval zijn bij het opslaan van mest.

Toelichting artikel 3.111, tweede lid n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 Met dit wijzigingsbesluit komen onder andere dierentuinen onder het besluit te vallen. Paragraaf 3.5.8 geeft specifieke voorschriften voor veehouderijen. De nieuwe paragraaf 3.8.5 geeft de regels voor kinderboerderijen, hertenkampen, dierentuinen, en soortgelijke inrichtingen. Een moeilijk punt is dat dieren van dezelfde diersoort zowel in de agrarische sector als in een kinderboerderij of dierentuin kunnen worden gehouden. Artikel 3.111 geeft aan dat deze paragraaf (3.5.8) alleen geldt voor het houden van landbouwhuisdieren. Het gaat om dieren die voor productiedoeleinden in de agrarische sector worden gehouden of gefokt en om paarden in maneges. Omdat het artikel de paragraaf expliciet van toepassing verklaart op landbouwhuisdieren vallen kinderboerderijen, hertenkampen, dierentuinen en dergelijke niet onder dit artikel. Het tweede lid geeft uitzonderingen voor specifieke diersoorten. De oorspronkelijke uitzondering voor kinderboerderijen in het tweede lid, onderdeel b, is overbodig. Dieren op een kinderboerderij zijn geen landbouwhuisdieren en vallen dus niet onder het eerste lid.

Artikel 3.112

- 1 Voor de berekening van de ammoniakemissie van een inrichting wordt het aantal landbouwhuisdieren dat in de inrichting aanwezig mag zijn, vermenigvuldigd met de emissiefactoren, genoemd in de regeling op grond van artikel 1 van de Wet ammoniak en veehouderij.
- 2 Voor de toepassing van artikel 3.114 geldt voor een diercategorie waarvoor geen maximale emissiewaarde is vastgesteld, de emissiefactor behorende bij het betrokken huisvestingssysteem als maximale emissiewaarde.

Toelichting artikel 3.112 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441 In dit artikel wordt verwezen naar de rekenregels die afkomstig zijn uit de Wet ammoniak en veehouderij. Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de toelichting bij deze wet (kamerstukken II 2000/05, 27 836, nr. 3.)

Artikel 3.113

Binnen een zeer kwetsbaar gebied of in een zone van 250 meter rondom een zodanig gebied, vindt het oprichten van een dierenverblijf, indien voorafgaand aan het oprichten geen sprake is van een inrichting waar landbouwhuisdieren worden gehouden, niet plaats, tenzij het dierenverblijf bestemd is voor landbouwhuisdieren die uitsluitend of in hoofdzaak worden gehouden ten behoeve van natuurbeheer.

Toelichting artikel 3.113 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441 In de artikelen 3.113 en 3.114 is het toetsingskader uit de Wet ammoniak en veehouderij opgenomen. De Wet ammoniak en veehouderij bevat het beoordelingskader voor de emissie van ammoniak uit dierenverblijven dat het bevoegd gezag moet toepassen bij het verlenen van omgevingsvergunningen. Alleen in de gevallen waarin de wet dat expliciet bepaalt, kan en moet een aanvraag voor een dergelijke omgevingsvergunning worden geweigerd vanwege de nadelige gevolgen van de ammoniakemissie uit dierenverblijven. De hoofdregel van de Wet ammoniak en veehouderij is dat geen omgevingsvergunning mag worden verleend voor het oprichten of uitbreiden van veehouderijen die zijn gelegen in een zeer kwetsbaar gebied, of in een zone van 250 meter rondom een dergelijk gebied. Een uitzondering geldt voor veehouderijen waar dieren worden gehouden voor uitsluitend of in hoofdzaak natuurbeheer. In artikel 3.113 is bepaald dat binnen een zeer kwetsbaar gebied als bedoeld in de Wet ammoniak en veehouderij of in een zone van 250 meter rondom een zeer kwetsbaar gebied geen dierenverblijven mogen worden opgericht, indien nog geen sprake is van een inrichting waar landbouwhuisdieren worden gehouden. Dit betekent dat het nieuw vestigen van een inrichting voor het houden van landbouwhuisdieren niet is toegestaan, maar ook dat een bestaande inrichting waar geen landbouwhuisdieren worden gehouden niet alsnog landbouwhuisdieren mag gaan houden. Een hotel, bijvoorbeeld, dat is gelegen in een zone van 250 meter van een zeer kwetsbaar gebied, mag dus geen paarden gaan houden. Anders dan de rest van deze paragraaf is artikel 3.113 van toepassing op inrichtingen waar geen landbouwhuisdieren worden gehouden.

Artikel 3.114

- 1 Binnen een inrichting waar landbouwhuisdieren worden gehouden in een dierenverblijf dat is gelegen binnen een zeer kwetsbaar gebied of in een zone van 250 meter rondom een zodanig gebied, vindt het uitbreiden van het aantal landbouwhuisdieren van een of meer diercategorieën niet plaats, tenzij:
 - a de ammoniakemissie na de uitbreiding niet meer bedraagt dan de ammoniakemissie uit de tot de inrichting behorende dierenverblijven die de inrichting:
 - 1° voorafgaand aan de uitbreiding zou mogen veroorzaken, indien de emissie per dierplaats gelijk zou zijn aan de maximale emissiewaarde, of
 - 2° voorafgaand aan de uitbreiding mocht veroorzaken, indien deze lager is dan de ammoniakemissie als bedoeld onder 1°;
 - b in de inrichting op 31 december 2001 melkrundvee werd gehouden, de uitbreiding uitsluitend melkrundvee betreft en de ammoniakemissie na de uitbreiding niet meer bedraagt dan de ammoniakemissie die een melkrundveehouderij met 200 stuks melkvee en 140 stuks vrouwelijk jongvee in geval van oprichting zou veroorzaken, indien de ammoniakemissie per dierplaats gelijk

- zou zijn aan de maximale emissiewaarde;
 - c de uitbreiding schapen of paarden betreft;
 - d de uitbreiding dieren betreft die worden gehouden overeenkomstig de regels die krachtens artikel 2 van de Landbouwkwaliteitswet zijn gesteld ten aanzien van de biologische productiemethoden, of
 - e de uitbreiding dieren betreft die worden gehouden uitsluitend of in hoofdzaak ten behoeve van natuurbeheer.
- 2 Het eerste lid is van overeenkomstige toepassing op het zodanig wijzigen van een huisvestingsstelsel dat de ammoniakemissie per dierplaats toeneemt, tenzij de wijziging bestaat uit een aanpassing van het stelsel die noodzakelijk is op grond van de wettelijke voorschriften op het gebied van dierenwelzijn en slechts voor zover het aantal dierplaatsen niet wordt uitgebreid.
- 3 Voor het bepalen van de ammoniakemissie uit de dierenverblijven die de inrichting voorafgaand aan de uitbreiding, bedoeld in het eerste lid, zou mogen veroorzaken, worden de ammoniakemissie van de dieren waarvoor eerder een vergunning is verleend met toepassing van artikel 5, eerste lid, onderdelen c tot en met f, dan wel artikel 7, eerste lid, onderdelen b tot en met e, van de Wet ammoniak en veehouderij, en de ammoniakemissie van de dieren waarmee de inrichting op grond van het eerste lid, onderdelen b, c, d of e, is uitgebreid, niet meegerekend.

Toelichting artikel 3.114 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441 Dit artikel heeft betrekking op inrichtingen waar al landbouwhuisdieren gehouden worden. Voor deze inrichtingen zijn in dit artikel de uitbreidingsmogelijkheden geregeld. De Wet ammoniak en veehouderij bevat het beoordelingskader voor de emissie van ammoniak uit dierenverblijven dat het bevoegd gezag moet toepassen bij het verlenen van omgevingsvergunningen. Alleen in de gevallen waarin de wet dat expliciet bepaalt, kan en moet een aanvraag voor een dergelijke omgevingsvergunning worden geweigerd vanwege de nadelige gevolgen van de ammoniakemissie uit dierenverblijven. In het tweede lid is een bepaling opgenomen die niet als zodanig in de Wet ammoniak en veehouderij voorkomt. De Wet ammoniak en veehouderij geeft alleen weigeringsgronden voor het oprichten van een veehouderij en voor uitbreidingen van het aantal landbouwhuisdieren. In de praktijk is gebleken dat er bij veehouderijen in een zeer kwetsbaar gebied of een zone van 250 meter daaromheen ook een aanzienlijke toename van de ammoniakemissie kan ontstaan door veranderingen van het huisvestingsstelsel, zonder uitbreiding in het aantal landbouwhuisdieren. Een dergelijke uitbreiding van de ammoniakemissie is in strijd met het doel van de wet, maar kan gezien de jurisprudentie hierover niet worden tegengehouden (zie hiervoor de uitspraken van de Afdeling rechtspraak van de Raad van State (Zaaknr. 201104052/1/A4 van 18 juli 2012 en zaaknr. 200602168/1 van 11 oktober 2006). Het tweede lid voorkomt dat deze tekortkoming ook in de voorschriften van dit besluit doorwerkt. De verbodsbepalingen van het eerste lid (voor oprichting en uitbreiding) worden daar van overeenkomstige toepassing verklaard op wijzigingen van een huisvestingsstelsel die leiden tot een toename van de ammoniakemissie. In het tweede lid is voorts een uitzondering opgenomen voor aanpassingen aan een huisvestingsstelsel die noodzakelijk zijn op grond van de dierenwelzijnsregelgeving. Het kan dan bijvoorbeeld gaan om het vervangen van een batterijhuisvesting voor legkippen door een grond- of volierehuisvesting. Vanaf 1 januari 2012 is het huisvesten van legkippen in batterijhuisvesting op grond van dierenwelzijnsregelgeving namelijk verboden. Een dergelijke vervanging die verplicht is vanwege het uitfaseren van de batterijhuisvesting leidt tot een toename van de ammoniakemissie per dierplaats, maar is onder artikel 3.114 ook in de 250 meter zone toegestaan, mits het aantal legkippen niet toeneemt.

Artikel 3.114a

Totdat met betrekking tot een inrichting die een activiteit uitvoert als bedoeld in artikel 3.111 waarvan een tot de inrichting behorend dierenverblijf geheel of gedeeltelijk is gelegen binnen een zeer kwetsbaar gebied of in een zone van 250 meter rondom een zodanig gebied een wijziging waarop artikel 3.113 of artikel 3.114 van toepassing is, is gemeld, worden binnen de inrichting niet meer landbouwhuisdieren per diercategorie gehouden en is de ammoniakemissie niet groter dan:

- a op grond van een vergunning als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder e, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht mochten worden gehouden, onderscheidenlijk mocht worden veroorzaakt tot het tijdstip waarop dit besluit op de inrichting van toepassing werd, of
- b op grond van de betrokken algemene maatregel van bestuur mochten worden gehouden, onderscheidenlijk mocht worden veroorzaakt, tot het van toepassing worden van dit besluit op de inrichting en waarvan in geval van oprichting of wijziging van de inrichting een melding als bedoeld in artikel 8.41, eerste lid, van de Wet milieubeheer was gedaan.

Artikel 3.115

- 1 Het oprichten, uitbreiden, of wijzigen van een dierenverblijf met dieren met geuremissiefactor is verboden, indien de geurbelasting die de inrichting vanwege dierenverblijven waar dieren met geuremissiefactor worden gehouden veroorzaakt, op geurgevoelige objecten die zijn gelegen in de gebieden, bedoeld in tabel 3.115, na de oprichting, uitbreiding of wijziging meer bedraagt dan de in die tabel aangegeven waarden.

Tabel 3.115 geurbelasting ouE/m³ (odour units per kubieke meter lucht)

(P98)	niet-concentratiegebied	concentratiegebied
bebouwde kom	2,0	3,0
buiten bebouwde kom	8,0	14,0

2 Het eerste lid is niet van toepassing:

- a indien het geurgevoelig object een object als bedoeld in artikel 3.116, eerste lid, onderdelen a, b of c, of tweede lid, is
- b op de uitbreiding van een dierenverblijf indien een geurbelastingreducerende maatregel wordt toegepast en de totale geurbelasting na de uitbreiding niet meer bedraagt dan het gemiddelde van de bij de betreffende situatie behorende waarde uit tabel 3.115 en de geurbelasting die de inrichting voorafgaand aan het toepassen van de maatregel veroorzaakte, of
- c indien bij de oprichting, uitbreiding of wijziging van een dierenverblijf de geurbelasting die de inrichting op enig geurgevoelig object veroorzaakt, niet toeneemt en het aantal dieren per diercategorie met geuremissiefactor binnen de inrichting niet toeneemt.

Toelichting artikel 3.115 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441 In dit artikel worden de standaardwaarden voor geurbelasting in odour units gegeven voor dierenverblijven met dieren waarvoor een emissiefactor is vastgesteld. In afwijking van het eerste lid van artikel 3.115 is het mogelijk om het aantal dieren met geuremissiefactor uit te breiden als de emissiewaarde na die uitbreiding groter is dan de van toepassing zijnde waarde uit het eerste lid. De totale geurbelasting moet dan wel afnemen, doordat tegelijkertijd geurbelastingreducerende maatregelen worden getroffen. De Wet geurhinder en veehouderij kent een zogenaamde 50%-regeling in een andere vorm. Op grond van die regeling mag de toename van de geurbelasting ten gevolge van de toename van het aantal dieren niet meer bedragen dan de helft van de afname van de geurbelasting ten gevolge van de geurbelastingreducerende maatregelen. De reductie van de geurbelasting die wordt bereikt door de maatregelen mag met andere woorden voor de helft worden opgevuld door een toename van het aantal dieren. Daarvoor moet worden berekend wat de reductie als gevolg van de geurreducerende maatregelen zou zijn, gelet op de bestaande (oude) situatie. Dit blijkt in de praktijk lastig te zijn. In het kader van de Wet geurhinder en veehouderij is dit een minder groot knelpunt, omdat sprake is van een vergunningaanvraag die getoetst wordt door het bevoegd gezag. Het bevoegd gezag toetst vooraf of de berekeningen kloppen en de gestelde reductie daadwerkelijk kan worden behaald. In het kader van dit wijzigingsbesluit met algemene regels is dat anders. De verandering moet weliswaar gemeld worden op grond van artikel 1.10, maar er vindt vooraf geen beoordeling plaats door het bevoegd gezag. Om die reden is gekozen voor een regeling die eenvoudiger kan worden toegepast. Het is daarbij niet nodig de reductie van de geurbelasting te kennen die de maatregelen gelet op de oude situatie zouden bewerkstelligen.

De regeling van het wijzigingsbesluit is als volgt: in combinatie met een geurreducerende maatregel mag het aantal dieren van één of meer diercategorieën waarvoor een emissiefactor is vastgesteld worden uitgebreid. Dit mag op voorwaarde dat de uiteindelijke geurbelasting, na het toepassen van die maatregel én de uitbreiding van het aantal dieren, niet meer bedraagt dan de van toepassing zijnde waarde van artikel 3.115, eerste lid, plus 50% van het verschil tussen deze waarde en de geurbelasting die werd geproduceerd voor het toepassen van de maatregel.

----- geurbelasting op het tijdstip van inwerkingtreding

50%

----- geurbelasting na het treffen van maatregelen en vermeerderen van dieren.

50%

----- norm uit artikel 3.115, eerste lid

De normoverschrijding moet met andere woorden met 50% worden teruggebracht.

Ter toelichting het volgende voorbeeld. Een inrichting is gelegen buiten de bebouwde kom en ligt buiten een concentratiegebied, zodat op grond van artikel 3.115, eerste lid, een waarde van 8 odour units geldt. Op basis van een eerder verleende milieuvergunning is de werkelijke geurbelasting 16 odour units. Er is sprake van een overbelaste situatie. Als de inrichting een geurreducerende maatregel treft, mag het aantal dieren met geuremissiefactor worden uitgebreid, mits de geurbelasting na het treffen van die maatregel en het uitbreiden van het aantal dieren niet meer bedraagt dan de waarde die precies ligt tussen de norm (8 odour units) en de eerdere belasting (16 odour units). In dit voorbeeld is dat 12 odour units. Stel dat de inrichting een geurreducerende maatregel treft die de geurbelasting met 6 odour units verlaagt, dan mag het aantal odour units ten gevolge van het bijplaatsen van dieren met 2 toenemen. Bij een maatregel met een effect van 10 odour units, mogen dieren worden bijgeplaatst tot een belasting van 6 odour units.

Toelichting artikel 3.115 en 3.116 n.a.v. wijzigingsbesluit 2014/20 In artikel 3.116, derde lid, in samenhang met artikel 3.115, tweede lid, onderdeel a, had bepaald moeten zijn dat de afstanden van artikel 3.116, eerste lid, alleen gelden indien ter plaatse van het geurgevoelig object niet aan de waarden uit artikel 3.115, eerste lid, wordt voldaan. Met andere woorden: de minimumafstand is niet van toepassing als aan de waarde voor de geurbelasting wordt voldaan. Een woning van een andere veehouderij kan dus op een kortere afstand dan 100 of 50 meter zijn gelegen als ter plaatse van deze woning aan de waarde voor de geurbelasting is voldaan. Met dit onderdeel is deze omissie hersteld.

Artikel 3.116

- 1 Het oprichten, uitbreiden of wijzigen van een dierenverblijf met dieren met geuremissiefactor vindt niet plaats, indien na de oprichting, uitbreiding of wijziging de afstand tussen het dierenverblijf en:
 - a een geurgevoelig object dat deel uitmaakt van een andere veehouderij;
 - b een geurgevoelig object dat op of na 19 maart 2000 heeft opgehouden deel uit te maken van een andere veehouderij, of
 - c een woning die op of na 19 maart 2000 is gebouwd:

- 1° op een kavel die op dat tijdstip in gebruik was als veehouderij;
- 2° in samenhang met het geheel of gedeeltelijk buiten werking stellen van de veehouderij, en
- 3° in samenhang met de sloop van de bedrijfsgebouwen die onderdeel hebben uitgemaakt van de veehouderij:
 - minder dan 100 meter bedraagt, indien het object, bedoeld in onderdeel a, b of c, binnen de bebouwde kom is gelegen, of
 - minder dan 50 meter bedraagt, indien het object, bedoeld in onderdeel a, b of c, buiten de bebouwde kom is gelegen.
- 2 Het eerste lid is van overeenkomstige toepassing op een geurgevoelig object dat op de kavel, bedoeld in onderdeel c van dat lid, aanwezig is.
- 3 Het eerste lid is niet van toepassing indien de geurbelasting op het object, bedoeld in de onderdelen a, b of c van dat lid, lager is dan de waarde die volgens artikel 3.115, eerste lid, geldt voor het gebied waarin dat object ligt.
- 4 Het eerste lid is eveneens niet van toepassing als bij de oprichting, uitbreiding of wijziging van een dierenverblijf de geurbelasting op een geurgevoelig object niet toeneemt, het aantal dieren per diercategorie met geuremissiefactor binnen de inrichting niet toeneemt en de afstand van het dierenverblijf tot een geurgevoelig object niet afneemt.

Toelichting artikel 3.116 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441 In dit artikel zijn minimumafstanden vastgelegd tussen een dierenverblijf met dieren waarvoor een geuremissiefactor is vastgesteld en een geurgevoelig object dat hoort of heeft gehoord bij een andere veehouderij of een ruimte voor ruimtewoning. De genoemde geurgevoelige objecten behoeven minder bescherming dan andere geurgevoelige objecten, maar er moet wel sprake zijn van een minimaal beschermingsniveau. Dit minimale beschermingsniveau wordt bereikt door een afstand aan te houden van 100 meter tot een object binnen de bebouwde kom en 50 meter tot een object buiten de bebouwde kom. Meestal wordt met een afstand van 50 respectievelijk 100 meter minder bescherming bereikt dan met de op grond van artikel 3.115, eerste lid, toegestane geurbelasting. Met andere woorden: op 50 respectievelijk 100 meter wordt meestal niet aan de waarden uit artikel 3.115, eerste lid, voldaan. Het kan echter voorkomen dat binnen een afstand van 50 respectievelijk 100 meter wel aan die waarden wordt voldaan. In dat geval zou een woning bij een veehouderij, of een ruimte voor ruimtewoning meer bescherming krijgen dan een «normaal» geurgevoelig object. Omdat dit niet de bedoeling is, is in artikel 3.116, derde lid, in samenhang met artikel 3.115, tweede lid, onderdeel a, bepaald dat de afstanden uit het eerste lid alleen gelden indien op een afstand van 50 respectievelijk 100 meter niet aan de waarden uit artikel 3.115, eerste lid, wordt voldaan. Met andere woorden: als de toepassing van artikel 3.115, eerste lid, leidt tot een grotere afstand dan 50 respectievelijk 100 meter. Hierboven werd met betrekking tot het eerste lid, onderdeel c, gemakshalve gesproken van een ruimte voor ruimtewoning. Meestal is daarvan sprake als aan de criteria van dat onderdeel wordt voldaan, maar het onderdeel is ook van toepassing op andere woningen die aan dezelfde criteria voldoen. Van een ruimte voor ruimtewoning is sprake als gebruik gemaakt is van de Regeling beëindiging veehouderijtakken. Ter bevordering van de reconstructie van veeconcentratiegebieden is op grond van die regeling de bouw van een of meer woningen toegestaan, in directe samenhang met de sloop van de stallen van de veehouderij. De woningen zijn of worden gebouwd op een kavel die op de datum van inwerkingtreding van die regeling, dat is 19 maart 2000, tot de veehouderij behoorde. Ingevolge artikel 7, onderdeel b, van de Wet stankemissie veehouderijen was het beschermingsniveau van de nieuwe woning gelijk aan die van een bedrijfswoning bij een veehouderij. Met artikel 3.116, eerste lid, wordt deze gelijkstelling voortgezet in dit wijzigingsbesluit.

Toelichting artikel 3.115 en 3.116 n.a.v. wijzigingsbesluit 2014/20 In artikel 3.116, derde lid, in samenhang met artikel 3.115, tweede lid, onderdeel a, had bepaald moeten zijn dat de afstanden van artikel 3.116, eerste lid, alleen gelden indien ter plaatse van het geurgevoelig object niet aan de waarden uit artikel 3.115, eerste lid, wordt voldaan. Met andere woorden: de minimumafstand is niet van toepassing als aan de waarde voor de geurbelasting wordt voldaan. Een woning van een andere veehouderij kan dus op een kortere afstand dan 100 of 50 meter zijn gelegen als ter plaatse van deze woning aan de waarde voor de geurbelasting is voldaan. Met dit onderdeel is deze omissie hersteld.

Artikel 3.117

- 1 Het oprichten, uitbreiden of wijzigen van een dierenverblijf met dieren zonder geuremissiefactor vindt niet plaats, indien de afstand tussen enig binnen de inrichting gelegen dierenverblijf waar dieren zonder geuremissiefactor worden gehouden en een geurgevoelig object, na de oprichting, uitbreiding of wijziging:
 - a minder dan 100 meter bedraagt, indien het geurgevoelige object binnen de bebouwde kom is gelegen, of
 - b minder dan 50 meter bedraagt, indien het geurgevoelige object buiten de bebouwde kom is gelegen.
- 2 Het eerste lid is niet van toepassing als bij de oprichting, uitbreiding of wijziging van een dierenverblijf het aantal dieren per diercategorie zonder geuremissiefactor binnen de inrichting niet toeneemt en de afstand van het dierenverblijf tot een geurgevoelig object niet afneemt, indien die kleiner is dan de afstand, bedoeld in het eerste lid.

Toelichting artikel 3.117 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441 In artikel 3.117 zijn de minimumafstanden vastgelegd tussen geurgevoelige objecten en dierenverblijven van dieren waarvoor geen geuremissiefactor is vastgesteld.

Toelichting artikel 3.117 n.a.v. wijzigingsbesluit 2014/20 In artikel 3.117, aanhef, was onvoldoende duidelijk waar «binnen de inrichting» betrekking op had. Het gaat om de afstand tussen een dierenverblijf (dat binnen de inrichting is gelegen) en een

geurgevoelig object. Met dit onderdeel is duidelijk gemaakt hoe deze aanhef gelezen moet worden.

Artikel 3.118

- 1 De artikelen 3.115 tot en met 3.117 zijn niet van toepassing, voor zover bij verordening op grond van artikel 6 van de Wet geurhinder en veehouderij andere waarden of afstanden zijn vastgesteld. In dat geval vindt het oprichten, uitbreiden of wijzigen van een dierenverblijf niet plaats, indien na die oprichting, uitbreiding of wijziging de geurbelasting die de inrichting vanwege dierenverblijven waar dieren met geuremissiefactor worden gehouden veroorzaakt op geurgevoelige objecten, groter is dan de in de verordening vastgestelde belasting dan wel, indien binnen de inrichting de afstand tussen enig dierenverblijf waar dieren zonder geuremissiefactor worden gehouden en een geurgevoelig object kleiner is dan in de verordening vastgestelde afstand.
- 2 Artikel 3.115, tweede lid, onderdeel b, is van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat de totale geurbelasting na de uitbreiding niet meer bedraagt dan het gemiddelde van de in de verordening vastgelegde waarde en de geurbelasting die de inrichting voorafgaand aan het toepassen van de maatregel veroorzaakte.
- 3 De tweede volzin van het eerste lid is niet van toepassing op het oprichten, uitbreiden of wijzigen van een dierenverblijf, indien voorafgaand aan het tijdstip waarop een aanhoudingsbesluit als bedoeld in artikel 7 van de Wet geurhinder en veehouderij is genomen, of indien een dergelijk aanhoudingsbesluit niet is genomen, voor het tijdstip dat een verordening als bedoeld in artikel 6 van die wet is vastgesteld, een vergunning op grond van artikel 2.1, eerste lid, onderdeel e, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht voor die oprichting of uitbreiding onherroepelijk is geworden.
- 4 De tweede volzin van het eerste lid is niet van toepassing op het oprichten, uitbreiden of wijzigen van een dierenverblijf, indien:
 - a bij een dierenverblijf als bedoeld in artikel 3.115 de geurbelasting die de inrichting op enig geurgevoelig object veroorzaakt niet toeneemt en het aantal dieren per diercategorie met geuremissiefactor binnen de inrichting niet toeneemt;
 - b bij een dierenverblijf als bedoeld in artikel 3.116 de geurbelasting die de inrichting op enig geurgevoelig object veroorzaakt niet toeneemt en het aantal dieren per diercategorie met geuremissiefactor binnen de inrichting niet toeneemt en de afstand tot een geurgevoelig object niet afneemt, indien die kleiner is dan de afstand, bedoeld in het eerste lid, of
 - c bij een dierenverblijf als bedoeld in artikel 3.117 het aantal dieren per diercategorie zonder geuremissiefactor binnen de inrichting niet toeneemt en de afstand tot een geurgevoelig object niet afneemt, indien die kleiner is dan de afstand, bedoeld in het eerste lid.

Toelichting artikel 3.118 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441 De Wet geurhinder en veehouderij geeft de gemeenteraad de bevoegdheid om bij verordening voor een bepaald gebied andere normen en afstanden vast te stellen. Wanneer een dergelijke verordening is vastgesteld, zijn in het gebied waarvoor de verordening geldt de waarden of afstanden uit het wijzigingsbesluit niet van toepassing, maar gelden de waarden of afstanden uit de verordening, voor zover in de verordening vervangende regels zijn gesteld. Dit is geregeld in artikel 3.118. Bij het formuleren van geurbeleid kunnen milieu- en ruimtelijke ordeningsregelgeving elkaar versterken. Naast het nemen van een aanhoudingsbesluit kan overwogen worden om, indien van toepassing, een voorbereidingsbesluit op grond van de Wet ruimtelijke ordening te nemen. Ook kan het geurbeleid mede via de ruimtelijke weg geëffectueerd worden door geen vrijstelling voor het uitbreiden van veehouderijen te verlenen in een gebied waarvoor het voornemen bestaat minder geurbelasting toe te staan. In het tweede lid is bepaald dat de 50%-regeling van overeenkomstige toepassing is. Als op het tijdstip dat een aanhoudingsbesluit werd genomen dan wel de verordening werd vastgesteld, een omgevingsvergunning voor het realiseren van dierenverblijven onherroepelijk is geworden, maar deze verblijven nog niet gerealiseerd zijn of nog niet zijn gevuld met dieren, dan mag op grond van het derde lid de aangevraagde situatie worden gerealiseerd en voortgezet.

Artikel 3.119

- 1 Onverminderd de artikelen 3.115 tot en met 3.117 is het oprichten, uitbreiden of wijzigen van een dierenverblijf verboden, indien na de oprichting, uitbreiding of wijziging de afstand van de buitenzijde van een dierenverblijf tot de dichtstbijzijnde buitenzijde van een geurgevoelig object:
 - a minder dan 50 meter bedraagt, indien het geurgevoelig object binnen de bebouwde kom is gelegen, of
 - b minder dan 25 meter bedraagt, indien het geurgevoelig object buiten de bebouwde kom is gelegen.
- 2 Het eerste lid is niet van toepassing, indien de afstand van de buitenzijde van het dierenverblijf tot de dichtstbijzijnde buitenzijde van een geurgevoelig object niet afneemt, en
 - a bij een dierenverblijf als bedoeld in artikel 3.115 het aantal dieren per diercategorie met geuremissiefactor niet toeneemt en de geurbelasting die de inrichting op enig geurgevoelig object veroorzaakt niet toeneemt;

- b bij een dierenverblijf als bedoeld in artikel 3.116 het aantal dieren per diercategorie met geuremissiefactor niet toeneemt, de geurbelasting die de inrichting op enig geurgevoelig object veroorzaakt niet toeneemt en de afstand tot een geurgevoelig object niet afneemt, indien die kleiner is dan de afstand, genoemd in artikel 3.116, eerste lid, of
- c bij een dierenverblijf als bedoeld in artikel 3.117 het aantal dieren per diercategorie zonder geuremissiefactor niet toeneemt en de afstand tot een geurgevoelig object niet afneemt, indien die kleiner is dan de afstand, genoemd in artikel 3.117, eerste lid.

Toelichting artikel 3.119 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441 In navolging van de Wet geurhinder en veehouderij moet de gevel van een dierenverblijf op een afstand van ten minste 50 meter (bebouwde kom) respectievelijk 25 meter (buiten bebouwde kom) van een geurgevoelig object zijn gelegen. In de gevallen als bedoeld in de artikelen 3.116 en 3.117 wordt de afstand in beginsel gemeten tussen het emissiepunt van het dierenverblijf en het dichtstbijzijnde geurgevoelig object. Het is echter mogelijk dat een object weliswaar op ruime afstand van het emissiepunt, maar op te korte afstand van de dichtstbijzijnde gevel van een dierenverblijf is gelegen. In verband met beperking van geurhinder in geval van regulier onderhoud en onvermijdelijke lekverliezen die zich bij mechanische ventilatie voordoen, onvoorziene voorvallen en de wens een bepaalde minimumafstand tot een geurgevoelig object te garanderen, wordt in artikel 3.119 een benedengrens gesteld die niet mag worden onderschreden. Deze benedengrens mag niet bij verordening worden gewijzigd. Dit vloeit voort uit artikel 6 van de Wet geurhinder en veehouderij.

Algemene toelichting artikelen 3.111 tot en met 3.119 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441 Deze artikelen regelen de aspecten geurhinder en ammoniakemissie met betrekking tot het houden van landbouwhuisdieren in dierenverblijven. De voorschriften in deze artikelen zijn voor een belangrijk deel ontleend aan de bepalingen uit de Wet ammoniak en veehouderij en de Wet geurhinder en veehouderij. Daarbij is veelal nauw aangesloten bij de tekst van deze wetten. Deze wetten zien echter op een situatie dat een vergunningaanvraag moet worden beoordeeld. Daardoor is uit de tekst van de voorschriften niet direct duidelijk met welke uitgangssituatie een verandering van de inrichting moet worden vergeleken bij de toetsing van die verandering aan het desbetreffende voorschrift. Dit is met name het geval bij de artikelen 3.113 en 3.114 over ammoniak en de artikelen 3.115 tot en met 3.119 over geurhinder. Deze artikelen moeten echter worden gelezen in samenhang met de artikelen 6.24r en 6.24s. Uit de tekst van deze artikelen blijkt duidelijk dat een verandering van de inrichting in eerste instantie moet worden vergeleken met de situatie op het tijdstip van inwerkingtreding van dit wijzigingsbesluit.

Algemene toelichting artikelen 3.115 tot en met 3.121 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441 In de artikelen 3.115 tot en met 3.121 zijn voorschriften opgenomen ter voorkoming of beperking van geurhinder vanwege het houden van landbouwhuisdieren. Hierbij zijn de bepalingen uit de Wet geurhinder en veehouderij als uitgangspunt genomen, zodat voor inrichtingen die onder de werking van dit wijzigingsbesluit vallen in principe dezelfde regels gelden als voor omgevingsvergunningplichtige inrichtingen. Net als in de Wet geurhinder en veehouderij wordt onderscheid gemaakt tussen dieren waarvoor in de Regeling geurhinder en veehouderij een geuremissiefactor is vastgesteld en dieren waarvoor dat niet het geval is. Voor deze laatste groep moet, om geurhinder te voorkomen, een bepaalde afstand tot een gevoelig object worden aangehouden. Als binnen een inrichting zowel dieren met een geuremissiefactor als dieren waarvoor een vaste afstand geldt worden gehouden, worden beide categorieën afzonderlijk beoordeeld.

Opbouw van de artikelen

De meeste bepalingen hebben betrekking op het oprichten, uitbreiden of wijzigen van een dierenverblijf: de oprichting, uitbreiding of wijziging van een dierenverblijf mag niet plaatsvinden, als daarna bepaalde waarden of afstanden worden overschreden. In de artikelen 3.115 onderscheidenlijk 3.116 zijn waarden en afstanden vastgesteld voor dierenverblijven met dieren met geuremissiefactor. Voor deze dieren gelden in beginsel waarden in de vorm van odour units. De geurbelasting bij oprichting of uitbreiding van een dierenverblijf op een geurgevoelig object mag niet groter zijn dan de in artikel 3.115 genoemde waarde in odour units. In sommige gevallen gelden voor dieren met geuremissiefactor vaste afstanden. Dit is het geval bij geurgevoelige objecten die bij een andere veehouderij horen en de zogenaamde «ruimte voor ruimte woningen». Zie ook de toelichting bij artikel 3.116. Deze objecten worden wel beschermd tegen geurhinder, maar in mindere mate dan andere geurgevoelige objecten. De vastgestelde afstanden geven in het algemeen minder bescherming dan de waarden in odour units. De afstanden zijn opgenomen in artikel 3.116. Ook voor dieren waarvoor geen geuremissiefactor is vastgesteld gelden vaste afstanden. Dit is geregeld in artikel 3.117. Artikel 3.118 betreft de situatie waarin een gemeenteraad eigen geurbeleid heeft vastgelegd in een verordening op grond van de Wet geurhinder en veehouderij. Artikel 3.119 bevat afstandscriteria tussen de gevel van een dierenverblijf en de gevel van een geurgevoelig object. In de artikelen 3.120 en 3.121, ten slotte, zijn bepalingen opgenomen over registratie van het aantal dieren, het meten van afstanden en het berekenen van de geuremissie. Het bepalen van de geurbelasting en het meten van afstanden gebeurt op de wijze die op grond van de Wet geurhinder en veehouderij is vastgesteld. In de op grond van deze wet vastgestelde Regeling geurhinder en veehouderij is onder andere bepaald – kort gezegd – dat afstanden worden gemeten vanaf het emissiepunt van het dierenverblijf. Daar waar wordt gesproken van een afstand vanaf een dierenverblijf of inrichting, wordt deze afstand gemeten vanaf het emissiepunt. Er wordt evenals in de Wet geurhinder en veehouderij onderscheid gemaakt tussen geurgevoelige objecten binnen en buiten de bebouwde kom. Objecten binnen de bebouwde kom krijgen meer bescherming tegen geurhinder dan objecten daarbuiten. Het begrip «bebouwde kom» is niet gedefinieerd, evenmin als in de Wet ruimtelijke ordening. De grens van de bebouwde kom wordt niet bepaald door de Wegenverkeerswetgeving, maar evenals in de ruimtelijke ordening door de aard van de omgeving. Binnen een bebouwde kom is de op korte afstand van elkaar gelegen bebouwing geconcentreerd tot een samenhangende structuur.

Transponeringstabel Wet geurhinder en veehouderij – wijzigingsbesluit

Onderwerp	Artikel Wijzigingsbesluit	Artikel Wgv
Norm in ou ¹ voor dierenverblijven met ge-dieren ²	3.115, eerste lid	3, eerste lid
50% regeling	3.115, tweede lid, onderdeel b	3, vierde lid
afstanden voor dierenverblijven met ge-dieren t.o.v.:	3.116	
– Geurgevoelig object dat deel uitmaakt van een andere	3.116, eerste lid, onderdeel a	3, tweede lid

Onderwerp	Artikel Wijzigingsbesluit	Artikel Wgv
veehouderij		
– Geurgevoelig object dat op of na 19 maart 2000 heeft opgehouden deel uit te maken van een andere veehouderij	3.116, eerste lid, onderdeel b	3, tweede lid
– «Ruimte voor ruimtewoning»	3.116, eerste lid, onderdeel c	14, tweede lid
Uitbreiding in overbelaste situaties	3.115, tweede lid, onderdeel c	3, derde lid
Afstanden voor dierenverblijven met dieren zonder ge factor	3.117	4, eerste lid
Verordening gaat voor besluit	3.118	6
Afstanden gevel-gevel	3.119	5, eerste lid
Registratie aantallen dieren	3.120	-
Wijze van vaststellen afstanden en berekende geurbelasting	3.121	10

1 «Ou» staat voor odour units.

2 «Ge-dieren» staat voor dieren met een geuremissiefactor.

Algemene toelichting artikelen 3.115 tot en met 3.119 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441 Deze artikelen hebben de vorm van een verbodsbepaling. Het is verboden een dierenverblijf op te richten of uit te breiden, als na die oprichting of uitbreiding de geldende waarden of afstanden worden overschreden. De bepalingen gelden ongeacht de emissie of afstand voorafgaand aan de uitbreiding. Dit betekent dat in overbelaste situaties geen uitbreiding mogelijk is en dat in niet-overbelaste situaties mag worden uitgebreid tot de gestelde waarden of afstanden (behoudens de toepassing van de 50%-regeling uit artikel 3.115, tweede lid, onderdeel b). Onder het uitbreiden van een dierenverblijf wordt mede het uitbreiden van het aantal dieren per diercategorie verstaan en het verplaatsen van een dierenverblijf in de richting van een geurgevoelig object.

Artikel 3.119a

- 1 Totdat met betrekking tot een inrichting die een activiteit verricht als bedoeld in artikel 3.111 een wijziging waarop de artikelen 3.115 tot en met 3.119 van toepassing zijn, is gemeld, worden binnen de inrichting niet meer landbouwhuisdieren per diercategorie gehouden, is de geurbelasting niet groter en is de afstand tot een geurgevoelig object niet kleiner dan:
 - a op grond van een vergunning als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder e, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht mochten worden gehouden, mocht worden veroorzaakt onderscheidenlijk mocht bedragen tot het tijdstip waarop dit besluit op de inrichting van toepassing werd, of
 - b op grond van de betrokken algemene maatregel van bestuur mochten worden gehouden, mocht worden veroorzaakt onderscheidenlijk mocht bedragen, tot het van toepassing worden van dit besluit op de inrichting en waarvan in geval van oprichting of wijziging van de inrichting een melding als bedoeld in artikel 8.41, eerste lid, van de Wet milieubeheer is gedaan.
- 2 Het eerste lid is niet van toepassing op de afstand tot een geurgevoelig object indien deze is afgenomen anders dan door wijziging van de inrichting.

Artikel 3.120

Het aantal aanwezige dieren per diersoort wordt ten minste een keer per maand geregistreerd, waarbij de perioden tussen de registraties van een vergelijkbare tijdsduur zijn. De registraties zijn binnen de inrichting aanwezig en worden gedurende tien jaren bewaard.

Toelichting artikel 3.120 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441 Veehouderijen moeten op grond van de Meststoffenwet een registratie bijhouden van het aantal gehouden dieren per diersoort. In het kader van dit wijzigingsbesluit worden deze registratiegegevens gebruikt om te controleren of aan de stalbeschrijvingen wordt voldaan en of sprake is van een verandering als bedoeld in artikel 1.10, tweede lid. Ook dienen deze gegevens om te beoordelen of sprake is van een omgevingsvergunningplicht en om te bepalen wat het aantal dieren was op het moment dat een aanhoudingsbesluit werd genomen of geurbeleid in een gemeentelijke verordening werd vastgelegd. De registratie kan zowel bestaan uit boekhoudkundige gegevens als uit landbouwteellingen in de vorm van een gecomputeriseerd dieroverzicht, een diertelkaart of een maandelijks stallijst.

Artikel 3.121

De geurbelasting, bedoeld in deze paragraaf, wordt bepaald en de afstanden, bedoeld in deze paragraaf, worden gemeten op de wijze die in de regeling op grond van artikel 10 van de Wet geurhinder en veehouderij is vastgesteld.

Artikel 3.122

Bij het houden van landbouwhuisdieren in een dierenverblijf wordt, ten behoeve van het realiseren van een verwaarloosbaar bodemrisico, voldaan aan de bij ministeriële regeling gestelde eisen.

Toelichting artikel 3.122 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441 Een stal of een deel van een stal waaronder geen mestkelder is gelegen, bijvoorbeeld een potstal moet, om de bodem te beschermen, voorzien zijn van een vloer die vloeistofkerend is uitgevoerd. Deze is in de regeling bij dit wijzigingsbesluit opgenomen. Dit artikel geeft hiervoor de grondslag.

Artikel 3.123

- 1 Ten behoeve van de goede werking van een huisvestingssysteem en het voorkomen dan wel voor zover dat niet mogelijk is het zoveel mogelijk beperken van emissies naar de lucht, wordt ten minste voldaan aan het tweede en derde lid.
- 2 Een huisvestingssysteem is uitgevoerd overeenkomstig de bij dat huisvestingssysteem behorende technische beschrijving, bedoeld in de bijlage bij de regeling op grond van artikel 1 van de Wet ammoniak en veehouderij.
- 3 Degene die een inrichting drijft waarin landbouwhuisdieren worden gehouden in een huisvestingssysteem, draagt er zorg voor dat het huisvestingssysteem wordt gebruikt en onderhouden overeenkomstig de voorwaarden die noodzakelijk zijn voor een goede werking van het huisvestingssysteem.

Toelichting artikel 3.123 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441 In dit artikel wordt bepaald dat, indien een emissiearm huisvestingssysteem wordt toegepast, dit systeem is uitgevoerd overeenkomstig de bij dat huisvestingssysteem behorende technische beschrijving en moet worden gebruikt en onderhouden in overeenstemming met de voorwaarden die noodzakelijk zijn voor een goede werking van het huisvestingssysteem. De technische beschrijving en de voorwaarden zijn opgenomen in de beschrijving van een huisvestingssysteem waarnaar wordt verwezen in de bijlage bij de Regeling ammoniak en veehouderij. Deze beschrijving wordt ook wel systeembeschrijving, leaflet of stalbeschrijving genoemd. De systeembeschrijving bevat een aanduiding in de vorm van een RAV-code en een uniek identificatienummer (BB of BWL). De beschrijvingen zijn te downloaden op de website van InfoMil: www.infomil.nl. Als niet wordt voldaan aan de eisen uit de technische beschrijving, is het huisvestingssysteem niet correct in werking en wordt de beoogde emissiereductie niet gerealiseerd. Voorbeelden van afwijkingen van dergelijke eisen zijn de aanwezigheid van te brede mestkanalen of een ander pakkings- of afdichtingsmateriaal van het luchtwassysteem. Het derde lid regelt de situatie dat het huisvestingssysteem naast het moeten voldoen aan de technische eisen ook moet worden gebruikt in overeenstemming met de voorwaarden in de systeembeschrijving zoals het uitvoeren van adequaat onderhoud. Voorbeelden van noodzakelijke onderhoudswerkzaamheden zijn het onvoldoende vaak afdraaien van mestbanden of te weinig spoelen van mest- of waterkanalen. De eis dat een emissiearm huisvestingssysteem aanwezig moet zijn, is overigens niet geregeld in dit wijzigingsbesluit, maar volgt uit andere wetgeving. In het Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderij zijn eisen opgenomen voor het emissiearm uitvoeren van huisvestingssystemen. Daarnaast kan het zijn dat op grond van de Wet ammoniak en veehouderij (bij vergunningplichtige inrichtingen) of op grond van artikel 3.114 van dit wijzigingsbesluit een huisvestingssysteem emissiearm moet zijn uitgevoerd om aan de eisen te kunnen voldoen. Hetzelfde geldt voor de Wet geurhinder en veehouderij. Op grond hiervan kan het zijn dat een veehouder verdergaande emissiearme huisvestingssystemen moet realiseren om aan de normen voor geur te kunnen voldoen. De eisen voor geurhinder, overeenkomstig de Wet geurhinder en veehouderij, zijn voor meldingsplichtige bedrijven opgenomen in de artikelen 3.115 tot en met 3.121 van dit wijzigingsbesluit. Ook de eisen voor fijn stof kunnen ertoe noodzaken dat een emissiearm huisvestingssysteem moeten worden toegepast.

Artikel 3.124

Indien landbouwhuisdieren worden gehouden in een huisvestingssysteem dat is voorzien van een luchtwassysteem, voldoet het luchtwassysteem, onverminderd artikel 3.123, in het belang van de goede werking van het luchtwassysteem en van het voorkomen dan wel voor zover dat niet mogelijk is het zoveel mogelijk beperken van emissies naar de lucht, ten minste aan de artikelen 3.125 en 3.126.

Toelichting artikel 3.124 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441 Uitgebreide informatie over luchtwassystemen en de controle ervan is opgenomen in het Technisch informatiedocument «luchtwassystemen voor de veehouderij», eisen aan en richtlijnen voor de uitvoering en het gebruik van luchtwassystemen in dierenverblijven. Dit document is te downloaden op de website van InfoMil: www.infomil.nl. Dit document wordt periodiek herzien naar aanleiding van nieuwe ontwikkelingen en praktijkervaringen.

Artikel 3.125

- 1 De capaciteit van het luchtwassysteem is ten minste gelijk aan de totale maximale ventilatiebehoefte van het aantal en de categorie landbouwhuisdieren die worden gehouden in het huisvestingssysteem.
- 2 Bij ministeriële regeling kan worden bepaald op welke wijze de capaciteit en de totale maximale ventilatiebehoefte worden vastgesteld en vastgelegd.
- 3 Ten behoeve van een evenredige verdeling van de stallucht door het luchtwassysteem, wordt voldaan aan de bij ministeriële regeling gestelde eisen.
- 4 Het luchtwassysteem is voorzien van een elektronisch monitoringssysteem, waarmee de parameters die van belang zijn voor een goede werking van het luchtwassysteem worden geregistreerd.
- 5 Bij ministeriële regeling worden regels gesteld over het elektronisch monitoringssysteem en wordt bepaald welke parameters in ieder geval worden geregistreerd.
- 6 Indien uit de registratie, bedoeld in het vijfde lid, blijkt dat de parameters worden overschreden, worden onmiddellijk maatregelen getroffen om een goede werking van het luchtwassysteem te waarborgen.
- 7 Ten aanzien van het gebruik en onderhoud van een luchtwassysteem, worden gedragsvoorschriften opgesteld, die ten minste voldoen aan de bij ministeriële regeling gestelde eisen.
- 8 Het vierde lid is tot 1 januari 2016 niet van toepassing op een luchtwassysteem dat is geïnstalleerd voor 1 januari 2013 en niet is voorzien van een elektronisch monitoringssysteem als bedoeld in dat lid.

- 9 Van een luchtwassysteem als bedoeld in het achtste lid worden tot 1 januari 2016 ten minste eenmaal per week de volgende gegevens geregistreerd:
- de zuurgraad van het waswater;
 - de meterstand van de urenteller van de waswaterpomp;
 - de meterstand van de watermeter van de spuiwaterproductie in kubieke meter.
- 10 De gegevens, genoemd in het achtste lid, worden gedurende ten minste drie jaar in de inrichting bewaard.

Toelichting artikel 3.125 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441 De capaciteit van een luchtwassysteem moet voldoende zijn om de lucht die bij een maximale ventilatiebehoefte van de dieren via het luchtwassysteem vrijkomt uit de stal te kunnen afvoeren. De capaciteit van het luchtwassysteem wordt uitgedrukt in luchtbelasting per vierkante meter aanstroomoppervlak van de filterwand of in luchtbelasting per kubieke meter volume van het filterpakket. Door de specificaties van het filterpakket of de filterwand te combineren met de technische kenmerken van het luchtwassysteem (zie de systeembeschrijving) kan worden bepaald of de capaciteit van het luchtwassysteem toereikend is om alle uitgaande stallucht (op basis van de maximale ventilatiebehoefte) te kunnen reinigen. Bij ministeriële regeling kunnen voorschriften worden opgenomen voor het bepalen van deze maximale ventilatiebehoefte. Het tweede lid voorziet hierin. De ventilatiecapaciteit die ten minste moet worden geïnstalleerd, wordt gebaseerd op de hoeveelheid af te voeren warmte. Deze capaciteit wordt berekend voor omstandigheden met hoge buitentemperaturen en het maximaal te behalen gewicht van de dieren.

In het derde lid worden eisen gesteld aan de drukkamer die verder zijn uitgewerkt in de ministeriële regeling. Doel van de opgenomen eisen is om ervoor te zorgen dat in deze ruimte de stallucht optimaal wordt verdeeld over het gehele aanstroomoppervlak van het filterpakket. Tussen de ventilatoren in de stal en de luchtwasser is een drukkamer aanwezig. Ook in de situatie waarin geen ventilatoren tussen de stal en de luchtwasser aanwezig zijn, maar de ventilatoren na de luchtwasser zijn geplaatst, wordt deze verbindingsruimte aangeduid als drukkamer. Wanneer sprake is van de situatie waarin de ventilatoren na het filterpakket zijn geplaatst, wordt deze ruimte ook wel de onderdrukkamer genoemd. Zie voor meer informatie over de drukkamer het Technisch informatiedocument «luchtwassystemen voor de veehouderij». Uitgangspunt is dat indien een luchtwassysteem uitgevoerd en in werking is conform de systeembeschrijving, de emissiereductie die vermeld is in de systeembeschrijving wordt behaald. Een periodieke meting van de emissie biedt onvoldoende waarborg voor een goede en continue werking van een luchtwassysteem en daarom is gekozen voor een verplichte elektronische monitoring in plaats van periodieke metingen. Dit is bepaald in het vierde lid. Door Wageningen UR Livestock Research in samenwerking met SRE Milieudienst is praktijkonderzoek gedaan naar het elektronisch monitoren (Elektronische monitoring van luchtwassers op veehouderijbedrijven, Livestock Research van WUR, rapport 349, juni 2010) (www.edepot.wur.nl). Op basis van dit onderzoek is bepaald welke gegevens, gericht op een goede werking van het luchtwassysteem, moeten worden gemonitord. Deze gegevens zijn opgenomen in de ministeriële regeling. Voor elektronische monitoring is de volgende meetapparatuur nodig: een pH-sensor, een geleidbaarheidssensor, een elektriciteitsmeter, een drukverschilmeter en een meter voor het spuiwaterdebiet. Daarnaast moet de software geschikt zijn voor automatische dataopslag. In de systeembeschrijving die hoort bij een specifiek luchtwassysteem zijn de bandbreedten opgenomen van de parameters die moeten worden geregistreerd. Als deze waarden buiten de bandbreedte vallen of dreigen te vallen, moeten onmiddellijk maatregelen worden getroffen zodat het systeem weer binnen de bandbreedten gaat functioneren. Deze maatregelen kunnen divers van aard zijn. In een aantal gevallen zal een deskundige moeten worden ingeschakeld.

Artikel 3.125a

- Aan een luchtwassysteem als bedoeld in artikel 3.125, achtste lid, wordt uiterlijk 1 juli 2015 een meting naar de emissiereductie van ammoniak uitgevoerd.
- Een meting als bedoeld in het eerste lid vindt plaats onder representatieve bedrijfscondities in de zomerperiode tussen 10.00 en 14.00 uur, waarbij de meting wordt uitgevoerd overeenkomstig artikel 2.8.
- Een afschrift van de rapportage van de meting wordt in de inrichting bewaard tot ten minste het tijdstip waarop twee jaren zijn verstreken na de eerstvolgende meting.
- Indien uit de meting blijkt dat niet wordt voldaan aan de emissiereductie van ammoniak, genoemd in de systeembeschrijving, op grond waarvan krachtens artikel 1 van de Wet ammoniak en veehouderij een emissiefactor voor dat huisvestingssysteem is vastgesteld, worden maatregelen getroffen om daar alsnog aan te voldoen en wordt binnen een jaar na het uitvoeren van de meting een herhalingsmeting uitgevoerd.

Toelichting artikel 3.125a n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 In artikel 3.125a (nieuw) is het overgangsrecht van artikel 6.24v (oud) overgenomen. In dat overgangsrecht werd bepaald dat een meting naar de emissiereductie van ammoniak moest worden verricht voor 1 juli 2015. Deze datum zal voor inwerkingtreding van dit wijzigingsbesluit verstreken zijn, maar met het oog op de handhaving is het van belang dat deze datum toch in het artikel vermeld blijft.

Artikel 3.126

- Bij het lozen van spuiwater van een luchtwassysteem wordt ten minste voldaan aan het tweede tot en met vierde lid.
- Het lozen van spuiwater afkomstig van:
 - een biologisch luchtwassysteem;
 - een chemisch luchtwassysteem;
 - de biologische of chemische stap van een gecombineerd luchtwassysteem;
 - een biologisch luchtwassysteem of de biologische stap van een gecombineerd luchtwassysteem na een denitrificatiestap, of

- e een luchtwassysteem voor zover dat stof afvangt;
op of in de bodem is toegestaan.
- 3 Het bevoegd gezag kan bij maatwerkvoorschrift bepalen dat het tweede lid niet van toepassing is en het lozen in een vuilwaterriool toestaan, indien het belang van de bescherming van het milieu zich niet tegen het lozen in een vuilwaterriool verzet. Artikel 2.2, vierde lid, is van overeenkomstige toepassing.
- 4 Het te lozen afvalwater kan op een doelmatige wijze worden bemonsterd.

Toelichting artikel 3.126 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441 In dit artikel is het lozen van het afvalwater uit het luchtwassysteem geregeld. Het betreft spuiwater, soms wordt het ook percolaat genoemd. Bij sommige wasstappen, zoals een biofilter, wordt uitsluitend gesproken over percolaat in plaats van spuiwater. In deze artikelen wordt met spuiwater ook percolaat bedoeld. Luchtwassystemen worden toegepast om verschillende emissies naar de lucht terug te dringen. Voor het afvangen van ammoniak en geur worden zowel chemische als biologische luchtwassystemen toegepast. Voor het afvangen van stof worden wassystemen zoals waterwassers of watergordijnen toegepast. Voor het beperken van de emissie van ammoniak, geur en fijn stof worden ook luchtwassystemen toegepast waarbij een chemische reinigingsstap wordt gecombineerd met een biologische reiniging, al dan niet vooraf gegaan door een wasstap voor de verwijdering van (grof) stof. De hoeveelheid spuiwater vanuit een biologisch luchtwassysteem is afhankelijk van de instelling van het stikstoftotaal gehalte. Gewoonlijk wordt dit gehalte ingesteld tussen 0,8 en 3,2 gram per liter. Dit houdt in dat per kilogram afgevangen NH₃ de hoeveelheid spuiwater tussen de 180 en 720 liter bedraagt. De hoeveelheid spuiwater vanuit een chemisch luchtwassysteem bedraagt ongeveer 30 liter per kilogram afgevangen ammoniak. Naast stikstof bevat spuiwater van een chemische luchtwasser of een chemische stap van een gecombineerde wasser ook sulfaat. Door de toevoeging van zwavelzuur aan de wasvloeiwater wordt ammoniak gebonden en ammoniumsulfaat gevormd. Bij het uitrijden van spuiwater kan sulfaat uitspoelen naar een oppervlaktewaterlichaam of grondwater. In sommige gebieden in Nederland, bijvoorbeeld Zeeland, is het sulfaatgehalte al dermate hoog dat dit geen probleem is. In andere gebieden kan het sulfaat wel tot problemen leiden voor oppervlaktewater in de omgeving. Ook als sulfaat in de bodem wordt gebracht op plaatsen waar grondwater voor drinkwater wordt ingenomen, kan een probleem ontstaan omdat sulfaat tegen hoge kosten moet worden verwijderd bij de drinkwaterwinning. Als uitrijden van spuiwater vanwege het sulfaatgehalte tot problemen leidt, kunnen via de zorgplicht maatwerkvoorschriften worden gesteld. Daarnaast zullen mogelijk eisen gelden op grond van de Provinciale Milieuverordening (PMV). In de PMV kunnen regels zijn opgenomen gericht op bescherming van de openbare drinkwaterwinning. Aan het lozen van spuiwater in oppervlaktewaterlichamen worden met dit besluit geen regels gesteld omdat daarvoor, gelet op artikel 1.6, een watervergunning is vereist.

In het eerste lid van dit artikel is het lozen van spuiwater op de riolering verboden. Omdat het spuiwater van een chemische wasstap ammoniumsulfaat en zwavelzuur bevat, is het enigszins bijtend en corrosief van karakter. Wanneer spuiwater wordt geloosd in een vuilwaterriool kan dat schadelijke effecten hebben in het vuilwaterriool en het watermilieu. Milieuhygiënisch bestaat daarom duidelijk de voorkeur voor het toepassen van het spuiwater, dat een bemestende waarde heeft, als meststof. Het spuiwater van een biologische wasstap bevat stikstof (nitraat, nitriet en ammonium), biomassa en stofdeeltjes. Vanwege de grote hoeveelheid is lozing in het vuilwaterriool vaak niet mogelijk, omdat deze in het buitengebied niet op dergelijke grote hoeveelheden is gedimensioneerd. Door een denitrificatiestap kunnen zowel de hoeveelheid biomassa en stofdeeltjes als de hoeveelheid stikstof worden beperkt, zodat lozing wel mogelijk is. In het derde lid is daarom de mogelijkheid opgenomen om lozing in een vuilwaterriool bij maatwerkvoorschrift toe te staan. Het brengen van spuiwater van een chemische wasstap in de mestkelder in of onder een stal (die in open verbinding staat met de dieren) is niet wenselijk in verband met het gevaar van het vrijkomen van het giftige gas diwaterstofsulfide (H₂S). De blootstelling aan giftige gassen valt wat betreft mensen onder de regelgeving op het gebied van de arbeidsomstandigheden respectievelijk wat betreft dieren onder de Welzijns- en gezondheidswet. Om deze reden zijn hiervoor in dit wijzigingsbesluit geen eisen opgenomen. Ook kan na menging met mest ijzersulfaat ontstaan, wat na toediening op de bodem wordt omgezet in zwavelzuur. Zwavelzuur is schadelijk voor het gewas en verzuurt de bodem. Het brengen van spuiwater van een biologische wasstap in de mestkelder is, gezien de aard van het spuiwater geen probleem, maar vanwege de grote hoeveelheid vaak niet uitvoerbaar. De capaciteit van de mestopslag zal namelijk veelal niet toereikend zijn. Bovendien is het verspreiden van water met een lage mestwaarde relatief duur. Het spuiwater van een luchtwasser is een afvalstof. Afvalstoffen mogen alleen als meststof worden verhandeld en gebruikt als is aangetoond dat er geen landbouwkundige en milieukundige bezwaren zijn. Als er geen bezwaren zijn, wordt de stof opgenomen in bijlage Aa van de Uitvoeringsregeling Meststoffenwet. Vanaf 1 januari 2011 is spuiwater opgenomen in bijlage Aa. Het gaat hier om spuiwater uit chemische luchtwassers, biologische luchtwassers en luchtwassers met een waterwasstap. Spuiwater afkomstig uit een gecombineerde luchtwasser valt ook onder de ontheffing op voorwaarde dat de luchtwasser aan minimaal twee van de hierboven genoemde omschrijvingen voldoet en dat elke wasstap afzonderlijk is op te vangen. Op grond van het tweede lid is het lozen van spuiwater op of in de bodem toegestaan. Het artikel stelt geen concrete voorwaarden met betrekking tot de plaats van het lozen, de wijze van lozen en de hoeveelheid spuiwater, die op de bodem mag worden gebracht. Dit betekent echter niet dat het lozen ongelimiteerd is toegestaan. Bij afwezigheid van uitgewerkte voorschriften geldt immers de zorgplicht. Dit betekent dat het tot de verantwoordelijkheid van de veehouder hoort om erop toe te zien dat het lozen de bodem en het grondwater zo min mogelijk belast. Het spuiwater van een biologisch luchtwassysteem kan over het jaar bezien een aanzienlijke vracht aan stikstof bevatten. Door de lage concentratie wordt dit niet of nauwelijks opgenomen door planten en kan dus het grondwater belasten. Het behoort tot de zorgplicht om met deze stikstofvracht rekening te houden bij het uitrijden, ten einde te voorkomen dat onnodige belasting van het grondwater optreedt. Dit probleem is te ondervangen door het spuiwater van de biologische luchtwasser voorafgaand aan de lozing te denitrificeren. Het nitraatgehalte van het spuiwater gaat dan verder omlaag zodat milieubelasting verder wordt voorkomen. Door denitrificatie kan het ook mogelijk worden het spuiwater nuttig toe te passen; dit heeft uiteraard de voorkeur boven lozen. Wanneer gebruik als meststof of het lozen van spuiwater niet mogelijk is, moet afvoer als afvalstof plaatsvinden. In dat geval moet een veehouder zich ontdoen van het spuiwater als afvalstof in de zin van de Wet milieubeheer. Op grond van deze wet is het verboden om zich te ontdoen van een afvalstof door deze buiten een inrichting te storten, anderszins op of in de bodem te brengen of te verbranden. Het is ook verboden zich te ontdoen van een afvalstof door deze mee te geven aan een persoon die geen erkende inzamelaar is. Dit betekent dat de veehouder het spuiwater via een erkende inzamelaar moet verwijderen uit de inrichting. Het opslaan van spuiwater is niet geregeld in deze paragraaf. Spuiwater wordt gezien als een potentieel bodembedreigende stof. Voor het opslaan van spuiwater gelden de eisen voor het opslaan van drijfmest (in geval van opslag in een voorziening voor het opslaan van drijfmest) of het opslaan van bodembedreigende stoffen in een bovengrondse tank.

De opslagvoorziening moet bestand zijn tegen de invloed van spuiwater. Het spuiwater uit een chemische luchtwasser bevat ammoniumzout (ammoniumsulfaat), stofdeeltjes en eventueel een restant zwavelzuur. Hierdoor heeft het spuiwater een corrosieve werking.

Toelichting artikel 3.126 n.a.v. wijzigingsbesluit 2014/20 *In artikel 3.126 ontbrak ten onrechte een eerste lid dat aangeeft dat er geen sprake is van een uitputtende regeling. Lozingsbepalingen worden standaard voorafgegaan door een dergelijke bepaling. Met dit onderdeel is deze omissie hersteld.*

In het tweede lid (oud) werd toestemming gegeven om spuiwater van bepaalde soorten luchtwassers in de bodem te lozen. In de Regeling van de Staatssecretaris van Economische Zaken van 14 juni 2013, houdende wijziging van de Uitvoeringsregeling Meststoffenwet in verband met het toevoegen van ijzerwater, spuiwater en gescheiden dekaarde aan Bijlage Aa20, is het toegestaan deze stromen als meststof te gebruiken, zodat dit lid overbodig is geworden.

Artikel 3.127

- 1 Bij het lozen van afvalwater als gevolg van het reinigen en ontsmetten van dierenverblijven wordt ten minste voldaan aan het tweede en derde lid.
- 2 Bij het in het vuilwaterriool lozen van afvalwater als gevolg van het reinigen en ontsmetten van dierenverblijven, bedraagt het gehalte aan onopgeloste stoffen niet meer dan 300 milligram per liter.
- 3 Het te lozen afvalwater kan op een doelmatige wijze worden bemonsterd.

Toelichting artikel 3.127 n.a.v. wijzigingsbesluit 2014/20 *Evenals artikel 3.126, tweede lid, kan ook artikel 3.127, derde lid, (oud) vervallen. Waswater van stallen wordt op grond van de Meststoffenwet gezien als dierlijke mest. Het gebruik daarvan als meststof zal op grond van de Meststoffenwet altijd worden toegestaan. Toestemming voor een bodemlozing onder het Activiteitenbesluit is dus overbodig geworden. Per abuis is het lid over de bemonstering van afvalwater niet in de artikelen 3.126 en 3.127 opgenomen. Indien sprake is van het lozen van afvalwater is altijd de bepaling opgenomen dat het te lozen afvalwater op een doelmatige wijze kan worden bemonsterd. Met deze onderdelen is deze omissie hersteld.*

Artikel 3.128 Vervallen per 01-03-2014 n.a.v. wijzigingsbesluit 2014/20

Toelichting artikel 3.128 n.a.v. wijzigingsbesluit 2014/20 *De inhoud van artikel 3.128 is verplaatst naar artikel 3.129b (nieuw) in een aparte paragraaf (3.5.9 nieuw) over de bereiding van brijvoer omdat dit een aparte activiteit is. In artikel 3.129a (nieuw) is de reikwijdtebepaling van deze paragraaf opgenomen.*

Artikel 3.129

- 1 Bij het lozen van afvalwater als gevolg van het wassen en spoelen bij melkwinning wordt ten minste voldaan aan het tweede en derde lid.
- 2 Afvalwater afkomstig van het wassen en spoelen van melkwininstallaties wordt zo veel mogelijk hergebruikt.
- 3 Het lozen van afvalwater op of in de bodem is toegestaan, indien het afvalwater gelijkmatig wordt verspreid over de onverharde bodem.

Toelichting artikel 3.129 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441 *Dit artikel is van toepassing op het wassen en spoelen bij melkwinning. Hierbij gaat het om de installatie (de melkmachine), de bijbehorende leidingen en bijbehorende tank(s). Voor het reinigen van de melkput en de ruimte waarin de installatie is geplaatst (de melkstal) wordt verwezen naar de algemene voorschriften over het reinigen en ontsmetten van dierenverblijven in artikel 3.127. Uitgangspunt is dat het spoelwater zoveel mogelijk wordt hergebruikt. Het reinigingswater van de melkinstallatie kan worden onderverdeeld in drie componenten:*

- 1 voorspoelwater dat gebruikt is om de melk uit de installatie te verwijderen, en uitsluitend bestaat uit met water verdunde melk;
- 2 hoofdspoelwater dat bestaat uit afvalwater met reinigings- en ontsmettingsmiddelen;
- 3 naspoelwater dat bestaat uit afvalwater met sporen reinigings- en ontsmettingsmiddelen.

Het voorspoelwater is een waardevol product dat uitstekend binnen de inrichting hergebruikt kan worden, bijvoorbeeld als drinkwater voor vee. Dit dient dus bij voorkeur niet geloosd te worden. Het hoofd- en naspoelwater bevatten reinigings- en ontsmettingsmiddelen en kan niet als drinkwater voor het vee worden gebruikt maar wel als reinigingswater voor de melkstal. Het resterende hoofd- en naspoelwater kan worden afgevoerd naar de mestkelder maar mag op grond van het derde lid ook worden verspreid over de onverharde bodem.

Toelichting artikel 3.129 n.a.v. wijzigingsbesluit 2014/20 *De tekst van artikel 3.129 specificieerde dat het hergebruik van afvalwater dat afkomstig is van het wassen en spoelen van melkwininstallaties binnen de inrichting moet plaatsvinden. Deze inperking is milieuhygiënisch overbodig en is derhalve vervallen.*

§ 3.5.9 Bereiden van brijvoer voor eigen landbouwhuisdieren

Artikel 3.129a

Deze paragraaf is van toepassing op het bereiden van brijvoer met plantaardige bijvoedermiddelen voor landbouwhuisdieren die binnen dezelfde inrichting worden gehouden voor zover de verwerkingscapaciteit voor het bereiden van brijvoer ten hoogste 4.000 ton per jaar bedraagt.

Artikel 3.129b

Bij het bereiden van brijvoer wordt ten behoeve van het voorkomen dan wel, voor zover dat niet mogelijk is, het tot een aanvaardbaar niveau beperken van geurhinder, ten minste voldaan aan de bij ministeriële regeling

gestelde eisen.

§ 3.5.10 Kleinschalig vergisten van uitsluitend dierlijke meststoffen

Artikel 3.129c

- 1 Deze paragraaf is van toepassing op het vergisten van dierlijke mest met een verwerkingscapaciteit van ten hoogste 25.000 kubieke meter mest per jaar.
- 2 Onverminderd het eerste lid is deze paragraaf eveneens van toepassing op het voor of na het vergisten, bedoeld in het eerste lid:
 - a biologisch behandelen van dierlijke meststoffen;
 - b opslaan van digestaat van het vergisten van dierlijke meststoffen, zolang dat nog biologisch actief is;
 - c opslaan, bewerken en transporteren van vergistinggas met een capaciteit voor de opslag in opslagtanks van ten hoogste 20.000 liter.

Toelichting artikel 3.129c n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 De nieuwe paragraaf 3.5.10 bevat de voorschriften voor monovergisting. Dat is het vergisten van uitsluitend dierlijke meststoffen. Hoofddoel van deze wijziging is monovergisting van de mest van de eigen inrichting onder het Activiteitenbesluit te brengen. De drempel is hierbij ruim gekozen en ook is geen beperking gelegd op de herkomst van de mest. Voor de voorschriften maakt het namelijk niet uit of de dierlijke mest van de eigen inrichting of van elders komt. Voor de ruimtelijke inpasbaarheid kan dit uiteraard wel verschil uitmaken. De ruime drempel is gelegd op 25.000 kubieke meter per jaar, genoemd in categorie 7.4, van onderdeel C, bijlage I, bij het Bor.

Ter illustratie: Een volwassen koe produceert 20–30 m³ drijfmest per jaar. Voor een inrichting met 200 koeien is dat 4.000 m³ drijfmest (25.000 kubieke meter is mest van 6 bedrijven).

Een varken produceert 1,2 tot 1,3 m³ drijfmest per dierplaats per jaar. Een inrichting met 2000 varkens produceert dan 2.500m³ drijfmest (25.000 kubieke meter is mest van ongeveer 10 bedrijven).

Een vergistingsinstallatie bestaat uit verschillende onderdelen. Niet alle onderdelen vallen onder deze paragraaf. Het tweede lid geeft aan welke onderdelen wel onder deze paragraaf vallen.

- *Het biologisch behandelen van dierlijke meststoffen (bijvoorbeeld met enzymen of micro-organismen) vindt plaats met als doel de mineralen in de mest beter te scheiden, de zogenaamde mestraffinage. Alle biologische behandelingen voor of na het vergisten vallen onder deze paragraaf.*
- *De opslag van de dierlijke mest voor het vergisten valt niet onder deze paragraaf, maar onder paragraaf 3.4.5 (vaste dierlijke mest) of paragraaf 3.4.6 (drijfmest). De vergistingstank valt wel onder deze paragraaf. Als de dierlijke mest de vergister verlaat, is het nog niet helemaal uitgegist. Zolang de anaërobie nog actief zijn, blijft deze paragraaf van toepassing. Pas op het moment dat de dierlijke mest is uitgegist, is het digestaat stabiel. De opslag van stabiel digestaat valt onder paragraaf 3.4.6.*
- *Het opslaan, bewerken en transporteren van biogas (vergistinggas volgens artikel 1.1 van het Activiteitenbesluit) valt onder deze paragraaf. Er zijn twee varianten van de opslag van vergistinggas: onder lichte overdruk in een gaszak of gekoeld en verdicht tot vloeistof in een opslagtank. Beide varianten vallen onder deze paragraaf. Het toepassen van vergistinggas in een stookinstallatie valt onder paragraaf 3.2.1 (stookinstallaties). Het bewerken van het gas omvat het verwijderen van componenten zoals waterstofsulfide en ammoniak, het verhogen van het methaangehalte door het verwijderen van kooldioxide, het vloeibaar maken van het gas door een combinatie van drukverhoging en koeling, en het geschikt maken voor het invoeren in het openbaar net door drukverhoging, het geschikt maken als voertuigbrandstof door het op druk te brengen en het toevoegen van geurstof.*

Het scheiden van mest in een dikke en dunne fractie maakt een bedrijf niet vergunningplichtig. De redenen voor vergunningplicht voor handelingen met dierlijke mest zijn te vinden in categorie 7.5, onderdeel C, van bijlage I bij het Bor. Daar is onder andere opgenomen dat vergunningplicht geldt voor het verwerken van dierlijke mest. Mest scheiden in een dikke en dunne fractie wordt gezien als het bewerken, niet verwerken van mest. Er zijn geen specifieke voorschriften in het besluit opgenomen. Als een inrichting type B naast monovergisting ook digestaat in een dikke en dunne fractie gaat scheiden, blijft het een inrichting type B en is op de scheiding de zorgplicht van toepassing.

Artikel 3.129d

- 1 Een installatie voor het vergisten van dierlijke meststoffen en de opslag van digestaat dat nog biologisch actief is, is gasdicht en voorzien van een overdrukbeveiliging.
- 2 Het is verboden digestaat dat nog biologisch actief is buiten de inrichting te brengen of buiten de vergistingstank te mengen met andere dierlijke meststoffen.
- 3 Bij het vergisten van dierlijke meststoffen en de opslag van digestaat dat nog biologisch actief is, is emissie van vergistinggas verboden anders dan een emissie via de overdrukbeveiliging die plaatsvindt als gevolg van een incident of via een fakkel of andere maatregel als bedoeld in het vijfde lid.
- 4 Een installatie voor het vergisten van dierlijke meststoffen, het opslaan van vergistinggas en het transporteren en bewerken van vergistinggas is voorzien van een elektronisch monitoringssysteem dat de goede werking van de installatie controleert en de inrichtinghouder waarschuwt bij incidenten die kunnen leiden tot onveilige situaties of de emissie van vergistinggas meldt. De inrichtinghouder draagt er zorg voor dat binnen een uur na de waarschuwing actie wordt ondernomen om incidenten die zijn gemeld door het systeem te verhelpen.
- 5 Het bevoegd gezag kan, indien blijkt dat de inrichtinghouder onvoldoende maatregelen treft om uitstoot van vergistinggas bij incidenten te voorkomen, bij maatwerkvoorschrift voorschrijven dat een fakkel of

andere maatregel wordt toegepast om vergistinggas bij incidenten te verbranden.

Toelichting artikel 3.129d n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 Vergistinggas bestaat hoofdzakelijk uit methaan en kooldioxide en bevat daarnaast andere componenten, waarvan de voornaamste water, ammoniak en waterstofsulfide zijn. Vergistinggas mag bij normaal gebruik van de installatie niet vrijkomen. Met name het vrijkomen van methaan (sterk broeikasgas en brandbaar), waterstofsulfide (giftig en sterk ruikend) en ammoniak (verzurend) is milieuhygiënisch ongewenst.

Het eerste lid bepaalt daarom dat de installatie gasdicht moet zijn. Essentieel voor de veiligheid is dat er een overdrukbeveiliging is. Een overdrukbeveiliging blaast vergistinggas af als de druk in het systeem een ingesteld maximum overschrijdt. Bij het vergisten is dit eigenlijk vanzelfsprekend. Het doel van het vergisten is immers het vergistinggas op te vangen, en dat kan alleen als het systeem gasdicht is. Ook het digestaat moet buiten de vergister gasdicht opgeslagen worden totdat het voldoende stabiel is. Bij vergisting wordt anaërobe afbraak van het organisch materiaal gestimuleerd. Zolang de micro-organismen die verantwoordelijk zijn voor de anaërobe afbraak nog actief zijn in het restproduct (het digestaat) blijft er vergistinggas vrijkomen. Zolang het restproduct nog instabiel is (dus zolang de anaërobe micro-organismen nog actief zijn) moet het restproduct ook gasdicht worden opgeslagen. Er zijn verschillende manieren om het restproduct te stabiliseren.

1 Lange verblijftijd

Als de mest lang genoeg in de vergister en de na-opslag verblijft, is het organisch materiaal uiteindelijk volledig verteerd en komen de micro-organismen in de mest tot rust. Na een totale verblijftijd van 30 tot 40 dagen is het restproduct stabiel.

2 Hygiëniseratie

Als het restproduct een behandeling ondergaat die de biologische activiteit stopt, is het stabiel. Hygiëniseratie is een goede methode hiervoor. Bij hygiëniseratie wordt het digestaat gedurende een bepaalde tijd verwarmd tot 70°C. Hygiëniseratie is verplicht om dierlijke mest naar Duitsland te mogen exporteren.

3 Beluchten

Een derde methode om anaërobe afbraak te beëindigen, is het beluchten van de mest. De micro-organismen die verantwoordelijk zijn voor de anaërobe afbraak zijn hier kwetsbaar voor. Beluchten zal zorgvuldig moeten gebeuren en heeft het risico dat de biologische activiteit niet volledig is beëindigd. Het is dan ook noodzakelijk om na het beluchten goed in de gaten te houden of het restproduct inderdaad stabiel is.

Het tweede lid bepaalt dat het verboden is digestaat dat nog niet stabiel is buiten de inrichting te brengen of te mengen met onvergiste dierlijke mest. De enige plek waar instabiel restproduct gemengd mag worden, is in de vergistingstank. Als een instabiel restproduct wordt getransporteerd in een vrachtwagen bestaat het risico op gasvorming (drukopbouw) en schuimvorming. Als het restproduct gemengd wordt met dierlijke mest kan het vergistingsproces weer op gang komen, wat tot gas- en schuimvorming kan leiden. Dat heeft weer risico's en milieuschade tot gevolg.

Het derde lid bevat een verbod op het afblazen van vergistinggas. Het kan gebeuren dat de installatie zijn vergistinggas niet kwijt kan, bijvoorbeeld door een storing aan de gasopwerking. De druk in de installatie loopt daardoor op, waardoor de installatie kan gaan afblazen via de overdrukbeveiliging. Alleen bij incidenten mag de installatie afblazen en dan alleen via de overdrukbeveiliging. Een voorzienbare gebeurtenis, zoals regulier onderhoud, is geen incident, en mag dus niet leiden tot afblazen. Afblazen is ook niet wenselijk bij een simpele storing aan een van de installatie-onderdelen of bij een korte uitval van het openbare net. Dat betekent dat de installatie een zekere buffercapaciteit aan moet houden voor de opslag van vergistinggas, waarmee de gasproductie van enkele uren kan worden opgevangen. In principe is het de verantwoordelijkheid van de drijver van de inrichting (en indirect van de leverancier) om in het systeem voldoende buffercapaciteit aan te houden. In de kwaliteitsverklaring van de installatie (geregeld in de Activiteitenregeling) geeft de leverancier aan wat de buffercapaciteit van het systeem is.

Het vierde lid schrijft voor dat de vergister en de installatie-onderdelen waar het vergistinggas verblijft, zijn voorzien van een elektronisch monitoringstelsel. Belangrijkste grootheden die het systeem moet registreren zijn de druk en de stroming van het gas. De drijver van de inrichting hoeft dit systeem niet zelf in de gaten te houden, dat kan ook de leverancier of een andere deskundige partij zijn. Essentieel is wel dat het systeem op tijd waarschuwt voor situaties die kunnen leiden tot emissie van vergistinggas en die situaties ook registreert.

Het vijfde lid ten slotte geeft het bevoegd gezag de mogelijkheid bij maatwerk eisen te stellen als in de praktijk blijkt dat de installatie vaak afblaast. Vaak afblazen is een overtreding van het derde lid. De drijver van de inrichting moet dat voorkomen. Als geen verbetering optreedt, heeft het bevoegd gezag de mogelijkheid om bij maatwerk voor te schrijven dat de installatie wordt voorzien van een fakkelinstallatie, zodat bij incidenten het gas wordt vernietigd. Het derde lid is dan niet van toepassing op de stroom die door de fakkel wordt behandeld.

Artikel 3.129e

- 1 Vergistinggas bevat, op de plaats waar het de installatie, bedoeld in artikel 3.129d, eerste lid, verlaat, ten hoogste 430 milligram waterstofsulfide per normaal kubieke meter.
- 2 Onverminderd het eerste lid bevat vergistinggas dat de inrichting via een leiding verlaat ten hoogste 15 milligram ammoniak per normaal kubieke meter.
- 3 Een installatie voor het vergisten van dierlijke meststoffen heeft ten minste één monsternamapunt voor vergistinggas.
- 4 Het vergistinggas wordt bij ingebruikname van de installatie en vervolgens maandelijks bemonsterd en geanalyseerd op het gehalte waterstofsulfide en, indien het tweede lid van toepassing is, op het gehalte ammoniak.
- 5 De resultaten van de analyses worden ten minste vijf jaar binnen de inrichting bewaard.
- 6 Het bevoegd gezag kan op verzoek van de drijver van de inrichting bij maatwerkvoorschrift bepalen dat

het vierde en vijfde lid niet van toepassing zijn, indien de drijver van de inrichting zorgt voor een continue registratie van het gehalte waterstofsulfide en, indien het tweede lid van toepassing is, het gehalte ammoniak. In dat geval kan het bevoegd gezag bij maatwerkvoorschrift eisen stellen aan de toegepaste meetmethode en de verwerking van de meeton nauwkeurigheid.

Toelichting artikel 3.129e n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 Anaërobe afbraak van dierlijke mest vormt waterstofsulfide. Waterstofsulfide heeft een lage geurdrempel en is bij relatief lage doses ook giftig. Het is daarom zowel voor de arbeidsveiligheid als voor de veiligheid voor de omgeving belangrijk dat waterstofsulfide uit het vergistinggas wordt gehaald. Hier zijn verschillende technieken voor geschikt.

1 Beluchten

Door een kleine hoeveelheid buitenlucht in de vergister te pompen, ontstaat een kleine aërobe zone, die waterstofsulfide omzet in sulfaten. Deze techniek werd begin deze eeuw toegepast bij de co-vergisting van mest, maar wordt bij monovergisting minder vaak toegepast. Het voordeel van de techniek is dat het de waterstofsulfide al in de vergister verwijdert, waardoor de gehele installatie veiliger wordt. Het nadeel is dat de aanwezigheid van lucht in het vergistinggas het gas ongeschikt maakt voor invloeden op het gasnet of voor het vloeibaar maken.

2 Actief-koolfiltratie

Als het vergistinggas door een koolfilter stroomt, worden waterstofsulfide en andere componenten uit het gas geadsorbeerd aan het actief kool. Het voordeel van deze techniek is dat het niet alleen waterstofsulfide maar ook bijvoorbeeld ammoniak verwijdert. Het nadeel is dat het waterstofsulfide pas na de vergister en de gasopslag verwijdert, waardoor het vergistinggas in opslag relatief veel waterstofsulfide blijft bevatten.

3 Precipitatie

Door het toevoegen van bepaalde ijzertzouten aan de dierlijke mest slaan de zwavelverbindingen neer en is er minder waterstofsulfide in het vergistinggas. De zwavelverbindingen gaan mee met de mest en worden opgenomen door de planten. Het voordeel is dat dit waterstofsulfide in de vergister zelf verwijdert. Het nadeel is dat er een extra toeslagstof aangevoerd moet worden voor deze techniek.

Met alle drie de technieken kan de concentratie waterstofsulfide beperkt worden tot de concentratie in het eerste lid. 430 milligram waterstofsulfide per normaal kubieke meter komt overeen met 300 ppm. Bij dat gehalte is bij incidenten rond de vergister de brandbaarheid van het gas bepalend voor het risico, niet de giftigheid. Hetzelfde geldt voor het transport van het gas via leidingen. Met andere woorden: bij dat gehalte aan waterstofsulfide is vergistinggas even gevaarlijk als gewoon aardgas.

Als het vergistinggas via een leiding uit de inrichting wordt getransporteerd, wordt een aanvullende eis gesteld aan het gehalte ammoniak. Om het risico van condensvorming in de leidingen te voorkomen is het ook belangrijk dat het gas niet te veel vocht bevat. Bij een dauwpunt van ten hoogste min drie graden Celsius bij een druk van 8 bar is het gas in ieder geval voldoende ontvochtigd. In de meeste gevallen gelden hier al eisen voor op grond van transportvoorwaarden, waardoor de specifieke eis hier achterwege kan blijven. Het vergistinggas moet maandelijks bemonsterd en geanalyseerd worden. Als blijkt dat de gehalten te hoog zijn, moet de drijver van de inrichting maatregelen nemen. Het zesde lid geeft de inrichtinghouder ruimte te kiezen voor continue registratie van het gehalte waterstofsulfide in plaats van de analyse via monsternamen. Aangezien deze methode van registreren duurder is, kan dit uitsluitend op initiatief van de inrichtinghouder. Aangezien bij continue registratie de wijze van meten en de ligging van het registratiepunt invloed hebben op de betrouwbaarheid van de meting, moet dit als maatwerk worden aangevraagd, zodat het bevoegd gezag kan beoordelen of het voorstel voldoende betrouwbaar is. De uitgangspunten voor metingen in afdeling 2.3 kunnen helpen bij die afweging, maar zijn niet allemaal van toepassing omdat het hier niet om een emissiemeting gaat maar om een analyse van een gas onder lichte overdruk. Meeton nauwkeurigheid kan ontstaan omdat het risico bestaat op een kruisgevoeligheid van de meters voor onzuiverheden in het biogas. Hier moeten goede afspraken over worden gemaakt tussen de drijver van de inrichting en het bevoegd gezag.

Artikel 3.129f

- 1 Tussen een gaszak met vergistinggas en buiten de inrichting gelegen kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten is de afstand ten minste 50 meter, gerekend vanaf het middelpunt van de gaszak.
- 2 Tussen een opslagtank voor vloeibaar biogas en buiten de inrichting gelegen kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten is de afstand ten minste 50 meter, gerekend vanaf het aftappunt van de opslagtank.
- 3 Binnen de afstanden, genoemd in het eerste en tweede lid, is overnachting en recreatief verblijf door derden niet toegestaan.

Toelichting artikel 3.129f n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 De risicocontour voor de opslag van biogas ligt op 50 meter van het middelpunt van de opslag bij hoeveelheden tot 2.000 kubieke meter. Voor opslagen van 500 kubieke meter ligt hij op 30 meter. Onder die grens is de risicocontour niet berekend. Bij monovergisting met een capaciteit tot 25.000 kubieke meter mest per jaar zal de gasopslag naar verwachting kleiner zijn dan 2.000 kubieke meter. Een veiligheidsafstand van 50 meter is dus ruim voldoende voor dit type installatie. De veiligheidseigenschappen van vloeibaar biogas zijn anders dan biogas dat onder lichte overdruk in een gaszak wordt opgeslagen. De berekeningen voor biogas kunnen niet op vloeibaar biogas worden toegepast. Vloeibaar biogas (Liquefied BioGas of LBG) komt vanuit veiligheidsoogpunt overeen met vloeibaar aardgas (Liquefied Natural Gas of LNG). De berekening van de veiligheidsafstand voor opslag van LBG bij een monovergister is gedaan met een methode die gebruikt wordt voor LNG-tankstations. Uit die berekening volgt dat een veiligheidsafstand van 50 meter, zoals die ook voor de biogasopslag geldt, ook voldoet voor de LBG opslag. Bij plaatsing van een nieuwe installatie beoordeelt het bevoegd gezag de ligging van de contour bij de beoordeling van de OBM. Zie verder de toelichting bij artikel II, onderdeel A, onder 4 (artikel 2.2a, achtste lid (nieuw) van het Bor).

Binnen de veiligheidscontour zijn overnachting en recreatief verblijf door derden niet toegestaan. De milieuregels worden meestal niet gebruikt voor het beschermen van de drijver van de inrichting. Dat neemt niet weg dat ook voor de boer en zijn familie geldt dat het niet verstandig is onnodig in de contour te verblijven.

Artikel 3.129g

- 1 Een voorziening voor het biologisch behandelen van dierlijke meststoffen voor of na het vergisten ligt op een afstand van ten minste 100 meter van een geurgevoelig object dat binnen de bebouwde kom is gelegen.
- 2 Een voorziening voor het biologisch behandelen van dierlijke meststoffen voor of na het vergisten ligt op een afstand van ten minste 50 meter van een geurgevoelig object dat buiten de bebouwde kom is gelegen.
- 3 Het bevoegd gezag kan, indien blijkt dat de geurhinder als gevolg van het biologisch behandelen van dierlijke meststoffen voor of na het vergisten een aanvaardbaar niveau overschrijdt, onverminderd artikel 2.7a, bij maatwerkvoorschrift eisen stellen aan:
 - a de situering van de voorziening;
 - b het gesloten uitvoeren van de voorziening;
 - c de ligging en afvoerhoogte van het emissiepunt, indien emissies worden afgezogen;
 - d de toepassing van een doelmatige ontgeuringsinstallatie.

Toelichting artikel 3.129g n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 De enige structurele geurbron bij een monovergister is de pompput van waaruit de mest naar de installatie wordt verpompt. Deze ligt meestal bij de stal en zal dus vanwege de afstandseisen voor de stal al op enige afstand van de omgeving liggen. De voorschriften om emissies te voorkomen en de veiligheidsafstanden zullen ook structurele geurhinder van de vergistingsinstallatie voorkomen. Als bij incidenten vergistinggas vrijkomt, kan dat ook tot geurhinder leiden. Op grond van artikel 3.129d is dit verboden en kan in probleemgevallen bij maatwerk een fakkeltje worden voorgeschreven. Vandaar dat in artikel 3.129g alleen nog aanvullende eisen gesteld worden voor de biologische behandeling van dierlijke mest voor of na het vergisten. Het gaat dan om behandeling met enzymen of micro-organismen in bakken. Hiervoor worden afstandseisen gesteld, net als voor de opslag van vaste mest. Aanvullend is maatwerk mogelijk, net als voor vaste mest (artikel 3.46, achtste lid).

Artikel 3.129h

Bij het vergisten van dierlijke meststoffen en de activiteiten, bedoeld in artikel 3.129c, tweede lid, wordt ten behoeve van:

- a het realiseren van een verwaarloosbaar bodemrisico;
 - b het voorkomen van risico's voor de omgeving en ongewone voorvallen, dan wel, voor zover dat niet mogelijk is, het zoveel mogelijk beperken van de risico's voor de omgeving en de kans dat ongewone voorvallen zich voordoen en de gevolgen hiervan; of
 - c het doelmatig verspreiden van emissies naar de buitenlucht,
- ten minste voldaan aan de bij ministeriële regeling gestelde eisen.

Toelichting artikel 3.129h n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 Deze bepaling houdt in dat voor de milieuaspecten bodem, externe veiligheid en verspreiding van emissies naar de lucht nog eisen in de Activiteitenregeling worden gesteld. Uit de formulering volgt dat er geen uitputtende regeling is beoogd. In bijzondere gevallen is er dus aanvullend maatwerk mogelijk op grond van de zorgplicht (artikel 2.1, vierde lid).

Afdeling 3.6 Bereiden van voedingsmiddelen

Toelichting afdeling 3.6 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558 In afdeling 3.6 zijn drie paragrafen opgenomen. Twee paragrafen, zijnde 3.6.1 Bereiden voedingsmiddelen, en 3.6.2 Slachten van dieren, uitsnijden van vlees of vis of bewerken van dierlijke producten, stonden eerst in hoofdstuk 4 (paragrafen 4.8.3 en 4.8.4). Over het verplaatsen van voorschriften voor activiteiten van hoofdstuk 4 naar hoofdstuk 3 is in het algemeen deel al ingegaan. De derde paragraaf, paragraaf 3.6.3 Industrieel vervaardigen of bewerken van voedingsmiddelen of dranken, is nieuw. Hoewel het in beginsel bij de paragrafen 3.6.1 en 3.6.2 alleen het verplaatsen van de regels van hoofdstuk 4 naar hoofdstuk 3 betreft, zal in deze toelichting hieronder de reikwijdte van deze paragrafen duidelijkheidshalve nader worden toegelicht. Paragraaf 3.6.1 Bereiden van voedingsmiddelen en paragraaf 3.6.2 Slachten van dieren, uitsnijden van vlees of vis of bewerken van dierlijke producten

§ 3.6.1 Bereiden van voedingsmiddelen

Artikel 3.130

Deze paragraaf is van toepassing op het bereiden van voedingsmiddelen met:

- a keukenapparatuur;
- b grootkeukenapparatuur;
- c één of meer bakkerijovens die chargegewijs beladen worden, of
- d één of meer bakkerijovens die continu beladen worden met een nominaal vermogen van ten hoogste 400 kilowatt.

Toelichting artikel 3.130 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558 In artikel 3.130 is de reikwijdte van de paragraaf «Bereiden van

voedingsmiddelen» geregeld. Met de aanduiding «het bereiden van voedingsmiddelen» worden activiteiten met de kleinste omvang bedoeld. Hieronder valt de bereiding van voedingsmiddelen voor directe consumptie in kantines, de horeca en professionele keukens in instellingen (zoals zorginstellingen, kantines in grote kantoorgebouwen), inclusief de bereiding voor consumptie op locatie (snackbars, afhaalrestaurants, en cateringbedrijven). Ook valt hieronder de bereiding van voedingsmiddelen bij slagerijen en kleine bakkerijen, en het ambachtelijk bereiden van voedingsmiddelen, waaronder in ieder geval valt de bereiding op traditionele wijze. Bepalend voor de vraag of er sprake is van «het bereiden van voedingsmiddelen» is het soort apparatuur dat gebruikt wordt. Als er uitsluitend keukenapparatuur gebruikt wordt die ook bij huishoudens toegepast wordt, is deze activiteit van toepassing en gelden slechts minimale voorschriften. Er wordt tevens van het «bereiden van voedingsmiddelen» gesproken indien professionele keukenapparatuur ofwel grootkeukenapparatuur gebruikt wordt. De term «grootkeuken» wordt gebruikt voor professionele keukens in de horeca en bij instellingen. De apparatuur die in professionele keukens gebruikt wordt, is een slag groter dan huishoudelijke apparatuur en er zijn hiervoor gespecialiseerde leveranciers. Het begrip «grootkeuken» is daar een ingeburgerd begrip, hoewel in het dagelijks taalgebruik het begrip nauwelijks voorkomt. Grootkeukenapparatuur komt zowel in elektrische als gasgestookte varianten voor. Qua vermogen houdt de range van grootkeukenapparatuur op bij ongeveer 80 kilowatt. De zwaarste grootkeukenapparaten zijn bijvoorbeeld pastakokers voor een mensa of de bakwand van een snackbar. Bij bereiding van voedingsmiddelen met grootkeukenapparatuur moeten maatregelen getroffen worden tegen geurhinder en ter bescherming van de riolering. Tenslotte betreft deze activiteit ook kleine en middelgrote bakkerijen die uitsluitend bakken met charge-ovens. De grote bakkerijen die werken met continu-ovens, vallen onder de paragraaf 3.6.3. Industrieel vervaardigen of bewerken van voedingsmiddelen of dranken. Gezien de beperkte omvang van deze activiteit kan er geen sprake zijn van een IPPC-installatie. Wel kan deze activiteit voorkomen naast het in werking hebben van een IPPC-installatie, zoals in een kantine voor een groot industrieel bedrijf.

Artikel 3.131

- 1 Bij het in het vuilwaterriool lozen van afvalwater afkomstig van het bereiden van voedingsmiddelen en daarmee samenhangende activiteiten wordt ten minste voldaan aan het tweede tot en met het vijfde lid.
- 2 Indien niet in een vuilwaterriool geloosd kan worden, is lozen anders dan in een vuilwaterriool toegestaan, indien het afvalwater gezamenlijk met huishoudelijk afvalwater wordt geloosd en de voorzieningen voor het zuiveren van huishoudelijk afvalwater zijn berekend op het zuiveren van het afvalwater afkomstig van het bereiden van voedingsmiddelen en daarmee samenhangende activiteiten.
- 3 Afvalwater dat afvalstoffen bevat, die door versnijdende of vermalende apparatuur zijn versneden of vermalen, wordt niet geloosd.
- 4 Het vethoudende afvalwater wordt voorafgaand aan de vermenging met ander niet-vethoudend afvalwater geleid door een vetafscheider en slibvangput die voldoen aan en worden gebruikt conform NEN-EN 1825-1 en 2. In afwijking van NEN-EN 1825-1 en 2 kan met een lagere frequentie van het ledigen en reinigen dan daarin vermeld worden volstaan, indien een lagere frequentie geen nadelige gevolgen heeft voor het doelmatig functioneren van de afscheider.
- 5 Bij maatwerkvoorschrift kan het bevoegd gezag in afwijking van het vierde lid, het lozen zonder een vetafscheider en slibvangput toestaan, indien gelet op het vetgehalte in het te lozen afvalwater in combinatie met de hoeveelheid te lozen afvalwater, het lozen geen nadelige gevolgen heeft voor de doelmatige werking van de voorzieningen voor het beheer van afvalwater. Artikel 2.2, vierde lid, is van overeenkomstige toepassing.
- 6 Het vierde lid is niet van toepassing indien voor het tijdstip waarop dat artikel op de inrichting van toepassing werd een slibvangput en een vetafscheider zijn geplaatst die op de hoeveelheid afvalwater is afgestemd.
- 7 Indien op een inrichting voor 1 januari 2008 een besluit als bedoeld in artikel 6.43 van toepassing was en vanuit die inrichting het afvalwater van het vervaardigen of bereiden van voedingsmiddelen werd geloosd zonder behandeling in een vetafscheider en slibvangput die voldoen aan NEN-EN-1825-1 en 2 dan wel op de hoeveelheid afvalwater is afgestemd, geldt voor dat lozen een ontheffing die als maatwerkvoorschrift als bedoeld in het vijfde lid wordt aangemerkt.
- 8 Het zevende lid is van overeenkomstige toepassing op een inrichting waarop van 1 januari 2008 tot 1 januari 2013 het Besluit landbouw milieubeheer, het Besluit mestbassins milieubeheer of het Besluit glastuinbouw van toepassing was.

Artikel 3.132

Bij het bereiden van voedingsmiddelen wordt ten behoeve van het voorkomen dan wel voor zover dat niet mogelijk is het tot een aanvaardbaar niveau beperken van geurhinder voldaan aan de bij ministeriële regeling gestelde eisen.

§ 3.6.2 Slachten van dieren, uitsnijden van vlees of vis of bewerken van dierlijke bijproducten

Artikel 3.133

1 Deze paragraaf is van toepassing op:

- a het slachten van ten hoogste 10.000 kilogram levend gewicht aan dieren per week en het broeien, koken of pekelen van daarbij vrijkomende dierlijke bijproducten;
- b het uitsnijden van vlees van karkassen of karkasdelen;
- c het uitsnijden van vis, of
- d het uitsnijden en pekelen van organen.

2 Deze paragraaf is niet van toepassing op IPPC-installatie.

Toelichting artikel 3.133, tweede lid en 3.137, tweede lid n.a.v. wijzigingsbesluit 2014/20 In de artikelen 3.133, tweede lid, en 3.137, tweede lid, is abusievelijk de term «IPPC-inrichtingen» opgenomen. In het Activiteitenbesluit is echter slechts sprake van een «IPPC-installatie» of van een «inrichting type C waartoe een IPPC behoort». Deze artikelen beogen te regelen dat paragraaf 3.6.2 respectievelijk paragraaf 3.6.3 niet van toepassing is op een IPPC-installatie.

Toelichting artikel 3.133 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558 In artikel 3.133 is de reikwijdte van de paragraaf «Slachten van dieren, uitsnijden van vlees of vis of bewerken van dierlijke producten» geregeld. Deze paragraaf betreft specifiek de productie en verwerking van vlees en vis en omvat:

- ambachtelijk slachten. Deze activiteit is gemaximaliseerd op 10.000 kilogram levend gewicht per week. Dit volgt ook uit de vergunningplicht (bijlage I bij het BOR, onderdeel C, categorie 8.3 onder g);
- uitsnijden van vlees of vis: de voorschriften zijn bij vlees uitsluitend van toepassing op het uitsnijden vanaf karkassen of karkasdelen. Als vlees in kleinere volumina wordt uitgesneden gelden geen voorschriften. Het verwarmen van vlees of vis valt niet onder deze activiteit, maar onder het bereiden van voedingsmiddelen bij toepassing van (groot)keukenapparatuur of het vervaardigen en bewerken van voedingsmiddelen bij toepassing van grotere installaties;
- verwerken van organen: organen die bij het slachten vrijkomen worden verder verwerkt bij gespecialiseerde bedrijven die naast uitsnijden vooral pekelen. Ook worden organen (kleinschalig) gekookt;
- koken, broeien en pekelen van dierlijke bijproducten: dierlijke bijproducten die bij het uitsnijden vanaf karkasdelen of het ambachtelijk slachten vrijkomen worden vaak nog afgekookt of gebroeid. Sommige onderdelen zoals huiden worden gepekeld.

Het enige onderdeel van deze activiteit dat in omvang begrensd is, is het slachten. Voor de andere drie processen kan er sprake zijn van een IPPC-installatie indien deze activiteit voldoende omvang heeft. Dit geldt in principe bij een capaciteit voor het verwerken van vlees vanaf 75 ton per dag.

Toelichting artikel 3.133 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/641 Reparatie van de artikelen 3.133 en 3.137 van het Activiteitenbesluit milieubeheer. De voorschriften van paragraaf 3.6.2 (Slachten van dieren, uitsnijden van vlees of vis of bewerken van dierlijke bijproducten) en paragraaf 3.6.3 (Industrieel vervaardigen of bewerken van voedingsmiddelen of dranken) van het Activiteitenbesluit milieubeheer behoren niet van toepassing te zijn op IPPC-inrichtingen. Op grond van de artikelen 3.133 en 3.137 van het Besluit van 31 oktober 2012 tot wijziging van het Activiteitenbesluit milieubeheer en het Besluit omgevingsrecht en enkele andere besluiten (nieuwe activiteiten, integratie Besluit emissie-eisen middelgrote stookinstallaties milieubeheer, vereenvoudigingen en reparaties in het Activiteitenbesluit milieubeheer) (Stb. 558) zijn deze voorschriften per abuis toch van toepassing op IPPC-inrichtingen. Uit de nota van toelichting bij dat besluit blijkt echter dat het de bedoeling was dat die voorschriften niet van toepassing zijn op IPPC-inrichtingen. Deze reparatie heeft mede tot gevolg dat een verandering van de inrichting of de werking ervan, voor zover het de activiteiten, bedoeld in de paragrafen 3.6.2 en 3.6.3 betreft, niet kan worden afgedaan met een melding, zoals is bepaald in artikel 2.4, tweede lid, van het Besluit omgevingsrecht maar dat hiervoor een vergunning nodig is.

Artikel 3.134

1 Het slachten van dieren en het bewerken van dierlijke bijproducten vindt in pandig plaats.

2 Bij het in het vuilwaterriool lozen van afvalwater afkomstig van het bewerken van dierlijke bijproducten of het reinigen en desinfecteren van ruimtes waar dieren zijn geslacht, karkassen zijn bewerkt, vlees is uitgesneden van karkassen of karkasdelen, vis is uitgesneden, organen worden verwerkt of dierlijke bijproducten worden bewerkt, wordt ten minste voldaan aan het derde tot en met zevende lid.

3 Het afvalwater, bedoeld in het tweede lid, wordt voor vermenging met ander niet vethoudend afvalwater geleid door een vetafscheider en slibvangput die voldoen aan en worden gebruikt conform NEN-EN 1825-1 en 2. In afwijking van NEN-EN 1825-1 en 2 kan met een lagere frequentie van het legen en reinigen dan daar vermeld worden volstaan indien dit geen nadelige gevolgen heeft voor het doelmatig functioneren van de afscheider.

4 Het afvalwater wordt voorafgaand aan het lozen in een vuilwaterriool niet onderworpen aan een biologische behandeling.

5 Het bevoegd gezag kan, indien het belang van de bescherming van het milieu zich daartegen niet verzet, bij maatwerkvoorschrift, in afwijking van het vierde lid, een biologische behandeling toestaan voorafgaand aan het lozen in een vuilwaterriool.

6 Het derde lid is niet van toepassing op een slibvangput en een vetafscheider die zijn geplaatst binnen een inrichting voorafgaand aan het tijdstip waarop dat lid op die inrichting van toepassing werd.

7 Het derde lid is eveneens niet van toepassing op een flocculatie-afscheider die binnen een inrichting is

geplaatst voorafgaand aan het tijdstip waarop die leden op die inrichting van toepassing werden.

Toelichting artikel 3.134 n.a.v. wijzigingsbesluit 2014/20 Bij het beoordelen van de voorschriften voor de voedingsmiddelenindustrie (paragraaf 3.6.3) die sinds 1 januari 2013 van kracht zijn is besloten niet langer te vragen om een specifiek dimensioneringsrapport voor een vetafscheider bij een vleesverwerkend bedrijf. Dezelfde eis staat ook in paragraaf 3.6.2 voor bedrijven die al sinds 1 januari 2010 onder het besluit vallen en is ook in die paragraaf vervallen.

Artikel 3.135

- 1 Bij het broeien of koken van dierlijke bijproducten wordt ten behoeve van het voorkomen dan wel, voor zover dat niet mogelijk is, het tot een aanvaardbaar niveau beperken van geurhinder voldaan aan de bij ministeriële regeling gestelde eisen.
- 2 Bij het pekelen wordt ten behoeve van het realiseren van een verwaarloosbaar bodemrisico voldaan aan de bij ministeriële regeling gestelde eisen.
- 3 Bij het pekelen wordt:
 - a ter bescherming van de doelmatige werking van voorzieningen voor het beheer van afvalwater, of
 - b ten behoeve van het voorkomen dan wel, voor zover dat niet mogelijk is, het zoveel mogelijk beperken van de verontreiniging van een oppervlaktewaterlichaam, ten minste voldaan aan de bij ministeriële regeling gestelde eisen.

Artikel 3.136

Bij het slachten van dieren wordt:

- a ten behoeve van het realiseren van een verwaarloosbaar bodemrisico voldaan aan de bij ministeriële regeling gestelde eisen, of
- b ten behoeve van het voorkomen dan wel voor zover dat niet mogelijk is het tot een aanvaardbaar niveau beperken van geurhinder ten minste voldaan aan de bij ministeriële regeling gestelde eisen.

§ 3.6.3 Industrieel vervaardigen of bewerken van voedingsmiddelen of dranken

Toelichting paragraaf 3.6.3 vanwege vervallen van beperking in enkele artikelen n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 De beperking «voor menselijke consumptie» bij het vervaardigen of bewerken van voedingsmiddelen of dranken in paragraaf 3.6.3 is vervallen. In artikel 3.137, eerste lid, onderdeel g (nieuw) is in plaats daarvan opgenomen dat de paragraaf niet geldt voor de productie van voedingsmiddelen voor landbouwhuisdieren. Daardoor gaat de paragraaf gelden voor het vervaardigen van voedingsmiddelen voor huisdieren. Deze wijziging vloeit voort uit het vervallen van de vergunningplicht voor de petfood-industrie. In artikel 3.139, achtste en negende lid, (nieuw) is het overgangsrecht van artikel 6.24y (oud) overgenomen.

Artikel 3.137

- 1 Deze paragraaf is van toepassing op het vervaardigen of bewerken van voedingsmiddelen of dranken, voor zover daarbij geen sprake is van:
 - a het ambachtelijk bereiden van voedingsmiddelen of dranken;
 - b het bereiden van voedingsmiddelen of dranken met:
 - 1° keukenapparatuur,
 - 2° grootkeukenapparatuur;
 - 3° een of meer bakkerijovens die chargegewijs beladen worden, of
 - 4° één of meer bakkerijovens die continu beladen worden met een nominaal vermogen van ten hoogste 400 kilowatt;
 - c het slachten van dieren en het uitsnijden van vlees en vis;
 - d de extractie van plantaardige oliën of veredeling van vetten;
 - e de productie van zetmeel of suiker;
 - f de productie van alcohol, of
 - g de productie van voedingsmiddelen voor landbouwhuisdieren.
- 2 Deze paragraaf is niet van toepassing op IPPC-installatie.
Toelichting artikel 3.133, tweede lid en 3.137, tweede lid n.a.v. wijzigingsbesluit 2014/20 In de artikelen 3.133, tweede lid, en 3.137, tweede lid, is abusievelijk de term «IPPC-inrichtingen» opgenomen. In het Activiteitenbesluit is echter slechts sprake van een «IPPC-installatie» of van een «inrichting type C waartoe een IPPC behoort». Deze artikelen beogen te regelen dat paragraaf 3.6.2 respectievelijk paragraaf 3.6.3 niet van toepassing is op een IPPC-installatie.

Toelichting artikel 3.137 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558 De reikwijdte van paragraaf 3.6.3. Industrieel vervaardigen en bewerken van voedingsmiddelen of dranken is hiermee geregeld. Onder deze derde paragraaf van Afdeling 3.6 Voedingsmiddelen vallen industriële activiteiten in de voedingsmiddelenindustrie. Ten gevolge van dit wijzigingsbesluit worden ook deze activiteiten gereguleerd met algemene regels. Industriële vervaardiging van voedingsmiddelen of dranken betreft het vervaardigen of bereiden van voedingsmiddelen, anders dan genoemd onder de paragrafen 3.6.1. en 3.6.2. Het kan hier gaan om allerlei activiteiten met groente en fruit, vleeswaren, snacks, sauzen, kruiden, enzovoorts. Ook grote bakkerijen die produceren met continu-ovens vallen

onder deze activiteit. De stookinstallaties die voor deze activiteit worden ingezet zijn over het algemeen middelgrote stookinstallaties, waarop de voorschriften van paragraaf 3.2.1. (nieuw) van toepassing zijn. Indien deze activiteit voldoende omvang heeft kan er sprake zijn van een IPPC-installatie. Die drempel varieert tussen 75 en 300 ton per dag, afhankelijk van de hoeveelheid en samenstelling van het product dat verwerkt wordt. Van de werkingssfeer zijn uitgezonderd de extractie van plantaardige oliën of veredeling van vetten, de productie van zetmeel of suiker en de productie van alcohol. Dit zijn processen die (op industriële schaal) uitsluitend bij IPPC-inrichtingen worden uitgevoerd. Als een bedrijf dit onder de drempels van de Richtlijn industriële emissies zou gaan uitvoeren zijn aanvullende voorschriften nodig op deze paragraaf. Daarnaast zijn handelingen met gewassen met als doel deze te sorteren, te transporteren en te verpakken, niet onder algemene regels gebracht. Voor het afvalwater dat hierbij vrijkomt geldt, bij lozen op het oppervlaktewater, nog de vergunningplicht.

Toelichting artikel 3.137 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/641 Reparatie van de artikelen 3.133 en 3.137 van het Activiteitenbesluit milieubeheer. De voorschriften van paragraaf 3.6.2 (Slachten van dieren, uitsnijden van vlees of vis of bewerken van dierlijke bijproducten) en paragraaf 3.6.3 (Industrieel vervaardigen of bewerken van voedingsmiddelen of dranken) van het Activiteitenbesluit milieubeheer behoren niet van toepassing te zijn op IPPC-inrichtingen. Op grond van de artikelen 3.133 en 3.137 van het Besluit van 31 oktober 2012 tot wijziging van het Activiteitenbesluit milieubeheer en het Besluit omgevingsrecht en enkele andere besluiten (nieuwe activiteiten, integratie van emissie-eisen middelgrote stookinstallaties milieubeheer, vereenvoudigingen en reparaties in het Activiteitenbesluit milieubeheer) (Stb. 558) zijn deze voorschriften per abuis toch van toepassing op IPPC-inrichtingen. Uit de nota van toelichting bij dat besluit blijkt echter dat het de bedoeling was dat die voorschriften niet van toepassing zijn op IPPC-inrichtingen. Deze reparatie heeft mede tot gevolg dat een verandering van de inrichting of de werking ervan, voor zover het de activiteiten, bedoeld in de paragrafen 3.6.2 en 3.6.3 betreft, niet kan worden afgedaan met een melding, zoals is bepaald in artikel 2.4, tweede lid, van het Besluit omgevingsrecht maar dat hiervoor een vergunning nodig is.

Artikel 3.138

- 1 Het in een oppervlaktewaterlichaam lozen van afvalwater afkomstig van het vervaardigen of bewerken van voedingsmiddelen of dranken is uitsluitend toegestaan, indien daarbij ten minste wordt voldaan aan de eisen, gesteld bij of krachtens het tweede tot en met het zesde lid.

Toelichting artikel 3.138, eerste lid n.a.v. wijzigingsbesluit 2014/20 Het lozen van afvalwater, bedoeld in artikel 3.138, eerste lid, in een niet-aangewezen oppervlaktewaterlichaam is vergunningplichtig op grond van artikel 6.2 van de Waterwet. Het ligt echter niet voor de hand dit soort lozingen op een niet-aangewezen, dus gevoeligere, oppervlaktewaterlichamen toe te staan. Als de situatie zich voordoet bieden de maatwerkmogelijkheden volgens het derde en vijfde lid voldoende mogelijkheden om de kwaliteit van dat oppervlaktewater te beschermen. De vergunningplicht voor lozen op een niet-aangewezen oppervlaktewaterlichaam is daarmee overbodig en is door het schrappen van «aangewezen» in het eerste lid opgeheven.

- 2 Het te lozen afvalwater bevat geen stoffen die op grond van het BBT-informatiedocument Algemene BeoordelingsMethodiek 2016, aangewezen krachtens artikel 5.4, eerste lid, van het Besluit omgevingsrecht, worden aangemerkt als stoffen waarvoor een:

- a saneringsinspanning Z of A geldt, of

Toelichting artikel 3.138 tweede lid onderdeel a, artikel 3.139 tweede lid, artikel 4.92, artikel 4.94b vierde lid, artikel 4.94dc vierde lid, artikel 4.94dh tweede lid en artikel 4.103da tweede lid n.a.v. wijzigingsbesluit 2019/194 In paragraaf 3.6.3 (Industrieel vervaardigen of bewerken van voedingsmiddelen of dranken) en afdeling 4.7 (Activiteiten met betrekking tot grafische processen) werd nog verwezen naar saneringsinspanning A bij de Algemene BeoordelingsMethodiek 2016. In het betreffende BBT-informatiedocument is dit sinds enkele jaren gewijzigd in saneringsinspanning Z of A. De artikelen in het Activiteitenbesluit zijn nu dienovereenkomstig gewijzigd.

- b saneringsinspanning B geldt, tenzij het afvalwater wordt gezuiverd door middel van biologische zuivering.

Toelichting artikel 3.138, tweede lid n.a.v. wijzigingsbesluit 2016/425 Deze onderdelen voorzien in de correctie van verwijzingen in artikelen 3.138, tweede lid, 3.139, tweede lid, 4.92, 4.94b, vierde lid, 4.94dc, vierde lid, 4.94dh, tweede lid, en 4.103da, tweede lid, naar een verouderd BBT-informatiedocument. Dit BBT-informatiedocument over het beoordelen van stoffen en preparaten voor de uitvoering van het emissiebeleid water is geactualiseerd en van naam veranderd. Dit is nu het document Algemene BeoordelingsMethodiek 2016. Dit document is per 1 juli 2016 aangewezen als BBT-informatiedocument onder het Besluit omgevingsrecht (Stcrt. 2016, 14782).

- 3 In afwijking van het tweede lid kan het bevoegd gezag, indien het belang van de bescherming van het milieu zich daar niet tegen verzet, bij maatwerkvoorschrift het lozen van afvalwater als bedoeld in dat lid, onder a of b, toestaan. Artikel 2.2, vierde lid, is van overeenkomstige toepassing.
- 4 Onverminderd het tweede en derde lid voldoet het te lozen afvalwater in enig steekmonster aan de volgende eisen:
 - a het biochemisch zuurstofverbruik bedraagt ten hoogste 30 mg/l;
 - b het chemisch zuurstofverbruik bedraagt ten hoogste 250 mg/l;
 - c de totale hoeveelheid onopgeloste bestanddelen bedraagt ten hoogste 100 mg/l;
 - d het gehalte aan zink bedraagt ten hoogste 1 mg/l;
 - e het gehalte aan koper bedraagt ten hoogste 1 mg/l;
 - f het gehalte aan totaalfosfor bedraagt ten hoogste 2 mg/l, en
 - g het gehalte aan totaalstikstof bedraagt ten hoogste 15 mg/l.
- 5 In afwijking van het vierde lid kan het bevoegd gezag bij maatwerkvoorschrift:
 - a lagere gehalten of grenswaarden vaststellen indien het belang van het milieu daartoe noodzaakt, of

- b hogere gehalten of grenswaarden vaststellen, indien het belang van de bescherming van het milieu zich daartegen niet verzet.

Artikel 2.2, vierde lid, is van overeenkomstige toepassing.

- 6 Het te lozen afvalwater kan op een doelmatige wijze worden bemonsterd.

Toelichting artikel 3.138 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558 Gelet op Richtlijn 2000/60/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2000 tot vaststelling van een kader voor een communautaire maatregelen betreffende waterbeleid (PB L 327) (Kaderrichtlijn water) dient rekening gehouden te worden met de lokale situatie bij het vaststellen van lozingsseisen. Voor lozing in niet aangewezen oppervlaktewateren, die over het algemeen kwetsbaarder geacht kunnen worden, blijft daarom een watervergunning vereist. Ten aanzien van aangewezen oppervlaktewateren kan lozen onder de in dit artikel opgenomen beperkingen worden toegelaten. In het tweede lid wordt de toetsing van stoffen en preparaten volgens de Algemene Beoordelingsmethodiek (ABM) voorgeschreven. De ABM is beschreven in de nota «Het beoordelen van stoffen en preparaten voor de uitvoering van het emissiebeleid water» van de Commissie Integraal Waterbeheer. De ABM deelt stoffen en preparaten in drie categorieën in. Aan elke categorie is een «gewenste saneringsinspanning» (A, B of C) gekoppeld. Er zijn geen algemene regels mogelijk voor de beoordeling van een eventuele lozing van type A stoffen. Dit zal dan ook via een maatwerkvoorschrift moeten worden geregeld. Dit geldt tevens voor type B-stoffen die zonder een biologische zuivering te passeren worden geloosd. De waterkwaliteitsbeheerder adviseert het bevoegd gezag over de toelaatbaarheid van een dergelijke lozing en motiveert dit aan de hand van de voornoemde beoordelingssystematiek en de immissietoets zoals beschreven in de nota «Emissie-immissie, prioritering van bronnen en de immissietoets» van de Commissie Integraal Waterbeheer. Indien door de omvang of aard van de activiteiten geen biologische zuivering nodig is of economisch niet haalbaar is, zou het bevoegd gezag bij maatwerk toestemming kunnen geven voor lozing van biologisch afbreekbare stoffen van type B met een acute toxiciteit van 10 mg/l of lager (stoffen uit de categorie B5 en 7 van de Algemene beoordelingsmethodiek (ABM)). De in het vierde lid opgenomen emissiegrenswaarden zijn gebaseerd op de stand der techniek volgens het BBT referentie document (BREF) voedingsmiddelen en zuivel en op bestaande lozingsseisen in vergunningen voor lozing in aangewezen oppervlaktewaterlichamen. De gehalten worden bepaald in enig steekmonster. Dit betekent dat genoemde lozingsseisen hoger zijn dan wat gemiddeld zal worden aangetroffen in het te lozen afvalwater uit het reguliere bedrijfsvoeringsproces ingericht op basis van de best beschikbare technieken.

De gehalten aan koper, zink, fosfaat en stikstof in oppervlaktewater voldoen niet in alle gevallen aan de doelstellingen van de Kaderrichtlijn water. De opgenomen lozingsseis is geënt op een verwaarloosbare invloed op het achtergrondgehalte. Bij maatwerkvoorschrift kan de waterbeheerder de lozingsseisen verruimen, als de waterkwaliteit zich daar niet tegen verzet, of aanscherpen, als dit met het oog op de waterkwaliteitsdoelstellingen nodig is. In beide gevallen dient het besluit te worden gemotiveerd. In het algemeen geldt dat indien stoffen niet gereguleerd zijn in de voorschriften bij de activiteit daar op grond van de zorgplicht (artikel 2.1 van het besluit) bij maatwerkvoorschrift, eisen aan kunnen worden gesteld indien het belang van het milieu, in dit geval de kwaliteit van het oppervlaktewater, daartoe noodzaakt. Dat zou eventueel het geval kunnen zijn voor de stof chloride of de zuurgraad (pH). Het is mogelijk dat lokale omstandigheden aanleiding zijn om de eisen, genoemd in het vierde lid, naar boven bij te stellen. Op grond van het vijfde lid heeft de waterbeheerder de bevoegdheid dit gemotiveerd in een maatwerkvoorschrift op te nemen. Erwten en bonen bevatten zink en bladgroenten koper. Bij de verwerking van deze groenten komen deze metalen in hogere gehalten vrij. Omdat het verwerken van groenten seizoensgebonden is, kan een eventueel maatwerkvoorschrift ook voor een bepaalde periode hogere lozingsseisen toestaan. Ook kan het nodig zijn dat voor de lozing in relatie tot de kwaliteit van het ontvangende oppervlaktewaterlichaam strengere lozingsseisen gewenst zijn. Mits goed gemotiveerd, kan het bevoegd gezag in een maatwerkvoorschrift strengere lozingsseisen opnemen.

Artikel 3.139

- 1 Het lozen in een vuilwaterriool van afvalwater afkomstig van het vervaardigen of bewerken van voedingsmiddelen of dranken is toegestaan indien daarbij ten minste voldaan wordt aan de eisen, gesteld bij en krachtens het tweede tot en met zevende lid.

- 2 Het te lozen afvalwater bevat geen stoffen die op grond van het BBT-informatiedocument Algemene BeoordelingsMethodiek 2016, aangewezen krachtens artikel 5.4, eerste lid, van het Besluit omgevingsrecht, worden aangemerkt als stoffen waarvoor een saneringsinspanning Z of A geldt.

Toelichting artikel 3.139, tweede lid n.a.v. wijzigingsbesluit 2016/425 Deze onderdelen voorzien in de correctie van verwijzingen in artikelen 3.138, tweede lid, 3.139, tweede lid, 4.92, 4.94b, vierde lid, 4.94dc, vierde lid, 4.94dh, tweede lid, en 4.103da, tweede lid, naar een verouderd BBT-informatiedocument. Dit BBT-informatiedocument over het beoordelen van stoffen en preparaten voor de uitvoering van het emissiebeleid water is geactualiseerd en van naam veranderd. Dit is nu het document Algemene BeoordelingsMethodiek 2016. Dit document is per 1 juli 2016 aangewezen als BBT-informatiedocument onder het Besluit omgevingsrecht (Stcrt. 2016, 14782).

Toelichting artikel 3.138 tweede lid onderdeel a, artikel 3.139 tweede lid, artikel 4.92, artikel 4.94b vierde lid, artikel 4.94dc vierde lid, artikel 4.94dh tweede lid en artikel 4.103da tweede lid n.a.v. wijzigingsbesluit 2019/194 In paragraaf 3.6.3 (Industrieel vervaardigen of bewerken van voedingsmiddelen of dranken) en afdeling 4.7 (Activiteiten met betrekking tot grafische processen) werd nog verwezen naar saneringsinspanning A bij de Algemene BeoordelingsMethodiek 2016. In het betreffende BBT-informatiedocument is dit sinds enkele jaren gewijzigd in saneringsinspanning Z of A. De artikelen in het Activiteitenbesluit zijn nu dienovereenkomstig gewijzigd.

- 3 In afwijking van het tweede lid kan het bevoegd gezag, indien het belang van de bescherming van het milieu zich daar niet tegen verzet, bij maatwerkvoorschrift het lozen van afvalwater, bedoeld in dat lid, toestaan. Artikel 2.2, vierde lid, is van overeenkomstige toepassing.

- 4 Het afvalwater wordt voorafgaand aan het lozen in een vuilwaterriool niet onderworpen aan een biologische behandeling.

- 5 Het bevoegd gezag kan, indien het belang van de bescherming van het milieu zich daartegen niet verzet,

bij maatwerkvoorschrift, in afwijking van het vierde lid, een biologische behandeling toestaan voorafgaand aan het lozen in een vuilwaterriool.

- 6 Bij het in het vuilwaterriool lozen van afvalwater waarbij olie, vet, zuivel, vlees of vis wordt verwerkt, wordt het afvalwater, voor vermenging met ander niet-vezelhoudend afvalwater geleid door een vetafscheider en slibvangput die voldoen aan en worden gebruikt conform NEN-EN 1825-1 en -2. In afwijking van NEN-EN 1825-1 en 2 kan met een lagere frequentie van het ledigen en reinigen dan daar vermeld worden volstaan indien dit geen nadelige gevolgen heeft voor het doelmatig functioneren van de afscheider.
- 7 Het te lozen afvalwater kan op een doelmatige wijze worden bemonsterd.
- 8 Het zesde lid is niet van toepassing op een slibvangput en een vetafscheider die zijn geplaatst binnen een inrichting voorafgaand aan het tijdstip waarop dat lid op die inrichting van toepassing werd.
- 9 Het zesde lid is eveneens niet van toepassing op een flocculatie-afscheider die binnen een inrichting is geplaatst voorafgaand aan het tijdstip waarop die leden op die inrichting van toepassing werden.

Toelichting artikel 3.139 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558 In artikel 10.29a Wm is de voorkeursvolgorde voor de verwijdering van afvalwater opgenomen. Dit artikel zegt, onder d: «huishoudelijk afvalwater en, voor zover doelmatig en kostenefficiënt, afvalwater dat daarmee wat biologische afbreekbaarheid betreft, overeenkomt, wordt ingezameld en naar een inrichting als bedoeld in artikel 3.4 van de Waterwet getransporteerd;». De hier bedoelde inrichting is een zuiveringstechnisch werk dat in beheer is bij het waterschap. Volgens de voorkeursvolgorde wordt bedrijfsafvalwater, dat overeenkomt met huishoudelijk afvalwater, bij voorkeur geloosd in het vuilwaterriool, onder de voorwaarde dat dit doelmatig en kostenefficiënt is. Deze voorwaarde is aan artikel 10.29a Wm toegevoegd met het amendement van Heugten c.s., waar in de toelichting wordt aangegeven dat deze toevoeging bedoeld is om het bedrijven mogelijk te maken hun afvalwater zelf te zuiveren of op andere manier te verwerken.

Voor de voedingsmiddelenindustrie betekent dit, dat het afvalwater bij voorkeur, zonder voorgaande zuivering, wordt geloosd in het vuilwaterriool en dat daarvan kan worden afgeweken, als het bedrijf het doelmatig en kostenefficiënt acht om het op andere wijze te behandelen.

De gemeentelijke zorgplicht

Ongezuiverd lozen in het vuilwaterriool heeft de voorkeur. Dit heeft tot gevolg dat de gemeentelijke zorgplicht ook van toepassing is op deze lozing. Gemeenten hebben op grond van artikel 10.33 van de Wm een zorgplicht ten aanzien van de inzameling en het transport van stedelijk afvalwater. Stedelijk afvalwater is huishoudelijk afvalwater of een mengsel daarvan met bedrijfsafvalwater, afvloeiend hemelwater, grondwater of ander afvalwater.

Deze zorgplicht brengt met zich, dat de gemeente (in samenhang met de beheerder van een rioolwaterzuiveringsinstallatie (RWZI)) in beginsel de mogelijkheid moet bieden dat een voedingsmiddelenbedrijf het afvalwater bij de gemeente, en vervolgens de RWZI, kan aanbieden. Dit betekent niet, dat de gemeente het afvalwater bij het bedrijf moet ophalen of een vuilwaterriool dient aan te leggen tot de perceelsgrens. Van het bedrijf kan een redelijke inspanning gevraagd worden het afvalwater in het vuilwaterriool of direct in de RWZI te brengen. In de huidige praktijk is het ook al zo dat nieuw te vestigen bedrijven op locaties waar (nog) geen vuilwaterriool aanwezig is, in belangrijke mate de kosten voor de aanleg van die riolering voor hun rekening nemen.

Het kan ook zo zijn dat de RWZI onvoldoende capaciteit heeft om het afvalwater van het te vestigen voedingsmiddelenbedrijf te verwerken. De vestigingswens van het bedrijf kan niet leiden tot een verplichting de communale RWZI uit te breiden, dit zou tot onredelijke maatschappelijk kosten leiden. In dat geval is dit een van de aspecten die aan de orde moeten komen bij de besluitvorming om het bedrijf al dan niet op die locatie te vestigen.

Een bedrijf kan er voor kiezen de behandeling van het afvalwater zelf ter hand te nemen, bijvoorbeeld door middel van een anaerobe zuivering, met biogasproductie. Die behandeling van het afvalwater moet aan de gebruikelijke voorwaarden in het belang van het milieu (de beste beschikbare technieken) voldoen. Er resteert dan echter een afvalwater dat nog niet geschikt is om te lozen in het milieu, zoals het oppervlaktewater, maar wat betreft biologische afbreekbaarheid, ook niet meer overeenkomt met huishoudelijk afvalwater.

Het is dan bedrijfsafvalwater zoals elk ander bedrijfsafvalwater, waarvoor het bedrijf in eerste instantie zelf verantwoordelijk is. Aangezien het niet langer afvalwater is, dat wat betreft biologische afbreekbaarheid overeenkomt met huishoudelijk afvalwater, is er niet langer sprake van de gemeentelijke zorgplicht! Daarmee mag dit afvalwater nog wel in het vuilwaterriool geloosd worden (onder expliciete toestemming en voorwaarden van het bevoegd gezag), maar de gemeente niet de zorgplicht heeft het te ontvangen.

Lozen in vuilwaterriool weigeren

De gemeente kan argumenten hebben dit afvalwater niet te willen ontvangen, hierbij behartigt de gemeente tevens de belangen van het waterschap als beheerder van het zuiveringstechnisch werk. Als weigeringsgronden kunnen zowel kwantitatieve als kwalitatieve aspecten een rol spelen. Kwantitatieve redenen kunnen zijn, dat de capaciteit van het openbare vuilwaterriool onvoldoende is voor het te lozen debiet, of dat het zuiveringstechnisch werk, waar de lozing uiteindelijk op uitkomt, de omvang van de lozing niet aan kan (onvoldoende hydraulische capaciteit).

Een kwalitatieve reden kan zijn, dat het afvalwater door de voorzuivering een dusdanige samenstelling heeft gekregen, dat het de doelmatige werking van het zuiveringstechnisch werk nadelig beïnvloed. De beheerder van het zuiveringstechnisch werk kan dit onderbouwen. De samenstelling van stedelijk afvalwater voldoet gemiddeld aan de volgende verhoudingen:

- maximale verhouding $m^3/ie = 0,35$;
- minimale verhouding CZV/P-totaal = 50;
- minimale verhouding CZV/N-totaal = 8;
- maximale verhouding CZV/BZV5 = 3.

Als het afvalwater van een voedingsmiddelenbedrijf dat geloosd wordt in het vuilwaterriool overeenkomt met deze samenstelling, zal de doelmatige werking van het zuiveringstechnisch werk in het algemeen niet nadelig beïnvloed worden.

In concrete situaties hoeft dit natuurlijk niet altijd te leiden tot weigering van de lozing. Veelal kunnen bepaalde maatregelen bij het

bedrijf ook tot een bevredigende oplossing leiden. Die maatregelen zijn dan echter afhankelijk van de lokale situatie en zullen in overleg met het bevoegd gezag, de beheerder van het vuilwaterriool, de gemeente, en de beheerder van het zuiveringstechnisch werk moeten worden vastgesteld en in een maatwerkvoorschrift op grond van het Activiteitenbesluit moeten worden verankerd. De gemeentelijke zorgplicht voor de inzameling van het afvalwater is beperkt tot het ongezuiverde afvalwater, bij voorzuivering door het bedrijf heeft het bedrijf de eerste verantwoordelijkheid voor het afvalwater.

Kiest een voedingsmiddelenbedrijf voor behandeling van het afvalwater, dan wordt het zelf verantwoordelijk voor de verwijdering ervan. Lozen in het milieu, oppervlaktewater of bodem, heeft dan de voorkeur, waarbij de eisen conform de BREF gelden. Dit zal aanzienlijke inspanning vergen. Lozen na voorzuivering bij het bedrijf in het vuilwaterriool is slechts toegestaan onder expliciete toestemming en voorwaarden van het bevoegd gezag. Dit wordt dan vastgelegd in een maatwerkvoorschrift op grond van het Activiteitenbesluit. Gezien de vereiste inspanningen om direct lozen in het oppervlaktewater mogelijk te maken zal lozen in het vuilwaterriool voor de hand liggen. Er kunnen echter doorslaggevende lokale factoren aan de orde zijn die dit lozen onmogelijk maken of die aan dit lozen extreme voorwaarden stellen. Nazuiveren om het geschikt te maken voor direct lozen wordt dan weer een optie, evenals de optie van ongezuiverd lozen in het vuilwaterriool. Biologische zuivering voorafgaand aan lozing op de riolering wordt in nieuwe gevallen in beginsel niet toegestaan. Bij maatwerkvoorschrift kan hier echter van worden afgeweken. Zie beste beschikbare technieken afvalwater.

Bij het verwerken van olie, vet, zuivel, vlees of vis is voor lozing van het afvalwater op het riool minimaal een vetafscheider nodig. Nieuwe afscheiders moeten voldoen aan de nieuwe NEN-norm, voor bestaande afscheiders blijft de oude NEN-norm gelden. Volgens de NEN-norm moet de grootte van een afscheider voor afvalwater van vleesverwerking op een aangepaste manier gekozen worden. Om bij latere wijzigingen in de bedrijfsvoering na te kunnen gaan of de afscheider nog steeds voldoet, is gevraagd of de manier waarop dat gedaan wordt in een rapport vastgelegd kan worden.

Flocculatie wordt niet in de voorschriften verwerkt, omdat van deze techniek verschillende uitvoeringen voorkomen en er geen norm of standaard is, zoals voor vetafscheiders. De meest voorkomende vormen van flocculatie zijn overigens (meer dan) gelijkwaardig aan een vetafscheider. Via het overgangsrecht wordt gezorgd dat bestaande bedrijven die flocculatie toepassen niet aan het vetafscheider-voorschrift hoeven te voldoen. Voor nieuwe situaties kan flocculatie als gelijkwaardige voorziening toegestaan worden, mits het bedrijf aan het bevoegd gezag aangeeft hoe de flocculatie er precies uit komt te zien.

Toegepaste reinigings- en ontsmettingsmiddelen

De middelen die worden toegepast zijn meestal gecombineerde reinigings- en ontsmettingsmiddelen. De toegepaste middelen moeten zijn toegelaten op grond van de Bestrijdingsmiddelenwet. Bij de toelating beoordeelt het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (CTGB) het milieueffect van de middelen bij normaal gebruik. Normaal gebruik wil voor de vleessector zeggen dat het middel volgens de gebruiksvoorschriften wordt gedoseerd en toegepast, en na gebruik wordt geloosd op de riolering. Voor de toegepaste middelen betekent dit, dat ervan uitgegaan mag worden dat het milieueffect bij lozing op de riolering voldoende beoordeeld is, zodat er op grond van dit besluit geen aanvullende informatie gevraagd hoeft te worden en geen aanvullende eisen gesteld worden. De voorwaarden hierbij zijn, dat:

- de middelen zijn toegelaten op grond van de Bestrijdingsmiddelenwet, en
- de middelen worden toegepast conform het gebruiksvoorschrift.

De toelating en het gebruiksvoorschrift zijn in te zien op www.ctgb.nl.

Als bij handhaving problemen geconstateerd worden door onzorgvuldig gebruik van de middelen wordt geadviseerd eerst te kijken naar het officiële gebruiksvoorschrift; bij problemen kan naleving van het gebruiksvoorschrift via de zorgplicht afgedwongen worden. Als een bedrijf overweegt een maatwerkvoorschrift aan te vragen voor lozing van deze middelen op bodem of oppervlaktewater, zal over het algemeen een aanvullende stoffenbeoordeling nodig zijn. Overigens ligt het niet voor de hand om deze stoffen op bodem of oppervlaktewater te lozen. Tenslotte is nog een aandachtspunt dat er in het verleden middelen zijn toegelaten die ethyleen diamine tetra azijnzuur (EDTA) bevatten. EDTA is een stof die problemen geeft in het oppervlaktewater. Dit is ook het geval bij lozing op de riolering. De nieuwste generatie toegelaten reinigingsmiddelen bevat geen EDTA meer. Gezien de schadelijkheid van de stof, en het feit dat er voldoende EDTA-vrije middelen verkrijgbaar zijn, is het wenselijk dat het gebruik van EDTA beëindigd wordt. Aan de bedrijven wordt geadviseerd de middelen die worden toegepast te screenen, en eventuele EDTA-houdende middelen niet meer aan te schaffen. Beëindiging van het gebruik van EDTA valt onder de algemene zorgplicht (artikel 2.1 van het besluit).

Toelichting artikel 3.139 n.a.v. wijzigingsbesluit 2014/20 Het was niet mogelijk om stoffen met een saneringsinspanning A volgens het in artikel 3.139, tweede lid, genoemde BBT-informatiedocument in het vuilwaterriool toe te staan. Dat was een ongewenst gebrek. Evenals bij lozen in een oppervlaktewaterlichaam op grond van artikel 3.138 kunnen zich situaties voordoen waarbij deze mogelijkheid wel gewenst is. Door in het derde lid een maatwerkvoorschrift op te nemen is deze omissie met dit onderdeel hersteld.

Artikel 3.140

- 1 Een inrichting voor het vervaardigen of bewerken van voedingsmiddelen of dranken wordt uitsluitend opgericht of uitgebreid in capaciteit voor dat vervaardigen of bewerken indien nieuwe geurhinder ter plaatse van geurgevoelige objecten door die oprichting of uitbreiding wordt voorkomen. De eerste volzin is eveneens van toepassing op het wijzigen van de inrichting, indien die wijziging leidt tot een grotere of andere geurbelasting ter plaatse van een of meer geurgevoelige objecten.
- 2 Het bevoegd gezag kan in afwijking van het eerste lid bij maatwerkvoorschrift een bepaalde mate van nieuwe geurhinder ter plaatse van geurgevoelige objecten toestaan, indien het belang van de bescherming van het milieu zich daartegen niet verzet. Bij het opstellen van het maatwerkvoorschrift is artikel 2.7a van overeenkomstige toepassing en houdt het bevoegd gezag rekening met vastgesteld lokaal beleid ten aanzien van geurhinder.
- 3 Het bevoegd gezag kan, indien blijkt dat ten gevolge van het vervaardigen of bewerken van voedingsmiddelen of dranken de geurhinder ter plaatse van een of meer geurgevoelige objecten een

aanvaardbaar niveau overschrijdt, onverminderd artikel 2.7a bij maatwerkvoorschrift bepalen dat een bepaalde geurbelasting ter plaatse van geurgevoelige objecten niet wordt overschreden, dan wel dat technische voorzieningen in de inrichting worden aangebracht of gedragsregels in de inrichting in acht worden genomen om de geurhinder tot een aanvaardbaar niveau te beperken.

Toelichting artikel 3.140 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558 Dit artikel geeft een regeling voor geur voor de voedingsmiddelenindustrie. Het algemene beleidsuitgangspunt is het voorkomen van nieuwe hinder. Voor bestaande situaties wordt een aanpak geschetst om hinder tot een acceptabel niveau te beperken. De beoordeling welke mate van geurhinder nog acceptabel is, is aan het bevoegd gezag.

Nieuwe situaties

Indien een nieuw voedingsmiddelenbedrijf zich op een locatie vestigt, geldt het hierboven aangegeven algemene beleidsuitgangspunt inzake het voorkomen van nieuwe hinder. Dit wordt als volgt ingevuld.

- a Bepalend voor de locatiekeuze is het bestemmingsplan, niet de milieuregelgeving. Het bestemmingsplan moet aangeven waar bedrijven met een grote hindercontour zich kunnen vestigen.
- b Een nieuw bedrijf moet nieuwe geurhinder voorkomen.
- c Bij de melding overlegt het bedrijf informatie hoe het aan dit uitgangspunt kan voldoen. Aan de vorm van deze informatie worden verder geen eisen gesteld.
- d Het bevoegd gezag kan op basis van de melding om een geuronderzoek vragen, indien het aannemelijk kan maken dat toch geurhinder kan optreden.
- e Het bevoegd gezag kan (op verzoek van het bedrijf) bij maatwerkvoorschrift meer geurhinder toestaan. Dit moet gebaseerd zijn op lokaal beleid, en kan nooit meer zijn dan een acceptabel hinderniveau.
- f Bij het maatwerk kunnen naast het hinderniveau concrete maatregelen worden voorgeschreven die nodig zijn om het voorgeschreven hinderniveau te bereiken.

Dit uitgangspunt is neergelegd in artikel 1.17 en het eerste en tweede lid van artikel 3.140.

Verwijdering van afvalwater

Ook de verwijdering van afvalwater is een relevant aspect is bij de keuze voor een vestigingslocatie van een voedingsmiddelenbedrijf. De afvalwaterstroom kan, in alle gevallen waarin lozing in het vuilwaterriool aan de orde is, een relevante rol spelen. Bij grotere bedrijven zal het te lozen debiet zodanig zijn dat het een substantieel deel van het stedelijk afvalwater gaat uitmaken en daarmee direct invloed uitoefent op het systeem van riolering en zuivering. Het is van belang bij de beslissing tot vestiging van een bedrijf op een bepaalde locatie deze aspecten in ogenschouw te nemen.

Indien voor het bedrijfsafvalwater geen gebruik wordt gemaakt van het vuilwaterriool en de RWZI, gelden voor het bedrijf eisen uit de BREF, eventueel aangevuld met maatregelen die vanwege de kwaliteit van het ontvangende oppervlaktewater noodzakelijk zijn. Ook in dat geval kunnen, vanwege de lokale situatie, de noodzakelijke maatregelen belemmerend zijn om de inrichting op die locatie te vestigen. Dit kan ook voorkomen bij wijziging of uitbreiding van een bestaande inrichting.

Bestaande situaties

Voor bestaande situaties geldt het uitgangspunt dat de geurhinder in principe al is teruggebracht tot een acceptabel niveau. Dit wordt als volgt ingevuld:

- a Een bestaand bedrijf krijgt geen voorschriften over geurhinder, buiten eventuele standaardvoorschriften die voor een concrete activiteit of installatie gelden.
- b Het bevoegd gezag kan bij maatwerk concrete maatregelen voorschrijven indien het aan de hand van de NeR kan aantonen dat de geurhinder een acceptabel niveau overschrijdt.

Dit uitgangspunt is neergelegd in het derde lid van artikel 3.140.

Wijzigingen van bestaande situaties

Ook hier geldt het algemene uitgangspunt dat nieuwe geurhinder moet worden voorkomen:

- a Wijziging van een bestaand bedrijf mag geen toename van de geurhinder veroorzaken.
- b Bij de melding overlegt het bedrijf informatie hoe het aan dit uitgangspunt kan voldoen. Aan de vorm van deze informatie worden verder geen eisen gesteld.
- c Het bevoegd gezag kan op basis van de melding om een geuronderzoek vragen, indien het aannemelijk kan maken dat de geurhinder toch toe kan nemen.
- d Het bevoegd gezag kan (op verzoek van het bedrijf) bij maatwerkvoorschrift meer geurhinder toestaan. Dit moet gebaseerd zijn op lokaal beleid, en kan nooit meer zijn dan een acceptabel niveau van geurhinder.
- e Bij het maatwerk kunnen naast het hinderniveau concrete maatregelen worden voorgeschreven die nodig zijn om het voorgeschreven hinderniveau te bereiken.

Dit uitgangspunt is neergelegd in artikel 1.17 en het eerste en tweede lid van artikel 3.140.

Artikel 3.141

1 Onverminderd artikel 2.5, eerste, vierde en zesde lid, en artikel 2.6 is bij het vervaardigen of bewerken van voedingsmiddelen of dranken waarbij voedingsmiddelen of dranken of grondstoffen daarvan worden gedroogd, gemalen, gebrand of geroosterd of waarbij goederen behorend tot de stofklasse S1, S2, S3 of S4 worden gemengd, de emissieconcentratie van stofklasse S niet meer dan:

- a 5 milligram per normaal kubieke meter, indien de massastroom van stofklasse S naar de lucht gelijk is aan of groter is dan 200 gram per uur, en
- b 50 milligram per normaal kubieke meter, indien de massastroom van stofklasse S kleiner is dan 200

gram per uur.

- 2 Het bevoegd gezag kan in de gevallen, bedoeld in het eerste lid, indien het gaat om een emissie van hygroscopisch stof, indien de massastroom van stofklasse S naar de lucht gelijk is aan of groter is dan 200 gram per uur, indien de toepassing van een filtrerende afscheider technisch niet haalbaar is en indien het belang van de bescherming van het milieu zich daartegen niet verzet, bij maatwerkvoorschrift een hogere emissieconcentratie van stofklasse S toestaan. De emissieconcentratie die bij maatwerkvoorschrift wordt toegestaan, bedraagt ten hoogste 50 milligram per normaal kubieke meter.
- 3 Bij maatwerkvoorschrift, bedoeld in het tweede lid, kunnen eisen worden gesteld met betrekking tot:
 - a het controleren van de emissieconcentratie van stofklasse S, of
 - b het onderhoud en de controle van een emissiebeperkende techniek die in de inrichting wordt ingezet om aan het maatwerkvoorschrift te voldoen.
- 4 Bij het vervaardigen of bewerken van voedingsmiddelen of dranken waarbij voedingsmiddelen of dranken of grondstoffen daarvan worden gedroogd, gemalen, gebrand of geroosterd of waarbij goederen behorend tot de stuifklasse S1, S2, S3 of S4 worden gemengd, wordt ten behoeve van het voorkomen dan wel beperken van diffuse emissies en het doelmatig verspreiden van emissies naar de buitenlucht voldaan aan de bij ministeriële regeling gestelde eisen.

Toelichting artikel 3.141 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558 Bij een aantal processen in de voedingsmiddelenindustrie komen emissies van stof vrij. Dit geldt vooral voor situaties waar voedingsmiddelen of grondstoffen daarvan worden gedroogd, gemalen, gebrand of geroosterd of waarbij goederen behorend tot de stuifklasse S1, S2, S3 of S4 worden gemengd. In die gevallen gelden de normale emissie-eisen voor stof, waaraan in principe met een filtrerende afscheider kan worden voldaan. De filtrerende afscheider is in de regeling opgenomen als erkende maatregel bij dit voorschrift. Verder worden in de regeling voorschriften gesteld om de doelmatige verspreiding van deze emissies te borgen. Een uitzondering op de standaardemissie voor stof geldt voor processen waarbij hygroscopisch stof vrijkomt. Dit is, simpel gezegd, een stof die vocht aantrekt en dus nat en plakkerig is. Voor een hygroscopische stof zijn filtrerende afscheiders niet toepasbaar om technische en bedrijfseconomische redenen. Derhalve kan in overleg met het bevoegd gezag in een maatwerkvoorschrift gekozen worden voor niet filtrerende afscheiders. Bij het gebruik van niet filtrerende afscheiders (en er aldus sprake is van een hygroscopische stof) zijn in de sector bij toepassing van natte wassers waarden haalbaar van < 10 mg/m³ en bij toepassing van cyclonenbatterijen < 25 mg/m³. Bij de keuze van de toe te passen techniek dient rekening te worden gehouden met integrale milieueffecten, lokale technische kenmerken en geografische ligging van de installatie en de plaatselijke milieuomstandigheden. In het maatwerkvoorschrift kan ook worden vastgelegd op welke manier de gekozen techniek wordt gecontroleerd.

Afdeling 3.7 Sport en recreatie

Toelichting afdeling 3.7 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558 In Afdeling 3.7 zijn vijf paragrafen opgenomen. Vier daarvan zijn paragrafen die overgeheveld zijn van hoofdstuk 4 naar hoofdstuk 3. Het betreft paragraaf 4.8.8 Traditioneel schieten, paragraaf 4.8.5 Bieden van gelegenheid voor het beoefenen van sport in de buitenlucht, paragraaf 4.8.5a Recreatief vissen en 4.8.5b Gebruiken van gewasbeschermingsmiddelen op sport- of recreatieterreinen. Deze paragrafen zijn opgenomen in de artikelen 3.145 tot en met 3.152 van het Activiteitenbesluit. Over het verplaatsen van voorschriften voor activiteiten van hoofdstuk 4 naar hoofdstuk 3 is in het algemeen deel al ingegaan. Er is één nieuwe paragraaf in Afdeling 3.7 opgenomen. Het betreft het schieten op een binnenschietbaan.

§ 3.7.1 Binnenschietbanen

Artikel 3.142

Deze paragraaf is van toepassing op het schieten op een schietbaan of een combinatie van schietbanen in een gebouw of een deel van een gebouw, zonder open zijden en met een gesloten afdekking.

Toelichting artikel 3.142 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558 Aan de constructie van een binnenschietbaan zijn eisen gesteld ten einde te voorkomen dat een direct schot of een ricochet (het terugkaatsen van een projectiel) de baan kan verlaten, zodat de onveilige zone beperkt blijft tot de schietbaan zelf en er geen gevaar buiten de inrichting is. Binnenschietbanen zijn te verdelen in banen voor wapens met klein kaliber en voor wapens met groot kaliber, waarbij groot kaliber meer dan .22 (0,22 inch oftewel 5,59 mm) bedraagt. Klein kaliber-wapens, zowel vuistvuurwapens (pistool of revolver) als schoudervuurwapens (karabijn of geweer), hebben als kenmerk dat de trefenergie van de afgevuurde projectielen relatief beperkt is. De banen voor het schieten met klein kaliber-wapens komen voor in lengten van 10 tot 50 meter. Binnenschietbanen voor groot kaliber-wapens zijn te verdelen in banen voor vuistvuurwapens en banen voor schoudervuurwapens. Banen voor vuistvuurwapens met een groot kaliber zijn 10 tot 50 meter lang, banen voor schoudervuurwapens met een groot kaliber kunnen in verschillende lengten voorkomen. De meeste zijn 50 of 100 meter lang. Naast het voldoen aan bepaalde constructieve eisen dienen schietbanen uitgerust te zijn met een kogelvanger die ervoor zorgt dat de bouwconstructie, met name de achterwand, niet wordt beschadigd door projectielen of ricochets. De achterwand blijft zo voldoende stevig om projectielen of ricochets tegen te houden. Bij klein kaliberbanen zijn dat gewoonlijk vrij eenvoudige metalen bakken, waarin de kogels worden afgeketst naar een zandbak. Banen voor schoudervuurwapens met een groot kaliber zijn in het algemeen voorzien van een zandkogelvanger en banen voor vuistvuurwapens van een stalen kogelvanger. Ook worden kogelvangers met kunststof toegepast, vaak bestaand uit rubbergranulaat. Binnenschietbanen worden hoofdzakelijk gebruikt voor de beoefening van de schietsport maar ook voor training van bijvoorbeeld politiemedewerkers. Gezien de disciplines die bij de schietsport voorkomen, ook bij wedstrijden in nationale en internationaal verband, zijn de kalibers beperkt tot aan .50 ofwel 0,50 inch (12,7 mm). De inchmaat voor de aanduiding van de maatvoering van wapens is gebruikelijk voor de meeste kalibers. Grotere kalibers bestaan wel bij historische wapens, zoals voorladers. Bij dergelijke wapens is de energie van de afgeschoten kogels door een lagere afvuursnelheid lager dan die van moderne wapens. Dit brengt met zich mee dat ondanks de soms veel grotere kalibers er

voor het schieten met deze wapens geen extra maatregelen aan de binnenschietbanen nodig zijn.

Bij het schieten worden afvalstoffen geproduceerd, zoals kogelresten, patroonhulzen, kruitstof op de baan, wanden, en kruitgassen en -stof. Ten aanzien van de afvoer van (gevaarlijke) afvalstoffen verwezen naar de bestaande maatregelen van het besluit. Voor de afvoer van kruitgassen en -stof en het waarborgen van voldoende verse lucht moet een binnenschietbaan van een mechanisch ventilatiesysteem zijn voorzien. De afgevoerde lucht kan lood, koper, en afbraakproducten van de verbranding van kruit zoals koolwaterstoffen en nitreuze gassen bevatten. Wat betreft de eisen en maatregelen is daarom aangesloten bij de systematiek van het besluit met betrekking tot metaalbewerking.

Wat betreft de geluidseisen is eveneens aangesloten bij de voorschriften van het besluit. Onderzoek heeft uitgewezen dat dit voor binnenschietbanen mogelijk is (TNO-MON-RPT-2010-02661 Binnenschietbanen in het Activiteitenbesluit, TNO 29 oktober 2010). Voor het meten van de geluidsbelasting gaat het Activiteitenbesluit uit van de Handleiding Meten en Rekenen Industrielawaai (1999). In deze handleiding is gesteld dat deze niet van toepassing is op schietgeluid. Voor de inventarisatie en beoordeling van schietgeluid wordt verwezen naar de Circulaire Schietlawaai (oorspronkelijke versie 1979). Deze circulaire geeft echter geen meetmethode voor het bepalen van de geluidbelasting van binnenschietbanen. Daarom is een specifiek meetvoorschrift opgesteld voor het meten van schietgeluid van binnenschietbanen. Dit meetvoorschrift is als bijlage opgenomen bij de regeling behorende bij dit wijzigingsbesluit. Bij de melding van een binnenschietbaan dient een akoestisch rapport te worden ingediend dat is opgesteld conform dit meetvoorschrift.

Artikel 3.143

- 1 Onverminderd artikel 2.5, eerste, vierde en zesde lid, en artikel 2.6 is bij het schieten op een binnenschietbaan, de emissieconcentratie van stofklasse S niet meer dan:
 - a 5 milligram per normaal kubieke meter, indien de massastroom van stofklasse S naar de lucht gelijk is aan of groter is dan 200 gram per uur, en
 - b 50 milligram per normaal kubieke meter, indien de massastroom van stofklasse S kleiner is dan 200 gram per uur.
- 2 Bij het schieten op een binnenschietbaan wordt ten behoeve van het voorkomen dan wel voor zover dat niet mogelijk is het beperken van diffuse emissies en stofhinder en het doelmatig verspreiden van emissies naar de buitenlucht, voldaan aan de bij ministeriële regeling gestelde eisen.

Toelichting artikel 3.143 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558 Bij het schieten op een binnenschietbaan komen stof en gassen vrij. Deze bestaan uit lood en koper en uit de afbraakproducten van de verbranding van kruit (koolwaterstoffen, nitreuze gassen). De hoeveelheden gassen in relatie tot hun milieueffecten zijn beperkt. Voor wat betreft de emissieconcentratie-eis voor stofklasse S (totaal stof) is aangesloten bij de eisen van de NeR. In de ministeriële regeling zijn concrete maatregelen opgenomen waarmee, bij juiste dimensionering, uitvoering en onderhoud, aan de emissieconcentratie-eisen in dit artikel wordt voldaan.

Artikel 3.144

- 1 Bij het schieten op een binnenschietbaan wordt ten behoeve van:
 - a het voorkomen van risico's voor de omgeving en ongewone voorvallen, dan wel voor zover dat niet mogelijk is het zoveel mogelijk beperken van de risico's voor de omgeving en de kans dat ongewone voorvallen zich voordoen en de gevolgen hiervan, of
 - b het voorkomen dan wel, voor zover dat niet mogelijk is, het zoveel mogelijk beperken van bodemverontreiniging;ten minste voldaan aan de bij ministeriële regeling gestelde eisen.
- 2 Voor de bepaling van het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau ($L_{Ar,LT}$) en het maximaal geluidniveau L_{Amax} , veroorzaakt door een inrichting met een binnenschietbaan, wordt voldaan aan bij ministeriële regeling gestelde eisen.

Toelichting artikel 3.144 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558 Te allen tijde moet worden voorkomen dat kogels, projectielen of delen daarvan buiten de inrichting terecht komen en gevaar voor de omgeving opleveren. Hiervoor wordt de effectbenadering toegepast: er mag nooit een kogel of projectiel of delen daarvan de schietbaan verlaten. In de ministeriële regeling zijn concrete maatregelen opgenomen waarmee dit gewaarborgd wordt. Verder biedt dit artikel de grondslag om bij ministeriële regeling bodembeschermende voorzieningen te vereisen. Het gaat erom dat voorkomen wordt dat hulzen van verschoten munitie op of in de bodem terecht komen en kogels en projectielen of delen daarvan nabij het schietpunt.

§ 3.7.2 Traditioneel schieten

Artikel 3.145

Deze paragraaf is van toepassing op het door schutterijen of schuttersgilden schieten met buksen of geweren vanaf een vaste standplaats op een stilstaand doel in de buitenlucht.

Artikel 3.146

Bij het traditioneel schieten wordt:

- a in afwijking van artikel 2.9, eerste lid, ten behoeve van het voorkomen dan wel, voor zover dat niet mogelijk is, het zoveel mogelijk beperken van de belasting van de bodem, of

- b ten behoeve van het voorkomen van risico's voor de omgeving en ongewone voorvallen, dan wel voor zover dat niet mogelijk is het zoveel mogelijk beperken van de risico's voor de omgeving en de kans dat ongewone voorvallen zich voordoen en de gevolgen hiervan, ten minste voldaan aan de bij ministeriële regeling gestelde eisen.

§ 3.7.3 Bieden van gelegenheid voor het beoefenen van sport in de buitenlucht

Artikel 3.147

Deze paragraaf is van toepassing op het bieden van gelegenheid voor het beoefenen van sport in de buitenlucht waarbij terreinverlichting wordt toegepast.

Artikel 3.148

- 1 De verlichting bij een gelegenheid voor sportbeoefening in de buitenlucht is uitgeschakeld:
 - a tussen 23.00 uur en 07.00 uur, en
 - b indien er geen sport wordt beoefend noch onderhoud plaatsvindt.
- 2 Het eerste lid is niet van toepassing op dagen of dagdelen in verband met:
 - a de viering van festiviteiten die bij of krachtens een gemeentelijke verordening zijn aangewezen, in de gebieden in de gemeente waarvoor de verordening geldt;
 - b de viering van andere festiviteiten die plaatsvinden in de inrichting, waarbij het aantal bij of krachtens een gemeentelijke verordening aan te wijzen dagen of dagdelen niet meer mag bedragen dan twaalf per kalenderjaar, of
 - c door het bevoegd gezag aangewezen activiteiten in een inrichting, anders dan festiviteiten als bedoeld in onderdeel b, waarbij het aantal aan te wijzen dagen of dagdelen gebaseerd op dit artikel tezamen niet meer bedraagt dan twaalf dagen per kalenderjaar.
- 3 Een festiviteit of activiteit als bedoeld in het tweede lid die maximaal een etmaal duurt, maar die zowel voor als na 00.00 uur plaatsvindt, wordt hierbij beschouwd als plaatshebbende op één dag.

§ 3.7.4 Recreatieve visvijvers

Artikel 3.149

Deze paragraaf is van toepassing op het lozen van spuiwater uit recreatieve visvijvers.

Artikel 3.150

- 1 Het lozen van spuiwater uit recreatieve visvijvers in een oppervlaktewaterlichaam, op of in de bodem of in een voorziening voor de inzameling en het transport van afvalwater, niet zijnde een vuilwaterriool, is toegestaan.
- 2 Het lozen van spuiwater uit recreatieve visvijvers in een vuilwaterriool is verboden.

§ 3.7.5 Gebruiken van gewasbeschermingsmiddelen op sport- of recreatieterreinen

Artikel 3.151

Deze paragraaf is van toepassing op het gebruiken van gewasbeschermingsmiddelen op sport- of recreatieterreinen.

Artikel 3.152

- 1 Bij het lozen van gewasbeschermingsmiddelen in een oppervlaktewaterlichaam ten gevolge van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen op een sport- of recreatieterrein in de nabijheid van een oppervlaktewaterlichaam wordt ten minste voldaan aan het tweede tot en met het derde lid.
- 2 Binnen een afstand van een meter vanaf de insteek van een oppervlaktewaterlichaam worden gewasbeschermingsmiddelen niet gebruikt met apparatuur die bestemd is voor het druppelsgewijs gebruiken van gewasbeschermingsmiddelen, met uitzondering van pleksgewijze onkruidbestrijding met een afgeschermd spuitdop.
- 3 Binnen een afstand van 14 meter vanaf de insteek van een oppervlaktewaterlichaam:
 - a worden gewasbeschermingsmiddelen slechts gebruikt met mechanisch voortbewogen apparatuur, indien deze uitsluitend is voorzien van driftarme doppen, en zodanig is ingesteld dat de spuitdoppen zich niet hoger dan 50 cm boven de grond bevinden;
 - b wordt geen gebruik gemaakt van een spuitgeweer dat is voorzien van een werveldop of dat gebruik maakt van een werkdruk van 5 bar of hoger;

- c worden geen gewasbeschermingsmiddelen gebruikt bij een windsnelheid van meer dan 5 meter per seconde gemeten op twee meter boven het grondoppervlak.

Toelichting artikel 3.152, derde lid onder c, n.a.v. wijzigingsbesluit 2017/305 In overeenstemming met het nieuwe vijfde lid van artikel 3.83 wordt de wijze van het meten van de windsnelheid aangepast.

Afdeling 3.8 Overige activiteiten

§ 3.8.1 Tandheelkunde

Paragraaf 3.8.1 vervalt met ingang van 01-01-2021 vanuit Stb. 2019-55

Toelichting op het vervallen van paragraaf 3.8.1m.i.v. 01-01-2021 n.a.v. wijzigingsbesluit 2019/55 Vanaf 1 januari 2021 moeten op grond van artikel 10, vierde lid, onder b, van de kwikverordening alle in gebruik zijnde amalgaamscheiders het gespecificeerde retentieniveau bieden. Handelen in strijd met deze bepaling is verboden op grond van artikel 2.8 van dit besluit. Op grond van de artikelen 3.153 en 3.154 van het Activiteitenbesluit milieubeheer moeten amalgaamscheiders voldoen aan NEN-EN-ISO 11143. Essentie van deze norm is dat amalgaamscheiders tenminste 95% van de amalgaamdeeltjes in het afvalwater van tandartspraktijken moeten tegenhouden, voordat het afvalwater in het vuilwaterriool komt. Nu artikel 10, vierde lid, onder b, van de kwikverordening hetzelfde regelt, komt paragraaf 3.8.1. van het Activiteitenbesluit milieubeheer met ingang van 1 januari 2021 vervallen. Indien een exploitant van een tandheelkundige inrichting na die datum blijft voldoen aan NEN-EN-ISO 11143, voldoet hij daarmee, gelet op artikel 10, vijfde lid, van de kwikverordening, aan de eisen van de kwikverordening.

Toelichting paragraaf 3.8.1 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558 Paragraaf 3.3.3 Tandheelkunde (oud) is in verband met een logische opbouw van het Activiteitenbesluit overgeheveld naar paragraaf 3.8.1 onder afdeling 3.8. Overige Activiteiten.

Artikel 3.153

Deze paragraaf is van toepassing op tandheelkundige bewerkingen met amalgaam.

Artikel 3.154

Bij het in het vuilwaterriool lozen van afvalwater afkomstig van tandheelkundige bewerkingen wordt ten behoeve van het verwijderen van amalgaam, het amalgaamhoudend afvalwater geleid door een amalgaamscheider, die voldoet aan de eisen gesteld in NEN-EN-ISO 11143.

§ 3.8.2 Gemeentelijke milieustraat

Toelichting paragraaf 3.8.2 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558 Paragraaf 3.8.2 betreft de gemeentelijke milieustraat ofwel de gemeentelijke afvalbrengstations. De implementatie van de Richtlijn industriële emissies brengt met zich mee dat meer gemeentelijke afvalbrengstations onder het Activiteitenbesluit gaan vallen. Dit betekent dat artikel 2.12 van het Activiteitenbesluit en artikel 2.9 van de bijbehorende regeling nu ook gaan gelden voor deze inrichtingen. Anders dan bij andere inrichtingen onder het Activiteitenbesluit (waar binnen één inrichting slechts enkele van de afvalstromen genoemd in artikel 2.9 van de Activiteitenregeling een rol spelen) worden op de gemeentelijke milieustraat vrijwel alle genoemde afvalstoffen worden aangeboden. In praktijk is het niet altijd mogelijk om op een gemeentelijk afvalbrengstation al deze stromen gescheiden te houden. Alleen al om die reden is het noodzakelijk om voor gemeentelijke milieustraten een uitzondering te formuleren op artikel 2.12 van het Activiteitenbesluit. Het is echter niet de bedoeling dat hierdoor op gemeentelijke afvalbrengstations zonder meer alle stromen samengevoegd mogen worden en al helemaal niet om toe te staan dat de resulterende mengstroom vervolgens wordt afgevoerd naar een afvalverbrandingsinstallatie. Dit zou op gespannen voet staan met het streven om zoveel mogelijk afval te recyclen en ook met de in 2009 in de Tweede Kamer aangenomen motie over de verwerking van grof huishoudelijk restafval (Kamerstukken II, 2008/09, 30 872, nr. 41). Het introduceren van een – om fysieke redenen vaak noodzakelijk – uitzondering voor gemeentelijke milieustraten op artikel 2.12 van het Activiteitenbesluit dient daarom gepaard te gaan met een specifieke regeling teneinde de recycling van het daar aangeboden afval te waarborgen. Voor de invulling van een dergelijke specifieke regeling is aangesloten bij de beleidslijn zoals die is uitgezet in de tweede wijziging van het tweede Landelijk afvalbeheerplan 2009–2021. Hierdoor gelden voor gemeentelijke afvalbrengstations die onder het Activiteitenbesluit vallen op dit punt dezelfde regels als voor gemeentelijke afvalbrengstations die toch nog onder de vergunningplicht blijven vallen. Concreet is de hoofdlijn van deze specifieke regeling voor gemeentelijke milieustraten als volgt:

- Als basisregel dienen ook gemeentelijke afvalbrengstations gescheiden aangeleverde afvalstromen gescheiden te houden en hier voorzieningen voor aan te bieden. In de Activiteitenregeling zal hiertoe een lijst met afvalstromen worden opgenomen.
- De inrichting en organisatie van en het beleid op het afvalbrengstation dienen te zijn gericht op een daadwerkelijk gebruik van de aanwezige voorzieningen door de aanbieder van het afval.
- Vanaf afvalbrengstations waar het voorgeschreven voorzieningenniveau aanwezig is en waar wordt toegezien op een juist gebruik daarvan, mag de overblijvende reststroom worden afgevoerd naar een afvalverbrandingsinstallatie.
- Wanneer het aanbieden van het voorgeschreven voorzieningenniveau niet mogelijk is, kan daarvan worden afgeweken. Dit heeft echter wel als consequentie dat de reststroom van een dergelijk afvalbrengstation moet worden afgevoerd naar een sorteerder, waar door nascheiding uiteindelijk alsnog een vergelijkbaar niveau van afvalscheiding wordt bereikt als wordt gerealiseerd op afvalbrengstations waar het voorschreven voorzieningenniveau wel aanwezig is.

In artikel 3.155 wordt aangegeven wat er verstaan wordt onder een milieustraat door een verwijzing naar de verplichting in artikel 10.22, eerste lid, van de wet. Daar wordt de gemeente de plicht opgelegd ervoor te zorgen dat er ten minste één locatie is waar inwoners grove huishoudelijke afvalstoffen achter kunnen laten. De milieustraat wordt niet altijd gerund door de gemeente zelf: er kan ook sprake zijn een bedrijf die dit in opdracht van de gemeente doet. De locatie kan uitsluitend een milieustraat zijn, maar kan

ook gecombineerd zijn met andere gemeentelijke activiteiten of bedrijfsactiviteiten. Omdat deze paragraaf is opgenomen in hoofdstuk 3 gelden de verplichtingen eveneens als er sprake is van een inrichting type C. Een mogelijke reden waarom er sprake kan zijn van een inrichting type C is omdat de activiteiten gecombineerd worden met de inname of verwerking van bepaalde soorten bedrijfsafval. In dat geval gelden de voorschriften van deze paragraaf slechts voor de inname van huishoudelijke afvalstoffen; soortgelijke verplichtingen ten aanzien van bedrijfsafval worden voorgeschreven in de vergunning.

Het eerste lid van artikel 3.156 geeft aan dat er ten behoeve van doelmatig beheer van afvalstoffen ten minste wordt voldaan aan de voorschriften in de ministeriële regeling. De term «ten minste» geeft aan dat dit geen uitputtende regeling beoogt te zijn, waardoor het mogelijk is om bij onvoorziene situaties die leiden tot een ondoelmatig beheer van afvalstoffen een beroep te doen op de zorgplicht, inclusief de maatwerkmogelijkheid daarvan. Die onvoorziene situaties zouden bijvoorbeeld kunnen voortkomen uit gecombineerd gebruik van faciliteiten voor huishoudelijk afval en bedrijfsafval.

Het tweede lid geeft aan dat indien wordt voldaan aan de specifieke eisen in de regeling, een deel van het mengverbod van artikel 2.12 terugtreedt. Dat betekent dat als de milieustraat alle inspanningen in de regeling ten behoeve van afvalscheiding heeft gerealiseerd, geaccepteerd wordt dat er een container is met restafval waarin ongelijke stromen samenkomen. De voorschriften zijn erop gericht die restcategorie zo klein mogelijk te houden, maar hij is niet volledig te elimineren.

Aangezien artikel 2.12 niet van toepassing is op inrichtingen type C, is deze vrijstelling voor een inrichting type C ook niet van toepassing. Indien in de vergunning van een inrichting type C een soortgelijk mengverbod is opgenomen als in artikel 2.12, blijft dit gelden. Aangezien bij een inrichting type C ook andere activiteiten met afvalstoffen voor kunnen komen, is het aan het bevoegd gezag om te beoordelen of een dergelijk mengverbod kan worden aangepast, in lijn met deze aanpassing.

Artikel 3.155

Deze paragraaf is van toepassing op inrichtingen waar een gemeente ter uitvoering van artikel 10.22, eerste lid, van de wet gelegenheid biedt om grove huishoudelijke afvalstoffen achter te laten.

Artikel 3.156

- 1 Bij een inrichting waar een gemeente gelegenheid biedt om grove huishoudelijke afvalstoffen achter te laten wordt ten behoeve van een doelmatig beheer van afvalstoffen ten minste voldaan aan de bij ministeriële regeling gestelde eisen.
- 2 In afwijking van artikel 2.12 is het bij een inrichting die voldoet aan de krachtens het eerste lid gestelde eisen toegestaan afvalstoffen, zijnde grove huishoudelijke afvalstoffen, te mengen met andere categorieën van afvalstoffen.

Toelichting artikel 3.156, tweede lid n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 Artikel 3.156, tweede lid, over de gemeentelijke milieustraat, is gewijzigd om aan te sluiten bij de verschillende mengvormen die te onderscheiden zijn zoals aangegeven in de toelichting op artikel 2.12, eerste lid. Verder is het artikel inhoudelijk niet gewijzigd. Het mengen van verschillende niet-gevaarlijke grove huishoudelijke afvalstoffen bij de gemeentelijke milieustraat is toegestaan. Voorwaarde voor de uitzondering is dat op de gemeentelijke milieustraat alle inspanningen ten behoeve van afvalscheiding zijn gerealiseerd. In de Activiteitenregeling is aangegeven welke inspanningen dat zijn. Als aan de regeling wordt voldaan, is het toegestaan afvalstoffen te mengen, ofwel deze in een restcontainer in te zamelen. In de restcontainer mag in geen geval gevaarlijk afval worden gedaan. Dit volgt uit artikel 10.54a van de Wm, dat van toepassing is naast het Activiteitenbesluit. Zie verder voor de precieze relatie met dat artikel de toelichting bij artikel II, onderdeel A, onder 2.

§ 3.8.3 Buitenschietbanen

Artikel 3.157

Deze paragraaf is van toepassing op het schieten op:

- a een buitenschietbaan die wordt gebruikt door de Nederlandse of een bondgenootschappelijke krijgsmacht waar minder dan 3 miljoen schoten per jaar worden afgevuurd;
- b een buitenschietbaan, niet zijnde een buitenschietbaan als bedoeld onder a, met beperkte onveilige zone;
- c een kleiduivenbaan.

Toelichting artikel 3.157 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 De nieuwe paragraaf 3.8.3 over buitenschietbanen (artikelen 3.157 tot en met 3.162) is van toepassing op banen zijn in beheer van Defensie en worden gebruikt door Defensie, een bondgenootschappelijke krijgsmacht en andere overheidsdiensten zoals politiediensten (onderdeel a). Deze organisaties gebruiken wapens met grotere kalibers en automatische wapens en zullen in het algemeen hun schietbanen intensiever gebruiken, met meer onderhoud en zwaardere voorzieningen tot gevolg. Er zijn enkele schietinrichtingen die zeer intensief worden gebruikt en wel zodanig dat het aantal schoten op jaarbasis de 3 miljoen overschrijdt. Voor dit type schietbaan geven de algemene regels een onvoldoende beschermingsniveau waardoor een omgevingsvergunning noodzakelijk blijft. Verder is deze paragraaf van toepassing op buitenschietbanen voor sportieve en recreatieve doeleinden waar met kogels wordt geschoten (onderdeel b) en op kleiduivenbanen (onderdeel c).

Artikel 3.158

In afwijking van artikel 2.9, eerste lid, worden bij het schieten op een buitenschietbaan ten behoeve van het voorkomen dan wel voor zover dat niet mogelijk is het zoveel mogelijk beperken van bodemverontreiniging de bij ministeriële regeling voorgeschreven maatregelen getroffen.

Toelichting artikel 3.158 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 Artikel 2.9 van het Activiteitenbesluit is niet van toepassing verklaard aangezien het schieten op buitenbanen per definitie een bepaalde mate van bodemverontreiniging oplevert. Vanwege veiligheidsvoorschriften is het niet mogelijk de baan te beschermen tegen het inschieten van projectielen omdat de projectielen van een dergelijke bescherming zouden afketsen (ricochetgevaar). Het voorschrift ter beperking van bodemverontreiniging is in de Activiteitenregeling opgenomen en betreft met name het beschermen van de bodemkwaliteit bij de kogelvanger.

Artikel 3.159

De artikelen 2.17 tot en met 2.22 zijn niet van toepassing op een buitenschietsbaan.

Toelichting artikel 3.159 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 De geluidsartikelen van afdeling 2.8 (de artikelen 2.17 tot en met 2.22) zijn niet van toepassing op buitenschietsbanen. Anders dan bij windturbines is er hier voor gekozen de eenheid aan te passen in plaats van het opnemen van een lagere L_{den} waarde.

Artikel 3.160

- 1 Een buitenschietsbaan voldoet ten behoeve van het voorkomen dan wel voor zover dat niet mogelijk is het tot een aanvaardbaar niveau beperken van geluidhinder aan de norm van ten hoogste 50 dB $B_{s,dan}$ op de gevel van gevoelige gebouwen en bij gevoelige terreinen op de grens van het terrein.
- 2 In afwijking van het eerste lid kan het bevoegd gezag in verband met nationale of operationele belangen, of indien bijzondere lokale omstandigheden daartoe aanleiding geven, bij maatwerkvoorschrift normen met een andere waarde vaststellen echter niet hoger dan 55 dB $B_{s,dan}$.
- 3 De geluidvoorschriften in een omgevingsvergunning op grond van artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder e, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, voor een inrichting waarvan een buitenschietsbaan deel uitmaakt, die in werking en onherroepelijk was tot het tijdstip van het in werking treden van het eerste lid, blijven van toepassing gedurende ten hoogste vijf jaar na dat tijdstip dan wel tot het tijdstip waarop het gebruik, het wapentype of de constructie van de buitenschietsbaan wordt gewijzigd dan wel tot het tijdstip waarop een maatwerkvoorschrift als bedoeld in het tweede lid, wordt opgelegd.
- 4 Het bevoegd gezag kan bij maatwerkvoorschrift bepalen welke technische voorzieningen in de inrichting worden aangebracht en welke gedragsregels in acht worden genomen teneinde aan geldende geluidsnormen te voldoen.

Toelichting artikel 3.160 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 In het eerste lid is de geluidsnorm, een immissienorm, vastgesteld op ten hoogste 50 dB $B_{s,dan}$. Het afwijken daarvan is mogelijk in omstandigheden waarbij de nationale belangen zoals training en voorbereiding van missies in het geding komen of vanwege operationele omstandigheden waarbij met een bepaald type wapen het beste op een bepaald type schietbaan geoefend kan worden. Die afwijking zal in deze gevallen een verruiming van de norm zijn van ten hoogste 55 dB $B_{s,dan}$. In het overgangsrecht in het derde lid is bepaald dat de geluidbelasting die is vastgesteld door middel van een akoestische berekening aan de hand van het «rating sound level (L_r)» die als vergunningvoorschrift is opgenomen in de omgevingsvergunning, nog ten hoogste 5 jaar van kracht blijft na het van toepassing worden van de norm (50 $B_{s,dan}$) in artikel 3.160. Indien wijzigingen aan wapentype of de constructie van de buitenbaan optreden, moet door middel van een nieuwe akoestische berekening op basis van het rekenvoorschrift voor schietgeluid, de geluidbelasting op basis van $B_{s,dan}$ vastgesteld worden. Indien de berekende geluidbelasting afwijkt van de norm van 50 $B_{s,dan}$, ligt het voor de hand dat het bevoegd gezag bij maatwerkvoorschrift op grond van het tweede lid die afwijkende norm voorschrijven. Ook zonder wijzigingen zal het bevoegd gezag naar aanleiding van een nieuwe akoestische berekening een maatwerkvoorschrift opleggen indien de berekende geluidbelasting niet overeenkomt met de norm van 50 $B_{s,dan}$. Dat zal bij een aantal bestaande schietbanen het geval zijn. In dat geval geldt de overgangstermijn van ten hoogste 5 jaar ook niet. Het ligt voor de hand dat dit maatwerkvoorschrift op verzoek van de vergunninghouder door het bevoegd gezag zal worden opgelegd. Indien na afloop van de 5 jaar na het van toepassing worden van het eerste lid geen maatwerkvoorschrift is opgelegd, de activiteit niet is veranderd of de schietbaan niet is aangepast, dan wordt de norm van 50 $B_{s,dan}$, genoemd in eerste lid, van kracht.

Toelichting artikel 3.160 n.a.v. wijzigingsbesluit 2016/425 Bij de vierde tranchewijziging is voorzien in maatwerk mogelijkheden voor het bevoegd gezag ten aanzien van geluidsnormen voor buitenschietsbanen. Artikel 3.160 bleek hier evenwel niet op aangepast en wordt met deze reparatie gecorrigeerd. Daarnaast is een tekstuele verduidelijking aangebracht.

Artikel 3.161

- 1 De berekening van de geluidbelasting wordt uitgevoerd overeenkomstig de bij ministeriële regeling gestelde eisen.
- 2 De drijver van de inrichting registreert de bij ministeriële regeling te bepalen gegevens welke gedurende vijf kalenderjaren na dagtekening worden bewaard en ter inzage gehouden.

Toelichting artikel 3.161 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 In het eerste lid is een grondslag opgenomen voor het rekenvoorschrift voor schietgeluid. Dat voorschrift is als bijlage bij de Activiteitenregeling gevoegd. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar het algemeen deel van de nota van toelichting.

Artikel 3.162

Bij het schieten op een buitenschietsbaan wordt ten behoeve van het voorkomen van risico's voor de omgeving en ongewone voorvallen, dan wel voor zover dat niet mogelijk is het zoveel mogelijk beperken van de risico's voor de omgeving en de kans dat ongewone voorvallen zich voordoen en de gevolgen

hiervan, voldaan aan de bij ministeriele regeling gestelde eisen.

Toelichting artikel 3.162 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 Dit artikel biedt een grondslag voor regels over externe veiligheid in de Activiteitenregeling. De veiligheid buiten de inrichting wordt geborgd door de constructie van de buitenschietbaan en de kogelvanger en door het in acht nemen van een onveilige zone waarin zich geen personen mogen bevinden tijdens het schieten. Hierbij wordt zoveel mogelijk vermeden dat afgeschoten projectielen buiten de schietbaan terecht komen. Door diverse maatregelen wordt de onveilige zone (het gebied waar uittreedende projectielen terecht kunnen komen) zo klein mogelijk gehouden. Zo worden harde delen bijvoorbeeld afgewerkt met een zachte houtsoort zodat de afwijkende kogel gestopt wordt, zonder risico's voor ricochet of uittrekking.

§ 3.8.4 Coaten of lijmen van planten of onderdelen van planten

Artikel 3.163

Deze paragraaf is van toepassing op het coaten of lijmen van planten of onderdelen van planten, anders dan hout.

Artikel 3.164

Het is verboden om in de buitenlucht planten of onderdelen van planten met behulp van een nevelspuit te coaten of lijmen.

Toelichting artikel 3.163, 3.164 en 3.165 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 Met paragraaf 3.8.4 is aan afdeling 3.8 een nieuwe paragraaf toegevoegd, die ziet op het coaten of lijmen van planten of onderdelen van planten, anders dan hout (artikel 3.163). Indien planten worden geleverd met een nevelspuit kunnen stofemissies ontstaan. De artikelen 3.164 en 3.165 stellen dezelfde eisen aan deze emissies als de eisen die worden gesteld aan het coaten van andere materialen in hoofdstuk 4, zoals het coaten van hout, kunststof of textiel. Een nevelspuit is apparatuur waarmee onder druk een stof, zoals lijm, verf of oplosmiddel wordt verneveld. Een spuitbus valt dus niet onder het begrip nevelspuit.

Artikel 3.165

Onverminderd de artikelen 2.5, eerste, vierde en zesde lid, en 2.6 is bij het coaten of lijmen van planten of onderdelen van planten de emissieconcentratie van stofklasse S ten hoogste:

- a 5 milligram per normaal kubieke meter, indien de massastroom van stofklasse S naar de lucht gelijk is aan of groter is dan 200 gram per uur, en
- b 50 milligram per normaal kubieke meter, indien de massastroom van stofklasse S kleiner is dan 200 gram per uur.

Artikel 3.166

Degene die de inrichting drijft, treft bij het coaten of lijmen van planten of onderdelen van planten de emissiereducerende maatregelen met betrekking tot vluchtige organische stoffen die zijn gesteld bij ministeriële regeling tenzij deze niet kosteneffectief of technisch uitvoerbaar zijn.

Toelichting artikel 3.166 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 Artikel 3.166 verwijst voor vluchtige organische stoffen specifiek naar de te nemen emissiereducerende maatregelen in de Activiteitenregeling. Ook dit artikel is, evenals de artikelen 3.164 en 3.165, in lijn met de eisen die worden gesteld aan het coaten van hout, kunststof of textiel.

Artikel 3.167

Bij het coaten of lijmen van planten of onderdelen van planten worden ten behoeve van:

- a het voorkomen dan wel voor zover dat niet mogelijk is het beperken van diffuse emissies;
- b het voorkomen dan wel voor zover dat niet mogelijk is het tot een aanvaardbaar niveau beperken van stofhinder;
- c het doelmatig verspreiden van emissies naar de buitenlucht;
- d het voorkomen dan wel voor zover dat niet mogelijk is het tot een aanvaardbaar niveau beperken van geurhinder, en
- e het realiseren van een verwaarloosbaar bodemrisico,

de bij ministeriële regeling voorgeschreven maatregelen getroffen.

Toelichting artikel 3.167 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 Naast de emissies van stof en vluchtige organische stoffen kunnen bij het coaten nog andere emissies en geurhinder optreden. In artikel 3.167 is aangegeven dat luchtmissies, stof- en geurhinder voorkomen of beperkt moeten worden en dat een verwaarloosbaar bodemrisico gerealiseerd moet worden. In de Activiteitenregeling zijn hiervoor maatregelen opgenomen.

§ 3.8.5 Fokken, houden of trainen van vogels of zoogdieren

Artikel 3.168

1 Deze paragraaf is van toepassing op het fokken, houden of trainen van meer dan 25 vogels of meer dan 5

zoogdieren.

2 Deze paragraaf is niet van toepassing op het houden van landbouwhuisdieren.

Toelichting artikel 3.168 en artikel 3.169 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 Deze nieuwe paragraaf 3.8.5 is van toepassing op het houden, fokken of trainen van dieren buiten de landbouw. Op landbouwhuisdieren is paragraaf 3.5.8 van toepassing. Paragraaf 3.8.5 geldt voor alle «andere» dieren. Het kan gaan om hondenkennels, hondentraining, valkeniers, volières, kinderboerderijen, hertenkampen, dierenparken en dergelijke. Het kan voorkomen dat dieren van een bepaalde diersoort bij een inrichting wel als landbouwhuisdier worden gehouden en bij een andere inrichting niet. Herten worden bijvoorbeeld in het ene geval voor het vlees gehouden en in het andere geval voor de sier. In het eerste geval geldt paragraaf 3.5.8 en in het tweede geval paragraaf 3.8.5. Besloten is alle inrichtingen die te karakteriseren zijn als kinderboerderij onder deze paragraaf te laten vallen. Landbouwhuisdieren zijn dieren die voor productie van vee, vlees of eieren gehouden worden. Bij kinderboerderijen gaat het vaak om dezelfde diersoorten, maar is het doel niet de productie. In deze paragraaf worden slechts beperkt voorschriften gesteld voor deze dieren. Gevolgen voor de omgeving (met name geluid en geur) zijn er wel. Voor het beoordelen van die gevolgen is het ruimtelijk ordeningsspoor echter leidend. Bij de locatiekeuze in het bestemmingsplan moet rekening worden gehouden met de gevolgen voor de omgeving, met name als de dieren in de buitenlucht worden gehouden of getraind.

Geluidhinder

Dieren in de buitenlucht zorgen voor een duidelijk hoorbaar geluid. Dat kan verschillen per diersoort. In hoofdzaak zijn met name honden, roofvogels en bepaalde siervogels het meest hoorbaar. Ook bepaalde dierensoorten (apen, olifanten, katachtigen) zijn duidelijk hoorbaar. Voor een echt bedrijfsmatige activiteit met dit soort dieren zoals een dierenasiel of dierentuin wordt de vraag of de inrichting past in de omgeving beantwoord in het ruimtelijk ordeningsspoor. Voorafgaand aan dit wijzigingsbesluit werd bij vergunningverlening of beoordeling van de melding getoetst of de omschreven bedrijfsvoering paste binnen de geluidgrenswaarden. Hiervoor werd bij vergunningverlening regelmatig een akoestisch onderzoek bij de aanvraag gevoegd.

Het Activiteitenbesluit biedt de mogelijkheid om op grond van een melding een akoestisch onderzoek te vragen als aannemelijk is dat de geluidgrenswaarden worden overschreden. Voor een aantal dieren in deze paragraaf zal een akoestisch onderzoek relatief vaak aan de orde zijn, met name voor hondenkennels, het houden van roof- en siervogels en dierensoorten.

Bij het toetsen aan de geluidgrenswaarden zijn onder andere soort en ras, de duur van het buiten verblijven, het aantal dieren dat gelijktijdig buiten verblijft en de afscherming van het buitenverblijf belangrijke aspecten. Bekeken is of er een algemeen criterium geformuleerd kan worden waarbij een akoestisch onderzoek in principe altijd noodzakelijk is. Dit is niet mogelijk gebleken, om de volgende redenen:

- Een afstandscriterium is lastig toepasbaar vanwege de grote variaties in bronvermogen, duur van het geluid, eventueel getroffen geluidbeperkende maatregelen en overdracht. Daarnaast kan een afstandscriterium leiden tot meer onderzoeken voor kleine inrichtingen in bebouwd gebied dan nu het geval is.
- Een criterium op basis van soort en aantal dieren dat tegelijkertijd buiten verblijft, geeft geen goed beeld van de te verwachten geluidhinder. Het aantal blaffen van een groep honden wordt bijvoorbeeld in de praktijk vaak bepaald door het aantal rumoerige honden in de groep, niet door de grootte van de groep. Ook voor bijvoorbeeld ara's geldt dat het geluid sterk afhankelijk is van de situatie waarin ze zich bevinden.

Op basis van de gegevens van onder meer de melding en de ligging van de inrichting kan het bevoegd gezag per situatie beoordelen of een akoestisch onderzoek nodig is. Op basis van de melding en/of het akoestisch onderzoek zullen in veel gevallen voorschriften gesteld worden voor technische voorzieningen en gedragsregels. Artikel 2.20, vijfde lid, maakt dit mogelijk. Voor de geluidgrenswaarden in de vergunning vindt vaak een gebiedsgerichte afweging plaats. Hierdoor kunnen aan de vergunning voorschriften zijn verbonden die afwijken van de algemene geluidnormen in het Activiteitenbesluit. In het Activiteitenbesluit kunnen door middel van maatwerk andere geluidgrenswaarden worden gesteld (art 2.20, eerste lid). Het overgangsrecht van drie jaar voor vergunningen is voldoende om tijdig voorzieningen te treffen dan wel maatwerkvoorschriften te stellen. Maatwerk zal in veel gevallen worden toegepast.

Geurhinder

Als de locatie goed is gekozen, kan worden volstaan met het algemene beginsel uit artikel 2.7a (zie de toelichting bij onderdeel R op artikel 2.7a). Voor de meeste dierenverblijven zijn geen specifieke geurvoorschriften nodig. In de Activiteitenregeling zijn voor geurhinder nog enkele aanvullende specifieke maatwerkvoorschriften opgenomen.

Artikel 3.169

Bij het fokken, houden of trainen van vogels of zoogdieren wordt ten behoeve van:

- a het realiseren van een verwaarloosbaar bodemrisico, en
- b het voorkomen of voor zover dat niet mogelijk is het tot een aanvaardbaar niveau beperken van de geurhinder,

ten minste voldaan aan de bij ministeriële regeling gestelde eisen.

Hoofdstuk 4 Bepalingen met betrekking tot overige activiteiten geldend voor een inrichting type A of een inrichting type B

Algemene toelichting op opschriftwijziging n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441 In het opschrift van de hoofdstukken 3 en 4 vervalt «in inrichtingen». De reden hiervoor is dat als gevolg van dit wijzigingsbesluit het Activiteitenbesluit ook van toepassing is buiten inrichtingen. De beperking tot activiteiten binnen inrichtingen is derhalve vervallen.

Afdeling 4.0 Reikwijdte hoofdstuk 4

Artikel 4

Dit hoofdstuk is van toepassing op degene die een inrichting type A of een inrichting type B drijft.

Afdeling 4.1 Op- en overslaan van gevaarlijke en andere stoffen en gassen en het vullen van gasflessen

§ 4.1.1 Opslaan van gevaarlijke stoffen, CMR-stoffen of bodembedreigende stoffen in verpakking, niet zijnde vuurwerk, pyrotechnische artikelen voor theatergebruik, andere ontplofbare stoffen, bepaalde organische peroxiden, asbest, gedemonteerde airbags, gordelspanners of vaste kunstmeststoffen

Artikel 4a

Deze paragraaf is van toepassing op het opslaan van gevaarlijke stoffen, CMR-stoffen of bodembedreigende stoffen in verpakking, met uitzondering van:

- a de opslag van vuurwerk;
- b pyrotechnische artikelen voor theatergebruik;
- c andere ontplofbare stoffen;
- d stoffen van ADR klasse 5.2 type C tot en met F;
- e asbest;
- f gedemonteerde airbags;
- g gordelspanners, of
- h vaste kunstmeststoffen.

Toelichting artikel 4a n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 Abusievelijk waren de CMR-stoffen niet in de aanhef van artikel 4a opgenomen. Deze omissie is hiermee hersteld.

Artikel 4.1

Toelichting artikel 4.1 n.a.v. wijzigingsbesluit 2010/781 Opslag van gevaarlijke of bodembedreigende stoffen in verpakking boven een oppervlaktewaterlichaam vindt bijvoorbeeld plaats bij bunkerstations voor de binnenvaart. Opslag van dergelijke stoffen boven het oppervlaktewater is alleen toegestaan op een binnenschip. De Binnenvaartregelgeving stelt eisen aan de constructieve veiligheid van dergelijke schepen. Alleen gasflessen mogen bovendeks worden opgeslagen. Wel gelden voor die opslag de normale voorschriften uit de regeling wat betekent dat de gasflessen vast moeten staan in een kooi. Verder worden in de Activiteitenregeling voor stoffen die boven oppervlaktewater aanwezig zijn op grond van het negende lid, voorschriften gesteld om te voorkomen dat bij lekkage een oppervlaktewaterlichaam verontreinigd kan raken. In dit lid worden de begrippen «gevaarlijke stoffen», «CMR-stoffen» en «vloeibare bodembedreigende stoffen» gebruikt. De reden hiervoor is de uniformiteit van de begrippen. Alle verontreinigende of schadelijke stoffen vallen onder één of meer van de gebruikte termen. Asbest, gedemonteerde airbags en gordelspanners worden uitgezonderd van de werkingssfeer van deze paragraaf. Voorschriften voor de opslag van asbest bij het gemeentelijk KCA-depot worden gesteld in paragraaf 3.3.6. Voorschriften voor de opslag van gedemonteerde airbags en gordelspanners staan in paragraaf 3.3.7.

- 1 De verpakking en de opslag van gevaarlijke stoffen en CMR-stoffen in verpakking voldoen ten behoeve van het voorkomen van risico's voor de omgeving en ongewone voorvallen, dan wel voor zover dat niet mogelijk is het zoveel mogelijk beperken van de risico's voor de omgeving en de kans dat ongewone voorvallen zich voordoen en de gevolgen hiervan, ten minste aan de bij ministeriële regeling te stellen eisen.
- 2 Indien in een opslagvoorziening bestemd voor de opslag van gevaarlijke stoffen en CMR-stoffen in verpakking meer dan 2.500 kilogram gevaarlijke stoffen, niet zijnde gasflessen behorende tot de ADR klasse 2, aanwezig zijn, bedraagt de afstand tussen de opslagvoorziening en de dichtstbijzijnde woning van derden ten minste 20 meter.
- 3 Indien de opslagvoorziening bestemd voor de opslag van gevaarlijke stoffen en CMR-stoffen in verpakking is uitgevoerd als brandcompartiment of indien tussen de opslagvoorziening en de woning van derden een brandwerende voorziening van voldoende omvang aanwezig is, bedraagt de afstand, bedoeld in het tweede lid, ten minste 8 meter.

Toelichting artikel 4.1, tweede en derde lid In de 8.40-besluiten was vastgelegd dat voor de opslag van gevaarlijke stoffen in

verpakking bij meer dan 2.500 kilogram en minder dan 10.000 kilogram een veiligheidsafstand geldt van ten minste 20 meter. Deze afstand was gebaseerd op het voorkomen van brandoverslag en met het oog op bereikbaarheid van de opslagvoorziening in geval van brand. Op basis van onderzoek van de Nederlandse Organisatie voor toegepast natuurwetenschappelijk onderzoek (TNO) en Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) is vastgesteld dat de betreffende afstand van 20 meter voldoende groot is om risicovolle situaties ten gevolge van het ontstaan van toxische verbrandingsproducten te voorkomen. Ook constateren TNO en RIVM dat deze veiligheidsafstand kan worden gereduceerd tot 8 meter indien voor de opslagvoorziening een weerstand tegen branddoorslag en brandoverslag (WBDBO) geldt van 60 minuten of een daaraan gelijkwaardige voorziening (bijvoorbeeld een sprinklerinstallatie). Naar aanleiding daarvan is in het derde lid opgenomen dat indien de opslagvoorziening is uitgevoerd in als brandcompartiment of indien tussen de opslagvoorziening en de woning van derden een brandwerende voorziening van voldoende omvang aanwezig is, de afstand ten minste 8 meter bedraagt. In de ministeriele regeling is nader bepaald wat kan worden verstaan onder een brandwerende voorziening van voldoende omvang. De afstandseisen, als bedoeld in artikel 4.1, tweede en derde lid, gelden zodra er brandbare gevaarlijke stoffen in de opslagvoorziening aanwezig zijn. In dit opzicht is het van belang om conform PGS 15 de in de opslagvoorziening aanwezige goederen te beperken tot gevaarlijke stoffen en aanverwante stoffen. Indien andere brandbare goederen in een opslagvoorziening aanwezig zijn bestaat de mogelijkheid op een brand in de betreffende ruimte waardoor de gevaarlijke stoffen of verbrandingsproducten daarvan toch in de buitenlucht terecht kunnen komen. In deze afstandsbeoordeling is afgeweken van de formulering kwetsbare of beperkt kwetsbare objecten (zoals die normaliter bij veiligheidsafstanden worden bezigd), omdat ook in de 8.40-besluiten het begrip woning van derden werd gehanteerd. Om te voorkomen dat er situaties kunnen ontstaan dat een bedrijf niet meer aan een afstandseis kan voldoen ten gevolge van een begripswijziging, is ook in het huidige besluit het begrip woning van derden gebruikt als formulering voor het te beschermen object.

- 4 Het tweede en derde lid zijn niet van toepassing indien in de opslagvoorziening geen brandbare gevaarlijke stoffen aanwezig zijn.
- 5 Indien in een in de buitenlucht gesitueerde opslagvoorziening meer dan 1.000 liter brandbare gasen in gasflessen gemeten naar de totale waterinhoud aanwezig zijn, bedraagt de afstand tussen de opslagvoorziening en de dichtstbijzijnde woning van derden ten minste 15 meter. Indien tussen de opslagvoorziening en de woning van derden een brandwerende voorziening van voldoende omvang aanwezig is, bedraagt de afstand, bedoeld in de eerste zin, ten minste 7,5 meter.
Toelichting artikel 4.1, vijfde lid Bij een in de buitenlucht gesitueerde opslagvoorziening voor meer dan 1.000 liter gasflessen met brandbare inhoud, gemeten naar de waterinhoud, geldt een afstand van 15 meter tussen de opslagvoorziening en een woning van derden. Indien er sprake is van twee opslagvoorzieningen van elk 500 liter gasflessen met brandbare inhoud hoeft niet te worden voldaan aan deze afstand. Echter moet op grond van voorschrift 6.2.5 van de PGS 15 (waaraan op grond van de ministeriële regeling moet worden voldaan) een opslagvoorziening op een bepaalde afstand zijn gelegen van andere brandbare objecten binnen de inrichting. De opslagvoorziening met gasflessen met brandbare inhoud wordt hierbij als brandbaar object binnen de inrichting beschouwt. In de ministeriële regeling staat tevens aangegeven aan welke eisen een opslagvoorziening – zowel in de buitenlucht gesitueerd als binnen een gebouw- moet voldoen. Voor een opslagvoorziening voor gasflessen, die in een gebouw is gesitueerd, gelden geen afstandseisen.
- 6 Het voorhanden hebben en het gebruik van gasflessen die gevuld zijn met autogas is verboden, met uitzondering van wisselreservoirs ten behoeve van interne transportmiddelen. De eerste volzin is niet van toepassing op gedemonteerde LPG-tanks van motorvoertuigen.
Toelichting artikel 4.1, zesde lid In dit lid is opgenomen dat het voorhanden hebben en het gebruik van gasflessen die gevuld zijn met autogas zijn verboden, met uitzondering van ten behoeve van interne transportmiddelen aanwezige gasflessen (vorkheftrucks e.d.). Dit lid is in lijn met het Besluit LPG-tankstations milieubeheer dat voorschrijft dat uitsluitend autogas aan motorvoertuigen en LPG-vorkheftrucks afgeleverd mag worden. Dit lid ziet niet op motorvoertuigen die binnen de inrichting zijn gestald of geparkeerd.
- 7 De verpakking en de opslag van vloeibare bodembedreigende stoffen in verpakking en afvalstoffen waaruit vloeibaar bodembedreigende stoffen kunnen lekken voldoen ten behoeve van het realiseren van een verwaarloosbaar bodemrisico, aan de bij ministeriële regeling te stellen eisen.
- 8 Ten behoeve van het voorkomen dan wel voor zover dat niet mogelijk is het zoveel mogelijk beperken van verontreiniging van een oppervlaktewaterlichaam is het boven een oppervlaktewaterlichaam opslaan van gevaarlijke stoffen in verpakking, CMR-stoffen in verpakking, bodembedreigende stoffen in verpakking en van lege, ongereinigde verpakkingen van gevaarlijke stoffen, CMR-stoffen en vloeibare bodembedreigende stoffen verboden, met uitzondering van:
 - a het opslaan benedendeks op een binnenschip dat beschikt over een certificaat van onderzoek als bedoeld in artikel 6 van het Binnenvaartbesluit, of
 - b het opslaan van gasflessen.
- 9 Indien gevaarlijke stoffen of CMR-stoffen in verpakking of vloeibare bodembedreigende stoffen in verpakking boven een oppervlaktewaterlichaam aanwezig zijn, wordt ten behoeve van het voorkomen dan wel voor zover dat niet mogelijk is het zoveel mogelijk beperken van verontreiniging van een oppervlaktewaterlichaam ten minste voldaan aan de bij ministeriële regeling te stellen eisen.
- 10 Het tweede tot en met zesde lid en het achtste en negende lid, zijn niet van toepassing op het opslaan van vloeibare kunstmeststoffen in verpakking, indien dat opslaan plaatsvindt in het kader van agrarische activiteiten.

Toelichting artikel 4.1, tiende lid n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441 Aan artikel 4.1 is een nieuw lid toegevoegd waarmee een

aantal leden met voorschriften buiten werking wordt gesteld indien sprake is van het opslaan van vloeibare kunstmeststoffen in verpakking, indien dat opslaan plaatsvindt in het kader van agrarische activiteiten. Hiermee blijft een aantal voorschriften die niet in het voormalige Besluit landbouw milieubeheer en het voormalige Besluit glastuinbouw waren opgenomen nu ook buiten toepassing bij het opslaan van vloeibare kunstmeststoffen in verpakking, indien dat opslaan plaatsvindt in het kader van agrarische activiteiten. Meer informatie over de achtergrond van dit nieuwe lid is opgenomen in hoofdstuk 13 van het algemeen deel van de toelichting (Opslag vloeibare kunstmeststoffen in stationaire reservoirs en in verpakkingen).

Toelichting artikel 4.1 derde en zevende lid n.a.v. wijzigingsbesluit 2009/479 De wijziging in artikel 4.1, derde lid, is bedoeld om een verwijfsfout te herstellen. In de Activiteitenregeling zijn ook bodemvoorschriften gesteld voor de opslag van vloeibare bodembedreigende stoffen in verpakking. In de delegatiebepaling was deze stofklasse abusievelijk niet opgenomen. Verder ontbrak in de Activiteitenregeling een voorschrift over de opslag van bepaalde afvalstoffen die niet kunnen worden geclassificeerd als vloeibare bodembedreigende stoffen, maar waaruit wel vloeistoffen kunnen lekken, zoals bijvoorbeeld gebruikte oliefilters. Daarom is ook deze stofklasse in artikel 4.1, zevende lid, opgenomen.

§ 4.1.2 Opslaan van vuurwerk, pyrotechnische artikelen voor theatergebruik of andere ontplofbare stoffen

Artikel 4.1a

- 1 Deze paragraaf is van toepassing op het opslaan van vuurwerk, pyrotechnische artikelen voor theatergebruik of andere ontplofbare stoffen.
- 2 Deze paragraaf is niet van toepassing op inrichtingen die in gebruik zijn bij de Nederlandse of een bondgenootschappelijke krijgsmacht.

Toelichting artikel 4.1a n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 Om conflicterende regelgeving te vermijden worden de voorschriften voor het opslaan van vuurwerk, pyrotechnische artikelen voor theatergebruik of andere ontplofbare stoffen in artikel 4.1a, tweede lid, uitgezonderd voor inrichtingen van Defensie. Paragraaf 3.4.10 regelt deze opslag al uitputtend.

Artikel 4.2

In beslaggenomen vuurwerk met aan consumentenvuurwerk vergelijkbare eigenschappen dat wordt opgeslagen in politiebureaus en theatervuurwerk wordt opgeslagen in een brandveiligheidsopslagkast, die voldoet aan de bij ministeriële regeling te stellen eisen ten behoeve van het voorkomen van risico's voor de omgeving en ongewone voorvallen, dan wel voor zover dat niet mogelijk is het zoveel mogelijk beperken van de risico's voor de omgeving en de kans dat ongewone voorvallen zich voordoen en de gevolgen hiervan.

Toelichting artikel 4.2 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/127 Het vervallen van het tweede lid van artikel 4.2 van het Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer betekent dat vuurwerk voortaan ook verkocht mag worden bij een tankstation voor het wegverkeer. Het enkele feit dat de opslag van vuurwerk wordt gecombineerd met het afleveren van vloeibare brandstof, mengsmering of aardgas ten behoeve van openbare verkoop voor motorvoertuigen voor het wegverkeer leidt niet tot een toename van de risico's voor de gezondheid en het milieu. In een uitspraak van de Raad van State van 17 januari 2007 (LJN: AZ6392, Raad van State, 200600695/1) wordt dit bevestigd. Wel is aan het Vuurwerkbesluit een bepaling toegevoegd om gelijktijdig lossen van brandstoffen en vuurwerk aan eisen te binden (voorschrift 1.13 van bijlage 1).

Artikel 4.3

- 1 Zwart kruit, rookzwak kruit en noodsignalen worden opgeslagen in een brandcompartiment dat voldoet aan de bij ministeriële regeling te stellen eisen ten behoeve van het voorkomen van risico's voor de omgeving en ongewone voorvallen, dan wel voor zover dat niet mogelijk is het zoveel mogelijk beperken van de risico's voor de omgeving en de kans dat ongewone voorvallen zich voordoen en de gevolgen hiervan.
- 2 Een brandcompartiment bestemd voor de opslag van zwart kruit of rookzwak kruit is gelegen op een afstand van ten minste 8 meter van buiten de inrichting gelegen kwetsbare of beperkt kwetsbare objecten.

Toelichting artikel 3.18 eerste lid, artikel 4.3 tweede lid, artikel 4.4 eerste lid, artikel 4.5 tweede lid en artikel 4.81 eerste lid n.a.v. wijzigingsbesluit 2019/194 Gebleken is dat in een deel van de bepalingen van het Activiteitenbesluit met afstandseisen tot kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten bij vergissing ontbrak dat het hier gaat om een beperkt kwetsbaar respectievelijk kwetsbaar object dat buiten de inrichting is gelegen. Beperkt kwetsbare en kwetsbare objecten die tot de inrichting behoren, worden voor de toepassing van deze bepalingen van het Activiteitenbesluit niet beschouwd als beperkt kwetsbare respectievelijk kwetsbare objecten. Dit komt overeen met de systematiek van de overige – vergelijkbare – bepalingen over dit onderwerp in het Activiteitenbesluit en met het Besluit externe veiligheid inrichtingen.

Artikel 4.4

- 1 Een voorziening voor de opslag van meer dan 10.000 patronen voor vuurwapens, dan wel onderdelen daarvan, is gelegen op een afstand van ten minste 8 meter van buiten de inrichting gelegen kwetsbare of beperkt kwetsbare objecten.

Toelichting artikel 3.18 eerste lid, artikel 4.3 tweede lid, artikel 4.4 eerste lid, artikel 4.5 tweede lid en artikel 4.81 eerste lid n.a.v. wijzigingsbesluit 2019/194 Gebleken is dat in een deel van de bepalingen van het Activiteitenbesluit met afstandseisen tot kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten bij vergissing ontbrak dat het hier gaat om een beperkt kwetsbaar respectievelijk kwetsbaar object dat buiten de inrichting is gelegen. Beperkt kwetsbare en kwetsbare objecten die tot de inrichting behoren, worden voor de toepassing van deze bepalingen van het Activiteitenbesluit niet beschouwd als beperkt kwetsbare respectievelijk kwetsbare objecten. Dit komt overeen met de systematiek van de overige – vergelijkbare – bepalingen over dit onderwerp in het Activiteitenbesluit en met het Besluit externe veiligheid inrichtingen.

- 2 Het eerste lid is niet van toepassing indien de voorziening, bedoeld in dat lid, in een brandcompartiment is gesitueerd.

Toelichting artikelen 4.3 en 4.4 Op basis van TNO-onderzoek is vastgesteld dat voor zwart kruut, rookzwak kruut en patronen voor vuurwapens rekening moet worden gehouden met effectafstanden van circa 8 meter. Derhalve is in de artikelen 4.3 en 4.4 opgenomen dat een afstand van ten minste 8 meter van kwetsbare of beperkt kwetsbare objecten in acht moet worden genomen bij de opslag daarvan. Voor vuurwapenpatronen hoeft deze effectafstand niet meer te worden aangehouden indien de opslagvoorziening in een brandcompartiment is gelegen of als brandcompartiment is uitgevoerd. Door de vuurwapenpatronen in een brandcompartiment te plaatsen, zullen de externe effecten zo ver zijn teruggebracht dat afstand houden niet meer noodzakelijk is.

§ 4.1.3 Opslaan van stoffen in opslagtanks

Toelichting paragraaf 4.1.3 en artikel 4.4a en 4.5b n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558 De reikwijdte van paragraaf 4.1.3 is gewijzigd. Aangezien het opslaan van gasolie, smeerolie of afgewerkte olie in een bovengrondse opslagtank voortaan in paragraaf 3.4.9 is geregeld, zijn de artikelen in paragraaf 4.1.3 hier niet meer op van toepassing. Het tweede lid van artikel 4.4a was eerder opgenomen in artikel 4.13, derde lid, van de Activiteitenregeling milieubeheer. Omdat dit een inperking van de werkingssfeer van de paragraaf is, hoort dit echter in deze bepaling thuis. Daarnaast is de opslag van polyesterhars in een bovengrondse opslagtank in deze paragraaf geregeld. In de rubber- en kunststofverwerkende industrie wordt gebruik gemaakt van polyesterhars. Vaak is er een opslagvoorziening van polyesterhars bij de inrichting. De opslag van polyesterhars was voor de inwerkingtreding van dit besluit een activiteit waarvoor een vergunning vereist was. Om de rubber- en kunststof verwerkende industrie onder de algemene regels van het Activiteitenbesluit te laten vallen, zijn algemene regels opgenomen voor de opslag van polyesterhars en is de opslag van polyesterhars uit de vergunningplichtige lijst van het BOR gehaald. Polyesterhars is een gevaarlijke stof van ADR-klasse 3. Als zodanig valt het onder «vloeibare gevaarlijke stoffen» en onder «vloeibare bodembedreigende stoffen». Met betrekking tot externe veiligheid is het voornaamste gevaar dat bij het vullen van de opslagtank of bij het onttrekken uit de opslagtank, brand ontstaat. Polyesterhars is een brandbare stof, maar is niet dusdanig vloeibaar dat het kan leiden tot plasbranden zoals dat bij andere vloeistoffen het geval kan zijn is. Met een afstand van 20 meter ten opzichte van kwetsbare objecten is de beperking van het risico dan ook meer dan voldoende geborgd. Aangezien niet alle opslagtanks die op dit moment geïnstalleerd zijn aan de 20-meter eis voldoen, is overgangsrecht opgenomen in artikel 6.25a van het Activiteitenbesluit (nieuw).

Artikel 4.4a

- 1 Deze paragraaf is van toepassing op het opslaan van stoffen in een bovengrondse opslagtank van:

- a propeen, zuurstof, kooldioxide, argon, helium of stikstof;

Toelichting artikel 4.4a, eerste lid onderdeel a n.a.v. wijzigingsbesluit 2016/425 De verwijzing naar de opslag van lucht in de artikelen 4.4a en 4.5 vervalt. De opslag van lucht wordt niet meer geregeld in deze paragraaf, gezien de beperkte risico's voor de omgeving. Ook paragraaf 4.1.3.2 van de Activiteitenregeling wordt aangepast aan de herziene Publicatierieks Gevaarlijke Stoffen (PGS) 9. Na de verwerking van de herziene PGS 9 worden in de regelgeving geen eisen meer gesteld aan opslagtanks met lucht. Vanaf heden is de opslag van lucht in bovengrondse opslagtanks een type A activiteit waarvoor geen meldingsplicht geldt. Zo nodig kan het bevoegd gezag maatwerkvoorschriften stellen op grond van de algemene zorgplicht van artikel 2.1 van het Activiteitenbesluit voor activiteiten die wel onder de werkingssfeer van het Activiteitenbesluit vallen, maar waaraan geen eisen zijn gesteld.

Toelichting artikel 4.4a, eerste lid onderdeel a en artikel 4.5, eerste lid n.a.v. wijzigingsbesluit 2019/194 Het begrip «koolzuur» kan naar verschillende stoffen verwijzen. In de artikelen 4.4a, eerste lid, onderdeel a, en 4.5, eerste lid, is steeds «kooldioxide» bedoeld. Dit is hersteld.

- b stoffen van ADR klasse 5.1 of klasse 8, verpakkingsgroepen II en III, zonder bijkomend gevaar;
- c halfzware olie als bedoeld in artikel 26 van de Wet op de accijns bij een inrichting voor agrarische activiteiten;
- d PER bij een inrichting voor de reiniging van textiel;
- e polyesterhars, of
- f andere vloeibare bodembedreigende stoffen, niet zijnde:
- 1° gevaarlijke stoffen;
 - 2° CMR-stoffen;
 - 3° smeerolie,
 - 4° afgewerkte olie, of
 - 5° gasolie.

- 2 Deze paragraaf is niet van toepassing op bovengrondse opslagtanks die ingebouwd zijn in een installatie.

Artikel 4.5

- 1 Bij het in gebruik hebben en het beëindigen van het gebruik van een bovengrondse opslagtank die wordt dan wel werd gebruikt voor de opslag van zuurstof, kooldioxide, argon, helium of stikstof wordt ten

behoefte van het voorkomen van risico's voor de omgeving en ongewone voorvallen, dan wel voor zover dat niet mogelijk is het zoveel mogelijk beperken van de risico's voor de omgeving en de kans dat ongewone voorvallen zich voordoen en de gevolgen hiervan, ten minste voldaan aan de bij ministeriële regeling te stellen eisen.

Toelichting artikel 4.5, eerste lid n.a.v. wijzigingsbesluit 2016/425 De verwijzing naar de opslag van lucht in de artikelen 4.4a en 4.5 vervalt. De opslag van lucht wordt niet meer geregeld in deze paragraaf, gezien de beperkte risico's voor de omgeving. Ook paragraaf 4.1.3.2 van de Activiteitenregeling wordt aangepast aan de herziene Publicatierreeks Gevaarlijke Stoffen (PGS) 9. Na de verwerking van de herziene PGS 9 worden in de regelgeving geen eisen meer gesteld aan opslagtanks met lucht. Vanaf heden is de opslag van lucht in bovengrondse opslagtanks een type A activiteit waarvoor geen meldingsplicht geldt. Zo nodig kan het bevoegd gezag maatwerkvoorschriften stellen op grond van de algemene zorgplicht van artikel 2.1 van het Activiteitenbesluit voor activiteiten die wel onder de werkingssfeer van het Activiteitenbesluit vallen, maar waaraan geen eisen zijn gesteld.

Toelichting artikel 4.4a, eerste lid onderdeel a en artikel 4.5, eerste lid n.a.v. wijzigingsbesluit 2019/194 Het begrip «koolzuur» kan naar verschillende stoffen verwijzen. In de artikelen 4.4a, eerste lid, onderdeel a, en 4.5, eerste lid, is steeds «kooldioxide» bedoeld. Dit is hersteld.

Daarnaast is in artikel 4.5, eerste lid, voor het in gebruik hebben en het beëindigen van het gebruik van bovengrondse opslagtanks voor de opslag van zuurstof, kooldioxide, argon, helium of stikstof de mogelijkheid opgenomen om maatwerkvoorschriften te stellen door aan te geven dat «ten minste» wordt voldaan aan de bij ministeriële regeling te stellen eisen.

- Indien in een inrichting een bovengrondse opslagtank, bestemd voor de opslag van zuurstof, op een afstand van minder dan 10 meter is gelegen van een andere opslagtank, bestemd voor de opslag van propaan, propeen of een gas als bedoeld in het eerste lid, is de opslagtank bestemd voor de opslag van zuurstof gelegen op een afstand van ten minste 20 meter van buiten de inrichting gelegen kwetsbare of beperkt kwetsbare objecten.

Toelichting artikel 4.5, tweede lid In dit lid is opgenomen dat bij twee tanks gevuld met zuurstof van elk meer dan 25 kubieke meter de afstand tussen die tanks en kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten ten minste 20 meter moet bedragen. Deze afstand is bepaald op basis van onderzoek van RIVM en TNO. Uit ditzelfde onderzoek blijkt dat bij minder dan 50 verladings van zuurstof van een half uur per keer geen 10^{-6} contour ontstaat. Om deze reden zijn geen afstanden opgenomen ten aanzien van de tankwagens en zijn geen verdere eisen gesteld aan het vullen van de tank.

Toelichting artikel 4.5 tweede lid n.a.v. wijzigingsbesluit 2009/479 In de oorspronkelijke bepaling was de externe veiligheidsafstand van 20 meter alleen van toepassing indien sprake was van twee zuurstoftanks elk met een inhoud van meer dan 25 kubieke meter met een onderlinge afstand kleiner dan 10 meter. Met deze wijziging is deze bepaling in overeenstemming gebracht met het advies van het RIVM over de benodigde veiligheidsafstanden voor zuurstoftanks. Het blijkt dat ook bij zuurstoftanks met een kleinere inhoud een veiligheidsafstand in acht moet worden genomen. Bovendien geldt met deze wijziging de onderlinge afstand niet alleen voor andere tanks met zuurstof maar ook voor tanks met propaan, propeen, koolzuur, lucht, argon, helium of stikstof.

Toelichting artikel 3.18 eerste lid, artikel 4.3 tweede lid, artikel 4.4 eerste lid, artikel 4.5 tweede lid en artikel 4.81 eerste lid n.a.v. wijzigingsbesluit 2019/194 Gebleken is dat in een deel van de bepalingen van het Activiteitenbesluit met afstandseisen tot kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten bij vergissing ontbrak dat het hier gaat om een beperkt kwetsbaar respectievelijk kwetsbaar object dat buiten de inrichting is gelegen. Beperkt kwetsbare en kwetsbare objecten die tot de inrichting behoren, worden voor de toepassing van deze bepalingen van het Activiteitenbesluit niet beschouwd als beperkt kwetsbare respectievelijk kwetsbare objecten. Dit komt overeen met de systematiek van de overige – vergelijkbare – bepalingen over dit onderwerp in het Activiteitenbesluit en met het Besluit externe veiligheid inrichtingen.

Artikel 4.5a

- Met betrekking tot de opstelplaats van een opslagtank met propeen, het vulpunt van een opslagtank met propeen en de opstelplaats van de tankwagens worden ten opzichte van buiten de inrichting gelegen kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten, de in tabel 4.5a opgenomen afstanden in acht genomen, waarbij de afstanden gelden van het vulpunt en de bovengrondse opslagtank, gerekend vanaf de aansluitpunten van de leidingen alsmede het bovengrondse deel van de leidingen en de pomp bij de opslagtank:

Tabel 4.5a veiligheidsafstanden

	Bevoorrading tot en met 5 keer per jaar	Bevoorrading meer dan 5 keer per jaar
Opslagtank met propeen tot en met 5 kubieke meter	10 meter	20 meter
Opslagtank met propeen groter dan 5 kubieke meter tot en met 13 kubieke meter	15 meter	25 meter

- Een opslagtank met propeen, het vulpunt van een opslagtank met propeen en de opstelplaats van de tankwagens is gelegen op ten minste de helft van de afstanden, genoemd in tabel 4.5a, indien het objecten betreft waar ook een opslagtank met propeen of propaan aanwezig is.
- In afwijking van het eerste lid worden met betrekking tot de opstelplaats van een opslagtank met propeen, het vulpunt van een opslagtank met propeen en de opstelplaats van de tankwagens ten opzichte

van gebouwen bestemd voor het verblijf, al dan niet gedurende een gedeelte van de dag, van minderjarigen, ouderen, zieken of gehandicapten, dan wel gebouwen waarin doorgaans grote aantallen personen gedurende een groot gedeelte van de dag aanwezig zijn, de volgende afstanden in acht genomen:

- a bij een opslagtank met propeen tot en met 5 kubieke meter: 25 meter;
- b bij een opslagtank met propeen van meer dan 5 kubieke meter tot en met 13 kubieke meter: 50 meter.

- 4 Onverminderd het eerste tot en met derde lid, voldoet een opslagtank met propeen alsmede de bijbehorende leidingen en appendages ten behoeve van het voorkomen van risico's voor de omgeving en ongewone voorvallen, dan wel voor zover dat niet mogelijk is het zoveel mogelijk beperken van de risico's voor de omgeving en de kans dat ongewone voorvallen zich voordoen en de gevolgen hiervan, aan de bij ministeriële regeling te stellen eisen.

Toelichting artikel 4.5a (nieuw) n.a.v. wijzigingsbesluit 2009/479 Met deze wijziging is de opslag van propeen bij type B-inrichtingen onder de werking van het Activiteitenbesluit gebracht. De voorschriften voor de opslag van propeen zijn afgeleid van de voorschriften die op grond van artikel 3.28 gelden voor de opslag van propaan. In de Publicatiereeks Gevaarlijke Stoffen 19, Opslag van propaan (PGS 19), is vermeld dat het mogelijk is om deze richtlijn te gebruiken als basis voor afwijkende situaties. Hierbij kan gedacht worden aan gassen die qua eigenschappen sterke overeenkomsten vertonen met propaan. Eén van de gassen die hierbij als voorbeeld is genoemd, is propeen.

Artikel 4.5b

- 1 Met betrekking tot de opstelplaats van een bovengrondse opslagtank met polyesterhars, het vulpunt van een bovengrondse opslagtank met polyesterhars of de opstelplaats van de tankwagen, wordt ten opzichte van buiten de inrichting gelegen kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten een afstand aangehouden van ten minste 20 meter.

- 2 Het eerste lid is niet van toepassing op een opslagtank die is geïnstalleerd voor 1 januari 2013.

Toelichting artikel 4.5b n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 In artikel 4.5b, tweede lid, (nieuw) is het overgangsrecht van artikel 6.25a (oud) overgenomen.

Artikel 4.6

Bij het in gebruik hebben en het beëindigen van het gebruik van een bovengrondse opslagtank die wordt dan wel werd gebruikt voor de opslag van halfzware olie als bedoeld in artikel 26 van de Wet op de accijns, stoffen van ADR klasse 8 verpakkingsgroep II en III zonder bijkomend gevaar, PER, stoffen van ADR klasse 5.1, polyesterhars of andere vloeibare bodembedreigende stoffen wordt ten behoeve van:

- a het realiseren van een verwaarloosbaar bodemrisico;
- b het voorkomen van risico's voor de omgeving en ongewone voorvallen, dan wel voor zover dat niet mogelijk is het zoveel mogelijk beperken van de risico's voor de omgeving en de kans dat ongewone voorvallen zich voordoen en de gevolgen hiervan;
- c het voorkomen dan wel voor zover dat niet mogelijk is het zoveel mogelijk beperken van verontreiniging van een oppervlaktewaterlichaam,

voldaan aan de bij ministeriële regeling te stellen eisen.

Toelichting artikel 4.6 n.a.v. wijzigingsbesluit 2010/781 Op de vaste wal is een opslagtank ofwel ondergronds (en valt onder paragraaf 3.3.5) ofwel bovengronds (en valt onder paragraaf 4.1.3). Op het water gaat dit onderscheid niet op. De opslagtanks in een bunkerstation moeten wel aan eisen voldoen. Om die reden is in artikel 4.6 ook de opslagtank boven een oppervlaktewaterlichaam opgenomen, en is in de delegatiebepaling ook de bescherming van een oppervlaktewaterlichaam toegevoegd.

§ 4.1.4 Parkeren van vervoerseenheden met gevaarlijke stoffen

Artikel 4.6a

Deze paragraaf is van toepassing op het parkeren van vervoerseenheden met stoffen of voorwerpen, waarvan het vervoer volgens het ADR is verboden of slechts onder daarin opgenomen voorwaarden is toegestaan, dan wel stoffen, materialen en voorwerpen aangeduid in de International Maritime Dangerous Goods Code.

Artikel 4.7

- 1 De afstand tussen een geparkeerde vervoerseenheid met gevaarlijke stoffen en een woning van derden bedraagt ten minste 20 meter. Deze afstand wordt gemeten vanaf de rand van de vervoerseenheid tot de gevel van de woning.
- 2 In een geparkeerde vervoerseenheid met gevaarlijke stoffen zijn gevaarlijke stoffen van verpakkingsgroep I en gevaarlijke stoffen van de klasse ADR 1 of 6.2, met uitzondering van categorie I3

- en I4 niet aanwezig.
- 3 Het eerste en het tweede lid zijn niet van toepassing op het opstellen van vervoerseenheden met gevaarlijke stoffen in verband met aanmelden of andere formaliteiten, of op het opstellen van vervoerseenheden met gevaarlijke stoffen voor het verrichten van laad- of loshandelingen.
 - 4 Met betrekking tot het parkeren van vervoerseenheden met gevaarlijke stoffen wordt ten behoeve van het voorkomen van risico's voor de omgeving en ongewone voorvallen, dan wel voor zover dat niet mogelijk is het zoveel mogelijk beperken van de risico's voor de omgeving en de kans dat ongewone voorvallen zich voordoen en de gevolgen hiervan, ten minste voldaan aan de bij ministeriële regeling te stellen eisen.

Toelichting artikel 4.7 Zie toelichting bij artikel 4.1 en bij categorie w van de bijlage.

§ 4.1.5 Gebruik of opslag van bepaalde organische peroxiden

Toelichting paragraaf 4.1.5 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558 Bij de verwerking van rubber en polyesterhars worden organische peroxides gebruikt als initiator voor polymerisatiereacties. De opslag van deze organische peroxiden, ofwel stoffen van de klasse 5.2 van het ADR, is in dit onderdeel geregeld. Het kenmerk van organische peroxiden is dat ze alle elementen uit de zogenaamde branddriehoek in zich hebben, namelijk brandbare stof en zuurstof, en dat ze eenvoudig de temperatuur kunnen verhogen. Organische peroxiden kunnen dus zelfstandig een brand veroorzaken en onderhouden. Bovendien zijn ze veelal gevoelig voor contact en verontreiniging met andere stoffen. Klasse 5.2 van het ADR is onderverdeeld in P1 en P2. P2 zijn de organische peroxides waarvoor temperatuurbeheersing vereist is. Deze groep heeft vaak als bijkomend gevaar dat ze kunnen exploderen onder opsluiting. P1 zijn de organische peroxides waarvoor temperatuurbeheersing niet vereist is. Deze organische peroxiden zijn veel stabielier omdat ze zijn voorzien van een verdunningsmiddel. Ze hebben dan ook vooral brandbare eigenschappen. Organische peroxiden zijn verder onder te verdelen in 7 categorieën, waarbij A de meest en G de minst gevaarlijke is. Voorafgaand aan de inwerkingtreding van dit besluit, was de opslag van organische peroxides alleen zonder vergunning toegestaan indien aan twee vereisten werd voldaan:

- 1 de maximale hoeveelheid van 1.000 kg organische peroxides per inrichting, en
- 2 uitsluitend organische peroxiden die limited quantity (LQ) verpakt zijn.

Als de opslag van organische peroxides aan deze twee vereisten voldeed en onder het Activiteitenbesluit viel, dan moest de opslag voldoen aan PGS15. Als de opslag niet aan de twee bovengenoemde vereisten voldoet, dan viel de opslag niet onder het Activiteitenbesluit en gold de vergunningplicht. Binnen de kunststof- en rubberindustrie worden organische peroxides echter niet als LQ opgeslagen. Om de rubber- en polyesterharsverwerkende bedrijven onder algemene regels te brengen, is het BOR aangepast. Daarom is de opslag van organische peroxiden type D tot en met F voor zover geen ADR temperatuurbeheersing is vereist en waarbij sprake is van een maximale hoeveelheid van 1000 kg indien ze anders verpakt zijn dan LQ uit de vergunningplicht gehaald. Voor andere branches is deze groep organische peroxiden niet uit de vergunningplicht gehaald. Organische peroxiden type C worden niet gebruikt door de rubber- en kunststofindustrie. Daarom blijft de opslag van dit type organische peroxiden waarbij geen ADR temperatuurbeheersing is vereist vergunningplichtig voor zover sprake is van meer dan 1000kg maximale opslag of van verpakking anders dan in LQ. Organische peroxiden type G zijn in verband met de beperkte gevaarlijkheid onder het ADR niet onderworpen aan de veiligheidsvoorschriften voor organische peroxiden. Om die reden zijn ze ook uit de vergunningplicht gehaald. Verder is in dit wijzigingsbesluit geregeld dat het opslaan van organische peroxiden type A, B, C, D, E en F vergunningplichtig is indien ADR temperatuurbeheersing vereist is. Dit is een reparatie van het Activiteitenbesluit. Voorafgaand aan de inwerkingtreding van dit besluit was op grond van bijlage I, onderdeel C, categorie 4.4, sub g, de opslag van stoffen klasse 5.2 in verpakkingen niet vergunningplichtig. Deze uitzondering kwam voort uit onderdeel 9.1 van PGS15. De uitzondering in onderdeel 9.1 van PGS 15 zag echter alleen op organische peroxiden zonder temperatuurbeheersing. In voorschrift 9.2 van PGS15 is ten onrechte deze beperking niet opgenomen, waardoor de beperking ook niet in het BOR terecht is gekomen. In de nieuwe versie van de PGS15 en in dit wijzigingsbesluit wordt deze omissie hersteld. Daarbij moet opgemerkt worden, dat het herstellen van de omissie een verduidelijking is en niet een inhoudelijke wijziging: het ADR staat namelijk geen «Limited Quantities» toe voor organische peroxiden waarvoor temperatuurbeheersing is vereist. Overigens is in verband met de gevaarlijke eigenschappen het opslaan van organische peroxiden type A en B waarvoor geen temperatuurbeheersing is vereist ook vergunningplichtig gebleven. Organische peroxiden type A en B zijn dus, net als voorheen, vergunningplichtig. In navolging van het uit de vergunningplicht halen van een aantal typen organische peroxiden, zijn de eisen die voor het opslaan van organische peroxiden golden, in de nieuwe paragraaf 4.1.5. aangepast. In deze paragraaf is de opslag in verpakking van stoffen ADR klasse 5.2 type C tot en met F waarvoor volgens het ADR temperatuurbeheersing niet is vereist, geregeld. Aangezien deze eisen in hoofdstuk 4 staan, gelden deze eisen alleen voor niet-vergunningplichtige inrichtingen. De wijze waarop opslag in verpakkingen van deze stoffen plaats moet vinden, is geregeld in de Activiteitenregeling. Voor organische peroxiden type G zijn in verband met de beperkte gevaarlijkheid geen eisen gesteld. Voor zover organische peroxiden type G echter gevaarlijke stoffen zijn, dient voldaan te worden aan paragraaf 4.1.1. van het Activiteitenbesluit. Indien nodig kan het bevoegd gezag op grond van de zorgplicht aanvullende maatwerkvoorschriften opstellen voor het opslaan van organische peroxiden type G.

Artikel 4.8

Deze paragraaf is van toepassing op:

- a het opslaan van stoffen van ADR klasse 5.2 behorend tot type C, D, E of F, waarvoor volgens het ADR temperatuurbeheersing niet vereist is, in een hoeveelheid van ten hoogste 1.000 kilogram per opslagvoorziening en in LQ-verpakking;
- b het opslaan van stoffen van ADR klasse 5.2 behorend tot type D, E of F, waarvoor ingevolge het ADR temperatuurbeheersing niet is vereist, in een hoeveelheid van ten hoogste 1.000 kilogram per opslagvoorziening, in een verpakking niet zijnde LQ en voor zover het desinfectiemiddelen betreft of de

- opslag plaatsvindt bij een inrichting waar rubber of kunststof wordt verwerkt;
- c het gebruik van stoffen van ADR klasse 5.2 behorend tot type D, E of F, waarvoor ingevolge het ADR temperatuurbeheersing niet is vereist, als desinfectiemiddel of bij een inrichting waar rubber of kunststof wordt verwerkt.

Toelichting artikel 4.8 n.a.v. wijzigingsbesluit 2016/425 De wijziging van artikel 4.8 houdt verband met het vervallen van de vergunningplicht door middel van wijziging van het Bor (onderdeel D van artikel II) voor organische peroxiden die als desinfectiemiddel worden gebruikt. De opslag van desinfectiemiddelen (ADR klasse 5.2) leidde namelijk onbedoeld tot vergunningplicht bij ziekenhuizen, in de voedingsmiddelenindustrie en mogelijk ook in andere branches. Dit wordt gerepareerd, omdat de bedoeling was om de vergunningplicht reeds te laten vervallen voor de meeste voedingsmiddelenbedrijven in de derde tranche wijziging en voor de meeste ziekenhuizen in de vierde tranche wijziging. De vergunningplicht vervalt hiermee voor de opslag van organische peroxiden die als desinfectiemiddel worden gebruikt. De werkingssfeer van paragraaf 4.1.5. Activiteitenbesluit wordt aangepast, zodat de opslag en het gebruik van deze middelen moeten worden voldaan aan paragraaf 4.1.5. De opslag moet voldoen aan de normen uit de PGS 8, indien ziekenhuizen de organische peroxiden niet in LQ verpakking opslaan.

Artikel 4.9

Het gebruik of de opslag in verpakking van stoffen van ADR klasse 5.2 type C tot en met F als bedoeld in artikel 4.8 voldoet ten behoeve van:

- a het voorkomen van risico's voor de omgeving en ongewone voorvallen, dan wel voor zover dat niet mogelijk is het zoveel mogelijk beperken van de risico's voor de omgeving en de kans dat ongewone voorvallen zich voordoen en de gevolgen hiervan, en
- b het realiseren van een verwaarloosbaar bodemrisico, aan de bij ministeriële regeling gestelde eisen.

§ 4.1.6 Vervallen per 01-01-2013 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558

Toelichting vervallen paragraaf 4.1.6 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558 De regels inzake het vullen van gasflessen met propaan en/of butaan (paragraaf 4.1.6) zijn naar paragraaf 3.4.8. verplaatst. Over het verplaatsen van voorschriften voor activiteiten van hoofdstuk 4 naar hoofdstuk 3 is in het algemeen deel al ingegaan.

§ 4.1.7 Opslaan van vaste kunstmeststoffen

Algemene toelichting op paragraaf 4.1.7 n.a.v. wijzigingsbesluit 2009/479 Paragraaf 4.1.7 dient complementair te zijn aan paragraaf 4.1.1. Daarom is het opschrift van de paragraaf gewijzigd in het «Opslaan van vaste kunstmeststoffen». Omdat de voorschriften uit deze paragraaf ook van toepassing zijn op de opslag van andere kunstmeststoffen dan nitraathoudende kunstmeststoffen, is «nitraathoudende» uit het opschrift van de paragraaf geschrapt.

Artikel 4.16

Deze paragraaf is van toepassing op het opslaan van vaste kunstmeststoffen.

Artikel 4.17

Onverminderd paragraaf 3.4.3 wordt bij het opslaan van vaste kunstmeststoffen ten behoeve van het voorkomen van risico's voor de omgeving en ongewone voorvallen, dan wel voor zover dat niet mogelijk is het zoveel mogelijk beperken van de risico's voor de omgeving en de kans dat ongewone voorvallen zich voordoen en de gevolgen hiervan, ten minste voldaan aan de bij ministeriële regeling te stellen eisen.

Toelichting artikel 4.17 n.a.v. wijzigingsbesluit 2009/479 Artikel 4.17 is door deze wijziging enkel van toepassing op vaste kunstmeststoffen. Daarmee wordt dit voorschrift complementair aan paragraaf 4.1.1.

Vaste kunstmeststoffen zijn geen bodembedreigende stoffen, derhalve is het niet noodzakelijk om voor de opslag van vaste kunstmeststoffen nadere voorschriften te stellen ten behoeve van het realiseren van een verwaarloosbaar bodemrisico.

Afdeling 4.2 Vervallen per 01-01-2013 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558

Toelichting vervallen afdeling 4.2 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558 De regels betreffende het in werking hebben van stookinstallaties (paragraaf 4.2.1) zijn in paragraaf 3.2.1 geplaatst. De eisen die werden gesteld aan het spuien van stoomketels zijn daaronder komen te vallen. De reikwijdtebepaling die in verband met de implementatie van de Richtlijn industriële emissies is ingevoerd, komt in zijn geheel te vervallen. De regels inzake het in werking hebben van een koelinstallatie (paragraaf 4.2.2) zijn naar paragraaf 3.2.6 verplaatst. Over het verplaatsen van voorschriften voor activiteiten van hoofdstuk 4 naar hoofdstuk 3 is in het algemeen deel al ingegaan.

Afdeling 4.3 Activiteiten met betrekking tot hout of kurk

§ 4.3.1 Mechanische bewerkingen van hout of kurk dan wel van houten, kurken of houtachtige voorwerpen

Artikel 4.20

Deze paragraaf is van toepassing op mechanische bewerkingen van hout of kurk dan wel van houten, kurken of houtachtige voorwerpen.

Artikel 4.21

1 Onverminderd artikel 2.5, eerste, vierde en zesde lid, en artikel 2.6 is bij mechanische bewerkingen van hout of kurk dan wel van houten, kurken of houtachtige voorwerpen, de emissieconcentratie van stofklasse S niet meer dan:

- a 5 milligram per normaal kubieke meter indien de massastroom van stofklasse S gelijk is aan of groter is dan 200 gram per uur;
- b 50 milligram per normaal kubieke meter indien de massastroom kleiner is dan 200 gram per uur.

2 Bij de mechanische bewerkingen van hout of kurk, dan wel van houten, kurken of houtachtige voorwerpen worden ten behoeve van het voorkomen dan wel beperken van diffuse emissies en het doelmatig verspreiden van emissies naar de buitenlucht, de bij ministeriële regeling te bepalen maatregelen toegepast.

3 Het eerste en tweede lid zijn niet van toepassing op het niet beroepsmatig onderhouden en repareren van pleziervaartuigen in de buitenlucht op de winterberging bij een jachthaven.

4 Het eerste en tweede lid zijn niet van toepassing, indien bij de mechanische bewerkingen van hout of kurk in de inrichting niet meer dan 3 kubieke meter hout of kurk per jaar wordt bewerkt.

Toelichting artikel 4.21 De emissieconcentratie-eis voor totaal stof (S) is aangepast aan de nieuwe waarde in de NeR met een overgangstermijn voor installaties die al in werking waren op het moment van inwerkingtreding van dit besluit (opgenomen in artikel 6.29). Voor de normering en de wijze van formulering is aansluiting gezocht bij de uitgezette lijn bij de metalektro-activiteiten. In de ministeriële regeling zijn ten aanzien van de houtbewerkingsactiviteiten tevens concrete maatregelen opgenomen waarmee, bij juiste dimensionering, uitvoering en onderhoud aan de emissieconcentratie-eisen in dit artikel wordt voldaan (zie ook de toelichting onder paragraaf 2.4 en de artikelsgewijze toelichting van de ministeriële regeling).

Artikel 4.21a

Bij het verkleinen van hout of kurk dan wel van houten, kurken of houtachtige voorwerpen wordt ten behoeve van het realiseren van een verwaarloosbaar bodemrisico voldaan aan de bij ministeriële regeling te stellen eisen.

Toelichting artikel 4.21a n.a.v. wijzigingsbesluit 2010/781 Shredderinstallaties die vaak worden ingezet voor het verkleinen van afvalstoffen bevatten hydraulische olie. Om die reden wordt in de Activiteitenregeling op grond van artikel 4.21a, een bodemvoorschrift opgenomen. Voor de luchtmissies van een shredderinstallatie voor hout is het huidige artikel al van toepassing; shredderen valt onder bewerken. Dit artikel geldt ook indien gecombineerde producten die hout bevatten worden geshredderd.

§ 4.3.2 Reinigen, coaten of lijmen van hout of kurk dan wel van houten, kurken of houtachtige voorwerpen

Algemene toelichting op paragraaf 4.3.2 In deze paragraaf wordt het reinigen, coaten en lijmen van hout, kurk dan wel op houten, kurken of houtachtige voorwerpen geregeld. Reinigen betreft het schoonmaken en ontdoen van vetten (ontvetten) met behulp van reinigingsmiddelen. Hieronder worden in ieder geval de volgende bewerkingen begrepen:

- *reinigen met organische oplosmiddelen: het reinigen (voornamelijk ontvetten) met behulp van organische oplosmiddelen: hieronder worden in ieder geval de volgende bewerkingen begrepen: reinigen in open systemen, reinigen in halfgesloten systemen, reinigen in gesloten systemen;*
- *reinigen met waterige reinigingsmiddelen: dit kan zowel met een zure, neutrale en alkalische middelen, waar al naar gelang de toepassing surfactanten, dispergatoren, emulgatoren, complexvormers, schuimremmers en corrosie-inhibitoren in voorkomen;*
- *chemisch ontlakken: het verwijderen van lakken met behulp van chemicaliën.*

Coaten betreft het aanbrengen van organische deklagen, het aanbrengen van een verfraaiende of beschermende laag van organisch materiaal (verf/lak). Hieronder worden in ieder geval de volgende bewerkingen begrepen: kwast of rollermethoden, spuitmethoden, gieten, dompelen. Lijmen betreft het verbinden met hulp van lijm of kit. Hieronder worden in ieder geval de volgende bewerkingen begrepen: verbinden door het toepassen van dispersielijm of -kit, verbinden door het toepassen van oplosmiddellijm of -kit, verbinden door het toepassen van smeltlijm of -kit, verbinden door het toepassen van chemisch-hardende lijm of kit.

Artikel 4.21b

Deze paragraaf is van toepassing op het reinigen, coaten of lijmen van hout of kurk dan wel van houten, kurken of houtachtige voorwerpen.

Artikel 4.22

1 Het is verboden om in de buitenlucht hout, kurk dan wel houten, kurken of houtachtige voorwerpen met behulp van een nevelspuit te coaten of te lijmen dan wel met behulp van een nevelspuit te reinigen met vluchtige organische stoffen houdende producten.

2 Het eerste lid is niet van toepassing indien het niet mogelijk is om deze activiteiten in het inpanidige deel

van de inrichting te verrichten vanwege de omvang van het te bewerken object.

Toelichting artikel 4.22 Om overlast van verf- en lijndeeltjes naar de omgeving te voorkomen moeten coating- en lijmactiviteiten in pandig (binnen het bebouwde deel van de inrichting) plaatsvinden, indien deze activiteiten worden uitgevoerd met nevelsputapparatuur (apparatuur waar onder druk coating of lijm verneveld wordt). Daarnaast is het ter beperking van geuroverlast niet toegestaan om VOS-houdende producten met behulp van nevelsputapparatuur in de buitenlucht toe te passen. Als het vanwege de omvang van het te behandelen object onmogelijk is deze activiteiten in pandig uit te voeren is het eerste lid niet van toepassing. Bedrijven zullen meestal zoveel mogelijk reinigings-, coating- en lijmwerkzaamheden binnen het bebouwde delen van de inrichting moeten uitvoeren onder meer vanwege de kwaliteitseisen. In de open lucht reinigen, coaten of lijmen zal dan ook alleen gebeuren als het onmogelijk is vanwege de omvang van het object om in pandig te werken. Hierbij moet worden opgemerkt dat het uitgangspunt moet zijn dat voor de reguliere werkzaamheden faciliteiten beschikbaar moeten zijn waarbinnen de producten in het geheel, dan wel in segmenten kunnen worden samengesteld en behandeld, zodat alleen activiteiten die verband houden met het samenstellen van segmenten en het kleinschalig afwerken en nabehandelen daarvan, uit pandig plaatsvinden. Het reinigen waarbij geen vluchtige organische stoffen kunnen vrijkomen vallen niet onder het verbod. Dit geldt ook voor het coaten en lijmen dat niet met spuitapparatuur geschiedt. Voor de volledigheid wordt opgemerkt dat ook werkzaamheden aan panden of apparatuur behorend tot de inrichting zijn uitgezonderd in dit besluit.

Artikel 4.23

- 1 Onverminderd artikel 2.5, eerste, vierde en zesde lid, en artikel 2.6 is bij het aanbrengen van coating of lijmlagen de emissieconcentratie van stofklasse S niet meer dan:
 - a 5 milligram per normaal kubieke meter indien de massastroom van stofklasse S naar de lucht gelijk is aan of groter is dan 200 gram per uur; en
 - b 50 milligram per normaal kubieke meter indien de massastroom naar de lucht van stofklasse S kleiner is dan 200 gram per uur.
- 2 Het eerste lid is niet van toepassing indien het coaten op grond van artikelen 4.22, tweede lid, in de buitenlucht plaatsvindt.

Toelichting artikel 4.23 Ook bij het in pandig coaten en lijmen met spuitapparatuur moet voorkomen worden dat verf- en lijndeeltjes e.d. die geëmitteerd worden tot overlast kunnen leiden. Daarom wordt in artikel 4.23 verlangd dat de emissie van vrijkomende deeltjes bij deze activiteiten, voldoet aan een emissieconcentratie-eis. In het tweede lid is zijn de activiteiten die in de buitenlucht plaatsvinden uitgezonderd van de emissieconcentratie-eis omdat de emissies over het algemeen niet beheerst afgevangen kunnen worden. Voor deze gevallen zijn in de ministeriële regeling op grond van artikel 4.25 concrete maatregelen opgenomen. Voor het onderhouden en repareren van pleziervaartuigen door derden bij een jachthaven zijn de voorschriften opgenomen in de regeling bij de desbetreffende activiteit. In de ministeriële regeling zijn ten aanzien van de (in pandige) coating- en/of verfspuitactiviteiten tevens concrete maatregelen opgenomen waarmee, bij juiste dimensionering, uitvoering en onderhoud, aan de emissieconcentratie-eisen uit het eerste lid wordt voldaan (zie ook de toelichting onder paragraaf 2.4 en de artikelsgewijze toelichting van de ministeriële regeling). Het overgangsrecht met betrekking tot dit artikel is opgenomen in artikel 6.30.

Artikel 4.24

- 1 Degene die de inrichting drijft neemt bij het reinigen, coaten of lijmen van hout of kurk dan wel van houten, kurken of houtachtige voorwerpen de bij ministeriële regeling gestelde emissiereducerende maatregelen met betrekking tot vluchtige organische stoffen tenzij deze niet kosteneffectief of technisch uitvoerbaar zijn.

Toelichting artikel 4.24, eerste, tweede en vierde lid Voor een aantal Wm-inrichtingen is het Oplosmiddelbesluit, als implementatie van Europese regelgeving van toepassing. Dit kunnen zowel inrichtingen zijn die binnen als buiten de reikwijdte van het onderhavige besluit vallen. Dit artikel is van toepassing op die inrichtingen die binnen de reikwijdte van dit besluit vallen en de drempelwaarden, genoemd in bijlage IIa van het Oplosmiddelenbesluit niet overschrijden. Het Oplosmiddelenbesluit is alleen van toepassing op vergunningplichtige inrichtingen, om te voorkomen dat op niet-vergunningplichtige inrichtingen noch dit artikel noch het Oplosmiddelenbesluit van toepassing is, is in het zesde lid bepaald dat indien de drempelwaarden van bijlage IIa van dat besluit worden overschreden het Oplosmiddelenbesluit van overeenkomstige toepassing is. In de ministeriële regeling zijn concrete maatregelen opgenomen waarmee invulling gegeven moet worden aan artikel 4.24. Hierbij moet gedacht worden aan maatregelen die in het kader van het Project KWS 2000 (zoals opgenomen in paragraaf 3.4 van de NeR) uitgevoerd hadden moeten worden, en maatregelen die zijn opgenomen in Handboeken milieumaatregelen van de betreffende bedrijfstakken. Het gaat om maatregelen zoals het toepassen van producten met zo weinig mogelijk VOS, het gebruiken van applicatiemethoden met een zo laag mogelijke VOS emissie en het treffen van good-housekeeping maatregelen.

- 2 Het eerste lid is niet van toepassing indien het totaal verbruik van vluchtige organische stoffen bij de in het eerste lid genoemde activiteiten minder bedraagt dan 1.000 kilogram per jaar.
- 3 Het eerste lid is niet van toepassing op het verbruik van vluchtige organische stoffen waarvan het in de handel brengen is gereguleerd door het Besluit organische oplosmiddelen in verven en vernissen milieubeheer.

Toelichting artikel 4.24, derde lid In het derde lid wordt in dit kader tevens een relatie gelegd met het Besluit organische oplosmiddelen in verven en vernissen milieubeheer. Omdat het besluit eisen stelt aan onder andere VOS-gehalten van in de handel te brengen producten voor schilderwerk op of aan gebouwen (waaronder ook het in bedrijven coaten van kozijnen, deuren, trappen en dergelijke) en het overspuiten (schadeherstelling) van motorvoertuigen wordt er ten aanzien van deze specifieke activiteiten van uitgegaan dat er buiten good-housekeeping maatregel, geen verdere maatregelen nodig zijn ten

aanziën van artikel 4.24, eerste lid.

- 4 Indien de drempelwaarden, genoemd in tabel 2.28a worden overschreden, zijn het eerste tot en met derde lid niet van toepassing en is afdeling 2.11 van toepassing.

Toelichting artikelen 4.24, 4.30, 4.55, 4.94a, 4.94e en 4.103e n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 De artikelen 4.24, 4.30, 4.55, 4.94a, 4.94e en 4.103e zijn zodanig aangepast dat de verplichting om een oplosmiddelenboekhouding te voeren waarin het verbruik van vluchtige organische stoffen van minder dan 1.000 kilogram per kilogram per jaar wordt geregistreerd, is vervallen. Men moet het verbruik overigens nog wel steeds bijhouden. Dat gebeurt vaak op een in- en verkoop balans. Het tonen daarvan kan in het kader van de handhaving worden gevraagd. Immers, indien men meer dan 1.000 kilogram per jaar verbruikt, dient men emissiereducerende maatregelen te treffen. Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar paragraaf 3.4 van het algemeen deel.

Artikel 4.25

Bij het reinigen, coaten of lijmen van hout, kurk dan wel houten, kurken of houtachtige voorwerpen worden ten behoeve van:

- a het voorkomen dan wel beperken van diffuse emissies;
 - b het voorkomen dan wel beperken van stofhinder;
 - c het doelmatig verspreiden van emissies naar de buitenlucht;
 - d het voorkomen dan wel beperken van geurhinder;
 - e het realiseren van een verwaarloosbaar bodemrisico,
- de bij ministeriële regeling te bepalen maatregelen toegepast.

Artikel 4.26

- 1 Bij het lozen van afvalwater afkomstig van het reinigen, coaten of lijmen van hout of kurk dan wel houten, kurken of houtachtige voorwerpen in een vuilwaterriool wordt ten minste voldaan aan het tweede tot en met vijfde lid.
- 2 Het lozen van afvalwater, bedoeld in het eerste lid, is toegestaan indien het afvalwater niet meer bevat dan 2 milligram lood per liter en 2 milligram zink per liter.
- 3 De in eerste lid genoemde waarden gelden voor representatieve etmaalmonsters. Voor steekmonsters gelden een factor drie hogere waarden.
- 4 In afwijking van het tweede lid wordt afvalwater dat meer dan 3 milligram vluchtige organohalogeenvverbindingen uitgedrukt als chloor per liter in enig steekmonster bevat, niet geloosd.
- 5 Het te lozen afvalwater, bedoeld in het tweede lid, kan op een doelmatige wijze worden bemonsterd.

Toelichting artikel 4.26 Dit artikel stelt voorschriften met betrekking tot het in het vuilwaterriool lozen van afvalwater afkomstig van het reinigen, coaten of lijmen van hout of kurk dan wel houten, kurken of houtachtige voorwerpen. Voor de reiniging van hout, dat wil zeggen het verwijderen van oude verflagen, wordt natronloog of dichloormethaan (methyleenchloride) toegepast. Het afvalwater van loogbedrijven kan zware metalen (met name zink en lood) bevatten. In het afvalwater van bedrijven die dichloormethaan gebruiken kunnen ook andere vluchtige organohalogeenvverbindingen aanwezig zijn. De beperking van de emissie van zware metalen kan qua effectiviteit en kosten het beste geschieden door toepassing van flocculatie/sedimentatie. De beperking van de emissie van vluchtige organohalogeenvverbindingen kan het beste worden bewerkstelligd door het beluchten of luchtstrippen van het afvalwater. De behandeling van met dichloormethaan verontreinigde lucht kan plaatsvinden met behulp van actieve kool. Uitgaande van toepassing van deze technieken die als beste beschikbare technieken kunnen worden aangemerkt zijn emissiegrenswaarden in het artikel geformuleerd.

Afdeling 4.4 Activiteiten met betrekking tot rubber of kunststof

Toelichting opschrift afdeling 4.4 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558 In verband met het onder de werking van het Activiteitenbesluit brengen van het mechanisch bewerken, reinigen, coaten en lijmen van rubber en rubberproducten, het wegen en mengen van rubbercompounds en het verwerken van rubber, thermoplastische kunststof en polyesterhars is de naam van deze afdeling aangepast.

§ 4.4.1 Mechanische bewerkingen van rubber, kunststof of rubber- of kunststofproducten

Toelichting paragraaf 4.4.1 en paragraaf 4.4.2 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558 In deze onderdelen wordt de reikwijdte van paragraaf 4.4.1 en van paragraaf 4.4.2 van het besluit veranderd. De reikwijdte van deze paragrafen is opgenomen in de artikelen 4.27 en 4.27c. De reikwijdte van paragraaf 4.4.1 wordt enerzijds uitgebreid met de mechanische bewerking van rubber en rubberproducten. Bij mechanische bewerking gaat het om het met gereedschap of machines bewerken, zoals zagen, breken, knippen, snijden en schuren. Anderzijds wordt de reikwijdte van paragraaf 4.4.1 beperkt, doordat de kunststofverwerkende processen extrusie en spuitgieten verplaatst worden naar de nieuwe paragraaf 4.4.3 van het besluit, die onder meer ziet op de verwerking van thermoplastische kunststof. De uitbreiding van de reikwijdte van paragraaf 4.4.2 ziet op het reinigen, coaten en lijmen van rubber of rubberproducten. Voor een uitleg van de begrippen «reinigen» en «het ontdoen van vetten» wordt verwezen naar de nota van toelichting bij het Activiteitenbesluit (Stb. 2007, nr. 415) waar is ingegaan op het reinigen, coaten en lijmen van kunststof of kunststofproducten. Aangezien de normering en de wijze van formulering voor de mechanische bewerking van rubber en rubberproducten gelijk is aan de mechanische bewerking van kunststof en kunststofproducten, is ervoor gekozen deze activiteiten samen te voegen in één paragraaf, namelijk paragraaf 4.4.1 Hetzelfde geldt voor het reinigen, coaten en lijmen van rubber of rubberproducten en het reinigen, coaten en lijmen van kunststof en kunststofproducten. Deze activiteiten zijn samengevoegd in paragraaf 4.4.2. In de ministeriële regeling zullen ten aanzien van de mechanische bewerking van rubber en rubberproducten concrete maatregelen worden opgenomen waarmee, bij juiste dimensionering, uitvoering en onderhoud, aan de emissieconcentratie-

eisen in het nieuwe artikel 4.27a (voorheen artikel 4.27) van het besluit wordt voldaan. Ten aanzien artikel 4.29 van het besluit betreffende emissies bij het coaten en lijmen van rubber of rubberproducten geldt hetzelfde.

Artikel 4.27

Deze paragraaf is van toepassing op de mechanische bewerking van rubber, kunststof of van rubber- of kunststofproducten.

Artikel 4.27a

- 1 Onverminderd artikel 2.5, eerste, vierde en zesde lid, en artikel 2.6 is bij de mechanische bewerking van rubber, kunststof of van rubber- of kunststofproducten de emissieconcentratie van stofklasse S niet meer dan:
 - a 5 milligram per normaal kubieke meter, indien de massastroom van stofklasse S naar de lucht gelijk is aan of groter is dan 200 gram per uur, en
 - b 50 milligram per normaal kubieke meter, indien de massastroom van stofklasse S kleiner is dan 200 gram per uur.
- 2 Bij mechanische bewerking van rubber, kunststof of van rubber- of kunststofproducten wordt ten behoeve van het voorkomen dan wel voor zover dat niet mogelijk is het beperken van diffuse emissies en het doelmatig verspreiden van emissies naar de buitenlucht voldaan aan de bij ministeriële regeling gestelde eisen.
- 3 Het eerste en tweede lid zijn niet van toepassing op het niet beroepsmatig onderhouden en repareren van pleziervaartuigen in de buitenlucht bij een jachthaven.
- 4 Het eerste en tweede lid zijn niet van toepassing indien bij de mechanische bewerkingen van rubber, kunststof, rubber- of kunststofproducten in de inrichting niet meer dan 3 kubieke meter rubber, kunststof, rubber- of kunststofproducten per jaar wordt bewerkt.

Artikel 4.27b

Bij het verkleinen van rubber, kunststof of rubber- of kunststofproducten wordt ten behoeve van het realiseren van een verwaarloosbaar bodemrisico voldaan aan de bij ministeriële regeling gestelde eisen.

§ 4.4.2 Reinigen, coaten of lijmen van rubber, kunststof of rubber- of kunststofproducten

Algemene toelichting op paragraaf 4.4.2 In deze paragraaf wordt het reinigen, coaten en lijmen van kunststof of kunststofproducten geregeld. Onder reinigen wordt verstaan het schoonmaken en ontdoen van vetten (ontvetten) met behulp van reinigingsmiddelen. Hieronder worden in ieder geval de volgende bewerkingen begrepen:

- *reinigen met organische oplosmiddelen: het reinigen (voornamelijk ontvetten) met behulp van organische oplosmiddelen: Hieronder worden in ieder geval de volgende bewerkingen begrepen: reinigen in open systemen, reinigen in halfgesloten systemen, reinigen in gesloten systemen;*
- *reinigen met waterige reinigingsmiddelen: Dit kan zowel met een zure, neutrale en alkalische middelen, waar al naar gelang de toepassing surfactanten, dispergatoren, emulgatoren, - complexvormers, schuimremmers en corrosie-inhibitoren in voorkomen;*
- *chemisch ontlakken: het verwijderen van lakken met behulp van chemicaliën.*

Onder coaten wordt verstaan het aanbrengen van organische deklagen of het aanbrengen van een verfraaiende of beschermende laag van organisch materiaal (verf/lak). Hieronder worden in ieder geval de volgende bewerkingen begrepen: kwast of roller methoden, spuit methoden, gieten, dompelen.

Het lijmen betreft het verbinden met hulp van lijm of kit. Hieronder worden in ieder geval de volgende bewerkingen begrepen: verbinden door het toepassen van dispersielijm of -kit, verbinden door het toepassen van oplosmiddellijm of -kit, verbinden door het toepassen van smeltlijm of -kit, verbinden door het toepassen van chemisch-hardende lijm of kit.

Toelichting paragraaf 4.4.1 en paragraaf 4.4.2 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558 In deze onderdelen wordt de reikwijdte van paragraaf 4.4.1 en van paragraaf 4.4.2 van het besluit veranderd. De reikwijdte van deze paragrafen is opgenomen in de artikelen 4.27 en 4.27c. De reikwijdte van paragraaf 4.4.1 wordt enerzijds uitgebreid met de mechanische bewerking van rubber en rubberproducten. Bij mechanische bewerking gaat het om het met gereedschap of machines bewerken, zoals zagen, breken, knippen, snijden en schuren. Anderzijds wordt de reikwijdte van paragraaf 4.4.1 beperkt, doordat de kunststof verwerkende processen extrusie en spuitgieten verplaatst worden naar de nieuwe paragraaf 4.4.3 van het besluit, die onder meer ziet op de verwerking van thermoplastisch kunststof. De uitbreiding van de reikwijdte van paragraaf 4.4.2 ziet op het reinigen, coaten en lijmen van rubber of kunststofproducten. Voor een uitleg van de begrippen «reinigen» en «het ontdoen van vetten» wordt verwezen naar de nota van toelichting bij het Activiteitenbesluit (Stb. 2007, nr. 415) waar is ingegaan op het reinigen, coaten en lijmen van kunststof of kunststofproducten. Aangezien de normering en de wijze van formulering voor de mechanische bewerking van rubber en rubberproducten gelijk is aan de mechanische bewerking van kunststof en kunststofproducten, is ervoor gekozen deze activiteiten samen te voegen in één paragraaf, namelijk paragraaf 4.4.1. Hetzelfde geldt voor het reinigen, coaten en lijmen van rubber of kunststofproducten en het reinigen, coaten en lijmen van kunststof en kunststofproducten. Deze activiteiten zijn samengevoegd in paragraaf 4.4.2. In de ministeriële regeling zullen ten aanzien van de mechanische bewerking van rubber en kunststofproducten concrete maatregelen worden opgenomen waarmee, bij juiste dimensionering, uitvoering en onderhoud, aan de emissieconcentratie-eisen in het nieuwe artikel 4.27a (voorheen artikel 4.27) van het besluit wordt voldaan. Ten aanzien artikel 4.29 van het besluit betreffende emissies bij het coaten en lijmen van rubber of kunststofproducten geldt hetzelfde.

Artikel 4.27c

Deze paragraaf is van toepassing op het reinigen, coaten of lijmen van rubber, kunststof of rubber- of kunststofproducten.

Artikel 4.28

- 1 Het is verboden om in de buitenlucht rubber, kunststof of rubber- of kunststofproducten met behulp van een nevelspuit te coaten of te lijmen dan wel met behulp van een nevelspuit te reinigen met vluchtige organische stoffen houdende producten.
- 2 Het eerste lid is niet van toepassing indien het niet mogelijk is om deze activiteiten in het in pandige deel van de inrichting te verrichten vanwege de omvang van het te bewerken object.

Toelichting artikel 4.28 Om overlast van verf- en lijndeeltjes naar de omgeving te voorkomen moeten coating- en lijmactiviteiten in pandig (binnen het bebouwde deel van de inrichting) plaatsvinden, indien deze activiteiten worden uitgevoerd met nevelspuitapparatuur (apparatuur waar onder druk coating of lijm verneveld wordt). Daarnaast is ter beperking van geuroverlast niet toegestaan om VOS-houdende producten met behulp van nevelspuitapparatuur in de buitenlucht toe te passen. Als het vanwege de omvang van het te behandelen object onmogelijk is deze activiteiten in pandig uit te voeren is dat verbod niet van toepassing. Bedrijven zullen meestal zoveel mogelijk reinigings-, coating- en lijmwerkzaamheden binnen het bebouwde delen van de inrichting moeten uitvoeren onder meer vanwege de kwaliteitseisen. In de open lucht reinigen, coaten of lijmen zal dan ook alleen gebeuren als het onmogelijk is vanwege de omvang van het object om in pandig te werken. Hierbij moet worden opgemerkt dat het uitgangspunt moet zijn dat voor de reguliere werkzaamheden faciliteiten beschikbaar moeten zijn waarbinnen de producten in het geheel, dan wel in segmenten kunnen worden samengesteld en behandeld, zodat alleen activiteiten die verband houden met het samenstellen van segmenten en het kleinschalig afwerken en nabehandelen daarvan, uit pandig plaatsvinden. Het reinigen waarbij geen vluchtige organische stoffen kunnen vrijkomen vallen niet onder het verbod. Dit geldt ook voor het coaten en lijmen dat niet met spuitapparatuur geschiedt. Voor de volledigheid wordt opgemerkt dat ook werkzaamheden aan panden of apparatuur behorend tot de inrichting zijn niet vallen onder dit artikel.

Artikel 4.29

- 1 Onverminderd artikel 2.5, eerste, vierde en zesde lid, en artikel 2.6 is bij het aanbrengen van coating of lijmlagen de emissieconcentratie van stofklasse S niet meer dan:
 - a 5 milligram per normaal kubieke meter, indien de massastroom van stofklasse S naar de lucht gelijk is aan of groter is dan 200 gram per uur, en
 - b 50 milligram per normaal kubieke meter, indien de massastroom van stofklasse S kleiner is dan 200 gram per uur.
- 2 Het eerste lid is niet van toepassing indien het coaten op grond van artikel 4.28, tweede lid, in de buitenlucht plaatsvindt.

Toelichting artikel 4.29 Ook bij het in pandig coaten en lijmen met spuitapparatuur moet voorkomen worden dat verf- en lijndeeltjes en dergelijke die geëmitteerd worden tot overlast kunnen leiden. Daarom wordt in artikel 4.29 verlangd dat de emissie van vrijkomende deeltjes bij deze activiteiten, voldoet aan een emissieconcentratie-eis. In het tweede lid zijn de activiteiten die in de buitenlucht plaatsvinden uitgezonderd van de emissieconcentratie-eis omdat de emissies over het algemeen niet beheerst afgevangen kunnen worden. Voor deze gevallen zijn in de ministeriële regeling op grond van artikel 4.31 concrete maatregelen opgenomen. Voor het onderhouden en repareren van pleziervaartuigen in de buitenlucht door derden bij een jachthaven zijn de voorschriften opgenomen in de regeling bij de desbetreffende activiteit. In de ministeriële regeling zijn ten aanzien van de (in pandige) coating- en verfspuitactiviteiten tevens concrete maatregelen opgenomen waarmee, bij juiste dimensionering, uitvoering en onderhoud, aan de emissieconcentratie-eisen uit het eerste lid wordt voldaan (zie ook de toelichting onder paragraaf 2.4 en de artikelsgewijze toelichting van de Ministeriële regeling). Het overgangsrecht met betrekking tot dit artikel is opgenomen in artikel 6.32.

Artikel 4.30

- 1 Degene die de inrichting drijft neemt bij het reinigen, coaten of lijmen van rubber, kunststof of rubber- of kunststofproducten de bij ministeriële regeling gestelde emissiereducerende maatregelen met betrekking tot vluchtige organische stoffen tenzij deze niet kosteneffectief of technisch uitvoerbaar zijn.
Toelichting artikel 4.30, eerste en vierde lid Voor een aantal Wm-inrichtingen is het Oplosmiddelbesluit, als implementatie van Europese regelgeving van toepassing. Dit kunnen zowel inrichtingen zijn die binnen als buiten de reikwijdte van het onderhavige besluit vallen. Dit artikel is van toepassing op die inrichtingen die binnen de reikwijdte van dit besluit vallen en buiten de reikwijdte van het Oplosmiddelenbesluit. Dit artikel is van toepassing op artikelen die binnen de reikwijdte van dit besluit vallen en de drempelwaarden, genoemd in bijlage IIa van het Oplosmiddelenbesluit niet overschrijden. Het Oplosmiddelenbesluit is alleen van toepassing op vergunningplichtige inrichtingen, om te voorkomen dat op niet-vergunningplichtige inrichtingen noch dit artikel noch het Oplosmiddelenbesluit van toepassing is, is in het zesde lid bepaald dat indien de drempelwaarden van bijlage IIa van dat besluit worden overschreden het Oplosmiddelenbesluit van overeenkomstige toepassing is. In de ministeriële regeling zijn concrete maatregelen opgenomen waarmee invulling gegeven moet worden aan artikel 4.30. Hierbij moet gedacht worden aan maatregelen die in het kader van het Project KWS 2000 (zoals opgenomen in paragraaf 3.4 van de NeR) uitgevoerd hadden moeten worden, en maatregelen die zijn opgenomen in Handboeken milieumaatregelen van de betreffende bedrijfstakken. Het gaat om maatregelen zoals het toepassen van producten

met zo weinig mogelijk VOS, het gebruiken van applicatiemethoden met een zo laag mogelijke VOS emissie en het treffen van good-housekeeping maatregelen.

2 Het eerste lid is niet van toepassing indien het totaal verbruik van vluchtige organische stoffen bij de in het eerste lid genoemde activiteiten minder bedraagt dan 1.000 kilogram per jaar.

3 Het eerste lid is niet van toepassing op het verbruik van vluchtige organische stoffen waarvan het in de handel brengen is gereguleerd door het Besluit organische oplosmiddelen in verven en vernissen milieubeheer.

Toelichting artikel 4.30, derde lid In het derde lid wordt in dit kader tevens een relatie gelegd met het Besluit organische oplosmiddelen in verven en vernissen milieubeheer. Omdat dat besluit eisen stelt aan onder andere VOS- gehalten van in de handel brengen van producten voor schilderwerk op of aan gebouwen (waaronder ook het in bedrijven coaten van kozijnen, deuren, trappen en dergelijke) en het overspuiten (schadeherstelling) van motorvoertuigen wordt er ten aanzien van deze specifieke activiteiten van uitgegaan dat er buiten good-housekeeping maatregelen, geen verdere maatregelen nodig zijn ten aanzien van artikel 4.30, eerste lid.

4 Indien de drempelwaarden, genoemd in tabel 2.28a worden overschreden, zijn het eerste tot en met derde lid niet van toepassing en is afdeling 2.11 van toepassing.

Toelichting artikelen 4.24, 4.30, 4.55, 4.94a, 4.94e en 4.103e n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 De artikelen 4.24, 4.30, 4.55, 4.94a, 4.94e en 4.103e zijn zodanig aangepast dat de verplichting om een oplosmiddelenboekhouding te voeren waarin het verbruik van vluchtige organische stoffen van minder dan 1.000 kilogram per kilogram per jaar wordt geregistreerd, is vervallen. Men moet het verbruik overigens nog wel steeds bijhouden. Dat gebeurt vaak op een in- en verkoop balans. Het tonen daarvan kan in het kader van de handhaving worden gevraagd. Immers, indien men meer dan 1.000 kilogram per jaar verbruikt, dient men emissiereducerende maatregelen te treffen. Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar paragraaf 3.4 van het algemeen deel.

Artikel 4.31

Bij het reinigen, coaten of lijmen van rubber, kunststof of rubber- of kunststofproducten worden ten behoeve van:

- a het voorkomen dan wel beperken van diffuse emissies;
 - b het voorkomen dan wel beperken van stoffhinder;
 - c het doelmatig verspreiden van emissies naar de buitenlucht;
 - d het voorkomen dan wel beperken van geurhinder;
 - e het realiseren van een verwaarloosbaar bodemrisico,
- de bij ministeriële regeling te bepalen maatregelen toegepast.

§ 4.4.3 Wegen of mengen van rubbercompounds of het verwerken van rubber, thermoplastisch kunststof of polyesterhars

Toelichting paragraaf 4.4.3 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558 In dit onderdeel wordt in Afdeling 4.4. een paragraaf toegevoegd, die van toepassing is op het wegen en mengen van rubbercompounds en op het verwerken van rubber, thermoplastisch kunststof en polyesterhars.

Artikel 4.31a

Deze paragraaf is van toepassing op het wegen of mengen van rubbercompounds of op het verwerken van rubber, thermoplastisch kunststof of polyesterhars.

Toelichting artikel 4.31a n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558 Anders dan bij mechanische bewerking als bedoeld in paragraaf 4.4.1, gaat het bij het verwerken van rubber, thermoplastische kunststof en polyesterhars om het verwerken van een grondstof in een product. Verwerking is onder te verdelen in drie groepen, namelijk in verwerking van thermoplasten, polyesterhars en schuimen:

- 1 *de verwerking van thermoplasten: voor thermoplasten worden technieken gebruikt als extrusie, spuitgieten, thermovormen en kalenderen. Extrusie en spuitgieten waren reeds geregeld in paragraaf 4.4.1 van het besluit, maar zijn nu verplaatst naar paragraaf 4.4.3. Bij thermovormen wordt van kunststofplaat of -folie uitgegaan. Veelgebruikte materialen hiervoor zijn PS, PP, ABS, PVC en allerlei co-polymeren. Het plaatmateriaal wordt in een oven of met behulp van infraroodstraling verhit, in een matrijs gevormd en daarin weer afgekoeld. Bij kalenderen wordt het warme polymeer tussen rollen uitgewalst, zodat een plaat of folie ontstaat. Deze techniek wordt gebruikt bij de fabricage van folie en plaat uit thermoplastisch materiaal of rubber. Producten die hiermee worden gemaakt zijn bijvoorbeeld vloerzeil, platen en folie.*
 - 2 *de verwerking van polyesterhars: producten van polyesterhars worden gemaakt in of op een open of gesloten mal of op een ondergrond die deel uitmaakt van het product. Na ontvetten met een organisch oplosmiddel (dichloormethaan, aceton) wordt de mal voor ieder gelijkvormig product opnieuw gebruikt. Op de mal wordt een lossingslaag (meestal van was) aangebracht, waardoor het uitgeharde product makkelijker uit de mal losgaat. Diverse soorten polyesterharsen worden gebruikt, zoals onverzadigde-, verzadigde harsen en gel- en topcoats.*
 - 3 *de verwerking van schuimen: door middel van schuimen, expanderen en extrusie.*
- Het onderscheid tussen bewerking en verwerking en de verschillende technieken is in de kunststof- en rubberverwerkende industrie gangbaar en roept normaliter geen vragen op.*

Artikel 4.31b

1 Onverminderd artikel 2.5, eerste, vierde en zesde lid, en artikel 2.6 is bij het wegen of mengen van rubbercompounds de emissieconcentratie van stofklasse S niet meer dan:

- a 5 milligram per normaal kubieke meter, indien de massastroom van stofklasse S naar de lucht gelijk is aan of groter is dan 200 gram per uur, en
 - b 50 milligram per normaal kubieke meter, indien de massastroom van stofklasse S kleiner is dan 200 gram per uur.
- 2 Onverminderd artikel 2.5 en 2.6 is bij het wegen of mengen van rubbercompounds of het verwerken van rubber of thermoplastisch kunststof de emissie van stoffen die onder een minimalisatieverplichting vallen, niet meer dan 0,05 milligram per normaal kubieke meter, indien de massastroom van stoffen met een minimalisatieverplichting meer bedraagt dan 0,15 gram per uur.
- 3 Bij ministeriële regeling worden stoffen als bedoeld in het tweede lid aangewezen.
- 4 Bij het wegen of mengen van rubbercompounds of het verwerken van rubber, thermoplastisch kunststof of polyesterhars wordt ten behoeve van het voorkomen dan wel voor zover dat niet mogelijk is het beperken van diffuse emissies en het doelmatig verspreiden van emissies naar de buitenlucht voldaan aan de bij ministeriële regeling gestelde eisen.

Toelichting artikel 4.31b n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558 *Naar verwachting zullen emissies naar de lucht optreden bij het wegen of mengen van rubbercompounds. Significante emissies naar de lucht die hierbij kunnen vrijkomen zijn ingedeeld in de stofklasse S (totaal stof). Daarnaast kunnen bij het mengen en in mindere mate bij het wegen van rubbercompounds en het verwerken van rubber of thermoplastisch kunststof emissies vrijkomen van stoffen die onder een minimalisatieplicht vallen. Stoffen waarvoor de minimalisatieverplichting geldt, zijn alle stoffen die kunnen vrijkomen naar de lucht en die zijn ingedeeld in de categorieën extreem risicovolle stoffen (ERS), minimalisatieverplichte stoffen in de vorm van vaste stoffen (MVP1) en gas- of dampvormige minimalisatieverplichte stoffen (MVP2). Voor deze stoffen moet blijvend worden gestreefd naar een zo laag mogelijke emissie (nulemissie). Op grond van het derde lid van artikel 4.31b wordt in de ministeriële regeling een niet-limitatieve lijst opgenomen van stoffen die onder die minimalisatieplicht vallen en nog toegepast worden bij het mengen van rubbercompounds en het verwerken van rubber of thermoplastisch kunststof. Met de verwijzing naar de artikelen 2.5 en 2.6 in het eerste en tweede lid, wordt voorkomen dat bij de toetsing aan de grensmassaastroom alleen de bij deze activiteit geïmitteerde stoffen worden beoordeeld. Voor de toetsing aan de grensmassaastroom moet namelijk gekeken worden naar de massaastroom vanuit de gehele inrichting. Verder geldt voor bepaalde stofcategorieën een sommatiebepaling ten aanzien van de toetsing aan de grensmassaastroom en de beoordeling van de emissieconcentratie. Zie verder de toelichting op afdeling 2.3 Lucht in Stb. 2007, nr. 415. In de ministeriële regeling zijn erkende maatregelen opgenomen waarmee, bij juiste dimensionering, uitvoering en onderhoud aan de emissieconcentratie-eisen uit het eerste lid wordt voldaan.*

Artikel 4.31c

Bij het verwerken van polyesterhars wordt ten behoeve van het voorkomen of voor zover dat niet mogelijk is het tot een aanvaardbaar niveau beperken van de geurhinder, voldaan aan de bij ministeriële regeling gestelde eisen.

Artikel 4.31d

Bij het mengen van rubbercompounds, het verwerken van rubber of thermoplastisch kunststof of het verwerken van polyesterhars, wordt ten behoeve van het realiseren van een verwaarloosbaar bodemrisico voldaan aan de bij ministeriële regeling gestelde eisen.

Afdeling 4.5 Activiteiten met betrekking tot metaal

§ 4.5.1 Spaanloze, verspanende of thermische bewerking of mechanische eindafwerking van metalen

Algemene toelichting op paragraaf 4.5.1 *Onder spaanloze bewerkingen wordt verstaan het vervormen of scheiden van het materiaal zonder dat verspaning optreedt. Hieronder worden in ieder geval begrepen: knippen, knabbelen, uithoeken, ponsen, stansen, kanten, zetten, buigen, felsen, kralen, persen, extruderen, trekken, dieptrekken, duntrekken, navormen, flessen, strekken, forceren, vloedraaien, smeden, warm persen en interen. Onder grof verspanende bewerkingen wordt verstaan het wegnemen van een deel van het materiaal (spanen) met verspanend gereedschap (beitels, boren, frezen, zagen en dergelijke). Onder grof verspanende bewerkingen worden in ieder geval de volgende bewerkingen begrepen: zagen, boren, tappen, draaien, frezen, kotteren, schaven, steken en brootsen. Fijn verspanende bewerkingen betreffen het wegnemen van een deel van het materiaal met fijn verspanend gereedschap (schuurmachine, slijptol etc.). Onder fijn verspanende bewerkingen worden in ieder geval de volgende bewerkingen begrepen: schuren, slijpen, graveren en vonkverspanen. Thermische bewerkingen betreffen het door zeer plaatselijk te verwarmen scheiden van materiaal. Hieronder worden in ieder geval de volgende bewerkingen begrepen: thermisch snijden en gutsen. Onder thermisch snijden wordt onder andere verstaan:*

plasma snijden, lasersnijden autogeen snijden en watersnijden. Formeel zijn lasersnijden en watersnijden geen thermische bewerkingen, maar ze zijn hiermee wel vergelijkbaar. Om die reden worden deze bewerkingen wel onder deze activiteit behandeld. Onder mechanische eindafwerking wordt verstaan een bewerking waarbij het materiaal glad wordt gemaakt. Hieronder worden in ieder geval de volgende bewerkingen begrepen: mechanisch polijsten, honen, leppen, superfijnen, (staal)borstelen.

Artikel 4.31e

Deze paragraaf is van toepassing op spaanloze, verspanende of thermische bewerking of mechanische eindafwerking van metalen.

Artikel 4.32

- 1 Het is verboden om in de buitenlucht verspanende of thermische bewerkingen of mechanische eindafwerking van metalen uit te voeren.
- 2 Het eerste lid is niet van toepassing indien het niet mogelijk is om in het inpandig deel van de inrichting verspanende of thermische bewerkingen of mechanische eindafwerking van metalen uit te voeren vanwege het volume of het gewicht van het te bewerken object.
- 3 Bij het uitvoeren van fijnverspanende bewerkingen aan metalen in de buitenlucht wordt ten behoeve van het voorkomen van stofhinder voldaan aan bij ministeriële regeling te stellen eisen.

Toelichting artikel 4.32 Om overlast van stofdeeltjes naar de omgeving zoveel mogelijk te voorkomen moeten spaanloze, verspanende, thermische bewerking en mechanische eindafwerking van metalen inpandig plaatsvinden. Alleen als het onmogelijk is deze activiteiten inpandig uit te voeren vanwege de omvang van het te bewerken object is het verbod om buiten te bewerken niet van toepassing.

Toelichting n.a.v. wijzigingsbesluit 2008/326 Een situatie waarbij het wellicht niet mogelijk is om de werkzaamheden inpandig uit te voeren kan zich bijvoorbeeld voordoen bij constructiebedrijven waar inpandig geconstrueerde segmenten samengesteld en eventueel afgewerkt moeten worden tot een zodanig groot object dat dit niet inpandig kan plaatsvinden. Bedrijven zullen meestal zoveel mogelijk werkzaamheden inpandig willen uitvoeren onder meer vanwege de kwaliteitseisen.

Indien het vanwege de omvang van het te bewerken object niet mogelijk is in het inpandig deel van de inrichting fijnverspanende bewerkingen uit te voeren dan wel te stralen, dan mag dit in de buitenlucht gebeuren. Om stofhinder daarbij te voorkomen zijn in paragraaf 4.5.1 van de Regeling algemene regels voor inrichtingen milieubeheer eisen gesteld aan deze werkzaamheden. Hoewel artikel 1.7 van het Barim voldoende grondslag biedt voor het stellen van nadere eisen zijn in dat besluit steeds aparte grondslagen opgenomen daar waar het gaat om verplichte maatregelen. Dat was in dit geval verzuimd. Met het toevoegen van een derde lid aan de artikelen 4.23 en 4.49 van het Barim is hierin voorzien.

Toelichting artikel 4.32 n.a.v. wijzigingsbesluit 2010/781 Het uitgangspunt voor de bestrijding van emissies bij de bewerking van metalen is dat activiteiten waarbij fijn stof of andere onwenselijke emissies vrijkomen niet in de buitenlucht worden uitgevoerd zodat de emissies gericht kunnen worden afgezogen en behandeld. In artikel 4.32 is dit uitgangspunt van toepassing op spaanloze bewerking. Dit is ten onrechte, omdat bij spaanloze bewerking deze emissies niet vrijkomen. Met de wijziging van artikel 4.32 wordt hieraan tegemoet gekomen. Dit artikel wordt nu ook van toepassing op metaalrecyclingbedrijven. Het mechanisch verkleinen van schroot met knip- of breekinstallaties valt onder spaanloze bewerking, en kan dus ook in de open lucht plaatsvinden. Voor het thermisch snijden van schroot geldt wel de verplichting binnen te werken. De uitzondering die gemaakt werd is verduidelijkt. In de oude tekst stond dat er buiten gewerkt mag worden als de omvang van het te bewerken object binnen werken onmogelijk maakt. «De omvang» is nu vervangen door «het volume of het gewicht». Bij metaalconstructiebedrijven is vaak het volume bepalend of wel of niet binnen gewerkt kan worden. Schroot wordt vaak buiten in stukken gesneden die een gewicht hebben dat met een heftruck verplaatst kan worden, waarna de verdere bewerking binnen plaats vindt.

Artikel 4.33

- 1 Onverminderd artikel 2.5, eerste, vierde en zesde lid, en artikel 2.6 is bij smeden, shredderen, droogverspanende bewerkingen, thermische bewerkingen en bij mechanische eindafwerking van metalen, de emissieconcentratie van stofklasse S niet meer dan:
 - a 5 milligram per normaal kubieke meter, indien de massastroom van stofklasse S naar de lucht gelijk is aan of groter is dan 200 gram per uur; en
 - b 50 milligram per normaal kubieke meter indien de massastroom kleiner is dan 200 gram per uur.

Toelichting artikel 4.33, eerste lid In geval van inpandig smeden, droogverspanende bewerkingen, thermische bewerkingen en bij mechanische eindafwerking van metalen, moet voorkomen worden dat stofdeeltjes e.d. die geëmitteerd worden tot overlast kunnen leiden. Daarom wordt in het eerste lid verlangd dat de emissie van vrijkomende deeltjes bij deze activiteiten, voldoet aan een emissieconcentratie-eis voor totaal stof (zie hiervoor ook de toelichting bij paragraaf 2.4).

- 2 Het eerste lid is niet van toepassing indien de werkzaamheden op grond van de artikelen 4.32, tweede lid, of 4.86 in de buitenlucht worden verricht.

Toelichting artikel 4.33, tweede lid In het tweede lid zijn de activiteiten die in de buitenlucht plaatsvinden uitgezonderd van de emissieconcentratie-eis omdat de emissies over het algemeen niet beheerst afgevangen kunnen worden. Voor deze gevallen zijn in de ministeriële regeling concrete maatregelen opgenomen. Voor het onderhouden en repareren van pleziervaartuigen in de buitenlucht zijn voorschriften opgenomen in de regeling bij de desbetreffende activiteit.

Toelichting artikel 4.33 tot en met 4.35 Significante emissies naar de lucht zullen naar verwachting niet optreden bij spaanloze bewerkingen, met uitzondering van het smeden. Onder smeden wordt verstaan: het door hammatig hameren bewerken van gloeiend metaal, waarbij het metaal gloeiend wordt gemaakt door het te verhitten in een kolenvuur.

Onder droogverspanende bewerkingen worden de grof en fijn verspanende bewerkingen verstaan waarbij niet gewerkt wordt met metaalbewerkingsvloeistoffen. Bij gebruik van metaalbewerkingsvloeistoffen zullen naar verwachting geen significante emissies van totaal stof en chroom (VI)-verbindingen naar de lucht optreden. Bij verspanende bewerkingen zullen significante emissies vooral kunnen optreden bij de fijnverspanende bewerkingen schuren en slijpen. Bij het thermisch bewerken van metaal, zoals thermisch snijden en gutsen en bij mechanische eindafwerking, kunnen significante emissies optreden. Significante emissies die kunnen vrijkomen betreffen voornamelijk stoffen die zijn ingedeeld in de categorie S (totaal stof). Bij het verwerken van roestvaststaal kan daarnaast mogelijk chroom VI vrijkomen. Bij het snijden van koper kunnen mogelijk koper, koperverbindingen en koperrook vrijkomen. Met de verwijzing naar de artikelen 2.5 en 2.6 wordt voorkomen dat bij de toetsing aan de grensmassastroom alleen de bij deze activiteit geëmitteerde stoffen worden beoordeeld. Voor de toetsing aan de grensmassastroom moet namelijk gekeken

worden naar de massaastroom vanuit de gehele inrichting. Verder geldt voor bepaalde stofcategorieën een sommatiebepaling ten aanzien van de toetsing aan de grensmassaastroom en de beoordeling van de emissieconcentratie. Zie verder de artikelen 2.5 en 2.6 en de toelichting daarop. In de ministeriële regeling zijn erkende maatregelen opgenomen waarmee, bij juiste dimensionering, uitvoering en onderhoud aan de emissieconcentratie-eisen uit het eerste lid wordt voldaan (zie ook de toelichting onder paragraaf 2.4 en de artikelsgewijze toelichting van de ministeriële regeling).

Artikel 4.34

- 1 Onverminderd artikel 2.5, eerste, vierde en zesde lid, en artikel 2.6 is bij droogverspanende bewerkingen, thermische bewerkingen en bij mechanische eindafwerking van roestvast staal, de emissieconcentratie van chroom VI-verbindingen, berekend als chroom, niet meer dan 0,1 milligram per normaal kubieke meter, indien de massaastroom van chroom VI-verbindingen naar de lucht, berekend als chroom, meer bedraagt dan 0,5 gram per uur.
- 2 Het eerste lid is niet van toepassing indien de werkzaamheden op grond van de artikelen 4.32, tweede lid, of 4.86 in de buitenlucht worden verricht.

Artikel 4.35

- 1 Onverminderd artikel 2.5, eerste, vierde en zesde lid, en artikel 2.6 is bij het snijden van koper:
 - a de emissieconcentratie van koperverbindingen berekend als koper, niet meer dan 5 milligram per normaal kubieke meter indien de massaastroom van koperverbindingen naar de lucht berekend als koper, meer bedraagt dan 10 gram per uur;
 - b de emissieconcentratie van koperrook berekend als koper, niet meer dan 0,5 milligram per normaal kubieke meter indien de massaastroom van koperrook naar de lucht berekend als koper, meer bedraagt dan 2,5 gram per uur.
- 2 Het eerste lid is niet van toepassing indien de werkzaamheden op grond van artikel 4.32, tweede lid, in de buitenlucht worden verricht.

Artikel 4.36

Bij verspanende bewerkingen waar metaalbewerkingsvloeistoffen worden verneveld of verdampt worden maatregelen getroffen om zichtbare verspreiding van druppels en nevels die vrijkomen bij verspanende bewerkingen waarbij bewerkingsvloeistoffen worden gebruikt, in de buitenlucht te voorkomen.

Toelichting artikel 4.36 Emissies kunnen optreden bij processen waarbij verneveling van metaalbewerkingsvloeistoffen voorkomt. Het artikel bevat geen duidelijk kwantificeerbare norm, omdat de NeR deze ten aanzien van deze stoffen ook niet kent.

In de meeste gevallen zullen bij werkzaamheden met metaalbewerkingsvloeistoffen geen emissies naar de buitenlucht optreden, onder andere omdat de ontstane nevels (aërosolen) niet worden afgezogen, binnen de inrichting zullen blijven en neerslaan. Er zullen naar verwachting amper diffuse emissies optreden. Als in specifieke gevallen wel (bron)afzuiging wordt toegepast om ontstane nevel van bewerkingsvloeistoffen naar de buitenlucht af te voeren, geldt op grond van artikel 4.36 dat voorkomen moet worden dat deze emissies zich zichtbaar in de buitenlucht verspreiden. Van zichtbare verspreiding is sprake indien nevel vanuit de afgaskanalen zichtbaar is, maar ook indien de omgeving (waaronder het dak) rondom het emissiepunt of het emissiepunt zelf duidelijke sporen van geëmitteerde bewerkingsvloeistoffen bevat. Indien dit het geval is, dienen maatregelen te worden getroffen om dit te voorkomen. Een mogelijke maatregel is het voeren van geëmitteerde lucht door een doelmatige nabehandelingsinstallatie, zoals een aërosolfilter of mistfilter. Een verdere beschrijving van deze technieken en onder welke voorwaarden deze doelmatig zijn en de goede werking in de loop van de tijd behoudt is beschreven in de toelichting van de regeling.

Artikel 4.37

Bij het smeden, droogverspanende bewerkingen, thermische bewerking en mechanische eindafwerking van metalen worden ten behoeve van het voorkomen dan wel beperken van diffuse emissies en het doelmatig verspreiden van emissies naar de buitenlucht de bij ministeriële regeling te bepalen maatregelen toegepast.

Artikel 4.38

Bij spaanloze, verspanende of thermische bewerkingen of mechanische eindafwerking van metalen wordt ten behoeve van het realiseren van een verwaarloosbaar bodemrisico, voldaan aan de bij ministeriële regeling te stellen eisen.

§ 4.5.2 Lassen van metalen

Algemene toelichting op paragraaf 4.5.2 Lassen van metalen Het lassen is een verbindingstechniek waarbij metaaldelen verbonden worden door gebruik te maken van warmte of druk. Bij lassen liggen de smeltpunten van de basismaterialen en de eventuele toevoegmaterialen dicht bij elkaar.

Artikel 4.38a

Deze paragraaf is van toepassing op het lassen van metalen.

Artikel 4.39

- 1 Het is verboden om in de buitenlucht laswerkzaamheden te verrichten.
- 2 Het eerste lid is niet van toepassing indien het niet mogelijk is om in het in pandig deel van de inrichting te lassen vanwege de omvang van het te lassen object.

Toelichting artikel 4.39 Om overlast van stofdeeltjes en lasrook naar de omgeving zoveel mogelijk te voorkomen moeten laswerkzaamheden in pandig plaatsvinden. Alleen als het niet mogelijk is deze activiteiten in pandig uit te voeren vanwege de omvang van het te bewerken object is het verbod om buiten te lassen niet van toepassing. Een situatie waarbij het niet mogelijk is om de werkzaamheden in pandig uit te voeren kan zich bijvoorbeeld voordoen bij constructiebedrijven waar in pandig geconstrueerde segmenten samengesteld en eventueel afgewerkt moeten worden tot een zodanig groot object dat dit in niet in pandig kan plaatsvinden. Bedrijven zullen meestal zoveel mogelijk werkzaamheden in pandig willen uitvoeren onder meer vanwege de kwaliteitseisen.

Artikel 4.40

- 1 Onverminderd artikel 2.5, eerste, vierde en zesde lid, en artikel 2.6 is bij laswerkzaamheden behorend tot de klassen III tot en met VII, de emissieconcentratie van stofklasse S niet meer dan:
 - a 5 milligram per normaal kubieke meter, indien de massastroom van stofklasse S naar de lucht gelijk is aan of groter is dan 200 gram per uur; en
 - b 50 milligram per normaal kubieke meter indien de massastroom kleiner is dan 200 gram per uur.
- 2 Bij ministeriële regeling wordt de indeling van laswerkzaamheden in klassen, bedoeld in het eerste lid, vastgesteld.
- 3 Het eerste lid is niet van toepassing indien de laswerkzaamheden op grond van de artikelen 4.39, tweede lid, of 4.86 in de buitenlucht worden verricht.

Toelichting artikelen 4.40 tot en met 4.42 Afhankelijk van het lasproces, soort en hoeveelheid lastoevoegmateriaal, elektrode en het te lassen materiaal zullen er significante emissies naar de lucht optreden. Hierbij zullen hoofdzakelijk stoffen vrijkomen uit de categorie S (totaal stof). Bij het lassen van roestvaststaal kan chroom VI vrijkomen. Bij het lassen van Beryllium kan Beryllium vrijkomen. Bij het lassen van materialen die geveerd zijn met loodmenie kan lood vrijkomen. Daarom zijn hier ten aanzien van deze stoffen emissie-eisen gesteld, die gelden op het moment dat de massastroom (de vracht van de emissie in gram per tijdseenheid) de in de artikelen 4.40 tot en met 4.42 genoemde grensmassastromen overschrijft. Met de verwijzing naar de artikelen 2.5 en 2.6 wordt voorkomen dat bij de toetsing aan de grensmassastroom alleen de bij deze activiteit geëmitteerde stoffen worden beoordeeld. Voor de toetsing aan de grensmassastroom moet gekeken worden naar de massastroom vanuit de gehele inrichting. Verder geldt voor bepaalde stofcategorieën een sommatiebepaling ten aanzien van de toetsing aan de grensmassastroom en de beoordeling van de emissieconcentratie. De verschillende lasprocessen zijn opgedeeld in de klassen I tot en met VII waarbij de lasprocessen van klasse I het minst milieubelastend zijn en de lasprocessen van klasse VII het meest milieubelastend. De klassenindeling is ontleend aan de "Praktijkrichtlijn Lasrook, beschrijving doeltreffende maatregelen bij blootstelling aan rook en/of gassen en/of aanverwante processen" en is afhankelijk van het toegepaste lasproces, soort en hoeveelheid lastoevoegmateriaal, elektrode en het te lassen materiaal. Aan de lasprocessen van de klasse I en II zijn geen emissie-eisen gesteld, omdat bij deze lasprocessen geen significante emissies naar de lucht zullen optreden. Onder de verschillende klassen wordt verstaan:

Klasse I en II:

TIG-lassen, plasmalassen, druklassen, autogeen lassen en onder poederlassen van alle materialen met uitzondering van geveerde materialen.

Klasse III:

- Lassen met beklede elektroden van alle materialen met uitzondering van roestvast staal, Beryllium- en Vanadiumlegeringen en m.u.v. geveerde materialen,
- Lassen met MAG gevulde draad van alle materialen met uitzondering van roestvast staal en geveerde materialen;
- Lassen met MIG/MAG massieve draad van alle materialen met uitzondering van koper-, Beryllium- en Vanadiumlegeringen en met uitzondering van geveerde materialen.

Klasse IV:

Het lassen van geveerde materialen (m.u.v. loodmenie) met behulp van één van de volgende technieken:

- TIG-lassen, plasmalassen, druklassen, autogeenlassen, onder poeder lassen;
- Lassen met beklede elektroden, lassen met MAG gevulde draad en lassen met MIG/MAG massieve draad.

Klasse V, VI en VII:

- Lassen met beklede elektroden, van de materialen: roestvast staal, Vanadiumlegeringen en Berylliumlegeringen
- Lassen met MAG gevulde draad van de materialen: roestvast staal
- Lassen met gelegerde elektrode of met gelegerde gevulde draad
- Lassen met MIG gevulde draad of massieve draad van de materialen: koperlegeringen en Beryllium- en Vanadiumlegeringen,
- Lassen met gevulde draad van de materialen: ongelegerd en gelegerd staal
- Lassen van de materialen: geveerd staal met loodmenie.

In de ministeriële regeling zal per klasse worden aangegeven met behulp van welke erkende maatregelen, bij juiste dimensionering, uitvoering en onderhoud, wordt voldaan aan de emissieconcentratie-eisen uit het eerste lid (zie ook de toelichting onder paragraaf

2.4 en de artikelsgewijze toelichting van de ministeriële regeling). In de regeling wordt ook per klasse aangegeven bij welke ondergrenzen (uitgedrukt in per jaar gebruikt lastoevoegmateriaal) er geen maatregelen behoeven te worden getroffen om aan de emissie-eisen te voldoen.

Toelichting artikel 4.40 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558 De Praktijkrichtlijn Lasrook is vervallen. Daarom wordt de klassenindeling voor laswerkzaamheden in de Activiteitenregeling opgenomen. Deze klassenindeling zal overigens wel gebaseerd worden op de Praktijkrichtlijn Lasrook.

Artikel 4.41

- 1 Onverminderd artikel 2.5, eerste, vierde en zesde lid, en artikel 2.6 is bij het lassen van roestvast staal of Berylliumlegeringen de emissieconcentratie van:
 - a chroom VI-verbindingen, berekend als chroom, niet meer dan 0,1 milligram per normaal kubieke meter, indien de massastroom van chroom VI-verbindingen naar de lucht, berekend als chroom, meer bedraagt dan 0,5 gram per uur; en
 - b berylliumverbindingen, berekend als beryllium, niet meer dan 0,05 milligram per normaal kubieke meter indien de massastroom van berylliumverbindingen naar de lucht, berekend als Beryllium, meer bedraagt dan 0,15 gram per uur.
- 2 Het eerste lid is niet van toepassing indien de laswerkzaamheden op grond van de artikelen 4.39, tweede lid, of 4.86 in de buitenlucht worden verricht.

Artikel 4.42

- 1 Onverminderd artikel 2.5, eerste, vierde en zesde lid, en artikel 2.6 is bij het lassen van materialen die geleverd zijn met loodmenie de emissieconcentratie van loodverbindingen, berekend als lood, niet hoger dan 0,5 milligram per normaal kubieke meter, indien de massastroom van loodverbindingen naar de lucht, berekend als lood, meer bedraagt dan 2,5 gram per uur.
- 2 Het eerste lid is niet van toepassing indien de laswerkzaamheden op grond van de artikelen 4.39, tweede lid, of 4.86 in de buitenlucht worden verricht.

Artikel 4.43

Bij het lassen van metalen worden ten behoeve van het voorkomen dan wel beperken van diffuse emissies en het doelmatig verspreiden van emissies naar de buitenlucht de bij ministeriële regeling te bepalen maatregelen toegepast.

§ 4.5.3 Solderen van metalen

Algemene toelichting op paragraaf 4.5.3 Solderen van metalen Solderen is een verbindingstechniek waarbij de metaaldelen onder verhitting met elkaar verbonden worden met behulp van een toevoegmateriaal. Bij solderen is de temperatuur van het soldeermiddel lager dan die van de te verbinden materialen. Hierdoor wordt de verbinding tot stand gebracht zonder dat de te verbinden materialen smelten. Hieronder worden in ieder geval de volgende bewerkingen begrepen: zachtsolderen en hardsolderen. Als het smeltpunt van het toegevoegde soldeer ligt beneden 450° C is er sprake van zachtsolderen. Bij smeltemperaturen boven 450° C is er sprake van hardsolderen. Een bijzondere vorm van hardsolderen is het hoogtemperatuursolderen. Deze vorm van solderen gebeurt in een beheerste atmosfeer (de atmosfeer wordt gevormd door een reducerend of inert gas of het solderen gebeurt onder vacuüm) zonder vloeimiddel én bij zeer hoge temperatuur (veelal meer dan 800° C). Emissies die kunnen optreden bij de verschillende vormen van solderen zijn zeer divers. Er worden diverse processen (bout, golf, vlam, inductief, oven, etc.) toegepast die bij verschillende temperatuur werken (zacht-, hard- en hoogtemperatuursolderen). Er worden diverse soldeermaterialen en vloeimiddelen (niet bij hoogtemperatuursolderen) gebruikt. Loodhoudend soldeer dat werd toegepast door zachtsoldeerders, mag vanaf juli 2006 in een groot aantal gevallen niet meer worden toegepast vanwege het Besluit beheer elektrische en elektronische apparatuur. Onder soldeermiddel wordt verstaan een metaal(leggering) die tijdens het solderen wordt toegevoegd en wordt gesmolten en waarmee na stolling een verbinding tot stand wordt gebracht tussen de te verbinden metalen. Onder vloeimiddel wordt verstaan een vloeistof, pasta of vaste stof die de te verbinden metaaldelen reinigt en het vloeigedrag van het soldeermiddel over de te verbinden oppervlakken verbetert, waardoor een betere hechting ontstaat. Vloeimiddelen maken geen deel uit van de te vormen verbinding.

Artikel 4.43a

Deze paragraaf is van toepassing op het solderen van metalen.

Artikel 4.44

- 1 Onverminderd artikel 2.5, eerste, vierde en zesde lid, en artikel 2.6 is bij solderen de emissieconcentratie van stofklasse S niet meer dan:
 - a 5 milligram per normaal kubieke meter, indien de massastroom van stofklasse S naar de lucht gelijk is aan of groter is dan 200 gram per uur; en
 - b niet meer dan 50 milligram per normaal kubieke meter indien de massastroom kleiner is dan 200 gram per uur.
- 2 Het eerste lid is niet van toepassing op zachtsolderen indien het jaarverbruik van soldeermiddel minder

bedraagt dan 250 ton.

Artikel 4.45

Onverminderd artikel 2.5, eerste, vierde en zesde lid, en artikel 2.6 is bij hardsolderen met cadmiumhoudend soldeermiddel de emissieconcentratie van cadmium en cadmiumverbindingen, niet meer dan 0,05 milligram per normaal kubieke meter indien de massastroom van cadmium en cadmiumverbindingen naar de lucht meer bedraagt dan 10 gram per uur.

Algemene toelichting artikelen 4.44 en 4.45

Zachtsolderen

Uit een inventariserend onderzoek (Van der Sluis, december 2006) naar emissies naar de lucht bij solderen is gebleken dat bij zachtsolderen met loodhoudend soldeer met een jaarverbruik van minder dan 250 ton soldeermiddel een significante emissie, namelijk een overschrijding van de vrijstellingsbepaling van de NeR (opgenomen in artikel 2.6) voor stof niet te verwachten is. In artikel 4.44, tweede lid, is daarom opgenomen dat de emissie-eisen voor totaal stof niet gelden bij een jaarverbruik van minder dan 250 ton soldeermiddel. Naar verwachting zullen niet veel inrichtingen boven dit jaarverbruik uitkomen. Uit hetzelfde onderzoek is gebleken dat nog weinig gegevens beschikbaar zijn over emissies die vrijkomen bij de alternatieven voor het loodhoudend soldeermiddel. Mogelijke alternatieven zijn soldeermiddelen met tinkoper, tinzilver en tinzilverkoper. De verwachting is dat in analogie met de loodhoudende soldeermiddelen ook hier bij een jaarverbruik van minder dan 250 ton soldeermiddel er geen relevante emissies van stof optreden.

Hardsolderen

Uit eerder genoemd onderzoek is gebleken dat bij hardsolderen significante emissies van stof kunnen optreden. Bij welk jaarverbruik aan soldeermateriaal er significante emissie te verwachten zijn, hangt af van het soort soldeermiddel dat wordt toegepast. Daarnaast wordt nog een klein aantal (wettelijk toegestane) toepassingen cadmiumhoudend zilver-soldeer gebruikt. Bij toetsing aan de vrijstellingsbepaling van de NeR (opgenomen in artikel 2.6) bleek voor die toepassing cadmium de bepalende factor. In de artikelen 4.44 en 4.45 zijn daarom emissie-eisen gesteld aan de emissies van totaal stof en cadmium. In de ministeriële regeling is aangegeven met behulp van welke erkende maatregelen, bij juiste dimensionering, uitvoering en onderhoud, aan de emissieconcentratie-eisen in de artikelen 4.44 en 4.45 wordt voldaan (zie ook de toelichting onder paragraaf 2.4 en de artikelsgewijze toelichting van de ministeriële regeling). In de toelichting bij de ministeriële regeling is aangegeven bij welke indicatieve drempels gebaseerd op jaarlijks verbruik van hardsoldeermiddel, geen overschrijding van de in artikel 2.6 opgenomen vrijstellingsbepaling te verwachten valt. Deze indicatieve drempels zijn afgeleid van de resultaten van het eerder genoemde onderzoek Van der Sluis.

Artikel 4.46

Onverminderd artikel 2.5, eerste, vierde en zesde lid, en artikel 2.6 is bij solderen met vloeimiddelen die leiden tot gasvormige emissies naar de lucht de emissieconcentratie van de stoffen behorend tot de stofklassen gA.1, gA.2, gA.3, gA.4, gA.5, gO.1, gO.2 en gO.3, naar de lucht niet meer dan de voor die betreffende stofklasse genoemde emissieconcentratie-eis in artikel 2.5 indien de massastroom gelijk of groter is dan de in artikel 2.5 voor de betreffende stofklasse genoemde grensmassastroom.

Toelichting artikel 4.46 Uit onderzoek (Van der Sluis, december 2006) is gebleken dat zowel bij zacht- als bij hardsolderen significante emissies van gasvormige stoffen afkomstig van de gebruikte vloeimiddelen kunnen optreden. Bij zachtsolderen kunnen diverse vloeimiddelen worden toegepast. Gasvormige emissies die daarbij kunnen ontstaan zijn anorganische zuren (bijvoorbeeld zoutzuur, zwavelzuur en salpeterzuur), vluchtige organische stoffen (bijvoorbeeld Isopropylalcohol (IPA)) en ontledingsproducten zoals formaldehyde. Ook bij hardsolderen kunnen diverse vloeimiddelen worden toegepast. Gasvormige emissies die daarbij kunnen ontstaan zijn onder andere fluor- en chloorverbindingen. Omdat er zoveel verschillende vloeimiddelen toegepast kunnen worden en er gasvormige emissies van diverse stoffen kunnen optreden, is in artikel 4.46 aangegeven voor welke stofklassen er voldaan moet worden aan de emissieconcentratie-eisen van artikel 2.5. Het genoemde onderzoek heeft tot onvoldoende gegevens geleid om voor iedere mogelijke stof die tot significante emissies kunnen leiden indicatieve drempels (op basis van jaarlijks verbruik aan vloeimiddelen) te formuleren.

Artikel 4.47

1 Op verzoek van het bevoegd gezag overlegt degene die de inrichting drijft waar metalen worden gesoldeerd informatie ten aanzien van:

- a de samenstelling en het jaarverbruik van de verschillende vloeimiddelen en soldeermaterialen, gesorteerd naar de verschillende procesvormen;
- b een overzicht van de aard en omvang van de gasvormige emissies naar de lucht die bij het solderen vrijkomen.

Toelichting artikel 4.47, eerste lid Op verzoek van het bevoegd gezag dient een inrichting informatie te overleggen waaruit blijkt in hoeverre significante emissies kunnen optreden vanwege de activiteit solderen van metaal. Het bevoegd gezag heeft met dit artikel de mogelijkheid om in situaties dat er twijfel bestaat of er significante emissies optreden en er geen of onvoldoende maatregelen zijn getroffen om de emissies te beperken om informatie over de aard en omvang van de emissies van het bedrijf te vragen. In onderdeel a wordt aangegeven dat de verbruiks- en samenstellingsgegevens per type soldeermiddel en type vloeimiddel worden overlegd. Uit deze gegevens blijkt dan onder andere of het gaat om hard- of zachtsolderen.

Hardsolderen

Stofvormige emissies kunnen afkomstig zijn van het soldeermiddel en het vloeimiddel. Verbruiksgegevens per type soldeermiddel zijn relevant voor het hardsolderen omdat er in de toelichting van de ministeriële regeling bij hardsolderen per type soldeermiddel zal worden aangegeven bij welke indicatieve drempels (gebaseerd op jaarlijks verbruik) er geen significante emissies te verwachten zijn. Verbruiksgegevens per type vloeimiddel zijn relevant omdat hiermee inzicht wordt verkregen in de omvang en het type emissies die kunnen ontstaan ten gevolge van de gebruikte vloeimiddelen.

Zachtsolderen

Indien een bedrijf alleen aan zachtsolderen doet, zal er geen reden zijn voor het bevoegd gezag om extra informatie te vragen over het verbruik van soldeermiddelen (tenzij de grens van 250 ton op jaarbasis mogelijk wordt overschreden). Verbruiksgegevens per type vloeimiddel zijn altijd relevant, zie hardsolderen.

Vloeimiddelen

Op grond van onderdeel b kan gevraagd worden om een overzicht van de aard en omvang van de gasvormige emissies vanwege de gebruikte vloeimiddelen. Hiermee kan een inschatting worden gemaakt of voldaan is aan de emissie-eisen in artikel 4.46. In veel gevallen wordt bij zachtsolderen gebruik gemaakt van traditionele vloeimiddelen als zinkchloride en ammoniumchloride. Bij toepassing van deze vloeimiddelen zullen vrijwel geen gasvormige emissies vrijkomen. Indien alleen deze vloeimiddelen worden toegepast, zijn er geen significante gasvormige emissies van stoffen als genoemd in artikel 4.46 te verwachten. Indien een inrichting informatie kan overleggen waaruit blijkt dat slechts deze twee vloeimiddelen worden toegepast, mag worden aangenomen dat er geen significante emissies te verwachten zijn en zal de informatie bedoeld in onderdeel b, niet nodig zijn. Indien ook andere vloeimiddelen worden toegepast, dient op grond van onderdeel b de emissie in beeld te worden gebracht.

- 2 Het eerste lid, onderdeel b, is niet van toepassing indien het jaarverbruik van vloeimiddelen niet meer bedraagt dan 100 kilogram.

Toelichting artikel 4.47, tweede lid Om te voorkomen dat inrichtingen waar kleinschalig wordt gesoldeerd en emissiebeperkende maatregelen nooit nodig zullen zijn, worden belast met een verplichting tot het leveren van informatie over de aard en omvang van gasvormige emissies, is in het tweede lid een uitzondering opgenomen met betrekking tot inrichtingen waar het jaarverbruik aan vloeimiddelen niet meer bedraagt dan 100 kilogram per jaar.

Artikel 4.48

Bij het solderen van metalen worden ten behoeve van het voorkomen dan wel beperken van diffuse emissies en het doelmatig verspreiden van emissies naar de buitenlucht, de bij ministeriële regeling te bepalen maatregelen toegepast.

§ 4.5.4 Stralen van metalen

Algemene toelichting op paragraaf 4.5.4 Stralen van metalen Het stralen van metalen en metalen voorwerpen betreft het verwijderen van roest, wals, gloei en giethuid, oude verflagen en vuil door kleine harde delen straalmiddel tegen het te reinigen object te laten botsen. Hieronder worden in ieder geval de volgende bewerkingen begrepen:

- *pneumatisch stralen: bij pneumatisch stralen wordt de benodigde energie om het straalmiddel met hoge snelheid tegen het te bewerken oppervlak te laten botsen, opgewekt door perslucht;*
- *werpstralen: bij werpstralen wordt het straalmiddel met behulp van turbines door centrifugaalkracht op het te bewerken oppervlak geslingerd;*
- *natstralen: alle straaltechnieken bedoeld waarbij water wordt gebruikt;*
- *koolzuurstralen: bij koolzuurstralen worden koolzuurkorrels (circa -80°C) met behulp van zeer droge perslucht via een straalpijp op het te bewerken oppervlak geblazen.*

Artikel 4.48a

Deze paragraaf is van toepassing op het stralen van metalen.

Artikel 4.49

- 1 Het is verboden om in de buitenlucht straalwerkzaamheden te verrichten.
- 2 Het eerste lid is niet van toepassing indien het niet mogelijk is om in het inpandig deel van de inrichting te stralen vanwege de omvang van het te stralen object.
3. Bij het stralen in de buitenlucht wordt ten behoeve van het voorkomen van stofhinder voldaan aan bij ministeriële regeling te stellen eisen.

Toelichting artikel 4.49 Om overlast van stofdeeltjes naar de omgeving zoveel mogelijk te voorkomen moeten straalwerkzaamheden inpandig plaatsvinden. Alleen als het onmogelijk is deze activiteiten inpandig uit te voeren vanwege de omvang van het te bewerken object is het verbod om deze activiteiten buiten te verrichten niet van toepassing. Een situatie waarbij het niet mogelijk is om de werkzaamheden inpandig uit te voeren kan zich bijvoorbeeld voordoen bij constructiebedrijven waar inpandig geconstrueerde segmenten samengesteld en eventueel afgewerkt moeten worden tot een zodanig groot object dat dit niet inpandig kan plaatsvinden. Bedrijven zullen meestal zoveel mogelijk werkzaamheden inpandig willen uitvoeren onder meer vanwege de kwaliteitseisen.

Artikel 4.50

- 1 Onverminderd artikel 2.5, eerste, vierde en zesde lid, en artikel 2.6 is bij straalwerkzaamheden de emissieconcentratie van:
 - a stofklasse S niet meer dan 5 milligram per normaal kubieke meter, indien de massastroom van

- stofklasse S naar de lucht gelijk is aan of groter is dan 200 gram per uur, en niet meer dan 50 milligram per normaal kubieke meter indien de massastroom kleiner is dan 200 gram per uur;
- b MVP1 stoffen niet meer dan 0,05 milligram per normaal kubieke meter, indien de massastroom van de MVP1 stoffen naar de lucht groter is dan 0,15 gram per uur;
 - c sA.1 stoffen niet meer dan 0,05 milligram per normaal kubieke meter, indien de massastroom van de sA.1 stoffen naar de lucht groter is dan 0,25 gram per uur;
 - d sA.2 stoffen niet meer dan 0,5 milligram per normaal kubieke meter, indien de massastroom van de sA.2 stoffen naar de lucht groter is dan 2,5 gram per uur;
 - e sA.3 stoffen niet meer dan 5,0 milligram per normaal kubieke meter, indien de massastroom van de sA.3 stoffen naar de lucht groter is dan 10 gram per uur;
 - f sO stoffen niet meer dan 5,0 milligram per normaal kubieke meter, indien de massastroom van de sO stoffen naar de lucht gelijk is aan of groter is dan 100 gram per uur, en niet meer dan 50 milligram per normaal kubieke meter indien de massastroom kleiner is dan 100 gram per uur.
- 2 Het eerste lid is niet van toepassing indien de straalwerkzaamheden op grond van artikel 4.49, tweede lid, in de buitenlucht worden verricht.
- 3 Bij het stralen van metalen worden ten behoeve van het voorkomen dan wel beperken van diffuse emissies en het doelmatig verspreiden van emissies naar de buitenlucht, de bij ministeriële regeling te bepalen maatregelen toegepast.

Toelichting artikel 4.50 *De emissie-eisen in dit artikel hebben betrekking op de emissie van stoffen naar de lucht. De emissies zijn afhankelijk van het gebruikte straalmiddel en de staat van het te stralen object. Omdat bij onderhoudswerkzaamheden vaak bestaande (an)organische deklagen worden verwijderd, kunnen de geëmitteerde stoffen zeer divers zijn. Daarom worden in artikel 4.50 eisen gesteld aan alle mogelijke typen stofemissies, die gelden op het moment dat de massastroom (de vracht van de emissie in gram per tijdseenheid) de genoemde grens overschrijdt. Met de verwijzing naar de artikelen 2.5 en 2.6 wordt voorkomen dat bij de toetsing aan de grensmassastroom alleen de bij deze activiteit geëmitteerde stoffen worden beoordeeld. Voor de toetsing aan de grensmassastroom moet gekeken worden naar de massastroom vanuit de gehele inrichting. Verder geldt voor bepaalde stofcategorieën een sommatiebepaling ten aanzien van de toetsing aan de grensmassastroom en de beoordeling van de emissieconcentratie. Zie verder de artikelen 2.5 ten 2.6 en de toelichting daarop.*

Artikel 4.51

Bij het stralen van metalen wordt ten behoeve van het realiseren van een verwaarloosbaar bodemrisico, voldaan aan de bij ministeriële regeling te stellen eisen.

§ 4.5.5 Reinigen, lijmen of coaten van metalen

Algemene toelichting op paragraaf 4.5.5 *In deze paragraaf wordt het reinigen, lijmen en coaten van metalen en metalen voorwerpen toegelicht. Onder metalen voorwerpen worden hier tevens voertuigen begrepen. Alleen het wassen van voertuigen en het afspuiten van pleziervaartuigen zijn voor de duidelijkheid als aparte activiteit in paragraaf 3.3.2 en paragraaf 4.6.6 opgenomen. Met reinigen wordt hier bedoeld het schoonmaken en ontdoen van vetten (ontvetten) van metalen met behulp van reinigingsmiddelen. Hieronder worden in ieder geval de volgende bewerkingen begrepen: reinigen met organische oplosmiddelen: het reinigen (voornamelijk ontvetten) met behulp van organische oplosmiddelen. Hieronder worden in ieder geval de volgende bewerkingen begrepen:*

- *reinigen in open systemen, reinigen in halfgesloten systemen, reinigen in gesloten systemen;*
- *reinigen met waterige reinigingsmiddelen. Dit kan zowel met een zure, neutrale en alkalische middelen, waar al naar gelang de toepassing surfactanten, dispergatoren, emulgatoren, complexvormers, schuimremmers en corrosie-inhibitoren in voorkomen;- vlamstralen/vlamreinigen: het reinigen van materialen (staal) door middel van hitte. Door de hete vlam zal een verschil in uitzetting plaatsvinden tussen het staal en de walshuid of roest. Het vuil zal daardoor van het oppervlak afspringen, waarna het losse vuil weggeborsteld wordt. Hieronder wordt nadrukkelijk niet begrepen het verbranden van verontreinigingen, coatings of andere materialen;*
- *elektrolytisch ontvetten van metalen: het ontvetten van metalen met behulp van elektrolyse. De gasontwikkeling die aan het werkstuk ontstaat, oefent een vetafsleurende en daardoor intensief reinigende werking uit; - chemisch ontlakken: het verwijderen van lakken met behulp van chemicaliën.*

Coaten betreft het aanbrengen van organische deklagen op metalen/ het aanbrengen van een verfraaiende of beschermende laag van organisch materiaal (verf/lak) op metalen. Hieronder worden in ieder geval de volgende bewerkingen begrepen: kwast of roller methoden, spuit methoden, gieten, lakwalsen, dompelen, wervelsinteren/poederdompelen, poederspuiten, spatelen. Onder coaten wordt ook verstaan het tectyleren van motorvoertuigen. Met lijmen wordt hier bedoeld het verbinden van metalen met hulp van lijm of kit. Hieronder worden in ieder geval de volgende bewerkingen begrepen: verbinden door het toepassen van dispersielijm of -kit, verbinden door het toepassen van oplosmiddellijm of -kit, verbinden door het toepassen van smeltlijm of -kit, verbinden door het toepassen van chemisch-hardende lijm of kit.

Artikel 4.52

- 1 Deze paragraaf is van toepassing op het reinigen, lijmen of coaten van metalen.
- 2 In deze paragraaf wordt onder het reinigen van metalen niet verstaan het wassen van motorvoertuigen of werktuigen, bedoeld in paragraaf 3.3.2., en het afspuiten van pleziervaartuigen, bedoeld in paragraaf 4.6.6.

Toelichting artikel 4.52 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558 *Dit artikel verwees voor wat betreft het wassen van motorvoertuigen of carrosserie-onderdelen daarvan abusievelijk naar artikel 3.23a in plaats van naar paragraaf 3.3.2 (Het wassen van motorvoertuigen*

of carrosserie-onderdelen daarvan).

Artikel 4.53

- 1 Het is verboden om in de buitenlucht metalen met behulp van een nevelspuit te coaten of te lijmen dan wel met behulp van een nevelspuit te reinigen met vluchtige organische stoffen houdende producten.
- 2 Het eerste lid is niet van toepassing indien het niet mogelijk is om deze activiteiten in het inpandig deel van de inrichting te verrichten vanwege de omvang van het te bewerken object.

Toelichting artikel 4.53 Om overlast van verf- en lijmdaaltjes naar de omgeving zoveel mogelijk te voorkomen moeten coating- en lijmactiviteiten inpandig (binnen het bebouwde deel van de inrichting) plaatsvinden, indien deze activiteiten worden uitgevoerd met nevelsputapparaat (apparaat waar onder druk coating of lijm verneveld wordt). Daarnaast is het ter beperking van de geuroverlast niet toegestaan om VOS-houdende producten met behulp van nevelsputapparaat in de buitenlucht toe te passen. Als het vanwege de omvang van het te behandelen object onmogelijk is deze activiteiten inpandig uit te voeren is dat verbod niet van toepassing. Onder nevelspuiten wordt niet verstaan het gebruik van spuitbussen en het gebruik van kleine handmatige vernevelpompjes die worden gebruikt om te ontvetten. Bedrijven zullen meestal zoveel mogelijk reinigings-, coating- en lijmwerkzaamheden binnen het bebouwde delen van de inrichting moeten uitvoeren onder meer vanwege de kwaliteitseisen. In de open lucht reinigen, coaten of lijmen zal dan ook alleen gebeuren als het onmogelijk is vanwege de omvang van het object om inpandig te werken. Hierbij moet worden opgemerkt dat het uitgangspunt moet zijn dat voor de reguliere werkzaamheden faciliteiten beschikbaar moeten zijn waarbinnen de producten in het geheel, dan wel in segmenten kunnen worden samengesteld en behandeld, zodat alleen activiteiten die verband houden met het samenstellen van segmenten en het kleinschalig afwerken en nabehandelen daarvan, uitpandig plaatsvinden. Het reinigen waarbij geen vluchtige organische stoffen kunnen vrijkomen vallen niet onder het verbod. Dit geldt ook voor het coaten en lijmen dat niet met spuitapparaat geschiedt. Voor de volledigheid wordt opgemerkt dat ook werkzaamheden aan panden of apparatuur behorend tot de inrichting niet onder dit artikel.

Artikel 4.54

- 1 Onverminderd artikel 2.5, eerste, vierde en zesde lid, en artikel 2.6 is bij het aanbrengen van coating of lijmlagen de emissieconcentratie van stofklasse S niet meer dan:
 - a 5 milligram per normaal kubieke meter, indien de massastroom van stofklasse S naar de lucht gelijk is aan of groter is dan 200 gram per uur; en
 - b 50 milligram per normaal kubieke meter indien de massastroom kleiner is dan 200 gram per uur.
- 2 Het eerste lid is niet van toepassing indien het coaten op grond van artikel 4.53, tweede lid, in de buitenlucht plaatsvindt.

Toelichting artikel 4.54, tweede lid Ook bij het inpandig coaten en lijmen met spuitapparaat moet voorkomen worden dat verf- en lijmdaaltjes e.d. die geëmitteerd worden tot overlast kunnen leiden. Daarom wordt in artikel 4.54 verlangd dat de emissie van vrijkomende deeltjes bij deze activiteiten, voldoet aan een emissieconcentratie-eis. In het tweede lid is zijn de activiteiten die in de buitenlucht plaatsvinden uitgezonderd van de emissieconcentratie-eis omdat de emissies over het algemeen niet beheerst afgevangen kunnen worden. Voor deze gevallen zijn in de ministeriële regeling op grond van artikel 4.56 concrete maatregelen opgenomen. Voor het onderhouden en repareren van pleziervaartuigen in de buitenlucht zijn de voorschriften opgenomen in de regeling bij de betreffende activiteit. In de ministeriële regeling zijn ten aanzien van de (inpandig) coating- en/of verfspuitactiviteiten tevens concrete maatregelen opgenomen waarmee, bij juiste dimensionering, uitvoering en onderhoud, aan de emissieconcentratie-eisen uit het eerste lid wordt voldaan (zie ook de toelichting onder paragraaf 2.4 en de artikelsgewijze toelichting van de ministeriële regeling).

Artikel 4.54a

- 1 Het schoonbranden van lood, geïsoleerde kabels, oliegekoelde transformatoren en metaaloppervlakken die verontreinigd zijn met polyvinylchloride of andere halogeenverbindingen, is verboden.
- 2 Voordat metalen worden schoongebrand, worden deze vrijgemaakt van materialen die redelijkerwijs op andere wijze dan door schoonbranden kunnen worden verwijderd.
- 3 Bij het schoonbranden van metalen is de emissieconcentratie van:
 - a stofklasse S niet meer dan 25 milligram per normaal kubieke meter;
 - b gasvormige anorganische chloriden niet meer dan 20 milligram per normaal kubieke meter, of
 - c totaal koolwaterstoffen niet meer dan 50 milligram per normaal kubieke meter.
- 4 Het in het vuilwaterriool lozen van afvalwater afkomstig van de behandeling van de emissie die vrijkomt bij het schoonbranden, is verboden.

Toelichting artikel 4.54a n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558 De techniek van schoonbranden wordt toegepast om metalen onderdelen vrij te maken van verontreinigingen die niet of lastig op een andere manier te verwijderen zijn. Schoonbranden wordt toegepast bij het onderhoud aan elektromotoren voor het reinigen van de spoeldrager, en voor het reinigen van gereedschap en machineonderdelen die gebruikt zijn voor rubber- en kunststofverwerking en voor het coaten. De materialen ondergaan een hittebehandeling in een zuurstofarme atmosfeer waardoor de verontreinigingen ontlede. De vrijkomende ontledingsdampen moeten door een naverbrander of een absorptiesysteem geleid worden om emissies van onwenselijke verbindingen te voorkomen. In het eerste lid wordt het schoonbranden verboden van een aantal materialen waarvan bekend is dat het schoonbranden leidt tot dusdanig ongewenste emissies, dat schoonbranden ontoelaatbare gevolgen voor het milieu zou hebben. Er zijn overigens nog veel meer materialen die beter niet schoongebrand kunnen worden, zoals bijvoorbeeld hout of blikken met verfresten. Het schoonbranden van de meeste van deze andere materialen verstoort ook de werking van de schoonbrandoven. Om die reden is de opsomming in het

eerste lid beperkt tot enkele bijzonder onwenselijke materialen.

In het tweede lid wordt aangegeven dat voor het schoonbranden van de metalen voorwerpen zoveel mogelijk «vreemd» materiaal verwijderd moet worden. Gezien de emissies en het energieverbruik is het wenselijk dat schoonbranden uitsluitend wordt toegepast op verontreinigingen die niet op een andere manier verwijderd kunnen worden. Er zijn enkele gevallen waar er geen andere manier dan schoonbranden is zoals bij het verwijderen van poedercoating. Het kan ook voorkomen dat er wel andere methoden zijn, maar dat deze te arbeidsintensief zijn of andere milieunadelen hebben, zoals de inzet van agressieve oplos- of schoonmaakmiddelen. Met inachtneming van deze aspecten moet de beschikbaarheid van alternatieve verwijderingsmethoden worden beoordeeld. De emissieconcentratie-eisen uit het derde lid zijn ontleend aan de bijzondere regeling over schoonbranden uit de NeR. In de regeling worden technieken aangegeven waarmee in ieder geval aan deze eisen kan worden voldaan. Indien iemand een andere techniek toe wil passen geldt de aantoonplicht van artikel 2.8 van het Activiteitenbesluit. Anders dan bij andere luchtmissie-voorschriften in dit besluit is voor schoonbranden de vrijstelling van artikel 2.6 van het Activiteitenbesluit niet van toepassing. Met andere woorden: bij schoonbranden is een emissiebeperkende techniek altijd nodig. Overigens wordt de naverbrander of absorptie-eenheid standaard in de geleverde schoonbrandovens ingebouwd. Het vierde lid geeft aan dat afvalwater van het schoonbranden niet in het vuilwaterriool geloosd mag worden. Afvalwater ontstaat indien de rookgassen door absorptie gereinigd worden. Het residu moet als (gevaarlijk) afval worden afgevoerd.

Artikel 4.55

- 1 Degene die de inrichting drijft neemt bij het reinigen, coaten of lijmen van metalen voorwerpen met betrekking tot vluchtige organische stoffen de bij ministeriële regeling gestelde emissiereducerende maatregelen tenzij deze niet kosteneffectief of technisch uitvoerbaar zijn.
- 2 Het eerste lid is niet van toepassing indien het totaal verbruik van vluchtige organische stoffen bij de in het eerste lid genoemde activiteiten minder bedraagt dan 1.000 kilogram per jaar.
- 3 Het eerste lid is niet van toepassing op het verbruik van vluchtige organische stoffen waarvan het in de handel brengen is gereguleerd door het Besluit organische oplosmiddelen in verven en vernissen milieubeheer.

Toelichting artikel 4.55, derde lid In het derde lid wordt in dit kader tevens een relatie gelegd met het Besluit organische oplosmiddelen in verven en vernissen milieubeheer. Omdat dat besluit eisen stelt aan onder andere VOS gehalten van in de handel brengen van producten voor schilderwerk op of aan gebouwen (waaronder ook het in bedrijven coaten van kozijnen, deuren, trappen en dergelijke) en het overspuiten (schadeherstelling) van motorvoertuigen wordt er ten aanzien van deze specifieke activiteiten van uitgegaan dat er buiten good-housekeeping maatregelen, geen verdere maatregelen nodig zijn ten aanzien van artikel 4.55, eerste lid.

- 4 Indiende drempelwaarden, genoemd in tabel 2.28a worden overschreden, zijn het eerste tot en met derde lid niet van toepassing en is afdeling 2.11 van toepassing.

Toelichting artikelen 4.24, 4.30, 4.55, 4.94a, 4.94e en 4.103e n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 De artikelen 4.24, 4.30, 4.55, 4.94a, 4.94e en 4.103e zijn zodanig aangepast dat de verplichting om een oplosmiddelenboekhouding te voeren waarin het verbruik van vluchtige organische stoffen van minder dan 1.000 kilogram per kilogram per jaar wordt geregistreerd, is vervallen. Men moet het verbruik overigens nog wel steeds bijhouden. Dat gebeurt vaak op een in- en verkoop balans. Het tonen daarvan kan in het kader van de handhaving worden gevraagd. Immers, indien men meer dan 1.000 kilogram per jaar verbruikt, dient men emissiereducerende maatregelen te treffen. Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar paragraaf 3.4 van het algemeen deel.

Artikel 4.56

Bij het reinigen, coaten en lijmen van metalen worden ten behoeve van:

- a het voorkomen dan wel beperken van diffuse emissies;
- b het voorkomen dan wel beperken van stofhinder;
- c het doelmatig verspreiden van emissies naar de buitenlucht;
- d het voorkomen dan wel beperken van geurhinder;
- e het realiseren van een verwaarloosbaar bodemrisico, de bij ministeriële regeling te bepalen maatregelen toegepast.

§ 4.5.6 Aanbrengen anorganische deklagen op metalen

Algemene toelichting op paragraaf 4.5.6 Het aanbrengen van anorganische deklagen op metalen betreft het aanbrengen van een verfraaiende of beschermende laag van anorganisch materiaal (keramiek, emaille, metaallagen) op metalen. Hieronder worden in ieder geval de volgende bewerkingen begrepen:

Thermisch spuiten, waaronder:

- o *Vlamspuiten (verhitting door verbranding van een brandstof-zuurstof mengsel), zoals:*
 - autogeen draadspuiten;
 - autogeen poederspuiten;
 - High velocity oxyfuel (HVOF).
- o *Elektrisch spuiten (verhitting door boogontlading), zoals:*
 - elektrisch draadspuiten.
- o *Plasmaspuiten (verhitting door boog, met gasinjectie), zoals:*
 - plasmaspuiten;
 - lage druk plasma spuiten.
 - Emailleren.

Schooperen is een vorm van autogeen of elektrisch spuiten waarbij een corrosiebestendige laag onder hoge druk op het object wordt gespoten. Deze laag is een legering van gesmolten zink of aluminium. Wanneer deze legering aangebracht en gestold is, is het object klaar voor verdere bewerking.

Artikel 4.56a

Deze paragraaf is van toepassing op het aanbrengen van anorganische deklagen op metalen.

Artikel 4.57

- 1 Het is verboden om in de buitenlucht anorganische deklagen op metalen aan te brengen.
- 2 Het eerste lid is niet van toepassing op schooperen indien het niet mogelijk is om deze werkzaamheden in het inpandig deel van de inrichting uit te voeren vanwege de omvang van het te bewerken object.

Toelichting artikel 4.57 Om overlast van stofdeeltjes naar de omgeving zoveel mogelijk te voorkomen moet het aanbrengen van anorganische deklagen inpandig plaatsvinden. Alleen als het onmogelijk is om schoopeerwerkzaamheden inpandig uit te voeren vanwege de omvang van het te bewerken object, is het verbod uit het eerste lid niet van toepassing. Een situatie waarbij het niet mogelijk is om de werkzaamheden inpandig uit te voeren kan zich bijvoorbeeld voordoen bij constructiebedrijven waar inpandig geconstrueerde segmenten samengesteld en eventueel afgewerkt moeten worden tot een zodanig groot object dat dit in alle redelijkheid niet inpandig kan plaatsvinden. Bedrijven zullen meestal zoveel mogelijk werkzaamheden inpandig willen uitvoeren onder meer vanwege de kwaliteitseisen.

Artikel 4.58

Onverminderd artikel 2.5, eerste, vierde en zesde lid, en artikel 2.6 is bij het aanbrengen van anorganische deklagen op metalen de emissieconcentratie van:

- a Stoffklasse S niet meer dan 5 milligram per normaal kubieke meter, indien de massastroom van stofklasse S naar de lucht gelijk is aan of groter is dan 200 gram per uur, en niet meer dan 50 milligram per normaal kubieke meter indien de massastroom van stofklasse S naar de lucht kleiner is dan 200 gram per uur;
- b MVP1 stoffen niet meer dan 0,05 milligram per normaal kubieke meter, indien de massastroom van de MVP1 stoffen naar de lucht groter is dan 0,15 gram per uur;
- c sA.1 stoffen niet meer dan 0,05 milligram per normaal kubieke meter, indien de massastroom van de sA.1 stoffen naar de lucht groter is dan 0,25 gram per uur;
- d sA.2 stoffen niet meer dan 0,5 milligram per normaal kubieke meter, indien de massastroom van de sA.2 stoffen naar de lucht groter is dan 2,5 gram per uur;
- e sA.3 stoffen niet meer dan 5,0 milligram per normaal kubieke meter, indien de massastroom van de sA.3 stoffen naar de lucht groter is dan 10 gram per uur;
- f sO stoffen niet meer dan 5,0 milligram per normaal kubieke meter, indien de massastroom van de sO stoffen naar de lucht gelijk is of groter is dan 100 gram per uur, en niet meer dan 50 milligram per normaal kubieke meter indien de massastroom kleiner is dan 100 gram per uur.

Toelichting artikel 4.58 De emissie-eisen in dit artikel hebben betrekking op de emissie van stoffen naar de lucht. De emissies zijn afhankelijk van de gebruikte techniek en de toegepaste deklaag. De geëmitteerde stoffen kunnen zeer divers zijn. Daarom worden in dit artikel eisen gesteld aan alle mogelijke typen stofemissies, die gelden op het moment dat de massastroom (de vracht van de emissie in gram per tijdseenheid) de genoemde grens overschrijdt. Met de verwijzing naar de artikelen 2.5 en 2.6 wordt voorkomen dat bij de toetsing aan de grensmassastroom alleen de bij deze activiteit geëmitteerde stoffen worden beoordeeld. Voor de toetsing aan de grensmassastroom moet namelijk gekeken worden naar de massastroom vanuit de gehele inrichting. Verder geldt voor bepaalde stofcategorieën een sommatiebepaling ten aanzien van de toetsing aan de grensmassastroom en de beoordeling van de emissieconcentratie. Artikel 4.58 is ook van toepassing op schoopeerwerkzaamheden in de buitenlucht die binnen de inrichting, buitenpandig maar binnen een omkapping worden uitgevoerd zoals omschreven bij de verplichte maatregelen in de ministeriële regeling. Wanneer de lucht vanuit deze omkapping wordt afgezogen, moet voldaan worden aan de emissie-eisen, voordat de lucht naar de buitenlucht wordt afgevoerd.

Artikel 4.59

Bij het aanbrengen van anorganische deklagen van metaal worden ten behoeve van:

- a het voorkomen dan wel beperken van diffuse emissies;
 - b het voorkomen dan wel beperken van stoffhinder;
 - c het doelmatig verspreiden van emissies naar de buitenlucht;
 - d het voorkomen dan wel beperken van geurhinder;
 - e het realiseren van een verwaarloosbaar bodemrisico,
- de bij ministeriële regeling te bepalen maatregelen toegepast.

§ 4.5.7 Beitsen of etsen van metalen

Algemene toelichting op paragraaf 4.5.7 Het beitsen en etsen van metalen is het behandelen van metalen met een agressief middel waarbij het metaaloppervlak wordt aangetast met het doel dit te reinigen (beitsen). Hieronder wordt ook verstaan het strippen van

metaal. Bij het strippen van metalen wordt een metaallaag volledig verwijderd. Bij een langere blootstelling aan het middel vindt een diepere inwerking plaats en wordt meer materiaal weggenomen (etsen). Hieronder worden in ieder geval de volgende bewerkingen begrepen: kwastbeitsen, dompelbeitsen/-etsen, sproei-beitsen, circulatiebeitsen en strippen. Bij het elektrolytisch beitsen en etsen wordt het werkstuk aangesloten op een stroombron en in een beits/etsvloei-stof gedompeld. De gasontwikkeling die aan het werkstuk ontstaat, zorgt ervoor dat de oxidehuid op het materiaal beter loslaat.

Artikel 4.59a

Deze paragraaf is van toepassing op het beitsen of etsen van metalen.

Artikel 4.60

- 1 Onverminderd artikel 2.5, eerste, vierde en zesde lid, en artikel 2.6 is bij het beitsen of etsen van metalen of metalen voorwerpen de emissieconcentratie van:
 - a waterstoffluoride niet meer dan 3 milligram per normaal kubieke meter indien de massastroom van waterstoffluoride naar de lucht groter is dan 15 gram per uur;
 - b zoutzuur niet meer dan 10 milligram per normaal kubieke meter indien de massastroom van zoutzuur naar de lucht groter is dan 150 gram per uur, tenzij de concentratie aan zoutzuur in de ongereinigde massastroom kleiner is dan 1 gram per normaal kubieke meter in welk geval de emissieconcentratie van zoutzuur niet meer is dan 30 milligram per normaal kubieke meter;
 - c salpeterzuur niet meer dan 30 milligram per normaal kubieke meter indien de massastroom van salpeterzuur groter is dan 150 gram per uur;
 - d zwavelzuur niet meer dan 3 milligram per normaal kubieke meter indien de massastroom van zwavelzuur groter is dan 15 gram per uur;
 - e azijnzuur niet meer dan 50 milligram per normaal kubieke meter indien de massastroom van azijnzuur groter is dan 500 gram per uur.
- 2 Bij het beitsen of etsen van metalen worden ten behoeve van het voorkomen dan wel beperken van diffuse emissies en het doelmatig verspreiden van emissies naar de buitenlucht, de bij ministeriële regeling te bepalen maatregelen toegepast.

***Toelichting artikel 4.60** Emissies naar de lucht bij bedrijven waar metalen en metalen voorwerpen worden gebeitst en geëst zullen hoofdzakelijk bestaan uit de meer "vluchtige" zuren zoals zoutzuur (HCl) en Waterstoffluoride (HF). Andere zuren die bij beits- en etsprocessen kunnen leiden tot significante emissies naar de lucht zijn salpeterzuur, zwavelzuur en azijnzuur. Omdat er zoveel onduidelijkheid bestond over de aard en grootte en significantie van emissies naar de lucht bij vloeistofbaden bij de metalektro-industrie, is in opdracht van VROM in 2006-2007 onderzoek gedaan naar de relevantie van emissies die vrijkomen bij deze processen (Onderzoek luchtmissies bij vloeistofbaden in de metalektro-industrie, deel 1 en 2, Tauw 27 maart 2007). Naar aanleiding van dit onderzoek is geconcludeerd dat emissies ten gevolge van het beitsen en etsen significant zijn voor zover de hiervoor genoemde stoffen vrijkomen. In dit artikel zijn daarom eisen gesteld aan deze emissies, die gelden op het moment dat de massastroom (de vracht van de emissie in gram per tijdseenheid) de genoemde grens overschrijdt. Of deze emissies de grensmassastroom zullen overschrijden, is onder meer afhankelijk van de grootte van de procesbaden, de proces temperatuur en de concentraties van de gebruikte vloeistoffen. In de ministeriële regeling is aangegeven in welke gevallen het treffen van emissiereducerende maatregelen niet nodig is om te voldoen aan de emissie-eisen van dit artikel. De hierbij gehanteerde ondergrenzen zijn bepaald op basis van het eerder genoemde onderzoek van Tauw. Met de verwijzing naar de artikelen 2.5 en 2.6 wordt voorkomen dat bij de toetsing aan de grensmassastroom alleen de bij deze activiteit geëmitteerde stoffen worden beoordeeld. Voor de toetsing aan de grensmassastroom moet namelijk gekeken worden naar de massastroom vanuit de gehele inrichting. Verder geldt voor bepaalde stofcategorieën een sommatiebepaling ten aanzien van de toetsing aan de grensmassastroom en de beoordeling van de emissieconcentratie. In de ministeriële regeling zijn ten aanzien van beitsen en etsen concrete maatregelen opgenomen waarmee, bij juiste dimensionering, uitvoering en onderhoud, aan de emissieconcentratie-eisen in artikel 4.60 wordt voldaan (zie ook de toelichting bij paragraaf 2.4 en de artikelsgewijze toelichting van de ministeriële regeling). Meestal zal een bedrijf eerst bekijken welke bron- of procesgeïntegreerde maatregelen kunnen worden getroffen om de emissie naar de lucht te kunnen verlagen. Dit kan bijvoorbeeld door additieven aan de beits- of etsvloei-stof toe te voegen die emissies naar de lucht vanuit het bad verminderen. Een andere mogelijke bronmaatregel die getroffen kan worden, is het verlagen van de temperatuur waarop gebeitst en geëst wordt. Deze maatregelen zijn niet als erkende maatregel geformuleerd omdat niet generiek is vast te stellen welke maatregelen nodig zijn en op welke zijde deze moeten worden toegepast om in alle gevallen aan de emissie-eisen te kunnen voldoen. Wanneer een bedrijf alleen bron- en procesgeïntegreerde maatregelen heeft getroffen om de emissie te reduceren, kan het bevoegd gezag op grond van artikel 2.8 vragen om aan te tonen dat aan de emissie-eisen wordt voldaan. Mogelijke andere (minder vluchtige) beits- en etsmiddelen zullen naar verwachting bij normale bedrijfsvoering de grensmassastroom niet overschrijden. Om die reden zijn er ten aanzien van deze middelen geen emissie-eisen opgenomen.*

Artikel 4.61

Bij het beitsen of etsen van metalen wordt ten behoeve van het realiseren van een verwaarloosbaar bodemrisico, voldaan aan de bij ministeriële regeling te stellen eisen.

§ 4.5.8 Elektrolytisch of stroomloos aanbrengen van metaallagen op metalen

***Algemene toelichting op paragraaf 4.5.8** In deze paragraaf wordt het elektrolytisch aanbrengen van metaallagen en het stroomloos aanbrengen van metaallagen op metalen en metalen voorwerpen geregeld. Bij het elektrolytisch aanbrengen van een metaallaag op*

een voorwerp (ook wel galvaniseren genoemd) wordt gebruik gemaakt van een elektrische stroom en een waterige oplossing met daarin opgeloste metaalverbindingen (elektrolyt). Hieronder worden in ieder geval de volgende bewerkingen begrepen: hangwerk, trommelwerk, continu galvaniseren, tampongalvaniseren. Bij het stroomloos aanbrengen van metaallagen door een chemisch proces is geen uitwendige stroomvoorziening nodig. Hieronder worden in ieder geval de volgende processen verstaan: autokatalytische metaalafscheiding, dompelneerslag en het contactproces. Autokatalytisch metaalafscheiding betreft de afscheiding van een metaallaag door gecontroleerde chemische reductie, die door het afgescheiden metaal of de afgescheiden legering gekatalyseerd wordt. Dompelneerslag is de vorming van een metallische deklaag op het werkstuk door een verdringingsproces, waarbij één metaal een ander metaal uit een oplossing verdringt. Het contactproces betreft een afscheiding van een metaalneerslag door de galvanische werking op een metaalsubstraat, waarbij dit metaalsubstraat in contact met een ander metaal in een oplossing wordt gedompeld die een verbinding van het af te scheiden metaal bevat.

Artikel 4.61a

Deze paragraaf is van toepassing op het elektrolytisch of stroomloos aanbrengen van metaallagen op metalen.

Artikel 4.62

- 1 Onverminderd artikel 2.5, eerste, vierde en zesde lid, en artikel 2.6 is bij het elektrolytisch of stroomloos aanbrengen van chroom en cadmiumlagen de emissieconcentratie van:
 - a chroom VI-verbindingen, berekend als chroom, niet meer dan 0,1 milligram per normaal kubieke meter indien de massastroom van chroom VI-verbindingen naar de lucht, berekend als chroom, groter is dan 0,5 gram per uur;
 - b cadmium en cadmiumverbindingen niet meer dan 0,05 milligram per normaal kubieke meter indien de massastroom van cadmium en cadmiumverbindingen groter is dan 0,25 gram per uur.
- 2 Bij het elektrolytisch of stroomloos aanbrengen van metaallagen op metalen worden ten behoeve van het voorkomen dan wel beperken van diffuse emissies en het doelmatig verspreiden van emissies naar de buitenlucht de bij ministeriële regeling te bepalen maatregelen toegepast.

Toelichting artikel 4.62 Onder de werkingssfeer van dit besluit vallen niet de galvanobedrijven met een capaciteit die groter is de drempelwaarde van activiteit 2.6 van de IPPC-richtlijn. Onder de werkingssfeer van dit besluit vallen derhalve de "kleinere" galvanobedrijven waar het gezamenlijke volume van de procesbaden niet meer bedraagt dan 30 kubieke meter. Daarnaast vallen ook de bedrijven waar gewerkt wordt met cyanidehoudende baden, met een totale inhoud van meer dan 100 liter, en de bedrijven die vallen onder het Besluit risico's zware ongevallen (BRZO) niet onder de werkingssfeer van dit besluit. Emissies naar de lucht zijn voornamelijk te verwachten bij processen waar een zodanige gas/dampontwikkeling optreedt dat dampen vrijkomen of aerosolen gevormd worden die toxische/gevaarlijke componenten mee kunnen voeren. Dit kan onder meer het geval zijn bij elektrolytisch aanbrengen van metaallagen maar ook bij het inbrengen van lucht in het bad om het contact te bevorderen tussen de badvloeistof en het werkstuk. Uit geraadpleegde literatuur zoals de BREF Surface treatment with metals en twee EPA-rapportages (Verenigde Staten, EPA/626/R-98/002, december 1998 en EPA-450/2-89-002, augustus 1989) blijkt dat bij het aanbrengen van chroomlagen (hard- en sierverchromen) een overschrijding van de grensmassastroom (0,5 gram/uur) voor Chroom IV al bij gebruik van vrij kleine badoppervlakken te verwachten valt. Ook emissies van cadmium worden in de BREF als relevant benoemd. Het gebruik van cadmium mag nog slechts in specifieke situaties worden toegepast conform het Cadmiumbesluit en het Besluit beheer elektrische en elektronische apparatuur. In Nederland blijkt er in een enkel geval toch nog gecadmieerd te worden. Om die reden is voor cadmium ook een emissie-concentratie-eis in dit artikel opgenomen. In BREF worden ook het elektrolytisch en stroomloos aanbrengen van nikkellagen en koperlagen genoemd, waarbij mogelijk relevante emissies kunnen vrijkomen. Uit beperkt beschikbare emissiegegevens en de geraadpleegde literatuur, waaronder de BREF, Surface treatment with metals blijkt dat emissies van onder andere koper zodanig laag zijn dat bij normale bedrijfsvoering en vanwege het toepassen van arbeidsomstandighedenmaatregelen (zoals bronmaatregelen als het toepassen van een schuimdek en het toevoegen van oppervlaktespanningverlangende stoffen waardoor de emissies naar de lucht worden verminderd) voldaan wordt aan de emissieconcentratie-eis uit de NeR. In de BREF wordt aangegeven dat zonder end of pipe-maatregelen voldaan kan worden aan emissie-eisen conform BBT, waardoor het ook onwaarschijnlijk is dat de emissieconcentratie-eis zoals die is opgenomen in de NeR wordt overschreden. Omdat er zoveel onduidelijkheid bestond over de aard, grootte en significantie van emissies naar de lucht bij vloeistofbaden bij de metaalelektro-industrie, is in opdracht van VROM in 2006-2007 onderzoek gedaan naar de relevantie van emissies die vrijkomen bij deze processen (Onderzoek luchtmissies bij vloeistofbaden in de metaalelektro-industrie, deel 1 en 2, Tauw 27 maart 2007). Uit fase 1 van het onderzoek: het literatuuronderzoek bleek dat emissies van chroom VI vanwege het aanbrengen van chroomlagen, en de emissies van cadmium vanwege cadmeren ook bij toepassing van kleinere baden al relevant worden beschouwd. Om die reden zijn in fase 2 van het onderzoek geen emissiemetingen uitgevoerd aan deze baden. In fase 2 van het onderzoek is een selectie gemaakt van processen waarover twijfel bestond of er relevantie emissies te verwachten zijn. Processen die niet geregeld worden in het kader van dit besluit zoals processen met cyanidebaden, zijn niet meegenomen bij de selectie. Uit de resultaten van de emissiemetingen in fase 2 van het onderzoek bij de overige processen waarbij elektrolytisch en stroomloos metalen worden aangebracht op metaallagen bleken de emissies van de verschillende metalen en zuren dermate laag dat de grensmassastroom voor de verschillende geëmitteerde stoffen in geen enkel geval werd overschreden. Naar aanleiding van dit onderzoek is geconcludeerd dat emissies ten gevolge van het elektrolytisch en stroomloos aanbrengen van chroom- en cadmiumlagen significant zijn vanwege de emissie van chroom VI-verbindingen, cadmium of cadmiumverbindingen. In dit artikel zijn daarom alleen eisen gesteld aan deze emissies, die gelden op het moment dat de massastroom (de vracht van de emissie in gram per tijdseenheid) de genoemde grens overschrijdt. Met de verwijzing naar de artikelen 2.5 en 2.6 wordt voorkomen dat bij de toetsing aan de grensmassastroom alleen de bij deze activiteit geëmitteerde stoffen worden beoordeeld. Voor de toetsing aan de grensmassastroom moet namelijk gekeken worden naar de massastroom vanuit de gehele inrichting. Verder geldt voor bepaalde

stofcategorieën een sommatiebepaling ten aanzien van de toetsing aan de grensmassaastroom en de beoordeling van de emissieconcentratie. Zie verder de artikelen 2.5 en 2.6 en de toelichting daarop. In de ministeriële regeling zijn ten aanzien van het elektrolytisch aanbrengen van cadmium en chroomlagen concrete maatregelen opgenomen waarmee, bij juiste dimensionering, uitvoering en onderhoud, aan de emissieconcentratie-eisen in artikel 4.62 wordt voldaan zie ook de toelichting bij paragraaf 2.4 en de artikelsgewijze toelichting van de ministeriële regeling). Meestal zal een bedrijf eerst bekijken welke bron- of procesgeïntegreerde maatregelen kunnen worden getroffen om de emissie naar de lucht te kunnen verlagen. Dit kan bijvoorbeeld door additieven aan de baden toe te voegen die emissies naar de lucht vanuit het bad verminderen. Deze maatregelen zijn niet als erkende maatregel geformuleerd omdat niet generiek is vast te stellen welke maatregelen nodig zijn en op welke wijze deze moeten worden toegepast om in alle gevallen aan de emissie-eisen te kunnen voldoen. Wanneer een bedrijf alleen bron- en procesgeïntegreerde maatregelen heeft getroffen om de emissies te reduceren, kan het bevoegd gezag op grond van artikel 2.8 vragen om aan te tonen dat aan de emissie-eisen wordt voldaan.

Artikel 4.63

Bij het elektrolytisch of stroomloos aanbrengen van metaallagen wordt ten behoeve van het realiseren van een verwaarloosbaar bodemrisico, voldaan aan de bij ministeriële regeling te stellen eisen.

§ 4.5.9 Drogen van metalen

Artikel 4.63a

Deze paragraaf is van toepassing op het drogen van metalen.

Artikel 4.64

- 1 Bij het drogen van metalen is het gebruik van oplosmiddelen niet toegestaan.
- 2 Indien degene die de inrichting drijft aantoonde dat het niet mogelijk is om anders te drogen dan met behulp van oplosmiddelen kan het bevoegd gezag bij maatwerkvoorschrift het eerste lid niet van toepassing verklaren en het gebruik van oplosmiddelen bij het drogen van metalen onder voorwaarden toestaan. Deze voorwaarden beogen de nadelige gevolgen van het drogen met behulp van oplosmiddelen te voorkomen of indien dat niet mogelijk is, zoveel mogelijk te beperken voor zover dat redelijkerwijs mogelijk is. Daarbij wordt ervan uitgegaan dat in de inrichting ten minste de voor de inrichting in aanmerking komende beste beschikbare technieken worden toegepast.

Toelichting artikel 4.64 Het drogen van metalen betreft het verwijderen van vocht van het oppervlak van het metaal of de laag die op het metaal is aangebracht. Drogen kan op verschillende manieren plaatsvinden, al dan niet gecombineerd of geïntegreerd in andere behandelingen van het oppervlak. Drogen van metalen vindt plaats na bewerkingen zoals lakken, reinigen en ontvetten, maar ook na het elektrolytisch aanbrengen van metaallagen, fosfateren/chromateren e.d. Bij het drogen van metalen – na welke bewerking dan ook – is het drogen met gebruik van oplosmiddelen (door middel van waterverdringing) in beginsel niet toegestaan. Het Werkboek Milieumaatregelen Metaal- en elektrotechnische industrie (1998) geeft aan dat vlekvrrije droging zonder gebruik van oplosmiddelen tot de stand der techniek (BBT) kan worden gerekend. Allereerst dient te worden nagegaan of vlekvrrije droging wel noodzakelijk is. Indien dit het geval is, dan is het bijvoorbeeld mogelijk demiwater bij de laatste spoelstap te gebruiken, drogen met lucht, drogen met absorberende materialen en centrifugatie. Slechts indien een bedrijf aangeeft dat in een heel specifieke situatie het niet mogelijk is om anders te drogen dan met behulp van oplosmiddelen kan het bevoegd gezag besluiten om het gebruik van oplosmiddelen onder voorwaarden toe te staan. Een dergelijke situatie zou zich mogelijk kunnen voordoen bij een bedrijf dat in het verleden reeds geïnvesteerd heeft in een VOS-emissiereducerend proces voor reiniging van metalen objecten. Het bedrijf is daarvoor overgeschakeld van een VOS-houdend procedé naar een alkalisch reinigingsproces. In een heel enkel geval kan het drogen van een dergelijk nat object na reiniging met bijvoorbeeld lucht moeilijk zijn, vanwege de vorm van het product en bestaat er de noodzaak dat een object na droging vlekvrrij moet zijn.

§ 4.5.10 Aanbrengen van conversielagen op metalen

Algemene toelichting op paragraaf 4.5.10 Conversielagen zijn hechtende anorganische dekkingen op een metaaloppervlak. Het aanbrengen van een dergelijke hechtende anorganische deklaag op een metaaloppervlak betekent dat een laag wordt gevormd door een chemische of elektrochemische reactie tussen bestanddelen van de badvloeistof en het metaaloppervlak zelf. Het metaal van het te behandelen werkstuk werkt zelf mee aan de vorming van de deklaag.

Artikel 4.64a

Deze paragraaf is van toepassing op het aanbrengen van conversielagen op metalen.

Artikel 4.65

- 1 Onverminderd artikel 2.5, eerste, vierde en zesde lid, en artikel 2.6 is bij het chroomzuuranodiseren en het zwavelzuuranodiseren de emissieconcentratie van:
 - a chroom VI-verbindingen berekend als chroom, niet meer dan 0,1 milligram per normaal kubieke meter indien de massaastroom van chroom VI-verbindingen naar de lucht berekend als chroom, groter is dan 0,5 gram per uur;
 - b zwavelzuur niet meer dan 3 milligram per normaal kubieke meter indien de massaastroom van

zwavelzuur naar de lucht groter is dan 15 gram per uur.

- 2 Bij het aanbrengen van conversielagen op metalen worden ten behoeve van het voorkomen dan wel beperken van diffuse emissies en het doelmatig verspreiden van emissies naar de buitenlucht, de bij ministeriële regeling te bepalen maatregelen toegepast.

Toelichting artikel 4.65 Veel voorkomende processen waarbij conversielagen op metalen worden aangebracht zijn: anodiseren, fosfateren en chromateren. Uit de geraadpleegde literatuur en een beperkt aantal emissiemeetgegevens, waaronder de BREF, Surface treatment with metals, blijkt dat hoofdzakelijk bij het chromateren met chroomzuur relevante emissies van chroom VI-verbindingen kunnen optreden. Omdat er zoveel onduidelijkheid bestond over aard en grootte van emissies naar de lucht bij vloeistofbaden bij de metaalektro-industrie, is in opdracht van VROM in 2006-2007 onderzoek gedaan naar de relevantie van deze emissies die vrijkomen bij deze processen (Onderzoek luchtmissies bij vloeistofbaden in de metaalektro industrie, deel 1 en 2, Tauw 27 maart 2007). Naar aanleiding van dit onderzoek is geconcludeerd dat emissies ten gevolge van het aanbrengen van conversielagen op metalen significant zijn voor zover er chroom-VI danwel zwavelzuur bij vrijkomt. In dit artikel zijn daarom eisen gesteld aan deze emissies, die gelden op het moment dat de massastroom (de vracht van de emissie in gram per tijdseenheid) de genoemde grens overschrijdt. Bij de overige processen waarbij conversielagen worden aangebracht zijn de emissies naar verwachting dermate klein van omvang dat de grensmassastroom voor de geëmitteerde stoffen niet wordt overschreden. Mogelijke andere emissies zullen naar verwachting bij normale bedrijfsvoering de grensmassastroom niet overschrijden. Om die reden zijn er ten aanzien van deze processen geen emissie-eisen opgenomen in dit besluit. Met de verwijzing naar de artikelen 2.5 en 2.6 wordt voorkomen dat bij de toetsing aan de grensmassastroom alleen de bij deze activiteit geëmitteerde stoffen worden beoordeeld. Voor de toetsing aan de grensmassastroom moet namelijk gekeken worden naar de massastroom vanuit de gehele inrichting. Verder geldt voor bepaalde stofcategorieën een sommatiebepaling ten aanzien van de toetsing aan de grensmassastroom en de beoordeling van de emissieconcentratie. Zie verder artikelen 2.5 en 2.6 en de toelichting daarop. In de ministeriële regeling zijn ten aanzien van conversielagen op metalen concrete maatregelen opgenomen waarmee, bij juiste dimensionering, uitvoering en onderhoud, aan de emissieconcentratie-eisen in artikel 4.65 wordt voldaan (zie ook de toelichting onder paragraaf 2.4 en de artikelsgewijze toelichting van de ministeriële regeling). Meestal zal een bedrijf eerst bekijken welke bron- of procesgeïntegreerde maatregelen kunnen worden getroffen om de emissie naar de lucht te kunnen verlagen. Deze maatregelen zijn niet als erkende maatregel geformuleerd omdat niet generiek is vast te stellen welke maatregelen nodig zijn en op welke wijze deze moeten worden toegepast om in alle gevallen aan de emissie-eisen te kunnen voldoen. Wanneer een bedrijf alleen bron- en procesgeïntegreerde maatregelen heeft getroffen om de emissies te reduceren, kan het bevoegd gezag op grond van artikel 2.8 vragen om aan te tonen dat aan de emissie-eisen wordt voldaan.

Toelichting artikel 4.65 eerste lid n.a.v. wijzigingsbesluit 2009/479 Het is niet de bedoeling dat het eerste lid van artikel 4.65 voor het aanbrengen van alle conversielagen geldt. Zo is het niet van toepassing op het fosfateren. Hiervoor kan in uitzonderlijke gevallen middels de zorgplicht worden vastgesteld dat niet aan de emissie-eisen is voldaan en kunnen er op grond van die zorgplicht maatwerkvoorschriften worden vastgesteld. Anodiseren is het langs elektrochemische weg aanbrengen van een oxidelaag op metaal waarbij het metaal als anode fungeert. Het te anodiseren voorwerp hangt in een bad met verdund zwavelzuur (of chroomzuur), waar een elektrische stroom doorheen wordt gevoerd. Bij deze stroomdoorvoer worden aan de anode (het metaaloppervlak, meestal aluminium) reactieve zuurstofatomen gevormd. Een deel van de gevormde zuurstof reageert met het metaal tot metaaloxide. Tijdens het anodiseren gaat een deel van de gevormde metaaloxidelaag in oplossing.

Artikel 4.66

Het gebruik van perfluorooctaansulfonaten bij anodiseren is verboden.

Toelichting artikel 4.66 Perfluorooctaansulfonaten (PFOS) is een bio-accumulerende en persistente stof, die tevens toxisch is voor zoogdieren, en dus ook de mens. Het wordt met name in chromateringsbaden gebruikt om de emissies van Chroom VI-verbindingen uit de baden naar de lucht te beperken. Dit in eerste instantie ten behoeve van gezondheidsomstandigheden op de werkvloer. PFOS wordt slechts in geringe hoeveelheden aan de baden toegevoegd. De uiteindelijke lozing naar het milieu is dan ook beperkt, maar gezien de aard van de stof ongewenst. Bij anodiseren blijkt PFOS goed vervangbaar door alternatieve middelen hetgeen aanleiding is om voor deze toepassing het gebruik van PFOS te verbieden. Hiervoor wordt verwezen naar de BREF 'Surface Treatment of Metals and Plastics' paragraaf 5.2.5.2.

Artikel 4.67

Bij het aanbrengen van conversielagen op metalen wordt ten behoeve van het realiseren van een verwaarloosbaar bodemrisico, voldaan aan de bij ministeriële regeling te stellen eisen.

§ 4.5.11 Thermisch aanbrengen van metaallagen op metalen

Algemene toelichting op paragraaf 4.5.11 Bij het thermisch aanbrengen van zinklagen op metalen (verzinken) wordt het te behandelen werkstuk ondergedompeld in een laag vloeibaar zink dat na stolling een deklaag vormt.

Artikel 4.67a

Deze paragraaf is van toepassing op het thermisch aanbrengen van metaallagen op metalen.

Artikel 4.68

- 1 Onverminderd artikel 2.5, eerste, vierde en zesde lid, en artikel 2.6 is bij het thermisch aanbrengen van metaallagen op metalen:

- a de emissieconcentratie van stofklasse S niet meer dan 5 milligram per normaal kubieke meter, indien de massastroom van stofklasse S naar de lucht gelijk is aan of groter is dan 200 gram per uur, en niet meer dan 50 milligram per normaal kubieke meter indien de massastroom naar de lucht kleiner is dan 200 gram per uur;
 - b de emissieconcentratie van zinkchloride niet meer dan 5,0 milligram per normaal kubieke meter, indien de massastroom van zinkchloride naar de lucht groter is dan 10 gram per uur;
 - c de emissieconcentratie van chloorverbindingen, niet zijnde zinkchloride, niet meer dan 30 milligram per normaal kubieke meter, indien de massastroom van chloorverbindingen naar de lucht groter is dan 150 gram per uur.
- 2 Bij het thermisch aanbrengen van metaallagen op metalen worden ten behoeve van het voorkomen dan wel beperken van diffuse emissies en het doelmatig verspreiden van emissies naar de buitenlucht, de bij ministeriële regeling te bepalen maatregelen toegepast.

Toelichting artikel 4.68 Ten gevolge van het vloeimiddel dat wordt gebruikt ontstaan gasvormige emissies van chloriden naar de lucht. Daarnaast komen stofvormige emissies vrij die onder andere zinkchloride bevatten. Met de verwijzing naar de artikelen 2.5 en 2.6 wordt voorkomen dat bij de toetsing aan de grensmassastroom alleen de bij deze activiteit geëmitteerde stoffen worden beoordeeld. Voor de toetsing aan de grensmassastroom moet namelijk gekeken worden naar de massastroom vanuit de gehele inrichting. Verder geldt voor bepaalde stofcategorieën een sommatiebepaling ten aanzien van de toetsing aan de grensmassastroom en de beoordeling van de emissieconcentratie. Zie verder de artikelen 2.5 en 2.6 en de toelichting daarop.

Artikel 4.69

Bij het thermisch aanbrengen van metaallagen op metalen wordt ten behoeve van het realiseren van een verwaarloosbaar bodemrisico, voldaan aan de bij ministeriële regeling te stellen eisen.

§ 4.5.12 Lozen van afvalwater afkomstig van activiteiten in § 4.5.1 tot en met 4.5.11

Algemene toelichting op paragraaf 4.5.12 De emissies van metalen naar het water vormen bij metaalbewerkende en metaalverwerkende industrie een belangrijk milieuaspect. Afgelopen decennia zijn deze emissies aanzienlijk gereduceerd, enerzijds door procesgeïntegreerde maatregelen en anderzijds door behandeling van het afvalwater met end-of-pipe zuiveringen zoals een ONO-installatie. Bij veel bedrijven is er geen sprake van een continue afvalwaterstroom, maar vinden de lozingen batchgewijs plaats. Zowel nationaal als internationaal wordt de voorkeur gegeven aan procesgeïntegreerde maatregelen boven end-of-pipe maatregelen. Het doorvoeren van procesgeïntegreerde maatregelen heeft vaak tot gevolg dat de hoeveelheden vrijkomend afvalwater verminderen en de concentraties aan metalen daarin stijgen. Cascadespoelen en sproeispoelen zijn hier voorbeelden van. In deze gevallen zullen concentratie-eisen belemmerend werken op het treffen van procesgeïntegreerde maatregelen. Door de na te streven restvracht aan te geven, wordt bedrijven een keuzevrijheid gegeven ten aanzien van de te nemen maatregelen. Hiermee wordt het nemen van procesgeïntegreerde maatregelen mogelijk. Het uiteindelijk na te streven doel is een zoveel mogelijk gesloten kringloop voor de procesbaden met een minimale emissie naar water. Deze aanpak is in het verleden uitgewerkt in het CIW-rapport "Afvalwaterproblematiek bij oppervlaktebehandeling van materialen" van juni 1997 en is in overeenkomstige vorm opgenomen in het werkboek metaalelektro. In onderhavig besluit is deze aanpak uitgewerkt in algemene regels.

Artikel 4.69a

Deze paragraaf is van toepassing op activiteiten als bedoeld in de paragrafen 4.5.1. tot en met 4.5.11.

Artikel 4.70

Bij het in het vuilwaterriool lozen van afvalwater afkomstig van de activiteiten genoemd in de paragrafen 4.5.1 tot en met 4.5.11 wordt ten minste voldaan aan de artikelen 4.71 tot en met 4.74.

Toelichting artikel 4.70 Gezien de aard van het afvalwater dat bij de activiteiten genoemd in de paragrafen 4.5.1 tot en met 4.5.11 vrijkomt, is het uitgangspunt dat geloosd wordt op het vuilwaterriool. Op grond van artikel 2.2 kan het bevoegd gezag bij maatwerkvoorschrift, onder voorwaarden, lozing op oppervlaktewater of op of in de bodem toestaan.

Artikel 4.71

- 1 Het afvalwater bevat in enig steekmonster niet meer dan 20 milligram olie per liter.
- 2 In afwijking van het eerste lid bedraagt het gehalte aan olie ten hoogste 200 milligram per liter in enig steekmonster, indien het afvalwater voorafgaand aan vermenging met ander afvalwater wordt geleid door een slibvangput en olieafscheider die:
 - a voldoen aan en worden gebruikt conform NEN-EN 858-1 en 2, of
 - b zijn geplaatst voor het van toepassing worden van dit besluit of een deel daarvan op een activiteit in de inrichting en op de hoeveelheid afvalwater zijn afgestemd.
- 3 Het te lozen afvalwater, bedoeld in het eerste en het tweede lid, kan op een doelmatige wijze worden bemonsterd.

Toelichting artikel 4.71 Binnen de bedrijfstak worden op diverse plaatsen oliën gebruikt waardoor oliehoudend afvalwater kan ontstaan. Daartoe is het standaard voorschrift voor oliehoudend afvalwater opgenomen.

Artikel 4.72

- 1 Het lozen van metalen en hulpstoffen wordt beperkt door toepassing van beste beschikbare technieken.
- 2 Het gebruik van kwik is verboden.
- 3 Ter beperking van het lozen van metalen en hulpstoffen wordt ten minste voldaan aan de bij ministeriële regeling te stellen eisen daaromtrent.

Toelichting artikel 4.72 Preventieve aanpak De onderhavige bedrijfstak is zeer divers zowel qua omvang van de bedrijven als de aard van de processen, die bij diverse bedrijven bovendien wisselend plaatsvinden. Tevens is algemeen aanvaard dat de metaalemissies via het afvalwater het beste met procesgeïntegreerde en good-housekeeping maatregelen beperkt kunnen worden. Het binnen deze randvoorwaarden uitwerken van concrete doelvoorschriften voor de verschillende activiteiten onder alle in de praktijk voorkomende omstandigheden is dan ook niet mogelijk. Daarom is gekozen voor een algemeen voorschrift dat de emissies van metalen en hulpstoffen zoveel mogelijk moeten worden beperkt. In de ministeriële regeling is hier als verplichte maatregel aan gekoppeld dat het bedrijf een gedragsvoorschrift opstelt waarin wordt aangegeven welke maatregelen genomen worden om de emissies te beperken. In de ministeriële regeling wordt aangegeven welke informatie dit gedragsvoorschrift ten minste moet bevatten. Bij de diverse metaalbewerkende activiteiten worden verschillende hulpstoffen gebruikt die schadelijk zijn voor het watermilieu. Hierbij kan gedacht worden aan stoffen als Perfluorooctaansulfonaten (PFOS), Ethyleendiaminetetra-acetaat (EDTA). Deze stoffen worden in kleine hoeveelheden in diverse fasen van het proces toegepast en zullen in zekere mate ook in het te lozen afvalwater geraken. Gezien de wisselende toepassing van deze stoffen, afhankelijk van het proces, is het niet mogelijk doelvoorschriften voor deze stoffen te formuleren. Door zorgvuldig handelen kunnen de emissies van deze stoffen naar het afvalwater echter wel beperkt blijven. Van het bedrijf wordt vereist dat in het gedragsvoorschrift dat gekoppeld is aan artikel 4.72 wordt aangegeven waarom bepaalde stoffen, ondanks hun schadelijkheid voor het watermilieu, toegepast worden en welke maatregelen vervolgens worden genomen om de emissies zoveel mogelijk te beperken.

Verbod van gebruik van kwik

Kwik is een zwartlijststof waarvan de emissies naar het milieu maximaal moeten worden beperkt. Het streven is naar een nulmissie. Omdat in Nederland geen kwik in de oppervlaktebehandeling wordt toegepast is in dit besluit een verbod op het gebruik van kwik bij metaalbewerkende en metaalverwerkende processen opgenomen. Hiermee wordt maximaal aan de beoogde doelstelling voldaan.

Artikel 4.73

- 1 Onverminderd artikel 4.72 worden bij het lozen van afvalwater dat vrijkomt bij een of meer processen als bedoeld in de paragrafen 4.5.7, 4.5.8, 4.5.10 en 4.5.11, de emissiegrenswaarden genoemd in kolom A van tabel 4.73 niet overschreden.

Tabel 4.73

Stof	Stof emissiegrenswaarde in milligram per liter	
	Kolom A	Kolom B
Chroom	0,5	1,0
Chroom VI	0,1	0,1
Koper	0,5	2,0
Lood	0,5	2,0
Nikkel	0,5	2,0
Zilver	0,1	1,0
Tin	2,0	3,0
Zink	0,5	2,0
Vrij cyanide	0,2	1,0

De in tabel 4.73 genoemde waarden gelden voor representatieve etmaalmonsters. Voor steekmonsters gelden een factor drie hogere waarden.

- 2 Bij het lozen in het vuilwaterriool van afvalwater dat vrijkomt bij een of meer processen als bedoeld in het eerste lid bedraagt het gehalte aan vluchtige organohalogenverbindingen uitgedrukt als chloor niet meer dan 0,1 milligram per liter.
- 3 Het te lozen afvalwater, bedoeld in het eerste lid, kan op een doelmatige wijze worden bemonsterd.

Toelichting artikelen 4.73 en 4.74

Categorieën van lozers

Metaalbewerking en verwerking wordt op verschillende schaalgroottes uitgevoerd; van grotere bedrijven die continu een veelvoud van dit soort, vaak wisselende, activiteiten uitvoeren tot bedrijven die slechts af en toe op kleine schaal zo'n activiteit uitvoeren. Mede naar aanleiding van internationale afspraken (commissie van Parijs) worden metaalbewerkende en verwerkende bedrijven op grond van de potentiële metaalozingen in ingedeeld in drie categorieën:

- 1 De relatief grotere lozers hebben gemiddeld per dag een vracht van meer dan 200 gram metalen in het afvalwater dat het proces verlaat. Dit betreft het afvalwater dat nog geen eindzuivering heeft gepasseerd. Deze bedrijven beschikken in het algemeen over een eindzuivering in de vorm van een ONO-installatie (Ontgiften, Neutraliseren, Ontwateren). Op deze bedrijven zijn de grenswaarden van kolom A van toepassing.
- 2 Bedrijven waarbij het afvalwater dat het proces verlaat voor eindzuivering gemiddeld per dag minder dan 200 gram maar meer dan 80 gram aan metalen bevat. Voor deze bedrijven zijn hogere concentraties aan metalen in het te lozen afvalwater toegestaan. Met een maatwerkvoorschrift op grond van artikel 4.74 kunnen concentraties tot de waarden genoemd in kolom B

worden toegestaan.

- 3 *Bedrijven die per dag gemiddeld minder dan 80 gram metalen in het afvalwater hebben voordat eindzuivering heeft plaats gevonden worden gezien als kleine lozers. Deze bedrijven kunnen volstaan met procesgeïntegreerde maatregelen en good-housekeeping om aan de lozingseisen voor metalen te voldoen. Dit betreft een lozingseis voor de som van de metalen (chromium, koper, nikkel, lood, zink, tin en zilver) van 15 milligram per liter.*

Het lozen van metalen die niet genoemd zijn in artikel 4.73

Voor de metalen die niet genoemd zijn in artikel 4.73 zijn in dit besluit geen specifieke lozingseisen opgenomen. Hierop is artikel 4.72 van toepassing, hetgeen inhoudt dat de lozing van metalen zoveel mogelijk moet worden beperkt. Dat biedt voldoende aanknopingspunten voor het bevoegd gezag om te kunnen ingrijpen en om de emissies te beheersen. Op grond van artikel 2.1 kan het bevoegd gezag maatwerkvoorschriften stellen voor het lozen van niet in artikel 4.73 genoemde metalen. Zo kan een waterkwaliteitsbeheerder een maatwerkvoorschrift stellen voor het lozen van aluminium of zirkoon indien daartoe een gereede aanleiding is. Indien een bedrijf toestemming heeft om te werken met cadmium op basis van het Cadmiumbesluit is het voor de handhaving wenselijk dat er middels het hiervoor genoemde maatwerkvoorschrift een lozingseis wordt geformuleerd voor cadmium. Dit maatwerkvoorschrift dient dan een tijdelijk karakter te hebben om te voldoen aan de Regeling tijdelijke vergunning voor lozing van zwartelijststoffen.

Het toestaan van hogere lozingseisen op grond van artikel 4.74

Er wordt nadrukkelijk naar gestreefd de emissies zoveel mogelijk te beperken door procesgeïntegreerde en good-housekeeping maatregelen. Ten aanzien van bedrijven ondanks toepassing van de best beschikbare technieken niet aan de grenswaarden volgens kolom A kunnen voldoen wordt in artikel 4.74 de mogelijkheid geboden om hogere grenswaarden toe te staan bij maatwerkvoorschrift. Als door middel van procesgeïntegreerde maatregelen de vracht voldoende wordt beperkt, kunnen ruimere concentratie-eisen worden toegestaan tot maximaal de waarden die genoemd zijn in kolom B. Voor de beoordeling of de vracht in voldoende mate wordt beperkt wordt de gemiddelde dagvracht na het proces voorafgaand aan de eindzuivering van 200 gram, hetgeen genoemd is in de aanbevelingen van de commissie van Parijs uit 1992 betreffende de reductie van emissie van de elektrochemische behandeling van materialen, als de referentie beschouwd. Indien de vracht na het proces minder dan 200 gram per dag bedraagt, kan worden gesteld dat de vracht in voldoende mate wordt beperkt. Indien de gemiddelde dagvracht boven de 200 gram uitstijgt is het van belang te weten in hoeverre de vracht nog verder beperkt kan worden met behulp van de best beschikbare technieken. Daarbij speelt het kostenaspect een rol. Daarvoor is een tweede mogelijkheid geopend tot verruiming van de lozingseisen. In artikel 4.74 is bepaald dat indien de concentratie-eisen in kolom A niet door toepassing van best beschikbare technieken behaald kunnen worden er verruiming mogelijk is tot maximaal de waarden die genoemd zijn in kolom B. Aspecten die veelal een rol kunnen spelen bij het niet behalen van de concentratie-eisen zijn de discontinuïteit van de lozing en de aanwezigheid van meerdere metalen in het afvalwater. Voor deze twee aspecten zijn de aanbevelingen vanuit de commissie van Parijs, CIW of de BREF duidelijk. In geval van discontinuïteit dient er voldoende buffercapaciteit geïnstalleerd te worden om de zuivering van het afvalwater voldoende beheersbaar te maken. Dit kan resulteren in het afvlakken van de pieken in de belasting van de zuivering tot het batchgewijs opereren van de zuivering. Ten aanzien van het tweede genoemde aspect, de aanwezigheid van meerdere metalen in het afvalwater, wordt de aanbeveling gedaan om afvalstromen gesegregeerd te behandelen. Dit komt voort uit het feit dat de optimale pH waarbij de metaalhydroxiden neerslaan in een ONO te veel verschillen zodat gelijktijdige behandeling tot een suboptimaal resultaat leidt. Het installeren van voldoende buffercapaciteit en het gesegregeerd behandelen van afvalwater resulteert in een significante kostenpost. Bij bestaande bedrijven met een reeds geconfigureerde afvalwaterbehandeling leidt deze investering veelal tot slechts een marginale verbetering van het zuiveringsrendement. Om dit voldoende inzichtelijk te maken dienen in dit verband de jaarlijkse kosten van de zuivering afgezet te worden tegen de emissiereductie die hiermee wordt bereikt. De jaarlijkse kosten omvatten onder andere de interest kosten wegens het vastleggen van kapitaal, de operationele kosten zoals water, elektriciteit en grondstoffen en de daarop in mindering gebrachte kostenbesparingen. Dit was op soortgelijke wijze vastgelegd in het CUWVO-rapport, Afvalwaterproblematiek bij oppervlaktebehandeling van materialen, juni 1997 en het werkboek Metalelektro, waarbij als kosteneffectiviteitdrempel een bedrag van 300 gulden per kilogram emissiereductie aan zware metalen is aangehouden (prijsspeil 1985, zou anno 2006 overeenkomen met ongeveer 200 euro). Op deze wijze wordt gewaarborgd dat de vracht aan metalen die geloozd wordt maximaal zijn beperkt en stringente grenswaarden hier niet belemmerend op werken. Indien de vracht aan metalen na het proces, voor eindzuivering, is teruggebracht naar het niveau van 80 gram per dag kunnen aanvullende maatregelen niet kosteneffectief haalbaar worden geacht. Dit kan het geval zijn bij bedrijven die op vergaande wijze de afvalwaterbehandeling hebben geoptimaliseerd of bij heel kleine bedrijven. Indien met behulp van metingen en berekeningen of schattingen aannemelijk gemaakt kan worden dat de vracht minder is dan 80 gram per dag en de som van de genoemde metalen in een representatief etmaalmonster niet meer dan 15 milligram per liter bedraagt dan wel indien de som van de genoemde metalen in een steekmonster niet meer dan 45 milligram per liter bedraagt, kan het bevoegd gezag instemmen met het lozen van afvalwater dat vrijkomt bij de processen als bedoeld in de paragrafen 4.5.7, 4.5.8, 4.5.10 en 4.5.11 bij maatwerkvoorschrift toestaan. In artikel 6.33 is met betrekking tot deze activiteiten overgangsrecht opgenomen.

Artikel 4.74

- 1 Bij maatwerkvoorschrift kan het bevoegd gezag artikel 4.73, eerste lid, niet van toepassing verklaren en hogere gehalten vaststellen dan de gehalten, bedoeld in dat lid.
- 2 Het bevoegd gezag kan een maatwerkvoorschrift als bedoeld in het eerste lid slechts vaststellen indien:
 - a de som van de vrachten van de metalen chromium, koper, nikkel, lood, zink, tin en zilver na het proces maar voor de eindzuivering minder dan 200 gram per dag bedraagt, of de gehalten genoemd in kolom A van tabel 4.73 niet met de best beschikbare technieken kunnen worden bereikt, met dien verstand dat het bij maatwerkvoorschrift toegestane gehalte niet meer bedraagt dan de gehalten genoemd in kolom B van tabel 4.73;
 - b aannemelijk is dat de som van de vrachten van de metalen chromium, koper, nikkel, lood, zink, tin en

zilver na het proces maar voor de eindzuivering minder dan 80 gram per dag bedraagt, met dien verstande dat het bij maatwerkvoorschrift toegestaan is som van de gehalten van de metalen chroom, koper, nikkel, lood, zink, tin en zilver niet meer bedraagt dan 15 milligram per liter indien het de som van de metalen in een representatief etmaalmonster betreft of niet meer dan 45 milligram per liter indien het de som van de gehalten van deze metalen in een steekmonster betreft.

3 Het te lozen afvalwater, bedoeld in het tweede lid, kan op een doelmatige wijze worden bemonsterd.

Artikel 4.74.0

In afwijking van artikel 6.2, vierde lid, kan het bevoegd gezag het lozen van afvalwater dat vrijkomt bij een of meer processen als bedoeld in de paragrafen 4.5.7, 4.5.8, 4.5.10 en 4.5.11 bij maatwerkvoorschrift voor een daarbij aangegeven termijn bepalen dat het lozen van afvalwater met een hogere waarde dan de waarden genoemd in kolom B van tabel 4.73 van artikel 4.73 is toegestaan, indien:

- a het lozen van afvalwater met een hogere waarde dan de waarden genoemd in kolom B van tabel 4.73 was toegestaan op grond van een vergunning op grond van artikel 1 van de Wet verontreiniging oppervlaktewateren dan wel artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder e, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, die tot het van toepassing worden van artikel 4.74 op de inrichting in werking en onherroepelijk was;
- b degene die de inrichting drijft aantoont dat bij het lozen niet aan de emissiegrenswaarden genoemd in kolom B van tabel 4.73 kan worden voldaan, en
- c het verzoek tot het stellen van het maatwerkvoorschrift binnen zes maanden na het van toepassing worden van artikel 4.74 op de inrichting bij het bevoegd gezag is gedaan.

Toelichting artikel 4.74.0 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 In artikel 4.74.0 (nieuw) is het overgangsrecht van artikel 6.33 (oud) opgenomen. Dit overgangsrecht is aangepast in die zin dat het ook kan gaan om een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder e, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht op grond waarvan een lozing van afvalwater met een waarde die afwijkt van de waarden van artikel 4.74 was toegestaan voor het van kracht worden van het Activiteitenbesluit op de inrichting. Abusievelijk werd alleen de vergunning op grond van artikel 1 van de Wet verontreiniging oppervlaktewateren genoemd.

§ 4.5.13 Smelten en gieten van metalen

Artikel 4.74.1

Deze paragraaf is van toepassing op:

- a het smelten en gieten van metalen met uitzondering van goud, zilver, platina en legeringen met ten minste 30% van deze metalen tot ten hoogste 500 kilo per jaar;
- b het maken en coaten van vormen en kernen in kleigebonden of chemisch gebonden zand ten behoeve van het gieten van metalen;
- c het maken van croning- en coldboxkernen ten behoeve van het gieten van metalen;
- d het uitbreken en ontzanden van gietstukken;
- e de koude regeneratie van zand ten behoeve van het gieten van metalen;
- f het maken van de vorm met behulp van was, inclusief het verwijderen van de was, waaronder keramische vormen.

Toelichting artikel 4.74.1 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 Dit artikel geeft de reikwijdte van deze nieuwe paragraaf 4.5.13 aan. De activiteiten in de onderdelen a tot en met f vormen een samenhangend geheel, maar de inrichting hoeft niet al die activiteiten daadwerkelijk toe te passen. De metalen in onderdeel a worden, meestal in de vorm van zogenaamde broodjes, in een smeltoven gedaan. De broodjes kunnen bestaan uit één metaal, zoals aluminium, waarin wel kleine hoeveelheden van andere metalen aanwezig kunnen zijn. Deze hoeveelheden zijn van nature aanwezig of zijn het gevolg van recycling waarbij kleine hoeveelheden met elkaar vermengd kunnen raken. Door edelmetalen uit te zonderen, is deze paragraaf niet van toepassing op het smelten van deze metalen en is deze activiteit ook een activiteit die een inrichting tot een inrichting type A maakt. Het gesmolten metaal wordt in een vorm gegoten (onderdeel b). Eenmalige vormen worden vaak gemaakt uit chemisch gebonden zand (kwartszand waar een chemisch hardend bindmiddel aan toegevoegd is) of kleigebonden zand (zand met een aandeel klei, zoals bentoniet). Daarnaast wordt, zeker bij chemisch gebonden zand, vaak een coating aangebracht op de vorm. Deze coating is meestal oplosmiddelhoudend en leidt tot emissies van vluchtige organische stoffen. Om bedrijfseconomische redenen en vanwege de arbeidsomstandigheden wordt deze coating zo spaarzaam mogelijk aangebracht en daarmee worden de emissies geminimaliseerd. Er worden in het Activiteitenbesluit dan ook geen eisen gesteld aan de emissies van vluchtige organische stoffen. Naast zand en klei kunnen materialen zoals gips, waterglas of keramiek worden gebruikt voor eenmalige vormen. Een eenmalige vorm van bijvoorbeeld keramiek kan gemaakt worden met de verloren wasmethode (onderdeel f). Bij deze methode wordt gesmolten was in een mal van bijvoorbeeld metaal gegoten. Na het afkoelen vormt de gestolde was een positief van het uiteindelijke product. De was wordt in meerdere lagen bekleed met een keramisch materiaal. Nadat de keramische vorm is uitgehard, kan de was grotendeels worden verwijderd. De keramische vorm (negatief) wordt vervolgens in een oven verhit waardoor de keramische laag sintert en de achtergebleven resten van de was grotendeels smelten. Een klein deel verbrandt.

Op basis van metingen gedaan in opdracht van de Koninklijke Metaalunie, de FME en het Ministerie van Infrastructuur en Milieu blijkt dat de emissies als gevolg van het verbranden van de was onder de vrijstellingsbepalingen van artikel 2.5 en 2.6 blijven als

jaarlijks niet meer dan 500 kilogram was wordt verbruikt. Het jaarlijks verbruik blijkt uit de inkoop van de drijver van de inrichting. De aanwezige hoeveelheid was kan echter groter zijn omdat de was grotendeels wordt verwijderd en hergebruikt voordat de keramische vorm de oven in gaat. Het gieten waarbij meer dan 500 kilogram was per jaar wordt verbruikt, blijft op grond van categorie 12.3, onderdeel b, onderdeel C, bijlage I, bij het Bor, vergunningplichtig omdat de emissies dan een bedrijfsspecifieke aanpak vragen.

Een laatste methode om eenmalige vormen te maken is de zogenaamde lost-foammethode. Omdat deze methode kan leiden tot emissies die een bedrijfsspecifieke benadering vragen, is gebruik van de lost-foammethode op grond van categorie 12.3, onderdeel b, onderdeel C, Bijlage I, bij het Bor, vergunningplichtig.

Naast eenmalige vormen kan gegoten worden in zogenaamde duurvormen die meermalig kunnen worden gebruikt en die bijvoorbeeld zijn gemaakt van kunststof, ijzer of staal.

De keuze tussen eenmalige vormen of duurvormen is van een groot aantal factoren afhankelijk. Eenmalige vormen zijn beter geschikt voor grote gietstukken en kleine oplages (van 1 stuk tot enkele tientallen), terwijl duurvormen geschikter zijn voor een meer seriematige productie. Ook bijvoorbeeld de soort metaal en de grootte van de werkstukken spelen een rol.

Om (deels) holle werkstukken te kunnen maken wordt een kern aangebracht in de vorm (onderdeel c). Veel gebruikte methoden om kernen te maken zijn het croning-procédé en het coldbox-procédé.

Nadat het werkstuk uitgebroken is en ontzand (onderdeel d), hetgeen uiteraard alleen plaatsvindt bij verloren vormen uit chemisch of kleigebonden zand, kan het zand geregenereerd (onderdeel e) worden. De brokken vorm worden gebroken, gezeefd en zo nodig bevochtigd. Het zand kan vervolgens gebruikt worden voor een nieuwe vorm.

Artikel 4.74.2

- 1 Ten behoeve van het voorkomen dan wel voor zover dat niet mogelijk is het zoveel mogelijk beperken van emissies van dioxines en polycyclische aromatische koolwaterstoffen naar lucht worden bij het smelten van metalen alleen metalen gesmolten die voldoen aan de bij ministeriële regeling gestelde eisen.
- 2 Onverminderd de artikelen 2.5, eerste, vierde en zesde lid, en 2.6 is bij het smelten van metalen de emissieconcentratie van lood naar de lucht ten hoogste 0,5 milligram per normaal kubieke meter, indien de massastroom van lood naar de lucht gelijk is aan of groter is dan 2,5 gram per uur.

Toelichting artikel 4.74.2 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 Op grond van artikel 4.74.2, eerste lid, worden in de Activiteitenregeling eisen gesteld aan de metalen die worden ingezet. Doordat de metalen «schoon» zijn, wordt gegarandeerd dat het smelten van de metalen niet leidt tot ongewenste emissies van dioxines en polycyclische aromatische koolwaterstoffen (PAK's). In beginsel zullen metalen in de vorm van broodjes voldoen aan de eisen zoals deze zijn gesteld in de Activiteitenregeling, zoals ook moet blijken uit de productspecificaties die geleverd worden bij de geleverde metalen. Metaal dat vrijkomt na nabewerking van gietstukken (de zogenaamde «omloop») wordt weer ingezet als grondstof en zal, mits vrij van bijvoorbeeld metaalbewerkingsvloeistoffen, in beginsel voldoen aan de eisen die zijn gesteld in de Activiteitenregeling. Het tweede lid ziet op lood- en loodverbindingen die kunnen vrijkomen bij het smelten van verschillende metalen. Lood kan van nature dan wel door «verontreiniging» van het metaal bij de recycling in kleine hoeveelheden aanwezig zijn in het te smelten metaal. Daarnaast wordt lood ook toegevoegd aan andere metalen om de giet- en producteigenschappen te beïnvloeden. Lood heeft een relatief laag smeltpunt (327,5 °C). Het smelten van lood (bij iets hogere temperatuur dan het smeltpunt, om tussentijdse stolling van het metaal te voorkomen) geeft slechts zeer lage loodemissies, zo blijkt uit metingen gedaan in opdracht van de Koninklijke Metaalunie, de FME en het Ministerie van Infrastructuur en Milieu. Echter, lood dat wordt toegevoegd aan gesmolten metalen met een hoger smeltpunt (zoals koper of aluminium) zal voor een deel «verdampen» en tot luchtmissies leiden. In de Activiteitenregeling zijn erkende maatregelen opgenomen voor het smelten van legeringen waaraan lood wordt toegevoegd (of is toegevoegd door de leverancier).

Artikel 4.74.3

Onverminderd de artikelen 2.5, eerste, vierde en zesde lid, en 2.6 is bij het maken en coaten van verloren gietvormen en kernen uit kleigebonden of chemische gebonden zand de emissieconcentratie van totaal stof ten hoogste 5 milligram per normaal kubieke meter, indien de massastroom van totaal stof naar de lucht gelijk is aan of groter is dan 200 gram per uur en ten hoogste 50 milligram per normaal kubieke meter indien de massastroom kleiner is dan 200 gram per uur.

Toelichting artikel 4.74.3 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 Dit artikel stelt eisen aan het maken en coaten van zandvormen op basis van harsen die het zand chemisch binden, zoals furanhoudende harsen en kleigebonden vormen (zie ook de toelichting bij artikel 4.74.1 onder b). Het maken van zandvormen kan leiden tot stofemissies.

Artikel 4.74.4

Onverminderd de artikelen 2.5, eerste, vierde en zesde lid, en 2.6 is bij het maken van croning- en coldboxkernen de emissieconcentratie van:

- a totaal stof ten hoogste 20 milligram per normaal kubieke meter, indien de massastroom van totaal stof naar de lucht gelijk is aan of groter is dan 200 gram per uur en ten hoogste 50 milligram per normaal kubieke meter indien de massastroom kleiner is dan 200 gram per uur, en
- b aminen ten hoogste 5 milligram per normaal kubieke meter.

Toelichting artikel 4.74.4 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 Bij het maken van croning- en coldboxkernen (zie ook de toelichting bij art 4.74.1, onderdeel c) kunnen stof en emissies van aminen optreden. Vanuit milieuoogpunt maar ook vanuit bedrijfseconomisch perspectief worden deze emissies bij voorkeur gezamenlijk aangepakt. Een erkende maatregel die in de Activiteitenregeling op grond van dit wijzigingsbesluit is opgenomen, is een gaswasser. Een gaswasser is echter niet altijd in staat de algemene stofs van 5 mg

stof/Nm³ te halen. Voor de gecombineerde reiniging van stof en amines geldt daarom een afwijkende stofeis van 20 mg/Nm³ (of 50 mg/Nm³ bij een vracht van minder dan 200 gram/uur). Deze afwijkende eis maakte als bijzondere regeling onderdeel uit van de NeR en is overgenomen in het Activiteitenbesluit (artikel 4.74.4, onderdeel a).

Artikel 4.74.5

- 1 Onverminderd de artikelen 2.5, eerste, vierde en zesde lid, en 2.6 is bij uitbreken van gietstukken de emissieconcentratie van totaal stof ten hoogste 5 milligram per normaal kubieke meter, indien de massastroom van totaal stof naar de lucht gelijk is aan of groter is dan 200 gram per uur en ten hoogste 50 milligram per normaal kubieke meter indien de massastroom kleiner is dan 200 gram per uur.
- 2 Het eerste lid is niet van toepassing indien het gietstuk inclusief zandvorm vanwege het gewicht en de omvang niet verplaatsbaar is.
- 3 Bij het uitbreken en ontzanden van het gietstuk, bedoeld in het tweede lid, wordt ten behoeve van het voorkomen dan wel voor zover dat niet mogelijk is het zoveel mogelijk beperken van emissies van totaal stof naar de lucht voldaan aan de bij ministeriële regeling gestelde eisen.

Toelichting artikel 4.74.5 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 Het verwijderen van eenmalige vormen van zand (zowel chemisch gebonden als kleigebonden) leidt tot stofemissies. De hoeveelheid stof is mede afhankelijk van de grootte van het werkstuk en de temperatuur van het gegoten metaal (hoe heter het gegoten metaal, hoe meer water er verdampt uit de vorm). In beginsel moeten werkstukken worden uitgebroken en ontzand in afgesloten kasten, uitbrekstations, straalgangen etc. Het afgas van de gesloten installatie wordt in beginsel door een doelmatige filterende afscheider geleid. Deze erkende maatregel wordt opgenomen in de Activiteitenregeling. Grote of zware werkstukken met het vormzand eraan zijn echter niet of slecht te verplaatsen. In dergelijke gevallen mogen de werkstukken buiten een gesloten installatie worden uitgebroken, maar moet verspreiding van stof naar de omgeving zoveel mogelijk worden voorkomen. In de Activiteitenregeling zijn (erkende) maatregelen opgenomen om aan deze eis te kunnen voldoen.

Artikel 4.74.6

Onverminderd de artikelen 2.5, eerste, vierde en zesde lid, en 2.6 is bij het koud regenereren van zand, de emissieconcentratie van totaal stof ten hoogste 5 milligram per normaal kubieke meter, indien de massastroom van totaal stof naar de lucht gelijk is aan of groter is dan 200 gram per uur en ten hoogste 50 milligram per normaal kubieke meter indien de massastroom kleiner is dan 200 gram per uur.

Toelichting artikel 4.74.6 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 Het zand dat van de vorm is verwijderd, wordt gebroken, gezeefd en zo nodig bevochtigd. Het zand kan vervolgens worden gebruikt voor een nieuwe vorm. Op grond van dit wijzigingsbesluit is alleen zogenaamde koude zandregeneratie mogelijk. Thermische zandregeneratie kan leiden tot emissies die bedrijfsspecifiek zijn en daarmee minder geschikt voor regulering door middel van algemene regels.

Artikel 4.74.7

Bij de activiteiten, bedoeld in artikel 4.74.1, wordt ten behoeve van:

- a het doelmatig verspreiden van emissies naar de buitenlucht, en
- b het realiseren van een verwaarloosbaar bodemrisico,

voldaan aan de bij ministeriële regeling gestelde eisen.

Toelichting artikel 4.74.7 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 Onderdeel a biedt een basis voor het stellen van eisen aan de doelmatige verspreiding van de emissies in de buitenlucht, die verder zijn uitgewerkt in de Activiteitenregeling.

Onderdeel b biedt een basis voor het stellen van eisen aan het bereiken van een verwaarloosbaar bodemrisico. Het gaat hier om een verwaarloosbaar bodemrisico in de giethallen: de eisen voor het buitenterrein (waar vaak de opslag plaatsvindt van grondstoffen) zijn gesteld in paragraaf 3.4.3. Vormzand is geen vaste bodembedreigende stof maar kan verontreinigd zijn met bodembedreigende stoffen.

Afdeling 4.5a Activiteiten met betrekking tot steen

Toelichting afdeling 4.5a (nieuw) n.a.v. wijzigingsbesluit 2009/479 De mechanische bewerking van natuursteen of kunststeen omvat werkzaamheden als zagen, schuren, polijsten, frijnen, boucharderen, graveren, stralen en trommelen. Veel van deze bewerkingen worden met machines uitgevoerd, maar ook handmatige bewerking komt voor. De belangrijkste milieuaspecten die een rol spelen bij bewerking van natuursteen of kunststeen betreffen stof, geluid en afvalwater. De Nederlandse natuursteenbedrijven bewerken en verwerken blokken, platen en tegels van natuursteen en kunststeen (of composietsteen). Elementen van natuursteen bestaan uit 100% natuursteen, zoals die in de natuur wordt gewonnen. Kunststeen bestaat uit korrels en brokken van natuursteen met een bindmiddel. Beide type elementen kunnen op een zelfde manier worden bewerkt en verwerkt. Zowel het bewerken en verwerken van natuursteen in oorspronkelijke vorm als het bewerken van kunststeen en composietmateriaal valt door de inwerkingtrekking van dit wijzigingsbesluit onder de werking van het Activiteitenbesluit. Het vervaardigen van kunststeen of composietsteen valt niet onder de werking van het Activiteitenbesluit. Bij het vervaardigen van kunststeen of composietsteen kan kunststof worden verwerkt. Deze activiteit valt onder bijlage 1, categorie h, en is daarmee vergunningplichtig. Ook het vervaardigen van terrazzo en granito is vergunningplichtig. Onderdelen van het proces van het vervaardigen van terrazzo of granito vallen onder het vervaardigen van cementmortel en cementwaren. Deze laatste activiteit is opgenomen in bijlage 1, categorie u.

Ten aanzien van het aspect «geluid» gelden de algemene geluidvoorschriften van afdeling 2.8. Daarnaast geldt op grond van artikel 1.11, vijfde lid, dat, indien het aannemelijk is dat de in de voorschriften opgenomen normering zal worden overschreden, het

bevoegd gezag kan besluiten dat een rapport van een akoestisch onderzoek bij de melding moet worden gevoegd. Of dit het geval is, hangt af van de ligging van de inrichting en de daarin uitgevoerde werkzaamheden en de getroffen maatregelen aan de geluidbron dan wel in de overdrachtssfeer.

Toelichting opschrift afdeling 4.5a en enige paragrafen en artikelen n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558 Voor de inwerkingtreding van dit wijzigingsbesluit waren de in dit onderdeel genoemde paragrafen en artikelen van toepassing op «natuursteen en kunststeen». Natuursteen is in het eerste lid van artikel 1.1 gedefinieerd als «uit de natuur gewonnen blokken en platen van steen». Kunststeen is in dit artikel gedefinieerd als «blokken van korrels of brokken van natuursteen met bindmiddel». Met dit onderdeel zijn deze paragrafen en artikelen op alle soorten steen van toepassing geworden.

Paragraaf 4.5a.1 over het mechanisch bewerken van natuur- en kunststeen wordt hierdoor uitgebreid tot het mechanisch bewerken van steen. Daarmee wordt het mechanisch bewerken van betonproducten onder deze paragraaf gereguleerd. Het mechanisch bewerken van beton vindt plaats nadat het betonproduct is ontkist. Er zijn verschillende redenen om het betonproduct mechanisch te bewerken. Eén reden is om het oppervlak van het beton na het ontkisten mechanisch te behandelen. Onder meer door uitwassen, slijpen, schuren of stralen kan aan het oppervlak van het betonproduct worden bewerkt. Daarnaast kunnen bewerkingen zoals hakken, boucharderen en frijnen worden toegepast om reliëf aan te brengen. Voor deze mechanische bewerkingen zijn in deze paragraaf voorschriften opgenomen.

§ 4.5a.1 Mechanische bewerkingen van steen

Artikel 4.74a

Deze paragraaf is van toepassing op mechanische bewerkingen van steen.

Artikel 4.74aa

- 1 Het is verboden om in de buitenlucht mechanische bewerkingen van steen uit te voeren.
- 2 Het eerste lid is niet van toepassing:
 - a indien het vanwege de omvang van het te bewerken object niet mogelijk is om in het inpanidige deel van de inrichting de mechanische bewerking uit te voeren, of
 - b op het breken van steenachtig materiaal als bedoeld in paragraaf 4.5a.6.

Toelichting artikel 4.74aa n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558 Om overlast van stofdeeltjes naar de omgeving zoveel mogelijk te voorkomen moeten mechanische bewerkingen van steen inpanidig plaatsvinden. Als het vanwege de omvang van het te bewerken object onmogelijk is deze activiteit inpanidig uit te voeren, is het verbod om deze activiteit buiten te verrichten echter niet van toepassing. Daarnaast is het verbod niet van toepassing indien het gaat om het breken van steenachtig materiaal dat onder de nieuwe paragraaf 4.5a.6 valt.

Artikel 4.74b

Onverminderd artikel 2.5, eerste, vierde en zesde lid, en artikel 2.6 is bij mechanische bewerkingen van steen de emissieconcentratie van stofklasse S niet meer dan:

- a 5 milligram per normaal kubieke meter indien de massastroom van stofklasse S gelijk is aan of groter is dan 200 gram per uur;
- b 50 milligram per normaal kubieke meter indien de massastroom van stofklasse S kleiner is dan 200 gram per uur.

Toelichting artikel 4.74b n.a.v. wijzigingsbesluit 2009/479 Bij de bewerking van veel soorten natuursteen of kunststeen ontstaat kristallijn respirabel kwartsstof, dat kankerverwekkend is. In het algemeen leidt de toepassing van de arbeidsomstandighedenregelgeving ertoe dat, ofwel nat wordt gewerkt, ofwel gerichte bronafzuiging plaatsvindt. Daarnaast komt ruimteafzuiging voor, waarbij de afgezogen lucht via een waterwand of andere stofafscheidingsinstallatie wordt gevoerd. In het kader van het voorkomen dan wel beperken van de nadelige gevolgen voor het milieu, bevat artikel 4.74b een algemene emissie-eis voor stof dat vrijkomt bij het mechanisch bewerken van natuursteen of kunststeen en in de buitenlucht wordt afgevoerd.

Artikel 4.74c

- 1 Indien bij de mechanische bewerking van steen water als koel- of smeermiddel wordt toegepast, wordt gebruik gemaakt van een gesloten watercircuit, waarbij water wordt gereinigd en hergebruikt voor zover dat redelijkerwijs mogelijk is.

Toelichting artikel 4.74c eerste lid n.a.v. wijzigingsbesluit 2009/479 Bij de mechanische bewerking van natuursteen of kunststeen wordt veelvuldig gebruik gemaakt van water als koel- en smeermiddel. Het water raakt hierbij verontreinigd met (zeer fijne) steendeeltjes. Het gebruik van een gesloten watersysteem kan worden beschouwd als de beste beschikbare techniek ter beperking van het waterverbruik. Indien deze techniek niet wordt toegepast, moet door de drijver van de inrichting worden aangegeven waarom dit gebeurt. In lijn met de voorkeursvolgorde voor de verwijdering van afvalwater (artikel 10.29a Wm) wordt het afvalwater bij voorkeur hergebruikt en wordt eventueel overtollig afvalwater geloosd onder de voorwaarden die in artikel 4.74c zijn gesteld.

- 2 Bij het lozen van afvalwater afkomstig van het mechanisch bewerken van steen wordt ten minste voldaan aan het derde tot en met het vijfde lid.
- 3 Het in een oppervlaktewaterlichaam, op of in de bodem of in een voorziening voor de inzameling en het transport van afvalwater, niet zijnde een vuilwaterriool, lozen van afvalwater afkomstig van:

- het mechanisch bewerken van natuursteen of beton,
 - een luchtreinigingsinstallatie voor het mechanisch bewerken van natuursteen of beton, of
 - het reinigen van apparatuur of werkruimten voor het mechanisch bewerken van natuursteen of beton, is toegestaan indien geen flocculanten zijn toegevoegd.
- 4 Bij het lozen als bedoeld in het derde lid bedraagt het gehalte aan onopgeloste stoffen niet meer dan 100 milligram per liter.

5 Het lozen in een vuilwaterriool van afvalwater afkomstig van:

- het mechanisch bewerken van steen,
- een luchtreinigingsinstallatie voor het mechanisch bewerken van steen, of
- het reinigen van apparatuur of werkruimten voor het mechanisch bewerken van steen,

vindt slechts plaats indien: het gehalte aan onopgeloste stoffen niet meer bedraagt dan 300 milligram per liter en de korreldiameter van onopgeloste stoffen niet meer dan 0,75 millimeter bedragen.

Toelichting artikel 4.74c vijfde lid n.a.v. wijzigingsbesluit 2009/479 Het water dat gebruikt wordt als koel- en smeermiddel kan na gebruik grote hoeveelheden stof bevatten. Om dit afvalwater te kunnen lozen, wordt gebruik gemaakt van bezinkbakken of andere methoden om het slib af te scheiden. Hierbij wordt, indien sprake is van zeer fijne deeltjes (dat is bijvoorbeeld het geval wanneer veel polijstwerkzaamheden worden uitgevoerd), soms gebruik gemaakt van flocculanten om het bezinkproces te versnellen. Afvalwater waar flocculanten aan zijn toegevoegd mag niet in een oppervlaktewaterlichaam, op of in de bodem of in een voorziening voor de inzameling en het transport van afvalwater, niet zijnde een vuilwaterriool, worden geloosd. Op basis van artikel 2.2 kan het bevoegd gezag bij maatwerkvoorschrift bepalen dat afvalwater waaraan flocculanten zijn toegevoegd wel mag worden geloosd. Lozing van afvalwater dat uitsluitend in contact is geweest met natuursteen en uitsluitend is verontreinigd met onoplosbare bestanddelen, kan op het vuilwaterriool of op een oppervlaktewaterlichaam worden geloosd. Bij lozingen op een oppervlaktewaterlichaam geldt als voorwaarde dat het gehalte aan onopgeloste stoffen niet hoger mag zijn dan 50 mg/liter. Bij lozingen op het vuilwaterriool geldt als voorwaarde dat het gehalte aan onopgeloste stoffen niet hoger mag zijn dan 300mg/liter en dat de korreldiameter van onopgeloste stoffen niet meer dan 0,75 millimeter mag bedragen. Om te voorkomen dat kunststoffen in een oppervlaktewaterlichaam worden gebracht, mag afvalwater dat in contact is geweest met kunststeen of composietmateriaal enkel op het vuilwaterriool worden geloosd. Het derde lid van artikel 4.74c is derhalve niet van toepassing op het lozen van afvalwater dat in contact is geweest met kunststeen of composietmateriaal. Op basis van artikel 2.2 kan het bevoegd gezag evenwel bij maatwerkvoorschrift bepalen dat afvalwater dat in contact is geweest met kunststeen of composietmateriaal wel mag worden geloosd.

6 Het te lozen afvalwater kan op een doelmatige wijze worden bemonsterd.

Toelichting artikel 4.74c n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558 In dit onderdeel wordt in artikel 4.74c vanwege de toevoeging van de activiteit beton, het derde lid aangepast. Daarnaast wordt in het vierde lid van artikel 4.74c een omissie in het Activiteitenbesluit hersteld. Het betreft een verruiming van het gehalte aan onopgeloste stoffen bij het lozen van bepaalde typen afvalwater.

Artikel 4.74d

Bij de mechanische verwerking van steen wordt ten behoeve van het voorkomen dan wel beperken van diffuse emissies en het doelmatig verspreiden van emissies naar de buitenlucht, voldaan aan de bij ministeriële regeling te stellen eisen.

§ 4.5a.2 Aanbrengen van lijmen, harsen of coatings op steen

Algemene toelichting op paragraaf 4.5a.2 n.a.v. wijzigingsbesluit 2009/479 Deze paragraaf geeft eisen voor het aanbrengen van lijmen, harsen en coatings op natuursteen, kunststeen en composieten. Om breekbare of gescheurde marmerplaten een voldoende stevigheid te geven om ze verder af te werken, wordt er een laag epoxy hars aangebracht op het marmer. Vooral bij gekleurde marmers worden polymeren gebruikt. Plaatselijk worden polymeren gebruikt om beschadigingen te herstellen. Polymeren worden ook gebruikt om het marmer beter bestand te maken tegen zuren en vuil. Met het aanbrengen van lijmen wordt hier bedoeld het verbinden van natuursteen of kunststeen met hulp van lijm en/of kit. Daarbij kunnen uiteenlopende producten worden gebruikt, zoals: disperselijmen of -kitten, oplosmiddellijmen of -kitten, smellijmen of -kitten en chemisch-hardende lijmen of -kitten. Om het oppervlak van natuursteen of kunststeen te beschermen wordt het in sommige gevallen behandeld. Hiervoor worden zowel sealers als impregneermiddelen gebruikt. De toepassing van sealers resulteert in een beschermende laag op de natuursteen of kunststeen. Impregneermiddelen dringen de natuursteen of natuursteen in en voeren zo hun beschermende werking uit. Sealers, impregneermiddelen en vergelijkbare producten zijn samengevat onder 'coatings'.

Artikel 4.74da

Deze paragraaf is van toepassing op het aanbrengen van lijmen, harsen of coatings op steen.

Artikel 4.74e

- 1 Het is verboden in de buitenlucht met behulp van een nevelspuit vluchtige organische stoffen houdende lijmen, harsen of coatings aan te brengen op steen.
- 2 Het eerste lid is niet van toepassing indien het vanwege de omvang van het te bewerken object niet mogelijk is om deze activiteit in het in pandige deel van de inrichting te verrichten.

Toelichting artikel 4.74e n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558 Om overlast van verf-, hars- en lijmdeeltjes naar de omgeving zoveel mogelijk te voorkomen moeten coating-, hars- en lijmactiviteiten in pandig plaatsvinden, indien deze activiteit wordt uitgevoerd met behulp van een nevelspuitapparatuur (apparatuur waar onder wordt verneveld). Daarnaast is het ter beperking van de geuroverlast

niet toegestaan om VOS-houdende producten met behulp van nevelsputapparatuur in de buitenlucht toe te passen. Als het vanwege de omvang van het te behandelen object onmogelijk is deze activiteiten in pandig uit te voeren is het verbod niet van toepassing. Bedrijven zullen meestal zoveel mogelijk coating-, harsings- en lijmwerkzaamheden binnen het bebouwde delen van de inrichting moeten uitvoeren onder meer vanwege de kwaliteitseisen. In de open lucht coaten, harsen of lijmen zal dan ook alleen gebeuren als het onmogelijk is vanwege de omvang van het object om in pandig te werken. Het coaten, harsen en lijmen dat niet met een nevelsput geschiedt, valt niet onder het verbod.

Artikel 4.74f

Onverminderd artikel 2.5, eerste, vierde en zesde lid, en artikel 2.6 is bij het aanbrengen van lijmen, harsen of coatings op steen de emissieconcentratie van stofklasse S niet meer dan:

- a 5 milligram per normaal kubieke meter, indien de massastroom van stofklasse S naar de lucht gelijk is aan of groter is dan 200 gram per uur;
- b 50 milligram per normaal kubieke meter, indien de massastroom van stofklasse S kleiner is dan 200 gram per uur.

Toelichting artikel 4.74f n.a.v. wijzigingsbesluit 2009/479 Bij het in pandig aanbrengen van lijmen, harsen en coatings op natuursteen of kunststeen moet voorkomen worden dat deeltjes die geëmitteerd worden tot overlast kunnen leiden. Daarom wordt in artikel 4.74f verlangd dat de emissie van vrijkomende deeltjes bij deze activiteiten, voldoet aan een emissieconcentratie-eis.

Artikel 4.74g

Bij het aanbrengen van lijmen, harsen of coatings op steen worden ten behoeve van:

- a het voorkomen dan wel beperken van diffuse emissies;
 - b het voorkomen dan wel beperken van geurhinder;
 - c het realiseren van een verwaarloosbaar bodemrisico;
- de bij ministeriële regeling voorgeschreven maatregelen toegepast.

Toelichting artikel 4.74g n.a.v. wijzigingsbesluit 2009/479 In de wijzigingsregeling, waarmee de Activiteitenregeling gewijzigd is, worden ten aanzien van het (in pandig) spuiten van lijmen, coatings en harsen tevens concrete maatregelen opgenomen waarmee, bij juiste dimensionering, uitvoering en onderhoud, aan de emissieconcentratie-eisen uit dit artikel wordt voldaan (zie ook de nota van toelichting bij afdeling 2.3 van het Activiteitenbesluit en de artikelsgewijze toelichting van de Activiteitenregeling).

§ 4.5a.3 Chemisch behandelen van steen

Artikel 4.74ga

Deze paragraaf is van toepassing op het chemisch behandelen van steen.

Artikel 4.74h

Bij het chemisch behandelen van steen worden ten behoeve van het realiseren van een verwaarloosbaar bodemrisico de bij ministeriële regeling voorgeschreven maatregelen toegepast.

Toelichting artikel 4.74h eerste lid n.a.v. wijzigingsbesluit 2009/479 Een gangbare bewerking van natuursteen of kunststeen is bewerken van het oppervlak zodat het ouder lijkt. Dit kan door middel van trommelen, een mechanische bewerking en door middel van het inwerken van zuur. Dit laatste kan alleen bij kalkhoudende steensoorten. Het zuur tast eerst de meest poreuze delen aan, waardoor insluitingen en aders worden benadrukt. Steen dat deze behandeling heeft ondergaan, wordt ook wel 'gezuurd' genoemd. De bij deze behandelingen gebruikte chemicaliën kunnen bodembedreigend zijn. Om die reden is vastgelegd dat maatregelen ter bescherming van de bodem moeten worden getroffen. Deze maatregelen zijn opgenomen in de wijzigingsregeling, waarmee de Activiteitenregeling is gewijzigd. Voor de lozing van afvalwater afkomstig van het chemisch behandelen van natuursteen of kunststeen zijn geen specifieke voorschriften opgenomen. Deze aspecten worden gereguleerd via de algemene zorgplichtbepaling. Deze aanpak is uitgelegd in afdeling 2.1 van de nota van toelichting bij het Activiteitenbesluit.

§ 4.5a.4 Het vervaardigen van betonmortel

Artikel 4.74i

Deze paragraaf is van toepassing op het vervaardigen van betonmortel.

Toelichting artikel 4.74i n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558 Onder het vervaardigen van betonmortel wordt het doseren en mengen van grond- en hulpstoffen ten behoeve van het vervaardigen van betonmortel verstaan. Met doseren wordt bedoeld op het afwegen van grond- en hulpstoffen in een weegbak/band of het doseren op basis van volume. Met mengen wordt bedoeld op het mixen van de gedoseerde grond- en hulpstoffen. Het doseren en mengen van grond- en hulpstoffen vindt plaats in een betonmortelcentrale of in een menginstallatie (bij een betonproductiefabriek). Het doseren en mengen vindt veelal geautomatiseerd plaats. Deze paragraaf bevat voorschriften ten aanzien van de vervaardiging van betonmortel. Deze voorschriften hebben betrekking op de milieuaspecten lucht, lozingen en het mengen van afvalstoffen.

Artikel 4.74j

- 1 Het doseren en mengen van goederen behorende tot stofklasse S1 voor het vervaardigen van betonmortel, vindt plaats in gesloten ruimtes of in een gesloten systeem.

- 2 Onverminderd artikel 2.5, eerste, vierde en zesde lid, en artikel 2.6 is bij het doseren en mengen van goederen, bedoeld in het eerste lid, ten behoeve van het vervaardigen van betonmortel de emissieconcentratie van stofklasse S niet meer dan:
 - a 5 milligram per normaal kubieke meter, indien de massastroom van stofklasse S naar de lucht gelijk is aan of groter is dan 200 gram per uur, en
 - b 50 milligram per normaal kubieke meter, indien de massastroom van stofklasse S kleiner is dan 200 gram per uur.
- 3 Bij het doseren en mengen ten behoeve van het vervaardigen van betonmortel wordt ten behoeve van het voorkomen dan wel voor zover dat niet mogelijk is het beperken van diffuse emissies en het doelmatig verspreiden van emissies naar de buitenlucht, voldaan aan de bij ministeriële regeling gestelde eisen.

Toelichting artikel 4.74j n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558 Dit artikel gaat over stofemissies van het doseren en mengen voor vervaardiging van betonmortel. Cement is een zeer stuifgevoelige, niet bevochtigbare stof (stuifklasse S1). Het doseren en mengen van goederen behorende tot stuifklasse S1 dient op grond van artikel 4.74j, eerste lid, dan ook plaats te vinden in een gesloten systeem of in een gesloten ruimte. Ook voor andere stoffen die worden toegepast en behoren tot stuifklasse S1, zoals poederkoolvliegas, geldt dat op grond van dit eerste lid het doseren en mengen plaats dient te vinden in een gesloten ruimte of een gesloten systeem. In het tweede lid zijn emissieconcentratie eisen voor totaal stof opgenomen voor het doseren en mengen van stuifgevoelige goederen ten behoeve van de vervaardiging van betonmortel. In de Activiteitenregeling is een erkende maatregel opgenomen, waarmee aan de in dit lid gestelde emissieconcentratie-eisen wordt voldaan.

Artikel 4.74k

- 1 Het lozen van afvalwater afkomstig van het reinigen van met beton verontreinigde installatieonderdelen is uitsluitend toegestaan indien daarbij ten minste wordt voldaan aan de eisen, gesteld bij en krachtens het tweede tot en met vijfde lid.
- 2 Bij het lozen in een aangewezen oppervlaktewaterlichaam of in een voorziening voor de inzameling en het transport van afvalwater, niet zijnde een vuilwaterriool, bedraagt:
 - a het gehalte aan onopgeloste stoffen in enig steekmonster niet meer dan 100 milligram per liter, en
 - b het gehalte aan chemisch zuurstofverbruik in enig steekmonster niet meer dan 200 milligram per liter.
- 3 Bij het lozen in een vuilwaterriool bedraagt het gehalte aan onopgeloste stoffen niet meer dan 300 milligram per liter.
- 4 Het te lozen afvalwater kan op doelmatige wijze worden bemonsterd.

Toelichting artikel 4.74k n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558 Dit artikel gaat over het lozen van spoelwater afkomstig van reinigen installatieonderdelen. Onder installatieonderdelen worden vaste installaties en voorzieningen verstaan, zoals de menger, transportbanden en de vloer van een productiehuis. Mobiele installaties, zoals transportmiddelen, zijn geen installatieonderdelen als bedoeld in dit artikel. In dit artikel is onder meer bepaald dat het lozen van afvalwater in een aangewezen oppervlaktewaterlichaam of in een voorziening voor de inzameling en het transport van afvalwater, niet zijnde een vuilwaterriool (hemelwaterstelsel), is toegestaan indien aan de voorwaarden wordt voldaan. Voor onopgeloste stoffen is een eis van 100 mg/l opgenomen. Als maatregel om deze eis te behalen kan het afvalwater door een bezinkvoorziening geleid worden, die voldoende is gedimensioneerd. Voor het chemisch zuurstofverbruik (CZV) is een norm van 200 mg/l opgenomen. Het lozen van afvalwater afkomstig van het reinigen van met beton verontreinigde installatieonderdelen valt alleen onder de algemene regels als de lozing plaatsvindt op een aangewezen oppervlaktewaterlichaam. De aangewezen oppervlaktewaterlichamen zijn opgesomd in bijlage 2 van de regeling. Voor lozingen op oppervlaktewaterlichamen die niet zijn aangewezen blijft de vergunningplicht voor lozen op grond van de Waterwet in stand. Afvalwater, afkomstig van het spoelen van met beton verontreinigde installatieonderdelen, kan een hoge pH-waarde hebben. Voor relatief kleine stagnante oppervlaktewaterlichamen kan een hoge zuurgraad een probleem vormen. Aangezien alleen lozingen op aangewezen oppervlaktewaterlichamen onder de werking van dit besluit vallen, zal de zuurgraad niet of slechts in specifieke situaties een probleem vormen. In deze specifieke situaties heeft het bevoegd gezag de bevoegdheid om door middel van een maatwerkvoorschrift op basis van de zorgplicht (artikel 2.1, derde lid, van het Activiteitenbesluit) voorschriften aan de zuurgraad te verbinden. Bij lozingen in het vuilwaterriool geldt als voorwaarde dat het gehalte aan onopgeloste stoffen niet hoger mag zijn dan 300 milligram per liter. In het artikel is tot slot bepaald dat het te lozen afvalwater op doelmatige wijze wordt bemonsterd. Voor een doelmatige bemonstering dient het monsternamingspunt goed toegankelijk te zijn en in goede staat te verkeren.

Toelichting artikel 4.74k, 4.74l, 4.74n en 4.94b n.a.v. wijzigingsbesluit 2014/20 Per abuis was in de artikelen 4.74k (onderdeel FFF), 4.74l (onderdeel GGG) en 4.74n (onderdeel HHH) een niet cumulatieve opsomming opgenomen, terwijl deze wel cumulatief moet zijn. In artikel 4.94b (onderdeel MMM) was abusievelijk wel een cumulatieve opsomming opgenomen, terwijl deze niet cumulatief moest zijn. Met dit onderdeel zijn deze gebreken hersteld.

Toelichting artikel 4.74k en 4.74n n.a.v. wijzigingsbesluit 2014/20 Abusievelijk waren overbodige maatwerk mogelijkheden in artikel 4.74k, vierde lid, en in artikel 4.74n, derde lid, opgenomen. De eis van 100 mg/l onopgeloste stoffen bij lozen in het oppervlaktewater wordt als voldoende streng gezien om te voorkomen dat bij deze lozingseis waterkwaliteitsdoelstellingen in het geding komen, waardoor een mogelijkheid tot aanscherping bij maatwerkvoorschrift niet nodig is. Deze bepalingen zijn vervallen, waarmee de omissie is hersteld.

Artikel 4.74l

- 1 Dit artikel is van toepassing op het mengen van afvalstoffen voor het vervaardigen van betonmortel waarop het Besluit bodemkwaliteit van toepassing is.
- 2 Onverminderd artikel 2.12 voldoen afvalstoffen die worden toegepast voor het vervaardigen van betonmortel afzonderlijk aan de kwaliteitseisen van hoofdstuk 3 van het Besluit bodemkwaliteit.
- 3 Onverminderd artikel 2.12 kan het bevoegd gezag in afwijking van het tweede lid bepalen dat afvalstoffen die afzonderlijk niet aan de vereisten uit het Besluit bodemkwaliteit voldoen, voor het vervaardigen van betonmortel kunnen worden toegepast, indien:
 - a de nuttige toepassing van de afvalstof is toegestaan, en
 - b de toepassing van de afvalstof bijdraagt aan de fysische of bouwtechnische eigenschappen van de bouwstof en daarmee de inzet van primaire grondstoffen uitspaart.

Toelichting artikel 4.74l n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558 In dit artikel worden eisen gesteld aan de inzet van afvalstoffen voor de vervaardiging van betonmortel. Het eerste lid geeft het toepassingsbereik van dit artikel weer. Het artikel is alleen van toepassing als afvalstoffen worden toegepast bij de productie van betonmortel, waar het Besluit bodemkwaliteit voor geldt. Dit artikel geldt dus niet voor:

- het vervaardigen van betonmortel waarbij geen afvalstoffen worden toegepast, en
- het mengen van afvalstoffen bij de productie van een bouwstof waar het Besluit bodemkwaliteit niet op van toepassing is.

In artikel 2.12 van het Activiteitenbesluit is het algemene kader voor het mengen van afvalstoffen opgenomen.

Op grond van het tweede lid van dit artikel is het toegestaan om afvalstoffen toe te passen, als de afvalstoffen afzonderlijk voldoen aan de kwaliteitseisen van het Besluit bodemkwaliteit. Er zijn erkende kwaliteitsverklaringen (productcertificaten) die aangeven dat een materiaal of product aan de eisen van het Besluit bodemkwaliteit voldoet, zoals het KOMO-keurmerk en het NL-BSB merk. Ook producten die niet over een erkende kwaliteitsverklaring beschikken kunnen aan de vereisten van het Besluit bodemkwaliteit voldoen. Door middel van (individuele) partijkeuringen kan dat worden aangetoond. Het toestaan van menghandelingen met afvalstoffen die afzonderlijk niet aan de vereisten van het Besluit bodemkwaliteit voldoen, vraagt om maatwerk. De inrichtinghouder dient in de aanvraag om een maatwerkvoorschrift aan te geven welke afvalstoffen met welk doel worden gemengd. Met het derde lid van artikel 4.74l heeft het bevoegd gezag de bevoegdheid om bij maatwerkvoorschrift het toepassen van afvalstoffen die afzonderlijk niet aan de kwaliteitseisen van het Besluit bodemkwaliteit voldoen, toe te staan. Daarvoor zijn twee vereisten, die zijn afgeleid uit het beleidskader »Mengen» (hoofdstuk 18) van het LAP2, opgenomen.

Artikel 4.74la

In afwijking van artikel 6.1, eerste lid, worden voor inrichtingen als bedoeld in categorie 11.3, onderdeel c, onder 2°, van bijlage I, bij het Besluit omgevingsrecht waarvoor tot de inwerkingtreding van deze paragraaf een vergunning op grond van artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder e, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht in werking en onherroepelijk was, de voorschriften van die vergunning voor onbepaalde tijd aangemerkt als maatwerkvoorschriften, mits de voorschriften van de vergunning vallen binnen de bevoegdheid van het bevoegd gezag tot het stellen van maatwerkvoorschriften op grond van artikel 2.20.

Toelichting artikel 4.74la (nieuw) n.a.v. wijzigingsbesluit 2019/194 De derde tranche van het Activiteitenbesluit heeft met ingang van 1 januari 2013 de betonindustrie onder de werking van het Activiteitenbesluit gebracht. Voor inrichtingen als bedoeld in categorie 11.3, onder c, onder 2° en 3°, van bijlage I bij het Bor (inrichtingen die zijn aangewezen als grote lawaaimaker) is toentertijd in artikel 6.33a van het Activiteitenbesluit overgangsrecht opgenomen. Op grond van dit overgangsrecht werden de voorschriften van vergunningen van betonbedrijven die vóór het van toepassing worden van het Activiteitenbesluit in werking en onherroepelijk waren, voor onbepaalde tijd aangemerkt als maatwerkvoorschriften. Dit overgangsrecht gold blijkens het kopje van de toen geldende paragraaf 6.22a van het Activiteitenbesluit, waarin het overgangsrecht was geplaatst, voor het vormgeven van betonproducten. Bedoeld was dit overgangsrecht ook van toepassing te verklaren op het vervaardigen van betonmortel, welke activiteit geregeld was en is in paragraaf 4.5a.4 van het Activiteitenbesluit. Daarmee zou voor deze activiteit worden geregeld dat voorschriften voor grens- en controlewaarden voor geluid voor onbepaalde tijd blijven voortbestaan. Dit blijkt mede uit de de nota van toelichting bij de derde tranche van het Activiteitenbesluit (Stb. 2012, 558). Tot op heden is er door bevoegd gezagen en de betreffende betonbedrijven ook steeds vanuit gegaan dat voor het vervaardigen van betonmortel op grond van het overgangsrecht de voorschriften van vergunningen voor onbepaalde tijd als maatwerkvoorschriften zouden gelden. Dit overgangsrecht mist echter thans in paragraaf 4.5a.4 van het Activiteitenbesluit. Omdat het wenselijk wordt gevonden dat de bedoelde geluidsvoorschriften wel voor onbepaalde tijd blijven voortbestaan, is besloten dit overgangsrecht op landelijk niveau met terugwerkende kracht te repareren. Dit voorkomt dat bevoegd gezagen zelf alsnog deze maatwerkvoorschriften voor het vervaardigen van betonmortel per individueel betonbedrijf zou moeten stellen.

§ 4.5a.5 Het vormgeven van betonproducten

Artikel 4.74m

Deze paragraaf is van toepassing op het vormgeven van betonproducten.

Toelichting artikel 4.74m n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558 Onder het vormgeven van beton wordt het storten van betonmortel in een vorm (bekisting) verstaan. Voor het prepareren van deze vorm wordt gebruik gemaakt van diverse materialen, zoals hout, kunststof en staal. In de afdelingen 4.3, 4.4 en 4.5 zijn voorschriften opgenomen die van toepassing kunnen zijn op het prepareren van vormen. Paragraaf 4.5a.5. bevat voorschriften die betrekking hebben op het toepassen van ontkistingsmiddelen bij het vormgeven van betonproducten. Met ontkistingsmiddelen wordt het beton niet hechtend gemaakt ten opzichte van de vorm. Er zijn diverse soorten ontkistingsmiddelen. De toepassing van een soort ontkistingsmiddel is afhankelijk van de betonsoort en het materiaal van de vorm. Er zijn diverse methoden voor het aanbrengen van ontkistingsmiddelen. Gebruikelijke methoden zijn:

- borstelen, rollen of poetsen (vooral voor kleinere elementen en het gebruik van wassoorten als ontkistingsmiddel);
- vernevelen;
- dompelen (bij absorberende materialen van geringe afmetingen).

Nadat het beton is gestort in de vorm wordt het beton verdicht. Hiervoor bestaan verschillende technieken:

- verdichten door middel van triltafels of bekistingstrillers;
- verdichten door middel van een trilhamer of een trilnaald;
- verdichten door slagverdichting of «schokken».

Verdichten is niet noodzakelijk bij zelfverdichtend beton. Bij het verdichten van beton zijn geluid, trillingen en energie relevante milieuaspecten. Aan deze aspecten worden in hoofdstuk 2 van het besluit eisen gesteld.

Vervolgens kan het afwerken van beton plaatsvinden door het uitwassen van beton. Door het uitwassen krijgt het beton textuur. Het uitwassen van beton is een behandeling van het betonoppervlak, waarbij spoelwater vrijkomt. Dit spoelwater kan betonresten (en bindingsvertragers) bevatten. In deze paragraaf worden voorschriften gesteld aan het uitwassen van beton.

Artikel 4.74n

- 1 Het lozen van afvalwater afkomstig van het uitwassen van beton is uitsluitend toegestaan indien daarbij ten minste wordt voldaan aan de eisen, gesteld bij en krachtens het tweede tot en met vijfde lid.
- 2 Bij het lozen van afvalwater in een aangewezen oppervlaktewaterlichaam bedraagt:
 - a het gehalte aan onopgeloste stoffen in enig steekmonster niet meer dan 100 milligram per liter, en
 - b het gehalte aan chemisch zuurstofverbruik in enig steekmonster niet meer dan 200 milligram per liter.
- 3 Bij het lozen van afvalwater in een vuilwaterriool bevat het afvalwater in enig steekmonster niet meer dan 300 milligram onopgeloste stoffen per liter.
- 4 Het te lozen afvalwater kan op doelmatige wijze worden bemonsterd.

Toelichting artikel 4.74n n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558 Het lozen van afvalwater afkomstig van het uitwassen van beton valt alleen onder de algemene regels als de lozing plaatsvindt op een aangewezen oppervlaktewaterlichaam. De aangewezen oppervlaktewaterlichamen zijn opgesomd in bijlage 2 bij de Activiteitenregeling. Voor lozingen op oppervlaktewaterlichamen die niet zijn aangewezen blijft de vergunningplicht voor lozen op grond van de Waterwet in stand. Voor lozingen op aangewezen oppervlaktewaterlichamen gelden de eisen opgenomen in het tweede lid. Op grond van het derde lid bestaat de bevoegdheid om de norm voor onopgeloste stoffen bij maatwerk aan te scherpen. Hieraan zal een toetsing aan de beste beschikbare technieken ten grondslag moeten liggen. Bij lozingen in het vuilwaterriool gelden de eisen opgenomen in het vierde lid. In het zesde lid is bepaald dat het mogelijk moet zijn om het afvalwater op een doelmatige wijze te bemonsteren. Voor een doelmatige bemonstering dient het monsternamepunt goed toegankelijk te zijn en in goede staat te verkeren.

Toelichting artikel 4.74k en 4.74n n.a.v. wijzigingsbesluit 2014/20 Abusievelijk waren overbodige maatwerk mogelijkheden in artikel 4.74k, vierde lid, en in artikel 4.74n, derde lid, opgenomen. De eis van 100 mg/l onopgeloste stoffen bij lozen in het oppervlaktewater wordt als voldoende streng gezien om te voorkomen dat bij deze lozingseis waterkwaliteitsdoelstellingen in het geding komen, waardoor een mogelijkheid tot aanscherping bij maatwerkvoorschrift niet nodig is. Deze bepalingen zijn vervallen, waarmee de omissie is hersteld.

Artikel 4.74o

- 1 Bij het aanbrengen van ontkistingsmiddelen op bekisting wordt voldaan aan de bij ministeriële regeling gestelde eisen inzake de reductie van de emissie van vluchtige organische stoffen, tenzij deze niet kosteneffectief of technisch uitvoerbaar zijn.
- 2 Het eerste lid is niet van toepassing indien het totaal verbruik van vluchtige organische stoffen bij de activiteit, genoemd in het eerste lid, minder bedraagt dan 1.000 kilogram per jaar.

Toelichting artikel 4.74o n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558 Bij gebruik van bekistingolie op basis van aardolie vindt emissie plaats van vluchtige organische stoffen (VOS). In de Activiteitenregeling zijn maatregelen opgenomen waarmee invulling wordt gegeven aan het eerste lid. Het gaat om het toepassen van bekistingsmiddelen met geen of zo weinig mogelijk VOS en het gebruiken van applicatiemethoden met een zo laag mogelijke VOS emissie.

Artikel 4.74p

Bij het op bekisting aanbrengen van ontkistingsmiddelen en het uitwassen van beton wordt ten behoeve van het realiseren van een verwaarloosbaar bodemrisico voldaan aan de bij ministeriële regeling gestelde eisen.

Toelichting artikel 4.74p n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558 Ontkistingsmiddelen kunnen bodembedreigend zijn. Hetzelfde geldt voor het spoelwater dat vrijkomt bij het uitwassen van beton. Op grond van dit artikel zijn in de Activiteitenregeling maatregelen opgenomen om tot een verwaarloosbaar bodemrisico te komen.

Artikel 4.74p1

In afwijking van artikel 6.1, eerste lid, worden voor inrichtingen als bedoeld in categorie 11.3, onderdeel c, onder 2° en 3°, van bijlage I, bij het Besluit omgevingsrecht waarvoor tot de inwerkingtreding van deze paragraaf, een vergunning op grond van artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder e, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht in werking en onherroepelijk was, de voorschriften van die vergunning in

afwijking van artikel 6.1, eerste lid, voor onbepaalde tijd aangemerkt als maatwerkvoorschriften, mits de voorschriften van de vergunning vallen binnen de bevoegdheid van het bevoegd gezag tot het stellen van maatwerkvoorschriften op grond van artikel 2.20.

§ 4.5a.6 Het breken van steenachtig materiaal

Artikel 4.74q

Deze paragraaf is van toepassing op het breken van steenachtig materiaal.

Toelichting artikel 4.74q n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558 Misproducten en restproducten kunnen bij betonmortelcentrales en betonproducentenfabrieken worden opgeslagen. Als er een substantiële hoeveelheid restproducten is verzameld, worden deze producten gebroken. Voor het breken van producten kan zowel een mobiele als een stationaire installatie worden ingezet. Het granulaat kan worden ingezet als toeslagmateriaal in het beton. Het breken van beton behoort in de meeste gevallen niet tot de reguliere bedrijfsactiviteiten. Met dit artikel worden eisen gesteld aan het voorkomen, dan wel zoveel mogelijk voorkomen van stofhinder door het breken van beton. Naast stofhinder kan geluidhinder een relevant aspect zijn bij het breken van beton. De artikelen uit afdeling 2.8 van het Activiteitenbesluit zijn van toepassing op de geluidhinder die veroorzaakt wordt door het breken van beton. Het zesde lid van artikel 2.20 van het Activiteitenbesluit biedt de mogelijkheid om bij maatwerkvoorschrift specifieke geluidsvoorschriften te stellen voor niet-reguliere breekactiviteiten. Het kan dan gaan om regelmatige afwijkingen (bijvoorbeeld 20 keer per jaar) of bijzondere activiteiten (12 dagen regeling). Het breken van restbeton kan afhankelijk van hoe vaak het voorkomt onder beide soorten uitzonderingen vallen. In beide gevallen zal bij het stellen van maatwerkvoorschriften hinder zoveel mogelijk beperkt moeten worden door niet meer geluidsruimte te bieden dan nodig is en door het aantal dagen of dagdelen waarop de activiteit plaatsvindt te beperken. Daarnaast kunnen voorzieningen en gedragsregels worden voorgeschreven. Als op voorhand niet bekend is wanneer de activiteiten plaatsvinden, kan worden bepaald dat de activiteiten vooraf aan het bevoegd gezag gemeld moeten worden.

Artikel 4.74r

Bij het in de buitenlucht breken van steenachtig materiaal wordt:

- a zoveel mogelijk voorkomen dat stofverspreiding optreedt die op een afstand van meer dan 2 meter van de bron met het blote oog waarneembaar is;
- b verontreiniging van de omgeving zoveel mogelijk beperkt;
- c zoveel mogelijk voorkomen dat steenachtig materiaal in een oppervlaktewaterlichaam geraakt, en
- d zoveel mogelijk voorkomen dat steenachtig materiaal in een voorziening voor het beheer van afvalwater geraakt.

Toelichting artikel 4.74r n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558 Dit artikel bepaalt dat bij het breken van steenachtig materiaal in de buitenlucht stuiven zoveel mogelijk dient te worden voorkomen. Het tegengaan van stuiven kan plaatsvinden door het te breken steenachtig materiaal te bevochtigen, waarbij zoveel mogelijk voorkomen dient te worden dat afvalwater ontstaat. Dat kan bereikt worden door de sproeininstallatie zodanig af te stemmen op de behoefte, zodat geen afvalwater vrijkomt. Het is de bedoeling om in de regeling een erkende maatregel op te nemen, waarmee aan dit artikel wordt voldaan.

Artikel 4.74s

- 1 Onverminderd artikel 2.5, eerste, vierde en zesde lid, en artikel 2.6 is bij het in pandig breken van steenachtig materiaal de emissieconcentratie van stofklasse S niet meer dan:
 - a 5 milligram per normaal kubieke meter, indien de massastroom van stofklasse S naar de lucht gelijk is aan of groter is dan 200 gram per uur, en
 - b 50 milligram per normaal kubieke meter, indien de massastroom van stofklasse S kleiner is dan 200 gram per uur.
- 2 Bij het in pandig breken van steenachtig materiaal wordt ten behoeve van het voorkomen dan wel voor zover dat niet mogelijk is het beperken van diffuse emissies en het doelmatig verspreiden van emissies naar de buitenlucht, voldaan aan de bij ministeriële regeling gestelde eisen.

Toelichting artikel 4.74s n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558 In het eerste lid zijn emissieconcentratie eisen voor totaal stof opgenomen voor het in pandig breken van steenachtig materiaal. Het is de bedoeling om in de Activiteitenregeling een erkende maatregel op te nemen, waarmee aan de in dit lid gestelde emissieconcentratie eisen wordt voldaan.

Afdeling 4.6 Activiteiten met betrekking tot motoren, motorvoer- en vaartuigen en andere gemotoriseerde apparaten

§ 4.6.1 Lozen van afvalwater (algemeen)

Artikel 4.74t

Deze paragraaf is van toepassing op activiteiten als bedoeld in de paragrafen 4.6.3., 4.6.5, en 4.6.6.

Artikel 4.75

- 1 Bij het in het vuilwaterriool lozen van afvalwater afkomstig van een of meer activiteiten als bedoeld in de paragrafen 4.6.3, 4.6.5 en 4.6.6 wordt ten minste voldaan aan het tweede tot en met het vijfde lid.

Toelichting artikel 4.75, eerste lid n.a.v. wijzigingsbesluit 2010/781 Aan artikel 4.75, eerste lid, is bij de vierde tranche wijziging ten onrechte een verwijzing naar paragraaf 3.3.4 toegevoegd. Deze eisen aan het afvalwater van parkeergarages zijn eerder juist verwijderd uit deze paragraaf, door het laten vervallen van artikel 3.26f. De onjuiste verwijzing naar paragraaf 3.3.4 is met deze reparatie vervallen.

- 2 In het afvalwater afkomstig van het reviseren van motoren worden de emissiegrenswaarden genoemd in tabel 4.75 niet overschreden:

Tabel 4.75

stoffen	emissiegrenswaarde
BTEX-som	15 milligram per liter
Vluchtige organohalogenverbindingen uitgedrukt als chloor	100 microgram per liter
Olie	20 milligram per liter
PAK's	5 microgram per liter
Koper	1 milligram per liter
Nikkel	3 milligram per liter
Lood	3 milligram per liter
Zink	3 milligram per liter
Chroom	2 milligram per liter

Toelichting tabel 4.75, begrip 'PAK's' n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558 Het Activiteitenbesluit bevat sinds 1 juli 2011 een begripsbepaling voor PAK's. Het is daarom niet langer nodig om de tabel 4.75 van artikel 4.75, tweede lid, een opsomming op te nemen. Met onderhavige wijziging worden de opsommingen in de genoemde tabellen vervangen door PAK's.

- 3 Ander afvalwater dan het afvalwater bedoeld in het tweede lid, afkomstig van een activiteit als bedoeld in het eerste lid, wordt niet geloosd indien het in enig steekmonster meer bevat dan:

- 20 milligram olie per liter;
- 300 milligram onopgeloste stoffen per liter.

Toelichting artikel 4.75, derde lid n.a.v. wijzigingsbesluit 2010/781 In artikel 4.75, derde lid, staan eisen voor een lozing op een vuilwaterriool. In het lid zoals dat gold voor de inwerkingtreding van dit besluit stond dat het afvalwater afkomstig is uit een ruimte of van een vloestofdichte vloer. Deze formulering werkte onnodig beperkend, aangezien, bijvoorbeeld, het met water onder hoge druk reinigen van de romp van een pleziervaartuig onder de waterlijn ook buiten op een vloestofkerende vloer mag plaatsvinden (artikel 4.99, derde lid, Activiteitenregeling). Voor een dergelijke situatie zou artikel 4.75, derde lid, dan onterecht niet gelden. De formulering is daarom aangepast, zodat het artikellid ook geldt voor afvalwater dat afkomstig is van een vloestofkerende vloer.

- 4 In afwijking van het derde lid bedraagt het gehalte aan olie ten hoogste 200 milligram per liter in enig steekmonster, indien het afvalwater voorafgaand aan vermenging met ander afvalwater wordt geleid door een slibvangput en olieafscheider die:

- voldoen aan en worden gebruikt conform NEN-EN 858-1 en 2, of
- zijn geplaatst voor het van toepassing worden van dit besluit of een deel daarvan op een activiteit in de inrichting en op de hoeveelheid afvalwater zijn afgestemd.

- 5 Het te lozen afvalwater, bedoeld in het tweede en derde lid, kan op een doelmatige wijze worden bemonsterd.

Toelichting artikel 4.75 Uitgangspunt bij het lozen van oliehoudend afvalwater is een norm van 20 milligram olie per liter in enig steekmonster. Aan deze norm kan worden voldaan door ofwel het toepassen van zuiveringstechnieken volgens BBT, ofwel het zodanig inrichten van de werkwijze binnen het bedrijf, dat het gehalte van 20 milligram per liter ook zonder behandeling in zuiveringsvoorzieningen niet wordt overschreden. Een werkwijze die hier in extremo aan voldoet zijn de "droge" reinigingsmethoden, die steeds meer ingang vinden binnen de branche. Hierbij wordt het ontstaan van oliehoudend afvalwater voorkomen hetgeen uiteraard een betere optie is dan het naderhand zuiveren. Onze Minister is, naar aanleiding van Kamervragen, per brief d.d. 10 oktober 2000 (vrom000823) ingegaan op de normstelling voor de lozing van oliehoudend afvalwater, die met dit besluit niet gewijzigd wordt. Op de norm van 20 milligram per liter wordt een uitzondering gemaakt als het afvalwater geleid wordt door een olie-afscheider en slibvangput die voldoen aan en worden gedimensioneerd, geplaatst, gebruikt en onderhouden overeenkomstig NEN-EN 858-1 en 2. Voorwaarde is wel, dat de olie-afscheider en slibvangput adequaat functioneren. Dit kan worden beoordeeld aan de hand van het oliegehalte van het geloosde water. Gebleken is dat bij een goed gebruikte en gedimensioneerde afscheider en slibvangput de concentratie olie onder de waarde van 200 milligram per liter zal blijven. Daarbij is het wel van belang, dat de werkwijze binnen de inrichting ten aanzien van keuze reinigingsmiddel en wijze toepassing hogedrukreiniger, zodanig is dat een goede werking van de afscheider niet onmogelijk wordt gemaakt door vorming van emulsies. De norm van 200 milligram per liter dient dus ter controle van de goede werking van de afscheider, en geeft niet het te allen tijde milieuhygiënisch aanvaardbare gehalte aan olie aan. Het gemiddelde oliegehalte zal bij het voldoen aan deze norm aanzienlijk lager zal liggen. De reden waarom bij toepassing van een goed gedimensioneerde, geplaatste, onderhouden en gebruikte combinatie van slibvangput en olie-afscheider getoetst wordt aan hogere concentratiewaarde in enig monster ligt in het feit, dat tegenover het nadeel van een iets hogere vracht aan olie in het afvalwater het voordeel staat, dat een goed gedimensioneerde, geplaatste, onderhouden en gebruikte combinatie van slibvangput en olie-afscheider wat betreft het geheel aan nadelige gevolgen voor het milieu goed scoort. Dit heeft vooral te maken met de betrekkelijk geringe productie aan slib (er worden geen chemicaliën aan het water toegevoegd). In de praktijk zal dus het verschil tussen de geloosde vracht aan olie lager zijn dan het verschil tussen de 200 en 20 milligram per liter norm suggereert. Goed onderhoud van de slibvangput en de olieafscheider omvat het tijdig ledigen en reinigen en het zo spoedig mogelijk verhelpen van geconstateerde gebreken. Wanneer het verwijderen van afscheiden olie en slib exact aan de orde moet zijn

kan afhankelijk van het type afscheider verschillen. Over het algemeen moet de slibvangput of slibvangruimte worden gelegeerd wanneer deze voor meer dan 50% gevuld is met slib/zand. Om de goede werking van een slibvangput en olieafscheider te waarborgen dient bij alle afscheiders naast het zo nodig verwijderen van olie en slib eens per jaar – behalve indien dit naar de mening van het bevoegd gezag niet noodzakelijk is – de afscheider volledig gelegeerd en gereinigd te worden en onderzocht te worden op aantasting en andere gebreken. Gebleken gebreken dienen zo spoedig mogelijk verholpen te worden. Specifiek voor de lozing vanuit motorrevisiebedrijven zijn aanvullende eisen opgenomen gebaseerd op de CIW-nota auto en aanverwante bedrijven. Belangrijk is dat het gebruik van gechloreerde koolwaterstoffen zo veel mogelijk moet worden beperkt. Worden deze stoffen toch gebruikt dan heeft afvoer naar een erkende verwerker de voorkeur.

§ 4.6.2 Vervallen per 01-01-2013 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558

Toelichting vervallen paragraaf 4.6.2 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558 Het gaat hier om een overheveling van paragraaf 4.6.2. Het beiden van parkeergelegenheid in een parkeergarage naar hoofdstuk 3 (paragraaf 3.3.4.). In het algemene deel van de toelichting is hier onder het kopje vereenvoudigingen op ingegaan.

§ 4.6.3 Afleveren van vloeibare brandstoffen aan vaartuigen

Algemene toelichting op paragraaf 4.6.3 In deze paragraaf is zijn de milieuvoorschriften ten aanzien van de activiteit: “Aflleveren van vloeibare brandstoffen aan vaartuigen” opgenomen. De artikelen zijn gebaseerd op het Besluit jachthavens. Inrichtingen voor aflleveren van vloeibare brandstoffen aan beroepsvaartuigen vallen niet onder dit besluit. Let wel: als in een jachthaven incidenteel een rondvaartboot of ander beroepsvaartuig tankt, is er nog geen sprake van een inrichting voor het aflleveren van vloeibare brandstoffen aan beroepsvaartuigen. Dit besluit stelt in overeenstemming met de werkingssfeer van het besluit jachthavens alleen eisen aan het aflleveren van vloeibare brandstoffen voor de pleziervaart. Door het loslaten van de koppeling met de jachthaven zelf, kan ook een zelfstandig bunkerstation onder dit besluit en dit voorschrift vallen, mits het bedoeld is voor de pleziervaart. Overigens zal het op grond van de voorschriften in de ministeriële regeling wel moeten gaan om een bemand station. Ten aanzien van de in deze paragraaf genoemde activiteit worden zowel in dit besluit als in de (nog te publiceren) bijbehorende ministeriële regeling regels gesteld ten aanzien van het aflleveren van vloeibare brandstoffen aan vaartuigen. Ten aanzien van de opslag van vloeibare brandstoffen (en ook het vullen) in ondergrondse dan wel bovengrondse tanks worden in paragraaf 4.1.3 en de ministeriële regeling regels gesteld.

Artikel 4.76

Deze paragraaf is van toepassing op het aflleveren van vloeibare brandstoffen aan vaartuigen.

Artikel 4.77

- 1 Met betrekking tot een bunkerstation waarin lichte olie wordt opgeslagen, wordt ten opzichte van buiten de inrichting gelegen kwetsbare objecten een afstand aangehouden van 20 meter gerekend vanaf de zijden van het bunkerstation alsmede het vulpunt van het bunkerstation.
- 2 Met betrekking tot een op de wal geplaatste vaste afleverinstallatie voor het aflleveren van lichte olie aan vaartuigen wordt ten opzichte van buiten de inrichting gelegen kwetsbare objecten een afstand aangehouden van 20 meter gerekend vanaf het afleverpunt alsmede het vulpunt van de bijbehorende opslagtank.
- 3 Binnen een afstand van 20 meter van een bunkerstation waarin lichte olie wordt opgeslagen gerekend vanaf de zijden van het bunkerstation alsmede het vulpunt van het bunkerstation en binnen een afstand van 20 meter van een op de wal geplaatste vaste afleverinstallatie voor het aflleveren van lichte olie aan vaartuigen gerekend vanaf het afleverpunt alsmede het vulpunt van de bijbehorende opslagtank is overnachting en recreatief verblijf door derden niet toegestaan.
- 4 Indien een bunkerstation waarin geen lichte olie wordt opgeslagen, is gelegen aan een doorgaande vaarroute, wordt ten opzichte van buiten de inrichting gelegen kwetsbare objecten een afstand aangehouden van 20 meter gerekend vanaf de aan de vaarroute grenzende zijde van het bunkerstation.
- 5 Het eerste en tweede lid zijn niet van toepassing op bunkerstations en op de wal geplaatste vaste afleverinstallaties die zijn geïnstalleerd voor 1 januari 2011.
- 6 In het belang van het voorkomen van risico's voor de omgeving en ongewone voorvallen, dan wel voor zover dat niet mogelijk is het zoveel mogelijk beperken van de risico's voor de omgeving en de kans dat ongewone voorvallen zich voordoen en de gevolgen hiervan kan het bevoegd gezag bij maatwerkvoorschrift eisen stellen aan de locatie van een bunkerstation of een op de wal geplaatste vaste afleverinstallatie als bedoeld in het vijfde lid.

Toelichting artikel 4.77 en 4.78 n.a.v. wijzigingsbesluit 2010/781 Het aflleveren van brandstof aan vaartuigen kan op verschillende manieren gebeuren. Als de installatie drijvend is uitgevoerd, is de binnenvaartregelgeving erop van toepassing. In dat geval valt de installatie onder de definitie van het begrip «bunkerstation». Als de afleverinstallatie op de kant is opgesteld, geldt de binnenvaartregelgeving niet. De meeste schepen varen op diesel, maar er zijn schepen (vooral pleziervaartuigen) die benzine gebruiken. Om die reden hebben bunkerstations voor de pleziervaart naast diesel ook benzine in voorraad. Voor de veiligheid van de afleverinstallaties is de aanwezigheid van benzine (lichte olie) sterk bepalend. Uit risicoberekeningen blijkt dat diesel zelfstandig lastig ontbrandt, maar door de combinatie zelfs met kleine hoeveelheden benzine sneller ontbrandt. Daarom moet in nieuwe situaties voor een bunkerstation waarin benzine wordt opgeslagen een veiligheidsafstand worden aangehouden tot alle zijden van het station

en het vulpunt (als dat buiten het station ligt), zie ook het overgangsrecht in paragraaf 6.22a. Overigens is het op grond van de binnenvaartregelgeving niet toegestaan meer dan 15 kubieke meter benzine in een bunkerstation op te slaan (artikel 5, vierde lid, van bijlage 3.8 van de Binnenvaartregeling). Verder blijft vergunningplicht gelden voor bunkerstations groter dan 25 kubieke meter indien daarin (ook) benzine wordt opgeslagen. Voor dergelijke situaties zal het veiligheidsrisico individueel berekend moeten worden. Op grond van het derde lid is overnachting en recreatief verblijf verboden binnen 20 meter van een bunkerstation waarin benzine wordt opgeslagen. Dergelijke bunkerstations liggen vooral in jachthavens. Het voorschrift is vooral ingegeven door het mogelijke risico van een plasbrand en het beperken van het effect daarvan. In het algemeen is het verstandig een jachthaven zo in te richten dat bezoekers alleen in de buurt van het bunkerstation komen om daar te bunkeren. Bunkerstations voor de beroepsvaart slaan uitsluitend diesel op. In dat geval is vooral het risico van aanvaring bepalend voor de veiligheid. Om die reden geldt de veiligheidsafstand in die gevallen uitsluitend vanaf de vaarwegkant van het station, omdat dat de kant is waar gebunkerd wordt. De situatie dat aan de andere kant gebunkerd wordt, is daarmee niet gedekt, maar deze variant doet zich op dit moment in de praktijk niet voor. Mocht die situatie zich in de praktijk voordoen, dan kunnen eisen gesteld worden op grond van de algemene zorgplicht. Er zijn nog twee andere situaties, waarmee relatief veel incidenten plaatsvinden, namelijk zelf aftanken met jerrycan en trechter, en aftanken rechtstreeks van tankauto naar schip. Bij dat laatste zou minimaal een overvulbeveiliging op het schip moeten worden toegepast, maar aangezien dit geen inrichting gebonden activiteit is, ligt het niet voor de hand dat in dit wijzigingsbesluit te regelen. **Toelichting artikel 4.77, tweede en derde lid n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337** In artikel 4.77, tweede en derde lid, is de formulering aangepast aan de wijziging van het begrip «afleverinstallatie». De opslagtank en het bijbehorende vulpunt zijn geen onderdeel van de afleverinstallatie. Deze moeten wel worden genoemd, omdat de afstand van 20 ook geldt vanaf het vulpunt. In het vijfde en zesde lid (nieuw) is het overgangsrecht van artikel 6.33b (oud) opgenomen.

Artikel 4.78

- 1 Bij het afleveren van vloeibare brandstoffen aan vaartuigen zijn voldoende absorptiemiddelen en andere hulpmiddelen aanwezig voor de eerste bestrijding van een waterverontreiniging ten gevolge van morsingen of een calamiteit bij het afleveren van brandstof.
- 2 Een installatie voor het afleveren van vloeibare brandstoffen aan vaartuigen alsmede de daarbij behorende tankinstallatie, is zodanig uitgevoerd dat bij wisselende waterstanden, voor zover deze ter plaatse optreden, als gevolg van die waterstanden geen nadelige gevolgen voor het milieu optreden.
- 3 Het bevoegd gezag kan, indien uit de aard en de ligging van de installatie onduidelijk zou kunnen zijn welke absorptie- en hulpmiddelen het meest zijn aangewezen, maatwerkvoorschriften stellen met betrekking tot de hoeveelheid en de soort middelen, bedoeld in het eerste lid.

Artikel 4.79

Bij het afleveren van vloeibare brandstoffen aan vaartuigen wordt ten behoeve van:

- a het realiseren van een verwaarloosbaar bodemrisico;
- b het voorkomen van risico's voor de omgeving en ongewone voorvallen, dan wel voor zover dat niet mogelijk is het zoveel mogelijk beperken van de risico's voor de omgeving en de kans dat ongewone voorvallen zich voordoen en de gevolgen hiervan;
- c het voorkomen dan wel voor zover dat niet mogelijk is het zoveel mogelijk beperken van verontreiniging van een oppervlaktewaterlichaam;
- d het voorkomen dan wel beperken van geurhinder,

ten minste voldaan aan de bij ministeriële regeling te stellen eisen.

Toelichting artikel 4.79 n.a.v. wijzigingsbesluit 2010/781 In de regeling op grond van artikel 4.79 (Activiteitenregeling) worden enkele preventieve maatregelen opgenomen om bij het afleveren morsen van brandstof in een oppervlaktewaterlichaam te voorkomen. Bij het afleveren van diesel aan vaartuigen kan geurhinder ontstaan. In de Activiteitenregeling worden hier voorschriften voor opgenomen.

§ 4.6.4 Afleveren van vloeibare brandstof of gecompriemd aardgas anders dan aan motorvoertuigen voor het wegverkeer, vaartuigen of spoorvoertuigen

Algemene toelichting op paragraaf 4.6.4 In deze paragraaf zijn milieuvoorschriften ten aanzien van de activiteit: "Afleveren van vloeibare brandstoffen en aardgas voor eigen gebruik" opgenomen. De artikelen zijn gebaseerd op de voorschriften zoals opgenomen in een aantal besluiten milieubeheer, zoals het Besluit bouw- en houtbedrijven milieubeheer, het Besluit opslag en transportbedrijven milieubeheer en op een aantal punten aangevuld met voorschriften uit het Besluit tankstations milieubeheer, en vervolgens waar nodig geüniformeerd. Daar waar dat relevant is, is onderscheid gemaakt tussen grootschalig en kleinschalig afleveren van vloeibare brandstoffen en aardgas voor eigen gebruik. Zo zijn in lijn met het Besluit tankstations milieubeheer voor het afleveren van benzine boven een doorzet van 500 kubieke meter per jaar dampretour stage II-voorzieningen verplicht gesteld. Voor bestaande installaties is een overgangstermijn van 5 jaar opgenomen (artikel 6.34). Ten aanzien van de in deze paragraaf genoemde activiteit worden zowel in dit besluit als in de bijbehorende ministeriële regeling regels gesteld ten aanzien van het afleveren van vloeibare brandstoffen en aardgas voor eigen gebruik. Ten aanzien van de opslag van vloeibare brandstoffen (en ook het vullen) in ondergrondse dan wel bovengrondse tanks worden in paragraaf 3.3.5, paragraaf 4.1.3.2 en in de ministeriële regeling regels gesteld.

Algemene toelichting op paragraaf 4.6.4 n.a.v. wijzigingsbesluit 2009/479 In paragraaf 3.3.1 zijn voorschriften opgenomen voor het afleveren van vloeibare brandstof bij een tankstation voor het wegverkeer, en in paragraaf 4.6.3 voor het afleveren van vloeibare brandstof aan vaartuigen. Paragraaf 4.6.4 bevat de voorschriften die moeten gelden bij het afleveren van vloeibare brandstof in

andere gevallen. Het meest voorkomende voorbeeld is het afleveren van brandstof aan het eigen wagenpark, het zogenaamde «eigen gebruik». Dezelfde eisen moeten ook gelden bij andersoortige afleveringen, bijvoorbeeld aan dieselmotoren in apparaten als hijskranen of noodstroomaggregaten, die niet onder het begrip «motorvoertuig» of «vaartuig» vallen. Vandaar dat in de paragraaftitel is opgenomen dat het gaat om het afleveren «anders dan voor openbare verkoop aan derden voor motorvoertuigen voor het wegverkeer en voor vaartuigen» en dat in de artikelen van dit wijzigingsbesluit wordt gesproken over «anders dan bedoeld in de artikelen 3.17 (de reikwijdtebepaling voor tankstations) en de artikelen 4.77 tot en met 4.79 (voorschriften voor bunkerstations)».

Algemene toelichting op paragraaf 4.6.4 n.a.v. wijzigingsbesluit 2011/552 Vanwege de verruiming van de reikwijdte van paragraaf 3.3.1 tot het afleveren aan motorvoertuigen voor het wegverkeer (zowel voor openbare verkoop als voor eigen gebruik), is paragraaf 4.6.4 nog slechts van toepassing op het afleveren anders dan aan motorvoertuigen voor het wegverkeer (paragraaf 3.3.1) en vaartuigen (paragraaf 4.6.5). Wat overblijft in paragraaf 4.6.4 is het afleveren aan motorvoertuigen, niet voor het wegverkeer (recreatievoertuigen zoals quads, karts, racewagens) en niet-motorvoertuigen (bijvoorbeeld grasmaaiers). Het afleveren van hoeveelheden van meer dan 500 kubieke meter wordt hier niet verwacht. De emissie van VOS wordt voor deze activiteit niet geregeld. Mocht hier toch een grotere afleverinstallatie voorkomen, dan geldt voor de emissie van VOS de zorgplicht, met daarbij de mogelijkheid voor het bevoegd gezag om maatwerkvoorschriften op te leggen. Een afleverinstallatie waar zowel motorvoertuigen als niet-motorvoertuigen worden afgetankt valt onder paragraaf 3.3.1.

Toelichting opschrift paragraaf 4.6.4 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558 Vanwege de verruiming van de reikwijdte van paragraaf 3.3.1 met het afleveren van vloeibare brandstof aan spoorvoertuigen, wordt de reikwijdte van de paragraaf 4.6.4 verder ingeperkt. De bestaande voorschriften in paragraaf 4.6.4 over het afleveren van vloeibare brandstof zijn uitsluitend nog van toepassing op het afleveren van vloeibare brandstof anders dan voor motorvoertuigen voor het wegverkeer, voor spoorvoertuigen en voor vaartuigen.

Toelichting opschrift paragraaf 4.6.4 n.a.v. wijzigingsbesluit 2014/20 Ten behoeve van de consistentie van de gebruikte begrippen is «spoorwegvoertuig» vervangen door «spoorvoertuig». «Spoorvoertuig» is het gebruikte en gedefinieerde begrip in het Activiteitenbesluit.

Artikel 4.80

- 1 Deze paragraaf is van toepassing op installaties voor het afleveren van vloeibare brandstof en gecompriemd aardgas, indien uitsluitend wordt afgeleverd anders dan aan motorvoertuigen voor het wegverkeer en vaartuigen.

Toelichting artikel 4.80, eerste lid n.a.v. wijzigingsbesluit 2019/194 Gebleken is dat het toepassingsbereik van de paragrafen 3.3.1 (Afleveren van vloeibare brandstof of gecompriemd aardgas aan motorvoertuigen voor het wegverkeer of afleveren van vloeibare brandstof aan spoorvoertuigen) en 4.6.4 (Afleveren van vloeibare brandstof of gecompriemd aardgas anders dan aan motorvoertuigen voor het wegverkeer, vaartuigen of spoorvoertuigen) niet goed op elkaar is afgestemd. Artikel 3.17, tweede lid, heeft alleen betrekking op installaties waar gecombineerd afleveren plaatsvindt (aan motorvoertuigen voor het wegverkeer en voor niet-wegverkeer), terwijl artikel 4.80 alleen betrekking heeft op inrichtingen waar uitsluitend aan niet-wegverkeer wordt geleverd. Dit heeft tot gevolg dat voor type B-inrichtingen met een afleverinstallatie voor wegverkeer of gecombineerd afleveren en een afleverinstallatie voor niet-wegverkeer geen voorschriften gelden voor de installatie waarmee uitsluitend wordt geleverd aan niet-wegverkeer. Dit is opgelost door in artikel 4.80 het begrip «inrichtingen» te vervangen door «installaties».

- 2 Het eerste lid is niet van toepassing op in pandige afleverinstallaties voor lichte olie die zijn geïnstalleerd voor 1 januari 2011.
- 3 In de gevallen, bedoeld in het tweede lid, waarin het in pandig afleveren van lichte olie is toegestaan, vindt het in pandig afleveren in het belang van het voorkomen van risico's voor de omgeving en ongewone voorvallen dan wel voor zover dat niet mogelijk is het zoveel mogelijk beperken van de risico's voor de omgeving en de kans dat ongewone voorvallen zich voordoen en de gevolgen hiervan, ten minste plaats via een EU-systeem voor dampretour fase-II.
- 4 Op het in pandig afleveren van lichte olie, bedoeld in het derde lid, zijn artikel 3.20, derde tot en met achtste lid, alsmede de krachtens die leden en krachtens artikel 4.83 gestelde regels van toepassing.

Artikel 4.80a

- 1 Het in pandig afleveren van lichte olie vindt niet plaats.
- 2 Het eerste lid is niet van toepassing op in pandige afleverinstallaties voor lichte olie die zijn geïnstalleerd voor 1 januari 2011.
- 3 In de gevallen, bedoeld in het tweede lid, waarin het in pandig afleveren van lichte olie is toegestaan, vindt het in pandig afleveren in het belang van het voorkomen van risico's voor de omgeving en ongewone voorvallen dan wel voor zover dat niet mogelijk is het zoveel mogelijk beperken van de risico's voor de omgeving en de kans dat ongewone voorvallen zich voordoen en de gevolgen hiervan, ten minste plaats via een EU-systeem voor dampretour fase-II.
- 4 Op het in pandig afleveren van lichte olie, bedoeld in het derde lid, zijn artikel 3.20, derde tot en met achtste lid, alsmede de krachtens die leden en krachtens artikel 4.83 gestelde regels van toepassing.

Toelichting artikel 4.80a n.a.v. wijzigingsbesluit 2010/781 In pandige aflevering van lichte olie (benzine) aan voertuigen is vanuit brandtechnisch oogpunt ongewenst. In dit artikel is een verbod op deze activiteit opgenomen. Via het overgangsrecht geldt dit uitsluitend voor nieuwe situaties. De reden dat een uitzondering geldt voor bestaande situaties is dat in pandig afleveren bij een aantal bestaande bedrijven bij vergunning is toegestaan. Bij een aantal autodemontagebedrijven worden afgetapte vloeibare brandstoffen uit autowrakken niet opgeslagen in ondergrondse tanks maar in kleinschalige bovengrondse verpakkingen. De regels

die hieraan gesteld worden, zijn opgenomen in art 4.9a en b van de Activiteitenregeling. Vanuit deze kleinschalige bovengrondse verpakkingen vindt ook kleinschalige aflevering van lichte olie aan voertuigen ten behoeve van eigen gebruik plaats. In het overgangsrecht is geregeld dat voor deze specifieke kleinschalige toepassing bij bedrijven die dit voor 1 januari 2011 deden inpandige aflevering van lichte olie is toegestaan. Hieraan zijn wel strikte voorwaarden verbonden, die zijn opgenomen in dit artikel en in artikel 4.92a van de Activiteitenregeling. Deze regels zijn afgeleid van het rapport «Beoordeling ontwerp kleine tankinstallatie op specifieke ADB (autodemontagebedrijf)-locaties, Risico inventarisatie en evaluatie» (paragraaf 1.4 onder het kopje «de brandwerende dichte ruimte»).

Artikel 4.81

- 1 De installatie voor het afleveren van gecombineerd aardgas, anders dan aan motorvoertuigen voor het wegverkeer en vaartuigen, bevindt zich op een afstand van ten minste 10 meter van buiten de inrichting gelegen kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten.
Toelichting artikel 3.18 eerste lid, artikel 4.3 tweede lid, artikel 4.4 eerste lid, artikel 4.5 tweede lid en artikel 4.81 eerste lid n.a.v. wijzigingsbesluit 2019/194 Gebleken is dat in een deel van de bepalingen van het Activiteitenbesluit met afstandseisen tot kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten bij vergissing ontbrak dat het hier gaat om een beperkt kwetsbaar respectievelijk kwetsbaar object dat buiten de inrichting is gelegen. Beperkt kwetsbare en kwetsbare objecten die tot de inrichting behoren, worden voor de toepassing van deze bepalingen van het Activiteitenbesluit niet beschouwd als beperkt kwetsbare respectievelijk kwetsbare objecten. Dit komt overeen met de systematiek van de overige – vergelijkbare – bepalingen over dit onderwerp in het Activiteitenbesluit en met het Besluit externe veiligheid inrichtingen.
- 2 Een aardgas-afleverinstallatie voor het afleveren van gecombineerd aardgas, anders dan aan motorvoertuigen voor het wegverkeer en vaartuigen voldoet ten behoeve van het voorkomen van risico's voor de omgeving en ongewone voorvallen, dan wel voor zover dat niet mogelijk is het zoveel mogelijk beperken van de risico's voor de omgeving en de kans dat ongewone voorvallen zich voordoen en de gevolgen hiervan, aan de bij ministeriële regeling te stellen eisen.

Artikel 4.82

- 1 Bij het in het vuilwaterriool lozen van afvalwater afkomstig van een vloeistofdichte vloer of verharding waarboven het afleveren van motorbrandstof anders dan aan motorvoertuigen voor het wegverkeer en vaartuigen plaatsvindt, wordt ten minste voldaan aan het tweede tot en met het vierde lid.
- 2 Het afvalwater wordt geleid door een slibvangput en olieafscheider die voldoen aan NEN-EN 858-1 en 2.
- 3 Het gehalte aan olie in het afvalwater na de afscheider bedraagt niet meer dan 200 milligram per liter in enig steekmonster bepaald overeenkomstig de bepalingmethode.
- 4 Het te lozen afvalwater kan op een doelmatige wijze worden bemonsterd.
- 5 Het tweede lid is niet van toepassing indien voor het van toepassing worden van dit besluit of een deel daarvan op een activiteit in de inrichting een slibvangput of een olieafscheider is geplaatst die op de hoeveelheid afvalwater is afgestemd.

Artikel 4.83

- Bij het afleveren van vloeibare brandstof, anders dan aan motorvoertuigen voor het wegverkeer en vaartuigen, wordt:
- a ten behoeve van het realiseren van een verwaarloosbaar bodemrisico en het voorkomen dan wel voor zover dat niet mogelijk is het zoveel mogelijk beperken van luchtverontreiniging voldaan aan de bij ministeriële regeling te stellen eisen; en
 - b ten behoeve van het voorkomen van risico's voor de omgeving en ongewone voorvallen, dan wel, voor zover dat niet mogelijk is, het zoveel mogelijk beperken van de risico's voor de omgeving en de kans dat ongewone voorvallen zich voordoen en de gevolgen hiervan, ten minste voldaan aan de bij ministeriële regeling gestelde eisen.

Toelichting artikel 4.83 n.a.v. wijzigingsbesluit 2014/20 Artikel 4.83 betreft het afleveren van vloeibare brandstof. Het laatste zinsdeel van artikel 4.83 («ten minste voldaan aan de bij ministeriële regeling te stellen eisen») had abusievelijk betrekking op zowel onderdeel a als onderdeel b. Onderdeel a bevat een uitputtende verplichting om aan de bij ministeriële regeling gestelde eisen ten behoeve van het realiseren van een verwaarloosbaar bodemrisico en het voorkomen of beperken van luchtverontreiniging te voldoen. Onderdeel b bevat een niet uitputtende verplichting om aan de bij ministeriële regeling gestelde eisen ten behoeve van externe veiligheid te voldoen. Het laatste zinsdeel van artikel 4.83 («ten minste voldaan aan de bij ministeriële regeling te stellen eisen») had alleen betrekking moeten hebben op onderdeel b. Het kan geen betrekking hebben op onderdeel a omdat daarin een uitputtende verplichting is opgenomen. Het laatste zinsdeel is nu opgenomen aansluitend aan het slot van onderdeel b. Daarmee is deze omissie hersteld.

§ 4.6.5 Onderhouden en repareren van motoren, motorvoertuigen en andere gemotoriseerde apparaten en proefdraaien van verbrandingsmotoren

Algemene toelichting op paragraaf 4.6.5 n.a.v. wijzigingsbesluit 2009/479 Per abuis bepaalde artikel 4.84, vierde lid, dat voldaan

moest worden aan de bij ministeriele regeling te stellen eisen ten behoeve van «het voorkomen of beperken van» het doelmatig verspreiden van emissies naar de buitenlucht en het realiseren van een verwaarloosbaar bodemrisico. Deze redactionele fout is met deze wijziging hersteld. Voorts is zowel in het opschrift van de paragraaf als in het derde en vierde lid van artikel 4.84 aangegeven dat deze betrekking hebben op het proefdraaien van verbrandingsmotoren.

***Toelichting opschrift paragraaf 4.6.5 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558** De reikwijdte van paragraaf 4.6.5 wordt uitgebreid. De bestaande voorschriften over het onderhouden en repareren en proefdraaien van motoren en motorvoertuigen worden daarmee ook van toepassing op het onderhouden en repareren en proefdraaien van spoorvoertuigen.*

Artikel 4.83a

Deze paragraaf is van toepassing op het onderhouden of repareren van motoren, motorvoertuigen, spoorvoertuigen of andere gemotoriseerde apparaten of proefdraaien van verbrandingsmotoren.

Artikel 4.84

- 1 In een inrichting voor onderhoud en reparatie van motorvoertuigen, niet zijnde een autodemontagebedrijf of een inrichting voor het opslaan van autowrakken in het kader van hulpverlening aan kentekenhouders door een daartoe aangewezen instantie of in het kader van onderzoek door politie of justitie, zijn niet meer dan vier autowrakken aanwezig.
- 2 In een inrichting voor onderhoud en reparatie van motorvoertuigen, niet zijnde een demontagebedrijf voor tweewielige motorvoertuigen of een inrichting voor het opslaan van wrakken van tweewielige motorvoertuigen in het kader van hulpverlening aan kentekenhouders door een daartoe aangewezen instantie of in het kader van onderzoek door politie of justitie, zijn niet meer dan vier wrakken van tweewielige motorvoertuigen aanwezig.
- 3 Het is niet toegestaan, anders dan bij een autodemontagebedrijf of een demontagebedrijf voor tweewielige motorvoertuigen, een autowrak onderscheidenlijk een wrak van een tweewielig motorvoertuig en de daarin aanwezige materialen of onderdelen te verwijderen of nuttig toe te passen, tenzij het betreft:
 - 1° de opslag, of
 - 2° accessoires die worden gedemonteerd omdat de laatste eigenaar of houder van het autowrak of wrak van een tweewielig motorvoertuig hierom anders dan in de uitoefening van zijn beroep of bedrijf heeft verzocht en met als doel die accessoires opnieuw te gebruiken ten behoeve van een ander motorvoertuig waarvan hij eigenaar of houder is.
- 4 Het proefdraaien van verbrandingsmotoren vindt niet in de buitenlucht plaats.
- 5 Bij het onderhouden of repareren van motoren, motorvoertuigen, spoorvoertuigen of andere gemotoriseerde apparaten of bij het proefdraaien van verbrandingsmotoren wordt ten behoeve van:
 - a het voorkomen of beperken van risico's voor de omgeving en ongewone voorvallen, dan wel voor zover dat niet mogelijk is het zoveel mogelijk beperken van de risico's voor de omgeving en de kans dat ongewone voorvallen zich voordoen en de gevolgen hiervan;
 - b het voorkomen of beperken van geurhinder;
 - c het doelmatig verspreiden van emissies naar de buitenlucht;
 - d het realiseren van een verwaarloosbaar bodemrisico, ten minste voldaan aan de bij ministeriële regeling te stellen eisen.

***Toelichting artikel 4.84** In het kader van het doelmatig beheer van afvalstoffen is het niet wenselijk dat inrichtingen die onder dit besluit vallen, autowrakken nuttig toepassen of verwijderen. Nuttig toepassen of verwijderen van autowrakken valt onder het verwerken van afvalstoffen waarvoor vergunningplicht blijft gelden op grond van de bijlage, categorie II, vierde bolletje. Een uitzondering is gemaakt voor de opslag van ten hoogste 4 autowrakken bij een inrichting voor onderhoud en reparatie van motorvoertuigen, omdat het in de praktijk vaak voorkomt dat de laatste eigenaar of houder zijn autowrak afgeeft aan een dealer-, garage- of schadeherstelbedrijf. Dat bedrijf moet een dergelijk wrak tijdelijk kunnen opslaan. Het is niet zo dat een inrichting voor onderhoud en reparatie van motorvoertuigen vergunningplichtig is indien er meer dan 4 wrakken aanwezig zijn. Dat bedrijf zal de (overtollige) wrakken moeten afvoeren of een vergunning moeten aanvragen voor het opslaan, bewerken, verwerken, vernietigen of overslaan van autowrakken. Zie hiervoor de bijlage, categorie II. Eveneens uit praktische overwegingen is een uitzondering gemaakt voor het geval dat de laatste particuliere eigenaar of houder (degene die zich als eerste van een autowrak ontdoet) het dealer-, garage- of schadeherstelbedrijf, anders dan in de uitoefening van zijn beroep of bedrijf, vraagt om bepaalde accessoires, zoals een autoradio, een trekhaak of een lichtmetalen velg, van het autowrak te demonteren met het doel om die accessoires opnieuw te gebruiken ten behoeve van een ander motorvoertuig waarvan hij de eigenaar of houder is. In de praktijk komt dat veel voor en dit stuit niet op milieuhygiënische bezwaren. Met de laatste particuliere eigenaar of houder wordt in dit verband bedoeld de particuliere eigenaar of houder die zich als eerste van het autowrak ontdoet en niet een garage- of schadeherstelbedrijf dat een autowrak ontvangt en als zodanig eigenaar of houder van dat autowrak wordt. Het verwijderen van accessoires voor hergebruik onder deze randvoorwaarden valt binnen de uitzondering van de bijlage, categorie II, vierde bolletje, onder i. Met het proefdraaien wordt bedoeld het proefdraaien in het kader van motorrevisie en het draaien tijdens onderhoud of reparatie van een motor of motorvoertuig. Ook het proefdraaien dat vereist is voor de APK valt hieronder. Het starten en stoppen van een motorvoertuig om te laten zien dat hij het doet of het opwarmen van een dieselmotor vallen hier niet onder.*

Toelichting artikel 4.84 n.a.v. wijzigingsbesluit 2010/781 Artikel 4.84 geeft aan hoeveel autowrakken maximaal bij een garagebedrijf aanwezig mogen zijn en welke handelingen daarmee verricht mogen worden. De handelingen waar het om gaat zijn bewerkingen die ook plaats kunnen vinden bij een demontagebedrijf als eerste stap van het demontageproces. Het maximum van vier autowrakken is door deze wijziging niet van toepassing als een garagebedrijf gecombineerd wordt met een autodemontagebedrijf of een bergingsbedrijf.

Toelichting artikel 4.84 n.a.v. wijzigingsbesluit 2014/20 Artikel 4.84, tweede lid (nieuw), bepaalt hoeveel wrakken van tweewielige motorvoertuigen maximaal bij een garagebedrijf of tweewielerzaak die onderhoud of reparaties uitvoert aan tweewielige motorvoertuigen, aanwezig mogen zijn en artikel 4.84, derde lid (nieuw), bepaalt welke handelingen daarmee verricht mogen worden. De handelingen waar het om gaat zijn bewerkingen die ook kunnen plaatsvinden bij een demontagebedrijf als eerste stap van het demontageproces. Het maximum van vier wrakken van tweewielige motorvoertuigen is door deze wijziging niet van toepassing als een tweewielerzaak die onderhoud of reparaties uitvoert, gecombineerd wordt met een demontagebedrijf voor tweewielige motorvoertuigen of een bergingsbedrijf. Vanwege de vernummering in artikel 4.84 is ook artikel 4.85, dat naar artikel 4.84 verwijst, aangepast.

Artikel 4.85

In afwijking van artikel 4.84, vierde lid, is het proefdraaien van motoren van pleziervaartuigen in de buitenlucht toegestaan voor zover de motor zich in het vaartuig bevindt.

Toelichting artikelen 4.85 en 4.86 Bij onderhoud en reparatie van pleziervaartuigen vinden verschillende activiteiten met hout, kunststof of metaal plaats die terugkomen onder andere afdelingen. Zo kan er sprake zijn van mechanische bewerking van hout, kunststof of metaal (paragraaf 4.3.1, 4.4.1 of 4.5.1), het lassen van metalen (paragraaf 4.5.2), het coaten van hout, kunststof of metaal (paragraaf 4.3.2, 4.4.2 of 4.5.5) en het proefdraaien van motoren (paragraaf 4.6.5). Op de winterberging van jachthavens vinden dergelijke werkzaamheden vaak door derden plaats. In lijn met het Besluit jachthavens gelden voor deze werkzaamheden door derden andere bepalingen wanneer deze werkzaamheden in principe binnen (in een werkplaats) of in de buitenlucht plaats vinden. In afwijking van paragraaf 4.3.1, 4.4.1, 4.5.1 en 4.5.2 kan vanwege de kleinschaligheid mechanische bewerking van hout, kunststof en metaal en het lassen op de winterberging in de buitenlucht plaats vinden. Anders dan in paragraaf 4.3.2, 4.4.2 en 4.5.5 vindt het coaten door middel van nevelspuiten zonder uitzonderingen in een daartoe bestemde ruimte plaats. Voor het proefdraaien 'op de kant' geldt dat dit in een daartoe bestemde ruimte plaats vindt; dit is geen afwijking van paragraaf 4.6.5. Andere onderhoudswerkzaamheden mogen buiten plaats vinden. Overigens zijn bij de werkzaamheden door derden op de winterberging vaak bodembeschermende en andere voorzieningen nodig. De voorschriften hiervoor zijn te vinden in de ministeriële regeling.

§ 4.6.6 Onderhouden, repareren of afsputten van pleziervaartuigen

Artikel 4.85a

Deze paragraaf is van toepassing op het onderhouden, repareren of afsputten van pleziervaartuigen.

Artikel 4.86

- 1 In afwijking van de artikelen 4.32 en 4.39 is het niet beroepsmatig onderhouden en repareren van pleziervaartuigen in de buitenlucht bij een jachthaven toegestaan.
- 2 In afwijking van de artikelen 4.22, 4.28 en 4.53 vinden niet beroepsmatige verfspuitwerkzaamheden bij een jachthaven waarbij verf met een nevelspuit wordt opgebracht plaats in een daartoe bestemde ruimte.

Artikel 4.87

Degene die een inrichting drijft waar gelegenheid wordt geboden voor het niet beroepsmatig onderhouden, repareren of afsputten van pleziervoertuigen voldoet ten behoeve van het voorkomen van milieuverontreiniging bij die werkzaamheden ten minste aan de bij ministeriële regeling te stellen eisen.

Artikel 4.88

Bij het onderhouden, repareren of afsputten van pleziervaartuigen wordt ten behoeve van het realiseren van een verwaarloosbaar bodemrisico voldaan aan de bij ministeriële regeling te stellen eisen.

Afdeling 4.7 Activiteiten met betrekking tot grafische processen

Toelichting opschrift afdeling 4.7 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558 In verband met het onder de werking van het Activiteitenbesluit brengen van rotatieoffset druktechniek, flexodruktechniek en verpakkingsdiepdruktechniek is de naam van deze afdeling gewijzigd. De activiteiten met betrekking tot papier en textiel vallen voortaan onder afdeling 4.7a.

§ 4.7.1 Ontwikkelen en afdrucken van fotografisch materiaal

Artikel 4.88a

Deze paragraaf is van toepassing op het ontwikkelen of afdrucken van fotografisch materiaal.

Artikel 4.89

- 1 Bij het in het vuilwaterriool lozen van afvalwater afkomstig van het ontwikkelen of afdrucken van

- fotografisch materiaal wordt ten minste voldaan aan het tweede tot en met het vijfde lid.
- 2 Bij het ontwikkelen of afdrukken van fotografisch materiaal worden in goede staat verkerende afkwaetsrollen gebruikt en een doelmatige zilverterugwininstallatie toegepast.
 - 3 In afwijking van het tweede lid hoeft geen zilverterugwininstallatie te worden toegepast indien per jaar minder dan 700 liter aan gebruiksklare fixeer wordt gebruikt en in de inrichting gedragsvoorschriften aanwezig zijn en worden nageleefd gericht op de beperking van de zilveremissie.
 - 4 Het gehalte aan zilver in het afvalwater afkomstig van het ontwikkelen of afdrukken van fotografisch materiaal bedraagt in enig steekmonster minder dan 4 milligram per liter.
 - 5 Het te lozen afvalwater kan op een doelmatige wijze worden bemonsterd.

Toelichting artikel 4.89 De voorschriften uit dit artikel zijn overgenomen uit het Besluit detailhandel en ambachtsbedrijven milieubeheer. Daarbij wijkt dit artikel in één opzicht af van de van het voorschrift in het Besluit detailhandel en ambachtsbedrijven milieubeheer. De lozingsseis van 1 milligram per liter aan zilver bij een gebruik van minder 700 liter fixeer per jaar is vervallen omdat bij gebruik van waterbesparende maatregelen de lozingsseis van 1 milligram per liter niet altijd kosteneffectief gerealiseerd kan worden.

§ 4.7.2 Zeefdrukken

Artikel 4.89a

Deze paragraaf is van toepassing op het zeefdrukken.

Artikel 4.90

Voor de eindreiniging van zeefdrukramen worden uitsluitend reinigingsmiddelen gebruikt met een vlammpunt groter dan 55 graden Celsius of op waterbasis.

Toelichting artikel 4.90 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558 In dit onderdeel vervallen het tweede en derde lid van artikel 4.90 van het Activiteitenbesluit. Op grond van het tweede en derde lid van artikel 4.90 van het Activiteitenbesluit moest indien bij het zeefdrukken het verbruik van VOS-houdende inkt groter is dan 1000 kg per jaar, een eenvoudige VOS-boekhouding worden bijgehouden en aan de eisen aan reinigingsmiddelen of vochtwater worden voldaan. Deze registratie moest ten minste drie jaar worden bewaard en ter inzage worden gehouden. Zeefdrukkerijen met een VOS verbruik van meer dan 10.000 kg per jaar zijn vergunningplichtig. In de praktijk zijn er geen inrichtingen die bij zeefdrukken een verbruik hebben van VOS-houdende inkt groter is dan 1000 kg per jaar. Het tweede en derde lid van artikel 4.90 van het Activiteitenbesluit is dan ook overbodig. Mocht er onverhoopt toch een inrichting zijn of worden opgericht die wel meer dan 1000 kg per jaar aan VOS-houdende inkt gebruikt bij zeefdrukken, dan kan het bevoegd gezag op basis van de zorgplicht hier maatwerkvoorschriften voor opstellen. Aangezien er geen inrichtingen zijn die bij zeefdrukken een verbruik hebben van VOS-houdende inkt groter is dan 1000 kg per jaar, vervalt ook in bijlage I, onderdeel C, bij het BOR categorie 16.4, onder f, (zeefdruk met een emissie groter dan 10.000 kg vluchtige organische stoffen per jaar).

Artikel 4.91

- 1 Bij het in het vuilwaterriool lozen van afvalwater afkomstig van zeefdruk wordt ten minste voldaan aan het tweede en derde lid en artikel 4.92.
- 2 Bij het reinigen van zeefdrukramen wordt het lozen van oplosmiddelen en inkten zoveel mogelijk voorkomen door het verwijderen van inkt en het strippen van de sjabloon procesmatig te scheiden. Het lozen mag uitsluitend bestaan uit het lozen van spoelwater afkomstig van het polijsten, ontvetten of ontwikkelen van het zeefdrukgaas, sjabloonverwijdering of schaduwbeeldverwijdering.
- 3 Het te lozen afvalwater kan op een doelmatige wijze worden bemonsterd.

Toelichting artikelen 4.91 en 4.92 De zeefdruk vorm bestaat uit een gaas dat gedeeltelijk is afgedicht met behulp van een uitgeharde emulsie. De niet-afgedichte delen laten inkt door. Zeefdrukramen worden meestal meermalen gebruikt. Na het drukken wordt de inkt met oplosmiddelen verwijderd. Om de vorm weer voor een volgende drukgang te kunnen gebruiken wordt het zeefdruksjabloon gestript door de emulsie te verwijderen met natriumperjodaat en water. Vervolgens wordt het zeefdrukraam vaak nabehandeld voor de verwijdering van hardnekkige inktresten en 'spookbeelden' en daarna met behulp van water nagespoeld. Als het scheiden van de inktverwijdering en het strippen van het sjabloon onzorgvuldig gebeurt, kunnen inkt en oplosmiddelen in het afvalwater terechtkomen. Dit moet worden voorkomen. Het lozen van waterige en UV-inkten moet net zo goed worden voorkomen als dat van oplosmiddelhoudende inkten. Voor reiniging van de zeefdrukramen die vervuild zijn met waterige en UV-inkten gelden daarom dezelfde regels als voor degene, die vervuild zijn met oplosmiddelhoudende inkten. Indien bij het vervaardigen van het zeefdruksjabloon fotografische filmen worden gebruikt zijn voor het ontwikkelen van de fotografische film de bepalingen uit de gelijknamige activiteit van toepassing.

Emissiebeperkende maatregelen

Emissies naar water tijdens het reinigen van zeefdrukramen dient zoveel mogelijk te worden voorkomen door het verwijderen van inkt en het strippen van de sjabloon procesmatig te scheiden.

Minimaliseren vracht

Dit is mogelijk door het uitvoeren van eenvoudige technische en organisatorische maatregelen. De meest voor de hand liggende maatregel is schoonmaken in stappen.

Dat wil zeggen:

- 1) zoveel mogelijk inkt wegschrappen;
 - 2) met weinig water spoelen; het sterk verontreinigde water dat hierbij ontstaat, mag niet worden geloosd, maar moet worden verwijderd als gevaarlijk afval;
 - 3) met veel water spoelen, het nu vrijkomende spoelwater voor zover mogelijk gebruiken voor de activiteiten onder stap 2 of voor zover mogelijk gebruiken voor het aanleggen van nieuwe inkt; dit is alleen mogelijk als het spoelwater geen zeepresten bevat.
- Het algemene zorgplichtartikel van dit besluit wordt als afdoende beschouwd om het minimaliseren van de vracht door de drijver van de inrichting voor te schijnen. Tevens wordt verondersteld dat dit zorgplichtartikel het handhavend optreden mogelijk maakt bij handelen in strijd met dit zorgplichtartikel.

Lozing van spoelwater

Bij schoonmaakwerkzaamheden komt spoelwater vrij met mogelijk daarin waterige inkt. De stoffen in de inkt zijn meestal milieubezwaarlijk voor water, met name vanwege de slechte afbreekbaarheid en meestal niet vanwege de toxiciteit ofwel giftigheid. Lozen van deze restanten kan daarom meestal niet worden toegestaan. Tegen het lozen van spoelwater met slechts geringe hoeveelheden inkt bestaat veelal geen bezwaar. Er zijn echter uitzonderingen hierop. Leveranciers kunnen dit op productniveau toetsen met behulp van het Toetsingsschema voor water.

Milieu-informatie

Leveranciers zijn op grond van het Veligheidsinformatiebladenbesluit Wet milieugevaarlijke stoffen verplicht bij hun producten productveiligheidsbladen met milieu-informatie te leveren. Deze informatie moet duidelijk maken of een stof geloosd mag worden en op welke wijze een stof in de afvalfase verwijderd moet worden (als bedrijfsafval of als gevaarlijk afval). Voor deze laatste vraag kunnen bedrijven ook uitgaan van de Europese afvalstoffenlijst (bijlage bij beschikking nr. 2000/532/EG van de Commissie van de Europese Gemeenschappen van 3 mei 2000 houdende vaststelling van een lijst van afvalstoffen). Leveranciers zijn meestal niet zelf fabrikant. Toepassing van het toetsingsschema voor water (zie verderop) vraagt alle informatie, die zij van hun veelal buitenlandse toeleveranciers kunnen verlangen. Dit zijn informatiebladen die door de leveranciers aan afnemers moeten worden verstrekt. De EG heeft in 1991 de richtlijn 91/155/EEG gepubliceerd met eisen Productveiligheidsbladen voor de uitgifte en samenstelling van productveiligheidsbladen. Deze richtlijn is aangepast conform de nieuwe EG-richtlijn (2001/58/EG). De Produktveiligheidsbladen bevatten onder meer informatie over de samenstelling en de fysische eigenschappen van hulpstoffen zoals kookpunt, zuurgraad en vlampunt. Tevens wordt op deze bladen veel informatie over arbeidshygiëne gegeven. Leveranciers voor grafische hulpstoffen zullen op deze bladen uitgebreide milieu-informatie verstrekken.

Toetsingsschema voor water

De noodzaak om informatie over stoffen te leveren is wettelijk verplicht. In mei 2000 is door de CIW de Algemene Beoordelingsmethodiek voor stoffen en preparaten in het kader van de uitvoering van het emissiebeleid water vastgesteld (ABM). Deze ABM sluit aan op de Europese Preparatenrichtlijn (1999/45/EG). Hiermee wordt de informatieverzorging, met name uit het buitenland gemakkelijker. Met de ABM kunnen leveranciers elke hulpstof op losbaarheid beoordelen.

Aan de hand van de eigenschappen van de stof kan het potentiële milieugevaar worden ingeschat. Naarmate het potentiële milieugevaar hoger is, moet een zwaardere inspanning worden getroffen om emissies te voorkomen of te verminderen. De milieubezwaarlijkheid van preparaten wordt afgeleid aan de hand van de eigenschappen van de in het preparaat voorkomende componenten (stoffen). Dit betekent dat voor de componenten waaruit een preparaat is samengesteld de ABM afzonderlijk moet worden uitgevoerd. De beoordeling van het preparaat wordt bepaald op grond van de beoordeling van de verschillende componenten van het preparaat en de hoeveelheid van deze componenten in het preparaat. De systematiek hiervoor is ontleend aan de conventionele methode uit de Preparatenrichtlijn, waarbij gebruik wordt gemaakt van concentratiegrenzen. De ABM deelt stoffen/preparaten in drie categorieën in. Aan elke categorie is een 'gewenste saneringsinspanning' (A, B of C) gekoppeld. Saneringsinspanning A wil zeggen: in principe niet lozen; zo ja, dan toepassen van beste bestaande technieken. Voor B geldt: lozing minimaliseren; toepassen van best uitvoerbare technieken. Voor C geldt: lozing minimaliseren.

Voor de zeefdrukkerijen kunnen stoffen en preparaten met saneringsinspanningen B of C, met in acht neming van de voorschriften die volgen uit dit besluit, 'loosbaar' worden verondersteld.

Toepassing van de ABM vereist grondige kennis van receptuur en stoffeigenschappen. Van leveranciers wordt verlangd deze kennis middels de veiligheidsinformatiebladen door te geven aan de gebruikers.

In sommige gevallen zou het toetsingsschema onterecht tot het oordeel 'loosbaar' kunnen leiden. Tot een verbod op lozing leiden in elk geval de aanwezigheid van carcinogene (kankerverwekkende) of mutagene (genetische veranderingen aanbrengende) componenten. In de leveranciersinformatie blijven concentraties kleiner dan 0,1% echter buiten beschouwing. Van leveranciers en gebruikers behoort niet geëist te worden dat zij informatie verschaffen over componenten die in kleinere concentraties dan 0,1% in de hulpstof aanwezig kunnen zijn. Dergelijke informatie is in de regel bij hen niet beschikbaar en kan dus niet als voorwaarde voor het toestaan van lozing dienen. Het eventueel in afwijking van het toetsingsschema verbieden van lozing zal door het bevoegd gezag dan ook op andere bronnen van informatie moeten worden gestoeld.

Maatwerk

Het bevoegd gezag kan het lozen van afvalstoffen of spoelwater verbieden of beperken indien dit in het belang is van de bescherming van de zuiveringstechnische werken of het milieu. Hiertoe kan het bevoegd gezag gebruik maken van een maatwerkvoorschrift op basis van het zorgplichtartikel (artikel 2.1). Dit is bijvoorbeeld mogelijk bij lozing van ongebruikelijk grote hoeveelheden, bij een zuiveringsinstallatie die om technische redenen afwijking van de regels nodig maakt of als het toetsingsschema aantoonbaar onterecht tot oordeel 'loosbaar' leidt.

Hulpstoffen

Dit zijn stoffen die in de productie worden gebruikt, in het bijzonder de niet te bedrukken materialen. Het betreffen hier alleen grondstoffen die worden gebruikt in de productie en niet die welke in kantoor, kantine, laboratorium of technische dienst worden toegepast.

Spoelen emballage

Emballage van sommige chemicaliën kan gespoeld worden. Deze gespoelde emballage kan dan zonder bezwaar als bedrijfsafval worden afgevoerd. Het spoelwater dat hierbij vrijkomt, dient volgens de in de Milieu-informatie leveranciers aangegeven methode behandeld te worden. Als het de emballage betreft van hoofdzakelijk fotovloeistoffen en plaatontwikkelaar, dan is spoelen van emballage alleen zinvol als het vrijkomende spoelwater óf gebruikt wordt voor verdunnen, óf volgens de Milieu-informatie leveranciers geloosd mag worden.

Artikel 4.92

Bij het lozen als bedoeld in artikel 4.91 wordt rekening gehouden met de beschikbare milieu-informatie van de stoffen die in het afvalwater kunnen geraken. Indien op grond van die informatie uit de algemene beoordelingsmethodiek voor stoffen en preparaten zoals opgenomen in het BBT-informatiedocument Algemene BeoordelingsMethodiek 2016, aangewezen krachtens artikel 5.4, eerste lid, van het Besluit omgevingsrecht blijkt dat de stof wordt aangemerkt als een stof met saneringsinspanning Z of A, wordt deze niet geloosd.

Toelichting artikel 4.92 n.a.v. wijzigingsbesluit 2009/479 Sinds 1 juni 2008 geldt op grond van de Verordening Registratie, Evaluatie, Autorisatie en beperkingen van Chemische stoffen (REACH) nr. 1907/2006 dat bij gebruik van gevaarlijke stoffen VeiligheidsInformatieBladen (VIB) worden verstrekt die aanwezig en ter inzage moeten zijn tijdens en tot 10 jaar na beëindiging van het gebruik van een gevaarlijke stof (o.a. artikel 36). Deze bepaling geldt rechtstreeks. Het tweede lid is daardoor overbodig geworden.

Toelichting artikel 4.92 n.a.v. wijzigingsbesluit 2016/425 Deze onderdelen voorzien in de correctie van verwijzingen in artikelen 3.138, tweede lid, 3.139, tweede lid, 4.92, 4.94b, vierde lid, 4.94dc, vierde lid, 4.94dh, tweede lid, en 4.103da, tweede lid, naar een verouderd BBT-informatiedocument. Dit BBT-informatiedocument over het beoordelen van stoffen en preparaten voor de uitvoering van het emissiebeleid water is geactualiseerd en van naam veranderd. Dit is nu het document Algemene BeoordelingsMethodiek 2016. Dit document is per 1 juli 2016 aangewezen als BBT-informatiedocument onder het Besluit omgevingsrecht (Stcrt. 2016, 14782).

Toelichting artikel 3.138 tweede lid onderdeel a, artikel 3.139 tweede lid, artikel 4.92, artikel 4.94b vierde lid, artikel 4.94dc vierde lid, artikel 4.94dh tweede lid en artikel 4.103da tweede lid n.a.v. wijzigingsbesluit 2019/194 In paragraaf 3.6.3 (Industrieel vervaardigen of bewerken van voedingsmiddelen of dranken) en afdeling 4.7 (Activiteiten met betrekking tot grafische processen) werd nog verwezen naar saneringsinspanning A bij de Algemene BeoordelingsMethodiek 2016. In het betreffende BBT-informatiedocument is dit sinds enkele jaren gewijzigd in saneringsinspanning Z of A. De artikelen in het Activiteitenbesluit zijn nu dienovereenkomstig gewijzigd.

Artikel 4.93

Bij het zeefdrukken wordt ten behoeve van

- a het voorkomen dan wel voor zover dat niet mogelijk is het tot een aanvaardbaar niveau beperken van geurhinder;
- b het realiseren van een verwaarloosbaar bodemrisico, voldaan aan de bij ministeriële regeling te stellen eisen.

§ 4.7.3 Vellenoffset druktechniek

Algemene toelichting op paragraaf 4.7.3 n.a.v. wijzigingsbesluit 2009/479 Onder «offset drukken» wordt verstaan het bedrukken van materiaal met behulp van offsetplaten. Bij vellenoffset heeft het substraat de vorm van vellen, die ofwel als zodanig zijn ingekocht ofwel op rol worden aangevoerd en vlak voor het drukproces op maat worden gesneden (vellenrotatie). Deze beide methoden vallen onder de werking van het Activiteitenbesluit. Voor rotatieoffset, waarbij het te bedrukken materiaal vanaf de rol wordt ingevoerd en bedrukt, is een milieuvergunning nodig. Voorafgaand aan de inwerkingtreding van dit wijzigingsbesluit, viel vellenoffset voor zover de daarbij gebruikte apparatuur een totaal elektromotorisch of verbrandingsmotorisch vermogen van 40 kilowatt of minder had, al onder het Activiteitenbesluit. De grens van 40 kilowatt was bedoeld om het verschil tussen ambachtelijke en industriële drukwerkzaamheden aan te geven, en is afkomstig uit het voormalige Besluit detailhandel en ambachtsbedrijven milieubeheer. Ambachtelijke vellenoffsetbedrijven moesten voldoen aan de voorschriften van paragraaf 4.7.3 'Overige druktechnieken'. Met het onder de werkingssfeer van het Activiteitenbesluit brengen van de vellenoffsetbedrijven, is de paragraaf 'Overige druktechnieken' vervangen door de paragraaf 'Vellenoffset druktechniek', en moeten alle vellenoffsetbedrijven daaraan voldoen. Voor de ambachtelijke vellenoffsetbedrijven is het belangrijkste verschil met het oude Activiteitenbesluit de bepalingen met betrekking tot de beperking van emissies van vluchtige organische stoffen (hierna: VOS-emissies) uit artikel 4.94a, en meer in het bijzonder het bijhouden van een oplosmiddelenboekhouding. Om deze reden is een overgangsbepaling opgenomen (artikel 6.34a), waarmee artikel 4.94a voor de bedrijven die al eerder onder het Activiteitenbesluit vielen pas van kracht wordt met ingang van het kalenderjaar dat volgt op het moment van inwerkingtreding van dit artikel. Daarmee hebben deze bedrijven voldoende tijd om de boekhouding op te zetten en de noodzakelijke gegevens te verzamelen. Het grootste deel van de offsetbedrijven maakt gebruik van aluminium- en kunststofplaten, met hierop een fijne laag fotopolymeer of diazoverbindingen. Naast deze aluminium- of kunststofplaten bestaan papieren of plastic platen, bimetaal- of trimetaalplaten, zilverzoutdiffusieplaten en zinkoxideplaten. Omdat het vervaardigen van offsetplaten anders dan van aluminium of kunststof sporadisch voorkomt bij bedrijven in de vellenoffset en daarnaast dermate divers is dat het stellen van generieke voorschriften niet mogelijk is, zijn hiervoor geen voorschriften opgenomen. Het bevoegd gezag heeft wel de mogelijkheid om op grond van de zorgplichtbepaling voor deze «bijzondere platen» maatwerkvoorschriften te stellen.

Artikel 4.93a

Deze paragraaf is van toepassing op het bedrukken met vellenoffset.

Artikel 4.94

Onverminderd artikel 2.5, eerste, vierde en zesde lid, en artikel 2.6 is bij het toepassen van anti-smetpoeder in vellenoffsetdrukpersen de emissieconcentratie van stofklasse S niet meer dan:

- a 5 milligram per normaal kubieke meter indien de massastroom van stofklasse S gelijk is aan of groter is dan 200 gram per uur;
- b 50 milligram per normaal kubieke meter indien de massastroom van stofklasse S kleiner is dan 200 gram per uur.

Toelichting artikel 4.94 n.a.v. wijzigingsbesluit 2009/479 Bij vellenoffset wordt anti-smetpoeder toegepast, dat tussen de bedrukte vellen wordt verstuijft. Anti-smetpoeder bestaat vaak voor een belangrijk deel uit zetmeel of uit calciumcarbonaat en kan stofoverlast geven. Om deze reden zijn in dit artikel eisen ten aanzien van stofemissies opgenomen. De emissieconcentratie-eis voor totaal stof (S) is gebaseerd op de NeR. Voor de normering en de wijze van formulering is aansluiting gezocht bij de bepalingen ten aanzien van stofemissies bij de mechanische bewerking van hout, kunststof en metaal (paragrafen 4.3.1, 4.4.1, 4.5.1). In de wijzigingsregeling, waarmee de Activiteitenregeling is gewijzigd, zijn ten aanzien van het toepassen van anti-smetpoeder in vellenoffsetdrukpersen tevens concrete maatregelen opgenomen waarmee, bij juiste dimensionering, uitvoering en onderhoud aan de emissieconcentratie-eisen van dit artikel wordt voldaan (zie ook deze toelichting onder paragraaf 7.2 van de Activiteitenregeling en de artikelsgewijze toelichting van de wijzigingsregeling waarmee de Activiteitenregeling is gewijzigd). Bij het vaststellen van deze maatregelen is onder meer gebruik gemaakt van een inventarisatie naar het gebruik van antismetpoeder bij vellenoffsetbedrijven, waardoor een relatie gelegd kon worden tussen het verbruik aan anti-smetpoeder en de stofemissie.

Artikel 4.94a

Toelichting artikel 4.94a n.a.v. wijzigingsbesluit 2009/479 Op een aantal Wm-inrichtingen is het Oplosmiddelenbesluit omzetting EG-VOS-richtlijn milieubeheer (hierna: Oplosmiddelenbesluit) (implementatie van Europese regelgeving) van toepassing. Dit kunnen inrichtingen zijn die zowel binnen als buiten de reikwijdte van het Activiteitenbesluit vallen. Dit artikel is van toepassing op die inrichtingen die binnen de reikwijdte van het Activiteitenbesluit vallen en buiten de reikwijdte van het Oplosmiddelenbesluit. In de ministeriële regeling zijn concrete maatregelen opgenomen waarmee invulling is gegeven aan het eerste lid van artikel 4.94a.

- 1 Degene die de inrichting drijft, neemt bij het bedrukken met vellenoffset met betrekking tot vluchtige organische stoffen de bij ministeriële regeling voorgeschreven emissiereducerende maatregelen, tenzij deze niet kosteneffectief of technisch uitvoerbaar zijn.
- 2 Het eerste lid is niet van toepassing indien het totaal verbruik van vluchtige organische stoffen bij de in het eerste lid genoemde activiteiten minder bedraagt dan 1.000 kilogram per jaar.
- 3 Indien het bedrukken met vellenoffset plaatsvindt in samenhang met het coaten van het substraat en daarbij de drempelwaarden, genoemd in tabel 2.28a worden overschreden, zijn het eerste en tweede lid niet van toepassing op het bedrukken met vellenoffset en het reinigen van de daarbij gebruikte apparatuur en is afdeling 2.11 van toepassing.

Toelichting artikelen 4.24, 4.30, 4.55, 4.94a, 4.94e en 4.103e n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 De artikelen 4.24, 4.30, 4.55, 4.94a, 4.94e en 4.103e zijn zodanig aangepast dat de verplichting om een oplosmiddelenboekhouding te voeren waarin het verbruik van vluchtige organische stoffen van minder dan 1.000 kilogram per kilogram per jaar wordt geregistreerd, is vervallen. Men moet het verbruik overigens nog wel steeds bijhouden. Dat gebeurt vaak op een in- en verkoop balans. Het tonen daarvan kan in het kader van de handhaving worden gevraagd. Immers, indien men meer dan 1.000 kilogram per jaar verbruikt, dient men emissiereducerende maatregelen te treffen. Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar paragraaf 3.4 van het algemeen deel.

Artikel 4.94b

- 1 Bij het in het vuilwaterriool lozen van afvalwater afkomstig van:
 - a het toepassen van vellenoffsettechnieken;
 - b het reinigen van de daarbij gebruikte apparatuur, of
 - c de vormvervaardiging exclusief fotografische processen,wordt ten minste voldaan aan het tweede tot en met het vierde lid.
- 2 Het afvalwater afkomstig van het reinigen van rubberdoeken en drukvormen van vellenoffsetpersen bevat, voor vermenging met ander afvalwater, niet meer dan 200 milligram olie per liter in enig steekmonster.
- 3 Het te lozen afvalwater kan op een doelmatige wijze worden bemonsterd.
- 4 Bij het lozen, bedoeld in het eerste lid, wordt rekening gehouden met de beschikbare milieu-informatie van de stoffen die in het afvalwater kunnen geraken. Indien op grond van die informatie uit de algemene beoordelingsmethodiek voor stoffen en preparaten zoals opgenomen in het BBT-informatiedocument Algemene BeoordelingsMethodiek 2016, aangewezen krachtens artikel 5.4, eerste lid, van het Besluit omgevingsrecht, blijkt dat de stof wordt aangemerkt als een stof met saneringsinspanning Z of A, wordt deze niet geloosd.

Toelichting artikel 4.94b, vierde lid n.a.v. wijzigingsbesluit 2016/425 Deze onderdelen voorzien in de correctie van verwijzingen in artikelen 3.138, tweede lid, 3.139, tweede lid, 4.92, 4.94b, vierde lid, 4.94dc, vierde lid, 4.94dh, tweede lid, en

4.103da, tweede lid, naar een verouderd BBT-informatiedocument. Dit BBT-informatiedocument over het beoordelen van stoffen en preparaten voor de uitvoering van het emissiebeleid water is geactualiseerd en van naam veranderd. Dit is nu het document *Algemene BeoordelingsMethodiek 2016*. Dit document is per 1 juli 2016 aangewezen als BBT-informatiedocument onder het Besluit omgevingsrecht (Stcrt. 2016, 14782).

Toelichting artikel 3.138 tweede lid onderdeel a, artikel 3.139 tweede lid, artikel 4.92, artikel 4.94b vierde lid, artikel 4.94dc vierde lid, artikel 4.94dh tweede lid en artikel 4.103da tweede lid n.a.v. wijzigingsbesluit 2019/194 In paragraaf 3.6.3 (Industrieel vervaardigen of bewerken van voedingsmiddelen of dranken) en afdeling 4.7 (Activiteiten met betrekking tot grafische processen) werd nog verwezen naar saneringsinspanning A bij de *Algemene BeoordelingsMethodiek 2016*. In het betreffende BBT-informatiedocument is dit sinds enkele jaren gewijzigd in saneringsinspanning Z of A. De artikelen in het Activiteitenbesluit zijn nu dienovereenkomstig gewijzigd.

Toelichting artikel 4.94b n.a.v. wijzigingsbesluit 2009/479 In de nota van toelichting bij het Activiteitenbesluit is een uitgebreide toelichting opgenomen over lozingsaspecten bij zeefdrukken en de algemene beoordelingsmethodiek voor stoffen en preparaten (zie de toelichting bij de artikelen 4.91 en 4.92). Voor de toelichting bij dit artikel wordt derhalve naar de toelichting bij die artikelen verwezen. Bij vormvervaardiging wordt ook gebruik gemaakt van fotografische processen. Hierop zijn de voorschriften van paragraaf 4.7.1 van het Activiteitenbesluit van toepassing.

Artikel 4.94c

- 1 Bij de vervaardiging van drukvormen voor het bedrukken met vellenoffset worden geen chroomzouthoudende ets- en correctiemiddelen toegepast.
- 2 Bij het ontwikkelen en naharden van kopieerlagen voor het bedrukken met vellenoffset worden geen chroomhoudende oplossingen gebruikt.

Toelichting artikel 4.94c n.a.v. wijzigingsbesluit 2009/479 Het vervaardigen van offsetplaten is een fotografisch proces, waarbij plaatontwikkelaar, spoelwater en ets- en correctiemiddelen in het afvalwater terecht kunnen komen. In het verleden werden bij dit proces chroomhoudende ets- en correctiemiddelen gebruikt. Daarnaast konden middelen voor het ontwikkelen en naharden van kopieerlagen chroom bevatten. Emissies van chroom naar water moeten met de beste bestaande technieken worden bestreden. De beste bestaande techniek voor deze processen betreft echter het gebruik van middelen zonder chroom. Om die reden is reeds in het kader van de Milieubeleidsvereenkomst Grafische Industrie en Verpakkingsdrukkerijen afgesproken dat de chroomhoudende middelen niet meer worden gebruikt.

Artikel 4.94d

Bij het bedrukken met vellenoffset worden ten behoeve van:

- a het voorkomen dan wel beperken van diffuse emissies;
- b het doelmatig verspreiden van emissies naar de buitenlucht;
- c het voorkomen dan wel beperken van geurhinder, en
- d het realiseren van een verwaarloosbaar bodemrisico, de bij ministeriële regeling voorgeschreven maatregelen toegepast.

§ 4.7.3a Rotatieoffset druktechniek

Artikel 4.94da

Deze paragraaf is van toepassing op het bedrukken met rotatieoffset druktechniek.

Toelichting artikel 4.94da n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558 Onder »offset drukken» wordt verstaan het bedrukken van materiaal met behulp van offsetplaten. Bij offset druktechniek op een rotatiepers wordt gedrukt op papier aan de rol. Dit in tegenstelling tot vellenoffset, waar gedrukt wordt op plano vellen offset. Rotatieoffsetinkten zijn oplosmiddelenvrij, maar er zijn nog wel drukkerijen waar isopropylalcohol (IPA) aan het vochtwater wordt toegevoegd. Bij het schoonmaken van offsetdrukpersen worden vaak oplosmiddelen gebruikt. Rotatieoffset kan onderverdeeld worden in:

- *heatsetrotatieoffset*: alle activiteiten van rotatieoffset waarbij de droging van de inkt geforceerd plaatsvindt in een oven die met warme lucht wordt verwarmd. Door het verdampen van minerale oliën uit de heatsetrotatieoffsetinkt kunnen koolstofwateremissies plaatsvinden;
- *coldsetrotatieoffset*: alle activiteiten van rotatieoffset waarbij de droging van de inkt nagenoeg geheel plaatsvindt door wegslag in het papier;
- *offset met UV- of IR-inkten*: alle activiteiten van rotatieoffset waarbij de droging van de inkt nagenoeg geheel plaatsvindt door UV of IR straling.

Artikel 4.94db

Indien bij het bedrukken met heatsetrotatieoffset druktechniek de drempelwaarden, genoemd in tabel 2.28a van afdeling 2.11 worden overschreden, is die afdeling van toepassing.

Toelichting artikel 4.94db n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558 Voor een aantal inrichtingen is afdeling 2.11 van het Activiteitenbesluit inzake oplosmiddelen van toepassing. Afdeling 2.11 is alleen van toepassing indien boven de in de tabellen van afdeling 2.11 opgenomen drempelwaarden wordt uitgekomen.

Artikel 4.94dc

- 1 Bij het in het vuilwaterriool lozen van afvalwater afkomstig van:
 - a het toepassen van rotatieoffset druktechniek;
 - b het reinigen van de daarbij gebruikte apparatuur, of
 - c de vormvervaardiging exclusief fotografische processen,
wordt ten minste voldaan aan het tweede tot en met vierde lid.
- 2 Het afvalwater afkomstig van het reinigen van rubberdoeken en drukvormen van rotatieoffset druktechniekpersen bevat, voor vermenging met ander afvalwater, niet meer dan 200 milligram olie per liter in enig steekmonster.
- 3 Het te lozen afvalwater kan op een doelmatige wijze worden bemonsterd.
- 4 Het te lozen afvalwater bevat geen stoffen die op grond van het BBT-informatiedocument Algemene BeoordelingsMethodiek 2016, aangewezen krachtens artikel 5.4, eerste lid, van het Besluit

Toelichting artikel 4.94dc, vierde lid n.a.v. wijzigingsbesluit 2016/425 Deze onderdelen voorzien in de correctie van verwijzingen in artikelen 3.138, tweede lid, 3.139, tweede lid, 4.92, 4.94b, vierde lid, 4.94dc, vierde lid, 4.94dh, tweede lid, en 4.103da, tweede lid, naar een verouderd BBT-informatiedocument. Dit BBT-informatiedocument over het beoordelen van stoffen en preparaten voor de uitvoering van het emissiebeleid water is geactualiseerd en van naam veranderd. Dit is nu het document Algemene BeoordelingsMethodiek 2016. Dit document is per 1 juli 2016 aangewezen als BBT-informatiedocument onder het Besluit omgevingsrecht (Stcrt. 2016, 14782).

Toelichting artikel 3.138 tweede lid onderdeel a, artikel 3.139 tweede lid, artikel 4.92, artikel 4.94b vierde lid, artikel 4.94dc vierde lid, artikel 4.94dh tweede lid en artikel 4.103da tweede lid n.a.v. wijzigingsbesluit 2019/194 In paragraaf 3.6.3 (Industrieel vervaardigen of bewerken van voedingsmiddelen of dranken) en afdeling 4.7 (Activiteiten met betrekking tot grafische processen) werd nog verwezen naar saneringsinspanning A bij de Algemene BeoordelingsMethodiek 2016. In het betreffende BBT-informatiedocument is dit sinds enkele jaren gewijzigd in saneringsinspanning Z of A. De artikelen in het Activiteitenbesluit zijn nu dienovereenkomstig gewijzigd.

Toelichting artikel 4.94dc n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558 Het offset proces is een vlakdruktechniek. Dat betekent dat bij drukkende en niet drukkende delen op gelijke hoogte liggen op de drukvorm. Bij offset wordt via een rubberdoek op het papier of karton overgedragen. Offsetpersen hebben vocht- en inktwerken. In het vochtwater bevinden zich soms stoffen die de oppervlaktespanning beïnvloeden zoals isopropylalcohol (IPA), andere toevoegingsmiddelen en middelen tegen algenvorming. Bij het schoonmaken van offsetdrukkers worden vaak oplosmiddelen gebruikt. Voorkomen moet worden dat het vocht van de inktwerken of het vocht dat is gebruikt voor het reinigen van de daarbij gebruikte apparatuur met inkt en oplosmiddelen in het afvalwater terechtkomt.

Artikel 4.94dd

- 1 Bij het vervaardigen van drukvormen voor het bedrukken met rotatieoffset druktechniek worden geen chroomzouthoudende ets- en correctiemiddelen toegepast.
- 2 Bij het ontwikkelen en naharden van kopieerlagen voor het bedrukken met rotatieoffset druktechniek worden geen chroomhoudende oplossingen gebruikt.

Toelichting artikel 4.94dd n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558 Het vervaardigen van offsetplaten is een fotografisch proces, waarbij plaatontwikkelaar, spoelwater en ets- en correctiemiddelen in het afvalwater terecht kunnen komen. In het verleden werden bij dit proces chroomhoudende ets- en correctiemiddelen gebruikt. Daarnaast konden middelen voor het ontwikkelen en naharden van kopieerlagen chroom bevatten. Emissies van chroom naar water moeten met de beste bestaande technieken worden bestreden. De beste bestaande techniek voor deze processen betreft echter het gebruik van middelen zonder chroom. Om die reden is reeds in het kader van de Milieubeleidsvereenkomst Grafische Industrie en Verpakkingsdrukkerijen afgesproken dat de chroomhoudende middelen niet meer worden gebruikt. Het grootste deel van de offsetbedrijven maakt gebruik van aluminium- en kunststofplaten, met hierop een fijne laag fotopolymeer of diazoverbindingen. Naast deze aluminium- of kunststofplaten bestaan papieren of plastic platen, bimetaal- of trimetaalplaten, zilverzoutdiffusieplaten en zinkoxideplaten. Omdat het vervaardigen van offsetplaten anders dan van aluminium of kunststof sporadisch voorkomt bij bedrijven in de vellenoffset en daarnaast zo divers is dat het stellen van generieke voorschriften niet mogelijk is, zijn hiervoor geen voorschriften opgenomen. Het bevoegd gezag heeft wel de mogelijkheid om op grond van de zorgplichtbepaling voor deze bijzondere platen maatwerkvoorschriften te stellen.

Artikel 4.94de

Bij het bedrukken met rotatieoffset druktechniek wordt ten behoeve van:

- a het voorkomen dan wel voor zover dat niet mogelijk is het beperken van diffuse emissies;
- b het voorkomen dan wel voor zover dat niet mogelijk is het beperken van geurhinder, en
- c het realiseren van een verwaarloosbaar bodemrisico,
voldaan aan de bij ministeriële regeling gestelde eisen.

§ 4.7.3b Flexodruk of verpakkingsdiepdruk

Artikel 4.94df

Deze paragraaf is van toepassing op het bedrukken met flexodruktechniek of verpakkingsdiepdruktechniek.

Toelichting artikel 4.94df n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558 Flexodruk is een rotatieve hoogdruktechniek, waarbij gebruik wordt gemaakt van flexibele styeps en sneldrogende dunne vloeibare inkt. Flexodruktechniek wordt vooral gebruikt bij het bedrukken van draagtassen, folies, (golf)kartonnage en etiketten industrie. De samenstelling van flexodrukinkten kan zijn uitgevoerd op oplosmiddelbasis, maar ook op waterbasis. In het eerste geval gaat het meestal om het oplosmiddel ethanol. Inkten op oplosmiddelbasis worden schoongemaakt met organische peroxiden. Dit is gevaarlijk afval, dat überhaupt niet geloosd mag worden. Bij inkten op waterbasis spreekt men ook wel van watergedragen inkten. Ook watergedragen inkten kunnen nog een substantiële hoeveelheid oplosmiddel bevatten. Ook hierbij is dit meestal ethanol. Watergedragen flexodrukinkten worden op grote schaal toegepast bij de fabricage van verpakkingen uit papier en golfkarton. Bij watergedragen inkten wordt met water schoongemaakt. Dit zorgt ervoor dat inkten worden verdund met water en de inktresten in het riool terecht kunnen komen. Net zoals flexodruktechniek wordt verpakkingsdiepdruk gebruikt voor het bedrukken van flexibele verpakkingen op basis van papier, kunststof en aluminiumfolie. Verpakkingsdiepdruk onderscheidt zich van normale diepdruk, waarmee bijvoorbeeld tijdschriften worden gedrukt, door het gebruik van speciaal geconstrueerde drukpersen en het gebruik van speciale inkten die vaak geschikt moeten zijn voor verpakkingen van levensmiddelen. Ook verpakkingsdiepdrukinkten zijn vrijwel altijd op oplosmiddelbasis; als oplosmiddel wordt meestal een mengsel van ethanol en ethylacetaat gebruikt. Inkten met een metaaleffect (bijvoorbeeld zilver of goudinkt) kunnen ook een kleine hoeveelheid andere oplosmiddelen bevatten.

Artikel 4.94dg

Indien bij de toepassing van flexodruktechniek of verpakkingsdiepdruktechniek de drempelwaarden, genoemd in tabel 2.28a van afdeling 2.11 worden overschreden, is die afdeling van toepassing.

Toelichting artikel 4.94dg n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558 Voor een aantal inrichtingen is afdeling 2.11 inzake oplosmiddelen van toepassing. Afdeling 2.11 is alleen van toepassing op indien boven de in de tabellen van afdeling 2.11 opgenomen drempelwaarden wordt uitgekomen.

Artikel 4.94dh

1 Bij het in het vuilwaterriool lozen van afvalwater afkomstig van de toepassing van flexodruktechniek of verpakkingsdiepdruktechniek, waarbij gebruik wordt gemaakt van watergedragen inkten, wordt rekening gehouden met de beschikbare milieu-informatie van de stoffen die in het afvalwater kunnen geraken.

2 Het te lozen afvalwater bevat geen stoffen die op grond van het BBT-informatiedocument Algemene BeoordelingsMethodiek 2016, aangewezen krachtens artikel 5.4, eerste lid, van het Besluit omgevingsrecht, worden aangemerkt als stoffen waarvoor een saneringsinspanning Z of A geldt.

Toelichting artikel 4.94dh, tweede lid n.a.v. wijzigingsbesluit 2016/425 Deze onderdelen voorzien in de correctie van verwijzingen in artikelen 3.138, tweede lid, 3.139, tweede lid, 4.92, 4.94b, vierde lid, 4.94dc, vierde lid, 4.94dh, tweede lid, en 4.103da, tweede lid, naar een verouderd BBT-informatiedocument. Dit BBT-informatiedocument over het beoordelen van stoffen en preparaten voor de uitvoering van het emissiebeleid water is geactualiseerd en van naam veranderd. Dit is nu het document Algemene BeoordelingsMethodiek 2016. Dit document is per 1 juli 2016 aangewezen als BBT-informatiedocument onder het Besluit omgevingsrecht (Stcrt. 2016, 14782).

Toelichting artikel 3.138 tweede lid onderdeel a, artikel 3.139 tweede lid, artikel 4.92, artikel 4.94b vierde lid, artikel 4.94dc vierde lid, artikel 4.94dh tweede lid en artikel 4.103da tweede lid n.a.v. wijzigingsbesluit 2019/194 In paragraaf 3.6.3 (Industrieel vervaardigen of bewerken van voedingsmiddelen of dranken) en afdeling 4.7 (Activiteiten met betrekking tot grafische processen) werd nog verwezen naar saneringsinspanning A bij de Algemene BeoordelingsMethodiek 2016. In het betreffende BBT-informatiedocument is dit sinds enkele jaren gewijzigd in saneringsinspanning Z of A. De artikelen in het Activiteitenbesluit zijn nu dienovereenkomstig gewijzigd.

Toelichting artikel 4.94dh n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558 Bij verpakkingsdiepdruktechniek en flexodruktechniek en verwante lakkeer- en lamineerprocessen kunnen de persen in één drukgang vaak acht en soms meer verschillende kleuren drukken. Zelden worden kleuren opgebouwd, bijna altijd is elk drukwerk gevuld met een kleur die specifiek is voor de betreffende order. Hierdoor moet na elke order op veel plaatsen aan de pers van kleur gewisseld worden. Dit brengt grondig schoonmaken met zich mee. Om de inrichting te verkorten worden complete inktwerken uit de pers genomen en vervangen door klaar staande schone exemplaren. De vervuilde onderdelen worden in special afdelingen schoongemaakt. Zeer verschillende voorwerpen moeten worden gereinigd, ze kunnen vervuild zijn met zeer verschillende soorten inkt, lak of lijm, en het reinigen gebeurt vaak ook nog in een paar opeenvolgende verschillende stappen. Als het reinigen onzorgvuldig gebeurt, kunnen inkt, lijm en lak in het afvalwater terecht komen. Dit moet worden voorkomen.

Artikel 4.94di

Bij het toepassen van flexodruktechniek of verpakkingsdiepdruktechniek wordt ten behoeve van:

- a het voorkomen dan wel voor zover dat niet mogelijk is het beperken van diffuse emissies;
- b het voorkomen dan wel voor zover dat niet mogelijk is het beperken van geurhinder;
- c het realiseren van een verwaarloosbaar bodemrisico, of
- d het voorkomen van risico's voor de omgeving en ongewone voorvallen, dan wel voor zover dat niet mogelijk is het zoveel mogelijk beperken van de risico's voor de omgeving en de kans dat ongewone voorvallen zich voordoen en de gevolgen hiervan, voldaan aan de bij ministeriële regeling gestelde eisen.

Afdeling 4.7a Activiteiten met betrekking tot papier, karton, textiel, leer of bont

§ 4.7a.1 Bewerken, lijmen, coaten of lamineren van papier of karton

Algemene toelichting op paragraaf 4.7a.1 (nieuw) n.a.v. wijzigingsbesluit 2009/479 In deze paragraaf wordt het lijmen, coaten en lamineren van papier of karton geregeld. Deze activiteiten komen voor als onderdeel van een drukproces of als zelfstandige activiteit. In beide gevallen is deze paragraaf van toepassing. Onder coaten wordt verstaan het aanbrengen van een extra beschermende of verfraaiende laag (lak of vernis) op het papier of karton. Dit gebeurt in de meeste gevallen op een drukmachine, waarop in plaats van een drukvorm een gladde plaat is aangebracht. Het lijmen betreft het verbinden met behulp van lijm of kleefstof. Dit komt voor bij de productie van boeken, brochures en andere publicaties. Met lamineren wordt bedoeld het aanbrengen van een of meer lagen vergelijkbaar of ander materiaal, zoals folie, op het papier of karton. Dit proces vindt via smelten of via toepassing van lijmen plaats. In tegenstelling tot het coaten of lijmen van hout of kunststof vindt het lijmen, coaten of lamineren van papier of karton niet plaats door middel van verneveling. Om deze reden zijn er geen voorschriften gesteld met betrekking tot het voorkomen of beperken van stofhinder in het besluit.

Algemene toelichting op paragraaf 4.7a.1 n.a.v. wijzigingsbesluit 2010/781 «Bewerken» is aan de paragraaftitel toegevoegd omdat er eisen gesteld worden aan het mechanisch verkleinen van papier.

Artikel 4.94dj

Deze paragraaf is van toepassing op het bewerken, lijmen, coaten of lamineren van papier of karton.

Artikel 4.94e

- 1 Degene die de inrichting drijft neemt bij het lijmen, coaten of lamineren van papier of karton met betrekking tot vluchtige organische stoffen de bij ministeriële regeling voorgeschreven emissiereducerende maatregelen tenzij deze niet kosteneffectief of technisch uitvoerbaar zijn.
- 2 Het eerste lid is niet van toepassing indien het totaal verbruik van vluchtige organische stoffen bij de in het eerste lid genoemde activiteiten minder bedraagt dan 1.000 kilogram per jaar.
- 3 Indien de drempelwaarden, genoemd in tabel 2.28a worden overschreden, zijn het eerste en tweede lid niet van toepassing en is afdeling 2.11 van toepassing.

Toelichting artikelen 4.24, 4.30, 4.55, 4.94a, 4.94e en 4.103e n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 De artikelen 4.24, 4.30, 4.55, 4.94a, 4.94e en 4.103e zijn zodanig aangepast dat de verplichting om een oplosmiddelenboekhouding te voeren waarin het verbruik van vluchtige organische stoffen van minder dan 1.000 kilogram per kilogram per jaar wordt geregistreerd, is vervallen. Men moet het verbruik overigens nog wel steeds bijhouden. Dat gebeurt vaak op een in- en verkoop balans. Het tonen daarvan kan in het kader van de handhaving worden gevraagd. Immers, indien men meer dan 1.000 kilogram per jaar verbruikt, dient men emissiereducerende maatregelen te treffen. Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar paragraaf 3.4 van het algemeen deel.

Artikel 4.94f

Bij het lijmen, coaten of lamineren van papier of karton worden ten behoeve van:

- a het voorkomen dan wel beperken van diffuse emissies;
- b het voorkomen dan wel beperken van geurhinder, en
- c het realiseren van een verwaarloosbaar bodemrisico, de bij ministeriële regeling voorgeschreven maatregelen toegepast.

Artikel 4.94g

- 1 Onverminderd artikel 2.5, eerste, vierde en zesde lid, en artikel 2.6 is bij het mechanisch verkleinen van papier of karton of van papieren of kartonnen producten de emissieconcentratie van stofklasse S niet meer dan:
 - a 5 milligram per normaal kubieke meter, indien de massastroom van stofklasse S naar de lucht gelijk is aan of groter is dan 200 gram per uur;
 - b 50 milligram per normaal kubieke meter indien de massastroom kleiner is dan 200 gram per uur.
- 2 Bij het mechanisch verkleinen van papier of karton of van papieren of kartonnen producten worden ten behoeve van het voorkomen dan wel beperken van diffuse emissies en het doelmatig verspreiden van emissies naar de buitenlucht de bij ministeriële regeling voorgeschreven maatregelen toegepast.
- 3 Bij het mechanisch verkleinen van papier of karton of van papieren of kartonnen producten wordt ten behoeve van het realiseren van een verwaarloosbaar bodemrisico, voldaan aan de bij ministeriële regeling te stellen eisen.

Toelichting artikel 4.94g n.a.v. wijzigingsbesluit 2010/781 Indien papierafval wordt geshredderd zijn de normale emissie-eisen voor fijn stof van toepassing. Met name bij grote shredderinstallaties, zoals die worden ingezet voor archiefvernietiging is een stoffilter nodig. In de Activiteitenregeling wordt een bodemvoorschrift opgenomen vanwege de aanwezigheid van hydraulische olie in de shredderinstallatie. Deze eisen gelden ook indien gecombineerde producten die papier of karton bevatten worden geshredderd. Bij een grote papiershredder, bijvoorbeeld voor archiefvernietiging, kan zich een stofexplosie voordoen. Bedrijven nemen op grond van de arbeidsomstandighedenregelgeving maatregelen om dit te voorkomen.

§ 4.7a.2 Reinigen of wassen van textiel

Artikel 4.94ga

Deze paragraaf is van toepassing op het reinigen of wassen van textiel.

Artikel 4.95

- 1 Het reinigen van textiel vindt voor zover daar chemische stoffen bij worden gebruikt, uitsluitend plaats met behulp van PER of niet-gechloreerde alifatische koolwaterstoffen.
- 2 Bij ministeriële regeling kunnen andere stoffen dan genoemd in het eerste lid, worden aangewezen.
- 3 Degene die een inrichting drijft waarin activiteiten worden uitgeoefend als bedoeld in het eerste lid, voert een oplosmiddelenboekhouding, overeenkomstig de bij ministeriële regeling gestelde eisen.

Toelichting artikel 4.95 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/552 Artikel 4.95 wordt gewijzigd omdat de eisen aan de oplosmiddelenboekhouding in de Regeling algemene regels voor inrichtingen milieubeheer worden opgenomen. Het betreft regels voor zowel type B- als type C-inrichtingen.

Artikel 4.96 Vervallen per 01-01-2016 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337

Artikel 4.97 Vervallen per 01-01-2016 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337

Artikel 4.98 Vervallen per 01-01-2016 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337

Artikel 4.99 Vervallen per 01-01-2016 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337

Artikel 4.100 Vervallen per 01-01-2016 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337

Toelichting op vervallen van artikelen 4.96 tot en met 4.100 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 De artikelen 4.96 tot en met 4.100 stelden eisen aan de immissieconcentratie van PER bij het reinigen of wassen van textiel en stelden regels over het meten daarvan. Deze artikelen zijn vervallen. De richtlijn industriële emissies stelt geen eisen aan de immissie van PER, wel aan de emissie van PER. Om daarbij aan te sluiten zijn de PER emissie-eisen opgenomen in afdeling 2.11. Het reinigen of wassen van textiel valt in die afdeling onder activiteit 11, Chemisch reinigen. De emissie van PER wordt niet gemeten, maar berekend aan de hand van de vanuit afdeling 2.11 verplichte oplosmiddelenboekhouding (artikel 2.28). De Handleiding Oplosmiddeleninstallatie, die te vinden is op de website van InfoMil geeft een toelichting op wijze waarop kan worden voldaan aan de emissie-eisen voor textielreiniging. Een toelichting op het uitvoeren van immissiemetingen van PER is opgenomen in een informatiedocument over luchtmissies, waarin ook het informatieve deel van de Nederlandse emissierichtlijn (NeR) is opgenomen (IdLE).

Artikel 4.101

- 1 Een machine bestemd voor het reinigen met een koolwaterstof wordt zo ingesteld, gebruikt en onderhouden dat de hoeveelheid van die koolwaterstof in het gereinigde textiel en in de vrijkomende drooglucht niet meer bedraagt dan 20 gram per kilogram gereinigd textiel.
- 2 Indien bij ministeriële regeling als bedoeld in artikel 4.95, tweede lid, een andere stof wordt aangewezen dan die genoemd in het eerste lid, kan bij die regeling tevens de ten hoogste toelaatbare hoeveelheid van die stof in het gereinigde textiel en in de vrijkomende drooglucht worden aangegeven.

Toelichting artikel 4.101 eerste en tweede lid n.a.v. wijzigingsbesluit 2009/479 De tweede volzin van het eerste lid van artikel 4.101 is geschrapt omdat in het eerste lid van artikel 4.95 eveneens is geregeld dat het reinigen van textiel, voor zover daar chemische stoffen bij worden gebruikt, uitsluitend plaatsvindt met behulp van PER of niet-gechloreerde alifatische koolwaterstoffen. Omdat dit in artikel 4.95 is geregeld, was de tweede volzin van het eerste lid van artikel 4.101 overbodig. Het nieuwe tweede lid voorziet in de mogelijkheid om de maximaal toegestane toelaatbare hoeveelheid aan een andere stof dan die genoemd in het eerste lid, die in gereinigde kleding en in de vrijkomende drooglucht aanwezig mag zijn, te kunnen vaststellen.

- 3 De drijver van de inrichting bewaart het laatste keurings- en onderhoudsrapport, waaruit mede blijkt wie en wanneer de keuring of het onderhoud heeft onderscheidenlijk is verricht.

Artikel 4.102

- 1 Bij het in het vuilwaterriool lozen van afvalwater afkomstig van het reinigen of wassen van textiel wordt ten minste voldaan aan het tweede en derde lid.
- 2 Afvalwater afkomstig van het wasproces bevat in enig steekmonster niet meer dan 0,1 milligram per liter.
- 3 Het te lozen afvalwater kan op een doelmatige wijze worden bemonsterd.

Toelichting artikel 4.102 Bij bedrijven die reinigen met oplosmiddelen in conventionele reinigingsmachines, zal tijdens de reiniging van kleding en textiel een kleine hoeveelheid PER in het bedrijfsafvalwater terechtkomen en op het openbaar riool worden geloosd. Dit kan zich bijvoorbeeld voordoen in de volgende situaties:

- bij het reinigingsproces wordt water in de trommel toegevoegd, of
- bij conventionele machines waar leidingwater als koelmedium wordt gebruikt.

Een dergelijke lozing van PER op het openbaar riool is toegestaan wanneer de concentratie van PER in het bedrijfsafvalwater niet hoger is dan 0.1 milligram per liter in enig steekmonster. Voor natwasserijen bevat het besluit geen specifieke voorschriften. Ook waterbesparing komt in dit besluit niet specifiek aan de orde. Natwasserijen gebruiken veel water met een relatief hoge temperatuur, waardoor waterhergebruik met terugwinning van warmte al snel rendabel is. Daarbij worden vaak bijzondere textielproducten, zoals

bedrijfskleding, poetsdoeken en beddengoed van zorginstellingen, gewassen. Hiertoe worden speciale reinigingsmiddelen toegepast en kunnen bepaalde verontreinigingen zoals olie of PAK's voorkomen. De omvang van de lozing kan noodzaken tot een maatwerkvoorschrift in verband met de doelmatige werking van de riolering. Bij hergebruik van het waswater kan de spuitstroom die dan alsnog op het riool geloosd moet worden de nodige aandacht vragen in verband met de (geconcentreerde) verontreinigingen of de temperatuur, als die hoger is dan 30 graden Celsius. In bepaalde gevallen zal dan een maatwerkvoorschrift op grond van de zorgplicht (artikel 2.1) noodzakelijk zijn.

Artikel 4.103

Bij het reinigen of wassen van textiel wordt ten behoeve van het realiseren van een verwaarloosbaar bodemrisico, voldaan aan de bij ministeriële regeling te stellen eisen.

§ 4.7a.3 Mechanische bewerking of verwerking van textiel

Algemene toelichting op paragraaf 4.7a.3 n.a.v. wijzigingsbesluit 2009/479 In deze paragraaf zijn voorschriften voor de mechanische verwerking van textiel opgenomen. De paragraaf is van toepassing op activiteiten binnen textielverwerkingsbedrijven zoals spinnerijen, weverijen, breierijen, zeilmakerijen, tentenmakerijen en zonweringbedrijven en dergelijke. Op grond van bijlage I, categorie aa, blijven bedrijven waar textielveredeling plaatsvindt vergunningplichtig. Het wassen en reinigen van textiel wordt geregeld in paragraaf 4.7.4, het bedrukken van textiel in paragraaf 4.7.2, het lassen van textiel in paragraaf 4.7.4b en het lijmen en coaten van textiel in paragraaf 4.7.4c.

Algemene toelichting op paragraaf 4.7a.3 n.a.v. wijzigingsbesluit 2010/781 Indien textielafval wordt geshredderd zijn de normale emissie-eisen voor fijn stof van toepassing. Deze eisen gelden ook indien gecombineerde producten die textiel bevatten worden geshredderd.

Artikel 4.103a

Deze paragraaf is van toepassing op de mechanische bewerking of verwerking van textiel.

Artikel 4.103aa

Onverminderd artikel 2.5, eerste, vierde en zesde lid, en artikel 2.6 is bij het geautomatiseerd weven, spinnen en breien en het verkleinen van textiel en producten van textiel, de emissieconcentratie van stofklasse S niet meer dan:

- a 5 milligram per normaal kubieke meter indien de massastroom van stofklasse S gelijk is aan of groter is dan 200 gram per uur;
- b 50 milligram per normaal kubieke meter indien de massastroom van stofklasse S kleiner is dan 200 gram per uur.

Toelichting artikel 4.103aa n.a.v. wijzigingsbesluit 2009/479 Bij bepaalde mechanische verwerkingen van textiel komt veel stof vrij. Het gaat om met name spin-, weef en brei-activiteiten in grootschalige geautomatiseerde (industriële) installaties. Daarom zijn specifiek voor deze activiteiten emissieconcentratie-eisen opgenomen. Niet is uitgesloten dat bij andere mechanische bewerkingen van textiel zodanig veel stof kan vrijkomen dat daarvoor ook voorschriften nodig zijn. Voor dergelijke omstandigheden kan het bevoegd gezag gebruik maken van de mogelijkheid tot het vaststellen van maatwerkvoorschriften op grond van de zorgplicht (artikel 2.1). De emissieconcentratie-eis voor totaal stof (S) is aangepast aan de nieuwe waarde in de NeR. Voor de normering en de wijze van formulering is aansluiting gezocht bij de bepalingen bij de mechanische bewerking van hout, kunststof en metaal. In de wijzigingsregeling waarmee de Activiteitenregeling is gewijzigd, zijn ten aanzien van het geautomatiseerd weven, spinnen en breien tevens concrete maatregelen opgenomen waarmee, bij juiste dimensionering, uitvoering en onderhoud aan de emissieconcentratie-eisen van dit artikel wordt voldaan (zie ook deze toelichting onder paragraaf 2.4 van het Activiteitenbesluit en de artikelsgewijze toelichting van de wijzigingsregeling).

Artikel 4.103b

Bij het geautomatiseerd weven, spinnen en breien en verkleinen van textiel en producten van textiel, worden ten behoeve van het voorkomen dan wel beperken van diffuse emissies en het doelmatig verspreiden van emissies naar de buitenlucht, de bij ministeriële regeling voorgeschreven maatregelen toegepast.

Artikel 4.103ba

Bij het verkleinen van textiel en producten van textiel wordt ten behoeve van het realiseren van een verwaarloosbaar bodemrisico voldaan aan de bij ministeriële regeling te stellen eisen.

§ 4.7a.4 Lassen van textiel

Algemene toelichting op paragraaf 4.7a.4 n.a.v. wijzigingsbesluit 2009/479 In deze paragraaf wordt het lassen van textiel geregeld. Het lassen van textiel gebeurt onder meer bij het vervaardigen van zeilen en tenten. Het hete lucht lassen van zeil geeft een rookontwikkeling. Uit indicatieve onderzoeken naar de aanwezigheid van chloor (HCL) en weekmakers (de belangrijkste stoffen die in de rook zullen voorkomen) is gebleken dat zoutzuur en gebruikte weekmakers in de emissie zijn terug te vinden, maar dat de emissie in omvang niet significant is bij zeilmakerijen. Zodra volcontinu gelast wordt met hete lucht zou na circa 500 uur lassen de vrijstellingsbepaling van Minimalisatieverplichte stoffen (MVP1) bereikt kunnen worden (0,15 gram/uur of 0,075 kg/jaar) als gebruikte weekmakers als zodanig in de NeR ingedeeld zouden zijn. Op dit moment zijn er echter nog geen weekmakers als zodanig ingedeeld (de strengste indeling is nu gO1 en gO2 waarbij het overschrijden van de vrijstellingsdrempel van 50 tot 250 kg/jaar niet

aannemelijk is). Het is niet ondenkbaar dat bepaalde weekmakers over enkele jaren (door REACH) wel een dergelijke indeling noodzakelijk maken (als ze binnen REACH een autorisatieplicht krijgen, of opgenomen worden op een kandidaatlijst daarvoor). Mochten dergelijke weekmakers echter in het kader van REACH onder een autorisatieplicht worden gebracht, dan zal de kunststofmakende industrie de weekmakers niet zonder restricties meer kunnen toepassen in zeil. Daarmee zal dan ook het probleem bij de eindgebruiker opgelost moeten zijn. Omdat er op dit moment geen reden is om aan te nemen dat de emissie conform de NeR bij dergelijke bedrijven relevant kan zijn, zijn geen emissieconcentratie-eisen opgenomen voor het lassen van zeil. Ten aanzien van emissiebeperking zijn geen maatregelen denkbaar bij eindgebruikers om emissies van weekmakers tegen te gaan. Wel zijn in de wijzigingsregeling, waarmee de Activiteitenregeling is gewijzigd, voorschriften opgenomen die ook voor het proefdraaien van motorvoertuigen (artikel 4.84) gelden, t.a.v. het voorkomen van overlast (artikel 4.103c)

Artikel 4.103bb

Deze paragraaf is van toepassing op het lassen van textiel.

Artikel 4.103c

Bij het lassen van textiel wordt ten behoeve van het doelmatig verspreiden van emissies naar de buitenlucht ten minste voldaan aan de bij ministeriële regeling te stellen eisen.

§ 4.7a.5 Lijmen, coaten of veredelen van textiel, leer of bont

Algemene toelichting op paragraaf 4.7a.5 n.a.v. wijzigingsbesluit 2009/479 Deze paragraaf regelt het lijmen en coaten van textiel. Bij het coaten en lijmen moet voorkomen worden dat verf- en lijndeeltjes en dergelijke die geëmitteerd worden tot overlast kunnen leiden. Daarom schrijft artikel 4.103d voor dat de emissie van vrijkomende deeltjes bij deze activiteiten, voldoet aan een emissieconcentratie-eis. In de wijzigingsregeling waarmee de Activiteitenregeling is gewijzigd, zijn ten aanzien van de lijm- en verfspuitactiviteiten tevens concrete maatregelen opgenomen waarmee, bij juiste dimensionering, uitvoering en onderhoud, aan de emissieconcentratie-eisen wordt voldaan (zie ook de toelichting onder paragraaf 2.4 van de Activiteitenregeling en de artikelsgewijze toelichting bij wijzigingsregeling, waarmee de Activiteitenregeling is gewijzigd).

Toelichting gewijzigd opschrift paragraaf 4.7a.5 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 Aan paragraaf 4.7a.5 is het veredelen van textiel, leer en bont en het lijmen en coaten van leer en bont toegevoegd.

Artikel 4.103ca

Deze paragraaf is van toepassing op het lijmen of coaten of veredelen van textiel, leer of bont.

Artikel 4.103d

Onverminderd artikel 2.5, eerste, vierde en zesde lid, en artikel 2.6 is bij het aanbrengen van coating of lijmlagen en het veredelen de emissieconcentratie van stofklasse S niet meer dan:

- a 5 milligram per normaal kubieke meter indien de massastroom van stofklasse S naar de lucht gelijk is aan of groter is dan 200 gram per uur; en
- b 50 milligram per normaal kubieke meter indien de massastroom van stofklasse S naar de lucht kleiner is dan 200 gram per uur.

Artikel 4.103da

1 Bij het in een vuilwaterriool lozen van afvalwater afkomstig van het veredelen van textiel wordt ten minste voldaan aan het tweede en derde lid.

2 Het te lozen afvalwater bevat geen stoffen die op grond van het BBT-informatiedocument Algemene BeoordelingsMethodiek 2016, aangewezen krachtens artikel 5.4, eerste lid, van het Besluit omgevingsrecht, worden aangemerkt als stoffen waarvoor een saneringsinspanning Z of A geldt.

Toelichting artikel 4.103da, tweede lid n.a.v. wijzigingsbesluit 2016/425 Deze onderdelen voorzien in de correctie van verwijzingen in artikelen 3.138, tweede lid, 3.139, tweede lid, 4.92, 4.94b, vierde lid, 4.94dc, vierde lid, 4.94dh, tweede lid, en 4.103da, tweede lid, naar een verouderd BBT-informatiedocument. Dit BBT-informatiedocument over het beoordelen van stoffen en preparaten voor de uitvoering van het emissiebeleid water is geactualiseerd en van naam veranderd. Dit is nu het document Algemene BeoordelingsMethodiek 2016. Dit document is per 1 juli 2016 aangewezen als BBT-informatiedocument onder het Besluit omgevingsrecht (Stcrt. 2016, 14782).

Toelichting artikel 3.138 tweede lid onderdeel a, artikel 3.139 tweede lid, artikel 4.92, artikel 4.94b vierde lid, artikel 4.94dc vierde lid, artikel 4.94dh tweede lid en artikel 4.103da tweede lid n.a.v. wijzigingsbesluit 2019/194 In paragraaf 3.6.3 (Industrieel vervaardigen of bewerken van voedingsmiddelen of dranken) en afdeling 4.7 (Activiteiten met betrekking tot grafische processen) werd nog verwezen naar saneringsinspanning A bij de Algemene BeoordelingsMethodiek 2016. In het betreffende BBT-informatiedocument is dit sinds enkele jaren gewijzigd in saneringsinspanning Z of A. De artikelen in het Activiteitenbesluit zijn nu dienovereenkomstig gewijzigd.

3 Het te lozen afvalwater kan op een doelmatige wijze worden bemonsterd.

Artikel 4.103e

1 Degene die de inrichting drijft, neemt bij het lijmen of coaten of veredelen van textiel, leer of bont de bij ministeriële regeling voorgeschreven emissiereducerende maatregelen met betrekking tot vluchtige organische stoffen tenzij deze niet kosteneffectief of technisch uitvoerbaar zijn.

Toelichting artikel 4.103e eerste lid n.a.v. wijzigingsbesluit 2009/479 Het eerste lid voorziet in een basis voor concrete maatregelen waarmee invulling gegeven moet worden aan artikel 4.103e. Hierbij moet gedacht worden aan maatregelen die in het kader van het Project KWS 2000 (zoals opgenomen in paragraaf 3.4 van de NeR) uitgevoerd hadden moeten worden, en maatregelen die zijn opgenomen in Handboeken milieumaatregelen van de betreffende bedrijfstakken. Het gaat om maatregelen zoals het toepassen van producten met zo weinig mogelijk VOS, het gebruiken van applicatiemethoden met een zo laag mogelijke VOS emissie en het treffen van maatregelen op het gebied van de bedrijfsvoering.

2 Het eerste lid is niet van toepassing indien het totaal verbruik van vluchtige organische stoffen bij de in het eerste lid genoemde activiteiten minder bedraagt dan 1.000 kilogram per jaar.

3 Indien de drempelwaarden, genoemd in tabel 2.28a worden overschreden, zijn het eerste en tweede lid niet van toepassing en is afdeling 2.11 van toepassing.

Toelichting artikel 4.103e n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 Voor het lozen van afvalwater bij textielveredeling is een stoffenbeoordeling nodig. Stoffen met een saneringsinspanning A mogen niet worden geloosd. De meest eenvoudige manier om dat te bereiken is door deze stoffen niet te gebruiken. Dit is geregeld in artikel 4.103da, tweede lid. Hiervoor wordt verwezen naar het BBT-informatiedocument over het beoordelen van stoffen en preparaten voor de uitvoering van het emissiebeleid water, aangewezen krachtens artikel 5.4, tweede lid, van het Bor.

Toelichting artikelen 4.24, 4.30, 4.55, 4.94a, 4.94e en 4.103e n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 De artikelen 4.24, 4.30, 4.55, 4.94a, 4.94e en 4.103e zijn zodanig aangepast dat de verplichting om een oplosmiddelenboekhouding te voeren waarin het verbruik van

vluchtige organische stoffen van minder dan 1.000 kilogram per kilogram per jaar wordt geregistreerd, is vervallen. Men moet het verbruik overigens nog wel steeds bijhouden. Dat gebeurt vaak op een in- en verkoop balans. Het tonen daarvan kan in het kader van de handhaving worden gevraagd. Immers, indien men meer dan 1.000 kilogram per jaar verbruikt, dient men emissiereducerende maatregelen te treffen. Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar paragraaf 3.4 van het algemeen deel.

Artikel 4.103f

Bij het reinigen, lijmen of coaten of veredelen van textiel, leer of bont worden ten behoeve van:

- a het voorkomen dan wel beperken van diffuse emissies;
- b het voorkomen dan wel beperken van geurhinder;
- c het realiseren van een verwaarloosbaar bodemrisico, of
- d het beperken van het lozen van hulpstoffen,
de bij ministeriële regeling voorgeschreven maatregelen toegepast.

Toelichting artikel 4.103f, onderdeel d n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 In artikel 4.103f, onderdeel d, (nieuw) is een basis opgenomen om ten behoeve van het beperken van het lozen van hulpstoffen bij ministeriële regeling regels te stellen. Bij het veredelen van textiel, bedoeld om de kwaliteit van textiel te vergroten en aan het textiel bepaalde eigenschappen te geven, worden hulpstoffen gebruikt. Het is belangrijk dat die hulpstoffen worden beoordeeld op het belastend zijn voor het milieu en dat lozing van deze hulpstoffen zoveel mogelijk wordt beperkt. In de Activiteitenregeling zijn hieraan voorschriften gesteld.

Afdeling 4.8 Overige activiteiten

§ 4.8.1 Inwendig reinigen of ontsmetten van transportmiddelen

Algemene toelichting paragraaf 4.8.1 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441 Deze paragraaf betreft het inwendig reinigen of ontsmetten van tanks, tankwagens, vrachtwagens en andere transportmiddelen. Het Activiteitenbesluit zoals dat luidde onmiddellijk voorafgaand aan de inwerkingtreding van dit wijzigingsbesluit kende voorschriften voor het inwendig reinigen van tanks en tankwagens en voor het inwendig reinigen en ontsmetten van vrachtwagens en andere transportmiddelen waarin vlees onverpakt werd vervoerd. Beide aspecten zijn ongewijzigd gebleven, maar zijn in verband met het regelen van agrarische activiteiten aangevuld met voorschriften voor het inwendig reinigen of ontsmetten van vrachtwagens en trailers waarin dieren zijn vervoerd en met voorschriften voor het inwendig reinigen of ontsmetten van tanks en tanks van werktuigen, waarmee gewasbeschermingsmiddelen of meststoffen ten behoeve van agrarische activiteiten zijn toegepast. Het voormalige Besluit landbouw milieubeheer kende geen aparte voorschriften voor het inwendig reinigen van werktuigen waarmee gewasbeschermingsmiddelen werden toegepast. Volstaan werd met de eisen dat het wassen van werktuigen of transportmiddelen waarin gewasbeschermingsmiddelen of biociden waren vervoerd of verspreid, moest plaatsvinden boven een vloeiستofdichte vloer of voorziening. Ook gold het verbod om te lozen in een vuilwaterriool. Het afvalwater moest worden afgevoerd naar een vloeiستofdichte opvangvoorziening. Het verbod om te lozen in een vuilwaterriool gold ook voor het lozen van met meststoffen verontreinigd afvalwater. Dit bekende dat het afvalwater afkomstig van het reinigen van bijvoorbeeld mesttanks moest worden opgevangen in de mestkelder of moest worden verspreid. Ook het Besluit glastuinbouw en het Lozingenbesluit open teelt en veehouderij kenden geen specifieke voorschriften voor het inwendig reinigen en volstonden met een algemeen lozingsverbod.

Artikel 4.103g

Deze paragraaf is van toepassing op het inwendig reinigen of ontsmetten van:

- a tanks,
- b tankwagens,
- c vrachtwagens,
- d andere transportmiddelen, of
- e werktuigen, waarmee gewasbeschermingsmiddelen of meststoffen zijn toegepast.

Toelichting artikel 4.103g, onderdeel e n.a.v. wijzigingsbesluit 2014/20 Bij de activiteit «het reinigen van werktuigen, waarmee gewasbeschermingsmiddelen of meststoffen zijn toegepast» was abusievelijk in artikel 4.103g, onderdeel e, «voor agrarische activiteiten» toegevoegd. In verreweg de meeste gevallen zal deze activiteit voor agrarische activiteiten plaatsvinden. Het kan echter ook bij andere activiteiten voorkomen en er is geen reden deze voorschriften daarop niet van toepassing te laten zijn.

Toelichting artikel 4.103g n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441 Dit artikel bepaalt dat deze paragraaf alleen van toepassing is op het inwendig reinigen of ontsmetten van tanks, tankwagens, vrachtwagens, andere transportmiddelen en werktuigen waarmee gewasbeschermingsmiddelen of meststoffen voor agrarische activiteiten zijn toegepast. Het uitwendig reinigen of wassen is elders in dit wijzigingsbesluit geregeld. In vergelijking met het Activiteitenbesluit zoals dat luidde voor deze wijziging is de reikwijdte van deze paragraaf uitgebreid met het inwendig reinigen of ontsmetten dat plaatsvindt vanwege agrarische activiteiten zoals het reinigen of ontsmetten van laadruimten van vrachtwagens waarin dieren zijn vervoerd en het inwendig reinigen of ontsmetten van werktuigen waarin gewasbeschermingsmiddelen zijn toegepast.

Artikel 4.103h

Bij het in een inrichting inwendig reinigen of ontsmetten van vrachtwagens of andere transportmiddelen wordt, ten behoeve van het realiseren van een verwaarloosbaar bodemrisico, voldaan aan de bij ministeriële regeling gestelde eisen.

Toelichting artikel 4.103h n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441 Artikel 4.103h biedt de grondslag om bij ministeriële regeling bodembeschermende voorzieningen voor te schrijven. Uitgangspunt is dat het inwendig reinigen of ontsmetten van tanks,

tankwagens, laadruimten van vrachtwagens en werktuigen alsmede het inwendig reinigen of ontsmetten van motorvoertuigen of werktuigen in een inrichting plaatsvindt boven een vloestofdichte vloer of verharding. Dit was al in de ministeriële regeling vastgelegd. Dit artikel komt overeen met artikel 4.104b Activiteitenbesluit zoals dat luidde direct voorafgaand aan de inwerkingtreding van dit wijzigingsbesluit.

Artikel 4.104

- 1 Bij het inwendig reinigen of ontsmetten van tanks of tankwagens wordt het in het afvalwater geraken van het daarin vervoerde product zo veel mogelijk voorkomen.
- 2 Indien in de inrichting afvalwater ontstaat met een soortgelijke samenstelling, afkomstig van een andere activiteit, als het afvalwater dat ontstaat bij het inwendig reinigen of ontsmetten van tanks of tankwagens, is het toegestaan laatstgenoemd afvalwater te lozen op dezelfde wijze als het afvalwater van soortgelijke samenstelling mits het afvalwater van soortgelijke samenstelling door een zuiveringsvoorziening wordt geleid, die is gedimensioneerd op de totale afvalwaterstroom.
- 3 Het te lozen afvalwater kan op een doelmatige wijze worden bemonsterd.

Toelichting artikel 4.104 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441 Dit artikel komt overeen met artikel 4.104 van het Activiteitenbesluit zoals dat luidde onmiddellijk voorafgaand aan de inwerkingtreding van dit wijzigingsbesluit. Het inwendig reinigen of ontsmetten van tanks en tankwagens is, binnen de reikwijdte van dit wijzigingsbesluit, uitsluitend toegestaan bij inrichtingen waar de tank(wagen)s worden geladen of gelost. Bij deze inrichtingen vinden dus reeds handelingen met te laden en lossen producten plaats, waardoor er ook afvalwater ontstaat dat is verontreinigd met deze producten, bijvoorbeeld als gevolg van reinigingsactiviteiten. Indien relevant, namelijk in het geval het milieurelevante stoffen betreft, zijn in dit wijzigingsbesluit voorschriften opgenomen met betrekking tot het lozen van dit afvalwater. Daar waar dit niet expliciet is bepaald is de zorgplicht (artikel 2.1) van toepassing en kan op basis daarvan een maatwerkvoorschrift opgelegd worden. Het afvalwater dat ontstaat bij het inwendig reinigen of ontsmetten van de tanks en tankwagens kan bij dat reeds aanwezige afvalwater van soortgelijke samenstelling gevoegd worden en via hetzelfde traject gezuiverd en geloosd worden. De eventuele zuiveringsvoorzieningen voor dit afvalwater dienen wel zodanig gedimensioneerd te worden dat dit extra afvalwater daar ook adequaat gezuiverd kan worden. Veelal kan het eerste spoelwater van de tanks en tankwagens, dat in feite bestaat uit met water verdund product, toegevoegd worden aan deze productstroom binnen de inrichting. Bijvoorbeeld als het gaat om producten die in geconcentreerde vorm worden aangeleverd en verdund worden toegepast. Het spoelwater kan dan dienen als verdunningswater, waarmee dan voorkomen wordt dat waardevol product geloosd wordt. Het daaropvolgende reinigingswater zal vervolgens weinig product meer bevatten, maar mogelijk wel reinigingsmiddelen. Hiervoor dienen vanzelfsprekend niet-schadelijke stoffen te worden gebruikt, zo nodig nader te regelen met maatwerk op grond van de zorgplicht. Deze mogelijkheid tot het reinigen van eigen tanks en tankwagens bestond reeds in het voormalige Besluit opslag- en transportbedrijven milieubeheer.

Artikel 4.104a

- 1 Bij het in het vuilwaterriool lozen van afvalwater afkomstig van het inwendig reinigen of ontsmetten van vrachtwagens of andere transportmiddelen waarin vlees onverpakt is vervoerd, wordt ten minste voldaan aan het tweede en derde lid.
- 2 Het afvalwater afkomstig van het inwendig reinigen of ontsmetten van vrachtwagens of andere transportmiddelen waarin vlees onverpakt is vervoerd, wordt voor vermenging met ander niet vethoudend afvalwater, geleid door een vetafscheider en slibvangput die voldoen aan en worden gebruikt conform NEN-EN 1825-1 en 2. In afwijking van NEN-EN 1825-1 en 2 kan met een lagere frequentie van het legen en reinigen dan daarin vermeld worden volstaan, indien een lagere frequentie geen nadelige gevolgen heeft voor het doelmatig functioneren van de afscheider.
- 3 Het bevoegd gezag kan bij maatwerkvoorschrift het tweede lid niet van toepassing verklaren en het lozen zonder een vetafscheider en slibvangput toestaan indien, gelet op het gehalte aan vet en onopgeloste stoffen in het te lozen afvalwater in combinatie met de hoeveelheid te lozen afvalwater, het lozen geen nadelige gevolgen heeft voor de doelmatige werking van de voorzieningen voor het beheer van afvalwater. Artikel 2.2, vierde lid, is van overeenkomstige toepassing.
- 4 Het tweede lid is niet van toepassing op een slibvangput en een vetafscheider die zijn geplaatst binnen een inrichting voorafgaand aan het tijdstip waarop die leden op die inrichting van toepassing werden.
- 5 Het tweede lid is eveneens niet van toepassing op een flocculatieafscheider die binnen een inrichting is geplaatst voorafgaand aan het tijdstip waarop dat artikel op de inrichting van toepassing werd.

Toelichting artikel 4.104a n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441 Dit artikel komt overeen met artikel 4.104a van het Activiteitenbesluit zoals dat luidde onmiddellijk voorafgaand aan de inwerkingtreding van dit wijzigingsbesluit. Op grond van het Warenwetbesluit hygiëne van levensmiddelen, is het verplicht vrachtwagens en andere transportmiddelen waarin vlees onverpakt wordt vervoerd schoon te maken en te desinfecteren voordat deze opnieuw gebruikt worden. Het gaat dan in principe om karkassen, karkasdelen en technische delen. Die reiniging kan plaatsvinden bij het slachthuis, maar ook bij de uitsnijderij. Het afvalwater van het schoonmaken van deze vrachtwagens bevat vet, vocht en vleesresten, en moet dan ook door een vetafscheider worden geleid. Nieuwe afscheiders moeten voldoen aan de nieuwe norm voor vetafschers (NEN-EN 1825-1 en 2). Afscheiders die al waren geplaatst en die voldoen aan de oude norm (NEN 7087) behoeven niet te worden vervangen. Dit is geregeld in het overgangsrecht. Het bevoegd gezag kan op grond van het derde lid de drijver van een inrichting toestemming geven te lozen zonder afscheider. Dit zou bijvoorbeeld aan de orde kunnen zijn als er maar heel weinig vrachtwagens gereinigd worden. Wel zal in die gevallen minimaal een zeef aanwezig moeten zijn

of andere manier van verwijdering van grove bestanddelen moeten plaatsvinden.

Artikel 4.104b

- 1 Bij het lozen van afvalwater, afkomstig van het inwendig reinigen of ontsmetten van vrachtwagens of andere transportmiddelen waarin dieren zijn vervoerd, wordt ten minste voldaan aan het tweede en derde lid.
- 2 Het lozen, bedoeld in het eerste lid, in een vuilwaterriool bevat in enig steekmonster ten hoogste 300 milligram onopgeloste stoffen per liter.
- 3 Het lozen, bedoeld in het eerste lid, op of in de bodem is toegestaan indien het afvalwater gelijkmatig wordt verspreid over de onverharde bodem.

Toelichting artikel 4.104b n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441 Dit artikel is gericht op het lozen afvalwater dat ontstaat bij het reinigen of ontsmetten van vrachtwagens en trailers waarin dieren zijn vervoerd. Deze activiteit komt bij veel veehouderijen voor omdat het ontsmetten een verplichting is vanuit de preventie en bestrijding van besmettelijke dierziekten. Op grond van de Regeling preventie, bestrijding en monitoring van besmettelijke dierziekten en zoönosen en TSE's (Bovine spongiforme encefalopathie, scrapie en andere overdraagbare spongiforme encefalopathieën) moeten bedrijven waar tien of meer evenhoevigen worden gehouden beschikken over een eenvoudige reinigings- en ontsmettingsplaats. Uitgangspunt is dat het lozen van dit afvalwater in een vuilwaterriool is toegestaan, indien wordt voldaan aan de eis dat het afvalwater in enig steekmonster ten hoogste 300 milligram onopgeloste stoffen per liter bevat. Dit betekent dat er in beperkte mate meststoffen op het vuilwaterriool mogen worden geloosd. Verder is lozen van het afvalwater op of in de bodem toegestaan indien het gelijkmatig wordt verspreid over het land.

Artikel 4.104c

- 1 Bij het lozen van afvalwater afkomstig van het inwendig reinigen van werktuigen, waarmee gewasbeschermingsmiddelen of meststoffen zijn toegepast, wordt ten minste voldaan aan het tweede en derde lid.
- 2 Bij het lozen in een vuilwaterriool wordt het afvalwater afkomstig van het inwendig reinigen van werktuigen waarin gewasbeschermingsmiddelen zijn toegepast geleid door een zuiveringsvoorziening waarmee ten minste 95% van de gewasbeschermingsmiddelen wordt verwijderd.
- 3 Het lozen op of in de bodem is toegestaan, indien:
 - a het afvalwater gelijkmatig wordt verspreid over de onverharde bodem waarop de gewasbeschermingsmiddelen of meststoffen zijn toegepast, of
 - b het afvalwater wordt geleid door een zuiveringsvoorziening waarmee ten minste 95% van de gewasbeschermingsmiddelen wordt verwijderd en wordt verspreid over een onverharde bodem.

Toelichting artikel 4.104c n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441 Dit artikel regelt het lozen van afvalwater dat ontstaat bij het inwendig reinigen of ontsmetten van werktuigen waarin gewasbeschermingsmiddelen of meststoffen zijn toegepast. Uitgangspunt hierbij is dat het lozen van dit afvalwater in een vuilwaterriool slechts is toegestaan als de gewasbeschermingsmiddelen met behulp van een zuiveringsvoorziening uit het afvalwater zijn verwijderd. In de ministeriële regeling zijn eisen opgenomen waaraan deze zuiveringsvoorziening moet voldoen. Nadat de gewasbeschermingsmiddelen met die zuiveringsvoorziening uit het afvalwater zijn verwijderd mag dit afvalwater op grond van het derde lid, onderdeel b, ook worden geloosd op of in de bodem, zoals dat ook is toegestaan bij het afvalwater ten gevolge van uitwendig reinigen zoals is geregeld in artikel 3.24. Uiteraard laat dit onverlet dat vrijkomend afvalwater kan worden hergebruikt in de inrichting. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan het gebruik van spoelwater dat resteert na het inwendig reinigen of ontsmetten van spuitwerktuigen. Dit afvalwater kan vaak zonder problemen worden benut bij het aanmaken van gewasbeschermingsmiddelen. Lozen op of in de bodem is ook toegestaan zonder zuiveringsvoorziening, indien het afvalwater gelijkmatig wordt verspreid over het land waarop de gewasbeschermingsmiddelen of bladmeststoffen zijn toegepast. Indien er alleen sprake is van afvalwater met meststoffen is op het verspreiden de Meststoffenregelgeving van toepassing.

Toelichting artikel 4.104c n.a.v. wijzigingsbesluit 2014/20 In artikel 4.104c, eerste en tweede lid, was abusievelijk naast «wassen» ook «ontsmetten» opgenomen. Bij werktuigen waarmee gewasbeschermingsmiddelen worden toegepast, is ontsmetten echter niet aan de orde. Om puntbelasting van de bodem te voorkomen wordt bij lozen op of in de bodem het afvalwater gelijkmatig verspreid over een onverharde bodem. In de voorgaande redactie was deze toevoeging abusievelijk niet meegenomen. Deze omissies zijn hiermee hersteld. In tegenstelling tot bij het uitwendig reinigen van werktuigen waarmee gewasbeschermingsmiddelen zijn toegepast is bij het inwendig reinigen geen olie in het afvalwater te verwachten en worden daaraan geen eisen aangesteld. Op grond van de zorgplicht van artikel 2.1 gelden hier echter in beginsel dezelfde eisen als in artikel 3.23d, derde lid, ten aanzien van olie in het te lozen afvalwater voor het uitwendig wassen.

Toelichting artikel 4.104c, tweede en derde lid onder b, n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 In dit artikel is de verwijzing naar de verplichte maatregel in de Activiteitenregeling vervangen door het doelvoorschrift dat ten minste 95% van de gewasbeschermingsmiddelen wordt verwijderd. De maatregel staat nog steeds in de regeling maar nu als erkende maatregel. Eenzelfde voorschrift is opgenomen in de artikel 3.23d, tweede lid en artikel 3.105. In de Activiteitenregeling is een erkende maatregel opgenomen. Aan het zuiveringsrendement wordt in ieder geval voldaan als de zuiveringsvoorziening voldoet aan de eisen die zijn gesteld in de ministeriële regeling.

Artikel 4.104d

Bij het in het vuilwaterriool lozen van afvalwater afkomstig van het inwendig reinigen of ontsmetten van veegwagens of vuilniswagens, geldt ten minste dat het afvalwater in enig steekmonster niet meer dan 300

milligram onopgeloste stoffen per liter bevat.

Toelichting artikel 4.104d n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441 Dit artikel komt grotendeels overeen met het voormalige artikel 4.104c en is inhoudelijk ongewijzigd gebleven.

Artikel 4.104e

- 1 Het lozen van afvalwater afkomstig van het inwendig reinigen van een transportmiddel waarin betonmortel is vervoerd is uitsluitend toegestaan indien daarbij ten minste wordt voldaan aan de eisen, gesteld bij en krachtens het tweede tot en met vijfde lid.
- 2 Bij het lozen in een aangewezen oppervlaktewaterlichaam of in een voorziening voor de inzameling en het transport van afvalwater, niet zijnde een vuilwaterriool, bedraagt:
 - a het gehalte aan onopgeloste stoffen in enig steekmonster niet meer dan 100 milligram per liter, en
 - b het gehalte aan chemisch zuurstofverbruik in enig steekmonster niet meer dan 200 milligram per liter.
- 3 Bij het lozen in een vuilwaterriool bedraagt het gehalte aan onopgeloste stoffen niet meer dan 300 milligram per liter.
- 4 In afwijking van het tweede lid kan het bevoegd gezag in het belang van de bescherming van het milieu bij maatwerkvoorschrift voor onopgeloste stoffen lagere gehalten vaststellen.
- 5 Het te lozen afvalwater kan op een doelmatige wijze worden bemonsterd.

Toelichting artikel 4.104e n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558 Dit artikel is van toepassing op het inwendig reinigen van een transportmiddel waarin betonmortel is vervoerd. Het gaat enkel om het inwendig reinigen van transportmiddelen, waarbij het voornamelijk zal gaan om het inwendig reinigen van truckmixers. Paragraaf 3.3.2 van het Activiteitenbesluit is van toepassing op het (uitwendig) afspoelen of wassen van transportmiddelen. In het eerste lid is bepaald dat spoelwater zoveel als redelijkerwijs mogelijk dient te worden hergebruikt. Gebruikt spoelwater kan (na behandeling in een bezinkbak) onder meer worden ingezet in het mengproces. In het tweede lid is bepaald dat het lozen van afvalwater in een aangewezen oppervlaktewaterlichaam of in een voorziening voor de inzameling en het transport van afvalwater, niet zijnde een vuilwaterriool (hemelwaterstelsel), is toegestaan indien aan de voorwaarden uit het tweede lid wordt voldaan. Voor onopgeloste stoffen is een eis van 100 mg/l opgenomen. Als maatregel om deze eis te behalen kan het afvalwater door een bezinkvoorziening geleid worden die voldoende is gedimensioneerd. Voor het chemisch zuurstofverbruik (CZV) is een norm van 200 mg/l opgenomen. Het lozen van afvalwater afkomstig van het inwendig reinigen van transportmiddelen valt alleen onder de algemene regels als de lozing plaatsvindt op een aangewezen oppervlaktewaterlichaam. De aangewezen oppervlaktewaterlichamen zijn opgesomd in bijlage 2 bij de regeling. Voor lozingen op oppervlaktewaterlichamen die niet zijn aangewezen blijft de vergunningplicht voor lozen op grond van de Waterwet in stand. Afvalwater, afkomstig van het spoelen van met beton verontreinigde installatieonderdelen, kan een hoge pH-waarde hebben. Voor relatief kleine stagnante oppervlaktewaterlichamen kan een hoge zuurgraad een probleem vormen. Aangezien alleen lozingen op aangewezen oppervlaktewaterlichamen onder de werking van dit besluit vallen, zal de zuurgraad niet of slechts in specifieke situaties een probleem vormen. In deze specifieke situaties heeft het bevoegd gezag de bevoegdheid om door middel van een maatwerkvoorschrift op basis van de zorgplicht (artikel 2.1, derde lid, van het Activiteitenbesluit) voorschriften aan de zuurgraad te verbinden. Ingevolge het derde lid geldt als voorwaarde bij lozingen in het vuilwaterriool, dat het gehalte aan onopgeloste stoffen niet hoger mag zijn dan 300 milligram per liter.

Toelichting artikel 4.104e n.a.v. wijzigingsbesluit 2014/20 Met de wijziging bij besluit van 31 oktober 2012 (Stb. 2012, 558) waren de onderdelen a en b van artikel 4.104e, tweede lid, abusievelijk niet cumulatief geformuleerd. Er moet echter zowel worden voldaan aan het maximum gehalte aan opgeloste stoffen als aan het maximum gehalte aan chemisch zuurstofverbruik. Met diezelfde wijziging is in artikel 4.104e, vierde lid, per abuis naar het derde lid in plaats van naar het tweede lid verwezen. Het vierde lid ziet evenwel niet op het lozen op het vuilwaterriool, maar op het lozen op een oppervlaktewaterlichaam. Met dit onderdeel zijn deze omissies hersteld.

§ 4.8.2 Vervallen per 01-01-2013 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558

Toelichting vervallen paragraaf 4.8.2 tot en met 4.8.5b n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558 In deze onderdelen vervallen paragrafen die zijn overgeheveld naar hoofdstuk 3. Zie hiervoor allereerst het algemene deel van de toelichting onder het kopje vereenvoudigingen.

§ 4.8.3 Vervallen per 01-01-2013 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558

Toelichting vervallen paragraaf 4.8.2 tot en met 4.8.5b n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558 In deze onderdelen vervallen paragrafen die zijn overgeheveld naar hoofdstuk 3. Zie hiervoor allereerst het algemene deel van de toelichting onder het kopje vereenvoudigingen.

§ 4.8.4 Vervallen per 01-01-2013 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558

Toelichting vervallen paragraaf 4.8.2 tot en met 4.8.5b n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558 In deze onderdelen vervallen paragrafen die zijn overgeheveld naar hoofdstuk 3. Zie hiervoor allereerst het algemene deel van de toelichting onder het kopje vereenvoudigingen.

§ 4.8.5 Vervallen per 01-01-2013 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558

Toelichting vervallen paragraaf 4.8.2 tot en met 4.8.5b n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558 In deze onderdelen vervallen paragrafen

die zijn overgeheveld naar hoofdstuk 3. Zie hiervoor allereerst het algemene deel van de toelichting onder het kopje vereenvoudigingen.

§ 4.8.5a Vervallen per 01-01-2013 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558

Toelichting vervallen paragraaf 4.8.2 tot en met 4.8.5b n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558 In deze onderdelen vervallen paragrafen die zijn overgeheveld naar hoofdstuk 3. Zie hiervoor allereerst het algemene deel van de toelichting onder het kopje vereenvoudigingen.

§ 4.8.5b Vervallen per 01-01-2013 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558

Toelichting vervallen paragraaf 4.8.2 tot en met 4.8.5b n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558 In deze onderdelen vervallen paragrafen die zijn overgeheveld naar hoofdstuk 3. Zie hiervoor allereerst het algemene deel van de toelichting onder het kopje vereenvoudigingen.

§ 4.8.6 In werking hebben van een acculader

Artikel 4.113c

Deze paragraaf is van toepassing op het in werking hebben van een acculader.

Artikel 4.114

Bij het opladen van accu's die vloeibare bodembedreigende stoffen bevatten wordt ten behoeve van het realiseren van een verwaarloosbaar bodemrisico, voldaan aan de bij ministeriële regeling te stellen eisen. *Toelichting artikel 4.114 n.a.v. wijzigingsbesluit 2009/479 Het begrip "acculader" is breed en heeft betrekking op allerlei opladers. Het bodemvoorschrift in de Activiteitenregeling dient echter enkel van toepassing te zijn op het opladen van "natte" accu's. Dat wordt met dit onderdeel duidelijk gemaakt.*

§ 4.8.7 Vervallen per 01-01-2013 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558

§ 4.8.8 Vervallen per 01-01-2013 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558

§ 4.8.9 In werking hebben van een crematorium of het in gebruik hebben van een strooiveld

Algemene toelichting op paragraaf 4.8.9 n.a.v. wijzigingsbesluit 2009/479 In paragraaf 4.8.9 zijn specifieke voorschriften opgenomen voor humane crematoria. De voorschriften richten zich op het in werking hebben van een crematieoven en het in gebruik hebben van een strooiveld. Voor wat betreft de aspecten afvalwater, afvalstoffen, opslag van gevaarlijke stoffen, bereiden van voedingsmiddelen, energiebesparing, geluid en dergelijke zijn geen bijzondere bepalingen nodig voor crematoria en strooiveldjes. Hiervoor zijn de bestaande bepalingen uit het Activiteitenbesluit en de activiteitenregeling voldoende adequaat. Voor zaken als parkeren en dergelijke is er verder nog gemeentelijk parkeer- en RO-beleid, de Wegen- en verkeerswetgeving en de Algemene plaatselijke verordening om eventuele knelpunten te voorkomen, te beperken of op te heffen. Ten aanzien van het voorkomen van lucht- en bodemverontreiniging zijn wel specifieke voorschriften opgenomen. Het wettelijk kader voor crematoria en crematieprocessen bestaat naast de Wet milieubeheer onder andere uit:

- de Wet op de lijkbezorging;
- het Besluit op de lijkbezorging 2002;
- het Lijkhulselbesluit 1998;
- OSPAR Recommendation 2003/4 on Controlling the Dispersal of Mercury from Crematoria, rapport »Mercury emissions from crematoria and their control in the OSPAR Convention Area«, OSPAR Commission, 2003;
- de Europese afvalstoffenlijst EURAL, beschikking nr. 2000/532/EEG van 6 september 2000 (PbEG L226), zoals deze laatstelijk is gewijzigd met beschikking nr. 2001/573/EEG van 28 juli 2001 (PbEG L203);
- Besluit inzamelen afvalstoffen

Een praktische uitwerking van deze wetten en regelgeving is gegeven in de inspectierichtlijn »Lijkbezorging« (herziene 3e druk, 1999). De bijzondere regeling F3 Crematoria van de Nederlandse emissierichtlijn (NeR) is daarnaast te beschouwen als een nadere uitwerking van de inspectierichtlijn voor het aspect luchtverontreiniging. De eisen uit deze bijzondere regeling zijn gebaseerd op de resultaten van een aantal studies:

- «Massabalans en emissies van in Nederland toegepaste crematieprocessen», TNO, februari 1996
- «Oriëntatie op de mogelijkheden van NO_x-emissievermindering bij crematieprocessen», TNO, oktober 1996
- «Onderzoek naar kwikemissies van crematoria en beschikbare reinigingstechnieken», Tauw, mei 1997.

De inspectierichtlijn en de bijzondere regeling zijn voorafgaande aan de inwerkingtreding van dit wijzigingsbesluit ten aanzien van crematoria voor wat betreft het voorkomen van bodem- en luchtverontreiniging, de belangrijkste basis geweest voor het opstellen van vergunningvoorschriften in het kader van de Wet milieubeheer. Daarom zijn de voorschriften in dit wijzigingsbesluit en de wijzigingsregeling ten aanzien van de aspecten bodem en lucht hierop afgestemd.

Artikel 4.116

Deze paragraaf is van toepassing op het in werking hebben van een crematorium of het in gebruik hebben van een strooiveld.

Artikel 4.117

Het is verboden in een crematieoven kisten te verbranden die met lood of zink bekleed zijn. Metalen en kunststof handvatten en andere versierselen van kunststof of metaal worden voor invoer van de kist verwijderd.

Toelichting artikel 4.117 n.a.v. wijzigingsbesluit 2009/479 Dit artikel voorkomt dat er onnodige emissies naar de lucht plaatsvinden ten gevolge van materialen die aan kisten verbonden kunnen zijn.

Artikel 4.118

Bij het in werking hebben van een crematieoven worden ten behoeve van:

- a het zo volledig mogelijk verbranden van rookgassen, en
- b het zo veel mogelijk beperken van het ontstaan van stikstofdioxiden, de bij ministeriële regeling voorgeschreven maatregelen toegepast.

Toelichting artikel 4.118 n.a.v. wijzigingsbesluit 2009/479 Voor het voorkomen en beperken van eventuele overige emissies wordt in dit wijzigingsbesluit, overeenkomstig de bijzondere regeling F3 van de NeR, voorgeschreven dat de rookgassen zo volledig mogelijk moeten worden verbrand en dat het ontstaan van stikstofdioxiden zoveel mogelijk moet worden voorkomen. Om dit doel te bereiken, is in de wijzigingsregeling, waarmee de Activiteitenregeling is gewijzigd, een aantal technische maatregelen opgenomen die in dit kader getroffen moeten worden. Omdat in de praktijk stof- en geuroverlast vrijwel niet voorkomen bij crematieovens die op grond van de wijzigingsregeling moeten zijn voorzien van een naverbrandingsruimte en kwikfilter, zijn ten aanzien van deze aspecten geen nadere voorschriften opgenomen. Bij onverhoopte overlast kan het bevoegd gezag op basis van de zorgplicht (artikel 2.1) specifieke maatwerkvoorschriften opleggen.

Artikel 4.118a

Onverminderd de artikelen 2.5, eerste, vierde en zesde lid, en 2.6 is bij het in werking hebben van een crematieoven voor dieren de emissieconcentratie van stofklasse S ten hoogste:

- a 5 milligram per normaal kubieke meter, indien de massastroom van stofklasse S gelijk is aan of groter is dan 200 gram per uur, en
- b 50 milligram per normaal kubieke meter indien de massastroom van stofklasse S kleiner is dan 200 gram per uur.

Toelichting artikel 4.118a en artikel 4.119 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 Met het nieuwe artikel 4.118a en de wijziging van artikel 4.119 wordt enerzijds aan dierencrematoria specifiek een eis aan stofemissies gesteld en anderzijds aan humane crematoria specifiek een eis aan kwikemissies. De eis voor kwikemissies (artikel 4.119) gold al voor de humane crematoria. Bij een crematorium voor mensen kan kwik vrijkomen uit de vullingen van tanden en kiezen. Bij dierkadavers is dit niet aan de orde. Om te kunnen voldoen aan de eis voor kwikemissies zijn humane crematoria voorzien van dure technieken waarmee ook veel stof wordt verwijderd. Daarom was er geen reden om een specifieke stofeis te stellen aan humane crematoria. Voor dierencrematoria is in artikel 4.118a een eis voor stofemissies opgenomen. Een crematieoven voor dieren zal meestal de massastroom niet overschrijden, zodat vooral de stofeis van 50 mg per normaal kubieke meter relevant is. Een moderne, goed gedimensioneerde en goed onderhouden oven kan voldoen aan deze stofeis.

Artikel 4.119

Onverminderd artikel 2.5, eerste, vierde en zesde lid, en artikel 2.6 is bij het in werking hebben van een crematieoven niet zijnde een crematieoven voor dieren de emissieconcentratie van kwik en kwikverbindingen niet meer dan 0,05 milligram per normaal kubieke meter, indien de massastroom van kwik naar de lucht gelijk is aan of groter is dan 0,25 gram per uur.

Toelichting artikel 4.119 n.a.v. wijzigingsbesluit 2009/479 Voor de meeste stoffen geldt dat bij een goed functionerende crematieoven de optredende emissies over het algemeen onder de emissieconcentratie-eisen van de NeR blijven. De enige uitzondering hierop is kwik. De kwikemissie ligt, vanwege het kwik in amalgaamvullingen, boven de algemene eisen in de NeR. Voor kwik is daarom in artikel 4.119 een emissieconcentratie-eis opgenomen. De emissieconcentratie-eis voor totaal kwik is aangepast aan de nieuwe waarde in de NeR. In de wijzigingsregeling, waarmee de Activiteitenregeling is gewijzigd, zijn ten aanzien van crematoria tevens concrete maatregelen opgenomen waarmee, bij juiste dimensionering, uitvoering en onderhoud aan de emissieconcentratie-eisen in dit artikel wordt voldaan (zie ook hoofdstuk 7 van het algemene deel van de toelichting bij de Activiteitenregeling en de artikelsgewijze toelichting bij de wijzigingsregeling). De huidige bijzondere regeling van de NeR heeft als emissiegrenswaarde voor kwik: 0,2 mg/m³. Voor bestaande installaties is in de bijzondere regeling van de NeR een tijdspad afgesproken waarbinnen de bestaande crematoria moeten zijn voorzien van een naverbrandingsruimte en een kwikfilter. De planning loopt van 31 december 2006 tot 31 december 2012. Uit emissiegegevens blijkt dat de emissieconcentratie-eis van 0,05 mg/m³ met de bestaande filterinstallaties gehaald kan worden. Omdat er verder geen reden is om aan te nemen dat met de filters, die sinds 2006 conform de bijzondere regeling zijn geplaatst, niet voldaan zou kunnen worden aan de eis van 0,05 mg/m³, is geen specifiek overgangsrecht nodig. Met het algemene overgangsrecht (onderdeel VVV) in dit wijzigingsbesluit wordt verder nog geregeld dat bepaalde vergunningvoorschriften (waarvoor in dit wijzigingsbesluit de mogelijkheid is opgenomen om maatwerkvoorschriften op te nemen, waaronder voorschriften waarin emissieconcentratie-eisen voor kwik worden gesteld), nog maximaal 3 jaar als maatwerkvoorschrift blijven gelden. Nu crematoria niet eerder dan per 1 januari 2010 onder het besluit vallen zou de eis van 0,05 mg/m³ pas per 1 januari 2013 ingaan voor de bestaande crematieovens, waarvoor een andere emissie-eis dan 0,05 mg/m³ is opgenomen in de vergunning. Dit betekent dat crematieovens die volgens de NeR pas per 31 december 2012 aan de bijzondere regeling van de NeR behoefden te voldoen (ervan uitgaande dat deze eisen zijn vastgelegd in de milieuvergunning), niet eerder dan die datum de verplichting hebben hun ovens aan te passen. Hiermee wordt ook rekening gehouden met de implementatietermijnen in

de bijzondere regeling van de NeR.

Artikel 4.120

In afwijking van artikel 2.9, eerste lid, worden bij het verstrooien van crematie-as op een strooiveld ten behoeve van het voorkomen dan wel, voor zover dat niet mogelijk is, zoveel mogelijk beperken van de belasting van de bodem de bij ministeriële regeling voorgeschreven maatregelen toegepast.

Toelichting artikel 4.120 n.a.v. wijzigingsbesluit 2009/479 Bij het verstrooien van crematie-as op een strooiveld kan, bij hoge intensiteit van verstrooiing, de onderliggende bodem vanwege uitloging van het as mogelijk belast worden met zware metalen en fosfaten. Onder crematie-as wordt verstaan de as die achterblijft in de oven na een crematie. Deze as bestaat voor het grootste deel uit calcium- en fosforhoudende verbindingen en bevat verder ook zware metalen zoals koper, chroom, nikkel en zink (RIVM, Advies verstrooiing van as, 24 november 1998, kenmerk: 812/98 IEM MM/cp). Bij toepassing van strooivelden is, in lijn met de huidige praktijk bij vergunningverlening, de NRB (en het principe van «het realiseren van een verwaarloosbaar risico») niet toegepast. Om belasting van de bodem zoveel mogelijk te voorkomen dan wel voor zover dat niet mogelijk is te beperken, is aansluiting gezocht bij de werkwijze van het Bbk. Dat is in lijn met de Inspectierichtlijn «Lijkbezorging» (herziene 3^e druk, 1999) inhoudende dat de bodem in zekere mate mag worden belast voor zover bekend is met welke stoffen en in welke mate de bodem wordt belast. Hierbij is, afhankelijk van de intensiteit van het strooien, meer of minder onderzoek naar de bodemkwaliteit noodzakelijk. Indien uit onderzoek blijkt dat de belasting van de bodem is toegenomen ten opzichte van de nulwaarde (dan wel de achtergrondwaarden ter plaatse), dient de kwaliteit van de bodem te worden hersteld.

§ 4.8.10 In werking hebben van een laboratorium of een praktijkruimte

Artikel 4.122

Deze paragraaf is van toepassing op inrichtingen waarbij sprake is van een laboratorium of een praktijkruimte, met uitzondering van praktijkruimten voor het middelbaar onderwijs en laboratoria ten behoeve van huisartsen, dierenartsen, apothekers, tandartsen of tandtechnici.

Toelichting artikel 4.122 n.a.v. wijzigingsbesluit 2009/479 Het Activiteitenbesluit was voor de inwerkingtreding van dit artikel reeds van toepassing op laboratoria ten behoeve van huisartsen, dierenartsen, apothekers, tandartsen of tandtechnici en op praktijkruimten voor het middelbaar onderwijs. Aan deze laboratoria en praktijkruimten werden geen specifieke eisen gesteld. Het is vanuit milieuoogpunt niet noodzakelijk en tevens niet redelijk om de voorschriften uit deze paragraaf ook van toepassing te laten zijn op deze laboratoria en praktijkruimten. Daarom worden de voorschriften uit deze paragraaf door dit artikel niet van toepassing verklaard op deze laboratoria en praktijkruimten. Daarnaast is het mogelijk dat het Activiteitenbesluit, voor inwerkingtreding van dit artikel, ook al van toepassing was op laboratoria voor de interne kwaliteits- of productcontroles. De voorschriften uit deze paragraaf zijn wel van toepassing op inrichtingen die beschikken over een laboratorium ten behoeve van interne kwaliteits- of productcontroles.

Artikel 4.123

Bij het lozen van afvalwater afkomstig van een laboratorium of een praktijkruimte op het vuilwaterriool wordt ten behoeve van de bescherming van het milieu ten minste voldaan aan de bij ministeriële regeling te stellen eisen.

Artikel 4.124

Toelichting artikel 4.124 n.a.v. wijzigingsbesluit 2009/479 Met name de interne voorschriften en voorzieningen zijn van belang voor het beperken van emissies uit laboratoria en praktijkruimten. De doelvoorschriften omvatten een beperkt aantal parameters die als indicator dienen voor het juist handelen volgens de interne voorschriften en voorzieningen. Het kan noodzakelijk zijn dat ook voor andere stoffen doelvoorschriften worden opgenomen. Dat moet dan met de mogelijkheden en afwegingen die voortkomen uit artikel 2.1. Voor de laboratoriumchemicaliën wordt, in overeenstemming met de gangbare praktijk, niet gekozen voor toepassing van de Algemene BeoordelingsMethodiek (ABM) voor toetsing van de benodigde aanpak en «loosbaarheid» met het afvalwater. Voor de in grotere hoeveelheden toe te passen reinigings- en desinfectiemiddelen zou dit wel moeten. Omdat bij de toelating van deze middelen al sprake is van een beoordeling van lozing op de riolering kan een dergelijke toetsing op voorhand achterwege worden gelaten. De voorwaarde is dan wel dat toepassing moet plaatsvinden volgens het gebruiksvoorschrift.

1 Bij het lozen van afvalwater afkomstig van een laboratorium of een praktijkruimte in een vuilwaterriool worden de emissiegrenswaarden, vermeld in tabel 4.124, niet overschreden.

Tabel 4.124

Stof	Emissiegrenswaarde in milligram per liter
Kwik	0,01
Cadmium	0,02
Overige metalen, som van 5 metalen *1	2
Chloorkoolwaterstoffen CKW *2	0,1
BTEX	0,1

*1 Als som van 5 willekeurige metalen uit de volgende reeks: Ni, Cr, Pb, Se, As, Mo, Ti, Sn, Ba, Be, B,U, V, Co, Ag.

*2 De 11 CKW die standaard bepaald worden in afvalwater betreffen: Dichloormethaan, Trichloormethaan, Tetrachloormethaan, Trichlooretheen, Tetrachlooretheen, 1,1-dichloorethaan, 1,2-dichloorethaan, 1,1,1-trichloorethaan, 1,1,2-trichloorethaan, cis-1,2-dichlooretheen, trans-1,2-dichlooretheen. De chloorkoolwaterstoffen worden als som bepaald. De in tabel 4.124 genoemde emissiewaarden gelden voor steekmonsters. Indien sprake is van representatieve

etmaalbemonstering geldt voor de 'overige metalen, som van 5 metalen' een factor 2 lagere waarde (1 mg/l).

- 2 Het bevoegd gezag kan bij maatwerkvoorschrift:
 - a de emissiegrenswaarden, bedoeld in het eerste lid, niet van toepassing verklaren en lagere emissiegrenswaarden vaststellen dan de emissiegrenswaarden, bedoeld in dat lid, indien het te lozen afvalwater meer dan 10.000 kubieke meter per jaar bedraagt en met toepassing van de beste beschikbare technieken aan deze lagere emissiegrenswaarden kan worden voldaan;
 - b de emissiegrenswaarden, bedoeld in het eerste lid, niet van toepassing verklaren en hogere emissiegrenswaarden bepalen dan de emissiegrenswaarden, bedoeld in dat lid, indien aan de emissiegrenswaarden, bedoeld in het eerste lid met toepassing van de beste beschikbare technieken niet kan worden voldaan en het belang van de bescherming van het milieu zich niet tegen het lozen met hogere emissiegrenswaarden verzet.

Toelichting artikel 4.124 tweede lid n.a.v. wijzigingsbesluit 2009/479 Bij grotere laboratoria en praktijkruimten met grote hoeveelheden afvalwater kan het gaan om relatief grote dag- en jaarvrachten aan verontreinigingen. Indien het bevoegd gezag van oordeel is dat, gezien de aard en omvang van de lozingen, er meer mogelijkheden zijn dan de algemeen toepasbare maatregelen volgens de BBT voor deze bedrijfstak, kan het bevoegd gezag bij maatwerkvoorschrift het doelvoorschrift aanscherpen. Dat zal alleen nodig zijn indien de interne voorschriften en voorzieningen die door het laboratorium of de praktijkruimte zelf zijn opgesteld (ook na overleg) als onvoldoende worden beoordeeld. Voor de debietbepaling kan gebruik worden gemaakt van schattingen aan de hand van bijvoorbeeld het waterverbruik via de watermeter en/of pompen en pompcapaciteit indien van ander water dan drinkwater gebruik wordt gemaakt.

Toelichting artikel 4.124 tweede lid onder b n.a.v. wijzigingsbesluit 2009/479 Het kan voorkomen dat ondanks toepassing van de best beschikbare technieken die in de Activiteitenregeling nader zijn uitgewerkt de doelvoorschriften uit dit artikel niet kunnen worden gehaald. Het zal dan vaak gaan om kleinere lozingen waarbij maatregelen bijvoorbeeld onbetaalbaar worden. In dat geval kan het bevoegde gezag op verzoek hogere gehalten vaststellen.

- 3 Het te lozen afvalwater, bedoeld in het eerste lid, kan op een doelmatige wijze worden bemonsterd.
Toelichting artikel 4.124 derde lid n.a.v. wijzigingsbesluit 2009/479 De doelmatige wijze van bemonstering houdt in dat het te lozen afvalwater afkomstig van een laboratorium of praktijkruimte afzonderlijk (als deelstroom) kan worden bemonsterd. Bij bestaande situaties is het afvalwater van een laboratorium of praktijkruimte vaak al vermengd met ander afvalwater, zoals huishoudelijk afvalwater en hemelwater, voordat het afvalwater kan worden bemonsterd. Voor deze situaties is in artikel 6.37a bepaald dat als dat voorheen ook in de vergunning was vastgelegd het derde lid niet van toepassing is. Daardoor is aanpassing van de in de vergunning vastgelegde situatie niet nodig. Het derde lid is wel van toepassing op nieuwe situaties en bij renovaties. Voor deze situaties wordt derhalve wel voorgeschreven dat het laboratoriumafvalwater (als deelstroom) apart te bemonsteren is.
- 4 Het derde lid is niet van toepassing op inrichtingen waarbinnen, in overeenstemming met de vergunningvoorschriften zoals die luiden tot 1 januari 2010, geen voorzieningen zijn geplaatst voor het afzonderlijk bemonsteren van het te lozen afvalwater als bedoeld in het eerste lid.

Artikel 4.125

- 1 Onverminderd artikel 2.5, eerste, vierde en zesde lid, en artikel 2.6 is bij activiteiten die leiden tot stofvormige emissies afkomstig van een laboratorium of een praktijkruimte naar de lucht, de emissieconcentratie van de stoffen behorend tot de stofklassen S, sO, sA1, sA2 en sA3 naar de lucht niet meer dan de voor die betreffende stofklasse genoemde emissieconcentratie-eis in artikel 2.5 indien de massastroom gelijk is aan of groter is dan de in artikel 2.5 voor de betreffende stofklasse genoemde grensmassastroom.
- 2 Onverminderd artikel 2.5, eerste, vierde en zesde lid, en artikel 2.6 is bij activiteiten die leiden tot gasvormige emissies afkomstig van een laboratorium of praktijkruimte naar de lucht, de emissieconcentratie van de stoffen behorend tot de stofklassen gA.1, gA.2, gA.3, gO.1, gO.2 en gO.3, naar de lucht niet meer dan de voor die betreffende stofklasse genoemde emissieconcentratie-eis in artikel 2.5 indien de massastroom gelijk is aan of groter is dan de in artikel 2.5 voor de betreffende stofklasse genoemde grensmassastroom.
Toelichting artikel 4.125 tweede lid n.a.v. wijzigingsbesluit 2009/479 De stofklassen gA4 (SO_x) en gA5 (NO_x) worden niet meegenomen omdat het hiervan onwaarschijnlijk is dat zich emissies voordoen boven de grensmassastroom van 2 kilogram per uur dan wel 1000 kilogram per jaar.
- 3 Indien bij activiteiten emissies van Extreem risicovolle stoffen of MVP, afkomstig van een laboratorium of praktijkruimte, kunnen vrijkomen, kan het bevoegd gezag in het belang van de luchtkwaliteit maatwerkvoorschriften stellen aan de minimalisatie van die emissies. Artikel 2.4 is van overeenkomstige toepassing.
Toelichting artikel 4.125 derde lid n.a.v. wijzigingsbesluit 2009/479 Ten aanzien van eventuele stoffen ingedeeld als ERS (extreem risicovolle stoffen) of MVP (minimalisatieverplichte stoffen) kunnen geen concrete eisen of maatregelen worden gesteld. Omdat emissies van deze stoffen niet zijn uitgesloten, biedt het vierde lid het bevoegd gezag de mogelijkheid om via maatwerk eventuele voorkomende emissies te reguleren. Dit kan door het verlangen van de toepassing van alternatieve hulpmiddelen dan wel het treffen van specifieke nabehandelingsapparatuur als alternatieve middelen niet mogelijk zijn of deze de emissie niet kunnen minimaliseren.

Toelichting artikel 4.125 n.a.v. wijzigingsbesluit 2009/479 Omdat binnen laboratoria en praktijkruimten relevante luchtmissies kunnen optreden zijn in artikel 4.125 emissieconcentratie-eisen opgelegd conform de NeR, zoals dat ook bij andere luchtrelevante activiteiten heeft plaatsgevonden. In de wijzigingsregeling, waarmee de Activiteitenregeling is gewijzigd, zijn ten aanzien van activiteiten die plaatsvinden in laboratoria en praktijkruimten tevens concrete maatregelen opgenomen waarmee, bij juiste dimensionering, uitvoering en onderhoud, aan de emissieconcentratie-eisen in dit artikel wordt voldaan (zie ook de toelichting onder paragraaf 2.4 van de Activiteitenregeling en de artikelsgewijze toelichting van de wijzigingsregeling). Omdat emissies naar de lucht bij laboratoria en praktijkruimten veelal het gevolg zijn van het gebruik van (ingekochte) stoffen, is in de wijzigingsregeling aangegeven dat, indien wordt aangetoond dat het verbruik (de inkoop) van bepaalde stoffen onder een bepaalde drempel blijft, geen verdere emissiebeperkende maatregelen nodig zijn.

Artikel 4.126

Bij activiteiten in een laboratorium of een praktijkruimte worden ten behoeve van het realiseren van een verwaarloosbaar bodemrisico en het voorkomen dan wel beperken van diffuse emissies en het doelmatig verspreiden van die emissies naar de buitenlucht de bij ministeriële regeling voorgeschreven maatregelen toegepast.

Artikel 4.127

Bij het gericht werken met biologische agentia in een laboratorium of een praktijkruimte wordt ten behoeve van het voorkomen van risico's voor de omgeving en ongewone voorvallen, dan wel voor zover dat niet mogelijk is het zoveel mogelijk beperken van de risico's voor de omgeving en de kans dat ongewone voorvallen zich voordoen en de gevolgen hiervan, ten minste voldaan aan de bij ministeriële regeling te stellen eisen.

Toelichting artikel 4.127 n.a.v. wijzigingsbesluit 2009/479 Er kunnen geen specifieke emissie-eisen met betrekking tot het gericht werken met biologische agentia worden gegeven. Op grond van het Arbeidsomstandighedenbesluit dienen voor het gericht werken met biologische agentia maatregelen en voorzieningen te worden getroffen ter bescherming van de gezondheid en veiligheid van werknemers. Hoewel de arbeidsomstandighedenregelgeving niet gericht is op de (milieu)risico's van de inrichting voor de omgeving worden door de maatregelen en voorzieningen die getroffen dienen te worden ingevolge het Arbeidsomstandighedenbesluit ook emissies naar de omgeving beperkt. Het gaat bij het gericht werken met biologische agentia met name om risicobeheersing. Daarbij is het de bedoeling dat geen emissies van biologische agentia plaatsvinden, of - indien dat niet haalbaar is - er geen ongecontroleerde emissies plaatsvinden. In de wijzigingsregeling, waarmee de Activiteitenregeling is gewijzigd, zijn deze aspecten nader uitgewerkt.

Hoofdstuk 5 Industriële emissies

Algemene toelichting hoofdstuk 5 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/552 De hoofdstukken III, IV en V van de Richtlijn industriële emissies worden geïmplementeerd in een nieuw aan het Activiteitenbesluit toegevoegd hoofdstuk: Hoofdstuk 5 (Industriële emissies). Het hoofdstuk betreft bepalingen met betrekking tot activiteiten die gereguleerd worden in de hoofdstukken 3, 4 of 6 van de richtlijn. Het nieuwe hoofdstuk 5 van het Activiteitenbesluit onderscheidt zich van hoofdstuk 3 doordat hoofdstuk 5 vergunningplichtige inrichtingen betreft. In hoofdstuk 5 worden achtereenvolgens de activiteiten het in werking hebben van een grote stookinstallatie (paragraaf 5.1.), het in werking hebben van een afvalverbrandings- of een afvalmeeverbrandingsinstallatie (paragraaf 5.2.) en het in werking hebben van een IPPC-installatie voor de productie van titaandioxide (paragraaf 5.3.) gereguleerd. Bij afval(mee)verbranding (paragraaf 5.2.) betreft het overigens niet steeds IPPC-installaties: ook de installaties die onder de drempel van categorie 5.2 van Bijlage I bij de Richtlijn industriële emissies vallen worden gereguleerd door hoofdstuk IV.

Afdeling 5.0 Reikwijdte hoofdstuk 5

Toelichting op wijziging van Afdeling 5.1 Industriële emissies tot Afdeling 5.0 n.a.v. wijzigingsbesluit 2016/425 In het vierde tranche wijzigingsbesluit is hoofdstuk 5 van het Activiteitenbesluit uitgebreid met de afdelingen 5.2 en 5.3. De reikwijdtebepaling in artikel 5 zag echter slechts op de eerste afdeling: de reikwijdte van de afdelingen 5.2 en 5.3 volgde uit de toelichting en het systeem van het Activiteitenbesluit. Ter verduidelijking van de toepassing van hoofdstuk 5, en in lijn met de overige hoofdstukken, is een afdeling 5.0 ingevoegd met een reikwijdtebepaling voor het gehele hoofdstuk.

De afdelingen 5.2 en 5.3 zijn, in overeenstemming met het systeem van het Activiteitenbesluit, in beginsel van toepassing op degene die een inrichting type C drijft. In een enkel geval kan het echter voorkomen dat de regels uit afdeling 5.2 ook gelden voor inrichtingen type B. Het gaat hierbij om inrichtingen die naar hun aard onder de reikwijdte van artikel 2, onderdeel c, van richtlijn 94/63/EG vallen, maar niet vergunningplichtig zijn op basis van het Bor (categorie 5.4, onderdelen a en d, van Bijlage I Bor). Dit is evenwel, gezien de lage drempel voor de vergunningplicht in het Bor, een uitzonderingssituatie. Het aantal inrichtingen van categorie B dat onder de voorschriften van hoofdstuk 5 valt, wordt verder beperkt door de implementatie van voorschriften uit de richtlijn 94/63/EG voor ondergrondse opslag van benzine in artikel 3.38a van de Activiteitenregeling. Ook afdeling 5.1 kan in uitzonderingssituaties van toepassing zijn op inrichtingen type B (regeneratie van glycol, paragraaf 5.1.5). In dat opzicht heeft reeds de vierde tranche wijziging het uitgangspunt dat hoofdstuk 5 enkel voor type C geldt verlaten.

Artikel 5

- 1 De paragrafen 5.1.1 tot en met 5.1.3 zijn van toepassing op degene die een inrichting type C drijft, waartoe een installatie behoort als bedoeld in hoofdstuk III, IV of VI, of bijlage I van de EU-richtlijn industriële emissies.
- 2 De paragrafen 5.1.4 tot en met 5.1.7 zijn van toepassing op degene die een inrichting type B of C drijft, waartoe een installatie behoort als bedoeld in de paragrafen 5.1.4 tot en met 5.1.7.
- 3 Paragrafen 5.2.1 en 5.2.2 zijn van toepassing op degene die een inrichting type C drijft of op degene die een inrichting type B drijft waartoe een installatie behoort als bedoeld in artikel 2, onderdeel c, van richtlijn 94/63/EG.
- 4 Paragraaf 5.3.1 is van toepassing op degene die een inrichting type C drijft.

Toelichting artikel 5 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 Artikel 5 is opnieuw vastgesteld. In de paragrafen 5.4 tot en met 5.7 is sprake van installaties die niet in alle gevallen inrichtingen type C zijn of als installatie als bedoeld in de EU-richtlijn industriële emissies worden aangemerkt. Daarom was een nieuw toepassingsbereik en daarmee een nieuw artikel 5 nodig, waarin dit onderscheid is aangebracht.

Afdeling 5.1 Industriële emissies

§ 5.1.1 Grote stookinstallatie

Artikel 5.1

- 1 Deze paragraaf is van toepassing op het in werking hebben van een grote stookinstallatie, met uitzondering van:
 - a een stookinstallatie die bestemd is voor het drogen of behandelen van voorwerpen of materialen door middel van rechtstreeks contact met verbrandingsgas;
 - b technische voorzieningen voor de zuivering van afgassen door verbranding die niet als autonome stookinstallatie worden geëxploiteerd;
 - c het regenereren van katalysatoren voor het katalytisch kraakproces;
 - d het omzetten van zwavelwaterstof in zwavel;
 - e in de chemische industrie gebruikte reactoren;
 - f cokesovens;
 - g windverhitters van hoogovens;
 - h technische voorzieningen die bij de voortstuwing van een voertuig, schip of vliegtuig worden gebruikt;
 - i gasturbines en gasmotoren die op offshoreplatforms worden gebruikt;

j stookinstallaties waarvoor emissie-eisen zijn gesteld in paragraaf 5.1.2.

Toelichting artikel 5.1, eerste lid, n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/552 Het toepassingsbereik van hoofdstuk III van de Richtlijn industriële emissies is grotendeels gelijk gebleven aan dat van de LCP-richtlijn. Evenwel is er om de navolgende reden voor gekozen het toepassingsbereik van het Bees A (waarin de LCP-richtlijn is omgezet) niet over te nemen.

Het Bees A is van toepassing op stookinstallaties waarvoor gedeputeerde staten bevoegd gezag zijn. Het Bems is van toepassing op stookinstallaties onder gemeentelijk bevoegd gezag. Op grond van het BOR zijn gedeputeerde staten in ieder geval bevoegd gezag voor stookinstallaties met een totaal nominaal ingangsvermogen van 50 MW of meer; dit zijn de stookinstallaties waarop de LCP-richtlijn van toepassing is. Deze stookinstallaties vallen dus onder het Bees A. Inrichtingen kunnen echter ook om andere redenen dan het vermogen onder het bevoegd gezag van gedeputeerde staten vallen, bijvoorbeeld de chemische industrie, de voedingssector of de metaalindustrie. Het gevolg is dat onder het Bees A ook stookinstallaties met een totaal nominaal thermisch ingangsvermogen van minder dan 50 MW vallen, die niet door Europees recht worden gereguleerd. Het Bems is alleen van toepassing op stookinstallaties met een totaal nominaal ingangsvermogen van minder dan 50 MW. Voor de vraag welke AMvB van toepassing is op stookinstallaties met een totaal nominaal thermisch ingangsvermogen van minder dan 50 MW (beheerst door nationaal recht) is dus, gelet op het bovenstaande, bepalend of deze stookinstallaties behoren tot een inrichting waarvoor het college van burgemeester en wethouders (Bems) dan wel het college van gedeputeerde staten (Bees A) bevoegd gezag is. Deze systematiek heeft tot gevolg dat op stookinstallaties met hetzelfde vermogen (bijvoorbeeld met een totaal thermisch ingangsvermogen van 30 MW) verschillende rechtsregimes van toepassing kunnen zijn, al naar gelang welke instantie het bevoegd gezag is voor de inrichting waartoe deze installaties behoren. Deze indeling is historisch zo gegroeid. Bovengenoemde systematiek is complex en bovendien zowel juridisch als beleidsmatig onwenselijk. Van de gelegenheid is daarom gebruik gemaakt dit te vereenvoudigen door het toepassingsbereik van paragraaf 5.1 aan te laten sluiten bij de capaciteitsdrempel van de Richtlijn industriële emissies (zie Bijlage I, onder punt 1.1 bij de richtlijn). Dit houdt in dat stookinstallaties met een totaal nominaal thermisch ingangsvermogen van 50 MW of meer voortaan onder paragraaf 5.1 van het Activiteitenbesluit vallen.

Dieselmotoren vallen wel onder het Bees A, maar niet onder de LCP-richtlijn en ook niet onder de Richtlijn industriële emissies. De Europese Commissie evalueert of emissiegrenswaarden op Europees niveau voor dieselmotoren wenselijk zijn en zal hierover uiterlijk 31 december 2013 aan het Europees Parlement en de Raad berichten, en eventueel een voorstel doen tot aanvulling van de Richtlijn industriële emissies (zie artikel 30, negende lid van de richtlijn). Tot nader order blijven op grond van paragraaf 5.1 in Nederland emissiegrenswaarden voor dieselmotoren gelden. Overigens zijn voor zover bekend geen dieselmotoren met een totaal nominaal thermisch ingangsvermogen van 50 MW of meer in gebruik in Nederland; de dieselmotoren vallen om die reden dan ook buiten het bereik van de richtlijn.

2 Voor de toepassing van deze paragraaf worden twee of meer stookinstallaties met een nominaal thermisch ingangsvermogen van 15 MW of meer als één stookinstallatie aangemerkt en worden de nominale thermische ingangsvermogens opgeteld indien:

- a de afgassen van die stookinstallaties via één schoorsteen worden afgevoerd, of
- b die stookinstallaties zodanig zijn gelegen dat de afgassen, naar het oordeel van het bevoegd gezag, op technisch en economisch aanvaardbare wijze via één schoorsteen kunnen worden afgevoerd.

Toelichting artikel 5.1, tweede lid, n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/552 Dit artikellid strekt tot implementatie van de zogenaamde optelregels en komt grotendeels overeen met artikel 2, zevende lid, van de LCP-richtlijn en artikel 6 van het Bees A. Het regelt wanneer twee of meer stookinstallaties voor de toepassing van paragraaf 5.1 als één stookinstallatie worden aangemerkt. In dat geval moeten voor de toepassing van de paragraaf de nominale thermische ingangsvermogens van het samenstel van stookinstallaties worden opgeteld. Dit heeft tot gevolg dat twee stookinstallaties met elk een nominaal thermisch ingangsvermogen van minder dan 50 MW als één stookinstallatie moeten worden aangemerkt. Als die «samengestelde» stookinstallatie een totale (opgetelde) capaciteit heeft van 50 MW of meer, dan is paragraaf 5.1 van het Activiteitenbesluit van toepassing. De totale (opgetelde) capaciteit bepaalt niet de toepasselijke emissiegrenswaarden, maar alleen of de stookinstallatie onder paragraaf 5.1 valt. Zie de toelichting bij artikel 5.3 over de toepasselijke emissiegrenswaarden.

De Richtlijn industriële emissies kent voor stookinstallaties twee optelregels voor twee te onderscheiden situaties. De eerste optelregel houdt in dat indien twee stookinstallaties van elk 15 MW of meer de afgassen via één schoorsteen emitteren, de vermogens van de afzonderlijke stookinstallaties opgeteld moeten worden. Stookinstallaties met een nominaal thermisch ingangsvermogen van minder dan 15 MW tellen daarbij niet mee. Hierdoor geldt hoofdstuk III van de Richtlijn industriële emissies niet voor een grote stookinstallatie die de optelsom is van kleine onderdelen. De verplichting om voor zo'n samenstel van kleine stookinstallaties beste beschikbare technieken toe te passen en rekening te houden met de BBT-conclusies gelden echter wel. Het praktisch effect is daarom dat het vangnet van hoofdstuk III in samenhang Bijlage V niet geldt en, mits gemotiveerd in overeenstemming met artikel 16 van de Richtlijn industriële emissies, een grotere afwijking van de BBT-conclusies mogelijk is. De achtergrond is dat op Europees niveau nog geen beste beschikbare technieken voor kleine installaties zijn vastgesteld. In Nederland gelden voor middelgrote en kleine stookinstallaties al emissiegrenswaarden op grond van het Bems. Voor Nederland is deze uitzondering daarom praktisch gezien op dit moment niet relevant. Deze situatie is geregeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder a.

Als tweede optelregel vermeldt de richtlijn dat er opgeteld moet worden indien twee of meer stookinstallaties met inachtneming van technische en economische omstandigheden zo worden geïnstalleerd dat de emissies, naar het oordeel van de bevoegde autoriteit, via één gemeenschappelijke schoorsteen zouden kunnen worden uitgestoten. In deze situatie zijn de stookinstallaties dus niet feitelijk op dezelfde schoorsteen aangesloten, maar worden zij beschouwd als een technische en economische eenheid, zijn de stookinstallaties één IPPC-installatie. Deze situatie is geregeld in het tweede lid, aanhef en onder b. Het bevoegd gezag heeft een zekere beoordelingsruimte die wordt begrensd door de definitie van IPPC-installatie. Het betreft hier immers uitsluitend IPPC-installaties.

Op grond van artikel 29, tweede lid, van de Richtlijn industriële emissies dient bij toepassing van de tweede optelregel een aantal stookinstallaties buiten beschouwing gelaten te worden. Allereerst betreft het, net als bij de eerste optelregel, stookinstallaties met een nominaal thermisch ingangsvermogen van 15 MW of minder. Daarnaast dienen op grond van de

richtlijn enkel stookinstallaties opgeteld te worden waarvoor voor het eerst vergunning is verleend op of na 1 juli 1987. Door oude stookinstallaties (van voor 1 juli 1987) uit te zonderen van deze optelregel vallen deze minder snel onder het vangnet van hoofdstuk III in samenhang met Bijlage V bij de richtlijn. Dit geeft wat meer ruimte om van de BBT-conclusies af te wijken. Een tweede gevolg van het apart beschouwen van oude stookinstallaties kan zijn dat deze vallen onder de vangnetemissiegrenswaarden van hoofdstuk III in samenhang met Bijlage V voor lagere vermogens die soms wat soepeler zijn. Daar staat tegenover dat oudere stookinstallaties dan wel individueel aan de emissiegrenswaarden moeten voldoen. Hoofdstuk II (de voormalige IPPC-richtlijn) en het BREF-document «Grote stookinstallaties» maken geen onderscheid tussen installaties van voor en na 1987. Hierom en omwille van het verder vereenvoudigen van de regelgeving is de uitzondering voor oude installaties bij de implementatie niet opgenomen in het tweede lid, onder b, van artikel 5.1.

Strikt genomen sluit de formulering van artikel 29, tweede lid, van de Richtlijn industriële emissies niet uit dat de beoordeling of er sprake is van een technische en economische eenheid eerst na vergunningverlening zal plaatsvinden. Met het oog op de rechtszekerheid voor vergunninghouders en derden-belanghebbenden is het echter van belang dat het bevoegd gezag de optelregel reeds toepast op het moment van vergunningverlening.

Het derde lid bepaalt dat de begripsbepaling «vloeibare brandstof» niet geldt voor paragraaf 5.1. Zoals reeds vermeld, zijn bij de implementatie in principe de definities van de Richtlijn industriële emissies aangehouden. Definities die de Richtlijn industriële emissies laat vervallen of die niet in die richtlijn voorkomen worden zo veel mogelijk geschrapt. Eén van de definities die niet in de richtlijn voorkomt, maar wel in de nationale regelgeving is die van het begrip «vloeibare brandstoffen». De term «vloeibare brandstoffen» wordt overigens wel in de Richtlijn industriële emissies gebruikt, maar zonder definitie. Gelet op de definitie van «brandstof» in artikel 3, onder 24, van de richtlijn, moet onder vloeibare brandstof worden verstaan: elke vloeibare, brandbare stof.

De definitie in het Activiteitenbesluit volgt de definitie uit de Wet op de accijns, die weer verwijst naar productcodes en -omschrijvingen. Het gaat om veel voorkomende vloeibare brandstoffen, zoals benzine en diesel. De voorschriften (bijvoorbeeld voor veiligheid en bodembescherming) in het Activiteitenbesluit zijn op deze specifieke brandstoffen geënt. Die voorschriften kunnen niet zonder meer uitgebreid worden naar elke, vloeibare brandbare stof. Sommige vloeibare brandstoffen zijn afvalstoffen of biomassa. Daarvoor gelden aparte milieuregels op grond van de Richtlijn industriële emissies en ook in de Nederlandse regelgeving (bijvoorbeeld afgewerkte olie in artikel 2.24 van het Activiteitenbesluit of biodiesel in categorie 1, onder 1.4, van Bijlage I bij het BOR).

Om de tekst van de artikelen met emissiegrenswaarden te kunnen vereenvoudigen geeft het vierde lid een omschrijving van het begrip «bestaande grote stookinstallatie». De omschrijving sluit aan bij de BREF-documenten en de IPPC-richtlijn (artikel 2, vierde lid). De achterliggende reden voor het onderscheid tussen bestaande en «nieuwe» grote stookinstallaties is dat de mogelijkheden voor emissiereductie bij oudere grote stookinstallaties anders en minder effectief kunnen zijn. Soms is ook tijd nodig om over te schakelen, bijvoorbeeld om aan te sluiten bij onderhoudscycli of vervangingsinvesteringen. Dit komt in een aantal BREF-documenten, waaronder «Grote stookinstallaties», tot uitdrukking in enigszins andere emissieniveaus voor bestaande IPPC-installaties.

Het verschil tussen bestaande en nieuwe grote stookinstallaties moet onderscheiden worden van het overgangsrecht voor grote stookinstallaties die reeds vóór de implementatiedatum van de Richtlijn industriële emissies (januari 2013) in werking waren. De richtlijn biedt lidstaten de mogelijkheid een overgangstermijn tot 2016 aan te houden (artikel 82, derde lid) en hanteert een soepeler milieuvangnet (artikel 30, tweede lid, en Bijlage V, deel 1) voor deze grote stookinstallaties. De overgangstermijn is opgenomen in artikel 5.14. Omdat de emissiegrenswaarden van dit besluit binnen de emissieniveaus van de BREF-documenten vallen is het milieuvangnet voor Nederland niet relevant.

- 3 Het begrip «vloeibare brandstof» is niet van toepassing op de installaties waarop deze paragraaf van toepassing is.
- 4 Voor de toepassing van deze paragraaf wordt onder bestaande grote stookinstallatie verstaan: grote stookinstallatie die op 30 oktober 1999, overeenkomstig de toen geldende regelgeving, in bedrijf was, of waarvoor een vergunning was verleend en die uiterlijk op 30 oktober 2000 in gebruik is genomen.
- 5 Voor de toepassing van deze paragraaf wordt onder uitvoeringsbesluit (EU) 2017/1442 verstaan: uitvoeringsbesluit (EU) 2017/1442 van de Commissie van 31 juli 2017 tot vaststelling van BBT-conclusies (beste beschikbare technieken) op grond van Richtlijn 2010/75/EU van het Europees Parlement en de Raad, voor grote stookinstallaties (PbEU 2017, L212).

Toelichting artikel 5.1, vijfde lid, n.a.v. wijzigingsbesluit 2019/170 Verwijzingen naar het uitvoeringsbesluit (EU) 2017/1442 zijn opgenomen in de tabellen 5.5 en 5.5a bij artikel 5.5 van het Activiteitenbesluit milieubeheer.

Artikel 5.2

Een grote stookinstallatie wordt op een zodanige wijze ontworpen, uitgerust, onderhouden en geëxploiteerd, met inbegrip van een op berekeningen gebaseerde hoogte van de schoorsteen, dat afgassen op gecontroleerde wijze door de schoorsteen worden afgevoerd en wordt voorkomen dat de emissies in de lucht leiden tot overschrijding van:

- a de bij of krachtens dit besluit geldende emissiegrenswaarden;
- b de in bijlage 2 van de wet opgenomen grenswaarden.

Toelichting artikel 5.2 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/552 In dit artikel wordt artikel 30, eerste lid, van de Richtlijn industriële emissies omgezet. Dit artikel is ten opzichte van de IPPC-Richtlijn niet gewijzigd in de Richtlijn industriële emissies. Artikel 5.2 is daarom slechts redactioneel gewijzigd ten opzichte van het Bees A (artikel 5a). Deze redactionele wijziging is doorgevoerd om het artikel beter uitvoerbaar en handhaafbaar te maken. De zinsnede «wordt op een zodanige wijze ontworpen, uitgerust, onderhouden en geëxploiteerd» is ontleend aan artikel 44, onder a, van de richtlijn en stond reeds in 3.7 in bijlage bij het Besluit verbranden afvalstoffen ter implementatie van richtlijn 2000/76/EG van het Europees Parlement en de Raad van 4 december 2000 betreffende

verbranding van afval. Het artikel dient ter voorkoming van een te hoge concentratie luchtverontreinigende stoffen op grondniveau en een te grote depositie van luchtverontreiniging ten gevolge van de emissies uit de inrichting. De Richtlijn industriële emissies beoogt dat door de toepassing van de minste de beste beschikbare technieken te bereiken, hetgeen veel meer omvat dan de schoorsteen en schoorsteenhoogte. Ook het in hetzelfde richtlijnartikel gebruikte «bescherming van menselijke gezondheid en het milieu» is zo geformuleerd niet uitvoerbaar. Daarom is de koppeling met de emissiegrenswaarden en milieukwaliteitseisen gekozen, overigens identiek aan het huidige voorschrift 3.7 in de bijlage bij het Bva. De Richtlijn industriële emissies bevat in artikel 46, eerste lid, een soortgelijke bepaling voor afvalverbrandings- en afvalmeeverbrandingsinstallaties. Die bepaling wordt omgezet in paragraaf 5.2 (artikel 5.16) van het Activiteitenbesluit, waarbij mutatis mutandis dan ook een gelijklopende formulering wordt gehanteerd als in artikel 5.2.

Artikel 5.3

- 1 De emissiegrenswaarden, gesteld in deze paragraaf, zijn van toepassing op de emissies van alle gemeenschappelijke schoorstenen in relatie tot het totale nominale thermische ingangsvermogen van de gehele stookinstallatie.
- 2 Bij uitbreiding van een bestaande grote stookinstallatie zijn de emissiegrenswaarden voor grote stookinstallaties van toepassing op het uitgebreide gedeelte van de bestaande grote stookinstallatie waarop de wijziging betrekking heeft. De emissiegrenswaarden worden vastgesteld op grond van het totale nominale thermische ingangsvermogen van de gehele stookinstallatie.
- 3 In geval van een wijziging van een bestaande grote stookinstallatie die gevolgen kan hebben voor het milieu en die betrekking heeft op een gedeelte van een bestaande grote stookinstallatie met een nominaal thermisch ingangsvermogen van 50 MW of meer, zijn de emissiegrenswaarden voor grote stookinstallaties van toepassing op het gedeelte van de bestaande grote stookinstallatie dat is gewijzigd in relatie tot het totale nominale thermische ingangsvermogen van de gehele stookinstallatie.
- 4 Voor de berekening van de emissies van een grote stookinstallatie wordt de massaconcentratie aan zwaveldioxide, stikstofoxiden of totaal stof herleid op een volumegehalte aan zuurstof van:
 - a ingeval het een grote stookinstallatie voor vaste brandstoffen betreft: 6 procent in afgas;
 - b ingeval het een gasturbine of een gasmotor betreft: 15 procent in afgas;
 - c ingeval het een andere grote stookinstallatie dan bedoeld onder a en b betreft: 3 procent in afgas.

Toelichting artikel 5.3 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/552 In artikel 30, vierde lid, van de Richtlijn industriële emissies is verduidelijkt dat het totale nominale thermische ingangsvermogen van de gehele stookinstallatie bepaalt welke emissiegrenswaarden van toepassing zijn. Dit is relevant als de emissiegrenswaarden variëren met het vermogen. Afhankelijk van de situatie en het oordeel van het bevoegd gezag is het vermogen dat feitelijk is aangesloten op een gemeenschappelijke schoorsteen bepalend voor het gezamenlijke vermogen of het gezamenlijke vermogen van alle gemeenschappelijk schoorstenen die tot de IPPC-installatie behoren. De richtlijn spreekt over «de gehele stookinstallatie». Dit betekent dat ook voor (delen van) stookinstallaties van 15 MW of minder de emissiegrenswaarden gelden wanneer op grond van artikel 5.1, eerste en tweede lid, is vastgesteld dat de stookinstallatie onder paragraaf 5.1. valt. Voor de Nederlandse situatie betekent dit, dat onderdelen van de grote stookinstallatie met een klein vermogen ook aan de emissiegrenswaarden van paragraaf 5.1 moeten voldoen en niet onder het Bems vallen (of, na invoering van de derde tranche, onder paragraaf 3.2.1. van het Activiteitenbesluit). Als een grote stookinstallatie bijvoorbeeld bestaat uit een eenheid van 70 MW en een eenheid van 10 MW gelden de emissiegrenswaarden uit paragraaf 5.1. die horen bij 80 MW voor beide eenheden. Dit is geïmplementeerd in het eerste lid. Het betreft een aanpassing van wat tot nu toe in artikel 10 van het Bees A was geregeld. In het tweede en derde lid is ter implementatie van artikel 30, zevende lid, van de richtlijn, opgenomen dat voor uitbreidingen en wijzigingen van een bestaande grote stookinstallatie geen gebruik mag worden gemaakt van de soepeler eisen voor bestaande grote stookinstallaties. Vergelijkbare bepalingen stonden in artikel 12 van de IPPC-richtlijn en artikel 10 van de LCP-richtlijn. Het vierde lid is slechts redactioneel gewijzigd ten opzichte van artikel 4 van het Bees A door dichter bij de tekst van de richtlijn aan te sluiten (Bijlage V, deel 1, onder 1, bij de Richtlijn industriële emissies). Er is geen bepaling opgenomen over temperatuur en druk waarbij het volume aan afgas wordt berekend, omdat deze condities al verwerkt zijn in de eenheid milligram per Normaal kubieke meter (mg/Nm³). Het betreft een volume van de emissie gemeten bij een druk van 101,3 kiloPascal en een temperatuur van 273,15 Kelvin, na aftrek van het volume van het erin aanwezige water, berekend als waterdamp. De in artikel 4, derde lid, van het Bees A genoemde methode voor de berekening van de massaconcentratie aan stikstofoxiden in het afgas keert niet terug in de implementatie-AMvB. De reden daarvoor is dat die berekeningsmethode niet genoemd wordt in de richtlijn.

Artikel 5.4

- 1 De emissies van zwaveldioxide overschrijden de emissiegrenswaarden van tabel 5.4 niet.

Tabel 5.4

Vaste of vloeibare brandstoffen	Type stookinstallatie, type brandstof	
	- vaste biomassa	60 mg/Nm ³
	- gasturbine of dieselmotor	60 mg/Nm ³
	- bestaande grote stookinstallatie anders dan gasturbine of dieselmotor	150 mg/Nm ³
	- overig	80 mg/Nm ³
Gasvormige brandstoffen	Type stookinstallatie, type brandstof	
	- vloeibaar gemaakt gas	5 mg/Nm ³
	- cokesovengas of hoogovengas in gasmotor of gasturbine	60 mg/Nm ³
- cokesovengas in andere stookinstallatie	220 mg/Nm ³	

	- hoogovengas in andere stookinstallatie	150 mg/Nm ³
	- overig	35 mg/Nm ³

- 2 In afwijking van het eerste lid voldoet een stookinstallatie die voor de datum van inwerkingtreding van dit lid in bedrijf is genomen, tot 17 augustus 2021 aan de emissiegrenswaarden in tabel 5.4a.

Tabel 5.4a

Vaste of vloeibare brandstoffen	Totaal nominaal thermisch ingangsvermogen	
	50 – 300 MW	200 mg/Nm ³
	> 300 MW	150 mg/Nm ³
Gasvormige brandstoffen	Type brandstof	
	- vloeibaar gemaakt gas	5 mg/Nm ³
	- cokesovengas	400 mg/Nm ³
	- hoogovengas	150 mg/Nm ³
	- andere gasvormige brandstoffen	35 mg/Nm ³

- 3 In afwijking van het eerste en tweede lid stelt het bevoegd gezag bij vergunningvoorschrift voor een grote stookinstallatie een emissiegrenswaarde voor zwaveldioxide van ten hoogste 500 mg/ Nm³ vast, indien:
- voor de stookinstallatie voor 27 november 2002 een vergunning was verleend of een volledige aanvraag tot vergunningverlening was ingediend,
 - de stookinstallatie uiterlijk 27 november 2003, overeenkomstig de toen geldende regelgeving, in bedrijf was, en
 - de stookinstallatie gestookt wordt met gasen met lage calorische waarde, verkregen door vergassing van raffinaderijresiduen.

Toelichting artikel 5.4 en artikel 5.9 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 Met de wijziging van artikel 5.4 en artikel 5.9 is de implementatie van artikel 30 van de EU-richtlijn industriële emissies, in samenhang met Bijlage V, deel 1, onderdeel 3, laatste alinea, bij die richtlijn verduidelijkt. Deze alinea, ziet op de emissie van zwaveldioxide van bepaalde bestaande stookinstallaties, die gasen met een lage calorische waarde gebruiken, verkregen door vergassing van raffinaderijresiduen. Deze bepaling overlapt deels met het in artikel 5.9, derde lid, geïmplementeerde artikel 40, derde lid, van de EU-richtlijn industriële emissies, in samenhang met Bijlage V, deel 7, bij die richtlijn en was daarom niet expliciet geïmplementeerd in de Nederlandse regelgeving. De residugassen met lage calorische waarde vallen namelijk ook onder de destillatie en omzettingsresiduen bedoeld in Bijlage V, deel 7, bij die richtlijn. Het onderscheid tussen de implementatie van Bijlage V, deel 7, en van Bijlage V, deel 1, onderdeel 3, laatste alinea, bij die richtlijn leidde echter tot vragen. Daarom is met deze wijziging Bijlage V, deel 1, onderdeel 3, laatste alinea, alsnog expliciet geïmplementeerd. Aangezien deze alinea, tekstueel ziet op stookinstallaties in het algemeen, en niet alleen op raffinaderijen, is besloten de tekst in plaats van in artikel 5.9, in artikel 5.4 van het Activiteitenbesluit op te nemen. Er zijn twee specifieke onderwerpen die een nadere toelichting behoeven, namelijk de verhouding tussen het eerste lid en tweede lid van artikel 5.4 en de emissiegrenswaarde van 500 mg/Nm³.

Verhouding tussen het eerste en tweede lid van artikel 5.4 van het Activiteitenbesluit

Uit de Richtlijn industriële emissies volgt dat het uitgangspunt voor bedrijven en het bevoegd gezag de beste beschikbare technieken als beschreven in de BBT-conclusies moeten zijn. Ook is in deze richtlijn bepaald dat algemeen verbindende voorschriften gebaseerd moeten zijn op de beste beschikbare technieken. Bij de formulering van de emissiegrenswaarden in het Activiteitenbesluit is daarom rekening gehouden met de emissieniveaus uit de BBT-conclusies. De emissiegrenswaarden in het Activiteitenbesluit overschrijden dan ook nergens de emissieniveaus uit de BBT-conclusies. Artikel 5.4, eerste lid, omvat aldus emissiegrenswaarden die de emissieniveaus uit de BBT-conclusies niet overschrijden.

In artikel 15, vierde lid, van de EU-richtlijn industriële emissies is bepaald dat onder voorwaarden de bevoegde autoriteit in specifieke gevallen minder strenge emissiegrenswaarden mag vaststellen.

Een dergelijke afwijking is enkel toegestaan indien uit een beoordeling blijkt dat het halen van emissieniveaus die samenhangen met de beste beschikbare technieken zoals beschreven in de BBT-conclusies zou leiden tot buitensporig hogere kosten in verhouding tot de milieuoordelen. Dit betekent dat er altijd een gemotiveerd oordeel van het bevoegd gezag nodig is alvorens een dergelijke afwijking is toegestaan. Ook staat in artikel 15, vierde lid, van de EU-richtlijn industriële emissies dat de soepelere emissiegrenswaarden niet hoger mogen zijn dan de eventueel toepasselijke, in de bijlagen bij die richtlijn vastgestelde grenswaarden. Bijlage V bij de EU-richtlijn industriële emissies omvat aldus plafonds die niet overschreden mogen worden indien het bevoegd gezag minder strenge emissiegrenswaarden vaststelt.

Met de implementatie van Bijlage V, deel 1, onderdeel 3, laatste alinea, bij de EU-richtlijn industriële emissies wordt aldus een plafond als bedoeld in artikel 15, vierde lid, van die richtlijn opgenomen. Zoals gezegd volgt uit artikel 15, vierde lid, van de EU-richtlijn industriële emissies dat er altijd een gemotiveerd oordeel van het bevoegd gezag nodig is alvorens afgeweken kan worden van de emissieniveaus die samenhangen met de beste beschikbare technieken zoals beschreven in de BBT-conclusies. Daarom is in het tweede lid van artikel 5.4 bepaald dat «bij vergunningvoorschrift» kan worden afgeweken van het eerste lid. Overigens is het mogelijk dat een emissieniveau dat afwijkt van het emissieniveau dat samenhangt met de beste beschikbare technieken zoals beschreven in de BBT-conclusies, in een specifiek geval de beste beschikbare techniek is.

Op de op te stellen vergunningvoorschriften is overigens artikel 5.6 van het Bor van overeenkomstige toepassing. Dit betekent dat ook de naleving van gelijkwaardige parameters kan worden voorgeschreven. Van gelijkwaardige parameters wordt bijvoorbeeld gebruikgemaakt bij «bubbelen», zoals bij raffinaderijen en de chemische industrie gebruikelijk is. In dat geval vraagt de drijver van de inrichting aan dat het gemiddelde van alle emissiepunten, in plaats van ieder emissiepunt afzonderlijk, aan de toepasselijke emissiegrenswaarde of samenstel van toepasselijke emissiegrenswaarden voldoet. Ingevolge artikel 5.6 van het Bor is voor intern

saldere of bubbelen altijd een nadere invulling in de vergunning nodig.

De bovenstaande toelichting op waarom afwijken van de algemeen geldende norm via vergunningvoorschrift dient te geschieden is van overeenkomstige toepassing op de reparatie van in artikel 5.9, derde lid, waarin artikel 40, derde lid, van de EU-richtlijn industriële emissies, in samenhang met Bijlage V, deel 7, bij die richtlijn is geïmplementeerd. Ook hier geldt dat er sprake is van een plafond waaraan niet aan toe kan worden gekomen zonder een beoordeling van het bevoegd gezag. Daarom is in artikel 5.9, derde lid, aanhef, toegevoegd dat enkel bij vergunningvoorschrift van het eerste lid kan worden afgeweken.

Emissiegrenswaarde 500 mg/Nm³

In Bijlage V, deel 1, onderdeel 3, laatste alinea, bij de EU-richtlijn industriële emissies is een plafond opgenomen van 800 mg/Nm³. In artikel 5.4, tweede lid, is in afwijking daarvan een plafond opgenomen van 500 mg/Nm³. Dit plafond sluit beter aan bij de bestaande Nederlandse praktijk.

Toelichting artikel 5.4, 5.5, 5.7 en 5.20 n.a.v. wijzigingsbesluit 2019/170 In de artikelen 5.4, 5.5, 5.7, en 5.20 van het Activiteitenbesluit milieubeheer zijn als overgangsregeling in een tabel de emissie-grenswaarden opgenomen die voor grote stookinstallaties, welke voor de datum van inwerkingtreding van dit wijzigingsbesluit in gebruik zijn genomen, blijven gelden tot 17 augustus 2021, zijnde de implementatiedatum van het uitvoeringsbesluit (EU) 2017/1442.

In de tabellen 5.4, 5.5, 5.5a, 5.7 en 5.7a wordt voorts de term «bestaande grote installatie» gebruikt. Hiermee wordt bedoeld de in artikel 5.1, vierde lid, van het Activiteitenbesluit milieubeheer opgenomen omschrijving van grote stookinstallaties die op 30 oktober 1999, overeenkomstig de toen geldende regelgeving, in bedrijf waren, of waarvoor een vergunning was verleend en die uiterlijk op 30 oktober 2000 in gebruik waren genomen.

Artikel 5.5

1 De emissies van stikstofoxiden overschrijden de emissiegrenswaarden van tabel 5.5 niet.

Tabel 5.5

Vaste brandstoffen		100 mg/Nm ³
Vloeibare brandstoffen	Type stookinstallatie, type brandstof - gasturbine, met inbegrip van een STEG - bestaande grote stookinstallatie, indien wordt gestookt met vloeibare productieresiduen als niet-commerciële brandstof afkomstig uit de eigen installatie - andere grote stookinstallatie, 50 – 100 MW - overig	50 mg/Nm ³ 150 mg/ Nm ³ 120 mg/ Nm ³ 85 mg/ Nm ³
Gasvormige brandstoffen	Type stookinstallatie, type brandstof - gasmotor - gasturbine, met inbegrip van een STEG; bij vergunningverlening voor 17 augustus 2017, kan het bevoegd gezag bij vergunningvoorschrift een ruimere eis tot 50 mg/Nm ³ stellen. - bestaande grote stookinstallatie indien het een gasturbine betreft, met inbegrip van een STEG; bij een bedrijfstijd minder dan 1.500 uur per jaar kan het bevoegd gezag bij vergunningvoorschrift een ruimere eis tot 75 mg/Nm ³ stellen. - andere grote stookinstallatie, indien wordt gestookt met aardgas - andere bestaande grote stookinstallatie; het bevoegd gezag kan op grond van technische kenmerken bij vergunningvoorschrift een ruimere eis tot 150 mg/Nm ³ toestaan voor zover passend binnen de grenzen van het uitvoeringsbesluit (EU) 2017/1442 - andere grote stookinstallatie	33 mg/ Nm ³ 35 mg/ Nm ³ 60 mg/ Nm ³ 70 mg/ Nm ³ 80 mg/ Nm ³ 100 mg/ Nm ³

Toelichting artikel 5.5, tabel 5.5 n.a.v. wijzigingsbesluit 2019/170 Tabel 5.5 kent een maatwerkmogelijkheid voor bestaande grote stookinstallaties en voor oudere gasturbines bij het gebruik van gasvormige brandstoffen. Het bevoegd gezag kan bij vergunning-verlening op grond van technische kenmerken een ruimere emissie-eis voor NO_x vaststellen, voor zover passend binnen de BBT-conclusies.

2 In afwijking van het eerste lid voldoet een stookinstallatie die voor de datum van inwerkingtreding van dit lid in bedrijf is genomen, tot 17 augustus 2021 aan de emissiegrenswaarden in tabel 5.5a.

Tabel 5.5a

Vaste brandstoffen		100 mg/Nm ³
Vloeibare brandstoffen	Type stookinstallatie, totaal nominaal thermisch ingangsvermogen - gasturbine, met inbegrip van een STEG - bestaande grote stookinstallatie, indien wordt gestookt met vloeibare productieresiduen als niet-commerciële brandstof afkomstig uit de eigen installatie - andere grote stookinstallatie, 50 – 300 MW - andere grote stookinstallatie, > 300 MW	50 mg/Nm ³ 150 mg/ Nm ³ 120 mg/ Nm ³ 100 mg/ Nm ³
Gasvormige brandstoffen	Type stookinstallatie, type brandstof - gasturbine, met inbegrip van een STEG - gasmotor - bestaande grote stookinstallatie indien het een gasturbine betreft, met inbegrip	50 mg/ Nm ³ 33 mg/ Nm ³ 75 mg/ Nm ³

	van een STEG, die met aardgas wordt gestookt:	
	a. die in een systeem met warmtekrachtkoppeling wordt gebruikt met een rendement van meer dan 75%,	75 mg/ Nm ³
	b. die in een warmtekrachtcentrale wordt gebruikt met een gemiddeld jaarlijks totaal elektrisch rendement van meer dan 55%, of	160 mg/ Nm ³
	c. die voor mechanische aandrijving wordt gebruikt, waarin het rendement van de gasturbine wordt vastgesteld in ISO-basisbelastingsomstandigheden	100 mg/ Nm ³
	– bestaande grote stookinstallatie indien het een gasturbine betreft, met inbegrip van een STEG, die met andere gassen wordt gestookt	
	– bestaande grote stookinstallatie, indien wordt gestookt met hoogovengas, cokesovengas, gassen met lage calorische waarde verkregen door vergassing van raffinageresiduen, of andere gassen, uitgezonderd een gasturbine en gasmotor	75 mg/ Nm ³
	– andere grote stookinstallatie, indien wordt gestookt met hoogovengas, cokesovengas, gassen met lage calorische waarde verkregen door vergassing van raffinageresiduen, of andere gassen	
	– andere grote stookinstallatie, indien wordt gestookt met aardgas	

- 3 In afwijking van het eerste en tweede lid stelt het bevoegd gezag bij vergunningvoorschrift voor een bestaande grote stookinstallatie die wordt gestookt met aardgas en die niet kan voldoen aan de op grond van het eerste lid toepasselijke emissiegrenswaarde, een emissiegrenswaarde voor stikstofoxiden van ten hoogste 100 mg/Nm³ vast, tenzij het betreft een gasturbine of gasmotor.

Toelichting artikel 5.5 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/387 De emissies van stikstofoxiden door een grote stookinstallatie mogen de in het eerste lid genoemde emissiegrenswaarden niet overschrijden. In het tweede lid (oud) was een uitzondering gemaakt voor een bestaande grote stookinstallatie met een totaal nominaal thermisch ingangsvermogen van meer dan 300 MW die wordt gestookt met vaste brandstoffen en die niet aan de emissiegrenswaarden van het eerste lid kan voldoen. Deze uitzondering is nu vervallen omdat daarvan alleen door drie kolencentrales uit de jaren tachtig gebruik werd gemaakt. Als gevolg van de ingevoerde rendementseis zullen deze kolencentrales voldoen aan de in het eerste lid genoemde emissiegrenswaarden.

Toelichting artikel 5.4, 5.5, 5.7 en 5.20 n.a.v. wijzigingsbesluit 2019/170 In de artikelen 5.4, 5.5, 5.7, en 5.20 van het Activiteitenbesluit milieubeheer zijn als overgangsregeling in een tabel de emissie-grenswaarden opgenomen die voor grote stookinstallaties, welke voor de datum van inwerkingtreding van dit wijzigingsbesluit in gebruik zijn genomen, blijven gelden tot 17 augustus 2021, zijnde de implementatiedatum van het uitvoeringsbesluit (EU) 2017/1442. In de tabellen 5.4, 5.5, 5.5a, 5.7 en 5.7a wordt voorts de term «bestaande grote installatie» gebruikt. Hiermee wordt bedoeld de in artikel 5.1, vierde lid, van het Activiteitenbesluit milieubeheer opgenomen omschrijving van grote stookinstallaties die op 30 oktober 1999, overeenkomstig de toen geldende regelgeving, in bedrijf waren, of waarvoor een vergunning was verleend en die uiterlijk op 30 oktober 2000 in gebruik waren genomen.

Artikel 5.6

De emissies van koolmonoxide overschrijden de emissiegrenswaarden van tabel 5.6 niet.

Tabel 5.6

gasvormige brandstoffen	100 mg/Nm ³
vloeibare brandstoffen gestookt in gasturbines, met inbegrip van een STEG	100 mg/Nm ³

Artikel 5.7

- 1 De emissies van totaal stof overschrijden de emissiegrenswaarden van tabel 5.7 niet.

Tabel 5.7

Vaste of vloeibare brandstoffen	- bestaande grote stookinstallatie indien wordt gestookt met vloeibare productieresiduen als niet-commerciële brandstof afkomstig uit de eigen installatie - andere grote stookinstallatie	20 mg/Nm ³ 5 mg/Nm ³
Gasvormige brandstoffen	- hoogovengas - andere gasvormige brandstoffen	5 mg/Nm ³ 5 mg/Nm ³

- 2 In afwijking van het eerste lid voldoet een stookinstallaties die voor de datum van inwerkingtreding van dit lid in bedrijf is genomen, tot 17 augustus 2021 aan de emissiegrenswaarden in tabel 5.7a.

Tabel 5.7a

Vaste of vloeibare brandstoffen	- bestaande grote stookinstallatie indien wordt gestookt met vloeibare productieresiduen als niet-commerciële brandstof afkomstig uit de eigen installatie - andere grote stookinstallatie	20 mg/Nm ³ 5 mg/Nm ³
Gasvormige brandstoffen	- hoogovengas - door de ijzer- en staalindustrie geproduceerd gas dat elders wordt gebruikt - andere gasvormige brandstoffen	10 mg/Nm ³ 20 mg/Nm ³ 5 mg/Nm ³

Toelichting artikel 5.4 tot en met 5.7 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/552 De artikelen 5.4 tot en met 5.7 geven emissiegrenswaarden voor de situatie van normale bedrijfsomstandigheden voor emissies van zwaveldioxide, stikstofoxiden, koolmonoxide en totaal stof uit grote stookinstallaties. Conform artikel 39 in samenhang met Bijlage V, deel 4, van de Richtlijn industriële emissies gaat het om maandgemiddelden. Daarnaast mag op grond van dezelfde bepalingen in de richtlijn geen daggemiddelde 110% van de toepasselijke emissiegrenswaarde overschrijden en mogen 95% van de uurgemiddelden in één jaar niet hoger zijn dan 200% van de toepasselijke emissiegrenswaarde. De nalevingseisen worden in de implementatieregeling uitgewerkt. De emissiegrenswaarden betreffen doelvoorschriften. Bedrijven hebben vrijheid om de middelen te bepalen om te zorgen dat de emissiegrenswaarden niet worden overschreden. Een «bubble», zoals opgenomen in het BREF-document Raffinaderijen, is een voorbeeld van invulling. In termen van de Richtlijn industriële emissies: de emissiegrenswaarden kunnen worden aangevuld of vervangen door gelijkwaardige parameters of gelijkwaardige technische maatregelen die een gelijkwaardig niveau van milieubescherming garanderen. De emissiegrenswaarden zijn gebaseerd op de beste beschikbare technieken zonder dat daarmee het gebruik van een bepaalde techniek of technologie wordt voorgeschreven. De emissiegrenswaarden gelden voor de gehele grote stookinstallatie. Wat precies de gehele grote stookinstallatie omvat, wordt per geval vastgesteld en is afhankelijk van de specifieke situatie van die installatie: het betreft een enkele schoorsteen, een gemeenschappelijke schoorsteen of een samenstel van (deel)installaties en (gemeenschappelijke) schoorstenen. De emissiegrenswaarden zijn gebaseerd op een volumegehalte aan zuurstof van 6% voor grote stookinstallaties voor vaste brandstoffen, 15% voor gasturbines en gasmotoren en 3% voor andere grote stookinstallaties (zie ook artikel 5.3). Onder ISO-basisbelastingomstandigheden, relevant voor het rendement bedoeld in het derde lid van artikel 5.4, wordt een temperatuur van 288 K, een druk van 101,3 kPa en een relatieve luchtvochtigheid van 60% verstaan.

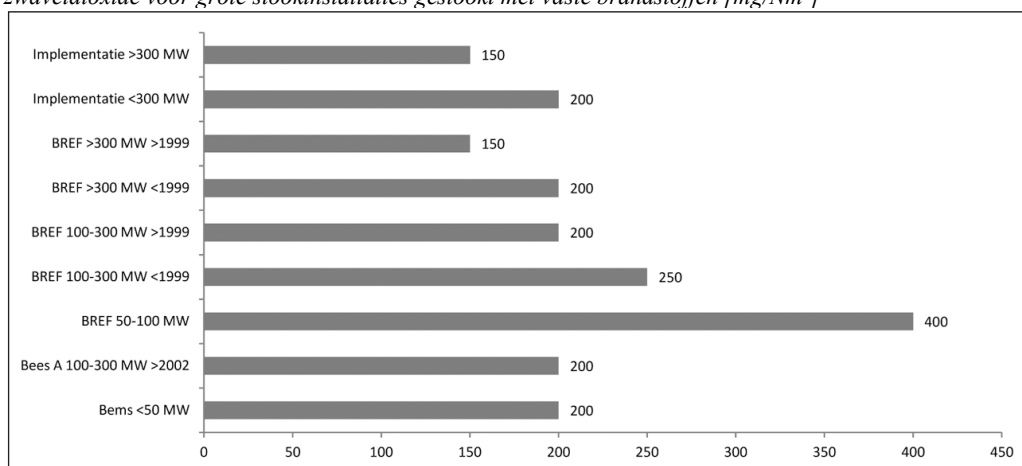
Emissiegrenswaarden voor zwaveldioxide (artikel 5.4)

Voor grote stookinstallaties met een totaal nominaal thermisch ingangsvermogen van minder dan 300 MW zijn de bestaande emissiegrenswaarden van het Bees A (artikel 11 en artikel 12, eerste lid) en het Bems (artikel 2.1.1) overgenomen. De emissiegrenswaarde van 200 mg/Nm³ ligt binnen de met beste beschikbare technieken geassocieerde emissieniveaus van het BREF-document «Grote stookinstallaties» en overschrijdt de minimumeisen uit de Richtlijn industriële emissies niet (Bijlage V, deel 1, onderdeel 2 en deel 2, onderdeel 2).

Voor grote stookinstallaties met een totaal nominaal thermisch ingangsvermogen van 300 MW of meer is het Bees A niet meer actueel: de daarin vastgestelde emissiegrenswaarden geven niet meer de waarden die met gebruik van de beste beschikbare technieken kunnen worden bereikt weer. Op dit punt is de omzetting van de Richtlijn industriële emissies daarom bepaald op de emissieniveaus en vergunningen van bestaande grote stookinstallaties in Nederland die op vaste of vloeibare brandstoffen worden gestookt: dit is 150 mg/Nm³. Deze emissiegrenswaarde komt overeen met het soepelste emissieniveau dat het BREF-document «Grote stookinstallaties» (90–150 mg/Nm³) aangeeft voor grote stookinstallaties die worden gestookt op vaste of vloeibare brandstoffen waarvoor een vergunning was afgegeven in 1999 of later (nieuwe installaties op grond van de artikelen 4 en 5 van de IPPC-richtlijn). De emissiegrenswaarden voor gasgestookte grote stookinstallaties zijn niet gewijzigd ten opzichte van het Bees A en de LCP-richtlijn. Voor aardgas sluit de emissiegrenswaarde aan bij het BREF-document «Grote stookinstallaties». De Europese Commissie zal de Richtlijn industriële emissies op basis van herziene BREF-documenten uiterlijk 31 december 2013 evalueren voor wat betreft emissies door inzet als brandstof van gasvormige residuen van industriële processen (artikel 30, negende lid, van de richtlijn). In afwachting daarvan zijn die emissiegrenswaarden vooralsnog niet gewijzigd.

Ter illustratie geeft figuur 1 een overzicht van emissiegrenswaarden en met de beste beschikbare technieken geassocieerde emissieniveaus voor zwaveldioxide voor grote stookinstallaties die vaste brandstoffen gebruiken.

Figuur 1: Vergelijking van emissiegrenswaarden en met de beste beschikbare technieken geassocieerde emissieniveaus voor zwaveldioxide voor grote stookinstallaties gestookt met vaste brandstoffen [mg/Nm³]

Emissiegrenswaarden voor stikstofoxiden (artikel 5.5)

Bij gebruik van vaste brandstoffen zijn de emissiegrenswaarden van het Bees A (artikel 11, derde lid) en het Bems (artikel 2.1.1) aangehouden (100 mg/Nm³). Voor enkele bestaande kolencentrales is het niet zeker of de emissiegrenswaarde met ingang van 2016 haalbaar is. Daarom geeft het tweede lid het bevoegd gezag de opdracht om bij vergunningvoorschrift af te wijken tot maximaal 180 mg/Nm³. Voor vergunningvoorschriften geldt altijd het kader van de Wabo (artikel 2.14); het bedrijf moet dan ook aantonen dat het de BBT-conclusies toepast. Deze afwijkingsmogelijkheid is afgestemd op de feitelijk emissie van deze kolencentrales die ligt tussen 110 en 180 mg/Nm³.

Bij gebruik van vloeibare brandstoffen zijn de emissiegrenswaarden eveneens overgenomen uit het Bees A (120 mg/Nm³; zie artikel

12, derde en vierde lid, Bees A, en artikel 2.1.1 Bems). Deze emissiegrenswaarde geldt niet voor grote stookinstallaties die een totaal nominaal thermisch ingangsvermogen hebben van meer dan 300 MW. Hiervoor vallen de emissiegrenswaarden uit het Bees A en het Bems (120 mg/Nm^3) buiten het emissieniveau dat het BREF-document «Grote stookinstallaties» bevat voor grote stookinstallaties uit 1999 of daarna ($50\text{--}100 \text{ mg/Nm}^3$). Aanscherping was dus noodzakelijk. Als emissiegrenswaarde is het soepelste emissieniveau voor grote stookinstallaties uit 1999 of daarna uit het BREF-document «Grote stookinstallaties» aangehouden.

Voor bestaande grote stookinstallaties die vloeibare productierisiduen als brandstof inzetten is, in afwachting van de Europese evaluatie van deze niet-commerciële brandstoffen (artikel 30, negende lid), een hogere emissiegrenswaarde van 150 mg/Nm^3 opgenomen. Deze emissiegrenswaarde komt overeen met de soepele kant van het emissieniveau voor vloeibare brandstoffen uit het BREF-document «Grote stookinstallaties» ($50\text{--}150 \text{ mg/Nm}^3$). In Nederland gaat het om enkele grote stookinstallaties in de chemische industrie.

De emissiegrenswaarden voor met aardgas gestookte grote stookinstallaties zijn dezelfde als de bestaande emissiegrenswaarden uit het Bees A die gelden vanaf 1998 (artikel 13, tweede, derde en vierde lid en artikel 20 van het Bees A). Conform Bijlage V, deel 1, onder 6, geeft tabel 5.5 voor bestaande gasturbines met een hoog rendement een ruimere emissiegrenswaarde voor stikstofoxiden (75 mg/Nm^3 in plaats van 50 mg/Nm^3). In de Richtlijn industriële emissies en het onderliggende BREF-document «Grote stookinstallaties» is een afweging gemaakt tussen energieverbruik en emissies van stikstofoxiden ten gunste van energieverbruik.

Voor enkele bestaande gasgestookte ketels is het niet zeker of de emissiegrenswaarde met ingang van 2016 haalbaar is. Daarom is ervoor gekozen aan het bevoegd gezag de opdracht te geven bij vergunningvoorschrift af te wijken tot maximaal 100 mg/Nm^3 (derde lid). Ook hier geldt het toetsingskader van de Wabo en het bedrijf moet dan ook aantonen dat het de BBT-conclusies toepast; zo wordt gewaarborgd dat aan de Richtlijn industriële emissies wordt voldaan.

Alle emissiegrenswaarden liggen steeds binnen de met de beste beschikbare technieken geassocieerde emissieniveaus van het BREF-document «Grote stookinstallaties».

De emissiegrenswaarde voor gasmotoren van 33 mg/Nm^3 komt overeen met de waarde uit het Bems (artikel 2.1.4) omgerekend naar 15% zuurstof, en ligt binnen de met de beste beschikbare technieken geassocieerde soepelste emissieniveaus uit het BREF-document «Grote stookinstallaties». Gasmotoren van deze omvang komen overigens voor zover bekend niet voor in Nederland.

Er zijn aparte emissiegrenswaarden voor stikstofoxiden opgenomen voor situatie waarin gasvormige residuen van industriële processen als brandstof worden ingezet. Hoewel de beste beschikbare technieken voor deze gassen vergelijkbaar zijn met aardgas, onder meer low NO_x -branders, hoogrendementsprocesfornuizen en $S(N)CR$, kunnen de emissies afwijken. Het BREF-document «Raffinaderijen» bevat het emissieniveau $20\text{--}150 \text{ mg/Nm}^3$ voor ketels en procesfornuizen en $20\text{--}75 \text{ mg/Nm}^3$ voor gasturbines van het energiesysteem van een raffinaderij. Dit emissieniveau is in de vergunningen voor de Nederlandse raffinaderijen opgenomen. Bij de installaties in Nederland die residugassen uit de ijzer- en staalindustrie gebruiken ligt de feitelijk emissie van stikstofoxiden tussen 65 en 155 mg/Nm^3 . Op grond van Bees A geldt sinds 1998 een emissieniveau van $110\text{--}140 \text{ mg/Nm}^3$ en 65 g/GJ voor gasturbines.

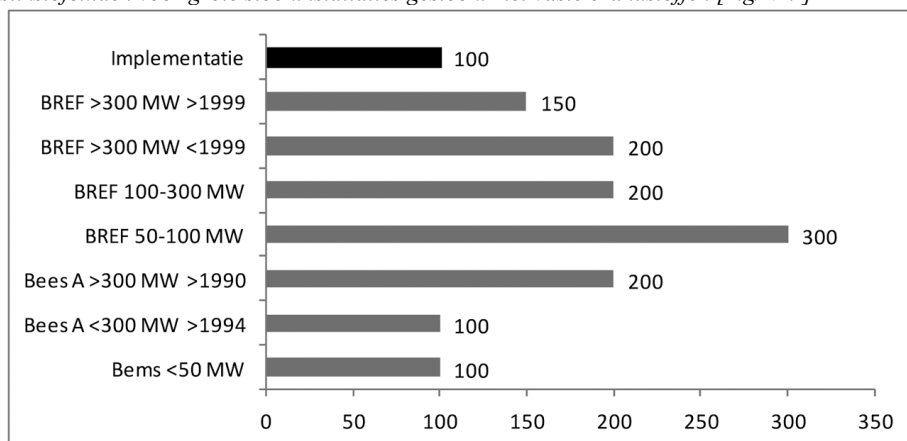
Dit niveau is in de implementatieregelgeving overgenomen. Hiermee is gegarandeerd dat de beste beschikbare technieken conform de diverse BREF-documenten worden toegepast en het bestaande milieubeschermingsniveau in Nederland niet wordt verlaagd.

De BREF-documenten «Raffinaderijen» en «Grote stookinstallaties» worden momenteel herzien, onder meer voor wat betreft de emissieniveaus voor het gebruik van residugassen als brandstof. De Europese Commissie zal de Richtlijn industriële emissies op basis van de herziene BREF-documenten uiterlijk 31 december 2013 evalueren en zo nodig een wijziging van Bijlage V van de richtlijn voorstellen (artikel 30, negende lid, van de richtlijn). Deze evaluatie kan leiden tot wijziging van het Activiteitenbesluit voortvloeiend aan het van toepassing worden van paragraaf 5.1 in 2016 (zie ook artikel 5.14).

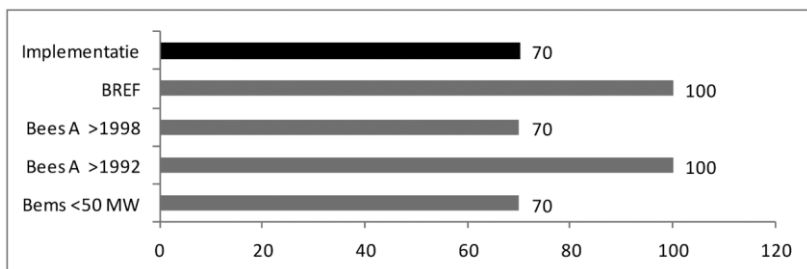
Ter illustratie geven de figuren 2, 3 en 4 een overzicht van emissiegrenswaarden en met de beste beschikbare technieken geassocieerde emissieniveaus voor stikstofdioxiden voor grote stookinstallaties.

Voor de betekenis van STEG in tabel 5.5 wordt verwezen naar de toelichting bij het begrip gasturbine in artikel 1.1.

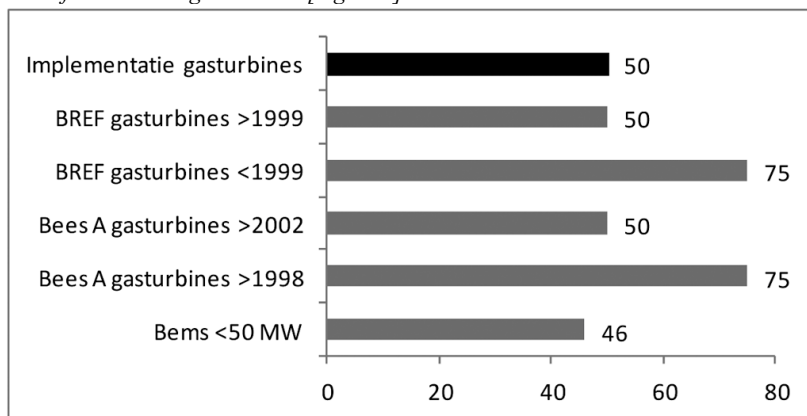
Figuur 2: Vergelijking van emissiegrenswaarden en met de beste beschikbare technieken geassocieerde emissieniveaus voor stikstofoxiden voor grote stookinstallaties gestookt met vaste brandstoffen [mg/Nm^3]

Figuur 3: Vergelijking van emissiegrenswaarden en met de beste beschikbare technieken geassocieerde emissieniveaus voor stikstofoxiden voor grote stookinstallaties gestookt met aardgas, niet zijnde gasturbines en gasmotoren [mg/Nm^3]

Figuur 4: Vergelijking van emissiegrenswaarden en met de beste beschikbare technieken geassocieerde emissieniveaus voor stikstofoxiden voor gasturbines [mg/Nm³]

Emissiegrenswaarden voor koolmonoxide (artikel 5.6)

De emissiegrenswaarden zijn overgenomen van Bijlage V, deel 1 onder 6, en deel 2 onder 6, bij de Richtlijn industriële emissies.

Emissiegrenswaarden voor totaal stof (artikel 5.7)

De emissiegrenswaarde van 5 mg/ Nm³ voor totaal stof bij gebruik van vaste en vloeibare brandstoffen is gebaseerd op bestaande emissiegrenswaarden uit het Bems (artikel 2.1.1), de NeR (onderdeel 3.2.2) en het Activiteitenbesluit (artikel 2.5). De emissiegrenswaarde komt overeen met de strenge kant van de met de beste beschikbare technieken geassocieerde emissieniveaus uit het BREF-document «Grote stookinstallaties» (5–10 mg/ Nm³ voor nieuwe grote stookinstallaties en 5–20 mg/ Nm³ voor bestaande grote stookinstallaties). De emissiegrenswaarde sluit aan bij de emissieniveaus en vergunningen van de meeste bestaande grote stookinstallaties in Nederland.

Voor bestaande grote stookinstallaties die vloeibare productieresiduen als brandstof inzetten is in afwachting van de Europese evaluatie van deze niet-commerciële brandstoffen (artikel 30, negende lid) een hogere emissiegrenswaarde van 20 mg/ Nm³ opgenomen. In Nederland gaat het om enkele grote stookinstallaties in de chemische industrie.

Voor gasvormige brandstoffen zijn de emissiegrenswaarden (vangnetwaarden) uit Bijlage V, deel 1 en 2, onder punt 8, van de Richtlijn industriële emissies overgenomen. Het BREF-document «Grote stookinstallaties» geeft hiervoor geen emissieniveaus. Het BREF-document «Raffinaderijen» geeft een emissieniveau van 5–20 mg/ Nm³ gemiddeld voor de inzet van gasvormige en vloeibare procesresiduen als brandstoffen. In de lopende herziening van het BREF-document «Raffinaderijen» wordt dit emissieniveau voor totaal stof onderbouwd en gedifferentieerd. De Europese Commissie zal de Richtlijn industriële emissies op basis hiervan uiterlijk op 31 december 2013 evalueren en zo nodig een wijziging van Bijlage V bij de richtlijn voorstellen (artikel 30, negende lid, van de richtlijn). Deze evaluatie kan leiden tot wijziging van het Activiteitenbesluit vóór het van toepassing worden van paragraaf 5.1 in 2016.

Toelichting artikel 5.4, 5.5, 5.7 en 5.20 n.a.v. wijzigingsbesluit 2019/170 In de artikelen 5.4, 5.5, 5.7, en 5.20 van het Activiteitenbesluit milieubeheer zijn als overgangsregeling in een tabel de emissie-grenswaarden opgenomen die voor grote stookinstallaties, welke voor de datum van inwerkingtreding van dit wijzigingsbesluit in gebruik zijn genomen, blijven gelden tot 17 augustus 2021, zijnde de implementatiedatum van het uitvoeringsbesluit (EU) 2017/1442.

In de tabellen 5.4, 5.5, 5.5a, 5.7 en 5.7a wordt voorts de term «bestaande grote installatie» gebruikt. Hiermee wordt bedoeld de in artikel 5.1, vierde lid, van het Activiteitenbesluit milieubeheer opgenomen omschrijving van grote stookinstallaties die op 30 oktober 1999, overeenkomstig de toen geldende regelgeving, in bedrijf waren, of waarvoor een vergunning was verleend en die uiterlijk op 30 oktober 2000 in gebruik waren genomen.

Artikel 5.8

1 De emissies van zoutzuur, waterstoffluoride, kwik, som van dioxinen en furanen, formaldehyde, gasvormige en vluchtige organische stoffen en ammoniak overschrijden de emissiegrenswaarden van tabel 5.8 niet.

Tabel 5.8

Type stookinstallatie, type brandstof		
Zoutzuur	Proces brandstof uit	5 mg/Nm³

	chemische industrie		
	Biomassa <100 MWth	Bestaande grote stookinstallatie	9 mg/Nm ³
	Overige biomassa	Vergund voor de datum van inwerkingtreding van dit artikel	15 mg/Nm ³
	Overige vaste brandstof		8 mg/Nm ³
	Overige vaste brandstof		3 mg/ Nm ³
Waterstoffluoride	Biomassa		1 mg/ Nm ³
	Overige vaste en vloeibare brandstof		2 mg/ Nm ³
Kwik	Biomassa		5 µg/ Nm ³
	Overige vaste brandstof		2 µg/ Nm ³
		Bestaande grote stookinstallatie	4 µg/ Nm ³
Som van dioxinen en furanen, gedefinieerd als de som van de afzonderlijke dioxinen en furanen, gewogen overeenkomstig de bij ministeriële regeling gestelde equivalentiefactoren	Proces brandstof uit chemische industrie		0,036 ng TEQ/ Nm ³
Formaldehyde	Gasmotor op aardgas		15 mg/ Nm ³
Gasvormige en vluchtige organische stoffen, uitgedrukt in totaal organische koolstof	Proces brandstof uit chemische industrie		12 mg/ Nm ³
	Gasmotor op aardgas		500 mg/ Nm ³
Ammoniak		Bij toepassing SCR of SNCR	5 mg/ Nm ³

- 2 In afwijking van het eerste lid voldoet een stookinstallatie die voor de datum van inwerkingtreding van dit lid in bedrijf is genomen, tot 17 augustus 2021 aan de in de vergunning opgenomen emissiegrenswaarden van zoutzuur, waterstoffluoride, kwik, som van dioxinen en furanen, formaldehyde, gasvormige en vluchtige organische stoffen en ammoniak.

Toelichting artikel 5.8 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/552 De Richtlijn industriële emissies zondert bepaalde stookinstallaties die volgens de vergunning bestemd zijn voor noodgevallen en minder dan 500 uur per jaar in bedrijf zijn uit van de verplichting te voldoen aan de in het besluit gegeven emissiegrenswaarden. Deze uitzondering is overgenomen. Een vergelijkbare uitzondering kwam voor in het Bees A (artikel 2, onder b, sub 5°). De drijver van de inrichting registreert het aantal bedrijfsuren dat gemaakt wordt door die installaties die bestemd zijn voor noodgevallen.

Toelichting artikel 5.8 n.a.v. wijzigingsbesluit 2019/170 Het tweede lid bevat de overgangsregeling voor stookinstallaties die voor de datum van inwerkingtreding van dit wijzigingsbesluit in bedrijf zijn genomen. Voor degelijke stookinstallaties blijven tot 17 augustus 2021 de in de vergunning opgenomen grenswaarden van zoutzuur, waterstoffluoride, kwik, som van dioxinen en furanen, formaldehyde, gasvormige en vluchtige organische stoffen en ammoniak van kracht.

Artikel 5.9

- 1 Bij gelijktijdig gebruik van verschillende soorten brandstof in een grote stookinstallatie gelden als emissiegrenswaarden voor zwaveldioxide, stikstofoxiden en totaal stof de gewogen gemiddelden van de emissiegrenswaarden die op grond van de artikelen 5.4 tot en met 5.7 voor elk van de brandstoffen afzonderlijk zouden gelden.
- 2 Een gewogen gemiddelde als bedoeld in het eerste lid wordt per tijdseenheid berekend naar het aandeel van elk van de brandstoffen in de energetische inhoud van de toegevoerde brandstoffen.
- 3 In afwijking van het eerste lid stelt het bevoegd gezag bij vergunningvoorschrift voor een bestaande grote stookinstallatie een emissiegrenswaarde voor zwaveldioxide vast van gemiddeld ten hoogste 500 mg/Nm indien:
 - a die installatie deel uitmaakt van een raffinaderij, en
 - b die installatie destillatie- of omzettingsresiduen afkomstig van het raffineren van ruwe aardolie, alleen of in combinatie met andere brandstoffen, zelf verbruikt.
- 4 De emissiegrenswaarden, bedoeld in de artikelen 5.4 tot en met 5.8, gelden niet voor gasturbines, gasmotoren en dieselmotoren die blijkens de daarvoor geldende omgevingsvergunning bestemd zijn voor noodgevallen en minder dan 500 bedrijfsuren per jaar in bedrijf zijn. Degene die de inrichting drijft, registreert de bedrijfsuren van dergelijke installaties.
- 5 Voor de toepassing van het vierde lid wordt onder bedrijfsuren verstaan: de tijd, uitgedrukt in uren, gedurende welke een grote stookinstallatie geheel of gedeeltelijk in werking is en emissies in de lucht veroorzaakt, met uitzondering van de voor de inwerkingstelling en stillegging benodigde tijd.

Toelichting artikel 5.9 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/552 Dit artikel betreft de omzetting van artikel 40 van de Richtlijn industriële emissies (gemengde stookinstallaties). Het eerste en tweede lid van dit artikel hebben betrekking op de situatie dat gelijktijdig

verschillende soorten brandstof worden gebruikt. Het is niet gewijzigd ten opzichte van artikel 9 van het Bees A (zie voor een rekenvoorbeeld de artikelsgewijze toelichting, onderdeel G, van het implementatiebesluit LCP-richtlijn, Stb. 2005, 114). Het derde lid regelt een uitzondering voor bestaande stookinstallaties die destillatie- en omzettingsresiduen afkomstig van het raffineren van ruwe aardolie, alleen of in combinatie met andere brandstoffen, zelf verbruiken. De Richtlijn industriële emissies biedt de mogelijkheid om voor deze gemengde stookinstallaties de emissie-eisen voor zwaveldioxide van Bijlage V, deel 7, bij de richtlijn van toepassing te verklaren, in plaats van de in de eerste twee leden genoemde waarden. Over deze bepaling kon bij de totstandkoming van de Richtlijn industriële emissies geen overeenstemming worden bereikt. Het bereikte compromis houdt in dat de Europese Commissie uiterlijk 31 december 2013 een voorstel doet voor de herziening van de emissiegrenswaarden voor raffinaderijen op basis van het herziene BREF-document «Raffinaderijen». Tot die tijd gelden de emissiegrenswaarden die ongewijzigd uit de LCP-richtlijn zijn overgenomen. Een neveneffect is dat er in de tussentijd een discrepantie bestaat tussen Bijlage V, deel 1 en 2 en Bijlage VII: de gemiddelde emissiegrenswaarde is hoger dan de hoogste grenswaarde voor de afzonderlijke brandstoffen. Dit is bij de implementatie rechtgezet. In afwachting van Europese voorstellen voor emissiegrenswaarden voor raffinaderijen is de emissiegrenswaarde voor zwaveldioxide op basis van de geldende Nederlandse vergunningen voor raffinaderijen vastgesteld op 500 mg/ Nm³. De geldende vergunningen zijn gebaseerd op de beste beschikbare technieken en het BREF-document «Raffinaderijen». Illustratief hiervoor is dat de emissiegrenswaarde van 500 mg/ Nm³ ruim onder de minimumeis van 800 tot 1000 mg/ Nm³ uit de Richtlijn industriële emissies ligt. Het is een aanscherping van artikel 13, eerste lid, en 18, tweede lid, van het Bees A.

Toelichting artikel 5.4 en artikel 5.9 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 Met de wijziging van artikel 5.4 en artikel 5.9 is de implementatie van artikel 30 van de EU-richtlijn industriële emissies, in samenhang met Bijlage V, deel 1, onderdeel 3, laatste alinea, bij die richtlijn verduidelijkt. Deze alinea, ziet op de emissie van zwaveldioxide van bepaalde bestaande stookinstallaties, die gassen met een lage calorische waarde gebruiken, verkregen door vergassing van raffinaderijresiduen. Deze bepaling overlapt deels met het in artikel 5.9, derde lid, geïmplementeerde artikel 40, derde lid, van de EU-richtlijn industriële emissies, in samenhang met Bijlage V, deel 7, bij die richtlijn en was daarom niet expliciet geïmplementeerd in de Nederlandse regelgeving. De residugassen met lage calorische waarde vallen namelijk ook onder de destillatie en omzettingsresiduen bedoeld in Bijlage V, deel 7, bij die richtlijn. Het onderscheid tussen de implementatie van Bijlage V, deel 7, en van Bijlage V, deel 1, onderdeel 3, laatste alinea, bij die richtlijn leidde echter tot vragen. Daarom is met deze wijziging Bijlage V, deel 1, onderdeel 3, laatste alinea, alsnog expliciet geïmplementeerd. Aangezien deze alinea, tekstueel ziet op stookinstallaties in het algemeen, en niet alleen op raffinaderijen, is besloten de tekst in plaats van in artikel 5.9, in artikel 5.4 van het Activiteitenbesluit op te nemen. Er zijn twee specifieke onderwerpen die een nadere toelichting behoeven, namelijk de verhouding tussen het eerste lid en tweede lid van artikel 5.4 en de emissiegrenswaarde van 500 mg/Nm³.

Verhouding tussen het eerste en tweede lid van artikel 5.4 van het Activiteitenbesluit

Uit de Richtlijn industriële emissies volgt dat het uitgangspunt voor bedrijven en het bevoegd gezag de beste beschikbare technieken als beschreven in de BBT-conclusies moeten zijn. Ook is in deze richtlijn bepaald dat algemeen verbindende voorschriften gebaseerd moeten zijn op de beste beschikbare technieken. Bij de formulering van de emissiegrenswaarden in het Activiteitenbesluit is daarom rekening gehouden met de emissieniveaus uit de BBT-conclusies. De emissiegrenswaarden in het Activiteitenbesluit overschrijden dan ook nergens de emissieniveaus uit de BBT-conclusies. Artikel 5.4, eerste lid, omvat aldus emissiegrenswaarden die de emissieniveaus uit de BBT-conclusies niet overschrijden.

In artikel 15, vierde lid, van de EU-richtlijn industriële emissies is bepaald dat onder voorwaarden de bevoegde autoriteit in specifieke gevallen minder strenge emissiegrenswaarden mag vaststellen.

Een dergelijke afwijking is enkel toegestaan indien uit een beoordeling blijkt dat het halen van emissieniveaus die samenhangen met de beste beschikbare technieken zoals beschreven in de BBT-conclusies zou leiden tot buitensporig hogere kosten in verhouding tot de milieuvoordelen. Dit betekent dat er altijd een gemotiveerd oordeel van het bevoegd gezag nodig is alvorens een dergelijke afwijking is toegestaan. Ook staat in artikel 15, vierde lid, van de EU-richtlijn industriële emissies dat de soepelere emissiegrenswaarden niet hoger mogen zijn dan de eventueel toepasselijke, in de bijlagen bij die richtlijn vastgestelde grenswaarden. Bijlage V bij de EU-richtlijn industriële emissies omvat aldus plafonds die niet overschreden mogen worden indien het bevoegd gezag minder strenge emissiegrenswaarden vaststelt.

Met de implementatie van Bijlage V, deel 1, onderdeel 3, laatste alinea, bij de EU-richtlijn industriële emissies wordt aldus een plafond als bedoeld in artikel 15, vierde lid, van die richtlijn opgenomen. Zoals gezegd volgt uit artikel 15, vierde lid, van de EU-richtlijn industriële emissies dat er altijd een gemotiveerd oordeel van het bevoegd gezag nodig is alvorens afgeweken kan worden van de emissieniveaus die samenhangen met de beste beschikbare technieken zoals beschreven in de BBT-conclusies. Daarom is in het tweede lid van artikel 5.4 bepaald dat «bij vergunningvoorschrift» kan worden afgeweken van het eerste lid. Overigens is het mogelijk dat een emissieniveau dat afwijkt van het emissieniveau dat samenhangt met de beste beschikbare technieken zoals beschreven in de BBT-conclusies, in een specifiek geval de beste beschikbare techniek is.

Op de op te stellen vergunningvoorschriften is overigens artikel 5.6 van het Bor van overeenkomstige toepassing. Dit betekent dat ook de naleving van gelijkwaardige parameters kan worden voorgeschreven. Van gelijkwaardige parameters wordt bijvoorbeeld gebruikgemaakt bij «bubbelen», zoals bij raffinaderijen en de chemische industrie gebruikelijk is. In dat geval vraagt de drijver van de inrichting aan dat het gemiddelde van alle emissiepunten, in plaats van ieder emissiepunt afzonderlijk, aan de toepasselijke emissiegrenswaarde of samenstel van toepasselijke emissiegrenswaarden voldoet. Ingevolge artikel 5.6 van het Bor is voor intern salderen of bubbelen altijd een nadere invulling in de vergunning nodig.

De bovenstaande toelichting op waarom afwijken van de algemeen geldende norm via vergunningvoorschrift dient te geschieden is van overeenkomstige toepassing op de reparatie van in artikel 5.9, derde lid, waarin artikel 40, derde lid, van de EU-richtlijn industriële emissies, in samenhang met Bijlage V, deel 7, bij die richtlijn is geïmplementeerd. Ook hier geldt dat er sprake is van een plafond waaraan niet aan toe kan worden gekomen zonder een beoordeling van het bevoegd gezag. Daarom is in artikel 5.9, derde lid, aanhef, toegevoegd dat enkel bij vergunningvoorschrift van het eerste lid kan worden afgeweken.

Emissiegrenswaarde 500 mg/Nm³

In Bijlage V, deel 1, onderdeel 3, laatste alinea, bij de EU-richtlijn industriële emissies is een plafond opgenomen van 800 mg/Nm³.

In artikel 5.4, tweede lid, is in afwijking daarvan een plafond opgenomen van 500 mg/Nm³. Dit plafond sluit beter aan bij de bestaande Nederlandse praktijk.

Toelichting artikel 5.9 n.a.v. wijzigingsbesluit 2019/170 Dit betreft een wetstechnische aanpassing. De bepalingen van artikel 5.8 van het Activiteitenbesluit milieubeheer zijn verplaatst naar artikel 5.9, met de invoeging van het nieuwe vierde en vijfde lid. Hierdoor zijn ook de verwijzingen in het eerste lid van artikel 5.9 vervangen.

Artikel 5.10

- 1 In afwijking van artikel 5.4 mag een grote stookinstallatie, waar gewoonlijk laagzwavelige brandstof wordt verstoekt, gedurende 240 uur in werking blijven, indien degene die de inrichting drijft wegens een onderbreking van de voorziening met laagzwavelige brandstof ten gevolge van een ernstig tekort aan dergelijke brandstoffen niet in staat is de emissiegrenswaarden van dat artikel in acht te nemen.
- 2 Het bevoegd gezag kan bij maatwerkvoorschrift de periode, bedoeld in het eerste lid, verlengen tot ten hoogste zes maanden, voor zover de omstandigheid, bedoeld in het eerste lid, voortduurt en degene die de inrichting drijft daardoor redelijkerwijs niet in staat is de emissiegrenswaarden in acht te nemen.
- 3 Degene die de inrichting drijft, meldt onmiddellijk aan het bevoegd gezag dat zich een situatie voordoet als bedoeld in het eerste lid.
- 4 Het bevoegd gezag stelt Onze Minister onmiddellijk in kennis van een afwijking als bedoeld in het eerste of tweede lid.

Toelichting artikel 5.10 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/552 Dit artikel regelt de mogelijkheid stookinstallaties, waar normaliter laagzwavelige brandstof wordt verstoekt, in afwijking van de emissiegrenswaarden van artikel 5.4, in werking te houden, indien degene die de inrichting drijft wegens een onderbreking van de voorziening met laagzwavelige brandstof ten gevolge van een ernstig tekort aan dergelijke brandstoffen niet in staat is die grenswaarden in acht te nemen. Het artikel vormt de omzetting van artikel 30, vijfde lid, van de Richtlijn industriële emissies. Bovenstaande situatie was voorheen geregeld in artikel 46, eerste lid, van het Bees A. Samengevat weergegeven was in dat artikel bepaald dat met betrekking tot zware stookolie onder bepaalde omstandigheden de Minister van VROM, in overeenstemming met de Minister van Economische Zaken, voor ten hoogste zes maanden minder strenge emissiegrenswaarden kon vaststellen voor zwaveldioxide. Deze systematiek kende derhalve drie beslismomenten.

Volgens de Richtlijn industriële emissies mag in een situatie van onderbreking van de voorziening van laagzwavelige brandstof ten gevolge van een ernstig tekort aan dergelijke brandstoffen het bevoegd gezag een afwijking van bepaalde emissiegrenswaarden toestaan op grond van artikel 30, vijfde lid; bovenstaande systematiek, waarbij drie beslismomenten aan de orde zijn, volgt echter niet uit de richtlijn. Hoewel tot op heden in Nederland nooit toepassing is gegeven aan artikel 46, eerste lid, van het Bees A, valt niet uit te sluiten dat dit in de toekomst wel nodig zal blijken te zijn. Alsdan zou deze verouderde procedure mogelijk te lang duren. Strikt genomen zou de inrichting immers stil moeten worden gelegd totdat de besluitvorming voltooid is. Dit zou bijvoorbeeld de elektriciteitsvoorziening in gevaar kunnen brengen, met alle negatieve gevolgen van dien.

Door middel van artikel 5.10 wordt deze systematiek gewijzigd om aan bovenstaand bezwaar tegemoet te komen. Indien de drijver van de inrichting wegens een onderbreking van de voorziening met laagzwavelige brandstof ten gevolge van een ernstig tekort aan dergelijke brandstoffen niet in staat is de emissiegrenswaarden voor zwaveldioxide in acht te nemen, mag de stookinstallatie 240 uur in bedrijf blijven (eerste lid). De drijver van de inrichting dient dit onmiddellijk bij het bevoegd gezag te melden (derde lid), zodat het bevoegd gezag kan gaan handhaven indien het van oordeel is dat de stookinstallatie ten onrechte in bedrijf is gebleven. Het bevoegd gezag kan een maatwerkvoorschrift afgeven waarbij de periode van 240 uur verlengd kan worden tot maximaal zes maanden (tweede lid). Zo hoeft de installatie niet stil gelegd te worden en is er voldoende tijd om een besluit te nemen waarbij de periode zo nodig kan worden verlengd. Omdat schaarste van laagzwavelige brandstof een landelijk of – waarschijnlijk – een Europees of zelfs mondiaal probleem zal zijn, zal het bevoegd gezag de motivering van niet-handhaving (voor de eerste 240 uur) en het maatwerkbesluit (om tot 6 maanden te verlengen) baseren op informatie van de rijksoverheid. De Minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie is verantwoordelijk voor de voorzieningszekerheid en blijft dus betrokken, net als bij het Bees A, evenwel zonder een lastige procedure. Met de meldingsplicht van de drijver van de inrichting aan het bevoegd gezag en de verplichte doormelding daarvan naar het Rijk en de Europese Commissie is de informatievoorziening geborgd. De meldingsplicht voor het bedrijf is geregeld in het derde lid. De doormelding aan het Rijk door het bevoegd gezag wordt geregeld in het vierde lid. Het vierde lid is opgenomen om zeker te stellen dat in voorkomend geval gegevens voor de melding aan de Europese Commissie op grond van artikel 30, vijfde lid, tweede alinea, van de richtlijn voor handen zijn.

Artikel 5.11

- 1 Indien een grote stookinstallatie die gewoonlijk met gasvormige brandstof wordt gestookt, met een andere brandstof wordt gestookt in het geval geen levering van gas kan plaatsvinden wegens weersomstandigheden of storingen in de gastoevoer, zijn de emissiegrenswaarden, bedoeld in de artikelen 5.4 tot en met 5.7, niet van toepassing gedurende ten hoogste 240 uur per incident.
- 2 Degene die de inrichting drijft, meldt onmiddellijk aan het bevoegd gezag dat zich een situatie voordoet als bedoeld in het eerste lid.
- 3 Het bevoegd gezag stelt Onze Minister onmiddellijk in kennis van een afwijking als bedoeld in het eerste lid.

Toelichting artikel 5.11 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/552 Deze bepaling is ontleend aan artikel 12, zesde lid, van het Bees A. De tekst van de Richtlijn industriële emissies is niet gewijzigd ten opzichte van de LCP-richtlijn (artikel 7). Het betreft een toegestane afwijking van het naleven van de emissiegrenswaarden voor een stookinstallatie die alleen gasvormige brandstof gebruikt, maar die als gevolg van een plotselinge onderbreking in de gasvoorziening bij uitzondering een andere brandstof moet gebruiken en daarvoor

afgasreinigingsapparatuur nodig zou hebben. In het derde lid is, vergelijkbaar met het vierde lid van artikel 5.10, bepaald dat doormelding van een specifieke afwijkende situatie door het bevoegd gezag aan het Rijk plaatsvindt.

Artikel 5.12

- 1 Indien bij een grote stookinstallatie de afgasreinigingsapparatuur is uitgevallen en deze apparatuur niet binnen 24 uur weer normaal functioneert, wordt de grote stookinstallatie geheel of gedeeltelijk buiten gebruik gesteld of met een weinig vervuilende brandstof in bedrijf gehouden.
- 2 Een grote stookinstallatie mag als gevolg van storingen als bedoeld in het eerste lid gedurende ten hoogste 120 uur gedurende een periode van 12 maanden in bedrijf zijn zonder dat de afgasreinigingsapparatuur functioneert.
- 3 Het bevoegd gezag kan bij maatwerkvoorschrift de periode, bedoeld in het eerste of tweede lid, verlengen, indien:
 - a het absoluut noodzakelijk is om de energievoorziening in stand te houden, of
 - b de betreffende grote stookinstallatie anders gedurende die periode vervangen zou worden door een stookinstallatie die over het geheel genomen hogere emissies zou veroorzaken.
- 4 Degene die de inrichting drijft, meldt een geval als bedoeld in het eerste lid binnen 48 uur aan het bevoegd gezag.

Toelichting artikel 5.12 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/552 Dit artikel is grotendeels gelijklopend aan artikel 7a van het Bees A. Het regelt storingen in de apparatuur die de emissiereductie bewerkstelligt. De inrichting mag in dat geval ten hoogste 24 uur in bedrijf worden gehouden (eerste lid). Daarna dient deze geheel of gedeeltelijk buiten gebruik te worden gesteld. In plaats daarvan kan de drijver van de inrichting ervoor kiezen de stookinstallatie in bedrijf te houden met een «weinig vervuilende brandstof» (tweede lid). Het in bedrijf houden van de stookinstallatie zonder goed functionerende afgasreinigingsapparatuur mag ten hoogste 120 uur gedurende een periode van 12 maanden. Wordt die duur overschreden, dan dient de stookinstallatie alsnog te worden stilgelegd om te worden gerepareerd of vervangen. Met de term «weinig vervuilende brandstof» wordt een brandstof bedoeld die een substantieel lagere emissie veroorzaakt dan de gebruikelijke brandstof(samenstelling) van de stookinstallatie. Voorts geeft het derde lid het bevoegd gezag de mogelijkheid om de periodes, genoemd in de eerste twee leden, te verlengen. Bij de formulering is voorts dichter bij de tekst van de Richtlijn industriële emissies aangesloten. Het vierde lid, ten slotte, verplicht de drijver van de inrichting onmiddellijk een storing als bedoeld in het eerste lid aan het bevoegd gezag te melden.

Artikel 5.12a

- 1 Voor de toepassing van dit artikel wordt onder «netto elektrisch rendement» verstaan: de aan het landelijk hoogspanningsnet, bedoeld in artikel 1, eerste lid, onderdeel j, van de Elektriciteitswet 1998, geleverde elektriciteit gedeeld door de energie-inhoud van de ingezette brandstoffen.
- 2 In het geval van levering aan een warmtenet als bedoeld in artikel 1, onderdeel c, van de Warmtewet, wordt het netto elektrisch rendement, bedoeld in het eerste lid, wat betreft:
 - a de energie-inhoud van de ingezette brandstoffen gecorrigeerd voor de energie-inhoud van de brandstoffen die additioneel worden gebruikt in verband met de warmtelevering, of
 - b de elektriciteitslevering berekend door de aan het landelijk hoogspanningsnet geleverde elektriciteit te verhogen met de elektriciteitsderving als gevolg van de warmtelevering.
- 3 Het netto elektrisch rendement van een grote stookinstallatie die met steenkool of een combinatie van steenkool en een of meer andere brandstoffen wordt gestookt is ten minste 40,00%.
- 4 Het netto elektrisch rendement wordt bepaald over de laatste vijf jaar dat de stookinstallatie in bedrijf is geweest of, indien de stookinstallatie minder dan vijf jaar in bedrijf is, over de periode dat de stookinstallatie elektriciteit heeft geleverd aan het landelijk hoogspanningsnet met een minimum van een jaar.
- 5 Op verzoek van het bevoegd gezag overlegt degene die de inrichting drijft de gegevens over het netto elektrisch rendement van de stookinstallatie.

Toelichting artikel 5.12a n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/387 Met dit nieuwe artikel wordt in het derde lid een minimaal netto elektrisch rendement van 40,00% geïntroduceerd voor een grote stookinstallatie die met steenkool of een combinatie van steenkool en één of meer andere brandstoffen, zoals biomassa, wordt gestookt. Het eerste lid bepaalt wat onder «netto elektrisch rendement» wordt verstaan: netto elektrisch rendement = netto elektriciteitslevering / brandstofinput.

De term «landelijk hoogspanningsnet» is ontleend aan artikel 1, eerste lid, onderdeel j, juncto artikel 10, eerste lid, van de Elektriciteitswet en omvat de netten die bestemd zijn voor transport van elektriciteit op een spanningsniveau van 110 kV of hoger en die als zodanig worden bedreven en landsgrensoverschrijdende netten met wisselstroom. Voor de berekening van het rendement zijn internationale meetnormen beschikbaar. Voor het thermisch rendement van de ketel bestaat NEN-EN 12952-15:2003 – Ketels met pijpen en hulpinstallaties – Deel 15: Acceptatieproeven. Voor het elektrisch rendement van de stoomturbine bestaat NEN-EN-IEC 60953-3:2002 – Regels voor thermische afnameproeven aan stoomturbines – Deel 3: Thermische proeven voor het verifiëren van de eigenschappen van vernieuwde stoomturbines. Bij de bepaling van het rendement wordt rekening gehouden met eventuele warmtelevering. In het tweede lid, onderdeel a, wordt hiervoor aangesloten bij de correctieberekening op basis van een brandstoffactor warmte, zoals die in het kader van de Milieukwaliteit Elektriciteitsproductie (MEP)-subsidiereregeling is toegepast: elektrisch rendement = netto elektriciteitslevering / brandstofinput – (warmtelevering x brandstoffactor warmte). Tegelijkertijd wordt

vanuit het oogpunt van consistentie in onderdeel b ook de rekenformule geïntroduceerd op basis van een vermogensverliesfactor warmte, zoals die in de praktijk wordt gebruikt (Stimuleringsregeling Duurzame Energieproductie (SDE+)): $\text{elektrisch rendement} = \text{netto elektriciteitslevering} + (\text{warmtelevering} \times \text{vermogensverliesfactor warmte}) / \text{brandstof input}$. Beide rekenmethoden leiden bij gelijke input tot vergelijkbare uitkomsten. Het begrip «warmtenet» is overgenomen uit artikel 1, onderdeel c, van de Warmtewet en is het geheel van tot elkaar behorende, met elkaar verbonden leidingen, bijbehorende installaties en overige hulpmiddelen dienstbaar aan het transport van warmte, behoudens voor zover deze leidingen, installaties en hulpmiddelen zijn gelegen in een gebouw of werk van een verbruiker of van een producent en strekken tot toe- of afvoer van warmte ten behoeve van dat gebouw of werk. Het rendement wordt verder onder meer beïnvloed door het opstarten en stilleggen van de installatie en de belasting van de installatie (vollast of deellast). Deze bijzondere bedrijfsomstandigheden zeggen weinig over het daadwerkelijk rendement en mogen daarom niet doorslaggevend zijn bij het bepalen van de naleving. Daarom wordt het rendement gemiddeld over een periode van vijf jaar (vierde lid). Voor nieuw(ere) centrales die nog geen vijf jaar in bedrijf zijn, wordt het rendement bepaald over de periode dat aan het openbare net wordt geleverd met een minimum van een jaar. Testfasen worden daarbij niet meegerekend, want dat zijn bijzondere bedrijfsomstandigheden. Het vijfde lid geeft degene die de inrichting drijft de opdracht om op verzoek van het bevoegd gezag informatie over het netto elektrisch rendement te overleggen in het kader van het toezicht en de handhaving. Dit is eenmalige informatieverstrekking voor het geval het rendement niet bekend mocht zijn (bijvoorbeeld uit de vergunningaanvraag).

Artikel 5.12b

- 1 Afvalwater afkomstig van de reiniging van afgassen ondergaat een zodanige behandeling dat de emissiegrenswaarden van tabel 5.12b niet worden overschreden.

Tabel 5.12b

Verontreiniging

Onopgeloste stoffen	30 mg/l
TOC	50 mg/l
Arsen	50 µg/l
Cadmium	5 µg/l
Chroom	50 µg/l
Koper	50 µg/l
Kwik	3 µg/l
Nikkel	50 µg/l
Lood	20 µg/l
Zink	0,2 mg/l
Fluoride (F ⁻)	25 mg/l
Sulfaat (SO ₄ ²⁻)	2 g/l; geldt niet voor lozingen in zee of brakke waterlichamen
Sulfide (S ²⁻)	0,2 mg/l
Sulfiet (SO ₃ ²⁻)	20 mg/l

- 2 In afwijking van het eerste lid voldoet het afvalwater van de rookgasreiniging van een stookinstallatie die voor de datum van inwerkingtreding van dit artikel in bedrijf is genomen, tot 17 augustus 2021 aan de in de vergunning opgenomen emissiegrenswaarden.
- 3 De emissiegrenswaarden voor lozingen in water worden uitgedrukt in massaconcentratie, voor niet-gefilterde monsters.
- 4 Afvalwater wordt niet verdund om aan de in tabel 5.12b bedoelde emissiegrenswaarden te voldoen.
- 5 Voor de lozing van TOC geldt dat voor toetsing aan de emissiegrenswaarde de concentratie in het influent in mindering mag worden gebracht.

Toelichting artikel 5.12b n.a.v. wijzigingsbesluit 2019/170 Dit is een nieuw artikel en bevat de emissiegrenswaarden van afvalwater afkomstig van rookgasreiniging.

Artikel 5.13

De meting van de emissies, waaronder tevens begrepen wordt de berekening, registratie en rapportage van de meting, voldoet aan de bij ministeriële regeling gestelde eisen.

Toelichting artikel 5.13 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/552 De door de Richtlijn industriële emissies voorgeschreven eisen voor de meting van emissies, waaronder tevens begrepen wordt de berekening, registratie en rapportage van de meting, worden in de Activiteitenregeling opgenomen. Dit sluit aan bij de systematiek van het Activiteitenbesluit, waarbij als hoofdregel de materiële milieunormen in het besluit zelf, en de metingseisen in de regeling zijn opgenomen.

Artikel 5.14

- 1 In afwijking van artikel 5.12a, derde lid, is het netto elektrisch rendement van een grote stookinstallatie die met steenkool of een combinatie van steenkool en een of meer andere brandstoffen wordt gestookt, tot 1 juli 2017 ten minste 38,00%.
- 2 Voor een grote stookinstallatie waarop onmiddellijk voor 1 januari 2021 een omgevingsvergunning op grond van artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder e, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht

was verleend, blijven de voorschriften van die vergunning van toepassing, tenzij de betreffende voorschriften gelijke of minder strenge emissiegrenswaarden bevatten dan die welke gelden op grond van deze paragraaf.

Toelichting artikel 5.14 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/552 Het eerste lid betreft de implementatie van artikel 30, tweede lid, in samenhang met artikel 82, derde lid, van de Richtlijn industriële emissies. Daarin is bepaald dat de paragraaf over grote stookinstallaties tot 1 januari 2016 alleen geldt voor nieuwe grote stookinstallaties. Het tweede lid bevat overgangsrecht en geeft aan dat wanneer er een vergunning met strengere voorschriften voor een inrichting met een grote stookinstallatie is afgegeven deze strengere voorschriften voor de stookinstallatie van kracht blijven. In geval van gelijkwaardige of soepeler vergunningvoorschriften prevaleren de betreffende algemene regels uit de paragraaf grote stookinstallaties. Dit overgangsrecht sluit aan bij het systeem van artikel 2.22, vijfde lid, Wabo, op grond waarvan een vergunningsvoorschrift strenger mag zijn dan het besluit (algemene regel).

Toelichting artikel 5.14 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/387 In het eerste lid (nieuw) is het netto elektrisch rendement tot 1 juli 2017 op minimaal 38,00% gesteld. Dat percentage geldt tussen 1 januari 2016 en 1 juli 2017. Met ingang van 1 juli 2017 gaat het minimumpercentage van 40,00% zoals opgenomen in artikel 5.12a, derde lid, gelden. Het eerste lid (oud) is vervallen. Het betrof overgangsrecht dat tot 1 januari 2016 van kracht was en na inwerkingtreding van dit wijzigingsbesluit is uitgewerkt.

Toelichting artikel 5.14 n.a.v. wijzigingsbesluit 2019/170 Artikel 5.14, tweede lid, bevat een overgangsbepaling ten aanzien van reeds verleende vergunningen. Deze bepaling wordt met onderhavige wijziging verlengd voor vergunningen die voor 17 augustus 2021 zijn verleend. Dit lid geeft aan dat wanneer er een vergunning met strengere voorschriften voor een inrichting met een grote stookinstallatie is afgegeven, deze strengere voorschriften voor de stookinstallatie van kracht blijven. In geval van gelijkwaardige of soepeler vergunningvoorschriften prevaleren de betreffende algemene regels uit paragraaf 5.1.1 van het Activiteitenbesluit milieubeheer. Dit overgangsrecht sluit aan bij het systeem van artikel 2.22, vijfde lid, Wabo, op grond waarvan een vergunningsvoorschrift strenger mag zijn dan het besluit (algemene regel).

§ 5.1.2 Afvalverbrandings- of afvalmeeverbrandingsinstallatie

Algemene toelichting paragraaf 5.1.2 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/552 Aangezien veel bepalingen in de Richtlijn industriële emissies niet gewijzigd zijn ten opzichte van de afvalverbrandingsrichtlijn, is de oorspronkelijke nota van toelichting bij het Besluit verbranden afvalstoffen nog steeds relevant (Stb. 2004, 97) en, voor zover het emissies in water betreft, de toelichting bij de Regeling lozingen afvalwater van de rookgasreiniging.

Artikel 5.15

- 1 Deze paragraaf is van toepassing op het in werking hebben van een afvalverbrandings- of een afvalmeeverbrandingsinstallatie waar vaste of vloeibare afvalstoffen worden verbrand of meeverbrand.
- 2 Deze paragraaf is niet van toepassing op:
 - a een afvalverbrandings- of afvalmeeverbrandingsinstallatie waarin uitsluitend de volgende afvalstoffen thermisch worden behandeld of producten van thermische behandeling van uitsluitend de volgende afvalstoffen worden verbrand:
 - 1° biomassa;
 - 2° radioactieve afvalstoffen;
 - 3° afvalstoffen ontstaan bij de exploratie en exploitatie van olie- en gasbronnen vanaf een installatie in zee en die aan boord van die installatie worden verbrand;
 - b een experimentele afvalverbrandings- of afvalmeeverbrandingsinstallatie, bestemd voor onderzoek, ontwikkeling en tests ter verbetering van het thermisch behandelingsproces, waarin per kalenderjaar minder dan 50.000 kilogram afvalstoffen wordt verwerkt;
 - c installaties voor vergassing of pyrolyse, voor zover de gassen die het resultaat zijn van deze thermische behandeling van afvalstoffen vóór de verbranding zodanig worden gereinigd dat bij de verbranding ervan niet meer emissies ontstaan dan bij de verbranding van aardgas.
- 3 Voor de toepassing van deze paragraaf omvat een afvalverbrandings- en afvalmeeverbrandingsinstallatie alle verbrandingsstraten of meeverbrandingsstraten en de voorzieningen voor ontvangst, opslag en voorbehandeling ter plaatse van het afval, de systemen voor de toevoer van afval, brandstof en lucht, stoomketels, de voorzieningen voor de behandeling van afgassen, de voorzieningen voor de behandeling of opslag van afvalverbrandingsresiduen en afvalwater, de schoorstenen, alsook de apparatuur en de systemen voor de regeling van het verbrandings- of meeverbrandingsproces en voor de registratie en monitoring van de verbrandings- of meeverbrandingsomstandigheden.
- 4 Indien voor de thermische behandeling van afval gebruik wordt gemaakt van andere processen van oxidatie, omvat de afvalverbrandings- of de afvalmeeverbrandingsinstallatie zowel het proces voor thermische behandeling als het daaropvolgende verbrandingsproces.

Toelichting artikel 5.15 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/552 Dit artikel regelt het toepassingsbereik van de nieuwe paragraaf 5.2.: de paragraaf is van toepassing op afvalverbrandingsinstallaties en afvalmeeverbrandingsinstallaties die in hoofdstuk IV van de Richtlijn industriële emissies worden gereguleerd. Het artikel vormt de omzetting van artikel 42 van de Richtlijn industriële emissies. Er geldt geen capaciteitsdrempel voor afvalverbrandings- en afvalmeeverbrandingsinstallaties in hoofdstuk IV van de richtlijn. Bijlage I bij de Richtlijn industriële emissies kent in categorie 5.2 wel capaciteitsdrempels voor afvalverbrandings- en afvalmeeverbrandingsinstallaties. Deze drempel ligt voor de verwijdering of nuttige toepassing van afvalstoffen in afvalverbrandings- of afvalmeeverbrandingsinstallaties op 3 ton per uur en voor gevaarlijke afvalstoffen op 10 ton per dag.

Installaties waarbij de capaciteit groter is dan één van deze drempels vallen tevens onder de verplichtingen van hoofdstuk I en II van de richtlijn. De nieuwe capaciteitsgrens in de Richtlijn industriële emissies betreft een verruiming ten opzichte van de IPPC-richtlijn, waarbij de grens lag bij een capaciteit van 3 ton per uur uitsluitend voor stedelijk afval (huishoudelijk afval, afval van commerciële bedrijven, kantoren, ondernemingen en andere afvalstoffen die gezien hun aard of hun samenstelling met huishoudelijk afval kunnen worden gelijkgesteld). In artikel 42, eerste lid, van de Richtlijn industriële emissies is de voorwaarde aangegeven dat het moet gaan om een afval(mee)verbrandingsinstallatie waar vaste of vloeibare afvalstoffen worden verbrand of meeverbrand. Dit is overgenomen in het eerste lid.

Het tweede lid regelt een aantal uitzonderingen van de werkingssfeer van paragraaf 5.2 en is de omzetting van het tweede lid van artikel 42 van de richtlijn en tevens van de tweede alinea van het eerste lid van de Richtlijn industriële emissies. In die alinea is een nadere specificatie opgenomen met betrekking tot gasvormige afvalstoffen; dit is nieuw ten opzichte van de Afvalverbrandingsrichtlijn. Nieuw is het onderdeel a (biomassa). Feitelijk valt hieronder hetzelfde als voorheen onder artikel 2, onder a, sub 1 tot en met 5, van het Bva. De definitie van biomassa is opgenomen in artikel 1.1 van het Activiteitenbesluit (zie de artikelsgewijze toelichting op onderdeel A). Het Bva was ter implementatie van artikel 2, tweede lid, onderdeel a, van de Afvalverbrandingsrichtlijn niet van toepassing op het verbranden van kadavers. De reden hiervoor was afstemming met de dierenwelzijns- en gezondheidsregelgeving. Deze bepaling komt terug in 41, derde lid, onderdeel a, van de Richtlijn industriële emissies, maar omdat artikel 22.1, tweede lid, van de Wet milieubeheer en artikel 8.3, tweede lid, van de Wabo al voorzien in een afstemming met de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren, is in het Activiteitenbesluit geen aparte bepaling opgenomen. Met de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren is de Verordening dierlijke producten, waarnaar Richtlijn industriële emissies verwijst, verankerd in Nederlandse regelgeving. In de praktijk betekent de afstemming dat bij eventuele dubbelingen of tegenstrijdigheden tussen de omgevingsvergunning of het Activiteitenbesluit en de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren de laatste voor gaat. In termen van de Richtlijn industriële emissies houdt dit in: er gelden geen minimumeisen voor het verbranden van karkassen.

Artikel 5.16

Een afvalverbrandings- en afvalmeeverbrandingsinstallatie wordt op een zodanige wijze ontworpen, uitgerust, onderhouden en geëxploiteerd, met inbegrip van een op berekeningen gebaseerde hoogte van de schoorsteen, dat afgassen op gecontroleerde wijze door de schoorsteen worden afgevoerd en wordt voorkomen dat de emissies in de lucht leiden tot overschrijding van:

- a de bij of krachtens dit besluit geldende emissiegrenswaarden;
- b de in bijlage 2 van de wet opgenomen grenswaarden.

Toelichting artikel 5.16 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/552 Dit artikel vormt de omzetting van artikel 46, eerste lid, van de Richtlijn industriële emissies; dat artikellid heeft dezelfde strekking voor afvalverbrandings- en afvalmeeverbrandingsinstallaties als artikel 30, eerste lid, van de richtlijn heeft voor grote stookinstallaties. Bij de implementatie zijn er dan ook zoveel mogelijk gelijklopende formuleringen van deze artikelleden gehanteerd. Vergelijk artikel 5.2 met betrekking tot grote stookinstallaties. Het betreft overigens geen nieuwe verplichting, maar een verplaatsing van voorschrift 3.7 uit de bijlage bij het Bva.

Artikel 5.17

- 1 Degene die een inrichting drijft waarbinnen zich een afvalverbrandings- of afvalmeeverbrandingsinstallatie bevindt, draagt er zorg voor dat afvalstoffen niet in ontvangst worden genomen dan nadat:
 - a ten minste de massa van de afvalstoffen, voor zover mogelijk per categorie, genoemd in de afvalstoffenlijst, is bepaald en geregistreerd;
 - b voor zover het gevaarlijke afvalstoffen betreft: ten minste van die afvalstoffen representatieve monsters zijn genomen, zo mogelijk voordat de lading wordt gelost, en die monsters zijn geanalyseerd, tenzij dit niet gepast is;
 - c voor zover het gevaarlijke afvalstoffen betreft: hij van de ontdoener van die afvalstoffen ten minste de volgende gegevens heeft ontvangen en daarvan de gegevens, bedoeld onder 1° en 2°, heeft gecontroleerd:
 - 1° de begeleidingsbrieven, bedoeld in artikel 10.39, eerste lid, onder b, van de wet en, voor zover van toepassing, op grond van bijlage IB bij de EG-verordening overbrenging van afvalstoffen;
 - 2° de gegevens die vereist zijn bij of krachtens de Wet vervoer gevaarlijke stoffen;
 - 3° gegevens over de gevaarlijke eigenschappen van de gevaarlijke afvalstoffen;
 - 4° gegevens over de stoffen waarmee zij niet mogen worden gemengd;
 - 5° gegevens over de bij de behandeling van de gevaarlijke afvalstoffen te treffen voorzorgsmaatregelen;
 - 6° de fysische, en voor zover mogelijk, chemische samenstelling van de afvalstoffen;
 - 7° alle overige gegevens die nodig zijn voor de beoordeling van de geschiktheid van die stoffen voor het beoogde verbrandingsproces.
- 2 De monsters, bedoeld in het eerste lid, onder b, worden ten minste gedurende een maand na het thermisch behandelen van de partij waaruit de monsters zijn genomen, bewaard. De omstandigheden waaronder de monsters worden bewaard, zijn zodanig dat de fysische en chemische samenstelling ongewijzigd blijft.

- 3 De gegevens, bedoeld in het eerste lid, onder a en c, worden ten minste gedurende vijf jaren na het thermisch behandelen van de partij waarop de gegevens betrekking hebben, bewaard.
- 4 Het bevoegd gezag kan bij vergunningvoorschrift afwijken van het bepaalde in het eerste, tweede en derde lid, voor zover het een IPPC-installatie betreft waarin uitsluitend afvalstoffen thermisch worden behandeld die afkomstig zijn van diezelfde IPPC-installatie.

Toelichting artikel 5.17 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/552 In dit artikel is artikel 52 van de Richtlijn industriële emissies omgezet. Voorheen was dit geregeld in artikel 5 van het Bva. De tekst van het artikel is meer in lijn gebracht met de richtlijn en verder verduidelijkt. Het eerste lid bevat een aantal voorwaarden waarmee de drijver van de inrichting waarin zich een afvalverbrandings- of afvalmeeverbrandingsinstallatie bevindt, rekening moet houden bij het in ontvangst nemen van afvalstoffen. In onderdeel b is aangegeven dat er van gevaarlijke afvalstoffen representatieve monsters moeten worden genomen «tenzij dit niet gepast is». Het betreft «gepastheid» ten behoeve van de toepassing van het Activiteitenbesluit. Vergelijk de formulering in artikel 5, eerste lid, onder b, Bva: «tenzij dit niet dienstig is». In de nota van toelichting bij het Bva wordt hierop verder ingegaan. Het tweede lid betreft de omzetting van artikel 52, vierde lid, laatste volzin, van de Richtlijn industriële emissies en is ongewijzigd overgenomen uit artikel 5, tweede lid Bva. Het derde lid is ongewijzigd overgenomen van artikel 5, derde lid Bva. Het vierde lid regelt dat alleen installaties genoemd in Bijlage II bij de Richtlijn industriële emissies gebruik mogen maken van een versoepeling van de registratie-eisen volgens artikel 52, vijfde lid, van die richtlijn. Deze beperking stond voorheen in artikel 5, vijfde lid van de Afvalverbrandingsrichtlijn. De beperkte werking wordt verzekerd door de term «IPPC-installatie» te gebruiken (in plaats van afval(mee)verbrandingsinstallatie). De beperking heeft tot gevolg dat er voor de kleinere installaties niet hetzelfde regime zal gelden als voor de grote installaties. Omdat in Nederland alle afval(mee)verbrandingsinstallaties IPPC-installaties zijn, heeft dit verschil geen materieel effect.

Artikel 5.18

- 1 De warmte die door het proces van thermische behandeling in een afvalverbrandings- of afvalmeeverbrandingsinstallatie wordt opgewekt wordt teruggewonnen, voor zover dit technisch en economisch haalbaar is.
- 2 Het ontstaan van afvalverbrandingsresiduen bij de exploitatie van een verbrandingsinstallatie en de schadelijkheid daarvan worden tot een minimum beperkt. De afvalverbrandingsresiduen worden, indien passend, in de installatie zelf of daarbuiten hergebruikt.

Toelichting artikel 5.18 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/552 Het eerste lid van dit artikel vormt de omzetting van artikel 50, vijfde lid, van de Richtlijn industriële emissies. Het sluit aan bij het zorgplichtartikel artikel 2.1, tweede lid, onder a, van het Activiteitenbesluit waarin een doelmatig gebruik van energie wordt genoemd. De basis voor het artikel was te vinden in Bijlage I, voorschrift 3.8 van het Bva dat diende ter omzetting van artikel 6, zesde lid van de Afvalverbrandingsrichtlijn. Het tweede lid bevat de omzetting van artikel 53, eerste lid, van de Richtlijn industriële emissies. Voor de naleving van dit artikellid over afvalverbrandingsresiduen geeft de richtlijn zowel verplichte als erkende maatregelen. De verplichte maatregelen staan in het tweede en derde lid van artikel 53 en betreffen eisen aan het vervoer, de opslag en het onderzoek naar de kwaliteit van verbrandingsresiduen. De erkende maatregelen staan in artikel 50, het eerste tot en met het vierde lid, en betreffen eisen aan het asgehalte, de verbrandingstemperatuur, de uitrusting met hulpsbranders en een afvaltoevoer die automatisch stopt bij afwijking van de normale bedrijfsomstandigheden. Andere dan de erkende maatregelen mogen worden toegepast mits niet meer afvalverbrandingsresiduen of afvalverbrandingsresiduen met een hoger gehalte aan organische verontreinigende stoffen zullen worden geproduceerd dan is te verwachten indien de voorschriften waarvan wordt afgeweken toegepast zouden worden. Deze technische maatregelen worden opgenomen in de Activiteitenregeling.

Artikel 5.19

- 1 De emissies in de lucht van:
 - a een afvalverbrandingsinstallatie of
 - b een afvalmeeverbrandingsinstallatie wanneer daarin:
 - 1° meer dan 40 procent van de vrijkomende warmte afkomstig is van gevaarlijk afval, of
 - 2° onbehandelde of ongesorteerde huishoudelijke afvalstoffen of bedrijfsafvalstoffen die naar aard en samenstelling met zodanige afvalstoffen overeenkomen worden verbrand,overschrijden de emissiegrenswaarden van tabel 5.19 niet.

Tabel 5.19

	halfuur- en daggemiddelde	
Totaal stof	5 mg/Nm ³	
Gasvormige en vluchtige organische stoffen, uitgedrukt in totaal organische koolstof	10 mg/Nm ³	
Zoutzuur		
Waterstoffluoride	8 mg/Nm ³	
Zwavel dioxide	1 mg/Nm ³	
	40 mg/Nm ³	
	halfuur- en daggemiddelde	maandgemiddelde
Stikstofoxiden	180 mg/Nm ³	70 mg/Nm ³ , uitgezonderd installaties met een totaal nominaal thermisch ingangsvermogen van minder dan 20 MW

	daggemiddelde	tienminutengemiddelde
Koolmonoxide	30 mg/Nm ³	150 mg/Nm ³
Kwik	0,05 mg/Nm ³	
Som van cadmium en thallium	0,05 mg/Nm ³	
Som van antimoon, arseen, chroom, kobalt, koper, lood, mangaan, nikkel en vanadium	0,5 mg/Nm ³	
Som van dioxinen en furanen, gedefinieerd als de som van de afzonderlijke dioxinen en furanen, gewogen overeenkomstig de bij ministeriële regeling gestelde equivalentiefactoren	0,1 ng/Nm ³	

2 Voor de berekening van de emissies van de in tabel 5.19 opgenomen stoffen wordt de massaconcentratie herleid tot een zuurstofgehalte van 11 procent in afgas.

3 In afwijking van het tweede lid wordt voor de berekening van de emissies van de verbranding van afgewerkte olie de massaconcentratie herleid tot een zuurstofgehalte van 3 procent in afgas.

Toelichting artikel 5.19 en Tabel 5.19 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/552 In tabel 5.19 (nieuw) van het Activiteitenbesluit zijn de emissiegrenswaarden voor emissies naar de lucht voor afvalverbrandingsinstallaties neergelegd. Het betreft de omzetting van Bijlage VI, deel 3, onder 1.1, 1.2 en 1.3 bij de Richtlijn industriële emissies. Voorheen waren de emissiegrenswaarden voor emissies in de lucht te vinden in de tabellen van het Bva. Artikel 14, derde lid, van de Richtlijn industriële emissies bepaalt dat de BBT-conclusies de referentie vormen voor de vaststelling van de vergunningsvoorwaarden. Voor het bepalen van de emissiegrenswaarden is dan ook rekening gehouden met het BREF-document «Afwalverbranding». Alle emissiegrenswaarden liggen binnen de met beste beschikbare technieken geassocieerde emissieniveaus van het BREF-document «Afwalverbranding» (artikel 15, derde lid, van de Richtlijn industriële emissies). Conform artikel 15, vierde lid, van de Richtlijn industriële emissies overschrijdt geen van de emissiegrenswaarden de minimumeisen uit Bijlage VI bij die richtlijn. De eisen die de Richtlijn industriële emissies stelt aan emissiegrenswaarden zijn vergelijkbaar met eisen die de IPPC-richtlijn al stelde. Dit heeft geleid tot enkele kleine aanscherpingen om te voldoen aan paragraaf 5.1 van de BBT-conclusies van het BREF-document «Afwalverbranding». Artikel 49 in samenhang met Bijlage VI, deel 8, van de Richtlijn industriële emissies eist dat de daggemiddelde emissies voor totaal stof, totaal organisch koolstof, zoutzuur, waterstoffluoride, zwaveldioxide en stikstofoxiden de emissiegrenswaarden niet overschrijden. De richtlijn laat de keuze dat 100% van de halfuurgemiddelde emissies die emissiegrenswaarden niet overschrijden of 97% van de halfuurgemiddelden in een kalenderjaar niet overschrijden (Bijlage VI, deel 8, onder 1.1, onder b). In tabel 5.19 zijn de emissiegrenswaarden voor 97% van de halfuurgemiddelden in een kalenderjaar opgenomen. Deze sluiten het beste aan bij de praktijk: door de wisselende samenstelling van afval zijn piekemissies onvermijdelijk. Door de pieken is een emissiegrenswaarde die 3% van de tijd overschreden mag worden beter uitvoerbaar, ook al is die emissiegrenswaarde scherper dan het alternatief dat 100% van de tijd moet worden gehaald. De emissiegrenswaarden voor 97% van de halfuurgemiddelden komen overeen met de emissiegrenswaarden voor het daggemiddelde, zodat een flinke vereenvoudiging kon worden bereikt. Ook bij de nalevingseisen voor koolmonoxide geeft de richtlijn een keuze. Met dezelfde argumentatie is er bij de implementatie voor gekozen dat 95% van de tienminutengemiddelde emissies de emissiegrenswaarden niet mogen overschrijden. De nalevingseisen die horen bij de emissiegrenswaarden staan in Bijlage VI, deel 8, bij de richtlijn en worden in de implementatieregeling opgenomen. In Nederland zijn de vergunningen ter implementatie van de IPPC-richtlijn de afgelopen jaren aangescherpt. Hoewel deze implementatie-AMvB enkele emissiegrenswaarden ten opzichte van de afvalverbrandingsrichtlijn en het Bva aanscherpt, zijn er daarom materieel geen effecten. In Nederland komen vergunningen voor met scherpere eisen. Deze blijven op grond van artikel 5.30, tweede lid, overeenkomstig het principe van artikel 2.22, vijfde lid, Wabo, voor onbepaalde tijd van kracht. In onderstaande tabel is per stof aangegeven of de emissiegrenswaarde wijzigt.

<i>Emissiegrenswaarden</i>	<i>Wijziging ten opzichte van het Bva</i>
<i>Totaal stof</i>	<i>100% halfuurgemiddelde vervallen</i>
<i>Gasvormige en vluchtige organische stoffen, uitgedrukt in totaal organische koolstof</i>	<i>100% halfuurgemiddelde vervallen</i>
<i>Zoutzuur</i>	<i>100% halfuurgemiddelde vervallen</i>
	<i>daggemiddelde en 100% halfuurgemiddelde aangescherpt</i>
<i>Waterstoffluoride</i>	<i>100% halfuurgemiddelde vervallen</i>
<i>Zwaveldioxide</i>	<i>100% halfuurgemiddelde vervallen</i>
	<i>daggemiddelde en 97% halfuurgemiddelde aangescherpt</i>
<i>Stikstofoxiden</i>	<i>100% halfuurgemiddelde vervallen</i>
	<i>daggemiddelde en 97% halfuurgemiddelde aangescherpt</i>
<i>Koolmonoxide</i>	<i>100% halfuurgemiddelde vervallen</i>
	<i>97% daggemiddelde aangescherpt</i>
<i>Kwik, cadmium, thallium, antimoon, arseen, chroom, kobalt, koper nikkel en vanadium</i>	<i>Geen wijziging</i>
<i>Dioxines en furanen</i>	<i>Geen wijziging</i>

Artikel 5.20

1 De emissies in de lucht van een andere afvalmeeverbrandingsinstallatie dan die bedoeld in artikel 5.19 overschrijden de emissiegrenswaarden van tabel 5.20 niet.

Tabel 5.20

Totaal stof Gasvormige en vluchtige organische stoffen, uitgedrukt in totaal organische koolstof	Mengregel Mengregel
Zoutzuur	Mengregel, waarbij de C _{proces} -waarde voor grote stookinstallaties de in tabel 5.8 genoemde emissiegrenswaarde is en voor andere installaties 30 mg/Nm ³ geldt
Waterstoffluoride	Mengregel, waarbij de C _{proces} -waarde voor grote stookinstallaties de in tabel 5.8 genoemde emissiegrenswaarde is en voor andere installaties 10 mg/Nm ³ geldt
Zwavedioxide	Mengregel
Stikstofdioxide	Mengregel
Koolmonoxide	Mengregel
Kwik	0,004 mg/Nm ³ voor grote stookinstallaties en 0,02 mg/Nm ³ voor andere stookinstallaties
Som van cadmium en thallium	0,005 mg/Nm ³ voor grote stookinstallaties en 0,015 mg/Nm ³ voor andere stookinstallaties
Som van antimoon, arseen, chroom, kobalt, koper, lood, mangaan, nikkel en vanadium	0,15 mg/Nm ³
Som van dioxinen en furanen, gedefinieerd als de som van de afzonderlijke dioxinen en furanen, gewogen overeenkomstig de bij ministeriële regeling gestelde equivalentiefactoren	0,03 ng/Nm ³ voor grote stookinstallaties en 0,1 ng/Nm ³ voor andere stookinstallaties

- 2 In afwijking van het eerste lid voldoet een stookinstallatie die voor de datum van inwerkingtreding van dit lid in bedrijf is genomen, tot 17 augustus 2021 aan de emissiegrenswaarden in tabel 5.20a.

Tabel 5.20a

Totaal stof Gasvormige en vluchtige organische stoffen, uitgedrukt in totaal organische koolstof	Mengregel Mengregel
Zoutzuur	Mengregel, waarbij voor de C _{proces} -waarde de volgende emissiegrenswaarde geldt: 30 mg/Nm ³
Waterstoffluoride	Mengregel, waarbij voor de C _{proces} -waarde de volgende emissiegrenswaarde geldt: 10 mg/Nm ³
Zwavedioxide	Mengregel
Stikstofdioxide	Mengregel
Koolmonoxide	Mengregel
Kwik	0,02 mg/Nm ³
Som van cadmium en thallium	0,015 mg/Nm ³
Som van antimoon, arseen, chroom, kobalt, koper, lood, mangaan, nikkel en vanadium	0,15 mg/Nm ³
Som van dioxinen en furanen, gedefinieerd als de som van de afzonderlijke dioxinen en furanen, gewogen overeenkomstig de bij ministeriële regeling gestelde equivalentiefactoren	0,1 ng/Nm ³

- 3 Voor de berekening van emissies van de in tabel 5.20 en tabel 5.20a opgenomen stoffen wordt de massaconcentratie herleid tot een zuurstofgehalte van 6 procent in afgas.
- 4 In afwijking van het derde lid wordt voor de berekening van de emissies in de lucht veroorzaakt door het stoken van vloeibare of gasvormige brandstoffen de massaconcentratie herleid tot een zuurstofgehalte van 3 procent in afgas.

Toelichting artikel 5.20 en Tabel 5.20 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/552 Artikel 5.20 (nieuw) Activiteitenbesluit bevat de emissiegrenswaarden voor afvalmeeverbrandingsinstallaties. De emissiegrenswaarden worden berekend aan de hand van de formule uit artikel 5.23 (nieuw) van het Activiteitenbesluit (mengregel). Niet alle afvalmeeverbrandingsinstallaties vallen onder artikel 5.20. Een afvalmeeverbrandingsinstallatie valt onder artikel 5.19 als deze voor een groot deel gevaarlijk afval, of onbehandeld of ongesorteerd huishoudelijk afval verbrandt. De nalevingseisen worden geregeld in de implementatieregeling.

Toelichting artikel 5.4, 5.5, 5.7 en 5.20 n.a.v. wijzigingsbesluit 2019/170 In de artikelen 5.4, 5.5, 5.7, en 5.20 van het Activiteitenbesluit milieubeheer zijn als overgangsregeling in een tabel de emissiegrenswaarden opgenomen die voor grote stookinstallaties, welke voor de datum van inwerkingtreding van dit wijzigingsbesluit in gebruik zijn genomen, blijven gelden tot 17 augustus 2021, zijnde de implementatiedatum van het uitvoeringsbesluit (EU) 2017/1442. In de tabellen 5.4, 5.5, 5.5a, 5.7 en 5.7a wordt voorts de term «bestaande grote installatie» gebruikt. Hiermee wordt bedoeld de in artikel 5.1, vierde lid, van het Activiteitenbesluit milieubeheer opgenomen omschrijving van grote stookinstallaties die op 30 oktober 1999, overeenkomstig de toen geldende regelgeving, in bedrijf waren, of waarvoor een vergunning was verleend en die uiterlijk op 30 oktober 2000 in gebruik waren genomen.

Toelichting artikel 5.20 n.a.v. wijzigingsbesluit 2019/170 De emissiegrenswaarden voor afvalmeeverbrandingsinstallaties worden voor zover het een grote stookinstallatie betreft aangescherpt. Voor middelgrote en kleine afvalmeeverbrandingsinstallaties worden de emissiegrenswaarden niet aangescherpt. Omdat het hoofdstuk 5.1.1 van het Activiteitenbesluit milieubeheer niet van toepassing is op afval(mee)verbranding wordt voor een deel van de emissies direct naar tabel 5.8 verwezen.

Artikel 5.21

Voor een afvalmeeverbrandingsinstallatie waarin vaste afvalstoffen worden verstoekt gelden voor kwik, in plaats van de emissiegrenswaarde, bedoeld in artikel 5.20, de volgende jaarlijkse gemiddelde inpuisen:

- bij het meeverbranden van 10 massaprocent of minder afvalstoffen van de gemiddelde jaarlijkse inzet van vaste brandstoffen of biomassa: 0,4 milligram kwik per kilogram afvalstof berekend als droge stof;
- bij het meeverbranden van meer dan 10 massaprocent afvalstoffen van de gemiddelde jaarlijkse inzet van vaste brandstoffen of biomassa: $(3,5/\text{massaprocent} + 0,05)$ milligram kwik per kilogram afvalstof berekend als droge stof.

Toelichting artikel 5.21 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/552 Voor kwik zijn de eisen uit de B-tabellen van de bijlage bij het Bva overgenomen. Deze zijn gebaseerd op de beste beschikbare technieken en strenger dan de minimumeisen uit de Afvalverbrandingsrichtlijn en ook strenger dan de minimumeisen uit Bijlage VI bij de Richtlijn industriële emissies. Er wordt onderscheid gemaakt tussen vaste brandstoffen (met inbegrip van biomassa), vloeibare brandstoffen en gasvormige brandstoffen voor wat betreft de eisen. Voor de meeverbranding van afvalstoffen in een stookinstallatie voor vaste brandstoffen geldt voor de afvalstoffen een jaarlijkse gemiddelde inpuis uitgedrukt in milligram kwik per kilogram afvalstof op basis van droge stof. Deze eis is afhankelijk van het massapercentage van de jaarlijkse inzet van afvalstoffen ten opzichte van de jaarlijkse inzet van brandstoffen. Voor zowel het meeverbranden van afvalstoffen in een stookinstallatie gestookt op vloeibare brandstoffen als in een gasgestookte stookinstallatie geldt een emissiegrenswaarde van $0,02 \text{ mg/Nm}^3$ bij een zuurstofpercentage van 3 procent in afgas.

Artikel 5.22

- De emissies in de lucht van een cementoven die is aan te merken als een afvalmeeverbrandingsinstallatie overschrijden de emissiegrenswaarden van tabel 5.22 niet.

Tabel 5.22

Totaal stof	15 mg/Nm ³
Gasvormige en vluchtige organische stoffen, uitgedrukt in totaal organische koolstof	10 mg/ Nm ³
Zoutzuur	10 mg/ Nm ³
Waterstoffluoride	1 mg/ Nm ³
Zwavel dioxide	50 mg/ Nm ³
Stikstofoxiden	500 mg/ Nm ³
Kwik	0,05 mg/ Nm ³
Som van cadmium en thallium	0,05 mg/ Nm ³
Som van antimoon, arseen, chroom, kobalt, koper, lood, mangaan, nikkel en vanadium	0,5 mg/ Nm ³
Som van dioxinen en furanen, gedefinieerd als de som van de afzonderlijke dioxinen en furanen, gewogen overeenkomstig de bij ministeriële regeling gestelde equivalentiefactoren	0,1 ng/ Nm ³

- Voor de berekening van de emissie van de in tabel 5.22 opgenomen stoffen wordt de massaconcentratie herleid tot een zuurstofgehalte van 10 procent in afgas.

Toelichting artikel 5.22 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/552 Het betreft de omzetting van Bijlage VI, deel 4, onder 2, bij de Richtlijn industriële emissies. Regels met betrekking tot cementovens waren voorheen geregeld in voorschrift 1.1, derde lid, van de Bijlage bij het Bva en in de C-tabellen daarvan. Ten opzichte van de Afvalverbrandingsrichtlijn en het Bva is de emissiegrenswaarde voor stikstofoxiden (NO_x) aangescherpt. Voor bepaalde cementovens geldt een overgangstermijn die is opgenomen in artikel 5.30, eerste lid, van het Activiteitenbesluit. De nalevingseisen voor cementovens zijn hetzelfde als voor andere afvalmeeverbrandingsinstallaties (Bijlage VI, deel 8, van de Richtlijn industriële emissies). Dit wordt in de implementatieregeling uitgewerkt.

Artikel 5.23

- Indien in tabel 5.20 in plaats van een concrete emissiegrenswaarde de aanduiding «mengregel» is opgenomen, wordt voor de bepaling van de emissiegrenswaarde de volgende formule gebruikt:

$$(V_{\text{afval}} \times C_{\text{afval}} + V_{\text{proces}} \times C_{\text{proces}}) / (V_{\text{afval}} + V_{\text{proces}}) = C$$

V_{afval} : volume van het afgas ten gevolge van uitsluitend de verbranding van afvalstoffen, bepaald op basis van de in de omgevingsvergunning gespecificeerde afvalstof of categorie van afvalstoffen met de laagste gemiddelde netto calorische waarde en herleid tot de emissieconcentratie bij een genormaliseerd zuurstofgehalte overeenkomstig de bij ministeriële regeling bepaalde formule, temperatuur druk en droog gas. Indien de warmte die vrijkomt bij de verbranding van gevaarlijke afvalstoffen minder dan 10 procent bedraagt van de totale in de afvalmeeverbrandingsinstallatie vrijkomende warmte, wordt V_{afval} berekend op basis van een hoeveelheid afvalstoffen die bij verbranding, bij de totale hoeveelheid

vrijkomende warmte, 10 procent van de vrijkomende warmte zou opleveren.

C_{afval} : in tabel 5.19 aangegeven emissiegrenswaarde voor de desbetreffende stof. Indien er in tabel 5.19 voor een stof meerdere emissiegrenswaarden zijn opgenomen, heeft C_{afval} betrekking op de daggemiddelde emissiegrenswaarde. De C_{afval} -emissiegrenswaarde wordt omgerekend naar het zuurstofgehalte van de meeverbrandingsinstallatie.

V_{proces} : volume van het afgas ten gevolge van het in de verbrandingsinstallatie plaatshebbende proces van de verbranding van niet als afvalstoffen aan te merken brandstoffen, bepaald bij een zuurstofgehalte dat bij ministeriële regeling is vastgesteld. Indien geen voorschriften gelden met betrekking tot het volume van het afgas van de afvalmeeverbrandingsinstallatie, wordt het werkelijke zuurstofgehalte in het afgas zonder verdunning door toevoeging van voor het verbrandingsproces onnodige lucht gebruikt.

C_{proces} : emissiegrenswaarde die voor de desbetreffende stof zou gelden op grond van paragraaf 5.1.1 voor grote stookinstallaties of op grond van paragraaf 3.2.1 voor het in werking hebben van andere dan grote stookinstallaties, wanneer in het desbetreffende type installatie andere brandstoffen dan afvalstoffen zouden worden gestookt. Bij het ontbreken van zodanige regelgeving wordt de in de omgevingsvergunning vermelde emissiegrenswaarde gebruikt. Indien in de omgevingsvergunning geen emissiegrenswaarde is gesteld, wordt de werkelijke massaconcentratie gebruikt.

C: totale emissiegrenswaarde, bepaald bij een bij ministeriële regeling vastgesteld zuurstofgehalte.

Toelichting artikel 5.23, eerste lid n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 In artikel 5.23, eerste lid, is de verwijzing naar paragraaf 6.9 (oud) geschrapt. De bepalingen uit paragraaf 6.9 (oud) zijn overgenomen in paragraaf 3.2.1.

- 2 Voor de toepassing van het eerste lid wordt onder gemiddelde netto calorische waarde verstaan: op de onderste verbrandingswaarde betrokken hoeveelheid energie die bij de verbranding van een bepaalde hoeveelheid brandstof vrijkomt.

Toelichting artikel 5.23 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/552 Het artikel betreft de omzetting van Bijlage VI, deel 4, onder 1, van de Richtlijn industriële emissies. Dit was geregeld in voorschrift 1.2 van het Bva.

Toelichting artikel 5.23 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558 In verband met de implementatie van het BEMS in het paragraaf 3.2.1 van het Activiteitenbesluit is de verwijzing naar het BEMS gewijzigd in een verwijzing naar paragraaf 3.2.1.

Artikel 5.24

In afwijking van artikel 5.19, eerste lid, stelt het bevoegd gezag voor een installatie die niet kan voldoen aan de op grond van dat artikellid toepasselijke emissiegrenswaarden, bij vergunningvoorschrift een emissiegrenswaarde voor koolmonoxide vast van ten hoogste:

- a een daggemiddelde van 50 mg/Nm^3 naast het tienminutengemiddelde, of,
- b met betrekking tot een afvalverbrandings- of een afvalmeeverbrandingsinstallatie waarin de wervelbedtechnologie wordt gebruikt: een uurgemiddelde van 100 mg/Nm^3 .

Toelichting artikel 5.24 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/552 Het artikel betreft de opdracht aan het bevoegd gezag om bij vergunningvoorschrift een soepeler emissiegrenswaarde voor koolmonoxide vast te stellen van ten hoogste de minimumeis uit Bijlage VI. Het gaat om de omzetting van Bijlage VI, deel 3, onder 1.5, tweede volzin, bij de Richtlijn industriële emissies. Deze bepaling stond in Bijlage I, voorschrift 1.4, van het Bva. Voor wat betreft afvalverbrandings- en afvalmeeverbrandingsinstallaties die de wervelbedtechnologie gebruiken is de bepaling inhoudelijk ongewijzigd overgenomen. Aan de bepaling is de mogelijkheid voor alle afvalverbrandings- en afvalmeeverbrandingsinstallaties toegevoegd om af te wijken van het emissieniveau voor koolmonoxide uit het BREF-document «Afvolverbranding». Bij een dergelijke afwijking past het bedrijf dan niet alle BBT-conclusies toe, echter mogelijk wel alle technische maatregelen, maar de resulterende emissie valt buiten de «met de beste beschikbare technieken geassocieerde emissieniveaus zoals vastgesteld in de BBT-conclusies». Het afwijkende vergunningvoorschrift moet in zijn algemeenheid aan het toetsingskader van artikel 2.14 Wabo voldoen en specifiek aan artikel 5.5, zevende lid, BOR. In de praktijk gaat het om enkele op biomassa gestookte elektriciteitscentrales die afvalhout inzetten als brandstof (BEC's). Deze installaties halen het emissieniveau uit het BREF-document «Afvolverbranding» voor koolmonoxide net wel of net niet. Bij de herziening van het BREF-document «Afvolverbranding» wordt het emissieniveau voor koolmonoxide geëvalueerd. In afwachting daarvan geeft deze bepaling enige flexibiliteit.

Artikel 5.25

In afwijking van artikel 5.22 kan het bevoegd gezag met betrekking tot cementovens bij vergunningvoorschrift bepalen dat de in tabel 5.22 opgenomen emissiegrenswaarden voor zwaveldioxide en vluchtige organische stoffen niet van toepassing zijn indien de emissies van zodanige stoffen in de lucht niet het gevolg zijn van de thermische behandeling van afvalstoffen.

Toelichting artikel 5.25 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/552 Het artikel betreft de omzetting van Bijlage VI, deel 4, punt 2.3, tweede alinea, bij de Richtlijn industriële emissies. Deze bepaling was voorheen vervat in Bijlage I, voorschrift 1.6 van het Bva.

Artikel 5.26

- 1 Een afvalverbrandings- of afvalmeeverbrandingsinstallatie mag de bij of krachtens dit besluit gestelde emissiegrenswaarden voor emissies in de lucht slechts overschrijden indien deze overschrijdingen het

- gevolg zijn van technisch onvermijdelijke storingen of stilleggingen van de afgasreinigingsapparatuur of meetapparatuur of defecten aan de afgasreinigingsapparatuur of meetapparatuur.
- 2 Een afvalverbrandings- of afvalmeeverbrandingsinstallatie mag ingeval er sprake is van overschrijding van de bij of krachtens dit besluit gestelde emissiegrenswaarden voor emissies in de lucht in geen geval langer dan vier uur ononderbroken met de thermische behandeling van afvalstoffen voortgaan. De totale duur dat ovens van een verbrandingsinstallatie welke verbonden zijn met dezelfde afgasreinigingsinstallatie per kalenderjaar in werking mogen zijn, bedraagt ingeval er sprake is van overschrijding van de bij of krachtens dit besluit gestelde emissiegrenswaarden en:
 - a er sprake is van thermische behandeling van afvalstoffen: ten hoogste 60 uur;
 - b er geen sprake is van thermische behandeling van afvalstoffen: ten hoogste 120 uur verminderd met het aantal uren in het betreffende jaar dat de verbrandingsstraten onder de in de aanhef en onder a bedoelde omstandigheid in werking zijn.
 - 3 De artikelen 5.19 tot en met 5.24 zijn, met uitzondering van de bij of krachtens deze artikelen gestelde emissiegrenswaarden voor koolmonoxide en gasvormige en vluchtige organische stoffen, gedurende de periode dat een omstandigheid als bedoeld in het tweede lid zich voordoet, niet van toepassing, met dien verstande dat de emissies van totaal stof een halfuurgemiddelde van 150 mg/Nm³ niet overschrijden.
 - 4 In geval van een defect van de afgasreinigingsinstallatie vermindert degene die de inrichting drijft de activiteit van de afvalverbrandings- of afvalmeeverbrandingsinstallatie zo spoedig mogelijk of legt hij deze stil totdat normale werking opnieuw mogelijk is.

Toelichting artikel 5.26 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/552 Het vierde lid betreft de omzetting van artikel 47 van de Richtlijn industriële emissies(uitvallen). Deze materie was geregeld in Bijlage I, voorschrift 1.7, van het Bva.

Artikel 5.27

- 1 Afvalwater afkomstig van de reiniging van afgassen ondergaat een zodanige behandeling dat de emissiegrenswaarden van tabel 5.27 niet worden overschreden.

Tabel 5.27

Totale hoeveelheid onopgeloste bestanddelen	95% van de meetwaarden: 30 mg/l 100% van de meetwaarden: 45 mg/l
Kwik	0,03 mg/l
Cadmium	0,05 mg/l
Thallium	0,05 mg/l
Arseen	0,15 mg/l
Lood	0,1 mg/l
Chroom	0,5 mg/l
Koper	0,5 mg/l
Nikkel	0,5 mg/l
Zink	1,0 mg/l
Antimoon	0,85 mg/l
Kobalt	0,05 mg/l
Mangaan	0,2 mg/l
Vanadium	0,5 mg/l
Tin	0,5 mg/l
Som van dioxinen en furanen, gedefinieerd als de som van de afzonderlijke dioxinen en furanen, gewogen overeenkomstig de bij ministeriële regeling gestelde equivalentiefactoren	0,1 ng/l

- 2 De emissiegrenswaarden voor lozingen in water worden uitgedrukt in massaconcentratie, voor niet-gefiltreerde monsters.
- 3 De pH-waarde van het in het eerste lid bedoelde afvalwater is kleiner dan of gelijk aan 11, doch niet kleiner dan 6,5.

Toelichting artikel 5.27 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/552 Dit artikel vormt de omzetting van artikel 46, derde lid, van de Richtlijn industriële emissies. Dat artikellid verwijst naar de emissiegrenswaarden van deel 5 van Bijlage VI bij de richtlijn (Emissiegrenswaarden voor lozingen van afvalwater van de reiniging van afgassen). Voorheen was dit geregeld in artikel 4 van de Regeling lozingen afvalwater van rookgasreiniging. Enkele emissiegrenswaarden zijn aangescherpt (lood en loodverbindingen, zink en zinkverbindingen, dioxinen en furanen). Er zijn, overeenkomstig het BREF-document «Afvalverbranding» (paragraaf 5.1), enkele emissiegrenswaarden toegevoegd (antimoon, kobalt, mangaan, vanadium en tin), en zuurgraad (pH) is toegevoegd met een bandbreedte. De emissiegrenswaarden voor de overige parameters zijn ongewijzigd. De emissiegrenswaarden zijn vastgesteld op de wijze zoals beschreven bij artikel 5.19 van het Activiteitenbesluit. In tabel 5.27 van het Activiteitenbesluit wordt voor de totale hoeveelheid onopgeloste bestanddelen uitgegaan van de totale hoeveelheid zwevende deeltjes als omschreven in Bijlage I bij Richtlijn 91/271/EEG van de Raad van 21 mei 1991 inzake de behandeling van stedelijk afvalwater. De implementatie-AMvB spreekt over emissies naar water in plaats van de term «lozen» uit artikel 1.1 van het Activiteitenbesluit. De

term «emissie» sluit aan bij de Richtlijn industriële emissies, de Wet milieubeheer en de Wabo. De term «lozen» zoals gedefinieerd in artikel 1.1 Activiteitenbesluit is te beperkt, omdat die term niet emissies naar andere wateren dan oppervlaktewater omvat (zee, grondwater) en omdat die term ook betrekking heeft op indirecte lozingen op bijvoorbeeld een riool. De emissiegrenswaarden op grond van de richtlijn gelden voor emissies naar oppervlaktewater, grondwater en zeewater. Het effect van een zuiveringsinstallatie wordt daarin meegenomen (conform artikel 15, eerste lid, van de richtlijn en artikel 5.5, derde lid, BOR). Voor afvalverbrandingsinstallaties is dit uitgewerkt voor de situatie dat afvalwater buiten de afvalverbrandingsinstallatie wordt gereinigd. In dat geval gelden dezelfde emissiegrenswaarden, maar bepaalt de exploitant met massabalansberekeningen hoe groot de emissies in het uiteindelijk geloosde afvalwater zijn (artikel 46, derde lid, van de richtlijn, artikel 5.27 van de implementatie-AMvB en artikel 9 van de Regeling lozingen afvalwater van rookgasreiniging).

Artikel 5.28

Afvalwater wordt niet verdund om aan de in artikel 5.27 bedoelde emissiegrenswaarden te voldoen.

Toelichting artikel 5.28 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/552 Deze bepaling bevat de omzetting van artikel 46, vierde lid, derde alinea, van de Richtlijn industriële emissies; deze materie was voorheen geregeld in artikel 8 van de Regeling lozingen afvalwater van rookgasreiniging en is overgenomen. Artikel 5.5, derde lid, van het BOR (zie artikel VI, onderdeel E, van deze implementatie-AMvB) heeft voor wat betreft de vaststelling van emissiegrenswaarden in de vergunning een soortgelijke strekking, namelijk dat geen rekening wordt gehouden met mogelijke verdunning.

Artikel 5.28a

- 1 Voor de toepassing van dit artikel wordt onder «netto elektrisch rendement» verstaan: de aan het landelijk hoogspanningsnet, bedoeld in artikel 1, eerste lid, onder j, van de Elektriciteitswet 1998, geleverde elektriciteit gedeeld door de energie-inhoud van de ingezette brandstoffen.
- 2 In het geval van levering aan een warmtenet als bedoeld in artikel 1, onder c, van de Warmtewet, wordt het netto elektrisch rendement, bedoeld in het eerste lid, wat betreft:
 - a de energie-inhoud van de ingezette brandstoffen gecorrigeerd voor de energie-inhoud van de brandstoffen die worden gebruikt in verband met de warmteproductie, of
 - b de netto elektriciteitslevering berekend door de aan het landelijk hoogspanningsnet geleverde elektriciteit te verhogen met de elektriciteitsderving als gevolg van de warmtelevering.
- 3 Het netto elektrisch rendement van een afvalmeeverbrandingsinstallatie met een totaal nominaal thermisch ingangsvermogen van 300 MW of meer die met steenkool of een combinatie van steenkool en een of meer andere brandstoffen wordt gestookt en die niet bestemd is voor het drogen of behandelen van voorwerpen of materialen door middel van rechtstreeks contact met verbrandingsgas is ten minste 40,00%.
- 4 Het netto elektrisch rendement wordt bepaald over de laatste vijf jaar dat de stookinstallatie in bedrijf is geweest of, indien de afvalmeeverbrandingsinstallatie, bedoeld in het derde lid, minder dan vijf jaar in bedrijf is, over de periode dat de installatie elektriciteit heeft geleverd aan het landelijk hoogspanningsnet met een minimum van een jaar.
- 5 Op verzoek van het bevoegd gezag overlegt degene die de inrichting drijft de gegevens over het netto elektrisch rendement van de afvalmeeverbrandingsinstallatie.

Toelichting artikel 5.28a n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/387 Kolencentrales die afval mee verbranden vallen onder paragraaf 5.2 van het Activiteitenbesluit over afvalverbrandings- en afvalmeeverbrandingsinstallaties. Om de rendementeisen ook te laten gelden voor kolencentrales die afval meeverbranden, zijn de artikelen 5.28a en 5.28b toegevoegd. Hierin wordt dezelfde reikwijdte aangehouden als bij paragraaf 5.1 over grote stookinstallaties. Uitzonderingen daarop zijn dat de eisen gelden vanaf een capaciteit van 300 MW of meer en dat de eisen niet gelden voor hoogovens en cementovens. Dit laatste wordt uitgedrukt door de uitzondering van artikel 5.1, eerste lid, onderdeel a, van het Activiteitenbesluit te herhalen dat het drogen of behandelen van voorwerpen of materialen door middel van rechtstreeks contact met verbrandingsgas is uitgezonderd.

Artikel 5.28b

In afwijking van artikel 5.28a, derde lid, is het netto elektrisch rendement van een afvalmeeverbrandingsinstallatie als bedoeld in dat lid, tot 1 juli 2017 ten minste 38,00%.

Toelichting artikel 5.28b n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/387 Kolencentrales die afval mee verbranden vallen onder paragraaf 5.2 van het Activiteitenbesluit over afvalverbrandings- en afvalmeeverbrandingsinstallaties. Om de rendementeisen ook te laten gelden voor kolencentrales die afval meeverbranden, zijn de artikelen 5.28a en 5.28b toegevoegd. Hierin wordt dezelfde reikwijdte aangehouden als bij paragraaf 5.1 over grote stookinstallaties. Uitzonderingen daarop zijn dat de eisen gelden vanaf een capaciteit van 300 MW of meer en dat de eisen niet gelden voor hoogovens en cementovens. Dit laatste wordt uitgedrukt door de uitzondering van artikel 5.1, eerste lid, onderdeel a, van het Activiteitenbesluit te herhalen dat het drogen of behandelen van voorwerpen of materialen door middel van rechtstreeks contact met verbrandingsgas is uitgezonderd.

Artikel 5.29

- 1 De meting van de emissies, waaronder tevens begrepen wordt de berekening, registratie en rapportage van de meting, voldoet aan de bij ministeriële regeling gestelde eisen.

- 2 Een afvalverbrandings- of een afvalmeeverbrandingsinstallatie voldoet ten behoeve van:
 - a het voorkomen van risico's voor de omgeving en ongewone voorvallen, dan wel voor zover dat niet mogelijk is het zoveel mogelijk beperken van de risico's voor de omgeving en de kans dat ongewone voorvallen zich voordoen en de gevolgen hiervan,
 - b het realiseren van een verwaarloosbaar bodemrisico,
 - c het voorkomen dan wel voor zover dat niet mogelijk is het zoveel mogelijk beperken van verontreiniging van het oppervlaktewater, en
 - d een doelmatig beheer van afvalstoffen
aan de bij ministeriële regeling te stellen eisen.

Toelichting artikel 5.29 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/552 De bij ministeriële regeling gestelde eisen betreffen voorschriften met betrekking tot onder meer meetapparatuur en meettechnieken, de representativiteit van metingen, de uitwerking, registratie en rapportage van meetgegevens, en exploitatievoorschriften (waaronder tevens wordt verstaan voorschriften ten behoeve van milieuaspecten die in het tweede lid van artikel 5.29 zijn genoemd). Exploitatievoorschriften waren tot nu toe te vinden in paragraaf 3 (overige voorschriften) van de Bijlage bij het Bva.

Artikel 5.30

- 1 Tot 1 januari 2016 kan het bevoegd gezag voor Lepolovens en lange draaiovens, in afwijking van artikel 5.22, voor de emissie van stikstofoxiden bij vergunningvoorschrift een emissiegrenswaarde van ten hoogste 800 mg/Nm³ vaststellen.
- 2 Voor een afvalverbrandingsinstallatie of afvalmeeverbrandingsinstallatie waarop onmiddellijk voorafgaand aan het tijdstip van het van toepassing worden van deze paragraaf op die afvalverbrandingsinstallatie of afvalmeeverbrandingsinstallatie een omgevingsvergunning op grond van artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder e, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht of een vergunning op grond van hoofdstuk 6 van de Waterwet was verleend, blijven de voorschriften van die vergunning van toepassing, tenzij de betreffende voorschriften gelijke of minder strenge emissiegrenswaarden bevatten dan die welke gelden op grond van deze paragraaf.

Toelichting artikel 5.30 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/552 Het eerste lid bevat een afwijkingsmogelijkheid voor de emissie van stikstofoxiden uit Lepolovens en lange draaiovens; deze mogelijkheid kan door het bevoegd gezag benut worden tot 1 januari 2016. Het betreft de omzetting van Bijlage VI, deel 4, onder 2.2, voetnoot 1, bij de Richtlijn industriële emissies. Het tweede lid bevat overgangsrecht voor afvalverbrandings- en afvalmeeverbrandingsinstallaties en is gelijkkluidend aan het overgangsrecht voor grote stookinstallaties en installaties voor de productie van titaandioxide. Zie mutatis mutandis de toelichting bij artikel 5.14, tweede lid.

§ 5.1.3 Installatie voor de productie van titaandioxide

Artikel 5.31

Deze paragraaf is van toepassing op het in werking hebben van een IPPC-installatie voor de productie van titaandioxide.

Toelichting artikel 5.31 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/552 Dit artikel bevat het toepassingsgebied van paragraaf 5.3 van het Activiteitenbesluit en vormt de omzetting van artikel 66 van de Richtlijn industriële emissies. Het toepassingsgebied betreft IPPC-installaties voor de productie van titaandioxide.

Artikel 5.32

Het is verboden de volgende afvalstoffen te brengen in het oppervlaktewater, het grondwater of het zeewater:

- a vaste afvalstoffen;
- b moederlogen afkomstig uit de filtratiefase na de hydrolyse van de oplossing van titanylsulfaat van een installatie die het sulfaatproces toepast, waartoe in elk geval behoren:
 - 1° zure afvalstoffen die met deze logen zijn gecombineerd en die gemiddeld meer dan 0,5 procent vrij zwavelzuur en verschillende zware metalen bevatten;
 - 2° die moederlogen welke zijn verdund tot ze 0,5 procent of minder vrij zwavelzuur bevatten;
- c afvalstoffen afkomstig van een installatie die het chlorideproces toepast en die meer dan 0,5 procent vrij zoutzuur en verschillende zware metalen bevatten, waartoe in elk geval behoren: afvalstoffen die zijn verdund tot ze 0,5 procent of minder vrij zoutzuur bevatten;
- d filterzouten en slibvormige en vloeibare afvalstoffen die vrijkomen bij de behandeling, in de vorm van concentratie of neutralisatie, van de onder b en c genoemde afvalstoffen en die verschillende zware metalen bevatten, uitgezonderd geneutraliseerde en gefilterde of gedecanteerde afvalstoffen die slechts sporen van zware metalen bevatten en die, vóór enigerlei verdunning, een pH-waarde van meer dan 5,5 hebben.

Toelichting artikel 5.32 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/552 Het artikel betreft verboden van bepaalde emissies in water zowel vanuit installaties die het sulfaatproces toepassen (onder a, b en d) als vanuit installaties die het chlorideproces toepassen (onder a, c en d).

Het lozingenverbod van artikel 67 uit de Richtlijn industriële emissies is in dit artikel omgezet. Dat richtlijnartikel is gebaseerd op artikel 2 van richtlijn 78/176/EEG en de artikelen 2, eerste lid, 3 en 4 van richtlijn 92/112/EEG. Daarbij is van belang dat de terminologie zoveel mogelijk uitgelegd wordt in de context van de Richtlijn industriële emissies. Uit de Richtlijn industriële emissies is echter niet duidelijk wat precies onder «wateren» moet worden verstaan. Gezien het onderwerp van die richtlijn (zie artikel 1) mag er vanuit worden gegaan dat de Kaderrichtlijn water een zekere rol kan spelen bij de interpretatie van de in de Richtlijn industriële emissies gehanteerde terminologie. De Kaderrichtlijn water bevat overigens geen definitie van het begrip «wateren», maar wel is duidelijk dat daaronder in ieder geval oppervlaktewater en grondwater worden begrepen. De begrippen «oppervlaktewaterlichaam» en «grondwaterlichaam» uit de Kaderrichtlijn water lijken te beperkt omdat op grond van de Richtlijn industriële emissies het voor de hand ligt dat ook wateren die geen deel uitmaken van een oppervlaktewaterlichaam of grondwaterlichaam onder de bescherming van die richtlijn vallen. «Zee» en «oceaan» vallen niet onder het begrip «wateren» in de Kaderrichtlijn water; deze begrippen uit de Richtlijn industriële emissies zijn onder de term «zeewater» gevat. De reikwijdte van het lozingenverbod uit de Richtlijn industriële emissies is niet beperkt tot de nationale grondgebieden van de lidstaten en de territoriale zeeën, maar strekt zich ook uit over de exclusieve economische zones van de lidstaten – voor zover deze afgekondigd zijn – en de volle zee. Blijkens Bijlage II bij Richtlijn 82/883/EEG betreffende de voorschriften voor het toezicht op en de controle van de milieus die betrokken zijn bij lozingen van de titaandioxide-industrie wordt met «zee» bedoeld: in estuaria, langs de kust en in volle zee. Het lozingenverbod omvat dus tevens het dumpen in volle zee vanaf vaartuigen van afvalstoffen afkomstig van de titaandioxide-industrie. De implementatie-AMvB is daarom mede gebaseerd op artikel 6.6 van de Waterwet. Het Activiteitenbesluit zelf is eveneens mede gebaseerd op artikel 6.6 Waterwet (zie artikel 1.3a van het Activiteitenbesluit). De Waterwet kent al een generiek verbod op het lozen vanaf een vaartuig in zee, behoudens vergunning (artikel 6.3 Waterwet). Het verbod van artikel 5.32 werkt aanvullend. Het lozingsverbod geldt onder meer voor vaste afvalstoffen. Het begrip «afvalstoffen» wordt in de Richtlijn industriële emissies niet gedefinieerd, wel het begrip «afval» (artikel 3, onder 37, van de richtlijn) dat een verwijzing bevat naar artikel 3, onder 1, van de Kaderrichtlijn afvalstoffen (2008/98/EG). Dat artikellid definieert „afvalstof» als elke stof of elk voorwerp waarvan de houder zich ontdoet, voornemens is zich te ontdoen of zich moet ontdoen, en dit is geïmplementeerd in artikel 1.1 van de Wet milieubeheer. In de context van de productie van titaandioxide gaat het om verontreinigd zout en gips dat resteert na winning van titaandioxide uit erts.

Artikel 5.33

De emissies in het oppervlaktewater, het grondwater of het zeewater afkomstig van een installatie die het sulfaatproces toepast, overschrijden de emissiegrenswaarden van tabel 5.33 niet.

Tabel 5.33

Stof	Emissiegrenswaarde
Sulfaat	100 kg/ton geproduceerde titaandioxide (kalenderjaargemiddelde)
Onopgeloste bestanddelen	2,5 kg/ton geproduceerde titaandioxide (kalenderjaargemiddelde) 400 mg/l (daggemiddelde)
IJzerverbindingen	0,6 kg/ton geproduceerde titaandioxide (kalenderjaargemiddelde) 150 mg/l (daggemiddelde)

Toelichting tabel 5.33 van artikel 5.33, tabel 5.34 van artikel 5.34 eerste lid en tabel 5.36 van artikel 5.36 n.a.v. wijzigingsbesluit 2019/194 Geconstateerd is dat de tabellen 5.33, 5.34 en 5.36 met een onjuiste opmaak in het Staatsblad zijn gepubliceerd, zodat deze onduidelijk zijn. De tabellen zijn daarom vervangen door tabellen met een andere opmaak. Daarbij zijn geen inhoudelijke wijzigingen aangebracht.

Toelichting artikel 5.33 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/552 In dit artikel worden voor de toepassing van het sulfaatproces emissiegrenswaarden naar water gegeven. De bepalingen met betrekking tot het sulfaatproces worden omgezet, voor een volledige en juiste implementatie van de richtlijn. Overigens is er op dit moment in Nederland één bedrijf waar titaandioxide geproduceerd wordt; hier wordt uitsluitend het chlorideproces toegepast. Het artikel vormt de omzetting van artikel 68 in samenhang met Bijlage VIII, deel 1, eerste lid, bij de Richtlijn industriële emissies. Emissiegrenswaarden bij toepassing van het sulfaatproces waren voorheen geregeld in artikel 2 in samenhang met Bijlage I bij de Regeling grenswaarden voor sulfaat en chloride bij lozingen door de titaandioxide-industrie. De emissiegrenswaarden worden nu op AMvB-niveau opgenomen, volgens het systeem van het Activiteitenbesluit; hierbij worden doelvoorschriften op AMvB-niveau geregeld en middelvoorschriften op regelingniveau. Voor de omzetting van de Richtlijn industriële emissies moet de (minimum)norm aanzienlijk worden verscherpt. Overigens heeft de aanscherping in Nederland op dit moment geen praktische consequenties: de enige Nederlandse installatie voldoet. Omdat in Nederland het sulfaatproces bij de productie van titaandioxide niet wordt toegepast hebben eisen voor dat proces materieel geen effect. Voor eventuele nieuwe installaties is de strenge kant van de waarde haalbaar. De Richtlijn industriële emissies stelt alleen emissiegrenswaarden naar water voor sulfaat. Het BREF-document «Anorganische bulkchemie – vast en overig» beschrijft ook emissieniveaus voor onopgeloste deeltjes en ijzerverbindingen. Om te verzekeren dat de algemene regels de beste beschikbare technieken weerspiegelen, zijn ook voor deze stoffen emissiegrenswaarden in het besluit opgenomen. Het BREF-document «Anorganische bulkchemie – vast en overig» beschrijft de met de beste beschikbare technieken geassocieerde emissieniveaus in kilogram per ton product. Voor stoffen die relevant zijn voor de lokale waterkwaliteit bieden emissiegrenswaarden uitgedrukt in kilogram per ton product onvoldoende bescherming, omdat deze eenheid een relatief grote piekbelasting toestaat. Daarom zijn de emissiegrenswaarden voor onopgeloste bestanddelen en ijzerverbindingen aangevuld met daggemiddelde concentraties gebaseerd op de vigerende watervergunning.

Artikel 5.34

1 De emissies in het oppervlaktewater, het grondwater of het zeewater van een installatie die het chlorideproces toepast, overschrijden de emissiegrenswaarden van tabel 5.34 niet.

Tabel 5.34

Stof	Toepassing	Emissiegrenswaarde
Chloride	Bij gebruik van natuurlijk rutiel	130 kg/ton geproduceerde titaandioxide (kalenderjaargemiddelde)
Chloride	Bij gebruik van synthetisch rutiel	228 kg/ton geproduceerde titaandioxide (kalenderjaargemiddelde)
Chloride	Bij gebruik van slakken voor emissies in zeewater	450 kg/ton geproduceerde titaandioxide (kalenderjaargemiddelde)
Chloride	Bij gebruik van slakken voor emissies in oppervlaktewater	330 kg/ton geproduceerde titaandioxide (kalenderjaargemiddelde)
Onopgeloste bestanddelen		2,5 kg/ton geproduceerde titaandioxide (kalenderjaargemiddelde)
Ijzerverbindingen		400 mg/l (daggemiddelde) 0,6 kg/ton geproduceerde titaandioxide (kalenderjaargemiddelde) 150 mg/l (daggemiddelde)

Toelichting tabel 5.33 van artikel 5.33, tabel 5.34 van artikel 5.34 eerste lid en tabel 5.36 van artikel 5.36 n.a.v. wijzigingsbesluit 2019/194 Geconstateerd is dat de tabellen 5.33, 5.34 en 5.36 met een onjuiste opmaak in het Staatsblad zijn gepubliceerd, zodat deze onduidelijk zijn. De tabellen zijn daarom vervangen door tabellen met een andere opmaak. Daarbij zijn geen inhoudelijke wijzigingen aangebracht.

2 Voor een installatie die het chlorideproces toepast en die meer dan één soort van de in de eerste kolom van tabel 5.34 genoemde grondstoffen gebruikt, gelden de voor die grondstoffen genoemde emissiegrenswaarden naar evenredigheid van de hoeveelheden waarin deze grondstoffen worden gebruikt.

Toelichting artikel 5.34 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/552 Dit artikel vormt de omzetting van artikel 68 in samenhang Bijlage VIII, deel 1, tweede lid, bij de Richtlijn industriële emissies. Emissiegrenswaarden bij de toepassing van het chlorideproces waren voorheen geregeld in artikel 2 in samenhang met Bijlage II bij de Regeling grenswaarden voor sulfaat en chloride bij lozingen door de titaandioxide-industrie. Voor een juiste omzetting van de richtlijn is een aanscherping van de emissiegrenswaarden noodzakelijk, maar net als bij artikel 5.33 heeft die aanscherping geen materieel effect. Voor lozen op zeewater geldt een afwijkende emissiegrenswaarde. Met zeewater wordt blijkens de Richtlijn industriële emissies bedoeld het water in estuaria, kustwateren en de volle zee. Het Nederlandse systeem definieert overigens het begrip «zeewater» niet, maar definieert in artikel 1.1 van de Waterwet het begrip «zee» als «mariene wateren, met uitzondering van de binnenwateren van staten, met inbegrip van de zeebodem en ondergrond daarvan». Met dezelfde argumentatie als toegelicht bij artikel 5.32 (nieuw) van het Activiteitenbesluit zijn de emissiegrenswaarden uit de richtlijn aangevuld met emissiegrenswaarden voor onopgeloste deeltjes en ijzerverbindingen.

Artikel 5.35
Degene die de inrichting drijft, draagt er zorg voor dat de emissie van zuurdruppels in de lucht wordt voorkomen.

Artikel 5.35

Toelichting artikel 5.35 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/552 De plicht om de emissie van zuurdruppels te voorkomen was voorheen geregeld in artikel 2, eerste lid, onder c van het Besluit emissie-eisen titaandioxide-inrichtingen; dit had uitsluitend betrekking op de toepassing van het sulfaatproces. Voor de toepassing van het chlorideproces gold deze plicht ter voorkoming niet. Artikel 69, eerste lid van de Richtlijn industriële emissies vermeldt geen beperking voor één van beide productieprocessen. Bij het chlorideproces kunnen emissies vrijkomen van chloor en waterstofchloride (HCl), ook wel bekend als zoutzuur. De emissie van zuurdruppels zal zich kunnen voordoen bij ongewone voorvallen en is geen gangbare emissie. Dat wil zeggen dat de emissie van zuurdruppels niet voorkomt onder normale bedrijfsomstandigheden waarbij beste beschikbare technieken worden toegepast. Maatregelen om de emissie van zuurdruppels te voorkomen, zijn het toepassen van een nevelvanger of een druppelvanger.

Artikel 5.36
De emissies in de lucht overschrijden de emissiegrenswaarden van tabel 5.36 niet.

Artikel 5.36

Toelichting tabel 5.33 van artikel 5.33, tabel 5.34 van artikel 5.34 eerste lid en tabel 5.36 van artikel 5.36 n.a.v. wijzigingsbesluit 2019/194 Geconstateerd is dat de tabellen 5.33, 5.34 en 5.36 met een onjuiste opmaak in het Staatsblad zijn gepubliceerd, zodat deze onduidelijk zijn. De tabellen zijn daarom vervangen door tabellen met een andere opmaak. Daarbij zijn geen inhoudelijke wijzigingen aangebracht.

Tabel 5.36

Stof	Emissiegrenswaarde	
Totaal stof	Massastroom ≥ 200 g/uur Massastroom < 200 g/uur	0,2 kg/ton geproduceerde titaandioxide (kalenderjaargemiddelde) 5 mg/Nm ³ (uurgemiddelde) 20 mg/Nm ³ (uurgemiddelde)
Gasvormig zwaveldioxide en zwaveltrioxide		1,7 kg/ton geproduceerde titaandioxide (kalenderjaargemiddelde) 50 mg/Nm ³ (uurgemiddelde)

Toelichting artikel 5.36 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/552 De emissiegrenswaarden in de lucht worden berekend bij een temperatuur van 273,15 K en een druk van 101,3 kPa, zoals vermeld staat in Bijlage VIII, deel 2, onder 1 bij de Richtlijn industriële emissies. Dit

valt samen met de gehanteerde eenheid Nm^3 (normaal kubieke meter); daarom worden deze condities niet apart vermeld in de tekst van het besluit. Het artikel betreft de omzetting van artikel 69, tweede lid in samenhang met Bijlage VIII, deel 2, eerste tot en met derde lid, van de Richtlijn industriële emissies. De onderdelen van de bijlage hebben betrekking op installaties voor de productie van titaandioxide ongeacht het productieproces. De Richtlijn industriële emissies kent, net als richtlijn 92/112 inzake de vaststelling van de procedure voor de harmonisatie van de programma's tot vermindering en uiteindelijke algehele opheffing van de verontreiniging door afval van de titaandioxide-industrie, verschillende stofnormen voor emissies afkomstig uit «voornaamste bronnen» en uit «andere bronnen». Bij de implementatie wordt dit onderscheid niet overgenomen, en wordt als emissiegrenswaarde naar de lucht een uurgemiddelde van $5 \text{ mg}/\text{Nm}^3$ aangehouden voor totaal stof. De in de Richtlijn industriële emissies genoemde waarde van $50 \text{ mg}/\text{Nm}^3$ als uurgemiddelde voor totaal stof uit de voornaamste bronnen ligt ruim boven het emissieniveau van $5 - 20 \text{ mg}/\text{Nm}^3$ van het BREF-document «Anorganische bulkchemie – vast en overig» (paragraaf 3.5.2) en ligt ruim boven de Nederlandse praktijk van zowel gerealiseerde emissies als vergunningverlening. Bij de omzetting is ervoor gekozen de met de beste beschikbare technieken geassocieerde emissiegrenswaarde in de regelgeving op te nemen. In de praktijk levert deze strengere norm overigens geen problemen op. De emissiegrenswaarde voor gasvormig zwaveldioxide en zwaveltrioxide wordt berekend als SO_2 -equivalent, zoals is aangegeven in de Engelstalige versie van Bijlage VIII, deel 2, bij de richtlijn.

Artikel 5.37

De emissies in de lucht van chloor en chloorverbindingen van een installatie die het chlorideproces toepast, overschrijden de emissiegrenswaarden van tabel 5.37 niet.

Tabel 5.37

Zoutzuur (HCl)	0,1 kg/ton geproduceerde titaandioxide (kalenderjaargemiddelde) 10 mg/Nm^3 (daggemiddelde)
Chloor	3 mg/Nm^3 (daggemiddelde) 40 mg/Nm^3 (momentane waarde)

Toelichting artikel 5.37 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/552 Dit artikel betreft de implementatie van artikel 69, tweede lid in samenhang met Bijlage VIII, deel 2, vierde lid, van de Richtlijn industriële emissies en heeft uitsluitend betrekking op de emissie in de lucht van chloor en chloorverbindingen uit installaties die het chlorideproces toepassen. De in de laatste regel van tabel 5.37 genoemde momentane waarde voor de emissie van chloor betreft uitzonderlijke situaties, zoals ongewone voorvallen (zie hoofdstuk 17 Wet milieubeheer). Het starten en stoppen van het productieproces valt daar niet onder en hoort bij de normale bedrijfsvoering; de (soepelere) momentane waarde geldt daarvoor dan ook niet.

Artikel 5.38

De meting van de emissies, waaronder tevens begrepen wordt de berekening, registratie en rapportage van de meting, voldoet aan de bij ministeriële regeling gestelde eisen.

Toelichting artikel 5.38 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/552 Het artikel over de meting (met inbegrip van de berekening, rapportage en registratie van) emissies vormt de omzetting van artikel 70, eerste lid, van de Richtlijn industriële emissies over monitoring van emissies. Het tweede lid van dat richtlijnartikel wordt samen met Bijlage VIII, deel 3 (emissie monitoring) bij omgezet in de Activiteitenregeling.

Artikel 5.39

Voor een IPPC-installatie voor de productie van titaandioxide waarvoor onmiddellijk voorafgaand aan het tijdstip van het van toepassing worden van deze paragraaf op die installatie een omgevingsvergunning op grond van artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder e, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht of een vergunning op grond van hoofdstuk 6 van de Waterwet was verleend, blijven de voorschriften van die vergunning van toepassing, tenzij de betreffende voorschriften gelijkwaardige of minder strenge emissiegrenswaarden bevatten dan die welke gelden op grond van deze paragraaf.

Toelichting artikel 5.39 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/552 Dit artikel bevat het overgangsrecht voor IPPC-installaties voor de productie van titaandioxide en is mutatis mutandis gelijk aan het overgangsrecht voor grote stookinstallaties (artikel 5.14, tweede lid) en afval(mee)verbrandingsinstallaties (artikel 5.30, tweede lid). Voor een toelichting op artikel 5.39, zie de toelichting bij artikel 5.14, tweede lid.

§ 5.1.4 Installatie, als onderdeel van olieraffinaderijen, voor de productie van zwavel

Toelichting op nieuwe paragraaf 5.1.4 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 De installaties waarop deze paragraaf betrekking heeft, worden in de BBT-conclusies voor het raffineren van aardolie en gas aangeduid als zwavelterugwinningseenheden, in het Engels sulphur recovery units of SRU. De in artikel 5.40 bedoelde installatie voor de productie van zwavel volgens het Clausproces of modificaties daarvan is een SRU als bedoeld in die BBT-conclusies. In deze installaties worden fracties van geconcentreerd waterstofsulfide (H_2S) omgezet in elementaire zwavel. Paragraaf 5.4.1, die scherpere eisen stelt aan de ontzaveling in Clausinstallaties bij raffinaderijen, is een uitzondering op artikel 2.3a, tweede lid. Met andere woorden: deze paragraaf is een uitzondering op de hoofdregel dat BBT-conclusies voorrang hebben boven het Activiteitenbesluit. In de BBT-conclusies wordt voor nieuwe installaties een omzettingsgraad van 99,5% - 99,9% voorgeschreven en voor bestaande installaties een omzettingsgraad van ten minste 98,5% (als maandgemiddelde). De in artikel 5.41 opgenomen norm van een omzettingsgraad van ten minste 99,8% bevindt zich aan de bovenkant (strenge kant) van de BBT-conclusies voor nieuwe en bestaande installaties. Deze norm was al opgenomen in de bijzondere regeling E6 van de NeR met een afwijkende regeling voor bestaande installaties. Raffinaderijen zijn verantwoordelijk voor ongeveer de helft van de uitstoot van zwaveloxiden in Nederland, zodat een verdergaande omzettingsgraad noodzakelijk was en is om verzuring van de leefomgeving tegen te gaan en naleving van de emissieplafonds voor zwaveloxiden, die

gelden op grond van de internationale afspraken, te waarborgen. De Nederlandse overheid heeft de verdergaande omzettingsgraad als afwijkende mening (split view) laten opnemen in het BBT-referentiedocument voor het raffineren van aardolie en gas. Ook het in bedrijf zijn volgens ontwerp (tweede lid) maakt onderdeel uit van de BBT-benadering. De rest van de BBT-conclusies blijft overigens onverkort van toepassing. Vóór inwerkingtreding van paragraaf 5.1.4 werd de omzettingsgraad bij vergunningverlening bepaald, waarbij het bevoegd gezag rekening hield met de bijzondere regeling E6 van de NeR, maar daar wel gemotiveerd van mocht afwijken. De bijzondere regeling E6 van de NeR gold voor installaties die voor 1 januari 1996 in gebruik waren genomen met een omzettingsgraad van 99%. Uit zienswijzen op de voorpublicatie is gebleken dat bij twee van de vijf raffinaderijen het bevoegd gezag in het verleden gebruik heeft gemaakt van de mogelijkheid om af te wijken. Aangezien met de toevoeging van paragraaf 5.1.4 aan het Activiteitenbesluit geen aanscherping is beoogd, is artikel 5.42, eerste lid, aangepast aan de bestaande vergunde situaties: Als de omgevingsvergunning voor een bestaande installatie een lagere omzettingsgraad voorschrijft, geldt deze lagere omzettingsgraad en niet de eis 99,8% uit artikel 5.41, eerste lid. Omdat de werkelijke uitstoot niet toeneemt, zijn er geen gevolgen voor de luchtkwaliteit en de emissieplafonds voor zwaveloxiden. De afwijking van artikel 5.42, eerste lid, doet niets af aan de (Europese) verplichtingen dat de omgevingsvergunning ten minste de beste beschikbare technieken in acht neemt en dat het bevoegd gezag regelmatig de actualiteit van de vergunningvoorschriften toetst en deze zo nodig aanpast. Een lagere omzettingsgraad in de omgevingsvergunning geldt daarom niet onbeperkt (artikel 2.14, 2.30 en 2.31 Wet algemene bepalingen omgevingsrecht).

De soepeler omzettingsgraden voor bestaande installaties uit artikel 5.42, tweede lid, blijven ingevolge artikel 5.42, tweede lid, gelden zo lang de verwerkingscapaciteit van totale inrichting niet met meer dan 50% wordt verhoogd. Indien de verwerkingscapaciteit van de totale inrichting met meer dan 50% wordt verhoogd, geldt voor het totale H₂S-aanbod, met inbegrip van de bestaande installaties een omzettingsgraad van ten minste 99,8%. Op die manier zal bij een dusdanige uitbreiding van de verwerkingscapaciteit de algemene hoofdregel van artikel 5.41, eerste lid, gaan gelden. Een bepaling met dezelfde strekking was opgenomen in de bijzondere regeling E6 van de NeR. Naar aanleiding van zienswijzen is de tekst van artikel 5.42, tweede lid, verduidelijkt en is nauwer aangesloten bij de oorspronkelijke regeling.

Artikel 5.40

Deze paragraaf is, in afwijking van artikel 2.3a, tweede lid, en in afwijking van de BBT-conclusies op grond van artikel 13, vijfde en zevende lid, van de EU-richtlijn industriële emissies, van toepassing op het in werking hebben van een installatie, als onderdeel van olieraffinaderijen, voor de productie van zwavel volgens het Clausproces of modificaties van het Clausproces.

Artikel 5.41

- 1 De omzettingsgraad van geconcentreerd waterstofsulfide (H₂S) naar elementaire zwavel van een installatie als bedoeld in artikel 5.40 is ten minste 99,8% als maandgemiddelde.
- 2 Een installatie als bedoeld in artikel 5.40 wordt zoveel mogelijk bedreven overeenkomstig het ontwerp.

Artikel 5.42

- 1 In afwijking van artikel 5.41, eerste lid, geldt voor een bestaande installatie waarvoor onmiddellijk voorafgaand aan de inwerkingtreding van deze paragraaf een vergunning als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder e, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht in werking en onherroepelijk was waarin een lagere omzettingsgraad is vastgelegd dan genoemd in artikel 5.41, eerste lid, de in die vergunning voorgeschreven omzettingsgraad.
- 2 Indien de verwerkingscapaciteit van de totale inrichting met meer dan 50% wordt verhoogd, geldt voor de verwerking van het totale H₂S -aanbod, met inbegrip van een bestaande installatie als bedoeld in het eerste lid, een omzettingsgraad van ten minste 99,8% als maandgemiddelde.

§ 5.1.5 Het in werking hebben van een middelgrote stookinstallatie, gestookt op een niet-standaard brandstof

Toelichting op paragraaf 5.1.5 n.a.v. wijzigingsbesluit 2017/330 Het opschrift van de paragraaf geeft aan dat deze betrekking heeft op stookinstallaties voor zover ze worden gestookt met niet-standaard brandstoffen. Stookinstallaties die worden gestookt op standaard brandstoffen worden met betrekking tot de emissies gereguleerd in § 3.2.1 (zie de artikelsgewijze toelichting daarvan). Samen met deze paragraaf wordt voldaan aan de scope van de richtlijn die blijkt uit artikel 2, eerste lid, geldt voor middelgrote stookinstallaties «ongeacht het type brandstof».

Artikel 5.43

Deze paragraaf is van toepassing op het in werking hebben van stookinstallaties met een nominaal thermisch ingangsvermogen van 1 MWth of meer, met uitzondering van:

- a stookinstallaties waarop paragraaf 3.2.1 van toepassing is;
- b stookinstallaties waarop paragraaf 5.1.1 van toepassing is;
- c stookinstallaties waarop paragraaf 5.1.2 van toepassing is;
- d stookinstallaties waarop Richtlijn 97/68/EG betrekking heeft en andere mobiele stookinstallaties;

- e stookinstallaties op landbouwbedrijven met een totaal nominaal thermisch ingangsvermogen van 5 MWth of minder, die als brandstof uitsluitend onverwerkte mest van gevogelte gebruiken, zoals bedoeld in artikel 9, onder a), van Verordening (EG) nr. 1069/2009 van het Europees Parlement en de Raad;
- f stookinstallaties waar de gasvormige producten van het stookproces worden gebruikt voor het direct verwarmen, drogen of anderzijds behandelen van voorwerpen of materialen;
- g stookinstallaties waarin de gasvormige producten van het stookproces worden gebruikt voor het direct verwarmen met gas van binnenruimten ter verbetering van de omstandigheden op de arbeidsplaats;
- h technische voorzieningen voor de zuivering van afgassen door verbranding die niet als autonome stookinstallatie worden geëxploiteerd;
- i technische voorzieningen die bij de voortstuwing van een voertuig, schip of vliegtuig worden gebruikt;
- j het regenereren van katalysatoren voor het katalytisch kraakproces;
- k het omzetten van zwavelwaterstof in zwavel;
- l in de chemische industrie gebruikte reactoren;
- m cokesovens;
- n windverhitters van hoogovens;
- o crematoria;
- p stookinstallaties die raffinaderijbrandstof eventueel gemengd met andere brandstof gebruiken voor de opwekking van energie binnen olie- en gasraffinaderijen;
- q terugwinningsinstallaties in installaties voor de productie van pulp.
- r stookinstallaties die blijkens een daarvoor aan de inrichting verleende omgevingsvergunning worden gebruikt voor het onderzoeken, beproeven of demonstreren van experimentele verbrandingstechnieken of van technieken ter bestrijding van de uitworp van zwaveldioxide (SO₂), stikstofoxiden (NO_x) of totaal stof.

Toelichting artikel 5.43 n.a.v. wijzigingsbesluit 2017/330 Artikel 5.43 beschrijft de reikwijdte van § 5.1.5 en enkele andere bepalingen. Het eerste lid, onder a sluit samenloop met § 3.2.1 uit.

De onderdelen d tot en met r bevatten uitzonderingen van de scope die zijn overgenomen uit artikel 2, derde en vierde lid, van de richtlijn. De uitzondering van de scope in de richtlijn voor gasturbines, gasmotoren en dieselmotoren op offshore platforms is niet overgenomen. Nederland heeft sinds 2010 emissiegrenswaarden die ook gelden voor de exclusieve economische zone.

Artikel 5.44

- 1 De artikelen 3.7, tweede lid, onder b en zesde lid, 3.10c, 3.10g tot en met 3.10j, 3.10n en 3.10u zijn van overeenkomstige toepassing op de emissie-grenswaarden in deze paragraaf.
- 2 De emissiegrenswaarden in deze paragraaf gelden voor een stookinstallatie die voor 20 december 2018 in bedrijf is genomen vanaf:
 - a 1 januari 2019 voor een installatie voor de regeneratie van glycol;
 - b 1 januari 2025 voor een stookinstallatie anders dan een installatie voor de regeneratie van glycol, met een nominaal thermisch ingangsvermogen van meer dan 5 MWth;
 - c 1 januari 2030 voor een stookinstallatie anders dan een installatie voor de regeneratie van glycol, met een nominaal thermisch ingangsvermogen van 1 MWth of meer en 5 MWth of minder.
- 3 Tot de datum die ingevolge het tweede lid, onder b of c, van toepassing is, gelden voor die stookinstallatie de emissiegrenswaarden in de verleende omgevingsvergunning.
- 4 Indien de in het derde lid bedoelde emissiegrenswaarden strenger zijn dan de emissiegrenswaarden of de emissiegrenswaarden tussen haakjes in deze paragraaf, dan blijven de emissiegrenswaarden in de verleende omgevingsvergunning ook van kracht na de in het tweede lid, onder b of c, genoemde datum.
- 5 Het bevoegd gezag kan op grond van een BBT-afweging een strengere emissiegrenswaarde dan de in deze paragraaf gestelde emissiegrenswaarde stellen.
- 6 Het toepassen van maatwerkvoorschriften als bedoeld in de artikelen 5.44a, derde lid, 5.44b, vijfde lid, 5.44c, derde lid en 5.44d, vierde lid, vindt plaats, indien de geografische ligging, de plaatselijke milieuomstandigheden of de technische kenmerken van de betrokken installatie daartoe aanleiding geven.

Toelichting artikel 5.44 n.a.v. wijzigingsbesluit 2017/330 Artikel 5.44, eerste lid, verklaart een aantal bepalingen uit paragraaf 3.2.1 van overeenkomstige toepassing. Het gaat om:

- de 500-uursregeling (artikel 3.7, tweede lid, onder b);
- de samentelregeling (artikel 3.7, zesde lid);
- middeling bij het gelijktijdig gebruik van verschillende soorten brandstoffen (artikel 3.10c);
- bepalingen omtrent storings (artikel 3.10g);
- vervanging van een stookinstallatie (artikel 3.10h);
- zuurstofpercentages en bepaling NO_x (artikel 3.10i);
- metingen, delegatiebepaling voor metingen berekeningen, registratie en rapportage (artikel 3.10j);

- bepaling omtrent afval (artikel 3.10n);
- bepaling omtrent starten en stoppen (artikel 3.10u).

Het tweede, derde en vierde lid regelt het overgangsrecht. Voor stookinstallaties die voor 20 december 2018 in bedrijf zijn genomen gelden de emissiegrenswaarden vanaf 1 januari 2025 voor stookinstallaties van meer dan 5 MWth en vanaf 1 januari 2030 voor stookinstallaties van 1 MWth of meer en 5 MWth of minder. Tot aan deze datums gelden voor die stookinstallaties de emissiegrenswaarden in een verleende omgevingsvergunning. Bovendien blijven de emissiegrenswaarden in de verleende omgevingsvergunning ook van kracht na deze datums als de vergunde emissiegrenswaarden strenger zijn dan de emissiegrenswaarden of de emissiegrenswaarden tussen haakjes.

Het zesde lid regelt dat het bevoegd gezag in de omgevingsvergunning alleen maatwerkvoorschriften als bedoeld in de artikelen 5.44a, derde lid, 5.44b, vijfde lid, 5.44c, derde lid en 5.44d, vierde lid, mag toepassen, indien de geografische ligging, de plaatselijke milieuomstandigheden of de technische kenmerken van de betrokken installatie daartoe aanleiding geven.

Artikel 5.44a

- 1 Een stookinstallatie anders dan een zuigermotor of gasturbine voldoet aan de emissiegrenswaarden in tabel 5.44a.
- 2 In afwijking van het eerste lid voldoet een installatie van 5 MWth of minder die voor 20 december 2018 in gebruik is genomen en wordt gestookt op gasvormige brandstof anders dan cokesovengas aan een emissiegrenswaarde voor zwaveldioxide (SO₂) van 200 mg/Nm³.
- 3 In afwijking van het eerste lid kan het bevoegd gezag bij maatwerkvoorschrift een hogere emissiegrenswaarde vaststellen tot maximaal de in tabel 5.44a tussen haakjes aangegeven waarden of voor zover het een stookinstallatie betreft die voor 20 december 2018 in gebruik is genomen en op gasvormige brandstoffen wordt gestookt tot maximaal 250 mg/Nm³ voor NO_x.

Tabel 5.44a

Stookinstallaties anders dan zuigermotor of gasturbine

Brandstof	Stikstofoxiden (NO _x) (mg per normaal kubieke meter)	Zwaveldioxide (SO ₂) (mg per normaal kubieke meter)	Totaal stof (mg per normaal kubieke meter)
Brandstof in vaste vorm, met uitzondering van biomassa	100 (300)	200 (400)	5 (20)
Brandstof in vloeibare vorm, met uitzondering van biomassa	120 (300)	200 (350)	5 (20)
Biomassa	145 (650)	200	5
Gasvormige brandstof anders dan cokesovengas of hoogovengas	70 (200)	35	-
Cokesovengas	100 (200)	35 (400)	-
Hoogovengas	100 (200)	35 (200)	-

Toelichting artikel 5.44a tot en met 5.44d (emissiegrenswaarden); n.a.v. wijzigingsbesluit 2017/330 Zoals reeds gememoreerd zijn de emissiegrenswaarden voor middelgrote stookinstallaties die op niet-standaard brandstoffen worden gestookt tot op heden opgenomen in vergunningen. Ten einde niet elke vergunning te hoeven aanpassen -hetgeen een aanzienlijke last zou betekenen voor bevoegd gezag en bedrijfsleven- is er voor gekozen de emissiegrenswaarden op te nemen in algemene regels. Hierbij wordt zoveel mogelijk beleidsneutraliteit nagestreefd. In een groot aantal bijeenkomsten en communicaties is gevraagd om input ten behoeve van het vaststellen van deze emissiegrenswaarden. Het gaat hier voornamelijk om grote bedrijven in de (petro)chemie, (basis)metaal en dergelijke.

Toelichting artikel 5.44a n.a.v. wijzigingsbesluit 2017/330 Vanuit het oogpunt van eenvoud zijn de emissiegrenswaarden opgenomen in één tabel. De waarden die tussen haakjes staan zijn de maximale waarden die in een maatwerkvoorschrift kunnen worden opgenomen. Deze waarden zijn de emissiegrenswaarden die in de richtlijn gelden voor nieuwe installaties. Omdat de eisen voor zwaveldioxide en stikstofoxiden voor een aantal bestaande installaties mogelijk problematisch zou kunnen zijn is in het tweede en derde lid van artikel 5.44a de ruimte van de richtlijn benut om een hogere waarde vast te stellen. Voor zwaveldioxide was dit alleen mogelijk voor stookinstallaties van 5 MW of minder. Voor hoogoven- en cokesovengas is voor bestaande installaties eveneens maatwerk mogelijk tot het niveau dat de richtlijn toestaat.

Artikel 5.44b

- 1 Een gasturbine voldoet aan de emissiegrenswaarden in tabel 5.44b.
- 2 In afwijking van het eerste lid voldoet een installatie die voor 20 december 2018 in gebruik is genomen en wordt gestookt op cokesovengas aan een emissiegrenswaarde voor zwaveldioxide (SO₂) van 130 mg/Nm³.

- In afwijking van het eerste lid voldoet een installatie die voor 20 december 2018 in gebruik is genomen en wordt gestookt op hoogovengas aan een emissiegrenswaarde voor zwaveldioxide (SO₂) van 65 mg/Nm³.
- In afwijking van het eerste lid voldoet een installatie van 20 MWth of minder die voor 20 december 2018 in gebruik is genomen en wordt gestookt op brandstof in vloeibare vorm aan een emissiegrenswaarde voor stof voor 20 mg/Nm³.
- In afwijking van het eerste lid kan het bevoegd gezag bij maatwerkvoorschrift een hogere emissiegrenswaarde vaststellen tot maximaal de in tabel 5.44b tussen haakjes aangegeven waarden.

Tabel 5.44b

Gasturbine

Brandstof	Stikstofoxiden (NO _x) (mg per normaal kubieke meter)	Zwaveldioxide (SO ₂) (mg per normaal kubieke meter)	Totaal stof (mg per normaal kubieke meter)
Brandstof in vloeibare vorm	50 (75)	65 (120)	10
Gasvormige brandstof	50 (75)	15	-

Toelichting artikel 5.44a tot en met 5.44d (emissiegrenswaarden); n.a.v. wijzigingsbesluit 2017/330 Zoals reeds gememoreerd zijn de emissiegrenswaarden voor middelgrote stookinstallaties die op niet-standaard brandstoffen worden gestookt tot op heden opgenomen in vergunningen. Ten einde niet elke vergunning te hoeven aanpassen -hetgeen een aanzienlijke last zou betekenen voor bevoegd gezag en bedrijfsleven- is er voor gekozen de emissiegrenswaarden op te nemen in algemene regels. Hierbij wordt zoveel mogelijk beleidsneutraliteit nagestreefd. In een groot aantal bijeenkomsten en communicaties is gevraagd om input ten behoeve van het vaststellen van deze emissiegrenswaarden. Het gaat hier voornamelijk om grote bedrijven in de (petro)chemie, (basis)metaal en dergelijke.

Toelichting artikel 5.44b n.a.v. wijzigingsbesluit 2017/330 De emissiegrenswaarden voor NO_x en SO₂ komen overeen met die van artikel 3.10d. Voor stof is een hogere waarde van 10 mg/Nm³ opgenomen die volgens de richtlijn geldt voor nieuwe installaties. De waarden tussen haakjes die eventueel als maatwerkvoorschrift kunnen worden opgenomen zijn de emissiegrenswaarden die in de richtlijn gelden voor nieuwe installaties. In het tweede en derde lid van artikel 5.44b is voor bestaande installaties voor cokesoven- en hoogovengas als overgangsrecht de mogelijkheid voor maatwerk opgenomen tot het niveau dat de richtlijn toestaat. Het vierde lid bevat overgangsrecht voor bestaande installaties met een vermogen van 20 MW of minder met betrekking tot de emissiegrenswaarde voor stof.

Artikel 5.44c

- Een dieselmotor voldoet aan de emissiegrenswaarden in tabel 5.44c.
- In afwijking van het eerste lid voldoet een dieselmotor van 20 MWth of minder die voor 20 december 2018 in gebruik is genomen aan een emissie-grenswaarde voor stof voor 20 mg/Nm³.
- In afwijking van het eerste lid kan het bevoegd gezag bij maatwerkvoorschrift een hogere emissiegrenswaarde vaststellen tot maximaal de in tabel 5.44c tussen haakjes aangegeven waarden.

Tabel 5.44c

Dieselmotor

Vermogen	Stikstofoxiden (NO _x) (mg per normaal kubieke meter)	Zwaveldioxide (SO ₂) (mg per normaal kubieke meter)	Totaal stof (mg per normaal kubieke meter)
5 MWth of minder	150 (190)	65 (120)	20
Meer dan 5 MWth	150 (190)	65 (120)	10

Toelichting artikel 5.44a tot en met 5.44d (emissiegrenswaarden); n.a.v. wijzigingsbesluit 2017/330 Zoals reeds gememoreerd zijn de emissiegrenswaarden voor middelgrote stookinstallaties die op niet-standaard brandstoffen worden gestookt tot op heden opgenomen in vergunningen. Ten einde niet elke vergunning te hoeven aanpassen -hetgeen een aanzienlijke last zou betekenen voor bevoegd gezag en bedrijfsleven- is er voor gekozen de emissiegrenswaarden op te nemen in algemene regels. Hierbij wordt zoveel mogelijk beleidsneutraliteit nagestreefd. In een groot aantal bijeenkomsten en communicaties is gevraagd om input ten behoeve van het vaststellen van deze emissiegrenswaarden. Het gaat hier voornamelijk om grote bedrijven in de (petro)chemie, (basis)metaal en dergelijke.

Toelichting artikel 5.44c n.a.v. wijzigingsbesluit 2017/330 De emissiegrenswaarden die tussen haakjes staan in tabel 5.44c zijn de maximale waarden die in een maatwerkvoorschrift kunnen worden opgenomen. Ook deze waarden zijn de emissiegrenswaarden die in de richtlijn gelden voor nieuwe installaties.

Artikel 5.44d

- 1 Een gasmotor voldoet aan de emissiegrenswaarden in tabel 5.44d.
- 2 In afwijking van het eerste lid voldoet een installatie die voor 20 december 2018 in gebruik is genomen en wordt gestookt op cokesovengas aan een emissiegrenswaarde voor zwaveldioxide (SO₂) van 130 mg/Nm³.
- 3 In afwijking van het eerste lid voldoet een installatie die voor 20 december 2018 in gebruik is genomen en wordt gestookt op hoogovengas aan een emissiegrenswaarde voor zwaveldioxide (SO₂) van 65 mg/Nm³.
- 4 In afwijking van het eerste lid kan het bevoegd gezag bij maatwerkvoorschrift een hogere emissiegrenswaarde vaststellen tot maximaal de in tabel 5.44d tussen haakjes aangegeven waarden.

Tabel 5.44d

Gasmotor

Vermogen	Stikstofoxiden (NO _x) (mg per normaal kubieke meter)	Zwaveldioxide (SO ₂) (mg per normaal kubieke meter)	Totaal stof (mg per normaal kubieke meter)
Minder dan 2,5 MWth	115 (190)	15	-
2,5 MWth of meer	35 (190)	15	-

Toelichting artikel 3.7, zesde, zevende en achtste lid, artikel 3.9 en 5.44 eerste lid (samentelling, glycolfornuizen); n.a.v. wijzigingsbesluit 2017/330 De zogenoemde samentelregel in artikel 4 van de richtlijn middelgrote stookinstallaties houdt in dat een combinatie van twee of meer nieuwe middelgrote stookinstallaties juridisch één middelgrote stookinstallatie zijn, als de afgassen via een gemeenschappelijke schoorsteen worden uitgestoten. Dit geldt ook als er meer schoorstenen zijn, maar één schoorsteen ook had gekund. Optellen betekent dat hun nominaal thermisch ingangsvermogen wordt samengeteld voor de berekening van het totale nominaal thermisch vermogen van de installatie. Het achterliggende doel is voorkomen dat installaties worden opgesplitst om buiten de regelgeving te vallen of onder soepeler eisen. In analogie met de samenstelregel in hoofdstuk 5.1.1 geldt op voorspraak van de bedrijven de samentelregel ook voor bestaande middelgrote stookinstallaties.

Voor kleine stookinstallaties met een vermogen lager dan 1 MW geldt de samentelregel niet. Artikel 4 spreekt immers van een samenstel van «twee of meer (...) middelgrote stookinstallaties». Hierdoor wordt voorkomen dat kleinere stookinstallaties die onder Ecodesign vallen en vanuit die regelgeving producteisen hebben met betrekking tot luchtmissies, onder een dubbel emissieregiem komen te vallen.

Het gebruik van paragraaf 5.1.5 voor de implementatie maakte, dat de bepalingen inzake glycolfornuizen die in de oude paragraaf 5.1.5 waren opgenomen, een nieuwe plek moesten krijgen. Dit is voor de glycolfornuizen die op aardgas worden gestookt artikel 3.9 geworden. Het oude artikel 3.9 is omgezet in de nieuwe leden 7 en 8 van artikel 3.7. De glycolfornuizen die op niet-standaard brandstoffen worden gestookt vallen onder de nieuwe artikelen 5.44 en 5.44a.

Toelichting artikel 5.44a tot en met 5.44d (emissiegrenswaarden); n.a.v. wijzigingsbesluit 2017/330 Zoals reeds gememoreerd zijn de emissiegrenswaarden voor middelgrote stookinstallaties die op niet-standaard brandstoffen worden gestookt tot op heden opgenomen in vergunningen. Ten einde niet elke vergunning te hoeven aanpassen -hetgeen een aanzienlijke last zou betekenen voor bevoegd gezag en bedrijfsleven- is er voor gekozen de emissiegrenswaarden op te nemen in algemene regels. Hierbij wordt zoveel mogelijk beleidsneutraliteit nagestreefd. In een groot aantal bijeenkomsten en communicaties is gevraagd om input ten behoeve van het vaststellen van deze emissiegrenswaarden. Het gaat hier voornamelijk om grote bedrijven in de (petro)chemie, (basis)metaal en dergelijke.

Toelichting artikel 5.44d n.a.v. wijzigingsbesluit 2017/330 De emissiegrenswaarden die tussen haakjes staan in tabel 5.44c zijn de maximale waarden die in een maatwerkvoorschrift kunnen worden opgenomen. Ook deze waarden zijn de emissiegrenswaarden die in de richtlijn gelden voor nieuwe installaties.

In het tweede en derde lid van artikel 5.44d is voor bestaande installaties voor cokesoven- en hoogovengas als overgangsrecht de mogelijkheid voor maatwerk opgenomen tot het niveau dat de richtlijn toestaat.

§ 5.1.6 Installatie voor de productie van asfalt

Toelichting op nieuwe paragraaf 5.1.6 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 In de bijzondere regeling C5 van de NeR waren eisen opgenomen voor asfaltmenginstallaties. Dat zijn installaties voor de productie van asfalt met of zonder hergebruik van oud asfalt. Voor alle installaties voor de productie van asfalt geldt, gezien de aard van het proces en de grondstoffen, een soepelere eis voor de emissie van vluchtige organische stoffen (artikel 5.46, eerste lid, onderdeel e) Er is een direct verband tussen de emissies van vluchtige organische stoffen en de branderafstelling. De overige bepalingen van paragraaf 3.2.1, waaronder die van keuring en onderhoud, blijven dan ook onverkort van toepassing. Door de aard van het proces en de gebruikte grondstoffen is het niet zonder meer mogelijk te voldoen aan de eisen die zijn opgenomen in de artikelen 2.5 en 2.6. Dit geldt in het bijzonder voor installaties die voor 1 januari 2009 in bedrijf zijn genomen met betrekking tot de emissies van stikstofoxiden en zwaveloxiden naar de lucht. Hiervoor is in artikel 5.48 overgangsrecht opgenomen.

Artikel 5.45

Deze paragraaf is, in afwijking van paragraaf 3.2.1 en onverminderd artikel 3.10p, van toepassing op het in werking hebben van een installatie voor de productie van asfalt.

Toelichting artikel 5.45 n.a.v. wijzigingsbesluit 2016/425 De verwijzing naar artikel 2.3a zoals die opgenomen was in artikel 5.45

voor de inwerkingtreding van dit besluit beoogde te regelen dat de specifieke eisen voor de productie van asfalt in paragraaf 5.1.6 voortgaan op de algemene eisen aan luchtmissies in afdeling 2.3. Door de reparatie van artikel 2.3a (onderdeel D) is die verwijzing overbodig geworden. De verwijzing naar paragraaf 3.2.1 en artikel 3.10p regelt dat paragraaf 3.2.1 niet van toepassing is op het in werking hebben van een installatie voor de productie van asfalt, uitgezonderd de eisen aan keuring en onderhoud uit artikel 3.10p van die paragraaf.

Artikel 5.46

- 1 Bij de productie van asfalt is de emissiegrenswaarde van:
 - a polycyclische aromatische koolwaterstoffen ten hoogste 0,05 mg/Nm³ indien de massastroom van polycyclische aromatische koolwaterstoffen naar de lucht groter is dan 0,15 gram per uur;
 - b totaal stof ten hoogste 5 mg/Nm³, indien de massastroom van een stof of de som van de onder normale procesomstandigheden gedurende één uur optredende massastromen van stoffen binnen deze stofklasse vanuit al die bronnen, groter of gelijk is aan 200 gram per uur en ten hoogste 20 mg/Nm³ indien de massastroom van een stof of de som van de onder normale procesomstandigheden gedurende één uur optredende massastromen van stoffen binnen deze stofklasse vanuit al die bronnen, kleiner is dan 200 gram per uur;
 - c stikstofoxiden ten hoogste 50 mg/Nm³ indien de massastroom van stikstofoxiden naar de lucht groter is dan 2.000 gram per uur;
 - d zwaveloxiden ten hoogste 50 mg/Nm³ indien de massastroom van zwaveloxiden naar de lucht groter is dan 2.000 gram per uur;
 - e vluchtige organische stoffen ten hoogste 200 mg/Nm³ indien de massastroom van vluchtige organische stoffen naar de lucht groter is dan 500 gram per uur.
- 2 Ten behoeve van het voorkomen dan wel, voor zover dat niet mogelijk is, het tot een aanvaardbaar niveau beperken van geurhinder bij geurgevoelige objecten, wordt bij de productie van asfalt voldaan aan artikel 2.7a.
- 3 In afwijking van artikel 2.8, zevende lid, onder d, worden emissies van een installatie voor de productie van asfalt herleid op afgas met een volumegehalte aan zuurstof van 17%.

Artikel 5.47

Bij het in werking hebben van een installatie voor de productie van asfalt wordt, ten behoeve van de bescherming van het milieu, voldaan aan de bij ministeriële regeling gestelde eisen.

Artikel 5.48

- 1 Artikel 5.46, eerste lid, onderdelen c en d, is niet van toepassing op een installatie voor de productie van asfalt die voor 1 januari 2009 in gebruik genomen is.
- 2 In de gevallen bedoeld in het eerste lid, is bij de productie van asfalt, onverminderd de artikelen 2.5 en 2.6, de emissiegrenswaarde van:
 - a stikstofoxiden ten hoogste 75 mg/Nm³ indien de massastroom van stikstofoxiden naar de lucht groter is dan 2000 gram per uur;
 - b zwaveloxiden ten hoogste 75 mg/Nm³ indien de massastroom van zwaveloxiden naar de lucht groter is dan 2000 gram per uur.

§ 5.1.7 Installatie voor de op- en overslag van vloeistoffen

Toelichting op nieuwe paragraaf 5.1.7 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 Deze paragraaf stelt eisen aan de op- en overslag van vloeistoffen in tanks van meer dan 150 kubieke meter tankvolume waarbij emissies van vluchtige organische stoffen zijn te verwachten (artikel 5.49). Dit artikel ziet op de opslag in combinatie met overslag. Overslag zonder opslag is niet geregeld in dit artikel. Hierbij gaat het om verticale cilindrische opslagtanks met intern of extern drijvende dekken die vooral voorkomen bij de sectoren raffinaderijen, chemie en onafhankelijke tankopslag. De ondergrens van het tankvolume van 150 kubieke meter sluit aan bij andere regelgeving, de Publicatiereeks Gevaarlijke Stoffen (PGS) en bij de praktijk. De gestelde eisen betreffen binnen het milieuthema lucht alleen het onderdeel vluchtige organische stoffen. Voor deze installaties gelden, evenals bij afdeling 2.3, de bepalingen slechts in aanvulling op de BBT-conclusies voor raffinaderijen, indien en voor zover deze niet of onvoldoende gekwantificeerd zijn of niet toepassing zijn. Voor de op- en overslag van benzine in vergelijkbare tanks gelden de voorschriften van afdeling 5.2. Voor opslag in tanks van maximaal 150 kubieke meter zijn de voorschriften in paragraaf 3.4.2 van het besluit relevant. Artikel 5.50 bepaalt dat de algemene emissiegrenswaarden voor stofklasse gO uit hoofdstuk 2 op deze installaties niet van toepassing zijn. Dit zou voor deze installaties niet kosteneffectief of technisch haalbaar zijn. De andere emissiegrenswaarden uit hoofdstuk 2, zoals voor MVP-stoffen, zijn wel van toepassing. Voor vloeistoffen met een dampdruk van meer dan 1 kPa zijn maatregelen opgenomen in de Activiteitenregeling. Deze systematiek en de maatregelen waren voorheen opgenomen in hoofdstuk 3.4 van de NeR en vinden hun oorsprong in het project KWS2000. De maatregelen zijn ongewijzigd overgenomen in besluit en regeling.

Artikel 5.49

- 1 Deze paragraaf is van toepassing op de diffuse emissies van vluchtige organische stoffen bij het in werking hebben van een installatie voor het op- en overslaan van vloeistoffen met een capaciteit van meer dan 150 kubieke meter.
- 2 Deze paragraaf is niet van toepassing op installaties voor het op- en overslaan van vloeistoffen binnen raffinaderijen indien en voor zover in de BBT-conclusies, bedoeld in artikel 3 van de EU-richtlijn industriële emissies eisen zijn gesteld.
- 3 Deze paragraaf is niet van toepassing op installaties waarop afdeling 5.2 van toepassing is.

Artikel 5.50

- 1 Het bevoegd gezag kan bij maatwerkvoorschrift andere eisen stellen dan bij of krachtens deze paragraaf gestelde eisen, indien het belang van de bescherming van het milieu zich daartegen niet verzet.
Toelichting artikel 5.50 n.a.v. wijzigingsbesluit 2016/425 Artikel 5.50, eerste lid, regelde dat de emissiegrenswaarden voor vluchtige organische stoffen uit afdeling 2.3 niet gelden voor diffuse emissies uit de op- en overslag van vloeistoffen. Echter, de emissiegrenswaarden uit afdeling 2.3 gelden slechts voor puntbronnen (artikel 2.5, eerste lid). Voor diffuse emissies geeft afdeling 2.3 alleen de bevoegdheid om met maatwerkvoorschriften eisen te stellen aan diffuse emissies (in artikel 2.4, achtste lid, en artikel 2.7, eerste lid). Artikel 5.50, eerste lid, was daarom verwarrend en is komen te vervallen.
Paragraaf 5.1.7, waar artikel 5.50 onderdeel van is, geeft voorschriften voor diffuse emissies. Artikelen 2.4, achtste lid en 2.7, eerste lid, geven de bevoegdheid om bij maatwerkvoorschrift eisen aan diffuse emissies te stellen. Uit de tekst en toelichting was niet geheel duidelijk dat deze bevoegdheid kan worden gebruikt om af te wijken van de voorschriften over diffuse emissies voor op- en overslag van vloeistoffen. Er is daarom in artikel 5.50, eerste lid, een specifieke maatwerkmoogelijkheid voor deze activiteit opgenomen.
- 2 Ten behoeve van het voorkomen dan wel voor zover dat niet mogelijk is het zoveel mogelijk beperken van diffuse emissies van vluchtige organische stoffen wordt voldaan aan de bij ministeriële regeling gestelde eisen.
- 3 Het tweede lid is niet van toepassing op vloeistoffen met een dampspanning van ten hoogste 1 kPa.

Afdeling 5.2 Op- en overslag van benzine

Toelichting op nieuwe afdeling 5.2 en nieuwe afdeling 5.3 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 Er worden twee afdelingen aan hoofdstuk 5 toegevoegd. Afdeling 5.2. Op- en overslag van benzine en afdeling 5.3 Overige installaties, waarvan een paragraaf over LPG-tankstations deel uitmaakt.

Artikel 5.51

- 1 Het begrip «vloeibare brandstof» is niet van toepassing op installaties waarop deze afdeling van toepassing is.
- 2 Voor de toepassing van deze afdeling wordt verstaan onder:
benzine: benzine als bedoeld in artikel 2, onderdeel a, van richtlijn 94/63/EG;
benzinedebiet: de in de drie voorgaande jaren gemeten grootste totale jaarlijkse hoeveelheid benzine die van een opslaginstallatie van een terminal is overgeslagen in een mobiele tank;
damp: damp als bedoeld in artikel 2, onderdeel b, van richtlijn 94/63/EG;
mobiele tank: mobiele tank als bedoeld in artikel 2, onderdeel e, van richtlijn 94/63/EG;
~~richtlijn 94/63; richtlijn 94/63/EG van het Europees Parlement en de Raad van 20 december 1994 betreffende de beheersing van de uitstoot van vluchtige organische stoffen (VOS) als gevolg van de opslag van benzine en de distributie van benzine vanaf terminals naar benzinestations (PbEG 1994, L 365);~~
Toelichting op vervallen van begrip 'richtlijn 94/93' n.a.v. wijzigingsbesluit 2016/425 De begripsomschrijving van «richtlijn 94/63/EG» is verplaatst van artikel 5.51 naar de definitiebepalingen in artikel 1.1. Dit vanwege het gebruik van dit begrip in artikelen van het Activiteitenbesluit met een lagere nummering. Een kleine wijziging in het begrip maakt verder dat dit op andere plekken in het besluit overeenkomstig gewijzigd is.
terminal: inrichting of een gedeelte van een inrichting voor de opslag of overslag van benzine in mobiele tanks.

Toelichting op enkele begrippen van artikel 5.51, tweede lid n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337

Benzine

In de praktijk worden, afhankelijk van het doel, meerdere definities van «benzine» gehanteerd in Nederland. Zo wordt er bij transportregelgeving verwezen naar UN codes en in het Activiteitenbesluit naar de Accijnswet. Ook binnen de Europese regelgeving worden meerdere definities gehanteerd. Mede vanwege de onduidelijkheid rond de diverse definities is er bij inwerkingtreding van het Activiteitenbesluit voor gekozen aan te sluiten bij een definitie die aansluit bij de financiële administratie van de ondernemer, namelijk die van de Wet op de accijns. De Accijnswet spreekt echter niet van «benzine», maar van «lichte olie». Lichte olie is een van de vloeibare brandstoffen (zie definitie van «vloeibare brandstof» in artikel 1.1, eerste lid). Door de term «lichte olie» te vervangen door «benzine» in het gehele Activiteitenbesluit, zou het voor kunnen komen dat een bepaalde mengsmering (voor brommers) en benzine met biobrandstoffen niet onder het begrip «benzine» zoals gedefinieerd in richtlijn 94/63 vallen. Daarom is ervoor gekozen niet aan te sluiten bij het begrip «lichte olie» dan wel «vloeibare brandstof» of om deze term te vervangen door de term «benzine» maar om het begrip «benzine» zoals gedefinieerd in de richtlijn slechts voor de toepassing van deze titel te hanteren.

Benzinedebiet

Mede door het gebruik van het begrip «benzine» in deze afdeling is ook besloten om de definitie van «benzinedebiet» in dit artikel op te nemen. Het «debiet van lichte olie» is reeds gedefinieerd in artikel 1.1, eerste lid. Voor het begrip «benzinedebiet» is een iets andere, kortere formulering gekozen dan de omschrijving van «debiet» in de richtlijn. Inhoudelijk stemt die formulering echter met de richtlijn overeen. Beide zien op de hoeveelheid benzine die van een opslaginstallatie is overgeslagen in een mobiele tank of vanuit de mobiele tank naar een benzinstation.

Mobiele tank

Een «mobiele tank» wordt in richtlijn 94/63 omschreven als een over de weg, per spoor of over het water vervoerde tank die wordt gebruikt voor het overbrengen van benzine van een terminal naar een andere terminal of naar een benzinstation. In de praktijk zijn dit de vrachtwagens, tankwagens of schepen waarin benzine wordt vervoerd.

Terminal

De term «terminal» duidt op een inrichting of een gedeelte daarvan voor de op- of overslag van benzine in mobiele tanks. Met andere woorden een terminal is de gehele overslagplaats waar de overslagactiviteiten plaatsvinden. Aangezien het hier in alle gevallen gaat om «inrichtingen» waarvoor krachtens de Wm algemene regels kunnen worden gesteld, is in de begripsomschrijving de term «inrichting» gebruikt.

- 3 Het bevoegd gezag kan bij maatwerkvoorschrift eisen stellen die strekken tot een hoger beschermingsniveau dan de voorschriften die bij of krachtens deze afdeling zijn gesteld.

Toelichting artikel 5.51, lid 3 (nieuw) n.a.v. wijzigingsbesluit 2016/425 De toevoeging van het derde lid regelt in lijn met de artikelen 3, 4 en 6 van richtlijn 94/63/EG van het Europees Parlement en de Raad van 20 december 1994 betreffende de beheersing van de uitstoot van vluchtige organische stoffen (VOS) als gevolg van de opslag van benzine en de distributie van benzine vanaf terminals naar benzinstations (PbEG 1994 L 365), een maatwerkbevoegdheid om strengere eisen te kunnen stellen aan de op- en overslag van benzine, dan opgenomen in Afdeling 5.2. Vergelijkbare maatwerk mogelijkheden staan in Afdeling 2.3. Omdat activiteitspecifieke eisen, in dit geval voor op- en overslag van benzine, voortaan op de algemene eisen uit afdeling 2.3, is deze specifieke maatwerk mogelijkheid in afdeling 5.2 nodig om te kunnen afwijken.

§ 5.2.1 Opslaginstallaties

Artikel 5.52

Deze paragraaf is van toepassing op het in werking hebben van een terminal met een opslaginstallatie als bedoeld in artikel 2, onderdeel c, van richtlijn 94/63/EG.

Toelichting artikel 5.52 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 Een opslaginstallatie bestaat hoofdzakelijk uit een aantal tanks (met leidingen en pompen ertussen) die zijn voorzien van een drijvend of vast dak. De emissiereductievoorziening voor vluchtige organische stoffen bij een opslaginstallatie bestaat als regel uit een drijvend dak. Dat is een dak dat op de vloeistof in de tank drijft en dat meebeweegt met het vloeistofniveau aan de binnenkant van de tank. Drijvende daken worden onderscheiden in inwendig en uitwendig drijvende daken. Bij een inwendig drijvend dak zit er ook een vast dak bovenop de tank. Dat vaste dak is gefundeerd op poten op een fundering in de grond. Het geheel bestaat dus uit twee daken. De tussenruimte moet afhankelijk van de vloeistof geventileerd worden. Er is sprake van een uitwendig drijvend dak als er geen vast dak is. Het uitwendig drijvend dak met afdichtingen, ofwel seals, is dus de enige afdichting van de vloeistof naar de lucht. In afdeling 5.2 wordt een onderscheid gemaakt tussen een overslaginstallatie en een opslaginstallatie. Met een overslaginstallatie wordt het gedeelte van de terminal bedoeld dat de dampen verwerkt die vrijkomen bij het overhevelen van benzine. Met een opslaginstallatie wordt overeenkomstig richtlijn 94/63 een vaste tank bedoeld die op een terminal voor de opslag van benzine wordt gebruikt.

Artikel 5.53

Degene die een terminal met opslaginstallatie drijft, voldoet ten behoeve van het verminderen van de emissie van benzinedamp naar de lucht aan de bij ministeriële regeling gestelde eisen.

Toelichting artikel 5.53 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 Artikel 5.53 biedt een grondslag om bij ministeriële regeling nadere eisen te stellen aan opslaginstallaties. Dat zijn onder meer voorwaarden aan tanks met een uitwendig drijvend dak.

§ 5.2.2 Overslaginstallaties

Artikel 5.54

- 1 Deze paragraaf is van toepassing op het in werking hebben van een terminal met een overslaginstallatie als bedoeld in artikel 2, onderdeel n, van richtlijn 94/63/EG.
- 2 Deze paragraaf is niet van toepassing op terminals met een benzinedebiet van minder dan 10.000 ton per jaar die voor 31 december 1995 in werking waren of waarvoor voor 31 december 1995 een vergunning krachtens artikel 8.1 van de Wet milieubeheer was verleend en onherroepelijk was.

Toelichting artikel 5.54 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 Een terminal kan bestaan uit meerdere overslaginstallaties. Met een overslaginstallatie wordt bedoeld een installatie op een terminal waar benzine in mobiele tanks kan worden overgeslagen. Het betreft het geheel van steigers met pompen en installaties voor het transporteren van benzine van en naar mobiele tanks of van de ene opslagtank naar de andere. De damperugwinningsseenheid en het laadportaal zijn onderdeel van de overslaginstallatie. Ingevolge artikel 5.54, tweede lid, hoeven bepaalde kleine terminals, met een debiet minder dan 10.000 ton per jaar, niet te voldoen aan paragraaf 5.2.2 omdat het toepassen van damperugwinning niet kosteneffectief zijn.

Artikel 5.55

- 1 Tijdens het vullen van een mobiele tank worden verplaatsingsdampen via een dampdichte leiding teruggevoerd naar een dampterugwinningseenheid.
Toelichting artikel 5.55, eerste lid n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 De teruggewonnen dampen kunnen weer als brandstof worden gebruikt.
- 2 Het eerste lid is niet van toepassing op het vullen van een tankwagen langs de bovenzijde.
Toelichting artikel 5.55, tweede lid n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 In de praktijk kan het vullen langs de bovenzijde echter wel voorkomen en dat is dan ook toegestaan.
- 3 Indien het vullen langs de bovenzijde van een mobiele tank plaatsvindt, wordt het uiteinde van de vularm zoveel mogelijk onderin de mobiele tank gehouden.
Toelichting artikel 5.55, derde lid n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 Om spatten tijdens het vullen te voorkomen moet het uiteinde van de vularm bij vullen langs de bovenzijde onderin de mobiele tank wordt gehouden. Dit dient dus te gebeuren bij het vullen van zowel een tankwagen, een tankwagon, als een tankschip.
- 4 In afwijking van het eerste lid kan een dampterugwinningseenheid worden vervangen door een dampverbrandingseenheid, indien dampterugwinning onveilig of technisch onmogelijk is vanwege de hoeveelheden retour damp.
*Toelichting artikel 5.55, vierde lid n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 Het vierde lid betreft situaties waarbij het niet goed mogelijk of zelfs onmogelijk is om de benzine, die kan worden teruggewonnen uit de vrijkomende damp (retour damp), toe te voegen aan het overgeslagen product. Dit is bijvoorbeeld het geval bij de tankverhuurbedrijven die geen eigenaar zijn van de benzine en waar de opslag van benzine niet continu plaatsvindt. Hierdoor zullen die bedrijven onder economisch en technisch ongunstigere omstandigheden opereren dan bedrijven die in de reguliere benzinedistributieketen opereren. Bij de tankverhuurbedrijven wordt veelal een breed scala aan producten opgeslagen en afgevoerd per schip. Hierdoor moet ook een breed scala aan productdampen worden afgevoerd naar de dampterugwinnings- of dampverwerkingsinstallatie. De combinatie van verschillende producten leidt er in bepaalde gevallen toe dat vanuit technische en veiligheidsoverwegingen geen dampterugwinning maar dampverbranding plaatsvindt. De in deze gevallen geringe bezettingsgraad van dampretourinstallaties en de mogelijk langere perioden gedurende welke ook de dampretourinstallatie niet wordt gebruikt, alsmede de combinatie van producten die in dezelfde installatie teruggewonnen dan wel verwerkt moeten worden, brengt een additioneel veiligheidsrisico met zich. In dat geval kan het meer voor de hand liggen of zelfs noodzakelijk zijn dat wordt gekozen voor een installatie voor het verbranden van de damp in plaats van voor een dampterugwinningsinstallatie.
Bij de toepassing van een installatie voor het verbranden van de vrijkomende dampen is het van belang om rekening te houden met de veiligheidsrisico's die dit met zich mee kan brengen. De beoordeling van de veiligheidsrisico's kan gebeuren op basis van informatie uit de veiligheidsstudie (Hazard and Operability (HAZOP)) die voor dergelijke installaties nodig is.*
- 5 Op een terminal met een benzinedebiet van minder dan 25.000 ton per jaar kan onmiddellijke dampterugwinning op de terminal worden vervangen door voorlopige dampopslag in een tank met een vast dak op een terminal voor latere overbrenging naar en terugwinning op een andere terminal, daaronder niet begrepen de overbrenging van damp van de ene naar de andere opslaginstallatie op een terminal.
Toelichting artikel 5.55, vijfde lid n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 Bij terminals met heel beperkte benzineoverslag (een debiet van minder dan 25.000 ton per jaar) is om economische redenen in het vijfde lid bepaald dat de benzinedampen niet direct teruggewonnen hoeven te worden. Deze dampen mogen tijdelijk in een aparte tank worden opgeslagen. Voor deze voorlopige dampopslag worden geen dampbeheersingsvoorzieningen geëist omdat het om beperkte hoeveelheden dampen gaat die maar gedurende beperkte tijd in een tank met een vast dak worden opgeslagen. Bij scheepsbelading mag de damp in bepaalde gevallen worden verbrand in plaats van teruggevoerd naar de tanks van het schip. Voor terminals met een kleine doorzet zijn de kosten voor een dampverwerkingsinstallatie relatief hoog. Deze dampen dienen te worden afgevoerd door middel van de mobiele containers waarmee de terminal wordt bevoorrad. De afgevoerde damp dient dan op een andere locatie alsnog te worden verwerkt in een dampterugwinningsinstallatie.

Artikel 5.56

- 1 De gemiddelde concentratie dampen in de afvoer van een dampterugwinningseenheid, gecorrigeerd voor de verdunning tijdens de behandeling, bedraagt ten hoogste 35 g/Nm³ gedurende één uur.
- 2 Dit artikel is van overeenkomstige toepassing op een dampverbrandingseenheid als bedoeld in artikel 5.55, vierde lid.
Toelichting artikel 5.56 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 Voor de vaststelling van de Benzineregeling is onderzocht tot welke emissieniveaus het toepassen van de stand der techniek op dat moment leidde. Uit dat onderzoek bleek dat het emissieniveau bij het beladen van tankwagens over het algemeen aanzienlijk lager was dan het niveau vastgelegd in de richtlijn. Dit gold ook voor het beladen van spoorwagens en van schepen. Daarom is in voorschrift 5.1, van bijlage II, bij de Benzineregeling afgeweken van voorschrift 2, van bijlage II, bij richtlijn 94/63. Met de opname van de Benzineregeling deels in het Activiteitenbesluit en deels in de Activiteitenregeling is besloten om de richtlijn als leidraad aan te houden. Artikel 5.56 is eveneens van toepassing op een dampverbrandingseenheid. Aan deze eisen kunnen de betreffende installaties ruimschoots voldoen.

Artikel 5.57

- 1 Bij het meten van de gemiddelde concentratie dampen wordt voldaan aan de bij ministeriële regeling gestelde eisen.

2 De nauwkeurigheid van de meting bedraagt ten minste 95 procent van de gemeten waarde.

Artikel 5.58

Het normale laaddebiet van benzine per vularm op een laadportaal bedraagt ten hoogste 2.500 liter per minuut.

Toelichting artikel 5.58 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 In artikel 5.58 is een maximum van 2.500 liter per minuut vastgesteld voor het normale laaddebiet van benzine per vularm bij laadportalen van overslaginstallaties. Het gewenste debiet per vularm bedraagt 2.300 liter per minuut. Dit laaddebiet van benzine betreft de hoeveelheid per minuut (liter per minuut). Dat moet niet verward worden met het in artikel 1.1 reeds gedefinieerde debiet van lichte olie dat de jaarlijks aan tankstations geleverde hoeveelheid lichte olie betreft.

Artikel 5.59

Bij piekbelasting van een terminal brengt het dampopvangsysteem van het laadportaal, met inbegrip van de dampterugwinningseenheid, een maximale tegendruk van 55 millibar aan de voertuigzijde van de dampopvangadapter te weeg.

Toelichting artikel 5.59 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 Dit artikel bepaalt de maximale druk van het systeem van dampopvang bij het beladen van een tankwagen. Hierbij is de tekst van de richtlijn aangehouden. Zie voor een toelichting op het begrip dampopvangadapter de toelichting bij het betreffende artikel van de Activiteitenregeling.

Artikel 5.60

- 1 Het vullen van een tankwagen langs de onderzijde is uitsluitend toegestaan indien het vultoeletingssignaal is gegeven door de gecombineerde aardings- en overloopbedieningseenheid.
- 2 Bij het vullen van een tankwagen langs de onderzijde is de dampopvangslang met de tankwagen verbonden en stroomt de verplaatste damp vrij van de tankwagen naar de dampopvangvoorziening van de terminal.
- 3 In geval van overloop of onderbreking van de aarding van een tankwagen sluit de bedieningseenheid van het laadportaal de vulcontroleklep aan het laadportaal.

Artikel 5.61

- 1 Dampen die worden opgeslagen in een tank met vast dak voor voorlopige dampopslag worden via een dampdichte leiding teruggevoerd naar de mobiele tank van waaruit de benzine wordt geleverd.
- 2 Vulwerkzaamheden vinden alleen plaats indien de voorzieningen, bedoeld in deze paragraaf, aanwezig zijn en adequaat werken.

Artikel 5.62

Een terminal met een overslaginstallatie voor het vullen van tankwagens is uitgerust met ten minste één laadportaal dat ten behoeve van het verminderen van de emissie van benzinedamp naar de lucht voldoet aan de bij ministeriële regeling gestelde eisen.

Toelichting artikel 5.62 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 Het gaat hier om regels voor het vullen van tankwagens langs de onderzijde. In de Activiteitenregeling zijn onder meer voorwaarden gesteld aan de vularm en aan de bedieningseenheid van het laadportaal.

Artikel 5.63

Degene die een terminal met overslaginstallatie drijft, voldoet ten behoeve van het verminderen van de emissie van benzinedamp naar de lucht aan de bij ministeriële regeling gestelde eisen.

Afdeling 5.3 Overige installaties

Toelichting op nieuwe afdeling 5.2 en nieuwe afdeling 5.3 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 Er worden twee afdelingen aan hoofdstuk 5 toegevoegd. Afdeling 5.2. Op- en overslag van benzine en afdeling en 5.3 Overige installaties, waarvan een paragraaf over LPG-tankstations deel uitmaakt.

§ 5.3.1 LPG-tankstations

Artikel 5.64

Deze paragraaf is van toepassing op LPG-tankstations waar:

- a de doorzet van LPG meer bedraagt dan 50 m³ per jaar, en
- b de opslagcapaciteit voor LPG niet meer bedraagt dan 50 ton.

Toelichting artikel 5.64 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 Ten opzichte van het Besluit LPG-tankstations milieubeheer (oud) wordt de reikwijdte van paragraaf 5.3.1 LPG-tankstations in beperkte mate opgerekt. Voorheen was bepaald dat onder een LPG-

tankstation wordt verstaan een inrichting die dient tot het afleveren van LPG aan motorvoertuigen voor het wegverkeer, voor zover de doorzet van LPG meer bedraagt dan 50 m³ per jaar en de opslag van LPG niet meer bedraagt dan 80 m³. De doorzet van LPG is het aantal kubieke meters dat wordt afgenomen. Vanuit het bedrijfsleven kwam het verzoek om de grens voor de opslag van LPG aan te laten sluiten bij het Besluit risico's zware ongevallen 1999 (hierna: Brzo). Het Brzo heeft tot doel het voorkomen en beperken van ongevallen met gevaarlijke stoffen door inrichtingen die werken met grote hoeveelheden gevaarlijke stoffen. Dit kan derhalve ook betrekking hebben op LPG-tankstations, al vallen tankstations voor het wegverkeer met een LPG-installatie vanwege de opslagcapaciteit meestal niet onder de werking van het Brzo. De drempelwaarde van het Brzo ligt voor LPG op 50 ton. Dit is ongeveer gelijk aan 110 m³. Dat betekent dat LPG-tankstations met een opslag tussen de 80 m³ en 110 m³, niet onder de reikwijdte van het Besluit LPG-tankstations milieubeheer (oud) vielen, maar ook niet onder de reikwijdte van het Brzo. Vanuit externe veiligheidsoogpunt was dit niet wenselijk. Derhalve is besloten om de grens voor de opslag van LPG op te trekken tot 50 ton. Omdat het Brzo spreekt over 50 ton (in plaats van 110 m³) en de dichtheid kan wisselen, is ervoor gekozen om ook de eenheid aan te passen. Het verleggen van deze grens zal gevolgen hebben voor slechts een klein aantal LPG-tankstations. Ten overvloede wordt nog opgemerkt dat de inhoud van de LPG-tankwagens niet wordt meegerekend bij het bepalen van het volume voor de opslag van LPG.

Artikel 5.65

Met betrekking tot een LPG-afleverinstallatie, de aflevering van LPG aan een afnemer bij een LPG-tankstation en de opstelplaats van de LPG-tankwagen, wordt ten behoeve van het voorkomen van risico's voor de omgeving en ongewone voorvallen, dan wel voor zover dat niet mogelijk is het beperken van de risico's voor de omgeving en de kans dat ongewone voorvallen zich voordoen en de gevolgen hiervan, ten minste voldaan aan de bij ministeriële regeling gestelde eisen.

***Toelichting artikel 5.65 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337** Artikel 5.65 is gericht tot degene die een LPG-tankstation drijft. Het artikel biedt een grondslag om bij ministeriële regeling regels te stellen met betrekking tot de LPG-afleverinstallatie, de opstelplaats van de LPG-tankwagens, de afstanden tussen die opstelplaats en andere onderdelen van het LPG-tankstation en de aflevering van LPG aan een afnemer. De ter uitwerking hiervan in de Activiteitenregeling milieubeheer opgenomen regels zijn grotendeels afkomstig uit het Besluit LPG-tankstations milieubeheer (oud) en PGS 16. Bij of krachtens dit wijzigingsbesluit worden geen eisen gesteld aan de LPG-tankwagens. De veiligheidseisen aan een LPG-tankwagens zijn vastgelegd in het ADR (Accord européen relatif au transport international de marchandises Dangereuses par Route) en zijn op sommige punten verder uitgewerkt in de Regeling vervoer over land van gevaarlijke stoffen.*

Hoofdstuk 6 Overgangs- en slotbepalingen

§ 6.0 Reikwijdte hoofdstuk 6

Artikel 6

Dit hoofdstuk is van toepassing op degene die een inrichting type A, een inrichting type B, of een inrichting type C drijft.

§ 6.1 Algemeen overgangsrecht

Algemene toelichting artikel 6.1, artikel 6.2, artikel 6.3, artikel 6.4 en artikel 6.5 n.a.v. wijzigingsbesluit 2009/479 Met dit onderdeel is het algemene overgangsrecht, opgenomen onder paragraaf 6.1, gewijzigd. In het oorspronkelijke overgangsrecht werd de inwerkingtreding van artikelen (1.1, 1.10, 2.1, 2.2) als uitgangspunt genomen. Zo was het eerste lid van artikel 6.1 (oud) van toepassing op inrichtingen die vóór het tijdstip van inwerkingtreding van artikel 2.1 (zorgplichtbepaling) vergunningplichtig waren, maar als gevolg van de inwerkingtreding van het Activiteitenbesluit niet langer vergunningplichtig zijn. Bij het oude overgangsrecht was het tijdstip waarop de aangewezen artikelen in werking zijn getreden, bepalend. Het overgangsrecht had daarmee een statisch karakter. De situatie kan zich voordoen dat activiteiten binnen een inrichting wijzigen, waardoor een inrichting een «typewijziging» ondergaat. Dat kan bijvoorbeeld het geval zijn als een type C-inrichting activiteiten beëindigt. In dat geval kan de drijver van de inrichting een aanvraag indienen bij het bevoegd gezag voor het veranderen van zijn inrichting. Indien het bevoegd gezag constateert dat de inrichting door deze veranderingen niet langer onder een categorie van inrichtingen valt waarvoor een vergunningplicht geldt, dan kan het zijn dat de vergunning ingetrokken wordt en de inrichting een type A- of B-inrichting is geworden. Indien dat het geval is, gaan vanaf het tijdstip waarop de typewijziging plaatsheeft onderdelen van het Activiteitenbesluit gelden voor de inrichting. Het problematische aan het oude overgangsrecht was dat niet het tijdstip waarop de inrichting de typewijziging ondergaat, bepalend was voor de start van de termijn waarop het overgangsrecht van toepassing wordt op de inrichting, maar het tijdstip waarop de aangewezen artikelen in werking zijn getreden, namelijk 1 januari 2008. Dat betekende dat de periode tussen 1 januari 2008 en het moment waarop een bedrijf/inrichting een typewijziging onderging, in mindering werd gebracht op de overgangstermijn. Dit is ongewenst. Het is de bedoeling van de wetgever dat de overgangstermijnen, zoals de driejaarstermijn bedoeld in art. 6.1, eerste lid, onverkort gelden en niet voor een deel van die drie jaar. Met «het ondergaan van een typewijziging» wordt overigens niet alleen bedoeld op het moment waarop een inrichting van type veranderd (bijvoorbeeld van type C- naar type B-inrichting), maar óók op het moment waarop artikel 1.4, eerste, tweede of derde lid voor de eerste maal van toepassing wordt op een inrichting. Dat is het moment waarop onderdelen van het Activiteitenbesluit voor de eerste maal van toepassing zijn op een inrichting en de betreffende inrichting derhalve een type A-, type B- of type C-inrichting is geworden. In de artikelen is niet langer de inwerkingtreding van artikelen als uitgangspunt genomen, maar het tijdstip waarop een inrichting een typewijziging ondergaat. Op het tijdstip dat artikel 1.4, eerste, tweede of derde lid (respectievelijk type A, type B of type C-inrichtingen) van toepassing wordt op een inrichting, wordt het algemeen overgangsrecht van kracht. Het overgangsrecht heeft daarmee een dynamisch karakter gekregen. Bijkomend voordeel van dit dynamische overgangsrecht is dat het ook van toepassing is op de inrichtingen die door wijzigingen in het besluit een typewijziging ondergaan. Voor deze inrichtingen is geen afzonderlijk algemeen overgangsrecht nodig.

Artikel 6.1

1 Voor inrichtingen waarvoor onmiddellijk voorafgaand aan het tijdstip van het van toepassing worden van dit besluit of een deel daarvan op een activiteit in die inrichtingen, een vergunning op grond van artikel 8.1 van de Wet milieubeheer dan wel een omgevingsvergunning op grond van artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder e, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht in werking en onherroepelijk was, worden de voorschriften van die vergunning gedurende drie jaar na het van toepassing worden van dit besluit of een deel daarvan op een activiteit in die inrichtingen, aangemerkt als maatwerkvoorschriften, mits de voorschriften van die vergunning vallen binnen de bevoegdheid van het bevoegd gezag tot het stellen van maatwerkvoorschriften en voor zover dit besluit op de inrichting van toepassing is.

Toelichting artikel 6.1 eerste lid en 6.4 eerste lid n.a.v. wijzigingsbesluit 2010/781 In artikel 6.1, eerste lid, wordt specifiek verwezen naar een vergunning op grond van artikel 8.1 van de Wm en een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder e, van de Wabo. Het enkel verwijzen naar «vergunning» is te onbepaald sinds het begrip «vergunning» met het Invoeringsbesluit Wet algemene bepalingen omgevingsrecht per 1 oktober 2010 in artikel 1.1 van het Activiteitenbesluit is vervallen. In het derde en vierde lid en in artikel 6.4, eerste lid, wordt vervolgens eveneens naar die specifieke vergunningen verwezen. In artikel 6.4, derde lid, wordt in plaats van naar «omgevingsvergunning» verwezen naar «omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder e, van de Wabo», omdat het hier uitsluitend om deze omgevingsvergunning gaat en «omgevingsvergunning» zonder deze toevoeging te onbepaald is.

2 De nadere eisen die voor een inrichting onmiddellijk voorafgaand aan het tijdstip van het van toepassing worden van dit besluit of een deel daarvan op een activiteit in die inrichting op grond van de besluiten, bedoeld in artikel 6.43 in werking en onherroepelijk waren, worden aangemerkt als maatwerkvoorschriften, mits de nadere eisen vallen binnen de bevoegdheid van het bevoegd gezag tot het stellen van maatwerkvoorschriften en voor zover dit besluit op de inrichting van toepassing is.

3 De maatwerkvoorschriften die voor een inrichting onmiddellijk voorafgaand aan het tijdstip van het van toepassing worden van dit besluit of een deel daarvan op een activiteit in die inrichting op grond van de

besluiten, bedoeld in artikel 6.43 in werking en onherroepelijk waren, blijven van kracht, mits ze vallen binnen de bevoegdheid van het bevoegd gezag tot het stellen van maatwerkvoorschriften en voor zover dit besluit op die inrichting van toepassing is.

- 4 De voorschriften van een vergunning als bedoeld in het eerste lid dan wel de nadere eisen op grond van de besluiten, bedoeld in artikel 6.43, die voor een inrichting onmiddellijk voorafgaand aan het tijdstip van het van toepassing worden van dit besluit of een deel daarvan op een activiteit in die inrichting in werking en onherroepelijk waren en niet vallen binnen de bevoegdheid van het bevoegd gezag tot het stellen van maatwerkvoorschriften, worden indien op grond van dit besluit strengere bepalingen gelden, gedurende zes maanden aangemerkt als maatwerkvoorschriften.
- 5 Voor de toepassing van dit artikel worden de gegevens die in de aanvraag staan en die geacht worden onderdeel te zijn van de voorschriften van de vergunning, bedoeld in het eerste lid, aangemerkt als voorschriften van de vergunning.

Toelichting artikel 6.1, vierde lid Het komt niet zelden voor, dat vergunningvoorschriften slechts kunnen worden verstaan in verbinding met de gegevens die behoren bij de aanvraag om de vergunning. Ook zijn gevallen bekend waarin die gegevens hoewel niet opgenomen als voorschrift, bepalend zijn voor de vaststelling of de inrichting binnen de grenzen van hetgeen is vergund in werking is. In zo'n geval gaat het meestal om de omvang van de activiteiten waarbij het bevoegd gezag ervoor heeft gekozen de aanvraag deel te laten uitmaken van de vergunning, in plaats van een uitdrukkelijke vermelding van de aangevraagde activiteiten in de voorschriften. Doet zich het eerste geval voor, dan zou in het geheel geen maatwerkvoorschrift blijven gelden, hoewel dit wel nodig kan zijn. Om hieraan tegemoet te komen is tot uitdrukking gebracht dat voorschriften worden geacht aan de vergunning te zijn verbonden, indien in de aanvraag gegevens staan die zich lenen voor opname of omzetting in voorschriften. Hieronder een schema waarin het overgangsrecht wordt weergegeven:

	Voorschrift vergunning binnen bevoegdheid maatwerkvoorschrift	Voorschrift vergunning buiten bevoegdheid maatwerkvoorschrift en strenger	Nadere eis binnen bevoegdheid maatwerkvoorschrift	Nadere eis buiten bevoegdheid maatwerkvoorschrift en strenger
Type A	3 jaar	6 maanden	Onbepaald	6 maanden
Type B	3 jaar	6 maanden	Onbepaald	6 maanden
Type C	3 jaar	6 maanden	Onbepaald	6 maanden

Toelichting artikel 6.1 eerste, tweede en derde lid n.a.v. wijzigingsbesluit 2009/479

Eerste lid

Dit lid is van toepassing op inrichtingen die een typewijziging ondergaan en die onmiddellijk voorafgaand aan deze typewijziging vergunningplichtig waren. Het betreft derhalve type C-inrichtingen die door de typewijziging type B of type A-inrichting zijn geworden. Voor deze inrichtingen bepaalt dit artikellid dat bepaalde vergunningvoorschriften gedurende drie jaar blijven gelden als maatwerkvoorschrift. Daarna vervallen deze voorschriften, tenzij het bevoegd gezag deze maatwerkvoorschriften heeft aangepast. Dit artikellid laat namelijk onverlet de mogelijkheid voor het bevoegd gezag om in deze periode van drie jaar te besluiten het maatwerkvoorschrift te wijzigen dan wel in te trekken of na die drie jaar als maatwerkvoorschrift door te laten werken. Artikel 8.42, vierde lid, van de wet is immers rechtstreeks van toepassing.

Dit overgangsrecht geldt slechts indien de inhoud van het vergunningvoorschrift valt binnen de bevoegdheid van het bevoegd gezag tot het stellen van maatwerkvoorschriften. Het gaat daarbij ook om de bevoegdheid tot het stellen van maatwerkvoorschriften op grond van de zorgplicht. Let wel, het stellen van maatwerkvoorschriften op grond van de zorgplicht is niet mogelijk voor een aspect dat al uitputtend is geregeld in het Activiteitenbesluit. Het voorgaande geldt voor alle vergunningvoorschriften ongeacht de vraag of zij strenger dan wel soepeler zijn dan de voorschriften van het besluit.

Tweede lid

Dit lid is van toepassing op inrichtingen die een typewijziging ondergaan en die onmiddellijk voorafgaand aan deze typewijziging onder de werkingssfeer van een besluit genoemd in artikel 6.43 vielen. Het gaat om inrichtingen die voorheen onder een voormalig 8.40-besluit (opgenomen in artikel 6.43) vielen en met de inwerkingtreding van het Activiteitenbesluit onder het Activiteitenbesluit zijn komen te vallen.

Derde lid

Het eerste en tweede lid zijn slechts van toepassing op voorschriften of nadere eisen die vallen binnen de bevoegdheid van het bevoegd gezag op grond van dit besluit tot het stellen van maatwerkvoorschriften. Wanneer met betrekking tot het onderwerp geen bevoegdheid tot het stellen van maatwerkvoorschriften is opgenomen en de bepalingen van het Activiteitenbesluit strenger zijn, gelden de vergunningvoorschriften of nadere eisen gedurende zes maanden na het tijdstip waarop een inrichting een typewijziging heeft ondergaan, indien onmiddellijk voorafgaand aan dat tijdstip deze vergunningvoorschriften of nadere eisen van kracht en onherroepelijk waren. Na de termijn van zes maanden zijn de bepalingen van het Activiteitenbesluit onverkort van toepassing.

Artikel 6.2

- 1 Voor het lozen vanuit een inrichting type A of B, waarvoor onmiddellijk voorafgaand aan het tijdstip van het van toepassing worden van dit besluit of een deel daarvan op een activiteit in die inrichting een vergunning op grond van artikel 1 van de Wet verontreiniging oppervlaktewateren dan wel een vergunning op grond van artikel 6.2 van de Waterwet in werking en onherroepelijk was, worden de voorschriften van die vergunning gedurende drie jaar na het tijdstip van het van toepassing worden van dit besluit of een deel daarvan op een activiteit in die inrichting aangemerkt als maatwerkvoorschriften,

- mits de voorschriften van die vergunning vallen binnen de bevoegdheid van het bevoegd gezag tot het stellen van maatwerkvoorschriften.
- 2 Het eerste lid is van overeenkomstige toepassing bij het van toepassing worden van dit besluit of een deel ervan, met betrekking tot het lozen vanuit een inrichting type C, voor zover het lozen betrekking heeft op de activiteiten genoemd in hoofdstuk 3.
 - 3 De nadere eisen die onmiddellijk voorafgaand aan het tijdstip van het van toepassing worden van dit besluit of een deel daarvan op een activiteit in een inrichting golden krachtens het Lozingenbesluit Wvo huishoudelijk afvalwater, het Lozingenbesluit bodemsanering en proefbronnering of het Lozingenbesluit open teelt en veehouderijen voor het lozen vanuit een inrichting, blijven na het tijdstip van het van toepassing worden van dit besluit of een deel ervan op die inrichting gelden als maatwerkvoorschriften, mits de nadere eisen vallen binnen de reikwijdte van een maatwerkvoorschrift.
 - 4 De voorschriften van een vergunning dan wel de nadere eisen op grond van het Lozingenbesluit Wvo huishoudelijk afvalwater, het Lozingenbesluit bodemsanering en proefbronnering of het Lozingenbesluit open teelt en veehouderij voor het lozen vanuit een inrichting, die voor een inrichting onmiddellijk voorafgaand aan het tijdstip van het van toepassing worden van dit besluit of een deel daarvan op een activiteit in die inrichting in werking en onherroepelijk waren en niet vallen binnen de bevoegdheid van het bevoegd gezag tot het stellen van maatwerkvoorschriften worden indien op grond van dit besluit strengere bepalingen gelden, gedurende zes maanden aangemerkt als maatwerkvoorschriften.
 - 5 Voor de toepassing van dit artikel worden gegevens die in de aanvraag staan en die geacht worden onderdeel te zijn van de voorschriften van de vergunning, aangemerkt als voorschriften van de vergunning.

Toelichting artikel 6.2 Met dit artikel wordt hetgeen in artikel 6.1 is geregeld met betrekking tot inrichtingen die vóór het tijdstip van inwerkingtreding van dit besluit vergunningplichtig waren, maar als gevolg van de inwerkingtreding van dit besluit niet meer vergunningplichtig zijn, op een vergelijkbare wijze geregeld voor lozingen die vóór het tijdstip van inwerkingtreding van dit besluit vergunningplichtig waren, maar als gevolg van de inwerkingtreding van dit besluit niet meer vergunningplichtig zijn.

Toelichting artikel 6.2 eerste en tweede lid n.a.v. wijzigingsbesluit 2009/479 Het eerste lid bepaalt dat vergunningvoorschriften drie jaar blijven gelden als maatwerkvoorschriften voor inrichtingen type A en type B, waarvoor onmiddellijk voorafgaand aan de typewijziging naar type A of type B een vergunning op grond van artikel 6.2 van de Waterwet in werking en onherroepelijk was. Het tweede lid schrijft voor dat bepaalde vergunningvoorschriften drie jaar blijven gelden als maatwerkvoorschriften, vanaf het tijdstip waarop de typewijziging naar type C-inrichting plaatsvindt. Het overgangsrecht in het eerste en tweede lid geldt slechts indien de inhoud van het vergunningvoorschrift valt binnen de bevoegdheid van het bevoegd gezag tot het stellen van maatwerkvoorschriften.

Toelichting artikel 6.2 n.a.v. wijzigingsbesluit 2010/781 Artikel 6.2, onderdeel b, kan vervallen omdat paragraaf 4.1.5 is vervallen. Het onderwerp van die paragraaf is geregeld in paragraaf 3.3.6 (opslaan en overslaan van goederen).

Artikel 6.2a

- 1 Voor het lozen anders dan vanuit een inrichting, waarvoor onmiddellijk voorafgaand aan het tijdstip van het van toepassing worden van dit besluit of een deel ervan op dat lozen, een vergunning op grond van artikel 6.2 van de Waterwet in werking en onherroepelijk was, worden de voorschriften van die vergunning gedurende drie jaar na het tijdstip van het van toepassing worden van artikel 1.4a op dat lozen aangemerkt als maatwerkvoorschriften, mits de voorschriften van die vergunning vallen binnen de bevoegdheid van het bevoegd gezag tot het stellen van maatwerkvoorschriften.
- 2 De nadere eisen die onmiddellijk voorafgaand aan het tijdstip van het van toepassing worden van artikel 1.4a voor het lozen anders dan vanuit een inrichting in werking en onherroepelijk waren krachtens het Lozingenbesluit open teelt en veehouderij, blijven na het tijdstip van het van toepassing worden van artikel 1.4a op dat lozen gelden als maatwerkvoorschriften, mits de nadere eisen vallen binnen de bevoegdheid van het bevoegd gezag tot het stellen van maatwerkvoorschriften.
- 3 De voorschriften van een vergunning dan wel de nadere eisen op grond van het Lozingenbesluit open teelt en veehouderij voor het lozen anders dan vanuit een inrichting, die voor dat lozen onmiddellijk voorafgaand aan het tijdstip van het van toepassing worden van artikel 1.4a op dat lozen in werking en onherroepelijk waren en niet vallen binnen de bevoegdheid van het bevoegd gezag tot het stellen van maatwerkvoorschriften, worden indien op grond van dit besluit strengere bepalingen gelden, gedurende zes maanden aangemerkt als maatwerkvoorschriften.
- 4 Voor de toepassing van dit artikel worden gegevens die in de aanvraag staan en die worden aangemerkt als onderdeel van de voorschriften van de vergunning, aangemerkt als voorschriften van de vergunning.

Toelichting artikel 6.2a n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441 In dit artikel wordt het overgangsrecht geformuleerd voor het lozen buiten inrichtingen ten gevolge van agrarische activiteiten en activiteiten die daarmee verband houden. In het eerste lid is aangegeven dat voorschriften van een Waterwet-vergunning gedurende drie jaar worden aangemerkt als maatwerkvoorschriften, indien de betreffende vergunningvoorschriften ook door het bevoegd gezag als maatwerkvoorschrift hadden mogen worden vastgesteld. Het tweede lid betreft de nadere eisen die krachtens het Lozingenbesluit open teelt en veehouderij in werking en onherroepelijk waren. Deze gelden, indien ze vallen binnen de bevoegdheid van het bevoegd gezag tot het stellen van een maatwerkvoorschrift, als

maatwerkvoorschrift voor dat lozen. Voor vergunningvoorschriften en nadere eisen die niet vallen onder de bevoegdheid van het bevoegd gezag tot het stellen van maatwerkvoorschriften en ten aanzien waarvan dit besluit strengere eisen stelt, geldt dat deze nog gedurende zes maanden worden aangemerkt als maatwerkvoorschrift.

Artikel 6.3

- 1 Een ontheffing op grond van de artikelen 14, tweede lid, 24, tweede lid, en 25, tweede lid, van het Lozingenbesluit bodembescherming met betrekking tot het lozen, bedoeld in artikel 2.2, eerste lid, onder a, of tweede lid, wordt gedurende de resterende termijn van die ontheffing aangemerkt als een maatwerkvoorschrift als bedoeld in artikel 2.2, derde lid.
- 2 In afwijking van artikel 6.2, eerste lid, wordt een vergunning als bedoeld in artikel 1, tweede lid, van de Wet verontreiniging oppervlaktewateren dan wel een vergunning op grond van artikel 6.2 van de Waterwet met betrekking tot het lozen, bedoeld in artikel 3.1, vijfde lid, gedurende de resterende termijn van die vergunning aangemerkt als een maatwerkvoorschrift als bedoeld in artikel 3.1, zesde lid, onder b.
- 3 Onverminderd artikel 6.2, derde en vierde lid, is het lozen vanuit een bodemsanering in het vuilwaterriool dat op het tijdstip van het van toepassing worden van dit besluit of een deel ervan op een inrichting was toegestaan volgens het Lozingenbesluit Wvo bodemsanering en proefbronnering, in afwijking van artikel 3.1, vijfde lid, toegestaan en worden de artikelen 5, eerste lid, 6, eerste tot en met derde lid, 7, eerste lid, 8, 12, 13 en 14 van dat besluit aangemerkt als een maatwerkvoorschrift als bedoeld in artikel 3.1, zesde lid, onder b.
- 4 Indien op het tijdstip van het van toepassing worden van dit besluit of een deel ervan op een inrichting het lozen van huishoudelijk afvalwater in een oppervlaktewaterlichaam was toegestaan op grond van artikel 14 van het Lozingenbesluit Wvo huishoudelijk afvalwater, blijft die toestemming gelden gedurende de termijn die volgt uit de toepassing van dat artikel.
- 5 Voor het lozen, bedoeld in artikel 2.2, eerste lid, onder b, waarvoor op 24 april 2013 een ontheffing gold op grond van artikel 10.63, eerste lid, van de wet, geldt gedurende de op die datum resterende termijn waarvoor de ontheffing was verleend, een maatwerkvoorschrift als bedoeld in artikel 2.2, derde lid, waarvan de inhoud overeenkomt met de ontheffing.
- 6 Voor de toepassing van dit artikel worden gegevens die in de aanvraag staan en die worden aangemerkt als onderdeel van de voorschriften van de ontheffing of vergunning aangemerkt als voorschriften van de ontheffing of vergunning.

Toelichting artikel 6.3 n.a.v. wijzigingsbesluit 2014/20 Artikel 6.3, eerste lid, bevat een overgangsregeling. Deze houdt onder meer in dat ontheffingen die destijds zijn verleend op grond van het voormalige Lozingenbesluit bodembescherming voor lozingen als bedoeld in artikel 2.2, eerste (of tweede) lid, van het Activiteitenbesluit, gedurende de resterende termijn van de ontheffing worden aangemerkt als een maatwerkvoorschrift op grond van artikel 2.2, derde lid, van dat besluit. Het Lozingenbesluit bodembescherming had uitsluitend betrekking op het lozen van afvalwater op of in de bodem. Als gevolg van de wijziging van artikel 2.2, eerste lid, van het Activiteitenbesluit (artikel I, onderdeel I) bevat die bepaling twee onderdelen. Alleen onderdeel a heeft betrekking op het lozen van afvalwater op of in de bodem en is hier relevant. Onderdeel b heeft betrekking op het lozen van afvalwater in een hemelwaterriool en is hier dus niet relevant. Daarom is de verwijzing naar artikel 2.2, eerste lid, in artikel 6.3, eerste lid, beperkt tot onderdeel a. Daarnaast is in artikel 6.3 een nieuw vijfde lid ingevoegd. Deze bepaling bevat een overgangsregeling voor ontheffingen van het verbod in artikel 10.30 van de Wet milieubeheer om afvalwater op het hemelwaterriool te lozen, die destijds zijn verleend op grond van artikel 10.63, eerste lid, van die wet. Artikel 10.30 en is op 25 april 2013 vervallen. Ook artikel 10.63, eerste lid, waarin de basis voor de ontheffing lag, is op die datum vervallen. Dit is toegelicht in paragraaf 5 van het algemeen deel van deze toelichting. Het lozingsverbod van die bepaling is nu opgenomen in artikel 2.2, eerste lid, onder b, van het Activiteitenbesluit. Het is de bedoeling via de overgangsregeling van het nieuwe vijfde lid ontheffingen op grond van artikel 10.63, eerste lid, van de Wet milieubeheer voor de resterende termijn van de ontheffing aan te merken als maatwerkvoorschrift op grond van artikel 2.2, derde lid. Hierdoor kunnen de lozingen nog enige tijd plaatsvinden. Bij de formulering van de overgangsregeling trad een complicatie op. Omdat artikel 10.30 van de Wet milieubeheer al op 25 april 2013 is vervallen, zijn ook de ontheffingen van die bepaling, die zijn verleend op grond van artikel 10.63, eerste lid, van de Wet milieubeheer, op die datum vervallen. De overgangsregeling kan dus niet, zoals gebruikelijk in vergelijkbare bepalingen van het Activiteitenbesluit, inhouden dat de ontheffingen als maatwerkvoorschriften worden aangemerkt. Daarom is in het nieuwe vijfde lid bepaald dat rechtstreeks op grond van het Activiteitenbesluit een maatwerkvoorschrift geldt in die gevallen waarin op 24 april 2013 een ontheffing op grond van artikel 10.63 van de Wet milieubeheer van kracht was. De inhoud van dit maatwerkvoorschrift komt overeen met die ontheffing. Op deze wijze wordt voorkomen dat het bevoegd gezag in gevallen waarin op grond van artikel 10.63 van de Wet milieubeheer een ontheffing van het lozingsverbod van artikel 10.30 van de Wet milieubeheer was verleend, bij afzonderlijk besluit op grond artikel 2.2, derde lid, een maatwerkvoorschrift zou moeten vaststellen om te bereiken dat de lozingen toegestaan blijven. Dit zou tot onnodige bestuurlijke en administratieve lasten leiden, die uitsluitend het gevolg zijn van een omissie in de wetgeving waardoor de verplaatsing van het lozingsverbod van artikel 10.30 van de Wet milieubeheer naar artikel 2.2 van het Activiteitenbesluit in de tijd niet goed was afgestemd. Zie hierover paragraaf 5 van het algemeen deel van de toelichting.

Artikel 6.4

- 1 Degene die een inrichting type B of C drijft die is opgericht voor het van toepassing worden van dit

besluit of een deel daarvan op een activiteit in die inrichting en waarvoor onmiddellijk voorafgaand aan het tijdstip van het van toepassing worden van dit besluit of een deel daarvan op een activiteit in die inrichting geen vergunning als bedoeld in artikel 6.1, eerste lid, in werking en onherroepelijk was en geen melding was gedaan op grond van een van de in artikel 6.43 genoemde besluiten, meldt aan het bevoegd gezag dat hij de inrichting in werking heeft.

- 2 Degene die de inrichting drijft doet de melding, bedoeld in het eerste lid, binnen vier weken na het tijdstip van het van toepassing worden van dit besluit of een deel daarvan op een activiteit in die inrichting. Afdeling 1.2 is van overeenkomstige toepassing.

Toelichting artikel 6.4, eerste en tweede lid Deze leden, alsmede het derde lid, gelden voor inrichtingen, reeds opgericht voordat dit besluit op die inrichtingen van toepassing wordt, die niet vielen onder een van de oude 8.40-besluiten, maar niet beschikken over een geldige vergunning. Degene die een dergelijke inrichting drijft, dient ten hoogste vier weken na de inwerkingtreding van dit besluit overeenkomstig artikel 1.10 aan het bevoegd gezag te melden dat hij de inrichting in werking heeft.

Een inrichting type C die is opgericht voor de inwerkingtreding van het besluit en waarvoor wel een vergunning gold, hoeft bij de inwerkingtreding van het besluit niet direct een melding te doen. Dat is pas aan de orde indien er zich een verandering van de inrichting of de werking daarvan voordoet. Dit volgt uit artikel 1.10 dat ook van toepassing is op inrichtingen type C. De betreffende inrichting is als opgericht dus het eerste lid is niet aan de orde. De melding op grond van het tweede lid (bij verandering van de inrichting of de werking daarvan) geldt echter onverkort.

- 3 Indien op het tijdstip van het van toepassing worden van dit besluit of een deel daarvan op een activiteit in een inrichting type B ten aanzien van die inrichting nog niet is beslist op een aanvraag om een omgevingsvergunning op grond van artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder e, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht voor een inrichting, zijn het eerste en tweede lid niet van toepassing en wordt de aanvraag om een vergunning aangemerkt als een melding overeenkomstig artikel 1.10.

Toelichting artikel 6.4, derde lid Indien een vergunningaanvraag op grond van het oude recht is ingediend, maar de vergunning daarop ten tijde van de inwerkingtreding van het besluit nog niet in werking én onherroepelijk was, is ten aanzien van de aanvraag het derde lid van toepassing. In die gevallen is het niet nodig de aanvraag in te trekken en vervolgens een melding overeenkomstig artikel 1.10 te doen, waarbij wederom dezelfde gegevens worden verstrekt. In dit lid is namelijk bepaald dat een dergelijke aanvraag wordt aangemerkt als een melding in de zin van artikel 1.10.

Toelichting artikel 6.4 n.a.v. wijzigingsbesluit 2009/479 Indien een vergunningaanvraag is ingediend, is ten aanzien van de aanvraag het derde lid van toepassing op het tijdstip dat deze (type C-)inrichting een typewijziging ondergaat naar een type B-inrichting en de (aangevraagde) vergunning nog niet in werking en onherroepelijk was. In dergelijke gevallen is het niet nodig de aanvraag in te trekken en vervolgens een melding overeenkomstig artikel 1.10 te doen, waarbij wederom dezelfde gegevens worden verstrekt. In het derde lid is namelijk bepaald dat een dergelijke aanvraag wordt aangemerkt als een melding in de zin van artikel 1.10.

Artikel 6.5

Indien op het tijdstip van het van toepassing worden van dit besluit of een deel daarvan op een activiteit in een inrichting nog niet is beslist op een aanvraag om een vergunning op grond van artikel 1 van de Wet verontreiniging oppervlaktewateren dan wel een vergunning op grond van artikel 6.2 van de Waterwet en dit besluit op het betreffende lozen van toepassing is, wordt de aanvraag om de vergunning aangemerkt als:

- a een melding overeenkomstig artikel 1.10, voor zover het lozen bij of krachtens de in hoofdstuk 3 of 4 van dit besluit gestelde voorschriften is toegestaan;
- b een verzoek tot het stellen van een maatwerkvoorschrift als bedoeld in artikel 3.1, zesde lid, onderdeel b, voor zover de aanvraag lozen betreft als bedoeld in artikel 3.1, vijfde lid.

Toelichting artikel 6.5 Met dit artikel wordt hetgeen in artikel 6.4, derde lid, is geregeld met betrekking tot een aanvraag om een vergunning voor het oprichten van de inrichting, op een vergelijkbare wijze geregeld voor een aanvraag voor het lozen op grond van artikel 1 van de Wvo.

Toelichting artikel 6.5 n.a.v. wijzigingsbesluit 2010/781 Artikel 6.5, aanhef en onderdeel b, bepaalt dat de vergunningaanvraag wordt aangemerkt als een verzoek tot het stellen van een maatwerkvoorschrift op grond van artikel 2.2, derde lid. Artikel 2.2, derde lid, ziet sinds de inwerkingtreding van de Wtw echter niet meer op maatwerk voor lozingen op een oppervlaktewaterlichaam, maar enkel nog op of in de bodem of op een voorziening voor de inzameling van afvalwater niet zijnde een vuilwaterriool. Onderdeel b van art. 6.5 heeft derhalve geen werking meer.

Artikel 6.5a

Indien op het tijdstip van het van toepassing worden van artikel 1.4a op het lozen anders dan vanuit een inrichting, nog niet is beslist op een aanvraag om een vergunning op grond van artikel 6.2 van de Waterwet voor lozen als bedoeld in artikel 1.4a en dit besluit op het betreffende lozen van toepassing is, wordt de aanvraag om de vergunning aangemerkt als een melding overeenkomstig artikel 1.10a.

Toelichting artikel 6.5a n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441 Als er reeds een aanvraag was gedaan om een vergunning op grond van de Waterwet, maar daar nog niet op is besloten, geldt deze aanvraag op grond van artikel 6.5a als een melding ex artikel 1.10a.

Artikel 6.6

Voor de toepassing van dit besluit wordt als eerste dag van de termijn waarbinnen wordt gekeurd aangemerkt: de dag waarop voor het laatst is gekeurd.

Toelichting artikel 6.6 In verschillende van de oude 8.40-besluiten stonden verplichtingen tot regelmatige keuring van bepaalde zaken, zoals ondergrondse tanks. Zonder deze bepaling zou het kunnen lijken alsof de verplichting tot regelmatige keuring pas met de inwerkingtreding van dit besluit is ingegaan. In werkelijkheid gaat het echter om een al bestaande keuringsverplichting. Bedoeling van dit artikel is dan ook om lopende termijnen te respecteren.

Artikel 6.7 Vervallen per 01-01-2013 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558

Artikel 6.7a

Maatwerkvoorschriften als bedoeld in artikel 2.2, derde lid, zoals dat luidde vóór 22 december 2009, met betrekking tot het lozen in het oppervlaktewater en gesteld vóór dat tijdstip, worden aangemerkt als een vergunning voor het brengen van stoffen in een oppervlaktewaterlichaam als bedoeld in artikel 6.2, eerste lid, van de Waterwet.

Toelichting n.a.v. wijzigingsbesluit 2010/696 Dit overgangsrecht hangt samen met de wijziging van de artikelen 1.6 en 2.2 van het Activiteitenbesluit. Met die wijziging worden lozingen op een oppervlaktewaterlichaam, waaromtrent in dat besluit geen regels zijn gesteld, niet meer vrijgesteld van de vergunningplicht op grond van artikel 6.2 van de Waterwet. Bestaande maatwerkvoorschriften op grond van artikel 2.2 van dat besluit worden aangemerkt als een watervergunning voor het lozen.

§ 6.2 Overgangsrecht energiebesparing; vervallen per 01-01-2013 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558

Toelichting vervallen paragraaf 6.2, 6.13b, 6.14, 6.17, 6.23a, 6.23b, 6.24, 6.25, 6.26 en 6.27 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558 In dit onderdeel vervallen een aantal paragrafen. Een deel daarvan wordt binnen hoofdstuk 6 verplaatst (de paragrafen 6.12, 6.13b, 6.17, 6.25 en 6.26 worden vernummerd tot paragraaf 6.13l, 6.12, 6.10b, 6.13j, 6.13k) en een deel ervan komt daadwerkelijk te vervallen, omdat het overgangsrecht is uitgewerkt (zijnde de paragrafen 6.2, 6.14, 6.23a, 6.23b, 6.24 en 6.27).

§ 6.3 Overgangsrecht verkeer en vervoer; vervallen per 01-01-2016 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337

§ 6.4 Overgangsrecht bodem; vervallen per 01-01-2016 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337

§ 6.5 Overgangsrecht geluidhinder; vervallen per 01-01-2016 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337

§ 6.6 Overgangsrecht met betrekking tot slibvangputten en olieafscidders; vervallen per 01-01-2016 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337

§ 6.7 Overgangsrecht met betrekking tot het lozen van afvloeiend hemelwater; vervallen per 01-01-2016 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337

§ 6.8 Overgangsrecht met betrekking tot het lozen van huishoudelijk afvalwater; vervallen per 01-01-2016 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337

§ 6.8a Overgangsrecht met betrekking tot het behandelen van stedelijk afvalwater; vervallen per 01-01-2016 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337

§ 6.9 Overgangsrecht met betrekking tot het in werking hebben van een stookinstallatie, niet zijnde een grote stookinstallatie; vervallen per 01-01-2016 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337

§ 6.10 Overgangsrecht met betrekking tot het in werking hebben van een installatie voor het reduceren van aardgasdruk, meten en regelen van aardgashoeveelheid of aardgaskwaliteit; vervallen per 01-01-2016 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337

§ 6.10a Overgangsrecht met betrekking tot het in werking hebben van een windturbine; vervallen per 01-01-2016 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337

§ 6.10b Overgangsrecht met betrekking tot het in werking hebben van een koelinstallatie; vervallen per 01-01-2016 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337

§ 6.10c Overgangsrecht met betrekking tot het in werking hebben van een gesloten bodemenergiesysteem; vervallen per 01-01-2016 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337

§ 6.11 Overgangsrecht met betrekking tot het afleveren van vloeibare brandstof en gecombineerd aardgas aan motorvoertuigen voor het wegverkeer en aan spoorvoertuigen; vervallen per 01-01-2016 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337

§ 6.11a Overgangsrecht met betrekking tot het uitwendig wassen van motorvoertuigen of werktuigen; vervallen per 01-01-2016 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337

§ 6.12 Overgangsrecht met betrekking tot het demonteren van autowrakken en daarmee samenhangende activiteiten; vervallen per 01-03-2014 n.a.v. wijzigingsbesluit 2014/20

Toelichting vervallen paragraaf 6.12 n.a.v. wijzigingsbesluit 2014/20 Met dit wijzigingsbesluit zijn voorschriften voor het demonteren van wrakken van tweewielige motorvoertuigen en daarmee samenhangende activiteiten toegevoegd aan paragraaf 3.3.3, die eerder uitsluitend het demonteren van autowrakken betrof. Daarmee zijn de voorschriften uit die paragraaf ook van toepassing geworden op wrakken van tweewielige motorvoertuigen. Op grond van artikel 6.23, eerste lid, blijven bepaalde vergunningvoorschriften gedurende drie jaar gelden als maatwerkvoorschrift, voor zover deze vergunningvoorschriften binnen de bevoegdheid tot het stellen van maatwerk vallen voor de activiteiten die in paragraaf 3.3.3 worden gereguleerd. Op grond van het tweede lid blijven de vergunningvoorschriften gedurende zes maanden gelden voor onderwerpen waarvoor paragraaf 3.3.3 geen bevoegdheid tot het stellen van maatwerkvoorschriften biedt en de bepalingen uit paragraaf 3.3.3 strenger zijn. Het overgangsrecht van paragraaf 6.12 is gekoppeld aan het tijdstip van inwerkingtreding van paragraaf 3.3.3 en daarmee aan de demontage van autowrakken. Dat was 1 januari 2011. Dat zou voor inrichtingen die met dit wijzigingsbesluit onder paragraaf 3.3.3 komen te vallen, betekenen dat op het moment van inwerkingtreding van dit wijzigingsbesluit beide overgangstermijnen zijn verstreken. Aangezien hetgeen met het overgangsrecht van artikel 6.23 is beoogd te regelen, ook met artikel 6.1, eerste en vierde lid, kan worden bereikt, is paragraaf 6.12 vervallen.

§ 6.13 Overgangsrecht met betrekking tot de opslag van propaan; vervallen per 01-01-2016 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337

§ 6.13a Overgangsrecht voor het opslaan en overslaan van goederen; vervallen per 01-03-2014 n.a.v. wijzigingsbesluit 2014/20

Toelichting vervallen paragraaf 6.13a n.a.v. wijzigingsbesluit 2014/20 Met de wijziging van artikel 3.31 is paragraaf 3.4.3 (Opslaan en overslaan van goederen) van toepassing geworden op een demontagebedrijf voor tweewielige motorvoertuigen die een inrichting type C is. Het overgangsrecht van paragraaf 6.13a is gekoppeld aan het tijdstip van inwerkingtreding van artikel 3.31 (1 januari 2011). Dat zou voor bedoelde inrichtingen die met dit wijzigingsbesluit onder paragraaf 3.4.3 komen te vallen, betekenen dat op het moment van inwerkingtreding van dit wijzigingsbesluit het overgangsrecht is uitgewerkt. Aangezien hetgeen met het overgangsrecht van paragraaf 6.13a is beoogd te regelen, ook met artikel 6.1, eerste en vierde lid, kan worden bereikt, is paragraaf 6.12 vervallen. Paragraaf 6.13a bevat hetzelfde overgangsrecht als paragraaf 6.12. Zie daarom voor een uitgebreide toelichting de toelichting op paragraaf 6.12.

§ 6.13b Overgangsrecht voor het demonteren van autowrakken en daarmee samenhangende activiteiten; vervallen per 01-01-2013 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558

Toelichting vervallen paragraaf 6.2, 6.13b, 6.14, 6.17, 6.23a, 6.23b, 6.24, 6.25, 6.26 en 6.27 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558 In dit onderdeel vervallen een aantal paragrafen. Een deel daarvan wordt binnen hoofdstuk 6 verplaatst (de paragrafen 6.12, 6.13b, 6.17, 6.25 en 6.26 worden vernummerd tot paragraaf 6.13l, 6.12, 6.10b, 6.13j, 6.13k) en een deel ervan komt daadwerkelijk te vervallen, omdat het overgangsrecht is uitgewerkt (zijnde de paragrafen 6.2, 6.14, 6.23a, 6.23b, 6.24 en 6.27).

§ 6.13c Overgangsrecht met betrekking tot het opslaan van agrarische bedrijfsstoffen; vervallen per 01-01-2016 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337

§ 6.13d Overgangsrecht met betrekking tot het opslaan van drijfmest; vervallen per 01-01-2016 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337

§ 6.13e Overgangsrecht met betrekking tot telen of kweken van gewassen in een kas; vervallen per 01-01-2016 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337

§ 6.13f Telen van gewassen in de open lucht; vervallen per 01-01-2016 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337

§ 6.13g Overgangsrecht met betrekking tot de waterbehandeling voor agrarische activiteiten; vervallen per 01-01-2016 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337

§ 6.13h Overgangsrecht met betrekking tot het behandelen van gewassen; vervallen per 01-01-2016 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337

§ 6.13i Overgangsrecht met betrekking tot composteren; vervallen per 01-01-2016 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337

§ 6.13j Overgangsrecht met betrekking tot het houden van landbouwhuisdieren in dierenverblijven; vervallen per 01-01-2016 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337

§ 6.13k Overgangsrecht met betrekking het opslaan in ondergrondse opslag tanks van organische oplosmiddelen; vervallen per 01-01-2016 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337

§ 6.13l Overgangsrecht met betrekking tot het bereiden van voedingsmiddelen; vervallen per 01-01-2016 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337

§ 6.13m Overgangsrecht met betrekking tot het slachten van dieren, uitsnijden van vlees of vis, bewerken van dierlijke bijproducten of industrieel vervaardigen of bewerken van voedingsmiddelen of dranken; vervallen per 01-01-2016 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337

§ 6.13n Overgangsrecht tandheelkunde; vervallen per 01-03-2014 n.a.v. wijzigingsbesluit 2014/20

Toelichting vervallen paragraaf 6.13n n.a.v. wijzigingsbesluit 2014/20 Het overgangsrecht van paragraaf 6.13n (bestaande uit artikel 6.24z) is sinds 1 januari 2011 uitgewerkt. Deze paragraaf is derhalve vervallen.

§ 6.14 Overgangsrecht met betrekking tot het opslaan van gevaarlijke stoffen in verpakking, niet zijnde vuurwerk, vaste kunstmeststoffen en andere ontplofbare stoffen; vervallen per 01-01-2013 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558

Toelichting vervallen paragraaf 6.2, 6.13b, 6.14, 6.17, 6.23a, 6.23b, 6.24, 6.25, 6.26 en 6.27 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558 In dit onderdeel vervallen een aantal paragrafen. Een deel daarvan wordt binnen hoofdstuk 6 verplaatst (de paragrafen 6.12, 6.13b, 6.17, 6.25 en 6.26 worden vernummerd tot paragraaf 6.13l, 6.12, 6.10b, 6.13j, 6.13k) en een deel ervan komt daadwerkelijk te vervallen, omdat het overgangsrecht is uitgewerkt (zijnde de paragrafen 6.2, 6.14, 6.23a, 6.23b, 6.24 en 6.27).

§ 6.14a Opslaan van stoffen in opslag tanks; vervallen per 01-01-2016 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337

§ 6.15 Overgangsrecht met betrekking tot het opslaan en overslaan van bulkgoederen en stukgoederen; opschrift vervallen per 01-01-2016 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337

Artikel 6.26 Vervallen n.a.v. wijzigingsbesluit 2010/781

Toelichting (vervallen van) artikel 6.26, 6.29, 6.30, 6.31, 6.32, 6.39 n.a.v. wijzigingsbesluit 2010/781 Artikel 6.26 geeft overgangsrecht voor artikel 4.13 en kan vervallen vanwege het intrekken van paragraaf 4.1.5, waarvan artikel 4.13 deel uitmaakt. Op het moment van inwerkingtreding van dit wijzigingsbesluit zijn de artikelen 6.29 tot en met 6.32 uitgewerkt. Deze kunnen derhalve vervallen. Artikel 6.39 bevat overgangsrecht voor gevaarlijke afvalstoffen. De oude besluiten die in dat artikel worden genoemd moesten van toepassing blijven totdat de notificatie op grond van de «oude kaderrichtlijn» (richtlijn nr. 2006/12/EG) zou zijn gedaan. Na deze notificatie kunnen de voorschriften van het wijzigingsbesluit in werking treden en vervalt artikel 6.39.

§ 6.16 Overgangsrecht met betrekking tot het inwerking hebben van een stookinstallatie; vervallen per 01-04-2010 n.a.v. wijzigingsbesluit 2009/547

§ 6.17 Overgangsrecht met betrekking tot het inwerking hebben van een koelinstallatie; vervallen per 01-01-2013 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558

Toelichting vervallen paragraaf 6.2, 6.13b, 6.14, 6.17, 6.23a, 6.23b, 6.24, 6.25, 6.26 en 6.27 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558 In dit

onderdeel vervallen een aantal paragrafen. Een deel daarvan wordt binnen hoofdstuk 6 verplaatst (de paragrafen 6.12, 6.13b, 6.17, 6.25 en 6.26 worden vernummerd tot paragraaf 6.13l, 6.12, 6.10b, 6.13j, 6.13k) en een deel ervan komt daadwerkelijk te vervallen, omdat het overgangsrecht is uitgewerkt (zijnde de paragrafen 6.2, 6.14, 6.23a, 6.23b, 6.24 en 6.27).

§ 6.18 Overgangsrecht met betrekking tot de mechanische bewerkingen van hout of kurk dan wel van houten, kurken of houtachtige voorwerpen; opschrift vervallen per 01-01-2016 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337

Artikel 6.29 Vervallen per 01-01-2011 n.a.v. wijzigingsbesluit 2010/781

Toelichting (vervallen van) artikel 6.26, 6.29, 6.30, 6.31, 6.32, 6.39 n.a.v. wijzigingsbesluit 2010/781 Artikel 6.26 geeft overgangsrecht voor artikel 4.13 en kan vervallen vanwege het intrekken van paragraaf 4.1.5 , waarvan artikel 4.13 deel uitmaakt. Op het moment van inwerkingtreding van dit wijzigingsbesluit zijn de artikelen 6.29 tot en met 6.32 uitgewerkt. Deze kunnen derhalve vervallen. Artikel 6.39 bevat overgangsrecht voor gevaarlijke afvalstoffen. De oude besluiten die in dat artikel worden genoemd moesten van toepassing blijven totdat de notificatie op grond van de «oude kaderrichtlijn» (richtlijn nr. 2006/12/EG) zou zijn gedaan. Na deze notificatie kunnen de voorschriften van het wijzigingsbesluit in werking treden en vervalt artikel 6.39.

§ 6.19 Overgangsrecht met betrekking tot het reinigen, coaten en lijmen van hout of kurk dan wel op houten, kurken of houtachtige voorwerpen; opschrift vervallen per 01-01-2016 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337

Artikel 6.30 Vervallen n.a.v. wijzigingsbesluit 2010/781

Toelichting (vervallen van) artikel 6.26, 6.29, 6.30, 6.31, 6.32, 6.39 n.a.v. wijzigingsbesluit 2010/781 Artikel 6.26 geeft overgangsrecht voor artikel 4.13 en kan vervallen vanwege het intrekken van paragraaf 4.1.5 , waarvan artikel 4.13 deel uitmaakt. Op het moment van inwerkingtreding van dit wijzigingsbesluit zijn de artikelen 6.29 tot en met 6.32 uitgewerkt. Deze kunnen derhalve vervallen. Artikel 6.39 bevat overgangsrecht voor gevaarlijke afvalstoffen. De oude besluiten die in dat artikel worden genoemd moesten van toepassing blijven totdat de notificatie op grond van de «oude kaderrichtlijn» (richtlijn nr. 2006/12/EG) zou zijn gedaan. Na deze notificatie kunnen de voorschriften van het wijzigingsbesluit in werking treden en vervalt artikel 6.39.

§ 6.20 Overgangsrecht met betrekking tot mechanische bewerkingen van kunststof of kunststofproducten; opschrift vervallen per 01-01-2016 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337

Artikel 6.31 Vervallen n.a.v. wijzigingsbesluit 2010/781

Toelichting (vervallen van) artikel 6.26, 6.29, 6.30, 6.31, 6.32, 6.39 n.a.v. wijzigingsbesluit 2010/781 Artikel 6.26 geeft overgangsrecht voor artikel 4.13 en kan vervallen vanwege het intrekken van paragraaf 4.1.5 , waarvan artikel 4.13 deel uitmaakt. Op het moment van inwerkingtreding van dit wijzigingsbesluit zijn de artikelen 6.29 tot en met 6.32 uitgewerkt. Deze kunnen derhalve vervallen. Artikel 6.39 bevat overgangsrecht voor gevaarlijke afvalstoffen. De oude besluiten die in dat artikel worden genoemd moesten van toepassing blijven totdat de notificatie op grond van de «oude kaderrichtlijn» (richtlijn nr. 2006/12/EG) zou zijn gedaan. Na deze notificatie kunnen de voorschriften van het wijzigingsbesluit in werking treden en vervalt artikel 6.39.

§ 6.21 Overgangsrecht met betrekking tot het reinigen, coaten en lijmen van kunststof of kunststofproducten; opschrift vervallen per 01-01-2016 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337

Artikel 6.32 Vervallen n.a.v. wijzigingsbesluit 2010/781

Toelichting (vervallen van) artikel 6.26, 6.29, 6.30, 6.31, 6.32, 6.39 n.a.v. wijzigingsbesluit 2010/781 Artikel 6.26 geeft overgangsrecht voor artikel 4.13 en kan vervallen vanwege het intrekken van paragraaf 4.1.5 , waarvan artikel 4.13 deel uitmaakt. Op het moment van inwerkingtreding van dit wijzigingsbesluit zijn de artikelen 6.29 tot en met 6.32 uitgewerkt. Deze kunnen derhalve vervallen. Artikel 6.39 bevat overgangsrecht voor gevaarlijke afvalstoffen. De oude besluiten die in dat artikel worden genoemd moesten van toepassing blijven totdat de notificatie op grond van de «oude kaderrichtlijn» (richtlijn nr. 2006/12/EG) zou zijn gedaan. Na deze notificatie kunnen de voorschriften van het wijzigingsbesluit in werking treden en vervalt artikel 6.39.

§ 6.22 Overgangsrecht met betrekking tot het lozen van afvalwater afkomstig van activiteiten in § 4.5.1 tot en met 4.5.11; vervallen per 01-01-2016 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337

§ 6.22a Overgangsrecht met betrekking tot vormgeven van betonproducten; vervallen per 01-01-2016 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337

§ 6.22b Overgangsrecht met betrekking tot het afleveren van vloeibare brandstoffen aan vaartuigen; vervallen per 01-01-2016 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337

§ 6.23 Overgangsrecht met betrekking tot het afleveren van vloeibare brandstof of gecombineerd aardgas anders dan aan motorvoertuigen voor het wegverkeer, vaartuigen of spoorvoertuigen; vervallen per 01-01-2016 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337

§ 6.23a Overgangsrecht met betrekking tot vellenoffset druktechniek; vervallen per 01-01-2013 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558

Toelichting vervallen paragraaf 6.2, 6.13b, 6.14, 6.17, 6.23a, 6.23b, 6.24, 6.25, 6.26 en 6.27 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558 In dit onderdeel vervallen een aantal paragrafen. Een deel daarvan wordt binnen hoofdstuk 6 verplaatst (de paragrafen 6.12, 6.13b, 6.17, 6.25 en 6.26 worden vernummerd tot paragraaf 6.13l, 6.12, 6.10b, 6.13j, 6.13k) en een deel ervan komt daadwerkelijk te vervallen, omdat het overgangsrecht is uitgewerkt (zijnde de paragrafen 6.2, 6.14, 6.23a, 6.23b, 6.24 en 6.27).

§ 6.23b Overgangsrecht met betrekking tot het lijmen, coaten en lamineren van papier of karton; vervallen per 01-01-2013 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558

Toelichting vervallen paragraaf 6.2, 6.13b, 6.14, 6.17, 6.23a, 6.23b, 6.24, 6.25, 6.26 en 6.27 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558 In dit onderdeel vervallen een aantal paragrafen. Een deel daarvan wordt binnen hoofdstuk 6 verplaatst (de paragrafen 6.12, 6.13b, 6.17, 6.25 en 6.26 worden vernummerd tot paragraaf 6.13l, 6.12, 6.10b, 6.13j, 6.13k) en een deel ervan komt daadwerkelijk te vervallen, omdat het overgangsrecht is uitgewerkt (zijnde de paragrafen 6.2, 6.14, 6.23a, 6.23b, 6.24 en 6.27).

§ 6.23c Overgangsrecht met betrekking tot het inwendig reinigen van tanks, tankwagens, vrachtwagens en andere transportmiddelen; vervallen per 01-01-2016 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337

§ 6.24 Overgangsrecht met betrekking tot het in werking hebben van een laboratorium of praktijkruimte; vervallen per 01-01-2016 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337

§ 6.25 Overgangsrecht met betrekking tot het vervaardigen en bereiden van voedingsmiddelen; vervallen per 01-01-2013 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558

Toelichting vervallen paragraaf 6.2, 6.13b, 6.14, 6.17, 6.23a, 6.23b, 6.24, 6.25, 6.26 en 6.27 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558 In dit onderdeel vervallen een aantal paragrafen. Een deel daarvan wordt binnen hoofdstuk 6 verplaatst (de paragrafen 6.12, 6.13b, 6.17, 6.25 en 6.26 worden vernummerd tot paragraaf 6.13l, 6.12, 6.10b, 6.13j, 6.13k) en een deel ervan komt daadwerkelijk te vervallen, omdat het overgangsrecht is uitgewerkt (zijnde de paragrafen 6.2, 6.14, 6.23a, 6.23b, 6.24 en 6.27).

§ 6.26 Overgangsrecht met betrekking tot het slachten van dieren en het uitsnijden van vlees en vis; vervallen per 01-01-2013 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558

Toelichting vervallen paragraaf 6.2, 6.13b, 6.14, 6.17, 6.23a, 6.23b, 6.24, 6.25, 6.26 en 6.27 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558 In dit onderdeel vervallen een aantal paragrafen. Een deel daarvan wordt binnen hoofdstuk 6 verplaatst (de paragrafen 6.12, 6.13b, 6.17, 6.25 en 6.26 worden vernummerd tot paragraaf 6.13l, 6.12, 6.10b, 6.13j, 6.13k) en een deel ervan komt daadwerkelijk te vervallen, omdat het overgangsrecht is uitgewerkt (zijnde de paragrafen 6.2, 6.14, 6.23a, 6.23b, 6.24 en 6.27).

§ 6.27 Overgangsrecht met betrekking tot het opslaan van brandbare stoffen; vervallen per 01-01-2013 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558

Toelichting vervallen paragraaf 6.2, 6.13b, 6.14, 6.17, 6.23a, 6.23b, 6.24, 6.25, 6.26 en 6.27 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/558 In dit onderdeel vervallen een aantal paragrafen. Een deel daarvan wordt binnen hoofdstuk 6 verplaatst (de paragrafen 6.12, 6.13b, 6.17, 6.25 en 6.26 worden vernummerd tot paragraaf 6.13l, 6.12, 6.10b, 6.13j, 6.13k) en een deel ervan komt daadwerkelijk te vervallen, omdat het overgangsrecht is uitgewerkt (zijnde de paragrafen 6.2, 6.14, 6.23a, 6.23b, 6.24 en 6.27).

§ 6.28 Overgangsrecht met betrekking tot het opslaan van gevaarlijke afvalstoffen; opschrift vervallen per 01-01-2016 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337

Artikel 6.39 Vervallen per 01-01-2011 n.a.v. wijzigingsbesluit 2010/781

Toelichting (vervallen van) artikel 6.26, 6.29, 6.30, 6.31, 6.32, 6.39 n.a.v. wijzigingsbesluit 2010/781 Artikel 6.26 geeft overgangsrecht voor artikel 4.13 en kan vervallen vanwege het intrekken van paragraaf 4.1.5, waarvan artikel 4.13 deel uitmaakt. Op het moment van inwerkingtreding van dit wijzigingsbesluit zijn de artikelen 6.29 tot en met 6.32 uitgewerkt. Deze kunnen derhalve vervallen. Artikel 6.39 bevat overgangsrecht voor gevaarlijke afvalstoffen. De oude besluiten die in dat artikel worden genoemd moesten van toepassing blijven totdat de notificatie op grond van de «oude kaderrichtlijn» (richtlijn nr. 2006/12/EG) zou zijn gedaan. Na deze notificatie kunnen de voorschriften van het wijzigingsbesluit in werking treden en vervalt artikel 6.39.

Artikel 6.40 Vervallen per 01-10-2010 n.a.v. wijzigingsbesluit 2010/144

§ 6.29 Slotbepalingen

Artikel 6.41

Indien een niet-publiekrechtelijke norm waarnaar in dit besluit wordt verwezen, de NRB wijzigt kan bij ministeriële regeling overgangsrecht worden opgenomen waarbij kan worden bepaald dat de oude norm voor bestaande inrichtingen al dan niet tijdelijk blijft gelden.

Toelichting artikel 6.41 In artikel 1.7, derde lid, is opgenomen dat bij ministeriële regeling wordt aangegeven welke uitgave van een niet-publiekrechtelijke normen van toepassing is. Als een nieuwe versie wordt gepubliceerd, zal de ministeriële regeling hierop in principe worden aangepast. Er kan op grond van dit artikel dan ook overgangsrecht worden geformuleerd.

Artikel 6.42

Onze Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer zendt in overeenstemming met Onze Minister van Verkeer en Waterstaat binnen zes jaar na de inwerkingtreding van artikel 2.1 aan de Staten-Generaal een verslag over de doeltreffendheid en de effecten van dit besluit in de praktijk.

Artikel 6.43

De volgende besluiten zijn vervallen:

- Besluit bouw- en houtbedrijven milieubeheer
- Besluit detailhandel en ambachtsbedrijven milieubeheer
- Besluit emissie-eisen middelgrote stookinstallaties milieubeheer
- Besluit emissie-eisen titaandioxide-inrichtingen
- Besluit glastuinbouw
- Besluit hefschroefvliegtuigen bij ziekenhuizen milieubeheer
- Besluit horeca-, sport- en recreatie-inrichtingen milieubeheer
- Besluit inrichtingen voor motorvoertuigen milieubeheer
- Besluit jachthavens
- Besluit landbouw milieubeheer
- Besluit LPG-tankstations milieubeheer
- Besluit mestbassins milieubeheer
- Besluit opslaan in ondergrondse tanks 1998
- Besluit opslag- en transportbedrijven milieubeheer
- Besluit tandartspraktijken milieubeheer
- Besluit tankstations milieubeheer
- Besluit typekeuring verwarmingsstoestellen luchtverontreiniging stikstofoxiden
- Besluit textielreinigingsbedrijven milieubeheer
- Besluit verbranden afvalstoffen
- Besluit voorzieningen en installaties milieubeheer
- Besluit woon- en verblijfsgebouwen milieubeheer
- Lozingenbesluit bodembescherming
- Lozingenbesluit Wvo huishoudelijk afvalwater
- Lozingenbesluit open teelt en veehouderij
- Oplosmiddelenbesluit omzetting EG-VOS-richtlijn milieubeheer

Toelichting artikel 6.43 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441 Artikel 6.43 voorziet in het intrekken van een aantal besluiten en was na het besluit van 19 oktober 2007 uitgewerkt. De artikelen 6.1, 6.4 en 6.36 bevatten echter overgangsrecht in relatie tot de ingetrokken besluiten. Dat overgangsrecht moet ook gelden voor de besluiten die met het onderhavige wijzigingsbesluit worden ingetrokken. Vandaar dat voor een andere constructie is gekozen. De besluiten die met artikel XII worden ingetrokken, worden opgenomen in artikel 6.43, zodat het overgangsrecht ook in relatie tot die besluiten van toepassing is.

Toelichting invoeging aantal besluiten n.a.v. wijzigingsbesluit 2014/20 Bij besluit van 13 oktober 2012 (Stb. 2012, 552) zijn het Besluit emissie-eisen titaandioxide-inrichtingen, het Besluit verbranden afvalstoffen en het Oplosmiddelenbesluit omzetting EG-VOS-richtlijn milieubeheer vervallen. Abusievelijk is niet voorzien in het opnemen van deze besluiten in artikel 6.43. Dit artikel bevat een opsomming van besluiten die met het Activiteitenbesluit of met een wijziging van dat besluit zijn vervallen. Dit artikel is van belang vanwege het overgangsrecht (artikelen 6.1 en 6.4). Met dit wijzigingsonderdeel is dit gebrek hersteld.

Toelichting artikel 6.43 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 Aan artikel 6.43 zijn twee besluiten toegevoegd die met artikel VI worden ingetrokken. De inhoud van beide besluiten is opgenomen in het Activiteitenbesluit.

Artikel 6.44

Dit besluit treedt in werking met ingang van een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip, dat voor verschillende artikelen of onderdelen en voor verschillende soorten inrichtingen verschillend kan worden vastgesteld.

Artikel 6.44a

Op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip vervalt artikel 1.2a.

Toelichting artikel 6.44a n.a.v. wijzigingsbesluit 2010/781 Zie voor een toelichting de toelichting bij artikel 1.2a.

Artikel 6.45

Dit besluit wordt aangehaald als: Activiteitenbesluit milieubeheer.

Toelichting artikel 6.45 n.a.v. wijzigingsbesluit 2012/441 In artikel 6.45 is de citeertitel van het Besluit algemene regels voor inrichtingen aangepast. Voortaan zal het worden aangehaald als: Activiteitenbesluit milieubeheer. Deze citeertitel sluit aan bij de wijze waarop het besluit in de praktijk wordt aangehaald en heeft als voordeel dat deze veel korter is.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst.

's-Gravenhage, 19 oktober 2007

Beatrix

De Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer,
J.M. Cramer

De Staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat,
J.C. Huizinga-Heringa

Uitgegeven de zesde november 2007

De Minister van Justitie,
E.M.H. Hirsch Ballin

Het advies van de Raad van State is openbaar
gemaakt door terinzagelegging bij het Ministerie
van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening
en Milieubeheer.

Tevens zal het advies met de daarbij ter inzage
gelegde stukken worden opgenomen in het
bijvoegsel bij de Staatscourant van
13 november 2007, nr.220.

BIJLAGE 1 bij het Activiteitenbesluit milieubeheer

Toelichting op het vervallen van bijlage 1 n.a.v. wijzigingsbesluit 2017/305 Door het vervallen van artikel 3.80, tweede lid, kan ook bijlage 1 bij het Activiteitenbesluit milieubeheer vervallen. In deze bijlage waren gebieden aangewezen waarvoor een afwijkend regime gold voor de teeltvrije zone. Dit onderscheid is komen te vervallen waardoor de bijlage geen functie meer heeft.

BIJLAGE 2 Standaard berekeningswijze van de kosteneffectiviteit behorend bij artikel 2.7

De methodiek op basis waarvan de kosteneffectiviteit wordt berekend, wordt weergegeven in het schema in figuur 1. Hieronder wordt verder ingegaan op een viertal aspecten in dit schema.

Rentevoet en afschrijving

Het resultaat van een kostenberekening is sterk afhankelijk van de gehanteerde rentevoet. In deze methodiek is gekozen voor een vaste rentevoet. De vaste rentevoet is gesteld op 10%. Deze 10% is een compromis tussen de nominale kapitaalmarktrente en de interne rentevoet die door bedrijven wordt gehanteerd («return on investment»).

Afschrijvingsmethodiek

In de methodiek worden investeringen op annuïtaire wijze afgeschreven. In principe kan op twee manieren worden afgeschreven: op lineaire of op annuïtaire wijze. In werkelijkheid worden investeringen vaak op lineaire wijze afgeschreven. De annuïtaire afschrijvingsmethode heeft echter als voordeel dat constante jaarkosten worden verkregen zodat de methodiek eenvoudiger te hanteren is.

Afschrijvingstermijn

In de methodiek worden de volgende afschrijvingstermijnen gehanteerd:

- 10 jaar voor het elektromechanische deel van de milieu-investering;
- 25 jaar voor het bouwkundig deel van de milieu-investering.

Onder het elektromechanische deel wordt alle apparatuur verstaan, compleet met instrumentatie en dergelijke. Onder het bouwkundige deel worden vaak de hallen, loodsen, funderingen, leidingbruggen en dergelijke verstaan. De reden dat deze bouwkundige investeringen over een langere termijn worden afgeschreven is dat de levensduur veelal langer is dan 10 jaar en dat deze voorzieningen ook bruikbaar blijven als de huidige apparatuur wordt vervangen. Echter, in praktijk zijn (delen van) de bouwkundige investeringen toch installatiespecifiek en moeten worden verwijderd als de apparatuur is afgeschreven, wordt ontmanteld en niet meer wordt vervangen. Indien dit wordt voorzien, dan moeten deze installatiespecifieke bouwkundige voorzieningen worden gerekend tot het elektromechanische gedeelte en dus worden afgeschreven over 10 jaar.

Berekening annuïteit

De annuïteit is de factor die uitdrukt wat de jaarlijkse kosten zijn van een eenmalige investering. De annuïteit wordt berekend uit rente plus afschrijving volgens:

$$i * (1 + i)^n$$

Annuïteit = _____

$$(1+i)^n - 1$$

Waarin i de rentevoet is (dimensieloos) en n de afschrijvingstermijn (in jaar). Voor een rentevoet van 10 procent ($i = 0,1$) is de annuïteit bij een afschrijvingstermijn van 10 jaar gelijk aan 0,163 en bij een afschrijvingstermijn van 25 jaar gelijk aan 0,110.

De afschrijvingstermijn vangt aan op het moment dat de installatie in bedrijf wordt genomen.

Kapitaalskosten die worden gemaakt voor dit tijdstip vallen onder het begrip «bouwrente» en maken onderdeel uit van de eenmalige investeringen.

Figuur 1. Methodiek kosteneffectiviteit

a Kosten

Aanschaffingsprijs	€.....	
Bijkomende investeringen	€.....	
Eenmalige investeringen	€.....	
Kapitaalvernietiging door desinvesteringen	€.....	
----- +	----- +	
Totale investeringen	€ invest	
Totale investeringen * annuïteit =>	€ invest*0.163=>	Kapitaalskosten
Bouwkundige investeringen	€ bouw	
Bouwkundige investeringen* annuïteit _{bouw} =>	€ bouw*0.110=>	Bouwkundige kapitaalkosten
Onderhoud	€.....	Vaste operationele kosten
Bediening	€.....	

Overige vaste operationele kosten	€.....	
----- +	----- +	
Totale vaste operationele kosten =>	€.....=>	
Vorzieningen (gas, elektriciteit, water, stoom etc.)	€.....	Variabele operationele kosten
Reststoffenverwerking/lozingsheffingen	€.....	
Overige variabele operationele kosten +	€.....	
----- +	----- +	
Totale variabele operationele kosten =>	€.....=>	
		----- +
		= Totale bruto jaarlijkse kosten
Opbrengsten en besparingen =>	€..... =>	Opbrengsten en besparingen
		----- -
		= Totale netto jaarlijkse kosten

b Effecten

Jaarlijkse ongereinigde vracht => =>	Jaarlijkse ongereinigde vracht
Jaarlijkse restemissie	Totale jaarlijkse restemissie
Jaarlijkse emissies tijdens storingen	
Jaarlijkse emissies tijdens onderhoud	
----- +	----- +	
Totale jaarlijkse restemissie => =>	
		----- -
		= Totale jaarlijkse emissiereductie

c Kosteneffectiviteit

Kosteneffectiviteit =	Totale netto jaarlijkse kosten

	Totale jaarlijkse emissiereductie

Standaard waarden*:

Som bijkomende en eenmalige investeringen*:

30–250% van aanschaffingsprijs

Eenmalige investeringen*:

25% van aanschaffingsprijs

Vaste operationele kosten*:

3–5% van de aanschaffingsprijs en bijkomende investeringen

Vorzieningen-prijzen:

Uit DACE-prijzenboekje (24)

Tijdsduur storingen en onderhoud:

2% van de bedrijfstijd

* Het verdient de voorkeur om bijkomende en eenmalige investeringskosten en vaste operationele kosten uit het verkennend ontwerp af te leiden. Alleen indien het verkennend ontwerp niet genoeg houvast biedt, kan met de standaardwaarden worden gewerkt.

Toelichting op bijlage 2 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 - Standaardberekingswijze van de kosteneffectiviteit

De essentie van de methodiek kosteneffectiviteit is de standaardisatie van de berekening van kosten en effecten van milieumaatregelen, onafhankelijk van de interne kosten die door een inrichting zelf worden berekend. De methode heeft zijn waarde voornamelijk in een vergelijking van berekende kosteneffectiviteit met het referentiekader en in een onderlinge vergelijking van maatregelen. De methodiek is in eerste instantie ontwikkeld om kosteneffectiviteit te berekenen van «nageschakelde» maatregelen voor bestrijding van VOS-, stof-, NO_x en SO₂-emissies naar de lucht. De berekening wordt uitgevoerd op basis van een verkennend ontwerp van een geselecteerde maatregel. Het verkennend ontwerp moet alle informatie leveren die benodigd is voor de kosteneffectiviteitsberekening. Bij het verkennend ontwerp wordt in beginsel uitgegaan van maatregelen die de knelpunten met de (niet wettelijke) richtlijnen op het gebied van de beste beschikbare technieken kunnen oplossen. Het verkennend ontwerp wordt in principe door de drijver van de inrichting aangeleverd en getoetst door het bevoegd gezag. De berekening van de kosteneffectiviteit kan zowel door de drijver van de inrichting als vergunningverlener worden uitgevoerd. De kosten in een verkennend ontwerp kunnen eventueel ook volgen uit een eigen berekening van een vergunningverlener. Voor bijzondere situaties die niet worden beschreven in de methode wordt verwezen naar het Informatiedocument Industriële Emissies.

BIJLAGE 3 Stuifklassen behorend bij de artikelen 3.37 en 3.38

Specificatie	Stuifklasse
Abbrände (pyrietas)	S2
Aluinaarde	S1
Bariet	S3
Bariet (gemalen)	S1
Bauxiet	China gecalcineerd
	gecalcineerd
	ruw bauxiet
Bimskies	S4
Borax	S3
Bodemas	vochtgehalte 30%
Bruinsteen	S2
Calcium Carbid	S1
Carborundum	S5
Cement	vochtgehalte 0,3%
	klinkers
Cokes	steenkoolcokes
	petroleumcokes, grof
	petroleumcokes, fijn
	petroleumcokes, gecalcineerd
	petroleumcokes oiled/non-oiled
	fluid cokes
Derivaten en aanverwante produkten	aardappelmeel
aardappelschijfjes	S3
alfalfapellets	S3
	amandelmeel
	appelpulppellets
	babassupellets
	babassuschroot
	beendermeel
	beenderschroot
	bierbostelpellets
	bladmeelpellets
	boekweitmeel
	cacaobonen
	corndistillergrainpellets
	corndistillergrainmeel
	corncobpellets
	cornplantpellets
	citruspellets
	D.F.G. pellets (maiskiempellets)
	druivenpulpgranulaat
	gerstemeel
	gerstpellets
	grondnoten
	grondnotenpellets
	grondnotenschroot
	quarbeanmealpellets
	quarbeanmeal
	havermeel
	haverpellets
	hominecychoppellets
	hominecychopmeel
	houtsnippers (vochtgehalte 44%)
	katoenzaadpellets
	katoenzaadschroot
	kapokzaadpellets
	kapokzaadschroot

Specificatie	Stuifklasse
kardizaadschroot	S3
koffiepulppellets	S3
kokosgruis (vochtgehalte 81,1%)	S4
kopra	S5
kopracakes	S3
koprachips	S3
koprapellets	S3
kopraschroot	S3
lijnzaadpellets	S3
lijnzaadschroot	S3
lucernepellets	S3
macojapellets	S3
macojaschroot	S3
macunameel	S3
maisglutenpellets	S3
maisglutenmeel	S3
maismeel	S3
maltsproutpellets	S3
mangopellets	S3
mangoschroot	S1
maniokpellets, hard	S3
maniokwortel	S3
mengvoederpellets	S3
millrunpellets	S3
miloglutenpellets	S3
milomeel	S3
moutkiempellets	S3
negerzaadpellets	S3
negerzaadschroot	S3
olijfpulppellets	S3
olijfschroot	S3
palmpitten	S5
palmpittenpellets	S3
palmpittenschilfers	S2
palmpittenschroot	S3
palmpittencakes	S3
peanuthulppellets	S3
pine-applepellets	S3
pollardpellets	S3
raapzaadpellets	S3
raapzaadschroot	S3
ricehulppellets	S3
ricehuspellets	S3
ricebran	S1
roggemeel	S1
roggepellets	S3
safflowerzaadpellets	S3
safflowerzaadschroot	S3
salseedextractionpellets	S3
salseedschroot	S1
sesamzaadpellets	S3
sesamzaadschroot	S3
shearnutmeel	S2
shearnutschroot (vochtgehalte 10%)	S2
soiulacpellets	S3
sorghumzaadpellets	S3
sojapellets	S3
sojachips	S3
sojameel	S3
sojaschroot	S3
splentgrainpellets	S3

Specificatie	Stuifklasse	
	suikerbietenpulppellets	S3
	suikerrietpellets	S3
	sweetpotatopellets	S3
	tapiochips	S1
	tapiocabrokjes	S1
	tapiocapellets, hard	S3
	tapiocapellets, natives	S1
	tarwemeel	S1
	tarwepellets	S3
	theepellets	S3
	tucumschroot	S3
	veevoederpellets	S3
	zonnebloemzaadpellets	S3
	zonnebloemzaadschroot	S3
Dolomiet	brokken	S5
	gemalen	S1
Erts	amarilerts, brokken	S5
	chroomerts	S4
	ijzererts (zie IJzererts)	
	kopererts	S4
	looderts	S2
	mangaanerts, opslag	S5
	mangaanerts, laden lossen	S4
	tantalieterts	S4
	titaanerts (zie Titaan)	
	zinkblende	S4
Ferrochroom, brokken		S5
Ferrosfosfor, brokken		S5
Ferromangaan, brokken		S5
Ferrosilicium, brokken		S3
Fosfaat	gehalte vrij vocht >4 gew%	S4
	gehalte vrij vocht <1 gew%	S1
Gips		S3
	gipsstof grof (vochtgehalte 33,5%)	S2
Glasafval		S5
Graan	boekweit	S3
	gerst (vochtgehalte 4,2%)	S3
	gort	S3
	haver	S5
	haverscreenings	S3
	kaficorn	S3
	lijnzaadscreenings	S3
	maïs	S3
	milicorn	S3
	mout	S3
	raapzaadscreenings	S3
	ricehusk	S3
	rogge	S3
	rijst	S5
	sojagrits	S3
	sorghumzaad	S3
	tarwe	S3
Graniet		S2
Grind		
Grof toeslagmateriaal voor de betonmortel en betonproductenindustrie (waaronder grind, lytag, kalksteen, lava, granulaat)		S5
Grond	licht verontreinigde grond (vochtgehalte 4,5%)	S4
	leemgrond (vochtgehalte 3,6%)	S2
	veengrond (vochtgehalte 50%)	S4
	veengrond (vochtgehalte 60%)	S5
Hoogovenslakken		S4

Specificatie	Stuifklasse	
	slakken (vochtgehalte 0,2%)	S2
Huisvuil		..
IJzererts	Beeshoek, fijn erts, opslag	S5
	Beeshoek, fijn erts, laden en lossen	S4
	Beeshoek, stuk erts, opslag	S5
	Beeshoek, stuk erts, laden en lossen	S4
	Bomi Hill, stuk erts	S4
	Bong Range pellets, opslag	S5
	Bong Range pellets, laden en lossen	S4
	Bong Range concentraat, opslag	S4
	Bong Range concentraat, laden en lossen	S5
	Braz. Nat. erts	S4
	Carol Lake pellets, opslag	S5
	Carol Lake pellets, laden en lossen	S4
	Carol Lake concentraat, opslag	S4
	Carol Lake concentraat, laden en lossen	S5
	Cassinga, fijn erts	S4
	Cassinga, stuk erts, opslag	S5
	Cassinga, stuk erts, laden en lossen	S4
	Cassinga pellets	S5
	Cerro Bolivar erts	S4
	Coto Wagner erts, opslag	S5
	Coto Wagner erts, laden en lossen	S4
	Dannemora erts	S4
	El Pao, fijn erts	S4
	Fabrica pellets, opslag	S5
	Fabrica pellets, laden en lossen	S4
	Fabrica Sinter Feed	S5
	Fabrica Special pellet ore	S5
	F'Derik Ho	S4
	Fire Lake pellets, opslag	S5
	Fire Lake pellets, laden en lossen	S4
	Grängesberg erts	S4
	Hamersley Pebble, opslag	S5
	Hamersley Pebble, laden en lossen	S4
	Ilmeniet erts	S5
	Itabira Special sinter feed	S5
	Itabira Run of Mine, opslag	S5
	Itabira Run of Mine, laden en lossen	S4
	Kiruna B, fijn erts	S5
	Kiruna pellets, opslag	S5
	Kiruna pellets, laden en lossen	S4
	Malmberg pellets	S5
	Manoriver Ho	S4
	Menera, fijn erts	S5
	Mount Newman pellets	S4
	Migrolite	S4
	Mount Wright concentraat, opslag	S4
	Mount Wright concentraat, laden en lossen	S5
	Nimba, fijn erts	S5
	Nimba erts	S4
	Pyriet erts	S4
	Robe River, fijn erts, opslag	S5
	Robe River, fijn erts, laden en lossen	S4
	Samarco pellets, opslag	S5
	Samarco pellets, laden en lossen	S4
	Sishen, stuk erts, opslag	S5
	Sishen, stuk erts, laden en lossen	S4
	Sishen, fijn erts, opslag	S5
	Sishen, fijn erts, laden en lossen	S4
	Svappavaara erts	S4

Specificatie	Stuifklasse	
	Svappavaara pellets	S4
	Sydvaranger pellets, opslag	S5
	Sydvaranger pellets, laden en lossen	S4
	Tazadit, fijn erts, opslag	S5
	Tazadit, fijn erts, laden en lossen	S4
Kalkzout		S5
Kalk	brokken	S5
	gemalen	S1
Kalkzandsteen (fijne fractie, droog)		S3
Kalkzandsteen granulaat		S3
Kattenbakkorrels	vochtgehalte 0,2%	S3
Klei	bentoniet, brokken	S3
	bentoniet, gemalen	S1
	chamotte klei, brokken	S4
	chamotte klei, gemalen	S1
	kaoline (China)klei, brokken	S3
	kaoline (China)klei, gemalen	S1
Kolen	bruinkool, briketten	S4
	poederkolen	S1
	kolen vochtgehalte > 8%	S4
	kolen vochtgehalte < 8%	S2
	antraciet	S2
Kunstmest	ammonsulfaatsalpeter	S3
	diamfosfaat	S1
	dubbelsuperfosfaat, poeder	S1
	dubbelsuperfosfaat, korrels	S3
	kalkammon-salpeter	S3
	nitraat meststof (vochtgehalte < 0,2%)	S1
	nitraat meststof vermalen (vochtgehalte < 0,2%)	S1
	tripelsuperfosfaat, poeder	S1
	zwavelzure ammoniak	S3
Kyaniet		S4
Metallisch slijpstof	vochtgehalte 0,6%	S1
Metselpuin		S5
Nepheline		S3
Olivin steen		S4
Ongebluste kalk		S1
Peulvruchten	bonen	S3
	erwten	S3
	guarsplit	S3
	linzen	S3
	lupinezaad	S3
	paardebonen	S3
	sojabonen	S3
	sojabeanhusk	S3
	sojascreenings	S3
	wikken	S3
Piekijzer		S4
Puin	gebroken schoon/gemengd	S5
Puingranulaat		S5
Pyrietas		S2
Polymeerprodukten	kunststofpoeder	S1
Potas		S3
Puimsteen		S5
Roet		S1
Schroot, ferrometaal met een belangrijke mate van roestvorming		S4
Sillimaniet		S5
Sintels, slakken		S4
Sintermagnesiet		S3
Soda		S3
Suiker	S5	

Specificatie		Stuifklasse	
Talk	gemalen	S1	
	gebroken	S3	
Tapioca (zie Derivaten)			
Titaan	ilmeniet	S5	
rutiel	S3		
rutielzand	S3		
rutielvlakken	S5		
Toonaarde (zie Aluinaarde)			
Ureum		S3	
Vanadiumvlakken		S4	
Veltspaat		S5	
Vermiculiet	brokken	S3	
	gemalen	S1	
Vliegias	vochtgehalte < 1%	S2	
Vloeispaat		S5	
Wollastoniet		S5	
Wegenzout		S5	
Zaden en aanverwante produkten	darizaad	S3	
	kanariezaad	S5	
	kardizaad	S3	
	koolzaad	S3	
	lijnzaad	S5	
	maanzaad	S5	
	millietzaad	S5	
	mosterdzaad	S5	
	negerzaad	S5	
	paricumzaad	S3	
	raapzaad	S5	
	safflowerzaad	S5	
	sesamzaad	S5	
	tamarinzaad	S3	
	zonnebloemzaad	S5	
	Zand	fijn zand	S2
		grof zand (waaronder beton-, metsel- en filterzand voor de betonmortel en betonproductenindustrie)	S4
olivin zand		S4	
rutielzand (zie Titaan)			
speelzand (grof zand, vochtgehalte 2,5%)		S4	
zilverzand (vochtgehalte 2,0%)		S4	
zilverzand (vochtgehalte 3,8%)		S5	
zircoonzand	S3		
Zwaarspaat		S5	
Zwavel	grof	S4	
	fijn	S1	

Toelichting op bijlage 3 n.a.v. wijzigingsbesluit 2015/337 - Stuifklassen

De indeling in stuifklassen is afkomstig uit de Nederlandse Emissie Richtlijn, bijlage 4.6. De indeling is grotendeels gebaseerd op het handboek Modelvoorschriften Luchtverontreiniging, SDU uitgeverij, 's-Gravenhage, 1980, Hoofdstuk 3 Op- en overslag. De goederen zijn destijds ingedeeld door middel van expert judgement. Indien een product niet is ingedeeld, kan de stuifklasse worden bepaald bijvoorbeeld door middel van Lundgren-testmethode (Vertical Flow Dust Chamber) of methode EPA-microwindtunnel. Belangrijke factoren die stuifgevoeligheid van goederen beïnvloeden zijn de deeltjesgrootte, de vorm en het vochtgehalte van de stof. Uitgaande van de stuifgevoeligheid van goederen en de mogelijkheid tot bevochtiging van deze goederen wordt de volgende klassenindeling gehanteerd:

- S1 sterk stuifgevoelig, niet bevochtigbare goederen,
- S2 sterk stuifgevoelig, wel bevochtigbare goederen,
- S3 licht stuifgevoelig, niet bevochtigbare goederen,
- S4 licht stuifgevoelig, wel bevochtigbare goederen,
- S5 nauwelijks of niet stuifgevoelige goederen.

Het begrip bevochtigbaarheid is branche- of toepassingsafhankelijk. Het is mogelijk dat een product op technische gronden bevochtigbaar is maar dat bevochtiging niet is toegestaan binnen een bepaalde branche of voor een specifieke toepassing. Het is dan aan het bevoegd gezag om afweging te maken welke stuifklasse (S1 of S2 resp. S3 of S4) toepasbaar is voor de specifieke situatie.

Activiteitenbesluit milieubeheer;
Staatsblad 2007/415 en bijgewerkt
t/m Staatsblad 2020/400

Deel 2 (van 2)
Nota's van toelichting (algemeen)

DEEL 2 (van 2)

ALGEMENE TOELICHTINGEN BIJ DE DIVERSE NOTA'S VAN TOELICHTING

- 1 **Eerste nota van toelichting bij het Activiteitenbesluit milieubeheer (Stb. 2007/415)**
 - 1 Aanleiding
 - 2 Uitgangspunten bij de modernisering
 - 3 Reikwijdte
 - 3.1 Algemeen
 - 3.2 Meer vergunningplichtige bedrijven onder algemene regels
 - 3.3 Type A-, B- en C-inrichting
 - 3.4 Lozen van afvalwater
 - 3.4.1 Afbakening Wm en Wvo
 - 3.4.2 Nieuw onder het besluit gereguleerde lozingen
 - 4 Eindsituatie
 - 4.1 Activiteiten buiten inrichtingen
 - 5 Wijzigingen in wetgeving met het oog op het besluit
 - 5.1 Wet milieubeheer
 - 5.2 Wet verontreiniging oppervlaktewateren
 - 5.3 Wet verankering en bekostiging van gemeentelijke watertaken
 - 6 Opzet van het besluit
 - 6.1 Indeling
 - 6.2 Verdeling besluit en ministeriële regeling
 - 6.3 Doelvoorschriften, maatregelen en zorgplicht
 - 6.4 De doelvoorschriften, verplichte en erkende maatregelen
 - 6.5 De zorgplichtbepaling
 - 6.6 Maatwerkvoorschriften
 - 6.7 De gelijkwaardigheidstoets
 - 7 Inrichtingsgerelateerde milieuvoorschriften
 - 7.1 Geluidhinder
 - 7.1.1 Akoestische onderzoeken
 - 7.1.2 Gemeentelijk geluidbeleid
 - 7.2 Geurhinder
 - 7.3 Emissies naar de lucht en luchtkwaliteit
 - 7.3.1 Emissies naar de lucht
 - 7.3.2 Luchtkwaliteit
 - 7.4 Lozingen
 - 7.4.1 Activiteitspecifieke voorschriften
 - 7.4.2 Regels voor lozingen waarvoor geen activiteitspecifieke voorschriften zijn uitgewerkt
 - 7.4.3 De zorgplichtbepaling en lozingen
 - 7.5 Externe veiligheid
 - 7.5.1 Externe veiligheid in relatie tot het besluit
 - 7.5.2 De Publicatiereeks Gevaarlijke Stoffen in het besluit
 - 7.6 Lichthinder en de bescherming van de duisternis en het donkere landschap
 - 7.7 Bodembescherming
 - 7.7.1 Nederlandse Richtlijn Bodembescherming bedrijfsmatige activiteiten
 - 7.7.2 Bepalen risico's
 - 7.7.3 Voorzieningen en maatregelen
 - 7.7.4 Controle effectiviteit voorzieningen en maatregelen
 - 7.7.5 Verwaarloosbaar versus aanvaardbaar risico
 - 7.8 Verruimde reikwijdte algemeen
 - 7.8.1 Energiebesparing
 - 7.8.2 Scheiden van afvalstoffen
 - 7.8.3 Verkeer en vervoer
 - 8 Ondersteuning van de nieuwe wet- en regelgeving door ICT
 - 9 Samenhang met andere beleidsterreinen
 - 9.1 Modernisering van de algemene regels voor de landbouw
 - 9.2 Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
 - 9.3 Waterwet
 - 9.4 Bouwbesluit en bouwverordening
 - 9.4.1 Bouwbesluit 2003

- 9.4.2 Gemeentelijke bouwverordening
- 9.4.3 Concept-Besluit brandveilig gebruik bouwwerken
- 9.5 Arbo-regelgeving
- 9.6 Verhouding tot het internationale recht
- 10 Terugdringing van administratieve lasten, de gevolgen voor de bestuurlijke lasten en gevolgen voor de burger
 - 10.1 De administratieve lasten
 - 10.2 Bestuurlijke lasten
 - 10.3 Gevolgen voor de burger
- 11 Bedrijfs- en milieueffecten
 - 11.1 Bedrijfseffecten
 - 11.2 Milieueffecten
- 12 Uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid
 - 12.1 Tot wie richt het besluit zich?
 - 12.2 Uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid
 - 12.3 Zorgplicht
 - 12.4 Omvang en mogelijkheden tot controle
- 13 Reacties naar aanleiding van de inspraakprocedure
 - 13.1 De snelheid van totstandkoming en implementatie
 - 13.2 Beoordeling totaalpakket besluit en ministeriële regeling
 - 13.3 Maatwerkvoorschriften en zorgplicht
 - 13.4 Uniformering van de voorschriften
 - 13.5 Type A-inrichtingen
 - 13.6 Onderzoeksverplichtingen
 - 13.7 Afvalbeheer
 - 13.8 Gebruik term redelijkerwijs
 - 13.9 Verkeer en vervoer
 - 13.10 Gemeentelijke verordening voor geluid
 - 13.11 Overige reacties
- 14 Notificatie

Tabel implementatie richtlijnen

Transponeringstabel

- 2 Nota van toelichting bij Staatsblad 2007/472**
Inwerkingtreding Activiteitenbesluit Stb. 2007/415
- 3 Nota van toelichting bij Staatsblad 2007/571**
Inwerkingtreding onderdeel van Activiteitenbesluit
- 4 Nota van toelichting bij Staatsblad 2008/76**
Gedeeltelijke inwerkingtreding paragraaf 3.3.5
- 5 Nota van toelichting bij Staatsblad 2008/160**
Aanpassing van het besluit ter uitvoering van REACH
- 6 Nota van toelichting bij Staatsblad 2008/326**
Reparaties van geconstateerde onvolkomenheden in het Besluit
- 7 Nota van toelichting bij Staatsblad 2008/497**
Inwerkingtreding artikel 2.16 met ingang van 01-07-2010
- 8 Nota van toelichting bij Staatsblad 2009/389**
Aanpassing van het besluit vanwege implementatie dienstenrichtlijn
- 9 Nota van toelichting bij Staatsblad 2009/479**
Reparatie van Activiteitenbesluit en verbreding van de reikwijdte
- 10 Nota van toelichting bij Staatsblad 2009/513**
Inwerkingtreding gerepareerd Activiteitenbesluit Stb. 2009/479

- 11 **Nota van toelichting bij Staatsblad 2009/535**
Aanpassing van het besluit vanwege invoeringsbesluit Waterwet
- 12 **Nota van toelichting bij Staatsblad 2009/547**
Aanpassing van het besluit vanwege Besluit emissie-eisen middelgrote stookinstallaties milieubeheer
- 13 **Nota van toelichting bij Staatsblad 2009/549**
Inwerkingtreding van de Waterwet en de daarmee samenhangende regelgeving
- 14 **Nota van toelichting bij Staatsblad 2009/605**
Aanpassing van het besluit vanwege implementatie van PbEU L 154; het in de handel brengen van pyrotechnische artikelen
- 15 **Nota van toelichting bij Staatsblad 2010/132**
Inwerkingtreding van het Besluit emissie-eisen middelgrote stookinstallaties milieubeheer
- 16 **Nota van toelichting bij Staatsblad 2010/135**
Aanpassing van het besluit vanwege de Crises- en herstelwet
- 17 **Nota van toelichting bij Staatsblad 2010/144**
Aanpassing van het besluit vanwege het Invoeringsbesluit Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
- 18 **Nota van toelichting bij Staatsblad 2010/696**
Aanpassing van het besluit vanwege herstel van gebreken van wetstechnische aard en inhoudelijk ondergeschikte aard
- 19 **Nota van toelichting bij Staatsblad 2010/749**
Aanpassing van het besluit vanwege wijziging van de milieuregels met betrekking tot windturbines
- 20 **Nota van toelichting bij Staatsblad 2010/781**
Aanpassing van het besluit vanwege de toevoeging van afvalgerelateerde activiteiten
- 21 **Nota van toelichting bij Staatsblad 2011/104**
Aanpassing van het besluit vanwege implementatie van richtlijn nr. 2008/98/EG en intrekking van een aantal richtlijnen
- 22 **Nota van toelichting bij Staatsblad 2011/153**
Aanpassing van het besluit vanwege vaststelling van het Besluit lozen buiten inrichtingen
- 23 **Nota van toelichting bij Staatsblad 2011/192**
Aanpassing van het besluit vanwege vaststelling van het Besluit brandstoffen luchtverontreiniging
- 24 **Nota van toelichting bij Staatsblad 2011/281**
Aanpassing van het besluit vanwege vaststelling van het Uitvoeringsbesluit EG-verordening ozonlaagafbrekende stoffen
- 25 **Nota van toelichting bij Staatsblad 2011/425**
Vastleggen van uitzonderingen op de toepassing van de van rechtswege verleende vergunningen
- 26 **Nota van toelichting bij Staatsblad 2011/552**
Aanpassing van het besluit vanwege implementatie van PbEU 2009, L285; fase II-benzinedamperugwinning tijdens het bijtanken van motorvoertuigen in benzinstations
- 27 **Nota van toelichting bij Staatsblad 2011/594**
Aanpassing van het besluit vanwege implementatie van EU-regelgeving op het terrein van gewasbeschermingsmiddelen
- 28 **Nota van toelichting bij Staatsblad 2012/124**
Aanpassingsbesluit Bouwbesluit 2012
- 29 **Nota van toelichting bij Staatsblad 2012/127**
Aanpassing van het besluit vanwege wijziging van het Vuurwerkbesluit

- 30 **Nota van toelichting bij Staatsblad 2012/424**
Herstel van gebreken van wetstechnische en inhoudelijk ondergeschikte aard in enkele besluiten
- 31 **Nota van toelichting bij Staatsblad 2012/441**
Agrarische activiteiten in het Activiteitenbesluit milieubeheer
- 32 **Nota van toelichting bij Staatsblad 2012/552**
Implementatie van de Europese Richtlijn industriële emissies (RIE) in Nederlandse wetgeving
- 33 **Nota van toelichting bij Staatsblad 2012/558**
Wijziging, vereenvoudiging en reparaties van het Activiteitenbesluit milieubeheer en toevoeging van nieuwe activiteiten en de integratie van het Besluit emissie-eisen middelgrote stookinstallatie
- 34 **Nota van toelichting bij Staatsblad 2012/641**
Reparatie van het Activiteitenbesluit milieubeheer
- 35 **Nota van toelichting bij Staatsblad 2013/112**
Wijzigingsbesluit bodemenergiesystemen
- 36 **Nota van toelichting bij Staatsblad 2013/198**
Intrekking handel in NO_x-emissierechten
- 37 **Nota van toelichting bij Staatsblad 2013/521**
Vervallen van artikel 1.2a van het Activiteitenbesluit
- 38 **Nota van toelichting bij Staatsblad 2013/546**
Uitstel puntensysteem personenvervoer
- 39 **Nota van toelichting bij Staatsblad 2014/20**
Nieuwe activiteiten en herstel van gebreken van wetstechnische en inhoudelijk ondergeschikte aard
- 40 **Nota van toelichting bij Staatsblad 2015/196**
Toelaatbare geluidsbelasting van woonschepen bij gezoneerde industrieterreinen en inrichtingen
- 41 **Nota van toelichting bij Staatsblad 2015/337**
4^e tranche
- 42 **Nota van toelichting bij Staatsblad 2015/387**
Rendementseisen kolencentrales
- 43 **Nota van toelichting bij Staatsblad 2016/231**
Wijzigingen i.v.m. uitvoering EG verordeningen nieuw overgangsrecht voor bestaande gasturbines en gasmotoren
- 44 **Nota van toelichting bij Staatsblad 2016/380**
Wijzigingen vanwege nadere implementatie van de artikel 3 3n 4 van Richtlijn 98/70/EG betreffende de kwaliteit van benzine en dieselbrandstof
- 45 **Nota van toelichting bij Staatsblad 2016/425**
Wijzigingen vanwege reparaties van de 4^e tranche wijziging
- 46 **Nota van toelichting bij Staatsblad 2017/305**
Wijzigingen in verband met de vermindering van emissies van gewasbeschermingsmiddelen in de glastuinbouw en open teelten
- 47 **Nota van toelichting bij Staatsblad 2017/330**
Wijziging Activiteitenbesluit ten behoeve van de implementatie van Richtlijn (EU) 2015/2193 inzake de beperking van de emissies van bepaalde verontreinigende stoffen in de lucht door middelgrote stookinstallaties (Pb EU 2015, L 313)

- 48 Nota van toelichting bij Staatsblad 2017/423**
Wijziging van onder meer het Activiteitenbesluit op het gebied van afvalstoffen (gescheiden aangeleverd afval gescheiden houden door inzamelaar en enkele andere verbeteringen en reparaties)
- 49 Nota van toelichting bij Staatsblad 2018/135**
*Wijziging van onder meer het Activiteitenbesluit vanwege het **niet** vervallen van enkele voorschriften (artikelen 3.10q en 5.44, vijfde en zesde lid) met ingang van 1 januari 2019*
- 50 Nota van toelichting bij Staatsblad 2019/55**
Wijziging van onder meer het Activiteitenbesluit in verband met wetwijzingen ten aanzien van kwik
- 51 Nota van toelichting bij Staatsblad 2019/167**
Wijziging van het Activiteitenbesluit in verband met de informatieplicht voor energiebesparende maatregelen
- 52 Nota van toelichting bij Staatsblad 2019/170**
Wijziging van het Activiteitenbesluit in verband met met de implementatie van Uitvoeringsbesluit (EU) 2017/1442 tot vaststelling van BBT-conclusies voor grote stookinstallaties
- 53 Nota van toelichting bij Staatsblad 2019/194**
Wijziging van het Activiteitenbesluit en het Besluit omgevingsrecht in verband met noodzakelijk periodiek onderhoud en het herstel van enkele gebreken van inhoudelijk ondergeschikte aard
- 54 Nota van toelichting bij Staatsblad 2019/227**
Wijziging van het Activiteitenbesluit milieubeheer en het Besluit brandstoffen luchtverontreiniging in verband met de invoering van E10-benzine en de informatieplicht van leveranciers van brandstoffen van het Activiteitenbesluit en het Besluit omgevingsrecht in verband met noodzakelijk periodiek onderhoud en het herstel van enkele gebreken van inhoudelijk ondergeschikte aard
- 55 Nota van toelichting bij Staatsblad 2020/197**
Wijziging van het Activiteitenbesluit milieubeheer implementatie van enkele bepalingen van Richtlijn (EU) 2018/851 van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2018 tot wijziging van Richtlijn 2008/98/EG betreffende afvalstoffen (PbEU L 150/109) (Besluit gescheiden inzameling huishoudelijke afvalstoffen)
- 56 Nota van toelichting bij Staatsblad 2020/505**
Besluit van 4 december 2020 tot wijziging van het Besluit voertuigen, het Kentekenreglement, het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990 en enige andere besluiten ter implementatie van richtlijn nr. 2014/45/EU van het Europees Parlement en de Raad van 3 april 2014 betreffende de periodieke technische controle van motorvoertuigen en aanhangwagens en tot intrekking van Richtlijn 2009/40/EG (PbEU 2014, L 127) en enige andere wijzigingen
- 57 Nota van toelichting bij Staatsblad 2021/175**
Besluit van 1 april 2021, houdende regels over elektronische publicatie van algemene bekendmakingen, mededelingen en kennisgevingen (Besluit elektronische publicaties)
- 58 Nota van toelichting bij Staatsblad 2022/181**
Besluit van 3 mei 2022 tot wijziging van het Activiteitenbesluit milieubeheer en enkele besluiten op grond van de Omgevingswet in verband met jurisprudentie over windturbineparken (tijdelijke overbruggingsregeling windturbineparken)
- 59 Nota van toelichting bij Staatsblad 2022/199**
Besluit van 3 mei 2022 tot wijziging van het Besluit havenontvangstvoorzieningen en enkele andere besluiten ter implementatie van Richtlijn (EU) 2019/883 van het Europees Parlement en de Raad van 17 april 2019 inzake havenontvangstvoorzieningen voor de afvalafgifte van schepen, tot wijziging van Richtlijn 2010/65/EU en tot intrekking van Richtlijn 2000/59/EG (PbEU 2019, L 151) en in verband met een wetstechnische verbetering (Implementatiebesluit tweede richtlijn havenontvangstvoorzieningen)
- 60 Nota van toelichting bij Staatsblad 2022/320**
Besluit van 22 augustus 2022 tot wijziging van het Besluit activiteiten leefomgeving en het Besluit kwaliteit leefomgeving in verband met de actualisatie van de regels inzake industriële emissies en enige andere besluiten in verband met technische correcties
- 61 Nota van toelichting bij Staatsblad 2023/111**

Besluit van 3 april 2023 tot wijziging van het Activiteitenbesluit milieubeheer en het Besluit omgevingsrecht in verband met de actualisatie van de energiebesparingsplicht

62 Nota van toelichting bij Staatsblad 2023/215

Besluit van 19 juni 2023, tot wijziging van het Besluit activiteiten leefomgeving, het Besluit kwaliteit leefomgeving, het Omgevingsbesluit en het Besluit energie-audit in verband met de actualisatie van de energiebesparingsplicht voor milieubelastende activiteiten

63 Nota van toelichting bij Staatsblad 2020/400

Besluit van 16 september 2020 tot aanvulling en wijziging van het Besluit activiteiten leefomgeving, het Besluit bouwwerken leefomgeving, het Besluit kwaliteit leefomgeving en het Omgevingsbesluit, de intrekking en wijziging van andere besluiten en regeling van overgangsrecht voor de invoering van de Omgevingswet (Invoeringsbesluit Omgevingswet)

1 Eerste nota van toelichting bij het Activiteitenbesluit milieubeheer (Stb. 2007/415)

1 Aanleiding

Op grond van de Wet milieubeheer (hierna: Wm) moeten inrichtingen die nadelige gevolgen voor het milieu kunnen veroorzaken ofwel over een milieuvergunning beschikken of voldoen aan algemene regels die voorschriften met betrekking tot de bescherming van het milieu bevatten (de 8.40-besluiten). Ook voor lozingen in het oppervlaktewater of in de bodem is veelal een vergunning of ontheffing vereist, of gelden algemene regels (hierna: lozingenbesluiten) op grond van de Wet verontreiniging oppervlaktewateren (hierna Wvo), respectievelijk de Wet bodembescherming (hierna Wbb). Voorafgaand aan de inwerkingtreding van dit besluit waren voorschriften verdeeld over een groot aantal 8.40-besluiten en lozingenbesluiten, gerangschikt naar branche of type lozing.

Er is een aantal aanleidingen om de 8.40-besluiten en de lozingenbesluiten grondig te moderniseren en meer inrichtingen en lozingen onder algemene regels te brengen: de vereenvoudiging en vermindering van de regelgeving, de reductie van administratieve lasten die uit de rijksregelgeving voortvloeien en de resultaten van een aantal onderzoeken naar de werking van de 8.40-besluiten en de lozingenbesluiten.

Bij het aantreden van het kabinet Balkenende-II zijn vereenvoudiging en vermindering van wet- en regelgeving en administratieve lasten belangrijke uitgangspunten voor de rijksoverheid. De vereenvoudiging en vermindering van regelgeving door de rijksoverheid is geen nieuw streven. Het vloeit bijvoorbeeld ook voort uit het rijksbrede traject Marktwerking, Deregulering en Wetgevingskwaliteit (MDW) dat onder de voorgaande kabinetten tot stand is gekomen. In 2003 is het ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (VROM) dan ook gestart met het project herijking en modernisering van de VROM-regelgeving. Bij de start van dit project is alle wet- en regelgeving op de terreinen wonen, ruimte en milieu doorgelicht. Ook zijn de mogelijkheden voor vereenvoudiging en vermindering van regels bekeken en zijn voorstellen ter zake gedaan. In de brief van 17 oktober 2003 (Kamerstukken II 2003/04, 29200 XI, nr. 7) zijn de resultaten van de doorlichting en de voorstellen neergelegd. In deze brief is ook het voornemen opgenomen om de 8.40-besluiten grondig te herzien, samen te voegen en meer inrichtingen onder de 8.40-besluiten te brengen: de Modernisering van de algemene regels. Tevens is in de brief aangegeven dat waar mogelijk de regels met betrekking tot lozingen in het oppervlaktewater en op of in de bodem worden vervangen door algemene regels, zodat bedrijven met minder vergunningen worden geconfronteerd. Met betrekking tot lozingen in het oppervlaktewater vloeit deze vereenvoudiging van regelgeving tevens voort uit het eind 2002 binnen het ministerie van Verkeer en Waterstaat gestarte programma 'Minder lastig voor bedrijven' (Kamerstukken II 2003/04, 29515, nr. 4).

De modernisering van de algemene regels levert niet alleen effectievere en uniformere regels op. Door het laten vervallen van de vergunningplicht voor een groot aantal inrichtingen en het verminderen van de meet-, registratie- en onderzoeksverplichtingen, levert het ook een belangrijke bijdrage aan het voornemen van de kabinetten Balkenende-II en IV om de administratieve lasten met 25% te reduceren.

Een andere belangrijke reden om de 8.40-besluiten grondig te herzien en te moderniseren heeft te maken met de praktijkervaringen die de afgelopen jaren zijn opgedaan. Regelmatig is onderzoek gedaan naar de werking van de 8.40-besluiten. Verder zijn aan het begin van de modernisering van de 8.40-besluiten alle knelpunten geanalyseerd die door bevoegde gezagsinstanties en bedrijven naar voren zijn gebracht. Geconstateerd is dat veel voorschriften aan een grondige herziening toe waren. De conclusies van de onderzoeken en de knelpunteninventarisatie zijn in de tekst van dit besluit, de ministeriële regeling en de toelichting verwerkt.

De nieuwe algemene regels en hun grotere toepassingsbereik leiden tot een verbeterde uitvoering en handhaving en daarmee tot een doeltreffender bescherming van het milieu. Tegelijk leveren zij een efficiencywinst op in de vorm van een aanzienlijke reductie van de administratieve lasten, waarbij de bestuurlijke lasten niet toenemen.

Het bovenstaande leidt ertoe dat het logischer is om algemene regels op te stellen voor activiteiten, in plaats van per branche min of meer dezelfde regels te stellen. De 8.40-besluiten kenden veelal gelijke regels voor verschillende branches. Het reguleren van activiteiten is dan een logische vervolgstap. Uit de praktijk is bovendien gebleken dat bij toezicht en handhaving door het bevoegd gezag de activiteiten van inrichtingen centraal staan. Ook voor inrichtingen is deze insteek herkenbaar. Om in de toekomst meer inrichtingen onder de algemene (milieu)regels te kunnen brengen, is regulering op activiteiten een relatief eenvoudige wijze. In de praktijk wordt dit besluit daarom ook wel het Activiteitenbesluit genoemd.

2 Uitgangspunten bij de modernisering

Bij de modernisering van de algemene regels is een aantal uitgangspunten geformuleerd die zijn neergelegd in de brief van 29 maart 2005 (Kamerstukken II 2004/05, 29383, nr. 27). Deze uitgangspunten worden in deze paragraaf kort toegelicht.

- De nieuwe algemene regels dienen relevante en herkenbare milieudoelen. Activiteiten met een geringe milieubelasting worden niet of slechts globaal gereguleerd. In dit besluit is voor een aantal activiteiten daarom afgezien van het stellen van regels of zijn er ondergrenzen aangebracht, waardoor inrichtingen met een geringe

- milieurelevantie slechts met een beperkt aantal voorschriften te maken krijgt.
- De nieuwe algemene regels moeten goed uitvoerbaar en handhaafbaar zijn. Dit betekent voor de inhoud van de voorschriften onder meer dat ze helder, eenduidig en ook voor kleine inrichtingen hanteerbaar dienen te zijn. Daar waar dit lastig is, biedt ICT ondersteuning. Dit besluit moet voorts het bevoegd gezag voldoende mogelijkheden bieden om effectief toezicht te kunnen houden en zonodig te kunnen handhaven. In paragraaf 12 wordt nader ingegaan op de uitvoerbaarheid en de handhaafbaarheid van dit besluit.
 - De nieuwe algemene regels zijn zoveel mogelijk uniform, maar bieden ook ruimte voor flexibiliteit en innovatie. Waar nodig is ruimte voor maatwerk en/of gebiedsgerichte normering. In beginsel worden dezelfde activiteiten die binnen verschillende bedrijfstakken plaatsvinden, gelijk geregeld met dezelfde voorschriften. Rechtszekerheid, rechtsgelijkheid en een effectieve uitvoering, naleving en handhaving zijn hierbij gebaat. Het bedrijfsleven en de overheden hebben op dit punt behoefte aan duidelijkheid en zekerheid. De regels laten waar mogelijk de vrijheid om andere middelen te gebruiken om de voorschriften na te leven, zodat innovatie wordt bevorderd. Voor de meeste inrichtingen kan volstaan worden met de algemene regels, maar in een aantal gevallen zijn specifieke voorschriften nodig. Dit heeft te maken met de omgeving waarin de inrichting zich bevindt, in combinatie met de specifieke activiteiten die in een inrichting worden verricht. Daarom bieden de algemene regels waar nodig mogelijkheden voor het bevoegd gezag om voorschriften verder te verbijzonderen met maatwerkvoorschriften of, met het oog op specifieke, plaatselijke of regionale milieumomstandigheden, een afwijkende normering in een gemeentelijke verordening op te nemen. Naar verwachting zal hier terughoudend gebruik van worden gemaakt.
 - Uit de nieuwe algemene regels vloeien aanzienlijk minder administratieve lasten voort. Toegezegd is om € 55 miljoen te besparen op lasten die door 8.40-besluiten werden veroorzaakt. Ook is toegezegd € 161 miljoen te besparen door 20.000 inrichtingen extra onder dit besluit te brengen. Voor meer details wordt verwezen naar paragraaf 10. Van belang is dat de besparingen op administratieve lasten niet mogen leiden tot een toename van de bestuurlijke lasten. Ook hierop zijn de voorschriften bezien en doorgerekend.

Bij de start van de modernisering van de algemene regels is als randvoorwaarde gesteld dat het beschermingsniveau van de voorschriften uit de 8.40-besluiten en Wm-vergunningen niet ter discussie staat. Dit mag alleen anders zijn voor voorschriften waarvan is gebleken dat ze in de praktijk niet goed uitvoerbaar of handhaafbaar zijn of waar voor dezelfde activiteit verschillende voorschriften waren opgenomen. In dat geval zijn de voorschriften herzien en geüniformeerd conform de systematiek van de Wm.

De nieuwe normen zijn gebaseerd op de recente en algemeen aanvaarde milieuhygiënische inzichten, vastgelegd als best beschikbare technieken (BBT). Een nieuwe norm zal overigens voor branches niet tot een substantiële lastenverzwaring mogen leiden.

3 Reikwijdte

In vergelijking met de 8.40-besluiten en lozingenbesluiten kent dit besluit niet alleen een geheel andere opzet, maar er zijn ook meer inrichtingen onder de reikwijdte gebracht. De bedoeling is in de toekomst het aantal inrichtingen dat onder algemene regels valt verder uit te breiden.

3.1 Algemeen

In de Wm was als uitgangspunt vastgelegd dat een inrichting een milieuvergunning dient te hebben, tenzij het onder de algemene regels krachtens artikel 8.40 van de Wm valt. Thans is deze systematiek omgedraaid. Nu is het uitgangspunt dat een inrichting onder de algemene regels valt, tenzij deze is uitgezonderd. De uitzonderingen zijn in dit besluit aangegeven. Dit sluit beter aan bij de huidige situatie waar het merendeel van de inrichtingen onder algemene regels valt en dit aantal in de toekomst verder zal toenemen. In de eindsituatie zal alleen een beperkt aantal inrichtingen, waar activiteiten plaatsvinden met omvangrijke en complexe milieueffecten, nog onder de vergunningsplicht vallen. In het algemeen zijn dit inrichtingen die thans onder de werking van één of meer Europese richtlijnen vallen.

Het dient duidelijk te zijn of een inrichting onder dit besluit valt dan wel vergunningplichtig is. Indien een inrichting onder dit besluit valt, moet bovendien duidelijk zijn of de inrichting al of niet onder het zogenaamde licht regime valt. Met het licht regime wordt bedoeld op inrichtingen die geen melding (meer) hoeven te doen en waarvoor slechts een beperkt aantal voorschriften geldt. In het kader van de omkering van de systematiek is in bijlage 1 van dit besluit een uitputtende lijst van vergunningplichtige inrichtingen opgenomen. In de artikelsgewijze toelichting wordt deze lijst nader toegelicht.

3.2 Meer vergunningplichtige inrichtingen onder algemene regels

De reikwijdte van dit besluit is in vergelijking met de 8.40-besluiten aanzienlijk uitgebreid door de toevoeging van nieuwe categorieën inrichtingen. Het gaat om drie categorieën inrichtingen.

In de eerste plaats betreft het inrichtingen die door de samenvoeging van de 8.40-besluiten 'automatisch' onder dit besluit vallen omdat het 'in-hoofdzaak-criterium' is vervallen. Deze inrichtingen waren voorheen vergunningplichtig, omdat ze niet in hoofdzaak onder één 8.40-besluit onder te brengen waren.

In de tweede plaats gaat het om inrichtingen die voorheen vergunningplichtig waren, maar die nu onder het besluit vallen, omdat bepaalde activiteiten met de bijbehorende voorschriften in het besluit zijn opgenomen. De voorschriften zijn afgeleid van algemeen toegepaste vergunningvoorschriften en uitvoeringsdocumenten, zoals branchewerkboeken. De grootste groep betreft inrichtingen die behoren tot de metalektr-sector. Ook zeefdrukkerijen en kleinere sectoren, zoals tandheelkundige laboratoria, zijn onder de reikwijdte van dit besluit gebracht.

De metalektr-sector wordt gekenmerkt door een groot aantal verschillende type inrichtingen met veel uiteenlopende bewerkingsprocessen die voorheen grotendeels onder de vergunningplicht vielen. Een aanzienlijk deel van deze inrichtingen maakt deel uit van het midden- en kleinbedrijf, waarvoor het vervallen van de vergunningplicht uit het oogpunt van administratieve lasten grote voordelen biedt. Het is voor deze inrichtingen bijvoorbeeld niet meer noodzakelijk om een oprichting-, wijzigings- of revisievergunningen aan te vragen of meldingen te doen krachtens artikel 8.19 van de Wm. Bij het opstellen van de activiteiten en de daaraan verbonden voorschriften voor deze inrichtingen is het bestaande beschermingsniveau gehanteerd. Dit niveau is afgeleid uit de verschillende richtlijnen en regelgeving die worden gebruikt om invulling te geven aan het BBT-beginsel, zoals de Nederlandse emissierichtlijn lucht en het Oplosmiddelenbesluit. Daarnaast is voor het opstellen van voorschriften gebruik gemaakt van het Werkboek milieumaatregelen metalektr. In dit besluit wordt voor de metalektr-sector een aantal hoofdactiviteiten onderscheiden, die in de artikelsgewijze toelichting nader wordt uitgewerkt.

In de derde plaats betreft het inrichtingen die uitgezonderd waren van de algemene regels, omdat ze onder één of meerdere uitsluitcriteria vielen van de 8.40-besluiten. Veel van deze uitsluitcriteria zijn vervallen of opgehoogd, waardoor feitelijk meer inrichtingen dan voorheen onder de algemene regels vallen. Omdat gekozen is voor regulering op het niveau van activiteiten, is het eenvoudiger geworden om voorschriften op te nemen voor dergelijke inrichtingen.

Naast het vervallen van de Wm-vergunningplicht voor inrichtingen is voor verschillende categorieën van lozingen ook het vereiste van vergunning of ontheffing vervangen door algemene regels. In paragraaf 3.4.1. wordt daar nader op ingegaan.

3.3 Type A-, B- en C-inrichting

Om recht te doen aan de in paragraaf 2 genoemde uitgangspunten kent dit besluit drie verschillende typen van inrichtingen.

Type A-inrichtingen

Type A-inrichtingen vallen onder het zogenaamde licht regime van dit besluit. Deze inrichtingen hebben geen verplichting om een melding te doen aan het bevoegd gezag bij oprichting of wijziging. Voor dit type inrichtingen geldt, met uitzondering van enkele specifieke voorschriften, slechts het inrichtinggerelateerde gedeelte van dit besluit. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om kantoren, een groot deel van de schoolgebouwen, kleine detailhandel en zorginstellingen. Deze inrichtingen vielen onder één van de 8.40-besluiten en waren meldingsplichtig.

Type B-inrichtingen

Voor type B-inrichtingen geldt geen vergunningplicht (meer). Deze inrichtingen vallen geheel onder dit besluit. Het gaat hierbij om:

1. de inrichtingen die voorheen onder de 8.40-besluiten vielen maar die niet vallen onder het licht regime;
2. een groot aantal inrichtingen uit de metalektr-sector;
3. inrichtingen die, door ophoging of het vervallen van de uitsluitcriteria en het vervallen van het 'in-hoofdzaak-criterium', onder dit besluit vallen.

Type C-inrichtingen

Dit zijn inrichtingen waarvoor de vergunningplicht blijft gelden, maar die voor een deel van de activiteiten te maken krijgen met de voorschriften die in hoofdstuk 3 van dit besluit zijn opgenomen. Het betreft activiteiten die voorheen in het Besluit tandartspraktijken milieubeheer, het Besluit opslaan in ondergrondse tanks 1998, in bijlage 1 van het Besluit voorzieningen en installaties en in bijlage I van het Besluit tankstations milieubeheer waren opgenomen, aangevuld met een aantal activiteiten met betrekking tot (het lozen van) afvalwater die bij veel inrichtingen plaatsvindt (o.a. het lozen van huishoudelijk afvalwater, afvloeiend hemelwater en grondwater).

Daarnaast kan een aantal voorschriften uit paragraaf 4.1.5 op deze inrichtingen van toepassing zijn, voor zover deze voorschriften betrekking hebben op het (direct) lozen op het oppervlaktewater, artikel 4.18 ten aanzien van een warmtekrachtinstallatie waarop paragraaf 3.2.1 van toepassing is, artikel 4.6 voor zover het opslaan van ten hoogste 3000 liter gasolie, smeerolie en afgewerkte olie bij een inrichting als bedoeld in artikel 3.17, betreft en paragraaf 4.8.2, voor zover het gaat om een inrichting waar gelegenheid wordt geboden voor het afmeren van pleziervaartuigen die gewoonlijk worden aangedaan door zeegaande pleziervaartuigen. Zowel de specifieke voorschriften uit hoofdstuk 3 als de bijbehorende algemene voorschriften uit hoofdstuk 1, afdeling 2.1, 2.2, 2.4 en 2.10 en hoofdstuk 5 (bijvoorbeeld die betreffende de melding of maatwerk) zijn bij de vergunningplichtige inrichtingen van toepassing, voor zover de algemene voorschriften betrekking hebben op de (deel)activiteiten van de inrichting die in hoofdstuk 3 en paragraaf 4.1.5, artikel 4.18, artikel 4.6 en paragraaf 4.8.2 worden geregeld. Eventuele voorschriften die met betrekking tot deze

activiteiten in de vergunning waren opgenomen, komen met dit besluit van rechtswege te vervallen. Het overgangsrecht voorziet er wel in dat deze voorschriften in principe gedurende drie jaar als maatwerkvoorschrift blijven gelden. Het algemene gedeelte waarin de inrichtinggerelateerde normen zijn opgenomen is overigens niet van toepassing op vergunningplichtige inrichtingen. Dit vindt zijn oorzaak in het feit dat juist voor deze inrichtinggerelateerde normen de huidige vergunningen afwijkende normen kennen.

3.4 Lozingen van afvalwater

Zoals in paragraaf 1 is aangegeven zijn in dit besluit waar mogelijk de regels met betrekking tot lozingen op het oppervlaktewater en op of in de bodem opgenomen. Het betreft daarbij zowel lozingen die direct op het oppervlaktewater of in de bodem plaatsvinden, als de zogenaamde indirecte lozingen, waarbij primair lozing op rioolstelsels plaatsvindt. Laatstbedoelde lozingen worden overwegend via de Wm gereguleerd, en werden veelal ook in de 8.40-besluiten gereguleerd. Dit besluit is daarom gebaseerd op twee wetten, namelijk de Wm en de Wet verontreiniging oppervlaktewateren. Beide wetten hebben betrekking op (afvalwater)lozingen. De afbakening tussen beide wetten met betrekking tot lozingen wordt hieronder nader toegelicht.

3.4.1 Afbakening Wm en Wvo

De meeste lozingen, vanuit de onder dit besluit vallende inrichtingen, vinden niet rechtstreeks in het milieu plaats, maar op rioolstelsels die in de meeste gevallen door gemeenten worden beheerd. In de Wm worden deze stelsels aangeduid met de term «voorzieningen voor de inzameling en het transport van afvalwater». Deze lozingen die dus niet direct in het milieu plaatsvinden en vandaar ook veelal met de term «indirecte lozingen» worden aangeduid, vallen onder de Wm. Voor indirecte lozingen die via rioolstelsels uiteindelijk het oppervlaktewater bereiken volgt dit uit artikel 1, tweede lid, van de Wvo in samenhang met het vierde lid van artikel 22.1, van de Wm. In de terminologie van de Wvo worden die indirecte lozingen aangeduid als «lozingen met behulp van een werk dat op een ander werk is aangesloten». Een uitzondering hierop vormen indirecte lozingen die rechtstreeks op een door de waterbeheerder beheerde inrichting voor het zuiveren van afvalwater plaatsvinden, waaruit vervolgens in het oppervlaktewater wordt geloosd. Deze indirecte lozingen vallen, voor zover het de wateraspecten betreft, niet onder de Wm, maar uitsluitend onder de Wvo. Daarnaast is er een categorie indirecte lozingen, die op dit moment zowel onder de Wm als de Wvo vallen. Het betreft lozingen uit een twintigtal categorieën inrichtingen, aangewezen op grond van artikel 1, tweede lid, van de Wvo. De bewindslieden van het ministerie van VROM en het ministerie van Verkeer en Waterstaat hebben in een brief aan de Tweede Kamer aangegeven dat alle vergunningen die betrekking hebben op de waterketen, en dus ook de vergunningen voor deze nu nog onder zowel de Wm als de Wvo vallende indirecte lozingen, in de omgevingsvergunning zullen worden geïntegreerd (Kamerstukken II, 2005/06, 29383, nr. 40), waardoor de dubbele bevoegdheid voor deze lozingen vervalt. Ook voor lozingen die onder algemene regels vallen, zal de dubbele bevoegdheid vervallen. Omdat dit besluit eerder dan beide wetsvoorstellen in werking treedt, wordt hierin nog wel van de dubbele bevoegdheid voor deze categorieën indirecte lozingen uitgegaan. Na de inwerkingtreding van bovengenoemde wetsvoorstellen zal dit besluit op dit punt worden aangepast.

Met betrekking tot de directe lozingen is de verhouding tussen beide wetten als volgt.

- De Wm is van toepassing op directe lozingen vanuit inrichtingen op of in de bodem. Die lozingen kunnen ook op grond van de Wet bodembescherming worden gereguleerd. Gelet op het voornemen om de Wbb in de Wm te integreren, is in dit besluit gekozen voor een regeling op grond van de Wm.
- De Wvo is van toepassing op directe lozingen op het oppervlaktewater, inclusief de bodem onder het oppervlaktewater. In de terminologie van die wet gaat het om «lozingen met behulp van een werk» (zie artikel 1, eerste lid, van de Wvo), en lozingen op een andere wijze dan met behulp van een werk, waarbij de verontreinigende stoffen op een andere wijze het oppervlaktewater bereiken, bijvoorbeeld door directe afstroming vanuit een verhard oppervlak (zie artikel 1, derde lid, van de Wvo). Dergelijke lozingen vinden bijvoorbeeld plaats bij op- en overslag van bulkgoederen nabij het oppervlaktewater.

3.4.2 Nieuw onder het besluit gereguleerde lozingen

Met betrekking tot lozingen op het oppervlaktewater die thans onder de Wvo vallen en lozingen in de bodem die thans op grond van de Wbb zijn gereguleerd, is waar mogelijk de vergunningplicht of ontheffingsplicht vervangen door algemene regels. Deze algemene regels zijn opgenomen in dit besluit, voor zover de lozingen plaatsvinden vanuit inrichtingen.

Dit houdt in dat uit besluiten op grond van de Wvo en de Wbb die betrekking hebben op lozingen vanuit inrichtingen naar dit besluit zijn overgeheveld. Dit betreft met name het Lozingenbesluit bodembescherming, het Lozingenbesluit Wvo huishoudelijk afvalwater en het Lozingenbesluit Wvo bodemsanering en proefbronnering. Maar ook lozingen waarvoor nu nog vergunningen of ontheffingen nodig zijn worden zoveel mogelijk in dit besluit algemeen gereguleerd. Wat betreft de Wvo vergunningplichtige lozingen gaat het om circa 1300 inrichtingen, waarvan de lozingen in dit besluit worden gereguleerd. Voor het grootste deel betreft het inrichtingen actief in de galvano-industrie, zeefdrukkerijen, inrichtingen actief in de fotografische industrie en op- en overslagbedrijven. Daarnaast worden in dit besluit ook de lozingen van koelwater en hemelwater gereguleerd, waarvoor het reguleren door middel van algemene regels in het rapport Kleine en kortdurende lozingen van de Commissie

Integraal Waterbeheer uit 2001 is aanbevolen. De boven bedoelde besluiten, waarvan onderdelen naar dit besluit worden overgeheveld, worden overigens niet ingetrokken. Deze besluiten blijven relevant voor lozingen van afvalwater, anders dan vanuit inrichtingen en huishoudens. De lozingen vanuit huishoudens zullen via het Besluit lozing afvalwater huishoudens worden gereguleerd. In de eerdergenoemde herijking van de VROM-regelgeving, alsmede het Programma Minder lastig voor bedrijven van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat, bestaat het voornemen om ook de resterende regels voor lozingen (dus anders dan vanuit inrichtingen en huishoudens) te integreren in besluiten op grond van de Wm en de Wvo. Bij deze gelegenheid kunnen de hierboven bedoelde besluiten worden ingetrokken.

Lozingen vanuit type A- en B-inrichtingen vallen volledig onder de werking van dit besluit. Met betrekking tot type C-inrichtingen vallen in beginsel enkel de lozingen waarvoor in hoofdstuk 3 voorschriften zijn opgenomen onder de reikwijdte van dit besluit. Dit zijn lozingen die bij veel inrichtingen plaatsvinden, zoals het lozen van huishoudelijk afvalwater, afvloeiend hemelwater en grondwater. Voor deze lozingen waren voorheen, veelal op vrij uniforme wijze, voorschriften opgenomen in een ontheffing of vergunning. Voor het direct lozen vanuit een type C-inrichting op het oppervlaktewater ingevolge de Wvo, zijn daarnaast de daarop betrekking hebbende voorschriften uit paragraaf 4.1.5 van toepassing. Voor de overige lozingen vanuit deze inrichtingen is gezien de mogelijke aard en omvang daarvan onverminderd een ontheffing, dan wel vergunning noodzakelijk.

Daarnaast is dit besluit niet van toepassing op het lozen, waarvoor regels zijn gesteld bij of krachtens het Besluit bodemkwaliteit, het Lozingenbesluit Wvo vaste objecten, het Besluit glastuinbouw en het Lozingenbesluit open teelt en veehouderij. Voor deze lozingen zijn algemene regels opgesteld of worden in de toekomst algemene regels voorzien. Tevens is, in aansluiting op de reikwijdte ingevolge de Wvo, voorzien in een verbreding van de normadressant door deze voor wat betreft het (in)direct lozen op oppervlaktewater als bedoeld in de Wvo niet enkel te beperken tot degene die de inrichting drijft, maar te verbreden tot een ieder die vanuit de desbetreffende inrichting loost.

4 Eindsituatie

Met de inwerkingtreding van dit besluit worden circa 37.000 voorheen Wm-vergunningplichtige inrichtingen en 1300 Wvo-vergunningplichtige activiteiten onder dit besluit gebracht. Het laten vervallen van de vergunningplicht voor inrichtingen en deze onder algemene regels brengen vindt ook in de landbouwsector plaats. Zo vallen circa 25.000 voorheen vergunningplichtige landbouwinrichtingen onder het Besluit landbouw milieubeheer (Stb. 2006, 390) en is inmiddels een wijziging van het Besluit landbouw (Stb. 2006, 206) in procedure gebracht om meer landbouwinrichtingen, waaronder de intensieve veehouderij, onder algemene regels te brengen. Hiermee wordt de trend om meer inrichtingen onder algemene regels te brengen onverminderd doorgezet. Het streven is erop gericht om ook na de inwerkingtreding van dit besluit meer inrichtingen of bedrijfstakken in hun geheel onder de werking van dit besluit te brengen. Voor deze inrichtingen zullen specifieke activiteiten worden gereguleerd. Een voorbereidend onderzoek is eind 2006 afgerond (Van Vliet Milieumanagement, 2006. Onderzoek vergunningplichtige activiteiten naar algemene regels na 2007. Erik van Vliet Milieumanagement, november 2006). In 2008 wordt duidelijk welke bedrijven of bedrijfstakken in deze tweede fase in aanmerking komen om onder algemene regels te worden gebracht.

4.1 Activiteiten buiten inrichtingen

Zoals hierboven uiteen is gezet, is het streven op termijn alle algemene regels over bedrijfsmatige milieurelevante activiteiten in één besluit onder te brengen. Er geldt wel een beperking. Het gaat om activiteiten binnen een 'inrichting' in de zin van de Wm. Bedrijfsactiviteiten die buiten een inrichting plaatsvinden vallen vooralsnog buiten de reikwijdte van de nieuwe algemene regels. Met name bij landbouwbedrijven komen dergelijke activiteiten veelvuldig voor. Op grond van de jurisprudentie worden landbouwgronden immers over het algemeen niet tot de inrichting gerekend. Daarnaast vallen ook kortdurende activiteiten, zoals bepaalde bodemsaneringen, buiten het begrip inrichting. Veel milieurelevante activiteiten buiten inrichtingen vallen overigens momenteel wel onder algemene regels, bijvoorbeeld onder het Lozingenbesluit open teelt en veehouderij en het Besluit gebruik meststoffen. In beginsel is het mogelijk ook activiteiten die niet onder het begrip inrichting vallen in de nieuwe algemene regels onder te brengen en in dat kader de algemene regels voor inrichtingen samen te voegen met de algemene regels voor andere bedrijfsactiviteiten. Om het project beheersbaar te houden is daar thans niet voor gekozen. Op de langere termijn wordt een verdere uitbouw en samenvoeging van de algemene regels echter uitdrukkelijk overwogen. Wel is het mogelijk om door middel van een maatwerkvoorschrift, dat is gekoppeld aan de zorgplicht, indirecte hinder veroorzaakt door een inrichting te reguleren. De geluidsoverlast veroorzaakt door het verkeer van personen of goederen van en naar de inrichting buiten de grenzen van de inrichting, kan bijvoorbeeld door middel van een maatwerkvoorschrift gereguleerd worden.

5 Wijzigingen in wetgeving met het oog op het besluit

5.1 Wet milieubeheer

Om de nieuwe algemene regels mogelijk te maken, is de Wm gewijzigd (Stb. 2006, 606). Het doel van deze wetswijziging is het bieden van een juridische grondslag voor de wijziging van de algemene regels. De nieuwe bepalingen in de Wm over het stellen van algemene regels maken de volgende veranderingen mogelijk:

- In tegenstelling tot het huidige systeem in hoofdstuk 8 van de Wm hanteert het nieuwe systeem het uitgangspunt

dat voor het oprichten of wijzigen van een inrichting of de werking daarvan geen vergunning is vereist, maar dat daarbij moet worden voldaan aan voorschriften uit algemene regels. Slechts een beperkt aantal inrichtingen zal vergunningplichtig blijven;

- bij algemene maatregel van bestuur (AMvB) kan worden bepaald of de oprichting of verandering van een inrichting aan het bevoegd gezag gemeld moet worden. Voorafgaand aan de wetswijziging was deze melding altijd vereist;
- er wordt een delegatiemogelijkheid aan de AMvB-regelgever geboden. In dit besluit zijn voornamelijk doelvoorschriften opgenomen. De voorschriften met betrekking tot de te nemen (technische) maatregelen worden voornamelijk gesteld in een ministeriële regeling;
- de wet biedt de mogelijkheid om bij AMvB te bepalen dat in plaats van bij of krachtens het besluit aangegeven (technische) maatregelen andere, tenminste gelijkwaardige, maatregelen kunnen worden toegepast;
- er is behoefte aan meer duidelijke en meer effectieve mogelijkheden voor maatwerk. De voorheen geldende mogelijkheid tot het stellen van nadere eisen blijkt in dit verband niet toereikend. De wetswijziging maakt het mogelijk om ruimere maatwerkvoorschriften op te nemen. Daarnaast is artikel 8.40, tweede en derde lid, van de Wm ook van toepassing op het stellen van maatwerkvoorschriften. Dit betekent dat een bestuursorgaan binnen dezelfde kaders als de wetgever moet blijven bij het stellen van maatwerkvoorschriften;
- het onderscheid tussen algemene regels voor vergunningplichtige inrichtingen (artikel 8.44 Wm) en voor niet-vergunningplichtige inrichtingen (artikel 8.40 Wm) is vervallen.

5.2 Wet verontreiniging oppervlaktewateren

Conform de bestaande systematiek voor algemene regels naast of in de plaats van de vergunningplicht is, om de nieuwe algemene regels mogelijk te maken, overwegend aansluiting gezocht bij de wijzigingen die in de Wm worden doorgevoerd. Hierdoor zal ook de Wvo voorzien in de hierboven beschreven mogelijkheden tot subdelegatie, het stellen van maatwerkvoorschriften en het achterwege kunnen laten van de meldingsplicht.

5.3 Wet verankering en bekostiging van gemeentelijke watertaken

Parallel aan de voorbereiding van dit besluit vindt ook wijziging van een aantal wetten plaats in verband met de aanpassing van gemeentelijke watertaken en het bijbehorend bekostigingsinstrumentarium (Wet verankering en bekostiging van gemeentelijke watertaken, Staatsblad 2007, 276). In het kader van die wetswijziging zijn ook begripsomschrijvingen met betrekking tot afvalwater aangepast, zijn de gemeentelijke afvalwaterzorgplichten verduidelijkt, is een voorkeursvolgorde voor het omgaan met afvalwater geïntroduceerd en wordt gemeenten de mogelijkheid geboden om bij verordening regels te stellen met betrekking tot lozingen van afvloeiend hemelwater en grondwater. Dit besluit is op deze wijzigingen in de wetgeving met betrekking tot afvalwater afgestemd.

6 Opzet van het besluit

6.1 Indeling

De 8.40-besluiten kenden een regulering per branche. Dit besluit kent een geheel andere opzet en verlaat daarmee de branchegerichte aanpak. In dit besluit worden enerzijds in een algemeen deel (hoofdstuk 2) die onderwerpen geregeld die op de gehele inrichting betrekking hebben. Anderzijds worden per activiteit of installatie specifieke eisen gesteld (hoofdstukken 3 en 4). Het reguleren op het niveau van activiteiten maakt het mogelijk om successievelijk steeds meer, thans nog vergunningplichtige, bedrijfstakken op betrekkelijk eenvoudige wijze onder dit besluit te brengen.

Het besluit is als volgt ingedeeld:

- Hoofdstuk 1: Algemeen (begripsbepalingen, reikwijdte, procedurele bepalingen en de melding);
- Hoofdstuk 2: Algemene regels ten aanzien van alle activiteiten;
- Hoofdstuk 3: Bepalingen met betrekking tot activiteiten in inrichtingen, tevens geldend voor inrichtingen type C (bepalingen die ook voor vergunningplichtige inrichtingen gelden);
- Hoofdstuk 4: Bepalingen met betrekking tot overige activiteiten in inrichtingen; niet geldend voor inrichtingen type C, met uitzondering van paragraaf 4.1.5 voor zover deze voorschriften betrekking hebben op het (direct) lozen op het oppervlaktewater, artikel 4.18 ten aanzien van een warmtekrachtinstallatie waarop paragraaf 3.2.1 van toepassing is, artikel 4.6 voor zover het opslaan van ten hoogste 3000 liter gasolie, smeerolie en afgewerkte olie bij een inrichting als bedoeld in artikel 3.17, betreft en paragraaf 4.8.2, voor zover het gaat om een inrichting waar gelegenheid wordt geboden voor het afmeren van pleziervaartuigen die gewoonlijk worden aangedaan door zeegaande pleziervaartuigen;
- Hoofdstuk 5: Wijziging van besluiten;
- Hoofdstuk 6: Overgangs- en slotbepalingen.

6.2 Verdeling besluit en ministeriële regeling

In dit besluit zijn voornamelijk voorschriften opgenomen die bepalend zijn voor de omvang van de verplichtingen die gelden voor de drijver van de inrichting, of die noodzakelijk zijn in het kader van de bescherming van het milieu. In het besluit is ook opgenomen of met betrekking tot een activiteit verplichte maatregelen zijn opgenomen. De maatregelen zelf zijn opgenomen in de ministeriële regeling. Hiervoor is gekozen omdat het veelal gaat om maatregelen van

technische aard die vrij gedetailleerd zijn. Daarnaast is het wegens de voortdurende technische ontwikkelingen noodzakelijk dat deze snel en eenduidig doorwerken in de nieuwe voorschriften. De ministeriële regeling biedt aldus de mogelijkheid om in het bedrijfsleven ontwikkelde alternatieven voor reeds geldende voorschriften op een vlotte en generieke wijze onder de werkingssfeer van dit besluit te brengen. In de praktijk komt het erop neer dat in dit besluit voornamelijk doelvoorschriften zijn opgenomen en in de ministeriële regeling voornamelijk middelvoorschriften en maatwerkvoorschriften.

Gezien het belang van de ministeriële regeling en met het oog op de kenbaarheid wordt opgemerkt dat aanpassing van de ministeriële regeling zal geschieden na overleg met het betrokken bedrijfsleven en de betrokken overheden.

Specifiek voor de directe lozingen wordt in de ministeriële regeling onderscheid gemaakt tussen oppervlaktewateren die met het oog op het lozen bijzondere bescherming behoeven en oppervlaktewateren waar dat niet voor nodig is. Daarbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan wateren waar een speciale functie aan is toegekend, zoals de zwemwaterfunctie of wateren, die op grond van de Kaderrichtlijn water speciale bescherming behoeven. Over het algemeen zal dat samenvallen met het onderscheid tussen grote en kleinere wateren. Daarbij zal aansluiting worden gezocht bij de bestaande ministeriële regeling op grond van het Bouwstoffenbesluit bodem- en oppervlaktewateren bescherming.

6.3 Doelvoorschriften, maatregelen en zorgplicht

Onder dit besluit valt een breed scala aan activiteiten, die uiteenlopende gevolgen voor het milieu kunnen veroorzaken. Mede gelet daarop is het uitputtend reguleren van al deze activiteiten en de daaraan gekoppelde mogelijke milieugevolgen, om daarmee op voorhand te verzekeren dat de belasting van het milieu in alle situaties voldoende wordt teruggedrongen, niet mogelijk. Om dat te waarborgen zou immers ook aan de gemiddeld genomen milieuhygiënisch minder relevante activiteiten en aspecten aandacht moeten worden besteed. Ook zou expliciet moeten worden aangegeven welke handelingen, hoe theoretisch misschien ook, zondermeer achterwege moeten blijven, om daarmee ook de handelswijze van een minder milieubewuste ondernemer in concrete verboden en geboden te vatten. Het mag duidelijk zijn dat een dergelijke wijze van reguleren tot een veel meer omvangrijk besluit zou leiden, waarin veel voorschriften zouden staan die in een gemiddelde situatie overbodig overkomen. Een dergelijke wijze van reguleren zou bovendien op gespannen voet staan met de voornemens van het kabinet om het aantal regels te beperken en meer verantwoordelijkheid te leggen bij de doelgroepen. Daarom is ervoor gekozen om in dit besluit en de daarop gebaseerde ministeriële regeling niet voor alle potentiële activiteiten en de milieugevolgen daarvan voorschriften uit te werken. De voorschriften blijven beperkt tot de meest relevante aspecten van milieubelangrijke activiteiten, zoals de emissie van bepaalde stoffen naar lucht en water als gevolg van verschillende activiteiten met betrekking tot metaal. Voor de minder milieurelevante activiteiten en aspecten of meer theoretische handelingen is in dit besluit een zorgplichtbepaling opgenomen, die als uitgangspunt heeft dat de ondernemer ook bij niet concreet gereguleerde situaties de nodige aandacht aan de bescherming van het milieu dient te besteden.

In de volgende onderdelen van dit hoofdstuk wordt achtereenvolgend ingegaan op de doelvoorschriften en de verplichte en erkende maatregelen, de zorgplichtbepaling, de maatwerkvoorschriften en de gelijkwaardigheidstoets.

6.4 De doelvoorschriften, verplichte en erkende maatregelen

In dit besluit zijn voor de meer milieurelevante activiteiten en aspecten concrete voorschriften uitgewerkt. Waar mogelijk is dit gedaan in de vorm van gekwantificeerde doelvoorschriften, zoals emissiegrenswaarden. Dergelijke gekwantificeerde doelvoorschriften geven veelal eenduidig aan wat de maximaal toegestane milieubelasting als gevolg van een activiteit is. Zo wordt bijvoorbeeld de maximaal toegestane concentratie van een bepaalde stof in de afgasen of afvalwater aangegeven, waarbij tevens aangegeven wordt op welke wijze bemonstering moet plaatsvinden en welke analysemethode gebruikt moet worden voor het bepalen van de concentratie. Dergelijke doelvoorschriften bieden de maximale vrijheid bij de keuze van de maatregelen om aan het doelvoorschrift te voldoen. Dit voordeel heeft echter voor die ondernemers, die duidelijkheid over welke maatregelen genomen moeten worden verkiezen boven keuzevrijheid, ook een nadeel. Ze kunnen uit het besluit immers niet aflezen, welke (technische) maatregelen genomen moeten worden om aan dit besluit te voldoen. Om dit bezwaar weg te nemen is er bij een deel van de doelvoorschriften voor gekozen om in de ministeriële regeling erkende maatregelen op te nemen, die gekoppeld zijn aan een gekwantificeerd doelvoorschrift.

Om de flexibiliteit te waarborgen kan een drijver van een inrichting ook een andere maatregel treffen, die vervolgens wordt getoetst aan een gekwantificeerd doelvoorschrift. De keuze van de maatregel is een eigen verantwoordelijkheid voor de ondernemer, die voor het treffen van een dergelijke maatregel geen voorafgaande toestemming van het bevoegd gezag behoeft.

Naast de gekwantificeerde doelvoorschriften en erkende maatregelen zijn in dit besluit en de ministeriële regeling ook maatregelen opgenomen die met het oog op de bescherming van het milieu dusdanig van belang worden geacht, dat ze in beginsel verplicht moeten worden toegepast. Deze maatregelen worden aangeduid met verplichte maatregelen. Daar waar het formuleren van een gekwantificeerd doelvoorschrift niet mogelijk is gebleken of daar waar toetsing aan een gekwantificeerd doelvoorschrift niet te allen tijde op een eenvoudige wijze mogelijk is, is veelal voor verplichte

maatregelen gekozen. In dit besluit wordt in dat geval bij de desbetreffende activiteit aangegeven voor welke onderwerpen en milieuaspecten verplichte maatregelen gelden. Wanneer deze verplichte maatregelen de vorm van een middelvoorschrift hebben, zijn deze veelal in de ministeriële regeling opgenomen. De overwegingen daarvoor zijn beschreven in paragraaf 6.2. Indien verplichte maatregelen zijn opgenomen, biedt dit besluit wel de ruimte voor het toepassen van alternatieven, aan een verplichte maatregel gelijkwaardige maatregelen. Omdat deze gelijkwaardigheid niet op elk moment eenvoudig kan worden getoetst aan een gekwantificeerd doelvoorschrift is ervoor gekozen om in dit geval wel voorafgaande toestemming van het bevoegd gezag te vereisen, waarbij de drijver van de inrichting moet aantonen dat de maatregel voldoet (zie verder paragraaf 6.7).

6.5 De zorgplichtbepaling

In dit besluit is een zorgplichtbepaling opgenomen, waarin aangegeven is dat degene die een inrichting drijft en weet of redelijkerwijs had kunnen weten dat door het in werking zijn van de inrichting nadelige gevolgen voor het milieu ontstaan of kunnen ontstaan, die niet of onvoldoende worden voorkomen of beperkt door naleving van de bij of krachtens dit besluit gestelde regels, die gevolgen voorkomt of beperkt voor zover voorkomen niet mogelijk is en voor zover dit redelijkerwijs van hem kan worden gevergd. De zorgplichtbepaling geeft vervolgens concreter aan, wat moet worden verstaan onder het voorkomen of beperken van het ontstaan van nadelige gevolgen voor het milieu. Ook is in de zorgplichtbepaling het bevoegd gezag de mogelijkheid geboden om maatwerkvoorschriften te stellen. De zorgplichtbepaling is overigens niet nieuw; ook in de eerdere 8.40-besluiten was een bepaling met vergelijkbare strekking opgenomen.

Indien een aspect al uitputtend is geregeld in het besluit, is het niet mogelijk om nog maatwerkvoorschriften te stellen. Van een uitputtende regeling is sprake indien er ten aanzien van een omschreven situatie of activiteit een limitatieve opsomming is opgenomen met eisen of voorschriften. Daarbij is steeds zo nauwkeurig mogelijk omschreven met betrekking tot welk aspect van de zorgplicht en welke activiteit de regels worden gesteld (zie ook artikelsgewijze toelichting bij artikel 2.1, derde lid). Indien een aspect nog niet uitputtend is geregeld kan er een maatwerkvoorschrift worden vastgesteld. Het gaat daarbij om maatwerkvoorschriften die passen binnen de verplichting van het eerste lid; dit betekent ook dat maatwerkvoorschriften kunnen worden gesteld indien de nadelige gevolgen voor het milieu niet kunnen worden voorkomen of onvoldoende worden beperkt door de naleving van de bij of krachtens dit besluit gestelde voorschriften. De maatwerkvoorschriften die op grond van dit lid worden gesteld mogen niet afwijken van bepalingen van dit besluit. Met toepassing van het maatwerkvoorschrift kan worden voorkomen dat voor de niet in dit besluit concreet uitgewerkte aspecten de belangen van de bescherming van het milieu geschaad worden. De verwachting is dat dit niet vaak aan de orde is. Wanneer immers een activiteit voor een bepaald aspect in veel gevallen strijd met het belang van de bescherming van het milieu kan opleveren, mag er in beginsel van worden uitgegaan dat voor dat aspect concrete voorschriften bij of krachtens dit besluit zijn uitgewerkt.

Indien door het bevoegd gezag wordt geconstateerd dat een bijzondere situatie met betrekking tot een milieuaspect, niet uitputtend is geregeld en het belang van de bescherming van het milieu wordt geschaad, kan direct met toepassing van de zorgplichtbepaling worden gehandhaafd of kan een maatwerkvoorschrift worden gesteld.

Direct handhavend optreden is aan de orde wanneer het belang van de bescherming van het milieu wordt geschaad als gevolg van handelen, waarbij degene die de inrichting drijft in redelijkheid had kunnen overzien dat er sprake is van strijd met de in de zorgplichtbepaling verwoorde belangen van de bescherming van het milieu. Daarbij gaat het bijvoorbeeld om de lozing van (afval)stoffen op het vuilwaterriool die evident schadelijk zijn voor de doelmatige werking van de voorzieningen voor het beheer van afvalwater, zoals (meer dan marginale hoeveelheden) motorolie, bestrijdingsmiddelen of vast afval. Het vuilwaterriool is immers, ondanks het daaraan gekoppelde zuiveringstechnisch werk, geen afvalput met een onbegrensde verwerkingscapaciteit, en afvalstoffen die in redelijkheid daaruit weggehouden kunnen worden dienen op andere wijze te worden afgevoerd. In gevallen waarbij degene die de inrichting drijft in redelijkheid niet had kunnen weten dat door zijn handelen het belang van bescherming van het milieu wordt geschaad, ligt direct handhavend optreden met gebruik van de zorgplichtbepaling minder voor de hand. Dit kan bijvoorbeeld aan de orde zijn indien bij lozing van afvalwater op een openbaar riool door de geloosde hoeveelheid de capaciteit van dat riool wordt overschreden, waardoor de doelmatige werking van dat riool in gevaar komt. Omdat dit afhankelijk is van de kenmerken van het rioelstelsel en van de omvang van de overige lozingen, zal degene die de inrichting drijft veelal niet zelf kunnen inzien dat zijn handelen tot verstoring van de doelmatige werking van het riool kan leiden. Door het stellen van een maatwerkvoorschrift kan ten aanzien van de te lozen hoeveelheid water een grens worden gesteld, die in het vervolg aan de drijver van de inrichting duidelijkheid biedt. Overigens is het uiteraard ook zeer wel mogelijk dat de lozer na een aanschrijving van het bevoegd gezag of naar aanleiding van overleg met het bevoegd gezag zelf vrijwillig besluit om bepaalde maatregelen te treffen, zodat het stellen van een maatwerkvoorschrift niet nodig is. Wanneer wel een maatwerkvoorschrift wordt gesteld, kan deze vervolgens op dezelfde manier gehandhaafd worden als de overige voorschriften uit dit besluit.

6.6 Maatwerkvoorschriften

Dit besluit geeft het bevoegd gezag op verschillende plaatsen de bevoegdheid tot het stellen van maatwerkvoorschriften.

In de eerste plaats is de bevoegdheid tot het stellen van maatwerkvoorschriften opgenomen voor die onderwerpen, waarbij in specifieke gevallen de voorschriften van dit besluit nadere invulling of aanvulling kunnen behoeven. Dit is dan steeds bij het desbetreffende voorschrift expliciet aangegeven. Indien deze mogelijkheid is opgenomen kan het bevoegd gezag indien daartoe aanleiding is bij beschikking een maatwerkvoorschrift geven. In een aantal gevallen is daarbij ook aangegeven dat het bevoegd gezag kan afwijken van normen in dit besluit. Het spreekt voor zich dat het bevoegd gezag slechts maatwerkvoorschriften kan stellen binnen de in het desbetreffende voorschrift aangegeven ruimte. Indien deze mogelijkheid is opgenomen kan het bevoegd gezag indien daartoe aanleiding is ontheffing verlenen van voorschriften van het besluit.

In de tweede plaats is aan de zorgplichtbepaling (artikel 2.1) een bevoegdheid tot het stellen van maatwerkvoorschriften gekoppeld. Indien een aspect al uitputtend is geregeld in het besluit, is het niet mogelijk om nog maatwerkvoorschriften te stellen. Van een uitputtende regeling is sprake indien er ten aanzien van een omschreven situatie of activiteit een limitatieve opsomming is opgenomen met eisen of voorschriften. Daarbij is steeds zo nauwkeurig mogelijk omschreven met betrekking tot welk aspect van de zorgplicht en welke activiteit de regels worden gesteld (zie ook artikelsgewijze toelichting bij artikel 2.1, derde lid). Indien een aspect nog niet uitputtend is geregeld kan er een maatwerkvoorschrift worden vastgesteld. Van een uitputtende regeling is in ieder geval ook sprake wanneer voor een bepaald aspect concrete voorschriften zijn uitgewerkt in de vorm van kwantitatieve doelvoorschriften, dan wel wanneer is bepaald dat met betrekking tot dat aspect bij of krachtens dit besluit aangegeven middelen ter bescherming van het milieu moeten worden toegepast of als erkende maatregel kunnen worden toegepast. De houder van een inrichting heeft aldus de zekerheid dat het bevoegd gezag met betrekking tot het desbetreffende aspect geen maatwerkvoorschrift op grond van de zorgplichtbepaling kan stellen. Bij concrete voorschriften is het stellen van een maatwerkvoorschrift alleen mogelijk indien het concrete voorschrift zelf die mogelijkheid biedt. Van een uitputtende regeling is eveneens sprake, wanneer dit besluit voor een bepaald aspect weliswaar geen concrete voorschriften bevat, maar wel de mogelijkheid tot het stellen van een op het desbetreffende aspect toegesneden maatwerkvoorschrift biedt. Door deze specifieke mogelijkheid tot maatwerk, is het niet mogelijk om ten aanzien van het betreffende aspect ook nog de maatwerkmogelijkheid behorende bij de zorgplichtbepaling in te zetten.

Het instrument maatwerkvoorschrift maakt het mogelijk om te komen tot een op een concrete situatie toegesneden doelmatige oplossing. Gezien de specifieke werkingssfeer van het instrument dient het gebruik beperkt te blijven tot bijzondere en incidentele gevallen. Dit is vergelijkbaar met het stellen van nadere eisen zoals tot nu toe gebruikelijk is. De intentie is dat de huidige praktijk met betrekking tot de nadere eisen voortgezet kan worden. Verder zal bij de evaluatie van het besluit de toepassing door het bevoegd gezag van de maatwerkvoorschriften expliciet meegenomen worden.

De mogelijkheid om van een in dit besluit opgenomen doelvoorschrift af te wijken, die is opgenomen voor een aantal onderwerpen, is ruimer voor maatwerk ten opzichte van de zogenoemde nadere eis in de 8.40-besluiten. Gaandeweg zijn bij aanpassingen van de 8.40-besluiten deze nadere eisen geëvolueerd, waardoor ze naast de oorspronkelijke beoogde toepassing, namelijk nadere detaillering van een algemene regel, soms een bredere rol zijn gaan vervullen. Zo is al in een aantal gevallen in de 8.40-besluiten de mogelijkheid geboden om bij nadere eis af te wijken van een in het 8.40-besluit gesteld voorschrift of om aanvullende voorschriften te stellen. In artikel 8.42 van de Wm is in lijn met deze ontwikkeling de term «nadere eis» vervangen door de ruimere term «voorschriften». In de 8.40-besluiten waren de mogelijkheden voor nadere eisen niet bij de betreffende onderwerpen ondergebracht, maar in een afzonderlijk hoofdstuk in de bijlage met voorschriften. Omwille van de kenbaarheid zijn de voorschriften die maatwerk mogelijk maken in dit besluit, direct bij het voorschrift waarop het maatwerkvoorschrift betrekking heeft, opgenomen.

Het bevoegd gezag heeft de keuze om van haar bevoegdheid tot het opleggen van een maatwerkvoorschrift gebruik te maken. Het bevoegd gezag is daarbij vrij in de wijze van invulling van deze bevoegdheid. De bevoegdheid voor het opleggen van maatwerkvoorschriften reikt vanzelfsprekend niet verder dan bepaald in de specifieke bepalingen van dit besluit en onderliggende ministeriële regeling. Indien een maatwerkbepaling uit dit besluit bijvoorbeeld stelt dat voorzieningen opgelegd kunnen worden die nodig zijn om aan een bepaalde norm uit dit besluit te voldoen, dan behelst dit niet tevens de bevoegdheid voor het bevoegd gezag om op basis van deze maatwerkbepaling een onderzoeksverplichting naar de mogelijkheden van de te treffen voorzieningen op te leggen. Daarnaast mogen onderwerpen welke in andere wetgeving zijn geregeld niet door middel van een maatwerkvoorschrift onder de werking van de Wm worden gebracht. Een voorbeeld hiervan is parkeren op de stoep. Dit is een aspect dat valt onder de werking van de Wegenverkeerswet.

Bij de invulling van de beslissingsvrijheid die op grond van dit besluit aan het bevoegd gezag wordt toegekend is zij niet geheel vrij. Allereerst dient het betreffende bestuursorgaan bij de besluitvorming binnen de kaders van artikel 8.40, tweede en derde lid, van de Wm te blijven. Dit is bepaald in artikel 8.42, tweede lid, van de Wm. Daarnaast dient het bestuursorgaan de geschreven en ongeschreven beginselen van behoorlijk bestuur in acht te nemen. Het opleggen van een maatwerkvoorschrift is een besluit waartegen bezwaar en beroep kan worden ingediend conform de Algemene wet bestuursrecht. Bij het geven van een maatwerkvoorschrift gaat het zoals hiervoor al aangegeven om een beschikking waarin een nadere invulling wordt gegeven aan of een aanvulling wordt gegeven op de artikelen van het besluit. Ook

kan het bij het geven van een maatwerkvoorschrift gaan om het verlenen van een ontheffing. De Algemene wet bestuursrecht bevat verder verschillende bepalingen die bij de totstandkoming van het besluit en met betrekking tot de inhoud van het besluit door het bevoegd gezag in acht genomen dienen te worden, ongeacht haar beslissingsvrijheid. Zo dient een maatwerkvoorschrift zorgvuldig voorbereid te worden. Dit houdt met name in dat het bevoegd gezag onderzoek dient te verrichten naar de gevolgen van het maatwerkvoorschrift. Artikel 3.2 van de Algemene wet bestuursrecht legt het bevoegd gezag een actieve onderzoeksplicht op. Zoals reeds hierboven ter sprake is gekomen dient er een zorgvuldige en evenredige afweging plaats te vinden van alle rechtstreeks bij het besluit betrokken belangen voor zover dit niet wordt beperkt door de betreffende maatwerkbepaling in dit besluit of op basis van de Wm (artikel 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht). Bedrijfseconomische belangen, milieubelangen en belangen van derden spelen daarbij een belangrijke rol. Daarnaast dient het opleggen van een maatwerkvoorschrift te worden voorzien van een kenbare en deugdelijke motivering (afdeling 3.7 Algemene wet bestuursrecht). De motivering moet het besluit kunnen dragen. Indien een maatwerkbepaling bijvoorbeeld stelt dat een voorziening of een maatregel opgelegd mag worden, die nodig is om aan de normen uit dit besluit te kunnen voldoen, dient het bevoegd gezag aan te tonen dat het betreffende maatwerkvoorschrift ook nodig is om aan de normen uit dit besluit te voldoen. Het motiveringsbeginsel houdt mede in dat bij toepassing van een beleidsregel door het bestuursorgaan moet worden beoordeeld of in het specifieke geval een reden is om af te wijken van die beleidsregel. Verder is het belangrijk dat het maatwerkvoorschrift duidelijk en ondubbelzinnig is geformuleerd, zodat de drijver van de inrichting weet wat van hem wordt verlangd. De drijver van de inrichting heeft in de procedure van het maatwerkvoorschrift de gebruikelijke middelen om tegen het besluit in te gaan, wanneer in haar ogen de eisen onredelijk zouden zijn of wanneer op een ander wijze in strijd met de algemene beginselen van behoorlijk bestuur wordt gehandeld. Overigens is het ook voor een derde-belanghebbende mogelijk om het bevoegd gezag om het opleggen van een maatwerkvoorschrift te vragen.

6.7 De gelijkwaardigheidstoets

De gelijkwaardigheidstoets heeft betrekking op een alternatief voor een verplichte maatregel. De gelijkwaardigheid van het alternatief dient voorafgaand aan de toepassing getoetst te worden door het bevoegd gezag.

De procedure voor de toetsing is sterk vergelijkbaar met de oude procedure voor het opleggen van nadere eisen en werkt in grote lijnen als volgt. De drijver van de inrichting dient bij het bevoegd gezag een verzoek in om een alternatief middel te mogen toepassen. Hij doet dit vier weken voordat hij dit middel wil toepassen. Het bevoegd gezag beslist over de gelijkwaardigheid van het gekozen middel door middel van een beschikking, waartegen bezwaar en beroep kan worden ingesteld. In dit kader kan het bevoegd gezag advies inwinnen bij een werkgroep gelijkwaardige beoordeling. Gekozen is deze werkgroep niet wettelijk te regelen en daarmee te centraliseren. Het gaat immers primair over een beslissing van het bevoegd gezag, die na overleg met de drijver van de inrichting een besluit moet nemen over het alternatief. Naast de hierboven omschreven individuele toetsing kan ook in meer algemene zin een verzoek worden gedaan om een alternatief voor een erkende of verplichte maatregel in de ministeriële regeling op te nemen. Gedacht kan worden aan een verzoek van een brancheorganisatie of één of meerdere gemeenten. Dit verzoek wordt bij het ministerie van VROM ingediend, dat vervolgens de mogelijkheid heeft om de werkgroep in te schakelen teneinde een advies uit te brengen. Op basis van dit advies kan worden besloten om het alternatief in de ministeriële regeling op te nemen. De verwachting is dat hierdoor regelmatige actualisering van de in de ministeriële regeling opgenomen maatregelen zal plaatsvinden.

In het kader van haar taak is van belang dat de werkgroep zodanig is samengesteld om met gezag te adviseren. Dit betekent onder meer dat sprake moet zijn van voldoende deskundigheid, gezag en uitstraling. Het ministerie van VROM faciliteert de oprichting van de werkgroep.

7 Inrichtinggerelateerde milieuvoorschriften

De in hoofdstuk 2 van dit besluit geregelde milieuaspecten, die betrekking hebben op de inrichting als geheel, worden in dit hoofdstuk achtereenvolgend behandeld:

- geluidhinder;
- geurhinder;
- emissies naar de lucht en luchtkwaliteit;
- lozingen;
- externe veiligheid;
- lichthinder;
- bodem;
- energiebesparing;
- scheiden van afvalstoffen;
- verkeer en vervoer.

7.1 Geluidhinder

In deze paragraaf wordt ingegaan op de belangrijkste elementen van het nieuwe geluidbeleid. Voor een uitgebreide toelichting wordt verwezen naar de artikelsgewijze toelichting.

7.1.1 Akoestische onderzoeken

In vergelijking met de oude systematiek is de verplichting tot het uitvoeren van akoestische onderzoeken in die gevallen gehandhaafd, waarin op voorhand sprake kan zijn van significante gevolgen voor geluid. Voor die gevallen heeft het bevoegd gezag inzicht nodig in de werkelijke geluidssituatie om een goed beheer van de ruimte te kunnen uitvoeren. Voor de overige activiteiten is een bevoegdheid opgenomen voor het bevoegd gezag om gemotiveerd een akoestisch onderzoek te vragen. Er moet immers worden voorkomen dat het bedrijfsleven met een te grote administratieve last wordt opgezadeld, doordat het bevoegd gezag zonder motivatie de verplichting kan opleggen een akoestisch rapport te overleggen. Vooral bij kleinere inrichtingen en inrichtingen waarbij in de directe nabijheid geen woningen en andere gevoelige objecten zijn gelegen is dit vaak onnodig.

7.1.2 Gemeentelijk geluidbeleid

De nieuwe voorschriften bevatten de mogelijkheid voor gemeenten om bij verordening gebieden aan te wijzen waar de normering hoger of lager kan liggen dan de standaard geluidsnorm. Geluid is bij uitstek een milieuaspect dat betrekking heeft op de directe leefomgeving en voornamelijk een rol speelt op lokale schaal. Per gebiedstype kan blijken dat de standaardnorm niet passend is. Daarom wordt de systematiek uit Handreiking industrielawaai en vergunningverlening, die ook in enkele ingetrokken besluiten op grond van artikel 8.40 van de Wm vorm had gekregen, voortgezet. Het is bijvoorbeeld goed denkbaar dat een gemeente in een drukke binnenstad een hogere geluidswaarde wil toelaten dan in een rustige woonwijk of landelijk gebied. In een verordening kan het gemeentebestuur een hogere of lagere norm vaststellen. Uiteraard moet aan het gemeentelijke beleid een goede motivering ten grondslag liggen. Het effectueren van gemeentelijk beleid middels een verordening gebeurt in twee stappen. In de verordening wordt de toepasselijk geachte norm vastgelegd. Vervolgens wordt door de gemeente in een concretiserend besluit aangewezen welke gebieden onder dit regime vallen. Tegen dit concretiserende besluit staat bezwaar en beroep open. Een verschil met de voormalige situatie is dat nu de nieuwe norm in een verordening kan worden vastgelegd, terwijl in de oude situatie per inrichting een nadere eis gesteld moest worden. Dit brengt een vermindering van bestuurlijke lasten met zich mee.

7.2 Geurhinder

Geur is de eigenschap van (een combinatie van) stoffen om met behulp van zintuigen in de neus te worden waargenomen. Geurhinder treedt op als de herhaaldelijk waargenomen geur als onaangenaam wordt beoordeeld, het welbevinden daardoor negatief wordt beïnvloed en indien onttrekking aan die waarneming niet eenvoudig mogelijk is. Geurhinder leidt tot gewijzigd gedrag of gedragsaanpassing en leidt daarmee tot beperking van mogelijkheden van gehinderden. Geurhinder veroorzaakt bij de mens verschillende reacties en effecten, die bij toenemende blootstelling kunnen leiden tot lichamelijke klachten.

Het geurbeleid is gebaseerd op de brief van de minister van VROM van 30 juni 1995. In die brief informeert de minister de bevoegde gezagsinstanties over het stankbeleid dat is geformuleerd in de Herzienne Nota Stankbeleid in samenhang met de aanpassingen daarop in de brieven van 31 januari 1995 en 21 maart 1995, die zijn geaccordeerd door de Tweede Kamer. De beleidslijn die uit die brief volgt is:

- als er geen hinder is, zijn maatregelen niet nodig;
- als er wel hinder is, worden maatregelen gebaseerd op toepassing van de BBT;
- de mate van hinder kan onder andere worden bepaald via een belevingsonderzoek, hinderenquête of klachtenregistratie. In bijzondere regelingen wordt het hinderniveau voor specifieke bedrijfstakken vastgelegd;
- de mate van hinder die nog acceptabel is, wordt vastgesteld door het bevoegd bestuursorgaan.

De Nederlandse emissierichtlijn lucht (hierna: NeR) is in beginsel bedoeld om de milieuvergunningverlening voor het compartiment lucht te harmoniseren en heeft in beginsel geen wettelijke status, tenzij daar in de regelgeving expliciet naar wordt verwezen. Dit beleid blijft in het kader van de toepassing van dit besluit ongewijzigd. De NeR wordt door de gezamenlijke overheden, het ministerie van VROM, het Interprovinciaal Overleg (IPO), de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) en Unie van Waterschappen (UvW), vastgesteld en geactualiseerd op basis van voorstellen, die door vertegenwoordigers van overheidsinstanties en overkoepelende organisaties uit het bedrijfsleven zijn voorbereid. De systematiek van de NeR is gebaseerd op algemene eisen aan emissieconcentraties, die overeenkomen met de stand der techniek van emissiebeperking. Voor specifieke activiteiten en bedrijfstakken zijn bijzondere regelingen opgesteld. De aanpak van geurhinder wijkt af van deze algemene systematiek. In de paragrafen 2.9 en 3.6 beschrijft de NeR een alternatieve systematiek waarmee 'het acceptabel hinderniveau' kan worden bepaald. Tevens worden methoden geschetst waarmee een beeld van het hinderniveau kan worden verkregen. Het algemene, niet gekwantificeerd doelvoorschrift is opgenomen in het algemeen deel van dit besluit in de vorm van een zorgplicht. Voorts zijn in de ministeriële regeling een aantal verplichte maatregelen opgenomen voor die activiteiten waarbij geurhinder te verwachten is. In de artikelsgewijze toelichting bij artikel 2.1 van dit besluit wordt een nadere toelichting gegeven op de wijze waarop geurhinder is geregeld in dit besluit.

7.3 Emissies naar de lucht en luchtkwaliteit

7.3.1 Emissies naar de lucht

Met dit besluit worden ook inrichtingen onder de werkingssfeer van de algemene regels gebracht waarbij de emissies naar de lucht een grotere rol kunnen spelen. Het gaat hierbij met name om de inrichtingen uit de metaalktro-sector. Naast de verschillende 8.44-besluiten, zoals het Oplosmiddelenbesluit en het Besluit emissie-eisen stookinstallaties, wordt in Nederland ten aanzien van de emissies naar de lucht bij de vergunningverlening gebruik gemaakt van de NeR. Bij het opstellen van dit besluit is voor de activiteiten waarbij relevante emissies naar de lucht kunnen optreden gebruik gemaakt van de NeR. De opgenomen eisen en drempels zijn hiervan afgeleid. Tevens is ook de systematiek van de toetsing en de vrijstellingsbepaling opgenomen. De NeR biedt daarnaast nog verschillende handvatten om flexibel om te gaan met de eisen uit de NeR bij vergunningverlening. In dit besluit zijn deze niet allemaal opgenomen om te voorkomen dat dit besluit te complex zou worden en teveel afwijkt van het systeem van algemene regels. Gemotiveerd afwijken van de gestelde eisen is wel mogelijk door het stellen van maatwerkvoorschriften door het bevoegd gezag. In hoofdstuk 2, afdeling 2.3 is een algemene, op de NeR gebaseerde regeling opgenomen betreffende de sommatie van emissies van verschillende activiteiten binnen een inrichting en meetbepalingen betreffende de emissie van schadelijke stoffen. In afdeling 2.3 van dit besluit is bepaald dat de sommatiebepalingen van toepassing zijn op activiteiten waarvoor in de hoofdstukken 3 en 4 van dit besluit emissie-eisen zijn gesteld.

Tevens is de bevoegdheid opgenomen om bij maatwerkvoorschriften emissieconcentratie-eisen niet van toepassing te verklaren en met inachtneming van de NeR ten aanzien van stoffen waarvoor deze eisen golden andere eisen te stellen. Kern van deze bevoegdheid is dat een alternatief voorschrift kan worden gesteld dat meer past bij de bijzonderheden van een specifieke bedrijfssituatie waarbij het milieubeschermingsniveau blijft gehandhaafd. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan een emissieplafond voor de hele inrichting in plaats van emissie-eisen voor individuele onderdelen of activiteiten van de inrichting. De NeR, die uitgaat van BBT, is hierbij leidend en begrenst deze bevoegdheid. De verwachting is dat maatwerkvoorschriften incidenteel zullen worden toegepast en dan vooral bij inrichtingen uit de metaalktro-sector.

7.3.2 Luchtkwaliteit

De onder dit besluit vallende inrichtingen zijn verantwoordelijk voor emissies vanuit de inrichting naar de buitenlucht. Deze emissies kunnen gevolgen hebben voor de luchtkwaliteit en inherent daaraan het woon- en leefklimaat. De laatste jaren is steeds meer de nadruk komen te liggen op het tegengaan van luchtvervuiling als gevolg van de toename van schadelijke stoffen in de atmosfeer. Verbrandingsprocessen in de industrie, verkeer en huishoudens vervuilen de buitenlucht met luchtverontreinigende stoffen. Voorbeelden hiervan zijn stikstofdioxide, zwaveldioxide, koolmonoxide, vluchtige organische stoffen (VOS), polycyclische aromatische koolwaterstoffen (PAK's) en zware metalen als lood, zink, cadmium, arseen en benzeen. Ook fijn stof, dat de gezondheid van mens en milieu kan schaden, staat op de publieke en politieke agenda. Het kabinet beschouwt het terugdringen van schadelijke luchtverontreiniging dan ook als een prioriteit. De luchtkwaliteitsnormstelling is neergelegd in het Besluit luchtkwaliteit 2005.

Het Besluit luchtkwaliteit 2005 richt zich veelal tot de lokale overheden, die tot taak hebben om maatregelen te nemen bij (dreigende) overschrijding van de normen. Voor zover in een bepaald gebied in een gemeente de luchtkwaliteitseisen (dreigen te) worden overschreden, is het aan het bevoegd gezag om te bepalen op welke wijze aan de norm kan worden voldaan. Dergelijke maatregelen zijn niet afdoende met algemene voorschriften te regelen. Voor de met dit besluit gereuleerde activiteiten is gekozen om in eerste instantie voor een beperkt aantal activiteiten een voorschrift op te nemen, dat de mogelijkheid biedt om in het kader van maatwerk aanvullende eisen te stellen. Het gaat hierbij om het parkeren of stallen van auto's in parkeergarages, het afleveren van motorbrandstoffen en een aantal activiteiten die verband houden met de bewerking, verwerking of vervaardiging van metalen voorwerpen en hout, alsook de opslag van stuifgevoelige goederen. Gezien de aard en omvang van de in dit besluit gereuleerde activiteiten is de verwachting dat hiermee de doorwerking van de luchtkwaliteitseisen afdoende is geregeld. Voor zover toekomstige ontwikkelingen op het gebied van luchtkwaliteit niettemin nopen tot het treffen van maatregelen die niet in dit besluit zijn opgenomen, fungeert de zorgplicht van artikel 2.1 als vangnet. Op grond daarvan kan alsnog een maatwerkvoorschrift worden gesteld.

In uitzonderingsgevallen zou het Besluit luchtkwaliteit 2005 ertoe kunnen leiden dat relatief kleine inrichtingen (het Besluit luchtkwaliteit 2005 gebruikt het begrip projecten waar ook inrichtingen onder verstaan worden) toch te maken krijgen met (dreigende) overschrijding van de normen van het Besluit luchtkwaliteit 2005. Dit zou dus het geval kunnen zijn voor inrichtingen die onder dit besluit zijn ondergebracht en waarvoor het opleggen van maatwerkvoorschriften niet afdoende is. Dit aspect van kleine projecten speelt ook op andere gebieden, zoals bouwinitiatieven. Om te voorkomen dat van ieder project, hoe klein ook, de mogelijke gevolgen voor de luchtkwaliteit in beeld gebracht moeten worden en dat ieder project op die gevolgen getoetst moet worden is in de Wijziging van Wet milieubeheer inzake luchtkwaliteitseisen (Kamerstukken I, 2006/07, 30 489, A) onder meer het begrip 'niet in betekenende mate' geïntroduceerd. Het doel daarvan is dat wanneer een project, bijvoorbeeld het oprichten van een inrichting, weinig bijdraagt aan de heersende concentratie van een stof, ook al wordt een grenswaarde reeds overschreden, verdere toetsing achterwege kan blijven. Het begrip 'niet in betekenende mate' wordt in het Besluit niet in betekenende mate

bijdragen (luchtkwaliteitseisen) nader ingevuld. Bijdragen die minder bedragen dan 3% van de jaargrenswaarde voor fijn stof (zwevende deeltjes PM10) en stikstofdioxide worden op grond van dat besluit geacht niet in betekenende mate bij te dragen aan de concentratie van die stoffen. Om te voorkomen dat voor alle stoffen waarvoor grenswaarden zijn gesteld ook grenzen voor niet in betekenende mate moeten worden gesteld waaraan moet worden getoetst, (ook indien zich geen overschrijdingsrisico voordoet) is de 3% grens en daarmee de toetsing beperkt tot die stoffen ten aanzien waarvan de kans op overschrijding van de daarvoor vastgestelde grenswaarde het grootst is. Dit zijn fijn stof en stikstofdioxide (NO₂). Voor andere stoffen speelt dit niet of vrijwel niet. De verwachting is dat inrichtingen die vallen onder de reikwijdte van dit besluit deze grenzen niet zullen overschrijden.

7.4 Lozingen

De regels in dit besluit met betrekking tot het lozen van afvalwater zijn onder te verdelen in drie categorieën:

- de activiteitspecifieke voorschriften;
- regels voor lozingen, waarvoor geen activiteitspecifieke voorschriften zijn uitgewerkt;
- de zorgplichtbepaling.

7.4.1 Activiteitspecifieke voorschriften

De voorschriften zijn opgenomen in hoofdstukken 3 en 4 van dit besluit. Daarbij betreft het zowel lozingen die als een zelfstandige activiteit worden gereguleerd, als lozingen die als onderdeel van een veel bredere activiteit worden gereguleerd. Eerstbedoelde lozingen beperken zich niet tot één of enkele activiteiten, waardoor ze plaatsvinden vanuit veel van de verschillende soorten inrichtingen die onder dit besluit vallen. Het betreft hierbij onder meer het lozen van huishoudelijk afvalwater, afvloeiend hemelwater en koelwater. Deze lozingen zijn ondergebracht in hoofdstuk 3, zodat de daarvoor opgenomen voorschriften ook van toepassing zijn op type C-inrichtingen. Dit geldt ook voor lozingen die onderdeel zijn van een activiteit, voor zover de voorschriften met betrekking tot die activiteit in hoofdstuk 3 zijn opgenomen (dit is bijvoorbeeld het geval bij het afleveren van motorbrandstoffen). Wanneer de voorschriften met betrekking tot een activiteit in hoofdstuk 4 zijn opgenomen, zijn de activiteitspecifieke voorschriften in beginsel niet van toepassing op type C-inrichtingen. Voor directe lozingen in het oppervlaktewater afkomstig van het opslaan en overslaan van bulkgoederen en stukgoederen (paragraaf 4.1.5) is hierop een uitzondering gemaakt. Naar verwachting zullen deze lozingen vanuit een type C-inrichting geen problemen voor de kwaliteit van het oppervlaktewater met zich meebrengen, mits voldaan wordt aan de in dit besluit opgenomen voorschriften. Een individuele beoordeling in het kader van een vergunningprocedure wordt derhalve niet noodzakelijk geacht. Bijkomend voordeel vanuit het oogpunt van de administratieve en bestuurlijke lasten is dat er geen noodzaak is voor een zelfstandige vergunning(aanvraag) op basis van de Wvo. De voorschriften voor deze lozingen in paragraaf 4.1.5 zijn op grond van artikel 1.4, derde lid onder b, dan ook van toepassing op type C-inrichtingen. Voor zover ten aanzien van lozingen of aspecten daarvan in uitgewerkte voorschriften in dit besluit of de ministeriële regeling is voorzien, is het afwijken van de daarin opgenomen normering enkel mogelijk indien het desbetreffende artikel de mogelijkheid biedt om hierin bij maatwerkvoorschrift te voorzien. Voor de toelichting op de activiteitspecifieke voorschriften wordt verwezen naar de artikelsgewijze toelichting.

7.4.2 Regels voor lozingen waarvoor geen activiteitspecifieke voorschriften zijn uitgewerkt

Onder dit besluit valt een breed scala aan activiteiten, die uiteenlopende gevolgen voor het milieu kunnen veroorzaken. Het is niet mogelijk en wenselijk om alle daaraan gekoppelde milieugevolgen uitputtend te reguleren. Dit geldt ook voor lozingen vanuit de inrichtingen die onder dit besluit vallen. In praktijk zullen zich dan ook lozingen voordoen die niet expliciet in dit besluit zijn genoemd en waarvoor dus bij of krachtens dit besluit geen specifieke voorschriften zijn opgenomen. In dit besluit wordt afhankelijk van het type lozing met deze niet genoemde lozingen verschillend omgegaan. Bij het lozen op een vuilwaterriool zijn ook de lozingen die niet expliciet genoemd zijn in beginsel toegestaan, wanneer wordt voldaan aan de zorgplichtbepaling. Het is de verantwoordelijkheid van de lozer om, binnen de grenzen van redelijkheid, zich ervan te vergewissen of bij een dergelijke lozing het belang van de bescherming van het milieu, zoals in de zorgplichtbepaling is verwoord, niet wordt geschaad. Dit kan door het raadplegen van richtlijnen of handboeken met betrekking tot lozingen vanuit de specifieke activiteiten. Uiteraard behoort overleg met het bevoegd gezag ook tot de mogelijkheden (zie verder paragraaf 7.4.3). Lozingen, die niet plaatsvinden op een vuilwaterriool en welke bij of krachtens dit besluit niet expliciet zijn toegestaan, zijn in beginsel verboden. Artikel 2.2 biedt aan het bevoegd gezag wel de mogelijkheid om bij maatwerkvoorschrift deze lozingen alsnog toe te staan en daaraan zo nodig de noodzakelijke voorwaarden te verbinden. Bij de keuze voor deze wijze van reguleren van niet expliciet genoemde lozingen die niet op een vuilwaterriool plaatsvinden, hebben de volgende overwegingen een rol gespeeld. Omdat bij de in dit besluit genoemde activiteiten aan de thans bekende milieuhygiënisch relevante en/of veel voorkomende lozingen voorschriften zijn gesteld, is de verwachting dat niet expliciet toegestane lozingen vooral lozingen met beperkte milieurelevantie zullen zijn, die bovendien slechts in een beperkt aantal gevallen zullen voorkomen. Het in stand houden van een volledige vergunningplicht voor deze lozingen wordt derhalve niet wenselijk geacht. Het zou er immers toe kunnen leiden dat een inrichting, die voor de overige milieuaspecten geheel onder dit besluit kan vallen, vanwege een niet expliciet toegestane beperkt milieurelevante lozing toch een vergunningprocedure zou moeten doorlopen. Dit terwijl gelet op de beperkte milieurelevantie de bij die vergunning of ontheffing behorende openbare voorbereidingsprocedure niet noodzakelijk wordt geacht. Aan de andere kant is een toetsmoment vooraf wel wenselijk,

omdat deze lozingen (anders dan lozingen in een vuilwaterriool) niet door een zuiveringstechnisch werk worden geleid, waardoor de effecten op het ontvangend oppervlaktewater of de bodem in theorie groter kunnen zijn. Daarom is gekozen voor een toestemming vooraf bij maatwerkvoorschrift. Dit is ten opzichte van de vergunning of ontheffing een lichtere procedure, maar hierbij heeft het bevoegd gezag wel de mogelijkheid om zo nodig in het gewenste maatwerk te voorzien. Dit kan mede van belang zijn met het oog op het behalen van de doelstellingen ingevolge de Kaderrichtlijn water. Wanneer in een specifiek geval zou blijken dat een niet expliciet toegestane lozing tot substantiële gevolgen voor het milieu en/of derde belanghebbenden kan leiden, dan ligt het voor de hand dat het bevoegd gezag bij de voorbereiding van het maatwerkvoorschrift voor de openbare voorbereidingsprocedure kiest, zodat rechtsbescherming adequaat is gewaarborgd.

7.4.3 De zorgplichtbepaling en lozingen

Zoals in paragraaf 6.5 reeds is aangegeven vervult de zorgplichtbepaling een rol daar waar, met betrekking tot aspecten van in dit geval een lozing of (ingeval van het lozen in een vuilwaterriool) de lozing als zodanig, geen uitgewerkte voorschriften in dit besluit, de ministeriële regeling of in een maatwerkvoorschrift zijn opgenomen. Op die lozing als zodanig, dan wel de niet uitgewerkte aspecten van de lozing is dan de zorgplichtbepaling van toepassing, waardoor ook hiervoor niet langer een ontheffing, dan wel vergunning noodzakelijk is. De zorgplicht biedt het bevoegd gezag een handvat om, zo nodig na concretisering van de zorgplicht in de vorm van een maatwerkvoorschrift, in te grijpen ten aanzien van lozingen of aspecten daarvan waarmee het belang van de bescherming van het milieu wordt of kan worden geschaad. Deze systematiek bouwt voort op de bepalingen die voor indirecte lozingen golden als gevolg van de wet van 2 november 1994, houdende wijziging van de Wet milieubeheer en de Wet verontreiniging oppervlaktewateren (afvalwater) (Stb. 798), waarmee de lozingen van afvalwater op het vuilwaterriool onder de Wm zijn gebracht. Deze dienen mede ter implementatie van richtlijn nr. 91/271/EEG inzake de behandeling van stedelijk afvalwater en zijn destijds opgenomen in alle algemene regels die betrekking hadden op lozingen op de riolering. Dit is gebeurd bij besluit van 19 januari 1996, houdende het opnemen van voorschriften in 8.40-besluiten met betrekking tot het brengen van bedrijfsafvalwater in een voorziening voor de inzameling en het transport van afvalwater (Stb. 45). Daarnaast zijn deze ook opgenomen in vele Wm-vergunningen ter vervanging van de daarvoor geldende regels uit de toenmalige gemeentelijke lozingsverordeningen. Deze gemeentelijke verordeningen zijn met het inwerking treden van de landelijke regels komen te vervallen. Nu in dit besluit ook regels zijn opgenomen ten aanzien van directe lozingen in het oppervlaktewater en op of in de bodem, is de zorgplichtbepaling en de mogelijkheid om maatwerkvoorschriften te stellen ook relevant voor die directe lozingen. Een min of meer vergelijkbare, maar specifiekere zorgplichtbepaling is opgenomen in het Besluit bodemkwaliteit, waarbij is voortgeborduurd op de reeds bestaande zorgplichtbepaling in het Lozingenbesluit open teelt en veehouderij.

7.5 Externe veiligheid

7.5.1 Externe veiligheid in relatie tot het besluit

Voor zover het Besluit externe veiligheid inrichtingen of het Besluit risico's en zware ongevallen niet van toepassing is, vallen activiteiten met gevaarlijke stoffen onder dit besluit. Er is in dit besluit geen algemeen geldend doelvoorschrift voor het thema externe veiligheid, bijvoorbeeld in de vorm van een risicocontour, opgenomen. Een dergelijk doelvoorschrift is voor de inrichtingen die onder dit besluit vallen niet zinvol, omdat een dergelijke risicocontour in het algemeen binnen de inrichting of in sommige gevallen net buiten inrichtingsgrens valt. Het uitgangspunt is dat het voldoen aan de stand der techniek ('brongericht') een afdoende bescherming biedt voor de omgeving. Overigens fungeert de in dit besluit opgenomen algemene zorgplichtbepaling als vangnet. In een enkel geval is het nodig om voor een activiteit met gevaarlijke stoffen een beperkte afstand tot (beperkt) kwetsbare objecten of woningen van derden te waarborgen. Anders dan in het Besluit externe veiligheid inrichtingen wordt deze afstand niet gekoppeld aan een ruimtelijke verankering (vastleggen in bestemmingsplan).

7.5.2 De Publicatiereeks Gevaarlijke Stoffen in het besluit

De CPR-richtlijnen zijn recentelijk vervangen door de Publicatiereeks Gevaarlijke Stoffen (PGS). Het doel van deze publicaties is in hoofdlijnen hetzelfde als het doel van de CPR-richtlijnen, namelijk het geven van een overzicht, op basis van actuele technieken, van de voorschriften, eisen, criteria en voorwaarden die kunnen worden toegepast door overheden bij de vergunningverlening, het opstellen van algemene regels en het toezicht op inrichtingen waar gewerkt wordt met gevaarlijke stoffen, waaronder tevens wordt verstaan opslag en transport.

De publicaties zijn tot stand gekomen op basis van actuele kennis en na overleg tussen rijk, IPO, VNG en bedrijfsleven (VNO-NCW, MKB-Nederland) over de maatschappelijke gevolgen van het hanteren van de publicaties in de praktijk van vergunningverlening en toezicht. De publicaties zijn een advies aan het betreffende bevoegd gezag, waarvan gemotiveerd kan worden afgeweken. Tevens kan de Arbeidsinspectie gebruik maken van de publicaties bij het stellen van eisen. In voorkomende gevallen moet een publicatie worden beoordeeld op haar toepasbaarheid in de betreffende specifieke situatie. Het ligt in de rede dat afwijkingen van de publicaties worden gemotiveerd. Dat geldt zowel voor afwijkingen voorgesteld door de drijver van een inrichting als door het bevoegd gezag. Naar het oordeel van IPO, VNG, het bedrijfsleven en het rijk kan met de publicaties in veel gevallen een invulling worden gegeven aan het overleg tussen overheid en bedrijfsleven over het verantwoord omgaan met gevaarlijke stoffen of de wijze waarop effecten en

risico's worden berekend en in beeld worden gebracht. Voor zover van toepassing zijn de publicaties van de PGS-reeks verwerkt in dit besluit.

7.6 Lichthinder en de bescherming van de duisternis en het donkere landschap

Onder de zorgplicht met betrekking tot lichthinder valt het voorkomen, danwel voor zover dat niet mogelijk is tot een aanvaardbaar niveau beperken van hinderlijke lichtverschijnselen voor omwonenden als gevolg van lichtinstallaties, toestellen, windturbines, gebouwen of werkzaamheden. Verlichting kan voor omwonenden hinder veroorzaken. Onder de zorgplicht valt eveneens het beschermen van de duisternis en het donkere landschap in door het bevoegd gezag aangewezen gebieden. In de Wm wordt onder de gevolgen voor het milieu onder andere verstaan gevolgen voor het fysieke milieu gezien vanuit het belang van de bescherming van landschappelijke, natuurwetenschappelijke en cultuurhistorische waarden. De Wm heeft derhalve mede tot doel de bescherming van de duisternis en het donkere landschap. Het bevoegd gezag kan op basis van de zorgplicht van artikel 2.1 een maatwerkvoorschrift stellen met betrekking tot de te treffen maatregelen of voorzieningen ter bescherming van de duisternis en het donkere landschap, indien de inrichting is gelegen in een gebied waarvoor in een beleidsregel, verordening of een bestemmingsplan eisen ten aanzien van de bescherming van de duisternis of het donkere landschap zijn vastgesteld. Er bestaat overigens geen meet- en onderzoeksverplichting voor de drijver van de inrichting.

7.7 Bodembescherming

Voor activiteiten binnen inrichtingen geldt het algemene uitgangspunt dat aan het preventieve bodembeschermingsbeleid ten grondslag ligt, te weten dat de gebruiksmogelijkheden van de bodem voor verschillende functies niet mogen verslechteren; waar mogelijk zal verbetering worden gerealiseerd (Kamerstukken II, 2003/04, 28663, nr. 13, blz. 5). Dit uitgangspunt is een uitvloeisel van het stand-still beginsel. De brongerichte aanpak staat dan ook centraal bij de vormgeving van de bodembeschermingsvoorschriften in dit besluit. Dat betekent dat bodemverontreiniging en -aantasting zoveel als redelijkerwijs mogelijk is, wordt voorkomen.

7.7.1 De Nederlandse Richtlijn Bodembescherming bedrijfsmatige activiteiten

De Nederlandse Richtlijn Bodembescherming bedrijfsmatige activiteiten (hierna: NRB) geeft voor bedrijfsmatige activiteiten invulling aan het preventieve bodembeschermingsbeleid. De NRB is een harmoniserend instrument voor de beoordeling van de noodzaak en redelijkheid van bodembeschermende maatregelen en voorzieningen. De NRB geeft voor bodembedreigende bedrijfsmatige activiteiten een beschrijving van geschikte bodembeschermende voorzieningen en maatregelen gebaseerd op de stand der techniek, die is vastgelegd in kennisdocumenten en beoordelingsrichtlijnen. In de NRB staat het begrip 'verwaarloosbaar bodemrisico' centraal. Voorzieningen en maatregelen dienen een verwaarloosbaar bodemrisico te realiseren voor de duur van de bedrijfsmatige activiteiten. Dit is in overeenstemming met het hiervoor beschreven uitgangspunt van het preventieve bodembeschermingsbeleid.

7.7.2 Bepalen risico's

Met behulp van de NRB kunnen de risico's op bodemverontreiniging, als gevolg van de activiteiten die binnen de inrichting plaatsvinden, worden bepaald. Of er sprake is van een bodembedreigende situatie hangt af van de aard van de activiteit en de betrokken stoffen. De NRB somt de bedrijfsactiviteiten op die als bodembedreigend worden beschouwd. Bodembedreigend zijn opslag, overslag en intern transport van bulkvloeistoffen, opslag en verlading van stort- en stukgoed, procesactiviteiten, procesbewerkingen en een aantal overige activiteiten. Binnen deze hoofdcategorieën van activiteiten worden diverse subactiviteiten onderscheiden.

7.7.3 Voorzieningen en maatregelen

Bij een bodembedreigende bedrijfsmatige activiteit moeten de voorzieningen en maatregelen worden getroffen die redelijkerwijs kunnen worden gevergd om verontreiniging of aantasting van de bodem te voorkomen. Geconstateerde verontreiniging of aantasting van de bodemkwaliteit moet worden hersteld. Preventieve bodembescherming bij bedrijfsmatige activiteiten wordt gerealiseerd met doelmatige combinaties van voorzieningen en maatregelen. De NRB geeft aan waar en hoe een verwaarloosbaar bodemrisico kan worden bereikt. Afhankelijk van de categorie waarin een bedrijfsactiviteit valt, zijn er veelal diverse combinaties van voorzieningen en maatregelen mogelijk om de bodem te beschermen. Onder voorzieningen worden fysieke voorzieningen begrepen, zoals vloestofdichte vloeren en verhardingen, vloestofkerende vloeren en lekbakken. Dergelijke voorzieningen dienen altijd in combinatie met de daarbij behorende maatregelen te worden toegepast. Zo dient een vloestofdichte vloer of verharding periodiek op vloestofdichtheid te worden gekeurd door een gekwalificeerde inspecteur en dienen vloestofkerende voorzieningen altijd gepaard te gaan met organisatorische beheermaatregelen of incidentenmanagement. In zijn algemeenheid kan worden gesteld dat bij 'zware' voorzieningen 'lichte' maatregelen voldoende zijn en bij 'lichte' voorzieningen 'zware' maatregelen nodig zijn. Een 'zware' voorziening is bijvoorbeeld een vloestofdichte vloer. Een dergelijke voorziening is relatief duur, maar vergt veel minder maatregelen dan bijvoorbeeld een vloestofkerende vloer.

Bij voorzieningen en maatregelen wordt onderscheid gemaakt tussen brongerichte en effectgerichte voorzieningen en maatregelen. Brongerichte voorzieningen en maatregelen zijn gericht op het voorkomen van emissies. Als voorbeeld kan gedacht worden aan procedures die het risico voor de bodem reduceren, zoals vervanging van

bodemverontreinigende stoffen door andere stoffen, vermindering van voorraden en het bundelen van bodembedreigende activiteiten. Een ander voorbeeld is het treffen van extra voorzieningen in de installaties om bedreigende stoffen in hun omhulling te houden, zoals verbetering van afdichtingen van apparatuur en dubbelwandige systemen met een lekdetectievoorziening. Effectgerichte voorzieningen en maatregelen zijn gericht op het tegengaan van indringing in de bodem en hebben tot doel de verspreiding naar en in de bodem (immissie) ten gevolge van buiten hun omhulling getreden schadelijke stoffen (emissie) te voorkomen of te beperken. Voorbeelden van effectgerichte voorzieningen en maatregelen zijn het aanbrengen van vloeistofdichte vloeren of verhardingen en het onmiddellijk opruimen van gemorste vloeistoffen.

Dit besluit bevat een algemeen doelvoorschrift op basis waarvan degene die de inrichting drijft bodembeschermende voorzieningen en bodembeschermende maatregelen moet treffen, waarmee een verwaarloosbaar bodemrisico wordt gerealiseerd. De NRB duidt dit verwaarloosbare bodemrisico aan als bodemrisico categorie A. Dit algemene doelvoorschrift is in de ministeriële regeling nader uitgewerkt met specifieke invullingen voor de bodembeschermende voorzieningen en maatregelen. Deze zullen gericht worden op activiteiten die onder verschillende omstandigheden kunnen worden uitgevoerd. De invulling wordt gebaseerd op de bodemrisico-checklisten die zijn opgenomen in de NRB. Afhankelijk van de aard van de activiteit en de wijze van uitvoering kunnen verschillende combinaties van voorzieningen en maatregelen leiden tot een verwaarloosbaar bodemrisico.

Dit besluit biedt meer ruimte voor de invulling van de bodembeschermende voorzieningen en maatregelen dan de 8.40-besluiten. De 8.40-besluiten bevatten een beperkte selectie van de mogelijkheden die de NRB biedt. Dit vloeide voort uit de constatering dat, gezien de aard en omvang van de inrichtingen, de doelmatige uitvoering van bodembeschermende maatregelen niet altijd was gewaarborgd.

Naar aanleiding van de problematiek met betrekking tot de inspectie van vloeistofdichte vloeren is begin 2005 een reparatie doorgevoerd in de 8.40-besluiten op grond van het Besluit inspectie vloeistofdichte vloeren (Stb. 2005, 99). Behalve de omzetting van de eis van certificatie naar accreditatie van inspectie-instellingen zijn met dat besluit de mogelijkheden voor het toepassen van vloeistofkerende voorzieningen verruimd. Op basis van een onderzoek uitgevoerd door TNO in opdracht van een aantal brancheorganisaties is besloten dat het repareren en onderhouden van motorvoertuigen niet langer boven een vloeistofdichte vloer dient te worden uitgevoerd. Een voorziening, die in staat is vrijgekomen stoffen tijdelijk te keren, waarbij deze stoffen worden opgeruimd voordat indringing in de bodem kan plaatsvinden, volstaat. Belangrijk gevolg van deze wijziging is dat de vloeren niet langer gekeurd moeten worden. Nadat deze wijziging in het Besluit inrichtingen voor motorvoertuigen was doorgevoerd verzochten ook andere branches, zoals transportsector en metaalsector, om verruiming van de mogelijkheden voor vloeistofkerende vloeren. Omdat de voorbereidingen voor dit besluit al in volle gang waren en tussentijdse aanpassingen niet wenselijk waren, is telkens aangegeven dat verruimde mogelijkheden pas in het kader van dit besluit nader worden bekeken. Gezien de precedentwerking van het reparatiebesluit wordt het verzoek tot verruiming ingewilligd. Omdat gelijke gevallen gelijk behandeld moeten worden zouden ook activiteiten in andere categorieën van inrichtingen uitgevoerd mogen worden boven vloeistofkerende voorzieningen, indien de bodemrisico's daar hetzelfde zijn. De NRB biedt deze verruiming onder de waarborg van doelmatige beheermaatregelen.

In de ministeriële regeling zijn nadere regels gesteld omtrent de voorzieningen en maatregelen. Indien voldaan wordt aan de in de ministeriële regeling opgenomen regels, wordt tevens voldaan aan het doelvoorschrift in het besluit. In de ministeriële regeling is bepaald welke maatregelen bij welke voorzieningen moeten worden getroffen.

7.7.4 Controle effectiviteit voorzieningen en maatregelen

In tegenstelling tot vloeistofdichte vloeren is er bij vloeistofkerende voorzieningen niet of nauwelijks sprake van een controle op de effectiviteit. Vloeistofdichte vloeren en verhardingen moeten aan allerlei eisen voldoen en dienen periodiek gekeurd te worden. Voor vloeistofkerende voorzieningen geldt alleen dat vloeistoffen die daarop terecht komen moeten worden opgeruimd, voordat indringing in de bodem kan plaatsvinden. De borging bij vloeistofkerende voorzieningen is gelegen in de organisatorische beheermaatregelen. Simpel gezegd: de drijver van een inrichting moet ervoor zorgen dat het personeel is geïnstrueerd hoe te handelen bij calamiteiten of morsingen en zij dient zorg te dragen voor voldoende hulpmiddelen waarmee gemorste stoffen kunnen worden opgeruimd, voordat deze in de bodem terecht kunnen komen.

In de praktijk is het lastig te toetsen of beheermaatregelen in voldoende mate zijn geïmplementeerd en in de praktijk voldoende werken. De effectiviteit van vloeistofkerende voorzieningen met beheermaatregelen zou gecontroleerd kunnen worden met periodiek uit te voeren bodemonderzoek (bodemonitoring). Het bedrijfsleven en het bevoegd gezag twijfelen echter aan nut en noodzaak van dit bodemonderzoek. Het bedrijfsleven wijst vooral op de extra kosten en lasten die daarmee samenhangen. Daar komt bij dat de 8.40-besluiten, met uitzondering van het Besluit opslaan in ondergrondse tanks en het Besluit tankstations milieubeheer geen verplichtingen bevatten tot het uitvoeren van periodiek bodemonderzoek. Het opnemen van dergelijke verplichtingen in dit besluit zou dan ook leiden tot een lastenverzwaring, hetgeen haaks staat op de uitgangspunten van dit besluit. Overigens kent de NRB wel het uitgangspunt dat de bodem periodiek moet worden onderzocht om de effectiviteit van de toegepaste voorzieningen en

maatregelen te controleren. De NRB is echter eind jaren negentig van de vorige eeuw totstandgekomen en derhalve niet geïmplementeerd in de 8.40-besluiten, die voor die tijd al in werking waren getreden.

Naast het periodiek uit te voeren bodemonderzoek bestaan bodemonderzoeken die voor aanvang en na beëindiging van de activiteiten worden uitgevoerd. Het bodemonderzoek dat voor aanvang van de activiteiten wordt uitgevoerd dient ertoe de bodemkwaliteit vast te leggen. Het bodemonderzoek dat na beëindiging van de bedrijfsactiviteiten wordt uitgevoerd, heeft tot doel om vast te stellen of de bodemkwaliteit ten opzichte van de beginsituatie is veranderd. Indien inderdaad sprake is van verslechtering dient de bodemkwaliteit te worden hersteld in de oorspronkelijke situatie. Ook deze bodemonderzoeken kunnen worden gezien als controles op de effectiviteit van de toegepaste bodembeschermende voorzieningen en maatregelen. In tegenstelling tot het periodiek bodemonderzoek bevatten de 8.40-besluiten wel de verplichting tot het uitvoeren van bodemonderzoek bij aanvang en beëindiging van de bedrijfsactiviteiten. Dit geldt, conform de NRB, indien binnen de inrichting bodembedreigende activiteiten worden uitgevoerd. Omdat dit besluit van toepassing wordt op inrichtingen die al langer in werking zijn, kan de situatie aan het begin van de bedrijfsactiviteiten feitelijk niet in kaart worden gebracht. Dergelijk onderzoek moest op grond van de 8.40-besluiten overigens ook worden uitgevoerd bij veranderingen van een inrichting. De wenselijkheid om voor de bestaande gevallen wel of geen bodemonderzoek uit te voeren zou eigenlijk van geval tot geval moeten worden beoordeeld. Niet iedere verandering van een inrichting is namelijk relevant. Het bevoegd gezag kent de lokale situatie en de inrichting en kan derhalve het beste beoordelen of een bodemonderzoek in geval van een verandering van de inrichting nodig is. Dit besluit bevat daarom alleen een verplichting tot het uitvoeren van bodemonderzoek voor inrichtingen die worden opgericht en inrichtingen waarbinnen de activiteiten worden beëindigd. In geval van veranderingen van een inrichting dient de noodzaak tot bodemonderzoek door het bevoegd gezag te worden beoordeeld. Daartoe bevat dit besluit een bevoegdheid om in bepaalde gevallen tot bodemonderzoek te verplichten in de vorm van een maatwerkvoorschrift. Het niet bij iedere verandering van een inrichting verlangen van een bodemonderzoek is niet in overeenstemming met de NRB. Desalniettemin past dit beter binnen het kabinetsbeleid om te streven naar meer deregulering en decentralisatie. Daarnaast kan worden opgemerkt dat dit leidt tot een verdergaande reductie van de administratieve lasten, zonder dat dit ten koste gaat van het milieu.

Bodemonderzoek bij beëindiging van een inrichting blijft nodig om te kunnen beoordelen of de inrichting de bodem heeft verontreinigd of aangetast. Aangezien de 8.40-besluiten verplichtingen kennen tot het verrichten van dergelijk onderzoek en dit tevens conform de NRB en het bodembeleid is, wordt deze verplichting gecontinueerd. Indien met het bodemonderzoek wordt geconstateerd dat de bodem is verontreinigd of aangetast door de activiteiten van de inrichting, dient deze verontreiniging of aantasting ongedaan te worden gemaakt. Deze herstelplicht, die reeds voortvloeit uit de zorgplichtbepaling van artikel 13 van de Wbb, blijkt in de praktijk tot veel misverstanden en verkeerde toepassingen te leiden. De herstelplicht wordt nu voor activiteiten binnen inrichtingen eenduidig geregeld. De procedurebepalingen die op grond van de Wbb gelden voor het saneren van bodemverontreinigingen die voor 1987 zijn ontstaan, gelden niet voor de hier bedoelde herstelwerkzaamheden. Volgens artikel 28, zesde lid, van de Wbb geldt er namelijk geen meldingsverplichting voor gevallen waarop artikel 27, artikel 30, eerste lid, en artikel 43 van de Wbb van toepassing zijn. Kort gezegd gaat het daarbij om gevallen van verontreiniging of aantasting van de bodem die na 1987 zijn ontstaan. En als er geen meldingsverplichting geldt op grond van artikel 28 van de Wbb dan stelt het bevoegd gezag ook geen beschikking ernst en risico's vast en is er geen verplichting om een saneringsplan op te stellen. Omdat de procedures van de Wbb niet van toepassing zijn, kunnen alle herstelwerkzaamheden relatief snel worden uitgevoerd. In artikel 2.11 is dan ook opgenomen dat de herstelwerkzaamheden uiterlijk binnen zes maanden moeten aanvangen. Indien de bodemverontreiniging of -aantasting het gevolg is van een ongewoon voorval dan dienen de herstelmaatregelen onverwijld te worden genomen, zie artikel 13 van de Wbb. In dergelijke gevallen kan dus geen zes maanden worden gewacht, maar moet onmiddellijk worden gestart met het herstel. Op grond van artikel 27 van de Wbb dient degene door wiens handelen de bodem is verontreinigd of aangetast een melding te doen aan gedeputeerde staten. Naar aanleiding van deze melding kunnen gedeputeerde staten aanwijzingen geven met betrekking tot de te nemen (herstel)maatregelen.

De bodemonderzoeken moeten worden uitgevoerd door een persoon of instelling die daarvoor is erkend conform het Besluit uitvoeringskwaliteit bodembeheer. Laatstgenoemd besluit bevat onder meer eisen, waaraan bodemonderzoek moet voldoen en waarmee waarborgen zijn ingebouwd voor een kwalitatief goede uitvoering. Naar verwachting gaat de regeling van het Besluit uitvoeringskwaliteit bodembeheer eind 2007 of begin 2008 op in het Besluit bodemkwaliteit.

Naast het achteraf beoordelen van de effectiviteit van voorzieningen en maatregelen door bodemonderzoek is het tevens gewenst een (betere) regeling voor borging van beheermaatregelen, die behoren bij vloeistofkerende voorzieningen, op te nemen. Bij zo'n regeling, die in overeenstemming is met de NRB, kan worden gedacht aan minimale eisen waaraan een inrichting moet voldoen om te borgen dat gemorste stoffen worden opgeruimd, voordat deze in de bodem terecht komen. Dit besluit biedt de mogelijkheid om ten aanzien van deze borging bij ministeriële regeling nadere regels te stellen.

7.7.5 Verwaarloosbaar versus aanvaardbaar bodemrisico

Het met bodembeschermende voorzieningen en maatregelen realiseren van een verwaarloosbaar bodemrisico vormt het uitgangspunt van het Nederlandse bodembeleid. Er zijn echter situaties denkbaar waarbij het bereiken van een verwaarloosbaar bodemrisico alleen mogelijk is met zeer kostbare voorzieningen en maatregelen die niet in een evenredige verhouding staan tot het milieudoel. Voor dergelijke situaties is het conform de NRB ook toegestaan dat de bodemrisico's aanvaardbaar worden gemaakt. De regel is echter dat pas nadat de onredelijkheid van verwaarloosbaar bodemrisico afdoende is aangetoond, de haalbaarheid van aanvaardbaar bodemrisico kan worden afgewogen. De keuze tussen verwaarloosbaar en aanvaardbaar bodemrisico is derhalve geen bedrijfseconomische afweging. Dat betekent dat er niet kan worden gekozen voor het treffen van voorzieningen en maatregelen die leiden tot een aanvaardbaar bodemrisico, enkel vanwege het feit dat deze goedkoper zijn dan de voorzieningen en maatregelen die leiden tot een verwaarloosbaar bodemrisico. In dit besluit is dit tot uitdrukking gebracht in de formulering van artikel 6.10, tweede lid. Verwaarloosbaar bodemrisico is het uitgangspunt en aanvaardbaar bodemrisico vormt daarop de uitzondering. Op aanvaardbaar bodemrisico kan dus alleen worden teruggevallen indien het bereiken van een verwaarloosbaar bodemrisico onredelijk hoge investeringen van een inrichting verlangt die bedrijfseconomisch gezien niet verantwoord zijn. Bovendien dient het dan te gaan om zogenoemde bestaande gevallen. Voor bodembedreigende activiteiten die na de inwerkingtreding van dit besluit aanvangen geldt derhalve altijd het verwaarloosbaar bodemrisico.

Wanneer de drijver van de inrichting een aanvaardbaar bodemrisico wil realiseren zal hij daartoe een aanvraag moeten indienen bij het bevoegd gezag. Op basis van die aanvraag kan het bevoegd gezag een en ander in een maatwerkvoorschrift vastleggen. Bij de aanvraag moet een plan van aanpak worden gevoegd, waarin in elk geval moet zijn vastgelegd op welke wijze het risicobeperkende bodemonderzoek wordt uitgevoerd, wat de bodemkwaliteit is op dat moment, de wijze waarop en de termijn waarbinnen eventueel optredende verontreiniging of aantasting van de bodem wordt hersteld en de kosten die daarvoor worden geraamd en de wijze waarop hiervoor financiële zekerheid wordt gesteld. Al deze voorwaarden vloeien voort uit de NRB waarin is aangegeven dat bij een aanvaardbaar bodemrisico de bodemkwaliteit met doelmatig risicobeperkend bodemonderzoek zal moeten worden bewaakt. Het falen van de bodembescherming wordt door risicobeperkend bodemonderzoek pas ontdekt nadat een bodembelasting is opgetreden. Dergelijk bodemonderzoek is dan ook altijd gekoppeld aan bodemherstel dat altijd afdoende moet zijn gewaarborgd. Indien nodig zullen ook direct tijdelijke beheersmaatregelen moeten worden getroffen.

7.8 Verruimde reikwijdte algemeen

Vanaf 1993 is in de Wm expliciet aangegeven dat de onderwerpen grondstoffenbesparing, afvalpreventie, afvalscheiding, waterbesparing, energiebesparing en verkeer en vervoer onderdeel uitmaken van het begrip milieu. Met het oog op de reductie van de administratieve lasten is besloten om de mogelijkheden voor het opleggen van onderzoeken en het stellen van nadere eisen voor de verschillende onderwerpen uit de verruimde reikwijdte drastisch te verminderen. Daarnaast is uit de praktijk gebleken dat het invullen van de onderwerpen van de verruimde reikwijdte niet voor alle onderwerpen even goed mogelijk was. Door het bedrijfsleven en bevoegd gezagsinstanties zijn deze onderwerpen ter discussie gesteld. Voor afvalpreventie geldt dat maatwerk zeer belangrijk is. Dit leidt ertoe dat er geen lijst van concrete maatregelen kon worden opgesteld. Derhalve is besloten dat het onderwerp afvalpreventie niet meer in dit besluit terugkomt.

Geconstateerd is dat nauwelijks aandacht wordt besteed aan grondstoffenbesparing. Daarnaast blijkt het moeilijk te zijn om maatregelen te stellen die door de afdeling rechtspraak van de Raad van State worden geaccepteerd, omdat deze veelal de inrichting overstijgen. Dit betekent niet dat het besparen van grondstoffen en het verminderen van afvalstoffen geen belangrijke milieuonderwerpen zijn. Voor een effectieve en efficiënte uitvoering zijn echter andere instrumenten dan algemene regels meer geschikt.

7.8.1 Energiebesparing

Het klimaatbeleid van het kabinet is gericht op het terugdringen van broeikasgasemissies in het licht van internationale afspraken binnen de United Nations Framework Convention on Climate Change. De broeikasgasemissies in Nederland dienen voor de eerste budgetperiode (2008-2012) met 6% te worden gereduceerd ten opzichte van 1990. Voor de periode na 2012 zijn verdergaande reducties nodig, teneinde de gevolgen van klimaatverandering tegen te gaan. Energiebesparing levert een belangrijke bijdrage aan het verminderen van de klimaatproblematiek. Daarnaast heeft het een positief effect op de luchtkwaliteit. Het kabinet heeft daarom in 2005 besloten het beleid ten aanzien van energiebesparing te intensiveren. Een ander argument voor deze intensivering is dat uit de handhavingspraktijk blijkt dat veel bedrijven zo'n 20% tot 40% van de rendabele maatregelen voor energiebesparing niet nemen. Tegen de achtergrond dat het energieverbruik de komende jaren nog verder zal toenemen, pleit dit ervoor om bij de energievraagkant te blijven sturen op energiebesparing. Dit besluit stelt dan ook, evenals zijn voorgangers, eisen aan het energiegebruik binnen inrichtingen in de zin van de Wm.

Energiebesparing maakt ook deel uit van de verruimde reikwijdte. De verruimde reikwijdte, ofwel preventie, is sinds 1993 een wettelijke taak voor het bevoegd gezag en heeft betrekking op duurzaamheid in de bedrijfsvoering van inrichtingen. De invulling van preventie is primair de verantwoordelijkheid van drijvers van inrichtingen. Inrichtingen

waarbij de preventie-inspanningen achterwege blijven bij datgene wat redelijkerwijs kan worden geveerd, kunnen door het bevoegd gezag gewezen worden op de eigen verantwoordelijkheid. In de regel zal het bevoegd gezag daarbij stimulerend te werk gaan. De handreiking 'Wegen naar preventie' biedt een integrale systematiek voor de toepassing van preventie.

7.8.2 Scheiden van afvalstoffen

Voor elke inrichting geldt de verplichting gevaarlijke afvalstoffen te scheiden, gescheiden te houden en gescheiden af te geven (artikel 2.12, eerste lid). Het betreft gevaarlijke afvalstoffen als bedoeld in de Regeling scheiden en gescheiden houden van gevaarlijke afvalstoffen. Voor het scheiden van overige afvalstoffen zijn geen specifieke voorschriften opgenomen. Dit is niet noodzakelijk omdat er een generieke verplichting is om deze te scheiden, gescheiden te houden en gescheiden af te geven, tenzij dit redelijkerwijs niet kan worden geveerd (artikel 2.12, tweede lid). Het criterium voor de beoordeling of van dit laatste sprake is, is vastgelegd in het Landelijk Afvalbeheerplan. Op basis hiervan geldt de verplichting wanneer de extra kosten niet meer bedragen dan € 45 per ton.

7.8.3 Verkeer en vervoer

Dit onderwerp is opgenomen in de algemene zorgplichtbepaling. In deze bepaling is de algemene zorgplichtbepaling van artikel 1.1a van de Wm verbijzonderd voor de gevolgen voor het milieu door verkeer en vervoer van en naar een inrichting. Tijdens de behandeling van de begroting van het ministerie van Verkeer en Waterstaat voor het jaar 2006 is door de leden Van der Ham en Dijkma een motie ingediend om de toepassing van de Wm ten aanzien van het aspect mobiliteitsmanagement van zijn vrijblijvendheid te ontdoen. De Minister van Verkeer en Waterstaat heeft deze motie overgenomen en in de brief van 22 november 2005 onder meer gesteld dat in het kader van het project herijking VROM-regelgeving bezien zal worden of de in het kader van de 8.40-besluiten te stellen regels voor vervoermanagement concreter vorm kunnen worden gegeven. Artikel 2.16 bevat daartoe de grondslag. In de ministeriële regeling zijn de te treffen maatregelen aangegeven.

8 Ondersteuning van de nieuwe wet- en regelgeving door ICT

Ter ondersteuning van de wet- en regelgeving is een ICT-systeem ontwikkeld dat via het internet beschikbaar wordt gesteld. Dit ICT-systeem heeft tot doel dit besluit en de ministeriële regeling te ontsluiten voor bedrijven en het bevoegd gezag. Het systeem bestaat uit twee hoofdmodules:

- De vraag/antwoordmodule: deze stelt de gebruiker van het ICT-systeem in staat om door het beantwoorden van een aantal vragen die op de betreffende inrichting van toepassing zijn, op eenvoudige wijze kennis te nemen van de relevante voorschriften uit dit besluit. Op basis van de antwoorden wordt een advies opgesteld dat kan bestaan uit: niet-meldingsplichtig, meldingsplichtig of vergunningplichtig. Daarnaast wordt een overzicht van de geldende voorschriften ingevolge dit besluit voor de betreffende inrichting getoond.
- De meldingsmodule: deze maakt het mogelijk om de feitelijke melding voor het bevoegd gezag op te stellen en deze langs elektronische weg te versturen. Daarnaast kan de melding ook worden opgeslagen of worden afgedrukt om per post te versturen. Ook geeft de meldingsmodule de mogelijkheid om eventueel gevraagde bijlagen digitaal mee te sturen.

Het gebruik van het ICT-systeem biedt verschillende voordelen voor zowel degene die de melding doet, als het bevoegd gezag. Naast de (digitale) melding wordt een pakket voorschriften en een checklist 'op maat' gegenereerd. Hierdoor weet zowel de melder als het bevoegd gezag precies welke voorschriften voor de betreffende inrichting gelden en kan hij met de checklist controleren of aan de gestelde voorschriften wordt voldaan.

Het ICT-systeem heeft het karakter van een ondersteunend systeem dat de gebruiker helpt bij het maken van keuzes en de gebruiker op efficiënte wijze langs de relevante vragen leidt. Het ICT-systeem heeft echter geen juridische status; de gebruiker kan er geen rechten aan ontleen en blijft daarmee zelf verantwoordelijk voor de juistheid van de melding. Het ministerie van VROM ziet toe op de goede werking van het ICT-systeem. Hierbij is onder meer van belang dat de beschreven wet- en regelgeving juist wordt weergegeven. Het ICT-systeem wordt beschikbaar gesteld via een internetapplicatie en aangeboden via de website van de gemeente waarin de inrichting is gevestigd.

9 Samenhang met andere beleidsterreinen

Dit besluit heeft relatie met een groot aantal andere beleidsterreinen. Hieronder worden de belangrijkste toegelicht.

9.1 Modernisering van de algemene regels voor de landbouw

De 8.40-besluiten op het gebied van de landbouw zullen gefaseerd worden samengevoegd tot één nieuw Besluit landbouw milieubeheer (hierna: Besluit landbouw), waarbij verschillende, thans nog vergunningplichtige inrichtingen onder de werkingssfeer van het nieuwe besluit zullen worden gebracht. In de eerste fase (2004-2006) zijn het Besluit melkveehouderijen milieubeheer en het Besluit akkerbouwbedrijven milieubeheer samengevoegd. Ook zijn gemechaniseerde loonbedrijven en inrichtingen voor opslag van vaste mest onder de werkingssfeer van het Besluit landbouw gebracht. In de tweede fase worden intensieve veehouderijen onder de werkingssfeer van het Besluit landbouw gebracht. Op 23 oktober 2006 (Stct. 206, blz. 20) is hiertoe het Ontwerpbesluit wijziging Besluit landbouw met betrekking tot intensieve veehouderijen gepubliceerd.

Het Besluit landbouw stelt regels aan een breed scala categorieën van inrichtingen. In het Besluit landbouw zijn niet zozeer homogene categorieën bijeengebracht, als wel onderling vergelijkbare activiteiten, in hetzelfde type omgeving (agrarisch buitengebied) waarvan de effecten voor het milieu niet ver uiteenlopen. Vanuit die invalshoek kan de opslag van vaste mest een plaats vinden in een besluit dat zich ook uitstrekt tot bijvoorbeeld melkrundveehouderijen: de milieueffecten zijn in bepaalde opzichten vergelijkbaar. Omdat de voorschriften hetzelfde doel beogen te beschermen, kan in het Besluit landbouw ook een set identieke bodembeschermende voorschriften worden gesteld aan een aantal categorieën van inrichtingen die geen direct onderling verband kennen, zoals akkerbouw- en tuinbouwbedrijven met open grondteelt, melkrundveehouderijen, paardenhouderijen en gemechaniseerde loonbedrijven. Die voorschriften beogen de bodem te beschermen tegen de gevolgen van de opslag van meststoffen, bestrijdingsmiddelen of andere gevaarlijke stoffen.

De voorschriften van het Besluit landbouw hebben onder meer betrekking op de technische uitvoering en het onderhoud van de voorgeschreven voorzieningen. Voor sommige categorieën van inrichtingen kan worden volstaan met een beperkt aantal voorschriften (zoals spoelbassins). Daarnaast dient hinder als gevolg van bedrijfsvoering tot een acceptabel niveau te worden teruggebracht. Meer dan voorheen zijn doelvoorschriften geformuleerd, in plaats van middelvoorschriften, die de middelen aangeven die ter bescherming van het milieu moeten worden toegepast. Soms zijn het voorschriften waaraan voorzieningen, installaties of activiteiten binnen de inrichting moeten voldoen. Voor andere onderdelen zijn concrete voorschriften geformuleerd die handelingen vergen of de handelingsvrijheid beperken.

De voorschriften beogen een beschermingsniveau te realiseren dat ten minste voldoet aan de BBT als bedoeld in de Wm. De voorschriften zijn vergelijkbaar met de voorschriften die worden gesteld in een adequate milieuvergunning voor een vergelijkbare bedrijfsactiviteit. De bedrijfsvoering, waarbinnen de voorschriften van het Besluit landbouw moeten worden ingepast, dient zoveel mogelijk de verantwoordelijkheid van de ondernemer te blijven. Streven is dit uitgangspunt niet te veel ten koste te laten gaan van de duidelijkheid van de voorschriften. Dit is een aspect van regelgeving waaraan vooral kleinere bedrijven waarde hechten.

Het Besluit landbouw bevat ook een vangnetbepaling. Het vangnet is noodzakelijk omdat een volledig dekkend pakket van maatregelen voor alle denkbare situaties niet mogelijk is. Dit voorschrift fungeert daarnaast als sluitstuk in situaties waarin geen van de voorschriften van het Besluit landbouw van toepassing zijn, maar waarbij in redelijkheid moet worden geoordeeld dat de gevolgen van een bepaalde activiteit zodanig zijn, dat zij niet mogen worden aanvaard.

In de toekomst worden de mogelijkheden bekeken om het Besluit landbouw samen te voegen met dit besluit. Als het Besluit landbouw en dit besluit worden samengevoegd, zullen de algemene delen van beide besluiten worden geïntegreerd en worden de landbouwgerelateerde activiteiten aan dit besluit toegevoegd. Bij deze samenvoeging zal rekening gehouden worden met de specifieke aspecten van landbouwinrichtingen, zoals de aard van de inrichtingen en activiteiten en de omgeving waarin deze inrichtingen doorgaans zijn gelegen. Dit betekent dat bij een samenvoeging niet vanzelfsprekend het laagste beschermingsniveau van de twee besluiten zal gelden. Als voorbeeld wordt genoemd dat in het Besluit landbouw als geluidsnorm een etmaalwaarde wordt gesteld van 45 dB(A), terwijl de standaard etmaalwaarde in dit Besluit 50 dB(A) is. Bij een samenvoeging van de twee besluiten zal onderzocht worden in hoeverre 45 dB(A) als standaard-etmaalwaarde in landelijk gebied kan gelden.

Vooralsnog zijn beide besluiten naast elkaar van kracht. Onderlinge afstemming vindt plaats door landbouwinrichtingen aan te merken als type C-inrichtingen als bedoeld in artikel 1.1. Degene die een landbouwinrichting drijft, voldoet naast zijn milieuvergunning of de bepalingen uit het Besluit landbouw aan de van toepassing zijnde bepalingen uit dit besluit.

9.2 Wet algemene bepalingen omgevingsrecht

Op 18 oktober 2006 is het Wetsvoorstel algemene bepalingen omgevingsrecht (Kamerstukken II 2005/06, 30 844) aangeboden aan de Tweede Kamer. Het hoofddoel van de omgevingsvergunning is gelegen in het samenbrengen van verschillende toestemmingsvereisten in één besluit, waarbij de aanvrager te maken krijgt met één vergunning en één en dezelfde weg voor inspraak en beroep. Hierbij is vooralsnog gekozen voor procedurele integratie en inhoudelijke coördinatie. Er is dus nog geen sprake van volledige integratie van de toetsingskaders op de verschillende beleidsterreinen, waaronder ruimtelijke ordening en milieu. Het wetsvoorstel algemene bepalingen omgevingsrecht zorgt er wel voor, dat verschillende toestemmingsvereisten tot één vergunning worden geïntegreerd, indien op grond van verschillende wetten een afzonderlijke vergunning nodig is. Met de integratie van de 8.40-besluiten op grond van hoofdstuk 8 van de Wm, de Wvo en de Wbb wordt wat betreft de algemene regels een vergelijkbaar doel nagestreefd, met dien verstande dat de integratie is beperkt tot milieuthema's. Op basis van het huidige systeem kan een inrichting op grond van deze wetten met verschillende algemene maatregelen van bestuur worden geconfronteerd. Met de voorziene integratie, waarvoor het wetsvoorstel de weg bereidt, worden de milieuvoorschriften zoveel mogelijk in één besluit opgenomen. Vooralsnog wordt daarbij niet gekozen voor het tevens integreren van besluiten op grond van de ruimtelijke- en bouwregelgeving. Wel is gewaarborgd dat geen tegenstrijdigheden voorkomen tussen de verschillende algemene regels.

In de milieuregelgeving is de vergunningplicht afgelopen decennia in belangrijke mate vervangen door algemene regels. Bovendien is het streven in de toekomst meer inrichtingen onder de reikwijdte van de algemene regels te brengen. Voor deze inrichtingen zal het veelal zo zijn dat een inrichting wel een omgevingsvergunning nodig zal hebben vanwege andere aspecten (bijvoorbeeld bouwen), maar dat daarnaast wat betreft de bescherming van het milieu de algemene regels in dit Besluit zullen gelden. Gezien het voorgaande zijn de systemen van algemene regels enerzijds en de omgevingsvergunning anderzijds complementair. In de Invoeringswet algemene bepalingen omgevingsrecht zullen nadere regels worden gesteld over de samenhang tussen beide stelsels. De meldingen, bedoeld in artikel 8.41 van de Wet milieubeheer, zullen in de invoeringswet van de Wabo worden gekoppeld aan de aanvraag om een omgevingsvergunning. De melding zal gelijktijdig bij hetzelfde loket moeten worden gedaan wanneer voor een project zowel een meldingsverplichting als een vergunningplicht op grond van de Wabo geldt. Denk aan een aanvraag om een omgevingsvergunning voor het bouwen die samenloopt met een meldingsverplichting op grond van dit besluit. Het doen van een melding is dus straks één van de indieningsvereisten voor de aanvraag om een vergunning. Het bevoegd gezag (dit zal in het algemeen de gemeente zijn of de waterschappen voor directe lozingen) verkrijgt dan gelijktijdig met de aanvraag voor een omgevingsvergunning zicht op de meldingsplichtige activiteit. Hiermee wordt de naleving van de meldingsverplichting versterkt. Het idee is om te bepalen dat als er sprake is van samenloop (bijvoorbeeld bouwen van een gebouw en oprichten van een inrichting) de aanvraag om omgevingsvergunning buiten behandeling moet worden gelaten indien niet gelijktijdig gemeld is. Daarnaast zal voor eventuele toestemmingsbesluiten op grond van dit Besluit, waaronder de procedure voor maatwerkvoorschriften en de gelijkwaardige voorziening, aansluiting worden gezocht bij de reguliere (korte) procedure van de omgevingsvergunning voor zover het geen directe lozingen betreft. Hierdoor zal afstemming tussen de voorschriften op grond van de omgevingsvergunning en op grond van dit Besluit worden bevorderd. Bovendien zal bepaald worden dat maatwerkvoorschriften die betrekking hebben op activiteiten die zijn toegestaan krachtens een omgevingsvergunning worden afgestemd op de aan die omgevingsvergunning verbonden voorschriften. Zo wordt het mogelijk gemaakt om het besluit tot maatwerk te nemen gelijktijdig aan en afgestemd op het besluit inzake de omgevingsvergunning (bijvoorbeeld ten aanzien van het bouwen van het bouwwerk waarin de inrichting zal worden gevestigd). Overigens geldt, anders dan gebruikelijk in de reguliere procedure van de omgevingsvergunning, niet de mogelijkheid van fictieve vergunningverlening bij een maatwerkvoorschrift op aanvraag.

9.3 Waterwet

In 2003 is door het kabinet besloten de totstandkoming van één integrale wet voor het waterbeheer te bevorderen. Inmiddels is een wetsvoorstel daartoe naar de Tweede Kamer toegezonden (Kamerstukken II 2006/07, 30818, nrs. 1-3). De beoogde wet zal een aantal belangrijke verbeteringen bevatten ten opzichte van de huidige situatie. De wet zal gericht zijn op het bereiken van doelstellingen van watersystemen via een stroomgebiedsgewijze benadering, met een heldere verdeling van verantwoordelijkheden en taken tussen de verschillende betrokken overheden en een adequaat instrumentarium gericht op de uitvoering van het waterbeleid. Daartoe gaan in beginsel alle wetten die betrekking hebben op het waterbeheer op in de Waterwet. Het betreft hierbij onder meer de Wvo waarop dit besluit, voor zover het lozingen in het oppervlaktewater betreft, mede is gebaseerd. Daarbij wordt gestreefd naar een zo licht mogelijke regeldruk. Dit laatste sluit goed aan bij het Programma Andere Overheid van het kabinet en het Programma Beter Geregeld van het ministerie van Verkeer en Waterstaat (Kamerstukken II 2004/05, 29515, nr. 86). Na integratie van de Wvo in de Waterwet zal laatstgenoemde wet aan dit besluit ten grondslag komen te liggen. Om ook tot aan dat moment te voorzien in een aantal grondslagen om de regeldruk te verlichten, wordt vooruitlopend op en zoveel mogelijk in lijn met het ontwerp van de Waterwet in wijziging van de Wvo voorzien.

9.4 Bouwbesluit en bouwverordening

9.4.1 Bouwbesluit 2003

Het Bouwbesluit 2003 is een op de Woningwet gebaseerde algemene maatregel van bestuur. In het Bouwbesluit 2003 zijn landelijk geldende technische voorschriften gegeven voor bestaande en te bouwen bouwwerken. Die voorschriften zijn te herleiden tot veiligheid, gezondheid, bruikbaarheid, energiezuinigheid en het milieu (duurzaam bouwen). De voorschriften die uit het oogpunt van veiligheid zijn gesteld, hebben onder meer betrekking op constructieve veiligheid en brandveiligheid. Het Bouwbesluit 2003 moet volgens artikel 5 van de Woningwet uiteindelijk alle technische voorschriften bevatten die bij het bouwen en voor bestaande bouwwerken van belang zijn. Dat betekent dat voorschriften van technische aard, die op grond van andere wetten dan de Woningwet zijn gegeven, op den duur deel uit moeten maken van het Bouwbesluit 2003. Bouwwerken worden in het Bouwbesluit 2003 onderscheiden in gebouwen en bouwwerken, geen gebouw zijnde. De voorschriften voor gebouwen zijn vervolgens te onderscheiden in tot bewoning bestemde en niet tot bewoning bestemde gebouwen. De voorschriften van het Bouwbesluit 2003 zijn minimumvoorschriften die de technische kwaliteit van een bouwwerk bepalen. Bouwwerken, zowel gebouwen (niet tot bewoning bestemde gebouwen) en bouwwerken, geen gebouw zijnde, kunnen deel uitmaken van een inrichting in de zin van de Wm. De technische kwaliteit van een bouwwerk is bepalend voor het gebruik van het desbetreffende bouwwerk. Dat betekent dat, wanneer men een bouwwerk of een ruimte binnen een gebouw voor bepaalde doeleinden wil gebruiken, de technische kwaliteit van dat bouwwerk of die ruimte geschikt moet zijn voor dat gebruik.

Het bouwen van een gebouw of een bouwwerk, dat deel uitmaakt van een inrichting, mag volgens artikel 40, eerste lid, van de Woningwet niet zonder of in afwijking van een door burgemeester en wethouders verleende bouwvergunning plaatshebben. Daartoe moet een aanvraag om bouwvergunning worden ingediend bij de gemeente waar de inrichting is gevestigd of zich gaat vestigen.

9.4.2 Gemeentelijke bouwverordening

Op grond van artikel 8 van de Woningwet moeten de gemeenteraden een gemeentelijke bouwverordening vaststellen. In die verordening worden alleen voorschriften gegeven waartoe artikel 8 van de Woningwet of een krachtens dat artikel gegeven algemene maatregel van bestuur opdracht geeft. De inhoud van de gemeentelijke bouwverordening is dus limitatief aangegeven. Tot deze voorschriften behoren onder meer stedenbouwkundige voorschriften, voorschriften omtrent het gebruik van bouwwerken en voorschriften omtrent open erven en terreinen. Zowel de gebruiksvoorschriften als de stedenbouwkundige voorschriften zijn onder meer gerelateerd aan brandveiligheid. Met het oog op het brandveilig gebruik van met name niet tot bewoning bestemde gebouwen kennen de gemeentelijke bouwverordeningen de zogeheten gebruiksvergunning. Die vergunning dient aangevraagd te worden bij burgemeester en wethouders en wordt ook door hen geweigerd of verleend. Burgemeester en wethouders gaan daarbij af op het advies dat de gemeentelijke of regionale brandweer ter zake geeft. Ten behoeve van haar leden (de gemeenten) heeft de VNG de zogeheten Model-bouwverordening opgesteld. Deze verordening wordt ook regelmatig geactualiseerd.

De voorschriften van dit besluit zijn aan te merken als gebruiksbepalingen voor inrichtingen. Omdat een inrichting in de regel ook uit bouwwerken (niet tot bewoning bestemde gebouwen en bouwwerken, geen gebouw zijnde) en open erven of terreinen bestaat, zijn de voorschriften van dit besluit, waar nodig, afgestemd op de voorschriften van het Bouwbesluit 2003. Dit kan betekenen dat de technische minimumkwaliteit die de voorschriften van het Bouwbesluit 2003 biedt, niet toereikend is om het gebruik als voorzien in dit besluit mogelijk te maken. Het gevolg daarvan is dat de technische kwaliteit van bouwwerken die deel uitmaken van een inrichting, hoger zal moeten zijn. Daartoe zullen dan ook ten opzichte van de voorschriften van het Bouwbesluit 2003 aanvullende bouwkundige voorzieningen moeten worden getroffen, waarvoor volgens artikel 40, eerste lid, van de Woningwet een bouwvergunning is vereist. De indiener van de aanvraag om een bouwvergunning zal dan ook moeten aangeven voor welke doeleinden hij de bouwwerken wil gebruiken, alsmede de met het oog op dat gebruik van belang zijnde gegevens moeten overleggen. Bij het beoordelen van de daartoe strekkende aanvraag om een bouwvergunning zal het bevoegd gezag rekening moeten houden met het voorziene gebruik als onderdeel van een inrichting. De voorschriften van het Bouwbesluit 2003 zijn aan te merken als producteisen, waaraan een bouwer (eigenaar/verhuurder) moet voldoen, terwijl de gebruiker/huurder de voorschriften omtrent het gebruik ten tijde van het daadwerkelijk gebruik van het bouwwerk moet naleven.

9.4.3 Concept-Besluit brandveilig gebruik bouwwerken

In het kader van de modernisering van de VROM-regelgeving is besloten dat de voorschriften omtrent het brandveilig gebruik van bouwwerken, zoals die in de Model-bouwverordening zijn gegeven, worden geüniformeerd. Die uniformering heeft in beginsel plaats bij algemene maatregel van bestuur als bedoeld in artikel 8, achtste lid, van de Woningwet. De werktitel voor dat besluit is Besluit brandveilig gebruik bouwwerken. De voornemens met betrekking tot de totstandkoming van dat besluit zijn:

- een landelijke uniformering van de voorschriften voor brandveilig gebruik van bouwwerken die in de gemeentelijke bouwverordeningen zijn opgenomen;
- bij die landelijke uniformering hebben de voorschriften zoveel mogelijk de vorm van algemene regels en wordt het aantal gebruiksvergunningplichtige bouwwerken zoveel mogelijk beperkt (zo mogelijk tot 20% van het huidige aantal);
- bij de inwerkingtreding van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht wordt de gebruiksvergunning(procedure) vervolgens ingebed in de omgevingsvergunning(procedure);
- in de volgende fase wordt bezien of het mogelijk is om ook voor het gebruik van de resterende gebruiksvergunningplichtige gebouwen algemene regels te formuleren, in welk geval de gebruiksvergunningplicht ook in die gevallen kan komen te vervallen.

Bij het opstellen van dit besluit is bezien of brandveiligheidsvoorschriften krachtens de 8.40-besluiten konden komen te vervallen, omdat het Besluit brandveilig gebruik bouwwerken of de Model-bouwverordening daar al in voldoende mate in (zal) voorzien. In de 8.40-besluiten stond een aantal voorschriften dat betrekking heeft op brandveiligheid. Bij de totstandkoming van dit besluit is zorgvuldig bekeken waar deze voorschriften thuis horen. In veel gevallen dienen de voorschriften met betrekking tot brandveiligheid meerdere doelen (zoals het voorkomen van gevaarlijke situaties voor omwonenden) en vereisen ze een specifieke expertise bij toezicht en controle hierop. In dit besluit komt een aantal voorschriften dan ook niet meer voor, omdat deze reeds in de Model-bouwverordening zijn geregeld en op termijn in het toekomstige Besluit brandveilig gebruik bouwwerken gereguleerd worden. De belangrijkste voorschriften in dit kader betreffen:

- de keuring van brandblusmiddelen. Deze komen niet meer terug in dit Besluit, aangezien deze zijn opgenomen in de Model-bouwverordening en op termijn in het Besluit brandveilig gebruik bouwwerken worden opgenomen;
- de voorschriften omtrent het opslaan van brandbare, niet-milieugevaarlijke stoffen. Deze voorschriften zullen bij de

inwerkingtreding van het Besluit brandveilig gebruik bouwwerken vervallen en blijven tot die tijd onderdeel van dit Besluit. De regels omtrent het opslaan van milieugevaarlijke, brandbare stoffen zullen permanent op basis van artikel 8.40 van de Wm worden gereguleerd.

9.5 Arbo-regelgeving

In de 8.40-besluiten is een aantal voorschriften opgenomen dat Arbo-gerelateerd is. Feitelijk valt Arbo-gerelateerde regelgeving onder de verantwoordelijkheid van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (hierna: SZW). Te denken valt aan voorschriften die een direct verband hebben met arbeidsomstandigheden (veiligheid en gezondheid van in de inrichting werkend personeel). Voor zover hierover in reeds bestaande Arbo-regelgeving regels zijn gesteld, zijn deze regels niet in dit besluit opgenomen. Er wordt gestreefd naar een juiste afstemming van regelgeving tussen het ministerie van VROM en het ministerie van SZW. Voorts zijn onderlinge afspraken gemaakt ten aanzien van handhaving tussen het bevoegd gezag (signaleringsfunctie) en de Arbeidsinspectie, bijvoorbeeld in de sfeer van externe veiligheid.

9.6 Verhouding tot het internationale recht

Wat betreft de verhouding tussen de voorgenomen wijze van regulering en de uit het toepasselijke Europese recht voortvloeiende eisen, die onder meer betrekking hebben op het waarborgen van inspraak en rechtsbescherming op milieugebied, wordt het volgende opgemerkt. De vraag in welke gevallen en voor welke activiteiten een individuele beoordeling is vereist, wordt primair bepaald door de volgende EG-richtlijnen.

Wat betreft de richtlijn nr. 96/61 van de Raad van de Europese Unie van 24 september 1996 inzake geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging (PbEG L 257) (hierna: de IPPC-richtlijn), zoals gewijzigd bij richtlijn over inspraak bij milieubesluitvorming (richtlijn nr. 2003/35/EG, PbEG L 156), wordt ingevolge de Wet modernisering van de algemene milieuregels voor inrichtingen expliciet bepaald dat inrichtingen als bedoeld in deze richtlijn vergunningplichtig zijn. Om eventuele strijdigheid met de IPPC-richtlijn op voorhand uit te sluiten, is dit besluit niet van toepassing op IPPC-inrichtingen. Deze inrichtingen vallen derhalve niet onder de begripsbepalingen van inrichting type A, inrichting type B of inrichting type C.

De richtlijn nr. 2006/12/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 5 april 2006 betreffende afvalstoffen (PbEG L 114/9) vereist dat inrichtingen waarin de in bijlage IIA (verwijderingshandelingen), respectievelijk IIB (handelingen van nuttige toepassing) over een vergunning moeten beschikken. Er zijn uitzonderingen op deze vergunningplicht mogelijk voor inrichtingen die hun afvalstoffen op de plaats van productie in eigen beheer verwijderen en inrichtingen of ondernemingen die afvalstoffen nuttig toepassen. Van de mogelijkheid tot vrijstelling van vergunningplicht kan gebruik worden gemaakt onder de volgende voorwaarden. Er dienen algemene regels te zijn per type activiteit, waarbij soort en hoeveelheid afvalstoffen zijn vrijgesteld. De soorten en hoeveelheden afvalstoffen en de wijze van verwijdering of nuttige toepassing moeten zodanig zijn dat er geen nadelige gevolgen voor het milieu zijn. Dit besluit doet aan deze richtlijn niets af.

De richtlijn nr. 91/689/EEG van de Raad van 12 december 1991 betreffende gevaarlijke afvalstoffen (PbEG L 377) geeft een zelfde vrijstellingsmogelijkheid voor inrichtingen die afvalstoffen nuttig toepassen als richtlijn nr. 2006/12/EG, voor zover dit gevaarlijke afvalstoffen betreft. Artikel 3, tweede lid, van de richtlijn betreffende gevaarlijke afvalstoffen stelt voorwaarden overeenkomstig de voorwaarden zoals deze gelden op grond van artikel 11, tweede lid, van de richtlijn betreffende afvalstoffen, en als aanvullende eis dat er specifieke voorwaarden worden gesteld. De specifieke voorwaarden worden in ieder geval nader verduidelijkt met drie voorwaarden: grenswaarden voor het gehalte aan gevaarlijke stoffen in het afval, emissiegrenswaarden en type activiteit. Deze voorwaarden zijn niet limitatief en het type activiteit kan andere maatregelen vereisen. Echter er zal in ieder geval moeten worden gekeken of deze benoemde specifieke voorwaarden moeten worden gesteld. Indien wordt afgeweken van deze benoemde specifieke voorwaarden, dient dat gemotiveerd te worden.

Richtlijn 85/337/EEG van de Raad van de Europese gemeenschappen van 27 juni 1985 betreffende de milieueffectbeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten, zoals gewijzigd bij richtlijn 97/11/EG van de Raad van de Europese Unie van 3 maart 1997 tot wijziging van richtlijn 85/337/EEG (PbEG L 175) (hierna: de MER-richtlijn) vereist dat projecten die nadelige effecten voor het milieu kunnen hebben, aan een individuele beoordeling van de milieueffecten worden onderworpen. Dit Besluit doet ook aan deze richtlijn niets af, omdat bij het bepalen van de reikwijdte van dit besluit, evenals voorheen het geval was, de criteria van de MER-richtlijn expliciet zijn meegewogen.

De richtlijn nr. 79/409/EEG van de Raad van de Europese gemeenschappen van 2 april 1979 inzake het behoud van de vogelstand, (PbEG L 103) (hierna: de Vogelrichtlijn) respectievelijk richtlijn nr. 92/43/EEG van de Raad van de Europese gemeenschappen van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna, (PbEG L 206) (hierna: de Habitatrichtlijn) vereisen dat voor sommige plannen of projecten onderzoek wordt gedaan naar de gevolgen van het plan of project voor een Natura 2000-gebied. Op 1 oktober 2005 is de Wet van 20 januari 2005 tot wijziging van de Natuurbeschermingswet 1998 in verband met Europeesrechtelijke verplichtingen (Stb.

195) in werking getreden. De Natuurbeschermingswet 1998 regelt dat een vergunning op basis van die wet vereist is voor projecten die de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten in een dergelijk gebied kunnen verslechteren of een verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen. Voor plannen geldt een vergelijkbare bepaling, waarbij goedkeuring of overeenstemming met de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit dient te worden verkregen. Dit betekent dat een plan of project waarvoor een individuele beoordeling op basis van de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn is vereist, in ieder geval individueel wordt beoordeeld in het kader van de vergunning of goedkeuring op basis van de Natuurbeschermingswet 1998. Dit besluit bevat geen aanvullende regeling op dit punt.

Richtlijn nr. 2000/60/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 23 oktober 2000 tot vaststelling van een kader voor communautaire maatregelen betreffende het waterbeleid (PbEG L 327) (hierna: Kaderrichtlijn water) heeft als doel de bescherming van oppervlaktewater en grondwater. Hiertoe is in de Kaderrichtlijn water bepaald dat de lidstaten, in beginsel in het jaar 2015, bepaalde milieudoelstellingen moeten bereiken. De milieudoelstellingen van de Kaderrichtlijn water zijn samen te vatten als goede toestand van oppervlaktewater en grondwater. Deze doelstellingen zijn vastgelegd in diverse onderdelen van artikel 4 van de Kaderrichtlijn water, met bijbehorende uitzonderingsbepalingen. Dit regime is nog tamelijk abstract; voor de uitwerking wordt verwezen naar met name bijlage V van de Kaderrichtlijn water. Uiteindelijk moet de toepassing van de bijlagen van de Kaderrichtlijn water, alsmede de vaststelling van dochterrichtlijnen voor prioritair stoffen en voor grondwater in het jaar 2009 resulteren in concrete, gekwantificeerde doelstellingen. De ecologische doelstellingen zullen veelal geconcretiseerd worden per waterlichaam. De chemische doelstellingen worden vastgesteld in Europese of nationale regelingen. Op diverse plaatsen in de Kaderrichtlijn water is het uitgangspunt een maatschappelijk haalbare en kosteneffectieve aanpak; zonodig kan op basis van disproportionele kosten voor één of meer waterlichamen verlenging van de streeftermijn tot 2021 of 2027 plaatsvinden, dan wel een minder stringente doelstelling worden bepaald. Op dit moment is dus nog niet duidelijk welke verplichtingen de Kaderrichtlijn water per waterlichaam nu concreet met zich meebrengt. Hierbij is mede van belang dat nog een aantal kaders nader moeten worden ingevuld, zoals de indeling in waterlichamen, alsmede het maatregelenpakket per stroomgebiedsdistrict dat, met publieke participatie, zal worden ontwikkeld om de milieudoelstellingen te realiseren en dat eveneens in 2009 zal worden vastgelegd. Mede in verband hiermee is in de Kaderrichtlijn water een aantal overgangsbepalingen opgenomen die erin voorzien dat 'oude' Europese richtlijnen inzake de bescherming van het oppervlaktewater en grondwater voorlopig nog ten dele van kracht blijven. Aangezien nog niet exact duidelijk is welke verplichtingen de Kaderrichtlijn water met zich meebrengt, kon hiermee bij de voorbereiding van het besluit niet in detail rekening worden gehouden. Bij het formuleren van voorschriften voor lozingen is hiermee als volgt omgegaan:

- voor wat betreft lozingen van afvalstoffen, verontreinigende en schadelijke stoffen is steeds beoordeeld, in hoeverre een toegestane lozing zou kunnen leiden tot strijd met verplichtingen die uit de Kaderrichtlijn voortvloeien, en met name tot overschrijding van chemische doelstellingen (waarvan de exacte waarde weliswaar nog niet bekend is, maar waarvoor de bestaande milieukwaliteitsdoelstellingen wel een indicatie vormen) of strijdigheid met het standstill beginsel;
- bij het formuleren van emissiegrenswaarden voor het lozen in oppervlaktewater is voor een aantal gevallen een striktere normering opgenomen voor oppervlaktewateren die bijzondere bescherming behoeven. Dit betreft oppervlaktewateren die niet bij ministeriële regeling zijn aangewezen als oppervlaktewateren die geen bijzondere bescherming behoeven;
- alleen daar waar in redelijkheid niet verwacht kan worden dat zelfs in specifieke situaties van een strijd met verplichtingen van de Kaderrichtlijn sprake zou kunnen zijn, is het bevoegd gezag geen mogelijkheid geboden om de in het besluit opgenomen voorschriften aan te scherpen. Dit is bijvoorbeeld het geval bij lozingen in vuilwaterriolen van stoffen die in de zuiveringstechnische werken afdoende worden verwijderd, of lozingen direct in het milieu waarbij de emissienormen reeds op het niveau van streefwaarden zijn gesteld;
- in situaties, waarbij het wel mogelijk wordt geacht dat de verplichtingen van de Kaderrichtlijn in specifieke gevallen tot verdergaande voorschriften zouden kunnen leiden, is het bevoegd gezag mogelijkheid tot maatwerk geboden, zodat zo nodig grenzen kunnen worden gesteld aan de te lozen concentraties, of de totale hoeveelheid van de geloosde stoffen. Deze mogelijkheid tot maatwerk is waar relevant in de uitgewerkte voorschriften zelf opgenomen, als mogelijkheid om de daarin opgenomen emissiegrenswaarden aan te scherpen. Voor de overige lozingen of aspecten van lozingen vormt de zorgplichtbepaling de mogelijkheid om zo nodig lozingen in overeenstemming te brengen met de vereisten van de Kaderrichtlijn water. Deze systematiek is ook gevolgd bij lozingen op of in de bodem en in schoonwaterstelsels. Daarmee zijn ook voldoende waarborgen geboden om te kunnen voldoen aan de verplichtingen van Richtlijn 2006/11/EG van 15 februari 2006 betreffende de verontreiniging veroorzaakt door bepaalde gevaarlijke stoffen die in het aquatisch milieu van de Gemeenschap worden geloosd (PbEU L 64), en richtlijnen nr. 2006/118/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 12 december 2006 betreffende de bescherming van het grondwater tegen verontreiniging en achteruitgang van de toestand (Pb L 371) en nr. 1980/68/EG van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 17 december 1979 betreffende de bescherming van het grondwater tegen verontreiniging veroorzaakt door de lozing van bepaalde gevaarlijke stoffen (PbEG L20) (hierna: Grondwaterrichtlijn). De Grondwaterrichtlijn beoogt de verontreiniging van grondwater te verminderen. Dit wordt bewerkstelligd door harmonisatie van regelgeving

van de lidstaten betreffende lozingen van bepaalde gevaarlijke stoffen in het grondwater en door het totstandbrenging van een systematische controle op de grondwaterkwaliteit. De Grondwaterrichtlijn heeft tot doel verontreiniging van het grondwater door stoffen van Lijst I en II te voorkomen en de gevolgen van bestaande verontreinigingen zoveel mogelijk te beperken of te beëindigen. Mede met het oog op de Grondwaterrichtlijn is in dit besluit een aantal specifieke voorschriften ten aanzien van het lozen op of in de bodem opgenomen.

Daarnaast strekken de genoemde richtlijnen mede ter implementatie van artikel 6 van het Verdrag van Aarhus (Trb. 2001, 73), dat handelt over inspraak in besluiten over het al dan niet toestaan van specifieke activiteiten. Op grond van artikel 6 moet, als (in de nationale wetgeving) een vergunningprocedure in het leven is geroepen voor in bijlage I bij het verdrag vermelde activiteiten, voldaan zijn aan de eisen die in artikel 6 van het Verdrag ten aanzien van inspraak zijn opgenomen. Artikel 9, tweede lid, van het Verdrag koppelt vervolgens de eis van rechtsbescherming tegen besluiten over specifieke activiteiten direct aan de reikwijdte van artikel 6. In alle andere gevallen staat de tekst van het Verdrag van Aarhus niet aan een overgang naar algemene regels in de weg.

Zowel in Vlaanderen als in Duitsland wordt in wetgeving verwezen naar externe normen, voorbeelden daarvan zijn te vinden in het Besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne en in de Technische Anleitung zur Reinhaltung der Luft.

10 Terugdringen van administratieve lasten, de gevolgen voor de bestuurlijke lasten en de gevolgen voor de burger

Het kabinet Balkenende-II had als doelstelling om de administratieve lasten uiterlijk in 2007 met 25% terug te dringen. Tijdens de totstandkoming van dit besluit zijn de nieuwe voorschriften bezien op hun gevolgen voor de administratieve en bestuurlijke lasten. Voor wat betreft de administratieve lasten lag hieraan een gedetailleerde nulmeting ten grondslag. Bij de bestuurlijke lasten is gekeken naar de veranderingen ten opzichte van de voormalige voorschriften. Daarnaast wordt ingegaan op de lasten voor burgers.

10.1 De administratieve lasten

In het kader van het voorontwerp van dit besluit is onderzoek gedaan naar de administratieve lasten en de bestuurlijke lasten (SIRA Consulting, 2006. Rapportage SIRA Consulting ten behoeve van ACTAL-toets en rapportage bestuurlijke lasten, december 2006 SIRA Consulting). Ten opzichte van het voorontwerp is een aantal wijzigingen doorgevoerd die gevolgen hebben voor de administratieve lasten. Deze wijzigingen zijn tevens onderzocht. Met betrekking tot de administratieve lasten kan het volgende worden geconcludeerd: In de nulmeting zijn de totale lasten als gevolg van de Wm-vergunning en de 8.40-besluiten geraamd op € 817 miljoen per jaar. Bij implementatie van dit besluit zullen deze lasten worden gereduceerd tot € 591,3 miljoen per jaar, hetgeen overeenkomt met een reductie van € 225,7 miljoen per jaar, ofwel een procentuele reductie van 27%. Met deze vermindering wordt ruimschoots voldaan aan bovengenoemde kabinetsdoelstelling, zoals deze is geprognosticeerd aan de Tweede Kamer (Kamerstukken II, 2003/04, 28 383 nr. 11). Hierbij dient te worden opgemerkt dat de reductie van de administratieve lasten als gevolg van de omgevingsvergunning hierin niet is meegenomen. Deze resultaten zijn weergegeven in het rapport "Administratieve Lasten Omgevingsvergunning" (SIRA Consulting, 2006).

Bovendien worden in dit besluit algemene regels gesteld voor activiteiten op grond van de Wvo. Gevolg hiervan is dat inrichtingen die onder de reikwijdte van dit besluit vallen niet meer genoodzaakt zijn een vergunning op basis van de Wvo aan te vragen. Deze verandering betekent een additionele vermindering van de administratieve lasten met € 14 miljoen euro. Deze additionele reductie, die wordt toegerekend aan de reductietaakstelling van het ministerie van Verkeer en Waterstaat, betekent dat de totale reductie als gevolg van dit besluit uitkomt op € 239,7 miljoen per jaar.

De hierboven genoemde reductie van € 225,7 miljoen per jaar kan als volgt worden verbijzonderd:

- een reductie van € 177,5 miljoen als gevolg van het vergroten van de reikwijdte, waardoor meer Wm-vergunningplichtige inrichtingen onder de werking van dit besluit komen te vallen en het onderscheid tussen het regulier regime (type B-inrichtingen) en het licht regime (type A-inrichtingen), waardoor 68.000 inrichtingen niet meer meldingsplichtig zijn. Deze berekening is gebaseerd op de oorspronkelijke nulmeting administratieve lasten. Nadien is in het kader van de tweede fase (zie paragraaf 4) een gedetailleerd en uitgebreid onderzoek uitgevoerd naar het aantal inrichtingen dat vergunningplichtig is vóór en na de inwerkingtreding van dit Besluit. Hieruit blijkt dat uiteindelijk niet 20.000, maar 37.000 inrichtingen onder dit besluit komen te vallen. Dit wordt deels veroorzaakt, doordat bij de berekening in het kader van het onderzoek van Van Vliet Milieumanagement (november 2006) in de huidige situatie meer inrichtingen onder de Wm-vergunningplicht zijn opgenomen dan bij de nulmeting. Dit betreft bijna 9.500 inrichtingen. Daarnaast komen nog eens 7.500 inrichtingen extra onder de algemene regels. Omdat de nulmeting en het latere onderzoek verschillende bronnen hebben gebruikt is de extra reductie op dit moment niet nauwkeurig te berekenen. Daarvoor is een nieuwe nulmeting noodzakelijk. Voorlopige berekeningen geven aan dat het tenminste om tientallen miljoenen gaat;
- een reductie van € 48,2 miljoen als gevolg van het vereenvoudigen van informatieverplichtingen, zoals het terugbrengen van keuringsfrequenties en het afschaffen van een aantal onderzoeksverplichtingen en een aantal

voorschriften.

Meer specifiek leiden de volgende zaken in ieder geval tot significante reducties van de administratieve lasten:

- In het kader van een scherpere afbakening tussen de regelgeving op het gebied van milieu, bouwen en brandveiligheid is besloten de algemene regeling over brandblusmiddelen niet meer te regelen in dit Besluit. De Model-bouwverordening kent hiervoor een regeling en in de toekomst zal deze opgaan in het Besluit brandveilig gebruik bouwwerken. In dit besluit zijn hierover geen voorschriften opgenomen. In de eerder genoemde nulmeting is uitgegaan van een lastendruk van € 66 miljoen voor de controle op brandslanghaspels en draagbare mobiele brandblusapparaten. Thans blijkt dat van een te hoog aantal brandblussers is uitgegaan en een splitsing moet worden aangebracht in de lasten voor de jaarlijkse controle op brandslanghaspels (€ 22 miljoen) en de jaarlijkse controle op draagbare brandblusapparaten (€ 12 miljoen). De regeling omtrent brandblusmiddelen komt niet terug in dit Besluit en om die reden is de € 33 miljoen verschuiving van lasten verdisconteerd in de reductie van € 48,2 miljoen.

Bij het Besluit brandveilig gebruik bouwwerken zal worden bezien of de controlefrequentie van mobiele brandblusapparaten kan worden teruggebracht om zo een besparing van administratieve lasten te creëren.

- Het niet meer laten terugkomen van de regeling omtrent afvalpreventie heeft een reductie van € 4,5 miljoen tot gevolg.
- Het vervallen van de verplichting tot het uitvoeren van een waterbesparingonderzoek levert een reductie op van € 2,7 miljoen.
- Verlenging van de keuringsinterval voor stookinstallaties van jaarlijks naar tweejaarlijks levert een reductie op van € 90.000.
- Voor circa 68.000 inrichtingen is de meldingsplicht vervallen. Voor het grootste gedeelte betreft het inrichtingen die onder het Besluit woon- en verblijfsgebouwen vielen (kantoren, zorginstellingen, religieuze gebouwen en een deel van de scholen), de minder milieurelevante detailhandel en horeca, de parkeergarages en de stallingbedrijven. Voorts betreft het een aantal voorzieningen en activiteiten, zoals de rioolpoldergemalen en het opslaan van propaan. Hiermee wordt een reductie van €17 miljoen gerealiseerd.
- Het vervallen van de bodemonderzoeken bij aanpassing van de inrichting. Deze onderzoeken worden thans alleen vereist bij oprichting van de inrichting. Hiermee wordt een reductie gerealiseerd van € 1,4 miljoen.

Als gevolg van dit besluit ontstaan initiële lasten door de noodzakelijke kennisname van de nieuwe regelgeving voor circa 320.000 inrichtingen. Het ministerie van VROM ontwikkelt een ICT-middel om deze inrichtingen daarbij te helpen. Momenteel wordt gewerkt aan de operationalisering van dat systeem. Naar verwachting zal dit instrument een belangrijke bijdrage leveren aan de eenvoudige kenbaarheid van het nieuwe systeem, zeker gezien het grote aantal inrichtingen dat onder de reikwijdte van het nieuwe stelsel komt te vallen. Door dit ICT-middel kunnen bedrijven met gerichte vragen in relatief korte tijd de voor hen relevante voorschriften verkrijgen. Het ICT-systeem wordt getest met ondernemers en bevoegde gezagsinstanties.

Het Adviescollege Administratieve Lasten (ACTAL) heeft op basis van het voorontwerp geadviseerd dit besluit in te dienen, nadat met hun opmerkingen rekening is gehouden. ACTAL prijst de aanpak en adviseert de eenmalige administratieve lasten zoveel mogelijk te beperken. ACTAL vraagt om inzicht in de gevolgen voor de administratieve lasten vanwege de wijzigingen die zijn doorgevoerd na haar advies. Gezien het aantal wijzigingen zijn de gevolgen beperkt. Afgesproken is dat de eventuele gevolgen voor de administratieve lasten bij de tweede tranche van dit besluit inzichtelijk zullen worden gemaakt. Bij de ontwikkeling van het ondersteunende ICT-systeem en de voorlichting zal hiermee rekening worden gehouden. ACTAL heeft signalen vanuit het bedrijfsleven ontvangen dat de begrijpelijkheid van het ICT-systeem voor de gebruikers extra aandacht behoeft. Dat punt wordt meegenomen in de lopende ICT-pilotprojecten. ACTAL heeft nog een aantal andere opmerkingen gemaakt die de keuring van de brandblusmiddelen betreffen en de frequentie van de akoestische onderzoeken en de bodemonderzoeken. Op basis van dit Besluit is ten opzichte van het voorontwerp en de 8.40-besluiten thans in minder gevallen een nulsituatie-bodemonderzoek nodig. De regeling omtrent de akoestische onderzoeken is gewijzigd, waardoor het automatisme van het vragen van een dergelijk onderzoek in een aantal gevallen wordt vervangen door een actief besluit van het bevoegd gezag. Voor wat betreft de mogelijkheden voor het stellen van maatwerkvoorschriften en de gemeentelijke verordening voor geluid, ziet ACTAL een risico voor de administratieve lasten en adviseert om de wijze waarop de decentrale overheden omgaan met hun bevoegdheden te monitoren en zonodig bij te sturen. Deze suggestie is overgenomen en mede om deze reden is in dit besluit een evaluatiebepaling opgenomen. Zes jaar na inwerkingtreding zal dit besluit worden geëvalueerd. Deze termijn is gekozen omdat na de inwerkingtreding voor een aantal bepalingen voor thans vergunningplichtige inrichtingen en nadere eisen een overgangstermijn van drie jaar geldt. Pas na deze drie jaar treedt dit besluit in zijn volle omvang in werking. Een zinvolle evaluatie is na nog eens drie jaar mogelijk. Bij deze evaluatie zal uitdrukkelijk aandacht worden gegeven aan de nieuwe elementen van het besluit en de onderdelen waar tijdens de inspraak veel op in is gegaan. Dit betreft met name: de werking van de maatwerkvoorschriften en in het bijzonder de mogelijkheid daartoe bij de zorgplicht, de gemeentelijke verordening en het laten vervallen van de verplichting voor inrichtingen type A om te melden. Bij deze onderdelen zal onder andere geëvalueerd worden hoe hier in de praktijk mee is omgegaan en of ze

overeenkomstig de bedoeling van de wetgever zijn uitgevoerd. Er zal bovendien een beheersorganisatie in het leven worden geroepen om zowel het besluit als de regeling te monitoren op actualiteit. Zonodig zullen tussentijdse aanpassingen van het besluit en de regeling worden doorgevoerd.

10.2 Bestuurlijke lasten

Uitgangspunt bij het opstellen van dit besluit is geweest dat de bestuurlijke lasten niet mogen toenemen. Tijdens de totstandkoming zijn dan ook niet alleen de gevolgen voor de administratieve, maar ook die voor de bestuurlijke lasten in beeld gebracht (SIRA Consulting, 2006. Bestuurlijke lasten Activiteiten AMvB; Onderzoek naar het effect van de bestuurlijke lasten van het Concept Besluit activiteiten inrichtingen van het ministerie van VROM, december 2006). In het kader van het inschatten van de bestuurlijke lasten is een indicatieve berekening gemaakt van de bestuurlijke lasten die de 8.40-besluiten veroorzaken en de veranderingen die hierin zullen plaatsvinden als gevolg van dit besluit. Voor dit indicatieve onderzoek zijn interviews bij gemeenten afgenomen. De resultaten hiervan zijn geverifieerd in een begeleidingscommissie, eveneens bestaande uit gemeenten. De bestuurlijke lasten zijn voor de huidige situatie geschat op € 127 miljoen per jaar. De jaarlijkse reductie als gevolg van dit besluit wordt geraamd tussen de € 1,8 en € 6,5 miljoen per jaar. Kort samengevat is enerzijds sprake van een afname van deze lasten door het vervallen van de meldingsplicht voor 68.000 inrichtingen (zie paragraaf 10.1) en doordat veel minder inrichtingen een vergunning behoeven aan te vragen en kunnen volstaan met een melding. Anderzijds leidt dit besluit tot een toename vanwege:

- initiële lasten door de noodzakelijke kennisname van de nieuwe regelgeving door de gemeenten;
- het bepalen welke voorschriften van toepassing zijn op inrichtingen die voor de eerste maal onder de reikwijdte van dit besluit worden gebracht;
- nu het vooroverleg vervalt, zal een aantal zaken verschuiven naar toezicht en handhaving;
- een groter accent op toezicht wegens het gebruik van doelvoorschriften en de verminderde mogelijkheden voor maatwerk in vergelijking met de aan de vergunningen verbonden voorschriften.

10.3 Gevolgen voor de burger

De veranderingen van de regelgeving zijn niet van toepassing op burgers en zullen dan ook geen direct effect hebben op de administratieve lasten voor deze doelgroep. Het is mogelijk dat de lasten voor deze doelgroep iets zullen dalen door de verlaging van het aantal inrichtingen dat een Wm-vergunning dient aan te vragen en de daarmee verband houdende mogelijkheden om tegen deze vergunningen bezwaar en beroep aan te tekenen. In de huidige situatie worden jaarlijks naar schatting 20.000 procedures doorlopen voor de Wm-vergunning (zie SIRA Consulting, 2006. Administratieve Lasten Omgevingsvergunning). Naar schatting 45% van deze procedures wordt gestart door een (georganiseerde) burger. Door dit besluit zal het aantal procedures voor (georganiseerde) burgers dalen van 9.000 naar 7.200 (20% minder Wm-vergunningplichtige inrichtingen). De kosten van een procedure kunnen zeer verschillen. Exacte cijfers hierover zijn niet bekend. Aangenomen wordt echter dat deze kosten beperkt zijn, omdat de meeste procedures niet tot een beroepszaak leiden. Op basis van eerdere onderzoeken in het kader van administratieve lasten wordt aangenomen dat de kosten gemiddeld circa 10 uur en € 500 per procedure bedragen. De administratieve lastenreductie voor burgers wordt hiermee zeer globaal geschat op 18.000 uur en € 900.000.

Overigens stuit het vervallen van inspraak- en beroepsmogelijkheden bij de overgang van vergunningverlening naar algemene regulering vanuit de bredere optiek van inspraak en rechtsbescherming niet op overwegende bezwaren. Het gaat hier om gevallen en activiteiten die in hoge mate vergelijkbaar zijn, waardoor algemene regulering mogelijk wordt en ook het meest efficiënt is. Indien een vergunning grotendeels bestaat uit voorschriften die standaard in dergelijke vergunningen worden opgenomen, heeft inspraak op een ontwerpvergunning weinig toegevoegde waarde. Algemene regulering ligt dan voor de hand en heeft uit een oogpunt van rechtsgelijkheid en rechtszekerheid de voorkeur boven een individuele benadering. Deze benadering stuit ook niet op Europeesrechtelijke bezwaren. Voor zover het Europese recht een individuele beoordeling vereist, vallen inrichtingen niet onder de algemene regels. Mocht in voorkomende gevallen overigens behoefte bestaan aan maatwerk, dan kan het bevoegd gezag in een concreet geval nadere, aanvullende of zelfs afwijkende voorschriften stellen. Daarbij staat ingevolge het wetsvoorstel inspraak en rechtsbescherming open. Het stellen van maatwerkvoorschriften is een besluit in de zin van artikel 1:3 van de Algemene wet bestuursrecht, dat wordt voorbereid met toepassing van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht en waartegen beroep kan worden ingesteld bij de bestuursrechter.

11 Bedrijfs- en milieueffecten

11.1 Bedrijfseffecten

Dit besluit heeft directe invloed op alle 288.000 inrichtingen die voorheen te maken hadden met de 8.40-besluiten en op zo'n 37.000 inrichtingen die voorheen Wm-vergunningplichtig waren. Ook zal voor circa 1500 inrichtingen de Wvo-vergunningplicht komen vervallen. Voor de eerste categorie inrichtingen zal er materieel weinig veranderen, met dien verstande de vermindering van rapportage- en onderzoeksverplichtingen ook voor deze inrichtingen van toepassing is. Deze inrichtingen behoeven niet opnieuw een melding in te dienen. De voorschriften voor circa 37.000 inrichtingen die voorheen vergunningplichtig waren en die thans onder de werking van dit besluit komen te vallen, zijn in nauw overleg met de betrokken sectoren, de brancheorganisaties en de bevoegde gezagsinstanties tot stand gekomen. Dit geldt met

name voor de metalekto-sector. Door het vervallen van de vergunningplicht vervalt tevens de verplichting voor deze inrichtingen om een oprichtings-, c.q. veranderingsvergunning aan te vragen bij het bevoegd gezag. Het achterwege blijven van de vergunningprocedure betekent behalve een administratieve lastenvermindering ook een financiële lastenbesparing, omdat een vergunningprocedure in het algemeen meer kosten met zich meebrengt dan een melding op grond van algemene regels. Ook levert het vervallen van de procedure van de vergunning tijdswinst op voor een bedrijf dat op korte termijn wil starten of een wijziging wil doorvoeren. Daarnaast zijn voor deze categorie van inrichtingen de exploitatiekosten van de algemene regels in vergelijking met de vergunning aanzienlijk lager. Bij het in werking treden van dit besluit op 1 januari 2008 zullen in totaal circa 324.000 inrichtingen moeten voldoen aan de voorschriften in dit besluit. Het streven is om nog meer vergunningplichtige inrichtingen onder algemene regels te brengen. Dit zal gebeuren in de tweede tranche die vanaf januari 2008 zal starten. Dit besluit heeft geen effect op het totaal aantal inrichtingen dat onder de werkingssfeer van de Wm valt. Het Inrichtingen en vergunningbesluit, waarin inrichtingen worden aangewezen 'die nadelige gevolgen voor het milieu kunnen veroorzaken' en waarvoor algemene regels dan wel de vergunningplicht geldt, wordt op dit punt niet gewijzigd. Er is alleen sprake van een verschuiving van vergunningplicht naar algemene regels.

Voor wat betreft de voorheen vergunningplichtige inrichtingen die thans door dit besluit worden bestreken, gaat het naar schatting om de volgende typen en aantallen:

- de metalekto-sector waarbij ten minste 13.900 voorheen vergunningplichtige inrichtingen onder dit besluit komen te vallen;
- inrichtingen die automatisch onder de werking van dit besluit vallen omdat het 'in-hoofdzaak-criterium' vervalt. Bij de 8.40-besluiten was een inrichting vergunningplichtig wanneer deze onder twee of meerdere besluiten viel. Het betreft ongeveer 9750 inrichtingen. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om tandartspraktijken die in een verzamelgebouw gevestigd zijn, garages met een tankstation en bouwbedrijven met een winkel. Dergelijke inrichtingen waren formeel vergunningplichtig, maar werden door gemeenten vaak onder een 8.40-besluit gebracht;
- door het opheffen van de zogenaamde uitsluitcriteria en door het schrappen van veel irrelevante bovengrenzen zal nog eens een groot aantal inrichtingen onder dit besluit komen te vallen. Het betreft circa 13.500 inrichtingen zoals grond-, weg- en waterbouw en grondverzet, opslagdepots aan het oppervlaktewater, tandtechnische laboratoria, bromfietsherstellers, kattenpensions, dierenwinkels, uitvaartondernemers en zeefdrukkerijen. Ook vervalt hierdoor de vergunningplicht voor veel middelgrote bedrijven, zoals bungalowparken, campings, recreatieparken, sportparken, televisiestudio's, wasserijen, houtbedrijven en opslag- en transportbedrijven.

11.2 Milieueffecten

Met dit besluit wordt invulling gegeven aan het streven van het kabinet naar minder, eenvoudigere en effectievere regels en naar vermindering van administratieve lasten. Dit streven wordt niet alleen ingegeven door economische motieven, maar ook door het besef dat modernisering van de regelgeving noodzakelijk is om het draagvlak voor het milieu te behouden.

Bij het opstellen van dit besluit gold als uitgangspunt dat de vereenvoudiging en versobering van de regels niet mag leiden tot een lager niveau van milieubescherming. Dit geldt zowel voor inrichtingen die al onder algemene regels vielen als voor inrichtingen die vergunningplichtig waren en nu onder de algemene regels vallen. Voor de eerst genoemde categorie inrichtingen zijn de milieudoelen overgenomen die werden nagestreefd met de 8.40-besluiten. De wijze waarop deze milieudoelen gehaald moesten worden of de wijze waarop zeker gesteld werd dat het milieudoel werd gehaald, is in een aantal gevallen gewijzigd. Kernbegrippen hierbij zijn flexibiliteit en versobering van onderzoeks- en controleverplichtingen. Flexibiliteit wordt bereikt door inrichtingen meer mogelijkheden te geven zelf te bepalen hoe zij concrete doelen bereiken. Voorschriften in de 8.40-besluiten die in de praktijk niet goed uitvoerbaar of handhaafbaar bleken, zijn aangepast of geschrapt. Waar met betrekking tot dezelfde activiteit verschillende voorschriften waren opgenomen, zijn deze geharmoniseerd conform de systematiek van de Wm. Dit betekent toepassing van de BBT. Zoals aangegeven wordt door deze flexibilisering, versobering en stroomlijning van de voorschriften het niveau van milieubescherming niet aangetast. Eerder zal het een positief milieueffect hebben, omdat toezicht en handhaving effectiever kunnen plaatsvinden (meer focus, beter handhaafbaar) en ook omdat het draagvlak voor de regels is vergroot. Voor inrichtingen in de metalekto-sector die niet eerder onder de algemene regels vielen, geldt in grote lijnen hetzelfde als voor de inrichtingen die onder een 8.40-besluit vielen. Bij vergunningverlening voor inrichtingen in de metalekto-sector geldt als uitgangspunt het toepassen van de BBT, uitgewerkt in branchedocumenten, zoals het Werkboek milieumaatregelen metalekto, de rapporten van de Commissie Integraal Waterbeheer en de NeR. Bij het opstellen van dit besluit is van dezelfde uitgangspunten en documenten uitgegaan, waardoor voor de onder dit besluit vallende inrichtingen eenzelfde niveau van milieubescherming is gegarandeerd in vergelijking met de vroegere situatie, waarbij de vergunningplicht gold.

Van het schrappen van de verplichting tot melding voor circa 68.000 inrichtingen wordt geen negatief milieueffect verwacht. Het betreft hier inrichtingen die in de praktijk slechts een zeer beperkte invloed op het milieu hebben, zoals kantoren, zorginstellingen, religieuze gebouwen en een deel van de scholen. In de praktijk is gebleken dat de vroegere meldingsplicht in het overgrote deel van de gevallen niet werd nageleefd en dat dit niet aantoonbaar tot

(milieu)problemen heeft geleid.

12 Uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid

12.1 Tot wie richt het besluit zich?

Dit besluit richt zich op inrichtingen die onder 8.40-besluiten vielen, een groot aantal inrichtingen uit de metaalroestsector en een aantal kleinere inrichtingen dat wegens de uitsluitcriteria niet onder de reikwijdte van de 8.40-besluiten vielen en daardoor vergunningplichtig waren. Degene die een inrichting drijft is verantwoordelijk dat de voorschriften van dit besluit worden nageleefd. Evenals bij 8.40-besluiten blijft de gemeente het bevoegd gezag, en heeft op grond van artikel 18.2, eerste lid, van de Wm onder andere tot taak zorg te dragen voor de bestuursrechtelijke handhaving. Zoals hiervoor in paragraaf 3.4 is uiteengezet, is dit besluit mede gebaseerd op de Wvo. Dit betekent dat ook met betrekking tot lozingen algemene voorschriften van toepassing zijn in plaats van vergunningvoorschriften. In aansluiting bij de reikwijdte ingevolge de Wvo is voorzien in een verbreding van de normadressant door deze voor wat betreft het (in)direct lozen op oppervlaktewater niet enkel te beperken tot degene die de inrichting drijft, maar te verbreden tot een ieder die vanuit de desbetreffende inrichting loost. Voor zover sprake is van lozingen die onder de Wvo vallen is de waterkwaliteitsbeheerder bevoegd gezag, die op grond van artikel 29 van de Wvo onder andere tot taak heeft zorg te dragen voor de bestuursrechtelijke handhaving van het bij of krachtens de Wvo brengen van stoffen in oppervlaktewateren.

12.2 Uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid

Bij de totstandkoming van dit besluit is veel aandacht besteed aan verbetering van de uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid. Bij de aanvang van het traject zijn de knel- en verbeterpunten bij de 8.40-besluiten geïnventariseerd. Er is uitvoerig overleg gevoerd met vertegenwoordigers van zowel het bedrijfsleven als de decentrale overheden over de voorschriften en de uitvoerbaarheid van het besluit. De gedane suggesties zijn waar mogelijk meegenomen bij de formulering van voorschriften.

Ook voor wat betreft de lozingen op of in de bodem en lozingen die onder de reikwijdte van Wvo vallen, zijn bij de voorbereiding van dit besluit de knel- en verbeterpunten in relatie tot handhaving beschouwd. Voor bepaalde categorieën van directe lozingen op of in de bodem of in het oppervlaktewater wordt de handhaafbaarheid door dit besluit verbeterd. Deze verbetering heeft met name betrekking op lozingen van afvloeiend hemelwater en grondwater. Voor de inwerkingtreding van dit besluit was de regelgeving ten aanzien van afvloeiend hemelwater onvoldoende duidelijk. De lozing van niet verontreinigd afvloeiend hemelwater was in beginsel toegestaan, doch voor verontreinigd afvloeiend hemelwater was een individuele toestemming vereist. Onduidelijk was echter wat onder 'niet verontreinigd' moest worden verstaan. Strikt genomen bevat elk geloosd afvloeiend hemelwater en grondwater enige mate van verontreiniging. Het milieuhygiënisch effect van die verontreiniging is echter veelal dusdanig beperkt, dat zowel door bevoegde instanties als burgers de voor de individuele toestemming benodigde procedure niet werd gevolgd. Dat maakte handhaving problematisch. Daarom is in het besluit afgestapt van het onderscheid 'verontreinigd' en 'niet verontreinigd'.

Enkele belangrijke veranderingen als gevolg van de modernisering van algemene regels worden hieronder expliciet toegelicht.

Meer uniformiteit

De handhaafbaarheid wordt door dit besluit eenvoudiger, omdat meer inrichtingen onder een uniform systeem van algemene regels vallen. Hierdoor wordt voorkomen dat ondernemers met meerdere inrichtingen voor dezelfde activiteiten met verschillende voorschriften worden geconfronteerd, zonder dat daarvoor objectieve redenen zijn aan te geven.

Nadere regels bij ministeriële regeling

Het doel van de mogelijkheid om bij ministeriële regeling regels te stellen is om een lijst van middelvoorschriften te geven, waarmee de ondernemer aan de in het besluit opgenomen doelvoorschriften kan voldoen. Het bedrijfsleven heeft om dit systeem verzocht in verband met de voorkeur van kleine en middelgrote bedrijven voor middelvoorschriften. Ook gemeenten zijn voorstander van middelvoorschriften in verband met de handhaafbaarheid. Door deze wijze van regulering kunnen innovatiemogelijkheden snel en eenduidig door werken in (nieuwe)voorschriften. Gezien de voortdurende technische ontwikkelingen is dit gewenst. Aanpassing van de ministeriële regeling zal geschieden na overleg met het betrokken bedrijfsleven en de betrokken overheden. Naar verwachting zal deze wijze van regulering bijdragen aan verbetering van de uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid.

Vervallen meldingsplicht

Vanwege het vervallen van de meldingsplicht is het mogelijk dat het bevoegd gezag niet wordt geattendeerd op het oprichten of veranderen van een inrichting. In de praktijk zal dit zich naar verwachting in zeer beperkte mate voordoen. Zoals reeds is opgemerkt bij de beschrijving van de type A-inrichting, betreft het enkel inrichtingen die weinig

milieurelevante activiteiten verrichten, zoals kantoren en de kleine detailhandel. Voor toezicht en handhaving in het kader van milieu zijn deze inrichtingen minder relevant. De mogelijkheid om te kunnen optreden in geval van overlast blijft bestaan, omdat het algemeen deel van dit besluit van toepassing blijft. Daarbij komt dat in het verleden bij dit type inrichting handhaving veelal plaatsvond naar aanleiding van klachten. Overigens worden gegevensbestanden in toenemende mate gekoppeld, waardoor gemeenten ook langs andere weg eenvoudig van het bestaan van dergelijke inrichtingen op de hoogte kunnen komen. Tijdens de invoering zullen deze andere mogelijkheden over het voetlicht worden gebracht.

Gelijkwaardige maatregelen

De mogelijkheid om gelijkwaardige maatregelen toe te passen is ook uit het oogpunt van handhaafbaarheid en uitvoerbaarheid een verbetering. De 8.40-besluiten bevatten deze mogelijkheid slechts op enkele punten. Deze mogelijkheid was bovendien beperkt tot toe te passen middelen. Waar een algemeen geformuleerd voorschrift in een specifiek geval onredelijk uitpakte en binnen de regelgeving geen mogelijkheid was om deze te nuanceren, kon dat leiden tot het ontstaan van gedoogsituaties.

De formulering in dit besluit biedt ruimte om gelijkwaardige maatregelen, waaronder bijvoorbeeld gelijkwaardige werkwijzen, toe te staan. Hierdoor wordt voorkomen dat een inrichting in het kader van de handhaving aangesproken wordt op het niet naleven van een bepaald voorschrift, terwijl gelijkwaardige maatregelen worden toegepast om het milieu adequaat te beschermen. Voorafgaande toestemming om een gelijkwaardige maatregel toe te passen is slechts noodzakelijk voor zover sprake is van een alternatief voor een verplichte maatregel. Voor een alternatief voor een erkende maatregel is geen voorafgaande toestemming noodzakelijk (zie paragraaf 6.4 en paragraaf 6.7).

12.3 Zorgplicht

Voor een uitgebreide beschrijving van de zorgplicht wordt verwezen naar paragraaf 6.5 en 6.6. Aan de zorgplichtbepaling is een bevoegdheid tot het stellen van maatwerkvoorschriften gekoppeld. Indien een aspect al uitputtend is geregeld in het besluit, is het niet mogelijk om nog maatwerkvoorschriften te stellen. Van een uitputtende regeling is sprake indien er ten aanzien van een omschreven situatie of activiteit een limitatieve opsomming is opgenomen met eisen of voorschriften. Daarbij is steeds zo nauwkeurig mogelijk omschreven met betrekking tot welk aspect van de zorgplicht en welke activiteit de regels worden gesteld (zie ook artikelsgewijze toelichting bij artikel 2.1, derde lid). Indien een aspect nog niet uitputtend is geregeld kan er een maatwerkvoorschrift worden vastgesteld. Het gaat daarbij om maatwerkvoorschriften die passen binnen de verplichting van het eerste lid; dit betekent ook dat maatwerkvoorschriften kunnen worden gesteld indien de nadelige gevolgen voor het milieu niet kunnen worden voorkomen of onvoldoende worden beperkt door de naleving van de bij of krachtens dit besluit gestelde voorschriften. De maatwerkvoorschriften die op grond van dit lid worden gesteld mogen niet afwijken van bepalingen van dit besluit. Indien nodig, heeft het bevoegd gezag de mogelijkheid om met toepassing van de zorgplichtbepaling direct te handhaven of een maatwerkvoorschrift op te leggen. Direct handhavend optreden is aan de orde wanneer het belang van de bescherming van het milieu wordt geschaad als gevolg van handelen, waarbij degene die de inrichting drijft in redelijkheid had kunnen overzien dat er sprake is van strijd met de in de zorgplichtbepaling verwoorde belangen van de bescherming van het milieu. Indien degene die de inrichting drijft in redelijkheid niet had kunnen weten dat door zijn handelen het belang van bescherming van het milieu wordt geschaad, ligt direct handhavend optreden met gebruik van de zorgplichtbepaling niet voor de hand. In een dergelijk geval kan op grond van de zorgplicht een maatwerkvoorschrift worden vastgesteld. Overigens is het uiteraard ook zeer wel mogelijk dat bijvoorbeeld ingeval van een lozing, een lozer na overleg met het bevoegd gezag zelf vrijwillig besluit om bepaalde maatregelen te treffen, zodat het stellen van een maatwerkvoorschrift niet nodig is. Wanneer wel een maatwerkvoorschrift wordt gesteld, kan deze vervolgens op dezelfde manier worden gehandhaafd als de overige voorschriften van dit besluit. De inrichting beschikt, in de procedure voor het stellen van een maatwerkvoorschrift, over de gebruikelijke rechtsbeschermingsmiddelen. Op de handhaving van het Activiteitenbesluit is hoofdstuk 18 Wm van toepassing. Op grond van artikel 18.3 kan bij algemene maatregel van bestuur in het belang van een doelmatige handhaving regels worden gesteld. Deze regels staan in het Besluit kwaliteitseisen handhaving milieubeheer. Op basis van artikel 2 van dat besluit moet een bevoegd gezag handhavingsbeleid vaststellen dat gebaseerd is op een risicoanalyse van de problemen bij niet-naleving en de kansen dat overtredingen plaatsvinden. Op basis hiervan wordt een prioriteitstelling gemaakt met betrekking tot de handhaving. Het ligt voor de hand dat de handhaving in dit kader tot de evidente gevallen zal worden beperkt, maar uiteindelijk is het bestuursorgaan primair verantwoordelijk voor de handhaving. In de toelichting bij het besluit kwaliteitseisen handhaving milieubeheer staat ook nadrukkelijk dat bij de prioriteitstelling niet alles van tevoren kan worden geprogrammeerd. Handhaving vindt namelijk vaak plaats naar aanleiding van klachten. Geconstateerd kan worden dat de handhaving van een vangnet doorgaans niet als prioriteit zal worden beschouwd en als zodanig niet van tevoren zo zal worden geprogrammeerd, maar dat er bij de handhaving van de zorgplicht vooral in actie wordt gekomen bij daadwerkelijke overtreding. De afspraken met het Openbaar Ministerie zijn ook vastgelegd in het Besluit kwaliteitseisen handhaving milieubeheer. Op grond van artikel 2, vijfde lid, van dat besluit dient het handhavingsbeleid tevens inzicht te geven in de afspraken die het bestuursorgaan heeft gemaakt met andere betrokken bestuursorganen en de organen die belast zijn met strafrechtelijke handhaving.

12.4 Omvang en mogelijkheden tot controle

De mate waarin dit besluit wordt nageleefd is mede afhankelijk van de relatie tussen enerzijds de gemeente en de waterkwaliteitsbeheerder als bevoegd gezag en anderzijds de inrichting, de frequentie van de contacten en de wijze van het toezicht. De gemeenten en waterkwaliteitsbeheerders blijven verantwoordelijk voor het toezicht en de handhaving van dit besluit. Veelal wordt gewerkt met stappenschema's met een getrapte aanpak. De mate van toezicht is primair afhankelijk van de prioritering van de milieutaken van gemeenten en waterkwaliteitsbeheerders.

Naast de bestuurlijke aanpak kan ook strafrechtelijk worden opgetreden op grond van de Wet op de economische delicten. Zonodig zal per geval in overleg met de betrokken instanties moeten worden bepaald welke aanpak het meest effectief en efficiënt is.

13 Reacties naar aanleiding van de inspraakprocedure

In december 2005, nog voor de voorpublicatie van het ontwerp van dit besluit, is een conceptversie toegestuurd aan de betrokken overheden en het bedrijfsleven. Deze versie is eveneens op de website van het ministerie van VROM geplaatst. Voorafgaand aan de voorpublicatie heeft overleg plaatsgevonden in een aantal technische werkgroepen met bedrijfsleven en overheden. De reden om voor deze informatieve aanpak te kiezen is dat dit besluit omvangrijk en verstrekkend is voor de betrokkenen. Daarom is een langere periode om het besluit te bestuderen op zijn plaats. Naar aanleiding van de verspreiding van een tweetal conceptversies en de publicatie van het ontwerpbesluit op 29 juni 2006 (Stcrt. 124), is een groot aantal reacties binnengekomen. De reacties zijn onder andere afkomstig van gemeenten, waterschappen en brancheorganisaties. De inspraak loopt uiteen van fundamenteel commentaar op uitgangspunten en opzet van het besluit tot technische inspraak over specifieke voorschriften.

Er is waardering voor de met dit besluit nagestreefde vermindering van de administratieve lasten. Naast vragen en signalen van onduidelijkheid zijn ook voorstellen gedaan voor tekstuele wijzigingen. Over een aantal belangrijke onderdelen van dit besluit bestaan sterk tegengestelde meningen. Ook is gebleken dat enkele branches de voorkeur hebben om de huidige, branchespecifieke 8.40-besluiten in stand te laten.

Het binnengekomen commentaar is gestructureerd verwerkt in een inspraakdocument. Aan de hand van het inspraakdocument is met brancheorganisaties en overheden in de technische werkgroepen verder inhoudelijk overleg gevoerd. Alle voorstellen zijn met zorg geanalyseerd en waar deze tot verbetering leiden, zijn deze zoveel mogelijk omgezet in aanpassingen van dit besluit. Hieronder volgen de belangrijkste algemene elementen uit de reacties en de beoordeling daarvan.

13.1 De snelheid van totstandkoming en implementatie

Zowel vanuit de gemeenten als vanuit het bedrijfsleven zijn zorgen geuit over de snelheid waarmee de wet- en regelgeving tot stand komt. Door het bedrijfsleven is naar voren gebracht dat men eraan twijfelt of er voldoende tijd is om te overleggen over de inhoudelijke punten van inspraak. Gelet op de taakstelling met betrekking tot administratieve lasten en de toezegging om het aantal vergunningstelsels te verminderen, is een vlotte afronding van het regelgevingstraject echter noodzakelijk geacht. Naar aanleiding van de geuite twijfels, waaronder die over de noodzaak van een overkoepelend besluit, is het overleg met de verschillende branches geïntensiveerd. Ook de besprekingen met de betrokken overheden zijn gecontinueerd. Daarbij is besloten om de geplande datum van inwerkingtreding iets op te schuiven, naar 1 januari 2008. Mede om tegemoet te komen aan de zorgen rond de implementatie is door het ministerie van VROM ter ondersteuning een ICT-systeem ontwikkeld, dat via het digitale omgevingsloket beschikbaar wordt gesteld. Dit ICT-systeem heeft tot doel dit besluit en de ministeriële regeling te ontsluiten voor inrichtingen en het bevoegd gezag. Daarnaast is het ministerie van VROM al in een vroeg stadium gestart met het voorlichtingstraject.

13.2 Beoordeling totaalpakket besluit en ministeriële regeling

Veel sprekers zijn van mening dat een goede beoordeling van dit besluit niet mogelijk is, zonder kennis te hebben van de bijbehorende ministeriële regeling. Daardoor, zo stellen zij, is het niet mogelijk om de (financiële) consequenties van het besluit goed te beoordelen. Om tegemoet te komen aan deze bezwaren is enerzijds in de toelichting van het besluit aandacht besteed aan de aard van de in de ministeriële regeling geformuleerde verplichte maatregelen. Anderzijds is een conceptversie van de ministeriële regeling in november 2006 breed verspreid. Tevens is de ministeriële regeling, in afwijking van de gebruikelijke procedure, in mei 2007 voor inspraak gepubliceerd.

13.3 Maatwerkvoorschriften en zorgplicht

Door het stellen van algemene, landelijk geldende normen en voorschriften kan het in een aantal gevallen voorkomen, dat dit onredelijk uitpakt voor het bedrijfsleven of dat de normen en voorschriften onvoldoende zijn om een adequate bescherming van het milieu te bieden. In deze gevallen is de mogelijkheid tot het stellen van maatwerk opgenomen in dit besluit. Veel brancheorganisaties hebben bezwaar gemaakt tegen de naar hun mening te ruime mogelijkheden om af te wijken van de algemene regels bij maatwerkvoorschrift of bij gemeentelijke verordening. Zij vrezen dat dit kan leiden tot het stellen van onnodig strenge eisen en willekeur. Aan de andere kant zijn verschillende gemeenten van mening dat dit besluit juist te weinig mogelijkheden voor maatwerk biedt.

Maatwerkvoorschriften, zorgplichtbepalingen en gebiedsgericht beleid door middel van gemeentelijke verordeningen

zijn echter niet nieuw. De 8.40-besluiten kennen al de figuur van de nadere eis. Dit besluit geeft vaker dan in de 8.40-besluiten de mogelijkheid de normen te verruimen. Dit doet recht aan het feit dat een gemiddeld genomen redelijke norm in specifieke gevallen onnodig streng kan uitpakken. Mede daarom is de term 'nadere eis' vervangen door de term 'maatwerkvoorschrift'. Tevens hebben inrichtingen, in afwijking van de situatie van de nadere eis, nu de mogelijkheid om te verzoeken om een maatwerkvoorschrift. Ook de mogelijkheid tot het voeren van gebiedsgericht beleid en het gebruik van zorgplichtbepalingen zijn niet nieuw. De vrees van insprekers dat bevoegde gezagsinstanties deze instrumenten zullen misbruiken om alsnog knellende regels op te leggen, lijkt dan ook niet aan de orde. Bij de totstandkoming van de 8.40-besluiten was ook veel weerstand tegen de figuur van de nadere eis. Echter, gemeenten gaan in het algemeen terughoudend en redelijk met dit instrument om. Er is geen reden om aan te nemen dat gemeenten, provincies en waterschappen anders gaan handelen dan onder de 8.40-besluiten en Wm-vergunningen. Overigens kan een inrichting zich bij de rechter verweren tegen een maatwerkvoorschrift dat als niet redelijk wordt ervaren. Een notoire vervuiler kan met de zorgplichtbepaling strafrechtelijk worden aangepakt. Dit kan overigens ook onder de 8.40-besluiten. Het stelsel van maatwerkvoorschriften in combinatie met de zorgplichtbepalingen past binnen het streven naar het gebruik van zorgplichtbepalingen. Het doet recht aan het uitgangspunt 'centraal wat moet, decentraal wat kan', waarbij wordt vertrouwd op de professionaliteit van de uitvoerders. Er bestaat daarom geen aanleiding om de balans van dit systeem aan te passen. Wel heeft de inspraak ertoe geleid dat de tekst van dit besluit en de toelichting verduidelijkt zijn over de wijze van toepassing in de praktijk. Daarnaast zijn in enkele gevallen toch specifieke normen, in plaats van de mogelijkheid tot het stellen van maatwerk opgenomen, om tegemoet te komen aan de uitdrukkelijk geuite wens tot duidelijkheid.

13.4 Uniformering van de voorschriften

Door de samenvoeging van de 8.40-besluiten in dit besluit vindt een uniformering van de voorschriften plaats. Uitgangspunten bij deze uniformering zijn dat niet getornd wordt aan het niveau van milieubescherming en dat het niet in de bedoeling ligt om de milieuregels aan te scherpen. Verschillende vertegenwoordigers van het bedrijfsleven signaleren of vrezen een aanscherping van de normen en een daaraan gekoppelde stijging van de lasten. Gemeenten stellen daarentegen dat op een aantal onderdelen de bescherming van het milieu minder is. Omdat zoveel inrichtingen onder gelijke voorwaarden zijn gebracht, kan het voorkomen dat er individuele inrichtingen zijn, waarvoor de milieueisen zijn aangescherpt. Dit geldt in ieder geval voor inrichtingen waarvan de vergunning niet recentelijk is geactualiseerd. Net zoals er inrichtingen zijn waarvoor de milieueisen zijn verruimd. Leidend bij de verwerking van de commentaren zijn, naast de genoemde uitgangspunten, de overwegingen dat het speelveld voor de inrichtingen zoveel mogelijk gelijk is, de BBT worden gehanteerd en knelpunten in handhaving en uitvoering zijn weggenomen. Bij de behandeling van het wetsvoorstel in de Tweede Kamer heeft deze lijn ook de steun van de leden van de Kamer gekregen.

13.5 Type A-inrichtingen

Om de administratieve lasten te verminderen is in dit besluit een categorie van inrichtingen benoemd die in de toekomst geen meldingsverplichting meer heeft. Dit zijn de zogenaamde type A-inrichtingen. Gemeenten hebben hiertegen bezwaar gemaakt. De gemeenten voeren als reden aan dat het lastiger zou zijn om te weten welke inrichtingen binnen een gemeente opereren. Verder zouden de mogelijkheden voor toezicht door gemeenten worden beperkt. Daarentegen wil een deel van het bedrijfsleven de type A-inrichtingen helemaal onder de werkingssfeer van de milieuwetgeving weghalen.

Er is gekozen om de regeling in stand te laten. Het is een compromis tussen enerzijds de wens van met name het midden- en kleinbedrijf om minder milieurelevante inrichtingen te ontzien qua administratieve lasten en anderzijds de wens om het instrumentarium te behouden om op te kunnen treden bij klachten. Indien type A-inrichtingen niet meer onder dit besluit zouden vallen, kan dit ertoe leiden dat andere overheden lokale regels gaan stellen. Als alle inrichtingen die onder dit besluit vallen een meldingsplicht hebben, is niet alleen de beoogde administratieve lastenreductie minder, ook wordt zo een schijnzekerheid gecreëerd dat alle inrichtingen bij de gemeente bekend zijn. De huidige praktijk heeft echter geleerd dat slechts een deel van de desbetreffende inrichtingen zich daadwerkelijk meldt. Ook de Tweede Kamer heeft bij de behandeling van het wetsvoorstel dit compromis ondersteund.

13.6 Onderzoeksverplichtingen

In het kader van de reductie van de administratieve lasten is gekeken naar de mogelijkheden om bestaande onderzoeksverplichtingen te reduceren. Dit heeft geresulteerd in het afschaffen van eerdere verplichtingen, zoals onderzoeken naar grondstoffenbesparing, afvalpreventie en waterbesparing. Bij de gemeenten heeft de afschaffing tot bezwaren geleid. Zij pleiten juist voor een verruiming van de mogelijkheden om een onderzoeksverplichting op te leggen. Inrichtingen willen daarentegen meer onderzoeksverplichtingen reduceren of afschaffen. Naar aanleiding van deze commentaren is dit punt, ook bij de bespreking in de Tweede Kamer, uitgebreid beschouwd. Het uitgangspunt van het terugbrengen van de administratieve lasten weegt hier zwaar. Anderzijds is gekeken naar te bereiken milieudoelstellingen en de rol die de onderzoeken hierbij kunnen spelen. Voor bijvoorbeeld energiebesparing is geoordeeld dat een onderzoek naar de mogelijkheden tot energiebesparing een belangrijke factor is. Energiebesparing is immers noodzakelijk om te komen tot een vermindering van broeikasgasemissies en luchtverontreiniging. Om de lasten voor het bedrijfsleven toch te beperken zijn de onderzoeksverplichtingen slechts aan de grotere inrichtingen opgelegd,

indien deze niet of onvoldoende energiebesparende maatregelen hebben getroffen. Een vergelijkbare afweging is gemaakt voor onderzoeken voor verkeer en vervoer. Ten aanzien van het onderdeel geluid is gekozen om de verplichting tot het uitvoeren van akoestische onderzoeken in die gevallen te handhaven, waarin op voorhand sprake kan zijn van significante gevolgen voor geluid. Het bevoegd gezag heeft de uitkomsten van deze onderzoeken nodig om een goed beheer van de (geluids)ruimte te kunnen voeren. Voor de overige activiteiten kan het bevoegd gezag gemotiveerd om een akoestisch onderzoek vragen. Met deze motivatieverplichting wordt voorkomen dat het bedrijfsleven te lichtvaardig met een administratieve last wordt geconfronteerd. Op het gebied van bodembescherming bestaat een divers beeld. Binnen de 8.40-besluiten en de NRB bestaan verschillen inzake het uitvoeren van bodemonderzoek. Ook hier is gekozen voor een oplossing waarbij een reductie van de administratieve lasten plaatsvindt, zonder dat dit ten koste gaat van het milieu. De verplichting tot het uitvoeren van bodemonderzoek wordt beperkt tot inrichtingen die worden opgericht en inrichtingen waarbinnen de activiteiten worden beëindigd. Bij veranderingen van een inrichting beoordeelt het bevoegd gezag of bodemonderzoek nodig is.

13.7 Afvalbeheer

In het Besluit horeca-, sport- en recreatie-inrichtingen was een bepaling opgenomen die er toe strekt dat uit de inrichting afkomstig zwerfafval binnen een straal van 25 meter wordt opgeruimd. Bij de totstandkoming van dit besluit is er gesproken over het uitbreiden van deze straal, voor alle onder het besluit vallende inrichtingen, naar 100 meter omdat in een aantal situaties het zwerfafval verder dan 25 meter buiten de inrichting terecht komt. De VNG gaf aan een voorstander te zijn van een dergelijke uitbreiding. De brancheorganisaties hebben nadrukkelijk en herhaald aangegeven deze verruiming in strijd te achten met het uitgangspunt van het terugbrengen van de administratieve lasten. Uiteindelijk heeft na afweging het argument van de beoogde lastenverlichting de doorslag gegeven en heeft deze verruiming tot 100 meter geen doorgang gevonden.

Tijdens de inspraak is naar voren gekomen dat de VNG en een aantal gemeenten van mening zijn dat met het laten vervallen van afvalpreventie en het ophogen van de grenzen van het energiebesparingsonderzoek de milieubescherming in het gedrang komt. Voor inrichtingen die thans onder dit besluit komen te vallen is dit voor afvalpreventie niet het geval en zijn andere, meer stimulerende, maatregelen aangewezen. Bij het onderbrengen van nieuwe bedrijven en bedrijfstakken in de tweede fase zal worden bekeken of het voor deze categorie wel opportuun en mogelijk is om voorschriften te stellen.

13.8 Gebruik term redelijkerwijs

Enkele branches wilden dat het woord redelijkerwijs vaker toegevoegd werd bij voorschriften. Vanuit een oogpunt van rechtszekerheid en wetgevingstechnische eisen wordt gebruik van dit woord echter zoveel mogelijk vermeden. Bij de totstandkoming van het besluit is dit per artikel afgewogen. Wat redelijkerwijs inhoudt is daarom zoveel mogelijk in de artikelen concreet gemaakt; de term is verdwenen waar dat kon. Dit laat onverlet dat de algemene beginselen van behoorlijk bestuur onverkort van kracht blijven.

13.9 Verkeer en vervoer

Vanuit het bedrijfsleven is veel inspraak ontvangen op het onderdeel verkeer en vervoer. Men gaf er de voorkeur aan om als werkgevers samen met werknemers en overheden een regeling te ontwikkelen. In het artikelsgewijze deel van de Nota van toelichting is bij artikel 6.9 hier nader op ingegaan.

13.10 Gemeentelijke verordening voor geluid

De mogelijkheid om bij gemeentelijke verordening van de standaard afwijkende geluidsnormen te stellen heeft tot veel reacties geleid. Het aspect rechtsbescherming speelde hierbij een grote rol. Zie ook paragraaf 7.1.2 en de artikelsgewijze toelichting bij artikel 6.16.

13.11 Overige reacties

Naast de bovengenoemde reacties heeft het ministerie van VROM een groot aantal meer technische en gedetailleerde opmerkingen ontvangen. Deze toelichting biedt geen ruimte om daar inhoudelijk op in te gaan. Deze opmerkingen hebben geleid tot overleg in de technische werkgroepen of tot separaat overleg tussen deskundigen en de betreffende branches of inrichtingen. Voor zover dit binnen de kaders en uitgangspunten van het besluit past, zijn suggesties tot verduidelijking en aanpassing overgenomen.

14 Notificatie

Het ontwerpbesluit is op 16 mei 2007 gemeld aan de Commissie van de Europese Gemeenschappen (notificatienummer 2007/0278/NL) ter voldoening aan artikel 8, eerste lid, van Richtlijn 98/34/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 22 juni 1998 betreffende een informatieprocedure op het gebied van normen en technische voorschriften en regels betreffende de diensten van de informatiemaatschappij (PbEG L 204), zoals gewijzigd bij Richtlijn 98/48/EG van 20 juli 1998 (PbEG L 217). De volgende bepalingen bevatten vermoedelijk technische voorschriften: artikel 2 tot en met artikel 4. Deze bepalingen zijn verenigbaar met het vrije verkeer van goederen; ze zijn evenredig en, daar waar nodig, voorzien van een gelijkwaardigheidsbepaling met het oog op de wederzijdse

erkenning.

Naar aanleiding van de notificatie zijn twee opmerkingen ontvangen:

- 1 Wat betreft de definitie van inwonerequivalenten merkte de Commissie op dat de term “inwonerequivalenten” niet is gedefinieerd in het ontwerp van het besluit. Deze term is echter wel gedefinieerd in artikel 1.1, eerste lid, van de Wm, waarop het besluit mede is gebaseerd. De definities van artikel 1.1 gelden voor die wet en voor de daarop berustende bepalingen, zodat de definitie van inwonerequivalenten in de wet ook voor dit besluit van toepassing is. Het is dan ook niet nodig om de term nogmaals te definiëren in dit besluit. Overigens wijkt de definitie van inwonerequivalenten in de Wm enigszins af van de definitie in artikel 2 van Richtlijn 91/271/EEG inzake de behandeling van stedelijk afvalwater (PB L 135, hierna: "Richtlijn stedelijk afvalwater"). In de Wm is een inwonerequivalent gedefinieerd als een biochemisch zuurstofverbruik van 54 gram per etmaal; biochemisch zuurstofverbruik staat daarbij voor de massaconcentratie aan opgeloste zuurstof die gedurende vijf dagen wordt verbruikt door biochemische oxydatie van organische bestanddelen onder uitsluiting van ammoniumoxydatie onder omstandigheden die zijn gespecificeerd in een door de minister aangewezen norm van het Nederlands Normalisatie Instituut. In de Richtlijn stedelijk afvalwater is een inwonerequivalent de biologisch afbreekbare organische belasting met een biochemisch zuurstofverbruik gedurende vijf dagen (BZV5) van 60 g zuurstof per dag. Bij de implementatie van de Richtlijn stedelijk afvalwater in 1993 is bewust gekozen voor een strengere definitie van het begrip inwonerequivalenten, die aansloot bij de destijds bestaande praktijk (Kamerstukken II 1993-1994, 23603, nr. 3, p. 6). Het gevolg van de strengere definitie in de Wm is, dat de verplichtingen van de Richtlijn stedelijk afvalwater in Nederland tevens gelden voor lozingen uit agglomeraties die volgens de Richtlijn stedelijk afvalwater niet onder de betreffende verplichting vallen.
- 2 De Commissie was van mening dat artikel 3.4 van het ontwerpbesluit niet duidelijk het verband geeft met artikel 3 van de Richtlijn stedelijk afvalwater. Naar aanleiding van deze opmerking is het ontwerpbesluit aangepast. In artikel 3.4 van het besluit is duidelijk gemaakt dat het lozen van huishoudelijk afvalwater in het oppervlaktewater alleen is toegestaan buiten de bebouwde kom of binnen een bebouwde kom van waaruit stedelijk afvalwater wordt geloosd met een vervuilingswaarde van minder dan 2000 inwonerequivalenten. Met deze formulering wordt een koppeling gelegd met artikel 10.33 van de Wm, waarin artikel 3 van de Richtlijn stedelijk afvalwater is geïmplementeerd. Bij het verlenen van de ontheffing, bedoeld in het vierde lid van artikel 10.33 Wm, wordt telkens een individuele, gemotiveerde afweging gemaakt, waarbij de eisen van de Richtlijn stedelijk afvalwater, inclusief de interpretatie daarvan conform de “Terms and Definitions of the Urban Waste Water Treatment Directive (91/271/EEC)”, betrokken wordt.

Het ontwerpbesluit is niet aan de WTO gemeld, omdat het in dat kader geen significante gevolgen heeft.

Het ontwerpbesluit is ook gemeld op basis van artikel 3, vierde lid, van Richtlijn 91/689/EEG, zoals gewijzigd bij Richtlijn 94/31/EG van de Raad van 27 juni 1994 en Verordening (EG) nr. 166/2006 van het Europees Parlement en de Raad van 18 januari 2006 betreffende de instelling van een Europees register inzake de uitstoot en overbrenging van verontreinigde stoffen.

Tabel implementatie richtlijnen

Betreffende richtlijn	Artikel richtlijn	Artikel besluit
Richtlijn 91/271/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 21 mei 1991 betreffende stedelijk afvalwater (Pb EG L135)	Artikel 11, eerste en tweede lid.	Artikelen: 2.2, eerste lid, 2.2, derde lid, 3.1, vijfde lid, 3.1, zesde lid, 3.2, negende lid, 3.3, tweede lid, 3.6, zesde lid, 3.23, 3.25, 3.26, 4.11, vierde lid, 4.11, zesde lid, 4.26, tweede lid, 4.70 tot en met 4.74, 4.75, 4.82, 4.89, 4.91, 4.92, 4.94, 4.102, 4.105, 4.109 en 4.111. Daarnaast de zorgplichtbepaling namelijk artikel 2.1
Link met Richtlijn 91/689/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 12 december 1991 betreffende gevaarlijke afvalstoffen (Pb EG L377)		Categorie II van bijlage 1.
Richtlijn nr. 2000/53/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 18 september 2000 betreffende autowrakken (Pb EG L269)	Artikel 5, eerste lid, eerste streepje Artikel 6, tweede lid	Artikel 2.12 Categorie II van bijlage 1.
Richtlijn 1999/13/EG van de Raad van de Europese Unie van 11 maart 1999 inzake de beperking van de emissie van vluchtige organische stoffen ten gevolge van het gebruik van organische oplosmiddelen bij bepaalde werkzaamheden en installaties (Pb EG L85)	Artikel 1	Artikelen 4.24, 4.30 en 4.55
Richtlijn 2000/59/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 27 november 2000 betreffende havenontvangstvoorzieningen voor scheepsafval en ladingresiduen (Pb EG L332)	Artikel 4, Artikel 8, derde lid	Aangesloten bij de definitie van de richtlijn en artikelen 4.106 en 4.107.
Richtlijn 2002/91/EG van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2002 betreffende de energieprestatie van gebouwen (Pb EU1)	Artikel 8	Artikel 4.18
Richtlijn 2000/60/EG van 23 oktober 2000 tot vaststelling van een kader voor communautaire maatregelen betreffende het waterbeleid (PbEG L 327) (de Kaderrichtlijn Water)	Artikel 11, derde lid, onderdeel j	Artikel 2.1, tweede lid
Richtlijn 2006/11/EG van 15 februari 2006 betreffende de verontreiniging veroorzaakt door bepaalde gevaarlijke stoffen die in het aquatisch milieu van de Gemeenschap worden geloosd (PbEU L 64) Richtlijn 80/86/EEG van de Raad van 17 december 1979 betreffende de bescherming van het grondwater tegen verontreiniging veroorzaakt door de lozing van bepaalde gevaarlijke stoffen (PbEG L 20) Richtlijn 2000/60/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 23 oktober 2000 tot vaststelling van een kader voor communautaire maatregelen betreffende het waterbeleid (PbEG L 327) (Kaderrichtlijn water) Richtlijn 2006/18/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 12 december 2006 betreffende de bescherming van het grondwater tegen verontreiniging en achteruitgang van de toestand (Pb L 371)		Artikelen: 1.13, 1.14, 2.2, eerste lid, 2.2, derde lid, 3.1, tweede lid, 3.1, tweede lid, 3.1, derde lid, 3.1, zevende lid, onderdeel b, 3.2, derde lid, 3.2, vierde lid, 3.5, eerste lid, 3.6, 4.10, 4.11, derde lid, 4.11, vijfde lid, 4.19, 4.79, onderdeel b, 4.112, onderdeel b

Transponeringstabel

Met de inwerkingtreding van dit besluit wordt een twaalfstal besluiten ingetrokken. In dit besluit zijn een aantal voorschriften en een aantal artikelen uit deze besluiten overgenomen. Daarnaast hebben voorschriften uit deze voormalige besluiten als basis gediend voor het vaststellen van artikelen die zijn opgenomen in dit besluit. In de onderstaande tabel worden artikelen en voorschriften uit de voormalige besluiten weergegeven, met daaraan voorafgaand vergelijkbare artikelen uit dit besluit. Vergelijkbaar wil zeggen dat het onderwerp dat gereguleerd wordt hetzelfde is en betekent niet per definitie dat de inhoud van het artikel of voorschrift uit een voormalig besluit één op één is overgenomen in dit besluit. Indien uit de tabel blijkt, dat een artikel of voorschrift uit een voormalig besluit niet terugkeert in dit besluit, wil dit niet per definitie zeggen dat de inhoud van het betreffende artikel of voorschrift niet meer gereguleerd wordt. Het is mogelijk dat regulering in de onderliggende ministeriële regeling plaatsvindt of dat het onder de werking van de zorgplicht valt. Daarnaast is het onder dit besluit mogelijk dat activiteiten zowel in het besluit als in de regeling worden gereguleerd. De regulering in de ministeriële regeling zal dan met name een nadere concretisering zijn van de bepalingen uit het besluit. De bepalingen uit dit besluit, waarin wordt verwezen naar de bij de ministeriële regeling te stellen eisen, zijn niet opgenomen in deze tabel.

Transponeringstabel Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer

Besluit algemene regels voor inrichtingen	Besluit bouwen houtbedrijven	Besluit detailhandel en ambachtsbedrijven	Besluit horeca-, sport- en recreatie-inrichtingen	Besluit inrichtingen voor motorvoertuigen	Besluit jachthavens	Besluit opslaan in ondergrondse tanks 1998	Besluit opslag- en transportbedrijven	Besluit tandartspraktijken	Besluit tankstations	Besluit textielreinigingsbedrijven	Besluit voorzieningen en installaties	Besluit woon- en verblijfsgebouwen
Art. 1.3 (gelijkwaardigheid EU lidstaten)	V1.3.13 onder e & f	V1.3.12 onder d & e	V1.3.11 onder d & e	V1.3.8 onder d & e	V2.3.11 onder d & e, V2.6.7 onder d & e	Bijlage I, V2.0, Bijlage II, V2.0, Bijlage III, V2.0, Bijlage IV, V2.0	V1.3.12 onder d & e		Bijlage I, I Begrippen, V5, Bijlage I, V2.2.8a onder a, Bijlage I, V12.1 lid 4 & 5			V1.3.13 onder d, e, i, j
Artt. 1.4 – 1.6 (toepassingsbereik en uitsluitcriteria AMvB)	Artt. 2 & 3	Artt. 2 & 3	Artt. 2 & 3	Artt. 2 & 3	Artt. 2 & 3	Artt. 2, 6, 9 – 11, 14	Artt. 2 & 3	Artt. 2 & 3	Artt. 2, 3, 9	Artt. 2 & 3	Artt. 2 & 3	Artt. 2 & 3
Art. 1.4 (toepassingsbereik)	Art. 4 lid 1	Art. 4 lid 1 & 2	Art. 4 lid 1	Art. 4 lid 1	Art. 4 lid 1		Art. 4 lid 1			Art. 4 lid 1	Art. 4 lid 1 & 2	Art. 4 lid 1
Art. 1.8 (gelijkwaardige middelen)	Art. 4 lid 2	Art. 4 lid 3	Art. 4 lid 2	Art. 4 lid 2	Art. 4 lid 2 & 3		Art. 4 lid 2 & 3		Bijlage I, V2.2.8a, Bijlage II, V1.2	Art. 4 lid 2	Art. 4 lid 3	Art. 4 lid 2
Artt. 1.10 – 1.15 (melding)	Art. 6	Art. 6	Art. 6	Art. 6	Art. 6	Artt. 4, 7, bijlage VII	Art. 6	Art. 4, V4.4, Bijlage II	Artt. 4, 10, Bijlage II, V3.5, Bijlage III	Art. 6	Art. 6	Art. 6

Besluit algemene regels voor inrichtingen	Besluit bouwen hout-bedrijven	Besluit detailhandel en ambachts-bedrijven	Besluit horeca-, sport- en recreatie-inrichtingen	Besluit inrichtingen voor motor-voertuigen	Besluit jacht-havens	Besluit opslaan in ondergrondse tanks 1998	Besluit opslag- en transport-bedrijven	Besluit tandarts-praktijken	Besluit tankstations	Besluit textiel-reinigings-bedrijven	Besluit voorzieningen en installaties	Besluit woon- en verblijfs-gebouwen
Art. 2.1 (bevoegdheid stellen maatwerkvoorschrift)	Art. 5 & hfst 4 in bijlage	Art. 5 & hfst 4 van bijlage 2	Art. 5 & hfst 4 in bijlage	Art. 5 & hfst 4 in bijlage	Art. 5 & hfst 4 in bijlage		Art. 5 & hfst 4 in bijlage		Bijlage II, V3.4, V3.6	Art. 5 & hfst 4 van bijlage 1	Art. 5, hfst 4 van bijlage 2; bijlage 1, V5.3.1, V6.2.1, V6.2.2, V7.2.1, V7.2.2	Art. 5 & hfst 4 in bijlage
Art. 2.1 (zorgplicht)	V1.3.1, V1.3.4, V1.5.1, V1.8.1, V3.1.1, V3.1.2	V1.3.1, V1.3.4, V1.5.1, V1.7.1, V3.1.1, V3.1.2	V1.3.1, V1.3.4, V1.8.1, V3.1.1, V3.1.2	V1.3.1, V1.3.4, V1.5.1, V1.9.1, V3.1.1 – V3.1.3	V1.3.1, V1.3.4, V1.5.1, V1.9.1, V2.2.17 onder b, V3.1.1 – V3.1.4	Art. 9; bijlage I, V2.8; bijlage II, V2.6	V1.3.1, V1.3.4, V1.5.1, V1.8.1, V3.1.1 – V3.1.3	V3.1.1, V5.1	Bijlage II, V1.1	V1.3.1, V1.3.4, V1.5.1, V1.9.1, V3.1.1 – V3.1.3	Bijlage I, V7.1.2; Bijlage II, V1.3.1, V1.3.4, V1.8.1, V1.4.1, V1.7.1, V3.1.1, V3.1.2	V1.3.1, V1.3.4, V1.5.1, V1.8.1, V3.1.1, V3.1.2
Artt. 2.2, 2.3, 3.1 – 3.6, 4.11, 4.26, 4.70 – 4.74, 4.75, 4.82, 4.89, 4.91, 4.92, 4.94, 4.102, 4.105, 4.109 (afvalwaterbeheer*)	V1.3.5, V1.3.6, V1.3.8 – V1.3.11, V1.3.13 – V1.3.15, V3.2.3, V3.2.4	V1.3.5, V1.3.6 – V1.3.12 onder a-c, V1.3.13 – V1.3.17, V3.2.3	V1.3.5, V1.3.6, V1.3.8 – V1.3.11 onder a – c, V1.3.12, V1.3.13, V3.2.4	V1.3.5 – V1.3.8 onder a – c en f, V1.3.10 – V1.3.13, V3.2.4, V3.2.5	V1.3.5 – V1.3.8, V2.3.9 – V2.3.11 onder a – c, V2.3.12, V2.3.13, V2.6.6, V2.6.7 onder a – c, V2.6.8, V2.6.9, V3.2.4, V3.2.5		V1.3.5, V3.2.1, V1.3.8 – V1.3.10, V1.3.12 onder a – c en f, V1.3.13 – V1.3.15, V3.2.3	V3.2.1, V3.2.2, V3.2.5	V1.3.5 – V1.3.7, V1.3.9	Bijlage I, V7.1.3 – V7.1.5; Bijlage II, V1.3.5 – V1.3.8	Bijlage I, V7.1.3 – V7.1.5; Bijlage II, V1.3.5 – V1.3.8	V1.3.5 – V1.3.11, V1.3.13 onder a, b, c, f, g, h, V1.3.14 – V1.3.18, V3.2.3, V3.2.4
Art. 2.9 (treffen van bodem-beschermende voorzieningen / maatregelen)	V1.7.1, V2.1.2, V2.5.5, V3.2.8, V3.2.9	V2.1.2, V2.1.4, V3.2.6	V2.1.2, V3.2.7	V1.8.1, V2.1.2, V2.1.6, V2.1.7, V2.2.1, V2.5.5, V3.2.8, V3.2.9	V2.1.2, V2.1.4, V2.2.17 onder a, V2.3.1, V2.3.2, V2.3.8, V2.7.4, V3.2.10, V3.2.11	Bijlage I, V2.27 – V2.29; bijlage II, V2.22 – V2.24; bijlage III, V2.11, V2.12; bijlage IV, V2.11, V2.12; bijlage III, V2.3; bijlage IV, V2.3	V1.7.1, V2.1.2, V2.1.6, V2.6.5, V2.7.1, V3.2.5, V3.2.6	V1.1	Bijlage I, V1.1, V1.2, V1.5 – V1.11, Bijlage I, V4.1.1, V4.2.3, V4.2.4, Bijlage II, V1.1, V1.2, V5.2	V1.8.1, V2.1.6, V2.2.3, V2.4.2, V3.2.4, V3.2.6, V3.2.7	Bijlage I, V7.1.7; bijlage II, V1.6.1, V2.1.2, V3.2.2	V2.1.2, V2.2.5, V3.2.7
Art. 2.11 (bodemonderzoek)	V1.7.2			V1.8.2, V1.8.1, V1.8.2	V1.8.1, V1.8.2	Art. 12, 13; bijlage VI, V1 – V4	V1.7.2		Artt. 5, 6; bijlage I, V10.2.1 – V10.2.3	V1.8.2		
Artt. 2.12 – 2.14 (afvalbeheer)	V1.3.2, V1.3.3	V1.3.2, V1.3.3	V1.3.2, V1.3.3, V3.4.1	V1.3.2, V1.3.3	V1.3.2, V1.3.3		V1.3.2, V1.3.3	V3.1.2		V1.3.2, V1.3.3	Bijlage II, V1.3.2, V1.3.3	V1.3.2, V1.3.3

Besluit algemene regels voor inrichtingen	Besluit bouwen houtbedrijven	Besluit detailhandel en ambachtsbedrijven	Besluit horeca-, sport- en recreatie-inrichtingen	Besluit inrichtingen voor motorvoertuigen	Besluit jacht-havens	Besluit opslaan in ondergrondse tanks 1998	Besluit opslag- en transport-bedrijven	Besluit tandarts-praktijken	Besluit tankstations	Besluit textielreinigings-bedrijven	Besluit voorzieningen en installaties	Besluit woon- en verblijfsgebouwen
Art. 2.15 (energie)	V1.2.1, V1.2.2	V1.2.1, V1.2.2	V1.2.1, V1.2.2	V1.2.1, V1.2.2	V1.2.1, V1.2.2		V1.2.1, V1.2.2			V1.2.1, V1.2.2	Bijlage II, V1.2.1, V1.2.2	V1.2.1, V1.2.2
Artt. 2.17 – 2.22 (geluidhinder)	V1.1.1, V1.1.4	V1.1.1 – V1.1.3, V1.1.7	V1.1.1 – V1.1.5, V1.1.8 – V1.1.10	V1.1.1, V1.1.4	V1.1.1 – V1.1.6, V1.1.8		V1.1.1, V1.1.4	V4.1 – V4.3, V4.5	Bijlage II, V3.1 – V3.3, V3.7	V1.1.1, V1.1.4	Bijlage II, V1.1.1, V1.1.4, V1.1.5	V1.1.1 – V1.1.3, V1.1.6
Art. 2.23 (trillinghinder)	V1.1.2	V1.1.4	V1.1.6	V1.1.2	V1.1.7		V1.1.2			V1.1.2	Bijlage II, V1.1.2	V1.1.4
Artt. 2.24 – 2.27 (financiële zekerheid)						Art. 15			Artt. 8 – 9e			
Artt. 3.7, 3.9, 3.10 (in werking hebben van een warmtekrachtinstallatie)												Art. 2, Bijlage I, V2.1.4, V2.1.5, V2.2.5, V2.2.6, V3.1.1, V3.1.5, Bijlage II, V3.3.1
Art. 3.11, 3.12 (installatie t.b.v. aardgas)												Art. 2, Bijlage I, V1.1.2, V1.1.3
Artt. 3.13 – 3.15 (windturbine)												Art. 2, Bijlage I, V5.1.2, V5.1.3, V5.2.1 – V5.2.3
Artt. 3.17, 3.18, 3.20, 3.21, 3.22, 3.23 (afleveren en opslaan motorbrandstoffen t.b.v. openbare verkoop)										Bijlage I, V1.4, V2.2.2 – V2.2.9, V2.2.11, V3.1, V4.1.17a, V12.1 leden 1, 2 & 3, V12.3, V12.4; bijlage II, V5.6		
Art. 3.25 (wassen van motorvoertuigen)	V1.3.12			V1.3.6, V1.3.7, V1.3.9			V1.3.6, V1.3.11, V1.3.13 onder d			Bijlage I, V11.2, V11.4, V11.5, V12.1 leden 1, 2 & 3, V12.3, V12.4; bijlage II, V5.6		V1.3.12

Besluit algemene regels voor inrichtingen	Besluit bouwen houtbedrijven	Besluit detailhandel en ambachtsbedrijven	Besluit horeca-, sport- en recreatie-inrichtingen	Besluit inrichtingen voor motorvoertuigen	Besluit jacht-havens	Besluit opslaan in ondergrondse tanks 1998	Besluit opslag- en transport-bedrijven	Besluit tandarts-praktijken	Besluit tankstations	Besluit textielreinigings-bedrijven	Besluit voorzieningen en installaties	Besluit woon- en verblijfsgebouwen
Art. 3.26 (tandheelkunde)								V2.1.1 – V2.1.4, V2.2.1 – V2.2.8				
Art. 3.27 & 3.28 (opslaan van propaan)												Art. 2, Bijlage I, V8.1.4, V8.1.6
Art. 3.29												Art. 2
Artt. 4.1 – 4.4 (opslaan van gevaarlijke stoffen)	V2.1.5 onder c	V2.1.6 onder c	V2.1.6 onder c				V2.1.9 onder c, V2.2.5					Bijlage II, V4.2
Art. 4.7 (parkeren vervoers-eenheden met gevaarlijke stoffen)							V2.2.7					
Artt. 4.8 – 4.10, 4.13 & 4.14 (opslaan en overslaan bulk- en stukgoederen)	V2.2.1, V2.2.3	V2.2.1, V2.2.3					V2.3.1, V2.3.3					
Art. 4.18 (stookinstallatie)	V3.2.1	V3.2.1	V3.2.1	V3.2.1, V3.2.2	V3.2.1, V3.2.2		V3.2.1			V3.2.1, V3.2.2	Bijlage I, V3.1.2	V3.2.1
Art. 4.21 (mechanische houtbewerking)	V1.4.2	V1.4.2					V1.4.2					V1.4.2
Artt. 4.22 – 4.24 (reinen, coaten, lijmen van hout)	V2.4.3, V3.2.12, V3.2.13, V3.3.1				V2.4.2, V2.4.3, V2.5.1, V3.2.7, V3.3.1		V2.8.1 – V2.8.3					
Artt. 4.28 – 4.30 (reinen, coaten, lijmen kunststof)	V2.4.3, V3.2.12, V3.2.13, V3.3.1			V2.3.1 – V2.3.3, V3.2.7, V3.3.1	V2.4.2, V2.4.3, V2.5.1, V3.2.7, V3.3.1		V2.8.1 – V2.8.3					
Artt. 4.53 – 4.55 (reinen, lijmen, coaten metalen)	V2.4.3, V3.2.12, V3.2.13, V3.3.1			V2.3.1 – V2.3.3, V3.2.7, V3.3.1	V2.4.2, V2.4.3, V2.5.1, V3.2.7, V3.3.1		V2.8.1 – V2.8.3					
Art. 4.76 (parkeergelegenheid in parkeergarage)		V1.4.7	V1.4.6	V1.4.2			V1.4.3					V1.4.8
Artt. 4.77 & 4.78 (afleveren brandstoffen voor vaartuigen)						V2.7.11 – V2.7.13						
Art. 4.84 (onderhoud van motoren)				V2.2.12			V2.7.10					
Artt. 4.85 & 4.86 (onderhoud pleziervaartuigen)					V2.3.4, V2.3.5, V2.4.1							

Besluit algemene regels voor inrichtingen	Besluit bouwen hout-bedrijven	Besluit detailhandel en ambachts-bedrijven	Besluit horeca-, sport- en recreatie- inrichtingen	Besluit inrichtingen voor motorvoertuigen	Besluit jacht- havens	Besluit opslaan in ondergrondse tanks 1998	Besluit opslag- en transport-bedrijven	Besluit tandarts- praktijken	Besluit tankstations	Besluit textiel- reinigungs-bedrijven	Besluit voorzieningen en installaties	Besluit woon- en verblijfs- gebouwen
Artt. 4.95 – 4.101 (reinen en wassen van textiel)										V2.1.1 – V2.1.3; bijlage 2		
Art. 4.104 (inwendig reinigen tanks)						Bijlage VI, V5, V6			Bijlage I, V10.3.1, V10.3.2			
Artt. 4.106, 4.107 & 4.108 (afmeren van pleziervaartuigen)					V2.2.1 – V2.2.6, V2.2.8, V2.2.10 – V2.2.12, V2A.1.1 – V2A.1.3, V2A.2.1, V2A.2.4							
Art. 4.113 (gelegenheid voor sportbeoefening)			V1.5.1, V1.5.2									
Hoofdstuk 6 (overgangs- en slotbepalingen)	Artt. 7–11	Artt. 7–11	Artt. 7–11	Artt. 7–11	Artt. 8–13	Artt. 17–27	Artt. 7–11	Artt. 5 – 9	Artt. 11–13	Artt. 7–14	Artt. 7–23	Artt. 7–11
Art. 6.12 (overgangsrecht geluidhinder)	V1.1.3	V1.1.5	V1.1.7	V1.1.3			V1.1.3			V1.1.3	Bijlage II, V1.1.5	V1.1.3

Toelichting:

V = voorschrift

* = De voorschriften met betrekking tot het lozen van afvalwater zijn opgenomen in hoofdstukken 2, 3 en 4 van dit besluit. Daarbij betreft het zowel lozingen die als een zelfstandige activiteit worden gereguleerd, als lozingen die als onderdeel van een bredere activiteit worden gereguleerd. De lozingen worden echter in dit besluit in hoofdzaak gekoppeld aan activiteiten.

In de voormalige besluiten hadden de voorschriften met betrekking tot lozen van afvalwater in hoofdzaak betrekking op alle milieurelevante lozingen vanuit de inrichting. Een specificering per (lozingsrelevante) activiteit werd in de meeste gevallen niet gemaakt. Derhalve is het bij het opstellen van deze tabel niet altijd mogelijk geweest om de voorschriften uit de voormalige besluiten met betrekking tot lozingen op te splitsen naar zelfstandige activiteiten, zoals dat in dit besluit wel is gedaan. Om deze reden zijn de voorschriften over lozingen in dit besluit samengenomen in de transponeringstabel.

De lozingen met betrekking tot het afleveren van motorbrandstoffen ten behoeve van de openbare verkoop voor motorvoertuigen (art. 3.23), het wassen van motorvoertuigen (art. 3.25) en tandheelkunde (art. 3.26) vormen een uitzondering op deze regel en zijn wel afzonderlijk opgenomen in de transponeringstabel.

2 **Nota van toelichting bij Staatsblad 2007/472** *Inwerkingtreding Activiteitenbesluit Stb. 2007/415*

De wet van 22 november 2006, houdende wijziging van de Wet milieubeheer en enige andere daarmee verband houdende wetten (modernisering van de algemene milieuregels voor inrichtingen) (Stb. 606) biedt een juridische grondslag voor de wijziging van de algemene regels. De nieuwe systematiek gaat er vanuit dat een inrichting onder de algemene regels valt, tenzij een deel daarvan is uitgezonderd. In artikel 1 van dit besluit is geregeld dat de wet met ingang van 1 januari 2008 in werking treedt.

Het Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer hangt nauw samen met de voornoemde wet. Het besluit vormt het hart van het project «Modernisering van algemene regels». De voorschriften uit de oude 8.40-besluiten zijn opgeschoond en geharmoniseerd samengevoegd in het besluit. Ook de voorschriften voor lozingen in de bodem en het oppervlaktewater, die in afzonderlijke lozingsbesluiten of vergunningen en ontheffingen waren opgenomen zijn in het besluit opgenomen. In artikel 2, eerste lid, van dit besluit is geregeld dat het Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer met ingang van 1 januari 2008 in werking treedt.

Voor een aantal artikelen is een uitzondering gemaakt ten aanzien van de inwerkingtreding met ingang van 1 januari 2008. Zie overzicht van verwerkte wijzigingsbesluiten.

3 **Nota van toelichting bij Staatsblad 2007/571** *Inwerkingtreding onderdeel van Activiteitenbesluit*

De inwerkingtreding van de in artikel 1 genoemde wet is noodzakelijk om steun te bieden aan verschillende onderdelen van de in artikel 2 genoemde algemene maatregel van bestuur. Van die algemene maatregel van bestuur treedt een gedeelte per 1 januari 2008 in werking, hetgeen is geregeld in de artikelen 2 en 4 sub a. De keuze voor dat tijdstip is mede ingegeven door de vanuit de praktijk reeds geruime tijd geuite wens om zo snel mogelijk te kunnen steunen op deze regelgeving. Het betreft vooral de toepassingen in oppervlaktewater. Het gedeelte van het besluit dat niet per 1 januari in werking treedt zal per 1 juli in werking treden. Het betreft vooral de bepalingen die op het toepassen van bouwstoffen betrekking hebben. De praktijk heeft hier een periode van voorbereiding op de nieuwe regelgeving nodig.

4 **Nota van toelichting bij Staatsblad 2008/76** *Gedeeltelijke inwerkingtreding paragraaf 3.3.5*

De wet van 22 november 2006, houdende wijziging van de Wet milieubeheer en enige andere daarmee verband houdende wetten (modernisering van de algemene milieuregels voor inrichtingen) (Stb. 606) en het Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer zijn met ingang van 1 januari 2008 in werking getreden. Dat is geregeld in het inwerkingtredingsbesluit van 26 november 2007 (Stb. 2007, 472).

In artikel 2 van dat inwerkingtredingsbesluit is voor een aantal artikelen van het Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer een uitzondering gemaakt ten aanzien van de inwerkingtreding op 1 januari 2008. Ten aanzien van één van die uitzonderingen is echter gebleken dat die te ruim was geformuleerd. Het gaat om de uitzondering zoals die is opgenomen in artikel 2, eerste lid, onder e, van het inwerkingtredingsbesluit, ten aanzien van de inwerkingtreding van paragraaf 3.3.5. Deze paragraaf is deels in werking getreden. De uitzondering houdt in dat paragraaf 3.3.5, voor zover het de opslag van bilgewater en afgewerkte olie in ondergrondse tanks betreft, niet per 1 januari 2008 in werking is getreden. Die uitzondering had echter beperkt moeten worden tot «de opslag van bilgewater en afgewerkte olie in ondergrondse tanks ten aanzien van inrichtingen waar gelegenheid wordt geboden voor het afmeren van pleziervaartuigen». Deze omissie wordt met het onderhavige besluit opgeheven. Aangezien binnen de werkingssfeer van het Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer opslag van bilgewater alleen voor kan komen bij inrichtingen waar gelegenheid wordt geboden voor het afmeren van pleziervaartuigen, richt de opheffing van de omissie zich alleen tot afgewerkte olie.

Ten aanzien van paragraaf 3.3.4 van de Regeling algemene regels voor inrichtingen milieubeheer doet zich dezelfde omissie voor als hierboven voor paragraaf 3.3.5 van het Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer is beschreven. Deze regeling is voor zover het paragraaf 3.3.4 betreft, gebaseerd op artikel 3.30 van het besluit. Dat artikel is onderdeel van paragraaf 3.3.5 van het besluit. Ook de omissie in de regeling wordt hersteld.

5 **Nota van toelichting bij Staatsblad 2008/160** *Aanpassing van het Besluit ter uitvoering van REACH*

De verordening (EG) nr. 1907/2006 van het Europees Parlement en de Raad van 18 december 2006 inzake de registratie en beoordeling van en de autorisatie en beperkingen ten aanzien van chemische stoffen (REACH), tot oprichting van een Europees Agentschap voor chemische stoffen, houdende wijziging van Richtlijn 1999/45/EG en houdende intrekking van Verordening (EEG) nr. 793/93 van de Raad en Verordening (EG) nr. 1488/94 van de Commissie alsmede Richtlijn 76/769/EEG van de Raad en de Richtlijnen 91/155/EEG, 93/67/EEG, 93/105/EG en 2000/21/EG van de Commissie (PbEU L 136) (hierna: REACH) is op 1 juni 2007 in werking getreden. Met ingang van die datum is ook de Uitvoeringswet EG-verordening registratie, evaluatie en autorisatie van chemische stoffen (REACH) (hierna: Uitvoeringswet)¹ gedeeltelijk in werking getreden. Met die uitvoeringswet wordt uitvoering gegeven aan de REACH-verordening.

Niet alle verplichtingen uit REACH zijn vanaf 1 juni 2007 van toepassing. De meeste verplichtingen uit REACH zullen pas per 1 juni 2008 gelden wanneer onder meer de titels inzake de registratie, de beoordeling en de autorisatie van stoffen van toepassing worden. In deze titels van REACH staan voorschriften inzake onderwerpen die in de Wet milieugevaarlijke stoffen (hierna: WMS) zijn geregeld. Om die reden wordt met ingang van 1 juni 2008 de WMS ingetrokken. Een aantal bepalingen uit de WMS, die onderwerpen betreffen die niet door REACH geregeld worden, zijn door de Uitvoeringswet opgenomen in hoofdstuk 9 van de Wet milieubeheer (hierna: WM) en treden met ingang van 1 juni 2008 in werking. Door artikel VII van de Uitvoeringswet berusten alle amvb's, die gebaseerd waren op de artikelen 24, 26, eerste lid, 32, tweede tot en met vierde lid, 34, derde lid, 35, vierde lid, 36, tweede lid, 37 en 39, tweede tot en met vierde lid, van de WMS, met ingang van 1 juni 2008 op de artikelen 1.1, elfde lid, 9.2.2.1, 9.2.2.3, 9.2.3.1, derde en vierde lid, 9.2.3.2, 9.2.3.3, vierde lid, en 9.2.3.5 van de WM.

Vanwege de inwerkingtreding van REACH, de intrekking van de WMS en de gedeeltelijke overheveling van een aantal bepalingen uit de WMS naar de WM, zijn de algemene maatregelen van bestuur (hierna: amvb's), die gebaseerd of mede gebaseerd zijn op de WMS, door onderhavig besluit gewijzigd of ingetrokken. In paragraaf 2 van deze nota van toelichting wordt ingegaan op de verschillende redenen voor wijziging van de op de WMS gebaseerde amvb's. Tevens is door onderhavig besluit een aantal op de Warenwet gebaseerde amvb's gewijzigd of ingetrokken. Het betreft die amvb's die mede dienen ter implementatie van de Stoffenverbodsrichtlijn², zie paragraaf 2, onder g, van deze toelichting. Voor een uitgebreide toelichting op REACH wordt verwezen naar de memorie van toelichting bij de Uitvoeringswet.

6 Nota van toelichting bij Staatsblad 2008/326

Reparaties van geconstateerde onvolkomenheden in het Besluit

Op 6 november 2007 is het Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer gepubliceerd (Stb. 455). In dat besluit zijn enkele fouten en omissies geslopen. Met dit besluit wordt voorzien in herstel daarvan.

Met dit besluit worden de relevante bepalingen in diverse algemene maatregelen van bestuur hieraan aangepast. Daarnaast zijn in dit besluit wijzigingen van het Asbestverwijderingsbesluit 2005, het Besluit inburgering, het Besluit indieningsvereisten aanvraag bouwvergunning, het Besluit kwikhoudende producten Wms 1998, het Besluit landbouw milieubeheer, het Besluit mestbassins milieubeheer, het Besluit voorzieningen Remigratiewet, het Inrichtingen en vergunningenbesluit milieubeheer en het Uitvoeringsbesluit Remigratiewet opgenomen. Kortheidshalve wordt verwezen naar de toelichting op de artikelen II, IV, V, VI, VII, VIII, IX, X en XI.

7

Nota van toelichting bij Staatsblad 2008/497

Inwerkingtreding artikel 2.16 met ingang van 01-07-2010

Het Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer bevat in artikel 2.16 een uitputtende regeling betreffende het vervoer van de eigen werknemers van en naar de inrichting. In het Besluit van 26 november 2007, houdende vaststelling van het tijdstip van inwerkingtreding van, onder meer, het Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer, is geregeld dat de betreffende voorschriften met ingang van 1 januari 2009 in werking treden. In de nota van toelichting bij dat besluit wordt voor het uitstellen van de inwerkingtredingsdatum gewezen op de oprichting van een Taskforce waarin werkgevers met werknemers en overheden gaan werken aan voorstellen voor het concreet en niet vrijblijvend regelen van vervoersmanagement. Vooruitlopend op die voorstellen wordt nog vermeld dat artikel 2.16 niet in werking zal treden, indien voor 1 januari 2009 adequate voorstellen worden gedaan. Dit wijzigingsbesluit bepaalt dat artikel 2.16 in werking treedt op 1 juli 2010.

Het onderhavige besluit hangt samen met de voorstellen die de bovengenoemde Taskforce begin september 2008 heeft gepresenteerd.

Deze voorstellen, die de bereikbaarheid en de leefbaarheid structureel beogen te verbeteren, dienen de komende periode te worden uitgewerkt en geëvalueerd. Naar verwachting zullen de eerste resultaten van het monitoring- en evaluatieprogramma eind 2009 bekend zijn. Het handhaven van de oorspronkelijke inwerkingtredingsdatum van 1 januari 2009 is derhalve niet opportuun. Het wijzigen van de inwerkingtredingsbepaling maakt het mogelijk om aan de hand van deze resultaten artikel 2.16 en de bijbehorende uitvoeringsregelgeving nader te bezien. Hierbij wordt rekening gehouden met de mogelijkheid dat de huidige regeling niet in werking zal treden. Tot die tijd is artikel 6.9 van het besluit van toepassing, op grond waarvan het bevoegd gezag maatwerkvoorschriften kan stellen ten aanzien van het vervoer van de eigen werknemers van en naar de inrichting.

8 **Nota van toelichting bij Staatsblad 2009/389** *Aanpassing van het besluit vanwege implementatie dienstenrichtlijn*

In artikel 1.3 van het Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer zijn de modelbepalingen voor een clause van wederzijdse erkenning uit aanwijzing 131c van de Aanwijzingen voor de regelgeving overgenomen. Deze bevatten echter geen clauses van wederzijdse erkenning voor niet-publiekrechtelijke regelingen, de NeR, de NRB en certificaten en accreditaties.

Met de onderhavige wijziging wordt daarin alsnog voorzien. De bepalingen zijn zodanig geformuleerd dat de wederzijdse erkenning ook geldt voor certificaten, accreditaties en normdocumenten die worden genoemd in niet-publiekrechtelijke regelingen, de NeR en de NRB. Daarbij kan onder andere gedacht worden aan publicaties in de publicatiereeks gevaarlijke stoffen (PGS), NEN-normen en beoordelingsrichtlijnen.

9 **Nota van toelichting bij Staatsblad 2009/479** *Reparatie van Activiteitenbesluit en verbreding van de reikwijdte*

ALGEMEEN DEEL

- 1 Inleiding
- 2 Aanleiding en achtergrond
- 3 Doelstellingen, uitgangspunten en reikwijdte van de tweede fase
- 4 Verwijzing naar toelichting bij Activiteitenbesluit (Stb. 2007, 415)
- 5 De gefaseerde aanpak van de tweede fase
- 6 Samenhang met andere beleidsterreinen
- 6.1 Modernisering van de algemene regels voor de landbouw
- 6.2 Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
- 6.3 Waterwet
- 6.4 Arbo-regelgeving
- 7 Effecten voor bedrijfsleven en overheden
- 7.1 Administratieve lasten
- 7.2 Bedrijfseffecten
- 7.3 Bestuurlijke lasten
- 7.4 Milieu-effecten
- 8 Uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid
- 9 Reacties naar aanleiding van de inspraakprocedure
- 10 Notificatie
- 11 Afwijken van de minimum invoeringstermijn

ALGEMEEN DEEL

1 **Inleiding**

Op grond van de Wet milieubeheer (Wm) moeten inrichtingen die nadelige gevolgen voor het milieu kunnen veroorzaken, voldoen aan algemene regels die voorschriften met betrekking tot de bescherming van het milieu bevatten of beschikken over een milieuvergunning. Daarnaast kunnen algemene regels of een vergunningplicht gelden voor lozingen op een oppervlaktewaterlichaam ingevolge de Waterwet (Wtw) (voorheen de Wet verontreiniging oppervlaktewateren (Wvo) of voor lozingen in de bodem ingevolge de Wet bodembescherming (Wbb). Het Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer (hierna: Activiteitenbesluit) bevat algemene regels voor inrichtingen. Deze algemene regels zijn gebaseerd op de artikelen 8.1, tweede lid, 8.40, 8.41 en 8.42 van de Wm en op de artikelen 2a, eerste en tweede lid, 2b en 2c van de Wvo. Met dit besluit (hierna: wijzigingsbesluit) is het Activiteitenbesluit op een aantal punten gerepareerd en is de reikwijdte van het Activiteitenbesluit verbreed. Dit wijzigingsbesluit is gebaseerd op de Wm en de Wtw in plaats van op de Wvo.

2 **Aanleiding en achtergrond**

In 2003 zijn de toenmalige bewindspersonen van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (VROM) van start gegaan met het meerjarenprogramma herijking van de VROM-regelgeving. In de brief van 17 oktober 2003 (Kamerstukken II 2003/04, 29200 XI, nr. 7) hebben zij hun voornemens ten aanzien van dit meerjarenprogramma kenbaar gemaakt. Het project modernisering van de algemene regels maakte onderdeel uit van dit meerjarenprogramma. Ten aanzien van dit project is in deze brief en in de brief van 23 december 2003 (Kamerstukken II 2003/04, 29383, nr. 1) het voornemen opgenomen om de 8.40-besluiten grondig te herzien, samen te voegen en een groot aantal inrichtingen dat op grond van de Wm vergunningplichtig is, onder algemene regels te brengen, waardoor de vergunningplicht voor deze inrichtingen komt te vervallen. Daarnaast is in deze brief aangegeven dat waar mogelijk de regels met betrekking tot lozingen in het oppervlaktewater en op of in de bodem worden vervangen door algemene regels, waardoor inrichtingen met minder vergunningverplichtingen zouden worden geconfronteerd. In de beoogde eindsituatie zou alleen een beperkt aantal inrichtingen waar activiteiten plaatsvinden met omvangrijke en complexe milieueffecten nog een vergunning op basis van de Wm nodig hebben. Dit betreft in ieder geval de inrichtingen die op grond van Europese verplichtingen onder het vergunningenregime dienen te vallen.

Met de inwerkingtreding van het Activiteitenbesluit op 1 januari 2008 is de eerste fase van het project modernisering van de algemene regels afgerond. In deze eerste fase zijn de voormalige 8.40-besluiten herzien en samengevoegd en zijn circa 37.000 voorheen Wm-vergunningplichtige inrichtingen en 1.300 voorheen Wvo-vergunningplichtige activiteiten onder de werking van het Activiteitenbesluit gebracht. Dit heeft geresulteerd in uniforme regels voor de inrichtingen die onder de werking van het Activiteitenbesluit vallen en een efficiencywinst in de vorm van een aanzienlijke reductie van de administratieve lasten.

Met deze eerste fase is derhalve een eerste belangrijke stap gezet, maar de beoogde eindsituatie is nog niet bereikt. Daarom, maar ook omdat de ambities van dit Kabinet zijn om de regeldruk voor bedrijven merkbaar te verminderen en

daarmee gepaard gaand de wet- en regelgeving te vereenvoudigen en de administratieve lasten voor bedrijven terug te dringen, worden in het kader van de tweede fase van het project modernisering van de algemene regels (hierna: tweede fase) meer vergunningplichtige inrichtingen onder de werking van het Activiteitenbesluit gebracht. Hierdoor komt de vergunningplicht op grond van de Wm voor deze inrichtingen te vervallen. Daarnaast komt voor een aantal inrichtingen de vergunningplicht voor lozingen in een oppervlaktewaterlichaam op basis van de Wtw te vervallen. In deze tweede fase wordt derhalve de trend om meer inrichtingen onder algemene regels te brengen onverminderd voortgezet.

Bij brief van 17 april 2008 (Kamerstukken II 2007/08, 29383, nr. 102) is bekendgemaakt dat het Meerjarenprogramma Modernisering VROM-regelgeving is afgesloten. De nog lopende projecten uit het Meerjarenprogramma, waaronder de tweede fase, zijn ondergebracht in het nieuwe programma Slimmere regels, Betere uitvoering en Minder lasten (SBM). Op 5 november 2008 is het werkprogramma SBM aan de Tweede Kamer aangeboden (Kamerstukken II 2008/09, 29393, nr. 107).

3 Doelstellingen, uitgangspunten en reikwijdte van de tweede fase

Meer inrichtingen onder algemene regels

Het primaire doel van de tweede fase is om inrichtingen onder algemene regels te brengen, waardoor de vergunningplicht op basis van de Wm en/of de Wtw voor die inrichtingen komt te vervallen. In deze tweede fase worden dus, als vervolg op de eerste fase, nog meer vergunningplichtige activiteiten onder de werking van het Activiteitenbesluit gebracht. Met de realisatie daarvan wordt een administratieve lastenverlichting gerealiseerd, waardoor een bijdrage wordt geleverd aan de doelstellingen van het huidige Kabinet om de administratieve lasten voor het bedrijfsleven te verminderen met 25 procent.

Door de inwerkingtreding van dit wijzigingsbesluit zijn circa 3.500 inrichtingen onder de werking van het Activiteitenbesluit gebracht, waardoor de vergunningplicht op basis van de Wm voor deze inrichtingen is vervallen. Daarnaast is door de inwerkingtreding van dit wijzigingsbesluit voor circa 90 inrichtingen de Wtw-vergunningplicht vervallen.

Met de inwerkingtreding van dit wijzigingsbesluit is het eindpunt van de tweede fase overigens niet bereikt. Ook na de inwerkingtreding van dit wijzigingsbesluit wordt er in het kader van de tweede fase naar gestreefd om nog meer vergunningplichtige inrichtingen onder algemene regels te brengen.

Reparaties

Naast het verbreden van de reikwijdte van het Activiteitenbesluit, is het Activiteitenbesluit door dit wijzigingsbesluit op onderdelen gerepareerd. Daarnaast is de Regeling algemene regels voor inrichtingen milieubeheer (hierna: Activiteitenregeling) gerepareerd door middel van een wijzigingsregeling.

Het Activiteitenbesluit is een omvangrijke AMvB die voor de inwerkingtreding van dit wijzigingsbesluit van toepassing was op circa 324.000 inrichtingen. Het is dan ook niet verwonderlijk dat naar aanleiding van de inwerkingtreding van het Activiteitenbesluit en de ervaringen in de praktijk onjuistheden en gebreken in het Activiteitenbesluit zijn geconstateerd. Deze nu bekende onjuistheden en gebreken zijn door middel van dit wijzigingsbesluit gerepareerd. Een van de reparaties betreft de wijziging van het overgangsrecht. Het algemene overgangsrecht, opgenomen in paragraaf 6.1 van het Activiteitenbesluit, had voor inwerkingtreding van dit wijzigingsbesluit een statisch karakter. Met dit wijzigingsbesluit zijn de bepalingen uit paragraaf 6.1 gewijzigd, waardoor het overgangsrecht een dynamisch karakter heeft gekregen. Voor een uitgebreide toelichting op deze wijziging wordt verwezen naar de toelichting bij onderdeel VVV.

4 Verwijzing naar toelichting bij Activiteitenbesluit (Stb. 2007, 415)

Vanzelfsprekend zijn de uitgangspunten die in het kader van de modernisering van de algemene regels zijn geformuleerd onverkort van toepassing op de tweede fase. De meest kenmerkende uitgangspunten zijn:

- De nieuwe algemene regels dienen relevante en herkenbare milieudoelen. Activiteiten met een geringe milieubelasting worden niet of slechts globaal gereguleerd;
- De nieuwe algemene regels moeten goed uitvoerbaar en handhaafbaar zijn. Dit betekent voor de inhoud van de voorschriften onder meer dat ze helder, eenduidig en ook voor kleine inrichtingen hanteerbaar dienen te zijn. Daar waar dit lastig is, biedt ICT ondersteuning;
- De nieuwe algemene regels zijn zoveel mogelijk uniform, maar bieden ook ruimte voor flexibiliteit en innovatie;
- Het onder algemene regels brengen van vergunningplichtige inrichtingen levert een reductie van administratieve lasten op.

Voor een uitgebreide toelichting op de uitgangspunten wordt verwezen naar paragraaf 2 van het algemene deel van de nota van toelichting bij het Activiteitenbesluit (Stb. 2007, 415, p.104-105).

Bij het opstellen van dit wijzigingsbesluit is aangesloten bij de opzet en de voorschriften van het Activiteitenbesluit. Een toelichting op deze onderwerpen is in deze nota van toelichting dan ook niet terug te vinden, omdat dit reeds is toegelicht in het algemene deel van de nota van toelichting bij het Activiteitenbesluit. Hiervoor wordt verwezen naar het

algemene deel van de nota van toelichting bij het Activiteitenbesluit (Stb. 2007, 415).

5 De gefaseerde aanpak van de tweede fase

Het primaire doel van de tweede fase is om inrichtingen onder de werking van het Activiteitenbesluit te brengen, waardoor de vergunningplicht op basis van de Wm en Wtw voor die inrichtingen komt te vervallen. Diverse onderzoeken zijn uitgevoerd naar de mogelijkheid en wenselijkheid om vergunningplichtige bedrijfstakken onder de reikwijdte van het Activiteitenbesluit te brengen. Een voorbereidend onderzoek is in 2006 uitgevoerd. Dit onderzoek heeft een overzicht van bedrijfstakken opgeleverd die na de eerste fase nog vergunningplichtig waren. Tevens is in dit onderzoek aangegeven voor welke bedrijfstakken het loont om ze onder de algemene regels te brengen. De aspecten "homogeniteit van de bedrijfstak" en "omvang van de bedrijfstak" zijn de voornaamste criteria geweest om te bepalen of het reguleren van de bedrijfstak onder algemene regels zinvol is. Het aspect "homogeniteit" spreekt in dit opzicht voor zich: Indien een bedrijfstak sterk heterogeen van aard is, dan ligt het stellen van algemene regels niet voor de hand. Het aspect "omvang van de bedrijfstak" staat in direct verband met de reductie van de administratieve lasten die gerealiseerd kan worden. Immers hoe groter de groep die onder algemene regels wordt gebracht, hoe groter de lastenverlichting die gerealiseerd kan worden. Daarnaast ligt het voor bedrijfstakken met een beperkt aantal inrichtingen niet voor de hand om deze onder algemene regels te brengen, omdat de inspanning die hiervoor nodig is niet opweegt tegen de winst die met het vervallen van de vergunningplicht wordt bereikt.

Mede op basis van de resultaten van dit voorbereidende onderzoek, wensen van het bedrijfsleven en wensen van andere overheden zijn bedrijfstakken geselecteerd die in aanmerking komen om in het kader van de tweede fase onder de werking van het Activiteitenbesluit te worden gebracht. In het najaar van 2007 zijn vervolgens aanvullende onderzoeken uitgevoerd naar de inspanning die nodig is om de geselecteerde bedrijfstakken onder het Activiteitenbesluit te brengen. Factoren die de benodigde inspanning bepalen zijn onder meer:

- de mate waarin de activiteiten binnen een bedrijfstak aansluiten bij het Activiteitenbesluit;
- de bereidwilligheid van de bedrijfstak om over te gaan naar algemene regels;
- de bereidwilligheid van het bevoegd gezag om de geselecteerde bedrijfstakken onder algemene regels te brengen;
- de vertegenwoordiging van een bedrijfstak: Vertegenwoordiging door één organisatie of door meerdere afzonderlijke partijen;
- de mate waarin voor een bedrijfstak standaard vergunningvoorschriften gelden.

Door deze onderzoeken is inzicht ontstaan in de benodigde inspanning, de kansen en de afbreukrisico's om de geselecteerde bedrijfstakken onder het Activiteitenbesluit te brengen.

Op basis van de resultaten van deze onderzoeken, suggesties van het bedrijfsleven en overleg met het Interprovinciaal overleg (IPO), de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en de Unie van Waterschappen (UvW) zijn in samenspraak met het ministerie van Verkeer en Waterstaat (VenW) bedrijfstakken geselecteerd die in het kader van de tweede fase onder het Activiteitenbesluit kunnen worden gebracht. Omdat de geselecteerde bedrijfstakken divers van aard zijn en daardoor ook diverse kansen en afbreukrisico's met zich meebrengen, is ervoor gekozen om de tweede fase gefaseerd aan te pakken. Dit betekent dat de geselecteerde bedrijfstakken verdeeld over drie tranches (en daarmee drie aparte wijzigingsbesluiten), indien mogelijk, onder de werking van het Activiteitenbesluit worden gebracht.

Eerste tranche van de tweede fase

Met dit wijzigingsbesluit is de eerste tranche van de tweede fase afgerond. Het Activiteitenbesluit is door dit wijzigingsbesluit op onderdelen gerepareerd. Daarnaast zijn zeven bedrijfstakken geheel of gedeeltelijk onder de werking van het Activiteitenbesluit gebracht. Op basis van onderzoek en overleg met andere overheden is geconcludeerd dat deze bedrijfstakken relatief snel en eenvoudig onder het Activiteitenbesluit konden worden gebracht. Deze bedrijfstakken worden daarom ook wel 'quickwins' genoemd. Het betreft de recreatieve visvijvers, de humane crematoria, de vellenoffsetdrukkerijen, de mechanische textielverwerking, de laboratoria en praktijkruimten, de natuursteenbewerkende industrie en de koude vleesverwerking.

Kenmerkend voor deze quickwins is op de eerste plaats dat voor een deel van de activiteiten die in deze bedrijfstakken plaatsvindt voorschriften konden worden opgesteld die eenzelfde opzet hebben als de voorschriften die reeds zijn opgenomen in het Activiteitenbesluit. Verder zijn deze bedrijfstakken zelf positief over regulering door middel van algemene regels ten opzichte van de vergunningplicht en ten derde zijn deze bedrijfstakken ook bereid geweest om mee te werken aan het opstellen van voorschriften om deze bedrijfstakken onder de werking van het Activiteitenbesluit te brengen.

Daarnaast zijn de inrichtingen voor het traditioneel schieten door dit wijzigingsbesluit onder de werking van het Activiteitenbesluit gebracht. De aanleiding om deze inrichtingen onder de werking van het Activiteitenbesluit te brengen is de motie Vietsch c.s. (29393, nr. 90), die op 4 maart 2008 door de Tweede Kamer is aangenomen.

Tweede tranche van de tweede fase

In de tweede tranche van de tweede fase worden de mogelijkheden onderzocht om geselecteerde afvalgerelateerde activiteiten onder de werking van het Activiteitenbesluit te brengen. Deze activiteiten zijn geclusterd in de tweede

tranche, omdat voor het reguleren van afvalgerelateerde activiteiten door middel van algemene regels een notificatieprocedure in het kader van richtlijn nr. 2006/12/EG van het Europees Parlement en de Raad van 5 april 2006 betreffende afvalstoffen (Kaderrichtlijn afvalstoffen) doorlopen dient te worden. Het besluit dat leidt tot wijziging van het Activiteitenbesluit in het kader van deze tweede tranche treedt naar verwachting medio 2010 in werking.

Derde tranche van de tweede fase

Het onderbrengen van bedrijfstakken in het kader van de derde tranche van de tweede fase vergt een langduriger traject dan de eerste en de tweede tranche van de tweede fase. Redenen hiervoor zijn onder meer dat relatief veel partijen betrokken kunnen zijn bij het proces of dat de te ontwikkelen voorschriften complex van aard zijn.

Het besluit dat leidt tot wijziging van het Activiteitenbesluit in het kader van deze derde tranche treedt naar verwachting in het najaar van 2011 in werking.

6 Samenhang met andere beleidsterreinen

Dit wijzigingsbesluit heeft relatie met andere beleidsterreinen. Hieronder wordt een korte toelichting gegeven van de belangrijkste beleidsterreinen.

6.1 Modernisering van de algemene regels voor de landbouw

De modernisering van de agrarische 8.40 amvb's is grofweg verdeeld in drie fasen. De eerste fase betrof de samenvoeging van het Besluit akkerbouwbedrijven milieubeheer en het Besluit melkrundveehouderijen milieubeheer tot het Besluit landbouw milieubeheer. Dit besluit is op 6 december 2006 in werking getreden. De tweede fase betrof het opnemen van een groot deel van de intensieve veehouderijen in het Besluit landbouw milieubeheer. Vanwege de problematiek met betrekking tot luchtkwaliteit en de milieueffectrapportage is deze wijziging van het Besluit landbouw milieubeheer vertraagd. Dit heeft ertoe geleid dat het onder algemene regels brengen van de intensieve veehouderij niet meer in het Besluit landbouw milieubeheer gebeurt, maar plaats zal vinden in het Besluit landbouwactiviteiten dat momenteel ontwikkeld wordt in samenwerking met het ministerie van VenW en het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. In het Besluit landbouwactiviteiten worden de agrarische milieu-amvb's geïntegreerd in één besluit. Dit besluit zal naar verwachting worden gebaseerd op de Wet milieubeheer en de Waterwet. Met de inwerkingtreding van het voorziene Besluit landbouwactiviteiten zullen naar verwachting het Besluit landbouw milieubeheer, het Besluit glastuinbouw (met uitzondering van bepalingen over energieverbruik), het Besluit mestbassins milieubeheer en het Lozingenbesluit open teelt en veehouderij vervallen.

De systematiek en de inhoud van het Besluit landbouwactiviteiten zullen zoveel mogelijk worden afgestemd op het Activiteitenbesluit. In tegenstelling tot het Activiteitenbesluit worden in het Besluit landbouwactiviteiten ook bepaalde activiteiten buiten inrichtingen opgenomen, mede omdat het Lozingenbesluit open teelt en veehouderij wordt opgenomen in dit besluit. In een later stadium wordt bezien of samenvoeging met het Activiteitenbesluit mogelijk is.

6.2 Wet algemene bepalingen omgevingsrecht

Op 4 november 2008 is het wetsvoorstel Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) in de Eerste Kamer aangenomen. Het hoofddoel van de omgevingsvergunning is gelegen in het samenbrengen van verschillende toestemmingsvereisten in één besluit, waarbij de aanvrager te maken krijgt met één vergunningprocedure en één en dezelfde weg voor inspraak en beroep.

In het kader van de tweede fase worden meer inrichtingen onder de reikwijdte van de algemene regels gebracht. Voor deze inrichtingen is daardoor voor milieu geen vergunning meer noodzakelijk. Wel kan het zo zijn dat inrichtingen die onder de werking van het Activiteitenbesluit vallen in de toekomst een omgevingsvergunning nodig hebben voor andere aspecten (bijvoorbeeld bouwen).

In de Invoeringswet algemene bepalingen omgevingsrecht zullen nadere eisen worden gesteld over de samenhang tussen beide stelsels. Voor een nadere toelichting op de relatie tussen het Activiteitenbesluit en de Wabo wordt verwezen naar paragraaf 9.2 van het algemene deel van de nota van toelichting bij het Activiteitenbesluit (Stb. 2007, 415, p. 135-136).

6.3 Waterwet

Met de inwerkingtreding van de Wtw is het Activiteitenbesluit mede op die wet gebaseerd. De daartoe noodzakelijke aanpassingen zijn via het besluit houdende aanpassing van besluiten met het oog op de invoering van de Waterwet doorgevoerd. Dit wijzigingsbesluit is eveneens mede op de Wtw gebaseerd.

6.4 Arbo-regelgeving

In dit wijzigingsbesluit is een aantal voorschriften opgenomen die een verband (kunnen) hebben met arbeidsomstandigheden (veiligheid en gezondheid van de werknemers). Er is gestreefd naar een juiste afstemming van regelgeving van het ministerie van VROM en het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Dit betekent onder meer dat als er in Arbeidsomstandigheden-regelgeving (Arbo-regelgeving) regels zijn gesteld, deze regels niet zijn opgenomen in dit wijzigingsbesluit.

In dit wijzigingsbesluit zijn voorschriften opgenomen voor het gericht werken met biologische agentia in een laboratorium of praktijkruimte. In deze voorschriften is aansluiting gezocht bij de groepsindeling voor biologische agentia die wordt gehanteerd in richtlijn nr. 2000/54/EG van het Europees Parlement en de Raad van 18 september 2000 betreffende de bescherming van de werknemers tegen de risico's van blootstelling aan biologische agentia op het werk. Voor deze voorschriften is derhalve sprake van een expliciet verband met de arbo-regelgeving (zie ook de artikelsgewijze toelichting bij onderdelen F en UUU).

7 Effecten voor bedrijfsleven en overheden

Het Kabinet Balkenende IV heeft de ambitie om de regeldruk voor bedrijven merkbaar te verminderen. Voor de vermindering van de regeldruk heeft het Kabinet verscheidene doelen vastgesteld (Kamerstukken II, 2007/08, 29515, nr. 202). Eén van deze doelstellingen is erop gericht om de administratieve lasten voor het bedrijfsleven in deze kabinetsperiode met minimaal 25 procent te reduceren ten opzichte van de lasten op 1 maart 2007. Hiervoor is een nulmeting uitgevoerd, waarmee de administratieve lasten voor het bedrijfsleven op 1 maart 2007 zijn vastgesteld. Deze nulmeting ligt ten grondslag aan de berekening van de administratieve lastenverlichting die met dit wijzigingsbesluit wordt gerealiseerd. Bij de bestuurlijke lasten is gekeken naar de verandering tussen de situatie voor en na inwerkingtreding van dit wijzigingsbesluit.

7.1 Administratieve lasten

Op basis van de resultaten van de nulmeting is berekend wat de gevolgen van dit wijzigingsbesluit voor de administratieve lasten zijn. Uit de resultaten van deze berekening blijkt dat met dit wijzigingsbesluit een administratieve lastenverlichting van ruim € 23,5 miljoen per jaar voor het bedrijfsleven wordt bewerkstelligd, voor zover het administratieve lasten op basis van verplichtingen uit de Wm betreft.

Deze reductie kan vrijwel geheel worden toegeschreven aan het vergroten van de reikwijdte van het Activiteitenbesluit. Door dit wijzigingsbesluit zijn namelijk circa 3.500 Wm-vergunningplichtige inrichtingen onder de werking van het Activiteitenbesluit gebracht, waardoor de vergunningplicht op basis van de Wm voor die inrichtingen is vervallen. Het vervallen van de Wm-vergunningplicht brengt voor deze inrichtingen een reductie van administratieve lasten met zich mee.

In dit wijzigingsbesluit zijn ook algemene regels gesteld voor lozingen op grond van de Wtw. Door dit wijzigingsbesluit zijn circa 90 Wtw-vergunningplichtige inrichtingen onder de werking van het Activiteitenbesluit gebracht, waardoor deze inrichtingen geen vergunning op basis van de Wtw meer nodig hebben. Deze verandering betekent een additionele administratieve lastenverlichting van circa € 640.000 per jaar. Deze additionele administratieve lastenverlichting wordt toegerekend aan de reductietaakstelling van het ministerie van VenW.

Naast deze administratieve lastenverlichting, zal dit wijzigingsbesluit voor een aantal inrichtingen die reeds onder de werking van het Activiteitenbesluit vallen een lastenverzwaring met zich meebrengen. Deze administratieve lastenverzwaring wordt voornamelijk veroorzaakt door de meldplicht en verplichte risicoanalyse die door dit wijzigingsbesluit wordt geïntroduceerd voor natte koeltorens. Deze lastenverzwaring is meegenomen in de berekening van de administratieve lasten van dit wijzigingsbesluit. Ook de toevoeging van VOS-registratieverplichtingen voor het reinigen van textiel en voor nieuwe activiteiten die onder het Activiteitenbesluit worden gebracht, kunnen voor bepaalde inrichtingen die reeds onder de werking van het Activiteitenbesluit vallen een lastenverzwaring inhouden. Daarnaast ontstaan voor circa 3.500 inrichtingen die voor de inwerkingtreding van dit wijzigingsbesluit vergunningplichtig waren op grond van de Wm initiële lasten die noodzakelijk zijn voor kennisname van nieuwe regelgeving. De Activiteitenbesluit Internet Module (AIM), die in de toekomst wordt opgenomen in het Omgevingsloket Online (OLO) biedt een hulpmiddel voor deze kennisname. Op basis van de AIM kan men door het doorlopen van een vragenboom bepalen of het Activiteitenbesluit van toepassing is en zo ja, welke voorschriften uit het Activiteitenbesluit en de Activiteitenregeling voor een bepaalde inrichting relevant zijn. De AIM wordt naar aanleiding van dit wijzigingsbesluit aangepast. Deze aanpassing van de AIM zal ongeveer gelijktijdig met de inwerkingtreding van dit wijzigingsbesluit beschikbaar zijn.

Op 28 november 2008 is het ontwerp wijzigingsbesluit voorgelegd aan het Adviescollege toetsing administratieve lasten (ACTAL). Het ACTAL heeft op 18 december 2008 positief geadviseerd.

7.2 Bedrijfseffecten

Met dit wijzigingsbesluit is, naast een aantal reparaties aan het Activiteitenbesluit, voor circa 3.500 inrichtingen een verschuiving van vergunningplicht naar algemene regels gerealiseerd. Dit betreft circa 3.500 inrichtingen waarvoor de Wm-vergunningplichtig is vervallen en circa 90 inrichtingen waarvoor de Wtw-vergunningplicht is vervallen. De voorschriften die in dit wijzigingsbesluit voor deze inrichtingen zijn opgenomen, zijn in nauw overleg met de betreffende bedrijfstakken en het bevoegde gezag tot stand gekomen.

Door het vervallen van de Wm-vergunningplicht is tevens voor deze inrichtingen de verplichting vervallen om een oprichtings- of veranderingsvergunning aan te vragen bij het bevoegd gezag. Het achterwege blijven van de vergunningprocedure betekent een lastenverlichting, omdat een vergunningprocedure in het algemeen meer kosten met

zich meebrengt dan een melding op grond van het Activiteitenbesluit. Deze lastenverlichting is meegenomen in de berekening van de gevolgen voor de administratieve lasten van dit wijzigingsbesluit (zie paragraaf 7.1). Daarnaast levert het vervallen van de vergunningprocedure tijdwinst op voor het oprichten, dan wel wijzigen of uitbreiden van een inrichting.

Door dit wijzigingsbesluit zijn acht bedrijfstakken geheel of gedeeltelijk onder de werking van het Activiteitenbesluit gebracht. Het gaat daarbij per bedrijfstak om de volgende aantallen inrichtingen:

- humane crematoria: circa 65 inrichtingen;
- vellen-offsetdrukkerijen: circa 1.000 inrichtingen;
- mechanische verwerking van textiel bij relatief kleine bedrijven: circa 530 inrichtingen;
- natuursteenindustrie: circa 200 inrichtingen;
- laboratoria en praktijkruimten: circa 300 inrichtingen;
- koude vleesverwerking, voor zover het het uitsnijden van vlees en pluimvee en het verpakken van vleeswaren op industriële schaal betreft: circa 710 inrichtingen;
- recreatieve visvijvers: circa 40 inrichtingen;
- inrichtingen voor traditioneel schieten, die naar aanleiding van de motie Vietsch c.s. (Kamerstukken II, 2007/08, 29383, nr 90) onder de werking van het Activiteitenbesluit zijn gebracht: circa 150 inrichtingen.

Daarnaast is bijlage 1 van het Activiteitenbesluit door dit wijzigingsbesluit, naast het schrappen van bovenstaande activiteiten uit deze bijlage, op een aantal punten gewijzigd. Door deze wijzigingen zijn onder andere activiteiten als het vullen van gasflessen met koolzuur of stikstof en het niet geautomatiseerd afvullen van spuitbussen met stoffen anders dan drijfgassen niet langer vergunningplichtig. Hierdoor is tevens voor circa 750 inrichtingen, die dus niet behoren tot één van de acht bovengenoemde bedrijfstakken, de Wm-vergunningplicht vervallen. In totaal betreft het dus circa 3.500 inrichtingen waarvoor de Wm-vergunningplicht is komen te vervallen door de inwerkingtreding van dit wijzigingsbesluit.

Door de acht bovengenoemde bedrijfstakken onder de werking van het Activiteitenbesluit te brengen is voor circa 40 inrichtingen tevens de Wtw-vergunningplicht vervallen. Dit betreft met name inrichtingen uit de bedrijfstak 'recreatieve visvijvers'. Daarnaast is voor circa 50 inrichtingen die niet behoren tot één van de acht bovengenoemde bedrijfstakken de Wtw-vergunningplicht vervallen doordat bijlage 1 van het Activiteitenbesluit ook op andere punten is gewijzigd.

7.3 Bestuurlijke lasten

Dit wijzigingsbesluit brengt geen extra bestuurlijke lasten met zich mee. Door dit wijzigingsbesluit is voor circa 3.500 inrichtingen de Wm-vergunningplicht vervallen. De oprichting of verandering is voor deze inrichtingen in de toekomst niet langer vergunningplichtig, maar meldingsplichtig. Dit levert een vermindering van de bestuurlijke lasten op. Daarnaast zijn de initiële lasten voor de noodzakelijke kennisname van de nieuwe regelgeving minimaal, omdat gemeenten reeds bekend zijn met het Activiteitenbesluit.

7.4 Milieu-effecten

Bij het opstellen van dit wijzigingsbesluit gold als uitgangspunt dat dit besluit een gelijkwaardig niveau van milieubescherming dient na te streven, als het milieubeschermingsniveau dat op basis van de Wm-vergunningplicht wordt nagestreefd. Bij vergunningverlening geldt als uitgangspunt de toepassing van best beschikbare technieken (BBT). De BBT zijn veelal uitgewerkt in branchedocumenten, zoals Werkboeken met milieumaatregelen, de rapporten van de Commissie Integraal Waterbeheer en de Nederlandse emissierichtlijn lucht (NeR). Bij het opstellen van dit wijzigingsbesluit is gebruik gemaakt van deze documenten en richtlijnen. Derhalve is bij het opstellen van dit wijzigingsbesluit van dezelfde uitgangspunten uitgegaan, waardoor voor de onder dit besluit vallende inrichtingen in beginsel een zelfde niveau van milieubescherming wordt gegarandeerd als het milieubeschermingsniveau dat met de vergunningplicht wordt bereikt.

8 Uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid

Dit wijzigingsbesluit richt zich primair tot de drijver van de inrichting. De drijver van de inrichting is derhalve ook verantwoordelijk voor de naleving van de voorschriften uit het Activiteitenbesluit. De voorschriften uit dit wijzigingsbesluit en het Activiteitenbesluit zijn zo opgesteld dat ze uitvoerbaar zijn voor de drijver van de inrichting. Een belangrijk punt daarbij is dat de voorschriften uit dit wijzigingsbesluit consistent zijn met de voorschriften die reeds in het Activiteitenbesluit zijn opgenomen.

Door middel van de AIM kan de drijver van de inrichting digitaal een melding doen. Daarnaast biedt de AIM de drijver van de inrichting ondersteuning om te bepalen welke voorschriften uit het Activiteitenbesluit en de Activiteitenregeling van toepassing zijn op de betreffende inrichting en kan met behulp van de AIM een bijhorende checklist 'op maat' worden gegenereerd. Hierdoor weet de drijver van de inrichting precies welke voorschriften voor de betreffende inrichting gelden en kan hij met de checklist controleren of aan de gestelde voorschriften wordt voldaan. Dit geldt overigens ook voor het bevoegd gezag.

De gemeente blijft bevoegd gezag voor de inrichtingen die in het kader van dit wijzigingsbesluit onder het Activiteitenbesluit worden gebracht en is op grond van artikel 18.2, eerste lid, van de Wm belast met de

bestuursrechtelijke handhaving. Voor zover sprake is van lozingen die onder de Wtw vallen is de waterkwaliteitsbeheerder bevoegd gezag, die op grond van artikel 8.1 van de Wtw onder andere tot taak heeft zorg te dragen voor de bestuursrechtelijke handhaving van het bij of krachtens de Wtw brengen van stoffen in oppervlaktewateren.

Over de voorschriften en de uitvoerbaarheid van deze voorschriften heeft overleg plaatsgehad met vertegenwoordigers van het bedrijfsleven en de andere overheden.

Daarnaast zijn de veranderingen voor de uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid die in de nota van toelichting bij het Activiteitenbesluit worden beschreven ook van toepassing op dit wijzigingsbesluit. Voor een toelichting op deze veranderingen wordt verwezen naar paragraaf 12.2 van het algemene deel van de nota van toelichting bij het Activiteitenbesluit (Stb. 2007, 415, p. 149-150).

9 Reacties naar aanleiding van de inspraakprocedure

Naar aanleiding van de voorpublicatie van het ontwerpwijzigingsbesluit (Staatscourant van 2 maart 2009, nr. 41) heeft de Minister van VROM circa 55 inspraakreacties ontvangen. Gemeenten, provincies, waterschappen, brancheorganisaties, milieuorganisaties en particulieren hebben in het kader van de inspraak reacties op het ontwerpwijzigingsbesluit geplaatst. Alle inspraakreacties zijn verwerkt in inspraakdocumenten. De inspraakreacties zijn met zorg geanalyseerd en over sommige reacties heeft nader overleg plaatsgehad met het bedrijfsleven en andere overheden. Inspraakreacties die tot verbetering leiden, zijn zoveel mogelijk omgezet in aanpassingen van de tekst van het wijzigingsbesluit of de nota van toelichting.

Het gros van de inspraakreacties heeft betrekking op specifieke onderdelen van het wijzigingsbesluit. Ook zijn er vragen of signalen van onduidelijkheid binnengekomen en zijn er voorstellen gedaan voor tekstuele verbetering, verduidelijking en aanvulling. Deze toelichting biedt geen ruimte om inhoudelijk in te gaan op al deze inspraakreacties. Daarom zijn de inspraakdocumenten, waar alle inspraakreacties op het ontwerpwijzigingsbesluit in zijn verwerkt, met de bekendmaking van dit wijzigingsbesluit op de website van het Ministerie van VROM gepubliceerd. In deze inspraakdocumenten is op alle inspraak een reactie gegeven. Voor een reactie op de inspraak wordt derhalve naar deze inspraakdocumenten verwezen.

Over één onderdeel van het ontwerpwijzigingsbesluit zijn relatief veel inspraakreacties binnengekomen. Dit betreft het onderdeel 'traditioneel schieten'. Naar aanleiding van de motie Vietsch c.s. (Kamerstukken 2007-2008, 29 383, nr. 90) die op 4 maart 2008 door de Tweede Kamer is aangenomen, zijn 'inrichtingen voor het traditioneel schieten' met dit wijzigingsbesluit onder de werking van het Activiteitenbesluit gebracht. Met de motie-Vietsch c.s. is de regering verzocht om in het Activiteitenbesluit een vrijstelling op te nemen voor het geluid dat schutterijen met schieten maken. Het Activiteitenbesluit kent reeds eenzelfde vrijstelling voor onversterkte muziek. Dit betekent dat inrichtingen voor het traditioneel schieten door inwerkingtreding van dit wijzigingsbesluit type B-inrichtingen zijn geworden, wat tot gevolg heeft dat deze inrichtingen niet langer vergunningplichtig zijn op grond van de Wm.

Gemeenten, provincies, milieuorganisaties, schutterijen en particulieren hebben inspraakreacties geplaatst over dit onderwerp. Uit deze inspraak is onder meer naar voren gekomen dat het 'Limburgs' traditioneel schieten afwijkt van het 'Brabants' en 'Gelders' traditioneel schieten. Daarnaast blijkt dat ook in andere provincies dan in Limburg, Gelderland en Noord-Brabant inrichtingen voor het traditioneel schieten voorkomen. De definitie en de voorschriften voor het traditioneel schieten zijn naar aanleiding van deze reacties aangepast.

Daarnaast hebben milieuorganisaties en particulieren hun zorgen kenbaar gemaakt over de vrijstelling voor het geluid dat schutterijen met schieten maken, vanwege de geluidhinder waaraan omwonenden worden blootgesteld door deze vrijstelling. Daarnaast hebben insprekers hun bezorgdheid kenbaar gemaakt over de inperking van hun rechtsbeschermingsmogelijkheden die deze vrijstelling voor geluid met zich meebrengt. De rechtsbeschermingsmogelijkheden die aan de vergunningprocedure waren gekoppeld voor een derde, zijn immers ook vervallen. Het gemeentebestuur heeft nog de mogelijkheid om bij gemeentelijke verordening af te wijken van deze vrijstelling en regels te stellen aan het voorkomen van geluidshinder.

10 Notificatie

Het ontwerpwijzigingsbesluit is op 21 juli 2009 gemeld aan de Commissie van de Europese Gemeenschappen (notificatienummer 2009/416/NL) ter voldoening aan artikel 8, eerste lid, van Richtlijn 98/34/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 22 juni 1998 betreffende de informatieprocedure op het gebied van normen en technische voorschriften en regels betreffende diensten van informatiemaatschappij (PbEG L 204), zoals gewijzigd bij Richtlijn 98/48/EG van 20 juli 1998 (PbEG L 217).

De volgende bepalingen bevatten vermoedelijk technische voorschriften: V tot en met UUU.

Er zijn geen reacties op het ontwerpbesluit ontvangen.

Het ontwerpwijzigingsbesluit is niet aan de WTO gemeld, omdat het in dat kader geen significante gevolgen heeft.

11 Afwijken van de minimum invoeringstermijn

Het uitgangspunt van het Kabinet is om voor amvb's met bedrijfseffecten een minimum invoeringstermijn van 3

maanden te hanteren. Afwijken van dit uitgangspunt is in een aantal gevallen mogelijk. Dat is onder meer het geval als bedrijven en instellingen gebaat zijn bij spoedige inwerkingtreding en de regelgeving in een voorlichtingstraject en in overleg met de doelgroepen tot stand is gekomen. De invoeringstermijn van dit wijzigingsbesluit wijkt om bovenstaande uitzonderingsgronden af van de minimum invoeringstermijn van 3 maanden. De inwerkingtreding van dit wijzigingsbesluit heeft een positief effect op de administratieve lasten. Daarnaast zijn de bepalingen van dit wijzigingsbesluit in nauw overleg met het bedrijfsleven en andere overheden tot stand gekomen en zijn diverse voorlichtingstrajecten voor bevoegd gezag instanties gestart.

10

Nota van toelichting bij Staatsblad 2009/513

Inwerkingtreding gerepareerd Activiteitenbesluit Stb. 2009/479

Met dit besluit wordt voorzien in de inwerkingtreding van de wijziging van het Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer (Activiteitenbesluit) op 1 januari 2010. Het oorspronkelijke besluit is, op enkele artikelen na, in werking getreden op 1 januari 2008. Daarmee kwam een groot aantal inrichtingen dat tot dan toe vergunningplichtig was, onder de algemene regels te vallen.

Met de inwerkingtreding van het onderhavige wijzigingsbesluit worden nog eens ongeveer 3.500 inrichtingen, behorend tot zeven bedrijfstakken, onder de werking van het Activiteitenbesluit gebracht, waardoor de vergunningplicht op basis van de Wet milieubeheer voor deze inrichtingen vervalt. Tevens zal voor ongeveer 415 inrichtingen de vergunningplicht op basis van de Wet verontreiniging oppervlaktewateren vervallen. Verder is het Activiteitenbesluit op onderdelen gerepareerd.

Een van de artikelen die niet per 1 januari 2008 in werking zijn getreden is artikel 2.16 dat beschrijft dat een werkgever maatregelen moet treffen ten aanzien van het vervoer van de eigen werknemers van en naar de inrichting. In verband met de oprichting van een Taskforce waarin werkgevers met werknemers en overheden zouden gaan werken aan voorstellen voor het concreet en niet vrijblijvend regelen van vervoermanagement zou artikel 2.16 pas met ingang van 1 januari 2009 in werking treden, mocht dat vervoersmanagement niet tot stand komen. De uitgestelde inwerkingtreding maakt het mogelijk voor de Taskforce om met adequate voorstellen te komen betreffende het vervoermanagement. De taskforce heeft begin september 2008 voorstellen gepresenteerd. De eerste resultaten van het monitoring- en evaluatieprogramma zouden pas eind 2009 bekend zijn. De inwerkingtredingsdatum is derhalve bij besluit van 19 november 2008 (Stb. 497) verschoven naar 1 juli 2010.

Duidelijk geworden is dat de resultaten van de evaluatie pas medio 2010 zullen worden opgeleverd. Het vasthouden aan de inwerkingtredingsdatum van 1 juli 2010 is derhalve niet wenselijk. De inwerkingtredingsdatum wordt met dit besluit verschoven naar 1 juli 2011.

Tot die tijd is artikel 6.9 van het besluit van toepassing.

11 **Nota van toelichting bij Staatsblad 2009/535** *Aanpassing van het besluit vanwege invoeringsbesluit Waterwet*

Algemeen

Dit besluit bevat wijzigingen in een aantal algemene maatregelen van bestuur die nodig zijn met het oog op de inwerkingtreding van de Waterwet. Veelal betreft het technische wijzigingen, zoals de aanpassing van wijzigingen naar wetten die met de inwerkingtreding van de Waterwet zijn ingetrokken en de aanpassing van termen aan de nieuwe terminologie van de Waterwet (beheerder in plaats van waterkwaliteitsbeheerder, oppervlaktewaterlichaam in plaats van oppervlaktewater, etc.).

De wijzigingen hebben hoofdzakelijk betrekking op algemene maatregelen van bestuur die onder de primaire verantwoordelijkheid van de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer vallen. Om die reden is dit besluit mede namens deze minister voorgedragen.

De inwerkingtreding van de Waterwet heeft ook tot gevolg dat enkele algemene maatregelen van bestuur van rechtswege zijn vervallen. Vanwege de intrekking van de Grondwaterwet, de Wet op de waterhuishouding, de Wet op de waterkering en de Wet verontreiniging oppervlaktewateren zijn de volgende algemene maatregelen van bestuur van rechtswege vervallen:

- het Besluit aanwijzing zijwateren van hoofdwateren;
- het Besluit ex artikel 1, tweede lid, en 31, vierde lid, Wet verontreiniging oppervlaktewateren;
- het Besluit ex artikel 1, vierde lid, Wet verontreiniging oppervlaktewateren;
- het Besluit ex artikel 7 Wet verontreiniging oppervlaktewateren;
- het Besluit vaststelling grenzen stroomgebiedsdistricten;
- het Besluit vierjaarlijks bezien van lozingsvergunningen;
- het Lozingenbesluit WVO stedelijk afvalwater;
- het Uitvoeringsbesluit artikel 1, derde lid, Wet verontreiniging oppervlaktewateren;
- het Uitvoeringsbesluit ex artikel 11 en 12 Grondwaterwet;
- het Uitvoeringsbesluit ex artikel 48 Grondwaterwet;
- het Uitvoeringsbesluit verontreiniging rijkswateren;
- de Uitvoeringsregeling waterhuishouding.

Daarnaast zijn delen van de Waterstaatswet 1900 en de Wet beheer rijkswaterstaatswerken vervallen. In verband daarmee zijn de volgende besluiten van rechtswege vervallen:

- het Organiek Besluit Rijkswaterstaat;
- het Besluit rijksrivieren.

Voor de andere algemene maatregelen van bestuur die waren gebaseerd op ingetrokken wetten of de vervallen bepalingen, is in dit besluit voorzien in het benoemen van de nieuwe grondslag in de Waterwet.

Volledigheidshalve kan nog worden genoemd dat dit besluit geen administratieve lasten voor het bedrijfsleven veroorzaakt, het is daarom niet aan het Adviescollege Toetsing Administratieve Lasten voorgelegd. Ook is er geen sprake van een vermeerdering van financiële of administratieve lasten voor de (decentrale) overheid.

Waar nodig is in de artikelsgewijze toelichting over de meer ingrijpende wijzigingen nadere uitleg gegeven. Er is getracht zo dicht mogelijk bij bestaande regelgeving aan te sluiten.

Artikelsgewijs, artikel II onderdeel I en K

Met deze onderdelen wordt het Activiteitenbesluit zodanig aangepast, dat alleen de lozingen op een oppervlaktewaterlichaam waaromtrent bij of krachtens dat besluit regels zijn gesteld, worden vrijgesteld van de vergunningplicht van artikel 6.2 van de Waterwet. Lozingen waaromtrent in het Activiteitenbesluit geen regels zijn gesteld, blijven watervergunningplichtig.

Voor de niet in het Activiteitenbesluit gereguleerde lozingen op een oppervlaktewaterlichaam was de vergunningplicht ook opgeheven. Deze lozingen waren ingevolge artikel 2.2 van dat besluit verboden, maar konden bij maatwerkvoorschrift worden toegestaan. Deze constructie staat op gespannen voet met zowel de Wet verontreiniging oppervlaktewateren als de Waterwet, die lozen behoudens vergunning verbieden, niet behoudens maatwerkvoorschrift. Voor zover lozingen op een oppervlaktewaterlichaam op grond van het Activiteitenbesluit bij maatwerkvoorschrift konden worden toegestaan, was de uniforme openbare voorbereidingsprocedure van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht daarop niet van toepassing. In artikel 6.1b van het Waterbesluit wordt deze praktijk ten aanzien van de vergunningplicht voortgezet.

12 Nota van toelichting bij Staatsblad 2009/547

Aanpassing van het besluit vanwege Besluit emissie-eisen middelgrote stookinstallaties milieubeheer

Algemeen

Het onderhavige besluit voorziet in het stellen van nieuwe regels voor de uitwerp van stikstofdioxiden (NO_x), zwaveldioxide (SO₂), (fijn)stof en totale koolwaterstoffen afkomstig van middelgrote stookinstallaties. Deze algemene regels werken rechtstreeks en behoeven dus niet in een vergunning als bedoeld in artikel 8.1 van de Wet milieubeheer (hierna: de Wm) te worden opgenomen. Het besluit beoogt een vereenvoudiging en actualisatie te geven van de voorschriften die tot nu toe waren gegeven in het Besluit emissie-eisen stookinstallaties milieubeheer B (hierna: Bees B). Zo zijn met het oog op richtlijn nr. 2006/123/EG van het Europees Parlement en de Raad van 12 december 2006 betreffende diensten op de interne markt (PbEU L 376) (hierna: Dienstenrichtlijn) bepalingen met betrekking tot certificaten en normbladen aangevuld met een wederzijdse erkenningsregeling van dergelijke documenten uit andere lidstaten.

De laatste actualisatie van het Bees B dateert van 18 maart 1998. Het Bees B behoefde inmiddels dringend een nieuwe actualisatie. De actualisatie betreft allereerst een aanscherping van de emissie-eisen teneinde deze te laten aansluiten bij de beste beschikbare technieken. Deze actualisatie levert bovendien een aanzienlijke bijdrage aan de landelijke reductie van vooral de NO_x-emissies en daarmee aan de realisatie van de verplichtingen in het kader van de NEC-richtlijn.

Tevens wordt met de actualisatie de werkingssfeer van het besluit verbreed met eisen aan emissies van onverbrande koolwaterstoffen (met het oog op reductie van methaanemissies) bij gasmotoren en emissiegrenswaarden aan stookinstallaties waarin biobrandstoffen (biogas, bio-olie en biomassa) worden verstoekt.

Het onderhavige besluit is van toepassing op middelgrote stookinstallaties. Wat de ondergrens van het nominaal vermogen van een stookinstallatie betreft, is dit besluit van toepassing op die stookinstallaties die niet onder het Besluit typekeuring verwarmingsinstallaties luchtverontreiniging stikstofoxiden (hierna: het Btv) vallen, voor zover het de NO_x-emissiegrenswaarden betreft, en, wat de bovengrens betreft, niet onder het Besluit emissie-eisen stookinstallaties milieubeheer A vallen. Dit betekent voor ketelinstallaties dat op basis van het vermogen moet worden bepaald of een installatie onder dit besluit valt. Daarnaast is het onderhavige besluit, ongeacht het vermogen van de stookinstallatie, van toepassing op alle gasmotorinstallaties, vloeistofmotorinstallaties en gasturbine-installaties.

In het Bees B was dit per installatie anders: voor ketels gold er bijvoorbeeld een grens van 0,9 megawatt thermisch en voor gasturbines een grens van 1 megawatt asvermogen, terwijl alle zuigermotoren en kolenketels, ongeacht het vermogen, onder dat besluit vielen.

Een en ander betekent dat het onderhavige besluit:

- a van toepassing is op alle stookinstallaties die niet onder het Btv vallen en een vermogen hebben van ten hoogste vijftig megawatt thermisch;
- b emissiegrenswaarden voor NO_x, SO₂ en totaal stof geeft die zijn gebaseerd op de actuele BBT;
- c emissiegrenswaarden geeft die een bijdrage leveren aan het realiseren van de aan ons land opgelegde NEC-plafonds met name bij de sectoren Industrie, energie en raffinaderijen (IER), Landbouw, en Handel, diensten en overheid (HDO);
- d emissiegrenswaarden geeft die actief meeschakelen met de ontwikkeling van een verdere diversificatie van de brandstofinzet;
- e emissiegrenswaarden geeft voor de uitstoot van onverbrande koolwaterstoffen (met het oog op de reductie van methaanemissies) bij gasmotoren;
- f een heldere en eenvoudige systematiek heeft die leidt tot verbetering van de toegankelijkheid, vermindering van administratieve lasten voor het bedrijfsleven en van bestuurlijke lasten voor de overheid.

Voor de volledigheid wordt in dit verband nog opgemerkt dat overwogen wordt de NO_x-emissiegrenswaarden, zoals thans gegeven in het Besluit typekeuring verwarmingstoestellen luchtverontreiniging stikstofoxiden te zijner tijd over te hevelen naar een algemene maatregel van bestuur waarin het Bouwbesluit 2003 en het Gebruiksbesluit worden geïntegreerd. Die besluiten geven technische voorschriften voor het bouwen van bouwwerken, waaronder gebouwen, technische voorschriften waaraan bestaande bouwwerken minimaal moeten voldoen en voorschriften voor het brandveilig gebruik van die bouwwerken. Bij die voorgenomen integratie van Bouw- en Gebruiksbesluit zal, indien dit voornemen uitvoering krijgt, ook worden voorzien in een hoofdstuk met eisen voor installaties. In dat hoofdstuk zullen ook de voorschriften voor verwarmings- en stookinstallaties met een nominaal vermogen van minder dan 1 megawatt regeling krijgen. Dergelijke installaties worden met name geplaatst en gebruikt in de Huishoudens-, Diensten- en Overheidssector. Het gaat daarbij niet alleen om de emissiegrenswaarden, maar ook om de rendement-, inspectie- en onderhoudseisen. Inmiddels is, zoals aangegeven in de toelichting op artikel 6.6, besloten deze grenswaarden ook in het onderhavige besluit op te nemen. Het besluit zal dan niet alleen worden gebaseerd op de Wm, maar ook op de Woningwet.

Het onderhavige besluit bevat emissiegrenswaarden voor de volgende stookinstallaties:

- 1 ketels;
- 2 zuigermotoren, en
- 3 turbines.

De emissiegrenswaarden zijn per soort brandstof (gasvormig, vloeibaar of vast) bepaald en gelden direct voor installaties die na de inwerkingtreding van dit besluit worden geplaatst en in gebruik worden genomen (nieuwe installaties). Voor installaties die voor de inwerkingtreding van dit besluit zijn geplaatst en in gebruik genomen (bestaande installaties), gelden tot 1 januari 2017 nog de emissiegrenswaarden uit het Bees B zoals dat luidde onmiddellijk voorafgaand aan de inwerkingtreding van dit besluit of, voor zover het bevoegd gezag toepassing heeft gegeven aan de in dat besluit aan haar toegekende bevoegdheid om andere emissiegrenswaarden te stellen, de in de milieuvergunning opgenomen emissiegrenswaarden. Na die datum zullen ook de bestaande installaties moeten voldoen aan de emissiegrenswaarden van het onderhavige besluit.

Met het hanteren van een overgangstermijn van circa acht jaar wordt aangesloten op een in Europese richtlijnen (de IPPC- en VOS-richtlijn) gehanteerde overgangstermijn voor bestaande installaties. Op deze termijn zijn twee uitzonderingen, waarvoor de overgangstermijn voor de bestaande installaties wordt verlengd met nog eens twee jaar (dus in totaal ongeveer tien jaar). De eerste uitzondering betreft de in offshore geplaatste stookinstallaties, zulks in verband met het hogere kostenprofiel (factor 2,5 tot 3) en de extreme omstandigheden op volle zee. De tweede uitzondering geldt voor de gebruikers van de rest-kooldioxide (CO₂) in verband met het bevorderen van de duurzame inzet van reststoffen.

In verband met de technische ontwikkelingen zullen de in het onderhavige besluit gegeven emissiegrenswaarden, mede in relatie tot de alsdan vastgestelde BREF's, vier jaar na inwerkingtreding van dit besluit worden geëvalueerd. Verdere aanscherping van die eisen is naar aanleiding van die evaluatie niet uitgesloten. Degene die in de komende tijd een installatie gaat vervangen, kan hiermee rekening houden en besluiten die installatie aan te schaffen die de laagste emissies van de in dit besluit geregelde stoffen geeft. Dat laat onverlet dat het bevoegd gezag, zodra een techniek als BBT is aan te merken, de met die techniek samenhangende emissiegrenswaarden bij alsdan nieuw te plaatsen stookinstallaties moet opleggen op grond van artikel 8.11, derde lid, in verbinding met artikel 8.12 van de Wm. Daaruit volgt namelijk dat het bevoegde gezag in een vergunning emissiegrenswaarden aan emissies verbindt en dat het vaststellen van deze emissiegrenswaarden ten minste moet zijn gebaseerd op de voor de inrichting in aanmerking komende beste beschikbare technieken.

Specifiek; paragraaf 3.4 Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer

In het Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer zijn voor verwarmings- en stookinstallaties voorschriften met betrekking tot het veilig, doelmatig en energiezuinig functioneren van dergelijke installaties gegeven, evenals voor keuring en onderhoud. Uit het oogpunt van herkenbaarheid van de voorschriften is besloten die voorschriften over te hevelen naar het onderhavige besluit. Het onderhavige besluit is immers van toepassing op zowel vergunningplichtige als niet-vergunningplichtige inrichtingen waarvan een verwarmings- of stookinstallatie deel uitmaakt.

13 **Nota van toelichting bij Staatsblad 2009/549**

Inwerkingtreding van de Waterwet en de daarmee samenhangende regelgeving

Dit koninklijk besluit regelt de inwerkingtreding van de Waterwet en de daarmee samenhangende regelgeving. De Waterwet, de Invoeringswet Waterwet, het Waterbesluit en het Invoeringsbesluit Waterwet treden (behoudens een klein aantal uitzonderingen) in werking met ingang van 22 december 2009. Deze datum hangt samen met de implementatie van de kaderrichtlijn water.¹ Deze richtlijn verplicht de lidstaten onder meer om op deze datum stroomgebiedbeheerplannen vast te stellen. In de Waterwet en het Waterbesluit zijn verschillende bepalingen opgenomen ter uitwerking van deze verplichting, waaronder het vaststellen van het nationale waterplan door de Ministers van Verkeer en Waterstaat, Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer en Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. De stroomgebiedbeheerplannen zijn opgenomen in het nationale waterplan.

De uitzonderingen op inwerkingtreding met ingang van 22 december 2009 zijn de volgende.

Artikel 6.30 van de Waterwet verplicht het bevoegd gezag en bestuursorganen die betrokken zijn bij de beslissing op een aanvraag om een watervergunning om gebruik te maken van de voorziening, bedoeld in artikel 7.6 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (het zogeheten Omgevingsloket Online). De Wet algemene bepalingen omgevingsrecht is nog niet in werking getreden; bovendien is de genoemde voorziening thans nog in ontwikkeling.

Artikel 6.20, tweede lid, van het Waterbesluit verplicht bedrijven om uitsluitend langs elektronische weg een watervergunning aan te vragen. Deze verplichting zal pas over enkele jaren in werking treden, zoals reeds is aangekondigd in de artikelsgewijze toelichting bij artikel 6.20 van het Waterbesluit. De genoemde artikelen zullen daarom te zijner tijd bij afzonderlijk besluit in werking treden.

De artikelen 1.3, 1.8, onderdelen B, E en F, 1.10, 1.15 en 3.1 van de Invoeringswet Waterwet zijn al in werking getreden.

Artikel XXXIV van het Invoeringsbesluit Waterwet treedt in werking op 1 januari 2010, vanwege de samenhang met het besluit van 9 november 2009, houdende wijziging van het Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer (nieuwe activiteiten in en reparaties van het Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer) (Stb. 479) dat op die datum in werking treedt.

Aan enkele bepalingen van het Invoeringsbesluit Waterwet is terugwerkende kracht verleend. Artikel XXVII, onderdeel C, werkt terug tot en met 8 januari 2009. Dit houdt verband met de inwerkingtreding met ingang van die datum van het besluit van 19 november 2008 tot wijziging van het Waterschapsbesluit in verband met de aanpassing van bepalingen met betrekking tot de rechtspositie van waterschapsbestuurders alsmede enige andere aanpassingen. Voor de reden voor terugwerkende kracht wordt verwezen naar de toelichting bij artikel XXVII van het Invoeringsbesluit Waterwet.

De artikelen XXX, eerste lid, en XXXII werken terug tot en met 1 oktober 2009. Op die datum zijn wijzigingen van het Besluit glastuinbouw en het Besluit landbouw milieubeheer in werking getreden. Daarbij is abusievelijk niet voorzien in overgangsrecht ten aanzien van bestaande nadere eisen. De genoemde artikelen voorzien er in dat dergelijke nadere eisen worden gelijkgesteld met maatwerkvoorschriften.

14 Nota van toelichting bij Staatsblad 2009/605

Aanpassing van het besluit vanwege implementatie van PbEU L 154; het in de handel brengen van pyrotechnische artikelen

§ 13 Gevolgen van de aanpassing van het Vuurwerkbesluit voor andere regelgeving

De gevolgen van de wijziging van het Vuurwerkbesluit voor andere besluiten beperken zich tot het aanpassen van begrippen en verwijzingen. Inhoudelijke veranderingen zijn met deze wijzigingen niet beoogd. Wat de begrippen betreft, gaat het vooral om het invoegen van de «pyrotechnische artikelen voor theatergebruik», die als afzonderlijke categorie in het Vuurwerkbesluit zijn geïntroduceerd. Daarnaast leidt de gewijzigde omschrijving van de begrippen «consumentenvuurwerk» en «professioneel vuurwerk» op enkele plaatsen tot een aanpassing. De splitsing van hoofdstuk 3 van het Vuurwerkbesluit heeft geleid tot de aanpassing van een aantal verwijzingen.

15 Nota van toelichting bij Staatsblad 2010/132

Inwerkingtreding van het Besluit emissie-eisen middelgrote stookinstallaties milieubeheer

Dit besluit regelt de inwerkingtreding per 1 april 2010 van het besluit van 7 december 2009, houdende nieuwe regels voor de emissie van middelgrote stookinstallaties (Besluit emissie-eisen middelgrote stookinstallaties milieubeheer, Stb. 2009, 547).

In de nota van toelichting bij dat besluit is dit tijdstip reeds vermeld en gemotiveerd. Op hetzelfde tijdstip treedt ook de Uitvoeringsregeling emissie-eisen middelgrote stookinstallaties milieubeheer in werking (Stcrt. 2010, nr. 2245). Die uitvoeringsregeling vervangt de op het Besluit emissie-eisen stookinstallaties milieubeheer B gebaseerde Regeling emissie-eisen stookinstallaties milieubeheer B. Het Besluit emissie-eisen stookinstallaties milieubeheer B wordt met de inwerkingtreding van het Besluit emissie-eisen middelgrote stookinstallaties milieubeheer ingetrokken.

Voor de volledigheid wordt er nog op gewezen dat geconstateerd is dat in het Besluit emissie-eisen middelgrote stookinstallaties milieubeheer enkele onvolkomenheden zijn gesloten. Die onvolkomenheden zullen zo spoedig mogelijk worden weggenomen door wijziging van dat besluit. Die wijziging is inmiddels in procedure gebracht. Deze onvolkomenheden betreffen de volgende artikelen:

- 1 Artikel 1.3, tweede lid, waarin niet alleen van «emissiegrenswaarden» sprake had moeten zijn, maar ook van methoden.
- 2 Artikel 2.1.1, eerste lid, waarin onderscheid had moeten worden gemaakt tussen vaste en vloeibare brandstoffen met daaraan gekoppelde emissiegrenswaarden, zoals aangegeven in de nota van toelichting.
- 3 Artikel 2.1.3, onder a, waarin de zinsnede «en betrokken op de warmte-inhoud van de toegevoerde brandstof» niet had moeten worden opgenomen; die zinsnede roept verwarring op.
- 4 Artikel 2.2.1, waarin abusievelijk het tweede lid is blijven staan. Dat had op basis van het advies van de Raad van State moeten vervallen.
- 5 Artikel 3.1.4, vijfde en zesde lid, waarin ook had moeten worden bepaald dat de persoon die een meting uitvoert, deze meting dient uit te voeren overeenkomstig Scope 6 van de SCIOS-regeling. De toepassing van Scope 6 leidt tot lagere meetkosten dan wanneer de aangewezen normen moeten worden toegepast.
- 6 Artikel 3.3.3, waarin naar alle in het besluit genoemde stoffen had moeten worden verwezen en in plaats van «een rookgasontzwavelingsinstallatie» had moeten worden gesproken van nageschakelde apparatuur. Een rookgasontzwavelingsinstallatie is een vorm van nageschakelde apparatuur.

Het bevoegd gezag zal, anticiperende op de aangekondigde correcties, de bovengenoemde bepalingen niet naar de letter handhaven.

16

Nota van toelichting bij Staatsblad 2010/135

Aanpassing van het besluit vanwege de Crises- en herstelwet

In bijlage 1, onderdeel a, bij het Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer wordt «artikel 8.2, derde en vierde lid, van de wet» vervangen door: de artikelen 8.2, derde en vierde lid, en 8.2a, eerste lid, van de wet.

17 Nota van toelichting bij Staatsblad 2010/144

Aanpassing van het besluit vanwege het Invoeringsbesluit Wet algemene bepalingen omgevingsrecht

Algemeen

Dit besluit voorziet in de aanpassing van een groot aantal algemene maatregelen van bestuur in verband met de invoering van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo). Via dit besluit worden die besluiten aangepast aan de Wabo en de daarop gebaseerde regelgeving, te weten het Besluit omgevingsrecht (Bor) en de Regeling omgevingsrecht.

Dit invoeringsbesluit vormt een aanvulling op de Invoeringswet Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Invoeringswet Wabo). Daarin zijn op wetsniveau de noodzakelijke wijzigingen in de bestaande wet- en regelgeving aangebracht. Tot slot zal nog worden voorzien in de aanpassing van de bestaande ministeriële regelingen.

De wijzigingen zijn voornamelijk technisch van aard. Het betreft aanpassing van verwijzingen naar bijvoorbeeld besluiten die inmiddels vervallen zijn, zoals het Inrichtingen- en vergunningenbesluit milieubeheer, het vervangen van de verwijzingen naar bijvoorbeeld bouwvergunning, aanlegvergunning etc. naar daarmee overeenkomende omgevingsvergunningen. Hierbij is aangesloten bij de wijzigingen die in de Invoeringswet Wabo zijn opgenomen. Dit betekent dat zoveel mogelijk is gekozen voor een een-op-een omzetting van verwijzingen. Waar bijvoorbeeld in een algemene maatregel van bestuur werd verwezen naar artikelen van het Inrichtingen- en vergunningenbesluit milieubeheer wordt nu verwezen naar de corresponderende artikelen van de Wabo of het Bor.

In het onderhavige besluit zijn alle algemene maatregelen van bestuur die wijziging behoeven in verband met de Wabo en de Invoeringswet Wabo, gebundeld aangepast. In hoofdstuk 1 zijn de wijzigingen opgenomen in besluiten op het beleidsterrein van het ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer. Deze zijn alfabetisch gerangschikt. In hoofdstuk 2 zijn wijzigingen op de beleidsterreinen van andere departementen opgenomen. Deze zijn onderverdeeld naar het eerstverantwoordelijke departement. Ingevolge artikel 10.1 van de Invoeringswet Wabo gelden er bij de totstandkoming van dit besluit geen bijzondere procedures, zoals voor- of nahangverplichtingen of eisen aan de voordracht. De voordracht is daarom uitsluitend gedaan door de Minister van VROM als eerstverantwoordelijke voor de wetgeving inzake de Wabo.

In de memorie van toelichting bij de Wabo en in de nota van toelichting bij het Bor is uitgebreid ingegaan op de effecten van de nieuwe regelgeving op bestuur, burgers, bedrijven en instellingen. Ook zijn daarbij de bedrijfs- en milieueffecten en vermindering van administratieve lasten in beeld gebracht. Uit het onderhavige besluit vloeien geen zelfstandige bedrijfseffecten of administratieve lasten voort. Ook is er geen sprake van een vermeerdering van financiële of administratieve lasten voor de (decentrale) overheid.

Specifiek, artikel 1.3

In dit artikel wordt het zgn. Activiteitenbesluit aangepast. Artikel 1.3 wordt technisch aangepast aan de vervanging van de milieuvergunning door een omgevingsvergunning voor de betrokken inrichting. De definitie van vergunning is geschrapt aangezien deze uitsluitend nog betekenis zou houden voor het overgangsrecht dat in het Activiteitenbesluit is opgenomen. In het overgangsrecht is de betekenis voldoende duidelijk. Daarnaast worden (in de onderdelen B, E en F) de artikelen van het Activiteitenbesluit geschrapt die betrekking hebben op de aanwijzing van vergunningplichtige inrichtingen. Deze aanwijzing geschiedt voortaan op grond van het Bor. De inhoud van het bepaalde in artikel 6.40 en bijlage 1 bij het Activiteitenbesluit wordt voortaan geregeld in bijlage I bij het Bor. Voor een uitgebreidere toelichting wordt verwezen naar de toelichting op die bijlage bij laatstgenoemd besluit.

18 **Nota van toelichting bij Staatsblad 2010/696**

Aanpassing van het besluit vanwege herstel van gebreken van wetstechnische aard en inhoudelijk ondergeschikte aard

Met dit besluit is het Besluit geluidinformatie huishoudelijke apparaten ingetrokken en zijn het Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer, het Besluit bodemkwaliteit, het Besluit brandveilig gebruik bouwwerken, het Besluit derogatie (luchtkwaliteitseisen), het Besluit energieprestatie gebouwen, het Besluit glastuinbouw, het Besluit handel in emissierechten, het Besluit op de huurtoeslag, het Besluit kwik en kwikhoudende producten, het Besluit kerninstallaties, splijtstoffen en ertsen, het Besluit landbouw milieubeheer, het Besluit melden bedrijfsafvalstoffen en gevaarlijke afvalstoffen, het Besluit omgevingsrecht, het Besluit overige niet-meldingsplichtige gevallen bodemsanering, het Besluit registratie splijtstoffen en ertsen, het Besluit ruimtelijke ordening, het Besluit stralingsbescherming, het Besluit vervoer splijtstoffen, ertsen en radioactieve stoffen, het Bijdragenbesluit Kernenergiewet 1981, het Geheimhoudingsbesluit Kernenergiewet, het Invoeringsbesluit Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en het Lozingenbesluit open teelt en veehouderij op onderdelen gewijzigd. Het betreft een beperkt aantal wijzigingen van gebreken van wetstechnische en inhoudelijk ondergeschikte aard.

Dit wijzigingsbesluit is mede ondertekend door de Ministers van Economische Zaken, van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, en voor Wonen, Wijken en Integratie. De medeondertekening door de twee eerstgenoemde bewindspersonen houdt verband met de in de artikelen X, XVI, XVIII tot en met XXI opgenomen wijzigingen van enkele op de Kernenergiewet gebaseerde algemene maatregelen van bestuur.

Een ontwerp van dit besluit is op grond van artikel 21.6, vierde lid, van de Wet milieubeheer, artikel 92, eerste lid, van de Wet bodembescherming en artikel 76, eerste lid, van de Kernenergiewet overgelegd aan de beide kamers der Staten-Generaal en in de Staatscourant voorgepubliceerd (Stcrt. 2010, 2826). De Tweede Kamer heeft vervolgens enkele vragen gesteld (Kamerstukken II 2009/10, 29 383, nr. 147). Naar aanleiding van de vragen van de Tweede Kamer is de toelichting op enkele punten aangevuld en verduidelijkt.

19 Nota van toelichting bij Staatsblad 2010/749

Aanpassing van het besluit vanwege wijziging van de milieuregels met betrekking tot windturbines

Algemeen deel

1 Inleiding

Op grond van de Wet milieubeheer (Wm) moeten inrichtingen die nadelige gevolgen voor het milieu kunnen veroorzaken, voldoen aan algemene regels, die voorschriften met betrekking tot de bescherming van het milieu bevatten, of beschikken over een milieuvergunning.

Het Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer (hierna: Activiteitenbesluit) bevat algemene regels voor inrichtingen. Waar het gaat om het geluid van windturbines is het gezamenlijk vermogen een belangrijk criterium dat bepaalt of de betreffende turbines onder de normstelling in artikel 3.13 van het Activiteitenbesluit vallen. Bij een groter vermogen dan 15 megawatt is er sprake van vergunningplicht en is het regime van de handreiking Industrielawaai en vergunningverlening van toepassing. Het onderhavige besluit beoogt om tot harmonisering van de normstelling voor windturbines te komen, onafhankelijk van het vermogen.

2 Aanleiding en achtergrond

Windenergie vormt een belangrijke pijler voor de invulling van de ambitie van het kabinet om te bereiken dat Nederland in 2020 één van de meest efficiënte en schone energievoorzieningen van Europa zal hebben.

Omdat windenergie op land de goedkoopste vorm van duurzame elektriciteit is, heeft het kabinet in september 2007 in het Werkprogramma Schoon en Zuinig bekend gemaakt dat het binnen deze regeringsperiode de opwekkingscapaciteit in de vorm van windturbines op land wil verdubbelen. Dat komt neer op 2000 MW die moet worden vergund en van SDE-subsidie voorzien uiterlijk in 2011.

Met het oog op bekorting van de tijdsduur die gemoeid is met het daadwerkelijk realiseren van windturbineprojecten is het wenselijk om zover mogelijk alle windturbines onder het beoordelingsregime van het Activiteitenbesluit te brengen. Tegelijkertijd is het wenselijk om de geluidnormstelling aan te passen aan de Europese dosismaat L_{den} die beter met ervaren hinder correleert dan de tot nu toe in het Activiteitenbesluit gebruikte dosismaat. Voorts is gebleken dat de huidige berekeningsmethodiek voor het vaststellen van de geluidniveaus van hoge windturbines op wetenschappelijke gronden aanpassing behoeft.

3 Voormalige regeling

Afdeling 2.8 en paragraaf 3.2.3 van het Activiteitenbesluit gaven algemene regels over geluid (die ook voor windturbines golden) respectievelijk specifieke regels voor windturbines over veiligheid, slagschaduw en lichtschittering en het verrichten van metingen van geluidemissie. Uitgangspunt binnen het Activiteitenbesluit is dat er een algemene uniforme norm wordt toegepast, waaraan een inrichtinghouder zich moet houden. Aangezien lokaal specifieke omstandigheden het kunnen rechtvaardigen dat van een norm wordt afgeweken, bestaat binnen het Activiteitenbesluit de mogelijkheid voor het bevoegd gezag om maatwerk toe te passen. Die mogelijkheid was voor windturbines opgenomen in artikel 3.15, vijfde lid.

Het Activiteitenbesluit maakt onderscheid tussen verschillende typen inrichtingen. Windturbines vallen onder inrichting type B of C. Beide typen zijn bij ingebruikneming meldingsplichtig op grond van artikel 1.10. De houders van de inrichting moeten in bepaalde gevallen bij de melding een akoestisch rapport voegen (artikel 1.11). Voor beide typen windturbines gold zowel afdeling 2.8 als paragraaf 3.2.3. (voor zover het gaat om windturbines waarop die paragraaf van toepassing was).

Tot slot zijn er nog inrichtingen die vanwege de windturbine vergunningplichtig zijn. Of dit het geval was, bleek uit de bijlage bij het Activiteitenbesluit (categorie d, categorie g, onder 1, en categorie dd, onder 1). Onder categorie d vielen windturbines die merplichtig zijn (windturbines op zee met een gezamenlijk vermogen van 15 megawatt of meer, of 10 windturbines of meer). Daarnaast zijn merbeoordelingsplichtig (windturbines die niet in zee zijn geprojecteerd met een gezamenlijk vermogen van 15 megawatt of meer, of 10 windturbines of meer). Zowel merplichtige als merbeoordelingsplichtige windturbines zijn vergunningplichtig. Ook windturbines die onder categorie g, onder 1, en categorie dd, onder 1, vielen waren vergunningplichtig, voor zover ze dat al niet waren omdat ze ook onder categorie d vielen. Voor deze vergunningplichtige windturbines golden niet de specifieke normen van het Activiteitenbesluit. In die gevallen werd de Handreiking Industrielawaai en vergunningverlening toegepast.

4 Wijziging berekeningsmethodiek voor geluid

Het geluid van hoge windturbines kan met de huidige rekenvoorschriften niet onder alle omstandigheden correct worden voorspeld. Dit is gebleken uit recente onderzoeken van onder meer G.P. van den Berg (The sounds of high winds, 2006 en Uncloaking the nature of Wind Turbines – using the science of meteorology, William K.G. Palmer, Canada, 2007). De oorzaak hiervan is er in gelegen dat de huidige methode van de Handleiding meten en rekenen Industrielawaai de windsnelheid in de nacht op grotere hoogten (80 tot 100 m.) onderschat. De methode dient dan ook

aangepast te worden waar het gaat om de beoordeling van windturbines. Met het oog op helderheid over de specifiek voor windturbines geldende berekeningsvoorschriften wordt ervoor gekozen om een apart Reken- en meetvoorschrift voor windturbines uit te brengen, dat onderdeel wordt van de Regeling algemene regels voor inrichtingen milieubeheer (hierna: Activiteitenregeling).

5 Geluidnormering

5.1 Vertaling huidige normering naar dosismaat L_{den}

Het Activiteitenbesluit hanteert voor geluid een normering van 50 dB(A) dag, 45 dB(A) avond en 40 dB(A) tijdens de nacht. Uit berekeningen met de nieuwe berekeningsmethodiek volgt dat deze normstelling overeenkomt met 47 dB L_{den} , en 41 dB L_{night} . Waar het gaat om vergunningplichtige windturbineparken is vastgesteld dat de in de praktijk verleende vergunningen eveneens corresponderen met een maximaal niveau van 47 dB L_{den} . Een norm van 47 dB L_{den} en 41 dB L_{night} is daarmee in lijn met de huidige uitvoeringspraktijk van de laatste jaren.

5.2 Normering voor windturbines

In het geluidbeleid wordt een tweetal verschillende normeringssystemen toegepast. In de systematiek van het Activiteitenbesluit en de handreiking Industrielawaai en vergunningverlening wordt uitgegaan van een algemene uniforme norm waar van afgeweken kan worden. De bestaande normering voor windturbines gaat uit van deze systematiek. In de systematiek van de Wet geluidhinder daarentegen wordt in het algemeen uitgegaan van een voorkeurswaarde, waarbij de maximaal toelaatbare waarde de bovengrens aangeeft tot waar van de voorkeurswaarde afgeweken kan worden. Met dit besluit wordt er voor gekozen om wat betreft normeringssystematiek voor windturbines aan te sluiten bij de gangbare praktijk, waarbij uitgegaan wordt van een algemene uniforme norm waarbij maatwerk toegepast kan worden.

Recent is door TNO (Hinder door geluid van windturbines, rapport nr 2008-D-R1051/b) onderzoek verricht naar een dosis-effect relatie voor windturbines. Het onderzoek is gebaseerd op een beperkt aantal studies in Nederland en Zweden, waardoor de door TNO afgeleide dosis-effect relatie een grotere onzekerheidsmarge kent dan bijvoorbeeld de dosis-effect relatie voor wegverkeer. Uit het onderzoek blijkt niettemin dat het geluid van windturbines bij gelijke belasting (in L_{den}) als hinderlijker wordt ervaren dan geluid van wegverkeer, railverkeer of industriële bedrijvigheid. Uit een vergelijking van een normwaarde van 47 dB L_{den} met de dosis-effect relatie blijkt dat bij deze waarde circa 9% ernstige hinder mag worden verwacht.

Een dergelijk niveau van ernstige hinder is goed vergelijkbaar met hetgeen bij de normering voor wegverkeer, railverkeer en Industrielawaai als maximaal toelaatbaar wordt beschouwd. Een norm van 47 dB L_{den} die aansluit bij de bestaande uitvoeringspraktijk is dan ook toereikend uit het oogpunt van bescherming tegen geluidhinder. Om deze reden wordt er met dit besluit voor gekozen om de norm voor geluidhinder door windturbines op 47 dB L_{den} vast te stellen. Deze norm geldt op de gevel van geluidgevoelige gebouwen en bij gevoelige terreinen op de grens van het terrein ten gevolge van de blootstelling van geluid van een enkele windturbine of van een combinatie van windturbines (zoals in een windturbine-park).

Ten einde zeker te stellen dat ook de nachtrust voldoende wordt beschermd, is er voor gekozen naast de L_{den} ook de L_{night} in te voeren. Op grond van de overweging dat de voorkeurswaarde van de Wereldgezondheidsorganisatie 40 L_{night} is en een maximale waarde van 55 L_{night} aanbeveelt is gekozen voor een L_{night} van ten hoogste 41 dB. Indien voldaan wordt aan de norm van ten hoogste 47 L_{den} , zal bij een turbine die in vol bedrijf is de 41 L_{night} slechts bij uitzondering overschreden worden.

De systematiek van het Activiteitenbesluit brengt met zich mee dat het bevoegd gezag in bijzondere lokale omstandigheden, bijvoorbeeld in stiltegebieden, verdergaande bescherming kan bieden via maatwerkvoorschriften. Een bijzondere omstandigheid vormt de aanwezigheid van andere windturbines. Ten einde de norm van ten hoogste 47 L_{den} en ten hoogste 41 L_{night} op de woningen niet te overschrijden kan het bevoegd gezag rekening houden met de reeds bestaande geluidsbelasting en besluiten de norm voor een of meer van de windturbines zodanig te verlagen dat de normen door de gezamenlijke windturbines in een concreet geval niet worden overschreden.

Een gedegen motivering, waarin afwijking van de norm/de regel wordt gerechtvaardigd, is dan wel een vereiste. Overigens moet worden opgemerkt dat dit besluit geen regels stelt voor de op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 aangewezen natuurgebieden. De gevolgen van de inrichting voor die gebieden worden beoordeeld in het kader van die wet en niet in het kader van dit op de Wet milieubeheer gebaseerde besluit.

6 Normering voor veiligheid

Nu de reikwijdte van het Activiteitenbesluit is verruimd (zie onder punt 8), waardoor paragraaf 3.2.3 van het besluit van toepassing is op alle windturbines, ontstaat de noodzaak om regels te stellen omtrent de minimale afstanden tussen de windturbine of een combinatie van meerdere windturbines en (beperkt) kwetsbare objecten. In dit besluit is voor wat betreft de veiligheid in de omgeving van de windturbine of een combinatie van windturbines aansluiting gezocht bij het

externe veiligheidsbeleid voor het werken met of opslaan van gevaarlijke stoffen, zoals neergelegd in het Besluit externe veiligheid inrichtingen en het in procedure zijnde ontwerp-Besluit externe veiligheid buisleidingen. In die besluiten worden grens- en richtwaarden gesteld voor het plaatsgebonden risico. Dit is het risico op een plaats buiten een inrichting, uitgedrukt als de kans per jaar dat een persoon die onafgebroken en onbeschermd op die plaats zou verblijven, overlijdt als rechtstreeks gevolg van een ongewoon voorval binnen die inrichting of bij die buisleiding. In het onderhavige besluit is een waarde voor het plaatsgebonden risico opgenomen van 10^{-6} per jaar voor kwetsbare objecten, zoals aaneengesloten woonbebouwing, ziekenhuizen en andere gebouwen waarin doorgaans grote aantallen personen gedurende een groot deel van de dag aanwezig zijn. Voor beperkt kwetsbare objecten, zoals verspreid liggende woningen, geldt een waarde van 10^{-5} per jaar. In het besluit is de mogelijkheid opgenomen tot het vaststellen van afstanden in een ministeriële regeling ten behoeve van het bepalen van dat plaatsgebonden risico (artikel 3.15a, derde lid). Omdat bij het vaststellen van afstanden wordt uitgegaan van gemiddelden binnen een bepaalde categorie windturbines, kunnen deze per individuele windturbine iets afwijken van de exacte 10^{-6} afstand. In de gevallen waarvoor in de ministeriële regeling afstanden zijn vastgesteld, moeten deze afstanden worden aangehouden en is er geen mogelijkheid om via een berekening van het plaatsgebonden risico tot een andere afstand te komen. Tevens is de mogelijkheid opgenomen tot het vaststellen van rekenregels voor het berekenen van bedoelde waarden. Vooralsnog kan voor het bepalen of berekenen van de bedoelde waarden gebruik worden gemaakt van het Handboek Risicozonering Windturbines (SenterNovem, tweede geactualiseerde versie januari 2005). Het handboek is op zijn beurt gebaseerd op de in het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) genoemde waarden voor een plaatsgebonden risico van 10^{-5} voor beperkt kwetsbare objecten en 10^{-6} voor kwetsbare objecten.

De waarden voor het plaatsgebonden risico gelden alleen voor nieuwe situaties. Met dit besluit wordt geen saneringsplicht in het leven geroepen. Dit past bij het beleid om het gebruik van windturbines te bevorderen. Bij vervanging van oude windturbines moet alsnog aan de waarden voldaan worden, zodat uiteindelijk alle turbines aan de waarden voldoen.

Anders dan in het Bevi wordt geen rekening gehouden met het groepsrisico. In het Bevi is het groepsrisico een oriënterende waarde, waarvoor voor het bevoegd gezag een verantwoordingsplicht geldt bij Wm-vergunningverlening en besluitvorming in het kader van de ruimtelijke ordening. Omdat op grond van het Activiteitenbesluit een windturbine gevestigd kan worden zonder dat het bevoegd gezag op grond van de Wet milieubeheer een rol speelt, kan ook geen verantwoording van het groepsrisico plaatsvinden. Wel ligt het voor de hand dat bij RO-besluitvorming omtrent windturbines op dit aspect wordt ingegaan, in het kader van een goede ruimtelijke onderbouwing. Hetgeen natuurlijk evenzo geldt voor het bij de ruimtelijke planvorming hanteren van de waarden voor het plaatsgebonden risico voor (beperkt) kwetsbare objecten.

7 Voorschriften voor slagschaduw en lichtschildering op de molenwieken

In het Activiteitenbesluit zijn in artikel 3.14 regels voor slagschaduw en lichtschildering op de molenwieken opgenomen. Deze voorschriften zijn niet gewijzigd.

8 Werkingssfeer

Het onderhavige besluit beoogt om voor zover mogelijk alle windturbines geheel onder de werkingssfeer van het Activiteitenbesluit te brengen. Bijlage 1, onderdeel C, van het Besluit omgevingsrecht wordt zodanig aangepast dat alleen merplichtige en merbeoordelingsplichtige windturbines vergunningplichtig zijn. Voor de vestiging van windturbines zal een omgevingsvergunning die volgens de reguliere procedure wordt voorbereid worden verlangd. Dit zal in ieder geval het geval zijn voor windturbines die merbeoordelingsplichtig zijn. Een hiertoe strekkende wijziging van het Besluit omgevingsrecht maakt deel uit van dit besluit. Hiermee wordt in de praktijk bereikt dat alle windturbines die niet in zee zijn geprojecteerd geheel onder de algemene regels vallen. Er is slechts één uitzondering op deze regel, namelijk in het specifieke geval dat het bevoegd gezag na beoordeling gemotiveerd voor het maken van een milieueffectrapport kiest. In dat geval blijft een uitgebreide omgevingsvergunning nodig. Ook in dat geval is paragraaf 3.2.3 van toepassing. Opgemerkt wordt dat naast een eventuele omgevingsvergunning ook andere vergunningen nodig kunnen zijn, zoals een vergunning op grond van de Wet beheer rijkswaterstaatswerken indien de windturbine in de onmiddellijke nabijheid van een rijkswaterstaatswerk, zoals een rijksweg, wordt geplaatst.

9 Sanering van bestaande windturbines

Volgens het RIVM (Evaluatie nieuwe normstelling windturbinegeluid, 2009) zijn er naar schatting 810 woningen met een geluidsbelasting die de norm van 47 dB L_{den} overschrijdt. Overwogen kan worden om deze situaties te saneren. Aangezien het in de meeste gevallen gaat om een enkele woning zullen maatregelen aan de woning veelal eenvoudiger en goedkoper zijn dan vervanging van de windturbine. De verwachting is echter dat het hier vooral oudere windturbines betreft, die veelal bijna het eind van de economische levensduur hebben bereikt. Dit wordt nader onderzocht teneinde een goed onderbouwde afweging te kunnen maken of sanering van de betreffende situaties opportuun is.

10. Terugdringing van de administratieve lasten, de gevolgen voor de bestuurlijke lasten en gevolgen voor de burger
Het onderhavige besluit beoogt om voor zover mogelijk alle windturbines onder de algemene regels van het Activiteitenbesluit te brengen. Dit heeft een beperkt positief effect waar het gaat om het terugdringen van

administratieve en bestuurlijke lasten. Dit effect is niet goed te kwantificeren, aangezien niet valt te taxeren hoe vaak het bevoegd gezag in de praktijk van de hierboven onder paragraaf 8 genoemde uitzondering – het weigeren van de reguliere omgevingsvergunning omdat het in het concrete geval opportuun wordt gevonden dat er een milieueffectrapport wordt gemaakt – gebruik zal maken.

Het besluit heeft geen directe gevolgen voor de administratieve lasten van de burger.

11 Bedrijfs- en milieu-effecten

11.1 Bedrijfseffecten

Het onderhavige besluit leidt tot een grotere eenduidigheid in de eisen die gesteld worden aan de geluidproductie van windturbines. De nieuwe berekenings- en beoordelingsmethodiek is eenvoudiger uit te voeren en te handhaven. Tevens wordt door de mogelijkheid om de vergunningplicht voor alle windturbines die niet in zee zijn geprojecteerd te vervangen door een omgevingsvergunning die volgens de reguliere procedure wordt voorbereid, een vereenvoudiging van de procedures bereikt. Hiermee ontstaat een positief effect voor de uitbreiding van windenergie en daarmee voor de betreffende branche.

11.2 Milieu-effecten

Aangezien de geluidnormering in dit besluit aansluit bij de huidige uitvoeringspraktijk worden geen belangrijke nadelige effecten voor de omvang van geluidhinder in Nederland verwacht. Wel levert het besluit een positieve bijdrage aan het voor de bescherming van het milieu belangrijke streven tot spoedige uitbreiding van de opwekking van windenergie.

12 Uitvoerings- en handavingsaspecten

12.1 Tot wie richt het besluit zich?

Het onderhavige besluit richt zich tot de drijver van de inrichting (exploitant van de windturbine of een combinatie van windturbines) die onder het Activiteitenbesluit vallen. Degene die de windturbine in gebruik wenst te nemen dan wel in werking heeft, is ervoor verantwoordelijk dat de voorschriften van het onderhavige besluit worden nageleefd. De gemeente is het bevoegd gezag, en heeft op grond van artikel 18.2, eerste lid, van de Wm onder andere tot taak zorg te dragen voor de bestuursrechtelijke handhaving van de voor degene die de inrichting drijft op grond van de Wm geldende voorschriften.

12.2 Uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid

Over de uitvoerbaarheid van dit besluit is overleg gevoerd met IPO, VNG en de brancheorganisatie NWEA. Betrokken partijen hebben een positief oordeel over de uitvoerbaarheid van dit besluit gegeven. Waar het gaat om de handhaafbaarheid van de regels in dit besluit wordt verwezen naar de oorspronkelijke toelichting bij het Activiteitenbesluit (Stb. 2007, 415). In aanvulling daarop wordt nog het volgende opgemerkt: Omdat alleen een L_{den} -criterium wordt vastgesteld, is het handhaven middels directe immissiemetingen vrijwel uitgesloten. Het Reken- en meetvoorschrift bevat dan ook geen immissie-meetvoorschrift. Wel is voorzien in een emissie-meetvoorschrift. Daarmee kunnen de opgaven van het geluidvermogen van de fabrikant relatief eenvoudig gecontroleerd worden.

De door de fabrikant opgegeven emissiekenmerken van de windturbine vormen het uitgangspunt bij het akoestisch onderzoek. Op basis van het jaargemiddelde geluidvermogen wordt het immissieniveau bij normaal gebruik vastgesteld, hetgeen aan de normstelling wordt getoetst.

Een eventuele handhavingsactie, bijvoorbeeld naar aanleiding van klachten, richt zich dan ook op controle van het geluidvermogen. Dit kan gecontroleerd worden middels een emissiemeting. Met behulp van de gemeten emissies van de windturbine kan het jaargemiddelde geluidvermogen worden berekend. Indien hieruit blijkt dat de windturbine niet aan de opgave uit het akoestisch rapport voldoet, dient in principe handhavend te worden opgetreden.

Bij gerede twijfel aan de juistheid van de karakteristieken van de windturbine of bij persistente klachten kan bovenbedoelde emissie-meting worden uitgevoerd.

12.3 Omvang en mogelijkheden tot controle

De gemeenten zijn verantwoordelijk voor de toezicht en controle op de naleving van het onderhavige besluit. De mate van controle is primair afhankelijk van de prioritering van de milieutaken van gemeenten.

13 Reacties naar aanleiding van de inspraakprocedure

Naar aanleiding van de voorpublicatie van het ontwerpwijzigingsbesluit (Stcrt. 2009, 12902) heeft de Minister van VROM circa 85 inspraakreacties ontvangen. Gemeenten, provincies, waterschappen, brancheorganisaties, milieuorganisaties en particulieren hebben in het kader van de inspraak reacties op het ontwerpwijzigingsbesluit

geplaatst. Alle inspraakreacties zijn verwerkt in inspraakdocumenten. De inspraakreacties zijn met zorg geanalyseerd en over sommige reacties heeft nader overleg plaatsgehad met het bedrijfsleven en andere overheden. Inspraakreacties die tot verbetering leiden, zijn zoveel mogelijk omgezet in aanpassingen van de tekst van het wijzigingsbesluit of de nota van toelichting.

Het gros van de inspraakreacties heeft betrekking op specifieke onderdelen van het wijzigingsbesluit. Ook zijn er vragen of signalen van onduidelijkheid binnengekomen en zijn er voorstellen gedaan voor tekstuele verbetering, verduidelijking en aanvulling. Deze toelichting biedt geen ruimte om inhoudelijk in te gaan op al deze inspraakreacties. Daarom zijn de inspraakdocumenten, waar alle inspraakreacties op het ontwerpwijzigingsbesluit in zijn verwerkt, met de bekendmaking van dit wijzigingsbesluit op de website van het Ministerie van VROM gepubliceerd. In deze inspraakdocumenten is op alle inspraak een reactie gegeven. Voor een reactie op de inspraak wordt derhalve naar deze inspraakdocumenten verwezen.

Over één onderdeel van het ontwerpwijzigingsbesluit zijn relatief veel inspraakreacties binnengekomen. Dit betreft de – vermeende – versoepeling van de normering. Zoals in paragraaf 5 is aangegeven is het uitgangspunt van deze regeling dat de omzetting beleidsneutraal – voor zover mogelijk – dient te verlopen. Daarbij is nagegaan of zo geen onaanvaardbare situaties zouden kunnen ontstaan. Dit bleek niet het geval. Verder werd door deze insprekers de vrees uitgesproken dat door de invoering van de L_{den} de nacht te weinig bescherming zou genieten. Hoewel de kans daarop klein is, is mede naar aanleiding van een motie van de Tweede Kamer besloten de L_{night} met een waarde van 41 dB in te voeren.

Verscheidene insprekers veronderstellen strijdigheid met nationale en Europese regelgeving. Van strijdigheid met de EU-richtlijn omgevingslawaai noch van andere Europese richtlijnen of van de Wet milieubeheer is iets gebleken.

Veel zorgen werden ook uit geuit m.b.t. de handhaafbaarheid van de L_{den} , die immers op een jaargemiddelde is gebaseerd. Dit punt heeft bij de opstelling van de regeling veel aandacht gekregen, mede naar aanleiding van een advies van de Vrom Inspectie. Besloten is daarop – naast de in detail beschreven procedure in paragraaf 12 – het reken- en meetvoorschrift op dat punt verder aan te scherpen en te verduidelijken.

Verder is erop gewezen dat door de vereenvoudiging van de definitie, windturbines van < 2 meter onder de regeling gaan vallen. Gezien hun geringe vermogen – veelal kleiner dan 1,5 kW – valt dat te betwijfelen. Indien het vermogen 1,5 kW of groter is, wordt een windturbine pas milieurelevant.

Voor wat betreft het aspect veiligheid worden er 2 kanttekeningen geplaatst bij de betreffende artikelen (onderdeel F).

Ten aanzien van de hoogte van de risiconormen: In de diverse zienswijzen komt zowel naar voren dat de normen aangescherpt dan wel te scherp zijn en dus de windenergie belemmeren, alsmede te weinig bescherming bieden. De veiligheidsnorm is echter in grote lijnen gelijk gebleven. Voor windturbines golden en gelden via art. 3.14 een jaarlijkse beoordelingseis en het voldoen aan de veiligheidseisen uit NEN-EN-IEC 61400-2 en NVN 11400-0. Daarnaast werd bij vergunningverlening of ruimtelijke planvorming het Handboek Risiconormering Windturbines als leidraad voor o.a. het hanteren van risicocontouren gebruikt. De in dit besluit opgenomen waarden komen in grote lijnen overeen met de waarden uit het Handboek. In sommige gevallen werd in de praktijk ten onrechte voor beperkt kwetsbare objecten de eis van $PR 10^{-6}$ per jaar als grenswaarde gehanteerd, in plaats van als richtwaarde waarvan onder omstandigheden kan worden afgeweken. Hierdoor werd met name het plaatsen van windturbines op industrieterreinen bemoeilijkt. In artikel 3.15a is nu verhelderd dat voor de kwetsbare objecten de eis van $PR 10^{-6}$ per jaar geldt en voor beperkt kwetsbare objecten, zoals verspreid liggende woningen, een waarde van $PR 10^{-5}$ per jaar geldt. Dit laatste kan ertoe leiden dat windturbines makkelijker op of nabij industrieterreinen kunnen worden geplaatst. Omdat er feitelijk geen nieuwe normering wordt geïntroduceerd zijn er ook geen extra kosten te verwachten. Dit betekent dat ook in de toekomst sprake kan zijn van planschade die ontstaat als een windturbine op een industrieterrein wordt geplaatst en de ontwikkelingen aldaar beïnvloedt.

Ten aanzien van de secundaire gevolgen: Verscheidene partijen zijn van mening dat secundaire gevolgen van het falen van een windturbine in dit besluit niet (goed) geregeld zijn, waardoor schade kan ontstaan als bijvoorbeeld bij wiekbreuk een risicovol object geraakt wordt. Dit wordt inderdaad niet geregeld in deze wijziging, maar is al geregeld in het ontwerp Besluit externe veiligheid buisleidingen (artikel 11, derde lid) en in paragraaf 3.2.2. Module C van de wettelijk verplichte Handleiding Risico-berekeningen Bevi. Bij het vaststellen van een risicocontour van een risicoveroorzakend bedrijf of een buisleiding, moet rekening gehouden worden met risicoverhogende objecten, zoals een windturbine, in de omgeving. Deze uitgangspunten moeten bij een «goede ruimtelijke ordening» ook gehanteerd worden als het plaatsen van een nieuwe windturbine planologisch mogelijk gemaakt wordt.

Deze opmerkingen hebben niet tot aanpassing van het ontwerpbesluit geleid, al bestaat wel het voornemen om het Handboek Risiconormering Windturbines op korte termijn aan te passen aan de stand van de techniek.

Een aantal kleine correcties zijn in dank overgenomen.

Tot slot vraagt de NWEA om niet een separaat rekenvoorschrift uit te brengen maar te verwijzen naar bestaande methoden en internationale normen. Er is echter om redenen van transparantie en toegankelijkheid besloten een compact reken- en meetvoorschrift speciaal voor windturbines uit te brengen. Hoewel daarin onderdelen van bestaande voorschriften terugkomen, zou een voorschrift dat uitsluitend uit verwijzingen en uitzonderingsbepalingen bestaat tot veel verwarring en fouten leiden. Dat wordt nog eens gecompliceerd omdat de internationale IEC-standaard niet openbaar is en bovendien in herziening is. Ook hier geldt overigens dat niet zonder meer naar deze standaard kan worden verwezen onder meer omdat daar uitgegaan wordt van de windsnelheid op 10 meter hoogte.

14 Notificatie

Het ontwerpbesluit is op 28 april 2010 gemeld aan de Commissie van de Europese Gemeenschappen (notificatienummer 2010/0257/NL) ter voldoening aan artikel 8, eerste lid, van richtlijn nr. 98/34/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 22 juni 1998 betreffende een informatieprocedure op het gebied van normen en technische voorschriften en regels betreffende de diensten van de informatiemaatschappij (PbEG L 204), zoals gewijzigd bij richtlijn nr. 98/48/EG van 20 juli 1998 (PbEG L 217).

20 Nota van toelichting bij Staatsblad 2010/781

Aanpassing van het besluit vanwege de toevoeging van afvalgerelateerde activiteiten

1 Inleiding

Op grond van de Wet milieubeheer (Wm) moeten inrichtingen die nadelige gevolgen voor het milieu kunnen veroorzaken, voldoen aan algemene regels die voorschriften met betrekking tot de bescherming van het milieu bevatten of op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) beschikken over een omgevingsvergunning. Het Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer (hierna: Activiteitenbesluit) bevat algemene regels voor inrichtingen. Met het onderhavige besluit (hierna: wijzigingsbesluit) is de reikwijdte van het Activiteitenbesluit na een eerdere wijziging wederom verbreed. Deze algemene regels zijn gebaseerd op de artikelen 8.40, 8.41 en 8.42 van de Wm, de artikelen 1.1, 2.1, 2.4, 2.17, 2.22 en 3.9 van de Wabo en op de artikelen 6.2, 6.6 van de Waterwet (Wtw).

Dit wijzigingsbesluit valt onder de tweede fase van het project waarin nog meer vergunningplichtige activiteiten onder de werking van het Activiteitenbesluit worden gebracht. Het gaat bij dit wijzigingsbesluit om activiteiten betreffende kunststofrecycling, kunststofverwerking (zoals extrusie), opslag van oud papier en textiel, bunkerstations binnenvaart, opslag van groenafval, op- en overslag van afval en bedrijven waarin genoemde activiteiten worden gecombineerd.

2 Aanleiding en achtergrond

Met de inwerkingtreding van het Activiteitenbesluit op 1 januari 2008 is de eerste fase van het project modernisering van de algemene regels afgerond.

In deze eerste fase zijn de voormalige 8.40-besluiten herzien en samengevoegd en zijn circa 37.000 voorheen Wm-vergunningplichtige inrichtingen en 1.300 voorheen Wvo-vergunningplichtige activiteiten onder de werking van het Activiteitenbesluit gebracht. Dit heeft geresulteerd in uniforme regels voor de inrichtingen die onder de werking van het Activiteitenbesluit vallen en een efficiëncywinst in de vorm van een aanzienlijke reductie van de administratieve lasten.

Met deze eerste fase is de beoogde eindsituatie nog niet bereikt. Daarom, maar ook omdat het kabinet Balkenende IV de ambitie had om de regeldruk voor bedrijven merkbaar te verminderen en daarmee gepaard gaand de wet- en regelgeving te vereenvoudigen en de administratieve lasten voor bedrijven terug te dringen, worden in het kader van de tweede fase van het project modernisering van de algemene regels (hierna: tweede fase) meer vergunningplichtige inrichtingen onder de werking van het Activiteitenbesluit gebracht. Dit project maakt deel uit van het programma Slimmere regels, Betere uitvoering en Minder lasten (SBM) waarvan het werkprogramma op 5 november 2008 aan de Tweede Kamer is aangeboden (Kamerstukken II 2008/09, 29 393, nr. 107).

Dit wijzigingsbesluit is het tweede wijzigingsbesluit dat deel uitmaakt van die tweede fase. Het eerste wijzigingsbesluit van de tweede fase is op 1 januari 2010 in werking getreden.

3 Doelstellingen, uitgangspunten en reikwijdte van de tweede fase

Meer inrichtingen onder algemene regels

Het primaire doel van de tweede fase is om inrichtingen onder algemene regels te brengen, waardoor de vergunningplicht op basis van de Wabo (voorheen op basis van de Wm) en/of de Wtw voor die inrichtingen komt te vervallen. In deze tweede fase worden dus, als vervolg op de eerste fase, nog meer vergunningplichtige activiteiten onder de werking van het Activiteitenbesluit gebracht. Met de realisatie daarvan wordt een administratieve lastenverlichting gerealiseerd, waardoor een bijdrage wordt geleverd aan de doelstellingen van het voormalige kabinet om de administratieve lasten voor het bedrijfsleven te verminderen met 25 procent.

Door dit wijzigingsbesluit worden ongeveer 3.600 inrichtingen onder de werking van het Activiteitenbesluit gebracht. Het betreft ongeveer 1.830 inrichtingen waarvoor de vergunningplicht komt te vervallen en algemene regels gaan gelden. Voor de overige inrichtingen wordt de omgevingsvergunning die met de uitgebreide voorbereidingsprocedure (paragraaf 3.3 van de Wabo) wordt voorbereid (de oude Wm-vergunning), vervangen door een omgevingsvergunning die met de reguliere voorbereidingsprocedure (paragraaf 3.2 van de Wabo) wordt voorbereid. Na het verlenen van die laatste vergunning zijn de algemene regels van toepassing. Met de inwerkingtreding van dit wijzigingsbesluit is het eindpunt van de tweede fase overigens niet bereikt. Ook na de inwerkingtreding van dit wijzigingsbesluit wordt er in het kader van de tweede fase naar gestreefd om nog meer vergunningplichtige inrichtingen onder algemene regels te brengen.

4 Verwijzing naar toelichting bij Activiteitenbesluit (Stb. 2007, 415)

Vanzelfsprekend zijn de uitgangspunten die in het kader van de modernisering van de algemene regels zijn geformuleerd onverkort van toepassing op de tweede fase. De meest kenmerkende uitgangspunten zijn:

- De algemene regels dienen relevante en herkenbare milieudoelen. Activiteiten met een geringe milieubelasting worden niet of slechts globaal gereguleerd;

- De algemene regels moeten goed uitvoerbaar en handhaafbaar zijn. Dit betekent voor de inhoud van de voorschriften onder meer dat ze helder, eenduidig en ook voor kleine inrichtingen hanteerbaar dienen te zijn. Daar waar dit lastig is, biedt ICT ondersteuning;
- De algemene regels zijn zoveel mogelijk uniform, maar bieden ook ruimte voor flexibiliteit en innovatie;

Het onder algemene regels brengen van vergunningplichtige inrichtingen levert een reductie van administratieve lasten op.

Voor een uitgebreide toelichting op de uitgangspunten wordt verwezen naar paragraaf 2 van het algemene deel van de nota van toelichting bij het Activiteitenbesluit (Stb. 2007, 415, p 104 - 105).

Bij het opstellen van dit wijzigingsbesluit is wederom aangesloten bij de opzet en de voorschriften van het Activiteitenbesluit. Een toelichting op deze onderwerpen is in deze nota van toelichting dan ook niet terug te vinden, omdat dit reeds is toegelicht in het algemene deel van de nota van toelichting bij het Activiteitenbesluit. Hiervoor wordt verwezen naar het algemene deel van de nota van toelichting bij het Activiteitenbesluit (Stb. 2007, 415).

5 De gefaseerde aanpak van de tweede fase

Het primaire doel van de tweede fase is om inrichtingen onder de werking van het Activiteitenbesluit te brengen, waardoor de vergunningplicht op basis van de Wabo (voorheen Wm) en Wtw voor die inrichtingen komt te vervallen. Diverse onderzoeken zijn uitgevoerd naar de mogelijkheid en wenselijkheid om vergunningplichtige bedrijfstakken onder de reikwijdte van het Activiteitenbesluit te brengen. Een voorbereidend onderzoek is in 2006 uitgevoerd (*1).

**1 Van Vliet Milieumanagement, 2006. Rapport Onderzoek vergunningplichtige activiteiten naar algemene regels na 2007. Erik van Vliet Milieumanagement en Advies, november 2006.*

Dit onderzoek heeft een overzicht van bedrijfstakken opgeleverd die na de eerste fase nog vergunningplichtig waren. Tevens is in dit onderzoek aangegeven voor welke bedrijfstakken het loont om ze onder de algemene regels te brengen. De aspecten «homogeniteit van de bedrijfstak» en «omvang van de bedrijfstak» zijn de voornaamste criteria geweest om te bepalen of het reguleren van de bedrijfstak onder algemene regels zinvol is. Het aspect «homogeniteit» spreekt in dit opzicht voor zich: Indien een bedrijfstak sterk heterogeen van aard is, dan ligt het stellen van algemene regels niet voor de hand. Het aspect «omvang van de bedrijfstak» staat in direct verband met de reductie van de administratieve lasten die gerealiseerd kan worden. Immers hoe groter de groep die onder algemene regels wordt gebracht, hoe groter de lastenverlichting die gerealiseerd kan worden. Daarnaast ligt het voor bedrijfstakken met een beperkt aantal inrichtingen niet voor de hand om deze onder algemene regels te brengen, omdat de inspanning die hiervoor nodig is niet opweegt tegen de winst die met het vervallen van de vergunningplicht wordt bereikt.

Mede op basis van de resultaten van dit voorbereidende onderzoek, wensen van het bedrijfsleven en wensen van andere overheden, zijn bedrijfstakken geselecteerd die in aanmerking komen om in het kader van de tweede fase onder de werking van het Activiteitenbesluit te worden gebracht. In het najaar van 2007 zijn vervolgens aanvullende onderzoeken (*2) uitgevoerd naar de inspanning die nodig is om de geselecteerde bedrijfstakken onder het Activiteitenbesluit te brengen.

**2 Van Vliet Milieumanagement, 2007. Bedrijfstakken onder algemene regels tweede tranche. Erik van Vliet Milieumanagement, december 2007; InfoMil, 2008. Bedrijfstakken afvalsector onder algemene regels in de 2e tranche. Infomil, februari 2008.*

Door deze onderzoeken is inzicht ontstaan in de benodigde inspanning, de kansen en de afbreukrisico's daarvan.

Op basis van de resultaten van deze onderzoeken, suggesties van het bedrijfsleven en overleg met het Interprovinciaal overleg (IPO), de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en de Unie van Waterschappen (UvW) zijn in samenspraak met het toenmalige ministerie van Verkeer en Waterstaat (VenW) bedrijfstakken geselecteerd die in het kader van de tweede fase onder het Activiteitenbesluit kunnen worden gebracht. Omdat de geselecteerde bedrijfstakken divers van aard zijn en daardoor ook diverse kansen en afbreukrisico's met zich meebrengen, is ervoor gekozen om de tweede fase gefaseerd aan te pakken. Dit betekent dat de geselecteerde bedrijfstakken verdeeld over drie tranches (en daarmee drie aparte wijzigingsbesluiten), indien mogelijk, onder de werking van het Activiteitenbesluit worden gebracht.

Eerste tranche van de tweede fase

Het Activiteitenbesluit is door het wijzigingsbesluit dat op 1 januari 2010 in werking is getreden, op onderdelen gerepareerd. Daarnaast zijn zeven bedrijfstakken geheel of gedeeltelijk onder de werking van het Activiteitenbesluit gebracht. Op basis van onderzoek en overleg met andere overheden was geconcludeerd dat deze bedrijfstakken relatief snel en eenvoudig onder het Activiteitenbesluit konden worden gebracht. Deze bedrijfstakken worden daarom ook wel «quickwins» genoemd. Het betreft de recreatieve visvijvers, de humane crematoria, de vellenoffsetdrukkerijen, de mechanische textielverwerking, de laboratoria en praktijkruimten, de natuursteenbewerkende industrie en de koude vleesverwerking.

Kenmerkend voor deze quickwins is op de eerste plaats dat voor een deel van de activiteiten die in deze bedrijfstakken

plaatsvindt voorschriften konden worden opgesteld die eenzelfde opzet hebben als de voorschriften die reeds zijn opgenomen in het Activiteitenbesluit. Verder zijn deze bedrijfstakken zelf positief over regulering door middel van algemene regels ten opzichte van de vergunningplicht en ten derde zijn deze bedrijfstakken ook bereid geweest om mee te werken aan het opstellen van voorschriften om deze bedrijfstakken onder de werking van het Activiteitenbesluit te brengen.

Daarnaast zijn de inrichtingen voor het traditioneel schieten door dit wijzigingsbesluit onder de werking van het Activiteitenbesluit gebracht. De aanleiding om deze inrichtingen onder de werking van het Activiteitenbesluit te brengen is de motie Vietsch c.s. (29 393, nr. 90), die op 4 maart 2008 door de Tweede Kamer is aangenomen. Verder zijn naar aanleiding van de motie Boelhouwer c.s. (31 700, nr. 31) vrijstellingen opgenomen voor het stemgeluid van personen op een terrein van een gebouw voor basisonderwijs en op een terrein van een gebouw voor kinderopvang.

Tweede tranche van de tweede fase

Met het onderhavige wijzigingsbesluit is de tweede tranche van de tweede fase afgerond. Met deze tranche zijn geselecteerde afvalgerelateerde activiteiten onder de werking van het Activiteitenbesluit gebracht. Deze activiteiten zijn geclusterd in de tweede tranche, omdat voor het reguleren van afvalgerelateerde activiteiten door middel van algemene regels een notificatieprocedure in het kader van richtlijn nr. 2006/12/EG van het Europees Parlement en de Raad van 5 april 2006 betreffende afvalstoffen (voormalige Kaderrichtlijn afvalstoffen) doorlopen dient te worden. Tevens wordt hier richtlijn nr. 2008/98/EG van het Europees Parlement en de Raad van 19 november 2008 betreffende afvalstoffen genoemd. Deze richtlijn is gepubliceerd in het Publicatieblad van de Europese Unie op 22 november 2008 (PbEU L 312) en dient op 12 december 2010 omgezet te zijn.

De tweede tranche bevat ook een wijziging van het Besluit omgevingsrecht (Bor). Voor een aantal activiteiten is namelijk eerst een omgevingsvergunning vereist alvorens de algemene regels van toepassing zijn. Dit zijn activiteiten die op grond van artikel 2.1, eerste lid, onder i, van de Wabo, zijn aangewezen in artikel 2.2a van het Bor en die binnen een inrichting plaatsvinden.

Het gaat enerzijds om activiteiten waarvoor op grond van de EEG-richtlijn milieueffectbeoordeling (= Richtlijn nr. 85/337/EEG) een individuele beschikking moet worden afgegeven. Deze vergunning wordt afgegeven indien de uitkomst van de merbeoordeling niet leidt tot het maken van een milieueffectrapport. Voor de inwerkingtreding van dit wijzigingsbesluit was voor deze activiteiten een omgevingsvergunning vereist op grond van artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder e, van de Wabo. Een omgevingsvergunning die betrekking heeft op een dergelijke activiteit dient te worden voorbereid met de uitgebreide voorbereidingsprocedure. Na de inwerkingtreding van dit wijzigingsbesluit is een omgevingsvergunning op grond van artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder i, vereist en kan worden volstaan met toepassing van de reguliere voorbereidingsprocedure indien geen milieueffectrapport hoeft te worden opgesteld. In dat geval zijn de algemene regels van toepassing en dat betekent een lastenverlichting voor zowel de vergunningaanvrager als het bevoegd gezag, zonder dat het niveau van milieubescherming daaronder leidt.

Deze voordelen wegen op tegen het nadeel dat op voorhand niet duidelijk is welke vergunning moet worden aangevraagd en welke procedure uiteindelijk gevolgd zal gaan worden. Begonnen wordt met een merbeoordeling die kan leiden tot een vergunning op grond van artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder i, van de Wabo, waarop de reguliere voorbereidingsprocedure van toepassing is (als geen milieueffectrapport gemaakt hoeft te worden). Indien het bevoegd gezag beslist dat er een milieueffectrapport gemaakt moet worden dan moet een vergunning op grond van artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder e, van de Wabo worden aangevraagd die met de uitgebreide procedure wordt voorbereid. In het geval een omgevingsvergunning op grond van artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder e, wordt verleend, kunnen ook voorschriften aan de vergunning worden verbonden. Indien een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 2.1, aanhef en eerste lid, onder i, wordt verleend, kunnen geen voorschriften aan de vergunning worden verbonden en zijn de algemene regels van toepassing. Het aantal gevallen waarin het bevoegd gezag zal besluiten dat een milieueffectrapport gemaakt moet worden, is naar verwachting beperkt.

Anderzijds gaat het om activiteiten waarvoor het bevoegd gezag een lokale toets moet uitvoeren, inhoudende of een bepaalde activiteit mag plaatsvinden binnen een inrichting op de beoogde locatie, dan wel of met een bepaalde activiteit binnen een bestaande inrichting op die locatie mag worden aanvangen. Nadat deze vergunning is verleend zijn op de activiteit de algemene regels van het Activiteitenbesluit van toepassing. Als de vergunning wordt geweigerd kan de activiteit niet worden ondernomen. Het is in dat geval niet mogelijk een omgevingsvergunning aan te vragen voor dezelfde activiteiten binnen een inrichting op grond van artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder e, van de Wabo.

Indien voor een inrichting als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder e, van de Wabo, voorafgaand aan de inwerkingtreding van dit wijzigingsbesluit een omgevingsvergunning is afgegeven en de inrichting op grond daarvan een activiteit uitoefent die in artikel 2.2a van het Bor is aangewezen, dan hoeft in dat geval voor die activiteit geen vergunning als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder i, te worden aangevraagd. De eventuele vergunningvoorschriften die op de activiteit die is aangewezen in artikel 2.2a, betrekking hebben worden op grond van het overgangsrecht zoals

vervat in de artikelen 6.1 en 6.4 van het Activiteitenbesluit aangemerkt als maatwerkvoorschriften. Slechts indien na de inwerkingtreding van dit besluit een relevante wijziging van uitsluitend die activiteit plaatsvindt dan wel men met een andere in artikel 2.2a aangewezen activiteit wil aanvangen, moet een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder i, van de Wabo worden aangevraagd.

In het geval een inrichting een aantal activiteiten verricht die deels onder de algemene regels vallen en deels zijn aangewezen in artikel 2.2a van het Bor, dient voor de eerstbedoelde activiteiten een melding te worden gedaan en voor de laatstbedoelde een vergunningaanvraag te worden ingediend.

In het geval een nieuwe inrichting wordt opgericht (op grond van artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder e, van de Wabo) waarin tevens activiteiten plaatsvinden die zijn aangewezen in artikel 2.2a, dan dient een omgevingsvergunning te worden aangevraagd op grond van zowel artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder e, als onder i, van de Wabo. Deze vergunning wordt volgens artikel 3.10 van de Wabo voorbereid volgens de uitgebreide voorbereidingsprocedure.

Derde tranche van de tweede fase

Het onderbrengen van bedrijfstakken in het kader van de derde tranche van de tweede fase vergt een langduriger traject dan de eerste en de tweede tranche van de tweede fase. Redenen hiervoor zijn onder meer dat relatief veel partijen betrokken kunnen zijn bij het proces of dat de te ontwikkelen voorschriften complex van aard zijn.

Het besluit dat leidt tot wijziging van het Activiteitenbesluit in het kader van deze derde tranche treedt naar verwachting in 2012 in werking.

6 De nieuwe Kaderrichtlijn afvalstoffen en de selectie van handelingen met afvalstoffen voor algemene regels

6.1 De nieuwe Kaderrichtlijn afvalstoffen

In het Zesde Milieuactieprogramma van de Europese Gemeenschap (1600/2002/EG) wordt de uitwerking of herziening van de wetgeving inzake afvalstoffen aangemerkt als een manier om te komen tot een beter rendement van hulpbronnen en een beter beheer van hulpbronnen en afval om tot meer duurzame productie- en consumptiepatronen te komen. Daarbij dient het gebruik van hulpbronnen en het ontstaan van afval te worden ontkoppeld van het niveau van de economische groei in combinatie met het streven om het verbruik van hulpbronnen de draagkracht van het milieu niet te laten overschrijden. De hiervoor noodzakelijke herziening van wetgeving ziet vooral op de verduidelijking van het onderscheid tussen wat wel en wat geen afval is en op maatregelen betreffende afvalpreventie en afvalbeheer, waaronder het formuleren van doelstellingen. De Commissie heeft gewezen op de noodzaak om de definities van nuttige toepassing en verwijdering te evalueren in de mededeling van 27 mei 2003 «Naar een thematische strategie inzake afvalpreventie en afvalrecycling». Hiernaast wordt er in de mededeling aangegeven dat de behoefte bestaat aan een definitie van recycling en een nadere verkenning rondom de definitie van afvalstoffen. Het Europees Parlement heeft in een resolutie van 20 april 2004 over de bovengenoemde mededeling, de Commissie gevraagd een duidelijk onderscheid te maken tussen nuttige toepassing en verwijdering en het onderscheid tussen afvalstoffen en niet-afvalstoffen te verduidelijken. De Raad heeft in zijn conclusies van 1 juli 2004 de Commissie opgeroepen een voorstel in te dienen om bepaalde aspecten van Richtlijn 75/442/EEG (oudere Kaderrichtlijn afvalstoffen), die inmiddels is ingetrokken en vervangen door Richtlijn 2006/12/EG, te herzien, teneinde het onderscheid tussen wat wel en wat geen afval is en tussen nuttige toepassing en verwijdering te verduidelijken.

De vraag om herziening van de wetgeving inzake afvalstoffen door de verschillende instanties van de Europese Unie heeft geleid tot een nieuwe richtlijn. Ten behoeve van de duidelijkheid en de leesbaarheid wordt richtlijn nr. 2006/12/EG ingetrokken en door een nieuwe richtlijn vervangen: richtlijn nr. 2008/98/EG van het Europees parlement en de Raad van de Europese Unie van 19 november 2008 betreffende afvalstoffen en tot intrekking van een aantal richtlijnen (PbEU L 312) (hierna: Kaderrichtlijn afvalstoffen).

Deze nieuwe kaderrichtlijn afvalstoffen wordt voornamelijk omgezet in hoofdstuk 10 van de Wm.

De nieuwe Kaderrichtlijn afvalstoffen is een vervlechting en herziening van drie bestaande richtlijnen. Ze bevat elementen van de richtlijn betreffende afvalstoffen (nr. 2006/12/EG), de richtlijn gevaarlijke afvalstoffen (nr. 91/689/EEG) en de richtlijn afgewerkte olie (nr. 75/439/EEG). De integratie van deze richtlijnen tot één richtlijn heeft als doel om één overkoepelend kader neer te zetten voor de communautaire afvalstoffenregelgeving voor zowel gevaarlijke als niet-gevaarlijke afvalstoffen. Het algemene doel van de richtlijn is de bescherming van het milieu en de menselijke gezondheid door middel van preventie of beperking van de negatieve gevolgen die de productie van afvalstoffen en het afvalstoffenbeheer met zich meebrengen, alsmede door middel van de beperking van de gevolgen in het algemeen van het gebruik van hulpbronnen en de verbetering van het efficiënt gebruik van hulpbronnen. Met de richtlijn wordt beoogd om een hoog milieubeschermingsniveau te verwezenlijken door een regelgevend kader vast te stellen voor handelingen met afvalstoffen en afvalverwerkende inrichtingen binnen de Gemeenschap en essentiële

beginselen rondom het beheer van afvalstoffen te formuleren.

Door de regulering van handelingen met afvalstoffen heeft de Kaderrichtlijn afvalstoffen gevolgen voor zowel de reikwijdte als de inhoud van het Activiteitenbesluit. Net als de IPPC-richtlijn kent ook de Kaderrichtlijn afvalstoffen een vergunningplicht. Uitgangspunt is dat inrichtingen en ondernemingen die zich bezig houden met het verwerken van afvalstoffen daartoe een vergunning dienen te hebben. Van deze vergunningplicht mag slechts in twee gevallen worden afgeweken voor:

- verwijdering van eigen niet-gevaarlijke afvalstoffen op de plaats van productie, of
- nuttige toepassing van afvalstoffen (artikel 24 van de Kaderrichtlijn afvalstoffen).

De Kaderrichtlijn afvalstoffen beperkt hiermee de mogelijkheden om afvalverwerkende bedrijven onder algemene regels te brengen.

Voor die gevallen waarin de Kaderrichtlijn wel het gebruik van algemene regels toestaat, stelt zij wel aanvullende eisen. Zo dient een lidstaat, indien gebruik wordt gemaakt van algemene regels, voor elk type activiteit waarvoor algemene regels gelden, te specificeren op welke soort en hoeveelheid afvalstoffen de betreffende algemene regel ziet en welke verwerkingsmethode het betreft (artikel 25, eerste lid, van de Kaderrichtlijn afvalstoffen). De Kaderrichtlijn afvalstoffen schrijft voorts voor dat de lidstaat specifieke voorwaarden vaststelt met betrekking tot gevaarlijke afvalstoffen, inclusief typen activiteiten, alsmede alle andere noodzakelijke eisen met betrekking tot de uitvoering van verschillende vormen van nuttige toepassing en waar dit relevant is de grenswaarden voor het gehalte aan gevaarlijke stoffen in de afvalstoffen en emissiegrenswaarden (artikel 25, eerste lid, van de Kaderrichtlijn afvalstoffen). Ook voor het overige is de Kaderrichtlijn afvalstoffen onverkort van toepassing op handelingen met afvalstoffen binnen inrichtingen die onder algemene regels vallen.

6.2 Selectie van handelingen met afvalstoffen voor dit wijzigingsbesluit

Bij de totstandkoming van dit wijzigingsbesluit is bekeken welke handelingen met afvalstoffen zich lenen voor algemene regels. Naast de algemene criteria die ook voor andere bedrijfstakken gehanteerd worden – het moet gaan om homogene groepen waar maatwerk slechts bij uitzondering nodig is – zijn speciaal voor afvalstoffen aanvullende criteria gehanteerd.

- 1 Er is voor gekozen bij deze wijziging zoveel mogelijk die handelingen met afvalstoffen mee te nemen die gericht zijn op nuttige toepassing van afvalstoffen. Binnen de handelingen gericht op nuttige toepassing is vooral de nadruk gelegd op product- en materiaalhergebruik.
- 2 De afvalstoffen die geselecteerd zijn, zijn zoveel mogelijk vaste bulkgoederen, waar toezicht visueel en meestal zonder analyse of monsternamen plaats kan vinden. In de selectie zijn zoveel mogelijk gescheiden stromen meegenomen. Voor handelingen met ongescheiden afvalstoffen, zoals gemengd bouw- en sloopafval of huishoudelijk afval blijft de vergunningplicht bestaan. Een andere gevoelige activiteit die vergunningplichtig blijft is het mengen van afvalstoffen (het samenvoegen van ongelijksoortige afvalstoffen).
- 3 In de selectie is een aantal logistieke handelingen opgenomen die voortkomen uit verplichte terug- of innames van bepaalde afvalstromen. Het gaat dan meestal alleen om het opslaan van de betreffende afvalstroom; de verdere bewerking vindt elders plaats.

Net als voor alle activiteiten die onder het Activiteitenbesluit gebracht worden, geldt voor de handelingen met afvalstoffen dat met de voorschriften hetzelfde milieubeschermingsniveau wordt gewaarborgd als bij vergunningverlening. Het toetsingskader voor voorschriften die krachtens artikel 8.40 van de Wm gesteld worden is immers ook gelijk aan het toetsingskader dat geldt voor het opstellen van de omgevingsvergunning op grond van artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder e, van de Wabo. De eisen in dit wijzigingsbesluit voor het opslaan en bewerken van afvalstoffen zijn gebaseerd op de bestaande beleidskaders en de beste beschikbare technieken (BBT)-referentiedocumenten die bij vergunningverlening ook als uitgangspunt gelden, bijvoorbeeld de Nederlandse Richtlijn Bodembescherming, de PGS-richtlijnen, de Nederlandse emissie richtlijnen lucht en het Handboek water. Daarmee gelden voor de handelingen met afvalstoffen minimaal dezelfde voorschriften als voor dezelfde handelingen met dezelfde materialen voordat die in het afvalstadium geraken. Zo gelden voor de opslag in verpakking van oplosmiddelresten en afgewerkte olie en van lege ongereinigde verpakkingen van gevaarlijke stoffen dezelfde eisen als voor de opslag in verpakking van gevaarlijke stoffen en bodembedreigende stoffen die zich nog in het gebruiksstadium bevinden. In beide gevallen gelden de op de richtlijn PGS15 gebaseerde voorschriften van paragraaf 4.1.1. Voor zover er afvalstoffen onder het Activiteitenbesluit gebracht zijn waar bijzondere eisen voor moeten gelden is dit in de voorschriften verwerkt. Dit is bijvoorbeeld het geval in de bodemvoorschriften voor de opslag van goederen, waarin in de uitwerking in de regeling is opgenomen dat verschillende specifiek genoemde afvalstoffen zoals veegvuil en autowrakken moeten worden opgeslagen boven een vloeistofdichte vloer of verharding.

Waar nodig zijn bij specifieke activiteiten voorschriften opgenomen om een doelmatig beheer van afvalstoffen te verzekeren. Dit is vooral het geval in de paragraaf over het demonteren van autowrakken. Verder zijn er algemene voorschriften opgenomen in afdeling 2.5 die een doelmatig beheer van afvalstoffen zeker stellen. Deze voorschriften sluiten onwenselijke handelingen met afval (zoals mengen, sorteren en verbranden) uit en regelen verder dat bij de

inname bepaalde acceptatievoorwaarden worden gehanteerd. Gezien de hierboven genoemde criteria is er voor de geselecteerde handelingen met afvalstoffen alleen een beperkt acceptatiebeleid nodig om het gewenste beschermingsniveau te bereiken, zie hiervoor ook hoofdstuk 16 van het Landelijk Afvalbeheerplan 2009–2021. Ook zijn de registratie-eisen op grond van hoofdstuk 10 van de Wm en het Besluit melden bedrijfsafvalstoffen en gevaarlijke afvalstoffen voor deze handelingen voldoende, en hoeven geen aanvullende registratie-eisen te worden opgenomen.

Hieronder worden de op grond van deze criteria geselecteerde sectoren kort genoemd. Per sector wordt aangegeven welke grenzen voor de vergunningplicht relevant zijn, en in welke paragrafen van hoofdstuk 3 en 4 van het Activiteitenbesluit voorschriften voor de betreffende activiteiten zijn opgenomen.

6.2.a Kringloopwinkels, handel in tweedehands bouwmaterialen en andere sectoren die producten repareren of anderszins geschikt maken voor hergebruik

Ook gevaarlijke afvalstoffen zoals koelkasten mogen voortaan onder het Activiteitenbesluit gerepareerd worden zolang de producten niet gedemonteerd worden. Ook het bijvullen van inkt- en tonercassettes is hierbij meegenomen. De grenzen wanneer de omgevingsvergunning op grond van artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder e, van de Wabo niet van toepassing is, worden gegeven in onderdeel 28.10, onderdelen 10, 11 en 25, van het Bor. De voorschriften zijn opgenomen in paragraaf 3.3.6 Opslaan en overslaan van goederen en paragraaf 4.6.5 Onderhouden en repareren van motoren, motorvoertuigen en andere gemotoriseerde apparaten en proefdraaien van motoren. Ter ondersteuning van de reparatie kunnen allerlei activiteiten met betrekking tot hout en kurk (afdeling 4.3), kunststof (afdeling 4.4), metaal (4.5), natuursteen of kunststeen (afdeling 4.5a) en papier en textiel (afdeling 4.7) van toepassing zijn.

6.2.b Bedrijven die in hun eigen productieproces afvalstoffen inzetten in plaats van grondstoffen

Het moet hierbij gaan om productieprocessen waarvoor in het Activiteitenbesluit al voorschriften gesteld zijn. Gezien de in dat besluit opgenomen productieprocessen is ervoor gekozen deze vrijstelling van de vergunningplicht niet te laten gelden voor gevaarlijke afvalstoffen, omdat de inzet van gevaarlijke afvalstoffen in die processen niet voor de hand ligt. De grenzen wanneer de omgevingsvergunning op grond van artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder e, van de Wabo, niet van toepassing is, worden gegeven in onderdeel 28.10, onderdeel 29, van het Bor. Het gaat dan om het inzetten van afvalstoffen bij activiteiten met betrekking tot hout en kurk (afdeling 4.3), kunststof (afdeling 4.4), metaal (4.5), natuursteen (afdeling 4.5a) en papier en textiel (afdeling 4.7).

6.2.c Autodemontagebedrijven

Autowrakken die gevaarlijke stoffen of voorwerpen bevatten zijn gevaarlijke afvalstoffen. Het demonteren van autowrakken is gericht op de zoveel mogelijk nuttige toepassing van de vrijkomende stromen. De grenzen wanneer de omgevingsvergunning op grond van artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder e, van de Wabo niet van toepassing is, worden gegeven in onderdeel 28.10, onderdeel 8, van het Bor. Op grond van de voorstellen voor aanpassing van de IPPC-richtlijn is aannemelijk dat autodemontagebedrijven met een totale opslagcapaciteit voor vrijkomende vloeistoffen van meer dan 50 ton onder de werking van die richtlijn komen te vallen. Om die reden wordt voorlopig een bovengrens aangehouden van 50 ton voor die opslag. Voor deze sector wordt met de omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder i, van de Wabo een toets vooraf mogelijk gemaakt (zie ook de toelichting op artikel II onder f en g). Voorschriften voor deze sector zijn vooral opgenomen in paragraaf 3.3.7 (het demonteren van autowrakken en daarmee samenhangende activiteiten). Daarin worden ook voorschriften gesteld aan het aftappen van vloeistoffen, het opslaan van een aantal bij het demonteren vrijkomende afvalstoffen en het neutraliseren van airbags en gordelspanners de opslag van gedemonteerde airbags en gordelspanners. Voor de opslag (en aflevering) van een aantal andere stoffen zijn voor deze sector nog specifieke voorschriften van toepassing: paragraaf 3.3.6 voor het opslaan en overslaan van goederen, paragraaf 4.1.1 voor de opslag van gevaarlijke stoffen in verpakking niet zijnde vuurwerk, vaste kunstmeststoffen en andere ontplofbare stoffen en vloeibare bodembedreigende stoffen in verpakking en paragraaf 4.1.3 voor het opslaan van stoffen in opslagtanks en in paragraaf 4.6.4 voor het afleveren van vloeibare brandstoffen en aardgas voor eigen gebruik en niet-openbare verkoop aan derden voor motorvoertuigen voor het wegverkeer.

Autowrakken die gevaarlijke stoffen en voorwerpen bevatten, kunnen onder dit wijzigingsbesluit ook voorkomen bij bergingsbedrijven en bij inrichtingen waar politie of justitie onderzoek plegen. Bij garages komen ook autowrakken voor. De grenzen wanneer de omgevingsvergunning op grond van artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder e, van de Wabo niet van toepassing is, worden gegeven in onderdeel 28.10, onderdelen 16 en 17, van het Bor. Op de opslag van autowrakken is paragraaf 3.3.6 van toepassing. Specifiek voor garages geeft artikel 4.84 aan welke handelingen met een autowrak uitgevoerd mogen worden.

In artikel 2.2a, onder g en h, van het Bor wordt aangegeven in welke gevallen de omgevingsvergunning op grond van artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder i, van de Wabo van toepassing is.

6.2.d Metaalrecyclingbedrijven

Het gaat hier om bedrijven die metaalafval innemen en bewerken, om het geschikt te maken voor materiaalhergebruik. Het meeste metaalafval is geen gevaarlijk afval, maar een metaalrecyclingbedrijf mag ook metaalafval met

aanhangende olie of emulsie (dat wel gevaarlijk afval is) innemen, en dit scheiden in een metaal- en een oliefractie. Verder kan het bij een dergelijk bedrijf zich de situatie voordoen dat in een partij metaalafval een kleine hoeveelheid gevaarlijk metaalhoudend afval voorkomt, zoals een gebruikt ongereinigd olievat of een oude koelkast. Aangezien het in dat geval vanwege het risico van dumping niet wenselijk is dat het metaalrecyclingbedrijf de partij weigert, mag op grond van dit wijzigingsbesluit het recyclingbedrijf een kleine hoeveelheid van deze stroom opslaan. Verder mag het bedrijf niets met deze afvalstoffen doen behalve opslaan en afvoeren naar een erkende verwerker. Uitgangspunt is dat voor het inzamelen en verwerken van deze stromen (anders dan genoemd onder 6.2a hierboven) de vergunningplicht blijft gelden. De grenzen wanneer de omgevingsvergunning op grond van artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder e, van de Wabo, niet van toepassing is, worden gegeven in onderdeel 28.10, onderdelen 7, 18, 19 en 20, van het Bor. Op grond van de voorstellen voor aanpassing van de IPPC-richtlijn is het aannemelijk dat bedrijven die metaalhoudend afval shredderen met een capaciteit van meer dan 50 ton per dag onder de werking van die richtlijn komen te vallen. Om die reden wordt voorlopig een bovengrens aangehouden van 50 ton per dag voor het shredderen. De voorschriften voor deze bedrijven zijn opgenomen in paragraaf 3.3.6 voor de opslag van metalen en metalen met aanhangende olie, met daarbij het afscheiden van de oliefractie, en in paragraaf 4.5.1 voor alle handelingen gericht op het verkleinen van metalen zoals knippen, snijden en scheuren.

Voor bedrijven die metalen in de buitenlucht overslaan en bewerken gelden bijzondere voorschriften rond het akoestisch onderzoek (zie artikel 1.11, vierde lid). Bedrijven die metaalafval verkleinen kunnen boven de grenzen uitkomen voor het voorschrift voor zuinig gebruik van energie (artikel 2.15), maar de besparingsmogelijkheden voor dergelijke installaties zijn beperkt.

In artikel 2.2a, onder h en i, van het Bor wordt aangegeven in welke gevallen de omgevingsvergunning op grond van artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder i, van de Wabo van toepassing is.

6.2.e Kunststofrecyclingbedrijven

Het gaat hier om bedrijven die kunststofafval innemen en bewerken, om het geschikt te maken voor materiaalhergebruik. Kunststofafval dat niet geschikt is voor materiaalhergebruik wordt geschikt gemaakt voor verbranding. Net als bij metaalrecyclingbedrijven kan het bij deze bedrijven voorkomen dat in een partij kunststofafval of samengestelde producten een kleine hoeveelheid gevaarlijk afval voorkomt; net als een metaalrecyclingbedrijf mag een kunststofrecyclingbedrijf deze afvalstoffen wel aannemen, maar er verder niets mee doen behalve opslaan en afvoeren naar een erkende verwerker voor die afvalstroom. Bij deze bedrijven komt het ook voor dat samengestelde producten van kunststof met metaal, hout, textiel of papier worden geshredderd, om ze te scheiden in fracties die geschikt zijn voor materiaalhergebruik. De grenzen wanneer de omgevingsvergunning op grond van artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder e, van de Wabo niet van toepassing is, worden gegeven in onderdeel 28.10 onderdelen 20, 24 en 25, van het Bor. Op grond van de voorstellen voor aanpassing van de IPPC-richtlijn is het aannemelijk dat bedrijven die metaalhoudend afval shredderen met een capaciteit van meer dan 50 ton per dag onder de werking van die richtlijn komen te vallen. Datzelfde geldt voor bedrijven die afvalstoffen geschikt maken voor verbranding met een capaciteit van 75 ton per dag of meer. Om die reden wordt voorlopig een bovengrens aangehouden van 50 ton per dag voor het shredderen (zie 28.10, onderdeel 25) en 75 ton per dag voor het geschikt maken voor verbranding (zie onderdeel 2d van het derde wijzigingsonderdeel van onderdeel B van bijlage 1 van het Bor). Het extruderen en spuitgieten van kunststof zorgt ervoor dat een bedrijf meestal boven de grenzen uitkomt voor het voorschrift voor zuinig gebruik van energie (artikel 2.15). De besparingsmogelijkheden voor dergelijke installaties zullen worden opgenomen in de database energiebesparing en winst.

In artikel 2.2a, onder k, van het Bor, wordt aangegeven in welke gevallen de omgevingsvergunning op grond van artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder i, van de Wabo, van toepassing is.

6.2.f Opslag van bouwstoffen, grond en baggerspecie, zonder behandeling

Door dit wijzigingsbesluit vervalt tot bepaalde grenzen de vergunningplicht voor het opslaan van bouwstoffen in de zin van het Besluit bodemkwaliteit en grond en baggerspecie die zonder reiniging geschikt is voor nuttige toepassing binnen de kaders van het Besluit bodemkwaliteit. Gevaarlijke afvalstoffen zijn hierbij uitgesloten. Er bestond al geen vergunningplicht voor handelingen die geregeld zijn onder het Besluit bodemkwaliteit. Met deze wijziging valt ook de opslag van bouwstoffen en van grond en baggerspecie bij onderhoudssteunpunten van gemeente, provincie, waterschap en rijksoverheid, bij grondbanken en andere partijen onder het Activiteitenbesluit. De grenzen wanneer de omgevingsvergunning op grond van artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder e, van de Wabo, niet van toepassing is, worden gegeven in onderdeel 28.10, onderdelen 21, 26 en 27, van het Bor. Op de opslag van bouwstoffen, grond en baggerspecie is paragraaf 3.3.6 van toepassing. Voor het gebruik van bouwstoffen en het opbulken van grond en baggerspecie zijn de regels van het Besluit bodemkwaliteit naast het Activiteitenbesluit van toepassing.

In artikel 2.2a, onder j, van het Bor wordt aangegeven in welke gevallen de omgevingsvergunning op grond van artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder i, van de Wabo van toepassing is.

6.2.g Overige recyclingbedrijven

Ook het innemen en opslaan van andere bulkafvalstoffen waarvan de minimumstandaard nuttige toepassing in de vorm van materiaalhergebruik is, is geregeld. Het gaat dan om banden van voertuigen, papier en karton, textiel, glas en hout. Gevaarlijke afvalstoffen zijn hierbij uitgesloten. Bij papier en A- en B-hout (schoon hout onderscheidenlijk geverfd hout) is ook het verkleinen (shredderen) toegestaan, waardoor bijvoorbeeld archiefvernietiging onder het Activiteitenbesluit komt te vallen. De grenzen wanneer de omgevingsvergunning op grond van artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder e, van de Wabo, niet van toepassing is, worden gegeven in onderdeel 28.10 onderdelen 21, 22 en 23, van het Bor. Op grond van de voorstellen voor aanpassing van de IPPC-richtlijn is het aannemelijk dat bedrijven die houtafval geschikt maken voor verbranding met een capaciteit van meer dan 75 ton per dag onder de werking van die richtlijn komen te vallen. Om die reden wordt voorlopig een bovengrens aangehouden van 75 ton per dag voor het geschikt maken voor verbranding (zie bijlage I, onderdeel B, onderdeel 2, onder d, van het Bor. Voor de opslag van banden van voertuigen wordt de milieuvergunning vervangen door de omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder i, van de Wabo (zie ook de toelichting op artikel II, onderdeel A, onder f en g). Voor de opslag van bulkafvalstoffen zijn de voorschriften opgenomen in paragraaf 3.3.6. Op het bewerken van hout is paragraaf 4.3.1 van toepassing.

In artikel 2.2a, onder f, van het Bor wordt aangegeven in welke gevallen de omgevingsvergunning op grond van artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder i, van de Wabo, van toepassing is.

6.2.h Jachthavens

Voor jachthavens gold al sinds de inwerkingtreding van het Besluit jachthavens milieubeheer de verplichting bepaalde afvalstoffen van gebruikers van de jachthaven in te nemen. Deze voorschriften zijn nu in lijn gebracht met de andere nieuwe sectoren, waaronder het gemeentelijk KCA-depot, dat lijkt op het inzameldepot bij een jachthaven. Jachthavens moeten afhankelijk van het aantal ligplaatsen een aantal stromen innemen waaronder gevaarlijk afval (bilgewater, afgewerkte olie, oliehoudend afval van onderhoud aan motoren en gevaarlijk afval van onderhoud aan schepen «op de winterberging»). Het bilgewater mag worden gescheiden in een water- en een oliefractie. De grenzen wanneer de omgevingsvergunning op grond van artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder e, van de Wabo, niet van toepassing is, worden gegeven in onderdeel 28.10, onderdelen 13 en 15, van het Bor. Op grond van de voorstellen voor aanpassing van de IPPC-richtlijn is het aannemelijk dat een inrichting met een totale opslagcapaciteit voor afgewerkte olie van meer dan 50 ton onder de werking van die richtlijn komt te vallen. Om die reden wordt voorlopig een bovengrens aangehouden van 50 ton voor de opslag van gevaarlijk afval. De specifieke voorschriften voor jachthavens staan in paragraaf 4.8.2. Voor het afleveren van vloeibare brandstoffen aan vaartuigen is paragraaf 4.6.3 van toepassing. Voor de opslag van de afvalstoffen zijn met name van belang paragraaf 4.1.1 (opslaan van gevaarlijke stoffen in verpakking niet zijnde vuurwerk, vaste kunstmeststoffen en andere ontplofbare stoffen), paragraaf 4.1.3 (opslaan van stoffen in opslagtanks) en paragraaf 3.3.5 (opslaan van vloeibare brandstof en afgewerkte olie in ondergrondse opslagtanks).

De algemene afvalvoorschriften voor het innemen van afvalstoffen van derden in hoofdstuk 2 gelden ook voor de jachthavens. Jachthavens moeten bij de melding specifiek het aantal ligplaatsen aangeven.

6.2.i Bunkerstations voor de binnenvaart

Bunkerstations voor de binnenvaart nemen bij de verkoop van bepaalde producten vaak (gevaarlijke) afvalstoffen in zoals gebruikte accu's, lege, ongereinigde verpakkingen en afgewerkte olie. Deze inname is niet verplicht maar wel wenselijk, vergelijkbaar met de situatie bij de jachthavens. Bilgewater wordt niet ingenomen bij bunkerstations. Voor inzameling van scheepsafvalstoffen blijft overigens de inzamelvergunningplicht gelden. De grenzen wanneer de omgevingsvergunning op grond van artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder e, van de Wabo niet van toepassing is, worden gegeven in onderdeel 28.10, onderdelen 14 (en 19) van het Bor. Op grond van de voorstellen voor aanpassing van de IPPC-richtlijn is het aannemelijk dat een inrichting met een totale opslagcapaciteit voor afgewerkte olie van meer dan 50 ton onder de werking van die richtlijn komt te vallen. Om die reden wordt voorlopig een bovengrens aangehouden van 50 ton voor de opslag van gevaarlijk afval. Voor het afleveren van vloeibare brandstoffen aan vaartuigen is paragraaf 4.6.3 van toepassing. Voor de opslag van de afvalstoffen is paragraaf 4.1.1 (opslaan van gevaarlijke stoffen in verpakking niet zijnde vuurwerk, vaste kunstmeststoffen en andere ontplofbare stoffen) van belang.

6.2.j Opslaan van teruggenomen afvalstoffen

Voor gevaarlijke afvalstoffen waarvoor een terugnameplicht geldt, is bepaald dat inrichtingen die de terugname uitvoeren daardoor niet vergunningplichtig worden. Het gaat om batterijen, spaarlampen, accu's, elektrische en elektronische apparatuur en medicijafval. De grenzen wanneer de omgevingsvergunning op grond van artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder e, van de Wabo niet van toepassing is, worden gegeven in onderdeel 28.10, onderdelen 5, 9, 10 en 19, van het Bor. Op medisch afval wordt de omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder i, van de Wabo van toepassing, omdat hier sprake is van een verwijderingshandeling die volgens de Kaderrichtlijn afvalstoffen niet volledig van de vergunningplicht mag worden vrijgesteld.

In artikel 2.2a, onder e, van het Bor wordt aangegeven in welke gevallen de omgevingsvergunning op grond van artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder i, van de Wabo van toepassing is.

6.2.k Opslaan van afvalstoffen van eigen werkzaamheden buiten de inrichting

Het is in het belang van het doelmatig beheer van afvalstoffen wenselijk dat een bedrijf dat onderhouds- of installatiewerkzaamheden op locatie uitvoert, het afval dat daarbij vrijkomt, terugbrengt naar het eigen bedrijf om het daarvandaan af te voeren naar een erkende inzamelaar. Onder dit wijzigingsbesluit is dit aanvullend op de mogelijkheden die hierboven al genoemd zijn voor opslag van enkele specifieke afvalstoffen waarvoor in andere gevallen vergunningplicht blijft gelden, mogelijk gemaakt. De grenzen wanneer de omgevingsvergunning op grond van artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder e, van de Wabo, niet van toepassing is, worden gegeven in onderdeel 28.10, onderdelen 12 en 28, van het Bor. Voor groenafval van eigen werkzaamheden (onder 28) worden de voorschriften van het Besluit landbouw milieubeheer van toepassing verklaard. Op de opslag is paragraaf 3.3.6 van toepassing.

6.2.l Afvalstoffen bij landbouwbedrijven

In de wijziging van het Bor wordt ook een aantal handelingen genoemd die plaatsvinden bij bedrijven die onder het Besluit landbouw milieubeheer vallen. Op die manier wordt de werkingssfeer van het Besluit landbouw in het Bor verankerd. De grenzen wanneer de omgevingsvergunning op grond van artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder e, van de Wabo, niet van toepassing is, worden gegeven in onderdeel 28.10 onderdelen 12, 26, 27, 28 en 30, van het Bor. Voor handelingen met grond gelden de voorschriften van het Besluit bodemkwaliteit, aangevuld met paragraaf 3.3.6 van het Activiteitenbesluit. Voor de overige handelingen gelden de voorschriften van het Besluit landbouw milieubeheer.

6.2.m Rioolwaterzuiveringsinstallaties

Bij rioolwaterzuiveringsinstallaties die onder het Activiteitenbesluit zijn komen vallen, is geen sprake van handelingen met gevaarlijke afvalstoffen. De grenzen wanneer de omgevingsvergunning op grond van artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder e, van de Wabo, niet van toepassing is, voor rioolwaterzuiveringsinstallaties worden gegeven in onderdeel 28.10 onderdelen 27.4 en deel 2 en 3, van het Bor. Bij een rioolwaterzuiveringsinstallatie die afvalwater anders dan uit een openbaar rioolstelsel verwerkt of die meer met slib doet dan indikken en mechanisch ontwateren is doorgaans sprake van een IPPC-installatie. Voor deze sector wordt de milieuvergunning vervangen door de omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder i, van de Wabo, om de merbeoordeling en de beoordeling van de Wet geluidhinder mogelijk te maken. De voorschriften zijn opgenomen in paragraaf 3.1.4a. In artikel 1.11 zijn extra eisen opgenomen voor het akoestisch onderzoek bij een rioolwaterzuiveringsinstallatie. Artikel 1.17 geeft aan in welke gevallen de resultaten van een geuronderzoek moet worden overgelegd.

In artikel 2.2a, onder b en c, van het Bor wordt aangegeven in welke gevallen de omgevingsvergunning op grond van artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder i, van de Wabo van toepassing is.

6.2.n Milieustraat, KCA-depot, gemeentewerf

De gemeente is op grond van titel 10.4 van de Wm verantwoordelijk voor het beheer van alle afvalstoffen die bij ingezetenen vrijkomen. De gemeente neemt deze afvalstoffen in, en doet er verder niet heel veel mee. Het is voor de uniformiteit wenselijk dat de gemeentelijke inrichtingen waar deze afvalstoffen worden opgeslagen onder algemene regels kunnen vallen. Omdat hier ook sprake kan zijn van een verwijderingshandeling die volgens de Kaderrichtlijn afvalstoffen niet volledig van de vergunningplicht mag worden vrijgesteld, wordt voor inrichtingen waar de verwijderingshandelingen plaatsvinden (zoals de opslag van asbest die wordt aangeboden door particulieren) de milieuvergunning vervangen door de omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder i, van de Wabo. De grenzen wanneer de omgevingsvergunning op grond van artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder e, van de Wabo niet van toepassing is, worden gegeven in onderdeel 28.10 onderdeel 4, van het Bor. Voorschriften voor opslaan van gevaarlijke stoffen in verpakking (niet zijnde vuurwerk, vaste kunstmeststoffen en andere ontplofbare stoffen) zijn te vinden in paragraaf 4.1.1. Vaak vinden deze activiteiten plaats in combinatie met een gemeentewerf, en geldt bijvoorbeeld ook paragraaf 4.1.3 voor de opslag van pek, 4.8.1 voor het reinigen van vuilnis- en veegwagens en 4.6.4 voor het afleveren van diesel voor eigen gebruik. Ten aanzien van de wijzigingen die met dit besluit worden doorgevoerd, zijn de voor milieustraten, kca-depots en gemeentewerven relevante passages te vinden in de artikelsgewijze toelichting onder:

Artikel I

- Onderdeel G: extra eisen ten aanzien van de melding, zoals de aanwezigheid van procedures voor acceptatie en controle en de aanwezigheid van de benodigde inzamelvoorzieningen
- Onderdeel M: gescheiden inname en gescheiden opslag van ingenomen afvalstoffen
- Onderdeel O: procedures voor acceptatie en controle van ingenomen afvalstoffen (artikel 2.14a), sorteerruimte van het KCA-depot (artikel 2.14b)
- Onderdeel P: regels ten aanzien van geluid bij gladheidsbestrijding
- Onderdeel U: opslag van ingenomen asbesthoudend afval (artikel 3.40)
- Onderdeel U: bodem- en lozingsvoorschriften bij op- en overslag van afvalstoffen

Onderdeel PP: lozen van afvalwater afkomstig van het inwendig reinigen van vuilnis- en veegwagens

Artikel II

Onderdeel A: categorieën van activiteiten waarvoor de omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder i, van de Wabo nodig is (artikel 2.2a)

Onderdeel E: vergunningverlening in relatie tot Wet BIBOB (artikel 5.13b)

Onderdeel J: wijzigingen die maken dat vergunningplicht vervalt (cat. 28.10, onder 6)

In artikel 2.2a, onderdeel d, van het Bor wordt aangegeven in welke gevallen de omgevingsvergunning op grond van artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder i, van de Wabo van toepassing is.

7 Modernisering van de algemene regels voor de landbouw

De modernisering van de agrarische 8.40 amvb's is grofweg verdeeld in drie fasen. De eerste fase betrof de samenvoeging van het Besluit akkerbouwbedrijven milieubeheer en het Besluit melkrundveehouderijen milieubeheer tot het Besluit landbouw milieubeheer. Dit besluit is op 6 december 2006 in werking getreden. De tweede fase betrof het opnemen van een groot deel van de intensieve veehouderijen in het Besluit landbouw milieubeheer. Vanwege de problematiek met betrekking tot luchtkwaliteit en de milieueffectrapportage is deze wijziging van het Besluit landbouw milieubeheer vertraagd. Dit heeft ertoe geleid dat het onder algemene regels brengen van de intensieve veehouderij niet meer in het Besluit landbouw milieubeheer gebeurt, maar plaats zou vinden in een nieuw Besluit landbouwactiviteiten. Inmiddels is besloten geen apart besluit over agrarische activiteiten op te stellen maar die activiteiten in het Activiteitenbesluit te regelen. Het wijzigingsbesluit dat daarin zal voorzien, wordt ontwikkeld in samenwerking met het ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (ELI). In dat wijzigingsbesluit worden de agrarische milieu-amvb's geïntegreerd in één besluit (het Activiteitenbesluit). Dit besluit zal naar verwachting worden gebaseerd op de Wm, de Wabo, de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden en de Wtw. Met de inwerkingtreding daarvan zullen naar verwachting het Besluit landbouw milieubeheer, het Besluit glastuinbouw, het Besluit mestbassins milieubeheer en het Lozingenbesluit open teelt en veehouderij vervallen.

In tegenstelling tot het huidige Activiteitenbesluit worden in het wijzigingsbesluit over agrarische activiteiten ook bepaalde activiteiten buiten inrichtingen opgenomen, mede omdat het Lozingenbesluit open teelt en veehouderij wordt opgenomen in dat wijzigingsbesluit, waarin ook agrarische activiteiten buiten inrichtingen zijn geregeld.

8 Relatie met de overige relevante regelgeving

Op 4 december 2008 is het wetsvoorstel Wet algemene bepalingen omgevingsrecht gepubliceerd (Stb. 496), dat op 1 oktober 2010 in werking is getreden. Het hoofddoel van de omgevingsvergunning is gelegen in het samenbrengen van verschillende toestemmingsvereisten in één besluit, waarbij de aanvrager te maken krijgt met één vergunningprocedure en één en dezelfde weg voor inspraak en beroep.

In het kader van de tweede fase worden meer inrichtingen onder de reikwijdte van de algemene regels gebracht. Voor een groot deel is daardoor voor milieu geen vergunning meer noodzakelijk. Voor een deel is naast de algemene regels nog een vergunning nodig die wordt voorbereid met de reguliere voorbereidingsprocedure (paragraaf 3.2 van de Wabo). Het gaat dan om een toets vooraf voor milieuaspecten die in beginsel niet leidt tot voorschriften (zie de toelichting op artikel 2.2a van het Bor). Het kan overigens zo zijn dat deze inrichtingen in de toekomst een vergunning nodig hebben voor andere aspecten (bijvoorbeeld bouwen). Voor een nadere toelichting op de relatie tussen het Activiteitenbesluit en de Wabo wordt verwezen naar paragraaf 9.2 van het algemene deel van de nota van toelichting bij het Activiteitenbesluit (Stb. 2007, 415, p. 135 -136).

Net als het Activiteitenbesluit is dit wijzigingsbesluit mede gebaseerd op de Wtw (*4). Met de inwerkingtreding van de Wtw is het Activiteitenbesluit mede op die wet gebaseerd. De daartoe noodzakelijke aanpassingen zijn via het Invoeringsbesluit Waterwet in het Activiteitenbesluit doorgevoerd.

*4 *Staatsblad, 2009, 107*

Het Besluit bodemkwaliteit is het kader waarin regels gesteld zijn voor toepassing van bouwstoffen, grond en baggerspecie in werken. Om de bodem en het oppervlaktewater te beschermen tegen mogelijke verontreinigingen, stelt het Besluit bodemkwaliteit randvoorwaarden aan de toepassingsmogelijkheden van steenachtige bouwstoffen zoals beton, asfalt en bakstenen. Het onderdeel grond en baggerspecie van het Besluit bodemkwaliteit regelt hoe en waar grond en baggerspecie met een bepaalde kwaliteit mag worden toegepast. Lokale (water)bodembeheerders (gemeenten en waterschappen) krijgen meer verantwoordelijkheden en kunnen zelf normen vaststellen met het gebiedsspecifieke beleid. Als dat niet gebeurt, is het generieke beleid van toepassing. Daarnaast stelt het besluit kwaliteitseisen aan uitvoerders. Voor goed bodembeheer moet de kwaliteit van de gegevens, de werkzaamheden en de uitvoerders goed en betrouwbaar zijn. De eisen die het besluit stelt aan kwaliteit en integriteit worden ook wel «Kwalibo» genoemd. Werkzaamheden die onder Kwalibo vallen, mogen alleen worden uitgevoerd door erkende personen en bedrijven.

Het Besluit bodemkwaliteit geldt naast het Activiteitenbesluit. Onder de werkingssfeer van het Activiteitenbesluit worden nu meer handelingen met grond en baggerspecie toegestaan. Uitgangspunt daarbij is dat op handelingen met grond en baggerspecie onder het Activiteitenbesluit de regels van het Besluit bodemkwaliteit onverkort van toepassing zijn. De regels die het Activiteitenbesluit stelt rond de opslag van grond en baggerspecie zijn in aanvulling hierop. Op diverse plaatsen (onder andere artikel 1.6, artikel 2.14a en in de bodemvoorschriften van paragraaf 3.3.6 in de regeling) is deze afstemming nader uitgewerkt.

In dit wijzigingsbesluit (artikel V) is ook een wijziging van het besluit bodemkwaliteit opgenomen. In de Wet Bibob zal een grondslag worden opgenomen waardoor voor de Kwalibo-erkenning een Bibob-toets mogelijk is. In het Besluit bodemkwaliteit waarin de Kwalibo-erkenning geregeld is, is met dit wijzigingsbesluit de Bibob-toets als weigerings- en intrekingsgrond opgenomen. Zie de toelichting op artikel II, onderdeel A (artikel 2.2a, onder j) voor nadere uitleg).

Relatie met het Landelijk afvalbeheerplan 2009–2021

Bij het opstellen van de voorschriften voor handelingen met afvalstoffen in dit besluit is rekening gehouden met de sectorplannen in het Landelijk afvalbeheerplan 2009–2021 (LAP). Bij vergunningverlening voor afvalverwerkende bedrijven wordt dit plan in acht genomen. Hetzelfde geldt voor het opstellen van dit wijzigingsbesluit. De handelingen die onder dit besluit zijn toegestaan voldoen aan de minimumstandaarden die in de betreffende sectorplannen beschreven staan. Ook is rekening gehouden met de beleidsuitgangspunten die in het algemene deel van het plan staan. Voor de verdere handhaving en uitvoering van het besluit is toetsing aan het LAP niet aan de orde.

9 Effecten voor bedrijfsleven en overheden

Het kabinet Balkenende IV had de ambitie om de regeldruk voor bedrijven merkbaar te verminderen. Voor de vermindering van de regeldruk had het kabinet verscheidene doelen vastgesteld (Kamerstukken II, 2007/08, 29 515, nr. 202). Eén van deze doelstellingen is erop gericht om de administratieve lasten voor het bedrijfsleven in deze kabinetsperiode met minimaal 25 procent te reduceren ten opzichte van de lasten op 1 maart 2007. Hiervoor is een nulmeting uitgevoerd, waarmee de administratieve lasten voor het bedrijfsleven op 1 maart 2007 zijn vastgesteld (*5). Deze nulmeting ligt ten grondslag aan de berekening van de administratieve lastenverlichting die met dit wijzigingsbesluit wordt gerealiseerd. Bij de bestuurlijke lasten is gekeken naar de verandering tussen de situatie voor en na inwerkingtreding van dit wijzigingsbesluit.

**5 Capgemini, Deloitte, EIM en Ramboll Management. Nulmeting administratieve lasten bedrijven 2007, Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer. In opdracht van Regiegroep Regeldruk, 2008.*

9.1 Administratieve lasten

Op basis van de resultaten van de nulmeting is berekend wat de gevolgen van dit wijzigingsbesluit voor de administratieve lasten zijn. Daarbij kan onderscheid worden gemaakt tussen de gevolgen voor de administratieve lasten voor het bedrijfsleven en de gevolgen voor de administratieve lasten voor overheden.

Administratieve lasten voor het bedrijfsleven

Uit de resultaten van de berekening blijkt dat met dit wijzigingsbesluit een administratieve lastenverlichting van ruim € 29,7 miljoen per jaar voor het bedrijfsleven wordt bewerkstelligd, voor zover het administratieve lasten op basis van verplichtingen uit de Wm betreft.

Deze reductie kan vrijwel geheel worden toegeschreven aan het vergroten van de reikwijdte van het Activiteitenbesluit. Door dit wijzigingsbesluit zijn namelijk circa 2.000 (voorheen Wm)-vergunningplichtige inrichtingen, waarvoor de drijver van de inrichting een private partij is zoals autodemontagebedrijven en metaalrecyclingbedrijven, onder de werking van het Activiteitenbesluit gebracht.

Naast deze administratieve lastenverlichting, zal dit wijzigingsbesluit voor apothekers, die reeds onder de werking van het Activiteitenbesluit vallen, een lastenverzwaring met zich meebrengen. Deze administratieve lastenverzwaring wordt veroorzaakt door de vergunningplicht die wordt geïntroduceerd voor het innemen van medicijnen. Dit vergunningvereiste vloeit voort uit de Kaderrichtlijn afvalstoffen. Deze lastenverzwaring is meegenomen in de berekening van de administratieve lasten van dit wijzigingsbesluit.

Administratieve lasten voor overheden

Naast de 2.000 inrichtingen, die worden beheerd door een private partij, zijn tevens met dit wijzigingsbesluit circa 1.600 inrichtingen, die worden beheerd door een publieke instelling, onder de werking van het Activiteitenbesluit gebracht.

Het betreft de rioolwaterzuiveringsinstallaties, milieustraten en KCA-depots, inrichtingen voor de opslag van grond en bagger en onderhoudssteunpunten. Voor de inrichtingen voor de opslag van grond en bagger en onderhoudssteunpunten is de vergunningplicht op grond van de Wabo met de inwerkingtreding van dit wijzigingsbesluit vervallen. Voor de rioolwaterzuiveringsinstallaties, de milieustraten, KCA-depots, het opbulken van grond en het opslaan en opbulken van kunststofafval is met de inwerkingtreding van dit wijzigingsbesluit de vergunningplicht met uitgebreide

voorbereidingsprocedure vervangen door een vergunningplicht met een reguliere voorbereidingsprocedure.

In het kader van de berekening is alleen de administratieve lastenverlichting als gevolg van dit wijzigingsbesluit voor de inrichtingen voor de opslag van grond en bagger en de onderhoudsteunpunten beschouwd. De lastenverlichting die gepaard gaat met het onder het Activiteitenbesluit brengen van de rioolwaterzuiveringsinstallaties, milieustraten en de KCA-depots is derhalve niet meegenomen in de berekening.

Uit de resultaten van de berekening blijkt dat met dit wijzigingsbesluit een administratieve lastenverlichting van ruim € 2,3 miljoen per jaar voor de overheid wordt bewerkstelligd, voor zover het administratieve lasten op basis van verplichtingen uit de Wm betreft.

Initiële lasten

Daarnaast ontstaan voor de inrichtingen die met dit wijzigingsbesluit onder de reikwijdte van het Activiteitenbesluit zijn gebracht, initiële lasten die noodzakelijk zijn voor kennisname van nieuwe regelgeving. Het ICT-systeem Activiteitenbesluit internetmodule (AIM) biedt een hulpmiddel voor deze kennisname. Op basis van de AIM kan men door het doorlopen van een vragenboom onder meer bepalen of het Activiteitenbesluit van toepassing is en zo ja, welke voorschriften uit het Activiteitenbesluit en de Regeling algemene regels voor inrichtingen milieubeheer (hierna: Activiteitenregeling) voor een bepaalde inrichting relevant zijn. De AIM wordt naar aanleiding van dit wijzigingsbesluit aangepast. Deze aanpassing van de AIM zal ongeveer gelijktijdig met de inwerkingtreding van dit wijzigingsbesluit beschikbaar zijn.

9.2 Bedrijfseffecten

Met dit wijzigingsbesluit is voor 830 inrichtingen die worden beheerd door een private partij een verschuiving naar de algemene regels gerealiseerd. Het gaat hierbij om activiteiten betreffende autodemontage, kunststofrecycling, kunststofverwerking (zoals extrusie), opslag oud papier, banden van voertuigen en textiel, bunkerstations binnenvaart, opslag groenafval, op- en overslag afval en bedrijven waarin genoemde activiteiten worden gecombineerd.

Het achterwege blijven van de vergunningprocedure betekent een lastenverlichting, omdat een vergunningprocedure in het algemeen meer kosten met zich meebrengt dan een melding op grond van het Activiteitenbesluit. Deze lastenverlichting is meegenomen in de berekening van de gevolgen voor de administratieve lasten van dit wijzigingsbesluit (zie paragraaf 9.1). Daarnaast levert het vervallen van de vergunningprocedure tijdwinst op voor het oprichten, dan wel wijzigen of uitbreiden van een inrichting.

De voorschriften die in dit wijzigingsbesluit voor deze inrichtingen zijn opgenomen, zijn in nauw overleg met de betreffende bedrijfstakken en het bevoegde gezag tot stand gekomen. Door het vervallen van de vergunningplicht is tevens voor deze inrichtingen de verplichting vervallen om een wijzigingsvergunning aan te vragen bij het bevoegd gezag.

9.3 Bestuurlijke lasten

Dit wijzigingsbesluit brengt geen extra bestuurlijke lasten met zich mee. Door dit wijzigingsbesluit is voor circa 1.800 inrichtingen de (voorheen Wm)-vergunningplicht vervallen. De oprichting of verandering van deze inrichtingen is in de toekomst niet langer vergunningplichtig, maar meldingsplichtig. Dit levert een vermindering van de bestuurlijke lasten op.

Het is niet de bedoeling dat met de verschuiving van de vergunningplicht naar meldingsplicht de preventieve handhaving verschuift naar de repressieve handhaving. Voor de vormgeving van het preventief toezicht van de bedrijven die met deze wijziging te maken hebben is primair het bevoegd gezag nog verantwoordelijk. Het bevoegd gezag moet zich daarbij laten leiden door hoofdstuk 7 van het Besluit omgevingsrecht. Aangenomen mag worden dat preventief toezicht op de naleving van de voorschriften uit het Activiteitenbesluit in principe op dezelfde wijze plaatsvindt als het preventief toezicht met betrekking tot de milieuvergunning(voorschriften). Het verschil is dat niet wordt gehandhaafd op de vergunning(voorschriften), maar op de voorschriften die zijn opgenomen in het Activiteitenbesluit en – indien van toepassing – op de melding die door de drijver van de inrichting is gedaan.

Waar wel een verschuiving plaatsvindt is in het moment waarop voor het eerst contact zal zijn met een bedrijf. Bij de vergunningverlening is dit vooraf. Bij de handhaving op het Activiteitenbesluit is dat achteraf. Dit betekent dat in het contact met het bedrijf de nadruk op de handhaving komt te liggen. De eventueel extra (in het kader van vergunningverlening diende ook al gehandhaafd worden) bestuurlijke lasten worden gecompenseerd door de vermindering van bestuurlijke lasten in verband met de verschuiving van vergunningverlening naar meldingsplicht. Daarnaast zijn de initiële lasten voor de noodzakelijke kennisname van de nieuwe regelgeving minimaal, omdat gemeenten reeds bekend zijn met het Activiteitenbesluit. Voor provincies die vanaf dit wijzigingsbesluit voor het eerste met het Activiteitenbesluit te maken krijgen, heeft een intensief voorlichtings- en opleidingstraject plaatsgevonden.

9.4 Milieu-effecten

Bij het opstellen van dit wijzigingsbesluit gold als uitgangspunt dat dit besluit een gelijkwaardig niveau van milieubescherming dient na te streven, als het milieubeschermingsniveau dat op basis van de (voorheen Wm)-vergunningplicht wordt nagestreefd. Bij vergunningverlening geldt als uitgangspunt de toepassing van de BBT. De BBT zijn veelal uitgewerkt in branchedocumenten, zoals Werkboeken met milieumaatregelen, de rapporten van de Commissie Integraal Waterbeheer (*6) en de Nederlandse emissierichtlijn lucht (NeR). Bij het opstellen van dit wijzigingsbesluit is gebruik gemaakt van deze documenten en richtlijnen. Derhalve is bij het opstellen van dit wijzigingsbesluit van dezelfde uitgangspunten uitgegaan, waardoor voor de onder dit besluit vallende inrichtingen in beginsel eenzelfde niveau van milieubescherming wordt gegarandeerd als het milieubeschermingsniveau dat met de vergunningplicht wordt bereikt.

**6 De CIW bestaat formeel niet meer. Taken zijn per 12-2-2004 overgenomen door Landelijk Bestuurlijk Overleg Water (LBOW), onder voorzitterschap van de Staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat.*

10 Uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid

Dit wijzigingsbesluit richt zich primair tot de drijver van de inrichting. De drijver van de inrichting is derhalve ook verantwoordelijk voor de naleving van de voorschriften uit het Activiteitenbesluit. De voorschriften uit dit wijzigingsbesluit en het Activiteitenbesluit zijn zo opgesteld dat ze uitvoerbaar zijn voor de drijver van de inrichting. Een belangrijk punt daarbij is dat de voorschriften uit dit wijzigingsbesluit consistent zijn met de voorschriften die reeds in het Activiteitenbesluit waren opgenomen.

Door middel van de Activiteitenbesluit Internetmodule (AIM) kan de drijver van de inrichting digitaal een melding doen. Daarnaast biedt de AIM de drijver van de inrichting ondersteuning om te bepalen welke voorschriften uit het Activiteitenbesluit en de Activiteitenregeling van toepassing zijn op de betreffende inrichting. Hierdoor weet de drijver van de inrichting precies welke voorschriften voor de betreffende inrichting gelden. Dit geldt overigens ook voor het bevoegd gezag.

De gemeente en de provincie blijven bevoegd gezag voor de inrichtingen die in het kader van dit wijzigingsbesluit onder het Activiteitenbesluit zijn gebracht en zijn op grond van artikel 18.2, eerste lid, van de Wm belast met de bestuursrechtelijke handhaving. Voor zover sprake is van lozingen die onder de Wtw vallen is de beheerder bevoegd gezag, die op grond van artikel 8.1 van de Wtw onder andere tot taak heeft zorg te dragen voor de bestuursrechtelijke handhaving van het bij of krachtens de Wtw brengen van stoffen in een oppervlaktewaterlichaam.

Over de voorschriften en de uitvoerbaarheid van deze voorschriften heeft overleg plaatsgehadt met vertegenwoordigers van het bedrijfsleven en de andere overheden.

Daarnaast zijn de veranderingen voor de uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid die in de nota van toelichting bij het Activiteitenbesluit worden beschreven ook van toepassing op dit wijzigingsbesluit. Voor een toelichting op deze veranderingen wordt verwezen naar paragraaf 12.2 van het algemene deel van de nota van toelichting bij het Activiteitenbesluit (Stb. 2007, 415, p. 149 - 150).

11 Reacties naar aanleiding van de inspraakprocedure

Naar aanleiding van de voorpublicatie van het ontwerp wijzigingsbesluit (Staatscourant van 17 maart 2010, nr. 4349) heeft de toenmalige Minister van VROM circa 25 inspraakreacties ontvangen. Gemeenten, provincies, waterschappen, brancheorganisaties, milieuorganisaties en particulieren hebben in het kader van de inspraak reacties op het ontwerp wijzigingsbesluit geplaatst. Alle inspraakreacties zijn verwerkt in inspraakdocumenten. De inspraakreacties zijn met zorg geanalyseerd en over sommige reacties heeft nader overleg plaatsgehadt. Inspraakreacties die tot verbetering leidden, zijn zoveel mogelijk omgezet in aanpassingen van de tekst van het wijzigingsbesluit of de nota van toelichting.

Het gros van de inspraakreacties heeft betrekking op specifieke onderdelen van het wijzigingsbesluit. Ook zijn er vragen gesteld en zijn er voorstellen gedaan voor tekstuele verbetering, verduidelijking en aanvulling. Dit is bijvoorbeeld gebeurd in paragraaf 3.3.6 betreffende de op- en overslag van goederen.

Deze toelichting biedt geen ruimte om inhoudelijk in te gaan op al deze inspraakreacties. Op de inspraak wordt aan de insprekers een op hun inspraak gerichte reactie gegeven.

Over één onderdeel van het ontwerp wijzigingsbesluit zijn relatief veel inspraakreacties binnengekomen. Het gaat daarbij over de toepassing van de omgevingsvergunning voor activiteiten bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder i, van de Wabo die zijn aangewezen op grond van artikel 2.2a. Met name werd gevraagd of er wel of geen voorschriften aan kunnen worden verbonden. Hierin is nu voorzien met artikel 5.13a waarin is bepaald dat aan deze omgevingsvergunning geen voorschriften kunnen worden verbonden. Deze vergunning is voor de meeste activiteiten bedoeld als een toets vooraf waarbij wordt bekeken of een bepaalde inrichting zich mag vestigen op de beoogde locatie of met bepaalde activiteiten op die locatie mag aanvangen. Nadat deze vergunning is verleend, zijn op de activiteit de

algemene regels van het Activiteitenbesluit van toepassing.

Daarnaast geldt dat bij activiteiten waarbij het bevoegd gezag moet beoordelen of een milieueffectrapport gemaakt moet worden, de omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder i, van de Wabo, wordt verleend als dit rapport niet behoeft te worden opgesteld. In die gevallen zijn vervolgens ook de algemene regels van toepassing op een dergelijke activiteit.

Voor een uitgebreidere toelichting op dit instrument verwijst ik naar de artikelsgewijze toelichting op artikel 5.13a.

Verder is van de zijde van het bevoegd gezag in een aantal inspraakreacties naar voren gebracht dat het hier gaat om complexe regelgeving en dat daaruit bestuurlijke lasten kunnen voortvloeien. Hierover kan worden opmerkt dat de systematiek van het Activiteitenbesluit met dit wijzigingsbesluit niet is gewijzigd. Aangezien het bevoegd gezag reeds bekend is met dit besluit en hier geruime tijd mee werkt, zijn er naar verwachting geen substantiële bestuurlijke lasten. Door het bevoegd gezag bij de totstandkoming van de tekst van het wijzigingsbesluit te betrekken en door voorlichting aan hen te geven in alle fasen van het proces is voorts getracht dit wijzigingsbesluit vroegtijdig onder de aandacht te brengen van de betrokken overheden. Voor provincies die vanaf dit wijzigingsbesluit voor het eerste met het Activiteitenbesluit te maken krijgen, heeft een intensief voorlichtings- en opleidingstraject plaatsgevonden.

Vanwege het in veel gevallen wegvallen van de vergunningplicht, is overigens een lastenverlichting van ruim € 2,3 miljoen per jaar berekend. Het gaat hierbij om de administratieve lasten op basis van verplichtingen uit de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (verplichtingen uit de oude Wm).

12 Notificatie

Het ontwerpwijzigingsbesluit is op 14 juli 2010 gemeld aan de Commissie van de Europese Gemeenschappen (notificatienummer 2010/0495/NL) ter voldoening aan artikel 8, eerste lid, van Richtlijn 98/34/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 22 juni 1998 betreffende de informatieprocedure op het gebied van normen en technische voorschriften en regels betreffende diensten van informatiemaatschappij (PbEG L 204), zoals gewijzigd bij Richtlijn 98/48/EG van 20 juli 1998 (PbEG L 217).

De volgende bepalingen bevatten vermoedelijk technische voorschriften: Artikel I, onderdelen H tot en met CCC.

Er zijn geen reacties op het ontwerpbesluit ontvangen.

Het ontwerpwijzigingsbesluit is niet aan de WTO gemeld, omdat het in dat kader geen significante gevolgen heeft.

21 Nota van toelichting bij Staatsblad 2011/104

Aanpassing van het besluit vanwege implementatie van richtlijn nr. 2008/98/EG en intrekking van een aantal richtlijnen

A Algemeen

1 Inleiding

Het besluit strekt tot wijziging van een aantal algemene maatregelen van bestuur in verband met de implementatie van richtlijn nr. 2008/98/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 19 november 2008 betreffende afvalstoffen en tot intrekking van een aantal richtlijnen (PbEU L 312), verder te noemen: kaderrichtlijn afvalstoffen. De kaderrichtlijn afvalstoffen is gepubliceerd in het Publicatieblad van de Europese Unie op 22 november 2008 (PbEU L 312) en diende op 12 december 2010 in de Nederlandse regelgeving te zijn omgezet. De implementatie van de richtlijn vindt voornamelijk plaats door middel van de Implementatiewet EG-kaderrichtlijn afvalstoffen. De noodzakelijke wijzigingen in ministeriële regelingen zijn opgenomen in een verzamel-ministeriële regeling. Dit besluit vormt samen met die regeling het sluitstuk van de implementatieregelgeving als gevolg van de kaderrichtlijn afvalstoffen. Daarnaast zal ook het Landelijk afvalbeheerplan (LAP) naar aanleiding van de kaderrichtlijn afvalstoffen worden aangepast.

2 Bespreking belangrijkste wijzigingen

Het wijzigingsbesluit bevat wijzigingen in een aantal algemene maatregelen van bestuur van enige begripsbepalingen op het terrein van afval. De wijzigingen vloeien voort uit de aanpassingen die in de Wet milieubeheer zijn aangebracht via de Implementatiewet EG-kaderrichtlijn afvalstoffen. Een aantal besluiten kende de term «hergebruik». De kaderrichtlijn afvalstoffen introduceert hiervoor een begripsomschrijving die ziet op handelingen met producten of componenten die geen afvalstoffen zijn. Het gebruik van de term «hergebruik» in de onderhavige besluiten doelt op de behandeling van afvalstoffen om deze opnieuw te kunnen gebruiken als product of materiaal. De kaderrichtlijn afvalstoffen schaaft deze handelingen onder de begripsomschrijving van «recycling» of onder de specifieke recyclingshandeling «voorbereiding voor hergebruik».

De introductie van de definitie «verwerken» in de kaderrichtlijn afvalstoffen en de implementatie daarvan in de Wet milieubeheer heeft tot gevolg dat de term bewerken geen zelfstandige of toegevoegde waarde heeft. Alle vormen van nuttige toepassing of verwijdering van afvalstoffen vallen onder de definitie «verwerking».

Dit wijzigingsbesluit brengt het gebruik van de begrippen in overeenstemming met de definities van de kaderrichtlijn afvalstoffen.

Niet alle definities uit de kaderrichtlijn afvalstoffen zijn op wetsniveau – in de Wet milieubeheer – opgenomen. In dit wijzigingsbesluit is de definitie «afgewerkte olie» geïmplementeerd op het niveau van een algemene maatregel van bestuur (Besluit inzamelen afvalstoffen).

3 Gevolgen van het besluit

3.1 Administratieve lasten voor bedrijven en burgers

Het besluit brengt geen nieuwe administratieve lasten mee. In de kaderrichtlijn afvalstoffen worden geen nieuwe verplichtingen aan bedrijven opgelegd. Aangezien hier sprake is van aanpassing van bestaande regelgeving en van strikte implementatie van de richtlijn leidt de inwerkingtreding van de Implementatiewet EG-kaderrichtlijn afvalstoffen en de onderliggende aanpassingen van besluiten en ministeriële regelingen niet tot een verzwaring in de administratieve of andere lasten voor het bedrijfsleven. De begripsomschrijving/afbakening van een aantal handelingen is aangepast door de via de Implementatiewet EG-kaderrichtlijn afvalstoffen in de Wet milieubeheer opgenomen wijzigingen. Dit besluit voorkomt onwenselijke verschuivingen in de toepassing van besluiten door verouderde terminologie in die besluiten in lijn te brengen met de nieuwe termen, die voortvloeien uit de kaderrichtlijn afvalstoffen. Daarmee worden tevens onwenselijke verschuivingen of uitbreidingen van lasten voorkomen. Voor burgers volgt er uit het wijzigingsbesluit geen lastenverzwaring.

3.2 Milieueffecten

Dit wijzigingsbesluit ziet niet op een materiële wijziging van het milieurecht op het gebied van afvalstoffen. Er vloeien dan ook geen effecten voor het milieu voort uit dit besluit.

3.3 Handhaafbaarheid, fraudebestendigheid en uitvoerbaarheid

Het wijzigingsbesluit zorgt ervoor dat de gewijzigde besluiten aansluiten bij de nieuwe definities en omschrijvingen van handelingen en actoren binnen het afvalbeheer, zoals zij zijn geregeld in de Wet milieubeheer door de implementatie van de kaderrichtlijn afvalstoffen. Het oogmerk is om te komen tot een betere uitvoering en handhaving van de plichten zoals die waren neergelegd in de oude regelgeving en de oude richtlijn. Het is essentieel voor een correcte implementatie van de kaderrichtlijn afvalstoffen en voor een goede handhaving van de bepalingen rondom afval dat de definities zoals deze zijn vastgelegd in de wet en ontleend aan de kaderrichtlijn afvalstoffen, worden doorgevoerd in de gedelegeerde regelgeving. Door de kaderrichtlijn afvalstoffen is er meer helderheid geschapen over de verantwoordelijkheden en plichten van rechtspersonen en natuurlijke personen binnen het beheer van afvalstoffen. Ten aanzien van de verplichtingen waaraan bedrijven moeten voldoen, zijn er geen noemenswaardige verschuivingen en is

geen effect op de handhaafbaarheid, fraudebestendigheid en de uitvoerbaarheid van de regelgeving.

3.4 Financiële gevolgen

Dit besluit heeft geen budgettaire gevolgen. Dat is het gevolg van het feit dat dit besluit alsmede de Implementatiewet EG-kaderrichtlijn afvalstoffen en de herziene kaderrichtlijn afvalstoffen voortborduren op de oude kaderrichtlijn afvalstoffen. In dit besluit is ook geen uitvoering gegeven aan de in de kaderrichtlijn afvalstoffen opgenomen mogelijkheid om in aansluiting op Europese regels op nationaal niveau op onderdelen nadere uitvoeringsmaatregelen te treffen.

B. Artikelen

Artikel I Met het onderhavige besluit is het Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer, technisch aangepast, zodanig dat de gebruikte definities overeenstemmen met de definities uit de kaderrichtlijn. Het betreft de juiste verwijzing naar de definitie van afgewerkte olie, alsmede het gebruik van de termen «verwerken» en «recycling».

22

Nota van toelichting bij Staatsblad 2011/153

Aanpassing van het besluit vanwege vaststelling van het Besluit lozen buiten inrichtingen

Algemeen deel

1 Aanleiding

In dit besluit zijn regels opgenomen voor een groot aantal categorieën van lozingen die het gevolg zijn van activiteiten die plaatsvinden buiten inrichtingen in de zin van de Wet milieubeheer. Het betreft onder andere lozingen van grondwater bij ontwatering, lozingen van afvloeiend hemelwater van wegen en andere verharde oppervlakken, lozingen vanuit gemeentelijke stelsels voor inzameling en transport van afvalwater, lozingen van huishoudelijk afvalwater vanuit bijvoorbeeld treinen en lozingen als gevolg van onderhoudswerkzaamheden aan vaste objecten. Het besluit besteedt aandacht aan alle in de praktijk bij de desbetreffende activiteiten voorkomende lozingsroutes. Dat kunnen zowel directe lozingen in een oppervlaktewaterlichaam of op of in de bodem zijn, als zogenaamde indirecte lozingen, waarbij de lozing primair in het rioolstelsel of op een zuiveringstechnisch werk plaatsvindt, waaruit vervolgens meestal alsnog in een oppervlaktewaterlichaam of op of in de bodem wordt geloosd. Het wettelijke kader voor het reguleren van deze lozingen wordt gevormd door de Wet milieubeheer (hierna: Wm) voor lozingen in rioolstelsels, de Waterwet (hierna: Wtw) voor lozingen in een oppervlaktewaterlichaam en directe lozingen op een zuiveringstechnisch werk en door de Wet bodembescherming (hierna: Wbb) voor lozingen op of in de bodem.

Voorafgaand aan dit besluit waren regels voor deze lozingen verspreid over een aantal algemene maatregelen van bestuur, waarbij veelal slechts één van de lozingsroutes werd gereguleerd. Zo bevatten het Besluit lozingsvoorschriften niet-inrichtingen milieubeheer en het Lozingenbesluit Wvo bodemsanering en proefbronnering regels voor lozingen in rioolstelsels, het Lozingenbesluit bodembescherming regels voor lozingen op of in de bodem, en het Lozingenbesluit Wvo huishoudelijk afvalwater en het Lozingenbesluit Wvo vaste objecten regels voor lozingen in het oppervlaktewater. Ondanks de veelheid aan algemene regels was voor veel lozingen buiten inrichtingen een individuele vergunning of ontheffing nodig. Dit bracht administratieve en bestuurlijke lasten met zich mee, en gaf aanleiding tot gedogen, daar waar deze lasten niet in verhouding stonden tot de ernst van de milieuproblematiek. Bij het aantreden van het kabinet Balkenende-II zijn vereenvoudiging en vermindering van de regelgeving en de reductie van de administratieve lasten die uit de rijksregelgeving voortvloeien belangrijke speerpunten geworden van het rijksbeleid. In 2003 is het ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (VROM) dan ook gestart met het project herijking en modernisering van de VROM-regelgeving. Bij de start van dit project is alle wet- en regelgeving op de terreinen wonen, ruimte en milieu doorgelicht. Ook zijn de mogelijkheden voor vereenvoudiging en vermindering van regels bekeken en zijn voorstellen ter zake gedaan. In de brief van 17 oktober 2003 (Kamerstukken II 2003/04, 29 200 XI, nr. 7) zijn de resultaten van de doorlichting en de voorstellen neergelegd. Met betrekking tot lozingen in het oppervlaktewaterlichaam vloeit deze vereenvoudiging van regelgeving voort uit het eind 2002 binnen het ministerie van Verkeer en Waterstaat gestarte programma «Minder lastig voor bedrijven» (Kamerstukken II 2003/04, 29 515, nr. 4). Een van de voornemens die voortvloeiden uit deze doorlichting van regelgeving betrof het opstellen van algemene regels voor lozen buiten inrichtingen. Met onderhavig besluit wordt aan dit voornemen invulling gegeven.

Artikelsgewijs

In hoofdstuk 4 is de wijziging van andere besluiten opgenomen. Met artikel 4.1 wordt het Activiteitenbesluit gewijzigd. Daarbij wordt in hoofdstuk 3 een nieuwe activiteit ingevoegd: het lozen ten gevolge van werkzaamheden aan vaste objecten. De overige wijzigingen betreffen reeds in het Activiteitenbesluit opgenomen activiteiten en leiden er toe, dat de regeling in dit besluit en het Activiteitenbesluit voor de desbetreffende activiteiten en lozingen identiek blijft. In de artikelsgewijze toelichting bij de verschillende activiteiten is reeds op de inhoud van de wijzigingen ingegaan. Tenslotte is een aantal reparaties van het Activiteitenbesluit doorgevoerd, waarbij verkeerde verwijzingen en onnauwkeurigheden in de nummering zijn hersteld.

23 Nota van toelichting bij Staatsblad 2011/192

Aanpassing van het besluit vanwege vaststelling van het Besluit brandstoffen luchtverontreiniging

1 Algemeen

1.1 Inleiding

Dit besluit dient ter implementatie van richtlijn nr. 2009/30/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 april 2009 tot wijziging van Richtlijn 98/70/EG met betrekking tot de specificatie van benzine, dieselbrandstof en gasolie en tot invoering van een mechanisme om de emissies van broeikasgassen te monitoren en te verminderen, tot wijziging van Richtlijn 1999/32/EG van de Raad met betrekking tot de specificatie van door binnenschepen gebruikte brandstoffen en tot intrekking van Richtlijn 93/12/EEG (PbEU L 140) (hierna: richtlijn 2009/30/EG), voor zover deze geen betrekking heeft op het gebruik van brandstoffen door zeeschepen en andere schepen voor zover zij op zee varen.

Het milieubeleid is de verantwoordelijkheid van de Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu. Een in dit besluit genoemde taak of bevoegdheid voor de Minister van Infrastructuur en Milieu wordt uitgeoefend door die staatssecretaris. Daarom wordt in deze nota van toelichting ook waar dit besluit spreekt over de Minister van Infrastructuur en Milieu gesproken over de Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu.

24 Nota van toelichting bij Staatsblad 2011/281

Aanpassing van het besluit vanwege vaststelling van het Uitvoeringsbesluit EG-verordening ozonlaagafbrekende stoffen

I Algemeen

1 Doelstelling en aanleiding

Dit besluit strekt tot uitvoering van verordening (EG) nr. 1005/2009 van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 16 september 2009 betreffende de ozonlaag afbrekende stoffen (herschikking) (PbEU L 286) (hierna: verordening 1005/2009). Dit besluit vervangt het Besluit ozonlaagafbrekende stoffen milieubeheer. De vervanging van dat besluit is noodzakelijk omdat de aan dat besluit ten grondslag liggende Verordening (EG) nr. 2037/2000 van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 29 juni 2000 betreffende de ozonlaag afbrekende stoffen (PbEG L 244) (hierna: verordening 2037/2000) is vervangen door verordening 1005/2009. Verordening 1005/2009 is op 1 januari 2010 in werking getreden. De verordening geeft uitvoering aan de afspraken in het op 16 september 1987 te Montreal tot stand gekomen Protocol betreffende stoffen die de ozonlaag aantasten, met bijlagen (Trb. 1988, 11) (hierna: Montreal-protocol). De toename van UVB-straling vormt als gevolg van de aantasting van de ozonlaag een ernstige bedreiging voor de gezondheid van de mens en het milieu. Verordening 1005/2009 bevat daarom maatregelen om de bescherming van de gezondheid en het milieu te waarborgen door regulering van de productie en consumptie, het gebruik en de emissies van ozonlaagafbrekende stoffen. EG-verordeningen zijn verbindend in al hun onderdelen en rechtstreeks toepasselijk in lidstaten. Om een volledige en werkelijke toepassing van verordening 1005/2009 in de Nederlandse rechtsorde te verwezenlijken zijn enige uitvoeringsbepalingen noodzakelijk. Dit besluit strekt hiertoe. Daarnaast zijn het Besluit algemene regels milieu mijnbouw, het Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer en het Transactiebesluit milieudelicten aangepast.

2 Inhoud verordening 1005/2009

2.1 Algemeen

Verordening 1005/2009 is een uitwerking en aanscherping van de verplichtingen in het Montreal-protocol. De verordening vereenvoudigt de procedure voor de regulering van de productie, import, export en het gebruik van ozonlaagafbrekende stoffen en producten en apparaten die deze stoffen bevatten. Voorts scherpt de verordening de regels aan voor de terugwinning, het hergebruik en vernietiging van ozonlaagafbrekende stoffen ter voorkoming van emissies van deze stoffen. Ook is geregeld dat de Europese Commissie einddata kan vaststellen voor de uitzonderingen voor de zogenoemde kritische toepassingen voor halon. Het gebruik van methylbromide voor quarantainedoelinden (ter bestrijding van plagen) en toepassingen voorafgaand aan vervoer is sinds 18 maart 2010 verboden. Ook wordt de productie en het gebruik van nieuwe ozonlaagafbrekende stoffen gemonitord en gereguleerd.

Het beperken van emissies door het verplicht stellen van terugwinning en de vernietiging van ozonlaagafbrekende stoffen draagt niet alleen bij aan het herstel van de ozonlaag, maar in belangrijke mate ook aan de aanpak van klimaatverandering. Veel van deze stoffen tasten namelijk niet alleen de ozonlaag aan, ze hebben ook het vermogen het klimaat op te warmen.

Verordening 1005/2009 bevat concreet regels voor (artikel 1):

- de productie, de invoer, de uitvoer, het op de markt brengen, het gebruik, de terugwinning, de recycling, de regeneratie en de vernietiging van ozonlaagafbrekende stoffen;
- de rapportage van gegevens in samenhang met ozonlaagafbrekende stoffen;
- de invoer, de uitvoer, het op de markt brengen en het gebruik van producten en apparaten die ozonlaagafbrekende stoffen bevatten of nodig hebben.

De reikwijdte van de verordening is beperkt tot ozonlaagafbrekende stoffen die aan te merken zijn als ofwel gereguleerde stoffen ofwel nieuwe stoffen. Gereguleerde stoffen zijn de stoffen die zijn opgenomen in bijlage I bij verordening 1005/2009, met inbegrip van de isomeren ervan, afzonderlijk of in een mengsel, ongeacht of het nieuw geproduceerde, teruggewonnen, gerecycleerde of geregenereerde stoffen betreft (artikel 3, onderdeel 4, van verordening 1005/2009). Nieuwe stoffen zijn de stoffen die zijn opgenomen in bijlage II bij verordening 1005/2009, afzonderlijk of in een mengsel, ongeacht of het nieuw geproduceerde, teruggewonnen, gerecycleerde of geregenereerde stoffen betreft (artikel 3, onderdeel 10, van verordening 1005/2009).

2.2 Belangrijkste wijzigingen

De belangrijkste wijzigingen van verordening 1005/2009 ten opzichte van verordening 2037/2000 zijn:

- De reikwijdte is uitgebreid tot producten en apparaten die gereguleerde stoffen nodig hebben (artikel 6 van verordening 1005/2009).
- Gereguleerde stoffen mogen wel als grondstof of, onder voorwaarden, als technische hulpstof worden geproduceerd en op de markt gebracht en gebruikt, mits de container die de stoffen bevat geëtiketteerd is. Het etiket moet vermelden dat de stof alleen als grondstof of als technische hulpstof mag worden gebruikt. Mogelijk stelt de Europese Commissie nog eisen aan de vorm en de inhoud van het etiket. Voor technische hulpstoffen kan de Europese Commissie een lijst opstellen van ondernemingen, waaraan zij maximale gebruiks- en emissieniveaus

- (artikelen 7 en 8 van verordening 1005/2009) toekent.
- c Voor gereguleerde stoffen voor essentiële analytische en laboratoriumtoepassingen gelden eveneens uitzonderingen. Hieraan zijn verschillende voorwaarden verbonden. Zij mogen worden verhandeld en moeten voldoen aan een zuiverheidsgraad van 99% of 99,5%, afhankelijk van de toepassing. Bedrijven die de stoffen gebruiken (eindgebruikers) moeten zich bij de Europese Commissie registreren. Importeurs en producenten, die gereguleerde stoffen voor de genoemde doeleinden op de markt plaatsen, hebben bovendien een vergunning van de Europese Commissie nodig (artikelen 10 en 11, tweede lid, van verordening 1005/2009). Tevens dient op de houder een etiket te worden aangebracht met de vermelding dat de stof uitsluitend mag worden gebruikt voor essentiële analytische en laboratoriumtoepassingen. Overschotten moeten worden verzameld en gerecycleerd of vernietigd.
 - d In lijn met de verplichtingen onder het Montreal-Protocol is de productie van chloorfluorkoolwaterstoffen toegestaan tot en met uiterlijk 31 december 2019 met beperking van het productieniveau. Ten opzichte van 1997 mag dat per jaar 35% zijn tot 2013, 14% tot 2016 en 7% tot 2019 (artikel 11 van verordening 1005/2009).
 - e Verordening 1005/2009 biedt een basis voor de het vaststellen van einddata voor de kritische toepassing van halon (artikelen 12 en 13 van verordening 1005/2009).
 - f De invoer en uitvoer van gereguleerde stoffen en apparaten die gereguleerde stoffen bevatten of nodig hebben is verboden, behoudens enkele uitzonderingen, geformuleerd in verordening 1005/2009 (artikelen 6, 15 en 17 van verordening 1005/2009).
 - g Nieuw is de mogelijkheid voor de Europese Commissie om extra maatregelen te nemen voor de controle op illegale handel (artikel 19 van verordening 1005/2009).
 - h Nieuw is bijlage VII bij verordening 1005/2009. Deze bevat de goedgekeurde vernietigingstechnieken voor gereguleerde stoffen en producten die gereguleerde stoffen bevatten, welke in lijn zijn met de technieken zoals deze zijn vastgesteld door de Partijen bij het Montreal-protocol. Verordening 1005/2009 geeft de Europese Commissie tevens de bevoegdheid een lijst op te stellen met producten en apparaten waarvoor terugwinning of vernietiging van gereguleerde stoffen verplicht kan worden gesteld (artikel 22 van verordening 1005/2009).
 - i Ondernemingen moeten alle uitvoerbare voorzorgsmaatregelen treffen om lekkage en emissies van gereguleerde stoffen te voorkomen of tot een minimum te beperken, ook als de stoffen onopzettelijk bij vervaardiging van andere chemicaliën worden geproduceerd. De Europese Commissie kan voorschrijven welke technieken hiervoor gebruikt moeten worden (artikel 23 van verordening 1005/2009).
 - j Bijlage II bij verordening 1005/2009 bevat vijf nieuwe stoffen die een significant ozonlaagafbrekend vermogen bezitten (artikel 24 van verordening 1005/2009). Het betreft:
 - Dibroomdifluormethaan (halon-1202) (CBr₂F₂), waarvoor de productie, de invoer en het op de markt brengen, het gebruik en de uitvoer is verboden (artikel 24, eerste lid, van verordening 1005/2009);
 - -Broompropan (n-propylbromide) (C₃H₇Br);
 - Broommethaan (ethylbromide) (C₂H₅Br);
 - Trifluorjoodmethaan (trifluormethyljodide) (CF₃I)
 - Chloormethaan (methylbromide) (CH₃Cl).Ondernemingen moeten rapporteren over de hoeveelheden die zij van deze nieuwe stoffen produceren, invoeren, op de markt brengen, uitvoeren en/of gebruiken (artikel 27 van verordening 1005/2009).
 - k Ondernemingen die gereguleerde stoffen vernietigen moeten hierover aan de Europese Commissie rapporteren uiterlijk 31 maart volgend op het jaar waarin de stoffen zijn vernietigd (artikel 27 van verordening 1005/2009).
 - l De lidstaten moeten inspecties uitvoeren met betrekking tot de naleving van verordening 1005/2009 (artikel 28 van verordening 1005/2009).

2.3 Gevolgen voor de nationale wetgeving

Specifieke onderwerpen ten aanzien waarvan verordening 1005/2009 nadere uitvoering in de nationale regelgeving behoeft zijn:

- het vaststellen van sancties;
- de aanwijzing van een bevoegde instantie;
- het nemen van maatregelen om de terugwinning, recycling, regeneratie en vernietiging van gereguleerde stoffen te bevorderen (artikel 22, vijfde lid, van verordening 1005/2009);
- het stellen van nadere regels om lekkage en emissies van gereguleerde stoffen te voorkomen of tot een minimum te beperken (artikel 23, vierde lid, van verordening 1005/2009);
- het vaststellen van minimumeisen voor de kwalificatie van personeel dat werkzaamheden verricht waarbij gereguleerde stoffen kunnen vrijkomen (artikelen 22, vijfde lid, en 23, vierde lid, van verordening 1005/2009).

3 Inhoud besluit

3.1 Algemeen

Dit besluit vervangt het Besluit ozonlaagafbrekende stoffen milieubeheer. Inhoudelijk is er weinig veranderd ten opzichte van dat besluit. Ten behoeve van de leesbaarheid is er voor gekozen een nieuw besluit vast te stellen, omdat de formuleringen in verordening 1005/2009 enigszins afwijken van die van verordening 2037/2000 en de verwijzingen naar de verordening moesten worden aangepast.

3.2 Inhoud

De voorschriften van verordening 1005/2009 hebben rechtstreekse werking. Voor de uitvoering ervan is het echter noodzakelijk een aantal zaken te regelen (zie ook paragraaf 2.3). Het gaat onder meer om de aanwijzing van de bevoegde instantie (artikel 2) en om het verbieden van handelingen in strijd met de voorschriften van verordening 1005/2009 (artikel 3). Daarmee wordt op nationaal niveau voorzien in sanctionering van de voorschriften in verordening 1005/2009. Indien namelijk in strijd wordt gehandeld met voorschriften die in de nationale regelgeving verboden zijn (in casu: handelen in strijd met de voorschriften van verordening 1005/2009), kan bestuursrechtelijk en strafrechtelijk worden gehandhaafd. Zie verder paragraaf 5.1. Voorts voorziet dit besluit in een grondslag voor het bij ministeriële regeling geven van regels inzake het nemen van maatregelen om de terugwinning, recycling, regeneratie en vernietiging van gereguleerde stoffen te bevorderen (artikel 4, eerste lid) evenals een grondslag voor het stellen van nadere regels om lekkage en emissies van gereguleerde stoffen te voorkomen of tot een minimum te beperken (artikel 4, tweede lid). Daarnaast bevat dit besluit een basis voor het bij ministeriële regeling stellen van nadere regels inzake de wijze waarop de registratie van gereguleerde stoffen en andere relevante informatie door ondernemingen moet plaatsvinden en een bepaling dat die gegevens op verzoek ter beschikking worden gesteld aan de Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu (hierna: IenM) (artikel 4, derde lid). Tevens wordt voorzien in een grondslag voor het bij ministeriële regeling stellen van nadere regels voor bedrijven en personeel betrokken bij werkzaamheden met gereguleerde stoffen (artikel 5). Door de intrekking van het Besluit ozonlaagafbrekende stoffen milieubeheer was het tevens noodzakelijk de verwijzing in twee algemene maatregelen van bestuur aan te passen en de rechtsbasis van een tweetal ministeriële regelingen te wijzigen (artikelen 7, 8, 9 en 10).

4 Lasten en voordelen voor het bedrijfsleven

Voor zover uit dit besluit nieuwe administratieve lasten voortvloeien, volgen deze direct uit de uitvoering van verordening 1005/2009. De stroomlijning en vereenvoudiging van verordening 1005/2009 voor de monitoring-, rapportage- en de vergunningverplichtingen zullen leiden tot een bescheiden vermindering van de administratieve lasten voor het bedrijfsleven. Dit betreft voornamelijk het feit dat de ondernemingen rechtstreeks aan de Europese Commissie rapporteren in vastgestelde formaten welke zijn gestroomlijnd en digitaal beschikbaar zijn gesteld.

Verder is het niet langer verplicht om te rapporteren over de hoeveelheden ingezamelde, gerecyclede, geregenereerde en vernietigde ozonlaagafbrekende stoffen. Alleen bedrijven die ozonlaagafbrekende stoffen vernietigen, hoeven aan de Europese Commissie te rapporteren. In Nederland zijn er, met uitzondering van de Afvalverbrandingsinstallaties (AVI's), geen bedrijven die ozonlaagafbrekende stoffen vernietigen.

Het verbod op methylbromide dat sinds 18 maart 2010 van kracht is, leidt eveneens tot verminderde administratieve lasten. Anderzijds zullen de administratieve lasten voor de bedrijven die al rapporteerden op enkele punten toenemen als gevolg van de uitbreiding van de rapportageverplichtingen. Producten die nu gereguleerde stoffen bevatten of nodig hebben, vallen nu ook onder de reikwijdte van verordening 1005/2009. Ook nieuw zijn de rapportageverplichtingen voor nieuwe stoffen. In Nederland gaat het ter zake om twee bedrijven. Beide bedrijven rapporteren ook over andere ozonlaagafbrekende stoffen. Verder is nieuw dat voor iedere zending een in-/uitvoervergunning verplicht is. In hoeverre dat leidt tot een verhoging van de administratieve lasten is onduidelijk, omdat voorheen ook gegevens moesten worden verstrekt alvorens de stoffen konden worden in- of uitgevoerd. In totaal gaat het om circa 20 bedrijven in Nederland die onder de reikwijdte van verordening 1005/2009 vallen. In hoeverre de wijzigingen tot een verhoging van de administratieve lasten is onduidelijk, omdat voorheen ook gegevens moesten worden verstrekt alvorens de stoffen konden worden in- of uitgevoerd. Naar verwachting varieert het verschil in administratieve lasten voor het bedrijfsleven in vergelijking met de voormalige situatie, rekening houdend met de baten van de stroomlijning van de rapportages, tussen de – €3000 tot €3000 per bedrijf. Omdat dit besluit strekt tot uitvoering van een Europese verordening die rechtstreeks werkend is, zijn geen alternatieven onderzocht. De uitvoering bestaat uit het strafbaar stellen van overtreding van het bepaalde in de verordening en het bieden van enkele grondslagen voor nadere regeling. Het ontwerpbesluit is voorgelegd aan het Adviescollege toetsing administratieve lasten. Het Adviescollege heeft besloten het ontwerpbesluit niet te selecteren voor toetsing.

5 Handhaving en uitvoerbaarheid

5.1 Sancties

Dit besluit is mede gebaseerd op artikel 9.2.2.1 van de Wet milieubeheer (hierna: Wm). De normadressant is in de eerste plaats degene aan wie een vergunning is verleend op grond van artikel 2.1 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht of die meldingsplichtig is op grond van artikel 8.41, tweede lid, van de Wm. Het bevoegd gezag is in die gevallen in eerste aanleg de provincie of de gemeente. Zij kunnen op grond van artikel 18.2 van de Wm bestuursrechtelijk handhaven. Dit geldt meer specifiek voor de rechtstreeks werkende verplichtingen aan de ondernemingen zoals die in artikel 22 en 23 van verordening 1005/2009 zijn geformuleerd. De voorschriften van dit besluit gelden ook voor bedrijven, instellingen en personen aan wie geen vergunning is verleend op grond van artikel 2.1 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht of die niet meldingsplichtig zijn op grond van artikel 8.41, tweede lid, van de Wm. Ten aanzien van die normadressanten is de Staatssecretaris van IenM bevoegd tot handhaving op grond van artikel 18.2b, eerste lid, van de Wm. Feitelijk is dat de VROM-Inspectie die daartoe is aangewezen in het Besluit aanwijzing ambtenaren VROM-regelgeving. Verschillende andere inspectiediensten zijn op grond van het Besluit aanwijzing ambtenaren VROM-regelgeving ook aangewezen om toezicht te houden op de naleving van bepaalde bij of

krachtens de Wm gestelde voorschriften. Daarnaast heeft de Staatssecretaris van IenM nog een aantal aanvullende taken op grond van verordening 1005/2009. Deze bevoegdheid is in artikel 2 van dit besluit geregeld. Het gaat hier voornamelijk om toezicht op activiteiten waarvoor geen vergunning of melding op grond van de Wm noodzakelijk is, zoals het voldoen aan de voorwaarden voor de productie, de invoer of de uitvoer van gereguleerde stoffen. Deze taken van de Staatssecretaris van IenM worden uitgevoerd door de VROM-inspectie. In het geval de Europese Commissie op grond van artikel 28, eerste lid, van verordening 1005/2009 zal verzoeken nader onderzoek in te stellen, zal dit onderzoek in de regel worden uitgevoerd door de Vrom-Inspectie. In voorkomende gevallen zal de betreffende provincie of gemeente door de Staatssecretaris van IenM worden verzocht het bedoelde nader onderzoek in te stellen of de betreffende informatie als bedoeld in artikel 28, derde lid, van verordening 1005/2009 beschikbaar te stellen. De verwachting is overigens dat het voornamelijk uitsluitend door de VROM-Inspectie te verrichten onderzoeken zullen betreffen. Overtreding van een voorschrift van dit besluit is tevens een economisch delict in de zin van de Wet op de economische delicten (hierna: Wed). De rechtsbasis van dit besluit is opgenomen in artikel 1a, onder 1°, van de Wed. In dat artikel wordt voor de strafbaarstelling verwezen naar voorschriften die bij of krachtens artikel 9.2.2.1 van de Wm zijn gesteld.

5.2 Uitvoerbaarheids- en handhaafbaarheidstoets

Verordening 1005/2009 en daarmee dit besluit dragen bij aan het vergroten van de handhaafbaarheid, onder andere dankzij de bepalingen inzake de etikettering van chloorfluorkoolwaterstoffen en de handel in ozonlaagafbrekende stoffen en in producten en apparaten die ozonlaagafbrekende stoffen bevatten, die in de Europese Unie verboden zijn. Er verandert door dit besluit voor het overige weinig in de uitvoerbaarheid en de handhaafbaarheid ten opzichte van het ingetrokken Besluit ozonlaagafbrekende stoffen milieubeheer. Ook in de taken van de gemeenten, provincies en de VROM-Inspectie zal als gevolg van dit besluit weinig veranderen. Deze instanties zagen al toe op de naleving van de verplichtingen voortvloeiend uit verordening 2037/2000 en het Besluit ozonlaagafbrekende stoffen milieubeheer en de daarop gebaseerde regelgeving. Om de uitvoerbaarheid verder te bevorderen zal aandacht worden besteed aan de communicatie en de voorlichting over de verplichtingen voortvloeiend uit verordening 1005/2009 en dit besluit. Voor zover interbestuurlijk toezicht op gemeenten en provincies noodzakelijk is, zal worden aangesloten bij de bestaande bevoegdheden, zoals neergelegd in het Besluit aanwijzing ambtenaren VROM-regelgeving.

6 Milieutoets

De stratosferische ozonlaag biedt het leven op aarde bescherming tegen UVB-straling van de zon. Begin jaren tachtig werd door wetenschappers ontdekt dat de ozonlaag was aangetast en dat dit effect heeft op de hoeveelheid en de intensiteit van de UVB-straling die het aardoppervlak bereikt. Toename in UVB-straling heeft aanzienlijke effecten op de gezondheid, zoals huidkanker en bepaalde vormen van staar, evenals een groot effect op ecosystemen. In 1987 zijn in het Montreal-protocol afspraken gemaakt over de uitfasering van ozonlaagafbrekende stoffen. Sinds 1987 zijn de afspraken in het Montreal-protocol verschillende malen aangepast om – in navolging van nieuwe wetenschappelijke informatie – de afspraken aan te scherpen. De piek in het «gat in de ozonlaag» is gemeten eind jaren negentig en sindsdien lijkt de ozonlaag zich te herstellen. In 2005 was door de 191 deelnemende partijen meer dan 95% reductie in de productie en de consumptie van ozonlaagafbrekende stoffen gerealiseerd. Vanaf 2010 zou de productie en de consumptie van de meest schadelijke ozonlaagafbrekende stoffen in de westerse landen, met uitzondering van enkele specifieke toepassingen, volledig zijn uitgefaseerd, afgezien van het staartje van de uitfasering van chloorfluorkoolstoffen. Het wetenschappelijk assessment panel bevestigde in haar rapport in 2007 het langzaam herstel van de ozonlaag, zij het 10 tot 15 jaar later dan eerder voorspeld was in 2002. De gemiddelde ozonconcentratie wordt pas na 2050 verwacht terug te zijn op het niveau van voor begin jaren '80; voor de Zuidpool is dat rond 2065. Gezien het verband tussen verhoogde blootstelling aan UVB-straling ten gevolge van de aantasting van de ozonlaag en gezondheidseffecten zoals staar en huidkanker, wordt verwacht dat herstel van de ozonlaag het risico hierop significant zal doen afnemen. Het gaat hierbij wereldwijd om tientallen miljoenen gevallen van huidkanker en staar en de daaraan gerelateerde gezondheidskosten. De wereldwijde afspraken hebben daarnaast een aanzienlijke bijdrage geleverd aan het voorkomen van klimaatverandering, omdat de meeste ozonlaagafbrekende stoffen ook een aanzienlijk Global Warming Potential (GWP) hebben. In 2010 dragen emissies van ozonlaagaantastende stoffen naar verwachting voor ongeveer 5% bij aan de totale broeikasgasemissies. In 1990 was dit nog ongeveer 50%. De klimaatbijdrage van de afspraken in 2007 onder het Montreal-protocol om de uitfasering van HCFK's te versnellen wordt geschat op circa 18 Gigaton CO₂-equivalenten wereldwijd voor de periode tot 2030.

Tabel 1: Global Warming Potentials van gereguleerde stoffen

Stof	GWP
Chloorfluorkoolstoffen (CFK's)	4,750 – 14,420
Halonen	404 – 7,140
Carbon tetrachloride, CCl ₄ (CTC)	1,400
Methyl chloroform, CHCl ₃ (TCA)	146
Methylbromide, CH ₃ Br (MB)	5
chloorfluorkoolwaterstoffen (HCFK's)	77 – 2,310

Bron: Scientific Assessment of Ozone Depletion: 2006, WMO, 2007

Belangrijke redenen voor de aanscherping van de verordening 2037/2000 waren met het oog op bovenstaande de volgende:

- 1 Het niet-nakomen van de afspraken van het Montreal-protocol brengt herstel van de ozonlaag in gevaar.
- 2 De toename van het gebruik van HCFK-toepassingen in ontwikkelingslanden in de afgelopen 10 jaar, is met het oog op zowel klimaat als herstel van de ozonlaag alarmerend. (Illegale) handel moet daarom zoveel mogelijk worden voorkomen.
- 3 Er bevinden zich aanzienlijke hoeveelheden gereguleerde stoffen in bestaande toepassingen. Voorkomen moet worden dat deze worden geëmitteerd. Terugwinning voor hergebruik of vernietiging moet daarom worden gestimuleerd.
- 4 De bijdrage van kortlevende nieuwe ozonlaagafbrekende stoffen aan de aantasting van de ozonlaag is groter dan eerder werd verondersteld. Om die reden zijn deze stoffen onder de reikwijdte van de verordening gebracht.

De aangescherpte maatregelen als gevolg van verordening 1005/2009 (zie ook paragraaf 2.2) hebben voor Nederland een positief, maar bescheiden effect op het milieu. De aanpassing van verordening 2037/2000 was enerzijds noodzakelijk om te kunnen voldoen aan de aanscherping van de afspraken in het kader van het Montreal-protocol ten aanzien van de uitfasering van chloorfluorkoolwaterstoffen; aan de laatste nieuwe inzichten over aantasting van de ozonlaag en anderzijds om de regelgeving te vereenvoudigen.

In Nederland is nog slechts één producent van chloorfluorkoolwaterstoffen. In Nederland waren er slechts drie bedrijven waar tot 2010 methylbromide werd toegepast en meer dan de helft van de methylbromide werd teruggewonnen en vernietigd. Met ingang van 18 maart 2010 is het gebruik van methylbromide voor deze toepassingen (mede in het kader van de gewasbeschermingsmiddelen- en biocidenregelgeving) verboden.

Het verbod op producten en apparaten die gereguleerde stoffen bevatten of daarvan afhankelijk zijn was in Nederland al van toepassing op koelkasten en vriesapparatuur. Dit zijn de belangrijkste toepassingen waarop het verbod uit verordening 1005/2009 betrekking heeft. De huidige afvalregelgeving in Nederland is in overeenstemming met de aanscherping van de eisen in de verordening voor terugwinning en vernietiging. Halon wordt in Nederland alleen nog toegepast in vliegtuigen, militaire toepassingen en specifieke toepassingen van nationaal belang. Dit betreft de uitgezonderde zogenoemde kritische toepassingen. Slechts enkele bedrijven zijn betrokken bij de productie van en/of de handel in nieuwe gereguleerde stoffen. Voor zover bekend betreft dit voornamelijk de productie en/of import van deze stoffen voor de uitgezonderde toepassing als grondstof. De aanscherping van de eisen in de verordening met betrekking tot etikettering moet het mogelijk maken het toezicht op illegale handel in gereguleerde stoffen te verbeteren.

7 Voor- en nahan

Dit besluit strekt tot uitvoering van verordening 1005/2009. Gelet op artikel 21.6, zesde lid, van de Wet milieubeheer behoeft dit besluit niet te worden voor- of nagehangen. Van de inhoud van dit besluit is overeenkomstig die bepaling tegelijk met de aanbieding aan de Raad van State mededeling gedaan aan de beide kamers der Staten-Generaal.

25 Nota van toelichting bij Staatsblad 2011/425

Vastleggen van uitzonderingen op de toepassing van de van rechtswege verleende vergunningen

1 Inleiding

Het besluit strekt tot het vastleggen van uitzonderingen op de toepassing van de van rechtswege verleende vergunning (ook wel aangeduid als *lex silencio positivo*, verder: LSP) op rijksvergunningstelsels in diverse besluiten die onder de Dienstenrichtlijn vallen.

De van rechtswege verleende vergunning houdt in dat de overschrijding van een beslistermijn door een bestuursorgaan van rechtswege leidt tot een positieve beschikking op een vergunningsaanvraag. Indien in het hierna volgende wordt gesproken over het verlenen van een vergunning kan daarmee ook worden bedoeld het geven van een toestemming, het doen van een aanwijzing en het verlenen van een vrijstelling of ontheffing.

Voor dienstenvergunningstelsels (vergunningstelsels die onder de Dienstenrichtlijn vallen) is invoering van de LSP verplicht op grond van die richtlijn. Deze automatische vergunningverlening is, met de in december 2009 in werking getreden Dienstenwet, neergelegd in de Algemene wet bestuursrecht (verder: Awb) door een algemene regeling voor de LSP op te nemen in paragraaf 4.1.3.3. Op grond van artikel 4.20a Awb is het uitgangspunt dat de LSP van toepassing is indien dit bij wettelijk voorschrift is bepaald.

Voor dienstenvergunningstelsels geldt thans echter, als gevolg van het amendement Vos en Van Dijk (Kamerstukken II 2008/09, 31 579, nr. 14), een ander uitgangspunt, te weten: in afwijking van artikel 4:20a van de Awb geldt de LSP, tenzij dit bij wettelijk voorschrift anders is bepaald, oftewel is uitgezonderd. Dit uitgangspunt is, ingevolge het Amendement Vos en Van Dijk, neergelegd in artikel 28 van de Dienstenwet. Dit artikel vormt de uitwerking van artikel 13, vierde lid, van de Dienstenrichtlijn waarin een uitzondering wordt gemaakt op de verplichte toepassing van de LSP in gevallen waarin een andere regeling is gerechtvaardigd om dwingende redenen van algemeen belang, met inbegrip van een rechtmatig belang van een derde partij.

Het uitgangspunt van artikel 28 Dienstenwet, de LSP is van toepassing tenzij dit bij wettelijk voorschrift is uitgezonderd, draagt bij aan de doelstelling van het regeerakkoord om de dienstverlening aan bedrijven en burgers te verbeteren.

De regelingen die zijn uitgezonderd van de toepassing van de LSP zijn vastgelegd in het zogenoemde Tijdelijk besluit (Tijdelijk besluit *Lex silencio positivo* Dienstenwet, Stb. 2009, 571). Dit besluit is een bijzondere en tijdelijke regeling bij algemene maatregel van bestuur, gebaseerd op artikel 66, eerste lid van de Dienstenwet. Vanuit het oogpunt van kenbaarheid en het feit dat uitzonderingen in de regel zelf moeten worden opgenomen, verdient het de voorkeur dat in de relevante regelingen steeds zelf een eventuele uitzondering op de toepasselijkheid van de LSP is te lezen. Het Tijdelijk besluit geldt daarom tot 1 januari 2012. Per die datum moeten de regelingen zelf voorzien in de uitzondering. Dit besluit voorziet daarin, voor zover het gaat om uitzonderingen op het niveau van een algemene maatregel van bestuur. Het wetsvoorstel Uitzonderingen LSP Dienstenwet voorziet in de uitzonderingen op wetsniveau.

Naast de in dit besluit gemaakte uitzonderingen op de toepasselijkheid van de LSP, zijn de andere twee rechtstreeks werkende uitzonderingen uit het Tijdelijk besluit opgenomen in het wetsvoorstel Uitzonderingen LSP Dienstenwet. Hierbij gaat het kort gezegd om géén LSP indien sprake is van de uniforme openbare voorbereidingsprocedure uit de Awb en een uitzonderingspositie voor een specifieke groep Europeesrechtelijk geregelde vergunningen.

Voor vergunningen die niet onder de reikwijdte van de Dienstenwet vallen is op 24 juli 2010 het Verzamelvoorstel van rechtswege verleende vergunning (Kamerstukken 2009/10, 32) ingediend. Voorts is op 5 oktober 2010 het Verzamelbesluit van rechtswege verleende vergunning (Stb. 2010, 730) gepubliceerd in het Staatsblad. Deze regelingen verklaren de LSP van toepassing op een aantal niet-Dienstenwetvergunningen.

Bij de totstandkoming van dit besluit en de toelichting is de Minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie mede betrokken geweest vanwege diens verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de dienstenrichtlijn.

2 Inhoud van het besluit

De beslissingen die ten grondslag lagen aan het Tijdelijk besluit om al dan niet de LSP uit te zonderen van de vergunningstelsels uit bijlage A, zijn in beginsel woordelijk overgenomen in de artikelsgewijze toelichting. Waar nodig is de toelichting geactualiseerd. Daarnaast is bij de voorbereiding van dit besluit gebleken dat een aantal vergunningstelsels uitgezonderd dient te worden van de toepassing van de LSP vanwege dringende redenen van algemeen belang. Deze vergunningstelsels, op het niveau van algemene maatregelen van bestuur, waren niet meegenomen in het Tijdelijk besluit, maar worden wel meegenomen in dit besluit. Het betreft op het terrein van het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie een stelsel op het gebied van het Besluit gebruik meststoffen. Daarnaast betreft het de volgende stelsels op het terrein van het Ministerie van Infrastructuur en Milieu: het Besluit emissie-eisen middelgrote stookinstallaties milieubeheer, het Besluit glastuinbouw, het Besluit landbouw milieubeheer en het Besluit mestbassins milieubeheer. Voor de redenen voor uitzondering van de toepasselijkheid van de LSP op deze stelsels wordt verwezen naar de artikelsgewijze toelichting bij deze nota. Van belang is voorts dat deze stelsels alsnog met spoed in het Tijdelijk besluit worden opgenomen zodat kan worden voorzien in de periode tot aan de inwerkingtreding van dit besluit.

Daarnaast vinden enkele kleine correcties plaats met betrekking tot het Besluit stralingsbescherming. Deze worden bij de artikelsgewijze toelichting nader toegelicht.

De vergunningstelsels die op het niveau van een algemene maatregel van bestuur zijn uitgezonderd op de toepasselijkheid van de LSP, zijn terug te vinden in hoofdstuk 1 tot en met 3, artikelen I tot en met XVIII. In de toelichting op de artikelen is telkens per vergunning aangegeven welke dwingende redenen van algemeen belang voor dit specifieke vergunningstelsel een uitzondering rechtvaardigen.

Uit het oogpunt van kenbaarheid is besloten tot het opnemen van een verwijzing naar de wettelijke grondslag voor uitzondering van artikel 28 Dienstenwet, eerste lid, laatste zinsnede, in elke afzonderlijke wijziging van een besluit. Deze verwijzing is bedoeld om duidelijk te maken dat bij desbetreffende vergunning sprake is van het tegenovergestelde regime als bedoeld in de Awb, te weten: de LSP is van toepassing tenzij bij wettelijk voorschrift anders is bepaald in plaats van het systeem van artikel 4.20a Awb (LSP niet van toepassing, tenzij). Het uitzonderen van de LSP zonder verwijzing naar de Dienstenwet zou namelijk kunnen leiden tot onduidelijkheid over het toepasbare regime op het desbetreffende vergunningstelsel.

3 Administratieve lasten en regeldruk

De toepasselijkheid van de LSP in een vergunningprocedure heeft geen effect op de administratieve lasten voor zover het de vergunningaanvraag zelf betreft. Wel is een mogelijk effect dat geen kosten hoeven worden gemaakt in de vorm van het instellen van beroep tegen eventueel niet tijdig beslissen op grond van paragraaf 4.1.3.2. (Dwangsom niet tijdig beslissen) van de Awb. Deze lasten kunnen echter niet onverkort als administratieve lasten worden aangemerkt vanwege de waarborgfunctie van het bestuursprocesrecht voor een eerlijke en efficiënte rechtsbedeling. Hierdoor hebben de informatieverplichtingen in het kader van de bezwaar- en beroepsprocedures een bijzonder karakter. Bovendien is uit het onderzoek «Administratieve lasten samenhangend met bezwaar, 2009, Onderzoeksbureau Regioplan» naar voren gekomen dat het niet mogelijk is om generieke uitspraken te doen ten aanzien van de totale administratieve lasten die samenhangen met bezwaar. Uit ditzelfde rapport is overigens ook gebleken dat de administratieve lasten van bezwaarprocedures veel lager zijn dan die van de aanvraagprocedure van de vergunning zelf. Uiteraard blijft het toepassen van de LSP van belang voor de beleving van regeldruk door ondernemers. De LSP draagt namelijk bij aan de kwaliteit en betrouwbaarheid van dienstverlening door de overheid en bevordert tijdige besluitvorming door de overheid, zoals ook aangegeven in de eindrapportage regeldruk bedrijven van april 2010 (Kamerstukken II 2009/10, 29 515, nr. 318). Hiervoor is geen kwantitatieve meetmethodiek ontwikkeld, maar dit wordt wel gemonitord, onder andere in de «Belevingsmonitor regeldruk bedrijven».

Artikelsgewijze toelichting

Artikel VII (Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer)

A en B (Artikelen 3.20 en 4.80)

In de artikelen 3.20, derde lid, onder a, en 4.80, derde lid, is bepaald dat het systeem voor dampretour Stage II goedgekeurd dient te zijn door een keuringsinstantie, welke daartoe door de Raad voor Accreditatie of een accreditatie-instelling in een andere lidstaat van de Europese Unie dan wel een staat, niet zijnde een lidstaat van de Europese Unie, die partij is bij een daartoe strekkend of mede daartoe strekkend verdrag dat Nederland bindt, is geaccrediteerd. De toepassing van LSP is uitgezonderd vanwege de bescherming van de afnemers van keuringsdiensten en het voorkomen van oneerlijke concurrentie onder keuringsinstanties. Deze belangen verzetten zich tegen de toepassing van de LSP. Accreditatie is een cruciaal onderdeel van het rechtsverkeer en dit brengt met zich dat de afnemers van keuringsdiensten er op moeten kunnen vertrouwen dat de beoordeling verbonden aan accreditatie daadwerkelijk heeft plaatsgevonden. De toepassing van de LSP zou betekenen dat deze beoordeling in sommige gevallen toch niet heeft plaatsgevonden, waardoor het vertrouwen in het stelsel van accreditatie fundamenteel wordt geschaad.

26 Nota van toelichting bij Staatsblad 2011/552

Aanpassing van het besluit vanwege implementatie van PbEU 2009, L285; fase II-benzinedampterugwinning tijdens het bijtanken van motorvoertuigen in benzinstations

I Algemeen

1 Aanleiding

Dit wijzigingsbesluit strekt tot implementatie van richtlijn nr. 2009/126/EG van het Europees Parlement en de Raad van 21 oktober 2009 inzake fase II-benzinedampterugwinning tijdens het bijtanken van motorvoertuigen in benzinstations (PbEU 2009, L 285) (hierna: richtlijn). De richtlijn dient voor 1 januari 2012 te zijn omgezet. In paragraaf 9 hierna is een transponeringstabel opgenomen.

Deze richtlijn heeft tot doel de uitstoot van benzinedamp die vrijkomt bij het bijtanken van motorvoertuigen in benzinstations te verminderen. Dit is een van de instrumenten om de uitstoot van vluchtige organische stoffen (hierna: VOS) te beperken.

Het is een maatregel om de doelstellingen op de langere termijn voor de volksgezondheid en het milieu te bereiken, die in het zesde milieubeleidsprogramma van de Gemeenschap zijn opgenomen. Doel is de luchtverontreiniging te verminderen tot niveaus die de schadelijke effecten voor de volksgezondheid en het milieu tot een minimum beperken.

2 Reikwijdte

De richtlijn stelt een fase II-benzinedampterugwinningssysteem (hierna: fase II-systeem) verplicht voor nieuwe benzinstations en in geval van ingrijpende vernieuwingen voor bestaande benzinstations. Voor bestaande grote benzinstations geldt deze verplichting in ieder geval vanaf 1 januari 2019. Het fase II-systeem bestaat uit apparatuur die de benzinedamp die vrijkomt bij het tanken van motorvoertuigen terug kan winnen en waarmee die benzinedamp naar een opslagtank bij het benzinstation wordt gevoerd of wordt teruggevoerd naar de benzinepomp.

Meer concreet betreft de werkingssfeer van de richtlijn:

- 1 Nieuw op te richten tankstations en uitgebreid te renoveren tankstations, met een debiet van lichte olie van meer dan 500 kubieke meter per jaar, dan wel met een debiet van lichte olie van meer dan 100 kubieke meter per jaar indien gelegen onder permanente woon- of werkruimten.
- 2 Bestaande stations met een debiet van lichte olie van meer dan 3000 kubieke meter per jaar vanaf 1 januari 2019.

Van de werkingssfeer zijn uitgezonderd tankstations die uitsluitend in verband met de vervaardiging en aflevering van benzine aan nieuwe motorvoertuigen worden gebruikt, omdat zich in de tank van die motorvoertuigen nog geen benzinedamp bevindt.

De directe gevolgen van de richtlijn zijn voor Nederland gering. In Nederland waren dampterugwinningssystemen volgens het systeem voor dampretour Stage-II (hierna: Stage II-systeem) al gangbaar en grotendeels in nationale regels vastgelegd voor de meeste situaties. Deze regels zijn opgenomen in het Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer (Activiteitenbesluit) en in de daarop gebaseerde Regeling algemene regels voor inrichtingen milieubeheer (Activiteitenregeling). De richtlijn leidt tot aanpassing van die regels.

De systemen Stage II en fase II zijn hetzelfde. Voor de duidelijkheid wordt in deze nota van toelichting «Stage II» geschreven wanneer het over het oude regiem gaat en van «fase II» wanneer het over het nieuwe regiem gaat.

De richtlijn wijkt op enkele punten af van de voormalige voorschriften over benzinedampterugwinning in het Activiteitenbesluit. De belangrijkste verschillen betreffen de werkingssfeer voor bestaande tankstations, de procentuele terugvoer en de keuringsfrequentie:

De richtlijn is van toepassing op alle inrichtingen al dan niet vergunningplichtig, die benzine afleveren aan motorvoertuigen met een debiet van lichte olie zoals hiervoor aangegeven. Voor de verkoop van benzine door inrichtingen die vallen onder de EG-richtlijn inzake geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging I (hierna: gpbv-richtlijn), bestond geen algemene regelgeving inzake Stage II. Ook voor het afleveren van benzine voor eigen gebruik door vergunningplichtige inrichtingen golden geen algemene regels. In die gevallen moest dat in de vergunning worden geregeld.

De eis ten aanzien van het benzinedampafvangrendement in de richtlijn is hoger, namelijk 85% in plaats van 75%. De richtlijn schrijft eenmaal per jaar een controle voor (bij een automatisch systeem eenmaal per drie jaar). Het Activiteitenbesluit schreef controle bij ingebruikname voor en daarna eenmaal per drie jaar.

Met het onderhavige besluit is de Nederlandse regelgeving op deze punten in lijn gebracht met de richtlijn.

3 Voormalige voorschriften in het Activiteitenbesluit

Het Activiteitenbesluit stelde in paragraaf 3.3.1 eisen aan het afleveren van vloeibare brandstof, mengsmering en aardgas ten behoeve van de openbare verkoop aan motorvoertuigen voor het wegverkeer van derden, welke eisen golden voor alle inrichtingen, zowel de vergunningplichtige bedrijven (inrichtingen type C) als de niet-

vergunningplichtige bedrijven (inrichtingen type B).

Paragraaf 4.6.4 was van toepassing op het afleveren van vloeibare brandstof, mengsmering en aardgas voor eigen gebruik, maar niet voor openbare verkoop aan motorvoertuigen voor het wegverkeer en niet aan vaartuigen. Deze paragraaf gold (en geldt) alleen voor niet-vergunningplichtige inrichtingen (inrichtingen type B).

De paragrafen 3.3.1 en 4.6.4 betroffen behalve benzine ook andere vloeibare brandstoffen, mengsmering en aardgas en stelden ook meer voorschriften dan alleen het Stage II-systeem ten behoeve van het beperken van de uitstoot van vluchtige organische stoffen. Deze paragrafen hadden (en hebben) dus een breder toepassingsbereik dan de richtlijn. De richtlijn is beperkt tot het fase II-systeem ten aanzien van benzine. Benzine valt onder het begrip «vloeibare brandstof».

Het Activiteitenbesluit verplichtte tot een Stage II-systeem voor inrichtingen type C en B bij openbare verkoop van benzine aan motorvoertuigen voor het wegverkeer (in paragraaf 3.3.1).

Het afleveren anders dan voor de openbare verkoop van benzine aan motorvoertuigen voor het wegverkeer (namelijk voor eigen gebruik) was voor inrichtingen type B geregeld in het Activiteitenbesluit (paragraaf 4.6.4) en voor inrichtingen type C via de Nederlandse Emissierichtlijn Lucht (NeR) in de vergunning.

Voor inrichtingen met een gpbv-installatie moest dit Stage II-systeem eveneens steeds per vergunning worden voorgeschreven.

4 Werkingssfeer

Er is bij de implementatie van de richtlijn voor gekozen zoveel mogelijk aan te sluiten bij de reeds gebruikte begrippen en de reeds bestaande systematiek van het Activiteitenbesluit.

Het begrip «vloeibare brandstof» was al gedefinieerd in het Activiteitenbesluit en is ontleend aan de Wet op de accijns. Onder dit begrip vallen onder andere lichte olie (zijnde benzine) en gasolie (zijnde diesel). De richtlijn gebruikt het begrip «benzine», terwijl het Activiteitenbesluit in de definitie van «vloeibare brandstof» het begrip «lichte olie» gebruikt. Vanwege de consistentie tussen het Activiteitenbesluit en de Wet op de accijns is het begrip «lichte olie» gehandhaafd. Dit is een bewuste keuze geweest. Het was voor een aantal brandstoffen (bijvoorbeeld kerosine en diesel) het meest wenselijk om de definitie uit de Wet op de accijns te gebruiken. Door ook het begrip «lichte olie» uit de Wet op de accijns over te nemen wordt gewaarborgd dat de definities van verschillende brandstoffen op elkaar aansluiten. Zo wordt voorkomen dat onbedoeld bepaalde brandstoffen buiten alle definities vallen en daarvoor geen eisen gelden. Het opnemen van het begrip «lichte olie» met een begripsomschrijving die aansluit bij het begrip «benzine», zoals gedefinieerd in de richtlijn, is niet wenselijk. Er zou dan een aparte definitie van «lichte olie» met een andere begripsomschrijving bestaan naast het begrip «lichte olie» zoals bedoeld in artikel 26 van de Wet op de Accijns, waarnaar artikel 1.1, eerste lid, van het Activiteitenbesluit verwijst. In de begripsomschrijving van «benzine» zoals gedefinieerd in de richtlijn, wordt uitgegaan van dampdruk, terwijl de Wet op de accijns «lichte olie» definieert op basis van GN-codes die uitgaan van het loodgehalte en het octaangetal. Het begrip «lichte olie» zoals bedoeld in artikel 26 van de Wet op de Accijns is inhoudelijk gelijk aan het begrip «benzine» zoals gedefinieerd in de richtlijn, namelijk «een aardoliederivaat, met of zonder additieven, met een volgens de Reidmethode bepaalde dampdruk van 27,6 kiloPascal of meer, dat voor gebruik als brandstof voor motorvoertuigen is bestemd, met uitzondering van vloeibaar petroleumgas (LPG)».

De uitzondering voor «mengsmering» is vervallen, omdat mengsmering voor het grootste deel uit benzine bestaat en dus onder de verplichtingen voor het afleveren van benzine uit de richtlijn valt. Een systeem voor benzinedamptergewinning is niet toepasbaar op mobiele installaties waarmee mengsmering vaak wordt geleverd. Door het vervallen van de uitzondering zullen bestaande tankstations die meer dan 500 kubieke meter lichte olie afleveren en die een afleverinstallatie voor mengsmering hebben, ervoor moeten zorgen dat bij uitgebreide renovatie dit afleveren plaats vindt via een fase II-systeem. De mengsmering telt mee voor het bepalen van de omvang van het debiet van lichte olie. Mengsmering wordt met name in Nederland verkocht, maar zal worden uitgefaseerd. Mengsmering is voor brommers bedoeld en die krijgen steeds vaker aparte benzine- en olietanks. In specifiek overgangsrecht is daarom niet voorzien.

Er is voor gekozen om de activiteit «het afleveren van vloeibare brandstof en gecompriemd aardgas aan motorvoertuigen voor het wegverkeer» in paragraaf 3.3.1 te regelen, waarmee alle verplichtingen die uit de richtlijn voortvloeien in die paragraaf zijn geregeld. De richtlijn gaat namelijk over het afleveren van benzine door tankstations. Dat zijn zowel vergunningplichtige inrichtingen (inrichtingen type C) (inclusief inrichtingen met gpbv-installaties) als niet-vergunningplichtige inrichtingen (inrichtingen type B). De richtlijn geldt zowel voor het afleveren van benzine voor de openbare verkoop als voor eigen gebruik. Het afleveren van benzine aan motorvoertuigen voor de openbare verkoop was geregeld in paragraaf 3.3.1. Het afleveren van lichte olie aan motorvoertuigen voor eigen gebruik was geregeld in 4.6.4.

Niet volstaan kon worden met het enkel overhevelen van de verplichting een systeem te installeren voor

benzinedampterugwinning (slechts een van de voorschriften in beide paragrafen), maar de gehele activiteit zoals in paragraaf 4.6.4 geregeld, moest worden overgeheveld.

Paragraaf 3.3.1 regelt voortaan «het afleveren van vloeibare brandstof en gecompriemd aardgas aan motorvoertuigen voor het wegverkeer».

Paragraaf 4.6.4 regelt voortaan «het afleveren van vloeibare brandstof en gecompriemd aardgas anders dan aan motorvoertuigen voor het wegverkeer en vaartuigen». Voorbeelden hiervan zijn het aftanken van de dieselmotor van een hijskraan, een benzine grasmaaier of mobiel aggregaat.

Een inhoudelijke wijziging die uit de richtlijn voortvloeit is de jaarlijkse verplichting tot het controleren van het fase II-systeem, in plaats van een controle van dat systeem eenmaal per drie jaren, tenzij er sprake is van een automatisch systeem voor benzinedampterugwinning. In dat geval kan volstaan worden met een keuring eenmaal per drie jaren. In het volgende overzicht staan de verschillen tussen het oude en nieuwe regiem op een rij.

Oud regiem	Nieuw regiem
Paragraaf 3.3.1: afleveren aan motorvoertuigen voor het wegverkeer voor openbare verkoop, Paragraaf 4.6.4: afleveren aan motorvoertuigen voor het wegverkeer anders dan voor openbare verkoop aan derden	Paragraaf 3.3.1: afleveren aan motorvoertuigen voor het wegverkeer. Paragraaf 4.6.4: afleveren anders dan voor motorvoertuigen voor het wegverkeer en vaartuigen
Paragraaf 3.3.1: Afleveren voor openbare verkoop geldt voor type B en C, Paragraaf 4.6.4: Afleveren voor eigen gebruik (par. 4.6.4) geldt voor type B	Paragraaf 3.3.1: Afleveren voor openbare verkoop en eigen gebruik voor type B en C.
Vergunningplicht voor pomp onder vloeistof niveau van de ondergrondse tank	Pomp onder vloeistof niveau van de ondergrondse tank valt onder algemene regels.
Stage II-systeem verplicht: Paragraaf 3.3.1: Debiet van lichte olie met een afleversnelheid van meer dan 10 liter per minuut voor lichte olie. Debiet van lichte olie van meer dan 45 liter per minuut voor mengsmering. Paragraaf 4.6.4: idem als in paragraaf 3.3.1 en meer dan 500 kubieke meter.	Fase II systeem verplicht: Paragraaf 3.3.1: Debiet van lichte olie van meer dan 500 kubieke meter/jaar, dan wel met een debiet van lichte olie van meer dan 100 kubieke meter/jaar indien gelegen onder permanente woon- of werkruimten.
Controle stage II-systeem eenmaal per drie jaren	Controle fase II systeem eenmaal per jaar en bij een automatisch systeem eenmaal per drie jaren
Benzineafvangrendement van 75%	Benzineafvangrendement van 85% met nieuwe bepalingsmethode, waardoor er feitelijk geen sprake is van een strengere eis

Tot welke concrete wijzigingen dit heeft geleid zal in de artikelsgewijze toelichting per artikel worden aangegeven.

Ook zal de Activiteitenregeling worden aangepast. Dit betreft tekstuele aanpassingen ten gevolge van het overzetten van het «afleveren voor eigen gebruik» van hoofdstuk 4 naar hoofdstuk 3. Als gevolg daarvan stelt hoofdstuk 4 geen eisen meer aan het systeem voor benzinedampterugwinning. Daarnaast worden sommige artikelen vernummerd. Verder wordt in de Activiteitenregeling de testprocedure voor het fase II-systeem aangewezen, zodat de voorziene wijziging van de testprocedure via een ministeriële regeling kan worden doorgevoerd. Er is namelijk een Europese testmethode in ontwikkeling die te zijner tijd zal worden aangewezen. In de Activiteitenregeling zijn ten aanzien van het fase II-systeem slechts enkele technische eisen opgenomen. Die betreffen de uitvoering van de tankinstallatie uit het oogpunt van veiligheid.

5 Terugdringing van de administratieve lasten, de gevolgen voor de bestuurlijke lasten en gevolgen voor de burger

Over de administratieve lasten die uit dit besluit en de regeling voortvloeien, kan worden opgemerkt dat er per saldo geen structurele verandering van de administratieve lasten zal optreden, maar wel een eenmalig voordeel van € 26.220,- wordt bereikt. Daarbij is ervan uitgegaan dat twee derde gedeelte van alle benzinestations bij nieuwbouw of na ingrijpende renovatie een automatisch bewakingsysteem op de dampterugwinning installeert en dat de grote benzinestations een dergelijk systeem vanaf 2019 hebben functioneren.

Als de houder van een benzinestation evenwel besluit tot de uit milieuopectiek minder gewenste keuze om in genoemde situaties geen automatisch bewakingsysteem te laten installeren, dan vereist de richtlijn dat er jaarlijks getest wordt om vast te stellen of het dampterugwinningspercentage van 85% gehaald wordt. Indien alle benzinestations zouden overgaan tot meer testen in plaats van een automatisch bewakingsysteem, stijgen de administratieve lasten met € 314.000,- per jaar.

Tegen deze achtergrond is er gekeken naar mogelijkheden om de administratieve lasten ten opzichte van de bestaande regeling te beperken. Zo is de testmethode voor de bepaling van het dampterugwinningsrendement vereenvoudigd, anticiperend op de nagestreefde minstens zo eenvoudige EN testmethode die, zodra beschikbaar, in de Activiteitenregeling zal worden aangewezen en gebruikt moet gaan worden. Volgens de berekening dalen de administratieve lasten hierdoor met € 35.000,- per jaar. Verder resulteert de afname van controles en registratie door

beperking van de werkingssfeer van het besluit in een afname van de administratieve lasten met € 96.000,- per jaar. Tot slot is ook de vergunningplicht voor de aflevering met een pomp die zich onder het vloeistofniveau in een ondergrondse tank bevindt vervallen door deze onder algemene regels te brengen. Hiermee treedt er, uitgaande van 10 inrichtingen, een eenmalige vermindering van administratieve lasten op van maximaal ca. € 26.220,-.

Het besluit heeft geen gevolgen voor de administratieve lasten van de burger.

Het Adviescollege toetsing administratieve lasten (Actal) heeft besloten de onderhavige regeling niet te selecteren voor een toets op de gevolgen voor de administratieve lasten.

6 Bedrijfs- en milieueffecten

Aangezien de nationale regelgeving al dampterugwinningsystemen vereiste, leidt de richtlijn niet tot meer VOS reductie. Wel wordt deze reductie zekerder gesteld doordat te verwachten is dat er automatische bewakingsystemen geïnstalleerd zullen worden. In aanmerking genomen het feit dat de kleinste benzinestations al een dampterugwinningsysteem hebben, het om een heel kleine VOS bron gaat en vertrouwend op de eigen milieuverantwoordelijkheid is het laten vervallen van de eis tot het hebben van een dampterugwinningsysteem voor benzinestations met een debiet van lichte olie van maximaal 500 kubieke meter per jaar en de controle voor deze beperkte categorie benzinestations te verantwoorden.

Het installeren van een automatisch bewakingssysteem op de benzinedampterugwinning vergt voor alle middelgrote benzinestations een investering uitgesmeerd over een periode van 20 tot 30 jaar van gemiddeld € 250.000,- tot € 400.000,- per jaar. De grote benzinestations dienen in dit geval de komende 6 jaar al in een automatisch bewakingssysteem te investeren voor een bedrag van ca. € 10.000,- per benzinestation. Jaarlijks komt dat neer op € 500.000,- over de periode 2012–2019.

Onder de aannahme van tweederde gedeelte benzinestations met een automatisch bewakingssysteem bedragen alle benodigde investeringen uitgemiddeld over de periode van 20 tot 30 jaar ongeveer € 400.000,- per jaar.

De eenvoudigste methode om te voldoen aan de eis van de richtlijn, teneinde aan het publiek duidelijk te maken dat er een dampterugwinningsysteem geïnstalleerd is, is het aanbrengen van een sticker. De bedrijfseffecten hiervan zijn berekend op € 5.000,- per jaar. Als de houder van een benzinestation kiest voor een nieuw uithangbord, zullen de kosten hoger liggen.

7 Uitvoerings- en handhavingslasten

De uitvoerings- en handhavingslasten zullen als gevolg van de implementatie van de richtlijn in nationaal recht per saldo gelijk blijven. Het controleren van de aanwezigheid van automatische bewakingsystemen enerzijds en het niet meer hoeven controleren van de kleinste benzinestations op een dampterugwinningsysteem anderzijds vallen globaal genomen tegen elkaar weg.

8 Reacties naar aanleiding van de inspraakprocedure

Naar aanleiding van de voorpublicatie van het ontwerpbesluit zijn twee reacties ontvangen. Deze hebben geleid tot de volgende wijzigingen.

In artikel 3.22 zoals dat was voorgepubliceerd, was de verplichting voor inrichtingen om o.a. de resultaten van de metingen, keuringen en controles in een installatieboek op te nemen vervallen. Deze verplichting is op verzoek van een aantal brancheverenigingen gehandhaafd, omdat het installatieboek in de uitvoeringspraktijk uitstekend werkt. Ook is de bewaartermijn van drie jaar van de resultaten van de metingen, keuringen en controles weer opgenomen. Een vaste termijn biedt duidelijkheid en rechtszekerheid. Het installatieboek kan ook via internet beschikbaar worden gehouden.

Binnen de werkingssfeer van paragraaf 3.3.1 (artikel 3.17) is opgenomen dat de voorschriften van deze paragraaf ook gelden voor een installatie waar zowel motorvoertuigen als andere werktuigen worden afgetankt. Dit is bedoeld om bij een inrichting type C de onwenselijke situatie tegen te gaan dat voor dezelfde afleverinstallatie zowel voorschriften uit de vergunning als uit dit besluit gelden, afhankelijk van het object dat getankt wordt.

In dezelfde inspraakreactie werd ook gevraagd naar meer duidelijkheid over de eisen die gelden voor het afleveren van ureum aan vrachtwagens. Het gaat hier om een oplossing van ureum in water, die niet onder het begrip «gevaarlijke stof» valt, en waar uitsluitend bodemvoorschriften voor gelden. In de regeling is opgenomen aan welke eisen een afleverinstallatie voor ureum moet voldoen.

9 Transponeringstabel

Richtlijn 2009/126/EG	Artikelen uit het Activiteitenbesluit, tenzij anders aangegeven	Omschrijving beleidsruimte	Toelichting op de keuze(n) bij de invulling van beleidsruimte
Artikel 1	Behoeft geen implementatie		
Artikel 2, onderdeel 6	Artikel 1.1 Artikel 3.20 van de Regeling algemene regels voor inrichtingen milieubeheer.		
Artikel 2, onderdeel 7 t/m 9	Artikel 1.1		
Artikel 2, onderdelen 1 t/m 5	Behoeven geen implementatie		
Artikel 3, eerste lid	Artikel 3.20, eerste lid		
Artikel 3, tweede lid	Artikel 6.22, eerste en tweede lid		
Artikel 3, derde lid	Artikel 6.22, derde lid		
Artikel 3, vierde lid	Artikel 3.20, tweede lid		
Artikel 4, eerste en tweede lid	Artikel 3.20, derde lid		
Artikel 5, eerste lid	Artikel 3.20, vijfde lid, artikel 6.22a, eerste lid Artikel 3.17, tweede lid, van de Regeling algemene regels voor inrichtingen milieubeheer.	Overweging 12 geeft de lidstaten de ruimte te kiezen door wie de controles worden uitgevoerd.	Gekozen is voor controle door een onafhankelijke inspectiedienst, zoals voorheen ook was bepaald.
Artikel 5, tweede lid	Artikel 3.20, vijfde en zevende lid, 6.22a, tweede lid		
Artikel 5, derde lid	Artikel 3.20, achtste lid		
Artikel 6	Artikel 1a, onderdeel 1° van de Wet op de economische delicten		
Artikel 7	Behoeft geen implementatie		
Artikel 8	Behoeft geen implementatie		
Artikel 9	Behoeft geen implementatie		
Artikel 10	Artikel III van het wijzigingsbesluit		
Artikel 11	Behoeft geen implementatie		
Artikel 12	Behoeft geen implementatie		

BOR-wijzigingen:

Bijlage I, onderdeel C, onderdeel 5.4, bij het Besluit omgevingsrecht, wordt als volgt gewijzigd:

1 Onderdeel f vervalt:

f. het afleveren van vloeibare brandstoffen voor motorvoertuigen voor het wegverkeer waar aflevering plaatsvindt met een pomp die zich onder het vloeistofniveau in een ondergrondse tank bevindt;

2 Onderdeel g wordt geletterd onderdeel f.

Nota van toelichting: Het afleveren van vloeibare brandstoffen aan motorvoertuigen voor het wegverkeer waar aflevering plaatsvindt met een pomp die zich onder het vloeistofniveau in de tank bevindt, was voorheen een vergunningplichtige activiteit. Die vergunningplicht is vervallen. Paragraaf 3.3.1 van het Activiteitenbesluit was niet van toepassing op die activiteit. Die beperking is vervallen en daarmee is deze paragraaf wel van toepassing op de aflevering door middel van een pomp die zich onder het vloeistofniveau in de tank bevindt. Gebleken is dat de eisen die gelden bij een dergelijke installatie onderdeel zijn van de keuringseisen van BRL K903. Een afleverinstallatie die volgens deze BRL is geïnstalleerd (artikel 3.21, eerste lid, van de regeling) is dus voldoende veilig, ook indien de pomp zich onder vloeistofniveau in de tank bevindt.

27 Nota van toelichting bij Staatsblad 2011/594

Aanpassing van het besluit vanwege implementatie van EU-regelgeving op het terrein van gewasbeschermingsmiddelen

Algemeen deel

§ 1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doelstelling

Het onderhavige wijzigingsbesluit bevat enige bepalingen ter uitwerking van de Wet van 24 maart 2011 tot wijziging van de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden in verband met de implementatie van Europese regelgeving op het gebied van het op de markt brengen en het duurzame gebruik van gewasbeschermingsmiddelen (Staatsblad 2011, nr. 235). Dit besluit strekt derhalve tot implementatie van EU-regelgeving op het terrein van gewasbeschermingsmiddelen, te weten:

- Verordening (EG) nr. 1107/2009 van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 21 oktober 2009 betreffende het op de markt brengen van gewasbeschermingsmiddelen en tot intrekking van de richtlijnen 79/117/EEG en 91/414/EEG (PbEU 2009, L 309), hierna te noemen: verordening (EG) 1107/2009.
- Richtlijn 2009/128/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 21 oktober 2009 tot vaststelling van een kader voor communautaire actie ter verwezenlijking van een duurzaam gebruik van pesticiden (PbEU 2009, L 309), hierna te noemen: richtlijn 2009/128/EG, en
- Richtlijn 2009/127/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 21 oktober 2009 tot wijziging van de Richtlijn 2006/42/EG met betrekking tot machines voor de toepassing van pesticiden (PbEU 2009, L 310), hierna te noemen: richtlijn 2009/127/EG.

Het besluit brengt met name wijzigingen aan in het Besluit gewasbeschermingsmiddelen en biociden (hierna ook: Bgb) en het Warenwetbesluit machines. Daarnaast wijzigt het besluit ook het Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer en het Besluit lozingen buiten inrichtingen en het Lozingenbesluit open teelt en veehouderij.

De implementatie van de EU-regelgeving is voor een deel al geschied door middel van het Besluit van 8 juli 2011, houdende wijziging van het Besluit gewasbeschermingsmiddelen en biociden in verband met de implementatie van EU-regelgeving voor het op de markt brengen en een duurzaam gebruik van gewasbeschermingsmiddelen (Staatsblad 2011, nr. 377). Dat besluit bevat de noodzakelijke implementatiebepalingen waarvoor geen voorhangprocedure geldt. Als gevolg van het advies van de Afdeling advisering van de Raad van State van 4 mei 2011 (kenmerk W15.11.0088/IV) omtrent laatstgenoemd besluit zijn enkele wijzigingsopdrachten overgeheveld naar het onderhavige besluit, aangezien daarop bij nader inzien de voorhangprocedure van toepassing is (Kamerstukken II 2010/11, 32 372, nr. 50).

Het onderhavige wijzigingsbesluit bevat de resterende implementatiebepalingen waarvoor een voorhangprocedure heeft gegolden, hetzij op grond van de Wet milieubeheer, hetzij op grond van de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden.

Laatstgenoemde wet bevat als gevolg van twee door de Tweede Kamer aangenomen amendementen (Kamerstukken II 2010/11, 32 372, nrs. 15 en 41) thans ook een voorhangprocedure indien regels worden gesteld op grond van de artikelen 28, derde lid, 29, derde lid, 75 en 80 van die wet. Deze nota van toelichting is opgesteld in overeenstemming met de Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu en de Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

1.2 Onderscheid in pesticiden

Pesticiden ofwel bestrijdingsmiddelen worden normaliter onderscheiden in twee typen: gewasbeschermingsmiddelen en biociden. Hoewel beide EU-richtlijnen het verzamelbegrip pesticiden in hun opschrift gebruiken, blijkt uit artikel 2, eerste lid, van richtlijn 2009/128/EG dat de richtlijn niet van toepassing is op biociden, maar uitsluitend op gewasbeschermingsmiddelen. Dit geldt evenzeer voor de andere hierboven genoemde EU-regelgeving.

28 **Nota van toelichting bij Staatsblad 2012/124** *Aanpassingsbesluit Bouwbesluit 2012*

Algemeen

In verschillende algemene maatregelen van bestuur wordt verwezen naar het Bouwbesluit 2003. Naar verwachting wordt per 1 april 2012 het Bouwbesluit 2003 ingetrokken en treedt het Bouwbesluit 2012 in werking. Het onderhavige besluit strekt tot aanpassing van de in algemene maatregelen van bestuur opgenomen verwijzingen naar het Bouwbesluit 2003.

In de desbetreffende besluiten zijn daarvoor in vrijwel alle gevallen verwijzingen naar de relevante, vergelijkbare, paragrafen of artikelen van het Bouwbesluit 2012 opgenomen. Deze zullen in de artikelsgewijze toelichting niet afzonderlijk worden genoemd. In het artikelsgewijze deel zal uitsluitend worden ingegaan op de bijzonderheden die voor dat besluit van toepassing zijn.

Omdat dit besluit uitsluitend aanpassingen van verwijzingen en redactionele wijzigingen bevat, heeft het besluit geen administratieve lasten of bedrijfseffecten tot gevolg.

Op een aantal algemene maatregelen van bestuur die met het onderhavige besluit worden gewijzigd, is een voorhangprocedure van toepassing. Dit betreft het Besluit huurprijzen woonruimte, het Besluit omgevingsrecht, het Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer, het Besluit burgerluchthavens, het Subsidiebesluit openbare lichamen milieubeheer en het Vuurwerkbesluit. Voor de vier laatstgenoemde besluiten geldt tevens een nahang van vier weken. Het ontwerpbesluit is op 25 november 2011 aan beide Kamers der Staten-Generaal toegezonden (Kamerstukken II 2011/2012, 32 757, nr. 29). In dat kader heeft de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken van de Tweede Kamer enkele vragen gesteld over het Bouwbesluit 2012. Die vragen zijn bij brief van 16 januari 2012 beantwoord (Kamerstukken II 2011/2012, 31 757, nr. 33). Op 6 december 2011 is het ontwerpbesluit in de Staatscourant bekendgemaakt (Stcrt. 2011, nr. 21885). Naar aanleiding van deze bekendmaking zijn geen vragen gesteld.

29 **Nota van toelichting bij Staatsblad 2012/127** *Aanpassing van het besluit vanwege wijziging van het Vuurwerkbesluit*

Algemeen deel

§ 1 **Inleiding**

De vuurwerkcramp in Enschede is in 2002 aanleiding geweest voor het aanscherpen van wet- en regelgeving rondom het in- en uitvoeren, opslaan, bewerken, afleveren, het voorhanden hebben en het afsteken van vuurwerk. Op 1 maart 2002 is het Vuurwerkbesluit in werking getreden. Om de uitvoerbaarheid te verbeteren, is het Vuurwerkbesluit in 2004 gewijzigd.

Het onderhavige wijzigingsbesluit is opgesteld naar aanleiding van de evaluatie¹ van het Vuurwerkbesluit die in 2007/2008 is uitgevoerd. Daarnaast heeft het Centrum voor Externe Veiligheid en Vuurwerk bij het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) op verzoek van de toenmalige Minister van VROM een aantal adviezen uitgebracht, die eveneens betrokken zijn bij de opstelling van dit wijzigingsbesluit.

De doelstelling van zowel de evaluatie als het onderhavige besluit is het verbeteren van de uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid. Daarbij is tevens beoogd de lasten voor overheid en bedrijfsleven zo veel mogelijk te verminderen zonder dat afbreuk wordt gedaan aan het beschermingsniveau dat sinds de ramp in Enschede in het Vuurwerkbesluit is vastgelegd. Dit wijzigingsbesluit omvat een aantal verduidelijkingen en daarnaast een aantal meer ingrijpende wijzigingen. Ingrijpende wijzigingen zijn:

- 1 Verhoging van de meldingsgrens voor opslag van 1.000 kg naar 10.000 kg.
- 2 Verhoging van de meldingsgrens voor ontbranden van consumentenvuurwerk door professionals van 100 kg naar 200 kg en van theatervuurwerk door professionals van 10 kg naar 20 kg.
- 3 Opname van eisen voor ontbrandingen in een ministeriële regeling.
- 4 Verschuiving van de bevoegdheid tot verlening toepassingsvergunningen van gedeputeerde staten naar de Minister van Infrastructuur en Milieu.
- 5 Verhoging van de verkoophoeveelheid van 10 kg naar 25 kg, en als gevolg daarvan een gelijke wijziging van de hoeveelheid vuurwerk die een consument mag vervoeren en voorhanden hebben.
- 6 Verhoging van de hoeveelheid vuurwerk in de verkoopruimte van 250 kg naar 500 kg.
- 7 Toestaan tweede bufferbewaarplaats.
- 8 Extra bepalingen om de strafrechtelijke vervolging van de handel van illegaal, gevaarlijk vuurwerk te verbeteren.

In de artikelsgewijze toelichting wordt op elk van de bovenstaande onderwerpen nader ingegaan.

Tot slot is van de gelegenheid gebruik gemaakt om in het Vuurwerkbesluit een aantal terminologische aanpassingen door te voeren in verband met de inwerkingtreding van het Verdrag van Lissabon op 1 december 2009.

§ 8 **Wijziging andere wet- en regelgeving**

§ 8.3 **Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer**

Het vervallen van het tweede lid van artikel 4.2 van het Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer betekent dat vuurwerk voortaan ook verkocht mag worden bij een tankstation voor het wegverkeer. Het enkele feit dat de opslag van vuurwerk wordt gecombineerd met het afleveren van vloeibare brandstof, mengsmering of aardgas ten behoeve van openbare verkoop voor motorvoertuigen voor het wegverkeer leidt niet tot een toename van de risico's voor de gezondheid en het milieu. In een uitspraak van de Raad van State van 17 januari 2007 (LJN: AZ6392, Raad van State, 200600695/1) wordt dit bevestigd. Wel is aan het Vuurwerkbesluit een bepaling toegevoegd om gelijktijdig lossen van brandstoffen en vuurwerk aan eisen te binden (voorschrift 1.13 van bijlage 1).

§ 8.4 **Besluit omgevingsrecht**

In bijlage 1, onder C, bij het Besluit omgevingsrecht is de opslag van consumentenvuurwerk aangewezen in categorie 3, onder 3.2, onder e: de opslag van meer dan 10 kg tot gevarengroep 1.4 van het VLG behorend consumentenvuurwerk in de zin van het Vuurwerkbesluit. Om te voorkomen dat een particulier die vuurwerk in zijn bezit heeft, als een inrichting wordt aangemerkt, is de grens van 10 kg verhoogd naar 25 kg. Omdat de meldingsgrens voor de opslag van consumentenvuurwerk is verhoogd naar 10.000 kg is eveneens onderdeel 3.6, onder b, van bijlage 1, onder C, van het Besluit omgevingsrecht aangepast. Een bedrijf is pas vergunningplichtig vanaf een opslag van meer dan 10.000 kg in plaats van 1.000 kg. De wijzigingen in het Besluit omgevingsrecht zijn opgenomen in artikel II. Voorheen waren inrichtingen met een opslag van meer dan 1.000 kg consumentenvuurwerk vergunningplichtig. Gebleken is dat het bevoegd gezag zich bij de inhoudelijke beoordeling van de aanvraag om een vergunning voor de opslag van vuurwerk doorgaans beperkt tot een toets aan de in het Vuurwerkbesluit terzake van de opslag gestelde regels en aan de vergunning geen aanvullende voorschriften met betrekking tot de opslag verbindt. Voor de opslag van consumentenvuurwerk in hoeveelheden van 10.000 kg of meer, blijft de vergunningplicht evenwel bestaan. De

veiligheidsrisico's die verbonden zijn aan de opslag van consumentenvuurwerk van een zodanige omvang, zijn groter, waardoor het van belang is dat het bevoegd gezag voor een dergelijke opslag een toetsing vooraf uitvoert. Door het verhogen van de meldingsgrens treedt voor het bevoegd gezag een verschuiving op van vergunningverlening (via begeleiden van de aanvrager) naar handhaving. Overleg over de aanvraag is niet meer nodig. Het kan incidenteel voorkomen dat het bevoegd gezag voor een voldongen feit wordt geplaagd omdat een en ander op onjuiste wijze is gerealiseerd. Hiertegen zal dan handhavend moeten worden opgetreden. Dit hoort geen probleem te zijn, omdat alle eisen in het Vuurwerkbesluit vastliggen. Uitgangspunt is dat een ondernemer zijn eigen verantwoordelijkheid neemt en bij twijfel contact opneemt met het bevoegd gezag, ongeacht of een vergunning of een melding nodig is. De verschuiving van vergunningverlening naar handhaving is inherent aan het onder algemene regels brengen van meer inrichtingen. Dit past ook binnen het kabinetsbeleid om het aantal regels te beperken en meer verantwoordelijkheid te leggen bij bedrijven zelf.

Daarnaast voorziet het Besluit omgevingsrecht in een nieuw vierde lid van artikel 6.13. Op grond van dat artikel is het bevoegd gezag verplicht een afschrift van de omgevingsvergunning met betrekking tot het opslaan van consumentenvuurwerk of theatervuurwerk elektronisch te sturen aan de Minister van I&M. Om deze verplichting in de praktijk te kunnen uitvoeren, zal bij ministeriële regeling de website worden aangewezen via welke de verzending moet plaatsvinden. Aangewezen zal worden de website van het Landelijk Meld- en Informatiepunt (LMIP) (www.meldpuntvuurwerk.nl). Hun database wordt ook wel FLITS genoemd.

30 **Nota van toelichting bij Staatsblad 2012/424**

Herstel van gebreken van wetstechnische en inhoudelijk ondergeschikte aard in enkele besluiten

Algemeen

Dit besluit bevat een verzameling wijzigingen van diverse algemene maatregelen van bestuur op het beleidsterrein van het Ministerie van infrastructuur en milieu.

De wijzigingen betreffen de volgende algemene maatregelen van bestuur: het Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer, het Besluit externe veiligheid inrichtingen, het Besluit melden bedrijfsafvalstoffen en gevaarlijke afvalstoffen, het Besluit milieueffectrapportage, het Besluit omgevingsrecht, het Besluit vervoer gevaarlijke stoffen, het Binnenvaartbesluit, het Scheepvaartreglement voor het Kanaal van Gent naar Terneuzen, het Scheepvaartreglement Westerschelde 1990, het Vaststellingsbesluit Binnenvaartpolitiereglement en het Waterbesluit.

De wijzigingen zijn wetstechnisch en reparatoir van aard en kennen verschillende achtergronden. Het gaat onder meer om kleine redactionele correcties, verduidelijkingen en het herstel van verwijzingen naar vernummerde artikelen of andere technische fouten. Het merendeel van de wijzigingen is gericht op een goede verwerking van andere wijzigingen. Voorts bestaan diverse aanpassingen uit actualisering van verwijzingen naar internationale regels. Het besluit voorziet in het noodzakelijke onderhoud van de genoemde algemene maatregelen van bestuur. De afzonderlijke wijzigingen worden in de artikelsgewijze toelichting besproken.

De achtergrond en inhoud van dit besluit brengen mee dat uit het besluit geen zelfstandige administratieve of financiële lasten voor burgers, bedrijven of overheden voortvloeien.

31 Nota van toelichting bij Staatsblad 2012/441

Agrarische activiteiten in het Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer

Algemeen deel

1 Inleiding

Op grond van de Wet milieubeheer (Wm) moeten inrichtingen die nadelige gevolgen voor het milieu kunnen veroorzaken, voldoen aan algemene regels die voorschriften met betrekking tot de bescherming van het milieu bevatten of op grond van artikel 2.1, eerste lid, onderdeel e, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) beschikken over een omgevingsvergunning vanwege milieu (hierna: omgevingsvergunning). Daarnaast kunnen er algemene regels of een vergunningplicht gelden voor lozingen op een oppervlaktewaterlichaam ingevolge de Waterwet (Wtw) of voor lozingen op of in de bodem ingevolge de Wet bodembescherming (Wbb).

Het Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer, inmiddels Activiteitenbesluit milieubeheer (hierna: Activiteitenbesluit) bevat algemene regels voor inrichtingen. Met het onderhavige wijzigingsbesluit is de reikwijdte van het Activiteitenbesluit verbreed met agrarische inrichtingen en activiteiten buiten inrichtingen. Deze algemene regels zijn gebaseerd op de artikelen 7.2, 8.40, 8.41, 8.42, 10.2 tweede lid, 10.30, derde lid, en 10.32 van de Wm, de artikelen 1.1, derde lid, 2.1 eerste lid, onderdeel i, 2.17 en 3.9, derde lid, van de Wabo, de artikelen 6.2, eerste lid, onderdeel b, en tweede lid, onderdeel b, 6.6, 6.7 en 6.12, onderdeel e, van de Waterwet, de artikelen 6, 17 en 65 van de Wbb, artikel 2, eerste lid, van de Meststoffenwet en de artikelen 78, 79 en 80 van de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Wgb).

Met dit wijzigingsbesluit zijn agrarische activiteiten onder de werking van het Activiteitenbesluit gebracht. Het gaat daarbij om activiteiten die voorheen waren geregeld in het Besluit landbouw milieubeheer, het Besluit glastuinbouw, het Besluit mestbassins milieubeheer, het Lozingenbesluit open teelt en veehouderij en het Lozingenbesluit bodembescherming.

De activiteiten die voorheen waren geregeld in het Lozingenbesluit open teelt en veehouderij en in het Lozingenbesluit bodembescherming kunnen ook buiten inrichtingen plaatsvinden. Het betreft aspecten met betrekking tot bodembescherming en lozen in een oppervlaktewaterlichaam.

Door deze activiteiten in het Activiteitenbesluit op te nemen is de werkingssfeer van het Activiteitenbesluit uitgebreid met agrarische activiteiten die ook buiten de inrichting kunnen plaatsvinden.

Daarnaast is de omgevingsvergunningplicht vanwege milieu, die wordt voorbereid met de uitgebreide voorbereidingsprocedure, voor een aantal categorieën van agrarische inrichtingen opgeheven of vervangen door een omgevingsvergunning die wordt voorbereid met de reguliere voorbereidingsprocedure (hierna: omgevingsvergunning beperkte milieutoets). Het betreft met name de activiteiten bij intensieve veehouderijen. Deze toets is beperkt omdat slechts aan een of enkele milieu-aspecten wordt getoetst.

Met dit wijzigingsbesluit zijn het Besluit landbouw milieubeheer, het Besluit glastuinbouw, het Besluit mestbassins milieubeheer, het Lozingenbesluit bodembescherming en het Lozingenbesluit open teelt en veehouderij ingetrokken.

2 Aanleiding en achtergrond

Het voornemen voor dit wijzigingsbesluit is reeds neergelegd in de brief over de herijking van de VROM-regelgeving en het meerjarenprogramma herijking van de VROM-regelgeving (Kamerstukken II 2003/04, 29 383, nr. 1), en de brieven aan de Tweede Kamer van 7 mei 2004 over de reductie van administratieve lasten (Kamerstukken II, 2003/04, 29 383, nr. 11) en van 29 maart 2005 over de herijking (Kamerstukken II, 2004/05, 29 383, nr. 27).

Het wijzigingsbesluit is onderdeel van de modernisering van de agrarische besluiten die zijn gebaseerd op artikel 8.40 van de Wm (hierna: agrarische 8.40-besluiten). De modernisering van deze agrarische besluiten is vanwege de onderlinge samenhang als apart traject georganiseerd naast de in volle gang zijnde modernisering van de niet-agrarische 8.40-besluiten. Het traject is grofweg verdeeld in drie fasen.

Met de eerste fase van de modernisering van de agrarische 8.40-besluiten zijn het Besluit akkerbouwbedrijven milieubeheer en het Besluit melkrunderveehouderijen milieubeheer samengevoegd tot het Besluit landbouw milieubeheer. Deze eerste fase is met de inwerkingtreding van het Besluit landbouw milieubeheer op 6 december 2006 afgerond.

Met de tweede fase zou een groot deel van de intensieve veehouderijen onder de algemene regels van het Besluit landbouw milieubeheer worden gebracht. Deze uitbreiding van de werkingssfeer is reeds aangekondigd in een algemeen overleg op 26 januari 2005 (Kamerstukken II 2004/05, 29 800 XI, nr.100). Vanwege enkele knelpunten op het gebied van de milieueffectrapportage en luchtkwaliteit heeft deze fase niet eerder geleid tot een wijziging van het Besluit landbouw milieubeheer.

De problematiek met betrekking de milieueffectrapportage is inmiddels geregeld binnen de wijziging van het Besluit milieueffectrapportage (Besluit van 21 februari 2011 tot wijziging van het Besluit milieueffectrapportage en het Besluit

omgevingsrecht (reparatie en modernisering milieueffectrapportage)).¹ Met de introductie van de «omgevingsvergunning beperkte milieutoets» gebaseerd op artikel 2.1, eerste lid, onderdeel i, van de Wabo is ook het knelpunt met betrekking tot luchtkwaliteit opgelost. Met dit wijzigingsbesluit is invulling gegeven aan de tweede fase en zijn de meeste intensieve veehouderijen alsnog onder algemene regels gebracht.

De derde fase zou het integreren van de agrarische 8.40-besluiten in één besluit betreffen. Met dit wijzigingsbesluit is ook deze fase gerealiseerd.

Oorspronkelijk was het uitgangspunt van de derde fase om te komen tot een zelfstandig besluit dat uitsluitend gericht was op agrarische bedrijven. Binnen agrarische bedrijven vinden echter vaak activiteiten plaats die al in het Activiteitenbesluit zijn geregeld. Dit betekende dat er een belangrijke relatie zou moeten zijn met het Activiteitenbesluit. Van belang daarbij was onder meer dat vergelijkbare activiteiten zo veel mogelijk vergelijkbaar geregeld zouden moeten zijn, ongeacht de aard van de sector waarbinnen die activiteiten worden verricht. Dat zou niet alleen gelden voor agrarische bedrijven met een nevenactiviteit die is geregeld in het Activiteitenbesluit, maar evengoed voor niet-agrarische inrichtingen met een agrarische nevenactiviteit. Om het dubbel regelen van activiteiten te voorkomen is in eerste instantie gekozen voor een verregaande verwijzing tussen beide besluiten. Gaandeweg bleek echter dat de verwijzingen van en naar het Activiteitenbesluit zodanig complex werden, dat een gehele integratie van beide besluiten meer voor de hand zou liggen. Daarom is afgezien van het maken van een apart besluit voor agrarische bedrijven en zijn met dit wijzigingsbesluit de algemene regels voor agrarische activiteiten in zijn geheel opgenomen in het Activiteitenbesluit. De hiervoor bedoelde integratie van agrarische 8.40-besluiten heeft evenwel geen betrekking op het Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderij. Dit besluit zal voorlopig nog als zelfstandig besluit naast het Activiteitenbesluit blijven bestaan. In paragraaf 5.2 wordt dit nader toegelicht.

In de nota van toelichting bij het oorspronkelijke Activiteitenbesluit is overigens al aangekondigd dat te zijner tijd de mogelijkheden zouden worden gezien om op termijn tot een dergelijke integratie te komen.¹

Door het samenvoegen van de verschillende agrarische besluiten wordt beoogd tot een optimale verbetering van de afstemming van de diverse regels voor dezelfde activiteiten te komen en daarmee een zo groot mogelijke vermindering van de regeldruk voor de bedrijfstak te realiseren en tevens de handhaafbaarheid te verbeteren.

3.1 Doelstelling

Dit wijzigingsbesluit heeft twee hoofdoelen. Het primaire doel is het leveren van een bijdrage aan het verminderen van administratieve lasten voor (agrarische) bedrijven. Het tweede doel is het uniformeren van de agrarische regelgeving.

Het verminderen van administratieve lasten is vormgegeven door meer inrichtingen onder algemene regels te brengen, waardoor de vergunningplicht op basis van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht of de Waterwet voor die inrichtingen komt te vervallen. Met dit wijzigingsbesluit is voor 1.718 inrichtingen de omgevingsvergunningplicht volledig vervallen. Voor ruim 4.000 inrichtingen vervalt de watervergunningplicht en voor 6.435 inrichtingen, voornamelijk intensieve veehouderijen, wordt de omgevingsvergunning die wordt voorbereid met de uitgebreide voorbereidingsprocedure vervangen door de omgevingsvergunning beperkte milieutoets.

De uniformering van de agrarische regelgeving is vorm gegeven door het samenvoegen van de regels van het Besluit landbouw milieubeheer, het Besluit glastuinbouw, het Besluit mestbassins milieubeheer, het Lozingenbesluit open teelt en veehouderij en het Lozingenbesluit bodembescherming in het Activiteitenbesluit. De genoemde besluiten waren van toepassing op ruim 47.000 bedrijven. De eventuele verschillen in eisen voor vergelijkbare activiteiten binnen agrarische en niet-agrarische inrichtingen die voortvloeiden uit de ingetrokken 8.40-besluiten zijn waar mogelijk weggenomen.

3.2 Uitgangspunten

3.2.1 Uitgangspunten algemeen

Bij de modernisering van de algemene regels is een aantal uitgangspunten geformuleerd die zijn neergelegd in de brief van 29 maart 2005 (Kamerstukken II 2004/05, 29 383, nr. 27). Deze uitgangspunten hebben als basis gediend bij het opstellen van het Activiteitenbesluit en hebben ook ten grondslag gelegen aan dit wijzigingsbesluit. De uitgangspunten worden hieronder kort toegelicht.

De nieuwe algemene regels dienen relevante en herkenbare milieudoelen. Activiteiten met een geringe milieubelasting moeten niet of slechts globaal worden gereguleerd zodat bij evidente overtredingen kan worden opgetreden.

De nieuwe algemene regels moeten goed uitvoerbaar en handhaafbaar zijn. Dit betekent voor de inhoud van de voorschriften onder meer dat deze helder, eenduidig en ook voor kleine bedrijven hanteerbaar moeten zijn. Daar waar dit niet mogelijk is, moeten ICT-toepassingen ondersteuning bieden. Het wijzigingsbesluit moet voorts het bevoegd gezag voldoende mogelijkheden bieden om effectief toezicht te houden en te handhaven.

De nieuwe algemene regels moeten zoveel mogelijk uniform zijn, maar ook ruimte bieden voor flexibiliteit en innovatie, en waar nodig maatwerk en gebiedsgerichte normering.

In beginsel worden dezelfde activiteiten die binnen verschillende bedrijfstakken plaatsvinden, gelijk geregeld met dezelfde voorschriften. Rechtszekerheid, rechtsgelijkheid en een effectieve naleving, uitvoering en handhaving zijn hierbij gebaat. Bedrijven en overheden hebben op dit punt behoefte aan duidelijkheid en zekerheid.

De regels moeten bedrijven waar mogelijk de vrijheid laten om andere middelen te gebruiken om de voorschriften na te leven zodat innovatie wordt bevorderd. Hiervoor wordt verwezen naar de gelijkwaardigheidsbepaling van artikel 1.8 van het Activiteitenbesluit.

Waar nodig moeten de algemene regels mogelijkheden bieden voor het bevoegd gezag om voorschriften verder te verbijzonderen met maatwerkvoorschriften of vanwege specifieke, plaatselijke of regionale milieumomstandigheden een afwijkende normering in een gemeentelijke verordening op te nemen. Hiervan zal terughoudend gebruik worden gemaakt. Voor de meeste bedrijven kan volstaan worden met de algemene regels, maar in een aantal gevallen zijn specifieke voorschriften nodig. Dit heeft te maken met de omgeving waarin de inrichting zich bevindt in combinatie met de specifieke activiteiten die een inrichting verricht.

Indien een aspect al uitputtend is geregeld in het besluit, is het niet mogelijk om nog maatwerkvoorschriften op grond van de zorgplicht te stellen. Van een uitputtende regeling is sprake indien er ten aanzien van een omschreven situatie of activiteit een limitatieve opsomming is opgenomen met eisen of voorschriften. Daarbij is steeds zo nauwkeurig mogelijk omschreven met betrekking tot welk aspect van de zorgplicht en welke activiteit de regels worden gesteld. Indien een aspect nog niet uitputtend is geregeld kan er een maatwerkvoorschrift op grond van de zorgplicht worden vastgesteld. Van een uitputtende regeling is in ieder geval ook sprake wanneer voor een bepaald aspect concrete voorschriften zijn uitgewerkt in de vorm van kwantitatieve doelvoorschriften, dan wel wanneer is bepaald dat met betrekking tot dat aspect bij of krachtens dit besluit aangegeven middelen ter bescherming van het milieu moeten worden toegepast of als erkende maatregel kunnen worden toegepast. Met toepassing van het maatwerkvoorschrift kan worden voorkomen dat voor de niet in dit besluit concreet uitgewerkte aspecten de belangen van de bescherming van het milieu geschaad worden.

Uit de nieuwe algemene regels moeten aanzienlijk minder administratieve lasten voortvloeien. Dit geldt vooral voor de bedrijven die voorheen vergunningplichtig waren.

Bij het opstellen van dit wijzigingsbesluit is geheel aangesloten bij de opzet en de voorschriften van het Activiteitenbesluit. Een toelichting over de opzet is in deze nota van toelichting dan ook niet terug te vinden. Die is te vinden in het algemeen deel van de nota van toelichting bij het Activiteitenbesluit.¹

3.2.2 Uitgangspunten specifiek voor landbouwactiviteiten

De bovenbeschreven uitgangspunten van het Activiteitenbesluit zijn ook voor dit wijzigingsbesluit een belangrijke basis geweest. Daarbij geldt dat de regels niet mogen leiden tot een lager beschermingsniveau voor het milieu of tot een verzwaring van milieueisen voor bedrijven. Wat betreft de gestelde eisen is daarom zoveel mogelijk aangesloten bij de bestaande eisen uit de agrarische besluiten waarvoor dit wijzigingsbesluit in de plaats is gekomen. Voor sommige activiteiten is enige verzwaring van de milieueisen echter niet te vermijden. Het betreft de eisen ten aanzien het uitwendig wassen van motorvoertuigen of werktuigen en het opslaan van agrarische bedrijfsstoffen. Dit is ondermeer nodig vanwege nieuwe inzichten wat betreft bodemverontreiniging bij het opslaan van agrarische bedrijfsstoffen en het gelijktrekken van eisen voor vergelijkbare activiteiten binnen de agrarische en de niet-agrarische sector. De nieuwe eisen zijn zo veel mogelijk in overleg met de betrokken brancheorganisaties en overheden tot stand gekomen. In de toelichting bij de betreffende activiteiten wordt nader ingegaan op deze nieuwe eisen.

In verband met het streven naar meer uniformiteit zijn de algemene regels voor agrarische activiteiten in hoofdstuk 3 geplaatst. Hierdoor gelden deze regels ook voor vergunningplichtige inrichtingen. Dit heeft als voordeel dat er een grote mate van eenheid wordt bereikt wat betreft de milieueisen voor vergelijkbare activiteiten in vergunningplichtige- en niet-vergunningplichtige inrichtingen.

De ingetrokken agrarische besluiten kenden relatief veel overgangsbepalingen. Met dit wijzigingsbesluit zijn deze bepalingen herzien en zijn deze waar mogelijk vervallen. Dit geldt met name ten aanzien van een aantal afstandscriteria die vergunningplicht tot gevolg hadden.

3.3 Reikwijdte

3.3.1 Meer omgevingsvergunningplichtige inrichtingen onder algemene regels

De inrichtingen waarvoor de omgevingsvergunning die wordt voorbereid met de uitgebreide voorbereidingsprocedure is vervangen door een omgevingsvergunning beperkte milieutoets en onder algemene regels zijn gebracht, betreffen voornamelijk intensieve veehouderijen. Het gaat om ongeveer 6.400 inrichtingen.

Daarnaast is de omgevingsvergunningplicht voor ongeveer 1.700 kleinere agrarische inrichtingen vervallen. Het betreft ondermeer veredelingsbedrijven, gemengde bedrijven, akkerbouwbedrijven en het houden van meer dan 10 schapen, 5 paarden, 10 geiten, 25 stuks pluimvee, 25 konijnen of 10 overige landbouwhuisdieren in niet agrarische inrichtingen. Hoewel er met dit wijzigingsbesluit naar is gestreefd om alle intensieve veehouderijen volledig onder de werking van

algemene regels te brengen, zijn er ook inrichtingen waarvoor dat niet mogelijk is gebleken, omdat de Europese regelgeving dat niet toestaat. Dat geldt voor veehouderijen met installaties als bedoeld in bijlage 1 van de Europese richtlijn inzake geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging (hierna: IPPC-inrichtingen), deze veehouderijen blijven omgevingsvergunningplichtig.

3.3.2 Meer vergunningplichtige lozingen onder algemene regels

Met dit wijzigingsbesluit is een groot aantal watervergunningplichtige activiteiten onder algemene regels gebracht. Het gaat om ongeveer 4.100 vergunningplichtige bedrijven. De grootste groep bestaat uit bloembollenbedrijven in de permanente bollenteelt gebieden (ongeveer 1.075), bedrijven met pot- en containerteelt (ongeveer 700) en agrarische loonwerkers (ongeveer 500). Kleinere branches zijn onder meer de witlof- en paddenstoelenteelt. Daarnaast is ook voor agrarische bedrijven die op grond van dieraantallen een IPPC-inrichting zijn, de watervergunningplicht komen te vervallen voor activiteiten waarvoor in dit wijzigingsbesluit algemene regels zijn opgenomen (zie paragraaf 3.3.3).

Op grond van het Lozingenbesluit bodembescherming was het lozen op of in de bodem verboden, behoudens ontheffing. Er werden in de praktijk zeer weinig ontheffingen aangevraagd en afgegeven. Door de inbouw van het Lozingenbesluit bodembescherming in het Activiteitenbesluit vervalt deze ontheffingsplicht en worden algemene regels gesteld aan het lozen op of in de bodem. Het gaat ondermeer om de volgende soorten lozingen: percolatiewater en perssap, was- en spoelwater van melkinstallaties, schrobwater van varkens- of rundveestallen en uitloopruniten, waswater van voertuigen voor veevervoer, condenswater uit kassen, uitlekwater van substraatmatten, brijn van omgekeerde osmose, terugspoelwater uit ontijzeringsinstallaties, spoel- en koelwater uit de champignonenteelt, reinigingswater van glasopstanden, spui- en drainwater van substraatenteelt, proceswater van witloftrek, koelwater van de teelt van bloemen onder glas, spoelwater van spuitapparatuur en restanten dompelbaden.

3.3.3 IPPC-inrichtingen

Op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht geldt voor inrichtingen met een of meer gpbv-installaties (IPPC-inrichtingen) een vergunningplicht. Eerder is in het kader van het Activiteitenbesluit onderzocht in hoeverre het mogelijk is om IPPC-inrichtingen onder algemene regels te brengen.¹ De IPPC-richtlijn voorziet in artikel 9, achtste lid, namelijk wel in de mogelijkheid om voor bijzondere categorieën van installaties verplichtingen vast te stellen in dwingende algemene voorschriften in plaats van in vergunningvoorwaarden. De conclusie van dit onderzoek is dat de regulering van de milieugevolgen door middel van algemene regels ter vervanging van de vergunning niet mogelijk is voor IPPC-inrichtingen. Wel is het mogelijk om bepaalde onderdelen van een IPPC-inrichting te reguleren door middel van algemene regels, waarbij voor de overige delen van de inrichting een vergunning bestaat. In dit wijzigingsbesluit is gebruik gemaakt van deze mogelijkheid door agrarische IPPC-inrichtingen aan te wijzen als inrichtingen type C (vergunningplichtige inrichtingen). Hoofdstuk 3 van het Activiteitenbesluit is van toepassing op alle typen inrichtingen (type A, B en C) en dus ook op agrarische IPPC-inrichtingen. Het gaat hier om inrichtingen die vanwege het aantal dierplaatsen voor pluimvee (40.000 en meer), mestvarkens (2.000 en meer) of zeugen (750 en meer) een IPPC-inrichting zijn.

De IPPC-richtlijn vereist dat op IPPC-inrichtingen steeds die voorschriften van toepassing zijn, die zijn gebaseerd op de beste beschikbare technieken (BBT). De algemene regels van het Activiteitenbesluit en dit wijzigingsbesluit zijn gebaseerd op de BBT. In de praktijk kunnen er toch technische ontwikkelingen zijn die tot gevolg hebben dat de algemene regels achterlopen op de BBT. Artikel 5.3 van het Besluit omgevingsrecht (Bor) verplicht het bevoegd gezag in dat geval in afwijking van de algemene regels voorschriften in de vergunning op te nemen die zijn gebaseerd op de BBT.

3.3.4 Activiteiten buiten inrichtingen onder algemene regels

Het opnemen van de regels uit het Lozingenbesluit open teelt en veehouderij en het Lozingenbesluit bodembescherming brengt met zich mee dat het Activiteitenbesluit ook van toepassing is geworden op agrarische activiteiten die deels of geheel buiten de begrenzing van de inrichting, zoals gedefinieerd in artikel 1.1 van de Wm, plaatsvinden. Hierbij kan gedacht worden aan de teelt van gewassen in de open lucht zoals substraatenteelt in potten, containers of andere substraathouders of het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en meststoffen in de akkerbouw of de fruitteelt. Aan dergelijke activiteiten worden uitsluitend regels gesteld op grond van de Waterwet, de Wet bodembescherming of de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden.

3.3.5 Kleinschalige of hobbymatige activiteiten

In veel inrichtingen, maar ook daarbuiten, vinden naast bedrijfsmatige activiteiten ook kleinschalige of hobbymatige activiteiten plaats. Dit besluit is van toepassing op inrichtingen maar regelt ook agrarische lozingen (in de bodem of een oppervlaktewaterlichaam) buiten inrichtingen. De eisen ten aanzien van geluid en geur zijn niet van toepassing buiten een inrichting en dus ook niet op kleinschalige en hobbymatige activiteiten die daarbuiten plaatsvinden. Bij kleinschaligheid en hobbymatigheid kan onder meer gedacht worden aan het houden van enkele paarden of andere landbouwhuisdieren, het kweken van gewassen voor eigen gebruik in een kas of tuinieren of activiteiten in

volkstuintjes. Bij kleinschalige activiteiten worden nauwelijks gebouwen of werktuigen gebruikt waarbij veel afvalwater ontstaat. De voorschriften ten aanzien van afstroming en lozingen vanaf percelen kunnen wel van belang zijn. De lozingeisen van dit wijzigingsbesluit met betrekking tot het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en meststoffen zijn ook van toepassing op kleinschalige of hobbymatige activiteiten. Dit is een voortzetting van de regels uit het Lozingenbesluit open teelt en veehouderij. Wel geldt dat de eisen van dit wijzigingsbesluit, evenals die van het Activiteitenbesluit, gericht zijn op bedrijfsmatige situaties. Zouden alle eisen onverkort gelden voor alle kleinschalige of hobbymatige activiteiten, dan zou dat soms kunnen leiden tot onnodig strenge eisen. Daarom is voor bepaalde agrarische activiteiten een aantal ondergrenzen geïntroduceerd. Wat betreft lozen gaat het onder meer om de ondergrenzen voor het opslaan van vaste mest, het hebben van een hemelwatervoorziening bij de substraatteelt in potten, containers of andere substraathouders in de open lucht en het uitwendig wassen van motorvoertuigen of (landbouw)werktuigen. Ook voor het houden van landbouwhuisdieren in dierenverblijven zijn voor een aantal voorschriften, met name niet lozingsaspecten, ondergrenzen ten aanzien van dieraantallen opgenomen.

Ook is bezien of aanpassing in verband met kleinschaligheid of hobbymatigheid van de al geregelde activiteiten binnen inrichtingen in het Activiteitenbesluit nodig was. Dit heeft ertoe geleid dat voor een tweetal activiteiten binnen inrichtingen, die al in het Activiteitenbesluit waren geregeld en die vaak ook op kleinschalige of hobbymatige wijze plaatsvinden, een ondergrens is opgenomen. Het betreft ondergrenzen voor:

- Mechanische bewerkingen van hout of kurk dan wel van houten, kurken of houtachtige voorwerpen: 3 kubieke meter per jaar;
- Mechanische bewerkingen van kunststof of kunststofproducten: 3 kubieke meter per jaar.

Het opnemen van deze ondergrenzen heeft tot gevolg dat de eisen van het Activiteitenbesluit ten aanzien van het mechanisch bewerken van hout, kurk, kunststof en kunststofproducten onder deze grens niet van toepassing zijn. Dit betekent overigens niet dat dergelijke activiteiten niet meer aan regels zijn gebonden. Voor deze activiteiten wordt echter volstaan met de algemene eisen van hoofdstuk 1 en 2 van het Activiteitenbesluit. Hier moet met name gewezen worden op de zorgplicht (artikel 2.1 Activiteitenbesluit).

4 Opzet van het besluit

Dit wijzigingsbesluit is qua opzet geheel afgestemd op de opbouw en indeling van het Activiteitenbesluit. Daarbij zijn met elkaar samenhangende activiteiten bij elkaar geplaatst. Om deze reden is voor het opslaan van stoffen een nieuwe afdeling 3.4 «Opslaan van stoffen» geïntroduceerd. In hoofdstuk 3 van het Activiteitenbesluit was reeds een aantal soorten opslag geregeld: het opslaan van propaan, het opslaan van vloeibare brandstof en afgewerkte olie in ondergrondse opslagtanks, het op- en overslaan van goederen en het demonteren van autowrakken en daarmee samenhangende activiteiten. Met dit wijzigingsbesluit is het opslaan van agrarische bedrijfsstoffen, het opslaan van drijfmest en het opslaan van vloeibare voedermiddelen daaraan toegevoegd. Dit heeft geleid tot de keuze om het opslaan van stoffen te clusteren in een aparte afdeling.

De agrarische activiteiten zijn in een aparte afdeling in hoofdstuk 3 geplaatst. De eisen gelden daardoor ook voor vergunningplichtige inrichtingen (inrichtingen type C). Zodoende is er voor alle typen inrichtingen grote uniformiteit wat betreft eisen ten aanzien van deze activiteiten.

Er zijn echter situaties waarbij niet kan worden afgezien van een toets in de vorm van een omgevingsvergunning voor milieu. Dat geldt voor de reeds genoemde IPPC-inrichtingen. Maar ook de Wet geurhinder en veehouderij en de Wet ammoniak en veehouderij staan het van toepassing verklaren van algemene regels op vergunningplichtige inrichtingen in de weg. Voor een verdere toelichting hierover wordt verwezen naar de paragrafen 5.2 (ammoniak) en 5.3 (geurhinder).

In de systematiek van Activiteitenbesluit zou een activiteit die alleen van toepassing is op niet-vergunningplichtige inrichtingen (inrichtingen type B) in hoofdstuk 4 moeten worden geplaatst. De uitstoot van geur en ammoniak kan echter niet als zelfstandige activiteit worden geduid, maar is onderdeel van de activiteit «Houden van landbouwhuisdieren in dierenverblijven». Deze activiteit is in hoofdstuk 3 ondergebracht omdat de meeste onderdelen ervan zonder probleem ook voor vergunningplichtige inrichtingen kunnen gelden. Met artikel 1.4, derde lid, onderdeel a, van het wijzigingsbesluit is echter bewerkstelligd dat de eisen voor geur en ammoniak niet gelden voor vergunningplichtige inrichtingen. Voor deze inrichtingen blijft het toetsingskader van de Wet geurhinder en veehouderij en van de Wet ammoniak en veehouderij gelden.

Dit wijzigingsbesluit geeft het bevoegd gezag op verschillende plaatsen de bevoegdheid tot het stellen van maatwerkvoorschriften. Maatwerkvoorschriften kennen twee verschijningsvormen, die in de begripsomschrijving van maatwerkvoorschrift zijn onderscheiden. Voor de definitie van «maatwerkvoorschrift», die beide verschijningsvormen omvat, wordt verwezen naar artikel 1.2 van het Activiteitenbesluit.

De maatwerkvoorschriften kunnen het karakter van een ontheffing hebben waarbij het bevoegd gezag kan afwijken van de aangewezen bepalingen, al dan niet onder het stellen van beperkingen of voorwaarden. Daarnaast kunnen het voorschriften zijn die een beschikking inhouden waarbij het bevoegd gezag aanvullende eisen stelt ten opzichte van de algemene regels van dit besluit.

De bevoegdheid tot het stellen van maatwerkvoorschriften is mogelijk op grond van concrete voorschriften in het wijzigingsbesluit en op basis van de zorgplichtbepaling van artikel 2.1 van het Activiteitenbesluit.

In het eerste geval gaat het om een nadere invulling of aanvulling van de in het wijzigingsbesluit opgenomen activiteitspecifieke voorschriften. Hiermee kunnen bijvoorbeeld locatiespecifieke factoren worden betrokken. De mogelijkheid van nadere invulling of aanvulling is dan bij het activiteitspecifieke voorschrift expliciet aangegeven. In een aantal gevallen is daarbij ook aangegeven dat het bevoegd gezag kan afwijken van eisen in dit wijzigingsbesluit om strengere voorschriften te stellen. Het bevoegd gezag kan slechts maatwerkvoorschriften stellen binnen de in het desbetreffende voorschrift aangegeven ruimte.

In het tweede geval gaat het om een bevoegdheid tot het stellen van maatwerkvoorschriften gekoppeld aan de zorgplichtbepaling (artikel 2.1 Activiteitenbesluit). Deze maatwerkvoorschriften kunnen zo nodig worden gesteld met betrekking tot onderwerpen, waarvoor juist niet in concrete voorschriften is voorzien. Hierbij moet gedacht worden aan situaties waarin het Activiteitenbesluit of dit wijzigingsbesluit kennelijk (nog) niet voorziet, maar die evident nadelig zijn voor het milieu. Daarnaast kan het gaan om aspecten die voorheen waren vastgelegd in de vorm van detailvoorschriften, maar waarvan is gesteld dat naleving ervan behoort tot de eigen verantwoordelijkheid van de drijver van de inrichting of de lozer. Gedacht kan worden aan voorschriften met betrekking het schoonhouden van de inrichting. Dergelijke detailvoorschriften zijn in dit wijzigingsbesluit evenals in het Activiteitenbesluit zo weinig mogelijk opgenomen. Het zorgplichtartikel met de bijbehorende mogelijkheid om maatwerkvoorschriften op te leggen biedt een grondslag voor het bevoegd gezag om op te treden indien onvoldoende invulling wordt gegeven aan de eigen verantwoordelijkheid waardoor het milieu onnodig wordt belast.

Het uitgangspunt van het Activiteitenbesluit is dat de algemene regels afdoende moeten zijn en dat maatwerk slechts noodzakelijk is voor specifieke en bijzondere gevallen. Dit blijkt in de praktijk ook het geval te zijn. Onderzoek wijst namelijk uit dat het bevoegd gezag terughoudend gebruikmaakt van de mogelijkheid om maatwerkvoorschriften op te leggen. In het rapport van de VROM-inspectie over de implementatie van het Activiteitenbesluit¹ is gebleken dat in 2008 slechts 25% van de gemeenten gebruik heeft gemaakt van de mogelijkheid om maatwerkvoorschriften op te leggen.

In de monitoringsrapportage van het ministerie van Infrastructuur en Milieu van mei 2011,² is ook het aantal maatwerkvoorschriften onderzocht. In 2009 zijn door 109 gemeenten in totaal 677 maatwerkvoorschriften opgelegd (op een totaal van circa 140.000 inrichtingen), waarvan 92 op aanvraag van de inrichtinghouder. Van de 109 gemeenten hebben 39 gemeenten (36%) geen maatwerkvoorschriften opgelegd. Gemeenten hebben daarbij aangegeven dat de noodzaak tot het stellen van maatwerk ontbreekt of zelden voorkomt. Daaruit zou afgeleid kunnen worden dat de meeste algemene regels toegesneden zijn op de te regelen situaties.

Voor een uitgebreidere toelichting wordt verwezen naar paragraaf 6.6 van het algemeen deel van de nota van toelichting bij het Activiteitenbesluit.³

5 Inrichtinggerelateerde aspecten

5.1 Geluidhinder

Met het onder de werkingssfeer van het Activiteitenbesluit brengen van agrarische inrichtingen zijn ook verschillende geluidsregimes samengevoegd. Het Activiteitenbesluit krijgt te maken met de geluidsregimes uit het Besluit landbouw milieubeheer, het Besluit glastuinbouw en het Besluit mestbassins milieubeheer en dat van agrarische inrichtingen die voorheen omgevingsvergunningplichtig waren.

In de eerste fase van het Activiteitenbesluit werd al onderkend dat inrichtingen die onder de werking van het besluit vallen, van elkaar verschillen, ook in omvang en impact op de omgeving. Dit betekent dat een norm die voor de ene inrichting passend is, problemen kan opleveren voor een andere inrichting.

Er is daarom gekozen voor een norm waarmee de meeste inrichtingen uit de voeten kunnen, waarbij eventueel maatwerk kan worden toegepast voor inrichtingen die meer ruimte nodig hebben. Deze gekozen norm in het oorspronkelijke het Activiteitenbesluit is een etmaalwaarde van 50 dB(A). Met de toevoeging van agrarische inrichtingen aan het Activiteitenbesluit, is een nog grotere diversiteit aan inrichtingen ontstaan. Het standpunt blijft dat de gestelde norm voor de meeste gevallen passend moet zijn, zodat in een zo beperkt mogelijk aantal gevallen afwijking door middel van maatwerk, al dan niet via een verordening, nodig is.

Er is onderzocht of de verschillende geluidsregimes kunnen worden samengevoegd door in het Activiteitenbesluit gebiedsdifferentiatie toe te passen en bijvoorbeeld binnen de bebouwde kom een hogere waarde te laten gelden dan erbuiten. Het onderscheid binnen en buiten de bebouwde kom, respectievelijk agrarisch en niet agrarisch gebied blijkt echter niet heel scherp te zijn. Veel agrarische inrichtingen zijn binnen de bebouwde kom gelegen en veel niet-agrarische inrichtingen erbuiten.

In dit wijzigingsbesluit is daarom onderscheid gemaakt naar de aard van de inrichting: agrarische inrichtingen, glastuinbouwbedrijven in glastuinbouwgebieden en overige inrichtingen. Voor de overige inrichtingen geldt het regime uit het Activiteitenbesluit van voor deze wijziging. Voor agrarische inrichtingen geldt in grote lijnen het regime uit het Besluit landbouw milieubeheer en voor glastuinbouwbedrijven in een glastuinbouwgebied in grote lijnen het regime uit het Besluit glastuinbouw, dat nagenoeg gelijk is aan dat uit het Activiteitenbesluit voor deze wijziging. Een en ander is opgenomen in een aantal nieuwe leden van artikel 2.17 van het Activiteitenbesluit.

5.2 Ammoniak

De bepalingen uit de Wet ammoniak en veehouderij zijn uitgangspunt voor dit wijzigingsbesluit, zodat voor inrichtingen die onder de werking van het Activiteitenbesluit vallen in principe dezelfde regels gelden als voor inrichtingen die omgevingsvergunningplichtig zijn.

De Wet ammoniak en veehouderij is gericht tot het bevoegd gezag en bevat een beoordelingskader op basis waarvan al dan niet een omgevingsvergunning wordt verleend. Een omgevingsvergunning voor het oprichten of wijzigen van een veehouderij in een zeer kwetsbaar gebied moet in beginsel worden geweigerd. Onderzocht is of het beoordelingskader uit deze wet in dit wijzigingsbesluit kon worden vertaald naar algemene regels en er derhalve geen toetsing vooraf door het bevoegd gezag behoefde plaats te vinden. Zo is in het besluit bijvoorbeeld bepaald dat het verboden is om in een zeer kwetsbaar gebied een dierenverblijf op te richten.

Als een inrichting, om welke reden dan ook, omgevingsvergunningplichtig is vanwege milieu, moet het bevoegd gezag zoals gezegd aan de Wet ammoniak en veehouderij toetsen. Het is dan niet nodig dat de algemene normen inzake ammoniak uit dit wijzigingsbesluit op deze inrichtingen van toepassing zouden zijn. De bepalingen over ammoniak vanwege dierenverblijven zijn dan ook alleen van toepassing op niet-vergunningplichtige inrichtingen.

Ook bevat dit wijzigingsbesluit geen regels voor ammoniakemissie uit huisvestingssystemen. Dit aspect is zowel voor meldingsplichtige als omgevingsvergunningplichtige inrichtingen uitputtend geregeld in het Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderij. Omdat dit besluit algemene regels stelt aan inrichtingen is bezien of opname in het Activiteitenbesluit mogelijk is. Hoewel dat in principe mogelijk is, is ervoor gekozen dit vooralsnog nog niet te doen. Deze keuze vloeit voort uit de voornemens het Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderij ingrijpend te wijzigen. In het kader van het Actieplan Ammoniak Veehouderij wordt momenteel een uitbreiding van dit besluit voorbereid met een regeling voor bedrijven die de activiteit beëindigen.¹ Daarnaast is voorzien in de uitbreiding van dat besluit met emissie-eisen voor fijn stof in het kader van het NSL en aanscherping en uitbreiding van de in het besluit opgenomen emissie-eisen voor ammoniak.² Het is de bedoeling om na inwerkingtreding van deze wijzigingen (naar verwachting in 2014) de integratie van dit besluit in het Activiteitenbesluit ter hand te nemen.

5.3 Geurhinder

De bepalingen uit de Wet geurhinder en veehouderij zijn uitgangspunt voor dit wijzigingsbesluit, zodat voor inrichtingen die onder de werking van het Activiteitenbesluit vallen in principe dezelfde regels gelden als voor inrichtingen die omgevingsvergunningplichtig zijn.

De Wet geurhinder en veehouderij is eveneens gericht tot het bevoegd gezag en bevat een toetsingskader voor het al dan niet verlenen van omgevingsvergunningen. Zo wordt bijvoorbeeld bepaald dat een omgevingsvergunning moet worden geweigerd als de geurbelasting op een geurgevoelig object een bepaalde waarde overschrijdt of als een afstand tot een geurgevoelig object te klein is. Als uit de aanvraag blijkt dat de waarden niet worden overschreden of de afstanden niet te klein zijn, wordt op basis daarvan een omgevingsvergunning verleend, waarin geen geurbelastings- of afstandsnormen meer worden gesteld. Als de inrichting in overeenstemming met de aanvraag in werking is, wordt immers aan die normen voldaan.

Als een inrichting, om welke reden dan ook, omgevingsvergunningplichtig is, moet aan de Wet geurhinder en veehouderij getoetst worden. Net zoals het geval bij de in de vorige paragraaf genoemde Wet ammoniak en veehouderij is het dan niet nodig en zelfs verwarrend als vervolgens de algemene normen met betrekking tot geurhinder en landbouwhuisdieren op deze inrichting van toepassing zouden zijn. Dit geldt temeer nu er kleine verschillen zijn tussen de Wet geurhinder en veehouderij en de bepalingen in dit wijzigingsbesluit. Op sommige punten is namelijk gekozen voor een afwijkende formulering en de zogenoemde 50%-regeling die voortvloeit uit de Wet geurhinder en veehouderij heeft een iets andere vorm gekregen. De aangepaste 50%-regeling houdt in dat in overbelaste situaties onder voorwaarden het aantal dieren mag toenemen in combinatie met het treffen van maatregelen. Om deze reden gelden de geurvoorschriften van dit wijzigingsbesluit niet voor vergunningplichtige inrichtingen.

Wel zijn in dit wijzigingsbesluit voor een aantal agrarische activiteiten (met name het opslaan van stoffen) geurvoorschriften opgenomen waarbij wordt uitgegaan van een bepaalde afstand tot geurgevoelige objecten die ten minste moet worden aangehouden. Daarbij wordt de mogelijkheid geboden om bij maatwerk een aantal zaken nader te regelen als de gegeven afstanden niet afdoende blijken te zijn. Het bevoegd gezag kan hier alleen aan de hand van een gedegen hinderonderzoek zoals beschreven in paragraaf 3.6 van de NeR gebruik van maken. Als daarbij wordt getoetst aan immissie-concentraties voor geur ligt het bij agrarische activiteiten voor de hand aan te sluiten bij de geurnormen voor het houden van landbouwhuisdieren.

5.4 Luchtkwaliteit

De luchtkwaliteit heeft een grote invloed op de volksgezondheid. Daarom gelden er Europese richtlijnen die zijn vertaald in Nederlandse regelgeving. Die regelgeving stelt eisen aan de luchtkwaliteit.

De Wet milieubeheer vereist dat bij de uitoefening van bepaalde bevoegdheden rekening wordt gehouden met de gevolgen voor de luchtkwaliteit. Naast bijvoorbeeld het verlenen van een omgevingsvergunning vanwege milieu, wordt ook het vaststellen van een algemene maatregel van bestuur op grond van artikel 8.40 Wm genoemd als een van deze bevoegdheden. Dit betekent dat de vaststelling van dit wijzigingsbesluit dient plaats te vinden met toepassing van één of meer van de in artikel 5.16, eerste lid, Wm genoemde gronden. Hieronder wordt uiteengezet op welke wijze invulling

wordt gegeven aan dit vereiste.

Veehouderijen zijn een belangrijke bron van fijn stof. Voor de toepassing van het wijzigingsbesluit zijn met het oog op het aspect fijn stof drie categorieën veehouderijen te onderscheiden.

De eerste categorie veehouderijen zijn de veehouderijen die een overschrijding van de grenswaarden voor fijn stof (PM₁₀) veroorzaakten. Dit zijn op de eerste plaats prioritairere bedrijven genoemd in het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL), voor zover bij de nadere inzoomactie is vastgesteld dat ze daadwerkelijk een overschrijding veroorzaakten. Naast deze bestaande gevallen van overschrijding van de grenswaarden kunnen er door bepaalde ontwikkelingen ook nieuwe overschrijdingssituaties ontstaan. Het NSL is erop gericht deze overschrijdingssituaties zo spoedig mogelijk ongedaan te maken. Of er in een bepaalde situatie (nog) sprake is van een overschrijding wordt bepaald aan de hand van de jaarlijkse monitoring van het NSL. Op basis daarvan zal jaarlijks een lijst worden gepubliceerd van de veehouderijen die een overschrijding van de grenswaarden veroorzaken. De bedrijven die op deze lijst voorkomen blijven of worden vergunningplichtig. Het gaat overigens om een beperkt aantal bedrijven. Medio 2012 betrof het ongeveer 60 bedrijven waarvan het merendeel (circa 40) onder de werkingssfeer van de IPPC-richtlijn viel en ook om die reden vergunningplichtig blijft.

Een tweede categorie veehouderijen omvat de veehouderijen waarvan bij de oprichting of de uitbreiding weliswaar sprake kan zijn van een beperkte toename van de luchtverontreiniging, maar deze toename niet in betekenende mate bijdraagt aan de concentratie fijn stof in de lucht. Het is niet nodig om deze veehouderijen te toetsen aan de grenswaarden en deze veehouderijen kunnen dan ook zonder aanvullende regeling onder de werking van algemene regels worden gebracht. De meeste veehouderijen vallen onder deze categorie.

De derde categorie veehouderijen betreft de veehouderijen waarvan de oprichting of de uitbreiding een zodanige omvang heeft of van zodanige aard is dat niet met zekerheid kan worden gesteld dat deze oprichting of uitbreiding niet in betekenende mate bijdraagt aan de concentratie fijn stof in de lucht. Een beoordeling voor fijn stof is dan gewenst. Daarom is deze categorie aangewezen als een categorie van activiteiten waarvoor een omgevingsvergunning beperkte milieutoets is vereist. Met deze omgevingsvergunning wordt getoetst of de oprichting of de uitbreiding, gelet op het aspect fijn stof, kan worden uitgeoefend op de gewenste locatie. De omgevingsvergunning beperkte milieutoets wordt geweigerd als blijkt dat het uitoefenen van de activiteit leidt tot overschrijding van de grenswaarden voor zwevende deeltjes (PM₁₀). Wordt de omgevingsvergunning beperkte milieutoets verleend, dan valt de veehouderij onder de algemene regels van dit wijzigingsbesluit.

5.5 Lichthinder vanwege glastuinbouw (assimilatiebelichting)

Op 5 oktober 2004 zijn LTO Nederland en de Stichting Natuur en Milieu het plan van aanpak «Maatschappelijke belichting en afscherming in de glastuinbouw» overeengekomen. Het plan voorzag onder meer in de uitvoering van een onderzoeksprogramma, een traject ter vermindering van de lichtemissie voor bestaande bedrijven (inrichtingen) en één voor nieuw te vestigen bedrijven. Ter uitvoering van het plan is tevens het gebruik van bepaalde lichtemissiereducerende schermmaterialen subsidiabel gesteld op grond van de milieu-investeringsaftrek (Mia)¹ en de willekeurige afschrijving milieu-investering (Vamil)². In november 2006 zijn vervolgafspraken gemaakt. De intentie van deze vervolgafspraken is het verder terugdringen van de hinder, veroorzaakt door het toenemende gebruik van assimilatiebelichting, de toename van de lichtsterkte en de uitbreiding van de glastuinbouw. De afspraken hebben voornamelijk betrekking op de mate (het percentage waarmee) waarin de lichtemissie moet worden gereduceerd en de lengte van de periode gedurende welke lichtemissiereducerende maatregelen moeten zijn getroffen. Deze nieuwe afspraken zijn per 1 oktober 2009 in het Besluit glastuinbouw opgenomen. De regeling in dit wijzigingsbesluit is een voortzetting van de regeling van het Besluit glastuinbouw en bevat slechts enkele kleine aanpassingen, welke met LTO Nederland en Stichting Natuur en Milieu zijn afgestemd. In de artikelsgewijze toelichting worden deze aanpassingen nader uiteengezet.

Met LTO Nederland en Stichting Natuur en Milieu is bij de totstandkoming van dit wijzigingsbesluit gesproken over het verder terugdringen van de lichthinder ten gevolge van de toepassing van assimilatiebelichting. Het voornemen bestaat om de donkerteperiode stapsgewijs te verlengen en parallel daaraan de nacht stapsgewijs uit te faseren. Dit kan uiteindelijk leiden tot een situatie waarin de donkerteperiode duurt van het tijdstip van zonsondergang plus 45 minuten tot het tijdstip van zonsopgang. Gedurende deze donkerteperiode zullen de product- en emissie-eisen gelden zoals opgenomen in paragraaf 3.5.1 van het wijzigingsbesluit. In overleg met LTO Nederland en Stichting Natuur en Milieu zal dit voornemen verder worden uitgewerkt.

6 Lozen

Veel agrarische activiteiten hebben lozen tot gevolg. Het gaat daarbij om het lozen van afvalwater en overige vloeistoffen op of in de bodem, het lozen van stoffen (al dan niet als onderdeel van afvalwater) direct in een oppervlaktewaterlichaam en het lozen van afvalwater en andere afvalstoffen in rioolstelsels.

Dit lozen houdt enerzijds verband met de primaire activiteiten van de agrariër, het houden van landbouwhuisdieren of het telen van gewassen waarbij van belang is of het telen binnen plaatsvindt (zoals bij glastuinbouw), of in de

buitenlucht. Anderzijds vindt lozen plaats bij tal van activiteiten, die met het telen van gewassen en het houden van landbouwhuisdieren samenhangen, en die vaak op het erf in de inrichting plaatsvinden, maar er soms ook buiten plaatsvinden.

Gewasbeschermingsmiddelen en biociden

De wetgeving betreffende gewasbeschermingsmiddelen berust op verordening (EG) Nr. 1107/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 21 oktober betreffende het op de markt brengen van gewasbeschermingsmiddelen en tot intrekking van de richtlijnen nrs. 79/117/EEG en 91/414/EEG (PbEU 2009, L309). Het gegeven dat hier sprake is van regulering bij verordening betekent dat de nationale wetgeving nauwelijks meer een rol van betekenis speelt en alleen regels ten behoeve van het uitvoerbaar maken van de verordening mag stellen.

Dit ligt echter anders wat betreft de, ook voor het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen van belang zijnde richtlijn nr. 2009/128/EG van het Europees Parlement en de Raad van 21 oktober 2009 tot vaststelling van een kader voor communautaire actie ter verwezenlijking van een duurzaam gebruik van pesticiden (PbEU 2009, L 309). Deze richtlijn beoogt het duurzaam gebruik van gewasbeschermingsmiddelen te bevorderen door gebruiksregels neer te leggen evenals regels voor bijvoorbeeld de benodigde opleiding, keuring van reeds op de markt zijnde machines en andere apparatuur waarmee gewasbeschermingsmiddelen worden verspoten, eisen met betrekking tot verkoop, geïntegreerde gewasbescherming, vliegtuigspuiten en de bescherming van het watermilieu en aan extra kwetsbare groepen mensen, zoals kinderen en zwangere vrouwen. Deze richtlijn is geïmplementeerd in de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden. Dat is ondermeer gebeurd in de artikelen 78 tot en met 80 van die wet. Deze artikelen bieden grondslagen om bij of krachtens algemene maatregelen van bestuur regels te stellen over geïntegreerde gewasbescherming en toepassingsmethoden en apparatuur voor het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen.

Het toezicht en de handhaving op het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen wordt uitgevoerd door de Nederlandse Voedsel en Warenautoriteit (NVWA). Dit doet zij samen met de Arbeidsinspectie, de Inspectie voor de Leefomgeving en Transport (ILT). De waterschappen zijn per 1 juli 2009 aangewezen als toezichthouder voor de watergerelateerde bepalingen in de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Regeling van 24 maart 2009, nr. TRCJZ/2009/811, tot wijziging van de Regeling gewasbeschermingsmiddelen en biociden).

Doordat duurzaam gebruik mede betrekking heeft op de bescherming van het watermilieu kan er in de praktijk overlap zijn met de regelgeving betreffende de bescherming van oppervlaktewaterlichamen in hoofdstuk 6 van de Waterwet en die voortvloeit uit de implementatie van de Kaderrichtlijn water (richtlijn nr. 2000/60/EG) die toeziet op de kwaliteit van oppervlaktewaterlichamen. Dat kan het geval bij de artikelen 3.78 tot en met 3.83 van dit wijzigingsbesluit, welke artikelen toezien op het voorkomen en beperken van verwaaiing van gewasbeschermingsmiddelen (drift) naar oppervlaktewaterlichamen. Het betreft hier dus belangen die zowel door de Waterwet als de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden worden beschermd. Om de verplichtingen uit beide wetten gestand te doen is ervoor gekozen om in het ontwerpbesluit een dubbele wettelijke basis op te nemen voor de regels om verwaaiing van gewasbeschermingsmiddelen te voorkomen en te beperken. Dit was overigens ook al het geval bij het Lozingenbesluit open teelt en veehouderij.

Door deze dubbele wettelijke basis kunnen de instrumenten en ook de handhavingcapaciteit van zowel de Waterwet als de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden worden aangewend voor de uitvoering en handhaving van de betreffende artikelen. Uiteraard is het van belang dat, gelet op de dubbele wettelijke basis van de artikelen 3.78 tot en met 3.83, bij het toezicht op de naleving en de handhaving van deze artikelen telkens wordt nagegaan vanuit welke wettelijke grondslag wordt geopereerd.

Dat is met name van belang voor handhavers van waterschappen die voor beide wetten als toezichthouder aangewezen. Hierbij kan nog worden opgemerkt dat er tussen de beide wetten verschil is in het beschikbare handhavingsinstrumentarium. De Waterwet voorziet in zowel bestuursrechtelijke als strafrechtelijke handhavingsinstrumenten. De Wet gewasbeschermingsmiddelen verschaft uitsluitend strafrechtelijke instrumenten.

6.1 Regels specifiek voor teelt onder glas

De regels voor lozen ten gevolge van de teelt onder een permanente opslag van glas of kunststof (glastuinbouw) bouwen voort op de regels die sinds 1994 golden op grond van het Lozingenbesluit Wvo glastuinbouw, waarin regels voor lozen in een oppervlaktewaterlichaam en het vuilwaterriool waren opgenomen en dat later is opgegaan in het Besluit glastuinbouw, en regels die op grond van het Lozingenbesluit bodembescherming golden.

Teelt onder glas kan worden onderscheiden in:

- a. substraatteelt;
- b. grondgebonden teelt.

Dit onderscheid is met name van belang voor de wijze van omgaan met overtollig gietwater, en is daarmee van grote invloed op de belasting van oppervlaktewaterlichamen en de bodem. Hieronder wordt eerst ingegaan op het omgaan met overtollig gietwater en de gevolgen daarvan voor het lozen van drainwater en drainagewater, waarna de overige lozingen vanuit de glastuinbouw aan de orde komen.

a. substraatteelt

Bij substraatteelt vindt de teelt los van de ondergrond plaats, waarbij aan de gewassen een voedingsoplossing wordt toegediend, waarvan het niet door het gewas opgenomen deel (drainwater) kan worden gerecirculeerd. Deze recirculatie kan echter niet ongelimiteerd plaatsvinden. Na verloop van tijd moet het recirculatiewater worden vervangen. Dit kan nodig zijn vanwege het toenemen van het zoutgehalte als gevolg van het recirculeren, maar bijvoorbeeld ook vanwege een verhoogd risico op ziekten. De teler moet zich dan ontdoen van het drainwater, dat relatief hoge gehalten aan stikstof, fosfor en veelal ook gewasbeschermingsmiddelen bevat (spui). In de praktijk vindt het lozen van drainwater in een oppervlaktewaterlichaam of in het vuilwaterriool plaats.

Reeds in het Lozingenbesluit Wvo glastuinbouw is geconstateerd, dat met het oog op het kunnen bereiken van de gewenste milieukwaliteit het vergaand terugdringen van spuiwaterlozingen nodig zal zijn, waarbij direct lozen in een oppervlaktewaterlichaam op termijn geheel zal moeten worden beëindigd of in elk geval geminimaliseerd. Ook lozen van drainwater in een vuilwaterriool zal in verband met de doelmatige werking van zuiveringstechnische werken vergaand moeten worden teruggebracht.

In het Lozingenbesluit Wvo is daartoe destijds de basis gelegd. Hierbij is onderscheid gemaakt tussen nieuwe bedrijven op percelen die voor 1 november 1994 niet voor glastuinbouw werden gebruikt («van gras naar glas») en bedrijven in bestaande glastuinbouwgebieden.

Voor «van gras naar glas» bedrijven gold een watervergunningplicht voor het lozen van spuiwater in een oppervlaktewaterlichaam. Reeds in 1994 werd het vervangen van de vergunningplicht door algemene regels voor deze lozingen nadrukkelijk als optie genoemd.

Voor de overige bedrijven is een saneringstraject ingezet in de vorm van een verplichting van het gebruik van goed gietwater, het toepassen van recirculatie en het waar mogelijk aansluiten op een vuilwaterriool. Met «goed gietwater» wordt water met een laag natriumgehalte bedoeld, zoals opgevangen hemelwater. Daarbij zijn verdergaande maatregelen in het vooruitzicht gesteld. Die verdergaande maatregelen waren in het Besluit glastuinbouw vertaald in gebruiksnormen voor stikstof, fosfor en gewasbeschermingsmiddelen. In dit wijzigingsbesluit is het in 1994 ingezette beleid voortgezet, met een aantal wijzigingen. Deze worden hieronder toegelicht.

Vanwege de beperkte handhaafbaarheid van de gebruiksnormen en het feit dat een hoge mate van gebruik niet altijd een hoge emissie hoeft te betekenen, zijn in dit wijzigingsbesluit de gebruiksnormen vervangen door emissienormen. Gelet op de specifieke kenmerken van de substraatteelt (lozen via één of een beperkt aantal lozingspunten) is dat mogelijk gebleken. Met het oog op de noodzaak om de emissiereductie te realiseren worden de toegestane emissies stapsgewijs teruggebracht. De teelten zijn ingedeeld in emissieklassen, waarbij bij de inwerkingtreding van het wijzigingsbesluit de klassen van 25 – 300 kg/ha teeltoppervlak lopen. In het wijzigingsbesluit is ook de daling voor de jaren 2015 en 2018 opgenomen. Deze daling leidt tot een halvering van de emissie ten opzichte van de toegestane emissie bij inwerkingtreding van dit wijzigingsbesluit. De verdergaande emissiedaling voor de periode tussen 2018 en 2027, die moet resulteren in een nullozing, zal op een later moment worden geregeld. Dat biedt de mogelijkheid om bij de verdere stappen in de emissiebeperking rekening te houden met nieuwe ontwikkelingen.

De introductie van de emissienormen voor de substraatteelt heeft geleid tot aanpassingen in de voorschriften met betrekking tot meting, registratie en rapportage. Om administratieve lasten te beperken is daarbij zo veel mogelijk aangesloten bij het meet- en registratieprogramma, dat de teler met het oog op zijn bedrijfsvoering uitvoert.

Wat betreft de keuze van emissienormen is volstaan met sturing op het element stikstof. Er zijn daarom alleen emissienormen ontwikkeld voor stikstof en niet voor andere stoffen zoals fosfor en gewasbeschermingsmiddelen. De reden hiervoor is dat bij de substraatteelten de meststoffen stikstof en fosfor in vaste verhoudingen worden toegediend aan het gewas. Stikstof is echter het sturingsinstrument voor de groei van het gewas. Bij sturing op de vermindering van de stikstofemissie neemt ook de fosforemissie volgens een vaste mengverhouding af. In veel gevallen zal ook de emissie van gewasbeschermingsmiddelen verminderen.

Ten aanzien van de fosforemissie blijft onveranderd dat jaarlijks moet worden gemeten en gerapporteerd zodat het bevoegd gezag inzicht houdt in de voortgang van de emissiereductie. Op de evaluatiemomenten zal worden nagegaan of bij het terugdringen van de stikstofemissie ook de fosforemissie in gelijke mate is gereduceerd.

Op verzoek van de sector is de benadering waarbij recirculatie verplicht is tot een bepaald natriumgehalte in het drainwater losgelaten. In de praktijk blijken er meerdere omstandigheden te zijn die spuien noodzakelijk kunnen maken. In dit wijzigingsbesluit is daarom geen natriumnorm meer opgenomen als waarde waarbij mag worden geloosd. Dit biedt meer flexibiliteit. De teler kan binnen de geldende emissienormen een vanuit het oogpunt van de bedrijfsvoering optimaal spuiregime kiezen. Dit kan ook vanuit het oogpunt van de benutting van de capaciteit van het vuilwaterriool gunstig zijn. Gelet op deze keuzemogelijkheid kan de teler er ook voor kiezen om, in plaats van het water te recirculeren tot hergebruik niet meer mogelijk is en dat in een keer te spuien, het systeem continue enigszins te verversen. Vanwege deze keuzevrijheid wordt in dit wijzigingsbesluit niet meer gesproken over het lozen van spuiwater dat gedefinieerd was als «water dat bij substraatteelt in het recirculatiesysteem aanwezig is en niet meer geschikt is als voedingswater te worden gebruikt». Er wordt thans gesproken over het lozen van drainwater.

Voor de «van gras naar glas» bedrijven is met betrekking tot direct lozen van drainwater in een oppervlaktewaterlichaam het verbod om zonder een voorafgaande toestemming te lozen vervangen door de mogelijkheid om met betrekking tot het lozen bij maatwerkvoorschrift verdergaande maatregelen op temen. In de praktijk is gebleken dat vergunningplicht voor deze bedrijven een te zwaar instrument is, waardoor het verlenen van de vergunningen soms achterwege bleef. In geheel nieuwe situaties ligt het in de rede door verdergaande maatregelen lozing van ongezuiverd drainwater te beëindigen. Thans zijn bij de inrichting van nieuwe glastuinbouwgebieden maatregelen mogelijk, die direct lozen in een oppervlaktewaterlichaam voorkomen.

b. grondgebonden teelt

Bij de grondgebonden teelt zijn de emissies naar het milieu minder goed te beheersen dan bij de substraatteelt. Dit houdt verband met het feit dat overtollig gietwater in beginsel niet wordt opgevangen, maar naar de ondergrond sijpelt. In gebieden waarbij vanwege de grondwaterstand gedraineerd wordt, komt dit overtollig gietwater deels in drainagebuizen terecht, waar het vermengd wordt met grondwater (kwel). Als gevolg van deze vermenging is recirculatie vaak slechts deels of helemaal niet mogelijk. Voor de grondteelten is het gezien deze vermenging met bedrijfsvreemd grondwater nog niet mogelijk gebleken emissienormen vast te stellen voor lozen van drainagewater in een vuilwaterriool en een oppervlaktewaterlichaam. Het is wel de bedoeling om dit op termijn te realiseren. Het onderzoek dat hiervoor nodig is, is in gang gezet.

In gebieden waar niet gedraineerd wordt (zoals op hoge zandgronden) vindt emissie naar de bodem plaats, wat het meten van de emissie extra bemoeilijkt.

Voor de tussenliggende periode is gekozen voor het vastleggen van gebruiksnormen op een hoog aggregatieniveau, gecombineerd met een nadere uitwerking van de zorgplicht en de mogelijkheid tot het opleggen van een verantwoording van het gebruik via een maatwerkvoorschrift. De gebruiksnormen zijn in de regeling zoveel mogelijk geconcretiseerd in maximaal toegestane hoeveelheden gebruik aan totaal stikstof en totaal fosfaat, onderverdeeld in verschillende gewassoorten. Voor de grondteelten is er een zorgplicht om het mest- en waterverbruik af te stemmen op de behoefte van het gewas. Dit is in de voorschriften van dit wijzigingsbesluit expliciet opgenomen. Met het oog daarop geldt ook voor de grondteelten de verplichting gebruik te maken van goed gietwater. De invulling van de zorgplicht en het gebruik van de mogelijkheid om een maatwerkvoorschrift op te leggen, vooral bij welk gebruik verantwoording aan de orde is en welke gegevens een onderbouwing kunnen geven voor het gebruik, wordt nog nader uitgewerkt binnen het convenant Glastuinbouw en Milieu. Uitgangspunt hierbij is dat alleen glastuinbouwbedrijven met een hoog verbruik aan meststoffen te maken krijgen met de plicht om aan te geven dat dit verbruik niet leidt tot omvangrijke emissies naar het grondwater of naar oppervlaktewaterlichamen. Met deze aanpak kunnen de excessen die het milieu onnodig belasten worden aangepakt.

Net als bij het lozen van drainwater bij de substraatteelt is de vergunningplicht voor het lozen van drainagewater in een oppervlaktewaterlichaam bij «van gras naar glas» situaties vervangen door de mogelijkheid om maatwerkvoorschriften te stellen.

c. overige lozingen specifiek voor teelt onder glas

Teelt onder glas leidt naast het lozen van drainwater en drainagewater tot nog een aantal specifieke lozingen, zoals het lozen van condenswater, hemelwater van het glasdak en afvalwater van het reinigen van de buitenkant van de kas. De regels voor deze lozingen zijn niet substantieel gewijzigd ten opzichte van het Besluit glastuinbouw. Wel zijn er voorschriften voor lozen in de bodem toegevoegd.

In het Besluit glastuinbouw waren de voorschriften voor het lozen vooral opgenomen in bijlage 3. Niet alle voorschriften uit die bijlage komen in dit wijzigingsbesluit terug. Dit geldt vooral voor lozingen in het vuilwaterriool. Lozingen in het vuilwaterriool zijn namelijk in de systematiek van het Activiteitenbesluit expliciet toegestaan, met de mogelijkheid om daar eventueel aanvullende voorwaarden aan te verbinden. Niet in alle gevallen zijn er voorschriften aan dergelijk lozen gesteld. Het lozen wordt in dat geval getoetst aan de zorgplicht. In het Besluit glastuinbouw was nog voor elke afvalwaterstroom een expliciete toestemming om in het vuilwaterriool te lozen opgenomen.

Met betrekking tot de emissies van gewasbeschermingsmiddelen is recent duidelijk geworden dat deze naar oppervlaktewaterlichamen omvangrijker zijn dan waarvan in de toelatingsbeoordeling is uitgegaan. De sector heeft daarom een Plan van Aanpak opgesteld om binnen enkele jaren de emissies naar oppervlaktewaterlichamen te beperken. Dit traject kan op termijn leiden tot aanvullende voorschriften om de emissies van gewasbeschermingsmiddelen richting oppervlaktewaterlichamen te verminderen.

6.2 Regels specifiek voor bedekte teelt anders dan in een kas

Het wijzigingsbesluit introduceert algemene regels voor het lozen bij de teelt van gewassen in schuren, gebouwen en schuurkassen. Meer specifiek zijn voorschriften opgenomen voor de teelt van paddenstoelen, de witloftrek en het broeien van bolgewassen.

Paddenstoelenteelt

Het direct lozen van afvalwater in een oppervlaktewaterlichaam vanuit de paddenstoelenteelt was voor het in werking treden van dit wijzigingsbesluit watervergunningplichtig. Met dit wijzigingsbesluit zijn algemene regels voor deze teelt geïntroduceerd. Bij de gangbare paddenstoelenteelt worden gewasbeschermingsmiddelen en biociden gebruikt om tijdens de teelt plagen en (schimmel)ziekten te voorkomen en te bestrijden en om na afloop van de teelt of bij de start van een nieuwe teelt de teeltruimten te ontsmetten. In verband met de aanwezigheid van deze stoffen is het lozen van afvalwater in een oppervlaktewaterlichaam vanuit de paddenstoelenteelt niet toegestaan. Lozen in een oppervlaktewaterlichaam is alleen nog mogelijk indien sprake is van biologische teelt of indien het afvalwater afkomstig is uit ruimten waarin geen gewasbeschermingsmiddelen of biociden worden gebruikt. Het lozen in een oppervlaktewaterlichaam vanuit de paddenstoelenteelt is voor het overgrote deel al gesaneerd doordat de meeste bedrijven zijn aangesloten op het vuilwaterriool. Ook ten aanzien van het lozen op het vuilwaterriool zijn in dit wijzigingsbesluit voorschriften opgenomen.

Witloftrek

Voor het in werking treden van dit wijzigingsbesluit was het direct lozen in een oppervlaktewaterlichaam van afvalwater vanuit de witloftrekkerijen gereguleerd middels een watervergunning. In dit wijzigingsbesluit is de witloftrek onder algemene regels gebracht. Voor de volledigheid wordt opgemerkt dat de trek van de witlofpennen ten behoeve van de productie van witlofstronken plaatsvindt in schuren en gebouwen. De teelt van de witlofpennen vindt plaats in de vollegrond. Voor de laatstgenoemde activiteit zijn de voorschriften voor de open teelt uit dit wijzigingsbesluit van toepassing.

Bij het opstellen van de voorschriften voor dit wijzigingsbesluit is grotendeels aangesloten bij de voorschriften uit de in het verleden verleende Wvo- en watervergunningen. Directe lozingen in een oppervlaktewaterlichaam vanuit witloftrekkerijen zijn inmiddels grotendeels gesaneerd doordat veel bedrijven zijn aangesloten op het vuilwaterriool. Daarnaast wordt bij een deel van de bedrijven het proceswater grotendeels hergebruikt. Bij de trek van witlof staan de witlofpennen in trekbakken die onderling met elkaar zijn verbonden en waarin het proceswater voortdurend wordt rondgepompt (gerecirculeerd). Bij de gangbare teelt worden meststoffen en gewasbeschermingsmiddelen aan het proceswater toegevoegd. Na het beëindigen van de teelt worden de trekbakken gereinigd en voor aanvang van een nieuwe teeltcyclus wordt het watercircuit gereinigd en ontsmet.

Door hergebruik van het proceswater kan de lozing van gewasbeschermingsmiddelen, biociden en meststoffen worden gereduceerd. In 1999 is door Praktijkonderzoek voor de Akkerbouw en Vollegrondsgroenteteelt (PAV) onderzoek gedaan naar de mogelijkheden voor hergebruik van proceswater binnen witloftrekkerijen. Uit het onderzoek is gebleken dat samen met maatregelen aan de bron volledig hergebruik van proceswater binnen een witloftrekkerij in principe mogelijk is. De resultaten van het onderzoek zijn in het verleden niet opgenomen in het beleid omdat destijds de economische situatie in de witloftrekkerij slecht was. Recenter is hier in de vergunningverlening op grond van de Waterwet wel rekening meegehouden. Door een aantal waterschappen is een verplichting tot hergebruik van het recirculatiewater uit de trekbakken (proceswater) in vergunningen opgenomen. Deze verplichting tot hergebruik van proceswater is overgenomen in dit wijzigingsbesluit. Indien verder hergebruik van het proceswater niet mogelijk is, dan is lozen in het vuilwaterriool of in de bodem toegestaan, indien het afvalwater gelijkmatig wordt verspreid over het land. Lozen in een oppervlaktewaterlichaam is alleen toegestaan indien hergebruik niet verder mogelijk is en indien er sprake is van biologische teelt of indien tijdens de teelt geen gewasbeschermingsmiddelen of biociden zijn gebruikt.

Broeien van bolgewassen

In het wijzigingsbesluit zijn voorschriften opgenomen voor het broeien van bolgewassen. De broei van (tulpen)bollen gebeurt traditioneel in potgrond, maar tegenwoordig wordt veelal op water gebroeid. Bij broeierijen die jaarrond in bedrijf zijn, vindt de activiteit over het algemeen plaats in kassen. Voor deze bedrijven gelden de voorschriften voor de glastuinbouw.

Het broeien van tulpen vindt echter ook plaats in schuren of zogenaamde schuurkassen. In het verleden was er veel onduidelijkheid over de vraag of een schuurkas aan de omschrijving van glasopstand voldeed en daardoor onder de reikwijdte van het Besluit glastuinbouw viel. In de praktijk is gebleken dat de broei in schuurkassen niet vergelijkbaar is met de teelt in kassen. Het broeien in schuurkassen vindt over het algemeen niet jaarrond plaats. Daarbij komt dat er buiten het broeiseizoen vaak andere activiteiten plaatsvinden in de schuren. Daarom is in dit wijzigingsbesluit het broeien van bolgewassen ondergebracht bij de teelt in gebouwen anders dan in een kas.

Voor het lozen van het afvalwater vanuit broeierijen is aangesloten bij de voorschriften die zijn opgenomen voor de paddenstoelenteelt en witloftrekkerijen. Evenals voor de witloftrekkerijen geldt er voor het broeien van bolgewassen een hergebruikverplichting van het proceswater en de mogelijkheid om te lozen op of in de bodem indien hergebruik niet langer mogelijk is.

6.3 Regels specifiek voor de open teelt

De voorschriften ten aanzien van lozen vanuit de open teelt zijn vooral gericht op het voorkomen en beperken van emissies naar oppervlaktewaterlichamen van gewasbeschermingsmiddelen en meststoffen als gevolg van het gebruik daarvan op percelen. Het voorkomen dan wel beperken van emissies vanaf percelen kan grotendeels worden bereikt

door het voorkomen van het meespuiten van sloten, het beperken van de (druppel)drift bij het toepassen van gewasbeschermingsmiddelen op het perceel, het voorkomen van het meemesten van sloten en het beperken van afspoeling en oppervlakkige uitspoeling. De in dit wijzigingsbesluit opgenomen voorschriften voor de open teelt komen grotendeels overeen met de voorschriften van het voormalige Lozingenbesluit open teelt en veehouderij.

Driftbeperking

In dit wijzigingsbesluit zijn diverse maatregelen opgenomen om de druppeldrift naar oppervlaktewaterlichamen te beperken. Aan de ene kant betreft het technische maatregelen aan de gangbare spuitapparatuur, zoals het gebruik van driftarme doppen en kantdoppen, eisen ten aanzien van de windsnelheid waarbij gespoten mag worden en de spuitboomhoogte. Aan de andere kant zijn teeltvrije zones opgenomen. De breedte van de teeltvrije zones is afhankelijk van de gebruikte spuitapparatuur of andere maatregelen zoals vanggewassen of emissieschermen. Het gaat daarbij om een combinatie van driftbeperkende voorschriften die betrekking hebben op technische voorzieningen aan spuitapparatuur, zorgvuldig handelen en perceelsinrichting. De intensiteit waarmee de gewassen bespoten worden en of er sprake is van opwaartse of neerwaartse bespuiting is mede bepalend voor de breedte van de teeltvrije zone. De driftbeperkende maatregelen zijn ook van toepassing op kleinschalige niet-bedrijfsmatige activiteiten, zoals het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen in bijvoorbeeld volkstuinen.

Beperking emissie meststoffen

Een teeltvrije zone mag niet worden bemest. Door het aanhouden van een mestvrije zone wordt laterale uitspoeling en de afspoeling van meststoffen beperkt. Bij gebruik van korrel- of poedervormige meststoffen is het gebruik van een kantstrooivoorziening verplicht om meemesten van het oppervlaktewaterlichaam te voorkomen. Bij gebruik van bladmeststoffen in de strook gelegen naast de teeltvrije zone zijn, om drift in de richting van oppervlaktewaterlichamen te beperken, ook driftbeperkende maatregelen zoals driftarme doppen, eisen aan de windsnelheid waarbij gespoten mag worden en de spuitboomhoogte van toepassing.

Talud niet meespuiten en meemesten

Het meespuiten en meemesten van oppervlaktewaterlichamen, inclusief het talud wordt door zorgvuldig werken met een kantdop respectievelijk een kantstrooivoorziening voorkomen. Bespuiten van een talud is verboden. Het pleksgewijs toepassen op een talud van daartoe toegelaten gewasbeschermingsmiddelen, zoals het aanstippen met een strijkstok, is echter wel toegestaan, mits geen verwaaiing kan optreden.

Alternatieve technieken

In dit wijzigingsbesluit zijn verschillende driftbeperkende maatregelen opgenomen. Om de ontwikkeling van technieken te bevorderen was in artikel 3 van het Lozingenbesluit open teelt en veehouderij een zogenaamde gelijkwaardigheidsbepaling opgenomen die de lozer de mogelijkheid bood andere dan de voorgeschreven middelen toe te passen, mits hij, voordat hij die andere middelen toepaste, aan het bevoegd gezag aantoonde dat met de door hem gekozen middelen een ten minste gelijkwaardige bescherming van de waterkwaliteit werd bereikt. Artikel 1.8 van het Activiteitenbesluit voorziet in dezelfde mogelijkheid.

Handhaafbaarheid driftarme instellingen

In dit wijzigingsbesluit zijn voorschriften opgenomen ter verbetering van de handhaafbaarheid van driftarme instellingen van spuitapparatuur. De voorschriften zijn tot stand gekomen in overleg met betrokken partijen vanuit de sector en het bevoegd gezag. In de voorgepubliceerde versie van het ontwerpbesluit van de wijziging van het Lozingenbesluit open teelt en veehouderij in 2007 was ter verbetering van de handhaafbaarheid van de gebruikte spuitdruk de definitie van driftarme dop gewijzigd door toevoeging van een ondergrens van 3 bar. In de inspraakreacties bij deze wijziging werd door de sector aangegeven dat een koppeling met een goede vloeistofverdeling beter aansluit bij de goede landbouwpraktijk en van meer belang is dan het opnemen van een 3-bar criterium. Na overleg met betrokken partijen werd duidelijk dat de partijen onderkennen dat de driftarme instelling op het fundamentele punt van de drukinstelling niet controleerbaar is. De gekozen invulling van 3 bar werd echter gezien als een discutabele waarde. Het probleem van de controleerbaarheid zou weliswaar in een aantal gevallen minder worden maar het risico van oneigenlijke toepassing zou blijven bestaan.

Als mogelijke oplossing werd voorgesteld om voor alle spuitmachines een indicatievoorziening voor de driftarme instelling te ontwikkelen. Veel driftarme spuittechnieken berusten op toepassing van een driftreducerende spuitdop in combinatie met een bepaalde spuitdruk. Voor een adequate handhaving is het van groot belang om bij toepassing van deze spuitdoppen de toegepaste spuitdruk te kunnen vaststellen. Het is bovendien in het belang van de sector dat deze relatief goedkope emissiereducerende maatregelen wel beschikbaar blijven. Een mogelijkheid om de handhaafbaarheid te verbeteren is het gebruik van een indicatievoorziening voor de driftarme instelling die alleen voor de heterdaad controle in de 14 meter zone noodzakelijk is.

Naar aanleiding van de inspraakreacties bij de wijziging van het Lozingenbesluit open teelt en veehouderij in 2007 en de proactieve opstelling van de agrarische sector is het 3 bar-criterium heroverwogen en is in 2007 besloten deze vooralsnog niet in te voeren, maar te streven naar een verbetering van controleerbaarheid middels een drukindicatievoorziening. In 2007 is verder afgesproken dat de agrarische sector zich zou inspannen om een

indicatievoorziening te ontwikkelen. Mits de kosten voor een indicatievoorziening in verhouding staan tot het te bereiken doel zou een indicatievoorziening voor spuitapparatuur in het Lozingenbesluit worden voorgeschreven. Verder is afgesproken dat, indien binnen afzienbare termijn geen zicht is op een adequate techniek voor indicatievoorzieningen, het 3 bar-criterium alsnog zou worden opgenomen in de definitie van driftarme dop.

Naar aanleiding van het bovenstaande is in het Bestuurlijk Overleg Openteelt (BOOT) met alle betrokken partijen afgesproken dat ter verbetering van de handhaafbaarheid van driftarme toepassing van spuitdoppen veldspuitapparatuur, met uitzondering van veldspuitapparatuur waarbij gespoten wordt met venturidoppen uit de 50% driftreductieklasse of een overkapte beddenspuit, alsmede spuitapparatuur die is bedoeld voor het op- en zijwaarts spuiten, voorzien moeten zijn van een indicatievoorziening in de vorm van een drukregistratievoorziening.

Verder is in het BOOT, mede naar aanleiding van een inventarisatie van de kosten, afgesproken dat de drukregistratievoorziening (het meetsysteem) aangeschaft dient te worden door de teler en de uitleesapparatuur door het bevoegd gezag. Om ervoor te zorgen dat er geen problemen ontstaan bij het uitlezen van de meetgegevens zijn in de regeling voorschriften opgenomen waaraan de drukregistratievoorziening dient te voldoen.

Vliegtuigspuiten

In het Lozingenbesluit open teelt en veehouderij was een verbod opgenomen voor het toepassen van gewasbeschermingsmiddelen met een luchtvaartuig binnen een afstand van 14 meter van de insteek van het oppervlakwater. Dit verbod is niet in het wijzigingsbesluit overgenomen, omdat een verbod hierop reeds is opgenomen in het Besluit gewasbeschermingsmiddelen en biociden.

Droge sloten en greppels

Met het wijzigingsbesluit is de definitie van «droge sloot» aangepast. In verband met de verdrogingsbestrijding worden door waterschappen in het oosten en het zuiden van het land projecten uitgevoerd en maatregelen getroffen die tot doel hebben om het gevallen regenwater in het gebied zelf vast te houden. Hiertoe worden door waterschappen in overleg met de telers stuwtes in droge sloten geplaatst waardoor regenwater niet tot afvoer komt maar ter plaatse kan infiltreren in de bodem. Daarmee komt het ten gunste van de grondwaterstand en de gewasproductie op de aangrenzende percelen. Omdat het gevallen regenwater door de stuwtes niet wordt afgevoerd, vindt er ook geen afvoer plaats van eventuele verontreinigingen vanaf de percelen (meststoffen, gewasbeschermingsmiddelen) naar de rest van het watersysteem.

Het aanleggen van deze stuwtes kan niet zonder de medewerking van de eigenaren van deze sloten.

Door het plaatsen van de stuwtes voldoen de sloten echter niet meer aan het criterium van een droge sloot. Het gevolg daarvan is dat de telers een teeltvrije zone moeten gaan aanhouden. Dit betekent voor telers een verlies aan productieareaal en leidt daardoor tot verminderde opbrengsten. Om tegemoet te komen aan dit probleem is besloten om het voorschrift ten aanzien van droge sloten aan te passen door de toevoeging dat een teeltvrije zone niet hoeft te worden aangehouden bij teelt grenzend aan gegraven waterlopen die van 1 april tot 1 oktober geen water afvoeren ten gevolge van door of namens de beheerder geplaatste stuwen die de waterstand reguleren.

Ontwateren percelen

In het lozingenbesluit open teelt en veehouderij was opgenomen dat lozen van water dat bij normaal landbouwkundig gebruik vrijkomt uit de bodem en via een drainagesysteem wordt geloosd in het oppervlaktewater is toegestaan. Met de inwerkingtreding van dit wijzigingsbesluit is dit geregeld in artikel 3.3. Net als bij bijvoorbeeld sportvelden wordt in het Activiteitenbesluit water dat van percelen afstroomt via een drainagesysteem gezien als afstromend hemelwater.

Permanente bollenteelt

In een werkgroep met betrokken partijen (sector en overheden) zijn voorschriften opgesteld voor de teelt van bloembollen en -knollen in de gespecialiseerde bollengebieden als weergegeven in de bijlage bij dit wijzigingsbesluit. Uitgangspunt hierbij was dat de voorschriften aansluiten bij de eisen die in de vigerende watervergunningen voor de permanente bollenteelt zijn opgenomen.

In het verleden is gekozen voor een vergunningplicht voor deze vorm van bollenteelt omdat de totale milieubelasting bij de bollenteelt in de gespecialiseerde gebieden groter is dan bij de reizende bollenkraam waarbij de teelt plaatsvindt op steeds wisselende percelen.

Deze milieubelasting betreft:

- de uitspoelingsgevoeligheid van zandgrond;
- de hoge intensiteit van meststoffen- en gewasbeschermingsmiddelengebruik;
- de hoge frequentie van het gebruik van de grond voor bollenteelt en de hoge concentratie aan percelen in gebruik voor bollenteelt.

De maatregelenpakketten die in de watervergunningen zijn opgenomen zijn gebaseerd op onderzoek van het (voormalige) Instituut Voor Milieu- en Agritechniek (IMAG) en bestaan onder meer uit een combinatie van een teeltvrije zone en de te gebruiken spuittechniek. De maatregelenpakketten in de watervergunningen van betrokken waterbeheerders (Hoogheemraadschap van Rijnland en Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier) komen door onderlinge afstemming grotendeels overeen. De in het wijzigingsbesluit opgenomen voorschriften zijn gebaseerd op de

voorschriften uit deze watervergunningen.

In de werkgroep is ook gesproken over het aspect van de reizende bollenkraam in de in de bijlage aangewezen gespecialiseerde bollengebieden. Dit probleem speelt met name in de Wieringermeer. Bij de laatste wijziging van het Lozingenbesluit open teelt en veehouderij in 2007 is onderscheid gemaakt tussen permanente en niet-permanente bollenteelt. De reden om de definitie van permanente bollenteelt in het Lozingenbesluit open teelt en veehouderij op te nemen, was om de reizende bollenkraam in gespecialiseerde gebieden uit te sluiten van de vergunningplicht. Betrokken partijen geven echter aan dat deze definitie in de praktijk niet werkbaar en handhaafbaar is. Een handhaver weet namelijk pas nadat het eerste jaar is verstreken of er sprake is van permanente bollenteelt. Daarom is besloten om de Wieringermeer te laten vervallen uit de bijlage met gespecialiseerde bollengebieden. De permanente bollenteelt in de Wieringermeer kan via een maatwerkvoorschrift alsnog onder het regime van de permanente bollenteelt in gespecialiseerde bollengebieden worden gebracht. Dit geldt overigens ook voor andere gebieden waar permanente bollenteelt plaatsvindt en die niet zijn opgenomen in de bijlage.

Fruitteelt

Bij de laatste wijziging van het Lozingenbesluit open teelt en veehouderij (2007) zijn nieuwe maatregelenpakketten voor de fruitteelt geïntroduceerd. Betrokken partijen zijn het er bij de totstandkoming van die wijziging over eens geworden dat aan de beoogde reductiedoelstelling zoals geformuleerd in het Lozingenbesluit open teelt en veehouderij wordt voldaan, indien de driftdepositie vanuit de fruitteelt is teruggebracht tot maximaal 1,5% driftdepositie op oppervlaktewaterlichamen in volbladsituatie.

Een van de pakketten om tot de reductie te komen, het zogenaamde «zevende pakket», betreft het gebruik van een dwarsstroomspruit met zeer driftarme spuitdoppen in combinatie met het enkelzijdig bespuiten van de laatste bomenrij. Het pakket heeft als voordeel dat met een relatief kleine teeltvrije zone (3 meter) en een geringe investering wordt voldaan aan de reductiedoelstelling. De sector had dus een groot belang bij de invoering van dit pakket. Omdat ten tijde van de wijziging van het Lozingenbesluit open teelt en veehouderij nog onvoldoende bekend was over de biologische effectiviteit van dit pakket en ook onvoldoende zicht was op de handhaafbaarheid ervan werd besloten het pakket wel al op te nemen in de wijziging van het Lozingenbesluit open teelt en veehouderij. Maar daarbij werd ook besloten dat de bepaling om het pakket toe te staan pas in werking zou treden nadat duidelijk was geworden dat de biologische effectiviteit ervan positief was en ook adequate handhaving mogelijk was. Voor fruittelers die gebruik wilden maken van het pakket voordat de bepaling in werking was getreden bestond de mogelijkheid om op grond van artikel 3 van het Lozingenbesluit open teelt en veehouderij een aanvraag te doen op grond van gelijkwaardigheid bij de waterkwaliteitsbeheerder. Het artikel bood het bevoegd gezag de bevoegdheid om alternatieve technieken toe te staan mits een gelijkwaardige bescherming van het oppervlaktewaterlichaam werd geboden. Inmiddels wordt het pakket veelvuldig toegepast in de praktijk. Uit de handhavingspraktijk is gebleken dat wat betreft de handhaafbaarheid er geen redenen zijn om dit pakket niet in werking te laten treden. Onderzoek heeft ook geen aanleiding gegeven om aan te nemen dat de biologische effectiviteit bij het enkelzijdig bespuiten van de laatste bomenrij niet zou voldoen. Op grond van het bovenstaande is besloten om het maatregelenpakket waarbij het gebruik van een dwarsstroomspruit met zeer driftarme spuitdop in combinatie met het enkelzijdig bespuiten van de laatste bomenrij (het zevende pakket) op te nemen in dit wijzigingsbesluit.

Verder is uit onderzoek gebleken dat met het gebruik van een axiaalspruit die is voorzien van dezelfde zeer driftarme doppen in combinatie met het enkelzijdig bespuiten van de laatste bomenrij, eenzelfde mate van driftreductie wordt bereikt als bij gebruik van de dwarsstroomspruit. Op grond hiervan is besloten om ook de axiaalspruit onder de beschreven voorwaarden op te nemen in het wijzigingsbesluit.

Smalle fruitteeltpercelen

Omdat het in een keer introduceren van de aangescherpte maatregelenpakketten voor de fruitteelt op smalle percelen onevenredig grote consequenties zou hebben gehad is bij de totstandkoming van het Lozingenbesluit open teelt en veehouderij (2000) voor de smalle fruitteeltpercelen een overgangsbepaling opgenomen. Ook bij het wijzigingsbesluit van het Lozingenbesluit open teelt en veehouderij in 2007 was voorzien in overgangsrecht voor smalle percelen. Het werd redelijk geacht om bij smalle percelen als eerste stap een teeltvrije zone van 150 cm aan te houden waarbij geen gebruik mocht worden gemaakt van naar het oppervlaktewaterlichaam gerichte apparatuur. Met deze stap werden de situaties waarbij nog steeds fruitbomen op de slootkant stonden – waarbij de grootste emissies naar oppervlaktewaterlichamen plaatsvonden – aangepakt. Dit overgangsrecht gold gedurende 3 jaar tot 1 januari 2010. In deze periode hadden de telers de tijd om noodzakelijke spuittechnische of teelttechnische maatregelen te nemen. In die periode moest ook duidelijk worden of het zogenoemde «zevende pakket» (dwarsstroomspruit met zeer driftarme spuitdoppen in combinatie met het enkelzijdig bespuiten van de laatste bomenrij) generiek kon worden toegestaan. Na deze drie jaar zouden ook de fruittelers met smalle percelen de overstap moeten hebben gemaakt naar de gangbare maatregelenpakketten.

Aangezien de overgangstermijn inmiddels is verstreken en besloten is het «zevende pakket» generiek toe te staan, is in dit wijzigingsbesluit geen overgangsrecht meer opgenomen voor de fruitteelt op smalle percelen.

Teelt van gewassen in substraat anders dan in een kas of een gebouw (pot- en containerteelt)

Het betreft hier algemene regels voor de teelt van gewassen in potten, containers of andere substraathouders in de open lucht. Om aan te sluiten bij de terminologie die in het wijzigingsbesluit is gehanteerd, wordt gesproken over de teelt van gewassen in substraat anders dan in een kas of een gebouw. Voor de teelt van gewassen in substraat in de open lucht is de watervergunningplicht vervangen door algemene regels. De voorschriften zijn in overleg met de betrokken brancheorganisaties en overheden tot stand gekomen. Bij het opstellen van de voorschriften is zoveel mogelijk aangesloten bij de voorschriften uit de bestaande watervergunningen.

Het betreft enerzijds het kweken in substraat (in potten en containers en andere substraathouders) van bomen en planten (boomkwekerijproducten), anderzijds zijn ontwikkelingen gaande om ook fruit te telen in substraat. In alle gevallen geldt dat de teelt plaatsvindt los van de vollegrond. De potten of containers kunnen daarbij op de grond staan op een doorlatende of een niet-doorlatende ondergrond. Daarnaast kunnen de potten en containers ook hoger van de grond, op stellingen of in gotensystemen zijn geplaatst.

De teelt vindt plaats in de open lucht maar soms wordt gebruik gemaakt van tijdelijke afdekkingen, zoals tunnels. Met betrekking tot de bescherming van oppervlaktewaterlichamen is bij de teelt van met name bomen en planten in potten en containers die geplaatst zijn op de grond, onderscheid gemaakt in teelt op een doorlatende ondergrond en op een niet-doorlatende ondergrond.

Bij de teelt op een niet-doorlatende ondergrond dienen hemelwater en drainwater te worden opgevangen in een opvangvoorziening. Het water in de opvangvoorziening dient te worden gebruikt als eerste gietwater. Pas nadat het water in deze voorziening is opgebruikt, is het gebruik van ander gietwater toegestaan. Deze eisen zijn mede gebaseerd op:

- het rapport van de Commissie Integraal Waterbeheer (CIW/CUWVO) «Afvalwaterproblematiek boomteelt en vaste planten teelt» uit 1996;
- het aanvullende onderzoek naar de grootte van water opvangvoorziening door Praktijkonderzoek Plant & Omgeving (PPO); en
- het convenant dat het Hoogheemraadschap van Rijnland, LTO Noord, de Vereniging Kring Boskoop en de Vereniging van vaste plantenkwekers hebben gesloten over het gebruik van meststoffen op containervelden in de boom- en vaste plantenteelt.

Het bovenstaande heeft er ook in geresulteerd dat de grootte van een opvangvoorziening is vastgesteld op ten minste 1.200 kubieke meter per hectare teeltoppervlak. Deze grootte is afgestemd op het gegeven dat spuien uit de opvangvoorziening in principe niet is toegestaan. Wanneer gietwater wordt gebruikt met een natriumgehalte dat gelijkwaardig is aan dat van hemelwater dan is een opvangvoorziening met een capaciteit van ten minste 500 kubieke meter per hectare teeltoppervlak toegestaan. De reden hiervoor is dat gietwater met een laag natriumgehalte langer gecirculeerd kan worden omdat het risico op een te hoog natriumgehalte in het gietwater, dat schadelijk is voor het gewas, in dat geval beperkt is.

Om te voorkomen dat bij een regenbui, vlak na bemesting of bespuiting grote hoeveelheden meststoffen of gewasbeschermingsmiddelen van de niet-doorlatende ondergrond afspoelen naar een oppervlaktewaterlichaam is bepaald dat na bemesting of bespuiting de eerste 50 kubieke meter hemelwater per hectare teeltoppervlak te allen tijde opgevangen moet kunnen worden in de opvangvoorziening. Dit opvangen van een eerste hoeveelheid regenwater wordt in de praktijk ook wel het opvangen van de first-flush genoemd.

Omdat de eisen ten aanzien van het hebben van een opvangvoorziening onevenredig zwaar zijn voor kleinschalige of hobbymatige teelt in potten of containers is een ondergrens opgenomen. Deze houdt in dat bij een teeltoppervlakte van 500 vierkante meter of minder de opvangvoorziening niet verplicht is.

Bij de doorlatende velden worden alleen eisen gesteld aan het soort bemesting om de emissies van meststoffen naar een oppervlaktewaterlichaam te beperken. Bij dit type velden dienen zogenaamde langzaam vrijkomende meststoffen te worden gebruikt en mag geen afstroming naar een oppervlaktewaterlichaam plaatsvinden. De eis ten aanzien van het gebruik van langzaam vrijkomende meststoffen is tevens van toepassing op de niet-doorlatende velden van ten hoogste 500 vierkante meter, om ook hier de emissie van meststoffen naar oppervlaktewaterlichamen te beperken.

Voor de buitenteelt van aardbeien op trayvelden op niet-doorlatende ondergrond (groter dan 500 vierkante meter) worden geen eisen gesteld aan de grootte van de opvangvoorziening. Hiervoor is gekozen omdat de bedrijfssituatie afwijkt van die van bedrijven die bomen en planten telen in potten en containers. Hergebruik van water binnen de aardbeienteelt is in verband met de verspreiding van ziekten niet altijd goed mogelijk. Daarnaast vindt de activiteit niet jaarrond plaats. Daarom is bepaald dat bij de teelt van aardbeien op trayvelden het drainwater opgevangen en hergebruikt dient te worden binnen het bedrijf. Dit sluit aan bij de afspraken die in 2000 zijn gemaakt tussen de sector en het Waterschap Brabantse Delta (en in afstemming met andere betrokken waterschappen). Omdat de opvangvoorziening bij de teelt van aardbeien op trayvelden over het algemeen kleiner is dan bij de teelt van bomen en planten in potten en containers en omdat drainwater niet binnen de teelt maar elders binnen het bedrijf wordt hergebruikt, is in overleg met betrokken partijen (sector en overheden) besloten de first-flush voor deze bedrijven vast

te leggen op 30 kubieke meter hemelwater per hectare teeltoppervlak. In de praktijk blijkt dat nog niet alle aardbeitravvelden voorzien zijn van een niet-doorlatende ondergrond met opvangvoorziening. Indien de trays zijn geplaatst op een doorlatende ondergrond dan is gebruik van langzaam werkende meststoffen in principe verplicht. Bij de teelt van aardbeien op travvelden gaat het om het opkweken van aardbeienplanten. Omdat het gebruik van langzaam werkende meststoffen gedurende de opkweek van de planten niet altijd mogelijk is, kan gedurende deze periode bij maatwerkvoorschrift het gebruik van andere meststoffen worden toegestaan, indien het aanbrengen van een niet-doorlatende ondergrond redelijkerwijs niet mogelijk is en het belang van de bescherming van het milieu zich daartegen niet verzet.

Verder zijn ontwikkelingen gaande om fruit te kweken (fruitproductie) in substraat in potten, containers of andere houders. Hierbij wordt gebruik gemaakt van bemesting via een druppelsysteem. Ook in de boomkwekerij wordt, tot op heden in beperkte mate, gebruik gemaakt van druppelsystemen. Indien de teelt met bemesting via een druppelsysteem plaatsvindt op een doorlatende ondergrond, is het gebruik van langzaam werkende meststoffen niet verplicht.

Tot slot kan er ook sprake zijn van potten, containers en andere substraathouders die geplaatst zijn boven de grond op stellingen of gotensystemen. Omdat hier anders dan bij de teelt in potten en containers op niet-doorlatende ondergrond aanzienlijk minder hemelwater opgevangen zal worden, zijn voor de teelt op deze systemen geen eisen gesteld ten aanzien van een opvangvoorziening. Wel dient het drainwater opgevangen en hergebruikt te worden.

6.4 Regels voor overig lozen dat samenhangt met telen van gewassen en het houden van landbouwhuisdieren

Opslaan van agrarische bedrijfsstoffen

Bij het opslaan van agrarische bedrijfsstoffen gaat het om het opslaan van vaste mest, kuilvoer, bijvoedermiddelen die niet verpompaar zijn, gebruikt substraatmateriaal en restmateriaal afkomstig van de teelt van gewassen. De voorschriften van dit wijzigingsbesluit vloeien voort uit de resultaten van een onderzoek naar de effectiviteit van een aantal specifiek agrarische bodembeschermende voorzieningen.¹ Het onderzoek heeft zich beperkt tot verhardingen van klinkers en betonplaten op zowel klei-, veen- en zandgrond. Er is met name gekeken naar het opslaan van graskuil, maïskuil, (natte) bijproducten en vaste mest. Het onderzoek wees uit dat er weliswaar lichte verontreinigingen van de grond onder de bodembeschermende voorziening werden gevonden, maar dat het ging om geringe verhogingen ten opzichte van de referentiemonsters. Ten aanzien van de verontreiniging van het grondwater is geconstateerd dat op het afstroompunt van de bodembeschermende voorziening waarden zijn aangetroffen die in een aantal gevallen aanzienlijk hoger zijn dan de waarden die werden gevonden in de referentiemonsters. In geen geval werd de interventiewaarde overschreden. Deze bevindingen hebben geresulteerd in het uitgangspunt dat puntlozingen in de bodem moeten worden voorkomen. De voorschriften voor het opslaan van agrarische bedrijfsstoffen zijn aan de hand van dit uitgangspunt opgesteld. Lozen als gevolg van het opslaan van agrarische bedrijfsstoffen op een oppervlaktewaterlichaam blijft, net als in het Lozingenbesluit open teelt en veehouderij, verboden. Ten behoeve van het voorkomen van verontreiniging van een oppervlaktewaterlichaam dient ook aan de voorschriften te worden voldaan.

Transporteren en sorteren van gewassen

In dit wijzigingsbesluit is voor de activiteit «sorteren en transporteren van gewassen» de watervergunningplicht vervangen door algemene regels.

Het betreft hier echter alleen het sorteren en transporteren van uitsluitend of in hoofdzaak eigen geteelde gewassen. Het sorteren en transporteren van gewassen speelt vooral in de fruitteelt. In de fruitteeltsector worden sorteerinstallaties gebruikt om het fruit onbeschadigd uit de bewaarkisten te halen. Vervolgens drijft het fruit naar de daadwerkelijke sorteerinstallatie. Door het verontreinigd raken (vertroebelen) van dit water door rot fruit, blad en slib en dergelijke, is de fruitteler genoodzaakt het water periodiek te lozen. De hoeveelheid water die wordt gebruikt kan aanzienlijk zijn. Uit metingen van waterbeheerders blijkt dat de concentraties in het transportwater de waterkwaliteitskwaliteitsnorm, de MTR-waarde (maximaal toelaatbare risico) flink kunnen overschrijden.

Lozen op een oppervlaktewaterlichaam is daarom, daar waar geen sprake is van biologische geteelde gewassen, verboden. Ook lozen in een vuilwaterriool is gezien de aanwezige concentraties gewasbeschermingsmiddelen verboden. Omdat bij reguliere bestrijding met gewasbeschermingsmiddelen de concentratie in de spuitvloeistof vele malen hoger is dan in het afvalwater afkomstig van een sorteerinstallatie is het lozen van afvalwater uit een sorteerinstallatie op de bodem toegestaan. Bij lozen op de bodem dient het afvalwater verspreid te worden over het perceel waarvan het landbouwgewas of een gelijksoortig landbouwgewas afkomstig is.

Ten tijde van het opstellen van de voorschriften van dit wijzigingsbesluit is aangevraagd met onderzoek naar zuiveringsmethoden om het afvalwater afkomstig van deze activiteit te zuiveren. Indien uit het onderzoek blijkt dat er een methode geschikt is om het afvalwater in voldoende mate te zuiveren zal dit in de toekomst in de regelgeving worden opgenomen.

Spoelen van gewassen voor derden

Voor het spoelen van gewassen voor derden zijn geen algemene regels opgenomen in het wijzigingsbesluit, omdat het beeld ten aanzien van de problematiek onvoldoende in kaart kon worden gebracht. Bij een volgende wijziging zullen voor deze activiteit alsnog voorschriften worden geformuleerd. Daar waar het gaat om het spoelen van eigen geteelde gewassen zijn de bestaande voorschriften uit het Lozingenbesluit open teelt en veehouderij en het Besluit landbouw milieubeheer overgenomen.

Wassen en reinigen van landbouwvoertuigen

Paragraaf 3.3.2 vervangt de huidige paragraaf van het Activiteitenbesluit in zijn geheel en is uitsluitend van toepassing op het uitwendig wassen van motorvoertuigen of werktuigen. In verband met het opnemen van agrarische activiteiten in dit wijzigingsbesluit is deze paragraaf inhoudelijk herzien. De belangrijkste hoofdlijn, dat wassen plaats moet vinden boven een vloeistofdichte vloer of verharding, is echter niet gewijzigd. Nieuw voor het Activiteitenbesluit zijn de regels voor de wijze waarop omgegaan moet worden met afvalwater dat afkomstig is van het wassen van motorvoertuigen of werktuigen waarmee gewasbeschermingsmiddelen zijn toegepast.

De eisen die in deze paragraaf zijn gesteld, vloeien voort uit een samenvoeging van de eisen van het Activiteitenbesluit, het Besluit landbouw milieubeheer, het Besluit glastuinbouw en het Lozingenbesluit open teelt en veehouderij. Elk van deze besluiten kende een eigen regime voor het wassen of reinigen van voertuigen met inhoudelijke verschillen.

Op grond van het Activiteitenbesluit zoals dat luidde voorafgaand aan dit wijzigingsbesluit moest het wassen van motorvoertuigen plaatsvinden boven een vloeistofdichte vloer of verharding.

In het Besluit landbouw milieubeheer werd volstaan met de eis dat het wassen plaats moest vinden boven op een daartoe bestemde wasplaats die ten minste was uitgevoerd als een vloeistofkerende vloer. Dit betekende dat inrichtingen die onder het Besluit landbouw milieubeheer vielen wat betreft bodembescherming te maken hadden met een lichter regime. Indien met werktuigen of transportmiddelen gewasbeschermingsmiddelen of biociden waren vervoerd of verspreid, moest op grond van het Besluit landbouw milieubeheer de wasplaats zijn voorzien van een vloeistofdichte vloer of voorziening en moest het water worden afgevoerd naar een vloeistofdichte opvangvoorziening.

Het Besluit glastuinbouw kende geen specifieke eisen wat betreft bodembeschermende voorzieningen. Wel werd vereist dat bedrijfsafvalwater afkomstig uit ruimten voor het wassen van spuitapparatuur gebruikt voor het toepassen van gewasbeschermingsmiddelen niet in het vuilwaterriool mocht worden gebracht. Bedrijfsafvalwater uit ruimten bestemd voor het wassen van voertuigen mocht onder voorwaarden op het vuilwaterriool worden gebracht. In de praktijk betekende dit dat het afvalwater via een olie/benzine afscheider naar het vuilwaterriool kon worden afgevoerd.

Het Lozingenbesluit open teelt en veehouderij bepaalde dat wassen op verhard oppervlak was toegestaan, mits er geen gewasbeschermingsmiddelen en meststoffen werden geloosd.

Met deze nieuwe paragraaf zijn deze verschillende regimes geïntegreerd en zijn de eisen voor het wassen inhoudelijk gelijkgetrokken. Het verplicht stellen van een vloeistofdichte vloer of verharding is voor alle inrichtingen uitgangspunt geworden. Voor de kleinere agrarische inrichtingen kan dat een verzwarende betekenen, omdat deze tot op heden konden volstaan met een vloeistofkerende voorziening. In het Activiteitenbesluit zoals dat luidde voorafgaand aan dit wijzigingsbesluit was een uitzondering gemaakt voor de verplichting om te beschikken over een vloeistofdichte vloer of verharding voor de situatie waarbij (normaal gesproken) maximaal één motorvoertuig per week werd gewassen. De bodemrisico's wegen in dergelijke gevallen namelijk niet op tegen de lasten die het aanleggen van vloeistofdichte vloeren en verhardingen met zich meebrengen. Om de kleinere agrarische inrichtingen tegemoet te komen is deze uitzondering verruimd met aanhangers, landbouwwerktuigen en -machines en carrosserieonderdelen. Deze verruiming geldt uiteraard ook voor niet-agrarische inrichtingen zodat ook daar sprake kan zijn van een lastenverlichting.

Teelt van vaste planten in waterbassin

Het lozen als gevolg van teelt van vaste planten in waterbassins was op grond van het Lozingenbesluit open teelt en veehouderij watervergunningplichtig. Op basis van navraag bij waterschappen is de verwachting dat het in Nederland om een beperkt aantal bedrijven gaat die deze activiteit uitvoeren. Voor deze activiteit zijn daarom verder geen specifieke voorschriften opgenomen in het wijzigingsbesluit. Op basis van de algemene systematiek van het Activiteitenbesluit betekent dit, dat lozen in het vuilwaterriool van het afvalwater dat bij deze activiteit ontstaat, is toegestaan en het lozen daarvan in een oppervlaktewaterlichaam of op of in de bodem is verboden.

7 Ondersteuning van de nieuwe wet- en regelgeving door ICT

Ter ondersteuning van de wet- en regelgeving is voor het Activiteitenbesluit een ICT-systeem ontwikkeld. Dit ICT-systeem, de Activiteitenbesluit Internet Module (AIM), heeft tot doel het Activiteitenbesluit te ontsluiten voor bedrijven en het bevoegde gezag. De AIM is met de inwerkingtreding van dit wijzigingsbesluit uitgebreid met landbouwactiviteiten.

De AIM begeleidt een ondernemer aan de hand van een digitale vragenlijst bij het bepalen of een inrichting omgevingsvergunningplichtig is (de zogenaamde vergunningcheck) en welke activiteiten worden verricht. De aangegeven activiteiten worden ingelezen in een digitaal meldingsformulier aan het bevoegd gezag. Hiermee kan de ondernemer een melding doen. Tevens ontvangt de ondernemer een lijst (pdf) met de voor hem relevante

milieuvoorschriften.

De vragenlijst is gebaseerd op bijlage 1 van het Besluit omgevingsrecht. Deze bijlage is een samenvoeging van de voormalige bijlage 1 bij het Activiteitenbesluit en de bijlage bij het voormalige Inrichtingen- en vergunningenbesluit milieubeheer.

De AIM bepaalt ook of een Omgevingsvergunning beperkte milieutoets noodzakelijk is. Hierbij worden bijvoorbeeld in geval van het oprichten van een inrichting, de grenzen van de milieueffectrapportage betrokken. Vooral bij landbouwinrichtingen zijn de grenzen helder en is het gemakkelijk te bepalen of een bedrijf een omgevingsvergunning beperkte milieutoets nodig heeft.

Het opnemen van landbouwactiviteiten heeft amper gevolgen gehad voor de complexiteit van de AIM. Na wat kinderziekten in het eerste half jaar na inwerkingtreding in 2008 functioneert de AIM vanaf september 2008 goed. Er zijn relatief weinig klachten over. Bij iedere wijziging van het Activiteitenbesluit wordt in een vroeg stadium gewerkt aan de aanpassing van de AIM. Het bedrijfsleven en andere overheden worden hierbij betrokken via een klankbordgroep. Dit is in het kader van het onderhavige wijzigingsbesluit ook gebeurd. Op dit moment wordt overigens onderzocht of er ook nog verdere verbeteringen zijn aan te brengen in de AIM. Ook hierbij worden het bedrijfsleven en andere overheden betrokken.

8 Samenhang met andere beleidsterreinen

8.1 Wet algemene bepalingen omgevingsrecht

Dit wijzigingsbesluit brengt geen wijzigingen met zich mee in de verhouding tussen het Activiteitenbesluit en de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht. Wel is met dit wijzigingsbesluit gebruik gemaakt van de mogelijkheid om bepaalde activiteiten te reguleren met een reguliere voorbereidingsprocedure op grond van artikel 2.1, eerste lid, onderdeel i, van de Wabo: de omgevingsvergunning beperkte milieutoets. Nadat een dergelijke vergunning voor een activiteit is verleend, zijn de algemene regels van het Activiteitenbesluit op die activiteit van toepassing.

8.2 Wet ammoniak en veehouderij

In de Wet ammoniak en veehouderij is een beoordelingskader vastgesteld met bindende aanwijzingen aan het bevoegd gezag voor het verlenen van een omgevingsvergunning. Slechts in de gevallen waarin de Wet ammoniak en veehouderij dat bepaalt, kan en moet een omgevingsvergunning worden geweigerd vanwege de nadelige gevolgen van de ammoniakemissie vanuit de veehouderij. De Wet ammoniak en veehouderij stelt beperkingen aan het oprichten en uitbreiden van veehouderijen in en nabij zeer kwetsbare gebieden. Het beoordelingskader uit die wet is in dit wijzigingsbesluit vertaald naar algemene regels voor inrichtingen waarvoor de omgevingsvergunningplicht niet geldt en waarvoor de beoordeling vooraf door het bevoegd gezag derhalve niet plaatsvindt. Voor een meer uitgebreide toelichting wordt verwezen naar de memorie van toelichting bij die wet¹³ en paragraaf 5.2 van het algemene deel van deze toelichting.

8.3 Wet geurhinder en veehouderij

Evenals in de Wet ammoniak en veehouderij is ook in de Wet geurhinder en veehouderij een beoordelingskader vastgesteld met bindende aanwijzingen aan het bevoegd gezag voor het verlenen van een omgevingsvergunning. Een van de gevolgen die een veehouderij heeft op het milieu betreft geurhinder veroorzaakt door de uitstoot van geurcomponenten uit dierenverblijven. In de Wet geurhinder en veehouderij worden ten behoeve van omgevingsvergunningplichtige inrichtingen regels gesteld over die geurhinder. De Wet geurhinder en veehouderij stelt één landsdekkend beoordelingskader, waarin bindende aanwijzingen aan het bevoegd gezag zijn opgenomen voor het verlenen van een omgevingsvergunning. Slechts in de gevallen waarin de Wet geurhinder en veehouderij dat bepaalt, kan en moet een omgevingsvergunning worden geweigerd vanwege de nadelige gevolgen van de geuremissie vanuit de veehouderij. Het aspect geurhinder vanuit dierenverblijven speelt vanzelfsprekend ook een rol bij de intensieve veehouderijen die onder de werking van dit wijzigingsbesluit vallen. Het beoordelingskader dat de Wet geurhinder en veehouderij stelt voor omgevingsvergunningplichtige inrichtingen is voor niet-vergunningplichtige inrichtingen omgezet in algemene regels in dit wijzigingsbesluit. De Wet geurhinder en veehouderij en dit wijzigingsbesluit bestaan naast elkaar en hebben elk betrekking op een andere groep inrichtingen: vergunningplichtige inrichtingen respectievelijk niet-vergunningplichtige inrichtingen. Voor een uitgebreide uiteenzetting van het systeem van de Wet geurhinder en veehouderij wordt kortheidshalve verwezen naar de memorie van toelichting bij die wet¹ en paragraaf 5.3 van deze toelichting.

8.4 Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderij

Het Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderij vormt samen met de bovengenoemde Wet ammoniak en veehouderij het wettelijk instrumentarium ter beperking van de nadelige gevolgen voor het milieu die de emissie van ammoniak uit veehouderijen veroorzaakt. Het Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderij stelt grenzen aan de ammoniakemissie uit huisvestingssystemen, terwijl de wet het kader biedt voor aanvullende bescherming van de zeer kwetsbare gebieden. Hoewel opname van het Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderij in het Activiteitenbesluit in principe mogelijk is, is daar vanwege de voornemens dit ingrijpend te wijzigen vooralsnog niet voor gekozen. In paragraaf 5.2 is dat nader toegelicht.

8.5 Meststoffenwet

In dit wijzigingsbesluit is mogen verschillende afvalwaterstromen onder voorwaarden worden geloosd in de bodem. Voorwaarde voor lozing in de bodem is dat dit niet in strijd is met de Meststoffenwet. In de Meststoffenwet zijn bepalingen opgenomen voor de bescherming van de bodem als gevolg van het gebruik van meststoffen. Afvalstoffen (afvalwater) mogen als meststof worden verhandeld en gebruikt als is aangetoond dat er geen landbouwkundige en milieukundige bezwaren zijn tegen het gebruik ervan. Als er geen bezwaren zijn, wordt de stof op Bijlage Aa van de Uitvoeringsregeling Meststoffenwet geplaatst. Hierop staan stoffen die als meststof mogen worden verhandeld en gebruikt. De definities voor drijfmest, vaste mest en dierlijke meststoffen zijn ontleend aan de Meststoffenwet. Het begrip «vaste mest» wordt niet gebruikt in het wijzigingsbesluit en is daarom ook niet gedefinieerd. Daar waar vaste mest wordt bedoeld, is de volgende term gebruikt: dierlijke meststoffen die niet verpompbaar zijn. Deze term komt overeen met de definitie van vaste mest in de Meststoffenwet.

8.6 Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden

Het Lozingenbesluit open teelt en veehouderij richtte zich op het voorkomen en beperken van de verontreiniging van oppervlaktewaterlichamen door emissies van vooral gewasbeschermingsmiddelen en meststoffen als gevolg van agrarische activiteiten in de open teelt en de veehouderij. Het Lozingenbesluit open teelt en veehouderij was voor wat betreft het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen langs oppervlaktewaterlichamen daarom mede gebaseerd op artikel 13 van de Bestrijdingsmiddelenwet 1962 (Bmw). Op grond van dat artikel was het mogelijk om naast de bij de toelating door het College Toelating Gewasbeschermingsmiddelen en Biociden gestelde gebruiksvoorschriften ook algemene regels te stellen aan het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen. Het Besluit glastuinbouw was om dezelfde reden eveneens gebaseerd op artikel 13 Bmw. De Bmw is inmiddels vervangen door de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden. Ook deze wet kent de mogelijkheid om algemene regels te stellen naast de bij de toelating gestelde gebruiksvoorschriften. Dit vloeit voort uit de artikelen 78, 79 en 80 Wgb. Op grond van artikel 78 Wgb kunnen regels worden gesteld over de wijze waarop het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen of biociden wordt geadmistreerd. Op grond van artikel 79 Wgb kunnen regels worden gesteld over de uitvoering van goede praktijken bij het toepassen van gewasbeschermingsmiddelen of biociden. Op grond van artikel 80 Wgb kunnen onder meer regels gesteld worden over het gebruik van voertuigen, werktuigen, methoden, technieken en materialen bij de toepassing van gewasbeschermingsmiddelen of biociden. De integratie van het Lozingenbesluit open teelt en veehouderij en het Besluit glastuinbouw in het Activiteitenbesluit brengt met zich mee dat dit mede gebaseerd is op de artikelen 78 tot en met 80 van de Wgb.

8.7 Besluit omgevingsrecht

Het wijzigingsbesluit bevat ook een wijziging van het Besluit omgevingsrecht. Voor een aantal activiteiten is namelijk eerst een omgevingsvergunning beperkte milieutoets vereist alvorens de algemene regels van toepassing zijn. Dit zijn activiteiten die op grond van artikel 2.1, eerste lid, onderdeel i, van de Wabo, zijn aangewezen in artikel 2.2a van het Bor en die binnen een inrichting als bedoeld in artikel 1.1, derde lid, van de Wm, plaatsvinden. Het gaat daarbij onder meer om activiteiten waarvoor op grond van de EEG-richtlijn milieueffectbeoordeling¹⁵ een individuele beschikking moet worden afgegeven. Deze omgevingsvergunning wordt afgegeven indien de uitkomst van de merbeoordeling niet leidt tot het maken van een milieueffectrapport.

Voor de inwerkingtreding van dit wijzigingsbesluit was voor deze activiteiten een omgevingsvergunning vereist op grond van artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onderdeel e, van de Wabo. Een omgevingsvergunning die betrekking heeft op een dergelijke activiteit dient te worden voorbereid met de uitgebreide voorbereidingsprocedure. Na de inwerkingtreding van dit wijzigingsbesluit is een omgevingsvergunning op grond van artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onderdeel i, vereist en kan worden volstaan met toepassing van de reguliere voorbereidingsprocedure indien geen milieueffectrapport hoeft te worden opgesteld. In dat geval zijn de algemene regels van toepassing en dat betekent een lastenverlichting voor zowel de vergunningaanvrager als het bevoegd gezag, zonder dat het niveau van milieubescherming daaronder leidt. Deze voordelen wegen op tegen het nadeel dat op voorhand niet duidelijk is welke vergunning moet worden aangevraagd en welke procedure uiteindelijk gevolgd zal gaan worden. Die duidelijkheid wordt pas verkregen nadat het bevoegd gezag heeft beoordeeld of er wel of geen milieueffectrapport moet worden gemaakt.

Begonnen wordt met een merbeoordeling die kan leiden tot een vergunning op grond van artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onderdeel i, van de Wabo, waarop de reguliere voorbereidingsprocedure van toepassing is (als geen milieueffectrapport gemaakt hoeft te worden). In het kader van de aanvraag van deze omgevingsvergunning kan een vooroverleg met het bevoegd gezag plaatsvinden waarin over de merbeoordeling kan worden gesproken.

Indien het bevoegd gezag beslist dat er een milieueffectrapport gemaakt moet worden dan moet een vergunning op grond van artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onderdeel e, van de Wabo worden aangevraagd die met de uitgebreide procedure wordt voorbereid. In het geval een omgevingsvergunning op grond van artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onderdeel e, wordt verleend, kunnen er ook voorschriften aan de vergunning worden verbonden.

Indien het bevoegd gezag beslist dat er geen milieueffectrapport gemaakt hoeft worden dan wordt een vergunning op grond van artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onderdeel i, van de Wabo verleend (omgevingsvergunning beperkte milieutoets) die met de reguliere procedure wordt voorbereid. Aan een dergelijke vergunning kunnen geen voorschriften worden verbonden en zijn de algemene regels van toepassing. Mocht later blijken dat toch voorschriften nodig zijn ten aanzien van activiteiten waarvoor een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onderdeel i, van de Wabo, is afgegeven, dan is een maatwerkvoorschrift daarvoor het geëigende instrument (artikel 1.2 van het Activiteitenbesluit).

Voor een meer uitgebreide toelichting op de procedures rondom de milieueffectrapportage wordt verwezen naar de nota van toelichting bij de wijziging van het Besluit milieueffectrapportage en het Besluit omgevingsrecht (reparatie en modernisering milieueffectrapportage).¹ De Handleiding milieueffectrapportage en een ondersteunende handreiking zijn te vinden op de website van InfoMil: www.infomil.nl.

Behalve voor een aantal merbeoordelingsplichtige activiteiten, wordt ook voor activiteiten waarbij fijn stof een rol speelt in een aantal gevallen een omgevingsvergunning beperkte milieutoets voorgeschreven. In paragraaf 5.4 en in de toelichting op de wijziging van artikel 2.2a van het Bor (artikel II, onderdeel A) wordt dit verder toegelicht.

8.8 Natuurbeschermingswet

De Natuurbeschermingswet 1998 vereist een vergunning voor projecten die de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten in een dergelijk gebied kunnen verslechteren of een verstrend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen. Voor plannen geldt een vergelijkbare bepaling, waarbij goedkeuring van of overeenstemming met de minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie dient te worden verkregen. Dit betekent dat een plan of project waarvoor een individuele beoordeling op basis van richtlijn nr. 92/43/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna (PbEG L 206) (hierna: de Habitatrictlijn) is vereist, in ieder geval individueel wordt beoordeeld in het kader van de vergunning of goedkeuring op basis van de Natuurbeschermingswet 1998.

De individuele beoordeling in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 leidt tot de situatie waarin bij de oprichting of wijziging van een inrichting in of nabij een Natura 2000-gebied niet alleen de voorschriften van het onderhavige wijzigingsbesluit in acht moet worden genomen, waaronder het doen van een melding, maar ook moet worden onderzocht of daarnaast voor deze oprichting of wijziging een vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 is vereist.

Voor een meer uitgebreide toelichting over de samenloop tussen een omgevingsvergunning en een vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 wordt verwezen naar paragraaf 4.2.5 van de memorie van toelichting bij de Invoeringswet Wabo¹.

9 Uitvoering van Europese verplichtingen

Over de uitvoering van toepasselijke Europese richtlijnen, in het bijzonder de Kaderrichtlijn water (KRW) en Grondwaterrichtlijn (GWR), door middel van de vigerende en voorgenomen regelgeving en de rol van het Activiteitenbesluit en dit besluit daarbij, wordt het volgende opgemerkt.

9.1 De Kaderrichtlijn Water en de Grondwaterrichtlijn

Algemene systematiek

De Kaderrichtlijn Water² en de daarmee verbonden Grondwaterrichtlijn² hebben tot doel de oppervlaktewaterlichamen – waaronder ook overgangswater en kustwater – en de grondwaterlichamen in de Europese Unie te beschermen en te verbeteren en het duurzaam gebruik van water te bevorderen. Deze richtlijnen verplichten de lidstaten om de kwaliteit van de Europese wateren in een goede toestand te brengen en te houden.

De KRW omvat als kaderrichtlijn een aantal al bestaande Europese richtlijnen op het gebied van waterkwaliteit. De KRW is in de Nederlandse wetgeving verankerd met de Implementatiewet EG-kaderrichtlijn water (2005) en de Waterwet (2009) en (met de GWR) geïmplementeerd in diverse algemene maatregelen van bestuur en daarop gebaseerde regelingen, zoals het Activiteitenbesluit, Besluit bodemkwaliteit, Besluit lozen buiten inrichtingen, Besluit lozing afvalwater huishoudens, Besluit kwaliteitseisen en monitoring water 2009 en Waterbesluit.

De Grondwaterrichtlijn beoogt de verontreiniging van grondwater te voorkomen. Dit wordt bewerkstelligd door harmonisatie van regelgeving van de lidstaten betreffende lozingen van bepaalde gevaarlijke stoffen in het grondwater en door totstandbrenging van een systematische controle op de grondwaterkwaliteit. De Grondwaterrichtlijn heeft tot doel verontreiniging van het grondwater door prioritair gevaarlijke stoffen te voorkomen en de gevolgen van bestaande verontreinigingen zoveel mogelijk te beperken of te beëindigen. Mede met het oog op de Grondwaterrichtlijn is ingevolge dit besluit een aanvulling op het verbod van artikel 2.2 Activiteitenbesluit (Ab) opgenomen. Dat houdt in een verbod op het zonder voorafgaande toestemming direct lozen van stoffen in het grondwater. In de artikelsgewijze toelichting op de wijziging van artikel 2.2 Ab wordt daar nader op ingegaan.

De eerdergenoemde milieudoelstellingen van de KRW (goede toestand van oppervlaktewater-lichamen en

grondwaterlichamen, zowel chemisch als ecologisch) zijn vastgelegd in artikel 4 van die richtlijn, met uitzonderingsmogelijkheden. De ecologische doelstellingen zijn veelal geconcretiseerd per waterlichaam. De chemische doelstellingen (ten aanzien van Europese prioritair stoffen) zijn of worden vastgesteld in Europese of nationale regelingen. Alle andere chemische stoffen waarvoor nationaal kwaliteitseisen (moeten) worden gesteld zijn onderdeel van de ecologische toestand.

De doelstellingen van de KRW zijn in beginsel gericht op 22 december 2015. Deze termijn kan onder bepaalde voorwaarden (maatregelen moeten technisch haalbaar en niet onevenredig kostbaar zijn) worden verlengd met maximaal twee periodes van zes jaar. Daarnaast zijn er uitzonderingsmogelijkheden voor kunstmatig of sterk veranderde oppervlaktewateren.

De uiterste datum voor het bereiken van de doelstellingen van de KRW komt met de verlengingsmogelijkheid op 2027. Nederland heeft voor een beperkt aantal stoffen en andere kwaliteitselementen voor alle wateren – vanwege het KRW-beginsel: «one out all out» – een (gemotiveerd) beroep gedaan op deze uitzonderingsbepalingen en richt zich daarmee op realisatie van de doelen in 2027. In de Decemhernota 2006 KRW/WB21 beleidsbrief¹ en het kabinetsstandpunt KRW² is verwoord dat de implementatie ter hand genomen wordt op basis van een pragmatische aanpak, via een gefaseerde uitvoering tot en met 2027 en een ambitieniveau waarbij de integrale wateropgave leidt tot een maatschappelijk verantwoorde lastenontwikkeling voor burgers en bedrijfsleven.

Het KRW- en GWR maatregelenprogramma

Algemeen

Het maatregelenprogramma van de KRW en GWR omvat basismaatregelen en aanvullende maatregelen. De basismaatregelen zijn alle maatregelen die voortvloeien uit Europese verplichtingen en nationaal, generiek geldend beleid. De aanvullende regionale maatregelen betreffen alle maatregelen die voor specifieke waterlichamen worden genomen met het oog op het realiseren van de doelen van de KRW en GWR.

Basismaatregelen

Het totaal aan maatregelen bestaat voor een belangrijk deel uit maatregelen op basis van bestaand generiek beleid dat is ontwikkeld voor de uitvoering van andere Europese richtlijnen die later zijn opgegaan in de KRW en voor de KRW zelf, sinds de vaststelling daarvan in 2000. Voor een deel zijn deze maatregelen nog in uitvoering. Er bestaan dertien richtlijnen³ die voor de waterkwaliteit direct relevant zijn, waaronder de Nitraatrichtlijn, de Richtlijn behandeling stedelijk afvalwater, de Richtlijn gewasbeschermingsmiddelen, de IPPC-richtlijn en de Richtlijn lozingen gevaarlijke stoffen. Daarnaast is sprake van maatregelen die gebaseerd zijn op nationaal beleid en generiek worden vastgesteld. Ze worden daarbij soms ook gebiedsspecifiek geconcretiseerd, zoals vergunningverlening door provincies en waterschappen, maatregelen ter verbetering van de waterkwaliteit in het kader van het Nationaal Waterplan en maatregelen ter voorkoming van wateroverlast ten behoeve van het Waterbeheer 21e eeuw.

Aanvullende maatregelen

In aanvulling op het bestaande generieke beleid formuleren Rijkswaterstaat, waterschappen, provincies en gemeenten specifiek voor de KRW aanvullende regionale en locatiegebonden maatregelen waarmee een verdere stap wordt gezet op weg naar realisatie van de doelen van de KRW. Het gaat hierbij vooral om maatregelen als de (her)inrichting van waterlopen, het aanleggen van ecologische verbindingzones en het vispasseerbaar maken van stuwen, sluisen en gemalen. Daarnaast worden lozingen en emissies van stoffen verminderd door aanpassing van waterzuiveringsinstallaties en aanpak van riooloverstorten. Tot de aanvullende maatregelen behoren ook het herstellen van bestaande waterrijke gebieden en projecten op het gebied van onderzoek, ontwikkeling en demonstratie. Voor de landbouw gelden aanvullende regionale en locatiegebonden maatregelen.

Systematiek uitvoering KRW en GWR

Algemeen

De indeling in waterlichamen die de KRW voorschrijft, alsmede het maatregelenpakket per stroomgebieddistrict zijn in 2009 in waterplannen vastgelegd waarin de door de KRW vereiste Stroomgebiedbeheerplannen zijn vastgelegd. Voor grondwaterlichamen voorzien met name de provinciale grondwaterplannen, vergunningenstelsels en verordeningen in maatregelen en beschermende regels. De uitvoering van het maatregelenpakket vindt zijn beslag in de beheerplannen van Rijk en waterschappen. In de plannen en in de wetgeving zoals Wet milieubeheer, Wabo, Waterwet, alsook in BBT-documenten, zoals het «Handboek immissietoets; toetsing van lozingen voor effecten op het oppervlaktewateren (oktober 2011)» is BBT (best beschikbare technieken) verplicht gesteld voor algemene regels/maatwerkvoorschriften en vergunningen of ontheffingen die betrekking hebben op lozingen op het oppervlaktewater.

Ook voor de algemene regels t.a.v. lozingen van het Activiteitenbesluit is dit BBT-document van toepassing. Het genoemde handboek is als BBT-document aangewezen zodat alle bestuursorganen die een besluit omtrent een vergunning, ontheffing of maatwerkvoorschrift nemen dat document als BBT moeten toepassen. In gevallen waarin dat is vereist, wordt voorzien in een extra beschermingsniveau. Ook als uit de monitoring op grond van het Besluit kwaliteitseisen en monitoring (Bkmw 2009) (zie hierna) blijkt dat de waterkwaliteit tekort schiet en de algemene regels of vergunningen worden aangescherpt gebeurt dat aan de hand van het handboek.

Relatie plannen met vergunningverlening en algemene regels

Het Besluit kwaliteitseisen en monitoring water 2009 (Bkmw 2009) bepaalt dat bij het vaststellen van de nationale en regionale waterplannen en beheerplannen voor watersystemen de waterbeheerders en provincies rekening houden met de doelstellingen van de KRW en GWR, zoals opgenomen in het Bkmw 2009. Bij besluiten tot watervergunningverlening of tot het vaststellen van een peilbesluit dient op grond van het Waterbesluit (artikelen 5.2 en 6.1a) met de plannen rekening te worden gehouden. In deze plannen is aangegeven welke maatregelen worden genomen om de milieukwaliteitseisen te realiseren. Voor de chemische kwaliteit zijn het vigerende vergunningenbeleid, inclusief de emissie-immissietoets voor oppervlaktewateren overeenkomstig het eerdergenoemde Handboek immisietoets; toetsing van lozingen voor effecten op het oppervlaktewateren (oktober 2011) alsmede de vigerende algemene regels uitgangspunt voor de beoordeling van puntbronnen. Door de (BBT) stand der techniek – mede op basis van kosteneffectiviteit en economische draagkracht van bedrijven en sectoren – periodiek aan te scherpen en in het kader van het brongerichte spoor hieraan te toetsen, kunnen de totale emissies en lozingen in een beheergebied omlaag worden gebracht. Hierdoor verbetert geleidelijk aan de waterkwaliteit en ontstaat tevens ruimte voor nieuwe activiteiten met bijbehorende emissies. Op deze wijze wordt de realisatie van milieudoelstellingen en voldoende gebruiksruimte gerealiseerd zonder een directe koppeling tussen besluiten met betrekking tot individuele economische activiteiten en de milieukwaliteitseisen en resulterende milieubelasting. Dit biedt de nodige flexibiliteit en ruimte om zowel de doelstellingen te bereiken als ruimte te bieden voor economische ontwikkeling. Daar waar er lokaal sprake is van een disproportionele groei van gewenste activiteiten wordt in het betreffende beheerplan aangegeven hoe die activiteiten inpasbaar (te maken) zijn.

Als de watertoestand ontoereikend is als gevolg van milieubelasting uit bestaande bronnen en de bestaande bronnen niet of niet tijdig kunnen worden teruggedrongen, kan dit uiteindelijk betekenen dat voorlopig voor nieuwe bronnen geen vergunningen meer kunnen worden verleend. Is de te vergunnen activiteit echter van groot maatschappelijk belang en is het technisch niet haalbaar of onevenredig duur om de nieuwe lozing of emissie nu of in de nabije toekomst afdoende te beperken, dan kan toch vergunning worden verleend, mits geen sprake is van achteruitgang van de toestandklasse. In het betreffende plan moet dan met een beroep op de uitzonderingsmogelijkheden van de KRW en bijbehorende onderbouwing worden aangegeven dat de milieukwaliteitseis vooralsnog niet kan worden gerealiseerd.

Systematiek Besluit kwaliteitseisen en monitoring 2009 (Bkmw 2009)

De in het Bkmw 2009 opgenomen milieukwaliteitseisen gelden alleen voor bevoegdheden tot het vaststellen van waterplannen. Zij blijven dus buiten beschouwing bij de toepassing van andere bevoegdheden. Hierbij kan worden gedacht aan individuele toestemmingsbesluiten voor activiteiten die tot waterverontreiniging of fysieke ingrepen kunnen leiden (lozingsvergunningen, toelatingsbesluiten voor gewasbeschermingsmiddelen of biociden), het stellen van algemene regels, zoals i.c. het Activiteitenbesluit op grond van de Wm en Waterwet, of besluiten op grond van de Wro, zoals bestemmingsplannen en beheersverordeningen. De KRW vereist geen koppeling aan dergelijke besluiten. Deze wordt door de regering ongewenst geacht, omdat herhaling van de problemen die zich met de luchtkwaliteitseisen hebben voorgedaan, moet worden voorkomen. De milieukwaliteitseisen houden in dat voor oppervlaktewaterlichamen en grondwaterlichamen een goede watertoestand bereikt moet worden. In het waterplan wordt aangegeven welke maatregelen hiertoe genomen worden. Dit kunnen feitelijke maatregelen zijn, zoals de vervanging van harde oevers door natuurlijke oevers ter verbetering van de ecologische toestand, of de inzet van het instrumentarium in het brongerichte spoor, dat er op is gericht verontreiniging van water uit puntbronnen of diffuse bronnen tegen te gaan met het oog op de chemische watertoestand. Voor de chemische watertoestand blijven het vigerende vergunningenbeleid en de vigerende algemene regels uitgangspunt voor de beoordeling van puntbronnen. Het brongerichte beleid is gericht op het voorkomen of beperken van lozingen, emissies of verliezen uit bronnen, overeenkomstig artikel 10 KRW, inzake de gecombineerde aanpak van puntbronnen en diffuse bronnen. Lozingen zijn alleen toegestaan wanneer BBT is toegepast en indien aan de toepasselijke emissiegrenswaarden is voldaan. Bij de vergunningverlening op grond van de Waterwet wordt voorts de emissie-immissietoets gehanteerd om onaanvaardbare lokale verontreiniging te voorkomen. In het kader van de vaststelling en herziening van de waterplannen wordt nagegaan of er in het brongerichte spoor voor puntbronnen of diffuse bronnen maatregelen nodig zijn om de doelstellingen voor het waterlichaam te behalen. Indien bijvoorbeeld uit monitoringsgegevens blijkt dat een ontoereikende watertoestand wordt veroorzaakt door het cumulatieve effect van diffuse bronnen, zal het voor de hand liggen in het desbetreffende waterplan in te zetten op algemene regels of generiek beleid. Het gaat om het waterplan van het bestuursorgaan dat ter zake bevoegdheden heeft en onder wiens verantwoordelijkheid daarom het initiatief om maatregelen te nemen valt. Indien de verontreiniging het gevolg is van puntlozingen, kunnen eveneens de relevante algemene regels worden aangepast, maar voor vergunningplichtige lozingen kan ook het vergunningenbeleid worden aangescherpt. Als de watertoestand ontoereikend is als gevolg van milieubelasting uit bestaande bronnen en de bestaande bronnen niet of niet tijdig kunnen worden teruggedrongen, kan dit betekenen dat voorlopig voor nieuwe bronnen geen vergunningen meer kunnen worden verleend of dat strengere voorschriften dan BBT moeten worden gesteld (artikel 10, derde lid, KRW). In artikel 5.2, derde lid, en artikel 6.1a van het Waterbesluit is bepaald dat het bevoegd gezag bij het vaststellen van een peilbesluit, onderscheidenlijk het verlenen van een watervergunning, rekening moet houden met de waterplannen. Hiermee is verzekerd dat de waterplannen doorwerken naar dergelijk besluiten. Er is wat dit betreft bij de inwerkingtreding van de Waterwet en het Waterbesluit overigens geen verandering opgetreden ten opzichte van de eerder bestaande situatie. Wat

betreft de ecologische aspecten van de waterkwaliteit vond in het kader van de brongerichte aanpak volgens de Wet verontreiniging oppervlaktewateren voor enkele algemene fysisch-chemische kwaliteitselementen, zoals nutriënten, zuurstof en temperatuur, al een toetsing plaats. De wijze waarop effecten van activiteiten op de biologische kwaliteitsaspecten concreet beoordeeld gaan worden, dient in de praktijk nog verder ontwikkeld te worden. Via aanwijzing als BBT-document is hiervoor een toetsingskader voor de vergunningverlening ontwikkeld. Bij de individuele besluitvorming wordt aan dit BBT-document getoetst.

Toepassing bij vaststelling voorschriften m.b.t. lozen

Het voorgaande wordt (samengevat, voor een volledige uitleg wordt verwezen naar het eerdergenoemde Handboek immissietoets; toetsing van lozingen voor effecten op het oppervlaktewateren (oktober 2011) als volgt toegepast bij het formuleren van specifieke voorschriften voor lozingen:

- voor wat betreft lozingen van stoffen in de zin van artikel 6.1 van de Waterwet wordt getoetst aan BBT en vindt de verdere beoordeling plaats overeenkomstig het eerdergenoemde handboek;
- wanneer uit monitoring van de KRW-verplichtingen blijkt dat de doelstellingen niet tijdig of niet in voldoende mate gerealiseerd worden, dienen de plannen die het maatregelpakket ter realisering van de KRW-verplichtingen bevatten en natuurlijk de maatregelen zelf, zoals het Activiteitenbesluit, bijgesteld te worden voor zover geen beroep wordt gedaan op de uitzonderingsmogelijkheden (wegens technische haalbaarheid of onevenredig hoge kosten);
- bij het formuleren van emissiegrenswaarden voor het lozen in een oppervlaktewaterlichaam is voor een aantal gevallen een striktere normering, in de vorm van strengere generieke eisen in het Ab of de mogelijkheid om maatwerkvoorschriften te stellen, opgenomen voor oppervlaktewaterlichamen die vanwege hun omvang of functie een grotere mate van bescherming behoeven. Dit betreft meestal kleine, gevoelige oppervlaktewaterlichamen. In de terminologie van het Activiteitenbesluit zijn dat de niet-aangewezen oppervlaktewaterlichamen. Dit betreft oppervlaktewaterlichamen die niet zijn aangewezen in de Regeling algemene regels voor inrichtingen milieubeheer. Die regeling bevat de aanwijzing van oppervlaktewaterlichamen die met het oog op het lozen geen bijzondere bescherming behoeven. Bepaalde lozingen kunnen grote invloed hebben op de ecologische kwaliteit van deze wateren, hierdoor kan het noodzakelijk zijn om aanvullende eisen te stellen. Daar waar mogelijk aan de orde is ook voor aangewezen wateren een maatwerkvoorschrift opgenomen om aanvullende eisen te stellen;
- in de gevallen waarin niet uitgesloten is dat niet in voldoende mate voldaan wordt aan de verplichtingen van de KRW heeft het bevoegd gezag de bevoegdheid om de in het besluit opgenomen voorschriften aan te scherpen. In gevallen waarin deze kans niet bestaat, zoals bij lozingen in vuilwaterriolen van stoffen die in de zuiveringstechnische werken afdoende kunnen worden verwijderd, of lozingen direct in het milieu waarbij de emissienormen al op het niveau van de kwaliteitseisen zijn gesteld, is niet in die bevoegdheid voorzien;
- in situaties waarbij het mogelijk wordt geacht dat de verplichtingen van de KRW in specifieke gevallen tot verdergaande voorschriften zouden kunnen verplichten, is het bevoegd gezag bevoegd tot het stellen van een maatwerkvoorschrift. Zo nodig kunnen daarbij grenzen worden gesteld aan de te lozen concentraties of de totale hoeveelheid van de geloosde stoffen;
- voor de lozingen of aspecten van lozingen die niet uitputtend zijn geregeld vormt voorts de maatwerkbevoegdheid bij de zorgplichtbepaling de mogelijkheid om zo nodig lozingen in overeenstemming te brengen met de vereisten van de Kaderrichtlijn water. Ook daarbij is het eerdergenoemde Handboek immissietoets; toetsing van lozingen voor effecten op het oppervlaktewateren (oktober 2011) maatgevend;
- de bevoegdheid tot het stellen van maatwerkvoorschriften is in een groot aantal artikelen van het Activiteitenbesluit verwerkt. De maatwerkbevoegdheid op grond van de zorgplicht is opgenomen in artikel 2.1, vierde lid, van het Activiteitenbesluit, als gewijzigd door dit besluit. Verspreid in het besluit zijn in hoofdstuk 2 maar ook in de hoofdstukken 3 en 4 bij specifieke activiteiten nog concrete maatwerkbevoegdheden opgenomen;
- maatwerkvoorschriften gericht op een hoger beschermingsniveau kunnen worden opgelegd in het belang van de bescherming van het milieu. De waterplannen met de maatregelpakketten gericht op het bereiken van de doelstellingen van de richtlijnen zijn in beginsel sturend voor het toepassen van maatwerkvoorschriften door het bevoegd gezag maar deze kunnen ook worden toegepast zonder dat een plan daartoe aanleiding geeft. Uitgangspunt is dat de betrokken bestuursorganen zelf verantwoordelijkheid nemen en waar nodig toepassing geven aan de maatwerkvoorschriften. Indien de resultaten van monitoring daartoe aanleiding geven kunnen de plannen met het oog op die toepassing eventueel worden aangescherpt.

De bovenbeschreven systematiek die gevolgd wordt bij de beoordeling van lozingen biedt de vereiste waarborgen om te voldoen aan de verplichtingen van KRW en GWR en de overige relevante EG-richtlijnen:

- Richtlijn nr. 2006/11/EG van het Europees Parlement en de Raad van 15 februari 2006 betreffende de verontreiniging veroorzaakt door bepaalde gevaarlijke stoffen die in het aquatisch milieu van de Gemeenschap worden geloosd (PbEU L 64);
- Richtlijn nr. 91/271/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 21 mei 1991 inzake de behandeling van stedelijk afvalwater (PbEG L 135);
- Richtlijn nr. 80/68/EG van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 17 december 1979 betreffende de bescherming van het grondwater tegen verontreiniging veroorzaakt door de lozing van bepaalde gevaarlijke stoffen

(PbEG L 20) (de «oude» Grondwaterrichtlijn);

- Richtlijn 2008/105/EG van 24 december 2008 van het Europees Parlement en de Raad inzake milieukwaliteitsnormen op het gebied van het waterbeleid tot wijziging en vervolgens intrekking van de Richtlijnen 82/176/EEG, 83/513/EEG, 84/156/EEG, 84/491/EEG en 86/280/EEG van de Raad, en tot wijziging van Richtlijn 2000/60/EG (PbEU L 348/84, hierna: Richtlijn prioritaire stoffen).

Systematiek vergunningen en algemene regels in relatie tot KRW

Hoewel richtlijn nr. 2006/11/EG een vergunningenregime voorschrijft voor het op oppervlaktewater lozen van bepaalde stoffen worden in nationale regelgeving al enige tijd ook algemene regels in plaats van een vergunningplicht voorgeschreven. Het stellen van dergelijke algemene regels binnen bepaalde randvoorwaarden wordt toelaatbaar geacht met het oog op de doelstellingen van de richtlijn. Een belangrijke randvoorwaarde was bijvoorbeeld het hanteren van een meldingsplicht waarbij onder andere ten behoeve van de handhaafbaarheid ieder voornemen tot lozen moet worden gemeld en gepubliceerd. Daarbij kwam een plicht tot periodieke evaluatie van de betreffende algemene maatregel van bestuur tegemoet aan de eis van actualisering van lozingsregels. Jurisprudentie van het Europese Hof heeft evenwel duidelijk gemaakt dat richtlijn nr. 2006/11/EG deze ruimte niet biedt. Het Hof overwoog dat een stelsel van algemene voorschriften, gecombineerd met een meldplicht en een recht van verzet voor het bevoegd gezag, niet gelijk gesteld kan worden aan de vergunningplicht van richtlijn nr. 2006/11/EG. Dit betekent echter niet dat richtlijn nr. 2006/11/EG, gelet op het overgangsregime van de KRW, in de weg staat aan de invoering van een stelsel van algemene regels. Ingevolge een overgangsbepaling in de KRW kunnen lidstaten bij de uitvoering van richtlijn nr. 2006/11/EG «de beginselen van de Kaderrichtlijn water» toepassen. Dit betekent dat lidstaten, ook al vóór 2013 – wanneer richtlijn nr. 2006/11/EG vervalt – kunnen kiezen voor de invoering van een stelsel van algemeen verbindende voorschriften ter vervanging van een systeem van vergunningverlening op individuele basis. Het Hof verbindt hieraan één voorwaarde: het stelsel van algemene regels moet toepassing vinden in het kader van de uitvoering van de KRW.

De KRW biedt uitdrukkelijk de mogelijkheid van het stellen van algemene regels (zie artikel 11, derde lid, onderdelen g en h). Artikel 11, derde lid, onderdeel g, van de KRW maakt het mogelijk om de vereiste voorafgaande regulering van lozingen door puntbronnen vorm te geven door middel van registratie op basis van algemeen bindende regels, waarin emissiebeheersingsmaatregelen worden voorgeschreven. In het besluit is dit voor de lozingen in het oppervlaktewaterlichaam, die op grond van artikel 1.6, eerste lid, onder a en b, van dit besluit zijn toegestaan, uitgewerkt door middel van de meldingsplicht van artikel 1.10 en 1.10a en de in hoofdstuk 3 of 4 opgenomen doelvoorschriften en verplichte maatregelen. Ten aanzien van inrichtingen type A geldt een uitzondering op deze meldplicht voor:

- 1 het lozen van afvloeiend hemelwater dat niet afkomstig is van een bodembeschermende voorziening;
- 2 het lozen van koelwater;
- 3 het lozen ten gevolge van reinigingswerkzaamheden aan vaste objecten, die periodiek worden uitgevoerd en waarbij uitsluitend vuilafzetting wordt verwijderd;

Deze inrichtingen moeten wel aan de voorwaarden van het besluit voldoen.

9.2 Overige relevante EU-verplichtingen

Verdrag van Aarhus

Daarnaast strekken de genoemde richtlijnen mede ter implementatie van artikel 6 van het Verdrag van Aarhus (Trb. 2001, 73), dat handelt over inspraak in besluiten over het al dan niet toestaan van specifieke activiteiten. Op grond van artikel 6 van dat verdrag moet, als (in de nationale wetgeving) een vergunningprocedure in het leven is geroepen voor in bijlage I bij het verdrag vermelde activiteiten, voldaan zijn aan de eisen die in artikel 6 van het Verdrag ten aanzien van inspraak zijn opgenomen. Artikel 9, tweede lid, van het Verdrag koppelt vervolgens de eis van rechtsbescherming tegen besluiten over specifieke activiteiten direct aan de reikwijdte van artikel 6. In alle andere gevallen staat de tekst van het Verdrag van Aarhus een overgang naar algemene regels, en daarmee ook dit wijzigingsbesluit, niet in de weg.

Nitraatrichtlijn

Richtlijn nr. 91/676/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen inzake de bescherming van water tegen de verontreiniging van nitraat uit agrarische bronnen (Nitraatrichtlijn) heeft tot doel de waterverontreiniging die wordt veroorzaakt of teweeggebracht door nitraten uit agrarische bronnen te verminderen en verdere verontreiniging van dien aard te voorkomen, zodat de doelstelling voor grondwater van 50 mg nitraat per liter, zoals neergelegd in bijlage I bij die richtlijn, gehaald wordt. Aanvullend op mestregelgeving (zie paragraaf 8.5) reguleerde het Lozingenbesluit open teelt en veehouderij ter implementatie van de Nitraatrichtlijn het gebruik van meststoffen in de nabijheid van waterlopen, door de bepaling dat naast oppervlaktewaterlichamen een teelt- en mestvrije zone moet worden aangehouden. De voorschriften zijn overgenomen in dit wijzigingsbesluit.

Habitatrichtlijn

De Habitatrichtlijn vereist dat voor sommige plannen of projecten onderzoek wordt gedaan naar de gevolgen van het plan of project voor een Natura 2000-gebied. Op 1 oktober 2005 is de Wet van 20 januari 2005 tot wijziging van de Natuurbeschermingswet 1998 in verband met Europeesrechtelijke verplichtingen (Stb. 195) in werking getreden. Voor

een meer uitgebreide toelichting op de samenloop van het Activiteitenbesluit en de Natuurbeschermingswet 1998 wordt kortheidshalve verwezen naar paragraaf 8.8 en naar paragraaf 4.2.5 van de memorie van toelichting bij de Invoeringswet Wabo¹.

Richtlijn 2009/128/EG

Aan richtlijn 2009/128/EG tot vaststelling van een kader voor communautaire actie ter verwezenlijking van een duurzaam gebruik van pesticiden is op grond van artikel 78 van de Wet gewasbeschermingsmiddelen (Wgb) uitvoering gegeven in het Besluit van 30 november 2011, houdende wijziging van het Besluit gewasbeschermingsmiddelen en biociden en enige andere besluiten in verband met de aanwijzing van nationale beoordelingsmethoden voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en enige andere onderwerpen gewijzigd in verband met de implementatie van Richtlijn 2009/128/EG.

9.3 Werking en bijdrage Activiteitenbesluit in relatie tot de verplichtingen van KRW en GWR

Voor wat betreft landbouwactiviteiten zijn verplichtingen voortvloeiend uit relevante Europese richtlijnen alsmede aanvullend nationaal beleid voor een belangrijk deel geïmplementeerd in het Activiteitenbesluit, waaronder de voorliggende wijziging. De maatregelen uit het Activiteitenbesluit maken daarmee onderdeel uit van het maatregelenprogramma KRW en dragen bij aan het realiseren van de doelen van de KRW en de GWR. Daarnaast zijn de Europese verplichtingen ter bescherming van oppervlaktewater en grondwater geïmplementeerd in andere en eerdergenoemde regelgeving, zoals het Besluit bodemkwaliteit, het Besluit gewasbeschermingsmiddelen, het Besluit lozen buiten inrichtingen en het Waterbesluit. Het is dus niet zo dat enkel de maatregelen uit het Activiteitenbesluit zouden moeten leiden tot doelrealisatie van KRW en GWR, daarvoor zijn ook de maatregelen uit genoemde amvb's van belang alsmede de omgevings- en watervergunningen die betrekking hebben op lozingen, verordeningen van waterschappen, provincies en gemeenten met betrekking tot lozingen op of in de bodem, oppervlaktewater, grondwater en riolering, lozingen van huishoudelijk afvalwater en hemelwater en afspoeling en alle regelgeving die betrekking heeft op diffuse bronnen die van invloed is op de waterkwaliteit. Voor de ecologische doelstellingen is van belang de regelgeving met betrekking tot de aanleg van natte natuur en natuurvriendelijke oevers e.d.

De bijdrage van het Activiteitenbesluit noch van de andere besluiten en regelgeving kan daarbij op voorhand op een geaggregeerd niveau of op het niveau van individuele waterlichamen of per sector worden gekwantificeerd. Dit wordt ook niet vereist door de richtlijnen. De door de richtlijnen vereiste systematiek van monitoring en waar nodig aanscherping van de maatregelprogramma's en emissie-eisen in algemene regels en vergunningen en het eventueel (tijdelijk) niet toelaten van nieuwe emissies zoals hiervoor omschreven leidt in samenhang tot het voldoen aan de kwaliteitseisen, rekening houdend met technische haalbaarheid en kosteneffectiviteit en de daarmee verband houdende mogelijkheden van de richtlijnen tot doelfasering of doelverlaging.

Ook het buitenland neemt maatregelen

Net als in Nederland worden ook in buitenlandse bovenstroomse delen van de Nederlandse stroomgebieden Rijn, Maas, Schelde en Eems maatregelen genomen die benedenstrooms effect hebben en daarmee bijdragen aan het realiseren van de milieudoelstellingen in ons land.

In de internationale riviercommissies worden doelen en maatregelen besproken en waar nodig op elkaar afgestemd.

10 Terugdringen van administratieve lasten, nalevingskosten, de gevolgen voor de bestuurlijke lasten en de gevolgen voor de burger

10.1 Administratieve lasten

Voor de berekening van de gevolgen van het wijzigingsbesluit voor de administratieve lasten is aangesloten bij de nulmeting voor het ministerie van Volkshuisvesting Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (ijkdatum 31 maart 2007)¹ en de nulmeting voor de administratieve lasten voor het ministerie van Verkeer en Waterstaat.² Bij het opstellen van het wijzigingsbesluit zijn de uitgangspunten ten aanzien van de modernisering van de regelgeving gehanteerd zoals beschreven in paragraaf 3.2. Hieruit vloeit voort dat ook steeds is gekeken naar het effect op de administratieve lasten. Daar waar de borging van de kwaliteit van het milieu het toelaat, is consequent gekozen voor voorschriften die administratieve lasten vermijden dan wel zo veel mogelijk beperken. Voorbeelden hiervan zijn het vervangen van de toezendplicht van certificaten en keuringsbewijzen, door de bewaarplicht en het vervallen van diverse registratieverplichtingen. De voorschriften betreffen onder meer het op verzoek van het bevoegd gezag aangeven welke maatregelen zijn of zouden worden getroffen ter beperking van het waterverbruik en ter beperking van geurhinder vanwege het opslaan van vaste mest of gebruikt substraatmateriaal of een locatie waar groenafval wordt gecomposteerd. Verder is de informatieverplichting vanuit het Besluit glastuinbouw vervallen, die inhield dat van een niet benoemde lozing vooraf moest worden aangetoond dat het afvalwater geen restanten van gewasbeschermingsmiddelen of andere verontreinigende stoffen bevatte die nadelige gevolgen konden hebben voor de kwaliteit van een oppervlaktewaterlichaam en voor de doelmatige werking van de zuiveringstechnische werken.

Uit de resultaten van de berekening blijkt dat met dit wijzigingsbesluit een administratieve lastenverlichting van ongeveer € 42,7 miljoen per jaar voor het bedrijfsleven wordt bewerkstelligd. Van dit bedrag kan € 6,9 miljoen worden toegerekend aan lasten op basis van verplichtingen uit de Wet milieubeheer en € 35,8 miljoen uit de Waterwet. Deze

reductie kan vrijwel geheel worden toegeschreven aan het terugbrengen van het aantal omgevings- en watervergunningen. Het effect aan de kant van de Wet milieubeheer is sterk beïnvloed door de wijziging in de merbeoordelingsgrenzen voor agrarische inrichtingen die al zijn meegenomen in deze berekening. Zonder deze wijziging was een lastenvermindering van € 20,8 voorzien aan de kant van de Wet milieubeheer. Van het bovengenoemde bedrag vloeit € 2,4 miljoen voort uit de overgang van oorspronkelijke besluiten naar het Activiteitenbesluit. Dit bedrag is opgebouwd uit een toename van de administratieve lasten van € 1,2 miljoen en een afname van € 3,6 miljoen.

De reductie van de administratieve lasten is opgebouwd uit drie onderdelen. Ten eerste komt voor 5.805 inrichtingen de omgevingsvergunningplicht en/of de watervergunningplicht te vervallen. Dit levert een vermindering van de administratieve lasten van bijna € 40 miljoen op.

Het gaat om de volgende inrichtingen:

Soort bedrijf	Aantal
Intensieve veehouderijen (Wm)	521
Overige veehouderijen (Wm)	422
Glastuinbouwbedrijven (Wm)	635
Akkerbouwbedrijven (Wm)	140
Loonwerkbedrijven (Wtw)	107
Witlof- en paddenstoelenteelt (Wtw)	40
Bloembollenbedrijven (Wtw)	1.075
Lozen huishoudelijk afvalwater (Wtw)	50
Pot- en containerteelt (Wtw)	700
Sorteren en transporteren (Wtw)	30
Spoelbedrijven (Wtw)	50
IPPC-inrichtingen (Wtw)	2.035
TOTAAL	5.805

Vervolgens wordt voor 6.435 inrichtingen de omgevingsvergunning die wordt voorbereid met de uitgebreide voorbereidingsprocedure vervangen door de omgevingsvergunning beperkte milieutoets. Aangezien de lasten voor een omgevingsvergunning beperkte milieutoets minder bedragen dan die van een omgevingsvergunning die met een uitgebreide voorbereidingsprocedure wordt voorbereid, brengt dit een lastenvermindering van ruim € 0,6 miljoen met zich mee.

Soort bedrijf	Aantal
Intensieve veehouderijen	4.694
Overige veehouderijen	1.741
TOTAAL	6.435

Tot slot heeft ook de overgang van de bestaande algemene regels naar de algemene regels uit het Activiteitenbesluit per saldo een positief effect op de administratieve lasten: deze verminderen met ruim €2,4 miljoen per jaar. In het kader van het wijzigingsbesluit zijn 47.359 inrichtingen die op dit moment nog vallen onder de werking van de bestaande algemene regels van het Besluit landbouw milieubeheer, het Besluit glastuinbouw, het Besluit mestbassins milieubeheer, het Lozingenbesluit open teelt en veehouderij en het Lozingenbesluit bodembescherming (voor zover van toepassing op de agrarische sector) ondergebracht in het Activiteitenbesluit. Bij deze overgang treden veranderingen op in de administratieve lasten voor deze inrichtingen. Het Activiteitenbesluit kent op onderdelen bepalingen die de huidige besluiten niet kennen en de huidige besluiten kennen ook bepalingen die niet in het Activiteitenbesluit terugkomen.

Om het effect op de administratieve lasten te berekenen, zijn alle informatieverplichtingen die veranderen doorgelicht. Het totale effect op de administratieve lasten bestaat uit twee componenten:

- het (gedeeltelijk) vervallen van bestaande verplichtingen; deze zijn bij de verschillende besluiten in beeld gebracht, en
- het ontstaan van (gedeeltelijk) nieuwe verplichtingen; deze zijn bij het Activiteitenbesluit en de bijbehorende ministeriële regeling in beeld gebracht.

Voor de inrichtingen die met dit wijzigingsbesluit onder de reikwijdte van het Activiteitenbesluit zijn gebracht, ontstaan er initiële lasten die noodzakelijk zijn voor kennisname van nieuwe regelgeving. Deze zijn beperkt omdat het wijzigingsbesluit grotendeels gebaseerd is op bestaande algemene regels.

Het ICT-systeem Omgevingsloket Online (OLO) biedt een hulpmiddel voor deze kennisname.

De volgende tabel geeft een samenvatting van het totaal effect van het wijzigingsbesluit op de jaarlijkse administratieve lasten voor het bedrijfsleven.

Reden van het effect op de administratieve lasten	Effect op de administratieve lasten per jaar		
	Wm	Wtw	totaal
A. Effect door vervallen vergunningplicht	- € 4.504.596	- € 35.171.654	- € 39.676.250
B. Effect door vervangen vergunningplicht door omgevingsvergunning beperkte milieutoets	- € 624.195	€ 0	- € 624.195
C. Effect overgang van bestaande algemene regels naar Activiteitenbesluit	- € 1.770.743	-€ 636.248	- € 2.406.991
Totaal	- € 6.899.534	- € 35.807.902	- € 42.707.436

De totale vermindering van de administratieve lasten door het wijzigingsbesluit agrarische activiteiten bedraagt € 42.707.436 per jaar.

10.2 Nalevingskosten

De berekeningen van het effect op de inhoudelijke nalevingskosten als gevolg van het wijzigingsbesluit zijn uitgevoerd aan de hand van de methodiek zoals beschreven in de Handleiding Meten inhoudelijke nalevingskosten bestaande regelgeving (EIM bv in opdracht van het ministerie van EZ, mei 2008). In deze handleiding zijn inhoudelijke nalevingskosten als volgt gedefinieerd:

«Inhoudelijke nalevingskosten voor het bedrijfsleven zijn de directe kosten van naleving van inhoudelijke verplichtingen als gevolg van wet- en regelgeving.»

Er is sprake van directe kosten van naleving, als de naleving van de wettelijke verplichting direct bijdraagt aan de realisatie van het publieke doel.

Voor het berekenen van het effect van het wijzigingsbesluit op de inhoudelijke nalevingskosten worden drie situaties onderscheiden:

A. Het verschil in de nalevingskosten voor agrarische bedrijven met betrekking tot regels voor agrarische activiteiten. Hiertoe zijn de eisen voor agrarische activiteiten uit de oude 8.40-besluiten vergeleken met de eisen zoals die met dit wijzigingsbesluit in het Activiteitenbesluit worden opgenomen;

B. Het verschil in de nalevingskosten voor agrarische bedrijven met betrekking tot regels voor niet-agrarische activiteiten die tot nu nog niet van toepassing waren. Hiertoe zijn de eisen voor niet-agrarische activiteiten uit de oude 8.40-besluiten vergeleken met de huidige eisen uit het Activiteitenbesluit;

C. Het verschil in de nalevingskosten voor niet-agrarische bedrijven met betrekking tot regels uit het Activiteitenbesluit die wijzigen als gevolg van het inbouwen van de agrarische activiteiten en het mogelijk van toepassing worden van voorschriften voor agrarische activiteiten.

Effect op inhoudelijke nalevingskosten agrarische activiteiten voor agrarische bedrijven (A)

Deze berekening heeft betrekking op het verschil in inhoudelijke nalevingskosten tussen de eisen voor agrarische activiteiten uit bestaande agrarische 8.40-besluiten¹ en de eisen in het Activiteitenbesluit.

De volgende tabel bevat een overzicht van het effect op de inhoudelijke nalevingskosten:

Omschrijving		Effect op Inhoudelijke Nalevingskosten		
		totaal	waarvan business-as-usual	waarvan meerkosten
Kosten nieuwe verplichtingen	Wm	€ 11.126.616	€ 4.953.600	€ 6.173.283
	Wvo	€ 458.400	€ 0	€ 458.400
	subtotaal	€ 11.585.016	€ 4.953.333	€ 6.631.683
Kosten vervallen verplichtingen	Wm	- € 137.500	€ 0	- € 137.500
	Wvo	€ 0	€ 0	€ 0
	subtotaal	- € 137.500	€ 0	- € 137.500
Totaal		€ 11.447.516	€ 4.953.333	€ 6.494.183

De toename van de inhoudelijke nalevingskosten wordt voor een belangrijk deel veroorzaakt door:

- de verplichting dat indien vaker dan 1 keer per week gebruik wordt gemaakt van een wasplaats deze moet zijn voorzien van een vloeistofdichte vloer. Dit heeft gevolgen voor alle agrarische bedrijven die vaker dan 1 keer per week werktuigen of transportmiddelen reinigen;
- de aanpassing van de eisen aan de lozing van afvalwater afkomstig van het reinigen van transportmiddelen en werktuigen die zijn gebruikt voor toepassing van gewasbeschermingsmiddelen. Een deel van de akkerbouw- en loonwerkbetrieben zal hiertoe een biofilter installeren;
- de afdekplicht van mestbassins die tot stand zijn gebracht voor 1 januari 1987 voor zover bij deze mestbassins een referentieperiode van meer dan 5 jaar resteert;
- de verplichting dat afstromend vocht van opslagen van kuilvoer (mais) met een drogestofgehalte van minder dan 40% op termijn moet worden opgevangen.

Ten aanzien van het opvangen van afstromend vocht van kuilvoeropslagen (mais) moet worden opgemerkt dat deze verplichting voor bestaande situaties pas per 1 januari 2027 geldt. Dit betekent dat de hiermee verband houdende vermeerdering van de inhoudelijke nalevingskosten (ruim 6,3 miljoen euro, waarvan ruim 1,3 miljoen euro moet worden beschouwd als meerkosten) voor een belangrijk deel pas in 2027 effectief wordt.

De vermindering van de inhoudelijke nalevingskosten met € 137.500 heeft betrekking op het vervallen van de verplichting tot het aanbrengen van lichtafscherming voor glastuinbouwbedrijven, wanneer uitsluitend buiten de donkerteperiode wordt belicht.

Effect op inhoudelijke nalevingskosten niet-agrarische activiteiten voor agrarische bedrijven (B)

Dit onderdeel heeft betrekking op de inhoudelijke nalevingskosten voor agrarische bedrijven met betrekking tot niet-agrarische activiteiten uit bestaande agrarische 8.40-besluiten en de eisen in het Activiteitenbesluit. Het gaat om de voorschriften uit hoofdstuk 2 en 4 van het Activiteitenbesluit, die niet van toepassing zijn op type C inrichtingen. Voor elk van deze voorschriften is beoordeeld of deze van toepassing kunnen zijn op agrarische inrichtingen. Is dat het geval, dan is beoordeeld of er verschillen zitten tussen de overeenkomende bepalingen voor de betreffende activiteit in de agrarische 8.40-besluiten en het Activiteitenbesluit met bijbehorende regeling.

Een voorbeeld van een activiteit die hier is beoordeeld is Het afleveren van motorbrandstoffen voor eigen gebruik. De voorschriften voor deze activiteit staan in hoofdstuk 4 (paragraaf 4.6.4) van het Activiteitenbesluit. Deze voorschriften waren niet van toepassing op agrarische bedrijven; voor deze activiteit golden de voorschriften uit het Besluit landbouw of het Besluit glastuinbouw.

Uit de vergelijking is gebleken dat het wijzigingsbesluit geen effect heeft op de inhoudelijke nalevingskosten voor agrarische inrichtingen met betrekking tot verplichtingen voor niet-agrarische activiteiten.

Effect op inhoudelijke nalevingskosten voor niet-agrarische inrichtingen (C)

Deze berekening heeft betrekking op het effect op inhoudelijke nalevingskosten voor niet-agrarische inrichtingen, als gevolg van:

- het mogelijk van toepassing worden van voorschriften voor agrarische activiteiten;
- het wijzigen van bestaande activiteiten uit het Activiteitenbesluit als gevolg van het wijzigingsbesluit.

De afname van de inhoudelijke nalevingskosten bedraagt € 147.000 en wordt veroorzaakt door een aanpassing van de voorschriften voor het uitwendig wassen van motorvoertuigen of werktuigen. De uitzonderingsbepaling voor de situatie dat slechts 1 motorvoertuig per week wordt gewassen gaat ook gelden voor vrachtwagens en autobussen. Dit betekent dat (transport)bedrijven die incidenteel voertuigen wassen niet automatisch een vloeistofdichte wasplaats nodig hebben. Samenvatting totaal effect op de inhoudelijke nalevingskosten Uit de voorgaande beschreven berekeningen kan het totaal effect van het wijzigingsbesluit op de inhoudelijke nalevingskosten voor alle inrichtingen worden berekend. De volgende tabel geeft de resultaten hiervan weer.

		totaal	waarvan business-as-usual	waarvan meerkosten
Kosten nieuwe verplichtingen	Wm	€ 11.126.616	€ 4.953.333	€ 6.173.283
	Wvo	€ 458.400	€ 0	€ 458.400
	subtotaal	€ 11.585.016	€ 4.953.333	€ 6.631.683
Kosten vervallen verplichtingen	Wm	-€ 284.500	€ 0	-€ 284.500
	Wvo	€ 0	€ 0	€ 0
	subtotaal	-€ 284.500	€ 0	-€ 284.500
	Totaal	€ 11.300.516	€ 4.953.333	€ 6.347.183

De totale vermeerdering van de jaarlijkse inhoudelijke nalevingskosten door het wijzigingsbesluit bedraagt 11,3 miljoen euro. Daarvan is ruim 4,9 miljoen euro aan te merken als bedrijfseigen inhoudelijke nalevingskosten, en ruim 6,3 miljoen euro als meerkosten.

10.3 Bestuurlijke lasten

Dit wijzigingsbesluit brengt geen extra bestuurlijke lasten met zich mee. Voor de meeste inrichtingen geldt dat er al sprake was van een meldingsplicht in het kader van één van de ingetrokken 8.40-besluiten. Door dit wijzigingsbesluit is voor 1.718 inrichtingen de omgevingsvergunningplicht volledig vervallen. Voor ruim 4.000 inrichtingen vervalt de watervergunningplicht en voor 6.435 inrichtingen, voornamelijk intensieve veehouderijen wordt de omgevingsvergunning die met de uitgebreide voorbereidingsprocedure wordt voorbereid, vervangen door de omgevingsvergunning beperkte milieutoets. Dit levert een aanzienlijke vermindering van de bestuurlijke lasten op.

De initiële lasten voor de noodzakelijke kennisname van de nieuwe regelgeving zijn beperkt, omdat gemeenten en waterschappen al bekend zijn met het Activiteitenbesluit en omdat de meeste inhoudelijke eisen voor activiteiten al met algemene regels waren geregeld.

Wel verschuift het moment waarop voor het eerst contact zal zijn met een bedrijf. Bij vergunningverlening vinden contacten al plaats voordat met de activiteiten van het bedrijf mag worden aangevangen. Bij de handhaving van de voorschriften van het Activiteitenbesluit is dat doorgaans op een later moment: nadat de melding is ontvangen of in het kader van het geprogrammeerde reguliere toezicht. De capaciteit die nu nog wordt ingezet in het kader van het vooroverleg bij vergunningverlening, kan worden verschoven naar het uitoefenen van toezicht en handhaving, waardoor extra capaciteit ontstaat. Ook de oprichting van de Regionale Uitvoeringsdiensten (RUD's) zal bijdragen aan een verdere professionalisering van het toezicht op de naleving van de algemene regels uit het Activiteitenbesluit. Overigens zal in op het moment van de inwerkingtreding van dit wijzigingsbesluit nog niet zoveel veranderen op het gebied van handhaving. De vergunningvoorschriften van bestaande bedrijven (6.435) blijven nog drie jaar gelden als maatwerkvoorschriften via het overgangsrecht. Alleen voor nieuwe bedrijven of bedrijven waarbij een grote milieurelevante wijziging plaatsvindt zullen te maken krijgen met de nieuwe algemene regels (dit is een aanmerkelijk kleinere groep bedrijven).

10.4 Gevolgen voor de burger

De veranderingen van de regelgeving zijn niet van toepassing op burgers en zullen dan ook geen direct effect hebben op de administratieve lasten voor deze doelgroep. Dit wijzigingsbesluit brengt vanwege de overgang van vergunningverlening naar algemene regulering het vervallen van inspraak- en beroepsmogelijkheden met zich mee. Voor een verdere toelichting hierover wordt verwezen naar paragraaf 10.3 van het algemeen deel van de nota van toelichting bij het oorspronkelijke Activiteitenbesluit¹.

11 Bedrijfs- en milieueffecten

11.1 Bedrijfseffecten

Met dit wijzigingsbesluit is voor 1.718 inrichtingen de omgevingsvergunningplicht volledig vervallen. Voor ruim 4.000 inrichtingen vervalt de watervergunningplicht en voor 6.435 inrichtingen, voornamelijk intensieve veehouderijen wordt de omgevingsvergunning die wordt voorbereid met de uitgebreide voorbereidingsprocedure, vervangen door de omgevingsvergunning beperkte milieutoets. Het betreft voornamelijk intensieve veehouderijen maar ook het houden van meer dan 10 schapen, 5 paarden, 10 geiten, 25 stuks pluimvee, 25 konijnen of 10 overige landbouwhuisdieren bij niet agrarische inrichtingen leidt niet langer tot de omgevingsvergunningplicht. Voor de daarmee gepaard gaande vermindering van de administratieve lasten wordt verwezen naar paragraaf 10.1.

De voorschriften van dit wijzigingsbesluit zijn in overleg met de betreffende branches en het bevoegd gezag tot stand gekomen. Uitgangspunt hierbij was dat er geen verzwareningen zouden worden doorgevoerd tenzij daar echt een noodzaak toe was. Verder zijn eventuele verschillen in eisen aan vergelijkbare activiteiten waar mogelijk gelijkgetrokken.

11.2 Milieueffecten

Bij het opstellen van dit wijzigingsbesluit gold als uitgangspunt dat een gelijkwaardig niveau van milieubescherming moest worden nagestreefd als het milieubeschermingsniveau dat op basis van de oorspronkelijke besluiten en de eventuele omgevings- en watervergunningplicht werd nagestreefd. De eisen in dit wijzigingsbesluit komen grotendeels overeen met de eisen van de ingetrokken besluiten. Alleen daar waar reeds voornemens bestonden om de vigerende regels aan te passen, zijn deze in dit wijzigingsbesluit meegenomen. De effecten op emissies zijn daarom beperkt. Maar die effecten zijn er wel. Dat geldt met name voor de glastuinbouw. In het wijzigingsbesluit zijn namelijk grenswaarden voor lozingen van meststoffen vanuit kassen op oppervlaktewaterlichamen geïntroduceerd. Deze zijn met belanghebbenden overeengekomen in het doelgroepoverleg Glastuinbouw en Milieu (Glami). Deze grenswaarden zullen leiden tot het vrijwel geheel beëindigen van deze lozingen. Daarmee zullen ook lozingen van gewasbeschermingsmiddelen in oppervlaktewaterlichamen grotendeels zijn beëindigd.

Vaak zijn bronmaatregelen te prefereren. Waar mogelijk zijn dergelijke maatregelen dan ook voorgeschreven. Een voorbeeld, waar maatregelen aan de bron worden bevorderd, zijn de voorschriften ten aanzien van vervuild water bij opslagen van mest en kuilvoer. Onderzoek naar nageschakelde zuiveringstechnieken (end of pipe) heeft uitgewezen dat deze niet betrouwbaar zijn. Daarom is hier afgezien van het stellen van dergelijke voorschriften en is gekozen voor

voorschriften die ondernemers stimuleren tot het nemen van maatregelen aan de bron, namelijk aan de opslagvoorziening zelf. Ook de eisen ten aanzien van goed gietwater in de glastuinbouw zijn een voorbeeld van maatregelen aan de bron. Bij de desbetreffende artikelen in de artikelsgewijze toelichting wordt hier nader op ingegaan.

12 Uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid

12.1 Tot wie richt het wijzigingsbesluit zich?

Dit wijzigingsbesluit richt zich tot drijvers van inrichtingen waarbinnen agrarische activiteiten plaatsvinden en degenen die buiten een inrichting agrarische activiteiten uitvoeren die leiden tot lozingen. Degene die een agrarische inrichting drijft of degene die buiten een agrarische inrichting een agrarische activiteit uitvoert, is ervoor verantwoordelijk dat de voorschriften van dit wijzigingsbesluit worden nageleefd. Evenals bij de oude agrarische 8.40-besluiten blijft de gemeente het bevoegd gezag dat op grond van artikel 2.4 en 5.2 van de Wabo onder andere tot taak heeft zorg te dragen voor de bestuursrechtelijke handhaving.

Dit wijzigingsbesluit is mede gebaseerd op de Waterwet. Dit betekent dat ook op lozingen algemene voorschriften van toepassing zijn in plaats van vergunningvoorschriften. Voor zover sprake is van lozingen die onder de Waterwet vallen is de waterkwaliteitsbeheerder bevoegd gezag, die op grond van artikel 8.1 van de Waterwet onder andere tot taak heeft zorg te dragen voor bestuursrechtelijke handhaving van het bij of krachtens de Waterwet brengen van stoffen in oppervlaktewaterlichamen.

12.2 Uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid

Bij de totstandkoming van dit wijzigingsbesluit is veel aandacht besteed aan de verbetering van de uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid. De voorschriften uit dit wijzigingsbesluit zijn zo opgesteld dat ze uitvoerbaar zijn voor de drijver van de inrichting en degene die daarbuiten agrarische activiteiten verricht. De voorschriften zijn afgestemd op en consistent met de voorschriften die al in het Activiteitenbesluit zijn opgenomen. Er is intensief overleg gevoerd met vertegenwoordigers van zowel het bedrijfsleven als het bevoegd gezag over de voorschriften en de uitvoerbaarheid van het wijzigingsbesluit. De gedane suggesties zijn waar mogelijk meegenomen bij de formulering van de voorschriften.

12.3 Omvang en mogelijkheden tot toezicht en handhaving

De mate waarin dit wijzigingsbesluit wordt nageleefd is deels afhankelijk van de relatie tussen enerzijds het bevoegd gezag en anderzijds het bedrijf, de frequentie van de contacten en de wijze van toezicht. Dit wijzigingsbesluit brengt geen wijzigingen met zich mee wat betreft de verantwoordelijkheid voor het toezicht op en de handhaving van de naleving. Bij de handhaving van inrichtingen wordt veelal gewerkt met stappenschema's. De vorm en de frequentie van het toezicht zijn primair afhankelijk van de prioritering van de milieutaken door het bevoegd gezag.

Naast de bestuurlijke handhaving kan ook via het strafrecht worden opgetreden op grond van de artikelen 1a en 2, van de Wet op de economische delicten. Indien sprake is van een reële keuze tussen beide stelsels, zal per individueel geval en in overleg met de betrokken instanties moeten worden bepaald welke weg het meest aangewezen is.

13 Reacties naar aanleiding van de inspraakprocedure

Naar aanleiding de voorpublicatie van het ontwerp van dit besluit op 31 december 2010¹, is een groot aantal reacties binnengekomen. Hoofddlijn van die reacties is dat men positief is ten aanzien van de beoogde vermindering van administratieve lasten. Wel is er een groot aantal vragen gesteld en er zijn voorstellen gedaan voor verbeteringen.

Hieronder volgen de belangrijkste elementen uit de reacties en de beoordeling ervan.

Opslag mest

Er is gevraagd naar de wijze waarop de gezamenlijke inhoud van mestbassins moet worden bepaald. Deze inhoud is van belang voor het ontstaan van omgevingsvergunningplicht (bijlage 1, onderdeel C, onderdeel 7.5, van het Bor) en het al dan niet van toepassing zijn van de algemene regels van het Activiteitenbesluit. Besloten is om ondergrondse mestbassins, ook die niet onder een stal zijn gelegen, niet langer mee te tellen bij het bepalen van de gezamenlijke inhoud. Het gaat dan niet alleen om mestkelders, maar ook om andere ondergrondse mestbassins, zoals mestbassins gelegen onder een werktuigberging, opslagvoorziening of erfverharding.

Voor ondergrondse mestbassins onder een stal (mestkelder) en voor ondergrondse mestbassins onder een werktuigberging, opslagvoorziening of erfverharding gelden niet langer de eisen die zijn opgenomen in BRL 2342. Het Bouwbesluit is bepalend voor de aanleg van een ondergronds mestbassin. De aanleg van een ondergronds mestbassin hoeft niet door en gecertificeerd bedrijf te gebeuren.

Ook voor bestaande mestbassins gelden niet langer de eisen die zijn opgenomen in BRL 2342, maar is overgangsrecht opgenomen dat verwijst naar de op het moment van oprichting geldende eisen.

De keuring van mestbassins was niet van toepassing op mestkelders, maar wel voor de ondergrondse mestbassins onder een werktuigberging, opslagvoorziening of erfverharding. De keuringsplicht is komen te vervallen voor alle

ondergrondse mestbassins.

Bijproducten vs. bijvoedermiddelen

Om verwarring met de term «dierlijke bijproducten» en de Kaderrichtlijn afvalstoffen te voorkomen, is de term «bijproducten» uit het ontwerpbesluit vervangen door de term «bijvoedermiddel».

Teelt van gewassen in substraat anders dan in een kas of een gebouw (pot- en containerteelt)

In de inspraak is aangegeven dat wat betreft de conventionele teelt van bomen en vaste planten men uit de voeten kan met de in dit wijzigingsbesluit opgenomen voorschriften, maar dat men met name voor de aardbeienteelt en fruitteelt problemen voorziet, vooral ten aanzien van het gebruik van langzaam werkende meststoffen. Daarom zijn aanvullende voorschriften in het wijzigingsbesluit opgenomen. Zo is een uitzondering gemaakt voor de verplichting tot het in alle gevallen gebruik maken van langzaam werkende meststoffen bij de opkweek van aardbeiplanten op trayvelden en indien bemesting plaatsvindt via een druppelsysteem.

Daarnaast is aangegeven dat er ontwikkelingen gaande zijn om steeds meer in gotensystemen en op stellingen te gaan telen. Ook voor deze gevallen kan men niet goed uit de voeten met de in het wijzigingsbesluit opgenomen voorschriften. Omdat hier, anders dan bij teelt in potten en containers op niet-doorlatende ondergrond, aanzienlijk minder hemelwater opgevangen zal worden, zijn voor de teelt op deze systemen geen eisen gesteld ten aanzien van een opvangvoorziening. Wel dient het drainwater opgevangen en hergebruikt te worden.

Opslag brandstof in bovengrondse tanks

Zowel in het Besluit landbouw milieubeheer als in de regeling behorend bij het Activiteitenbesluit zijn eisen opgenomen voor de saneringstermijnen van bovengrondse tanks voor het opslaan van brandstoffen. In het Besluit landbouw milieubeheer was deze termijn gesteld op 1 juni 2011. Naar aanleiding van de inspraak is aangesloten bij de geldende termijn die reeds in het Activiteitenbesluit wordt gehanteerd, zodat de saneringstermijn voor deze tanks bij de agrarische inrichtingen nu ook loopt tot 1 januari 2015 (zie de toelichting bij artikel IX en XII, tweede lid).

Opslag kuilvoer

Naar aanleiding van de motie Snijder-Hazelhoff (Kamerstukken II 2010/11, 29 383, nr. 168), die op 30 juni 2011 door de Tweede Kamer is aangenomen, wordt bij het opslaan van agrarische bedrijfsstoffen onderscheid gemaakt tussen de eisen die gelden voor het opslaan van kuilvoer en voor het opslaan van de overige agrarische bedrijfsstoffen. Voor het opslaan van kuilvoer zijn de eisen minder vergaand en wordt er overgangsrecht in de regeling opgenomen.

Opslag vloeibare kunstmeststoffen in stationaire reservoirs en in verpakkingen

Naar aanleiding van motie Koopmans en Snijder-Hazelhoff (Kamerstukken II 2010/11, 29 383, nr. 158), die op 30 juni 2011 is aangenomen door de Tweede Kamer, worden de voorschriften voor het opslaan van vloeibare kunstmeststoffen in bovengrondse tanks en voor het opslaan van vloeibare kunstmeststoffen in verpakkingen uit het voormalige Besluit landbouw milieubeheer en het voormalige Besluit glastuinbouw gecontinueerd. Dit betekent dat voor het opslaan van vloeibare kunstmeststoffen die als een gevaarlijke stof worden aangemerkt een iets lichter regime geldt dan voor het opslaan van de overige gevaarlijke stoffen.

Waterbereiding

In het voorgepubliceerde wijzigingsbesluit was het bereiden van water door het toepassen van omgekeerde osmose, ionenwisselaars of ontijzeringsinstallaties opgenomen in de paragraaf voor de teelt van gewassen in een kas. Omdat genoemde activiteiten binnen de agrarische sector breder worden toegepast is een aparte paragraaf voor waterbehandeling ten behoeve van agrarische activiteiten opgenomen.

Antihagelkanonnen

In de agrarische sector wordt gebruikt gemaakt van zogenoemde antihagelkanonnen. In een aantal inspraakreacties wordt gevraagd om een eenduidige regeling om het gebruik van dergelijke schokgolfgeneratoren mogelijk te maken. In reactie daarop wordt het volgende opgemerkt. De huidige regelgeving biedt in principe voldoende aanknopingspunten om het gebruik van antihagelkanonnen te reguleren. In de praktijk blijken echter interpretatieverschillen te ontstaan rondom de vraag of een antihagelkanon moet worden beschouwd als milieurelevante inrichting in de zin van de Wet milieubeheer. Deze onduidelijkheid wordt met dit wijzigingsbesluit weggenomen: de antihagelkanonnen worden aangewezen als milieurelevante inrichting.

Het gebruik van een antihagelkanon zorgt voor een forse geluidsproductie. Vanwege het bijzondere geluidskarakter van antihagelkanonnen en het beperkt aantal antihagelkanonnen past het niet goed om een algemene norm te stellen in het Activiteitenbesluit. De ruimte voor het gebruik van antihagelkanonnen is bovendien sterk afhankelijk van lokale omstandigheden, zoals de locatie waarop het antihagelkanon is gesitueerd en de locatie van de omliggende woningen. Het ligt dan ook voor de hand om de belangenafweging op lokaal niveau te laten plaatsvinden. Om recht te doen aan de voordelen van een optimale belangenafweging op lokaal niveau worden de antihagelkanonnen aangewezen als vergunningplichtige inrichtingen. Het bevoegd gezag kan bij de vergunningverlening het beoordelingskader van de Handreiking industrielawaai en vergunningverlening toepassen. Deze handreiking is te vinden op de website van

InfoMil: www.infomil.nl.

Omgevingsvergunning beperkte milieutoets

Er is gevraagd naar de samenloop tussen een melding op grond van het Activiteitenbesluit en de aanvraag van een omgevingsvergunning beperkte milieutoets. In reactie daarop wordt het volgende opgemerkt.

Het is niet nodig om eerst een aanvraag voor een omgevingsvergunning beperkte milieutoets in te dienen, en vervolgens, na een positieve beslissing van het bevoegd gezag op deze aanvraag, een melding in te dienen. Met de inwerkingtreding van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht is een artikel aan de Wet milieubeheer toegevoegd, artikel 8.41a, waarin wordt geregeld dat een melding gelijktijdig met het indienen van de aanvraag van de omgevingsvergunning beperkte milieutoets wordt gedaan. Een uitgebreide toelichting op deze samenloop is te vinden in de memorie van toelichting bij de Invoeringswet Wabo.¹

Een aantal inspraakreacties heeft zich in het bijzonder gericht op de relatie tussen de omgevingsvergunning beperkte milieutoets voor fijn stof en de artikelen over het houden van landbouwhuisdieren in huisvestingssystemen. Indien een emissiearm huisvestingssysteem wordt toegepast, moet het systeem aan de systeembeschrijving voldoen en wordt het systeem gebruikt en onderhouden in overeenstemming met de systeembeschrijving, aldus artikel 3.123 van het wijzigingsbesluit. In de artikelsgewijze toelichting werd een relatie gelegd met de omgevingsvergunning beperkte milieutoets. De tekst heeft geleid tot verwarring: zou het bijvoorbeeld de bedoeling zijn om met deze omgevingsvergunning beperkte milieutoets ook een technische toets op de uitvoering van het gekozen huisvestingssysteem uit te voeren en hoe verhoudt deze technische toets zich vervolgens tot de weigeringsgronden van de omgevingsvergunning beperkte milieutoets uit artikel 5.13b van het Bor? In reactie daarop wordt het volgende opgemerkt.

In artikel 2.2a van het Bor wordt voor een aantal categorieën van activiteiten een omgevingsvergunning beperkte milieutoets voorgeschreven. Wat betreft het aspect fijn stof gaat het om het houden van bepaalde aantallen landbouwhuisdieren. Bij de aanvraag worden tevens de gegevens overgelegd die op grond van het Activiteitenbesluit bij de melding moeten worden verstrekt. Bij de aanvraag voor de omgevingsvergunning zullen daarom ook de gegevens over het gekozen huisvestingssysteem worden gevoegd. Dit volgt uit artikel 1.18 van het Activiteitenbesluit en artikel 6.3 van de Regeling omgevingsrecht.

In artikel 5.13b van het Bor wordt de weigeringsgrond voor deze omgevingsvergunning beperkte milieutoets genoemd: de vergunning wordt niet verleend indien het uitoefenen van de aangevraagde activiteit zal leiden tot een overschrijding van de grenswaarden (voor fijn stof). Bij de beoordeling van de aanvraag vindt dan ook geen technische toets plaats op de uitvoering van het gekozen huisvestingssysteem. Er wordt enkel getoetst of het uitoefenen van de aangevraagde activiteit in de gekozen vorm zal leiden tot een overschrijding van de grenswaarden. Bij de afweging over het al dan niet verlenen van de omgevingsvergunning beperkte milieutoets speelt de feitelijke uitvoering van het gekozen huisvestingssysteem geen rol.

Voor de volledigheid wordt opgemerkt dat de aanvraag wel deel zal uitmaken van de omgevingsvergunning beperkte milieutoets. In die zin kan bij een geconstateerde afwijking van de aanvraag (er wordt bijv. een ander huisvestingssysteem aangetroffen dan het systeem dat is aangevraagd) worden gehandhaafd vanwege het handelen in strijd met de omgevingsvergunning beperkte milieutoets.

Los van deze omgevingsvergunning beperkte milieutoets moeten bedrijven die onder de algemene regels van het Activiteitenbesluit vallen, voldoen aan de artikelen van dat besluit. Dit geldt zowel voor bedrijven die rechtstreeks onder de algemene regels vallen als voor bedrijven die na verlening van een omgevingsvergunning beperkte milieutoets onder de algemene regels vallen. Als een bedrijf niet voldoet aan de artikelen over het houden van landbouwhuisdieren, kan rechtstreeks worden gehandhaafd op het niet naleven van die artikelen.

14 Notificatie

Het ontwerpbesluit is op 6 december 2011 gemeld aan de Commissie van de Europese Gemeenschappen (notificatienummer 2011/0624/NL) ter voldoening aan artikel 8, eerste lid, van richtlijn nr. 98/34/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 22 juni 1998 betreffende een informatieprocedure op het gebied van normen en technische voorschriften en regels betreffende de diensten van de informatiemaatschappij (PbEG L 204), zoals gewijzigd bij richtlijn nr. 98/48/EG van 20 juli 1998 (PbEG L 217).

De volgende bepalingen bevatten vermoedelijk technische voorschriften: Artikel I, onderdelen M tot en met XX. Er zijn geen reacties op het ontwerpbesluit ontvangen.

Het ontwerpbesluit is niet aan de WTO gemeld, omdat het in dat kader geen significante gevolgen heeft.

15 Vaste inwerkingtredingsdata

De inwerkingtreding zal plaatsvinden op een vast verandermoment (1 januari 2013). De minimale invoeringstermijn van drie maanden voor algemene maatregelen van bestuur is voor dit wijzigingsbesluit haalbaar.

32 Nota van toelichting bij Staatsblad 2012/552

Implementatie van de Europese Richtlijn industriële emissies (RIE) in Nederlandse wetgeving

Inhoudsopgave

Algemeen deel

- 1 **Besluit implementatie Richtlijn industriële emissies samengevat**
- 2 **Opbouw Richtlijn industriële emissies**
- 3 **Inhoud Richtlijn industriële emissies**
 - 3.1 Gemeenschappelijke bepalingen (hoofdstuk I, art. 1–9)
 - 3.2 Bijlage I – activiteiten (voormalige IPPC-richtlijn) (hoofdstuk II, art. 10–27)
 - 3.3 Stookinstallaties (hoofdstuk III, art. 28–41)
 - 3.4 Afvalverbrandings- en -meeverbrandingsinstallaties (hoofdstuk IV, art. 42–55)
 - 3.5 Organische oplosmiddelen (hoofdstuk V, art. 56–65)
 - 3.6 Titaandioxideproductie (hoofdstuk VI, art. 66–70)
 - 3.7 Comitologie, overgangsbepalingen en slotbepalingen (hoofdstuk VII, art. 71–84)
- 4 **Wijziging van het Besluit omgevingsrecht**
- 5 **Wijziging van het Activiteitenbesluit**
 - 5.1 Inpassing in het Activiteitenbesluit
 - 5.2 Beste beschikbare technieken zijn leidend
 - 5.3 Relatie algemene regels en vergunningvoorschriften
 - 5.4 Bodembescherming
 - 5.5 Organische oplosmiddelen
 - 5.6 Grote stookinstallaties
 - 5.7 Afvalverbrandings- en -meeverbrandingsinstallaties
 - 5.8 Titaandioxideproductie
- 6 **Verhouding met andere regelgeving**
- 7 **Overgangsrecht**
 - 7.1 Strengere vergunningvoorschriften blijven gelden
 - 7.2 Overgangsrecht voor bestaande grote stookinstallaties
 - 7.3 Overgangstermijn tot 2016 voor cementovens
- 8 **Effecten**
 - 8.1 Achtergrond
 - 8.2 Milieu-effecten
 - 8.3 Installaties binnen de reikwijdte
 - 8.4 Nalevingskosten
 - 8.5 Administratieve en bestuurlijke lasten
 - 8.6 Minst belastende alternatief
 - 8.7 Handhaafbaarheid en uitvoerbaarheid
- 9 **Vorbereiding van de implementatie-AMvB**

Bijlage I: IPPC-installaties en oplosmiddeleninstallaties met transponering naar Bijlage 1 van het Besluit omgevingsrecht (**RG 26-11-2012: niet overgenomen**)

Bijlage II: Transponeringstabel Richtlijn Industriële Emissies 2010/75 (**RG 26-11-2012: niet overgenomen**)

Algemeen deel

1 **Besluit implementatie Richtlijn industriële emissies samengevat**

Uiterlijk 7 januari 2013 dient Nederland de Richtlijn industriële emissies te hebben opgenomen in Nederlandse regelgeving. Dit wijzigingsbesluit (hierna: implementatie-AMvB) zet het grootste deel van deze richtlijn om. Het wijzigt het Besluit omgevingsrecht (hierna: BOR) en Activiteitenbesluit milieubeheer (hierna: Activiteitenbesluit) en trekt vier algemene maatregelen van bestuur in. In een parallelle wetgevingsprocedure worden kleine wijzigingen in de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) en de Wet milieubeheer aangebracht. De overige onderdelen worden door een wijziging van de Regeling omgevingsrecht en de Activiteitenregeling milieubeheer (hierna: Activiteitenregeling) omgezet in Nederlands recht.

De Richtlijn industriële emissies geeft milieueisen voor de meest milieubelastende installaties in de Europese Unie. In Nederland gaat het om ca. 4000 installaties, waaronder energiecentrales, chemische bedrijven, grote intensieve veehouderijen en afvalverwerkende bedrijven, ongeveer 1% van alle inrichtingen. De richtlijn vereenvoudigt zeven richtlijnen tot één richtlijn. De belangrijkste daarvan is de IPPC-richtlijn. De IPPC-richtlijn en de Richtlijn industriële emissies eisen dat exploitanten hun installatie pas in bedrijf nemen als ze een schriftelijke machtiging van het bevoegd gezag hebben, in Nederland de omgevings- en watervergunning. Om een vergunning te krijgen, moeten binnen de installatie de beste beschikbare technieken worden toegepast. De Richtlijn industriële emissies verplicht

vergunningvoorschriften en algemene regels te baseren op de conclusies over beste beschikbare technieken (hierna: BBT-conclusies) uit de Europese referentiedocumenten voor beste beschikbare technieken (hierna: BREF-documenten). Dit sluit aan bij de Nederlandse praktijk. Ter implementatie wordt in het BOR de instructie voor het maken van omgevingsvergunningen en algemene regels op grond van artikel 8.40 Wet milieubeheer verduidelijkt. De instructie is van overeenkomstige toepassing op watervergunningen en algemene regels op grond van de Waterwet.

De Richtlijn industriële emissies verplicht, evenals haar voorgangers, voor specifieke installaties emissiegrenswaarden en andere milieueisen in regelgeving vast te leggen. Het gaat in Nederland om de volgende algemene maatregelen van bestuur met als grondslag artikel 8.40 Wet milieubeheer:

- Het Besluit emissie-eisen stookinstallaties milieubeheer A (Bees A) geeft emissiegrenswaarden voor zwaveldioxide (SO₂), stikstofoxiden (NO_x) en stof voor bijna 200 grote stookinstallaties, zoals energiecentrales en raffinaderijen.
- Het Besluit verbranden afvalstoffen (Bva) stelt de milieueisen aan ongeveer 40 afvalverbrandingsinstallaties en stookinstallaties die afval meeverbranden in Nederland.
- Het Oplosmiddelenbesluit omzetting EG-VOS-richtlijn milieubeheer (Oplosmiddelenbesluit) en het Activiteitenbesluit reguleren oplosmiddelenemissies uit ruim 800 installaties, waaronder chemische wasserijen en installaties die metaal en kunststoffen coaten.
- Het Besluit emissie-eisen titaandioxide inrichtingen stelt milieueisen aan de productie van de vooral als pigment toegepaste stof titaandioxide. In Nederland betreft het één installatie.

Deze AMvB's doen niets af aan de vergunningplicht voor IPPC-installaties op grond van zowel de IPPC-richtlijn als de Richtlijn industriële emissies. De AMvB's gelden naast de omgevings- en watervergunningen.

Bij de omzetting laat de richtlijn aan lidstaten de keuze tussen de twee volgende opties:

- 1 een instructie te geven aan het bevoegd gezag (gemeenten, provincies, waterschappen en Rijkswaterstaat) voor het maken van vergunningvoorschriften per installatie, of
- 2 emissiegrenswaarden en andere milieueisen met algemene regels vast te stellen die direct voor bedrijven gelden naast of in plaats van vergunningvoorschriften.

Nederland hanteert tot nu milieueisen die direct voor bedrijven gelden en onder meer zijn opgenomen in de bovengenoemde AMvB's. Bij de implementatie is dit systeem voortgezet met twee aanpassingen:

- 1 Bij de omzetting in Nederlandse regelgeving zijn de vereenvoudigingen die de Richtlijn industriële emissies doorvoert overgenomen: de betrokken regelgeving is afgeslankt en gebundeld in het Activiteitenbesluit. Met betrekking tot de nieuw onder het Activiteitenbesluit gebrachte activiteiten worden de toegankelijkheid van dat besluit en de herkenbaarheid van de implementatieregelgeving geborgd door zoveel mogelijk te implementeren in een afzonderlijk hoofdstuk in dat besluit.
Vier AMvB's en zes ministeriële regelingen worden ingetrokken. De hoeveelheid regelgeving wordt meer dan gehalveerd. Naast stroomlijning van termen, definities en procedures en procedures vervalt ook een deel van de inhoudelijke voorschriften.
- 2 De Richtlijn industriële emissies dwingt tot het actualiseren van de algemene regels voor grote stookinstallaties (Bees A). Dit leidt niet tot extra nalevingskosten of administratieve lasten ten opzichte van de IPPC-richtlijn. Tussen 1999 en 2007 zijn de vergunningen namelijk geactualiseerd ter uitvoering van de IPPC-richtlijn. Bovendien houdt de Richtlijn industriële emissies een overgangstermijn tot 2016 aan die aansluit bij de bestaande verplichting om vergunningvoorschriften regelmatig te actualiseren op grond van de IPPC-richtlijn.

Het bevoegd gezag houdt de verplichting zo nodig met vergunningvoorschriften de geldende algemene regels voor specifieke installaties aan te scherpen. Dat kan nodig zijn om de toepassing van de beste beschikbare technieken in specifieke gevallen te waarborgen, bijvoorbeeld bij uit milieu-oogpunt beter presterende nieuwe installaties. Een andere aanleiding kan de naleving van milieukwaliteitseisen op grond van hoofdstuk 5 Wet milieubeheer zijn. Bestaande vergunningvoorschriften die strenger zijn dan de implementatieregelgeving blijven van kracht.

De implementatie-AMvB is voor de Nederlandse situatie beleidsneutraal. Om ruimtelijke en economische ontwikkeling mogelijk te houden, is echter wel verdere emissiereductie noodzakelijk. Parallel aan de Europese evaluaties van de Richtlijn industriële emissies zal daarom de Nederlandse implementatie worden geëvalueerd, mede met het oog op de in ontwikkeling zijnde emissieplafonds voor 2020.

2 Opbouw Richtlijn industriële emissies

De Richtlijn industriële emissies trekt zeven richtlijnen op het terrein van industriële emissies in en stelt daarvoor één geactualiseerde en vereenvoudigde richtlijn in de plaats. De zeven richtlijnen die worden vervangen door de Richtlijn industriële emissies zijn de volgende:

- 1 de IPPC-richtlijn: Richtlijn 2008/1/EG van het Europees Parlement en de Raad van 15 januari 2008 inzake geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging (PbEU 2008 L24).
- 2 de Richtlijn grote stookinstallaties of LCP-richtlijn: Richtlijn nr. 2001/80/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2001 inzake de beperking van de emissies van bepaalde verontreinigende stoffen in de lucht

- door grote stookinstallaties (PbEU 2001 L309);
- 3 de Afvalverbrandingsrichtlijn: Richtlijn nr. 2000/76/EG van het Europees Parlement en de Raad van 4 december 2000 betreffende de verbranding van afval (PbEU 2000 L 332);
 - 4 de EG-VOS-richtlijn: Richtlijn nr. 1999/13/EG van de Raad inzake de beperking van de emissie van vluchtige organische stoffen ten gevolge van het gebruik van organische oplosmiddelen bij bepaalde werkzaamheden en in installaties (PbEU 1999 L 5);
 - 5 de Titaandioxiderichtlijnen:
 - Richtlijn nr. 78/176/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 20 februari 1978 betreffende de afvalstoffen afkomstig van de titaandioxide-industrie, (PbEU 1978 L 58);
 - Richtlijn nr. 82/883/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 3 december 1982 betreffende de voorschriften voor het toezicht op en de controle van de milieus die betrokken zijn bij lozingen van de titaandioxide-industrie (PbEU 1982 L 378);
 - Richtlijn nr. 92/112/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 15 december 1992 tot vaststelling van de procedure voor de harmonisatie van de programma's tot vermindering en uiteindelijke afgehele opheffing van de verontreiniging door afval van de titaandioxide-industrie (PbEU 1992 L 409).

De Richtlijn industriële emissies bestaat uit 84 artikelen verdeeld over zeven hoofdstukken en tien bijlagen:

Hoofdstuk I	gemeenschappelijke bepalingen (artikelen 1 tot en met 9)
Hoofdstuk II	bepalingen voor de in Bijlage I genoemde activiteiten (artikelen 10 tot en met 27, komt samen met Bijlagen I, II en III grotendeels overeen met de voormalige IPPC-richtlijn)
Hoofdstuk III	bijzondere bepalingen betreffende stookinstallaties (artikelen 28 tot en met 41).
Hoofdstuk IV	bijzondere bepalingen betreffende afvalverbrandingsinstallaties en afvalmeeverbrandingsinstallaties (artikelen 42 tot en met 55)
Hoofdstuk V	bijzondere bepalingen voor installaties waarin en activiteiten waarbij organische oplosmiddelen worden gebruikt (artikelen 56 tot en met 65)
Hoofdstuk VI	bijzondere bepalingen voor installaties die titaandioxide produceren (artikelen 66 tot en met 70)
Hoofdstuk VII	comité, overgangsbepalingen en slotbepalingen (artikelen 71 tot en met 84).
Bijlage I	de in artikel 10 bedoelde activiteiten (IPPC-installaties)
Bijlage II	lijst van verontreinigende stoffen (waarvoor conform artikel 14 in de vergunning emissiegrenswaarden dienen te worden overwogen)
Bijlage III	criteria voor de bepaling van de beste beschikbare technieken
Bijlage IV	publieke inspraak in de besluitvorming
Bijlage V	technische bepalingen inzake stookinstallaties
Bijlage VI	technische bepalingen inzake afvalverbrandingsinstallaties en afvalmeeverbrandingsinstallaties
Bijlage VII	technische bepalingen voor installaties en activiteiten waarbij organische oplosmiddelen worden gebruikt
Bijlage VIII	technische bepalingen voor installaties die titaandioxide produceren
Bijlage IX	ingetrokken richtlijnen en opeenvolgende wijzigingen / lijst van termijnen voor omzetting in nationaal recht (bedoeld in artikel 81).
Bijlage X	transponeringstabel (van artikelen uit de nieuwe richtlijn en uit de diverse door de richtlijn industriële emissies ingetrokken – richtlijnen)

3 Inhoud Richtlijn industriële emissies

3.1 Gemeenschappelijke bepalingen (hoofdstuk I, art. 1–9)

Nieuw is de stroomlijning, verduidelijking en vereenvoudiging van de gebruikte termen en definities van de zeven richtlijnen die ten grondslag liggen aan de Richtlijn industriële emissies. Ook de bepalingen over ongewone voorvallen in de verschillende richtlijnen zijn gestroomlijnd.

De richtlijn bevat regels voor de geïntegreerde bestrijding en voorkoming van verontreiniging ten gevolge van industriële activiteiten. Meer concreet bevat de richtlijn regels ter voorkoming en vermindering van emissies naar lucht, water en bodem en ter voorkoming van afval, met als doel een hoog niveau van bescherming van het milieu als geheel. Installaties, verbrandingsinstallaties en afval(mee)verbrandingsinstallaties mogen niet in werking zijn zonder vergunning. Voorschriften mogen ook in algemene regels worden gesteld, maar een vergunning blijft noodzakelijk. Voor installaties of activiteiten waarbij oplosmiddelen worden gebruikt, mag van de vergunningplicht worden afgeweken en worden volstaan met een melding.

Degene die de activiteit verricht, is gehouden het bevoegd gezag onmiddellijk te informeren over een ongeluk of incident dat aanmerkelijke gevolgen voor het milieu heeft, en ook om direct maatregelen te nemen om milieugevolgen te beperken en verdere ongelukken of incidenten te voorkomen. Verder moet degene die de activiteit verricht alle passende aanvullende maatregelen nemen ter beperking en voorkoming van verdere milieugevolgen. Ook in geval van een afwijking van de vergunningvoorschriften, moet degene die de activiteit verricht daarvan het bevoegd gezag onmiddellijk op de hoogte stellen, onmiddellijk de noodzakelijke maatregelen treffen om ervoor te zorgen dat weer aan de vergunningvoorschriften wordt voldaan en mag het bevoegd gezag de vergunninghouder ook tot aanvullende

maatregelen verplichten. Als die afwijking onmiddellijk gevaar voor de menselijke gezondheid of een ernstige bedreiging voor het milieu vormt, wordt (het relevante deel van) de installatie door de exploitant stilgelegd. De vergunning mag geen emissiegrenswaarden bevatten voor directe emissies van broeikasgassen afkomstig van installaties genoemd in Bijlage I die deelnemen aan het systeem voor de handel in broeikasgasemissierechten, tenzij dit noodzakelijk is om ervoor te zorgen dat er geen plaatselijke verontreiniging wordt veroorzaakt.

3.2 Bijlage I – activiteiten (voormalige IPPC-richtlijn) (hoofdstuk II, art. 10–27)

Bijlage I bij de Richtlijn industriële emissies bevat voor Nederland zo'n 6% meer installaties dan Bijlage I bij de IPPC-richtlijn. Ten opzichte van de IPPC-richtlijn zijn duidelijker eisen voor het gebruik van BREF-documenten bij vergunningverlening opgenomen, worden kwaliteitscriteria voor handhaving gesteld en is bodembescherming beter geborgd door bodemonderzoeken.

Voor de activiteiten uit Bijlage I bij de Richtlijn industriële emissies gelden naast hoofdstuk I additionele verplichtingen die overeenkomen met de IPPC-richtlijn. De volgende algemene beginselen en fundamentele verplichtingen gelden voor de exploitant:

- alle passende maatregelen ter voorkoming van verontreiniging worden genomen,
- de beste beschikbare technieken worden toegepast,
- er wordt geen aanmerkelijke vervuiling veroorzaakt,
- de productie van afval wordt vermeden,
- geproduceerd afval wordt hergebruikt of verwijderd terwijl gevolgen voor het milieu worden vermeden of verminderd,
- energie wordt doelmatig gebruikt,
- noodzakelijke maatregelen ter voorkoming van ongevallen en ter beperking van de gevolgen daarvan worden genomen,
- bij bedrijfsbeëindiging worden de noodzakelijke maatregelen getroffen om het risico van vervuiling te vermijden en de locatie van de onderneming terug te brengen in de voorafgaande toestand.

De Richtlijn industriële emissies bevat verder een aantal eisen waaraan de vergunningaanvraag moet voldoen. Ook deze eisen komen overeen met die in de IPPC-richtlijn. De vergunningvoorschriften bevatten in ieder geval:

- emissiegrenswaarden voor vervuilende stoffen (Bijlage II bij de Richtlijn industriële emissies) en voor andere vervuilende stoffen die in significante hoeveelheden uit de betreffende installatie kunnen vrijkomen,
- passende eisen ter bescherming van de bodem en het grondwater en met betrekking tot afvalbeheer,
- passende monitoringseisen die de meetmethode, de frequentie en de procedure voor de beoordeling van de metingen beschrijven, en
- een verplichting tot informatieverschaffing van monitoringsresultaten aan het bevoegd gezag,
- maatregelen met betrekking tot niet-gangbare situaties zoals opstarten en lekkage,
- voorzieningen ter beperking van verontreiniging over een lange afstand- of grensoverschrijdende verontreiniging,
- regels voor het beoordelen van de naleving van de emissiegrenswaarden of een verwijzing naar de toepasselijke regels.

De BBT-conclusies uit de BREF-documenten vormen de referentie voor vergunningvoorschriften en algemene regels. Als een (deel van een) installatie of productieproces niet wordt gedekt door een BREF-document, stelt het bevoegd gezag zelf de beste beschikbare technieken vast met behulp van de criteria voor het bepalen van beste beschikbare technieken die in Bijlage III bij de Richtlijn industriële emissies worden genoemd. Lidstaten mogen vergunningvoorwaarden eisen, die strenger zijn dan haalbaar met toepassing van de betreffende BBT-conclusies. Ook mogen andere dan de Europese BBT-conclusies worden gebruikt, mits een gelijk milieubeschermingsniveau is gewaarborgd.

De Richtlijn industriële emissies eist emissiegrenswaarden voor vervuilende stoffen of equivalente parameters of technische maatregelen die een zelfde beschermingsniveau garanderen. Deze emissiegrenswaarden moeten op de beste beschikbare technieken worden gebaseerd. Het bevoegd gezag is gehouden emissiegrenswaarden vast te stellen die niet de emissieniveaus van de BBT-conclusies overschrijden. Het bevoegd gezag mag emissiegrenswaarden vaststellen die minder streng zijn dan de BBT-conclusies in het geval dat de toepassing van de BBT-conclusies tot buitensporig hoge kosten zou leiden als gevolg van de geografische ligging, plaatselijke milieuomstandigheden of technische kenmerken van de betrokken installatie. Zo'n afwijking dient in de vergunning uitdrukkelijk te worden gemotiveerd.

Ook monitoringsvoorschriften moeten worden gebaseerd op (de monitoringvoorschriften in) de BBT-conclusies. Als Europese milieukwaliteitseisen strengere voorwaarden vereisen dan die met behulp van de beste beschikbare technieken kunnen worden bereikt, worden additionele maatregelen in de vergunning opgenomen.

Voor wijzigingen aan de installatie geldt dat de vergunninghouder het bevoegd gezag moet informeren over elke geplande wijziging in de aard of de werking of uitbreiding van een installatie die gevolgen kan hebben voor het milieu.

Zonder vergunning mag er geen substantiële wijziging plaatsvinden. Periodiek herziet het bevoegd gezag de vergunningvoorschriften indien nodig om de naleving van de richtlijn te verzekeren. Alle informatie die daarvoor nodig is moet de vergunninghouder op verzoek van het bevoegd gezag leveren. Binnen vier jaar na publicatie van nieuwe of herziene BBT-conclusies die betrekking heeft op de belangrijkste activiteit moet het bevoegd gezag ervoor zorgen dat de vergunningvoorschriften zijn herzien en indien nodig zijn aangepast, en dat de installatie voldoet aan die vergunningvoorschriften.

Ook bevat de Richtlijn industriële emissies bepalingen over het beëindigen van de activiteit en herstel van de mogelijke verontreiniging van bodem en grondwater, waaronder een nul- en eindbodemonderzoek en – afhankelijk van de risico's van de betreffende activiteit – een tussentijds onderzoek.

De Richtlijn industriële emissies bepaalt dat er een systeem van milieu-inspecties van installaties moet worden opgezet. Alle installaties moeten in een inspectieplan worden opgenomen dat regelmatig wordt herzien.

De Richtlijn industriële emissies voorziet voor «het publiek» in de toegang tot informatie omtrent de vergunningen, die op basis van de richtlijn worden verleend, en in de mogelijkheden tot inspraak in de vergunningprocedure, waaronder het actief via internet te beschikking stellen van de inhoud van verleende vergunningen. Ook voorziet de richtlijn in een bezwaar- of beroepsmogelijkheid voor belanghebbenden.

Ten slotte regelt hoofdstuk II van de Richtlijn industriële emissies dat de lidstaten passende maatregelen treffen om de ontwikkeling en toepassing van technieken in opkomst aan te moedigen.

3.3 Stookinstallaties (hoofdstuk III, art. 28–41)

Hoofdstuk III van de Richtlijn industriële emissies geldt voor stookinstallaties (voor de opwekking van warmte) met een totaal nominaal thermisch ingangsvermogen van 50 MW of meer. De artikelen actualiseren en integreren de LCP-richtlijn. Vrijwel alle emissiegrenswaarden zijn al dan niet met overgangstermijnen aangescherpt, op basis van de inzichten die de afgelopen jaren ontwikkelde BREF-documenten hebben opgeleverd over beste beschikbare technieken voor stookinstallaties. Het gaat om zwaveldioxide (SO₂), stikstofoxiden (NO_x), koolmonoxide (CO) en stof. De emissiegrenswaarden zijn een vangnet dat bij eventuele afwijking van BREF-documenten niet mag worden overschreden.

Het bevoegd gezag mag bij storingsen in de brandstoflevering voor een beperkte periode afwijking van de emissiegrenswaarden toestaan, evenals onder de LCP-richtlijn. De richtlijn bevat tevens voorschriften hoe de emissiegrenswaarden worden bepaald in geval van uitbreiding of verandering van een stookinstallatie, ook gelijk aan de LCP-richtlijn.

De richtlijn bevat voorschriften voor de monitoring van emissies naar de lucht (deel 3 van Bijlage V) en regels ter bepaling van de emissiegrenswaarden voor stookinstallaties waarin verschillende soorten brandstoffen worden gebruikt. Via comitologie zullen regels worden gesteld met betrekking tot het vaststellen van de voor inwerkingstelling en stillegging benodigde tijd, en het nationale overgangsplan.

3.4 Afvalverbrandings- en -meeverbrandingsinstallaties (hoofdstuk IV, art.42–55)

Hoofdstuk IV van de Richtlijn industriële emissies is van toepassing op afvalverbrandingsinstallaties en afvalmeeverbrandingsinstallaties die vaste of vloeibaar afval (mee)verbranden. Ten opzichte van de Afvalverbrandingsrichtlijn bevat hoofdstuk IV alleen aanscherpingen van emissiegrenswaarden voor NO_x, SO₂ en fijnstof uit afvalmeeverbrandingsinstallaties. Alle emissiegrenswaarden zijn een vangnet dat bij eventuele afwijking van BREF-documenten niet mag worden overschreden.

Net als bij de Afvalverbrandingsrichtlijn gaat het om alle verbrandingsstraten en de voorzieningen voor ontvangst, opslag en voorbehandeling ter plaatse van afval, de systemen voor de toevoer van afval, brandstof en lucht, de stoomketel, alsook de behandeling van rookgassen, residuen en afvalwater, de schoorstenen en de regeling van het verbrandingsproces en de registratie en bewaking van verbrandingsomstandigheden. Als er andere processen dan oxidatie worden toegepast voor de thermische behandeling van afval omvat de afval(mee)verbrandingsinstallatie zowel het thermische proces als het daaropvolgende verbrandingsproces.

De vergunning moet een lijst bevatten van alle soorten afval die behandeld mogen worden, de totale afval(mee)verbrandingscapaciteit van de installatie, de emissiegrenswaarden voor lucht en water, etc. Vergunningen moeten periodiek worden herzien. De richtlijn bevat tevens bepalingen over de beperking van emissies, en de monitoring van emissies. Zodra passende technieken voorhanden zijn zal via comitologie een datum worden vastgesteld vanaf wanneer continue metingen van emissies naar de lucht van zware metalen, dioxines en furanen moeten plaatsvinden.

De richtlijn bevat exploitatievoorschriften, de verplichting voor de exploitant om ten aanzien van de levering en ontvangst van afval alle noodzakelijke maatregelen te treffen ter voorkoming en beperking van verontreiniging van lucht, bodem, water en andere negatieve effecten op het milieu, stank en geluid, en directe risico's voor de menselijke gezondheid. Het bevoegd gezag moet een lijst van afvalverbrandingsinstallaties en afvalmeeverbrandingsinstallaties met een nominale capaciteit van minder dan twee ton per uur ter beschikking van het publiek stellen.

3.5 Organische oplosmiddelen (hoofdstuk V, art. 56–65).

De emissiegrenswaarden van de EG-VOS-richtlijn zijn niet gewijzigd. De EG-VOS-richtlijn is alleen geïntegreerd, waarbij voorschriften zijn afgestemd en verduidelijkt en dubbele en verouderde regelgeving is verwijderd (van 17 naar 10 artikelen en van 33 naar 13 definities). De activiteiten waarbij oplosmiddelen worden gebruikt, staan vermeld in deel 1 en 2 van Bijlage VII, bij de Richtlijn industriële emissies. Stoffen of mengsels met bepaalde gevarenaanduidingen moeten zo snel mogelijk door minder schadelijke stoffen of mengsels worden vervangen. Een installatie mag bepaalde emissiegrenswaarden niet overschrijden (deel 2 en deel 3 van Bijlage VII, bij de Richtlijn industriële emissie) of moet voldoen aan het emissiereductieplan (deel 5, Bijlage VII, bij de Richtlijn industriële emissie) als daarmee een gelijkwaardige emissiereductie kan worden bewerkstelligd in vergelijking met de genoemde emissiegrenswaarden. De Richtlijn industriële emissie bevat tevens voorschriften voor het meten van emissies van organische oplosmiddelen (deel 6, Bijlage VII).

3.6 Titaandioxideproductie (hoofdstuk VI, art. 66–70)

De emissiegrenswaarden voor de titaandioxide-industrie zijn op basis van nieuwe inzichten over beste beschikbare technieken uit de BREF-documenten aangescherpt. Verder zijn definities, procedurele bepalingen en monitoringseisen vereenvoudigd en gestroomlijnd (van 17 artikelen in de oorspronkelijke richtlijnen naar 6). De Richtlijn industriële emissie bevat een verbod op het lozen van specifieke soorten afval van de titaandioxide-industrie. Emissiegrenswaarden voor water (deel 1 van Bijlage VIII bij de Richtlijn industriële emissie) mogen niet worden overschreden. Ook emissies naar de lucht mogen bepaalde grenswaarden niet overschrijden (deel 3 van Bijlage VIII bij van de Richtlijn industriële emissie). De lidstaten moet zorgen voor monitoring van emissies naar de lucht en het water om de naleving van de vergunningvoorschriften na te gaan.

3.7 Comitologie, overgangsbepalingen en slotbepalingen (hoofdstuk VII, art. 71–84)

De lidstaten moeten over de implementatie van de Richtlijn industriële emissie informatie verstrekken aan de Commissie (emissiegegevens, emissiegrenswaarden, toepassing van BBT-conclusies, ontwikkeling en toepassing van opkomende technieken). Hiervoor zal een format worden ontwikkeld (via comitologie). Voor alle stookinstallaties houden de lidstaten de verplichting een jaarlijkse inventarisatie van de SO₂-, NO_x- en stofemissies en energieverbruik vast te stellen.

Iedere drie jaar vanaf de implementatiedatum brengt de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad een verslag over de implementatie van de richtlijn. Het verslag is mede gebaseerd op verslagen van Lidstaten. De rapportageverplichtingen zijn op zich hetzelfde, maar de inhoudelijke afstemming en stroomlijning van de rapportagetermijnen vereenvoudigt de uitvoering.

Het verslag van de Commissie gaat zo nodig vergezeld van een wetgevingsvoorstel voor vaststelling of bijstelling van emissiegrenswaarden voor specifieke installaties op basis van herziene of nieuwe BBT-conclusies.

Overtreding van de nationale voorschriften ter uitvoering van de richtlijn moet worden strafbaar gesteld en dit moet effectief, proportioneel en afschrikwekkend zijn. Deze bepaling komt uit de Afvalverbrandingsrichtlijn en gaat gelden voor alle activiteiten onder de richtlijn.

4 Wijziging van het Besluit omgevingsrecht

Het Besluit omgevingsrecht (BOR) geeft ter implementatie van de IPPC-richtlijn instructies voor het verlenen van omgevingsvergunningen en het vaststellen van algemene regels op grond van artikel 8.40 Wet milieubeheer. De instructies zijn van overeenkomstige toepassing op watervergunningen en algemene regels op grond van de Waterwet. In artikel 6.25, eerste lid, en artikel 6.26, eerste lid, van de Waterwet wordt voor de toepassing hiervan verwezen naar de relevante artikelen in de Wabo. De tekst van de hoofdstukken I, II en VII van de Richtlijn industriële emissies komt goeddeels overeen met de tekst van de IPPC-richtlijn. De artikelen in het BOR die de IPPC-richtlijn implementeren hoefden daarom meestal niet te worden aangepast: de tekst van deze artikelen is zoveel mogelijk ongewijzigd overgenomen.

Om een omgevingsvergunning of watervergunning te krijgen, moet een bedrijf de beste beschikbare technieken toepassen om emissies te voorkomen dan wel zo veel mogelijk te reduceren. Bij het bepalen van wat de beste beschikbare technieken zijn, houden het bevoegd gezag (gemeenten, provincies, waterschappen en Rijkswaterstaat) en bedrijven rekening met BREF-documenten. Deze documenten geven een overzicht van de beschikbare milieutechnieken en wijzen de technieken aan met de beste milieuprestaties en die ook economisch en technisch haalbaar zijn (de zogenaamde BBT-conclusies). De Richtlijn industriële emissies verduidelijkt de eisen aan de doorwerking van de BBT-conclusies in vergunningen en bij de actualisering van vergunningen en algemene regels:

- Emissiegrenswaarden zijn gebaseerd op de technieken die het best haalbare milieuresultaat geven en mogen in principe de emissieniveaus van de BBT-conclusies niet overschrijden. Dit brengt het gelijke speelveld in de Europese Unie een stuk dichterbij en levert een bijdrage aan vermindering van grensoverschrijdende verontreiniging.
- Alleen in specifieke gevallen kan het bevoegd gezag afwijken van de BBT-conclusies uit de BREF-documenten.

Soepeler eisen moeten van geval tot geval gemotiveerd worden vanuit de lokale technische en milieusituatie waarmee bij het vaststellen van de BBT-conclusies geen rekening is gehouden. Dat kan bijvoorbeeld spelen als technieken en processen worden toegepast waarmee bij het vaststellen van het BBT-document geen rekening is gehouden. De plaatselijke milieumomstandigheden bepalen voor een belangrijk deel of een eventuele afwijking van BBT-conclusies gerechtvaardigd kan worden en bijvoorbeeld niet tot een te grote belasting van één milieucompartment of emissie van een bepaalde stof leidt. De criteria sluiten aan bij de Nederlandse praktijk.

- Voor het toetsen en zo nodig aanpassen van de vergunning aan nieuwe of herziene BBT-conclusies wordt een termijn van vier jaar gesteld. Hoewel ook de IPPC-richtlijn ervan uit ging dat het bevoegd gezag bestaande vergunningen na toetsing aan ontwikkelingen in beste beschikbare technieken zo nodig aanpast, gold geen termijn. De toetsingsfrequentie gaat ten minste de frequentie van de herziening van de BBT-conclusies volgen. De Europese Commissie streeft ernaar BBT-conclusies eens per acht jaar te herzien. Dit sluit aan bij de Nederlandse praktijk.

De rol van BBT-conclusies bij vergunningverlening en het toetsen en zo nodig actualiseren van vergunningen aan nieuwe of herziene BBT-conclusies worden in de artikelen 5.4, 5.5 en 5.10 van het BOR opgenomen.

Door Nederlandse jurisprudentie zijn de mogelijkheden voor het bevoegd gezag om zelf (ambtshalve) vergunningen te actualiseren beperkt. Vrijwel altijd heeft het bevoegd gezag een aanvraag van het bedrijf nodig om een vergunningen te actualiseren. De Richtlijn industriële emissies heeft de vereisten voor het actualiseren van vergunningen geconcretiseerd. Naleving van deze Europese verplichtingen maakt een verdergaande toepassing van de ambtshalve wijziging, desnoods door de grondslag van de aanvraag te verlaten, noodzakelijk. De verplichting uit artikel 2.31, eerste lid onder b, van de Wabo over ambtshalve actualiseren vergunningen dient met het oog hierop ruimer te worden geïnterpreteerd. Om dit bevorderen wordt artikel 2.31 Wabo over ambtshalve vergunningwijzigingen verder verduidelijkt.

In het BOR worden ook kleinere aanpassingen doorgevoerd om onderdelen van de artikelen 14 (Vergunningsvoorwaarden), 15 (Emissiegrenswaarden, gelijkwaardige parameters en technische maatregelen), 21 (Toetsing en bijstelling van de vergunningsvoorwaarden door de bevoegde autoriteit) en 16 (Eisen inzake monitoring) van de Richtlijn industriële emissies te implementeren. Deze aanpassingen worden in de artikelsgewijze toelichting beschreven.

Het gros van de hoofdstukken I, II en VII is reeds geïmplementeerd via de bestaande regelgeving ter implementatie van de IPPC-richtlijn. Deze reeds bestaande implementatieregelgeving wordt verantwoord in de implementatietabel. Vanwege de spreiding van de implementatieregelgeving van de IPPC-richtlijn over voorheen de Wet milieubeheer en het Inrichtingen- en vergunningenbesluit, wordt de omzetting van de nieuwe richtlijn automatisch ook verdeeld over (thans) de Wabo, het BOR en de Regeling omgevingsrecht.

5 Wijziging van het Activiteitenbesluit

De zeven richtlijnen die geïntegreerd worden in de Richtlijn industriële emissies geven emissiegrenswaarden en andere voorschriften voor specifieke industriële sectoren met een relatief hoge milieudruk. Het gaat om stookinstallaties, afvalverbranding, installaties die oplosmiddelen gebruiken en titaandioxideproductie. Vertaald naar de Nederlandse situatie gelden de algemene regels voor circa 25% van de installaties die onder de Richtlijn industriële emissies vallen. Deze richtlijnen zijn omgezet in de hierna genoemde algemene regels op grond van artikel 8.40 Wet milieubeheer:

- het Besluit emissie-eisen stookinstallaties milieubeheer A (Bees A);
- het Besluit verbranden afvalstoffen (Bva);
- het Oplosmiddelenbesluit;
- het Activiteitenbesluit, en
- het Besluit emissie-eisen titaandioxide inrichtingen.

5.1 Inpassing in het Activiteitenbesluit

Bij de integratie tot de Richtlijn industriële emissies is de status van de zes «sectorrichtlijnen» gereduceerd tot vangnet in de vorm van bijzondere bepalingen in de hoofdstukken III, IV, V en VI van de Richtlijn industriële emissies. Dit vangnet stelt voor de betreffende sectoren een harde grens voor vergunningverlening, vergelijkbaar met de doorwerking van de 8.40-AMvB's in Nederland bij vergunningverlening. Ten opzichte van de «sectorrichtlijnen» zijn de emissiegrenswaarden aangepast aan technische ontwikkelingen. Het vangnet is met name voor grote stookinstallaties flink verhoogd (strenger geworden). Verder zijn de voorschriften afgestemd, verouderde en overlappende artikelen zijn vervallen en termen en definities zijn gestroomlijnd. De vereenvoudiging die op Europees niveau is bereikt, wordt bij de implementatie behouden door de besluiten – in lijn met de Nederlandse regeldrukprogramma's – te moderniseren en te bundelen in het Activiteitenbesluit. Vijf besluiten worden daarmee vereenvoudigd en gebundeld.

De implementatie van de hoofdstukken III tot en met VI van de Richtlijn industriële emissies vindt niet uitsluitend plaats in het Activiteitenbesluit. De doelen (emissiegrenswaarden) worden in het Activiteitenbesluit opgenomen. Aansluitend bij de systematiek van het Activiteitenbesluit worden technische maatregelen (met name monitoring) omgezet in de Activiteitenregeling. Monitoringvoorschriften voor grote stookinstallaties en afvalverbranding waren

verdeeld over het Bees A en de Regeling meetmethoden emissie-eisen stookinstallaties milieubeheer A, respectievelijk het Bva en de Regeling meetmethoden verbranden afvalstoffen. In het kader van de implementatie worden alle monitoringvoorschriften in de Activiteitenregeling opgenomen. Daarentegen bevatte de Regeling lozingen afvalwater van rookgasreiniging emissiegrenswaarden, die nu op AMvB-niveau (in het Activiteitenbesluit) zijn opgenomen.

Inrichtingen met IPPC-installaties worden, uitgaande van de systematiek van het Activiteitenbesluit, inrichtingen type C (artikel 1.2 Activiteitenbesluit). Een gedeelte van de voorschriften van het Activiteitenbesluit is van toepassing op inrichtingen type C. Bij inrichtingen type C gelden de algemene regels naast de omgevingsvergunning. Om de herkenbaarheid van de implementatiereggeving en de toegankelijkheid van het Activiteitenbesluit te waarborgen worden de voorschriften voor grote stookinstallaties, afvalverbranding en titaandioxide in een afzonderlijk hoofdstuk geïmplementeerd (hoofdstuk 5). Dit nieuwe hoofdstuk onderscheidt zich van hoofdstuk 3 van het Activiteitenbesluit, omdat de voorschriften betrekking hebben op vergunningplichtige activiteiten. Hoofdstuk 3 blijft bestaan uit voorschriften voor meldingsplichtige activiteiten die ook gelden voor vergunningplichtige inrichtingen. In het nieuwe hoofdstuk kunnen later eventueel meer milieueisen voor vergunningplichtige activiteiten worden opgenomen. Artikel 73 van de Richtlijn industriële emissies bevat de opdracht aan de Commissie om de implementatie van BBT-conclusies te toetsen. Deze bepaling is het resultaat van amendementen van het Europees Parlement. Voor sectoren met een groot milieubelang kan de Commissie naar aanleiding van de toets een wijziging van de Richtlijn industriële emissies voorstellen waarmee het vangnet (de hoofdstukken III tot en met IV) wordt aangepast of uitgebreid.

Het Activiteitenbesluit kent naast inrichtingen type C ook inrichtingen type A en type B. Voor inrichtingen type A geldt geen vergunning- of meldplicht. Voor dit type geldt slechts een beperkt aantal algemene regels van het Activiteitenbesluit. Voor inrichtingen type B geldt evenmin een vergunningplicht, maar wel een meldplicht. In Nederland is ongeveer 75% van de installaties die onder de EG-VOS-richtlijn vallen een inrichting type B. Dat blijft ongewijzigd.

5.2 Beste beschikbare technieken zijn leidend

De basiseis voor grote stookinstallaties, afvalverbranding en titaandioxideproductie blijft het toepassen van de beste beschikbare technieken met als referentie de BBT-conclusies. De BBT-conclusies bevatten een reeks emissies per stof (bijvoorbeeld stikstofoxiden of zwaveldioxide) van grotere en kleinere emissies die gehaald worden met de beste beschikbare technieken. De emissiegrenswaarden moeten zijn gebaseerd op de waarden uit die reeks die het best haalbare resultaat geven. De hoofdstukken III, IV en VI van de Richtlijn industriële emissies (waarin de LCP-richtlijn, Afvalverbrandingsrichtlijn en Titaandioxiderichtlijnen zijn opgegaan) bevatten slechts minimumeisen, een vangnet. Om tot een sluitende implementatie te komen zijn de BBT-conclusies bepalend en niet de minimumeisen uit de hoofdstukken III, IV en VI van de Richtlijn industriële emissies. Bij de formulering van de emissiegrenswaarden in de implementatie-AMvB is daarom rekening gehouden met de emissieniveaus uit de BBT-conclusies. In de praktijk betekent dit dat de emissieniveaus van de best presterende bedrijven de norm vormen voor de andere bedrijven. Bij de formulering van emissiegrenswaarden is zoveel mogelijk gebruik gemaakt van bestaande regelgeving, BBT-documenten, vergunningen en jurisprudentie. Alleen als die instrumenten onvoldoende beschikbaar waren, is gekozen voor de soepele kant van de BBT-conclusies. De emissiegrenswaarden in de implementatie-AMvB overschrijden nergens de emissieniveaus uit de BBT-conclusies: omdat BBT-conclusies zorgvuldig, op Europees niveau en in samenspraak met het bedrijfsleven zijn vastgesteld, is afwijken van BBT-conclusies vrijwel nooit te rechtvaardigen. De jurisprudentie geeft alleen voorbeelden van tijdelijke afwijkingen om het bedrijf de gelegenheid te geven om te schakelen.

5.3 Relatie algemene regels en vergunningvoorschriften

De algemene regels komen qua juridische vorm overeen met de «algemene bindende voorschriften» van de artikelen 6 en 17 van de Richtlijn industriële emissies. In artikel 3, derde lid, van de Richtlijn worden algemene bindende voorschriften gedefinieerd als «emissiegrenswaarden of andere voorwaarden, op sectorieel of hoger niveau, die zijn goedgekeurd met het doel om rechtstreeks te worden gebruikt bij het vaststellen van vergunningvoorwaarden». Algemene bindende voorschriften gelden direct voor bedrijven, net zoals vergunningvoorwaarden. Algemene bindende voorschriften moeten worden onderscheiden van instructies aan het bevoegd gezag die pas voor het bedrijf gaan gelden als het bevoegd gezag ze in het kader van vergunningverlening omzet in vergunningvoorschriften. Algemene bindende voorschriften moeten een niveau van milieubescherming geven dat gelijkwaardig is aan het niveau van vergunningvoorwaarden (artikel 17, eerste lid, van de Richtlijn industriële emissies) en zijn daarom gebaseerd op BBT-conclusies. Het bevoegd gezag motiveert het gestoeld zijn op BBT-conclusies in het kader van de vergunningverlening en ziet, als verzekerd is dat de algemene bindende voorschriften de beste beschikbare technieken weerspiegelen, af van het stellen van vergunningvoorwaarden en volstaat met een verwijzing naar de voorschriften (artikel 6 van de Richtlijn industriële emissies).

Voor de Nederlandse situatie betekent dit dat het bevoegd gezag de bevoegdheid houdt strengere eisen te stellen dan welke gelden op grond van de implementatie-AMvB: op grond van artikel 2.22, vijfde lid, van de Wabo dient het bevoegd gezag, zo nodig in afwijking van algemene regels, bij IPPC-installaties strengere voorschriften aan de vergunning te verbinden. Dat kan nodig zijn om de toepassing van de beste beschikbare technieken in specifieke

gevallen te waarborgen, bijvoorbeeld bij uit milieuoogpunt beter presterende nieuwe installaties. De beste beschikbare technieken die in de praktijk worden toegepast en de emissiereducties die daarmee worden gehaald, zijn immers bepalend voor de hoogte van de emissiegrenswaarde. Dat kan dus ook de lage/strengere kant of het midden van een emissieniveau uit de BBT-conclusies zijn. Een andere aanleiding kan de naleving van milieukwaliteitseisen op grond van hoofdstuk 5 Wet milieubeheer zijn. Het bevoegd gezag zal dit beoordelen bij de vergunningaanvraag of de actualisatie van vergunningen, bijvoorbeeld wanneer aan BBT-conclusies wordt getoetst. Voorschriften in bestaande vergunningen die strenger zijn dan deze implementatie-AMvB blijven met deze grondslag in stand (zie ook paragraaf 7, Overgangsrecht). Vergunningvoorschriften in bestaande vergunningen die soepeler zijn dan de implementatie-AMvB worden verworpen, en verworden daarmee tot een dode letter. Het bevoegd gezag kan deze voorschriften bij de eerstvolgende wijziging van de vergunning of een ambtshalve wijziging laten vervallen.

5.4 Bodembescherming

Nederland kent al een uitgebreid systeem van regelgeving met betrekking tot het voorkomen en herstellen van verontreiniging van bodem en grondwater. De betreffende regelgeving doet grotendeels dienst als implementatie van artikel 22 van de Richtlijn industriële emissies.

Zorgplicht

Bij de implementatie is er voor gekozen het bestaande nationale (hoge) beschermingsniveau van bodem en grondwater te handhaven. Dit houdt in dat preventieve bodem- en grondwaterbeschermende maatregelen gericht zijn op het voorkomen en verwijderen van verontreiniging. Bij bedrijfsbeëindiging wordt, ingeval er verontreiniging is veroorzaakt aan bodem of grondwater, de verontreiniging verwijderd of beperkt met het oog op een volgende functie van de grond, op basis van de zorgplicht van artikel 13 van de Wet bodembescherming (Wbb). De voortzetting van het bodembeleid op basis van de zorgplicht van de Wbb betekent dat er, in tegenstelling tot de richtlijn, geen sprake is van een risicoafweging in geval van bedrijfsbeëindiging, maar dat er altijd gesaneerd wordt tot het niveau waarin de bodem en het grondwater zich bevonden (niveau van oprichting of verandering van de inrichting of de achtergrondwaarde van het Besluit bodemkwaliteit).

Nulsituatierapport/eindsituatierapport

De verplichting in artikel 22 van de Richtlijn industriële emissies om een nulsituatierapport en een eindsituatierapport op te stellen is nieuw; de IPPC-richtlijn kende slechts algemeen geformuleerde verplichtingen over bodembescherming. Er is voor gekozen om zoveel mogelijk te werken met algemene regels voor wat betreft bodemvoorschriften. Het was tot nu toe mogelijk om in de vergunning de verplichting tot het opstellen van een nulsituatierapport of een eindsituatierapport op te nemen. De voordelen van het in algemene regels opnemen van deze verplichtingen zijn dat er een verminderde afhankelijkheid is van de vergunningverlener voor een juiste en volledige uitvoering van Richtlijn industriële emissies en dat inrichtingen met een IPPC-installatie gelijk worden behandeld.

Passende bodem- en grondwaterbeschermende maatregelen

Tot nu toe nemen vergunningverleners voor passende bodem- en grondwaterbeschermende maatregelen maatwerk in de vergunning op, op basis van de Nederlandse richtlijn Bodembescherming (NRB). De NRB is aangewezen als BBT-document in Bijlage 1 van de Regeling omgevingsrecht. Dat blijft zo.

Door aanpassing van de definitie van «bodembedreigende situatie» aan het systeem van de richtlijn, worden het gebruik, de productie of de uitstoot van relevante gevaarlijke stoffen en het risico op verontreiniging ingepast in het Nederlandse systeem met de begrippen aanvaardbaar en verwaarloosbaar bodemrisico.

Het gebruik, de productie of de uitstoot van relevante gevaarlijke stoffen zoals bedoeld in de Richtlijn industriële emissies (artikel 22, tweede lid) worden gedekt door het (aangepaste) begrip bodembedreigende situatie. Als er geen sprake is van relevante gevaarlijke stoffen is er geen risico op verontreiniging. In geval van een bodembedreigende situatie wordt door een combinatie van voorzieningen, maatregelen en een nul- en een eindonderzoek, het risico op verontreiniging geminimaliseerd. Een systematische evaluatie van het risico op verontreiniging vindt plaats door het realiseren van een verwaarloosbaar bodemrisico op basis van de NRB en door middel van inspectie en keuring en controle op voorzieningen en maatregelen.

Bij de implementatie wordt niet voorzien in een additioneel tussentijds bodemonderzoek omdat het aangepaste systeem voor de monitoring van bodem- en grondwaterverontreiniging een systematische evaluatie van het risico op verontreiniging kent door de combinatie van nulsituatierapport met eindsituatierapport en controle en toezicht op maatregelen en voorzieningen. Bovendien kan het bevoegd gezag in de vergunning opnemen dat een tussentijds onderzoek moet worden uitgevoerd bij verandering van de inrichting (artikel 2.11, tweede lid, Activiteitenbesluit). Dit gold al voor alle typen inrichtingen die voorheen onder het Activiteitenbesluit vielen. Voor IPPC-installaties wordt het maatwerk dan als voorschrift in de vergunning vervat.

5.5 Organische oplosmiddelen

Eén van de richtlijnen die is geïntegreerd in de Richtlijn industriële emissies is de EG-VOS-richtlijn. Deze was omgezet in het Oplosmiddelenbesluit, het Activiteitenbesluit, de Regeling oplosmiddelenboekhouding en metingen VOS-

emissies en de Regeling aanduiding NeR. In Nederland zijn ongeveer 800 oplosmiddeleninstallaties. Ongeveer 75% van deze installaties zijn niet-vergunningplichtige inrichtingen die worden gereguleerd door het Activiteitenbesluit. Het betreft onder meer chemische wasserijen (ongeveer 40%). De overige 25% zijn vergunningplichtige inrichtingen die onder het Oplosmiddelenbesluit vallen, waaronder ongeveer 60 IPPC-installaties.

De EG-VOS-richtlijn is inhoudelijk nagenoeg ongewijzigd opgenomen in hoofdstuk V van de Richtlijn industriële emissies. De Richtlijn industriële emissies heeft tot doel het verminderen van de emissie van vluchtige organische stoffen en eist daartoe dat oplosmiddeleninstallaties emissiegrenswaarden naleven dan wel een emissiereductieprogramma opstellen en uitvoeren. Om aan te tonen dat de oplosmiddeleninstallatie aan de emissiegrenswaarden of het reductieprogramma voldoet, moet een oplosmiddelenboekhouding worden bijhouden. De wijzigingen die de Richtlijn industriële emissies aanbrengt betreffen de redactie en bewoordingen van enkele definities als gevolg van de EU-GHS verordening en de integratie met andere onderdelen van de Richtlijn industriële emissies.

Voor de implementatie van hoofdstuk V van de Richtlijn industriële emissies is een nieuwe afdeling opgenomen in hoofdstuk 2 (afdeling 2.11) van het Activiteitenbesluit. Deze afdeling bevat een aantal vrijwel ongewijzigde artikelen uit het Oplosmiddelenbesluit, alsmede de bijlagen IIA en IIB van het Oplosmiddelenbesluit en daarnaast gedeeltelijk artikel 4.95 uit het Activiteitenbesluit over het reinigen van textiel. Die laatste zijn afgestemd met de artikelen uit het Oplosmiddelenbesluit. Niet alle artikelen uit het Oplosmiddelenbesluit zijn overgenomen in de nieuwe afdeling. De artikelen 5, 7, 8, 14 en 17 van het Oplosmiddelenbesluit keren niet terug in het Activiteitenbesluit, omdat de achterliggende artikelen uit de EG-VOS-richtlijn zijn vervallen bij integratie (de artikelen 4.2, 4.3, 5.11, 5.12, 8.1 en 16). Ook de mogelijkheid om nadere monitoringeisen te kunnen stellen (artikel 9) is vervallen. Een deel van de bepalingen uit de Richtlijn industriële emissies wordt geïmplementeerd in de Activiteitenregeling. Dit betreft de monitoring van emissies (artikel 60), de verslaglegging (artikel 62) en de Oplosmiddelenboekhouding (Bijlage VII, deel 7). Tabel 5.1 illustreert welke artikelen van het Oplosmiddelenbesluit terugkomen in het Activiteitenbesluit en welke vervallen.

Hoofdstuk V van de Richtlijn industriële emissies geldt alleen indien een of meerdere van een twintigtal activiteiten in Bijlage VII bij de richtlijn genoemde met oplosmiddelen wordt uitgevoerd en hierbij een verbruiksdrempel voor vluchtige organische stoffen wordt overschreden, ongeacht of die activiteiten vergunningplichtig zijn of onder de algemene regels vallen. Afdeling 2.11 is van toepassing op vergunningplichtige inrichtingen, net als voorheen het Oplosmiddelenbesluit, waarbinnen activiteiten met oplosmiddelen plaatsvinden. Dit betreft zowel IPPC-installaties als overige vergunningplichtige inrichtingen. Afdeling 2.11 is, als de drempelwaarden worden bereikt, ook van toepassing op bedrijfsmatige activiteiten genoemd in de volgende paragrafen van het Activiteitenbesluit:

- a) het reinigen, coaten en lijmen van hout of kurk dan wel houten, kurken of houtachtige voorwerpen (§ 4.3.2);
- b) het reinigen, coaten en lijmen van kunststof of kunststofproducten (§ 4.4.2);
- c) het reinigen, lijmen en coaten van metalen (§ 4.5.5);
- d) de vellenoffset druktechniek (§ 4.7.3);
- e) het lijmen, coaten en lamineren van papier of karton (§ 4.7.3a), en
- f) het lijmen en coaten van textiel (§ 4.7.4c).

Tabel 5.1: Transponeringstabel Oplosmiddelenbesluit

Artikel Oplosmiddelenbesluit

1, eerste lid	1.1 Activiteitenbesluit
1, tweede lid	2.29, derde lid Activiteitenbesluit
2	1.2, 1.4 en 2.28 Activiteitenbesluit
3	2.29, eerste, tweede, vierde en vijfde lid Activiteitenbesluit
4	2.30 Activiteitenbesluit
5	–
6	2.31 Activiteitenbesluit
7–9	–
9a	2.22, vijfde lid, Wabo
10	2.11 en 2.12 Activiteitenregeling
11	2.14 en 2.15 Activiteitenregeling
12	1.10 Activiteitenbesluit
13	17.1 en 17.2 Wet milieubeheer
14	–
15	21.2a Wet milieubeheer
16–17	–
Bijlage I	1.1 Activiteitenbesluit (dynamische verwijzing Bijlage VII, deel 1, richtlijn)
Bijlage IIA	Tabel 2.28a en 2.28b Activiteitenbesluit
Bijlage IIB	2.13 Activiteitenregeling

5.6 Grote stookinstallaties

De LCP-richtlijn gaat op in hoofdstuk III van de Richtlijn industriële emissies. Dit hoofdstuk stelt emissiegrenswaarden voor zwaveldioxide, stikstofoxiden, stof en koolmonoxide en geeft andere voorschriften voor grote stookinstallaties. Door middel van dit besluit wordt dat hoofdstuk geïmplementeerd in het Activiteitenbesluit en de bijbehorende regeling. De LCP-richtlijn is nu geïmplementeerd in het Bees A en de Regeling meetmethoden emissie-eisen stookinstallaties milieubeheer A. In Nederland betreft het ongeveer 200 stookinstallaties in energiecentrales, raffinaderijen en de chemische industrie, allemaal IPPC-installaties, vooral allerlei stookinstallaties op gas en daarnaast minder dan tien zeer grote stookinstallaties op steenkool.

Op Europees niveau zijn de beste beschikbare technieken voor grote stookinstallaties geëvalueerd. Het resultaat is onder meer vastgelegd in de BREF-documenten Grote stookinstallaties en Raffinaderijen uit respectievelijk 2003 en 2005. Deze emissieniveaus zijn strenger dan de emissiegrenswaarden in de LCP-richtlijn en gelden sinds 2005 als referentie voor vergunningverlening voor grote stookinstallaties. De LCP-richtlijn heeft hierdoor weinig sturend effect meer. Deze stelt alleen nog beperkingen aan afwijkingen van de emissieniveaus uit de BBT-conclusies uit de BREF-documenten. Onderdeel van de Richtlijn industriële emissies vormt dan ook een aanscherping van de emissiegrenswaarden. Voor de bestaande installaties geldt een algemene overgangstermijn tot 1 januari 2016. Lidstaten kunnen daarnaast onder voorwaarden gebruik maken van specifieke overgangsbepalingen (artikelen 31 tot en met 34, artikel 40, tweede en derde lid, artikel 82, derde lid, en onderdelen van Bijlage V, deel 1, van de Richtlijn industriële emissies) om de omschakeling naar schonere technieken soepel en gecontroleerd te laten verlopen. In het hoofdstuk overgangsrecht wordt aangegeven welke overgangsbepalingen Nederland gebruikt.

Bij de implementatie is ernaar gestreefd het Bees A te vereenvoudigen, nieuwe complexiteit uit de Richtlijn industriële emissies te voorkomen en tegelijkertijd een correcte implementatie van zowel het BREF-document Grote stookinstallaties (hoofdstuk II van de richtlijn) als de minimumemissiegrenswaarden uit hoofdstuk III van de richtlijn te garanderen. In dit besluit worden daarom de vele emissiegrenswaarden uit het Bees A (meer dan 150) teruggebracht tot enkele (20) emissiegrenswaarden. De emissiegrenswaarden garanderen dat de beste beschikbare technieken worden toegepast. Conform artikel 15, vierde lid, van de Richtlijn industriële emissies overschrijdt geen van de emissiegrenswaarden de minimumeisen uit Bijlage V bij de richtlijn. Alle emissiegrenswaarden liggen binnen de met de beste beschikbare technieken geassocieerde emissieniveaus van de BBT-conclusies. Bij het bepalen van de emissiegrenswaarden zijn bestaande emissiegrenswaarden uit de regelgeving (waaronder Bees A), bestaande vergunningen en de Nederlandse Emissierichtlijn lucht (NeR) gebruikt, mits die emissiegrenswaarden binnen de bandbreedtes van de BBT-conclusies liggen en aan de minimumeisen van Bijlage V voldoen. Als onvoldoende beschikbaar was, is gekozen voor de soepele kant van de BBT-conclusies. Dit wordt nader toegelicht in de artikelsgewijze toelichting.

De emissiegrenswaarden gelden onder normale bedrijfsomstandigheden (zie artikel 15, tweede lid, van de Richtlijn industriële emissies). Voor andere dan normale bedrijfsomstandigheden gelden specifieke voorschriften. Een deel daarvan is onderdeel van de implementatie, bijvoorbeeld artikel 30, vijfde en zesde lid, over onderbreking van de brandstoflevering of Bijlage V, deel 4, over het buiten beschouwing laten van emissies tijdens opstarten en stilleggen. Het andere deel regelt het bevoegd gezag met vergunningvoorschriften per geval, op grond van artikel 14, eerste lid, onder f, van de richtlijn. Het gaat dan bijvoorbeeld om lekken, storingen, korte stilleggingen, definitieve bedrijfsbeëindiging, enz.

De emissiegrenswaarden gelden op het punt waar de emissies de installatie verlaten of worden toegepast als gelijkwaardige parameters of gelijkwaardige technische maatregelen. Dit geeft bedrijven de vrijheid om middelen en maatregelen te kiezen en de flexibiliteit om emissiepunten binnen de installatie te salderen of te werken met een gemiddelde emissiegrenswaarde voor meer emissiepunten («bubble»). Voorwaarde is dat het bedrijf ten genoegen van het bevoegd gezag een gelijkwaardig niveau van milieubescherming garandeert. Het bevoegd gezag kan daartoe extra monitoring-eisen of andere vergunningvoorschriften opnemen.

Tabel 5.2 laat zien hoe Bees A is geactualiseerd en geïntegreerd in het Activiteitenbesluit.

Tabel 5.2: Transponeringstabel Bees A

Artikel Bees A

1	1.1 Activiteitenbesluit
2	1.4 en 5.1, eerste lid, Activiteitenbesluit
3	–
4	5.3, vierde lid, Activiteitenbesluit
5	–
5a	5.2 Activiteitenbesluit
6	5.1, tweede lid Activiteitenbesluit
7	Besluit emissie-eisen middelgrote stookinstallaties (Bems). Het Bems wordt met de inwerkingtreding van het besluit tot wijziging van het Activiteitenbesluit milieubeheer en het Besluit omgevingsrecht en enkele andere besluiten (nieuwe activiteiten, integratie Besluit emissie-eisen middelgrote stookinstallaties

	milieubeheer, vereenvoudigingen en reparaties in het Activiteitenbesluit milieubeheer)(hierna: de derde tranche) opgenomen in § 3.2.1 Activiteitenbesluit
7a	5.12 Activiteitenbesluit
8	–
9	5.9, eerste en tweede lid, Activiteitenbesluit
10	5.3, eerste lid, Activiteitenbesluit
10a	5.1, vierde lid, 5.3, tweede en derde lid
10b	–
10c	–
10d	Hoofdstuk 4 Regeling omgevingsrecht (Mor)
11	5.4, 5.5, 5.7 Activiteitenbesluit
12	5.4, 5.5, 5.7 en voor wat betreft het zesde, zevende en achtste lid van artikel 12, 5.11 Activiteitenbesluit
13	5.4, 5.5, 5.7 Activiteitenbesluit
14–17	–
18	5.9, derde lid, Activiteitenbesluit
19	–
20	5.5 Activiteitenbesluit
20a	–
21	–
22	–
23	5.5 Activiteitenbesluit
23a	–
24–25	–
25a	Besluit emissie-eisen middelgrote stookinstallaties (Bems). Het Bems wordt met de inwerkingtreding van de derde tranche van het Activiteitenbesluit opgenomen in § 3.2.1 Activiteitenbesluit
26–29	–
29a	5.4a Besluit omgevingsrecht (Bor)
30	–
30a	–
30b, eerste lid	5.2, eerste lid, Activiteitenregeling
30b, tweede lid	5.5 Activiteitenregeling
30b, derde lid	–
30b, vierde lid	5.6, eerste en tweede lid, Activiteitenregeling
30b, vijfde lid	5.7, eerste lid, Activiteitenregeling
30b, zesde lid	–
30c, eerste lid	5.6, derde lid, Activiteitenregeling
30c, tweede lid	5.6, vierde lid, Activiteitenregeling
30c, derde lid	5.7, zevende lid, Activiteitenregeling
30c, vierde lid	5.6, vijfde lid, Activiteitenregeling
31, eerste lid	5.3, eerste lid, Activiteitenregeling
31, tweede lid	5.3, vierde lid, Activiteitenregeling
32	5.3, derde lid, Activiteitenregeling
33	–
34, eerste lid	5.8, eerste lid, Activiteitenregeling
34, tweede lid	5.8, eerste lid, Activiteitenregeling
34, derde lid	5.8, tweede en derde lid, Activiteitenregeling
35	5.2, eerste lid, Activiteitenregeling
36	5.8, vierde lid, Activiteitenregeling
37, eerste lid	5.3, eerste lid, Activiteitenregeling
37, tweede lid	5.3, vierde lid, Activiteitenregeling
37, derde lid	–
37, vierde, vijfde en zesde lid	5.8, eerste lid, Activiteitenregeling
38, eerste lid	5.3, eerste lid, Activiteitenregeling
38, tweede lid	5.3, derde lid, Activiteitenregeling
38, derde en vierde lid	5.8, eerste lid, Activiteitenregeling
38, vijfde lid	5.8, tweede en derde lid, Activiteitenregeling
38, zesde lid	5.3, derde lid, Activiteitenregeling
38, zevende lid	–
38a	–
39, eerste lid	5.3, eerste lid, Activiteitenregeling

39, tweede lid	5.3, derde lid, Activiteitenregeling
39, derde lid	5.3, derde lid, Activiteitenregeling
39, vierde lid	–
40, eerste lid	5.8, eerste lid, Activiteitenregeling
40, tweede lid	5.8, derde lid, Activiteitenregeling
41	5.3, derde lid, Activiteitenregeling
42	5.2, eerste lid, Activiteitenregeling
42a	–
43, eerste lid	5.3, eerste lid, Activiteitenregeling
43, tweede lid	5.3, vierde lid, Activiteitenregeling
43, derde, vierde en vijfde lid	5.3, derde lid, Activiteitenregeling
43, zesde, zevende en achtste lid	–
43a en 43b	Regeling PRTR en PRTR-protocol
44	5.2, tweede lid, Activiteitenregeling
45	–
46	5.10 Activiteitenbesluit
47–50	–

5.7 Afvalverbrandings- en -meeverbrandingsinstallaties

De Afvalverbrandingsrichtlijn is opgegaan in hoofdstuk IV van de Richtlijn industriële emissies. De integratie is benut om de Europese regelgeving te vereenvoudigen: de emissiegrenswaarden worden gestroomlijnd, een aantal termen en definities vervalt of wordt beter afgestemd en de monitoring-eisen zijn versoepeld. Door middel van deze AMvB wordt dat hoofdstuk geïmplementeerd in het Activiteitenbesluit. De Afvalverbrandingsrichtlijn was omgezet in het Bva, de Regeling lozingen afvalwater van rookgasreiniging en de Regeling meetmethoden verbranden afvalstoffen. In Nederland gaat het om ongeveer 20 afvalverbrandingsinstallaties die alleen afval verbranden en ongeveer 20 stookinstallaties op biomassa en steenkool die afval meeverbranden, allemaal IPPC-installaties.

Een groot deel van het Bva is ongewijzigd overgenomen. Voor toelichting wordt daarom verwezen naar de toelichting bij het Bva. De belangrijkste wijziging is de stroomlijning van de emissiegrenswaarden:

- 1 De Richtlijn industriële emissies actualiseert de emissiegrenswaarden voor zwaveldioxide, stikstofoxiden en stof voor afvalmeeverbrandingsinstallaties (de C_{proces} in de B-tabellen). Deze installaties verbranden zowel afval als brandstoffen, bijvoorbeeld kolengestookte of biomassacentrales. De Richtlijn industriële emissies scherpt de emissiegrenswaarden aan. Daarnaast zijn de emissiegrenswaarden, die gelden voor grote stookinstallaties die alleen brandstof gebruiken en grote stookinstallaties die afval meeverbranden, afgestemd.
- 2 De emissiegrenswaarden voor afvalverbrandingsinstallaties zijn in de Richtlijn industriële emissies gelijk gebleven aan die in de Afvalverbrandingsrichtlijn uit 2000. In 2006 is het BREF-document Afvalverbranding gepubliceerd dat voor een aantal stoffen strengere emissieniveaus geeft. Deze eisen worden momenteel in Nederland in de praktijk toegepast. Bij de implementatie zijn daarom de emissiegrenswaarden voor zoutzuur, zwaveldioxide, stikstofoxiden, koolmonoxide (luchtemissies), lood, zink, dioxinen en furanen (wateremissies) enigszins aangescherpt tot de soepelste niveaus van de BBT-conclusies uit het BREF-document Afvalverbranding, zodat de emissiegrenswaarden conform artikel 15, derde lid, van de Richtlijn industriële emissies de met de beste beschikbare technieken geassocieerde emissieniveaus niet overschrijden. Door gebruik te maken van de optie in de richtlijn om de emissiegrenswaarden uit te drukken in daggemiddelden en het 97% percentiel van de halfuurgemiddelden is het aantal emissiegrenswaarden teruggebracht.

Het verbod uit artikel 4 van het Bva keert niet terug. Dit verbod volgt al uit artikel 10.2 Wet milieubeheer dat het verbranden afval buiten inrichtingen verbiedt. Het verbod volgt overigens niet uit de richtlijn.

Wat voorheen geregeld was in de Regeling lozingen afvalwater van rookgasreiniging en de Regeling meetmethoden verbranden afvalstoffen, zal hoofdzakelijk opgaan in de Regeling algemene regels inrichtingen milieubeheer. Echter, emissiegrenswaarden voor lozingen van afvalwater van rookgasreiniging worden – samen met de emissiegrenswaarden ten aanzien van luchtemissies – opgenomen in het Activiteitenbesluit, omdat volgens de systematiek van die AMvB doelvoorschriften (zoals emissiegrenswaarden) op AMvB-niveau worden gesteld. Voorheen waren emissiegrenswaarden met betrekking tot afvalwater op regelingsniveau te vinden op grond van de versnelde implementatieprocedure (artikel 21.6, zesde lid, Wet milieubeheer). Het Bva (amvb-niveau) bevatte een aantal meetvoorschriften; deze zullen in het nieuwe systeem opgaan in de Activiteitenregeling.

Tabel 5.3a: Transponeringstabel Bva
Artikel Besluit verbranden afvalstoffen

1	1.1 Activiteitenbesluit
2	5.15 Activiteitenbesluit
3	–

4	10.2 Wet milieubeheer
5	5.17 Activiteitenbesluit
6	–
7	–
8	4.11 Regeling omgevingsrecht
9	4.11 Regeling omgevingsrecht
10	2.22, vijfde lid, Wabo
11–14	–
15	Hoofdstuk 9 Regeling omgevingsrecht
16–21	–
Bijlage	
§1. Emissie-eisen	
1.1, eerste lid (A-tabellen)	5.19, eerste lid, Activiteitenbesluit
1.1, tweede lid (B-tabellen)	5.20 en 5.21 Activiteitenbesluit
1.1, derde lid (C-tabellen)	5.22 Activiteitenbesluit-
1.1, vierde lid (D-tabellen)	5.20 en 5.21 Activiteitenbesluit
1.2	5.23 Activiteitenbesluit
1.3	–
1.4	5.24 Activiteitenbesluit
1.5	2.22, vijfde lid, Wabo
1.6	5.25 Activiteitenbesluit
1.7	5.26 Activiteitenbesluit
1.8	17.1 en 17.2 Wet milieubeheer
§2. Meetvoorschriften	
2.1, eerste lid	–
2.1, tweede lid	5.19, eerste lid, Activiteitenregeling
2.2	5.11 Activiteitenregeling
2.3	5.12, eerste lid, Activiteitenregeling
2.4	5.13 Activiteitenregeling
2.5	5.14 Activiteitenregeling
2.6, eerste lid	5.21, vijfde lid, Activiteitenregeling
2.6, tweede lid	5.19, vierde lid, Activiteitenregeling
2.6, derde lid	5.21, zesde lid, Activiteitenregeling
2.6, vierde lid	5.19, vierde lid, Activiteitenregeling
2.7, eerste lid	5.11, derde lid, en 5.12, derde lid, Activiteitenregeling
2.7, tweede lid	5.20, vierde lid, Activiteitenregeling
2.7, derde lid	5.12, derde lid, Activiteitenregeling
2.7, vierde lid	5.20, negende lid, Activiteitenregeling
2.8, eerste lid	5.10, eerste lid, Activiteitenregeling
2.8, tweede lid	5.17 Activiteitenbesluit
2.8, derde lid	5.20, eerste lid, Activiteitenregeling
2.8, vierde en vijfde lid	–
2.9	5.19, tweede lid, Activiteitenregeling
2.10	5.17, eerste lid, Activiteitenregeling
2.11	5.19, eerste lid, 5.20, eerste lid, en 5.22, eerste lid, Activiteitenbesluit
2.12, eerste lid	5.19, tweede en derde lid, 5.20, tweede en derde lid, en 5.22, tweede lid, Activiteitenbesluit
2.12, tweede lid	5.17, tweede lid Activiteitenregeling
2.13	5.17, derde lid, Activiteitenregeling
2.14	5.10, tweede lid, Activiteitenregeling
2.15	5.19, vijfde lid, Activiteitenregeling
2.16	–
§3. Overige voorschriften	
3.1	5.23, eerste lid, onderdeel a, Activiteitenregeling
3.2	5.23, eerste lid, onderdeel b, Activiteitenregeling
3.3	5.23, eerste lid, onderdeel c, d en e, Activiteitenregeling
3.4	5.23, tweede lid, onderdeel a, Activiteitenregeling
3.5	5.23, eerste lid, onderdeel f, 5.23, tweede lid, onderdeel b en 5.24 Activiteitenregeling
3.6	5.23 Activiteitenregeling
3.7	5.16 Activiteitenbesluit

3.8	5.18, eerste lid, Activiteitenbesluit
3.9	5.26 Activiteitenregeling
3.10	5.27 Activiteitenregeling
3.11, eerste lid	5.18, tweede lid, Activiteitenbesluit
3.11, tweede en derde lid	5.25 Activiteitenregeling
3.12	5.29 Activiteitenregeling
3.13	–

Tabel 5.3b: Transponeringstabel Regeling lozingen afvalwater van rookgasreiniging

Artikel Regeling lozingen afvalwater van rookgasreiniging

1	1.1 Activiteitenbesluit
1a	–
2	5.15, tweede lid, Activiteitenbesluit
4	5.27 Activiteitenbesluit
5	6.18 en 6.21 Waterregeling
6	5.10, eerste lid, 5.16 en 5.18 Activiteitenregeling
7	–
8	5.28 Activiteitenbesluit
9	5.15 Activiteitenregeling
10	5.22 Activiteitenregeling
11	17.1 en 17.2 Wet milieubeheer
12	5.19, eerste lid, Activiteitenregeling
13	5.10, tweede lid, Activiteitenregeling
14–17	–
Bijlage I	Tabel 5.27 Activiteitenbesluit
Bijlage 2	5.18 Activiteitenregeling

5.8 Titaandioxideproductie

De milieuaspecten van de productie van titaandioxide worden gereguleerd in hoofdstuk VI van de Richtlijn industriële emissies. Titaandioxide wordt door de chemische industrie gewonnen uit erts (rutiel) of slakken (bijvoorbeeld afkomstig van de productie van ijzer en staal). Naast erts zijn zwavelzuur of chloor belangrijke grondstoffen, afhankelijk van het productieproces: het sulfaatproces of het chlorideproces. Titaandioxide wordt als witte kleurstof en vulstof toegepast in onder meer verf, cement, rubber en glas. In Nederland produceert één bedrijf titaandioxide.

De belangrijkste milieuaspecten zijn emissies van zwavel- en chloorhoudende stoffen en fijn stof, en de productie van afval dat verontreinigd kan zijn met onder meer zware metalen. Vanwege deze milieurisico's bestaat er al sinds de jaren '70 van de vorige eeuw Europese regelgeving voor de titaandioxide-industrie. Het belangrijkste Europese regelgevingsinstrument is de IPPC-richtlijn en in het bijzonder het BREF-document Anorganische bulkchemie – vast en overig (2007). De emissiereductie die producenten van titaandioxide kunnen realiseren staat beschreven in dit BREF-document. De BBT-conclusies uit dit BREF-document dienen als referentie voor het vaststellen van voorschriften in vergunningen en algemene regels en maakt de titaandioxiderichtlijnen grotendeels overbodig. De Richtlijn industriële emissies trekt daarom drie specifieke richtlijnen voor de titaandioxide-industrie in, met in totaal 44 artikelen. Deze worden vervangen door hoofdstuk VI van de Richtlijn industriële emissies, met vijf artikelen met daarin onder andere minimumeisen.

Nederland hanteerde tot nu toe algemene regels die direct golden voor producenten van titaandioxide en die vergunningvoorschriften vervingen, al bleef daarnaast ook een omgevingsvergunning nodig. Het betrof het Besluit emissie-eisen titaandioxide-inrichtingen en de Regeling grenswaarden voor sulfaat en chloride bij lozingen door de titaandioxide-industrie. Deze aanpak wordt voortgezet. De regelgeving is daarbij vereenvoudigd, afgestemd en gebundeld in het Activiteitenbesluit. Ter illustratie: van 17 naar 6 artikelen, 12 definities vervallen of worden geïntegreerd (zie tabellen 5.4a en 5.4b).

De implementatie-AMvB bevat emissiegrenswaarden voor zwavel- en chloorverbindingen en fijn stof. Verder zijn voorschriften over afval opgenomen. Het gaat om verboden voor lozingen in het water van onder meer afvalzuur en zware metalen. Deze gelden als *lex specialis* naast de algemene lozingsverboden van de artikelen 6.2 en 6.3 Waterwet (in een oppervlaktewaterlichaam of in zee). Een watervergunning voor het emitteren in water blijft dus nodig. Omdat in Nederland op dit moment alleen het chlorideproces wordt toegepast bij de productie van titaandioxide, zijn er voor het sulfaatproces geen geldende vergunningen. Bij het vaststellen van de emissiegrenswaarden in de implementatie-AMvB is daarom de volgende redenering gevolgd: als in de toekomst in Nederland titaandioxide geproduceerd zou gaan worden met het sulfaatproces zou dat een nieuw bedrijf betreffen. Aan nieuwe bedrijven kunnen strengere eisen worden gesteld. In de implementatie-AMvB is daarom voor het vaststellen van de emissiegrenswaarden

voor het sulfaatproces uitgegaan van de strenge kant van de bandbreedte voor de emissiegrenswaarden van het sulfaatproces.

Uit de samenvatting van het BREF-document Anorganische bulkchemie – vast en overig volgt dat nieuwe titaandioxidefabrieken waarschijnlijk het chlorideproces zullen toepassen vanwege de betere energie-efficiëntie van dat proces vergeleken met het sulfaatproces.

Tabel 5.4a: Transponeringstabel Besluit emissie-eisen titaandioxide-inrichtingen

Artikel Besluit emissie-eisen titaandioxide-inrichtingen

1	1.1 Activiteitenbesluit
2	5.35 en 5.36 Activiteitenbesluit
3	5.35, 5.36 en 5.37 Activiteitenbesluit
4	2.14, eerste lid, onder c, Wabo
5	–
6	5.31, 5.32, 5.35 en 5.36 Activiteitenregeling
7	5.34 Activiteitenregeling
8	2.22, vijfde lid, Wabo
9–11	–

Tabel 5.4b: Transponeringstabel Regeling grenswaarden voor sulfaat en chloride bij lozingen door de titaandioxide-industrie

Artikel Regeling grenswaarden sulfaat en chloride bij lozingen door de titaandioxide-industrie

1	1.1 Activiteitenbesluit
1a	–
2	5.32, 5.33 en 5.34 Activiteitenbesluit
3	5.32, 5.33 en 5.34 Activiteitenbesluit
4	5.31, 5.33 en 5.35 Activiteitenregeling
Bijlage I	5.32 en 5.33 Activiteitenbesluit
Bijlage II	5.32 en 5.34 Activiteitenbesluit
Bijlage III	5.31, 5.33 en 5.35 Activiteitenregeling

6 Verhouding met andere regelgeving

Het Besluit emissie-eisen middelgrote stookinstallaties milieubeheer (Bems) stelt milieu-eisen aan relatief kleine stookinstallaties. Deze stookinstallaties zijn zelf geen IPPC-installaties (vallen niet onder Bijlage I bij de Richtlijn industriële emissies), maar kunnen wel rechtstreeks samenhangen of technisch in verband staan met IPPC-installaties. Het Bems wordt in het kader van de derde tranche Activiteitenbesluit in een parallelle regelgevingprocedure ingebouwd in hoofdstuk 3, § 3.2.1, van het Activiteitenbesluit, waarbij termen, definities en andere voorschriften voor stookinstallaties op de Europese regelgeving worden afgestemd.

Op dit moment worden stookinstallaties door drie AMvB's gereguleerd. Het Bees A geldt voor stookinstallaties in door artikel 1.1, onder b, aangewezen inrichtingen, zoals de chemische industrie en raffinaderijen, die onder provinciaal gezag vallen. Het Bems geldt voor andere stookinstallaties (onder gemeentelijk gezag). Het Activiteitenbesluit geeft ten slotte enkele specifieke voorschriften voor warmtekrachtcentrales. Van de gelegenheid is gebruik gemaakt om deze situatie te vereenvoudigen. Daartoe wordt aangesloten bij de capaciteitsdrempel van de richtlijn. Dat wil zeggen dat vanaf 2016 stookinstallaties met een totaal nominaal thermisch ingangsvermogen van 50 MW of meer onder § 5.1 van het Activiteitenbesluit gaan vallen. Het betreft het overgrote deel van de stookinstallaties die onder het Bees A vallen, omdat door de samentellingsregels van Bijlage I en artikel 29 van de richtlijn de capaciteiten van kleinere stookinstallaties opgeteld moeten worden zodat daardoor al snel een totaal nominaal thermisch ingangsvermogen van meer dan 50 MW wordt bereikt. Een restgroep stookinstallaties met een nominaal thermisch ingangsvermogen van minder dan 50 MW wordt, voor zover het ketelinstallaties, gasturbines, gasmotoren of dieselmotoren betreft en geen procesresiduen als brandstoffen worden gebruikt, vanaf 2017 door § 3.2.1 van het Activiteitenbesluit gereguleerd, waarin het Bems en de reeds in het Activiteitenbesluit opgenomen voorschriften voor stookinstallaties worden gecombineerd. In 2013/2014 worden de voorschriften voor middelgrote stookinstallaties geëvalueerd, waarbij onder meer de effecten van het vervallen van het Bees A nader in beeld zullen worden gebracht.

In het Besluit verbranden afvalstoffen waren voor afvalmeeverbrandingsinstallaties kleiner dan 50 MW meer emissiegrenswaarden opgenomen dan in de Afvalverbrandingsrichtlijn. Dit is te beschouwen als een implementatie van de BBT-conclusies met algemene regels, een stap die anders bij vergunningverlening moet worden gemaakt. De Richtlijn industriële emissies heeft de ontbrekende emissiegrenswaarden niet aangevuld. Bij de implementatie is ervoor gekozen de ontbrekende emissiegrenswaarden in te vullen met een dynamische verwijzing naar het Bems. Dit waarborgt dat ook voor afvalmeeverbrandingsinstallaties kleiner dan 50 MW de emissiegrenswaarden zijn afgestemd voor de situatie met en zonder meeverbranden van afval en dat de toepassing van de beste beschikbare technieken is gewaarborgd.

7 Overgangsrecht

7.1 Strengere vergunningvoorschriften blijven gelden

Normaliter geldt een voorschrift van een hogere regeling (de AMvB) boven een voorschrift, dat hetzelfde onderwerp bevat (i.c. een emissiegrenswaarde voor een emissie), in een lagere regeling (de vergunning). Die voorrangregel wordt doorbroken om uitvoering te kunnen geven aan het uitgangspunt dat, indien een bepaalde emissie zowel wordt gereguleerd in de vigerende vergunning als in (dit nieuwe) hoofdstuk 5, altijd de strengste emissiegrenswaarde op die emissie van toepassing is. Een minder streng vergunningsvoorschrift wordt ter zijde gesteld door een strengere bepaling in het Activiteitenbesluit. Het betreffende vergunningsvoorschrift vervalt niet van rechtswege, maar dient bij een reguliere herziening van de vergunning als een uitgewerkte bepaling (dode letter) te worden geschrapt. Ook indien de emissiegrenswaarden identiek of gelijkwaardig zijn, heeft de AMvB-bepaling voorrang boven het vergunningsvoorschrift. Bij eventuele handhaving, dient dus de norm uit de AMvB te worden gehandhaafd, niet de gelijkkluidende norm uit de vergunning. Een strenger vergunningvoorschrift heeft evenwel krachtens deze bepaling van overgangsrecht voorrang op de minder strenge amvb-bepaling. Bij het actualiseren van vergunningen of het verlenen van nieuwe vergunningen houdt het bevoegd gezag de verplichting (grondslag: artikel 2.22, vijfde lid, Wabo) met vergunningvoorschriften de algemene regels aan te scherpen, bijvoorbeeld bij uit milieu-oogpunt beter presterende nieuwe installaties. Een andere aanleiding kan de naleving van milieukwaliteitseisen op grond van hoofdstuk 5 Wet milieubeheer zijn. Bestaande vergunningvoorschriften die strenger zijn dan de implementatieregelgeving blijven van kracht.

7.2 Overgangsrecht voor bestaande grote stookinstallaties

De IPPC-richtlijn geldt voor bestaande bedrijven sinds 30 oktober 2007. In dit kader heeft het bevoegd gezag recent de vergunningen van de bedrijven die onder de IPPC-richtlijn vallen getoetst aan de BREF-documenten. Waar nodig heeft het bevoegd gezag vergunningen geactualiseerd. Uit de milieujarverslagen die de betrokken bedrijven maken, blijkt echter dat een klein deel (ca. 20) van de ongeveer 200 grote stookinstallaties nog niet aan de Richtlijn industriële emissies voldoet. De oorzaak kan zijn dat de stookinstallatie binnen afzienbare termijn gaat sluiten, alleen bij piekvraag wordt gebruikt of dat de stookinstallatie een overgangstermijn is gegund. De Richtlijn industriële emissies biedt hiertoe een generieke overgangstermijn tot 1 januari 2016. Nederland neemt deze overgangstermijn over in de implementatieregelgeving.

Hoofdstuk III van de Richtlijn industriële emissies is niet helemaal «af». Over de emissiegrenswaarden voor grote stookinstallaties die residuen van industriële processen als brandstof gebruiken (bijvoorbeeld raffinaderijgassen) en dieselmotoren kon bij de totstandkoming van de richtlijn geen volledige overeenstemming worden bereikt tussen de lidstaten en de Europese Commissie. Het bereikte compromis houdt in dat de Europese Commissie uiterlijk 31 december 2013 een voorstel zal doen voor de herziening van de emissiegrenswaarden op basis van de herziene BREF-documenten «Grote stookinstallaties» en «Raffinaderijen» (artikel 30, achtste en negende lid, van de richtlijn). Deze richtlijnwijziging kan vóór de inwerkingtreding van de richtlijn voor bestaande grote stookinstallaties al tot wijzigingen nopen van de implementatie-AMvB. In de tussentijd zijn de Nederlandse eisen gebaseerd op geldende BREF-documenten, feitelijke emissies en Nederlandse vergunningen. Zie ook de artikelsgewijze toelichting bij de artikelen 5.5 en 5.9. Andere uitzonderingen zijn niet overgenomen, omdat Nederland niet aan de voorwaarden voldoet. Zo wint Nederland geen hoogzwavelige vaste brandstoffen (artikel 31) en kent Nederland geen geïsoleerde eilanden of gebieden (artikel 34). Ook de toepassing van artikel 32 (nationaal plan voor de overgangsfase), artikel 33 (afwijking wegens beperkte levensduur) en artikel 34 (stadsverwarmingsystemen) zou een verkeerde implementatie zijn. Deze artikelen geven onder voorwaarden een vrijstelling van de vangnetwaarden in Bijlage V. Ze geven echter geen vrijstelling van het toepassen van beste beschikbare technieken met de BREF-documenten als referentie. In wezen staan de artikelen 33 en 34 een ruimere afwijking van BREF-documenten toe, maar deze afwijkingen dienen wel gemotiveerd te worden volgens de criteria van artikel 15, vierde lid, van de richtlijn: technische kenmerken, geografische ligging en plaatselijke milieu-omstandigheden. Bij de kleine groep stookinstallaties die waarschijnlijk per 2016 niet aan de eisen zal kunnen voldoen, spelen alleen kostenoverwegingen een rol, een niet erkend criterium.

7.3 Overgangstermijn tot 2016 voor cementovens

De Richtlijn industriële emissies actualiseert ook de emissiegrenswaarde voor stikstofdioxide (NO₂) voor cementovens. Het bevoegd gezag mag tot 2016 een soepeler eis in de vergunning opnemen.

8 Effecten

8.1 Achtergrond

Sinds 2006 loopt er een Europees traject om de milieuregelgeving over industriële emissies te evalueren en te herzien. Nederland heeft conform het integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving in een vroeg stadium, nog voor het uitkomen van het voorstel van de Europese Commissie een probleemanalyse gemaakt, de instrumentkeuze geëvalueerd en effectbeoordelingen uitgevoerd. Op basis hiervan heeft Nederland steeds ingezet op regelgeving die innovatie bevordert, zodat milieudoelen (emissieplafonds, luchtkwaliteit, etc.) kunnen worden gehaald en tevens ruimte voor economische en ruimtelijke ontwikkeling blijft bestaan. Nederland heeft ook ingezet op aansluiting bij de principes van «Better Regulation», het Europese programma voor minder regeldruk. Het resultaat is de Richtlijn industriële emissies met de hierna beschreven effecten.

8.2 Milieu-effecten

De voorgangers van de Richtlijn industriële emissies hebben samen met andere instrumenten in de Europese Unie tientallen procenten emissiereductie bewerkstelligd, waaronder 70% voor zwaveldioxide en 30% voor stikstofoxiden. Om duurzame emissieniveaus te halen die de gezondheid en de natuur niet langer schaden, zijn echter emissiereducties tot 90% à 95% nodig. De nog vast te stellen aanscherping van de emissieplafonds op grond van de NEC-richtlijn is een tussenstap. Ook doelen die al zijn vastgelegd in de Kaderrichtlijn water en de Kaderrichtlijn luchtkwaliteit dragen bij aan de reductie van emissies. De Richtlijn industriële emissies zal evenals zijn voorgangers bijdragen aan de vermindering van industriële emissies. De Europese Commissie schat dat emissiereductie bij grote stookinstallaties, de belangrijkste sector onder de richtlijn, 30 tot 70% van het beleidstekort voor zwaveldioxide, stikstofoxiden en totaal stof voor 2020 zal oplossen. De verwachte gezondheids- en milieubaten zijn zeer groot: europabreed per jaar 13.000 minder voortijdige sterftes en 125.000 minder verloren mensjaren, gemonetariseerd op €7 tot 28 miljard netto maatschappelijke baten per jaar. Dit is exclusief extra milieuvoordelen zoals verminderde eutrofiëring en verzuring.

De Richtlijn industriële emissies verplicht de industrie de beste beschikbare technieken toe te passen en de milieuprestaties geleidelijk te verbeteren door ook innovaties in de beste beschikbare technieken weer toe te passen. Een deel van de milieutechnologie die in Nederland breed wordt toegepast is nog geen gemeengoed in alle lidstaten. In veel lidstaten worden de BBT-conclusies uit de BREF-documenten onvoldoende toegepast. De interpretatieruimte in de IPPC-richtlijn voor het vaststellen van beste beschikbare technieken en het gebrek aan afstemming tussen de Europese regelgeving over industriële emissies was daar mede debet aan. De Richtlijn industriële emissies heeft de interpretatieruimte gedicht: de referentie voor milieueisen aan de industrie en de emissiegrenswaarden voor stookinstallaties, afvalverbranding, oplosmiddeleninstallaties en titaandioxideproductie (hoofdstukken III–VI van de richtlijn) zijn op basis van de BBT-conclusies aangescherpt. De Richtlijn industriële emissies gaat in de komende jaren een flinke Europese milieuwinst opleveren waar Nederland van profiteert. Omdat de Richtlijn industriële emissies milieueisen voor de industrie in de Europese Unie harmoniseert op een voor Nederland reeds gerealiseerd hoog milieubeschermingsniveau, gaat de verontreiniging die via lucht en het water Nederland binnenkomt verder afnemen zonder dat het Nederland extra inspanningen kost. De implementatie-AMvB is voor de Nederlandse situatie beleidsneutraal. Het Planbureau voor de Leefomgeving verwacht bij huidig beleid geen afname van de emissies van de industrie in 2020 ten opzichte van 2010. Om ruimtelijke en economische ontwikkeling mogelijk te houden, is echter wel verdere emissiereductie noodzakelijk. Parallel aan de Europese evaluaties van de Richtlijn industriële emissies (artikel 30, negende lid, en artikel 73) wordt daarom de Nederlandse implementatie geëvalueerd, mede met het oog op de in ontwikkeling zijnde emissieplafonds voor 2020.

8.3 Installaties binnen de reikwijdte

Uitgaande van het oorspronkelijke voorstel van de Europese Commissie voor de Richtlijn industriële emissies zou het aantal installaties onder de richtlijn met 35% tot 70% zijn toegenomen. Sommige installaties die door het Activiteitenbesluit vergunningvrij zijn, waren weer vergunningplichtig geworden. Mede door inzet van Nederland verandert de definitieve Richtlijn industriële emissies weinig aan de aantallen installaties die eronder vallen. Er zijn afhankelijk van de sector kleine toe- en afnamen. Netto neemt het aantal installaties met zo'n 6%, een kleine 200 installaties, toe ten opzichte van de IPPC-richtlijn, voor het overgrote deel in de afvalsector. Gedeputeerde Staten worden op grond van artikel 2.4, tweede lid, Wabo en artikel 3.3 BOR bevoegd gezag voor de afvalverwerkende bedrijven in plaats van deelbevoegd. Naar verwachting blijven burgemeester en wethouders bevoegd gezag voor de overige ca. 40 nieuwe bedrijven onder de richtlijn. Omdat de toegevoegde installaties op grond van het BOR al vergunningplichtig zijn en op grond van de Wabo en de Waterwet beste beschikbare technieken toepassen, heeft de uitbreiding geen merkbaar effect op de lasten. De richtlijn wijzigt niets aan de installaties en activiteiten waarbij oplosmiddelen worden gebruikt.

Meer in detail wijzigt Bijlage I bij de Richtlijn industriële emissies ten opzichte van de IPPC-richtlijn als volgt:

- 1 Aan categorie 1, Energie-industrieën, is toegevoegd «Het vergassen of vloeibaar maken van andere brandstoffen (dan steenkool) in installaties met een totaal nominaal thermisch vermogen van 20 MW of meer». In Nederland vallen hierdoor naar schatting 10 installaties extra onder de richtlijn.
- 2 Categorie 3.1 onder c productie van magnesiumoxide in ovens met een productiecapaciteit van meer dan 50 ton per dag. Dit betreft een tekstuele wijziging zonder materieel effect, omdat deze activiteit op basis van categorie 4.2e al onder de IPPC-richtlijn viel.
- 3 Categorie 3.5, fabriceren van keramische producten, kent nog steeds de dubbele drempel: «productiecapaciteit van meer dan 75 ton/dag en/of met een ovencapaciteit van minder dan 4 m³ en met een plaatsingsdichtheid van meer dan 300 kg/m³.» Overweging 37 geeft aan dat lidstaten dienen te beslissen of ze één van de twee of beide drempels hanteren. In Nederland worden zowel de productiecapaciteit als de ovencapaciteit gebruikt. Als één van de twee drempels wordt overschreden, valt de installatie onder de richtlijn. Uiteraard valt de installatie ook onder de richtlijn als beide drempels worden overschreden.
- 4 Aan categorie 4, chemische industrie, is ter verduidelijking in de koptekst toegevoegd dat biologische omzetting beschouwd moet worden als een vorm van chemische omzetting. In subcategorie 4.1 b) is verduidelijkt dat ook de productie van mengsels van esters, met name biobrandstoffen, onder deze categorie vallen. Beide verduidelijkingen

- komen overeen met de interpretatie die in Nederland al volgt.
- 5 De omschrijving van de verwerking van gevaarlijk afval in categorie 5.1 is verduidelijkt. Hierdoor vallen «terugwinning van oplosmiddelen» en «terugwinning van bestanddelen die worden gebruikt om vervuiling tegen te gaan» nu zeker onder de richtlijn. Hierdoor zouden in Nederland maximaal 25 installaties extra onder de richtlijn kunnen komen.
 - 6 De drempel voor opslag van gevaarlijk afval in categorie 5.5 is verduidelijkt door deze uit te drukken in tonnen opslagcapaciteit (in plaats van tonnen per dag). De drempel voor opslag is verhoogd naar 50 ton opslagcapaciteit, maar geldt nu voor opslag van gevaarlijk afval voorafgaand aan alle activiteiten in categorie 5.1, dus ook nuttige toepassing. Opslag voorafgaand aan verbranden (5.2) en storten (5.4 en 5.6) blijft onder de richtlijn vallen. In deze categorie gaan er dus installaties af en komen er installaties bij. Voor de berekening van de lasten is uitgegaan van een toename van tien installaties.
 - 7 De omschrijving van de biologische behandeling van niet-gevaarlijk afval in categorie 5.3a i) en 5.3b i) is verduidelijkt. Ook biologische behandeling met het oog op nuttige toepassing valt onder de richtlijn, bijvoorbeeld compostering van GFT-afval. Tegelijk is de drempel verhoogd van 50 naar 75 ton per dag in het algemeen en naar 100 ton per dag bij vergisting. Naar verwachting vallen door deze verduidelijking ca. 44 bedrijven extra onder de richtlijn.
 - 8 Drie nieuwe verwerkingsroutes voor niet-gevaarlijk afval zijn toegevoegd aan categorie 5.3: «voorbehandeling van afval voor verbranding», «behandeling van slakken en assen» en «behandeling in shredders van metaalafval», samen ca. 58 bedrijven extra. In categorie 5.3 is een verduidelijking opgenomen voor rioolwaterzuiveringsinstallaties: een rioolwaterzuiveringsinstallatie die afvalwater of afval anders dan uit een openbaar rioelstelsel verwerkt, of die meer met zuiveringslib doet dan indikken en mechanisch ontwateren kan onder deze categorie vallen. Alleen activiteiten die volledig gereguleerd worden door de Richtlijn stedelijk afvalwater (91/271) vallen niet onder categorie 5.3. Zelfstandig geëxploiteerde bedrijfsafvalwaterzuiveringsinstallaties vormen een nieuwe categorie 6.11, maar komen voor zover bekend in Nederland niet voor. (Stedelijk afvalwater valt wel onder de E-PRTR-verordening v.a. 100.000 inwonerequivalenten. Industrieel afvalwater viel ook al onder de E-PRTR-verordening vanaf 10.000 m³ per dag.)
 - 9 Er is een nieuwe categorie 6.1c toegevoegd: De fabricage, in industriële installaties van een of meer van de volgende platen en panelen van hout: oriented strand board (OSB), spaanplaat of vezelplaat met een productiecapaciteit van meer dan 600 m³ per dag. Deze activiteit komt voor zover bekend in Nederland niet voor (en viel overigens al wel onder de E-PRTR-verordening, categorie 6b).
 - 10 In categorie 6.4b over de be- en verwerking van levensmiddelen is verduidelijkt dat het hier zowel voeding voor menselijke als dierlijke consumptie betreft. Nederland volgde tot nu de interpretatie dat alleen de fabricage van levensmiddelen voor menselijke consumptie onder richtlijn valt. Daarom neemt het aantal bedrijven onder deze categorie met ca. 38 toe.
 - 11 Verder is in categorie 6.4b de capaciteitsdrempel verduidelijkt voor de situatie dat zowel dierlijke als plantaardige grondstoffen worden gebruikt: Als het aandeel dierlijke grondstoffen 10% of meer is, geldt de drempel voor dierlijke grondstoffen (meer dan 75 ton per dag). Voor de situatie waarbij het aandeel dierlijke grondstoffen uit minder dan 10% bestaat, neemt de drempel lineair toe van 75 ton per dag naar 300 ton per dag (de drempel bij uitsluitend plantaardige grondstoffen). De drempel kan worden berekend met een formule en kan worden afgelezen uit een figuur. Dit is een versoepeling van de huidige Nederlandse situatie. Hier is de interpretatie gebruikelijk dat zodra het product bijvoorbeeld enig vlees bevat, de drempel voor dierlijke grondstoffen bepalend is.
 - 12 Er is een nieuwe categorie 6.10 toegevoegd: De conservering van hout en houtproducten met behulp van chemische stoffen met een productiecapaciteit van meer dan 75 m³ per dag, met uitzondering van de behandeling die uitsluitend gericht is op het voorkomen van sapvlekken. In Nederland gaat het om ca. 5 bedrijven. (Deze categorie viel overigens vanaf 50 m³ al onder de E-PRTR-verordening, categorie 6c).

8.4 Nalevingskosten

De inhoudelijke verplichtingen van de Richtlijn industriële emissies sluiten aan bij de IPPC-richtlijn en de Nederlandse uitvoeringspraktijk van die richtlijn. Beste beschikbare technieken blijven de norm en BREF-documenten blijven de referentie voor voorschriften in vergunningen en algemene regels. Bedrijfseffecten zijn daarom vooral verduidelijking van de regelgeving en Europese harmonisatie. De richtlijn heeft geen effect op de inhoudelijke nalevingskosten ten opzichte van de IPPC-richtlijn. Er is wel een verschuiving van nationale naar Europese lasten, omdat meer bedrijven onder de Richtlijn industriële emissies vallen dan onder de IPPC-richtlijn. In de praktijk is dat niet merkbaar, omdat de verplichtingen hetzelfde zijn.

Dit neemt niet weg dat de IPPC-richtlijn en de Richtlijn industriële emissies wel nalevingskosten meebrengen. Het CBS schat de milieukosten voor de industrie en energiesector, de belangrijkste doelgroep van dit besluit, in de periode 2000 tot en met 2007 op € 1,9 tot 2,5 miljard per jaar, ongeveer 20% van alle milieukosten. Deze sector heeft tussen 2005 en 2010 300 tot 800 miljoen euro per jaar geïnvesteerd in milieumaatregelen, waarvan 200 tot 600 miljoen euro per jaar in betere luchtkwaliteit. Met deze investeringen is een aanzienlijke milieuwinst bereikt (zie ook paragraaf 8.2), zodat de kosten de komende jaren naar verwachting zullen afnemen. Exploitatie, onderhoud, verbetering en vervanging (bijvoorbeeld naar aanleiding van ontwikkelingen in beste beschikbare technieken) zullen echter investeringen blijven vragen.

De Europese Commissie heeft een impact assessment gemaakt van het voorstel voor de Richtlijn industriële emissies. Voor grote stookinstallaties, de belangrijkste sector onder de richtlijn, worden de nalevingskosten per jaar voor Europa geschat op € 0,8 tot 2,6 miljard voor zwaveldioxide, € 1,3 tot 3,7 miljard voor stikstofdioxide en € 0,01 tot 0,2 miljard voor totaal stof, afhankelijk van de vraag of de hoge of lage kant van het emissieniveau uit het BREF-document «Grote stookinstallaties» wordt aangehouden.

De nalevingskosten zijn in absolute zin hoog, maar kunnen – wanneer in perspectief geplaatst – sterk worden gerelativeerd met de volgende argumenten:

- De gezondheids- en milieubaten bedragen een veelvoud van de nalevingskosten. Voor Europa schat de Europese Commissie de baten als gevolg van emissiereducties bij grote stookinstallaties op € 9 tot 30 miljard per jaar.
- Uit evaluaties van de IPPC-richtlijn blijkt dat toepassing van die richtlijn geen negatief effect heeft gehad op de concurrentieverhouding tussen EU- en niet-EU-landen. Het effect op de energieprijzen blijkt bijvoorbeeld niet significant. Omdat (in Nederland) vrijwel alle bedrijven voldoen, zijn de investeringen achter de kosten bovendien al grotendeels gedaan.
- De nalevingskosten vormen een investering die milieugebruiksruimte creëert voor economische en ruimtelijke ontwikkeling. De toepassing van de beste beschikbare technieken heeft een positief effect op de Europese eco-industrie, een sector met een groeiende omzet, werkgelegenheid en export.

Op twee manieren zijn de nalevingskosten in de richtlijn en bij de implementatie beperkt:

- In de eerste plaats worden alleen economisch haalbare maatregelen geëist, dat wil zeggen maatregelen die door de meerderheid van de bedrijven al in de praktijk worden toegepast, onder marktconforme omstandigheden, zonder subsidies of iets dergelijks. Het gaat om bestaande maatregelen uit bestaande BREF-documenten van de IPPC-richtlijn.
- In de tweede plaats wordt aangesloten bij de investeringscycli van bedrijven en de bestaande periodieke actualisatieplicht van vergunningen. Om deze reden krijgen bijvoorbeeld grote stookinstallaties extra tijd tot 2016 om te voldoen.

8.5 Administratieve en bestuurlijke lasten

Als het voorstel van de Europese Commissie voor de Richtlijn industriële emissies ongewijzigd was vastgesteld, zouden de merkbare administratieve lasten voor de betrokken bedrijven met € 3,5 tot € 4 miljoen per jaar zijn gestegen, met name door nieuwe monitoring- en rapportageverplichtingen. Nederland heeft zich samen met andere lidstaten ingezet voor verlaging van de lasten. Nederland heeft daarbij een positief onderhandelingsresultaat bereikt: de definitieve Richtlijn industriële emissies heeft vrijwel geen effect op de administratieve lasten. Er is een verschuiving van nationale naar Europese lasten, omdat meer bedrijven onder de Richtlijn industriële emissies vallen dan onder de IPPC-richtlijn. De oorsprong van de lasten wordt Europees in plaats van Nederlands, hetgeen in de praktijk niet merkbaar is, want de informatieverplichtingen blijven hetzelfde. Daarnaast zijn er kleine toe- en afnamen die netto leiden tot een merkbare afname van de administratieve lasten met bijna € 43.000. Er is bijvoorbeeld een toename omdat de actualisatiefrequentie van vergunningen in sommige sectoren iets stijgt, maar daar staat een daling tegenover door verlichting van de monitoringlasten voor afval(mee)verbrandingsinstallaties. Bedrijven zullen initiële lasten ondervinden door kennisname van de nieuwe regelgeving. Bedrijven hebben ook initiële lasten door de aanschaf van nieuwe meetapparatuur voor koolmonoxidemetingen door ca. 100 gasgestookte grote stookinstallaties, samen € 2,1 miljoen. Per bedrijf kunnen de effecten verschillen.

Ook voor de bestuurlijke lasten gold een flinke stijging van die lasten die merkbaar zijn, uitgaande van het oorspronkelijke voorstel van de Europese Commissie. De merkbare lasten zouden met ruim € 2,5 miljoen zijn gestegen. Het onderhandelingsresultaat voor de definitieve Richtlijn industriële emissies heeft dit teruggebracht tot circa €90.000 per jaar: ruim €5.000 per provincie en ongeveer €70 per gemeente. De oorzaak is een kleine stijging van de actualisatiefrequentie van vergunningen in sommige sectoren. De stijging is gebaseerd op de aanname dat de Europese Commissie BBT-conclusies eens per acht jaar actualiseert. Is deze frequentie lager, zoals de afgelopen jaren het geval was, dan is er een kleinere of geen lastenstijging. De structurele bestuurlijke lasten van waterschappen en Rijkswaterstaat veranderen niet. Het kennisnemen van de nieuwe regelgeving veroorzaakt bij de betrokken overheden 2,3 miljoen initiële lasten, twee tot tien mensweken afhankelijk van het bevoegd gezag. De richtlijn heeft geen effect op administratieve lasten voor burgers.

	Administratieve lasten (AL)	
	Absoluut	Relatief
Totale AL in de huidige situatie	€ 32.246.900	100%
Niet merkbare toename (verschuiving NL > EU)	€ 3.290.800	10%
Merkbare toename (vergunningactualisaties en monitoring stookinstallaties)	€ 340.200	1%
Merkbare reductie (monitoring afvalverbranding)	€ 383.000	-1%
Totale AL Richtlijn industriële emissies	€ 35.494.900	110%

	Bestuurlijke lasten (BL)	
	Absoluut	Relatief
Totale BL in de huidige situatie	€ 8.459.400	100%
Niet merkbare toename (verschuiving NL > EU)	€ 1.370.800	16%
Merkbare toename (vergunningactualisaties)	€ 90.300	1%
Totale BL voorgenomen situatie	€ 9.920.500	117%

8.6 Minst belastende alternatief

De meest relevante alternatieven voor de Richtlijn industriële emissies zijn:

- de ongewijzigde voortzetting van de zeven richtlijnen die ten grondslag liggen aan de Richtlijn industriële emissies en
- het oorspronkelijke voorstel van de Europese Commissie.

Dit zijn echter gepasseerde stations. Handhaving van de status quo bood onvoldoende mogelijkheden voor betere uitvoerbaarheid, vermindering van regeldruk en belemmerde het halen van Europese milieudoelen. Nederland heeft daarom in de evaluatie van de IPPC-richtlijn gepleit voor herziening van de Europese regelgeving over industriële emissies. Zoals hierboven toegelicht had overname van het oorspronkelijke voorstel van de Europese Commissie geleid tot een toename van de lasten. De Richtlijn industriële emissies is daarom het beste en enige alternatief.

Bij de implementatie geeft de Richtlijn industriële emissies een beperkte ruimte om te kiezen voor meer of minder belastende alternatieven. Waar te kiezen viel, is gekozen voor het minst belastende alternatief:

- Vergunningvrij: Bij oplosmiddeleninstallaties mogen lidstaten op grond van artikel 4 van de Richtlijn industriële emissies kiezen voor de minder belastende melding in plaats van vergunningplicht. Nederland gebruikte deze mogelijkheid reeds en zet dit voort: chemisch reinigen van textiel en het reinigen, coaten en lijmen van hout, kunststof, metaal en papier zijn vergunningvrij.
- Instructiebesluit of algemene regels: De Richtlijn industriële emissies geeft de optie de bepalingen voor specifieke installaties (hoofdstuk III–VI) in een instructie op te nemen gericht aan het bevoegd gezag. Het bevoegd gezag gebruikt de instructie vervolgens bij het maken van vergunningvoorschriften. Nadeel van deze optie is dat ongeveer 300 vergunningen moeten worden aangepast. Als alternatief geeft de richtlijn de mogelijkheid algemene regels vast te stellen die direct voor de bedrijven gelden. Aanpassing van vergunningen is dan niet nodig. Nederland kiest voor algemene regels, wat neerkomt op voortzetting van de huidige praktijk. Hiermee spaart Nederland eenmalige lasten ter grootte van € 3,0 miljoen uit voor het alsnog in vergunningen opnemen van voorschriften die nu direct via algemene regels gelden.
- Overgangsrecht voor grote stookinstallaties: Bij de formulering van emissiegrenswaarden is zoveel mogelijk gebruik gemaakt van bestaande regelgeving, vergunningen en jurisprudentie. Als die onvoldoende beschikbaar waren, is gekozen voor de soepele kant van de BBT-conclusies. Verder is de mogelijkheid voor een extra overgangstermijn tot 2016 uit de richtlijn in de implementatieregelgeving overgenomen.
- De huidige AMvB's aanpassen of bundelen in het Activiteitenbesluit. De richtlijn integreert zeven richtlijnen, maar laat aan de lidstaten de ruimte de implementatie via aparte AMvB's voort te zetten. Bij de implementatie is hiervoor niet gekozen, omdat in dat geval de vereenvoudiging die op Europees niveau is bereikt bij de implementatie niet zou kunnen worden behouden. Deze optie zou namelijk een versnipperde implementatie betekenen in vijf AMvB's en zeven ministeriële regelingen. En bovendien tot dubbele regelgeving (termen en definities, bodembepalingen) en verwijzingen (bijvoorbeeld tussen het Activiteitenbesluit en het Oplosmiddelenbesluit). Een variant hierop is de implementatieregelgeving wel te bundelen maar niet te integreren in het Activiteitenbesluit. Dit vereist complexe afstemmingsbepalingen, omdat veel bedrijven dan te maken krijgen met zowel het Activiteitenbesluit als de implementatieregelgeving (bijvoorbeeld intensieve veehouderij, oplosmiddelen, middelgrote stookinstallaties). Het leidt ook tot dubbele regelgeving. In lijn met de Nederlandse regeldrukprogramma's is daarom gekozen voor integratie en bundeling in het Activiteitenbesluit. Deze AMvB wordt daardoor opnieuw uitgebreid, hetgeen ten koste kan gaan van de toegankelijkheid. Dit is ondervangen door te werken met een afzonderlijk hoofdstuk en paragrafen met herkenbare titels.

8.7 Handhaafbaarheid en uitvoerbaarheid

De wijziging van het BOR is een instructie aan het bevoegd gezag en de regelgever voor het maken van voorschriften voor omgevingsvergunningen, watervergunningen en algemene regels. De wijziging van het Activiteitenbesluit geldt direct voor de betrokken bedrijven. De verantwoordelijkheid voor het nakomen van de voorschriften van het Activiteitenbesluit berust primair bij degene die de inrichting drijft. Het bevoegd gezag (gemeenten, provincies, waterschappen, Rijkswaterstaat) zal in het kader van het toezicht op de naleving van het Activiteitenbesluit nagaan of

de installatie aan de voorgeschreven emissiegrenswaarden voldoet.

Aangezien het Activiteitenbesluit is gebaseerd op de Wet milieubeheer en de Waterwet, gelden voor de bestuurlijke handhaving van het Activiteitenbesluit de voorschriften van hoofdstuk 18 van de Wet milieubeheer en in het verlengde daarvan de relevante artikelen van hoofdstuk 5 van de Wabo en de uitwerking daarvan in het BOR (hoofdstuk 7) en de Regeling omgevingsrecht (hoofdstuk 10). Het bevoegd gezag voor het toezicht en de handhaving is hetzelfde als dat voor de vergunningverlening of het orgaan waaraan de melding moet worden verricht.

Naast bestuursrechtelijke handhaving is strafrechtelijke handhaving mogelijk op grond van de Wet op de economische delicten. In artikel 1a, onder 1°, van die wet is bepaald dat overtreding van het bepaalde bij of krachtens artikel 8.40, eerste lid, van de Wet milieubeheer een strafbaar feit oplevert. Dit betekent dat in geval van opzet sprake kan zijn van een misdrijf met een maximum gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren, taakstraf of geldboete van de vijfde categorie. Overheden en bedrijven ervaren de zeven richtlijnen die ten grondslag liggen aan de Richtlijn industriële emissies en de Nederlandse implementatie daarvan als complex. De ingebrekestelling van Nederland door de Europese Commissie wegens onvoldoende uitvoering van de IPPC-richtlijn is daarvan helaas de beste illustratie. Een betere uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid vereisen zowel verbetering van de Europese regelgeving, als vereenvoudiging van de Nederlandse regelgeving en verbetering van de organisatie van de uitvoering.

Zowel in de aanloop naar, als tijdens de Europese besluitvorming heeft Nederland zich ingezet voor betere regelgeving. Nederland heeft binnen het Europese handhavingnetwerk IMPEL het initiatief genomen om gezamenlijk de uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid te verbeteren en de fraudegevoeligheid te verminderen (de «HUF-toets»). Zestien lidstaten hebben zich bij Nederland aangesloten. Dit heeft mede de inzet bepaald van de deelnemende lidstaten bij de onderhandelingen in de Milieuraad. Het resultaat is een richtlijn die de uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid van de Europese regelgeving voor industriële emissies verbetert:

- De eisen aan milieuvergunningen zijn verduidelijkt, in het bijzonder de wijze waarop en termijn waarbinnen BBT-conclusies moeten worden geïmplementeerd.
- De procedure voor totstandkoming en de hoofdlijnen van de inhoud van BREF-documenten zijn in de richtlijn opgenomen, de BBT-conclusies van de BREF-documenten worden in alle gemeenschapstalen vertaald.
- De IPPC-richtlijn is afgestemd en geïntegreerd met andere richtlijnen over industriële emissies.
- De eisen aan inspectie en handhaving zijn ingevuld, verduidelijkt en afgestemd aan de hand van de Europese aanbeveling minimumcriteria milieu-inspecties. De richtlijn verplicht tot programmatisch toezicht en eist voor IPPC-installaties een minimale inspectiefrequentie tussen één keer per jaar en één keer per drie jaar. Dit is vergelijkbaar met de Nederlandse kwaliteitseisen voor handhaving van het omgevingsrecht, maar is vanuit Europees perspectief bekeken een impuls voor intensivering van toezicht en handhaving.

Bij de implementatie van de richtlijn is een tweede uitvoerbaarheids- en handhaafbaarheidslag gemaakt:

- De regelgeving is gestroomlijnd en gebundeld, niet alleen voor wat betreft de implementatieregelgeving, maar ook met gerelateerde nationale regelgeving voor bedrijven.
- Een ander voorbeeld van verbetering van de uitvoerbaarheid is verduidelijking van de ambtshalve wijziging en de rol van bedrijven in het aanleveren van informatie ter voorbereiding op vergunningactualisaties.
- Een derde voorbeeld is dat bij implementatie zoveel mogelijk is gekozen voor direct werkende algemene regels.

Relevant voor de uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid van de Richtlijn industriële emissies is bovendien dat gemeenten, provincies, waterschappen en Rijkswaterstaat de organisatie van de uitvoering continu verbeteren. Capaciteit en expertise voor uitvoering van de richtlijn wordt, voor zover dit nog niet het geval was, gebundeld in regionale uitvoeringsdiensten (RUD's) die het bevoegd gezag ondersteunen. De rijksoverheid blijft het bevoegd gezag ondersteunen. De ICT-ondersteuning en de helpdesk blijven bestaan en worden geactualiseerd.

9 Voorbereiding van de implementatie-AMvB

De aanloop naar het Europese voorstel voor de Richtlijn industriële emissies (expertfase), de Europese onderhandelingen en de implementatie van de richtlijn zijn begeleid door het interbestuurlijk dossierteam IPPC met vertegenwoordigers van het bevoegd gezag (VNG, IPO, Unie van Waterschappen). Daarnaast is de inzet van Nederland in Europa en de ontwikkeling van de implementatieregelgeving afgestemd met het bedrijfsleven en de milieubeweging (Natuur&Milieu).

Overheden en bedrijfsleven hebben zich tijdens de Europese onderhandelingen gezamenlijk ingezet voor een gelijk speelveld, onder meer door het aantal uitzonderingen voor grote stookinstallaties te beperken en de voorwaarden om gebruik te mogen maken van uitzonderingen aan te scherpen. In de implementatiefase is veel met het IPO gesproken over de relatie tussen algemene regels en vergunningvoorschriften. Maatwerkruimte om voorschriften in de vergunning op te nemen die strenger zijn dan de algemene regels, wordt standaard bij wet gegeven. Maatwerkruimte voor soepeler eisen moet expliciet worden gecreëerd in de algemene regels. Deze systematiek is naar aanleiding van de consultatie uitgebreider beschreven in hoofdstuk 5 van het algemeen deel van de Nota van Toelichting. In overleg met de Vereniging Afvalbedrijven zijn enkele vereenvoudigingen ten opzichte van het Bva doorgevoerd. Door gebruik te maken van keuzemogelijkheden in de richtlijn is het aantal emissiegrenswaarden teruggebracht en is een aantal

technische maatregelen niet langer verplicht.

Aangezien Nederland de Richtlijn industriële emissies strikt implementeert, is het ontwerp van de implementatie-AMvB ingevolge artikel 1:8 van de Algemene wet bestuursrecht niet voorgepubliceerd en voorgehangen. Gezien het technische karakter van de richtlijn en de samenhang met de derde tranche Activiteitenbesluit, die een gelijk tijdspad volgt, is het voorontwerp van de implementatie-AMvB wel voor consultatie voorgelegd aan de belangrijkste stakeholders: VNO-NCW en IPO. Naar aanleiding hiervan is het voorontwerp aangepast.

De consultatie heeft vooral nieuwe inzichten opgeleverd over paragraaf 5.1 van het Activiteitenbesluit over grote stookinstallaties. Samengevat heeft het bedrijfsleven gevraagd om meer flexibiliteit om kosteneffectieve maatwerkoplossingen te kunnen treffen voor bestaande grote stookinstallaties die mogelijk in 2016 niet aan de aangepaste emissiegrenswaarden voldoen. Ook IPO heeft gevraagd om ruimte voor maatwerk binnen de algemene regels. Door maatwerkvoorschriften kan het bevoegd gezag voorkomen dat het milieubeschermingsniveau verslechtert of onvoldoende verbetert.

Naar aanleiding van de consultatiereacties is meer maatwerkruimte opgenomen voor bestaande kolen- en gascentrales. Ook is de ruimte binnen de richtlijn en het BREF-document Grote stookinstallaties gebruikt om de emissiegrenswaarde voor NO_x voor bestaande gasturbines te versoepelen als deze installaties een hoog energierendement hebben (beide artikel 5.5 Activiteitenbesluit). Bij de implementatie is expliciet de keuze gemaakt niet vooruit te lopen op de Europese evaluatie van grote stookinstallaties die residuen van industriële processen als brandstof gebruiken. In afwachting daarvan zijn de emissiegrenswaarden gebaseerd op geldende BREF-documenten, werkelijke emissies en Nederlandse vergunningen (paragraaf 7 over overgangsrecht en artikel 5.5 Activiteitenbesluit). De mogelijkheid die de Richtlijn industriële emissies biedt om te werken met gemiddelde emissiegrenswaarden voor meer emissiepunten binnen de installatie («bubble») en om emissiepunten te salderen is expliciet opgenomen in artikel 5.6 van het BOR. Dit faciliteert de reeds gangbare praktijk op dit punt. Ten slotte is maatwerkruimte opgenomen om soepeler emissiegrenswaarden voor koolmonoxide voor afvalverbrandingsinstallaties op te nemen (artikel 5.24 Activiteitenbesluit).

Naar aanleiding van de consultatie is de nota van toelichting verbeterd. Het betreft onder meer:

- de nalevingskosten van de Richtlijn industriële emissies zijn meer gedetailleerd beschreven (paragraaf 8.4, algemeen deel van de nota van toelichting);
- de samenhang met het Bems is uitgebreider beschreven (hoofdstuk 6, algemeen deel nota van toelichting);
- optelregels voor stookinstallaties die uit deelinstallaties bestaan is uitgebreider toegelicht (artikelsgewijze toelichting, artikel 5.1) en
- de onderbouwing waarom in de Nederlandse situatie de specifieke uitzonderingen voor stadsverwarming en grote stookinstallaties met een beperkte levensduur niet toepasbaar zijn, is nader toegelicht (paragraaf 7 over overgangsrecht).

Bijlage I: IPPC-installaties en oplosmiddeleninstallaties met transponering naar Bijlage 1 van het Besluit omgevingsrecht (RG 26-11-2012: niet overgenomen)

Bijlage II: Transponeringstabel Richtlijn Industriële Emissies 2010/75 (RG 26-11-2012: niet overgenomen)

33 **Nota van toelichting bij Staatsblad 2012/558**

Wijziging, vereenvoudiging en reparaties van het Activiteitenbesluit milieubeheer en toevoeging van nieuwe activiteiten en de integratie van het Besluit emissie-eisen middelgrote stookinstallatie

Algemeen deel

1 Inleiding

Het Activiteitenbesluit milieubeheer (verder: Activiteitenbesluit) bevat algemene regels voor inrichtingen. Deze algemene regels zijn gebaseerd op de artikelen 8.40, 8.41 en 8.42 van de Wet milieubeheer, op artikel 2.1, tweede lid, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo), en op de artikelen 6.6 en 6.7 van de Waterwet (Wtw). Met dit besluit (hierna: wijzigingsbesluit) is de reikwijdte van het Activiteitenbesluit opnieuw verbreed.

Dit wijzigingsbesluit betreft de derde tranche van de tweede fase van het project waarin nog meer vergunningplichtige activiteiten onder de werking van het Activiteitenbesluit worden gebracht, te weten activiteiten in de rubber- en kunststofverwerkende industrie, in de voedingsmiddelenindustrie, de schietinrichtingen (binnenschietbanen en paintballinrichtingen), de betonindustrie, de grafische industrie en inrichtingen voor onder meer het onderhouden, repareren en reinigen van spoorwegvoertuigen.

In de eerste fase van het project zijn al veel algemene maatregelen van bestuur overgegaan in het Activiteitenbesluit. Met deze wijziging gaat nu ook het Besluit emissie-eisen middelgrote stookinstallaties (het BEMS) over naar het Activiteitenbesluit.

Verder is in dit wijzigingsbesluit een aantal vereenvoudigingen opgenomen. Zo is een aantal onderdelen van hoofdstuk 4 naar hoofdstuk 3 verplaatst waarmee de regels voor de betreffende activiteiten ook voor vergunningplichtige inrichtingen (de zogenaamde type C-inrichtingen) zullen gaan gelden. Hierdoor hoeven vergunningplichtige inrichtingen geen vergunning of wijziging van de vergunning voor die activiteiten aan te vragen, maar kunnen zij volstaan met een melding.

Tevens is met deze wijziging het onderscheid tussen hoofdstuk 3 en 4 duidelijker geworden. Alleen in hoofdstuk 3 staan nu nog voorschriften die voor vergunningplichtige inrichtingen gelden en niet meer in hoofdstuk 4.

Tot de C-inrichtingen behoren met dit wijzigingsbesluit ook alle inrichtingen die vallen onder de reikwijdte van richtlijn nr. 2008/1/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 15 januari 2008 inzake de geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging (gecodificeerde versie; PbEG L 24) (hierna: de IPPC-richtlijn). De voorschriften uit hoofdstuk 3 van het Activiteitenbesluit zijn daarmee van toepassing op alle inrichtingen waarin zich een IPPC-installatie bevindt (hierna: IPPC-inrichtingen).

Met dit wijzigingsbesluit is verder geregeld dat de reikwijdte van de artikelen ten aanzien van inrichtingen specifiek bij de afdelingen en paragrafen is aangegeven en dus niet meer algemeen in artikel 1.4.

Tot slot wordt in dit wijzigingsbesluit nog een aantal reparaties van voorschriften uitgevoerd.

2 Aanleiding en probleem

Met de inwerkingtreding van het Activiteitenbesluit op 1 januari 2008 is de eerste fase van het project modernisering van de algemene regels afgerond. In deze eerste fase zijn twaalf voormalige 8.40-besluiten herzien en samengevoegd en zijn circa 37.000 voorheen Wm-vergunningplichtige inrichtingen en 1.300 voorheen Wvo-vergunningplichtige activiteiten onder de werking van het Activiteitenbesluit gebracht.

De beslissing om de twaalf 8.40-besluiten grondig te moderniseren en meer inrichtingen onder algemene regels te brengen werd ingegeven door de wens om te komen tot vereenvoudiging en vermindering en uniformering van de regelgeving en de reductie van administratieve lasten die uit de rijksregelgeving voortvloeien. Op basis van de resultaten van een aantal onderzoeken naar de werking van de twaalf 8.40-besluiten werd ook beoogd om te komen tot effectievere en uniformere regels.

De vereenvoudiging en vermindering van regelgeving door de rijksoverheid was geen nieuw streven. Het vloeide onder andere voort uit het rijksbrede traject Marktwerking, Deregulering en Wetgevingskwaliteit dat onder de voorgaande kabinetten tot stand is gekomen. In 2003 werd gestart met het project herijking en modernisering waarbij alle wet- en regelgeving op de terreinen wonen, ruimte en milieu is doorgelicht. Ook zijn de mogelijkheden voor vereenvoudiging en vermindering van regels bekeken en zijn voorstellen ter zake gedaan. Hieruit is het voornemen voortgekomen de 8.40-besluiten grondig te herzien, samen te voegen en meer inrichtingen onder de 8.40-besluiten te brengen: de Modernisering van de algemene regels. Verder is het voornemen ontstaan om waar mogelijk de regels met betrekking tot lozingen in het oppervlaktewater en op of in de bodem te vervangen door algemene regels, zodat bedrijven met minder vergunningen worden geconfronteerd.

Door het laten vervallen van de vergunningplicht voor een groot aantal inrichtingen en het verminderen van de meet-, registratie- en onderzoeksverplichtingen, leverde het ook een belangrijke bijdrage aan het voornemen om de administratieve lasten te reduceren, waarbij de bestuurlijke lasten niet toenemen.

Een andere belangrijke aanleiding om de 8.40-besluiten grondig te herzien en te moderniseren heeft te maken met de praktijkervaringen die waren opgedaan. Regelmatig is onderzoek gedaan naar de werking van de 8.40-besluiten. Verder zijn aan het begin van de modernisering van de 8.40-besluiten alle knelpunten geanalyseerd die door bevoegde gezagsinstanties en bedrijven naar voren zijn gebracht. Geconstateerd is dat veel voorschriften aan een grondige herziening toe waren. Andere knelpunten waren de meldplicht voor geringe milieurelevante activiteiten, het dubbel regelen van voorschriften in de verschillende amvb's en het aantal voorschriften in de amvb's, de diverse onderzoeksverplichtingen en de afbakening ten opzichte van regelgeving die niet milieugerelateerd is.

Met de inwerkingtreding van het Activiteitenbesluit op 1 januari 2008 in de eerste fase van het project zijn deze problemen grotendeels opgelost maar tegelijkertijd is geconstateerd dat voor een aantal branches waar de vergunningplicht bleef bestaan, er nog mogelijkheden bestonden om de administratieve lastendruk te verminderen en de voorschriften te actualiseren. Mede om die reden is de tweede fase van het project gestart waarin meer inrichtingen onder de algemene regels worden gebracht.

3 Doelen

In de eerste fase van het project zijn reeds de volgende doelen geformuleerd:

- De algemene regels voor bedrijfsmatige milieurelevante activiteiten worden zoveel mogelijk in één besluit ondergebracht, te weten het Activiteitenbesluit.
- Bij het toevoegen van activiteiten worden niet meer regels toegevoegd dan noodzakelijk is. Uitgangspunt daarbij is hetgeen in de vergunningen was opgenomen en hetgeen in de branchedocumenten is verwerkt.
- Het onder algemene regels brengen van vergunningplichtige activiteiten levert een reductie van administratieve lasten op.
- De toe te voegen algemene regels dienen relevante en herkenbare milieudoelen. Activiteiten met een geringe milieubelasting worden niet of slechts globaal gereguleerd.
- Het onder de algemene regels brengen van de activiteiten gebeurt beleidsneutraal met dien verstande dat de regels wel uitgaan van de best beschikbare technieken.
- De toe te voegen algemene regels moeten goed uitvoerbaar en handhaafbaar zijn. Dit betekent voor de inhoud van de voorschriften onder meer dat ze helder, eenduidig en ook voor kleine inrichtingen hanteerbaar dienen te zijn. ICT zal de bedrijven ondersteunen wat betreft het inzicht in de toepasselijke voorschriften. Hiertoe is een Activiteitenbesluit Internetmodule (AIM) gemaakt.
- De toe te voegen algemene regels zijn zoveel mogelijk uniform en bieden ook ruimte voor flexibiliteit en innovatie.

Na de inwerkingtreding van het Activiteitenbesluit op 1 januari 2008 zijn bovenstaande doelen onverkort van toepassing op de zogenaamde tweede fase Modernisering algemene regels. Ook voor de nieuw toe te voegen bedrijfstakken gelden de bovenstaande uitgangspunten.

4 Reden voor overheidsinterventie en instrumentkeuze

Op grond van de Wet milieubeheer (Wm) moeten inrichtingen die nadelige gevolgen voor het milieu kunnen veroorzaken, voldoen aan algemene regels die voorschriften met betrekking tot de bescherming van het milieu bevatten of, op grond van artikel 2.1, eerste lid, onderdeel e, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo), beschikken over een omgevingsvergunning milieu (hierna: omgevingsvergunning). Daarnaast kunnen er algemene regels of een vergunningplicht gelden voor lozingen op een oppervlaktewaterlichaam ingevolge de Waterwet of voor lozingen in de bodem ingevolge de Wet bodembescherming (Wbb).

In de eerste fase van het project is vastgesteld dat het logischer is om algemene regels op te stellen voor activiteiten, in plaats van per branche min of meer dezelfde regels te stellen. De 8.40-besluiten kenden veelal gelijke regels voor verschillende branches. Het reguleren van activiteiten was een logische vervolgstap. Uit de praktijk is bovendien gebleken dat bij toezicht en handhaving door het bevoegd gezag de activiteiten van inrichtingen centraal staan. Ook voor inrichtingen is deze benaderingswijze herkenbaar.

Voor de instrumentkeuze was verder van belang dat met algemene regels en hun grote(re) toepassingsbereik kan worden gewerkt aan een verbeterde uitvoering en handhaving en daarmee aan een doeltreffender bescherming van het milieu.

Zoals hierboven al is aangegeven is het streven om de regeldruk voor bedrijven merkbaar te verminderen en daarmee gepaard gaand de wet- en regelgeving te vereenvoudigen, te harmoniseren en de administratieve lasten voor bedrijven terug te dringen, daarnaast een reden geweest om te kiezen voor algemene regels in plaats van de vergunning.

Voor een uitgebreide toelichting op de uitgangspunten en de opzet bij het totstandbrengen van het Activiteitenbesluit in de eerste fase van het project wordt verwezen naar paragraaf 2 van het algemene deel van de nota van toelichting bij het

Activiteitenbesluit (Stb. 2007, 415, p. 104–105).

Diverse onderzoeken zijn uitgevoerd naar de mogelijkheid en wenselijkheid om (meer) vergunningplichtige bedrijfstakken onder de reikwijdte van het Activiteitenbesluit te brengen. Een voorbereidend onderzoek is in 2006 uitgevoerd. Dit onderzoek heeft een overzicht van bedrijfstakken opgeleverd die na de eerste fase nog vergunningplichtig waren. Tevens is in dit onderzoek aangegeven voor welke bedrijfstakken het loont om ze onder de algemene regels te brengen. De aspecten «homogeniteit van de bedrijfstak» en «omvang van de bedrijfstak» zijn de voornaamste criteria geweest om te bepalen of het reguleren van de bedrijfstak onder algemene regels zinvol is. Het aspect «homogeniteit» spreekt in dit opzicht voor zich: indien een bedrijfstak sterk heterogeen van aard is, dan ligt het stellen van algemene regels niet voor de hand. Het aspect «omvang van de bedrijfstak» staat in direct verband met de reductie van de administratieve lasten die gerealiseerd kan worden. Immers hoe groter de groep die onder algemene regels wordt gebracht, hoe groter de lastenverlichting die gerealiseerd kan worden. Daarnaast ligt het voor bedrijfstakken met een beperkt aantal inrichtingen niet voor de hand om deze onder algemene regels te brengen, omdat de inspanning die hiervoor nodig is, niet opweegt tegen de winst die met het vervallen van de vergunningplicht wordt bereikt. Echter, wanneer verzoeken vanuit het bedrijfsleven komen om kleinere bedrijfstakken onder het Activiteitenbesluit te brengen, wordt minder gekeken naar de omvang, en meer naar homogeniteit en het gemak waarmee de branche in het Activiteitenbesluit opgenomen kan worden.

Mede op basis van de resultaten van dit voorbereidende onderzoek, ideeën van het bedrijfsleven en ideeën van andere overheden zijn bedrijfstakken geselecteerd die in aanmerking komen om in het kader van de tweede fase onder de werking van het Activiteitenbesluit te worden gebracht. In het najaar van 2007 zijn vervolgens aanvullende onderzoeken uitgevoerd naar de inspanning die nodig is om de geselecteerde bedrijfstakken onder het Activiteitenbesluit te brengen. Hierbij heeft onder meer een rol gespeeld in welke mate de activiteiten binnen een bedrijfstak aansluiten bij het Activiteitenbesluit en of voor een bedrijfstak standaard vergunningvoorschriften gelden. Door deze onderzoeken is inzicht ontstaan in de benodigde inspanning, de kansen en de afbreukrisico's om de geselecteerde bedrijfstakken onder het Activiteitenbesluit te brengen.

Op basis van de resultaten van deze onderzoeken, suggesties van het bedrijfsleven en overleg met het Interprovinciaal overleg (IPO), de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en de Unie van Waterschappen (UvW) zijn in samenspraak met het voormalig ministerie van Verkeer en Waterstaat (VenW) bedrijfstakken geselecteerd die in ieder geval in het kader van de tweede fase onder het Activiteitenbesluit kunnen worden gebracht. Ook de bedrijfstakken die in dit wijzigingsbesluit onder algemene regels worden gebracht zijn uit deze selectie gekomen. Omdat de geselecteerde bedrijfstakken divers van aard zijn en daardoor ook diverse kansen en afbreukrisico's met zich meebrengen, is ervoor gekozen om de tweede fase gefaseerd aan te pakken. Zie hiervoor paragraaf 7.

5 Betrokkenen

Per toe te voegen branche heeft er in de tweede fase overleg plaatsgevonden met vertegenwoordigers van het bedrijfsleven uit de desbetreffende branche en met de andere betrokken overheden over de toe te voegen voorschriften en de uitvoerbaarheid van deze voorschriften en over de toepasbaarheid van de bestaande voorschriften en de uitvoerbaarheid daarvan. De voorschriften komen dus in nauw overleg met de direct belanghebbenden tot stand. Het uitgangspunt is daarbij om overeenstemming te bereiken over de voorschriften.

Vanuit het bedrijfsleven zijn ook de verschillende koepelorganisaties betrokken, zoals MKB en VNO-NCW.

Het ontwerpbesluit en de ontwerp ministeriële regeling zijn ter inspraak voorgepubliceerd. Andere belanghebbenden hebben in dat kader de mogelijkheid gekregen om op de voorschriften te reageren. Voor reacties op de inspraak wordt verwezen naar paragraaf 15.

6 Opzet van het besluit

Besluit en ministeriële regeling

Bij de totstandkoming van het Activiteitenbesluit is gekozen voor een bepaalde verdeling tussen het besluit en een ministeriële regeling. Onder het Activiteitenbesluit hangt één ministeriële regeling, de Activiteitenregeling (voorheen Regeling algemene regels voor inrichtingen milieubeheer). In het besluit zijn de doelvoorschriften en de zorgplicht opgenomen. In de ministeriële regeling zijn de middelvoorschriften opgenomen. Middelvoorschriften zijn vooral technische voorschriften waarmee aan de doelvoorschriften kan worden voldaan. De doelvoorschriften zijn te onderscheiden in meer kwantitatieve doelvoorschriften en kwalitatieve doelvoorschriften. Kwantitatieve doelvoorschriften zijn doelvoorschriften waarin een concrete norm, zoals een emissiegrenswaarde is opgenomen. Kwalitatieve doelvoorschriften zijn met name in de zorgplichtbepaling (artikel 2.1) opgenomen en worden nader geconcretiseerd met middelvoorschriften in de ministeriële regeling.

Middelvoorschriften

De middelvoorschriften zijn onder te verdelen in erkende maatregelen en verplichte maatregelen. Erkende maatregelen vullen een kwantitatief doelvoorschrift nader in. Bij erkende maatregelen kan de drijver van de inrichting ervoor kiezen om een andere maatregel te treffen, die vervolgens getoetst wordt aan het desbetreffende doelvoorschrift. De keuze van de maatregel is een eigen verantwoordelijkheid van de ondernemer die voor het treffen van een dergelijke maatregel geen voorafgaande toestemming van het bevoegd gezag behoeft.

Verplichte maatregelen zijn over het algemeen een nadere invulling van de zorgplicht. Het zijn maatregelen die met het oog op de bescherming van het milieu dusdanig van belang worden geacht, dat ze verplicht moeten worden toegepast. De verplichte en erkende maatregelen zijn te herkennen aan de verschillende formuleringen. Bij een erkende maatregel begint het voorschrift met: «Aan artikel x wordt in ieder geval voldaan». Terwijl een verplichte maatregel begint met «Ten behoeve van».

Zorgplicht

In artikel 2.1 van het besluit is een zorgplichtbepaling opgenomen. De zorgplichtbepaling heeft verschillende functies in het Activiteitenbesluit.

Allereerst is het een vangnet voor die activiteiten die niet vergunningplichtig zijn en ook niet expliciet geregeld zijn in het Activiteitenbesluit. Er zijn voor een dergelijke activiteit dan geen specifieke voorschriften opgenomen. Dit kan zich bijvoorbeeld voordoen bij nieuwe activiteiten die nog niet eerder werden uitgevoerd.

Daarnaast is de zorgplichtbepaling een vangnet voor aspecten van activiteiten waarvoor geen voorschriften in het Activiteitenbesluit of Activiteitenregeling zijn opgenomen. Hierbij geldt als uitgangspunt dat zodra sprake is van een evidente overtreding van de zorgplicht er direct kan worden gehandhaafd op de zorgplicht. Indien niet evident is tot welke maatregelen het bedrijf gehouden is op grond van de zorgplicht, kan het bevoegd gezag eerst met een maatwerkvoorschrift de zorgplicht invullen. Het bevoegd gezag kan echter alleen een maatwerkvoorschrift op grond van de zorgplicht stellen indien dat specifieke aspect bij de betreffende activiteit niet elders in het besluit (uitputtend) is geregeld. Dit zou immers leiden tot rechtsongelijkheid. Aangezien dit instrument bedoeld is als vangnet, zal altijd eerst bekeken moeten worden of het Activiteitenbesluit of -regeling niet al in een voorschrift voorziet.

Een andere functie van de zorgplichtbepaling is gekoppeld aan het tweede lid van artikel 2.1. In het tweede lid van dat artikel zijn de nadelige gevolgen voor het milieu nader omschreven. Deze bepalingen kunnen gezien worden als kwalitatieve doelvoorschriften. Sommige van deze doelvoorschriften worden in de Activiteitenregeling nader ingevuld met verplichte maatregelen.

Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar het algemeen deel van de toelichting bij het Activiteitenbesluit (Stb. 2007, 415, p. 114–115). De zorgplichtbepaling blijft in deze tranche ongewijzigd.

Maatwerkvoorschriften

Het uitgangspunt van het Activiteitenbesluit is dat de algemene regels afdoende moeten zijn en dat maatwerk slechts noodzakelijk is voor specifieke en bijzondere gevallen. Dit blijkt in de praktijk ook het geval te zijn. Onderzoek wijst namelijk uit dat het bevoegd gezag terughoudend gebruikmaakt van de mogelijkheid om maatwerkvoorschriften op te leggen. In het rapport van de VROM-inspectie over de implementatie van het Activiteitenbesluit is gebleken dat in 2008 slechts 25% van de gemeenten gebruik heeft gemaakt van de mogelijkheid om maatwerkvoorschriften op te leggen. In de monitoringsrapportage van het ministerie van Infrastructuur en Milieu van mei 2011, is ook het aantal maatwerkvoorschriften onderzocht. In 2009 zijn door 109 gemeenten in totaal 677 maatwerkvoorschriften opgelegd (op een totaal van circa 140.000 inrichtingen), waarvan 92 op aanvraag van de inrichtinghouder. Van de 109 gemeenten hebben 39 gemeenten (36%) geen maatwerkvoorschriften opgelegd. Gemeenten hebben daarbij aangegeven dat de noodzaak tot het stellen van maatwerk ontbreekt of zelden voorkomt. Daaruit zou afgeleid kunnen worden dat de meeste algemene regels toegesneden zijn op de te regelen situaties.

7 De tranches van de tweede fase

De eerste tranche

Het Activiteitenbesluit is door de eerste tranche van de tweede fase op onderdelen gerepareerd. Daarnaast zijn zeven bedrijfstakken geheel of gedeeltelijk onder de werking van het Activiteitenbesluit gebracht. Op basis van onderzoek en overleg met andere overheden is geconcludeerd dat deze bedrijfstakken relatief snel en eenvoudig onder het Activiteitenbesluit konden worden gebracht. Deze bedrijfstakken worden daarom ook wel «quickwins» genoemd. Het betreft de recreatieve visvijvers, een groot deel van de crematoria, de vellenoffsetdrukkerijen, de mechanische textielverwerking, de laboratoria en praktijkruimten, de natuursteenbewerkende industrie en de koude vleesverwerking. Kenmerkend voor deze quickwins is op de eerste plaats dat voor een deel van de activiteiten die in deze bedrijfstakken plaatsvindt, voorschriften konden worden opgesteld die eenzelfde opzet hebben als de voorschriften die reeds zijn opgenomen in het Activiteitenbesluit. Verder zijn deze bedrijfstakken positief over de wijziging in de wijze van regulering en ten derde hebben de betrokken bedrijfstakken samen met de betrokken mede-overheden meegewerkt aan het opstellen van voorschriften om deze bedrijfstakken onder de werking van het Activiteitenbesluit te brengen. Daarnaast zijn de inrichtingen voor het traditioneel schieten door het wijzigingsbesluit eerste tranche onder de werking van het Activiteitenbesluit gebracht. De aanleiding om deze inrichtingen onder de werking van het Activiteitenbesluit te brengen is de motie Vietsch c.s. (29393, nr. 90), die op 4 maart 2008 door de Tweede Kamer is aangenomen.

De tweede tranche

De tweede tranche van de tweede fase Activiteitenbesluit is op 1 januari 2011 inwerking getreden. Dit wijzigingsbesluit richtte zich op het onderbrengen van afvalgerelateerde bedrijven onder algemene milieuregels. Aangezien in verband met de Kaderrichtlijn afvalstoffen een aparte notificatieprocedure gevolgd moet worden, is deze tranche exclusief voor

dit soort activiteiten gereserveerd.

De derde tranche

Met dit wijzigingsbesluit worden weer zes bedrijfstakken (zie volgende paragraaf) toegevoegd aan het Activiteitenbesluit. De reden waarom deze bedrijfstakken in deze tranche worden toegevoegd in plaats van in een eerdere tranche van de tweede fase, heeft te maken met de complexiteit van de bedrijfstakken waardoor bij bepaalde bedrijfstakken nog nader onderzoek noodzakelijk was.

Tevens is voor een aantal activiteiten van belang dat er nog toets vooraf op een bepaald milieuaspect door het bevoegd gezag wordt gedaan. Het gaat dan bijvoorbeeld om een aspect waarbij de ligging van het bedrijf een belangrijke rol speelt, zoals bij geurhinder. Met de inwerkingtreding van de Wabo is hiervoor een instrument beschikbaar, de omgevingsvergunning beperkte milieutoets (OBM). Hierdoor kunnen de betreffende bedrijfstakken onder het Activiteitenbesluit worden gebracht.

Door dit wijzigingsbesluit, de derde tranche, worden ongeveer 3.280 inrichtingen onder de werking van het Activiteitenbesluit gebracht. Het betreft ongeveer 2.330 inrichtingen waarvoor de vergunningplicht komt te vervallen en algemene regels gaan gelden en ongeveer 950 inrichtingen waarvoor de milieuvergunning (of omgevingsvergunning met uitgebreide voorbereidingsprocedure) wordt vervangen door een omgevingsvergunning met een reguliere voorbereidingsprocedure in combinatie met algemene regels. Hiermee wordt een administratieve lastenverlichting van 22,9 miljoen euro bereikt (zie hiervoor paragraaf 13 van deze toelichting).

Mogelijk andere tranches

Volgens de planning van het project zal er na deze derde tranche in ieder geval nog een vierde tranche, tweede fase modernisering algemene regels tot stand komen waarin naar alle waarschijnlijkheid de laatste toevoeging van bedrijfstakken zal plaatsvinden. Dit betreft bedrijfstakken waarvoor in verband met complexiteit nog tijd nodig is om voorschriften te formuleren. Dit betreft de ziekenhuizen, gieterijen en spoorwegemplacements. Daarnaast zal onderzocht worden of er nog andere bedrijfstakken zijn die nog onder algemene regels kunnen worden gebracht. Het betreft in ieder geval de paardenhouderijen (zie hierover het onderzoek van SPPS consultants, Aantallen vergunningplichtige inrichtingen 2010).

Tevens is een vereenvoudiging van het Activiteitenbesluit in voorbereiding die samenhangt met het programma «eenvoudig beter». De vereenvoudigingen zullen naar alle waarschijnlijk zowel in de vierde als in een vijfde tranche worden verwerkt.

8 Toe te voegen branches in de derde tranche

Betonindustrie

Met dit wijzigingsbesluit worden onder meer algemene regels in het Activiteitenbesluit opgenomen die betrekking hebben op de betonindustrie. De uitbreiding van het Activiteitenbesluit heeft betrekking op een toevoeging van activiteiten die plaatsvinden ten behoeve van de productie van betonmortel en betonproducten. Daarnaast zijn de paragrafen die voor de inwerkingtreding van dit wijzigingsbesluit betrekking hadden op het mechanisch bewerken van natuursteen of kunststeen, het aanbrengen van lijmen, harsen en coatings op natuursteen en kunststeen en het chemisch behandelen van natuursteen of kunststeen met dit wijzigingsbesluit uitgebreid. Hierdoor vallen nabewerkingshandelingen die binnen de betonproductenindustrie plaatsvinden, onder de reikwijdte van deze paragrafen. Met het opnemen van algemene regels is de vergunningplicht op grond van artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder e, van de Wabo voor de betonindustrie vervallen. Voor de betonindustrie blijft echter wel een omgevingsvergunningplicht voor milieu gelden. Het betreft de zogenaamde Omgevingsvergunning beperkte milieutoets (OBM) ingevolge artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder i, van de Wabo. Deze toets vooraf is noodzakelijk omdat bepaalde inrichtingen die behoren tot de betonindustrie in bijlage I van het Besluit omgevingsrecht (BOR) zijn aangemerkt als «grote lawaaimakers». Verder is de OBM nodig omdat inrichtingen behorende tot de betonindustrie een significante (in betekenisvolle mate) bijdrage kunnen leveren aan de achtergrondconcentraties voor stikstofdioxide en zwevende deeltjes. Binnen de betonindustrie kunnen afvalstoffen worden ingezet voor de vervaardiging van betonmortel of betonproducten. Ook met het oog op dit aspect is een toets vooraf, een OBM, noodzakelijk.

Binnenschietbanen

Binnenschietbanen zijn schietbanen in de vorm van een gebouw of een deel van een gebouw, zonder open zijden en met een geheel gesloten afdekking waarin met vuurwapens wordt geschoten. Bij het schieten op binnenschietbanen zijn de milieu-aspecten veiligheid, opslag van munitie, lucht, en geluid relevant. Voor de bodemaspecten wordt volstaan met de algemene regels van het besluit daar waar de gehele baanvoet (de vloer) verhard is. Voor zover deze baanvoet niet verhard is, zijn bij ministeriële regeling bodembeschermende eisen gesteld.

Voor de opslag van munitie wordt verwezen naar de voorschriften over het opslaan van vuurwerk en andere ontplofbare stoffen die afdoende zijn voor dit type activiteit (paragraaf 4.1.2.). Voor de volledigheid wordt erop gewezen dat in dit besluit geen regels zijn opgenomen met betrekking tot de opslag van wapens. Daarvoor wordt verwezen naar de eisen die gesteld zijn bij of krachtens de Wet wapens en munitie.

Paintball

Paintball is een spel waarbij met een paintballmarker door middel van gecomprimeerde lucht of CO₂ verfballetjes worden afgeschoten op de deelnemers. Het betreft een recreatieve activiteit die ook plaatsvindt in wedstrijdverband. Het spel kan zowel binnen als buiten een inrichting worden gespeeld. In beide gevallen gaat het om een afgesloten omgeving.

De relevante milieuaspecten die specifiek bij het paintball aan de orde kunnen zijn betreffen geluid, bodem en veiligheid. Er zijn in deze derde tranche geen voorschriften voor deze branche toegevoegd aangezien de regels van het Activiteitenbesluit voor deze recreatieve activiteit toereikend zijn.

Inrichtingen voor het onderhouden, repareren en reinigen van spoorwegvoertuigen

Met dit wijzigingsbesluit wordt onder meer de omgevingsvergunningplicht voor milieu voor de inrichtingen voor het onderhouden, repareren, keuren, reinigen, verhandelen, verhuren, proefdraaien of behandelen van de oppervlakte van trams en metro's opgeheven. Voor de activiteiten binnen deze inrichtingen worden dan ook algemene regels opgenomen in het Activiteitenbesluit. Hoewel het hier gaat om een relatief kleine groep inrichtingen, dient de groep in samenhang gezien te worden met spoorwegemplacements en inrichtingen voor het onderhouden, repareren, keuren, reinigen, verhandelen, verhuren, proefdraaien of behandelen van de oppervlakte van treinen. De nieuw opgenomen activiteiten, zoals onder meer het wassen van spoorvoertuigen en het afleveren van vloeibare brandstof aan spoorvoertuigen, vinden ook plaats bij deze laatstgenoemde categorieën van inrichtingen. Deze categorieën van inrichtingen blijven voorschriftplichtig, maar omdat de nieuwe regels grotendeels worden opgenomen in hoofdstuk 3, zijn deze ook van toepassing op vergunningplichtige inrichtingen. Er zal met de vierde tranche worden onderzocht of ook deze categorieën inrichtingen volledig onder de werking van het Activiteitenbesluit kunnen worden gebracht.

De uitbreiding van het Activiteitenbesluit heeft tevens betrekking op een toevoeging van activiteiten die plaatsvinden binnen inrichtingen voor spoorvoertuigen. Het gaat daarbij bijvoorbeeld om het in werking hebben van een wisselverwarmingsinstallatie. Daarnaast zijn de paragrafen die voor de inwerkingtreding van dit wijzigingsbesluit betrekking hadden op het afleveren van vloeibare brandstof, het wassen van motorvoertuigen en het onderhouden en repareren van motorvoertuigen met dit wijzigingsbesluit uitgebreid. Hierdoor vallen ook het afleveren van vloeibare brandstof ten behoeve van spoorvoertuigen, het wassen van spoorvoertuigen en het onderhouden en repareren van spoorvoertuigen onder de reikwijdte van deze paragrafen.

Voor een aantal activiteiten dat voorkomt binnen inrichtingen voor spoorvoertuigen, worden geen expliciete voorschriften opgenomen in het Activiteitenbesluit. Zo wordt binnen inrichtingen voor spoorvoertuigen gebruik gemaakt van zogenoemde spoorconditioneringsinstallaties. Door het smeren van de spoorstaven wordt beoogd het geluid vanwege spoorbewegingen te reduceren. Het gebruikte smeermiddel is veelal een bodembedreigende stof. Er worden geen voorschriften opgenomen voor het in werking hebben van een spoorconditioneringsinstallatie. Het gebruik van een dergelijke installatie valt wel onder de zorgplicht, het bevoegd gezag kan desgewenst maatwerkvoorschriften stellen, en ook het reguliere bodemregime van afdeling 2.4 van het Activiteitenbesluit geldt: er moeten bodembeschermende voorzieningen en bodembeschermende maatregelen worden getroffen om een verwaarloosbaar bodemrisico te realiseren.

Binnen sommige inrichtingen voor spoorvoertuigen worden toiletten van spoorvoertuigen gelegegd. Er worden verschillende situaties onderscheiden. De inhoud van (chemische of niet chemische) toiletten wordt veelal overgepompt in een tank binnen de inrichting. Voor deze tank gelden de reguliere voorschriften uit het Activiteitenbesluit met betrekking tot het opslaan van bodembedreigende stoffen in tanks. Het komt ook voor dat de inhoud van toiletten rechtstreeks naar het gemeentelijk riool wordt gepompt. Voor beide situaties geldt hetzelfde regime. Het lozen van afvalwater afkomstig uit dergelijke toiletten op het oppervlaktewater of op of in de bodem is verboden.

De zorgplicht brengt met zich mee dat de lozer in overleg met het bevoegd gezag komt tot een goede regeling over het lozen op het gemeentelijk riool, waarbij nadrukkelijk aandacht wordt besteedt aan de doelmatige werking van dat riool en de zuiveringstechnische werken.

Rubber- en kunststofindustrie en grafische industrie

Met dit wijzigingsbesluit worden verder algemene regels in het Activiteitenbesluit opgenomen die betrekking hebben op de rubber- en kunststofindustrie, waaronder tevens wordt verstaan de lijm- en kitindustrie, en de grafische industrie. De derde tranche heeft wat betreft de rubber- en kunststofindustrie betrekking op de toevoeging van voorschriften inzake het gebruik en de opslag van bepaalde typen organische peroxiden, het wegen en mengen van rubbercompounds en verwerking van rubber, thermoplastisch kunststof en polyesterhars.

Daarnaast is een aantal paragrafen gewijzigd te weten, de paragrafen die betrekking hadden op:

- het opslaan van gevaarlijke stoffen en bodembedreigende stoffen in verpakking niet zijnde vuurwerk, vaste kunstmeststoffen, asbest, gedemonteerde airbags en gordelspanners en andere ontplofbare stoffen;
- het opslaan van stoffen in opslagtanks;
- kunststofverwerking en mechanische bewerkingen van kunststof of kunststofproducten, en
- reinigen, coaten en lijmen van kunststof of kunststofproducten.

In de derde tranche worden voor wat betreft de grafische industrie de volgende activiteiten toegevoegd: het toepassen van rotatieoffset druktechniek, het toepassen van flexodruktechniek en het toepassen van verpakkingsdiepdruktechniek.

Daarnaast zijn met het oog op het toevoegen van de grafische industrie in het Activiteitenbesluit paragrafen die voor de inwerkingtreding van dit wijzigingsbesluit betrekking hadden op de melding en het opslaan van vloeibare brandstof en afgewerkte olie in ondergrondse opslagtanks met dit wijzigingsbesluit gewijzigd.

Met het opstellen van algemene regels voor de hierboven genoemde activiteiten, komt de vergunningplicht op grond van artikel 2.1, eerste lid, onder e, van de Wabo voor het merendeel van de bedrijven in de rubber- en kunststofindustrie en grafische industrie te vervallen. Indien er sprake is van het verwerken van polyesterhars moet nog wel een OBM op grond van artikel 2.1, eerste lid, onder i, van de Wabo, worden aangevraagd. Deze OBM is noodzakelijk, omdat in deze inrichtingen waar polyesterhars styreen wordt geëmitteerd. Styreen heeft een zeer lage geurdrempel; het is een stof die al bij zeer lage concentraties te ruiken is. De kans op geurhinder is dan ook reëel. Daarom dient vooraf extra aandacht besteed te worden aan de geuraspecten van het verwerken van polyesterhars.

Voedingsmiddelenindustrie

Met deze wijziging worden meer bedrijven in de voedingsmiddelenindustrie onder algemene regels gebracht.

Traditioneel vielen de horeca en de ambachtelijke voedingsmiddelenbedrijven onder algemene regels. Met eerdere wijzigingen zijn ook ambachtelijke slachterijen (1 januari 2008) en uitsnijden en de verwerking van organen (1 januari 2010) onder algemene regels gebracht. In het voorliggende wijzigingsbesluit worden algemene regels gesteld voor alle bedrijven die voedingsmiddelen of dranken voor mensen maken, voor zover ze niet onder de werking van de IPPC-richtlijn (binnenkort de Richtlijn 2010/75/EU van het Europees Parlement en de Raad van 24 november 2010 inzake industriële emissies (geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging) (Richtlijn industriële emissies)) vallen. Handelingen met gewassen met als doel deze te sorteren, te transporteren en te verpakken, zijn niet onder algemene regels gebracht. Voor het afvalwater dat hierbij vrijkomt geldt, bij lozen op een oppervlaktewaterlichaam, nog de vergunningplicht.

De hoofdactiviteiten van de bedrijven vallen uiteen in drie paragrafen, te weten een paragraaf over het bereiden van voedingsmiddelen, een paragraaf over het slachten van dieren, uitsnijden van vlees of vis en bewerken van dierlijke bijproducten en een paragraaf over het Industrieel vervaardigen en bewerken van voedingsmiddelen of dranken.

9 Invoeging van het Besluit emissie-eisen middelgrote stookinstallaties

Het BEMS stelt algemene regels voor de uitwerp van stikstofdioxiden (NO_x), zwaveldioxide (SO₂), totaal stof en totale koolwaterstoffen afkomstig van middelgrote stookinstallaties. Het BEMS is een recent besluit en behoeft dan ook geen inhoudelijke actualisatie. De vereisten die voortvloeien uit het BEMS zijn naar schatting op ongeveer 80.000 installaties van toepassing. In een deel van de gevallen zijn er op dezelfde locatie meerdere stookinstallaties aanwezig. Naar inschatting gaat het in totaal om ruim 6.000 inrichtingen. Besloten is het BEMS op te nemen in het Activiteitenbesluit. Aangezien ook de Richtlijn industriële emissies in het Activiteitenbesluit wordt geïmplementeerd, sluiten de eisen voor stookinstallaties (zowel «klein», «middelgroot» als «groot») voortaan beter op elkaar aan en kan er gebruik worden gemaakt van gelijklopende definities.

Door wijziging van het begrip stookinstallatie in verband met de implementatie van de Richtlijn industriële emissies is een aantal installaties onder de werkingssfeer van het Activiteitenbesluit komen te vallen, te weten:

- installaties waarin de verbrandingsgassen uitsluitend worden gebruikt voor het drogen of behandelen van producten zoals steenbakkerijen, bakkersovens, cementovens, installaties voor het roosten van erts, gras- en groenvoerdrogerijen, asfaltmenginstallaties, pelletiseerinstallaties, glasovens en dergelijke;
- stookinstallaties waar de warmte wordt overgedragen op thermische olie, waarbij de thermische olie fungeert als medium voor warmtetransport;
- procesformuizen, zijnde stookinstallaties die in hoofdzaak gebruikt wordt voor andere doeleinden dan het verhitten van water of stoom;
- luchtverhitters, bedoeld voor (ruimte)verwarming.

Daarnaast is de gelegenheid gebruikt om een beperkt aantal emissies in het BEMS te corrigeren, waaronder het ontbreken van emissie-eisen voor ketelinstallaties met een nominaal vermogen kleiner dan 1 megawatt. Voor een deel van deze ketelinstallaties stonden al wel emissie-eisen in het Besluit typekeuring verwarmingstoestellen luchtverontreiniging stikstofoxiden (Btvls). In dit wijzigingsbesluit zijn echter op basis van de best beschikbare technieken emissie-eisen gesteld aan ketelinstallaties met een nominaal vermogen kleiner dan 1 megawatt. Hierdoor zal deze categorie installaties een proportionele bijdrage leveren aan het halen van milieudoelen op het gebied van lokale luchtkwaliteit en grensoverschrijdende luchtvervuiling. De eisen zijn van toepassing op ongeveer 30.000 installaties in Nederland.

Verder is gelijktijdig met dit wijzigingsbesluit bijlage I van het BOR aangepast. Hierdoor leiden een aantal activiteiten niet meer tot vergunningplicht, namelijk: het stoken van biogas, het stoken van biomassa en houtpellets in een stookinstallatie met een thermisch vermogen van hooguit 15 megawatt en het stoken van een warmtekrachtinstallatie. Op deze wijze kan de inzet van biomassa mede worden gestimuleerd.

10 Vereenvoudigingen

Met dit wijzigingsvoorstel worden op een aantal onderdelen vereenvoudigingen aangebracht. Deels zijn dit vereenvoudigingen die al langer gepland stonden, zoals de verschuiving van activiteiten van hoofdstuk 4 naar hoofdstuk 3. Andere vereenvoudigingen zijn naar aanleiding van opmerkingen vanuit bedrijfsleven en bevoegde overheden

aangebracht.

Reikwijdte

Een voorbeeld van een dergelijke vereenvoudiging is het, ten aanzien van inrichtingen, laten vervallen van de reikwijdtebepaling (artikel 1.4). In plaats daarvan wordt de reikwijdte per paragraaf, afdeling of hoofdstuk specifiek geregeld. Dit is naar aanleiding van opmerkingen vanuit de praktijk dat teveel gebladerd moet worden in het besluit. Het doel is om samenhangende artikelen betreffende een activiteit zoveel mogelijk bij elkaar te zetten met het oog op de toegankelijkheid.

Met betrekking tot lozen is er voor gekozen vanwege de rechtszekerheid en handhaafbaarheid de reikwijdte in artikel 1.4 te blijven regelen. Voor lozen is het van belang te bepalen dat degene die loost normadressaat is. De lozer is degene tot wie de regels van het Activiteitenbesluit zich richten. De overige regels van het besluit richten zich juist tot de drijver van de inrichting.

Verplaatsing hoofdstuk 4 naar hoofdstuk 3

Met dit wijzigingsbesluit wordt – zoals hierboven vermeld – een aantal onderdelen van hoofdstuk 4 naar hoofdstuk 3 verplaatst waarmee de regels voor de betreffende activiteiten ook voor vergunningplichtige inrichtingen (type C-inrichtingen) zullen gaan gelden.

Oorspronkelijk was het bij de totstandkoming van het Activiteitenbesluit de bedoeling om de regels voor alle inrichtingen te laten gelden. Daar is in de eerste fase vanaf gezien, omdat op dat moment er niet voldoende kennis was om de gevolgen te overzien. Dit idee is echter blijven bestaan en is voor de tweede fase op de planning gezet.

Aangezien zowel de eerste als de tweede tranche geen ruimte boden voor deze verplaatsing vanwege de specifieke inhoud van deze tranches, wordt de verplaatsing van hoofdstuk 4 naar hoofdstuk 3 in deze tranche verwerkt. Ook voor volgende tranches zal bekeken worden of verdere verschuiving van activiteiten naar hoofdstuk 3 mogelijk is.

De verschuiving van de activiteiten heeft verschillende gevolgen. Als eerste zullen, zoals hierboven al aangegeven, deze activiteiten ook gaan gelden voor type-C-inrichtingen, zijnde de vergunningplichtige inrichtingen. De voorschriften zullen naast de vergunning gaan gelden. Voor de betreffende activiteiten zal bij oprichting of verandering geen vergunning(wijziging) meer hoeven worden aangevraagd, maar kan met een melding worden volstaan. Dit scheelt administratieve lasten voor deze inrichtingen.

Ten tweede heeft de verschuiving tot gevolg dat samenvoeging van bepaalde onderwerpen gemakkelijker wordt. Een voorbeeld hiervan is de nieuwe afdeling voedingsmiddelen, waarin zowel de nieuwe paragraaf industrieel vervaardigen en bewerken van voedingsmiddelen of dranken als de «bestaande» paragrafen bereiden van voedingsmiddelen en slachten van dieren, uitsnijden van vlees en vis en bewerken van dierlijke bijproducten zitten.

Ten derde heeft de verschuiving de gelegenheid geboden om de opbouw van afdelingen gedeeltelijk te herzien en logischer en herkenbaarder te ordenen.

Ten vierde zijn met de verschuiving de voorschriften in hoofdstuk 4 alleen nog van toepassing op inrichtingen type A en B.

De volgende paragrafen zijn verplaatst van hoofdstuk 4 naar hoofdstuk 3:

- paragraaf 4.1.6 Het vullen van gasflessen met propaan en/of butaan paragraaf 3.4.8;
- paragraaf 4.2.1 In werking hebben van een stookinstallatie is opgenomen in paragraaf 3.2.1;
- paragraaf 4.2.2 In werking hebben van een koelinstallatie wordt paragraaf 3.2.6;
- paragraaf 4.6.2 Bieden van parkeergelegenheid in een parkeergarage wordt paragraaf 3.3.4;
- paragraaf 4.8.2 Bieden van gelegenheid tot het afmeren van pleziervaartuigen wordt paragraaf 3.3.5;
- paragraaf 4.8.3 Bereiden van voedingsmiddelen wordt paragraaf 3.6.1;
- paragraaf 4.8.4 Slachten van dieren, uitsnijden van vlees en vis en bewerken van dierlijke bijproducten wordt paragraaf 3.6.2;
- paragraaf 4.8.5 Bieden van gelegenheid voor het beoefenen van sport wordt paragraaf 3.7.3;
- paragraaf 4.8.5a Recreatieve visvijvers wordt paragraaf 3.7.4;
- paragraaf 4.8.5b Gebruiken van gewasbeschermingsmiddelen op sport- en recreatieterreinen wordt paragraaf 3.7.5;
- paragraaf 4.8.7 In werking hebben van een noodstroomaggregaat is opgenomen in paragraaf 3.2.1, en
- paragraaf 4.8.8 Traditioneel schieten wordt paragraaf 3.7.2.

Met het verplaatsen van de paragrafen van hoofdstuk 4 naar hoofdstuk 3, zijn ook de bijbehorende artikelen verplaatst. Daarnaast is het overgangsrecht waar nodig verplaatst binnen hoofdstuk 6, zodat de volgorde van de paragrafen in hoofdstuk 6 hetzelfde blijft als de volgorde van de paragrafen in de andere hoofdstukken. Tenslotte zijn een paar paragrafen in hoofdstuk 3 verplaatst, omdat deze paragrafen activiteiten betroffen die inhoudelijk beter aansluiten bij andere activiteiten.

Hieronder is een transponeringstabel opgenomen. Tevens is aangegeven of in deze verplaatste artikelen EU-richtlijnen zijn geïmplementeerd.

Transponeringstabel Paragraaf voor inwerkingtreding besluit	Artikel voor inwerkingtreding besluit	Nieuwe paragraaf	Nieuw artikel	Implementatie
Hoofdstuk 3				
Paragraaf 3.2.1 In werking hebben van een warmtekrachtinstallatie	3.7, 3.8, 3.9, 3.10	Paragraaf 3.2.1 Het in werking hebben van een stookinstallatie, niet zijnde een grote stookinstallatie	3.7-3.10p	n.v.t.
Paragraaf 3.3.3 Tandheelkunde	3.26	Paragraaf 3.8.1 Tandheelkunde	3.145	Richtlijn 91/271/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 21 mei 1991 betreffende stedelijk afvalwater (Pb EG L135)
Paragraaf 3.4.4 Het demonteren van autowrakken en daarmee samenhangende activiteiten	3.41–3.44	Paragraaf 3.3.3 Het demonteren van autowrakken en daarmee samenhangende activiteiten	3.26–3.26c	– In artikel 3.26a en 3.26c (oud 3.42 en 3.44): artikel 10 en 11 van de Richtlijn nr. 91/271/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 21 mei 1991 inzake de behandeling van stedelijk afvalwater (PbEG L 135) – In artikel 3.26a (oud 3.42) artikel 6 van de Richtlijn nr. 2006/118/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 12 december 2006 betreffende de bescherming van het grondwater tegen verontreiniging en achteruitgang van de toestand (PbEU L 371)
Hoofdstuk 4				
Paragraaf 4.1.6 Het vullen van gasflessen met propaan en/of butaan	4.16	Paragraaf 3.4.8 Het vullen van gasflessen met propaan of butaan	3.54b	n.v.t.
Paragraaf 4.2.1 In werking hebben van een stookinstallatie	4.19	Paragraaf 3.2.1 Het in werking hebben van een stookinstallatie, niet zijnde een grote stookinstallatie	3.10k	- Richtlijn 2006/11/EG van 15 februari 2006 betreffende de verontreiniging veroorzaakt door bepaalde gevaarlijke stoffen die in het aquatisch milieu van de Gemeenschap worden geloosd (PbEU L 64) - Richtlijn 80/86/EEG van de Raad van 17 december 1979 betreffende de bescherming van het grondwater tegen verontreiniging veroorzaakt door de lozing van bepaalde gevaarlijke stoffen (PbEG L 20) - Richtlijn 2000/60/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 23 oktober 2000 tot vaststelling van een kader voor communautaire maatregelen betreffende het waterbeleid (PbEG L 327) (Kaderrichtlijn water) - Richtlijn 2006/18/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 12 december 2006 betreffende de bescherming van het grondwater tegen verontreiniging en achteruitgang van de toestand (Pb L 371)
Paragraaf 4.2.2 In werking hebben van een koelinstallatie	4.20	Paragraaf 3.2.6 In werking hebben van een koelinstallatie	3.16d	n.v.t.
Paragraaf 4.6.2 Bieden van parkeergelegenheid in een parkeergarage	4.76	Paragraaf 3.3.4 Bieden van parkeergelegenheid in een parkeergarage	3.26e	n.v.t.

Transponeringstabel Paragraaf voor inwerkingtreding besluit	Artikel voor inwerkingtreding besluit	Nieuwe paragraaf	Nieuw artikel	Implementatie
Paragraaf 4.6.1 Lozen van afvalwater (algemeen) (voor zover het betreft het bieden van parkeergelegenheid in een parkeergarage)	4.75	Paragraaf 3.3.4 Bieden van parkeergelegenheid in een parkeergarage	3.26f	Richtlijn 91/271/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 21 mei 1991 betreffende stedelijk afvalwater (Pb EG L135)
Paragraaf 4.8.2 Bieden van gelegenheid tot het afmeren van pleziervaartuigen	4.105	Paragraaf 3.3.5 Bieden van gelegenheid tot het afmeren van pleziervaartuigen in een jachthaven	3.26h	Artikel 11, eerste en tweede lid, Richtlijn 91/271/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 21 mei 1991 betreffende stedelijk afvalwater (Pb EG L135)
Paragraaf 4.8.2 Bieden van gelegenheid tot het afmeren van pleziervaartuigen	4.106	Paragraaf 3.3.5 Bieden van gelegenheid tot het afmeren van pleziervaartuigen in een jachthaven	3.26i	Artikel 4 en 8, derde lid, Richtlijn 2000/59/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 27 november 2000 betreffende havenontvangstvoorzieningen voor scheepsafval en ladingresiduen (Pb EG L332)
Paragraaf 4.8.2. Bieden van gelegenheid tot het afmeren van pleziervaartuigen	4.107	Paragraaf 3.3.5 Bieden van gelegenheid tot het afmeren van pleziervaartuigen in een jachthaven	3.26j	Artikel 4 en 8, derde lid, Richtlijn 2000/59/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 27 november 2000 betreffende havenontvangstvoorzieningen voor scheepsafval en ladingresiduen (Pb EG L332)
Paragraaf 4.8.2 Bieden van gelegenheid tot het afmeren van pleziervaartuigen	4.108	Paragraaf 3.3.5 Bieden van gelegenheid tot het afmeren van pleziervaartuigen in een jachthaven	3.26k	n.v.t.
Paragraaf 4.8.3 Bereiden van voedingsmiddelen	4.109	Paragraaf 3.6.1 Bereiden van voedingsmiddelen	3.122	Artikel 11, eerste en tweede lid, Richtlijn 91/271/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 21 mei 1991 betreffende stedelijk afvalwater (Pb EG L135)
Paragraaf 4.8.3 Bereiden van voedingsmiddelen	4.110	Paragraaf 3.6.1 Bereiden van voedingsmiddelen	3.123	n.v.t.
Paragraaf 4.8.4 Slachten van dieren, uitsnijden van vlees en vis en bewerken van dierlijke bijproducten	4.111	Paragraaf 3.6.2 Slachten van dieren, uitsnijden van vlees of vis of bewerken van dierlijke bijproducten	3.125	artikel 11 van richtlijn 91/271/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 21 mei 1991 betreffende stedelijk afvalwater (Pb EG L135)
Paragraaf 4.8.4 Slachten van dieren, uitsnijden van vlees en vis en bewerken van dierlijke bijproducten	4.111a	Paragraaf 3.6.2 Slachten van dieren, uitsnijden van vlees of vis of bewerken van dierlijke bijproducten	3.126	n.v.t.
Paragraaf 4.8.4 Slachten van dieren, uitsnijden van vlees en vis en bewerken van dierlijke bijproducten	4.112	Paragraaf 3.6.2 Slachten van dieren, uitsnijden van vlees of vis of bewerken van dierlijke bijproducten	3.127	Voor over het betreft artikel 3.127, onderdeel b: – Richtlijn 2006/11/EG van 15 februari 2006 betreffende de verontreiniging veroorzaakt door bepaalde gevaarlijke stoffen die in het aquatisch milieu van de Gemeenschap worden geloosd (PbEU L 64) – Richtlijn 80/86/EEG van de Raad van 17 december 1979 betreffende de bescherming van het grondwater tegen verontreiniging veroorzaakt door de lozing van bepaalde gevaarlijke stoffen (PbEG L 20) – Richtlijn 2000/60/EG van het Europees Parlement en de Raad

Transponeringstabel Paragraaf voor inwerkingtreding besluit	Artikel voor inwerkingtreding besluit	Nieuwe paragraaf	Nieuw artikel	Implementatie
				van de Europese Unie van 23 oktober 2000 tot vaststelling van een kader voor communautaire maatregelen betreffende het waterbeleid (PbEG L 327) (Kaderrichtlijn water) – Richtlijn 2006/18/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 12 december 2006 betreffende de bescherming van het grondwater tegen verontreiniging en achteruitgang van de toestand (Pb L 371)
Paragraaf 4.8.5 Bieden van gelegenheid voor het beoefenen van sport	4.113	Paragraaf 3.7.3 Bieden van gelegenheid voor het beoefenen van sport in de buitenlucht	3.139	n.v.t.
Paragraaf 4.8.5.a Recreatieve visvijvers	4.113a	Paragraaf 3.7.4 Recreatieve visvijvers	3.141	n.v.t.
Paragraaf 4.8.5b Gebruiken van gewasbeschermingsmiddelen op sport- en recreatieterreinen	4.113b	Paragraaf 3.7.5 Gebruiken van gewasbeschermingsmiddelen op sport- of recreatieterreinen	3.143	Artikel 2, onder b, Richtlijn 2009/128/EG van het Europees Parlement en de Raad van 21 oktober 2009 tot vaststelling van een kader voor communautaire actie ter verwezenlijking van een duurzaam gebruik van pesticiden (Pb L 309/71)
Paragraaf 4.8.7 In werking hebben van een noodstroomaggregaat	4.115	Paragraaf 3.2.1 Het in werking hebben van een stookinstallatie, niet zijnde een grote stookinstallatie	3.10o	n.v.t.
Paragraaf 4.8.8 Traditioneel schieten	4.116	Paragraaf 3.7.2 Traditioneel schieten	3.137	n.v.t.
Hoofdstuk 6				
Paragraaf 6.9 Overgangsrecht met betrekking tot het in werking hebben van een warmtekrachtinstallatie	6.20	Paragraaf 6.9 Overgangsrecht met betrekking tot het in werking hebben van een stookinstallatie, niet zijnde een grote stookinstallatie	6.20d	n.v.t.
Paragraaf 6.12 Overgangsrecht tandheelkunde	6.23	Paragraaf 6.13n Overgangsrecht tandheelkunde	6.24z	n.v.t.
Paragraaf 6.13b Overgangsrecht voor het demonteren van autowrakken en daarmee samenhangende activiteiten	6.24b	Paragraaf 6.12 Overgangsrecht met betrekking tot het demonteren van autowrakken en daarmee samenhangende activiteiten	6.23	n.v.t.
Paragraaf 6.14 Overgangsrecht met betrekking tot het opslaan van gevaarlijke stoffen in verpakking, niet zijnde vuurwerk, vaste kunstmeststoffen en andere ontplofbare stoffen	6.25	vervalt	vervalt	n.v.t.
Paragraaf 6.17 Overgangsrecht met betrekking tot het in werking hebben van een koelinstallatie	6.28	Paragraaf 6.10b Overgangsrecht met betrekking tot het in werking hebben van een	6.21c	n.v.t.

Transponeringstabel Paragraaf voor inwerkingtreding besluit	Artikel voor inwerkingtreding besluit	Nieuwe paragraaf	Nieuw artikel	Implementatie
		koelinstallatie		
Paragraaf 6.23a Overgangsrecht met betrekking tot vellenoffset druktechniek	6.34a	vervalt	vervalt	n.v.t.
Paragraaf 6.23b Overgangsrecht met betrekking tot het lijmen, coaten en lamineren van papier of karton	6.34b	vervalt	vervalt	n.v.t.
Paragraaf 6.24 Overgangsrecht met betrekking tot het bieden van gelegenheid tot het afmeren van pleziervaartuigen	6.35	vervalt	vervalt	n.v.t.
Paragraaf 6.25 Overgangsrecht met betrekking tot het vervaardigen en bereiden van voedings-middelen	6.36	6.13l. Overgangsrecht met betrekking tot het bereiden van voedingsmiddelen	6.24x	n.v.t.
Paragraaf 6.26 Overgangsrecht met betrekking tot het slachten van dieren en het uitsnijden van vlees en vis	6.37, 6.37a	6.13m. Overgangsrecht met betrekking tot het slachten van dieren, uitsnijden van vlees of vis of bewerken van dierlijke bijproducten	6.24y	n.v.t.
Paragraaf 6.27 Overgangsrecht met betrekking tot het opslaan van brandbare stoffen	6.38	vervalt	vervalt	n.v.t.

Hoofdstuk 3 ook van toepassing op alle IPPC-inrichtingen

Op grond van de Wabo geldt voor inrichtingen met één of meer IPPC-installaties (IPPC-inrichtingen) een vergunningplicht. Eerder is in het kader van het Activiteitenbesluit onderzocht in hoeverre het mogelijk is om IPPC-inrichtingen onder algemene regels te brengen. De IPPC-Richtlijn voorziet in artikel 9, achtste lid, namelijk wel in de mogelijkheid om voor bijzondere categorieën van installaties verplichtingen vast te stellen in dwingende algemene voorschriften in plaats van vergunningvoorwaarden. Deze bepaling komt terug in artikel 6 en 17 van de Richtlijn industriële emissies, de opvolger van de IPPC-richtlijn. De conclusie van dit onderzoek is dat de regulering van de milieugevolgen door middel van algemene regels ter vervanging van de vergunning niet mogelijk is voor IPPC-inrichtingen. Wel is het mogelijk om bepaalde onderdelen van een IPPC-inrichting te reguleren door middel van algemene regels, waarbij voor de overige delen van de inrichting een vergunning bestaat.

De Richtlijn industriële emissies vereist dat op IPPC-inrichtingen steeds die voorschriften van toepassing zijn, die zijn gebaseerd op de beste beschikbare technieken. Weliswaar zijn de algemene regels in principe gebaseerd op de beste beschikbare technieken, toch kunnen technische ontwikkelingen tot gevolg hebben dat de algemene regels achterlopen op de beste beschikbare technieken. Artikel 2.22, vijfde lid van de Wabo strekt ertoe het bevoegd gezag te verplichten in dat geval in afwijking van de algemene regels voorschriften te stellen die zijn gebaseerd op de beste beschikbare technieken.

Met dit wijzigingsbesluit derde tranche wordt onder de C-inrichtingen alle IPPC-inrichtingen verstaan. In Nederland gaat het om ongeveer 3800 IPPC-installaties, waaronder energiecentrales, chemische bedrijven, grote intensieve veehouderijen en afvalverwerkende bedrijven. Dit betreft ongeveer 1% van alle inrichtingen.

In de eerste fase van het project Activiteitenbesluit is bewust gekozen om de voorschriften uit hoofdstuk 3 van het Activiteitenbesluit niet van toepassing te verklaren op IPPC-inrichtingen om eventuele strijdigheden met de IPPC-richtlijn (met als opvolger de Richtlijn industriële emissies) op voorhand uit te sluiten. Gezien de resultaten van het hierboven bedoelde onderzoek en het uitgangspunt van het project modernisering van de algemene regels om te streven naar uniforme milieuvoorschriften voor gelijksoortige activiteiten, zijn met dit wijzigingsbesluit alle IPPC-inrichtingen type C inrichtingen geworden.

Overigens is het zo dat artikel 8.44-besluiten ook van toepassing waren op bepaalde IPPC-inrichtingen en deels nog als 8.40-besluit naast het Activiteitenbesluit gelden, zoals het Besluit verbranden afvalstoffen en het Oplosmiddelenbesluit EG-VOS-richtlijn Milieubeheer. Daarnaast bevat hoofdstuk 3 van het Activiteitenbesluit al voorschriften die via overgangsrecht voor voormalige artikel 8.44-besluiten (artikel 6.7) van toepassing zijn op alle inrichtingen die onder de reikwijdte van IPPC-richtlijn vallen.

In aanvulling op het voorgaande zijn ook andere redenen aan te voeren waarom het Activiteitenbesluit op alle IPPC-

inrichtingen van toepassing wordt. Er zijn inmiddels verschillende wijzigingen in voorbereiding waarbij het essentieel is dat een deel van het Activiteitenbesluit ook van toepassing wordt op diverse soorten IPPC-inrichtingen.

In de eerste plaats zijn de voorschriften die in het Activiteitenbesluit zijn opgenomen ten behoeve van de implementatie van de Richtlijn 2009/126/EG van het Europees Parlement en de Raad van 21 oktober 2009 inzake fase II-benzinedamp terugwinning tijdens het bijtanken van motorvoertuigen in benzinestations (PbEU L 285) (de benzinedamprichtlijn), ook van toepassing op IPPC-inrichtingen. Daarnaast is in het besluit tot wijziging van het Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer (agrarische activiteiten in het Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer) gebruik gemaakt van de mogelijkheid door agrarische IPPC-inrichtingen aan te wijzen als inrichtingen type C. Hierdoor is hoofdstuk 3 van het Activiteitenbesluit mede van toepassing op agrarische IPPC-inrichtingen. Het gaat hier om inrichtingen die vanwege het aantal dierplaatsen een IPPC-inrichting zijn. Verder wordt in dit wijzigingsbesluit het BEMS ingevoegd, dat reeds van toepassing is en blijft op IPPC-inrichtingen.

Naar aanleiding van deze wijzigingen zou slechts voor een kleine groep IPPC-inrichtingen het Activiteitenbesluit niet van toepassing zijn. Doordat de afbakening steeds lastiger en ingewikkelder wordt is er geen reden meer om het Activiteitenbesluit niet van toepassing te laten zijn op IPPC-inrichtingen.

11 Relatie met de overige relevante regelgeving

In het kader van de tweede fase worden meer inrichtingen onder de reikwijdte van de algemene regels gebracht. Voor een groot deel is daardoor voor geen omgevingsvergunning meer noodzakelijk. Voor een deel is naast de algemene regels nog een vergunning met de reguliere Wabo-procedure nodig. Het gaat dan om de eerder genoemde OBM; een lichte procedure die een toets vooraf behelst en die niet leidt tot voorschriften. Het kan overigens zo zijn dat deze inrichtingen in de toekomst een omgevingsvergunning nodig hebben voor andere aspecten (bijvoorbeeld bouwen).

Net als het Activiteitenbesluit is dit wijzigingsbesluit mede gebaseerd op de Waterwet (Wtw). Met de inwerkingtreding van de Waterwet is het Activiteitenbesluit mede op die wet gebaseerd. De daartoe noodzakelijke aanpassingen zijn via het Waterbesluit doorgevoerd.

Een wijziging die ook vooraf is gegaan aan dit wijzigingsbesluit is de omzetting van de benzinedamprichtlijn. Het gaat daarbij om de uitstoot van benzinedamp die vrijkomt bij het bijtanken van motorvoertuigen in benzinestations te verminderen. Dit is een van de instrumenten om de uitstoot van vluchtige organische stoffen (hierna: VOS) te beperken.

Een andere wijziging die vooraf gaat aan dit wijzigingsbesluit is het besluit tot wijziging van het Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer (agrarische activiteiten in het Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer). Met dit besluit worden agrarische activiteiten onder de werking van het Activiteitenbesluit gebracht. Het gaat daarbij om activiteiten die voorheen waren geregeld in het Besluit landbouw milieubeheer, het Besluit glastuinbouw, het Besluit mestbassins milieubeheer het Lozingenbesluit open teelt en veehouderij en het Lozingenbesluit bodembescherming. Hiermee wordt de omgevingsvergunningplicht voor een aantal categorieën van agrarische inrichtingen opgeheven. Het betreft met name de activiteiten bij intensieve veehouderijen.

Verder is de werkingssfeer van het Activiteitenbesluit uitgebreid met agrarische activiteiten die deels ook buiten de inrichting kunnen plaatsvinden. Het betreft de activiteiten die voorheen waren gereguleerd in het Lozingenbesluit open teelt en veehouderij en deels onder het Lozingenbesluit bodembescherming. Het betreft alleen aspecten met betrekking tot bodembescherming en lozen in een oppervlaktewaterlichaam.

Met de inwerkingtreding van dit wijzigingsbesluit zijn het Besluit landbouw milieubeheer, het Besluit glastuinbouw, het Besluit mestbassins milieubeheer, het Lozingenbesluit bodembescherming en het Lozingenbesluit open teelt en veehouderij ingetrokken.

Verder wordt in dezelfde periode dat het onderhavige wijzigingsbesluit naar verwachting in werking treedt, de implementatie van de Richtlijn industriële emissies van kracht. Deze richtlijn verplicht vergunningvoorschriften en algemene regels te baseren op de Europese referentiedocumenten voor beste beschikbare technieken (BREF-documenten). Dit sluit aan bij de Nederlandse praktijk. Het effect van de richtlijn is daarom voor Nederland beperkt tot verduidelijking van de regelgeving en Europese harmonisatie.

De implementatie vindt met name plaats in het Activiteitenbesluit. Deze wijziging loopt parallel aan dit wijzigingsbesluit. Het wijzigingsvoorstel met betrekking tot implementatie is evenwel zodanig geformuleerd dat het voorloopt op dit wijzigingsbesluit. Dit is gedaan om het wijzigingsvoorstel met betrekking tot implementatie niet afhankelijk te laten zijn van de voortgang van dit wijzigingsvoorstel. Om te zorgen dat de artikelen die in het Activiteitenbesluit bij de implementatie worden toegevoegd, ook na de inwerkingtreding van de derde tranche herkenbaar zijn, is er in de derde tranche zo min mogelijk vernummerd.

Ter implementatie van de Richtlijn industriële emissies wordt verder in het BOR de instructie voor het maken van omgevingsvergunningen en algemene regels op grond van artikel 8.40 Wet milieubeheer verduidelijkt. De instructie is van overeenkomstige toepassing op waterwetvergunningen en algemene regels op grond van de Waterwet.

12 Gevolgen voor het milieu

Bij het opstellen van dit wijzigingsbesluit gold als uitgangspunt dat dit besluit een gelijkwaardig niveau van

milieubescherming dient na te streven, als het milieubeschermingsniveau dat op basis van de vergunningplicht wordt nagestreefd. Net als bij wijzigingen van het Activiteitenbesluit geldt bij vergunningverlening als uitgangspunt de toepassing van best beschikbare technieken. De beste beschikbare technieken zijn veelal uitgewerkt in branchedocumenten, zoals Werkboeken met milieumaatregelen, de rapporten van de Commissie Integraal Waterbeheer en de Nederlandse emissierichtlijn lucht (NeR). Bij het opstellen van dit wijzigingsbesluit is gebruik gemaakt van deze documenten en richtlijnen. Derhalve is bij het opstellen van dit wijzigingsbesluit van dezelfde uitgangspunten uitgegaan, waardoor voor de onder dit besluit vallende inrichtingen in beginsel een zelfde niveau van milieubescherming wordt gegarandeerd als het milieubeschermingsniveau dat met de vergunningplicht wordt bereikt.

13 Gevolgen voor burgers, bedrijfsleven en overheden

Om de wijziging in administratieve lasten te kunnen vaststellen is een nulmeting uitgevoerd, waarmee de administratieve lasten voor het bedrijfsleven op 1 maart 2007 zijn vastgesteld. Deze nulmeting ligt ten grondslag aan de berekening van de administratieve lastenverlichting die met dit wijzigingsbesluit wordt gerealiseerd. Bij de bestuurlijke lasten is gekeken naar de verandering tussen de situatie voor en na inwerkingtreding van dit wijzigingsbesluit.

a Terugdringing van administratieve lasten

Administratieve lastenvermindering eerste tranche

Op 1 januari 2010 is de eerste tranche van de tweede fase Activiteitenbesluit inwerking getreden. Met dat wijzigingsbesluit is een administratieve lastenverlichting van ruim € 23,5 miljoen per jaar voor het bedrijfsleven bewerkstelligd, voor zover het administratieve lasten op basis van verplichtingen uit de Wm betreft. Deze reductie kan vrijwel geheel worden toegeschreven aan het vergroten van de reikwijdte van het Activiteitenbesluit. Door dat wijzigingsbesluit zijn namelijk circa 3.500 Wm-vergunningplichtige inrichtingen onder de werking van het Activiteitenbesluit gebracht, waardoor de vergunningplicht op basis van de Wm voor die inrichtingen is vervallen. In dat wijzigingsbesluit zijn ook algemene regels gesteld voor lozingen op grond van de Wtw. Door dat wijzigingsbesluit zijn circa 90 Wtw-vergunningplichtige inrichtingen onder de werking van het Activiteitenbesluit gebracht, waardoor deze inrichtingen geen vergunning op basis van de Wtw meer nodig hebben. Deze verandering betekende een additionele administratieve lastenverlichting van circa € 640.000 per jaar.

Administratieve lastenvermindering tweede tranche

Met het wijzigingsbesluit houdende de tweede tranche is een administratieve lastenverlichting van ruim € 29,7 miljoen per jaar voor het bedrijfsleven bereikt. Naast administratieve lastenverlichting heeft dat wijzigingsbesluit voor apothekers, die reeds onder de werking van het Activiteitenbesluit vielen, een lastenverzwaring met zich meegebracht. Deze administratieve lastenverzwaring is veroorzaakt door de vergunningplicht die wordt geïntroduceerd voor het inzamelen van medicijnen. Dit vergunningvereiste vloeit voort uit de Kaderrichtlijn afvalstoffen. Deze lastenverzwaring is meegenomen in de berekening van de administratieve lasten. Door het wijzigingsbesluit tweede tranche zijn circa 2.000 vergunningplichtige inrichtingen waarvan de drijver van de inrichting een private partij is (zoals autodemontagebedrijven en metaalrecyclingbedrijven), onder de werking van het Activiteitenbesluit gebracht. Naast deze inrichtingen zijn met het wijzigingsbesluit tweede tranche circa 1.600 inrichtingen die worden beheerd door een publieke instelling, onder de werking van het Activiteitenbesluit gebracht. Hiermee is een administratieve lastenverlichting van ruim € 2,3 miljoen per jaar voor de overheid bereikt, voor zover het administratieve lasten op basis van verplichtingen uit de Wm betreft. Het betreft de rioolwaterzuiveringsinstallaties, milieustraten en KCA-depots, inrichtingen voor de opslag van grond en bagger en onderhoudspunten. Voor de rioolwaterzuiveringsinstallaties, de milieustraten, KCA-depots, het opbulken van grond en het opslaan en opbulken van kunststofafval is met de inwerkingtreding van dat wijzigingsbesluit de vergunningplicht met uitgebreide voorbereidingsprocedure vervangen door een vergunningplicht met een reguliere voorbereidingsprocedure (zijnde de hiervoor reeds genoemde OBM) in combinatie met algemene regels.

Administratieve lastenvermindering derde tranche (onderliggend wijzigingsbesluit)

Tot nu toe heeft de modernisering algemene regels voor bedrijven, de eerste en tweede fase van het Activiteitenbesluit tot en met de tweede tranche, een administratieve lastenvermindering van 290 miljoen euro opgeleverd. Door dit wijzigingsbesluit worden circa 3.280 inrichtingen onder de werking van het Activiteitenbesluit gebracht. Het betreft circa 2.330 inrichtingen waarvoor de vergunningplicht volledig komt te vervallen en algemene regels daarvoor in de plaats gaan gelden, en circa 950 inrichtingen waarvoor de omgevingsvergunning wordt vervangen door een OBM in combinatie met algemene regels.

De berekening van de administratieve lasten bestaat uit twee delen:

- A Bepalen van de lasten die wegvallen vanwege het vervallen van de vergunningplicht;
- B Bepalen van de lasten die er zijn nadat de inrichtingen onder het Activiteitenbesluit zijn gebracht.

A Bepalen van de lasten die wegvallen vanwege het vervallen van de vergunningplicht

Categorie bedrijven	Aantal bedrijven	Lasten vergunning nulmeting	Totale lasten
Rubber- en kunststofverwerkende industrie			
Rubberverwerking	58	€ 15.938	€ 924.404
Rubber- en kunststofverwerkende industrie			
Polyesterhars	350	€ 15.938	€ 5.578.300
Rubber- en kunststofverwerkende industrie			
Verwerking van thermoplasten	130	€ 15.938	€ 2.071.940
Voedingsmiddelenindustrie	600	€ 9.826	€ 5.895.600
Schietinrichtingen	645	€ 2.525	€ 1.628.625
Spoorweginrichtingen	50	€ 2.525	€ 126.250
Betonindustrie	600	€ 11.875	€ 7.125.000
Grafische industrie			
o.a. rotatie/karton	150	€ 6.101	€ 915.150
Stookinstallaties	700	€ 2.525	€ 1.767.500
Totaal	2583		€ 26.032.769

In totaal verdwijnt er dus € 26.032.769,- per jaar aan lasten door het wegvallen van de vergunningplicht op basis van de Wm of Wabo.

B Bepalen van de lasten die de genoemde inrichtingen onder het Activiteitenbesluit hebben

Voor de polyesterharsverwerking en de betonindustrie zoals opgenomen in deze derde tranche komt de vergunning met uitgebreide voorbereidingsprocedure te vervallen. Deze vergunning wordt vervangen door algemene regels tezamen met de omgevingsvergunning beperkte milieutoets (OBM). De AL van de OBM is op € 2.525,- begroot.

Categorie bedrijven	Aantal bedrijven	Gem. lasten Activiteitenbesluit	Totale lasten
Rubber- en kunststofverwerkende industrie			
Rubberverwerking	58	€ 631	€ 36.598
Rubber- en kunststofverwerkende industrie			
Polyesterhars	350	€ 631+€ 2.525= € 3.156	€ 1.104.600
Rubber- en kunststofverwerkende industrie			
Verwerking van thermoplasten	130	€ 631	€ 82.030
Voedingsmiddelenindustrie	600	€ 353	€ 211.800
Schietinrichtingen	645	€ 192	€ 123.840
Spoorweginrichtingen	50	€ 192	€ 9.600
Betonindustrie	600	€ 328 + € 2.525= € 2.953	€ 1.771.800
Grafische industrie			
o.a. rotatie/karton	150	€ 258	€ 38.700
Stookinstallaties	700	€ 192	€ 134.400
Totaal	2583		€ 3.513.368

Het totaal aan lasten van deze inrichtingen die onder het Activiteitenbesluit worden gebracht, komt dus op € 3.513.368,- per jaar.

C Verplaatsen van activiteiten van hoofdstuk 4 naar hoofdstuk 3

Verder worden in deze derde tranche activiteiten van hoofdstuk 4 naar hoofdstuk 3 verplaatst. Hierdoor behoeven bedrijven in een aantal gevallen geen (wijziging van een) vergunning aan te vragen maar kunnen ze volstaan met een melding. Met name bij activiteiten zoals het bieden van parkeergelegenheid in een parkeergarage, het bereiden van voedingsmiddelen, het in werking hebben van een noodstroomaggregaat, een stookinstallatie of een koelinstallatie, is een vermindering van de administratieve lasten te verwachten.

Na de tweede tranche waren nog circa 30.000 inrichtingen milieuvergunningplichtig. Met de derde tranche worden dat 27.670 inrichtingen. Uitgaande van 3% wijzigingsvergunningen per jaar (een deskundige schatting) waarbij sprake is van een wijziging voor een activiteit die van hoofdstuk 4 naar hoofdstuk 3 wordt verplaatst en uitgaande van wijzigingen van de vergunning om de 5 jaar, kan berekend worden wat de reductie van administratieve lasten is conform het bovenstaande. Een eenvoudige vergunning wordt daarbij geacht € 2.525,- aan lasten te veroorzaken en een eenvoudige melding € 192,-.

De verplaatsing van activiteiten van hoofdstuk 4 naar hoofdstuk 3 levert daarmee circa € 387.400,- aan vermindering van administratieve lasten op.

Op grond van het bovenstaande onder A, B en C kan geconcludeerd worden dat het bedrag van de totale administratieve lastenverlichting per jaar kan worden vastgesteld op:

(€ 26.032.769,- - € 3.513.368,-) + € 387.400,- = € 22.906.801,-.

Uit de berekening volgt dat met dit wijzigingsbesluit een administratieve lastenverlichting van ruim € 22,9 miljoen per jaar voor het bedrijfsleven wordt bewerkstelligd, voor zover het administratieve lasten op basis van verplichtingen uit de omgevingsvergunning milieu betreft. Deze reductie kan vrijwel geheel worden toegeschreven aan het vergroten van de reikwijdte van het Activiteitenbesluit.

b Bedrijfseffecten en nalevingskosten

Met dit wijzigingsbesluit is voor ongeveer 2.330 inrichtingen een verschuiving naar de algemene regels gerealiseerd. Het achterwege blijven van de vergunningprocedure betekent een lastenverlichting, omdat een vergunningprocedure in het algemeen meer kosten met zich meebrengt dan een melding op grond van het Activiteitenbesluit. Deze lastenverlichting is meegenomen in de berekening van de gevolgen voor de administratieve lasten van dit wijzigingsbesluit. Daarnaast levert het vervallen van de vergunningprocedure tijdswinst op voor het oprichten, dan wel wijzigen of uitbreiden van een inrichting.

De voorschriften die in dit wijzigingsbesluit voor deze inrichtingen zijn opgenomen, zijn in nauw overleg met de betreffende bedrijfstakingen en het bevoegd gezag tot stand gekomen. Door het vervallen van de vergunningplicht is tevens voor deze inrichtingen de verplichting vervallen om een wijzigingsvergunning aan te vragen bij het bevoegd gezag.

Bij het opstellen van dit wijzigingsbesluit gold als uitgangspunt dat dit besluit een gelijkwaardig niveau van milieubescherming dient na te streven, als het milieubeschermingsniveau dat op basis van de vergunningplicht aan de orde is. Dit uitgangspunt geldt ook voor de nalevingskosten. Wat betreft de bedrijven waar ketelinstallaties met een nominaal vermogen tussen de 400 kilowatt en 1 megawatt in werking zijn, is er echter een toename van de bedrijfsvreemde inhoudelijke nalevingskosten van circa € 1,2 miljoen per jaar. Deze kosten zijn als volgt berekend: er zijn circa 30.400 van dergelijke ketelinstallaties in gebruik. Het gaat om de eenmalige meting bij ingebruikname van de installatie. Deze emissiemeting bedraagt ongeveer € 600,- per ketel.

Om mogelijk te maken dat de betrokken bedrijven de genoemde nalevingskosten in hun normale bedrijfscyclus van onderhoud en vervanging kunnen opnemen is voor dit onderdeel overgangsrecht opgenomen.

Voor ketels met een vermogen kleiner dan 400 kilowatt die gestookt worden op biomassa of houtpellets werden dergelijke eisen al gesteld in de vergunning. De toename van de nalevingskosten betreft dus alleen die categorie waarbij dit nog niet het geval was.

De reden van het opnemen van de eenmalige meting bij ingebruikname van de installatie is dat op deze wijze aan alle kleine ketelinstallaties dezelfde emissie-eisen worden gesteld op basis van de best beschikbare technieken. Het sluit aan bij de andere eisen voor stookinstallaties die met de overgang van het BEMS naar het Activiteitenbesluit zijn opgenomen. Deze eisen beogen bij te dragen aan een goede lokale luchtkwaliteit en het voorkomen of tegengaan van grensoverschrijdende luchtvervuiling.

c Gevolgen voor de burger

De veranderingen van de regelgeving zijn niet van toepassing op burgers.

Dit wijzigingsbesluit brengt vanwege de overgang van vergunningverlening naar algemene regulering het vervallen van inspraak- en beroepsmogelijkheden die samenhangen met de vergunning met zich. Wel blijven uiteraard de bezwaar- en beroepsmogelijkheden wat betreft de handhaving bestaan. Onafhankelijk van het antwoord op de vraag in hoeverre deze verandering in de rechtsbeschermingsmogelijkheden door burgers al dan niet als positief wordt gewaardeerd, kan als volgt gekwantificeerd worden wat deze verandering voor de lasten voor de burgers betekent.

Hiervoor is allereerst van belang dat in 2006 naar schatting 20.000 procedures werden doorlopen voor de Wm-vergunning (zie Sira Consulting, 2006. Administratieve lasten Omgevingsvergunning). Naar schatting 45% van deze procedures wordt gestart door een (georganiseerde) burger. Na de eerste fase waren er nog 7200 procedures per jaar (zie het algemene deel van de nota van toelichting bij het Activiteitenbesluit (Stb. 2007, 415, p.146). Door de eerdere wijzigingen (eerste en tweede tranche) zijn de procedures afgenomen respectievelijk 0,6 en 1,0%. Dit brengt het aantal procedures op 7086.

Door de derde tranche zal het aantal procedures voor (georganiseerde) burgers dalen met 0,6% (percentage minder vergunningen). Dit percentage blijkt uit rapport van SPPS consultants, «Aantallen vergunningplichtige inrichtingen 2010». Dit betekent een vermindering van 42 procedures tot een aantal van 7044 per jaar. De kosten van een procedure kunnen zeer verschillen. Exacte cijfers zijn niet bekend. Aangenomen wordt echter dat deze kosten beperkt zijn, omdat de meeste procedures niet tot een beroepszaak leiden.

Op basis van eerdere onderzoeken in het kader van administratieve lasten wordt aangenomen dat de kosten gemiddeld circa 10 uur en 500 euro per procedure bedragen. De lastendaling voor burgers wordt hiermee zeer globaal geschat op 420 uur en 21.000 euro per jaar.

d Bestuurlijke lasten

Dit wijzigingsbesluit brengt geen extra bestuurlijke lasten met zich mee. Door dit wijzigingsbesluit is voor ongeveer 2.330 inrichtingen de vergunningplicht vervallen. De oprichting of verandering is voor deze inrichtingen in de toekomst niet langer vergunningplichtig, maar meldingsplichtig. Er zal daardoor een verschuiving van de lasten plaatsvinden van de fase van vergunningverlening naar de handhaving. Dit alles levert een kleine vermindering van de bestuurlijke lasten

op. Daarnaast zijn de initiële lasten voor de noodzakelijke kennisname van de nieuwe regelgeving minimaal, omdat gemeenten en waterschappen reeds bekend zijn met het Activiteitenbesluit en omdat de meeste inhoudelijke eisen voor activiteiten al met algemene regels waren geregeld.

Wel verschuift het moment waarop voor het eerst contact zal zijn met een bedrijf. Bij vergunningverlening vinden contacten al plaats voordat met de activiteiten van het bedrijf mag worden aangevangen. Bij de handhaving van de voorschriften van het Activiteitenbesluit is dat doorgaans op een later moment: nadat de melding is ontvangen of in het kader van het geprogrammeerde reguliere toezicht. De capaciteit die nu nog wordt ingezet in het kader van het vooroverleg bij vergunningverlening, kan worden verschoven naar het uitoefenen van toezicht en handhaving, waardoor extra capaciteit ontstaat. Ook de oprichting van de Regionale Uitvoeringsdiensten (RUD's) zal bijdragen aan een verdere professionalisering van het toezicht op de naleving van de algemene regels uit het Activiteitenbesluit. Overigens zal in op het moment van de inwerkingtreding van dit wijzigingsbesluit nog niet zoveel veranderen op het gebied van handhaving. De vergunningvoorschriften van bestaande bedrijven blijven nog drie jaar gelden als maatwerkvoorschriften via het overgangsrecht. Alleen voor nieuwe bedrijven of bedrijven waarbij een grote milieurelevante wijziging plaatsvindt zullen te maken krijgen met de nieuwe algemene regels (dit is een aanmerkelijk kleinere groep bedrijven).

14 Uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid

Dit wijzigingsbesluit richt zich primair tot de drijver van de inrichting. De drijver van de inrichting is derhalve ook verantwoordelijk voor de naleving van de voorschriften uit het Activiteitenbesluit. De voorschriften uit dit wijzigingsbesluit en het Activiteitenbesluit zijn zo opgesteld dat ze uitvoerbaar zijn voor de drijver van de inrichting. Een belangrijk punt daarbij is dat de voorschriften uit dit wijzigingsbesluit consistent zijn met de voorschriften die reeds in het Activiteitenbesluit zijn opgenomen.

De gemeente en de provincie blijven bevoegd gezag voor de inrichtingen die in het kader van dit wijzigingsbesluit onder het Activiteitenbesluit worden gebracht en zijn op grond van artikel 5.2, eerste lid, van de Wabo belast met de bestuursrechtelijke handhaving. Voor zover sprake is van lozingen die onder de Wtw vallen is de waterbeheerder bevoegd gezag, die op grond van artikel 8.1 van de Wtw onder andere tot taak heeft zorg te dragen voor de bestuursrechtelijke handhaving van het bij of krachtens de Wtw brengen van stoffen in oppervlaktewateren.

Uit een recente monitoring bij ongeveer 200 gemeenten is overigens gebleken dat 75% van de gemeenten de voorschriften van het Activiteitenbesluit goed uitvoerbaar en handhaafbaar vinden.

Ter ondersteuning van de wet- en regelgeving is voor het Activiteitenbesluit een ICT-systeem ontwikkeld. Dit ICT-systeem, de Activiteitenbesluit Internet Module (AIM), heeft tot doel het Activiteitenbesluit te ontsluiten voor bedrijven en het bevoegde gezag. De AIM is met de inwerkingtreding van dit wijzigingsbesluit uitgebreid met de nieuwe activiteiten die onder het Activiteitenbesluit zijn gebracht.

Door middel van de AIM kan de drijver van de inrichting digitaal een melding doen. De AIM begeleidt een ondernemer aan de hand van een digitale vragenlijst bij het bepalen of een inrichting omgevingsvergunningplichtig is (de zogenaamde vergunningcheck) en welke activiteiten worden verricht. De aangegeven activiteiten worden ingelezen in een digitaal meldingsformulier aan het bevoegd gezag. Hiermee kan de ondernemer een melding doen. Tevens ontvangt de ondernemer een lijst (pdf) met de voor hem relevante milieuvoorschriften. Ook het bevoegd gezag weet dan precies welke voorschriften voor de betreffende inrichting gelden. De vragenlijst is gebaseerd op bijlage 1 van het Besluit omgevingsrecht. Deze bijlage is een samenvoeging van de voormalige bijlage 1 bij het Activiteitenbesluit en de bijlage bij het voormalige Inrichtingen- en vergunningenbesluit milieubeheer.

De AIM bepaalt ook of een Omgevingsvergunning beperkte milieutoets noodzakelijk is. Hierbij worden bijvoorbeeld in geval van het oprichten van een inrichting, de grenzen van de milieueffectrapportage betrokken.

Het opnemen van de nieuwe activiteiten die met de inwerkingtreding van dit besluit onder het Activiteitenbesluit gaan vallen heeft amper gevolgen gehad voor de complexiteit van de AIM. Na wat kinderziekten in het eerste half jaar na inwerkingtreding in 2008 functioneert de AIM vanaf september 2008 goed. Er zijn relatief weinig klachten over. Bij iedere wijziging van het Activiteitenbesluit wordt in een vroeg stadium gewerkt aan de aanpassing van de AIM. Bij iedere grote wijziging van het Activiteitenbesluit wordt een klankbordgroep gevormd waarin de vertegenwoordigers van het bedrijfsleven en overheden vertegenwoordigd zijn. Met deze klankbordgroep worden de aanpassingen van het systeem getest en wordt bekeken of het systeem voor deze specifieke groep ondernemers goed werkt. Ook over de voorschriften en de uitvoerbaarheid van de voorschriften van het onderhavige wijzigingsbesluit heeft overleg plaatsgevonden met vertegenwoordigers van het bedrijfsleven en de andere overheden.

Op dit moment wordt overigens onderzocht of er ook nog verdere verbeteringen zijn aan te brengen in de AIM. Ook hierbij worden het bedrijfsleven en andere overheden betrokken. Op termijn zal de AIM worden opgenomen in Omgevingsloket online (OLO), het loket dat met de inwerkingtreding van de Wabo is ingevoerd.

Daarnaast zijn de veranderingen voor de uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid die in de nota van toelichting bij het Activiteitenbesluit in 2008 worden beschreven ook van toepassing op dit wijzigingsbesluit. Voor een toelichting op deze veranderingen wordt verwezen naar paragraaf 12.2 van het algemene deel van de nota van toelichting bij het Activiteitenbesluit (Stb. 2007, 415, p. 149–150).

15 Reacties naar aanleiding van de inspraakprocedure

Naar aanleiding van de voorpublicatie van het ontwerpwijzigingsbesluit (Stcrt. 2011, 19962) heeft de Staatssecretaris van I&M ongeveer 40 inspraakreacties ontvangen.

Gemeenten, provincies, brancheorganisaties en particulieren hebben in het kader van de inspraak reacties op het ontwerpwijzigingsbesluit geplaatst. De inspraakreacties zijn met zorg geanalyseerd. Inspraakreacties die tot verbetering leidden, zijn zoveel mogelijk omgezet in aanpassingen van de tekst van het wijzigingsbesluit of de nota van toelichting. Het gros van de inspraakreacties heeft betrekking op specifieke onderdelen van het wijzigingsbesluit.

Ook zijn er vragen gesteld en zijn er voorstellen gedaan voor tekstuele verbetering, verduidelijking en aanvulling.

Deze toelichting biedt geen ruimte om inhoudelijk in te gaan op al deze inspraakreacties. Op de inspraak wordt indien gewenst aan de insprekers een op hun inspraak gerichte reactie gegeven.

Naar aanleiding van de inspraakreacties is een aantal tekstuele verduidelijkingen opgenomen in het Activiteitenbesluit, zoals de wijzigingen van de begrippen natte koeltoren en verdichten en de wijziging van de artikelen inzake werkzaamheden door derden bij een jachthaven. Verder zijn de artikelen 3.10j, 3.12 en 3.130 van het Activiteitenbesluit naar aanleiding van de inspraak aangepast.

Over één onderdeel van het ontwerpwijzigingsbesluit zijn relatief veel inspraakreacties binnengekomen. Het gaat hierbij om het overgangsrecht van stookinstallaties die onder het Besluit emissie-eisen stookinstallaties milieubeheer A (BEES A) vielen en met de inwerkingtreding van dit wijzigingsbesluit onder het regime van de middelgrote stookinstallaties gaan vallen. Naar aanleiding van deze inspraakreacties, is artikel 6.20 (nieuw) aangepast. Voor een uitgebreidere toelichting verwijs ik naar de artikelsgewijze toelichting op dit artikel.

16 Notificatie

Het ontwerpwijzigingsbesluit is op 9 mei 2012 gemeld aan de Commissie van de Europese Gemeenschappen (notificatienummer 2012-0314-NL) ter voldoening aan artikel 8, eerste lid, van Richtlijn 98/34/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 22 juni 1998 betreffende de informatieprocedure op het gebied van normen en technische voorschriften en regels betreffende diensten van informatiemaatschappij (PbEG L 204), zoals gewijzigd bij Richtlijn 98/48/EG van 20 juli 1998 (PbEG L 217). Artikel I, onderdelen O tot en met KKKKKKK van het wijzigingsbesluit bevatten vermoedelijk technische voorschriften.

Het ontwerpwijzigingsbesluit is niet aan de WTO gemeld, omdat het in dat kader geen significante gevolgen heeft.

34 Nota van toelichting bij Staatsblad 2012/641

Reparatie van het Activiteitenbesluit milieubeheer

I Algemeen

1 Inleiding

Vanaf 2013 zou het in titel 15.13 van de Wet milieubeheer (hierna: Wm) opgenomen sectorale kostenvereveningssysteem worden vervangen door een individueel kostenvereveningssysteem. Vanwege staatssteunaspecten blijkt het voorgenomen individuele kostenvereveningssysteem echter niet ingevoerd te kunnen worden. Het huidige sectorale kostenvereveningssysteem wordt daarom na 2012 voortgezet. Om dit te bewerkstelligen voorziet het onderhavige besluit in wijziging van het Besluit kostenverevening reductie CO₂-emissies glastuinbouw (hierna: het Besluit kostenverevening).

2 Inhoud van het wijzigingsbesluit

Op grond van titel 15.13 van de Wm bestaat sinds 1 januari 2011 voor de sector glastuinbouw een systeem van kostenverevening dat is verbonden aan de emissies van CO₂. Als de voor de inrichtingen gezamenlijk voor een bepaalde periode vastgestelde hoeveelheid CO₂-emissies wordt overschreden, zijn de inrichtingen, bedoeld in artikel 2 van het Besluit kostenverevening, een vergoeding verschuldigd. In artikel 3 van het Besluit kostenverevening is voor de jaren 2011 en 2012 de wijze van berekening van die vergoeding bepaald. Dit wijzigingsbesluit regelt dat die wijze van berekening ook geldt voor de jaren na 2012. De vaststelling van de hoeveelheid CO₂-emissies vindt voor de jaren na 2012 krachtens artikel 15.51, derde lid, van de Wm plaats door middel van een afzonderlijk besluit van de Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu, in overeenstemming met de Staatssecretaris van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie.

Daarnaast voorziet dit besluit in een reparatie van het Activiteitenbesluit milieubeheer (artikel II).

3 Staatssteunaspecten

Bij dit wijzigingsbesluit is geen sprake van staatssteunaspecten. Er kan wel zogenoemde de-minimissteun voortvloeien uit het reeds bestaande artikel 2 van het Besluit kostenverevening, doordat glastuinbouwbedrijven die minder dan 305 ton CO₂ uitstoten, niet behoren tot de categorie inrichtingen die de vergoeding, bedoeld in artikel 15.52 van de Wm, verschuldigd zijn. Dergelijke steun valt onder Verordening (EG) nr. 1535/2007 van de Commissie van 20 december 2007 betreffende de toepassing van de artikelen 87 en 88 van het EG-Verdrag op de-minimissteun in de landbouwproductiesector (PB L 337 van 21.12.2007). Op grond van artikel 4, eerste lid, van die verordening dienen de glastuinbouwbedrijven die minder dan 305 ton CO₂ per jaar uitstoten, geïnformeerd te worden over het potentiële steunbedrag en het feit dat hiermee de-minimissteun wordt verleend.

4 Administratieve lasten

Dit wijzigingsbesluit heeft geen gevolgen voor de administratieve lasten. De administratieve lasten die samenhangen met het sectorale kostenvereveningssysteem zijn reeds in beeld gebracht in het kader van de wet van 27 januari 2011 tot wijziging van de Wet milieubeheer (kostenverevening reductie CO₂-emissies glastuinbouw).

5. Financiële gevolgen voor het Rijk

Dit wijzigingsbesluit heeft geen gevolgen voor de rijksbegroting. Uit artikel 15.52 van de Wm vloeit reeds voort dat een vergoeding verschuldigd is als de voor de inrichtingen gezamenlijk voor een bepaalde periode vastgestelde hoeveelheid CO₂-emissies wordt overschreden. Of er een vergoeding verschuldigd wordt en wat de hoogte van die vergoeding zal zijn, is moeilijk te voorspellen. Dit is vooral afhankelijk van de daadwerkelijke CO₂-emissies van de sector glastuinbouw en van de kosten per ton geëmitteerde hoeveelheid CO₂.

35 Nota van toelichting bij Staatsblad 2013/112

Wijzigingsbesluit bodemenergiesystemen

I Algemeen

1 Inleiding

Met dit besluit wordt beoogd de toepassing van bodemenergiesystemen te stimuleren.

Door de toepassing van bodemenergiesystemen kan een bijdrage worden geleverd aan de vermindering van het energieverbruik voor verwarming en koeling van huizen, kantoren, bedrijven en kassen. De vermindering van het energieverbruik leidt tot vermindering van de uitstoot van CO₂, waardoor voorts een bijdrage wordt geleverd aan de verwezenlijking van de klimaatdoelstellingen.

De EG-richtlijn hernieuwbare energiebronnen vereist dat het aandeel van hernieuwbare energiebronnen in de totale energievoorziening van de lidstaten toeneemt. Dit besluit is gericht op bevordering van de toepassing van bodemenergiesystemen en levert aldus ook een bijdrage aan de verwezenlijking van de doelstelling van deze richtlijn. De richtlijn stelt tevens een aantal randvoorwaarden voor regelgeving die op hernieuwbare energiebronnen betrekking heeft, waaraan ook dit besluit moet voldoen.

Een andere randvoorwaarde voor toepassing van bodemenergiesystemen is dat sprake moet zijn van een duurzaam gebruik van bodem en water. Dit betekent dat de toepassing niet ten koste mag gaan van het belang van de bescherming van bodem en water en dat andere belangrijke functies die de bodem kan vervullen, niet in het geding mogen komen.

De onderhavige algemene maatregel van bestuur (amvb) is gebaseerd op de Wet milieubeheer (Wm), de Wet bodembescherming (Wbb), de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) en de Waterwet. Deze amvb is geen zelfstandig besluit, maar omvat wijzigingen van zeven bestaande amvb's, te weten het Activiteitenbesluit milieubeheer (op grond van de Wm), het Besluit hernieuwbare energie vervoer, het Besluit lozen buiten inrichtingen (beide op grond van de Wbb), het Besluit lozing afvalwater huishoudens, het Besluit omgevingsrecht (op grond van de Wabo) en het Waterbesluit (op grond van de Waterwet).

Ten behoeve van de leesbaarheid wordt in deze nota van toelichting de bundeling van wijzigingsbepalingen in het onderhavige besluit aangeduid met de «citeertitel» Wijzigingsbesluit bodemenergiesystemen. Dit is geen echte citeertitel.

Bodemenergiesystemen maken voor de verwarming en koeling van gebouwen gebruik van de warmte en koude die in de bodem aanwezig is als gevolg van de constante temperatuur van de bodem. Er wordt onderscheid gemaakt tussen open en gesloten bodemenergiesystemen.

Bij open bodemenergiesystemen wordt 's zomers relatief koud grondwater uit de koudwaterbron of -bel onttrokken om daarmee gebouwen te koelen. Na opwarming door de warme omgeving bovengronds wordt het water terug in de bodem gebracht in de warmwaterbron (of -bel). 's Winters wordt relatief warm gebleven grondwater uit de warmwaterbron onttrokken om daarmee gebouwen te verwarmen. Na afkoeling door de koude omgeving bovengronds wordt het water in de bodem teruggebracht in de koudwaterbron en begint de cyclus opnieuw. Open bodemenergiesystemen kunnen ook alleen voor verwarming of alleen voor koeling worden gebruikt.

Bij open systemen is sprake van verplaatsing van grondwater. Hierin onderscheiden zij zich van gesloten systemen waarbij dat niet het geval is. Bij gesloten bodemenergiesystemen wordt namelijk water in buizen door de bodem geleid, zonder dat het in direct contact met het grondwater komt. Na afkoeling of opwarming onder invloed van de constante bodemtemperatuur kan het water voor de verwarming en/of koeling van gebouwen worden gebruikt.

De toepassing van open bodemenergiesystemen is de afgelopen jaren met meer dan 10% per jaar gegroeid. In Nederland zijn nu ongeveer 1.600 open bodemenergiesystemen in bedrijf in voornamelijk de utiliteitsbouw, zoals grote kantoren, glastuinbouw, industrieterreinen en wooncomplexen.

Kleine gesloten bodemenergiesystemen met een vermogen van minder dan 70 kW worden met name toegepast bij individuele woningen en kleine kantoren. Individuele woningen hebben vooral een warmtevraag, koeling vindt minder plaats. Bij kantoren zijn de warmte- en koudevraag meer met elkaar in evenwicht.

De gesloten systemen worden nu niet geregistreerd; er is dus geen goed beeld van het aantal geïnstalleerde systemen.

Het CBS heeft op basis van enquêtes ingeschat dat er in de periode 2008–2010 zo'n 4.000–5.000 systemen per jaar zijn bijgeplaatst. Er zullen dus enkele tienduizenden gesloten systemen in werking zijn. Er is een beperkt aantal grote gesloten bodemenergiesystemen (met een vermogen van 70 kW of meer) geïnstalleerd.

Het stimuleren van de toepassing van bodemenergiesystemen is nodig omdat de huidige groei van bodemenergiesystemen achterblijft bij de vraag en de mogelijkheden in de markt. Nederland leent zich door de bijzondere bodem met veel geschikte grondwaterlagen uitstekend voor de toepassing van bodemenergiesystemen. In Nederland zijn in vergelijking met andere landen al veel grote open bodemenergiesystemen geïnstalleerd, maar relatief weinig kleine gesloten systemen. Desondanks zal de bijdrage van bodemenergiesystemen aan duurzame energievoorziening en CO₂-emissiereductie ook bij groei bescheiden blijven. Dit geldt ook voor enkele andere duurzame energietechnieken. Alle technieken samen kunnen echter wel een substantiële bijdrage leveren.

Als de huidige ontwikkelingen zich voortzetten zullen open bodemenergiesystemen in 2020 11 PJ duurzame energie leveren, wat overeenkomt met een reductie van CO₂-emissies van 0,5 Mton. De bijdrage van gesloten

bodemenergiesystemen aan de CO₂-emissiereductie is niet precies bekend. In potentie kan de hoeveelheid duurzame energie die door bodemenergiesystemen in 2020 wordt geleverd, verdubbelen, evenals de bijbehorende CO₂-emissiereductie.

Het hangt van veel factoren af of deze doelstelling zal worden gehaald. Het Wijzigingsbesluit bodemenergiesystemen is daar één van. Dit besluit staat niet op zichzelf, maar maakt deel uit van het Samenwerkingsprogramma WarmteKoudeOpslag (SWKO). Het SWKO is erop gericht dat bodemenergiesystemen substantieel gaan bijdragen aan duurzame energieopwekking in Nederland. Het Wijzigingsbesluit bodemenergiesystemen is vooral een instrument waarmee partijen in het veld voldoende zekerheid wordt geboden over het speelveld waarbinnen zij kunnen opereren. Hieraan ontbreekt het momenteel. Andere onderdelen van het SWKO hebben betrekking op onderzoek, handreikingen, registratie en kwaliteitsborging van de installateurs van bodemenergiesystemen.

De verschillende bodemenergiesystemen hebben door hun verschillende kenmerken uiteenlopende toepassingsmogelijkheden en voorzien daardoor ieder in hun eigen behoefte. Het beleid is erop gericht de toepassing van alle bodemenergiesystemen te stimuleren, zowel open als gesloten systemen en zowel grote als kleine. Alle systemen hebben, de betrokken belangen en toepassingsmogelijkheden in aanmerking genomen, voldoende meerwaarde. Binnen de gestelde randvoorwaarde van een duurzaam gebruik van de bodem kunnen in beginsel alle bodemenergiesystemen verantwoord worden toegepast.

De algemene doelstelling van het Wijzigingsbesluit bodemenergiesystemen om de toepassing van bodemenergiesystemen te stimuleren kan worden uitgesplitst in de volgende specifieke doelstellingen:

- a verwezenlijken van een zoveel mogelijk gelijk speelveld voor open en gesloten bodemenergiesystemen, door regels te stellen voor de momenteel nog niet geregelde gesloten systemen (beoogd resultaat: voorkomen dat het ontbreken van voorschriften en procedures de keuze voor een bepaald bodemenergiesysteem gaat sturen, in plaats van prestatie en kwaliteit);
- b verkorten van de huidige in de Waterwet voor vergunningverlening voor open bodemenergiesystemen voorgeschreven uniforme openbare voorbereidingsprocedure van de Algemene wet bestuursrecht (Awb), door van toepassing verklaring van de reguliere procedure (beoogd resultaat: betere inpassing van bodemenergiesystemen in bouwprojecten, met name voorkomen dat een lange besluitvormingsprocedure ertoe leidt dat bodemenergiesystemen in kansrijke situaties uiteindelijk niet worden geïnstalleerd);
- c uniformeren van de nu nog uiteenlopende provinciale voorschriften voor open bodemenergiesystemen, door invoering van een in heel Nederland geldend algemeen niveau van bodembescherming (beoogd resultaat: voorkomen dat voor bodemenergiesystemen in vergelijkbare omstandigheden verschillende eisen gelden);
- d invoeren van gebiedsgericht beleid in drukke gebieden of gebieden met een grote energiebehoefte (beoogd resultaat: beter ordenen van de ondergrond, zodat meer bodemenergiesystemen kunnen worden geïnstalleerd zonder dat ze onderling gaan interfereren, en doorbreken van het beginsel «Wie het eerst komt, het eerst pompt», betere kansen scheppen voor de toepassing van collectieve bodemenergiesystemen en doelmatiger gebruik maken van bodemenergie);
- e voorkomen van interferentie tussen bodemenergiesystemen buiten interferentiegebieden (beoogd resultaat: voorkomen dat door interferentie tussen bodemenergiesystemen conflicten tussen burens ontstaan en het energierendement van investeringen wordt geschaad);
- f invoeren van een erkenningsregeling voor (het ontwerpen en installeren van) bodemenergiesystemen in het kader van het Besluit bodemkwaliteit (beoogd resultaat: verbeteren van de kwaliteit en betrouwbaarheid van bodemenergiesystemen en voorkomen dat kwalitatief laagwaardige en slecht presterende bodemenergiesystemen worden geïnstalleerd).

Gebiedsgericht beleid in gebieden waar grote drukte van bodemenergiesystemen wordt verwacht of een grote energiebehoefte bestaat houdt in dat op het decentrale niveau van de gemeente of provincie bij verordening zogenaamde interferentiegebieden kunnen worden aangewezen. Dit is geregeld in de wijziging van het Besluit omgevingsrecht (artikel 2.2b). Het beleid is gericht op het voorkomen van negatieve interferentie en het bevorderen van een doelmatig gebruik van bodemenergie.

Door een betere ordening van de ondergrond kunnen in een interferentiegebied meer bodemenergiesystemen worden geïnstalleerd, zonder dat ze onderling interfereren en hierdoor afbreuk doen aan het verwachte energierendement. Het rechtsgevolg van de gebiedsaanwijzing is dat voor het installeren van een klein gesloten bodemenergiesysteem een omgevingsvergunning beperkte milieutoets (hierna: Obm) verplicht wordt. Dit is een vergunning op grond van de Wabo, waaraan geen voorschriften kunnen worden verbonden. Ook alle gesloten bodemenergiesystemen in interferentiegebieden worden hierdoor vergunningplichtig. Voor open bodemenergiesystemen is nu al altijd een watervergunning krachtens artikel 6.4, eerste lid, onder b, van de Waterwet vereist (behoudens de mogelijkheid van vrijstelling van de vergunningplicht bij provinciale verordening krachtens artikel 6.4, tweede lid, van de Waterwet). In de watervergunning kan rekening worden gehouden met het voorkomen van negatieve interferentie en het bevorderen van een doelmatig gebruik van bodemenergie.

Het verdient aanbeveling beleidsregels op te stellen omdat het te voeren beleid kenbaar moet zijn en ook consequent moet worden toegepast ter voorkoming van motiveringsproblemen bij besluiten inzake vergunningverlening. In artikel 1:3 van de Awb wordt het begrip beleidsregel als volgt omschreven: «een bij besluit vastgestelde algemene maatregel,

niet zijnde een algemeen verbindend voorschrift, omtrent de afweging van belangen, de vaststelling van feiten of de uitleg van wettelijke voorschriften bij het gebruik van een bevoegdheid van een bestuursorgaan.»

In artikel 4:82 van de Awb is bepaald dat ter motivering van een besluit kan worden volstaan met een verwijzing naar een vaste gedragslijn voor zover deze is neergelegd in een beleidsregel. Dit geldt met name in interferentiegebieden, omdat deze juist worden aangewezen om een specifiek beleid te voeren. Beleidsregels kunnen de uitvoering van dit beleid vergemakkelijken, omdat ten behoeve van de opstelling al veel informatie wordt verzameld en inzicht in de betrokken belangen wordt vergaard. Hierdoor kunnen de individuele vergunningprocedures worden verkort, omdat onderzoek en informatievergarig dan niet telkens opnieuw behoeven te worden gedaan, maar in beginsel kan worden volstaan met een verwijzing naar de beleidsregels. Hierdoor kunnen ook de bestuurlijke lasten worden beperkt. Met beleidsregels kan in de eerste plaats het anders geldende beginsel «Wie het eerst komt, het eerst pompt» worden doorbroken. In de tweede plaats kunnen bij de vergunningverlening beleidsmatige voorkeuren voor grote of kleine dan wel gesloten of open bodemenergiesystemen een rol gaan spelen. Zo kan worden aangegeven dat bodemenergiesystemen alleen op bepaalde locaties of diepten mogen worden geïnstalleerd. Door voor de verschillende typen bodemenergiesystemen in de beleidsregels verschillende diepten te «reserveren» kan worden bereikt dat meer systemen kunnen worden geïnstalleerd zonder dat ze elkaar in de weg zitten.

Door een betere ordening kan van bodemenergie een doelmatiger gebruik worden gemaakt. Het beleid kan ook inhouden dat bepaalde bodemenergiesystemen voorrang krijgen en dat voor andere systemen geen vergunning wordt verleend, bijvoorbeeld voor het installeren van kleine individueel beheerde systemen, indien het voornemen bestaat in het gebied een groot collectief beheerd systeem te installeren.

2 Huidige regelgeving, knelpunten en oplossingen

§ 2.1 Overzicht van de huidige regelgeving voor bodemenergiesystemen

In deze paragraaf wordt niet ingegaan op de regelgeving die van toepassing is op het lozen van afvalwater ten gevolge van bodemenergiesystemen. Hierop wordt afzonderlijk ingegaan in paragraaf 5.5.

Bij open bodemenergiesystemen wordt grondwater onttrokken en vervolgens na gebruik voor verwarming of koeling weer in de bodem teruggebracht. Deze systemen zijn al gereguleerd in de Waterwet en waren voordien al gereguleerd in de Grondwaterwet. Voor het onttrekken van grondwater ten behoeve van open bodemenergiesystemen is een watervergunning vereist op grond van artikel 6.4, eerste lid, onder b, van de Waterwet.

Voor gesloten bodemenergiesystemen gelden momenteel alleen de algemene zorgplichten uit de Wbb en de Wm. Indien een gesloten bodemenergiesysteem deel uitmaakt van een inrichting of zelfstandig een inrichting vormt, gelden de regels voor inrichtingen op grond van hoofdstuk 8 Wm (met name het Activiteitenbesluit milieubeheer) en/of, in uitzonderingsgevallen, het vereiste van een omgevingsvergunning op grond van de Wabo (voorheen een milieuvergunning op grond van de Wm).

Hoofdstuk 3 van het Activiteitenbesluit milieubeheer is door een recente wijziging van dit besluit nu ook van toepassing op inrichtingen waartoe een zogenaamde IPPC-installatie behoort, naast de verplichting dat hiervoor ook een omgevingsvergunning is verleend.

Een bodemenergiesysteem kan een zelfstandige inrichting zijn, indien aan twee vereisten is voldaan. Allereerst moet sprake zijn van een inrichting volgens de omschrijving die daarvan in de Wm is gegeven, namelijk een activiteit die bedrijfsmatig of in een daarmee vergelijkbare omvang wordt verricht (artikel 1.1, eerste lid, van de Wm). Vervolgens moet worden nagegaan of de inrichting nadelige gevolgen voor het milieu kan veroorzaken (artikel 1.1, derde lid, van de Wm). Die inrichtingen worden opgesomd in het Besluit omgevingsrecht. Aangewezen zijn onder meer inrichtingen waarin een of meer elektromotoren aanwezig zijn met een (gezamenlijk) vermogen groter dan 1,5 kW. Dit volgt uit bijlage I, onder C, 1.1, van het Besluit omgevingsrecht. Bij de berekening van het gezamenlijke vermogen blijven elektromotoren met een vermogen van 0,25 kW of minder buiten beschouwing, evenals elektromotoren die ten behoeve van particuliere woningen worden aangewend.

Het elektrisch aansluitvermogen voor gemiddeld kleine woningen met een gesloten bodemenergiesysteem is doorgaans al groter dan 1,5 kW. Gemiddeld ligt het vermogen van de elektromotor van de warmtepomp, dat nodig is om te beantwoorden aan de piekvraag bij de bereiding van warm tapwater, tussen 1,7 en 4,2 kW. Het vermogen van de circulatiepomp dat nodig is om water door de lussen van het bodemenergiesysteem te pompen, is minder dan 0,25 kW. Een gesloten bodemenergiesysteem ten behoeve van een particuliere woning wordt, ondanks de omvang van het vermogen van de elektromotor van de warmtepomp, doorgaans niet aangemerkt als een inrichting waarop hoofdstuk 8 van de Wm van toepassing is, omdat een uitzondering geldt voor een elektromotor die ten behoeve van een particuliere woning wordt aangewend. Ook open bodemenergiesystemen kunnen in theorie onder deze uitzondering vallen, maar in de praktijk worden zij niet vaak ten behoeve van particuliere woningen toegepast.

§ 2.2 Overzicht van knelpunten in de huidige regelgeving

In de huidige regelgeving zijn enkele knelpunten signaleerd die het toepassen van bodemenergiesystemen belemmeren. De letters a-f corresponderen met de specifieke doelstellingen van het Wijzigingsbesluit bodemenergiesystemen die zijn opgesomd in hoofdstuk 1.

Eerste knelpunt (a)

Er bestaat momenteel geen vergelijkbaar speelveld voor open en gesloten bodemenergiesystemen. Dat komt doordat voor kleine gesloten bodemenergiesystemen nauwelijks regelgeving geldt. Hierdoor hebben deze systemen een concurrentievoordeel ten opzichte van grote gesloten bodemenergiesystemen (die vaak een inrichting zijn, waarop de Wm van toepassing is) en open bodemenergiesystemen (waarvoor een watervergunning moet worden verleend), dat niet wordt gerechtvaardigd doordat dergelijke systemen ook de beste prestaties leveren. Er is aanleiding om ook regels te stellen voor kleine gesloten bodemenergiesystemen. Net als andere bodemenergiesystemen kunnen kleine gesloten systemen bij een ondeskundige uitvoering de bodem beschadigen. Voorts is verbetering van het ontwerp en het beheer van de systemen wenselijk, omdat de beschikbare warmte of koude nu nog niet altijd efficiënt wordt benut. Hierdoor is er sprake van een ondoelmatig gebruik van bodemenergie. Tot slot kan een klein gesloten bodemenergiesysteem op een ongunstige locatie een gebied «op slot zetten» voor de toepassing van andere bodemenergiesystemen. Er mogen namelijk geen nieuwe systemen worden geïnstalleerd die negatieve interferentie met een eerder geïnstalleerd systeem veroorzaken (zie het vierde knelpunt).

Zowel bij marktpartijen als bij overheden bestaat de wens om aan de ongelijke behandeling van de verschillende typen bodemenergiesystemen een eind te maken.

Tweede knelpunt (b)

Voor verlening van de watervergunning voor open bodemenergiesystemen moet ingevolge artikel 6.16, eerste lid, van de Waterwet de uniforme openbare voorbereidingsprocedure op grond van de Awb worden gevolgd.

Complicerende factoren die het kritische tijdpad van bouwprojecten kunnen verstoren, passen niet in het streven van de projectontwikkelaar naar risico-minimalisatie voor zijn project. Dit kan tot gevolg hebben dat de toepassing van bodemenergiesystemen in kansrijke situaties achterwege wordt gelaten.

Een bodemenergiesysteem is in de meeste gevallen een extra voorziening en, bij wijze van promotie van milieuvriendelijk bouwen, een extra verkoopargument, maar niet de belangrijkste doelstelling van het project. Daarom kan een bodemenergiesysteem in een project alleen binnen boord worden gehouden indien het project hierdoor geen risico loopt dat het wordt vertraagd of helemaal niet meer doorgaat.

Derde knelpunt (c)

Er bestaan momenteel verschillen tussen provincies bij de verlening van watervergunningen voor open bodemenergiesystemen, die niet alleen te maken hebben met verschillen in bodemopbouw en bijzondere beschermingsniveaus voor specifieke belangen en bodemwaarden, maar die mede zijn toe te schrijven aan het uiteenlopen van kennis en inzicht. Vooral marktpartijen wensen uniformering van voorschriften, te meer omdat zij vrezen dat de verschillen nog zullen toenemen als gemeenten bemoeienis met gesloten bodemenergiesystemen krijgen. Er bestaat bij marktpartijen echter ook behoefte aan maatwerk om een al te grote rigiditeit van de voorschriften te voorkomen.

Vierde knelpunt (d, e)

Watervergunningen worden momenteel verleend volgens het principe «Wie het eerst komt, het eerst pompt». Voor gesloten bodemenergiesystemen gelden momenteel nauwelijks regels, waardoor er weinig of geen sturing is op het voorkomen van een ongunstige locatiekeuze. Bovendien kan een klein gesloten bodemenergiesysteem de toepassing van andere bodemenergiesystemen verhinderen doordat het als eerste geïnstalleerde systeem beschermd is tegen negatieve interferentie door latere systemen en die systemen bij het optreden van interferentie niet mogen worden geïnstalleerd. Een klein systeem kan hierdoor een gebied op slot zetten voor de toepassing van bodemenergie. Dit leidt tot inefficiënt gebruik van de ook in de ondergrond steeds schaarser en kostbaarder wordende ruimte. Indien sprake is van negatieve interferentie tussen bodemenergiesystemen zijn de energierendementen voor de initiatiefnemers suboptimaal. Sturing is vooral vereist in gebieden waar veel bodemenergiesystemen worden verwacht, een grote vraag naar energie bestaat of voornemens om in collectieve bodemenergiesystemen te investeren (interferentiegebieden).

Vijfde knelpunt (f)

Het installeren van bodemenergiesystemen is een specialistische activiteit die op de juiste wijze moet worden uitgevoerd teneinde schade aan de bodem (zie paragraaf 7.1) en andere belangen (met name de goede werking van andere bodemenergiesystemen) te voorkomen (zie eveneens paragraaf 7.1). Momenteel worden er nog weinig eisen gesteld aan de bedrijven die zich hiermee bezig houden.

Hierdoor bestaat het risico dat bodemenergiesystemen van een te lage kwaliteit worden geïnstalleerd teneinde de prijs laag te kunnen houden.

Motie Boelhouwer

Knelpunten bij de verlening van vergunningen voor kleinere open bodemenergiesystemen (tot 100.000 m³ per jaar) op grond van (toen nog) de Grondwaterwet werden al aangegeven in de motie Boelhouwer. Genoemd werden de lange duur van de vergunningverleningsprocedure, de hoge leges- en advieskosten, de hoge kosten voor het uitvoeren van de aan de vergunning verbonden meetvoorschriften en de soms onnodig strenge vergunningvoorschriften, zoals de eis van een sluitende energiebalans. Tevens werd er op gewezen dat voor gesloten bodemenergiesystemen geen vergunning- of

registratieplicht geldt en dat er derhalve sprake is van rechtsongelijkheid met de open bodemenergiesystemen. Omdat deze knelpunten in de Waterwet niet zouden worden opgelost, werd de regering verzocht om zo spoedig mogelijk met een beleidskader te komen waarin beleid zou moeten worden geformuleerd met betrekking tot (vergunningverlening voor) kleine bodemenergiesystemen. Dit beleid zou tegemoet moeten komen aan de in de praktijk gesignaleerde knelpunten en duidelijkheid moeten verschaffen over zowel de kwantiteits- als kwaliteitsaspecten voor zowel open als gesloten bodemenergiesystemen.

Glastuinbouw

In dit verband wordt verder gewezen op het onderzoek: «Duurzame energie: stroomt het?» dat in 2008 is uitgevoerd door LEI WUR in opdracht van het Energietransitieprogramma Kas als Energiebron. Dit onderzoek had betrekking op de knelpunten die door de glastuinbouw worden ervaren in wet- en regelgeving en bij vergunningverlening, onder meer bij de toepassing van bodemenergiesystemen. De volgende knelpunten zijn gesignaleerd:

- 1 De vergunningprocedures duren te lang.
- 2 Er moet iets worden gedaan aan het tegengaan van interferentie tussen bodemenergiesystemen.
- 3 De toegestane retourtemperatuur is te laag.
- 4 De vereiste energiebalans is te rigide.
- 5 Bodemenergiesystemen zijn onnodig duur, doordat de eerste watervoerende laag niet beschikbaar is.
- 6 De verplichting om een milieu-effectrapport op te stellen dan wel de noodzaak daarvan te onderzoeken voegt weinig toe.

§ 2.3 Oplossingen voor de gesignaleerde knelpunten

Via de Crisis- en herstelwet (Chw) werden enkele permanente wijzigingen van de Wbb doorgevoerd, waardoor er een wettelijke basis is geschapen om de gesignaleerde knelpunten aan te pakken. Van de volgende wijzigingen is in het Wijzigingsbesluit bodemenergiesystemen gebruik gemaakt:

- verruiming van de reikwijdte van de Wbb, waardoor deze wet niet alleen het belang van de bescherming van de bodem tot doel heeft maar ook het belang van een doelmatig gebruik van bodemenergie;
- de mogelijkheid om de werking van een amvb krachtens artikel 8 van de Wbb bij provinciale of gemeentelijke verordening te beperken tot aangewezen (interferentie)gebieden;
- de mogelijkheid om de procedure voor de verlening van ontheffingen voor gesloten bodemenergiesystemen krachtens de artikelen 65 en 66 van de Wbb te verkorten.

Geen gebruik is voornamelijk nog gemaakt van de volgende wijzigingen:

- de mogelijkheid van invoering van een meldingsplicht voor installateurs van bodemenergiesystemen indien zij een bodemenergiesysteem installeren, bij voorkeur in samenhang met de in te voeren erkenningsregeling (omdat ervoor is gekozen alleen een meldingsplicht in te voeren voor de opdrachtgever, dan wel de installateur namens hem; wel zal in de erkenningsregeling voor installateurs worden opgenomen dat zij vóór het installeren van een bodemenergiesysteem moeten controleren dat inderdaad een melding is gedaan); en
- de mogelijkheid bij amvb te bepalen dat het bevoegd gezag de verplichting kan opleggen het gebruik van een bodemenergiesysteem te beëindigen (hiermee werd beoogd problemen als gevolg van het optreden van interferentie tussen bodemenergiesystemen op te lossen, maar in de praktijk is nog niet gebleken dat aan het inzetten van deze vergaande bevoegdheid behoefte bestaat).

In de Chw zijn ook enkele tijdelijke procedurele voorzieningen opgenomen. Deze hebben krachtens artikel 1.1 van die wet onder meer betrekking op besluiten die krachtens enig wettelijk voorschrift zijn vereist voor de ontwikkeling of verwezenlijking van de categorieën ruimtelijke en infrastructurele projecten, bedoeld in bijlage I. Categorie 1.2 van deze bijlage omvat »de ontwikkeling en verwezenlijking van bodemenergiesystemen als bedoeld in artikel 8, tweede lid, onder h, van de Wet bodembescherming».

Voor dergelijke besluiten gelden procedurele bepalingen, die een versnelling van besluitvormingsprocedures mogelijk maken. Hiertoe behoren onder meer beperkingen van het beroepsrecht. In het bijzonder kunnen decentrale overheden geen beroep instellen tegen besluiten van bestuursorganen van de centrale overheid. Voorts is het zogenoemde relativiteitsvereiste ingevoerd, waardoor iemand zich niet kan beroepen op geschreven of ongeschreven rechtsregels of algemene rechtsbeginselen die zijn belangen niet beogen te beschermen. Er gelden ook enkele specifieke voorschriften voor (hoger) beroep, zoals een versnelde procedure voor de rechterlijke uitspraak. Deze moet binnen zes maanden worden gedaan, tenzij de bestuurlijke lus wordt toegepast. Het is ook onmogelijk gemaakt om pro forma beroep in te stellen en tevens is voorzien in snellere advisering door de Stichting advisering bestuursrechtspraak. Tot slot kan de bestuursrechter een besluit ondanks de schending van gebreken in stand laten.

Het Wijzigingsbesluit bodemenergiesystemen voorziet in de volgende oplossingen van de gesignaleerde knelpunten. Hiermee wordt mede uitvoering gegeven aan de motie Boelhouwer. De letters a-f corresponderen weer met de specifieke doelstellingen van het Wijzigingsbesluit bodemenergiesystemen die zijn opgesomd in hoofdstuk 1.

Eerste knelpunt (a)

Voor gesloten bodemenergiesystemen wordt een basispakket van voorschriften ingevoerd. Behalve

kwaliteitsverbetering wordt hiermee beoogd dat overeenkomstig de motie Boelhouwer voor alle bodemenergiesystemen een vergelijkbaar speelveld ontstaat. Er wordt een beperkt aantal onderwerpen gereguleerd, zo veel mogelijk in de vorm van direct werkende algemene regels.

In interferentiegebieden is altijd maatwerk nodig en is daarom een aanvullende Obm voorgeschreven.

Tweede knelpunt (b)

Het Wijzigingsbesluit bodemenergiesystemen verkort voor open bodemenergiesystemen de procedure voor de verlening van een watervergunning. Met betrekking tot een vergunning op grond van artikel 6.4, eerste lid, onder b, van de Waterwet is in artikel 6.16, eerste lid, van de Waterwet nu nog de uniforme openbare voorbereidingsprocedure van de Awb voorgeschreven. In het Wijzigingsbesluit bodemenergiesystemen wordt in plaats hiervan de reguliere voorbereidingsprocedure van de Awb voorgeschreven. Hiermee wordt voldaan aan de motie Boelhouwer. In individuele uitzonderingsgevallen kan het bevoegd gezag alsnog gemotiveerd de uniforme openbare voorbereidingsprocedure volgen. Dit wordt toegelicht in paragraaf 9.1.

Derde knelpunt (c)

Het basispakket van instructievoorschriften (zie paragraaf 5.4) leidt tot uniformering van nu nog per provincie uiteenlopende voorschriften voor open bodemenergiesystemen. Bovendien worden voor gesloten bodemenergiesystemen vergelijkbare voorschriften ingevoerd. Hiermee wordt conform de motie Boelhouwer voorzien in een algemeen beschermingsniveau dat voor heel Nederland geldt. Waar nodig wordt de mogelijkheid geboden om maatwerkvoorschriften te stellen om het algemene beschermingsniveau aan te passen aan de individuele situatie. Indien sprake is van specifieke bodemwaarden of -functies, zoals bescherming van water voor menselijke consumptie, behouden gemeenten en provincies de mogelijkheid op grond van de Gemeentewet, onderscheidenlijk Provinciewet, bij verordening een aanvullend bijzonder beschermingsniveau in te stellen. Voor grondwaterbeschermingsgebieden is regulering bij provinciale milieuverordening volgens de Wm verplicht.

Vierde knelpunt (d, e)

Het Wijzigingsbesluit bodemenergiesystemen voorziet in de mogelijkheid om bij gemeentelijke of provinciale verordening interferentiegebieden aan te wijzen. In die gebieden kan beleid worden gevoerd ter bevordering van een doelmatig gebruik van bodemenergie. Voorkomen van negatieve interferentie is hierbij, naast het doorbreken van het beginsel «Wie het eerst komt, het eerst pompt», een belangrijk aandachtspunt. Interferentie kan worden voorkomen door een betere ordening van bodemenergiesystemen in de ondergrond, zoals wordt toegelicht in paragraaf 8.3. Voor het installeren van een gesloten bodemenergiesysteem in een interferentiegebied wordt hiertoe het vereiste van een Obm ingevoerd. Voor open bodemenergiesystemen was al een watervergunning krachtens artikel 6.4, eerste lid, onder b, van de Waterwet vereist (behoudens in gevallen waarin bij provinciale verordening krachtens artikel 6.4, tweede lid, van de Waterwet een vrijstelling van de vergunningplicht is verleend). Beleidsmatige voorkeuren voor bepaalde typen bodemenergiesystemen kunnen worden vastgelegd in beleidsregels ten behoeve van de verlening van een Obm (door burgemeester en wethouders, hierna B en W), onderscheidenlijk een watervergunning (door GS). Hierdoor kan worden afgeweken van het beginsel «Wie het eerst komt, het eerst pompt».

Voorts is er een algemeen voorschrift gesteld dat bodemenergiesystemen beschermt tegen negatieve interferentie die wordt veroorzaakt door het installeren van latere bodemenergiesystemen, ook buiten interferentiegebieden. Hiermee wordt overal een algemene bescherming tegen negatieve interferentie geboden.

Vijfde knelpunt (f)

Voor bedrijven die zich met de toepassing van bodemenergiesystemen bezighouden, wordt in het kader van het Besluit bodemkwaliteit een vereiste van erkenning ingevoerd. Daarbij wordt tevens geregeld op welke wijze deze bedrijven werkzaamheden ten behoeve van bodemenergiesystemen moeten verrichten. Met deze regelgeving wordt beoogd om de kwaliteit en betrouwbaarheid van bodemenergiesystemen te verbeteren en te voorkomen dat kwalitatief laagwaardige en slecht presterende bodemenergiesystemen worden geïnstalleerd. Zie voor een toelichting paragraaf 7.6.

In hoofdstuk 14 Bedrijfseffecten is aangegeven op welke wijze uitvoering is gegeven aan enkele andere knelpunten die in de motie Boelhouwer werden genoemd, met name de beperking van de lasten voor onderzoek en leges. In paragraaf 7.3 is ingegaan op het vereiste van een energiebalans en enige versoepelingen die hierin overeenkomstig de motie zijn aangebracht.

De meeste gesignaleerde knelpunten vertonen overlap met de al eerder beschreven knelpunten. Een beperkt aantal knelpunten kan nu nog niet worden opgelost en is daarom onderwerp van de evaluatie van het Wijzigingsbesluit bodemenergiesystemen (zie paragraaf 12.3).

§ 2.4 Ingewonnen adviezen

De Taskforce WKO heeft op 23 maart 2009 advies uitgebracht (Groen licht voor bodemenergie). De TCB heeft op 6 oktober 2009 geadviseerd.

De Taskforce WKO en de TCB hebben op overzichtelijke wijze veel nuttige informatie over bodemenergie gegeven. In deze nota van toelichting zijn onderdelen van deze adviezen verwerkt.

Het door de Taskforce WKO aanbevolen stoplichtenmodel is bij de opstelling van het Wijzigingsbesluit

bodemenergiesystemen leidraad geweest.

Dit systeem houdt in dat groene, oranje en rode gebieden worden onderscheiden, op de volgende wijze.

- 1 Bij groen licht (ja) is niet of nauwelijks sprake van andere belangen of bodemfuncties. In deze gebieden is geen zware ruimtelijke visie nodig en kan worden volstaan met het stellen van algemene regels zonder vereiste van toestemming (vrije gebieden).
- 2 Bij oranje licht (ja, mits) zijn andere belangen en bodemfuncties in het geding. Daarom is hier een goede afweging nodig. Dit vraagt om een gedegen visie en, naast algemene regels, invoering van een vereiste van voorafgaande individuele toestemming, te verlenen volgens een lichte procedure. Hierbij kan worden gedacht aan interferentiegebieden (veelal stedelijk gebied) en aan gebieden met bijzondere functies, belangen of waarden, zoals intrek- en kwelgebieden, boringvrije zones en gebieden met bodemverontreiniging (ambitiegebieden).
- 3 Bij rood licht (nee, tenzij) wegen de andere belangen zo zwaar dat het gebied, uitzonderingen daargelaten, min of meer op slot gaat voor bodemenergiesystemen. De 25-jaarszone in het watervoerend pakket rondom een drinkwaterwinning en natuurgebieden kunnen zeer gevoelig zijn voor kleine wisselingen in het grondwaterpeil. Uitzonderingen vragen om maatwerk waarvoor veelal een zwaardere toestemmingsprocedure moet worden gevolgd (restrictiegebieden).

Bij de uitwerking van het stoplichtenmodel is gebleken dat de werkelijkheid gecompliceerder is dan dit model in zijn hiervoor weergegeven meest eenvoudige vorm suggereert. Er is eerder sprake van groene, oranje en rode situaties dan gebieden. Niet alleen de gebiedskenmerken zijn bepalend of voorafgaande toestemming nodig is, maar ook de kenmerken van het bodemenergiesysteem (open of gesloten, capaciteit). Voor open bodemenergiesystemen en grote gesloten bodemenergiesystemen is het altijd nodig om voorafgaande individuele toestemming te vereisen, onder meer vanwege het grotere thermische invloedsgebied waardoor interferentie met andere bodemenergiesystemen kan optreden, ook buiten interferentiegebieden, en vaak ook voor lozingen op oppervlaktewater of grondwater. Open systemen kunnen bovendien leiden tot zettingen en schade aan andere belangen, zoals tunnels, saneringen en bronningen, doordat zij grondwater verplaatsen. Daar staat tegenover dat rode gebieden minder rood kunnen zijn dan op het eerste gezicht lijkt, omdat de bijzondere belangen of waarden die daar in het geding zijn, in sommige gevallen voldoende kunnen worden beschermd door extra voorschriften te stellen. Zo kan bijvoorbeeld doorboring van waterscheidende lagen niet voor vergunning in aanmerking komen, terwijl het installeren van bodemenergiesystemen boven die lagen niet op problemen hoeft te stuiten.

Desalniettemin is het stoplichtenmodel, mits niet al te gebiedsgericht geïnterpreteerd, in het Wijzigingsbesluit bodemenergiesystemen nog steeds goed herkenbaar.

3 Korte beschrijving van open en gesloten bodemenergiesystemen

Dit besluit richt zich op de toepassing van open en gesloten bodemenergiesystemen, vanaf het ontwerp tot en met de buitengebruikstelling.

Bodemenergiesystemen kunnen tot een paar honderd meter in de ondergrond gebruik maken van de constante natuurlijke temperatuur van de bodem (tussen 10°C en 12°C) om ruimten in bouwwerken in de winter te verwarmen en/of in de zomer te koelen. Het besluit richt zich op bodemenergiesystemen tot een einddiepte van 500 meter. Op systemen die dieper reiken, is de regeling voor de winning van aardwarmte in de Mijnbouwwet van toepassing.

Open bodemenergiesystemen

Een open bodemenergiesysteem staat, in tegenstelling tot een gesloten bodemenergiesysteem, in rechtstreeks contact met het grondwater. Doorgaans worden twee bronnen geboord tot in een geschikte grondwaterlaag.

In de zomer wordt grondwater opgepompt uit de koudebron (of koudebel). De koude van het grondwater wordt via een warmtewisselaar – al of niet gecombineerd met een warmtepomp – benut om gebouwen te koelen. Het grondwater neemt daarbij warmte op. Het opgewarmde grondwater wordt in de bodem teruggesloten in de warmtebron (of warmtebel). In de winter werkt het systeem de andere kant op. Het grondwater wordt dan uit de warmtebron opgepompt om de daarin opgeslagen warmte terug te winnen ten behoeve van verwarming. Het grondwater koelt daarbij af en wordt in de bodem teruggesloten in de koudebron.

Open bodemenergiesystemen maken gebruik van zowel de hoge soortelijke warmte van grondwater als van de isolerende werking van de bodem (de kleine warmtegeleidingscoëfficiënt van grond). Hierdoor behoudt water dat in de bodem wordt gebracht zijn temperatuur.

Naast de hiervoor beschreven basisvariant van een open bodemenergiesysteem bestaan er enkele andere varianten, die eveneens binnen de reikwijdte van dit besluit vallen.

Bij monobronnen worden de warmte- en koudebron in verschillende grondwaterlagen boven elkaar geplaatst. Zij worden uit elkaar gehouden door een van nature aanwezige waterscheidende laag.

Recirculatiesystemen slaan geen warmte in de bodem op maar pompen het water het hele jaar door dezelfde kant op van de ene naar de andere bron, teneinde aldus in een warmtevraag te voorzien. Zij benutten alleen de natuurlijke constante temperatuur van het grondwater voor het energetisch rendement en maken geen gebruik van afkoeling of opwarming van het water tijdens het bovengronds gebruik. Het rendement is hierdoor lager dan bij de andere systemen. In bepaalde omstandigheden kan dit type echter toch de voorkeur hebben, bijvoorbeeld wanneer het systeem in het kader van bodemsanering wordt ingezet.

In sommige open bodemenergiesystemen wordt het grondwater niet boven de grond gebracht. Blijkens de jurisprudentie

kan ook onder dergelijke omstandigheden sprake zijn van onttrekken waarop de Waterwet van toepassing is. De warmte- en koudebron van een bodemenergiesysteem moeten goed gescheiden blijven, omdat de werking van een bodemenergiesysteem wordt verstoord indien tussen de bronnen uitwisseling van koude en warmte plaatsvindt. Dit wordt negatieve (ongewenste) interferentie genoemd. Hierdoor neemt de rentabiliteit van de (aanzienlijke) investering in het bodemenergiesysteem af. Er is dan bovendien geen sprake van een doelmatig gebruik van bodemenergie. Interferentie kan ook optreden tussen bodemenergiesystemen die in naburige percelen zijn geïnstalleerd omdat interferentie zich uiteraard niet stoort aan administratieve grenzen.

Gesloten bodemenergiesystemen

Bij een gesloten bodemenergiesysteem wordt door gesloten leidingen vloeistof door de bodem geleid om aan de bodem warmte of koude te onttrekken. Er wordt geen grondwater verpompt en de vloeistof komt niet in contact met het grondwater. Gesloten bodemenergiesystemen kunnen als verticaal of horizontaal systeem worden uitgevoerd of als aardwarmtekorf.

De circulatievloeistof die door de leidingen wordt gepompt, bestaat veelal uit water met een antivriesmiddel zoals glycol of zouten en een anticorrosiemiddel, maar ook zuiver water wordt gebruikt. De circulatievloeistof neemt de temperatuur van de omliggende bodem over. De constante temperatuur van de bodem tussen 10°C en 12°C betekent dat hieruit ten opzichte van de bovengrondse temperatuur in de zomer relatief koel water en in de winter relatief warm water kan worden opgepompt. De koelte, onderscheidenlijk warmte, wordt door middel van warmtewisselaars en een warmtepomp direct benut voor koeling of verwarming van ruimten in bouwwerken.

Horizontale gesloten bodemenergiesystemen worden vooral toegepast in de woningbouw. Daarbij worden per woning op een diepte van 1 tot 1,5 meter enige honderden meters aan kunststof leidingen in lussen geplaatst. Ook zijn conisch geplaatste leidingen (aardwarmtekorf) tot op een diepte van circa 5 meter mogelijk.

Verticale gesloten bodemenergiesystemen bestaan uit een buisleiding die in lussen in een aantal verticale boorgaten is geplaatst. De lussen zijn vlak onder maaiveld horizontaal met elkaar verbonden. De diepte van de boorgaten varieert van enkele tientallen meters tot een einddiepte van circa 150 meter. Verticale systemen worden tegenwoordig het meest toegepast omdat ze minder beslag leggen op grondoppervlak.

Hoge temperatuur opslag

Op een hoge temperatuur opslag (HTO) is dezelfde regelgeving van toepassing als die voor andere open bodemenergiesystemen geldt. HTO vindt enkel plaats voor verwarming, onder meer in de glastuinbouw en de aquacultuur. In die sectoren bestaat vraag naar opslag met hogere temperaturen (40°C tot 90°C) dan bij de eerder besproken bodemenergiesystemen. De warmte waarvan bij HTO gebruik wordt gemaakt, kan onder meer van de volgende warmtebronnen afkomstig zijn:

- warmtekrachtkoppeling (WKK);
- zonnecollectoren;
- asfaltcollectoren;
- warmte uit proceskoeling voor industriële toepassingen;
- biovergisting en compostering.

Over het algemeen worden voor de opslag van dergelijke restwarmte fijnzandige bodemlagen (aquifer) gebruikt op een diepte tussen 200 en 500 meter beneden maaiveld.

Voor de toepassing van HTO is een watervergunning krachtens artikel 6.4, eerste lid, onder b, van de Waterwet vereist. In het Wijzigingsbesluit bodemenergiesystemen (meer in het bijzonder de instructievoorschriften die in het Waterbesluit zijn opgenomen) wordt de mogelijkheid geboden om ten behoeve van HTO af te wijken van het instructievoorschrift inzake de hoogste temperatuur van het water dat in de bodem mag worden gebracht (artikel 6.11b, tweede lid, van het Waterbesluit). Aan de hand van de specifieke omstandigheden moet worden beoordeeld of door het gebruik van water met een hogere temperatuur schade aan de bodem kan worden veroorzaakt of andere door de Waterwet beschermde belangen kunnen worden benadeeld.

4 Reikwijdte van het besluit

De regelgeving voor bodemenergiesystemen is niet van toepassing op:

- geothermie;
- warmtelozingen.

Bij geothermie gaat het om installaties voor het winnen van aardwarmte, doorgaans uit formatiewater dat zich in Nederland op grotere diepte (dieper dan 500 m) bevindt. Het formatiewater wordt aangeboord, opgepompt en op een andere locatie weer op gelijke diepte teruggepompt. Hierop is de Mijnbouwwet van toepassing. Voor vergunningverlening op grond van die wet is de Minister van Economische Zaken (EZ) het bevoegd gezag. Warmtelozingen in het grondwater hebben, anders dan bodemenergiesystemen, niet tot doel om ruimten van bouwwerken te verwarmen of te koelen en vallen dus niet onder de omschrijving van (open) bodemenergiesystemen.

5 Structuur van het Wijzigingsbesluit bodemenergiesystemen

In dit hoofdstuk worden de wetten waarop het Besluit bodemenergiesystemen is gebaseerd, en de zeven amvb's die met dit besluit worden gewijzigd, kort toegelicht. Het betreft de volgende wetten en daarop gebaseerde amvb's:

- de Wm en het daarop gebaseerde Activiteitenbesluit milieubeheer, Besluit bodemkwaliteit alsmede Besluit lozing afvalwater huishoudens;
- de Wbb en het Besluit lozen buiten inrichtingen;
- de Wabo en het Besluit omgevingsrecht;
- de Waterwet en het Waterbesluit.

Uitgangspunt van het Wijzigingsbesluit bodemenergiesystemen is dat de bepalingen over bodemenergiesystemen, overeenkomstig het regeringsbeleid om regelingen zoveel mogelijk te integreren, worden ingepast in bestaande regelgeving waarin vergelijkbare of samenhangende regels zijn gesteld. Door integratie van de regeling voor bodemenergiesystemen in bestaande regelingen wordt bereikt dat degene voor wie de regels gelden, voor zijn activiteit in beginsel maar met één regeling te maken heeft. In hoofdstuk 12 wordt hierop uitgebreider ingegaan.

De wijziging van het Besluit hernieuwbare energie vervoer houdt geen verband met bodemenergiesystemen en zal worden toegelicht in de toelichting bij artikel III.

Alvorens over te gaan tot een bespreking van genoemde regelgeving wordt in onderstaande tabel de structuur van het Wijzigingsbesluit bodemenergiesystemen schematisch weergegeven (uitgezonderd de regelgeving die van toepassing is op lozingen en die wordt beschreven in paragraaf 5.5).

	Klein gesloten energiesysteem (vermogen <70 kW)	Groot gesloten energiesysteem (vermogen ≥ 70 kW)	Open energiesysteem
Buiten inrichting			Instructievoorschriften, die door het bevoegd gezag worden overgenomen of uitgewerkt in de watervergunning op grond van artikel 6.4, eerste lid, onder b, van de Waterwet.
1 Buiten interferentiegebied	Besluit lozen buiten inrichtingen	Besluit lozen buiten inrichtingen + Obm	
2 Binnen interferentiegebied	Besluit lozen buiten inrichtingen + Obm	Besluit lozen buiten inrichtingen + Obm	
Binnen inrichting			
3 Buiten interferentiegebied	Activiteitenbesluit milieubeheer	Activiteitenbesluit milieubeheer + Obm	
4 Binnen interferentiegebied	Activiteitenbesluit milieubeheer + Obm	Activiteitenbesluit milieubeheer + Obm	
Overige situaties			
6 Grondwater-beschermingsgebied	Naast bovenstaande regelgeving is de provinciale milieuverordening van toepassing.		
7 Andere bijzondere functies en waarden van de bodem	Naast bovenstaande regelgeving kan de provinciale milieuverordening of andere specifieke regelgeving (zoals de Natuurbeschermingswet 1998 of de Monumentenwet 1988) van toepassing zijn.		

§ 5.1 Wet milieubeheer, Activiteitenbesluit milieubeheer en Besluit bodemkwaliteit

De Wm heeft betrekking op bodemenergiesystemen die deel uitmaken van een inrichting die nadelige gevolgen voor het milieu kan veroorzaken, of die zelfstandig een dergelijke inrichting zijn. Op grond van deze wet kunnen regels worden gesteld ter voorkoming van negatieve interferentie tussen bodemenergiesystemen onderling en ter bescherming van de bodem. Er is geen sprake van een doelmatig gebruik van de eindige hoeveelheid bodemenergie indien deze wordt gebruikt voor systemen met een laag energierendement of bij negatieve interferentie tussen bodemenergiesystemen. Toepassing van dergelijke systemen is ongewenst vanuit een oogpunt van bodembescherming omdat hierdoor onnodige gevolgen en risico's voor de bodem optreden.

Regulering kan plaatsvinden via direct werkende algemene regels, met name het Activiteitenbesluit milieubeheer. Voor

sommige inrichtingen is daarnaast een omgevingsvergunning op grond van artikel 2.1, eerste lid, onder e, van de Wabo (voorheen een milieuvergunning op grond van de Wm) verplicht.

Er is aansluiting gezocht bij de systematiek van het Activiteitenbesluit milieubeheer en de Wabo.

In hoofdstuk 3 van het Activiteitenbesluit milieubeheer worden algemene regels opgenomen voor gesloten bodemenergiesystemen binnen inrichtingen. Dat hoofdstuk heeft betrekking op inrichtingen type B of type C (artikel 1.2 van het Activiteitenbesluit milieubeheer). Voor dergelijke inrichtingen moet, anders dan voor inrichtingen type A, vooraf een melding worden gedaan van een nieuwe activiteit, zoals het installeren van een bodemenergiesysteem, of een wijziging of uitbreiding van een bestaande activiteit.

Over de toepasselijkheid van de algemene regels van hoofdstuk 3 van het Activiteitenbesluit milieubeheer op IPPC-installaties kan het volgende worden opgemerkt. Het voorgehangen en voorgepubliceerde ontwerpbesluit was nog niet op IPPC-installaties van toepassing, evenmin als op dat moment (hoofdstuk 3 van) het Activiteitenbesluit milieubeheer. Tot 1 januari 2013 gold voor deze installaties namelijk alleen de verplichting van een omgevingsvergunning op grond van artikel 2.1, eerste lid, onder e, van de Wabo. Met ingang van 1 januari 2013 zijn de algemene regels van hoofdstuk 3 van het Activiteitenbesluit milieubeheer op alle inrichtingen type C van toepassing, waarbij geen uitzondering meer wordt gemaakt voor IPPC-installaties. De algemene regels die in dat hoofdstuk via het Wijzigingsbesluit bodemenergiesystemen voor bodemenergiesystemen worden opgenomen, hebben dus ook op IPPC-installaties betrekking.

§ 5.2 Wet bodembescherming en Besluit lozen buiten inrichtingen

De Wbb ziet niet alleen op de bescherming van grondwater, als bestanddeel van de bodem, maar sinds de wijziging van de Wbb via de Chw tevens op een doelmatig gebruik van bodemenergie. In het Besluit lozen buiten inrichtingen (gebaseerd op de Wbb) worden rechtstreeks werkende algemene regels opgenomen die betrekking hebben op gesloten bodemenergiesystemen buiten inrichtingen. Deze regels stemmen inhoudelijk overeen met de algemene regels die voor bodemenergiesystemen zijn opgenomen in hoofdstuk 3 van het Activiteitenbesluit milieubeheer.

§ 5.3 Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en Besluit omgevingsrecht

De Wabo vereist voor bepaalde activiteiten die gevolgen voor de omgeving kunnen hebben, een omgevingsvergunning. Voor het installeren van een gesloten bodemenergiesysteem is een dergelijke vergunning momenteel, uitzonderingen daargelaten, nog niet vereist. Voor open bodemenergiesystemen is, zoals eerder al werd opgemerkt, een vergunning op grond van de Waterwet vereist, en voordien op grond van de Grondwaterwet.

In het Besluit omgevingsrecht (gebaseerd op de Wabo) wordt op grond van artikel 2.1, eerste lid, onder i, van de Wabo een bepaling opgenomen die een Obm verplicht stelt voor het installeren van:

- gesloten bodemenergiesystemen met een vermogen van 70kW of meer;
- (alle) gesloten bodemenergiesystemen in een interferentiegebied (dat op grond van artikel 2.2b van het Besluit omgevingsrecht bij gemeentelijke of provinciale verordening is aangewezen; zie voor een toelichting paragraaf 8.3).

Het vereiste van een Obm geldt naast de algemene regels van het Activiteitenbesluit milieubeheer, onderscheidenlijk het Besluit lozen buiten inrichtingen. Dit vereiste heeft alleen betrekking op het installeren van een gesloten bodemenergiesysteem en niet op het in werking hebben van een dergelijk systeem.

De vergunning wordt geweigerd indien de verlening ervan zou kunnen leiden tot negatieve interferentie tussen bodemenergiesystemen of een anderszins ondoelmatig gebruik van bodemenergie.

Ingevolge artikel 5.13a van het Besluit omgevingsrecht kunnen aan een Obm voor een activiteit die is aangewezen in artikel 2.2a, geen voorschriften worden verbonden. Het bevoegd gezag volstaat met de toetsing van een vergunningaanvraag aan de wettelijke weigeringsgrond. Het kan vervolgens de vergunning weigeren of (zonder voorschriften) verlenen. Wel kunnen ten behoeve van de vergunningverlening beleidsregels worden vastgesteld. Hierin kan bijvoorbeeld worden aangegeven dat bij vergunningverlening bepaalde systemen uit een oogpunt van energierendement de voorkeur hebben en dat in bepaalde gevallen geen vergunning wordt verleend voor andere systemen.

De vergunning heeft uitsluitend betrekking op het installeren van een gesloten bodemenergiesysteem. Na het installeren is de vergunning «uitgewerkt». Op het in werking hebben van een gesloten bodemenergiesysteem zijn alleen de algemene regels van toepassing (binnen inrichtingen het Activiteitenbesluit milieubeheer, buiten inrichtingen het Besluit lozen buiten inrichtingen). Tot de algemene regels behoort onder meer een bepaling dat geen negatieve interferentie met eerder geïnstalleerde gesloten of open bodemenergiesystemen mag worden veroorzaakt.

Degene die een bodemenergiesysteem installeert zonder dat daarvoor een Obm is verleend, handelt in strijd met artikel 2.2a, zevende lid, van het Besluit omgevingsrecht en is strafbaar. Indien wel een vergunning is verleend, moet degene die het systeem in werking heeft, zich houden aan de gebruiksregels die in het Activiteitenbesluit milieubeheer of het Besluit lozen buiten inrichtingen zijn gesteld. Bij overtreding van de gebruiksregels is hij eveneens strafbaar. De gebruiksregels gelden niet alleen voor degene die het systeem heeft laten installeren, maar ook voor rechtsopvolgers. Dit laatste volgt uit artikel 2.25 van de Wabo, waarin is bepaald dat een omgevingsvergunning zaakgebonden is, tenzij anders is bepaald, alsmede artikel 4.8 van het Besluit omgevingsrecht, waarin wordt aangegeven welke gegevens moeten worden verstrekt bij de overgang van een vergunning.

§ 5.4 Waterwet en Waterbesluit

De Waterwet geeft de basis voor de regulering van open bodemenergiesystemen via een vergunning of algemene regels (rechtstreeks werkende regels of instructieregels). Het toetsingskader omvat naast de bescherming van grondwater tevens een doelmatig gebruik van bodemenergie, zoals eisen ten aanzien van het energierendement.

In het Waterbesluit (gebaseerd op de Waterwet) worden instructievoorschriften opgenomen die betrekking hebben op de verlening van watervergunningen voor open bodemenergiesystemen (zowel binnen als buiten inrichtingen en zowel binnen als buiten interferentiegebieden).

Instructieregels zijn, anders dan de algemene regels die zijn opgenomen in het Activiteitenbesluit milieubeheer en het Besluit lozen buiten inrichtingen, niet rechtstreeks van toepassing op het installeren en in werking hebben van een bodemenergiesysteem. Instructieregels zijn gericht tot het bevoegd gezag voor de verlening van een watervergunning. Het bevoegd gezag moet deze voorschriften in de watervergunning verwerken. Deze bepalingen krijgen voor degene die een bodemenergiesysteem installeert of in werking heeft, pas betekenis na verwerking hiervan in de watervergunning. Het Stortbesluit bodembescherming is een voorbeeld van een besluit met instructievoorschriften dat al lange tijd in werking is.

Er is voor instructievoorschriften gekozen omdat het bevoegd gezag voor een open bodemenergiesysteem doorgaans in aanvulling op de overeenkomstig de instructievoorschriften aan de watervergunning verbonden voorschriften, nog andere voorschriften aan die vergunning zal willen verbinden. Deze mogelijkheid is in artikel 6.11i van het Waterbesluit uitdrukkelijk opengehouden. Het beoogde algemene beschermingsniveau kan voor open bodemenergiesystemen niet volledig met algemene (instructie)regels worden geboden. De omstandigheden die zich in de ondergrond voordoen en de functies die de ondergrond vervult, zijn zo specifiek dat het nodig blijft dat het bevoegd gezag niet geregelde onderwerpen die betrekking hebben op het algemene beschermingsniveau, naar eigen inzicht in de watervergunning kan uitwerken. In dit verband kan worden gewezen op de brede reikwijdte van de Waterwet, zoals weergegeven in artikel 2.1 van de Waterwet, waar een groot aantal onderwerpen, aspecten en belangen onder vallen, die niet altijd en overal gestandaardiseerd kunnen worden aangepakt. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan het optreden van zettingen en aan beschadiging van waterwerken, zoals dijken. Voor lozingen is specifieke regelgeving van toepassing (zie paragraaf 5.5). Daarnaast hebben provincies op grond van de Provinciewet of andere wetten, zoals de Wm, de mogelijkheid regulerend op te treden ter bescherming van bijzondere waarden en functies van de bodem, indien zij daarvoor een bijzondere verantwoordelijkheid hebben, zoals voor grondwaterbeschermingsgebieden (bijzonder beschermingsniveau). Deze aspecten kunnen echter (deels) ook in de watervergunning worden meegenomen, voor zover ze binnen de reikwijdte van artikel 2.1 van de Waterwet vallen, zoals de bescherming van water voor menselijke consumptie. Onder deze omstandigheden kunnen het vergunningenbeleid en de regelgeving tussen de provincies niet volledig worden geüniformeerd. Door het stellen van instructievoorschriften worden de aspecten die zich daarvoor lenen, echter wel geüniformeerd.

De afwijkende formulering van artikel 6.11h van het Waterbesluit laat ruimte dat het bevoegd gezag naar eigen inzicht en rekening houdend met de specifieke omstandigheden de nodige voorschriften aan de vergunning verbindt ter voorkoming of beperking van interferentie met eerder geïnstalleerde bodemenergiesystemen. Het bevoegd gezag kan ten behoeve van vergunningverlening beleidsregels opstellen waarin het beleid voor de vergunningverlening ten behoeve van het installeren van nieuwe bodemenergiesystemen wordt uitgewerkt. Hierover is geen instructiebepaling opgenomen. Dit is wel een van de aspecten die in de watervergunning aan de orde kan komen. De voorschriften kunnen in geval van een watervergunning zowel betrekking hebben op het installeren van een open bodemenergiesysteem als het gebruik daarvan, zowel binnen als buiten interferentiegebieden. Dit is dus anders dan bij de Obm die voor gesloten bodemenergiesystemen is vereist en die alleen betrekking heeft op de installatiefase.

Voor de kleinere open bodemenergiesystemen, met name systemen waarbij niet meer dan 10 m³ grondwater per uur wordt onttrokken, bestaat de noodzaak van aanvullende voorschriften in mindere mate. Voor dergelijke systemen zal daarom veelal met een eenvoudige watervergunning kunnen worden volstaan. In verband hiermee wordt de Waterregeling gewijzigd, waardoor minder hoge informatie- en onderzoekseisen aan de vergunningaanvraag worden gesteld.

§ 5.5 Lozingen

Bij de aanleg of het onderhoud van bodemenergiesystemen ontstaat afvalwater. Bij lozingen van dit afvalwater wordt onderscheid gemaakt tussen twee verschillende situaties:

- de aanleg van open en gesloten systemen;
- het ontwikkelen en onderhouden van open systemen.

Door de specifieke kenmerken van deze afvalwaterstromen geldt er een voorkeursvolgorde voor de lozingsroute. Lokale omstandigheden kunnen aanleiding zijn om af te wijken van deze volgorde.

Type afvalwater	kenmerken	Voorkeursvolgorde lozing
Spoelwater ten gevolge van de aanleg van een gesloten of open bodemenergiesysteem	Bij de aanleg een eenmalige, relatief kleine hoeveelheid water met bentoniet en polymeren	1. Vuilwaterriool 2. Op de bodem 3. Overige routes

Type afvalwater	kenmerken	Voorkeursvolgorde lozing
Spoelwater ten gevolge van het ontwikkelen en onderhouden van een open bodemenergiesysteem	In de gebruiksfase herhaaldelijk grote hoeveelheden lokaal grondwater	1. In de bodem 2. Oppervlaktewater 3. Schoonwaterriool 4. Vuilwaterriool 5. Externe verwerker

De aanleg geschiedt bij gesloten en open bodemenergiesystemen op dezelfde wijze: er worden gaten in de bodem geboord en hierbij komt afvalwater vrij. Voor gesloten bodemenergiesystemen is dit het enige afvalwater dat ontstaat. Spoelwater ten gevolge van boren bestaat uit oppervlaktewater of leidingwater. Tijdens het boren kan dit water vermengd raken met grondwater en gronddeeltjes. Om het boren te vergemakkelijken worden aan het oppervlaktewater of leidingwater boorspoeladditieven (bestaande uit polymeren en bentoniet, een soort zeer fijne klei) toegevoegd. Het gaat daarbij om biologisch afbreekbare, maar zuurstofbindende, stoffen. Omdat eenmalig van een relatief geringe hoeveelheid water sprake is wordt het bij voorkeur geloosd in het vuilwaterriool. Lozen in het vuilwaterriool is nu al toegestaan. Een tweede optie is dit afvalwater te lozen op de bodem. Omdat boorspoeladditieven afbreekbaar zijn heeft lozen op de bodem geen nadelige invloed op het milieu.

Bij open bodemenergiesystemen moeten de boorgaten worden ontwikkeld. Dat gebeurt door spoelen met grondwater. Tijdens het gebruik van het systeem moet dit periodiek (circa twee keer per jaar) worden herhaald om verstopping van de putten te voorkomen. Het afvalwater dat hierbij ontstaat, bestaat uit grondwater met de verontreinigingen/stoffen die ter plaatse in het grondwater zitten. Dat kan een (zeer) hoge chloride concentratie zijn, maar ook arseen, sulfaat of andere stoffen, die een belemmering kunnen zijn voor lozing van het afvalwater. Daarnaast bevat dit afvalwater relatief veel onopgeloste stoffen in de vorm van gronddeeltjes die uit de put gespoeld zijn. Afhankelijk van de grootte van het systeem gaat het om (zeer) grote hoeveelheden afvalwater, die zowel voor rioolstelsels als voor kleinere watersystemen ook door hun omvang een probleem kunnen vormen.

Er zijn verschillende lozingsopties denkbaar om van dit afvalwater af te komen: lozen op of in de bodem, lozen op oppervlaktewater, lozen op een hemelwater- of ontwateringstelsel en lozen op het vuilwaterriool. Als andere opties niet mogelijk zijn kan het afvalwater eventueel ook nog worden afgevoerd.

In het ontwerpbesluit werd in de onderhavige paragraaf onder meer het volgende opgemerkt:
«Gedurende de fase van inspraak op het ontwerpbesluit zal nader worden bekeken of in de bepalingen van het Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer en het Besluit lozen buiten inrichtingen nog specifiek moet worden aangegeven dat ze ook op lozingen in verband met bodemenergiesystemen betrekking hebben en of de nota van toelichting op dit punt nog verduidelijking behoeft.»

Naar aanleiding hiervan is met het oog op lastenverlichting bij de toepassing van de regelgeving inzake bodemenergiesystemen de wens geuit om lozingen die beperkte gevolgen voor het milieu hebben, onder de algemene regels van het Activiteitenbesluit milieubeheer of het Besluit lozen buiten inrichtingen te brengen. Er is een werkgroep gevormd, waarin deelnemers uit brancheorganisaties, gemeenten, waterschappen, provincies en het ministerie van Infrastructuur en Milieu de mogelijkheid hiervan hebben onderzocht. Hierin is overeenstemming bereikt over een aanpassing van het ontwerpbesluit overeenkomstig de volgende uitgangspunten.

- Er kunnen voor bepaalde lozingen algemene regels worden gesteld. Dit geldt zowel voor gesloten als open bodemenergiesystemen. Deze regels worden opgenomen in het Activiteitenbesluit milieubeheer en het Besluit lozen buiten inrichtingen. Behalve voor deze lozingen is voor open systemen voor het overige nog steeds een watervergunning op grond van artikel 6.4, eerste lid, onder b, van de Waterwet vereist.
- Er wordt onderscheid gemaakt tussen 1) spoelwater ten gevolge van het boren ten behoeve van een gesloten of open bodemenergiesysteem en 2) spoelwater ten gevolge van het ontwikkelen en onderhouden van een open bodemenergiesysteem.
- Het verbod tot lozen op de bodem van spoelwater ten gevolge van het boren ten behoeve van een gesloten of open bodemenergiesysteem wordt in het Activiteitenbesluit milieubeheer en het Besluit lozen buiten inrichtingen opgeheven.
- Het verbod tot het lozen van spoelwater voor het ontwikkelen en onderhouden van open bodemenergiesystemen in een voorziening voor de inzameling en het transport van afvalwater, niet zijnde een vuilwaterriool (het hemelwaterstelsel), wordt zowel in het Activiteitenbesluit milieubeheer als het Besluit lozen buiten inrichtingen opgeheven. Er is wel een meldplicht.
- Voor lozingen ten gevolge van bodemenergiesystemen waarvoor een verbod is opgeheven, worden in het Activiteitenbesluit milieubeheer en het Besluit lozen buiten inrichtingen geen inhoudelijke voorschriften gesteld.

In dit verband wordt nog opgemerkt dat open bodemenergiesystemen vrijwel altijd een inrichting zijn. In dat geval zijn er op lozingen van afvalwater regels van toepassing die zijn opgenomen in het Activiteitenbesluit milieubeheer. Dit zijn

de enige regels met betrekking tot open bodemenergiesystemen die in dat besluit zijn opgenomen. Voor het overige is de watervergunning het reguleringskader. Het is echter in een zeer beperkt aantal gevallen mogelijk dat een open bodemenergiesysteem geen inrichting is, omdat het wordt aangewend ten behoeve van een particuliere woning (zie paragraaf 2.1). In dat geval zijn op lozings van afvalwater regels van toepassing die zijn opgenomen in het Besluit lozen buiten inrichtingen.

Vervolgens wordt ingegaan op de regelgeving die van toepassing is op de verschillende mogelijkheden voor het lozen van afvalwater ten gevolge van bodemenergiesystemen en op de regeling die hiervoor in het Wijzigingsbesluit bodemenergiesystemen overeenkomstig de hiervoor opgesomde uitgangspunten is getroffen.

Lozen op of in de bodem

Momenteel is het lozen op of in de bodem zowel binnen inrichtingen (artikel 2.2, eerste lid, van het Activiteitenbesluit milieubeheer) als buiten inrichtingen (artikel 2.2, eerste lid, van het Besluit lozen buiten inrichtingen) verboden. Het verbod geldt echter niet voor het lozen waarvoor elders in het Activiteitenbesluit milieubeheer, onderscheidenlijk Besluit lozen buiten inrichtingen, specifieke algemene regels zijn gesteld. Voorts geldt het verbod niet voor het lozen in de bodem waaraan in een vergunning op grond van artikel 6.4, eerste lid, onder b, of artikel 6.5, onder b, van de Waterwet, dan wel een vergunning op grond van een verordening van een waterschap voorschriften zijn gesteld (artikel 2.2, vijfde lid, van het Activiteitenbesluit milieubeheer).

Overeenkomstig de in het voorgaande weergegeven uitgangspunten worden voor lozings ten gevolge van bodemenergiesystemen specifieke algemene regels gesteld in artikel 3.16h van het Activiteitenbesluit milieubeheer, onderscheidenlijk artikel 3a.2 van het Besluit lozen buiten inrichtingen. Deze regels hebben betrekking op lozings op de bodem van spoelwater ten gevolge van het boren ten behoeve van de installatie van een gesloten of open bodemenergiesysteem. De vrijstelling geldt niet voor lozings in de bodem. In geval van gesloten bodemenergiesystemen blijven dergelijke lozings verboden. In geval van open bodemenergiesystemen moet hiervoor eerst een watervergunning worden verkregen.

Voor zover op het lozen niet de specifieke algemene regels van artikel 3.16h van het Activiteitenbesluit milieubeheer, onderscheidenlijk artikel 3a.2 van het Besluit lozen buiten inrichtingen, van toepassing zijn, kan ook via een maatwerkvoorschrift een uitzondering worden gemaakt op het lozingsverbod in artikel 2.2, eerste lid, van het Activiteitenbesluit milieubeheer, onderscheidenlijk artikel 2.2, eerste lid, van het Besluit lozen buiten inrichtingen. Dit is momenteel al geregeld in artikel 2.2, derde lid, van het Activiteitenbesluit milieubeheer, onderscheidenlijk artikel 2.2, derde lid, van het Besluit lozen buiten inrichtingen.

Lozen op oppervlaktewater

Voor het lozen op oppervlaktewater is een watervergunning vereist op grond van artikel 6.2, eerste lid, aanhef en onderdeel a, van de Waterwet. Hiervan kan bij algemene maatregel van bestuur vrijstelling worden verleend (artikel 6.2, eerste lid, aanhef en onderdeel b, van de Waterwet). Van deze mogelijkheid wordt voor lozings ten gevolge van bodemenergiesystemen geen gebruik gemaakt.

Lozen op rioolstelsels

Het lozen van afvalwater op een voorziening voor de inzameling en het transport van afvalwater, niet zijnde een vuilwaterriool (het hemelwater- of ontwateringstelsel), is verboden.

Voor lozings buiten inrichtingen is het verbod gesteld in artikel 10.30, eerste lid, van de Wm. Van dit verbod kan op grond van artikel 10.30, derde lid, van de Wm bij algemene maatregel van bestuur vrijstelling worden verleend. Voor lozings op een vuilwaterriool is dit momenteel al geregeld in artikel 1.3, onder d, van het Besluit lozen buiten inrichtingen. Voor het schoonwaterriool is dit nu ook geregeld in artikel 1.3, onder f.

Voor lozings binnen inrichtingen is dit geregeld in artikel 2.2, eerste lid, van het Activiteitenbesluit milieubeheer. Het verbod geldt niet indien in het besluit specifieke algemene regels zijn gesteld. Voor het lozen ten gevolge van het ontwikkelen en onderhouden van een open bodemenergiesysteem een bodemenergiesysteem zijn dergelijke regels opgenomen in artikel 3.16h van het Activiteitenbesluit milieubeheer, onderscheidenlijk artikel 3a.2 van het Besluit lozen buiten inrichtingen.

Het lozen op het hemelwater- of ontwateringstelsel van spoelwater ten gevolge van het boren ten behoeve van een gesloten bodemenergiesysteem of een open bodemenergiesysteem blijft verboden. De reden hiervan is dat dit afvalwater zuurstofbindende boorspoeladditieven (bentoniet en polymeren) bevat.

Voor het lozen op het vuilwaterriool van spoelwater ten gevolge van het ontwikkelen en onderhouden van een open bodemenergiesysteem bevatten het Activiteitenbesluit milieubeheer en het Besluit lozen buiten inrichtingen geen specifieke regels. Hiervoor geldt alleen de algemene zorgplicht (artikel 2.1 van het Activiteitenbesluit milieubeheer, onderscheidenlijk artikel 2.1 van het Besluit lozen buiten inrichtingen). Lozing van een grote hoeveelheid water kan de doelmatige werking van het riool verstoren en is dan in strijd met de zorgplicht. Deze heeft blijkens artikel 2.1, tweede lid, onder meer betrekking op de bescherming van de doelmatige werking van voorzieningen voor het beheer van afvalwater en het doelmatig beheer van afvalwater.

Het bevoegd gezag kan ter uitwerking van de zorgplicht maatwerkvoorschriften stellen (artikel 2.1, vierde lid, van het

Activiteitenbesluit milieubeheer, onderscheidenlijk artikel 2.1, vierde lid, van het Besluit lozen buiten inrichtingen). B en W zijn hiervoor het bevoegd gezag, tenzij het een inrichting betreft waarvoor in het Besluit omgevingsrecht een ander bestuursorgaan als bevoegd gezag is aangewezen.

Achtergronden van de uitgangspunten van de regulering van lozingen

Ter toelichting wordt over de overeengekomen uitgangspunten voor de regulering van lozingen ten gevolge van bodemenergiesystemen nog het volgende opgemerkt.

Ingevolge artikel 6.4, eerste lid, onder b, van de Waterwet is voor de aanleg en het gebruik van een open bodemenergiesysteem een watervergunning vereist. GS zijn hiervoor het bevoegd gezag. Vanwege de samenloopregeling in artikel 6.17 van de Waterwet (zie paragraaf 6.2) kunnen in deze vergunning voor open bodemenergiesystemen ook de lozingen op het oppervlaktewater worden geregeld. Zoals al werd opgemerkt, zijn deze lozingen vergunningplichtig op grond van artikel 6.2, eerste lid, van de Waterwet.

Gewoonlijk gaat aan de vergunningverlening voor de aanleg van een open bodemenergiesysteem een overleg vooraf. GS betrekken daarbij alle relevante partijen, zoals de initiatiefnemer, de gemeente en het waterschap. Alle lozingsopties kunnen daarbij in samenhang met de onttrekking worden besproken.

Als het overleg over de watervergunning goed functioneert, worden daarin afspraken gemaakt over de in een bepaald geval bij voorkeur te kiezen lozingsroute. Het verbod op lozen vanuit open bodemenergiesystemen op een hemelwater- of ontwateringstelsel (artikel 2.2, eerste lid, van het Activiteitenbesluit milieubeheer, onderscheidenlijk artikel 2.2, eerste lid, van het Besluit lozen buiten inrichtingen) kan dan worden opgeheven. In dat geval is het niet nodig om inhoudelijke voorschriften op te nemen in het Activiteitenbesluit milieubeheer, onderscheidenlijk het Besluit lozen buiten inrichtingen. Evenmin is het nodig om het lozen op een hemelwater- of ontwateringstelsel via een maatwerkvoorschrift toe te staan (op grond van artikel 2.2, derde lid, van het Activiteitenbesluit milieubeheer, onderscheidenlijk artikel 2.2, derde lid, van het Besluit lozen buiten inrichtingen).

In bijzondere gevallen kan gebruik gemaakt worden van de mogelijkheid om op grond van de zorgplicht een maatwerkvoorschrift te stellen (artikel 2.1, vierde lid, van het Activiteitenbesluit milieubeheer, onderscheidenlijk artikel 2.1, vierde lid, van het Besluit lozen buiten inrichtingen).

Om een optimale samenwerking te bevorderen is het de bedoeling dat in een bestuurlijk akkoord tussen het Interprovinciaal Overleg (IPO), de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), de Unie van Waterschappen en het Rijk wordt afgesproken dat partijen elkaar betrekken bij het overleg rondom de watervergunning, zodat gezamenlijk de gewenste lozingsroute kan worden vastgesteld. Dit is in lijn met het bestuursakkoord water en artikel 3.8 van de Waterwet (afstemmen van taken tussen waterschap en gemeente met het oog op doelmatig waterbeheer). Bij dit overleg worden de aanvragers van een watervergunning voor het installeren van een open bodemenergiesysteem (op grond van artikel 6.4, eerste lid, onder b, van de Waterwet) er zo nodig op geattendeerd dat voor het lozen van spoelwater ook een watervergunning (op grond van artikel 6.2, eerste lid, van de Waterwet) nodig is, die bij voorkeur in combinatie met de vergunningaanvraag ten behoeve van de installatie wordt ontvangen. Het indienen van een gecombineerde vergunningaanvraag is echter niet verplicht. Deze procedure wordt opgenomen in de BesluitvormingsUitvoeringsMethode (BUM), die door provincies wordt gehanteerd bij het verlenen van watervergunningen voor open bodemenergiesystemen. Zie verder de toelichting bij artikel 3.16h van het Activiteitenbesluit milieubeheer.

Ook de branchepartijen worden betrokken bij dit bestuurlijk akkoord. Als initiatiefnemers verplichten ze zich de lozing mee te nemen bij de vergunningaanvraag voor de aanleg van een bodemenergiesysteem, tenzij er een goede reden is om dit niet te doen. Bekeken wordt of dit geregeld kan worden in het kader van het Besluit bodemkwaliteit.

De lozingspraktijk wordt meegenomen in de evaluatie van het Wijzigingsbesluit bodemenergiesystemen. Als blijkt dat de afgesproken regeling niet goed werkt kan, indien noodzakelijk, lozen op het hemelwater- of ontwateringstelsel dan wel het vuilwaterriool alsnog verboden worden. Dat zou betekenen dat een dergelijke lozing enkel nog bij maatwerkvoorschrift op het schoon- of vuilwaterriool kan worden toegestaan. Uit een oogpunt van administratieve lastenbeperking zou dat een stap terug zijn. Als daarentegen blijkt dat het overleg omtrent de watervergunning goed werkt kan worden overwogen de meldingsverplichting voor de lozing op het schoon- of vuilwaterriool op grond van artikel 1.10 van het Activiteitenbesluit milieubeheer en artikel 1.10a van het Besluit lozen buiten inrichtingen alsnog te schrappen, zodat de administratieve lasten verder worden beperkt.

6 Bevoegd gezag voor algemene regels, vergunningen en maatwerkvoorschriften

§ 6.1 Uitgangspunten bij de aanwijzing van het bevoegd gezag

In deze paragraaf wordt toegelicht welk bestuursorgaan voor de toepassing van de regelgeving inzake bodemenergiesystemen als bevoegd gezag is aangewezen. In paragraaf 5.5 is al ingegaan op de regeling van het bevoegd gezag voor lozingen (in paragraaf 6.2 worden hierover nog enkele aanvullende opmerkingen gemaakt) en in paragraaf 8.4 zal nog worden ingegaan op de regeling van het bevoegd gezag voor de aanwijzing van interferentiegebieden.

Er is in het Wijzigingsbesluit bodemenergiesystemen aangesloten bij de aanwijzing van het bevoegd gezag in de

regelgeving waarin de regels voor bodemenergiesystemen zijn geïntegreerd. Er zijn in hoofdzaak twee bestuursorganen bevoegd.

GS zijn, zoals in de Waterwet al geregeld was, het bevoegd gezag voor de verlening van watervergunning op grond van artikel 6.4, eerste lid, onder b, van de Waterwet voor een open bodemenergiesysteem, ook voor systemen binnen inrichtingen. Het waterschap adviseert bij deze vergunningen (artikel 6.16, tweede lid, van de Waterwet). Voor de rest van de inrichting zijn B en W meestal het bevoegd gezag.

Ook voor gesloten bodemenergiesystemen binnen inrichtingen zijn volgens de geldende regelgeving B en W meestal het bevoegd gezag, tenzij:

- a in artikel 2.4 van de Wabo voor de omgevingsvergunning voor de inrichting een ander bevoegd gezag dan B en W is aangewezen;
- b in artikel 1.2 van het Activiteitenbesluit milieubeheer juncto artikel 2.4 van de Wabo een ander bevoegd gezag dan B en W is aangewezen.

In het Besluit lozen buiten inrichtingen worden B en W ook voor kleine gesloten bodemenergiesystemen buiten inrichtingen als bevoegd gezag aangewezen, tenzij op grond van de Wabo een ander bestuursorgaan is aangewezen als bevoegd gezag voor een omgevingsvergunning die mede betrekking heeft op het installeren van een gesloten bodemenergiesysteem dat tevens onder het Besluit lozen buiten inrichtingen valt. In dat geval is dat andere bestuursorgaan ook het bevoegd gezag voor het Besluit lozen buiten inrichtingen.

Bij gesloten bodemenergiesystemen gaat het doorgaans om systemen ten behoeve van particuliere woningen en kantoren, met een beperkt, lokaal thermisch invloedsgebied. Vaak maakt het installeren van een gesloten bodemenergiesysteem deel uit van een meeromvattende activiteit, waarvoor een omgevingsvergunning is vereist waarvoor B en W het bevoegd gezag zijn.

B en W zijn ook verantwoordelijk voor het bouw- en woningtoezicht. Daarnaast heeft de gemeente de grootste bemoeienis bij nieuwbouw, renovatie, stedelijke ontwikkeling, ruimtelijke ordening (ook van de ondergrond), stedelijk peilbeheer en de stimulering van duurzame energie en energiebesparing in de gebouwde omgeving.

De keuze voor B en W als bevoegd gezag voor gesloten bodemenergiesystemen sluit ten slotte ook aan bij het uitgangspunt van het regeringsbeleid dat bevoegdheden naar een zo laag mogelijk bestuursniveau worden gedecentraliseerd.

§ 6.2 Bevoegd gezag voor lozingen

Lozingen vinden plaats bij aanleg en onderhoud van zowel open als gesloten bodemenergiesystemen.

Op grond van artikel 6.2 van de Waterwet is de waterbeheerder bevoegd gezag voor lozingen op oppervlaktewater.

Voor rijkswateren is dat de Minister van Infrastructuur en Milieu, voor regionale wateren het bestuur van het waterschap. Indien bij open bodemenergiesystemen sprake is van een samenstel van handelingen waarvoor een watervergunning moet worden aangevraagd, is volgens artikel 6.17, eerste lid, van de Waterwet het hoogste gezag bevoegd voor het geheel. Voor bodemenergiesystemen gaat het om een combinatie van een watervergunning krachtens artikel 6.4, eerste lid, onder b, van de Waterwet en een watervergunning krachtens artikel 6.2 van die wet. Dit betekent dat de Minister van Infrastructuur en Milieu bevoegd gezag is voor de watervergunning voor een open bodemenergiesysteem indien op rijkswateren wordt geloosd en GS indien sprake is van een lozing op regionale wateren. Volgens artikel 6.17, tweede lid, van de Waterwet kan worden afgesproken dat GS als bevoegd gezag optreden in plaats van de Minister van I en M.

De vergunningen die op grond van artikel 6.4, eerste lid, onder b, onderscheidenlijk 6.2, van de Waterwet zijn voorgeschreven, kunnen ook afzonderlijk worden aangevraagd. Artikel 6.17 van de Waterwet geldt dan niet. Dit houdt in dat voor de vergunning op grond van artikel 6.4, eerste lid, onder b, GS bevoegd gezag zijn en voor de vergunning op grond van artikel 6.2 de waterbeheerder (Minister van I en M voor rijkswateren, waterschap voor regionale wateren).

§ 6.3 Vrijstelling van het vereiste van watervergunning

In dit verband wordt ook nog ingegaan op de mogelijkheid dat bij provinciale verordening krachtens artikel 6.4, tweede lid, van de Waterwet vrijstelling wordt verleend van het vereiste van een watervergunning krachtens artikel 6.4, eerste lid, onder b, van die wet voor open bodemenergiesystemen waarvoor niet meer dan 10 m³ grondwater wordt onttrokken. Het ligt na inwerkingtreding van het Wijzigingsbesluit bodemenergiesystemen niet altijd meer voor de hand om voor kleine open bodemenergiesystemen in interferentiegebieden vrijstelling van de watervergunning te verlenen, gezien het streven naar een vergelijkbaar speelveld en het voorkomen van negatieve interferentie. Voor vergelijkbare gesloten bodemenergiesystemen wordt daar immers een Obm vereist.

De huidige provinciale vrijstellingen kunnen alleen worden afgeschaft indien de provinciale verordeningen waarin een vrijstelling is verleend, worden aangepast. Voor systemen die inmiddels al met gebruikmaking van de vrijstelling zijn geïnstalleerd, zal dan overgangsrecht moeten worden opgenomen.

Het IPO heeft aangegeven dat het de provincies zal vragen de vrijstelling van kleine open bodemenergiesystemen niet meer toe te passen in interferentiegebieden, door aanpassing van de provinciale verordeningen. Tevens heeft het IPO aangegeven dat provincies zelf algemene regels zullen opstellen voor kleine open systemen buiten interferentiegebieden.

Met het oog op de mogelijkheid dat nu nog vrijgestelde kleine open bodemenergiesystemen voortaan weer vergunningplichtig worden, worden voor die systemen minder gegevens bij de vergunningaanvraag voorgeschreven. De

Waterregeling wordt hiertoe gewijzigd.

In het Wijzigingsbesluit bodemenergiesystemen worden vrijgestelde kleine open bodemenergiesystemen niet gereguleerd, om de redenen die hierna zijn aangegeven.

Allereerst is er een principieel bezwaar tegen regulering van vrijgestelde kleine open bodemenergiesystemen in het Wijzigingsbesluit bodemenergiesystemen. Dit zou erop neerkomen dat provincies die gebruik hebben gemaakt van de mogelijkheid overeenkomstig de Waterwet voor kleine open bodemenergiesystemen vrijstelling van de vergunningplicht te verlenen, op het niveau van een amvb worden «overruled». Buiten de Waterwet om worden dan namelijk voor onderwerpen die ook in de Waterwet zijn geregeld, alsnog algemene regels gesteld en in interferentiegebieden wordt zelfs een ander toestemmingsvereiste ingevoerd. Er zou dan voorbij worden gegaan aan het oordeel van de provinciale wetgever dat regulering, in het bijzonder een individuele beoordeling, van de vrijgestelde bodemenergiesystemen niet nodig is. Mochten ook na inwerkingtreding van het Wijzigingsbesluit bodemenergiesystemen voor kleine open bodemenergiesystemen vrijstellingen worden verleend of gehandhaafd, dan is dat de verantwoordelijkheid van de provincies zelf.

Bovendien is bij de concrete uitwerking van de benodigde amvb-teksten gebleken dat regulering van vrijgestelde open bodemenergiesystemen, in verschillende opzichten, zou leiden tot een aanzienlijke complicatie van het Wijzigingsbesluit bodemenergiesystemen. Voor systemen binnen inrichtingen zouden algemene regels in het Activiteitenbesluit milieubeheer moeten worden opgenomen en voor systemen buiten inrichtingen in het Besluit lozen buiten inrichtingen.

Daarnaast zou voor vrijgestelde open bodemenergiesystemen in interferentiegebieden een Obm of een ontheffing op grond van het Besluit lozen buiten inrichtingen moeten worden ingevoerd. Indien de provinciale wetgever dat wil, kan hij zelf algemene regels voor kleine open bodemenergiesystemen vaststellen bij provinciale verordening. Tot slot zou voor vrijgestelde open bodemenergiesystemen binnen een inrichting niet kunnen worden voldaan aan de wens van de provincies en de Unie van Waterschappen dat GS overeenkomstig de Waterwet voor alle open bodemenergiesystemen bevoegd gezag zijn. Binnen inrichtingen geldt namelijk de hoofdregel dat B en W bevoegd gezag zijn. Zij zijn ook bevoegd gezag voor de Obm in interferentiegebieden. GS zouden echter volgens de Waterregeling nog wel het bevoegd gezag blijven voor de ontvangst van meldingen die betrekking hebben op het installeren van vrijgestelde kleine open bodemenergiesystemen. Er zouden hierdoor twee bestuursorganen voor één systeem bevoegd zijn. Dit leidt tot onduidelijkheid en nodeloze complexiteit.

7 Inhoudelijke voorschriften

§ 7.1 Invulling van de randvoorwaarde «belang van de bescherming van de bodem»

De toepassing van bodemenergiesystemen moet geschieden op duurzame wijze.

Dit houdt onder meer in dat gebruikmaking van bodemenergie niet ten koste mag gaan van het belang van de bescherming van bodem, met inbegrip van het grondwater (alsmede andere belangen en waarden die in het geding zijn). Het belang van de bescherming van het oppervlaktewater wordt door de Waterwet beschermd.

Het Wijzigingsbesluit bodemenergiesystemen beperkt zich tot de volgende aspecten: het belang van de bescherming van de bodem en een doelmatig gebruik van bodemenergie. Dit laatste aspect omvat ook negatieve interferentie met andere bodemenergiesystemen, maar niet tevens negatieve interferentie met andere bestemmingen en functies van de bodem, zoals gevolgen van een verdiept aangelegde weg of bronbemaling op een open bodemenergiesysteem en omgekeerd. De reden hiervan wordt toegelicht in paragraaf 16.2.

Er moet volgens dit besluit rekening worden gehouden met de volgende aspecten van de bescherming van bodem en water:

- 1 beschadiging van waterscheidende (ondoorlatende) lagen door boringen;
- 2 beschadiging van aardkundig interessante bodemobjecten door boringen;
- 3 aantasting van de bodem door bodemvreemde materialen (buizen en filters) en risico van lekkage van verontreinigende stoffen;
- 4 risico van vermenging van grondwater van uiteenlopende kwaliteit door onvoldoende afwerking van bronnen en verandering van grondwaterstromingen;
- 5 lokale veranderingen in stijghoogten en grondwaterpeil;
- 6 verontreiniging van oppervlaktewater en verstoring van de werking van rioolwaterzuiveringsinstallaties door lozingen van boor- en spoelwater;
- 7 risico van verstoring van bodemleven en chemische evenwichtsituaties door verandering van de temperatuur van het grondwater.

In dit hoofdstuk worden deze aspecten kort toegelicht. In de adviezen van de Taskforce WKO en de TCB wordt uitgebreid hierop ingegaan. Het voorkomen van negatieve interferentie wordt afzonderlijk in hoofdstuk 8 besproken. Hierbij gaat het namelijk niet om het belang van de bescherming van bodem en water, maar om de bevordering van een doelmatig gebruik van bodemenergie.

Voorschriften kunnen zijn gericht op het bieden van een algemeen beschermingsniveau of een bijzonder beschermingsniveau.

Het Wijzigingsbesluit bodemenergiesystemen richt zich alleen op het algemene beschermingsniveau.

Het algemene beschermingsniveau houdt in dat in het hele land dezelfde bescherming wordt geboden, die toereikend is

voor normale situaties die zich voordoen bij het installeren en in werking hebben van bodemenergiesystemen. Dit is gericht op de bescherming van bodem en water en de bevordering van een doelmatig gebruik van bodemenergie, met inbegrip van het voorkomen van negatieve interferentie. Voor gesloten bodemenergiesystemen wordt de bescherming geboden met rechtstreeks werkende algemene regels, die uitputtend zijn bedoeld. Deze regels zijn opgenomen in het Activiteitenbesluit milieubeheer en in het Besluit lozen buiten inrichtingen.

Bij het opstellen van de voorschriften van het Wijzigingsbesluit bodemenergiesystemen is het vergunningenbeleid voor open bodemenergiesystemen vertrekpunt geweest. Hierdoor ontstaat, met inachtneming van relevante verschillen, een vergelijkbaar speelveld voor open en gesloten bodemenergiesystemen. Ook het advies van de TCB heeft bij het opstellen van de voorschriften een belangrijke rol gespeeld.

In bijzondere situaties wordt de mogelijkheid geboden om aan het algemene beschermingsniveau voor bijzondere lokale omstandigheden een nadere invulling te geven door het stellen van maatwerkvoorschriften. De bedoeling hiervan is ook in die omstandigheden het algemene beschermingsniveau te waarborgen. In interferentiegebieden is een lokale invulling nodig om negatieve interferentie te voorkomen en een doelmatig gebruik van bodemenergie te realiseren. Ook dit is onderdeel van het algemene beschermingsniveau, dat ook de bescherming tegen negatieve interferentie en een doelmatig gebruik van bodemenergie omvat.

Een bijzonder beschermingsniveau kan in aanvulling op het algemene beschermingsniveau worden ingesteld, indien het wenselijk is rekening te houden met bijzondere belangen, functies en waarden van de bodem, die niet overal in Nederland voorkomen. Dit kan een bijzondere bescherming vergen, die verder gaat dan nodig voor het beschermen van algemene belangen, functies en waarden van de bodem. Hierbij kan worden gedacht aan bijvoorbeeld de winning van water dat voor menselijke consumptie is bestemd (zowel voor drinkwaterbereiding als voor industriële toepassingen), archeologische waarden, natuurwaarden en aardkundige waarden. Voor aanvullende bescherming kan ook aanleiding bestaan indien als gevolg van zettingen gebouwen, kabels of leidingen kunnen worden beschadigd. Deze bescherming kan in specifieke nationale regelgeving worden geboden (zoals de Waterwet, de Natuurbeschermingswet 1998, de Monumentenwet 1988) of bij provinciale of gemeentelijke verordening. De provincies zijn op grond van artikel 1.2 van de Wm verplicht de bescherming van water dat voor menselijke consumptie is bestemd (niet alleen drinkwater), in de provinciale milieuverordening te regelen. In gebieden met deze bijzondere functie wordt voor het installeren van bodemenergiesystemen een terughoudend beleid gevoerd. Dit kan reden zijn om de toepassing van bodemenergiesystemen te verbieden, ook in gevallen waarin dat systeem wel aan de regels voor het algemene beschermingsniveau zou kunnen voldoen, of alleen in uitzonderingsgevallen toe te staan.

Met het Wijzigingsbesluit bodemenergiesystemen wordt niet beoogd verandering te brengen in de bevoegdheid van de provinciale wetgever om regels te stellen op grond van artikel 1.2 van de Wm, tenzij het de onderwerpen betreft die in het onderhavige besluit al zijn geregeld. Voor gesloten bodemenergiesystemen geldt een uitputtende regeling van het algemene beschermingsniveau, waarop geen aanvullende regels mogelijk zijn, tenzij deze regels met een ander motief zijn gesteld. Voor open bodemenergiesystemen geldt alleen voor de onderwerpen waarover instructievoorschriften zijn gesteld een uitputtende regeling van het algemene beschermingsniveau.

De provinciale verordenende bevoegdheid heeft betrekking op zowel open als gesloten bodemenergiesystemen. Aanvullende regels kunnen worden gesteld met betrekking tot andere onderwerpen of met een ander motief. Hetzelfde geldt voor het stellen van aanvullende regels bij gemeentelijke verordening.

§ 7.2 De temperatuur van het water

In open bodemenergiesystemen is de temperatuur van het retourwater naar de koudebron in de praktijk minimaal 6°C. De temperatuur van het retourwater naar de warmtebron is doorgaans maximaal 25°C. Het retourwater mengt zich met het aanwezige grondwater. De gemiddelde temperatuur van het grondwater zal daarom in de koudebron hoger zijn dan 6°C en in de warmtebron lager dan 25°C. Bij het ontwerp van een bodemenergiesysteem wordt uitgegaan van een temperatuur van het grondwater in de koudebron van 8°C tot 10°C en een temperatuur van het grondwater in de warmtebron van gemiddeld 16°C tot 18°C. Ten opzichte van de in Nederland heersende bodemtemperatuur van 10°C tot 12°C is deze temperatuursverandering niet zodanig dat de TCB veranderingen verwacht in de andere functies die de bodem voor mens, plant en dier vervult. Daarom ziet de TCB geen problemen voor de bodem bij de huidige temperatuurgrenzen van het retourwater.

Bij temperaturen hoger dan 25°C versnelt de microbiële afbraak van organisch bodemmateriaal (mineralisatie). De chemische oxidatie versnelt eveneens, mogelijk zelfs meer dan de microbiële afbraak. Bij temperaturen boven de 45°C is de mobilisatie van organisch koolstof groot, waardoor onder meer het opgelost organisch koolstof en het gebruik van chemisch zuurstof in het grondwater toenemen. Het bufferend vermogen van organisch bodemmateriaal voor verontreinigende stoffen, organische microverontreinigingen en sporenelement neemt hierdoor af. Wanneer de maximale retourtemperatuur van het in de bodem teruggebrachte water op 25°C wordt gesteld, verwacht de TCB in de praktijk geen negatieve invloed op de bufferende werking. Er treedt dan geen nadelige invloed op het bodemleven op en chemische evenwichten in de bodem worden niet verstoord.

In het Wijzigingsbesluit bodemenergiesystemen is het advies van de TCB gevolgd. Voor open bodemenergiesystemen is een maximale retourtemperatuur van het geïnjecteerde water op 25°C gesteld. Voor gesloten bodemenergiesystemen kan van een iets hogere temperatuur worden uitgegaan. De retourvloeistof komt daarbij niet in direct contact met de bodem. Het thermische invloedsgebied is bij gesloten systemen veel kleiner dan bij open systemen. Daarom is de

temperatuur van de circulatievloeistof op ten hoogste 30°C vastgesteld.

In uitzonderingsgevallen kan het bevoegd gezag bij maatwerkvoorschrift een hogere temperatuur toestaan. Voor HTO kan een hogere temperatuur worden toegestaan in de watervergunning. Bij een hogere temperatuur is vaak een hoger energierendement haalbaar. Er moeten dan zo nodig voorschriften worden gesteld ter bescherming van de bodem en het grondwater tegen de gevolgen van opwarming door het aanleggen van een warmtebron.

In 2012 is de eerste fase van het onderzoeksprogramma Meer Met Bodemenergie afgerond. Uit het temperatuuronderzoek blijkt dat in het traject van 25°C tot 30°C geen significante veranderingen in de chemische en biologische kwaliteit van het grondwater optreden maar dat er wel dichtheidsstromingen kunnen plaatsvinden. Bovendien leverde ander onderzoek van de drinkwatersector op dat er binnen dit temperatuurtraject mogelijk wel effecten kunnen optreden bij arseen en sulfaat. Daarom is afgezien van een verhoging van de maximale retourtemperatuur, zoals bepleit tijdens de inspraak op het ontwerpbesluit. Voor gesloten bodemenergiesystemen geldt naast de hoogste temperatuur ook een laagste temperatuur van de circulatievloeistof in de retourbuis. De laagste temperatuur is -3°C waarmee wordt voorkomen dat de bodem bevroest en de goede werking van het bodemenergiesysteem zelf wordt geschaad.

§ 7.3 De energiebalans

Omdat het relatief koude grondwater voor de grote en toenemende vraag naar koeling van grote waarde is, moet opwarming van de bodem worden voorkomen. Door de heersende relatief lage temperatuur van het grondwater in Nederland van 10°C tot 12°C, kan het grondwater direct voor de koeling van ventilatielucht worden gebruikt of aan secundaire koelsystemen worden doorgegeven. Er bestaan weinig andere duurzame alternatieven voor koeling. Daarom moet volgens de TCB de relatief lage temperatuur van het grondwater behouden blijven om het grondwater ook op lange termijn voor koeling te kunnen blijven gebruiken.

In de utiliteitsbouw is de grootte van de koudevraag maatgevend bij het ontwerp van het bodemenergiesysteem. Hierdoor wordt in de zomer veelal meer warmte opgeslagen dan er gebruikt wordt in de winter. Wanneer deze warmte niet wordt teruggewonnen stijgt geleidelijk de temperatuur van het grondwater. Hierdoor kan het grondwater steeds minder efficiënt voor koeling worden gebruikt. Ook nemen hierdoor de omvang van de warmtebron en het ruimtebeslag van het bijbehorende thermische invloedsgebied toe. Om de koude van het grondwater te behouden mag er geen sprake zijn van een blijvend, geleidelijk groter wordend, warmteoverschot. Dit betekent dat alle warmte die in het grondwater is opgeslagen, ook weer moet worden teruggewonnen.

In specifieke situaties hebben gemeenten en provincies de mogelijkheid af te wijken van deze balanseis. B en W kunnen in het belang van doelmatig gebruik van bodemenergie bij maatwerkvoorschrift een warmteoverschot toestaan, indien het belang van bescherming van de bodem zich hiertegen niet verzet. GS kunnen dit via de watervergunning regelen.

In het voorgepubliceerde ontwerpbesluit was aangegeven dat bij grote bodemenergiesystemen ook afkoeling van de bodem ongewenst is. Afkoeling van de bodem bij een koudeoverschot zou de kans op interferentie vergroten en mogelijk kleine wijzigingen in de grondwaterstroming teweeg brengen. Daarom werd een energiebalans vereist, inhoudende dat de totale hoeveelheden warmte en koude die sinds de ingebruikname van een bodemenergiesysteem aan de bodem zijn toegevoegd, eens per vijf jaar aan elkaar gelijk moeten zijn. Bij kleine bodemenergiesystemen werd in het ontwerpbesluit wel een koudeoverschot toegestaan.

De Tweede Kamer heeft de regering echter bij motie van de leden Wiegman en Van Meppelen Scheppink verzocht ook bij de grote systemen een beperkt koudeoverschot toe te staan. Deze motie is besproken met het IPO en vertegenwoordigers van gemeenten en de brancheorganisaties. Daarbij konden ook de inmiddels beschikbaar gekomen resultaten van het temperatuuronderzoek van het programma Meer Met Bodemenergie worden betrokken. Daaruit is de conclusie getrokken dat afkoeling van het grondwater met een paar graden, door het toestaan van een koudeoverschot bij alle bodemenergiesystemen, acceptabel is. Deze afkoeling compenseert de autonome opwarming van grondwater in stedelijk gebied gedeeltelijk en vergroot bovendien de mogelijkheden om te koelen met grondwater, wat bij de huidige klimaatverandering positief wordt gewaardeerd.

In specifieke situaties kan het wel wenselijk zijn het koudeoverschot te beperken. Een koudeoverschot vergroot namelijk het thermische beïnvloedingsgebied, waardoor negatieve interferentie zou kunnen optreden als veel bodemenergiesystemen vlak bij elkaar worden geplaatst. Bij een collectief ontwerp kan hiermee rekening worden gehouden, maar als de systemen individueel worden ontworpen kunnen problemen optreden. Bij gesloten systemen kunnen B en W in individuele gevallen een maatwerkvoorschrift stellen (artikel 3.16k, derde lid, van het Activiteitenbesluit milieubeheer; artikel 3a.5, derde lid, van het Besluit lozen buiten inrichtingen). Voor open systemen kunnen GS dit in de watervergunning regelen (artikel 6.11c, derde lid, van het Waterbesluit). B en W en GS kunnen in beleidsregels aangeven in welke situaties het nodig is het koudeoverschot te beperken.

Als gevolg van de wijzigingen naar aanleiding van genoemde motie is het uitgangspunt in het definitieve besluit dus niet meer, zoals in het ontwerpbesluit nog het geval was, dat voor grote gesloten bodemenergiesystemen en voor open bodemenergiesystemen een energiebalans is vereist. In het definitieve besluit is alleen nog vereist dat eens per vijf jaar een eventueel tussentijds opgetreden warmteoverschot moet zijn weggewerkt. Alleen indien daartoe in bijzondere situaties aanleiding bestaat, kunnen B en W (voor gesloten systemen) dan wel GS (voor open systemen) vereisen dat ook het koudeoverschot wordt beperkt, door in individuele gevallen een maatwerkvoorschrift te stellen of een

voorschrift in de watervergunning op te nemen.

ontwerpbesluit

De termijn van vijf jaar houdt eveneens een wijziging in ten opzichte van het voorgepubliceerde ontwerpbesluit. Daarin gold de termijn van vijf jaar alleen voor de eerste periode. Voor de volgende perioden was telkens een termijn van drie jaar gesteld. Aanleiding om dit aan te passen was eveneens genoemde motie van de leden Wiegman en Van Meppelen Scheppink. De inmiddels eveneens beschikbaar gekomen resultaten van onderzoek naar de energiebalans ondersteunde het verzoek van de Tweede Kamer. Het blijkt namelijk dat een onbalans op korte termijn vaak voorkomt en dat het relatief veel energie uit conventionele bronnen kost om de balans geforceerd te herstellen.

Bij ministeriële regeling kunnen nadere regels worden gesteld over de wijze waarop de hoeveelheden koude en warmte moeten worden gemeten en geregistreerd. Naast de temperatuur van het water moet ook het debiet worden geregistreerd.

§ 7.4 Vermenging van grondwaterkwaliteiten en verzilting

Boringen door waterscheidende lagen in de bodem zijn een punt van zorg.

Het is ongewenst dat grondwater uit verschillende watervoerende pakketten of grondwater van verschillende kwaliteiten (ook binnen één watervoerend pakket) worden vermengd. Door vermenging van diepere en ondiepere waterlagen kunnen schone diepere lagen verontreinigd raken. Door het aantrekken van brak of zout grondwater kan verzilting van zoet grondwater optreden. Deze effecten kunnen leiden tot verarming van de diversiteit in grondwaterkwaliteit, met consequenties voor ecosystemen en (toekomstige) gebruiksmogelijkheden.

Het is daarom van belang dat het doorboren van waterscheidende lagen zorgvuldig gebeurt. Dit houdt in dat na het plaatsen van het filter de waterscheidingen worden hersteld. Na beëindiging van het gebruik moet het bodemenergiesysteem daarom op zorgvuldige wijze buiten gebruik worden gesteld.

De TCB wijst op het grote aantal boringen ten behoeve van gesloten bodemenergiesystemen. Vanwege de nadelen van de boringen voor de bodem enerzijds en de geringe opbrengst van gesloten bodemenergiesystemen anderzijds, concludeert de TCB dat dergelijke systemen niet als een duurzame energiebron kunnen worden aangemerkt. De regering wil desondanks ook de toepassing van gesloten bodemenergiesystemen bevorderen. Deze voorzien door hun specifieke gebruiksmogelijkheden in een eigen behoefte, waarin andere systemen niet altijd kunnen voorzien. Wel worden in het belang van bescherming van de bodem voorschriften gesteld om risico's van boringen voor de bodem tegen te gaan. Verzilting of verontreiniging van schonere grondwaterlagen zijn nu al een aandachtspunt bij de verlening van watervergunningen voor open bodemenergiesystemen. Het risico van vermenging van de waterkwaliteit van verschillende dieptes door het verpompen van grondwater van en naar bronnen wordt door de lokale situatie bepaald. Dit aspect leent zich daarom minder voor regulering door middel van algemene regels. Het kan echter wel in de watervergunning worden meegenomen.

§ 7.5 Verontreiniging

Het gaat hierbij om verspreiding van verontreiniging als gevolg van het in werking zijn van open bodemenergiesystemen en om verontreiniging vanuit gesloten bodemenergiesystemen.

Open bodemenergiesystemen

Bij chemische reiniging van de bronnen van een open bodemenergiesysteem kan de bodem verontreinigd raken. Er moet bij verontreiniging of aantasting van de bodem een melding op grond van artikel 27 van de Wbb plaatsvinden. Tevens moeten overeenkomstig artikel 13 van de Wbb maatregelen worden genomen om de ontstane verontreiniging zoveel mogelijk op te ruimen en verdere verontreiniging te voorkomen.

Het in werking hebben van een open bodemenergiesysteem kan ook leiden tot horizontale of verticale verspreiding van verontreinigingen. In geval van verplaatsing van een verontreiniging moet een melding op grond van artikel 28 van de Wbb worden gedaan. Zeker in stedelijk gebied dient degene die een bodemenergiesysteem installeert, er op bedacht te zijn dat dit gevolgen kan hebben voor daar vaak aanwezige bodemverontreiniging. De aanwezigheid of aard en omvang hiervan is niet altijd bekend. De verplichting te onderzoeken of het onttrekken van grondwater tot verspreiding van verontreiniging kan leiden en wat de gevolgen hiervan kunnen zijn, rust doorgaans op degene die voornemens is het open bodemenergiesysteem te installeren. Dit kan daarom een belemmering zijn voor het installeren van dergelijke systemen in stedelijk gebied.

Ook bij de verlening van een watervergunning op grond van artikel 6.4, eerste lid, onder b, van de Waterwet wordt hieraan aandacht besteed. Ook de mogelijke nadelige beïnvloeding van de nazorg op een saneringslocatie wordt daarbij meegenomen. Bij het verplaatsen van een reeds bestaande ernstige verontreiniging kan het bevoegd gezag de vergunning weigeren. De initiatiefnemer zal zich er vooraf van moeten vergewissen of er een grondwaterverontreiniging in zijn invloedsgedebied zit. Een bestaande verontreiniging hoeft niet altijd een belemmering voor de toepassing van open systemen te zijn. Een bodemenergiesysteem kan bijvoorbeeld worden geïnstalleerd op een zodanige diepte dat de verontreiniging hierdoor niet wordt beïnvloed. De initiatiefnemer kan in overleg met het bevoegd gezag naar een goede oplossing zoeken. Er is een handreiking (BOEG) opgesteld, waarin oplossingen worden aangegeven. Er lopen daarnaast nog verschillende onderzoeken en praktijkexperimenten.

Vaak zal de combinatie van een open bodemenergiesysteem en grondwaterverontreiniging aanleiding zijn om een

saneringsplan op te stellen. Onder saneren wordt ook beheren van de verontreiniging verstaan.

Gesloten bodemenergiesystemen

Volgens het Wijzigingsbesluit bodemenergiesystemen is het verboden in een gesloten bodemenergiesysteem bodembedreigende stoffen te gebruiken. Omdat de vloeistof in een buis zit en niet rechtstreeks de bodemkwaliteit bedreigt, kan onduidelijkheid bestaan of het nemen van het risico van lekkage onder artikel 13 van de Wbb (zorgplicht) valt. Daarom zijn bepalingen opgenomen om dit buiten twijfel te stellen.

Het begrip bodembedreigende stof is omschreven in artikel 1.1 van het Activiteitenbesluit milieubeheer. Hieronder wordt verstaan: stof of gevaarlijke stof die de bodem kan verontreinigen als bedoeld in paragraaf 3.1 van deel A3 van de NRB. Het begrip NRB is omschreven als: door InfoMil uitgegeven Nederlandse richtlijn bodembescherming bedrijfsmatige activiteiten. In het kader van het Besluit bodemkwaliteit wordt in de BRL SIKB 11000 een lijst van aanbevolen stoffen voor gebruik in gesloten bodemenergiesystemen opgenomen.

Indien een redelijk vermoeden bestaat dat sprake is van lekkage van een gesloten bodemenergiesysteem, moeten maatregelen worden genomen ter voorkoming van bodemverontreiniging. Het bodemenergiesysteem moet onmiddellijk buiten bedrijf worden gesteld en de circulatievloeistof moet hieruit worden verwijderd. Het bodemenergiesysteem mag pas weer in bedrijf worden genomen nadat het lek is gerepareerd.

Indien ten behoeve van het bodemenergiesysteem vloeistof in een buffertank wordt opgeslagen, moet lekdetectie plaatsvinden om te voorkomen dat lekkage onopgemerkt blijft. Bij continue meting van de druk in het bodemenergiesysteem kan een drukverlaging die op lekkage duidt, meteen worden gesignaleerd. Bij kleinere systemen wordt doorgaans geen buffertank voor de opslag van vloeistof gebruikt. Indien door lekkage de druk in het systeem wegvalt, valt de warmtepomp uit. Daarom is bij kleine systemen aparte lekdetectie niet nodig.

Er worden geen specifieke eisen gesteld aan de materialen die worden gebruikt. Wel geldt de algemene zorgplicht van het Activiteitenbesluit milieubeheer. In de erkenningsregeling voor bodemenergiesystemen die in voorbereiding is, zullen naar verwachting wel eisen voor materialen worden opgenomen.

§ 7.6 Kwaliteitsborging

Een integrale benadering van ontwerp, aanleg, beheer, onderhoud en buitengebruikstelling van de gehele installatie (zowel de ondergrondse als bovengrondse delen) kan leiden tot verhoging van het energierendement. Hiervoor bestaat momenteel in de praktijk nog onvoldoende aandacht. De laagste prijs bepaalt te vaak de kwaliteit, ondanks de wil van veel marktpartijen om hoge kwaliteit te leveren. Deze impasse moet worden doorbroken.

De Taskforce WKO en de TCB hebben aangegeven dat daarom een landelijke uniforme kwaliteitsborging van bodemenergiesystemen moet worden ingevoerd.

Dit kan een impuls betekenen voor verbetering van de uitvoeringskwaliteit die bij andere werkzaamheden in de bodem zijn nut al heeft bewezen. Dit draagt tevens bij aan realisatie van de doelstellingen van de EG-richtlijn hernieuwbare energiebronnen.

Bodemenergiesystemen zijn de afgelopen jaren enkele keren negatief in het nieuws geweest. In de utiliteitsbouw zijn bodemenergiesystemen in korte tijd standaard geworden en worden weinig problemen gemeld. In de woningbouw is de techniek echter nog relatief nieuw en treden soms wel problemen op. Dit is vooral het geval als wordt gekozen voor een systeem, waarbij elke woning een eigen warmtepomp heeft. Er kunnen daarbij veel schakels betrokken zijn, die onderling onvoldoende op elkaar zijn afgestemd. Een integrale benadering ontbreekt dan en soms is de kwaliteit onvoldoende. De zwakste schakel is bepalend voor succes of mislukking. Bepalende factoren zijn:

- het ontwerp van de installaties, zowel het ondergrondse deel (de bron) als het bovengrondse deel (circulatiepomp en warmtepomp en eventuele regeneratievoorzieningen);
- de bouw van deze onderdelen;
- de bouw van de woningen (isolatie, ventilatie, verwarmings- en koelsysteem);
- het inregelen en het beheer van het hele systeem.

Het is primair een zaak voor initiatiefnemers van projecten en marktpartijen om te kiezen voor een integrale benadering. Daarnaast werken overheden en marktpartijen in het al genoemde SWKO samen aan een verdere professionalisering van bodemenergiesystemen in Nederland. Belangrijke onderdelen daarvan zijn:

- de ontwikkeling van wetgeving waarin kwaliteitsborging verplicht wordt gesteld;
- onderzoek;
- flankerend beleid.

In dit verband wordt herhaald dat er, ondanks optredende kinderziektes bij de invoering van dergelijke systemen, onverminderd reden blijft de toepassing van bodemenergiesystemen te stimuleren, omdat dergelijke systemen een bijdrage kunnen leveren aan de CO₂- en energiebesparingsdoelstellingen, zeker op de lange termijn.

De kwaliteitsaspecten van werkzaamheden op de bodem zijn in hoofdzaak geregeld in het Besluit bodemkwaliteit. Op grond van dat besluit mogen werkzaamheden die bij ministeriële regeling (de Regeling bodemkwaliteit) zijn aangewezen alleen worden verricht door een overeenkomstig het besluit erkende persoon of instelling. Daarnaast kunnen op grond van het Besluit bodemkwaliteit ook normdocumenten worden aangewezen. Hierin wordt beschreven hoe bepaalde werkzaamheden moeten worden verricht. Sinds 1 januari 2011 geldt een dergelijke regeling voor mechanisch uitgevoerde boringen. Die boringen moeten plaatsvinden overeenkomstig de beoordelingsrichtlijn BRL SIKB 2100 Mechanisch boren met bijbehorend protocol 2101 Mechanisch boren. Hierin is ook aangegeven hoe de

afwerking na buitengebruikstelling van het systeem moet plaatsvinden.

In het kader van het Besluit bodemkwaliteit wordt ook een erkenningsregeling ingevoerd voor de bedrijven die zich bezighouden met het ontwerp, de aanleg, het beheer, het onderhoud of de buitengebruikstelling van bodemenergiesystemen, alsmede normdocumenten hoe de bedrijven deze werkzaamheden moeten uitvoeren. Het gaat om een beoordelingsrichtlijn over het ontwerpen, realiseren, beheren en onderhouden van het ondergrondse deel van bodemenergiesystemen (BRL SIKB 11000), alsmede een beoordelingsrichtlijn over het ontwerpen, installeren en beheren van WKO-energiecentrales (BRL KBI 6000). Dit laatste document heeft betrekking op het bovengrondse deel van bodemenergiesystemen. Deze documenten gaan uit van de omschrijvingen van de begrippen «gesloten bodemenergiesysteem» en «open bodemenergiesysteem» die zijn opgenomen in het Activiteitenbesluit milieubeheer, het Besluit lozen buiten inrichtingen en het Waterbesluit. De documenten zijn te raadplegen op de volgende website: <http://www.bodemplus.nl>.

In het Wijzigingsbesluit bodemenergiesystemen is in aanvulling op het Besluit bodemkwaliteit geregeld dat het uitvoeren van boringen alleen mag worden opgedragen aan een daarvoor erkend bedrijf dat volgens de toepasselijke normdocumenten werkt. Deze bepaling richt zich tot de opdrachtgever. Het Besluit bodemkwaliteit richt zich op degene die de werkzaamheid verricht. Hierdoor is de verplichting om volgens het Besluit bodemkwaliteit te werken voor iedereen duidelijk vastgelegd. Indien dit niet gebeurt kan zowel tegen de opdrachtgever als de opdrachtnemer handhavend worden opgetreden.

§ 7.7 Buiten gebruik stellen van bodemenergiesystemen

Om beschadiging van waterscheidende bodemlagen te voorkomen mag het ondergrondse deel van een bodemenergiesysteem na beëindiging van het gebruik niet worden verwijderd. De buizen moeten zodanig met een waterondoorlatend materiaal worden gevuld dat de werking van de afsluitende lagen zoveel mogelijk wordt hersteld. Hoe dit moet gebeuren is aangegeven in het protocol 2101 Mechanisch boren. Hierin staat ook met welk materiaal de doorboring na de buitengebruikstelling moet worden afgewerkt. Hiervoor kunnen ook andere materialen dan klei worden gebruikt.

Het is niet nodig eisen te stellen met betrekking tot warmte- of koudebellen die na de buitengebruikstelling in de bodem achterblijven. Doordat geen warmte of koude meer wordt toegevoegd doven deze bellen geleidelijk uit. In combinatie met de regels die betrekking hebben op de energiebalans, wordt de hierdoor optredende verwarming of afkoeling van de bodem niet onaanvaardbaar geacht.

§ 7.8 Energierendement

Het energierendement is een van de belangrijkste aandachtspunten bij het ontwerpen en gebruiken van bodemenergiesystemen. Dit bepaalt namelijk de mate van besparing op het gebruik van fossiele energiebronnen en daarmee of de kosten van het systeem worden terugverdiend via besparingen op de energie- en gasrekeningen. Er zijn aanwijzingen dat het energierendement in de praktijk vaak veel lager is dan bij de installatie werd verwacht. Dit kan te maken hebben met ontwerp, uitvoering, gebruik of onderhoud van het systeem.

Het is op dit moment niet mogelijk om in algemene zin aan te geven welk energierendement een bodemenergiesysteem ten minste moet leveren. Dit is afhankelijk van tal van variabelen en vergt maatwerk.

Een bodemenergiesysteem is een onderdeel van een keten, die ook het gebouw en het gebruik van het gebouw omvat. De bestemming en het gebruik van een gebouw kunnen veranderen. Ook is er samenhang met de voorzieningen voor een energiezuinig gebruik van het gebouw en de eisen die aan het energieverbruik van het gebouw worden gesteld. In een latere fase van dit besluit zal verder worden bekeken in hoeverre het wenselijk en mogelijk is hieraan eisen te stellen. In deze fase is het alleen mogelijk te sturen op het energierendement van het bodemenergiesysteem zelf en dus niet op het energierendement van de hele keten.

In het besluit zijn enkele voorschriften opgenomen die het behalen van een hoog energierendement van het bodemenergiesysteem moeten bevorderen. Er is onder meer een bepaling opgenomen dat bij een melding gegevens moeten worden verstrekt over het energierendement van het ontwerp van het systeem. Dit is dus een berekend, theoretisch rendement. Deze gegevens moeten zijn gebaseerd op een schriftelijke verklaring van de installateur. Dit heeft als gunstig gevolg dat de opdrachtgever en de installateur afspraken maken over het rendement dat tegemoet kan worden gezien. Het vereiste van een verklaring is gesteld in de bepalingen van het Activiteitenbesluit milieubeheer en het Besluit lozen buiten inrichtingen, waarin is aangegeven welke gegevens bij een melding of vergunningaanvraag moeten worden verstrekt. Voor open bodemenergiesystemen zal een vergelijkbare regeling over de bij een vergunningaanvraag te verstrekken gegevens worden opgenomen in de Waterregeling. Omdat deze regelgeving in beginsel niet tot de installateur of ontwerper zijn gericht, is bepaald dat degene die de melding doet, onderscheidenlijk degene die de vergunning aanvraagt, het energierendement moet opgeven dat is vermeld in een schriftelijke verklaring van de installateur.

Het gebeurt nu nog vaak dat degene die een bodemenergiesysteem laat installeren of gaat gebruiken helemaal geen informatie over het te behalen rendement heeft of veel te positieve informatie. Indien het energierendement in werkelijkheid tegenvalt, kan de gebruiker van het systeem nergens op terugvallen, omdat niemand zich er op heeft laten vastleggen welk rendement het systeem zou gaan leveren. Dit is een ongewenste situatie.

Daarnaast is het wenselijk dat de keuze om al dan niet een bodemenergiesysteem te laten installeren, en de keuze van

het type systeem zijn gebaseerd op realistische informatie over het te behalen energierendement van het systeem. Deze informatie moet een vergelijking mogelijk maken met andere methoden van energievoorziening dan wel andere typen van bodemenergiesystemen. Door een schriftelijke verklaring van de installateur voor te schrijven, wordt bereikt dat de gebruiker informatie over het te behalen energierendement krijgt. Deze informatie stelt hem ook in staat zo nodig actie te ondernemen als het bodemenergiesysteem niet het voorgespiegelde rendement blijkt te behalen als gevolg van fouten in het ontwerp of bij de installatie van het systeem. Verder wordt hiermee bereikt dat de gebruiker niet te optimistische informatie van de installateur krijgt over het te behalen energierendement van zijn bodemenergiesysteem. De gebruiker kan de installateur in de gebruiksfase immers alsnog aanspreken op die informatie indien het systeem in werkelijkheid minder goed functioneert. De installateur zal bij zijn opgave van het te verwachten energierendement uiteraard moeten uitgaan van het ontwerp van het systeem dat hij installeert. Indien achteraf sprake blijkt te zijn van fouten in het ontwerp en de informatie over het te behalen energierendement niet met de werkelijkheid overeenstemt, kan de gebruiker van het systeem de installateur daarop aanspreken. De installateur heeft die onjuiste informatie immers aan de gebruiker verstrekt. De installateur moet voldoende kennis van zaken hebben om het ontwerp op eventuele fouten te kunnen beoordelen of moet anders een contractuele regeling met de ontwerper treffen dat hij de ontwerper op fouten in het ontwerp kan aanspreken indien hij zelf door de gebruiker er op wordt aangesproken dat het systeem niet het voorgespiegelde energierendement behaalt.

Overigens zal er niet altijd een directe relatie tussen de gebruiker van een bodemenergiesysteem en de installateur van het systeem zijn. Daar zit in veel gevallen nog een projectontwikkelaar tussen. De projectontwikkelaar is degene die het bodemenergiesysteem laat installeren en de melding daarvoor doet. In een dergelijk geval is het wenselijk dat de projectontwikkelaar de informatie over het te behalen energierendement van het systeem aan de gebruiker verstrekt. Dit is voorts wenselijk omdat het voor kan komen dat projectontwikkelaars over de te leveren prestaties van bodemenergiesystemen een te onbepaalde of te zonnige voorstelling van zaken geven. De gebruiker heeft hierover dan geen of onjuiste informatie. Het is wenselijk indien de gebruiker contractueel met de projectontwikkelaar regelt dat het bodemenergiesysteem het gemelde energierendement levert, zodat hij de projectontwikkelaar er op kan aanspreken indien dit in werkelijkheid niet het geval is. De gebruiker kan in een dergelijke situatie namelijk niet de installateur of de ontwerper aanspreken, omdat hij geen contractuele relatie met hen heeft.

Een gebruiker van een bodemenergiesysteem dan wel de projectontwikkelaar die het systeem heeft laten installeren, kan zich bij onvoldoende functioneren van het systeem als gevolg van ontwerp- of installatiefouten ook wenden tot het bevoegd gezag. Het bevoegd gezag kan dan stappen ondernemen op grond van het Besluit bodemkwaliteit indien de ontwerper of installateur niet voldoet aan de vereisten voor een erkenning om zijn werkzaamheden te mogen verrichten of aan de protocollen waarin is beschreven op welke wijze die werkzaamheden moeten worden uitgevoerd.

Het gaat in de bepalingen die daarop betrekking hebben, om het energierendement dat zal worden behaald bij «voorzien gebruik van het gebouw overeenkomstig de bestemming waarvoor het systeem is ontworpen». Een bodemenergiesysteem moet speciaal worden ontworpen voor het gebouw waarvoor het wordt gebruikt en daarbij moet rekening worden gehouden met de bestemming van het gebouw, die bepalend is voor onder meer het vermogen dat het systeem moet leveren, en het gebruik dat van het gebouw wordt gemaakt, bijvoorbeeld de omvang en de intensiteit van het gebouw en de voorzieningen voor een zuinig energieverbruik die in het gebouw worden aangebracht.

Bodemenergiesysteem en gebouw vormen dus een unieke combinatie. Bij de melding moet worden opgegeven welk energierendement het bodemenergiesysteem in die situatie en onder die omstandigheden in de praktijk zal behalen. Het rendement wordt uitgedrukt als de zogenaamde Seasonal Performance Factor (SPF). Indien de bestemming van het gebouw verandert of het gebruik wordt geïntensiveerd kan dat invloed hebben op het energierendement dat het bodemenergiesysteem behaalt. Dit is bijvoorbeeld het geval indien er meer mensen in het gebouw komen te werken of meer mensen van het gebouw gebruik gaan maken, er een andere manier van werken wordt ingevoerd waarbij intensiever van werkplekken gebruik wordt gemaakt, of het gebouw meer dagen per week in gebruik wordt genomen. Het ontwerp op het systeem kan dan minder goed aansluiten op de functie die het systeem vervult. Daarmee kan bij de opgave van het te behalen energierendement in de melding, onderscheidenlijk de vergunningaanvraag, ten behoeve van de installatie van het bodemenergiesysteem geen rekening worden gehouden.

Het begrip «bestemming» van het gebouw slaat op de functie die het gebouw waarvoor het bodemenergiesysteem is ontworpen, zal gaan vervullen, dus niet per se de planologische bestemming in het bestemmingsplan. Het begrip «voorzien gebruik» slaat op de wijze waarop het gebouw de beoogde functie gaat vervullen. Hier vallen onder meer de gegeven voorbeelden van de intensivering van het gebruik onder en het gebruik van voorzieningen voor een zuinig energiegebruik.

Het is van belang dat in de verklaring van de installateur wordt gespecificeerd van welke bestemming en welk gebruik van het gebouw bij het bepalen van het energierendement is uitgegaan.

Indien een bodemenergiesysteem niet het gemelde energierendement levert, kan dit ook een gevolg zijn van de wijze waarop van het systeem gebruik wordt gemaakt, dan wel een gebrek aan onderhoud. In dat geval kan de installateur daarop niet worden aangesproken. Daarom is in artikel 3.161 van het Activiteitenbesluit en vergelijkbare bepalingen van

het Besluit lozen buiten inrichtingen en het Waterbesluit bepaald dat onderzoek moet worden gedaan indien een bodemenergiesysteem niet het in de melding aangegeven energierendement behaalt, om er achter te komen wat daarvan de reden is. De bedoeling van het onderzoek is met name om te achterhalen of het onvoldoende functioneren van het systeem te wijten is aan fouten in het ontwerp of bij de installatie dan wel is toe te schrijven aan een verkeerd gebruik of slecht onderhoud. In het eerste geval kan de installateur worden aangesproken, in het tweede geval de gebruiker. Het is ook mogelijk dat de reden een verandering van het gebruik of de bestemming van een gebouw is. In dat geval is er geen sprake van overtreding van een voorschrift maar kan dit aanleiding zijn om het bodemenergiesysteem aan te passen zodat een hoger energierendement wordt behaald.

De bepalingen over het energierendement zijn niet van toepassing op bodemenergiesystemen die uitsluitend ten behoeve van een afzonderlijke woning worden gebruikt. De reden hiervan is dat voor een zinvolle toepassing bekend moet zijn wat het energierendement gedurende de gebruiksfase is. Daarvoor is monitoring nodig, hetgeen meters vereist die duur zijn in verhouding tot de investeringskosten en ook anderszins lasten meebrengt. Voor bodemenergiesystemen ten behoeve van afzonderlijke woningen is een uitzondering op de monitorings- en registratieverplichtingen gemaakt, omdat deze verplichtingen anders de toepassing van bodemenergiesystemen eerder zouden afremmen dan bevorderen. Doordat een minimumtemperatuur van de circulatievloeistof in de retourbuis van -3°C is voorgeschreven, wordt voorkomen dat dergelijke bodemenergiesystemen een te laag energierendement hebben.

Gemeenten hebben de mogelijkheid om minimale rendementseisen op te nemen in de beleidsregels die het toetsingskader vormen voor de Obm voor het installeren van een gesloten bodemenergiesysteem. Ze kunnen deze rendementseisen afstemmen op type systemen die de voorkeur hebben en lokale omstandigheden. Voor open bodemenergiesystemen is het bij de verlening van een watervergunning op dit moment al mogelijk om rekening te houden met het energierendement. Artikel 6.11g van het Waterbesluit verplicht het bevoegd gezag om bij de vergunningverlening voortaan altijd aandacht te besteden aan dit aspect. Een doelmatig gebruik van bodemenergie valt binnen de doelstellingen van de Waterwet. In artikel 6.11g, vierde lid, van het Waterbesluit is aangegeven dat in de watervergunning voorschriften kunnen worden opgenomen over het minimaal vereiste energierendement van een open bodemenergiesysteem. Het bevoegd gezag kan hieraan invulling geven door beleidsregels op te stellen, die het bij vergunningverlening hanteert. In de watervergunning kunnen verder voorschriften worden opgenomen over monitoring en registratie, die een beeld geven of het bodemenergiesysteem het vereiste energierendement in de praktijk ook daadwerkelijk levert. De monitoringsgegevens kunnen aanleiding zijn om het beheer van het systeem aan te passen. Over de verhouding tussen de bepalingen over het energierendement die in het Activiteitenbesluit milieubeheer of het Besluit lozen buiten inrichtingen zijn opgenomen tot eisen met betrekking tot de energiezuinigheid van gebouwen wordt het volgende opgemerkt.

De voorschriften met betrekking tot gesloten bodemenergiesystemen die via het Wijzigingsbesluit bodemenergiesystemen zijn opgenomen in hoofdstuk 3 van het Activiteitenbesluit milieubeheer, doen niet af aan de toepasselijkheid van de algemene voorschriften die zijn opgenomen in hoofdstuk 2 van dat besluit dan wel de voorschriften die zijn verbonden aan de omgevingsvergunning.

Wat betreft de algemene voorschriften van hoofdstuk 2, hieraan zal degene die een inrichting drijft waarop het Activiteitenbesluit milieubeheer van toepassing is, in de aangegeven gevallen altijd moeten voldoen, naast de in hoofdstuk 3 opgenomen specifieke voorschriften die eventueel van toepassing zijn met betrekking tot bepaalde activiteiten die binnen de inrichting worden verricht, zoals de voorschriften die zijn gesteld met betrekking tot het in werking hebben van een bodemenergiesysteem. Het meest relevant in dit verband zijn de voorschriften in afdeling 2.6 over energiebesparing. In artikel 2.14c van het Activiteitenbesluit milieubeheer is bepaald dat de voorschriften van die afdeling van toepassing zijn op degene die een inrichting type A of een inrichting type B drijft.

De voorschriften van paragraaf 2.6 zijn dus niet van toepassing op degene die een inrichting type C drijft. Voor een dergelijke inrichting kunnen voorschriften over energiebesparing binnen de inrichting worden opgenomen in de omgevingsvergunning die voor een dergelijke inrichting is vereist. Deze voorschriften kunnen geen betrekking hebben op het functioneren van het bodemenergiesysteem, omdat dit onderwerp uitputtend is geregeld in hoofdstuk 3 van het Activiteitenbesluit milieubeheer. De voorschriften kunnen wel indirecte relevantie voor een bodemenergiesysteem hebben. Indien met betrekking tot energiebesparing binnen de inrichting voorschriften zijn gesteld, kan dit betekenen dat een bodemenergiesysteem, dat door degene die de inrichting drijft vrijwillig wordt geïnstalleerd, niet voldoende is om te bereiken dat de inrichting voldoet aan de toepasselijke voorschriften over energiebesparing. Degene die de inrichting drijft, kan er dan voor kiezen andere, aanvullende maatregelen te nemen. Ook kan hij besluiten geen bodemenergiesysteem te kiezen maar uitsluitend andere maatregelen te treffen dan wel het energierendement van het bodemenergiesysteem te verbeteren.

De voorschriften met betrekking tot open bodemenergiesystemen die via het Wijzigingsbesluit bodemenergiesystemen overeenkomstig het gewijzigde Waterbesluit in de watervergunning moeten worden opgenomen, doen met betrekking tot de inrichting waarin het bodemenergiesysteem zich bevindt, evenmin af aan de toepasselijkheid van de algemene voorschriften die zijn opgenomen in hoofdstuk 2 van het Activiteitenbesluit milieubeheer dan wel de voorschriften die zijn verbonden aan de omgevingsvergunning. De voorschriften van het Activiteitenbesluit milieubeheer, onderscheidenlijk de omgevingsvergunning, betreffen namelijk onderwerpen die in het kader van de Waterwet niet

geregeld zijn noch kunnen worden. Deze voorschriften zijn daarom op de inrichting van toepassing naast de voorschriften van het Activiteitenbesluit milieubeheer, onderscheidenlijk de omgevingsvergunning. Evenmin staan de voorschriften met betrekking tot het energierendement van bodemenergiesystemen die in het Wijzigingsbesluit bodemenergiesystemen zijn opgenomen, in de weg aan de toepassing van energieprestatie-eisen waaraan gebouwen op grond van andere regelgeving moeten voldoen, zoals het energielabel voor woningen en utiliteitsbouw op grond van de Woningwet, het Besluit Energieprestatie Gebouwen en de Regeling Energieprestatie Gebouwen. Het energielabel geeft op basis van een berekening informatie over de hoeveelheid energie die nodig is bij gestandaardiseerd gebruik van het gebouw waarop het label betrekking heeft. Het gaat om het energieverbruik van verwarming, warmwatervoorziening, verlichting, ventilatie en koeling. Bodemenergiesystemen kunnen een hulpmiddel zijn om te voldoen aan de eisen voor een energielabel voor zuinig energieverbruik.

De wijze waarop het best gestuurd kan worden op goed presterende systemen met een hoog rendement moet nog nader worden bepaald. Een van de mogelijkheden is uitwerking in een ministeriële regeling (op grond van artikel 1.7, eerste lid, van het Activiteitenbesluit, onderscheidenlijk artikel 3a.6, derde lid, van het Besluit lozen buiten inrichtingen kunnen hieromtrent nadere regels worden gesteld). Er wordt ook gedacht aan uitwerking in de beoordelingsrichtlijnen en bijbehorende protocollen of documenten in het kader van het Besluit bodemkwaliteit, waarbij installateurs verplicht worden met de opdrachtgever een prestatieafspraken te maken over het in de praktijk te leveren rendement van het systeem. Dit is een van de prioriteiten voor de volgende fase van de regelgeving.

Bij ministeriële regeling kunnen ook nadere regels worden gesteld met betrekking tot monitoring en registratie van het energierendement. Dergelijke voorschriften kunnen alleen worden gesteld, indien de verkregen gegevens nodig zijn voor de (controle op en handhaving van de) naleving van een voorschrift waarin eisen aan het minimale energierendement worden gesteld.

§ 7.9 Combinatie van bodemenergiesysteem en koelinstallatie

Een gesloten bodemenergiesysteem kan tevens een koelinstallatie zijn in de zin van het Activiteitenbesluit milieubeheer (of daarmee zijn gecombineerd). In dat geval gelden naast de regels voor bodemenergiesystemen tevens de regels die in het Activiteitenbesluit milieubeheer zijn opgenomen voor koelinstallaties. Voor zover bekend wordt in gesloten bodemenergiesystemen geen ammoniak als koudemiddel gebruikt. Dat betekent dat alleen artikel 4.20, derde, vierde en vijfde lid, van het Activiteitenbesluit milieubeheer van toepassing is. Dit houdt in dat een bodemenergiesysteem, voor zover het een koelinstallatie is, ten minste eenmaal per twee kalenderjaren door een onafhankelijke deskundige moet worden gekeurd op veilig functioneren, lekkages en energiezuinigheid. De deskundige moet van de keuring een rapport opmaken en aan de exploitant van de inrichting toezenden. Indien uit de keuring blijkt dat onderhoud nodig is, moet het onderhoud binnen twee weken na de keuring plaatsvinden, waarvan een bewijs moet worden verstrekt door degene die het onderhoud verricht.

In het Besluit lozen buiten inrichtingen zijn deze bepalingen niet opgenomen. Dat besluit is vooral van toepassing op kleine gesloten bodemenergiesystemen die geen inrichting zijn, in het bijzonder bodemenergiesystemen ten behoeve van woningen. Met het oog op de extra lasten en de beperkte risico's is het niet gewenst noch nodig om ook voor die systemen een tweejaarlijkse keuring voor te schrijven.

8 Interferentie

§ 8.1 Algemeen

Bodemenergiesystemen hebben een thermisch invloedsgebied. Hier treedt verwarming of afkoeling van de bodem (inclusief grondwater) op doordat water in de installatie aanwezig is of in de grond wordt gebracht met een andere temperatuur dan de natuurlijke temperatuur van de bodem (10°C tot 12°C).

Bij open bodemenergiesystemen voor grote kantoren, wooncomplexen vanaf 30 tot 50 huizen, glastuinbouwgebieden en industrieterreinen strekt het invloedsgebied zich doorgaans enkele tientallen meters rondom de bron uit. Er kunnen zich omstandigheden voordoen, waarin sprake is van een nog veel ruimer invloedsgebied. Vooral grondwaterstroming is hierbij bepalend.

Bij kleine gesloten bodemenergiesystemen voor afzonderlijke woningen is het invloedsgebied tot enkele meters beperkt. Bij grotere gesloten bodemenergiesystemen kan het invloedsgebied ruimer zijn. Ook een beperkt invloedsgebied kan zich tot buiten de perceelgrenzen uitstrekken en hierdoor problemen met andere systemen veroorzaken dan wel tot beperkingen voor het gebruik van naburige percelen leiden (zie voor een toelichting ook hoofdstuk 13 Privaatrechtelijke aspecten).

In gebieden waar bodemenergiesystemen in elkaars nabijheid worden geïnstalleerd, kunnen invloedsgebieden elkaar overlappen (interferentie). Interferentie is bij temperatuurverschillen tussen de invloedsgebieden ongewenst. Koud grondwater kan dan onder invloed van een naburig systeem opwarmen en omgekeerd kan dan het warme grondwater van het andere systeem afkoelen. Hierdoor vermindert het energierendement van de desbetreffende bodemenergiesystemen. Er is dan sprake van negatieve interferentie. Er zijn ook gunstige situaties denkbaar, waarbij warme of koude «bellen» of «voorraden» elkaar versterken. Dan is sprake van positieve interferentie. Het wijzigingsbesluit is er uitsluitend op gericht om negatieve interferentie te voorkomen. In beleidsregels ten behoeve van de vergunningverlening voor het installeren van bodemenergiesystemen kan rekening worden gehouden met mogelijkheden voor versterking van positieve interferentie.

De ruimtevrage die bodemenergiesystemen in woonwijken, kantoorparken en glastuinbouwgebieden op de ondergrond leggen, is in veel gevallen groter dan het ruimteaanbod. Hierdoor neemt de kans op negatieve interferentie toe. Zonder nadere regeling is het beginsel «Wie het eerst komt, het eerst pompt» leidend bij het installeren van bodemenergiesystemen. Dit houdt in dat nieuwe systemen zich moeten aanpassen aan reeds aanwezige systemen om te voorkomen dat negatieve interferentie optreedt. Degene die het eerst zijn bodemenergiesysteem installeert, bepaalt wat er verder nog in het gebied kan gebeuren. Latere systemen moeten zich aan dit systeem aanpassen, omdat anders het verbod op negatieve interferentie wordt overtreden. Een bestaand klein gesloten systeem kan hierdoor bijvoorbeeld een groot collectief open bodemenergiesysteem blokkeren en het gebied »op slot zetten« voor de verdere ontwikkeling van het gebruik van bodemenergie.

Indien het beginsel «Wie het eerst komt, het eerst pompt» leidend blijft, heeft de overheid geen grip op de ontwikkelingen in het gebied. Ook de belangen van initiatiefnemers kunnen hierdoor worden geschaad, bijvoorbeeld door een tegenvallend resultaat van de investering. In een druk gebied kunnen ook sneller conflicten ontstaan tussen eigenaren van bodemenergiesystemen die elkaar negatief beïnvloeden. Hierdoor kan de bereidheid om in bodemenergiesystemen te investeren afnemen. Dit kan ertoe leiden dat in kansrijke situaties van bodemenergie geen gebruik wordt gemaakt.

Het verdient dus aanbeveling vooraf goed na te denken hoe in een gebied optimaal van de beschikbare ruimte voor bodemenergie gebruik kan worden gemaakt. Relevant zijn de locaties van de bodemenergiesystemen ten opzichte van elkaar, de typen bodemenergiesystemen die worden toegepast en de wijze van (collectief of individueel) beheer van de bodemenergiesystemen.

In het Wijzigingsbesluit bodemenergiesystemen zijn bepalingen opgenomen die bij wijze van basisbescherming het veroorzaken van ongewenste interferentie verbieden. In paragraaf 8.2 wordt hierop uitgebreider ingegaan. Daarnaast is gemeenten en provincies de mogelijkheid geboden om drukke gebieden aan te wijzen als interferentiegebied om een nadere, gebiedsspecifieke invulling te geven aan het basisbeschermingsniveau. Hierop wordt ingegaan in paragraaf 8.3. Er is geen gebruik gemaakt van de mogelijkheid die via de Chw in artikel 15, eerste lid, onder a, van de Wbb is opgenomen, om een besluit te nemen dat een reeds geïnstalleerd bodemenergiesysteem moet worden verwijderd, bijvoorbeeld omdat het systeem een gebied voor verdere ontwikkeling blokkeert. Er is nog niet gebleken dat hieraan behoefte bestaat. Bovendien zou invoering van deze mogelijkheid de nodige complicaties meebrengen. In dit eerste stadium van de invoering van regelgeving voor bodemenergiesystemen leek dat niet gewenst.

§ 8.2 Interferentie (basisbescherming)

De basisbescherming houdt in dat een bodemenergiesysteem niet zodanige interferentie met een eerder geïnstalleerd bodemenergiesysteem mag veroorzaken dat het doelmatig functioneren van de systemen kan worden geschaad. Ook de werking van het nieuwe systeem mag dus niet door interferentie worden geschaad, omdat dan geen doelmatig gebruik van bodemenergie wordt gemaakt, terwijl wel onnodige risico's voor de bodem kunnen optreden. Het is uiteraard in de eerste plaats in het belang van degene die het systeem wil installeren om rekening te houden met alle bodemenergiesystemen die al aanwezig zijn. Hiermee is namelijk een aanzienlijke investering gemoeid, die dan niet het verwachte rendement oplevert. Voor het installeren van een gesloten bodemenergiesysteem moet in de melding die daarvoor moet worden gedaan op grond van het Activiteitenbesluit milieubeheer (artikel 1.21a, eerste lid, onder e) of het Besluit lozen buiten inrichtingen (artikel 1.10a, derde lid, onder h) worden aangegeven in hoeverre negatieve interferentie met andere bodemenergiesystemen kan optreden. Het gaat daarbij om interferentie met zowel gesloten als open bodemenergiesystemen.

Voor open bodemenergiesystemen wordt interferentie meegenomen bij de verlening van de watervergunning krachtens artikel 6.4, eerste lid, onder b, van de Waterwet (zie paragraaf 5.4). Er moet bij het installeren van een open bodemenergiesysteem ook rekening worden gehouden met de gevolgen voor gesloten bodemenergiesystemen. Ter voorkoming van negatieve interferentie dan wel met het oog op een doelmatig gebruik van bodemenergie kunnen voorschriften aan de vergunning worden verbonden of beperkingen worden gesteld. In beleidsregels ten behoeve van de vergunningverlening kan hieraan verdere invulling worden gegeven.

In het hiernavolgende wordt toegelicht op welke wijze de verschillende categorieën van bodemenergiesystemen bekend kunnen zijn. Dit is zeer gewenst om negatieve interferentie tussen bodemenergiesystemen te kunnen voorkomen. Voor open bodemenergiesystemen kan navraag worden gedaan bij GS, die als bevoegd gezag een registratie bijhouden van de vergunningen die zij voor deze systemen hebben verleend (zie artikel 7.7 van de Waterwet; dit hebben de provincies geregeld in hun provinciale waterverordeningen). Deze gegevens worden opgenomen in het Landelijk Grondwater Register (LGR). Dit register heeft geen wettelijke grondslag maar er zijn hierover afspraken gemaakt tussen de betrokken bestuursorganen. Het gaat zowel om nieuw te installeren systemen als om reeds geïnstalleerde systemen. Voor de inwerkingtreding van de Waterwet was hiervoor namelijk ook al een vergunning op grond van de Grondwaterwet vereist.

Degene die de voorgenomen installatie van een nieuw bodemenergiesysteem meldt of daarvoor een vergunningaanvraag indient, moet daarbij een onderbouwing leveren dat dit systeem geen negatieve interferentie veroorzaakt met een bestaand systeem. Bij de gemeente kan worden nagevraagd welke bodemenergiesystemen in de omgeving aanwezig zijn. B en W zijn niet verplicht tot het bijhouden van een (openbaar) register van gesloten bodemenergiesystemen in een interferentiegebied. Op grond van de Wet openbaarheid van bestuur zijn de gegevens

over bodemenergiesystemen die het bevoegd gezag ontvangen heeft, echter wel openbaar.

Bestaande gesloten bodemenergiesystemen zullen vaker onbekend zijn/blijven, omdat deze tot nog toe meestal niet waren gereguleerd. Overwogen is om hiervoor in het Wijzigingsbesluit bodemenergiesystemen een meldingsplicht in te voeren, omdat het met het oog op het voorkomen van interferentie zeer gewenst is dat alle bodemenergiesystemen bekend zijn. Artikel 8.41 van de Wm biedt alleen een wettelijke grondslag voor een meldingsplicht voor het installeren van nieuwe bodemenergiesystemen. Gelet op deze specifieke grondslag voor een meldingsplicht is geconcludeerd dat een meldingsplicht voor bestaande bodemenergiesystemen niet kan worden gebaseerd op artikel 8.40 van de Wm, dat de algemene grondslag biedt voor het stellen van algemene regels. Omdat het ter voorkoming van interferentie wenselijk is bodemenergiesystemen die al zijn geïnstalleerd, te kennen, is in het Wijzigingsbesluit bodemenergiesystemen de mogelijkheid geboden om vrijwillig een melding voor een bestaand bodemenergiesysteem te doen (artikel 1.21a, derde lid, van het Activiteitenbesluit bodembescherming; artikel 10a, derde lid, onder i, van het Besluit lozen buiten inrichtingen). Het voordeel voor degene die meldt, is dat het systeem dan ook onder de bescherming tegen interferentie door later geïnstalleerde bodemenergiesystemen komt te vallen (artikel 3.16m van het Activiteitenbesluit bodembescherming; artikel 3a.7 van het Besluit lozen buiten inrichtingen).

Ter voorkoming van misverstanden die bij de voorbereiding van het Wijzigingsbesluit bodemenergiesystemen bleken te bestaan, wordt over het instrument melding en de juridische status van een systeem dat al dan niet is gemeld, het volgende opgemerkt. Een melding is niet meer dan een administratieve verplichting. Een melding is niet bepalend of een bodemenergiesysteem legaal is. Indien ten onrechte geen melding van de installatie is gedaan, is alleen sprake van een overtreding van de meldingsplicht. Een gesloten bodemenergiesysteem mag buiten een interferentiegebied zonder meer worden geïnstalleerd, tenzij hiervoor op grond van andere regelgeving, zoals de provinciale milieuverordening in grondwaterbeschermingsgebieden, eerst toestemming moet worden verkregen. Een meldingsplichtig bodemenergiesysteem hoeft uitsluitend te voldoen aan de algemene regels van het Activiteitenbesluit milieubeheer of het Besluit lozen buiten inrichtingen.

In het Wijzigingsbesluit bodemenergiesystemen heeft naleving van de meldingsplicht een extra consequentie. Alleen bodemenergiesystemen die overeenkomstig dit besluit (verplicht dan wel vrijwillig) zijn gemeld, worden ingevolge dit besluit beschermd tegen negatieve interferentie door het installeren van nieuwe bodemenergiesystemen. Met niet bekende bodemenergiesystemen kan bij het installeren van een nieuw bodemenergiesysteem immers geen rekening worden gehouden.

Nieuwe systemen zijn ingevolge dit besluit niet beschermd tegen interferentie van een niet gemeld bestaand systeem, ook al kan het nieuwe systeem schade ondervinden van een bestaand systeem waarvan de aanwezigheid bij het installeren van het nieuwe systeem niet bekend kon zijn. Dit zou namelijk betekenen dat het niet naleven van de meldingsplicht grote consequenties krijgt, die niet bij het administratieve karakter van dit instrument passen. De melding is alleen bedoeld om het bevoegd gezag te informeren en heeft geen rechtsgevolgen, behalve in het uitzonderlijke geval van de in het voorgaande besproken vrijwillige melding. Indien onverhoopt interferentie met een niet vrijwillig gemeld bestaand gesloten systeem optreedt, hebben betrokkenen een eigen verantwoordelijkheid om de daardoor ontstane problemen op te lossen. Niet naleving van de vrijwillige meldingsplicht kan worden gezien als onzorgvuldig handelen jegens eigenaren van percelen binnen het thermisch invloedsgebied, die eventueel ook een bodemenergiesysteem zouden willen installeren. Omgekeerd echter kan zorgvuldig handelen voor degene die voornemens is een nieuw bodemenergiesysteem te installeren, inhouden dat hij bij de burens navraag doet of zij een bodemenergiesysteem in werking hebben.

Het Wijzigingsbesluit bodemenergiesystemen bevat geen voorzieningen om conflicten over interferentie tussen een nieuw geïnstalleerd en een onbekend bestaand gesloten bodemenergiesysteem op te lossen. Overwogen is wel om in het Wijzigingsbesluit bodemenergiesystemen een zogenaamde vergewisplicht in te voeren. Deze zou inhouden dat degene die voornemens is een bodemenergiesysteem te installeren, bij de eigenaren van gronden binnen het thermische invloedsgebied van zijn bodemenergiesysteem navraag moet doen of zij een (gesloten) bodemenergiesysteem in werking hebben. Hierdoor kan hij potentiële interferentieproblemen op het spoor komen in een stadium waarin zij veelal nog vrij eenvoudig kunnen worden opgelost. Voor een dergelijke vergewisplicht bleek bij geen van de betrokken partijen tijdens de voorbereiding van het Wijzigingsbesluit bodemenergiesystemen enig draagvlak te bestaan. Hierdoor kunnen interferentieproblemen met niet gemelde bodemenergiesystemen binnen de uitgangspunten die bij de opstelling van dat besluit zijn gehanteerd, niet volledig worden opgelost. Ter voorkoming van teleurstelling over het verwachte energierendement van een bodemenergiesysteem en conflicten met de burens, wordt hier wel de aanbeveling gedaan dat degene die van plan is een bodemenergiesysteem te installeren, bij zijn burens navraag doet of zij mogelijk al een bodemenergiesysteem in werking hebben. Hierdoor kan worden voorkomen dat zich onverhoopt toch interferentie voordoet met een onbekend, niet gemeld, systeem. Problemen kunnen vaak nog eenvoudig worden voorkomen voordat een bodemenergiesysteem wordt geïnstalleerd. Dat is in het belang van alle betrokkenen, omdat anders het risico bestaat dat hun investeringen niet het beoogde energierendement opleveren. Vooral bestaande gesloten bodemenergiesystemen zullen niet altijd bekend zijn omdat hiervoor buiten inrichtingen geen meldingsplicht gold. Wel kunnen deze systemen, zoals gezegd, alsnog vrijwillig worden gemeld waardoor zij beschermd zijn tegen interferentie door later geïnstalleerde systemen.

Referentiepunt is het vermogen van het bestaande bodemenergiesysteem op het moment waarop het nieuwe bodemenergiesysteem wordt geïnstalleerd. Latere uitbreidingen gelden als nieuwe situaties, die moeten voldoen aan het

vereiste dat hierdoor geen ongewenste interferentie wordt veroorzaakt.

In het basisbeschermingsregime kan geen rekening worden gehouden met toekomstige bodemenergiesystemen. Deze systemen zijn immers nog niet bekend bij degene die in een nieuw systeem wil investeren. Hier geldt dus het beginsel «Wie het eerst komt, het eerst pompt». Dit beginsel kan alleen worden doorbroken in interferentiegebieden, door het stellen van beleidsregels, zoals in paragraaf 8.3 zal worden toegelicht.

§ 8.3 Interferentie (aanvullende bescherming in interferentiegebieden)

Ter voorkoming van interferentie en anderszins ondoelmatig gebruik van bodemenergie is in het Wijzigingsbesluit bodemenergiesystemen de mogelijkheid opgenomen bij gemeentelijke verordening interferentiegebieden aan te wijzen. In paragraaf 8.4 wordt toegelicht dat gebieden in uitzonderlijke gevallen ook kunnen worden aangewezen bij provinciale verordening.

Aanleiding voor de aanwijzing van een interferentiegebied is de grote vraag naar bodemenergie die in een gebied al bestaat of nog wordt verwacht. In een dergelijke situatie is het wenselijk dat regie wordt gevoerd om vraag en aanbod van ruimte voor bodemenergie op elkaar af te stemmen.

Deze aanpak kan de volgende voordelen hebben:

- 1 er kan doelmatiger gebruik van bodemenergie worden gemaakt door een betere ordening van bodemenergiesystemen;
- 2 er kan rekening worden gehouden met omstandigheden die de goede werking van bodemenergiesystemen kunnen verstoren, zoals cumulatie van koudeoverschotten van een groot aantal kleine bodemenergiesystemen die op korte afstand van elkaar liggen;
- 3 er kan rekening worden gehouden met toekomstige bodemenergiesystemen die beleidsmatig de voorkeur hebben omdat hierdoor doelmatiger gebruik van bodemenergie kan worden gemaakt;
- 4 er kan bescherming worden geboden aan (tijdrovende) initiatieven om een groot, eventueel collectief, bodemenergiesysteem van de grond te krijgen;
- 5 het is een instrument om het bevoegd gezag in staat te stellen meer regie op het gebruik van de ondergrond te voeren, met name om het beginsel «Wie het eerst komt, het eerst pompt» te doorbreken.

De aanwijzing van een interferentiegebied kan driedimensionaal plaatsvinden. Hiermee wordt bedoeld dat de aanwijzing van het interferentiegebied kan worden beperkt boven of beneden een bepaalde diepte. Indien het bijvoorbeeld geen probleem is dat boven een bepaalde diepte kleine gesloten bodemenergiesystemen worden geïnstalleerd, maar daarbeneden de voorkeur wordt gegeven aan grotere gesloten systemen of aan open systemen, kan het interferentiegebied beneden die diepte worden aangewezen en is alleen daarbeneden een Obm voor het installeren van een klein gesloten bodemenergiesysteem vereist. Aldus kan worden voorkomen dat een klein gesloten systeem door een ongelukkige locatiekeuze een gebied op slot zet voor andere systemen.

Het rechtsgevolg van de aanwijzing van een interferentiegebied is dat ook voor het installeren van een klein gesloten bodemenergiesysteem een Obm is vereist. Voor een groot gesloten bodemenergiesysteem is zowel binnen als buiten interferentiegebieden een Obm vereist. Voor open bodemenergiesystemen is nu al een vergunning op grond van artikel 6.4, eerste lid, onder b, van de Waterwet vereist.

Het bevoegd gezag kan beleidsregels opstellen die het bij vergunningverlening hanteert. In de beleidsregels kan worden aangegeven welke locaties, diepten, typen systemen en vormen van beheer in het gebied de voorkeur hebben, gegeven de gebiedsspecifieke omstandigheden. Ook kunnen potentiële conflicten over het gebruik van bodemenergie tussen eigenaren van naburige percelen worden voorkomen. Hierdoor kan meer investeringszekerheid worden geboden. De beleidsregels zijn gekoppeld aan de bevoegdheid tot vergunningverlening en niet aan de aanwijzing van het interferentiegebied. Er kunnen dus ook beleidsregels worden vastgesteld ten behoeve van verlening van een Obm voor grote gesloten bodemenergiesystemen (ook buiten interferentiegebieden) of een watervergunning voor open systemen.

Een complicatie is dat voor open en gesloten bodemenergiesystemen verschillende instanties bevoegd gezag zijn. GS zijn het bevoegd gezag voor open bodemenergiesystemen, B en W voor gesloten bodemenergiesystemen. Indien in een gebied zowel open als gesloten bodemenergiesystemen worden verwacht, kan interferentie optreden tussen bodemenergiesystemen waarvoor verschillende bestuursorganen bevoegd gezag zijn. In dat geval moeten de beleidsregels die deze bestuursorganen hanteren, goed worden afgestemd, omdat anders bij het nemen van toestemmingsbesluiten inconsistenties kunnen ontstaan. Dit zal leiden tot motiveringsproblemen. Een bestuursorgaan kan alleen beleidsregels vaststellen voor de toepassing van de eigen bevoegdheden. Dit blijkt uit artikel 4:81 van de Awb, waarin is bepaald dat een bestuursorgaan beleidsregels kan vaststellen met betrekking tot een door hem toekomstige of onder zijn verantwoordelijkheid uitgeoefende, dan wel door hem gedelegeerde bevoegdheid. B en W en GS treden daarom op als gelijkwaardige partners, die elk bevoegd gezag zijn voor verschillende categorieën van bodemenergiesystemen en die zelfstandig hun beleid bepalen. Omdat het aanwijzen van interferentiegebieden zowel op gemeentelijk als provinciaal niveau gevolgen heeft, is het zeer gewenst dat in die fase al een goede afstemming van het te voeren beleid plaatsvindt.

Aan de beleidsregels kan eventueel een masterplan of een ambitiedocument ten grondslag worden gelegd, waarin een integrale gebiedsvisie wordt gegeven op het gebruik van de ondergrond in het algemeen en bodemenergie in het bijzonder. In een masterplan kan het gebruik van bodemenergie worden afgestemd op andere functies van de

ondergrond in het gebied.

Een masterplan is vormvrij. Het verdient aanbeveling dat het bedrijfsleven en andere belanghebbenden bij het opstellen van masterplannen en beleidsregels worden betrokken. Het plan kan ook de vorm hebben van een structuurvisie ondergrond in de zin van de Wet ruimtelijke ordening. Binnen het kader van SWKO is hiervoor als hulpmiddel de «Handreiking masterplannen bodemenergie» opgesteld.

Behalve beleidsregels en een masterplan of ambitiedocument kan voor de ondergrond ook een bestemmingsplan in de zin van de Wet ruimtelijke ordening worden vastgesteld. Er is echter niet als eis gesteld dat de aanwijzing van een interferentiegebied in het bestemmingsplan plaatsvindt. In dat geval zouden ook andere bestemmingen in de ondergrond in kaart moeten worden gebracht en vastgelegd. Dit gaat de reikwijdte van het Wijzigingsbesluit bodemenergiesystemen te buiten.

De aanwijzing van interferentiegebieden en de vaststelling van beleidsregels hebben weliswaar ruimtelijke relevantie, maar zijn niet bedoeld als instrumenten voor ruimtelijke ordening die met het bestemmingsplan concurreren. Het bestemmingsplan blijft het exclusieve instrument om ruimtelijke bestemmingen juridisch verbindend vast te leggen. De beleidsregels voor een interferentiegebied kunnen evenmin afdoen aan het geldende bestemmingsplan, dat dus mede bepalend is of een bodemenergiesysteem kan worden geïnstalleerd. In een bestemmingsplan kan het beleid voor bodemenergiesystemen desgewenst planologisch worden verankerd.

§ 8.4 Bevoegd gezag voor de aanwijzing van interferentiegebieden

Interferentiegebieden kunnen volgens de Wbb zowel bij gemeentelijke als provinciale verordening worden aangewezen. Uitgangspunt is echter dat interferentiegebieden in beginsel worden aangewezen bij gemeentelijke verordening en alleen in uitzonderingsgevallen bij provinciale verordening. De reden waarom gemeenten het voortouw hebben gekregen bij de aanwijzing van interferentiegebieden is dat de aanwijzing van een interferentiegebied vooral gevolgen voor gemeenten heeft. Hierdoor wordt namelijk ook voor het installeren van kleine gesloten bodemenergiesystemen een Obm verplicht, waarvoor B en W als bevoegd gezag zijn aangewezen.

Daarnaast is de gemeente in beginsel de regisseur voor de afstemming van gebruik van de schaarse (onder)grond, tenzij provinciale of nationale belangen in het geding zijn. De gemeente is nu vaak al de opdrachtgever voor het maken van een masterplan. De aanwijzing van een interferentiegebied leunt sterk aan tegen de taken van de gemeente in het kader van de ruimtelijke ordening, met name het opstellen van een bestemmingsplan of een structuurvisie, en moet daarop worden afgestemd. Ook in andere opzichten is de gemeente het meest betrokken bij de ontwikkeling van nieuwe woonwijken en ruimtelijke ontwikkelingen waarbij de stimulering van bodemenergiesystemen aan de orde is, veelal in samenspraak met de projectontwikkelaar.

Een interferentiegebied kan bij wijze van uitzondering bij provinciale verordening worden aangewezen, indien dit volgens de betrokken gemeente(n) en de provincie doelmatiger is dan aanwijzing bij gemeentelijke verordening. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn indien de aanwijzing betrekking heeft op een gebied, zoals een glastuinbouwgebied, dat in verschillende gemeenten is gelegen.

Verder kan er aanleiding zijn voor aanwijzing bij provinciale verordening indien een gemeente naar het oordeel van de provincie nalatig blijft om een interferentiegebied aan te wijzen. Hierdoor kunnen problemen ontstaan bij de vergunningverlening voor open bodemenergiesystemen, waarvoor GS het bevoegd gezag zijn. Deze problemen hebben vaak te maken met het optreden van interferentie tussen het open bodemenergiesysteem en gesloten bodemenergiesystemen. Doorgaans hebben vooral de kleine gesloten systemen last van interferentie met een groot open systeem. Indien bodemenergiesystemen volgens het beginsel »Wie het eerst komt, het eerst pompt« kunnen worden geïnstalleerd, kan de aanwezigheid van een klein gesloten systeem dat het eerst is geïnstalleerd, het gebied op slot zetten. Het eerst geïnstalleerde systeem is namelijk beschermd tegen interferentie door later geïnstalleerde systemen. Een open systeem kan het doelmatig functioneren van het gesloten systeem schaden. De weg voor het open systeem kan dan alleen op vrijwillige basis worden vrijgemaakt. Indien de eigenaar van het gesloten systeem niet meewerkt, mag het nieuwe systeem niet worden geïnstalleerd. Deze voorrangsvolgorde kan door de aanwijzing van een interferentiegebied en het opstellen van beleidsregels worden doorbroken.

Indien de provincie ter bescherming van open bodemenergiesystemen tegen interferentie met gesloten systemen, voornemens is een interferentiegebied aan te wijzen, ligt het voor de hand dat dit met de betrokken gemeente wordt afgestemd. De gemeente kan dan beoordelen of het zelf het gebied wil aanwijzen. Voorkomen moet ook worden dat de gemeente later alsnog een (al dan niet overlappend) interferentiegebied aanwijst. Aan de aanwijzing zijn voor de gemeente bestuurlijke lasten verbonden. Hierdoor wordt voor het installeren van kleine gesloten bodemenergiesystemen namelijk een Obm verplicht, waarvoor B en W bevoegd gezag zijn. Als B en W beleidsregels opstellen, ligt het omgekeerd voor de hand dat zij de inhoud hiervan met de provincie afstemmen. De aanwijzing is immers mede bedoeld ter bescherming van open bodemenergiesystemen, waarvoor GS bevoegd gezag zijn. Bestuursorganen kunnen in beginsel alleen zichzelf met beleidsregels binden, zodat de bescherming van de open bodemenergiesystemen afhankelijk is van de gemeentelijke beleidsregels. Gemeente en provincie zijn voor een goed beleid in het interferentiegebied dus aangewezen op onderling overleg en afstemming.

9 Procedurele aspecten

§ 9.1 Toepasselijke procedure voor toestemmingsbesluiten

Een belangrijke doelstelling van het Wijzigingsbesluit bodemenergiesystemen is de verkorting van de procedures voor

toestemmingverlening voor het installeren van een bodemenergiesysteem. Op dit moment moet volgens artikel 6.16 van de Waterwet de beslissing op een aanvraag om een vergunning als bedoeld in artikel 6.4, eerste lid, onder b, van de Waterwet worden genomen volgens de procedure die is geregeld in de afdelingen 3.4 van de Awb (de uniforme openbare voorbereidingsprocedure) en 13.2 van de Wm. Zoals eerder al is aangegeven is de lengte van deze procedure nogal eens reden om bij bouwprojecten af te zien van het installeren van een dergelijk systeem. Daarom is in het kader van de Chw aangegeven dat de vergunningprocedure voor open bodemenergiesystemen moet worden verkort. Artikel 6.16, eerste lid, van de Waterwet biedt de mogelijkheid om de reguliere voorbereidingsprocedure van de Awb van toepassing te verklaren. Dit is gebeurd in het nieuwe artikel 6.1c van het Waterbesluit. Hierin is bepaald dat de afdelingen 3.4 van de Awb en 13.2 van de Wm niet van toepassing zijn op de voorbereiding van een watervergunning voor een open bodemenergiesysteem. Dan geldt de reguliere procedure. Hiermee wordt tevens uitvoering gegeven aan de motie Boelhouwer.

Deze verkorting van de procedure is mogelijk doordat voor de vergunningverlening uniformerende instructievoorschriften zijn gesteld en het daarnaast de bedoeling is dat in interferentiegebieden met beleidsregels voor vergunningverlening wordt gewerkt. Hierin kan informatie over het gebied worden opgenomen. Bij de voorbereiding kan door inspraak of een andere vorm van betrokkenheid van belanghebbenden inzicht worden verkregen in de betrokken belangen en zo nodig een afweging worden gemaakt. De hierna genoemde omstandigheden die aanleiding zijn om een uniforme openbare procedure te volgen, doen zich dan niet voor.

Indien de reguliere procedure van toepassing is, kan het bevoegd gezag in individuele gevallen ambtshalve besluiten tot toepassing van de uniforme openbare voorbereidingsprocedure. Deze mogelijkheid wordt geboden in artikel 3:10 van de Awb. Hier kan aanleiding voor zijn indien sprake is van:

- betrokkenheid van veel (mogelijk onbekende) belanghebbenden;
- betrokkenheid van grote belangen;
- een beslissing met een zwaar beleidsmatig karakter.

Reden om voor de verlening van een watervergunning voor een open bodemenergiesysteem de uniforme openbare voorbereidingsprocedure toe te passen, kan vooral zijn dat in sommige gebieden sprake is van grote drukte in de ondergrond. Bij vergunningverlening moet rekening worden gehouden met andere activiteiten, waarmee grote belangen kunnen zijn gemoeid, zoals andere bodemenergiesystemen, industriële grondwateronttrekkingen, spoortunnels, gietwateropslagen en verdiepte snelwegen. Het is dan niet altijd mogelijk om in het kader van een reguliere procedure binnen de gestelde acht weken een zorgvuldige afweging te maken.

Tegen een besluit om de uniforme openbare voorbereidingsprocedure toe te passen, kan ingevolge artikel 6:3 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) doorgaans geen beroep worden ingesteld.

Voor het installeren van gesloten bodemenergiesystemen geldt momenteel in veel gevallen geen toestemmingsprocedure. Het Wijzigingsbesluit bodemenergiesystemen introduceert hiervoor in bepaalde gevallen het vereiste van een Obm. Hiervoor geldt ook weer de reguliere procedure.

Voor het stellen van maatwerkvoorschriften op grond van het Activiteitenbesluit milieubeheer, onderscheidenlijk het Besluit lozen buiten inrichtingen, geldt eveneens de reguliere procedure.

Wat betreft het Besluit lozen buiten inrichtingen is een korte toelichting op haar plaats. Volgens de begripsomschrijving omvat het begrip maatwerkvoorschrift in het Besluit lozen buiten inrichtingen zowel nadere eisen als bedoeld in artikel 17, derde lid, van de Wbb, als ontheffingen als bedoeld in artikel 65, eerste lid, van de Wbb en een wijziging, aanvulling of intrekking daarvan, als bedoeld in artikel 66, eerste lid, van de Wbb. Een dergelijk besluit moet worden genomen volgens de uniforme openbare voorbereidingsprocedure. In artikel 2.2, zesde lid, van het Besluit lozen buiten inrichtingen is nu aangegeven dat ook in dat geval het maatwerkvoorschrift volgens de reguliere procedure van de Awb wordt genomen. Dit geldt met name voor de maatwerkvoorschriften, bedoeld in de artikelen 6.28, tweede lid, en 6.29, derde lid, van het Besluit lozen buiten inrichtingen.

In de reguliere procedure is er geen gelegenheid tot inspraak op het ontwerpbesluit. Wel kan achteraf tegen het besluit bezwaar worden gemaakt. Ook is er in twee instanties beroep mogelijk, eerst op de rechtbank en vervolgens op de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.

§ 9.2 Meldingen

Voor nieuwe gesloten bodemenergiesystemen buiten inrichtingen geldt een meldingsplicht op grond van artikel 1.10a, eerste lid, van het Besluit lozen buiten inrichtingen.

Een meldingsplicht gold al voor het installeren van gesloten bodemenergiesystemen binnen inrichtingen. Hiervoor moe(s)t een melding worden gedaan op grond van artikel 1.10 van het Activiteitenbesluit milieubeheer (voorheen op grond van het Inrichtingen- en vergunningenbesluit milieubeheer). Het installeren van een nieuw bodemenergiesysteem in een bestaande inrichting moet worden gemeld omdat dan sprake is van een verandering van de inrichting. Indien het installeren van een bodemenergiesysteem plaatsvindt in een inrichting die in een interferentiegebied is gelegen, moet hiervoor tevens een Obm worden aangevraagd. Bij samenloop van de verplichting om een melding te doen en de verplichting om een Obm aan te vragen, is artikel 8.41a van de Wm van belang, op grond waarvan de melding en de aanvraag gelijktijdig moeten worden gedaan. De melding is vormvrij, zodat met de aanvraag om een vergunning tevens is voldaan aan de meldingsverplichting. Een afzonderlijke melding naast de vergunningaanvraag is dus niet nodig.

Indien buiten een inrichting in een interferentiegebied een groot gesloten bodemenergiesysteem wordt geïnstalleerd, moet hiervoor zowel een melding worden gedaan op grond van het Besluit lozen buiten inrichtingen als een Obm worden aangevraagd. Ook in deze situatie zullen gegevens die zowel voor de melding als voor de vergunningaanvraag van belang zijn, slechts één keer aan het bevoegd gezag hoeven te worden verstrekt.

Voor bestaande gesloten bodemenergiesystemen kan vrijwillig een melding worden gedaan. Dit is al toegelicht in paragraaf 8.2. Zoals daar al werd opgemerkt heeft een dergelijk melding tot gevolg dat het gemelde systeem komt te vallen onder de bescherming tegen interferentie door na de melding geïnstalleerde bodemenergiesystemen.

De naleving van de meldingsplicht laat in de praktijk te wensen over. Er zijn in het geval van bodemenergiesystemen echter enkele omstandigheden die er voor kunnen zorgen dat het bevoegd gezag op de hoogte is dat bodemenergiesystemen worden geïnstalleerd. Het bevoegd gezag kan dan aansturen op naleving van de meldingsplicht, opdat het over alle gegevens beschikt die nodig zijn om met name in de drukke gebieden beleid te voeren.

- 1 Het installeren van bodemenergiesystemen vindt vaak plaats in het kader van bouwprojecten waarvan de gemeente al op andere wijze op de hoogte is gesteld of waarbij de gemeente zelfs betrokken is.
- 2 Daarnaast kan de projectontwikkelaar één melding doen voor alle bodemenergiesystemen die hij wil installeren. Dit zal in het hiernavolgende worden toegelicht. Vaak maakt het installeren van een bodemenergiesysteem deel uit van een bouwproject waarvoor een omgevingsvergunning nodig is. Bij de aanvraag moet worden aangetoond op welke wijze de EPC-norm wordt gehaald. Bodemenergie is een manier om de EPC-norm te halen en zal dan al snel worden genoemd.
- 3 Voor inrichtingen waarvoor een omgevingsvergunning verplicht is, moet bij de vergunningaanvraag worden aangegeven of een bodemenergiesysteem aanwezig is, ook als dat systeem zelf niet vergunningplichtig is, zoals een klein gesloten systeem buiten een interferentiegebied. Op grond van artikel 4.1, eerste lid, onder a, van de Regeling omgevingsrecht (voorheen artikel 5.1, eerste lid, onder d, van het Inrichtingen- en vergunningenbesluit milieubeheer) dienen namelijk in de vergunningaanvraag voor het oprichten of veranderen van een inrichting gegevens te worden opgenomen over de wijze van energievoorziening.
- 4 In de erkenningsregeling voor installateurs wordt de verplichting opgenomen voor het installeren van een bodemenergiesysteem te verifiëren of een melding is gedaan. Het bedrijf kan er op worden aangesproken indien dit niet is gebeurd. Dit kan consequenties voor de erkenning hebben, zeker als controle van de meldingsplicht stelselmatig achterwege wordt gelaten.

Volgens artikel 1:3, derde lid, juncto artikel 4:2 van de Awb kan een melding worden gedaan door een belanghebbende. Dit kan bijvoorbeeld de projectontwikkelaar zijn of een aannemer in opdracht van degene die het bodemenergiesysteem laat installeren. Vrijwillige meldingen zullen veelal door de eigenaar zelf worden gedaan, omdat er na het installeren van het bodemenergiesysteem behalve voor het periodieke onderhoud van het systeem geen sprake meer is van betrokkenheid van een installateur die namens hem de melding kan doen.

De belanghebbende die een melding doet of een aanvraag om een maatwerkvoorschrift indient, bepaalt zelf op welke bodemenergiesystemen de melding of aanvraag betrekking heeft. Het is ter beperking van de administratieve lasten mogelijk dat een melding of aanvraag betrekking heeft op meer dan één systeem. De projectontwikkelaar van een woonwijk kan bijvoorbeeld voor alle bodemenergiesystemen in de wijk een maatwerkvoorschrift aanvragen door deze systemen eenvoudig op te sommen in de aanvraag. Voor de melding van het installeren van die bodemenergiesystemen geldt hetzelfde. Er moet wel voor elk systeem worden voldaan aan alle vereisten voor de aanvraag of de melding. Zo moet bij een melding die wordt gedaan met betrekking tot het installeren van verschillende bodemenergiesystemen tegelijkertijd, voor elk systeem afzonderlijk alle vereiste informatie worden verstrekt, zoals een kaart waarop de ligging van het systeem ten opzichte van naburige systemen is aangegeven. Dit kan ook één kaart zijn, waarop alle systemen zijn aangegeven. Indien een maatwerkvoorschrift wordt gesteld, moet daarin uiteraard duidelijk worden aangegeven op welk bodemenergiesysteem het voorschrift betrekking heeft.

§ 9.3 Registratie

In het Wijzigingsbesluit bodemenergiesystemen is voor het bevoegd gezag geen algemene verplichting opgenomen om een register voor bodemenergiesystemen bij te houden. Weliswaar is het zeer wenselijk dat de aanwezigheid van alle bodemenergiesystemen bekend is en door overheden en burgers gemakkelijk kan worden nagevolgd, maar er zijn enkele overwegende redenen om op dit moment af te zien van een algemene verplichting tot registratie.

De belangrijkste daarvan is dat er momenteel geen wettelijke grondslag voorhanden is om het bevoegd gezag tot registratie van een Obm of een melding te verplichten. Hiervoor is een wettelijke grondslag nodig op het niveau van formele wet.

Het is de bedoeling dat vergunningen en meldingen voor bodemenergiesystemen worden opgenomen in de Basisregistratie Ondergrond. De invoering daarvan is op 1 januari 2015 voorzien. In de tussentijd zal geen afzonderlijk register voor bodemenergiesystemen meer worden ingevoerd. Nu hiervoor eerst in een wettelijke grondslag zou moeten worden voorzien, heeft dit nauwelijks zin.

Wel is het de bedoeling om tot die tijd vergunningen en meldingen voor bodemenergiesystemen in een niet wettelijk register op te nemen, namelijk het Landelijk Grondwater Register (LGR). Op dit moment worden daarin door GS al de watervergunningen voor open bodemenergiesystemen geregistreerd.

Een Obm hoeft nu nog niet te worden geregistreerd, evenmin als meldingen. Om dat na inwerkingtreding van het

wijzigingsbesluit wel mogelijk te maken zal het LGR worden aangepast. De in het LGR opgenomen informatie kan vervolgens worden geraadpleegd via de WKO-tool (een webapplicatie, www.wkool.nl). Het voornemen is dat dit allemaal geregeld is op het moment waarop dit besluit in werking treedt.

Meldingen van bodemenergiesystemen vallen niet onder de Wet kenbaarheid publiekrechtelijke beperkingen onroerende zaken, omdat geen sprake is van een publiekrechtelijke beperking die van overheidswege ter zake van een onroerende zaak is opgelegd. Zij worden dus niet langs deze weg bekendgemaakt.

10 EG-richtlijn hernieuwbare energiebronnen

Het Wijzigingsbesluit bodemenergiesystemen draagt bij aan de realisatie van de doelstellingen die zijn geformuleerd in Richtlijn 2009/28 ter bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare energiebronnen (EG-richtlijn hernieuwbare energiebronnen).

De EG-richtlijn hernieuwbare energiebronnen vereist dat de lidstaten meer gaan inzetten op de ontwikkeling van energie uit hernieuwbare bronnen, zodat het aandeel van deze bronnen in de totale energievoorziening van de lidstaten toeneemt. De open of gesloten bodemenergiesystemen waarop het besluit betrekking heeft, vallen onder de definitie van «energie uit hernieuwbare bronnen» in artikel 2 van deze richtlijn. Zij worden namelijk als geothermische energie aangemerkt. Daarom is bij de opstelling van dit besluit nadrukkelijk ook gekeken naar de doelstellingen van deze richtlijn en de randvoorwaarden die daarin aan regelgeving en procedures met betrekking tot hernieuwbare energiebronnen worden gesteld.

De bijdrage van de koudebenutting wordt op dit moment niet meegeteld. Dit blijkt uit bijlage VII.

Het Wijzigingsbesluit bodemenergiesystemen heeft tot doel de toepassing van bodemenergiesystemen te stimuleren.

Omdat de EG-richtlijn hernieuwbare energiebronnen de vaststelling van regelgeving voor de toepassing van bodemenergiesystemen niet specifiek voorschrijft, is het Wijzigingsbesluit bodemenergiesystemen niet noodzakelijk voor de formele omzetting van de richtlijn in Nederlands recht. Hierin voorziet het National renewable energy action plan. Het Wijzigingsbesluit bodemenergiesystemen kan echter wel worden gezien als een maatregel die bijdraagt aan de verwezenlijking van de doelstelling van de richtlijn. Een ruimere toepassing van bodemenergiesystemen kan het aandeel van hernieuwbare energiebronnen in de totale energievoorziening van Nederland vergroten.

De EG-richtlijn hernieuwbare energiebronnen stelt tevens randvoorwaarden waaraan alle regelgeving over hernieuwbare energiebronnen, zoals het Wijzigingsbesluit bodemenergiesystemen, moet voldoen. Deze randvoorwaarden staan onder meer in artikel 13 van de richtlijn, dat betrekking heeft op «administratieve procedures, voorschriften en regels». Dit artikel is te gedetailleerd om hier volledig weer te geven.

In dit kader dient te worden verwezen naar de uitspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie van 25 juli 2011 (nr. C-2/10), waarin wordt ingegaan op het in artikel 13 van die richtlijn verankerde evenredigheidsbeginsel. Het Hof overweegt onder meer het volgende. Uit artikel 13 volgt dat lidstaten ten aanzien van vergunningprocedures maatregelen moeten nemen die objectief, transparant en evenredig zijn. Daarbij mag geen onderscheid worden gemaakt tussen aanvragers en moet ten volle rekening worden gehouden met de bijzondere kenmerken van de individuele technologieën op het gebied van energie uit hernieuwbare bronnen, zo overweegt het Hof in genoemde uitspraak. Lidstaten moeten zich onthouden van maatregelen die de verwezenlijking van het door deze richtlijn voorgeschreven resultaat ernstig in gevaar zouden brengen. De regelgeving die met de ontwerpbesluit tot stand komt dient eveneens te voldoen aan bovengenoemde eisen.

Belangrijk uitgangspunt is de verplichting van de lidstaten dat nationale regels voor toestemmings-, certificerings- en vergunningprocedures die worden toegepast op verwarming of koeling uit hernieuwbare energiebronnen evenredig en noodzakelijk zijn.

Het Wijzigingsbesluit bodemenergiesystemen is hiermee in overeenstemming. Dit zal hierna kort worden toegelicht. De verschillende aandachtspunten en randvoorwaarden zijn ook elders in deze toelichting besproken, omdat de doelstellingen van het Wijzigingsbesluit bodemenergiesystemen en de EG-richtlijn hernieuwbare energiebronnen grotendeels samenvallen. Dit zal hier niet allemaal worden herhaald.

Er wordt zo veel mogelijk uitgegaan van algemene regels die in het hele land van toepassing zijn, hetgeen de toepassing van bodemenergiesystemen vergemakkelijkt. Voor open bodemenergiesystemen blijft handhaving van de vergunningplicht echter wenselijk, omdat toepassing van dergelijke systemen consequenties kan hebben voor andere belangen en functies van de bodem, zoals het belang van de bescherming van de kwaliteit van het grondwater dat is bestemd voor menselijke consumptie. Dit vergt een individuele beoordeling van open bodemenergiesystemen. Wel wordt ten opzichte van de bestaande situatie (in de meeste gevallen) de vergunningprocedure verkort doordat de reguliere besluitvormingsprocedure kan worden gevolgd in plaats van de nu nog in artikel 6.16 van de Waterwet voorgeschreven uniforme openbare voorbereidingsprocedure. Bovendien worden de algemene regels voor open bodemenergiesystemen als instructies in de watervergunning verwerkt, zodat degene die een systeem installeert of in werking heeft alleen met de vergunning heeft te maken en daarnaast niet ook nog met algemene regels.

Ook voor gesloten bodemenergiesystemen is in een aantal situaties een vergunning vereist. Hiermee wordt beoogd om de beschikbare bodemenergie beter te benutten. Er kan namelijk meer zekerheid worden geboden dat de gedane investeringen het beoogde energierendement opleveren. Ook kan door toepassing van beleidsregels worden bevorderd dat energiesystemen met een hoger energierendement worden toegepast.

De vergunningplicht is beperkt tot het installeren van een bodemenergiesysteem en heeft geen betrekking op het gebruik van het systeem. Hiervoor gelden alleen de algemene regels van het Activiteitenbesluit milieubeheer en het

Besluit lozen buiten inrichtingen.

Ter uitwerking van de algemene randvoorwaarde bevat artikel 13 van de richtlijn voor de lidstaten nog een aantal specifieke verplichtingen voor nationale regelgeving en procedures. Deze zijn er allemaal op gericht dat de toepassing van hernieuwbare energiebronnen niet nodeloos wordt belemmerd maar zo mogelijk juist wordt bevorderd. Aan het vereiste van coördinatie van regelgeving en procedures (artikel 13, onder a, van de richtlijn) is voldaan doordat de algemene regels van het Wijzigingsbesluit bodemenergiesystemen worden geïntegreerd in bestaande regelgeving (het Activiteitenbesluit milieubeheer, het Besluit lozen buiten inrichtingen en het Waterbesluit, de Obm en de watervergunning), met het doel voor een activiteit te volstaan met zo min mogelijk regels en procedures.

Voor de toepassing van een bodemenergiesysteem is één bestuursorgaan aangewezen als bevoegd gezag (artikel 13, onder c), dat zoveel mogelijk ook bevoegd gezag is voor alle daarmee samenhangende activiteiten. Dit betekent dat voor gesloten bodemenergiesystemen doorgaans B en W en voor open systemen GS als bevoegd gezag zijn aangewezen (zie hoofdstuk 6 en paragraaf 8.4). Het SWKO voorziet in informatievoorziening en andere faciliteiten om het gebruik van bodemenergie te stimuleren (artikel 13, onder b). Een van de doelstellingen van het Wijzigingsbesluit bodemenergiesystemen is dat er voor gesloten en open bodemenergiesystemen zoveel mogelijk een vergelijkbaar speelveld ontstaat, waarbij geen onderscheid wordt gemaakt tussen het type systeem dat wordt toegepast of de aanvrager. Er worden niet bij voorbaat typen bodemenergiesystemen uitgesloten, omdat de verschillende bodemenergiesystemen door hun verschillende kenmerken uiteenlopende toepassingsmogelijkheden hebben en daardoor ieder in hun eigen behoefte voorzien. Het beleid is er op gericht de toepassing van alle bodemenergiesystemen te stimuleren, zowel open als gesloten systemen en zowel grote als kleine. Alle systemen hebben, de betrokken belangen en toepassingsmogelijkheden in aanmerking genomen, voldoende meerwaarde.

Doordat geen specifieke systemen worden voorgeschreven, maar zoveel mogelijk sprake is van doelvoorschriften, is er ruimte voor verbetering en ontwikkeling (onderdeel d). Het is de bedoeling dat in het Wijzigingsbesluit bodemenergiesystemen in de toekomst ook meer aandacht wordt besteed aan het energierendement. Vereenvoudiging en verkorting van vergunningprocedures (artikel 13, onder f) is een belangrijke doelstelling van het Wijzigingsbesluit bodemenergiesystemen. Voor het installeren van kleine gesloten bodemenergiesystemen buiten interferentiegebieden kan met een melding worden volstaan. De indieningsvereisten voor een watervergunning voor kleine open bodemenergiesystemen zullen worden vereenvoudigd. Bij de opstelling van het Wijzigingsbesluit bodemenergiesystemen is er naar gestreefd de administratieve lasten voor ondernemers en burgers zo laag mogelijk te houden (artikel 13, onder e). Dit is toegelicht in paragraaf 14.2.

Op grond van artikel 13, derde lid, van de richtlijn moet worden gestimuleerd dat decentrale overheden de toepassing van bodemenergiesystemen bevorderen. Hier draagt het Wijzigingsbesluit bodemenergiesystemen ook enigszins aan bij, maar dit valt vooral onder het SWKO. Het Wijzigingsbesluit bodemenergiesystemen is onderdeel van het totaalpakket van stimuleringsmaatregelen. De bijdrage van het Wijzigingsbesluit bodemenergiesystemen is vooral faciliterend, doordat decentrale overheden de mogelijkheid wordt geboden om interferentiegebieden aan te wijzen waar beleidsregels kunnen worden vastgesteld ter ondersteuning van hun beleid ter bevordering van een doelmatig gebruik van bodemenergie. Veel decentrale overheden voeren inmiddels al een actief beleid of zijn bezig met de ontwikkeling hiervan.

Certificering en kwaliteitsverbetering van bodemenergiesystemen komen aan bod in het kader van het Besluit bodemkwaliteit (artikel 13, zesde lid). Artikel 14 van de EG-richtlijn hernieuwbare energiebronnen gaat over informatie en opleiding. Dat komt eveneens aan de orde in het kader van het Besluit bodemkwaliteit.

Tot besluit van dit hoofdstuk wordt nog gewezen op enkele bepalingen van ondergeschikt belang ter implementatie van de EG-richtlijn hernieuwbare energiebronnen, die in artikel III van het Wijzigingsbesluit bodemenergiesystemen zijn opgenomen naar aanleiding van een ingebrekestelling van de Europese Commissie. Deze worden in het artikelsgewijze deel toegelicht.

11 Wettelijke grondslagen

In onderstaande tabel is aangegeven welke wettelijke bepalingen de grondslag vormen voor de bepalingen van het Wijzigingsbesluit bodemenergiesystemen. Daarnaast zijn enkele andere relevante wettelijke bepalingen vermeld, waarin regels zijn gesteld met betrekking tot het gebruik van de bevoegdheid om bij amvb regels te stellen. Dergelijke bepalingen zijn niet vermeld in de aanhef van het Wijzigingsbesluit bodemenergiesystemen, waarin alleen de bepalingen worden genoemd die de grondslag vormen voor het stellen van regels bij amvb.

Nieuw artikel	Wettelijke grondslag
Activiteitenbesluit milieubeheer (artikel I)	
Art. 1.21a	Art. 8.40, lid 1, Wm juncto Art. 8.41, lid 1, Wm
Art. 2.2	Art. 8.40, lid 1, Wm
Art. 2.2b	Art. 8.40, lid 1, Wm
Art. 3.16g	Art. 8.40, lid 1, Wm
Art. 3.16h	Art. 8.40, lid 1, Wm
Art. 3.16i	Art. 8.40, lid 1, Wm
Art. 3.16j	Art. 8.40, lid 1, Wm juncto Art. 8.42, lid 1, Wm
Art. 3.16k	Art. 8.40, lid 1, Wm juncto Art. 8.42, lid 1, Wm

Nieuw artikel	Wettelijke grondslag
Art. 3.16l Art. 3.16m Art. 3.16n Art. 3.16o Art. 3.16p Art. 3.21 Art. 6.21d	Art. 8.40, lid 1, Wm Art. 8.40, lid 1, Wm Art. 8.40, lid 1, Wm Art. 8.40, lid 1, Wm Art. 8.40, lid 1, Wm Art. 8.40, lid 1, Wm Art. 8.40, lid 1, Wm
Besluit bodemkwaliteit (artikel II) Art. 1	Art. 11.2, lid 2, Wm
Besluit hernieuwbare energie vervoer (artikel III) Art. 3	Art. 9.2.2.1, lid 1, Wm
Besluit lozen buiten inrichtingen (artikel IV) Art. 1.2a Art. 1.3 Art. 1.4 Art. 1.5 Art. 1.10 Art. 1.10a Art. 1.20 Art. 2.2 Art. 3a.1 Art. 3a.2 Art. 3a.3 Art. 3a.4 Art. 3a.5 Art. 3a.6 Art. 3a.7 Art. 3a.8 Art. 3a.9 Art. 3a.10 Art. 5.7a	Art. 8, leden 1 en 3, Wbb; Art. 10.30, lid 3, Wm Art. 6.2, lid 1, aanhef en onder b, Waterwet; Art. 10.30, lid 3, Wm Art. 8, lid 1, Wbb Art. 8, lid 1, Wbb Art. 8, lid 1, Wbb Art. 8, lid 1, Wbb Art. 8, lid 1, Wbb Art. 6, lid 1, Wbb Art. 8, leden 1 en 3, Wbb (voor lid 1) Art. 6, lid 1, Wbb; (voor leden 2 en 3); Art. 10.30, lid 3, Wm Art. 8, lid 1, Wbb Art. 8, leden 1 en 3, Wbb juncto (voor lid 3) art. 65, lid 1, Wbb Art. 8, leden 1 en 3, Wbb juncto art. 8, lid 3, Wbb en (voor lid 3) art. 17, lid 3, Wbb Art. 8, leden 1 en 3, Wbb Art. 8, leden 1 en 3, Wbb Art. 8, leden 1 en 3, Wbb Art. 8, leden 1 en 3, Wbb Art. 8, leden 1 en 3, Wbb Art. 8, lid 1, Wbb juncto art. 16a, lid 2, Wbb Art. 8, leden 1 en 3, Wbb
Besluit lozing afvalwater huishoudens (artikel V) Art. 2, lid 5	Art. 10.2, lid 2, Wm; art. 10.30, lid 3, Wm
Besluit omgevingsrecht (artikel VI) Art. 2.2a Art. 2.2b Art. 4.5, lid 2 Art. 5.13b	Art. 2.1, lid 1, onder i, Wabo juncto art. 8, lid 1, Wbb Art. 8, lid 1, Wbb juncto art. 18, lid 3, Wbb Art. 4.3 Waterwet Art. 2.1, lid 1, onder i, Wabo, juncto art. 2.17 Wabo
Waterbesluit (artikel VII) Art. 6.1c Art. 6.11a Art. 6.11b Art. 6.11c Art. 6.11d Art. 6.11e Art. 6.11f Art. 6.11g Art. 6.11h Art. 6.11i Art. 6.12 Art. 6.13 Art. 8.3 Art. 8.7b	Art. 6.16, lid 1, Waterwet Art. 6.20, lid 2, Waterwet Art. 6.20, lid 2, Waterwet Art. 6.20, lid 2, Waterwet Art. 6.20, lid 2, Waterwet Art. 6.20, lid 2, Waterwet Art. 6.20, lid 2, Waterwet Art. 6.20, lid 2, Waterwet Art. 6.20, lid 2, Waterwet Art. 6.20, lid 2, Waterwet Art. 6.20, lid 2, Waterwet Art. 6.20, lid 2, Waterwet Art. 6.20, lid 2, Waterwet Art. 6.20, lid 2, Waterwet Art. 6.5, aanhef en onder c, Waterwet Art. 6.5, aanhef en onder c, Waterwet Art. 6.6, lid 1, Waterwet Art. 6.20, lid 2, Waterwet

Over de wettelijke grondslag voor een regeling van bodemenergiesystemen in het kader van het Besluit bodemkwaliteit wordt het volgende opgemerkt. Artikel 11.2, tweede lid, van de Wm, waarop het Besluit bodemkwaliteit mede is gebaseerd, noemt in onderdeel i uitdrukkelijk ook werkzaamheden met betrekking tot een bodemenergiesysteem. In artikel 11.2, eerste lid, van de Wm is bepaald dat bij of krachtens amvb ter bevordering van de kwaliteit van daarbij aangewezen werkzaamheden als bedoeld in het tweede lid, regels worden gesteld, die nodig zijn in verband met de bescherming van het milieu. Artikel II van het Wijzigingsbesluit bodemenergiesystemen voegt bodemenergiesystemen toe in de definitie van het begrip »werkzaamheid» waarop dat besluit van toepassing is. Hierdoor wordt zeker gesteld dat bij ministeriële regeling met betrekking tot een werkzaamheid te stellen regels ook betrekking kunnen hebben op het bodemenergiesysteem zelf, zoals omschreven in het Activiteitenbesluit milieubeheer, Besluit lozen buiten inrichtingen en Waterbesluit, met inbegrip van het bovengrondse deel van het systeem.

Over de wettelijke grondslag van de nieuwe bepalingen in het Waterbesluit wordt het volgende opgemerkt. De Waterwet geeft de basis voor de regulering van open bodemenergiesystemen via een vergunning of algemene regels. Het toetsingskader omvat naast de bescherming van grondwater tevens een doelmatig gebruik van bodemenergie, zoals eisen ten aanzien van het energierendement. In artikel 2.1, tweede lid, onder c, van de Waterwet is namelijk bepaald dat tot de doelstellingen van die wet behoort «de vervulling van maatschappelijke functies door watersystemen». Een grondwaterlichaam is een watersysteem, zoals kan worden opgemaakt uit de omschrijvingen van de begrippen «grondwater», «grondwaterlichaam» en «watersysteem» in artikel 1.1, eerste lid, van de Waterwet. Uit de geschiedenis van de totstandkoming van de Waterwet blijkt dat het gebruik van grondwater ten behoeve van een open bodemenergiesysteem één van de maatschappelijke functies van grondwater is. Daarnaast gebruiken open bodemenergiesystemen grote hoeveelheden grondwater. Er is veel vraag naar grondwater, zodat een doelmatig gebruik van de totale hoeveelheid grondwater steeds belangrijker wordt. Bodemenergiesystemen met een hoog energierendement kunnen deze maatschappelijke functie beter vervullen.

12 Uitvoering, handhaving en evaluatie

§ 12.1 Keuze tussen een afzonderlijk besluit of wijziging van bestaande besluiten

Tijdens de voorbereiding van het besluit is nagegaan of het voor uitvoerende en handhavende bestuursorganen overzichtelijker zou zijn om alle regels voor bodemenergiesystemen in één afzonderlijk besluit bij elkaar te zetten. Een dergelijke aanpak is onder meer bepleit door de VROM-inspectie en de Inspectie van V en W, die de handhaafbaarheid, uitvoerbaarheid en fraudebestendigheid van het Wijzigingsbesluit bodemenergiesystemen hebben getoetst (de zogenaamde HUF-toets). Daar is echter niet voor gekozen. Geconcludeerd is namelijk dat dit alleen optische voordelen zou hebben (die hierna zullen worden toegelicht), terwijl aan een dergelijke keuze wel belangrijke nadelen zouden zijn verbonden. Het voordeel van integratie van de regels voor bodemenergiesystemen in het Activiteitenbesluit milieubeheer, het Besluit lozen buiten inrichtingen, het Besluit omgevingsrecht, het Besluit bodemkwaliteit, het Besluit lozing afvalwater huishoudens en het Waterbesluit is dat bedrijven en burgers hierdoor voor hun activiteiten met zo min mogelijk verschillende regelingen te maken hebben. Bovendien verlopen voorbereidingsprocedures voor besluiten op dezelfde wijze. Zij kunnen dan doorgaans voor de verschillende aspecten die aan de orde zijn, worden gebundeld in één besluit, zoals de omgevingsvergunning of de watervergunning. Ook bestuursorganen hebben vaak liever alle regels voor een bedrijf in één regeling bij elkaar staan. Indien bijvoorbeeld in het kader van toezicht een bedrijf wordt bezocht, komt de toezichthouder daar doorgaans niet langs voor de controle op maar één van de activiteiten die daar worden verricht, maar voor het geheel.

De keuze voor integratie in reeds geïntegreerde regelgeving kan meebrengen dat de keuzevrijheid op onderdelen wordt beperkt door eerder gemaakte keuzen. Een regeling als het Activiteitenbesluit milieubeheer mag niet te ingewikkeld worden doordat er voor min of meer vergelijkbare problemen verschillende oplossingen worden bedacht. Om deze reden is bijvoorbeeld voor de Obm gekozen.

Voor open bodemenergiesystemen geldt al de vergunningplicht op grond van artikel 6.4, eerste lid, onder b, van de Waterwet. Door de keuze voor instructievoorschriften blijft de regulering waarmee bedrijven en burgers te maken hebben, beperkt tot de watervergunning. Voor dergelijke systemen ligt een keuze voor een afzonderlijke amvb dus evenmin voor de hand.

De vaststelling van een afzonderlijke regeling voor alle (gesloten) bodemenergiesystemen had de regelgeving, anders dan op het eerste gezicht wellicht lijkt, niet eenvoudiger gemaakt. Inhoudelijk en procedureel zou dan toch nog steeds bij andere regelgeving aansluiting moeten worden gezocht om te voorkomen dat de toepassing van de regelgeving door verschillen in inhoud en procedures nodeloos ingewikkeld zou worden. Dat betekent dat ook in een afzonderlijke amvb onderscheid moet worden gemaakt tussen bijvoorbeeld open bodemenergiesystemen en gesloten bodemenergiesystemen, alleen al vanwege de verschillende wettelijke grondslagen voor regulering. Dat zou ook geen einde hebben gemaakt aan het probleem dat in interferentiegebieden verschillende bestuursorganen bevoegd zijn. Een naadloze aansluiting van een afzonderlijke regeling voor bodemenergiesystemen op andere regelgeving zou daarbij niet even vanzelfsprekend zijn als bij integratie in die regelgeving «automatisch» het geval is.

Het kan echter niet worden ontkend dat een afzonderlijke regeling voor bodemenergiesystemen in eerste instantie gemakkelijker leesbaar zou zijn, doordat alle toepasselijke regels bij elkaar staan en in één regeling alles te vinden is. Die regeling zou uiteraard wel heel veel uitgebreider zijn omdat er veel meer moet worden geregeld. Het Wijzigingsbesluit bodemenergiesystemen bevat nu slechts wijzigingsbepalingen die onderdeel vormen van uitvoerige

regelingen die in hun geheel moeilijk zijn te bevatten. Zonder kennis hiervan is het besluit niet eenvoudig te lezen en te begrijpen. Geprobeerd is dit bezwaar in deze uitgebreide nota van toelichting zo goed mogelijk te ondervangen. Het zou echter te ver gaan de werking van de regelingen waarin de bepalingen voor bodemenergiesystemen zijn geïntegreerd, hier in algemene zin uiteen te zetten. Er moet in dit verband nogmaals op worden gewezen dat bedrijven en burgers uiteindelijk niet met het Wijzigingsbesluit bodemenergiesystemen te maken hebben, maar met het Activiteitenbesluit milieubeheer of het Besluit lozen buiten inrichtingen, waarmee zij ook om andere redenen al te maken hebben en waarin zijn straks ook de bepalingen over bodemenergiesystemen zullen aantreffen. Hoewel het onderhavige besluit wellicht minder overzichtelijk is dan één integraal besluit, zal het eindresultaat bij integratie in de bestaande geïntegreerde regelgeving toch het meest overzichtelijk zijn. Bij de voorlichting over bodemenergiesystemen zal wel een totaalbeeld van de toepasselijke regelgeving worden gegeven.

Het instrument melding neemt in het Wijzigingsbesluit bodemenergiesystemen een belangrijke plaats in. De naleving van meldingsverplichtingen laat in de praktijk nogal eens te wensen over. In paragraaf 9.2 is toegelicht welke omstandigheden bevorderen dat de meldingsplicht voor bodemenergiesystemen wel wordt nageleefd.

De ruimte voor het stellen van maatwerkvoorschriften is in het Wijzigingsbesluit bodemenergiesystemen soms bewust ruim gehouden. Voor de formulering is aangesloten bij vergelijkbare bepalingen die nu al in de regelgeving voorkomen. De reden van de ruime formulering is dat enerzijds bodemenergiesystemen nog volop in ontwikkeling zijn en anderzijds de risico's voor de bodem nog onvoldoende bekend zijn. Voorkomen moet worden dat het Wijzigingsbesluit bodemenergiesystemen ontwikkelingen die de kwaliteit en het energierendement van bodemenergiesystemen verbeteren, in de weg staat. Er lopen ook nog diverse onderzoeken naar de risico's van toepassing van bodemenergiesystemen voor de bodem, die ertoe kunnen leiden dat bepalingen die in het Wijzigingsbesluit bodemenergiesystemen ter bescherming van de bodem zijn gesteld, in een latere fase van de regelgeving alsnog kunnen worden aangepast. Dit zal zoals nu valt te voorzien, niet hoeven te leiden tot aanpassing van het ontwerp van een bodemenergiesysteem, waardoor achteraf gezien kosten hadden kunnen worden bespaard. Het is gewenst dat er via de mogelijkheid van het stellen van maatwerkvoorschriften voldoende ruimte wordt geboden om nu al vast op nieuwe ontwikkelingen in te spelen. Bij het opstellen van het Wijzigingsbesluit bodemenergiesystemen is er wel op gelet dat er in de praktijk naar verwachting geen grote behoefte zal ontstaan aan het stellen van maatwerkvoorschriften.

In interferentiegebieden zal de toepassing van het Wijzigingsbesluit bodemenergiesystemen de nodige extra inspanningen vergen, omdat samenwerking tussen de gemeente en de provincie is vereist. Indien er in goed overleg beleidsregels zijn opgesteld, zal dit geen bijzondere problemen hoeven op te roepen. Het is van belang dat de bevoegde instanties elkaar wederzijds goed op de hoogte houden van hun beleid en de toepassing van de beleidsregels.

Voor kleine bodemenergiesystemen kan veelal worden volstaan met een controle van het ontwerp van een bodemenergiesysteem. Het beleid is er op gericht dat alleen bedrijven met een erkenning op grond van het Besluit bodemkwaliteit bodemenergiesystemen mogen ontwerpen en installeren. Hierdoor kan de controle op de naleving van de regels worden gericht op de veelal regionaal of nationaal opererende bedrijven in plaats van op individuele bodemenergiesystemen. Het richten van de handhavingsinspanningen op individuele gevallen levert doorgaans weinig rendement op. Het is effectiever de inspanningen te richten op verbetering van het ontwerp van bodemenergiesystemen en de vakbekwaamheid van de ontwerpers en installateurs. Hierdoor kunnen tevens de bestuurlijke lasten worden beperkt. Dit sluit goed aan bij de doelstellingen van de EG-richtlijn hernieuwbare energiebronnen.

§ 12.2 Specifieke handhavingsaspecten

In deze paragraaf wordt ingegaan op enkele specifieke handhavingsaspecten van het besluit.

De algemene regels die voor gesloten bodemenergiesystemen in het Activiteitenbesluit milieubeheer en het Besluit lozen buiten inrichtingen zijn opgenomen, worden op dezelfde wijze gehandhaafd als de andere bepalingen van dat besluit en de daarop gebaseerde maatwerkvoorschriften. Het bevoegd gezag voor de toepassing van die besluiten is ook met de handhaving belast. In vrijwel alle gevallen zijn B en W het bevoegd gezag.

Voor gesloten systemen kan ook een Obm vereist zijn. Deze heeft alleen betrekking op het installeren van het systeem. Daarna is de vergunning uitgewerkt en zijn enkel de bepalingen van het Activiteitenbesluit milieubeheer (binnen een inrichting) of het Besluit lozen buiten inrichtingen op het systeem van toepassing.

Wat betreft open bodemenergiesystemen kan worden opgemerkt dat de instructievoorschriften van het Waterbesluit in de watervergunning moeten worden verwerkt en zich bij de uitvoering en handhaving niet van de andere vergunningvoorschriften onderscheiden. Dit houdt bijvoorbeeld in dat gedragingen in strijd met vergunningvoorschriften volgens artikel 6.20, derde lid, van de Waterwet verboden zijn. Voor open bodemenergiesystemen volgt uit de Waterwet dat gedeputeerde staten (GS) bevoegd zijn tot bestuursrechtelijke handhaving.

Handhaving van de erkenningsregeling voor aangewezen werkzaamheden ten behoeve van bodemenergiesystemen vindt plaats overeenkomstig het Besluit bodemkwaliteit, dat op de Wm is gebaseerd.

In hoofdstuk 5 van de Wabo zijn de bestuursrechtelijke handhavingsmiddelen geregeld. Dit hoofdstuk is ook van toepassing in het kader van de Wm (artikel 18.1a), de Wbb (artikel 95) en de Waterwet (artikel 8.6).

Bestuursrechtelijke handhavingsmiddelen zijn gericht op het ongedaan maken of beëindigen van een overtreding, voorkomen van herhaling van een overtreding of het wegnemen of beperken van de gevolgen van een overtreding

(herstelsanctie).

Na constatering van een overtreding kan het bevoegd gezag de volgende instrumenten inzetten:

- 1 Waarschuwingsbrief;
- 2 Last onder bestuursdwang;
- 3 Last onder dwangsom;
- 4 Intrekking vergunning.

De last onder bestuursdwang houdt de last tot herstel van de overtreding in. Bij het niet (tijdig) uitvoeren daarvan kan het bevoegd gezag zelf de last uitvoeren door feitelijk handelen en aldus de overtreding ongedaan maken, doorgaans op kosten van de overtreder. Niet alle bepalingen van het onderhavige besluit lenen zich voor de toepassing van bestuursdwang. Dit is bijvoorbeeld geen geschikt handhavingsmiddel indien een overtreding van een voorschrift achteraf wordt geconstateerd en herstel van de overtreding niet mogelijk is. Dit geldt bijvoorbeeld voor het gebruik van water met een te hoge temperatuur of het niet voldoen aan de vereisten inzake de energiebalans of het energierendement.

Bestuursdwang is wel mogelijk indien werkzaamheden ten behoeve van een bodemenergiesysteem worden uitgevoerd door een persoon of instelling die daartoe niet beschikt over een erkenning op grond van het Besluit bodemkwaliteit, een bodemenergiesysteem zonder de vereiste vergunning wordt geïnstalleerd of een systeem niet op de juiste wijze buiten gebruik is gesteld.

Een last onder dwangsom houdt in dat de overtreder wordt aangemaand de overtreding binnen een aangegeven termijn te herstellen. Indien de last niet (tijdig) wordt uitgevoerd, moet de overtreder een geldsom betalen. Een dwangsom is een geschikt instrument indien een systeem niet overeenkomstig de vergunning is geïnstalleerd, de energiebalans of het energierendement niet op orde zijn, het systeem niet overeenkomstig het ontwerp in werking is of het systeem ontoelaatbare interferentie met een ander systeem veroorzaakt.

Indien sprake is van een dreigende overtreding, kan onder omstandigheden een preventieve dwangsom worden opgelegd om de overtreding te voorkomen. Dit is bijvoorbeeld mogelijk indien uit een melding blijkt dat een niet-erkend bedrijf het systeem gaat installeren. Dit is ook mogelijk als er een groot warmteoverschot is ontstaan en het niet waarschijnlijk is dat zal worden voldaan aan het vereiste dat dit eens per vijf jaar wordt weggewerkt. Omdat er in dit geval echter twijfels bestaan over de daadwerkelijke toepassing van de preventieve dwangsom is in artikel 6.11c van het Waterbesluit op verzoek van de provincies een voorschrift opgenomen (vijfde lid) dat het mogelijk maakt dat het bevoegd gezag bij een dreigende onbalans van een open bodemenergiesysteem van de gebruiker van het systeem een plan van aanpak verlangt, waarin hij aangeeft welke maatregelen hij voornemens is te nemen om aan het voorschrift te voldoen. Het bevoegd gezag moet hiermee instemmen, waarna het plan van aanpak deel uitmaakt van de vergunning. De uitvoering van het plan van aanpak kan op de gebruikelijk wijze, ook bestuursrechtelijk, worden gehandhaafd.

Het intrekken van een vergunning is bijvoorbeeld mogelijk op grond van de Waterwet. Het systeem zal dan niet langer in werking mogen zijn. Dit is een zware sanctie die haaks staat op de doelstellingen van het besluit om de toepassing van bodemenergiesystemen te stimuleren.

Naast de bestuursrechtelijke handhavingsmiddelen kent het bestuursrecht de zogenoemde bestraffende sanctie, die niet is gericht op herstel maar op het toevoegen van leed aan de overtreder (artikel 5:2 van de Awb). Een voorbeeld van een bestraffende sanctie is de bestuurlijke boete. Een algemene regeling van de bestuurlijke boete is opgenomen in titel 5.4 van de Awb. Een bestuurlijke boete kan alleen worden toegepast wanneer die bevoegdheid bij of krachtens de wet is verleend. Ten aanzien van de wettelijke regeling voor bodemenergiesystemen heeft de wetgever die bevoegdheid niet verleend.

Strafrechtelijke handhaving is mogelijk, omdat overtredingen van het Wijzigingsbesluit bodemenergiesystemen worden aangemerkt als een economisch delict (strafbaar feit) in de zin van de Wet op de economische delicten. Een opsporingsambtenaar kan van een overtreding proces-verbaal opmaken. Op basis van het proces-verbaal beslist de officier van justitie of de verdachte van het strafbare feit al dan niet wordt vervolgd. Strafrechtelijke handhaving is met name aan de orde bij overtredingen met grote nadelige gevolgen, bijvoorbeeld voor het milieu. Daarnaast ligt strafrechtelijk optreden voor de hand wanneer de gevolgen van de overtreding niet kunnen worden hersteld. Ook de houding van de overtreder kan een rol van betekenis spelen. Strafrecht zal veelal ook tot doel hebben om andere (potentiële) overtreders af te schrikken. Wat betreft bodemenergiesystemen zal naar verwachting niet vaak aan deze criteria voor strafrechtelijke handhaving worden voldaan.

In dergelijke gevallen kan de bestuurlijke boete uitkomst bieden. Voor de invoering van een bestuurlijke boete is een wijziging van de Wm noodzakelijk. Deze heeft een bredere reikwijdte dan het onderhavige besluit. Bij de evaluatie van het Wijzigingsbesluit bodemenergiesystemen zal aandacht worden besteed aan de vraag of het, op grond van de ervaringen die met de handhaving zijn opgedaan, wenselijk is om het bevoegd gezag de bevoegdheid te geven om ten aanzien van geconstateerde overtredingen een bestuurlijke boete op te leggen. Hierop wordt ingegaan in paragraaf 12.3.

§ 12.3 Evaluatie

Het Wijzigingsbesluit bodemenergiesystemen zal drie jaar na zijn inwerkingtreding worden geëvalueerd. Aan de beide Kamers van de Staten-Generaal zal een verslag hiervan worden toegezonden.

De evaluatie zal in ieder geval ingaan op de volgende aspecten:

- het aantal geïnstalleerde gesloten en open bodemenergiesystemen;
- knelpunten die bij de uitvoering van het Wijzigingsbesluit bodemenergiesystemen eventueel worden ervaren;
- de mogelijkheid van verdere regulering van het energierendement van bodemenergiesystemen, mede op grond van informatie over het energierendement dat in de praktijk wordt behaald;
- het optreden van interferentie tussen bodemenergiesystemen en ander gebruik van de ondergrond en de problemen die daardoor ontstaan;
- de toepassing van het besluit in interferentiegebieden;
- de praktijk met betrekking tot lozingen ten gevolge van bodemenergiesystemen (zie paragraaf 5.5);
- de voortgang bij de certificering van bedrijven en werkzaamheden met betrekking tot bodemenergiesystemen in het kader van het Besluit bodemkwaliteit;
- de mate waarin gebruik wordt gemaakt van de bevoegdheid tot het stellen van maatwerkvoorschriften;
- de mate waarin gebruik wordt gemaakt van de bevoegdheid op een aanvraag om een watervergunning te besluiten volgens de uniforme openbare voorbereidingsprocedure van afdeling 3.4 van de Awb;
- de wenselijkheid van invoering van een bestuurlijke boete indien de andere handhavingmiddelen in de praktijk niet goed inzetbaar blijken te zijn.

13 Privaatrechtelijke aspecten

Voor de toepassing van bodemenergie is naast de regeling in het Wijzigingsbesluit bodemenergiesystemen ook het privaatrecht relevant.

Met dit besluit wordt niet beoogd rechten toe te kennen op grondwater dan wel het gebruik van bodemenergie.

Grondwater is een zogenaamd «res nullius». Uit artikel 5:20, eerste lid, van het Burgerlijk Wetboek volgt dat grondwater dat zich in de grond bevindt, geen eigendom is van de eigenaar van de grond zolang het niet naar de oppervlakte is gehaald.

De warmte die zich in de ondergrond bevindt kan, voor zover zij als afzonderlijke eigenschap van het grondwater te onderscheiden is, geen voorwerp van eigendom zijn, omdat het geen zaak is.

Op het gebruik van de ondergrond ten behoeve van bodemenergie ligt dus niet bij voorbaat al een alleenrecht van de grondeigenaar. Wel kan de eigenaar van de grond gebruik maken van de ondergrond (artikel 5.21, eerste lid, van het Burgerlijk Wetboek), bijvoorbeeld om grondwater of bodemenergie te winnen. Deze bevoegdheid is echter beperkt indien de eigenaar geen mogelijkheid heeft om zijn macht uit te oefenen. Daarnaast kan hij zich, indien hij daarbij een belang heeft, verzetten tegen een inbreuk indien een ander dan de grondeigenaar van de bodemenergie in de ondergrond gebruik maakt.

Indien de grondeigenaar zelf van de ondergrond gebruik maakt, moet hij tevens de wettelijke beperkingen van het eigendomsrecht in acht nemen (artikel 5.21, tweede lid, van het Burgerlijk Wetboek). In het Wijzigingsbesluit bodemenergiesystemen worden beperkingen gesteld die voor de privaatrechtelijke aspecten van het gebruik van bodemenergie van belang zijn. Hiertoe kan bijvoorbeeld het voorschrift behoren dat een bodemenergiesysteem geen interferentie met eerder geïnstalleerde bodemenergiesystemen in naburige percelen mag veroorzaken. Ook de grondeigenaar moet zich hierdoor bij het installeren van een bodemenergiesysteem houden aan het beginsel «Wie het eerst komt, het eerst pompt». Dit leidt overigens doorgaans niet tot onmogelijkheid van de installatie, maar in gevallen van overlappende thermische invloedsgebieden kan het wel aanleiding geven tot aanpassing van het ontwerp.

In een interferentiegebied moet daarnaast voor het installeren van een gesloten bodemenergiesysteem eerst een Obm worden aangevraagd. De aanvraag wordt op interferentie en een doelmatig gebruik van bodemenergie getoetst. Het bevoegd gezag kan beleidsregels opstellen waarin is aangegeven hoe deze toetsing concreet zal worden ingevuld (eventueel afgeleid van een masterplan of ambitiedocument).

Deze bestuursrechtelijke aanpak heeft tot doel het installeren en in werking hebben van bodemenergiesystemen in goede banen te leiden, met de bedoeling dat bodemenergie doelmatig gebruik wordt gemaakt. Hieraan kan in geval van een vergunningvereiste, met name in interferentiegebieden, via beleidsregels verdere invulling worden gegeven. Aldus wordt bevorderd dat het energierendement van geïnstalleerde bodemenergiesystemen en de daarmee gemoeide investeringen worden beschermd, een optimaal gebruik van bodemenergie wordt bevorderd en conflicten tussen burens worden voorkomen. Er kan in de beleidsregels bijvoorbeeld een beleidsmatige voorkeur voor collectieve bodemenergiesysteem worden aangegeven.

Dit kan leiden tot wettelijke beperkingen van het gebruik van eigendomsrechten ten behoeve van het installeren van een bodemenergiesysteem, waarmee de grondeigenaar bij de uitoefening van zijn eigendomsrecht rekening moet houden om te voorkomen dat hij daarbij inbreuk maakt op rechten van anderen (onrechtmatige daad).

Voor open bodemenergiesystemen is in dit verband nog van belang dat in artikel 5.22 van de Waterwet is bepaald dat een onttrekking of infiltratie die krachtens een watervergunning plaatsvindt, moet worden gedoogd door rechthebbenden van gronden waarin het grondwater hiervan invloed ondervindt.

Voor gesloten bodemenergiesystemen bestaat een dergelijke wettelijke gedoogverplichting niet. Zij is ook niet opgenomen in het Wijzigingsbesluit bodemenergiesystemen.

Tot slot wordt opgemerkt dat het privaatrecht van belang kan zijn bij het toebrengen van schade door een bodemenergiesysteem. Indien het systeem door bijvoorbeeld veranderingen in het grondwaterpeil (zettings) schade toebrengt aan gebouwen in de buurt, kan de initiatiefnemer/eigenaar van het bodemenergiesysteem mogelijk aansprakelijk worden gesteld voor de schade. Het feit dat voor het systeem een vergunning is verleend is slechts van belang voor de gevallen waarin het belang van de eiser bij de normstelling door de overheid is betrokken.

14 Bedrijfseffecten

§ 14.1 Markteffecten

De toepassing van open bodemenergiesystemen groeit de afgelopen jaren autonoom met ruim 10% per jaar. Voor gesloten bodemenergiesystemen is de groei aanzienlijk maar op dit moment niet in een percentage uit te drukken. Hierover ontbreken exacte cijfers omdat voor deze systemen geen meldings- of vergunningplicht geldt en de systemen nog niet worden geregistreerd. De groei komt slechts voor een beperkt deel voort uit subsidieregelingen of overheidsdruk, maar vooral uit het financiële voordeel van energiebesparing dat gebruikers genieten. Het doel van dit besluit is om deze groei vast te houden en zo mogelijk te versnellen door marktbelemmerende procedures en kosten voor open systemen te verminderen en voor alle bodemenergiesystemen onzekerheden omtrent het investeringsrendement in verband met interferentie weg te nemen. Hierdoor zal de groei van open bodemenergiesystemen mogelijk kunnen toenemen tot 20% of zelfs 30% per jaar. Dit heeft positieve effecten op het klimaat, maar ook voor gebruikers die de extra investering in een bodemenergiesysteem veelal in tien tot vijftien jaar terugverdienen. Daarnaast zal extra groei nieuwe kansen geven aan boorbedrijven, installateurs en adviseurs. Voor gesloten bodemenergiesystemen was tot nu toe niets geregeld. Dit ongelijke speelveld met open systemen was niet gebaseerd op de verwachte effecten op de bodem of andere technisch-inhoudelijke argumenten. De lasten die voortvloeien uit het alsnog reguleren van gesloten bodemenergiesystemen, zijn zo beperkt mogelijk gehouden. Voor kleine gesloten bodemenergiesystemen zijn in beginsel alleen enkele algemene regels op grond van de Wbb gesteld. Grote gesloten bodemenergiesystemen zijn nu al een inrichting in de zin van de Wm en vallen derhalve onder algemene regels, zoals het Activiteitenbesluit milieubeheer, of zijn in uitzonderingsgevallen vergunningplichtig (omgevingsvergunning). Voor die systemen zal op grond van de wijziging van het Besluit omgevingsrecht voortaan altijd een Obm vereist zijn. In interferentiegebieden wordt ook voor kleine gesloten bodemenergiesystemen een toestemmingsvereiste (in de vorm van een Obm) gesteld. Dit is gewenst omdat gesloten bodemenergiesystemen interferentie kunnen veroorzaken. Bovendien kan op deze wijze in het toestemmingsbeleid rekening worden gehouden met beleidsmatige voorkeuren voor bepaalde typen bodemenergiesystemen. Tegenover een negatief effect van regulering staan ook positieve effecten. De afwezigheid van enige juridische status gaf gesloten systemen bij met name overheidsopdrachtgevers een negatief, gemarginaliseerd imago ten opzichte van open systemen. Dit negatieve beeld werd versterkt doordat de kwaliteit nu nog te sterk wordt bepaald door de prijs. In het besluit worden gesloten systemen op gelijk niveau gezet als open systemen en wordt bovendien beoogd een kwaliteitsimpuls te geven.

Het voorkomen van onderlinge verstoring (interferentie) heeft een positief effect op het rendement van zowel open als gesloten systemen en daarmee op de terugverdientijd. Het efficiënt verdelen van de beschikbare ruimte maakt het mogelijk om op gewilde locaties veel bodemenergiesystemen te installeren.

De nalevingskosten van het Wijzigingsbesluit bodemenergiesystemen zijn nihil. Uit het besluit vloeien geen extra kosten voort boven op de normale kosten van een kwalitatief toereikend bodemenergiesysteem. Wel is het zo dat het besluit kostprijsverhogend kan zijn voor de goedkoopste bodemenergiesystemen die momenteel op de markt zijn. Deze systemen voldoen echter niet aan de randvoorwaarde «duurzaam gebruik van de bodem». De kosten die voortvloeien uit de verplichte kwaliteitsverbetering van kwalitatief ontoereikende bodemenergiesystemen die anders niet meer mogen worden toegepast, worden niet gezien als extra kosten als gevolg van het Wijzigingsbesluit bodemenergiesystemen.

§ 14.2 Administratieve lasten

In deze paragraaf worden de administratieve lasten van het Wijzigingsbesluit bodemenergiesystemen in beeld gebracht. Het ontwerp van dit besluit is voorgelegd aan het Adviescollege toetsing administratieve lasten (Actal). Het College heeft besloten het besluit niet te selecteren voor een toets op de gevolgen voor de administratieve lasten.

De administratieve lasten zijn berekend op grond van het standaard kostenmodel van Actal. Hierbij zijn de informatieverplichtingen van bedrijven in kaart gebracht. Bij de berekening van administratieve lasten is uitgegaan van een nulsituatie van 1.350 open bodemenergiesystemen in 2009 en 15.000 gesloten bodemenergiesystemen in Nederland. Er is gerekend met een vaste groei van 15% (ervan uitgaande dat de amvb bijdraagt aan de realisatie van een deel van de potentiële groei die ten opzichte van de huidige groei van 10% per jaar mogelijk is) voor de open systemen en 30% voor de gesloten systemen.

De hier gepresenteerde administratieve lasten zijn exclusief de lasten van monitoring. Weliswaar moeten er gegevens worden bijgehouden en geregistreerd, maar dit is ook nodig in verband met de controle van de goede werking van het systeem en het behaalde energierendement. Het Wijzigingsbesluit bodemenergiesystemen bevat geen verplichting om dergelijke gegevens op te sturen naar het bevoegd gezag en brengt in zoverre geen administratieve lasten mee. Een uitzondering hierop vormen de grote gesloten systemen. De gegevens van deze systemen moeten wel opgestuurd worden naar het bevoegd gezag. Het aantal grote gesloten systemen is echter zeer beperkt.

De administratieve lasten die het Wijzigingsbesluit bodemenergiesystemen meebrengt, zijn zeer beperkt. Het grootste deel van de administratieve lasten in verband met bodemenergiesystemen wordt nu al gemaakt in verband met de verplichting dat voor open bodemenergiesystemen een watervergunning moet worden aangevraagd.

De administratieve lasten voor open bodemenergiesystemen bedragen momenteel € 1,7 miljoen per jaar. Na de inwerkingtreding van het besluit zullen deze kosten licht dalen naar € 1,6 miljoen per jaar. Per bodemenergiesysteem bedragen de lasten gemiddeld € 9.300,-. Het grootste deel van deze lasten houdt verband met de effectenstudie (60%) en de vergunningaanvraag (30%). Deze lasten moeten worden beoordeeld in verhouding tot de hoge investeringskosten van enkele tonnen die met het installeren van een open bodemenergiesysteem zijn gemoeid. De lichte afname van de lasten wordt verwacht bij de effectenstudies voor systemen in interferentiegebieden. Hier zullen masterplannen voor de ondergrond en daarvan afgeleide beleidsregels worden vastgesteld. Om deze te kunnen opstellen zullen gegevens over de ondergrond worden verzameld en gepubliceerd, zoals een beschrijving van de geohydrologie in het gebied. Van deze gegevens kan ook gebruik worden gemaakt ten behoeve van de vergunningaanvraag, bijvoorbeeld als basisinformatie in de modelberekeningen die worden uitgevoerd om de effecten van een open bodemenergiesysteem in kaart te brengen. Omdat verwacht wordt dat veel drukke gebieden als interferentiegebieden zullen worden aangewezen, wordt het aantal open bodemenergiesystemen dat gebruik kan maken van de informatie in masterplannen op 30% van de vergunningplichtige systemen geschat. Hiermee wordt tevens uitvoering gegeven aan de motie Boelhouwer om de kosten van onderzoek te beperken.

Voor kleine open bodemenergiesystemen, naar verwachting 5% van het totale aantal open systemen, worden, mede in het licht van de motie Boelhouwer, door aanpassing van de Waterregeling de vereisten voor de vergunningaanvraag en de daarbij te verstrekken gegevens en onderzoeksresultaten vereenvoudigd. Voor deze systemen is een eenvoudige effectenstudie, die zich beperkt tot berekening van de invloedsafstand, toereikend om een vergunning te kunnen verlenen. Voor gesloten bodemenergiesystemen met een vermogen van minder dan 70 kW zal in de effectenstudie doorgaans kunnen worden uitgegaan van standaardafstanden van het thermische invloedsgebied.

Het voordeel van het verkorten van de proceduretijd voor verlening van een watervergunning voor open bodemenergiesystemen van 6 maanden naar 2 maanden zal eveneens voordelen voor de aanvragers opleveren. Dit voordeel is niet in geld uitgedrukt.

Voor gesloten systemen ontstaan nieuwe administratieve lasten, omdat deze systemen deels niet eerder wettelijk werden geregeld (wel voor zover deze in een inrichting waren gelegen of zelf een inrichting vormden). Door het grote aantal gesloten systemen komt dit uit op € 0,6 miljoen per jaar (gemiddeld € 360 per nieuw systeem). Deze kosten worden vooral gemaakt voor meldingen en vergunningen. Naar verwachting zal voor 50% van de gesloten bodemenergiesystemen met een melding kunnen worden volstaan. Met een melding is een tijdsbesteding van twee uur gemoeid. Deze kosten kunnen laag worden gehouden doordat gebruik kan worden gemaakt van een digitaal loket. Bovendien zullen aan het vermogen gekoppelde standaardafstanden van het thermisch invloedsgebied mogen worden gehanteerd, zodat geen berekeningen nodig zijn. Hierbij is rekening gehouden met de motie Boelhouwer.

Uitgangspunt bij de kosten voor de meldingen en aanvragen van vergunningen is dat individuele gesloten bodemenergiesystemen die in projectmatig verband in nieuwbouwwoningen worden geplaatst, gebundeld kunnen worden gemeld of aangevraagd. De aanname is dat dit voor 50% van de nieuwe gesloten systemen het geval zal zijn, en dat een gebundelde melding of aanvraag gemiddeld op 25 systemen betrekking zal hebben.

Ter voorkoming van interferentie wordt aanbevolen (niet voorgeschreven) een korte inventarisatie te doen of in de nabije omgeving (met name binnen de invloeds sfeer van het te installeren bodemenergiesysteem) andere systemen aanwezig zijn. Omdat er in het Wijzigingsbesluit bodemenergiesystemen geen »vergewisplicht» is gesteld, zijn de kosten van de inventarisatie niet meegenomen bij de berekening van de administratieve lasten. Doorgaans is het voor het installeren van een nieuw systeem nog vrij eenvoudig interferentieproblemen met bestaande systemen te voorkomen. Zo moet er met name rekening mee worden gehouden dat niet alle bestaande gesloten bodemenergiesystemen bekend zijn, doordat hiervoor geen meldingsplicht geldt. Het (vrijwillig) inventariseren van naburige bodemenergiesystemen brengt een zeer beperkte belasting mee. Degene die voornemens is een bodemenergiesysteem heeft er uiteraard groot voordeel bij indien hierdoor problemen kunnen worden voorkomen. De kosten van vrijwillige meldingen van bestaande bodemenergiesystemen zijn om vergelijkbare redenen niet meegenomen. Ook in dit geval zijn de voordelen groot, omdat een vrijwillig gemeld bodemenergiesysteem wettelijk is beschermd tegen interferentie die wordt veroorzaakt door systemen die na de melding zijn geïnstalleerd.

In de berekeningen is ervan uitgegaan dat 5% van de nieuwe gesloten bodemenergiesystemen een vermogen van 70 kW of meer heeft. In dat geval is een berekening van het thermische invloedsgebied nodig en kan niet met standaard invloedsafstanden worden volstaan.

Zowel voor open als gesloten bodemenergiesystemen moet een melding van buitengebruikstelling worden gedaan. De hiermee gemoeide administratieve lasten zijn zeer beperkt. De levensduur van een bodemenergiesysteem kan tientallen jaren bedragen. Voor open bodemenergiesystemen wordt uitgegaan van een levensduur van gemiddeld vijftig jaar. Internetfaciliteiten voor het indienen van meldingen en vergunningaanvragen en voor registratie zullen door de rijksoverheid worden ontwikkeld en de invoering zal worden begeleid vanuit Infomil, waardoor de administratieve lasten beperkt kunnen blijven tot de genoemde bedragen.

Opgeteld over alle bodemenergiesystemen leidt het Wijzigingsbesluit bodemenergiesystemen tot een toename van administratieve lasten van € 0,5 miljoen per jaar.

De administratieve lasten die voor burgers uit het Wijzigingsbesluit bodemenergiesystemen volgen, zijn nihil. De

meldingen voor het installeren van een nieuw systeem zullen doorgaans door de installateur namens hen worden gedaan. Daarom zijn deze meldingen in het voorgaande al meegenomen onder de administratieve lasten voor bedrijven. De melding van bestaande bodemenergiesystemen zal doorgaans wel door burgers worden gedaan, omdat bij die systemen alleen voor periodiek onderhoud nog bedrijven betrokken zijn. De hiermee gemoeide lasten zijn beperkt. Zij worden niet aan dit besluit toegerekend omdat de melding op basis van vrijwilligheid geschiedt. Een melding heeft tot gevolg dat het systeem voortaan tegen interferentie door na de melding geïnstalleerde bodemenergiesystemen is beschermd. Elke burger kan zelf een afweging maken tussen de kosten van de melding en de (mogelijk aanzienlijke) voordelen die de melding oplevert.

In onderstaande tabel worden de administratieve lasten voor en na de inwerkingtreding van het Wijzigingsbesluit bodemenergiesystemen met elkaar vergeleken. Het grootste deel van deze lasten houdt geen verband met het besluit, maar is een gevolg van de bestaande vergunningplicht voor open bodemenergiesystemen op grond van de Waterwet.

Systemen	Oude lasten (€ per jaar)	Nieuwe lasten (€ per jaar)
Open	€ 1,7 miljoen	€ 1,6 miljoen
Gesloten	€ 0	€ 0,6 miljoen
Totaal	€ 1,7 miljoen	€ 2,2 miljoen

De kosten van kwaliteitsborging kunnen pas op termijn worden bepaald, wanneer de daartoe behorende protocollen zijn opgesteld. Deze kosten zijn echter geen uitvloeisel van het Wijzigingsbesluit bodemenergiesystemen, maar zullen een gevolg zijn van het Besluit bodemkwaliteit (zie voor een toelichting paragraaf 7.6).

§ 14.3 Bestuurlijke lasten

In deze paragraaf zijn de bestuurslasten in beeld gebracht. In de Financiële-verhoudingswet is bepaald dat de financiële gevolgen worden aangegeven van beleidsvoornemens van het rijk die leiden tot een wijziging van taken voor gemeenten of provincies. De bestuurlijke lasten geven een indicatie van de kosten die voor provincies en gemeenten uit de regelgeving voortvloeien.

In totaal zullen de extra bestuurlijke lasten die met de uitvoering van het Wijzigingsbesluit bodemenergiesystemen zijn gemoeid, naar verwachting ongeveer € 0,2 miljoen per jaar bedragen. Dit is vooral een gevolg van de regulering van gesloten systemen en de vaststelling van beleidsregels voor interferentiegebieden.

De bestuurlijke lasten voor provincies zullen licht dalen. Dit is het gevolg van de uniformering van technische voorschriften en het vooraf sturen via beleidsregels in interferentiegebieden. Ook wordt de proceduretijd voor vergunningverlening korter en zijn hier minder inspanningen mee gemoeid. In deze daling zijn extra kosten voor het opstellen van beleidsregels voor interferentiegebieden door de provincies verdisconteerd. Aangezien provincies al werken volgens de gevraagde systematiek zullen de eenmalige lasten gering zijn. Het gaat om € 50.000 (0,05 miljoen) in totaal voor alle provincies tezamen.

Voor gemeenten ontstaat rondom gesloten bodemenergiesystemen een grotendeels nieuwe taak. Het besluit verplicht tot vergunningverlening voor grote gesloten systemen (een zeer kleine groep). Daarnaast moeten kleine gesloten systemen worden gemeld. Ook zullen bestaande gesloten systemen vrijwillig kunnen worden gemeld, teneinde ze onder het beschermingsregime tegen interferentie te brengen. In totaal gaat het om een bedrag van ongeveer € 0,3 mln.

De aanwijzing van interferentiegebieden is een eigen keuze. In interferentiegebieden zijn ook kleine gesloten systemen vergunningplichtig. De verwachte bestuurlijke lasten die hiermee gemoeid zijn (ongeveer € 1 miljoen), worden niet toegerekend aan het Wijzigingsbesluit bodemenergiesystemen, omdat het besluit hiertoe niet verplicht.

Per gemeente komen de extra bestuurlijke lasten als gevolg van het Wijzigingsbesluit bodemenergiesystemen neer op ongeveer € 700,- per jaar en eenmalig € 100,- voor de vrijwillige meldingen. In totaal gaat het om € 40.000 (0,04 miljoen) voor alle gemeenten tezamen.

Aangenomen wordt dat één op de vier gemeenten interferentiegebieden zal aanwijzen, gemiddeld vier per gemeente. Deze zullen over de loop van tien jaar worden aangewezen, met koplopers, middenmoot en volgers. De huidige lasten van de gemeenten betreffende de investeringen die enkele gemeenten al hebben gedaan voor het opstellen van masterplannen en beleidsregels voor bodemenergie.

Voor de provincies is aangenomen dat zij de komende jaren 1 tot 2 maal per jaar een interferentiegebied aanwijzen en het voortouw nemen bij het ontwikkelen van beleidsregels daarvoor.

Internetfaciliteiten voor indienen van meldingen en ontheffingsaanvragen en voor registratie zullen door de rijksoverheid worden ontwikkeld en de invoering zal worden begeleid vanuit Infomil, waardoor de bestuurlijke lasten beperkt kunnen blijven tot het genoemde bedrag.

	Oude lasten (€ per jaar)	Nieuwe lasten (€ per jaar)	Eenmalige lasten (€)
Provincie	€ 0,8 miljoen	€ 0,7 miljoen	€ 0,05 miljoen
Gemeente	€ 0 miljoen	€ 0,3 miljoen	€ 0,04 miljoen
Totaal	€ 0,8 miljoen	€ 1,0 miljoen	€ 0,09 miljoen

Met het oog op de eisen van artikel 108, derde lid, van de Gemeentewet en artikel 2 van de Financiële-verhoudingswet

heeft de minister van Infrastructuur en Milieu op bestuurlijk niveau overleg gehad met de VNG over de wijze waarop omgegaan wordt met de extra financiële lasten voor gemeenten. Op 14 april 2011 heeft een Bestuurlijk Koepeloverleg Infrastructuur en Milieu plaatsgevonden. In dat overleg heeft de VNG aangegeven dat de bestuurlijke VNG commissie Milieu en Mobiliteit het ontwerpbesluit bodemenergiesystemen heeft besproken en de nieuwe taak zal accepteren, zonder financiële compensatie. Daarbij gaat de VNG er wel vanuit dat het Rijk de kosten van de ICT-aanpassingen aan de digitale loketten en de ICT-voorziening voor centrale dataopslag (registratie) voor zijn rekening neemt. Het ministerie van Infrastructuur en Milieu heeft dit eerder toegezegd en in het bestuurlijk overleg op 14 april 2011 is dit nogmaals bevestigd.

Tevens worden, naar aanleiding van het advies van de Afdeling advisering van de Raad van State over het ontwerpbesluit, enkele opmerkingen gemaakt over de maatregelen die zijn getroffen met het oog op uitbreiding van capaciteit en professionalisering van toezicht en handhaving.

In deze tijd van grote bezuinigingen zal er geen uitbreiding van gemeentelijke capaciteit plaatsvinden. Er vindt wel bundeling van beschikbare capaciteit plaats in regionale uitvoeringsdiensten en door samenwerking tussen gemeenten. Het Rijk zet daarbij in op professionalisering van medewerkers van gemeenten en regionale uitvoeringsdiensten, waardoor de slagkracht wordt vergroot. In de Impuls Lokaal Bodembeleid (ILB) 2012 van het ministerie van Infrastructuur en Milieu zijn twee thema's opgenomen die hiertoe bijdragen, namelijk 1. Professioneel opdrachtgeverschap, toezicht en handhaving; 2. Thema ondergrond. Hier zitten ook veel projecten bodemenergie bij. Binnen het kader van ILB 2012 lopen nu veel lokale en regionale projecten die ondersteund worden door adviseurs die door Bodem+ zijn ingehuurd. De ervaringen die hier worden opgedaan worden ook beschikbaar gesteld aan andere gemeenten. Er zijn ook signalen dat er blijvende samenwerking tussen gemeenten aan het ontstaan is.

Verder is er een handreiking voor toezicht en handhaving door gemeenten beschikbaar: de Handreiking Uitvoerings Module (Deel 2: gemeentelijke taken). Deze is te vinden op de website www.sikb.nl. De handreiking bevat onder meer een toetsingslijst met alle mogelijke acties die gemeenten kunnen ondernemen en tips daarbij.

De brancheorganisaties hebben in samenwerking met de overheden een opleidingspakket samengesteld dat niet alleen is gericht op de ontwerpers en installateurs, maar ook op gemeenten en provincies als bevoegd gezag.

Verder zijn en worden voor gemeenten en provincies regionale voorlichtingsbijeenkomsten, gericht op de uitvoeringspraktijk, georganiseerd.

Door bedoelde maatregelen, waardoor een verdere professionalisering zal optreden, wordt ook bijgedragen aan de effectiviteit van toezicht en handhaving. Tevens zal de samenwerking tussen de toezichthouders van gemeenten met de Inspectie Leefomgeving en Transport worden bevorderd. Dit maakt het mogelijk dat beide partijen signalen vanuit veldbezoek aan elkaar door kunnen geven.

15 Milieueffecten

In voorgaande hoofdstukken is al uitgebreid ingegaan op de verschillende relevante milieueffecten. Om nodeloze herhalingen te voorkomen, worden zij hier alleen opgesomd.

Energiebesparing en het gunstige klimaateffect zijn de belangrijkste redenen om de toepassing van bodemenergiesystemen te stimuleren.

In dit besluit worden randvoorwaarden gesteld om te voorkomen dat grootschalige toepassing van bodemenergiesystemen tot nadelige gevolgen voor bodem of water zal leiden (zie hoofdstuk 7).

Lozingen van spoelwater op oppervlaktewater na aanleg of bij onderhoud van een bodemenergiesysteem kunnen gevolgen hebben voor de waterkwaliteit. Hierop is ingegaan in paragraaf 5.5.

Open bodemenergiesystemen kunnen een lokale invloed hebben op de stijghoogten in de watervoerende pakketten en op het grondwaterpeil. Dit is van belang in de nabijheid van gevoelige natuurgebieden, landbouwgronden, zettinggevoelige gebouwen en objecten, andere grondwateronttrekkingen of archeologische waarden. Hiermee wordt rekening gehouden bij het afgeven van een watervergunning of bij de toepassing van specifieke regelgeving die hierop betrekking heeft, voor zover dit niet ook al in de watervergunning kan worden meegenomen (Natuurbeschermingswet 1998, Monumentenwet 1988, andere onderdelen van de Waterwet, provinciale en gemeentelijke verordeningen).

16 Consultatie, inspraak en parlement

§ 16.1 Voorbereiding van het besluit

Bij de voorbereiding van het Wijzigingsbesluit bodemenergiesystemen is intensief overleg gevoerd met de koepelorganisaties van de provincies (het Interprovinciaal Overleg (IPO)), gemeenten (de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG)) en waterschappen (de Unie van Waterschappen). Ook afzonderlijke provincies en gemeenten zijn geraadpleegd. Voorts is overleg gevoerd met adviseurs en belangenbehartigers op het gebied van bodemenergiesystemen (IF-technology, NVOE (Nederlandse Vereniging voor Ondergrondse Energieopslagsystemen)). Verder is er contact geweest met enkele belanghebbende partijen, zoals VEWIN (Vereniging van waterbedrijven in Nederland), Stichting Warmtepompen en vertegenwoordigers uit de glastuinbouw. Bij de voorbereiding is kennis genomen van en zoveel mogelijk rekening gehouden met de belangen en wensen van betrokken partijen.

§ 16.2 De inspraakprocedure

Het ontwerpbesluit is overeenkomstig artikel 21.6 van de Wm in de Staatscourant bekendgemaakt (de zogenaamde

voorpublicatie) om een ieder de gelegenheid te geven om opmerkingen over het ontwerpbesluit te maken.

De volgende instanties hebben ingesproken: IPO, provincie Noord-Brabant, de VNG, VEWIN, de Vereniging voor Energie, Milieu en Water, de Vereniging Industriewater Brabant, de Unie van Waterschappen, DHPA (Dutch Heat Pump Association), het Productschap Tuinbouw en LTO Glaskracht Nederland (Kas als Energiebron), NVOE, gemeente Westland en Dijkoraad.

De insprekers reageren over het algemeen positief. De NVOE onderschrijft de doelstellingen van het besluit, maar plaatst toch een aantal kritische kanttekeningen. In het hiernavolgende zal kort worden ingegaan op de belangrijkste opmerkingen die de insprekers hebben gemaakt. Een schema met een gedetailleerde reactie op alle opmerkingen is ter informatie aan de insprekers verstrekt.

Vrijwel alle insprekers bepleiten registratie van bodemenergiesystemen en aansluiting bij de basisregistratie ondergrond. Deze wens wordt onderschreven, maar kan niet in het kader van de vaststelling van het Wijzigingsbesluit bodemenergiesystemen worden verwezenlijkt. De instelling van een register dient bij wet te geschieden. Het is de bedoeling dat bodemenergiesystemen in de basisregistratie ondergrond worden opgenomen. Met de invoering daarvan is echter nog enkele jaren gemoeid. Daarom wordt voor de korte termijn voor een praktische oplossing gekozen. In paragraaf 9.3 is uitgebreider op de registratie ingegaan.

Het IPO en de provincie Noord-Brabant maken enkele opmerkingen over de provinciale verordenende bevoegdheid op grond van artikel 1.2 van de Wm. Naar aanleiding daarvan is in paragraaf 7.1 verduidelijkt dat provincies aanvullende regels kunnen stellen met het oog op de instelling van een bijzonder beschermingsniveau. Het Wijzigingsbesluit bodemenergiesystemen regelt alleen het algemene beschermingsniveau.

Het IPO en de provincie Noord-Brabant hebben verder opmerkingen gemaakt over de mogelijkheid voor kleine open bodemenergiesystemen bij provinciale verordening vrijstelling te verlenen van de vergunningplicht op grond van de Waterwet. Deze opmerkingen zijn verwerkt in paragraaf 6.3.

De provincie Noord-Brabant heeft verzocht om af te zien van de vrijwillige melding van bestaande systemen. Dit doorkruist de bevoegdheid van de provincie om voor kleine open systemen vrijstelling te verlenen. Bovendien kan dit het installeren van een groter nieuw systeem belemmeren. Aan dit verzoek is geen gehoor gegeven. Ter voorkoming van interferentie tussen bodemenergiesystemen is het van belang een zo goed mogelijk beeld te krijgen van alle aanwezige bodemenergiesystemen. Omdat voor een meldingsplicht voor bestaande bodemenergiesystemen geen wettelijke grondslag bestaat, wordt vrijwillige melding gestimuleerd. Bodemenergiesystemen die vrijwillig zijn gemeld, worden beschermd tegen interferentie door later geïnstalleerde systemen.

De provincie Noord-Brabant heeft verder verzocht te onderzoeken of lozingen via algemene regels geregeld kunnen worden. De lozingsparagraaf is in het besluit alsnog verder ingevuld en voor enkele vormen van lozingen van spoelwater worden nu algemene regels gesteld (zie paragraaf 5.5).

De provincie Noord-Brabant heeft voorts verduidelijking gevraagd van de relatie met het Besluit bodemkwaliteit (Bbk). Voor een toelichting wordt verwezen naar paragraaf 7.6. In het ontwerpbesluit zijn aanvullende bepalingen opgenomen voor de eigenaar/gebruiker van het bodemenergiesysteem. Deze houden in dat de opdrachtgever kan worden aangesproken op het feit dat hij geen erkende installateur heeft ingeschakeld. Voorkomen dient te worden dat de eigenaar/gebruiker te gemakkelijk in zee gaat met een bedrijf dat niet is erkend. Er is hierbij geen sprake van dubbele regelgeving, want er worden twee afzonderlijke partijen op hun verantwoordelijkheid aangesproken.

Zowel de VEWIN als de Vereniging voor Energie, Milieu en Water en de Vereniging Industriewater Brabant vragen om een verbod of strenge beperkingen op de toepassing van bodemenergiesystemen in grondwaterbeschermingsgebieden. Hoewel in het algemeen in grondwaterbeschermingsgebieden een terughoudend beleid wordt voorgestaan, is dit in het Wijzigingsbesluit bodemenergiesystemen niet geregeld. Met dit besluit wordt een algemeen beschermingsniveau gerealiseerd voor heel Nederland, overeenkomstig de motie Boelhouwer. In aanvulling daarop kunnen provincies in specifieke gebieden een bijzonder beschermingsniveau instellen. Voor een toelichting wordt verwezen naar paragraaf 7.1. Een reden kan zijn de bescherming van grondwater ten behoeve van de winning van water voor menselijke consumptie. Dit is volgens artikel 1.2, eerste lid en tweede lid, onder a, van de Wm de taak van provincies.

In dit verband geven de Vereniging voor Energie, Milieu en Water en de Vereniging Industriewater Brabant aan dat niet alleen drinkwater moet worden beschermd, maar alle water voor menselijke consumptie, waaronder industriële winningen. Dit was ook de bedoeling. Daarom is de toelichting in deze zin aangepast.

De VEWIN bepleit verder om GS in plaats van B en W aan te wijzen als bevoegd gezag voor de vergunningverlening voor gesloten systemen. In paragraaf 6.1 is aangegeven waarom hiervoor niet is gekozen.

De VEWIN bepleit verder versterking van het toezicht en de handhaving met openbare protocollen en rapportages. Dit is inderdaad de bedoeling. Op basis van het Besluit bodemkwaliteit kunnen beoordelingsrichtlijnen en protocollen worden opgesteld. In het kader van het SWKO worden protocollen opgesteld. In samenwerking met het bevoegd gezag

zijn handreikingen opgesteld: de BesluitvormingsUitvoeringsMethode (BUM), voor vergunningverlening, en de HandhavingsUitvoeringsMethode (HUM), voor handhaving. Deze handreikingen waarborgen een goede en uniforme uitvoering van de regelgeving.

De Unie van Waterschappen vraagt aandacht voor een zorgvuldige uitvoering van boringen. Om de risico's van boringen zoveel mogelijk te beperken is in het kader van Besluit bodemkwaliteit sinds 1 januari 2011 een protocol van kracht, dat eveneens van toepassing is op mechanische boringen ten behoeve van het installeren van bodemenergiesystemen.

Verder vraagt de Unie van Waterschappen wat er met niet gemelde bestaande gesloten systemen gaat gebeuren. Op bestaande gesloten systemen zijn alleen de voorschriften voor buitengebruikstelling van het systeem van toepassing. Deze zijn er onder meer op gericht dat de werking van waterscheidende lagen wordt hersteld. Daarnaast gelden de algemene zorgplichten van de Wm en de Wbb. Door vrijwillige meldingen van bestaande gesloten systemen te stimuleren (gemelde bodemenergiesystemen worden tegen interferentie door later geïnstalleerde systemen beschermd), wordt getracht alle bestaande gesloten systemen zo veel mogelijk in beeld te krijgen. Hierdoor kan ook worden toegezien op de naleving van de voorschriften inzake buitengebruikstelling. Waarschijnlijk zullen echter niet alle systemen worden aangemeld. Open bodemenergiesystemen zijn in beginsel wel allemaal bekend, omdat zij al vergunningplichtig waren ten tijde van de Grondwaterwet (inmiddels opgegaan in de Waterwet).

De Unie van Waterschappen vraagt voorts om regulering van interferentie die kan optreden tussen bodemenergiesystemen en andere activiteiten, zoals bronbemalingen. Het is inderdaad wenselijk dat hieraan aandacht wordt besteed. Bij de verlening van watervergunningen voor open bodemenergiesystemen, waar dit onderwerp vooral speelt, gebeurt dit al. Voor bronbemalingen zijn meestal een onttrekkingsvergunning en een lozingsvergunning vereist, waarvoor het waterschap bevoegd gezag is. Daarbij kan ook aandacht aan interferentie worden besteed. Aanvullende regulering voor gesloten bodemenergiesystemen gaat de reikwijdte van dit besluit te buiten. Het Wijzigingsbesluit bodemenergiesystemen regelt alleen de interferentie tussen bodemenergiesystemen onderling. Interferentie tussen verschillende activiteiten moet vooral worden voorkomen door een goede ruimtelijke ordening van bestemmingen in de ondergrond. Dit is onderwerp van ruimtelijke ordening door middel van het bestemmingsplan. Veel gemeenten hebben nu nog geen bestemmingsplan voor de ondergrond vastgesteld. De verwachting is wel dat dit steeds meer ingang zal vinden en dat bij de ruimtelijke ordening van de bestemmingen ook aandacht zal worden besteed aan interferentie.

In het verlengde hiervan ligt het verzoek van de Unie van Waterschappen om de waterschappen te betrekken bij ruimtelijke keuzes met betrekking tot bodemenergiesystemen. De positie van de watertoets zou daartoe moeten worden versterkt. De watertoets vindt plaats in het kader van de ruimtelijke ordening en is een verplichte procedurele stap bij de voorbereiding van een bestemmingsplan. De waterschappen zijn bij de opstelling van structuurvisies en bestemmingsplannen betrokken via de watertoets. Zij kunnen dan als eerste zelf invulling daaraan geven. Hierbij moet de kanttekening worden gemaakt dat de vaststelling van structuurvisies en bestemmingsplannen die specifiek betrekking hebben op de ruimtelijke ordening van de ondergrond, nog in de kinderschoenen staat. Hetzelfde geldt derhalve voor de watertoets die hiervoor moet worden verricht.

Het ontwerpbesluit gaat niet over de watertoets. De discussie over een versterking van de watertoets moet dus ook niet in het kader van dit ontwerpbesluit worden gevoerd. Masterplannen bodemenergie zijn een ander instrument om een visie te vormen op het gebruik van bodemenergie en de ruimtelijke keuzes die daarmee samenhangen. Gemeenten stellen masterplannen op in overleg met alle belanghebbende partijen, zodat de waterschappen ook langs die weg hun inbreng kunnen leveren.

De DHPA is het niet eens met de stelling dat het ontbreken van regelgeving voor gesloten systemen tot concurrentievoordeel leidt jegens open systemen, omdat kleine gesloten systemen en grote open systemen voor verschillende markten zijn bedoeld en dus niet met elkaar concurreren. Dit is echter niet de enige aanleiding voor regelgeving. Het is inderdaad zo dat verschillende typen systemen in verschillende behoeften voorzien. Daarom worden bepaalde typen systemen ook niet bij voorbaat uitgesloten, ondanks pleidooien voor het tegendeel door onder meer de TCB. De TCB heeft geadviseerd kleine gesloten systemen te verbieden vanwege het grote aantal boringen dat hiervoor moet worden verricht (zie paragraaf 7.4). De voorschriften van dit besluit hebben onder meer tot doel aan alle systemen minimale eisen te stellen uit een oogpunt van een doelmatig gebruik van bodemenergie en bescherming van de bodem, zodat niet alleen op de laagste prijs wordt geconcurrereerd (zie paragraaf 7.6). Om vergelijkbare redenen is niet ingegaan op het pleidooi van de DHPA om kleine gesloten systemen vrij te stellen van extra regelgeving omdat zij niet interfereren met andere systemen. Interferentie is niet de enige reden voor regulering. Indien geen interferentie met andere systemen optreedt, is voldaan aan het voorschrift dat interferentie verbiedt. Hier vloeien geen extra lasten of kosten uit voort.

Het Productschap Tuinbouw en LTO Glaskracht Nederland (Kas als Energiebron) missen een argumentatie voor het kiezen van de uniforme openbare voorbereidingsprocedure in plaats van de reguliere procedure ter voorbereiding van een watervergunning voor een open bodemenergiesysteem. De NVOE maakt een vergelijkbare opmerking. Dit is een algemene bevoegdheid die het bevoegd gezag aan de Awb ontleent. In het kader van het Wijzigingsbesluit bodemenergiesystemen kan hieraan niets worden veranderd. In dit besluit kan alleen de procedure worden

voorgeschreven. Ten opzichte van de huidige situatie is de procedure verkort. Het uitgangspunt is dat in plaats van de uniforme openbare voorbereidingsprocedure de reguliere procedure moet worden gevolgd. In dit verband kan worden opgemerkt dat de situatie in de ondergrond complex is. Een open systeem kan grote gevolgen hebben voor andere functies, waarden en belangen in de ondergrond. Daarom is in de Waterwet bepaald dat voor verlening van een watervergunning op grond van artikel 6.4, eerste lid, onder b, de uniforme openbare voorbereidingsprocedure moet worden gevolgd. Een argument om in het Wijzigingsbesluit bodemenergiesystemen te bepalen dat de reguliere procedure moet worden gevolgd, is dat voor de vergunningverlening uniformerende beleidsregels kunnen worden opgesteld die het makkelijker maken in individuele gevallen sneller een beslissing te kunnen nemen. Daarom zal er naar verwachting voor een keuze voor de uniforme openbare voorbereidingsprocedure alleen aanleiding bestaan in complexe situaties waarvoor geen beleidsregels zijn opgesteld. In paragraaf 9.1 wordt hierop uitgebreider ingegaan.

Verder vragen het Productschap Tuinbouw en LTO Glaskracht Nederland (Kas als Energiebron) dat een hogere temperatuur water mag worden gebruikt. Ook de gemeente Westland vraagt hierom. Dit kan in individuele gevallen voor gesloten bodemenergiesystemen bij maatwerkvoorschrift worden toegestaan. Voor open bodemenergiesystemen is het mogelijk in de watervergunning van de maximumtemperatuur af te wijken, bijvoorbeeld ten behoeve van de toepassing van HTO. Verder loopt er onderzoek of het mogelijk is de maximumtemperatuur in algemene zin te verhogen. Het onderzoek spitst zich toe op de gevolgen voor het milieu. Het is in beginsel wenselijk de maximumtemperatuur te verhogen, omdat het energierendement hierdoor wordt verbeterd, maar dit moet wel passen binnen de randvoorwaarde van een duurzaam gebruik van de bodem. Op dit moment is het nog te vroeg om de maximumtemperatuur te verhogen, omdat het onderzoek tot dusver nog geen aanwijzingen heeft opgeleverd dat een verhoging in algemene zin kan worden toegestaan (zie paragraaf 7.2). Daarom is alleen de mogelijkheid geboden in individuele gevallen een maatwerkvoorschrift vast te stellen (gesloten systemen) of van de watervergunning af te wijken (open systemen).

Genoemde organisaties uiten verder hun zorgen dat versnippering van bevoegdheden tussen verschillende overheidslagen er toe leidt dat niemand zich meer verantwoordelijk voelt voor de uiteindelijke doelstelling van het besluit om energieverduurzaming te bevorderen. Het zou inderdaad gemakkelijker zijn geweest als alle bevoegdheden bij één bevoegd gezag zouden berusten. De redenen waarom de bevoegdheidsverdeling toch gecompliceerder is uitgevallen, zijn toegelicht in paragraaf 6.1. Zowel gemeenten als provincies voeren nu al beleid om energieverduurzaming en de toepassing van bodemenergiesystemen te stimuleren. Zij zijn aangewezen op samenwerking. Voor verdere toelichting wordt verwezen naar paragraaf 8.4.

De NVOE heeft een voorkeur voor een afzonderlijke regeling voor bodemenergiesystemen. Op de redenen waarom hiervoor niet is gekozen, is ingegaan in paragraaf 12.1.

De NVOE vraagt verder om verruiming van de energiebalans van drie jaar naar vijf jaar. Het ontwerpbesluit is inmiddels in deze zin aangepast.

Voorts vraagt de NVOE om verlichting van de effectenstudie die ten behoeve van een watervergunning voor een klein open bodemenergiesysteem moet worden verricht. Dit wordt overeenkomstig de wens van de NVOE, zoals al is aangegeven in paragraaf 6.3, in de Waterregeling geregeld. Op de andere punten die de NVOE noemt, zoals de wenselijkheid van registratie van bodemenergiesystemen en de mogelijkheid van toepassing van de uniforme openbare voorbereidingsprocedure, is in het voorgaande al ingegaan.

De NVOE vraagt om opnemingsplicht van de evaluatieplicht in het besluit zelf. Dit is gebeurd (artikel VIII).

De VNG doet de aanbeveling het melden van bestaande systemen toch verplicht te stellen. Hiervoor bieden de artikelen 8.40 en 8.41 van de Wm echter geen grondslag. In plaats hiervan wordt een vrijwillige melding gestimuleerd.

Verder pleit de VNG voor een goede informatievoorziening, zoals een goed ingewerkte helpdesk bij Agentschap NL, toegankelijke handreikingen en gratis cursussen via Agentschap NL. Het Rijk zal zorg dragen voor een helpdesk, handreikingen en een aantal regionale bijeenkomsten voor medewerkers van gemeenten en provincies. Hieraan zijn voor gemeenten en provincies geen kosten verbonden. Op de Schakeldagen van het Agentschap NL zal ook aandacht worden besteed aan het onderwerp bodemenergie.

De VNG constateert dat met het besluit een aantal nieuwe bestuurlijke lasten voor gemeenten worden geïntroduceerd, die de gemeenten zelf lijken te moeten financieren uit de algemene middelen. Op de bestuurlijke lasten is, overeenkomstig de Financiële-verhoudingswet, ingegaan in paragraaf 14.3. De bestuurlijke lasten voor gemeenten zullen niet hoog zijn. Het Rijk gaat ervan uit dat de gemeenten dit uit eigen middelen zullen betalen. Wel zal het Rijk ondersteuning bieden en de kosten van de ICT-voorzieningen (aanpassing loketten en centrale database) op zich nemen. Op 14 april 2011 heeft een Bestuurlijk Koepeloverleg Infrastructuur en Milieu plaatsgevonden. In dat overleg heeft de VNG aangegeven dat de bestuurlijke VNG commissie Milieu en Mobiliteit de AMvB bodemenergie heeft besproken en de nieuwe taak zal accepteren, zonder financiële compensatie, mits het Rijk inderdaad de toezegging gestand doet om de kosten van de genoemde ICT-voorzieningen voor zijn rekening te nemen. In het bestuurlijk overleg op 14 april 2011 is deze toezegging nogmaals bevestigd.

§ 16.3 De voorhangprocedure

Naar aanleiding van de zogenaamde voorhangprocedure (toezending van het ontwerpbesluit aan de Tweede Kamer en Eerste Kamer, overeenkomstig artikel 21.6, vierde lid, van de Wm) heeft een schriftelijk overleg plaatsgevonden tussen

de Tweede Kamer en de Minister van I en M.

Tijdens het voortgezet schriftelijk overleg (VSO) op 5 oktober 2011 zijn moties ingediend, waarvan er twee zijn aangenomen. De moties hadden betrekken op het hanteren van een ruimere energiebalans en het sturen op energierendement. Over de uitvoering van deze moties is de Tweede Kamer geïnformeerd bij brief van de Minister van I en M aan de voorzitter van de Tweede Kamer van 16 december 2011.

Het voorstel voor de energiebalans is besproken met provincies, gemeenten en brancheorganisaties en grotendeels verwerkt in het Wijzigingsbesluit bodemenergiesystemen (zie paragraaf 7.8).

Over de buitengebruikstelling van niet meer in werking zijnde bodemenergiesystemen heeft de Minister van I en M de Tweede Kamer geïnformeerd bij brief van 3 november 2011 en nogmaals bij brief van 17 april 2012.

17 Notificatie aan de Europese Commissie

Het Wijzigingsbesluit bodemenergiesystemen bevat geen technische voorschriften en hoeft daarom niet te worden genotificeerd aan de Europese Commissie. De regels die in het kader van het Besluit bodemkwaliteit worden gesteld aan bedrijven die zich bezighouden met werkzaamheden ten behoeve van het installeren, onderhouden en buiten gebruik stellen van bodemenergiesystemen en aan de uitvoering van die werkzaamheden (zie voor een toelichting paragraaf 7.6), zijn wel genotificeerd.

36 Nota van toelichting bij Staatsblad 2013/198 *Intrekking handel in NO_x-emissierechten*

Algemeen

1 Inleiding, aanleiding en achtergrond

De wet tot wijziging van de Wet milieubeheer en de Wet op de economische delicten ten behoeve van de intrekking van het stelsel van handel in NO_x-emissierechten (hierna: wet intrekking handel in NO_x-emissierechten) (Stb. 2013, 133) strekt ertoe het in titel 16.3 Wet milieubeheer opgenomen systeem van handel in emissierechten voor stikstofoxiden (hierna: NO_x) in te trekken. Het onderhavige besluit tot wijziging van het Activiteitenbesluit milieubeheer, het Besluit handel in emissierechten en het Besluit omgevingsrecht en tot intrekking van het Wijzigingsbesluit Besluit handel in emissierechten, heeft tot doel de onderliggende, op het NO_x-emissiehandelssysteem betrekking hebbende, op niveau van algemene maatregel van bestuur geregelde uitvoeringsregels in te trekken. Bij het opstellen van dit wijzigingsbesluit is expliciet aandacht geschonken aan overgangsrecht in verband met het na intrekking van het handelssysteem van toepassing worden van NO_x-emissie-eisen op middelgrote stookinstallaties.

Voor een uitgebreide toelichting op de aanleiding en de noodzaak van het intrekken van het NO_x-emissiehandelssysteem, wordt verwezen naar de memorie van toelichting bij de wet intrekking handel in NO_x-emissierechten (Kamerstukken II 2012/13, 33 428, nr. 3).

2 Hoofdpijnen van het voorstel

In het voorliggende wijzigingsbesluit worden drie algemene maatregelen van bestuur (AMvB's) gewijzigd, namelijk het Activiteitenbesluit milieubeheer, waarbij is uitgegaan van het Activiteitenbesluit zoals die komt te luiden na 1 januari 2013, het Besluit handel in emissierechten en het Besluit omgevingsrecht. Daarnaast wordt één AMvB ingetrokken, namelijk het Wijzigingsbesluit Besluit handel in emissierechten (beperken emissies stikstofoxiden in de lucht bij grote industriële inrichtingen).

In het Activiteitenbesluit milieubeheer zijn de emissiegrenswaarden en meetmethoden voor de emissie van NO_x door middelgrote stookinstallaties opgenomen. Inrichtingen die deelnamen aan het NO_x-emissiehandelssysteem behoefden ingevolge artikel 3.7, tweede lid, van het Activiteitenbesluit milieubeheer, niet te voldoen aan deze NO_x-emissie-eisen voor middelgrote stookinstallaties. Echter, op grond van artikel I, onderdeel C, van het onderhavige wijzigingsbesluit, vervalt artikel 3.7, tweede lid, van het Activiteitenbesluit. Dit heeft als gevolg, dat deze NO_x-emissieconcentratiewaarden en meetmethoden ook gaan gelden voor middelgrote stookinstallaties binnen inrichtingen die – tot aan de intrekking van het systeem – meededen met het NO_x-handelssysteem.

In artikel I, onderdeel D, van dit wijzigingsbesluit is evenwel in artikel 6.20, vierde lid, (nieuw) van het Activiteitenbesluit milieubeheer geregeld, dat voor stookinstallaties die voor 1 januari 2014 (de datum waarop het NO_x-handelssysteem wordt ingetrokken) zijn geplaatst of gekocht en onder titel 16.3 van de Wet milieubeheer vielen, een overgangstermijn opgenomen. Deze stookinstallaties dienen vanaf 2017, of, indien het betreft een stookinstallatie in de exclusieve economische zone (hierna: EEZ) of in de glastuinbouw waarbij de CO₂ voor bemesting wordt gebruikt, vanaf 2019, aan de emissie-eisen te voldoen. Dit volgt uit de in het nieuwe vierde lid van artikel 6.20 opgenomen verwijzing naar het eerste of derde lid van artikel 6.20. Middelgrote stookinstallaties die na 1 januari 2014 zijn geplaatst of in gebruik zijn genomen, vallen niet onder het overgangsrecht en dienen per direct aan de NO_x-emissie-eisen te voldoen.

Met betrekking tot de eisen die gaan gelden voor middelgrote stookinstallaties binnen inrichtingen die onder het NO_x-emissiehandelssysteem vielen, dient volledigheidshalve verwezen te worden naar de bij de wet intrekking handel in NO_x-emissierechten behorende memorie van toelichting, waar uitgebreid is ingegaan op eventuele compensatie van nadelige gevolgen van het intrekken van het handelssysteem.

3 Uitvoering en handhaving

In hoofdstuk 8 van de memorie van toelichting bij de wet intrekking handel in NO_x-emissierechten is ingegaan op de uitvoering en handhaving. Aangezien het voorliggende wijzigingsbesluit een verdere uitvoering betreft van die wet, wordt voor een toelichting op de gevolgen van het wijzigingsbesluit volstaan met een verwijzing naar de memorie van toelichting.

Voor de uitvoering en handhaving van de regels die ingevolge de wijziging van het Activiteitenbesluit milieubeheer voor de middelgrote stookinstallaties gaan gelden die onder titel 16.3 vielen, kan worden verwezen naar dat de regels van dat besluit.

4 Gevolgen

In hoofdstuk 7 van de memorie van toelichting bij de wet intrekking handel in NO_x-emissierechten is ingegaan op de

financiële gevolgen van het stopzetten van dat systeem voor de (rijks)overheid en het bedrijfsleven. Daarnaast is in dit hoofdstuk ook ingegaan op de gevolgen voor het milieu. Ook hier geldt, dat aangezien het voorliggende wijzigingsbesluit een verdere uitvoering betreft van die wet, voor een toelichting op de gevolgen van het wijzigingsbesluit grotendeels kan worden volstaan met een verwijzing naar de memorie van toelichting.

In de memorie van toelichting was echter reeds aangegeven, dat bij de vaststelling van de bij de wet intrekking handel in NO_x-emissierechten behorende algemene maatregel van bestuur een precieze berekening zal worden gemaakt van de te verwachten kosten en milieuresultaten van het van toepassing worden van de emissie-eisen voor bestaande middelgrote stookinstallaties.

De bedrijfs- en milieueffecten daarvan zijn bepaald op basis van een onderzoek van ECN naar de effecten van het intrekken van NO_x-emissiehandel. Dit onderzoek bevat een gedetailleerde uitleg over de gebruikte aannamen en onzekerheden.

In hoofdstuk 2 van deze toelichting is reeds aangegeven, dat stookinstallaties die voor 2014 zijn geplaatst en in gebruik zijn genomen en onder NO_x-emissiehandel vielen, per 1 januari 2017 (installaties op land) of 1 januari 2019 (installaties in de EEZ of in de glastuinbouw) aan de NO_x-emissie-eisen die in het Activiteitenbesluit milieubeheer zijn opgenomen moeten voldoen.

Het toepassen van de emissiegrenswaarden vanaf 2017 of 2019 maakt aanpassingen nodig aan ongeveer 218 bestaande installaties op land en 62 bestaande installaties in de EEZ en glastuinbouw. Op land wordt vanaf 2017 door aanpassing van bestaande installaties een emissiereductie bereikt van ongeveer 0,58 kiloton per jaar tegen kosten van ongeveer 4,3 miljoen euro per jaar. In de EEZ en glastuinbouw zal vanaf 2019 door aanpassing van bestaande installaties een aanvullende emissiereductie worden bereikt van ongeveer 0,55 kiloton per jaar tegen kosten van ongeveer 4,7 miljoen euro per jaar. Bij deze berekening is er van uitgegaan, dat de olie- en gaswinning afneemt in omvang. Dit betekent, dat er sprake is van een toename van inhoudelijke nalevingkosten van 4,3 miljoen euro per jaar vanaf 2017 tot 2019. Vanaf 2019 bedraagt de toename 9 miljoen euro per jaar.

Hier staat tegenover dat het intrekken van de NO_x-emissiehandel ook belangrijke financiële voordelen heeft. In de memorie van toelichting bij de wet intrekking handel in NO_x-emissierechten is reeds aangegeven, dat het intrekken van de NO_x-emissiehandel een besparing oplevert van 6 miljoen euro aan administratieve lasten en 1 miljoen euro aan bestuurlijke lasten. Bovendien is er nog een additionele kostenbesparing (uitgespaarde of bespaarde investeringskosten in nieuwe technieken) die, afhankelijk van het internationale ambitieniveau inzake de reductie van NO_x-emissies, kan oplopen tot 45 miljoen euro per jaar (in het geval van 5 kiloton onnodige NO_x-emissiereductie voor een prijs van 9 euro per kilo).

5 Advisering en consultatie

Op grond van artikel 21.6, vierde lid, van de Wet milieubeheer is het ontwerpbesluit bekendgemaakt in de Staatscourant (Stert. 2012, 18827). Naar aanleiding van de voorpublicatie van het ontwerp wijzigingsbesluit zijn 2 inspraakreacties ontvangen.

De Vereniging van de Nederlandse Chemische Industrie (VNCI) geeft aan, dat het intrekken van de NO_x-emissiehandel en – in verband met de implementatie van de Richtlijn industriële emissies – het Besluit emissie-eisen stookinstallaties milieubeheer A (BEES A) ertoe leidt, dat de in het Activiteitenbesluit milieubeheer opgenomen emissie-eisen voor middelgrote stookinstallatie gaan gelden voor stookinstallaties, die niet onder de definitie grote stookinstallatie vallen. Dit gebeurt ook als die stookinstallaties onderdeel zijn van een IPPC-installatie. De VNCI pleit in dat kader voor de mogelijkheid tot verevening van NO_x-emissies van stookinstallaties met NO_x-emissies van procesinstallaties te behouden. Aanscherping van de emissiegrenswaarden van kleine stookinstallatie draagt volgens de VNCI nauwelijks bij aan de milieuwinst van de gehele chemische installatie.

Hieromtrent het volgende. Op grond van de IPPC-richtlijn en diens opvolger de Richtlijn industriële emissies geldt de verplichting dat de beste beschikbare technieken (BBT) moeten worden toegepast. Daartoe neemt het bevoegd gezag de emissiegrenswaarden voor NO_x in vergunningsvoorschriften op, of wordt in de considerans van de vergunning verwezen naar algemene regels (het BEES A). Het BEES A is evenwel gedateerd en de NO_x-emissiegrenswaarden daarin kunnen niet meer als BBT worden gezien. Derhalve moeten bestaande installaties aan de nieuwe normen gaan voldoen.

De Richtlijn industriële emissies biedt de mogelijkheid voor bedrijven om beter en minder presterende onderdelen van de stookinstallatie salderen of werken met een gemiddelde emissiegrenswaarde voor meer emissiepunten (ook wel «bubble» genoemd) binnen de stookinstallatie. Voorwaarde is dat het bedrijf ten genoegen van het bevoegd gezag een gelijkwaardig niveau van milieubescherming garandeert. Het bevoegd gezag kan daartoe extra monitoringseisen of andere vergunningvoorschriften opnemen.

Voor een uitgebreide toelichting inzake het intrekken van het BEES A en verevening, wordt verwezen naar de

toelichting bij het Besluit van 13 oktober 2012, houdende wijziging van het Activiteitenbesluit milieubeheer, het Besluit omgevingsrecht en enkele andere besluiten ten behoeve van de omzetting van Richtlijn 2010/75/EU van het Europees Parlement en de Raad van 23 november 2010 inzake industriële emissies (geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging) (herschikking) (PbEU L 334) (Stb. 2012, 552).

Het bovenstaande staat los van het afschaffen van NO_x-emissiehandel. De NO_x-emissiehandel staat immers náást de verplichting om BBT toe te passen. Voor stookinstallaties die deelnemen aan de NO_x-emissiehandel bestaat er geen mogelijkheid tot het verevenen van emissies.

De tweede inspraakreactie is afkomstig van de Nederlandse Olie en Gas Exploratie en Productie Associatie (Nogepa). Nogepa maakt geen bezwaar tegen de intrekking van de NO_x-emissiehandel als zodanig, maar heeft bedenkingen bij de aannames van het onderzoek dat ECN in voorbereiding op het wijzigingsbesluit heeft gedaan. Derhalve vraagt Nogepa betrokken te worden bij de evaluatie van de emissie-eisen voor middelgrote stookinstallaties (het voormalige Besluit emissie-eisen middelgrote stookinstallaties milieubeheer). Momenteel wordt aan de evaluatie gewerkt. Een belangrijk onderdeel van de evaluatie is de normstelling voor de olie- en gaswinning. Nogepa is intensief bij de evaluatie betrokken.

Daarnaast heeft op 15 november 2012 een aantal fracties binnen de vaste commissie voor infrastructuur en milieu vragen gesteld en opmerkingen geplaatst bij het ontwerpwijzigingsbesluit. Deze vragen zijn reeds bij brief van 11 februari inhoudelijk beantwoord (Kamerstukken II 2012/13, 27 664, nr. 83).

37 **Nota van toelichting bij Staatsblad 2013/521**
Vervallen van artikel 1.2a van het Activiteitenbesluit

Met dit besluit vervallen:

- 1 artikel 1.2a van het Activiteitenbesluit milieubeheer waardoor burgemeester en wethouders in plaats van gedeputeerde staten voor een aantal activiteiten met afvalstoffen bevoegd gezag worden:
 - aan wie meldingen moeten worden gedaan en
 - door wie beslissingen op verzoeken om maatwerk en op verzoeken om gelijkwaardige voorzieningen moeten worden genomen;
- 2 artikel 3.3a Besluit omgevingsrecht waardoor de omgevingsvergunning beperkte milieutoets voor activiteiten waarvoor op grond van artikel 2.2a van dat besluit een omgevingsvergunning is vereist als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder i, Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, door burgemeester en wethouders moet worden afgegeven in plaats van door gedeputeerde staten;
- 3 artikel 6.7 Besluit omgevingsrecht waardoor de verplichting van een verklaring van geen bedenkingen voor het milieudeel van de omgevingsvergunning vervalt en
- 4 artikel 6.3, eerste lid, onder d, van het Besluit omgevingsrecht waardoor het advies van gedeputeerde staten voor inrichtingen als bedoeld in artikel 6.7, in gevallen als bedoeld in artikel 3.10, derde lid, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (geen uitgebreide openbare voorbereidingsprocedure van toepassing) niet meer vereist is.
De bevoegdheid tot handhaven gaat tegelijkertijd over naar burgemeester en wethouders.

Omdat de decentrale overheden en het Rijk in de package deal (2009) hebben afgesproken dat de tijdelijke bevoegdheden voor gedeputeerde staten zouden vervallen op het moment waarop er een landsdekkend netwerk van omgevingsdiensten (regionale uitvoeringsdiensten) zou zijn, en deze afspraak nu is nagekomen en de financiële gevolgen ervan zijn besproken, kan volstaan worden met een korte tijdsspanne tussen het tijdstip van publicatie van dit besluit en de inwerkingtreding ervan.

De Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu,
W.J. Mansveld

38 Nota van toelichting bij Staatsblad 2013/546

Uitstel puntensysteem personenvervoer

Staatsblad 2013/546 (geheel)

Besluit van 9 december 2013, houdende vaststelling van het tijdstip van inwerkingtreding van de wet van 28 maart 2013 tot wijziging van de Wet milieubeheer en de Wet veiligheidsregio's in verband met het beheer van het openbaar register met gegevens over de externe veiligheid, regels inzake buisleidingen en de departementale herindeling (Stb. 2013, 128) en houdende het vervallen van artikel 2, derde lid, van het besluit van 26 november 2007, houdende vaststelling van het tijdstip van inwerkingtreding van de wet van 22 november 2006, houdende wijziging van de Wet milieubeheer en enige andere daarmee verband houdende wetten (modernisering van de algemene milieuregels voor inrichtingen) (Stb. 2006, 606) en van het Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer (Stb. 2007, 415), (Stb. 2007, 472)

Wij Willem-Alexander, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Op de voordracht van de Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu van 30 november 2013, nr. IenM/BSK-2013/270819, Hoofddirectie Bestuurlijke en Juridische Zaken;

Gelet op artikel III van de wet van 28 maart 2013 tot wijziging van de Wet milieubeheer en de Wet veiligheidsregio's in verband met het beheer van het openbaar register met gegevens over de externe veiligheid, regels inzake buisleidingen en de departementale herindeling en gelet op artikel 6.44 van het Activiteitenbesluit Milieubeheer;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Artikel 1

De wet van 28 maart 2013 tot wijziging van de Wet milieubeheer en de Wet veiligheidsregio's in verband met het beheer van het openbaar register met gegevens over de externe veiligheid, regels inzake buisleidingen en de departementale herindeling (Stb. 2013, 128) treedt in werking met ingang van 1 januari 2014.

Artikel 2

Artikel 2, derde lid, van het besluit van 26 november 2007, houdende vaststelling van het tijdstip van inwerkingtreding van de wet van 22 november 2006, houdende wijziging van de Wet milieubeheer en enige andere daarmee verband houdende wetten (modernisering van de algemene milieuregels voor inrichtingen) (Stb. 2006, 606) en van het Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer (Stb. 2007, 415), (Stb. 2007, 472), vervalt.

Onze Minister van Infrastructuur en Milieu is belast met de uitvoering van dit besluit dat met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst.

Wassenaar, 9 december 2013

Willem-Alexander

De Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu,
W.J. Mansveld

Uitgegeven de achttiende december 2013
De Minister van Veiligheid en Justitie,
I.W. Opstelten

NOTA VAN TOELICHTING

In artikel 1 van dit Koninklijk Besluit wordt voorzien in de inwerkingtreding per 1 januari 2014 van de wet van 28 maart 2013 tot wijziging van de Wet milieubeheer en de Wet veiligheidsregio's in verband met het beheer van het openbaar register met gegevens over de externe veiligheid, regels inzake buisleidingen en de departementale herindeling (Stb. 2013, 128). Ingevolge deze wet is het RIVM niet langer de beheerder van het risicoregister en wijst de Minister van Infrastructuur & Milieu een nieuwe beheerder aan. Daarnaast voorziet de bovengenoemde wet in enkele technische wijzigingen, waardoor de Wet Milieubeheer wordt afgestemd op het Besluit Externe Veiligheid Buisleidingen en wordt aangepast aan de departementale herindeling.

Daarnaast voorziet artikel 2 van dit Koninklijk Besluit er in dat artikel 2.16 van het Activiteitenbesluit milieubeheer niet per 1 januari 2014 in werking treedt.

Artikel 2.16 van het Activiteitenbesluit milieubeheer bepaalt dat een werkgever maatregelen moet treffen ten aanzien van het vervoer van de eigen werknemers van en naar de inrichting. Een motie van de Kamerleden van der Ham/Dijksma in 2005 (kamerstukken II 2004/05, 29 800-XII, nr. 30) heeft ertoe geleid dat in het Activiteitenbesluit milieubeheer artikel 2.16 (de zogenaamde puntenregeling) is opgenomen die bedrijven met meer dan vijftig werknemers verplicht maatregelen te treffen op het terrein van het mobiliteitsmanagement rond woon-werkverkeer.

In het verleden is de inwerkingtreding van dit artikel diverse malen uitgesteld. De laatste keer werd de inwerkingtreding bij besluit van 9 juni 2011 (Stb. 2011, 298) uitgesteld tot 1 januari 2014. Hierbij werd verwezen naar de instelling van de Taskforce Mobiliteitsmanagement en diens opvolger het Platform Slim Werken Slim Reizen. Uiteindelijk is het programma Beter Benutten opgesteld. Uit de eerste resultaten van dit programma blijkt dat de positieve ontwikkelingen op het gebied van mobiliteitsmanagement zich hebben gecontinueerd. Steeds meer werkgevers zijn overgegaan tot het treffen van maatregelen en hebben zo een positieve invloed op de mobiliteit van hun werknemers. De maatregelen komen voort uit eigen drijfveren en doelstellingen van de werkgevers en kennen een structureel karakter. Dit is effectiever dan het geval zou zijn bij een wettelijk opgelegde verplichting (artikel 2.16 van het Activiteitenbesluit milieubeheer).

Het kabinet is dan ook van mening dat artikel 2.16 niet in werking moet treden. Om dat te bereiken moet artikel 2, derde lid, van het besluit van 26 november 2007 (Stb. 2007, 472), te lezen in samenhang met het besluit van 9 juni 2011 (Stb. 2011, 298), waarin is bepaald dat artikel 2.16 met ingang van 1 januari 2014 in werking treedt, met ingang van diezelfde datum vervallen. Artikel 2 van dit Koninklijk Besluit voorziet hierin.

Op basis van de evaluatieresultaten van het programma Beter Benutten zal uiterlijk begin 2015 gezien worden of artikel 2.16 van het Activiteitenbesluit milieubeheer moet blijven bestaan of dat dit artikel kan vervallen.

De Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu,
W.J. Mansveld

39 Nota van toelichting bij Staatsblad 2014/20

Nieuwe activiteiten en herstel van gebreken van wetstechnische en inhoudelijk ondergeschikte aard

Algemeen

1 Inleiding

Dit wijzigingsbesluit bevat een verzameling wijzigingen van het Activiteitenbesluit milieubeheer (hierna: Activiteitenbesluit), het Besluit omgevingsrecht (hierna: Bor), het Waterbesluit en het Besluit OM-afdoening. De meeste wijzigingen zijn wetstechnisch en reparatoir van aard en van inhoudelijk ondergeschikte aard. Het gaat onder meer om kleine redactionele correcties, verduidelijkingen en het herstel van verwijzingen naar vernummerde artikelen of andere technische fouten. Het merendeel van de wijzigingen is gericht op een goede verwerking van eerder doorgevoerde wijzigingen (Stb. 2012, 441 (integratie van agrarische activiteiten in het Activiteitenbesluit) en Stb. 2012, 558 (de zogenaamde wijziging derde tranche). Daarnaast bevat het wijzigingsbesluit een beperkte uitbreiding van de reikwijdte van het Activiteitenbesluit in vervolg op eerdere wijzigingen waarin vergunningplichtige activiteiten onder de werking van het Activiteitenbesluit werden gebracht, te weten demontage van tweewielige motorvoertuigen (brom-, snor- en motorfietsen) en lozingen vanuit rioolwaterzuiveringsinstallaties, ook wel RWZI's genoemd (hierna: zuiveringstechnische werken). De afzonderlijke wijzigingen worden in de artikelsgewijze toelichting behandeld. Hieronder volgt een nadere toelichting van de beperkte uitbreiding van de reikwijdte van het Activiteitenbesluit.

2 Aanleiding

Vanuit de wens om tot vereenvoudiging van regelgeving en vermindering van administratieve en bestuurslasten te komen, wordt door het ministerie van Infrastructuur en Milieu sinds 2008 gewerkt aan het Activiteitenbesluit. In het Activiteitenbesluit is een groot aantal activiteiten en bedrijfstakken (inrichtingen) onder algemene regels gebracht, onder vrijstelling van de vergunningplicht of omzetting van de omgevingsvergunning met een uitgebreide voorbereidingsprocedure (hierna: omgevingsvergunning milieu) naar een omgevingsvergunning beperkte milieutoets (hierna: OBM). In verschillende tranches worden steeds weer nieuwe activiteiten en bedrijfstakken onder algemene regels gebracht. Zo ook met dit wijzigingsbesluit aangezien wachten op een volgende wijziging van het Activiteitenbesluit (vooralnog de vierde tranche de voorlopig laatste tranche waarmee nieuwe bedrijfstakken onder algemene regels worden gebracht) door het bedrijfsleven en het bevoegd gezag niet is gewenst.

Voor de zuiveringstechnische werken is het zuiveringsproces vanaf 1 januari 2011 al onder het Activiteitenbesluit komen te vallen, maar de lozingen vanuit de zuiveringstechnische werken waren hierbij vooralsnog uitgezonderd. Destijds is besloten om de eventuele omzetting van de lozingsvergunningen krachtens de Waterwet naar algemene regels aan te houden tot een volgende wijziging teneinde de gewenste opzet en consequenties van deze omzetting zorgvuldig vorm te kunnen geven. Er heeft destijds een brede afstemming met belanghebbenden (Rijkswaterstaat en waterschappen) plaatsgevonden. Tevens heeft de uitvoeringstoets plaatsgevonden en is het ontwerp voorgepubliceerd in de Staatscourant met het oog op het mogelijk maken van inspraak. Rijkswaterstaat en de waterschappen hebben de nadrukkelijke wens om het regime voor lozingen zo snel mogelijk gelijk te trekken met het regime voor de overige milieuaspecten zoals neergelegd in de algemene regels. Met dit wijzigingsbesluit is het mogelijk op een duurzamere wijze stedelijk afvalwater te zuiveren. Verder uitstel is dus niet gewenst.

Het brom-, snor- en motorfietspark neemt in Nederland al sinds enige tijd toe. Jaarlijks worden ongeveer 70.000 nieuwe brom- en snorfietsen verkocht, het totaal aantal rijdende brom- of snorfietsen in Nederland komt neer op meer dan één miljoen stuks. De laatste drie jaar is het aantal brom- en snorfietsen dat voor demontage (sloop) werd aangemeld ieder jaar toegenomen. In de afgelopen drie jaar (2009–2011) zijn er 39.456 brom- en snorfietsen voor demontage gemeld bij de Rijksdienst voor het wegverkeer (hierna: RDW).

Daarnaast nemen er ongeveer 700.000 motorfietsen in Nederland deel aan het verkeer. Jaarlijks komen er ongeveer 11.000 motorfietsen bij. In de periode 2009–2011 zijn 10.894 motorfietsen voor demontage gemeld bij de RDW. Met de invoering van de OBM voor het demonteren van autowrakken per 1 januari 2011 (Besluit van 15 november 2010, Stb. 2010, 781) is het demonteren van wrakken van tweewielige motorvoertuigen niet meegenomen, terwijl het om een vergelijkbare activiteit gaat. Gelet hierop, de grootte van het brom-, snor- en motorfietspark in Nederland en het toenemende aantal wrakken dat voor demontage wordt aangeboden, is er aanleiding om op zo kort mogelijke termijn en met zo min mogelijk administratieve lasten, het demonteren van tweewielige motorvoertuigen op te nemen in het Activiteitenbesluit.

3 Wijziging in verband met de Waterwet (zuiveringstechnische werken)

Dit wijzigingsbesluit brengt naast de reeds onder de werking van algemene regels gebrachte milieuaspecten ook de lozingen van zuiveringstechnische werken onder de algemene regels van hoofdstuk 3 van het Activiteitenbesluit. Dit gebeurt beleidsneutraal, waarbij wel van de gelegenheid gebruik is gemaakt om enkele gewenste wijzigingen door te voeren.

Het voorliggende besluit leidt daarom tot vrijstelling van de vergunningplicht van artikel 6.2, eerste en tweede lid, van de Waterwet voor met name het brengen van stoffen in oppervlaktewaterlichamen vanuit zuiveringstechnische werken

(zie artikel 1.6, eerste lid, aanhef en onderdelen a en b, van het Activiteitenbesluit, zoals gewijzigd door artikel I, onderdeel E, van dit wijzigingsbesluit). Dit besluit bevat een gedeeltelijke implementatie van de Europese richtlijn stedelijk afvalwater³ (hierna: richtlijn stedelijk afvalwater). Andere aspecten van deze richtlijn zijn geïmplementeerd in artikel 2.3 van het Waterbesluit en artikel 10.33 van de Wet Milieubeheer. Dit wijzigingsbesluit leidt in verband met het voorgaande tevens tot het vervallen van de artikelen 6.4 tot en met 6.7 van het Waterbesluit. Daarnaast wordt in verband hiermee de Activiteitenregeling milieubeheer (hierna: Activiteitenregeling) gewijzigd en vervallen artikel 6.3 en bijlage VI van de Waterregeling. Het geheel vormt de omzetting van de artikelen 4, eerste, derde en vierde lid, 5, eerste tot en met vierde en achtste lid, 7, 10, 12, bijlage I.B en I.D van de richtlijn stedelijk afvalwater. Opgemerkt dient te worden dat een groot aantal zuiveringstechnische werken vanwege de Europese richtlijn industriële emissies (hierna: richtlijn industriële emissies) en de plicht tot het opstellen van een milieueffectrapport (hierna: MER) omgevingsvergunningplichtig blijven. Dit heeft overigens geen gevolgen voor de keuze om de lozingen van zuiveringstechnische werken onder algemene regels te brengen. Vanaf 2013 zijn de in hoofdstuk 3 van het Activiteitenbesluit opgenomen algemene regels gaan gelden voor alle vergunningplichtige inrichtingen (inrichtingen type C), waaronder ook de inrichtingen die vallen onder de werking van de richtlijn industriële emissies.

4 Demontagebedrijven voor tweewielige motorvoertuigen

Wrakken van tweewielige motorvoertuigen die gevaarlijke stoffen of voorwerpen bevatten, zijn gevaarlijke afvalstoffen. Het demonteren van wrakken van tweewielige motorvoertuigen is gericht op de zoveel mogelijk nuttige toepassing van de vrijkomende stromen. De grenzen waarbij geen omgevingsvergunning milieu (artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder e, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (hierna: Wabo)) is voorgeschreven, zijn opgenomen in categorie 28.10, onder 8, van het Bor. Op grond van de richtlijn industriële emissies kunnen demontagebedrijven voor tweewielige motorvoertuigen met een totale opslagcapaciteit voor vrijkomende vloeistoffen van meer dan vijftig ton onder de werking van die richtlijn vallen. Om die reden wordt een bovengrens aangehouden van vijftig ton voor die opslag. Met de nu doorgevoerde wijziging van het Bor zijn bedrijven die wrakken van tweewielige motorvoertuigen demonteren inrichtingen type B geworden.

Wel wordt voor deze sector met de OBM (artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder i, van de Wabo) een toets vooraf mogelijk gemaakt.

De voorschriften voor deze sector zijn grotendeels opgenomen in paragraaf 3.3.3 (het demonteren van autowrakken en wrakken van tweewielige motorvoertuigen en daarmee samenhangende activiteiten). Daarin worden ook voorschriften gesteld aan het aftappen van vloeistoffen, het opslaan van een aantal bij het demonteren vrijkomende afvalstoffen en het neutraliseren van airbags en gordelspanners en de opslag van gedemonteerde airbags en gordelspanners voor zover deze nu of in de toekomst worden toegepast in tweewielige motorvoertuigen. Voor de opslag (en aflevering) van een aantal andere stoffen zijn voor deze sector nog specifieke voorschriften van toepassing: paragraaf 3.4.3 voor het opslaan en overslaan van goederen, paragraaf 4.1.1 voor het opslaan van gevaarlijke stoffen, CMR-stoffen of bodembedreigende stoffen in verpakking met uitzondering van gedemonteerde airbags en gordelspanners, paragraaf 4.1.3 voor het opslaan van stoffen in opslagtanks en in paragraaf 3.3.1 voor het afleveren van vloeibare brandstof aan motorvoertuigen voor het wegverkeer (aan derden of voor eigen gebruik). Wrakken van tweewielige motorvoertuigen die gevaarlijke stoffen en voorwerpen bevatten, kunnen onder dit wijzigingsbesluit ook voorkomen bij bergingsbedrijven en bij inrichtingen waar politie of justitie onderzoek verrichten. Bij tweewielierzaken die tweewielige motorvoertuigen repareren of onderhouden komen ook wrakken van tweewielige motorvoertuigen voor. De grenzen waarbij de omgevingsvergunning milieu niet is voorgeschreven, worden gegeven in categorie 28.10, onderdelen 16 en 17, van het Bor. Op de opslag van wrakken van tweewielige motorvoertuigen zijn de paragrafen 3.4.3 en 3.3.3 van toepassing. Specifiek voor tweewielierzaken die tweewielige motorvoertuigen repareren of onderhouden geeft artikel 4.84, derde lid, aan welke handelingen met een wrak van een tweewielig motorvoertuig uitgevoerd mogen worden. In artikel 2.2a, tweede lid, onder g, van het Bor is bepaald in welke gevallen de OBM is voorgeschreven. Voor inrichtingen die wrakken van tweewielige motorvoertuigen willen demonteren, geldt de meldingsplicht met bijhorende meldingsvereisten van artikel 1.10 en artikel 1.16. Daarnaast zijn de algemene verplichtingen met betrekking tot het afvalbeheer uit afdeling 2.5 van toepassing op het demonteren van wrakken van tweewielige motorvoertuigen.

5 Lozingen

In dit wijzigingsbesluit is het lozingsverbod, met uitzonderingen, opgenomen dat eerder was opgenomen in artikel 10.30 van de Wet milieubeheer.

Met ingang van 25 april 2013 is als gevolg van het permanent van kracht worden van de Crisis en herstelwet artikel 10.30 van de Wet milieubeheer ingetrokken.

In artikel 10.30 van de Wet milieubeheer was een verbod opgenomen om afvalwater in een voorziening voor de inzameling en het transport van afvalwater te brengen. Het was de bedoeling dit verbod (met inbegrip van de uitzonderingen) bij algemene maatregel van bestuur te stellen. Daartoe zou tegelijkertijd met het schrappen van artikel 10.30 van de Wet milieubeheer worden voorzien in een wijziging van het Activiteitenbesluit, het Besluit lozen buiten inrichtingen en het Besluit lozing afvalwater huishoudens. Abusievelijk is artikel 10.30 van de Wet milieubeheer echter al op 25 april 2013 in werking getreden, voordat genoemde besluiten zijn gewijzigd. Als gevolg hiervan geldt op dit moment onbedoeld geen verbod meer om afvalwater te lozen in een hemelwaterstelsel buiten de inrichting. Deze onwenselijke situatie wordt met dit wijzigingsbesluit beëindigd. Het lozingsverbod van het voormalige artikel 10.30 van

de Wet milieubeheer is nu opgenomen in artikel 2.2, eerste lid, onder b, van het Activiteitenbesluit en artikel 2.2, eerste lid, onder b, van het Besluit lozen buiten inrichtingen. Daarin zijn nu ook de eerdere vrijstellingen van het lozingsverbod van artikel 10.30 van de Wet milieubeheer opgenomen, die eerder nog waren opgenomen in artikel 1.6, derde lid, van het Activiteitenbesluit en artikel 1.3 van het Besluit lozen buiten inrichtingen. Voorts zijn de verwijzingen naar artikel 10.30 van de Wet milieubeheer die in het Activiteitenbesluit en het Besluit lozen buiten inrichtingen voorkwamen, vervallen.

6 Effecten voor bedrijfsleven, overheden en burger

Het tweede Kabinet Rutte heeft de ambitie om de regeldruk voor bedrijven merkbaar te verminderen. Met deze wijziging van het Activiteitenbesluit wordt in navolging van eerdere wijzigingen een beperkte uitbreiding van de reikwijdte gerealiseerd en de vergunningplicht op basis van de Waterwet voor zuiveringstechnische werken en de omgevingsvergunningplicht milieu voor de demontage van tweewielige motorvoertuigen omgezet in algemene regels. Voor demontage van tweewielige motorvoertuigen worden de algemene regels gecombineerd met een OBM. De voorschriften van dit wijzigingsbesluit zijn in overleg met de betreffende branches en het bevoegd gezag tot stand gekomen. Uitgangspunt hierbij was dat er geen verzwaringen zouden worden doorgevoerd. Verder zijn eventuele verschillen met eisen die worden gesteld aan vergelijkbare activiteiten waar mogelijk gelijkgetrokken. Hiermee wordt een bijdrage geleverd aan de kabinetsambitie om de regeldruk voor bedrijven te verminderen. Voor de berekening van de gevolgen van het wijzigingsbesluit en de wijzigingsregeling voor de administratieve lasten is aangesloten bij de nulmeting (ijkdatum 31 maart 2007) en de herberekening administratieve lastenreductie, zoals deze is gemaakt voor het Activiteitenbesluit en toegepast voor alle eerdere wijzigingen van het Activiteitenbesluit- en regeling. Bij de bestuurlijke lasten is gekeken naar de verandering tussen de situatie voor en na inwerkingtreding van dit wijzigingsbesluit.

6.1 Administratieve lastenverlichting

Uit de resultaten van de berekening blijkt dat met dit wijzigingsbesluit een administratieve lastenverlichting van € 0,23 miljoen per jaar (70 bedrijven x € 6.543,- lastenverlichting omgevingsvergunning milieu –/– € 631,- gemiddelde melding Activiteitenbesluit –/– € 2.525,- lasten OBM) voor het bedrijfsleven wordt bewerkstelligd. Dit heeft te maken met het omzetten van de plicht tot het hebben van een omgevingsvergunning milieu in een OBM voor naar schatting 70 bedrijven die demontage-activiteiten van tweewielige motorvoertuigen uitvoeren of hiermee willen gaan starten. Dat zijn naar schatting twintig autodemontagebedrijven en vijftig brom- en snorfietshandelaren die zich hebben aangemeld of naar verwachting gaan aanmelden bij Stichting Recycling Nederland (hierna: SRN). Voor de motorendemontagebedrijven met omgevingsvergunning milieu (in totaal twintig) verandert er niets, omdat zij dezelfde demontage-activiteiten blijven uitvoeren en treedt er geen lastenverlichting of -verzwaring op. Op grond van het overgangsrecht (artikel V) wordt de verleende omgevingsvergunning milieu gelijkgesteld met een OBM.

6.2 Inhoudelijke nalevingskosten

Brom-, snor- en motorfietshandelaren die de demontage van tweewielige motorvoertuigen willen gaan uitvoeren, kunnen te maken krijgen met aanvullende eisen uit het Activiteitenbesluit:

- Het uitvoeren van een bodemonderzoek
- Het aanschaffen van een lekbak in het geval een lekkend wrak wordt ingenomen of andere bodembeschermende voorzieningen.

Autodemontagebedrijven moeten al aan deze aanvullende eisen voldoen vanwege hun demontage-activiteiten aan autowrakken. De brom-, snor- en motorfietshandelaren die wrakken van tweewielige motorvoertuigen willen demonteren, worden geconfronteerd met de eis van een lekbak in het geval een lekkend wrak wordt ingenomen (lekbak à € 200,-). Ervan uitgaande dat de brom-, snor- en motorfietshandelaren nog niet beschikken over een lekbak, betekent dit wijzigingsbesluit een zeer lichte toename van inhoudelijke nalevingskosten van € 2.000,- per jaar (50 brom-, snor- en motorfietshandelaren x € 200,-/5 jaar afschrijving). Van de bestaande brom-, snor- en motorfietshandelaren is het aannemelijk dat zij al bij oprichting van de inrichting een bodemonderzoek hebben moeten laten uitvoeren wegens bodembedreigende activiteiten (bijvoorbeeld wegens het repareren en onderhouden van de motor van een tweewielig motorvoertuig). Geconcludeerd kan worden dat dit wijzigingsbesluit nagenoeg geen gevolgen heeft voor de inhoudelijke nalevingskosten.

6.3 Bestuurlijke lasten

Met dit wijzigingsbesluit zijn lozingen van zuiveringstechnische werken, die worden beheerd door of onder de verantwoordelijkheid van de waterschappen, onder de werking van het Activiteitenbesluit gebracht. In Nederland zijn 357 zuiveringstechnische werken, waarvan er 98 lozen op rijkswater en de overige op regionale wateren die in beheer zijn bij de waterschappen zelf. Voor de zuiveringstechnische werken is met de inwerkingtreding van dit wijzigingsbesluit de vergunningplicht krachtens de Waterwet vervangen door algemene regels. Dit leidt tot een lastenreductie van € 0,5 miljoen per jaar voor zuiveringstechnische werken (357 zuiveringstechnische werken x gemiddeld € 12.455,- lastenverlichting omgevingsvergunning –/– € 631,- gemiddelde lasten Activiteitenbesluit). Voor de waterschappen en Rijkswaterstaat als bevoegd gezag leidt de wijziging ertoe dat men minder tijd nodig heeft voor het verwerken van meldingen in plaats van het verlenen van een vergunning. Daarentegen kan de lastenverlichting ook

lager uitvallen doordat bij zuiveringstechnische werken de in de lozingsvergunningen opgenomen grenswaarden heel divers zijn en hierbij dus relatief veel maatwerk nodig zal blijven. Bij zeker meer dan de helft van de zuiveringstechnische werken zullen maatwerkvoorschriften worden opgelegd. Enerzijds omdat de kwaliteit van het ontvangende oppervlaktewaterlichaam vraagt om strengere lozingeisen omwille van geringe verdunding (immissietoets), zoals eutrofiëringsgevoelige wateren of wateren met een specifieke gebruiksfunctie (zwemwater en water gebruikt als grondstof voor drinkwaterbereiding). Anderzijds biedt deze wijzigingsregeling de mogelijkheid gebruik te blijven maken van de zogenoemde 75% vrijstellingsbevoegdheid voor fosfor en stikstof per waterbeheerder, waardoor ruimere (dus minder strenge) lozingeisen kunnen worden gesteld dan de geldende standaard lozingeisen voor stikstof en fosfor voor een zuiveringstechnisch werk. Door autonome verbetering van de zuiveringprestaties zullen deze ruimere maatwerkvoorschriften in de loop der tijd geleidelijk verdwijnen doordat steeds meer zuiveringstechnische werken zullen gaan voldoen aan de standaard lozingeisen. Dit mede om te kunnen voldoen aan de vanuit de kaderrichtlijn water gestelde doelen met betrekking tot waterkwaliteit eisen voor oppervlaktewateren.

De initiële lasten voor de noodzakelijke kennisname van de nieuwe regelgeving zijn beperkt, omdat gemeenten en waterschappen al bekend zijn met het Activiteitenbesluit en met de opgestelde voorschriften. Het merendeel betreft reparaties die juist een betere uitvoering mogelijk maken.

6.4 Gevolgen voor de burger

De veranderingen die dit wijzigingsbesluit aanbrengt, zijn niet van toepassing op burgers en zullen dan ook geen direct effect hebben op de administratieve lasten voor deze doelgroep. Dit wijzigingsbesluit brengt vanwege de overgang van vergunningverlening naar algemene regulering het vervallen van inspraak- en beroepsmogelijkheden met zich mee. Wel blijven uiteraard de bezwaar- en beroepsmogelijkheden wat betreft de handhaving en de OBM bestaan. Voor een verdere toelichting hierover wordt verwezen naar paragraaf 10.3 van het algemeen deel van de nota van toelichting bij het oorspronkelijke Activiteitenbesluit.

7 Milieueffecten

Dit wijzigingsbesluit heeft geen nadelige gevolgen voor het milieu aangezien het om een reparatiebesluit gaat en de voorschriften voor zuiveringstechnische werken en demontage van tweewielige motorvoertuigen beleidsneutraal zijn omgezet in algemene regels. Indien nodig is bij de desbetreffende artikelen in de artikelsgewijze toelichting hier nader op ingegaan.

8 Uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid

Bij de totstandkoming van dit wijzigingsbesluit is veel aandacht besteed aan de verbetering van de uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid. De voorschriften van dit wijzigingsbesluit zijn zo opgesteld dat ze uitvoerbaar zijn voor de bedrijven. De voorschriften zijn afgestemd op en consistent met de voorschriften die al in het Activiteitenbesluit zijn opgenomen. Op grond van de verrichte uitvoerbaarheidstoets voorziet RWS geen risico's of potentiële knelpunten voor de praktijk van RWS. De door RWS gemaakte tekstuele opmerkingen zijn, voor zover inpasbaar, verwerkt.

8.1 Omvang en mogelijkheden tot toezicht en handhaving

De mate waarin dit wijzigingsbesluit wordt nageleefd is deels afhankelijk van de relatie tussen enerzijds het bevoegd gezag en anderzijds het bedrijf, de frequentie van de contacten en de wijze van toezicht. Dit wijzigingsbesluit brengt geen wijzigingen met zich mee wat betreft de verantwoordelijkheid voor het toezicht op en de handhaving van de naleving. Bij de handhaving van inrichtingen wordt veelal gewerkt met stappenschema's. De vorm en de frequentie van het toezicht zijn primair afhankelijk van de prioritering van de milieutaken door het bevoegd gezag.

Naast de bestuurlijke handhaving kan ook via het strafrecht worden opgetreden op grond van de artikelen 1a en 2, van de Wet op de economische delicten. Indien sprake is van een reële keuze tussen beide stelsels, zal per individueel geval en in overleg met de betrokken instanties moeten worden bepaald welke weg het meest aangewezen is.

9 Afstemming met betrokken partijen

De wijzigingsvoorstellen zijn afgestemd met verschillende betrokken partijen. Wat de demontage-activiteiten betreft is afgestemd met handhavers op provinciaal niveau en vertegenwoordigers van het bedrijfsleven. Wat de zuiveringstechnische werken betreft is afgestemd met RWS en de waterschappen.

Na afronding van de voorstellen zijn de VNG, de Unie van Waterschappen (hierna: UvW) en het IPO geconsulteerd conform de code interbestuurlijke verhoudingen. De VNG steunt het ontwerpbesluit en onderschrijft het streven naar vereenvoudiging van regelgeving. De VNG maakte daarnaast een algemene opmerking over bestuurlijke lasten, grenzen aan algemene regels en VNG-betrokkenheid bij het opstellen van het ontwerpbesluit. In reactie hierop kan worden medegedeeld dat de bestuurlijke lasten voor gemeenten ongewijzigd blijven zoals bij de totstandkoming van het Activiteitenbesluit is onderzocht (Stb. 2007, nr. 415, blz. 145). Het klopt dat er grenzen zijn aan het nog verder terugbrengen van het aantal vergunningplichtige activiteiten en nog meer activiteiten onder algemene regels brengen. Daar wordt zorgvuldig mee omgegaan en de verwachting is dat met een komende wijziging voorlopig een laatste grote verschuiving naar algemene regels plaatsvindt. Voor de uitbreidingen van de werkingssfeer met dit wijzigingsbesluit

zijn de gemeenten geen bevoegd gezag. De reparaties zijn voor een deel wetstechnisch van aard en een ander deel van de reparaties komt voort uit contact met gemeentelijke vergunningverleners en handhavers. Bestuurlijke afstemming met de VNG in de fase van voorbereiding werd daarom niet nuttig en proportioneel gevonden.

De UvW heeft met instemming gereageerd op het onder algemene regels brengen van de lozings van zuiveringstechnische werken middels dit wijzigingsbesluit. Hierdoor kunnen de waterschappen eerder dan verwacht gebruik maken van de voordelen hiervan zoals de administratieve lastenverlichting en de mogelijkheid van een duurzamere fosforverwijdering. Door de effluenteisen voor de nutriënten als voortschrijdend jaargemiddelden vast te leggen wordt het mogelijk meer doelen van de Kaderrichtlijn water tegen minder kosten en op een duurzamere manier te bewerkstelligen. Tevens waardeert de UvW de mogelijkheid van flexibiliteit bij de algemene regels voor zuiveringstechnische werken door het stellen van maatwerkvoorschriften waardoor maatwerk in de toekomst mogelijk blijft. Hierbij maakt de UvW ook de kanttekening dat dit maatwerk kan resulteren in veel maatwerkvoorschriften. Het IPO steunt het ontwerpbesluit en stelt het bijzonder op prijs dat de provincies uitgebreid zijn geconsulteerd. Daarnaast vraagt het IPO aandacht voor de algehele werking van het Activiteitenbesluit waaronder de in de praktijk ontstane interpretatieverschillen en uitvoeringproblemen. In reactie hierop kan worden medegedeeld dat recentelijk een evaluatie van het Activiteitenbesluit heeft plaatsgevonden en de opmerkingen van de IPO hierin zijn meegenomen. Op het signaal van het IPO dat met de voorgestelde wijziging de bescherming van de bodem afneemt, kan worden opgemerkt dat de eisen die worden gesteld in lijn zijn met de eisen die de Nederlandse richtlijn bodembescherming bedrijfsmatige activiteiten (NRB) stelt. De eisen die gesteld worden geven hetzelfde beschermingsniveau voor tweewielige motorvoertuigen als voor autowrakken. De technische uitvoering is echter anders en vraagt om minder investering van een bedrijf.

10 Reacties naar aanleiding van de inspraakprocedure

Naar aanleiding van de voorpublicatie van het ontwerp van dit besluit op 7 mei 2013 (Stcrt. 11494) heeft de Staatssecretaris van IenM 12 inspraakreacties ontvangen. Bedrijven, brancheorganisaties en lokale overheden hebben in het kader van de inspraak gereageerd op het ontwerp-wijzigingsbesluit. Ook zijn inspraakreacties op de ontwerp-wijzigingsregeling ontvangen. Alle inspraakreacties zijn met zorg geanalyseerd. Inspraakreacties die tot verbetering leiden, zijn zoveel mogelijk omgezet in aanpassingen van de tekst van het wijzigingsbesluit of de wijzigingsregeling en van de toelichtingen. Het gros van de inspraakreacties heeft betrekking op specifieke onderdelen van het wijzigingsbesluit en de wijzigingsregeling. Ook zijn er vragen gesteld en zijn er voorstellen gedaan voor tekstuele verbeteringen, verduidelijkingen en aanvullingen. Sommige hebben geen betrekking op de specifieke onderdelen van het wijzigingsbesluit of de wijzigingsregeling of betreffen misverstanden en geven geen aanleiding tot aanpassing. In deze toelichting wordt niet inhoudelijk ingegaan op al deze inspraakreacties. Aan de insprekers wordt, indien daarom is verzocht, een op hun inspraak gerichte reactie gegeven.

Hieronder volgen de belangrijkste elementen uit de reacties en de beoordeling ervan.

Het demonteren van autowrakken

In drie inspraakreacties is gevraagd om aanpassing van artikel 3.27d, vijfde lid, van de Activiteitenregeling. Gevraagd wordt om toe te staan dat demontage van banden, glas, grote kunststofonderdelen en metalen onderdelen met daarin koper, aluminium of magnesium voorafgaand aan het shredderen niet nodig is indien die materialen na het shredderen in een nascheidingsinstallatie op dezelfde of op een andere locatie dan de shredderinstallatie zodanig worden gescheiden dat recycling als materiaal mogelijk is. Om onduidelijkheid over de zinsneden «in een shredderinstallatie» en «in de shredderinstallatie» te voorkomen worden met inachtneming van de autowrakkenrichtlijn deze zinsneden gewijzigd in «tijdens het shredderproces» en is daarmee duidelijk dat demontage van bovengenoemde onderdelen niet nodig is, indien na het shredderen recycling als materiaal mogelijk is.

Zuiveringstechnische werken

Door het invoeren van algemene regels zullen enkele waterschappen veel maatwerkvoorschriften moeten opstellen. Met maatwerkvoorschriften kunnen strengere of ruimere grenswaarden worden opgelegd. In samenwerking met de UvW zal een traject worden opgezet waarin de waterschappen worden begeleid bij het invoeren van de algemene regels.

Uitwendig wassen van motorvoertuigen

Het voorstel van de UvW om in paragraaf 3.3.2 onder voorwaarden toe te staan dat afvalwater dat afkomstig is van het uitwendig wassen van motorvoertuigen of werktuigen waarmee geen gewasbeschermingsmiddelen zijn toegepast, in de bodem wordt geloosd ook als dit vaker dan eenmaal per week gebeurt, is niet overgenomen. De bedoeling van het betreffende voorschrift, dat het wassen moet plaatsvinden op een bodembeschermende voorziening, is nu juist om het in de bodem geraken van het waswater te voorkómen. De UvW stelt terecht vast dat in veel situaties op het platteland, waar geen riolering aanwezig is, geen toegestane lozingsroute voor het waswater resteert en lozing op het oppervlaktewater, dat tot 1 januari 2013 op grond van het Lozingsbesluit open teelt en veehouderij nog was toegestaan, alleen nog maar bij vergunning legaliseerbaar is. Lozing van dit waswater op het oppervlaktewater heeft echter niet de voorkeur. Met het oog op het door de UvW gesignaleerde probleem is met de wijziging van het Besluit per 1 januari 2013 geregeld dat er geen bodembeschermende voorziening vereist is als er niet vaker dan eenmaal per week een motorvoertuig of werktuig wordt gewassen. Het waswater mag dan in de bodem geraken. In aanvulling

daarop is in het dit wijzigingsbesluit opgenomen dat, indien er in die situatie toch wordt gewassen op een bodembeschermende voorziening, het waswater alsnog in de bodem mag worden geloosd. Dit lozen wordt dus toegestaan in situaties waarin er niet vaker dan eenmaal per week een motorvoertuig of werktuig wordt gewassen. Hiermee is er voor het overgrote deel van de agrarische bedrijven een werkbare oplossing waarbij de milieurisico's beperkt zijn. Het voorstel van de UvW om dit lozen ook toe te staan wanneer er vaker dan eenmaal per week een motorvoertuig of werktuig wordt gewassen zou leiden tot een te groot risico voor de bodem.

Lozing op de bodem

De UvW geeft aan dat de voorwaarden voor lozing op de bodem verkeerd geformuleerd zijn en heeft bedenkingen over de maatwerkbaarheid (artikel 3.126 over het lozen van spuiwater afkomstig van luchtwassers). Ook het Waterschap Aa en Maas heeft hiertegen bezwaar gemaakt. Inmiddels is besloten de toestemming voor bodemlozing van spuiwater volledig te laten vervallen, aangezien hiervoor een regeling wordt gemaakt onder de Meststoffenwet. Alleen het gebruik als meststof is in dat geval nog toegestaan, waardoor de geschetste problemen zouden moeten zijn opgelost. Lozen in het vuilwaterriool is verboden, maar dat verbod kan bij maatwerkvoorschrift worden opgeheven. Hiermee wordt niet aan de wens voldaan om de maatwerkbaarheid te laten vervallen. Het artikel bepaalt echter uitdrukkelijk dat een dergelijk maatwerkvoorschrift slechts kan worden verleend, indien het belang van de bescherming van het milieu zich daartegen niet verzet.

Afstandseis van 40 meter

In de artikelen 3.63, 3.76, 3.91, 3.100 en 3.102 was bepaald dat vrijkomend afvalwater op het vuilwaterriool of een zuiveringstechnisch werk moet worden geloosd wanneer binnen een afstand van 40 meter, gemeten vanaf de kadastrale grens van het perceel, een dergelijke voorziening aanwezig is. In het voormalige Besluit glastuinbouw en het Lozingenbesluit open teelt en veehouderij golden soortgelijke voorschriften, maar daarbij werd de afstand gemeten tussen de plaats waar het afvalwater vrijkomt en de riolering. Dat leidt er toe dat veel afvalwaterstromen die op grond van voornoemde vervallen besluiten op het oppervlaktewater (en op de bodem) mochten worden geloosd, nu moeten worden geloosd op de riolering. Afhankelijk van de plaats waar het afvalwater op het betrokken perceel vrijkomt en de ligging van de riolering ten opzichte van dat perceel, kan aansluiting op de riolering tot aanzienlijke kosten leiden. Dit zal in bestaande situaties vaak voorkomen. Daarom is, naar het voorbeeld van de regeling voor huishoudelijk afvalwater, alsnog voorzien in een overgangsregeling voor bestaande lozingen.

Artikel 10.30 Wm

De UvW en de VNG hebben in een bestuurlijke reactie melding gemaakt van het onbedoelde gevolg van het schrappen van artikel 10.30 van de Wet milieubeheer. In reactie hierop kan het volgende worden medegedeeld. Op 25 april is de Crisis en herstelwet (Stb. 2013, nr. 144) permanent van kracht geworden (Stb. 2013, nr. 145). In die wetwijziging was ook het schrappen van artikel 10.30 opgenomen. In dat artikel stond het verbod om in rioelstelsels te lozen met een aantal uitzonderingen. Met het schrappen van dit artikel, was het de bedoeling tegelijkertijd het Activiteitenbesluit, het Besluit lozing afvalwater huishoudens en het Besluit lozen buiten inrichtingen aan te passen. Abusievelijk is dat laatste niet gebeurd, met als gevolg dat er geen verbod meer geldt om afvalwater te lozen in een hemelwaterstelsel buiten de inrichting. Dat is een onwenselijke situatie, die met dit wijzigingsbesluit is gerepareerd. Tot inwerkingtreding van dit wijzigingsbesluit kan op basis van de zorgplicht (zoals artikel 2.1 Besluit lozen buiten inrichtingen) worden gehandhaafd. Zie verder de toelichting in paragraaf 5.

Definitie agrarische bedrijfsstof

In het ontwerp-wijzigingsbesluit was opgenomen dat gebruikt substraatmateriaal niet meer als agrarische bedrijfsstof werd gezien. Voor het opslaan gelden in dat geval de eisen van paragraaf 3.4.3 (op- en overslag van goederen). De toestemming om te lozen is blijven staan in artikel 3.63. LTO wijst er in zijn inspraak terecht op dat gebruikt substraatmateriaal voor een deel van plantaardige oorsprong is (zoals kokosvezels). Voor dat deel zouden de eisen van paragraaf 3.4.5 kunnen blijven gelden. De eisen van paragraaf 3.4.5 zijn gericht op het opvangen van uitlek- en percolatiewater en het voorkomen ervan. Een toestemming voor het lozen op het oppervlaktewater is in dat geval niet meer aan de orde. Dit geeft LTO in de inspraakreactie ook aan. Derhalve is uitlek- en percolatiewater van gebruikt substraatmateriaal in artikel 3.63 (van het besluit) en artikel 3.74 (van de regeling) vervallen.

BRL 2342

LTO geeft aan dat verwijzen naar een eerdere versie van de BRL 2342 niet wenselijk is, aangezien alleen de meest recente versie door KIWA wordt verspreid. Vanwege het moment waarop de nieuwe BRL is vastgesteld (30 maart 2013), was het niet mogelijk deze in de voorgepubliceerde versie van het ontwerp-wijzigingsbesluit op te nemen. De verwijzing is omgezet naar de nieuwe versie van de BRL, zodat de eisen wel voor iedereen toegankelijk zijn. LTO stelt overigens voor de verwijzing naar BRL 2342 te vervangen door een verwijzing naar onderdelen in het Bouwbesluit. Het Bouwbesluit is naast het Activiteitenbesluit van toepassing maar een dergelijke verwijzing is juridisch niet wenselijk. Er is voor gekozen niet naar die delen van de BRL 2342 te verwijzen die teruggaan op het Bouwbesluit.

Reiniging van machines waarmee gewasbeschermingsmiddelen zijn toegepast

Het voorstel van LTO om artikel 4.104c, vierde lid, (nieuw) te laten vervallen is overgenomen. Dit artikel bevat voorschriften voor het reinigen van machines waarmee gewasbeschermingsmiddelen zijn toegepast. Het vierde lid bepaalt dat de spuittank en de spuitbomen van de machine moeten worden doorgespoeld op het perceel waar de gewasbeschermingsmiddelen zijn toegepast, alvorens de machine schoon te maken op de wasplaats. LTO stelt dat het de algemene praktijk is dat spuitmachines na een bespuiting worden doorgespoeld en dat het voorschrift daarom overbodig is. Dit voorstel van LTO is overgenomen, omdat alleen regels worden gesteld waar dit nodig is. Het vierde lid was toegevoegd omdat de zuiveringsinstallatie voor het waswater overbelast kan raken als daar behalve het reinigingswater ook restanten spuitvloeistof op worden gebracht. Uiteraard dient dit voorkómen te worden, ook nu het vierde lid is vervallen. De zorgplicht is onverkort van toepassing.

11 Notificatie

Het ontwerpwijzigingsbesluit is op 17 september 2013 gemeld aan de Commissie van de Europese Gemeenschappen (notificatienummer 2013-0527-NL) ter voldoening aan artikel 8, eerste lid, van Richtlijn 98/34/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 22 juni 1998 betreffende de informatieprocedure op het gebied van normen en technische voorschriften en regels betreffende diensten van informatiemaatschappij (PbEG L 204), zoals gewijzigd bij Richtlijn 98/48/EG van 20 juli 1998 (PbEG L 217). Artikel I, onderdelen E tot en met LLLL van het wijzigingsbesluit bevatten vermoedelijk technische voorschriften. Er zijn geen reacties op het ontwerpbesluit ontvangen.

Het ontwerpwijzigingsbesluit is niet aan de WTO gemeld, omdat het in dat kader geen significante gevolgen heeft.

12 Inwerkingtreding

De inwerkingtreding zal bij koninklijk besluit plaatsvinden, maar niet op een vast verandermoment als bedoeld in aanwijzing 174 van de Aanwijzingen voor de regelgeving. De beoogde inwerkingtreding op 1 januari 2014 is niet haalbaar gebleken. Uitstel tot het volgende vaste verandermoment (1 juli 2014) is niet wenselijk. Het is van belang dat de reparaties zo snel mogelijk in werking treden. Ook de minimale invoeringstermijn van drie maanden voor algemene maatregelen van bestuur is voor dit wijzigingsbesluit niet haalbaar.

In dit kader gelden de volgende uitzonderingsgronden. De doelgroepen zijn gebaat bij spoedige inwerkingtreding van de reparaties en de totstandkoming van dit besluit voor zover het betreft de nieuw toegevoegde activiteiten is gepaard gegaan met overleggen met de doelgroepen.

40 Nota van toelichting bij Staatsblad 2015/196

Toelaatbare geluidsbelasting van woonschepen bij gezoneerde industrieterreinen en inrichtingen

Algemeen

1 Inleiding

Met het Invoeringsbesluit geluidproductieplafonds zijn ligplaatsen in het water die zijn bestemd om door een woonschip te worden ingenomen vanaf 1 juli 2012 aangewezen als geluidsgevoelige terreinen. Deze wijziging zou ertoe leiden dat bedrijven die vallen onder de reikwijdte van het Activiteitenbesluit milieubeheer (hierna: Activiteitenbesluit) zouden worden geconfronteerd met een aanscherping van de geluidruimte, waarop zij en de betrokken overheden zich niet hebben kunnen voorbereiden. Daarom is in artikel 1.2, zesde lid, van het Besluit geluidhinder voorzien in een overgangstermijn die afloopt op 1 juli 2015.

De introductie van ligplaatsen in het water die zijn bestemd om door een woonschip te worden ingenomen (hierna: woonschepen) als geluidsgevoelige terreinen werkt op vergelijkbare wijze rechtstreeks door in hoofdstuk V van de Wet geluidhinder en artikel 2.14 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht voor zover het gaat om gezoneerde industrieterreinen. Daarom was in artikel 1.2, zevende lid, van het Besluit geluidhinder ook voor die categorie gevallen voorzien in dezelfde overgangstermijn.

Over de uitvoering van de nieuwe geluidregelgeving met betrekking tot woonschepen is overleg gevoerd met de VNG, het IPO en met VNO-NCW/MKB-Nederland. Gebleken is dat die uitvoering met betrekking tot reeds bestaande woonschepen nabij bedrijven en industrieterreinen op veel problemen stuit. Omdat de woonschepen in het verleden niet als geluidsgevoelig waren aangemerkt, hebben geluidsaspecten bij de locatiekeuze veelal niet of nauwelijks een rol gespeeld. Daardoor liggen veel woonschepen op korte afstand van de geluidbronnen (bedrijven en industrieterreinen) en hebben zij een hoge geluidbelasting. Mede als gevolg van de beperkte fysieke ruimte zijn geluidwerende en geluidbeperkende maatregelen al snel onvoldoende doeltreffend, dan wel stuiten zij, ook bij bewoners, op overwegende bezwaren van stedenbouwkundige, verkeerskundige, vervoerskundige, landschappelijke of financiële aard. Hierbij moet ook in aanmerking worden genomen dat niet kan worden teruggevallen op bescherming van de geluidbelasting in de woonschepen, omdat isolatie van de gevels niet mogelijk is.

Om deze uitvoeringsproblemen het hoofd te bieden, zijn enkele aanpassingen in de regelgeving nodig. Onderhavig besluit bevat die aanpassingen.

2 Inhoud van het besluit

Besloten is om de geluidsregels met betrekking tot woonschepen die op 1 juli 2012 reeds waren opgenomen in het bestemmingsplan, alsmede woonschepen die op die datum waren aangewezen in een gemeentelijke verordening en nadien alsnog zijn opgenomen in het bestemmingsplan, aan te passen. Voor alle overige woonschepen verandert er niets. Bij vanaf 1 juli 2012 bestemde of aangewezen woonschepen hebben bedrijven en overheden zich immers wel kunnen voorbereiden op de strengere geluidsnormering per 1 juli 2015.

Met het onderhavige besluit zijn het Besluit geluidhinder en het Activiteitenbesluit op twee punten aangepast:

- a ten behoeve van woonschepen in gezoneerde industrieterreinen is de overgangstermijn die was opgenomen in artikel 1.2, zevende lid, van het Besluit geluidhinder verlengd;
- b de in artikel 2.17 van het Activiteitenbesluit opgenomen geluidsnormen die gelden voor woonschepen in de nabijheid van inrichtingen zijn ten dele aangepast.

De wijzigingen worden hieronder nader toegelicht.

Bestaande gezoneerde industrieterreinen

Ten tijde van de kwalificatie van woonschepen als geluidsgevoelig was met betrekking tot bestaande woonschepen bij gezoneerde industrieterreinen de verwachting dat er met de in artikel 1.2, zevende lid, van het Besluit geluidhinder opgenomen overgangstermijn voldoende tijd zou zijn voor bedrijfsleven en bevoegd gezag om zodanige maatregelen te treffen dat zou kunnen worden voldaan aan de geldende geluidsnormen.

Gebleken is echter dat het problematisch is te voldoen aan de ten hoogste toelaatbare geluidsbelasting van 50 dB(A) – vastgelegd in artikel 2.1 van het Besluit geluidhinder – of aan de maximale ten hoogste toelaatbare geluidsbelasting van 55 dB(A) – zoals vastgelegd in artikel 2.2, onder c, van dat besluit. De woonschepen bij gezoneerde industrieterreinen bevinden zich veelal in de directe nabijheid van geluidproducerende bedrijven. Het treffen van passende maatregelen aan de bron of in de zone is gelet op de korte afstanden tussen woonschepen en industriële bronnen vaak moeilijk uitvoerbaar of niet doelmatig.

Voor deze categorie van gevallen is gekozen voor een verlenging van de overgangstermijn van artikel 1.2, zevende lid, van het Besluit geluidhinder tot het moment dat het wetsvoorstel van de Omgevingswet tot wet zal zijn verheven en in werking is getreden. Het is de bedoeling om de geluidsproblematiek met betrekking tot woonschepen en gezoneerde industrieterreinen in dit kader definitief te regelen. In paragraaf 3 van deze toelichting wordt hier nader op ingegaan.

Inrichtingen

Evenals bij de gezoneerde industrieterreinen was er ten tijde van de kwalificatie van woonschepen als geluidsgevoelig de verwachting dat inrichtingen met de in artikel 1.2, zesde lid, van het Besluit geluidhinder opgenomen overgangstermijn voldoende tijd zouden hebben om zodanige maatregelen te treffen dat zou kunnen worden voldaan aan de bestaande geluidsnormen.

Inmiddels is ook hier duidelijk geworden dat in veel gevallen het treffen van geluidwerende maatregelen bij de woonschepen of aan de bron niet of beperkt mogelijk is. Een deel van de woonschepen is gelegen in wateren in de nabijheid of op korte afstand van bedrijven en bedrijfsterreinen. Ook hier zijn passende bron- of overdrachtsmaatregelen niet of moeilijk uitvoerbaar of niet doelmatig. De inschatting was dan ook dat op 1 juli 2015 bij een groot aantal woonschepen niet zou worden voldaan aan de geluidsnormen. Hieraan zou het bevoegd gezag tegemoet kunnen komen door het opleggen van maatwerkvoorschriften waarin hogere geluidsnormen worden toegestaan. In een stelsel van algemene regels is het echter niet de bedoeling dat het opleggen van een maatwerkvoorschrift de norm wordt en de toepassing van de algemene regel – in dit geval de geluidsnorm – de uitzondering. Bovendien zou het veelvuldig opleggen van maatwerkvoorschriften leiden tot een onnodige lastendruk voor zowel het bevoegd gezag als de desbetreffende inrichtingen.

Omdat de betreffende woonschepen in het algemeen al langere tijd bestaan en deze woonsituaties doorgaans niet hebben geleid tot veel klachten of knelpunten, is een hogere geluidsbelasting bij deze woonschepen vanuit een oogpunt van milieubescherming verdedigbaar.

Besloten is daarom om voor reeds voor 1 juli 2012 bestaande woonschepen het in het Activiteitenbesluit opgenomen langtijdgemiddelde beoordelingsniveau en het maximaal toegestane geluidsniveau met 5 dB(A) te verhogen. Er is derhalve niet voor gekozen (zoals dat bij de gezoneerde industrieterreinen wel is gedaan) om de in het Besluit geluidhinder opgenomen overgangstermijn (artikel 1.2, zesde lid) te verlengen. Met deze verhoging van 5 dB(A) wordt aangesloten bij de normering die geldt voor geluidsgevoelige objecten die zijn gelegen op bedrijventerreinen. Dit past tevens in het streven om het aantal voor geluidssituaties te hanteren normen substantieel terug te brengen. Bedoelde normering is opgenomen in tabel 2.17c van artikel 2.17, derde lid, van het Activiteitenbesluit.

Met deze 5 dB(A) extra ruimte voor reeds bestaande woonschepen ontstaat een goed uitvoerbare regeling, waarbij tegelijkertijd ook voldoende recht wordt gedaan aan het doel van milieubescherming. Waar toch nog een knelpunt ontstaat, kan in beginsel met het opleggen van een maatwerkvoorschrift een oplossing worden gecreëerd.

3 Omgevingswet

In het wetsvoorstel voor de Omgevingswet wordt het huidige omgevingsrecht in één samenhangend stelsel ondergebracht. Ook de geluidregelgeving zal in de Omgevingswet en de daarbij behorende lagere regelgeving opgaan. Zoals eerder aangekondigd, krijgt de herziening en vereenvoudiging van de regelgeving voor decentrale infrastructuur en (gezoneerde) industrieterreinen (Swung-2) hierbij specifieke aandacht. De in het Activiteitenbesluit neergelegde geluidsnormeringen met betrekking tot inrichtingen zullen in deze operatie uiteraard worden meegenomen.

Een structurele oplossing van de geluidsproblematiek van woonschepen nabij gezoneerde industrieterreinen vereist een herziening op wetsniveau. Dit zal worden bewerkstelligd via het project van de Omgevingswet. Het streven is om aansluiting te zoeken bij de geluidsnormering zoals die thans geldt voor woonschepen in de nabijheid van rijkswegen. Zoals hiervoor uiteen is gezet, is er daarom nu voor gekozen de in het Besluit geluidhinder opgenomen overgangstermijn te verlengen totdat de Omgevingswet in werking zal zijn getreden. Naar verwachting zal dit medio 2018 het geval zijn.

4 Administratieve lasten, bestuurslasten en nalevingslasten

De verhoging in het Activiteitenbesluit van het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau en het maximaal geluidsniveau met 5 dB(A) voor reeds bestaande woonschepen zorgt er voor dat er minder maatwerkprocedures nodig zijn dan in geval deze verhoging niet zou zijn doorgevoerd. Uit onderzoek van IPO en VNG blijkt dat er ongeveer 300 bedrijven zijn die ten aanzien van meerdere woonschepen niet kunnen voldoen aan de per 1 juli 2015 geldende geluidsnormen en waarvoor dus maatwerkvoorschriften zouden moeten opgesteld. Met de verhoging van deze geluidsnormen worden derhalve administratieve lasten en bestuurslasten vermeden. Voor de situaties waarin de aanwezige geluidsbelasting deze normering nog zal overstijgen en waarin deze geluidsbelasting door een maatwerkvoorschrift wordt gelegaliseerd, verandert er niets. In die gevallen waarin bedrijven door het treffen van maatregelen wel kunnen voldoen aan voornoemde normering, zijn de kosten van die maatregelen lager.

Het verlengen van de overgangstermijn voor de geluidsgevoeligheid van woonschepen in gezoneerde industrieterreinen leidt tot uitstel maar niet tot afstel of verlaging van administratieve lasten en kosten. Een eventuele verandering van lasten en kosten voor de betreffende woonschepen zal in het kader van de Omgevingswet nader worden gezien.

5 Uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid

De onderhavige wijziging van het Besluit geluidhinder en het Activiteitenbesluit heeft geen gevolgen voor de wijze van uitvoering en handhaving.

Over de voornoemde aanpassingen is overleg gevoerd met de VNG, het IPO en VNO-NCW/MKB-Nederland. Dit overleg heeft geleid tot overeenstemming over de hoofdlijnen van de voorgestelde aanpassingen.

6 Gevolgen voor milieu en leefomgeving

De wijzigingen in het Besluit geluidhinder en het Activiteitenbesluit die een hogere maximaal toegestane waarde mogelijk maken voor reeds bestaande woonschepen nabij bedrijven leiden er toe dat er tot het tijdstip van inwerkingtreding van de Omgevingswet minder gevallen zullen zijn waarin maatregelen moeten worden getroffen om de geluidsbelasting van de woonschepen te verlagen. Zoals al eerder opgemerkt zijn het woonsituaties die in het algemeen al langere tijd bestaan, en waarin een bestendiging van de bestaande situatie doorgaans geen knelpunten op zal leveren.

De wijziging van het Activiteitenbesluit leidt er toe dat bij bestaande woonschepen met een geluidsbelasting tussen de 51 en 55 dB(A) die belasting niet hoeft te worden teruggebracht tot 50 dB(A). Omdat dit terugbrengen tot 50 dB(A) in veel gevallen niet mogelijk is, was overigens de verwachting dat gemeenten in dergelijke gevallen toch vaak maatwerkvoorschriften met hogere geluidsnormen zouden gaan opleggen.

7 Voorpublicatie en voorhangprocedure

Het ontwerpbesluit is ingevolge artikel 21.6, vierde lid, van de Wet milieubeheer bekend gemaakt in de Staatscourant waarbij aan een ieder de gelegenheid is geboden binnen vier weken opmerkingen over het ontwerp naar voren te brengen. Van deze gelegenheid is geen gebruik gemaakt.

Het ontwerpbesluit is voorts ingevolge artikel 21.6, vierde lid, van de Wet milieubeheer overgelegd aan beide kamers der Staten-Generaal. De vaste commissie voor Infrastructuur en Milieu van de Tweede Kamer heeft een aantal vragen gesteld die bij brief van 15 januari 2015 zijn beantwoord.

41 Nota van toelichting bij Staatsblad 2015/337 (4e tranche)

Inhoudsopgave

Algemeen deel

- 1 **Aanleiding en achtergrond**
- 2 **Toe te voegen activiteiten in de vierde tranche en vervallen vergunningplicht**
 - 2.1 Inleiding
 - 2.2 Smelten en gieten van metalen
 - 2.3 Opslaan of bewerken van ontplofbare stoffen of voorwerpen bij defensie-inrichtingen
 - 2.4 Schieten op buitenschietbanen
 - 2.5 Kleinschalig vergisten van uitsluitend dierlijke meststoffen (monovergisting)
 - 2.6 Dierencrematoria
 - 2.7 Houden van honden en bepaalde sier- en roofvogels in de buitenlucht
 - 2.8 Op- en overslaan van verwijderd asbest van eigen werkzaamheden
 - 2.9 Bloemenververijen
 - 2.10 Enkele activiteiten met mergel, grind en kalk
 - 2.11 Activiteiten waarvoor de vergunningplicht vervalt zonder extra voorschriften
- 3 **Wijzigingen ter verduidelijking van voorschriften of ter verlichting van lasten**
 - 3.1 Inleiding
 - 3.2 Energiebesparende maatregelen
 - 3.3 Reinigen en wassen van textiel (PER-metingen)
 - 3.4 Afschaffing verplichte VOS-boekhouding onder een bepaalde drempel
 - 3.5 Wijzigingen betreffende het in werking hebben van een stookinstallatie, niet zijnde een grote stookinstallatie
 - 3.6 Het uitwendig wassen en stallen van motorvoertuigen, werktuigen of spoorvoertuigen
 - 3.7 Grote lawaaimakers
 - 3.8 Verplaatsing van het speciale overgangsrecht
 - 3.9 Aanpassingen lozingsvoorschriften in het Activiteitenbesluit en het Besluit lozen buiten inrichtingen
- 4 **Inbouw van twee besluiten, een ministeriële regeling en een Nederlandse richtlijn**
 - 4.1 Inleiding
 - 4.2 Nederlandse emissierichtlijn lucht
 - 4.3 Regeling op-, overslag en distributie benzine milieubeheer
 - 4.4 Besluit LPG-tankstations milieubeheer
 - 4.5 Besluit hefschroefvliegtuigen bij ziekenhuizen milieubeheer
- 5 **Reparatiepunten en overige wijzigingen**
 - 5.1 Inleiding
 - 5.2 Ondergrondse opslagtanks
 - 5.3 Koelinstallaties
 - 5.4 Rechtsbasis tussenopslag autowrakken na demontage
 - 5.5 Industriële emissies
 - 5.6 Aanpassing Besluit externe veiligheid inrichtingen
 - 5.7 Vervallen van verwijzingen naar vervallen NEN-normen
- 6 **Effecten**
 - 6.1 Milieueffecten
 - 6.2 Bedrijfseffecten
 - 6.2.1 Administratieve lasten
 - 6.2.2 Nalevingskosten
 - 6.3 Bestuurlijke lasten
- 7 **Uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid**
- 8 **Advisering**
- 9 **Evaluatie**
- 10 **Voorhang, consultatie en inspraak**
- 11 **Notificatie**

Artikelsgewijs

Algemeen deel

1 Aanleiding en achtergrond

Het Activiteitenbesluit milieubeheer (hierna: Activiteitenbesluit) bevat algemene regels (milieuvoorschriften) voor inrichtingen. Met de invoering van het Activiteitenbesluit op 1 januari 2008 en de bijbehorende Activiteitenregeling milieubeheer (hierna: Activiteitenregeling) is begonnen met het reguleren door middel van algemene regels van

inrichtingen en activiteiten die voorheen vergunningplichtig waren op grond van de Wet milieubeheer (hierna: Wm) en later de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (hierna: Wabo).

Dit wijzigingsbesluit betreft de vierde tranche van de tweede fase van het project modernisering van de algemene regels¹ waarbij meer vergunningplichtige activiteiten onder de werking van het Activiteitenbesluit worden gebracht. Tegelijkertijd met het Activiteitenbesluit wordt ook de Activiteitenregeling gewijzigd. Sinds de invoering van het Activiteitenbesluit in 2008 zijn in een aantal opeenvolgende wijzigingen steeds nieuwe branches aan het Activiteitenbesluit toegevoegd. Het doel is om op deze wijze vereenvoudiging, vermindering en uniformering van regelgeving te realiseren en tegelijkertijd een vermindering van de administratieve lasten voor inrichtingen als gevolg van rijksregelgeving te bewerkstelligen. De nieuw onder het Activiteitenbesluit te reguleren activiteiten worden beschreven in paragraaf 2.

In de nota van toelichting bij het wijzigingsbesluit «derde tranche van de tweede fase» worden de doelen van het project modernisering van de algemene regels samengevat weergegeven². Deze doelen gelden eveneens voor de vierde tranche, namelijk:

- De algemene regels voor bedrijfsmatige milieurelevante activiteiten worden zoveel mogelijk in het Activiteitenbesluit ondergebracht.
- Bij het toevoegen van activiteiten worden niet meer regels toegevoegd dan noodzakelijk is. Het onder algemene regels brengen van vergunningplichtige activiteiten levert een reductie van administratieve lasten op.
- De toe te voegen algemene regels dienen relevante en herkenbare milieudoelen.
- Het onder de algemene regels brengen van de activiteiten gebeurt beleidsneutraal met dien verstande dat de regels wel uitgaan van de best beschikbare technieken.
- De toe te voegen algemene regels moeten goed uitvoerbaar en handhaafbaar zijn.
- De toe te voegen algemene regels zijn zoveel mogelijk uniform en bieden ook ruimte voor flexibiliteit en innovatie.

Ook de in die nota van toelichting genoemde redenen voor overheidsinterventie (paragraaf 4) zijn onverkort van toepassing op deze vierde tranche. Daarom wordt hier korthedshalve naar verwezen.

Daarnaast wordt met deze wijziging een aantal andere maatregelen getroffen: de wijziging wijkt in die zin af van de eerdere tranches van het Activiteitenbesluit. Het betreft meer specifiek: invoering van enkele andere maatregelen ter verlichting van lasten voor inrichtingen of ter verduidelijking van voorschriften, waaronder het stroomlijnen van het overgangsrecht (paragraaf 3), en vereenvoudiging van regelgeving onder meer door het opnemen van enkele besluiten en een ministeriële regeling in het Activiteitenbesluit (paragraaf 4). Tevens is een aantal reparatiepunten en overige wijzigingen meegenomen (paragraaf 5).

Het wijzigingsbesluit bevat tevens een aantal met de wijzigingen van het Activiteitenbesluit samenhangende aanpassingen van het Besluit omgevingsrecht (hierna: Bor), het Besluit lozen buiten inrichtingen en deels van het Besluit externe veiligheid inrichtingen (hierna: Bevi).

Het is niet de bedoeling – na deze vierde tranche – het Activiteitenbesluit opnieuw grootschalig te wijzigen of aan te vullen. Vanwege de verwachte invoering van de Omgevingswet met uitvoeringsregelgeving, waarin het Activiteitenbesluit zal opgaan en waarvan de inwerkingtreding wordt voorzien in 2018, ligt het voor de hand dat toekomstige wijzigingen van het Activiteitenbesluit zullen worden gerealiseerd door middel van opnemings- of ministeriële regelingen.

In de resterende paragrafen van het algemene deel komen achtereenvolgens de volgende onderwerpen aan de orde: effecten van de regelgeving (paragraaf 6), uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid (paragraaf 7), advisering (paragraaf 8), evaluatie (paragraaf 9), voorhang, consultatie en inspraak (paragraaf 10), en notificatie (paragraaf 11).

2 Toe te voegen branches in de vierde tranche en vervallen vergunningplicht

2.1 Inleiding

Met dit wijzigingsbesluit wordt de reikwijdte van het Activiteitenbesluit verbreed doordat een aantal nieuwe activiteiten onder de werking van de algemene regels wordt gebracht en de plicht tot het hebben van een vergunning op grond van artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder e, van de Wabo, de zogenaamde omgevingsvergunning milieu vervalt. Het betreft het smelten en gieten van metalen (paragraaf 2.2), opslaan of bewerken van ontplofbare stoffen of voorwerpen bij defensie-inrichtingen (paragraaf 2.3), schieten op buitenschietsbanen (paragraaf 2.4), kleinschalig vergisten van uitsluitend dierlijke meststoffen (paragraaf 2.5), dierencrematoria (paragraaf 2.6), honden, lawaai vogels en dierentuinen (paragraaf 2.7), asbestverwijdering (paragraaf 2.8), bloemenververijen (paragraaf 2.9), enkele activiteiten met mergel, grind en kalk (paragraaf 2.10).

Verder worden in het Activiteitenbesluit voorschriften gesteld met betrekking tot lozingen waarmee de

¹ Kamerstukken II 29 383 (Meerjarenprogramma herijking van de VROM-regelgeving).

² Stb. 2012, 558, paragraaf 3.

vergunningplicht vanuit de Waterwet voor bepaalde handelingen en specifieke lozingen vanuit inrichtingen vervalt. Het betreft handelingen in een oppervlaktewaterlichaam (paragraaf 3.1.7 van het wijzigingsbesluit), lozen ten gevolge van het schoonmaken van drinkwaterleidingen (paragraaf 3.1.8 van het wijzigingsbesluit), lozen van afvalwater dat vrijkomt bij een calamiteit (paragraaf 3.1.9 van het wijzigingsbesluit). Deze activiteiten worden toegelicht in paragraaf 3.9, samen met de overige wijzigingen met betrekking tot water.

Tevens heeft een doorlichting van de lijst met vergunningplichtige inrichtingen (Bijlage I bij het Bor) plaatsgevonden. Deze doorlichting betrof de meer dan 150 redenen voor vergunningplicht. Naar aanleiding daarvan zal voor een aantal andere activiteiten de vergunningplicht vervallen zonder dat daarvoor nieuwe voorschriften worden ingevoerd, omdat die voorschriften al in het besluit staan, zoals bij ziekenhuizen en instellingen voor medisch-specialistische zorg, of geen voorschriften nodig zijn. Ook zijn enkele redenen voor vergunningplicht, die vaak tot misverstanden leidden, aangepast of vervallen. Een voorbeeld is de vergunningplicht voor de productie of het verwerken van natuurhars, een activiteit die in Nederland niet voorkomt.

Ten slotte zijn enkele wijzigingen doorgevoerd in het Bor die samenhangen met artikel 10.54a van de Wm en het intrekken van de Regeling scheiden en gescheiden houden van gevaarlijke afvalstoffen waarmee de regels over het mengen van gevaarlijke afvalstoffen in het Activiteitenbesluit en de Activiteitenregeling worden samengebracht. Het voorschrift over het mengen van afvalstoffen en de grenzen voor vergunningplicht voor afvalstoffen in categorie 28.10, van onderdeel C, van bijlage I bij het Bor, zijn hierop aangepast. Een groot deel van de wijziging wordt in de Activiteitenregeling opgenomen.

In de onderstaande tabel staat per activiteit opgenomen in hoeverre de activiteit voor de inwerkingtreding van het onderhavige wijzigingsbesluit vergunningplichtig was en in hoeverre dit na de inwerkingtreding van dit besluit is gewijzigd. Tevens is een verwijzing opgenomen naar het Bor waar de vergunningplichtige activiteiten werden benoemd en is aangegeven of en zo ja waar, in het Activiteitenbesluit nieuwe of aanvullende bepalingen voor de betreffende activiteit zijn opgenomen. Vergelijkbare informatie is ook opgenomen op de website van Rijkswaterstaat (www.infomil.nl). Hier is tevens de meest actuele versie van deze informatie beschikbaar.

Tabel verschuivingen vergunningplicht

Activiteiten die onder nieuwe voorschriften van het Activiteitenbesluit komen te vallen en waarvoor de vergunningplicht vervalt	Vóór implementatie vierde tranche	Ná implementatie vierde tranche	Gevolgen regelgeving • Aanwijzen vergunningsplicht Bor (bijlage I, onderdeel B, of categorie uit onderdeel C) of Waterwet • Nieuwe voorschriften opgenomen in het Activiteitenbesluit (AB)
Gieterijen	• Omgevingsvergunning + type C-inrichting	• Type B-inrichting, of • Omgevingsvergunning + type C	• Bor: Cat. 12.3 • AB: §4.5.13
Defensie-inrichtingen	• Omgevingsvergunning + type C-inrichting	• OBM + Type B-inrichting, of • Omgevingsvergunning + type C	• Bor: Cat. 29.3 • AB: §3.4.10 en §3.8.3
Buitenschietbanen	• Type B-inrichting, of • Omgevingsvergunning + type C-inrichting	• Type B-inrichting, of • Omgevingsvergunning + type C-inrichting (grote schietterreinen defensie)	• Bor: Cat. 17.3 en 29.3 • AB: §3.8.3
Kleinschalige mestvergisting (monovergisting, max. 25.000 m ³ per jaar)	• Omgevingsvergunning + type C-inrichting	• OBM + type B-inrichting	• Bor: Cat. 7.5 • AB: §3.5.10
Dierencrematoria	• Omgevingsvergunning + type C-inrichting	• Type B-inrichting	• Bor: Cat. 1.4e • AB: artikel 4.119 (§4.8.9)
Hondenkennels, volièren en dierentuinen	• Omgevingsvergunning + type C-inrichting	• Type B-inrichting	• Bor: Cat. 8.3a/b • AB: §3.8.5
Asbestverwijderingsbedrijven	• Omgevingsvergunning + type C-inrichting	• OBM + type B-inrichting, of • Omgevingsvergunning + type C-inrichting (> 50 ton asbest)	• Bor: Cat. 28.10 • AB: §3.4.11
Bloemververijen	• Omgevingsvergunning + type C-inrichting	• Type B-inrichting	• Bor: Cat. 4.4n • AB: §3.8.4

Activiteiten die onder nieuwe voorschriften van het Activiteitenbesluit komen te vallen en waarvoor de vergunningplicht vervalt	Vóór implementatie vierde tranche	Ná implementatie vierde tranche	Gevolgen regelgeving • Aanwijzen vergunningsplicht Bor (bijlage I, onderdeel B, of categorie uit onderdeel C) of Waterwet • Nieuwe voorschriften opgenomen in het Activiteitenbesluit (AB)
Winnen, breken, malen, zeven of drogen van mergel, zand, grind en kalk	• Omgevingsvergunning + type C-inrichting	• Type B-inrichting, of • Omgevingsvergunning + type C-inrichting	• Bor: Cat. 11.4k en l • AB: artikel 3.31, vierde lid (§3.4.3)
Activiteiten inzake • Ontgravingen of baggerwerkzaamheden in een oppervlaktewaterlichaam • Lozen ten gevolge van het schoonmaken van drinkwaterleidingen • Lozen van afvalwater dat vrijkomt bij een calamiteit	• Watervergunning + type B-inrichting, of • Watervergunning + Omgevingsvergunning + type C-inrichting	• Type B-inrichting, of • Omgevingsvergunning + type C-inrichting	• Waterwet jo artikel 1.6 AB • AB: §3.1.7 t/m 3.1.9
Veredelen van textiel	• Omgevingsvergunning + type C-inrichting	• OBM + type B-inrichting, of • Omgevingsvergunning + type C (grote lawaaimakers)	• Bor: Cat. 4.7a/16.4a • AB: artikel 4.103da (§4.7a.5)
Ziekenhuizen	• Omgevingsvergunning + type C-inrichting	• Type B-inrichting, of • Omgevingsvergunning + type C-inrichting (meeste academische ziekenhuizen)	• Bor: Cat. 23.3 • AB: –
Sport- en recreatiebedrijven en terreinen voor modelvliegtuigen	• Type B-inrichting, of • Omgevingsvergunning + type C-inrichting	• Type B-inrichting, of • Omgevingsvergunning + type C (grote open lucht attractieparken)	• Bor: Cat. 19.4a/b • Ab: –
Assemblage motorvoertuigen	• Omgevingsvergunning + type C-inrichting	• OBM + type B-inrichting	• Bor: Onderdeel B, 1b • AB: –
Productie van houtvezels en houtplaatmateriaal: Spaanplaat, MDF, OSB-plaat, fineerplaat, triplex en multiplex	• Omgevingsvergunning + type C-inrichting	• Type B-inrichting, of • Omgevingsvergunning + type C-inrichting (vergunningplichtige activiteiten met afvalhout)	• Bor: Cat: 15.2a/b • Ab: –
Pet food-bedrijven	• Omgevingsvergunning + type C-inrichting	• Type B-inrichting, of • Omgevingsvergunning + type C-inrichting (IPPC- installaties)	• Bor: Cat. 9.4a • AB: –
Opslag ruwe cacao	• Omgevingsvergunning + type C-inrichting	• Type B-inrichting	• Bor: Cat. 9.4c • AB: -
Vullen gasflessen: – Met verstikkende gassen (koelgassen) – Kleine draagbare zuurstofunits	• Omgevingsvergunning + type C-inrichting	• Type B-inrichting	• Bor: Cat. 2.7l • AB: –
Productie en toepassing van natuurharsen	• Omgevingsvergunning + type C-inrichting	• Type B-inrichting	• Bor: Cat. 6.3 • AB: –
Vervaardigen en bewerken van bont en leer	• Omgevingsvergunning + type C-inrichting	• Type B-inrichting, of • Omgevingsvergunning + type C-inrichting (ontharen en looien van huiden)	• Bor: Cat. 8.3n • AB: –
Meelfabrieken	• Omgevingsvergunning + type C-inrichting	• Type B-inrichting	• Bor: Cat. 9.4b • AB: –

Activiteiten die onder nieuwe voorschriften van het Activiteitenbesluit komen te vallen en waarvoor de vergunningplicht vervalt	Vóór implementatie vierde tranche	Ná implementatie vierde tranche	Gevolgen regelgeving • Aanwijzen vergunningsplicht Bor (bijlage I, onderdeel B, of categorie uit onderdeel C) of Waterwet • Nieuwe voorschriften opgenomen in het Activiteitenbesluit (AB)
Afmereen van zeegaande veerboten	• Omgevingsvergunning + type C-inrichting	• Type B-inrichting, of • Omgevingsvergunning + type C-inrichting (parkeren van meer dan 3 vrachtwagens met gevaarlijke stoffen)	• Bor: Cat. 13.4d • Ab: –
Zelfklevend maken van materialen	• Omgevingsvergunning + type C-inrichting	• Type B-inrichting, of • Omgevingsvergunning + type C-inrichting (fabricage plakband)	• Bor: Cat. 16.4e • AB: –
Kweken van ongewervelde dieren behalve schelpdieren in oppervlaktewater en maden van vliegende insecten	• Omgevingsvergunning milieu + type C inrichting	• Type B inrichting	• Bor: Cat. 8.3 • AB: –
Diverse activiteiten met afval	• Omgevingsvergunning + type C-inrichting	• Type B-inrichting, of • OBM + type B-inrichting (mengen van afval bij Titel 10.4 Wm bedrijven)	• Bor: Cat. 28.10 • AB: Afdeling 2.5

In onderstaande paragrafen wordt per activiteit ingegaan op de relevante wijzigingen.

2.2 Smelten en gieten van metalen

Met deze wijziging van het Activiteitenbesluit wordt een deel van de activiteit smelten en gieten van metalen, uitgezonderd goud, zilver en platina, door de invoeging van de nieuwe paragraaf 4.5.13 onder algemene regels gebracht. Het betreft het smelten en gieten van de metalen aluminium, lood, zink, tin en koper. Ook het smelten en gieten van de legeringen van deze metalen, met elkaar of met nikkel, vallen onder algemene regels en worden gereguleerd door het Activiteitenbesluit. Het gaat hierbij niet alleen om gieterijen die als hoofdactiviteit producten van metaal gieten, maar ook om inrichtingen met nevenactiviteit gieten. Het betreft ongeveer 150 inrichtingen in totaal.

Bij het «smelten en gieten van metalen» worden metalen in hun zuivere vorm of in combinaties van metalen (legeringen) vloeibaar gemaakt. Na het (eventueel) toevoegen van additieven wordt het vloeibare metaal in een vorm gegoten. Deze vorm kan eenmalig zijn (bijvoorbeeld gemaakt van zand dat behandeld is met een coating) of een zogenaamde duurvorm die vaker te gebruiken is. De keuze tussen eenmalige vorm of duurvorm hangt af van een groot aantal factoren, zoals de vraag naar het product (een eenmalige kerkklok versus een serieproductie van bijvoorbeeld tandwielen), het soort metaal dat gegoten wordt en de grootte van het werkstuk. Om holle werkstukken te kunnen maken, worden zogenaamde kernen aanbracht, die eenmalig (zand met een coating) of meermalig (bijvoorbeeld keramisch) kunnen zijn. De gietvorm en eventuele gietkern worden verwijderd en het metalen werkstuk wordt zo nodig verder bewerkt. Het smelten en gieten van metalen is vaak slechts een onderdeel van het totale productieproces. Het gegoten werkstuk moet meestal verder worden bewerkt tot een eindproduct. Het bewerken van metalen werkstukken (zoals slijpen, lassen, stralen) viel al onder de reikwijdte van het Activiteitenbesluit (paragrafen 4.5.1 tot en met 4.5.11). Het smelten en gieten van andere metalen dan aluminium, lood, zink, tin en koper kunnen leiden tot emissies naar het milieu, die vragen om een bedrijfsspecifieke aanpak. Een dergelijke aanpak past niet bij het uitgangspunt van algemene regels. Daarom blijft het smelten en gieten van andere metalen en legeringen, waaronder ijzer en ijzerlegeringen, op grond van categorie 12.3, onderdeel C, van bijlage I, bij het Bor vergunningplichtig.

Het smelten en gieten van metalen kan tot geurhinder leiden. Een generieke benadering voor (mogelijke) geurhinder die ook van toepassing is op het smelten en gieten van metalen is opgenomen in artikel 2.7a (nieuw). Het al dan niet ontstaan van geurhinder is zeer complex. Geurhinder vormt vaak een probleem binnen de inrichting als geheel. Artikel 2.7a (nieuw) geldt dan ook voor de combinatie van activiteiten die samenhangen met het smelten en gieten. Voor een uitgebreide toelichting wordt verwezen naar de artikelsgewijze toelichting bij dat artikel.

Mogelijke bronnen van geurhinder bij het smelten en gieten van metalen zijn:

- het maken van thermohardende kernen;
- het chemisch ontgassen van aluminiumbaden;
- het koelen van producten in kleigebonden zand, vooral met producten met een hoge giettemperatuur waarbij de metaal/zandverhouding hoog is ten opzichte van het kleigehalte. Ook het toevoegen van additieven zoals houtmeel

- en maïsproducten aan de kernen kan in combinatie met kleigebonden vormen mogelijk leiden tot geurhinder;
- het uitbreken van producten uit kleigebonden zand, vooral met producten met een hoge giettemperatuur waarbij de metaal/zandverhouding hoog is ten opzichte van het kleigehalte;
- het uitbreken van producten uit met organische bindmiddelen gebonden zand, vooral met producten met een hoge giettemperatuur waarbij de metaal/zandverhouding en de kernzand/vormzandverhouding beide hoog zijn.

2.3 Opslaan of bewerken van ontplofbare stoffen of voorwerpen bij defensie-inrichtingen

Met deze wijziging worden de opslag van ontplofbare stoffen en voorwerpen bij de krijgsmacht onder algemene regels gebracht door middel van een nieuwe paragraaf 3.4.10. Tevens wordt het schieten in de open lucht in algemene regels toegevoegd onder de nieuwe paragraaf 3.8.3 (zie hieronder). Ook is de aanwijzing van de vergunningplicht voor defensie-activiteiten in bijlage I, bij het Bor geactualiseerd. De voorschriften zijn in overleg met het Ministerie van Defensie tot stand gekomen.

Vanuit de aard van de werkzaamheden heeft het Ministerie van Defensie (hierna: Defensie) een grote hoeveelheid ontplofbare stoffen en voorwerpen in de opslag. Ook worden ontplofbare stoffen en voorwerpen onderhouden of gemodificeerd in munitiewerkplaatsen. Om de regeldruk te verminderen zijn algemene regels opgesteld voor de Nederlandse en bondgenootschappelijke krijgsmachten die deze activiteiten uitvoeren (paragraaf 3.4.10 (nieuw)). Het is echter onwenselijk om deze activiteiten, die een aanzienlijk extern risico kennen, zonder voorafgaande toetsing door het bevoegd gezag toe te staan. Daarom is een omgevingsvergunning beperkte milieutoets (hierna: OBM), een omgevingsvergunning zonder voorschriften, voor deze activiteiten ingevoerd. Omdat bij de aanvraag een kwantitatieve risicoanalyse (munitie-QRA) moet worden gevoegd, wordt hiermee de samenhang tussen locatie en externe veiligheid geborgd. De munitie-QRA speelt een rol bij het uiteindelijk vastleggen van veiligheidszones in gemeentelijke bestemmingsplannen. Deze munitie-QRA wordt zowel met de minister van Infrastructuur en Milieu als met het gemeentebestuur afgestemd. Het gaat bij een munitie-QRA over ontplofbare stoffen en voorwerpen van de klassen 1.1, 1.2 of meer dan 50 kilogram van de klasse 1.3 zoals genoemd in het ADR³. Rondom de opslag- en onderhoudsinrichtingen van Defensie waar ontplofbare stoffen en voorwerpen van deze klassen worden opgeslagen of bewerkt, zijn veiligheidszones ingesteld op basis van een effectbenadering. Deze veiligheidszones zijn al langer bekend omdat deze zijn vastgelegd in bijlage 13 bij de Regeling algemene regels ruimtelijke ordening. Gemeentebesturen hebben deze veiligheidszones opgenomen in hun bestemmingsplannen. Bij toekomstige wijzigingen, bijvoorbeeld een verhoging van de opgeslagen hoeveelheden of een wijziging van het type opslaggebouw, kan een veiligheidszone ontstaan of kan de bestaande veiligheidszone groter worden. Na toestemming van het bevoegd gezag via de OBM, wordt deze wijziging in de Regeling algemene regels ruimtelijke ordening vastgelegd, waarna gemeentebesturen deze wijziging in hun bestemmingsplannen vastleggen.

De eisen waaraan het opslaan of het bewerken van ontplofbare stoffen en voorwerpen moet voldoen, zijn vastgelegd in interne regelgeving van de minister van Defensie, namelijk de MP40-21⁴. Om te voorkomen dat de algemene regels gaan afwijken van de interne Defensie-regelgeving wordt in de Activiteitenregeling direct verwezen naar de vigerende MP40-21.

2.4 Schieten op buitenschietbanen

Dit wijzigingsbesluit voegt een nieuwe paragraaf 3.8.3 inzake buitenschietbanen toe aan het Activiteitenbesluit. In dit wijzigingsbesluit worden buitenschietbanen voor overheidsdiensten en buitenschietbanen voor sportieve en recreatieve doeleinden onderscheiden. Verschillen zijn er bijvoorbeeld op het gebied van wapens. Vanuit de aard van de verplichtingen en werkzaamheden voert het Rijk een aantal taken uit waarvoor personeel (defensiemedewerkers, politiemedewerkers en bijzondere bijstandseenheden) getraind en opgeleid moeten worden in de omgang met vuurwapens en ontplofbare stoffen. Voor het opleiden, trainen en oefenen zijn in Nederland verschillende locaties ingericht waar wordt geschoten met hand- en schoudervuurwapens op een buitenschietbaan ten behoeve van het opleidings- en trainingssysteem. Op deze banen is medegebruik door civiele partijen mogelijk. Voor dit civiele gebruik gelden dezelfde normen. Bij civiel medegebruik wordt bijvoorbeeld de geluidbelasting gezamenlijk met de militaire geluidbelasting bepaald.

Het recreatief- en sportschieten op civiele schietbanen kent een grote variëteit aan afstanden waarover wordt geschoten met uiteenlopende vuistvuurwapens (pistool of revolver) en schoudervuurwapens (geweer) dan wel historische wapens. De schietsport omvat onder meer Olympische disciplines als kleiduivenschieten met hagelgeweren, die een specifiek type schietbaan vereisen.

Zowel bij buitenschietbanen voor overheidsdiensten als voor sportieve en recreatieve doeleinden treedt een bepaalde mate van milieubelasting op. De milieubelasting betreft voornamelijk externe veiligheid, geluidemissie en emissies naar de bodem en lucht.

³ Accord européen relatif au transport international de marchandises Dangereuses par Route.

⁴ Ministeriële Publicatie 40-21, Voorschrift opslag en behandeling ontplofbare stoffen en voorwerpen Defensie, Staatscourant 2011, nr. 18609, 18 oktober 2011; http://mpbundels.mindef.nl/40_serie/40_21/40_21_ovob.htm.

Voor de externe veiligheid wordt uitgegaan van de effectbenadering: binnen het gebied waar gevaar aanwezig is (de zogeheten onveilige zone) is de aanwezigheid van personen niet toegestaan. Schietbanen dienen te voldoen aan bepaalde constructieve eisen om de genoemde milieubelasting te voorkomen dan wel zoveel mogelijk te beperken. In de interne regelgeving van de minister van Defensie, namelijk de MP40-30⁵, zijn de constructieve eisen en de eisen aan de kogelvanger van een schermenbaan, een poortbaan, een poortkokerbaan, een kokerbaan en een vrije schietbaan beschreven. Deze eisen zijn via een verwijzing in de Activiteitenregeling naar die publicatie van toepassing op schietbanen voor overheidsdiensten. Voor de buitenschietbanen voor sportieve en recreatieve doeleinden worden de constructieve eisen opgenomen in voorschriften in de Activiteitenregeling.

Wat betreft de regulering van emissies naar de bodem wordt zoveel mogelijk aansluiting gezocht bij de Nederlandse Richtlijn Bodembescherming (NRB). Op deze manier wordt aangesloten bij de stand der techniek (beste beschikbare technieken). Het is echter niet mogelijk voor deze activiteit een volledig verwaarloosbaar risico te garanderen gezien het feit dat niet voorkomen kan worden dat munitiebestanddelen, en dus bodembedreigende stoffen in de bodem terecht komen. Voor de schietbanen in beheer bij het Rijk worden de Gedragsrichtlijnen inzake bodemverontreiniging in staatseigendommen⁶ gevolgd bij het aankopen, in gebruik nemen en afstoten van locaties.

Bij het schieten worden afvalstoffen geproduceerd zoals kogelresten en patroonhulzen. Hierop zijn de algemene wettelijke verplichtingen voor afval van toepassing. Er ontstaan ook emissies naar de lucht zoals kruitstof en kruitgassen. Kruitstof en kruitgassen worden gezien als een onvermijdelijke diffuse uitstoot. Hieraan worden geen eisen gesteld.

Ten aanzien van schietgeluid wordt in de systematiek van het Activiteitenbesluit en de Handreiking Industrielawaai en vergunningverlening⁷ uitgegaan van een algemene uniforme norm waarvan bij maatwerk kan worden afgeweken. De bestaande normering, zoals vastgelegd in het Beleidsstandpunt Militair Schietgeluid, gaat uit van deze systematiek. Ook met dit besluit wordt daarbij aangesloten. Het bevoegd gezag kan in bijzondere lokale omstandigheden afwijkende waarden vaststellen van ten hoogste 55 dB $B_{s,dan}$. Overigens moet worden opgemerkt dat dit besluit geen regels stelt voor de op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 aangewezen natuurgebieden. De gevolgen van de inrichting voor die gebieden worden beoordeeld in het kader van die wet.

Door TNO is onderzoek⁸ verricht naar een dosis-effect relatie voor schietactiviteiten. Uit het onderzoek blijkt dat het geluid van schietactiviteiten bij gelijke belasting als hinderlijker wordt ervaren dan geluid van wegverkeer. Daarom is ervoor gekozen een specifieke waarderingsgrootte voor schietgeluid te hanteren, namelijk de $B_{s,dan}$. Het verschil in de ervaren hinder tussen beide geluidtypen is bij schietgeluid met weinig lage frequenties kleiner dan voor schietgeluid waarbij de lage frequenties meer dominant aanwezig zijn (zoals bijvoorbeeld bij zwaar geschut). Voor schietgeluid wordt daarom een correctiefactor op de geluidbelasting ingevoerd die afhankelijk is van het aandeel laagfrequent geluid. Uit het onderzoek blijkt verder dat voor schietgeluid de ervaren hinder op de zondag hoger ligt dan op werkdagen. Daarom is voor de zondag en voor feestdagen een extra correctie van 5 dB(A) opgenomen. Als deze correcties worden toegepast op het equivalente geluidniveau van schietgeluid dan is de aldus verkregen waarde (aangeduid met $B_{s,dan}$) wat betreft hinder vergelijkbaar met de hinder die verwacht wordt bij een gelijke waarde van het equivalente geluidniveau van wegverkeer. Deze « $B_{s,dan}$ » staat voor de «Beoordeling schietgeluid, dag-avond-nacht» en beschrijft de geluidbelasting uitgedrukt als dag-avond-nachtwaarde.

Bij een melding voor een buitenschietbaan dient een akoestisch rapport te worden ingediend dat is opgesteld conform de ontwikkelde methodiek. Een norm van 50 dB $B_{s,dan}$ sluit aan bij de bestaande uitvoeringspraktijk en is toereikend uit het oogpunt van de bescherming tegen geluidhinder. De schiet-geluidnorm geldt voor de geluidbelasting op de gevel van geluidgevoelige objecten ten gevolge van de blootstelling aan geluid van schietactiviteiten. Bij de waarde van 50 dB $B_{s,dan}$ worden, net als bij hinder van verkeersgeluid, maximaal 3,7% ernstig gehinderden verwacht. Voor de bestaande terreinen geldt gedurende een overgangperiode van 5 jaar de huidige vergunde waarde. Binnen de overgangperiode dient deze norm te worden omgezet naar een $B_{s,dan}$ met een maximum van 55 dB $B_{s,dan}$. Deze waarde is lager dan de waarden die bij de normering voor wegverkeer, railverkeer en industrielawaai als maximaal toelaatbaar gelden (58–70 dB).

2.5 Kleinschalig vergisten van uitsluitend dierlijke meststoffen (monovergisting)

Dit wijzigingsbesluit brengt de kleinschalige vergisting van uitsluitend dierlijke mest (hierna: monovergisting) onder het Activiteitenbesluit in een nieuwe paragraaf 3.5.10. De overheid zet in op het rendabeler worden van verduurzaming in samenwerkingsverbanden door belemmeringen rond diverse projecten weg te nemen, de zogenaamde Green Deals. Door bestaande belemmeringen blijft een aanzienlijk potentieel van verduurzaming nog onbenut. In een aantal Green Deals is aandacht voor het stimuleren van monovergisting, soms in algemene zin zoals bij de Green Deals «Groen Gas»

⁵ Ministeriële Publicatie 40-30, Voorschrift voor de inrichting en het gebruik van schietinrichtingen, Staatscourant 2010, nr. 1619, 5 februari 2010.

⁶ http://www.rwsleefomgeving.nl/publish/pages/91682/gedragslijnen_inzake_bodemverontreiniging_in_staatseigendommen.pdf

⁷ www.infomil.nl

⁸ Een overzicht van onderzoek naar de hinder door schietgeluid, rapport TM-98-A050,1998.

en «Melk de Groene Motor». In de Green Deals «Biogas XL» en «Deal AgriModem» is expliciet afgesproken de procedure voor het realiseren van monovergisters te versnellen. Met deze wijziging geeft de overheid uitvoering aan deze toezegging.

De voorschriften voor monovergisters staan in paragraaf 3.5.10 (nieuw). Deze voorschriften zijn afgeleid van de Handreiking monovergisting van mest⁹, die door het bevoegd gezag al werd toegepast bij het verlenen van de omgevingsvergunning milieu. Het wijzigingsbesluit maakt monovergisting niet helemaal vergunningvrij maar vervangt de omgevingsvergunning milieu door een OBM. Daarnaast is een omgevingsvergunning nodig voor het bouwen en meestal ook voor het inpassen in het bestemmingsplan. Een initiatiefnemer kan deze drie vergunningen tegelijkertijd aanvragen. De reguliere voorbereidingsprocedure is van toepassing. Zie voor een verdere toelichting de artikelsgewijze toelichting bij de artikelen 3.129a tot en met 3.129h en bij de wijziging van categorie 7.5, onderdeel h, van onderdeel C, van bijlage I bij het Bor.

2.6 *Dierencrematoria*

Met het wijzigingsbesluit «eerste tranche van de tweede fase» zijn de ongeveer 65 humane crematoria onder algemene regels gebracht¹⁰. Met het onderhavige wijzigingsbesluit worden de hiermee vergelijkbare 45 dierencrematoria onder algemene regels gebracht door middel van een nieuwe paragraaf 4.8.9. Dierencrematoria cremeren gezelschapsdieren en huisdieren, zoals honden, katten, fretten en hamsters. Een deel van de dierencrematoria is uitgevoerd met een strooiveld voor de verstrooiing van crematie-as. In de voorschriften voor dierencrematieovens en strooivelden is aangesloten bij de voorschriften voor humane crematoria en de voorschriften die in de omgevingsvergunningen milieu werden opgenomen.

Voor de verwijdering van gezelschapsdieren en huisdieren is ook wetgeving opgesteld vanuit de Verordening dierlijke bijproducten¹¹. In de toelichting bij de wijziging van de Activiteitenregeling wordt op enkele aspecten rond voedselveiligheid ingegaan. Het gaat bij dierencrematoria niet om de destructie van landbouwhuisdieren, die aan strikte regels is gebonden. Voor een destructiebedrijf blijft de vergunningplicht gelden op grond van categorie 8.3 onder p (nieuw), van onderdeel C, van bijlage I, bij het Bor. Landbouwhuisdieren mogen niet gecremeerd worden in een dierencrematorium. Paarden worden ook beschouwd als landbouwhuisdieren, ook als ze niet voor landbouwdoeleinden worden gebruikt. Het kadaver van een paard mag echter wel worden verbrand in een erkend huisdierencrematorium¹². De eisen die met dit wijzigingsbesluit in het Activiteitenbesluit worden opgenomen, gelden hiermee ook voor de crematie van paarden in een dierencrematorium.

De activiteiten van een dierencrematorium zijn op zichzelf aan te merken als een IPPC-installatie, een installatie voor industriële activiteiten als bedoeld in bijlage I bij de Richtlijn industriële emissies¹³ (hierna: EU-richtlijn industriële emissies), maar het is onwaarschijnlijk dat de drempelwaarde van 10 ton per dag gehaald wordt.

2.7 *Houden van honden en bepaalde sier- en roofvogels in de buitenlucht*

Het wijzigingsbesluit voegt een nieuwe paragraaf 3.8.5 getiteld «Fokken, houden of trainen van vogels of zoogdieren» toe aan het Activiteitenbesluit. De geluidbeoordeling bij het houden van honden en bepaalde sier- en roofvogels in de buitenlucht is complex, vooral omdat dieren zich lastig laten «vangen» in een akoestisch onderzoek. Voor de professionals in deze sector zoals een dierenasiel of een grote hondenfokker is het bestemmingsplan leidend om een geschikte locatie te vinden. Geluidhinder komt helaas niet alleen van bedrijfsmatige activiteiten. Juist een «uit de hand gelopen dierenhobby» kan zorgen voor veel lokale discussies. Als de gemeente klachten ontvangt over een dierenhobby, speelt de juridische vraag een rol of er sprake is van een inrichting in de zin van de Wm. In de praktijk wordt die discussie vaak beslecht door met de burger die een dierenhobby heeft afspraken, te maken over het beperken van de hobby zodat er geen sprake meer is van een inrichting en een vergunning niet nodig was. Met deze wijziging vervalt de vergunningplicht ook voor deze dierenhobby's. Als er klachten binnen komen over een dierenhobby zal de gemeente, net als voorheen, moeten vaststellen of er sprake is van een inrichting. Is dat het geval, dan is de vraag of de voorschriften voor geluid (of geur) worden overschreden en of maatwerk daarvoor een oplossing kan bieden. Lukt dat niet, omdat de locatie te ongunstig is, dan ligt het voor de hand dat de gemeente met de burger die een dierenhobby heeft, afspraken maakt over het beperken van de hobby zodat er geen sprake meer is van een inrichting.

⁹ InfoMil, augustus 2013.

¹⁰ Besluit van 9 november 2009, houdende wijziging van het Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer (nieuwe activiteiten in en reparaties van het Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer) (Stb. 2009, 479).

¹¹ Verordening (EG) nr. 1069/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 21 oktober 2009, tot vaststelling van gezondheidsvoorschriften inzake niet voor menselijke consumptie bestemde dierlijke bijproducten en afgeleide producten en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1774/2002 (verordening dierlijke bijproducten) (Pb EG 2009, L 300).

¹² <http://www3.vwa.nl/EULijst%20Dierlijke%20Bijproducten-SECTION%20III.pdf>

¹³ Richtlijn 2010/75/EU van het Europees Parlement en de Raad van 23 november 2010 inzake industriële emissies (geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging) (PbEU 2010, L 334).

2.8 *Op- en overslaan van verwijderd asbest van eigen werkzaamheden*

Met dit wijzigingsbesluit komt het op- en overslaan van verwijderd asbest van eigen werkzaamheden van de inrichting (asbestverwijderingsbedrijven) onder het Activiteitenbesluit te vallen in een nieuwe paragraaf 3.4.11. Vanwege de Europese Kaderrichtlijn afvalstoffen¹⁴ kan de vergunningplicht hiervoor niet volledig worden opgeheven. De omgevingsvergunning milieu is vervangen door een OBM en de voorschriften voor de opslag worden in het Activiteitenbesluit opgenomen.

Het gaat hierbij niet om de «werken» waar ze het asbest verwijderen, maar om de bedrijfslocaties van waaruit de inrichtingen werken. Als de inrichting op een dergelijke locatie ook partijen asbest opslaat die zijn vrijgekomen bij de werken, was voor die locatie een omgevingsvergunning milieu nodig.

De vergunningplicht voor (de opslag van asbest bij) asbestverwijderingsbedrijven volgt uit categorie 28.10, van onderdeel C, van bijlage I bij het Bor. Sommige afvalstoffen zijn uitgezonderd van die vergunningplicht maar voor het opslaan van asbest bij een asbestverwijderingsbedrijf gold tot nu toe nog wel een vergunningplicht.

Zoals opgemerkt volgt de vergunningplicht voor handelingen met afvalstoffen uit de Europese Kaderrichtlijn afvalstoffen. De omgevingsvergunning milieu kan echter wel vervangen worden door de OBM. Het OBM-plichtig worden van asbestverwijderingsbedrijven houdt het volgende in. Om asbest te mogen opslaan is eenmalig een OBM nodig, namelijk alleen bij oprichting van een inrichting of aanvang van de activiteit. Bij wijzigingen hoeft de drijver van de inrichting alleen een melding te doen. Bij de aanvraag om een OBM hoeft de drijver van de inrichting geen extra gegevens aan te leveren. De melding op grond van het Activiteitenbesluit volstaat. De voorschriften voor de inrichting staan in het Activiteitenbesluit. Er is op dit moment bijvoorbeeld al een OBM voor de opslag van asbest bij de gemeentelijke milieustraat (artikel 2.2a, tweede lid onder a, van het Bor).

De vrijstelling van de omgevingsvergunning milieu is niet onbegrensd. Het uitgangspunt is dat als bij een sanering een hoeveelheid asbest vrijkomt die even groot is als of groter is dan wat in één container past, die hoeveelheid direct van de verwijderingslocatie naar de stortlocatie gaat. Een asbestverwijderingsbedrijf kan vanaf de verwijderingslocatie een hoeveelheid asbest waarmee een container niet volledig gevuld zou zijn mee terug nemen en op de eigen locatie in een container opslaan. Als de container vol is, voert de drijver van de inrichting hem af. De totale hoeveelheid verwijderd asbest die een asbestverwijderingsbedrijf zonder omgevingsvergunning milieu, maar met een OBM, mag opslaan is 50 ton. Bij het opslaan van meer asbest kan ook de EU-richtlijn industriële emissies van toepassing zijn. Met deze wijziging is het dus niet verboden om meer dan 50 ton asbest op te slaan, maar bij overschrijding van die grens is een omgevingsvergunning milieu nodig.

2.9 *Bloemenververijen*

Het verven van bloemen en planten wordt gereguleerd in de nieuwe paragraaf 3.8.4 Coaten of lijmen van planten of onderdelen van planten.

2.10 *Enkele activiteiten met mergel, grind en kalk*

Deze activiteiten betreffen inrichtingen voor het breken, malen, zeven of drogen van mergel, zand, grind, kalk, steenkolen of andere mineralen of derivaten daarvan. De vergunningplicht gaat gelden vanaf een hogere drempel in categorie 11.4, onder I, van onderdeel C, van bijlage I, bij het Bor. Onder die drempel geldt er voor het zeven een nieuw voorschrift in paragraaf 3.4.3 Op- en overslag van goederen.

2.11 *Activiteiten waarvoor de vergunningplicht vervalt zonder extra voorschriften*

Algemeen

Bij de doorlichting van de vergunningplichtige lijst in bijlage I bij het Bor is bekeken of er redenen zijn waardoor een vergunningplicht voor onderdelen overbodig is. Dat is het geval indien de voorschriften voor de betreffende activiteit al in het Activiteitenbesluit staan en voldoen. Het doel van de doorlichting is vooral het opschonen van de vergunningplichtige lijst. Een beperkt aantal vergunningen vervalt hierdoor.

Het gaat bijvoorbeeld om een aantal handelingen met afvalstoffen die, zonder daarvoor extra voorschriften te introduceren, onder het Activiteitenbesluit kunnen worden gebracht. Het betreft de assemblage van motorvoertuigen of de productie van spaanplaat, waarvoor de voorschriften al in het Activiteitenbesluit staan, een aantal grote sport- en recreatie-inrichtingen die zonder extra voorschriften onder het Activiteitenbesluit kunnen vallen en terreinen waar in de open lucht met modelvliegtuigen wordt gevlogen. Bij deze laatste twee categorieën zal overigens wel vaak maatwerk, vooral voor geluid, aan de orde zijn. Het bovenstaande geldt ook voor ziekenhuizen en instellingen voor medisch-specialistische zorg waarop in het navolgende zal worden ingegaan.

¹⁴ Richtlijn 2008/98/EG van het Europees Parlement en de Raad van 19 november 2008 betreffende afvalstoffen en tot intrekking van een aantal richtlijnen (PbEU 2008, L 312).

Ziekenhuizen en instellingen voor medisch-specialistische zorg

Met dit wijzigingsbesluit worden ziekenhuizen en instellingen voor medisch-specialistische zorg als bedoeld in categorie 23.3, van onderdeel C, van Bijlage I bij het Bor, onder het Activiteitenbesluit gebracht. Gebleken is dat binnen deze categorie inrichtingen het met name gaat om activiteiten waarvoor al voorschriften zijn opgenomen in het Activiteitenbesluit. Het gaat daarbij zowel om voorschriften die gelden voor vergunningplichtige en niet-vergunningplichtige inrichtingen.

Ongeveer driekwart van het aantal de inrichtingen dat bij deze categorie hoort, gaat over naar de algemene regels. Het betreft ongeveer 75 inrichtingen. Wat betreft de ziekenhuizen gaat het vooral om de algemene ziekenhuizen. De academische ziekenhuizen blijven in de meeste gevallen vergunningplichtig op grond van een andere categorie uit onderdeel C van bijlage I bij het Bor. Het gaat om ziekenhuizen waar met genetisch gemodificeerde organismen onder ingeperkt gebruik wordt gewerkt of met overige biologische agentia (het wilde type) niveau 3 en 4. Voor het werken met -het wilde type- biologische agentia van niveau 1 en 2 staan overigens reeds algemene regels in het Activiteitenbesluit.

Het kan ook zijn dat ziekenhuizen vergunningplichtig blijven omdat zij de grenzen van andere categorieën uit onderdeel C, van bijlage I, bij het Bor, overschrijden, zoals de opslag van lachgas of van meer dan 100 m³ zuurstof in stationaire reservoirs. Dit komt voor bij enkele academische ziekenhuizen.

Voor lozingen vanuit een ziekenhuis op het vuilwaterriool van afval van de gezondheidszorg bij mens en dier, zoals in sectorplan 19 van het Landelijk afvalbeheersplan¹⁵ is omschreven, zijn geen specifieke voorschriften opgenomen in het Activiteitenbesluit. Voor laboratoria zijn in de Activiteitenregeling wel gedragsvoorschriften opgenomen ten aanzien van het lozen van afvalwater op het vuilwaterriool en het voorkomen of beperken van diffuse emissies. Binnen de algemene systematiek van het Activiteitenbesluit zijn lozingen op het vuilwaterriool toegestaan, mits wordt voldaan aan de zorgplicht van artikel 2.1 en eventuele concrete voorschriften in het besluit. Omdat voor deze afvalstoffen in het Activiteitenbesluit geen concrete lozingsvoorschriften zijn opgenomen, geldt hier uitsluitend de zorgplicht. Sectorplan 19 geeft kortweg aan dat verbranden de minimumstandaard voor verwerking van deze afvalstoffen is. In het verlengde daarvan betekent dit ook dat lozen van deze stoffen in het vuilwaterriool niet toegelaten is. Mochten deze afvalstoffen toch in het vuilwaterriool worden geloosd, dan kan direct gehandhaafd worden op grond van de zorgplicht. De algemene regels voor lozingen uit het Activiteitenbesluit zijn nu reeds van toepassing op een groot aantal ziekenhuizen en instellingen. Deze set aan voorschriften is voldoende gebleken. Het afvalwater van de ziekenhuizen en instellingen die nu onder het Activiteitenbesluit worden gebracht verschilt niet wezenlijk van het afvalwater van de ziekenhuizen en instellingen die reeds onder algemene regels vallen, waardoor bovenstaande systematiek ook voor deze ziekenhuizen en instellingen een sluitend systeem zal zijn.

3 Andere wijzigingen ter verduidelijking van voorschriften of ter verlichting van lasten

3.1 Inleiding

Naast het onder algemene regels brengen van een aantal categorieën activiteiten en het afschaffen van de vergunningplicht voor bepaalde activiteiten wordt met dit wijzigingsbesluit een aantal andere wijzigingen doorgevoerd die strekken ter verduidelijking van voorschriften of ter verlichting van lasten. Dit blijkt uit berekening van de lasten ten gevolge van de maatregelen van dit wijzigingsbesluit en bijbehorende wijzigingsregeling (paragraaf 6.2. Bedrijfseffecten). Juist deze maatregelen, die hierna worden toegelicht, zullen in aanzienlijke mate bijdragen aan lastenverlichting voor het bedrijfsleven.

In het onderstaande komen achtereenvolgens aan de orde: energiebesparende maatregelen (paragraaf 3.2), reinigen en wassen van textiel (PER-metingen) (paragraaf 3.3), afschaffing van verplichte VOS-boekhouding beneden een bepaalde drempel (paragraaf 3.4), wijzigingen betreffende het in werking hebben van een stookinstallatie, niet zijnde een grote stookinstallatie (paragraaf 3.5), het uitwendig wassen en stallen van motorvoertuigen, of werktuigen of van spoorvoertuigen (paragraaf 3.6), grote lawaaimakers (paragraaf 3.7), verplaatsing van het speciale overgangsrecht (paragraaf 3.8), aanpassingen lozingen in het Activiteitenbesluit en het Besluit lozen buiten inrichtingen (paragraaf 3.9).

3.2 Energiebesparende maatregelen

Met dit wijzigingsbesluit wordt door twee aanpassingen meer duidelijkheid gegeven over de reeds bestaande verplichting van artikel 2.15 van het Activiteitenbesluit tot het nemen van energiebesparende maatregelen. Het betreft het vervallen van de «netto contante waarde»¹⁶ als criterium voor de vraag of een energiebesparende maatregel rendabel is en het mogelijk maken dat die maatregelen gefaseerd worden genomen. Daarnaast wordt de Activiteitenregeling aangepast waarin erkende energiebesparende maatregelen worden beschreven die door de drijver van de inrichting kunnen worden toegepast om te voldoen aan het doelvoorschrift in artikel 2.15, eerste lid. Op basis van dat artikellid

¹⁵ www.infomil.nl

¹⁶ <http://www.infomil.nl/onderwerpen/duurzame/energie/uniforme-leidraad/terugverdiertijden/>

treft de drijver van een inrichting alle energiebesparende maatregelen met een terugverdientijd van vijf jaar of minder. De grondslag voor de aanpassing van de Activiteitenregeling ligt in artikel 1.7 van het Activiteitenbesluit. In principe geldt dat maatregelen die zich in vijf jaar of minder terugverdienen redelijk zijn, tenzij er (niet-financiële) redenen zijn waarom de maatregel niet inpasbaar is in de bedrijfsvoering of de maatregel een onaanvaardbaar effect heeft op een ander milieucompartiment.

Het handhaven en naleven van energiebesparing op grond van artikel 2.15 leverde in de praktijk problemen op voor het bevoegd gezag en het bedrijfsleven. Met name de onduidelijkheid over de vraag met welke maatregelen aan de verplichting van artikel 2.15 kon worden voldaan, leidde tot deze problemen. Vanuit de praktijk is behoefte aan aanvulling en verduidelijking. Hierin wordt voorzien met de lijst met erkende maatregelen die in de Activiteitenregeling wordt opgenomen. Tevens is meer duidelijkheid nodig over de mogelijkheid om de maatregelen die zijn bedoeld in artikel 2.15 gefaseerd in de tijd te treffen.

De wijzigingen in dit wijzigingsbesluit zijn het gevolg van de motie Van Veldhoven¹⁷. Deze motie verzoekt de regering te voorzien in concrete, geactualiseerde maatregelenlijsten voor energiebesparing, zodat effectieve handhaving van de Wm mogelijk is. Over de verbetering van de handhaving zijn tevens afspraken gemaakt in het «Energie-akkoord voor Duurzame Groei»¹⁸ dat is gesloten in SER-verband tussen onder andere het kabinet, werkgevers, werknemers, natuur- en milieuorganisaties, energiebedrijven en decentrale overheden.

Naast het Activiteitenbesluit stelt ook de technische bouwregelgeving eisen aan energiezuinigheid. Het gaat hier met name over het Bouwbesluit 2012 en het Besluit energieprestatie gebouwen (hierna: BEG). Het Bouwbesluit 2012 bevat in hoofdstuk 5 voorschriften voor de energiezuinigheid. Deze voorschriften gelden bij nieuw te bouwen bouwwerken. Het gaat in dit hoofdstuk om voorschriften met betrekking tot bijvoorbeeld de luchtdoorlatendheid en de energieprestatiecoëfficiënt (hierna: EPC). De EPC geeft de mate van energiezuinigheid van een bouwwerk aan. Ieder nieuw bouwwerk voldoet bij oplevering in principe aan de EPC die voor dat specifieke bouwwerk geldt op grond van artikel 5.2 van het Bouwbesluit 2012. Het BEG kent ook het zogenoemd energielabel. Op grond van het BEG moet, voor zover hier van belang bij verkoop en verhuur, een energielabel worden overhandigd aan de koper of huurder.

Wanneer sprake is van nieuwbouw en dus aan EPC normen wordt voldaan, dan wel wanneer voor een gebouw een energielabel beschikbaar is dat minder dan 10 jaar geleden is afgegeven, kan voor bepaalde maatregelen aangegeven worden dat kan worden aangenomen dat deze maatregelen zijn getroffen. Bij deze maatregelen, zoals weergegeven in bijlage 10 bij de Activiteitenregeling, zal worden aangegeven vanaf welk bouwjaar mag worden aangenomen dat de betreffende maatregel is getroffen, dan wel zal worden aangegeven vanaf welk energielabel mag worden aangenomen dat de betreffende maatregel is getroffen. De genoemde termijn van 10 jaar voor het energielabel, volgt uit het BEG dat deze maximale termijn stelt aan de geldigheid van een energielabel.

Van de hierboven bedoelde situatie kan alleen sprake zijn bij gebouwgebonden maatregelen in het gebouw waarop het energielabel betrekking heeft dan wel in het gebouw dat aan EPC normen voldoet. In overige gebouwen in de inrichting kan niet worden aangenomen dat de gebouwgebonden maatregelen reeds getroffen zijn. Gebouwgebonden maatregelen zijn maatregelen die ingrijpen in de gebouwschil of verbeteringen aan installaties inhouden. Dergelijke maatregelen hebben betrekking op verwarmen, isoleren, koelen, verlichten, warm tapwater en ventileren.

De aanname dat in de inrichting de in artikel 2.15, eerste lid, bedoelde maatregelen zijn getroffen, laat onverlet dat de drijver van de inrichting ertoe gehouden is de maatregelen juist te gebruiken en te onderhouden. Met name gedurende de eerste periode na ingebruikname van een nieuw gebouw is het van cruciaal belang dat de drijver van de inrichting de maatregelen op een energetisch optimale wijze inregelt. Ook is het daadwerkelijke energieverbruik natuurlijk afhankelijk van de wijze van gebruik van het gebouw en het specifieke gedrag van de gebruiker. Een voorbeeld hiervan is de mate waarin gebruik wordt gemaakt van bepaalde apparatuur, zoals computers.

3.3 Reinigen en wassen van textiel (PER-metingen)

Veel textielreinigingsbedrijven reinigen met perchloorethyleen (hierna: PER), ook wel tetrachlooretheen genoemd. PER kan bij langdurige blootstelling effect hebben op de nieren en het centrale zenuwstelsel. Daarom stelt de arbeidsomstandighedenregelgeving hier eisen aan. De milieueffecten van PER betreffen lucht- en bodemverontreiniging. Aan de uitstoot van PER bij de bron zijn voorschriften verbonden in het Activiteitenbesluit. Daarnaast zijn er eisen gesteld aan PER-immissie, dat wil zeggen de belasting van de leefomgeving ten gevolge van de uitstoot naar de lucht.

Met dit wijzigingsbesluit vervallen de eisen voor het meten van PER-immissies zoals die waren opgenomen in de artikelen 4.96 tot en met 4.100. Vanuit Europese regelgeving worden er geen eisen gesteld aan de PER-immissie, maar wel voor de PER-emissie vanuit de EU-richtlijn industriële emissies. De voorschriften voor PER-immissiemetingen zijn

¹⁷ Kamerstukken II 2012/13, 33 400 XII, nr. 31.

¹⁸ <http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/convenanten/2013/09/06/energieakkoord-voor-duurzame-groei.html>

daarbij zeer gedetailleerd in vergelijking met andere voorschriften in het Activiteitenbesluit. Ze passen beter in een informatiedocument of normblad dan in een besluit. Op de website van RWS/InfoMil zal in een informatiedocument over luchtmissies informatie over PER-immissiemetingen worden opgenomen. In dit document wordt ook het informatieve deel van de Nederlandse emissierichtlijn lucht (hierna: (NeR) opgenomen. Het normatieve deel van de NeR wordt met het onderhavige wijzigingsbesluit ondergebracht in het Activiteitenbesluit (zie ook paragraaf 4.2. van deze nota van toelichting). Na het vervallen van de meetvoorschriften voor PER-immissies blijven voorschriften in het Activiteitenbesluit staan over de toegestane typen chemische stoffen, de PER-emissiegrenswaarde en boekhouding (conform afdeling 2.11 van het besluit), het machineonderhoud, de lozingen en de bodem.

3.4 Afschaffing verplichte VOS-boekhouding onder een bepaalde drempel

Het vervallen van de verplichte boekhouding van vluchtige organische stoffen (hierna: VOS-boekhouding) voor niet-vergunningplichtige inrichtingen met een oplosmiddelenverbruik beneden de drempels van de EU-richtlijn industriële emissies leidt tot een aanzienlijke lastenverlichting voor het bedrijfsleven.

De EU-richtlijn industriële emissies is geïmplementeerd in afdeling 2.11 van het Activiteitenbesluit. Deze afdeling 2.11 is pas van toepassing bij het bereiken van een of meer van de per activiteit genoemde drempels van verbruikte oplosmiddelen per jaar. De drempels zijn afhankelijk van de uitgevoerde activiteit met oplosmiddelen en staan in bijlage VII bij de EU-richtlijn industriële emissies. Het betreft dus «Europese» drempels, die voor alle EU-landen gelden. Deze drempels zijn veelal duizenden kilogrammen. Voor enkele activiteiten bestaat geen drempel.

Voor niet-vergunningplichtige inrichtingen zijn in het Activiteitenbesluit met betrekking tot vluchtige organische stoffen naast verplichtingen in afdeling 2.11 ook verplichtingen in hoofdstuk 4 opgenomen. Hierbij gaat ten dele om activiteiten die vanwege hun aard overeenkomen met de activiteiten uit afdeling 2.11, zoals het reinigen, lijmen en coaten van hout, kunststof, papier, textiel en metaal.

Inrichtingen die deze activiteiten uitvoeren moesten een VOS-boekhouding bijhouden en maatregelen nemen vanaf een verbruik van 1.000 kilogram vluchtige organische stoffen per jaar. Ter verduidelijking is in de onderstaande tabel een overzicht opgenomen van de verplichting zoals deze gold vóór de inwerkingtreding van het onderhavige besluit. Bij een verbruik van vluchtige organische stoffen onder de 1.000 kilogram per jaar was bij veel van deze activiteiten een VOS-boekhouding ook al verplicht.

Overzicht van VOS-artikelen betreffende boekhouding en of maatregelen in hoofdstuk 4 Activiteitenbesluit vóór inwerkingtreding wijziging

Paragraaf in Activiteitenbesluit (activiteit)	Artikelnummer	Boekhouding onder 1.000 kg verbruik verplicht?	Afdeling 2.11 mogelijk van toepassing?
§ 4.3.2 Reinigen, coaten en lijmen van hout of kurk	4.24	ja	Ja
§ 4.4.2 Reinigen, coaten en lijmen van rubber en kunststof	4.30	ja	Ja
§ 4.5.5 Reinigen, coaten en lijmen van metalen	4.55	ja	Ja
§ 4.5a.2 Aanbrengen van lijmen, harsen of coatings op steen	–	nee	Nee
§ 4.7.2 Zeefdrukken	4.90	nee (niet meer, sinds 2013)	Nee
§ 4.7.3 Vellenoffset druktechniek	4.94a	ja	Ja
§ 4.7.3a Rotatieoffset druktechniek	–	nee	Ja
§ 4.7.3b Flexodruk of verpakkingsdiepdruk	–	nee	Ja
§ 4.7a.1 Bewerken, lijmen, coaten en lamineren van papier en karton	4.94e	ja	Ja
§ 4.7a.5 Lijmen en coaten van textiel	4.103e	ja	Ja

De VOS-boekhouding in hoofdstuk 4 was dus niet in alle gevallen verplicht. Ook was deze niet overal op dezelfde wijze geregeld. Zo was deze voor een aantal activiteiten niet verplicht (§4.3.2 en §4.5.5) indien producten worden gebruikt waarvan het in de handel brengen is gereguleerd door het Besluit organische oplosmiddelen in verven en vernissen milieubeheer. Voor de drukprocessen flexodruk of verpakkingsdruk en rotatieoffset, die per 1 januari 2013 aan hoofdstuk 4 van het Activiteitenbesluit zijn toegevoegd, was er geen plicht om een VOS-boekhouding bij te houden voor gevallen waarin het verbruik onder de drempels genoemd in afdeling 2.11 blijft. De VOS-boekhouding op basis van hoofdstuk 4 voor zeefdrukken was vervallen met ingang van 1 januari 2013. Voor vellenoffset golden er echter meer eisen voor de VOS-boekhouding. Boven een of meer van de drempels voor oplosmiddelenverbruik van afdeling 2.11, gelden de voorschriften van deze afdeling, waaronder het bijhouden van een zeer uitgebreide VOS-boekhouding.

Door het vervallen van de verplichte VOS-boekhouding voor het verbruik van minder dan 1.000 kilogram vluchtige organische stoffen vindt harmonisatie plaats. In lijn met deze wijziging is er bij de nieuwe paragraaf 3.4.8 Coaten of lijmen van planten of onderdelen van planten (zie ook paragraaf 4.2. van deze nota van toelichting), evenmin een eis voor een verplichte boekhouding.

De verbruiksdrempel van 1.000 kilogram en de boekhouding beneden de EU-drempels betreffen een drempel en een administratieve eis in de Nederlandse regelgeving die niet afkomstig zijn uit EU-regelgeving. De administratieve lasten van een dergelijke boekhouding, die dus tot nu toe ook verplicht was indien minder dan 1.000 kilogram vluchtige organische stoffen per jaar wordt verbruikt, bedragen naar schatting € 1.500¹⁹ per bedrijf. Derhalve is er in het wijzigingsbesluit voor gekozen de drijver van de inrichting alleen te verplichten aan te tonen dat het verbruik inderdaad onder de 1.000 kilogram ligt. Een boekhouding is hiervoor niet nodig, vaak is een in- en verkoopbalans, waarover de bedrijven veelal al beschikken, voldoende.

De artikelen 4.24, 4.30, 4.55, 4.94a, 4.94e en 4.103e zijn zodanig aangepast dat de verplichting om een oplosmiddelenboekhouding te voeren waarin het verbruik van vluchtige organische stoffen van minder dan 1.000 kilogram per kilogram per jaar wordt geregistreerd, is vervallen.

3.5 Wijzigingen betreffende het in werking hebben van een stookinstallatie, niet zijnde een grote stookinstallatie
In 2011 en 2012 is door Energieonderzoek Centrum Nederland (hierna: ECN) en InfoMil een evaluatie²⁰ uitgevoerd van het voormalige Besluit emissie-eisen middelgrote stookinstallaties milieubeheer²¹ (hierna: Bems). Deze evaluatie heeft geleid tot een aantal adviezen aan de Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu. Bij brief van 6 juni 2013 aan de Tweede Kamer²² heeft de Staatssecretaris aangegeven hoe zij met deze adviezen wil omgaan. De hieruit voortvloeiende wijzigingen van de regelgeving zijn in dit wijzigingsbesluit meegenomen. De wijzigingen betreffen voornamelijk het in werking hebben van een stookinstallatie, niet zijnde een grote stookinstallatie (paragraaf 3.2.1).

Het gaat hierbij achtereenvolgens om:

- a Een verruiming van de zogenoemde 500-uursregeling, waarbij stookinstallaties die ten hoogste 500 uur per jaar in gebruik zijn, zijn vrijgesteld van de emissie-eisen.
- b Een verruiming van de emissiegrenswaarde voor bepaalde biomassa ketels,
- c Een speciale regeling voor kleine dieselmotoren in de Exclusieve Economische Zone (hierna: EEZ).
- d Een vereenvoudiging met betrekking tot de SO₂-normen.

Deze wijzigingen worden hierna toegelicht.

Daarnaast worden, conform het advies aan de Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu, de bijzondere regeling met betrekking tot asfaltmenginstallaties uit de NeR in hoofdstuk 5 van het Activiteitenbesluit opgenomen. Dit wordt nader toegelicht in de artikelsgewijze toelichting bij het betreffende artikel.

Het advies voor de herintroductie van de eerste bijzondere inspectie bij ingebruikstelling (EBI) van een stookinstallatie is overgenomen en verwerkt in de Activiteitenregeling. Dit onderwerp wordt dan ook nader toegelicht in de toelichting bij de wijzigingsregeling.

Tevens zijn enkele redactionele verbeteringen aangebracht.

a Aanpassing 500-uursregeling

In de hierboven genoemde evaluatie van het Bems heeft InfoMil een analyse uitgevoerd naar het aantal installaties dat onder de 500-uursregeling komt te vallen en de effecten hiervan op de NO_x-emissies (stikstofoxiden). Dat heeft onder meer geleid tot het advies om de zogenaamde 500-uursregeling in paragraaf 3.2.1, die beperkt was tot noodvoorzieningen, ook te laten gelden voor kleine en middelgrote stookinstallaties die ten hoogste 500 uur per jaar in bedrijf zijn. Daarmee wordt een nagenoeg algehele vrijstelling van de emissie-eisen voor die installaties gerealiseerd. De reden hiervoor is dat, gezien het klein aantal uren dat deze installaties in bedrijf zijn, aanpassingen aan de installaties om aan de emissie-eisen te voldoen onevenredig hoge kosten met zich mee zouden brengen in relatie tot de vermeden emissies. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om laadkranen die incidenteel worden gebruikt, ketels die alleen worden gebruikt voor het stomen van grond in de glastuinbouw, bijstookketels voor stadsverwarming, back-up-installaties in zijn algemeenheid bij inrichtingen en motoren en turbines voor het comprimeren van aardgas tijdens koude winterdagen. Met de verbreding van de 500-uursregeling verdwijnt de onduidelijkheid over wat precies onder een «noodvoorziening» dient te worden verstaan. De 500-uursgrens is een helder criterium.

De vrijstelling geldt echter niet voor de productie van elektriciteit met behulp van een dieselmotor anders dan voor noodgevallen. Dit zogenaamde «pieken scheren» kan in bepaalde perioden financieel aantrekkelijk zijn bij een hoge

¹⁹ Administratieve en bestuurlijke lasten Richtlijn Industriële Emissies, Sira Consulting, 27 juni 2011, «voor de kleine emittenten, die alleen het gebruik hoeven te registreren».

²⁰ Evaluatie Besluit emissie-eisen middelgrote stookinstallaties, blz. 107, <http://www.ecn.nl/publicaties/ECN-E--13-025>.

²¹ Stb. 2009, nr. 547.

²² Kamerstukken II 2012/13, 29 383, 211.

elektriciteitsvraag en dus een hoge elektriciteitsprijs. Deze dieselmotoren produceren relatief veel NO_x en stof aangezien zij doorgaans niet zijn uitgerust met een goede rookgasreiniging terwijl een echte noodzaak om de bedrijfsvoering te garanderen in dat geval ontbreekt.

De 500-uursregeling voor kleine en middelgrote stookinstallaties (paragraaf 3.2.1) is ruimer dan de 500-uursregeling in paragraaf 5.1, die van toepassing is op grote stookinstallaties. De achtergrond hiervan is dat hoofdstuk 5 de implementatie betreft van de EU-richtlijn industriële emissies terwijl de bepalingen in paragraaf 3.2.1 op nationaal niveau zijn bepaald.

In paragraaf 5.1 is de 500-uursregeling conform de regeling in de EU-richtlijn industriële emissies beperkt tot gasturbines, gasmotoren en dieselmotoren die bestemd zijn voor noodgevallen (artikel 5.8). Toch valt het onderscheid met de regeling in paragraaf 3.2.1 in de praktijk mee omdat bijvoorbeeld de inzet van stookinstallaties om uitval, opstarten of onderhoud van een voorziening voor elektriciteit, warm water of stoom op te vangen, onder het begrip «noodgevallen» in de zin van artikel 5.8 valt. Ook valt het opvangen van pieken in de elektriciteitsvraag door elektriciteitsproductiebedrijven onder dit begrip. Het leveren van elektriciteit is voor deze inrichtingen immers de hoofdactiviteit en (potentiële) problemen met de levering zijn daarom te beschouwen als een noodgeval. Dat geldt analoog ook voor gastransport, waarbij bij piekvraag in de gaslevering bijvoorbeeld ten gevolge van koude periodes in de winter voor korte tijd extra machines moeten worden bijgeschakeld, zeker als de bedrijfsvoering zodanig is ingericht (bijvoorbeeld via preferente inzet van de schoonste machines) dat deze als laatste uit het machinepark worden ingezet.

Met de wijziging van artikel 3.7, vierde lid, wordt ten aanzien van de keuringsplicht één lijn getrokken door alle 500-uurs-installaties die onder paragraaf 3.2.1 vallen onder de keuringsplicht te brengen dan wel te houden. De keuringsplicht voor nieuwe inrichtingen in de 500-uursregeling blijft dus bestaan terwijl voor de noodinstallaties de keuringsplicht wordt ingevoerd. Deze keuze is gemaakt omdat het onderscheid nood- en niet-noodinstallaties diffuus is en differentiatie tot veel discussie zou kunnen leiden. Daarnaast vereenvoudigt het de regelgeving. Voor de noodinstallaties kan de keuring gecombineerd worden met het periodiek onderhoud. Desondanks heeft dit een beperkte toename van de nalevingskosten tot gevolg.

Voor alle «500-uursinstallaties» geldt als voorwaarde dat deze installaties geïdentificeerd moeten kunnen worden en dat het aantal gedraaide uren controleerbaar moet zijn. Dit is voor de installaties met een vermogen kleiner dan 50 MW uitgewerkt in de Activiteitenregeling. Dit resulteert in een toename van de administratieve lasten per jaar. Deze toename wordt echter ruimschoots gecompenseerd door de lastenverlichting die ontstaat doordat aanpassing van de 500-uursinstallaties die ook onder deze regeling zijn komen te vallen achterwege kan blijven. Netto levert het een kostenbesparing op voor het bedrijfsleven.

In de eerder genoemde evaluatie bleek bij de begeleidingscommissie een groot draagvlak te bestaan voor bovenstaande wijzigingen.

b Verruiming emissie-eis biomassa ketels 1-5 MWth

Uit de Evaluatie van het Bems kwam naar voren dat de emissie-eisen voor NO_x voor ketelinstallaties, gestookt op biomassa in de grootte-klasse van 1 tot 5 MWth aan de strenge kant waren. ECN gaf in overweging deze norm te versoepelen omdat handhaving van de norm mogelijk een rem zou kunnen betekenen op de toepassing van biomassa in lokale klimaatprojecten die juist van belang worden geacht in het kader van het klimaatbeleid. Deze aanpassing heeft geen gevolgen voor de omvang van investeringen in de ketel of rookgasreinigingsapparatuur. Er zijn dan ook geen wijzigingen ten aanzien van de nalevingskosten. Ook wijzigen de administratieve en bestuurlijke lasten niet. Overigens gaat het om enkele (1-3) installaties per jaar die worden bijgeplaatst.

Daarnaast adviseerde ECN in het Activiteitenbesluit aan te sluiten bij de vermogensgrenzen van de richtlijn inzake Ecodesign²³. De internationale onderhandelingen over de ecodesignketels voor biomassa zijn na het uitbrengen van het ECN-advies echter vertraagd en op het moment van het in procedure brengen van dit wijzigingsbesluit nog niet afgerond. Naar verwachting zullen normen op grond van Ecodesign voor biomassaketels pas met ingang van 2020 in werking treden. Daarom is besloten de verdere ontwikkelingen af te wachten en dit punt in een toekomstige wijziging van de regelgeving mee te nemen.

c Regeling voor kleine dieselmotoren in de EEZ

Installaties in de olie- en gaswinning in de EEZ vallen nog niet zo lang onder algemene regels. In 2019 zouden ook de bestaande installaties moeten voldoen aan algemene regels (artikel 3.10q (nieuw)). Door de sector is naar voren gebracht dat voor platforms in de EEZ niet de keuze bestaat om elektriciteit in te kopen maar dit ter plekke moeten worden opgewekt met bijvoorbeeld dieselmotoren. De fysieke ruimte die nodig is voor bepaalde aanpassingen, zoals rookgasreiniging, is veel moeilijker te realiseren dan bij locaties op land en de aanvoerkosten voor eventuele hulpstoffen zijn hoger dan op land. Ook zijn er veel onbemande satellietplatforms waar geen personeel aanwezig is om bij storingen in te grijpen of om vaker dan voorzien onderhoud te plegen. Dit vergt dan, zodra het weer het toestaat,

²³ Richtlijn 2009/125/EG van het Europees Parlement en de Raad van 21 oktober 2009 betreffende de totstandbrenging van een kader voor het vaststellen van eisen inzake ecologisch ontwerp voor energiegerelateerde producten (herschikking) (Pb EU 2009, L 285).

extra helikoptervluchten. Als gevolg hiervan zijn de kosten per kilogram gereduceerde emissie, met name waar het gaat om NO_x, in de EEZ aanzienlijk hoger dan op land. Door ECN wordt in overweging gegeven de sector op dit punt tegemoet te komen en een vrijstelling te verlenen voor de aanpassing aan de emissie-eisen van kleine en middelgrote dieselmotoren op onbemande platforms of satellietplatforms.

Met betrekking tot de milieu-effecten zijn twee ontwikkelingen denkbaar. De eerste is dat het maatwerk gebruikt zal worden om ruimere eisen voor de dieselmotoren toe te staan. In dat geval zal de NO_x-emissie van de bestaande motoren op hetzelfde niveau blijven. Omdat een deel van de motoren uit bedrijf zal worden genomen door de afnemende aardgaswinning in de Noordzee, zal de NO_x-emissie van deze kleine dieselmotoren vanaf 2019 ongeveer 0,08 kiloton bedragen. De sector is echter reeds enkele jaren bezig met het vinden van alternatieven voor dieselmotoren. Zo zijn er al (satelliet)platforms uitgerust met windmolens en zonnecellen en zijn er proeven gedaan met kleine gasturbines. Indien deze tweede ontwikkeling doorzet, mede gestimuleerd vanuit deze nieuwe bepalingen, zullen de emissies van NO_x afnemen tot een lager niveau dan het niveau dat gehaald zou worden met het ongewijzigd handhaven van de eis voor dieselmotoren en het tegen hoge kosten installeren van nageschakelde technieken. Daarom wordt ook voorgeschreven dat eenmaal per 5 jaar een onderzoek wordt uitgevoerd naar de haalbaarheid van alternatieve technieken. Daarin kunnen reeds opgedane ervaringen met deze alternatieven worden betrokken en kan worden gezien of overschakeling hierop in concrete gevallen op een kosteneffectieve wijze mogelijk is. Het is mogelijk dat een gasveld op korte termijn uitgeput zal raken. Dit kan voor het bevoegd gezag reden zijn om bij maatwerkvoorschrift toch een langer gebruik van de dieselmotor toe te staan.

Het feit dat een deel van de investeringen in dieselmotoren in de EEZ niet hoeft te worden gedaan, vermindert de nalevingskosten. Daartegenover staat dat het vijfjaarlijkse onderzoek naar de alternatieven voor dieselmotoren administratieve lasten met zich mee brengt. Per saldo treedt een lastenverlichting op. Naar schatting gaat het om 31 bestaande dieselmotoren die in 2019 nog in bedrijf zullen zijn en een onbekend aantal nieuwe dieselmotoren op platforms waarvoor dit maatwerk kan gelden. Gezien de ontwikkelingen in de EEZ zal het aantal nieuwe dieselmotoren op platforms gering zijn.

d Een vereenvoudiging met betrekking tot de SO₂-normen.

Voor een aantal gassen zijn de SO₂-normen vervallen, omdat die voor die gassen op gespannen voet stonden met het BBT-principe. Deze gassen bevatten nauwelijks tot geen zwavel, zodat er ook geen SO₂ van enige betekenis kan worden gevormd. De regelgeving wordt hiermee ook nog enigszins vereenvoudigd. Zie verder de toelichting op onderdelen SS, TT, UU en WW.

3.6 Het uitwendig wassen en stallen van motorvoertuigen of werktuigen of van spoorvoertuigen

Het waswater dat vrijkomt bij het in- en uitwendig wassen van werktuigen waarmee gewasbeschermingsmiddelen zijn toegepast mag slechts geloosd worden in het vuilwaterriool en op of in de bodem nadat ten minste 95% van de gewasbeschermingsmiddelen uit het afvalwater is verwijderd. Daartoe werd verwezen naar een verplichte maatregel in de Activiteitenregeling. Met dit wijzigingsbesluit is de verplichte maatregel omgezet in een erkende maatregel, waardoor inrichtingen zonder voorafgaande toestemming ook een andere maatregel kunnen toepassen mits daarmee ten minste 95% van de gewasbeschermingsmiddelen wordt verwijderd uit het afvalwater. Voor inrichtingen die de verplichte maatregel reeds toepassen, verandert er niets. Voor een toelichting van het begrip «erkende maatregel» wordt verwezen naar de nota van toelichting bij het oorspronkelijke Activiteitenbesluit²⁴.

3.7 Grote lawaaimakers

Voor bepaalde vergunningplichtige inrichtingen vervalt de zoneringsplicht in het kader van de Wet geluidhinder. In onderdeel D, bijlage I, bij het Bor, zijn de categorieën van inrichtingen als bedoeld in artikel 41 van de Wet geluidhinder aangewezen in onderdeel C van die bijlage, die in een belangrijke mate geluidhinder kunnen veroorzaken, de zogenoemde «grote lawaaimakers». Voor het industrieterrein waarop deze inrichtingen zijn gelegen of gevestigd kunnen worden, geldt een zoneringsplicht op grond van de Wet geluidhinder. Met dit wijzigingsbesluit wordt de verwijzing in onderdeel D, van bijlage I, naar een aantal van de categorieën van onderdeel C, van bijlage I, zodanig aangepast dat de zoneringsplicht voor deze inrichtingen komt te vervallen omdat deze inrichtingen inmiddels niet meer als grote lawaaimakers worden beschouwd. Dit is in lijn met de systematiek van de geluidszonering van industrieterreinen die erop is gericht de geluidproblematiek van grote lawaaimakers te reguleren. Deze wijziging komt voort uit een actualisatieonderzoek naar onderdeel D, van bijlage I, bij het Bor.

In hoofdstuk V van de Wet geluidhinder is een zoneringsystematiek voor industrieterreinen opgenomen. In onderdeel D, van bijlage I, bij het Bor, zijn de inrichtingen aangewezen, die tot een zoneringsplicht voor de desbetreffende industrieterreinen leiden. Destijds is er bij de categorisaanwijzing van uitgegaan dat de inrichtingen, gelet op hun activiteiten, in belangrijke mate geluidhinder kunnen veroorzaken. Bepaalde categorieën van inrichtingen zijn inmiddels door de ontwikkeling van de stand der techniek dusdanig «stil» geworden dat het predicaat «grote lawaaimaker» hierop

²⁴ Stb. 2007, nr. 415, paragraaf 6.4, p. 113.

niet meer van toepassing is. Het handhaven van de zoneringsplicht biedt dan geen of geringe milieuhygiënische voordelen, zowel in nieuwe situaties waar een dergelijke zoneringsplicht ontstaat alsook bij herbestemming en transitie van industrieterreinen waarop dergelijke «grote lawaaimakers» aanwezig zijn. Aldus is de behoefte ontstaan om een onderzoek uit te voeren naar de mogelijkheden voor aanpassing van onderdeel D, van bijlage I, in die zin dat die categorieën van inrichtingen die naar de huidige stand van de techniek niet meer als grote lawaaimaker zijn aan te merken, kunnen vervallen. In opdracht van het toenmalige Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer heeft Peutz BV dit actualisatieonderzoek uitgevoerd²⁵. Bij dit onderzoek zijn diverse partijen geraadpleegd die in de praktijk werken met inrichtingen op gezonde industrieterreinen. Dit betreft medewerkers van gemeenten, provincies, omgevingsdiensten en adviesbureaus. De onderzoeksresultaten zijn vervolgens besproken met vertegenwoordigers van het bedrijfsleven, het bevoegd gezag en het ministerie in de Werkgroep Industrielawaai. Deze werkgroep heeft vervolgens ingestemd met de aanpassingen van onderdeel D, van bijlage I, bij het Bor. Naar aanleiding van een inspraakreactie is de zoneringsplicht voor motorcrossterreinen waarop 8 uur per week of meer alleen met elektrische motorvoertuigen wordt gereden opgeheven. Nederland kent inmiddels een aantal motorcrossterreinen waar nauwelijks geluid wordt geproduceerd. Het handhaven van de zoneplicht wordt dan ook niet zinvol geacht.

3.8 Verplaatsing van het speciale overgangsrecht

Op advies van de Commissie voor de Effecttoetsing bij de wijziging «derde tranche van de tweede fase»²⁶ van het Activiteitenbesluit is het speciale overgangsrecht vanuit de paragrafen 6.2 en volgende verplaatst naar de hoofdstukken van het Activiteitenbesluit waarop dat overgangsrecht betrekking heeft. Hiermee wordt een belangrijke vereenvoudiging doorgevoerd. Overgangsrechtelijke bepalingen die reeds waren uitgewerkt zijn vervallen. Om het overgangsrecht minder complex en beter leesbaar te maken is er daarnaast voor gekozen om waar mogelijk de datum per wanneer het overgangsrecht is uitgewerkt, op te nemen. Onderstaande transponeringstabel geeft een overzicht van de verplaatsingen.

Transponeringstabel overgangsrecht

Artikelen hoofdstuk 6	Artikelen hoofdstukken 2 tot en met 5
6.9	2.16a
6.10	2.9a
6.12	2.17a, eerste tot en met vijfde lid
6.13	2.20, achtste en negende lid
6.14	2.18, negende en tiende lid
6.15	2.17a, zesde lid, artikel 2.19a, vierde lid
6.16, eerste tot en met derde lid	2.19a, eerste tot en met derde lid
6.17, eerste lid	3.23, vijfde lid, 3.23c, derde lid, 4.82, vijfde lid
6.17, tweede lid	3.26c, derde lid, 3.26h, derde lid, 3.34, achtste lid, 4.71, tweede lid, 4.75, vierde lid
6.18	3.3, zesde en zevende lid
6.19	3.4, vierde en vijfde lid
6.19b	3.5b, vierde tot en met het achtste lid
6.20 tot en met 6.20d	3.10q tot en met 3.10u
6.21	3.12, negende tot en met elfde lid
6.21a	3.14a, vierde en vijfde lid
6.21b	3.15a, zesde lid
6.21c	3.16d, zesde lid
6.21d	3.16q
6.22	3.20, tiende tot en met twaalfde lid
6.22a	3.20, dertiende en veertiende lid
6.22b	3.20a, tweede tot en met vierde lid
6.22c	3.23b, derde tot en met het vijfde lid
6.24c	3.46, tweede en derde lid
6.24d	3.51, vierde en vijfde lid
6.24e	3.56, vijfde en zesde lid, 3.57, derde en vierde lid, 3.58, vijfde en zesde lid
6.24f, eerste lid	3.56, vierde lid
6.24f, tweede lid	3.58, derde lid
6.24g	3.56, derde lid
6.24h	3.58, vierde lid
6.24i	3.56, zevende, 3.57, vijfde lid. 3.58, zevende lid, 3.59, tweede lid
6.24j	3.63, achtste lid

²⁵ Rapport 913-1, 20 maart 2009.

²⁶ 29 september 2011, CET-2011-A02.

Transponeringstabel overgangsrecht

Artikelen hoofdstuk 6	Artikelen hoofdstukken 2 tot en met 5
6.24l	3.64, derde en vierde lid
6.24m	3.74a
6.24m1	3.76, zesde lid
6.24n	3.83, elfde lid
6.24o	3.90, zevende lid
6.24o1	3.91, vierde lid
6.24o3	3.102, twaalfde lid
6.24q	3.108, vierde en vijfde lid
6.24r	3.114a
6.24s	3.119a
6.24t	3.125, achtste lid
6.24u	3.125, negende en tiende lid
6.24v	3.125a
6.24w	3.30a, tweede lid
6.24x	3.131, zesde tot en met achtste lid
6.24y	3.134, zesde en zevende lid, 3.139, achtste en negende lid
6.25a	4.5b, tweede lid
6.33	4.74.0
6.33a	4.74p1
6.33b	4.77, vijfde en zesde lid
6.34	4.80a, tweede tot en met vierde lid
6.34c	4.104a, vierde en vijfde lid
6.35	4.124, vierde lid

3.9 *Aanpassing lozingsvoorschriften in het Activiteitenbesluit en het Besluit lozen buiten inrichtingen*

Op 1 juli 2011 is het Besluit lozen buiten inrichtingen van kracht geworden, waarin voor een aantal typen lozingen in het oppervlaktewater buiten inrichtingen de vergunningplicht van de Waterwet is vervangen door algemene regels van dat besluit. Dat betrof onder andere lozingen ten gevolge van het baggeren, calamiteitenoefeningen en het schoonmaken van drinkwaterleidingen. Deze activiteiten vinden voornamelijk plaats buiten inrichtingen. Vergelijkbare lozingen vanuit inrichtingen waren nog vergunningplichtig. In de uitvoeringspraktijk blijkt dit een onwenselijke situatie. Bovendien worden genoemde activiteiten, vaker dan aanvankelijk gedacht, ook binnen inrichtingen uitgevoerd. Door opname van de voorschriften voor deze lozingen in het Activiteitenbesluit wordt de vergunningplicht van de Waterwet ook voor deze lozingen vanuit inrichtingen vervangen door algemene regels. Hiertoe zijn de volgende paragrafen aan het Activiteitenbesluit toegevoegd: handelingen in een oppervlaktewaterlichaam (paragraaf 3.1.7), lozen ten gevolge van het schoonmaken van drinkwaterleidingen (paragraaf 3.1.8), en lozen van afvalwater dat vrijkomt bij een calamiteit (paragraaf 3.1.9).

Nu dezelfde regels en procedures voortaan gelden voor deze lozingen buiten zowel als binnen inrichtingen zal dit leiden tot verlaging van de uitvoeringslasten. Tevens wordt met het introduceren van algemene regels voor deze activiteiten binnen inrichtingen een administratieve lastenverlichting gerealiseerd. Voor een aantal lozingen die zijn overgenomen uit het Besluit lozen buiten inrichtingen geldt op grond van dat besluit dat aanvullende gegevens moeten worden verstrekt bij de melding. Besloten is dat de gegevens die op grond van het Besluit lozingen buiten inrichtingen dienen te worden verstrekt niet noodzakelijk zijn voor de melding die op basis van het Activiteitenbesluit gedaan moet worden; deze zijn om die reden niet als eis opgenomen in het Activiteitenbesluit. Deze gegevens zullen desgevraagd wel beschikbaar moeten zijn bij de inrichting met het oog op de handhaving. In het kader van de voorgenomen Omgevingswet zal een groot aantal besluiten worden samengevoegd. Door met dit wijzigingsbesluit de regels en procedures voor deze lozingen alvast deels te uniformeren, wordt voorgesorteerd op een soepele samenvoeging van het Besluit lozen buiten inrichtingen en het Activiteitenbesluit onder de Omgevingswet.

Verder was in het Activiteitenbesluit tot op heden alleen het lozen afkomstig van het sorteren en transporteren van, in hoofdzaak, eigen geteelde gewassen geregeld. Met dit wijzigingsbesluit wordt ook het lozen afkomstig van sorteren van gewassen die afkomstig zijn van derden geregeld. Deze lozing was nog niet geregeld omdat er voor de grotere (industriële) sorteerbijbedrijven onvoldoende mogelijkheden waren om het afvalwater te verwijderen. Deze inrichtingen loosden op het vuilwaterriool maar voldeden niet aan het doelvoorschrift dat ten minste 95% van de gewasbeschermingsmiddelen door een zuiveringsvoorziening wordt verwijderd.

Toen de voorschriften voor het sorteren van gewassen werden opgesteld, liep nog onderzoek²⁷ naar een geschikte

²⁷ Van Vliet, H.P.M., M. Wenneker en R.J.A. Meulenkamp (2012). Waterbehandeling bij fruitsorteerinstallaties; ontwikkeling van een prototype. Grontmij Nederland, referentienummer W&E-1034497-RM/hh.

zuiveringsmethode om dit type afvalwater te kunnen lozen in het vuilwaterriool. Met betrokken partijen, sector en overheden, was afgesproken dat als de onderzochte methode geschikt bleek deze in de regelgeving zou worden opgenomen. Dat onderzoek, dat in opdracht van Waterschap Scheldestromen werd uitgevoerd, is ondertussen afgerond en de resultaten daarvan vinden hun weerslag in dit wijzigingsbesluit.

Omdat het transporteren onderdeel uitmaakt van het sorteerproces is in het wijzigingsbesluit de activiteit benoemd als «het sorteren van gewassen». Het schrappen van de term «transporteren», leidt derhalve niet tot een verandering van de werkingssfeer van de betreffende artikelen.

Het sorteren van gewassen speelt vooral in de fruitsector. Om beschadiging te voorkomen worden de kisten met fruit gelegd in waterbaden, door middel van een zogenaamde waterdumper. Van hieruit wordt het fruit naar de sorteerinstallatie getransporteerd. Door het achterblijven van rot fruit, blad en slib en dergelijke raakt het water verontreinigd en is de fruitteler genoodzaakt het water periodiek te lozen.

Uit metingen is bekend dat aanzienlijke concentraties gewasbeschermingsmiddelen in het afvalwater aanwezig zijn, die bij lozing leiden tot risico's voor het behalen van de waterkwaliteitsdoelstellingen. Lozen op het oppervlaktewater is daarom, met uitzondering van afvalwater afkomstig van het sorteren van biologisch geteelde gewassen, verboden. Ook lozen op het vuilwaterriool is, gezien de concentraties gewasbeschermingsmiddelen en het feit dat die in een rioolwaterzuiveringsinstallatie niet of beperkt worden afgebroken, niet wenselijk.

Uit het hierboven genoemde onderzoek is gebleken dat de onderzochte methode gemiddeld meer dan 95% van gewasbeschermingsmiddelen uit het van sorteren afkomstige afvalwater verwijdert. Daarnaast is vastgesteld dat de zuiveringsmethode een sterk positieve invloed heeft op de waterkwaliteit in de sorteerinstallatie waardoor het water veel langer gebruikt kan worden. Het waterverbruik neemt hierdoor af.

Lozen op het vuilwaterriool is, met het in werking treden van dit wijzigingsbesluit, ook toegestaan indien het afvalwater, afkomstig van het sorteren van niet biologisch geteelde gewassen, wordt geleid door een zuiveringsinstallatie waarmee minimaal 95% van de gewasbeschermingsmiddelen uit het te lozen afvalwater wordt verwijderd. Dit geldt zowel voor telers die eigen geteelde gewassen sorteren als voor sorteerdere die gewassen afkomstig van derden sorteren. Voor laatstgenoemde sorteerdere is overgangsrecht opgenomen. Zij dienen uiterlijk 1 januari 2017 over een dergelijke zuiveringsinstallatie te beschikken. De in het onderzoek onderzochte zuiveringsmethode voldoet in ieder geval aan de voorwaarde van 95% zuiveringsrendement en wordt daarom in de Activiteitenregeling opgenomen als erkende maatregel.

Het lozen van dit afvalwater op de bodem is, zonder zuivering, wel toegestaan mits het afvalwater gelijkmatig wordt verspreid over het land waarop een gelijksoortig gewas wordt geteeld waarvan het afvalwater afkomstig is. Bij het regulier gebruik voor de teelt worden deze gewasbeschermingsmiddelen ook op de bodem gebracht en wel in aanmerkelijk grotere hoeveelheden dan met dit afvalwater. Dit afvalwater bevat immers slechts de gewasbeschermingsmiddelen die na de oogst nog op de gewassen aanwezig zijn.

Het afvalwater dient verspreid te worden over het perceel waarvan het landbouwgewas of een gelijksoortig landbouwgewas afkomstig is.

Tot slot is gebleken dat het voorschrift dat voor de op- en overslag van inerte goederen in het buitengebied een bemonsteringsvoorziening verplicht stelt, in de praktijk tot onevenredig hoge kosten leidt in verhouding tot de milieurelevantie van de lozing. Het daartoe gebruikte voorschrift met betrekking tot het lozen van onopgeloste bestanddelen is vervangen door een voorschrift om visuele verontreiniging te voorkomen (artikel 3.33, tweede lid). Daarmee is ook het verschil tussen het Activiteitenbesluit en het Besluit lozen buiten inrichtingen met betrekking tot de maatwerkmogelijkheid bij het lozen van onopgeloste bestanddelen gelijk getrokken. Tevens is van de gelegenheid gebruik gemaakt de regels bij nieuwbouwwerkzaamheden aan vaste objecten te verduidelijken in het Besluit lozen buiten inrichtingen.

4 Inbouw van twee besluiten, een ministeriële regeling en een Nederlandse richtlijn

4.1 Inleiding

Met het verwerken van de inhoud van twee besluiten, een ministeriële regeling en een deel van de NeR vindt verdere clustering en stroomlijning van de regelgeving plaats.

In het onderstaande wordt achtereenvolgens ingegaan op de inbouw van een deel van de Nederlandse emissierichtlijn Lucht (paragraaf 4.2), de Regeling op- en overslag en distributie van benzine (paragraaf 4.3), het Besluit LPG-tankstations milieubeheer (paragraaf 4.4), en het Besluit hefschroefvliegtuigen ziekenhuizen milieubeheer (paragraaf 4.5).

4.2 Nederlandse emissierichtlijn Lucht

De NeR is begin jaren '90 van de vorige eeuw opgesteld met als doel de vergunningvoorschriften voor de emissies naar de lucht te harmoniseren.

Om beter aan te sluiten bij het veranderde milieubeleid en gelijktijdig een stroomlijning aan te brengen wordt het normstellende deel van de NeR met dit wijzigingsbesluit opgenomen in het Activiteitenbesluit, grotendeels in afdeling 2.3 Lucht en geur. Hierdoor gaan deze normen gelden voor alle inrichtingen (typen A, B en C) ook indien deze geen activiteiten verrichten waarop nog andere voorschriften van het Activiteitenbesluit van toepassing zijn. De eisen van afdeling 2.3 zijn voortaan als algemene eisen van toepassing, ook op vergunningplichtige activiteiten. Voor een viertal typen installaties zijn van afdeling 2.3 afwijkende eisen opgenomen in hoofdstuk 5. De kern van de NeR was overigens al eerder, bij de inwerkingtreding van het Activiteitenbesluit²⁸ in 2008, vastgelegd in de artikelen 2.5 tot en met 2.8. De NeR had als aangewezen BBT-document al een meer bindend karakter dan andere nationale richtlijnen, waardoor de inherente afwijkbevoegdheid al zeer beperkt was. Bij het opnemen van de NeR in het Activiteitenbesluit is dan ook de inschatting gemaakt dat bij de toepassing relatief weinig maatwerk in de praktijk nodig is.

In de onderstaande transponeringstabel is weergegeven waar de normstellende delen van de NeR exact in het Activiteitenbesluit zijn opgenomen. Ter informatie is tevens aangegeven waar de relevante delen van de NeR in de Activiteitenregeling zijn opgenomen.

Transponeringstabel NeR

Webpagina NeR	Activiteitenbesluit
0. Inleiding	
1. Toepassing van de NeR: NeR in 8 stappen	
2. Algemeen begrippenkader	
2.1 Gedachte achter de NeR	
2.1.1 Voorkomen, beperken en bestrijden van emissies	
2.1.2 Beste Beschikbare Technieken	
2.1.3 Hanteren van het begrip «beste beschikbare technieken»	
2.1.4 Afwijken van de NeR eisen bij het opleggen van maatregelen volgens BBT	artikel 2.7, eerste lid
2.1.5 Kosteneffectiviteit	artikel 2.7, tweede lid
2.2 Relatie met ander milieubeleid	
2.3 Systematiek	
2.3.1 Brongegevens	
2.3.2 Emissie afkomstig van meerdere bronnen	artikel 2.5, eerste en vierde lid
2.3.3 Klassenindeling	tabel 2.5
2.3.4 Emissie van meerdere stoffen	artikel 2.5, eerste en vierde lid
2.3.5 Toetsen aan de grensmassaastroom	artikel 2.5
2.3.6 Opleggen algemene concentratie-eisen	artikel 2.5 en 2.6
2.3.7 Minimalisatieverplichting	artikel 2.4, tweede en derde lid, en 6a
2.4 Toepassing systematiek bij verschillende emissiesituaties	
2.4.1 Vrijstellingsbepaling	artikel 2.6
2.4.2 Onderverdeling naar emissieverloop	artikel 2.7, tweede lid
2.4.3 Middelingsbepaling	(artikel 2.22, derde lid, Activiteitenregeling)
2.4.4 Piekemissiebepaling	
2.4.5 Niet-reguliere emissies	artikel 2.7
2.4.6 Kleine bronnen	
2.5 Vertalen NeR-eisen in vergunningvoorschriften	
2.6 Bijzondere regelingen voor specifieke processen	
2.7 Procesgeïntegreerde voorzieningen en integrale afweging	artikel 2.7, tweede lid
2.8 VOS emissies	
2.9 Geur	artikel 2.7a
2.10 Totaal stof en fijn stof	
2.11 Kosteneffectiviteit van milieumaatregelen	artikel 2.7, derde t/m zesde lid
3. Eisen en Emissiebeperking	artikel 2.5 en 2.6
3.1 Inleiding	

²⁸ Stb. 2007, 415.

Transponeringstabel NeR

Webpagina NeR	Activiteitenbesluit
3.2 Algemene emissie-eisen	tabel 2.5
3.2.1 Stoffen met een minimalisatieverplichting	artikel 2.4, tweede, derde en zesde lid, tabel 2.5
3.2.2 Emissie-eisen voor totaal stof	artikel 2.5, tweede lid
3.2.3 Emissie-eisen voor anorganische stoffen	tabel 2.5
3.2.4 Emissie-eisen voor organische stoffen	Artikel 2.5, tweede lid, tabel 2.5
3.3 Bijzondere regelingen voor specifieke processen	
A2 – Groenvoedrogerijen	
A3 – Diervoederindustrie	
B3 – Grote bakkerijen	
B4 – Beschuit- en banketbakkerijen	
B5 – Vleesindustrie	
1 Slachterijen	
2 Vetsmelterijen	
3 Vleeswarenbedrijven (incl. vleesbereiding)	
B6 – Cacaobonen verwerkende industrie	
B7 – Koffiebranderijen	
B8 – Aardappelverwerkende industrie	
B10 – Bierbrouwerijen	
C5 – Asfaltmenginstallaties	artikel 5.45, 5.46, 5.47 en 5.48 (artikel 5.37 Activiteitenregeling)
E5 – Productie van acrylonitril bevattende kunststoffen	
E6 – Clausinstallaties (t.b.v. zwavelproductie en als reinigingssysteem)	artikel 5.40, 5.41 en 5.42
E11 – Installaties ten behoeve van de aardgas- en aardoliewinning	artikel 5.43 en 5.44
G1 – Verwerking van gassen van stortplaatsen, afvalvergisting en anaërobe afvalwaterzuiveringsslib	
G2 – Compostering van groenafval	
G4 – GFT compostering	
Z1 – Oppervlaktebehandeling van metalen met salpeterzuur	
Vervallen Regelingen	
3.4 VOS maatregelen	
3.4.1 Algemene introductie	
3.4.2 Raffinaderijen en ruwe-olie terminals	artikel 5.49 en 5.50 (artikel 5.38 Activiteitenregeling)
3.4.3 Reinigen van tankauto's	
3.4.4 Bloemenververijen	artikel 3.163 t/m 3.167
3.4.5 Overige branches	artikel 2.5 en 2.6
3.5 BAT referentie documenten (BREF's)	
3.6 Geur	artikel 2.7a
3.7 Controleren van emissies	artikel 2.8 (artikel 2.21-23 Activiteitenregeling)
3.7.1 Inleiding	
3.7.2 Controleren goede werking en vaststellen controleverplichtingen	artikel 2.8, derde en vierde lid
3.7.3 Niet-reguliere emissies	artikel 2.7
3.7.4 Controle door gebruik van ERP's	artikel 2.8, vijfde lid
3.7.5 Controle door meting	artikel 2.8
3.7.6 Toetsing	artikel 2.8
3.8 Diffuse stofemissie bij op- en overslag en bewerking van stuifgevoelige goederen	
3.8.1 Achtergrond	
3.8.2 Reikwijdte	
3.8.3 Systematiek: activiteiten en stuifklassen	bijlage 3
3.8.4 Richtlijnen voor het bepalen van de beste beschikbare technieken	
3.8.5 Controleren van diffuse stofemissies	
4.1 Referenties en verwijzingen	
4.2 Termen en definities	artikel 1.1
4.3 Luchtkwaliteitsnormen, MTR-waarden en streefwaarden	artikel 2.4, vijfde lid (artikel 2.17 en bijlage 13 Activiteitenregeling)

Transponeringstabel NeR

Webpagina NeR	Activiteitenbesluit
4.5 Overzicht indeling stoffen	(bijlage 12 Activiteitenregeling)
4.6 Klasse-indeling stuifgevoelige goederen	
4.7 Genormaliseerde meetmethoden	(artikel 2.22, tweede lid, Activiteitenregeling)
4.9 Methodieken integrale afweging	
4.13 Beschrijving van de methodiek kosteneffectiviteit	
4.13.1 De methodiek	bijlage 2
4.13.2 Definitie en toelichting van de begrippen	
4.13.3 Rekenen in bijzondere gevallen	
4.14 Overzicht algemene emissie-eisen	tabel 2.5
4.15 Invulling van de minimalisatieverplichting	artikel 2.4, tweede, derde, vijfde en zesde lid (artikel 2.17-20 en bijlagen 13 en 14 Activiteitenregeling)
4.16 Procedure indeling in zorgcategorieën van SOMS	
4.16.1 Criteria voor de indeling van stoffen naar gevaarseigenschappen	
4.16.2 Beslisregels voor indeling in categorieën van zorg	

Het resterende deel van de NeR betreft de meer informatieve teksten. Een deel daarvan was al bij de totstandkoming van het Activiteitenbesluit in de nota van toelichting opgenomen. Die tekst is voor de uitleg van afdeling 2.3 nog steeds relevant. De kern van die nota van toelichting is, samen met het overige informatieve deel van de NeR, bewerkt tot een hulpmiddel bij het vaststellen van de beste beschikbare technieken: het Informatiedocument Industriële Emissies (IdIE), te vinden op www.infomil.nl²⁹. Met de splitsing van de NeR in een normstellend en een informatief deel is geen inhoudelijke aanscherping van de normen beoogd. Echter, door de nieuwe informatie uit de EG-verordening registratie, evaluatie en autorisatie van chemische stoffen³⁰ (hierna: REACH) zal een aantal stoffen nu als zeer zorgwekkend aangemerkt worden. Dit zou overigens ook zijn gebeurd als de NeR als zelfstandig document in stand was gebleven. De zeer zorgwekkende stoffen moeten met voorrang worden geregeld omdat zij zeer gevaarlijk zijn voor mens en milieu. Het gaat immers om stoffen die bijvoorbeeld kankerverwekkend of hormoonverstorend zijn. Het is van belang dat deze stoffen worden vervangen in het gebruik of dat de uitstoot ervan geminimaliseerd wordt. Dit uitgangspunt was voor de minimalisatieverplichte³¹ stoffen al opgenomen in de NeR. Nieuw daarbij is wel dat met het begrip «zeer zorgwekkende stof» wordt aangesloten bij de Europese wetgeving en internationale verdragen, met name REACH. Bij het formuleren van de wijziging van afdeling 2.3 heeft consultatie plaatsgevonden van de bedrijfsmatig en maatschappelijk betrokken sectoren en uitvoerende en handhavende instanties. Daarbij werd door diverse betrokkenen naar voren gebracht dat de toepassing van de REACH-criteria en -voorwaarden, voor het beantwoorden van de vraag of een stof als zeer zorgwekkend moet worden beschouwd, als lastig werd ervaren. Om de uitvoerbaarheid van afdeling 2.3 te bevorderen, is ervoor gekozen datgene dat wordt verstaan onder zeer zorgwekkende stof in het Activiteitenbesluit nader vorm te geven in de Activiteitenregeling. Deze nadere invulling bij ministeriële regeling biedt daarbij het voordeel dat nieuwe informatie over zeer zorgwekkende stoffen sneller tot aanpassing van de regelgeving kan leiden. Over zeer zorgwekkende stoffen en de definitie daarvan wordt in de artikelsgewijze toelichting bij de artikelen 2.3b en 2.4 nader ingegaan.

REACH is erop gericht zeer zorgwekkende stoffen te vervangen door minder gevaarlijke stoffen, dan wel aan het gebruik van producten die zeer zorgwekkende stoffen bevatten regels te verbinden (autorisatieplicht en restrictie). Deze uitgangspunten zijn verwerkt in de systematiek die nu ontwikkeld is voor het Activiteitenbesluit. REACH regelt niet de emissies van zeer zorgwekkende stoffen naar de lucht. Bij de wijziging van dit besluit wordt gebruik gemaakt van de informatie en inzichten die door de toepassing van REACH beschikbaar zijn gekomen. Wanneer een stof volgens de criteria van REACH een zeer zorgwekkende stof is, moet gestreefd worden naar een nulmissie van deze stof. Benadrukt wordt dat dit wijzigingsbesluit niet moet worden beschouwd als implementatie van REACH, maar dat de informatie uit REACH enkel gebruikt wordt bij de aanwijzing van de stof als zeer zorgwekkende stof.

De voorgelegde aanpak voor zeer zorgwekkende stoffen sluit ook aan bij de uitgangspunten van de EU-richtlijn industriële emissies. Deze richtlijn is erop gericht «de door industriële activiteiten veroorzaakte verontreiniging te voorkomen, te verminderen en zo veel mogelijk uit te bannen»³². Hierbij wordt rekening gehouden met de kosten en baten van de maatregelen. Een bronaanpak heeft de voorkeur. Kortom, het streven is om zeer zorgwekkende stoffen uit

²⁹ Zie ook <http://www.infomil.nl/onderwerpen/duurzame/bbt-ippc-brefs/menu/nieuws/handleiding-bbt/>

³⁰ Verordening (EG) nr. 1907/2006 van het Europees Parlement en de Raad van 18 december 2006 inzake de registratie en beoordeling van en de autorisatie en beperkingen ten aanzien van chemische stoffen (REACH), (PbEU, 2006, L 136).

³¹ Minimalisatieverplicht houdt in dat de emissies naar de lucht van zeer zorgwekkende stoffen zoveel mogelijk worden moeten voorkomen dan wel, indien dat niet mogelijk is, tot een minimum moeten worden beperkt.

³² Richtlijn 2010/75/EU, considerans, onder (2).

de leefomgeving te weren of uit te bannen. Concreet bevat de richtlijn de verplichting om nadere eisen te stellen aan de emissie van bepaalde verontreinigende stoffen die zijn opgenomen in bijlage II bij de richtlijn. Deze eisen kunnen in vergunningvoorschriften of in algemene verbindende voorschriften worden opgenomen. Tot op heden waren deze nadere eisen in de NeR opgenomen en werden zij door het bevoegd gezag bij de vergunningverlening in acht genomen. Voor de zeer zorgwekkende stoffen zijn de emissiegrenswaarden en eisen nu in het Activiteitenbesluit opgenomen. Een groot deel van de zeer zorgwekkende stoffen valt onder de verontreinigende stoffen zoals deze in de bijlage van de richtlijn benoemd worden. Voor het deel van de zeer zorgwekkende stoffen dat onder bijlage II van de richtlijn valt is op dit punt dus sprake van een nadere invulling van de verplichtingen uit de richtlijn. De lijst met zeer zorgwekkende stoffen zoals deze op basis van de criteria uit REACH is vastgesteld, is echter uitgebreider. Bij bedrijfsactiviteiten zal het niet altijd technisch of economisch haalbaar zijn om een nulemissie van zeer zorgwekkende stoffen te bereiken. Bij het streven naar een nulemissie, is het verwaarloosbaar risico een indicator dat voldoende bescherming van de gezondheid en het milieu is bereikt. Mens en milieu worden op verschillende manieren blootgesteld aan zeer zorgwekkende stoffen en daardoor kan een stof zelfs beneden het maximaal toelaatbaar risiconiveau schade toebrengen. Beneden het verwaarloosbaar risiconiveau wordt ervan uitgegaan dat stoffen ook in combinatie met elkaar geen of verwaarloosbare schade veroorzaken. Het verwaarloosbaar risico is echter geen harde grens waaraan moet worden voldaan. Voor een nadere toelichting over het verwaarloosbaar risico wordt verwezen naar de artikelsgewijze toelichting bij artikel 2.4.

De bepalingen over zeer zorgwekkende stoffen zijn alleen van toepassing op vergunningplichtige inrichtingen (type C). Dit sluit aan bij de gefaseerde aanpak binnen REACH, waarbij eerst aandacht wordt besteed aan grote volumes van de betreffende stoffen. Deze gefaseerde aanpak van REACH leidt tot nieuwe inzichten in de omgang met stoffen. Dit kan in de toekomst betekenen dat voor niet-vergunningplichtige inrichtingen (type B) vergelijkbare bepalingen zullen gaan gelden. Vooralsnog wordt ervan uitgegaan dat specifieke eisen in hoofdstuk 4 (emissie-eisen, maatregelen) voor inrichtingen type B voldoende milieubescherming bieden. Waar dit onvoorzien niet het geval is, kan gebruik worden gemaakt van de zorgplichtbepaling van artikel 2.1. Daarnaast kan het bevoegd gezag voor inrichtingen type B eisen stellen aan de locatie en uitvoering van het emissiepunt, voor zover in hoofdstuk 4 daarover een bepaling is opgenomen.

In afdeling 2.3 wordt gerefereerd aan het begrip «in het belang van de bescherming van het milieu». Allereerst gaat de afdeling over het beschermen van de mens (gezondheid) en het milieu tegen luchtverontreiniging, en stof- en geurhinder. Maar indirect worden ook het oppervlaktewater, het grondwater en de bodem beschermd. Om die reden worden ook stoffen die in het Ospar-Verdrag³³ zijn opgenomen minimalisatieverplicht omdat deze zeer zorgwekkende stoffen via atmosferische depositie in bodem en water terecht kunnen komen.

Bij maatwerkvoorschrift kan in sommige gevallen van de voorschriften worden afgeweken op basis van een integrale afweging: hierbij kan het gaan om maatregelen die in een concrete situatie een dusdanig energiegebruik geven of zeer veel afvalstoffen veroorzaken of de verontreiniging afwentelen op het water, dat er in het belang van de bescherming van het milieu een andere afweging wordt gemaakt. Voor een nadere toelichting hierover wordt verwezen naar de artikelsgewijze toelichting bij artikel 2.7, onder «integrale afweging».

In de hoofdstukken 3 en 4 wordt bij geurvoorschriften vaak de mogelijkheid geboden om bij maatwerkvoorschrift specifieke eisen aan geur te stellen. Tot nu toe werd hierbij verwezen naar het bepalen van het aanvaardbaar niveau van geurhinder conform de NeR. De aspecten die bij het bepalen daarvan door het bevoegd gezag meegewogen worden, zijn met dit wijzigingsbesluit vastgelegd in artikel 2.7a. In de hoofdstukken 3 en 4 wordt nu naar dat artikel verwezen, en niet langer naar de NeR.

4.3 *Regeling op,- overslag en distributie benzine milieubeheer*

Inleiding

De Regeling op,- overslag en distributie benzine milieubeheer (hierna: Benzineregeling) wordt in het kader van stroomlijning van regelgeving ingebouwd in het Activiteitenbesluit en de Activiteitenregeling. De Benzineregeling wordt ingetrokken. Deze regeling implementeerde richtlijn 94/63/EG van het Europees Parlement en de Raad van 20 december 1994 betreffende de beheersing van de uitstoot van vluchtige organische stoffen (VOS) als gevolg van de opslag van benzine en de distributie van benzine vanaf terminals naar benzinestations (PbEG 1994, L 365) (hierna: richtlijn 94/63) in de Nederlandse regelgeving. Aangezien richtlijn 94/63 betrekking heeft op de industriële activiteit van, hoofdzakelijk grootschalige, op- en overslag van benzine en op de bevoorrading van terminals en benzinestations met benzine, past opname in het Activiteitenbesluit. Ook uit het oogpunt van eenvoud van regelgeving ligt opname in het Activiteitenbesluit, dat de milieuaspecten van dergelijke bedrijfsmatige activiteiten regelt, voor de hand.

Richtlijn 94/63

Deze richtlijn heeft tot doel het voorkomen en zo veel mogelijk beperken van emissies van vluchtige organische stoffen (ten minste 90%) afkomstig van benzine die vrijkomen bij de opslag en distributie van benzine.

³³ Verdrag inzake de bescherming van het mariene milieu in het noordoostelijk deel van de Atlantische Oceaan, Trb. 1993, 141 en Trb. 1998, 169.

De richtlijn beoogt in de gehele keten van opslag en distributie van benzine, al dan niet met additieven, te komen tot een dampdicht systeem. Daarvoor stelt richtlijn 94/63 eisen aan de dampdichtheid van het ontwerp van op- en overslagvoorzieningen voor benzine en aan de dampdichtheid van koppelingen bij het overbrengen van benzine per tankauto, spoorwagon of (binnenvaart)schip. Richtlijn 94/63 is van toepassing op de procedés, installaties, voertuigen en schepen die gebruikt worden voor de opslag, het laden en het vervoer van benzine van de ene naar de andere terminal of naar een benzinestation. Terminals en benzinestations zijn inrichtingen in de zin van de Wm. Deze zijn op grond van de Wabo vergunningplichtig voor milieuaspecten met uitzondering van luchtmissies.

Richtlijn 94/63 is voor wat betreft de regulering van het vervoer van benzine in mobiele tanks, te weten binnenvaartschepen (lichters), spoorwagens (ketelwagens) en tankwagens, omgezet in de Regeling benzinevervoer in mobiele tanks 2006, gebaseerd op de Wet vervoer gevaarlijke stoffen. Die regeling bepaalt dat de mobiele tanks dampdicht dienen te zijn en niet ontgast mogen worden, terwijl de retour damp uit de opslaginstallatie moet kunnen worden opgevangen en opgeslagen. De Regeling benzinevervoer in mobiele tanks 2006 blijft ongewijzigd van kracht.

Hoofdpijnen van de wijziging

Sinds 31 december 1995 was richtlijn 94/63 op grond van de Wm gedeeltelijk geïmplementeerd in de Benzineregeling. Bij de implementatie is destijds op bepaalde punten afgeweken van de richtlijn als gevolg van toen lopende nationale projecten en afspraken met de branche. Het nationale project KWS 2000, waarvan het doel was om de emissies van vluchtige organische stoffen in 2000 sterk te beperken en het zogenoemde doelgroepenbeleid waarvan het beperken van emissies van vluchtige organische stoffen onderdeel uitmaakte, behoren inmiddels tot het verleden. Hierdoor werden enkele artikelen van de Benzineregeling overbodig. In het kader van stroomlijning van regelgeving is besloten om de Benzineregeling niet te wijzigen, maar om richtlijn 94/63 te implementeren in het Activiteitenbesluit en de Activiteitenregeling.

De betreffende artikelen zijn opgenomen in afdeling 5.2 (nieuw) van het Activiteitenbesluit onderscheidenlijk de Activiteitenregeling. Op deze wijze worden de emissies van benzinedampen van de op- en overslagbedrijven, de industriële emissies van de inrichtingen waartoe een IPPC-installatie behoort (afdeling 5.1) en de bepalingen over LPG-tankstations (paragraaf 5.3.1 in afdeling 5.3 (nieuw)) in één hoofdstuk bijeen gebracht. Vanwege het industriële karakter van de grootschalige op- en overslag van benzine is nauwe aansluiting bij afdeling 5.1 logisch. De Benzineregeling wordt ingetrokken met de wijziging van de Activiteitenregeling.

Bij het vervoeren van benzine, al dan niet met additieven, worden zodanig genormaliseerde vloeistofdichte koppelingen vereist dat bij het overpompen van benzine van de ene tank naar de andere tank geen benzinedampen vrijkomen. Dat overpompen kan van een mobiele tank naar een vaste tank zijn of omgekeerd of tussen vaste of mobiele tanks onderling.

Dampverwerking mag in een mobiele installatie plaatsvinden. Ook is het mogelijk dat opslagtanks met een vast dak via balansleidingen worden verbonden met een gashouder, die vervolgens is aangesloten op een dampverwerkingseenheid, zodat zowel de ademverliezen van de tanks met een vast dak als de vulverliezen bij de belading van schepen worden bestreden.

Richtlijn 94/63 en daarmee dit wijzigingsbesluit hebben betrekking op opslaginstallaties en overslaginstallaties voor benzine, al dan niet met additieven. De term «benzine» betreft dus niet alleen de zuivere benzine met de code UN 1203, maar ook andere lichte aardoliedestillaten die worden vervoerd en op- of overgeslagen met gebruik van de code UN 1268 omdat die ook grotendeels vallen onder de definitie van «benzine» volgens richtlijn 94/63. Door deze ruime omschrijving moet mogelijk een grotere vloeistofstroom worden behandeld volgens de bepalingen van het wijzigingsbesluit. In de praktijk zal de aansluiting op de definitie van richtlijn 94/63 vrijwel geen gevolgen hebben, omdat soortgelijke voorschriften op grond van de NeR als regel al in de bestaande milieuvergunningen waren opgenomen en voortaan in afdeling 2.3 van het Activiteitenbesluit. Daarbij moet er wel rekening mee worden gehouden dat de werkingssfeer beperkt blijft tot lichte aardoliedestillaten die voor gebruik als brandstof voor motorvoertuigen zijn bestemd, met uitzondering van vloeibaar petroleumgas (LPG).

In het wijzigingsbesluit wordt een onderscheid gemaakt tussen de «opslag van benzine» en de »overslag van benzine in mobiele tanks». Conform de strekking van richtlijn 94/63 gelden de regels voor de opslag van benzine dus ook voor olieraffinaderijen waar de distributie van benzine niet via mobiele tanks, maar via een ondergronds pijpleidingennet plaatsvindt.

Verhouding tot bestaande regelgeving

Het is niet mogelijk gebleken om de op- en overslag van benzine integraal onder algemene regels te brengen. Vanwege de diversiteit van dergelijke op- en overslagbedrijven in zowel uitvoering van bedoelde activiteit als in grootte, kunnen geen algemeen geldende regels voor de andere milieuaspecten dan lucht worden opgesteld. Implementatie van richtlijn 94/63 in hoofdstuk 5 ligt op grond van het onderdeel milieu van de Wabo eveneens voor de hand aangezien de op- en

overslag van benzine, al dan niet met additieven, vanwege deze diversiteit vergunningplichtig is. Hoofdstuk 5 bevat niet integrale regels voor vergunningplichtige inrichtingen.

De bepalingen uit richtlijn 94/63 over het afleveren van benzine bij benzinestations zijn wel al integraal in de hoofdstukken 3 van het Activiteitenbesluit en de Activiteitenregeling opgenomen, samen met de implementatie van richtlijn 2009/126/EG inzake fase II-benzinedamptergewinning³⁴ tijdens het bijtanken van motorvoertuigen in benzinestations. Tegelijk met deze wijziging worden overigens de reeds in de Activiteitenregeling opgenomen bepalingen uit de richtlijn voor benzinestations verplaatst binnen de Activiteitenregeling. Ten behoeve van de inzichtelijkheid is in de onderstaande tabel zowel de implementatie in het Activiteitenbesluit als in de Activiteitenregeling opgenomen.

Implementatietabel

Richtlijn 94/63/EG	Afdeling 5.2 Activiteitenbesluit en afdeling 5.6 Activiteitenregeling, tenzij anders aangegeven
Artikel 1	Behoeft geen implementatie omdat het enkel ziet op het toepassingsbereik van de richtlijn.
Artikel 2	
Onderdelen a, b, d, e, en i	Artikel 5.51, tweede lid, Activiteitenbesluit
Onderdeel c	Artikel 5.52 Activiteitenbesluit
Onderdelen f, k en l	Behoeven geen implementatie omdat de begrippen niet wordt gebruikt in het besluit.
Onderdelen g en h	Behoeven geen implementatie omdat termijnen niet meer relevant zijn
Onderdelen j en o	Artikel 1.1 Activiteitenbesluit
Onderdeel m	Artikel 5.55
Onderdeel n	Artikel 5.54, eerste lid, Activiteitenbesluit
Artikel 3	
Eerste lid	Artikel 5.53 Activiteitenbesluit en artikelen 5.39 t/m 5.44 Activiteitenregeling
Tweede lid	Behoeft geen implementatie omdat termijnen niet meer relevant zijn.
Artikel 4	
Eerste lid jo. vierde lid, onder a	Artikelen 5.54 t/m 5.63 Activiteitenbesluit en de artikelen 5.45 tot en met 5.54 Activiteitenregeling
Tweede lid	Behoeft geen implementatie omdat termijnen niet meer relevant zijn.
Derde lid	Behoeft geen implementatie omdat termijnen niet meer relevant zijn.
Vierde lid met uitzondering van onderdeel a	Behoeft geen implementatie
Vijfde lid	Behoeft geen implementatie omdat het over een andere lidstaat gaat.
Artikel 5	Regeling benzinevervoer in mobiele tanks 2006
Artikel 6	
Eerste lid	Artikel 3.30, vierde lid, onder d, Activiteitenbesluit en artikel 3.38a, eerste tot en met vierde lid, Activiteitenregeling
Tweede lid	Behoeft geen implementatie omdat termijnen niet meer relevant zijn.
Derde lid	Artikel 3.38a, vijfde lid, Activiteitenregeling
Vierde lid	Geen gebruik van gemaakt
Vijfde lid	Behoeft geen implementatie omdat termijnen niet meer relevant zijn.
Zesde lid	Behoeft geen implementatie omdat het over enkele andere lidstaten gaat.
Artikel 7	Behoeft geen implementatie omdat artikel naar aard geen implementatie behoeft.
Artikel 8	Behoeft geen implementatie omdat artikel naar aard geen implementatie behoeft.
Artikel 9	Behoeft geen implementatie omdat artikel naar aard geen implementatie behoeft.
Artikel 10	Behoeft geen implementatie omdat artikel naar aard geen implementatie behoeft.
Artikel 11	Behoeft geen implementatie omdat artikel naar aard geen implementatie behoeft.
Bijlage I	Activiteitenregeling
– voorschrift 1	– Artikel 5.40
– voorschrift 2	– Artikel 5.41
– voorschrift 3	– Artikel 5.42
– voorschrift 4	– Artikel 5.43
– voorschrift 5	– Artikel 5.44
Bijlage II	
– voorschrift 1	Artikel 5.55 Activiteitenbesluit
– voorschrift 2	Artikelen 5.56 en 5.57 Activiteitenbesluit Artikelen 5.47, 5.48, 5.49 Activiteitenregeling

³⁴ Richtlijn 2009/126/EG van het Europees Parlement en de Raad van 21 oktober 2009 inzake fase II-benzinedamptergewinning tijdens het bijtanken van motorvoertuigen in benzinestations (PbEU 2009, L 285).

Implementatietabel

Richtlijn 94/63/EG	Afdeling 5.2 Activiteitenbesluit en afdeling 5.6 Activiteitenregeling, tenzij anders aangegeven
– voorschrift 3	Artikel 5.46, eerste lid, Activiteitenregeling
– voorschrift 4	Artikel 5.46, tweede lid, Activiteitenregeling
– voorschrift 5	Artikel 5.46, derde lid, Activiteitenregeling
Bijlage III	Artikel 5.60 Activiteitenbesluit
Bijlage IV	
– voorschrift 1	• Artikel 5.50 Activiteitenregeling
– voorschrift 2	
• voorschrift 2.1	• Artikel 5.58 Activiteitenbesluit
• voorschrift 2.2	• Artikel 5.59 Activiteitenbesluit
• voorschrift 2.3	• Artikel 5.51 Activiteitenregeling
- voorschrift 3	
• voorschrift 3.1	• Artikel 5.52 Activiteitenregeling
• voorschrift 3.2	• Artikel 5.52 Activiteitenregeling
• voorschrift 3.3	• Artikel 5.53 Activiteitenregeling
• voorschrift 3.4	• Artikel 5.53 Activiteitenregeling
• voorschrift 3.5	• Artikel 5.54 Activiteitenregeling
– voorschrift 4	
• voorschrift 4.1	• Artikel 5.54 Activiteitenregeling
• voorschrift 4.2	• Artikel 5.54 Activiteitenregeling
• voorschrift 4.3	• Artikel 5.54 Activiteitenregeling
- voorschrift 5	
• voorschrift 5.1	• Artikel 5.60 Activiteitenbesluit
• voorschrift 5.2	• Artikel 5.61 Activiteitenbesluit

4.4 Besluit LPG-tankstations milieubeheer

Met dit wijzigingsbesluit wordt de inhoud van het Besluit LPG-tankstations milieubeheer (oud) (hierna: Besluit LPG-tankstations) in het Activiteitenbesluit en de Activiteitenregeling opgenomen in respectievelijk paragraaf 5.3.1 van het Activiteitenbesluit en paragraaf 5.7.1 van de Activiteitenregeling. In het Besluit LPG-tankstations werden delen van de CPR 8-1³⁵ van toepassing verklaard. Deze CPR 8-1 is inmiddels ingetrokken en de daarin opgenomen bepalingen zijn overgenomen in de PGS 16³⁶. Nu PGS 16 recentelijk is geactualiseerd, is de regelgeving hierop aangepast en wordt aangesloten bij de meest recente ontwikkelingen in de techniek. Tevens zijn dubbele en tegenstrijdige voorschriften verwijderd. In dit wijzigingsbesluit is een kapstokbepaling opgenomen die in de Activiteitenregeling zal worden uitgewerkt, onder verwijzing naar, of aansluitend bij, de geactualiseerde PGS 16. Omwille van de inzichtelijkheid zijn in de onderstaande tabel zowel de uitwerking in het Activiteitenbesluit als in de Activiteitenregeling opgenomen.

Transponeringstabel

Besluit LPG-tankstations milieubeheer	onderwerp	Activiteitenbesluit
Artikel 1, eerste lid, onderdeel b	reikwijdte	5.64
Bijlage I		Activiteitenregeling
1.1, 1.2, 1.3, 3.12	Installatie LPG-reservoir	5.56
1.1	Onderlinge koppeling reservoirs	5.57
1.3	Eisen aan bovengronds reservoir	5.58
1.1	op afstand bedienbare afsluiters en noodstopvoorziening	5.59
3.15	Hekwerk rond het terrein waar een reservoir is opgesteld	5.60
1.1, 1.2, 1.3, 3.16 (bepanting)	Plaatsing LPG-afleverinstallatie (bescherming tegen mechanische invloeden)	5.61
1.1, 1.2, 1.3	Uitvoering LPG-afleverinstallatie t.a.v. stempelplaat en veiligheidskleppen, aanleg en installatie en leidingen, elektrische installaties en vulpunt en bijbehorende leidingen	5.62
2.1 tot en met 2.8, 3.2	Keuring, controle en onderhoud LPG-afleverinstallatie	5.64
3.1	Logboek en installatieboek	5.65

³⁵ richtlijn van de Commissie voor de Preventie van Rampen met betrekking tot LPG Autogas.

³⁶ Publicatiereeks Gevaarlijke Stoffen nummer 16, getiteld «LPG: Afleverinstallaties; Richtlijn voor de brandveilige, arbeidsveilige en milieuveilige aflevering van LPG».

Transponeringstabel

Besluit LPG-tankstations milieubeheer	onderwerp	Activiteitenbesluit
3.1	Toeziachthoudende persoon	5.67
3.1	Instructies, informatieblad en verklaringen	5.68
3.13	Zicht toezichthoudende persoon op afleveren LPG	5.69
3.14	Blustoestel	5.70
3.11	Verlichting bij afleverzuil en losplaats	5.71
3.6, 3.7	Verrichten van handelingen met betrekking tot het LPG-reservoir	5.72
3.8	Waarom mag LPG worden afgeleverd	5.73
3.9	Verbod afleveren	5.74
–	Opschriften op afleverzuil	5.75
3.9	Aankoppelen afleverslang na uitzetten motor en aanzetten motor na afkoppelen afleverslang	5.76
3.10	Niet roken, geen vuur	5.77
–	Toeziachthoudend persoon beschikbaar	5.79
–	Uitvoering LPG-afleverinstallatie bij tanken zonder direct toezicht	5.80
–	Registratie en verklaring afnemers, registratie tankbeurten	5.81
–	In bedrijf stellen afleverinstallatie	5.82
–	Instellingen afleverautomaat	5.83
–	Buiten bedrijfstelling afleverinstallatie	5.84
4.1.0 t/m 4.4.1	Interne veiligheidsafstanden	5.86
4.5.1 t/m 4.5.5	Afstanden opstelplaats van de LPG-tankwagen	5.87

Verhouding tot andere regelgeving

Op grond van bijlage I bij het Bor is een LPG-tankstation waarop dit wijzigingsbesluit betrekking heeft een vergunningplichtige inrichting. Dat betekent dat voor onderscheidenlijk het oprichten, veranderen, veranderen van de werking en het in werking hebben van een LPG-tankstation een omgevingsvergunning milieu is vereist. De bepalingen van het Activiteitenbesluit en de Activiteitenregeling gelden rechtstreeks, naast de aan de omgevingsvergunning milieu verbonden voorschriften. Ingevolge artikel 2.22, vijfde lid, van de Wabo kunnen de voorschriften die aan de omgevingsvergunning worden verbonden in beginsel niet van de in het Activiteitenbesluit opgenomen regels afwijken. Afwijking is slechts onder de voorwaarden, genoemd in dat artikellid, toegestaan.

In het Bevi zijn onder andere voor LPG-tankstations milieukwaliteitseisen voor het plaatsgebonden risico opgenomen. Deze milieukwaliteitseisen werken door in de vergunningverlening op grond van de Wabo en in de ruimtelijke planvorming. Het plaatsgebonden risico geeft de kans per jaar weer dat een persoon, die onbeschermd en permanent op een bepaalde plaats in de omgeving van een inrichting aanwezig is, komt te overlijden als rechtstreeks gevolg van een ongewoon voorval met gevaarlijke (afval)stoffen in die betreffende inrichting. De grens- en richtwaarden voor het plaatsgebonden risico zijn voor LPG-tankstations vertaald in vaste afstanden die zijn opgenomen in bijlage I bij de Regeling externe veiligheid inrichtingen (hierna: Revi). Eveneens is daarin een motiveringsplicht voor het bevoegd gezag opgenomen met betrekking tot de acceptatie van het groepsrisico dat door de inrichting wordt veroorzaakt. Wanneer het groepsrisico in een gebied verandert, moet het bevoegd gezag verantwoorden en onderbouwen waarom dit acceptabel is.

Het groepsrisico drukt de kans per jaar uit dat een groep mensen van een bepaalde omvang komt te overlijden als direct gevolg van hun aanwezigheid in het invloedsgebied van een inrichting en een ongewoon voorval met gevaarlijke (afval)stoffen in die inrichting.³⁷ Bij het nemen van een besluit hoeft het bevoegd gezag wat betreft het groepsrisico niet te toetsen aan een grens- of richtwaarde zoals bij het plaatsgebonden risico, maar geldt op grond van de artikelen 12 en 13 van het Bevi een verantwoordingsplicht. Voor het groepsrisico geldt een oriëntatiewaarde. In tegenstelling tot de grenswaarde van het plaatsgebonden risico is dit een ijkpunt en geen milieukwaliteitseis. Het doel van de verantwoordingsplicht is juist om naast de omvang van het groepsrisico (en de verhouding tot die oriëntatiewaarde) discussie te laten plaatsvinden over de veiligheid van de bron, de interactie met de omgeving, de capaciteit van de hulpverlening en de mogelijkheid tot zelfredzaamheid. Een afweging op basis van deze aspecten biedt de basis voor de invulling van de verantwoordingsplicht. In de motivering van het te nemen besluit moet het bevoegd gezag ingaan op het groepsrisico, het aantal personen in de omgeving van de inrichting (het invloedsgebied), de zelfredzaamheid van die mensen, de maatregelen ter preventie van een ongeval en de bestrijding daarvan.

Het Warenwetbesluit drukapparatuur³⁸ stelt, naast het Activiteitenbesluit, eisen aan de technische integriteit van

³⁷ Zie voor uitgebreide informatie de door VROM uitgegeven Handreiking Verantwoordingsplicht Groepsrisico (definitief 2007) en de website www.groepsrisico.nl.

³⁸ Stb. 1999, 311.

installaties voor de toepassing en opslag van gassen onder druk, waaronder LPG. Het besluit bevat doelvoorschriften die het beoogde veiligheidsniveau beschrijven en de technische integriteit waarborgen. De eisen zijn onder andere gericht op de sterkte van drukapparatuur onder verschillende omstandigheden, op veilige bediening, inspectiemiddelen, aftap- en ontluchtingsmiddelen, corrosie, slijtage, samenstellen van verschillende onderdelen, vulinrichtingen, overvulbeveiliging en veiligheidsappendages. Met het besluit is de Europese richtlijn voor drukapparatuur³⁹ in Nederland geïmplementeerd. De eisen van de Europese richtlijn voor ontwerp en nieuwbouw zijn nader ingevuld in geharmoniseerde Europese normen.

Het Warenwetbesluit drukapparatuur bevat naast eisen ten aanzien van de technische integriteit ook aanvullende (nationale) veiligheidseisen voor de gebruiksfase van drukapparatuur. Deze regels hebben betrekking op de hele LPG-installatie, inclusief leidingen, appendages en aflevertuustel.

De LPG-installatie en de omgeving daarvan moeten voldoen aan de wettelijke eisen ten aanzien van explosieveiligheid in het Arbeidsomstandighedenbesluit. Het maken van een gevarencategorie-indeling kan onderdeel uitmaken van deze wettelijke eisen. In Bijlage I bij het Besluit LPG-tankstations was een aantal voorschriften opgenomen met betrekking tot explosieveiligheid. Deze zijn echter achterhaald door gewijzigde Europese wetgeving en komen in het wijzigingsbesluit niet terug.

In dit verband zijn twee Europese richtlijnen relevant, namelijk ATEX 95⁴⁰ en ATEX 137⁴¹. ATEX 95 is geïmplementeerd in het Warenwetbesluit explosieveilig materieel. De richtlijn heeft betrekking op de technische integriteit van en bevat doelvoorschriften voor apparatuur en beveiligingssysteem die worden gebruikt op plaatsen met ontploffingsgevaar. ATEX 137 is geïmplementeerd in hoofdstuk 3, Inrichting Arbeidsplaatsen, van het Arbeidsomstandighedenbesluit.

4.5 *Besluit hefschroefvliegtuigen bij ziekenhuizen milieubeheer*

Het wijzigingsbesluit voorziet in het verwerken van de inhoud van het Besluit hefschroefvliegtuigen bij ziekenhuizen milieubeheer⁴² (oud) (hierna: Besluit hefschroefvliegtuigen) in het Activiteitenbesluit. Het betreft een beleidsneutrale overzetting. Bij inwerkingtreding van het wijzigingsbesluit vervalt het Besluit hefschroefvliegtuigen, dat sinds 1 februari 2003 van kracht was. Dat besluit is tot stand gebracht omdat, mede in relatie tot de brand in Volendam in de nieuwjaarsnacht van 2000 op 2001, bleek dat niet altijd duidelijkheid bestond over de mogelijkheden om een traumahelikopter in te zetten, mede als gevolg van verschillen in vergunningvoorschriften. Met het besluit werd voorzien in eenduidige geluids- en gebruiksvoorschriften op zodanige wijze dat die voorschriften geen belemmering vormden voor de inzet van traumahelikopters in het kader van spoedeisende hulpverlening bij ongevallen. Tegelijkertijd werd voorkomen dat in de omgeving van ziekenhuizen onnodige geluidsoverlast ontstond door het beperken van het gebruik van traumahelikopters voor doeleinden die niet medisch urgent zijn. De regels van dit besluit werkten rechtstreeks. Hiervan afwijken bij vergunning was niet mogelijk.

Nu ziekenhuizen onder de algemene regels in het Activiteitenbesluit worden gebracht (paragraaf 2.11 van deze toelichting) is ervoor gekozen ook de regels voor het gebruik van traumahelikopters bij ziekenhuizen over te hevelen naar het Activiteitenbesluit, zodat alle algemene regels die gelden voor ziekenhuizen in één besluit bij elkaar staan. Daarbij zijn de regels niet inhoudelijk gewijzigd. Wel zijn enkele redactionele aanpassingen aangebracht om de bepalingen beter te kunnen inpassen in de systematiek van het Activiteitenbesluit en zijn enkele van de eerdere overgangsbepalingen uit het Besluit hefschroefvliegtuigen vervallen omdat die niet langer relevant waren.

Transponeringstabel

Besluit hefschroefvliegtuigen	Activiteitenbesluit
Artikel 1	Artikel 1.1
Artikel 2	Artikel 3.26l
Artikel 3	Artikel 3.26m
Artikel 4	Artikel 3.26n
Artikel 5	Artikel 3.26o
Artikel 6	Artikel 3.26p
Artikel 7, tweede lid	Artikel 3.26q
Artikel 8	–
Artikel 9	–

³⁹ Richtlijn 97/23/EG van het Europees Parlement en de Raad van 29 mei 1997 inzake de onderlinge aanpassing van de wetgevingen der lidstaten betreffende drukapparatuur (Pb EG 1997, L 181).

⁴⁰ Richtlijn 94/9/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 maart 1994 inzake de onderlinge aanpassing van de wetgevingen van de Lid-Staten betreffende apparaten en beveiligingssysteem bedoeld voor gebruik op plaatsen waar ontploffingsgevaar kan heersen (PbEG 1994, L 100).

⁴¹ Richtlijn 1999/92/EG van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 1999 betreffende minimumvoorschriften voor de verbetering van de gezondheidsbescherming en van de veiligheid van werknemers die door explosieve atmosferen gevaar kunnen lopen (vijftiende bijzondere richtlijn in de zin van artikel 16, lid 1, van Richtlijn 89/391/EEG) (PbEG 2000, L 23).

⁴² Stb. 2002, 657.

5 Reparatiepunten en overige wijzigingen

5.1 Inleiding

In het wijzigingsbesluit worden een aantal reparatiepunten en overige wijzigingen van het Activiteitenbesluit meegenomen. In het onderstaande komen aan de orde: ondergrondse opslagtanks (paragraaf 5.2) koelinstallaties (paragraaf 5.3) rechtsbasis tussenopslag autowrakken na demontage (paragraaf 5.4) industriële emissies (paragraaf 5.5) een aanpassing van het Bevi (paragraaf 5.6 van deze toelichting) en het vervallen van verwijzingen naar vervallen normen voor olieafscidders, vetafscidders en slibvangputten (paragraaf 5.7 van deze toelichting).

5.2 Ondergrondse opslagtanks

De reikwijdte van paragraaf 3.4.2 (Opslaan in ondergrondse opslagtanks van vloeibare brandstof, afgewerkte olie, bepaalde organische oplosmiddelen of vloeibare bodembedreigende stoffen die geen gevaarlijke stoffen of CMR-stoffen zijn) wordt verbreed naar betonnen opslagtanks die geheel of gedeeltelijk ondergronds liggen. Door de wijziging wordt de opslag van pekkel of andere vloeibare bodembedreigende stoffen in een ingegraven betonnen bak onder de werkingssfeer van de paragraaf gebracht. Tot nu toe gold voor een dergelijke opslag de zorgplicht. Vooralnog worden betonnen opslagtanks nauwelijks toegepast.

Met het van toepassing worden van de voorschriften van paragraaf 3.4.2 wordt beoogd de toepassing van de betonnen opslagtank als alternatief voor de klassieke opslagtank te vergemakkelijken. De verwachting is dat deze constructie vaker toegepast zal gaan worden. De wijziging maakt duidelijk onder welke voorwaarden de constructie kan worden toegepast. Tevens wordt bepaald dat de eisen voor ondergrondse opslagtanks (in de Activiteitenregeling) ook gelden voor deze betonnen opslagtanks.

5.3 Koelinstallaties

De voorschriften voor koelinstallaties in paragraaf 3.2.6 zijn geactualiseerd. Door technologische ontwikkelingen worden in dergelijke installaties als koudemiddelen behalve ammoniak steeds vaker koolwaterstoffen (onder andere propaan) en kooldioxide gebruikt. De branche van koelinstallatiebedrijven heeft in samenspraak met eigenaren en eindgebruikers het initiatief genomen om kwaliteitseisen aan installateurs en onderhoudsbedrijven te stellen volgens een systeem van zelfregulering door middel van certificatie. Daarnaast zijn enkele voorschriften aangepast ter verbetering van de uitvoering en beperking van de lastendruk voor het bedrijfsleven.

Voor koelinstallaties met natuurlijke koudemiddelen geldt voortaan een jaarlijkse keuringsplicht. Een jaarlijkse keuring door een gecertificeerd persoon is vanuit de F-gassen-regelgeving⁴³ al meer dan twintig jaar verplicht voor koelinstallaties met meer dan drie kilogram synthetisch koudemiddel. Eigenaren zijn dus gewend aan dergelijke verplichte keuringen. Daarbij komt dat aan koelinstallaties ten minste eenmaal per jaar onderhoud wordt uitgevoerd uit het oogpunt van bedrijfszekerheid en veilig functioneren. Als de in het Activiteitenbesluit genoemde keuringen als integraal onderdeel van het jaarlijks onderhoud worden uitgevoerd zal deze jaarlijkse keuring nauwelijks tot lastenverzwaring leiden. De tot nu toe in het Activiteitenbesluit genoemde «onafhankelijke deskundige» is vervangen door installatie- en onderhoudspersoneel met een vakbekwaamheidscertificaat in dienst bij het installatiebedrijf dat tevens het onderhoud uitvoert. Verwacht mag worden dat er voor deze monteur lagere tarieven gelden dan voor de onafhankelijke deskundige.

5.4 Rechtsbasis tussenopslag autowrakken na demontage

Om in de Activiteitenregeling ten behoeve van een doelmatig beheer van afvalstoffen regels te kunnen stellen over de tussenopslag van autowrakken na demontage ervan, dient een grondslag daartoe in het Activiteitenbesluit te worden opgenomen. In de Activiteitenregeling was voorgeschreven dat een autowrak na demontage door het demontagebedrijf uitsluitend rechtstreeks naar een inrichting met een shredderinstallatie moet worden afgevoerd. Met een wijziging van de Activiteitenregeling wordt tussenopslag, alvorens de wrakken worden afgevoerd naar de shredderinstallatie, onder voorwaarden toegestaan.

5.5 Industriële emissies

Bij besluit van 13 oktober 2012⁴⁴ is de EU-richtlijn industriële emissies onder meer in het Activiteitenbesluit geïmplementeerd. Met het onderhavige wijzigingsbesluit is de implementatie in het Activiteitenbesluit van artikel 30 van de EU-richtlijn industriële emissies, in samenhang met Bijlage V, deel 1, onderdeel 3, laatste alinea, bij die richtlijn over de uitstoot van zwaveldioxide uit raffinaderijen onder meer op verzoek van het bevoegd gezag en het bedrijfsleven verduidelijkt. Van de gelegenheid is gebruik gemaakt een reparatie door te voeren in de artikelen 5.4 en 5.9. In de

⁴³ <http://www.infomil.nl/onderwerpen/klimaat-lucht/stoffen/ozon-fgassen/overzicht-wet/>, waaronder het Besluit gefluoreerde broeikasgassen milieubeheer.

⁴⁴ Besluit van 13 oktober 2012, houdende wijziging van het Activiteitenbesluit milieubeheer, het Besluit omgevingsrecht en enkele andere besluiten ten behoeve van de omzetting van Richtlijn 2010/75/EU van het Europees Parlement en de Raad van 23 november 2010 inzake industriële emissies (geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging (PbEU 2010, L 334) (Stb. 2012, 552).

artikelsgewijze toelichting worden deze wijzigingen nader toegelicht.

5.6 *Aanpassing van het Besluit externe veiligheid inrichtingen*

Deze aanpassing betreft onder andere een wijziging van artikel 10 van het Bevi, waarmee duidelijkheid wordt gegeven over ruimtelijke ordeningsbesluiten met betrekking tot gebieden waarvoor op grond van artikel 14 van het Bevi een veiligheidscontour is vastgesteld. Met de wijziging wordt duidelijk gemaakt dat beperkt kwetsbare objecten die tijdens het vaststellen van de contour waren toegestaan, in een conserverend bestemmingsplan opnieuw dezelfde bestemming mogen krijgen.

5.7 *Vervallen van verwijzingen naar vervallen NEN-normen*

De verwijzingen in het overgangsrecht naar NEN-normen die reeds geruime tijd niet meer van toepassing zijn, zijn geschrapt. Dit betreft de NEN 7089 voor olieafscidders en slibvangputten en NEN 7087 voor vetafscidders en slibvangputten. De oude norm voor olieafscidders en slibvangputten, NEN 7089, is op Europees niveau vervangen door NEN-EN 858-1 en 2 die sinds 2003 beschikbaar is. NEN 7089 is op 2 november 2010 ingetrokken. De oude norm voor vetafscidders en slibvangputten, NEN 7087 is op 14 september 2004 ingetrokken en op Europees niveau vervangen door NEN-EN 1825-1 en 2. De aangepaste overgangsregeling leidt ertoe dat, indien voorafgaand aan het van toepassing worden van dit besluit adequate afscidders zijn geplaatst, daarmee eveneens een adequate bescherming van het milieu wordt gerealiseerd. Gezien het feit dat de oude normen, NEN 7087 en NEN 7089 reeds geruime tijd zijn vervangen door nieuwe Europese normen, is verwijzing naar deze oude normen niet meer nodig. Van bestaande vet- en olieafscidders en slibvangputten wordt aangenomen dat deze, via handhaving adequaat zijn. Voor het lozen van afvalwater vanuit een olieafscieder geldt daarenboven het doelvoorschrift van 200 milligram per liter. Het vervallen van deze normen in het Activiteitenbesluit heeft dus geen gevolgen voor de inrichtingen waarop de artikelen van toepassing zijn. Het gaat bij NEN 7089 om de artikelen 3.23, vijfde lid, 3.23c, derde lid, 3.26c, derde lid, 3.26h, derde lid, 3.34, achtste lid, 4.71, tweede lid, 4.75, vierde lid, 4.82, vijfde lid. Bij NEN 7087 gaat het om de artikelen 3.131, zesde en zevende lid, 3.134, zesde lid, 3.139, achtste lid, 4.104a, vierde lid. Ook in artikel 2.3 zijn twee verwijzingen naar NEN-normen geactualiseerd. De verwijzing naar NEN-EN-1483 inzake het bepalen van het kwikgehalte in water is vervangen door een verwijzing naar NEN-EN-ISO 12846. Bij de verwijzing naar NEN-EN-ISO 14430 en analyses methodes ten aanzien van vrij cyanide in afvalwater is duidelijk gemaakt dat deze norm uit twee delen bestaat. Deze aanpassingen hebben geen inhoudelijke gevolgen.

6 **Effecten**

6.1 *Milieu-effecten*

Een groot deel van de aanpassingen die het wijzigingsbesluit aanbrengt heeft geen gevolgen voor het milieu en is beleidsneutraal.

In het algemeen kan worden gesteld dat het vervangen van vergunningen door algemene regels geen effect heeft op het milieu omdat bij vergunningverlening al een niveau van beste beschikbare technieken wordt gehanteerd en die beste beschikbare technieken eveneens het uitgangspunt zijn voor de inhoudelijke normstelling in de algemene regels. Bij wijziging van de beste beschikbare technieken worden de algemene regels daarmee in lijn gebracht.

Van de inbouw van de NeR en de voorschriften over zeer zorgwekkende stoffen in afdeling 2.3 van het Activiteitenbesluit worden positieve effecten verwacht. De verplichtingen, in het bijzonder die voor de zeer zorgwekkende stoffen, zullen leiden tot positieve effecten met betrekking tot het beschermen van mens (gezondheid en daarmee samenhangende kosten) en milieu tegen luchtverontreiniging, stof- en geurhinder. Indirect zullen ook oppervlaktewater, grondwater en bodem positieve effecten ondervinden.

Het vervangen van de vergunningplicht door algemene regels, treft 1.500 inrichtingen. De aanpassing van de vergunningplichtige lijst heeft geen gevolgen voor het beschermingsniveau, vergeleken met de voorschriften in voorheen in de vergunning waren opgenomen. Door deze wijziging worden die voorschriften geüniformeerd in algemene regels, wat positief is voor de uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid.

6.2 *Bedrijfseffecten*

6.2.1 *Administratieve lasten*

Voor het berekenen van de administratieve lasten als gevolg van een OBM is uitgegaan van een onderzoek door Bont Consult⁴⁵ waarbij een nulmeting is gedaan voor de administratieve lasten als gevolg van de OBM. Zie hierna onder «Lasten OBM».

Per activiteit waarvoor de plicht tot het hebben van een omgevingsvergunning milieu vervalt, is nagegaan wat daarvan

⁴⁵ Bont Consult, Onderzoek nulmeting administratieve lasten omgevingsvergunning met beperkte milieutoets (OBM) – Eindrapport, Leiden, mei 2013.

de effecten op de administratieve lasten zijn. Het afschaffen van de vergunningplicht levert een lastenvermindering op. Daar staat een lastenverzwaring als gevolg van een meldingsplicht en in twee gevallen ook van een OBM tegenover. Onderstaande tabel bevat een overzicht van de gevolgen voor de administratieve lasten door het vervallen van de vergunningplicht voor specifieke activiteiten.

Tabel: Structurele effecten op de administratieve lasten als gevolg van vervallen vergunningplicht (omgevingsvergunning milieu) en OBM

Activiteit	Aantal vergunningen	Lasten vergunning	Lasten melding	Lasten OBM	Administratieve lasten
Doorlichting vergunningplichtige lijst	- 1.500	- 1.500 x € 3.500 = - € 5.250.000	+1.500 x € 300 = € 450.000	-	- € 4.800.000
Doorlichting vergunningplichtige lijst	- 750		+750 x € 192 = € 144.000	-750 x € 150 à € 350 = -€ 112.500 à -€ 262.500	+ 31.500 à - € 118.500
Smelten en gieten van metalen	-150	- € 1.602.450	+ 150 x € 328 = € 49.200	-	-€ 1.553.250
Watervergunningplicht voor baggeren en andere werkzaamheden	-400	- € 180.000	+400 x € 192 = € 76.800	-	-€ 103.200
Schoonmaken drinkwaterleidingen binnen inrichtingen	-600	- € 270.000	+ 600 x € 192 = € 115.200	-	- € 154.800
Lozen als gevolg van calamiteitenoefening binnen inrichtingen	-500	- € 225.000	+ 500 x € 192 = € 96.000	-	- € 129.000
Buitenschietsbanen KNSA ¹	- 75	- 75 x € 3.500 = - € 262.500	+75 x € 630 = € 47.250	-	- € 215.250
Monovergisting	-100	- € 240.000	+100 x € 200 = € 20.000	+ 100 x € 30 à € 70 = € 3.000 à € 7.000	- € 217.000 à - € 213.000
TOTAAL – structureel					- Afname van € 7,3 miljoen à € 7,1 miljoen

1 Koninklijk Nederlandse Schietsport Associatie

Ook voor de overige wijzigingen is nagegaan wat de effecten ervan zijn op de administratieve lasten. Zie de cijfers in onderstaande tabellen voor de eenmalige en de structurele gevolgen.

Tabel: Eenmalige effecten op de administratieve lasten door maatregelen anders dan het afschaffen van de vergunningplicht

Maatregel	Administratieve lasten
Inbouw NeR (eenmalig)	+€ 1.884.600 tot 4.946.700
Op,- overslaan en distribueren van benzine (eenmalig)	+€ 50.000
Op,- overslaan en distribueren van benzine (kennisname, eenmalig)	+€ 80.000
TOTAAL – eenmalig	Toename van € 2 miljoen à € 5,1 miljoen

Tabel: Structurele effecten op de administratieve lasten door maatregelen anders dan het afschaffen van de vergunningplicht

Maatregel	Administratieve lasten
Op,- overslaan en distribueren van benzine – structureel – structureel	+€ 164.000 tot € 1,4 miljoen
Inbouw NeR – structureel	+€ 70.300 tot € 274.000
Energiebesparende maatregelen bedrijven:	-€1.632.000
Energiebesparende maatregelen overheden:	- € 781.400
Schrappen van de verplichting een VOS-boekhouding bij te houden	- € 36.000.000
Wijzigingen n.a.v. de Evaluatie van het Bems:	+€ 750.000
Herinvoering van de eerste bijzondere inspectie	
Wijzigingen n.a.v. de Evaluatie van het Bems:	+ € 90.000
Extra kosten registratie	
Koelinstallaties	Geen effect
TOTAAL – structureel	Afname van -€ 37,3 miljoen à -€ 35,9 miljoen

Samenvattend is het totale beeld ten gevolge van het wijzigingsbesluit een eenmalige toename van de administratieve lasten geraamd op € 2 miljoen à € 5,1 miljoen. Deze lastenverzwaring wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door de inbouw

van de NeR, meer precies het aangepaste beleid voor zeer zorgwekkende stoffen. De kosten komen voornamelijk voort uit de aanpassing van de minimalisatieverplichting en het hieruit voortkomende maatwerk.⁴⁶ Daarnaast wordt er voor de structurele administratieve lasten een afname van € 44,6 miljoen à € 43 miljoen geraamd.

Tabel: Totaal structurele effecten op de administratieve lasten

Maatregel	Administratieve lasten
– Als gevolg van het vervallen van de vergunningplicht	Afname van –€ 7,3 à –€ 7,1 miljoen
– Als gevolg van andere maatregelen	Afname van –€ 37,3 à –€ 35,9 miljoen
TOTAAL	Afname van –€ 44,6 à –€ 43 miljoen

Lasten OBM

Voor het berekenen van de administratieve lasten als gevolg van een OBM is uitgegaan van een onderzoek door Bont Consult⁴⁷, uitgevoerd in opdracht van het Ministerie van Infrastructuur en Milieu, waarbij een nulmeting is gedaan voor de administratieve lasten als gevolg van de OBM. Uit het onderzoek blijkt dat de administratieve lasten ten gevolge van een OBM minder bedragen dan tot nu toe werd aangenomen.

Bij de invoering van het instrument OBM is uitgegaan van een gemiddelde administratieve last van € 2.525 per inrichting per OBM per jaar. Dit bedrag is gebaseerd op de administratieve lasten van een omgevingsvergunning milieu zoals berekend voor de sector sport en recreatie. Met het jaarlijkse bedrag van € 2.525 per inrichting zijn berekeningen van administratieve lasten gemaakt bij wijzigingen van het Activiteitenbesluit voor diverse bedrijfstakken.

Een aantal inrichtingen voert activiteiten uit waarvoor eenmalig een OBM moet worden aangevraagd. Uit het onderzoek blijkt dat de administratieve lasten circa € 160 tot € 250 bedragen als de inrichting zelf een OBM aanvraagt en € 150 tot € 350 als de inrichting daarvoor een adviesbureau inschakelt. Een aantal inrichtingen moet bij wijziging van de aangewezen activiteiten een OBM aanvragen. De administratieve lasten daarvoor bedragen circa € 30 tot € 50 per jaar als de inrichting zelf een OBM aanvraagt en € 30 tot € 70 per jaar als de inrichting daarvoor een adviesbureau inschakelt. Na de eerste 5 jaar kunnen deze lasten verminderen omdat de inrichtingen die meermalig een OBM nodig hebben geen kennis meer hoeven te nemen van de betreffende regelgeving.

De hoogte van de administratieve lasten hangt per bedrijf af van een aantal factoren: gebruik van een adviseur voor de aanvraag van een OBM of dit zelf doen, vergunnings- of meldingsplichtigheid van de activiteit, combinatie met een andere vergunningaanvraag, invulling van de rol van het bevoegd gezag, frequentie van wijzigingen in de bedrijfsvoering en kennis en kunde bij de inrichting. De hoogte van de administratieve lasten varieert niet met de aard van de bedrijfstak of de soort activiteit.

Voor de twee typen nieuwe OBM's die met het wijzigingsbesluit worden ingevoerd, namelijk de OBM voor monovergisting en de OBM voor de opslag van munitie in Defensie-inrichtingen wordt uitgegaan van deze nieuwe inzichten. Dit betekent dat de lastenreductie als gevolg van de invoering van een OBM in plaats van een omgevingsvergunning milieu groter is dan tot nu toe werd aangenomen. Bij de administratieve lastenberekeningen voor deze OBM-plichtige activiteiten is uitgegaan van de nieuwe inzichten. Wanneer de bevindingen uit het onderzoek gehanteerd worden, leidt dit tevens tot het inzicht dat de bestaande OBM's minder administratieve lasten veroorzaken dan tot nu toe werd aangenomen.

Ten gevolge van het totaal van de al bestaande OBM's bedragen de totale jaarlijkse cumulatieve eenmalige administratieve lasten ruim € 32.000 voor 1.550 inrichtingen. De bestaande totale structurele administratieve lasten bedragen ruim € 390.000 per jaar voor 9.500 inrichtingen. Tegenover die last voor de introductie van de OBM met daarbij een last ten gevolge van de meldingsplicht voor deze inrichtingen is sprake van een lastenvermindering door afschaffing van de omgevingsvergunning milieu. Na de eerste 5 jaar kunnen deze lasten verminderen omdat de inrichtingen die meermalig een OBM nodig hebben geen kennis meer hoeven te nemen van de betreffende regelgeving. Zoals gezegd was tot nu toe uitgegaan van een bedrag van € 2.525 per OBM. Deze nieuwe inzichten leiden niet tot een daadwerkelijke, want niet merkbare, lastenvermindering voor de inrichtingen ten opzichte van de oude situatie. Voor de inrichtingen verandert er praktisch gezien immers niets. Wel kan gesteld worden dat in het verleden is uitgegaan van een te zware structurele administratieve last voor het bedrijfsleven van ruim € 23 miljoen.

6.2.2 Nalevingskosten

⁴⁶ SIRA, Effectmeting integratie NeR in Activiteitenbesluit voor Zeer Zorgwekkende Stoffen, Onderzoek van het effect van de integratie van de Nederlandse emissierichtlijn Lucht in het Activiteitenbesluit voor Zeer Zorgwekkende Stoffen op de administratieve lasten en nalevingskosten voor bedrijven, eindrapport v1.0, 8 november 2013.

⁴⁷ Bont Consult, Onderzoek nulmeting administratieve lasten omgevingsvergunning met beperkte milieutoets (OBM) – Eindrapport, Leiden, mei 2013.

Als gevolg van de wijzigingen naar aanleiding van de evaluatie van het Bems is sprake van een verlichting van de nalevingskosten van in totaal € 2,2 miljoen. Het betreft een vermindering van € 1,49 miljoen per jaar door de verruimde 500-uursregeling. De inrichtingen waarop deze regeling voortaan van toepassing is, hoeven hun installaties niet aan te passen. Ten aanzien van de keuringsplicht wordt één lijn getrokken door alle 500-uurs-installaties die onder paragraaf 3.2.1 vallen onder de keuringsplicht te brengen dan wel te houden. De keuringsplicht voor de «nieuwkomers» in de 500-uursregeling blijft dus bestaan, terwijl voor de noodinstallaties de keuringsplicht wordt ingevoerd. Deze keuze is gemaakt omdat het onderscheid tussen nood- en niet-noodinstallaties diffuus is, en differentiatie tot veel discussie zou kunnen leiden. Daarnaast vereenvoudigt gelijkenschakeling van de installaties de regelgeving. Voor de noodinstallaties kan de keuring gecombineerd worden met het periodiek onderhoud. Desondanks heeft dit een beperkte toename van de nalevingskosten ter grootte van € 690.000 per jaar tot gevolg.

De regeling voor kleine dieselmotoren in de EEZ heeft tot gevolg dat een deel van de investeringen in dieselmotoren in de EEZ niet hoeft te worden gedaan. Dit vermindert de nalevingskosten met € 1,4 miljoen. Daartegenover staat overigens dat het vijfjaarlijkse onderzoek naar de alternatieven voor dieselmotoren administratieve lasten met zich meebrengt.

Op het terrein van lozingen waren de nalevingskosten (uitgedrukt als investeringskosten) ten aanzien van artikel 3.33 (op- en overslag van inerte stoffen) relatief hoog vanwege de eis van 300 mg/l onopgeloste stoffen en een voorgeschreven adequate bemonsteringsvoorziening. Dergelijke investeringen blijven met de aanpassing, vooral in het buitengebied, achterwege waardoor de nalevingskosten aanmerkelijk lager ten opzichte van de voormalige eisen uit het Activiteitenbesluit en het Besluit lozen buiten inrichtingen worden. Dit is in lijn met de geringe milieurelevantie van de lozing.

Op basis van 200 inrichtingen die op- en overslag uitvoeren zowel binnen als buiten een inrichting en een investering voor twee lozingspunten van € 2.500 per lozingspunt, zou een totale eenmalige investering van € 1.000.000 achterwege kunnen blijven.

Als gevolg van de aanpassing van de regels voor het sorteren van gewassen wordt een toename van de nalevingskosten verwacht. Deze toename wordt veroorzaakt door de zuiveringsstap voorafgaand aan de lozing op het vuilwaterriool. Het gaat om de industriële sorteerdere die uitsluitend of in hoofdzaak sorteren voor derden en om de inrichtingen die zowel eigen gewassen sorteren als voor derden. De nalevingskosten nemen naar schatting toe met een bedrag van maximaal € 510.000 per jaar.

De aanpassingen van de regelgeving door dit wijzigingsbesluit naar aanleiding van de doorlichting van de vergunningplichtige lijst hebben veelal geen effecten op de inhoudelijke nalevingskosten. Met name waar sprake is van het afschaffen van de vergunningplicht voor een bepaalde activiteit onder vervanging door algemene regels zal dit het geval zijn. Voor de inhoudelijke nalevingskosten is namelijk bepalend hoe de voorschriften zich verhouden tot wat er in de vergunning aan voorschriften bepaald zou moeten zijn. Omdat voor de voorschriften van het Activiteitenbesluit ook is uitgegaan van de beste beschikbare technieken en de geldende Best Available Technique Reference Documents (BREF's)⁴⁸ zullen in dat geval de inhoudelijke nalevingskosten gelijk blijven.

De regels voor LPG-tankstations veroorzaken een toename van de inhoudelijke nalevingskosten met ongeveer € 1,4 miljoen. Deze toename wordt veroorzaakt doordat de visuele controle van het bovengrondse deel van de LPG-afleverinstallatie voor alle (ongeveer) 1.800 LPG-tankstations maandelijks plaatsvindt in plaats van halfjaarlijks. Omdat het bedrijfsleven het belang van de extra controles inziet en instemt met het verhogen van de frequentie ervan, zijn de kosten, evenals de overige inhoudelijke nalevingskosten, aan te merken als bedrijfseigen en worden zij niet als zodanig als een lastenverzwaring gecategoriseerd.

Met betrekking tot de energiebesparende maatregelen is van belang dat de maatregelen die worden voorgeschreven binnen 5 jaar of eerder weer worden terugverdiend. Dit geldt zowel voor de huidige als de voorgenomen situatie. Daarom worden de nalevingskosten van die maatregelen buiten beschouwing gelaten.

Als gevolg van de inbouw van de NeR in het Activiteitenbesluit wordt een eenmalige toename van de nalevingskosten van € 70.000 veroorzaakt vanwege de minimalisatieverplichting en het naleven van maatwerk. Ten gevolge van de nieuwe afdeling 2.3 (Lucht en geur) wordt, naast effecten op de administratieve lasten, verwacht dat er ook positieve effecten zullen optreden voor de betrokken inrichtingen. Zo zal de minimalisatie van emissies van stoffen leiden tot innovatie en zullen kostenbesparingen optreden door het tegengaan van emissieverliezen van stoffen.

De overige wijzigingen van dit wijzigingsbesluit hebben geen wijziging van de inhoudelijke nalevingskosten tot gevolg.

⁴⁸ Referentiedocumenten voor beste beschikbare technieken.

Het wijzigingsbesluit heeft een structurele afname van de inhoudelijke nalevingskosten van € 1,3 miljoen tot gevolg. In het eerste jaar is de afname iets lager vanwege eenmalige lastentoeename voor kennisneming van de nieuwe regels.

Tabel: Effecten op de structurele nalevingskosten

Maatregel	Nalevingskosten
Verruimde 500-uursregeling	-€ 1,49 miljoen
Keuringsplicht noodinstallaties	€ 690.000
Kleine dieselmotoren in de EEZ	-€ 1,4 miljoen
Op- en overslag inerte stoffen	-€ 1 miljoen
Sorteren van gewassen	€ 510.000
LPG-tankstations	€ 1,4 miljoen
TOTAAL	Afname -€ 1,3 miljoen

6.3 Bestuurlijke lasten

De bestuurlijke lastenreductie ten gevolge van het wijzigingsbesluit is gering (ongeveer € 1,2 miljoen per jaar). De meeste wijzigingen hebben geen effect op de bestuurlijke lasten. Al bij de vorige tranches van het Activiteitenbesluit is geconstateerd dat de verschuiving van vergunningen naar algemene regels bij het bevoegd gezag leidt tot een daling van de inzet die nodig is voor vergunningverlening en aldus een daling van de lasten voor het bevoegd gezag met zich meebrengt. Hier staat tegenover dat de handhaving van de algemene normen meer capaciteit vergt vanwege de verschuiving van preventief toezicht naar repressief toezicht. Er wordt aangenomen dat deze verschuiving op macroniveau budgetneutraal verloopt. Het is vervolgens aan het individuele bevoegde gezag is om prioritering in repressief toezicht en handhaving aan te brengen. De reductie heeft in hoofdzaak betrekking op de inrichtingen van Defensie, watergerelateerde activiteiten en energiebesparende maatregelen.

Met dit wijzigingsbesluit wordt de vergunningplicht voor 15 buitenschietbanen voor het schieten door Rijksdiensten, waaronder Defensie, vervangen door algemene regels. Tevens wordt voor 35 Defensie-inrichtingen (munitie-opslag), die onder het bevoegd gezag van de minister van Infrastructuur en Milieu vallen, de vergunningplicht vervangen door algemene regels. De vermindering van lasten als gevolg van deze wijzigingen wordt als een vermindering van bestuurlijke lasten gerekend. Het betreft een lastenreductie van ruim € 140.000. Hierdoor ontstaat een vermindering van 35% van de vergunningplicht bij Defensie, een substantiële vermindering van de administratieve lastendruk voor de Defensie-organisatie als bedrijf⁴⁹. Daarnaast zal voor de overblijvende vergunningplichtige inrichtingen de vergunningverlening vereenvoudigd worden omdat de algemene regels eveneens gelden als deze activiteiten in een inrichting type C worden uitgevoerd. Een groot voordeel voor de Defensieorganisatie ontstaat uit het feit dat er uniforme regels gaan gelden voor deze activiteiten binnen Nederland. Afwijkingen vanwege andersluidende vergunningvoorschriften komen niet meer voor.

Een belangrijker winstpunt van de algemene regels zit in de flexibiliteit bij noodzakelijke wijzigingen vanuit operationeel of nationaal belang. Door de tijdswinst kan Defensie beter aan haar (internationale) verplichtingen voldoen. Deze tijdswinst is niet te kwantificeren. Een derde voordeel is dat het medegebruik van buitenschietbanen door andere overheden en recreanten eenvoudiger kan worden geregeld. Door het gebruik van één methodiek voor de bepaling van schietgeluid kan snel inzichtelijk gemaakt worden wat de ruimte voor het medegebruik is. Dit was met de tot nu toe gangbare praktijk van twee verschillende methodes om de belasting door schietgeluid te bepalen niet mogelijk.

Voor decentrale overheden wordt de bestuurlijke lastenreductie ten gevolge van de algemene regels voor energiebesparende maatregelen geraamd op € 780.000. De bestuurlijke lastenreductie als gevolg van de algemene regels met betrekking tot watergerelateerde onderwerpen wordt geraamd op bijna € 340.000.

Vergeleken met voorgaande tranches van het Activiteitenbesluit bevat dit wijzigingsbesluit voor een groter aantal activiteiten de mogelijkheid tot het stellen van maatwerkvoorschriften. Als gevolg hiervan zullen de bestuurlijke lasten in die gevallen hoger blijven, vooral in de periode direct na inwerkingtreding van het wijzigingsbesluit. Het maatwerk dat uit de vergunning volgt, blijft voor de handhaving namelijk nog drie jaar het uitgangspunt, en moet in die periode worden beoordeeld en indien nodig worden omgezet naar permanent maatwerk. Voor maatwerk bij geur geldt daarbij een overgangstermijn van vijf jaar. De evaluatie van het Activiteitenbesluit heeft laten zien dat het bevoegd gezag zorgvuldig gebruik maakt van maatwerkbevoegdheden. Verwacht mag worden dat bevoegde overheden, net als nu het geval is, alleen maatwerk inzetten als dat nodig is. Voorts wordt opgemerkt dat de toevoeging van de nieuwe activiteiten wel degelijke een uniformerende werking in de praktijk tot gevolg heeft. Een deel van de vergunningvoorschriften zal zes maanden na inwerkingtreding van de nieuwe regelgeving komen te vervallen, omdat zij niet aan de voorwaarden van het overgangsrecht voldoen. Het merendeel van de huidige vergunningvoorschriften wordt nog gedurende drie jaar als maatwerk aangemerkt, waarna het bevoegd gezag de mogelijkheid heeft om de voorschriften om te zetten in permanente maatwerkvoorschriften. De praktijk heeft aangetoond dat slechts een beperkt

⁴⁹ Omdat het de Rijksoverheid zelf betreft wordt deze feitelijke lastenreductie niet gerekend als vermindering van de administratieve lasten voor bedrijven.

deel wordt omgezet naar permanente voorschriften, omdat deze voorschriften noch voor de inrichting, noch voor het bevoegd gezag noodzakelijk blijken. De inpassing van activiteiten in het Activiteitenbesluit leidt aldus tot een algehele heroverweging van voorschriften, wat uiteindelijk tot uniformering leidt. Dit laatste geldt ook voor de bedrijfstakken waarvan vermoed wordt dat de noodzaak tot het gebruik van maatwerk relatief groot zal zijn. Het gaat dan met name om maatwerkvoorschriften die gesteld worden met betrekking tot lozingen door ziekenhuizen. Met betrekking tot het fokken, houden of trainen van vogels of zoogdieren en de grote sport- en recreatie-inrichting is de noodzaak voor het treffen van maatwerk direct gerelateerd aan de locatie van de inrichting. Op basis van de gevoeligheid van de locatie bevatte de vergunning voor bepaalde inrichtingen uit deze categorieën veel voorschriften, met name ter voorkoming van geluidhinder of met betrekking tot de verkeersaantrekkende werking van de inrichting. Om de omgeving te kunnen blijven beschermen is er bewust voor gekozen het bevoegd gezag de bevoegdheid te geven tot het stellen van maatwerkvoorschriften voor deze inrichtingen. Echter, een groot deel van de inrichtingen uit deze categorieën ligt op minder gevoelige locaties, waardoor de inzet van maatwerk niet noodzakelijk zal zijn. De afschaffing van de verplichte VOS-boekhouding voor inrichtingen met een oplosmiddelenverbruik onder de drempel heeft geen effect op de bestuurlijke lasten. Ook van de overige wijzigingen wordt nauwelijks een effect verwacht op de bestuurlijke lasten. Wel is het zo dat de bestuurlijke lasten vooral in de eerste periode na het overgaan van vergunningplichtige inrichtingen naar algemene regels nauwelijks afnemen vanwege de mogelijkheden tot maatwerk (zie paragraaf 7).

7 Uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid

Dit wijzigingsbesluit brengt hoofdzakelijk wijzigingen aan in het Activiteitenbesluit en in bijlage I bij het Bor. Het Bor is met name gericht tot het bevoegd gezag dat de vergunning verleent. Voor een aantal categorieën van activiteiten vervalt de vergunningplicht. De wijziging van het Activiteitenbesluit is primair gericht tot de drijver van de inrichting die verantwoordelijk is voor de naleving van de voorschriften. De voorschriften zijn opgesteld met oog op de uitvoerbaarheid door de drijver van de inrichting, waarbij rekening is gehouden met consistentie met de reeds bestaande regels van het Activiteitenbesluit vanwege de consistentie van het stelsel als geheel. BenW en GS blijven bevoegd gezag voor de inrichtingen die in het kader van dit wijzigingsbesluit onder het Activiteitenbesluit worden gebracht en zijn op grond van artikel 5.2, eerste lid, van de Wabo belast met de bestuursrechtelijke handhaving. Voor zover sprake is van lozingen die onder de Waterwet vallen is de waterbeheerder bevoegd gezag, die op grond van artikel 8.1 van de Waterwet onder andere tot taak heeft zorg te dragen voor de bestuursrechtelijke handhaving van het bij of krachtens de Waterwet brengen van stoffen in oppervlaktewateren.

De afgelopen jaren zijn twee evaluatierapporten over het Activiteitenbesluit verschenen. In 2013 is het rapport «Evaluatie Activiteitenbesluit 2008–2012» uitgebracht en in april van dit jaar is het rapport «Evaluatie milieueffecten Activiteitenbesluit» aan de Kamer aangeboden.⁵⁰ De in het evaluatieonderzoek genoemde aanbevelingen richten zich op de volgende verbeterpunten: de leesbaarheid en werkbaarheid van het Activiteitenbesluit, de informatievoorziening, de verwerking van richtlijnen in de ministeriële regeling, de advisering door de werkgroep gelijkwaardigheid en het kennisniveau van toezichthouders. Een ingrijpende aanpassing van de structuur van het Activiteitenbesluit is gelet op de komende stelselherziening onder de Omgevingswet bij deze wijziging niet opportuun. De verbeterpunten die uit de evaluaties naar voren komen zullen dan ook worden opgepakt en waar relevant worden verwerkt in de regelgeving onder de Omgevingswet. Wel wordt continue getracht de toegankelijkheid van het Activiteitenbesluit via digitale hulpmiddelen te bevorderen.

Ter ondersteuning van gebruikers van het Activiteitenbesluit is een ICT-systeem ontwikkeld, de Activiteitenbesluit Internet Module (AIM). De AIM is met de inwerkingtreding van dit wijzigingsbesluit uitgebreid met de nieuwe activiteiten die onder het Activiteitenbesluit zijn gebracht. Ook zijn de overige aanpassingen erin verwerkt. Tegelijkertijd is het ICT-systeem voor de aanvraag van een omgevingsvergunning, het OmgevingsLoket Online (OLO) aangepast vanwege het vervallen van de vergunningplicht voor een aantal activiteiten door aanpassing van bijlage I bij het Bor als gevolg van het doorlichten van de vergunningplichtige lijst. Met de AIM wordt een ondernemer aan de hand van een digitale vragenlijst begeleid bij het bepalen of een inrichting omgevingsvergunningplichtig is (de zogenaamde vergunningcheck) en welke activiteiten worden verricht. De aangegeven activiteiten worden ingelezen in een digitaal meldingsformulier. Hiermee kan de ondernemer een melding doen bij het bevoegd gezag. Tevens ontvangt de ondernemer een lijst met de voor hem relevante milieuvoorschriften. Ook het bevoegd gezag weet dan precies welke voorschriften voor de betreffende inrichting gelden. Vanuit de AIM volgt ook of er voor een activiteit een OBM noodzakelijk is. Het opnemen van de nieuwe activiteiten die met de inwerkingtreding van dit wijzigingsbesluit onder het Activiteitenbesluit gaan vallen heeft nauwelijks gevolgen voor de complexiteit van de AIM.

Het vervangen van de vergunningplicht door algemene regels naar aanleiding van de doorlichting van de vergunningplichtige lijst in bijlage I bij het Bor heeft tot gevolg dat de voorschriften meer uniform worden, hetgeen positief is voor de uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid ervan. In de praktijk zal er bij het houden van honden en vogels onduidelijkheid kunnen bestaan over de vraag of er sprake is van een inrichting in de zin van de Wm, vooral als het gaat om de beoordeling of een hondenkennel of volière van een particulier een bedrijfsmatige omvang heeft gekregen. Dit

⁵⁰ Kamerstukken II, 2014–2015, 29 383, nr. 214 respectievelijk nr. 237.

blijft, net als voorheen, een moeilijk punt voor de uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid. Net als voorheen zal bij klachten eerst vastgesteld moeten worden of sprake is van een inrichting. Een voordeel is dat, als het inderdaad een inrichting betreft, BenW rechtstreeks kan handhaven op de geluidsvoorschriften.

Bij de opslag van asbest blijft het toezicht op de correcte verwijdering van het asbest volgens de regels van het Asbestverwijderingsbesluit onverminderd belangrijk. Het vervallen van de omgevingsvergunning milieu voor een bepaalde stap in de keten is geen signaal dat het toezicht minder belangrijk is. Dat geldt voor de overgang van inrichtingen van een regime van vergunningplicht naar een regime van algemene regels in het algemeen en voor asbest in het bijzonder. De regels voor de opslag van verwijderd asbest gelden voor het opslaan van asbest dat een bedrijf op locatie heeft verwijderd en voor de opslag van asbest bij de gemeentelijke milieustraat. Overigens mag niet elk bedrijf asbest verwijderen. Het Asbestverwijderingsbesluit is hierbij leidend. Als een bedrijf asbest opslaat, volgt uit de specifieke asbestregelgeving dat het in principe een gecertificeerd bedrijf moet zijn. Overigens blijft voor de opslag van asbest op een andere locatie dan waar het verwijderd is een OBM vereist.

Bepaalde activiteiten worden weliswaar in het Activiteitenbesluit geregeld maar blijven daarnaast vergunningplichtig. Dit geldt voor het op-, overslaan en distribueren van benzine dat met dit wijzigingsbesluit in hoofdstuk 5 van het Activiteitenbesluit wordt gereguleerd. Voor die activiteit geldt dat de vergunningverlenende instanties belast zijn met de bestuursrechtelijke handhaving van de algemene regels die op de betreffende inrichtingen van toepassing zijn. De handhaving van het Activiteitenbesluit vindt ook in dat kader plaats. Er zijn dan ook niet meer financiële middelen nodig voor de handhaving. Voor de bestuursrechtelijke handhaving kunnen de sanctiemiddelen uit de Wabo worden gebruikt. De strafrechtelijke handhaving vindt plaats volgens de gebruikelijke systematiek van strafbaarstelling via de Wet op de economische delicten.

Voor LPG-tankstations geldt dat BenW van de gemeente op wiens grondgebied het LPG-tankstation is gelegen het bevoegd gezag is en tot taak heeft te zorgen voor de bestuursrechtelijke handhaving. Bij de totstandkoming van de bepalingen over LPG-tankstations is overleg gevoerd met vertegenwoordigers van zowel het bedrijfsleven als de decentrale overheden. De gedane suggesties zijn daar waar mogelijk meegenomen in de formulering van de voorschriften. De eisen gesteld bij dit wijzigingsbesluit en de eisen die in de Activiteitenregeling worden opgenomen zijn voor het overgrote deel de eisen zoals deze voorheen gesteld werden in bijlage I bij het Besluit LPG-tankstations. Deze eisen zijn reeds bekend bij de doelgroep en de verwachting is dat deze spontaan zullen worden nageleefd. In dit verband zijn naar verwachting geen extra handhavingsinspanningen van het bevoegd gezag nodig.

Specifiek voor de invoering van energiebesparende maatregelen geldt dat de uitvoerbaarheid voor inrichtingen aanzienlijk wordt verbeterd door het opnemen van erkende maatregelen. Inrichtingen kunnen op een eenvoudige wijze nagaan welke maatregelen zij kunnen treffen om te voldoen aan het Activiteitenbesluit.

De invoering van de erkende maatregelen voor energiebesparende maatregelen maakt de handhaving van het doelvoorschrift uit het besluit eenvoudiger. In veel gevallen kan het bevoegd gezag volstaan met een eenvoudige controle op de naleving van erkende maatregelen. Discussies tussen het bevoegd gezag en de drijver van de inrichting over de te treffen energiebesparende maatregelen zullen minder vaak voorkomen.

Ten behoeve van de handhaafbaarheid en de uitvoerbaarheid is in overleg met het bedrijfsleven en het bevoegd gezag een handreiking⁵¹ opgesteld.

8 Advisering

Het ontwerp van dit besluit is voorgelegd voor advies aan Rijkswaterstaat en aan de Inspectie voor de Leefomgeving en Transport. De opmerkingen zijn, voor zover nodig, overgenomen.

9 Evaluatie

Voor in ieder geval drie onderwerpen die gereguleerd worden met dit wijzigingsbesluit zal na verloop van tijd nader worden bezien of bijstelling van de regels noodzakelijk is. Het gaat om het smelten en gieten van metalen (paragraaf 4.5.13), de inbouw van de NeR (afdeling 2.3) en de energiebesparende maatregelen (paragraaf 2.6). Ook zal bij de evaluatie aandacht worden besteed aan de kosten/baten-aspecten bij de toepassing van de bepalingen met betrekking tot zeer zorgwekkende stoffen.

Bij het smelten en gieten van metalen kunnen stoffen als lood en nikkel vrijkomen, in het bijzonder als deze metalen aan een legering worden toegevoegd. Aan het toevoegen van lood zijn eisen gesteld in het Activiteitenbesluit. Het toevoegen van nikkel leidt in beginsel niet tot overschrijding van de grensmassastroom (artikel 2.5) of de vrijstellingsbepaling (artikel 2.6). Echter, door ontwikkelingen rond zeer zorgwekkende stoffen (zie ook de nieuwe afdeling 2.3) kan het in de toekomst nodig zijn om in overleg met de sector en het bevoegd gezag strengere eisen te stellen met betrekking tot lood en nikkel.

De nieuwe afdeling 2.3 (Lucht en geur) zal uiterlijk 3 jaar na inwerkingtreding geëvalueerd worden. Bij deze evaluatie

⁵¹ PM nog op te stellen.

zal in ieder geval bekeken worden of het toetsingskader voor nieuwe stookinstallaties opgenomen moet worden in hoofdstuk 5 of in de regelgeving waarin het Activiteitenbesluit in de toekomst in het kader van de Omgevingswet naar verwachting zal worden ingebouwd. In dat toetsingskader zijn voor nieuwe stookinstallaties strengere normen opgenomen. Dit toetsingskader is aangewezen in de Regeling omgevingsrecht als informatiedocument over beste beschikbare technieken. De lopende herziening van de BREF «grote stookinstallaties» kan effect hebben op de conclusies en de minimumeisen in hoofdstuk 5. De adviesgroep industriële emissies zal een belangrijke rol vervullen bij het monitoren van de uitvoering van de inbouw van de NeR. De adviesgroep zal het Ministerie van Infrastructuur en Milieu adviseren op die punten waar in de praktijk onbedoelde fricties zijn ontstaan om recht te doen aan het uitgangspunt om de flexibiliteit en maatwerkmogelijkheden uit de NeR te behouden.

Afdeling 2.6 met betrekking tot energiebesparing en de bijbehorende wijziging van de Activiteitenregeling waarin erkende energiebesparende maatregelen zijn beschreven, zal 2 jaar na inwerkingtreding van dit wijzigingsbesluit worden geëvalueerd. Bij deze evaluatie zal in ieder geval de behaalde energiebesparing worden betrokken en zal de werking van de lijsten met energiebesparende maatregelen in de praktijk in beschouwing worden genomen.

Het Activiteitenbesluit wordt met enige regelmaat gewijzigd, waarbij indien nodig, de eisen worden aangepast aan het voortschrijdende karakter van beste beschikbare technieken. Bij toekomstige wijzigingen zullen in ieder geval de (overgangs)bepalingen die in hoofdstuk 5 opgenomen zijn voor de raffinaderijen, glycolfornuizen en de asfaltmenginstallaties opnieuw worden bekeken en zo nodig worden herzien. Dit geldt mutatis mutandis ook in de verwachte toekomstige situatie waarbij het Activiteitenbesluit zal zijn opgegaan in de op de Omgevingswet gebaseerde regelgeving.

10 Voorhang, consultatie en inspraak

Bij brief van 30 juni 2014 is het onderhavige ontwerpbesluit conform de wettelijk voorgeschreven voorhangprocedure van artikel 21.6, vierde lid, van de Wet milieubeheer aan het parlement aangeboden.⁵² Deze voorhangprocedure heeft geleid tot een vijftigtal vragen, onder meer over de administratieve lastendruk, effect op de bescherming van natuur en milieu en energiebesparende maatregelen. De vragen hebben niet tot aanpassing van het ontwerpbesluit geleid, wel zijn een aantal onderdelen nader toegelicht.⁵³

Ingevolge de Code interbestuurlijke verhoudingen is het ontwerpbesluit voorgelegd aan de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG), het Interprovinciaal Overleg (IPO) en de Unie van Waterschappen (UvW).

De VNG ziet in de voorgestelde wijzigingen geen nadelige effecten voor de uitvoerbaarheid van de gemeentelijke taken en heeft om die reden geen inhoudelijke reactie gegeven.

Van het IPO is een uitgebreide reactie ontvangen. Hoofdpunt daarin betreft de inbouw van het normstellende deel van de NeR. Hierover wordt gesteld dat het karakter van de NeR verandert van richtlijn in wetgeving, en dat afwijken daarvan lastiger zal worden. Ook wordt gesteld dat op enkele onderdelen (paragraaf 5.1.4) zwaardere eisen worden gesteld dan in de overeenkomstig Europees vastgestelde BBT-conclusies, bijvoorbeeld ten aanzien van rendementseisen voor zwavelterugwinningsinstallaties bij raffinaderijen. Naar aanleiding van deze reactie en soortgelijke reacties van andere insprekers zijn artikel 5.42 en de bijbehorende toelichting aangepast, zodat het tweede lid van dat artikel recht doet aan bestaande vergunningen. Als een bestaande vergunde situatie een lagere omzettingsgraad voor zwavelterugwinning vereist dan het voorschrift uit artikel 5.41, eerste lid (99,8%), geldt het soepeler vergunningvoorschrift.

De UvW verzoekt in haar reactie onder meer om aanpassing van de bijlage bij de Activiteitenregeling met oppervlaktewateren die geen bijzondere bescherming behoeven. Deze aanpassing waarover al langer met het Ministerie van IenM werd gesproken, maar die abusievelijk nog niet was opgenomen in de ontwerpregelgeving, wordt overgenomen in de Activiteitenregeling.

Daarnaast heeft de Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu naar aanleiding van de voorpublicatie van het ontwerp wijzigingsbesluit (Stcrt. 7 juli 2014, nr. 17509) en van de ontwerpregelgeving (Stcrt. 6 augustus 2014, nr. 20654) in totaal ongeveer 70 reacties ontvangen. De reacties zijn afkomstig van diverse gemeenten, een enkele provincie, omgevingsdiensten, brancheorganisaties, enkele milieuorganisaties, bedrijven en particulieren.

De inspraakreacties betreffen grotendeels een zeer breed palet aan specifieke onderdelen van het ontwerpbesluit of de ontwerpregelgeving; ze zijn met zorg geanalyseerd. Waar dit leidt tot verbetering van het ontwerpbesluit of de ontwerpregelgeving, zijn de inspraakreacties zoveel mogelijk omgezet in aanpassingen van de tekst van het wijzigingsbesluit of de nota van toelichting, respectievelijk de wijzigingsregeling of de toelichting.

Ook zijn er vragen gesteld en zijn er voorstellen gedaan voor tekstuele verbetering, verduidelijking en aanvulling. Waar

⁵² Kamerstukken II, 2014–2015, 29 383, nr. 223.

⁵³ Kamerstukken TK 29 383, nr. 230.

passend zijn deze overgenomen.

Een aantal reacties betreft wensen ten aanzien van het Activiteitenbesluit die echter buiten de reikwijdte van het wijzigingsbesluit vallen. Deze worden om die reden terzijde gelaten.

Voorts betreft een aantal reacties wensen ter verbetering van de inzichtelijkheid en de leesbaarheid van het Activiteitenbesluit. Dit is een punt dat al langer de aandacht heeft en in diverse wijzigingsbesluiten zijn maatregelen getroffen ter verbetering. Een voorbeeld in is het verplaatsen van het speciale overgangsrecht vanuit hoofdstuk 6 naar de specifieke onderdelen van het besluit waarin de betreffende activiteit wordt gereguleerd, zoals wordt gerealiseerd met het wijzigingsbesluit. Het wijzigingsbesluit betreft de laatste grote wijziging van het Activiteitenbesluit waarbij nieuwe activiteiten worden toegevoegd. Daarna zal het Activiteitenbesluit opgaan in de uitvoeringsregelgeving onder de Omgevingswet. In dat kader zal verbetering van de inzichtelijkheid en leesbaarheid van de regelgeving worden voortgezet.

Deze toelichting biedt geen ruimte om inhoudelijk in te gaan op alle inspraakreacties. Op de inspraak zal, indien de betreffende inspreker daartoe de wens heeft aangegeven, een op zijn inspraak gerichte reactie worden gegeven. Enkele in het oog springende onderwerpen worden hieronder kort toegelicht.

Energiebesparende maatregelen

Vanuit een aantal omgevingsdiensten zijn opmerkingen gemaakt over de relatie tussen de EPC of het energielabel en de erkende maatregelen voor energiebesparing. De oorspronkelijke tekst in de nota van toelichting bleek aanleiding te geven tot misverstanden en is daarom verduidelijkt.

Met betrekking tot het treffen van energiebesparende maatregelen zijn naar aanleiding van de inspraak in de toelichting op artikel 2.16 van de Activiteitenregeling een aantal punten duidelijker geformuleerd. In bijlage 10, behorend bij dat artikel, zijn een groot aantal met name redactionele wijzigingen aangebracht. Deze wijzigingen betreffen omschrijvingen van maatregelen, concretisering van de condities bij de maatregelen of samenvoegingen van condities. Tevens is duidelijker bij de sectoren aangegeven dat er later ten aanzien van een aantal activiteiten nog erkende maatregelen zullen volgen.

Er één maatregel toegevoegd. Het gaat in de sectoren kantoren, zorg en onderwijs om de maatregel isolatie van leidingen en appendages. Tot slot is de werking van de lijst voor kantoren uitgebreid naar de private sector; het gaat daarbij met name om de financiële en zakelijke dienstverlening.

Inbouw NeR en zeer zorgwekkende stoffen (ZZS)

Voor het bepalen van ZZS is aangesloten bij de criteria van REACH, artikel 57. Ook wordt verwezen naar andere Europese verordeningen en lijsten van verdragen die dezelfde criteria als uitgangspunt hebben om vast te stellen of een stof zeer zorgwekkend is. Dit gebruik van REACH betreft echter geen kop op EU-regelgeving zoals een inspreker stelt; REACH is namelijk bedoeld voor het op de markt brengen van stoffen; het Activiteitenbesluit stelt emissie-eisen voor ZZS.

Voor IPPC-installaties geldt naast de BBT-conclusies ook afdeling 2.3 van het Activiteitenbesluit. Om te verduidelijken dat voor IPPC-installaties, waarvoor in BBT-conclusies de emissie-eisen zijn vastgesteld, geldt dat de BBT-conclusies voorrang hebben op de eisen van afdeling 2.3 van het Activiteitenbesluit, zijn de artikelen 2.3a en 2.4 aangepast. In het geval dat de BBT-conclusies in een BREF-document geen betrekking hebben op de betreffende activiteit of het productieproces, kunnen de emissie-eisen van afdeling 2.3 wel van toepassing zijn.

De relatie tussen de afdelingen 2.3 en 2.11 voor oplosmiddelen is verduidelijkt, door het nieuwe artikel 2.3a, zesde lid, van het besluit.

Over de inbouw van de NeR is opgemerkt dat er in het ontwerpbesluit een brede bandbreedte voor NO_x wordt gehanteerd en dat dit geen beleidsneutrale overzetting van de NeR betreft. Voor de emissiegrenswaarden voor NO_x in artikel 2.5, ingedeeld in klasse gA.5, gaf de NeR een bandbreedte van 50 tot 500 mg/Nm³. In dit wijzigingsbesluit is gekozen voor één algemene eis voor NO_x van 200 mg/Nm³. Deze eis is in alle gevallen technisch haalbaar door toepassing van nageschakelde technieken (selective catalytic reduction (SCR) of selective non catalytic reduction (SNCR)) en in veel gevallen door procesgeïntegreerde maatregelen zoals «low NO_x branders». Daar waar het vanwege de lokale luchtkwaliteit nodig is een strengere eis te stellen kan het bevoegd gezag dat via een maatwerkvoorschrift op grond van artikel 2.7 doen.

Tevens is van de gelegenheid gebruik gemaakt om verwijzingen naar vervallen normen voor olieafscidders, vetafscidders en slibvangputten op te schonen. (Zie paragraaf 5.7 (nieuw)).

11 Notificatie

Het ontwerpwijzigingsbesluit is op 24 februari 2015 gemeld aan de Commissie van de Europese Gemeenschappen (notificatienummer 2015/0108) ter voldoening aan artikel 8, eerste lid, van Richtlijn 98/34/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 22 juni 1998 betreffende de informatieprocedure op het gebied van normen en technische voorschriften en regels betreffende diensten van informatiemaatschappij (PbEG L 204), zoals gewijzigd bij Richtlijn 98/48/EG van 20 juli 1998 (PbEG L 217). Het ontwerpwijzigingsbesluit is niet aan de WTO gemeld, omdat het in dat kader geen significante gevolgen heeft.

12 Inwerkingtreding

Het streven is het wijzigingsbesluit met in achtneming van de nahang en de gewenste publicatietermijn van 3 maanden met ingang van 1 januari 2016 in werking te laten treden, met uitzondering van artikel I, onderdeel Y: de aanpassing van artikel 2.15 inzake energiebesparende maatregelen. Het streven is dit artikel per 1 december 2015 in werking te laten treden. De bijbehorende onderdelen van de Activiteitenregeling, artikel 2.16 en bijlage 10 waarin de concrete energiebesparende maatregelen zijn opgenomen, treden ook op dat moment in werking. In het kader van het Energieakkoord is toegezegd de erkende maatregelsystematiek zo spoedig mogelijk in te voeren. Inwerkingtreding per 1 december 2015 vult die belofte binnen de mogelijkheden in en maakt het mogelijk nog in 2015 met uitvoering te beginnen. Dit is ook van belang om de besparingsdoelstelling van het Energieakkoord en de daaraan gekoppelde verplichte Europese besparingsdoelstelling uit de Energie Efficiëntie Richtlijn te realiseren.

42 Nota van toelichting bij Staatsblad 2015/387 *Rendementseisen kolencentrales*

1 Aanleiding

Met deze wijziging van het Activiteitenbesluit milieubeheer (hierna: Activiteitenbesluit) worden de algemene regels voor grote stookinstallaties geactualiseerd, met als doel minimum rendementseisen te stellen aan kolencentrales in Nederland. Op deze wijze wordt de minst duurzame kolengestookte elektriciteitsproductie in Nederland uitgefaseerd. Hiermee wordt een nadere invulling gegeven aan internationale klimaat-, energie- en luchtkwaliteitsdoelen, zoals ook onderschreven met het Energieakkoord voor duurzame groei. Het Energieakkoord wil door middel van een gebalanceerd pakket aan maatregelen een impuls geven aan de economie en het realiseren van een energievoorziening in 2050 die volledig klimaatneutraal is.¹

2 Inhoud

Dit wijzigingsbesluit legt rendementseisen op aan grote stookinstallaties die op steenkool of een combinatie van steenkool en andere brandstoffen, zoals biomassa, worden gestookt. Het netto elektrisch rendement loopt uiteen van 37% voor de oudste tot 46% voor de nieuwste grote stookinstallaties (kolencentrales) in Nederland.² De kolencentrales die in de jaren tachtig gebouwd zijn, hebben de laagste rendementen en zijn daarmee aan te merken als de centrales met de minst duurzame techniek en de hoogste uitstoot.

Het minimumrendement dat in dit besluit is bepaald is verbonden met de toepassing van het principe van de beste beschikbare techniek (BBT). Dit principe bewerkstelligt dat de op milieugebied best presterende installatie de norm bepaalt voor andere installaties. De EU-richtlijn industriële emissies³ hanteert als algemeen beginsel onder meer dat de energie op doelmatige wijze wordt gebruikt. Het BBT-principe uit die richtlijn gaat ervan uit dat degene die de inrichting drijft zoveel als technisch en economisch mogelijk is de nadelige gevolgen voor het milieu beperkt. De minimum rendementseis van 40,00% van dit besluit komt overeen met de bovengrens van het netto elektrisch rendement voor bestaande kolencentrales, zoals opgenomen in de thans geldende Europese BBT-conclusies voor grote stookinstallaties.⁴ Met de minimumeis van 40,00% wordt derhalve de ruimte die vanuit het BBT-principe wordt geboden om het primaire energiegebruik terug te dringen – langs de lijnen van het Energieakkoord – ten volle benut.

Een minimum rendementseis voor kolencentrales draagt niet alleen bij aan het verlagen van het primaire energiegebruik. Het levert ook een bijdrage aan een verlaging van emissies door kolencentrales van CO₂, NO_x, SO₂ en fijnstof in Nederland. De toepassing van de beste beschikbare techniek voor het voorkomen en verminderen van de uitstoot van deze stoffen is daarmee gegarandeerd, zodat bestaande uitzonderingen voor NO_x-emissies voor enkele kolencentrales uit de jaren tachtig kunnen vervallen.

In de berekening van het elektrisch rendement wordt rekening gehouden met de eventuele levering van warmte door de centrale. De levering van warmte verhoogt het energetisch rendement van een centrale, maar het elektrisch rendement neemt er enigszins door af. Voor dit effect wordt daarom in de bepaling van het elektrische rendement een correctie uitgevoerd.

Voor deze wettelijke regeling zijn verschillende alternatieven overwogen. Nadat in het kader van het Energieakkoord is vastgesteld dat de invoering van een milieueis voor kolencentrales wenselijk is, is er gekeken naar invoering via de kolenbelasting, door middel van een eenmalige wijziging van het Activiteitenbesluit of een aparte formele wet.⁵ De invoering van een gedifferentieerde kolenbelasting (meer belasting voor minder presterende kolencentrales) heeft als voornaamste bezwaar de verwachte lastenverzwaring voor de sector en geeft geen garantie op daadwerkelijk beter presterende kolencentrales. Invoering van een aparte CO₂-norm voor kolencentrales viel af, omdat op grond van de EU-richtlijn industriële emissies in de vergunning voor verbrandingseenheden die onder het Europese emissiehandelssysteem voor broeikasgassen (ETS)⁶ vallen geen emissiegrenswaarden voor broeikasgassen mogen worden opgenomen. De invoering van een rendementseis door middel van een aparte formele wet is overwogen, maar past minder goed in het thans bestaande wettelijk stelsel. Artikel 8.40 van de Wet milieubeheer biedt een ruime grondslag om eisen te stellen aan inrichtingen. Voor stookinstallaties staan dergelijke eisen in het Activiteitenbesluit. Met deze maatregel kan derhalve worden aangesloten bij de bestaande milieuregels. Dit wijzigingsbesluit is daarom als minst belastende en snelst te realiseren alternatief te beschouwen.

¹ Kamerstukken II 2012/13, 30 196, nr. 202 en Kamerstukken II 2013/14, 30 196, nrs. 252 en 255.

² Energieonderzoek Centrum Nederland (ECN), 2014.

³ Richtlijn 2010/75/EU van het Europees Parlement en de Raad van 24 november 2010 inzake industriële emissies (geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging) (herschikking), PbEU 2010, L 334.

⁴ Zie http://eippcb.jrc.ec.europa.eu/reference/BREF/lcp_bref_0706.pdf, pagina iv.

⁵ Kamerstukken II 2013/14, 30 196, nr. 252.

⁶ Richtlijn 2003/87/EG van het Europees Parlement en de Raad van 13 oktober 2003 tot vaststelling van een regeling voor de handel in broeikasgasemissierechten binnen de Gemeenschap (PbEU 2003, L275).

Voor gascentrales wordt geen rendementseis ingevoerd. Gascentrales hebben een hoger elektrisch rendement en kennen dus een lager brandstofverbruik per geproduceerde hoeveelheid elektriciteit. Zo hebben nieuwe gascentrales van het Stoom- en Gascentrale (STEG)-type een rendement van ongeveer 58%.⁷ Bovendien veroorzaken gascentrales per eenheid brandstof aanmerkelijk minder emissies dan kolencentrales. Gascentrales hebben daardoor een fors lagere uitstoot van broeikasgassen en luchtvervuiling dan kolencentrales. Cementovens en hoogovens hoeven niet te voldoen aan de voorschriften voor grote stookinstallaties (artikel 5.1 van het Activiteitenbesluit). Deze installaties gebruiken weliswaar eveneens steenkool, maar de processen zijn onvergelijkbaar met elektriciteitscentrales. Daarom worden zij niet betrokken in deze maatregel.

Door toekomstige ontwikkelingen in de toepassing van nieuwe technieken kan het elektrisch rendement van kolencentrales onder druk komen te staan, terwijl het gebruik van deze technieken wel gewenst is bij verdere verduurzaming en CO₂-reductie. Daarbij kan gedacht worden aan CCS⁸ (afvang en opslag van CO₂), intensiever (rest)warmtegebruik of een grotere inzet van biomassa. Deze technische maatregelen hebben hetzelfde achterliggende doel als de rendementseisen, namelijk de uitstoot van kolencentrales te verminderen, maar kunnen als neveneffect het elektrisch rendement verlagen. Daarom zal in 2018 een evaluatie plaatsvinden. Indien partijen, met het oog op de met het Energieakkoord gewenste verduurzaming van de energievoorziening, concreet investeren in CCS of andere technieken die het elektrische rendement van een kolencentrale doen afnemen, dan zal hiervoor een correctie plaatsvinden bij de berekening van dat elektrisch rendement.

3 Verhouding tot Europese regelgeving

Grote stookinstallaties dienen, mede ter uitvoering van de EU-richtlijn industriële emissies, zowel te voldoen aan vergunningvoorschriften op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht als aan de algemene regels van het Activiteitenbesluit. Daarnaast vallen grote stookinstallaties onder het Europese emissiehandelssysteem. Artikel 9 van de EU-richtlijn industriële emissies staat niet toe dat aan bedrijven die onder het emissiehandelssysteem vallen emissiegrenswaarden voor broeikasgassen worden opgelegd. Het tweede lid van dit artikel gaat ervan uit dat lidstaten voorschriften over energie-efficiëntie opleggen: *«Wat betreft de in bijlage I van Richtlijn 2003/87/EG genoemde activiteiten kunnen de lidstaten ervoor kiezen om geen voorschriften inzake energie-efficiëntie op te leggen voor verbrandingseenheden of andere eenheden die ter plaatse kooldioxide uitstoten.»*

Tot nu gebruikt Nederland deze ruimte om geen voorschriften met betrekking tot energie-efficiëntie op te leggen. Met dit besluit gaat Nederland kolencentrales wel dergelijke voorschriften opleggen om zo een extra impuls te geven aan schonere energieopwekking. Daarmee sluit Nederland aan bij het uitgangspunt van artikel 9, tweede lid van de EU-richtlijn industriële emissies.

Het stellen van voorschriften over energie-efficiëntie is ook op grond van het Europese mededingingsrecht toegestaan. Volgens jurisprudentie van het Hof van Justitie van de Europese Unie is een beperking van de mededinging die het gevolg is van een wettelijke regeling toegestaan als een dergelijke regeling daadwerkelijk beantwoordt aan de doelstellingen van algemeen belang die ter rechtvaardiging van de wettelijke regeling worden aangevoerd.⁹ Door de invoering van rendementseisen voor kolencentrales werkt Nederland conform de doelen van het Energieakkoord concreet aan een schonere energieproductie. Deze milieudoelstelling sluit nauw aan bij het Europese milieubeleid. De winst van invoering van de rendementseisen is dat het primaire brandstofgebruik van kolencentrales afneemt door de hogere efficiëntienormen. Dit levert een directe milieuwinst per centrale op. ECN geeft aan dat zonder het Energieakkoord kolencentrales in Nederland gemiddeld 3,9 Mton meer CO₂ per jaar zouden uitstoten in de periode 2016-2021. Ook de concentraties NO_x, SO₂ en fijnstof zouden zonder dit besluit hoger zijn.¹⁰ Dit besluit is voorts niet discriminatoir omdat het voor alle in Nederland gevestigde kolencentrales geldt, ongeacht de nationaliteit van de eigenaar van desbetreffende centrales.

4 Invoeringstermijn

De minister van Economische Zaken heeft op 3 juli 2014 de Tweede Kamer geïnformeerd over het voornemen om per 1 juli 2017 een rendementseis van tenminste 40% op te leggen.

De rendementseisen op grote stookinstallaties worden als volgt ingevoerd: per 1 januari 2016 een netto elektrisch rendement van ten minste 38,00% en per 1 juli 2017 een netto elektrisch rendement van ten minste 40,00%. De invoering van een rendementseis in twee stappen geeft de energieproducenten enige tijd en houdt rekening met de contractuele verplichtingen ten aanzien van warmtelevering door de installaties.

⁷Uitzondering op het hoge rendement van gascentrales is het rendement van gasturbines die voor piek- en noodsituaties worden ingezet. Deze installaties nemen een bijzondere positie in de markt in door de flexibiliteit die zij leveren. Zij worden alleen tijdens piekuren ingezet en moeten dan snel op gang komen, waardoor hun rendement relatief laag is. In verhouding tot kolencentrales hebben deze installaties per jaar een beperkte uitstoot van schadelijke stoffen.

⁸CCS staat voor: Carbon Capture and Storage.

⁹Zie bijvoorbeeld HvJEG C 94/04 en C 202/04, 5 december 2006 (Cipolla).

¹⁰*Effecten versneld sluiten 5 oudste kolencentrales*, ECN, 2013.

Gelet op de tijdspanne tussen de melding van het voornemen en de invoeringsdatum van de minimum rendementseis van 40,00% – 3 jaar – is er sprake van een invoeringstermijn die de energieproducenten in staat stelt om in te spelen op de komende verplichtingen. Na het informeren van de Tweede Kamer heeft de Minister dit voornemen gedeeld met de betrokken exploitanten. Deze hebben tijdens het voortraject inspraak geleverd op de ontwerpwijziging maar daarbij geen bezwaren geuit tegen de invoeringstermijn.¹¹ Er is derhalve sprake van een redelijke invoeringstermijn van de in dit besluit vervatte maatregelen.

5 Effecten

5a Milieu-effecten

Kolencentrales met een laag rendement wekken per eenheid brandstof relatief weinig elektriciteit op en stoten relatief veel emissies per eenheid brandstof uit.¹² Omwille van de milieuwinst worden rendementseisen gesteld en vervalt een uitzondering die een hogere uitstoot van SO₂ toestaat.

Tabel: Overzicht elektrische rendementen, gemiddelde uitstoot CO₂ en andere emissies, per generatie centrale (zonder meestook van biomassa, exclusief correctie warmtelevering). Bron: ECN, 2014

Generatie kolencentrale	Elektrisch rendement	Directe emissies per netto geproduceerde elektriciteit			
		CO ₂ -uitstoot (gram/kWh)	NO _x (mg/kWh)	SO ₂ (mg/kWh)	Stof (PM10, mg/kWh)
Jaren '80	37 – 39%	698 – 1.006	257 – 1.721	194 – 889	13 – 33
Jaren '90	41 – 43%	626 – 932	131 – 1.103	73 – 737	4 – 13
Nieuw	46%	750	130 – 260	30 – 140	2 – 14

5b Bedrijfseffecten

Dit besluit raakt de kolencentrales uit de jaren tachtig. Het is aan degenen die de inrichtingen drijven om te bepalen of ze de investeringen willen doen om aan de rendementseisen te voldoen, naar andere brandstoffen willen omschakelen, bijvoorbeeld biomassa, of dat ze besluiten om hun centrale te sluiten. De centrales uit de jaren tachtig bevinden zich tegen het einde van hun technische levensduur. Binnen nu en enkele jaren doen zich investeringsbeslissingen voor om de levensduur van de centrales te verlengen. De invoering van de rendementseisen sluit aan bij deze investeringscyclus. De maatregel is een alternatief voor de afspraak in het Energieakkoord over sluiting van oude kolencentrales. Dit is in goed overleg met ieder van de betrokken bedrijven zo gedaan. Er zullen daarom ook geen nalevingskosten – extra investeringen om aan de rendementseisen te kunnen voldoen – verbonden zijn aan dit besluit. De nalevingskosten worden daarmee de facto niet geëffectueerd.

Het rendement, de hoeveelheid gebruikte brandstoffen en de geleverde elektriciteit en warmte zijn commerciële gegevens die de energieproducenten nauwkeurig bijhouden. De hoeveelheid en het type ingezette brandstoffen worden al jaarlijks aan het bevoegd gezag gerapporteerd ter uitvoering van de EU-richtlijn industriële emissies (en de voorganger van die richtlijn, Richtlijn 2001/80 inzake de beperking van de emissies van bepaalde verontreinigende stoffen in de lucht door grote stookinstallaties¹³). Informatie over de elektriciteitsproductie wordt per centrale verplicht geleverd aan de landelijke netbeheerder TenneT in het kader van programmaverantwoordelijkheid. Er worden als gevolg hiervan geen extra administratieve lasten voorzien.

5c Effecten voor de consument

Invoering van de rendementseisen heeft mogelijk een geringe prijsstijging voor de consument tot gevolg wanneer exploitanten van kolencentrales als gevolg van de invoering van de rendementseisen besluiten hun centrales te sluiten. Een prijseffect is ook niet uit te sluiten als exploitanten van kolencentrales besluiten te voldoen aan de rendementseisen door investeringen te doen in hun centrales en deze investeringen door te berekenen aan de consument. In een onderzoek van ECN uit 2013 wordt uitgegaan van een stijging van de groothandelsprijs met 0,8% wanneer de jaren '80 kolencentrales in 2016 en 2017 buiten bedrijf worden gesteld. Het totale effect van de maatregelen in het Energieakkoord is echter dat de lasten voor huishoudens en bedrijven juist lager zijn dan ze zouden zijn op basis van eerder voorgenomen beleid. Per saldo is er sprake van een lastenverlichting van € 1,5 miljard in de periode 2014–2020 ten opzichte van het Regeerakkoord.¹⁴

6 Uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid

De bovenbeschreven aansluiting bij de investeringscyclus vergemakkelijkt de uitvoering door de energieproducenten. De verankering in het Activiteitenbesluit garandeert dat de kolencentrales die onder de norm presteren, niet op termijn

¹¹ Zie paragraaf 7 van deze toelichting.

¹² Het Energieakkoord: Wat gaat het betekenen?, ECN september 2013, (<https://www.ecn.nl/fileadmin/ecn/units/bs/Energieakkoord/Hoofddocument.pdf>).

¹³ Richtlijn 2001/80/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2001 inzake de beperking van de emissies van bepaalde verontreinigende stoffen in de lucht door grote stookinstallaties (PbEG 2011, L309).

¹⁴ Kamerstukken II 2012/13, 30 196, nr. 202.

zonder aanpassingen opnieuw in exploitatie worden genomen en garandeert dat eventuele nieuwe centrales altijd ten minste aan de geldende rendementseisen voldoen.

Gedeputeerde staten (ambtelijk ondersteund door de omgevingsdiensten) zijn reeds belast met het toezicht op de naleving van milieuvoorschriften in het Activiteitenbesluit en de vergunningen voor de tien kolencentrales in Nederland. Het toezicht op kolencentrales betreft geen nieuwe taak. Beoordeling van de naleving van de rendementseisen zal onderdeel worden van het reguliere toezicht. Ook voor bijvoorbeeld vergunningaanvragen dienen gegevens verstrekt te worden over het rendement van een centrale. Mocht er toch twijfel zijn, dan zal het bevoegd gezag eenmalig informatie opvragen bij de energieproducenten. Er worden daarom geen extra bestuurlijke lasten voorzien.

7 **Inspraak**

7a *Voortraject*

Met de meest betrokken organisaties¹⁵ bij het Energieakkoord is uitvoerig gesproken over de invulling van dit besluit. Vanwege de mededingingsaspecten zijn hierover ook informele gesprekken gevoerd met de Autoriteit Consument & Markt (ACM) en de Europese Commissie. De betrokken partijen bij het Energieakkoord onderschrijven de uitkomst van deze overleggen, namelijk de invoering van een rendementseis voor kolencentrales door middel van wijziging van het Activiteitenbesluit, in relatie tot de overige maatregelen die in het Energieakkoord staan.¹⁶ De hoofdeigenaar van één kolencentrale onderschrijft de invoering van rendementseisen niet, maar heeft wel publiekelijk bevestigd te stoppen met het gebruik van steenkool of de centrale te sluiten.

In samenwerking met de meest betrokken organisaties bij het Energieakkoord alsmede experts van provincies en omgevingsdiensten is eind 2014 de ontwerp wijziging van het Activiteitenbesluit opgesteld. Op basis van hun reacties en informatie zijn de termen en definities voor omschrijving van het netto elektrisch rendement gekozen en zijn de rendementseisen gevalideerd. Daarnaast is de reikwijdte uitgebreid van grote stookinstallaties (paragraaf 5.1 Activiteitenbesluit) naar afvalmeeverbrandingsinstallaties (paragraaf 5.2 Activiteitenbesluit), omdat kolencentrales die afval meeverbranden onder die paragraaf vallen. Verder is in de toelichting het voornemen voor evaluatie van de rendementseisen opgenomen met een beschrijving op hoofdlijnen van de evaluatiepunten.

7b *Voorhang en voorpublicatie*

Het ontwerpbesluit is voorgehangen bij de Eerste en Tweede Kamer.¹⁷ In het schriftelijk overleg over het ontwerpbesluit heeft de Tweede Kamer vragen gesteld en heeft de regering een nadere toelichting gegeven.¹⁸

Door veel fracties werd gevraagd of de oude kolencentrales daadwerkelijk sluiten als gevolg van de maatregel. De oorspronkelijke afspraak hierover in het Energieakkoord was wel zo concreet, maar die bleek in strijd met mededingingsregels en is daarom komen te vervallen. In de beantwoording is aangegeven dat het Activiteitenbesluit niet verplicht tot sluiting. Het eigenstandig doel van het besluit is de invoering van rendementseisen. De exploitanten van kolencentrales dienen zelf te bepalen op welke wijze ze de rendementseisen zullen naleven. Op basis van overleg met de betrokken bedrijven is de verwachting dat er geen investeringen in de modernisering van de oude kolengestookte installaties zullen plaatsvinden.

Daarnaast werd door veel fracties gevraagd naar de relatie van het voorliggende besluit met de vrijstelling van de kolenbelasting. Partijen verwezen hier naar de aangenomen motie Vos/Van Veldhoven, waarin gerefereerd wordt aan de oorspronkelijke afspraken uit het Energieakkoord.¹⁹ In de beantwoording wordt aangegeven dat de koppeling met de kolenbelasting niet vervalt, hiervoor wordt nu aangesloten bij de voorliggende maatregel. Op de koppeling met de kolenbelasting wordt toegezien door de Borgingscommissie van het Energieakkoord. Ook hebben enkele fracties gevraagd de rendementen vast te leggen met twee cijfers achter de komma. Deze suggestie is overgenomen.

Naar aanleiding van de voorpublicatie²⁰ zijn zienswijzen ingediend door Natuur & Milieu, Delta N.V., Maasvlakte CCS Project C.V. (ROAD), GDF SUEZ Energie Nederland N.V., N.V. Nuon Energy, Energie-Nederland en Eneco. Naast de hierboven vermelde opmerkingen, die ook in de zienswijzen terugkomen, zal naar aanleiding van de zienswijzen de evaluatie in 2018 in plaats van vijf jaar na inwerkingtreding worden uitgevoerd. De toelichting over de evaluatie is aangepast en verduidelijkt.

In het kader van de code interbestuurlijke verhoudingen zijn de provincies (IPO) geconsulteerd. IPO heeft aandacht gevraagd voor onvoorziene handavingskosten als één of meer kolencentrales niet meewerken. Gezien de opstelling

¹⁵ De energieproducenten, milieu-organisaties (Greenpeace, Natuur en Milieu) en VNO/NCW-MKB Nederland.

¹⁶ Kamerstukken II 2013/14, 30 196, nr. 252.

¹⁷ Kamerstukken II 2014/15, 29 383, nr. 231.

¹⁸ Kamerstukken II 2014/15, 30 196, nr. 234.

¹⁹ Kamerstukken II 2014/15, 30 196, nr. 281.

²⁰ Stcrt. 2015, nr. 300.

van de eigenaren van de kolencentrales worden echter geen risico's voor de provincies verwacht. Mocht handhaving toch nodig blijken, dan is dat onderdeel van de bestaande wettelijke taak van de provincies. Juridische risico's zullen naar verwachting slechts tot uiting komen in eventuele handhavingsbesluiten, dergelijke risico's berusten daarom bij de provincies, waarbij de Rijksoverheid uiteraard beschikbaar is om zo nodig ondersteuning te geven.

8 Notificatie

Het ontwerpwijzigingsbesluit is op 19 mei 2015 gemeld aan de Commissie van de Europese Gemeenschappen (nummer 2015/0257/NL) ter voldoening aan artikel 8, eerste lid, van Richtlijn 98/34/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 22 juni 1998 betreffende een informatieprocedure op het gebied van normen en technische voorschriften en regels betreffende diensten van informatiemaatschappij (PbEG L 204), zoals gewijzigd bij Richtlijn 98/48/EG van 20 juli 1998 (PbEG L 217). De volgende bepalingen bevatten vermoedelijk technische voorschriften: artikel I, onderdelen B, C en D. De notificatie heeft niet geleid tot opmerkingen en heeft derhalve geen aanleiding gegeven om wijzigingen in het besluit aan te brengen.

Het ontwerpwijzigingsbesluit is niet aan de WTO gemeld, omdat het in dat kader geen significante gevolgen heeft.

9 Inwerkingtreding

De datum van inwerkingtreding van het wijzigingsbesluit is 1 januari 2016. De beoogde datum van inwerkingtreding is een vast verandermoment. Het wijzigingsbesluit wordt ruim voor 1 januari 2016 in het Staatsblad gepubliceerd zodat de bedrijfsvoering erop kan worden aangepast.

43 Nota van toelichting bij Staatsblad 2016/231

Wijzigingen i.v.m. uitvoering EG verordeningen nieuw overgangsrecht voor bestaande gasturbines en gasmotoren

1 Algemeen

Dit besluit strekt tot wijziging van het Activiteitenbesluit milieubeheer (hierna: Abm). In de eerste plaats is artikel 2.30, eerste en tweede lid, van het Abm geactualiseerd in verband met het vervallen van R(isk)- en S(afety)-zinnen (artikel I, onderdeel A). In de tweede plaats zijn twee maatwerkvoorschriftbepalingen opgenomen, één met betrekking tot NO_x-emissiegrenswaarde voor bestaande gasturbines en één met betrekking tot de C_xH_y-emissiegrenswaarde voor bestaande gasmotoren (artikel I, onderdeel E). Van de gelegenheid is gebruik gemaakt om uitgewerkt overgangsrecht te laten vervallen (artikel I, onderdeel B, C en D). In paragraaf 2 wordt nader ingegaan op de wijzigingen.

2 Hoofdpijnen van het besluit Artikel I, onderdeel A

Wijziging 2.30 van het Activiteitenbesluit milieubeheer

Het Globally Harmonised System van de Verenigde Naties (VN-GHS) is in 2002 door de VN vastgesteld. Het VN-GHS beschrijft criteria voor de indeling en etikettering van chemische stoffen en mengsels op basis van hun gevaarseigenschappen. VN-GHS levert wereldwijde criteria voor gevaarscommunicatie over chemische stoffen en mengsels.

In Verordening (EG) nr. 1272/2008 van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2008 betreffende de indeling, etikettering en verpakking van stoffen en mengsels tot wijziging en intrekking van de Richtlijnen 67/548/EEG en 1999/45/EG en tot wijziging van Verordening (EG) nr. 1907/2006 (PbEU 2008, L353) (hierna: GHS-verordening) is aangesloten bij het VN-GHS en is de systematiek van R(isk)- en S(afety)-zinnen vervangen door H(azard)- en P(recaution)-zinnen.¹ Een verordening heeft rechtstreekse werking en behoeft dus geen implementatie. De systematiek van H(azard)- en P(recaution)-zinnen behoeft echter wel uitvoering in nationale wet- of regelgeving.

Met dit besluit is artikel 2.30, eerste en tweede lid, van het Abm geactualiseerd in verband met het vervallen van R(isk)- en S(afety)-zinnen.

Deze wijziging was reeds aangekondigd in de nota van toelichting bij het Besluit van 13 oktober 2012, houdende wijziging van het Activiteitenbesluit milieubeheer, het Besluit omgevingsrecht en enkele andere besluiten ten behoeve van de omzetting van Richtlijn 2010/75/EU van het Europees Parlement en de Raad van 23 november 2010 inzake industriële emissies (geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging) (herschikking) (PbEU L 334) (Stb. 2012, 552).

In de aankondiging is evenwel uitgegaan van inwerkingtreding van de wijziging met ingang van 1 juni 2015, in verband met artikel 62, tweede alinea, van de GHS-Verordening, houdende de inwerkingtreding van een deel van die verordening. Vanwege het in artikel 61, vierde lid, van de GHS-verordening geregelde overgangsrecht kan er echter tot 1 juni 2017 sprake zijn van mengsels die nog niet geëtiketteerd of verpakt zijn volgens het nieuwe systeem. Ten behoeve van de duidelijkheid voor de drijvers van een inrichting waarin met oplosmiddelen wordt gewerkt, is besloten om de wijziging niet eerder dan op 1 juni 2017 in werking te laten treden (artikel II, tweede lid, van dit wijzigingsbesluit).

Artikel I, onderdeel E

1 Artikel 3.10v (nieuw) van het Activiteitenbesluit milieubeheer

Ingevolge artikel 3.10q, tweede en derde lid, (oud) van het Abm moesten sinds 1 januari 2017 of vanaf 1 januari 2019 gasturbines die geplaatst zijn of in gebruik zijn genomen voor 1 april 2010 en die onder de reikwijdte van artikel 3.10d vallen² (hierna: bestaande gasturbines) voldoen aan de in artikel 3.10d van het Abm opgenomen emissiegrenswaarden.³ Artikel 3.10d van het Abm bepaalt onder meer dat de emissie van stikstofoxiden (NO_x) maximaal 140 milligram per normaal kubieke meter mag zijn.

Om aan deze NO_x-emissiegrenswaarde te kunnen voldoen, zullen voor bestaande gasturbines maatregelen genomen moeten worden. Welke maatregelen gebruikt kunnen worden, hangt af van het type gasturbine.

¹ In de GHS-verordening zijn enkele zinnen toegevoegd aan het VN-GHS systeem. Die worden aangeduid als *European Union Hazard*(EUH)-zinnen. De meeste van deze EUH-zinnen zijn ontstaan uit equivalente R- en S-zinnen.

² Ingevolge artikel 3.7 van het Activiteitenbesluit milieubeheer gaat het bijvoorbeeld niet om installaties voor experimenten, grote stookinstallaties of noodvoorzieningen.

³ Ingevolge artikel 3.10q, eerste lid, (oud) van het Abm golden voor bestaande gasturbines tot 1 januari 2017 of gelden voor bestaande gasturbines tot 1 januari 2019 de emissiegrenswaarden die op 31 maart 2010 golden op grond van het Besluit emissie-eisen stookinstallaties milieubeheer B (hierna: BEES B), het Besluit emissie-eisen stookinstallaties milieubeheer A (hierna: BEES A) of de omgevingsvergunning.

Het merendeel van de bestaande gasturbines is, om te voldoen aan de reeds geldende NO_x-emissiegrenswaarden, reeds uitgerust met een stoom- of waterinjectie.⁴ Voor dit type gasturbines kan voor het toepassen van maatregelen om aan de sinds 1 januari 2017 of vanaf 1 januari 2019 geldende, strengere NO_x-emissiegrenswaarde te voldoen, worden gedacht aan een hogere mate van stoom- of waterinjectie, het toepassen van een Dry-Low-NO_x verbrandingstechniek (hierna: DLN) of het plaatsen van een Selective Catalytic Reduction (hierna: SCR).

Gebleken is echter dat voor ongeveer 40 bestaande gasturbines waarvoor de in artikel 3.10d opgenomen NO_x-emissiegrenswaarde sinds 1 januari 2017 geldt of vanaf 1 januari 2019 gaat gelden deze maatregelen niet in alle gevallen mogelijk of kosteneffectief zijn. Zo is er voor diverse bestaande gasturbines geen DLN op de markt. Wanneer er geen DLN op de markt is en de stoom- of waterinjectie die wordt toegepast al maximaal is, dan is een SCR de enige oplossing. Door de benodigde fysieke ruimte is dit niet altijd haalbaar. Bovendien blijkt het plaatsen van een SCR op een gasturbine met stoom- of waterinjectie niet altijd kosteneffectief als bedoeld in artikel 2.7 van het Abm, omdat de emissiereductie relatief beperkt is. Ingevolge artikel 2.7, vijfde lid, van het Abm is een maatregel met betrekking tot emissies van stikstofdioxide (NO_x) in ieder geval niet kosteneffectief indien de berekende waarde hoger is dan € 20/kg. De kosten van het plaatsen van een dergelijke katalysator kan ver boven de € 20/kg uitkomen, namelijk € 58/kg. De NO_x-emissiegrenswaarde die sinds 2017 geldt of vanaf 2019 gaat gelden voor bestaande gasturbines zijn vastgesteld in een traject waarbij emissiegrenswaarden zijn opgesteld voor ongeveer 10.000 stookinstallaties. Hierbij is niet uitgebreid bezien of de genoemde NO_x-emissiegrenswaarde voor deze specifieke, relatief kleine groep van circa 40 bestaande gasturbines middels (kosteneffectieve) maatregelen realiseerbaar waren.

Het gaat hierbij om de gasturbines die reeds uitgerust zijn met een stoom- of waterinjectie en waarbij ook met een hogere mate van stoom- of waterinjectie de emissie-eis niet haalbaar is. Achteraf is gebleken dat het voor deze ongeveer 40 bestaande gasturbines dus niet mogelijk of kosteneffectief is om dusdanige maatregelen te nemen die ervoor zorgen dat de bestaande gasturbines aan de in artikel 3.10d opgenomen NO_x-emissiegrenswaarde voldoen. Daarom wordt met dit wijzigingsbesluit in artikel 3.10v (nieuw) van het Abm geregeld, dat het bevoegd gezag bij een maatwerkvoorschrift als bedoeld in artikel 8.42, eerste lid, van de Wet milieubeheer, de in artikel 3.10d opgenomen NO_x-emissiegrenswaarde die voor deze bestaande gasturbines sinds 1 januari 2017 is gaan gelden of vanaf 1 januari 2019 gaat gelden, kan verhogen.

De bij maatwerk afwijkende NO_x-emissiegrenswaarde voor bestaande gasturbines kan evenwel niet meer zijn dan 225 milligram per normaal kubieke meter. Dit is dezelfde NO_x-emissiegrenswaarde, als de NO_x-emissiegrenswaarde die geldt voor grote stookinstallaties die op 30 oktober 1999 in bedrijf waren, of waarvoor een vergunning was verleend en die uiterlijk op 30 oktober 2000 in gebruik was genomen, indien het een gasturbine betreft, die met aardgas of andere gassen⁵ wordt gestookt (artikel 5.5 van het Abm).⁶

Net als bij de in de vorige alinea genoemde gasturbines die tevens grote stookinstallaties zijn⁷, geldt dat de afwijkende NO_x-emissiegrenswaarde alleen mogelijk is als de gasturbine een hoog jaargemiddeld rendement haalt. De bestaande gasturbines waarop artikel 3.10d van toepassing wordt, halen zonder problemen het jaargemiddeld rendement, bedoeld in de artikelen 3.10l en 3.10u van het Abm.⁸

Het is aan het bevoegd gezag om te bepalen of de NO_x-emissiegrenswaarde middels een maatwerkvoorschrift verhoogd moet worden. In het maatwerkvoorschrift kan een einddatum worden opgenomen, bijvoorbeeld wanneer er in de toekomst wijzigingen in de bedrijfsvoering worden verwacht of in verband met de resterende levensduur van de installatie.

Het uitgangspunt van het Abm is dat de algemene regels afdoende moeten zijn en dat maatwerk slechts noodzakelijk is voor specifieke en bijzondere gevallen. Het bevoegd gezag dient terughoudend gebruik te maken van de mogelijkheid om maatwerkvoorschriften op te leggen.

2 Artikel 3.10w (nieuw) van het Activiteitenbesluit milieubeheer

Ingevolge artikel 3.10q, tweede en derde lid, (oud) van het Abm moeten sinds 1 januari 2017 of vanaf 1 januari 2019

⁴ Deze techniek is in het Best Available Techniques Reference Document Large Combustion Plants (BREF LCP) als één van de best beschikbare technieken aangewezen.

⁵ Er is in hoofdstuk 5 van het Abm geen uitzondering opgenomen voor grote stookinstallaties, voor zover het een gasturbine is, die op vloeibare brandstof draait, omdat er maar één installatie is met een dergelijke gasturbine en die voldoet aan de in artikel 5.5 van het Abm opgenomen algemene NO_x-emissiegrenswaarde van 50 mg/Nm³.

⁶ Op grond van artikel 5.5 van het Abm is de NO_x-emissiegrenswaarde 75 mg/Nm³. Teruggerekend naar dezelfde ISO-luchtcondities is dit dezelfde norm als de voorgestelde maximale NO_x-emissiegrenswaarde in artikel 3.10v (nieuw) van het Abm.

⁷ Artikel 5.5 bepaalt dat het jaarrendement gemiddeld 75% moet zijn.

⁸ Ingevolge artikel 3.10u van het Abm geldt voor een warmtekrachtinstallatie die in gebruik is genomen voor 1 januari 2008, een jaargemiddeld rendement van ten minste 60%. In artikel 3.10l van het Abm is bepaald dat warmtekrachtinstallaties een jaargemiddeld rendement van ten minste 65% moeten halen. De rendementen in artikelen 3.10u en 3.10l van het Abm zijn anders gedefinieerd dan het rendement in artikel 5.5 Abm. Zou het rendement van de artikelen 3.10u en 3.10l worden «ongerekend» naar de methodiek in artikel 5.5 van het Abm, dan gaat het om dezelfde eis (jaarrendement van 75%).

gasmotoren die geplaatst zijn of in gebruik zijn genomen voor 1 april 2010 en die onder de reikwijdte van artikel 3.10f vallen⁹ (hierna: bestaande gasmotoren) voldoen aan de in artikel 3.10f van het Abm opgenomen emissiegrenswaarden.¹⁰ Artikel 3.10f van het Abm bepaalt onder meer dat de emissie van onverbrande koolwaterstoffen (C_xH_y) maximaal 1.500 milligram per normaal kubieke meter mag zijn.

Om aan deze C_xH_y -emissiegrenswaarde te kunnen voldoen, zullen voor bestaande gasmotoren maatregelen genomen moeten worden. Gedacht kan worden aan het toepassen van een katalysator (nageschakelde techniek). Op dit moment is er evenwel geen katalysator voor leanburn gasmotoren¹¹ op de markt waarmee bij de heersende rookgascondities¹² een substantiële verlaging van de C_xH_y -emissies gerealiseerd kan worden. Wel kan gedacht worden aan een motorzijdige aanpassing¹³, waarmee een verlaging is te realiseren. In de meeste gevallen is een motorzijdige aanpassing voldoende om onder de C_xH_y -emissiegrenswaarde te komen, maar er zijn naar verwachting een 20-tal bestaande leanburn gasmotoren waarbij een motorzijdige aanpassing vooralsnog geen of onvoldoende oplossing biedt.¹⁴ Voor deze gasmotoren is vervanging van de gasmotor de enige mogelijkheid om aan de emissie-eis voor onverbrande koolwaterstoffen te voldoen. Vervanging is geen kosteneffectieve maatregel, omdat het type gasmotor dat vervangen zou moeten worden meer dan € 1.000.000 per stuk kost.

Bij het vaststellen van de C_xH_y -emissiegrenswaarde die sinds 2017 geldt of vanaf 2019 gaat gelden voor bestaande gasmotoren, was de verwachting dat rond 2017 voor leanburn gasmotoren een katalysator ontwikkeld zou zijn om koolwaterstoffen te vernietigen. Deze techniek is er ondanks forse inspanningen het Rijk tot op heden niet gekomen. De verwachting is niet, dat de komende jaren wel een dergelijke katalysator zal lukken.

Dit betekent dat het dus voor naar verwachting ongeveer 20 leanburn gasmotoren niet mogelijk is om kosteneffectieve maatregelen te nemen die ervoor zorgen dat de bestaande gasmotoren aan de in artikel 3.10f van het Abm opgenomen C_xH_y -emissiegrenswaarde voldoen. Daarom is met dit wijzigingsbesluit in artikel 3.10w (nieuw) van het Abm geregeld, dat het bevoegd gezag bij een maatwerkvoorschrift als bedoeld in artikel 8.42, eerste lid, van de Wet milieubeheer, de in artikel 3.10f opgenomen C_xH_y -emissiegrenswaarde die voor bestaande gasmotoren sinds 1 januari 2017 is gaan gelden of vanaf 1 januari 2019 gaat gelden, kan verhogen. In het maatwerkvoorschrift moet een einddatum worden opgenomen. De einddatum kan gebaseerd worden op bijvoorbeeld ontwikkelingen in de technologie, het moment waarop een grote motorrevisie gepland staat, of op grond van de resterende levensduur van de motor.

Ook hiervoor geldt hetgeen in de laatste alinea bij de toelichting op artikel 3.10v is opgemerkt over de terughoudendheid van het toepassen van maatwerkvoorschriften.

Artikel I, onderdelen B, C en D

Vervallen uitgewerkt overgangsrecht

Van de gelegenheid is gebruik gemaakt om uitgewerkt overgangsrecht te laten vervallen. Tot 1 januari 2017 golden voor bepaalde stookinstallaties die voor 1 april 2010 waren geplaatst of in gebruik waren genomen de emissiegrenswaarden die op 31 maart 2010 voor die installatie golden ingevolge het Besluit emissie-eisen stookinstallaties milieubeheer B of het Besluit emissie-eisen stookinstallaties milieubeheer A, dan wel de daarvan afwijkende emissiegrenswaarden, die voor die stookinstallatie golden op grond van een daarvoor verleende omgevingsvergunning.

Sinds 1 januari 2017 gelden voor die stookinstallaties in beginsel de emissiegrenswaarden van de artikelen 3.10, 3.10d, 3.10e en 3.10f. Aangezien het overgangsrecht is uitgewerkt, kon het vervallen. Het betreft een wetstechnische wijziging die geen praktische gevolgen heeft.

⁹ Ingevolge artikel 3.7 van het Activiteitenbesluit milieubeheer gaat het bijvoorbeeld niet om installaties voor experimenten, grote stookinstallaties of noodvoorzieningen.

¹⁰ Ingevolge artikel 3.10q, eerste lid, (oud) van het Abm golden voor bestaande gasmotoren tot 1 januari 2017 of gelden voor bestaande gasmotoren tot 1 januari 2019 de emissiegrenswaarden die op 31 maart 2010 golden op grond van het Besluit emissie-eisen stookinstallaties milieubeheer B (hierna: BEES B), het Besluit emissie-eisen stookinstallaties milieubeheer A (hierna: BEES A) of de omgevingsvergunning.

¹¹ Ook wel arm mengsel gasmotoren genoemd. Bij lean burn gasmotoren wordt meer lucht toegevoegd dan nodig voor verbranding, waardoor een arm mengsel ontstaat. Tegenwoordig worden met name leanburn gasmotoren toegepast.

¹² Het rookgas van een leanburn gasmotor heeft een relatief lage temperatuur. Er zijn wel katalysatoren die bij hogere rookgas temperaturen methaan afbreken. Om deze katalysatoren toe te passen op een leanburn gasmotor zouden de rookgassen herverhit moeten worden, wat zeer veel brandstof vergt en daarom niet milieueffectief is. Ook zijn er katalysatoren die methaan afbreken wanneer er geen zuurstof meer in het rookgas zit (driewegkatalysatoren). Het rookgas van een leanburn gasmotor heeft echter een hoge zuurstofconcentratie.

¹³ Een motorzijdige aanpassing is een fysieke aanpassing in de verbrandingskamer (bijvoorbeeld de zuigers) of een aanpassing in het motormanagement, zoals het verlagen van de lambda-waarde (lucht-gas-verhouding), het aanpassen van de ontsteekhoek of het aanpassen van het toerental.

¹⁴ Of een motorzijdige aanpassing kan worden toegepast, is afhankelijk van het ontwerp van de gasmotor. Om onverbrande koolwaterstoffen te reduceren met het motormanagementsysteem, zal meestal de verbrandingstemperatuur omhoog moeten. De toegepaste materialen en materiaaldiktes in combinatie met de drukken in de cilinders zijn bepalend voor de maximum temperatuur die toegepast kan worden. Daarom is het niet mogelijk alle gasmotoren te laten voldoen aan de emissie-eis voor onverbrande koolwaterstoffen.

3 Uitvoering en handhaving

Er zijn geen wijzigingen doorgevoerd die gevolgen hebben voor de uitvoering en handhaving van het Abm.

Het Abm richt zich primair tot de drijver van de inrichting. De drijver van de inrichting is verantwoordelijk voor de naleving van de voorschriften. De voorschriften uit dit wijzigingsbesluit en het Abm zijn zo opgesteld dat ze uitvoerbaar zijn voor de drijver van de inrichting.

De artikelen 3.10v en 3.10w (nieuw) van het Abm richten zich evenwel tot het bevoegd gezag, omdat het bevoegd gezag maatwerkvoorschriften kan opstellen. Het is aan de drijver van de inrichting om te verzoeken om het maatwerkvoorschrift en het vervolgens na te leven.

De gemeente en de provincie blijven bevoegd gezag van het Abm en zijn op grond van artikel 5.2, eerste lid, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht belast met de bestuursrechtelijke handhaving.

4 Gevolgen

4a Regeldrukeffecten

Artikel I, onderdelen A, B, C en D, houdende de wijzigingen van 2.30, 3.10q, 3.10s en 3.10t van het Abm, heeft geen financiële gevolgen. Het betreft wetstechnische wijzigingen naar aanleiding van de GHS-verordening of naar aanleiding van uitgewerkt overgangsrecht. Het leidt niet tot een verandering van plichten.

Artikel I, onderdeel E, heeft wel financiële gevolgen namelijk voor bedrijven en andere overheden.

Voor bedrijven met een gasturbine heeft het nieuwe artikel 3.10v van het Abm tot gevolg dat het bevoegd gezag de emissiegrenswaarde voor NO_x kan verhogen. Dit heeft tot gevolg dat niet geïnvesteerd hoeft te worden in een aanpassing of aanschaf van een gasturbine. De verwachting is dat ongeveer 40 maatwerkvoorschriften op grond van artikel 3.10v van het Abm zullen worden opgesteld. Voor het bedrijfsleven betekent dit een besparing op de nalevingslasten van ongeveer 16 miljoen euro per jaar.

Aangezien het bevoegd gezag tijd moet investeren in het opstellen van het maatwerkvoorschrift, heeft de bepaling ook voor die bestuursorganen financiële gevolgen. Er wordt van uitgegaan dat het opstellen van een maatwerkvoorschrift als bedoeld in artikel 3.10v ongeveer 8 uur zal kosten. Uitgaande van 40 maatwerkvoorschriften en van een uurbedrag van 100 euro, zijn de lasten ongeveer 32.000 euro.

Voor bedrijven met een gasmotor heeft het nieuwe artikel 3.10w van het Abm tot gevolg dat het bevoegd gezag de emissiegrenswaarde voor C_xH_y kan verhogen. Dit heeft tot gevolg dat niet geïnvesteerd hoeft te worden in een aanpassing of aanschaf van een gasmotor. De verwachting is dat ongeveer 20 maatwerkvoorschriften op grond van artikel 3.10w van het Abm zullen worden opgesteld. Voor het bedrijfsleven betekent dit een besparing op de nalevingslasten van ongeveer 20 miljoen euro per jaar.

Aangezien het bevoegd gezag tijd moet investeren in het opstellen van het maatwerkvoorschrift, heeft de bepaling ook voor die bestuursorganen financiële gevolgen. Er wordt van uitgegaan dat het opstellen van een maatwerkvoorschrift als bedoeld in artikel 3.10w ongeveer 8 uur zal kosten. Uitgaande van 20 maatwerkvoorschriften en van een uurbedrag van 100 euro, zijn de lasten ongeveer 16.000 euro.

4b Gevolgen voor het milieu

De wijziging van 2.30 van het Abm omvat geen (wijziging van) milieunormen en heeft dan ook geen milieugevolgen.

Artikel 3.10v van het Abm biedt het bevoegd gezag de mogelijkheid om de emissiegrenswaarde voor NO_x voor gasturbines die geplaatst of in gebruik zijn genomen voor 1 april 2010 te verhogen. De verwachting is dat 40 maatwerkvoorschriften op grond van artikel 3.10v van het Abm zullen worden opgesteld. De aanpassing leidt tot een jaarlijkse extra uitstoot van maximaal 325 ton NO_x. Dit komt overeen met ongeveer 0,15% van de jaarlijkse nationale NO_x-uitstoot.

Dit is te rechtvaardigen omdat het niet altijd mogelijk is om kosteneffectieve maatregelen te nemen die ervoor zorgen dat de bestaande gasturbines aan de in artikel 3.10d van het Abm opgenomen NO_x-emissiegrenswaarde kunnen voldoen. De betreffende gasturbines zijn al meer dan 20 jaar oud, en zullen naar verwachting binnen één of twee decennia het eind van hun levensduur hebben bereikt.

Artikel 3.10w van het Abm biedt het bevoegd gezag de mogelijkheid om de emissiegrenswaarde voor C_xH_y voor gasmotoren die geplaatst of in gebruik zijn genomen voor 1 april 2010 te verhogen. De verwachting is dat 20 maatwerkvoorschriften op grond van artikel 3.10v van het Abm zullen worden opgesteld. De aanpassing leidt tot een jaarlijkse extra uitstoot van maximaal 350 ton C_xH_y. Dit komt (omgerekend als 7.000 ton CO₂-equivalenten) overeen met ongeveer 0,007% van de nationale uitstoot aan broeikasgassen.

Dit is te rechtvaardigen omdat het niet altijd mogelijk is om kosteneffectieve maatregelen te nemen die ervoor zorgen dat de bestaande gasmotoren aan de in artikel 3.10f van het Abm opgenomen C_xH_y-emissiegrenswaarde kunnen voldoen.

5 Advisering en consultatie

Het ontwerpbesluit is conform de Code Internbestuurlijke Verhoudingen voorgelegd aan de VNG, het IPO en de UvW. Van de UvW is geen reactie ontvangen. De VNG en de IPO hebben aangegeven in te kunnen stemmen met de voorgestelde wijzigingen.

Wel stellen zowel de VNG als het IPO voor om in het ontwerpbesluit de mogelijkheid om maatwerk op te stellen voor de betreffende gasturbines en gasmotoren te beperken door een einddatum op te nemen.

Voor bestaande gasmotoren is daarom geregeld dat opname van een einddatum in het maatwerkvoorschrift verplicht is. Voor gasmotoren is de grote motorrevisie het moment dat een motorzijdige aanpassing gedaan kan worden. Deze grote motorrevisie vindt plaats na 10 jaar of 40.000 bedrijfsuren. Het moment van het aanpassen van de motor is derhalve voorzienbaar en dient opgenomen te worden in het maatwerkvoorschrift. Voor bestaande gasturbines is niet geregeld dat opname van een einddatum in het maatwerkvoorschrift verplicht is, omdat de belemmeringen van bouwkundige aard zijn en het aanpassen van de gasturbine dan ook niet altijd voorzienbaar is. Er is geen gefixeerde einddatum opgenomen in de bepalingen. Het opnemen van een gefixeerde einddatum kan – zoals VNG en IPO ook hebben aangegeven – mogelijk ook een beperkte¹⁵ invloed op de innovatie hebben. Innovatie wordt echter in het algemeen gestimuleerd door eisen te stellen aan nieuwe installaties.

Daarnaast is door het IPO opgemerkt dat er geen sprake zou zijn van een specifieke individuele afweging. Voor elke betreffende gasturbine- of gasmotor kan de situatie echter weer anders zijn: de emissie die bereikt kan worden is afhankelijk van de situatie van het bedrijf en van het merk en type installatie.

Op grond van artikel 21.6, vierde lid, van de Wet milieubeheer is het ontwerpbesluit overgelegd aan de beide kamers der Staten-Generaal en in de Staatscourant bekendgemaakt (Stcrt. 2015, 42761-n2). Er zijn twee inspraakreacties ontvangen. Eén inspraakreactie zag op het algemene overgangsrecht zoals dat geldt voor de offshore olie- en gaswinning. Aangezien het ontwerpbesluit daar niet over gaat, heeft deze inspraak niet tot aanpassingen geleid. De andere inspraakreactie omvatte de vraag of technieken die er voor zorgen dat bestaande gasmotoren per 1 januari 2017 of 1 januari 2019 kunnen voldoen aan de methaan-eisen, nog noodzakelijk zijn. Hierover het volgende. Alle eigenaren van gasmotoren zullen een forse inspanningen moeten doen om de methaanemissies zo laag mogelijk te laten zijn. Daartoe behoort ook de betreffende techniek uit de inspraakreactie. Pas als dergelijke aanpassingen niet mogelijk zijn, of onvoldoende emissiereductie opleveren, kan via de maatwerkbepaling tijdelijk een andere grenswaarde worden toegestaan. Hierboven is reeds aangegeven dat terughoudend omgegaan moet worden met het toepassen van maatwerkvoorschriften.

Bij de voorbereiding van het ontwerpbesluit is geen internetconsultatie¹⁶ ingezet, omdat dit in het voorliggende geval geen meerwaarde heeft. Het ontwerpbesluit moet immers, zoals hierboven reeds aangegeven, op grond van artikel 21.6, vierde lid, van de Wet milieubeheer in de Staatscourant worden bekendgemaakt.

Hierdoor worden burgers, bedrijven en instellingen al geconsulteerd over het ontwerpbesluit.

Het ontwerp wijzigingsbesluit is op 2 februari 2016 gemeld aan de Commissie van de Europese Unie (notificatienummer 2016-0058-NL) ter voldoening aan artikel 5, eerste lid, van Richtlijn (EU) 2015/1535 van het Europees Parlement en de Raad van 9 september 2015 betreffende een informatieprocedure op het gebied van technische voorschriften en regels betreffende diensten van de informatiemaatschappij (codificatie) (PbEU 2015, L241). Artikel I, onderdeel E, van het wijzigingsbesluit bevat vermoedelijk technische voorschriften. Er zijn geen inhoudelijke reacties op de ontwerpregeling ontvangen.

Het ontwerp wijzigingsbesluit is niet aan de WTO gemeld in het kader van de notificatieplicht op grond van de op 15 april 1994 te Marrakech tot stand gekomen «Agreement on Technical Barriers to Trade»¹⁷, omdat er geen sprake is van een significante handelsbelemmering.

6 Overgangsrecht en inwerkingtreding

Overeenkomstig het stelsel van vaste verandermomenten (Kamerstukken II 2009/10, 29 515, nr. 309), treedt deze wijzigingsregeling in werking met ingang van 1 januari 2017 en is ten minste twee maanden van tevoren gepubliceerd. Hiermee is naast de minimale invoeringstermijn tevens voldaan aan artikel 21.6, vijfde lid, van de Wet milieubeheer, waaruit volgt dat het besluit niet eerder in werking mag treden dan vier weken na de datum van uitgifte van het Staatsblad waarin het is geplaatst.

Uitzondering hierop vormt de inwerkingtreding van artikel I, onderdeel A, van dit wijzigingsbesluit (wijziging van

¹⁵ Gezien het kleine aantal installaties zal deze invloed beperkt zijn.

¹⁶ In de voortgangsnotitie regeldruk bedrijven 2011-2015 van 19 september 2011 (Kamerstukken II 2010/11, 29 515, nr. 333) is aangekondigd dat het kabinet internetconsultatie vaker wil inzetten bij de voorbereiding van wetgeving, als aanvulling op de bestaande consultatiepraktijk. In het Actieplan Open Overheid (Kamerstukken II 2013/14, 32 802, nr. 5) is aangegeven dat bij de voorbereiding van voorstellen voor onder meer algemene maatregelen van bestuur stelselmatig moet worden bepaald of internetconsultatie meerwaarde heeft en een effectieve methode is om de doelgroepen van een regeling te bereiken.

¹⁷ Trb. 1994, 235.

artikel 2.30 van het Abm), dat in werking treedt met ingang van 1 juni 2017. Van het stelsel van vaste verandermomenten mag worden afgeweken indien het Europese regelgeving betreft. Daarvan is in het geval van artikel I, onderdeel A, van dit wijzigingsbesluit sprake, omdat per 1 juni 2017 op grond van de GHS-verordening er geen mengsels meer kunnen zijn waarop gebruik wordt gemaakt van R(isk)- en S(afety)-zinnen.

De Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu,
S.A.M. Dijkma

44 Nota van toelichting bij Staatsblad 2016/380

*Wijzigingen vanwege nadere implementatie van de artikel 3 3n 4 van Richtlijn 98/70/EG
betreffende de kwaliteit van benzine en dieselbrandstof*

1 Algemeen

Dit besluit strekt tot nadere implementatie van de artikelen 3, derde lid, derde volzin, en 4, eerste lid, tweede en derde alinea, van Richtlijn 98/70/EG van het Europees Parlement en de Raad van 13 oktober 1998 betreffende de kwaliteit van benzine en van dieselbrandstof en tot wijziging van Richtlijn 93/12/EEG van de Raad (PbEG 1998, L 350) (hierna: Richtlijn brandstofkwaliteit). Van de gelegenheid is gebruik gemaakt om enkele technische wijzigingen en correcties door te voeren in het Besluit brandstoffen luchtverontreiniging en het Activiteitenbesluit milieubeheer.

2 Hoofdpijnen van het besluit

Met dit besluit is het Besluit brandstoffen luchtverontreiniging en het Activiteitenbesluit milieubeheer gewijzigd. Hieronder is per onderdeel aangegeven wat de wijziging behelst.

Artikel I, onderdeel A: toepassing artikel 4, eerste lid, tweede alinea, van de Richtlijn brandstofkwaliteit

Artikel 4, eerste lid, eerste alinea, van de Richtlijn brandstofkwaliteit verplicht lidstaten ervoor te zorgen dat op hun grondgebied slechts diesel in de handel wordt gebracht die voldoet aan de milieutechnische specificaties van bijlage II bij de Richtlijn brandstofkwaliteit. In bijlage II bij de Richtlijn brandstofkwaliteit staat dat de maximum grenswaarde van methylvetzuur (FAME) in diesel 7% is.

In artikel 4, eerste lid, tweede alinea, van de Richtlijn brandstofkwaliteit is evenwel bepaald dat lidstaten mogen toestaan dat diesel met meer dan 7% methylvetzuur (FAME) in de handel wordt gebracht. De overige vereisten, inclusief de kwaliteitsnorm voor FAME, in bijlage II bij de Richtlijn brandstofkwaliteit moeten dan wel nog steeds in acht worden genomen. Dit volgt uit artikel 2.5, eerste lid, van het Besluit brandstoffen luchtverontreiniging.

Met dit besluit kiest Nederland ervoor gebruik te maken van de mogelijkheid die artikel 4, eerste lid, tweede alinea, van Richtlijn brandstofkwaliteit, biedt (artikel I, onderdeel A, van dit wijzigingsbesluit). Hierdoor is het gemakkelijker voor de brandstofleveranciers om aan hun jaarverplichting op grond van artikel 2.1 van het Besluit hernieuwbare energie vervoer 2015² te voldoen, omdat meer biobrandstof door de diesel kan worden gemengd.

De definitie voor diesel uit de Richtlijn brandstofkwaliteit verwijst bovendien naar GN-code 2710 19 41. Onder de hoofdgroep 2710 vallen alle brandstoffen met ten minste 70% minerale olie. Hieruit volgt dat in diesel krachtens de Richtlijn brandstofkwaliteit, en daarmee ook krachtens het Besluit brandstoffen luchtverontreiniging, minimaal voor 70% uit minerale olie dient te bestaan. Hieruit volgt dat het FAME-gehalte maximaal 30% mag zijn.

Artikel I, onderdeel B, eerste subonderdeel, en onderdeel C, en artikel II, onderdelen A en B: technische wijzigingen

In artikel 2.9, tweede lid, van het Besluit brandstoffen luchtverontreiniging stond nog een verwijzing naar het ingetrokken³ Besluit hernieuwbare energie vervoer. Deze verwijzing is met artikel I, onderdeel B, eerste subonderdeel, van dit wijzigingsbesluit geactualiseerd.

Met dit wijzigingsbesluit is geregeld dat in artikel 2.9, tweede lid, van het Besluit brandstoffen luchtverontreiniging verwezen wordt naar de artikelen 9.7.4.2 en 9.7.4.3, in samenhang met artikel 9.7.4.5, eerste lid, onder b, van de Wet milieubeheer.

Met deze nieuwe verwijzing zijn, net als voorafgaand aan de intrekking van het Besluit hernieuwbare energie vervoer⁴, artikel 7ter, eerste tot en met zesde lid, en 7quater, eerste en derde lid, van de Richtlijn brandstofkwaliteit geïmplementeerd.

Tegelijkertijd is met deze nieuwe verwijzing een aantal onjuiste van toepassingverklaringen die tot de intrekking van het Besluit hernieuwbare energie vervoer golden, geschrapt. Zo leidt de nieuwe verwijzing naar de artikelen 9.7.4.2 en 9.7.4.3 van de Wet milieubeheer ertoe dat de implementatie van de artikelen 5, vijfde lid⁵ en 21, tweede lid,⁶ van de Richtlijn 2009/28/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 april 2009 tot bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen en houdende wijziging en intrekking van richtlijn 2001/77/EG en Richtlijn 2003/30/EG (PbEU 2009, L 140) (hierna: Richtlijn hernieuwbare energie) niet langer van overeenkomstige toepassing wordt verklaard op de inzet van biobrandstoffen ter voldoening aan de verplichting, bedoeld in artikel 7bis van de

² Betreft de implementatie van Richtlijn 2009/28/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 april 2009 tot bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen en houdende wijziging en intrekking van richtlijn 2001/77/EG en Richtlijn 2003/30/EG (PbEU 2009, L 140)

³ Stb. 2014, 460

⁴ Op grond van artikel 2.9 van het Besluit brandstoffen luchtverontreiniging in samenhang met artikel 3, derde en zesde lid, onder a, van het Besluit hernieuwbare energie vervoer, in samenhang met de Regeling hernieuwbare energie vervoer.

⁵ In artikel 2.9 van het Besluit brandstoffen luchtverontreiniging in samenhang met artikel 3, vierde en zesde lid, onder a, van het Besluit hernieuwbare energie vervoer, in samenhang met de Regeling hernieuwbare energie vervoer.

⁶ In artikel 2.9 van het Besluit brandstoffen luchtverontreiniging in samenhang met artikel 3, vijfde en zesde lid, onder a, van het Besluit hernieuwbare energie vervoer, in samenhang met de Regeling hernieuwbare energie vervoer.

Richtlijn brandstofkwaliteit. De inhoud van deze bepalingen uit de Richtlijn hernieuwbare energie staat namelijk niet in de Richtlijn brandstofkwaliteit.

Tevens leidt de nieuwe verwijzing er toe, dat niet langer de nationale regeling inzake de inzet van biobrandstoffen die geleverd zijn op grond van het voorgaande kalenderjaar van overeenkomstige toepassing wordt verklaard⁷, aangezien deze regeling in het Besluit hernieuwbare energie vervoer 2015 niet terug komt.

Onderaan het algemeen deel van deze nota van toelichting is ten behoeve van de duidelijkheid een geactualiseerde implementatietabel van de Richtlijn brandstofkwaliteit opgenomen.

Met artikel I, onderdeel C, van dit wijzigingsbesluit is artikel 5.1, tweede lid, (oud) van het Besluit brandstoffen luchtverontreiniging vervallen. Op grond van de artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onderdeel a, (oud) van het Besluit brandstoffen luchtverontreiniging was het bestuur van de Nederlandse emissieautoriteit (hierna: de NEa) verplicht om bij de controle in elk geval na te gaan of de gegevens in overeenstemming waren met de gegevens die opgenomen zijn in het register, bedoeld in artikel 12.31, eerste lid, van de Wet milieubeheer. Concreet betekende dit dat in ieder geval de hoeveelheid en de duurzaamheid van brandstof en elektriciteit uit hernieuwbare bronnen gecontroleerd moesten worden. Artikel 12.31 van de Wet milieubeheer is per 1 januari 2015 vervallen en de rapportageverplichtingen hebben niet langer de gegevens die de NEa behoorde te controleren.⁸ Dit maakte artikel 5.1, tweede lid, onder a, (oud) een dode letter. Het bepaalde in artikel 5.1, tweede lid, onder b, (oud) wordt als vanzelfsprekend beschouwd, en is daarom tevens vervallen.

In artikel II, onderdeel A, van dit wijzigingsbesluit is het begrip «biobrandstof» geactualiseerd. Richtlijn 2003/30/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 8 mei 2003 ter bevordering van het gebruik van biobrandstoffen of andere hernieuwbare brandstoffen in het vervoer (PbEG 2003, L 123) (hierna: richtlijn 2003/30/EG) is ingetrokken met de Richtlijn hernieuwbare energie. Het begrip biobrandstof komt alleen in artikel 3.21 van het Activiteitenbesluit milieubeheer terug. In dat artikel zijn de Richtlijn brandstofkwaliteit en de Richtlijn hernieuwbare energie deels geïmplementeerd. In de Richtlijn hernieuwbare energie staat dezelfde begripsomschrijving voor het begrip biobrandstof als in richtlijn 2003/30/EG. In de Richtlijn brandstofkwaliteit wordt voor een begripsomschrijving van het begrip biobrandstof verwezen naar het begrip biobrandstof in de Richtlijn hernieuwbare energie. Ook is het begrip «andere hernieuwbare brandstoffen» vervallen, omdat dit begrip niet in het Activiteitenbesluit milieubeheer of in de Activiteitenregeling milieubeheer terugkwam.

Tenslotte is met artikel II, onderdeel B, van dit wijzigingsbesluit in het Activiteitenbesluit milieubeheer nog een wetstechnische wijziging doorgevoerd. Bij de oorspronkelijke implementatie van artikel 3, derde lid, derde volzin, van de Richtlijn brandstofkwaliteit in het Besluit brandstoffen luchtverontreiniging (Stb. 2011, 192) was reeds aangegeven dat het bepaalde in artikel 3.21, tweede en derde lid, van het Activiteitenbesluit milieubeheer, gebaseerd is op artikel 9.2.3.2 van de Wet milieubeheer. Met dit besluit is dit verduidelijkt in de omhangbepaling 1.3a van het Activiteitenbesluit milieubeheer.

Artikel I, onderdeel B, tweede subonderdeel: uiterste aanleverdatum rapportage

Met artikel I, onderdeel B, tweede subonderdeel, van dit wijzigingsbesluit is geregeld dat de uiterste aanleverdatum voor de rapportage, bedoeld in artikel 2.9, derde lid, van het Besluit brandstoffen luchtverontreiniging een maand naar voren wordt gehaald. Hiermee is aangesloten bij de datum waarop de leverancier tot eindverbruik, bedoeld in artikel 9.7.1.1 van de Wet milieubeheer, zich moet verantwoorden over het vorige kalenderjaar (overeenkomstig artikel 9.7.2.3 van de Wet milieubeheer). Koppeling tussen de aanlevering van de genoemde rapportageplicht en de genoemde verantwoordingsplicht ligt voor de hand, omdat de ondernemingen die aan deze verplichtingen moeten voldoen, grotendeels dezelfde zijn. Voor zowel deze ondernemingen als voor de NEa is de koppeling praktisch: voortaan is één datum relevant voor de jaarafsluiting van beide systemen.

Artikel II, onderdeel C: verbetering implementatie artikelen 3, derde lid, derde volzin, en 4, eerste lid, derde alinea, van de Richtlijn brandstofkwaliteit

De artikelen 3, derde lid, derde volzin, en 4, eerste lid, derde alinea, van de Richtlijn brandstofkwaliteit betreffen de plicht van lidstaten om er voor te zorgen dat de consument naar behoren wordt voorgelicht over het biobrandstofgehalte van benzine en dieselbrandstof. Gebleken is, dat de implementatie van deze bepalingen verbetering behoeft. Met dit wijzigingsbesluit is de implementatie verbeterd door met artikel II, onderdeel C, artikel 3.21 van het Activiteitenbesluit milieubeheer te wijzigen.

In artikel 3.21, tweede lid, aanhef en onder a, (nieuw) en derde lid, aanhef en onder a, (nieuw) van het Activiteitenbesluit milieubeheer is bepaald dat consumenten te allen tijde door de brandstofleveranciers moeten worden

⁷ Dit geldt nu op grond van artikel 2.9 van het Besluit brandstoffen luchtverontreiniging in samenhang met artikel 3, zesde lid, onder b, van het Besluit hernieuwbare energie vervoer, in samenhang met de Regeling hernieuwbare energie vervoer.

⁸ Wet van 26 september 2014 tot wijziging van de Wet milieubeheer (jaarverplichting hernieuwbare energie vervoer, hernieuwbare brandstofeenheden en elektronisch register hernieuwbare energie vervoer) (Stb. 2014, 455). Met de inwerkingtreding van het nieuwe systeem zijn de gegevens enkel nog beschikbaar bij de inboekers.

voorgelicht over de aanwezigheid van biobrandstof in benzine en dieselbrandstof.

Verder moet ingevolge artikel 3.21, tweede lid, aanhef en onder b en c, (nieuw) en derde lid, aanhef en onder b en c, (nieuw) van het Activiteitenbesluit milieubeheer de consument over het percentage ethanol in benzine en methylvetzuur (FAME) in dieselbrandstof worden geïnformeerd en over de risico's bij gebruik van de diverse benzinemengsels of dieselmengsels. Aangezien het biobrandstofgehalte in de benzine of dieselbrandstof fluctueert, is het niet mogelijk de consument continu te informeren over het exacte gehalte ethanol en methylvetzuur (FAME). Het is aan de brandstofleverancier om te bepalen hoe gedetailleerd hij de consument wil informeren.

Echter, indien de benzine meer dan 5% ethanol bevat of de dieselbrandstof meer dan 7% methylvetzuur (FAME) bevat, moet duidelijk op of direct bij een afleverzuil die bestemd is voor het afleveren van benzine of diesel ten behoeve van openbare verkoop aan motorvoertuigen voor het wegverkeer de wijze waarop de diverse benzinemengsels of dieselmengsels moeten worden gebruikt worden vermeld (artikel 3.21, tweede lid, aanhef en onder c, (nieuw) en derde lid, aanhef en onder c, (nieuw) van het Activiteitenbesluit milieubeheer). Dit is nodig, omdat benzine met meer dan 5% ethanol en dieselbrandstof met meer dan 7% methylvetzuur (FAME) gevolgen voor de motor van een auto kan hebben.

Voor benzine is deze informatieplicht op de afleverzuil niet nieuw (artikel 3.21, tweede lid, (oud) van het Activiteitenbesluit milieubeheer). Voor de consument is er al een website beschikbaar waarop gecontroleerd kan worden of een auto geschikt is voor benzine met meer dan 5% ethanol:
<http://www.jebentalsnelduurzaamopweg.nl/E10/>.

Voor dieselbrandstof met meer dan 7% methylvetzuur (FAME) is de eis wel nieuw. De eis hangt samen met artikel I, onderdeel A, van dit besluit, waarin is geregeld dat voortaan dieselbrandstof met meer dan 7% methylvetzuur (FAME) is toegestaan.

Op grond van richtlijn (EU) nr. 2014/94/EU van het Europees Parlement en de Raad van 22 oktober 2014 betreffende de uitrol van infrastructuur voor alternatieve brandstoffen (PbEU 2014, L 307) wordt de informatie op de brandstofzuil in de toekomst uitgebreid. Uiterlijk vanaf oktober 2018 zal op de brandstofzuilen een etiket te vinden zijn met daarop het symbool specifieke brandstof. Voor benzine zal dit symbool aangevuld worden met een E met daarachter het cijfer dat het maximumgehalte ethanol in de benzine weergeeft (bijvoorbeeld E5 of E10). Voor diesel zal het symbool aangevuld worden met de letter B gevolgd door het maximum gehalte FAME in de diesel (bijvoorbeeld B7 of B10). De verplichting deze etiketten toe te passen op de brandstofzuilen zal door middel van een separate algemene maatregel van bestuur worden geïmplementeerd.

3 Uitvoering en handhaving

Voor wat betreft de uitvoering en handhaving zijn relevant de wijziging van artikel 2.5 van het Besluit brandstoffen luchtverontreiniging, de wijziging van artikel 3.21 van het Activiteitenbesluit milieubeheer en het vervallen van artikel 5.1, tweede lid, (oud) van het Besluit brandstoffen luchtverontreiniging.

Artikel 2.5 van het Besluit brandstoffen luchtverontreiniging

De ILT is verantwoordelijk voor de handhaving van de kwaliteit van de diesel met 7% of meer methylvetzuur (FAME) die op de markt komt ten gevolge van de wijziging van artikel 2.5 van het Besluit brandstoffen luchtverontreiniging. Deze nieuwe verantwoordelijkheid leidt niet tot het nemen van meer monsters, omdat het huidige aantal monsters reeds representatief is.

Artikel 3.21 Activiteitenbesluit milieubeheer

Artikel 3.21, tweede en derde lid, (nieuw) van het Activiteitenbesluit is van toepassing op degene die een inrichting type A, B of C drijft en benzine of dieselbrandstof aflevert ten behoeve van openbare verkoop aan motorvoertuigen voor het wegverkeer. Deze drijvers van de inrichting moeten de bepalingen uitvoeren. Artikel 3.21, tweede en derde lid, (nieuw) van het Activiteitenbesluit is gebaseerd op artikel 9.2.3.2 van de Wet milieubeheer. De Inspectie Leefomgeving en Transport (hierna: ILT) is namens de Minister van Infrastructuur en Milieu belast met de bestuurlijke handhaving.⁹

Vervallen artikel 5.1, tweede lid, (oud) van het Besluit brandstoffen luchtverontreiniging

De artikelen 2.9, 2.9a en 5.1 van het Besluit brandstoffen luchtverontreiniging worden gehandhaafd door de NEa.¹⁰ Artikel 5.1, tweede lid, onder a, (oud) van het Besluit brandstoffen luchtverontreiniging betrof echter sinds 1 januari 2015 een dode letter en kon niet worden gehandhaafd. Met het vervallen van deze bepaling is dit beëindigd.

⁹ De bestuurlijke handhaving van het bepaalde bij of krachtens titel 9.2 van de Wet milieubeheer is ingevolge artikel 18.2b van de Wet milieubeheer in handen van de Minister van Infrastructuur en Milieu. De Inspectie Leefomgeving en Transport (hierna: ILT) voert de handhaving namens de minister uit op grond van het Instellingsbesluit Inspectie voor de Leefomgeving en Transport. De ILT is daartoe gemandateerd op grond van het Organisatie- en mandaatbesluit Infrastructuur en Milieu 2012.

¹⁰ In artikel 18.2f van de Wet milieubeheer is bepaald, dat de NEa in beginsel zorg draagt voor de bestuurlijke handhaving van het bepaalde bij of krachtens onder meer de artikelen 9.2.2.1, voor zover dat betrekking heeft op het aan een ander ter beschikking stellen van brandstoffen ten behoeve van vervoer, en 9.2.2.6a van de Wet milieubeheer.

4 Gevolgen

Financiële gevolgen voor de rijksoverheid, burgers, bedrijven en andere overheden

Dit wijzigingsbesluit heeft financiële gevolgen voor inrichtingen die benzine of dieselbrandstof afleveren ten behoeve van openbare verkoop aan motorvoertuigen voor het wegverkeer. Voortaan moeten de brandstofleveranciers te allen tijde de consumenten voorlichten over de aanwezigheid van biobrandstof in benzine en dieselbrandstof. Het betreft in beginsel echter een lichte informatieplicht. Een bericht op de website van een brandstofleverancier is bijvoorbeeld voldoende om de consument te informeren over de aanwezigheid van biobrandstof. Alleen wanneer benzine meer dan 5% ethanol bevat of diesel meer dan 7% methylvetzuur (FAME) bevat, is de brandstofleverancier verplicht om direct op de afleverzuil de consument te informeren. Dit kan bijvoorbeeld door middel van een sticker. Voor benzine met meer dan 5% ethanol bestaat deze plicht al. Voor diesel met meer dan 7% methylvetzuur (FAME) betreft het een nieuwe verplichting, die leidt tot geringe en éénmalige kosten (ongeveer 30 euro) in verband met de aanschaf van een sticker. In Nederland zijn ongeveer 4.200 tankstations, die gemiddeld twee pompen zullen hebben waarop een sticker geplakt dient te worden. Dat betekent dat de totale nalevingskosten 252.000 euro bedragen.

Dit wijzigingsbesluit heeft daarnaast financiële gevolgen voor het rijk, en dan specifiek voor de ILT, in verband met de handhaving van de informatieplicht, bedoeld in artikel 3.21, tweede en derde lid, (nieuw) van het Activiteitenbesluit milieubeheer. De financiële gevolgen zullen echter beperkt zijn, omdat het toezicht op de informatieplicht gelijktijdig kan plaatsvinden met de controles van de kwaliteit van de brandstof.

Hierboven is reeds aangegeven dat de ILT tevens verantwoordelijk is voor de handhaving van de kwaliteit van de diesel met 7% of meer methylvetzuur (FAME) die op de markt komt ten gevolge van de wijziging van artikel 2.5 van het Besluit brandstoffen luchtverontreiniging. Daar het huidige aantal monsters representatief is en de nieuwe verantwoordelijkheid dus niet leidt tot het nemen van meer monsters, heeft de wijziging van artikel 2.5 op dit punt geen financiële gevolgen.

Dit wijzigingsbesluit heeft geen financiële gevolgen voor andere overheden.

Gevolgen voor het milieu

Met dit wijzigingsbesluit zijn geen nieuwe milieunormen vastgesteld.

Met dit besluit is geregeld dat diesel met meer dan 7% methylvetzuur (FAME) in de handel mag worden gebracht. Dit kan leiden tot een toename van de inzet van biobrandstoffen.

Daarnaast is een informatieplicht uitgebreid. Dit heeft geen milieugevolgen.

Tenslotte zijn wetstechnische reparaties doorgevoerd. Ook deze wijzigingen hebben geen gevolgen.

5 Advisering en consultatie

Bij het opstellen van het wijzigingsbesluit heeft de NEa bijgedragen aan de wijziging van de artikelen 2.9 en 5.1 van het Besluit brandstoffen luchtverontreiniging. De ILT heeft het ontwerpbesluit getoetst op handhaafbaarheid, uitvoerbaarheid en fraudebestendigheid en heeft het besluit positief beoordeeld.

Op grond van artikel 21.6, vierde lid, Wet milieubeheer is het ontwerpbesluit overgelegd aan de beide kamers der Staten-Generaal en is het in de Staatscourant bekendgemaakt. Naar aanleiding van de verplichte voorpublicatie van het ontwerpbesluit (Stcrt. 2015, 18869) heeft de Staatssecretaris van IenM geen inspraakreacties ontvangen.

In de voortgangsnotitie regeldruk bedrijven 2011-2015 van 19 september 2011 (Kamerstukken II 2010/11 29 515, nr. 333) is aangekondigd dat het kabinet internetconsultatie vaker wil inzetten bij de voorbereiding van wetgeving, als aanvulling op de bestaande consultatiepraktijk. In het Actieplan Open Overheid¹¹ (Kamerstukken II 2013/14, 32 802, nr. 5) is aangegeven dat bij de voorbereiding van voorstellen voor onder meer algemene maatregelen van bestuur stelselmatig moet worden bepaald of internetconsultatie meerwaarde heeft en een effectieve methode is om de doelgroepen van een regeling te bereiken.

In het voorliggende geval heeft internetconsultatie geen meerwaarde. Het ontwerpbesluit moet immers, zoals hierboven reeds aangegeven, op grond van artikel 21.6, vierde lid, Wet milieubeheer in de Staatscourant bekendgemaakt. Hierdoor worden burgers, bedrijven en instellingen al geconsulteerd over het ontwerpbesluit.

Het ontwerpbesluit is op 22 december 2015 gemeld aan de Commissie van de Europese Gemeenschappen (notificatienummer 2015-0720-NL) ter voldoening aan artikel 5, eerste lid, van Richtlijn (EU) 2015/1535 van het Europees Parlement en de Raad van 9 september 2015 betreffende een informatieprocedure op het gebied van technische voorschriften en regels betreffende diensten van de informatiemaatschappij (codificatie) (PbEU 2015, L241). Er zijn twee reacties naar aanleiding van de technische notificatie ontvangen, waardoor de stand-still termijn waarbinnen het besluit niet in werking kan treden is verlengd tot eind juni 2016.

¹¹ Nederland heeft zich in 2011 aangesloten bij het Open Government Partnership (OGP), het samenwerkingsverband van landen uit de hele wereld gericht op het bevorderen van een open overheid. Door deelname aan het OGP verplichten landen zich tot het opstellen van een actieplan dat in consultatie met de samenleving tot stand is gekomen.

De eerste reactie betrof een uitvoerig gemotiveerde mening van de Europese Commissie. In deze uitvoering gemotiveerde mening heeft de Commissie met name haar zorgen uitgesproken over de wijze waarop Nederland gebruik maakt van de afwijkingsbevoegdheid uit de Richtlijn brandstofkwaliteit en over de eisen aan etikettering. In nader overleg bleek dat de Commissie de situatie wil voorkomen, dat het voor de consument onduidelijk is hoe hoog het percentage FAME is dat op de brandstofzuil zit. In de ministeriële regeling behorende bij de algemene maatregel van bestuur waarmee richtlijn 2014/94/EU wordt geïmplementeerd, zal daarom worden voorgeschreven dat op de brandstofzuil altijd het maximum FAME-gehalte aangegeven moet worden. Enkel vermelden dat de diesel meer dan 7% FAME bevat, zal niet toegestaan zijn.

Tevens heeft de Commissie vragen gesteld over de wijze waarop de kwaliteit van diesel met een afwijkend FAME-percentage wordt geborgd. In de beantwoording aan de Commissie is de systematiek van het besluit uitgelegd en aangegeven dat de toepassing van de afwijkingsbevoegdheid geen afbreuk doet aan de kwaliteitseisen die de richtlijn stelt. In hoofdstuk 2 van deze nota van toelichting is onder het kopje «*Artikel I, onderdeel A: toepassing artikel 4, eerste lid, tweede alinea, van de Richtlijn brandstofkwaliteit*» duidelijkheidshalve aangegeven dat de vereisten in bijlage II bij de Richtlijn brandstofkwaliteit bij diesel met meer dan 7% FAME in acht moeten worden genomen.

De Commissie heeft ook vragen gesteld over de bovengrens van het maximale percentage FAME dat de diesel mag bevatten. Naar aanleiding van deze vraag is in hoofdstuk 2 van deze nota van toelichting is onder het kopje «*Artikel I, onderdeel A: toepassing artikel 4, eerste lid, tweede alinea, van de Richtlijn brandstofkwaliteit*» toegelicht dat gezien de definitie van diesel in de Richtlijn brandstofkwaliteit het gehalte FAME in diesel maximaal 30% mag zijn. Deze definitie is overgenomen in het Besluit brandstoffen luchtverontreiniging.

Tenslotte heeft de Commissie gevraagd hoe verzekerd is dat dieselbrandstof met een maximaal gehalte van 7% FAME voor consumenten beschikbaar blijft. Aan de Commissie is uitgelegd dat dieselbrandstof met meer dan 7% FAME een uitzondering betreft. Dit volgt reeds uit de systematiek van de Richtlijn brandstofkwaliteit. In Nederland is op dit moment enkel gewone dieselbrandstof met maximaal 7% FAME op de markt. Aangezien er geen verbod is op dieselbrandstof met een maximaal gehalte van 7% FAME (B7), is en blijft deze brandstof beschikbaar voor consumenten. Het is aan de markt om te besluiten of er van de uitzonderingsmogelijkheid gebruik gemaakt gaat worden om nieuwe brandstoffen met meer dan 7% FAME op de markt te brengen. Omdat niet alle motoren geschikt zijn voor dit soort brandstoffen, is de verwachting dat brandstofleveranciers B7 gewoon zullen blijven verkopen, om zo alle klanten te kunnen blijven bedienen.

Zweden heeft in een reactie op de voorgenomen wijzigingen van het Besluit brandstoffen luchtverontreiniging en het Activiteitenbesluit milieubeheer aangegeven dat de gebruikmaking van de afwijkingsbevoegdheid dermate grote nadelen kent, dat enkel diesel met een maximale inmenging van 7% FAME beschikbaar mag zijn. In de beantwoording is aangegeven dat Nederland met het toestaan van een hoger percentage FAME binnen de grenzen van de Richtlijn brandstofkwaliteit blijft.

Het ontwerp wijzigingsbesluit is niet aan de WTO gemeld in het kader van de notificatieplicht op grond van de op 15 april 1994 te Marrakech tot stand gekomen «Agreement on Technical Barriers to Trade»¹², omdat er geen sprake is van een significante handelsbelemmering.

6 Overgangsrecht en inwerkingtreding

De artikelen van dit besluit treden in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip, dat voor de verschillende artikelen of onderdelen verschillend kan worden vastgesteld. Het streven was dit besluit per 1 juli 2016 in werking te laten treden. Door de verlenging van de stand-still termijn is inwerkingtreding vertraagd. Gelet op de belangen van de betrokken partijen en de afspraken die hierover zijn gemaakt, treedt het besluit zo spoedig mogelijk na de publicatie in het Staatsblad in werking. Op basis van artikel 21.6, vijfde lid, van de Wet milieubeheer zal dit in verband met de nahang in het parlement niet eerder zijn dan vier weken na de datum van uitgifte van het Staatsblad waarin het gepubliceerd is. Hiermee wordt met toepassing van aanwijzing 174, vierde lid, onderdeel a, van de Aanwijzingen voor de Regelgeving afgeweken van het stelsel van vaste verandermomenten en minimuminvoeringstermijnen.

7 Transponeringstabel (RG 2016-12-19: tabel niet overgenomen)

Volledigheidshalve is hieronder een geactualiseerde transponeringstabel opgenomen van de Richtlijn brandstofkwaliteit. De artikelen van de Richtlijn brandstofkwaliteit die gewijzigd of toegevoegd zijn door de publicatie van Richtlijn (EU) 2015/1513 van het Europees Parlement en de Raad van 9 september 2015 tot wijziging van Richtlijn 98/70/EG betreffende de kwaliteit van benzine en dieselbrandstof en tot wijziging van Richtlijn 2009/28/EG ter bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen (PbEU L 239) (ILUC-richtlijn) en de Richtlijn (EU) 2015/625 tot vaststelling van berekeningsmethode en rapportageverplichting overeenkomstig Richtlijn 98/70/EG betreffende de kwaliteit van benzine en dieselbrandstof (uitvoeringsrichtlijn FQD) zullen in een later stadium in de nationale regelgeving worden geïmplementeerd.

¹² Trb. 1994, 235

45 Nota van toelichting bij Staatsblad 2016/425

Wijzigingen vanwege reparaties van de 4^e tranche wijziging

Algemeen deel

1 Inleiding

Dit wijzigingsbesluit bevat een verzameling wijzigingen van het Activiteitenbesluit milieubeheer (hierna: Activiteitenbesluit), het Besluit omgevingsrecht (hierna: Bor), het Besluit milieueffectrapportage (hierna: Besluit mer), het Besluit kwaliteitseisen en monitoring water 2009 (hierna: Bkmw 2009) en het Besluit emissiearme huisvesting en bevat de intrekking van het Besluit kleiduivenschieten milieubeheer. De wijzigingen zijn in de meeste gevallen wetstechnisch en reparatoir van aard en altijd van inhoudelijk ondergeschikte aard. Het merendeel van de wijzigingen van het Activiteitenbesluit, het Bor en het Besluit mer is gericht op een goede verwerking van de zogenaamde vierde tranche wijziging van het Activiteitenbesluit (Stb. 2015, 337). Dit wijzigingsbesluit bevat dan ook op deze punten nadrukkelijk geen nieuw beleid ten aanzien van het beleid dat eerder is vastgelegd in het vierde tranche wijzigingsbesluit. Ook de wijzigingen in het Bkmw 2009 en het Besluit emissiearme huisvesting bevatten wetstechnische correcties. Daarnaast wordt met dit wijzigingsbesluit het Besluit kleiduivenschieten milieubeheer ingetrokken, omdat met de invoering van de vierde tranche de mogelijkheid tot het stellen van voorschriften reeds was overgegaan naar het Activiteitenbesluit en nader onderzoek heeft aangetoond dat separate regelgeving van het kleiduivenschieten via het Besluit kleiduivenschieten milieubeheer niet langer noodzakelijk is. Tenslotte wordt de verwijzing naar een aantal NEN-normen uit het Activiteitenbesluit geactualiseerd. De afzonderlijke wijzigingen worden in de artikelsgewijze toelichting nader behandeld.

2 Inhoud van het besluit

2.1 Reparaties van de vierde tranche in het Activiteitenbesluit, het Bor en het Besluit mer

Vanuit de wens om te komen tot vereenvoudiging van regelgeving en vermindering van administratieve en bestuurslasten, wordt sinds 2008 gewerkt aan het Activiteitenbesluit. In het Activiteitenbesluit is een groot aantal activiteiten en bedrijfstakken (inrichtingen) onder algemene regels gebracht, onder vrijstelling van de vergunningplicht of omzetting van de omgevingsvergunning met een uitgebreide voorbereidingsprocedure (hierna: omgevingsvergunning milieu) naar een omgevingsvergunning beperkte milieutoets (hierna: OBM). In verschillende tranches zijn steeds weer nieuwe activiteiten en bedrijfstakken onder algemene regels gebracht. De vierde tranche wijziging was de laatste grote wijziging van het Activiteitenbesluit alvorens de Omgevingswet en de onderliggende regelgeving in werking zullen treden.

De aangebrachte wijzigingen houden geen nieuw beleid in ten aanzien van het beleid dat opgenomen is in de vierde tranche wijziging. Bij een groot deel van de reparaties gaat het om tekstuele of wetstechnische verbeteringen die de inhoud van bepalingen verduidelijken.

In enkele gevallen zijn er in het vierde tranche wijzigingsbesluit maatregelen genomen die een incorrecte uitwerking blijken te hebben, of juist nalaten iets te regelen dat door middel van de vierde tranche beoogd was geregeld te worden. Deze gebreken worden met dit besluit gerepareerd. Hierbij gaat het in het Activiteitenbesluit onder meer om verduidelijking van de relatie tussen afdeling 2.3 van het Activiteitenbesluit en de specifieke regels uit hoofdstuk 5 van het Activiteitenbesluit en, in geval van IPPC-installaties, BBT-conclusies. Dergelijke wijzigingen voorkomen een onterechte samenloop van de algemene regels in hoofdstuk 2 en de op bepaalde situaties toegesneden regels in hoofdstuk 5 en BBT-conclusies. De wijzigingen in hoofdstuk 5 zelf hebben tot doel om de reikwijdte van dit hoofdstuk te verduidelijken en de maatwerk mogelijkheden te creëren die eerder bedoeld waren geregeld te zijn. De mogelijkheid tot maatwerkvoorschriften is onbedoeld niet opgenomen bij het toevoegen van de twee nieuwe afdelingen 5.2 en 5.3 in het vierde tranche wijzigingsbesluit. Het onderbrengen van de nieuwe set activiteiten in deze afdelingen van het Activiteitenbesluit diende ter implementatie van Europese normen uit richtlijn 94/63/EG van het Europees Parlement en de Raad van 20 december 1994 betreffende de beheersing van de uitstoot van vluchtige organische stoffen (VOS) als gevolg van de opslag van benzine en de distributie van benzine vanaf terminals naar benzinestations (PbEG 1994 L 365). Bij deze implementatie is echter niet duidelijk geregeld dat voor deze eerder vergunningplichtige inrichtingen door middel van maatwerkvoorschriften afwijkende normen gesteld kunnen worden. Dit terwijl het stellen van voorschriften onder de vergunningplicht wel mogelijk was en maatwerk in het algemeen onder de toekomstige Omgevingswet het uitgangspunt zal zijn.

De reparaties in het Bor en het Besluit mer vloeien voort uit het feit dat de vierde tranchewijziging de omgevingsvergunning milieu voor enkele activiteiten heeft vervangen door een OBM, en deze omzetting niet op alle plaatsen consequent is doorgevoerd of een onbedoelde uitwerking blijkt te hebben. Het betreft bepaalde activiteiten van defensie-inrichtingen, textielververijen, automobielassemblage en asbestverwijdering. Daarnaast worden enkele categorieën uit bijlage I, onderdeel C, van het Bor in lijn gebracht met de bedoeling van de vierde tranche wijziging, waardoor de vergunningplicht komt te vervallen voor ziekenhuizen die desinfectiemiddelen maximaal 1.000 kilogram opslaan en voor zogenaamde CMR stoffen.

De actualisatie van de verwijzingen naar NEN-EN 14214 en NEN 6961 komen voort uit toezeggingen aan het parlement en het bedrijfsleven om te zorgen dat de milieuregelgeving in lijn wordt gebracht met de praktijk (Kamerstukken II 2013/14, 29 383, nr. 214). In dit kader zal ook de Activiteitenregeling milieubeheer (hierna: Activiteitenregeling) worden aangepast.

2.2 Intrekking van het Besluit kleiduvenschieten milieubeheer

Tot de inwerkingtreding van de vierde tranchewijziging gold voor het kleiduvenschieten een vergunningplicht en werd de bescherming van de bodem van kleiduivenbanen gereguleerd in het Besluit kleiduvenschieten milieubeheer.

Met de inwerkingtreding van de vierde tranche vallen buitenschietbanen, inclusief kleiduivenbanen, onder de werking van de algemene regels van het Activiteitenbesluit. De milieuaspecten geluid, bodem en externe veiligheid van de buitenschietbanen worden sinds 1 januari 2016 geregeld in het Activiteitenbesluit en de plicht tot het hebben van een omgevingsvergunning milieu is komen te vervallen. Paragraaf 3.8.3 van het Activiteitenbesluit bepaalt onder meer dat in afwijking van artikel 2.9 van het Activiteitenbesluit bij het schieten op een buitenschietbaan ter voorkoming dan wel voor zover dat niet mogelijk is het zo veel mogelijk beperken van de bodemverontreiniging die bij ministeriële regeling voorgeschreven maatregelen worden getroffen. De toepassing van deze bepaling maakt het mogelijk om ook voor kleiduivenbanen de noodzakelijke maatregelen ten behoeve van de bescherming van de bodem voor te schrijven. Deze maatregelen kunnen betrekking hebben op de gebruikte patronen en kleiduiven en op fysieke voorzieningen op de schietbaan. In de toelichting bij artikel VI wordt hier nader op ingegaan.

In de Activiteitenregeling zullen de maatregelen worden uitgewerkt. De wijze waarop het Activiteitenbesluit het kleiduvenschieten reguleert verschilt van het Besluit kleiduvenschieten. Om deze reden is het Besluit kleiduvenschieten milieubeheer ook niet direct met de inwerkingtreding van de vierde tranche ingetrokken. Eerst moest duidelijk worden of het Activiteitenbesluit voldoende waarborgen kan bieden voor de bescherming van de bodem en het voortbestaan van de schietsport op Olympisch niveau. Het Besluit kleiduvenschieten milieubeheer bevatte een verbod op het gebruik van bepaalde (concentraties) milieugevaarlijke stoffen in patronen en kleiduiven, en liet enkel via een ontheffing voor aangewezen banen en aangewezen topsporters het gebruik van loodhagelpatronen toe. In de systematiek van het Activiteitenbesluit past het om het gebruik van genoemde milieugevaarlijke stoffen toe te staan op alle buitenschietbanen en door alle sporters, mits er wordt voldaan aan de gestelde bodembeschermende maatregelen. Inmiddels is gebleken dat er voldoende bodembeschermende maatregelen beschikbaar zijn die de bodem effectief beschermen tegen eventuele uitloging van stoffen uit loodhagelpatronen of kleiduiven. In de nieuwe systematiek zal het beschermingsniveau van de bodem verbeteren ten opzichte van de huidige situatie, waarin aan tijdelijke ontheffingen geen bodembeschermende maatregelen worden gekoppeld. Deze investeringen konden tot op heden redelijkerwijs niet worden geveerd vanwege de onzekerheid voor exploitanten die inherent is aan tijdelijke ontheffingen.

3 Uitvoering en handhaving

Het besluit is voor een handhaafbaarheidsuitvoerbaarheids- en fraudegevoeligheidstoets voorgelegd aan de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) en Rijkswaterstaat (RWS). Zowel de ILT als RWS heeft aangegeven een toets onnodig te achten vanwege het reparatoire karakter van het besluit en het feit dat de uitvoering en handhaving hiervan voornamelijk bij decentrale overheden is belegd.

4 Gevolgen

Het deel van dit besluit dat reparaties van de vierde tranche wijziging bevat heeft, vanwege de beperkt inhoudelijke aard van de wijzigingen, nauwelijks tot geen gevolgen. Eventuele feitelijke gevolgen zijn gelijk aan de effecten die eerder opgenomen zijn in de nota van toelichting bij de vierde tranchewijziging. De reparaties houden geen beleidswijziging in en hebben daarom geen additionele effecten ten aanzien van het vierde tranche wijzigingsbesluit. Daar waar maatwerkvoorschriften mogelijk zijn gemaakt gaat het om branches waarvoor eerder een vergunningplicht met mogelijkheid tot het stellen van voorschriften gold, of waarvoor de maatwerkmogelijkheden reeds na de vierde tranchewijziging hadden moeten gelden.

De gevolgen van het intrekken van het Besluit kleiduvenschieten milieubeheer zijn eveneens beperkt. Uit overleg met de Koninklijke Nederlandse Schietsport Associatie (hierna: KNSA) is gebleken dat alleen op de kleiduivenbaan Emmer-Compasuum (de schietbaan die gebruik maakt van de ontheffing) de nodige maatregelen te genomen zullen worden om het schieten met loodhagelpatronen mogelijk te maken. Er zijn momenteel geen indicaties dat dit ook geldt voor andere banen. Ook wordt niet verwacht dat met milieuonvriendelijke kleiduiven zal worden geschoten. Dit betekent in de praktijk dat enkel voor de kleiduivenbaan Emmer-Compasuum de wijziging van de regelgeving gevolgen heeft in die zin dat niet langer slechts zes topsporters daar op basis van een ontheffing met loodhagelpatronen mogen schieten, maar dat dit daar geldt voor iedere sporter op basis van de getroffen bodembeschermende voorzieningen en maatregelen. Voor de overige banen wijzigt de praktijk niet.

De nalevingskosten en bedrijfseffecten van deze wijziging zijn afhankelijk van de vraag of een exploitant van een kleiduivenbaan er voor kiest om het gebruik van lood- of zinkhagelpatronen en «milieuonvriendelijke» kleiduiven toe te staan, de individuele kenmerken van de baan en de vraag welke bodembeschermende voorzieningen en maatregelen noodzakelijk zijn. Momenteel betreft het enkel de baan in Emmer-Compasuum. De eenmalige investeringskosten zijn

in opdracht van de KNSA geschat op circa € 670.000, de jaarlijkse onderhoudskosten op circa € 5.000 – € 35.000. Door de kleiduivenbanen geheel onder het Activiteitenbesluit te laten vallen en de stofgerichte aanpak ten aanzien van de patronen en de kleiduiven te vervangen door een aanpak met bodembeschermende voorzieningen en maatregelen, kunnen het Besluit kleiduivenschieten milieubeheer en de Regeling kleiduivenschieten milieubeheer worden ingetrokken en is het verlenen van een tijdelijke ontheffing niet langer nodig. Het streven is dit per medio 2017 te realiseren, en hiervoor nog één ontheffing te verlenen.

5 Voorhang, consultatie en inspraak

Bij brief van 16 maart 2016 is het onderhavige ontwerpbesluit conform de wettelijk voorgeschreven voorhangprocedure van artikel 21.6, vierde lid, van de Wet milieubeheer aan het parlement aangeboden.

Ingevolge de Code interbestuurlijke verhoudingen is het ontwerpbesluit voorgelegd aan de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en het Interprovinciaal Overleg (IPO). De VNG heeft aangegeven een bestuurlijke reactie niet nodig te vinden vanwege het beleidsarme karakter van het besluit. Het IPO heeft in het algemeen positief gereageerd op het reparatiebesluit en heeft een verbetering aangedragen ten aanzien van artikel I, onderdeel D. Deze reactie heeft na de consultatie tot aanpassing geleid van het besluit en wordt hieronder verder toegelicht bij de toelichting van de voorpublicatie en de artikelsgewijze toelichting.

Daarnaast is het ontwerpbesluit overeenkomstig artikel 21.6 van de Wet milieubeheer gepubliceerd in de Staatscourant en is een ieder uitgenodigd commentaar te leveren. Dit heeft geleid tot zes reacties, allen gericht op specifieke onderdelen van het besluit. In vijf gevallen heeft de reactie geleid tot aanpassing van het besluit.

Op hoofdlijnen richten de reacties op de voorpublicatie zich op vier onderwerpen: de uitzondering van afdeling 2.3 (Lucht en geur) van het Activiteitenbesluit voor IPPC-installaties, de vergunningplicht bij opslag van desinfectiemiddelen door ziekenhuizen, het bevoegd gezag bij vergunningen voor defensie-inrichtingen en overige wijzigingen. Allereerst is de uitzondering van IPPC-installaties van afdeling 2.3 van het Activiteitenbesluit op twee punten aangepast, naar aanleiding van de reactie van de ondernemersorganisatie van de technische industrie. Het uitzonderen door middel van BBT-conclusies is verduidelijkt voor groepen van stoffen en doorgetrokken naar monitoring, dit laatste mede op basis van de bestuurlijke reactie van het IPO. Beide aanpassingen zijn nader toegelicht in de artikelsgewijze toelichting van onderdeel D van artikel I. Ten tweede is naar aanleiding van de voorpublicatie de vergunningplicht voor de opslag van desinfectiemiddelen door ziekenhuizen, in lijn met de bestaande vergunningplicht voor rubber- en kunststofbedrijven, opgehoogd naar 1.000 kilogram. In het ontwerpbesluit verviel de vergunningplicht slechts voor de opslag van maximaal 30 kilogram. Uit de reactie van de branchevereniging van de zorgsector blijkt dit maximum onpraktisch en onnodig: de opslag behelst in de praktijk doorgaans meer dan 30 kilogram zijn en hierbij kan voldaan worden aan de algemene regels uit het Activiteitenbesluit. Deze wijziging is nader toegelicht in de artikelsgewijze toelichting van artikel II, onderdeel D. Ten derde heeft de voorpublicatie geleid tot aanpassing van de bevoegdheid tot vergunningverlening voor defensie-inrichtingen in het Bor. In het vierde tranche wijzigingsbesluit is deze bepaling gewijzigd, met als onbedoeld effect een verschuiving van de bevoegdheid tot verlenen van een omgevingsvergunning milieu voor defensie-inrichtingen naar gemeentelijk niveau. Vanwege het nationale belang van de landsverdediging is deze bevoegdheid terug gelegd bij de minister van Infrastructuur en Milieu (hierna: minister van IenM), zoals nader toegelicht in onderdeel A van artikel II. Als laatste zijn er reacties ten aanzien van verschillende overige onderwerpen ontvangen. Dit heeft niet geleid tot inhoudelijke wijzigingen, omdat deze reacties geen reparaties betroffen van het vierde tranche wijzigingsbesluit, een beleidswijziging zouden inhouden die niet past bij het beleidsarme karakter van dit besluit of met slechts tekstuele aanpassingen tegemoet gekomen konden worden.

Tevens is afzonderlijk uitvoerig overleg gevoerd met de KNSA en de kleiduivenbaan Emmer-Compascuum over de intrekking van het Besluit kleiduivenschieten milieubeheer en de gevolgen hiervan. Zowel de KNSA als de kleiduivenbaan heeft aangegeven in te stemmen met de wijzigingen.

6 Notificatie

Het ontwerp wijzigingsbesluit is op 7 juli 2016 gemeld aan de Commissie van de Europese Unie (nummer 2016/0337/NL) ter voldoening aan artikel 5, eerste lid, van Richtlijn (EU) 2015/1535 van het Europees Parlement en de Raad van 9 september 2015 betreffende een informatieprocedure op het gebied van technische voorschriften en regels betreffende diensten van de informatiemaatschappij (codificatie) (PbEU 2015, L 241). Er zijn geen reacties op de ontwerpregelgeving ontvangen.

Het ontwerp wijzigingsbesluit is niet aan de WTO gemeld, omdat het in dat kader geen significante gevolgen heeft.

7 Inwerkingtreding en overgangsrecht

Het wijzigingsbesluit zal op een bij koninklijk besluit te bepalen moment in werking treden, dat niet voor het gehele besluit hetzelfde hoeft te zijn. Voor zover het wijzigingsbesluit omissies en onregelmatigheden van de vierde tranche wijziging herstelt of andere reparaties bevat, zal het zo spoedig mogelijk na publicatie in werking treden. Hierbij wordt indien nodig, gelet op de voordelen voor de doelgroep en het feit dat het reparatiewetgeving betreft, met een

beroep op aanwijzing 174, vierde lid, onderdelen a en c, van de Aanwijzingen voor de regelgeving afgeweken van de vaste verandermomenten en publicatietermijnen. Via de VNG en via de website van Rijkswaterstaat (www.infomil.nl) zijn de betrokken bestuursorganen en de bedrijven over de wijzigingen geïnformeerd. De overige onderdelen van het wijzigingsbesluit zullen wel de data en publicatietermijnen rondom de vaste verandermomenten volgen. Het Besluit kleiduivenschietsen milieubeheer zal naar verwachting medio 2017 ingetrokken worden, waarvoor er nog één ontheffing verleend zal worden. De inwerkingtreding van de actualisatie van de verwijzingen naar de NEN-normen staat gepland per 1 januari 2017. Hierdoor hebben partijen voldoende tijd om zich hierop voor te bereiden.

46 Nota van toelichting bij Staatsblad 2017/305

Wijzigingen in verband met de vermindering van emissies van gewasbeschermingsmiddelen in de glastuinbouw en open teelten

Algemeen

1 Inleiding

Dit besluit wijzigt het Activiteitenbesluit milieubeheer met betrekking tot het gebruik en het lozen van gewasbeschermingsmiddelen in de landbouw. De regels voor agrarische bedrijven worden op twee onderwerpen aangescherpt.

Glastuinbouwbedrijven dienen afvalwater dat gewasbeschermingsmiddelen bevat, te zuiveren. In de open teelten worden de teeltvrije zones van enkele gewassen verbreed en moeten verdergaande driftreducerende technieken worden toegepast.

Tevens wordt een vereenvoudiging van het besluit doorgevoerd, door vervanging van enkele middelvoorschriften door doelvoorschriften. Naar aanleiding van de inspraak op het ontwerpbesluit maakt dit besluit het mogelijk om bij maatwerkvoorschrift toe te staan dat de lichtemissie vanuit de kassen van glastuinbouwbedrijven meer of juist minder wordt gereduceerd dan in het Activiteitenbesluit milieubeheer is voorgeschreven.

2. Aanleiding voor het besluit

De maatregelen zijn aangekondigd in de Kabinetsnota «Gezonde Groei, Duurzame Oogst; tweede Nota duurzame gewasbescherming» (verder: nota Gezonde Groei, Duurzame Oogst)¹.

De evaluatie van de (eerste) Nota duurzame gewasbescherming laat zien dat er veel is bereikt². De risico's van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen zijn verminderd. Het water is schoner geworden. De concurrentiekracht van de land- en tuinbouwsector is door het gewasbeschermingsbeleid niet verminderd. Desondanks zijn niet alle doelen bereikt.

Waterbeheerders constateren overschrijdingen van de waterkwaliteitsnormen uit de Kaderrichtlijn Water op meer dan de helft van de meetlocaties in oppervlaktewater. Uit monitoringsresultaten blijkt dat deze overschrijdingen van waterkwaliteitsnormen in heel Nederland voorkomen, maar vooral in gebieden met glastuinbouw, bloembollen, fruitteelt en sommige gewassen in de open teelt³.

De nota Gezonde Groei, Duurzame Oogst kondigt daarom aan dat het afvalwater van glastuinbouwbedrijven dat gewasbeschermingsmiddelen bevat, moet worden gezuiverd. Deze bedrijven zouden emissies ook moeten beperken door de toediening van gewasbeschermingsmiddelen af te stemmen op het tijdstip van lozing en door hergebruik van het filterspoelwater (spoelwater van filters van een waterdoseringsinstallatie) dat met gewasbeschermingsmiddelen is verontreinigd. In de open teelten zouden technieken moeten worden toegepast die de drift (verwaaiing) van gewasbeschermingsmiddelen op het gehele landbouwperceel reduceren met ten minste 75%. Voor de gewassen gras, graszaad en granen (haver, rogge, spelt, teff, triticale, vlas, zomer- en wintertarwe, zomer- en wintergerst) is een verdubbeling van de teeltvrije zone voorzien tot ten minste 50 centimeter. Tevens zet de nota in op een vereenvoudiging van regelgeving, door het stellen van eenduidige en heldere gebruiksvoorschriften.

Na bespreking van de nota met de Tweede Kamer zijn twee moties ingediend.

Ten aanzien van de glastuinbouw vraagt de motie Dik-Faber van 12 maart 2014 de regering via een pilot te onderzoeken hoe tot verdere kostenbeheersing van de zuivering van het afvalwater van glastuinbouwbedrijven kan worden gekomen (Kamerstukken II 2012–2013, 27 858, nr. 254). De motie Bosman/Lodders van 18 maart 2014 verzoekt de regering om samen met de glastuinbouw en de waterbeheerders te zoeken naar een realistische tijdsplanning, om het afvalwater van glastuinbouwbedrijven zodanig te zuiveren dat normoverschrijdingen van gewasbeschermingsmiddelen in lokaal oppervlaktewater worden teruggebracht (Kamerstukken II 2013–2014, 27 858, nr. 259).

Over de uitvoering van beide moties hebben de ministeries van Infrastructuur en Milieu en van Economische Zaken bestuurlijk afspraken gemaakt met de brancheorganisatie voor de glastuinbouw LTO Glaskracht Nederland, het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (verder: Ctgb), de brancheorganisatie voor de gewasbeschermingsmiddelenindustrie Nefyto, de Vereniging Nederlandse Gemeenten en de Unie van Waterschappen.

¹ Nota Gezonde Groei, Duurzame Oogst, bijlage bij de brief van 14 mei 2013, Kamerstukken II 2012/13, 27 858, nr. 146. Voor een verslag van een notaoverleg: Kamerstukken II 2012/13, 27 858, nr. 210

² Van Eerdt, M. et al. (2012), Evaluatie van de nota Duurzame gewasbescherming, Den Haag: Planbureau voor de Leefomgeving; bijlage bij de brief van 8 maart 2012, Kamerstukken II 2011/12, 27 858, nr. 102. Voor een overzicht van de milieubelasting door gewasbeschermingsmiddelen vanuit de land- en tuinbouw (periode 1998–2010), zie hoofdstukken 3 en 4 van Evaluatie van de nota Duurzame Gewasbescherming; deelrapport Milieu (RIVM Rapport 607059001/2012)

³ Monitoringsresultaten voor oppervlaktewater kunnen worden geraadpleegd op www.bestrijdingsmiddelenatlas.nl

Deze afspraken in het «Hoofdlijnenakkoord waterzuivering glastuinbouw»⁴ kunnen als volgt worden samengevat:

- De belasting van het oppervlaktewater als gevolg van het lozen van afvalwater met gewasbeschermingsmiddelen door de glastuinbouw moet sterk worden teruggedrongen.
- De datum waarop glastuinbouwbedrijven op grond van de milieuwetgeving moeten beschikken over een functionerende zuiveringsvoorziening wordt, rekening houdend met zowel de milieubelangen als de economische en praktische haalbaarheid, verschoven van 1 januari 2016 naar 1 januari 2018.
- In de milieuwetgeving (Activiteitenbesluit milieubeheer) zal een zuiveringsrendement worden voorgeschreven van ten minste 95%.
- Het Ctgb en de beide ministeries spannen zich, elk binnen zijn bevoegdheden, verantwoordelijkheden en juridische mogelijkheden, maximaal in om bij een (her)beoordeling van een gewasbeschermingsmiddel rekening te houden met de afspraken uit het Hoofdlijnenakkoord waterzuivering glastuinbouw (synchronisatie milieubeleid en toelatingsbeleid).
- Om te komen tot een verdere beheersing van de zuiveringskosten, zijn vier acties afgesproken. Eén van die acties is, dat het bevoegd gezag collectieve zuiveringen of aanpassing van riool-/afvalwaterzuiveringsinstallaties mag faciliteren door waar nodig meer tijd te bieden voor het voldoen aan de zuiveringsverplichting, met een maximum van drie jaar (tot uiterlijk 1 januari 2021).

Deze laatste afspraak is in bestuurlijk overleg tussen het ministerie van Infrastructuur en Milieu, LTO Glaskracht Nederland, Unie van Waterschappen en het Hoogheemraadschap van Delfland nader ingevuld. Afgesproken is om een initiatief tot aanleg en realisatie van een collectieve zuiveringsvoorziening op de afvalwaterzuiveringsinstallatie «Nieuwe Waterweg» te Hoek van Holland – en eventuele vergelijkbare initiatieven – in dit besluit te faciliteren. Dit initiatief wordt door het Hoogheemraadschap en een aantal glastuinbouwbedrijven in zijn beheersgebied ontwikkeld.

Dit besluit geeft uitvoering aan deze afspraken, voor zover die wijziging van wetgeving vereist.

Het is van belang te bezien of de zuivering van afvalwaterstromen niet leidt tot onnodige stapeling van voorschriften in het Activiteitenbesluit milieubeheer. De huidige regels voor substraatteelt omvatten namelijk een aantal middelvoorschriften (hergebruik drainwater en gebruik natriumarm gietwater) die hetzelfde doel beogen als de verplichting om het afvalwater te zuiveren – het minimaliseren van de emissies naar het oppervlaktewater. Het kan wenselijk zijn om deze middelvoorschriften te vervangen door een doelvoorschrift, zoals een zuiveringsverplichting. Het eventueel aanpassen van die voorschriften vindt echter niet in dit besluit plaats, maar maakt onderdeel uit van de stelselherziening van het omgevingsrecht. Bij de totstandkoming van het Besluit activiteiten leefomgeving worden alle regels voor de glastuinbouw in samenhang beschouwd, en kan in overleg met de doelgroepen worden besloten welke regels worden aangepast.

3 Hoofdlijnen van het besluit

Het besluit beoogt een verdere verduurzaming van de gewasbescherming door algemene regels te stellen, die technisch haalbaar en financieel betaalbaar zijn voor de betreffende sector.

De vermindering van de emissies van gewasbeschermingsmiddelen is van belang voor het realiseren van de waterkwaliteitsdoelstellingen op grond van de Kaderrichtlijn Water. Voor de kwaliteit van het oppervlaktewater bevat de nota Gezonde Groei, Duurzame Oogst twee doelstellingen. Voor de ecologische kwaliteit van het oppervlaktewater is de doelstelling uitgedrukt als een afname van het aantal overschrijdingen van de milieukwaliteitsnormen. De tweede doelstelling geldt specifiek voor de kwaliteit van het oppervlaktewater dat is bestemd voor de drinkwaterbereiding. Die doelstelling is uitgedrukt als een afname van het aantal overschrijdingen van de drinkwaternorm.

tabel 1: doelstellingen kwaliteit oppervlaktewater

	2018	2023
aantal overschrijdingen van milieukwaliteitsnormen	afname 50%	afname 90%
aantal overschrijdingen van drinkwaternormen	afname 50%	afname 95%

De reductiepercentages zijn gerelateerd aan het referentiejaar 2013.

Een andere doelstelling is de vereenvoudiging van regelgeving⁵. Daardoor wordt de praktische uitvoerbaarheid en vervolgens de naleving door de toepasser van gewasbeschermingsmiddelen verbeterd. Tevens maakt de introductie van doelvoorschriften het mogelijk slagvaardiger in te spelen op innovaties. De mate van milieubescherming vermindert daardoor niet.

⁴ Brieven van 23 juni 2015 en 12 oktober 2015 (Kamerstukken II 2014–2015, 32 627, nrs. 19 en 20). Voor een lijst met vragen en antwoorden over het Hoofdlijnenakkoord waterzuivering glastuinbouw: brief van 30 november 2015, Kamerstukken II 2014–2015, 32 627, nr. 21

⁵ Voor de doelstellingen, zie bladzijden 34, 35 en 52 van de nota Gezonde Groei, Duurzame Oogst, Bijlage bij de brief van 14 mei 2013, Kamerstukken II 2012/13, 27 858, nr. 146

4 Bestaande voorschriften nationale wetgeving

Voor glastuinbouwbedrijven zijn de voorschriften voor gewasbeschermingsmiddelen sinds de inwerkingtreding van het Lozingenbesluit WVO glastuinbouw (november 1994) niet wezenlijk gewijzigd. De huidige voorschriften voor gewasbescherming in het Activiteitenbesluit milieubeheer bevorderen het hergebruik van grondstoffen, zoals het hergebruik van overtollig gietwater (artikelen 3.66 respectievelijk 3.71 Activiteitenbesluit). Sanering van de restlozing gebeurt door aansluiting op gemeentelijke riolering, voor zover die binnen redelijke afstand van het perceel is gelegen en de capaciteit daarvan toereikend is (artikel 3.63 Activiteitenbesluit). Tevens moeten goede landbouwpraktijken worden toegepast, zodat de lozing van percolatiewater of met gewasbeschermingsmiddelen verontreinigd hemelwater (de zogenoemde «first-flush») in de bodem, gemeentelijke riolering of het aquatisch milieu wordt voorkomen (artikel 3.60 Activiteitenbesluit).

Voor bedrijven met een open teelt schrijft de regelgeving voor dat teeltvrije zones worden aangehouden, gemeten vanaf het midden van het gewas tot de insteek van het oppervlaktewater. De breedte van de zones varieert tussen 900 en 25 centimeter. De teeltvrije zone bedraagt voor appels, peren en overige pit- en steenvruchten ten minste 900, 600, 450 of 300 centimeter, afhankelijk van de gebruikte driftreducerende techniek. Voor aardappelen, bloembollen en andere laaggroeiende gewassen is die zone ten minste 150, 100, 50 of 0 centimeter, afhankelijk van de gebruikte driftreducerende technieken of teeltwijze. Langs bepaalde oppervlaktewaterlichamen die zijn aangewezen in het Uitvoeringsbesluit meststoffen bedraagt de teeltvrije zone voor elk gewas 500 centimeter. Die breedte moet ook altijd ten minste worden aangehouden voor boomkwekerijgewassen, die in opwaartse of zijwaartse richting bespoten worden. Voor gras, graszaad en granen bedraagt de teeltvrije zone ten minste 25 centimeter en voor alle overige gewassen ten minste 50 centimeter.

Het bevoegd gezag kan in bepaalde situaties bij maatwerkvoorschrift andere teeltvrije zones voorschrijven.

Tevens moeten in de open teelten driftreducerende technieken worden toegepast. Het betreft op dit moment nog specifieke technieken, die volgens onderzoek ertoe leiden dat de depositie van gewasbeschermingsmiddelen op oppervlaktewater met ten minste 50% of 90% wordt gereduceerd⁶. Toepassing van een bepaalde driftreducerende techniek in de open teelten is toegestaan, indien die in de voorschriften expliciet wordt genoemd, of het bevoegd gezag op basis van een aanvraag heeft beslist dat met toepassing van een niet-genoemde techniek in een concreet geval een ten minste gelijkwaardig niveau aan bescherming van het milieu wordt bereikt (artikel 1.8 van het Activiteitenbesluit milieubeheer).

Bovengenoemde voorschriften zijn opgenomen in de artikelen 3.80 tot en met 3.83 van het Activiteitenbesluit milieubeheer, en technisch uitgewerkt in de artikelen 3.79 tot en met 3.91 van de Activiteitenregeling milieubeheer. Teeltvrije zones (bufferstroken) zijn multifunctioneel; zij verminderen de drift en afspoeling van gewasbeschermingsmiddelen naar oppervlaktewater, reduceren de afspoeling van meststoffen en zware metalen en hebben vanaf een bepaalde breedte positieve effecten voor de biodiversiteit en het landschapsbeheer⁷. Een zone is tevens noodzakelijk als «vangnet», omdat de apparatuur waarmee gewasbeschermingsmiddelen worden toegediend niet altijd en overal de gemeten driftreductie realiseert, als gevolg van bijvoorbeeld normale slijtage of de invloed van externe factoren. Een teeltvrije zone is dan ook een wezenlijk andere soort maatregel dan toepassing van een driftreducerende techniek (apparatuur voor de toepassing van gewasbeschermingsmiddelen) die alleen de drift naar oppervlaktewater vermindert.

5 Maatregelen voor een duurzame gewasbescherming

Voorschriften uit het Activiteitenbesluit milieubeheer worden aangescherpt. De maatregelen zijn niet voor alle toepassers van gewasbeschermingsmiddelen identiek, er is rekening gehouden met de specifieke situatie binnen de sectoren. In de maatregelen is daarom onderscheid gemaakt naar het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen in de glastuinbouw en in de open teelt.

Glastuinbouw

Voor bedrijven (inrichtingen) waar gewassen in een kas worden geteeld of gekweekt wordt voorgeschreven dat het lozen van afvalwater dat gewasbeschermingsmiddelen bevat, niet is toegestaan tenzij dat afvalwater wordt gezuiverd. Het gaat zowel om glastuinbouwbedrijven als om bedrijven met «ondersteunend glas». Laatstgenoemde bedrijven zijn meestal akkerbouw- of tuinbouwbedrijven waarbij de teelt in de kassen ten dienste staat aan de teelt van gewassen in de open lucht. De teelt in een kas ondersteunt de bedrijfsvoering van deze bedrijven, doordat de kas wordt gebruikt voor bijvoorbeeld de opkweek of overwintering van planten.

Zuivering van het te lozen afvalwater kan voor bedrijven met (een relatief klein oppervlakte) ondersteunend glas relatief

⁶ Een lijst met maatregelpakketten die volgens de Technische Commissie Techniekbeoordeling allen tot eenzelfde driftdepositie op oppervlaktewater leiden, is opgenomen op de website www.helpdeskwater.nl

⁷ Rapport «Teeltvrije zones; invloed op belasting van oppervlaktewater»; Linden, A.M.A. van der, S. Lukacs, A.J. Schouten en H.J. van Wijnen; RIVM rapport 607640001/2010 en rapport «Uitspoeling van zware metalen uit landbouwbodems; Toetsing van modelberekeningen middels veldmetingen»; Bonten, L.T.C.; Alterra rapport 1883/2009

hogere kosten met zich meebrengen. De lozing op oppervlaktewater of het vuilwaterriool vanuit die kassen kan echter vaak worden vermeden. Bij bedrijven leven vragen over de praktische uitvoerbaarheid daarvan. In doelgroepoverleg is afgesproken dat hierover een informatieve handreiking zal worden opgesteld. Indien het gewas in de grond wordt geteeld, kan de lozing van verontreinigd drainagewater bijvoorbeeld vaak worden voorkomen door de watergift af te stemmen op de gewasbehoefte. Om die behoefte aan te tonen, kan veelal gebruik worden gemaakt van vochtsensoren in de bodem. Aan een aanpak in situaties waarin sprake is van veel bedrijfsvreemd water (kwel en inzijging), wordt nog gewerkt. Ook in een teelt los van de grond (teelt op substraat) kan lozing vaak worden vermeden. Bij teelt in potten op de grond kan bijvoorbeeld na afstemming van de watergift op de gewasbehoefte eventueel overtollig water op een vloer of zeil worden opgevangen en volledig nuttig worden hergebruikt binnen het bedrijf. In die situaties zal een opvangvoorziening voor dat water nodig zijn.

Zuivering kan op dit moment plaatsvinden door ozonisatie van het afvalwater dat gewasbeschermingsmiddelen bevat, of door toepassing van waterstofperoxide in combinatie met een behandeling met ultraviolet licht. Het zuiveringsrendement kan worden verhoogd door gebruik van een koolfilter. In theorie kan daardoor vrijwel een nullozing van gewasbeschermingsmiddelen worden gerealiseerd. Het voorschrift gaat echter uit van een zuiveringsrendement van ten minste 95%⁸. Dat percentage is in het Hoofdlijnenakkoord (zie hierboven, paragraaf 2) als noodzakelijk voor het beperken van emissie naar de leefomgeving en economisch betaalbaar aangemerkt.

De bovengenoemde voorbeelden van zuiveringstechnieken met waterstofperoxide, ozon en actieve koolstof zijn werkzaam voor het verwijderen van werkzame stoffen in gewasbeschermingsmiddelen die bestaan uit organische verbindingen. Dit zijn de werkzame stoffen, zoals bedoeld in de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden, waarbij de term «organisch» aansluit bij dat begrip in de organische chemie. De zuiveringsplicht is niet bedoeld voor anorganische stoffen zoals metalen en evenmin voor micro-organismen die als werkzame stoffen worden ingezet; de zuiveringsvoorzieningen zijn daarvoor technisch niet geschikt. Overigens leidt het gebruik van anorganische stoffen voor zover bekend niet of beperkt tot normoverschrijdingen, zodat een zuiveringsverplichting voor deze stoffen niet aan de orde is.

De benodigde capaciteit van een zuiveringsvoorziening hangt af van de aangeboden hoeveelheid te zuiveren afvalwater. De hoeveelheid afvalwater verschilt op dit moment sterk tussen bedrijven, ook indien zij op vergelijkbare locaties zijn gevestigd en vergelijkbare gewassen telen. Hoe groter de hoeveelheid, hoe groter de benodigde capaciteit en hoe hoger de vaste en variabele zuiveringskosten. Zowel de vaste als de variabele kosten kunnen daarom aanzienlijk worden verlaagd, indien bedrijven de hoeveelheid te zuiveren en te lozen afvalwater minimaliseren. Dit behoeft niet in het besluit te worden voorgeschreven, maar zal onder de aandacht van de bedrijven worden gebracht.

De zuiveringsverplichting is bedoeld voor het afvalwater van het bedrijf, voor zover het gewasbeschermingsmiddelen bevat. Het gaat dan om het drainwater (substraatteelt) en het drainagewater (grondteelt). Indien filters van de waterdoseringsinstallatie met dit afvalwater worden gespoeld, moet ook het zogenoemde filterspoelwater voorafgaande aan lozing worden gezuiverd. Een alternatief voor zuivering is het «hergebruik» van het filterspoelwater, zoals bedoeld op bladzijde 21 van de nota Gezonde Groei, Duurzame Oogst. Het filterspoelwater wordt dan niet geloosd op het vuilwaterriool of oppervlaktewater, maar als voedingswater nuttig toegepast voor de gewassen binnen het bedrijf. Indien voor het spoelen uitsluitend schoon (hemel)water wordt gebruikt en het filterspoelwater geen gewasbeschermingsmiddelen bevat, is zuivering of hergebruik niet voorgeschreven. Op dit moment wordt aangenomen dat dit afvalwater geen of een verwaarloosbare hoeveelheid gewasbeschermingsmiddelen bevat. Mocht deze aanname onjuist zijn en wel degelijk gewasbeschermingsmiddelen worden geloosd, dan is zuivering of hergebruik wél vereist.

Het voorschrift tot zuiveren van het afvalwater geldt vanaf 1 januari 2018. Het bevoegd gezag kan bij maatwerkvoorschrift een latere datum stellen, indien ten minste twee bedrijven hun afvalwater (met daarin gewasbeschermingsmiddelen) brengen op een voorziening voor gezamenlijke (collectieve) zuivering en vervolgens het gezuiverde afvalwater lozen op oppervlaktewater of het vuilwaterriool. Het zal bij een dergelijke collectieve zuivering gaan om een vast opgestelde zuiveringsvoorziening die wordt geëxploiteerd door een samenwerkingsverband van (glastuinbouw)bedrijven. Een latere ingangsdatum van de collectieve zuiveringsverplichting is gerechtvaardigd omdat vanwege eventuele vergunningprocedures en afstemming tussen betrokkenen de datum van 1 januari 2018 niet altijd haalbaar is.

Indien voor zuivering een mobiele installatie wordt gebruikt die afwisselend op meerdere locaties wordt ingezet, maakt die tijdens het zuiveringsproces onderdeel uit van de betreffende inrichting. Hoewel een mobiele installatie gewoonlijk door meerdere bedrijven wordt geëxploiteerd, is het geen collectieve zuiveringsvoorziening in de zin van artikel 3.64b waarvoor een langere overgangstermijn kan worden verkregen.

Een (collectieve) zuivering moet plaatsvinden vóórdat het afvalwater wordt geloosd op oppervlaktewater of het

⁸ Het zuiveringsrendement kan worden bepaald met toepassing van Meetprotocol voor het testen van het zuiveringsrendement van zuiveringsinstallaties glastuinbouw, te raadplegen op www.helpdeskwater.nl/onderwerpen/emissiebeheer/agrarisch/glastuinbouw

vuilwaterriool, tenzij de gewasbeschermingsmiddelen uit het stedelijk afvalwater worden gezuiverd door het waterschap.

Onderzocht is of het openbaar vuilwaterriool benut mag worden voor het transport van het te zuiveren afvalwater naar een private collectieve zuiveringsvoorziening. Een private zuiveringsvoorziening in het vuilwaterriool of op de rioolwaterzuiveringsinstallatie is binnen het bestaande wettelijke stelsel echter geen realistische optie. Na lozing van het bedrijfsafvalwater in een openbaar vuilwaterriool, vermengt het zich namelijk met andere afvalwaterstromen en wordt het juridisch «stedelijk afvalwater». Het transport en de zuivering van het stedelijk afvalwater is bij wet opgedragen aan de gemeente respectievelijk het waterschap. Belemmeringen voor aanleg en exploitatie van een private zuiveringsvoorziening in het openbaar vuilwaterriool of de rioolwaterzuiveringsinstallatie zijn voorts dat een wettelijke basis ontbreekt om de kosten van betrokken overheden specifiek toe te rekenen aan de deelnemende bedrijven. Ook ontbreekt een regeling voor het toestaan van, en toezicht houden op een private collectieve zuiveringsvoorziening die in het vuilwaterriool zou zijn aangebracht.

Deze aspecten zijn in mindere mate aan de orde indien een waterschap (als wettelijk aangewezen zuiveringsbeheerder) de collectieve zuiveringsvoorziening realiseert en beheert, waarbij de kosten niet door het waterschap worden gedragen. Eén dergelijke collectieve zuiveringsvoorziening kan milieuvordelen en kostenvordelen voor bedrijven hebben boven een fors aantal kleine zuiveringsvoorzieningen, op elk afzonderlijk glastuinbouwbedrijf. Een dergelijke zuiveringsvoorziening – op de afvalwaterzuiveringsinstallatie «Nieuwe Waterweg» te Hoek van Holland – wordt op dit moment onderzocht door het Hoogheemraadschap van Delfland en een aantal glastuinbouwbedrijven in zijn beheersgebied. Dit initiatief, en eventuele vergelijkbare initiatieven, worden in dit besluit gefaciliteerd. Overigens is voor uitvoering ook wijziging van de Waterschapswet nodig, zodat het waterschap zijn kosten op de deelnemende bedrijven kan verhalen. Het ministerie werkt in overleg met betrokken bestuurlijke partijen een dergelijke wijziging uit. Deze wijziging van de Waterschapswet en de realisatie van de collectieve zuivering door het waterschap moeten uiterlijk op 1 januari 2021 gereed zijn. Tot dan kan op grond van artikel 3.64b uitstel worden verleend aan bedrijven voor het zuiveren, indien zij aangesloten zullen worden op een vorm van collectief zuiveren.

Anders dan op bladzijde 21 van de nota Gezonde Groei, Duurzame Oogst werd aangekondigd, wordt niet voorgeschreven dat «wachttijden» moeten worden aangehouden tussen het tijdstip van toediening van gewasbeschermingsmiddelen en het lozen van afvalwater. Achtergrond van deze aangekondigde maatregel is, dat gedurende de wachttijd gewasbeschermingsmiddelen worden afgebroken en een zorgvuldige keuze van het lozingsmoment dus de emissies van gewasbeschermingsmiddelen reduceert. Uitvoering van deze maatregel verdient aanbeveling, maar wordt in dit besluit niet voorgeschreven omdat het betreffende afvalwater al (bijna) volledig moet worden gezuiverd. Daarnaast is van belang dat de jaarkosten van de maatregel (gerelateerd aan de verwachte emissiereductie) betrekkelijk hoog zijn, in situaties dat een bedrijf niet beschikt over een opvangvoorziening met voldoende capaciteit⁹.

Open teelten

Voor de open teelten worden de voorschriften die aan het einde van paragraaf 4 zijn samengevat, aangepast. De teeltvrije zone voor de teelt van gras, graszaad en granen (haver, rogge, spelt, teff, triticale, vlas, zomer- en wintertarwe, zomer- en wintergerst) wordt met 25 centimeter verbreed naar 50 centimeter.

Daarnaast wordt het middelvoorschrift dat een bepaalde techniek wordt gebruikt – die volgens onderzoek de drift met ten minste 50% vermindert – vervangen door het voorschrift dat maatregelen moeten worden toegepast die de drift verminderen met ten minste 75%. Technieken kunnen worden gecombineerd, zoals een veldspuitapparatuur met een 75%-driftreducerende spuitdop, of veldspuitapparatuur met luchtondersteuning in combinatie met een spuitdop die de drift met 50% reduceert. Op basis van het meetprotocol Driftreductie Neerwaartse en Zijwaartse Spuittechnieken¹⁰ kan het driftreducerend effect van (combinaties van) technieken worden bepaald.

De toepassing van driftreducerende maatregelen beogen niet alleen de bescherming van het oppervlaktewater, maar zullen ook leiden tot vermindering van de (kans op) blootstelling voor omwonenden en passanten van landbouwpercelen. De toepassing van driftreducerende maatregelen op het gehele perceel in plaats van alleen naast oppervlaktewater, is landbouwkundig goed mogelijk en behoeft niet te leiden tot extra nalevingskosten. Gelet op de beginselen van een geïntegreerde gewasbescherming, zoals bedoeld in de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden, dient de driftreductie daarom op het gehele perceel te worden gerealiseerd.

Vereenvoudiging van regelgeving

De voorschriften van het Activiteitenbesluit milieubeheer worden vereenvoudigd door toepassing van doelvoorschriften. In plaats van een opsomming van driftreducerende technieken of zuiveringsvoorzieningen wordt voorgeschreven dat een maatregel moet worden toegepast die de drift of – indien het gaat om een zuiveringsvoorziening

⁹ Bladzijden 27 en 35, rapport «Waterkwaliteit binnen de normen; haalbaarheid en betaalbaarheid van ambities uit de 2^e Nota duurzame gewasbescherming» (juli 2013); Buurma J.S., P.C. Leendertse en A. Visser. LEI-rapport 2013-044, CLM-rapport 826-2013

¹⁰ Het meetprotocol Driftreductie Spuitdoppen en het meetprotocol Driftreductie Neerwaartse en Zijwaartse Spuittechnieken zijn te raadplegen op: <http://www.helpdeskwater.nl/onderwerpen/emissiebeheer/agrarisch/open-teelt/>

– emissie met ten minste een bepaald percentage vermindert. Omdat de daadwerkelijk bereikte reductie moeilijk in de praktijk kan worden geconstateerd (analyses van gewasbeschermingsmiddelen zijn kostbaar en moeten periodiek worden herhaald), wordt voorgeschreven dat die reductie moet worden aangetoond door in representatieve gebruiksomstandigheden metingen uit te voeren volgens de aangewezen testmethoden. De bewijslast ligt bij de toepasser van een gewasbeschermingsmiddel. In de praktijk kan hij daarvoor onderzoeksrapporten van de producent van de techniek of – indien het gaat om de zuivering van afvalwater – zuiveringsvoorziening gebruiken, die met inachtneming van de voorgeschreven of ten minste gelijkwaardige testmethoden zijn opgesteld. Daarnaast moet de toepasser aantonen dat zijn toepassing overeenkomt met de omstandigheden waaronder de techniek is onderzocht. Die omstandigheden worden gewoonlijk door de producent van de techniek of door de verkoper opgenomen in een zogenoemde systeembeschrijving.

Tevens worden de voorschriften voor de teelt van bloembollen en bloemknollen ingekort, op grond van een afspraak in het doelgroepoverleg, in het Bestuurlijk Overleg Open Teelt en veehouderij. Vanuit het oogpunt van bescherming van het milieu, en gelet op de maatregelen die redelijkerwijs van toepassers van gewasbeschermingsmiddelen mogen worden gevergd, bestaat onvoldoende reden om binnen gebieden waar deze gewassen intensief worden geteeld, andere voorschriften te stellen dan daarbuiten. De voorschriften zijn daarom samengevoegd.

6 Gevolgen van het besluit

In deze paragraaf wordt eerst ingegaan op de financiële betaalbaarheid van de maatregelen in dit besluit. Daarna worden de gevolgen voor administratieve lasten en nalevingskosten benoemd. Tenslotte worden de gevolgen van de maatregelen voor het milieu besproken.

6.1 Financiële betaalbaarheid

Het Landbouw Economisch Instituut (LEI) heeft de financiële betaalbaarheid onderzocht van de maatregelen, door de jaarkosten van een maatregel uit te drukken als aandeel van het «bedrijfssaldo». Daardoor wordt zichtbaar welk beslag de extra jaarkosten die voortvloeien uit naleving van de maatregel, leggen op de financiële middelen die beschikbaar zijn voor dekking van de vaste kosten van het bedrijf. Het bedrijfssaldo bestaat uit de totale geldopbrengsten van een bedrijf, verminderd met de kosten van zaaizaad, plantgoed, meststoffen, gewasbeschermingsmiddelen, energie- en brandstofverbruik en werk door derden (inclusief uitzendkrachten).

Het percentage saldooverlies dat in een bepaalde situatie financieel betaalbaar wordt geacht, is het resultaat van een politieke of bestuurlijke afweging. In de evaluatie van het gewasbeschermingsbeleid uit de (eerste) Nota duurzame gewasbescherming is uitgegaan van een saldooverlies van ten hoogste één procent, als criterium voor financiële betaalbaarheid. Het criterium maakt de financiële gevolgen voor een type bedrijf inzichtelijk. Met nadruk wordt erop gewezen dat het criterium geen informatie biedt over het percentage bedrijven dat als gevolg van een maatregel in continuïteitsproblemen kan geraken.

Het LEI heeft onderzocht hoeveel procent van de bedrijven (zowel glastuinbouw als open teelten) en van de teeltarealen (alleen glastuinbouw) te maken krijgt met extra jaarkosten die hoger zijn dan dit criterium. Daarbij is de toename van de jaarkosten per bedrijfstype vergeleken met meerjarige gemiddelden van de bedrijfssaldi van de betrokken bedrijfstypen.

Glastuinbouw

In 2014 waren in Nederland 4.788 glastuinbouwbedrijven, met een totale oppervlakte van 9.818 hectaren. Het onderzoek richtte zich op de grootste groep, bestaande uit 3.292 bedrijven met 9.332 hectaren. De andere 1.496 bedrijven (486 hectaren) bestaan uit niet-gespecialiseerde bedrijven, zoals bedrijven waarvan de glastuinbouw niet de hoofdactiviteit vormt, en relatief kleine bedrijven (<2.500 m²glasoppervlak).

Volgens het LEI-onderzoek leidt de invoering van de zuiveringsverplichting voor ongeveer 65% van de bedrijven tot jaarkosten die hoger zijn dan het bovengenoemde criterium¹¹. Het voorschrijven van de zuiveringsverplichting in het Activiteitenbesluit milieubeheer is daarmee een financieel ingrijpende maatregel voor glastuinbouwbedrijven, vergeleken met de gerealiseerde maatregelen uit de (eerste) Nota duurzame gewasbescherming.

Open teelten

In 2014 telden de agrarische sectoren ongeveer 20.000 gespecialiseerde bedrijven en bedrijven die meerdere gewassen telen die tot verschillende sectoren behoren (zoals de combinatie akkerbouw én bollenteelt). Een bedrijf wordt aangemerkt als «gespecialiseerd», indien ten minste tweederde van de geldwaarde van de agrarische activiteiten samenhangt met de teelt van gewassen. Een melkveehouderij die tevens het gewas snijmais teelt, is geen gespecialiseerd bedrijf maar is wel meegeteld als akkerbouwbedrijf.

¹¹ Buurma Jan, Ruud van der Meer, Erik van Os en Henny van der Veen, «Betaalbaarheid zuivering lozingswater glastuinbouw, Addendum bij LEI-rapport 2013-044» Wageningen, LEI, februari 2015; zie ook Jan Buurma, Ruud van der Meer, Erik van Os, Jim van Ruijven en Hennie van der Veen «Betaalbaarheid zuivering lozingswater glastuinbouw, Addendum bij LEI-rapport 2015-001» Wageningen, LEI, 2016

In een aantal gevallen passen aannemers gewasbeschermingsmiddelen toe in opdracht van agrarische bedrijven. Naar schatting betreft het ongeveer 800 aannemingsbedrijven.

Volgens het LEI-onderzoek leiden de maatregelen niet tot jaarkosten die hoger zijn dan het criterium¹².

6.2 Administratieve lasten en nalevingskosten

Ten opzichte van bestaande regels nemen de administratieve lasten niet toe. Het besluit gaat niet gepaard met aanvullende informatieverplichtingen jegens de overheid. Bestaande voorschriften met dergelijke verplichtingen worden niet uitgebreid of gewijzigd.

Wel leidt het besluit tot een toename van de nalevingskosten.

Glastuinbouw

De totale zuiveringskosten worden geschat op ongeveer dertig miljoen euro.

Een reden om de maatregel desondanks algemeen voor te schrijven, is dat het Ctgb sinds februari 2014 in zogenoemde toelatingsbesluiten voorschrijft dat een specifiek gewasbeschermingsmiddel niet mag worden gebruikt, tenzij het afvalwater wordt gezuiverd. Deze verplichting is bedoeld om onaanvaardbare effecten voor het milieu als gevolg van het gebruik van dat gewasbeschermingsmiddel te voorkomen en geldt inmiddels voor meerdere gewasbeschermingsmiddelen die noodzakelijk zijn voor de bedrijfsvoering van glastuinbouwbedrijven¹³. In feite wordt in dit besluit de zuiveringsverplichting uit de verschillende toelatingsbesluiten vervangen door een zuiveringsverplichting in een algemene regel.

De tabel geeft het aantal bedrijven, met de kosten die zijn gemoeid met de zuivering van het afvalwater. De vaste en variabele kosten zijn bepaald per bedrijf, in euro's, per jaar¹⁴.

tabel 2: nalevingskosten glastuinbouw (jaarkosten in euro per jaar)

<i>bedrijfs grootte</i>	<i>aantal bedrijven</i>	<i>vaste kosten</i>	<i>variabele kosten</i>	<i>kosten</i>
0 – 1,5 hectare	2.650	4.900	2–800	14.310.000
1,5 – 5 hectaren	1.325	6.000–7.000	1.400–1.500	10.533.750
> 5 hectaren	441	6.200–8.800	1.400–3.400	4.365.900
		<i>totale zuiveringskosten:</i>		29.209.650

In de schatting is buiten beschouwing gebleven dat de meeste bedrijven hun afvalwater reeds moeten zuiveren, op grond van voorschriften in toelatingsbesluiten. Evenmin is rekening gehouden met mogelijke (aanzienlijke) kostenreducties als gevolg van vermindering van het volume te zuiveren afvalwater, innovatie en doorontwikkeling in technieken, de inzet van mobiele zuiveringen (vooral op kleinere bedrijven) en het gezamenlijk gebruik van collectieve zuiveringsvoorzieningen.

Open teelten

De totale nalevingskosten voor de open teelten worden geschat op ongeveer een half miljoen euro.

De tabel geeft het aantal spuiten, met de extra nalevingskosten die zijn gemoeid met de toepassing van 75%-driftreducerende technieken. Het aantal spuiten is gebaseerd op keuringsgegevens van de stichting Kwaliteitseisen Landbouwtechniek.

tabel 3: nalevingskosten open teelten (in euro per jaar)

	<i> totaal aantal spuiten</i>	<i>aantal spuiten ≤50%</i>	<i>extra kosten</i>	<i>kosten</i>
akkerbouw	12.237	2.548 (spuitdop)		382.200
boomteelt (laag)			100–200	
bloembollen		397 (kantdop)		59.550
vollegrondgroente				
boomteelt (hoog)	1.871	408 (spuitdop)	200	81.600
laanbomen				

¹² Bladzijde 36, rapport «Waterkwaliteit binnen de normen; haalbaarheid en betaalbaarheid van ambities uit de 2^e Nota duurzame gewasbescherming» (juli 2013); Buurma J.S., P.C. Leendertse en A. Visser. LEI-rapport 2013-044, CLM-rapport 826-2013

¹³ Toelatingsbesluiten (besluiten tot toelating van een gewasbeschermingsmiddel tot de Nederlandse markt) zijn te raadplegen in de Toelatingen Databank op de website van het Ctgb. Begin november 2016 gold de zuiveringsverplichting voor middelen op basis van de werkzame stoffen imidacloprid, abamectine, fluazinam, teflubenzuron, pirimicarb, fluazinam en thiacloprid

¹⁴ Bladzijde 54, van rapport «Betaalbaarheid zuivering lozingswater glastuinbouw, Addendum bij LEI-rapport 2013-044» Buurma Jan, Ruud van der Meer, Erik van Os en Henny van der Veen; Wageningen, LEI, februari 2015. Voor een kostenoverzicht zie tevens antwoord 39 uit de Lijst van vragen en antwoorden van 30 november 2015 (Kamerstukken II 2015–2016, 32 627, nr. 21)

tabel 3: nalevingskosten open teelten (in euro per jaar)

<i>totaal aantal spuit</i>	<i>aantal spuit $\leq 50\%$</i>	<i>extra kosten</i>	<i>kosten</i>
	<i>totale nalevingskosten</i>		523.350

In de schatting is buiten beschouwing gebleven dat gewoonlijk op spuitapparatuur meerdere soorten spuitdoppen per eenheid zijn gemonteerd, waarvan ten minste één de drift met 75% of meer reduceert. De voorschriften leiden in die situatie niet tot extra nalevingskosten, maar de reeds aanwezige driftreducerende spuitdoppen worden dan op een andere manier, meer intensief, gebruikt.

Over de nalevingskosten als gevolg van de verbreding van de teeltvrije zone wordt het volgende opgemerkt. Een verbreding van de teeltvrije zone van 25 centimeter naar 50 centimeter kost gemiddeld ongeveer 0,3% van de teeltopbrengst van een hectare in de akkerbouw¹⁵. De financiële opbrengst verschilt per gewas. In 2014 bedroeg die voor tarwe bijvoorbeeld ongeveer 170 euro per ton en voor brouwgerst ongeveer 185 euro per ton. De teeltopbrengst is ongeveer tien ton per hectare. De kosten zijn sterk afhankelijk van de bedrijfsvoering, maar kunnen dicht liggen bij de financiële opbrengsten.

Volledigheidshalve wordt opgemerkt dat, in aanmerking genomen dat in een teeltvrije zone geen gewas mag worden geteeld en geen meststoffen mogen worden toegediend, de verbreding van de teeltvrije zone direct naast oppervlaktewater leidt tot een verkleining van het oppervlak landbouwgrond waarop meststoffen worden toegediend.

6.3 Gevolgen voor het milieu

Volgens onderzoek leiden de maatregelen in de verschillende agrarische sectoren niet tot het bereiken van de waterkwaliteitsdoelstellingen voor 2018, met uitzondering van de sectoren glastuinbouw en veehouderij (teelt van gras en maïs).

De voortgang op de doelstellingen in de nota Gezonde Groei, Duurzame Oogst zal in 2018 worden geëvalueerd. Op basis van de resultaten van deze tussenevaluatie wordt bezien of nieuwe dan wel bijgestelde maatregelen nodig zijn voor de jaren 2019 tot en met 2023. In 2023 vindt een eindevaluatie plaats¹⁶.

De doelstellingen voor het oppervlaktewater zijn geformuleerd als een afname van het aantal overschrijdingen van de waterkwaliteitsnormen. In 2018 moet het aantal normoverschrijdingen met ten minste 50% zijn verminderd, en per 2023 met ten minste 90%. Teneinde (de effecten van) maatregelen te kunnen bepalen, zijn deze waterkwaliteitsdoelstellingen geoperationaliseerd door te berekenen hoever de emissies ten minste moeten verminderen om de doelstellingen te realiseren. De doelstellingen gelden voor de gezamenlijke sectoren, maar zijn in het onderzoek toegespitst op de verschillende agrarische sectoren. Tevens is de verwachte reductie onderzocht, dat is het verwachte effect van uitvoering van de maatregelen op de emissies naar oppervlaktewater, uitgaande van volledige naleving. De tabel geeft de verwachte emissiereducties als gevolg van de maatregelen in dit besluit, en de emissiereducties die nodig zijn om de waterkwaliteitsdoelstellingen van 2018 en 2023 te bereiken¹⁷.

tabel 4: benodigde emissiereductie per 2018 en 2023 en verwachte emissiereductie, in procenten

	<i>verwachte reductie</i>	<i>benodigde reductie</i>	
		<i>2018</i>	<i>2023</i>
boomkwekerij	50	67	98
fruitteelt	50	80	99,5
bloembollenteelt	47	83	99,3
vollegrondgroente	49	67	98
akkerbouw	51	57	93
veehouderij	54	50	75
glastuinbouw	95	75	99,7

In de tabel blijft buiten beschouwing dat een aantal toepassers nu reeds (combinaties van) technieken hanteert die de drift meer dan 50% reduceren. Dergelijke technieken worden in de praktijk wel gebruikt omdat het Activiteitenbesluit milieubeheer of een toelatingsbesluit van een bepaald gewasbeschermingsmiddel dat voorschrijft, of omdat de toepasser de technieken vrijwillig toepast ter bescherming van mens en milieu. In die gevallen zal de daadwerkelijke reductie

¹⁵ Volgens de tabellen 3 en 4 van het rapport «Teeltvrije zones; invloed op belasting van oppervlaktewater»; Linden, A.M.A. van der, S. Lukacs, A.J. Schouten en H.J. van Wijnen; RIVM rapport 607640001/2010, kost een teeltvrije zone van 50 centimeter gemiddeld ongeveer 0,6% van de teeltopbrengst van een hectare in de akkerbouw, ten opzichte van de situatie dat géén teeltvrije zone wordt aangehouden. Bijvoorbeeld: granen (totaal ongeveer 200.000 hectaren) worden voornamelijk geteeld op zeelei (ongeveer 120.000 hectaren, opbrengstverlies 0,58%) en zand (ongeveer 55.000 hectaren, opbrengstverlies 0,67%)

¹⁶ Bladzijde 12, van de nota Gezonde Groei, Duurzame Oogst, bijlage bij de brief van 14 mei 2013, Kamerstukken II 2012/13, 27 858, nr. 146

¹⁷ Bladzijden 30 en 32, rapport «Waterkwaliteit binnen de normen; haalbaarheid en betaalbaarheid van ambities uit de 2^e Nota duurzame gewasbescherming» (juli 2013); Buurma J.S., P.C. Leendertse en A. Visser. LEI-rapport 2013-044, CLM-rapport 826-2013

lager zijn dan de verwachte reductie.

7 Uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid van het besluit

De voorschriften voor het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen in dit besluit zijn gebaseerd op verschillende wettelijke grondslagen. Dit heeft gevolgen voor de handhaving. Voor zover dit besluit voorschriften stelt aan een lozing op oppervlaktewater, is de grondslag artikel 6.6 van de Waterwet. Lozingen op het vuilwaterriool worden geregeld in hoofdstuk 10 van de Wet milieubeheer. Het bevoegd gezag voor handhaving is in dat geval de waterbeheerder. In het geval de voorschriften niet zien op een (dreigende) lozing zijn deze gebaseerd op de artikelen 78 en 80 van de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden. De Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit is in dat geval bevoegd tot handhaving. De toezichthouders voor deze wet zijn aangewezen in artikel 9.1 van de Regeling gewasbeschermingsmiddelen en biociden.

Deze gedeelde bevoegdheid tot handhaving vloeit voort uit de verschillende wettelijke bepalingen die het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen reguleren. In dit besluit worden voorschriften gegeven die gelden voor het hele bedrijf. Hiermee wordt aan de gebruiker van gewasbeschermingsmiddelen duidelijkheid geboden. Het is aan de toezichthoudende instanties om afstemming te zoeken over handhaving van de voorschriften en de uitoefening van de respectievelijke bevoegdheden.

Ten aanzien van de driftreducerende technieken was een begrenzing opgenomen van 14 meter vanaf het oppervlaktewater. Algemeen werd aangenomen dat buiten deze afstand geen sprake was van een (dreigende) lozing waarvoor de waterbeheerder bevoegd was tot handhaving. Inhoudelijk wordt aan dit uitgangspunt geen afbreuk gedaan. Binnen de zone van veertien meter kan nog steeds worden aangenomen dat er sprake is van een (dreigende) lozing waardoor de waterbeheerder in ieder geval bevoegd is. Buiten deze zone zal het van de omstandigheden van het geval afhankelijk zijn of het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen ter plaatse een (dreigende) lozing is. In dat geval zal de waterbeheerder ook buiten de 14 meter zone bevoegd zijn.

De zuivering van het afvalwater vanuit glastuinbouwbedrijven is in dit besluit een nieuwe maatregel, die tot een inhoudelijke wijziging van de taken leidt. Sinds februari 2014 bevatten echter toelatingsbesluiten van specifieke gewasbeschermingsmiddelen de verplichting tot zuivering van afvalwater. Kennis en expertise die sindsdien zijn opgebouwd, kunnen worden benut voor het toezicht op de naleving van dit besluit.

Het gebruik van teeltvrije zones en van driftreducerende technieken wordt sinds een aantal jaren in regelgeving voorgeschreven. Het toezicht op de naleving van die zones en technieken vergt daarom geen andere kennis of expertise dan die waarover de toezichthouder nu al moet beschikken.

8 Relevante Europese regelgeving

De maatregelen dragen bij aan realisering van de waterkwaliteitsdoelstellingen op grond van de Kaderrichtlijn Water¹⁸. Doel van deze richtlijn is de vaststelling van een kader voor onder meer de verhoogde bescherming en verbetering van het aquatisch milieu. Daartoe dienen onder meer specifieke maatregelen worden genomen, om lozingen en emissies van verontreinigende stoffen te verminderen. De zuivering van afvalwater vanuit glastuinbouwbedrijven, de toepassing van driftreducerende technieken en van teeltvrije zones zijn dergelijke maatregelen, bedoeld om de lozingen en emissies van gewasbeschermingsmiddelen te voorkomen of te verminderen.

Specifiek voor het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen kondigde het Europese Zesde Milieuactieprogramma in 2002 een Thematische strategie voor een duurzaam gebruik van pesticiden aan¹⁹. Doel van de strategie was een kader «voor de totstandbrenging van een duurzamer gebruik van pesticiden door vermindering van de risico's en de effecten van pesticidgebruik op de menselijke gezondheid en het milieu op een manier die verenigbaar is met de noodzakelijke bescherming van de gewassen». Daartoe werd in 2009 de bestaande richtlijn 91/414/EEG van de Raad van 15 juli 1991 betreffende het op de markt brengen van gewasbeschermingsmiddelen vervangen door twee verordeningen en twee richtlijnen, waaronder een verordening inzake de toelating en het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen, een richtlijn over de toelating van machines en een richtlijn over het duurzaam gebruik van die toegelaten middelen en machines.

Verordening (EG) nr. 1107/2009 toelating gewasbeschermingsmiddelen

De toelating tot de Nederlandse markt en het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen worden gereguleerd door de verordening (EG) nr. 1107/2009²⁰. Doel van de verordening is harmonisatie van criteria en procedures voor het op de markt brengen van gewasbeschermingsmiddelen, onder de waarborg van een hoog beschermingsniveau. Daartoe

¹⁸ Richtlijn 2000/60/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2000 tot vaststelling van een kader voor communautaire maatregelen betreffende het waterbeleid

¹⁹ Besluit 1600/2002/EG van het Europees Parlement en de Raad van 22 juli 2002 tot vaststelling van het zesde Milieuactieprogramma van de Europese Gemeenschap (PbEU 2002, L 242)

²⁰ Verordening (EG) nr. 1107/2009 van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 21 oktober 2009 betreffende het op de markt brengen van gewasbeschermingsmiddelen en tot intrekking van de richtlijnen 79/117/EEG en 91/414/EEG (PbEU 2009, L 309)

worden gewasbeschermingsmiddelen uniform beoordeeld en indien mogelijk toegelaten op basis van geharmoniseerde criteria en procedures.

Volgens de verordening moet een gewasbeschermingsmiddel aan bepaalde criteria voldoen. Het Ctgb besluit over toelating tot de Nederlandse markt op grond van een beoordeling. In de beoordeling maakt het Ctgb gebruik van Europees geharmoniseerde beoordelingsmethoden. Uitgaande van goede gewasbeschermingspraktijken en realistische gebruiksomstandigheden en rekening houdend met de zogenoemde Uniforme Beginselen, mag het gebruik van een gewasbeschermingsmiddel niet leiden tot onaanvaardbare gevolgen voor onder meer het milieu. Indien nodig stelt het Ctgb gebruiksvoorschriften om het optreden van onaanvaardbare gevolgen te voorkomen. Deze gebruiksvoorschriften zijn nodig omdat een gewasbeschermingsmiddel anders niet tot de Nederlandse markt kan worden toegelaten, en zijn niet bedoeld om milieudoelstellingen zoals de waterkwaliteitsdoelstellingen op grond van de Kaderrichtlijn Water, te realiseren.

De verordening staat in beginsel niet in de weg aan aanvullende voorwaarden aan het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen, die in milieuregelgeving worden gesteld met het oogmerk om milieudoelstellingen te bereiken.

Richtlijn 2009/127/EG wijziging Machinerichtlijn

De toelating tot de Nederlandse markt van hulpmiddelen waarmee gewasbeschermingsmiddelen worden toegepast (zoals spuitdoppen) wordt gereguleerd door de richtlijn 2009/127/EG²¹. Doel van de richtlijn is harmonisatie van de normen op het gebied van risicopreventie bij het ontwerp en de bouw van machines voor de toepassing van gewasbeschermingsmiddelen. Een machine moet onder meer zodanig zijn ontworpen en gebouwd dat een hoog beschermingsniveau van de gezondheid en veiligheid van personen en van het milieu wordt verkregen. Daartoe stelt de richtlijn voorschriften waaraan machines moeten voldoen alvorens zij in de handel worden gebracht en/of in bedrijf worden gesteld. Deze voorschriften zijn dan ook niet bedoeld om milieudoelstellingen zoals de waterkwaliteitsdoelstellingen op grond van de Kaderrichtlijn Water, te realiseren.

De machinerichtlijn staat er niet aan in de weg, dat in milieuregelgeving het gebruik van een bepaald type machine of hulpmiddel wordt voorgeschreven, met het oogmerk om milieudoelstellingen te bereiken.

Richtlijn 2009/128/EG duurzaam gebruik pesticiden

Het duurzaam gebruik van toegelaten gewasbeschermingsmiddelen en van toegelaten machines voor toepassing van gewasbeschermingsmiddelen wordt gereguleerd door richtlijn 2009/128/EG²². Doel van deze richtlijn is onder meer de vermindering van de risico's en effecten van gebruik van gewasbeschermingsmiddelen op de menselijke gezondheid en het milieu. Daartoe worden beperkingen gesteld aan het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en van machines, die op grond van verordening (EG) nr. 1107/2009 en richtlijn 2009/127/EG op de markt mogen worden gebracht en mogen worden gebruikt. Passende maatregelen moeten worden genomen om een duurzaam gebruik te stimuleren, waaronder ook de zogenoemde geïntegreerde gewasbescherming is begrepen.

Achtergrond van de richtlijn is, dat een toegelaten gewasbeschermingsmiddel of een machine voor de toepassing van gewasbeschermingsmiddelen niet zonder meer duurzaam worden gebruikt. Duurzaamheid is op zichzelf ook geen criterium voor toelating op grond van de verordening (EG) nr. 1107/2009 en van richtlijn 2009/127/EG. De maatregelen op basis van de richtlijn wijzigen de beoordeling of de inhoud van een toelatingsbesluit niet. Zij vormen een aanvulling op de voorschriften die worden gesteld aan toegelaten gewasbeschermingsmiddelen en toegelaten machines en doen daaraan geen afbreuk.

9 Totstandkomingsprocedure

De maatregelen vloeien voort uit de nota Gezonde Groei, Duurzame Oogst. Bij de totstandkoming daarvan hebben tal van organisaties hun opvattingen ingebracht. Daaronder bevonden zich vertegenwoordigers van het toenmalige Productschap Tuinbouw, waterschappen, de handel en distributie van gewasbeschermingsmiddelen (Agrodis), vertegenwoordigers van agrarische sectoren, wetenschappelijke instellingen, toelatinghouders van gewasbeschermingsmiddelen en retailorganisaties.

De uitwerking van de maatregelen in dit besluit is sindsdien herhaaldelijk geagendeerd in het doelgroepoverleg van organisaties die nauw betrokken zijn bij het gewasbeschermingsbeleid, namelijk in het Platform duurzame gewasbescherming, het Platform duurzame glastuinbouw en het Bestuurlijk Overleg Open Teelt.

Specifieke afspraken over de zuiveringsverplichting in de glastuinbouw zijn door de ministeries van Infrastructuur en Milieu en van Economische Zaken, de brancheorganisatie voor de glastuinbouw LTO Glaskracht Nederland, het Ctgb, de brancheorganisatie voor de gewasbeschermingsmiddelenindustrie Nefyto, de Vereniging Nederlandse Gemeenten en

²¹ Richtlijn 2009/127/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 21 oktober 2009 tot wijziging van Richtlijn 2006/42/EG met betrekking tot machines voor de toepassing van pesticiden (PbEU 2009, L 310)

²² Richtlijn 2009/128/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 21 oktober 2009 tot vaststelling van een kader voor communautaire actie ter verwezenlijking van een duurzaam gebruik van pesticiden (PbEU 2009, L 309)

de Unie van Waterschappen, vastgelegd in een Hoofdlijnenakkoord waterzuivering glastuinbouw. In dit besluit worden enkele afspraken uit dit akkoord vastgelegd in regelgeving.

Eenieder is in de gelegenheid gesteld om tussen 7 juli en 4 augustus 2016 zijn schriftelijke zienswijze over het ontwerpbesluit in te dienen (Stcrt. 6 juli 2016, nr. 32229). Zienswijzen zijn ingediend door de Bijenstichting, het College voor toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden, Cumela, Fedecom, John Deere Fabriek Horst BV, de Koninklijke Algemeene Vereeniging voor Bloembollencultuur, LTO Glaskracht, LTO Nederland, Maatschap Bongers, de Nederlandse Akkerbouw Vakbond, de Nederlandse Fruittelers Organisatie, de Nederlandse Melkveehouders Vakbond, de Nederlandse stichting voor Fytofarmacie (Nefyto), de Unie van Waterschappen en de Vereniging van waterbedrijven in Nederland (Vewin).

De zienswijzen bevatten wijzigingsvoorstellen, opmerkingen en vragen. Enkele organisaties ondersteunen de maatregelen, volgens anderen moeten verdergaande maatregelen worden voorgeschreven, of moeten ontwerpvoorschriften daarentegen juist worden versoepeld. In deze paragraaf wordt ingegaan op de meest relevante wijzigingsvoorstellen.

Glastuinbouw

In een zienswijze wordt een uitzondering op de zuiveringsverplichting voorgesteld voor bedrijven met open teelten met een beperkte oppervlakte «ondersteunend glas», omdat de zuiveringskosten voor die bedrijven disproportioneel zouden zijn. Ook wordt voorgesteld dat filterspoelwater niet hoeft te worden gezuiverd, indien voor het spoelen uitsluitend «schoon» water wordt gebruikt. Tenslotte wordt erop gewezen dat een bepaalde type zuiveringsvoorziening, op basis van waterstofperoxide, volgens recent onderzoek kostbaarder is dan eerder is aangenomen²³.

De zuivering van afvalwater wordt zowel voorgeschreven in bepaalde toelatingsbesluiten van het Ctgb als in dit besluit. Dit besluit beoogt mede om de algemene regels voor het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen te uniformeren met de toelatingsbesluiten van specifieke middelen. Het toelatingsbeleid van het Ctgb kent geen uitzonderingen, zoals voor het lozen vanuit ondersteunend glas. Een uitzondering voor deze lozingen in dit besluit zou dus afwijken van het toelatingsbeleid. Hierdoor wordt de gewenste uniformering niet bereikt en de suggestie gewekt dat dergelijke lozingen zijn toegestaan, terwijl zij daarentegen zijn verboden op grond van toelatingsbesluiten voor specifieke gewasbeschermingsmiddelen.

De nota Gezonde Groei, Duurzame Oogst kondigde aan dat het filterspoelwater van de waterdoseringsinstallatie moet worden hergebruikt. Het afvalwater mag dus niet worden geloosd, indien het gaat om filterspoelwater dat gewasbeschermingsmiddelen bevat. Of daarvan sprake is in de situatie dat de filters met schoon (hemel-)water wordt gespoeld, zal in samenspraak tussen toezichthouder en lozer worden bepaald.

Volgens het rapport dat in de zienswijze wordt genoemd, zouden de kosten van een zuiveringsvoorziening op basis van waterstofperoxide hoger zijn dan op basis van ozon. Een bedrijf doet er goed aan om niet alleen beide genoemde technieken, maar ook de verschillende alternatieven van een zuiveringsvoorziening in zijn afwegingen te betrekken. In een aantal gevallen kan namelijk de lozing van het met gewasbeschermingsmiddelen verontreinigde afvalwater worden voorkomen. In andere gevallen leidt het lozen op een mobiele of collectieve zuiveringsvoorziening tot relatief lagere kosten.

Open teelten

In meerdere zienswijzen wordt opgeroepen tot schrappen van de bestaande verplichting tot het registreren van de druk waarmee gewasbeschermingsmiddelen over het gewas worden verspoten (artikel 3.83 van het Activiteitenbesluit). In enkele andere zienswijzen wordt opgeroepen de voorschriften te differentiëren naar gebied, geteeld gewas of sector. Meerdere betrokkenen wijzen er ook op dat het milieu niet alleen wordt belast door de drift van gewasbeschermingsmiddelen; verontreiniging gebeurt ook door bijvoorbeeld afspoeling van gewasbeschermingsmiddelen vanaf het perceel of het erf. In de praktijk zijn maatregelen en technieken beschikbaar om die emissies te reduceren.

Het registreren van de druk bij het gebruik is noodzakelijk omdat de spuitdruk direct invloed heeft op de mate van drift. Om deze reden was in het Activiteitenbesluit reeds een verplichting opgenomen om de spuitdruk te registreren. De overgangstermijn voor deze verplichting eindigde op 1 januari 2017.

Het voorstel om de registratie van de spuitdruk in zijn geheel te laten vervallen, wordt niet overgenomen. In de praktijk bestaat er een «prikkel» tot oneigenlijk gebruik van de spuitapparatuur. Om (vermeende) risico's voor het gewas te voorkomen, bestaat in de praktijk de neiging een te hoge spuitdruk toe te passen. In het doelgroepoverleg is vastgesteld

²³ Rapport «Betaalbaarheid zuivering lozingswater Glastuinbouw, Addendum bij LEI-rapport 2015-001 naar aanleiding van aangescherpte zuiveringseisen» (februari 2016); Buurma J., R. van der Meer, E. van Os, J. van Ruijven en H. van der Veen

dat bewustwording van grote betekenis is om dit oneigenlijk gebruik van spuitapparatuur te beëindigen. Afspraken daarover zullen worden verankerd in de Delta-Aanpak Waterkwaliteit en Zoetwater, zodat uitvoering ervan in beeld blijft. De vraag of daarna een drukregistratievoorziening voor bepaalde spuitapparatuur nog noodzakelijk of onredelijk is, heeft nadere uitwerking in het doelgroepoverleg. Als op een later moment blijkt dat dit het geval is, kan worden overwogen om dit alsnog in de regelgeving te verankeren.

De termijn tot 1 januari 2017 was te kort om deze acties uit te voeren. Daarom is in het ontwerpbesluit de overgangstermijn met twee jaar verlengd, tot 1 januari 2019.

Uitgangspunt in dit besluit is dat verontreiniging van het milieu moeten worden voorkomen of zoveel mogelijk beperkt, door het stellen van voorschriften die voor een bedrijfstak in Nederland technisch haalbaar en financieel betaalbaar zijn. Indien een maatregel aan dit criterium voldoet, is er geen aanleiding om voor bepaalde gebieden, gewassen of sectoren een minder vergaande maatregel voor te schrijven.

Terecht wordt erop gewezen dat gewasbeschermingsmiddelen ook via andere routes dan drift in oppervlaktewater geraken. Naar aanleiding van de tussenevaluatie (paragraaf 6.3) zal worden bezien of maatregelen nodig zijn om de doelstellingen uit de nota Gezonde Groei, Duurzame Oogst te realiseren. Daarbij zullen ook andere maatregelen dan alleen driftreducerende technieken worden betrokken.

Maatwerk voorschriften lichtemissie

De lichtuitstraling vanuit de kassen van een glastuinbouwbedrijf moet per 1 januari 2017 met ten minste 98% worden gereduceerd, in plaats van 95%. In een zienswijze wordt aangegeven dat in bepaalde gevallen nog niet met de toepassing van beste beschikbare technieken aan het voorschrift kan worden voldaan. In die gevallen (ongeveer 3% van het Nederlandse glasareaal) kunnen bij bepaalde weersomstandigheden zodanige problemen met de klimaatbeheersing ontstaan dat een rendabele teelt van het betreffende gewas niet mogelijk is²⁴. Daarom wordt gevraagd dat in die gevallen maatwerk over het percentage mag worden toegepast, vooruitlopend op de mogelijkheid die volgens planning in het Besluit activiteiten leefomgeving zal worden opgenomen.

Naar aanleiding van de zienswijze zijn de artikelen 3.57 en 3.58 aangepast.

10 Notificatie Europese Commissie

Het ontwerpbesluit is op 1 maart 2017 gemeld aan de Commissie van de Europese Gemeenschappen (notificatienummer 2017/0086/NL). Daarmee is voldaan aan artikel 5, eerste lid, van de richtlijn (EU) 2015/1535 van het Europees Parlement en de Raad van 9 september 2015 betreffende een informatieprocedure op het gebied van technische voorschriften en regels betreffende de diensten van de informatiemaatschappij (codificatie).

De volgende bepalingen bevatten vermoedelijk technische voorschriften: 3.64a, 3.78a, 3.80 en 3.83. Deze bepalingen zijn verenigbaar met het vrije verkeer van goederen; ze zijn evenredig en, daar waar nodig, voorzien van een gelijkwaardigheidsbepaling met het oog op de wederzijdse erkenning.

Het ontwerpbesluit is niet aan de World Trade Organisation (WTO) voorgelegd, omdat het in dat kader geen significante gevolgen heeft.

²⁴ Rapport «Mogelijkheden lichtafscherming bij de teelt van Roos ter beperking van lichthinder»; Van der Knaap, E.; Delphy rapport 20 december 2016

47 Nota van toelichting bij Staatsblad 2017/330

Wijziging Activiteitenbesluit ten behoeve van de implementatie van Richtlijn (EU) 2015/2193 inzake de beperking van de emissies van bepaalde verontreinigende stoffen in de lucht door middelgrote stookinstallaties (Pb EU 2015, L 313)

I Algemeen deel

1 Richtlijn middelgrote stookinstallaties

1.1 Aanleiding – Schone lucht voor Europa

In december 2013 publiceerde de Europese Commissie het programma «Schone lucht voor Europa». Hierin worden maatregelen voorgesteld om de luchtkwaliteit verder te verbeteren. Het programma bevatte ondermeer een herziening van de richtlijn inzake nationale emissieplafonds met striktere nationale emissieplafonds voor de zes voornaamste verontreinigende stoffen, en het voorstel voor een nieuwe richtlijn voor de reductie van verontreiniging afkomstig van middelgrote stookinstallaties.

Het voorstel voor een richtlijn voor middelgrote stookinstallaties bevatte regels voor de luchtmissies van zwaveldioxide, stikstofoxiden en stof door middelgrote stationaire stookinstallaties (1–50 MW). Deze installaties worden gebruikt voor het opwekken van warmte, elektriciteit en kracht, zoals verwarmingsketels, motoren en gasturbines, fornuizen en drogers in bedrijven en in gebouwen.

Tot op heden was er geen EU-wetgeving voor de emissies van deze stookinstallaties. Voor grotere stookinstallaties bestaat deze regelgeving al vanaf 1988. Eerst als Richtlijn grote stookinstallaties en vanaf 2010 in de vorm van Richtlijn 2010/75 (Richtlijn industriële emissies, RIE¹). Kleine stookinstallaties moeten aan Europese producteisen – waaronder ook eisen ten aanzien van luchtmissies – voldoen voordat ze op de markt worden gebracht (Ecodesign, Richtlijn 2009/125/EG).

Europees bronbeleid zoals deze richtlijn voor middelgrote stookinstallaties zal op termijn leiden tot een gelijk(er) speelveld voor bedrijven, een betere luchtkwaliteit in Europa en daardoor ook minder «import» van luchtverontreiniging. Nadeel is wel de gedetailleerde informatie- en registratieplicht door zowel bedrijven als overheden, en de hoge meetfrequentie waarmee bedrijven moeten aantonen aan de emissie-eisen te voldoen.

1.2 Relatie met ander Europees bronbeleid

De Richtlijn middelgrote stookinstallaties (hierna: de richtlijn) regelt de emissies van stationaire (niet-mobiele) stookinstallaties vanaf 1 MW tot 50 MW. Met de totstandkoming hiervan is Europees bronbeleid tot stand gebracht voor nagenoeg alle stookinstallaties. Met de RIE zijn de emissies van de stationaire installaties vanaf 50 MW gereguleerd en via Ecodesign² wordt een deel van de kleine stookinstallaties onder 1 MW geregeld. De aansluiting van Ecodesign op de onderhavige richtlijn is echter niet sluitend. Voor stookinstallaties tussen ongeveer 0,4 en 1 MW bestaat nog geen Europees bronbeleid. In de overweging van de onderhavige richtlijn wordt aangegeven dat er dringend verdere maatregelen nodig zijn om de resterende lacune in de regelgeving te dichten.

1.3 Inhoud richtlijn

De richtlijn bevat regels voor de emissie naar de lucht van zwaveldioxide, stikstofoxiden en stof door middelgrote stookinstallaties met vermogens van 1 tot 50 MW. Stookinstallaties zijn bijvoorbeeld verwarmingsketels, gasmotoren (warmtekrachtkoppeling), gasturbines en ovens.

Er worden emissiegrenswaarden vastgesteld voor bestaande en nieuwe installaties. Voor nieuwe installaties gaan deze uiterlijk op 20 december 2018 gelden. Voor bestaande installaties gaan emissiegrenswaarden gelden vanaf 2025 of 2030, afhankelijk van het vermogen van de installatie.

In de richtlijn is een verplichting opgenomen voor de exploitant van een middelgrote stookinstallatie om een kennisgeving te doen aan de bevoegde autoriteit over de exploitatie, of het voornemen daartoe, van een middelgrote stookinstallatie. De bevoegde autoriteiten dienen een register bij te houden van middelgrote stookinstallaties. Het register moet publiekelijk toegankelijk zijn.

Ten slotte bevat de richtlijn bepalingen voor monitoring, rapportage aan de Europese Commissie en toezicht en handhaving. De Europese Commissie onderzoekt voor 2023 of de eisen voor nieuwe installaties moeten worden aangepast.

1.4 Bijlagen

¹ Richtlijn 2010/75/EU van het Europees Parlement en de Raad van 24 november 2010 inzake industriële emissies (geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging), Pb L334, 17-12-2010.

² Richtlijn 2009/125/EG van het Europees Parlement en de Raad van 21 oktober 2009 betreffende de totstandbrenging van een kader voor het vaststellen van eisen inzake ecologisch ontwerp voor energieverbruikende producten (PB L 285 van 31.10.2009, blz. 10).

Bijlage I van de richtlijn bevat de informatie die door de exploitant aan de bevoegde autoriteit moet worden verstrekt. De verplichting is opgenomen in hoofdstuk 1 van het Activiteitenbesluit milieubeheer waar de meldingsplicht wordt geregeld van de inrichtingen type B en C.

Bijlage II van de richtlijn bevat de emissiegrenswaarden als bedoeld in artikel 6. Deze zijn voor zover nodig geïmplementeerd in de paragrafen 3.2.1 en 5.1.5 van het Activiteitenbesluit milieubeheer.

In bijlage III worden de emissie-monitoring en de beoordeling van de naleving nader ingevuld. Deze verplichtingen zijn voor zover nodig geïmplementeerd in de Activiteitenregeling.

2 Wijziging van het Activiteitenbesluit milieubeheer

Een groot deel van de stookinstallaties waarop de richtlijn betrekking heeft, wordt sinds 2013 gereguleerd met behulp van het Activiteitenbesluit milieubeheer en daarvoor met het Besluit emissie-eisen middelgrote stookinstallaties milieubeheer (sinds 2010), het Besluit emissie-eisen stookinstallaties milieubeheer A (sinds 1987) en B (sinds 1990). Het gaat daarbij vooral om ketels, motoren en gasturbines die worden gestookt op standaard brandstoffen. De scope van de richtlijn is breder, omdat deze ook betrekking heeft op niet-standaard brandstoffen en andere typen stookinstallaties, zoals fornuizen, ovens en drogers.

De richtlijn geeft de keuzevrijheid om te implementeren door middel van vergunningen of door middel van algemene regels. Vanuit het oogpunt van administratieve lastendruk en eenvoud van regelgeving is de richtlijn geïmplementeerd via de algemene regels van het Activiteitenbesluit milieubeheer door middel van wijziging van de paragrafen 3.2.1 en 5.1.5.

2.1 *Uitgangspunten*

Nederland is een dichtbevolkt land met veel verkeer, industrie, mensen en dieren op een klein oppervlakte. Dat zet de luchtkwaliteit onder druk. Om de luchtkwaliteit te verbeteren en te voldoen aan de nationale emissieplafonds (National Emission Ceilings, NEC) heeft Nederland scherpe emissie-eisen voor onder andere stookinstallaties³.

Het Besluit emissie-eisen middelgrote stookinstallaties (Bems⁴) dat in 2013 is opgenomen in het Activiteitenbesluit milieubeheer, maakte onderdeel uit van de maatregelen die destijds genomen moesten worden om te voldoen aan de nationale emissieplafonds voor met name NO_x in 2020. Recent zijn er nieuwe, aangescherpte NEC-plafonds⁵ voor 2030 vastgesteld.

In de Nederlandse wetgeving ligt het principe verankerd dat de beste beschikbare technieken (BBT) dienen te worden toegepast. Dat leidende principe is toegepast toen in 2010 het Bems in werking trad op basis van technisch beleidsonderzoek⁶ en in afstemming met stakeholders. Voor enkele typen stookinstallaties bestond nog geen zekerheid dat de in Bems opgenomen emissiegrenswaarden inderdaad als BBT gezien moesten worden of dat zij wellicht aangescherpt zouden moeten worden. Dat er inderdaad sprake was van BBT, is later bevestigd in de in 2012 en begin 2013 uitgevoerde evaluatie van het Bems⁷.

Nederland heeft gezien bovenstaande qua emissie-eisen een hoger ambitieniveau dan de richtlijn. Dat geldt met name voor de emissiegrenswaarden voor NO_x en in mindere mate voor stof.

De reeds bestaande emissiegrenswaarden in het Activiteitenbesluit milieubeheer zijn daarom gehandhaafd. Het versoepelen van deze emissiegrenswaarden zou niet alleen het verbeteren van de luchtkwaliteit in de weg staan, maar zou strijdigheid met het principe van BBT opleveren. Daarnaast zou het geen recht doen aan de bedrijven die reeds hebben geïnvesteerd op het Nederlandse niveau.

De richtlijn is gebaseerd op artikel 192 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie. De beschermende maatregelen die worden vastgesteld uit hoofde van deze bepaling, beletten niet dat een lidstaat verdergaande beschermingsmaatregelen treft en handhaaft. Wel moeten zulke maatregelen verenigbaar zijn met het Unierecht en ter kennis van de Commissie worden gebracht.

De richtlijn geeft in rechtsoverweging 24 en artikel 6, negende lid, aan dat artikel 193 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU) de lidstaten niet belet om verdergaande beschermingsmaatregelen te handhaven of in te voeren, bijvoorbeeld in zones waar niet aan de grenswaarden voor de luchtkwaliteit wordt voldaan.

³ Zie ook het rapport Schieten, om te kunnen scoren. Verslag van de werkgroep NEC en industrie. Infomil 2006, geactualiseerd in 2011

⁴ Stb. 2009 nr. 547

⁵ Richtlijn (EU) 2016/2284 van het Europees Parlement en de Raad van 14 december 2016 betreffende de vermindering van de nationale emissies van bepaalde luchtverontreinigende stoffen, tot wijziging van Richtlijn 2003/35/EG en tot intrekking van Richtlijn 2001/81/EG (PbEU L 344/1, 17-12-2016)

⁶ ECN-E-08-020 April 2008, Onderbouwing actualisatie BEES B. Kosten en effecten van de voorgenomen wijziging van het besluit emissie-eisen stookinstallaties B.

Het Bems is in 2012 en 2013 geëvalueerd. De evaluatie is bij brief van 6 juni 2013 door de Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu aangeboden aan de Tweede Kamer. TK 2012–2013, 29 383, nr. 211

⁷ Tweede Kamer, vergaderjaar 2012–2013, 29 383, nr. 211

De reeds bestaande emissie-eisen zijn per 1 januari 2013 overgeheveld van het Bems naar het Activiteitenbesluit milieubeheer. Het Bems is destijds tot stand gekomen ter verbetering van de luchtkwaliteit en vermindering van de emissies om te kunnen voldoen aan de NEC-plafond van 2020. Het Bems is genotificeerd als technisch voorschrift en op deze wijze ter kennis gebracht aan de Europese Commissie.

Aangezien de luchtkwaliteit in Nederland nog niet overal voldoet aan de Europese eisen voor NO_x en stof, worden de nationale emissie-eisen verenigbaar geacht met het Unierecht. Uiteraard zal het onderhavige implementatiebesluit van de richtlijn (EU) 2015/2193 worden aangeboden aan de Europese Commissie.

Voor de nieuw te implementeren onderdelen is gestreefd naar beleidsneutraliteit. Deze stookinstallaties vielen tot op heden onder vergunningplicht of onder maatwerkbepalingen.

Daarom is voor bestaande installaties maatwerk mogelijk gemaakt, veelal tot aan de grens die de richtlijn stelt, tenzij deze grens niet als BBT kan worden gekwalificeerd.

Voor nieuwe installaties die vanaf 2018 in gebruik worden genomen is in beginsel ook maatwerk mogelijk, maar dit kan alleen toegepast kunnen worden in uitzonderlijke gevallen. Met de beste beschikbare technieken kan onder normale condities in normale situaties immers aan de gestelde emissie-eisen worden voldaan.

2.1.1 Stookinstallaties op standaard brandstoffen

Standaard brandstoffen zijn de brandstoffen die in bijlage 1 onderdeel C cat. 1.4 van het Besluit omgevingsrecht (Bor) zijn vermeld. Hierdoor is het stoken van deze brandstoffen niet-vergunningplichtig. Het betreft de in Nederland⁸ meest gangbare brandstoffen. Veruit de belangrijkste brandstof in Nederland is aardgas. Voor middelgrote ketels, motoren en gasturbines die deze brandstoffen stoken, geldt geen vergunningplicht. Deze vielen sinds 2013 reeds onder het Activiteitenbesluit milieubeheer. Voor deze categorie verandert er daarom (vrijwel) niets. Dit is ongeveer 90% van de installaties die onder het regiem van de richtlijn vallen

Voor de overige middelgrote stookinstallaties zoals fornuizen, drogers en ovens, gestookt op standaard brandstoffen golden al wel de eisen voor keuring en onderhoud van Activiteitenbesluit milieubeheer, maar werden nog geen emissiegrenswaarden gesteld. Aangezien deze installaties technisch niet veel afwijken van ketels en er veel informatie beschikbaar is⁹, zijn voor deze categorie van installaties emissiegrenswaarden opgenomen, die naar verwachting door de meeste installaties met beste beschikbare technieken kunnen worden gehaald. Voor de bestaande installaties zijn grenswaarden opgenomen die grosso modo corresponderen met de eisen die destijds golden voor de installaties op basis van het Besluit emissie-eisen stookinstallaties milieubeheer A (Bees-A) of eisen die zijn opgenomen in omgevingsvergunningen. Omdat er geen volledig beeld beschikbaar is, is op veel plaatsen de mogelijkheid gecreëerd voor het bevoegd gezag om maatwerk toe te passen teneinde de implementatie beleidsneutraal te laten kunnen plaatsvinden.

2.1.2 Stookinstallaties op niet-standaard brandstoffen

Niet-standaard brandstoffen zijn brandstoffen waarvoor op basis van het Bor vergunningplicht geldt. Het gaat in de meeste gevallen om bedrijven in de (petrochemische) industrie en de ijzer- en staalindustrie. In deze industrietakken komen in de processen vloeistoffen, maar vooral ook gassen vrij die als brandstof worden ingezet, zoals hoogoven- en cokesovengas en raffinaderijgas. De bedrijven waar het hier om gaat zijn overwegend bedrijven met IPPC-installaties, die vanuit de RIE verplicht zijn een vergunning te hebben¹⁰. Ook beschikken deze bedrijven vaak over grote stookinstallaties.

Voor de bestaande installaties zijn grenswaarden opgenomen die overeenkomen met het toepassen van BBT. Wel is, waar de richtlijn dat toeliet, de mogelijkheid gecreëerd voor het bevoegd gezag om maatwerk toe te passen.

2.2 Inpassing in het Activiteitenbesluit milieubeheer

Standaard brandstoffen

Per 2013 is het Bems opgenomen in paragraaf 3.2.1 van het Activiteitenbesluit milieubeheer¹¹. Paragraaf 3.2.1 regelt integraal de eisen waaraan een stookinstallatie tot 50 MW moet voldoen waarin standaard brandstoffen worden gestookt; dus niet alleen de luchtemissies, maar ook de aspecten water, bodem, veiligheid en energetisch rendement. Voor een dergelijke stookinstallatie is dus geen vergunning nodig.

Deze benadering is met name geschikt voor MKB-bedrijven die niet vergunningplichtig zijn. De categorie stookinstallaties anders dan ketels, motoren en gasturbines worden daarom in de paragraaf ingebouwd, voor zover ze worden gestookt met standaard brandstoffen. Het gaat immers veelal om kleinere bedrijven die een bijvoorbeeld een

⁸ Vanwege de situatie in Nederland is daarom steenkool geen standaard brandstof voor middelgrote stookinstallaties. Toepassing vindt nog slechts plaats in een handvol bedrijven.

⁹ Bijvoorbeeld uit de evaluatie van het Bems (Besluit emissie-eisen middelgrote stookinstallaties milieubeheer), TK 2012–2013, 29 383, nr 211

¹⁰ Dit is in de nationale wetgeving uitgewerkt in het Besluit omgevingsrecht (Bor)

¹¹ Stb. 2012 nr. 558

droger, een oven of een fornuis hebben.

Bedrijven die wel vergunningplichtig zijn, moeten met betrekking tot de middelgrote stookinstallaties ook voldoen aan de algemene regels van paragraaf 3.2.1.

Niet-standaard brandstoffen

Voor bedrijven die hun stookinstallaties stoken op niet-standaard brandstoffen ligt de situatie anders. Zij waren reeds vergunningplichtig op grond van het feit dat zij deze brandstoffen verstoffen en/of omdat zij over een IPPC-installatie beschikten en/of omdat zij uit andere hoofde een zogenoemde inrichting type C¹² waren. In deze vergunningen zijn integraal alle milieuaspecten geregeld.

Omdat niet-standaard brandstoffen dus worden gestookt in vergunningplichtige bedrijven is besloten de luchtmissies ervan te regelen in hoofdstuk 5 van het Activiteitenbesluit milieubeheer. Dit hoofdstuk is gereserveerd voor vergunningplichtige bedrijven. Aan het hoofdstuk is een nieuwe paragraaf 5.1.5 toegevoegd. De bepalingen inzake glycolfornuizen die in de oude paragraaf 5.1.5 waren opgenomen zijn vervallen, aangezien de glycolfornuizen via de onderhavige implementatie onder paragraaf 3.2.1 dan wel onder paragraaf 5.1.5 komen te vallen afhankelijk van het soort gas dat wordt gebruikt.

Biomassa is op zich een standaard brandstof. Vanwege de veiligheidsaspecten van de opslag van biomassa geldt voor biomassa-installaties vanaf 15MW vergunningsplicht en volgt het daarmee het regime van de niet-standaard brandstoffen. Daarom bevatten zowel § 3.2.1 als § 5.1.5 emissiegrenswaarden voor biomassa.

In onderstaande tabel is de systematiek opgenomen.

Tabel: inpassing in het Activiteitenbesluit milieubeheer

brandstof	installatie	
	Standaard stookinstallatie (ketel, zuigermotor, gasturbine)	Niet-standaard stookinstallatie (fornuis, oven, droger, ...)
Standaard brandstof incl. biomassa < 15MW	§ 3.2.1 Activiteitenbesluit milieubeheer bestaat reeds vanaf 1-1-2013 (daarvoor Bems). Nagenoeg ongewijzigd. Regelt alle milieu-aspecten voor stookinstallaties. (Op grond van de stookinstallatie) geldt geen vergunningplicht.	Toegevoegd aan § 3.2.1 Activiteitenbesluit milieubeheer. Eisen werden voorheen gesteld in vergunningen of als maatwerkvoorschrift. Zoveel mogelijk beleidsneutrale omzetting d.m.v. maatwerkvoorschriften. Overgangsrecht voor bestaande installaties. (Op grond van de stookinstallatie) geldt geen vergunningplicht.
niet-standaard brandstof en biomassa ≥15MW	Nieuwe § 5.1.5 in Hoofdstuk 5 Activiteitenbesluit milieubeheer. § 5.1.5 regelt alleen luchtmissies. Bedrijven zijn vergunningplichtig. Veel maatwerk mogelijk vanwege diversiteit brandstoffen.	

2.3 Meldings- en vergunningplicht

De richtlijn verlangt, dat stookinstallaties worden geregistreerd of worden voorzien van een vergunning (artikel 5, eerste lid). Via de meldingsplicht van artikel 1.21c Activiteitenbesluit milieubeheer en de vergunningsplicht voor type C inrichtingen kan worden voldaan aan de genoemde eis.

In Nederland geldt een meldingsplicht voor de zogenoemde inrichtingen type B en een vergunningplicht voor categorie inrichtingen type C. Voor inrichtingen type A geldt noch meldingsplicht noch vergunningplicht. Onder inrichtingen type A vielen tot deze wijziging de stookinstallaties voor de verwarming van gebouwen of de verwarming van tapwater, zonder dat daarbij een grens werd gesteld aan het vermogen van de stookinstallatie (art 1.2 Activiteitenbesluit milieubeheer). Om te voldoen aan de richtlijn is nu de capaciteitsgrens van 1 MW toegevoegd, zodat gebouwen met een stookinstallatie vanaf 1 MW nu inrichtingen type B zijn en ook onder de meldingsplicht vallen. Het gaat hierbij naar schatting om circa 1.350 installaties bij 750 bedrijven die van type A in type B veranderen. Dit zal leiden tot ongeveer 70 meldingen per jaar¹³.

Door aan te haken bij de reeds bestaande meldingsplicht (AIM¹⁴) en de vergunningplicht (OLO¹⁵) worden de administratieve lasten voor bedrijven en overheden zo laag mogelijk gehouden.

Per 20 december 2018 moet elke nieuwe middelgrote stookinstallatie zijn opgenomen in een omgevingsvergunning of zijn geregistreerd (artikel 5, lid 1). Voor bestaande stookinstallaties van 5 MW of minder geldt een termijn tot 1 januari 2029, voor bestaande stookinstallaties groter dan 5 MW geldt een termijn tot 1 januari 2024 (artikel 5, tweede lid).

¹² Inrichtingen type C in het Activiteitenbesluit milieubeheer zijn inrichtingen die vergunningplichtig zijn op basis van de aard van de werkzaamheden en de milieu-effecten daarvan.

¹³ Uitgaande van een vervanging van eenmaal per 20 jaar.

¹⁴ Het melden vindt digitaal plaats via de ActiviteitenbesluitInternetModule (AIM)

¹⁵ Het aanvragen van een vergunning vindt plaats via het OmgevingsLoket Online (OLO)

2.4 Register

Op grond van de richtlijn geldt een verplichting om een voor het publiek toegankelijk register te houden (artikel 5, vijfde lid). De meldings- en vergunningsplicht zoals besproken in de vorige paragraaf staat op zich los van de verplichting om een register te houden. Voor het opzetten van een dergelijk register is het daarom niet noodzakelijk om gebruik te maken van het melden via AIM of het aanvragen van een vergunning via OLO. Hoewel het op het eerste gezicht logisch lijkt om wel hierbij aan te haken, zouden deze systemen uitgebreid moeten worden met een databasefunctionaliteit. Bovendien zou de nieuwe database moeten worden gevuld met de gegevens van alle bestaande middelgrote stookinstallaties. Hiermee zouden aanzienlijke lasten voor bedrijfsleven en overheid zijn gemoeid. Bij een analyse van de mogelijkheden om te voldoen aan de verplichting tot het houden van een register, kwam het reeds bestaande SCIOS-afmeldsysteem¹⁶ naar voren als een systeem om op een kostenefficiënte invulling te geven aan de verplichting. Het SCIOS-afmeldsysteem werd en wordt gebruikt om de resultaten van de keuringen van stookinstallaties te registreren. De informatie is beschikbaar voor toezichthouders (lokaal, regionaal en provinciaal). Het afmeldsysteem is met 12.000 middelgrote stookinstallaties nu reeds nagenoeg dekkend. De inhoud van het register moet voldoen aan het gestelde in artikelen 5, vijfde lid, en artikel 9 waarin is aangegeven dat het register de informatie moet bevatten van bijlage I bij de richtlijn en de geplande veranderingen die de toepasselijke emissiegrenswaarden zou beïnvloeden. Het SCIOS afmeldsysteem zal hierop in geringe mate moeten worden aangepast.

Voor IPPC-installaties heeft de registerplicht geen gevolgen omdat deze op basis van artikel 5, zevende lid van de richtlijn worden geacht aan deze verplichting te voldoen.

2.5 Monitoringsverplichtingen

De monitoringsverplichtingen zijn opgenomen in artikel 8, eerste lid, en bijlage III van de richtlijn. Middelgrote stookinstallaties worden voor het overgrote deel gemeten met periodieke metingen. In Nederland wordt een frequentie van metingen voorgeschreven die lager is dan hetgeen de richtlijn eist. De regelgeving is hierop aangepast. Dit resulteert in een lastenverzwaring.

Er behoeven alleen metingen te worden verricht voor de stoffen waarvoor emissiegrenswaarden zijn gesteld en voor koolmonoxide (CO, bijlage III Deel 1 onder 3). Bij de verplichte keuring van middelgrote stookinstallaties wordt een goede verbranding ingeregeld op basis van de gemeten CO-concentratie. Deze meting kan worden gebruikt om invulling te geven aan de CO-meetverplichting, zodat dit geen extra lastenverzwaring oplevert.

Voor installaties die minder dan 500 uur per jaar draaien kende het Activiteitenbesluit milieubeheer al een vrijstelling van de emissiegrenswaarde. De richtlijn geeft deze mogelijkheid ook, zodat deze wordt gecontinueerd. Van de mogelijkheid die de richtlijn biedt om de 500 uur betrekking te laten hebben op een voortschrijdend gemiddelde over een periode van vijf jaar is geen gebruik gemaakt. Een dergelijke bepaling is slecht handhaafbaar omdat in bepaalde gevallen eerst na 5 jaar kan worden vastgesteld of een bedrijf terecht is vrijgesteld van de emissiegrenswaarde.

3 Overgangsrecht

De richtlijn kent overgangsrecht voor bestaande installaties. Volgens de definitie in de richtlijn is een bestaande stookinstallatie een stookinstallatie die vóór 20 december 2018 in bedrijf gesteld. In geval van vergunningplicht geldt additioneel dat de vergunning vóór 19 december 2017 is verleend. Een nieuwe stookinstallatie is gedefinieerd als een andere stookinstallatie dan een bestaande stookinstallatie.

Artikel 6, tweede lid, van de richtlijn bevat overgangsrecht voor bestaande stookinstallaties van 5 MW of minder tot 1 januari 2030 en voor bestaande stookinstallaties groter dan 5 MW tot 1 januari 2025.

Deze datums zijn vanuit het oogpunt van eenvoud geïmplementeerd door in de betreffende bepalingen van het Activiteitenbesluit milieubeheer de reeds gangbare formulering te gebruiken waarbij wordt aangehaakt bij de datum van ingebruikname.

3.1 Strengere vergunningvoorschriften blijven gelden

Voor het grootste deel van de stookinstallaties die onder het bereik van de richtlijn vallen kent Nederland al vanaf de jaren '80 en '90 algemene regels. Gezien de situatie van Nederland met relatief veel bedrijvigheid, verkeer, land- en tuinbouw en industrie op een klein oppervlakte, was de luchtkwaliteit lange tijd onvoldoende. Dat gold vooral voor SO₂ en NO_x. Daarom is in de laatste decennia beleid ingezet om de luchtkwaliteit te verbeteren en te voldoen aan de emissieplafonds¹⁷ die voor de Europese lidstaten golden. Vanwege de bijdrage die middelgrote stookinstallaties leverden aan de luchtverontreiniging zijn ambitieuze emissiegrenswaarden gesteld voor deze installaties die – in ieder geval voor NO_x – de strengste in Europa waren.

Momenteel voldoet Nederland aan de Europese luchtkwaliteitseisen en de emissieplafonds van de NEC-richtlijn. Om ook in de toekomst te voldoen en om de luchtkwaliteit verder te verbeteren benut Nederland niet de mogelijkheid die de richtlijn biedt om soepeler emissiegrenswaarden voor te schrijven. Daarmee zou niet alleen de luchtkwaliteit in gevaar gebracht worden, maar het zou ook geen recht doen aan de vele ondernemers die reeds hebben geïnvesteerd in

¹⁶ SCIOS (voorheen Stichting Certificatie Inspectie en Onderhoud Stookinstallaties, thans SCIOS) beheert het certificatieschema voor de keuringen van stookinstallaties. Onderdeel hiervan is het afmeldsysteem, waarin de inspecties worden afgemeld na keuring.

¹⁷ NEC-plafonds: National Emission Ceilings voor onder andere NO_x, SO₂ en stof

stookinstallaties die aan de nationale eisen voldoen. Naar schatting voldoet 50% van de warmwater- en stoomketels in 2016 al aan de nationale scherpere emissie-eis voor NO_x. Deze eis geldt immers al vanaf 1998.

Ontstaat er nu een nationale kop? Formeel wel; in onderzoeken naar nationale koppen in Nederland¹⁸ wordt dit een ex-ante kop genoemd, dat wil zeggen dat nationaal beleid is «ingehaald» door soepeler Europees beleid. Er kan echter ook worden geredeneerd dat er geen sprake is van een nationale kop. De strenger grenswaarden voor de middelgrote stookinstallaties waren immers nodig om een door «Europa» vastgesteld nationaal emissieplafond te halen. Dit Europese doel vereiste nationale middelen¹⁹.

3.2 *Overgangsrecht voor bestaande middelgrote stookinstallaties*

Er is vanuit het oogpunt van leesbaarheid voor gekozen om geen definitie op te nemen van het begrip «bestaande middelgrote stookinstallatie», maar om per artikel waarvoor dit relevant is uit te schrijven dat het in dat geval gaat om een stookinstallatie die in gebruik is genomen voor 20 december 2018. Voor bestaande middelgrote stookinstallaties geldt dat deze per 1 januari 2030 moeten voldoen aan de eventuele nieuwe emissiegrenswaarden indien het nominaal thermisch ingangsvermogen 1 MW of meer en 5 MW of minder bedraagt. Voor bestaande middelgrote stookinstallaties met een vermogen groter dan 5 MW geldt dat zij per 1 januari 2025 moeten voldoen. Voor bestaande middelgrote stookinstallaties geldt de hogere meetfrequentie vanaf de eerder genoemde data. Aangezien de richtlijn niet van toepassing is op de offshore, gaan de hogere meetfrequenties voor middelgrote stookinstallaties niet gelden voor de offshore.

3.3 *Overgangstermijn tot 2017 en 2019 vanuit Bems*

Met het overgangsrecht van de richtlijn, zoals beschreven in de vorige paragraaf, moet niet worden verward het overgangsrecht dat stamde uit het Besluit emissie-eisen middelgrote stookinstallaties (Bems) uit 2010 en dat nu volgt uit het Activiteitenbesluit milieubeheer hoofdstuk 3.2.1. Vanuit dit besluit gold reeds tot 1 januari 2017 het overgangsrecht voor middelgrote stookinstallaties die voor 1 april 2010 zijn geplaatst of in gebruik zijn genomen. Voor middelgrote stookinstallaties die zich binnen de Nederlandse exclusieve economische zone bevinden geldt nog een overgangstermijn tot 1 januari 2019. Deze datum geldt ook als overgangstermijn voor middelgrote stookinstallaties die deel uitmaken van een inrichting waarin kooldioxide (CO₂), afkomstig van een andere inrichting, wordt ingezet ten behoeve van de bemesting van gewassen teneinde het gebruik van brandstof te verminderen.

4 **Effecten**

4.1 *Milieu-effecten*

De richtlijn draagt bij aan de luchtkwaliteit in Europa. Luchtverontreiniging is grensoverschrijdend en de luchtkwaliteit in Nederland wordt voor een belangrijk deel bepaald door verontreiniging die uit het buitenland afkomstig is. Het is daarom van belang dat alle EU-lidstaten maatregelen nemen om de emissies te beperken. In Nederland zijn de emissies van deze stookinstallaties reeds goed geregeld via nationale wetgeving. Het is dan ook wenselijk dat de huidige Nederlandse wetgeving in stand kan blijven. De richtlijn biedt hiervoor ruimte.

De implementatie wordt zoveel mogelijk beleidsneutraal uitgevoerd. Dat betekent dat er voor de emissies naar lucht nagenoeg niets zal veranderen. De implementatie bevat een zeer beperkte aanscherping van een enkele zwavel- en stoffeis, omdat de richtlijn dit verplicht. Voor het verstoken van vergistingsgas bevat bijlage II van de richtlijn een aanscherping van de SO₂-eis. De emissiegrenswaarden zijn haalbaar als er in het vergistingsproces gebruik wordt gemaakt van biologische ontzwaveling.

De kans dat de zwaveleisen voor de industrie problemen zullen opleveren is klein. Bij navraag hierover bij de industrie tijdens de onderhandelingen over de richtlijn en later bij de implementatie is hiervan niet gebleken.

Gezien het geringe aantal installaties en de geringe aanscherping is hiervan geen of slechts een zeer gering milieu-effect te verwachten.

4.2 *Nalevingskosten, administratieve en bestuurlijke lasten*

Sira Consulting heeft onderzoek uitgevoerd naar de richtlijn.

In haar rapport²⁰ stelt zij vast dat deze gevolgen heeft voor 6.600 bedrijven die stookinstallaties in exploitatie hebben. Het betreft bedrijven in zeer uiteenlopende branches, waaronder kantoorfuncties, ziekenhuizen, onderwijsinstellingen, tuinbouw en industrie. De regeling heeft ook gevolgen voor bedrijven die emissiemetingen bij stookinstallaties verrichten. Het betreft circa 30 installatiebedrijven die gecertificeerd zijn conform Scios scope 6 en circa 20 geaccrediteerde laboratoria.

¹⁸ Zie ECORYS, OpdenKamp Adviesgroep en Europa Instituut Universiteit van Leiden: «Nationale Koppen op EG-regelgeving», de parlementaire behandeling; Kamerstukken 2005/2006, 29 515, nr. 143 en 151, en de kabinetsreactie hierop, 2-11-2007, kenmerk OI/O OI/O / 7130085

¹⁹ Uit: NtEr juli 2012 | nr. 6, Mr. dr. J. Stoop – Nationale koppen op EU-regelgeving; een relevante discussie?:

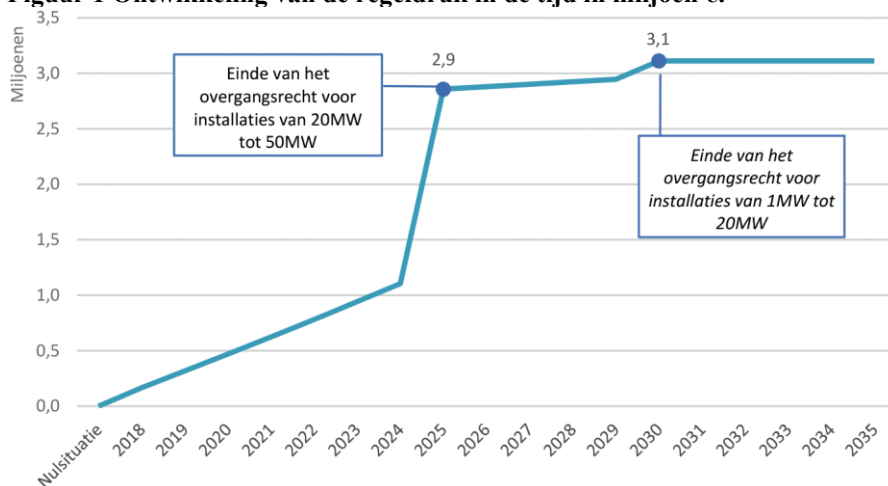
«Bovendien kan het verwijderen van nationale koppen niet leiden tot een noemenswaardige lastenverlichting omdat veel nationale regelgeving geen nationale kop is. Zo is geen sprake van een nationale kop wanneer de EU doelen stelt en de lidstaten zelf moeten bepalen hoe die doelen gehaald moeten worden, terwijl dit lokaal en dus ook tussen lidstaten wel tot heel verschillende verplichtingen voor burgers en bedrijven kan leiden.»

²⁰ Sira consulting, 12 april 2016, MCPD.

De regeldruk neemt als gevolg van de richtlijn geleidelijk toe, tot een maximum van circa € 3,1 miljoen per jaar in 2030.

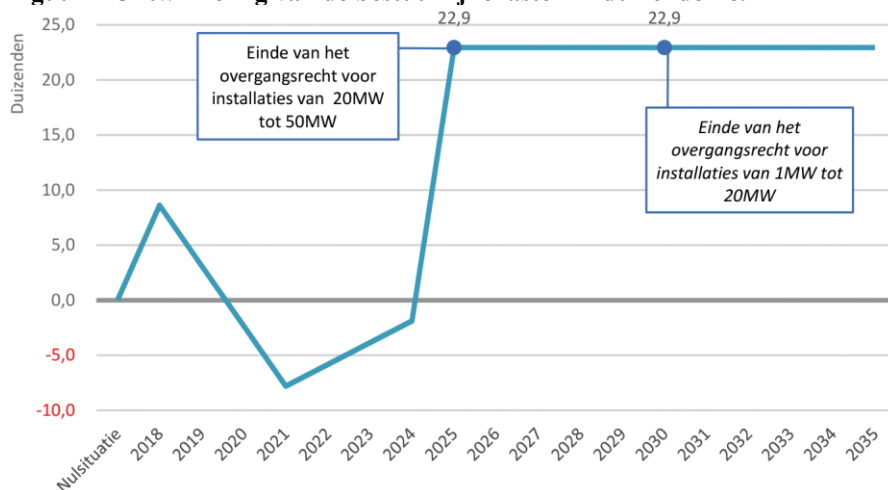
De richtlijn leidt tot een toename van de administratieve lasten. Er zijn geen gevolgen voor de jaarlijkse nalevingskosten. De onderstaande figuur geeft een overzicht van de gevolgen van de richtlijn voor de regeldruk. De belangrijkste verandering betreft de monitoringsverplichting die ertoe leidt dat exploitanten meer emissiemetingen moeten laten verrichten. Door de combinatie van het overgangsrecht en het vernieuwen van stookinstallaties nemen de kosten van deze emissiemetingen toe van € 166.000 in 2018 tot € 3,1 miljoen in 2030. Na 2030 zijn de meerkosten stabiel.

Figuur 1 Ontwikkeling van de regeldruk in de tijd in miljoen €.

De bestuurlijke lasten nemen als gevolg van de richtlijn beperkt toe met circa 22.900 per jaar. De onderstaande figuur toont het effect van de richtlijn op de bestuurlijke lasten. Er zijn geen andere financiële effecten. De betere informatiepositie leidt ertoe dat toezicht minder tijd in beslag neemt. De toename van het aantal metingen leidt ertoe dat meer meetrappen worden beoordeeld, waardoor de bestuurlijke lasten vanaf 2025 per saldo toenemen met circa € 22.900 per jaar.

Figuur 2 Ontwikkeling van de bestuurlijke lasten in duizenden €.

De eenmalige regeldruk door kennisname bedraagt circa € 162.000.

De frequentie waarmee emissiemetingen worden verricht, verandert als gevolg van de richtlijn. Exploitanten van stookinstallaties moeten na de inwerkingtreding van de richtlijn nagaan vanaf welk jaar en hoe vaak hun stookinstallaties moeten worden gekeurd. Er zijn geen andere eenmalige effecten te verwachten.

De eenmalige bestuurlijke lasten door kennisname bedragen circa € 170.000.

Vergunningverleners en toezichthouders moeten kennis nemen van de nieuwe emissiegrenswaarden en de aanpassingen in de verplichtingen in het Activiteitenbesluit milieubeheer. Er worden geen andere eenmalige effecten verwacht.

Optimaal gebruik van bestaande systemen leidt tot lastenluwe implementatie.

1 Voor de kennisgevingsverplichting is aangesloten op de Activiteitenbesluit milieubeheer Internet Module (AIM) en

- de vergunningaanvraag via het Omgevingsloket Online (OLO). De kennisgeving is nieuw voor bedrijven die nu niet meldings- of vergunningplichtig zijn.
- 2 Voor de registratieplichting wordt aangesloten op het SCIOS-afmeldsysteem. Hieraan zijn voor de bedrijven geen extra kosten verbonden. Wel wordt de informatie die wordt vastgelegd in het register iets uitgebreid met onder andere de resultaten van emissiemetingen. Dit laatste wordt niet vereist door de richtlijn. Uit het onderzoek blijkt echter dat dit geen financiële effecten heeft voor bedrijven.
 - 3 Voor de emissiemeting wordt gebruik gemaakt van de SCIOS-meting. Deze is gelijkwaardig bevonden aan de eisen uit de richtlijn, maar is goedkoper dan een meting door een geaccrediteerde instantie. De meetfrequenties worden gelijkgesteld aan de richtlijn. Er zijn geen verdere mogelijkheden om de toename van de kosten van emissiemetingen te beperken.

Er zijn geen wezenlijke gevolgen voor de marktwerkingen voor de overheidsfinanciën.

De richtlijn heeft geen effect op administratieve lasten voor burgers.

4.3 Handhaafbaarheid en uitvoerbaarheid

De wijziging van het Activiteitenbesluit milieubeheer geldt met inachtneming van het overgangsrecht zoals beschreven in de paragrafen 3.2.1 en 5.1.5 direct voor de betrokken bedrijven. De verantwoordelijkheid voor het nakomen van de voorschriften van het Activiteitenbesluit milieubeheer berust primair bij degene die de inrichting drijft. Het bevoegd gezag (gemeente, provincie) zal in het kader van het toezicht op de naleving van het Activiteitenbesluit milieubeheer nagaan of de installatie aan de voorgeschreven emissiegrenswaarden voldoet. Aangezien het Activiteitenbesluit milieubeheer onder meer is gebaseerd op de Wet milieubeheer, gelden voor de bestuurlijke handhaving van het Activiteitenbesluit milieubeheer de voorschriften van hoofdstuk 18 van de Wet milieubeheer en in het verlengde daarvan de relevante artikelen van hoofdstuk 5 van de Wabo en de uitwerking daarvan in het BOR (hoofdstuk 7) en de Regeling omgevingsrecht (hoofdstuk 10). Het bevoegd gezag voor het toezicht en de handhaving is hetzelfde als dat voor de vergunningverlening of het orgaan waaraan de melding bij ingebruikname dan wel een wijziging van een middelgrote stookinstallatie moet worden gemeld. Naast bestuursrechtelijke handhaving is strafrechtelijke handhaving mogelijk op grond van de Wet op de economische delicten. In artikel 1a, onder 1°, van die wet is bepaald dat overtreding van het bepaalde bij of krachtens artikel 8.40, eerste lid, van de Wet milieubeheer een strafbaar feit oplevert. Dit betekent dat in geval van opzet sprake kan zijn van een misdrijf met een maximum gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren, taakstraf of geldboete van de vijfde categorie.

Bij de implementatie van de richtlijn is een toets op handhaafbaarheid, uitvoerbaarheid en fraudebestendigheid (HUF-toets) gedaan door de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT). De resultaten hiervan zijn verwerkt in het besluit. Zo is de redactie van de 500-uursregeling aangepast, is het begrip mobiele installaties verduidelijkt en zijn onduidelijke teksten aangepast.

Niet overgenomen uit de HUF-toets is de suggestie een wettelijke basis voor de openbare toegankelijkheid van het register op te nemen. De openbaarheid wordt via feitelijk handelen geregeld door middel van opdrachtverlening aan SCIOS²¹ voor het aanpassen van het afmeldsysteem, zodat het als register kan fungeren en het laten aansluiten daarop door Rijkswaterstaat/Infomil als portal, waar geïnteresseerden feitelijk de informatie kunnen raadplegen.

Ook de suggestie om paragraaf 5.1.5 van toepassing te verklaren op installaties kleiner dan 1 MW is niet overgenomen. Voor zover bekend zijn die er nauwelijks, maar ook ontbreekt de informatie om realistische emissiegrenswaarden op te nemen.

4.4 Maatwerk

In dit besluit is op verschillende plaatsen de mogelijkheid opgenomen voor het bevoegd gezag om maatwerkvoorschriften te stellen. De achtergrond hiervan is, dat veel emissie-eisen tot voor kort werden gesteld in vergunningen, waardoor het overzicht ontbreekt welke emissie-eisen zijn gesteld. Om een beleidsneutrale en lastenluwe implementatie mogelijk te maken geeft het Activiteitenbesluit milieubeheer op een aantal plaatsen maatwerkmogelijkheden voor het bevoegd gezag om afwijkende emissie-eisen te stellen. Het gaat hierbij om stookinstallaties die worden gestookt op niet-standaard brandstoffen (Activiteitenbesluit milieubeheer, paragraaf 5.1.5) en middelgrote stookinstallaties waarvoor Activiteitenbesluit milieubeheer, paragraaf 3.2.1, nog geen emissiegrenswaarden stelde (Activiteitenbesluit milieubeheer, artikel 3.10a). De eisen in de betreffende onderdelen schrijven emissiegrenswaarden op basis van het ingetrokken Bees A voor. Het Bees A kende echter vele uitzonderingen die met de implementatie van de richtlijn zijn komen te vervallen. Daarom heeft zowel de industrie als het bevoegd gezag aangegeven dat er meer duidelijkheid en daarmee meer uniformiteit zou moeten zijn voor het toepassen van de maatwerkmogelijkheid.

Middelgrote stookinstallaties zijn in vrijwel alle gevallen ondersteunend aan het proces waarvoor zij warmte en/of kracht leveren. De stookinstallatie is vrijwel nooit de aanleiding om de vergunning aan te passen aangezien de procesemissies in het algemeen veel relevanter zijn voor de emissies naar de lucht van schadelijke stoffen.

²¹ Voorheen Stichting Certificatie Inspectie en Onderhoud Stookinstallaties genaamd

Als in de vergunning of een bestaand maatwerkvoorschrift een emissiegrenswaarde is opgenomen die soepeler is dan in de tabellen van de artikelen 3.10a, 5.44a, 5.44b, 5.44c en 5.44d van het Activiteitenbesluit milieubeheer is vermeld, heeft het bevoegd gezag de mogelijkheid om door middel van maatwerk deze emissiegrenswaarde te laten voortbestaan via een maatwerkvoorschrift, voor zover de geografische ligging, de plaatselijke milieumomstandigheden of de technische kenmerken van de betrokken installatie daartoe aanleiding geven. De locatie en de technische (on)mogelijkheden moeten een soepeler emissiegrenswaarde rechtvaardigen. Die in het maatwerkvoorschrift toegestane ruimere waarde moet wel lager of gelijk zijn aan de tussen haakjes weergegeven waarde uit de betreffende tabel. De maatwerkbepaling kan een horizonbepaling bevatten, bijvoorbeeld op grond van te verwachten ontwikkelingen ten aanzien van de installatie of de bedrijfsvoering. Daarbij kan dan worden aangesloten bij natuurlijke momenten zoals groot onderhoud, verbouwing, uitbreiding, etc om de emissiegrenswaarde aan te scherpen. Deze benadering voorkomt dat stookinstallaties die (mogelijk zelfs recent) voorzien zijn van een vergunning waarin een hogere emissiegrenswaarde is opgenomen in alle gevallen en op ongelegen momenten moeten worden aangepast. Voor de hogere emissiegrenswaarde in de vergunning zal immers een BBT-afweging zijn gemaakt op grond van technische haalbaarheid en de daaraan verbonden kosten.

Indien er op onderdelen nog onduidelijkheid zou bestaan zal InfoMil zal een handreiking opstellen.

5 Voorbereiding van het implementatie-besluit

5.1 Totstandkoming van de richtlijn

De aanloop naar het Europese voorstel voor de Richtlijn industriële emissies (expertfase), de Europese onderhandelingen en de implementatie van de richtlijn zijn begeleid door het interbestuurlijk dossierteam IBDT met vertegenwoordigers van het bevoegd gezag (VNG, IPO, Unie van Waterschappen). Daarnaast is de inzet van Nederland in Europa en de ontwikkeling van de implementatieregelgeving gecommuniceerd met het bedrijfsleven. Nederland²² heeft zich tijdens de Europese onderhandelingen ingezet voor een hoog ambitieniveau op Nederlands niveau, enerzijds in verband met de luchtkwaliteit en anderzijds vanwege een gelijk(er) speelveld in Europa. Daarnaast was de inzet gericht op het beperken van de lasten voor bedrijfsleven en overheid.

5.2 Stakeholderbijeenkomsten via het Overlegorgaan Infrastructuur en Milieu en interbestuurlijke consultatie van VNG, IPO en de Unie van Waterschappen

In de implementatiefase zijn alle stakeholders uitgenodigd deel te nemen aan bijeenkomsten van het Overlegorgaan Infrastructuur en Milieu²³ (OIM). Van deze mogelijkheid is onder anderen gebruik gemaakt door vertegenwoordigers van provincies en gemeenten, LTO, NBKL, FME, , VNP, VNCI, Nogepa, Shell, DCMR, VNPI²⁴ Tata Steel, Shell en het Platform Bio-energie.

Via de interbestuurlijke consultatie zijn VNG, IPO en de Unie van Waterschappen benaderd voor een reactie op de concept-aanpassing van het Activiteitenbesluit milieubeheer om de richtlijn te implementeren.

Samengevat was het bedrijfsleven van mening dat aansluiting zou moeten worden gezocht bij het Europese beleid, nu het ambitieniveau van de richtlijn lager is dan dat van de huidige nationale wetgeving. Zoals in paragraaf 3.1 is beschreven zou dit tot gevolg hebben, dat niet langer voldaan kan worden aan de Europese eisen ten aanzien van luchtkwaliteit en nationale emissieplafonds. Ook zou het geen recht doen aan de bedrijven die reeds hebben geïnvesteerd op het nationale niveau; circa 50% van de stookinstallaties heeft dit niveau reeds. Het wordt zowel bij bedrijfsleven als bij de overheden positief gewaardeerd dat er mogelijkheden zijn om maatwerk toe te passen ten einde de implementatie zo beleidsneutraal mogelijk te doen plaatsvinden. Hierbij vragen zij wel om duidelijkheid van de rijksoverheid over de wijze waarop dit maatwerk moet worden vormgegeven, ook al om regionale verschillen zo klein mogelijk te maken. Aan deze wens wordt reeds tegemoetgekomen in deze nota van toelichting. Desgewenst zal een handreiking op de website van Infomil worden geplaatst. De mogelijkheid van maatwerk zorgt ervoor dat er met betrekking tot de emissiegrenswaarden geen knelpunten voor bedrijven te verwachten zijn. Met betrekking tot het gebruik van het SCIOS-afmeldsysteem voor het voldoen aan de eis om een register te houden, kwam vanuit het bedrijfsleven de vraag naar voren of hiervoor niet beter het e-MJV²⁵ zou kunnen worden gebruikt. Deze mogelijkheid is onderzocht, maar het blijkt dat de gekozen oplossing, waarbij gebruik wordt gemaakt van het bestaande SCIOS-afmeldsysteem de meest lastenluwe implementatie oplevert. Voor IPPC-installaties maakt dit overigens geen verschil, aangezien deze installaties op grond van artikel 5, zevende lid, reeds worden geacht te voldoen aan de verplichtingen inzake registreren en register. Bij het bedrijfsleven bestond weerstand tegen het opnemen en openbaar maken van de feitelijke emissieconcentraties in het register; dit volgt immers niet uit de richtlijn. Aan deze kritiek is tegemoet gekomen door de emissiegegevens alleen

²² BNC-fiche, Tweede Kamer, vergaderjaar 2013–2014, 22 112, nr. 1792

²³ http://ledendomein.platformparticipatie.nl/Onderwerpen/EU-luchtbeleid/eu-luchtbeleid-reageren/393892.aspx#comment_424547

²⁴ LTO: Land- en tuinbouworganisatie, NBKL: Nederlandse vereniging van Biomassa Ketel Leveranciers, FME: werkgeversorganisatie voor de technologische industrie in Nederland, VNP: Vereniging van Nederlandse Papier- en kartonfabrieken, VNCI: Vereniging van de Nederlandse Chemische Industrie, Nogepa: Nederlandse Olie en Gas Exploratie en Productie Associatie, VNPI: Vereniging Nederlandse Petroleum Industrie.

²⁵ Elektronisch Milieujaarverslag

toegankelijk te maken voor de overheid, aangezien het afmeldsysteem destijds is opgericht ten behoeve van en wordt gebruikt voor toezicht en handhaving.

Met betrekking tot het handhaven van het Nederlandse ambitieniveau, het toe te passen maatwerk en het SCIOS-afmeldsysteem (register) wordt tevens verwezen naar hetgeen is vermeld onder respectievelijk paragraaf 3.1, 4.4 (en in de artikelsgewijze toelichting op de artikelen 3.10a, 5.44a, 5.44b en 5.44c) en 2.4.

De wens voor een handreiking ten behoeve van de maatwerkbevestigingen wordt gedeeld door provincies en gemeenten. VNG gaf aan dat de wijzigingen weinig tot geen gevolgen voor gemeenten hebben. Wel zou een lastenverzwaring kunnen optreden ten gevolge van de voorgeschreven hogere frequentie van de metingen. Uit de Sira rapportage (zie §4.2) blijkt dit inderdaad in beperkte mate het geval te zijn (€ 38.600 per jaar voor provincies en gemeenten gezamenlijk). IPO sprak daarnaast in haar reactie de waardering uit voor het feit dat Nederland vast heeft gehouden aan de nationale emissiegrenswaarden.

5.3 *Inbreng naar aanleiding van de voorpublicatie*

Naar aanleiding van de voorpublicatie²⁶ zijn inspraakreacties ontvangen van Nogepa²⁷, IPO²⁸, VNCI²⁹, Gasunie en SCIOS.

Nogepa verzocht om een beperkte verruiming van de emissiegrenswaarde voor NO_x voor gasturbines alsmede het opnemen van een driejarige «end of field life»-bepaling voor offshore-installaties op velden die uiterlijk per januari 2022 insluiten. Dit, omdat de kosten die gemoeid zijn met het voldoen aan de Nederlandse emissie-eisen per 2019, voor deze offshore platforms fors hoger zijn dan eerder is ingeschat. De installaties die gebruik maken van de «end of field life»-bepaling zouden dan nog drie jaar mogen doordraaien onder het oude emissieregime als zij uiterlijk per januari 2022 uit bedrijf gaan.

Naast de inderdaad uit onderzoek gebleken hogere kosten is het ook zo, dat via de richtlijn geen emissie-eisen worden gesteld aan vergelijkbare buitenlandse platforms, zodat de richtlijn niet zorgt voor een gelijk spelveld. Daarom is besloten de emissiegrenswaarde van NO_x voor gasturbines in de offshore te verhogen (artikel 3.10d, derde lid) en is een zogenoemde «end of field life»-bepaling opgenomen³⁰ (artikel 3.10q, derde lid).

De end-of-field-life-bepaling, die is opgenomen in artikel 3.10q is bedoeld voor gasplatforms die vanwege het leeg raken van de aangesloten gasvelden nog slechts enkele jaren kunnen blijven produceren. Deze platforms kunnen namelijk de benodigde investeringen niet dragen en zouden anders voortijdig (per 1 januari 2019) moeten sluiten. Gezien het Energierapport 2015, waarin is aangegeven dat aardgas als minst vervuilende fossiele brandstof de komende decennia nog een belangrijke rol zal spelen, is dat ongewenst. Voor deze platforms geldt dat zij, zonder emissieverminderende investeringen, tot uiterlijk 1 januari 2022 mogen blijven produceren. De ten tijde van de aanmelding voor de end-of-field-life-bepaling aangesloten gasvelden dienen dan wel uiterlijk per 1 januari 2022 te worden ingesloten.

Daarnaast verzocht Nogepa de «500-uursregeling» in artikel 3.7 zodanig te wijzigen dat ook dieselmotoren die minder dan 500 uur per jaar worden gebruikt voor het opwekken van elektriciteit tijdens bijvoorbeeld een onderhoudsschut-down hiervan gebruik kunnen maken. Het was, zoals ook in de nota van toelichting reeds was aangegeven, inderdaad de bedoeling om alleen het gebruik van dieselmotoren voor het zogenoemde piekenscheren uit te zonderen van de 500-uursregeling. De redactie van het betreffende artikelonderdeel is op dit punt aangepast.

Het IPO ondersteunde het uitgangspunt dat bestaande emissiegrenswaarden in het Activiteitenbesluit milieubeheer worden gehandhaafd.

Daarnaast gaf IPO aan dat bij het toepassen van het criterium «technische of economische haalbaarheid» die in het ontwerp-besluit werd genoemd met betrekking tot het maatwerk, de economische en technische haalbaarheid in de bedrijfstak bepalend zou moeten zijn, zoals in artikel 2.7 Activiteitenbesluit milieubeheer is opgenomen.

De begrippen technische en economische haalbaarheid zijn daarom verduidelijkt door aan te sluiten bij de formulering van artikel 2.7 Activiteitenbesluit milieubeheer. Het doel van deze bepalingen was om de implementatie zo beleidsneutraal mogelijk te laten plaatsvinden. Om dit verder te verduidelijken is de nota van toelichting uitgebreid. Mocht een nadere toelichting gewenst zijn, dan kan Rijkswaterstaat Leefomgeving-Infomil voorzien in een handreiking.

Daarnaast had IPO enkele wetstechnische suggesties die voor een belangrijk deel zijn verwerkt.

De VNCI wees op de lastenverzwaring die voortvloeit uit de richtlijn. Zoals ook aangegeven in paragraaf 4.2 is de implementatie op de meest lastenluwe wijze uitgevoerd.

De VNCI hecht groot belang aan maatwerk voor de chemische industrie. Een omgevingsvergunning past daar beter bij dan algemene regels. De implementatie van de richtlijn via een groot aantal individuele vergunningen zou echter een

²⁶ Stcrt. 27489, 14 juni 2016

²⁷ Nogepa: Nederlandse Olie en Gas Exploratie en Productie Associatie

²⁸ Interprovinciaal overleg

²⁹ Vereniging van de Nederlandse Chemische Industrie

³⁰ Kamerstukken II 2015/16, 31 209, nr. 201

bewerkelijk proces zijn met een onzeker resultaat. Met de thans gekozen aanpak van implementatie via algemene regels met daaraan gekoppeld de mogelijkheid van maatwerk, wordt recht gedaan aan de mogelijkheid om maatwerk te leveren in die gevallen, waar dit gewenst is. Het gaat hierbij naar verwachting om een gering aantal gevallen, omdat veel van deze stookinstallaties destijds onder de algemene regels van Bees-A werden gereguleerd. Zie ook hetgeen hierover is vermeld in paragraaf 2.1 en 4.4.

Ook voor de meetverplichtingen, de VNCI wees daar op, wordt maximaal gebruik gemaakt van de in de richtlijn geboden mogelijkheden om de lasten te beperken.

De VNCI zou graag vastgelegd zien dat er niet gemeten hoeft te worden als er geen grenswaarde geldt en dat er bij stilleggen en opstarten niet gemeten hoeft te worden. Hierin is echter reeds voorzien in artikel 3.10j, eerste lid, Activiteitenbesluit milieubeheer.

Verder zou de VNCI graag een zodanige interpretatie van het begrip reactoren zien, dat bepaalde typen procesfornuizen door middel van toepassing van de uitzonderingen onder de artikelen 5.1, eerste lid, onder e, en 5.43, aanhef en onderdeel l, niet onder het regiem vallen dat geldt voor stookinstallaties. Hiervoor ontbreekt echter de juridische grondslag in de Europese wetgeving.

De inspraak van Gasunie betrof een opmerking over het overgangsrecht.

De Stichting SCIOS, voorheen Stichting Certificatie Inspectie en Onderhoud Stookinstallaties, gaf aan dat in de regelgeving haar oude benaming wordt gebruikt en dat de verwijzing naar het betreffende onderdeel van het certificatieschema niet meer actueel is. Deze wijzigingen zijn in dit besluit en in de Activiteitenregeling doorgevoerd. Het betreft geen inhoudelijke wijziging.

Voorts is van de gelegenheid gebruik gemaakt om enkele onduidelijkheden te verhelderen en redactionele verbeteringen aan te brengen.

6 Transponeringstabel Richtlijn middelgrote stookinstallaties 2015/2193

<i>Artikel, -lid of -onderdeel EU-regeling</i>	<i>Te implementeren in</i>	<i>Omschrijving beleidsruimte</i>
Artikel 1 (onderwerp)	Behoeft naar aard van de bepaling geen implementatie	–
Artikel 2, eerste lid (Toepassingsgebied: stookinstallaties tussen 1 en 50 MW)	Artt. 1, 1.21c, 3.7, en 5.43 Activiteitenbesluit milieubeheer	–
Artikel 2, tweede lid (Toepassingsgebied: samenstel twee of meer nieuwe middelgrote stookinstallaties)	Artt. 3.7, zesde lid, en 5.44, eerste lid, Activiteitenbesluit milieubeheer	–
Artikel 2, derde lid (Toepassingsgebied: uitgezonderde stookinstallaties)	Artt. 3.7, eerste en tweede lid, en 5.43 Activiteitenbesluit milieubeheer	–
Artikel 2, vierde lid (Toepassingsgebied: uitgezonderde activiteiten)	Artt. 3.7, vijfde lid, en 5.43 Activiteitenbesluit milieubeheer	–
Artikel 3 (definities)	Art. 1.1 Activiteitenbesluit milieubeheer	–
Artikel 4 (samentelling twee of meerdere middelgrote stookinstallaties)	Artt. 3.7, zesde lid, en 5.44, eerste lid, Activiteitenbesluit milieubeheer	–
Artikel 5, eerste tot en met derde lid (geen exploitatie nieuwe of bestaande middelgrote stookinstallaties zonder vergunning of registratie)	Artt. 1.2, 1.9b, 1.10 Activiteitenbesluit milieubeheer en nieuw art. 1.21c Activiteitenbesluit milieubeheer	–
Artikel 5, vierde lid (registratie en aanvang verlening vergunning binnen 1 maand na ontvangst gegevens)	Art. 3.7m Activiteitenregeling	–
Artikel 5, vijfde lid (instellen register door bevoegd gezag)	Artt. 1.2 en 1.9b Activiteitenbesluit milieubeheer en nieuw art. 1.21c Activiteitenbesluit milieubeheer	–
Artikel 5, zesde lid (mogelijkheid vaststellen algemene regels)	Art. 3.7m, zevende lid Activiteitenregeling	–
Artikel 5, zevende lid (IPPC- installaties worden geacht reeds te voldoen aan artikel 5)	Register openbaar toegankelijk: feitelijke handeling (openbaarmaking via website Infomil)	–
Artikel 5, achtste lid (samenloop met andere vergunning/registratie)	Behoeft geen implementatie	–
Artikel 6, eerste lid (vaststelling emissiegrenswaarden bijlage II)	Behoeft geen implementatie	–
Artikel 6, tweede lid (overgangsrecht emissiegrenswaarden bestaande)	Par. 3.2.1 en 5.1.5 Activiteitenbesluit milieubeheer	–

<i>Artikel, -lid of -onderdeel EU-regeling</i>	<i>Te implementeren in</i>	<i>Omschrijving beleidsruimte</i>
middelgrote stookinstallaties)		
Artikel 6, derde lid (500-uurs regeling bestaande middelgrote stookinstallaties)	Art. 3.7, tweede lid, onderdeel b, en art. 5.44, eerste lid, Activiteitenbesluit milieubeheer	NL kent reeds vrijstelling igv 500 uur/jr. Verruiming via voortschrijdend gemiddelde over 5 jaar is beleidsmatig ongewenst.
Artikel 6, vierde lid (bijzondere regeling SIS/MIS)	Behoeft geen implementatie: in NL geen relevantie	–
Artikel 6, vijfde lid (mogelijkheid vrijstelling stadsverwarming)	Wordt niet geïmplementeerd	Beleidsmatig niet gewenst
Artikel 6, zesde lid (mogelijkheid vrijstelling gascompressorstations)	Wordt niet geïmplementeerd	Beleidsmatig niet gewenst
Artikel 6, zevende lid (eisen nieuwe installaties per 20-12-18)	Par. 3.2.1 en 5.1.5 Activiteitenbesluit milieubeheer	–
Artikel 6, achtste lid (500-uurs regeling nieuwe middelgrote stookinstallaties)	Art. 3.7, tweede lid, onderdeel b, en art. 5.44, eerste lid, Activiteitenbesluit milieubeheer	NL kent reeds vrijstelling igv 500 uur/jr. Verruiming via voortschrijdend gemiddelde over 5 jaar is beleidsmatig ongewenst
Artikel 6, negende lid (mogelijkheid vaststellen strengere eisen in zones slechte luchtkwaliteit)	Behoeft geen implementatie: In NL gelden voor de meeste parameters al strengere normen.	–
Artikel 6, tiende lid (Cie. organiseert informatie-uitwisseling)	Behoeft naar aard van de bepaling geen implementatie	–
Artikel 6, elfde lid (tijdelijke versoepeling SO ₂ -eisen indien schaarste laagzwavelige brandstof)	Behoeft geen implementatie:	In NL geen behoefte
Artikel 6, twaalfde lid (tijdelijke versoepeling igv problemen gasvoorziening)	Behoeft geen implementatie	In NL geen behoefte
Artikel 6, dertiende lid (mengregeling)	Art. 3.10c en art. 5.44, eerste lid Activiteitenbesluit milieubeheer	–
Artikel 7, eerste lid (verplichtingen exploitant: monitoring conform Bijlage III deel 1)	Art. 3.10j, derde lid, en art. 5.44 Activiteitenbesluit milieubeheer en artt. 3.7, 3.7a en 3.7b Activiteitenregeling.	–
Artikel 7, tweede lid (bij verschillende brandstoffen: meten brandstof hoogste emissie)	Art 3.7e Activiteitenregeling milieubeheer	–
Artikel 7, derde lid (vastleggen metingen conform Bijlage III)	Art. 3.10o Activiteitenbesluit milieubeheer en art. 3.7p Activiteitenregeling	–
Artikel 7, vierde lid (vastleggen werking sec. emissiebeperkende apparatuur)	Behoeft geen implementatie: is reeds geregeld via art. 3.10j Activiteitenbesluit milieubeheer en art. 3.7, derde lid, Activiteitenregeling	–
Artikel 7, vijfde lid (bewaren van gegevens, zoals registratie, monitoring, bedrijfsuren)	Art 3.7p Activiteitenregeling	–
Artikel 7, zesde lid (ter beschikking stellen info aan bevoegd gezag)	Behoeft geen implementatie: is reeds geregeld in art. 5.17 Awb, art. 19 WED en art. 3, eerste lid, Wob	–
Artikel 7, zevende lid (treffen snelle maatregelen in geval van niet-naleven emissie-grenswaarden)	Art. 3.10g en art. 5.44 Activiteitenbesluit milieubeheer	–
Artikel 7, achtste lid (medewerking exploitant bij inspecties e.d.)	Behoeft geen implementatie: is reeds geregeld in art. 5.20 Algemene wet bestuursrecht en artt. 18, 20, 21 en 24a WED	–
Artikel 7, negende lid (periode start/stop zo kort mogelijk)	Art. 3.10u (nieuw) en art. 5.44 (verwijzing naar art. 3.10u) Activiteitenbesluit milieubeheer	–
Artikel 8, eerste lid (nalevingscontrole lidstaten overschrijding emissiegrenswaarden)	Behoeft geen implementatie: is reeds geregeld in art. 7.2–7.7 Bor jo. art. 5.3 Wabo	Nalevingscontrole is onderdeel van handhavingsbeleid en -strategie van bevoegd gezag
Artikel 8, tweede lid (opzetten lidstaten nalevingscontrole)	Behoeft geen implementatie: is reeds geregeld in art. 7.2–7.7 Bor jo. Art. Art. 5.3 Wabo	Nalevingscontrole is onderdeel van handhavingsbeleid en -strategie van bevoegd gezag
Artikel 8, derde lid (herstel naleving)	Art. 3.10g (nieuw) en art. 5.44 (verwijzing naar art. 3.10g) Activiteitenbesluit milieubeheer. Ook artt 17.1 t/m 17.3 Wm i.v.m. ongewone voorvallen	Nalevingscontrole is onderdeel van handhavingsbeleid en -strategie van bevoegd gezag
Artikel 9 (verandering middelgrote installaties melden, actualiseren register door bevoegd gezag)	Behoeft geen implementatie: is reeds geregeld in artikel 1.10, tweede lid, Activiteitenbesluit milieubeheer	–
Artikel 10 (aanwijzing bevoegd gezag)	Behoeft geen implementatie: is reeds geregeld in	–

<i>Artikel, -lid of -onderdeel EU-regeling</i>	<i>Te implementeren in</i>	<i>Omschrijving beleidsruimte</i>
Artikelen 11 tot en met 15	art. 2.1 en bijlage 1 Bor Behoeven naar aard van de bepaling geen implementatie	–
Artikel 16 (sancties)	Behoeft geen implementatie: is reeds geregeld in Hfst. 18 Wet milieubeheer, Hfst. 5 Wabo, Hfst. 7 BOR en hfst. 10 Regeling omgevingsrecht en via Awb. Verder strafrechtelijk via art. 1a, onder 1°, WED	–
Artikel 17, eerste en tweede lid (omzetting richtlijn)	Artikel II	–
Artikel 18 (Inwerkingtreding)	Behoeft naar aard van de bepaling geen implementatie	–
Artikel 19 (Adressaten)	Behoeft naar aard van de bepaling geen implementatie	–
Bijlage I	Art 1.21c Activiteitenbesluit milieubeheer (nieuw)	
Bijlage II	Par 3.2.1 en par 5.1.5 Activiteitenbesluit milieubeheer	
Bijlage III	Activiteitenregeling	

48 **Nota van toelichting bij Staatsblad 2017/423**

Wijziging van onder meer het Activiteitenbesluit op het gebied van afvalstoffen (gescheiden aangeleverd afval gescheiden houden door inzamelaar en enkele andere verbeteringen en reparaties)

Algemeen deel

RG 20-11-2017: zeer beperkt overgenomen omdat deze wijziging van het Activiteitenbesluit beperkt blijft tot een kennelijke verschrijving in artikel 3.83, vijfde lid, onderdeel b.

1 Overzicht wijzigingen

Vershillende ontwikkelingen op het gebied van afvalstoffen hebben ertoe geleid dat besluiten die hierop van toepassing zijn op een aantal punten aangepast moeten worden. Met dit besluit wordt hierin voorzien. Daarnaast vinden nog enkele technische reparaties plaats.

In onderstaand schema wordt kort weergegeven op welke besluiten de aanpassingen zien en om welke aanpassingen het gaat:

Art. I Wijziging Activiteitenbesluit milieubeheer

Dit betreft het herstel van een eerdere wijziging van het Activiteitenbesluit milieubeheer van 23 juni 2017. Het betreft het herstel van een kennelijke verschrijving.

49 Nota van toelichting bij Staatsblad 2018/135

Wijziging van onder meer het Activiteitenbesluit vanwege het **niet** vervallen van enkele voorschriften (artikelen 3.10q en 5.44, vijfde en zesde lid) met ingang van 1 januari 2019)

ARTIKEL XVI

Artikel I, onderdeel FFFFFFFF, van het Besluit van 18 september 2015 tot wijziging van het Activiteitenbesluit milieubeheer, het Besluit omgevingsrecht en enkele andere besluiten (nieuwe activiteiten) (Stb. 2015, 337) vervalt.

Staatsblad 2015 337

64

DDDDDD

De artikelen 3.83, elfde lid en 3.105, zesde lid, vervallen met ingang van 1 januari 2017.

EEEEEE

Artikel 3.59, de aanduiding «1.» en tweede lid, vervalt met ingang van 1 januari 2018.

FFFFFF

De artikelen 3.10q en 5.44, vijfde en zesde lid, vervallen met ingang van 1 januari 2019.

GGGGGG

In artikel 6.41 vervalt: de NeR of.

ARTIKEL XXI (Inwerkingtreding besluit)

- 1 Dit besluit treedt in werking met ingang van 1 juli 2018, met uitzondering van artikel XX, onderdelen B, D en E.
- 2 Indien het bij koninklijke boodschap van 14 juni 2017 ingediende voorstel van wet tot wijziging van de Waterwet en van de Wet maritiem beheer BES in verband met de uitvoering van de wijziging van het Protocol van 1996 bij het Verdrag inzake de voorkoming van verontreiniging van de zee ten gevolge van het storten van afval en andere stoffen van 1972 (mariene geo-engineering) (Kamerstukken 34 743) tot wet is of wordt verheven en artikel I van die wet in werking treedt, treedt artikel XX, onderdeel B, van dit besluit op hetzelfde tijdstip in werking.
- 3 Artikel XX, onderdelen D en E, treedt in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip.
- 4 Artikel VI van dit besluit werkt terug tot en met 1 januari 2016.

ARTIKEL XVI (toelichting uit Nota van toelichting)

Deze wijziging betreft het herstellen van een wetstechnische fout. Ingevolge artikel I, onderdeel FFFFFFFF, van het Besluit van 18 september 2015 tot wijziging van het Activiteitenbesluit milieubeheer, het Besluit omgevingsrecht en enkele andere besluiten (nieuwe activiteiten) (Stb. 2015, 337), zouden de artikelen 3.10q en 5.44, vijfde en zesde lid, van het Activiteitenbesluit milieubeheer met ingang van 1 januari 2019 komen te vervallen. De reden hiervoor is dat deze artikelen overgangsbepalingen bevatten, waarvan de werking zou komen te vervallen met ingang van 1 januari 2019 en vanaf die datum dus overbodig zijn. Echter, met het Besluit van 19 augustus 2017 tot wijziging van het Activiteitenbesluit milieubeheer ten behoeve van de implementatie van Richtlijn (EU) 2015/2193 inzake de beperking van de emissies van bepaalde verontreinigende stoffen in de lucht door middelgrote stookinstallaties (PbEU 2015, L 313) (Stb. 2017, 330), zijn – onder andere – de artikelen 3.10q en 5.44, vijfde en zesde lid, van het Activiteitenbesluit milieubeheer inhoudelijk gewijzigd met ingang van 19 december 2017. Met de wijziging bij het voornoemde Besluit van 19 augustus 2017 werd – abusievelijk – verondersteld dat de artikelen 3.10q en 5.44, vijfde en zesde lid, van het Activiteitenbesluit milieubeheer ook ná 1 januari 2019 nog in werking zouden zijn. Aangezien de wijziging bij het Besluit van 19 augustus 2017 ook ná 1 januari 2019 nog moet blijven voortbestaan, wordt met onderhavig artikel geregeld dat artikel I, onderdeel FFFFFFFF, van het Besluit van 18 september 2015 komt te vervallen. Op een later

moment, naar verwachting in het kader van de stelstelherziening omgevingsrecht, worden de artikelen 3.10q en 5.44, vijfde en zesde lid, van het Activiteitenbesluit milieubeheer, dan alsnog aangepast.

50 Nota van toelichting bij Staatsblad 2019/55

Wijziging van onder meer het Activiteitenbesluit in verband met wetswijzingen ten aanzien van kwik

Algemeen deel

1 Inleiding

Dit besluit strekt tot wijziging van het Besluit kwik en kwikhoudende producten milieubeheer (hierna: Bkbp), het Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen (hierna: Bssa) en het Activiteitenbesluit milieubeheer, voor zover dat noodzakelijk is voor een goede werking van de Verordening (EU) 2017/852 van het Europees Parlement en de Raad van 17 mei 2017 betreffende kwik, en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1102/2008 (PbEU 2017, L 137). Deze Verordening (hierna: kwikverordening) is op 17 mei 2017 vastgesteld en in werking getreden op 13 juni 2017. De kwikverordening is van toepassing met ingang van 1 januari 2018, behalve voor wat betreft het verbod op de productie van chlooralkali waarbij kwik als elektrode wordt gebruikt (bijlage III, deel I, onder d, van de kwikverordening) dat is ingegaan op 11 december 2017. Aan het slot van deze nota van toelichting is een transponeringstabel opgenomen.

Doel van de kwikverordening is de EU-wetgeving in overeenstemming te brengen met het Verdrag van Minamata¹ (dat onder toezicht van het Milieuprogramma van de Verenigde Naties (UNEP) op 10 oktober 2013 tot stand is gekomen en 16 augustus 2017 in werking is getreden). Het verdrag heeft tot doel de menselijke gezondheid en het milieu te beschermen tegen door de mens veroorzaakte emissies van kwik naar lucht, water en bodem. De kwikverordening zorgt ervoor dat de Europese Unie en haar lidstaten in staat zijn het verdrag goed te keuren, respectievelijk te ratificeren, en uit te voeren.

Een EU-verordening is verbindend in al haar onderdelen en is rechtstreeks toepasselijk in de lidstaten. Wel moeten de lidstaten de volledige en werkelijke toepassing van de kwikverordening garanderen door voorschriften vast te stellen ten aanzien van de sancties die van toepassing zijn op overtredingen van de kwikverordening, door de nodige maatregelen te treffen om ervoor te zorgen dat de sancties worden uitgevoerd en door eventuele andere uitvoeringsbepalingen vast te leggen.

2 Hoofdpijnen van de kwikverordening

De wetgeving van de Europese Unie voorzag reeds in een groot deel van de bepalingen uit het Verdrag van Minamata. Voor deze EU-wetgeving, waaronder Verordening (EG) nr. 1102/2008 van het Europees Parlement en de Raad van 22 oktober 2008 inzake het verbod op de uitvoer van metallisch kwik en andere kwikverbindingen en -mengsels en de veilige opslag van metallisch kwik (PbEU L 304/75) (de oude kwikverordening), bevatte de Nederlandse wetgeving reeds de noodzakelijke uitvoeringsmaatregelen. Voor zover er nog lacunes waren in de EU-wetgeving zijn die met de kwikverordening opgevuld. De kwikverordening bevat voorschriften betreffende het gebruik, de opslag van en de handel in kwik, kwikverbindingen en kwikmengsels, betreffende de productie, het gebruik van en de handel in kwikhoudende producten en betreffende het beheer van kwikafval, om een hoogwaardige bescherming van de volksgezondheid en het milieu tegen antropogene emissies en lozingen van kwik en kwikverbindingen te verzekeren. Op een aantal punten is de kwikverordening strenger dan het Verdrag van Minamata, zoals voor wat betreft het verbod op nieuwe toepassingen van kwik en het gebruik van kwik in tandheelkundig amalgaam.

3 Inhoud van het besluit

3.1 Algemeen

Met dit besluit worden uitvoeringsbepalingen vastgesteld om handelingen in strijd met de voorschriften van de kwikverordening strafbaar te stellen, het bevoegde gezag dat verantwoordelijk is voor de uitvoering van de kwikverordening aan te wijzen, enkele verwijzingen in de relevante Nederlandse wetgeving aan te passen en ook op andere punten de nationale wetgeving in overeenstemming te brengen met de kwikverordening. Dit laatste houdt onder meer in dat bepalingen ten aanzien van kwikhoudende producten en tandheelkundig amalgaam, die onder de Nederlandse wetgeving al langere tijd bestaan, vervallen op het moment dat voor deze producten de bepalingen krachtens de kwikverordening gaan gelden. Door de kwikverordening komen de nationale voorschriften met betrekking tot handelingen met kwikhoudende producten te vervallen.

3.2 Beperkingen op de uitvoer en de invoer van kwik, kwikverbindingen, kwikmengsels

In de kwikverordening wordt het verbod op de uitvoer van kwik dat bij Verordening (EG) nr. 1102/2008 is ingesteld, aangevuld met beperkingen op de invoer van kwik. Deze beperkingen verschillen naar gelang de bron, het beoogde gebruik en de plaats van herkomst van kwik. Het besluit voorziet in het verbieden van handelingen in strijd met de voorschriften van de kwikverordening. Daarmee wordt op nationaal niveau voorzien in sanctionering van de voorschriften in de kwikverordening.

¹ Trb. 2013, nr. 239 en Trb. 2014, nrs. 173 en 211.

3.3 *Beperkingen op de uitvoer, invoer en productie van kwikhoudende producten*

3.3.1 *In lijn brengen van het Bkbp met de kwikverordening*

Verordening (EG) nr. 1102/2008 bevatte geen verbodsbepalingen ten aanzien van kwikhoudende producten. In Nederland waren aan kwikhoudende producten sinds 1998 beperkingen gesteld door middel van het Bkbp. Voor een aantal producten golden verboden of beperkingen onder EU-wetgeving, zoals de REACH-Verordening², de Richtlijn batterijen³ en de RoHS-richtlijn⁴.

Om uitvoering te geven aan het Verdrag van Minamata bevat de kwikverordening een verbod op productie, invoer en uitvoer voor een reeks producten, waarvan enkele niet eerder in EU-wetgeving gereguleerd waren. Daarnaast is de introductie van nieuwe kwikhoudende producten nu in beginsel verboden.

Voor kwikhoudende producten waaraan in andere milieuwetgeving geen regels gesteld zijn, bevatte het Bkbp tot op heden een algemeen verbod op het vervaardigen, het in Nederland invoeren en het voor handels- of productiedoeleinden voorhanden hebben of toepassen, met een reeks uitzonderingen. Deze uitzonderingen betroffen producten die voor onderzoek of andere toepassingen met algemeen belang onmisbaar waren en waarvoor geen gelijkwaardig kwikvrij alternatief beschikbaar was.

De Europese Commissie heeft meerdere inventarisaties uitgevoerd naar de toepassingen van kwik in de Europese Unie.⁵ Dit heeft geleid tot verboden en beperkingen van de producten genoemd in bijlage II van de kwikverordening. In deze bijlage worden de producten waarin een relevante hoeveelheid kwik wordt gebruikt verboden, waarbij, net als bij de Nederlandse uitzonderingen, rekening wordt gehouden met toepassingen van kwik waarvoor (nog) geen kwikvrij alternatief beschikbaar is of waarvoor het kwikvrije alternatief juist grotere risico's voor het milieu of de menselijke gezondheid met zich mee brengt. De verbodsbepalingen in de kwikverordening zijn daarmee in essentie vergelijkbaar met die onder het Bkbp. De kwikverordening is echter op enkele punten strenger en op enkele punten minder streng dan de eerdere Nederlandse bepalingen. Zie voor een bespreking van de belangrijkste wijzigingen paragraaf 3.3.2.

De kwikverordening staat toe dat lidstaten, waar passend, strengere vereisten opleggen dan die waarin de Verordening voorziet, zolang die vereisten in overeenstemming zijn met het Verdrag betreffende de Werking van de Europese Unie (VWEU). Dit betekent dat eventuele verdergaande maatregelen die een belemmering zijn voor het vrij verkeer van goederen gerechtvaardigd moeten zijn op grond van artikel 36 VWEU of de jurisprudentie van het Hof van Justitie van de Europese Unie. Hierbij is van belang dat de maatregelen geschikt zijn om het nagestreefde doel te verwezenlijken en niet verder gaan dan voor het bereiken van dat doel noodzakelijk is.

Beoordeeld is of er reden is om naast de verboden en beperkingen in de kwikverordening aanvullende nationale verboden te handhaven. Bij producten die niet onder de beperkingen van de kwikverordening vallen, maar eerder wel onder het algemene verbod van het Bkbp vielen kan met name gedacht worden aan producten waarbij in niet-elektrische apparatuur kwik wordt gebruikt om temperatuur of druk te meten. Dit kan dan gaan om een psychrometer, stroomsnelheidsmeter, pyrometer of hydrometer, voor zover niet vallend onder een van de bestaande uitzonderingen uit het Bkbp. Daarnaast kan het gaan om meettoestellen geproduceerd tussen 9 september 1898 en 3 oktober 1957, voor zover niet verboden onder andere (EU-)regelgeving. Het Bkbp beperkte de toelating van productie en invoer in Nederland tot producten die waren bedoeld voor verkoop aan het grote publiek. Dit wordt nu uitgebreid naar producten bedoeld voor professionele gebruikers; die konden de afgelopen jaren de bewuste producten slechts aanschaffen voor zover ze onder een uitzondering van het Bkbp vielen.

Er zijn geen signalen bekend dat in bijlage II van de kwikverordening een relevant product ontbreekt, ook niet in de categorieën van producten die hierboven worden genoemd. Als producten afgelopen jaren niet relevant waren en daadwerkelijk verhandeld werden, is niet te verwachten dat hier in de komende jaren een grote vraag naar zal ontstaan, mede gezien de beschikbaarheid van kwikvrije alternatieven. Voor de vraag in hoeverre dergelijke producten, al is het in zeer geringe aantallen, milieurisico's kunnen opleveren die met nationale regelgeving tegengegaan moeten worden is voorts het volgende in overweging genomen. Het zou met name gaan om meetapparatuur waaruit kwik in principe niet

² Verordening (EG) nr. 1907/2006 van het Europees Parlement en de Raad van 18 december 2006 inzake de registratie en beoordeling van en de autorisatie en beperkingen ten aanzien van chemische stoffen (REACH), tot oprichting van een Europees Agentschap voor chemische stoffen, houdende wijziging van Richtlijn 1999/45/EG en houdende intrekking van Verordening (EEG) nr. 793/93 van de Raad en Verordening (EG) nr. 1488/94 van de Commissie alsmede Richtlijn 76/769/EEG van de Raad en de Richtlijnen 91/155/EEG, 93/67/EEG, 93/105/EG en 2000/21/EG van de Commissie (PB L 396 van 30.12.2006, blz. 1).

³ Richtlijn 2006/66/EG van het Europees Parlement en de Raad van 6 september 2006 inzake batterijen en accu's, alsook afgedankte batterijen en accu's en tot intrekking van Richtlijn 91/157/EEG (PB L 266 van 26.9.2006, blz. 1).

⁴ Richtlijn 2011/65/EU van het Europees Parlement en de Raad van 8 juni 2011 betreffende beperking van het gebruik van bepaalde gevaarlijke stoffen in elektrische en elektronische apparatuur (PB L 174 van 1.7.2011, blz. 88).

⁵ SWD(2016) 17 final, Impact Assessment, Ratification and Implementation by the EU of the Minamata Convention on Mercury, met name paragraaf 4.2, «Table 4e – Mercury consumption within EU».

kan ontsnappen, omdat de werking van het apparaat berust op de exacte hoeveelheid kwik die het bevat. Bovendien kennen deze producten voornamelijk of uitsluitend professionele gebruikers in een werkomgeving (zoals ziekenhuizen en laboratoria) waar adequate voorschriften worden gevolgd in het geval van onverhoopt vrijkomen van kwik als gevolg van een schade-incident. Op dit moment zijn er geen specifieke producten bekend die opnieuw op de Nederlandse markt verhandeld zullen gaan worden.

Het handhaven van het nationale algemene verbod met een reeks specifieke uitzonderingen naast de specifieke verboden van de kwikverordening brengt geen voordelen voor het milieu of de menselijke gezondheid met zich mee. Tegelijkertijd zou het wel leiden tot een complex systeem van in Nederland geldende regels met betrekking tot kwikhoudende producten. Daarom wordt het Bkbp volledig in lijn gebracht met de kwikverordening, waarmee eveneens tegemoet wordt gekomen aan het uitgangspunt van lastenluwe implementatie⁶ en het streven naar een gelijk speelveld in de Europese Unie.

Mocht de komende jaren blijken dat bepaalde kwikhoudende producten alsnog in relevante aantallen op de markt verhandeld worden, die risico's van blootstelling van mens en milieu aan kwik verhogen, dan kunnen alsnog aanvullende nationale verboden worden ingesteld. Er is een grondslag opgenomen in het Bkbp om een verbod op andere kwikhoudende producten dan genoemd in bijlage II van de kwikverordening te kunnen instellen. Het kan uitsluitend gaan om producten die al voor 1 januari 2018 op de markt waren. Voor nieuwe kwikhoudende producten is volgens de kwikverordening immers een toestemming van de Europese Commissie noodzakelijk.

De nationale voorschriften met betrekking tot kwikhoudende producten vervallen niet op het moment van inwerkingtreding van dit besluit, maar op de data waarop de verbodsbepalingen krachtens de kwikverordening ingaan. Voor een deel van de producten genoemd in bijlage II van de verordening is dat 31 december 2018, voor de overige in bijlage II genoemde producten is dat 31 december 2020. Dit voorkomt dat het verbod onder het Bkbp op vervaardigen, invoer in Nederland en voor handels- en productiedoeleinden voorhanden hebben tijdelijk zou vervallen tussen de datum van inwerkingtreding van dit besluit en de datum waarop het verbod op productie, invoer in en uitvoer uit de Europese Unie onder de kwikverordening ingaat. Tot 31 december 2020 bestaat daardoor de situatie dat voor een aantal kwikhoudende producten beperkingen gelden voor «productie, invoer en uitvoer uit de Europese Unie», terwijl voor de overige kwikhoudende producten (behoudens de uitgezonderde gevallen) beperkingen gelden ten aanzien van «vervaardigen, invoer in Nederland en voor handels- en productiedoeleinden voorhanden hebben». Dit verschil is een aandachtspunt voor betrokken bedrijven en handhavende instanties. Na 31 december 2020 is alleen de terminologie van de verordening nog relevant.

3.3.2 *Belangrijkste wijzigingen met betrekking tot kwikhoudende producten*

De verbodsbepalingen onder de kwikverordening en andere EU-wetgeving ten aanzien van kwikhoudende producten, met inachtneming van de uitzonderingsbepalingen, komen grotendeels overeen met die welke onder het Bkbp golden. Hieronder worden de belangrijkste wijzigingen beschreven.

De kwikverordening is op de volgende punten strenger dan het Bkbp:

- De uitvoer, invoer en productie van pykno- of porosimeters en kwikthermometers die uitsluitend bestemd zijn voor het uitvoeren van specifieke analytische testen volgens gestandaardiseerde normen is onder de kwikverordening met ingang van 31 december 2020 verboden (met enkele uitzonderingen), terwijl deze instrumenten in het Bkbp van de verboden uitgezonderd werden.
- Ten aanzien van producten die door de kwikverordening verboden worden geldt geen specifieke uitzondering voor lucht- en scheepvaartapparatuur, zoals onder het Bkbp gold.

Door het in lijn brengen van het Bkbp met de kwikverordening wordt het Bkbp op de volgende punten minder streng:

- Voor kwikhoudende producten die niet vallen onder de verbodsbepalingen van de kwikverordening of andere EU-wetgeving vervalt op 31 december 2020 het verbod uit het Bkbp op het vervaardigen, het in Nederland invoeren (vanuit andere lidstaten van de Europese Unie of derde landen) en het voor handels- of productiedoeleinden voorhanden hebben of toepassen.
- Invoer in Nederland van kwikhoudende producten die niet vallen onder de verbodsbepalingen van de kwikverordening of andere EU-wetgeving vanuit andere lidstaten van de Europese Unie is vanaf 31 december 2020 weer toegestaan. Op grond van het Bkbp was vanuit andere lidstaten alleen doorvoer toegestaan.
- Het produceren en in de handel brengen van nieuwe kwikhoudende producten (producten die niet geproduceerd werden voor 1 januari 2018) wordt onder voorwaarden weer toegestaan, als uitzondering op het in de kwikverordening geïntroduceerde verbod op nieuwe producten. Het Bkbp bevatte een algemeen verbod op het produceren van kwikhoudende producten, met uitzonderingen voor specifieke producten. De voorwaarden voor toelating uit de kwikverordening houden in dat voor de toelating van een nieuw product een besluit van de Europese Commissie nodig is, op basis van een beoordeling dat het nieuwe kwikhoudende product significante voordelen en

⁶ Kamerstukken II 2012/13, 29 362, nr. 224.

- geen significante risico's voor het milieu of de volksgezondheid zal opleveren en dat er geen technisch haalbare kwikvrije alternatieven beschikbaar zijn die dezelfde voordelen bieden.
- De kwikverordening bevat een uitzondering op het verbod op een aantal niet-elektronische kwikhoudende meetinstrumenten die op 3 oktober 2007 minstens 50 jaar oud waren. Hierbij geldt niet de beperking, die wel in het Bkbp was opgenomen, dat deze uitzondering alleen geldt voor meetinstrumenten die bedoeld zijn voor verkoop aan het grote publiek.
 - De kwikverordening bevat een uitzondering voor die essentieel zijn voor civiele bescherming en militaire toepassingen. Dit is een ruimere formulering dan de uitzondering van de verboden onder het Bkbp voor bepaalde als noodzakelijk aangewezen apparatuur voor de krijgsmacht.

De Nederlandse markt is reeds jarenlang ingesteld op de verboden onder het Bkbp en andere milieuwetgeving. Kwikhoudende producten mogen slechts op de markt gebracht worden voor specifieke doeleinden door gespecialiseerde gebruikersgroepen. De andere gebruikers en hun leveranciers zijn ingesteld op het gebruik, respectievelijk aanbieden, van kwikvrije producten. In andere EU-lidstaten is die situatie mogelijk anders, met name voor een aantal meetinstrumenten dat pas met de kwikverordening op EU-niveau gereguleerd wordt. Mocht een Nederlandse marktdeelnemer willen gaan handelen in kwikhoudende producten, dan gaat het ofwel om (tweedehands) producten die reeds in gebruik zijn in de EU-lidstaten, binnen gespecialiseerde gebruikersgroepen, ofwel om nieuwe producten waarvan de productie, invoer in en uitvoer uit de Europese Unie onder de kwikverordening toegestaan blijven voor toepassingen die essentieel zijn voor civiele bescherming en militaire doeleinden, voor onderzoek, voor het ijken van instrumenten, voor gebruik als referentiestandaard, voor installatie in omvangrijke apparatuur en voor zeer nauwkeurige metingen wanneer geen kwikvrij alternatief beschikbaar is. Voor al deze producten geldt dat ze gebruikt worden in een relatief kleine, gespecialiseerde professionele markt. Het gaat veelal om apparatuur die ook al was uitgezonderd van de verboden onder het Bkbp. Kwikhoudende producten die bestemd zijn voor het grote publiek worden gereguleerd door de kwikverordening of andere EU-wetgeving.

Zoals al is toegelicht in paragraaf 3.3.1 is er, gelet op de inventarisaties van de Europese Commissie, geen aanleiding om te veronderstellen dat met het in lijn brengen van het Bkbp met de kwikverordening de handel in kwikhoudende producten tussen Nederland en andere lidstaten in de Europese Unie of vanuit Nederland naar landen buiten de Europese Unie zal toenemen in een mate die relevant is voor de doelstelling om de blootstelling van mens en milieu aan kwik zoveel mogelijk terug te dringen.

Waar dit besluit tot gevolg heeft dat (conform de kwikverordening) de toelating van kwikhoudende producten beperkt wordt (met name door het vervallen van de uitzondering onder het Bkbp voor de lucht- en scheepvaart) zij opgemerkt dat het gebruik van deze producten door huidige gebruikers toegestaan blijft. Zij worden niet verplicht om de producten te vervangen door kwikvrije producten. Bij noodzakelijke vervanging, door defect raken, zal een eventueel prijsverschil in het licht van de totale bedrijfskosten in de lucht- en scheepvaart geen factor van enige betekenis zijn.

3.4 *Productieprocessen met behulp van kwik*

Verordening (EG) nr. 1102/2008 en het Bkbp bevatten tot nu toe geen bepalingen ten aanzien van industriële productieprocessen met behulp van kwik. Het gebruik van kwik in de chloor-alkaliproductie was met ingang van 11 december 2017 al wel verboden door Uitvoeringsbesluit 2013/732/EU.⁷ De kwikverordening breidt nu het aantal in de Europese Unie verboden productieprocessen uit en verbiedt in beginsel de introductie van nieuwe productieprocessen waarbij kwik of kwikverbindingen worden gebruikt. Dit besluit verbiedt handelingen in strijd met deze voorschriften van de kwikverordening. Daarmee wordt op nationaal niveau voorzien in sanctionering van de voorschriften van de kwikverordening.

3.5 *Verbod op het gebruik van kwik in ambachtelijke kleinschalige goudwinning*

Verordening (EG) nr. 1102/2008 bevatte geen bepalingen ten aanzien van ambachtelijke kleinschalige goudwinning met behulp van kwik. De kwikverordening introduceert dit verbod en dit besluit verbiedt handelingen in strijd met deze voorschriften van de kwikverordening. Daarmee wordt op nationaal niveau voorzien in sanctionering van de voorschriften van de kwikverordening.

3.6 *Tandheelkundig amalgaam*

Verordening (EG) nr. 1102/2008 bevatte geen bepalingen ten aanzien van tandheelkundig amalgaam. De kwikverordening introduceert nu een verbod om tandheelkundig amalgaam met ingang van 1 juli 2018 te gebruiken voor behandeling van melktanden, van kinderen jonger dan 15 jaar en van zwangere vrouwen of vrouwen die borstvoeding geven, met uitzondering van gevallen waarin sprake is van medische noodzaak. Tevens staat de kwikverordening vanaf 1 januari 2019 het gebruik van tandheelkundig amalgaam nog slechts toe in capsulevorm, vooraf gedoseerd. De kwikverordening verplicht tandheelkundepraktijken te zijn uitgerust met amalgaamafscielders

⁷ Uitvoeringsbesluit 2013/732/EU van de Commissie van 9 december 2013 tot vaststelling van de BBT-conclusies (beste beschikbare technieken) op grond van Richtlijn 2010/75/EU van het Europees Parlement en de Raad inzake industriële emissies voor de productie van chlooralkali.

om met name te voorkomen dat amalgaamdeeltjes in het afvalwater terecht komen, met nadere bepalingen over het retentieniveau (de mate waarin de amalgaamdeeltjes worden tegengehouden) en het onderhoud van de afscheiders. Deze verplichting geldt in Nederland al op basis van het Activiteitenbesluit milieubeheer. De bepalingen ter uitvoering van de kwikverordening ten aanzien van tandheelkundig amalgaam worden nu opgenomen in het Bkbp.

Tenslotte verplicht de kwikverordening ertoe amalgaamafval te laten verzamelen en te verwerken door een inrichting of onderneming voor afvalbeheer die daarvoor gemachtigd is. In Nederland is het verboden om zich van gevaarlijke afvalstoffen te ontdoen door ze aan een ander af te geven, tenzij afgifte plaatsvindt aan erkende inzamelaars, erkende vervoerders of erkende verwerkers of de inzamelaar beschikt over een inzamelvergunning. Specifiek voor het inzamelen van restanten van toepassing van amalgaam in de tandheelkunde (bij hoeveelheden van ten hoogste 200 kg per afgifte) is een inzamelvergunning op grond van het Besluit inzamelen afvalstoffen verplicht.

Dit besluit verbiedt handelingen in strijd met deze voorschriften met betrekking tot tandheelkundig amalgaam van de kwikverordening. Daarmee wordt op nationaal niveau voorzien in sanctionering van de overtreding van de voorschriften van de kwikverordening.

3.7 Tijdelijke en permanente opslag, verwerking en administratie van kwikafval

De bepalingen in de kwikverordening ten aanzien van tijdelijke en permanente opslag van kwikafval en de hierbij horende verwerking en administratieve verplichtingen bestonden deels al in Verordening (EG) nr. 1102/2008, maar zijn enigszins aangepast en uitgebreid. Dit besluit verbiedt handelingen in strijd met deze voorschriften van de kwikverordening en zorgt voor de aanpassing van een verwijzing naar de kwikverordening in het Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen. Daarmee wordt op nationaal niveau voorzien in sanctionering van de overtreding van voorschriften van de kwikverordening.

4 Verhouding tot andere nationale en EU-regelgeving

Naast de kwikverordening bevat andere EU-wetgeving eveneens bepalingen inzake kwik en kwikverbindingen, bijvoorbeeld de PIC-verordening⁸, waarbij een systeem voor kennisgeving wordt vastgesteld dat onder andere op de invoer en uitvoer van kwik van toepassing is, de Verordening (EG) 396/2005 inzake maximumgehalten bestrijdingsmiddelenresiduen⁹, de REACH-verordening, de Cosmeticaverordening¹⁰, de richtlijn batterijen en de RoHS-richtlijn, die betrekking hebben op het in de Europese Unie in de handel brengen van verschillende kwikhoudende producten en waarbij maximumgehalten voor kwik worden vastgesteld. Daarnaast beogen de richtlijn industriële emissies¹¹, de Seveso-richtlijn¹², de kaderrichtlijn afvalstoffen¹³, de kaderrichtlijn water¹⁴ en de richtlijn storten¹⁵ het beheersen, het verminderen en, waar mogelijk, het uitbannen van puntbronnen en diffuse emissies van kwik en kwikverbindingen in het milieu.

De kwikverordening is van toepassing onverminderd de bepalingen van de toepasselijke al bestaande EU-wetgeving die strengere voorschriften vaststellen voor kwikhoudende producten, onder andere wat betreft maximum kwikgehalte. De nieuwe bepalingen die de kwikverordening ten aanzien van kwikhoudende producten met zich meebrengt zijn toegelicht in hoofdstuk 3. Ook is in dat hoofdstuk toegelicht of een bepaalde verplichting of verbod eerder al in Nederland gold op basis van nationaal recht of dat het om een geheel nieuwe bepaling gaat.

5 Gevolgen

5.1 Algemeen

De internationale aanpak van kwik met het Verdrag van Minamata, waar de kwikverordening en dit besluit uitvoering aan geven, moet wereldwijd leiden tot een aanzienlijke vermindering van de belasting van het milieu met kwik. Op

⁸ Verordening (EU) nr. 649/2012 van het Europees Parlement en de Raad van 4 juli 2012 betreffende de in- en uitvoer van gevaarlijke chemische stoffen (PB L 201 van 27.7.2012, blz. 60).

⁹ Verordening (EG) nr. 396/2005 van het Europees Parlement en de Raad van 23 februari 2005 tot vaststelling van maximumgehalten aan bestrijdingsmiddelenresiduen in of op levensmiddelen en diervoeders van plantaardige en dierlijke oorsprong en houdende wijziging van Richtlijn 91/414/EEG van de Raad (PB L 70 van 16.3.2005, blz. 1).

¹⁰ Verordening (EG) nr. 1223/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 30 november 2009 betreffende cosmetische producten (PB L 342 van 22.12.2009, blz. 59).

¹¹ Richtlijn 2010/75/EU van het Europees Parlement en de Raad van 24 november 2010 inzake industriële emissies (PB L 334 van 17.12.2010, blz. 17).

¹² Richtlijn 2012/18/EU van het Europees Parlement en de Raad van 4 juli 2012 betreffende de beheersing van de gevaren van zware ongevallen waarbij gevaarlijke stoffen zijn betrokken, houdende wijziging en vervolgens intrekking van Richtlijn 96/82/EG van de Raad (PB L 197 van 24.7.2012, blz. 1).

¹³ Richtlijn 2008/98/EG van het Europees Parlement en de Raad van 19 november 2008 betreffende afvalstoffen en tot intrekking van een aantal richtlijnen (PB L 312 van 22.11.2008, blz. 3).

¹⁴ Richtlijn 2000/6/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2000 tot vaststelling van een kader voor communautaire maatregelen betreffende het waterbeleid (PB L 327 van 22.12.2000, blz. 1).

¹⁵ Richtlijn 1999/31/EG van de Raad van 26 april 1999 betreffende het storten van afvalstoffen (PB L 182 van 16.7.1999, blz. 1).

termijn zou dit een vermindering van de kwikverontreiniging in de voedselketen moeten opleveren. Hiermee leidt deze internationale aanpak ook in Nederland tot een gezonder leefmilieu en gezonder voedsel.

5.2 *Gevolgen voor bedrijven en burgers*

5.2.1 *Algemeen*

Met de kwikverordening voldoet de EU-wetgeving aan het Verdrag van Minamata. De inwerkingtreding van het Verdrag heeft een positief effect op het gelijke speelveld tussen de Europese Unie en derde landen die nu mogelijk een concurrentievoordeel hebben omdat er in die landen nog weinig of geen maatregelen tegen kwikemissies vereist zijn. De inwerkingtreding van het Verdrag zal naar verwachting gunstig zijn voor de mondiale concurrentiepositie van de al kwikvrije industrie van Nederland en de afzet bevorderen van EU-producten die reeds voldoen aan de voorschriften van het Verdrag. De aangescherpte handelsbeperkingen in de kwikverordening zullen leiden tot verschuivingen in bedrijfsactiviteiten van importeurs en exporteurs en in de prijzen van kwik op de markt. Slechts enkele Nederlandse bedrijven zijn in deze handel actief.

Zoals toegelicht in paragraaf 3.3.2 zijn de Nederlandse marktdeelnemers reeds jarenlang ingesteld op de verboden ten aanzien van kwikhoudende producten onder het Bkbp en op het gebruik en het aanbieden van kwikvrije alternatieven. Sinds de uitfasering van het gebruik van kwik in de chlooralkali-industrie kent Nederland geen grootschalig industrieel gebruik van kwik meer. Ook gebruik van kwik in de tandheelkunde (amalgaamvullingen) vindt in Nederland nog maar weinig plaats. Het plaatsen van amalgaamvullingen maakt bovendien geen deel meer uit van de tandheelkundige opleidingen in Nederland. Daarom zullen het verbod op nieuwe productieprocessen en de beperkingen op het tandheelkundig gebruik van amalgaam – behoudens medische noodzaak nu verboden voor de behandeling van melktanden, kinderen jonger dan 15 jaar, zwangere vrouwen en vrouwen die borstvoeding geven – weinig tot geen gevolgen hebben voor ondernemingen in Nederland.

Volgens informatie van de Nederlandse Zorgautoriteit zijn kwikvrije vullingen (composiet/glasionomeer) 40 tot 50% duurder dan amalgaamvullingen. Tandartspraktijken die tot de genoemde groepen behoren kunnen dus met hogere kosten voor kwikvrije vullingen te maken krijgen, maar deze kosten golden reeds voor het overgrote deel van de patiënten. Voor de groep tot achttien jaar geldt bovendien dat vullingen worden gedekt vanuit de Zorgverzekeringswet. Op de premies voor tandartsverzekeringen zal het effect verwaarloosbaar zijn. Tegenover de kosten die de beperking van het gebruik van amalgaamvullingen met zich mee kan brengen voor de burger staat een verlaging van het risico van kwik voor de gezondheid.

Het verbod op ambachtelijke kleinschalige goudwinning heeft in Nederland geen gevolgen. Dergelijke activiteiten vinden hier voor zover bekend niet plaats.

5.2.2 *Regeldruk*

De kwikverordening introduceert enkele nieuwe administratieve lasten voor bedrijven die te maken hebben met kwik. Het in lijn brengen van de Nederlandse regelgeving voor kwikhoudende producten in het Bkbp met de kwikverordening kan daarentegen een verlichting van lasten opleveren. De kwikverordening brengt ten opzichte van Verordening (EG) nr. 1102/2008 nauwelijks extra inhoudelijke nalevingskosten met zich mee.

De door de kwikverordening geïntroduceerde voorwaarden voor de invoer van kwik brengen een administratieve last met zich mee vanwege het vereiste dat het land waaruit wordt geëxporteerd een verklaring moet afgeven over de herkomst van het kwik. Voor de tenuitvoerlegging van deze verplichting heeft de Europese Commissie formulieren vastgesteld.¹⁶ Bedrijven krijgen hiermee te maken als ze handelen in kwik dan wel gebruiker zijn van kwik en kwik willen betrekken van buiten de Europese Unie. Op grond van de analyse die de Europese Commissie heeft gemaakt zal de Europese behoefte aan import van kwik waarschijnlijk dalen en misschien grotendeels verdwijnen.¹⁷ In Nederland zijn er op dit moment twee bedrijven die handelen in kwik.

Bedrijven die na 1 januari 2018 een nieuw productieproces met behulp van kwik willen introduceren of een nieuw kwikhoudend product op de markt willen brengen hebben te maken met de beperkende voorwaarden die de kwikverordening hieraan stelt. De bedrijven zullen een dossier («kennisgeving») moeten opstellen op grond waarvan het bevoegd gezag kan bepalen of aan de Europese Commissie een toelatingsbesluit kan worden gevraagd. De analyse die de Europese Commissie gemaakt heeft ter voorbereiding van de kwikverordening¹⁷ suggereert dat de kosten die een bedrijf moet maken voor een dossier maximaal uitkomen op het niveau van een autorisatiedossier onder de REACH-verordening, 100.000 tot 500.000 euro. Gelet op het al enkele decennia bestaande beleid voor uitfasering van kwik, zal

¹⁶ Uitvoeringsbesluit (EU) 2017/2287 van de Commissie van 8 december 2017 tot specificering van de formulieren die moeten worden gebruikt voor de invoer van kwik en van bepaalde kwikmengsels overeenkomstig Verordening (EU) 2017/852 van het Europees Parlement en de Raad betreffende kwik (PB L 328, van 12.12.2017, blz. 118).

¹⁷ SWD(2016) 17 final, Impact Assessment, Ratification and Implementation by the EU of the Minamata Convention on Mercury, met name paragraaf 4.2, «Table 4e – Mercury consumption within EU».

het aantal Nederlandse bedrijven dat met deze last te maken krijgt zeer klein (minder dan tien) of nihil zijn. Het bevoegd gezag moet beoordelen of een het door het bedrijf ingenomen standpunt dat het nieuwe industriële proces voordelig is voor het milieu (ondanks het gebruik van kwik) gegrond is. Voor de behandeling van een dossier is eigen personele inzet nodig en eventuele inhuur van een onafhankelijk adviesbureau. De kosten van deze beoordeling zullen naar schatting 2.500 tot 16.000 euro bedragen, afhankelijk van de inzet van eigen of ingehuurde personele capaciteit en op basis van een geschatte tijdsbesteding van 50 tot 150 uur.¹⁸

Het in lijn brengen van de Nederlandse regelgeving voor kwikhoudende producten in het Bkbp kan een lastenverlichting voor de maakindustrie en handelaren betekenen, omdat men niet meer te maken heeft met verschillen tussen de eerdere Nederlandse en Europese regels. In Nederland golden lange tijd beperkingen voor bepaalde kwikhoudende producten die onder de EU-wetgeving, en daarmee in beginsel in andere lidstaten, nog niet golden. Dit uitvoeringsbesluit zorgt ervoor dat straks in Nederland voor kwikhoudende producten alleen de regels gelden die in de hele EU gelden. Dat zijn de nieuwe bepalingen over kwikhoudende producten die door de kwikverordening geïntroduceerd zijn en de bestaande bepalingen in andere EU-wetgeving.

De verplichting voor tandheelkundepraktijken om te zijn uitgerust met amalgaamscheiders was al geregeld in het Activiteitenbesluit milieubeheer en daaraan voorafgaande regelgeving. De introductie van deze verplichting in de kwikverordening zal in Nederland geen regeldrukeffecten voor tandartspraktijken met zich mee brengen. De kwikverordening verplicht de chlooralkali-industrie en marktpartijen op het gebied van reiniging van aardgas en winning en metallurgische bereiding van non-ferrometalen om jaarlijks te rapporteren over het opgeslagen en afgevoerde kwikafval. Deze verplichting bestond al onder Verordening (EG) nr. 1102/2008 en betreft geen verzwaring van bestaande administratieve lasten. De kwikverordening voegt hieraan de verplichting toe om kopieën mee te sturen van de certificaten die de ontvanger of achtereenvolgende ontvangers van het kwikafval moeten afgeven. De chlooralkali-industrie is inmiddels in de EU verboden en in Nederland al in de jaren '90 uitgefaseerd, zodat er geen sprake meer is van resterend kwikafval dat nog opgeslagen staat en afgevoerd moet worden. Bij drie bedrijven in Nederland komt kwik vrij uit aardgasreiniging (inclusief reiniging van leidingen, filters en apparatuur die bij de winning en opwerking van aardgas gebruikt worden). Nederland kent geen non-ferro metallurgische bedrijven die kwikafval (kwik in metallische vorm¹⁹) produceren. De exploitanten van afvalbeheerinstellingen die kwikafval opslaan en verwerken zijn onder de kwikverordening verplicht een informatieregister op te stellen, als onderdeel van het register dat krachtens de Kaderrichtlijn afvalstoffen vereist is, en om certificaten van verwerking af te geven. In Nederland geldt de informatieplichting voor bedrijven op grond van de Wet milieubeheer en het Besluit melden bedrijfsafvalstoffen en gevaarlijke afvalstoffen. De kwikverordening introduceert nu aanvullend de verplichting om in een register de hoeveelheid afval, het kwikgehalte ervan en voor zover van toepassing de herkomst, bestemming en de beoogde behandeling voor verwijdering ervan bij te houden. Omdat deze gegevens ook van belang zijn voor de bedrijfsvoering, mag verwacht worden dat de betreffende bedrijven ze reeds administreren. Het register moet ook de ontvangen certificaten van verwerking bevatten. De kwikverordening specificeert geen eisen voor de inhoud van de certificaten. Een verklaring van de ontvanger van het kwikafval kan volstaan. De kwikverordening vraagt geen aanpassing van het meldsysteem van het Besluit melden bedrijfsafvalstoffen en gevaarlijke afvalstoffen. Dit systeem voorziet reeds in een mogelijkheid om afvalstoffen te omschrijven. Bedrijven die kwikafval afgeven respectievelijk innemen kunnen bijvoorbeeld afspreken de door de kwikverordening vereiste gegevens te vermelden op de begeleidingsbrief die aanwezig moet zijn bij het transport van afval en die als invoer dient voor het meldsysteem. Het aantal afgiften met kwikafval varieert afhankelijk van het bedrijf van minder dan tien tot enkele tientallen per jaar. De kosten voor het opnemen van 40 afgiften in een register zouden tot 1.000 euro kunnen oplopen, op basis van een geschatte tijdsbesteding van een half uur per afgifte. Het aantal bedrijven dat een dergelijk relatief groot aantal transacties met kwikafval doet is zeer klein. Momenteel zijn er drie bedrijven met een vergunning voor het ontvangen en opslaan van kwikafval. Geconcludeerd kan worden dat slechts een zeer klein aantal bedrijven (minder dan 10) binnen Nederland regeldrukeffecten zal ervaren als gevolg van de wijzigingen in de kwikverordening en de inwerkingtreding van dit besluit. Waar de regeldruk toeneemt vloeit dit rechtstreeks voort uit de kwikverordening. De enige regeldrukeffecten van significante omvang betreffen die voor het introduceren van nieuwe kwikhoudende producten of nieuwe kwik gebruikende productieprocessen. De inschatting is dat geen enkel bedrijf in Nederland nog een dergelijk initiatief gaat nemen. In dat geval is dit regeldrukeffect nihil. Komen er wel initiatieven, dan zullen de kosten per geval voor het bedrijf naar schatting tussen 10.000 en 500.000 euro bedragen en voor de overheid tussen de 2.500 en 16.000 euro. Deze kosten worden gerechtvaardigd geacht in het licht van het algemene beleid om het gebruik van kwik op stringente wijze uit te faseren.

5.3 Milieueffecten

Blootstelling aan kwik kan schadelijke gevolgen hebben voor de hersenen, de longen, de nieren en het immuunsysteem.

¹⁸ Hierbij is uitgegaan van een uurtarief van 54 euro voor hoogopgeleide medewerkers, zie pagina 33 van het Handboek Meting Regeldrukkosten (https://www.kcwj.nl/sites/default/files/handboek_meting_regeldrukkosten_v_1-1-2018.pdf) en een tweemaal zo hoog tarief voor ingehuurde personele capaciteit.

¹⁹ Kwikafval is in de kwikverordening gedefinieerd als metallisch kwik dat volgens artikel 3, eerste lid, van de Kaderrichtlijn afvalstoffen (2008/98/EG) als afval moet worden aangemerkt.

De handel in en het gebruik van kwik en kwikhoudende producten werden al sterk beperkt door Verordening (EG) nr. 1102/2008, andere EU-wetgeving en het Bkcp. Met de komst van het Verdrag van Minamata en de kwikverordening worden verdere beperkingen ingesteld. Omdat de bronnen van kwik in het Nederlandse milieu en in ons voedsel voornamelijk buiten Nederland zijn gelegen, zal verdere terugdringing van kwikemissies in de Europese Unie en wereldwijd in Nederland een positief effect hebben.

Het in lijn brengen van het Bkcp met de nieuwe kwikverordening geeft weliswaar weer enige mogelijkheden om kwikhoudende producten in Nederland in te voeren, te produceren, te gebruiken en vanuit Nederland te exporteren, maar er is geen reden om te verwachten dat dit tot een relevante toename van activiteiten leidt, zoals is toegelicht in paragraaf 3.3.2. Op basis van de inventarisaties van de Europese Commissie zijn de producten die een relevante hoeveelheid kwik vertegenwoordigen onder de verbodsbepalingen van de kwikverordening gebracht. De Nederlandse markt is al geruime tijd op kwikvrije alternatieven ingesteld, afgezien van specifieke producten die ook nu al zijn uitgezonderd van de verboden onder het Bkcp. Mocht in Nederland de handel in of het gebruik van bepaalde producten, die niet verboden zijn onder de kwikverordening of andere EU-wetgeving, toch toenemen, dan zal het gaan om een zeer beperkte hoeveelheid kwik in producten. Het potentiële risico dat vanuit deze producten kwik in het milieu terechtkomt door onzorgvuldig beheer of onjuiste afvalverwerking is verwaarloosbaar in vergelijking met de belasting van het Nederlandse milieu en voedsel met kwik ten gevolge van de grote mondiale bronnen, met name de ambachtelijke goudwinning en kolencentrales buiten de Europese Unie, met onvoldoende rookgasreiniging.

6 Uitvoering en handhaving

De Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) is, namens de Minister van Infrastructuur en Waterstaat, op basis van artikel 18.2b, eerste lid, juncto artikel 9.2.2.1 van de Wet milieubeheer (hierna: Wm) bevoegd om overtredingen van de verboden van de kwikverordening bestuursrechtelijk te handhaven. In afwijking hiervan zijn burgemeesters en wethouders, op basis van artikel 18.2b, derde lid, juncto artikel 9.2.2.1 van de Wm, belast met de bestuursrechtelijke handhaving van de bepalingen omtrent amalgaamafval van tandheelkundige praktijken (artikel 10, vierde en zesde lid van de kwikverordening). Dit ligt voor de hand gelet op de bestaande bevoegdheidsverdeling tot handhaving van deze activiteiten door burgemeester en wethouders op grond van het Activiteitenbesluit. In de praktijk worden deze gemeentelijke handhavingstaken, in ieder geval voor wat betreft het basistakenpakket, in mandaat uitgevoerd door regionale uitvoeringsdiensten (omgevingsdiensten). Het verlenen van toestemming voor invoer van kwik en van de in bijlage I opgenomen kwikmengsels op grond van artikel 4 van de kwikverordening wordt, namens de Minister van Infrastructuur en Waterstaat, uitgevoerd door de ILT.

Op basis van artikel 18.2b, tweede lid, van de Wm heeft de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport tevens tot taak zorg te dragen voor de bestuursrechtelijke handhaving van het bepaalde bij of krachtens titel 9.2 van de Wm voor zover het bepaalde bij of krachtens genoemde titels of verordeningen betrekking heeft op beleid dat tot hun verantwoordelijkheid behoort. De Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd zal toezien op de handhaving van de bepalingen betreffende de beperkingen op het gebruik van tandheelkundig amalgaam (artikel 10, eerste en tweede lid van de kwikverordening).

In het kader van omgevingsvergunningen voor inrichtingen waar handelingen met kwik worden verricht en/of kwik(afval) vrijkomt zal er samenwerking tussen de ILT en de omgevingsdiensten plaatsvinden. Dit geldt ook voor de speciale locaties waar kwik dat als afval moet worden beschouwd tijdelijk wordt opgeslagen. Burgemeesters en wethouders of provinciale staten zijn bevoegd gezag, maar deze vergunningen worden namens hen door de omgevingsdiensten verleend.

De verbodsbepalingen in dit besluit bewerkstelligen dat overtreding van die onderdelen van de kwikverordening eveneens kan worden vervolgd als een economisch delict in de zin van de Wet op de economische delicten (hierna: Wed). De rechtsbasis van dit besluit is opgenomen in artikel 1a, onder 1°, van de Wed. In dat artikel wordt voor de strafbaarstelling verwezen naar voorschriften die bij of krachtens artikel 9.2.2.1 van de Wm zijn gesteld.

7 Advies en consultatie

De ILT heeft een handhaafbaarheids- en uitvoerbaarheidstoets uitgevoerd ten aanzien van dit besluit en concludeerde dat het besluit handhaafbaar en uitvoerbaar is. In verband met de handhaafbaarheid wijst de ILT op het verschil in terminologie tussen de bestaande nationale bepalingen over kwikhoudende producten en de bepalingen die overtreding van de bepalingen van de verordening strafbaar stellen. De toelichting is op dit punt verduidelijkt. Het besluit is ook afgestemd met de VNG, IPO en de IGJ.

Er heeft geen internetconsultatie plaatsgevonden over dit besluit, omdat met dit besluit nationaal uitvoering wordt gegeven aan de kwikverordening, zodat hier sprake is van een situatie waarin consultatie niet in betekenende mate kan leiden tot aanpassing van het besluit. Internetconsultatie kon op grond van het kabinetsstandpunt dienaangaande²⁰

²⁰ Kamerstukken II 2009/10, 29 279, nr. 114, en Kamerstukken II 2012/13, 29 362, nr. 224.

achterwege blijven.

8 Voor- en nahang

Dit besluit strekt tot uitvoering van Verordening 2017/852. Gelet op artikel 21.6, zesde lid, van de Wet milieubeheer behoeft dit besluit niet te worden voorgehangen. Van de inhoud van dit besluit is overeenkomstig die bepaling tegelijk met de aanbieding aan de Raad van State mededeling gedaan aan de beide kamers der Staten-Generaal. Op grond van op artikel 7a van de Bekendmakingswet treedt dit besluit, in afwijking van artikel 21.6, vijfde lid, van de Wet milieubeheer, in werking met ingang van de eerste dag na de datum van uitgifte van het Staatsblad waarin het wordt geplaatst.

51 Nota van toelichting bij Staatsblad 2019/167

Wijziging van het Activiteitenbesluit in verband met de informatieplicht voor energiebesparende maatregelen

Algemeen deel

1 Doel en aanleiding

Er is sinds 1993 een energiebesparingsverplichting in wetgeving opgenomen. Op 1 januari 2008 is deze energiebesparingsverplichting in het Activiteitenbesluit milieubeheer (verder: Activiteitenbesluit) opgenomen als de plicht voor inrichtingen om alle energiebesparingsmaatregelen te nemen die zich binnen 5 jaar terugverdienen.

Aan het Energieakkoord voor duurzame groei¹ van 2013 hebben zich ruim veertig organisaties, waaronder de overheid, werkgevers, vakbeweging, natuur- en milieuorganisaties, maatschappelijke organisaties en financiële instellingen, verbonden. De Energieakkoord-partijen hebben gezamenlijk een totale energiebesparingsdoelstelling van additioneel 100 Petajoule (PJ) voor 2020 geformuleerd. Bij de totstandkoming van het Energieakkoord in 2013 werden hoge besparingseffecten verwacht van de van de energiebesparingsverplichting in het Activiteitenbesluit. Naar aanleiding van het Energieakkoord zijn daarvoor Erkende Maatregelen Lijsten (verder ook: EML) vastgelegd in bijlage 10 van de Activiteitenregeling, is een onafhankelijk expertisecentrum opgericht, alsmede extra handhaving en een pilot met een Energie Prestatie Keuringssysteem (EPK) gestart. Ook de gemeenten en provincies hebben in het Energieakkoord beloofd om prioriteit aan de handhaving van de energiebesparingsverplichting te geven.

Uit de Nationale Energieverkenning van 2017 (NEV 2017)² blijkt dat het totale resultaat voor energiebesparing nog 25 PJ achterblijft op het doel zoals dit gesteld is in het Energieakkoord. Deze 25 PJ extra energiebesparing staat gelijk aan circa 1,5 megaton CO₂-reductie. Het grootste deel van dit gat wordt veroorzaakt doordat de energiebesparingsverplichting uit artikel 2.15 van het Activiteitenbesluit niet wordt nageleefd. De NEV 2017 schat het aantal PJ energiebesparing in de industrie en dienstensector in 2020 op basis van het huidige artikel 2.15 Activiteitenbesluit op 6,5 PJ. Het PJ potentieel, wanneer 60-90% van de bedrijven en instellingen eind 2020 aan de huidige Wet milieubeheer voldoet, wordt op 16,5 PJ extra geschat.

Het bevoegd gezag, de provincies en gemeenten, en de door hen gemandateerde Regionale Uitvoeringsdiensten (RUD's) en Omgevingsdiensten (OD's), zijn verantwoordelijk voor het toezicht en de handhaving. Zij geven aan dat het toezicht en de handhaving op de bestaande energiebesparingsverplichting moeilijk is. Ten eerste omdat het overzicht ontbreekt welke bedrijven en instellingen daadwerkelijk maatregelen hebben genomen en ten tweede omdat per inrichting discussie kan ontstaan over de te nemen maatregelen, waardoor het voor het bevoegd gezag lastig is om aannemelijk te maken dat niet aan de verplichting is voldaan. Het berekenen van de terugverdientijd van een maatregel is afhankelijk van veel parameters. Artikel 2.15 biedt op dit moment geen nadere duiding hoe die berekening moet plaatsvinden en welke parameters daarbij gehanteerd worden. Dit zorgt in de praktijk voor sterk uiteenlopende berekeningsmethoden. Dit veroorzaakt een ongelijk speelveld omdat sommige bedrijven en instellingen op basis van berekeningen tot veel meer maatregelen gehouden zijn dan andere bedrijven en instellingen, zonder dat hiervoor een objectieve rechtvaardiging te geven is. Daarnaast wordt de handhaving bemoeilijkt omdat de informatie over de naleving niet vergelijkbaar is.

Hoewel de hier aan de orde zijnde maatregelen een relatief korte terugverdientijd hebben, lijkt het bedrijfseconomisch vaak toch niet interessant om deze daadwerkelijk te treffen. Kosten voor het energiegebruik zijn vaak een klein onderdeel van de totale proceskosten en een bedrijf geeft vaak de voorkeur aan andere investeringen die vallen binnen het primaire proces van het bedrijf. Deze bedrijfseconomische en maatschappelijke toch kosteneffectieve investering lijkt daarom in eerste instantie niet altijd direct ook een interessante investering. Ook hebben niet alle bedrijven en instellingen het besparingspotentieel en de energiebesparingsverplichting op het netvlies. Door dit gegeven, in combinatie met de hierboven aangeduide moeilijkheden in het toezicht op en de handhaving van de verplichting, blijft de naleving van artikel 2.15 achter. Bedrijven en instellingen worden vaak pas tot energiebesparing aangezet wanneer zij daarover worden geïnformeerd of het bevoegd gezag langskomt.

In 2017 is ingezet op extra handhaving en toezicht om de doelstellingen uit het Energieakkoord te halen. Er is drie miljoen euro beschikbaar gesteld voor het toezicht op en handhaving van de verplichting door het bevoegd gezag. Dit geld is gebruikt om meer aandacht voor de EML's te genereren en om toezicht uit te voeren. Van november 2016 tot september 2017 zijn zo 1642 bedrijven en instellingen bezocht. Uit deze actie blijkt dat er nog grote verschillen bestaan in de interpretatie door bedrijven of instellingen en het bevoegd gezag over de wijze waarop voldaan wordt aan artikel 2.15. Ook is gebleken dat het toezicht op basis van de huidige informatiepositie van het bevoegd gezag niet efficiënt

¹ Sociaal-Economische Raad. 2013. Energieakkoord voor duurzame groei. <https://www.energieakkoordser.nl/energieakkoord.aspx>

² Energieonderzoek Centrum Nederland (ECN). 2017. Nationale Energieverkenning 2017. <http://www.pbl.nl/publicaties/nationale-energieverkenning-2017>

verloopt. De voorliggende wijziging van het Activiteitenbesluit beoogt deze problemen op te lossen door het invoeren van een informatieverplichting. Deze inzet op het bevorderen van de naleving van de bestaande energiebesparingsplicht stelt het bevoegd gezag in staat om de toezicht en handhaving beter te organiseren en laat bedrijven meer bewust bezig gaan met een reeds bestaande verplichting.

Deze wijziging kan in samenhang worden gezien met enkele wijzigingen in de Activiteitenregeling milieubeheer (verder: Activiteitenregeling). Hierin worden enkele randvoorwaarden en parameters voor het berekenen van de terugverdientijd vastgelegd, vastgelegd op welke wijze de rapportage gedaan moet worden en de EML wordt geactualiseerd. De wijziging vloeit voort uit de afspraken die in de Uitvoeringsagenda 2018 voor het Energieakkoord voor duurzame groei zijn gemaakt.³

Het is wenselijk dat de doelen van deze wijziging op korte termijn worden bereikt. Mede doordat de resultaten van de energiebesparingsverplichting achterblijven, zoals in kaart gebracht in de NEV 2017, dreigen de doelen uit het Energieakkoord voor eind 2020 niet te worden gehaald. Daarom is het wenselijk om in het besluit zodanige wijzigingen aan te brengen dat deze op korte termijn kunnen worden geïmplementeerd en resultaat opleveren.

In het kader van het Klimaatakkoord wordt nieuw beleid ontwikkeld voor na 2020. Daarin kan op een meer fundamentele wijze aandacht worden besteed aan de wijze waarop een verplichting om energiebesparende maatregelen te treffen in wetgeving wordt verankerd. Het voorliggende wijzigingsbesluit betreft een maatregel die met een wijziging van artikel 2.15 de 2020 doelstellingen weer binnen bereik brengt en vooruitloopt op de energiebesparingsverplichting in de Omgevingswet.

2 Beschrijving van het wijzigingsbesluit

Aan artikel 2.15 wordt een verplichting toegevoegd om te rapporteren welke energiebesparende maatregelen zijn genomen. Op basis van deze informatie kan het bevoegd gezag een eerste beoordeling maken welke bedrijven mogelijk niet voldoen aan de energiebesparingsverplichting. Omdat bedrijfseconomische drijfveren onvoldoende zijn gebleken om tot energiebesparing over te gaan wordt er vanwege het maatschappelijke belang nu gekozen om deze handvatten op te nemen. Hierdoor wordt een strikter toezicht op en handhaving van de energiebesparingsverplichting mogelijk.

2.1 De informatieplicht

De drijver van de inrichting wordt verplicht om door middel van een rapportage het bevoegd gezag te informeren over welke energiebesparende maatregelen zijn getroffen. Deze informatie wordt door het bevoegd gezag gebruikt om een eerste inschatting te maken of een bedrijf voldoet aan artikel 2.15, eerste lid.

Welke informatie nodig is voor efficiënt toezicht en handhaving is afhankelijk van het type maatregelen dat is getroffen. Daarom wordt bij de inhoudelijke eisen aan de rapportage onderscheid gemaakt tussen bedrijven of instellingen die alle erkende maatregelen hebben getroffen en bedrijven of instellingen die hier van afwijken.

2.1.1 Inrichtingen die alle erkende maatregelen nemen

Wanneer de drijver van de inrichting alle erkende maatregelen die van toepassing zijn op de inrichting heeft getroffen, kan de rapportage zeer eenvoudig zijn. In bijlage 10 van de Activiteitenregeling is per bedrijfstak een lijst met maatregelen opgenomen. Een inrichting (bedrijf of instelling) is niet verplicht om de aangewezen erkende maatregelen te nemen, maar als alle voor de bedrijfsactiviteiten toepasselijke maatregelen zijn uitgevoerd, wordt in ieder geval voldaan aan artikel 2.15 van het Activiteitenbesluit. Aangenomen wordt dat de meeste bedrijven en instellingen deze in de sector gangbare maatregelen nemen en daarmee voldoen aan de energiebesparingsverplichting. In een dergelijk geval kan in de rapportage worden volstaan met de kennisgeving dat alle van toepassing zijnde erkende maatregelen zijn uitgevoerd.

Hierbij is van belang dat bij veel erkende maatregelen randvoorwaarden zijn opgenomen. Een voorbeeld van een randvoorwaarde is dat de maatregel op een natuurlijk vervangingsmoment wordt getroffen. Als niet aan de voorwaarde wordt voldaan, is de maatregel niet «van toepassing» op de inrichting. Ook in dat geval kan de inrichting aangeven dat alle toepasselijke maatregelen zijn getroffen.

Er zijn ook bedrijfstakken en activiteiten waarvoor geen erkende maatregelen in bijlage 10 zijn opgenomen. Deze bedrijven of instellingen kunnen dus in de rapportage niet volstaan met het rapporteren dat zij de van toepassing zijnde erkende maatregelen hebben getroffen. Meer informatie over de werking van de systematiek van erkende maatregelen voor energiebesparing is vastgelegd in de handreiking erkende maatregelen voor energiebesparing (zie www.infomil.nl/energie).

2.1.2 Inrichtingen die geen of niet alle erkende maatregelen treffen

Het staat de drijver van de inrichting vrij om op een andere manier aan de energiebesparingsverplichting te voldoen dan

³ E.H.T.M Nijpels, Aanbieding Uitvoeringsagenda 2018. Commissie Borging Energieakkoord voor duurzame groei. 13 februari 2018.

via het treffen van de erkende maatregelen. Dit kan bijvoorbeeld logisch zijn vanwege innovatieve toepassingen of bedrijfsspecifieke omstandigheden. In een dergelijk geval bevat de rapportage een omschrijving van de maatregelen die in de plaats van de erkende maatregelen zijn getroffen. Tevens bestaat de mogelijkheid om facultatief nader toe te lichten waarom deze maatregelen zijn getroffen en wat het energiebesparend effect van de maatregel is. Door middel van deze informatie kan het bevoegd gezag beoordelen voor welke bedrijven of instellingen toezicht en handhaving prioriteit heeft.

Er kunnen zich verschillende situaties voordoen:

- inrichtingen die op onderdelen afwijken van de erkende maatregelen door het nemen van voor de hand liggende betere of gelijkwaardige alternatieve maatregelen. Voor zover bekend zijn deze alternatieven opgenomen in het registratiesysteem en kunnen tijdens de rapportage aangevinkt worden;
- inrichtingen die op onderdelen afwijken van de erkende maatregelen door het nemen van maatregelen, anders dan de bekende maatregelen die in het registratiesysteem als keuze worden aangeboden. Deze maatregelen worden in de rapportage omschreven;
- inrichtingen waar in het geheel geen maatregelen worden getroffen en
- inrichtingen waar geen erkende maatregelen voor beschikbaar zijn.

Deze typen van inrichtingen worden achtereenvolgens besproken.

Wanneer een bedrijf of instelling op onderdelen afwijkt van de EML wordt in de rapportage omschreven welke alternatieve maatregel is getroffen. In het rapportagesysteem worden bekende gelijkwaardige of betere alternatieven opgenomen. Het bedrijf kan eenvoudig voldoen aan de informatieplicht door de bekende alternatieven te selecteren.

Indien de door het bedrijf of instelling genomen alternatief niet bij bekende alternatieven is opgenomen, wordt er bij de rapportage een omschrijving van de getroffen alternatieve maatregel gegeven. Het bevoegd gezag moet uit deze omschrijving kunnen afleiden of een maatregel vergelijkbaar, beter of minderwaardig is aan de niet genomen toepasselijke erkende maatregel. In de ministeriële regeling kunnen randvoorwaarden aan deze omschrijving gesteld worden. Te denken valt aan het beschrijven van het energiegebruik van de maatregel door in te gaan op een relevante eenheid, zoals lumen per watt.

Een bedrijf of instelling kan in de rapportage ook aangeven dat geen of slechts een deel van de, van toepassing zijnde, erkende maatregelen zijn getroffen zonder dat daar alternatieven voor in de plaats zijn genomen. In dat geval wijkt het bedrijf of de instelling af van wat branche-breed gangbare maatregelen zijn en is het in beginsel aannemelijk dat het bedrijf of de instelling niet voldoet aan zijn energiebesparingsplicht.

Indien er geen EML voor het bedrijf of de instelling van toepassing is, beschrijft het bedrijf of de instelling in zijn rapportage welke andere maatregelen er zijn getroffen. Het bevoegd gezag kan de rapportage vergelijken met die van vergelijkbare bedrijven en kan daarmee beziën of de inrichting de gangbare maatregelen heeft getroffen. Op basis hiervan kan voor deze bijzondere bedrijven of instellingen worden beoordeeld of toezicht en handhaving prioriteit heeft. Indien er geen energiebesparende maatregelen getroffen zijn, is aannemelijk dat het bedrijf of de instelling niet voldoet aan zijn energiebesparingsplicht.

Als uit de rapportage blijkt dat het bedrijf of de instelling gelijk op gaat of verder gaat dan wat sector-breed gangbaar is, bijvoorbeeld door vernieuwende technieken toe te passen, ligt toezicht en handhaving minder voor de hand. Uit de rapportage kan ook blijken dat minderwaardige of geen maatregelen zijn getroffen. Hoewel er goede redenen kunnen zijn voor een bedrijf of instelling om minderwaardige maatregelen te treffen, bijvoorbeeld vanwege bedrijfsspecifieke omstandigheden, vormt deze informatie een goede indicator voor toezicht en handhaving. Een aanvullende toelichting in de rapportage, waarin de reden voor het afwijken van de EML beschreven wordt kan dan ook op zijn plaats zijn. Hiervoor wordt vrijblijvend plaats geboden bij de rapportage, maar het bedrijf of de instelling kan ook na aanschrijving door het bevoegd gezag motiveren waarom geen gelijkwaardige maatregelen zijn getroffen.

2.2 *Effect van de wijziging*

De voorgestelde informatieplicht verbetert de handhaafbaarheid van de energiebesparingsplicht.

Zij creëert duidelijkheid voor het bevoegd gezag welke maatregelen door een inrichting (bedrijf of instelling) zijn genomen. Doordat deze informatie op initiatief van de bedrijven wordt verstrekt en centraal wordt verwerkt kunnen bedrijven worden vergeleken en de toezichts- en handavingsinzet worden geprioriteerd. De doelstellingen uit het Energieakkoord komen daarmee weer binnen bereik, publieke handavingsmiddelen zullen efficiënter ingezet kunnen worden en de verhoogde energiebesparing zal leiden tot positieve milieueffecten. Terugverdientijden van vijf jaar of minder betekenen lage of zelfs negatieve maatschappelijke kosten per vermeden ton CO₂.

Momenteel voldoet waarschijnlijk ongeveer een derde van de bedrijven aan artikel 2.15, eerste lid, van het besluit. Onderzoeksbureau ECN neemt aan dat als gevolg van de rapportageverplichting de naleving van de

energiebesparingsverplichting stijgt tot 60 tot 90%. De doelgroep wordt namelijk op korte termijn verplicht om in actie te komen. Om de naleving zo hoog mogelijk te laten zijn adviseert ECN om duidelijkheid te bieden welke maatregelen moeten worden getroffen, partijen te informeren over deze verplichting en effectief te handhaven op de resterende bedrijven die niet naleven. Deze aanbevelingen worden parallel aan dit voorstel opgepakt.

De rapportageverplichting levert een beperkte toename van de administratieve lasten op. Gelet op de achterblijvende naleving van de verplichting op dit moment en het hoge potentieel aan energiebesparing dat daardoor onbenut blijft is deze toename van de administratieve lasten gerechtvaardigd. Minder ingrijpende instrumenten zijn bovendien onvoldoende effectief gebleken.

De energiebesparingsverplichting als zodanig blijft ongewijzigd. De verplichting blijft om energiebesparende maatregelen te treffen met een terugverdientijd van vijf jaar of minder.

Daarnaast sluit deze wijziging aan bij een recente uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.⁴ In deze uitspraak stelt de Afdeling dat het bevoegd gezag gegevens uit de desbetreffende branche als uitgangspunt mag hanteren bij de beoordeling of artikel 2.15, eerste lid, van het Activiteitenbesluit wordt overtreden. Een vermeende overtreder heeft evenwel de mogelijkheid om aannemelijk te maken dat een energiebesparende maatregel in zijn specifieke inrichting een terugverdientijd van meer dan vijf jaar heeft en dat er dus niet in strijd met artikel 2.15, eerste lid, van het Activiteitenbesluit wordt gehandeld. Door de informatieplicht wordt inzichtelijk hoe de maatregelen in een bedrijf of instelling zich verhouden tot de toepasselijke branche-brede gangbare erkende maatregelen.

Om de administratieve lasten voor de betrokken bedrijven en instellingen en de uitvoeringslasten van het bevoegd gezag te beperken, wordt niet voorgeschreven dat door middel van berekeningen wordt aangetoond hoe het bedrijf of instelling voldoet aan de energiebesparingsplicht. In plaats daarvan wordt gericht informatie uitgevraagd die het bedrijf of de instelling eenvoudig kan aanleveren en voldoende zijn voor het bevoegd gezag om de inzet van toezicht en handhaving te prioriteren. Voldoen aan de informatieplicht betekent dus niet automatisch dat ook wordt voldaan aan de energiebesparingsplicht. Het oordeel daarover blijft aan het bevoegd gezag.

2.3 *Voldoen aan de informatieplicht*

Indien het bedrijf of de instelling geen rapportage of een onjuiste rapportage indient, voldoet hij niet aan de informatieplicht. Dit is een zelfstandige overtreding en het bevoegd gezag kan hier handhavend tegen optreden. Wanneer uit de rapportage evident blijkt dat een inrichting niet voldoet aan de rapportageverplichting (bijvoorbeeld omdat een blanco formulier is ingeleverd) kan in beginsel worden aangenomen dat niet wordt voldaan aan de energiebesparingsverplichting. Dit kan bij grote bedrijven of instellingen input zijn voor het eisen van een onderzoek (zesde lid (nieuw)) of voor een last onder dwangsom om te voldoen aan het eerste lid, omdat het aannemelijk is dat het bedrijf niet voldoet aan artikel 2.15, eerste lid. Logisch is om in het dwangsbesluit te verwijzen naar de mogelijkheid om eenvoudig te voldoen door middel van maatregelen uit de Erkende Maatregelen Lijst, voor zover deze beschikbaar zijn.

Voor de rapportage worden geen verdere bewijsstukken van het bedrijf of de instelling gevergd in de vorm van een bewijs dat maatregelen zijn getroffen. Dit zou een onnodige regeldruk opleggen aan het bedrijfsleven en instellingen. De bulk aan informatie zou bovendien niet door het bevoegd gezag kunnen worden verwerkt en vergeleken. Het bevoegd gezag zal steekproefsgewijs de bedrijven of instellingen controleren, waarbij de nadruk ligt op de bedrijven of instellingen waarvan uit de informatie blijkt dat het risico hoger is dat niet wordt voldaan aan de energiebesparingsplicht.

Het is aan de hand van de motivering door het bedrijf of de instelling aan het bevoegd gezag om te bepalen of er voldaan wordt aan de informatieplicht en vervolgens de energiebesparingsplicht wanneer afgeweken wordt van de erkende maatregelen.

2.4 *Centraal punt voor rapportage*

De rapportage wordt gedaan via één centraal rapportagesysteem. Dit systeem zal door de Rijksdienst Voor Ondernemend Nederland (RVO.nl) namens de bevoegd gezagen worden beheerd. Hierover worden afspraken gemaakt tussen bevoegd gezagen en RVO.nl.

De rapportage moet uiterlijk op 1 juli 2019 door het bedrijf of de instelling voor de eerste maal aangeleverd zijn. Dit is

⁴ Raad van State. Uitspraak 201600627/1/A1. Uitspraak op het hoger beroep van: de algemene besturen van de bestuurscommissies van de stadsdelen Zuid, Nieuw-West, West en Zuidoost van de gemeente Amsterdam, voorheen de dagelijkse besturen van de Amsterdamse stadsdelen Zuid, Nieuw-West, West en Zuidoost, appellanten, tegen de uitspraak van de rechtbank Amsterdam van 18 december 2015 in zaken nrs. 13/3130, 13/3133, 13/3134, 13/3136, 13/3622, 13/3626 en 13/3632 in het geding tussen: Aldi Zaandam B.V., gevestigd te Zaandam, en de algemene besturen. Woensdag 23 mei 2018.

noodzakelijk om nog een bijdrage te kunnen leveren aan het behalen van de doelen voor 2020. Tevens is het haalbaar om op deze manier bedrijven en instellingen tot energiebesparing te bewegen en de doelen te halen. Er wordt gestreefd om het systeem in januari 2019 operationeel te hebben, zodat bedrijven en instellingen zes maanden de tijd hebben voor hun rapportage. Gegevens uit dit systeem moeten eenvoudig uitwisselbaar zijn met gegevens van bestaande systemen die nu door het bevoegd gezag gebruikt worden. Na 1 juli 2019 wordt iedere vier jaar een nieuwe rapportage aangeleverd. Door de ontwikkeling van de techniek is de verwachting dat in de toekomst steeds meer maatregelen een korte terugverdientijd hebben. Daardoor zullen naar verloop van tijd andere maatregelen moeten worden getroffen om te voldoen aan artikel 2.15 van het besluit. Een inrichting die na 1 januari 2019 opgericht wordt, zal zich binnen 1 jaar moeten melden.

Op grond van artikel 1.7 van het Activiteitenbesluit worden in de Activiteitenregeling nadere regels opgenomen ter uitwerking van de rapportage. Hier kan het centrale meldpunt worden aangewezen en bijvoorbeeld het gebruik van een bepaald formulier worden voorgeschreven.

RVO.nl zal het bevoegd gezag helpen door de binnengekomen informatie te rubriceren. Deze rubricering zal plaatsvinden op meta-niveau. Hierbij kan bijvoorbeeld gekeken worden naar de grootte van sectoren, een selectie op bedrijven en instellingen in een regio die niet de EML gevolgd hebben en het percentage alternatieve maatregelen in een sector. RVO.nl zal deze rubricering, naast de informatie uit het rapportagesysteem aan het juiste bevoegd gezag verstrekken. Het bevoegd gezag kan vervolgens op basis van deze informatie de beschikbare capaciteit beter inzetten. Er zal ook aandacht moeten zijn voor de bedrijven en instellingen die juist geen rapportage ingediend hebben. Informatie-gestuurd toezicht (en handhaving) wordt hiermee beter mogelijk.

2.5 *Communicatie*

Om bedrijven en instellingen ertoe te bewegen tijdig aan de informatieverplichting te voldoen zal RVO.nl een communicatietraject starten. In de aanloop naar de wijziging zullen de gevolgen van de wijziging door middel van (branchespecifieke) informatiebijeenkomsten en online communicatiemiddelen (o.a. de wetchecker) toegelicht worden. Daarnaast kan er een informerende brief gestuurd worden naar de individuele bedrijven en instellingen die in beeld zijn bij het bevoegd gezag en de Rijksoverheid en zal er een informatiecampagne begonnen worden in 2019, wanneer het informatieplichtsysteem online is, om dit systeem te promoten. Hierbij zullen zowel RVO.nl, Infomil als de branches betrokken zijn. Met VNO-NCW worden hier momenteel afspraken over gemaakt. Een deel van de bedrijven en instellingen is nog niet in beeld bij de bevoegde gezagen. Onderdeel van de prestatieafspraken met gemeenten over de extra middelen is dat er ingezet wordt op het beter in kaart brengen van deze bedrijven en instellingen. Bedrijven en instellingen, maar ook het bevoegd gezag, kunnen met eventuele vragen terecht bij RVO.nl en Infomil.

In de ontwikkeling van de Erkende Maatregelen Lijst zijn verschillende maatregelen afgevallen. Dat zijn maatregelen die gemiddeld in de desbetreffende branche een terugverdientijd van meer dan vijf jaar hebben, of waarvoor meer effectieve bedrijfsspecifieke maatregelen wel een korte terugverdientijd hebben. Bedrijven of instellingen die een specifieke bedrijfssituatie hebben en daarom afwijken van de branchestandaard, kunnen deze alternatieve maatregelen mogelijk juist wel goed toepassen. Naar verwachting zal het bevoegd gezag uit de rapportage ook een steeds beter beeld krijgen van andere veelvuldig voorkomende alternatieven in een sector. Deze informatie kan worden gedeeld om bedrijven of instellingen die de EML niet willen of kunnen toepassen te ondersteunen bij het vinden van de juiste alternatieven.

2.6 *Concernaanpak*

Bepaalde bedrijven zijn op basis van de richtlijn 2012/27/EU van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2012 betreffende energie-efficiëntie, tot wijziging van Richtlijnen 2009/125/EG en 2010/30/EU en houdende intrekking van de Richtlijnen 2004/8/EG en 2006/32/EG (hierna: de EED) op concernniveau nu al verplicht om inzicht in hun energiestromen te geven aan het bevoegd gezag. Een energie-audit, met daarin de geïdentificeerde en onderbouwde maatregelen, kan in beginsel ook gebruikt worden voor de toelichting waarom de EML niet gevolgd is en waarom er gekozen is voor alternatieve maatregelen. Een afzonderlijke inrichting die onderdeel is van een concern, zoals bedoeld onder de EED, kan daarmee teruggrijpen op de analyses uit de door het concern uitgevoerde onderzoek. Omdat in december 2019 audit-plichtige ondernemingen een audit moeten indienen is het logisch om deze groep ondernemingen uitstel van de informatieplicht te geven tot december 2019. Zij zullen immers hun energiestromen, alsmede de genomen en potentiële maatregelen toch al in kaart moeten brengen voor dit moment. Om de lastendruk beperkt te houden kunnen deze bedrijven de informatie dan in december verstrekken via het rapportagesysteem.

Omdat bedrijven en instellingen die deelnemen aan het MJA3-convenant, een door het Rijk goedgekeurd energie-efficiëntieplan hebben en daarop gemonitord worden door RVO.nl, is de benodigde informatie met betrekking tot deze inrichtingen reeds beschikbaar en wordt hierop door RVO.nl op toegezien. Bedrijven en instellingen die aangesloten zijn bij het MJA3-convenant hoeven dan ook niet te voldoen aan de informatieplicht. RVO.nl zal de gegevens van deze bedrijven en instellingen aan het rapportagesysteem toevoegen zodat er per bevoegd gezag gebied een volledig bedrijvenbestand ontstaat. Voor deze bedrijven en instellingen volstaat een verwijzing naar het e-MJV systeem waar het

bevoegd gezag inzicht in de monitoring kan krijgen.

Op grond van het zevende lid (na vernummering) zijn bedrijven en instellingen die binnen het emissiehandelssysteem vallen reeds uitgezonderd van de verplichting om energiebesparende maatregelen te treffen. Zij worden ook uitgezonderd van de rapportageverplichting.

Door deze uitzonderingen wordt tegemoet gekomen aan een verzoek van meerdere partijen tijdens de consultatie van dit voorstel. Wanneer de uitzondering niet langer op een bedrijf van toepassing is (bijvoorbeeld omdat het convenant wordt opgezegd), wordt de rapportageverplichting uit dit voorstel van toepassing. Om tot een compleet overzicht van de inrichtingen te komen, zal RVO de MJA3 ondernemingen aan het systeem toevoegen.

2.7 *Evaluatie*

Het effect van de voorgestelde wijziging zal eind 2020 geëvalueerd worden. Hierbij kan onder andere gekeken worden naar het effect van de informatieplicht, de inspanning die het bedrijven en instellingen kost om aan de informatieplicht te voldoen en het verkregen inzicht van het bevoegd gezag in het energiebesparingspotentieel bij de doelgroep. Dit is relevant voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet waar bestaande wetgeving in opgenomen zal worden.

3 **Onderzochte alternatieven**

Enkele meer en minder verdergaande alternatieven voor de voorgestelde rapportageverplichting zijn overwogen maar verdienen om verschillende redenen niet de voorkeur.

3.1 *Materiële aanpassing van de energiebesparingsverplichting*

Doordat de energiebesparingsverplichting is gerelateerd aan de terugverdientijd per bedrijf is het lastig voor het bevoegd gezag om te beoordelen of door een bedrijf aan de verplichting wordt voldaan. In de voorbereiding van deze wijziging zijn daarom ook alternatieven onderzocht die een materiële wijziging van de energiebesparingsverplichting inhouden. In algemene zin pleiten tegen deze alternatieven dat het wenselijk is om op korte termijn resultaten te halen om te voldoen aan de doelstellingen uit het Energieakkoord. Een inhoudelijke wijziging van de regelgeving op dit moment vergt een langere overgangstermijn. Bovendien blijkt dat de huidige reikwijdte van de verplichting voldoende potentieel kent, mits deze goed wordt uitgevoerd.

In lijn met de afspraken met het bevoegd gezag en de sector worden in de Activiteitenregeling wel nadere voorschriften opgenomen hoe de terugverdientijd en het energiebesparend effect worden berekend. Hiermee wordt de discussieruimte over de mee te nemen posten en parameters bij het vaststellen van de terugverdientijd van een maatregel beperkt. In de toelichting bij de wijziging van de Activiteitenregeling zal hier nader op worden ingegaan.

3.1.1 *Percentage energiebesparing*

Een mogelijkheid is om alle inrichtingen die in het toepassingsbereik van artikel 2.15 van het Activiteitenbesluit vallen een periodiek energiebesparingspercentage op te leggen. Het is echter niet realistisch om voor alle bedrijven en instellingen de plannen en de uitvoering ervan te controleren. Het gevaar is verder dat maatregelen waarbij pas na enkele jaren het energiebesparingseffect tot uiting komt, niet meer mogelijk zijn bij bijvoorbeeld een periodieke energiebesparingsopgave. Tevens kan er sprake zijn van een perverse prikkel waarbij een bedrijf of instelling dat een *state of the art* productiefaciliteit aanschafft toch het jaar daarop een bepaald percentage moet besparen op energie. Dit werkt diepte-investeringen tegen. Daarnaast investeert een bedrijf normaal gesproken niet elk jaar, maar eens in de zoveel jaar in de primaire processen. Daarnaast is een periodiek besparingspercentage moeilijk te controleren bij bedrijven en instellingen met een veranderende productieomvang.

3.1.2 *Verplichten erkende maatregelen*

Het huidige besluit is gebaseerd op een doelbepaling, bestaande uit het treffen van energiebesparende maatregelen met een terugverdientijd van vijf jaar of minder. Het is een optie om deze bepaling nader te concretiseren met een dwingend middelvoorschrift, bijvoorbeeld door de lijst met erkende maatregelen een verplichtend karakter te geven. Het is echter goed denkbaar dat het opleggen van maatregelen bij bepaalde bedrijven en instellingen niet redelijk is en dat het bedrijf of de instelling vanwege specifieke bedrijfsprocessen meer energiebesparing kan realiseren door andere maatregelen. Tevens biedt verplichten van de maatregelen uit de EML in hun huidige opzet onvoldoende ruimte voor innovatieve toepassingen. Daarom is gekozen om in deze fase de doelbepaling van artikel 2.15 als uitgangspunt te blijven hanteren. Bovendien blijft bij uitsluitend een verplichting van de erkende maatregelen het gebrek aan inzicht van de bevoegd gezagen bestaan en zal het bevoegd gezag nog steeds bij alle bedrijven en instellingen langs moeten om in kaart te brengen of en welke energiebesparende maatregelen er genomen zijn. Deze oplossing adresseert daarom de nalevingsproblematiek niet.

De doorrekening van ECN bevestigt dat het effect van de geactualiseerde EML beperkt blijft zonder informatieplicht. Omdat de nalevingsproblematiek dan niet effectief geadresseerd wordt, moet de besparing dan gehaald worden bij de bedrijven en instellingen die reeds actief bezig zijn met energiebesparing.

3.2 *Onafhankelijke audit*

Er is bekeken of de bestaande auditplicht op basis van de Energie-efficiëntie richtlijn (EED) uitgebreid kan worden naar alle met het oog op de energiebesparingsopgave relevante inrichtingen. Een dergelijke audit zou, zeker als deze onafhankelijk wordt uitgevoerd veel bedrijfsspecifieke energiebesparingsmaatregelen in kaart brengen. Echter, het is niet redelijk om kleinere bedrijven en instellingen dan degene die nu reeds een audit-plicht hebben te verplichten om een audit uit te voeren. Daarnaast zouden er kwaliteitsstandaarden opgezet moeten worden – bijvoorbeeld in de vorm van certificering – om de onafhankelijkheid en de kwaliteit van deze audits te waarborgen. Het is niet realistisch om een dergelijk systeem op korte termijn in te richten.

3.3 *Inzetten op extra handhaving en toezicht*

Uit de praktijk blijkt dat veel inrichtingen pas overgaan tot het nemen van energiebesparende maatregelen wanneer concrete handhaving dreigt. Afgelopen jaar is ingezet op extra handhaving en toezicht om de doelstellingen uit het Energieakkoord te halen. Er is drie miljoen euro uitgetrokken om 20 extra fte's aan lokaal toezicht in te kunnen inzetten. Deze fte's zijn gebruikt om meer aandacht voor de EML's te generen en om handhavingsbezoeken uit te voeren. Van november 2016 tot september 2017 zijn zo 1642 bedrijven en instellingen bezocht. Een alternatief voor de voorgestelde informatieplicht is het inzetten van veel meer publieke middelen om naleving af te dwingen. De bevoegd gezagen dienen dan alle bedrijven en instellingen aan te schrijven en te bezoeken. Dit betekent een minder efficiënte besteding van publieke middelen, maar mogelijk ook een hogere tijdsinvestering voor de afzonderlijke bedrijven en instellingen. Vanwege de omvang van de doelgroep (ca. 100.000 bedrijven en instellingen) is het echter niet realistisch om te verwachten dat handhaving en toezicht alleen tot het behalen van de Energieakkoord-doelstellingen kan leiden. Handhaving en toezicht zullen efficiënter verlopen wanneer deze informatie-gestuurd plaatsvindt en uit kan gaan van een duidelijke wetgeving. Daarnaast zal een centraal georganiseerde dataverzameling efficiënter zijn dan een informatieverzameling georganiseerd per omgevingsdienst en zal het bovendien ongelijkheid in aan te leveren gegevens voorkomen.

3.4 *Uitstel maatregelen tot de Omgevingswet*

In het kader van de Omgevingswet wordt de energiebesparingsplicht aangepast. Dit hangt onder meer samen met de overgang van het begrip inrichtingen in de Wet milieubeheer naar activiteiten in de Omgevingswet. Een overweging zou kunnen zijn om de beleidsontwikkeling over de melding te bundelen met de beleidsontwikkeling in het kader van de Omgevingswet. Hiermee zou worden voorkomen dat meerdere wijzigingen elkaar in relatief korte tijd opvolgen.

Er is voor gekozen om deze wijziging van het Activiteitenbesluit door te voeren voor inwerkingtreding van de Omgevingswet en het Besluit activiteiten leefomgeving. De Omgevingswet treedt naar verwachting in 2021 in werking waardoor een wijziging in deze wet geen bijdrage kan leveren aan de doelen voor 2020.

Dit neemt niet weg dat in het kader van de Omgevingswet nog nadere beleidsontwikkeling over energiebesparing mogelijk is. Mogelijk kunnen hier ook de uitkomsten van het in onderhandeling zijnde Klimaatakkoord in worden betrokken.

4 **Gevolgen van het voorstel**

4.1 *Regeldruk voor bedrijven en instellingen*

De materiële verplichting en het uitgangspunt van artikel 2.15 van het Activiteitenbesluit blijven ongewijzigd. Bedrijven en instellingen blijven verplicht om energiebesparende maatregelen met een terugverdientijd van vijf jaar of minder te nemen. De uit de reeds bestaande wettelijke verplichting voortvloeiende investeringslasten (de kosten die gemaakt worden om de energiebesparende maatregelen te nemen) veranderen dus niet.

Nieuw ten opzichte van het vigerende besluit is dat bedrijven en instellingen die onder de reikwijdte van artikel 2.15 van het Activiteitenbesluit milieubeheer vallen, verplicht worden vierjaarlijks het bevoegd gezag te informeren over de genomen maatregelen via een digitaal systeem. Op grond van afdeling 1.2 van het Activiteitenbesluit zijn categorie B en C inrichtingen reeds verplicht om meldingen te doen. De rapportageverplichting sluit hier op aan. Als gevolg van dit voorstel zullen ook categorie A inrichtingen het bevoegd gezag digitaal moeten informeren (over energiebesparing). Bij de uitrol van deze verplichting zal in het bijzonder aandacht worden besteed aan inrichtingen in deze groep, zodat zij op de hoogte zijn van deze nieuwe verplichting.

De melding brengt een toename van de administratieve lasten met zich mee. Deze lasten worden zo veel mogelijk beperkt door de rapportage digitaal te laten plaatsvinden via een formulier. Bovendien kost het een bedrijf of instelling ongeveer een dag de tijd om een toezichts- of handhavingsbezoek te ontvangen. Wanneer het bevoegd gezag 80% van de bedrijven en instellingen zou moeten controleren om de besparingsdoelen te halen levert dit het bedrijfsleven en instellingen een grotere druk op.

Een informatieplicht sluit aan bij maatregelen die sommige bedrijven en instellingen al moeten nemen. Zo moeten kantoren vanaf 2023 door middel van een energielabel aantonen hoe energiezuinig ze zijn, zijn op basis van de EED

audit-plichtige ondernemingen nu ook al verplicht om inzicht in hun energiestromen te geven aan het bevoegd gezag. Bedrijven en instellingen die partij zijn bij het MJA3-convenant moeten daarnaast nu ook al een vierjaarlijks energie-efficiëntieplan indienen en jaarlijks monitoringsgegevens verstrekken aan RVO.nl. Hierboven is beschreven hoe deze verplichtingen zich verhouden tot deze nieuwe informatieplicht.

Naar verwachting zal 80% van de gemelde bedrijven en instellingen aan de informatieplicht voldoen door het aanvinken van de van toepassing zijnde erkende maatregelen uit bijlage 10 in de Activiteitenregeling. Voor hen is de toename van de administratieve last dus beperkt tot het melden dat zij deze maatregelen wel of niet hebben uitgevoerd. De doelgroep waar het ministerie van Economische Zaken en Klimaat van uitgaat, bestaat uit ongeveer 100.000 bedrijven en instellingen. Dit aantal wordt door VNO-NCW, als vertegenwoordiger van het bedrijfsleven, namelijk gezien als een representatief getal. Energie Centrum Nederland geeft aan dat dit getal mogelijk lager ligt en zij noemen 68.000 inrichtingen.⁵ Wanneer het bedrijf of de instelling niet in kaart heeft gebracht welke maatregelen het reeds genomen heeft en welke het nog zou moeten nemen om aan de reeds bestaande wetgeving te voldoen, zal het bedrijf of de instelling enig onderzoek moeten doen naar het eigen bedrijfsproces om te kunnen nagaan of alle erkende maatregelen zijn uitgevoerd. Dit zal soms intern gedaan kunnen worden door de verantwoordelijke operator, soms door een externe energieadviseur. De tijdsbesteding per bedrijf of instelling varieert dus.

Om een indruk te krijgen van het aantal uur dat een bedrijf of instelling kwijt zal zijn aan het invullen van de informatieplicht, zijn een aantal consultants die zich bezighouden met energiebesparing bij bedrijven bevraagd. Zij geven aan dat een ondernemer zijn energiegebruik zal moeten opzoeken en de EML moet raadplegen. Het invullen van de informatieplicht zelf zal beperkt tijd kosten. Geschat wordt dat het hele proces de eerste keer vier tot acht uur kost. Gemiddeld dus zes uur. Zes maal het tarief voor technici en ander middelbaar opgeleid personeel, inclusief opslagen voor werkgeverslasten en overhead (EUR 34) is 204.⁶ Het aantal bedrijven en instellingen (80.000 (80% van 100.000)) maal het aantal handelingen per jaar (0,25) is 20.000. 20.000 maal 204 (p x q) komt uit om een regeldruk van € 4.080.000. Indien een bedrijf of instelling een externe consultant inhuint om aan zijn wettelijke verplichting te voldoen kan aangenomen worden dat het sneller gaat (4 uur), maar ook duurder is (het uurtarief van een externe expert varieert en hier wordt uitgegaan van 100 euro).⁷ 400 maal 20.000 (p x q) komt op een maximum van € 8.000.000 wanneer alle bedrijven en instellingen dit zouden uitbesteden.

Naar verwachting zal ongeveer 20% van de gemelde bedrijven en instellingen voldoen aan artikel 2.15 door een ander maatregelenpakket dan de erkende maatregelen. Zij zullen aanvullende gegevens moeten verstrekken.

Een deel van deze bedrijven en instellingen zullen grotere en complexe bedrijven of instellingen zijn en het is aannemelijk dat zij reeds onder de audit-plicht van de EED vallen. Artikel 8 EED verplicht bedrijven met meer dan 250 fte of een jaaromzet van €50 miljoen of meer, en een jaarlijks balanstotaal van meer dan € 43 miljoen om een vierjaarlijkse energie-audit uit te laten voeren. Een onderdeel van deze audit is het in kaart brengen van alle kosteneffectieve maatregelen. Voor het begrip kosteneffectiviteit wordt aangesloten bij de 5 jaar terugverdiensijd. Logischerwijs zijn de toepasselijke erkende maatregelen of vergelijkbare maatregelen onderdeel van deze analyse. Circa 5.000 ondernemingen (5%) zullen terug kunnen grijpen op de energie-audit voor het in beeld brengen van de genomen en niet-genomen maatregelen en voor de omschrijving indien er afgeweken wordt van de EML systematiek. Dit percentage zou hoger kunnen uitvallen door bedrijven of instellingen die al een energiebesparingsonderzoek of bijvoorbeeld als uitgetreden convenantdeelnemer al een onderzoek als bedoeld in de MJA3 hebben uitgevoerd. Hiervoor kan 1 uur gerekend worden. 1 uur maal het tarief voor technici en ander middelbaar opgeleid personeel, inclusief opslagen voor werkgeverslasten en overhead (het bedrijf of de instelling kan dit zelf en heeft geen expertise nodig) is EUR 34. Q is 5% van 100.000 (5.000 bedrijven en instellingen), maar moet nog gedeeld worden door vier vanwege het vierjaarlijkse karakter van de informatieplicht. P maal Q is dan 34 maal 1.250 is € 42.500.⁸

1% van de bedrijven en instellingen valt onder het MJA3-convenant (circa 1.000 bedrijven en instellingen). Zij hoeven niet aan de informatieplicht te voldoen. RVO.nl voegt hun gegevens toe aan het systeem en er is dus geen extra lastenverzwaring.

Er wordt uitgegaan van een restcategorie van 14% aan bedrijven en instellingen die geen audit hebben uitgevoerd, niet in de MJA3 zitten, en niet de erkende maatregelen willen volgen dan wel dat er geen EML is voor het specifieke bedrijf of de instelling. Zij zullen een omschrijving moeten aanleveren. Aan de hand van de vrijwillige aanvullende toelichting kunnen zij daarnaast aangeven waarom het bedrijf of de instelling afwijkt van de branche-brede standaard.

Voor een aantal sectoren is nog geen EML. Na de actualisatie van de EML wordt gestreefd naar een dekkingspercentage van 95% van de branches. ECN heeft aangegeven dat 95% dekking van primair verbruik en

⁵ Sipma, J.M. 2017. Organiseren en prioriteren handhaving Wmb. ECN, blz. 3.

⁶ Sevat, Peter en Edwin Streefkerk, *Handboek Meting Regeldrukkosten*, EZK, 2018, blz. 33.

⁷ Na raadpleging van verschillende consultants.

⁸ Sevat, P. en E. Streefkerk, *Handboek Meting Regeldrukkosten*, EZK, 2018, blz. 33.

besparingspotentieel door EML haalbaar is.⁹ Een aantal bedrijven en instellingen zal dus zonder EML in het kader van de informatieplicht moeten omschrijven welke maatregelen ze hebben genomen en vrijwillig kunnen aangeven hoe ze hiermee aan de energiebesparingsverplichting denken te voldoen. Een groot deel van deze bedrijven en instellingen zal complex zijn en reeds onder de auditverplichting of MJA3-convenant vallen.

Aangenomen wordt dat het in kaart brengen van deze maatregelen een vergelijkbare lastendruk meebrengt als voor de inrichtingen die in kaart moeten brengen welke maatregelen ze hebben genomen om de checklist van de rapportage in te vullen. Aangenomen wordt dat het omschrijven van de genomen maatregelen die afwijken van de erkende maatregelenlijst twee uur extra kost in vergelijking met hetgeen bedrijven en instellingen die de checklist afdaan kwijt zijn.

Acht maal het tarief voor technici en ander middelbaar opgeleid personeel, inclusief opslagen voor werkgeverslasten en overhead (EUR 34) is 272.¹⁰ Het aantal bedrijven en instellingen (14.000 (14% van 100.000)) maal het aantal handelingen per jaar (0,25) is 3.500. 3.500 maal 272 (p x q) komt uit om een regeldruk van € 952.000. Indien een bedrijf of instelling een externe consultant inhuurt om aan zijn wettelijke verplichting te voldoen kan aangenomen worden dat het sneller gaat (6 uur), maar ook duurder is (het uurtarief van een externe expert varieert en hier wordt uitgegaan van 100 euro).¹¹ 600 maal 3.500 (p x q) komt op een maximum van € 2.100.000 wanneer al deze bedrijven en instellingen dit zouden uitbesteden.

Voor alle groepen geldt dat de eerste keer dat zij aan de vierjaarlijkse informatieplicht moeten voldoen, dit een grotere tijdsinvestering kost. De tweede keer is immers alleen een update van de eerder verstrekte gegevens. Aangenomen wordt dat dit een kwart van de tijd kost. Dit betekent een regeldruk van € 1.020.000 voor de groep bedrijven en instellingen die de EML systematiek toepassen, € 2.000.000 wanneer dit door een externe consultant wordt gedaan, € 10.625 voor ondernemingen die de audit als onderbouwing gebruiken, € 23.800 (zonder consultant) en € 525.000 (met externe consultant) voor de bedrijven en instellingen die gemotiveerd af willen wijken van de EML of waarvoor geen EML is en die geen audit, energiebesparingsonderzoek of EEP hebben. Daarnaast zal het aanleveren van de informatie een kortere tijdsbesteding bij een toezichts- of handavingsbezoek vergen van het bedrijf of de instelling.

4.2 *Gevolgen voor bestuursorganen – uitvoeringslasten*

De verbeterde informatiepositie van het bevoegd gezag maakt een efficiëntere handhaving mogelijk van de energiebesparingsverplichting. Aangenomen wordt dat de uitvoeringslasten zullen afnemen omdat RVO.nl de gegevens uit de rapportage aan het juiste bevoegd gezag zal verstrekken. Het bevoegd gezag kan op basis van deze gegevens informatie-gestuurd toezichthouden en zo nodig handhavend optreden. Niet alle 100.000 bedrijven en instellingen zullen bezocht hoeven worden. RVO.nl zal een eerste rubricering doen en zo het bevoegd gezag ondersteunen, waarna aan de hand van de verkregen informatie toezicht uitgeoefend kan worden. Bedrijven en instellingen die niet aan de informatieplicht hebben voldaan of waarvan het bevoegd gezag op basis van de verstrekte informatie aanleiding heeft, zullen door het bevoegd gezag extra aandacht moeten krijgen in de vorm van handhaving of toezicht.

RVO.nl heeft inmiddels voorbereidingen getroffen voor de digitale verwerking van de informatie. Doordat kan worden aangesloten bij bestaande systemen en processen zijn de kosten voor openstellen van een digitaal systeem zeer beperkt.

5 **Consultatie**

VNO-NCW ondersteunt de door hem geïnitieerde energiebesparingsinformatieplicht. In zijn ogen is dit de meest efficiënte manier om tot energiebesparing te komen. Om de extra lastendruk zo beperkt mogelijk te houden wordt er gekozen voor een digitaal systeem dat aansluit bij reeds bestaande systemen. VNG is namens de gemeenten betrokken bij de totstandkoming van dit wijzigingsbesluit. De wijzigingen vloeien bovendien voort uit de afspraken die in de Uitvoeringsagenda voor duurzame groei Energieakkoord 2018 zijn gemaakt. Deze afspraken volgen uit het overleg tussen de overheid, werkgevers, vakbeweging, natuur- en milieuorganisaties, maatschappelijke organisaties en financiële instellingen.

Het voorstel is op internet gepubliceerd met de gelegenheid voor een ieder om een reactie in te dienen. Er zijn 29 reacties binnengekomen van bedrijven, brancheverenigingen en bevoegde gezagen voor handhaving.

Uit de internetconsultatie zijn verschillende nuttige suggesties naar voren gekomen. Naar aanleiding van de consultatiereacties is het voorstel op meerdere punten aangepast. Aangegeven wordt dat dit systeem tot meer inzicht in het naleven van de energiebesparingsverplichting door bedrijven en instellingen zal leiden. Ook zal informatie-gestuurd toezicht de effectiviteit ervan kunnen verbeteren. Terecht wordt gesteld dat de nota van toelichting wel aandacht geeft aan tijdsbesteding voor bedrijven en instellingen in het kader van de regeldruktoets, maar minder aan het besparende effect van de voorgenomen maatregelen. Dit komt echter doordat dit positieve energiebesparende effect vooral voortkomt uit het voldoen aan een reeds bestaande wettelijke verplichting. Zaken uit de consultatie die verder in de

⁹ Menkveld, M., J. Sipma, A. Plomp en H. de Wilde. 2016. Advies branches derde lichting erkende maatregelen Energiebesparing. ECN, blz. 3.

¹⁰ Sevat, P. en E. Streefkerk, Handboek Meting Regeldrukkosten, EZK, 2018, blz. 33.

¹¹ Na raadpleging van verschillende consultants.

nieuwe versie van deze nota van toelichting zijn uitgewerkt zijn onder andere: de link met energiebesparingsonderzoeken, de MJA3 en EED energie-audit; hoe er omgegaan moet worden met inrichtingen opgericht na 1 januari 2019; de rol van een tijdige informatiecampagne en hoe er moet omgegaan worden met natuurlijke vervangingsmomenten.

Naar aanleiding van de consultatiereacties is in paragraaf 2.1 nader verduidelijkt hoe de rapportageverplichting uitpakt voor verschillende inrichtingen. Dat deze wijziging, zoals uit de consultatiereacties naar voren komt, de discussieruimte niet volledig zal kunnen inkaderen is inderdaad het geval. Er zal discussie moeten blijven om bedrijven en instellingen de gelegenheid te geven maatregelen te nemen die beter passen bij hun proces of tot innovatie leiden. Verder is in de nota van toelichting verduidelijkt dat het rapportagesysteem moet aansluiten bij bestaande systemen en hoe de informatie uit het systeem informatie-gestuurd moet werken.

Over de erkende maatregelen werd enkele keren opgemerkt dat deze niet actueel meer zijn. Bij de introductie van de Erkende Maatregelen Lijsten is een periodieke actualisatie afgesproken. In de zomer van 2018 is de EML geactualiseerd en wordt de huidige stand van de techniek en de huidige energieprijzen meegenomen. Daarnaast wordt er gekeken of de reikwijdte van de lijsten vergroot kan worden.

Verschiedende gemeenten en omgevingsdiensten hebben hun zienswijze via de internetconsultatie gedeeld. Zij geven in enkele gevallen aan dat er voor de bevoegde gezagen sprake is van een lastenverzwaring in plaats van een lastenvermindering. De reden hiervoor is dat er op dit moment weinig inspanning wordt gestoken in de handhaving van de energiebesparingsverplichting. In het Energieakkoord hebben de gemeenten en provincies (opdrachtgevers van de Regionale Uitvoeringsdiensten) echter de belofte gedaan om prioriteit aan de handhaving van de energiebesparingsverplichting te geven.¹² Het gebruik van deze tool is een extra taak, maar zal het toezicht vergemakkelijken. RVO.nl zal een eerste analyse doen en het bevoegd gezag ondersteunen om te identificeren waar het grootste besparingspotentieel zit waarna aan de hand van de verkregen informatie toezicht uitgeoefend kan worden. Het Rijk voorziet tevens in een tegemoetkoming in eventuele uitvoeringskosten om met dit nieuwe systeem informatie-gestuurd te gaan werken. Dit is onderdeel van de prestatieafspraken met de VNG over de drie miljoen euro.

Hierdoor worden de lasten voor decentrale overheden beperkt. De energiebesparingsverplichting verandert niet en er mag van uitgegaan worden dat een bevoegd gezag dat zijn toezichtstaak op energiebesparing daadwerkelijk vervult, een lastenvermindering tegemoet kan zien. De Omgevingsdienst Noordzeekanaal, reeds erg actief op het domein van energiebesparing, schat bijvoorbeeld in dat het aantal te besteden uren mogelijk kan worden gehalveerd. In overleg met de bevoegd gezagen zal worden besproken op welke wijze de gemeenten en omgevingsdiensten gevolg zullen geven aan hun toezegging om voldoende handhavingscapaciteit in te zetten voor de energiebesparingsplicht.

In enkele consultatiereacties wordt aangegeven dat een lage naleving van de informatieplicht verwacht wordt. Bedrijven en instellingen, ook die bedrijven en instellingen die nog niet in beeld zijn, worden echter gemotiveerd om zich te melden door een informatiecampagne, zoals elders in deze nota van toelichting wordt aangegeven, en door de bestaande kans op een dwangsom. Wanneer bedrijven of instellingen zich niet eigener beweging melden zal er, zoals hierboven beschreven, inderdaad actie van het bevoegd gezag verlangd worden. ECN schat de naleving van de energiebesparingsplicht, na invoering van de melding op 60% tot 90%. De Energieakkoord-partijen, waaronder de gemeenten, hebben gezamenlijk gekozen voor 16,5 PJ additionele energiebesparing als gevolg van deze maatregel.

Er werd in de consultatie aangegeven dat het bevoegd gezag geen complete lijst heeft van de bedrijven en instellingen die onder de energiebesparingsverplichting vallen. Van de bedrijven en instellingen die helemaal niet in beeld zijn bij het bevoegd gezag is de meerderheid naar verwachting categorie A-inrichting. Dit zijn bedrijven en instellingen, waaronder kantoren, die zich nergens hebben hoeven melden en die vanwege hun in verhouding beperkte energieverbruik nooit toezicht-prioriteit hebben gekregen. Parallel aan dit voorstel worden prestatieafspraken met de VNG gemaakt. Onderdeel daarvan is het ter beschikking stellen van middelen door het ministerie van Economische Zaken en Klimaat. Een deel van deze middelen zal gebruikt worden voor het in kaart brengen van de energiebesparingsplichtige bedrijven en instellingen. Dit is een taak voor het bevoegd gezag. In de nota van toelichting is wel beter aangegeven waarop het getal van 100.000 bedrijven en instellingen is gebaseerd.

Andere zaken die uit de consultatie naar voren zijn gekomen zijn bijvoorbeeld het verzoek om alle bedrijven en instellingen, inclusief de kleinverbruikers, aan de rapportageverplichting te onderwerpen. Deze zijn nu uitgezonderd op grond van het zesde lid (na vernummering) van artikel 2.15. Dit is echter niet de opzet deze wijziging, omdat de lastenverzwaring voor deze kleinverbruikers onevenredig zwaar zou worden, zonder dat er relevant energiebesparingspotentieel geïdentificeerd wordt. Dit is tevens de reden dat bedrijven en instellingen niet verplicht worden bewijsstukken in te dienen in de vorm van bonnen en dergelijke. Indien een bedrijf of instelling onterecht aangeeft een maatregel genomen te hebben geldt het als een economisch delict waartegen strafrechtelijk kan worden

¹² Sociaal-Economische Raad. 2013. *Energieakkoord voor duurzame groei*. <https://www.energieakkoordser.nl/energieakkoord.aspx>. Blz. 52.

opgetreden (artikel 1a Wet economische delicten). Ook het verzoek om energiebesparende maatregelen op vervoersmanagement mee te nemen is geen onderdeel van deze wijziging. Vervoersmanagement maakt wel deel uit van de energie-audit en de MJA3, maar niet van de erkende maatregelen. In de toekomst zou bijlage 10 Activiteitenregeling mogelijk aangevuld kunnen worden met erkende maatregelen op vervoersgebied.

Er werd gewezen op het probleem van de zogenoemde split incentive dat in deze wijziging niet geadresseerd wordt. Inderdaad zijn bij multi-tenantgebouwen en huurpanden huurder en verhuurder degenen die maatregelen moeten treffen. De inrichting in het pand, dus diegene die de energie verbruikt, zal de rapportage moeten doen. In de jurisprudentie is meerdere malen de vraag aan de orde geweest of meerdere bedrijven of instellingen die in één gebouw zijn gevestigd, een «inrichting» vormen in de zin van artikel 1.1 Wet milieubeheer. Of dit het geval is, is afhankelijk van de concrete omstandigheden van het geval. Om één inrichting te zijn moet er sprake zijn van technische, organisatorische en functionele bindingen. In het kader van multi-tenantgebouwen is vaak doorslaggevend of de verhuurder zeggenschap heeft over de huurders. Bijvoorbeeld of er in de huurovereenkomst bevoegdheden voor de verhuurder zijn opgenomen om (energiebesparende) maatregelen aan het pand te treffen. De gesignaleerde onduidelijkheid komt voort uit het systeem van de Wet milieubeheer en met name uit het begrip «inrichting.» Deze wijziging van alleen het Activiteitenbesluit kan dit probleem niet oplossen.

Maatregelen met een langere terugverdientijd in afwijking van een op de EML opgenomen maatregel, mogen, in tegenstelling tot wat blijkt enkele consultatiereacties door sommigen wordt verondersteld, wel genomen worden. Deze maatregelen worden dan gemeld en omschreven in de rapportage.

In enkele consultatiereacties werd opgemerkt dat een tekort aan financiële middelen geen argument kan zijn voor het niet nemen van een maatregel met een terugverdientijd van vijf jaar of minder. Deze inhoud van de energiebesparingsverplichting blijft ongewijzigd. Financiële argumenten spelen in beginsel geen rol bij de vraag of aan de energiebesparingsverplichting is voldaan. Indien een bedrijf of instelling zijn energiebesparingsverplichting niet kan naleven vanwege zijn bedrijfseconomische of financiële situatie kan op grond van het vierde lid (na vernummering) worden verzocht om een maatwerkvoorschrift van het bevoegd gezag. In het maatwerkvoorschrift kan het bevoegd gezag een gefaseerde uitvoering van de maatregelen toestaan.

6 Handhaving- en uitvoeringstoets

Het Adviescollege Toetsing Regeldruk (ATR) constateert in haar advies dat het nut en noodzaak van de maatregel zijn onderbouwd en heeft geen aanvullende opmerkingen. Ook zijn in de ogen van het college de alternatieven voor de rapportageplicht gemotiveerd verworpen. Het college adviseerde toe te lichten hoe de beoordeling van de digitale rapportages zal gebeuren. In de nota van toelichting is daarom nader ingegaan op de rol van RVO.nl en hoe het informatie-gestuurd toezicht vorm moet krijgen. Belangrijke onderdelen zijn hierbij de prestatieafspraken. Op verzoek van het adviescollege is het aantal van 100.000 bedrijven en instellingen, waar deze nota van uitgaat, verduidelijkt. Het college adviseert verder om bij de evaluatie in 2020 zicht te bieden op het feitelijke aantal bedrijven en instellingen dat de verplichte rapportage moet doen en de inspanning die hen dit kost. Voor zover het precieze aantal Wet milieubeheer-plichtige bedrijven en instellingen duidelijk is, zal dit meegenomen kunnen worden in de evaluatie. Op verzoek van het college is nu juist verwezen naar het geactualiseerde Handboek Meting Regeldrukkosten uit 2018. Ten slotte is inzichtelijk gemaakt hoe bestaande informatieverplichtingen zoals de energie-audit en het Energie-efficiëntieplan (EEP) binnen de MJA3 zich verhouden tot de voorgestelde informatieverplichting.

Uit de uitvoeringstoets van RVO.nl kwam naar voren dat de spontane naleving van bedrijven en instellingen van de informatieplicht een zorgpunt is. RVO.nl geeft aan dat bestuurlijke aandacht en wil van wethouders om handhavend op te treden essentieel is. De in deze nota van toelichting genoemde informatiecampagne en de prestatieafspraken zullen de naleving moeten bevorderen. RVO.nl geeft aan dat de eisen aan de rapportage verduidelijkt moeten worden. Dit is onderdeel van de uitwerking van de ministeriële regeling, waar RVO.nl ook bij betrokken zal worden. Naar aanleiding van het commentaar van de Rijksdienst is het onderscheid tussen de informatieplicht en de energiebesparingsplicht verduidelijkt. Voldoen aan de informatieplicht betekent niet dat ook voldaan wordt aan de energiebesparingsverplichting. Evenals uit de internetconsultatie naar voren is gekomen, waarschuwt RVO.nl voor de regeldruk van MJA3-bedrijven en instellingen die zich reeds over energiebesparing moeten melden bij RVO.nl. Naar aanleiding van deze opmerking en enkele consultatiereacties op dit punt zijn deze bedrijven uitgezonderd. Voor de EED audit-plichtige bedrijven speelt iets soortgelijks. RVO.nl stelt voor om deze doelgroep een uitstel van de informatieplicht te geven. Een audit brengt echter alleen in beeld welke maatregelen genomen zouden kunnen worden. Daarnaast is het vooralsnog onduidelijk of de audit aan zal sluiten bij de vijf jaar terugverdientijdmethode en de erkende maatregelen. Naar aanleiding van dit punt is een overgangstermijn opgenomen voor de audit-plichtige bedrijven tot december 2019.

Het Interprovinciaal Overleg (IPO) geeft aan positief tegenover deze wijziging te staan, maar vraagt aandacht voor de uitwerking van de ministeriële regeling. EZK is momenteel in overleg met verschillende partijen om tot een concept te komen.

De VNG geeft per brief aan dat ze het uitgangspunt van de wijziging onderschrijft, maar roept ook op tot een algehele herziening van het huidige stelsel van regelgeving om de klimaatdoelstellingen te kunnen realiseren. De huidige wijziging is een tussenstap. De achterban van de VNG heeft in ongeveer 10 reacties aan dat de informatieplicht een verbetering is, maar dat er aandacht voor het werkpakket van het bevoegd gezag moet zijn en dat er momenteel onvoldoende inzicht in het energieverbruik van bedrijven en instellingen is. Ook wordt er om communicatie over de rapportageverplichting verzocht om op 1 juli 2019 goed voorbereid te zijn. Op deze punten is hierboven reeds ingegaan.

52 Nota van toelichting bij Staatsblad 2019/170

Wijziging van het Activiteitenbesluit in verband met met de implementatie van Uitvoeringsbesluit (EU) 2017/1442 tot vaststelling van BBT-conclusies voor grote stookinstallaties

Algemeen deel

1 Inleiding

Op 17 augustus 2017 zijn de Europese milieu-eisen voor grote stookinstallaties (energiecentrales) geactualiseerd. Dit is gebeurd in de vorm van een uitvoeringsbesluit van de Europese Commissie¹ (hierna: uitvoeringsbesluit (EU) 2017/1442), dat met onderhavig besluit wordt omgezet in de nationale regelgeving, dan wel moet worden verwerkt in vergunningen.

2 BBT-conclusies Grote stookinstallaties

De nieuwe eisen voor grote stookinstallaties zijn het resultaat van uitwisseling van informatie tussen de Europese Commissie, lidstaten, bedrijfsleven en milieu-organisaties, over mogelijkheden om de milieuprestatie van grootschalige energieopwekking (≥ 50 MW) en afvalmeeverbranding in energiecentrales te verbeteren. Dit is een nadere uitvoering van de Richtlijn industriële emissies². Deze richtlijn beoogt milieuverontreiniging door de industrie en intensieve veehouderij aan de bron aan te pakken door de toepassing van technisch en economisch haalbare milieutechnologie. In termen van de richtlijn: de beste beschikbare technieken (BBT). BBT zijn de conclusies van de informatie-uitwisseling. Bij de informatie-uitwisseling zijn stookinstallaties onderzocht voor opwekking van elektriciteit en warmte, zoals kolen- en gascentrales, en installaties die de industrie voorzien van energie. De onderzochte milieu-effecten zijn onder meer uitstoot naar lucht, bodem en water, energie-efficiëntie en reststoffen. Het gebruik van verschillende gangbare en minder gangbare brandstoffen is bekeken, bijvoorbeeld aardgas, biomassa, gassen die ontstaan bij de productie van staal, etc. De informatie-uitwisseling is in 2011 begonnen en meer dan 500 energiecentrales zijn vergeleken. Uit de informatie-uitwisseling blijkt dat sinds de vorige actualisatie in 2006 veel innovaties zijn doorgevoerd. Op vrijwel alle milieu-aspecten presteren grote stookinstallaties nu beter dan 10–15 jaar geleden. De BBT-conclusies zijn gebaseerd op de in de praktijk best presenterende installaties en zijn de referentie voor alle grote stookinstallaties in Europa (ca. 3.400).

3 Wijziging algemene regels grote stookinstallaties

De Nederlandse milieuregelgeving voor grote stookinstallaties is met onderhavig wijzigingsbesluit in lijn gebracht met de BBT-conclusies. In Nederland staan ongeveer 200 grote stookinstallaties in de energiesector, de staalindustrie en de chemische industrie. De meest gebruikte brandstof is aardgas en verder zijn er ongeveer 100 installaties op procesgassen uit de industrie en vijf kolencentrales. Voor grote stookinstallaties gelden voorschriften voor de belangrijkste emissies naar de lucht, zoals stof, zwaveldioxide en stikstofoxiden. Deze voorschriften zijn aangescherpt, zodat Nederland blijft voldoen aan de emissiegrenswaarden. Daarnaast zijn nieuwe voorschriften opgenomen voor emissies naar de lucht van andere stoffen en voor emissies naar water. Er is zoveel mogelijk aangesloten bij bestaande vergunningen en algemene regels. Als er geen praktijkvoorbeelden zijn, is gekozen de soepele kant van de Europese emissieniveaus uit de BBT-conclusies over te nemen. Hiermee wordt aan de ene kant het huidige beschermingsniveau gehandhaafd en wordt er aan de andere kant geen generieke nationale kop gerealiseerd die tot onredelijke kosten kan leiden. Het aanscherpen van emissieniveaus in de vergunning is en blijft mogelijk, hoewel voor oude installaties onder voorwaarden ook soepeler maatwerk in de vergunning mogelijk blijft. Dit neemt niet weg dat ook bestaande installaties één of een combinatie van beste beschikbare technieken moeten toepassen om te voldoen aan de Richtlijn industriële emissies. De specifieke invulling daarvan is opgenomen in de BBT-conclusies. Het resulterende maximale emissieniveau is met dit wijzigingsbesluit opgenomen in het Activiteitenbesluit milieubeheer. Dit kan lager liggen dan de soepele kant van de emissieniveaus uit de BBT-conclusies. De algemene regels zijn daarmee afdoende voor het grootste deel van de installaties, zodat de bestuurlijke lasten voor de implementatie door aanpassen van vergunningen beperkt blijven. Maatwerk is alleen gereserveerd voor de uitzonderingen. Het gaat dan om installaties die technisch afwijken, bijvoorbeeld door een ander ontwerp, andere technieken of afwijkende brandstoffen. Maatwerk is niet bedoeld voor het opnieuw maken van de BBT-afweging. Die is al gemaakt bij het vaststellen van de BBT-conclusies.

Een deel van de voorschriften voor grote stookinstallaties in het Activiteitenbesluit milieubeheer wijzigt niet, omdat de BBT-conclusies een deel van de BBT-conclusies uit 2006 ongewijzigd voortzetten. Verder zijn de voorschriften voor grote stookinstallaties in het Activiteitenbesluit milieubeheer ook implementatie van Hoofdstuk V van de Richtlijn industriële emissies. Onder meer blijven ongewijzigd:

- de termen en definities, bijvoorbeeld het onderscheid tussen bestaande installaties (op 30 oktober 1999 in bedrijf) en nieuwe installaties;

¹ Uitvoeringsbesluit (EU) 2017/1442 van de Commissie van 31 juli 2017 tot vaststelling van BBT-conclusies (beste beschikbare technieken) op grond van Richtlijn 2010/75/EU van het Europees Parlement en de Raad, voor grote stookinstallaties (PbEU 2017, L212)

² Artikel 13 van Richtlijn 2010/75/EU van het Europees Parlement en de Raad van 24 november 2010 inzake industriële emissies (geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging), PbEU 2010, L334

- bestaande maatwerk mogelijkheden via de vergunning voor procesbrandstoffen uit raffinaderijen en ketels op aardgas³;
- de referentieomstandigheden, zoals zuurstofpercentages en dat de emissiegrenswaarden gelden voor normale bedrijfsomstandigheden;
- de uitzondering voor stookinstallaties met minder dan 500 bedrijfsuren per jaar.

Ook de in de Activiteitenregeling milieubeheer opgenomen monitoringvoorschriften voor zwaveldioxide (SO₂), stikstofoxiden (NO_x), koolmonoxide (CO) en totaal stof blijven in grote lijnen hetzelfde. Zo blijft bijvoorbeeld het gebruik van de minder belastende voorspellende meetsystemen (PEMS) toegestaan, blijft monitoring van CO bij gasvormige brandstoffen verplicht en blijven er beperkingen gelden voor bepaling van het zwavelgehalte in de brandstof als alternatief voor emissiemetingen. Voor stookinstallaties van 50 tot 100 MWth blijft de periodieke meting in plaats van continue meting toegestaan. Hieraan wordt echter in lijn met de algemene regels voor middelgrote stookinstallaties de voorwaarde gesteld dat als er een emissiereductietechniek wordt toegepast, er op grond van de brandstof- en installatiekenmerken en de geregistreerde emissierelevante parameters aangetoond kan worden dat op ieder moment aan de emissiegrenswaarden wordt voldaan. Hiermee worden meetverplichtingen en de daarmee samenhangende kosten afgestemd op de milieurisico's.

3.1 *Aanscherping bestaande emissiegrenswaarden grote stookinstallaties*

In het Activiteitenbesluit milieubeheer zijn ter omzetting van de Richtlijn industriële emissies emissiegrenswaarden opgenomen voor zwaveldioxide (SO₂), stikstofoxiden (NO_x), koolmonoxide (CO) en totaal stof. De nieuwe BBT-conclusies drukken de te halen emissieniveaus voor deze componenten uit in dag- en jaargemiddelden. De Richtlijn industriële emissies en het Activiteitenbesluit milieubeheer werken tot nu toe met maandgemiddelden en een afgeleid daggemiddelde. Dit heeft uit oogpunt van eenvoud ook de voorkeur. Daarom zijn de emissieniveaus uit de BBT-conclusies omgerekend naar maandgemiddelden met behulp van de omrekenmethode uit bijlage 13.3 van het BREF-document Grote stookinstallaties⁴. De omrekening leidt volgens het BREF-document tot een gelijkwaardig emissieniveau, niet strenger of minder streng. De juridische grondslag hiervoor wordt geboden door artikel 15, derde lid, onder a, van de Richtlijn industriële emissies, dat ruimte geeft voor kortere middelingstijden.

Voor koolmonoxide zijn in de BBT-conclusies geen met de beste beschikbare technieken geassocieerde emissieniveaus opgenomen, maar alleen indicatieve waarden. De redenering is dat technieken om stikstofoxiden terug te dringen tot hogere emissies van koolmonoxide kunnen leiden. In de BBT-conclusies is met het oog op de bescherming van het milieu prioriteit gegeven aan stikstofoxiden. Koolmonoxide is een indicator voor optimale verbranding en daarmee voor een optimaal gebruik van de installatie. Het beperken van koolmonoxide-emissies is onderdeel van de zorgplicht en vormt bovendien een direct (commercieel) belang van de exploitant. De bestaande emissiegrenswaarden voor koolmonoxide (directe implementatie van de richtlijn) zijn daarom voldoende omzetting van de richtlijn en worden niet aangescherpt en aangevuld. Het bevoegd gezag kan indien gewenst de indicatieve CO-waarden uit de BBT-conclusies omzetten in een vergunningvoorschrift.

Voor oudere gasturbines zijn, afhankelijk van onder meer de toegepaste technieken, soms alleen iets soepeler emissiegrenswaarden voor stikstofoxiden haalbaar. Dat is terug te zien in de maatwerkruimte via de vergunning voor de emissiegrenswaarde voor stikstofoxiden. Ook voor bestaande installaties die procesgassen als brandstof gebruiken is soms alleen een wat hogere emissie haalbaar. Omdat procesbrandstoffen en de installaties waarin ze worden verbrand divers zijn, kan dit het beste van geval tot geval worden beoordeeld. Daarom is ook voor deze installaties een maatwerkruimte opgenomen.

3.2 *Nieuwe voorschriften emissies naar de lucht grote stookinstallaties*

In de BBT-conclusies zijn ook emissieniveaus voor andere stoffen opgenomen. Het gaat om zoutzuur, waterstoffluoride en kwik bij gebruik van vaste brandstoffen. Dit is relevant voor met name kolencentrales. Voor residuen uit de chemische industrie die als brandstof worden ingezet zijn emissiegrenswaarden opgenomen voor zoutzuur, waterstoffluoride, dioxinen en furanen en vluchtige organische stoffen. Tenslotte zijn emissiegrenswaarden gesteld voor formaldehyde en methaan bij gasmotoren. De emissiegrenswaarde voor de methaanemissie van gasmotoren is geïmplementeerd als een totaal organisch koolstof eis. Er geldt dezelfde eis als voor middelgrote gasmotoren vanaf 2,5 MWth. Gasmotoren van deze omvang (50MW of meer) komen overigens in Nederland niet voor. De BBT-conclusies bevatten een emissieniveau voor ammoniak bij gebruik van de nageschakelde technieken SCR en SNCR. Emissiegrenswaarden voor ammoniak stonden alleen in vergunningen. Met dit besluit is ook een emissiegrenswaarde voor ammoniak in algemene regels opgenomen.

Voor deze extra stoffen worden met dit besluit emissiegrenswaarden in het Activiteitenbesluit milieubeheer opgenomen. De richtlijn staat ook toe dat deze nieuwe BBT-conclusies via vergunningvoorschriften per installatie

³ Artikelen 5.4, tweede lid (oud) en 5.5, tweede lid (oud), Activiteitenbesluit milieubeheer

⁴ <http://eippcb.jrc.ec.europa.eu/reference/>

worden doorgevoerd. Hiervoor is niet gekozen, omdat algemene regels tijdige implementatie verzekeren en daarmee de bijdrage van deze grote bronnen aan (Europese) doelen voor de leefomgeving borgen. Andere redenen zijn consistentie met bestaande algemene regels, geharmoniseerde implementatie en het voorkomen van extra lasten door wijzigingen van vergunningen.

De emissie-eisen die aan de nieuwe componenten worden gesteld, vallen met deze implementatie buiten de generieke mengregel⁵. Hiervoor is gekozen, omdat een generieke mengregel kan leiden tot emissie-eisen die onder de detectiegrens liggen. Wanneer er ook andere brandstoffen worden gestookt, kunnen in de vergunning emissie-eisen worden gesteld die recht doen aan de brandstofmix en de BBT-conclusies.

3.3 *Aanscherping voorschriften afvalmeeverbrandingsinstallaties*

Voor grote stookinstallaties die afval, anders dan biomassa, meeverbranden leiden de BBT-conclusies tot aanscherping van de emissieniveaus voor zoutzuur, waterstoffluoride, zware metalen en dioxines. De nieuwe emissieniveaus zijn onder meer van toepassing op enkele kolencentrales en een biomassacentrale. Voor middelgrote en kleine afvalmeeverbrandingsinstallaties worden de genoemde emissie-eisen niet aangescherpt.

3.4 *Nieuwe voorschriften afvalwater van rookgasreiniging*

Evenals in de BBT-conclusies uit 2006, zijn ook in deze nieuwe BBT-conclusies emissiegrenswaarden opgenomen voor afvalwater van de rookgasreiniging. Deze emissiegrenswaarden zijn relevant als nageschakelde technieken worden gebruikt, zoals ontzwaveling door natte wassing. Kolencentrales passen dat toe. Bij de ontwikkeling van de BBT-conclusies is opnieuw bekeken welke emissies relevant zijn. Voor afvalwater is geconcludeerd dat voor stikstof geen emissiegrenswaarde nodig is. Daarentegen zijn voor totaal organische koolstof en arseen emissieniveaus toegevoegd. In de informatie-uitwisseling is verder geconcludeerd dat lagere emissieniveaus voor zware metalen haalbaar zijn.

Voor afvalwater van rookgasreiniging zijn emissiegrenswaarden aan de algemene regels in het Activiteitenbesluit milieubeheer toegevoegd. De emissiegrenswaarden voor afvalwater waren tot nu toe geregeld in de watervergunning. De richtlijn staat ook toe dat deze via vergunningvoorschriften per installatie worden doorgevoerd. Hiervoor is niet gekozen vanwege consistentie met bestaande algemene regels voor afval(mee)verbranding en uit oogpunt van het voorkomen van extra lasten door het wijzigingen van vergunningen. De emissie-eis voor sulfaat geldt overigens alleen voor stookinstallaties waarin calciumverbindingen worden gebruikt voor rookgasreiniging en geldt niet voor lozingen in zee of brakke waterlichamen.

Om het effect van incidenten met afvalwater van rookgasreiniging te beperken, wordt in de Activiteitenregeling milieubeheer een bepaling opgenomen over opvangcapaciteit, vergelijkbaar met de artikelen 5.28 en 5.29 van de Activiteitenregeling milieubeheer voor afvalmeeverbrandingsinstallaties. Hiermee worden mede BBT-conclusies 10 en 11 over andere dan normale bedrijfsomstandigheden omgezet. Het gaat bijvoorbeeld om opslagvoorzieningen (basin, tank), riolering dichtzetten of om maatregelen om afvalwater op te zuigen en af te voeren. Er kan samenloop zijn met voorzieningen voor het vochtig houden van (kolen)opslagen. Daaruit kan geen water stromen naar oppervlaktewater. De buffer kan worden gebruikt als tijdelijke opslag en het opgeslagen water kan gebruikt worden om te sproeien. Omdat relatief weinig afvalwater bij stookinstallaties ontstaat, is de benodigde omvang van de maatregelen beperkt. Voor kolencentrales gelden al vergelijkbare voorschriften, hetzij omdat afval wordt mee verbrand, waaraan de artikelen 5.28 en 5.29 van de Activiteitenregeling milieubeheer vergelijkbare eisen stellen, hetzij omdat vergunningvoorschriften gelden over de aanwezigheid van een opvangvoorziening voor gebruikt bluswater om te voorkomen dat verontreinigd bluswater in het oppervlaktewater of de bodem komt.

3.5 *Monitoring*

Aan de in de Activiteitenregeling milieubeheer opgenomen voorschriften voor monitoring van zwaveldioxide, stikstofoxiden, koolstofmonoxide en stof wijzigt in essentie niets. Deze zijn en blijven gebaseerd op bijlage V van de Richtlijn industriële emissies.

Nederland kiest daarmee voor de minst belastende variant, maar wijkt daarmee wel af van BBT-conclusie 3 over monitoring voor zover het gaat om installaties tussen 50 en 100 MW. BBT-conclusie 3 gaat uit van continue monitoring, terwijl de Nederlandse regelgeving periodieke monitoring voorschrijft van tweemaal per jaar. Daarnaast schrijft de regelgeving voor dat de exploitant continu de werking van de installatie en nageschakelde technieken volgt. De huidige Nederlandse praktijk is daarom voldoende om de naleving te controleren. Het extra inzicht in naleving van extra metingen weegt niet op tegen de extra lasten. In lijn met de algemene regels voor middelgrote stookinstallaties wordt wel de voorwaarde gesteld dat er op grond van de geregistreerde emissierelevante parameters aangetoond kan worden dat aan de emissiegrenswaarden wordt voldaan. Met deze laatste toevoeging wordt de meetverplichting als gelijkwaardig met een continue meting beoordeeld. Op deze wijze wordt invulling gegeven aan het gelijkwaardigheidsprincipe. Het gebruik van uitsluitend het resultaat van de periodieke meting als emissie relevante parameter geeft meestal onvoldoende inzicht in het voldoen aan de emissiegrenswaarde. Bij gebruik van een rookgasreinigingstechniek wordt aanvullend het chemicaliën verbruik geregistreerd. Bij een natte wasser wordt

daarnaast bijvoorbeeld de pH geregistreerd en bij een SCR/SNCR de relevante proces temperatuur. In geval dat er uitsluitend primaire maatregelen zijn genomen en de belasting en brandstofkwaliteit constant zijn, kan het voorkomen dat registratie van andere emissierelevante parameters niet nodig is. Onder primaire maatregelen worden verstaan maatregelen waarmee het ontstaan van verontreinigingen wordt voorkomen.

Voorts blijft het gebruik van de minder belastende voorspellende meetsystemen (PEMS) toegestaan, blijft monitoring van CO bij gasvormige brandstoffen verplicht en blijven er beperkingen gelden voor de bepaling van het zwavelgehalte in de brandstof als alternatief voor emissiemetingen.

Voor de nieuwe luchtmissiegrenswaarden geven de BBT-conclusies als hoofdregel aan dat ammoniak continu wordt gemeten, kwik, zoutzuur en waterstoffluoride continu of eenmaal per drie maanden en totaal organisch koolstof (C_xH_y) continu of eenmaal per zes maanden. Hiervan worden diverse afwijkmogelijkheden in de voetnoten gegeven. Bij de implementatie is gekozen voor de minst belastende variant. Dat wil zeggen dat de naleving dient te worden gecontroleerd met periodieke metingen met de laagste frequentie, zoals in de voetnoten is aangegeven, voor zover dat van toepassing is op de Nederlandse situatie. Naar verwachting zijn de betreffende emissies voldoende stabiel, om de voetnoten van BBT-conclusie 4 te mogen toepassen. Daarmee zijn de meetverplichting en de samenhangende kosten afgestemd op de milieurisico's. Wanneer niet wordt voldaan aan de randvoorwaarden zoals gegeven in de voetnoten, wordt de monitoringsverplichting in de vergunning in lijn gebracht met de BBT-conclusies.

Voor de monitoring van de emissies naar water wordt in lijn met BBT-conclusie 5 een maandelijkse frequentie aangehouden. Voor onopgeloste stoffen wordt gemeten in een steekmonster, voor de andere stoffen in etmaalmonster.

4 Verhouding met andere regelgeving

Vergunningplicht

Naast naleving van de algemene regels dienen grote stookinstallaties op grond van de richtlijn te beschikken over een vergunning. Hieraan is invulling gegeven met de vergunningplicht op grond van artikel 2.1, eerste lid, onder e, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht. Aan de omgevingsvergunning milieu zijn voorschriften verbonden, onder meer om aan BBT-conclusies te voldoen. Voor zover BBT-conclusies niet zijn opgenomen in algemene regels, dienen deze te worden meegenomen in de omgevingsvergunning. Energie-efficiency is hiervan een voorbeeld.

Middelgrote stookinstallaties

De implementatieregelgeving voor middelgrote stookinstallaties is op 7 september 2017 gepubliceerd (Stb. 2017, nr. 330). De voorschriften voor middelgrote stookinstallaties (kleiner dan 50 MW) en grote stookinstallaties zijn zoveel mogelijk gestroomlijnd, bijvoorbeeld voor wat betreft de termen en definities. Verder zijn er geen directe relaties.

Omgevingswet

De implementatie van de BBT-conclusies wordt tevens onderdeel van het Besluit activiteiten leefomgeving onder de Omgevingswet. De precieze planning en procedure worden nog bepaald.

Overgangsrecht

De nieuwe emissie-eisen gaan gelden voor grote stookinstallaties die vanaf het moment van inwerkingtreding van dit wijzigingsbesluit in gebruik worden genomen.

Tot 17 augustus 2021 blijven de huidige emissie-eisen gelden voor grote stookinstallaties die al in gebruik zijn vóórdat dit wijzigingsbesluit in werking is getreden. Vanaf 17 augustus 2021 gaan de nieuwe emissiegrenswaarden ook voor deze installaties gelden. Daarmee worden de betreffende bedrijven in de gelegenheid gesteld om hun installaties (zonodig) aan te passen aan de nieuwe regelgeving.

5 Effecten

Bij de voorbereiding van de implementatie zijn verschillende varianten overwogen om de effecten zowel uit milieuoogpunt als regeldruk te optimaliseren.

In de eerste plaats is bekeken of aanpassing van het Activiteitenbesluit milieubeheer noodzakelijk is. Dat bleek het geval, omdat een deel van de in het Activiteitenbesluit milieubeheer opgenomen emissiegrenswaarden voor grote stookinstallaties in strijd was met de BBT-conclusies. De Richtlijn industriële emissies staat onder voorwaarden afwijking van de emissieniveaus in de BBT-conclusies toe. Het moet bijvoorbeeld gaan om technisch afwijkende installaties. Omdat deze afwijkende installaties in Nederland niet voorkomen, kan deze flexibiliteit niet worden gebruikt om het Activiteitenbesluit milieubeheer ongewijzigd te laten.

In de tweede plaats is gezocht naar een optimum bij het overnemen van voetnoten bij de BBT-conclusies. De emissieniveaus staan in tabellen in de BBT-conclusies. Onder de tabellen staan voetnoten die uitzonderingen noemen en de voorwaarden voor die uitzonderingen. Enerzijds compliceren deze voetnoten de regelgeving, anderzijds geven ze flexibiliteit. Bij de implementatie is het optimum gezocht door voetnoten die relevant zijn voor installaties in Nederland wel over te nemen. Niet overgenomen zijn voetnoten voor installaties en brandstoffen die in Nederland niet worden gebruikt, bijvoorbeeld over bruinkool. Ook voetnoten die emissieniveaus toestaan die hoger (soepeler) zijn dan de huidige niveaus in het Activiteitenbesluit milieubeheer, zijn niet overgenomen om minimaal het huidige

beschermingsniveau te garanderen.

In de derde plaats is gezocht naar een lastenluwe implementatie door zoveel mogelijk te implementeren via algemene regels en wijzigingen van vergunningen te voorkomen. De Richtlijn industriële emissies staat toe dat de BBT-conclusies voor stoffen die nog niet in het Activiteitenbesluit milieubeheer zijn opgenomen, zoals kwik en zoutzuur, via vergunningvoorschriften per installatie worden doorgevoerd. Naast het voorkomen van lasten is gekozen voor algemene regels, omdat die een tijdige implementatie verzekeren en daarmee bijdragen aan de (Europese) doelen voor de leefomgeving. Andere redenen zijn consistentie met bestaande algemene regels en geharmoniseerde implementatie.

Milieu-effecten

Het belangrijkste doel achter de BBT-conclusies is betere luchtkwaliteit. De BBT-conclusies voor grote stookinstallaties geven uitvoering aan de Richtlijn industriële emissies en vullen een deel van de beoogde emissiereductie van deze richtlijn in. De

BBT-conclusies dragen bij aan het halen van de emissieplafonds voor 2020 en 2030 uit de NEC-richtlijn⁶. De BBT-conclusies verlagen de achtergrondconcentraties van stikstofoxiden en fijnstof, hetgeen helpt bij het oplossen van knelpunten om de grenswaarden uit de Europese luchtkwaliteitsrichtlijn⁷ overal te halen. De BBT-conclusies dragen daaraan bij door minder emissies.

De BBT-conclusies zijn de weerslag van de verbeterde milieuprestaties die energiecentrales de afgelopen jaren hebben gerealiseerd. Sturing op geleidelijke verbetering van de milieuprestaties is onderdeel van de Richtlijn industriële emissies en al veel langer vastgelegd in de Nederlandse milieuwetgeving. Daarom raken de nieuwe en aangescherpte emissiegrenswaarden maar een klein aantal installaties.

Naar schatting voldoen een tiental bestaande gasturbines in Nederland nog niet aan de nieuwe emissiegrenswaarden voor stikstofoxiden. Deze installaties zullen worden aangepast of vervangen, gaan vanaf 2021 minder bedrijfsuren maken of worden uit bedrijf genomen. Daarom is het op dit moment niet in te schatten welke emissiereductie dit oplevert. Een deel van de milieutechnologie die in Nederland breed wordt toegepast is nog geen gemeengoed in alle lidstaten. De BBT-conclusies gaan zorgen voor toepassing van de beste beschikbare technieken in heel Europa. Daarvan gaat Nederland profiteren, omdat de verontreiniging die via lucht Nederland binnenkomt verder afneemt.

Nalevingskosten

Zoals hierboven reeds aangegeven, raken de nieuwe of aangescherpte emissiegrenswaarden maar een klein aantal installaties. Naar schatting voldoen een tiental bestaande gasturbines in Nederland nog niet aan de nieuwe emissiegrenswaarden voor stikstofoxiden. Deze installaties zullen worden aangepast of vervangen, gaan vanaf 2021 minder bedrijfsuren maken of worden uit bedrijf genomen. Daarom is het op dit moment niet in te schatten welke nalevingskosten dit met zich meebrengt.

Vijf kolencentrales krijgen te maken met de nieuwe voorschriften over afvalwater van rookgasreiniging. Om het effect van incidenten te beperken wordt in de Activiteitenregeling milieubeheer een bepaling opgenomen over opvangcapaciteit. Voor kolencentrales gelden al vergelijkbare voorschriften, zodat geen extra lasten worden verwacht. Drie kolencentrales verbranden afval mee. Voor afvalmeeverbranding stellen de artikelen 5.28 en 5.29 van de Activiteitenregeling milieubeheer vergelijkbare eisen. Ook in vergunningen zijn vergelijkbare voorschriften opgenomen over opvangvoorzieningen voor bluswater om te voorkomen dat verontreinigd bluswater in het oppervlaktewater of de bodem komt, al dan niet als onderdeel van (de uitvoering van) het milieubeheersysteem of brandveiligheidsplan. Overigens zijn geen incidenten bekend bij kolencentrales, wel bij de chemische industrie en raffinaderijen.

Administratieve lasten

In 2011 zijn de lasten van de Richtlijn industriële emissies ter voorbereiding op de implementatie berekend.⁸ Daarbij zijn ook de lasten voor grote stookinstallaties bepaald. De veranderende monitoringverplichtingen die in de Activiteitenregeling milieubeheer zullen worden opgenomen bepalen de wijziging van de lasten. Extra monitoring leidt tot extra administratieve lasten voor vijf kolencentrales door verhoging van de frequentie van kwikmetingen van één naar tweemaal per jaar en tweemaal per jaar meting van zoutzuur en waterstoffluoride. Daarnaast zijn er extra lasten voor de naar schatting 100 installaties op procesbrandstoffen voor de periodieke meting van zoutzuur, waterstoffluoride, dioxinen en furanen en vluchtige organische stoffen. De geschatte extra lasten zijn ongeveer € 125.000,- totaal per jaar, ruim € 1.000,- per installatie per jaar voor de installaties die het betreft. Voor emissies naar water blijven de lasten ongeveer gelijk, omdat er alleen een verschuiving is van de vergunning naar algemene regels. Hetzelfde geldt voor meting van ammoniak als nageschakelde technieken worden toegepast.

Uitvoerbaarheid, handhaafbaarheid en bestuurlijke lasten

Gedeputeerde Staten zijn het bevoegd gezag voor vergunningverlening aan en toezicht op grote stookinstallaties. Omgevingsdiensten voeren deze taak uit. Voor emissies naar het water is Rijkswaterstaat vergunningverlener en

⁶ Richtlijn (EU) 2016/2284 van het Europees Parlement en de Raad van 14 december 2016 betreffende de vermindering van nationale emissies van bepaalde luchtverontreinigende stoffen, tot wijziging van Richtlijn 2003/35/EG en tot intrekking van Richtlijn 2001/81/EG (PbEU L344)

⁷ Richtlijn 2008/50/EG van het Europees Parlement en de Raad van 20 mei 2008 betreffende de luchtkwaliteit en schonere lucht voor Europa (PbEU L152)

⁸ Administratieve en bestuurlijke lasten Richtlijn industriële emissies, SIRA Consulting, 2011

toezichthouder. Voor de omzetting van de BBT-conclusies zijn geen nieuwe instrumenten of andere voorschriften nodig. Volstaan kan worden met de aanpassing en uitbreiding van de emissiegrenswaarden in het Activiteitenbesluit milieubeheer. Om de lasten voor het bedrijf en de vergunningverlener te beperken is waar mogelijk gekozen voor direct werkende algemene regels in plaats van maatwerkmogelijkheden.

Aandachtspunt is dat de algemene regels voor meer stoffen eisen gaan voorschrijven. Dit kan uitbreidende controles bij kolencentrales en installaties op procesgassen tot gevolg hebben. Naar schatting zijn de extra bestuurlijke lasten verwaarloosbaar, omdat implementatie plaatsvindt door middel van algemene regels, maar ook omdat in het kader van vergunningen en milieujaarverslagen ook al controle op meer stoffen plaatsvindt.

6 Voorbereiding

Vanaf de start in 2011 heeft het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat in samenwerking met de betrokken bedrijven en overheden bijgedragen aan de Europese herziening van de BBT-conclusies. Onder meer Nederlandse centrales hebben model gestaan voor de BBT-conclusies. Alle informatie over deze installaties is door de exploitanten verzameld en na validatie door het bevoegd gezag aan de Europese Commissie geleverd voor de informatie-uitwisseling. Daarbij heeft ook uitwisseling met de (Europese) milieubeweging plaatsgevonden. Eind 2015 is een bredere groep stakeholders geconsulteerd via het Overlegorgaan Infrastructuur en Milieu (OIM). Deze Europese fase is begin 2017 afgerond met de afronding van de BBT-conclusies. Daarna zijn stakeholders geraadpleegd over de implementatie in Nederland. Daartoe is een consultatienotitie met implementatievoorstellen opgesteld en tussen oktober 2017 en februari 2018 via het OIM uitgewisseld en bediscussieerd. Het OIM heeft een advies opgeleverd met de volgende punten:

- De emissieniveaus staan in tabellen in de BBT-conclusies. Onder de tabellen staan voetnoten die toelichting geven, uitzonderingen noemen en de voorwaarden voor die uitzonderingen beschrijven. De OIM-deelnemers adviseren de voetnoten in de BBT-conclusies die niet leiden tot verruiming (versoepeling) over te nemen. Voor de uitvoering van dit advies zijn de voetnoten opgenomen die voor installaties in Nederland relevant zijn. De informatie die de OIM-deelnemers hebben geleverd over de technische kenmerken van de installaties in Nederland is daarbij gebruikt. Om lasten voor het bedrijf en de vergunningverlener te beperken, is waar mogelijk gekozen voor direct werkende algemene regels in plaats van maatwerkmogelijkheden.
- De OIM-deelnemers hebben specifieke knelpunten aangedragen met het verzoek deze door middel van rechtstreeks werkende bepalingen of maatwerk op te lossen. Voor emissies van stikstofoxiden en stof van installaties die als brandstof procesgassen inzetten zijn de voorstellen van de OIM-deelnemers overgenomen. Voor gasturbines die voor 2003 in werking zijn gesteld is het voorstel van het OIM om de emissiegrenswaarden niet aan te scherpen niet overgenomen. De reden hiervoor is dat de BBT-conclusies ook voor deze installaties uitgaan van emissiereductie en de BBT conclusies onvoldoende ruimte bieden om de gevraagde versoepeling toe te staan.
- Het advies is om bij de omrekening naar maandgemiddelden geen aanscherping door te voeren en mogelijkheden te handhaven voor het bubbelconcept. Daarbij geldt de emissiegrenswaarde voor de gehele installaties in plaats van per emissiepunt (schoorsteen). Beide zijn overgenomen.
- Op advies van het OIM is voorts bekeken of maatwerk bij monitoring van zwaveldioxide, koolstofmonoxide en stof bij specifieke installaties mogelijk is. Beperking daarbij is dat de implementatie ook gebonden is aan de monitoringvoorschriften uit de Richtlijn industriële emissies. Desondanks zijn er wel vereenvoudigingsmogelijkheden door voorspellende meetsystemen toe te passen (PEMS volgens NTA7379) en gebruik te maken van de mogelijkheid gelijkwaardige alternatieve meetmethoden toe te passen. Bevoegd gezag en bedrijf kunnen hierover afspraken maken. Wijziging van het Activiteitenbesluit milieubeheer is daarvoor niet nodig.
- Ten slotte adviseren de OIM-deelnemers om termen, definities, voorschriften en voorschriften precies te formuleren, in het bijzonder bij wateropvangcapaciteit bij incidenten, afvalwater uit rookgasreiniging, bijzondere bedrijfsomstandigheden en rendement en installaties met 500 tot 1.500 bedrijfsuren. Dit advies is overgenomen.

De OIM-consultatienotitie met voorstellen om de Nederlandse milieuregelgeving voor grote stookinstallaties in lijn te brengen met de BBT-conclusies is eind 2017 voorgelegd aan het Adviescollege toetsing regeldruk (ATR). Op 11 januari 2018 heeft het ATR geadviseerd het voorstel in te dienen nadat met de volgende adviespunten rekening is gehouden:

- Het college adviseert in te gaan op de mate van verbetering van o.a. de luchtkwaliteit als gevolg van de BBT-conclusies. Ook adviseert het college om bij de uitwerking van de BBT-conclusies toe te lichten wat de (kosten) effecten zijn van de gekozen formuleringen. Hiertoe is de paragraaf effecten aangevuld met de hierover beschikbare informatie.
- Het college adviseert om duidelijk te maken wanneer sprake is van «dreigende overschrijding» van emissiegrenswaarden en extra emissiemetingen nodig zijn. Ook is het advies om bij aanvullende toezichtbepalingen de meest lastenluwe uitwerking voor te schrijven. Naar aanleiding daarvan is de wijze van controle per stof waarvoor emissiegrenswaarden gelden duidelijk aangegeven. De controlewijzen zijn steeds de minst belastende variant. Als deze methoden overschrijding laten zien, is sprake van niet-naleving.
- Het college adviseert om toekomstige consultatienotities volledig openbaar en vrij toegankelijk open te stellen voor consultatie. De voorpublicatie in de Staatscourant geeft aan dit advies invulling.

- Het college adviseert in de toelichting aandacht te besteden aan de consultatiefase, de wijze waarop en de mate waarin stakeholders in de gelegenheid zijn gesteld kennis te nemen van de voorgenomen regelgeving en hierop hebben gereageerd. De gevraagde informatie is verwerkt in de paragraaf voorbereiding.
- Het college adviseert om in de toelichting bij de Nederlandse uitwerking van de BBT-conclusies een duidelijk onderscheid aan te brengen tussen enerzijds de regeldruk-effecten van de BBT-conclusies en anderzijds de algemene totale kosten en investeringen als gevolg van milieumaatregelen. Bedrijven hebben verschillende opties zoals emissiebeperkende maatregelen, het beperken van de bedrijfstijd of sluiting, om te gaan voldoen aan de nieuwe emissie-eisen. Dit, in combinatie met het feit dat de recente en toekomstige ontwikkelingen op de elektriciteitsmarkt de te maken keuzes sterk zullen beïnvloeden, leidt ertoe dat het niet mogelijk is om een inschatting te maken van de investeringskosten om aan BBT te voldoen.

In het kader van de code interbestuurlijke verhoudingen is de consultatienotitie 15 november 2017 voorgelegd aan het Interprovinciaal overleg (IPO), de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en de Unie van Waterschappen (UvW). Dit heeft van de zijde van de VNG en de UvW niet tot adviezen geleid.

Op 13 februari heeft het IPO een advies uitgebracht dat zich richt op systeemkeuzes en uitgangspunten te weten:

- Het toepassingsbereik kan volgens het IPO robuuster worden geformuleerd en er kan meer rekening worden gehouden met de Nederlandse situatie. Naar aanleiding daarvan is de scope verbreed en worden de voorgestelde wijzigingen ook van toepassing op afvalmeeverbrandingsinstallaties. Van de mogelijkheden die de BBT-conclusies bieden voor overgangsrecht is zo beperkt mogelijk gebruik gemaakt. Van maatwerk is alleen sprake bij uitzonderingen, namelijk als de BBT-conclusies en de betreffende voetnoten sterk afhankelijk zijn van de specifieke situatie en niet algemeen binnen Nederland van toepassing zijn.
- Het IPO plaatst vraagtekens bij het implementeren van de BBT-conclusies in hoofdstuk 5 van het Activiteitenbesluit milieubeheer. Dit heeft niet tot aanpassingen geleid aangezien de systematiek van het Activiteitenbesluit vereist dat de daarin opgenomen eisen gebaseerd zijn op best beschikbare technieken.
- Ten aanzien van monitoring zullen de opmerkingen van het IPO worden betrokken bij de aanpassingen van de Activiteitenregeling milieubeheer. Naar aanleiding van het advies wordt de monitoringsfrequentie voor installaties van 50 tot 100 MW in lijn gebracht met de regeling voor middelgrote stookinstallaties.

Het ontwerpbesluit is op 15 oktober 2018 in de Staatscourant gepubliceerd, om belangstellenden in staat te stellen tot het indienen van zienswijzen⁹.

Op de voorpublicatie zijn zienswijzen ingebracht door tien bedrijven en organisaties. Dit heeft geleid tot de volgende aanpassingen:

- Voor bestaande gasturbines die minder dan 1500 uur in bedrijf zijn, is de mogelijkheid opgenomen om via maatwerk in de vergunningverlening de huidige emissiegrenswaarden voor stikstofoxiden te handhaven. De BBT-conclusies bieden deze maatwerkruimte. Aanscherping zou voor sommige installaties met een beperkte bedrijfs- en levensduur gezien de toegepaste technieken tot relatief lage milieuwinst en relatief hoge investeringen leiden;
- De energiesector heeft aangegeven dat met het in stand houden van de definitie van bestaande stookinstallatie, de Nederlandse implementatie verder gaat dan de BBT-conclusies. Dit blijkt met name een knelpunt op te leveren voor de emissie van stikstofoxiden door gasturbines die in bedrijf zijn genomen in de periode van 13 oktober 1999 tot 17 augustus 2017 (datum publicatie uitvoeringsbesluit (EU) 2017/1442. Voor deze groep van al operationele gasturbines is een maatwerkmogelijkheid via de vergunning tot de huidige emissiegrenswaarde opgenomen;
- Bij de implementatie van de zoutzuur eis voor afvalmeeverbrandingsinstallaties is aangenomen dat meeverbranding altijd in kolencentrales plaats vindt. Er blijkt echter ook tenminste één meeverbrandingsinstallatie te zijn die op biomassa stookt. De zoutzuur-emissie-eis in de BBT-conclusies is bij kolenstook veel strenger dan voor biomassastook. De eis is afhankelijk van de brandstof geworden, waardoor voor stook op biomassa soepeler eisen gelden.

7 Transponeringstabel Uitvoeringsbesluit (EU) 2017/1442

Onderdeel Uitvoeringsbesluit / BBT-conclusies	Geïmplementeerd in bestaande/nieuwe wetgeving	Keuze invulling eventuele beleidsruimte	Toelichting
Artikel 1	verwerking BBT-conclusies in Ab of omgevingsvergunning		
BBT 1: Milieubeheersystemen	Bestaand: omgevingsvergunning		Geen wijziging t.o.v. BBT-conclusies 2006
BBT 2: Monitoring energie-efficiëntie	Omgevingsvergunning en Bestaand: 5.12a, vijfde lid, en 5.28a, vijfde lid Ab	In NL alleen voor kolencentrales eisen energie-efficiëntie.	
BBT 3: Monitoring procesparameters	Bestaand: 5.4 en 5.13 Ar		Geen wijziging t.o.v. BBT-conclusies 2006
BBT 4: Monitoring luchtmissies	Nieuw: op te nemen in 5.3, 5.5, 5.11, 5.12, 5.18 Ar	50-100 MW periodieke ipv continue monitoring, indien naleving kan worden	

⁹ Staatscourant 2018, 56786.

Onderdeel Uitvoeringsbesluit / BBT-conclusies	Geïmplementeerd in bestaande/nieuwe wetgeving	Keuze invulling eventuele beleidsruimte	Toelichting
BBT 5: Monitoring wateremissies BBT 6: Optimale verbranding	Nieuw: op te nemen in Ar Bestaand: 5.2, 5.16 Ab, zorgplicht 1.1a Wm	aangetoond	Geen wijziging t.o.v. BBT-conclusies 2006
BBT 7: ammoniakemissie bij SCR/SNCR BBT 8: Optimale benutting emissiereductiesysteem BBT 9: kwaliteitsborging brandstoffen (onderdeel milieubeheersysteem) BBT 10: Verminderen emissies tijdens andere dan normale bedrijfsomstandigheden	Nieuw: 5.8 Ab Bestaand: 5.2, 5.16 Ab, zorgplicht 1.1a Wm Zie BBT 1 Bestaand: – 5.10, 5.11, 5.13, 5.26 Ab – 5.8, derde lid, 5.21, vijfde lid, 5.24, 5.28, 5.29 Ar – Hst 17 Wm ongewone voorvallen Nieuw: opvangcapaciteit afvalwater op te nemen in Ar		Geen wijziging t.o.v. BBT-conclusies 2006 Geen wijziging t.o.v. BBT-conclusies 2006 Geen wijziging t.o.v. BBT-conclusies 2006
BBT 11: Monitoring emissies tijdens andere dan normale bedrijfsomstandigheden BBT 12: Energie-efficiëntie	Bestaand: omgevingsvergunning en hst 17 Wm ongewone voorvallen Omgevingsvergunningen Bestaand: 5.12a en 5.28a Ab	In NL alleen voor kolencentrales eisen energie-efficiëntie.	Geen wijziging t.o.v. BBT-conclusies 2006
BBT 13: Watervverbruik	Omgevingsvergunning		BBT 13 (watervverbruik) bestaat uit twee technische maatregelen. 1) Zoveel mogelijk hergebruik van water. Dit is onderdeel van milieubeheersystemen (BBT 1). Geen nieuwe implementatieregelgeving nodig, want geen wijziging ten opzichte van BREF/BBT-conclusies 2006. 2) Hete bodemas met buitenlucht koelen (i.p.v. water). Dit is ook een energie-efficiëntiemaatregel (BBT 12 en 19). BBT 14 (scheiding afvalwaterstromen): Zorgplicht, geen extra regelgeving nodig (art 6.8 Waterwet)
BBT 14: Scheiding en aparte behandeling afvalwater	Bestaand: 6.8 Waterwet		
BBT 15: Emissies naar water	Nieuw: van watervvergunning naar algemene regels in 5.12b + aanscherping	Borging implementatie, consistentie, lastenbeperking	
BBT 16: Afvalbeheer	Bestaand: omgevingsvergunning		Geen wijziging t.o.v. BBT-conclusies 2006
BBT 17: Geluid	Bestaand: omgevingsvergunning		Geen wijziging t.o.v. BBT-conclusies 2006
BBT 18: Milieuprestatie verbranding steen- en/of bruinkool BBT 19: Energie-efficiëntie steen- en/of bruinkool	Zie BBT 6 Zie BBT 12		
BBT 20: Emissies NO _x en CO steen- en/of bruinkool	Aanpassing: 5.5 Ab, Bestaand: 5.6 Ab	Emissiegrenswaarden CO niet aangepast want indicatieve waarden waarvan omzetting is geborgd door optimaal gebruik en bestaande emissiegrenswaarden	
BBT 21: Emissies SO _x , HCl en HF steen- en/of bruinkool BBT 22: Emissies stof steen- en /of bruinkool BBT 23: Emissies kwik steen- en/of bruinkool BBT -: Energie-efficiëntie vaste biomassa en/of turf BBT 24: Emissies NO _x en CO vaste biomassa en/of turf BBT 25: Emissies SO _x , HCl en HF vaste biomassa en turf BBT 26: Emissies stof vaste biomassa en/of turf BBT 27: Emissies kwik vaste biomassa en/of turf	Aanpassing: 5.4 Ab Aanpassing: 5.7 Ab Nieuw: 5.8 Ab Zie BBT 12 Zie BBT 20 Zie BBT 21 Zie BBT 22 Nieuw		

Onderdeel Uitvoeringsbesluit / BBT-conclusies	Geïmplementeerd in bestaande/nieuwe wetgeving	Keuze invulling eventuele beleidsruimte	Toelichting
BBT -: Energie-efficiëntie zware stookolie en/of gasolie ketels	Zie BBT 12		
BBT 28: Emissies NO _x en CO zware stookolie en/of gasolie	Zie BBT 20		
BBT 29: Emissies SO _x , HCl en HF stookolie en/of gasolie ketels	Zie BBT 21		
BBT 30: Emissies totaal stof zware stookolie en/of gasolie ketels	Zie BBT 22		
BBT 31: Energie-efficiëntie zware stookolie en/of gasolie motoren	Zie BBT 12		
BBT 32: Emissies NO _x zware stookolie en/of gasolie motoren	Zie BBT 20		
BBT 33: CO en vluchtige organische stoffen zware stookolie en/of gasolie motoren	CO zie BBT 20, voor Vluchtige organische stoffen		
BBT 34: SO _x , HCl en HF zware stookolie en/of gasolie motoren	Zie BBT 21		
BBT 35: Emissies stof zware stookolie en/of gasolie motoren	Zie BBT 22		
BBT 36: Energie-efficiëntie gasolie gasturbines	Zie BBT 12		
BBT 37: Emissies NO _x gasolie gasturbines	Zie BBT 20		
BBT 38: Emissies CO gasolie gasturbines	Zie BBT 20		
BBT 39: Emissies SO _x en stof gasolie gasturbines	Zie BBT 21 en 22		
BBT 40: Energie-efficiëntie aardgas	Zie BBT 12		
BBT 41: Emissies NO _x aardgas ketels	Zie BBT 20		
BBT 42: Emissies NO _x aardgas gasturbines	Zie BBT 20		
BBT 43: Emissies NO _x aardgas motoren	Zie BBT 20		
BBT 44: Emissies CO aardgas	Zie BBT 20		
BBT 45: Emissies methaan en vluchtige organische stoffen motoren	Nieuw		
BBT 46: Energie-efficiëntie procesgassen ijzer- en staalproductie	Zie BBT 12		
BBT 47: Emissies NO _x procesgassen ijzer- en staalproductie ketels	Zie BBT 20		
BBT 48: Emissies NO _x procesgassen ijzer- en staalproductie STEG's	Zie BBT 20		
BBT 49: Emissies CO procesgassen ijzer- en staalproductie	Zie BBT 20		
BBT 50: Emissies SO _x procesgassen ijzer- en staalproductie	Zie BBT 21		
BBT 51: Emissies stof procesgassen ijzer- en staalproductie	Zie BBT 22		
BBT 52: Milieuprestatie verbranding op offshore-platforms	Bestaand: vergunning (Mijnbouwwet)		Gasturbines en gasmotoren op offshore-platforms vallen onder paragraaf 3.2.1 Activiteitenbesluit milieubeheer over middelgrote stookinstallaties
BBT 53: Emissies NO _x offshore-platforms	Bestaand: vergunning (Mijnbouwwet)		Gasturbines en gasmotoren op offshore-platforms vallen onder paragraaf 3.2.1 Activiteitenbesluit milieubeheer over middelgrote stookinstallaties
BBT 54: Milieuprestatie procesbrandstoffen chemische industrie	Zie BBT 6		
BBT 55: Energie-efficiëntie procesbrandstoffen chemische industrie	Zie BBT 12		
BBT 56: Emissies NO _x en CO procesbrandstoffen chemische industrie	Zie BBT 20		
BBT 57: Emissies SO _x , HCl, HF procesbrandstoffen chemische industrie	Zie BBT 21		
BBT 58: Emissies stof procesbrandstoffen chemische industrie	Zie BBT 22		
BBT 59: Emissies van vluchtige organische stoffen en dioxinen en furanen procesbrandstoffen chemische industrie	Nieuw		
BBT 60: Milieuprestatie meeverbranden afval	Zie BBT 6		
BBT 61: Voorkomen toename emissie afvalverbranding	Aanpassing: 5.23 Ab		Aanscherping van eisen aan het stoken van brandstoffen worden ook

Onderdeel Uitvoeringsbesluit / BBT-conclusies	Geïmplementeerd in bestaande/nieuwe wetgeving	Keuze invulling eventuele beleidsruimte	Toelichting
BBT 62: Recycling residuen	Bestaand: 5.18, tweede lid, Ab en omgevingsvergunning		doorgevoerd bij meeverbranding. Geen wijziging t.o.v. BBT-conclusies 2006
BBT 63: Energie-efficiëntie meeverbranden afval	Zie BBT 12		
BBT 64: Emissies NO _x meeverbranden afval	Bestaand: 5.5, 5.20, 5.23 Ab		
BBT 65: Emissies NO _x , CO en N ₂ O tegelijk verminderen meeverbranden afval	Bestaand: 5.5, 5.20, 5.23 Ab		
BBT 66: Emissies SO _x , HCl en HF meeverbranden afval met steen- en/of bruinkool	SO _x : 5.4, 5.20 en 5.23 Ab Nieuwe eisen: HCl en HF		Voor HCl en HF bestaan al emissiegrenswaarden voor het afvaldeel van de brandstof. Deze worden uitgebreid met emissiegrenswaarden voor steen- en/of bruinkool (Zie BBT 21)
BBT 67: Emissies SO _x , HCl en HF meeverbranden afval met biomassa en/of turf	Zie BBT 66		
BBT 68: Emissies stof en metalen meeverbranden afval met steen- en/of bruinkool	Aanpassen 5.20 Ab		
BBT 69: Emissies stof en metalen meeverbranden afval met biomassa en/of turf	Aanpassen 5.20 Ab		
BBT 70: Emissies kwik meeverbranden afval	Aanpassen 5.20 Ab		
BBT 71: Emissies vluchtige organische stoffen en dioxinen en furanen meeverbranden afval	Aanpassen 5.20 Ab		
BBT 72: Energie-efficiëntie kolenvergassing	Zie BBT 12		
BBT 73: Emissies NO _x en CO kolenvergassing	Omgevingsvergunning		Kolenvergassing wordt in NL niet meer toegepast
BBT 74: Emissies SO _x kolenvergassing	Omgevingsvergunning		Kolenvergassing wordt in NL niet meer toegepast
BBT 75: Emissies stof, metalen, ammoniak en halogenen kolenvergassing	Omgevingsvergunning		Kolenvergassing wordt in NL niet meer toegepast

53 Nota van toelichting bij Staatsblad 2019/194

Wijziging van het Activiteitenbesluit en het Besluit omgevingsrecht in verband met noodzakelijk periodiek onderhoud en het herstel van enkele gebreken van inhoudelijk ondergeschikte aard

I Algemeen deel

1 Inleiding

Het Activiteitenbesluit milieubeheer (hierna: Activiteitenbesluit) bevat voor een groot aantal activiteiten en bedrijfstakken (inrichtingen) algemene milieuregels. Deze algemene regels gelden in plaats van, dan wel naast een omgevingsvergunning milieu met een uitgebreide voorbereidingsprocedure (hierna: omgevingsvergunning milieu). Door middel van meerdere tranches zijn de afgelopen jaren steeds meer activiteiten en bedrijfstakken onder algemene regels gebracht.

Voor de periode tot aan de inwerkingtreding van de Omgevingswet en de bijbehorende besluiten zijn er in dit wijzigingsbesluit nog enkele noodzakelijke inhoudelijke wijzigingen aangebracht in het Activiteitenbesluit en het Besluit omgevingsrecht (hierna: Bor). Deze wijzigingen komen voort uit ontwikkelingen in de praktijk, zoals het beschikbaar komen van een nieuwe Publicatiereeks Gevaarlijke Stoffen (www.publicatiereeksgevaarlijkestoffen.nl) en het nieuwe Landelijke afvalbeheerplan (LAP3). Daarnaast bevat dit wijzigingsbesluit enkele reparaties van het Activiteitenbesluit en het Bor. Bij de vormgeving van de wijzigingen is rekening gehouden met het Besluit activiteiten leefomgeving (Stb. 2018, 293), waarin de wijzigingen te zijner tijd zullen moeten worden verwerkt. Dit zal worden gedaan via de weg van het Invoeringsbesluit Omgevingswet.

2 Inhoud van het besluit op hoofdlijnen

De inhoudelijke wijzigingen van het Activiteitenbesluit en het Bor bestrijken diverse onderwerpen. Deze wijzigingen worden hierna globaal omschreven en nader toegelicht in de artikelsgewijze toelichting.

Emissie glastuinbouwbedrijven met substraatteelt

In het Activiteitenbesluit zijn voor glastuinbouwbedrijven met een teelt op substraat, grenswaarden vastgesteld voor de emissies van stikstof in het te lozen drainwater. Vanaf 2010 worden de emissiegrenswaarden periodiek verlaagd totdat per 2027 nagenoeg een nullozing zal zijn bereikt. Het Activiteitenbesluit bevatte emissiegrenswaarden vanaf 2010 tot 2018 en volgende jaren. Dit wijzigingsbesluit voegt daar, met inachtneming van de afspraken die daarover met de glastuinbouwsector en andere betrokkenen zijn gemaakt, emissiegrenswaarden aan toe tot de jaren 2021 en daarna.

Mengen van afval

Op grond van artikel 10.54a, eerste lid, van de Wet milieubeheer is het verboden gevaarlijke afvalstoffen te mengen zonder omgevingsvergunning. Dat verbod geldt voor activiteiten die vallen onder het begrip afvalstoffenbeheer (zie artikel 1.1 van de Wet milieubeheer). Van afvalstoffenbeheer is sprake vanaf de inzameling van een afvalstof. Inzameling wordt daarbij beschouwd als een actieve en professionele handeling.

In artikel 2.12, eerste lid, van het Activiteitenbesluit is een aanvullend verbod opgenomen voor het mengen van gevaarlijke afvalstoffen voorafgaand aan het afvalstoffenbeheer. Dit betreft dus de fase voorafgaand aan de inzameling van afvalstoffen. Ook in artikel 2.12, tweede en derde lid zijn mengverboden opgenomen. Die bepalingen zijn van toepassing op het mengen van ongevaarlijke afvalstoffen.

Voor de toepassing van de mengverboden in artikel 2.12 is het van belang om te weten wanneer sprake is van mengen. In bijlage 11 van de Activiteitenregeling milieubeheer (hierna: Activiteitenregeling) is een lijst opgenomen van verschillende categorieën van afvalstoffen. De lijst is erop gericht om aan te geven welke categorieën van afvalstoffen in principe wel en welke niet mogen worden gemengd. Er zijn vervolgens drie vormen van mengen te onderscheiden:

- 1 Het samenvoegen van afvalstoffen die behoren tot verschillende categorieën van afvalstoffen, zoals aangewezen in de Activiteitenregeling op grond van artikel 2.12, zesde lid, (nieuw) van het Activiteitenbesluit (met onderdeel E van artikel I van dit besluit is het vijfde lid gewijzigd in het zesde lid);
- 2 Het samenvoegen van verschillende afvalstoffen die behoren tot dezelfde categorie van afvalstoffen zoals aangewezen in de Activiteitenregeling, en
- 3 Het samenvoegen van afvalstoffen met niet-afvalstoffen.

In dit wijzigingsbesluit is artikel 2.12 van het Activiteitenbesluit mede van toepassing verklaard op type C inrichtingen. Hierdoor zijn voor dit type inrichtingen de algemene regels van het Activiteitenbesluit van toepassing op:

- het mengen van gevaarlijk afval met andere afvalstoffen (gevaarlijk of ongevaarlijk) of met niet-afvalstoffen voorafgaand aan afvalstoffenbeheer;
- het mengen van ongevaarlijke afvalstoffen die binnen de inrichting zijn ontstaan met andere categorieën van afvalstoffen;
- het mengen van ongevaarlijke afvalstoffen met andere ongevaarlijke afvalstoffen tijdens afvalstoffenbeheer.

Op het mengen van afvalstoffen waarop artikel 2.12 van toepassing is, wordt voor type C inrichtingen tevens bijlage 11 van de Activiteitenregeling van toepassing.

In het Bor is daarnaast bepaald dat het mengen van ongevaarlijke stoffen met andere afvalstoffen uitsluitend is

uitgezonderd van de vergunningplicht als dit mengen plaatsvindt voor recycling als product of materiaal, tenzij het gaat om het mengen van biomassa voor verbranding. Hiermee wordt voorkomen dat bij het mengen van afvalstoffen niet gevaarlijk afval onoordeelkundig wordt (weg)gemengd.

Inpandige opslag van gasolie of afgewerkte olie

Voor de inpandige opslag van gasolie of afgewerkte olie in een bovengrondse opslagtank geldt dat de voorschriften van paragraaf 3.4.9 van het Activiteitenbesluit nu ook van toepassing zijn verklaard als binnen een inrichting meer dan 15 m³ aan olie wordt opgeslagen maar de gezamenlijke inhoud van de bovengrondse opslagtanks ten hoogste 15 m³ per opslagruimte is. Dergelijke opslag moet voldoen aan de eisen inzake het voorkomen en beperken van risico's voor die gevallen die in de Activiteitenregeling zijn opgenomen.

Opslag van verpakte gevaarlijke stoffen

In categorie 4.4, onder j, van bijlage I bij het Bor is een wijziging aangebracht ten aanzien van de opslag van verpakte gevaarlijke stoffen of CMR-stoffen. Geregeld is dat er een vergunningplicht geldt voor opslagvoorzieningen voor verpakte gevaarlijke stoffen of CMR-stoffen waar in totaal meer dan 10.000 kg aan gevaarlijke stoffen of CMR stoffen opgeslagen wordt.

Hierdoor wijzigt de basis van de vergunningplicht van een opslagvoorziening met een bepaalde capaciteit naar de daadwerkelijke aanwezigheid van een hoeveelheid stoffen in een opslagvoorziening. Deze formulering sluit aan bij de wijze waarop dit in artikel 3.28 van het Besluit activiteiten leefomgeving wordt vormgegeven.

Tot op heden was het mogelijk dat er binnen een inrichting een opslagcapaciteit aanwezig was voor meer dan 10.000 kg verpakte gevaarlijke stoffen, waarbij in de praktijk die hoeveelheid opgeslagen gevaarlijke stoffen nooit de 10.000 kg overschreed. Toch was er dan sprake van een vergunningplicht. In de voormalige situatie kon voorts onduidelijk zijn wanneer sprake is van een vergunningplicht, omdat het begrip opslagcapaciteit verschillend kon worden geïnterpreteerd. Hierbij moest bepaald worden wat de begrenzing van de voorziening is, terwijl dat niet altijd duidelijk is, zodat ook de opslagcapaciteit niet duidelijk is. Evident is voorts dat de opslagcapaciteit (in gewicht) voor een voorziening van een bepaalde omvang (in vierkante meters of volume) kan variëren afhankelijk van het soort stoffen dat wordt opgeslagen en de wijze van opslag. Voor een opslagvoorziening is het hierdoor mogelijk dat op het ene moment er relatief zware producten worden opgeslagen, zodat meer dan 10.000 kg wordt opgeslagen, terwijl op een ander moment lichtere producten met een totaal gewicht van minder dan 10.000 kg worden opgeslagen, zodat daarmee geen sprake is van een vergunningplicht. Met de nieuwe bepaling zijn deze onduidelijkheden weggenomen.

Als gevolg van de wijziging in dit besluit zal er slechts een vergunningplicht gelden indien de opslagfaciliteit daadwerkelijk gevuld wordt met meer dan 10.000 kg verpakte gevaarlijke stoffen en CMR-stoffen. Bij toezicht kan geconstateerd worden of er meer dan 10.000 kg wordt opgeslagen.

Overige wijzigingen

In dit wijzigingsbesluit zijn daarnaast voor het Activiteitenbesluit en het Bor enkele redactionele correcties, verduidelijkingen en het herstel van verwijzingen naar vernummerde artikelen of het herstel van andere technische fouten opgenomen. Deze wijzigingen worden toegelicht in de artikelsgewijze toelichting.

3 Gevolgen

3.1 Gevolgen voor bedrijven, overheden en burgers

Een aantal wijzigingen kan gevolgen hebben voor de administratieve lasten of inhoudelijke nalevingskosten voor bedrijven.

Emissie glastuinbouwbedrijven met substraatteelt

Wat betreft de gevolgen van de toegevoegde emissiegrenswaarden voor glastuinbouwbedrijven met substraatteelt wordt verwezen naar de nota van toelichting bij het Besluit tot wijziging van het Besluit algemene regels inrichtingen milieubeheer (Stb 2012, nr. 441). Die toelichting beschreef de emissiegrenswaarden als onderdeel van een bredere aanpak van milieubeleid, kondigde aan dat de emissiegrenswaarden te gelegener tijd zouden worden aangevuld en gaf in hoofdstuk 10 een overzicht van de administratieve lasten en nalevingskosten.

Mengen van afval

De van toepassing verklaring van artikel 2.12 van het Activiteitenbesluit op type C inrichtingen ten aanzien van het mengen van gevaarlijk afval met andere afvalstoffen (gevaarlijke of ongevaarlijk) voorafgaand aan afvalstoffenbeheer en het mengen van ongevaarlijke afvalstoffen met andere ongevaarlijke afvalstoffen, leidt ertoe dat een verbod op deze activiteiten niet langer in individuele vergunningen hoeft te worden geregeld. De algemene regels van het Activiteitenbesluit komen hiervoor in de plaats. Gevolgen voor de administratieve lasten zijn niet te verwachten, omdat deze wijziging er niet toe leidt dat een inrichting niet meer vergunningplichtig is. Verschillende bedrijven beschikken

op dit moment over omgevingsvergunningen milieu waarin het, in afwijking van het LAP, toegestaan is om afvalstoffen (gevaarlijk met gevaarlijk, gevaarlijk met ongevaarlijk en ongevaarlijk met ongevaarlijk) te mengen. Die vergunningen hoeven als gevolg van deze wijziging niet te worden aangepast. Het verbod in artikel 2.12, derde lid, van het Activiteitenbesluit is niet van toepassing voor zover het mengen is toegestaan op grond van een omgevingsvergunning.

Inpandige opslag van gasolie of afgewerkte olie

De wijziging betreffende de inpandige opslag van gasolie of afgewerkte olie zal naar verwachting geen gevolgen hebben voor de administratieve lasten en nalevingskosten. Er is sprake van een reparatie die ervoor zorgt dat inrichtingen waarvoor geen vergunningplicht gold, maar die bij vergissing ook niet onder het Activiteitenbesluit vielen, nu wel onder het Activiteitenbesluit vallen. Het aantal inrichtingen waarvoor nu foutief geen voorschriften golden voor de inpandige opslag van gasolie, is naar verwachting beperkt tot 10 tot 20 bedrijven. Dit getal betreft een ruwe schatting om de orde van grootte van het aantal bedrijven aan te geven. In de meeste gevallen zullen de bedoelde veiligheidsvoorschriften al nageleefd worden, aangezien de voorschriften uit de PGS 30 via de algemene zorgplicht in de praktijk reeds van toepassing werden verklaard door middel van maatwerkvoorschriften door het bevoegde gezag. Aangezien ook vanuit verzekeringsmaatschappijen vergelijkbare eisen aan de opslag worden gesteld, is het zeer onwaarschijnlijk dat er nog bedrijven zijn die die opslag dienen aan te passen ten gevolge van deze wijziging. De (administratieve) lasten en nalevingskosten van deze reparatie zullen naar verwachting nihil zijn.

Opslag van verpakte gevaarlijke stoffen

Aangezien als gevolg van de wijziging slechts nog een vergunningplicht zal gelden indien de opslagfaciliteit voor verpakte gevaarlijke stoffen daadwerkelijk gevuld wordt met meer dan 10.000 kg, zal sprake zijn van een vermindering van administratieve lasten. Voor sommige bedrijven kan dan worden volstaan met een melding op grond van het Activiteitenbesluit, in plaats van een vergunning. Het gaat naar verwachting om ongeveer 20 bedrijven met een besparing van € 1.500–3.000 per bedrijf. In totaal brengt deze wijziging een lastenverlaging van € 30.000–60.000 met zich.

Overige wijzigingen

Voor het overige heeft dit wijzigingsbesluit nagenoeg geen gevolgen voor de administratieve lasten of de inhoudelijke nalevingskosten voor bedrijven, aangezien deze slechts tekstuele verbeteringen of actualisaties inhouden waar in de praktijk in de werkwijze geen veranderingen zullen zijn voor bedrijven en hun bevoegde gezagen. Het Activiteitenbesluit is al zodanig bekend dat ook in de kennisneming geen wijzigingen te verwachten zijn.

Wat betreft de bestuurlijke lasten voor overheden kan ervan worden uitgegaan dat de lasten voor de noodzakelijke kennisname van dit besluit beperkt zijn, omdat gemeenten en waterschappen al bekend zijn met het Activiteitenbesluit en met de opgestelde voorschriften. De verbeteringen en reparaties maken een betere uitvoering en handhaving mogelijk. Wel zal dit besluit een lastenverlaging voor het bevoegd gezag van € 80.000–160.000 met zich mee brengen vanwege het vervallen van een aantal vergunningplichten.

De veranderingen die dit wijzigingsbesluit aanbrengt, zijn niet van toepassing op burgers en zullen dan ook geen gevolgen hebben voor de administratieve lasten voor deze doelgroep.

3.2 Gevolgen voor het milieu

Aangezien in dit wijzigingsbesluit naast een aantal inhoudelijke wijzigingen, reparaties zijn opgenomen zoals kleine redactionele correcties, verduidelijkingen en het herstel van verwijzingen naar vernummerde artikelen of andere technische fouten, wordt het Activiteitenbesluit met dit wijzigingsbesluit verbeterd. De gevolgen voor het milieu zijn daarmee naar verwachting positief. Ook de inhoudelijke wijzigingen dragen bij aan deze positieve gevolgen.

4 Uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid

Wat betreft de uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid is van belang dat de voorschriften in het Activiteitenbesluit op enkele punten zijn verbeterd zodat ze beter uitvoerbaar zijn voor bedrijven.

De mate waarin dit wijzigingsbesluit wordt nageleefd is deels afhankelijk van de relatie tussen het bevoegd gezag en het bedrijf, de frequentie van de contacten en de wijze van toezicht. Dit wijzigingsbesluit brengt geen wijzigingen met zich mee wat betreft de verantwoordelijkheid voor het toezicht op en de handhaving van de naleving van algemene regels. De vorm en de frequentie van het toezicht zijn primair afhankelijk van de prioritering van de milieutaken door het bevoegd gezag.

De Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) heeft de uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid van het ontwerpbesluit beoordeeld, vanuit haar rol als deskundige instantie, met kennis en ervaring over de uitvoering en handhaving van regels over de onderwerpen die in dit besluit aan de orde komen. De ILT heeft aangegeven dat het besluit voor de ILT uitvoerbaar is. De ILT heeft daarnaast aangegeven dat het besluit handhaafbaar is, op één onderdeel na. Daarnaast heeft de ILT gevraagd om verduidelijking op één punt, om de handhaafbaarheid van het besluit te vergroten en geeft zij

enkele opmerkingen mee. Hierna wordt ingegaan op de bevindingen van de ILT.

Ten aanzien van artikel II, onderdeel B, onder 4, waarin de vergunningplicht voor opslagvoorzieningen voor verpakte gevaarlijke stoffen of CMR-stoffen wordt gebaseerd op de daadwerkelijk in een opslagvoorziening aanwezige hoeveelheid stoffen, heeft de ILT verzocht het ontwerpbesluit te wijzigen. Dit omdat de daadwerkelijk aanwezige hoeveelheid stoffen in een opslagvoorziening kan fluctueren, zodat de bepaling in de ogen van de ILT niet handhaafbaar is.

Aangezien het kabinet van oordeel is dat met de voorgestelde formulering duidelijk wordt wanneer er sprake is van een vergunningplicht, waar dit voorheen niet altijd het geval was, is het ontwerpbesluit op dit punt niet aangepast. In de huidige situatie kan het begrip opslagcapaciteit namelijk verschillend worden geïnterpreteerd. In de toelichting bij het onderdeel is dit nader uiteengezet.

Bovendien wordt in het Besluit activiteiten leefomgeving ook uitgegaan van de feitelijke hoeveelheid, zodat hierop aangesloten wordt. Veelal is op de verpakking de hoeveelheid van de verpakte stof aangegeven, waarmee de praktische uitvoerbaarheid wordt vergemakkelijkt.

In reactie op deze opmerking van de ILT wordt verder opgemerkt dat het inderdaad zo kan zijn dat de hoeveelheid opgeslagen stoffen fluctueert en dat dan als op het moment dat toezicht plaatsvindt de hoeveelheid stoffen minder dan 10.000 kg is, het bedrijf als niet-vergunningplichtig wordt aangemerkt. In geval wordt uitgegaan van de opslagcapaciteit van een opslagvoorziening is het echter afhankelijk van het soortelijk gewicht van de gevaarlijke stoffen die opgeslagen mogen worden of een capaciteit van 10.000 kg bereikt kan worden. Daarmee is niet steeds evident of er van een vergunningplichtige situatie sprake is en daarom is ook in het verleden nogal eens uitgegaan van de daadwerkelijke hoeveelheid opgeslagen stoffen. Met onderhavige wijziging treedt een verbetering op omdat op het moment dat in de opslagfaciliteit een hoeveelheid van meer dan 10.000 kg verpakte gevaarlijke stoffen wordt waargenomen, er evident sprake is van een vergunningplichtige activiteit.

Ten aanzien van artikel II, onderdeel B, onder 7, waarin de bestaande uitzondering van de vergunningplicht voor het mengen van ongevaarlijke afvalstoffen met andere stoffen van afvalstoffen beperkt wordt tot die gevallen waarin het mengen plaatsvindt met het oog op recycling, stelt de ILT voor de formulering te wijzigen in gevallen waarin het mengen *noodzakelijk* is voor recycling. Deze suggestie is niet overgenomen. Het opnemen van die voorwaarde zou onvoldoende duidelijkheid geven over wanneer wel en wanneer geen sprake is van een noodzaak. En dus ook onvoldoende duidelijkheid bieden wanneer de menghandeling wel en niet zonder vergunning mag plaatsvinden. In reactie op de opmerking van de ILT is wel de toelichting op de bepaling verduidelijkt.

De ILT vraagt daarnaast aandacht voor de gevolgen van de wijziging in artikel I, onderdeel T, voor type B defensie-inrichtingen. In reactie hierop kan worden aangegeven dat de wijziging van de term inrichting in installatie hiervoor geen gevolgen heeft. Zodra er sprake is van regelmatig tanken op de bedoelde wijze is er sprake van een «inrichting voor...». Het feit dat het tanken niet de hoofdactiviteit van de defensie-inrichting is, doet daar niet aan af.

Als gevolg van de opmerkingen van de ILT is daarnaast de toelichting op artikel I, onderdeel E, verduidelijkt. Dit betreft de verduidelijking van de uitzondering op het verbod op het mengen van afvalstoffen afkomstig van buiten de inrichting met andere afvalstoffen, voor die gevallen waarbij dit in de omgevingsvergunning is toegestaan.

5 Consultatie

Bij de voorbereiding van het ontwerp van dit besluit heeft afstemming plaatsgevonden met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), het Interprovinciaal Overleg (IPO) en de Unie van Waterschappen (UvW). Het ontwerpbesluit is daarnaast voorgelegd aan het Adviescollege toetsing regeldruk (ATR).

ATR heeft op 21 november 2018 advies uitgebracht. ATR constateert dat nut en noodzaak van de voorgenomen wijzigingen zijn onderbouwd en dat de toelichting aandacht besteedt aan de werkbaarheid en uitvoerbaarheid van de regelgeving voor bedrijven. Het college constateert dat de analyse van de regeldrukgevolgen nog niet volledig is. Zo is niet bij alle wijzigingen duidelijk wat de omvang is van de beschreven regeldrukontwikkeling. Ook is niet in alle gevallen de omvang van de doelgroep bekend waarvoor de bepalingen (kunnen) wijzigen. ATR adviseert de regeldrukgevolgen van de voorgenomen wijzigingen alsnog correct in beeld te brengen conform de Rijksbrede methodiek en adviseert het besluit in te dienen, nadat met het adviespunt rekening is gehouden. Naar aanleiding van het advies is paragraaf 3.1 van deze nota van toelichting aangepast en nader gespecificeerd.

Naar aanleiding van de voorpublicatie van het ontwerp van dit besluit op 16 oktober 2018 (Stct 2018, 56600) heeft de Staatssecretaris van IenW drie inspraakreacties ontvangen.

De brancheverenigingen VHCP (Verbond van handelaren in chemische producten) en VNCW (Vereniging Nederlandse

Chemische Warehousingbedrijven) hebben gezamenlijk met Agrodiss, FME, VVVF, VNCW, NVZ, VNC en NAV aangegeven dat de wijziging in artikel II, onderdeel B, van categorie 4.4, onder j, van bijlage I bij het Bor ten aanzien van de opslag van verpakte gevaarlijke stoffen of CMR-stoffen door het meetellen van aan gevaarlijke stoffen verwante stoffen en handelsgoederen een verzwaring van de vergunningplicht inhoudt, die leidt tot veel meer vergunningplichtige bedrijven. Zij geven aan dat dit niet in lijn is met de wijze waarop onder het Besluit externe veiligheid inrichtingen en onder de Omgevingswet hiermee wordt omgegaan. Mede naar aanleiding van deze opmerkingen is het besluit op dit punt aangepast en worden verwante stoffen en handelsgoederen niet langer meegenomen in de vergunningplicht. Wel wordt in het artikel verduidelijkt dat de vergunningplicht niet afhankelijk is van de opslagcapaciteit van de opslagvoorziening maar van de hoeveelheid gevaarlijke stoffen die hierin opgeslagen wordt. Hiermee wordt voor een groot deel tegemoet gekomen aan de bezwaren van de brancheverenigingen. Het oorspronkelijke wijzigingsvoorstel vloeide voort uit de wens om op dit punt aan te sluiten bij de geactualiseerde PGS 15 (PGS 15:2016). PGS 15 is de uitgave uit de Publicatiereeks Gevaarlijke Stoffen waarin de opslag van verpakte gevaarlijke stoffen wordt behandeld. De geactualiseerde PGS 15 maakt het mogelijk dat in de opslagvoorziening voor verpakte gevaarlijke stoffen ook handelsgoederen in de vorm van stukgoed en aan gevaarlijke stoffen verwante stoffen kunnen worden opgeslagen. Deze wijziging in de PGS 15 betekent een verruiming van de mogelijkheden voor bedrijven bij de opslag. Daarbij is de voorwaarde opgenomen dat indien de totale hoeveelheid verpakte stoffen in een opslagvoorziening boven de 10.000 kg uitkomt, de gehele opslag onder de systematiek van hoofdstuk 4 van de PGS 15 valt, waarbinnen andere voorschriften gelden om de externe veiligheid te garanderen. Dit is onder meer van belang voor de vast te stellen beschermingsniveaus en toe te passen brandbestrijdingsmaatregelen voor de opslagvoorziening. Aanverwante stoffen en handelsgoederen die gezamenlijk met gevaarlijke stoffen en/of CMR stoffen worden opgeslagen, worden als gevaarlijke stoffen behandeld vanwege het effect dat zij ingeval van een incident op de omgeving hebben. Indien minder dan 10.000 kg stoffen wordt opgeslagen zijn de minder zware regels van hoofdstuk 3 van de PGS 15 van toepassing. Hoofdstuk 4 van de PGS 15 is automatisch van toepassing op vergunningplichtige bedrijven en daarom werd een aanpassing van de vergunningplicht op dit punt noodzakelijk geacht. Na nadere bestudering van de teksten van de regelgeving en de PGS 15 bleek dat dit niet noodzakelijk is. Artikel 4.1 van het Activiteitenbesluit j° artikel 4.3 van de Activiteitenregeling bevatten een niet-uitputtende regeling voor de opslag van gevaarlijke stoffen en maken het mogelijk om met maatwerkvoorschriften de eisen uit hoofdstuk 4 van de PGS 15 van toepassing te verklaren als zich in een opslagvoorziening in totaal meer dan 10.000 kg verpakte stoffen bevinden, maar het totaal van de gevaarlijke stoffen de 10.000 kg niet overschrijdt. Het bevoegd gezag kan op basis van de PGS 15 bij individuele bedrijven beoordelen of de opslagvoorziening onder hoofdstuk 3 of hoofdstuk 4 gereguleerd moet worden, en indien noodzakelijk hier een maatwerkvoorschrift voor opstellen. Zonder maatwerkvoorschrift of vergunningplicht is het op basis van artikel 4.3 Activiteitenregeling j° voorschrift 3.1.4 van PGS 15 niet toegestaan om bij de gezamenlijke opslag van gevaarlijke stoffen samen met aanverwante of koopmansgoederen meer dan 10.000 kg op te slaan.

Het Besluit activiteiten leefomgeving verwijst voor de toepasbaarheid van de verschillende hoofdstukken van de PGS direct naar deze hoofdstukken en hierdoor vallen bedrijven die meer dan 10.000 kg gevaarlijke stoffen samen met aanverwante stoffen en koopmansgoederen opslaan automatisch onder de regels van hoofdstuk 4. Door tot de inwerkingtreding van de Omgevingswet via maatwerk te zorgen dat betrokken bedrijven onder de regels van hoofdstuk 4 van de PGS 15 vallen, wordt zonder aanpassing van de regelgeving geborgd dat voor de betrokken inrichtingen hetzelfde regiem geldt.

De derde reactie had betrekking op artikel I, onderdeel C, de wijziging van artikel 2.7a, vierde lid, van het Activiteitenbesluit. De opsteller van de reactie geeft aan het niet eens te zijn met het laten vervallen van de zinsnede «indien blijkt dat de geurhinder... een aanvaardbaar hinderniveau overschrijdt». De opsteller vreest dat het bedrijfsleven hierdoor te maken krijgt met geureisen waar geen directe aanleiding voor is. Daardoor kunnen zij onnodig met kosten en onzekere situaties worden geconfronteerd. Mede naar aanleiding van deze opmerking is onderdeel C aangepast. De wijziging laat de zinsnede niet langer vervallen maar verduidelijkt uitsluitend dat de maatwerkbevoegdheid ook ingezet kan worden voordat een daadwerkelijke overschrijding van het aanvaardbaar hinderniveau is geconstateerd.

De bevoegdheid tot het stellen van maatwerk om geurhinder tegen te gaan is in 2016 in het Activiteitenbesluit opgenomen toen de Nederlandse Emissie Richtlijn (NeR) in het Activiteitenbesluit is ingebouwd (Stb. 2015, 337). De bevoegdheden voor het bevoegd gezag om geurvoorschriften te stellen zijn ten opzichte van de NeR onveranderd gebleven. Uitsluitend de vorm waarin zij genomen worden – maatwerkvoorschriften in plaats van vergunningvoorschriften – is ten opzichte van de situatie van voor 2016 gewijzigd. Hierdoor is tevens het uitgangspunt dat de vergunningvoorschriften die destijds verleend zijn, op basis van het overgangsrecht uit artikel 2.8a van het Activiteitenbesluit hun gelding hebben behouden.

Het is aan het bevoegd gezag om vast te stellen wat een aanvaardbaar hinderniveau is. Het Activiteitenbesluit geeft dit niet aan. Een misvatting is dat geurbelasting uit lokaal geurbeleid als de enige invulling van het aanvaardbaar hinderniveau moet worden beschouwd. Uit artikel 2.7a, derde lid, van het Activiteitenbesluit blijkt dat het lokaal geurbeleid slechts één van de aspecten is waarmee het bevoegd gezag bij het bepalen van het aanvaardbaar niveau van geurhinder rekening moet houden. Met de maatwerkbevoegdheid uit artikel 2.7a, vierde lid, kan het bevoegd gezag

vervolgens invulling geven aan wat het bevoegd gezag als een aanvaardbaar hinderniveau beschouwt. Bij maatwerk kan een geuremissiewaarde worden vastgesteld of een norm voor de geurbelasting, of een combinatie hiervan. Ook kan het bevoegd gezag bepalen dat het bedrijf voldoet aan het aanvaardbaar hinderniveau door het toepassen van bepaalde maatregelen zoals een hoge schoorsteen of nageschakelde technieken. Hiernaast heeft het bevoegd gezag op grond van artikel 2.7a, tweede lid, de bevoegdheid om een geuronderzoek te vragen om te toetsen of een bedrijf het aanvaardbaar hinderniveau niet overschrijdt. Het bevoegd gezag is hierbij vrij zelf te bepalen wanneer en hoe vaak een dergelijk onderzoek noodzakelijk is. Bepalend hierbij is de frequentie die het bevoegd gezag nodig acht om toezicht te kunnen houden of er sprake is van een aanvaardbaar hinderniveau. Dit samenspel van bevoegdheden zorgt ervoor dat – net als onder de NeR – geurhinder zoveel mogelijk beperkt wordt.

Op 16 oktober 2018 is het ontwerpbesluit in het kader van de wettelijke voorgeschreven voorhangprocedure van artikel 21.6, vierde lid, van de Wet milieubeheer aan de Eerste en Tweede Kamer aangeboden. Het Algemeen Overleg Externe Veiligheid van 23 januari 2019, waarvoor het ontwerpbesluit geagendeerd was, heeft niet tot opmerkingen geleid.

6 Notificatie aan de Europese Commissie

Het ontwerpbesluit is op 6 februari 2019 gemeld aan de Europese Commissie (notificatienummer 2019/0047/NL). Daarmee is voldaan aan artikel 5, eerste lid, van richtlijn (EU) nr. 2015/1535 van het Europees Parlement en de Raad van 9 september 2015 betreffende een informatieprocedure op het gebied van technische voorschriften en regels betreffende de diensten van de informatiemaatschappij (PbEU 2015, L 241) (codificatie).

Artikel I, onderdelen D, E, K en T, en artikel II, onderdeel B, onder 4, en onder 7, van dit besluit bevatten vermoedelijk technische voorschriften in de zin van de hiervoor bedoelde richtlijn. Deze bepalingen zijn verenigbaar met het vrije verkeer van goederen; ze zijn evenredig en, daar waar nodig, voorzien van een gelijkwaardigheidsbepaling met het oog op de wederzijdse erkenning.

Het ontwerpbesluit is niet aan de World Trade Organisation (WTO) voorgelegd, omdat het in dat kader geen significante gevolgen heeft.

7 Inwerkingtreding

De inwerkingtreding van dit besluit is voorzien met ingang van 1 juli 2019, waarbij artikel I, onderdeel S, terugwerkt tot 1 januari 2013. Aan een regeling kan slechts terugwerkende kracht worden verleend, als daarvoor een bijzondere reden bestaat. In dit geval is bij uitzondering voor het verlenen van terugwerkende kracht gekozen om het overgangsrecht voor een categorie activiteiten in het Activiteitenbesluit te repareren. Dit overgangsrecht was met ingang van 1 januari 2013 beoogd. Het overgangsrecht regelt dat de geluidsvoorschriften bij voormalige omgevingsvergunningen voor inrichtingen voor het vervaardigen van betonmortel voor onbepaalde tijd blijven voortbestaan, waar deze anders van rechtswege zouden zijn vervallen.

54 Nota van toelichting bij Staatsblad 2019/227

Wijziging van het Activiteitenbesluit milieubeheer en het Besluit brandstoffen luchtverontreiniging in verband met de invoering van E10-benzine en de informatieplicht van leveranciers van brandstoffen van het Activiteitenbesluit en het Besluit omgevingsrecht in verband met noodzakelijk periodiek onderhoud en het herstel van enkele gebreken van inhoudelijk ondergeschikte aard

I Algemeen deel

1 Inleiding

Brandstofleveranciers moeten volgens de Wet milieubeheer (titel 9.7) een deel van de brandstoffen die zij leveren aan de Nederlandse vervoersmarkt laten bestaan uit hernieuwbare brandstoffen¹. Aan deze zogenaamde «jaarverplichting hernieuwbare energie vervoer» kan onder meer voldaan worden door bio-ethanol bij benzine te mengen. Dit kan bij alle verschillende soorten benzine die geleverd worden aan de Nederlandse vervoersmarkt. Op dit moment zit in veruit de meeste benzine in Nederland maximaal 5% bio-ethanol (E5). In ons omringende landen, zoals België, Duitsland en Frankrijk, is ook volop benzine te krijgen waar tot 10% bio-ethanol (E10) is bijgemengd.

Dit besluit geeft invulling aan de voorgenomen invoering van de E10 verplichting, zoals in de brief van de Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat aan de Tweede Kamer van 30 maart 2017 (Kamerstukken II 2016/17, 30 196, nr. 541) is aangegeven.

Met deze E10 verplichting wordt tegemoet gekomen aan de door de Tweede Kamer aangenomen motie Dijkstra². In de motie wordt de regering verzocht om in Nederland alleen biobrandstoffen toe te laten die ten opzichte van fossiele brandstoffen aantoonbaar ten minste 60% CO₂ reduceren, inclusief rekening houdende met een wijziging in indirect landgebruik. Deze motie kan evenwel vanwege Europeesrechtelijke redenen niet worden uitgevoerd, zoals in de brief van 30 maart 2017 is toegelicht. Om toch zoveel mogelijk aan de achterliggende gedachte van de motie tegemoet te komen, wordt derhalve E10 verplicht ingevoerd. Met de invoering van deze verplichting wordt er (binnen de limiet) voor conventionele biobrandstoffen meer zekerheid verkregen over de inzet van conventionele biobrandstoffen met een hoge CO₂-reductie en lage indirecte CO₂-emissie, ten behoeve van de jaarverplichting hernieuwbare energie vervoer. De in benzine aanwezige bio-ethanol uit voedselgewassen kent immers een hoge CO₂-reductie en een laag risico op indirect veranderend landgebruik.

De regels over de inzet van E10 worden met dit wijzigingsbesluit opgenomen in een nieuw hoofdstuk 2A in het Besluit brandstoffen luchtverontreiniging.

Een tweede aanpassing met dit wijzigingsbesluit ziet eveneens op het voornoemde Besluit brandstoffen luchtverontreiniging. Het Besluit brandstoffen luchtverontreiniging bevat – onder andere – regels ter implementatie van Richtlijn 98/70/EG³ (hierna: Richtlijn brandstofkwaliteit). Echter, in het verleden is de Richtlijn brandstofkwaliteit ook deels geïmplementeerd in artikel 3.21 van het Activiteitenbesluit milieubeheer. In dit artikel zijn regels opgenomen over de voorlichting van brandstofleveranciers aan consumenten over het biobrandstofgehalte en de mengsels van benzine en diesel en over de aanwezigheid van metaalhoudende additieven in de brandstof. Het is wenselijk deze bepalingen uit het Activiteitenbesluit milieubeheer nu deels te schrappen en deels alsnog te verplaatsen naar het Besluit brandstoffen luchtverontreiniging, gelet op de samenhang met het Besluit brandstoffen luchtverontreiniging en tevens bezien in het licht van de omzetting van regelgeving in het Activiteitenbesluit milieubeheer naar de nieuwe omgevingswetgeving.

2 Hoofdpijnen van het besluit

2.1 Aflevering E10

Duurzame bio-ethanol in benzine draagt net als andere biobrandstoffen bij aan het behalen van klimaatdoelstellingen. Ethanol gemaakt uit fossiele grondstoffen doet dat niet. Zo draagt duurzame bio-ethanol bij aan de doelstelling voor hernieuwbare energie in vervoer (16,4% in 2020; zie artikel 3 Besluit energie vervoer⁴) en de broeikasgasemissiereductiedoelstelling in de brandstofketen (6% in 2020; zie artikel 35 Besluit energie vervoer).

Op dit moment wordt bij benzine in veruit de meeste gevallen voor maximaal 5% bio-ethanol (E5) bijgemengd. Deze E5 is volop voor de consument beschikbaar. Er is maar een beperkt aantal tankstations die nu benzine met maximaal 10% bio-ethanol (E10) aanbieden.

Behoudens een informatieverplichting en de verplichting om te voldoen aan de milieutechnische eisen van benzine en aan de duurzaamheidseisen, zijn er vanuit de Europese en nationale wetgeving geen juridische belemmeringen om E10 op de markt te brengen. Echter op dit moment gebeurt dat dus nauwelijks. Daar is op dit moment (2018) ook geen

¹ *hernieuwbare brandstof*: hernieuwbare vloeibare of gasvormige transportbrandstof van niet-biologische oorsprong als bedoeld in artikel 2, onderdeel u, van de richtlijn hernieuwbare energie.

² Kamerstukken II 2016/17, 30 196, nr. 523.

³ Richtlijn 98/70/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 13 oktober 1998 betreffende de kwaliteit van benzine en van dieselbrandstof en tot wijziging van Richtlijn 93/12/EEG van de Raad (PbEG L 350).

⁴ Stb. 2018, 134.

noodzaak toe, omdat brandstofleveranciers ook aan hun jaarverplichting hernieuwbare energie vervoer van 2018 kunnen voldoen zonder toepassing van E10. Zo wordt naast E5 op dit moment ook B7 ingezet, diesel met tot 7% biodiesel die vrijwel uitsluitend is geproduceerd uit afvalstoffen en residuen (hoofdzakelijk gebruikt frituurvet en dierlijke vetten categorie I en II).

Om in 2019 en 2020 aan hun jaarverplichting te voldoen, zouden er mogelijk door de brandstofleveranciers meer conventionele biobrandstoffen bijgemengd kunnen gaan worden. Volgens de regelgeving is dit in 2020 tot maximaal 5% van de totale energie-inhoud van de vervoersbrandstoffen (diesel en benzine) mogelijk. Omdat duurzame conventionele bio-ethanol ten opzichte van duurzame conventionele biodiesel in het algemeen een hoge CO₂-reductie en een laag risico op indirect veranderend landgebruik kent, verdient het de voorkeur om zoveel mogelijk duurzame bio-ethanol als conventionele biobrandstof in te zetten.

De nieuwe regels richten zich tot houders van tankstations (of ook genoemd benzinestations of pompstations) die ten minste twee soorten benzine kunnen aanbieden voor de openbare verkoop. In de praktijk betekent dit dat deze tankstations beschikken over een ondergrondse tankinfrastructuur om ten minste twee soorten benzine op te slaan en via een geheel van pompen, leidingen en vulpistolen op de afleverzuil voor de consument beschikbaar te maken. Dergelijke tankstations worden verplicht om in ieder geval voor de helft van de aanwezige vulpistolen voor de aflevering van benzine, te beschikken over vulpistolen voor de aflevering van E10. Voor de overige helft van de beschikbare vulpistolen voor de aflevering van benzine is de tankstationhouder vrij in de keuze van aanbieden van het soort benzine. Twee gedachten liggen hieraan ten grondslag. Omdat in Nederland niet alle bestaande benzineauto's geschikt zijn om langdurig op E10 te rijden, maar wel op E5, kunnen tankstations die twee of meer soorten benzine kunnen aanbieden er voor kiezen om, naast E10, ook E5 of enige andere soort benzine aan te bieden. Voorts verzet de Richtlijn brandstofkwaliteit zich tegen een verbod tot afleveren van een brandstof (zoals bijvoorbeeld E5), zolang deze brandstof voldoet aan de voorschriften van de richtlijn op het gebied van de milieutechnische specificaties en de informatie- en duurzaamheidseisen.

De nieuwe regels houden tevens in dat een tankstation dat slechts één soort benzine kan aanbieden, keuzevrijheid heeft in het soort benzine dat aan de consument wordt aangeboden. In het verlengde hiervan komt ook artikel 3.21, vierde lid, van het Activiteitenbesluit milieubeheer te vervallen. Dit lid bepaald dat op een tankstation waarbij benzine kan worden getankt, ten minste één afleverpunt aanwezig moet zijn voor het aanbieden van een benzine met maximaal 5% toegevoegde ethanol (lees E5). Daarmee kan de beschikbaarheid van een benzine geschikt voor alle benzinemotoren op elk tankstation – ook op de kleine tankstations – worden gegarandeerd (de zgn. «protection grade»). Voortzetting van deze verplichte «protection grade» wordt echter niet langer noodzakelijk geacht, enerzijds vanwege de afnemende noodzaak om E5 te moeten blijven aanbieden (zie ook paragraaf 4.1) en anderzijds vanwege onderhavig besluit om de beschikbaarheid van E10 te vergroten.

2.2 *Informatieplicht brandstofleveranciers*

In de artikelsgewijze toelichting wordt nader ingegaan op de bepalingen die van artikel 3.21 van het Activiteitenbesluit milieubeheer zijn verplaatst naar artikel 2.9 (nieuw) van het Besluit brandstoffen luchtverontreiniging.

3 **Toezicht en handhaving**

De met onderhavige wijziging vastgestelde (nieuwe) regels in de artikelen 2.9 en 2.9a van het Besluit brandstoffen luchtverontreiniging zijn van toepassing op een houder van een tankstation. De Inspectie Leefomgeving en Transport (hierna: de ILT) is namens de Minister van infrastructuur en Waterstaat reeds verantwoordelijk voor het toezicht en de handhaving van de kwaliteit van brandstoffen ingevolge hoofdstuk 2 van het Besluit brandstoffen luchtverontreiniging. De ILT zal ook gaan toezien op de verplichte aflevering van E10, zoals vastgesteld in artikel 2.9a van het Besluit brandstoffen luchtverontreiniging. De ILT heeft ten aanzien van het ontwerpbesluit geen specifieke opmerkingen over de handhaafbaarheid, uitvoerbaarheid en fraudebestendigheid.

Overtreding van de gestelde regels is een economisch delict ingevolge artikel 1a, sub 1, van de Wet op de economische delicten.

4 **Gevolgen voor burgers, bedrijven, overheid en milieu**

4.1 *Consumenten*

Volgens de laatste inventarisatie (2016) waren er ongeveer 1 miljoen auto's die niet geschikt zijn voor langdurig E10-gebruik. Dit zijn voornamelijk auto's die zijn gebouwd vóór het jaar 2000. De verwachting is dat ten tijde van de inwerkingtreding van het besluit het aantal auto's dat niet geschikt is voor langdurig E10-gebruik substantieel minder zal zijn dan bij de laatste inventarisatie. Hoeveel lager is moeilijk met zekerheid te zeggen, maar als gekeken wordt naar de cijfers over de verjonging van het wagenpark, dan wordt er jaarlijks een belangrijk aantal oudere auto's (18 jaar en ouder, auto's die voor 2000 zijn gemaakt) uit roulatie genomen. In de periode 2014 – 2016 zijn er jaarlijks ruim 200.000 auto's van vóór 2000 uit de roulatie genomen. In deze cijfers wordt evenwel geen onderscheid gemaakt tussen diesel en benzine auto's. Voorts omvat het aantal auto's dat niet geschikt is voor langdurig E10-gebruik ook een significante hoeveelheid oldtimers. Met een oldtimer wordt in de regel weinig gereden.

Hoewel het aantal benzine auto's dat niet geschikt is voor langdurig E10-gebruik dus aan het afnemen is, moest bij het

opstellen van het besluit er nog wel rekening mee worden gehouden dat er ten tijde van de inwerkingtreding van dit besluit nog dergelijke auto's zullen zijn. Dit zal geen probleem zijn, omdat bij de meeste benzinstations naar verwachting na de inwerkingtreding van het besluit ten minste ook een soort benzine zal worden aangeboden die geschikt is voor auto's die niet geschikt zijn voor langdurig E10 gebruik, zoals bijvoorbeeld E5.

Kosten voor de consument

De energie-inhoud van E10 is ongeveer 1% lager dan van E5. Dit betekent dat er per hoeveelheid E10 1% minder kilometers afgelegd kan worden dan met dezelfde hoeveelheid E5. Als alle andere omstandigheden gelijk blijven, zijn de gevolgen voor het benzineverbruik van bijvoorbeeld niet goed opgepompte banden of onzuinig rijgedrag groter dan het verschil van deze energie-inhoud. Wat de prijs van E10 gaat worden is moeilijk op voorhand te zeggen. Dit is afhankelijk van de fluctuerende grondstofprijzen, van de fluctuerende prijzen voor Hernieuwbare Brandstofeenheden⁵ (HBE) en van de marketingstrategie van brandstofleveranciers en tankstationhouders.

De brandstofleveranciers hebben echter wel een prikkel om E10 te verkopen. Om tegen de laagste kosten te voldoen aan de jaarlijks oplopende doelstelling voor hernieuwbare energie in vervoer hebben de brandstofleveranciers een belang om E10 om te zetten. Dit belang zal er naar verwachting toe leiden dat E10 concurrerend in de markt zal worden gezet.

Informatie aan de consumenten

Vanwege de – reeds bestaande – informatieplicht dienen alle consumenten in ieder geval door de brandstofleveranciers geïnformeerd te worden dat hun voertuig mogelijk niet geschikt is om op E10 te kunnen rijden en waar informatie daarover beschikbaar is. Ook andere betrokken partijen zoals het Rijk, consumentenorganisaties, autofabrikanten en garagehouders hebben een belangrijke taak in de voorlichting aan de consumenten over het rijden op E10. Daartoe zal een gezamenlijke informatiecampagne worden opgezet.

4.2 Bedrijven

Bij het opstellen van het besluit is rekening gehouden met het aantal soorten benzine dat een tankstation aan de consument aanbiedt. Een tankstation dat slechts één soort benzine kan aanbieden, heeft de keuzevrijheid welke soort benzine het aanbiedt. Een tankstation dat twee of meer soorten benzine kan aanbieden, moet er voor zorgdragen dat ten minste de helft van de vulpistolen die voor benzine bestemd zijn, gebruikt worden voor het aanbieden van E10. De eigenaar van dit tankstation heeft keuzevrijheid welke soort benzine hij naast E10 aanbiedt. Het vervangen van een soort benzine door E10 kan eenvoudig, omdat de technische installatie bij wisseling van soort benzine niet hoeft te worden aangepast. De technische installatie is het geheel van opslagtanks en compartimenten in opslagtanks, leidingen, afleverzuilen en vulpistolen.

Er is gekozen om de verplichting in te laten gaan op een tijdstip dat de brandstofleveranciers het zomermengsel van benzine vervangen door het wintermengsel, waardoor er geen apart vervangingsmoment voor E10 hoeft te komen. De tankstationhouders zijn ingevolge artikel 2.9 van het Besluit brandstoffen luchtverontreiniging (dit artikel komt inhoudelijk overeen met voormalig artikel 3.21 Activiteitenbesluit milieubeheer) verplicht om de consument aan de pomp te informeren welke soort benzine hij tankt. Vanaf 12 oktober 2018 moet hij dit volgens artikel 7 van de Regeling technische eisen en gebruiksinformatie over de infrastructuur van alternatieve brandstoffen⁶ door middel van een sticker doen op de afleverzuil en de vulpistolen. Het plakken van deze stickers heeft ongeveer 50 euro per tankstation gekost. Dit betekent dat dit in totaal 200.000 euro heeft gekost. De verwachting is dat de kosten van het plakken van E10 stickers niet boven dit bedrag uitkomt.

Sommige tankstationhouders worden door hun vergunningverlener verplicht om door middel van een prijszuil de consumenten over de brandstofprijzen te informeren. Deze tankstationhouders zullen wanneer zij E10 gaan aanbieden hun prijszuil moeten aanpassen. De aanpassing kost 2.000 tot 5.000 euro per zuil. Geschat wordt dat er tussen de 250 en 500 tankstations verplicht een prijszuil hebben. Dit betekent dat kosten van de verplichte aanpassing tussen de 0,5 miljoen en 2,5 miljoen euro ligt.

4.3 Milieu

Dit besluit heeft positieve gevolgen voor het milieu. De bijdrage aan de reductie van broeikasgasemissies van E10 zijn hoger dan die van E5.

5 Advisering, consultatie en voorhang Tweede Kamer

5.1 Advisering

Bij de totstandkoming van het besluit is samengewerkt met de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO).

⁵ HBE: Hernieuwbare Brandstof Eenheid. Brandstofleveranciers hebben een jaarverplichting hernieuwbare energie vervoer. Om hieraan te voldoen moeten de brandstofleveranciers jaarlijks een bepaalde hoeveelheid HBE's inleveren bij de NEa. Deze HBE's zijn ook verhandelbaar. Een HBE vertegenwoordigd dus een bepaalde waarde.

⁶ Staatscourant 2017, nr. 35004.

5.2 *Consultatie*

Gedurende de totstandkoming van het besluit zijn regelmatig consumentenorganisaties en brancheorganisaties van oliemaatschappijen, benzinstations, autofabrikanten, biobrandstofproducenten geconsulteerd.

5.3 *Adviescollege toetsing regeldruk*

Het Adviescollege toetsing regeldruk heeft geconstateerd dat nut en noodzaak van het voorstel zijn onderbouwd, dat beargumenteerd niet is gekozen voor een minder belastend alternatief en aandacht is geschonken aan de werkbaarheid en merkbaarheid van de maatregel. Op advies van het college zijn in paragraaf 4.2 de gevolgen voor de regeldruk voor het bedrijfsleven beter in beeld gebracht.

5.4 *Voorhang Tweede en Eerste Kamer*

Op 28 januari 2019 is het ontwerpbesluit voorgehangen bij de Tweede en Eerste Kamer (Kamerstukken II 2018/19, 29 383, nr. 313). Bij brief van 4 maart 2019 zijn door de Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat schriftelijke vragen van de Tweede Kamer beantwoord (Kamerstukken II 2018/19, 29 383, nr. 315).

5.5 *Voorpublicatie*

Op 29 januari 2019 is het ontwerpbesluit gepubliceerd in de Staatscourant (Stert. 2019, 3330) voor het indienen van zienswijzen. De (enige) ingediende zienswijze heeft geen aanleiding gegeven tot het aanpassen van het ontwerpbesluit.

55 Nota van toelichting bij Staatsblad 2020/197

Wijziging van het Activiteitenbesluit milieubeheer implementatie van enkele bepalingen van Richtlijn (EU) 2018/851 van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2018 tot wijziging van Richtlijn 2008/98/EG betreffende afvalstoffen (PbEU L 150/109) (Besluit gescheiden inzameling huishoudelijke afvalstoffen)

RG 2020-10-11: Afgezien van de algemene inleiding zijn geen algemene delen uit de nota van toelichting van het *Besluit gescheiden inzameling huishoudelijke afvalstoffen* overgenomen.

1 Inleiding

Dit besluit en de wijzigingen van andere besluiten die hierin zijn opgenomen strekken tot implementatie van de artikelen 9, eerste lid, aanhef en onder i, 10, eerste en tweede lid, 11, eerste lid, tweede en derde alinea, 20 tot en met 22 en 35 van Richtlijn 2008/98/EG betreffende afvalstoffen (hierna: kaderrichtlijn afvalstoffen), zoals gewijzigd door Richtlijn (EU) 2018/851 van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2018.¹ Dit betreft de bepalingen ten aanzien van gescheiden inzameling van afvalstoffen en registratie- en meldplichten met betrekking tot stoffen, mengsels, producten en afvalstoffen. Richtlijn (EU) 2018/851 dient uiterlijk op 5 juli 2020 in de Nederlandse wetgeving te zijn geïmplementeerd.²

2 Implementatiewetgeving

De te implementeren wijziging van de kaderrichtlijn afvalstoffen is onderdeel van het pakket van de Europese Commissie ter bevordering van de circulaire economie, onder meer bestaande uit zes wijzigingen van andere richtlijnen, waaronder de kaderrichtlijn afvalstoffen.

Dit besluit implementeert de volgende bepalingen uit de kaderrichtlijn afvalstoffen:

- Verplichting tot gescheiden inzamelen van de afvalstromen bioafval, papier, metaal, kunststof, glas, textiel en gevaarlijke afvalstoffen, waaronder afgewerkte olie, en de afwijkingmogelijkheden hiervan (artikelen 10, eerste en tweede lid, 11, eerste lid, tweede en derde alinea, 20 tot en met 22 kaderrichtlijn afvalstoffen) (paragraaf 3.1 van de toelichting);
- Registratie- en meldplichten met betrekking tot stoffen, mengsels, producten en afvalstoffen (paragraaf 3.2 van de toelichting):
 - Verplichting om gegevens over gevaarlijke afvalstoffen en gegevens over producten die ontstaan uit afval geregistreerd en gemeld worden aan het Landelijk meldpunt afvalstoffen (LMA), voor zover dit op dit moment nog niet verplicht is (artikel 35 kaderrichtlijn afvalstoffen) (paragraaf 3.2.1 van de toelichting);
 - Verplichting voor bedrijven om gegevens over gevaarlijke stoffen in voorwerpen te melden in een database van het EU-agentschap voor chemische stoffen (ECHA) (artikel 9, eerste lid, aanhef en onder i, kaderrichtlijn afvalstoffen) (paragraaf 3.2.2 van de toelichting).
- Enkele meer technische aanpassingen, waaronder de uitbreiding van de reikwijdte van het stortverbod voor groente-, fruit- en tuinafval in het Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen (hierna: Bssa) als gevolg van de definitie van het begrip «bioafval» en artikel 5, derde lid, onder f, in Richtlijn 1999/31/EG van de Raad betreffende het storten van afvalstoffen, zoals gewijzigd door Richtlijn (EU) 2018/850 van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2018, dat gescheiden ingezamelde stromen niet gestort mogen worden. Deze wijzigingen worden uitsluitend besproken in de artikelsgewijze toelichting.

¹ Zie voor de transponeringstabel onderdeel C van de memorie van toelichting van het wetsvoorstel (Kamerstukken II, 2018/19, 35 267, nr. 3, p. 26 e.v.).

² De implementatie van overige bepalingen van de wijziging van de kaderrichtlijn afvalstoffen vindt ook plaats door middel van Implementatiewet wijziging EU-kaderrichtlijn afvalstoffen. Dit besluit vormt samen met het Besluit regeling voor uitgebreide producentenverantwoordelijkheid en een ministeriele regeling het sluitstuk van de implementatieregeling als gevolg van de wijziging van de kaderrichtlijn afvalstoffen. Daarnaast zal ook het Landelijk afvalbeheerplan (LAP) en het afvalpreventieprogramma naar aanleiding van de wijziging van de kaderrichtlijn afvalstoffen worden aangepast.

56 Nota van toelichting bij Staatsblad 2020/505

Besluit van 4 december 2020 tot wijziging van het Besluit voertuigen, het Kentekenreglement, het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990 en enige andere besluiten ter implementatie van richtlijn nr. 2014/45/EU van het Europees Parlement en de Raad van 3 april 2014 betreffende de periodieke technische controle van motorvoertuigen en aanhangwagens en tot intrekking van Richtlijn 2009/40/EG (PbEU 2014, L 127) en enige andere wijzigingen

RG 2021-08-21: Algemene delen uit deze nota van toelichting zijn t/m hoofdstuk 3 overgenomen.

Algemeen

1 Inleiding

Dit besluit betreft de nadere uitwerking van de Wet van 20 mei 2020 tot wijziging van de Wegenverkeerswet 1994 in verband met de implementatie van richtlijn 2014/45/EU alsmede ter invoering van een registratie- en kentekenplicht voor landbouw- en bosbouwtrekkers, motorrijtuigen met beperkte snelheid, mobiele machines en aanhangwagens die uitsluitend bestemd zijn om daardoor te worden voortbewogen en het niet meer toelaten tot het verkeer van nieuwe motorrijtuigen met beperkte snelheid (Stb. 2020, 167) (hierna: de wijzigingswet).

De wijzigingswet schept met de invoering van de registratie- en kentekenplicht de noodzakelijke voorwaarden voor de implementatie van richtlijn 2014/45/EU van het Europees Parlement en de Raad van 3 april 2014 betreffende de periodieke technische controle van motorvoertuigen en aanhangwagens en tot intrekking van Richtlijn 2009/40/EG (PbEU 2014, L 127) (hierna: richtlijn 2014/45/EU). De richtlijn eist invoering van een algemene periodieke keuring (APK) bij landbouw- en bosbouwtrekkers op wielen met een maximumconstructiesnelheid van meer dan 40 km/u. Aan het slot van deze nota van toelichting is een transponeringstabel opgenomen. De implementatie had voor 20 mei 2017 moeten plaatsvinden, maar een eerder wetsvoorstel daartoe is eind 2016 door de Tweede Kamer verworpen.²¹ Met de wijzigingswet is tevens de basis gelegd voor de uitvoering van de moties van de Tweede Kamer omtrent snelheidsverhoging voor landbouw- en bosbouwtrekkers, een betere toegang tot gebiedsontsluitingswegen en rondwegen voor landbouwvoertuigen en de ontwikkeling van een centraal ontheffingssysteem.²²

Het onderhavige besluit heeft vier doelen, waarvan er drie in navolging van de wijzigingswet zijn.

Ten eerste is de APK-plicht voor landbouw- en bosbouwtrekkers op wielen met een maximumconstructiesnelheid van meer dan 40 km/u verankerd. De APK-plicht is weliswaar opgenomen in de Wegenverkeerswet 1994 (Wvw 1994), maar de uitzonderingen worden geregeld bij algemene maatregel van bestuur.

Ten tweede is voor de uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid van de APK-plicht voorzien in registratie en kentekening van de desbetreffende voertuigen. Daaromtrent zijn regels ter uitwerking van de algemene plicht die voortvloeit uit de wijzigingswet opgesteld. Om het systeem sluitend te maken, geldt registratie en kentekening ook voor motorrijtuigen met beperkte snelheid, mobiele machines en aanhangwagens achter die voertuigen of achter landbouw- en bosbouwtrekkers.

Ten derde is met het besluit de hiervoor genoemde snelheidsverhoging geregeld.

Tot slot is, los van de wijzigingswet en ten behoeve van verlichting van administratieve lasten, de APK-plicht voor historische voertuigen gewijzigd. Het is niet langer zo dat voertuigen van vóór 1 januari 1960 zijn uitgesloten van de APK-plicht, maar alle voertuigen die ouder zijn dan 50 jaar.

Het onderhavige besluit bevat in het kader van het voorgaande wijzigingen van het Besluit voertuigen, het Kentekenreglement en het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990. Daarbij zijn tevens enkele technische en redactionele wijzigingen doorgevoerd, niet alleen in die algemene maatregelen van bestuur, maar ook in het Reglement rijbewijzen, het Activiteitenbesluit milieubeheer en het Besluit personenvervoer 2000.

2 Verduidelijking van begrippen en afkortingen

Voor het vervolg van deze toelichting is het relevant enkele begrippen te verduidelijken. Voor de leesbaarheid worden in het vervolg ook afkortingen gebruikt.

2.1 Voertuigsoorten

De wijzigingswet, en in navolging daarvan dit besluit, heeft betrekking op landbouw- en bosbouwtrekkers, motorrijtuigen met beperkte snelheid, mobiele machines en aanhangwagens die uitsluitend bestemd zijn om daardoor te worden voortbewogen.

Landbouw- of bosbouwtrekker (LBT)

Bij een landbouw- of bosbouwtrekker (LBT) heeft men over het algemeen wel een beeld: een groot voertuig dat in de

²¹ Zie verder paragraaf 3 van deze nota van toelichting.

²² Moties Visser en Van Helvert, Kamerstukken II 2016/17, 34 397, nrs. 23 en 24.

landbouw of bosbouw wordt gebruikt om daarmee, door koppeling met andere voertuigen of machines, werkzaamheden te verrichten. In de Europese voertuigregelgeving²³ zijn deze voertuigen ingedeeld in de categorie T en C. In het kader van de wijzigingswet en in deze nota van toelichting wordt specifiek gesproken over snelle LBT's. Dat zijn LBT's op wielen die een maximumconstructiesnelheid van meer dan 40 km/u hebben. De maximumconstructiesnelheid is de snelheid waarvoor de LBT is ontworpen, dus los van een eventuele snelheidsbegrenzer. Deze categorie wordt specifiek aangeduid omdat daarvoor de APK-plicht geldt.

Motorrijtuig met beperkte snelheid (MMBS)

Een motorrijtuig met beperkte snelheid (MMBS) is gedefinieerd als een motorrijtuig:

- met een maximumconstructiesnelheid van maximaal 25 km/u dat niet is ingericht voor het vervoer van personen en wel is ingericht voor het bij op korte afstand van elkaar gelegen plaatsen afleveren of ophalen van goederen;
- met een maximumconstructiesnelheid van maximaal 45 km/u dat niet is ingericht voor het vervoer van personen en wel is ingericht voor het uitvoeren van werkzaamheden buiten wegen, aan wegen of aan werken op, in, langs en boven wegen; of
- met een maximumconstructiesnelheid van maximaal 45 km/u, met maximaal acht zitplaatsen, de bestuurderszitplaats niet meegerekend, dat een combinatie vormt met één of meer aanhangwagens die zijn ingericht voor het vervoer van personen.

De categorie MMBS omvat gezien de bovenstaande definitie veel verschillende soorten voertuigen. Voorbeelden van voertuigen die nu worden aangemerkt als MMBS'en zijn hakselaars, bietenrooiers, verreikers en graafmachines. Er wordt echter misbruik gemaakt van deze voertuigcategorie. Wegtreintjes voor personenvervoer en golfkarretjes vallen nu onder de categorie MMBS, terwijl ze gezien hun constructie en gebruik eigenlijk in een andere voertuigcategorie moeten vallen. Dat is nadelig voor de verkeersveiligheid. Zo ontbreekt ten opzichte van andere Europese voertuigcategorieën de goedkeuringsplicht met technische eisen en de APK-plicht voor MMBS'en. Ook een afwijkende rijbewijsplicht en het «opvoeren» van de maximumsnelheid van het voertuig na de keuring is een probleem. Verder ontbreekt voor MMBS'en de belastingplicht, wat in combinatie met de andere zaken leidt tot oneerlijke concurrentie. Om misbruik tegen te gaan, wordt de categorie MMBS uitgefaseerd. Voertuigen die nu worden aangemerkt als MMBS kunnen nog tijdelijk (tot het einde van de conversieperiode; zie hierna) als zodanig worden geregistreerd. Na registratie blijven ze als MMBS toegelaten tot de weg. Daarna worden er geen nieuwe MMBS'en meer geregistreerd. Het bestaande wagenpark aan MMBS'en zal door natuurlijk verloop (export, sloop, et cetera) langzaam verdwijnen.

Mobiele machine (MM)

In plaats van de categorie MMBS komt er de functionele categorie mobiele machines (MM's). MM's wijken net als MMBS'en af van de in de Europese context bekende voertuigsoorten. Met deze categorie wordt beoogd misbruik tegen te gaan, doordat niet elk langzaam rijdend voertuig eronder kan worden gebracht, met alle gevolgen van dien. MM's zijn voertuigen die voor een speciaal doel zijn ontworpen. In concept luidt de begripsomschrijving van mobiele machine voor in de Regeling voertuigen als volgt: «motorvoertuig dat speciaal is ontworpen en gebouwd voor het uitvoeren van werkzaamheden en niet is bedoeld voor personen- of goederenvervoer over de weg; in ieder geval wordt als mobiele machine aangemerkt een voertuig dat blijkt het kentekenregister een mobiele machine is».

Aanhangwagen achter LBT, MMBS of MM (LBTA's)

Tot slot zijn er aanhangwagens die uitsluitend bestemd zijn om te worden voortbewogen door LBT's, MMBS'en en MM's. Die worden aangeduid als LBTA's. Het gaat daarbij niet om reguliere, kleine aanhangwagens, maar grote aanhangwagens die bijvoorbeeld in de landbouw worden gebruikt. In de Europese voertuigregelgeving zijn deze ingedeeld in de categorie R. Daarnaast zijn er binnen de categorie LBTA's de verwisselbare getrokken uitrustingsstukken. Verwisselbare getrokken uitrustingsstukken zijn eveneens in Europees verband gedefinieerd en worden aangeduid met de categorie S. Hieronder vallen niet de verwisselbare uitrustingsstukken die in het wegverkeer volledig vrij van de grond zijn (verwisselbare gedragen uitrustingsstukken).

2.2 *Overgangmaatregelen*

Conversie

De registratie van bestaande voertuigen ter uitvoering van de met de wijzigingswet ingevoerde verplichting wordt de conversie genoemd. Bij de conversie geldt voor bestaande voertuigen die geregistreerd moeten worden een aangepaste procedure die moet worden gevolgd om die voertuigen te registreren. Deze conversie zal twaalf maanden duren, de zogenaamde conversieperiode. Na die periode kan alleen nog registratie via het reguliere traject plaatsvinden.

Ingroei

Voor de bepaling van de uiterste datum van de eerste APK-keuring van bestaande snelle LBT's is er het zogenoemde ingroei-scenario. De uitvoering van de eerste APK's kan niet direct na 1 januari 2021 starten, omdat men bekend moet

²³ Verordening (EU) nr. 167/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 5 februari 2013 inzake de goedkeuring van en het markttoezicht op landbouw- en bosbouwvoertuigen (PbEU 2013, L 60).

raken met de APK-plicht en de uitvoering van de APK en erkenningen moeten worden aangevraagd door en verleend aan natuurlijke personen of rechtspersonen die de APK's van LBT's (APK-3) gaan uitvoeren. Door het ingroeiscenario wordt voorzien in een spreiding van de te keuren LBT's gedurende een bepaalde periode. Om concentratie rondom bepaalde kalenderjaren of momenten in het kalenderjaar te voorkomen, is gekozen voor een zo evenwichtig mogelijke spreiding over de kalenderjaren. Het ingroeiscenario is overigens ook van belang om latere concentraties van APK's te voorkomen, omdat de eerste keuringsdatum bepalend is voor volgende keuringsdata.

Datum eerste toelating

Voor beide overgangsmaatregelen is de datum van eerste toelating van belang. De datum van eerste toelating, of de datum waarop een voertuig in het verkeer is gebracht, wordt normaliter bepaald aan de hand van de regels in bijlage II bij de Regeling voertuigen en is voor nieuwe voertuigen de datum van eerste tenaamstelling. Over het algemeen komt dat, zeker voor specifieke voertuigen zoals LBT's, overeen met het bouwjaar van het voertuig. Voor de bestaande voertuigen die in de conversieperiode worden geregistreerd zullen de eigenaren bij de registratie zelf het bouwjaar invullen. Daarvan wordt in lijn met (artikel 7 van) bijlage II bij de Regeling voertuigen de datum van eerste toelating afgeleid, die wordt gesteld op 30 juni van het desbetreffende jaar. Het bouwjaar kan worden gecontroleerd aan de hand van het eveneens verplicht in te vullen voertuigidentificatienummer.

3 Aanleiding en achtergrond

De noodzakelijke aanpassing van de wet- en regelgeving voor de implementatie van richtlijn 2014/45/EU had op 20 mei 2017 gerealiseerd moeten zijn. Op 27 januari 2016 is daarvoor bij de Tweede Kamer een wetsvoorstel aanhangig gemaakt.²⁴ De Tweede Kamer heeft dat wetsvoorstel niet aangenomen. De Europese Commissie heeft Nederland op 19 juli 2017 in gebreke gesteld vanwege het niet tijdig omzetten van richtlijn 2014/45/EU. Om de gevolgen van die ingebrekestelling te beperken, is het noodzakelijk de APK-plicht voor snelle LBT's zo snel mogelijk te regelen. Voor meer achtergrondinformatie wordt dan ook verwezen naar het wetsvoorstel uit 2016, alsmede naar de wijzigingswet die aan dit besluit ten grondslag ligt en de bij het voorstel ervan horende memorie van toelichting.²⁵

Naast de expliciete doelen die zijn genoemd in de inleiding, worden met dit besluit in de praktijk nog enkele andere doelen bereikt. Zo wordt met de snelheidsverhoging een betere toegang tot wegen bereikt. Verder wordt het mogelijk effectiever technische controles van bedrijfsvoertuigen langs de weg uit te voeren conform richtlijn 2014/47/EU²⁶ en wordt de uitfasering van de categorie MMBS die wordt vervangen door de categorie MM verder vormgegeven.

Bovendien wordt een verbetering van de verkeersveiligheid en voertuigveiligheid verwacht door controle op de goedkeuring en toelating van voertuigen bij registratie en tenaamstelling van voertuigen en door een verbetering van de handhaafbaarheid van overtredingen door een (gefaseerde) kentekenplaatverplichting voor LBT's, MMBS'en, MM's en LBTA's. Door het kenteken wordt inzichtelijk en controleerbaar of een voertuig voldoet aan de (Europese) eisen die daarvoor gelden.

Voertuigen worden ook beter traceerbaar, bijvoorbeeld voor de APK- of verzekeringsplicht. Eigenaren of houders van voertuigen kunnen eenvoudiger worden gevonden en worden aangesproken op eventuele overtredingen. Bij diefstal kan de eigenaar of houder, indien het voertuig te naam gesteld is, ook gemakkelijker worden gevonden.

Tot slot is met de kentekening een basis gelegd voor een centraal ontheffingensysteem. Wegbeheerders kunnen ontheffingen voor gekentekende voertuigen centraal laten regelen door de Dienst Wegverkeer (RDW) of zelf op kenteken afgeven. Het aanvragen van een ontheffing voor een voertuig zonder kenteken was omslachtig en gebeurde daarom vaak niet of op naam van het bedrijf. Door invoering van de kentekenplicht kan die procedure worden vereenvoudigd en bijdragen aan lastenverlichting en het verhogen van de verkeersveiligheid. Het centraal ontheffingenloket moet nog worden opgezet en ingeregeld. Dit wordt op een later moment vastgelegd door een wijziging van het Besluit ontheffingverlening exceptioneel vervoer. Hiervoor heeft de RDW een eerste uitvoeringstoets uitgevoerd. Een van de randvoorwaarden is dat het bestaande wagenpark van de (land)bouwvoertuigen is gekentekend zijn, zodat de voertuigaantallen bekend zijn. Gezien het volle projectportfolio van de RDW kan echter pas in 2022 gestart worden met het project om het centraal ontheffingenloket te realiseren en kan het pas in 2023 gereed zijn.

²⁴ Kamerstukken II 2015/16, 34 397, nrs. 1-3.

²⁵ Kamerstukken II 2018/19, 35 188, nr. 3.

²⁶ Richtlijn 2014/47/EU van het Europees Parlement en de Raad van 3 april 2014 betreffende technische controle langs de weg van bedrijfsvoertuigen die in de Unie aan het verkeer deelnemen en tot intrekking van richtlijn 2000/30/EG (PbEU 2014, L 127).

57 Nota van toelichting bij Staatsblad 2021/175

Besluit van 1 april 2021, houdende regels over elektronische publicatie van algemene bekendmakingen, mededelingen en kennisgevingen (Besluit elektronische publicaties)

Algemeen

1 Strekking en doelstelling

De Wet van 1 juli 2020 tot wijziging van de Bekendmakingswet en andere wetten in verband met de elektronische publicatie van algemene bekendmakingen, mededelingen en kennisgevingen (hierna: Wet elektronische publicaties),²⁷ die tot doel heeft de toegankelijkheid van (voorgenomen) overheidsbesluiten te vergroten, regelt:

- dat alle wettelijk voorgeschreven bekendmakingen, mededelingen en kennisgevingen van (voorgenomen) overheidsbesluiten die niet tot een of meer belanghebbenden zijn gericht, worden gedaan in de officiële elektronische publicatiebladen van de openbare lichamen waartoe de bestuursorganen behoren;
- dat het ter inzage leggen van documenten in een overheidsgebouw als onderdeel van een kennisgeving wordt aangevuld met de verplichting om deze documenten ook langs elektronische weg ter beschikking te stellen;
- dat personen die een geactiveerd account hebben bij MijnOverheid.nl bekendmakingen, mededelingen en kennisgevingen die betrekking hebben op hun directe woonomgeving daar kunnen inzien en dat zij (als zij hun e-mailadres hebben opgegeven) automatisch per e-mail worden geattendeerd op nieuwe publicaties;
- de inbedding van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (hierna: DSO) in het stramien van de Bekendmakingswet.

Ter uitwerking van de Wet elektronische publicaties zijn in dit Besluit elektronische publicaties en in de Regeling elektronische publicaties regels gesteld.

2 Juridisch kader

Dit besluit trekt het Besluit bekendmaking en beschikbaarstelling regelgeving decentrale overheden (hierna: Bbbrdo) – dat zag op decentrale overheden – in, waarbij de materiële inhoud van laatstgenoemd besluit met de wijzigingen die daarin door de Wet elektronische publicaties noodzakelijk waren, is overgebracht naar het onderhavige besluit.

In dit besluit is ook de regelgeving met betrekking tot de uitgifte van de Staatscourant en de beschikbaarstelling van geconsolideerde teksten opgenomen. Die regelgeving is daartoe uit het Bekendmakingsbesluit gehaald en met de wijzigingen die in die regelgeving door de Wet elektronische publicaties noodzakelijk waren, overgebracht naar het onderhavige besluit.²⁸ Aldus is hetgeen onder de verantwoordelijkheid van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties valt in één amvb samengebracht.²⁹

3 Achtergronden

Sinds 1 januari 2014 zijn provincies, gemeenten en waterschappen verplicht om algemeen verbindende voorschriften in een eigen elektronisch publicatieblad bekend te maken. De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (hierna: VNG) heeft bij de voorbereiding hiervan aangedrongen op het inrichten van een centrale publicatievoorziening, om te voorkomen dat ten behoeve van de elektronische bekendmaking alle gemeenten individueel beveiligingsmaatregelen zouden moeten treffen. De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft hierin in 2013 voorzien door het ter beschikking stellen van de gemeenschappelijke voorziening waarmee decentrale overheden desgewenst en tegen betaling van een vergoeding hun provinciaal blad, gemeentebblad, waterschapsblad of het publicatieblad van een gemeenschappelijke regeling konden publiceren. Inmiddels is deze voorziening ook geschikt gemaakt voor de verplichte beschikbaarstelling van algemeen verbindende voorschriften in geconsolideerde vorm in de decentrale wettenbank op overheid.nl. De applicatie heeft daarom de naam Decentrale Regelgeving en Officiële Publicaties (hierna: DROP) gekregen.

Het gebruik van DROP was vóór de Wet elektronische publicaties niet verplicht. Provincies, gemeenten en waterschappen hadden de keuze om het provinciaal blad, het gemeentebblad onderscheidenlijk het waterschapsblad te publiceren ofwel op hun eigen website ofwel met behulp van DROP op officielebekendmakingen.nl. Openbare lichamen als bedoeld in de Wet gemeenschappelijke regelingen hadden de mogelijkheid om te publiceren in de publicatiebladen van alle aangesloten deelnemers of in een eigen publicatieblad. In het laatste geval waren zij uit een oogpunt van vindbaarheid wel verplicht DROP te gebruiken. Inmiddels geven alle provincies, gemeenten en waterschappen hun publicatieblad door middel van DROP uit op officielebekendmakingen.nl. De Wet elektronische publicaties heeft de Bekendmakingswet ook zo gewijzigd dat het verplicht is dat het provinciale blad, het gemeentebblad, het waterschapsblad en het publicatieblad gemeenschappelijke regeling worden uitgegeven door middel van een door de

²⁷ Stb. 2020, 262; Kamerstukken 35 218.

²⁸ Het Bekendmakingsbesluit ziet daarmee alleen nog op het Staatsblad.

²⁹ Zulks geldt mutatis mutandis eveneens voor de Regeling elektronische publicaties in verhouding tot de Regeling elektronische bekendmaking en beschikbaarstelling regelgeving decentrale overheden (ingetrokken) en de Bekendmakingsregeling (Staatsblad).

Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties in stand gehouden digitale infrastructuur.³⁰

In het kader van de Omgevingswet is de Landelijke Voorziening Bekendmaken en Beschikbaar stellen (hierna: LVBB) ontwikkeld voor publicatie van omgevingsdocumenten in de publicatiebladen op officiëlebekendmakingen.nl. Besluiten en andere rechtsfiguren op grond van de Omgevingswet komen via de LVBB ook in het Digitaal Stelsel Omgevingswet – Landelijke Voorziening (hierna: DSO-LV). Voor de publicatie van die besluiten en andere rechtsfiguren wordt gebruikgemaakt van een nieuwe standaard voor officiële publicaties die voorshands alleen ziet op het fysieke domein dat wordt bestreken door de Omgevingswet. Deze standaard bestaat uit een Standaard Officiële Publicaties (hierna: STOP), die een raamwerk geeft voor de vormgeving en structuur van documenten die officiële publicatie behoeven, zoals besluiten en ontwerpen daarvan. Het STOP-raamwerk vraagt voor toepassing een nadere invulling in een zogeheten ToepassingsProfiel (TP). Met het oog op de invoering van de Omgevingswet is voor verschillende besluiten en andere rechtsfiguren op grond van die wet, een specifiek ToepassingsProfiel OmgevingsDocumenten (TPOD) ontwikkeld. De STOP en de daarop gebaseerde ToepassingsProfielen (TPOD's) voorzien in een vormgeving en structuur die, naast de mogelijkheid van geautomatiseerde consolidatie, verbeterde mogelijkheden biedt voor doorzoekbaarheid en voor (her)gebruik van de inhoud van publicaties in informatiesystemen zoals de DSO-LV.³¹

4 Uitgangspunten

Onder het Bbbrdo bepaalde gedeputeerde staten, het college van burgemeester en wethouders, het dagelijks bestuur van het waterschap en het bestuurscollege het internetadres waarop de te onderscheiden decentrale publicatiebladen werden uitgegeven. Bovendien waren deze bestuursorganen verantwoordelijk voor de uitgifte en het beschikbaar blijven van die publicatiebladen, alsmede voor het treffen van maatregelen ter waarborging van de betrouwbaarheid en de beveiliging. Nu gebruik moet worden gemaakt van een door de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties in stand gehouden digitale infrastructuur, wordt in de artikelen 3.1, 3.2 en 3.3 van dit besluit bepaald dat de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties het internetadres vaststelt waarop de publicatiebladen worden uitgegeven en zorgdraagt voor beschikbaarheid, betrouwbaarheid, beveiliging en integriteit van die publicatiebladen.

De verschillende decentrale bestuursorganen blijven op grond van artikel 2 van de Bekendmakingswet verantwoordelijk voor de uitgifte van hun eigen publicatieblad. Dat betekent dat zij verantwoordelijk zijn voor de inhoud van het betreffende publicatieblad en het aanbieden daarvan aan de daarvoor bestemde digitale infrastructuur. Om vorenbedoelde inhoud te kunnen publiceren, moet aan bepaalde regels of technische standaarden worden voldaan. Deze zien enerzijds op plaatsing die verloopt via de applicaties DROP (decentrale overheden) en OEP (Officiële Elektronische Publicaties; Staatscourant) en anderzijds op plaatsing door middel van de LVBB (die ziet op het fysieke domein dat wordt bestreken door de Omgevingswet) met gebruikmaking van STOP/TPOD (Standaard Officiële Publicaties / ToepassingsProfiel OmgevingsDocumenten; hierna: STOP/TPOD). Het volgen van die regels of het gebruik van die standaarden wordt voorgeschreven in artikel 3.8 van dit besluit, waarbij de regels en standaarden zelf bij regeling van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties worden gesteld respectievelijk aangewezen. Voorts bevat artikel 11.1 van dit besluit een tijdelijke regeling voor besluiten op grond van de Omgevingswet. Deze regeling is bedoeld om mogelijk te maken dat een bestuursorgaan dat nog niet beschikt over software voor de elektronische vormgeving en inrichting van een besluit op grond van de Omgevingswet en voor de aanlevering van het besluit voor publicatie overeenkomstig vorenbedoelde standaarden, nog enige tijd gebruik kan maken van de software die onder de Wet ruimtelijke ordening (hierna: Wro) wordt gebruikt voor vormgeving overeenkomstig de zogenoemde IMRO-standaarden.³²

Een belangrijk onderdeel van de Wet elektronische publicaties is de introductie van de bevoegdheid van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties om personen elektronisch te attenderen op publicaties die betrekking hebben op hun woonomgeving.³³ Zoals reeds in de memorie van toelichting bij de Wet elektronische publicaties uiteen is gezet,³⁴ zullen deze berichten per e-mail worden verzonden aan personen die beschikken over een geactiveerd MijnOverheid-account en in dat kader een e-mailadres hebben opgegeven. Het is mogelijk om in MijnOverheid aan te geven dat men geen attenderingsmails wil ontvangen. Zulks is vastgelegd in de artikelen 6.1 en 6.2 van dit besluit. Eén en ander moet in samenhang worden gezien met de door middel van artikel 8.1 van dit besluit in het Besluit verwerking persoonsgegevens generieke digitale infrastructuur (hierna: Bvp gdi) aangebrachte wijzigingen die zien op de opslag en verwerking van persoonsgegevens ten behoeve van de verzending van vorenbedoelde elektronische berichten. Voorts bevat dit besluit nog enkele nieuwe voorschriften die samenhangen met de omstandigheid dat de Bekendmakingswet, zoals gewijzigd door de Wet elektronische publicaties, een aantal nieuwe grondslagen kent voor het geven van nadere regels. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om het stellen van nadere regels over kennisgevingen in de publicatiebladen (artikel 16, eerste lid, van de Bekendmakingswet, uitgewerkt in artikel 3.7 van dit besluit) en de

³⁰ Zie artikel 2, achtste lid, in samenhang gezien met het eerste, tweede, derde en vijfde lid, van de Bekendmakingswet.

³¹ Zie <https://www.geonovum.nl/geo-standaarden/omgevingswet/STOPTPOD>.

³² InformatieModel Ruimtelijke Ordening.

³³ Zie artikel 20, eerste lid, van de Bekendmakingswet.

³⁴ Kamerstukken II 2018/19, 35 218, nr. 3, p. 2.

integriteit van de publicaties (artikel 16, vierde lid, van de Bekendmakingswet, uitgewerkt in artikel 2.1 van dit besluit). Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de hierna opgenomen toelichting bij de afzonderlijke artikelen.

5 Regeldruk

Met betrekking tot het onderwerp «regeldruk» wordt verwezen naar hetgeen daaromtrent in de memorie van toelichting bij de Wet elektronische publicaties is opgenomen,³⁵ alsmede naar hetgeen is overwogen in paragraaf 6 (Verwerking van de consultatie en adviezen) naar aanleiding van het advies van het Adviescollege toetsing regeldruk (hierna: ATR).

6 Consultatie en advies

Een voorstel voor dit besluit is in december 2019 samen met de Regeling elektronische publicaties in internetconsultatie gegeven.³⁶ Voorts is het voorstel voor advies voorgelegd aan de VNG, het Interprovinciaal Overleg, de Unie van Waterschappen en het ATR. De meeste punten die in de consultatie naar voren zijn gebracht, hebben betrekking op de Regeling elektronische publicaties. Die punten zijn dan ook in die regeling verwerkt. Specifiek met betrekking tot dit besluit is het volgende opgemerkt.

Het ATR heeft de aanbeveling gedaan om de ongevraagde e-mailattending uit te breiden tot ondernemingen. Het attenderen van ondernemingen is echter complexer dan het attenderen van burgers. De in het Handelsregister van de Kamer van Koophandel opgenomen adressen behoeven immers geen weergave te vormen van de locaties waar een ondernemer belangen heeft. Denk daarbij aan de akkers van een agrariër, de panden van een verhuurder of de percelen van andere vastgoedeigenaren. Gasunie en Tennet gaven in het kader van de consultatie van de Wet elektronische publicaties aan geattendeerd te willen worden op besluiten rond het gasnet respectievelijk het hoogspanningsnet. Daarnaast zijn veel rechtspersonen bij het Handelsregister ingeschreven op het adres van een administratiekantoor, zonder op dat adres belangen te hebben. ZZP'ers zijn vaak gevestigd op hun huisadres waarop ze als burger al geattendeerd worden. Ondernemers zijn er dan ook vaker bij gebaat om zelf een attending op maat in te stellen en zijn hier ook beter toe in staat dan anderen. Er zijn marktpartijen die met hun diensten op deze specifieke behoeften inspelen. Mogelijk kan voor een aantal specifieke gevallen een zinvolle vorm van ongevraagde attending worden ingericht, maar dit is iets voor eventuele doorontwikkeling. Een andere consultatiereactie hield in dat de ongevraagde e-mailattending uitgebreid zou moeten worden tot Verenigingen van Eigenaren (VVE's).

Hiertegen gelden echter vergelijkbare bezwaren als vorenstaande: deze verenigingen kunnen gevestigd zijn op het adres van een administratiekantoor en de bewoners die het betreft worden individueel al geattendeerd.

Het ATR adviseerde tevens de regeldrukparagraaf (paragraaf 5) van dit besluit en van de Regeling elektronische publicaties aan te vullen, omdat met name de standaardinstellingen voor de ongevraagde e-mailattending nog niet bekend waren ten tijde van de beschrijving van de regeldrukeffecten in de memorie van toelichting bij de Wet elektronische publicaties. Omdat die standaardinstellingen zijn opgenomen in de Regeling elektronische publicaties en niet in dit besluit, wordt hierop ingegaan in de toelichting bij die regeling.

Naar aanleiding van de ontvangen reacties zijn op verscheidene plaatsen in dit besluit en de nota van toelichting wijzigingen, verduidelijkingen en aanvullingen aangebracht.

³⁵ Kamerstukken II 2018/19, 35 218, nr. 3, p. 34–35.

³⁶ Zie https://www.internetconsultatie.nl/besluit_en_regeling_elektronische_publicaties.

58 Nota van toelichting bij Staatsblad 2022/181

Besluit van 3 mei 2022 tot wijziging van het Activiteitenbesluit milieubeheer en enkele besluiten op grond van de Omgevingswet in verband met jurisprudentie over windturbineparken (tijdelijke overbruggingsregeling windturbineparken)

Dit besluit is op overheid.nl bekend gemaakt en kent de volgende vindplaats:

<https://www.officielebekendmakingen.nl/stb-2022-181.html>

. In de .pdf-versie hiervan (de authentieke versie) is de gehele nota van toelichting na te lezen.

The screenshot shows the official website of the Dutch government (overheid.nl). The page title is 'Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden'. The document is titled 'Besluit van 3 mei 2022 tot wijziging van het Activiteitenbesluit milieubeheer en enkele besluiten op grond van de Omgevingswet in verband met jurisprudentie over windturbineparken (tijdelijke overbruggingsregeling windturbineparken)'. The document is dated 13-05-2022 09:00 and is published by the Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat. The document is available in PDF format and can be downloaded, printed, or shared.

RG 2022-06-03: Besloten is om de gehele nota van toelichting over te nemen.

I Algemeen

Dit wijzigingsbesluit betreft een aanpassing van de algemene milieuregels over windparken (windturbinebepalingen) in het Activiteitenbesluit milieubeheer (hierna: Activiteitenbesluit) en de uitvoeringsregelgeving op grond van de Omgevingswet. Aanleiding hiervoor is de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (hierna: Afdeling bestuursrechtspraak) van 30 juni 2021 over beroepen tegen besluiten over Windpark Delfzijl Zuid Uitbreiding 2020³⁷. De algemene milieuregels moeten volgens de Afdeling bestuursrechtspraak buiten toepassing worden gelaten voor zover zij betrekking hebben op windturbineparken omdat hiervoor geen milieueffectrapportage heeft plaatsgevonden.

Het besluit beperkt de reikwijdte van de windturbinebepalingen die zijn opgenomen in het Activiteitenbesluit door die bepalingen niet langer van toepassing te verklaren op windturbineparken en voorziet tevens in een overbruggingsregeling voor bestaande windturbineparken. De overbruggingsregeling houdt in dat voor bestaande windturbineparken algemene milieuregels van toepassing blijven tot aan de totstandkoming van nieuwe algemene milieuregels voor windturbineparken op basis van een planmilieueffectrapport (hierna: plan-MER³⁸). Ook de uitvoeringsregelgeving op grond van de Omgevingswet wordt aangepast.

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Het Activiteitenbesluit bevat voor een groot aantal activiteiten en inrichtingen algemene milieuregels. Deze algemene regels gelden in plaats van of naast een omgevingsvergunning milieu of naast een omgevingsvergunning beperkte milieutoets.

In de uitspraak van 30 juni 2021 oordeelt de Afdeling bestuursrechtspraak dat voor de algemene regels voor windturbines in paragraaf 3.2.3 van het Activiteitenbesluit en paragraaf 3.2.3 van de Activiteitenregeling milieubeheer (hierna: Activiteitenregeling) een plan-MER had moeten worden gemaakt op grond van Richtlijn (n 2001/42/EG van het Europees Parlement en de Raad van 27 juni 2001 betreffende de beoordeling van de gevolgen voor het milieu van bepaalde plannen en programma's (PbEG 2001, L 197) (hierna: smb-richtlijn).

Omdat er geen plan-MER is gemaakt, moeten de windturbinebepalingen voor zover zij betrekking hebben op windturbineparken (met ten minste drie windturbines) buiten toepassing worden gelaten. Zij mogen dus ook niet als uitgangspunt worden genomen voor het vaststellen van een bestemmingsplan of het verlenen van een omgevingsvergunning met betrekking tot een windturbinepark.

Voor windturbinebepalingen voor windturbines die geen deel uitmaken van een windturbinepark, volgt uit artikel 3,

³⁷ Afdeling bestuursrechtspraak, 30 juni 2021, nr. 202003882/1/R3 (ECLI:NL:RVS:2021:1395).

³⁸ Het milieueffectrapport is afgekort als MER en de milieueffectrapportage als mer.

tweede lid, onder a, van de smb-richtlijn geen verplichting om een milieueffectrapportage uit te voeren. De verplichting om een milieueffectrapportage uit te voeren geldt alleen voor plannen en programma's die kaderstellend zijn voor de toekenning van toekomstige vergunningen voor projecten die vallen onder bijlage I of II van de mer-richtlijn³⁹. Wat betreft installaties voor de winning van windenergie voor de energieproductie heeft bijlage II, 3, onder i, van de mer-richtlijn alleen betrekking op windturbineparken. Een windturbinepark omvat volgens artikel 1 van onderdeel A van de bijlage bij het Besluit milieueffectrapportage ten minste drie windturbines. Er is daarom volgens de Afdeling bestuursrechtspraak geen sprake van algehele onverbindendheid van de windturbinebepalingen.⁴⁰ Als het gaat om één of twee (losse) windturbines kunnen de windturbinebepalingen nog steeds worden toegepast.

1.2 *Probleem*

De windturbinebepalingen die volgens de Afdeling bestuursrechtspraak buiten toepassing moeten worden gelaten, zijn niet van rechtswege vervallen. Zij vervallen pas door wijziging van de regelgeving. Een verplichting daartoe kan worden afgeleid uit artikel 4, derde lid, van het Verdrag betreffende de Europese Unie (VEU). Het is in strijd met het beginsel van loyale samenwerking om regelgeving die in strijd met het Europese recht is bevonden, in stand te laten. Er kan dan namelijk verwarring ontstaan over de (on)geldigheid van die regelgeving. Dit kan er toe leiden dat de regelgeving in de praktijk nog steeds wordt toegepast.

Sinds de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van 30 juni 2021 is er een rechtsvacuüm ontstaan, waardoor in de uitvoeringspraktijk onzekerheid bestaat welke mate van milieuhinder een windturbinepark met 3 of meer windturbines nog mag veroorzaken. Deze onzekerheid kan zowel bij exploitanten en omwonenden van windturbineparken ontstaan als ook bij het bevoegd gezag, dat geen eenduidig kader meer heeft voor toezicht en handhaving. Nu de windturbinebepalingen niet meer op windturbineparken mogen worden toegepast, moet het bevoegd gezag voor de tot nu toe in algemene regels gereguleerde onderwerpen in adequate bescherming van de leefomgeving voorzien door aan de omgevingsvergunning milieu voorschriften te verbinden of door ter concretisering van de algemene zorgplicht in artikel 2.1, eerste lid, van het Activiteitenbesluit maatwerkvoorschriften te stellen. Hiervoor biedt artikel 2.1, vierde lid, de grondslag.

De bevoegdheid om aan de omgevingsvergunning milieu voorschriften te verbinden is opgenomen in de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo). Voor windturbineparken die als inrichtingen type C in de zin van het Activiteitenbesluit moeten worden aangemerkt, is een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder e, van de Wabo voorgeschreven. Voor zover het belang van de bescherming van het milieu dat vereist, kunnen voorschriften in deze omgevingsvergunning worden opgenomen. Omdat de windturbinebepalingen niet meer mogen worden toegepast voor windturbineparken, staat artikel 2.22, vijfde lid, Wabo niet aan het opnemen van voorschriften in de omgevingsvergunning in de weg. Daarin is bepaald dat alleen voorschriften aan de omgevingsvergunning kunnen worden verbonden voor zover de algemene regels die voor de activiteit gelden, afwijkingen daarvan toestaan.

Voor windturbineparken die als inrichtingen type B in de zin van het Activiteitenbesluit moeten worden aangemerkt, is een omgevingsvergunning beperkte milieutoets als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder i, van de Wabo en artikel 2.2a, eerste lid, aanhef en onder a, van het Besluit omgevingsrecht (Bor) vereist. Aan een dergelijke omgevingsvergunning kunnen in het algemeen geen voorschriften worden verbonden.⁴¹ Voor inrichtingen van type B geldt anders dan voor inrichtingen van type C de zorgplicht op grond van artikel 2.1, eerste lid, van het Activiteitenbesluit. Deze zorgplicht kan op grond van artikel 2.1, vierde lid, van het Activiteitenbesluit worden geconcretiseerd door het stellen van maatwerkvoorschriften.

De vergunningvoorschriften of maatwerkvoorschriften moeten zijn voorzien van een actuele, deugdelijke, op zichzelf staande en op de lokale situatie toegesneden motivering.

Na de inwerkingtreding van de Omgevingswet zal voor windturbineparken met 3 of meer windturbines een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit vereist zijn op grond van de Omgevingswet en het Besluit activiteiten leefomgeving. Aan die omgevingsvergunning kunnen in alle gevallen voorschriften worden verbonden. Dit biedt dus, op dezelfde wijze als hiervoor bij inrichtingen type C is beschreven, de mogelijkheid om in adequate milieubescherming te voorzien.

Op de hierboven beschreven wijze kan voor nieuwe windturbineparken voorzien worden in milieubescherming.

Hetzelfde geldt voor bestaande windturbineparken die in werking zijn op basis van omgevingsvergunningen die uiterlijk op 30 juni 2021 waren verleend en als daartegen geen beroep was ingesteld, inmiddels onherroepelijk zijn

³⁹ Richtlijn 85/337/EEG van de Raad van 27 juni 1985 betreffende de milieueffectbeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten, gewijzigd bij richtlijn 2011/92/EU van het Europees Parlement en de Raad van 13 december 2011 en richtlijn 2014/52/EU van het Europees Parlement en de Raad van 16 april 2014.

⁴⁰ Zie overweging 18.1 van de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van 30 juni 2021, ECLI:NL:RVS:2021:1395.

⁴¹ In enkele gevallen is dit op grond van hoofdstuk 7 van de Wet milieubeheer wel mogelijk, bijvoorbeeld op grond van artikel 7.20a van die wet (Kamerstukken II 2015/16, 34 287, nr. 3, p. 26).

geworden. Als wel beroep is ingesteld en de omgevingsvergunning uitging van de windturbinebepalingen in het Activiteitenbesluit, is de vergunning vernietigd, zodat daarvan niet langer sprake is. De verleende en onherroepelijk geworden omgevingsvergunningen voor windturbineparken zijn door de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak niet vervallen. Tevens is de regering van oordeel dat er op basis van het Unierecht geen verplichting bestaat om onherroepelijke omgevingsvergunningen in te trekken.

De Afdeling bestuursrechtspraak heeft namelijk niet geoordeeld dat de bestreden besluiten, waaronder een omgevingsvergunning, in strijd zijn met het Unierecht of een onwettig gevolg zijn van de schending van het Unierecht. De Afdeling bestuursrechtspraak heeft in de uitspraak geoordeeld dat de bestreden besluiten in strijd zijn met de vereiste zorgvuldigheid (artikel 3:2 Algemene wet bestuursrecht) en niet berusten op een deugdelijke motivering (artikel 3:46 Algemene wet bestuursrecht).

Ten tweede geldt dat uit het Unierecht geen inhoudelijke normen volgen voor windturbines. Het feit dat een vergunning is gebaseerd op algemene regels waaraan een procedureel (Unierechtelijk) gebrek kleeft, betekent niet dat de vergunning zelf procedureel of materieel onrechtmatig is.

Ten derde hebben deze omgevingsvergunningen formele rechtskracht. In haar jurisprudentie stelt het Hof voorop dat het rechtszekerheidsbeginsel behoort tot de in het Unierecht erkende algemene beginselen. Zo heeft het Hof onder meer geoordeeld dat het feit dat een administratief besluit definitief is geworden bijdraagt aan de rechtszekerheid, en dat het Unierecht niet vereist dat een orgaan in beginsel moet terugkomen van een dergelijk definitief geworden administratief besluit. Het Hof heeft evenwel gepreciseerd dat in bepaalde omstandigheden rekening kan worden gehouden met de bijzonderheden van de situaties en van de in het geding zijnde belangen teneinde een evenwicht te vinden tussen het vereiste van rechtszekerheid en het vereiste van rechtmatigheid uit het oogpunt van het Unierecht (arrest van 20 mei 2021, X (Véhicules-citernes GPL), C-120/19, ECLI:EU:C:2021:398, punt 74 en aldaar aangehaalde rechtspraak). Als gezegd is de regering in dit verband evenwel van oordeel dat onherroepelijke omgevingsvergunningen niet in strijd zijn met het Unierecht of een onwettig gevolg zijn van de schending van het Unierecht.

Voor bestaande windturbineparken gelden onherroepelijke omgevingsvergunningen en kan de milieubescherming juridisch dus net als voor nieuwe windturbineparken worden vastgelegd en geconcretiseerd door aanvullende voorschriften aan die omgevingsvergunningen te verbinden of door maatwerkvoorschriften te stellen ter concretisering van de algemene zorgplicht. Aanleiding hiervoor kan een verzoek zijn dat is gedaan door de exploitant van een windturbinepark of door een belanghebbende. De Wabo biedt daarvoor een grondslag. Het voorbereiden en vaststellen van omgevingsvergunningen voor windturbineparken, door aanvullende voorschriften aan de vergunning te verbinden en het stellen van maatwerkvoorschriften, betekent een toename van de bestuurlijke lasten en beroepsprocedures. Deze effecten kunnen worden beperkt als de landelijke regelgeving wordt aangepast. Inmiddels is een traject gestart om een milieueffectrapportage (verder: plan-mer) te doorlopen op basis waarvan nieuwe algemene milieuregels voor windturbineparken kunnen worden vastgesteld. In de periode totdat nieuwe algemene regels zijn vastgelegd bij AMvB – naar verwachting circa twee jaar – heeft de uitvoeringspraktijk te maken met de beschreven leemte.

1.3 Onderwerpen van dit besluit

Met het oog op het in de uitspraak van 30 juni 2021 van de Afdeling bestuursrechtspraak geconstateerde implementatiegebrek voorziet dit voorstel in wijziging van het Activiteitenbesluit en enkele besluiten op grond van de Omgevingswet door het toepassingsbereik van de algemene milieuregels voor windturbines tijdelijk te beperken tot (inrichtingen met) 1 of 2 afzonderlijke windturbines die geen deel uitmaken van een windturbinepark.

Daarnaast zijn in het voorstel direct werkende algemene regels opgenomen voor windturbineparken waarvoor op 30 juni 2021 al definitieve toestemmingen in het milieuspoor en het ruimtelijke spoor waren verleend. Deze regels beogen de weggevallen eerder geboden milieubescherming te herstellen, zonder dat zij een vervolg krijgen in uitvoeringsbesluiten zoals een omgevingsvergunning of bestemmingsplan. De bedoeling is dat zij gelden in de overbruggingsperiode tot het vaststellen van nieuwe algemene milieuregels voor windturbineparken op basis van een plan-MER.

1.4 Redenen voor het besluit

In deze paragraaf worden de belangrijkste redenen voor dit besluit weergegeven.

Een eerste reden heeft te maken met de noodzaak om opnieuw te voorzien in de adequate bescherming van het milieu, en in het bijzonder van omwonenden van windparken. Omdat de eerder door de windturbinebepalingen geboden bescherming als gevolg van de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van 30 juni 2021 is weggevallen, moet hiervoor worden teruggevallen op de algemene zorgplicht in artikel 2.1 van het Activiteitenbesluit. Deze biedt veel minder duidelijkheid en zekerheid over de geboden milieubescherming dan de in dit besluit opgenomen overbruggingsregeling voor bestaande windturbineparken. De milieueffecten van windturbineparken kunnen aanzienlijk zijn, zoals ook blijkt uit het vereiste van een project-mer(-beoordeling) voor toestemmingsbesluiten voor windturbineparken. Met het herstel van milieubescherming zijn dan ook wezenlijk gunstige effecten voor het milieu gemoeid.

Hier staat tegenover het belang dat toestemmingverlening voor activiteiten met mogelijk aanzienlijke gevolgen voor het

milieu volgens de smb-richtlijn op de best beschikbare wetenschappelijke informatie over de milieugevolgen moet zijn gebaseerd, waarop in een openbare procedure door burgers en bedrijven kan worden gereageerd. Op dit moment loopt de plan-mer voor nieuwe windturbinebepalingen. Hoewel de overbruggingsregeling niet op een plan-mer kan worden gebaseerd, omdat zij juist bedoeld is voor de periode die met het verrichten van de plan-mer is gemoeid, zijn hiermee per saldo toch wezenlijk gunstige effecten voor het milieu gemoeid, doordat zij in de tussentijd daadwerkelijke milieubescherming biedt.

Een tweede reden voor de overbruggingsregeling is de rechtszekerheid.

Het gevolg van de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van 30 juni 2021 is dat er onzekerheid kan ontstaan of en onder welke voorwaarden bestaande windturbineparken in werking mogen zijn. Het is onwenselijk dat dit eerst per situatie in gerechtelijke procedures moet worden bepaald, bijvoorbeeld naar aanleiding van handhavingsverzoeken of in geval van handhavingsacties bij overtreding van windturbinebepalingen.

Een derde belangrijke reden voor het treffen van de overbruggingsregeling houdt verband met de administratieve en bestuurlijke lasten van decentrale overheden en exploitanten om verleende en onherroepelijk geworden vergunningen te moeten aanpassen om tijdelijk in de weggevallen milieubescherming te voorzien. Met ambtshalve aanpassing van verleende vergunningen is in de praktijk bovendien nog weinig ervaring opgedaan. De lasten die met vergunningaanpassing zijn gemoeid werpen een extra drempel op om snel weer passende milieubescherming te bieden, en ook bestaat niet de zekerheid dat het bevoegd gezag in staat is om dit op tijd voor elk windpark op te pakken. De overbruggingsregeling is de weg die de minste lasten meebrengt en het snelst leidt naar het doel dat weer passende milieubescherming wordt geboden.

Tegenover deze redenen om voor bestaande windturbineparken tijdelijk opnieuw zonder plan-mer windturbinebepalingen vast te stellen, staan de belangen die door het vereiste van een plan-mer zijn gediend. Het gaat er in de eerste plaats om dat de benodigde informatie over de mogelijke gevolgen van bepaalde activiteiten voor het milieu wordt verzameld, zodat deze een rol kan spelen bij het goed gemotiveerd nemen van toestemmingsbesluiten voor die activiteiten. Een ander belangrijk punt is dat burgers hierbij worden betrokken.

De overbruggingsregeling is tijdelijk. De tijdelijkheid is gekoppeld aan de tijd die nodig is om een plan-mer te verrichten en opnieuw windturbinebepalingen vast te stellen, waarmee naar verwachting drie jaar is gemoeid. Met de plan-mer is al een begin gemaakt. De bepalingen van de overbruggingsregeling komen inhoudelijk overeen met de eerdere windturbinebepalingen van het Activiteitenbesluit, die nu buiten toepassing moeten worden gelaten. Die bepalingen waren gebaseerd op de best beschikbare milieu-informatie van destijds. Tijdens de totstandkoming van de windturbinebepalingen heeft destijds voor een ieder de mogelijkheid van inspraak opengestaan, in het kader van de voorpublicatie van het ontwerpbesluit waarin die bepalingen waren opgenomen. Of de milieu-informatie naar de huidige inzichten nog steeds toereikend moet worden geacht dan wel op grond van nieuwe milieu-informatie aanpassing of aanvulling behoeven moet blijken uit de lopende plan-mer.

Het bezwaar dat voor de eerdere windturbinebepalingen niet de juiste procedure van een plan-mer is gevolgd, weegt niet op tegen het nadeel van het wegvallen van de daadwerkelijke milieubescherming die met die windturbinebepalingen werd geboden en die door de overbruggingsregeling wordt hersteld. Voor bestaande parken zijn toestemmingen verleend, die onherroepelijk en nog steeds geldig zijn, en de parken zijn nodig om over te schakelen op een meer duurzame energievoorziening. Het zou een vreemd en ongewenst gevolg zijn wanneer de (onjuiste) toepassing van die richtlijn in de praktijk de bestaande milieubescherming onderuit haalt zonder daarvoor iets in de plaats te stellen, zodat omwonenden van bestaande windparken verstoken zijn van bescherming tegen de nadelige gevolgen van de exploitatie van die parken. De smb-richtlijn is er juist op gericht een hoog niveau van milieubescherming te bieden en de daarvoor benodigde informatie boven tafel te brengen.

1.5 Overzicht van te wijzigen algemene maatregelen van bestuur

Dit besluit bevat zowel wijzigingen van de geldende regelgeving als van vergelijkbare bepalingen op grond van de Omgevingswet. De wijzigingen opgenomen in dit besluit betreffen:

- het Activiteitenbesluit milieubeheer (artikel I);
- het Besluit activiteiten leefomgeving (artikel II);
- het Besluit kwaliteit leefomgeving (artikel III);
- het Invoeringsbesluit Omgevingswet (artikel IV).

De primaire verantwoordelijkheid voor de inhoud van de algemene milieuregels berust bij de Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat. Dit besluit wordt medeondertekend door de Minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening, vanwege de stelselverantwoordelijkheid voor de regelgeving op grond van de Omgevingswet.

2 Hoofdpijnen van het besluit

2.1 Aanpassing van het Activiteitenbesluit aan de uitspraak

Dit wijzigingsbesluit strekt er allereerst toe om het toepassingsbereik van de windturbinebepalingen die zijn opgenomen in paragraaf 3.2.3 van het Activiteitenbesluit aan te passen. Overeenkomstig de uitspraak van de Afdeling

bestuursrechtspraak inzake de uitbreiding van Windpark Delfzijl Zuid zijn deze alleen van toepassing op inrichtingen die uit ten hoogste twee windturbines bestaan. Als gevolg van de beperking van de reikwijdte van paragraaf 3.2.3 gelden de bestaande regels dus niet langer voor windturbineparken die uit 3 of meer windturbines bestaan.

2.2 Aanpassing van de uitvoeringsregelgeving onder de Omgevingswet aan de uitspraak

Bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet zal het Activiteitenbesluit worden ingetrokken. In de uitvoeringsregelgeving onder de Omgevingswet zijn bepalingen opgenomen die na inwerkingtreding daarvan voorzien in bescherming van de leefomgeving tegen nadelige gevolgen voor het milieu van het plaatsen en in werking hebben van windturbines. Deze bepalingen zijn opgenomen in het Besluit activiteiten leefomgeving, het Besluit kwaliteit leefomgeving en in de zogenoemde bruidsschat, die in het Invoeringsbesluit Omgevingswet is opgenomen. De bruidsschat houdt in dat de geldende algemene regels van onder meer het Activiteitenbesluit na inwerkingtreding van genoemde besluiten van rechtswege onderdeel uitmaken van de gemeentelijke omgevingsplannen. Zij komen terecht in het tijdelijk deel van het omgevingsplan. Ook bij de voorbereiding van de bepalingen in genoemde besluiten op grond van de Omgevingswet, die deels een omzetting zijn van de windturbinebepalingen uit het Activiteitenbesluit, is geen plan-MER gemaakt. Daarom kunnen deze bepalingen niet van kracht worden. Dit besluit strekt daarom tevens tot aanpassing van de uitvoeringsregelgeving onder de Omgevingswet zodat de betreffende bepalingen voor inwerkingtreding worden aangepast.

Deze bepalingen zullen in de plan-MER, die inmiddels in voorbereiding is, worden meegenomen als onderdeel van het totale pakket aan milieuregels voor windparken.

2.3 Nadere toelichting aanpassingen Besluit activiteiten leefomgeving

De regels van hoofdstuk 3 in het Besluit activiteiten leefomgeving bestaan uit de aanwijzing van milieubelastende activiteiten en van vergunningplichten voor milieubelastende activiteiten, en een «richtingaanwijzer» die naar de algemene regels verwijst die voor de activiteit gelden. Voor windparken zijn deze onderwerpen geregeld in paragraaf 3.2.4 (Windturbine). De aanwijzing van de milieubelastende activiteit (artikel 3.11) en de vergunningplicht (artikel 3.12) dienen ter implementatie van de mer-richtlijn en moeten daarom blijven gelden. Deze regels creëren juist mede het individuele besluit dat voor implementatie van de mer-richtlijn nodig is, en moeten daarom in werking treden.

Het artikel met de aanwijzing van algemene regels (artikel 3.14) verwijst naar de inhoudelijke regels in paragraaf 4.30 en is dus structurerend van aard. Dit artikel biedt de mogelijkheid te bepalen dat de algemene regels inzake windturbines niet gelden voor windparken met 3 of meer windturbines, en wordt daarom in die zin aangepast.

Hoofdstuk 4 bevat in paragraaf 4.30 de eigenlijke inhoudelijke bepalingen voor de windturbines, die opvolger zijn van een deel van de regels uit het Activiteitenbesluit

Het betreft bepalingen waarin de verplichting is opgenomen om een windturbine volgens een Europese technische norm te ontwerpen, de windturbine ten minste eenmaal per jaar te laten beoordelen door een deskundige op het gebied van windturbines en bij constatering van een gebrek, waarbij de veiligheid in het geding is, de windturbine onverwijld buiten gebruik te stellen en het bevoegd gezag daarover te informeren. Het betreft bepalingen waarvan de inhoud onafhankelijk is van het aantal windturbines en van de specifieke locatie. Ook bij één enkele windturbine moeten deze bepalingen worden nageleefd, om zo een basis-milieubeschermingsniveau te bieden.

In dit besluit is voor al deze bepalingen gekozen voor dezelfde benadering als voor het Activiteitenbesluit. Zij zullen niet gelden voor nieuwe windparken of wijzigingen van bestaande windparken, maar wel tijdelijk als overbruggingsregeling voor bestaande windparken waarvoor sinds 30 juni 2021 geen besluitvorming meer heeft plaatsgevonden. Dit betekent dat ook na inwerkingtreding van de Omgevingswet voor nieuwe windparken en wijzigingen van bestaande windparken voorschriften in de omgevingsvergunningen zullen moeten worden opgenomen. De verplichtingen die daarin worden opgenomen, bieden een noodzakelijk niveau van milieubescherming en zijn niet afhankelijk van het aantal windturbines en van de specifieke locatie.

2.4 Nadere toelichting aanpassingen bruidsschat

In de uitvoeringsregelgeving onder de Omgevingswet is ervoor gekozen om regels uit het Activiteitenbesluit die het milieueffect op de omgeving normeren in de meeste gevallen niet meer in het Besluit activiteiten leefomgeving op te nemen, waardoor de effecten decentraal kunnen worden geregeld in het omgevingsplan of de waterschapsverordening, of, in geval van vergunningplichten, in de vergunningen. Voor onderwerpen als geluidhinder, lighthinder of geurhinder bevat het Besluit activiteiten leefomgeving dus geen uitgewerkte regels meer. Het Besluit activiteiten leefomgeving volstaat met het meenemen van die onderwerpen in de specifieke zorgplicht, als vangnet voor in Besluit activiteiten leefomgeving aangewezen activiteiten. Dit geldt voor alle milieubelastende activiteiten, niet alleen voor windturbines. Om bij inwerkingtreding geen leemte te laten ontstaan, is de bruidsschat als bijzondere vorm van overgangsrecht vormgegeven. De AMvB-wetgever heeft deze regeling als tijdelijke regeling vormgegeven, waarbij beoogd is dat de gemeente bij het vormgeven van het nieuwe deel van het omgevingsplan voor elke locatie als onderdeel van de evenwichtige toedeling van functies aan locaties een bij die locatie passende mate van bescherming tegen onderwerpen

zoals geur, geluid en lichthinder biedt.⁴² Deze regels kunnen dan een plaats krijgen als regel in het omgevingsplan voor de specifieke situatie, maar kunnen bij vergunningplichtige activiteiten ook in de vergunning worden opgenomen. In lijn met het voorgaande zijn in de bruidsschat in paragraaf 22.3.4.3 regels over geluid veroorzaakt door windturbines en windparken opgenomen, en bevat paragraaf 22.3.18 van de bruidsschat regels over slagschaduw en lichtschittering veroorzaakt door een windturbine. Als gevolg van de rechterlijke uitspraak beschreven in paragraaf 1.1 van deze toelichting moeten deze bruidsschatregels buiten toepassing blijven voor windparken. Met dit besluit wordt de bruidsschat daarom zodanig aangepast, dat de regels over geluid, slagschaduw en lichtschittering niet meer van toepassing zijn op windparken.

2.5 *Nadere toelichting aanpassingen Besluit kwaliteit leefomgeving*

Het Besluit kwaliteit leefomgeving bevat onder meer instructieregels voor het vaststellen van omgevingsplannen en beoordelingsregels voor het verlenen van omgevingsvergunningen voor de milieubelastende activiteiten. Hierbij wordt de milieubescherming tegen hinder door geur, geluid en trillingen door activiteiten en slagschaduw door windturbines via de weg van omgevingsplannen of individuele vergunningvoorschriften geregeld. Deze regels vormen de opvolger van regels die bij of krachtens de Wet ruimtelijke ordening, de Wet milieubeheer en de Wabo waren gesteld. Het Besluit kwaliteit leefomgeving bevat verder de algemene normen dat geur, geluid en trillingen door activiteiten waaronder windturbines en slagschaduw door windturbines aanvaardbaar zijn. Deze normen vormen een codificatie van de jurisprudentie onder de Wet ruimtelijke ordening.⁴³

In het Besluit kwaliteit leefomgeving is ook een aantal windturbinebepalingen uit het Activiteitenbesluit omgezet naar instructieregels. Het gaat om concrete waarden voor geluid en slagschaduw. Gelet op de uitspraak van 30 juni 2021 wordt met dit besluit tijdelijk het toepassingsbereik van die instructieregels en beoordelingsregels beperkt tot situaties met 1 of 2 windturbines. Daarbij blijft voor nieuwe besluiten over windturbines gelden dat geluidwaarden die onderdeel zijn van de regels of voorschriften worden uitgedrukt in de dosismaten L_{den} en L_{night} . Dat is het jaargemiddelde geluid. Dit sluit aan op de rekenregels in de Omgevingsregeling en maakt het mogelijk het geluid op te tellen bij ander geluid, bijvoorbeeld voor het beoordelen van het gecumuleerde geluid waar dat nodig is voor het vaststellen van een besluit of voor het bepalen van de vereiste geluidwering voor een gebouw.

Anders dan in het Besluit activiteiten leefomgeving is niet gekozen voor een tijdelijke regeling die op 1 juli 2025 komt te vervallen. Een tijdelijke regeling die op die datum zou vervallen, zou er namelijk toe leiden dat de instructieregels vanaf die datum ook weer gelden voor windparken met 3 windturbines of meer, zodat de wettelijke regeling kaderstellend zou zijn voor besluiten die na die datum worden vastgesteld. Beoogd is de bepalingen uiterlijk op die datum te vervangen door nieuwe windturbinebepalingen die gebaseerd zijn op het plan-MER.

2.6 *Regeling voor bestaande windturbineparken*

Wat betreft de bestaande windturbineparken is van belang dat in veel gevallen bij de voorbereiding van al verleende omgevingsvergunningen en vastgestelde bestemmingsplannen ervan is uitgegaan dat de windturbinebepalingen golden. Nu de windturbinebepalingen niet langer van toepassing zijn op bestaande windturbineparken, is er op 30 juni 2021 voor veel windturbineparken een rechtsvacuüm ontstaan wat betreft de milieuhinder die een windturbinepark mag veroorzaken. Omdat windturbineparken mer-plichtige of mer-beoordelingsplichtige activiteiten zijn, is bij de voorbereiding van die omgevingsvergunningen een project-MER gemaakt, of is een project-mer-beoordeling doorlopen, wat uiteindelijk tot twee verschillende uitkomsten kon leiden:

- a het bleek dat in het specifieke geval een afwijkende regeling van de windturbinebepalingen nodig was; dan zijn in het ruimtelijke spoor aanvullende regels gesteld of zijn op grond van de windturbinebepalingen of in het kader van de algemene zorgplicht maatwerkvoorschriften gesteld;
- b het bleek dat de windturbinebepalingen in het specifieke geval een adequate bescherming van de leefomgeving waarborgden. Er was geen noodzaak om van de windturbinebepalingen af te wijken of deze aan te vullen.

Nu de windturbinebepalingen buiten toepassing moeten worden gelaten, zou de milieubescherming grotendeels wegvallen en door de nog resterende zorgplicht moeten worden geboden, hetgeen nadelig kan zijn voor de leefomgevingskwaliteit. Dit zou ook moeilijk zijn te rijmen met de algemene verplichting van lidstaten om in een hoog niveau van milieubescherming te voorzien. Deze vloeit voort uit artikel 4, derde lid, VEU (beginsel van loyale samenwerking) in combinatie met artikel 3, derde lid, VEU (streven van de EU naar een hoog niveau van milieubescherming, welke overweging ook in de smb-richtlijn en mer-richtlijn is opgenomen). Daarnaast kan sprake zijn van rechtsonzekerheid in de uitvoeringspraktijk.

Om deze redenen is bezien of er mogelijkheden zijn om voor bestaande situaties te voorzien in rechtstreeks werkende algemene regels, zonder daarbij opnieuw te handelen in strijd met de smb-richtlijn, totdat de plan-mer afgerond is en de daarop gebaseerde nieuwe algemene regels in werking treden. Het betreft dus een overbruggingsregeling. Dit is zonder het verrichten van een plan-mer mogelijk voor bestaande windturbineparken waarvoor op 30 juni 2021, de datum van de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak, in het milieuspoor en in het ruimtelijke spoor toestemmingen zijn verleend. De overbruggingsregeling betreft specifiek windturbineparken waarvoor uiterlijk op die dag:

- 1 in het milieuspoor een omgevingsvergunning is verleend als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder e, of onder i, van

⁴² Stb. 2018, 292, blz. 318–319.

⁴³ Paragraaf 8.1.6.2 van de nota van toelichting bij het Besluit kwaliteit leefomgeving, Stb. 2018, 292.

de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht; en

- 2 in het ruimtelijke spoor een omgevingsvergunning is verleend als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, dan wel een bestemmingsplan dat in het windturbinepark voorziet, is vastgesteld.

In die gevallen vormen opnieuw vast te stellen (rechtstreeks werkende) windturbinebepalingen geen kader voor toekomstige toestemmingen, omdat er geen toestemmingsbesluiten meer nodig zijn. Voor windturbinebepalingen die geen kader vormen voor toekomstige besluiten over een vergunning of bestemmingsplan, waaronder ook wijzigingsbesluiten worden verstaan, is geen plan-mer vereist. Zie hiervoor ook paragraaf 3 van de toelichting. Om te verzekeren dat de windturbinebepalingen nooit een kader kunnen vormen voor toekomstige vergunningen, is expliciet bepaald dat de windturbinebepalingen die als overbruggingsregeling dienen, niet van toepassing zijn vanaf het tijdstip waarop met betrekking tot de windturbine of het windpark waarvan de windturbine deel uitmaakt, een wijziging van de omgevingsvergunning of het bestemmingsplan, onderscheidenlijk omgevingsplan, van kracht wordt. In deze procedures kan dus niet van de geldigheid van die bepalingen worden uitgegaan. Er moet dan, net als in geheel nieuwe situaties, een eigenstandige en locatiespecifieke afweging plaatsvinden en de omgevingsvergunning of het bestemmingsplan, dan wel omgevingsplan, dient volledig in de noodzakelijke milieubescherming (met inbegrip van de milieuaspecten die in de algemene regels werden geregeld) te voorzien, niet alleen voor zover het de wijziging betreft maar voor het gehele wind(turbine)park.

De datum 30 juni 2021 is gekozen omdat het voor de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak nog onduidelijk was wat de gevolgen van de jurisprudentie van het Hof van Justitie van de EU voor de Nederlandse windturbinebepalingen zouden zijn. Daarvoor was het oordeel van de Afdeling bestuursrechtspraak van belang over de vergelijkbaarheid van de windturbinebepalingen in Vlaanderen, waarop het arrest van het Hof in de Nevele-zaak betrekking had, en de Nederlandse windturbinebepalingen.

Er is niet gekozen voor de datum van het Nevele-arrest, omdat het Nevele-arrest geen betrekking had op de Nederlandse regelgeving. Pas op 30 juni 2021 oordeelde de Afdeling bestuursrechtspraak dat de Nederlandse en Vlaamse regels zo vergelijkbaar zijn dat de conclusies van het Hof over de Vlaamse regels ook gelden voor de Nederlandse regelgeving. Van belang hierbij is ook dat de Afdeling bestuursrechtspraak in haar uitspraak van 30 juni 2021 uitdrukkelijk terugkwam van haar eerdere jurisprudentie dat de windturbinebepalingen van het Activiteitenbesluit niet onder de smb-richtlijn vallen, welke jurisprudentie ook het handelen van decentrale overheden bepaalde. Sinds 30 juni 2021 was duidelijk dat niet meer via het Activiteitenbesluit in passende milieubescherming kon worden voorzien, maar dat vergunningen of bestemmingsplannen daarin moeten voorzien.

De regeling voor bestaande windparken is opgenomen in zowel het Activiteitenbesluit als het Besluit activiteiten leefomgeving. Deze overbruggingsregeling is van tijdelijke aard, voor een periode van drie jaar. Binnen deze periode zal de plan-mer worden afgerond en zullen nieuwe regels voor windparken worden vastgesteld. In dat verband zal ook besloten worden welke regels in het vervolg van toepassing zullen zijn op windturbineparken die op 30 juni 2021 al waren toegestaan. Bij de voorbereiding van dit besluit is overwogen of de overbruggingsregeling voor de onderwerpen geluid, slagschaduw en lichtschildering in de bruidsschat of in het Besluit activiteiten leefomgeving moet worden opgenomen. Gelet op de uiteindelijke keuze voor een tijdelijke overbruggingsregeling is besloten deze als rechtstreeks werkende regels in het Besluit activiteiten leefomgeving op te nemen.

2.7 Alternatieven

Bij de voorbereiding van het besluit is een aantal alternatieven beschouwd. Deze alternatieven betreffen het omgaan met op 30 juni 2021 al geldende vergunningen en het omgaan met windturbinebepalingen, die invulling geven aan de stand der techniek.

Voor windturbineparken die op 30 juni 2021 al waren toegestaan, zijn drie alternatieven overwogen:

- 1 Een aanpassing van de regelgeving waarbij naast de bestaande vergunningen geen algemene regels gelden. Dit zou betekenen, dat er een lacune in milieubescherming blijft bestaan. In de voorlichting die het ministerie van IenW aan decentrale overheden heeft gegeven⁴⁴, is aangegeven dat in deze bestaande situaties dezelfde werkwijze als bij nieuwe situaties moet worden gevolgd, waarbij de vergunningen per geval kunnen worden aangevuld met voorschriften. Hier is niet voor gekozen. Deze werkwijze zou niet alleen aanzienlijke lasten voor burgers, bedrijven en bevoegde instanties met zich brengen, maar ook tot een periode van onzekerheid leiden waarin adequate milieubescherming, door het wegvallen van de windturbinebepalingen niet meer zou zijn gewaarborgd. Aangenomen mag worden dat de aanpassing van vergunningen, mede gelet op gerechtelijke procedures, geruime tijd in beslag zal nemen.
- 2 Een wijziging van de regelgeving waarbij overgangsrecht wordt vastgesteld, waardoor de windturbinebepalingen van rechtswege zouden gelden als vergunningvoorschriften bij vergunningen die op 30 juni 2021 al golden. Een dergelijke aanpak is gebruikt voor bepaalde onderdelen in het Invoeringsbesluit Omgevingswet.⁴⁵ Daar is hier niet voor gekozen. Hierbij zou sprake zijn van een te grote afwijking van de opzet van de huidige regelgeving in het

⁴⁴ Zie <https://www.infomil.nl/onderwerpen/integrale/uitspraak-raad-state/gevolgen-raad-stateuitspraak-windturbineparken/uitspraak-raad-state/>
⁴⁵ Vgl. de gelijkstelling in artikel 8.1.7 Invoeringsbesluit Omgevingswet (vergunningvoorschriften complexe bedrijven).

- Activiteitenbesluit. Dat zou tot nieuwe uitvoeringsvragen kunnen leiden, waardoor de beoogde verlichting voor de uitvoeringspraktijk in de periode tot aan de nieuwe regels op basis van de plan-mer zou niet worden bereikt.
- 3 Een regeling waarbij de in paragraaf 2.6 beschreven overbruggingsregeling voor bestaande windparken zou zijn opgenomen in de bruidsschat voor het omgevingsplan. Die aanpak zou aansluiten bij de gebruikelijke verdeling van regelgeving tussen omgevingsplan en Bal. Een dergelijke regeling was opgenomen in het ontwerp van dit besluit dat voor advies is voorgelegd aan de Afdeling advisering van de Raad van State. Naar aanleiding van het advies is echter gekozen om het tijdelijke karakter van de overbruggingsregeling te versterken. De geldingsduur van de overbruggingsregeling tot 1 juli 2025 brengt mee dat de betrokken gemeenten de windturbinebepalingen al vanaf 1 juli 2025 in het definitieve omgevingsplan zouden moeten hebben verwerkt. Omdat voor het vaststellen van de andere gemeentelijke regels in het definitieve omgevingsplan, zoals gezegd, de veel langere periode tot 1 januari 2030 geldt, zou het opnemen in de bruidsschat van een overbruggingsregeling die maar 3 jaar geldt, tot praktische problemen leiden. Ook is het feitelijk pas mogelijk voor gemeenten om hun omgevingsplan vast te stellen als de opnieuw vastgestelde windturbinebepalingen van kracht zijn. Deze windturbinebepalingen zullen mogelijk in aansluiting op de tot nu toe gevolgde systematiek instructieregels bevatten waar gemeenten rekening mee moeten houden. Bovendien zullen gemeenten voor het vaststellen van het definitieve omgevingsplan vaak ook een plan-MER moeten maken. Het zou vanuit de gedachte van uniformiteit de voorkeur hebben gehad dat de windturbinebepalingen net als andere bestaande nationale algemene regels tot 1 januari 2030 in het tijdelijke deel van het omgevingsplan zouden worden opgenomen. Die periode is echter langer dan nodig is voor het opstellen van een plan-MER en het opnieuw vaststellen van daarop gebaseerde windturbinebepalingen op nationaal niveau. In dat geval zou er na het verstrijken van de termijn van drie jaar bovendien opnieuw een rechtvacuüm kunnen ontstaan waarin het omgevingsplan nog niet in milieubescherming voorziet. Om dit bezwaar te ondervangen zijn de windturbinebepalingen in het ontwerpbesluit uit het tijdelijk deel van het omgevingsplan gehaald en als rechtstreeks werkende algemene regels in het Besluit activiteiten leefomgeving opgenomen. Na drie jaar kunnen dan direct bij AMvB opnieuw nationale algemene regels worden vastgesteld op grond van de plan-MER waarin deze bescherming wordt voortgezet totdat de windturbinebepalingen door de gemeenten in het definitieve omgevingsplan kunnen zijn opgenomen.

3 Verhouding tot hoger recht

Zoals hiervoor toegelicht, verbetert deze wijziging de uitvoering van de smb-richtlijn. Volgens het in artikel 4, derde lid, VEU neergelegde beginsel van loyale samenwerking zijn de lidstaten verplicht een schending van het Unierecht ongedaan te maken. Dit gebeurt in dit besluit door wijziging van het Activiteitenbesluit en enkele besluiten op grond van de Omgevingswet door de algemene milieuregels voor windparken aan te passen in verband met de rechterlijke uitspraak. Daarnaast zijn de lidstaten verplicht (artikel 4, derde lid, VEU) om mee te werken aan de doelstelling van het Europees beleid om te voorzien in een hoog niveau van milieubescherming (artikel 3, derde lid, VEU), zoals ook tot uitdrukking is gebracht in de overwegingen van de smb-richtlijn en de mer-richtlijn.

Dit besluit is een plan of programma als bedoeld in de smb-richtlijn, omdat het voldoet aan de criteria van artikel 2, onder a, van de smb-richtlijn. Het heeft betrekking op energie, de eerste voorwaarde die wordt gesteld in artikel 3, tweede lid, onder a, van de smb-richtlijn. Het besluit is echter niet plan-mer-plichtig, omdat niet wordt voldaan aan de tweede voorwaarde van deze bepaling. Die voorwaarde is, dat de overbruggingsregeling een kader moet vormen voor de toekenning van toekomstige vergunningen voor de in bijlagen I en II bij de mer-richtlijn genoemde projecten. Met de overbruggingsregeling in dit besluit wordt voor de bestaande windparken landelijk voorzien in het dichten van de ontstane leemte voor het toezicht en de handhaving in de situaties dat niet tot aanpassing van vergunningen of het stellen van maatwerkvoorschriften wordt overgegaan. Dit besluit vormt niet een dergelijk kader. De overbruggingsregeling geldt namelijk alleen voor bestaande windturbineparken, dat wil zeggen windturbineparken waarvoor na 30 juni 2021 geen vergunning is of wordt verleend. Indien de vergunning of het bestemmingsplan dan wel het omgevingsplan na 30 juni 2021 is verleend of wordt gewijzigd, is de overbruggingsregeling niet meer van toepassing (zie artikel 3.15b, tweede lid, Activiteitenbesluit en artikel 3.14, eerste en tweede lid, Bal). Als met betrekking tot een bestaand windturbinepark sprake is van een wijziging van de verleende vergunning of het vastgestelde bestemmingsplan, moet de vergunning of het bestemmingsplan na wijziging volledig in passende milieubescherming voorzien, dus met inbegrip van de aspecten die in de overbruggingsregeling waren geregeld. Aldus wordt voorkomen dat een vergunning of bestemmingsplan opnieuw wordt ingekaderd door een plan of programma waarvoor niet de vereiste plan-mer is verricht.

In haar advies van 9 maart 2022 adviseert de Afdeling advisering om met het oog op een eventueel rechterlijk oordeel dat ook de overbruggingsregeling, net als de windturbinebepalingen, wel plan-mer-plichtig is, deze nota van toelichting aan te vullen met dwingende redenen waarom in dat geval een tijdelijke voortzetting van de windturbinebepalingen voor bestaande windturbineparken onvermijdelijk is.

Hoewel de regering van mening is dat de overbruggingsregeling niet plan-mer-plichtig is, vindt zij het wel raadzaam om het advies van de Afdeling advisering op te volgen en een terugvaloptie te schetsen als de rechter zou oordelen dat ook de overbruggingsregeling plan-mer-plichtig is. Deze redenen zijn ook los van hun rol in een eventueel

noodzakelijke terugvaloptie de belangrijkste redenen voor het vaststellen van het besluit.

Een eerste dwingende reden heeft te maken met de noodzaak om opnieuw te voorzien in de adequate bescherming van het milieu, en in het bijzonder van omwonenden van windparken. Met het herstel van milieubescherming zijn voor het milieu wezenlijk gunstige effecten gemoeid. Dit is al toegelicht in paragraaf 1.4. Deze dwingende reden is in Vlaanderen aangevoerd voor het nooddecreet⁴⁶ waarmee de bescherming die door de eerdere algemene regels werd geboden, eveneens tijdelijk werd gecontinueerd in afwachting van de totstandkoming van nieuwe windturbinebepalingen op grond van een plan-mer. Het aanvoeren van deze dwingende redenen is door het Grondwettelijk Hof van België erkend.⁴⁷ In dit verband moet er ook op worden gewezen dat het tijdelijk handhaven van de windturbinebepalingen die in strijd zijn met het Unierecht, zoals ook de Afdeling advisering aangeeft, volgens het Europese Hof slechts is toegestaan met inachtneming van de in de rechtspraak van het Europese Hof gestelde voorwaarden (zie in die zin arrest van 28 juli 2016, Association France Nature Environnement, C 379/15, EU:C:2016:603, punt 34). Uit dit arrest volgt dat de tijdelijke handhaving moet worden vereist door een dwingende overweging in verband met de bescherming van het milieu, maar ook dat de vaststelling en de inwerkingtreding van een nieuwe bepaling van nationaal recht de nadelige gevolgen voor het milieu die voortvloeien uit het buiten toepassing laten van de windturbinebepalingen, niet kunnen voorkomen. De overbruggingsregeling is een dergelijke nieuwe bepaling van nationaal recht die wordt vastgesteld in lijn met de jurisprudentie van het Hof van Justitie EU. Het (tijdelijk) stop zetten van bestaande wind(turbine)bepalingen is niet aan de orde, omdat hiervoor onherroepelijke toestemmingsbesluiten gelden. Intrekking van toestemmingen is een te vergaande stap die in strijd is met de rechtszekerheid, omdat met aanpassing van vergunningen aan de Europese verplichtingen kan worden voldaan en de exploitatie in afwachting daarvan kan worden voortgezet. In de tussentijd moet worden volstaan met de zorgplicht, die veel minder houvast biedt dan de vervallen windturbinebepalingen. Zoals ook al in paragraaf 1.4 is toegelicht, is dit niet de snelste weg die naar herstel van milieubescherming en rechtszekerheid voert.

Een tweede dwingende reden voor de overbruggingsregeling is de rechtszekerheid. Ook hierop is al ingegaan in paragraaf 1.4. Ook deze dwingende reden is in Vlaanderen voor het nooddecreet aangevoerd en door het Grondwettelijk Hof van België erkend.

De Afdeling advisering heeft als mogelijke dwingende redenen ook genoemd dat zonder windparken de nationale elektriciteitsvoorziening in gevaar kan komen en dat Nederland zonder windparken niet kan voldoen aan zijn EU-verplichting om een bepaald deel van de energievoorziening uit duurzame bronnen te betrekken. Deze dwingende redenen zijn ook in Vlaanderen voor het nooddecreet aangevoerd. In de Nederlandse situatie is dit niet nodig. Om te beginnen wordt het uitgangspunt dat in Vlaanderen is gehanteerd dat windparken die na 2006 zijn opgericht, moeten worden stopgezet, niet gedeeld. Het grootste deel van de geplande windparken is al verwezenlijkt en in exploitatie. Voor nieuwe windparken kan een omgevingsvergunning worden verleend. Daar komt bij dat het opnieuw vaststellen van windturbinebepalingen is bedoeld om opnieuw in milieubescherming te voorzien en niet om te stimuleren dat duurzame energiebronnen worden ontwikkeld. Weliswaar is dat wel een doelstelling van het overheidsbeleid, maar niet van het Activiteitenbesluit. Dat besluit staat daar neutraal in, omdat het de initiatieven die worden ontplooid om bepaalde activiteiten te verrichten als gegeven beschouwt en het doel alleen is om toereikende milieubescherming te bieden om ongewenste nadelige gevolgen voor het milieu tegen te gaan. Hetzelfde geldt voor de uitvoeringsbesluiten onder de Omgevingswet die met het onderhavige besluit worden gewijzigd. Omdat de windturbinebepalingen die buiten toepassing zijn gelaten, alleen op milieubescherming zijn gericht, is het opnieuw vaststellen van die bepalingen in het kader van het Activiteitenbesluit ook alleen op milieubescherming gericht.

Tegenover deze redenen om voor bestaande windturbineparken tijdelijk opnieuw zonder plan-mer windturbinebepalingen vast te stellen, staan de belangen die door het vereiste van een plan-mer zijn gediend. Voor een toelichting op de wijze waarop deze belangen zijn afgewogen tegen de belangen die met de dwingende redenen zijn gemoeid, wordt weer verwezen naar paragraaf 1.4. Zoals daar is betoogd worden de doelstellingen die met de smb-richtlijn en de verplichting van een plan-mer zijn gemoeid, in de gegeven omstandigheden het best gediend met het opnieuw vaststellen van windturbinebepalingen.

Omdat geen passende beoordeling is vereist uit hoofde van de artikelen 6 of 7 van Richtlijn 92/43/EEG van de Raad van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna (PbEG 1992, L 206) (Habitatrichtlijn), geldt ook niet om die reden een plan-mer-plicht.

4 Gevolgen

Het gaat in dit voorstel om een tijdelijke voorziening totdat een plan-MER is gemaakt en op basis daarvan nieuwe algemene regels worden vastgesteld. De overbruggingsregeling bevat regels voor bestaande windturbineparken met

⁴⁶ Decreet van het Vlaamse Gewest van 17 juli 2020 « tot validering van de sectorale milieuvorwaarden voor windturbines (Staatsblad van 24 juli 2020).

⁴⁷ Grondwettelijke Hof van België, arrest nr. 30/2021 van 25 februari 2021.

inhoudelijk dezelfde normen als die al in regelgeving waren vastgelegd via de daarvoor geldende procedure. Voor windturbineparken geldt sinds 1 juli 2021 dat de omgevingsvergunning en het bestemmingsplan zelfstandig in passende en volledige milieubescherming moeten voorzien op basis van een lokale beoordeling. De regels in het Besluit kwaliteit leefomgeving gelden na hun inwerkingtreding tijdelijk niet voor nieuwe windparken, totdat op grond van het plan-MER in nieuwe windturbinebepalingen is voorzien.

Doordat het toepassingsbereik van de eerder vastgestelde algemene regels in dit ontwerpbesluit voor windturbineparken wordt beperkt tot bestaande windturbineparken en situaties met één of twee windturbines (dit onderdeel van het besluit is niet aan een einddatum gebonden), bevat het ontwerp wijzigingen van ondergeschikte betekenis die niet zullen leiden tot andere of grotere effecten op het milieu. De wijzigingen zijn immers juist bedoeld om in bestaande de bestaande regeling van effecten op het milieu inhoudelijk te continueren, totdat door wijziging van algemene regels of individuele besluiten eventueel in andere regels is voorzien. De opgenomen regels zijn daarom materieel gelijk aan de regels die voorheen golden of die in de AMvB's op grond van de Omgevingswet zijn opgenomen.

Gelet op het vorenstaande heeft dit wijzigingsbesluit geen gevolgen voor de administratieve lasten of de inhoudelijke nalevingkosten van bedrijven. De bepalingen die worden opgenomen in het Activiteitenbesluit waren voorafgaand aan de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van 30 juni 2021 reeds van toepassing op windturbineparken en herleven voor bestaande windturbineparken.

Wat betreft de bestuurlijke lasten voor overheden is er sprake van een vermindering van lasten ten opzichte van de door de rechterlijke uitspraak ontstane situatie. Die zouden als besparingen van dit besluit kunnen worden gezien, maar ten opzichte van de voorafgaand aan de uitspraak van 30 juni 2021 geldende regelgeving heeft dit besluit geen lasteneffect. De noodzaak om voor nieuwe wind(turbine)parken alle milieuaspecten in de omgevingsvergunning mee te nemen, vloeit niet voort uit de aanpassing van de reikwijdte van de windturbinebepalingen via het onderhavige besluit maar uit de uitspraak.

Sinds de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van 30 juni 2021 kan de rechtsonzekerheid door bevoegde gezagen (voornamelijk gemeenten) slechts worden weggenomen door specifieke milieuvoorschriften voor een windturbinepark te stellen die in plaats komen van de (voorheen) geldende algemene milieuregels. Wat betreft bestaande windturbineparken kunnen decentrale overheden hiertoe bij een intrekkingverzoek, een handhavingverzoek of uit eigen beweging overgaan. Indien het bevoegd gezag hiervoor kiest of hiertoe over moet gaan, zorgt dit voor werklast en kosten, omdat het bevoegd gezag een belangenafweging moet maken om tot eigenstandige en locatiespecifieke milieuvoorschriften te komen. Ook staat tegen zo'n besluit bezwaar en/of beroep open. Het leidt tot extra procedures.

Met de overbruggingsregeling in dit besluit wordt voor de bestaande windparken landelijk voorzien in het dichten van de ontstane leemte voor het toezicht en de handhaving in de situaties dat niet tot aanpassing van vergunningen of stellen van maatwerkvoorschriften wordt overgegaan. In die situaties komen de lasten dus niet meer bij de bevoegde gezagen te liggen. Voor de overbruggingsregeling geldt dat er geen lasten zijn voor de noodzakelijke kennisname van dit besluit, omdat de bevoegde gezagen al bekend zijn met de bepalingen voor windturbineparken.

De bepalingen in dit wijzigingsbesluit zijn niet van toepassing op burgers en zullen dan ook geen gevolgen hebben voor de administratieve lasten voor hen.

5 Uitvoering, toezicht en handhaving

Het onderhavige besluit richt zich tot de drijver van de inrichting, de exploitant van het windpark dat onder het Activiteitenbesluit of het Besluit activiteiten leefomgeving valt. Degene die het windpark in werking heeft, is ervoor verantwoordelijk het besluit wordt nageleefd.

Dit besluit brengt geen wijzigingen met zich wat betreft de verantwoordelijkheid voor het toezicht op en de handhaving van de naleving van algemene regels. De gemeente is het bevoegd gezag, en heeft op grond van artikel 18.2, eerste lid, van de Wet milieubeheer onderscheidenlijk artikel 18.2, eerste lid, van de Omgevingswet onder andere tot taak zorg te dragen voor de bestuursrechtelijke handhaving van de voor degene die de inrichting drijft geldende voorschriften.

Bij de voorbereiding van het ontwerpbesluit heeft er overleg plaatsgevonden met vertegenwoordigers van de decentrale overheden, mede vanwege de rol als bevoegd gezag bij de uitvoering van milieuregels. Vanuit deze vertegenwoordigers is aangegeven dat het ontwerpbesluit bijdraagt aan duidelijkheid voor de uitvoeringspraktijk.

Voor toelichting op de handhaafbaarheid van de regels in dit besluit wordt voor het overige verwezen naar de oorspronkelijke toelichting bij het Activiteitenbesluit (Stb. 2007, 415).

Dit besluit wijzigt ook regels in het Besluit kwaliteit leefomgeving. Die regels zijn gericht tot het gemeentebestuur en ook tot het bevoegd gezag voor een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit of een projectbesluit. In dit geval is er sprake van interbestuurlijk toezicht. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de nota van toelichting bij het Besluit kwaliteit leefomgeving (Stb. 2018, 292).

6 Advies en consultatie

Toepassing is gegeven aan artikel 1:8, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht. Dat artikel bevat een regeling voor de toepassing van de voorhangprocedure en consultatieverplichtingen in gevallen waarin er sprake is van de

implementatie van bindende EU-besluiten. Dat is in dit geval aan de orde aangezien de wijzigingen van dit ontwerpbesluit ertoe strekken de nationale regelgeving in overeenstemming te brengen met het Europeesrechtelijke kader, in het bijzonder de vereisten op grond van de smb-richtlijn. Zoals hierboven is beschreven zijn volgens het in artikel 4, derde lid, VEU neergelegde beginsel van loyale samenwerking de lidstaten verplicht om een schending van het Unierecht zo snel mogelijk ongedaan te maken en mee te werken aan de doelstelling van de EU om te voorzien in een hoog niveau van milieubescherming (artikel 4, derde lid, VEU, zoals ook tot uitdrukking gebracht in de overwegingen van de smb-richtlijn en de mer-richtlijn). De toepassing van artikel 1:8 van de Algemene wet bestuursrecht sluit aan bij het vaste beleid voor de internetconsultatie van ontwerpregelgeving als het gaat om de implementatie van EU-regelgeving.⁴⁸ Voor de nahangprocedure op grond van artikel 21.6, vijfde lid, van de Wet milieubeheer wordt toepassing gegeven aan artikel 11 van de Bekendmakingswet. Dat artikel bevat voor de nahangprocedure een vergelijkbare bepaling als artikel 1:8 van de Algemene wet bestuursrecht. Verder kan worden opgemerkt dat dit ontwerpbesluit inhoudelijk dezelfde normen bevat als die in de bestaande regelgeving zijn vastgelegd en waarvoor al eerder op grond van de Wet milieubeheer of de Omgevingswet inspraakmogelijkheden voor het publiek hebben opengestaan (door middel van publicatie van het ontwerp in de Staatscourant of internetconsultatie).⁴⁹ In de toelichtingen bij de betrokken besluiten is op de ontvangen reacties ingegaan.⁵⁰ Ook is bij de betrokken besluiten een voorhangprocedure gevolgd bij beide Kamers der Staten-Generaal.⁵¹ Dit ontwerpbesluit bevat ten opzichte daarvan geen wijzigingen die andere of grotere effecten op de leefomgeving hebben dan die welke zijn ontstaan na de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak. Dit sluit aan bij de regeling in artikel 23.5, derde lid, van de Omgevingswet. Dat artikel bepaalt dat er geen verplichte voorhangprocedure is als het voorgenomen ontwerp uitsluitend strekt tot uitvoering van een internationaalrechtelijke verplichting of als er sprake is van wijzigingen die niet leiden tot andere of grotere nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving. Dat geldt ook voor de overbruggingsregeling voor bestaande windturbineparken aangezien met dit ontwerpbesluit de inhoudelijke normstelling voor die bestaande parken niet wordt gewijzigd. Het eventueel aanpassen van de inhoudelijke normstelling voor windparken is pas aan de orde als er conform de smb-richtlijn een plan-MER is gemaakt. Zoals hierboven is vermeld wordt aan de plan-mer gewerkt en zal voor de nieuwe regels een aparte wijzigings-AMvB in procedure worden gebracht. Die zal worden voorbereid met een internetconsultatie- en voorhangprocedure conform de artikelen 23.4 en 23.5 van de Omgevingswet.

Het Adviescollege toetsing regeldruk (ATR) heeft het ontwerpbesluit niet geselecteerd voor het uitbrengen van een formeel advies, omdat het naar verwachting geen (omvangrijke) gevolgen heeft voor de regeldruk voor burgers, bedrijven en professionals.

De Afdeling advisering heeft op 9 maart 2022 geadviseerd.⁵² Het advies was aanleiding om de gelding van de overbruggingsregeling overeenkomstig het advies aan een einddatum te binden, te weten 1 juli 2025. Ook is het advies opgevolgd door in de nota van toelichting dwingende redenen aan te geven om de schending van de plan-MER tijdelijk te handhaven gedurende de periode die nodig is om een plan-MER te verrichten voor het geval een rechter mocht oordelen dat de overbruggingsregeling plan-MER plichtig is.

7 Inwerkingtreding

De wijziging van het Activiteitenbesluit treedt op 1 juli 2022 in werking.

Voor een toelichting wordt verwezen naar de artikelsgewijze toelichting. De wijzigingen van de uitvoeringsbesluiten onder de Omgevingswet treden tegelijk met de Omgevingswet in werking. Dat tijdstip zal bij koninklijk besluit worden bepaald, de verwachte datum van inwerkingtreding is 1 januari 2023.

8 Technische notificatie

Het ontwerpbesluit is op 22 december 2021 gemeld aan de Commissie van de Europese Gemeenschappen (notificatienummer 2021/0886/NL) ter voldoening aan Richtlijn (EU) 2015/1535 van het Europees Parlement en de Raad van 9 september 2015 betreffende een informatieprocedure op het gebied van technische voorschriften en regels betreffende de diensten van de informatiemaatschappij (PbEU 2015, L 241). De wachttermijn liep af op 23 maart 2022. Er zijn geen opmerkingen ontvangen.

48 Kamerstukken II 2016/17, 29 515, nr. 397, p. 5

49 https://www.internetconsultatie.nl/omgevingswet_besluit_activiteitenleefomgeving/details

https://www.internetconsultatie.nl/omgevingswet_besluit_kwaliteitleefomgeving/details

<https://www.internetconsultatie.nl/invoeringsbesluitomgevingswet>

50 Stb. 2018, 293, p. 696, Stb. 2018, 292, p. 514, Stb. 2020, 400, p. 1184.

51 Zie bijv. Kamerstukken I 2015/16, 33 118, C en Kamerstukken I 2018/19, 34 986, D.

52 Advies van 9 maart 2022, no. W17.21.0379/IV.

59

Nota van toelichting bij Staatsblad 2022/199

Besluit van 3 mei 2022 tot wijziging van het Besluit havenontvangstvoorziensingen en enkele andere besluiten ter implementatie van Richtlijn (EU) 2019/883 van het Europees Parlement en de Raad van 17 april 2019 inzake havenontvangstvoorziensingen voor de afvalafgifte van schepen, tot wijziging van Richtlijn 2010/65/EU en tot intrekking van Richtlijn 2000/59/EG (PbEU 2019, L 151) en in verband met een wetstechnische verbetering (Implementatiebesluit tweede richtlijn havenontvangstvoorziensingen)

Dit besluit is op overheid.nl bekend gemaakt en kent de volgende vindplaats:

<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stb-2022-199.html>. In de .pdf-versie hiervan (de authentieke versie) is de gehele nota van toelichting na te lezen.

Overheid.nl Home Uitgebreid zoeken Mijn abonnementen Help

U bent hier: Home / Staatsblad 2022, 199

Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden

Datum publicatie: 31-05-2022 09:00
Organisatie: Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
Jaargang en nummer: Staatsblad 2022, 199
Rubriek: AMvB
Datum ondertekening: 03-05-2022

Besluit van 3 mei 2022 tot wijziging van het Besluit havenontvangstvoorziensingen en enkele andere besluiten ter implementatie van Richtlijn (EU) 2019/883 van het Europees Parlement en de Raad van 17 april 2019 inzake havenontvangstvoorziensingen voor de afvalafgifte van schepen, tot wijziging van Richtlijn 2010/65/EU en tot intrekking van Richtlijn 2000/59/EG (PbEU 2019, L 151) en in verband met een wetstechnische verbetering (Implementatiebesluit tweede richtlijn havenontvangstvoorziensingen)

Wij Willem-Alexander, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Op de voordracht van Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat van 10 maart 2022, nr. IENW/BSK-2022/28577, Hoofddirectie Bestuurlijke en Juridische Zaken;

Gelet op Richtlijn (EU) 2019/883 van het Europees Parlement en de Raad van 17 april 2019 inzake havenontvangstvoorziensingen voor de afvalafgifte van schepen, tot wijziging van Richtlijn 2010/65/EU en tot intrekking van Richtlijn 2000/59/EG (PbEU 2019, L 151), de artikelen 6, vierde lid, 6a, eerste en vierde lid, 6b, vierde lid, 6d, eerste, vijfde en zesde lid, 6e en 12b, tweede en derde lid, van de Wet voorkoming verontreiniging door schepen, artikel 8.40 van de Wet milieubeheer en artikel 4.3, eerste lid, van de Omgevingswet;

De Afdeling adviserende van de Raad van State gehoord (advies van 14 april 2022, nr. W17.22.00022/IV);

Gezien het nader rapport van Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat van 21 april 2022, nr. IENW/BSK-2022/28577, Hoofddirectie Bestuurlijke en Juridische Zaken.

RG 2022-06-04: Besloten is om het gehele 'algemene deel' uit de nota van toelichting over te nemen.

1 Inleiding

Het Internationaal Verdrag ter voorkoming van verontreiniging door schepen⁵³ (hierna: MARPOL-verdrag) bevat regels over toegestane en verboden lozingen van scheepsafvalstoffen. Het MARPOL-verdrag verplicht de verdragspartijen in verband daarmee te zorgen voor toereikende havenontvangstvoorziensingen in hun havens. Met Richtlijn 2000/59/EG betreffende havenontvangstvoorziensingen voor scheepsafval en ladingresiduen⁵⁴ (hierna: Richtlijn 2000/59/EG) is hier in de Europese Unie invulling aan gegeven. Richtlijn 2000/59/EG beoogt niet alleen zorg te dragen voor de beschikbaarheid van toereikende havenontvangstvoorziensingen, maar beoogt tevens het gebruik van de voorziensingen te vergroten.

In Richtlijn (EU) 2019/883 tot wijziging van Richtlijn 2010/65/EU en tot intrekking van Richtlijn 2000/59/EG⁵⁵ (hierna: de Richtlijn), met als uiterste implementatiedatum 28 juni 2021, wordt verder ingezet op het terugdringen van lozingen van afval, met name van vuilnis als bedoeld in bijlage V van het MARPOL-verdrag, en op het reduceren van de administratieve lasten door de bepalingen verder in overeenstemming te brengen met het MARPOL-verdrag. Net als Richtlijn 2000/59/EG wordt de Richtlijn geïmplementeerd in een aantal bestaande besluiten. Dit wijzigingsbesluit ziet op die implementatie. Daarbij wordt zoveel mogelijk aangesloten bij de wijze waarop Richtlijn 2000/59/EG is geïmplementeerd. Getracht is de bestaande praktijk en procedures rond de afvalafgifte in de Nederlandse zeehavens zoveel mogelijk te behouden. Er is sprake van een strikte implementatie.

53 Het op 2 november 1973 te Londen tot stand gekomen Internationaal Verdrag ter voorkoming van verontreiniging door schepen, met Protocolen en Bijlagen met Aanhangsels (Trb. 1975, 147), en met het op 17 februari 1978 te Londen tot stand gekomen Protocol bij dat Verdrag met Bijlagen en Aanhangsels (Trb. 1978, 188).

54 Richtlijn 2000/59/EG van het Europees Parlement en de Raad van 27 november 2009 betreffende havenontvangstvoorziensingen voor scheepsafval en ladingresiduen (PbEG 2000, L 332).

55 Richtlijn (EU) 2019/883 van het Europees Parlement en de Raad van 17 april 2019 inzake havenontvangstvoorziensingen voor de afvalafgifte van schepen, tot wijziging van Richtlijn 2010/65/EU en tot intrekking van Richtlijn 2000/59/EG (PbEU 2019, L 151).

Met dit wijzigingsbesluit zijn de volgende besluiten gewijzigd: het Besluit havenontvangstvoorzieningen, het Activiteitenbesluit milieubeheer, het Besluit activiteiten leefomgeving, het Besluit voorkoming verontreiniging door schepen en het Besluit meldingsformaliteiten en gegevensverwerkingen scheepvaart. Naast dit wijzigingsbesluit is de Richtlijn geïmplementeerd door de wet van 15 december 2021⁵⁶ die wijzigingen doorvoert aan de Wet voorkoming verontreiniging door schepen (hierna: Wvvs) en de Wet op de economische delicten. Ook de Regeling havenontvangstvoorzieningen, de Regeling meldingen en communicatie scheepvaart, de Regeling voorkoming verontreiniging door schepen en de Regeling tarieven scheepvaart 2005 ondergaan wijzigingen.

De memorie van toelichting bij de wet van 15 december 2021 bevat een grondig overzicht van alle wijzigingen die voortvloeien uit de Richtlijn.⁵⁷ Dit betreft ook de onderdelen die met het wijzigingsbesluit zijn geïmplementeerd. Daarom wordt voor dit wijzigingsbesluit grotendeels volstaan met een artikelsgewijze toelichting. Na de artikelsgewijze toelichting is een transponeringstabel opgenomen. In de transponeringstabel is aangegeven welke bepalingen van de Richtlijn zijn geïmplementeerd met onderhavig wijzigingsbesluit.

2 Besluit havenontvangstvoorzieningen

2.1 Algemeen

Het Besluit havenontvangstvoorzieningen bevat de nadere uitwerking van een aantal bepalingen in de (gewijzigde) Wvvs. Zo worden met het wijzigingsbesluit nadere regels gesteld over de toereikendheid van havenontvangstvoorzieningen, het havenafvalplan, de klachtenprocedure voor ontoereikende havenontvangstvoorzieningen, het systeem van indirecte financiering, de uitzondering op de afgifteplicht en de ontheffingsmogelijkheden.

Ter uitwerking van artikel 6d van de Wvvs worden de grondslagen voor de vaststelling van de indirecte bijdrage in dit wijzigingsbesluit opgenomen. In tegenstelling tot de andere onderwerpen wordt de wijze waarop de indirecte bijdrage moet worden berekend niet uitvoerig besproken in de memorie van toelichting bij de implementatiewet. Hieronder wordt ingegaan op het indirecte financieringssysteem. Voor de overige bepalingen die met het wijzigingsbesluit worden geïmplementeerd wordt verwezen naar de memorie van toelichting bij de implementatiewet.⁵⁸

2.2 Uitwerking van het systeem van indirecte financiering

In artikel 9a van het Besluit havenontvangstvoorzieningen wordt bepaald welke kosten gedekt moeten worden door de op grond van artikel 6d, eerste lid, van de (gewijzigde) Wvvs te heffen indirecte bijdrage. Hierbij wordt verwezen naar bijlage 4 van de Richtlijn. Deze bijlage bevat een schematisch overzicht van de kostensoorten die gefinancierd dienen te worden uit de indirecte bijdrage. Een tweedeling wordt gemaakt tussen enerzijds de indirecte kosten, zijnde de administratieve kosten die samenhangen met het afvalbeheersysteem in de haven, en anderzijds de directe kosten, zijnde de exploitatiekosten van de inzameling en verwerking van scheepsafvalstoffen.

Indirecte administratiekosten zijn onder andere de kosten van het opzetten van het indirecte financieringssysteem, waaronder de kosten voor de openbare aanbestedingsprocedure, het opstellen en uitvoeren van het havenafvalplan, de communicatie aan de havengebruikers en de monitoring van de afgiftehoeveelheden. De indirecte administratieve kosten worden volledig gedekt door de indirecte bijdrage. Bij de exploitatiekosten gaat het om kosten die gerelateerd zijn aan de kosten van inzameling en verwerking van de scheepsafvalstoffen.

Voor de bepaling van de hoogte van de indirecte bijdrage die in rekening wordt gebracht aan schepen kan, zoals voorheen, rekening worden gehouden met de categorie, het type en de grootte van het schip. Met dit wijzigingsbesluit is ter implementatie van artikel 8, vierde lid, van de Richtlijn hieraan toegevoegd dat differentiatie ook kan worden toegepast als de dienstverlening buiten de normale werktijden plaatsvindt of op grond van het gevaarlijk karakter van de in te zamelen scheepsafvalstoffen. Zie hierover de artikelsgewijze toelichting bij artikel 9a, vierde lid van het Besluit havenontvangstvoorzieningen.

Naast de optionele differentiatiemogelijkheden dient de indirecte bijdrage verplicht verlaagd te worden voor schepen die actief zijn in de korte vaart. Dit volgt uit artikel 8, vijfde lid, van de Richtlijn. Schepen voor de korte vaart, ook wel bekend als «short sea shipping», doen relatief frequent havens aan en geven mede daardoor gemiddeld minder afval af per havenaanloop. Het is daarom redelijk dat deze schepen een lagere indirecte bijdrage moeten betalen. Deze verlaagde bijdrage geldt slechts voor schepen die zich uitsluitend richten op korte vaart, dat wil zeggen schepen die de oceaan niet doorkruisen. De hoogte van de verlaging van de indirecte bijdrage kunnen havenbeheerders zelf bepalen.

Door de Europese Commissie wordt korte vaart als volgt gedefinieerd in de communicatie van (1999) 317 van 29 juni 1999: «Korte vaart is de verplaatsing over zee van lading en passagiers tussen in het geografische Europa gelegen havens of tussen die havens en havens in niet-Europese landen, waarvan de kustlijn langs de door Europa begrensde

⁵⁶ Wet van 15 december 2021 tot wijziging van de Wet voorkoming verontreiniging door schepen ten behoeve van de implementatie van Richtlijn (EU) 2019/883 van het Europees Parlement en de Raad van 17 april 2019 inzake havenontvangstvoorzieningen voor de afvalafgifte van schepen, tot wijziging van Richtlijn 2010/65/EU en tot intrekking van Richtlijn 2000/59/EG (PbEU 2019, L 151) en enkele technische verbeteringen (Stb. 2022, 198).

⁵⁷ Kamerstukken II 2020/21, 35 886, nr. 3.

⁵⁸ Kamerstukken II 2020/21, 35 886, nr. 3.

binnenzeeën loopt.» In EU-context gaat korte vaart over het maritieme vervoer tussen EU-havens en tussen EU-havens en omliggende havens in landen behorende tot de Europese Economische Ruimte en havens aan de Middellandse Zee, Baltische Zee en Zwarte Zee. In de geest van de definitie dienen ook alle havens van het Verenigd Koninkrijk hieraan toegevoegd worden.

De indirecte bijdrage wordt eveneens verlaagd als blijkt dat het schip beperkte hoeveelheden afval produceert en zijn afval op een duurzame en milieuvriendelijke wijze beheert. Ook in dit geval is het redelijk dat het schip minder indirecte afvalbijdrage betaalt omdat ofwel minder afval wordt afgegeven, ofwel het afval beter geschikt is voor hergebruik en recycling. De Europese Commissie heeft op 21 januari 2022 een uitvoeringshandeling vastgesteld met criteria hoe moet worden bepaald of een schip beperkte hoeveelheden afval produceert en zijn afval op duurzame en milieuvriendelijke wijze beheert.⁵⁹ Omdat deze uitvoeringshandeling een verordening betreft is deze rechtstreeks toepasselijk in Nederland. De havenbeheerder is verplicht met de in afdeling 1, van de bijlage bij de uitvoeringsverordening gestelde criteria rekening te houden bij de berekening van de verlaging van de indirecte bijdrage. In afdeling 2 staan facultatieve criteria opgesomd en zijn bijgevolg optioneel.

3 Activiteitenbesluit milieubeheer

In artikel 3.26j van het Activiteitenbesluit milieubeheer zijn de verplichtingen van Richtlijn 2000/59/EG geïmplementeerd voor jachthavens die gewoonlijk worden aangedaan door zeegaande pleziervaartuigen, maar die niet zijn aangewezen op grond van artikel 6 van de (gewijzigde) Wvvs. Ter implementatie van de Richtlijn wordt artikel 3.26j aangepast.

De wijzigingen van het Activiteitenbesluit milieubeheer hebben hoofdzakelijk betrekking op het havenafvalplan. De bepalingen voor niet-aangewezen jachthavens zijn gelijk getrokken met de bepalingen die door de implementatie van de Richtlijn gelden voor havens die zijn aangewezen op grond van de (gewijzigde) Wvvs. Daarnaast wordt in het Activiteitenbesluit milieubeheer de mogelijkheid gecreëerd voor kleine, niet-commerciële jachthavens om een ontheffing te vragen voor het opstellen van een havenafvalplan. Dit betreft de implementatie van artikel 5, vijfde lid, van de Richtlijn. Als een eventuele ontheffing door het bevoegd gezag wordt verleend, dient dit aan de Minister van Infrastructuur en Waterstaat te worden gemeld. De Inspectie Leefomgeving en Transport (hierna: ILT) meldt vervolgens de naam en locatie van de jachthaven waarop de ontheffing betrekking heeft, aan SafeSeaNet.

Met de toekomstige inwerkingtreding van het stelsel omgevingsrecht is voor jachthavens het Besluit activiteiten leefomgeving (hierna: Bal) relevant. Het Bal vervangt het Activiteitenbesluit milieubeheer. Tijdens het opstellen van onderhavig besluit is de geplande inwerkingtredingsdatum voor het nieuwe stelsel omgevingsrecht uitgesteld van 1 juli 2022 naar 1 oktober 2022 of 1 januari 2023.⁶⁰ Dat betekent dat de wijzigingen van het Activiteitenbesluit milieubeheer voor slechts een korte periode van kracht zullen zijn totdat het Bal in werking treedt.

4 Besluit activiteiten leefomgeving

Zoals hierboven beschreven zal door de stelselherziening van het omgevingsrecht de bepalingen van het Activiteitenbesluit milieubeheer terecht komen in het Bal. De wijzigingen in het Bal zijn in lijn met de wijzigingen van de artikelen in het Activiteitenbesluit milieubeheer. Een verschil betreft de uitwerking van de uitzonderingsmogelijkheid voor kleine, niet-commerciële havens. Ter implementatie van artikel 5, vijfde lid, van de Richtlijn wordt in artikel 4.685 van het Bal opgenomen dat onder bepaalde voorwaarden de verplichting om een havenafvalplan op te stellen niet van toepassing is. Dit is in lijn met de systematiek van het Bal. In plaats van ontheffingen wordt de toepasselijkheid van de regels zoveel mogelijk gespecificeerd en daarnaast kan het bevoegd gezag maatwerkvoorschriften of maatwerkregels stellen voor zover de Richtlijn daar ruimte voor biedt. De Minister van Infrastructuur en Waterstaat wordt door de havenbeheerder op de hoogte gebracht als een beroep wordt gedaan op artikel 4.685a, vierde lid, van het Bal. De ILT meldt vervolgens de naam en locatie van de desbetreffende haven aan SafeSeaNet.

5 Besluit meldingsformaliteiten en gegevensverwerkingen scheepvaart

Het Besluit meldingsformaliteiten en gegevensverwerkingen scheepvaart (hierna: BMGS) vloeit voort uit de implementatie van Richtlijn 2010/65/EU betreffende meldingsformaliteiten voor schepen die aankomen in en/of vertrekken uit havens van de lidstaten (hierna: Richtlijn 2010/65/EU)⁶¹. Het doel van deze richtlijn is het vereenvoudigen van administratieve procedures die van toepassing zijn op het zeevervoer. Daartoe verplicht deze richtlijn dat de gegevens die door zeeschepen aan de autoriteiten moeten worden verstrekt bij aankomst en vertrek uit een haven zoveel als mogelijk elektronisch worden verstrekt. Een van deze meldingsformaliteiten is de afvalvooraanmelding op grond van artikel 12a van de Wvvs.

⁵⁹ Uitvoeringsverordening (EU) 2022/91 van de Commissie van 21 januari 2022 tot vaststelling van de criteria om te bepalen of een schip beperkte hoeveelheden afval produceert en zijn afval op duurzame en milieuvriendelijke wijze beheert overeenkomstig Richtlijn (EU) 2019/883 van het Europees Parlement en de Raad (PbEU 2022, L 15).

⁶⁰ Kamerstukken II 2021/22, 33 118, nr. 210.

⁶¹ Richtlijn 2010/65/EU van het Europees Parlement en de Raad van 20 oktober 2010 betreffende meldingsformaliteiten voor schepen die aankomen in en/of vertrekken uit havens van de lidstaten en tot intrekking van Richtlijn 2002/6/EG (PbEU 2010, L 283).

Schepen die vallen onder het toepassingsgebied van Richtlijn 2002/59/EG betreffende de invoering van een communautair monitoring- en informatiesysteem voor de zeescheepvaart⁶² zijn verplicht om een afvalvooraanmelding te doen. Hoewel de Richtlijn het toepassingsgebied van schepen die verplicht zijn een afvalvooraanmelding te doen wijzigt, ondergaat het BMGS slechts beperkte wijzigingen. Het BMGS schrijft immers slechts voor aan welke autoriteit de gegevens moeten worden gemeld. Dit systeem verandert niet door de Richtlijn.

In het BMGS blijft in artikel 5 de verwijzing naar artikel 12a Wvvs behouden, waardoor hoofdstuk 3 van het BMGS van toepassing blijft op de gegevens van de afvalvooraanmelding.

6 Besluit voorkoming verontreiniging door schepen

Het Besluit voorkoming verontreiniging door schepen (hierna: Bvvs) geeft uitvoering aan de in het kader van de Internationale Maritieme Organisatie (hierna: IMO) tot stand gekomen scheepvaartverdragen op het gebied van milieu. Het betreft onder andere het MARPOL-verdrag. De basis voor de regelgeving in het Bvvs is neergelegd in de Wvvs. Het Bvvs geeft hoofdzakelijk uitvoering aan het MARPOL-verdrag. De implementatie van de Richtlijn leidt tot beperkte wijzigingen van het Bvvs. Het betreft onder meer het schrappen van de definities die zijn opgenomen in de begripsbepalingen in de (gewijzigde) Wvvs. De verplichting tot het afgeven van scheepsafvalstoffen wordt uitgewerkt in de Wvvs, waardoor artikel 35, eerste en tweede lid, van het Bvvs overbodig zijn geworden. Stoffen die de ozonlaag aantasten vallen eveneens onder het begrip scheepsafvalstoffen. Aangezien artikel 12b van de (gewijzigde) Wvvs bepaalt dat scheepsafvalstoffen moeten worden afgegeven bij een havenontvangstvoorziening, kan ook het derde lid van artikel 35 worden geschrapt. Doordat de bestaande tekst van artikel 35 overbodig is geworden, wordt in artikel 35 invulling gegeven aan de nieuwe verplichting voor schepen om de gegevens van het afvalontvangstbewijs te melden aan SafeSeaNet (artikel 6b, tweede en vierde lid, van de Wvvs). In de Regeling meldingen en communicatie scheepvaart wordt bepaald op welk tijdstip deze melding moet plaatsvinden. Tot slot wordt in artikel 39 van het Bvvs verduidelijkt dat het schadelijke vloeistoffen in bulk betreft (i.e. de stoffen waarvoor Bijlage II van het MARPOL-verdrag geldt).

7 Uitvoerings- en handhavingsaspecten

Bij de uitvoering en handhaving van het onderhavige wijzigingsbesluit heeft de ILT een belangrijke rol. De ILT heeft daarom het wijzigingsbesluit beoordeeld op de handhaafbaarheid, uitvoerbaarheid en fraudegevoeligheid (HUF-toets). De ILT concludeert dat de regelgeving duidelijk en specifiek is geformuleerd, maar dat er ook aandachtspunten zijn. Opnieuw benadrukt de ILT het belang van een goede communicatie richting en afstemming met de betrokken partijen over de consequenties van de Richtlijn.

De ILT maakt een opmerking over de verplichting tot het melden van een ontheffing aan de havens op de route van een schip. Als een schip een ontheffing ontving voor een of alle in de artikelen 6d, 12a of 12b van de Wvvs opgelegde verplichtingen, dan moet het bestaan van de regeling die aanleiding geeft tot het verlenen van de ontheffing, worden gemeld aan alle havens op de route van het schip. In de HUF-toets geeft de ILT aan dat zij deze melding kunnen verzorgen op het ogenblik dat een ontheffing wordt verleend. Dit is verduidelijkt in de artikelsgewijze toelichting bij artikel 9c, eerste en derde lid, van het Besluit havenontvangstvoorzieningen. Geconcludeerd wordt dat de regelgeving fraudebestendig is.

8 Gevolgen

Voor een toelichting op de gevolgen van de Richtlijn wordt verwezen naar paragraaf 9 van de memorie van toelichting bij de wet van 15 december 2021 ter implementatie van de Richtlijn.⁶³

9 Advies en consultatie

Hoewel het implementatie van een richtlijn betreft werd het besluit ter informatie voorgelegd aan belanghebbenden (o.a. havenbeheerders en Rijkswaterstaat als beheerder van SafeSeaNet).

Er heeft geen internetconsultatie plaatsgevonden omdat de consultatie niet in betekenende mate kan leiden tot aanpassing van het wijzigingsbesluit aangezien het hier om strikte implementatie van een richtlijn gaat waarbij geen nationale beleidsruimte is.⁶⁴ Daarnaast gaat het hier om aanpassingsregelgeving zonder noemenswaardige gevolgen voor burgers, bedrijven en instellingen.

Het wijzigingsbesluit is voorgelegd aan het Adviescollege Toetsing Regeldruk (hierna: ATR). Het ATR heeft het dossier niet geselecteerd voor een formeel advies, omdat het naar verwachting geen (omvangrijke) gevolgen voor de regeldruk heeft. De ATR beveelt wel aan om te verduidelijken in welke mate de regeldruk afneemt als gevolg van de beperktere inspecties. De verlaging van het aantal te inspecteren schepen betekent dat minder schepen een fysieke controle aan boord krijgen. Doorgaans zal een inspectie aan boord niet leiden tot een langer oponthoud in de haven dan

⁶² Richtlijn 2002/59/EG van het Europees Parlement en de Raad van 27 juni 2002 betreffende de invoering van een communautair monitoring- en informatiesysteem voor de zeescheepvaart en tot intrekking van Richtlijn 93/75/EEG van de Raad (PbEG 2002, L 208).

⁶³ Kamerstukken II 2020/21, 35 886, nr. 3, p. 14 e.v.

⁶⁴ Zie kabinetsstandpunt inzake internetconsultatie in de verzamelbrief regeldruk (Kamerstukken II 2016/17, 29 515, nr. 397).

nodig is, maar het ontvangen van de inspecteur en het toegang bieden tot bijvoorbeeld de afvaljournaals vergt capaciteit van de bemanning, die zonder inspectie anders ingezet had kunnen worden. Een gedwongen afvalafgifte naar aanleiding van een inspectie kan wel leiden tot extra kosten en openthoud in de haven.

10 Voorhang en nahang

Dit besluit strekt tot implementatie van een EU-handeling. Gelet op artikel 21.6, zesde lid, van de Wet milieubeheer (voor wat betreft de wijziging van het Activiteitenbesluit milieubeheer) en artikel 23.5, derde lid, van de Omgevingswet (voor wat betreft de wijzigingen van het Besluit activiteiten leefomgeving) behoeft dit besluit omwille van deze reden niet te worden voorgehangen. Op grond van artikel 11 van de Bekendmakingswet kan eveneens worden afgezien van de op grond van artikel 21.6, vijfde lid, van de Wet milieubeheer voorgeschreven verplichting tot nahang.

Van de inhoud van dit besluit is overeenkomstig artikel 21.6, zesde lid, van de Wet milieubeheer tegelijk met de aanbieding aan de Afdeling advisering van de Raad van State mededeling gedaan aan de beide kamers der Staten-Generaal.

11 Inwerkingtreding

De inwerkingtreding van onderhavig besluit zal bij koninklijk besluit worden bepaald. De wijzigingen van het Bal zullen in werking treden op het ogenblik dat het nieuwe stelsel van het omgevingsrecht in werking treedt.

Op grond van het kabinetsbesluit tot instelling van vaste verandermomenten en Aanwijzing 4.17, tweede lid, Aanwijzingen voor de regelgeving, dient een besluit op één van de twee vaste verandermomenten in werking te treden. Implementatie van Europese of internationale regelgeving is één van de uitzonderingsgronden met betrekking tot het beleid ten aanzien van de vaste verandermomenten van regelgeving, waarvan voor deze wijzigingsregeling gebruik wordt gemaakt. Om dezelfde reden wordt, op grond van Aanwijzing 4.17, vierde en vijfde lid, Aanwijzingen voor de regelgeving, afgeweken van de minimumpublicatietermijn van twee maanden.

60

Nota van toelichting bij Staatsblad 2022/320

Besluit van 22 augustus 2022 tot wijziging van het Besluit activiteiten leefomgeving en het Besluit kwaliteit leefomgeving in verband met de actualisatie van de regels inzake industriële emissies en enige andere besluiten in verband met technische correcties

Dit besluit is op overheid.nl bekend gemaakt en kent de volgende vindplaats:

<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stb-2022-320.html>. In de .pdf-versie hiervan (de authentieke versie) is de gehele nota van toelichting na te lezen.

The screenshot shows the official website of the Dutch government. At the top, there is a navigation bar with 'Overheid.nl', 'Home', 'Uitgebreid zoeken', 'Mijn abonnementen', and 'Help'. Below this, a breadcrumb trail reads 'U bent hier: Home / Staatsblad 2022, 320'. The main header features the Dutch coat of arms and the text 'Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden'. A metadata table provides details: Datum publicatie: 24-08-2022 09:06; Organisatie: Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat; Jaargang en nummer: Staatsblad 2022, 320; Rubriek: AMVB; Datum ondertekening: 22-08-2022. The document title is prominently displayed, followed by a list of actions: 'Authentieke versie (PDF)', 'Informatie', 'Gerelateerd', 'Printen', and 'Delen'. The document's content is summarized, mentioning it was issued by King Willem-Alexander and signed by the Minister of Infrastructure and Water Management. It references the Environmental Management Act and the Environmental Quality Standard Act, and notes that the decision is based on a report from the State Secretary of Infrastructure and Water Management. The document is identified as 'ARTIKEL I' and states that the decision is being amended as follows.

RG 2022-09-11: Besloten is om het gehele 'algemene deel' uit de nota van toelichting over te nemen.

1 Inleiding

Dit wijzigingsbesluit wijzigt het Besluit activiteiten leefomgeving (hierna: Bal) en ziet op het actualiseren en het op niveau brengen van de Beste Beschikbare Technieken (hierna: BBT) van regels op het gebied van industriële emissies naar de lucht. Daarnaast levert het een bijdrage aan de uitvoering van de afspraken die het Rijk, provincies en gemeenten gemaakt hebben in het op 13 januari 2020 gesloten Schone Lucht Akkoord inzake het reduceren van industriële emissies (Stcrt. 2020, 12937).

Hiertoe worden de emissiegrenswaarden voor biomassaketels en de emissiegrenswaarden in paragraaf 5.4.4 van het Bal – de zogenaamde «luchtmodule» – aangepast.

Het wijzigingsbesluit bevat tevens een wijziging van het Bal om een grondslag te bieden voor de opname van de berekening van de kosteneffectiviteit van investeringsmaatregelen om te voldoen aan de minimalisatieverplichting voor zeer zorgwekkende stoffen in de Omgevingsregeling en voert een aantal nieuwe zeer zorgwekkende stoffen toe aan het bijlagen bij het Bal.

In samenhang met onderhavige wijziging van het Bal, wordt tevens een wijziging met betrekking tot het reduceren van de industriële emissies naar de lucht in Bijlage XXX bij de Omgevingsregeling doorgevoerd. Het betreft de aanpassing van de rentevoet bij de beoordeling van investeringen om te bepalen of van geldende emissiegrenswaarden moet worden afgeweken. Het streven is al deze wijzigingen gelijktijdig met de inwerkingtreding van het stelsel van de Omgevingswet in werking te laten treden.

Voorts bevat het wijzigingsbesluit een aantal technische reparaties die in het Bal moeten worden doorgevoerd en waarvan het wenselijk is dat zij tegelijk met het hele stelsel van de Omgevingswet in werking treden.

De invoering van een vergunningplicht voor installaties voor het stoken van rie-biomassa (biomassa als bedoeld in de richtlijn industriële emissies⁶⁵) en pellets gemaakt uit rie-biomassa < 15MW is in de oorspronkelijke conceptversie van dit wijzigingsbesluit wel geconsulteerd, maar na een brede weging alsnog niet in dit wijzigingsbesluit meegenomen. Hierop zal nog verder ingegaan worden bij paragraaf 5.2, die ingaat op de verwerking van de consultatiereacties.

65 RICHTLIJN 2010/75/EU VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD van 24 november 2010 inzake industriële emissies (geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging) (herschikking), PbEU 2010, L 334.

Ten slotte wordt van de gelegenheid gebruik gemaakt om in het wijzigingsbesluit enkele technische correcties in het Activiteitenbesluit milieubeheer, het Besluit activiteiten leefomgeving, het Besluit kwaliteit leefomgeving en het Besluit van 3 mei 2022 (tijdelijke overbruggingsregeling windturbineparken)⁶⁶ (hierna: Besluit tijdelijke overbruggingsregeling windturbineparken) mee te nemen. Deze wijzigingen houden geen verband met het eigenlijke onderwerp van het onderhavige besluit. Deze beperkte wijzigingen worden toegelicht in de artikelsgewijze toelichting bij de desbetreffende bepalingen (artikel I, onderdeel A; artikel II, artikel III, onderdeel A; artikel IV).

2 Doel en aanleiding algemeen

De aanleiding van deze wijziging is een benodigde actualisering van verouderde regels op het gebied van industriële emissies naar de lucht met als doel deze op BBT-niveau te brengen. De emissiegrenswaarden in de luchtmodule (paragraaf 5.4.4 van het Bal en voorheen afdeling 2.3 van het Abm) dateren uit 2002 toen voor het laatst de emissiegrenswaarden in de toenmalige Nederlandse emissierichtlijn zijn geactualiseerd. Daarnaast gaven ontwikkelingen en prijsdalingen in nageschakelde technieken voor biomassa gestookte installaties aanleiding om ook de emissiegrenswaarden voor kleine en middelgrote biomassa gestookte installaties aan te scherpen. Naast het actualiseren van de regelgeving speelt ook het maatschappelijke en politieke debat rondom biomassa gestookte installaties vanwege het negatieve effect op de lokale luchtkwaliteit die deze installaties kunnen hebben een rol (zie motie Sienot/Mulder⁶⁷). Bovendien blijkt aanscherping van de emissiegrenswaarden technisch mogelijk te zijn. In het geval dat de subsidie voor biomassa gestookte installaties via de Stimulering van Duurzame Energieproductie en Klimaattransitie (hierna: SDE++) wordt behouden, is er de mogelijkheid om met subsidie de onrendabele top vergoed te krijgen.

Ten slotte is het van belang dat de voorgestelde wijzigingen aansluiten bij het Nationaal Milieubeleidskader dat uitgaat van voortdurende verbetering van de kwaliteit van het milieu en bij de afspraken uit het Schone Lucht Akkoord. Het doel van het Schone Lucht Akkoord is bij te dragen aan een permanente verbetering van de luchtkwaliteit in Nederland om gezondheidswinst te realiseren. Schone lucht is van levensbelang, voor iedereen. Luchtverontreiniging behoort tot de belangrijkste risicofactoren voor de gezondheid. Blootstelling aan luchtverontreiniging is verantwoordelijk voor 3,5% van de ziektelast in Nederland. Na roken (9,4%) behoort luchtverontreiniging daarmee tot een van de belangrijkste risicofactoren voor de gezondheid.⁶⁸

Deze wijziging sluit aan bij het streven van het Schone Lucht Akkoord om in alle sectoren een dalende trend van emissies naar de lucht te realiseren. Dus ook in de sectoren industrie en energie. In de jaren negentig zijn de industriële emissies sterk gedaald, maar sinds 2010 lijken deze te stabiliseren. Zonder aanvullend beleid nemen de emissies en gezondheidseffecten toe in de periode tot 2030. Om ook in de industrie- en energiesector een verdere afname van negatieve gezondheidseffecten te realiseren zijn aanvullende maatregelen nodig. Voor de industrie- en energiesector is als minimaal doel gesteld om continu een jaarlijkse afname in emissies te realiseren. Het Schone Lucht Akkoord zet in op het ontkoppelen van groei en uitstoot en daarmee het voorkomen van gezondheidsverlies.

De wijzigingen die dit wijzigingsbesluit aanbrengt in het Bal dragen bij aan de permanente verbetering van de luchtkwaliteit in Nederland. In paragraaf 4.1 wordt nader ingegaan op de milieu-effecten van onderhavige wijzigingen.

3 Inhoud wijzigingsbesluit

3.1 Aanleiding aanpassing emissiegrenswaarden ketels voor vaste biomassa

De duurzame warmteproductie door bioketels en bioWKK's (Warmte Kracht Koppeling) verdrievoudigde tussen 2012 en 2018.⁶⁹ Vanwege de effecten op luchtkwaliteit van biomassa in kleine en middelgrote ketels, door de uitstoot van onder andere fijnstof en NO_x, is afgesproken dat de emissiegrenswaarden worden aangepast.⁷⁰ Gezien de technische ontwikkelingen op het gebied van nageschakelde technieken voor reductie van stof en NO_x emissies was de verwachting dat aanscherping van de emissie eisen voor deze stoffen mogelijk was. De biomassasector zelf geeft ook aan dat aanpassing mogelijk is.⁷¹ In het Schone Lucht Akkoord is specifiek voor biomassastook afgesproken dat de Rijksoverheid in 2020 onderzoekt welke emissiegrenswaarden in algemene regels kunnen worden aangepast voor kleine en middelgrote ketels (ook wel aangeduid als biomassa centrales of biomassa installaties). Daarnaast is het kabinet per motie Sienot/Mulder (zie noot 3) verzocht om uiterlijk in 2022 normen te ontwikkelen voor stikstof en fijnstof voor nieuwverkoop van biomassaketels. Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat heeft TNO gevraagd te onderzoeken wat mogelijke (nageschakelde) technieken en hun kosteneffectiviteit kunnen zijn en tot op welk niveau emissiegrenswaarden aangescherpt zouden kunnen worden.⁸ De scope van het onderzoek betrof ketels, gestookt op vaste biomassa met een nominaal thermisch ingangsvermogen tussen 0,5 en 50MW. Daarnaast heeft ook het consortium

66 Besluit van 3 mei 2022 tot wijziging van het Activiteitenbesluit milieubeheer en enkele besluiten op grond van de Omgevingswet in verband met jurisprudentie over windturbineparken (tijdelijke overbruggingsregeling windturbineparken).

67 Kamerstukken II 2019/20, 35 300 XIII, nr. 52.

68 Volksgezondheid Toekomst Verkenning 2018: een gezond vooruitzicht; RIVM 2018-0030

69 Jaarverslag (2019) van de brancheorganisatie Nederlandse vereniging van bioketel leveranciers (NBKL).

70 Klimaatakkoord | Publicatie | Klimaatakkoord, p. 190. En de Kamerbrief over het duurzaamheidskader biogronstoffen; Kamerstukken II 2020/21, 32 813 / 31 239, nr. 617.

71 Position paper «Scherpere emissienormen voor bioketels?», 2020, NBKL (www.nbkl.nl). ⁸ Emissiereductie en mogelijke normering voor verbranding vaste biomassa in biomassaketels, 2020, TNO.

van DNV-GL/ProBiomass in opdracht van RVO onderzoek gedaan naar het aanpassen van de emissiegrenswaarden.⁷² Waar TNO een bureaustudie heeft gedaan naar de verschillende onderzoeken over de technische haalbaarheid op dit gebied, heeft DNV GL/ProBiomass haar advies gebaseerd op garantiewaarden van leveranciers van (nageschakelde) technieken. Voor biomassa ketels met een nominaal thermisch ingangsvermogen < 0,5 MW gelden vanaf 2020 de eisen uit de Europese Ecodesign verordening.⁷³

Voor wat betreft controle op de correcte installatie en onderhoud van biomassacentrales (motie Sienot/Mulder; zie noot 3) geldt dat dit voor centrales < 15 MW plaatsvindt bij de 2-jaarlijkse keuring en voor centrales > 15 MW uitgewerkt kan worden in de verplichtingen van de vergunning.

3.2 Aanpassen emissiegrenswaarden nieuwe biomassa ketels

De twee bovengenoemde onderzoeken laten zien dat aanpassing van de emissiegrenswaarden technisch mogelijk is. In geval van subsidie voor biomassa gestookte installaties via SDE++, is er de mogelijkheid om met subsidie de onrendabele top vergoed te krijgen. Het kabinet heeft hierover aangekondigd dat het de subsidie voor laagwaardige toepassingen van houtige biomassa wil afbouwen.⁷⁴ De verwachting is dat er zonder subsidie nagenoeg geen nieuwe biomassa installaties bij zullen komen. Toch blijft het aanscherpen van de emissiegrenswaarden juist voor de tussenliggende periode tot het afbouwpad van belang. Nieuwe installaties die in deze periode nog gebouwd gaan worden moeten dan voldoen aan de aangescherpte emissie eisen. Het onderhavige wijzigingsbesluit bevat een aanpassing van de emissiegrenswaarden voor stof, stikstofoxide (NO_x) en zwaveldioxide (SO₂) voor biomassaketels die na de inwerkingtreding van dit besluit in bedrijf worden genomen en daarom gelden voor nieuwe installaties. Daar waar de reinigingstechnieken Selective Catalytic Reduction (hierna: SCR) en Selective Non Catalytic Reduction (hierna: SNCR) worden toegepast ter bestrijding van de NO_x-emissies is tevens een ammoniakemis (NH₃) opgenomen. Bij gebruik van een SNCR of een SCR moet ureum gedoseerd worden om de NO_x-emissies te beperken. Een overdosering ureum leidt tot ammoniakuitstoot (NH₃). Om overdosering te voorkomen is voor de toepassing van deze technieken een grens gesteld aan de NH₃-emisie. Deze is voor de toepassing van SNCR vastgesteld op 10 mg/Nm³. Uit de rapportage van DNV-GL en ProBiomass blijkt echter dat het momenteel moeilijk kan zijn voor leveranciers om dit niveau in alle gevallen te garanderen. Daarom kan het bevoegd gezag maatwerk toepassen tot 20 mg/Nm³. Deze maatwerkoptie is begrensd om te voorkomen dat de emissie van NH₃ een belangrijk deel van de aanscherping van de NO_x emissiegrenswaarde teniet doet. Met het oog op de stikstofproblematiek is een hoge NH₃ emissie onwenselijk, NH₃ heeft een factor 3 hogere stikstofbijdrage per gewichtseenheid dan NO_x. Dat betekent dat verruiming van 10mg/Nm³ naar 20 mg/Nm³ voor NH₃ een verzuring effect heeft van 30 mg/Nm³ meer NO_x. De tabel hieronder geeft een vergelijking van emissiegrenswaarden, zoals die golden onder het Activiteitenbesluit milieubeheer (hierna: Abm) en zoals die zullen gelden vanaf de inwerkingtreding van dit wijzigingsbesluit voor nieuwe biomassaketels tussen 0,5 – 50 MWth. Daarnaast wordt aangegeven met welke technieken de aangepaste emissiegrenswaarden haalbaar worden geacht.

	Vermogenscategorie		
	0,5 – 1 MWth	1–5 MWth	5–50 MWth
Stof (PM)			
Huidige eis Abm	40 mg/Nm ³	20 mg/Nm ³	5 mg/Nm ³
Nieuwe eis	15 mg/Nm ³	5 mg/Nm ³	5 mg/Nm ³
Mogelijke techniek om aan eis te voldoen	Doekenfilter / ESP-filter / evt. goede verbranding / brandstofkeuze of vochtgehalte van de brandstof		Doekenfilter / ESP-filter / brandstofkeuze of vochtgehalte van de brandstof
NO_x			
Huidige eis Abm	300 mg/Nm ³	275 mg/Nm ³	145 mg/Nm ³
Nieuwe eis	275 mg/Nm ³	145 mg/Nm ³	100 mg/Nm ³
Mogelijke techniek om aan eis te voldoen	Brandstofkeuze en optimale verbranding	Brandstofkeuze en/of SNCR en/of SCR	SCR
SO₂			
Huidige eis Abm	200 mg/Nm ³	200 mg/Nm ³	200 mg/Nm ³
Nieuwe eis	100 mg/Nm ³	100 mg/Nm ³	60 mg/Nm ³
Mogelijke techniek om aan eis te voldoen	Brandstofkeuze, evt. kalkinjectie en doekenfilter		
NH₃			
Huidige eis Abm	-	-	-
Nieuwe eis	nvt	SCR: 5 mg/Nm ³ 1 SNCR: 10 mg/Nm ³ 2	SCR: 5 mg/Nm ³ 1 SNCR: 10 mg/Nm ³ 2

1 maatwerk tot 10 mg/Nm³

2 maatwerk tot 20 mg/Nm³

De nieuwe emissiegrenswaarden betreffen een forse aanscherping. De emissiegrenswaarden die Nederland tot op heden stelde, behoorden al tot de strengste in de wereld. Met deze nieuwe emissiegrenswaarden loopt Nederland mondiaal voorop. Nederland is een dichtbevolkt land met veel activiteiten op een klein grondgebied, waardoor maatregelen voor een goede luchtkwaliteit aan belang toenemen voor het milieu en de gezondheid in Nederland. Dit is des te meer van

72 Invloed van aanscherping emissie eisen op de investerings- en exploitatiekosten van biomassaketels, DNV-GL en PRO BIOMASS, 2020.

73 Verordening (EU) 2015/1189 van de Commissie van 28 april 2015 tot uitvoering van Richtlijn 2009/125/EG van het Europees Parlement en de Raad wat de eisen inzake ecologisch ontwerp voor verwarmingsketels voor vaste brandstoffen betreft; PbEU 2015, L 193.

74 Duurzaamheidskader biograndstoffen, d.d. 16 okt. 2020, nr. 32813-617, vergaderjaar 2021-2021.

belang in het kader van de noodzakelijke energietransitie, waardoor het aantal biomassaketels naar verwachting toe zal nemen. De aangepaste emissiegrenswaarden verplichten tot het gebruik van de juiste kwaliteit biomassa en/of het toepassen van rookgasreinigingstechnieken met een hoger rendement.

Het is geen verplichting de in de tabel genoemde technieken toe te passen. Als op andere wijze wordt voldaan aan de emissiegrenswaarden is dat uiteraard toegestaan. In het TNO rapport worden de mogelijke technieken in relatie tot de emissiegrenswaarden nader beschreven en onderbouwd. Dit betreft onder andere technieken als SNCR, SCR en een Electrostatic Precipitator (hierna: ESP).

3.3 *Aanscherpen emissiegrenswaarden bestaande ketels*

Tot 1 januari 2013 werden de emissies van biomassaketels met een nominaal thermisch ingangsvormogen tot 1 MW gereguleerd door middel van vergunningen op basis van de Nederlandse Emissie Richtlijn (hierna: NeR). Voor biomassaketels met een nominaal thermisch ingangsvormogen boven de 1 MW waren de emissiegrenswaarden vastgelegd in het Besluit emissie eisen middelgrote stookinstallaties. In 2013 zijn de emissiegrenswaarden van zowel de biomassaketels met een nominaal thermisch ingangsvormogen onder en boven 1 MW vastgelegd in het Abm.⁷⁵ Voor biomassaketels met een nominaal thermisch ingangsvormogen tot 1 MW is tot 1 januari 2015 vastgehouden aan de eisen uit de NeR. Te weten een emissiegrenswaarde voor stof van 150 mg/Nm³ en 75 mg/Nm³ voor respectievelijk ketels met een nominaal thermisch ingangsvormogen tot 0,5 MW en ketels met een nominaal thermisch ingangsvormogen tussen 0,5 en 1 MW. Hiermee werd aangesloten op de Duitse regelgeving. Het is onwenselijk dat dergelijke ketels nog voor onbepaalde tijd met relatief hoge emissies in werking (kunnen) blijven. Zeker gezien het feit dat er voor deze ketels geen emissiegrenswaarden in algemene regels zijn opgenomen voor NO_x en SO₂.

Van de kleinere ketels onder de 1 MW is de technische levensduur naar verwachting 12-15 jaar. Voor de wat grotere ketels onder de 1 MW kan het de moeite lonen om een revisie te doen, zodat deze daarna nog 10 jaar door kan draaien. Met dit wijzigingsbesluit worden daarom de emissiegrenswaarden voor deze biomassa ketels gelijk getrokken met de emissiegrenswaarden die al gelden voor meer recente bestaande ketels (geplaatst tussen 2015 en inwerkingtreding van dit besluit) van dit vermogen. Bij minder draaiuren of een korte levensduur van de ketel kan voor deze emissiegrenswaarden maatwerk nodig zijn, afgestemd op bijvoorbeeld de (resterende) bedrijfsuren.

Per 1 januari 2027 moeten ketels van voor 2015 met een nominaal thermisch ingangsvormogen tot 1 MW voldoen aan emissiegrenswaarden zoals deze ook per 1 januari 2015 zijn gaan gelden voor nieuwe ketels met een nominaal thermisch ingangsvormogen onder 1 MW, namelijk 40 mg/Nm³ voor stof, 300 mg/Nm³ voor NO_x, en 200 mg/Nm³ voor SO₂.

Bij het vaststellen van het overgangsrecht is een belangrijke overweging geweest dat ondernemers hun investeringsbeslissing mede hebben gebaseerd op de regelingen inzake de SDE++ en haar voorgangers SDE en SDE+. Deze vergoedt de onrendabele top van de investering en wordt verstrekt door gedurende 12 jaar jaarlijks een bijdrage te geven op de exploitatie naar rato van het aantal draaiuren. De initiatiefnemers hebben bij de investeringsbeslissing gerekend met een bepaalde vergoeding per energie-eenheid over de looptijd van de SDE. Het is daarom redelijk om niet tijdens deze looptijd aanvullende investeringen te verlangen op deze ketels, die de rentabiliteit van de investering in gevaar brengt, maar om de eisen in te laten gaan na afloop van deze looptijd. Vanaf 2027 gaan daarom de emissiegrenswaarden gelden zoals hierboven genoemd. Deze zijn voor NO_x en SO₂ haalbaar zonder nageschakelde techniek bij de keuze van schone biomassa.⁷⁶ De strengere emissiegrenswaarde voor stof vereist meestal het plaatsen van (een combinatie van) emissiereductietechnieken.

3.4 *Actualisatie emissiegrenswaarden*

Paragraaf 5.4.4 van het Bal bevat de zogenaamde «luchtmodule» waarin in artikel 5.30 emissiegrenswaarden staan opgenomen voor stoffen naar de lucht afkomstig van gekanaliseerde bronnen. De richtingaanwijzer in hoofdstuk 3 van het Bal geeft aan voor welke activiteiten de luchtmodule geldt, tenzij er specifieke voorschriften op deze activiteiten van toepassing zijn. De luchtmodule is anders dan in het Abm alleen van toepassing op vergunningplichtige activiteiten.

De waarden uit tabel 5.30 in het Bal waren ongewijzigd overgenomen uit afdeling 2.3 van het Abm. De emissiegrenswaarden die daarin staan zijn voor het laatst herzien in 2002. In opdracht van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat is door Witteveen en Bos⁷⁷ een verkennend onderzoek uitgevoerd naar de mogelijkheden om de emissiegrenswaarden uit tabel 5.30 van het Bal te actualiseren. Na dit verkennend onderzoek is door Tauw⁷⁸ een vervolgonderzoek uitgevoerd. Het doel van dit vervolgonderzoek was het geven van concrete adviezen voor aanpassingen van emissiegrenswaarden, waarbij het verkennend onderzoek door Witteveen en Bos als basis heeft gediend. De twee studies verkennen of aanpassing van de emissiegrenswaarden nodig is vanwege de ontwikkelingen van de techniek, voortschrijdend milieubeleid en mogelijk gunstigere kosten van te nemen maatregelen. Daarbij is gekeken naar praktijkervaring, internationale trends in België en Duitsland en naar de concepten van de BBT-conclusies

⁷⁵ Stb. 2012, 558

⁷⁶ Emissiereductie en mogelijke nommering voor verbranding vaste biomassa in biomassaketels, 2020, TNO: § 3.6, blz. 36 en § 4.4, blz. 41.

⁷⁷ Verkenning emissiegrenswaarden Ab 2.3, Witteveen + Bos, 30 januari 2020.

⁷⁸ Vervolgonderzoek emissiegrenswaarden Afdeling 2.3 Activiteitenbesluit, 9 september 2020.

in de BREF «Waste Gas Management and Treatment systems in the Chemical sector». Op basis van de aanbevelingen in de studie van Tauw worden de emissiegrenswaarden in de luchtmodule geactualiseerd.

Bij een aantal activiteiten in hoofdstuk 4 van het Bal staan dezelfde stofklassen en emissiegrenswaarden als in tabel 5.30 van het Bal. Er is voor gekozen om voor die activiteiten de emissiegrenswaarde voor de betreffende stofklassen gelijk te trekken met de geactualiseerde emissiegrenswaarden voor de stofklassen in tabel 5.30 van het Bal. Het gaat om de volgende activiteiten: aanbrengen van lagen op metalen, stralen van metalen, solderen van metalen en laboratorium. Voert het bedrijf de erkende maatregel die beschreven staat in de relevante artikelen uit, dan is het uitgangspunt dat het bedrijf voldoet aan de emissiegrenswaarde. Toezicht vindt dan plaats of de erkende maatregel goed wordt onderhouden en voldoende gedimensioneerd is. De geactualiseerde emissiegrenswaarden zijn gebaseerd op wat volgens de studie van Tauw nu haalbaar is met de huidige stand der techniek. Omdat de basis van de emissiegrenswaarden hetzelfde is, wordt het voor de vier activiteiten haalbaar geacht om aan dezelfde emissiegrenswaarden te voldoen.

Het generieke overgangsrecht van artikel 4.13 van de Invoeringswet en het Invoeringsbesluit Omgevingswet, bepaalt dat vergunning- en maatwerkvoorschriften die onder het Abm of de Wet milieubeheer zijn vastgesteld, hun gelding behouden. Het bevoegd gezag kan de vergunning dan op een natuurlijk moment aanpassen. Naast het generiek overgangsrecht wordt ook ten aanzien van de geactualiseerde emissiegrenswaarden in specifiek overgangsrecht voorzien. Voor bestaande activiteiten krijgen bedrijven vier jaar de tijd om te voldoen aan de geactualiseerde emissiegrenswaarden in tabel 5.30 van het Bal. Mocht een bedrijf toch niet kunnen voldoen aan de geactualiseerde emissiegrenswaarden voor emissies naar de lucht, dan heeft het bedrijf in die periode de mogelijkheid om maatwerk te vragen. Aan de hand van een beoordeling van de individuele situatie van het bedrijf kan bevoegd gezag zo nodig een soepelere emissiegrenswaarde toestaan.

Hoofdstuk 4 van het Bal bevat meer activiteiten met emissiegrenswaarden voor emissies naar de lucht. Die zijn gekoppeld aan specifieke stoffen in plaats van aan een generieke stofklasse. De verwachting is dat hier ook actualisatie van bepaalde emissiegrenswaarden mogelijk is. Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat is voornemens om een aanvullend onderzoek uit te laten voeren welke emissiegrenswaarden van activiteiten uit hoofdstuk 4 van het Bal geactualiseerd kunnen worden.

3.5 *Relatie tot Europees recht*

De Richtlijn middelgrote stookinstallaties regelt de emissies van stationaire (niet-mobiele) stookinstallaties vanaf 1 MW tot 50 MW. Met de totstandkoming hiervan is Europees bronbeleid tot stand gebracht voor nagenoeg alle stookinstallaties. Kleine stookinstallaties moeten aan Europese producteisen – waaronder ook eisen ten aanzien van luchtmissies – voldoen, voordat ze op de markt worden gebracht (Ecodesign, Richtlijn 2009/125/EG). Met de Richtlijn industriële emissies zijn de emissies van de stationaire installaties vanaf 50 MW gereguleerd en via Ecodesign wordt een deel van de kleine stookinstallaties onder 1 MW geregeld.

strengere emissiegrenswaarden

De Richtlijn middelgrote stookinstallaties bevat regels voor de emissie naar de lucht van zwaveldioxide, stikstofoxiden en stof, door middelgrote stookinstallaties met vermogens van 1 tot 50 MW. In de Nederlandse wetgeving ligt het principe verankerd dat de beste beschikbare technieken (BBT) dienen te worden toegepast. In het algemene deel van de toelichting wordt in paragraaf 3.4 en 4.1 uitgelegd dat de actualisering van de emissiegrenswaarden nodig is om deze in lijn te brengen met de geldende BBT.

De Richtlijn middelgrote stookinstallaties is gebaseerd op artikel 192 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU). De beschermende maatregelen die worden vastgesteld uit hoofde van deze bepaling, beletten niet dat een lidstaat verdergaande beschermingsmaatregelen treft en handhaaft. Wel moeten zulke maatregelen verenigbaar zijn met het Unierecht en ter kennis van de Commissie worden gebracht. De richtlijn geeft in rechtsoverweging 24 en artikel 6, negende lid, aan, dat artikel 193 VWEU de lidstaten niet belet om verdergaande beschermingsmaatregelen te handhaven of in te voeren, bijvoorbeeld in zones waar niet aan de grenswaarden voor de luchtkwaliteit wordt voldaan.

Het aanscherpen van de emissiegrenswaarden voor biomassa gestookte installaties kan volgens Tauw (zie paragraaf 4.1) een forse landelijke emissiereductie tot gevolg hebben voor NO_x, stof en SO₂. De actualisatie van de emissiegrenswaarden in de luchtmodule (art. 3.50 Bal) zal naar verwachting bijdragen aan een betere luchtkwaliteit door kleine emissiereducties in alle relevante industriële sectoren. In totaal telt dat ook op tot een significante reductie op het vlak van stof en NH₃. Aangezien luchtverontreiniging behoort tot de belangrijkste risicofactoren voor de gezondheid en de emissiegrenswaarden op BBT-niveau gebracht moeten worden, worden de nationale emissie-eisen verenigbaar geacht met het Unierecht.

4 Effecten

De effecten van het voorstel tot het wijzigen van de onderdelen genoemd in bovenstaande paragraaf 3 zijn in kaart gebracht door een milieueffecten toets die Tauw⁷⁹ heeft uitgevoerd en een financiële effectentoets die door Sira

⁷⁹ Rapport Tauw: Schone Lucht Akkoord – emissiereductie industrie, 2021.

Consulting⁸⁰ is uitgevoerd.

4.1 Milieu-effecten

Door Tauw zijn de milieu-effecten onderzocht van het actualiseren en het op BBT-niveau brengen van de regels in onderhavig besluit. Op basis van het onderzoek van Tauw wordt geconcludeerd dat het onderhavige besluit een positief effect zal hebben op de luchtkwaliteit doordat het de emissies van verschillende stoffen reduceert (zie onderstaande tabel). Er is een reductie te zien op de stoffen waar het Schone Lucht Akkoord zich op richt (NO_x, NH₃ en Stof) en andere stoffen die een negatieve invloed hebben op de luchtkwaliteit. In onderstaande tabel is de verwachte emissiereductie weergegeven van enkele belangrijke stoffen (bron: rapport Tauw).

Stofsoort	NO _x	Stof (PM10)	SO ₂	NH ₃	HCl	HF
Emissiereductie in kg/jaar	299.617	190.305	437.000	87.995	1.119	549

Door het aanscherpen van de emissiegrenswaarden voor biomassa gestookte installaties kan volgens Tauw een forse landelijke emissiereductie tot gevolg hebben voor NO_x, stof en SO₂. Waarbij een grote impact wordt voorzien van het wijzigen van de emissiegrenswaarden voor oudere installaties. De actualisatie van de emissiegrenswaarden in de luchtmodule (art. 3.50 Bal) zal naar verwachting bijdragen aan een betere luchtkwaliteit door kleine emissiereducties in alle relevante industriële sectoren. In totaal telt dat ook op tot een significante reductie op het vlak van stof en NH₃. Tauw stelt daarnaast dat de emissiegrenswaarden bij het herstel van de vergunningplicht gelijk zijn aan de grenswaarden gevat in algemeen geldende regelgeving. Daarom is hiervoor geen emissiereductie berekend. Tot slot geeft Tauw in haar rapport aan dat het aanpassen van de rentevoet (Omgevingsregeling) lastig te kwantificeren is. Reden hiervoor is dat de kosteneffectiviteitsmethodiek, waar de rentevoet onderdeel van uitmaakt weinig wordt toegepast voor de bepaling of in uitzonderlijke gevallen de vaststelling van mindere strenge emissiegrenswaarden noodzakelijk is. In de praktijk wordt deze methodiek echter ook generiek gebruikt om na te gaan of afwijkende – ook strengere grenswaarden – noodzakelijk zijn. Als het wordt toegepast kan het op lokaal niveau wel degelijk grote milieuwinst opleveren en is het een belangrijke bouwsteen voor strenge emissie-eisen in vergunningen.

4.2 Nalevingskosten

Het aanscherpen van de emissiegrenswaarden in de luchtmodule en het aanpassen van de rentevoet hebben effect op vergunningplichtige activiteiten waarop de luchtmodule van het Bal van toepassing is, bijvoorbeeld in de textiel- en tapijtindustrie, lederindustrie, rubber- en kunststofverwerkende industrie en hebben effect op IPPC-installaties. Daarnaast heeft dit besluit effect op de biomassasector, het betreft biomassa gestookte installaties tot 50 MWth. Sira heeft de installaties en organisaties die geraakt worden weergegeven in onderstaande tabel:

Doelgroepen	Relevante wijziging	Omvang doelgroep
IPPC-installaties ¹	Aangescherpte emissiegrenswaarden luchtmodule Bal Aanpassing rentevoet kosteneffectiviteit	Totaal: 3.511 ² Geraakt: klein aantal ³
«Overige installaties» ⁴	Aangescherpte emissiegrenswaarden luchtmodule Bal Aanpassing rentevoet kosteneffectiviteit	Totaal: 3.325 ⁵ Geraakt: 293 ⁶
Nieuwe biomassa-installaties - klein > 0,5 < 1 MWth - middelgroot > 1 < 5 MWth - middelgroot > 5 < 50 MWth	Aanscherpen emissiegrenswaarden biomassa-installaties	Totaal: 18 per jaar Geraakt: 18 per jaar
Bestaande biomassainstallaties < 1 MWth van vóór 2015	Aanscherpen emissiegrenswaarden biomassa installaties	Totaal: 297 Geraakt: 297
Omgevingsdiensten	Alle wijzigingen	Totaal: 29 Geraakt: 29
Gemeenten	Alle wijzigingen	Totaal: 355 Geraakt: onbekend
Provincies	Aangescherpte emissiegrenswaarden luchtmodule Bal Aanpassingen kosteneffectiviteit	Totaal: 12 Geraakt: 12

- 1 IPPC-installaties: grotere industriële bedrijven met één (of meerdere) installatie(s) die vallen onder de Richtlijn Industriële Emissies (RIE). Een IPPC-installatie omvat één of meerdere milieubelastende activiteiten uit bijlage 1 van richtlijn nr. 2010/75/EU. Daarnaast moet de activiteit boven de drempelwaarde uitkomen. Het aanscherpen van de emissiegrenswaarden is alleen van toepassing op IPPC-installaties als er geen kwantitatieve BBT-range is opgenomen in de BBT-conclusies.
- 2 De laatste gegevens die hierover beschikbaar zijn staan hier: https://www.infomil.nl/publish/pages/64145/20140922_ippc_questionnaire_q2_1_nl_final.pdf
- 3 Zie paragraaf 3.2.2.
- 4 Overige installaties: bedrijven die luchtverontreiniging veroorzaken, maar geen IPPC-installatie zijn en waarvoor geen sectorspecifieke regels gelden op grond van hoofdstuk 4 van het Bal.
- 5 Vervolgonderzoek emissiegrenswaarden Afdeling 2.3 Activiteitenbesluit (Tauw, 2020).
- 6 Gebaseerd op tabel 6.6 uit Vervolgonderzoek emissiegrenswaarden Afdeling 2.3 Activiteitenbesluit (Tauw, 2020).

Aanscherping van de regels ten aanzien van biomassa gestookte installaties brengt extra kosten met zich mee. Wanneer er voor nieuwe biomassa gestookte installaties subsidie (SDE ++)⁸⁰ kan worden aangevraagd, kan daarmee de onrendabele top worden vergoed. Aan Sira hebben respondenten aangegeven dat de norm voor SO₂ voor het grootste deel van de tijd geen probleem is, maar dat de piekuitstoot een aantal keer per jaar boven de 60 mg/Nm³ ligt. In de rapporten van TNO en DNV GL / ProBiomass wordt aangegeven dat een grenswaarde van 60 mg/Nm³ haalbaar is. Om

⁸⁰ Rapport Sira: Effectmeting aanpassing algemene regels lucht industrie, 2021.

te bezien of dit een breed gedragen knelpunt is, is er in de internetconsultatie gevraagd hoe partijen aankijken tegen een grenswaarde van 60 mg/Nm³ en een grenswaarde van 100 mg/Nm³. In het Sira rapport dragen respondenten aan dat het gebruik van schone brandstoffen in strijd is met het Rijksbeleid ten aanzien van biograndstoffen.⁸¹ De respondenten spreken van hoogwaardige en laagwaardige biomassa. Het duurzaamheidskader spreekt van een hoogwaardige of laagwaardige inzet van biomassa. Het gaat daarbij om de toepassing van biomassa. Wanneer we spreken van schone biomassa om de emissiegrenswaarden te behalen, dan hebben we het over biomassa die bijvoorbeeld is gedroogd en ontdaan van naalden en bladeren. Dat kan nog steeds (laagwaardig) snoeiafval van gemeenten zijn.

Bij het actualiseren van de emissiegrenswaarden in de luchtmodule is de verwachting dat een deel van de installaties niet voldoet aan de geactualiseerde emissiegrenswaarden. Het onderzoek van Tauw gaat uit van ongeveer 25% dat niet kan voldoen. Voor deze installaties zullen aanvullende inspanningen noodzakelijk zijn om aan de nieuwe emissiegrenswaarden te voldoen. Hiermee zullen de emissies van deze installaties verminderen, waardoor verbetering van de luchtkwaliteit te verwachten is. Het aanpassen van de rentevoet (Omgevingsregeling) is lastig te kwantificeren. Reden hiervoor is dat de kosteneffectiviteitsmethodiek, waar de rentevoet onderdeel van uitmaakt, weinig wordt toegepast.

Eenmalige nalevingskosten

De eenmalige nalevingskosten voor bedrijven betreffen de kosten in verband met kennisname van de gewijzigde regelgeving en de implementatie van de aanpassingen in de bedrijfsvoering (zoals het aanpassen van werkprocedures en eigen controle of emissiepunten voldoen aan de nieuwe grenswaarden). De eenmalige nalevingskosten worden geschat op € 14.766.000 voor IPPC-installaties en «overige installaties» als gevolg van de wijzigingen in de luchtmodule.

Structurele nalevingskosten

De structurele nalevingskosten betreffen verplichtingen die periodiek terugkomen. Dit betreft bijvoorbeeld de extra kosten voor een ander soort brandstof of onderhoudskosten voor een nageschakelde techniek. De structurele nalevingskosten voor bedrijven worden geschat op een bedrag tussen de € 2.638.300 en € 4.674.300 en ziet met name op bedrijven met IPPC installaties en «overige installaties» vanwege het actualiseren van de luchtmodule. Wanneer er voor nieuwe biomassaketels geen subsidie beschikbaar is voor de onrendabele top schat Sira in dat de structurele nalevingskosten gemiddeld € 4.809.516 per jaar bedragen om te kunnen voldoen aan de aangescherpte emissiegrenswaarden. Dit komt dan bij bovengenoemde structurele nalevingskosten.

4.3 Administratieve lasten

Eenmalige administratieve lasten

De eenmalige administratieve lasten voor bedrijven in verband met kennisname van de gewijzigde regelgeving en de implementatie van de aanpassingen in de bedrijfsvoering liggen naar schatting tussen € 1.000.000 en € 1.993.000. Deze kosten zien op bedrijven met IPPC-installaties en «overige installaties» inzake de actualisering van de luchtmodule.

Structurele administratieve lasten

De structurele administratieve lasten betreffen het aanvragen van maatwerk betreffende de emissiegrenswaarde voor NH₃ voor nieuwe biomassa gestookte installaties. Deze lasten bedragen voor bedrijven naar verwachting € 20.400.

Bestuurlijke lasten

De lasten voor het bevoegd gezag nemen naar schatting eenmalig toe met een bedrag tussen de € 559.200 en € 2.256.000 als toe als gevolg van de extra aanvragen voor maatwerk voor de luchtmodule. Voor kennisname en implementatie van de wijzigingen worden de eenmalige bestuurlijke lasten geschat op € 1.740.000.

De structurele bestuurlijke lasten nemen toe met € 11.500 en zien op maatwerk voor de nieuwe NH₃ eis voor nieuwe biomassa gestookte installaties.

Een belangrijk deel van de nalevingskosten en lasten ziet op de aanpassing van de luchtmodule Bal. De emissiegrenswaarden uit deze module dateren uit 2002 en zijn reeds 20 jaar oud. Actualisering op basis van ontwikkelingen in de techniek, voortschrijdend milieubeleid en mogelijk gunstigere kosten van de te nemen maatregelen is conform het eerder genoemde onderzoek van Tauw mogelijk. Het grootste deel van de bedrijven (75%) voldoet al aan de geactualiseerde grenswaarden van de luchtmodule Bal en is het aanpassen voor deze installaties blijkbaar al kosteneffectief. Voor installaties die niet (kosteneffectief) kunnen voldoen aan een emissiegrenswaarde in het Bal, kan gemotiveerd worden afgeweken met maatwerk. Daarnaast is actualisering met het oog op de negatieve impact van emissies van verontreinigende stoffen naar de lucht wenselijk. Luchtvervuiling uit de industrie draagt voor 10% bij aan de negatieve gezondheidseffecten uit binnenlandse bronnen.

81 <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2020/10/16/duurzaamheidskaderbiograndstoffen>

4.4 Adviescollege toetsing regeldruk

Het Adviescollege Toetsing Regeldruk (ATR) heeft op 14 april 2021 advies uitgebracht op het wijzigingsbesluit. Hieronder wordt ingegaan op de drie adviespunten van de ATR en de verwerking daarvan.

Het college adviseert om nader toe te lichten hoe de door (MKB-)bedrijven voorziene knelpunten ten aanzien van de werkbaarheid van het voorstel worden geadresseerd. En in aansluiting daarop in beeld te brengen wat de mate van doelbereik en de regeldrukgevolgen zijn voor de voorgestelde en alternatieve emissiegrenswaarden voor biomassacentrales en ondergrens voor de vergunningplicht voor biomassacentrales.

Om de door de MKB-bedrijven voorziene knelpunten te adresseren zijn er vragen gesteld in de consultatie over de vergunningplicht en het aanscherpen van de SO₂ emissiegrenswaarde voor nieuwe installaties. In het Sira rapport wordt aangegeven dat respondenten uit de sector aangeven dat de norm voor SO₂ het grootste deel van de tijd geen probleem is, maar dat de piekuitstoot een aantal keer per jaar boven de 60 mg/Nm³ ligt. Bicarbonaatinjectie of schone brandstoffen zorgen volgens hen daarom voor een beperkte vermindering van de uitstoot van SO₂, die niet in verhouding staat tot de kosten. In onderstaande paragraaf over de internetconsultatie wordt verder ingegaan op de reacties op de vraag of een SO₂ eis van 100 mg/Nm³ beter volstaat. Op basis van de reacties uit internetconsultatie is de SO₂ eis van 60 mg/Nm³ naar 100 mg/Nm³ aangepast voor installaties tussen de 0,5-5 MWth. De verwachting is dat een aanpassing van de SO₂ eis naar 100 mg/Nm³ nagenoeg geen financiële effecten heeft. Reden hiervoor is dat er voor het behalen van de NO_x eis het stoken van schone brandstof naar verwachting ook al nodig is. Een ander knelpunt voor het MKB, zo bleek uit het rapport van Sira, was de vergunningplicht. Respondenten gaven aan dat het minder lasten zou veroorzaken als de vergunningplicht vanaf een hogere vermogenscategorie wordt ingesteld. Daarnaast zou het volgens bedrijven efficiënter zijn als de realisatie van biomassa-installaties wordt besproken tijdens het maken van het bestemmingsplan.

In de consultatie is door het ministerie van I&W de vraag gesteld of voor de vergunningplicht een ondergrens vanaf 0,1 MWth of een ondergrens van 0,5 MWth de voorkeur heeft. In onderhavig besluit wordt mede op basis van de reacties in de internetconsultatie afgezien van herintroductie van de vergunningplicht voor biomassacentrales. In onderstaande paragraaf over de internetconsultatie wordt verder ingegaan op de vergunningplicht.

In het Sira rapport worden ook enkele knelpunten beschreven die (MKB)bedrijven voorzien ten aanzien van de werkbaarheid. Zo wordt er aangegeven door respondenten dat het voor MKB-bedrijven vrijwel niet haalbaar is om aan de aangescherpte emissiegrenswaarden te voldoen voor biomassa installaties. Het gaat dan veelal om kleine biomassa installaties, waar voor het MKB de investeringen te hoog zouden zijn. In geval de SDE++ wordt opengesteld voor biomassa kan hiermee de onrendabele top worden vergoed voor bijv. de investeringen in rookgasreiniging. Aan de andere kant geeft Sira in haar rapport aan dat zonder subsidie het stoken van biomassa over het algemeen niet rendabel is. Dit zou betekenen dat er zonder subsidie nagenoeg geen installaties meer bijkomen, ongeacht de aanscherping van emissiegrenswaarden.

Tot slot adviseert het college om de genoemde omissies in de analyse van de regeldrukeffecten weg te nemen ten aanzien van biomassa (kosten bouwkundige maatregelen bestaande installaties als gevolg van aangescherpte emissie eisen).

Hiervan een goede berekening maken is lastig, omdat deze kosten per bedrijf erg kunnen verschillen (bijv. afhankelijk van bedrijfsuren). Daar komt bij dat deze maatregel per 2027 in gaat, waardoor de dan beschikbare technieken en kosten nog niet bekend zijn. Met inachtneming van deze onzekerheden worden de jaarlijkse kosten geschat op € 340.000. Deze kosten zijn toegevoegd aan de structurele nalevingskosten in paragraaf 4.2. Naar verwachting zullen deze kosten lager uitvallen, omdat het bevoegd gezag voor niet kosteneffectieve maatregelen maatwerk kan verlenen. De kosten van een maatwerk aanvraag zijn door Sira geschat op € 6.800 en het aantal installaties dat na de afschrijving doorgaat op ca. 74. Een deel hiervan zal mogelijk maatwerk aanvragen. De vraag van de ATR over de wijziging van de rentevoet kosteneffectiviteit ziet op een wijziging van de Omgevingsregeling. In de nota van toelichting van de wijzigingsregeling wordt op dit punt van de ATR ingegaan.

4.5 MKB-toets

Voor dit besluit is geen MKB-toets uitgevoerd, omdat er onvoldoende bedrijven beschikbaar waren voor het voeren van een panelgesprek voor de MKB-toets.

5 Voorbereiding van dit besluit

5.1 Informele consultatie

Gedurende het opstellen van dit wijzigingsbesluit zijn enkele bijeenkomsten georganiseerd om stakeholders te betrekken bij en informeren over de wijzigingen in onderhavig besluit. Op 14 september 2020 heeft er een brede stakeholdersbijeenkomst plaatsgevonden. Op basis van stakeholdersinput is bijvoorbeeld voor de emissiegrenswaarden voor biomassa gestookte installaties niet overal het advies van TNO overgenomen. Bijvoorbeeld voor wat betreft de grenswaarde voor NO_x en de grenswaarde voor stof voor ketels tussen 0,5-1MWth en wordt er maatwerk mogelijk voor de grenswaarde van NH₃ voor ketels tussen 1-5MWth. Ook is het voorstel ten aanzien van de rentevoet (Omgevingsregeling) aangepast naar aanleiding van input van stakeholders.

Zowel de informele consultatie als het conceptbesluit dat voor toetsing aan de ATR, ILT, IPO en VNG is voorgelegd, bevatten een voorstel voor de invoering van een vergunningplicht voor installaties voor het stoken van rie-biomassa en pellets gemaakt uit rie-biomassa < 15MWth. Na een brede weging is dit uiteindelijk niet in dit wijzigingsbesluit meegenomen. Hierop zal verder worden ingegaan bij de hiernavolgende paragraaf.

5.2 *Internetconsultatie*

Een ontwerp van dit besluit is van 1 maart tot 29 maart 2021 via www.internetconsultatie.nl ter consultatie aangeboden. Er zijn in totaal 25 reacties ingediend, hiervan zijn er 15 openbaar. De reacties zijn zeer divers. Globaal is het beeld dat overheden en NGO's voorstander zijn van aanscherping van regelgeving, en bedrijfsleven en branche meer streven naar versoepeling van de regeling en minder regelgeving.

Voor het aanscherpen van de emissiegrenswaarden voor nieuwe biomassaketels (0,5-5MWth) lopen de meningen uiteen. Voor een groot deel is er breed draagvlak voor de aanscherping. Hoewel sommige partijen pleiten voor verdere aanscherping voor onder andere NO_x stellen anderen dat enkele aanscherpingen, zoals voor NH₃ en SO₂ niet (altijd) haalbaar zijn. Belangrijk uitgangspunt voor de voorgestelde emissiegrenswaarden zijn de onderliggende onderzoeken van TNO en DNV GL/ProBiomass en het gesprek met de sector hierover. Voor wat betreft NO_x leidt verdere aanscherping van de NO_x eis, zeker bij kleinere installaties, tot meer ammoniakslip waardoor de winst van een lagere NO_x-emissie qua stikstofdepositie geheel of gedeeltelijk teniet gedaan zou worden. Voor wat betreft SO₂ is in de consultatie de vraag gesteld of voor de emissiegrenswaarde voor SO₂ ook volstaan kan worden met 100 mg/Nm³ in plaats van de voorgestelde 60 mg/Nm³ voor installaties tussen 0,5 en 5 MWth. In de consultatie geeft een NGO aan dat 60 mg/Nm³ haalbaar en betaalbaar zou moeten zijn met een betere kwaliteit biomassa. Door een andere NGO wordt aangegeven dat een grenswaarde van 60 mg/Nm³ in de praktijk vaak toch al gehaald wordt. De biomassasector geeft aan dat een eis van 60 mg/Nm³ technisch-economisch niet altijd haalbaar is, maar dat men wel een norm van 100 mg/N₃ kan garanderen. De variatie heeft onder andere te maken met een wisselende kwaliteit brandstof, waardoor een installatie niet in alle gevallen kan voldoen. Een grenswaarde van 100 mg/Nm³ in plaats van 60 mg/Nm³ zal daarom naar verwachting een beperkt effect op de luchtkwaliteit hebben. Echter, een grenswaarde van 60mg/Nm³ kan wel onhaalbaar blijken voor de exploitant. Om deze redenen is de grenswaarde na de consultatie aangepast naar 100 mg/Nm³ voor installaties van 0,5-5 MWth. Voor wat betreft de eis voor NH₃ zijn bij het raadplegen van de sector in het voortraject ook signalen ontvangen over de haalbaarheid. Op basis van deze signalen is maatwerk mogelijk gemaakt in de gevallen waarin deze eis niet mogelijk blijkt. Verder uitte de sector ook zorgen over het afbouwen van de SDE++ voor biomassa en de haalbaarheid van de emissiegrenswaarden. Op het moment van het ontwikkelen van dit besluit was er nog geen kabinetsbesluit over de afbouw van subsidie voor biomassa installaties. In het rapport van TNO wordt aangegeven dat de verbranding van vaste biomassa, zoals hout, resulteert in aanzienlijk meer uitstoot naar de lucht van stof, stikstofoxiden (NO_x) en zwaveloxiden (SO₂) dan de verbranding van aardgas. Bij een toename van vaste biomassastook in biomassaketels, zal de emissie van stof, NO_x en SO₂ toenemen. Voor de luchtkwaliteit is het dan ook van belang dat emissies van biomassastook naar de lucht zoveel mogelijk worden beperkt ook in de tussenliggende periode totdat biomassa voor laagwaardige toepassingen is afgebouwd. Daarnaast is de verwachting dat er zonder SDE++ nagenoeg geen nieuwe biomassa gestookte installaties bijkomen, ongeacht de aanscherping van de emissiegrenswaarden.

Ook wordt er gepleit voor het eerder aanscherpen van de emissiegrenswaarden voor bestaande installaties < 1MW en niet te wachten tot 2027. Voor bestaande installaties is het uitgangspunt geweest dat deze veelal in bedrijf zijn op basis van de SDE-regeling. Aanvullende eisen gedurende de subsidielooptijd zouden de business case dusdanig kunnen beïnvloeden dat de investering niet meer uit kan, omdat bij de subsidieverlening hier destijds geen rekening mee is gehouden.

In de consultatieversie van dit wijzigingsbesluit was ook de herinstructie van de vergunningplicht opgenomen voor biomassacentrales < 15 MWth. Met de motie Bruins c.s.⁸² is de regering verzocht te onderzoeken of herinstructie van een milieuvergunning effectief zou zijn. In de overwegingen van de motie is meegegeven dat er een groeiende verontrusting is over biomassacentrales, met name wanneer deze in of nabij woonwijken zijn gepland. Ook is meegegeven dat het wenselijk is dat er tijdig inspraakmogelijkheden zijn voor de omgeving bij de planning van nieuwe biomassa installaties en dat de gemeenten een beter ruimtelijk sturingsinstrument in handen hebben.

Uit de consultatiereacties blijkt dat overheden en NGO's in hun reactie op de vergunningplicht voornamelijk reageren op de overlast van de emissies van dergelijke installaties. De biomassasector ziet het belang van participatie bij het plannen van biomassa installaties, maar vreest een flinke toename van de administratieve lasten. De sector vraagt zich ook af of de verhouding tussen extra milieuwinst en meerkosten niet zoek raakt. Ook omdat een voorafgaande beoordeling al plaats zou vinden bij de voorbereiding van het Omgevingsplan. In de besluitvorming over de effectiviteit van een vergunningplicht is gekeken in hoeverre het bij kan dragen aan het aanscherpen van emissie eisen, een betere ruimtelijke sturing en inspraak voor de omgeving. De emissiegrenswaarden zijn in algemene regels vastgelegd en worden met onderhavig besluit aanzienlijk aangescherpt. Daarvan afwijken kan alleen wanneer de lokale

82 Kamerstukken II 2019/20, 35 300 XII, nr. 63.

milieugebruiksruimte wordt overschreden. Hiervoor is een vergunning niet nodig, dit zou al bij het ruimtelijke besluit aan de orde moeten komen en als in een specifiek geval aanvulling daarop nodig is kan het bevoegd gezag dit alsnog bereiken met een maatwerkvoorschrift. Tauw stelt daarnaast dat de emissiegrenswaarden bij het herstel van de vergunningplicht gelijk zijn aan de grenswaarden gevat in algemeen geldende regelgeving. Daarom is hiervoor geen emissiereductie berekend. Met een milieuvergunning is het niet mogelijk om ruimtelijk te sturen op de locatie van een biomassacentrale, zoals het tegengaan van biomassacentrales in woonwijken, als aan emissie-eisen wordt voldaan en lokale milieugebruiksruimte niet wordt overschreden. Dat is bij biomassacentrales meestal niet het geval, de bezwaren hebben veelal met inpassing in de woonomgeving te maken, waarbij bijvoorbeeld vervoersbewegingen een rol spelen. Dit is echter een vraagstuk van ruimtelijke besluitvorming, een bevoegdheid die decentrale overheden al hebben en kunnen inzetten. Met bestaand instrumentarium (Omgevingsplan) kan er gestuurd worden op de locatie van biomassacentrales. Tot slot biedt een vergunningplicht inspraak voor omwonenden, maar wanneer de activiteit aan de technische eisen voldoet en de lokale milieugebruiksruimte niet wordt overschreden moet de vergunning worden verleend. Dit kan mogelijk tot teleurstelling leiden bij de insprekers, omdat bij principiële weerstand tegen een biomassa installatie de vergunning niet geweigerd kan worden.

Gezien het bovenstaande biedt een milieuvergunningplicht geen toegevoegde waarde voor het reduceren van emissies en het sturen op de locatie. Terwijl dit instrument wel extra lasten oplevert voor bedrijven en decentrale overheden. Hier is door de ATR en VNG ook aandacht voor gevraagd in hun advies. Sira schat de structurele jaarlijkse lasten voor het bedrijfsleven op € 828.000 en voor overheden op € 182.000. Daarnaast biedt het Omgevingsplan wel de mogelijkheid om te sturen op de locatie van biomassa installaties en deze te weigeren bij principiële weerstand. Het bevoegd gezag kan in het Omgevingsplan biomassacentrales in bepaalde gebieden verbieden of lokaal een vergunningplicht instellen. Aan de VNG is aangegeven dat het Rijk gemeenten wil faciliteren bij het beter benutten van huidig instrumentarium. Dit alles overwegende is de conclusie dat een milieuvergunningplicht niet effectief is en niet zal worden geherintroduceerd.

Over de emissiegrenswaarden in de luchtmodule Bal lopen de meningen uiteen. Er is steun vanuit overheden, en kritiek vanuit bedrijfsleven m.b.t. concurrentiepositie t.o.v. overige landen en verzoek tot integrale benadering.

Bij het vaststellen van de nieuwe emissiegrenswaarden zijn diverse bronnen geraadpleegd. Door Witteveen en Bos is gekeken naar BREF herzieningen die onder de IED tot stand zijn gekomen en naar regelgeving in het buitenland. Vervolgens heeft Tauw voor de installaties die onder de reikwijdte van afdeling 2.3 Activiteitenbesluit vallen, gekeken naar hoeveel procent van de installaties aan de geadviseerde emissiegrenswaarde kan voldoen. De voorgestelde emissiegrenswaarde van Witteveen en Bos is door Tauw alleen overgenomen als minimaal grofweg 75% van de bestaande installaties er nu al aan kan voldoen. Het overgrote deel van de installaties zal dus geen maatregelen hoeven te treffen. De installaties die nu niet voldoen, nemen maatregelen binnen vier jaar (overgangsrecht), of kunnen daarvoor maatwerk aanvragen. Voor installaties die niet (kosteneffectief) kunnen voldoen aan een emissiegrenswaarde in het Bal, kan gemotiveerd worden afgeweken met maatwerk. Dit maatwerk regelt de vergunningverlener in de vergunning met een vergunningvoorschrift. Voor een niet vergunningplichtige activiteit regelt het bevoegd gezag dit met een voorschrift in een Besluit.

De industrie geeft aan bij het verder aanscherpen van de regels door aanpassing van de emissiegrenswaarden een integrale benadering te verwachten waarbij de realistisch te behalen totale milieuwinst een rol speelt. Zoals hierboven beschreven zijn de nieuwe emissiegrenswaarden tot stand gekomen op basis van praktijkgegevens. Het bevoegd gezag maakt altijd een integrale afweging. Naar aanleiding daarvan kan zo nodig maatwerk worden verleend.

5.3 *Toets op handhaafbaarheid, uitvoerbaarheid en fraudebestendigheid*

Voor de uitvoering en handhaving van de bepalingen in dit wijzigingsbesluit zijn verschillende organisaties betrokken. Gedeputeerde Staten en het college van burgemeester en wethouders zijn het bevoegd gezag voor de regels, zoals opgenomen in het onderhavige wijzigingsbesluit. Over het algemeen voeren de Omgevingsdiensten deze taak uit. In het kader van de interbestuurlijke verhoudingen zijn de voorgestelde wijzigingen van het Bal voorgelegd aan het Interprovinciaal Overleg (IPO), de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en aan de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT). Hieronder wordt ingegaan op de uitkomsten van deze toetsen en de wijze waarop de uitkomsten zijn meegenomen in het wijzigingsbesluit en de nota van toelichting.

Inzake dit besluit richt de reactie van het IPO zich op de maatregelen ten aanzien van biomassacentrales en de luchtmodule. Ten aanzien van biomassacentrales ziet de reactie op het behalen van de strengere emissie-eisen door gebruik van de juiste kwaliteit biomassa. IPO stelt dat er wellicht nagedacht kan worden over een systematiek die ziet op controle op de biomassa input in kleine installaties, dit in relatie tot het behalen van de SO₂ eis met schone biomassa. Uit de onderzoeken van TNO en DNV-GL/ProBiomass blijkt dat met schone biomassa de aangescherpte emissiegrenswaarden voor SO₂ gehaald kunnen worden. Onder schone biomassa valt schoon snipperhout/chips (zonder of met een minimale verontreiniging van bladeren en/of naalden) en houtpellets. De controle die IPO noemt zou dan moeten zien op de samenstelling van de biomassa: de verhouding tussen zwavel en zwavelverbindende componenten. Dit is lastig te controleren. Echter, ten aanzien van houtpellets zijn er certificatieschema's. Uit het TNO onderzoek blijkt verder dat met name ENplus en DINplus certificaten regelmatig worden gebruikt in de handel van houtpellets en dat deze certificatieschema's o.a. eisen ten aanzien van het zwavelgehalte bevatten. Het kan echter voorkomen dat er in

de praktijk twijfel bestaat ten aanzien van de kwaliteit. In dat geval is het aan het bevoegd gezag om te bepalen of er toch een meting vereist is.

Daarnaast geeft IPO aan dat kleinere biomassa centrales vaak in de nabijheid van woningen zijn gelegen, maar dat hiervoor een zeer beperkte meetverplichting is opgenomen, waardoor de emissies lastig zijn te achterhalen en controleren. Het Bal voorziet in enkel periodieke metingen. Deze volgen uit de Europese richtlijn voor middelgrote stookinstallaties (Medium Combustion Plant Directive). Daarnaast wordt in onderhavig wijzigingsvoorstel een meetverplichting toegevoegd voor stof voor installaties < 1MW, wanneer er geen doekenfilter wordt toegepast. Continue metingen zijn erg kostbaar. De kosten voor het continue meten van stof en NO_x en ammoniak bedragen naar schatting € 30.000 per jaar en lijken daarmee niet proportioneel. Het bevoegd gezag heeft de mogelijkheid om met maatwerk een hogere meetfrequentie op te leggen, bijvoorbeeld in geval er overlast van een installatie wordt ervaren. Daarnaast stelt IPO voor om de aanscherping van de eisen al van toepassing te laten zijn in de periode tussen de consultatie en de inwerkingtreding van dit besluit om een run op biomassa centrales in de tussenliggende periode te voorkomen.

Ten aanzien van de luchtmodule ziet de reactie van IPO op het behalen van de aangescherpte emissiegrenswaarden. IPO geeft aan dat zal blijken dat diverse inrichtingen niet meer kunnen voldoen aan de emissiegrenswaarden. IPO stelt dat handhaving hierop alleen mogelijk is indien goede emissiemetingen beschikbaar zijn, uitgevoerd door een gecertificeerde instantie. Volgens IPO zijn normering van metingen goed vastgelegd in het Bal, maar de minimale heersende bedrijfsomstandigheden niet. Voor installaties die niet (kosteneffectief) kunnen voldoen aan een emissiegrenswaarde in het Bal, kan gemotiveerd worden afgeweken met maatwerk. De aanscherpingen zijn onderbouwd middels literatuur- en praktijkonderzoek. Een groot deel van de installaties voldoet reeds aan de aangescherpte emissiegrenswaarden. Het onderhavige wijzigingsbesluit verandert niets aan de vereisten voor emissiemetingen. Deze dienen onder representatieve omstandigheden te worden uitgevoerd volgens de reeds geldende vereisten. Het bevoegd gezag dient hierop toe te zien.

De ILT adviseert ten aanzien van biomassa om de beoordelingsmethodiek van Infomil, waarmee het ter verbranding aangeboden houtafval op het oog wel of niet als riep-biomassa kan worden geclassificeerd als handvat voor het toezicht en de normadressaat in deze nota van toelichting op te nemen. Dit voorstel is overgenomen.

De VNG onderschrijft in haar reactie in grote lijnen de maatregelen ten aanzien van biomassa stook. Als aandachtspunt wordt de ondergrens van de vergunningplicht genoemd, aangezien VNG verwacht dat een ondergrens van 0,1 MW gemeenten veel tijd en geld zal kosten. Tot slot vraagt de VNG zich af of de overgangstermijn voor bestaande installaties tot 2027 niet aan de lange kant is. Deze overgangstermijn wordt redelijk geacht gezien de looptijd van de subsidie, waar naar verwachting de business case voor een groot deel van deze installaties afhankelijk is. Dit wordt ook nader toegelicht in paragraaf 3.2 van deze nota van toelichting.

6 Notificatie

Het ontwerpbesluit is op 24 februari 2022 gemeld aan de Europese Commissie (notificatienummer 2022/0107/NL). Op de melding zijn geen reacties ontvangen van de Europese Commissie, andere lidstaten of overige betrokkenen. Daarmee is voldaan aan artikel 5, eerste lid, van richtlijn (EU) nr. 2015/1535 van het Europees Parlement en de Raad van 9 september 2015 betreffende een informatieprocedure op het gebied van technische voorschriften en regels betreffende de diensten van de informatiemaatschappij (PbEU 2015, L 241) (technische notificatie).

Het ontwerpbesluit is niet aan de World Trade Organisation (WTO) voorgelegd, omdat het in dat kader geen significante gevolgen heeft.

61 Nota van toelichting bij Staatsblad 2023/111

Besluit van 3 april 2023 tot wijziging van het Activiteitenbesluit milieubeheer en het Besluit omgevingsrecht in verband met de actualisatie van de energiebesparingsplicht

Dit besluit is op overheid.nl bekend gemaakt en kent de volgende vindplaats:

<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stb-2023-111.html>. In de .pdf-versie hiervan (de authentieke versie) is de gehele nota van toelichting na te lezen.

The screenshot shows the official website of the Dutch government (overheid.nl). The page title is 'Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden'. The main content area displays the title of the decision: 'Besluit van 3 april 2023 tot wijziging van het Activiteitenbesluit milieubeheer en het Besluit omgevingsrecht in verband met de actualisatie van de energiebesparingsplicht'. Below the title, there is a section for 'ARTIKEL I' which states: 'Het Activiteitenbesluit milieubeheer wordt als volgt gewijzigd: A In artikel 1.1, eerste lid, wordt in de alfabetische rangschikking de volgende begripsbepaling ingevoegd:'. The page also includes a navigation menu on the left with options like 'Inhoudsopgave', 'Extra informatie', and 'Gerelateerd'. At the top, there are links for 'Authentieke versie (PDF)', 'Informatie', 'Gerelateerd', 'Printen', and 'Delen'.

RG 2023-07-17: Besloten is om het gehele 'algemene deel' uit de nota van toelichting over te nemen.

1 Inleiding

De energiebesparingsplicht verplicht bedrijven en instellingen om alle energiebesparende maatregelen met een terugverdientijd van vijf jaar of minder te treffen. De aanpassing van de energiebesparingsplicht naar de plicht ter verduurzaming van het energiegebruik leidt tot een aantal wijzigingen. De actualisatie van de energiebesparingsplicht leidt tot verschillende wijzigingen die in het stelsel van de Omgevingswet (voornamelijk) worden opgenomen in het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) en het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl). Dit gebeurt door middel van het besluit tot wijziging van het Besluit activiteiten leefomgeving en het Besluit kwaliteit leefomgeving in verband met de actualisatie van de energiebesparingsplicht voor milieubelastende activiteiten – kortgezegd – het wijzigingsbesluit Bal waarin de geactualiseerde energiebesparingsplicht voor milieubelastende activiteiten is opgenomen. In het ontwerpbesluit tot wijziging van het Besluit bouwwerken leefomgeving in verband met de actualisatie van de energiebesparingsplicht voor utiliteitsgebouwen en enkele andere wijzigingen – kortgezegd – het wijzigingsbesluit Bbl is de actualisatie van de energiebesparingsplicht voor utiliteitsgebouwen opgenomen. De concepten van beide besluiten zijn voorgehangen bij de beide Kamers der Staten-Generaal (Kamerstuk 30 196, nr. 801 en 28 325, nr. 244). De beoogde inwerkingtreding van beide wijzigingsbesluiten is 1 juli 2023, de datum waarop de inwerkingtreding van het stelsel van de Omgevingswet is voorzien. Bij latere inwerkingtreding van het stelsel van de Omgevingswet, en dus ook van het Bal en het Bbl, treedt de onderhavige wijziging van het Activiteitenbesluit milieubeheer (hierna: Activiteitenbesluit) in werking. Op deze manier wordt de gewenste actualisatie van de energiebesparingsplicht op 1 juli 2023 van kracht.

De wijzigingen in het Activiteitenbesluit zijn een omzetting van de reeds geconsulteerde en voorgehangen wijzigingen zoals opgenomen in het wijzigingsbesluit Bal en het wijzigingsbesluit Bbl. Voor een uitgebreidere toelichting op de actualisatie van de energiebesparingsplicht wordt dan ook naar deze besluiten verwezen. Zowel de wijzigingen die voortvloeien uit het wijzigingsbesluit Bal als het wijzigingsbesluit Bbl worden met het onderhavige wijzigingsbesluit opgenomen in het Activiteitenbesluit.

2 Verschil in opzet Activiteitenbesluit

Hoewel de strekking van de wijzigingen gelijk zijn, is de opzet van het Activiteitenbesluit anders dan die van het stelsel van de Omgevingswet. Dit leidt tot een aantal verschillen. Zo is de in artikel 3.3a Bal geïntroduceerde bedrijfstakoverstijgende activiteit waarmee de voorgenomen decentralisatie werd teruggedraaid (zie paragraaf 4.2 nota

van toelichting bij het wijzigingsbesluit Bal) onder het stelsel van het Activiteitenbesluit niet nodig. Op deze bedrijven en instellingen is de energiebesparingsplicht zoals opgenomen in het Activiteitenbesluit al van toepassing. In het stelsel van de Omgevingswet is er echter een splitsing gemaakt tussen gebouwen en activiteiten. De plicht tot het verduurzamen van het energiegebruik is daarom, in tegenstelling tot het Activiteitenbesluit, voor gebouwen en voor activiteiten apart geregeld in respectievelijk het Bbl en het Bal. In het Activiteitenbesluit is de energiebesparingsplicht gekoppeld aan het begrip «inrichting» en is de verplichting geregeld in één algemene maatregel van bestuur. Zowel onder het stelsel van de Omgevingswet als het Activiteitenbesluit rust de plicht tot het verduurzamen van het energiegebruik op bedrijven en instellingen met een jaarlijks energiegebruik van 50.000 kWh elektriciteit of 25.000 m³ aardgasequivalent of meer en moeten er gegevens en bescheiden verstrekt worden.

In de regels ter verduurzaming van het energiegebruik zoals opgenomen in artikel 2.15 van het Activiteitenbesluit is degene die de inrichting drijft aanspreekpunt voor het treffen van de maatregelen ter verduurzaming van het energiegebruik en de informatieplicht. Dit kan één en dezelfde (rechts)persoon zijn, maar dat hoeft niet zo te zijn. Een voorbeeld hiervan is een huurder-verhuurder situatie. In een huurderverhuurder situatie kan in de meeste gevallen alleen de verhuurder gebouwgebonden maatregelen treffen en staat de huurder vaak aan de lat voor de procesmaatregelen. Het bevoegd gezag richt zich tot de drijver van de inrichting en spreekt diegene erop aan om de verplichte maatregelen ter verduurzaming van het energiegebruik te treffen of om alsnog aan de informatieplicht te voldoen. Bij het aanschrijven van de drijver van de inrichting wordt daarbij wel gekeken of degene die wordt aangeschreven ook in de positie is om de maatregelen ter verduurzaming van het energiegebruik alsnog te treffen.

In het geval van een huurder-verhuurder situatie kan het logisch zijn dat de huurder rapporteert over de maatregelen die zien op het proces en dat de verhuurder rapporteert over de maatregelen die zien op het gebouw. Dat zijn immers de partijen die in een positie zijn om de verplichte maatregelen ter verduurzaming van het energiegebruik te nemen. Wanneer er zeer beperkt sprake is van maatregelen ter verduurzaming van het energiegebruik die gericht zijn op het proces, ligt het echter voor de hand dat de verhuurder/gebouweigenaar ook rapporteert over deze beperkte procesmaatregelen. Dit om de lasten voor de huurder voor de informatieplicht beperkt te houden. In het verleden zijn over deze werkwijze met het bevoegd gezag en vastgoedportefeuillehouders afspraken gemaakt en is hier in de communicatie bij stilgestaan. Bovenstaande zal in de afspraken en communicatie voor de rapportageronde van het jaar 2023 meegenomen worden.

Aanpassing maatregelen en doelgroep

Net als in het Bal en Bbl wordt de energiebesparingsplicht in het Activiteitenbesluit geactualiseerd door naast energiebesparing ook maatregelen voor het jaarlijks produceren van hernieuwbare energie binnen de inrichting tot ten hoogste het jaarlijkse energiegebruik van de energiedrager waarvoor jaarlijks hernieuwbare energie geproduceerd wordt en maatregelen voor het vervangen van een energiedrager die leiden tot een lagere emissie van kooldioxide onder de plicht te brengen. Verder worden de uitzonderingen op de energiebesparingsplicht zoals die onder het Activiteitenbesluit bestonden voor vergunningplichtige inrichtingen, EU ETS inrichtingen en glastuinbouw inrichtingen die vallen onder de Regeling kostenverevening CO₂ glastuinbouw (het CO₂-sectorsysteem), geschrapt. De energiebesparingsplicht wordt naast inrichtingen type A en inrichtingen type B ook van toepassing verklaard op inrichtingen type C.

Andere onderdelen uit de actualisatie van de energiebesparingsplicht zijn nu ook overgenomen in het Activiteitenbesluit. Zo wordt de rapportagedatum aangepast naar 1 december 2023 en wordt de maatwerkmogelijkheid van het bevoegd gezag om een onderzoek op te leggen, zoals bedoeld in artikel 2.15, vijfde lid, beperkt tot maatregelen voor zover deze niet zien op een gebouw of een deel van een gebouw. Daarnaast wordt een uitzondering op de verplichting tot het verduurzamen van het energiegebruik geïntroduceerd voor het geval dat een inrichting volledig zelfvoorzienend is en dus geen energie meer van een net onttrekt. Overigens wordt met het begrip «enig kalenderjaar» het voorafgaande kalenderjaar bedoeld. In specifieke gevallen kan het voorafgaande kalenderjaar niet representatief zijn, bijvoorbeeld vanwege een productiestop. Dit is ter beoordeling van het bevoegd gezag.

Verder wordt ook de in het wijzigingsbesluit Bal en het wijzigingsbesluit Bbl opgenomen uitzondering voor biomassa voor de productie van elektriciteit en laagwaardige warmte met een temperatuur van ten hoogste 100 °C overgenomen. Eisen aan het formulier en het loket die in het Bal en Bbl geregeld worden, worden niet in het Activiteitenbesluit, maar in de Activiteitenregeling opgenomen. In lijn met de wijzigingen in het wijzigingsbesluit Bal en het wijzigingsbesluit Bbl, wordt de verplichting om binnen een jaar na oprichting een rapportage in te dienen geschrapt. De verplichting om te rapporteren krijgt daarmee een vaste vierjaarlijkse cyclus voor alle bedrijven. De geactualiseerde energiebesparingsplicht is wel van toepassing wanneer het energiegebruik boven de gebruiksgrenzen komt.

Onderzoeksplicht

In het wijzigingsbesluit Bal wordt ook een onderzoek naar alle maatregelen tot het verduurzamen van het energiegebruik geïntroduceerd. Dit onderzoek richt zich alleen op de activiteiten en processen. Voor

gebouwmaatregelen wordt aangesloten bij de informatieplichtrapportage en de Erkende maatregelenlijst (EML). Dit is onder het Activiteitenbesluit niet anders. De onderzoeksplicht, zoals opgenomen in het wijzigingsbesluit Bal, is alleen van toepassing bij een jaarlijks gebruik vanaf 10 miljoen kWh elektriciteit of 170.000 m³ aardgasequivalent. In het Activiteitenbesluit wordt bij de reikwijdte van de onderzoeksplicht zoals opgenomen in het wijzigingsbesluit Bal aangesloten door dezelfde gebruiksgrenzen als ondergrens te hanteren. Het Activiteitenbesluit kent echter niet een vergelijkbare opzet met activiteiten zoals onder het Bal is opgenomen. In plaats daarvan wordt het onderzoek van toepassing verklaard op inrichtingen type B en inrichtingen type C die vallen onder een aantal specifieke categorieën zoals opgenomen in bijlage 1, bij het Besluit omgevingsrecht. Op deze manier wordt de onderzoeksplicht opgelegd aan eenzelfde doelgroep. Zoals uiteengezet in de nota van toelichting bij het wijzigingsbesluit Bal kunnen investeringen die leiden tot verduurzaming van het energiegebruik in enkele gevallen interfereren met alternatieve kosteneffectieve investeringen die specifiek gericht zijn op de reductie van kooldioxide of met maatregelen die vanwege andere (milieu)redenen genomen worden. Het bevoegd gezag kan, met als basis het onderzoek ter verduurzaming van het energiegebruik, in een maatwerkvoorschrift dat ziet op de verduurzaming van het energiegebruik rekening houden met de bedrijfsspecifieke omstandigheden. Op deze manier kan ook rekening gehouden worden met eventuele Europese regelgeving of andere nationale regelgeving die meer op het terrein van verduurzaming van het energiegebruik vereist dan bepaald is in het eerste lid van artikel 2.15 van het Activiteitenbesluit. Te denken valt aan de Best Beschikbare Techniek (BBT)-conclusies die voor IPPC-installaties (in de toekomst) ook specifieke eisen aan energiebesparingsmaatregelen stellen.

In sommige gevallen kan een inrichting type A ook een onderzoek opgelegd krijgen op basis van het reeds bestaande artikel 2.15, vijfde lid. Dit is slechts het geval indien aannemelijk is dat de inrichting niet voldoet aan de verplichting tot het verduurzamen van het energiegebruik. Voor de eisen aan dit onderzoek wordt aangesloten bij de handreiking E16 die het bedrijf en de toezichthouder handvatten geeft bij het uitvoeren en beoordelen van een energiebesparingsonderzoek zoals bedoeld in artikel 2.15, vijfde lid.⁸³

Doelmatig beheer en onderhoud maatregelen

In het stelsel van de Omgevingswet wordt de zorgplicht op een andere wijze ingevuld. Voorbeeld hiervan is de specifieke zorgplicht zoals opgenomen in artikel 2.11 van het Bal. Bij het uitvoeren van de maatregel ter verduurzaming van het energiegebruik worden de gebouweigenaar en de verrichter van de activiteit op grond van onder andere de specifieke zorgplicht van het Bal verplicht om deze maatregelen te onderhouden en goed in te regelen. Om hetzelfde effect in de verduurzamingsregels op grond van het Activiteitenbesluit te realiseren wordt in het elfde lid verduidelijkt dat het doelmatig beheer en onderhoud van de maatregelen ter verduurzaming van het energiegebruik onderdeel uitmaakt van de verplichting zoals bedoeld in het eerste lid. Het gaat bijvoorbeeld om het goed inregelen van installaties, regulier onderhoud, het licht uitdoen buiten kantoortijden en het schoonmaken van ventilatieroosters. Hiermee wordt energie niet verspild en de beoogde terugverdientijd van de maatregelen daadwerkelijk gerealiseerd.

Basistakenpakket

Het onderhavig besluit wijzigt het basistakenpakket van de omgevingsdiensten. Eerder is via het Invoeringsbesluit Omgevingswet (Stb. 2020, 400) de taak van het toezicht op de energiebesparingsplicht in het Bal bij milieubelastende activiteiten in het basistakenpakket van de omgevingsdienst opgenomen (art. 13.12, eerste lid, aanhef en onder d, onder 2°, en categorie 1 van bijlage VI van het Omgevingsbesluit). In lijn met de toezegging aan de koepels (IPO en VNG) om het basistakenpakket bij de invoering van het stelsel van de Omgevingswet zo beleidsneutraal mogelijk om te zetten, is er destijds niet voor gekozen de toezichthoudende taak voor wat betreft de energiebesparingsplicht, voor zover geregeld in het Bbl, op te nemen in het basistakenpakket. Zowel vertegenwoordigers van het bevoegd gezag en brancheorganisaties hebben bij de internetconsultatie van het wijzigingsbesluit Bbl aangegeven dat het ongewenst is dat de gemeente toeziet op de gebouwgebonden maatregelen en een omgevingsdienst op de procesgebonden maatregelen. Door toezicht bij één partij (de omgevingsdienst) te beleggen, wordt de handhaafbaarheid verbeterd. Gezien het brede draagvlak om de toezichthoudende taak bij de energiebesparingsplicht en informatieplicht onder het Bbl en Bal bij één partij te beleggen, is er in het wijzigingsbesluit Bbl voor gekozen om de activiteiten van hoofdstuk 3 van het Bbl, voor zover het gaat om de energiebesparingsplicht (en informatieplicht), ook aan te wijzen als basistaak. Om de opzet van het basistakenpakket beleidsneutraal vanuit het Omgevingsbesluit en met de aanpassingen van het basistakenpakket zoals opgenomen in het wijzigingsbesluit Bbl om te zetten, wordt ook in het Besluit omgevingsrecht (Bor) in Bijlage IV toezicht op de geactualiseerde energiebesparingsplicht opgenomen in het basistakenpakket.

3 Lastendruk

De lastendruk die gepaard gaat met de wijzigingen van het Activiteitenbesluit wijken niet af van de lasten zoals die uiteengezet zijn voor de wijzigingen van het Bal en Bbl. Een verdere uitwerking van de lastendruk is te vinden in hoofdstuk 8 van de nota van toelichting bij het wijzigingsbesluit Bal.

⁸³ <https://www.infomil.nl/onderwerpen/duurzaamheid-energie/energiebesparing/ beoordeling-e16/ inleiding/>

Het Adviescollege Toetsing Regeldruk heeft het onderhavige besluit niet geselecteerd voor een formeel advies, omdat de inhoudelijke wijzigingen tijdelijk en beleidsneutraal worden vastgelegd in het Activiteitenbesluit en het Bor en het college al formeel over de inhoud van de wijzigingsbesluiten Bal en Bbl heeft geadviseerd.

4 Consultatie en voorhang

Nu de inhoud van de in onderhavig wijzigingsbesluit opgenomen wijzigingen van het Activiteitenbesluit materieel dezelfde inhoud hebben als de ontwerpbesluiten Bal en Bbl is onderhavig wijzigingsbesluit niet nogmaals geconsulteerd. De ontwerpbesluiten Bal en Bbl zijn op grond van artikel 23.5, eerste lid, van de Omgevingswet op 21 oktober 2022 aan de beide kamers der Staten-Generaal voorgelegd. Beide Kamers hebben besloten het ontwerpbesluit voor kennisgeving aan te nemen.

Het ontwerpbesluit is op grond van artikel 21.6, vierde lid, van de Wet milieubeheer en artikel 7.4 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht op 18 november 2022 in het kader van de voorhang aan de beide kamers der Staten-Generaal overgelegd. Op 12 december 2022 is de beantwoording van het verslag van een Schriftelijk Overleg over het ontwerpbesluit tot wijziging van het Activiteitenbesluit milieubeheer en het Besluit omgevingsrecht in verband met de actualisatie van de energiebesparingsplicht, aangeboden.

Onderhavig besluit is op grond van artikel 21.6, vijfde lid, van de Wet milieubeheer in het kader van de nahang aan de beide kamers der Staten-Generaal overgelegd.

Op grond van artikel 21.6, vierde lid, van de Wet milieubeheer is het ontwerpbesluit op 21 november 2022 in de Staatscourant bekendgemaakt.

Naar aanleiding van de bekendmaking in de Staatscourant zijn een viertal reacties van diverse gemeenten ontvangen. Deze reacties richten zich op de wijziging in onderhavig ontwerpbesluit waarmee het toezicht op de naleving van de geactualiseerde energiebesparingsplicht bij één toezichthoudende instantie, namelijk de omgevingsdienst, wordt belegd.

In de reacties wordt aangegeven dat de gemeenten die enkel basistaken hebben overgedragen aan de omgevingsdiensten in het uitvoeren van de optimalisering van het toezicht op de energiebesparingsplicht hebben geïnvesteerd en goede resultaten behalen met dit toezicht. Deze gemeenten geven aan dat ook met de voorgestelde wijzigingen alsnog een deel van het toezicht op de aangescherpte energiebesparingsplicht bij hen belegd zal blijven en er dus sprake zal blijven van twee toezichthoudende instanties. Dit omdat het toezicht op een aanzienlijk deel van deze bedrijven naar huidig recht niet tot het basistakenpakket van de omgevingsdiensten behoort. Deze bedrijven, als voorbeeld worden onder andere winkels en kantoren genoemd, zullen, zo stellen de indieners, bij de inwerkingtreding van het stelsel van de Omgevingswet niet onder de rijksregels van het Besluit activiteiten leefomgeving vallen. Zij merken daarbij op dat dit ertoe leidt dat één instantie belast zal zijn met het toezicht op de verduurzaming van het energiegebruik en één instantie belast zal zijn met het toezicht dat ziet op de decentrale milieuregels. De reacties richten zich daarbij vooral op de wijziging die is opgenomen in het wijzigingsbesluit Bbl waarmee de toezichthoudende taak op de regels van de energiebesparingsplicht, opgenomen in het Bbl, opgenomen wordt in het basistakenpakket van de omgevingsdiensten. Deze wijziging van het basistakenpakket is geen onderdeel van onderhavig wijzigingsbesluit, maar van het wijzigingsbesluit Bbl.

Met de wijzigingen zoals opgenomen in artikel II, onderdelen C en D, van onderhavig wijzigingsbesluit wordt geregeld dat toezicht en handhaving op de aangescherpte energiebesparingsplicht, die geldt voor degene die een inrichting type A, een inrichting type B of een inrichting type C drijft, tot het basistakenpakket van de omgevingsdienst behoort. Deze wijziging komt overeen met hetgeen in de ontwerpbesluiten Bal en Bbl wordt geregeld, namelijk dat onder het stelsel van de Omgevingswet het toezicht op en de handhaving van de aangescherpte energiebesparingsplicht (zowel Bal als Bbl) wordt neergelegd bij de omgevingsdienst. Met het ontwerpbesluit Bal worden alsnog rijksregels gesteld over de verduurzaming van het energiegebruik voor de activiteiten die aanvankelijk niet als milieubelastende activiteit waren aangewezen in het Bal. Door deze activiteiten alsnog als milieubelastende activiteit aan te wijzen in hoofdstuk 3 van het Bal, komt ook het toezicht op en de handhaving van de aangescherpte energiebesparingsplicht voor deze activiteiten, waaronder winkels en kantoren, tot het basistakenpakket van de omgevingsdiensten te behoren. De in het ontwerpbesluit Bbl opgenomen wijziging strekt ertoe dat toezicht en handhaving van de aangescherpte energiebesparingsplicht voor zowel de regels afkomstig uit het Bal als die afkomstig uit het Bbl wordt opgenomen in het basistakenpakket. Dit voorkomt dat individuele bedrijven te maken krijgen met verschillende toezichthouders voor de geactualiseerde energiebesparingsplicht (en bijbehorende rapportageplichten) en zorgt voor meer eenheid in de uitvoering van het toezicht op de geactualiseerde energiebesparingsplicht. Met de aanscherping van de energiebesparingsplicht wordt ook de doelgroep waarop de plicht van toepassing is uitgebreid met onder andere complexe bedrijven. Dit vergt een andere kennis en expertise ten aanzien van het toezicht en de handhaving, omdat de processen bij deze doelgroep vaak omvangrijker en complexer zijn. Het beleggen van toezicht en handhaving op de geactualiseerde energiebesparingsregels bij de omgevingsdiensten zorgt voor uniformering in de handhaving en maakt het makkelijker om kennis over het toezicht op landelijk niveau te delen.

5 Inwerkingtreding

De inwerkingtreding van dit besluit is voorzien per 1 juli 2023, met de publicatie van drie maanden te voren, op 1 april 2023. Op deze manier is voldaan aan de minimuminvoeringstermijn van drie maanden, genoemd in aanwijzing 4.17 van de Aanwijzingen voor de regelgeving. Ook de vaste verandermomenten voor nieuwe regelgeving, genoemd in diezelfde aanwijzing, worden hiermee aangehouden.

Tabel overzicht actualisatie energiebesparingsplicht

Algemene leeswijzer:

Hieronder wordt met een tabel verduidelijkt waar de belangrijkste wijzigingen die voortkomen uit de actualisatie van de energiebesparingsplicht hun plek vinden in regelgeving van zowel het stelsel van de Omgevingswet als de huidige geldende regelgeving op grond van de Wet milieubeheer.

- De afkorting Bal staat in deze tabel voor het Besluit activiteiten leefomgeving en het Bbl voor het Besluit bouwwerken leefomgeving.
- Naar het Activiteitenbesluit milieubeheer zal in de tabel verder worden verwezen als Activiteitenbesluit. Daarnaast is ook opgenomen in welke gevallen de verdere uitwerking van de regelgeving in de Activiteitenregeling milieubeheer plaats zal vinden. Hierna kortweg Activiteitenregeling genoemd.

Onderwerp actualisatie energiebesparingsplicht	Activiteitenbesluit milieubeheer	Bal	Bbl
Aanpassing doelgroep	Artikel 2.14c en het laten vervallen van de uitzonderingen voor EU ETS-inrichtingen en glastuinbouwinstallaties die deelnemen aan het CO ₂ -sectorsysteem zoals opgenomen in artikel 2.15, achtste lid.	De regels ter verduurzaming van het energiegebruik zijn voor de verschillende milieubelastende activiteiten aangezet in onder andere afdeling 3.2.0 en de afdelingen 3.3 tot en met 3.11. Daarnaast zijn de uitzonderingen voor EU ETS-inrichtingen en glastuinbouwinstallaties die deelnemen aan het CO ₂ -sectorsysteem komen te vervallen.	De uitzonderingen voor EU ETS-inrichtingen en glastuinbouwinstallaties die deelnemen aan het CO ₂ -sectorsysteem komen te vervallen.
Van energiebesparing naar verduurzaming van het energiegebruik	Artikel 2.15, eerste lid	Artikel 5.15, eerste en tweede lid,	Artikel 3.84, eerste en tweede lid
Verschuiving datum indiening informatieplicht	Artikel 2.15, tweede lid	Artikel 5.15a, tweede lid en artikel 5.15b, tweede lid	Artikel 3.84a, tweede lid
Onderwerp actualisatie energiebesparingsplicht	Activiteitenbesluit milieubeheer	Bal	Bbl
Uitzondering voor het gebruik biomassa voor de productie van elektriciteit en laagwaardige warmte met een temperatuur van ten hoogste 100 °C	Artikel 2.15, achtste lid	Artikel 5.15	Artikel 3.84, zevende lid
Onderzoekplicht voor grote energiegebruikers	Artikel 2.15, negende lid en verdere uitwerking in Activiteitenregeling	Artikel 5.15b en verdere uitwerking in Omgevingsregeling	–

De Minister voor Klimaat en Energie,
R.A.A. Jetten

62

Nota van toelichting bij Staatsblad 2023/215

Besluit van 19 juni 2023, tot wijziging van het Besluit activiteiten leefomgeving, het Besluit kwaliteit leefomgeving, het Omgevingsbesluit en het Besluit energie-audit in verband met de actualisatie van de energiebesparingsplicht voor milieubelastende activiteiten

Dit besluit is op overheid.nl bekend gemaakt en kent de volgende vindplaats:

<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stb-2023-215.html>. In de .pdf-versie hiervan (de authentieke versie) is de gehele nota van toelichting na te lezen.

The screenshot shows the official website of the Dutch government. At the top, there is a navigation bar with 'Overheid.nl', 'Home', 'Uitgebreid zoeken', 'Mijn abonnementen', and 'Help'. Below this, a breadcrumb trail reads 'U bent hier: Home / Staatsblad 2023, 215'. The main header features the Dutch coat of arms and the text 'Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden'. Metadata includes: Datum publicatie: 22-06-2023 09:00; Organisatie: Ministerie van Economische Zaken en Klimaat; Jaargang en nummer: Staatsblad 2023, 215; Rubriek: AMvB; Datum ondertekening: 19-06-2023. A sidebar on the left contains 'Inhoudsopgave' with links to 'Aanhef', 'Lichaam', 'Ondertekening', and 'NOTA VAN TOELICHTING'. Below this is 'Extra informatie' and 'Informatie over publicatie'. The main content area has a blue header with 'Authentieke versie (PDF)', 'Informatie', 'Gerelateerd', 'Printen', and 'Delen'. The title of the document is 'Besluit van 19 juni 2023, tot wijziging van het Besluit activiteiten leefomgeving, het Besluit kwaliteit leefomgeving, het Omgevingsbesluit en het Besluit energie-audit in verband met de actualisatie van de energiebesparingsplicht voor milieubelastende activiteiten'. The text begins with 'Wij Willem-Alexander, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.' and continues with 'Op de voordracht van Onze Minister voor Klimaat en Energie van 19 december 2022, nr. WJZ/22571902; Gelet op de artikelen 4.3, eerste lid, aanhef en onder b, 5.34, eerste en tweede lid, 16.1, tweede lid, en 16.139, tweede lid, onder c, van de Omgevingswet, artikel 8.40 van de Wet milieubeheer en artikel 18, derde lid, onderdeel b, van de Wet uitvoering EU-handelingen energie-efficiëntie; De Afdeling advisering van de Raad van State gehoord (advies van 15 februari 2023, nr. W18.22.00212/IV); Gezien het nader rapport van Onze Minister voor Klimaat en Energie van 15 juni 2023, nr. WJZ/27589303; Hebben goedgevonden en verstaan:'. Below this is the section 'ARTIKEL I' with the text 'Het Besluit activiteiten leefomgeving wordt als volgt gewijzigd:' followed by the letter 'A'.

RG 2023-07-17: Besloten is om slechts het artikelsgewijze toelichtingsaspect dat op de wijziging van het Activiteitenbesluit betrekking heeft (artikel IV) over te nemen uit de nota van toelichting.

Artikel IV (en VI)

Dit onderdeel zorgt ervoor dat een omissie in het Besluit van 3 april 2023 tot wijziging van het Activiteitenbesluit milieubeheer en het Besluit omgevingsrecht in verband met de actualisatie van de energiebesparingsplicht en dan specifiek in de aanwijzing van de verschillende categorieën zoals opgenomen in bijlage I bij het Besluit omgevingsrecht, wordt hersteld. In de inwerkingtreding van dit onderdeel is daarom op grond van artikel VI voorzien op 1 juli 2023 nu spoedige reparatie en duidelijkheid voor de diverse partijen gewenst is.

63

Nota van toelichting bij Staatsblad 2020/400

Besluit van 16 september 2020 tot aanvulling en wijziging van het Besluit activiteiten leefomgeving, het Besluit bouwwerken leefomgeving, het Besluit kwaliteit leefomgeving en het Omgevingsbesluit, de intrekking en wijziging van andere besluiten en regeling van overgangsrecht voor de invoering van de Omgevingswet (Invoeringsbesluit Omgevingswet)

Dit besluit is op overheid.nl bekend gemaakt en kent de volgende vindplaats:

<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stb-2023-215.html>. In de .pdf-versie hiervan (de authentieke versie) is de gehele nota van toelichting na te lezen.

Overheid.nl Home Uitgebreid zoeken Mijn abonnementen Help

U bent hier: Home / Staatsblad 2020, 400

Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden

Datum publicatie	Organisatie	Jaargang en nummer	Rubriek	Datum ondertekening
28-10-2020 09:00	Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties	Staatsblad 2020, 400	AMvB	16-09-2020

Inhoudsopgave

- Aanhef >
- Lichaam >
- Ondertekening >
- BIJLAGE I BEHOREND BIJ ARTIKEL 7.2 >
- BIJLAGE I BIJ ARTIKEL 1.1, TWEEDE LID, VAN DIT OMGEVINGSPLAN, BEGRIJPSBEPALINGEN >
- BIJLAGE II BEHOREND BIJ ARTIKEL 7.25 >
- BIJLAGE II BIJ DE WATERSCHAPSVERORDENING >
- NOTA VAN TOELICHTING >

Extra informatie

Informatie over publicatie

Gerelateerd

> Publicaties over kamerdossier
[Kamerdossier 35261](#)

Authentieke versie (PDF) Informatie Gerelateerd Printen Delen

Besluit van 16 september 2020 tot aanvulling en wijziging van het Besluit activiteiten leefomgeving, het Besluit bouwwerken leefomgeving, het Besluit kwaliteit leefomgeving en het Omgevingsbesluit, de intrekking en wijziging van andere besluiten en regeling van overgangsrecht voor de invoering van de Omgevingswet (Invoeringsbesluit Omgevingswet)

Wij Willem-Alexander, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Op de voordracht van Onze Minister voor Milieu en Wonen van 20 februari 2020, nr. 2020-0000071964, Constitutionele Zaken en Wetgeving, gedaan mede namens Onze Minister van Defensie, Onze Minister van Economische Zaken en Klimaat, Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat, Onze Minister van Justitie en Veiligheid, Onze Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Onze Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, Onze Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en Onze Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport;

Gelet op de bio-verordening, de grondwaterrichtlijn, de kaderrichtlijn afvalstoffen, de kaderrichtlijn water, de mer-richtlijn, de nec-richtlijn, de nitraatrichtlijn, de richtlijn autowrakken, de richtlijn duurzaam gebruik van pesticiden, de richtlijn energie-efficiëntie, de richtlijn industriële emissies, de richtlijn middelgrote stookinstallaties, de richtlijn milieustrafrecht, de richtlijn offshore veiligheid, de richtlijn omgevingslawaaï, de richtlijn overstromingsrisico's, de richtlijn prioritaire stoffen, de richtlijn storten afvalstoffen, de richtlijn toegang tot milieu-informatie, de richtlijn winningsafval, het SEA-protocol, de Seveso-richtlijn en de smb-richtlijn, de Algemene Ouderdomswet, de Arbeidsomstandighedenwet, de Drank- en Horecawet, de Drinkwaterwet, de Erfgoedwet, de Gemeentewet, de Grondwet, de Huurprijzenwet woonruimte, artikel 3.1 van de Invoeringswet Omgevingswet, de Kaderwet subsidies I en M, de Kernenergiewet, de Meststoffenwet, de

RG 2024-01-21: Besloten is om alleen hoofdstuk 6 op te nemen en uit de Nota van Toelichting de toelichting hierop voor zover die betrekking heeft op het intrekken van het Activiteitenbesluit.

HOOFDSTUK 6 INTREKKING BESLUITEN

Artikel 6.1 (intrekken besluiten)

De volgende besluiten worden ingetrokken:

- a. Activiteitenbesluit milieubeheer;
- b. Besluit algemene regels milieu mijnbouw;
- c. Besluit algemene regels ruimtelijke ordening;
- d. Besluit beheer winningsafvalstoffen;
- e. Besluit derogatie luchtkwaliteitseisen;
- f. Besluit energieprestatie gebouwen;
- g. Besluit emissiearme huisvesting;
- h. Besluit externe veiligheid buisleidingen;
- i. Besluit externe veiligheid inrichtingen;
- j. Besluit externe veiligheid transportroutes;
- k. Besluit gevoelige bestemmingen (luchtkwaliteitseisen);
- l. Besluit hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden;
- m. Besluit inventarisatie broeikasgassen Wlv;
- n. Besluit kwaliteitseisen en monitoring water 2009;
- o. Besluit leges Wet beheer rijkswaterstaatswerken;
- p. Besluit lozen buiten inrichtingen;
- q. Besluit lozing afvalwater huishoudens;
- r. Besluit maatregelen richtwaarden luchtkwaliteitseisen;
- s. Besluit milieueffectrapportage;
- t. Besluit mobiel breken bouw- en sloopafval;
- u. Besluit nadere omschrijving begrip autowrakken;
- v. Besluit niet in betekende mate bijdragen (luchtkwaliteitseisen);
- w. Besluit ruimtelijke ordening;
- x. Besluit uitvoering Crisis- en herstelwet;
- y. Besluit uitvoering EG-richtlijn nationale emissieplafonds;
- z. Besluit omgevingsrecht;
- aa. Besluit ontgrondingen in rijkswateren;
- bb. Besluit risico's zware ongevallen 2015;
- cc. Besluit vrijstellingen stortverbod buiten inrichtingen;
- dd. Bouwbesluit 2012;
- ee. Infiltratiebesluit bodembescherming;
- ff. Registratiebesluit externe veiligheid;
- gg. Stortbesluit bodembescherming;
- hh. Uitvoeringsbesluit EG-verordening PRTR en PRTR-protocol;
- ii. Uitvoeringsbesluit rijkscoördinatie-regeling energie-infrastructuurprojecten.

Uit de Nota van Toelichting

Hoofdstuk 6 Intrekking besluiten

Artikel 6.1 (intrekken besluiten)

Met artikel 6.1 worden 35 besluiten ingetrokken omdat zij binnen het nieuwe stelsel voor het omgevingsrecht zullen opgaan in de Omgevingswet, het Besluit activiteiten leefomgeving, het Besluit kwaliteit leefomgeving, het Omgevingsbesluit of de Omgevingsregeling. De besluiten worden expliciet ingetrokken ter voorkoming van onduidelijkheid over de gelding van die besluiten. Door de intrekking van wetten door de Invoeringswet Omgevingswet vervalt immers de rechtsgrondslag voor die besluiten. Omdat er door de omvang van de stelselherziening onduidelijkheid zou kunnen ontstaan over resterende grondslagen in andere wetten en nieuwe grondslagen in de Omgevingswet, wordt expliciet in intrekking voorzien.

Hieronder wordt per in te trekken besluit kort toegelicht in welk van de bovengenoemde regelingen zij zullen opgaan. Voor een beschrijving op artikelniveau van die overgang wordt ook verwezen naar de transponeringstabellen die voor een groot aantal in te trekken besluiten zijn opgenomen op de website Omgevingswetportaal. Daarin wordt ook aangegeven of daarvoor wel of niet overgangsrecht is opgesteld.

Onderdeel a Activiteitenbesluit milieubeheer

Met dit besluit wordt het Activiteitenbesluit milieubeheer ingetrokken, omdat de inhoud van dat besluit is opgenomen in het Besluit activiteiten leefomgeving, het Besluit bouwwerken leefomgeving en het Besluit kwaliteit leefomgeving. Het Activiteitenbesluit milieubeheer was gebaseerd op de artikelen 8.40, 8.41, 8.42, 8.42a, 9.5.1 tot en met 9.5.3, 10.2, tweede lid, en 10.32 van de Wet milieubeheer, de artikelen 6.2, eerste lid, onder b, en tweede lid, onder b, 6.6, 6.7 en 6.12, onder e, van de Waterwet, de artikelen 78, 79 en 80 van de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden, de artikelen 1.1, derde lid, 2.1, eerste lid, onder i, 2.17 en 3.9, derde lid, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo), de artikelen 6, 17 en 65 van de Wet bodembescherming en artikel 2, eerste lid, van de Meststoffenwet. Met de Invoeringswet Omgevingswet worden de artikelen 8.40 en 9.5.3 van de Wet milieubeheer gewijzigd en vervallen de artikelen 8.40a tot en met 8.42 en 10.32 van die wet. Ook vervalt hoofdstuk 6 van de Waterwet en wordt de Wabo ingetrokken.

In het Activiteitenbesluit milieubeheer worden regels gesteld die nodig zijn ter bescherming van het milieu tegen de nadelige gevolgen die inrichtingen daarvoor kunnen veroorzaken. Het begrip «inrichting» is in de Omgevingswet als centraal aangrijpingspunt voor milieubelastende activiteiten en lozingsactiviteiten losgelaten. Regels voor milieubelastende activiteiten en lozingsactiviteiten zijn opgenomen in de hoofdstukken 1 tot en met 5 van het Besluit activiteiten leefomgeving. In het Besluit kwaliteit leefomgeving zijn instructieregels opgenomen voor het bevoegd gezag voor het stellen van regels over geluid-, geur- en trillinghinder en externe veiligheid in het omgevingsplan. Het Besluit bouwwerken leefomgeving bevat tot slot regels over het breken van steenachtig materiaal.

Ter uitvoering van artikel 8.42 van de Wet milieubeheer bevat het Activiteitenbesluit milieubeheer regels over het stellen van maatwerkvoorschriften. Voor lopende procedures is overgangsrecht opgenomen in artikel 4.3 van de Invoeringswet Omgevingswet. Voor een aantal specifieke aspecten is overgangsrecht opgenomen in het Besluit activiteiten leefomgeving, het Besluit bouwwerken leefomgeving en het Besluit kwaliteit leefomgeving. In de transponeringstabel in de bijlage bij deze nota van toelichting is de overgang van het Activiteitenbesluit naar die besluiten weergegeven. Hieruit blijkt dat het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.3 van de Invoeringswet Omgevingswet en het specifieke overgangsrecht in de genoemde besluiten niet voldoende is om de overgang te waarborgen. Er zijn aanvullende overgangsregels vereist om bestaande rechten te eerbiedigen en om een soepele overgang te bewerkstelligen vanwege aanscherping van eisen. Dit overgangsrecht is opgenomen in hoofdstuk 8 van dit besluit.